

Bibiri Kuyie
Nnáàntì Pátírì

The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 1 Jun 2022

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16

Contents

Tenketé	1
Mudennimù	48
Ikuó Niübè	89
Mukétimù	120
Ikuó Kóntimù	163
Sosuwee	203
Bebaatíbè	225
Oduti	250
1 Sammuyeri	254
2 Sammuyeri	286
1 Bekpàatìbè	316
2 Bekpàatìbè	350
1 Bekpàatìbè Tōmmú	384
2 Bekpàatìbè Tōmmú	419
Esitadasì	458
Nsemii	470
Esitεε	488
Isəbu	495
Yesāā	549
Yekotinò	687
Mεborimε Wéiti	712
Fεcanyènfè	728
Esaii	739
Sedemii	843
Isáúti	931
Esekieri	942
Danniyeri	994
Osee	1011
Soweri	1028
Aməəsi	1034
Abudiasì	1048
Sonaasi	1050
Misee	1053
Naummu	1063
Abakuku	1068
Sofonii	1073
Asee	1079
Sakarii	1082
Madasii	1096
Matie	1099
Mariki	1139
Duku	1165
Isāā	1206
Yesu Tōrè	1233
Odommu	1266
1 Kədənti	1282
2 Kədənti	1297
Kadasii	1306

Efεεsi	1312
Fidipu	1317
Kɔdɔɔsi	1321
1 Tεsadoniki	1325
2 Tεsadoniki	1329
1 Timɔntee	1331
2 Timɔntee	1336
Titi	1340
Fidemɔɔ	1342
Ebedeeβε	1343
Isaku	1356
1 Pιeri	1360
2 Pιeri	1365
1 Isǎǎ	1368
2 Isǎǎ	1372
3 Isǎǎ	1373
Sudi	1374
Mudáammu	1376

Tenketé

Di mpátiri to tìi náahti

Bè yu di mpátiri Tenketé ke yé dii nàammè Kuyie ndòò mèè botí kutenkù. Kàa dó kébanté kutenkù ti fòu kùu miéke kù dòmme nè oniti kó mēfiè ntúmè dii pátiri miéke nke de kó tináahti bomè.

Di pátiri múnke ti náa nKuyie ndómè kédetè oniti ke tãatè benitibè mabè ke bè dònè metaummè, bè mabè kó yeyètè tu: Abarahamu nè Isaki nè Sakabu, kè dè mboni ke kùu dònè metaummè Isidayeribe.

Di ti náa nKuyie mbenkemè kumáa benitibè nè ku yóo bè bekénèmè nè kù nimè bèè kù tū nke bè teénnè.

De kó difōnkùò ke né ti náa nti bo yiemme kù yé mmù ke nyé ke dò nkù naké ti yóo dō, ke nyié nku tannò nè ku kuó. Di múnke ti náa ndimōnni kabe bèè do tū nKuyie mbè do kù tū mmèè botí.

Di mpátiri náahti duó ke dómme

1. Kuyie ndómme kutenkù nè oniti 1:1-2:25
2. Oniti yetemè Kuyie nkè kù wètè koò dāunnè dinùu kù yóo ò detémè 3
3. Kayēè nè Abēedi be kó tináahti 4
4. Adammù kó kufuku kétuakēnè Nōwee 5
5. Menie nkūamè benitibè kè Nōwee yenté nè o kabe 6-9
6. Nōwee kó kufuku 10
7. Benitibè maámè didēnni Babēedi kè Kuyie ncānné cānné be náahti 11
8. Abarahamu kó tináahti 12:1-25:18
9. Sakabu kó tináahti 25:19-37:1
10. Sosefu kó tináahti 37:2-50:26

KUTENKÙ KETÈ MÈE BOTÍ

Kutenkù kó mudōrìmù

- ¹ Kuyie nyóo dō kutenkù kédōò tiwetì nti nè ketenkè.
- ² Kè ketenkè í mmàke kè dómme, dēmarè í mbo, kè do dò nkubinku nku ke dò mbì. Kè Kuyie nYáá nnónké ku ñkè ke nampú. ³ Kè Kuyie mbéi nke dō: Kuwennikuu yēnní! Kè kùu yēnní. ⁴ Kè kùu pénsiri kuwenniku kè kù cānné nè dibiñni, ⁵ kényú kuwenniku ke dò kuyie, nkényú dibiñni ke dō keyènkè. Kè kuyuokuu buoté kè dikūnweñni buoté. Diyiè ketiri ndi.
- ⁶ Kè Kuyie ndò: Tiwetì buoté kétoté menie kè mie nni mbo keñkè kè metēmè bo ketenkè. ⁷ Kù béi mmemme kè tiwetì buoté kétoté menie, mie nkeñkè metēmè ketenkè. ⁸ Kè kùu yú keñkè ke dō tiwetì. Kè kuyuokuu buoté kè dikūnweñni buoté. Diyiè déri ndi.
- ⁹ Kè Kuyie mbéi nke dō: Menie mmèè kpaá mèe tíi ndēmarè máà, kè ketenkèe feitè. Kè dēe dō kù yēmmè. ¹⁰ Kè kùu yú dēè waánni ke dō ketenkè, kényú menie nke dō dàmmèrì. ¹¹ Kè Kuyie ndò: Titieti nè timúti dēe yēnni debotí debotí kémpéi yēbe. Kè dēe dō kù yēmmè.
- ¹² Timúti nè titieti kè dēe yēnni kémpéi de be, de be. Kè kùu dè pénsiri. ¹³ Kè kuyuokuu buoté kè dikūnweñni buoté. Diyiè tānni ndi.
- ¹⁴ Kè Kuyie nyié kébéi nke dō: Kuwenniku mbo keñkè kémbaàti keyènkè nè kuyie nnè yemòrè nè yewe nè yēbie, ¹⁵ kémmi keñkè nè ketenkè. Kè dēe dō kù yēmmè. ¹⁶ Kè Kuyie ndò dēmarè dēdérè dēè bo mmí, kè dēdierè ntú diyiè dii bo mmí kuyie, kè desámpórè ntú otánkù wèè bo mmí keyènkè, ke yíénè siwāā. ¹⁷ Kè Kuyie ndè ānné keñkè kè dè mmí ketenkè. ¹⁸ Kè dè mmí kuyie nnè keyènkè, ke baàti kuwenniku nè dibiñni. Kè kùu dè pénsiri. ¹⁹ Kè kuyuokuu buoté kè dikūnweñni buoté. Diyiè naanni ndi.
- ²⁰ Kè Kuyie ndò: Desintékpere demōuu buoté menie mmieke, kè sinōo buoté kénheinte keñkè, kè dēe dō kù béimmè. ²¹ Kè kùu dō siyīi diesi nè dēè kó dimàà fòu menie mmieke,

dɛbotí dɛbotí nè sinɔ sɛbotí sɛbotí. Kè kùu dè pɛnsìrì, ²² kè dè pã mɛsàà nke dò dèe pié késũũ, nkè siyĩ sũũ mmenie mmiεε, kè sinɔ sũũ nkɛtenkè ìnkè. ²³ Kè kuyuokuu buoté kè dikũnweñni buoté. Diyiè nummuri ndi.

²⁴ Kè Kuyie ndò: Kɛtenkèe pɛité iwũɔ imɔu botí. Icɛwũɔ diɛyì nè isàm̀pòì nè ikpawũɔ ibotí ibotí nè dɛbambaànnè dɛbotí dɛbotí. Kè dèe dɔ̀d kù yɛmmè. ²⁵ Kè Kuyie ndò iwũɔ ibotí ibotí nè icɛwũɔ nè dɛbambaànnè dɛmɔu. Kè kùu dè pɛnsìrì. ²⁶ Kè Kuyie ndò: Tí dɔ̀d̀nè onitì kòo nti dòǹnè, kɛmbaké siyĩ nè sinɔ sù pùtì kɛ̀nkè, nè iwũɔ ì bo kɛtenkè nè dɛbambaànnè dɛmɔu.

²⁷ Kè Kuyie ndò onitì kòo nkù dòǹnè.

Kù do dɔ̀d̀ onitidò̀ nè onitipòkù nwe.

Kù bè dɔ̀d̀ kè bè nkù dòǹnèmu.

²⁸ Kè kùu bè pã mɛsàà nké bè nàké ke dò: Piénnè késũũ nképié nkɛtenkè kɛmɔu, kè nkè baké, kɛmbaké siyĩ nè sinɔ sù pùtì kɛ̀nkè, nè iwũɔ imɔu ì bo kɛtenkè ìnkè. ²⁹ Kè Kuyie ndò: N di duóm̀mu timùtì timɔu tì pɛí nè dɛtie ndɛmɔu dèe pɛí, kè dè bo ntú di kó mudii. ³⁰ N duóm̀mu timùtì nè titietì kè tì bo ntú iwũɔ imɔu nè tinòtì timɔu, nè dɛbambaànnè dɛmɔu dɛ kó mudii. Kè dèe dɔ̀d̀ kù yɛmmè. ³¹ Kè kùu yà kù dɔ̀d̀ dè dɛmɔu kè dè pɛnsìrì. Kè kuyuokuu buoté, kè dikũnweñni buoté. Diyiè kuónni ndi.

2

¹ Mɛ̀m̀mɛ kɛ̀nkè nè kɛtenkè dè dɔ̀d̀mè nè dèe kó dimàà bo. ² Kuyie mpí nku tòm̀m̀mu mumɔu yɛwe yɛkuò ndi, kɛ̀om̀pè diyiè yiénni yiè. ³ Kù dì pãmu mɛsàà nke dì cã́nè kè dì tu ku kpɛri, ke yé kù dèemè ku tòm̀m̀mu mumɔu ke òmpè dii yiè. ⁴ Mie m̀botí nku Kuyie ndò̀m̀mè kɛ̀nkè nè kɛtenkè, nè dèe kó dimàà bo.

Kuyie nkànnemè onitì kupúú sààkù Edenni

Ti Yiè nKuyie ndò̀ dii m̀nni kɛtenkè nè kɛ̀nkè, ⁵ titietì nè timùtì dè do í bo, ti Yiè nKuyie mmu ndo í duónni fɛtaafè, onitì mu ndo í bo ke bo nkuuti. ⁶ Mupãã mmamù muù do yièni ke yó̀rì kɛtenkè.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò̀ onitì nè mutáá, nkéfuute o ònni muyaá nkòo m̀ɔ̀te mufòmmu. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie m̀buotí dɛtie nkupúú sààkù Edenni, diyiè yièni kèe bíékè, kɛkannɛ kù dɔ̀d̀ wèè nitì dɛ miεε. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè dɛtesààrè dɛbotí dɛbotí yènni, kɛmpɛí yɛbɛ kè yè wenni ke naati. Kè kùu soó nkupúú cuokè mutie mùù duò mmufòmmu nè mùù yé̀k̀k̀nkò mɛsàà ònè mɛyèi.

¹⁰ Kè kukó ndiékù nyièni Edenni ke yó̀rì dɛ kó kupúú kɛtoté kuce mènàà. ¹¹ Kuketikù yètìrì tu Pisòò kè kù fité dihèi bè tu dì Afidaa. Kè mɛsɔ̀ mbo dɛ kó dihèi miεε, ¹² mɛsɔ̀ nkperimè nè tihúuntì fò̀tì nè yetásààyè yèè donku dɛu. ¹³ Kè kudérìkù yètìrì tu Kiyòò kuù fité dihèi bè tu dì Kuusi. ¹⁴ Kè kutáánkù kpɛri tú Tikidi, kuù pũò ndiyiè yièni kèe bíékè ke firì dihèi bè tu dì Asidii, kè kunaankù kpɛri tú Efadati.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nkannɛ onitì dɛ kó kupúú miεε kòo bo nkù kuuti ke kù bàa. ¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké yetannò ke dò: A bo na kényo ndɛtie ndɛmɔu dèe bo kupúú dɛ kó yɛbɛ. ¹⁷ A né báa di mùù yé̀k̀k̀nkò mɛsàà nnè mɛyèi mmu bɛ, kàa yè di dii yiè a kumu.

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Dè í wenni onitì bo mbomè omáà, m bo ò dɔ̀d̀ wèè yó nhò dòǹnè koò teénnè. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntúóté mutáá nkédò̀nè iwũɔ imɔu, nè tinòtì timɔu kédúú nkè dè nkər̀inì onitì borè, kè kù bo yà ò yóó dè yu yèè yètè. Bá dè, dè do dò nkém̀m̀kɛmu diyètìrì. ²⁰ Kè Adammuu duó nyicɛwũɔ i yètè kédúú nyikpakpɛyi i yètè, kédúú nsinɔ si yètè. Ò mɛ nyí mpètè wèè bo nhò dòǹnè koò teénnè. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkòo yè nkédúú, kè kùu dɛite kucĩntóo kùmáá kɛwɛte kɛpònné tikòntì, ²² kétúóté dɛ kó kucĩntóo kédò̀nè onitipòkù kóo duó nhonitidò̀. ²³ Kòo ò yà ke dò: èhéè! Nte wèè tu n kũò kó dikóũ,

n kònti kó tikònti.

Bè bo nhò yu ke tú onitipòkù

ke yé Kuyie nhò dànnèmè onitidòù kó dikáũ ndi.

²⁴ Dεε te kòo nitidòù bo yóu o cice nè o yõ, kétaunnè o pokù kè bèε naá nhoniti omáà.

²⁵ Onitidòù nè o pokù bè do bo yefòkperè nye, ifei me nyí mbè bo.

3

Oniti yeténèmè Kuyie

¹ Fεwààfè fεε do ciinè tiwanwanti timou ti Yiè nKuyie ndòò tì. Kè fεε beke onitipòkù ke dà: Mómumu nwe Kuyie nyémme di bá nyo nkupúú kó yetebe yemouà?

² Kòo nitipòkùu fè téné ke dà: Ti yommu kupúú kó yetebe. ³ Mutie mùù né bo kupúú cuokè, Kuyie ntú ti báá di mu kó yetebe, ti keté ke báá yè kááké. Kè ti yè di ti bo kú.

⁴ Kè fεwààfè dà: Di í yóó kú bitì. ⁵ Kuyie nyému ke tú kè di yè di dii yiè, di nuò mbo wénté, kè di kù naánnè kényéte mesàà ñnè meyei.

⁶ Kòo nitipòkùu wénté kényà yetebe bo nnaatimè, ke wenni fenònfè, ke bo na kóò duó mmeciì, kètòte, kèdi kèduó nho dàu wèè ò bonè, kòo di. ⁷ Kè be nuò nwénté, kè bèε banté bè bomè yefòkperè, kéwaá ntifaàti kényi.

⁸ Kuyuoku mòmni kè ti Yiè nKuyie nni ncenti kupúú mieke ke náá nkè bè yo, késari titieti mieke. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyú onitidòù ke dà: A bore?

¹⁰ Kòo kù téné ke dà: N kèè a tammè mme kupúú mieke kè kufòwaá nni mpí nkè n sòri, ke yé m bomè difòkperi. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: We nda nàké ke tú a bo difòkperi, yáà a di ditebii n yé nha báá di di ndi?

¹² Kòo nitidòù dà: Onitipòkù a me nni nduó nwè kè ti bo, weè ñ duó nde kó ditebii kè ñ di.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbekε onitipòkù ke dà: Dè yíme kàa dòò memme? Kòò dà: Fεwààfè fεε ñ souté kè ñ di ditebii.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké fεwààfè ke dà:

Fóò me ntemè kè dè dòò mie
n da cõmu tiwanwanti timou mieke,
a bo nfürì a pouti,
ke yo mmutáá nsáà.

¹⁵ Nè a bo mbomè,
fó nnè onitipòkù di báá narike,
o fuku nè a kòku dè báá narike.
O fuku bo pante a yuu,
kàa kòkuu dಂತé o nacènkénni.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké onitipòkù ke dà:
A peitímù bo yonke mediè.

A ní bo fèüté mediè nke né na képeité,
a bo mbúú a dàu kòò da baké.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké onitidòù ke dà:
A mè nyiemme a pokù kpèti
ke di ditebii n yé nha báá di di.

M bo cõ ketenkè,
a ní bo kúúti kèfèüté mediè
nke né na kèpété kèdi.

¹⁸ Ketenkè bo mpeí ipo nè tisampoti,
kàa nyo ndepaa nkperε.

¹⁹ A ní yóó káté meyóò mme

kéna képété kédi,
 ke yàa wētenè mutáá mmieke n da dònè mù.
 N da dònè mutáá mmu
 kàa yóó wēte kénaá mmutáá.

²⁰ Kè Adammuu yú o pokù ke dè Efu, dèè tu mufòmму, ke yé weè tumè benitibè bemou yō. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie n̄nukú tikònti ké bè dàtinné, ²² kébéi nke dò: Oniti naánnè tí mbe ke yé mesàà nnè meyei, ti báá yie nkòo tôte ditebii dii duò mmufòmму kédi kénfòu sáá. ²³ Kè kùu beti oniti kupúú Edenni mieke, kòo kote kénkúúti ketenkè, kù ò dònè kè. ²⁴ Memme ti Yiè nKuyie mbetimè oniti kupúú Edenni mieke, kécónné beĩnkembàribè diyie yiení kèè bíékè kè bè mbaa mutie mùu duò mmufòmму, ke einko yese kè yè càú nke dò mmuháá.

4

Kayēè nè Abēedi

¹ Kè Adammuu duónè o pokù Efu, kòo púo nképeité denitidabire ké dè yu ke dè Kayēè, ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù te kè m̄ peité oniti. ² Kòo yíé képeité o nantè Abēedi.

Kè Abēedi ntú owūšcēnti kè Kayēè tu otenkúti. ³ Kè tidiitii bi, kè Kayēè waá nképā ti Yiè nKuyie. ⁴ Kè Abēedi yie tóni o pedakè yeketiyè kó dimari, dii ā mekùò nképā ti Yiè nKuyie. Kè kùu ò pēnsiri kécoutè o pānni, ⁵ kéyete Kayēè nè o pānni, kòo mieke peike mediè n kòo ìkèè soute. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke dò: Kayēè dè dòmme kàa mieke peike kàa ìkèè sòute? ⁷ Kàa dò mesàà nha yèmmè yóo narikemu, kàa me ndò dèè í wenni, meyei mbo a bòri ke da díi, yetoo ké mè na.

⁸ Memme kè Kayēè náké o nantè Abēedi ke dò: Tí kōté.

Bè kōté dii mōnni kè Kayēè p̄i nho nantè Abēedi kékuo.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbekè Kayēè ke dò: Yé a nantè Abēedi borè? Kè Kayēè dò: N yí yé tē borè, n túmu n nantè kóo bàràà? ¹⁰ Kè Kuyie ndò: A dò ba? A nantè yīi nkuò nketenkè ke tú m̄ peite. ¹¹ Di mmōnni n da cōšmu kàa bo íté kédéténè ketenkè kèè yà a nantè kó meyīi nha kùo tē. ¹² A ní bo kúúti, a báá deite, a bo nfiri tipūti timou ke tú ociènti. ¹³ Kè Kayēè náké ti Yiè nKuyie nke dò: A n tou ndii tou cēšmu, m báá na ké di tō. ¹⁴ A me nni mbetimè yie nketensàakè, kè n yóo da détenè kénfiri tipūti timou ke tú ociènti, kòo mōu ñ yà ò yó n kušmu. ¹⁵ De mōnni kè ti Yiè nKuyie ndò: Kòo mōu kùo Kayēè m bo peite kuce mēyiekè.

Kè ti Yiè nKuyie ncanne Kayēè mecannimè mamè mēè yó nte kè wèè ò yà ò báá ò kùo. ¹⁶ Kè Kayēè íté ti Yiè nKuyie mborè, kékote kēmbò bè tu dè Nōdi, kupúú Edenni, diyie yiení kèè bíékè.

Kayēè kó kufuku

¹⁷ Kè Kayēè duónè o pokù, kòo púo nképeité Enōki. Kòo maá diheì ké di yu o bire yètiri ke dè Enōki. ¹⁸ Kè Enōkii peité Idadi, kè Idadi peité Meuyēedi. Kè Meuyēedii peité Metusayēedi, kè Metusayēedii peité Demeki.

¹⁹ Kè Demekii puoke benitipòbè bèdébè, kòo ketiwè yètiri ntú Ada, kòo dérì kperi ntú Sida. ²⁰ Ada weè do peité Yabaadi bèè ā titouti, ke cēmmù inàake be yààri. ²¹ Yabaadi nantè do tú Yabaadi bèè bie ntikùtidùuti, ke eu itāri be yààri. ²² Kè Sida yie múnke peité denitidabire, Tubaadi-Kayēè, kòo mmáátí tinenti tibotí tibotí, menatimè kpeti nè mebierime nè timátì. Kòo tāū yètiri ntú Naama.

²³ Kè Demekii náké o pobè ke dò:

Ada nè Sida,
 kénténè n kpeti!
 Díndi Demeki pobè keènnè n tú mù!
 Oniti n kòute kè nh ò kùo,
 odapàa nni mpoté kè dè mātinne kè nh ò kùo.

24 Kè bè bo kuɔ benitibè bèyiekè
kèpeite Kayɛɛ bànni,
bè bo kuɔ sipisiyiekè nè bèyiekè,
kèpeite m bànni.

25 Kè Adammuu duónè o pokù kòo púó nképeité denitidabire, kòo dè yu ke dò Seti, dèè tu
Kuyie nhò duó ndebire kè dè còmúmú Abɛedi fàtìrì Kayɛɛ do kuɔ wè.

26 Kè Seti múnkɛɛ peité denitidabire, ké dè yu ke dò Enasi. Dɛ mǎnni ndi benitibè ketémè
bè bo mbáámmè Kuyie nke kù yu ke tú ti Yiè.

5

Adammu kó kufuku kétuɔkenè Nɔwee

1 Nte Adammu kó kufuku. Kuyie ndò dǐ mǎnni onitì kòó dǎnnenè kumáà ndi. 2 Kù dǎò
onitidòu nè onitipòkù nwe ké bè pǎ mesàà, ke pǎnkɛɛ bè yu ke dò onitì.

3 Adammu mǎke dǐ mǎnni yɛbie ntekòutè nè sipisitàati (130) képeité denitidabire kè
dè nhò dǎnnè sósó. Kòo dè yu ke dò: Seti. 4 Adammu peité dǐ mǎnni Seti kédeè, kénfòu
kétuɔke yɛbie nsikòusini (800), képié initidabí nè initipobí. 5 Ò do mǎke yɛbie nsikòusiwei
nè sipisitàati (930) ndi kékú.

6 Seti mǎke dǐ mǎnni yɛbie ntekòutè nè yènùmmù (105) képeité denitidabire Enasi. 7 Ò
peité dǐ mǎnni Enasi kédeè kémǎke yɛbie nsikòusini nè yèyiekè (807), képié initidabí nè
initipobí péu. 8 Seti do mǎke yɛbie nsikòusiwei nè tepítè nè yèdéè (912) ndi kékú.

9 Enasi mǎke dǐ mǎnni yɛbie nsipisiwei, képeité denitidabire Kenanni. 10 Dɛ kó difǎnkúò
kémǎte yɛbie nsikòusini nè tepítè nè yènùmmù (815) képié initidabí nè initipobí. 11 Ò do
mǎke yɛbie nsikòusiwei nè yènùmmù (905) ndi kékú.

12 Kè Kenanni mmǎke yɛbie nsipisiyiekè, képeité denitidabire Madadeyɛedi. 13 Dɛ kó
difǎnkúò kémǎke yɛbie nsikòusini nè sipisìnàà (840), képié initidabí nè initipobí. 14 Ò
do mǎke yɛbie nsikòusiwei nè tepítè (910) nte kékú.

15 Madadeyɛedi do mǎke yɛbie nsipisikuò nè yènùmmù ndi, képeité denitidabire Yederi.
16 Ò peité Yederi kédeè, kémǎke yɛbie nsikòusini nè sipisitàati (830), kéwɛte képié
initidabí nè initipobí péu. 17 Ò do mǎke yɛbie nsikòusini nè sipisiwei nè yènùmmù (895)
ndi kékú.

18 Kè Yederi mmǎke yɛbie ntekòutè nè sipisikuò nè yèdéè (162), képeité denitidabire Enaki.
19 Ò peité Enaki kédeè kényíe kémǎte yɛbie nsikòusini (800), yɛ mieke nke ò piémè initidabí
nè initipobí péu. 20 Ò do mǎke yɛbie nsikòusiwei nè sipisikuò nè yèdéè (962) ndi kékú.

21 Kè Enaki mmǎke yɛbie nsipisikuò nè yènùmmù képeité denitidabire Matusademmu.
22 Ò peité Matusademmu kédeè, kémǎke yɛbie nsikòusitàati (300), kentaunè Kuyie, képié
initidabí nè initipobí péu. 23 Ò do mǎke yɛbie nsikòusitàati nè sipisikuò nè yènùmmù (365)
ndi. 24 Ò do taunè Kuyie nku, kè kùu ò tùóté kékònnè ku cie kè bèè ò mǎntóo.

25 Matusademmu do mǎke yɛbie ntekòutè nè sipisini nè yèyiekè (187) ndi képeité
denitidabire Demeki. 26 Ò peité Demeki kédeè kémǎke yɛbie nsikòusiyiekè nè sipisini nè
yèdéè (782), képié initidabí nè initipobí péu. 27 Ò do mǎke yɛbie nsikòusiwei nè sipisikuò nè
yèwèi (969) ndi kékú.

28 Kè Demeki mmǎke yɛbie ntekòutè nè sipisini nè yèdéè (182), képeité denitidabire, 29 ké
dè yu ke dò Nɔwee, kénnáá nke tú: Yie nweè yóó ti bántè nè mutǎmmù ti pǐ mmù yewe
yemǎu, ke yé ti Yiè nKuyie ncǎmè ketenkè. 30 Ò peité Nɔwee kédeè, kéwɛte kémǎte yɛbie
nsikòusinùmmù nè sipisiwei nè yènùmmù (595), képié initidabí nè initipobí péu. 31 Ò do
mǎke yɛbie nsikòusiyiekè nè sipisiyiekè nè yèyiekè (777) ndi kékú.

³² Nōwee do yóó mǎǎte initidabí itāāti ìi yètè tu Sɛmmu nè Kammu nè Safeti ke mǎke yebie nsikǎusìnùmmù (500) ndi.

6

Kuyie ndèmmumè kù dǎǎmè onìti

¹ Benìtìbè sũũ ndìi mǎnni ketenkè ìnkè kèpié besapàmbè. ² Kè kèĩnkè kó bekperíbèe yà de kó besapàmbè wennimè mesàà, kètānkè bè dǎ bè, kèpuoke. ³ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M báá yóu kè benìtìbè biè nní nfòu kémǎnte, bè tu benìtìbè mbe, bè bo mmǎke yebie ntekòutè nè sipísidé (120) kékú. ⁴ Tidadietì tii do bo de mǎnni kénsǎké ke bo. Kèĩnkè kó bekperíbè do kǎtení kédúónè besapàmbè kè bèe pié tinti, tii do nǎ ndemǎu kè ti yètè feí.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyà benìtìbè borime í wennimè kè bè baa dǎ kéndǎari meyei nsáà. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyèmmèe caàrè kè kùu demmu kù dǎǎmè onìti. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M bo kuǎ benìtìbè n dǎǎ bè, kékua iwũǎ dieyi nè isǎm̀p̀òì nè sinǎǎ, n dèmmumu n dè dǎǎmè. ⁸ Kè Nōwee yie me mpété mesàà nti Yiè nKuyie mborè.

Nōwee dǎǎmè tedabeescǐtè

⁹ Nōwee do tú onitisàù nwe ke dǎari Kuyie ndómè ke kù tũ, ¹⁰ kèpeité initidabí itāāti: Sɛmmu nè Kammu, nè Safeti.

¹¹ De kó dimǎnni benìtìbè do dǎrimu, ke mènke dǎri mediè mbá dè í nnaati Kuyie. ¹² Kè kùu wénté kutenkù kénsǎ nkù caàrè, kè benìtìbè bemǎu dǎri bá be borime í wenni. ¹³ Kè Kuyie nnáké Nōwee ke dǎ: M bo kuǎ di mǎnni benìtìbè bemǎu bè dǎnnemu, kè be yonku deuke, m bo bè kùu. ¹⁴ Á dǎǎ tedabeescǐtè nè ideí ìi kpeñni, kécíéké tidietì kè tì nsũ, kèwaá mmumǎmmu kèfiétì mefiè nte mieke nè te ìnkè. ¹⁵ Nte a yóó tè dǎǎ mèè botí: Te okùmè mbo métìrì tekòutè nè sipísìnùmmù (150), mepèkùmè métìrì sipísidé nè bènùmmù, mecómmè métìrì tepíitè nè bènùmmù. ¹⁶ Á tè dǎǎ kèpĩ ntipĩpĩnti nè kumarí de cuokè, kè mefiè nní nfeí ke mǎnnè métìrì kó dikèè. Kàa keuté dibòrì te píkù, kèǎnné timùmmùnti tītāāti. ¹⁷ De mǎnni m bo duó nkè fetaafèe ni kè menie mpíe nkékua dèè kó dimàà fòu ketenkè ìnkè. ¹⁸ De mǎnni m bo da dǎǎnè metaummè kàa ta tedabeescǐtè mieke nè a pokù nè a bí nè i pobè. ¹⁹ Á tanné dèè kó dimàà fòu ketenkè ìnkè tedabeescǐtè mieke, dedaarè nè deniire kè dèe yenté. ²⁰ Tiwanwantì timǎu botí nè iwũǎ dedaarè nè deniire, sinǎǎ diesì nè sisǎm̀p̀òì, nè debambaànnè debotí debotí, dè yóó kǎtenímu a borè ke bo yenté. ²¹ Á waá mmudiì mubotí mubotí, a kǎmu nè tiwanwantì kǎmu kè dí nyo. ²² Kè Nōwee yie nkédǎǎ Kuyie nhò nàké tì timǎu.

7

Nōwee tamè tedabeescǐtè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Nōwee ke dǎ: Ta tedabeescǐtè fǎ nnè a cǐtè kǎbe. N sǎ nfǎǎ mǎà yie n kpeti a kǎbe cuokè. ² Á túóté iwũǎ ibotí ibotí bè n feu ì idéi idéi, fedaafe nè fenife kuce mèyiekè kètúóté bè í n feu ì idéi mǎà fedaafe nè fenife, ³ kètúóté sinǎǎ sibotí sibotí sidésì désì, tēdaatè nè teniite kuce mèyiekè, kè sii sǎǎtè kubotí ketenkè ìnkè. ⁴ Yewe yèyiekè kó difǎnkùò n yóó cǎũnko fetaafè nfe kè fè nniu ke dǎ yewe sipísinàà nè deyènnè sipísinàà, kékua n dǎǎ dèè kó dimàà ketenkè ìnkè. ⁵ Kè Nōwee yie nkédǎǎ ti Yiè nKuyie nhò nàké tì timǎu.

Menie mpíemmè ketenkè ke kùu denennè demǎu

⁶ Menie ndo yóó pié nketenkè ke sǎ nNōwee mǎke yebie nsikǎusikùò (600) ndi. ⁷ Wenwe nè o pokù kè bèe ta tedabeescǐtè nè o bí nè i pobè ke bo yenténè menédiemè, ⁸ nè iwũǎ bè feu ì Kuyie nnè bè í kù feu ì, nè sinǎǎ nè dèè kó dimàà fòu ketenkè ìnkè. ⁹ Kè dè nkǎríní dedaarè nè deniire, ke taà tedabeescǐtè Nōwee borè Kuyie mbéi mmèè botí. ¹⁰ Yewe yèyiekè kó difǎnkùò kè fetaafèe tuǎkení, kènniu kèpié nketenkè.

11 Nəwee do məke yebie nsikəusikuə (600) ndi, dibenni koo tənku dəriwè diyie tərpiitè nè diyieni, kè yebire ntōnni menie nkè iwetiborii kpeté. 12 Kè fetaafe nniu ke dō iyie nsipisinaà deyennè sipisinaà. 13 De mōnni Nəwee nè o poku nè o bī Semmu nè Kammu nè Safeti nè be pobè, kè bè ta tedabecfētè 14 nè tiwanwanti tibotí tibotí, nè iwūš ibotí ibotí nè tinòti nè debambaànnè nè tipumpùti. 15 Dèè kó dimàà wei kè dè nkəri Nəwee borè debotí debotí, dedaarè nè deniire. 16 Kè dèe kotoo bá dè kè dè nneínè de poku kéta tedabecfētè ti Yiè nKuyie ndo naké Nəwee ke dō dè yóo ndommè. Kè Kuyie nkpetinné dibòri.

17 Kè fetaafe nniu ke dō yewe sipisinaà, kè menie nsūūnko kè tedabecfētè nōnké me ĩnkè. 18 Kè menie mpie mmediè nkè tedabecfētè nnōnké me ĩnkè. 19 Kè menie ndəke píe nkédátinné yetārè diyè, 20 kédátinné yetārè yèè dōke de mediè, késénté kè dèe pēēté métiri bēyiekè. 21 Kè dèè kó dimàà fòu ketenkè ĩnkè, iwūš, nè tiwanwanti nè desintékperε demou, dèè bo ketenkè ĩnkè kè dèe kú demou. 22 Demou dèè bo ketenkè ĩnkè ke wei kè dèe kú. 23 Memme dèè kó dimàà wei: Benitibè nè iwūš nè tiwanwanti, dè kumè. Kè Nəwee weè maa nkpaá nè o cfētè kəbe bèè do ò bonè tedabecfētè mieke.

24 Kè menie nni mpieké ketenkè ke dō yewe tekòutè nè sipisinùmmu (150).

8

Nəwee yè mè tedabecfētè

1 Kuyie nyí nyè nNəwee kpéi nnè iwūš nè tiwanwanti dèè do ò bonè tedabecfētè mieke, kéduó nkè kuyaaku nfuu ketenkè kè menie nni nkékú. 2 Kè yebiree yóu yè bo ntōmmè menie, kè iwetiborii ĩtinné kè fetaafeé cómmú. 3 Yewe tekòutè nè sipisinùmmu (150) kó difōnkúò kè menie nni nkékú sám̄pó sám̄pó. 4 Otānkú yienwè diyie tərpiitè nè diyieni kè tedabecfētèé cómmú ditāri bè yu di ke tú Adadati di ĩnkè. 5 Kè menie nni nkpaá yaari kétuəke otānkú píinwè diyie ketiri yiè, kè yetārè yómmèe feitè.

6 Diyie sipisinaà yiè kè Nəwee kpeté tebòtè ò do ānné tē, 7 kédenne dikākāā kè dii kote kéwēténí. Kòo nkpaá kémmú menie mbo deēmè. 8 De kó difōnkúò kòo denne tenōnkpete ke bo yà kè menie ncòòtè. 9 Tè me nyí mpètè tē bo cómmú dè, ke yé menie ndo kpaá píékémè ketenkè kemou, kè tēe wēténí o borè, kòo youte o nòutè ké tē pī nkétanné kudieku, 10 kényóu kè dè mməke yewe yeyiekè kòo wēte ké tē denne. 11 Kè tē nwētini kuyuoku ke tōni kufāāsūūkú makú, kè Nəwee banté menie ncòòtemè, 12 kényóu kè dè mməke yewe yeyiekè kòo wēte ké tē denne, bá tē í nwēténí.

13 Dibenni pānni kó diyie ketiri yiè, ke s̄ nNəwee məke yebie nsikəusikuə nè dimàà (601) kè menie nkūū, kòo dáté tipĩmpĩnti kényà mè kūūmè. 14 Dibenni pānni kóo tənku dəriwè, diyie sipisidé nè diyieni kè ketenkèe kpéi paíi.

15 Kè Kuyie nnáké Nəwee ke dō: 16 Yè nè a poku nè a bī nè i pobè. 17 Denne iwūš ibotí ibotí tiwanwanti nè tinòti nè debambaànnè, kè dèe pēté kēsūū nketenkè ĩnkè. 18 Kè Nəwee yè nè o poku nè o bī nè i pobè, 19 kédenne tiwanwanti nè iwūš debotí debotí nè sinəo nè debambaànnè.

20 Kè Nəwee maá diwūštōnni ti Yiè nKuyie nkpeí, kétúóté iwūš nè sinəo bè feu dè ti Yiè nKuyie ndəmarè marè, ké dè fié ti Yiè nKuyie ndiwūštōnni ĩnkè kétuə. 21 Kè ti Yiè nKuyie nkeè de kó kufōdku kè dèe kú narike kè kú dō: N ténke í yóo cōō ketenkè, ke yé oniti yèmmè í wennimè nè ò bomè. N ténke báa kuə dèè kó dimàà wei m me ndòò mèè botí.

22 Nè ketenkè bo mbomè,
mubətimù nè mudidèi,
muséè nnè kuyiinkú,
dipaà nè diyōš,
kuyie nnè keyènkè,

dè yó mbomu sáà.

9

Kutāmmeyāri kó mēbenkùmè

¹ Kè Kuyie mpā Nōwee mesàà wenwe nè o bí ke dō: Piénè kēsũũ nképíe nketenkè. ² Tiwanwanti timəu: Iwũõ nè sinəo nè siyĩ, debambaànnè deməu dè bo ndi dé, kè dí ndè baké. ³ Dèè kó dimàà nampú ke weí n dè ndi duómumu kè dè bo ntú di kó mudii, n di duó mmèè botí titebiiti. ⁴ Di né báá cááké feðfè yĩ, mmufòmumu bo mēè miεke. ⁵ Nyénè ke tú n yóó peitemu bèè kòu benitibè képeite iwũõ nè tiwanwanti tii kòu benitibè.

⁶ Wèè kùò oniti,
oniti weè múnke yóó ò kùò.

Ke yé n dòòmè oniti
ke dònne n m maa ndi.

⁷ Di pié mesàà nkēsũũ ketenkè ìnkè, ké nkè baké.

⁸ Kè Kuyie nyíé kénáké Nōwee nè o bí ke dō: ⁹ N di dounnè dinùù ndi fí nnè a yaábíò, ¹⁰ nè iwũõ ì do di bonè tedabεεcĩètè miεke sinəo nè iwũõ nè tiwanwanti dèè yóó buoté. ¹¹ N di dounnè dinùù ndi ke tú, n ténke báá duó nkè meniε mpíe nketenkè kékuò dèè kó dimàà bo. ¹² Nte n yóó dōd mēè benkùmè kè mē mbo sáà, ke benkú mí nnè díndi nè dèè kó dimàà weí ti kó metaummè. ¹³ Nh ānné kutāmmeyāri nku tiwetì kè kù bo mbenkú mí nnè díndi ti kó metaummè, ¹⁴ kè fetaafe ní kpèri kùu yènni, ¹⁵ kè n denteni metaummè mēè bo mí nnè díndi nè dèè kó dimàà weí ketenkè ìnkè ti cuokè, meniε nténke báá pié nketenkè ké di kuò. ¹⁶ Kutāmmeyāri ní bo yènni yewetè ìnkè, kè n kù yà, kédenteni metaummè mēè bo mí nnè díndi nè dèè kó dimàà weí ketenkè ìnkè ti cuokè. ¹⁷ Kè Kuyie nnáké Nōwee ke dō: Kutāmmeyāri kuú yó mbenkú n taunè mē ketenkè kəbe.

Nōwee muómme menaà

¹⁸ Nōwee bí ì do yènnimè tedabεεcĩètè inyi: Semmu nè Kammu nè Safeti. Kammu weè naá nKannahā kəbe kóo cice. ¹⁹ Nè Nōwee bí itāati miεke nke ibotí sũummè ketenkè ìnkè.

²⁰ Nōwee weè tu otenkúti ketiwè weè fiúkú detie mbè tu dè finyi, ²¹ kényà de kó menaà nkémuó nkédátè o yàati kénduó o dieku difòkperi. ²² Kè Kammu Kannahā kəbe kóo cice yà o cice Nōwee fũð feimè, kényè kénáké o tebií sidé ditowaà. ²³ Kè Semmu nè Safeti kè bèe buuté kuyàakù kénkéri be fònkúò kétuəke kóò dàtinnè, bá bè í nyà be cice fũð. ²⁴ Nōwee naà nyè dii mōnni kòo keè o býāātè dōd dè, ²⁵ kébéi nke dō:

A bo yà fí nKannahā!

A bo ntú a tebií miεke kudaakù sōnsōnku,

²⁶ Kòo yí kébéi nke dō:

Ti Yiè nKuyie ndòd mesàà nSemmu

kè Kannahā ñtú o kó kudaakù.

²⁷ Kuyie ndòd mesàà nSafeti nè Semmu kè bè

ñwè nke bo,

kè Kannahā ñtú be kó kudaakù.

²⁸ Meniε nkùò dii mōnni benitibè kédeè, kè Nōwee mməke yebie nsikəusitāati nè sipísìnùmmù (350) ndi, ²⁹ ké nyóó kú ke məke yebie nsikəusìwei nè sipísìnùmmù (950).

10

Nōwee kó kufuku

¹ Nte Nōwee bí, Semmu nè Kammu nè Safeti kó kufuku meniε ndo kùò benitibè kédeè, kè bèe piému ibí.

² Safeti kó ibí tú: Kəmεε nè Makəku nè Madaii nè Yafāā nè Tubaadi nè Mεεeki nè Tidaasi. ³ Kəmεε kó ibí tú: Asekənaasi nè Difati nè Tokadima. ⁴ Yafāā kó ibí tú: Edisaa nè Tadisisi nè

Kitimmu nè Dodanimmu. ⁵ Bè do sũ nkécíéte kémaá dàméèrì také kécánné cánné ibotí be náàntì dò ndòmmè.

⁶ Kammu kó ibí tú: Kuusi nè Misidaimmu nè Puti nè Kannahãã. ⁷ Kuusi kó ibí tú: Sebaa nè Afidaa nè Sabitaa nè Dayemaa nè Sabitekaa. Dayemaa kó ibí tú: Sebaa nè Dedanni. ⁸ Kuusi weè do wète képeité Nemudoti weè do naá nhokpàrì ketiwè ketenkè ìnkè. ⁹ Nemudoti do tú opaawaà ndièwè nwe kè ti Yiè nKuyie nwùó. Deè te kè bè ã ã yí ti Yiè nKuyie nda teennè kàa ntú opaawaà ndièwè Nemudoti do dòmmè. ¹⁰ Nte yehékè ketiyè ò do baké yè: Babèedi nè Edesi nè Akadi nè Kadinèè. De kó yehékè do bo Sindeaa mièke nke. ¹¹ Kè Nemudotii íté de kó dihéi kékote Asidii kémaá Ninifu nè Debotidii nè Kadaa. ¹² Kè Desãã èi dii mbo Ninifu nè Kadaa dihéidiè de cuokè.

¹³ Misidaimmu yaábí tú Dudimmu nè Anamimmu nè Deabimmu nè Nafutuyimmu ¹⁴ nè Patidoosi nè Kasiduimmu nè Kafutòò, bèè pié Fidisitèèè.

¹⁵ Kè Kannahãã peité Sidonni o kóò Po nè Eti. ¹⁶ Kè Kannahãã yaábí ntú: Yebusiibe nè Amariibe nè Kidikasiibe ¹⁷ nè Efiibe nè Adikiibe nè Siniibe ¹⁸ nè Adifadiibe nè Semadiibe nè Amatiibe. De kó difònkúò kè Kannahãã kòbeé cíéte, ¹⁹ kékari Sidonni be tenké de nketé kécuó nKedaadi nè Kasaa, Sodømmu nè Komòò bíékè, Adimaa nè Seboimmu kèntò kètuòke Desa. ²⁰ Kammu kó ibí nyi ì do yàte tinaàmuntì, kékari yehékè be náàntì càá ncáámmè nè be botí.

²¹ Kè Safeti kóò kòtì Semmu múnkèe mòote ibí, weè tu Ebeè kóò yààrì. ²² Kè Semmu kó ibí ntú Edammu nè Asuu nè Adipakisadi nè Dudi nè Aramu. ²³ Kè Aramu kó ibí ntú: Uusi nè Udi nè Ketèè nè Maasi. ²⁴ Kè Adipakisadi ntú Sedaa cice, kè Sedaa ntú Ebeè cice. ²⁵ Kè Ebeè mmòke ibí idéi, kè deketirè yètirì ntú Pedeki (dèè tu meyatimè). De kó dimònni ndi ibotí do yàtemè, kòo nantè yètirì ntú Yokitãã. ²⁶ Kè Yokitãã peité Adimòdadi nè Sedefu nè Asadimafeti nè Yedaki, ²⁷ nè Adodammu nè Usadi nè Dikida, ²⁸ nè Obaaadi nè Abimmayeedi nè Sebaa, ²⁹ nè Ofiidi nè Afidaa nè Yobabu. Bemòu memme bè tu Yokitãã bí nyi. ³⁰ Bè do bo Mesa èi ndi kèntò kètuòkenè Sefaadi tãrì, diyè yìèní kèè bíékè. ³¹ Kè Semmu kòbe múnkèe yè kécánné yehékè, yehékè be náàntì dò mmèè botí.

³² Nòwee bí kó iwuò nyi memme, bè ì càámmè ibotí ibotí. Menie ndo kùò benitibè kédeè kè bèè pié ibotí imòu ì bo kutenkù mièke.

11

Didènni bè tu di Babèedi di kó mumarimù

¹ Benitibè bemòu do náá ntinààntì timàà ndi, onitì náàntì do í càá. ² Kè bèè kote diyè yìèní kèè bíékè kèyà kubiriku makù, dihéi bè tu di Sindeaa ke bo maá, ³ kénáké betòbè ke dò: Íténè kè ti pííkú yedombie, kè yè pũrínè kè yèe kpenke kèndò nyetárè, kè tí waá nkùtinòò kènsĩèkù. ⁴ Kè tí maá dihéi, kémaá didènni kè dii kááké tiwetì, kè ti yètirì feité, kè ti báá cíéte ketenkè kemòu.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténí ke bo yà benitibè maá dii èi nè didènni. ⁶ Ke dò: Bè mè ntúmè kubotí kumáà kòbe ke náá ntinààntì timàà, demarè í yóó bè ditinnè bè yóó namu kédòò bè dómè. ⁷ Ti cúténè kékòké be náàntì, kè bè nnáá nke í yo betòbè tu mù. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbè cíe nketenkè kemòu, bá bè í mmaá de kó dihéi. ⁹ Deè te kè bè yu de kó didènni ke tú Babèedi. Ti Yiè nKuyie nde nkòké benitibè náàntì, kè bè cíe nketenkè kemòu mièke.

Semmu kó kufuku kèntò kètuòkenè Abarammu kòku

¹⁰ Semmu kó kufuku tú kuu: Ò do mòke yebie ntekòutè (100) nte képeité Adipakisadi ke sò ndè mòke yebie nyèdèè nè menie nkùòmè benitibè. ¹¹ De kó difònkúò, kémòke yebie nsikòusinùmmù (500) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

¹² Kè Adipakisadi mmòke yebie nsipísitããti nè yènùmmù képeité Sedaasi. ¹³ De kó difònkúò kémòke yebie nsikòusinàà nè yètããti (403), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

¹⁴ Kè Sedaa mmòke yebie nsipísitããti képeité Ebeè. ¹⁵ De kó difònkúò kè Ebeè mmòke yebie nsikòusinàà nè yètããti (403) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

¹⁶ Kè Ebeε peité Pedeki kédeε kέmmάke yebie nsipísitāāti nè yènàà képeité Pedeki. ¹⁷ De kó difōnkúò kè Ebeε mmάke yebie nsikousinàà, nè sipísitāāti (430) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

¹⁸ Kè Pedeki mmάke yebie nsipísitāāti képeité Deyuu. ¹⁹ De kó difōnkúò kέmmάke yebie nsikousidé nè yèwei (209), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²⁰ Kè Deyuu mmάke yebie nsipísitāāti nè yèdéε képeité Seduki. ²¹ De kó difōnkúò kέmmάke yebie nsikousidé nè yèyiekè (207) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²² Kè Seduki mmάke yebie nsipísitāāti képeité Naαα. ²³ De kó difōnkúò kέmmάke yebie nsikousidé (200) képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²⁴ Kè Naαα mmάke yebie nsipísidé nè yèwei képeité Tedaa. ²⁵ De kó difōnkúò kέmmάke yebie ntekòtè nè tepíitè nè yèwei (119), képié bedapàmbè nè besapàmbè.

²⁶ Kè Tedaa mmάke yebie nsipísiyiekè, képeité Abarammu nè Naαα nè Atāā.

²⁷ Tedaa kó kufuku nku, weε peité Abarammu nè Naαα nè Atāā. Kè Atāā peité denitidabire Dōti, ²⁸ kékú, bè ò peité dii εi Uudi Babidōnni kó ketenkè mieke, kòo cice Tedaa kpaá fòù.

²⁹ Kè Abarammu puoke Saraii kè Naαα puoke Midikaa Atāā kóo sapàà. Atāā weε múnke do peité Isikaa. ³⁰ Saraii do tú tehāũnte nte kénkpa debire.

³¹ Kè Tedaa túóté o kóo dapàà nhAbarammu nè o yaàbire Dōti Atāā bire nè o còkù Saraii o kóo dapàà nhAbarammu pokù. Kè bèε íté Uudi εi Babidōnni tenkè kékote Kannahāā tenkè, kétuάke Anaa εi ké nke mbo. ³² Kè Tedaa nyóó kú ke mάke yebie nsikousidé nè yènùmmù (205).

ABARHAMMU KÓ TINÁÁNTÌ

12

Kuyie nyēmmè Abarammu íté o tenkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarammu ke dò: Íté a tenkè, a kábe borè, a cice cīētè, kékote n yóo da benke kèε tenkè. ² M bo da dāò mesàà nkāa boti sūũ, kāa yètiri faité mediè. Fōò yó nte kè ibotí imōuu pété mesàà. ³ M bo dāò mesàà mbèε yóo da dāò mesàà, kédāò meyei mbèε bo nda dónè meyei. Fōò yó nte kè n dāò ibotí imōu mesàà.

⁴ De mōnni ke sś nhAbarammu mάke yebie nsipísiyiekè nè yènùmmù. Kè ti Yiè nKuyie nhò náké ke dò: Íté Anaa εi. ⁵ Kòo yie nkéité kénneínè o pokù Saraii nè o nantè bire Dōti kénto o kperε demōu nè o daati ò do donté ti Anaa εi, kékété kécuó nKannahāā bíékè, kétuάke Kannahāā.

Abarammu bomè Kannahāā kékote Esibiti

⁶ Menime kè Abarammu pēēté Sisemmu εi kétuάke dibòri mari bè tu di Mōdee mutie mamù borè. De kó dimōnni Kannahāā kábe beε do dè bo.

⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumāà Abarammu kóo náké ke dò: N yóo duó nke ntenkè nke a yaábí. Kè Abarammu maá ti Yiè nKuyiendiwūōtōnni de kó dibòri. ⁸ Ò de nyité kékote yetārè kó dihei Betεedi diyie yèni kèε bíékè, kékari Betεedi nè Aii de cuokè ke tó maá ti Yiè nKuyie ndiwūōtōnni teri kébánté ti Yiè nKuyie nké kù yu ke dò o Yiè. ⁹ Kè Abarammu íkàti ke sōti ke weti Nεebu tempē mbíékè.

¹⁰ Kè dikōnni diērii tanní dihei kè Abarammu íté, kékote Esibiti tenkè kέmbo ke dò yemōrè mayè. ¹¹ Bè tūάke dii mōnni Esibiti kéntati dihei, kè Abarammu náké o pokù Saraii ke dò: N yému a túmè oposáati, ¹² Esibiti kábe yóo yà a wennimè ke dò a tú m pokù nwe, ké n kuó ké da yóu. ¹³ Á bè náké ke dò n tú a tāũ nwe kè bè nni ndōari mesàà nha kpeí, kè nní nfòù.

¹⁴ Bè tūάkoo dii mōnni Esibiti mieke kè Esibiti kábeε yà o pokù wennimè mediè. ¹⁵ Kè Esibiti kóo kpàati kó betōmbèε kote ké nhò sānti okpàati ùkè, kóo túóté kékotenè okpàati cīētè. ¹⁶ Nè o kpéi nkòo kpàati dāò mesàà nhAbarammu kóo pāmmú ipe nè sibōó nè inàάke nè tidaati benitipòbè nè benitidaabè nè sāmmarímúbè nè yòyóbè. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mpoté

okpààti nè o cīètè kàbe mediè nhAbarammu pokù Saraii kpéi. ¹⁸ Kè Esibiti kóo kpààti yú Abarammu kóò beke ke dò: Dè yīme kàa n dòò miε? Dè dōmmè kàa í n nàké ke tú a pokù nwe? ¹⁹ Dè dōmmè kàa n nàké ke yē nha tãũ nwe kè nh ò tūóté ke bo puoke? Nto a pokù kēpēēté.

²⁰ Kòo kpààti duó nkòo tōmbèe beti Abarammu nè o kperε deməu dihei.

13

¹ Memme kè Abarammuu túóté o pokù nè o kperε ò màke dè, kè Dəti nwe neínè kè bèe wēte Nεkebu tempē mbíékè.

Abarammu nè Dəti bè yàtemè

² Abarammu do màke tikpàti nti mesàa, nnè timàti péiti nè mesə. ³ Kè Abarammuu íte Nεkebu tempē kētuəke Betεedi nè Aii de cuokè ò do keté kébáté dè. ⁴ Ó do maá dè diwũđtōnni kébánté ti Yiè nKuyie nké kù yu ke dò o Yiè.

⁵ Dəti wèè do neínè Abarammu ò múnke do məkemu ipe nè sibəó nè inàəke. Ke màke tiyàati bè dōdrinè ti titouti. ⁶ Bá ketenkè í mbè sànnè ke yé bè do məkemè iwũđ mediè. ⁷ Kè Abarammu kó benaəcēmbε nè Dəti kàbe kè bèe kpa. Kannahāā kàbe nè Pedisiibe do de mbo. ⁸ Kè Abarammuu nàké Dəti ke dò: Mí nnè fś ti í dò nkékpa, ti naacēmbε me nyí dò nkékpa, ke yé ti wēmmè tεcīētè. ⁹ Á wénté kédeite a dó kùu píkù kè tí yate. Kàa kàte kubakù you n kəte kucānku. Kàa me nkəte kucānku n kəte kuyóu.

¹⁰ Kè Dətii wénté káyà Suditēē kó ketenkè kè kè boo bammùu kētuəkenè Soaa eì. Ti Yiè nKuyie mu ndo í cəu ndiì mōnni Sodəmmu eì nè Komə eì kè de kó ketenkè nè Soaa eì kè dè boomu, ke wenni ke dò nti Yiè nKuyie ndo dōò kùu púú, ke naati ke dōnnè Esibiti kó ketenkè. ¹¹ Kè Dətii tãātε Suditēē kó kubiriku bíékè, ké ke nkəte. Memme bè yàtemè. ¹² Kè Abarammu mbo Kannahāā kó dihei, kè Dəti mbo kubiriku kó yehékè, ke cōnné tiyàati kó titouti kētuəkenè Sodəmmu. ¹³ Sodəmmu kàbe do tú benitiyonkubε mbe, ke dəari meyei ndiemè kè dè yóu Kuyie.

¹⁴ Dəti nè Abarammu bè yàte diì mōnni, kè ti Yiè nKuyie nnàké Abarammu ke dò: Wénté a cómmú dè, kéwénté diyie yìenì kèè bíékè, kéwénté a bakù you nè kucānku. ¹⁵ A mè nwùò nkèè tenkè n yóó kè nda duómmu fś nnè a yaábíó sãā. ¹⁶ M bo duó nkàa yaábíi sũũ mmesàa mmubirímú kōme. Wèè bo na kékaa mmubirímú, wèè bo na kékaa nha yaábí. ¹⁷ Íté kéce, nde kó ketenkè keməu kè duómè n kè nda duómmu.

¹⁸ Kè Abarammuu íte dεborè kəsəó nkékari dibòri marì bè tu di Mammudee kó mutie borè Ebunə také, kémaá diwũđtōnni kébánté ti Yiè nKuyie.

14

Abarammu kpammè ke fiεte Dəti

¹ De kó dimōnni kè Amudafεedi Sindeaa eì kóo kpàati nè Adiyəki Edasaa eì kóo kpàati nè Kedəədaomεε Edammu eì kóo kpàati nè Tideadi Koyimmu eì kóo kpàati. ² Kè bèe íte kéndokùnè Bedaa Sodəmmu kóo kpàati nè Bidisaa Komə kóo kpàati, nè Sineabu Adima kóo kpàati, nè Simmεbeε Seboimmu kóo kpàati nè Bedaa bè tu diì eì Soaa kóo kpàati. ³ Kè bèe tí Sidimmu kó kubiriku, dèè naá nyie ndàméèri wèè kó menie ndò mmukókúú. ⁴ Yεbie ntepiítè nè yèdéè miεke kè Kedəədaomεε mbè baké. Yεbie ntepiítè nè ditāānni miεke kè bèe ò yetε. ⁵ Yεbie ntepiítè nè dinaanni miεke kè Kedəədaomεε nè bekpàati bε bèè ò wēínè kè bèe íte kēpənte Defaiibe bèè bo Asitadoti-Kannaimmu eì, nè Susiibe bèè bo Ammu eì nè Emiibe bèè bo Kidiyataimmu eì ⁶ nè Oriibe bèè bo Seii kó yetārè miεke, ké bè bèti kētuəkenè Edipadanni kó dihei diì təkénè tédəntè, ⁷ kénkūntiní kēpənte Ammisipati bè tu diì eì Kadεesi, kēpənte Amadesiibe kó ketenkè keməu, nè Aməriibe bèè bo Asasōnni-Tamaa. ⁸ Menime kè Sodəmmu kóo kpàati nè Komə kou nè Adima kou nè Seboimmu kóo kpàati nè Bedaa, nè

Soaa kó bekpààtibè, kè bèe wēnné kékote Sidimmu kó kubiriku, ⁹ kédokénè Kedəədaomεε Edammu kóo kpààti, nè Tedeadi Koyimmu εì kóo kpààti Amudafεεdi Sinnεεα εì kóo kpààti nè Adiyəki Edasaa εì kóo kpààti. Kè bekpààtibè bènùmmù ndokùnè bekpààtibè bènàà. ¹⁰ Sidimmu kó kubiriku do məke yefòtè nyε kè kùtìnòò piéké ye mieke. Kè Sodəmmu kóo kpààti nè Koməə kou kè bèe coké kédúó ye mieke, kè besəmbεε coké kédεke ditāri ĩnkè. ¹¹ Kè bèe na Sodəmmu nè Koməə kəbe kétúóté be kpàti, nè be diiti kékònnè. ¹² Ke múnkεε túóténè Dəti Abarammu nantè bire nè o kpàti timəu kékònnè.

¹³ Kòò məu cöké kékote kénáké Abarammu, Ebedeebe botí kou, ò borè Aməriibe botí kou Mammudee kóo detie mborè. Mammudee tebií do tú εsikəədi nè Anεε. Betāāti mεmme bè do wēnnè Abarammu nwe didootitĩnni. ¹⁴ Abarammu kèè dii mənni bè kònnēmè Dəti koò kpetí, kédúó nkòo təmbè bè pié bè o cĕtè kè bèe báátí, sikəusitāāti nè tεpíitè nè bēni (318), kè bèe tūnne kétuəke Danni tenkè. ¹⁵ Kè Abarammu bè totí yetĩrè yetĩrè péu, kè bèe cētinne be dootitəbè kè bè na, kè bè bēti kétuəkenè Obaa, dihei dii bo Damaasi bakù yóu bíéké, ¹⁶ kēfiete bè do túóté dèè kó dimàà nè Dəti nè o kperε deməu nè benitipòbè nè benitidaabè.

¹⁷ Abarammu na dii mənni okpààti Kedəədaomεε nè bekpààtibè bèè ò wēnné kénkūnti, kè Sodəmmu kóo kpààti yēnni kóo co Safee kó kubiriku mieke, bè tu kù okpààti biriku.

¹⁸ Kè Mesisedeki Sadεmmu kóo kpààti wèè tu Kuyie nkùù baké kēĩnkè nè ketenkè ku kuó nìtùti, kòo kətenni pēè nè mēnaà nkóo co, ¹⁹ kéməə Kuyie nkó mesàà nhAbarammu kpéi nke dò: Kuyie nkùù baké kēĩnkè nè ketenkè kù da dəə mesàà. ²⁰ Kuyie nkùù baké kēĩnkè nè ketenkè ke te kàa na a dootitəbè ku yètiri ndεu!

Kè Abarammu deite ò təní dè bá tēè piitè mieke, demàà demàà kóo duó.

²¹ Kè Sodəmmu kóo kpààti náké Abarammu ke dò: N duó mbenitibè kēnte tinenti a εí ti. ²² Kè Abarammu ò tēnné ke dò: N youte n nòutè nte, ti Yiè nKuyie nkùù baké kēĩnkè nè ketenkè ku ìkè, ²³ ke pàrikè ke tú n yí yóó túóté a kperε marè bá fεpààkonyĕfē yoo kunεükù kó kuhāū, a yàà bo yĕ fōò te mí nhAbarammu kè n naá nhokpààti. ²⁴ N yí yóó túóté dεmarè, kè dè í tú n kó benitibè di dè. Bèè n cíe mbεè tu: Anεε nè εsikəədi nè Mammudee, bèè bo túóté be kperε.

15

Kuyie ntaunnēmè kumàà Abarammu

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumàà Abarammu kóo nàké ke dò: Bá nyĕkù! Mĕi tu a kó kudəpikù, m bo da cú dè bo ndεu mediè. ²⁻³ Kè Abarammu dò: Ti Yiè nKuyie nha bo n duó mba? N yí məke debire, kè n kóo təniti Ediesεε Damaasi εi kou, wèè bo n cĕtè, wèè yóó túóté n kperε. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò tēnné ke dò: Weè í yóó túóté a kperε. A yóó peitè dèè bire dèè yóó dè túóté.

⁵ Kè Kuyie ndenne Abarammu ditowaà kóo nàké ke dò: Bóuté tiweti káyà siwāā, a bo na kè si kàanaà? Kè kù yí ke dò: Siwāā dòmmè, a yaàbí yóó sūū mmeè botí.

⁶ Kè Abarammu yie nti Yiè nKuyie mbéi nti, kè dèè nte kè kù dò, ò dəəri kù dómè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Mĕi da ĩnni Uudi εi, Babidənni kó ketenkè, ke bo da duó ke ntenkè a mē mbo kèè mieke. ⁸ Kè Abarammu dò: Ti Yiè nKuyie, m bo yĕmε kēbanté n yóó tiekemè de kó ketenkè? ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Waanni dinaasεri nè dibəseri nè dipedaà, dèè məke yebie nyētāāti nè tenónkpetε nè dikpētĩnónkperε.

¹⁰ Kè Abarammu waanni iwūō inyi, kékéké i cuokè, kè ì dəú nkécuó nyitəbè, ò mε nyí nkéké sinónkpeé. ¹¹ Kè timancōnti kətení, ke bo co de kó imaa, nkòo ti bēti.

¹² Diyie tati dii mənni kè inuə mpĕi nhAbarammu kòo duó mediè, kè dibĕnni dieri marĕi ò sđnté, kè kufōwaà nhò pĕ mmeidiè. ¹³ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: A nyé ke tú a yaàbí bo kəte dihei marĕi dii í tú i kperε, kè nkè bo ke dò yebie nsikəusinàà (400), ke tú tidaati kè bè ì fĕũnko. ¹⁴ Kè n fĕũ ndε kó kubotí kùù ì fĕũnko, kàa yaàbí nyeti ke tə tikpàti mediè. ¹⁵ Fō nha

yó mbonè diwèi ndi ke yàa kóté kékú, kè bè da kũnné a yembè borè. ¹⁶ A yaabí kó iyaabí, ì wētini ke ntenkè. Ke yé Aməriibe yei mu nyí sũũmmè ke tũ̀̀ke m bo bè bēti dè.

¹⁷ Diyiè ta dii mǎnni kè dèe biite sǎũ, kè Kuyie nkəteni kéndò mmuhǎǎ nnè kuyukú nè fehǎǎdènfè, ke pēnkù iwũǎ bè kéké ì sǎku. ¹⁸ Dè yeiè ndi ti Yiè nKuyie ntàunnèmè kumáà Abarammu ke d̀̀: N yóó duó nde kó ketenkè a yaabí nyi kè ì nkè te, kētúóté kukó kùù bo Esibiti mǎnku, kékǎǎ kukó ndiekù Efadati. ¹⁹ Keniibe nè Kenisiibe nè Kadiməniibe, ²⁰ nè Itiibe nè Pedisiibe nè Defaiibe, ²¹ nè Aməriibe nè Kannahǎǎ kəbe nè Kidikasiibe nè Yebusiibe, bèe te de kó ketenkè.

16

Bè peitè m̀̀ Isimayeri

¹ Abarammu pokù Saraii do í peitè debire. Ke né mməke kunitipodaakù makù, Esibiti kəku, kè ku yètiri tu Akaa. ² Kè Saraii náké o d̀̀u ke d̀̀: A wúómmu ti Yiè nKuyie nyí m pǎmè ibí. Duónè n kó kudaakù, kè de yèmmè ò bo m peitè debire.

Kè Abarammu yie nde kó tináantì. ³ Kè Saraii túóté o kó kudaakù Esibiti tenkè kəku Akaa képuó nho d̀̀u Abarammu. Dè do s̀̀ nhò m̀̀ke yebie ntepiítè nte Kannahǎǎ mieke. ⁴ Kè Abarammu duónè Akaa kòo púó. Ò banté dii mǎnni ò pùómmè késenkèrì Saraii ò tu wèè kó kudaakù. ⁵ Kè Saraii náké Abarammu ke d̀̀: Fǎ̀̀ te kè bè n sǎǎ. M̀̀i tũ̀̀té n kó kudaakù ke da puó, nè kù bantémè ke dò nkù pùó nkù ténke í n wúó. Ti Yiè nKuyie kuù bo ti púté f̀̀ nnè mí. ⁶ Kè Abarammu náké Saraii ke d̀̀: A kó kudaakù nku, kè f̀̀̀ kù te, d̀̀ò ku a dómè.

Mèmmè kè Saraii f̀̀ũ nhAkaa mmediè, kòo coké kéta dikpáà cuokè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni ò yà dikpáà cuokè tebinte matè také, Suudi kó kuce borè. ⁸ Kóò beke ke d̀̀: Akaa a bonní de, a kəri ke? Kòò d̀̀: N cokù Saraii nwe n tú wèè kó kudaakù. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni ò náké ke d̀̀: Wēte o borè kényié nhò yē mmù. ¹⁰ Kè dii yé ke d̀̀: Ti Yiè nKuyie mbo duó nkàa yaabí sũũ mmediè, bá òm̀̀u báá na ké ì kàa. ¹¹ A púó nke yóó peitè denitidabire nde, á dè yu ke d̀̀ Isimayeri, ke yé ti Yiè nKuyie nkèmmè a sáuti. ¹² Dè kó debire yó ndò ndikpáà kóo sǎmmarímú nwe, kénkpannè benitibè bəm̀̀u, kè bè nde kpànnè, kè dè ncáá nke ã demáà, ke d̀̀tirinè de kəbe.

¹³ Kè Akaa yú Kuyie nkùù o béinnè ke d̀̀ Ata-Edii-Doyii (dèè tu: Ti Yiè nKuyie nkùù n wúó). Ke d̀̀: M mènke yǎmu Kuyie nke kpaá f̀̀uà? ¹⁴ Dèè te kè bè yu tebinte tèè bo Kadesi, nè Bededi de cuokè ke tú: Daayii-Doyii (dèè tu: Kuyie kùù ñ wúó nku kó tebinte). ¹⁵ Kè Akaa peitè denitidabire, kè de cice Abarammu dè yu ke d̀̀ Isimayeri. ¹⁶ Akaa do yóó peitè Abarammu debire ke s̀̀ nhò m̀̀ke yebie nsipisini nè yekuò ndi.

17

Kuyie ntàunnèmè Abarammu koò cèète diyètiri

¹ Abarammu m̀̀ke dii mǎnni yebie nsipisiwei nè yèwei, kè ti Yiè nKuyie nhò benke kumáà, kóò náké ke d̀̀: M̀̀i tu Kuyie mmuwērímú mum̀̀u yiè. A ndəri n dómè sǎǎ. ² M bo da taunnè m máà, kéduó nkàa yaabí sũũ mmediè.

³ Kè Abarammu nínkú késinnè ketenkè, kè Kuyie nhò náké ke d̀̀: ⁴ Nte n yóó da taunnè m̀̀è botí m máà, f̀̀̀ yóó naá nyibotí péu cice. ⁵ A yètiri ténke í yó ntú Abarammu, bè yó nda yu ke tú Abarammu nwe, ke yé f̀̀̀ yóó naammè ibotí péu cice. ⁶ M bo duó nkàa yaabí sũũ mmediè mmómməmmè, kè bekpààtibèè ànnè i mieke. ⁷ N yó nda taummu, a kó difǎnkúò kəntaunè a yaabí, itǎnti itǎnti, ké nda te f̀̀̀ nnè a yaabí sǎǎ. ⁸ F̀̀̀ nnè a yaabí m bo di duó ketenkè a mè mbo kè kup̀̀̀kù, di bo tieke Kannahǎǎ om̀̀u sǎǎ, mí nKuyie nkè nni ndi te.

Kuyie ndóummè mucāmmù kó ikuó

⁹ Kè Kuyie nyíé kénáké Abarahammu ke dò: Fǎ nnè a yaàbí nè di bo mbomè, di mpí n kó metaummè. ¹⁰ Nte di dò nkéndòrimè ti kó metaummè mieke: Di fuku mieke bèè kó dimàà tu benitidaabè bè ncāmmù. ¹¹ Di kó mucāmmù muù yó mbenkú mí nnè díndi ti taumè, ¹²⁻¹³ kénçāmmù nè tidaati bè pié ti di cǐ nè di do ntì, nè bepòòbè bèè di bonè. Kè di ní peité denitidabire, dè mmàke yewe yèni ke dí dè cānté. Di yó mme nhā nkè dè ntú ti kó metaummè kó mecannimè mí nnè díndi sǎà. ¹⁴ Kè wèè í cānté dí ò dènne di cuokè, ò í tūnne mèè kpéí n taummè kó ikuó.

¹⁵ Kè Kuyie nnáké Abarahammu ke dò: A ténke bá nyu a pokù ke tú Sarai, o yètìrì yó ntú Saraa nwe. ¹⁶ M bo ò dǎò mesàà nkòò da peité denitidabire, ò bo naá nyibotí péu yǎ. O yaàbí mieke bekpààtibè bo buoté péu.

¹⁷ Kè Abarahammuu nínkú késǐnné ketenkè, kédáá, kébéi nnè o yèmmè mieke ke dò: M bo yíme képeité debire mí nwèè mǎke yebie ntekùtè (100), kè Saraa mǎke yebie n sipísìwei, ò bo yíme képeité? ¹⁸ Kè Abarahammuu náké Kuyie nke dò: Kè Isimayèri cénke fòù, kàa ò dǎò mesàà, m báá beke òmǎu ténke! ¹⁹ Kè Kuyie nnáké Abarahammu ke dò: A pokù Saraa bo da peité denitidabire, kàa dè yu ke dǎ Isaki. M bo nhò taunè nè o yaàbí sǎà. ²⁰ A m beke ti Isimayèri kpéí, n yiemmu ke yóò ò dǎò mesàà. Ò bo peité mesàà, nkòò botíi sǔù, bekpààtibè tepíítè nè bèdébè bo yènní o botí mieke, kòò ntú kubotí diekù yààrì. ²¹ N né yó n taunè Isaki nwe, dè yàa yó nkááké mie nkè Saraa peité wè.

²² Kuyie nnáké dii mǎnni Abarahammu kédeè, kéité kédeke kéǐnkè. ²³ Kè Abarahammuu túóté o bire Isimayèri nè tidaati tii pié o cǐtè nè ò do ntii kó dimàà ké ti cāmmù de kó diyie Kuyie nhò náké ke yè ndè ndòmme. ²⁴⁻²⁵ Abarahammu do mǎke yebie nsipísìwei nè yèwei ndi, kòò bire Isimayèri mǎke tepíítè nè yètàāti, kè bèè ò cānté. ²⁶ Abarahammu nè o bire Isimayèri bè ènne kécānté diyie dimàà ndi, ²⁷ nè tidaati bè pié ti o cǐtè nè ò do ntì.

18

Abarahammu cǎutémè Kuyie ntǎrè

¹ De mǎnni kè ti Yiè nKuyie mbenke kumáà Abarahammu dibòrì bè tu di Mammudee kó detie mborè, ke sǎ ndiyie còmú yeyo kè kuyiinkù bo, kòò kàri kutouku bòrìnuù, ² kéyà benitibè bètàāti kè bè còmú o také. Kòò ítóo ké bè co kénínkú késǐnnóò be ìkè, ³ kénáké be kòò mǎu ke dò: Di báá pǎtè mí nha kóo tǎnti n cǐtè. ⁴ Yóunè kè bèè waanní menie nkè dí ú di naàcèi, kéom̀pè mutie muu ntaké. ⁵ M bo waá mmudii ké di duó nkè dí di, képéte muwèrímú, kèna késǎtè di ce, di báá pǎtè n cǐtè memme. Kè bè dǎ: Dǎò a béi ntì.

⁶ Kè Abarahammuu coké mecāā nkétaroo kutouku Saraa borè, kóò náké ke dò: Waá mmuyuo mmù yó nsànnèmè kéānte kédǎò tipémpǎnti tìtàāti mecāā.

⁷ De kó difǎnkúò kè Abarahammuu coké kéǐnni dinaadabii dii wenni, ke ā mekùò nkéduó nho kóo n tǎnti mǎu kòò di kùò kébénné mecāā. ⁸ Imaa mbi dii mǎnni kòò ì túóté kéwáā mmenaamiè mmèè kǎnté nè mèè ūmmù bǎmbà nké bè ìnné, kè bè nyo nkòò còmú be také, ke díri mutie. ⁹ Kè bèè beke Abarahammu ke dò: A pokù Saraa borè? Kòò dǎ: Ò bo kutouku mieke. ¹⁰ Kè Kuyie ntǎrè kó dimari dǎ: Dè yàa bo nkááké mie, kè nní nwètiní a cǐtè ke sǎ nha pokù Saraa peité denitidabire nde.

Kè Saraa còmú kutouku bòrìnuù Abarahammu fǎnkúò ke yo. ¹¹ Abarahammu nè Saraa bè do kòtè mediè mme, bá Saraa ténke í nyu. ¹² Kè Saraa daá omáà borè ke dǎ: N kòtèmu n ténke í yu, kè n dǎu múnke kòtè. ¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbeké Abarahammu ke dǎ: Dè yíme kè Saraa daá, ke tú ò kòtè ke pǎtè ò bo peitémè debire? ¹⁴ Dèmarè bo ti Yiè nKuyie nyíékú dèà? Dè yàa bo nkááké mie nkè nní nwètiní a cǐtè ke sǎ nSaraa peitému denitidabire.

¹⁵ Kè Saraa kǎmbùtì do, kòò nenni ke dǎ: N yí daá. Kè ti Yiè nKuyie ndò: A daámu.

16 Kè de kó benitibèe íté kécuó nSodømmu bíékè, kè Abarahammu bè cíe. 17 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dà: M baa sɔnne Abarahammu n yóo daò tì. 18 O kó kubotí yóo deuke mediè mme kénkpeñni. Weè yó nte kè ibotí iməu pété mesàà. 19 N we ntāāté ke bo duó nkòo bí nē o yaábí kè bè nyíé n kuó, kè i borime ñwenni kè ì dòri n dómè, kè dēe yie nkè nh ò dòò mesàà n yē n yóo ò dòò mè.

20 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Abarahammu ke dà: Benitibè kuənnè Sodømmu nè Koməə de kəbe mediè mme, be caàrimè deumu. 21 M bo kəte kəsíéké, kè bè mènke caarimu n yà.

22 Kè bèdébèe kété kénkəri Sodømmu bíékè kè ti Yiè nKuyie nni nkpaánè Abarahammu.

Abarahammu bàámmè Kuyie nSodømmu kprí

23 Mennè kè Abarahammu tóonko ti Yiè nKuyie mborè ké kù beke ke dà: A bo yie nkéwənné onitisàù nè oyeyiwe kékuàà? 24 Kè benitisààbè bo Sodømmu sipísìnùmmù, a bo bè wənnénè kékuàà? A baa bè cíé nkéyóu dihei be kprínáà? 25 Bìtì! A baa yie nké mè dòò. A baa yie nkétúóté onitisàù kéwənnénè oyeyiwe kékuə, kòò sàùu cəuté oyeyiwe kó tiyēiti. Fó nwèè bekùnè kutenkù kuməu, a baa yóu a bo daòmè dèè wenni. 26 Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè ñ yà benitisààbè sipísìnùmmù Sodømmu miəke m bo cíé ndihei diməu be kprí. 27 Kè Abarahammu dà: Yóu kè n yíé da béinnè n Yiè nKuyie mí nwèè tu mutáá nke tú mutápeí. 28 Kè bè í tūəke sipísìnùmmù, ke bo sipísìnàà nè bènùmmù á pənte de kó diheiàà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè n yà bèè wenni kè bè bo sipísìnàà nè bènùmmù, m baa pənte dihei. 29 Kè Abarahammu yíé kébéi nke dà: Kè bèè wenni kè nè bo sipísìnàà tá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè bè bo sipísìnàà m baa pənte dihei. 30 Kè Abarahammu dà: A miəke baa peike n da bàámmu, kè bè bo sipísitāāti tá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè bè bo sipísitāāti m baa di pənte. 31 Kè Abarahammu dà: N da bàámmu yóu kè n yíé kébéi, kè bè bo sipísidé tá? Kè ti Yiè nKuyie n dà: Kè bè bo sipísidé m baa pənte dihei. 32 Kè Abarahammu yíé kébéi nke dà: N Yiè nKuyie nha baa nh əunè, n yóo béi mmesəmmə mme. Bèè wenni kè bè bo tprítè tá? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kè bè bo tprítè m baa pənte dihei.

33 Bè nàké memme kédeè, kè ti Yiè nKuyie nyíté, kè Abarahammu kò nho cíètè.

19

Ti Yiè nKuyie nkùəmmè Sodømmu nè Koməə de ekè kəbe

1 Kè Kuyie ntərè yèdèè tuəkoo Sodømmu kuyuoku ke ś nDəti kəri dihei kó dibòri, ké yè yàní kéíté ké yè co, kénínkóo ketenkè. 2 Ke dà: N di bàámmu ke tú dí kəte n cíètè késúú di naàcèi, kéyíé nkè dèe wenté kè dí pēēté. Kè yè dà: Áà, ti bo yiénko tikātītouti.

3 Kè Dətii yetoo kè bèe kò nho cíètè, kòò daò mudii nè pēè wèè í kəərenè mutie mùu muuti kè bèe di.

4 Bè keté ke mu nyí nduó, kè Sodømmu kó benitidaabè bəməu, ibí nè bekótibè, kè bèe kətení kécēēte təcīètè, 5 kébekə Dəti ke dà: Yé benitibè bèè bāté a cíètè kuyuoku? Dennení be kè tí bè duónè.

6 Kè Dətii yènní kécómmú ditowàà kékpetínné dicàù, 7 ké bè nàké ke dà: N népobè, baa daònè meyei. 8 M məke besapəmbè bèdébè bèè mu nyí yé onitidù, m bo bè dennení kè dí bè dàònè di dómè, kè bie, n kó bəpəðbè mbe, di baa bè dàò meyei mbè ta n cíètè nte. 9 Kè bèe nàké Dəti ke dà: Íté dende! A tú opòò nwe die. Fóò baa ti nàké ti dò nkédəòmè. Kàa í yé tí da daò meyei nkè mèe pēēté ti na mbè dàò mè.

Bè yí memme kóò təntoo kéndó kəpənte dicàù. 10 Kè de kó benitibè bèdébèe dətə Dəti kətənnə be borè, kékpetínné dicàù, 11 ké bè bənté tiyūənti bəməu, ibí nè bekótibè, kè bè nhəri ditowàà bá bè í nyà dibòri bo kèè bíékè.

¹² Kè Kuyie ntõrè yedèè náké Dõti ke dõ: Kàa màke a kàbe dihei dii mmieke, a còòbè nè initidabí nè initipobí, a bè dènnè. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkèè benitibè kuònnèmè mme dihei dii nkàbe, ke ti tõnní kè ti yóó di pànte.

¹⁴ Kè Dõtii yè kénáké o còòbè bèè do pã o sapàmbè, ke dõ: Yènnè dihei dii mmecãã, ti Yiè nKuyie nyóó di pàntemu.

Kè be yèmmè ndò nhò nu nwántí.

¹⁵ Kukũnwentóo mǎnni kè Kuyie ntõrèè náké Dõti ke dõ: Mǎnné mecãã nkétúóté a pokù, nè a sapùmbí idé kè di yè dihei, kè dè í dõ mmemme di bo kú meyei mbo tuòkení dii mǎnni dihei.

¹⁶ Kè Dõti nhòótí kè ti Yiè nKuyie ntõrèè bè dète, wenwe nè o pokù nè o sapùmbí idé, keyènnè dihei mànkù, ke yé ti Yiè nKuyie ndómè kòò dèeté.

¹⁷ Kuyie ntõrè bè dènnè dii mǎnni dihei mànkù, kè dimari màà ò náké ke dõ: Coké kèdèeté a fõmmu, a báá wẽete a fõnkúò, a báá cómmú dèmarè kutempè nkuù mmieke. Á coké kèsari ditàri dii mborè kèdonté a ònni. ¹⁸ Kè Dõti dõ: Áà, m báá na! ¹⁹ A n dòòmu mesàà, ke n kuó mmesémmè ke n dèeté. N yí yóó na kécoké kètuòke di ntàri kè meyei nkpaaní, n yó nkpaá cokù kè mè n nintemu kè n kuò. ²⁰ Nte teheitè sàmpròtè tèè tákèní, n yóó na kécoké kètuòke tè. Tè mà sàmpròrè nde, yóu kè n coké kè de nsari kèdonté nh ònni. ²¹ Kè Kuyie ntõnni dõ: Èè, n yiemmu ke bo wète kè da dòò mesàà nkéyóu de kó teheitè a yè ntè. ²² Kòte mecãã nkèsari, kàa í tuòke n yí yóó dòò tìmatì. Kè bèè yú de kó dihei ke dõ Soaa (dèè tu teheitè).

²³ Kè Dõti nyóó tuòke Soaa ke só ndiyiè yènní. ²⁴ Memme kè ti Yiè nKuyie ncũũnní muhãpòpòo nSodammu èi nè Komòò èi ìnkè, kè mù ncóú. ²⁵ Kè de kó yehèkè yedé cóuté, nè ketenkè nè benitibè nè detie. ²⁶ Kè Dõti pokùu wẽete o fõnkúò kènaá ndikókétàri.

²⁷ Kè dèè wenté kè Abarahammuu yè dikũnwehni sèi, kékòte ti Yiè nKuyie nwee ò nàànnè dè, ²⁸ kèwénté Sodammu nè Komòò nè yehèkè yèè dè táké keyà kuyukú kè kù yìè ke dõ nfèhããtofe kaku.

²⁹ Kuyie ndó kécóu ndii mǎnni yehèkè Dõti do bo kèè tenkè kpèye, kécóo mmu Dõti kù yé mèè kpéi nhAbarahammuu kpéi.

Dõti nè o sapàmbè

³⁰ De mǎnni kè Dõtii yote ò bo mbomè Soaa èi, kèité nè o sapàmbè bedé kékòte kènhã kutàdènkù makù mieke. ³¹ Kè Nkòò náké o nantè ke dõ: Ti cice kòtèmu, òmòu me nyí bo wèè bo ti puoke kèndònnè ibotí imòu dòòrimè. ³² Yóu kè tí ò duó mmenaà nkòo yà kèmuó, kè tí kòtoo keyènkè, kòo ti duónè kè tí peité ibí kè ìi sòoté o cĩètè.

³³ De kó kuyuoqu kè bèè duó mbe cice mènàà nkòo muó, kè Nkòò kòte bá o cice í yé ò taroo dii mǎnni yoo ò yè dii mǎnni. ³⁴ Kè dèè wenté kòo náké o nantè ke dõ: Nè n cice ti duómu keyènkè. Tí wète kóò duó mmenaà nkòo muó, nkàa me ntó kòte ke nyènkè kóò duónè, ti yóó me nyí kèpeité ibí kè ìi sòoté o cĩètè.

³⁵ Kè bè tó ò duó mmenaà nkòo muó, kòo sàmpròu me ntó kòte kóò duónè, be cice í nyé ò kòtoo dii mǎnni nè ò ité dii mǎnni.

³⁶ Memme Dõti pònnèmè o sapàmbè bedé. ³⁷ Kè Nkòò peité denitidabire kè dè yu ke dõ: Mòabu. Weè yaàbí tú Mòabiibe yíè nkó diyìè. ³⁸ Kòo sàmpròu peité denitidabire kè dè yu ke dõ: Beni-Ami. Bè yu wèè kó iyaàbí ke tú Amòniibe.

20

Abarahammuu nè Abimedeki

¹ Kè Abarahammuu íté Nèkebu tempè kékari Kadèesi nè Suudi èi de cuokè, kè dè ité kékari Kedaari èi, ² kènnáá nke tú o pokù Saraa tu o tãũ. Kè Abimedeki Kedaari kóo kpààtìi túóté Saraa kékònnè. ³ Kè Kuyie nnáké Abimedeki nè tidòuhti keyènkè ke dõ: A me ntúóté wèè nitipòkù a yóó kúmu, ò yemmu. ⁴ Ke só nhAbimedeki mu nyí ò duónè, kénáké Kuyie nke

dà: N Yiè, n yí cààrè, a bo sánté ké n kuà? ⁵ Abarahammu n nàké ke tú o tāū nwe, kòo nitipòkù múnke yē nho tāū nwe. N yí ò tòu ke yīèkù, n yí cààrè. ⁶ Kè Kuyie nyíé kòò béinnè tidòuntì ke dà: N yému ke tú a ò tòu kè í yīèkù. N yí dó a n yeténèmu, deè te kè n yí yóu kàa ò duónè. ⁷ Tènné de kóo nitipòkù o dà. Ò dà tu m pāānāāntì nāāntò nwe. Ò bo m bántè a kpéi kàa nfòu. Kàa me nyí ò tènné, á nyé ke tú a yóo kúmu nè a kàbe bemou.

⁸ Kè Abimedeeki ente dikūnweñni sèi, kényú o kó betūmbè, ké bè nàké deè dòò, kè kufōwāā mbè pī. ⁹ Kè Abimedeeki yú Abarahammu kóò beke ke dà: Dè yīme kàa ti dòò mié? N da cààrè ba, kàa dó meyei ndiemèe do mí nnè n kàbe ti ñnkè? A n dòò onìti í dōorimè mme otòu, ¹⁰ ba nte kàa dòò memme? ¹¹ Kè Abarahammu dà: N yèmmè do dò ndi nhèi kàbe í dému Kuyie nke yó n kuò m pokù kpéi. ¹² Ò tu n tāū nwe bake yie, kè ti wē nti cice omāā kè ti yōbè né cáá. Kè nh ò puoke. ¹³ Kuyie nduó ndì mōnnì kè n yitè n cice cīètè, n nàké dii mōnnì m pokù ke dà: Kè ti kàte kèè bíékè a dà a tú n tāū.

¹⁴ Kè Abimedeeki túóté ipe nè sibōó nè inààke nè tidaati, benitidaabè nè benitipòbè, kéduó nhAbarahammu, kóò tènné o pokù Saraa. ¹⁵ Kóò nàké ke dà: Nte dihèi dimou, wénté a dó kèè bíékè kémaá.

¹⁶ Kòo nàké Saraa ke dà: N duómumu a tāū medítibii ntekupítè (1000), kè de bo benke a kàbe bemou a í dōòmè mme tìmatì tināāntì tii mmiéke.

¹⁷ Kè Abarahammuu bántè Kuyie, kè Abimedeeki nè o pokù nè o bí kè bèe miété, képié ibí. ¹⁸ Ke yé ti Yiè nKuyie ndo duómumè kè Abimedeeki cīètè kàbe bemou ténke í mpei, Abarahammu pokù Saraa kpéi.

21

Isaki kó mupéitímù

¹ Ti Yiè nKuyie nyí nyé nkù do yē nkù yóo dàò ti Saraa, ké ti dòò. ² Kè Saraa púó nképeité denitidabire Kuyie ndo yē nhò yóo dè peité dii mōnnì. Ke só nhAbarahammu kòté. ³ Kè Abarahammuu yú o pokù Saraa ò peité deè bire ke dà Isaki. ⁴ Kè Abarahammu de cānté diyie nínni yiè Kuyie ntì nhò nàkéme. ⁵ Bè do yóo peité Isaki ke só nhAbarahammu mōke yebie ntekòutè (100) nte. ⁶ Kè Saraa béi nke dà: Kuyie nni n dàò diwèi ndi. Bèè kó dimàà bo keè Isaki kpéi diwèi bo bè pī n kpéi.

⁷ Kòo yíé kébèi nke dà: We ndo yé ke dà nSaraa bo pié Abarahammu ibí diyie mari! Nte mí nkoò peité denitidabire o kótì cuokè.

Abarahammu bètimè Akaa nè o bire Isimayēeri

⁸ Kè debiree kóté, de càtè dii yiè kè Abarahammuu ānné dibanni.

⁹ Kè Esibiti kóo nitipòkù peité deè bire Abarahammu, Isimayēeri ndaú Isaki kè Saraa de yà, ¹⁰ kénáké Abarahammu ke dà: Beti kudaakù kuù nnè ku bire. Dedaabire báá wēnnénè n kperè Isaki kètieke a kperè a kũũ nkó difōnkúò.

¹¹ Kè de kó tināāntì yonke Abarahammu mediè, ke yé Isimayēeri múnke do tímè o bire nde. ¹² Kè Kuyie nnáké Abarahammu ke dà: Kudaakù nè ku bire kó tināāntì báá da yonke, yie nSaraa da náá ntì. Isaki kó kufuku miéke nke a yóo pétémè iyaàbí, kè deè dàò n da nàké tì. ¹³ N yóo duó nkè dedaabire kó kuwuò mmúnke pèkèmu, ke yé de tumè a bire nde.

¹⁴ Dikūnweñni sèi kè Abarahammuu túóté pēè kécūš menie nkudòkù miéke, kéduó nhAkaa, kóò duó nho bire, kóò bèti, kòo kàte kénhàrì dikpàà cuokè bè tu di Beerisebaa. ¹⁵ Menie ndèè dii mōnnì kudòkù miéke kòo dàú ndebire tetietè matè také, ¹⁶ kékàte kénkari medétimè kè de mōnnè a bo tāūmè kupie, ke kuò nke tú: N yí dó ní yà m bire kō ndè! ¹⁷ Kè Kuyie nkeè debire kuòmmè, kè ku tōnni mboní kēñkè kényú Akaa ke dà: Dè dōmme? Bá nyīèkù Kuyie nkèèmu debire kuòmmè. ¹⁸ Ítè kéii nha bire ké de dète, deè yóo náá nkuwuò ndiekù cice.

19 Kè Kuyie nkpeté Akaa nuò nkòo yà tebinte matè, kékote kèpíe mmenie nho dɔukù mièke kédúo nho bire kè dèe yã.

20 Kè Kuyie nní ntò debire, kè dèe kóté dikpáà cuokè ké naá nhohoditãũti diewè. 21 Bè do bo dikpáà bè tu di ndi Edi-Padanni, kòo yõ ò puó nhEsibiti kóo nitipòkù.

Abarahammu taunnèmè Abimedeki

22 De kó dimònni, kè Abimedekii katení Abarahammu borè ke neínè behãpòmbè kóo kóti Pikodi, kénáké Abarahammu ke dò: Kuyie nda bonèmu a tómmú mumou mièke, 23 béi nkéyú Kuyie nyètiri ke dò, a í yó n souté mí nnè m bí nè n yaábí, ke yó nni n dɔori mesàà nnè nh èi a bo dii mièke, kéndònnè n da dòmè mesàà. 24 Kè Abarahammu dò: N yiemmu.

25 Ke né béinnè Abimedeki tebinte matè kpéi, Abimedeki kó betòmbè do fiète tè. 26 Kè Abimedeki dò: N yí yé de kó tináantì, a í tì nni n nàké, yíe nwe n tì kèmmè.

27 Kè Abarahammuu duó nyipe nè inààke Abimedeki, kè bèe taunnè betòbè. 28 Kè Abarahammuu deite yepeserè yèyiekè kécánné. 29 Kè Abimedeki dò: Ba nképí nte kàa cànné yepeserè yèyiekè? 30 Kè Abarahammu dò: Còuté ye, kè dè mbenkú mí keúmè tebinte tie nke tè te.

31 Kè bèe yú deborè ke dò: Bèrisebaa, ke yé bè de nwènnémè dinùù.

32 Bè de ntaunnè betòbè, kè Abimedekii ité kéwète Fidisitèèbe kó dihei, ke neínè Pikodi o ãpòmbè kóo kóti.

33 Kè Abarahammuu fííkú Bèrisebaa èi detie mbè tu dè tamadii, kébántè ti Yiè nKuyie, ké kù yu ke dò o Yiè. 34 Kè Abarahammu mbo Fidisitèèbe èi kémònte.

22

Abarahammu yiemme ke bo féuté Isaki Kuyie nképí

1 Kè Kuyie nní nyóó yááké Abarahammu ke dò: Abarahammu! Kòò dò: Nte mí. 2 Kè kù dò: Túóté a bire Isaki dèè bo demáà, kàa dè dó, kékòtenè Mòdiyaa kó dihei, ditāri n yóó da benke di ñnkè ké dè nni féuté kétuò.

3 Kè dèe wenté, dikünweñni sèi, kè Abarahammuu ité kéyarí ideí, kéänné sãmmarímú tinenti, kétúóté o tómbè bèdébè nè o bire Isaki, kè bèe kété kénkòri Kuyie nhò benke dè.

4 Diyiè tãänni yiè, kòo wénté medétimè keyà ditāri bè kòri di, 5 kénáké o tómbè ke dò: Nkpaánè die nnè sãmmarímú, mí nnè odapàà nkè tí deke ditāri kébántè Kuyie nkéwèteni di borè.

6 Kòo tou nho bire Isaki ideí kèntò muhãã nnè disiè, kè bè nkéri bedé. 7 Kè Isakii yú o cice ke dò: N cice! Kòò dò: Nte mí. Kè Isaki dò: Ti tò muhãã nnè ideí, yé fepièfè ti yóó kuò fè? 8 Kè Abarahammu dò: M bire Kuyie nkuù yóó ti duó nfepièfè.

Menme kè be nneí, ke kéri bedé. 9 Bè tũðke dii mònni Kuyie nhò benke dè, kè Abarahammuu maá diwũðtònni, kédòò ideí kèdaá nkéboú o bire Isaki kénóó, 10 kétúóté disiè ke bo dè féuté. 11 Kè ti Yiè nKuyie ntõnni yúni Abarahammu keñnkè ke dò: Abarahammu! Abarahammu! Kòò dò: Nte mí. 12 Kè di dò: Kuyie ntu, a báá dòò debire meyei mmamè, kù bantému di mmònni a kù démè ke í kù yetenè a bire dèè bo demáà.

13 Kè Abarahammuu wénté keyà dipedaà, kè di còmmú kè di yiè nsàke difāpèù, kòo di dète kékuò o bire Isaki kó difõtiri, 14 kéyú de kó dibòri ke dò Kuyie nduó. Deè te kè bè yu de kó ditāri nè yienni ke tú: Ti Yiè nKuyie nduó.

15 Kè ti Yiè nKuyie ntõnni yúni Abarahammu keñnkè kuce medérímè 16 ke dò: Kuyie ntu kuù béi nke tú a í mè nkù yeténèmè a bire dèè bo demáà. 17 Kù bo da dòò mesàà nkàa yaábí sũũ nsiwãã kōme, kéndònnè dàmeèri nùù kó mubirímú, kètieke i dootitòbè ekè, 18 nè ìi borè nde kù yóó dòmè ibotí imou mesàà, nha yie mmèè kpéi nku kpeti.

19 Kè Abarahammuu wèteni o tómbè borè, kè bèe kò mBèrisebaa Abarahammu cie kémbo.

²⁰ De kó difōnkúò, kè Abarahamuu keè o nantè Naṓṓ pokù Midikaa ò piémè ibí, ²¹⁻²² Uusi, weè do tú Mpo kénante Buusi, nè Kemmuyeedi Aramu cice nè Kesedi, nè Asoo nè Pididaasi nè Idudafu nè Betuyeedi. ²³ Kè Betuyeedi peítè Debekaa, Midikaa bí nyi ò peíténè ì Naṓṓ Abarahamuu nantè. ²⁴ Kòo pocēnni Deyumaa múnkēe ò pié ibí. Tebaa nè Kaammu nè Taasi nè Maaka.

23

Saraa kumè kè bèe ò kūnné

¹ Saraa do mǎke yebie ntekòutè nè sipísidé nè yèyiekè (127) ndi kékú. ² Ò ku Kidiyati-Adiba kó dihei ndi, bè tu di Ebunṓ Kannahāā kó kutempē mmiēke, kè Abarahamuu dṓò ikuó kékammú o pokù kũũ, ³ kédeè kéité kékote kényà Eti kó ibí Itiibe ke dṓ: ⁴ M bo die nke tú opòò nwe, m pānè ketenkè kè n kūnné ocī kóò díe. ⁵ Kè Eti kó ibí Itiibe ò tēnné ke dṓ: ⁶ Okóti a tú okpààti nwe ti cuokè, kè Kuyie nkó mesàà nda bonè. Kūnné a cī a dṓ kùù fāti, òmṓù í yóò da yetenè.

⁷ Kè Abarahamuu nínkú dihei yembè Eti kṓbe ìkè, ⁸ ke dṓ: Kè di yie nkè m bo kūnné ocī die, dí m bántè Efunṓ Soaa bire, ⁹ kòo n duó nho fāti kùù bo Makpedaa o paku nùù, kè n yieti kudonku di ìkè kè kù ntú n kṓku kè nní nkūri becírìbè.

¹⁰ Kè Efunṓ kàri o kṓbe Itiibe borè, kéténné Abarahamuu ditīnni dī tī ndiheì kó dibòri borè ke dṓ: ¹¹ Áà, n Yiè! N da pāmu kupaku nè kufāti n kṓbe ìkè. Kūnné ocī.

¹² Kè Abarahamuu nínkú dihei yembè ìkè, ¹³ kénáké Efunṓ ke dṓ: N da báammu benitibè ìkè ke tú á n fíténè ku kè n kūnné ocī.

¹⁴ Kè Efunṓ tēnné Abarahamuu ¹⁵ ke dṓ: Yie n yóò da náké tì, medítibii nsikṓusìnàà (400) kpeti tú ba fṓ nnè mí nti cuokè? Kūnné o cī.

¹⁶ Kè Abarahamuu banté Efunṓ yèmmè, kékāa nyidííti Itiibe ìkè, medítibii nsikṓusìnàà (400), de mṓnni kó idííti, kóò duó. ¹⁷ Memme, Efunṓ paku kùù bo Makpedaa, kùù weti Mammudee nè kufāti kùù bo de miēke nè detie ndemṓu dèè dè bo, ¹⁸ kè dèe naá nhAbarahamuu kperē, Itiibe bèè tī ndiheì kó dibòri be ìkè.

¹⁹ Kè Abarahamuu kūnné o pokù Saraa kufāti kùù bo kupaku Makpedaa, ke weti Mammudee bè yu dè Ebunṓ, Kannahāā kó ketenkè miēke. ²⁰ De mṓnni, kè Abarahamuu tieke kupaku nè kufāti dèè do tú Itiibe kperē, kénkūri o círìbè.

24

Isaki puokemè Debekaa

¹ Abarahamuu do kòté mediè mme, kè ti Yiè nKuyie nhò dṓò mesàà ndemṓu miēke. ² Diyie mari kòo náké o kóo tōnti kóti wèè bàà o cīètè, ke baa o kpàti ke dṓ: Seu nha nṓutè n kpèri*. Be kó dimṓnni bè do ã nkàa bo parikè a ãṓ me ndṓò kè dèe benke ke dṓ nha yóò dṓò a béi nti. ³ Béi nkéyú ti Yiè nKuyie Mpakēdaa yètiri ke dṓ a í yóò waá m bire onitipòkù Kannahāā kṓbe m bo bèè cuokè, be miēke. ⁴ Kāa kòri n cie nke, n naàmunkù miēke ke yóò ke nwaá nhonitipòkù, képuó m bire Isaki. ⁵ Kòo tōnti dṓ: Kè dè yèmmè onitipòkù báa yie nké n neinèni die di nheì, a bire yó nni nneínèmu de bíékàà? ⁶ Kè Abarahamuu dṓ: A báa dítinné a mǎa kéneinè m bire. ⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa wèè n dènneni n cice cīètè nè nh ei ke n náké ke tú: M bo da duó di nheì kaa yaàbí di tieke. Kù bo duṓnni ku tōnni kè di nda ní kaa waanni onitipòkù képuó m bire. ⁸ Kòo nitipòkù yete ò bo nda neínimè, a béi ndi nùù í yóò da pí. A cénke bá nneínè m bire de bíékè.

⁹ Kòo tōnti seu nho nṓutè Abarahamuu kpèri kébéi nke dṓ: M bo dṓò a béi nti. ¹⁰ Kòo tōnti túóté Abarahamuu yòyóbè tepítè nè yepārè sààyè, kékote Mesopotamii, Naṓṓ cice.

* **24:2** Seu nha nṓutè n kpèri:

11 Ò tùðke dii m̀nni tebinte dihei m̀nku k̀duó nkè ỳyóbèe nínkú. Dè do tú kuyuoku nku dikónnétari m̀nni. 12 Kòo bántè ti Yiè nKuyie nke d̀: N Yiè nKuyie nhAbarahammu tũ nkù n da báámmu yóu kè n yà n wanti dè yíe. Dòò n yiè nhAbarahammu mesàà. 13 M bo tebinte také nke kè dihei kó besapàmbè yó ntaàní mudúò. 14 M bo m̀wèè sapàà nke d̀: B́i nha dúu kè n yà, kòo n t́nné ke yí: Yà kè n duó nha ỳyóbè kè bèe yà. M bo banté ke d̀ weñwe a t̀ātémè a kóo t̀nti Isaki kpéi, ke d̀ò mesàà n yiè nhAbarahammu.

15 Ò kpaá me nnáá nkè Abarahammu nantè Naəə pokù Midikaa bire Betuyeedi kóo sapàà Debekaa yènni ke t̀ didúu. 16 Dè kóo sapàà ndo wenni mediè mme, ke mu nyí yé onitidòu, kòo dó meniè nképié nho dúu k̀tò nkénkũnti. 17 Kè Abarahammu kóo t̀ntii coké kóò co kóò nàké ke d̀: Yóu kè n yà a dúu kó meniè nsám̀pó. 18 Kòo sapàà d̀: Yà.

Ke b́i mmecãã nho dúu kóò duó nkòo yà. 19 Ò dèè dii m̀nni kòò d̀: M bo duó nha ỳyóbè, kè bèe yà k̀nsànnè.

20 Kòo uté meniè mmecãã nyiwũỳ ỳ ndè, k̀coké kédónni k̀duó nỳyóbè bəmou. 21 Kè dèe di Abarahammu kóo t̀nti kòo nhò wùò nke d̀ nyúóó, ke bo yà kè ti Yiè nKuyie nkuu d̀òri ò kù beke ti. 22 Kè ỳyóbèe yà k̀edeè kòo túóté mumámáá mmesəə nkõmu bè tũ̀m̀m̀ dihõnni nè sinei sidésì mesəə nkpesi, 23 kòò beke ke d̀: We nkóo sapàà nda tú? N da báámmu m̀fìe mbo mbo a cice c̀t̀tè nè n k̀be kè tí yíenàá? 24 Kòò d̀: N tú Midikaa nè Naəə be kóo dapàà Betuyeedi kóo sapàà nwe. 25 Kòo yíe k̀béi nke d̀: Timúkpeti bomu nè tisũ̀ti péu, kè dí bo duó dè bo.

26 Kòo t̀ntii nínkú k̀bántè ti Yiè nKuyie, 27 k̀béi nke d̀: Ti Yiè nKuyie, n yiè nhAbarahammu tũ nkù yètiri ndeu, kuù ò kuó mmesémmè koò d̀ò mesàà, ke n niitè kè n tùðkeni o k̀be borè.

28 Kòo sapàà ncokóo t̀c̀t̀tè kénáké o ỳ de kó tináànti. 29-30 Debekaa do m̀ke o tãũ m̀u nwe kòo yètiri tu Damaa kòo yà mumámáá nnè sinei k̀keè ò nàà nti k̀itè mecãã nk̀kote tebinte borè kè yà de kóo niti nè o ỳyóbè. 31 Ke d̀: F́ nti Yiè nKuyie nkó mesàà mbonè wè, k̀tení kè tí kò. Dè yíme kàa bo dikpáa? N tũntemu t̀c̀t̀tè ke waá nỳyóbè yó mborè.

32 Kòo tuokoo t̀c̀t̀tè kè Damaa duó nkè bèe bouté ỳyóbè tinenti, kòo bè duó ntimúkpeti nè tisũ̀ti, k̀duó mmenie nhAbarahammu kóo t̀nti nè o neinè bè, kè bèe sú be naàcèi. 33 Kè bèe ò duó mmudiì kòo yete ke d̀: Kè n yí nàké n t̀ tì m báá di. Kè Damaa d̀: B́i! 34 Kòò d̀: N tú Abarahammu kóo t̀nti nwe. 35 Ti Yiè nKuyie nkuu d̀ò n yiè nhAbarahammu mesàà, kòò kpenke ke m̀ke tikpàti mediè. Ke m̀ke iwũỳ nè idíti nè mesəə nnè betõmbè benitidaabè nè benitipòbè nè ỳyóbè nè sãmmarímúbè. 36 Kè Saraa o pokù ò peitè denitidabire o kóti cuokè, kòo dè duó nhò m̀ke dèè kó dimàà. 37 Kè n yiè nhAbarahammu duó nkè m b́i nke yu ti Yiè nKuyie nyètiri ke yí n yí yóó túóté onitipòkù Kannahã k̀be ò bo bèe cuokè k̀puó nho bire. 38 Kè n yóó k̀te o naàm̀nkù k̀be borè nde, o cice c̀t̀tè k̀waá nhonitipòkù k̀puó nho bire. 39 Kè nh ò nàké ke yí kè dè yèmmè onitipòkù báá yie nkè n neinè. 40 Kòò n t́nné ke tú o Yiè nKuyie nhò tũ nkù yó n niitèmu kè m pété onitipòkù o k̀be cuokè, o cice c̀t̀tè mièke, k̀kònnènkò k̀puó nhò kóò dapàà. 41 Kè n k̀te o c̀t̀tè k̀be borè, kè bè í yie, ò b́i ndi nùù bá m pí. 42 N tùðkeni tebinte borè yíe nke bántèmu Kuyie nke yí: Ti Yiè nKuyie nhAbarahammu tũ nkù yóu kè n yà n wanti dè, 43 n yó mbo tebinte také nke, osapàà nwèè bo tanní mudúò kè nh ò m̀wè meniè nke yí: Yóu kè n yà a dúu kó meniè nsám̀pó. 44 Kòò n t́nné ke d̀: Yà kè n dó kàa ỳyóbèe yà, n yóó bantèmu a we ntaātémè kòò yóó yenke n yiè mbire. 45 N kpaá me nnáá nkè Debekaa tùðkeni ke t̀ didúu ke dó tebinte, kè n yí: N da báámmu m pã meniè nkè n yà. 46 Kòò touté o dúu mecãã nke b́i nke yí: Yà, kàa yà ke dèè, n dó k̀duó nha ỳyóbè. Kè n yà k̀edeè kòo duó n ỳyóbè. 47 Kè nh ò beke ke yí: We nkóo sapàà nda tú? Kòò yè nNaəə nè Midikaa be bire Betuyeedi kóo sapàà nhò tu, kè n t̀nné o ònni mumámáá koò ùnnè sinei. 48 Dè m̀nni ndi n nìnkúmè ke d̀unnè mutõmmú ti Yiè nKuyie

nhAbarahammu tũ nkù, kù n niitémè weti weti kè m bo túóté o tebite kóo sapàà nképuó nho bire. ⁴⁹ Kè di yie nke bo dɔ̀ò n yiè mmesàà nweti weti dí n náké, kè di me nyete dí n náké kè n sɔ̀ó. ⁵⁰ Damaa nè Betuyeedi kè bè dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nkuu yē ndè mmè ndò! Ti báá na kébéi ntímatì. ⁵¹ Nte Debekaa, túóté we kékònnè képuó nha yiè nkóo dapàà, kéndònnè ti Yiè nKuyie ntì nda nàkémè.

⁵² Abarahammu kóo tǎntì kèè diì mǎnni de kó tináaantì, kénínkú késǎnte ti Yiè nKuyie nnè mutǎmmú, ⁵³ kédèite timátì péitì nè mesɔ̀ nkó tinentì nè tiyààtì kéduó Debekaa, kǎpǎ yepǎrè sààyè o tǎũ nè o yǎ. ⁵⁴ Kè bèè di kényà, wenwe nè bèè ò cíe, kédèe kényíe.

Kè dèe wenté dikũnweñni kòò dɔ̀: Yóunè kè n kò n yiè mborè. ⁵⁵ Kòo sapàà ntǎũ nè o yǎ kè bè dɔ̀: Yóu kòo nti kpaánè ke dɔ̀ yewe tepíítè kè di né kò. ⁵⁶ Kòo tǎntì dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nni nteennèmu kè ñ yà n wanti dè, bá nni nhɔ̀tínè, yóunè kè n kò n yiè mborè. ⁵⁷ Kè bè dɔ̀: Ti yúnè osapàà nkòò beke.

⁵⁸ Kè bèè yú Debekaa kóò beke ke dɔ̀: A dɔ̀ kénéinè onitì yie nkè dí kònàà? Kòò dɔ̀: Eẽ, m bo ò neinè!

⁵⁹ Kè bèè yóu Debekaa nè kudaakù kùu ò yǎ, kè bè bo neinè Abarahammu kóo tǎntì nè bèè ò cíenní kè bèè kò. ⁶⁰ Kè bèè mǎo Kuyie nkó mesàà nDebekaa kpéi nke dɔ̀:

A bo pié kè dè nsũ mesàà,

kàa yaábíi tieke a nũmbè ekè.

⁶¹ Kè Debekaa íté nè o tǎmbè kédèke yòyóbè, kétũnne de kóo nitì kè bèè kò.

⁶² De mǎnni kè Isaki íté Daayii-Doyii ke konní ke bo Nekebu. ⁶³ Kuyuoku makù kè Isakii yè kéncentì dikpáà, kékéwénté kényà yòyóbè kè bè kèríní. ⁶⁴ Kè Debekaa wénté kényà Isaki kécúténí yòyó ñnkè, ⁶⁵ kékèké Abarahammu kóo tǎntì ke dɔ̀: Wenninwe wèè kèríní ti bíékè? Kòò dɔ̀: N yiè nwe.

Kè Debekaa kǎá nkuyàakù o ìikè. ⁶⁶ Kòo tǎntì náké Isaki ò dɔ̀ dèè kó dimàà. ⁶⁷ De kó difǎnkúò kè Isakii tanné Debekaa o yǎ Saraa kó kudieku képuoke, ké nhò dɔ̀ kòo yèmmèe caté ke yé o yǎ kumè kòo yèmmè cààrè.

25

Abarahammu bí tei

¹ Kè Abarahammuu puoke onitipòkù tǎu kè bè ò tu Ketudaa. ² Kòo o peité Simmudanni Yokisǎa nè Medanni nè Mandiyǎa nè Isibaki nè Suaa. ³ Kè Yokisǎa peité Sebaa nè Dedanni. Kè Dedannii pié Asudiibe, Detusiibe nè Deumiibe. ⁴ Kè Mandiyǎa peité Efaa nè Efee nè Enaki nè Abidaa nè Edidaa. Bemǎu memme bè tu Ketudaa yaábí nyi.

⁵ Kè Abarahammuu duó nyIsaki o kperè demǎu, ⁶ kénkpaá fòu kǎpǎmmú o pocǎmbí yepǎrè, kéduó nkè ìi kǎte diyie yiení kèè bíékè. ⁷ Abarahammu do yóó kú ke mǎke yebie ntekòutè nè sipísiyiekè nè yènnùmmù (175) ndi. ⁸ Ò do kòté mediè mme kǎmbo diwèi mièke kékúnè. ⁹ Kòo bí Isaki nè Isimayeri kè bèè o kũnné Makpedaa kó kufǎti, Efunǎo, Soaa bire, Itiibe ei kou paku mièke, kùu wetí Mammudee, ¹⁰ Abarahammu do donté kũnku nè Itiibe. Dende bè múnke do kũnnémè Abarahammu nè o pokù Saraa. ¹¹ Abarahammu ku diì mǎnni kè Kuyie nkó mesàà nsɔ̀tè o bire Isaki ñnkè kòò mbo Daayii-Doyii kó tebite také.

Isimayeri kó ibi

¹² Nte Abarahammu pokù Saraa kó kudaakù, Esibiti ei kou Akaa kó debire Isimayeri kó kufuku, bè bè pei kè bè tũmmè betǎbè: ¹³ Nebayoti nè Kedaà nè Adiberi nè Mibisammu ¹⁴ nè Misemaa nè Dumaa nè Masa ¹⁵ nè Adadi nè Temaà nè Yetuu, nè Nafisi nè Kedimaà. ¹⁶ Isimayeri kó ibi nyi tepíítè nè ìdél. Bá wè kòo mbaké o botí kéduó nho yètìrì o karì, o eitè. ¹⁷ Isimayeri do mǎke yebie ntekòutè nè sipísitǎati nè yèyiekè (137) ndi, kékú kè bèè ò kũnné o yembè borè. ¹⁸ Kòo bí nkari Afidaa kétuǎkenè Suudi kéntókénè Esibiti, ke wetí Asidii, ke cáá mbemáà ke kari.

SAKƏBU KÓ TINÁANTÌ

Esayuu nè Sakəbu be kó tináantì

¹⁹ Nte Abarahammu bire Isaki kó tináantì, Abarahammu weè do peité Isaki. ²⁰ Isaki do məke yebie nsipísìnàà ndi képuoke Debekaa, Betuyeedi Aramu botí kou koo sapàà, Damaa tãũ. Bè do ã Mesopotamii nwe. ²¹ Isaki pokù Debekaa do tú tehãũnte nte, koo bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkoo pùo nyitáátébi. ²² Kè ibí mbokù itəbè i yə pəutì mieke, kòo dò: Kè dè dò mmie mme, ba nte kè m pùó?

Koo kəte kébeke ti Yiè nKuyie. ²³ Kè kù dò:

A púo nyibotí idéi nyi,

kè i bo yènni kéncáá,

kè kumakù nkpeñninè kutəkù.

Osámpròu bo mbaké okóti.

²⁴ Koo peité yièe tuəkeni, koo peité itáátébi. ²⁵ Koo ketiwèe yènni ke wũs nè o yùtò, ke dáátí ticiti o kònti timəu, kè bèe ò yu ke dò Esayuu. ²⁶ Koo nantè nyetini ke pĩ nho nacənkənni, kè bèe ò yu ke dò Sakəbu. Bè yóo bè peité ke ś nyIsaki məke yebie nsipísikuo ndi.

Esayuu fitémè wenwe Mpo ò na nte dè

²⁷ Kè bèe kóté kè Esayuu naá nhopaawaà ndièwè wèe nə nkupaawaá, nke ní ntũũ ndikpráà, kè Sakəbu ntú onitiyəðnwè ke kari təcĩtè. ²⁸ Kè Isaki ndó Esayuu o tãũ mèe kpéi nsiwéi kòo cáà, kè Debekaa ndó Sakəbu.

²⁹ Diyie mari kè Esayuu mboni kupaawaá nke òu mediè nkénsó nSakəbu bèri itũ. ³⁰ Kè Esayuu dò: N da báámmu nh òu mediè mme, yóu kè ñ cááké itũ iwũsi ii. Dèe te kè bèe ò yu ke dò Edəmmu. ³¹ Kè Sakəbu dò: N fiténè Mpo ò nte dè yie. ³² Kè Esayuu dò: Dikònni yó n kuə kè Mpo ò nte dè ñ dəò ba? ³³ Kè Sakəbu dò: Bèi nkéyú Kuyie nyètiri.

Kè Esayuu yú Kuyie nyètiri kòo fiténè Mpo ò nte dè. ³⁴ Dè mənni ndi Sakəbu duómme Esayuu pèè nè itũ koo cááké, kéyà menie. Məmmə ò sènkərimè Mpo ò nte dè.

26

Isaki nè Abimedeki be kó tináantì

¹ Kè dikònni dierii tanni kéndənnè dii do tanni Abarahammu kó dimənni, kè Isakii kəte Fidisitèebe koo kpààti Abimedeki borè Kedaari ei. ² Kè ti Yiè nKuyie mbenke kumáà Isaki, kòo nàké ke dò: A báá kəte Esibiti, mbo n yóo da benke dii ei, ³ á ndi mbo, n yó nda bonəmu ke da dəò mesàà, n yóo duó nfó nwe nè a yaábí de kó yehəkè, kéđəò n do yè n yóo dəò ti a cice Abarahammu. ⁴ M bo duó nkàa yaábíi sũũ nsiwáá kəme, kè n yi duó nde kó yehəkè yeməu. Nè a yaábí borè nde n yóo dəòmè ibotí iməu mesàà. ⁵ Ke yé Abarahammu yíemmè n kuó iməu nè n tannò yeməu, nè n tié nnè nh ò nàké ti.

⁶ Kè Isaki mbo Kedaari ei. ⁷ Kè benitibè nhò bèkú o pokù kpéi, kòo dò: N tãũ nwe. Ke yé ò do yĩkùmè de kó dihei kəbe bo ò kumə Debekaa wenniku kpéi.

⁸ Kè bè mbo deborè kémənte, kè Abimedeki nsíéké diyie mari fenéti, kéyà Isaki kòo kpèitinè o pokù Debekaa. ⁹ Koo ò yu kòo nàké ke dò: A pokù nwe! Dè yĩme kàa yè nha tãũ? Kòo dò: N yĩkù bè bo n kuəmè mme o kpéi ke yè n tãũ. ¹⁰ Kè Abimedeki dò: A ti dəò ba? Dè kprá sámpərə nde òməu na nduónèmə a pokù, kàa ti tanné meyei mmieke. ¹¹ Kè Abimedekii náké benitibè bəməu ke dò: Wèe kááké oniti yie nyoo o pokù ti yóo ò kumə.

¹² Dè benni kè Isakii buotí tidiiti, kékəũ kè dè mmənnè ò do buotí dè kuce tekòutè (100). Ke yé ti Yiè Kuyie nhò dəòmè mesàà. ¹³ Koo kpàti deuke koo məote o kperə mesàà, ¹⁴ kéməote iwũ nè tidaati. Kè Fidisitèebe mieke nhò péi.

Isaki taunnèmə Abimedeki

15 Kè bèe Ìtinné mutáá sibií o cice Abarahammu tōmbè do keú sì. 16 Kè Abimedekii náké Isaki ke dò: Íté ti èi, a kpenke ke ti p̄ētému.

17 Kè Isakii íté ðeborè kékote kékari Kedaari kó kubiriku, 18 kēwēte kēíté o cice Abarahammu do keú sii bíí, kè Fidisitēēbe sì Ítinné. Kòo wēte ké sì duó nsi yètè. 19 Kè Isaki tōmbèe keú tebinte kubiriku kápété menésààmè. 20 Kè benaacēmbè bèè bo Kedaari kè bèe kpannè Isaki kàbe ke dò: Tii te tebinte.

Kè Isakii yú ðe kó tebinte ke dò Eseki (dèè tu dikpànni). 21 Kòo tōmbèe keú tebinte tetè kè bèe yíe kékpa nte kpéi nkè Isakii tē yu ke dò Sitinaa (dèè tu mebootimè). 22 Kòo sòó nkékeú tebinte tetè bá bè í nkpa, kòo tē yu ke dò Deoboti (dèè tu meom̄pùmè), kébèi nke dò: Ti Yiè nkuyie nti om̄pūnne kè ti bo pété mesàà.

23 Kòo íté ðeborè kékote Bērisebaa. 24 Kè Kuyie nhò benke kumáà keyènkè kóò béinnè ke dò: Mii tu Kuyie, a cice Abarahammu do tū nkù, bá nyièkù n da bonèmu nè n kóo tōnti Abarahammu kpéi m bo da dòò mesàà, kàa botii sũ.

25 Kòo maá diwũtònni, kébántè ti Yiè nkuyie, kécónné o touku, kòo tōmbèe keú tebinte.

26 Kè Abimedekii ítení Kedaari èi ke bo yà Isaki ke neínè o népo Ausati nè Pikadi wèè baké o ãpòmbè. 27 Kè Isaki dò: Di kàtení ke yē mba? Díndi bèè í n dó ke m bèti di cie? 28 Kè bè dò: Ti yà a Yiè nkuyie nda bonèmmè mme ke dó ti tau ntinti nè f̄. 29 Bèi nke yú a Yiè nkuyie nyètiri ke dò a í yóó ti dòò meyei mmamè. Ti mómm̄mbè ti í da dòò meyei, ti da yóumu, kàa íté nè diwèi, kè Kuyie nda dòò mesàà.

30 Kè Isakii bè ānné kupòòkù kè bèe di kényà, 31 kéité dikūnweínì sèi ke cannèné betòbè yenò ke dò, bè báá dòò betòbè meyei, kè bèe cau nyIsaki kékònnè diwèi.

32 Diì yiè dimáà mièke nke Isaki tōmbè ò nàkémè ke dò: Ti nìnte menie nti keú tēè binte.

33 Kè Isakii yú ðe kó tebinte ke dò Sibaa (dèè tu mēnucannimè). Kè ðe kó dihei kpaá tō ðe kó diyètiri nè yienni, kè bè di tu Bērisebaa.

Esayuu puokemè Itiibe botí kó benitipòbè

34 Esayuu do m̄ke yebie nsipísìnàà ndi képuoke Itiibe, Suditi Bedii kóo sapàà nnè Basimati Edonni kóo sapàà. 35 Kè ðe yonke Isaki nè Debekaa.

27

Sakabu cawtémè o kóo kóti kó mesàà

1 Kè Isakii kóté ke ténke í nwúó, kényú o kóo Po Esayuu, kòò dò: Nte mí. 2 Kè Isaki dò: N kòtému, n yí yé n kũ nyiè. 3 Túóté a tām̀m̀ nè a pie nkéta dikpáà ké n kuóni tēhontè, 4 kébènné n dó mùù diì kékatenèni kè ñ di, ké da p̄a mesàà nke né na kékú.

5 Kè Debekaa keè Isaki nàké ti Esayuu ke tú wèe ta dikpáà kóò kùóni tēhontè, 6 kénáké Sakabu ke dò: N kèè a cice nàkémè a kóo kóti Esayuu ke tú 7 wèe ta dikpáà kóò kùóni tēhontè kébènné mudii ò dó mù, kòo di, kòò p̄a ti Yiè nkuyie nkó mesàà nkéna kékú. 8 M bire kénté kékeè n yóó da náké ti ké ti dòò. 9 Kote kēp̄inní yebopàà nyèdèè kè m benné a cice dó mùù diì. 10 Kàa ò duó nkòo di, ké da p̄a mesàà nkéna kékú. 11 Kè Sakabuu náké o yō ke dò: N kóo kóti Esayuu m̄ke ticiti nti, mí m me nyí ti m̄ke. 12 Kè ðe yèmmè n cice n kááké kényà n yí m̄kemè ticiti kè n naá siyáàbìsì yiè, kòò n dòò meyei nkè m móté mesàà. 13 Kòo yō dò: Kòò da dòò meyei mmèe do n yĩnkè. Cénke yie n da nàké ti kēp̄inní yebopàà.

14 Kè Sakabuu kote kēp̄inní yebopàà nkéduó nho yō, kòò benné o cice dó mùù diì. 15 Kè be yō Debekaa túóté o kóò Po Esayuu yaàsààti tii bo tēc̄t̄ètè kédátinné Sakabu o bíyāātè, 16 kētúóté kubòkònkù kédátinné o n̄u nè o f̄oníí, 17 kóò duó mmudii ò bènné mù nè p̄èè. 18 Kè Sakabuu kote o cice borè ke dò: N cice! Kòò dò: Nte mí! F̄́ n̄wenninwe? 19 Kè Sakabu dò: N cice mínwe a kóo Po Esayuu. N dòò a yē n dòò ðe nde. N da báámmu, íté kékari kécááké iorimaa n kùóni ì, ké m p̄a mesàà. 20 Kè Isaki dò: A p̄anke p̄étému ðende bàmbà ntehontàà?

Kòò d̀̀: A Yìè nKuyie nkuù tè k̀̀tenèní n yìikè. ²¹ Kè Isaki d̀̀: T̀̀óónní kè n da kááké k̀̀yà kè nsà kè f̀̀ nwe m bire Esayuu.

²² Kè Sak̀̀buu t̀̀óónko, k̀̀o cice Isakii ò k̀̀àáké ke d̀̀: Metammè d̀̀onnè Sak̀̀bu k̀̀õme kè debaà nd̀̀onnè Esayuu k̀̀pèpè.

²³ Bá ò í nhò banté, ke yé o baà ndo ãmè ticitì ke d̀̀onnè o k̀̀o k̀̀otì Esayuu k̀̀pèpè, k̀̀o ò d̀̀ò mesàà. ²⁴ Kòò beke ke d̀̀: F̀̀́ nwe m bire Esayuaà? Kòò d̀̀: Èè mínwe. ²⁵ Kè Isaki d̀̀: Nh ãnné, kè n cááké iorimaa nké da pã mesàà. Kè Sak̀̀buu ãnné o cice, k̀̀o cááké, k̀̀o ò duó mmenaà nkòo yà. ²⁶ Ke d̀̀: T̀̀óónní m bire ké nh ̀̀rí.

²⁷ Kòò t̀̀óónko kòò ̀̀rí k̀̀o keè o yààtì ǹ̀ú, kòò pã mesàà nke d̀̀: M bire kò kunú d̀̀onnè dikpáà ti Yìè nKuyie mpã di mesàà nkó kunú nku.

²⁸ Kuyie nda pã keĩnkè kó kbooku,

kàa paa nní mpéi mesàà,

kàa mmàke tidiitì nè menaà.

²⁹ Kàa mbaké ibotí iməu,

kè titenti timəu kəbe nninku a ìikè,

kàa mbaké a tebíi ke sì ninku a ìikè.

Kè wèè da d̀̀ò meyei nwèè p̀̀té meyei,

kè wèè da d̀̀ò mesàà nwèè p̀̀té mesàà.

³⁰ Isaki pã dii m̀̀nni Sak̀̀bu mesàà nke dèè k̀̀o nyiti, k̀̀o k̀̀o k̀̀otì Esayuu konní kupaawaá, ³¹ k̀̀ébènné mudii k̀̀éto k̀̀éduó nho cice ke d̀̀: N cice íté k̀̀écaáké iorimaa n k̀̀oní ì ké m pã mesàà. ³² Kè Isakii beke ke d̀̀: F̀̀́ nwenninwe? Kòò d̀̀: Mínwe Esayuu a k̀̀o Po.

³³ Kè d̀̀e di Isaki mediè nkòo k̀̀ontii aá, kòò d̀̀: Wenninwe wèè k̀̀oní tehontè ke n duó nkè n cááké ke dèè kàa kpaaní, kè nh ò pã mesàà nkòo yóó mè p̀̀té?

³⁴ Kè Esayuu keè o cice béi nti k̀̀o yèmmèe caàrè, k̀̀o kuónko mediè nke d̀̀: N cice múнке m pã mesàà! ³⁵ Kè Isaki d̀̀: A nantè tè k̀̀tení ke souté ke còuté a kò mesàà. ³⁶ Kè Esayuu d̀̀: Bè ò yu ke tú Sak̀̀bu osoùnti, dèè te kòò n souté kuce mèdémè ke còuté Mpo ò nte dè ke wète ke còuté n kò mesàà. Ke d̀̀: Mesàà mmamè í kpaá n k̀̀péináà? ³⁷ Kè Isaki d̀̀: M béimmu ke tú ò bo n da baké, kàa tebíi siməu ntú o kò betəmbè. M béimmu ke tú ò bo mmàke tidiitì nè menaà, n ténke bo na ké da d̀̀ò ba m bire! ³⁸ Kè Esayuu d̀̀: N cice a m̀̀ke mèè sàà mmáà? Múnke n d̀̀ò mesàà.

De m̀̀nni kékuó. ³⁹ Kè Isaki d̀̀:

A bo mbo kèè tenkè bá nnaati,

keĩnkè kó kbooku báá cúténí a tenkè.

⁴⁰ A níi yóó dokému k̀̀péte kédì,

kéntú a nantè kòo t̀̀nti,

kénháante tipítì timəu,

diyie mari ké né fietè amáà a nantè nəu mièke.

Sak̀̀bu cokémè k̀̀ékatè o maànnikù

⁴¹ Kè Esayuu mièke peike mediè nSak̀̀bu o cice o pã mèè k̀̀péi mmesàà, kòò nnáà nke tú: Dè ì kpaá d̀̀tirì n cice bo k̀̀úmè, kè ñ kuə n nantè Sak̀̀bu. ⁴² Kè bèe náké Debekaa Esayuu náà nti, k̀̀o náké Sak̀̀bu ke d̀̀: A k̀̀o k̀̀otì Esayuu mièke da peikemu kòò d̀̀o ké da kuə. ⁴³ M bire k̀̀nté n yóó da náké tì, k̀̀ékoké k̀̀ékatè n tãũ Damaa cie Anaa eì, ⁴⁴ ké nke mbo k̀̀o mièke yàa donè. ⁴⁵ Kòò yè nha ò d̀̀ò dè, kè n da náké kàa wètení. N yí d̀̀o ndi paà didé diyie dimáà.

⁴⁶ Kè Debekaa náké Isaki ke d̀̀: N demmu mufòmmu nè n c̀̀òbè Itiibe kò medò̀̀rì mè k̀̀péi, kè Sak̀̀bu puoke di nheì kòo nitipòkù kè n ku dè ntõũ.

28

¹ Kè Isakii yú Sak̀̀bu kòò pã mesàà nke d̀̀: A báá puoke Kannahã kəbe kòo sapàà. ² Íté k̀̀ékatè Mesopotamii Betuyeedi a yò tãũ c̀̀fètè, k̀̀epuoke o kòo sapàà. ³ Kuyie mmuwèrímú

muməu yiè mbo da də̀ məsàà nkàa pié kəsũũ, kənaá nyibotí péu cice. ⁴ Kuyie nda də̀ məsàà nf̃ nnè a yaàbí kù dò̀mè Abarahammu, kàa tieke dihèi a mè mbo di kupò̀kù, kù duó ndi Abarahammu.

⁵ Kè Isakii duó nkè Sakəbuu kəte Mesopotamii, Betuyedi bire Damaa cie ò do tú Aramu botí kou nwe Debekaa tãũ, Sakəbu nè Esayuu be yə̀.

⁶ Kè Esayuu keè Isaki pāmè məsàà nSakəbu, ke duó nkòò kəte Mesopotamii ke bo túóté onitipò̀kù, kékeè ò nàkémè Sakəbu ke tú: A báa túóté Kannahã kəbe kóo nitipò̀kù. ⁷ Kè Sakəbu yie nho cice nè o yə̀ be kpəti, ke kəte Mesopotamii. ⁸ Kè Esayuu banté o cice í dómè Kannahã kó benitipò̀bè, ⁹ kékəte kətúóté onitipò̀kù Maadati, Abarahammu bire Isimayəeri kó debire Nəbayoti tãũ.

Sakəbu yàmè tidə̀ùnti

¹⁰ Kè Sakəbuu íte Bərisebaa kénkəri Anaa ei, ¹¹ kəmberínè dibò̀ri mari kè diyie ta, kòo waá nditəri kéceé nho yuu kéndú deborè, ¹² kéyà tidə̀ùnti mati kè kudietì cómmú kətenkè ke káa ntiwəti, kè Kuyie ntərè dəkù ke cuuti. ¹³ Kè ti Yiè nKuyie ncòímú o také kòò náa nke tú: N tú a Yiè nKuyie nku a yà̀rì Abarahammu nè Isaki bè do tũ nkù. A duó kè tenkè, n kè nda duómму f̃ nnè a yaàbí. ¹⁴ A yaàbí bo sũũ mmubirímú kəm ke kəpité tipitì timəu: Diyie yièni kè nè di taà kè, kubakù cànkù nè kuyóu. F̃ nnè a yaàbí dũ yó nte kè ò də̀ ibotí iməu məsàa. ¹⁵ N yó nda bonəmu ke da kánké bá kè bíékè, kè da wətenənì di nhèi. N yí yóo da yóu, n yóo da də̀mu n da nàkè ti.

¹⁶ Kè Sakəbuu entení ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuu bo die mbá n do í yé.

¹⁷ Kè kufəwaá nhò pĩ nkòò dò: Dibò̀ri dii ndò nkéndəmu, Kuyie ncif̃tè nte, kəĩnkè kó dibò̀ri dii kpətè die. ¹⁸ Kè Sakəbuu íte dikūnwəni sèi kətúóté ditəri ò do ceké di o yuu kéfii, nkécóu mməkù ndi ĩnkè ke bo ndennini, ¹⁹ kéyú de kó dibò̀ri ke dò Betedi (dè tu Kuyie ncif̃tè). Nè dimənni bè do de yu ke tú Duusi nwe. ²⁰ Kè Sakəbuu cannənè dinùu Kuyie nke dò: Kè Kuyie nni m bonè n cəmmu miəke, ke n kánké ke n duò mmudii nè tiyà̀ti, ²¹ kè n wəte ke kò n cice cif̃tè nè kukə̀naatí, ti Yiè nKuyie bo ntú n Yiè. ²² M me ncónné dii təri bo ntú Kuyie ncif̃tè, kè kù n duó ndè n deite demáa tərítè miəke kè kù duó.

29

Sakəbu tükemè Damaa

¹ Kè Sakəbuu səté mucəmmu kénkəri diyie yièni kè bíékè, ² kətuəke dibò̀ri mari kéyà təbinte matè. Kè ditəri dieri pòke, kè tipečenti titãti duó deborè, bè do de ntì nìnkò. ³ Tipečenti do ɔ̃ de ntii, nkè bèe pooté ditəri kè ti nì nkédeè kəwəte képoo. ⁴ Kè Sakəbuu beke bepecəmbə ke dò: Di cie borè? Kè bè dò: Ti cie bo Anaa ei ndi. ⁵ Kòò dò: Di yé Naə bire Damaa? Kè bè dò: Ti ò yəmu. ⁶ Kòò dò: Ó bo kè dè naataa? Kè bè dò: Ɛɛ, dè naatimu! Nte o kóo sapàa nDasedi ke kəriní nè o pecənkù. ⁷ Kè Sakəbu dò: Diyie kpaa deumu nè di bo tímmè ipe, niinnè i kè i kətenè kè ì di. ⁸ Kè bè dò: Kè ipe í tii nyiməu ti báa na, ì ɔ̃ tí nyiməu ndi kè tí pooté ditəri kè ì nì.

⁹ Kè bè nkpaá ke me nnáa nkè Dasedii tuəkení nè o cice pecənkù. Ó do tú opecənti nwe. ¹⁰ Kè Sakəbuu ò yà nè o yə tãũ Damaa pecənkù, kəpooté təbinte kəni nyipe. Dasedi do tú Sakəbu yə tãũ Damaa bire nde. ¹¹ Kè Sakəbuu ò ərí ke dò ò bo pĩ nhomáa kéyĩke, kékuó. ¹² Kè Sakəbuu náké Dasedi ke dò: N tú a cice tãũ Debekaa bire nde. Kè Dasedii coké kékò nké ti nàkè o cice. ¹³ Kè Damaa keè o tãũ bire Sakəbu kpéi, kécoké kóò ərí, kè bèe kò ntečif̃tè, kè Sakəbuu ò nàkè dè dómme. ¹⁴ Kè Damaa dò: Ti cif̃tè temáa ndi.

Kè Sakəbu nhò bonè ke dò otənkù.

Sakəbu puokemè Dea nè Dasedi

¹⁵ Kè Damaa dò: A bo nni mpĩ mmutōmmú fààrè a tú mèè kpéí n cǐtè kouà? Náké a dó n da yietí mù.

¹⁶ De mǎnni ke sǐ nDamaa mǎke besapàmbè bèdébè. Kòo kótì tu Dea, kòo sàmpòu tu Dasēedi. ¹⁷ Kè Dea nuò nyí nnaati mesàà nkè Dasēedi tu oposáàtì ke sànnè onitipòkù. ¹⁸ Kè Sakòbu ndó Dasēedi ke dò: N dó Dasēedi nwe, a bíyǎātè, ke bo da pĩ mmutōmmú yebie nyèyiekè, kòò puoke.

¹⁹ Kè Damaa yie nke dò: Kè n we nda duó ndè wenninè m bo ò duómme okpákpàrì. Á mbo n cǐtè.

²⁰ Kè Sakòbu mbo koò pĩ mmutōmmú ke dò yebie nyèyiekè, kè de kó yebie nni ndò nyè í mǎnte ò dó mèè kpéí nDasēedi. ²¹ Kè Sakòbuu náké Damaa ke dò: De mǎnni tùòkemu, n duó m pokù kè nh ò puoke.

²² Kè Damaa dǎò dibanni kényú dihei kòbe bema. ²³ Kuyuoku mǎnni kétúóté Dea kéduó nSakòbu kòo ò duónè keyènkè. ²⁴ Kè Damaa túóté Sidipaa o kóo nitipotǎntì kéduó nDea. ²⁵ Kè dèe wenté kè Sakòbu nsǐ nDea nwe, kòo beke Damaa ke dò: A n dǎò ba! N da pĩ mmutōmmú yebie nyèyiekè Dasēedi kpéí nke. Dè yǐme kàa n souté? ²⁶ Kè Damaa dò: Ti cie osámpòu ã ì nyenke kòo kótì kpaá. ²⁷ Yóu kè dibanni kó yewe yèyiekè dèè kè ti da duó nhosámpòu, kàa sǎoté mutōmmú yebie nyèyiekè.

²⁸ Kè Sakòbuu yie, kè dè mmǎke yewe yèyiekè, kè Damaa ò duó nDasēedi, ²⁹ kétúóté o kóo nitipotǎntì Bidaa kéduó nDasēedi. ³⁰ Kè Sakòbuu duónè Dasēedi, ké nhò dó kè dè pǎēté Dea. Kòo yíe pĩ Damaa mmutōmmú yebie nyèyiekè o kpéí.

Sakòbu piémè ibí

³¹ Kè ti Yiè nKuyie nyà Sakòbu í dómè Dea kéduó nkòo mpéí, kè Dasēedi yie ntú tehǎunte. ³² Kè Dea púo nképeité denitidabire, ké dè yu ke dò Dubenni, dèè tu: Ti Yiè nKuyie nyà n sémmè. Ke dò: N dǎu bo n dǎke di mmǎnni.

³³ Kòo wǎte kérépúo nképeité denitidabire ke dò: Ti Yiè nKuyie mbanté bè í n dómè, ke n yíe debire terè.

Kòo yu de kó debire kè dò Simmēō. ³⁴ Kòo wǎte kérépúo nképeité denitidabire ke dò: Di mmǎnni n dǎu yèmmè bo mbo m bíékè.

Kè Sakòbuu dè yu kè dò Defii.

³⁵ Kè Dea yíe kérépúo nképeité denitidabire, ke dò: Di mmǎnni m bo sǎnte ti Yiè nKuyie, ké dè yú ke dò Sudaa.

De mǎnni kécómmú kupeitío.

30

¹ Dasēedi yà dii mǎnni wè í peímè kè dèe ò yonke, kòo náké Sakòbu ke dò: Duó nkè m peité, kè mèè dǎke n kú.

² Kè Sakòbu miéke peike Dasēedi, kòo ò nàké ke dò: N tú Kuyie nkuàà? Kuyie nkuà da mǎnte kupeitío. ³ Kè Dasēedi dò: Duónè n kóo tǎntì kòo m pié ibí.

⁴ Kòo duó mBidaa Sakòbu kòo ò duónè. ⁵ Kè Bidaa púo nképeité denitidabire. ⁶ Kè Dasēedi dò: Kuyie nni n kòonné, ke kèè n sáútì, ke m pǎ denitidabire.

Ke yu de kó debire ke dò Danni. ⁷ Kè Bidaa yíe púo nképeité denitidabire. ⁸ Kè Dasēedi dò: M manè n kóo kótì ke na, ké dè yu ke dò Nefutadii.

⁹ Kè Dea yà ò ténke í peímè, kétúóté o kóo tǎntì Sidipaa kéduó nSakòbu kòo puoke. ¹⁰ Kè Sidipaa peité denitidabire. ¹¹ Kè Dea dò: N yuu dii naati!

Kòo dè yu ke dò Kadi. ¹² Kè Sidipaa yíe kérépeité denitidabire. ¹³ Kè Dea dò: Dè n narike, di mmǎnni benitipòbè bo nni ntú diwèi yiè.

Kòo dè yu ke dò Asee.

14 Mudidèi m̀nni k̀e Dubennii k̀t̀e kupaku, k̀etũnĩ yetebe b̀e tu ỳe mantidakò, k̀et̀nĩ k̀eduò nho ỳ Dea, k̀e Dasɛdii ò m̀w ke d̀: M p̃a a bire t̀nĩ ỳe tebe. 15 K̀e Dea d̀: A fìe n d̀w k̀e d̀e í da sannè k̀a ẁe ke d̀ó k̀écoutè m bire t̀nĩ ỳe tebeà? K̀e Dasɛdi d̀: K̀a m p̃a yetebe ò bo ta a borè ke nyènkè.

16 K̀e Sakɔbu nkũntinĩ kupaku kuyuoku, k̀e Dea ò co ke d̀: A tati m borè nde ỳe, n da dontènè m bire t̀nĩ ỳe tebe nyè.

K̀e Sakɔbuu ta o borè de k̀ó keyènkè. 17 K̀e Kuyie nteennè Dea k̀òo p̀úó nképeitè denitidabire nummurè, 18 k̀ébèi nke d̀: Kuyie nni nyetĩ n duò mmè k̀pèi nke n k̀óo t̀nti n d̀w.

K̀òo d̀e yu ke d̀ Isakaa. 19 K̀òo ẁe k̀epúó nképeitè denitidabire kuónnè. 20 K̀e Dea d̀: Kuyie nni mp̃a dip̃anni sàari, di mm̀nni n d̀w bo m p̀nsiri ke ỳe nh ò peitè m̀e initidabí ìkuò.

K̀òo d̀e yu ke d̀ Sabunɔ. 21 K̀òo ỳe k̀epèitè denitipobire k̀e d̀e yu ke d̀ Dina.

22 Kuyie nyĩ nyè nDasɛdi k̀pèi, k̀óo teennè k̀òo bo pié. 23 K̀òo peitè denitidabire, k̀ébèi nke d̀: Kuyie nni ndènnè ifèi.

24 K̀òo d̀e yu ke d̀ Sosefu, ke d̀: Ti Yiè nKuyie nha n ỳe denitidabire.

Sakɔbu k̀p̀arikè m̀e

25 Dasɛdi peitè dii m̀nni Sosefu k̀edeè, k̀e Sakɔbuu ná k̀e Damaa ke d̀: M p̃a kuce k̀e ñ k̀ò n cie. 26 N duò m pobè nè m bí n da p̃i mutõmmú b̀e k̀pèi. A ỳemu m p̃i mm̀w tõmmú a c̀fètè. 27 K̀e Damaa d̀: K̀entè n d̀ó k̀e da ná k̀e t̀i, m bantèmu f̀òò temè k̀e ti Yiè nKuyie nni n d̀ò m̀sàa. 28 K̀e Damaa d̀: Ná k̀e n ỳó da yietĩ mù k̀e n da yietĩ. 29 K̀e Sakɔbu d̀: A ỳemu n da p̃i mmè botĩ mutõmmú k̀a wũs sũ. 30 N do ỳó tuakenĩ k̀a wũs í sũ, k̀e ñ t̀uakenĩ k̀e ñ sũ. Mĩ te k̀e ti Yiè nKuyie nda d̀ò m̀sàa. Ỳo di mm̀nni k̀e m p̃i n k̀ó mutõmmú. 31 K̀e Damaa beke Sakɔbu ke d̀: N ỳó da yietĩ ba? K̀òo d̀: A í ỳó n yietĩ m̀mam̀. K̀a yie n ỳó da ná k̀e t̀i, n sòtè k̀encèmm̀ a wũs. 32 Ò bèi memme ke d̀: M bo bate ỳe nha pe nè sibò k̀écãnnè, d̀è ã sisuò, nè d̀è d̀ò nyàuyàù de ỳó ntú n k̀ó tiyeti. 33 A bo k̀atenĩ dii m̀nni k̀yà m pecènkũ, a bo bantè n náammè timómm̀nti. K̀a s̀ nyipe nè sibò d̀è í m̀ke sisuò nè d̀è í d̀ò nyàuyàù k̀e d̀ bo n k̀peyi mièke, n d̀e ỳuúkũmu. 34 K̀e Damaa d̀: N yiemmu a b̀èi ntĩ.

35 Dè k̀ó diyè m̀mm̀nni, k̀e Damaa bate ipe nè sibò d̀è ã sisuò nè d̀è d̀ò nyàuyàù, k̀eduò nho bí. 36 K̀e b̀e itè k̀emm̀ke mucèmmu yewe ỳetãati k̀édètènè Sakɔbu.

K̀e Sakɔbu nkpaá c̀mm̀ Damaa k̀peyi ìi k̀paá, 37 k̀ewaa ndetie mmarè detãati k̀ó ibake, k̀e ñ cikũ yepiè, 38 k̀ebúú nde k̀ó idèi iwũs ỳe ndè, k̀e ñ nkòrinĩ muyàà ke ñ ỳa ke dekũ itòbè, 39 ke pèi sisuò k̀peyi nè ìi d̀ò nyàuyàù. 40 K̀e Sakɔbu mbaati ìi ã sisuò nè ìi d̀ò nyàuyàù, ke cánninko.

K̀e Sakɔbuu m̀wte o k̀ó kupecènkũ k̀e k̀u ncáánnè Damaa k̀oku. 41 Iwũs ìi k̀pèni k̀e ñ d̀ó k̀edeke dii m̀nni ẁe méú nde k̀ó idèi ñ ỳe ndè k̀e ñ ndekũ ke ñ ẁó. 42 K̀e ic̃riyi d̀ó k̀edeke ò báá méú nde k̀ó idèi. Memme k̀e ic̃riyi ntú Damaa k̀peyi k̀e ikpèriyi tu Sakɔbu k̀peyi.

43 K̀e Sakɔbuu k̀p̀arikè mediè, k̀em̀wte ipe nè sibò p̀eu, benitidatòmbè nè benitipotòmbè, ỳoyòbè nè sãmmarím̀bè.

31

Sakɔbu itèmè Damaa cie k̀ecokè

1 K̀e Sakɔbuu keè Damaa bí náammè ke tú: Sakɔbu fìe ti cice k̀p̀ati ntĩ, deè te k̀òo k̀penke mie. 2 K̀òo ỳa Damaa ỳemmè t̀enke í ò naatinè m̀e do ñ ndòmmè nè dim̀nni. 3 K̀e ti Yiè nKuyie nná k̀e Sakɔbu ke d̀: K̀òo nha cice cie b̀e da peitè d̀e. N ỳó nda bonèmu.

⁴ Kè Sakɔbuu yú Dasɛedi nè Dea dikpàà ò cɛmmú dè o wũṣ, ⁵ ké bè nàké ke dò: N yà di cice yèmmè ténke í n naatinèmmè mè do ṣ ndòmmè, Kuyie n cice tũ nkù me nni m bonèmu. ⁶ Di yému m pĩnmè di cice mutōmmú nè n wērímú muməu. ⁷ Kòò n ciité, ke cèete n yeti kuce tepíítè, Kuyie mme nyí yóu kòò n dṑṑ meyei mmamè. ⁸ Ò yĩ dìi mōnni ì ã sisuṓ ì bo ntú n kpɛyi kè ì pié ì ã sisuṓ, kòò dṑ ì dṑ nyàuyàù ì bo ntú n kpɛyi, kè ì pié ì dṑ nyàuyàù. ⁹ Kuyie nkuù cəuté di cice wũṣ ke n duó. ¹⁰ Ipe nè sibṑṑ dè dèkù dìi mōnni, kè n yà nè tidəuñti dè ã sisuṓ nè dè dṑ nyàuyàù dè dèkùmmè. ¹¹ Kè Kuyie ntōnni n yú ke dṑ: Sakɔbu! Kè n dṑ: Nte mí. ¹² Kè di dṑ: Wénté kényà yebṑdakè nè ipe dè dṑ nyàuyàù dè dèkùmmè. N yàmu Damaa da dṑrimè. ¹³ Mfĩ tu di Yiè nKuyie nha do yà kù Betɛedi, kékíí nditári, kécóú mmekùṑ nké n nàké a dó ti. Di mmōnni, íté kékò nha èi bè da peité dì.

¹⁴ Kè Dasɛedi nè Dea kè bè dṑ: Ti cice í yóó kú kè ti túóté dèmarè o cǐtè. ¹⁵ Ò ti wénté bepṑṑbè mbe, ke ti fité ke di ti díítí, bá wè í ti duṑ nwe do dṑ nké ti duṑ nyi. ¹⁶ Kuyie ncəuté tìi kpàti ti cice borè ke da duṑ nti tu ti kpɛti nti, tínti nè ti bí, dṑṑ Kuyie nda nàké tì.

¹⁷ Kè Sakɔbuu báátí, kédee nho bí nè o pobè yòyóbè, ¹⁸ kétúóté o wũṣ nè o kpàti timəu ò pètè tì Mesopotamii, kékété kénkūnti o cice Isaki borè Kannahāā. ¹⁹ Ke sṑ nDamaa kòte ke kēí o pe citi, kè Dasɛedi yúúkú o bṑkè. ²⁰ Kè Sakɔbuu souté Damaa Aramu botí kou, kékíté bá ò í ò cau, ²¹ kétúóté o kpɛɛ deməu kécoké, késénté kukó ndiekù Efadati, kékété, kénwetí Kadaadi tāri.

²² Diyie tāānni yiè kè bèe nàké Damaa Sakɔbu cokémè. ²³ Kòò túóté o kəbe, kētūnne Sakɔbu kéməke yewe yèyiekè, kòò ninte Kadaadi tāri. ²⁴ Kè Kuyie nnàké Damaa, Aramu botí kou nè tidəuñti ke dṑ: A báá dṑṑ Sakɔbu timatì.

²⁵ Wè ò ninte memme ke sṑ nSakɔbu cōnné o touku Kadaadi tāri ĩnkè, kè Damaa múnke cōnné o kəku, ²⁶ kèbeke Sakɔbu ke dṑ: A n dṑṑ ba, ke n souté? Ke túóté n kó besapàmbè ke dṑ nha kpà nke bè éi. ²⁷ Dè dṑmmè kàa n souté, ke sòri ke coké, bá a í n nàké? Ti na n da cíemmu kéndiè, ke bie nyebàrè nè tikùtidùùti kè dè naati. ²⁸ A í yóu kè nh ərí n kó besapàmbè nè n yaábí. A dṑṑ deyɛinkpɛɛ nde. ²⁹ M məkemmu muwērímú ke na nda dṑṑ meyei, kè Kuyie nha cice tũ nkù né n nàké keyènkè kè pēēté ke tú m báá da dṑṑ timatì. ³⁰ A dó mecāā mme ke bo kò nha cice cǐtè, dè né yĩme kàa yúúkú m bṑkè?

³¹ Kè Sakɔbu dṑ: N yĩkù a bo fiete mèmme a kó besapàmbè. ³² Wénté n kó benitìbè, kàa yà wèè borè a bṑkè bèe ò kù.

Sakɔbu do í yé ke dṑ nDasɛedi weè yè túóté.

³³ Kè Damaa ta Sakɔbu kó kutouku, kéta Dea kəku, kéta o kó benitipotōmbè bedé kpɛti, ò í nyà mùmamù, kényè kéta Dasɛedi kəku. ³⁴ Ke yé ba! Kè Dasɛedi weè yè túóté ke sōnne yesānkōnkè mieke ke kari ye ĩnkè. Kè Damaa wammú titouti timəu mieke kémónté. ³⁵ Kè Dasɛedi dṑ: N cice a mieke báá peike n yí mè nyitémè n kàri, m bo n tǎnkù yeire nde.

Kè Damaa wammú kémónté. ³⁶ Kè dèe yonke Sakɔbu kòo nkpannè Damaa, ke tú: N càke ba? N dṑṑ òmmè yei nkàa n tũ nnè kemieke? ³⁷ A fiému n nentì, a yà ba dèè tu a kpɛɛ? Benke de n kəbe nè a kəbe, kè bèe yà ké ti púté. ³⁸ M bo a cǐtè ke məke yebie nsipísidé ndi, m me nyí càaké a pedaà mari. ³⁹ Musĩmmù í pĩ nha òfè mafè, kè n fè tóni ke da benke, nh ṑṑ fè yietímu. Kàa m békú bè yúúkú ì kuyie nnè keyènkè, kè ñ da yietí. ⁴⁰ Kè fewentaafè m poté, kè muséé nni m poté keyènkè, kè n níi nyié nke wúó. ⁴¹ Yebie nsipísidé ndi m bomè a cǐtè, ke pĩ mmutōmmú yebie ntepiítè nè yènàà a kó besapàmbè kpéí, nke cɛmmú a wũṣ yebie nyèkuṑ. Kàa cèete n yeti kuce tepíítè. ⁴² Kè Kuyie, n yààri Abarahammu do tũ nkù, n cice Isaki dé kù do í n teennè, a na nni m bèti n nəu sinūmmù ndi. Kù me nyàmu n fèütémè a cǐtè, ke n teennè wenke keyènkè.

Sakɔbu nè Damaa bè taummè

⁴³ De m̀nni k̀e Damaa ò t̀h̀né ke d̀: N k̀o besap̀mb̀e tu biε, be bí tú n kpeyi nyi, k̀e iwũõ ii ntú n kpeyi, dem̀ou a mè nwùó nd̀e tu n kpepe nde. M me nyí yóó na kéd̀ònd̀e m̀mam̀u n k̀o besap̀mb̀e nè be bí. ⁴⁴ Yóu k̀e ti tau mmí nnè f̀́ nkéd̀òò mebenk̀ùm̀e mam̀e.

⁴⁵ K̀e Sak̀obuu túóté dit̀ari k̀efíí, ⁴⁶ k̀enáké o k̀obe ke d̀: Waánnènní yet̀arè! K̀e bèe ỳe waanní k̀écóú ndit̀acóu, k̀e bèe kari bem̀ou di ìnk̀e k̀edi. ⁴⁷ K̀òo di yu ke d̀: Metaumm̀e k̀o mebenk̀ùm̀e k̀o dit̀acóu. Nè Damaa k̀o tináaǹti Yekaa-Saadutaa nè Sak̀obu kpeti Kadedi.

⁴⁸ K̀e Damaa d̀: Di nt̀acóu dii yó mbenk̀ú mí nnè f̀́ nti taumm̀e.

Nè de k̀péi nke bèe di yu ke d̀ Kadedi, ⁴⁹ k̀eyíé k̀e di yu ke d̀ Misipaa. K̀e Damaa d̀: Ti Yiè nKuyie nní nti wúó nti d̀t̀énè dii m̀nni titòbè. ⁵⁰ K̀àa f̀́ũnko n k̀o besap̀mb̀e, ke t̀ùók̀e betòbè, a nyé ke d̀o nhoǹti weè í ti wúó, Kuyie nkuu ti wúó. ⁵¹ K̀e Damaa d̀: Nte dit̀acóu n cóu ndi nè dit̀ari n fií ndi mí nnè f̀́ nti cuokè. ⁵² Di nt̀acóu nè di nt̀ari d̀e ntú ti taumm̀e k̀o dibenk̀eri. M báá d̀e p̀èèté k̀ékòte a bíékè kéd̀òò meyei, a me mbáá d̀e p̀èèté k̀ékòtení m bíékè kéd̀òò meyei. ⁵³ Kuyie nhAbarahammu nè Naoo bè tũ nkù ni nti wúó!

K̀e Sak̀obuu parikè k̀eyú Kuyie nho cice Isaki dé kù yet̀iri, ⁵⁴ k̀éféúté feòfè Kuyie, k̀eyú o k̀obe k̀e bèe cááké k̀enyié ndit̀ari ìnk̀e.

32

¹ K̀e d̀e wenté dik̀unweñni, k̀e Damaa orí o k̀o besap̀mb̀e nè be bí, k̀e ì p̀a mesàà nkékò.

Sak̀obu bànm̀úm̀e Esayuu nè yep̀arè

² K̀e Sak̀obuu sòtè o cèmmu, k̀e Kuyie nt̀orèe ò co. ³ K̀òo ỳe yà ke d̀: Kuyie nkó dik̀ari ndi die. Mem̀me ò d̀e yum̀e ke d̀ Maanaimmu (d̀èe tu yekàre yèd̀éè).

⁴ K̀òo t̀õ mbenit̀ibè Seii Edømmu k̀o kutemp̀e mmieke o k̀oo k̀oti Esayuu borè, ⁵ k̀e bè nàké ke d̀: Di nàké n yiè nhEsayuu ke d̀: A k̀oo t̀õnti Sak̀obu k̀ote Damaa cie nke, ke ke mbo ke t̀ùòkenèní yíe. ⁶ Ke m̀ake inààke nè sãmmarím̀úbè nè ipe nè sibòó nè benitidatòmbè nè benitipotòmbè, ke tú f̀́ nho yiè nha ò còuté.

⁷ K̀e Sak̀obu do t̀õ mbèe ẁetení k̀oo nàké ke d̀: Ti k̀òtemu ke yà a k̀oo k̀oti Esayuu, k̀òo k̀eríní nè behãp̀òmbè sik̀ousinàà (400).

⁸ K̀e kufõwáa nhauté Sak̀obu mediè nkòo toté bèè ò neínè yet̀irè yèd̀éè nè iwũõ ò do t̀õ ì, ipe nè sibòó, inààke nè yòyóbè. ⁹ Ke náá nke tú: K̀e Esayuu k̀uò dit̀inní mari, diteri coké. ¹⁰ K̀e Sak̀obuu bántè Kuyie nke d̀: Kuyie n yàari Abarahammu nè n cice Isaki do tũ nkù, f̀́ò n nàké ke tú: Ẁete a cie, a k̀obe borè k̀e ñ da d̀ò mesàà. ¹¹ N yí m̀annè mesàà nha do ỳe nha yó n d̀ò mè ke mè d̀ò, mí nha k̀oo t̀õnti. N do senti kukó nSuditèè ke pikú m pàati máa ndi, di mm̀nni ke náa nyet̀irè yèd̀éè. ¹² N d̀eeténè n k̀oo k̀oti Esayuu, n ỳièk̀ù ò bo k̀atením̀e mme k̀e n kuò nè m pobè nè m bí. ¹³ A do béimmu ke d̀ a yó n d̀ò mesàà, nkè n yaabíi sũũ nkéndò ndàmèèrì nùù k̀o mubirimú, bá bè báá na k̀e ì k̀aa.

¹⁴ K̀e Sak̀obuu báté d̀eborè k̀eyíé, k̀edèite ò do m̀ake d̀e mieke ò yóó p̀a d̀e o k̀oo k̀oti Esayuu.

¹⁵ Sibòniisi sik̀ousidè (200) nè yebòdakè sipísidè nè ipeni sik̀ousidè (200) nè yepedakè sipísidè

¹⁶ nè yòyóbè beniibe bèè t̀õ ibí sipísitãati nè bè bío nè inaani sipísinàà nè yenaadakè tepíítè nè sãmmarím̀úbè niibe sipísidè nè isãmmarím̀úbè tepíítè. ¹⁷ K̀òo d̀e toté de t̀õnti de t̀õnti, k̀eduò nho t̀õmbè k̀e bè nàké ke d̀: Niiténè k̀e mefiè nní nsoké di cuokè.

¹⁸ K̀òo nàké oketiweè ke d̀: K̀e n k̀oo k̀oti Esayuu da conè ke beke ke tú: We nda te? A kari ke? We nte iwũõ ì ni a ìkè? ¹⁹ A d̀: A k̀oo t̀õnti Sak̀obu weè d̀e te, ke d̀e nda p̀a ke t̀õnni.

²⁰ K̀e Sak̀obu me nnáké odèrì nè otãánwè nè besòmbè bèè tũ nke d̀: K̀e di yà n yiè nhEsayuu di me nhò nàké ke d̀: ²¹ A k̀oo t̀õnti Sak̀obu t̀õnnímu.

Sak̀obu do náánnè o yèmmè mme ke tú, yep̀arè yíe mbo bónk̀unne o mieke, k̀e tí máá k̀òo n còuté nè diwèl. ²² K̀e bèe k̀eténè yep̀arè k̀e wenwe nkpaá de k̀o keyènkè bè baté d̀e.

Sak̀obu manèm̀e Kuyie

²³ Μεῖνμε κὸο ἰτέ δε κό keyènkè kètúóté o pobè bedé nè o nitipotōmbè bedé nè o bí tēpíítè nè demàà ke bo sénté tipètì-yèrì, bè tu kùù kó nSabaki. ²⁴ Kòo bè sée nkukó nkéséennè o màke dèè kó dimàà, ²⁵ ké ndè kpaá omàà kényiè nke maùnè onitì mōu nè kukūnwentóo. ²⁶ Kè de kóo nitì nsó nwè í yóo na Sakabu, kèpoté o kpeyuu kòo naá ndikpēnnì. ²⁷ Kè de kóo nitì dò: N yóu kè m pēēté! Kè Sakabu dò: Kàa í m pā mesàa m báa da yóu. ²⁸ Kè de kóo nitì beke Sakabu ke dò: A yètìrì tu ba? Kòò dò: Sakabu. ²⁹ Kòò dò: Bè ténke í yó nda yu ke tú Sakabu, bè yó nda tú Isidayeri nwe, ke yé a manèmè ti Yiè nKuyie nnè benitibè ke na. ³⁰ Kè Sakabu dò: N da báámmu n náké a yètìrì, kòò dò: Ba nte kàa m bèkú n yètìrì?

Ò me nyī kóò dòò mesàa. ³¹ Kè Sakabu dò: N yà Kuyie nke kpaá fòu. Μεῖνμε κὸο yú de kó dibòrì ke dò Penniyedi (dèè tu ti Yiè nKuyie nyiikè). ³² Kè dèe wenté kè Sakabu nsenti Penniyedi kó kukó nkè diyie yènní kòò cèntì dikpēnnì. ³³ Dèè te nè yienni kè Isidayeribe í yo nfeðfè kpeyuu kó kumaa nke yé ti Yiè nKuyie ndo de mpotémè Sakabu.

33

Sakabu conèmè Esayuu

¹ Sakabu yà dii mōnnì Esayuu duunnímè, ke neínè behāāpōmbè sikousinàà (400), kètotí ibí Dea nè Daseedi nè benitipotōmbè bedé, ² kénii nhonitipotōmbè nè be bí, Dea nè o kpeyi kè bè mpokoo, Daseedi nè Sosefu kè bè ntū. ³ Kòo niité o mómumu mbe ìikè, kèyà o kóo kótì Esayuu, kéninkóo o ìikè kuce mèyiekè ke yàa tóōnnenko ò borè. ⁴ Kè Esayuu cokéní kóò arí, kè diwèi bè auté, kè bèe kuó mbedé. ⁵ Kè Esayuu yà benitipòbè nè ibí, kébeke ke dò: Ōmbe mbe bie mbèè da neínè? Kè Sakabu dò: Ti Yiè nKuyie m pā bèmbe mí nha kóo tōntì.

⁶ Kòo nitipotōmbèe tóōnnì nè be bí kéninkóo o ìikè. ⁷ Kè Dea tóōnnì kéninkóo o ìikè nè o bí. Kè Daseedi nè Sosefu kè bè múnkèe me nyī. ⁸ Kè Esayuu o beke ke dò: A dó kédòò nè ba m mè n conè ìi wūš? Kòò dò: N dó fí n yiè nhá n cōuté mesàa mme. ⁹ Kè Esayuu dò: M màke kè dè sūmu n nantè, íte a kperε. ¹⁰ Kè Sakabu dò: N da báámmu, kàa n cōutému, cōuté m pāre, n da yà kè dè dò n yà Kuyie nku, ke yé a n cōutéme nè diwèi. ¹¹ N da báámmu cōuté n da pā dè, ti Yiè nKuyie nni n dōōmu mesàa, kè m màke demōu.

Kè Sakabuu yetoo kè Esayuu cōuté. ¹² Kè Esayuu dò: Íténè kè tí nei kékò. ¹³ Kè Sakabu dò: N yiè nha yému ke dò nyibí kpaá yòò, kè ipe bo nè inààke nè tinaabiiti, kè ti ì kèténè mecāā ndiyie mari máa ì bo kú. ¹⁴ Fí n yiè nhá niité, mí nha kóo tōntì kè nní ntū mmeγōōmmè nè iwūš nè ibí kētuakoo a cie Seii. ¹⁵ Kè Esayuu dò: M bo da yóonè n kó benitibè mabè. Kè Sakabu dò: Kè bèe dōò ba? Fí ncénke n cōuténe diwèi. ¹⁶ De kó diyie dimàa mieke kè Esayuu kété kénwēti Seii. ¹⁷ Kè Sakabuu kote Sukoti kémaá tecfētè, kédōò o wūš titouti. Dèè te kè bè yu de kó dibòrì ke tú Sukoti (dèè tu titouti).

Sakabu bàtémè Sisemmu

¹⁸ Sakabu de nyité Mesopotamii, kētuakènnè kukōōnaatí Sisemmu Kannahāā kó ketenkè, kékari diheì mànkú, ¹⁹ kédonté ketenkè medítibii ntekòutè (100) Amōó bí borè, ìi te ketenkè Sisemmu, kécóōnnè o touku, ²⁰ kémaá diwūštōnnì, ké di yu ke dō Edi-Edowεε-Isidayeri (dèè tu ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù).

34

Bè pīrmmè Dina ke duónè

¹ Diyie mari kè Dina, Dea kóo sapàà nyè ke bo dōu ndiheì kó besapàmbè. ² Kè Efibe kóo kpaàti Amōó kóo dapàà Sisemmu ò yà, kòò pī nkéduónè, ³ kòò pénsirì mediè, kéndó kényūš nhosapàà nyèmmè. ⁴ Μεῖνμε Sisemmu nakémè o cice Amōó ke dò: Kote kèyà osapàà nyie nyembè, n dó kóò puokemu.

⁵ Kè Sakɔbuu keè Sisemmu duónèmè Dina, ke ś nho kó bedapàmbè bo kupaku ke cēmmú iwũṣ. Kòò ndò nyúóó ke kēmmú bè bo konnīmè.

⁶ Kè Sisemmu cice Amṣo kote Sakɔbu borè ke bo ò nàké. ⁷ Kòo kó bedapàmbè nkūntiní kupaku kékeè dèè dṣṣ, kè dèè bè yonke, kè bè miēkeē peike, ke yé Sisemmu dṣṣmè dèè tu isake Isidayeeribe miēke, ke duónè Sakɔbu kóo sapàà, dèè do ci Isidayeeribe cuokè. ⁸ Kè Amṣo dṣ: N kóo dapàà nSisemmu yèmmè mèè ta di kóo sapàà, di we nhò duó nkòo puoke. ⁹ Ti wēnnénè kè tí mpuokú di kó besapàmbè kè di puokú ti kabe. ¹⁰ Kè tí nwē nke bo, kè dihei ntú di kperi, kè di ndṣori kupotaá nke mṣke sibaa.

¹¹ Kè Sisemmuu náké osapàà ncice nè o tābè ke dṣ: Kè di n dṣṣ mṣsàà nke beke dèè kó dimàà n di duó. ¹² Kè di n yiennè di kóo sapàà nke beke tipocònti kè ti deu ke mamè nè yepāre n di duó.

¹³ Kè Sakɔbu kó bedapàmbèè náké Sisemmu nè o cice nè mṣcii nke yé ò pīrmè be tāū Dina nè muwērímú ke duónè. ¹⁴ Kè bè dṣ: Ti báá na kéduó nti tāū wèè í cānté, dè tu meyei mme ti borè. ¹⁵ Ti í yóó yie ndi yē mmù, kè di í cāmmú benitidaabè bemṣu. ¹⁶ De mṣnni ndi ti bo di duómmè ti kó besapàmbè, kétúóké di kabe, kè ti nṣwē nke bo, kénáá nkubotí kumáà. ¹⁷ Kè di me nyete ti yē mmù tí túóté ti tāū kēpēēté.

¹⁸ Amṣo nè o bire Sisemmu kè bèe pēnsirì de kó tináañti. ¹⁹ Bá odapàà nyí nhṣote ò bo dṣṣmè bè béi nti, ke yé ò dómè osapàà mmediè. Bè do we ntá okpààti cīètè miēke kè dè pēētè betṣbè. ²⁰ Amṣo nè o bire Sisemmu, kè bèe kote dihei kó dibòri, kénáké be kabe ke dṣ: ²¹ Benitibè bie ntu diwèi kabe mbe, yóunè kè bè mbo ti ei, ke dṣori kupotaá, dihei í kēñni, kè ti mpuokú be kó besapàmbè, kè bè puokú ti kabe. ²² Bè tu, kè ti yie mbè yē mmù, ke cāmmú benitidaabè bemṣu, bè bo ti wēnnénè kè ti naá nkubotí kumáà. ²³ Kè ti yie mbè yē mmù, kè bè ti bonè, tí yóó tieke be wũṣ nè be kperi demṣu bè mṣke dè.

²⁴ Bèè kó dimàà bo deborè kè bèe yie nhAmṣo nè o bire Sisemmu bè nàké ti, kè dihei dimṣu kó benitidaabèè cāmmú. ²⁵ Diyiè tāñni yiè, dè dṣke yóu dī yiè kè bè kàri ke í yé tīmatì, Simmṣṣ nè Defii Dina tābè kè bèe túóté be kpārise kéta dihei kékuṣ benitidaabè bemṣu, ²⁶ kékuṣ Amṣo nè o bire Sisemmu, kédeite be tāū Dina Sisemmu cīètè kékònnè.

²⁷ Kè Sakɔbu bí tei íté kétúóté tikúnentì nè dihei kperi, ke yé bè pīrmè be tāū nè muwērímú ke duónè, ²⁸ kékpaake be pe nè be nàake nè sāmmarímúbè nè dèè kó dimàà bo dihei nè depaa, ²⁹ kéheí be kpàti timṣu, be bí nè be pobè nè dèè kó dimàà bo be cēí miēke.

³⁰ Kè Sakɔbuu náké Simmṣṣ nè Defii ke dṣ: Di n càkemu, kè ò naá nhoyeiwe Kannahā kabe nè Pedisiibe be ìkè. N kabe í sū, bè yóó tímmu ké n dokénè, ké n na, ké n kuṣ nè n cīètè temṣu. ³¹ Kè bè dṣ: Ti na nyóu kè bèe wénté ti tāū onitipòkù wèè dṣuti dṣutinè benitidaabàà?

35

Sakɔbu itémè Sisemmu kékote Betēdi

¹ Diyiè mari kè Kuyie nnáké Sakɔbu ke dṣ: Íté kékote Betēdi ké m maá diwũṣtònni, n do de nda benke m maá a do cokùnè dī mṣnni a kóo kótì Esayuu.

² Kè Sakɔbuu náké o cīètè kabe nè bèè do ò bonè bemṣu ke dṣ: Bṣnténko yebàkè kēwénkūnne dimáà, kéceete di yààti. ³ Báátinè kè tí kote Betēdi kémaá diwũṣtònni Kuyie nkpeí, ke yé kuṣ do n teennèmè n do áarì dī mṣnni, ké nni mbonè n cēmmu mumṣu miēke.

⁴ Kè bèe duó mbe bākè yemṣu Sakɔbu nè be māmánnè bè do tũṣ dè be to, kòo dè kūnnè mutie diemù také Sisemmu, ⁵ kēpēēté. Kè Kuyie mbṣnté kufṣwáá nyehékè yèè dè tṣké, bá bè í ndáatí ké bè tūnne.

⁶ Sakɔbu nè o kabe bemṣu kè bèe tuṣke Duusi bè tu dè Betēdi, Kannahā kó dihei, ⁷ kémaá diwũṣtònni ké di yu ke dṣ Kuyie-mbo-Betēdi, ke yé kù do de nhò benkemè kumáà ò cokùnè dī mṣnni o kóo kótì.

⁸ Kè Deboraa, Debekaa kóo yuàrri kú kè bèe ò kǔnné Beteedi také, mutie diemù mamù yuu, bè tu mù yedabùò nkõmu.

⁹ Sakõbu kǔntiní dìi mònni Mesopotamii kè Kuyie nyíé kóò benke kumáà, kóò pã mesàà.

¹⁰ Kóò nàké ke dò: A yètìrì tu Sakõbu nwe, di mmònni ke yó ntú Isidayeeri.

Memme Kuyie nhò yúmè ke dò Isidayeeri. ¹¹ Kè kùu ò nàké ke dò: Míi tu Kuyie nke kpeñni. A bo pié kàa botíi sũũ nkàa naá nyibotí péu cice, kè bekpààtìbèe yènni i mieke. ¹² N duó ndìi èi Abarahammu nè Isaki, m bo di nda duó nké di duó nha yaàbí.

¹³ Kuyie nhò nàké memme kédeè kéíté. ¹⁴ Kè Sakõbuu fíi nditári, kécóú mmekùò nnè menaà nke bo ndennini, ¹⁵ kényú Kuyie ndo ò nànnè dìi bòrì ke dò Beteedi (dèè tu Kuyie ncǐètè).

Dasēedi pɛimè Bensamēe kékú

¹⁶ Sakõbu nè o kòbe kè bèe íté Beteedi, kénkpaá díetirìnè sám̃pó Efadata, kè Dasēedi ndó képeíté kè dèe yonke mediè. ¹⁷ Kè debire nyetini wèè ò p̃inko kòo nàké Dasēedi ke dò: Bá nyǐ̀kù a wète ke peíté denitidabire nde.

¹⁸ Kè Dasēedi m̃maunè mukũũ nkényú debire ke dò: Beni-Oni (dèè tu: Meyei mbire). Kè Sakõbuu dè yu ke dò Bensamēe (dèè tu kubakù youú).

¹⁹ Kè Dasēedii kú kè bèe ò kǔnné Efadata kó kuce, bè yu dè yíe nke tú Betideemmu. ²⁰ Kè Sakõbuu cónné ditári Dasēedi f̃tìi ñnké ké di yu ke dò Dasēedi f̃titári, kè di kpaá bo nè yíenni.

²¹ Kè Sakõbuu íté deborè kékari Mikidaa-Edēe, ²² kэмbo de kó dihei kè Dubenni duónè Bidaa onitipotōnti o cice po wè. Kè Sakõbuu keè, kè dèe ò yonke.

Sakõbu do m̃ake ibí tepítè nè idéi nyi. ²³ Kè Dea kó ibí tú: Dubenni, Sakõbu kóò Po nè Simmēōō nè Defii nè Sudaa nè Isakaa nè Sabunōō. ²⁴ Kè Dasēedi kpeyi tú Sosēfu nè Bensamēe. ²⁵ Kè Bidaa Dasēedi nitipotōnti kpeyi tú Danni nè Nefutadii. ²⁶ Kè Sidipaa Dea kóo nitipotōnti kpeyi tú Kadi nè Asee. Sakõbu nitidabí nyi ò pié ò Mesopotamii.

Isaki kumè

²⁷ Kè Sakõbuu tuàke o cice Isaki borè Mammudee, dèè t̃kénè Kidiya-Adiba. Bè tu dè yíe nhEbunōō. Abarahammu nè Isaki bè do borè. ²⁸ Isaki do m̃ake yebie ntekòutè nè sipísini (180) ndi, ²⁹ ò do yóó kú ke kòté mediè mme. Kòo bí Esayuu nè Sakõbu kè bèe ò kǔnné.

36

Esayuu kàrimè Edōmmu

¹ Nte Esayuu bè tu wè Edōmmu o kó kufuku: ² Ò do puoke Kannahã kó benitipòbè mbe, Ada Edonni bire, Itiibe kó kubotí kou, nè Odibamaa Ana bire, wèè yààrì tu Sibeōō Efiibe kó kubotí kou ³ nè Basimati Isimayeeri bire Nebayoti tãũ. ⁴ Kè Ada peíté Edifasi, kè Basimatii peíté Deuyēedi. ⁵ Kè Odibamaa peíté Yeusi nè Yaedammu nè Kodaa Esayuu nitidabí nyi ò pié ò Kannahã.

⁶ Kè Esayuu túóté o pobè nè o nitidabí, nè o nitipobí nè bèè kó dimàà bo o cǐètè nè o wũō nè ò pèté dèè kó dimàà Kannahã, kékote dihei teri kédéténè o nantè Sakõbu. ⁷ Bè do m̃ake tikpàti nti mediè, mbè báa na kénwē nke kari, bè bo kèè tenkè í sannè be wũō. ⁸ Kè Esayuu bè tu wè Edōmmu kòo kote kэмbo Seii tãri.

Esayuu kó kufuku

⁹ Nte Esayuu wèè tu Edōmiibe yààrì wèè do bo Seii tãri o fuku: ¹⁰ Edifasi Ada bire nè Deuyēedi Basimati bire.

¹¹ Edifasi bí tú: Temaa nè Omaadi nè Sefoo nè Katammu nè Kenasi. ¹² Timuna do tú Edifasi pocēnni ndi, kóò peíté Amadeki. Ada Esayuu pokù yaàbí nyi.

¹³ Deuyēedi bí tú: Naati nè Sedaa nè Samaa nè Misaa. Basimati Esayuu pokù yaàbí nyi.

¹⁴ Nte Odibamaa Ana bire, Sibeōō yaàbire Esayuu pokù bí: Yeusi Yaedammu nè Kodaa.

15-16 Nte Esayuu yaàbí ì di tikpàtì: Temaà nè Omaà nè Sefoo nè Kenasi nè Kodaa nè Katammu nè Amadeki. Beè do tú bekpààtibè Edømmu, Esayuu nè o pokù Adaa be kòò Po Edifasi bí nyi.

17 Naati nè Sedaa nè Samaa nè Misaa bè do tú bekpààtibè mbe Edømmu. Esayuu nè o pokù Basimati be bire Deuyeedi bí nyi.

18 Yeusi nè Yaedammu nè Kodaa bè do tú bèè baké bè mbe. Esayuu nè o pokù Odibamaa Ana bire be bí nyi.

19 Esayuu yaàbí nyi ì do tú Edømiibe kó bekpààtibè.

20-21 Seii botí kou bè tu wè Oditi o yaàbí, ì do keté kémbo Edømmu. Ōriibe kpààtibè do tú: Dotãã nè Sobadi nè Sibeõõ nè Ana nè Disõõ nè Esee nè Disãã. 22 Kè Dotãã bí ntú: Ōrii nè Emammu kòò tãũ ntú Timuna. 23 Kè Sobadi bí ntú: Adifanni Manaati nè Ebaadi nè Sefoo nè Onammu. 24 Kè Sibeõõ kpèyi tú Aya nè Ana. Ana weè do pètè tɛbintɛ tonnitè dikpáà cuokè, ke cɛmmú o cice Sibeõõ sãmmarímúbè. 25 Ana bí tú Disõõ nè denitipobire Odibamaa. 26 Kè Disõõ kó ibí ntú: Emmutãã nè Esibanni nè Itidanni nè Kedanni. 27 Kè Esee kpèyi ntú: Bideanni nè Safãã nè Akanni. 28 Kè Disãã kpèyi ntú Uusi nè Adanni.

29-30 Oriibe bèè do di tikpàtì Seii beè tu: Dotãã nè Sobadi nè Sibeõõ nè Ana nè Disõõ nè Esee nè Disãã.

31 Isidayɛribɛ mu ndo í mæke dii mɔnni okpààtì kè bèè ntɔu tikpàtì Edømmu tenkè ke feimmu betɔbè, nte be yètè: 32 Beɔ bire Bedaa Dinabaa eì kou, weè do keté kɛtɔ tikpàtì Edømmu, 33 kékú kè Bosedaa eì kou Sedaa bire Yobabuu cɔuté tikpàtì. 34-39 O kó difɔnkúò kè Temaà eì kou Usammuu cɔuté tikpàtì, kékú kè Afiti eì kou Bedadi bire Adadii cɔuté tikpàtì, kékú, weè do dokénè Mandiyããbe Mɔabu tenkè miɛke ké bè na. O kó difɔnkúò kè Masedekaa eì kou Sãmudaa cɔuté tikpàtì, kékú kè kukó ndiɛkú kó dihei Deobati eì kou Saudii cɔuté tikpàtì kékú, kè Akibɔ bire Baadi-Ananni cɔuté tikpàtì kékú. Kè Pauu eì kou Adadii cɔuté tikpàtì, weè do puoke Matideti kóo sapàà Metabeyeedi. O pokù yɔ kòtì yètiri do tú Mɛsaabu.

40-43 Esayuu weè tu Edømiibe yààri. Nte de kó bekpààtibè yètè: Timuna nè Adifaa nè Yeteti nè Odibamaa nè Edaa nè Pinɔ nè Kenasi nè Temaà nè Mibisaa nè Makidiyeedi nè Idammu. Edømiibe kpààtibè mbe bá wè nè o eì.

SOSEFU KÓ TINÁÀNTÌ

37

Sosefu yàmè tidəuntì

1 Kè Sakɔbu mbo Kannahãã o cice do borè. 2 Nte Sakɔbu bí kó tináàntì. Sosefu do mæke yebie ntepiítè nè yeyiekè ndi, kɛnnɛitinè o kó bekwótibè Bidaa nè Sidipaa Sakɔbu pobè bí, kè bè cɛmmù iwũõ, kè Sosefu kũũnni ke náá nho cice o kó bekwótibè náante tii náanyeiti. 3 Sakɔbu do dɔ Sosefu nwe kè dè pɛɛtè o bí tɛi ke yé ò do ò peitémè o kòtì cuokè nke, kòò yà ndiyaàbòri sààri iniekè kperi. 4 Kòò kó bekwótibè yà o cice ò dómè mediè, kè be miɛke nhò péi, bá bè í nhò dónè tináàntì.

5 Diyiè mari kè Sosefuu duó tidəuntì kénáké o kó bekwótibè. Kè be miɛke dɔkɛ ò peike. 6 Nte de kó tidəuntì do tú mù: 7 Kòò dà: N duó kè ti bo kupaku nku ke bou yeyobuo, kè n kperi cómmú de cuokè, kè di kpɛye di cɛɛtɛ ke nínkú di ìikè, kè be miɛke dɔkɛ ò peike. 8 Kòò kó bekwótibè dà: A yèmmè dò nfɔ̃ yóó ti baaté, kénáá nti kóo kpààtàà?

Kè be miɛke dɔkɛ ò peike nè ò yàu tii dəuntì ke bè náá nti kpéi.

9 Kòò yíe duó tidəuntì teti, ké bè nàké ke dà: N yà tidəuntì teti nti. Diyiè nè otànkù nè siwãã tɛpiítè nè temáà kè dè nínkú n yìikè.

10 Kòò ti nàké o cice, kòò ò kpànnè ke dà: Ba nkó tidəuntì nti? A yèmmè dò mmí nnè a yɔ nè a kó bekwótibè ti bo nínkú a ìikàà?

11 Kòò kó bekwótibè miɛke nhò péi, kòò cice yie me ntoti o yèmmè de kó tidəuntì ìnkè.

Sosefu kó bekótíbè ò fitémè

¹² Diiyè mari kè Sosefu kó bekótíbèe kote Sisemmu kécēm̄mú be cice wũḥ. ¹³ Kòo cicee ò yu, ke dḥ: M bo da tḥ nkàa kote Sisemmu káyà a kó bekótíbè cēm̄mú dè iwũḥ. Kòò dḥ: **Èè.** ¹⁴ Kòo cice dḥ: Kote Sisemmu káyà be kōnnaatí, káyànè iwũḥ, kēwētení kè n náké dè dōmmè.

Kè Sosefuu íté Ebunḥ kékote Sisemmu. ¹⁵ Kè òmḥu ò yà kòò àrì dikpàà miēke. Kè de yiè nhò beke ke dḥ: A wanti ba? ¹⁶ Kè Sosefu dḥ: N wanti n kó bekótíbè mbe, n náké be cēm̄mú dè be wũḥ. ¹⁷ Kè de kóo nìtì ò náké ke dḥ: Bè í kpaá die. N kèè kè bè tu bè kàri Dotāā.

Kè Sosefuu kote Dotāā kè bè yà. ¹⁸ Kè bèè ò yàní medétimè kédake ke bo ò kùḥ, ¹⁹ kēnnāá mbetòbè ke tú: Ntenè tidḥuntì yiè nke kériní. ²⁰ Yóunè kè tí ò kùḥ kédootóo tebinte miēke, ke dḥ musīm̄mú muḥ ò pī, nkéyà o dḥuntì yóó yīmè.

²¹ Kè Dubennii keè kēyete ke dḥ: Ti báá ò kùḥ. ²² Ānnénè we tebinte tie mmieke! Di báá ò kùḥ.

Ò do dḥ kóò deetēmu kóò kpēnnè o cice borè.

²³ Sosefu tḥḥkoo dii mḥnnì o kó bekótíbè borè, kè bèè ò pī nkédáté o yaḥbòrì sààrì iníēke kperi. ²⁴ Kóò dootóo tebinte miēke, de kó tebinte do í ā menie mbá sám̄pó. ²⁵ Be dèè memme kēnkari ke yo nkéyàní Isimayēribe kè bè boní Kadaadi ke deke yòyóbè ke tḥ tihúuntì nè mekùḥ nnè detie nke kàri Esibiti. ²⁶ Kè Sudaa dḥ: Ti yóó sḥri kékua ti nantè káyà ba? ²⁷ Tí ò fiténè Isimayēribe ti báá ò kùḥ, ò tu ti cīḥtè kou nwe, ti nantè, kè ti wē mmeyī mmemāā.

²⁸ Kè bèè yie nkóò dēnnēnì tebinte kéfítēnè Isimayēribe medítībii nsipísidé kè bèè ò kōnnè Esibiti. ²⁹ Kè Dubenni wētení kēsíéké tebinte kēsḥ nSosefu í dè kpaá. ³⁰ Kòo yēm̄mèe caàrè kòo kēté o yaḥbòrì, kēwēte o kabe borè ke dḥ: Debire í dè kpaá, n yóó yīmè?

³¹ Kè bèè kuḥ dibḥdaà kētúóté Sosefu yaḥbòrì kétéi meyī, ³² kè di duḥnko be cice ke dḥ: Nte ti yà dii yaḥbòrì, wénté káyà a bire kperi bá nni ndi. ³³ Kòo di banté, ke dḥ: M bire yaḥbòrì ndi. Musīm̄mú mamḥ muḥ ò pī nke caáké.

³⁴ Kòo kēté o yaḥbòrì kédáatí tifḥḥtḥntì, kékari o bire kũũ nkè dèe mḥnte. ³⁵ Kòo kó bedapḥmbè nè o kó besapḥmbè kè bèè ò bàr̄mú kòo yete ke dḥ: N yó n kuḥmmu m bire ke yà dè sḥnténko kudḥnkù, kénkuḥ.

³⁶ Kè Isimayēribe kote kéfítēnè Sosefu Potifaa, behāḥpḥmbè bèè baà Esibiti kóo kpààtì be kóo kótì.

38*Sudaa nè o còkù Tamaa be kó tināḥntì*

¹ De mḥnnì kè Sudaa íté o tebiì borè kékote Adudammu Idaa borè, ² káyà osapàà mmḥu, Kannahā kou bè tu wè Suaa bire kóò tḥóté kēpuoke. ³ Kòo púo nképeité denitidabire kòò dè yu ke dḥ Èe, ⁴ káyí kēpúo nképeité denitidabire kè dè yú ke dḥ Onaa, ⁵ káyí kēpúo nképeité denitidabire kè dè yu ke dḥ Sedaa. Ò do bo Kesibu nwe kóò peité.

⁶ Kè Sudaa túóté onitipòkù bè tu wè Tamaa kóò puo nho kóò Po Èe. ⁷ Kè Èe ndḥri dèè í wenni ti Yiè nKuyie nkè kùḥ ò kùḥ. ⁸ Kè Sudaa náké Onaa ke dḥ: Túóté a kóo kótì pokù, kòo pié ibí kè ìi sḥtè a kóo kótì cīḥtè.

⁹ Kè Onaa nyé ke dḥ nweè í yó nte ibí, ke níí ò duḥnè kédēite kēyēnke ketenkè, kòo báa peité ibí o kóo kótì. ¹⁰ Kè de kó medḥr̄imèe yonke ti Yiè nKuyie nkè kù múnkee ò kùḥ. ¹¹ Kè Sudaa náké o còkù Tamaa ke dḥ: Kò nha cice borè kēmbaà Sedaa bo kótémè. Ò do yīḥkù Sedaa bo kúmè mme o kó bekótíbè kōmē. Kè Tamaa kò nho cice cīḥtè.

¹² Kè dèe mḥnte kè Sudaa pokù Suaa biree kú, kòo kari mukũũ nkédeè. Nè o népo Idaa Adudammu kè bèè kote Timuna ke bo yà bè kēī dè o pe citì. ¹³ Kè Tamaa keè o còkù kàrimè Timuna o pe citì kēī, ¹⁴ kédēite tikúpoyààtì kédátinnè o ìkè kuyààkù, kékote kēnkari Enaimmu eì mḥnku, Timuna kó kuce ke yé ò do yàmè Sedaa kótémè bá bè í wè nhò duḥ nkòò bo ò yenke. ¹⁵ Kè Sudaa ò yà kényé ke tú onitipòkù wèè dḥuti dḥutinè wēnwe benitidaabè,

ke yé ò daátímè o ìikè kuyààkù. ¹⁶ Sudaa í nyé ke dò nho còkù nwe, kékétóo o borè ke dò: Yóu kè n da duónè. Kòò dò: Kàa n duónè a bo n duó mba? ¹⁷ Kòò dò: M bo da duó ndibəbii. Kòò nitipòkù dò: Ē, á né dajú nha kperε marè, kàa duənni dìi mənni dibəbii á dè tùóté. ¹⁸ Kòò dò: N yóó da duó mba? Kòò dò: A cannimè nè a ɔũ nè a pààti.

Kòò dè nhò duó, kóò duónè, kòò púó, ¹⁹ kéíté kékò nkédáté kuyààkù kédáátí tikúpoyààti. ²⁰ Kè Sudaa tənnənni tɛbuətɛ o népo Idaa Adudammu kou kòò bo cəutóo o nenti, bá wè í nhò yà, ²¹ kébekε deborè kəbe ke dā: Yé onitipòkù wèè dəuti dəutinè benitidaabè, ke ɔ nkarì diε? Kè bè dò: Onitipòkù mǎu í buoté diε ndiyiè marì ke dəuti dəutinè benitidaabè.

²² Kòò wɛtε kénáké Sudaa ke dā: N yí ò yà, kè bèè dè bo kè bè tu onitipòkù mǎu keté ke í dè buoté diyiè marì ke dəuti dəutinè benitidaabè. ²³ Kè Sudaa dā: Wèe kətenè tinenti, ti báá yóu kè bè ti daá, n da duómmu tɛbuətɛ kàa kətε koò mǎnté.

²⁴ Kè dè mməke betāābè bətāāti, kè bèε náké Sudaa ke dā: A còkù dəuti dəutinè benitidaabè mbε ke púó. Kòò dò: Dennenni we kóò cóu.

²⁵ Kè bèε ò dènnenni, kòò tɔ nké bèε náké o còkù Sudaa ke dā: N da báámmu, banté wèè te mɛcannimè miε nnè kuhɔũ nè ku mpàati, wèè m pònné.

²⁶ Kè Sudaa banté tinenti, kébéi nké dā: Ò tūnnemu ikuó ke m pɛɛtɛ, n do dò nkóò duómmu n kóò dapàà nSedaa kòò yenke, m mè nyí wè nhò duó.

Sudaa ténke í nhò duónè.

²⁷ Kòò nyóó peité, képeité itáátébi. ²⁸ Kè deketirεε denneni de bakù, wèè peinko kòò dè ũnné mupààkonwṹ nke dā: Diε ndèè tu deketirè.

²⁹ Kè dèε wɛtε kéténnóo de bakù, kè detεrεε yènni.

Kè Sudaa dè yu ke dā Pedesi (dèè tu Okpetiwè). ³⁰ De kó difɔnkúò kè bè do ũnné dè mupààkonwṹ nkè dèε yènni, kè bèε dè yu ke dā Sedaa.

39

Sosefu bomè Esibiti Potifaa cɛtɛ

¹ Kè Isimayεribεε kətenè Sosefu Esibiti, kóò fiténè Potifaa, Esibiti èi kou. Potifaa do tu tekpràaticɛtɛ kóò kóti nwe ke baké tihāpənti tii Esibiti kóò kpàati. ² Kè ti Yiè nKuyie nni mbonè Sosefu, kòò dā dè, dèε yie, kòò mbo o yiè ncɛtɛ. ³ Kòò yiè Potifaa yà ti Yiè nKuyie nhò bonèmè kòò dā dè dè deməu yí, ⁴ kóò pénsiri kóò duó mmutəmmú o cɛtɛ kóò bannε o kperε deməu. ⁵ Nè Sosefu kpéi nké ti Yiè nKuyie ndā Potifaa mesàa, kòò kperε deməu nè o paa nkè dè nyí. ⁶ Kè Potifaa túóté o kperε deməu ké dè bannε Sosefu, ò ténke í ndəari mùmamù kè dè í tú ò bo dimè.

Potifaa pokù dómè Sosefuu ò duónè

⁷ Sosefu do tú fedaduonfε nfe ke tú odasáati, kè Potifaa pokù ò pénsiri kóò náké diyiè marì ke dā: N duónè. ⁸ Kè Sosefuu yetε, kénáké onitipòkù ke dā: N yiè nni nyárimu, ke n nií mmutəmmú muməu tɛcɛtɛ miεke. ⁹ Ò í dεu ke m pɛɛtɛ tɛcɛtɛ tie mmiεke. Ò í n yetenè dèmarè kè dè í tú fí, ke yé a tímè o pokù. Dè bo yíme kè n dā dè meyi ndiemè miε nkéyeténè Kuyie?

¹⁰ Kòò nnáannè Sosefu yεwe yeməu ke tú wèè ò duónè, kè Sosefu yetíri.

¹¹ Diyè marì kè Sosefuu ta tɛcɛtɛ, ke bo pɛ mmutəmmú ke sɔ nhotənti mǎu í bo tɛcɛtɛ miεke. ¹² Kè Potifaa pokù pɛ nho yaàbòri, ke dā: N duónè.

Kè Sosefuu yóu o yaàbòri kécoké kényè. ¹³ Kòò nitipòkù yà ò yóumè o yaàbòri, ke coké ke yè, ¹⁴ kényú betəmbè ke dā: Wénténè n dāu tənì Ebedeεε botì kou wè kòò ti daú, ò kəteni ke bo n duónèmu, kè m mε nkuónko, ¹⁵ kòò coké ke yè ke yóu o yaàbòri.

¹⁶ Kòò nitipòkù dāu ndε kó diyaàbòri kəmbaà o dāu bo konnime. ¹⁷ Kòò konnì kòò mε nhò náké ke dā: Ebedeεε botì kó kudaakù a tənì kù, kuù kəteni m borè ke bo m pɛ nkéduónè. ¹⁸ Kè n kuónko kè kù yóu ku yaàbòri ke coké ke yè.

Bè kpetínnémè Sosefu

¹⁹ Kòò dǎ̀u keè de kó tináànti, kè dèe ò yonke mediè. ²⁰ Kòò duó nkè bèe pfi nSosefu kékpetínné bè kpeti de bekpààtibè kó tikpetínti. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbonè Sosefu kóò dǎ̀ò mesàà, kè kuhāāpǎ̀nkù kùù bè bàà kè kùu ò pénsiri, ²² kéduó nkòò mbaké tikpetínti timou dikpetíntou mièke. Dèmarè do òò í ndòò kè Sosefu í yé. ²³ Kuhāāpǎ̀nkù kùù baa tikpetínti kè kùu ò yóu kòò ndǎ̀ari ò dómè, ke yé ti Yiè nKuyie ndo bonèmè Sosefu kòò tǎ̀mmú kéri.

40*Tikpetínti tidèti yàmè tidǎ̀untì*

¹ Wèè baké Esibiti kóo kpààti naakòtibè nè wèè baké bèè dǎ̀òri péèbè, kè bèe caàrè okpààti. ² Kòò kpààti mièke peike tekpààticǐètè kó bekótibè bembè bedé, ³ kòò bè kpetínné, wèè ni bèè bàà tikpetínti o kó dikpetíntou, Sosefu kpeti de. ⁴ Kè bèè bàà tikpetínti be kóo kótii bè duó nSosefu, kè bè mbo dikpetíntou yemǎ̀rè mayè mièke.

⁵ Keyènkè makè, kè wèè baké okpààti naakòtibè nè wèè baké péè dǎ̀òribè, kè bèe yà tidǎ̀untì, bá wè kòo kpeti ncǎ̀á nti dǎ̀ommè. ⁶ Kè dèe wenté kè Sosefu bè yà ke só mbe ìkè sòu. ⁷ Kòò bè beke ke dǎ̀: Dè dǎ̀omme kè di ìkè sòu yíe mmie mbotí? ⁸ Kè bè dǎ̀: Ti yà tidǎ̀untì nti, òmǎ̀u me nyí bo die nwèè bo ti náké tì tu mù. Kè Sosefu dǎ̀: Kuyie mbo na ké di náké tì tu mù. Di né tì nni nnáké.

⁹ Wèè baké benaakòtibè kòò dǎ̀: N duó ke yà fínyí kó mutie mmu kè mù cómmú n yìkè. ¹⁰ Ke mǎ̀ke ibake itǎ̀ati, ke pǎ̀rì, ke peité yebe kè yè bi. ¹¹ Kè ò tǎ̀ okpààti bǎ̀ofè ke tǎ̀u yebe ke niu fe mièke kòò duó. ¹² Kè Sosefu dǎ̀: Nte a kó tidǎ̀untì tu mù: Ibake itǎ̀ati tú yewe yètǎ̀ati ndi. ¹³ Yewe yètǎ̀ati kó difǎ̀nkúò okpààti bo da kpeté kéwète ké da cónné a fǎ̀tìrì, kàa nhò duó mmenaà nha sòò dǎ̀òrimè. ¹⁴ A né nyé n kpéi nha bo di diì mǎ̀nni diwèi, n da báámmu á n dǎ̀ò mesàà nkénáké okpààti n kpéi, kè n denne dikpetíntou. ¹⁵ Bè ò dèitení nè muwèrimú mmu Ebedeèbe tenké ke n tǎ̀ní die. Bá bè me nni nkpetimè n yí caàrè mùmamù.

¹⁶ Wèè baké péè dǎ̀òribè kòò yà Sosefu nàkémè otǎ̀u kó tidǎ̀untì kè de wenni, ke dǎ̀: N duónè tidǎ̀untì ke tǎ̀ titòtòòti tìtǎ̀ati ndi, kè péèbè ã de mièke. ¹⁷ Kutòtòkù kùù sǎ̀ké deǎ̀nkè kè kù piéké péèbè bebotí bebotí okpààti nǎ̀nnè bè, kè tinòti kǎ̀riní ke bè sǎ̀i n yuu ìnkè. ¹⁸ Kè Sosefu dǎ̀: Nte a kó tidǎ̀untì tu mù: Titòtòòti tìtǎ̀ati tú yewe yètǎ̀ati ndi. ¹⁹ Yewe yètǎ̀ati kó difǎ̀nkúò okpààti bo da féúté, ké da saa mmutie kè tinòti da cǎ̀.

²⁰ Diyè tǎ̀ánni yìe kòò kpààti ãnné o peitéyìe kó dibanni kényú o kó betũmbè, kékpeté wèè baké benaakòtibè nè wèè baké péè dǎ̀òribè, ²¹ kéwète kécónné wèè baké benaakòtibè o fǎ̀tìrì, kòò nhò duó mmenaà, ²² kéféúté wèè baké péè dǎ̀òribè késaa mmutie, kè dèe dǎ̀ò Sosefu nàkémè de kó tidǎ̀untì. ²³ Wèè baké benaakòtibè kòò yé nSosefu kpéi.

41*Okpààti yàmè tidǎ̀untì*

¹ Kè de mmǎ̀ke yebie nyèdèè, kòò kpààti duó kényà tidǎ̀untì ke bo kukó ndiekù Niidi také, ² ke yà inààke ìyiekè kè ì wenni ke ã mekùò, ke yènní kukó nke diiti timúti. ³ Kè itèi ìyiekè ì ì wenni fenǎ̀nfè ke kũò mmediè nkè ì yènní késǎ̀ntóo itèi kukó mbènni. ⁴ Kè ì ì wenni ke kũò nkè ì cááké ì wenni ke ã mekùò. Kòò ente.

⁵ Kòò kpààti wète kéduó kényà kuyòukù kùmáà kè kù òte tiyòùti tiyiekè. ⁶ Kè kuyòukù tekù òte tiyòùti tiyiekè tìi pǎ̀ò, kè diyè yìèni kèè bíékè kó kuyaakù tì poté kè tì mǎ̀té. ⁷ Kè tìi maánko titeti tiyiekè tìi wenni ke ã mebi. Kòò entení ké nsó ntidǎ̀untì nti.

⁸ Kè dèe ò di, kè dèe wenté kòò yú Esibiti eì kó benitinǎ̀mbè nè meciì nyembè, ké bè nàké o dǎ̀untì. Òmǎ̀u me nyí nna kòò nàké de kó tidǎ̀untì tu mù. ⁹ Kè benaakòtibè kóo kótii béi nke

dà: Okpààti n dèntení ti do da cààrèmè, ¹⁰ kàa miεεε ti peike mí nnè pèè dǎ̀rìbè kóo kóti, kàa ti kpetínné wèè baké tikpetínti o kó dikpetíntou. ¹¹ Kè tí yà tidǎ̀ùnti keyènkè kè mǎ̀a bá wèè kòo kpeti ncáá nti benkú mù. ¹² Ke sǎ̀ nhodapàa mmǎ̀u dè bo, ke tú Ebedeebe botí kou, wèè baké behǎ̀pǎ̀mbè o kó kudaakù. Kè tí ò nǎ̀ké de kó tidǎ̀ùnti, kòo nǎ̀ké bá tì tì tu mù.

¹³ Kè dèe dǎ̀ kéndò nhò ti nǎ̀kémè kè bèe wète ké n cónné n fǎ̀tìrì, kékuo otǎ̀.

Sosefu nǎ̀kémè okpààti dǎ̀ùnti tu mù

¹⁴ Mèmmè, kè Esibiti kóo kpààti duó nkè bèe kǎte meεǎ̀ nkédenneni Sosefu dikpetíntou, kóo kuó, kóo cèete tiyǎ̀àti, kóo kǎtenè okpààti borè. ¹⁵ Kòo kpààti dà: N yà tidǎ̀ùnti matì nti, òmǎ̀u me nyí na ke n nǎ̀ké tì tu mù. Kè n kèè kè bè tu, kè bè da nǎ̀ké tidǎ̀ùnti a sǎ̀ nǎ̀kémù tì tu mù. ¹⁶ Kè Sosefu dà: Mí í yóó da nǎ̀ké, Kuyie nkuu yóó da nǎ̀ké a dǎ̀ùnti tu mù. ¹⁷ Kòo kpààti dà: N yà tidǎ̀ùnti nti ke bo kukó ndiekù Niidi také, ¹⁸ ke yà inǎ̀ake ìyiekè kè ì wenni ke ã tikǎ̀nti kè ì yènní ke diiti timúti. ¹⁹ Kè itei ìyiekè ì ì wenni fenǎ̀nfè ke kǎ̀nni kè ì yènní, m mu nyí yà de kó inǎ̀ake botí Esibiti miεεε. ²⁰ Kè ì ì wenni fenǎ̀nfè ke kǎ̀s nkè ì càáké iketi yì ì wenni ke ã mekù. ²¹ Ke baa ndò nyi do dǎ̀mmè ke kǎ̀nni, mèmmè kè nh entení. ²² Kè n wète kèyà tidǎ̀ùnti teti kè kuyò̀kù kù mǎ̀a òte tiyò̀tì tiyiekè, kè tì ã mebi nke wenni. ²³ Kè kutekuu yènní kèote tiyò̀tì tiyiekè tì pǎ̀ kè diyie yìení kèè bíékè kó kuyaakù tì poté kè tì mǎ̀té. ²⁴ Tì me mpǎ̀ kè tì maanko tìtetì tiyiekè tì wenni ke ã mebi. Kè n tì nǎ̀ké benitìnbè, òmǎ̀u me nyí na ke n nǎ̀ké tì tu mù.

²⁵ Kè Sosefu nǎ̀ké okpààti ke dà: De kó tidǎ̀ùnti wè nti tu mù mmu. Kuyie nkuu da benke kù yóó dǎ̀mè. ²⁶ Inǎ̀ake ìyiekè ì wenni nè tiyò̀tì tiyiekè tì wenni dè tu yebie nyèyiekè ndi, tidǎ̀ùnti timǎ̀a ndi. ²⁷ Kè inǎ̀ake ìyiekè ì ì wenni fenǎ̀nfè ke kǎ̀nni, nè tiyò̀tì tiyiekè tì pǎ̀, kè diyie yìení kèè bíékè kó kuyaakù tì poté kè tì mǎ̀té, dè tu yebie nyèyiekè nye, dikǎ̀nni kpεεε. ²⁸ M me nda nǎ̀ké tì, Kuyie nkuu da benke kù yóó dǎ̀ tì. ²⁹ Yebie nyèyiekè yó ntú tidiiti kpεεε nye Esibiti kó ketenkè kemǎ̀u. ³⁰ De kó difǎ̀nkúo kè yebie nyèyiekè, dikǎ̀nni kpεεε tǎ̀nneni kǎ̀fǎ̀ mbenitìbè, kè bèe yè nyèè do mǎ̀ke tidiiti ye kpéi. ³¹ De kó dikǎ̀nni bo ndeu mediè, bè ténke bá nyé ke dò ntidiiti do bo. ³² A yà de kó tidǎ̀ùnti kuce mèdémè kè dè bo benke ke dò nKuyie nkuu dǎ̀ ké dè dǎ̀, kù me nyí yóó sǎ̀te kù bo dè dǎ̀mè. ³³ Okpààti bǎmbà mmie nhá yà onitì wèè cii, kóo ní nhEsibiti tenké, ³⁴ kéwaá mbenitìbè de kó yebie nyèyiekè tidiiti kpεεε miεεε, kè bè ní kǎ̀ tidiiti kè tiyò̀tì bo tì nǎ̀mmù bèe deite kù mǎ̀a kécǎ̀nné. ³⁵ Duó nkè bèe waá ntidiiti tibotí tibotí de kó yebie nsà̀yè miεεε kéǎ̀nné yebu, kàa ndake de kpéi nkè bè nti bàa. ³⁶ Kè de kó tidiiti mbo, kè yebie nyèyiekè dikǎ̀nni kpεεε tǎ̀kení dì báa ku benitìbè.

Sosefu naámmè okpààti kóo tǎ̀nti Esibiti

³⁷ De mǎ̀nni okpààti nè o tǎ̀mbè kè bèe pénsirì de kó tináànti. ³⁸ Kòo kpààti dà: Ti báa pété onitì mǎ̀u wèè dǎ̀nnè yie, kè Kuyie nYáa nhò piéké.

³⁹ Mèmmè ò nǎ̀kémè Sosefu ke dà: Kuyie mmè nda benkemè demǎ̀u, òmǎ̀u í bo wèè mǎ̀ke meyèmmè ke cii ke da dǎ̀nnè. ⁴⁰ Fǎ̀s yó mbaké nh èi dimǎ̀u, kè benitìbè bemǎ̀u nyié nha kpeti, n kpààti yè̀tìrì dii mǎ̀a yó nte kè nni nda deunè. ⁴¹ N da duómmu muwèrímú, kàa bo mbaké Esibiti omǎ̀u.

⁴² Kòo kpààti úté mukpààtimámáa nho nǎ̀tè kǎ̀nné Sosefu, kóo dàtínné tiyaakpeti, kóo dùú mmεεǎ̀fimmè, ⁴³ kóo dèe ntekpà̀risǎ̀ntè kè tè ntù nho kpete, kè benitìbè píékù ke tú: Nninkunè. Mèmmè okpààti duómmè Sosefu muwèrímú kòo baaté dihei.

⁴⁴ Kòo kpààti nǎ̀ké Sosefu ke dà: Mí tu Esibiti kóo kpààti, òmǎ̀u báa dǎ̀ tìmatì Esibiti miεεε kàa í duó ndinù.

⁴⁵⁻⁴⁶ Kòo kpààti yú Sosefu Esibiti kó diyè̀tìrì ke dà Safidati-Penna, kóo puó Asenati dihei kóo kóti Potifeda, Onni èi kó ikuó niùti kóo sapàa.

Sosefu do yóo tǎ̀nnè okpààti ke mǎ̀ke yebie nsipísitǎ̀ati ndi, kéité kéce nhEsibiti kó dihei dimǎ̀u. ⁴⁷ Yebie nyèyiekè tidiiti kpεεε miεεε kè tidiiti pié mediè. ⁴⁸ Kè Sosefu cuó tidiiti

depaan kékéú yebu yehékè diyé miéke. ⁴⁹ Kè Sosefu kou kékou tidiiti kè dè nsū kéndò ndàmèèrì nùù kó mubirímú kè bèe yīkè bè bo nkaammè.

⁵⁰ Kè dikònni kó yebie nni nkpaani kè Sosefu poku Asenati, Potifeda biré ò peité initidabi idéi. ⁵¹ Kè Sosefu yú deketirè ke dò: Mananse ke yé Kuyie nhò teemmè kòò yè mmefféütímè nè ò yàtenèmè o kabé, ⁵² kényú dedérè ke dò Efadaimmu ke yé Kuyie nhò teemmè kòò pié ibi ò di dii èi mesémmè.

⁵³ Kè yebie nyèyiekè tidiiti kpéyee pēēté. ⁵⁴ Kè yebie nyèyiekè dikònni kpéyee tuakeni kéndonnè Sosefu ti nàkémè. Kè tidiiti baa mbo Esibiti miéke. ⁵⁵ Kè dikònni pī nhEsibiti èi kabé bemou kè bèe kote kényà okpààti, kòò dò: Kòtenè kényà Sosefu, kòò di nàké ti, di ti ndò. ⁵⁶ Kè dikònni ta dihei kè Sosefu denneni tidiiti, kénfiitinè Esibiti kabé, kè dikònni dake déúkú. ⁵⁷ Kè yehékè yemou kabé nkòrini Esibiti Sosefu borè ke do ntidiiti, ke yé dikònni do tamè titenti timou ndi.

42

Sakabu tammè o bí Esibiti kè ì bo donté tidiiti

¹ Mèmmè kè Sakabuu keè tidiiti bomè Esibiti kénáké o bí ke dò: Dè dómme kè di kari ke wúó nditabè? ² N yo kè bè tu tidiiti bo Esibiti. Kòtenè kédonténi, kè tí nyo nkénfòù, ke báá kú.

³ Kè Sosefu kó bekótibè tepítèe kote Esibiti ke bo donténi tidiiti. ⁴ Sakabu me nyí nyie nkè Bensamé, Sosefu nantè nneí. Ò do yīkè meyei mmamè yàà bo ò tūàkenimè mme. ⁵ Kè Sakabu bí íté, kénéinè bèè múнке kòrì mudidommu Esibiti, ke yé dikònni do bomè Kannahā.

Sosefu maanèmmè o kó bekótibè

⁶ Sosefu weè do baké dihei, kè weè fiitinè bepòbè tidiiti, kòò kó bekótibèe tuakoo kéninkóo o ìkè. ⁷ Kè Sosefu yà o kó bekótibè ké bè banté, kédò kéndò nwè í bè banté, ké bè béinnè mekperimè ke dò: Di yènni de? Kè bè dò: Ti yènni Kannahā nwe, ke dó kédonté tidiiti.

⁸ Sosefu yie do bè bantému, bembé me nyí nhò banté. ⁹ Kè Sosefu denteni ò do yà tii dauñti, ké bè nàké ke dò: Di tú benitiyeibe mbe, ke kòtení ke bo yà dihei cīnni kùù píkù. ¹⁰ Kè bè dò: Áà, ti yiè, ti kòtení ke bo donté tidiiti nti. ¹¹ Ti tú oniti omáà kó ibi nyi, ke tú benitisàabè, ti í tú benitiyeibe. ¹² Kè Sosefu dò: Biti! Di kòtení ke bo yà dihei cīnni kùù píkù nku. ¹³ Kè bè dò: Mèè dake. Ti do bo benitibè tepítè nè bèdébè ndi, ti cice ti peitémmè Kannahā. Kòò sámpròu kpaá tēfētè ti cice borè, kòò tòu feti. ¹⁴ Kè Sosefu dò: M baa di náammú ke tú di tú benitiyeibe mbe. ¹⁵ Di nantè sámpròtè bo tuakeni dii mōnni m bo de m banté di náammè timómmōnti. Mí béi nnè okpààti kó diyètìrì. ¹⁶ Di yó nkpetímu die nkòò mōù máà kò nkéyúnì di nantè. Mèmmè ti bo bantémè di náammè timómmōnti ke mèè dake m béimmu nè okpààti kó diyètìrì ke tú di kòtení ke bo paaté dihei ndi.

¹⁷ Mèmmè kòò bè kpetínné yewe yētāati. ¹⁸ Diyè tānni yiè kè Sosefu dò: Dònnè n yóó di nàké ti kénfòù ke yé n démè Kuyie nku. ¹⁹ Kè di mēnke tú benitisàabè mbe di kòò mōù nkpaá kpetí, kè besōmbe tō tidiiti kékò nkéduó ndi cēi kabé kè bèe di. ²⁰ Kè dí tōní di nantè, kè m banté di náammè timómmōnti, ke dí cooté.

Kè bèe yie nhò yī mù, ²¹ kénnaá mbemáà ke tú: Ti dōò mèè yei nti nantè mèè te kè bè ti kpetí, ò do kuōmmu ke ti békú mecfémmè kè tí yete, deè ti tūàkeni di mmōnni.

²² Kè Dubenni dò: N do di nàkému kè ñ dò, ti báá dōò meyei ndebire, kè dí yete. Mèè yei nkó tiyeti tii tūàkeni.

²³ Bè do í yé ke do nSosefu yo bè tu mù. Ke yé ò do ñ mbè nàannèmmè kè bè tūònkomu. ²⁴ Kè Sosefu kenté kékuó, kéwētēni kēpī nSimmeōō be ìkè kékpetínné.

Sakabu bí kōnnèmmè tidiiti Kannahā

²⁵ Kè Sosefu dò: Bèe píe ntidiiti be yàtì, kèwēte kè bè tènné be díítí be yàtì mieke, kè bè duó mmudiì kuce kpéí. Kè bèe mè ndòò. ²⁶ Kè bèe bou be diiti sãmmarímúbè ñkè kékété.

²⁷ Bè yóó yíe ndè kuce kòò mǎu be mieke bouté kuyòrikù ke bo duó nsãmmarímú mudii kèyà idíítí kuyòrikù nùu, ²⁸ kénáké o tebiì ke dò: Bè ñ tènné idíítí! Nte i kuyòrikù mieke.

Kè kufōwáá mbè pī nkè be kǎnti nhau. Kè bè dò: Kuyie nti dòò ba!

²⁹ Kè bèe tuoke be cice Sakǎbu borè Kannahãã, kòò nàké dèè kó dimàà dòò. ³⁰ Ke dò: Oniti wèè baké de kó dihei, wè ti kpannèmu ke yē nti tú benitiyeibe, ke dó képaaté dihei kè di pǎnte. ³¹ Kè ti yī: Ti í kǎtení ke bo paaté dihei, ti tú benitisààbè mbe. ³² Ti do bo benitibè tepítè nè bèdébè ndi ti cice ti peitémè, kòò sãmpòu kpaaní tēcētè ti cice borè Kannahãã, kòò tǎu feti. ³³ Kòò dò: Di bo yīme kè m banté di túmè benitisààbè. Yóunè di kóò mǎu kòò nkpaá m borè, kè dí waá ntidiiti kékò nkéduó ndi cǐi kǎbe kétóni di nantè. ³⁴ De mǎnni ndi, m bo bantémè ke dò ndi í tú benitiyeibe ke tú benitisààbè, ke di tènné di tebite kè di ce ndiheì dimǎu di dó mèè botí.

³⁵ Mēmme kè bèe yóóté tidiiti, bá wè kòò yà o díítí o yòrikù mieke, kè kufōwáá mbè pī mbembe nè be cice Sakǎbu. ³⁶ Kè Sakǎbu dò: Di yóó deè m bí nyi. Sosefu í kpaá, kè bè pī nSimmeōō kè di wète ke dó kétúóté Bensamēe. De kó meyei mmeǎu duò mī yuu ñkè.

³⁷ Kè Dubenni dò: Kè n yí wētenení Bensamēe, a kuǎ m bí idé. N duó nwe kè n yóó ò wētenenímu. ³⁸ Kè Sakǎbu dò: M bire báá di neiné. Kè meyei mmamè dè tǎkéní kuce dí dǎò ba? Di bá ntanné kudǎnkù mí nhodakóti nè tiyùpéiti.

43

Bè kǎtenémè Bensamēe Esibiti

¹ Kè dikǎnni baá nsáké ke déúkú Kannahãã. ² Sakǎbu nè o bí kè bèe deè tidiiti bè sòò donténí ti Esibiti, kè Sakǎbu dò: Wētenè kédonténí tidiiti. ³ Kè Sudaa dò: De kóo niti ti nàkému weti weti ke tú kè ti í neinko ti nantè ò báá ti cǎuté. ⁴ Kǎa yie nkè ti nantè bo ti neiné tí kǎte kè da donténí tidiiti. ⁵ Kǎa me nyí wè nti duó nti báá kǎte, ke yé wè ti nàkéme ke tú kè ti í tǎo ti nantè ò í yóó ti cǎuté. ⁶ Kè Sakǎbu dò: Ba nte kè di nàké de kóo niti ke yē ndi nantè bo? Di cǎarèmu. ⁷ Kè bè dò: Weè ti biéké tináañti péu ti cǐtè kpeti ke tú: Di cice kpaá boà? Di yǎfūǎ kou mǎu boà? Kè ti tènné ò ti beke ti. Ti do yému ke dò nhò bo yī tí tǎní ti nantàà? ⁸ Kè Sudaa náké be cice ke dò: N duó ndebire, kè tí kǎte, ke báá kúnè dikǎnni, fǎ nnè tínti nè ti bí. ⁹ Mí m bo ndake de kpéí nkè n yí dè wētenení ke da duó, nni ntú ocaàriwè a ñkè sǎã. ¹⁰ Kè ti do í cǎtí nè mie nti do kǎtemu ke yī kuce mèdémè. ¹¹ Kè be cice dò: Kè dè dò mmeǎme waánnè mekǎpempemè nè mecekùò nnè tihúúnti nè mutie nè yetebe bè cǎá nyè, ke bií pǎ de kóo niti. ¹² Dí waá nyidiítí tǎi ke yíénè di yà ò di yàtì mieke kénǎ, kè dè yèmmè bè yetému. ¹³ Túóténè di nantè kèwēte de kóo niti borè. ¹⁴ Kuyie mmuwērímú mumǎu yiè nyóó di teennèmu kè de kóo niti dí kuó mmesémmè, kè di duó ndi tebite tēè kpaaní nè Bensamēe kè dí konní. Kè m me ndò nké paà m bí nyi, n yì pàà.

Sosefu cǎutéme o kó bekótbè

¹⁵ Mēmme kè bèe túóté yepǎrè nè idíítí kuce mèdémè, nè Bensamēe kékété kékǎte Esibiti Sosefu borè. ¹⁶ Kòò yà bè neínèmmè Bensamēe kénáké o tǎmbè kóo kóti ke dò: Kpènné be nnitibè n cǐtè kékua feǎfè kébénné, bè yóó di n cǐtè nte kuyie mǎnni.

¹⁷ Kè de kóo niti bè tǎ ke bo kpènné Sosefu cǐtè. ¹⁸ Kè bè ntati Sosefu cǐtè, kè bè nàá mbemàà ke tú: Bè sòò wète kécūǎ ò díítí tiyàtì mieke ò te kè bè ti tatinè die, ke bo ti fǎũ nkéfeke ti sãmmarímúbè, kè ti dǎò tidaati. ¹⁹ Bè tati dii mǎnni tēcētè kè bèe náké Sosefu tǎmbè kóo kóti ke dò: ²⁰ Ti yiè nti sòò kǎtenímu die nkédonté tidiiti, ²¹ kénkūnti kè nyóó yíe nkuce, kébouté ti yàtì, bá wè kòò yà o díítí, kè ti ò tǎní imǎu. ²² Ti í yé wèè sòò ò ãnné ti yàtì

mieke. Ti tónímu itèi ke bo wēte kédonté tidiiti. ²³ Kòò dò: Diwèi ndi bo, di bá nyĩèkù. Kuyie ndi cice tũ nkù kuù ànné idíítí di yòtì mieke. N sòò còutému di yietí ì.

De mònñi kè Sosefu tōmbè kóo kótii kpeténí Simmeāō, ²⁴ kéduó nkè bèe ta Sosefu cīètè kudieku, kè bèe bè duó mmenie nkè bèe óú be naacèi, kè bèe duó mmudii sāmmarímúbè. ²⁵ Kè bè ntūnni be pāre ke kémú Sosefu bo konnīmè kuyie mmònñi, ke yé bè bè nàkémè ke tú bè yóó we nwēnnénè kédi. ²⁶ Sosefu tūòkení dii mònñi tecīètè, kè bèe ò duó nyepāre, kédò, kénínkú o ìikè. ²⁷ Kè Sosefu bè dounnè diwèi ke dò: Di kònti naataa? Di cice odakóti di sòò nàá nwèè kpéi, ò kpaá fòu kòo kònti naataa? ²⁸ Kè bè dò: A kóo tónti ti cice fòumu kòo kònti naati.

Kè bèe wēte kédò kénínkú o ìikè. ²⁹ Kè Sosefu wénté káyà Bensamee o nantè nè wè bè wē mbe yō ke dò: Di sòò nàá ndi nantè tie nkpeí nkaà? Kòò béinnè ke dò: Kuyie nda dòò mesàa m birè.

³⁰ Kòo kònti dò yúrurùù, kòo ta kudieku mecāā nkékuó, ³¹ kédeè kényuuté o ìikè, kényènní kémú nkè bè kàrinè, ke dò: Ànnénè mudii. ³² Kè bèe ànné Sosefu kécánné, kéánné o tebíi kécánné, kéánné Esibiti kabe kécánné. Esibiti kó ikuó do í yíe mbè bo wēnnénémè Ebedeebe kédi. ³³ Kè bèe bè kànnè bè dò ndòmme, kéketé Mpo kédente teyāātè, kè bè nkari koò weti ke wéi betòbè kè dè bè di. ³⁴ Kè Sosefu bè duó mmudii, kè Bensamee kōmu nsū kuce mènùmmù kèpèètè betòbè kōmu, kè bèe yà menaà nkè bè yèmmèe cáté.

44

Sosefu yàákémè o kó bekótíbè

¹ De mònñi kè Sosefu náké o tōmbè kóo kótii ke dò: Píe mbe yòtì tidiiti bè yóó na kètò mēè botí, kéánné bá wè o kó idíítí o yòrikù nùù, ² kètúóté n sòòbòòfè kéánné teyāātè kó kuyòrikù, kénóò nho díítí kuyòrikù nùù.

Kòo tónti me ndòò. ³ Kè dèe wenté dikūnweñni sèi kè bèe duó nkè bèe kété nè be sāmmarímúbè. Kè bè nkūnti, ⁴ ke mu nyi ndéténè dihei kè Sosefu náké o kóo tónti ke dò: Tūnne be. Kàa bè ninte a dò: Dè yīme kè bè di dòò mesàa nkè di dòò meyei? ⁵ Dè dòmmè kè di tùóté n yiè mbòòfè o yònnè fè ke fè pāūnè, di cààremu.

⁶ Kòo tónti bè ninte ké ti mbè nàké. ⁷ Kè bèe ò tēñné ke dò: Ti yiè ndè yīme kàa nàá mmemme? Ti báá yie nkédòò memme kòò botí. ⁸ Ti tónímu ti sòò kò nKannahā káyà ì díítí ke da duó, ti bo yīme kényúúké idíítí yoo mesòo nha yiè ncīètè. ⁹ Kàa yà wèè borè de kó febòòfè á o kùò, tínti besòmbe kè tí naá ndi kó tidaati. ¹⁰ Kè Sosefu tónti dò: N yiemmu di yīmù n né bo yà wèè borè de kó febòòfè wèè yóó naá n kó kudaakù, díndi besòmbe kè di kpeti bá mbo.

¹¹ Kè bèe cūñní be yòtì kébouté mecāā. ¹² Kòo keté kífíe be kóo Po kaku kédenténè teyāātè Bensamee kaku, ké fè yà de mieke. ¹³ Kè be yèmmèe caàrè kè bèe kēri be yaabòrè, kébou be nenti be sāmmarímúbè kèwēte dihei.

Sudaa bàámmè Sosefu kòò bo fī mBensamee

¹⁴ Sudaa nè o kabe kè bèe tuòkoo késónté Sosefu, kédò kénínkú o ìikè. ¹⁵ Kè Sosefu dò: Di dòò ba? Di í yé ke do nhoniti wèè dò m mēè ndòmme ò bo na kényé demòuà? ¹⁶ Kè Sudaa dò: Okóti, ti bo da náké ànti kàa banté ti í cààrèmmè? Kuyie mbenkemu ti yei, kè ti bo ntú a kó tidaati, tínti nè bè yà wèè kó tinenti mieke febòòfè. ¹⁷ Kè Sosefu dò: Kuyie mbáá yie nkè n dòò dende. Bè yà wèè nenti mieke febòòfè wèè yó ntú n kó kudaakù, díndi besòmbe di kpeti í bo, kònnè di cice borè.

¹⁸ Kè Sudaa tóonko Sosefu borè ke dò: Okóti, n da báámmu, yóu kè m béi, a mieke báá peike, ke yé a í cáánnémè okpàati. ¹⁹ Okóti a sòò ti bekemu ke dò: Ti cice kpaá boà? Kè ti tebite matè kpaánáa? ²⁰ Kè tí da tēnné ke dò: Ti cice bomu ke kóté mediè nkè ti nantè bo, ti cice peité tē o kóti mieke, kè te kóo kóti nè wè bè wē mbe yō kòò ku, kòò kpaá omáa, kè ti

cice ò tá mediè. ²¹ Kàa dò: Ti ò kàtenèní kàa ò yà. ²² Okótì, kè ti da ténne ke dò: Ò báá na kéité o cice borè, kòò ité o cice yóó kúmu. ²³ Kàa dò: Kè ti í neinèní ti nantè a báá ti còuté. ²⁴ Kè tí wète a kóo tǎnti ti cice borè kóò nàké a yè mmù. ²⁵ De kó difōnkúò kè ti cice dò: Kàtenè kédonté tidiiti. ²⁶ Kè tí ò nàké ke dò: Kè ti í neiné ti nantè ti báá na kékote. Kè ti kàte wèè baké ò báá ti còuté. ²⁷ Kàa kóo tǎnti ti cice ti ténne ke dò: Di yému ke tú m pokù m pèiténè ibí idéi nyi. ²⁸ Kè dèmarè maa yè kè dè yè nyúóó, kè n yèmmè dò mmusimmù muù bo ndè càáké. ²⁹ Kè di tuóté yie nkè meyei mmamè ò tūàkení di bo duó nkè dè n yonke mí nhodakótì kè n ta kudōnkù nè tiyùpéiti.

³⁰ Okótì kè ti wète ti cice borè ke í neiné debire die nhò dó dè mediè. ³¹ Kè ti wètoò ke í neiné debire dè yóó ò yonkemu wenwe odakótì, kòò ta kudōnkù nè tiyùpéiti, dende bàmbà nkè dè ntú ti kó meyei. ³² N sòò ò nàkému ke dò: Kè n yí wètenko debire m bo ntú ocaàriwè sáà o iikè. ³³ N da báámmu yóu kè mī còuté debire fǎtìri kè n tú a kó kudaakù kè dèe neiné betòbè kékò. ³⁴ M báá na kéwète n cice borè ke í tǎ debire, n yí dó n yà o yeñcaàrimè.

45

Sosefu benkemè omàà o kó bekótìbè

¹ De mōnni Sosefu í nna ke bo pī nhomáà, kéduó nkè benitibèe yè bemou.

Kòò nkpaá nè o tebíi, kè bè nàké ò tumè be kou nwe, ² kékuó mmèdiè nkè Esibiti kòbe kèè, kè tináànti tuòke okpààti cǐtè. ³ Kè Sosefuu nàké o tebíi ke dò: Mī tu Sosefu, n cice kpaá fòuà?

Kè dèe bè di kè bè kpeí bá bè í nna kóò ténne timati. ⁴ Kòò dò: Tóónnèní.

Kè bèe tóónní, kòò dò: Mī tu Sosefu di nantè di fitè tè kè bè tè kàtenèní Esibiti. ⁵ Di yèmmè né báá caàrè, kè dè di yonke di n fitè mèè kpéi, Kuyie nkuù n niinní die nkè m bo di deeté. ⁶ Yebie nyèdèè ndi dikōnni bomè, dè kpaá yènnūmmù, onitì í yóó buatí ò me nyí yóó kǎ. ⁷ Kuyie nkuù n niinní kè m bo di deeté, kè di kó kubotí báá kú. ⁸ Dī í n duónní die, Kuyie nkuù n duónní, kè n tū nhokpàati ke ni o cǐtè nè Esibiti omou. ⁹ Íténè mecāā nkékò nkénáké n cice ke dò: Kuyie nkànnè a bire Sosefu Esibiti, kè dè baké, ke tú a ité mecāā nkékotoo o borè. ¹⁰ Ke tú a katoò nè á bí nè a yaábí nè a pe nè a nàake nè a kperè demou, kékari Kosenni tempè kè nhò tǎkénè. ¹¹ Kòò n da duó mmudiì fǎ nnè a cǐtè kòbe kàa nfòu, ke yé yebie nkpaámè yènnūmmù dikōnni kpeye.

¹² Di bantému weti weti ke dò mmí nSosefu mī di náánnè, fǎ mBensamèe n nantè kàa múnke banté. ¹³ Kōnnè kénáké n cice n yo ntii kpàti Esibiti, kóò nàké di yà dèe kó dimàà, kóò kàtenèní die mmecāā.

¹⁴ Kè Sosefuu orí Bensamèe o nantè kè diwèi ò auté kòò kuó, nkòò múnke kuó. ¹⁵ Kè Sosefu rǎhòri o kó bekótìbè tòbè ke kuó, nde mōnni ndi bè dàátimè kóò béinnè.

Okpààti duómmè kè Sakabu bo kōnko

¹⁶ Kòò kpààti keè Sosefu tebíi kàtenímè, kè dèe ò narike wenwe nè o kó betūmbè. ¹⁷ Kòò kpààti nàké Sosefu ke dò: Náké a tebíi ke tú, n yè mbèe bou be nenti sǎmmarímúbè kékò nKannahā, ¹⁸ kétúóténí be cice nè be cǐ kòbe, kéwètení kè m bè benke dikari sàari Esibiti kè bè nkari ke yo ndesààrè. ¹⁹ Á bè nàké kè bèe tuóté sinaasǐ kètenèní be pobè nè be bí nè be cice. ²⁰ Bè bá mboti bè yóó yóu dè kpeti, desààrè dèè bo Esibiti dè tu be kperè nde.

²¹ Kè Sakabu bí dǎò bè yèmmè kè Sosefuu bè duó nsinaasǐ okpààti yèmmè, kè bè duónnè mudii bè bo nyo mmù kuce, ²² kǎpā bá wè diyaàbòri pànni, kǎpā Bensamèe yie yènnūmmù nè medítibii nsikousitāati (300), ²³ kéduó nho cice sǎmmarímúbè tepítè, kè bè ntò Esibiti kperè desààrè, betòbè tepítè kè bè ntò tidiiti nè pèè nè mudii tēmù bè bo nkérí ke diiti mù kuce. ²⁴ Kè Sosefuu nàké o tebíi ke dò: Kōnnè, di né báá kpa nkuce.

²⁵ Kè bèe ité Esibiti kékò nKannahā be cice Sakabu borè, ²⁶ kè ò nàké ke dò: Sosefu kpaá fòumu, kè wèè ni Esibiti omou.

Dè me nyí nnampɛ be cice, ò í nyie nde kó tináàntì. ²⁷ Kè bèe ò nàké Sosɛfu do bè nàké tì timəu, kóò benke sinasɛɛ́ ò duənní sì kè sì bo ò tao, de mənni ndi o yemmè tónnimè. ²⁸ Kòò dò: M bantému m bire Sosɛfu fòumè, m bo kote kóò yà ke né na kékú.

46

Sakəbu kərimè Sosɛfu borè

¹ Məmme kè Sakəbuu túóté o kperɛ deməu kékété kəmberínè Bɛerisebaa, kékéúté feǎfɛ Kuyie nho cice Isaki do tū nkù. ² Kè Kuyie nhò yu keyènkè ke dò: Sakəbu! Sakəbu! Kòò dò: Nte mí. ³ Kè kù dò: Míi tu Kuyie nha cice do tū nkù. Bá nyǎkù a bo kətemè Esibiti. N yóó duó nkàa botíi nsũmmu mediè. ⁴ N yó nda neínemu ke, kəwɛte ké da tɛnnéní. Sosɛfu wee yó mbo a kō ndè.

⁵ Kè Sakəbuu íté Bɛerisebaa kòò bí ò dèe nsinasɛɛ́ wenwe nè benitipòbè nè ibí. ⁶ Kè bè ntə be wũɔ nè be kperɛ deməu bè do məkɛ dè Kannahā kəkətenè Esibiti. ⁷ Məmme Sakəbu kòmme Esibiti nè o bí. Initidabí nè initipobí nè o yaábí initidabí nè initipobí.

Sakəbu kó kufuku

⁸ Nte Sakəbu bí ìl ité Kannahā ke kò nhEsibiti i yètè: Dubenni be kóò Po. ⁹ Dubenni kó ibí initidaaì tu: Enəki nè Paduu nè Ɛtisidonni nè Kadimii. ¹⁰ Simmeǎ kó ibí initidaaì tu: Yemmuyɛedi nè Yaminni nè Oadi nè Yakinni nè Soaa nè Sauri Kannahā kóo nitipòkù kó debire. ¹¹ Defii kó ibí initidaaì tu: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ¹² Sudaa kó ibí initidaaì tu: Keda nè Pɛdesi nè Sedaa. Sudaa kó ibí tɛi: Ɛɛ nè Onaa bè do kumu Kannahā. Kè Pɛdesi kó ibí ntú Ɛtisidonni nè Amudi. ¹³ Isakaa kó ibí initidaaì tu: Todaa nè Puwaa nè Yobu nè Simudonni. ¹⁴ Sabunə kó ibí initidaaì tu: Sedeti nè Edonni nè Yadeyɛedi.

¹⁵ Sakəbu pokù Dea ò pié bèè dapàmbè mbe nè be tāũ Dina Mesopotamii tenkè. Bembe nè be bí bè wənné sipísitàati nè bètāati ndi. ¹⁶ Kadi kó ibí initidaaì tu Sefonni nè Akii nè Suni nè Esibonni nè Ɛdi nè Adodi nè Adedii. ¹⁷ Aseɛ kó ibí initidaaì tu Immuna nè Isifaa nè Isifi nè Bediya nè be tāũ Sedaa. Kè Bediya kó ibí ntú: Ebeɛ nè Madikiyɛedi.

¹⁸ Sidipaa, Damaa do duó nwèè nitipotənti nwe o kóo sapàà nDea kó ibí nyi tɛpítè nè ìkuò.

¹⁹ Sakəbu pokù Daseedi kó ibí tú: Sosɛfu nè Bensameɛ. ²⁰ Kè Sosɛfu pokù Potifeda, dihei Onni kóo kóti kóo sapàà nhAsenatii o peiténè initidabí idéi Esibiti: Manansee nè Efadaimmu. ²¹ Kè Bensameɛ peitè initidabí tɛpítè: Bedaa nè Bekɛɛ nè Asebɛedi nè Keda nè Naamaa nè Eii nè Odoki nè Upĩmmu nè Mupĩmmu nè Adidi. ²² Sakəbu pokù Daseedi yaábí nyi tɛpítè nè ìnàà. ²³ Kè Danni kó debire ntú: Usimmu. ²⁴ Nefutadii kó ibí tú: Yasiyɛedi nè Kunni nè Yesɛɛ nè Sidɛmmu.

²⁵ Bidaa, Damaa do duó nwèè nitipotənti Daseedi kó iyaábí nyi iyiekè.

²⁶ Sakəbu bí nè o yaábí ìl do kəte Esibiti ì do bo sipísikuò nè ìkuò ndi. Bè í kàannè ibí nè benitipòbè, ²⁷ kəwənné nSosɛfu nè o peitè ìl bí idéi Esibiti, kè bè mbo beməu benitibè sipísiyiekè.

Sakəbu kòmme Esibiti

²⁸ Kè Sakəbuu tǎ nSudaa kòò náké Sosɛfu ke tú bè tū̀kɛní Kosenni, kòo kətoo. ²⁹ Kè Sosɛfuu túóté o naasəntè kəkəte kóò co, kóò yà kəkəkóo kóò ɔrí kè diwèi ò autè kòo ìkuò nkè dèe mənte. ³⁰ Kè Sakəbu dò: Di mənni n yí yete m bo kúmè ke yé n da yàmè kàa kpàa fòu.

³¹ Kè Sosɛfuu náké o tebii nè o cice nè o kəbe ke dò: M bo kəte kénáké okpàati ke dò di ité Kannahā ke kətení m borè. ³² M bo ò nàké ke dò: Di tú bənaacɛmbe mbe, ke tə di pe nè di nàkɛ nè di kperɛ deməu. ³³ Kòo kpàati di yu ke di beke ke tú: Di tǎmmú tú ɛmmu? ³⁴ Di dò, di tú bənaacɛmbe mbe nè di bomè. Di yembè beè do ì cəmmù kè di múnke ì cəmmù. Məmme, di bo namè kəmbo Kosenni ke yé Esibiti kəbe wúómmè munaacɛmmu mɛyɛi mme.

47

¹ Mèmmè kè Sosefuu kate kénáké okpààti ke dò: N tebíi nè n cice bè itení Kannahã ke tũ̀kení ke to be pe nè be nààke nè be kperere demou, ke baté Kosenni.

² Kè Sosefuu túóté o kó bekótíbè bènùmmù kébenke okpààti. ³ Kòo bè beke ke dò: Di pĩ nhèmmu tómmú botí? Kè bè dò: Okpààti, ti cèmmù inààke nyi ti yembè do ì cèmmùmè. ⁴ Kè bèe náké okpààti ke dò: Dikònni dii bo ti cie kè timúti deè Kannahã kè ti kòtení ke yè nha tí pã Kosenni kó kutempè, kè tí mbo.

⁵ Kòo kpààti náké Sosefu ke dò: A cice nè a tebíi bè kòtení a borè nde. ⁶ Fòò te Esibiti, kanne be dibòri sààri Kosenni, kè bèmabè bo be mieke ke bo na, á bè duó n kó iwũ kè bè ncèmmù.

⁷ Kè Sosefuu katenè o cice Sakòbu, kòò benke okpààti kè Sakòbuu ò dau nke dò: Kuyie nda pã mesàà. ⁸ Kòo kpààti o beke ke dò: A bie mbo yède? ⁹ Kè Sakòbu dò: M bie mbo tekòutè nè sipísitàãti (130) ndi, kè n kàti ke sòti tipĩti timou, ke fèũri, m bie nyí tũ̀ke n yembè kpeye.

¹⁰ Kè Sakòbuu cau nhokpààti kédeè kéité.

¹¹ Kè Sosefuu kanne o cice nè o tebíi dibòri sààri Dammusesi, ké bè pã ketenkè, kéndònnè okpààti do béimmè. ¹² Kè Sosefuu pã tidiiti o cice nè o tebíi nè be kòbe, bè sũ ke màmè.

Sosefu dontémè Esibiti èi kòbe ke wènnénè be tenkè

¹³ Kè dikònni deuke mediè nhEsibiti nè Kannahã kè benitibè nkõnnè dikònni. ¹⁴ Kè Sosefuu tí nyidítí Esibiti kòbe nè Kannahã kòbe donnè ì tidiiti, kékòtenè okpààti cètè. ¹⁵ Kè idítí deè Esibiti nè Kannahã, kè Esibiti kòbe ke kèyà Sosefu ke dò: Ti duó ntidiiti, báá yóu kè tí kú dikònni, idítí í kpaá. ¹⁶ Kè Sosefu dò: Kè idítí í kpaá n duónnè di wũ kè n di duó ntidiiti.

¹⁷ Kè bè ñtouní be wũ, sisẽi nè ipe nè inààke nè sãmmarímúbè, kè Sosefu bè duó ntidiiti de kó dibenni. ¹⁸ Kè de kó dibennii deè kè bèe katení Sosefu borè ke dò: Okóti, ti báá da sɔnne, tidiiti í kpaá kè ti da duó nti wũ imou, tũ̀ kpaá ti mómmòmbè nè ti tenkè. ¹⁹ Báá yóu kè tí kú dikònni kè ti tenkè yei, tí donté tínti nè ti tenkè kè tí ntú okpààti tómbè ké ti duó ntidiiti nè tidiboti kè ti báá kú, kè ti tenkè yei.

²⁰ Kè Sosefuu do nhEsibiti kó ketenkè kemou, kéduó nhokpààti. Dikònni dii do bo, bá wè kòo fítè o tenkè. Mèmmè kè ketenkè kemou naá nhokpààti kàke. ²¹ Kè Sosefuu do nhEsibiti kòbe bemou kè bèe naá ntidaati. ²² Bè í ndo nyikuó niùbè kó ketenkè ke yé okpààti do ànnémè ikuó mai kè bè mbè duó nkè bè yo, de í ndò mbèe fítè be tenkè.

²³ Kè Sosefuu náké benitibè ke dò: N di dontému díndi nè di tenkè kè okpààti di tieke. Ntonè tidiboti di yóo buóti ti. ²⁴ Kè di kũ tidiiti, kè tiyòti bo tinùmmù di deite kùmáà kéduó nhokpààti, kè tinàà ntú di kpeti, di yó nti nyonnè di bí nè di cẽi kòbe. ²⁵ Kè bè dò: Okóti, a ti deetému kè ti cénke pètè mesàà, ti yiemmu ke bo ntú okpààti kó tidaati.

²⁶ Kè Sosefuu dau nde kó dinùu kè di kpaá bo nè yíenni kè wèè deite tidiiti tiyòti tinùmmù wèè duó nkuyòrikù kùmáà okpààti. Ikuó niùbè beè máà kó ketenkè do í tú okpààti kàke.

Sakòbu dómè bèe ò kũnné Kannahã

²⁷ Kè Isidayeribe mbo Kosenni, Esibiti kó ketenkè, kémòote be kperere képié kèsũũ mmediè. ²⁸ Kè Sakòbu mbo Esibiti ke dò yebie ntepiítè nè yèyiekè. Sakòbu do yóo kú ke mòke yebie ntekòutè nè sipísìnàà nè yèyiekè (147) ndi.

²⁹ Kè Sakòbu tónnè mukũũ nkéyú o bire Sosefu ke dò: N da báámmu kàa n dó seu nha nòutè n kperè, kébéi nke dò: A í yó n kũnné die nhEsibiti mieke. ³⁰ Kè ñ kú a n to kèyènnè Esibiti ké n kũnnè n yembè kó kufòti. Kè Sosefuu yie. ³¹ Kòo yíe ke dò: Béi nkéyú Kuyie nyètiri.

Kè Sosefuu yú Kuyie nyètiri kòo s̄nnòo o dóu ñnkè.

48

Sakɔbu p̄amè mesàà nSosefu

¹ Kè bèe náké Sosefu ke dɔ̀: A cice k̀nti í naati. K̀oo túóté o bí idé Manansee nè Efadaimmu. ² Kè Sakɔbuu keè o b́re Sosefu k̀roomè o borè kéyetoo kéité kékari o d́u ínke, ³ kénáké Sosefu ke dɔ̀: Kuyie nkpeñ̀nìmu ke m benke kumáà Duusi, Kannahã kó ketenkè ke m p̄a mesàà, ⁴ ke b́i nke ýi k̀ù bo duó nkè m pié késũũ, kénáá nyibotí péu yààrì, kè n yaàbí tieke de kó ketenkè s̄ã.

⁵ Ibí a peité ì die nhEsibiti Efadaimmu nè Manansee ke m̀ mu nyí tuòkení ì tu n kp̄yi nyi ke dònne Dubenni nè Simmeãã. ⁶ Kè ñ tuòkení kàa pié ì tu a kp̄yi. Be kó bekótibè kó ketenkè miêke nke bè yóó pétemè be k̀ke. ⁷ N d̀ò memme, n do d́o mèè kp̄í nke a ȳ Dasedi. N ỳtèni Mesopotamii nwe kémberínè Efadata, Kannahã kó diheì k̀oo k̀ù n ǹutè miêke, kè nh ò k̀unnè Efadata kuce ǹù bè tu dè ýie mBetideimmu.

⁸ Kè Sakɔbuu yà Sosefu bí idé kébeke Sosefu ke dɔ̀: ɔmbe mbe bie? ⁹ Kè Sosefu d̀: Kuyie nni m p̄a ì bí nyi die nhEsibiti. Kè Sakɔbu d̀: Duó nkè bèe t́ónni kè m bè p̄a mesàà.

¹⁰ Sakɔbu do k̀tému mesàà mbá o nuò nténke í nnaati, kè Sosefuu duó nkèo bí t́ónko Sakɔbu borè, k̀oo ì orí, ¹¹ kénáké Sosefu ke dɔ̀: N do í ýé ke d̀o m bo ẁete ké da yà, kè Kuyie nduó nkè n da yà nè a bí.

¹² Kè Sosefuu ínní o bí o cice kpèrè ínke, kénínkú o ìikè, ¹³ kétúóté ibí idé kétóonko o cice borè. Kè Efadaimmu m̀bo Sosefu bakù youú, Sakɔbu kó kucãnkù, kè Manansee m̀bo Sosefu bakù cãnkù, Sakɔbu kó kuyouú. ¹⁴ Kè Sakɔbu petinne o baà nkénóó nho ǹutè youte Efadaimmu osám̀p̀òù, kénóó nteçãnkutè Manansee okótì. ¹⁵ K̀oo p̄a Sosefu Kuyie nkó mesàà nke d̀:

Kuyie n yembè Abarammu nè Isaki bè do tũ nkù,
kuù m bonè ke n t̀o nè ýiení.

¹⁶ Kuyie nk̀ù ñ d̀erí nè meyei mmemou,
k̀ùu d̀ò ì mbí mesàà,
nè de kp̄í nkè n ỳtèrì nsaké,
kédonne n yaàrì Abarammu nè n cice Isaki be kp̄ye.

¹⁷ Kè Sosefuu yà o cice ndómmè o ǹutè youte Efadaimmu ínke bá dè í nhò narike, k̀oo t̀e ǹoté ke bo nóó mManansee ínke. ¹⁸ Ke d̀: N cice a yetému, yie nweè tu Mpo, nóó nha ǹutè youte o ínke.

¹⁹ K̀oo cicee yete ke d̀: M b́re n ýému. Manansee kó kubotí múnke yó ndeumu k̀oo sãm̀p̀òù né ò p̄ētè mediè, kénáá nyibotí péu yààrì.

²⁰ Kè Sakɔbuu bè p̄a Kuyie nkó mesàà nke d̀: Kuyie ndi d̀ò mesàà nyIsidayeeri be cuokè, kè bè ní ýi Kuyie nda d̀ò mesàà nkù d̀òmè Efadaimmu nè Manansee.

Memme ò níimmè Efadaimmu kètũnne Manansee. ²¹ Kè Sakɔbuu náké Sosefu ke d̀: N yóó k̀umu kè Kuyie nni ndi bonè, kéduó nkè di ẁete di yembè tenké. ²² N da dúmmu Sisemmu n dokénè Amoriibe ke çouté kèè tenké kè kè p̄ētè a tebii k̀ke.

49

Sakɔbu p̄amè mesàà nho bí tepítè nè idèi

¹ Memme, kè Sakɔbuu yú o bí ke d̀: Tíinnènní kè ñ di náké t̀i yóó di tuòkení diyie mari.

² Tíinnènní kékeè,
mí ndi cice Sakɔbu n tú mù,
mí nyIsidayeeri n yóó di náké t̀i.

³ Dubenni, f̄̀ tu n kóo Po,
m peité wè nè n dacènti miêke,
kàa p̄nkù besambe muw̄erímú kè bè da dé.

⁴ A dònne fénéwuonfe nfe.
A ténke né í yó ntú Mpo.
Ke yé a duónèmè m pokù,
ke sīnkūnne n dóù.

⁵ Simmeḏḏ nè o nantè Defli,
di tú bekràribè mbe ke kpannè muwērimú.

⁶ N yí kàké di kpeti mieke,
n yí di wēñnè,
di kùò benitibè mbe nè kemieke,
ke kèké yenaadakè duoti detetirè.

⁷ Di báá péte mesàà,
di kùò benitibè mbe nè kemieke,
di ténke í yó nwēñnè Isidayeribe.
N yóó di cíemmu Isidayeribe èi dimòu mieke.

⁸ Sudaa, a tebíi yó nsántí fḥ nwe,
a bo nnò nha dootitòbè,
kàa tebíi nninku a ìikè.

⁹ M biré Sudaa, a dònne dicìricìrì ndi,
dìi kàte kupaaawá nke kùò ke duó de také.
We mbo dáátí ke di íi.

¹⁰ Dikpààtikàrì nè fekpààtìpàtìfè
dè yó mbo Sudaa kó kufuku mieke nke,
ke tikpàtì yìè mmómumuò nyàa tuòkenní,
ibotí yó nyíé nwèè kpeti.

¹¹ Sudaa, a bo mpiiti a sāmmarímú nè de bii
fínyĩ kó mutie.

A bo mmòke menaà mpéu,
ke níi yà kényĩèke kéhóúnè a yààtì.

¹² A nuò mbo wūšténè menaà,
nkàa nìi mpèikenè menaamiè.

¹³ Sabunòò, a bo mbo dàméèrì také
bàtóòbè commu dè,
kàa tenkè nkááké Sidonni.

¹⁴ Isakaa, a tú sāmmarímú nwe, wèè kpeñnì,
ke né dó medéè.

¹⁵ Bè bo nda tounko yetuò dieyè
kàa yàa naánnè kudaakù.

¹⁶ Danni, a yó ntú obeénti nwe
Isidayeribe tóbè dòmmè,

¹⁷ kéndò nfewàáfè fèè duó kuce
ke dò ndidautiri, ke dōmmù sisēĩ kpèètè,
kè si dèèbè duò.

¹⁸ Ti Yiè nKuyie nfḥḥ yó n deeté.

¹⁹ Kadi, a dootitòbè yóó da pimu,

kàa kónté ké bè pi ké bè bèti.

²⁰ Aσεε, a paa mbo mpéi tidiiti sààti,
tìi dò mbekpààtibè kpéti.

²¹ Nefutadii, a yó ndò nteyúótè nte
ke te a maa kàa náàhìti né nnaati.

²² Sosefu a dònne mutie mmu
mùù còmú meniè ntake,
kè mu bake yè ke pèèté iduotí.

²³ Kàa dootitabè da cèète ke da tāū ipie.

²⁴ Kàa còmú tei tei, ke tō a tāmù,
Kuyie mmí nSakabu n tū nkù kpeñnìmu ke da ni
ke da kánké ke tú a kó muwērimú.

²⁵ Kuyie nha cice do tū nkù da teennè,
Kuyie mmuwērimú mumou yiè nda dōò mesàà,
ké da duó nfetaafè kè meniè nní mbo,
kàa pobè mpéi ke mōke memiè,
kàa wūō mpéi.

²⁶ A paa mbo pié nè yetārè ìnkòo,
kè yetārè dieyè da dōò mesàà.
De kó mesàà mmemou tu
fí nSosefu wèè baké a tebii a kōme mme.

²⁷ Bensamεε a tú kumuntūnkù nku,
ke kōù dikūnweñni nè kuyuoku ke cáá.

²⁸ Isidayεeri bí nyi tepítè nè idèi. Be cice bè nàké tìnti ké bè pā Kuyie nkó mesàà mbá wè
ò dò nképété mè.

Sakabu kúmè

²⁹ Kè Sakabuu náké o bí ke dō: Kè ñ ku dí n kūnné n yembè fōti Makpedaa, Efunoo, Itiibe
botí kou paku borè, ³⁰ kéntókénè Mammudee Kannahã kó ketenkè. Abarahammu wèè do
donté de kó kupaku nè de kó kufōti Efunoo, Itiibe tenkè. ³¹ Bè de nkūnné Abarahammu nè
o pokù Saraa, ké de nkūnné Isaki nè o pokù Debekaa, ke de nkūnné Dea. ³² De kó kupaku bè
kù donténè Itiibe mbe.

³³ Kè Sakabuu duó nho bí itié, nkédeè kéduó o dōù kékú, kékò nho yembè kūñ nkè.

50

Sakabu kumè kè bèè ò kouté

¹ De mōnni kè Sosefuu ò arí kékuó, ² kéduó nkè beddòtòribè bèè pī nho tōmmú, kè bèè ānné
o cice Isidayεeri mutie kòò báá pāake. ³ Kè bè nhò āā mutie ke dō yewe sipisìnàà, kè Esibiti
kōbeε kari o kūñ nke dō yewe sipisiyiekè.

⁴ Kè de kó yewee pèèté kè Sosefuu náké okpààti tōmbè ke dō: N di báámmu kè di bo yie
ndi náké okpààti ke dō: ⁵ N cice yóó kú ke béimmu ke tú, kòò ku nh ò kūnné kufōti o donté
kù Kannahã tenkè, kè n yie nke yu Kuyie nyètìrì. N dō kékote ke we nkūnné kēwētēnì.

⁶ Kòò kpààti dō: Kote kékūnné a cice, kéndònnè ò béimmè, kàa yie. ⁷ Kè Sosefu nkōri ke
bo kūnné o cice, kè Esibiti kó beheikènkótibè nè okpààti tōmbè diebè kè bèè ò cíe. ⁸ Sosefu
cīètè temou nè o tebii nè si kōbe, nè o cice kōbe kè bèè íté bemou késúú nyibí maa ndi nè iwūō
Kosenni. ⁹ Kè ditñni ndeu mediè nkè sinaasēñ nè besāndèèbè kè dè rñbo.

¹⁰ Kè bèe sénté kukó nSuditēē kētuake Ataadi kó kuwenniku, kékuó nyekúdabùò, kè Sosefu ndəəri ikúkuó o cice ke dò yewe yèyiekè. ¹¹ Kannahãã kəbe bèè bo deborè kè bèe yà ikúkuó bè dđò ì Ataadi kó kuyiè ke dò: Ntenè Esibiti kəbe kó ikúkuó diyì.

Dèè te kè bèe yu deborè ke tú Abedi-Misidaimmu. Kukó nSuditēē kó diyàà do ndi.

¹² Mèmmè Sakəbu bí dđòmè ò do ì nàké tì, ¹³ kóò tə kékonnè Kannahãã, kóò kũnnè Makpedaa kupaku, kufōti Abarahammu do donté kù nè Efunəə Itiibe botí kou, Mammudee také.

¹⁴ Kè Sosefuu kũnnè o cice kédeè. O tebíi nè bèè ò cíe nkè bèe wēte Esibiti.

Kufəwáá mpĩrmè Sosefu kó bekótíbè

¹⁵ Sakəbu ku mèmme, kè Sosefu tebíi yà be cice kumè ke dò: Kè dè yèmmè Sosefu bo ti fóké meyei nti ò dđò mè. ¹⁶ Kè bèe duó nkè bèe nàké Sosefu ke dò: A cice yóó kú kébéimmu ke dò: ¹⁷ Tí da nàké kàa ti cíè mmeyei nti da dđò mè. A ti cíè nti yei, ti tú Kuyie nha cice do tũ nkù kó betōmbè mbè.

Kè Sosefuu keè de kó tináànì kékuó. ¹⁸ Kòo kó bekótíbèe kotoo bemómməmbè ke nínkú o ìkè ke dò: Ti tú a kó tidaati nti. ¹⁹ Kè Sosefu dò: Di bá nyĩèkù, mí í tú Kuyie. ²⁰ Di do dó ké n dđò meyei mme kè Kuyie mme mmè pènte mesàà, ke bo deeté kubotí péu, kéndonnè di wúómmè yíe. ²¹ Bá nyĩèkùnè n yó ndi təmu díndi nè di bí.

Mèmmè, ò bèe bàntèmmè, kénárikùnne be yèmmè.

Sosefu kumè

²² Sosefu nè o kəbe kè bèe mbo Esibiti, kè Sosefu dò yebie ntekəùtè nè tepíítè (110), ²³ kényà o birè Efadaimmu yaàbí kényə o birè Manansee birè Makii bí.

²⁴ Kè Sosefuu nàké o kəbe ke dò: N yóó kúmu. Kuyie nyó nyému di kpéi, ke dí wētenè kù do yè nkù yóó duó ndi èi Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu. ²⁵ Kè de yiè tũðke, kè Kuyie ndi dènnè, kè di yeti dí ntə n kũð. Ke bèe yie nkéyú Kuyie nyètìrì.

²⁶ Sosefu yóó kú ke məke yebie ntekəùtè nè tepíítè (110) nte kékú kè bèe ò ànné mutie mùu bo nte kòò báá pāake, kóò ànné ditəu Esibiti tenkè mieke.

Mudennimù Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Dikònni dii do tanní kè Sakɔ̀buu túóté o bí sɔ̀nyi kètũnne Sosefu ò bo dii m̀nni Esibiti kè tú okpààti kóo tũnti. Kè bèe pié késũũ kénáa nkuwuɔ̀ ndiekù. Kè Esibiti kóo kpààti t̀u buoté wèè í yé Sosefu kénfěũnko Isidayeeribe kè bè d̀d̀ tidaati. Kè Kuyie nyà bè fěũrìmè kètɔ̀ mM̀oyiisi kòo bo bè niité kè bèe yè Esibiti. Okpààti me nyí nyie nké bè fĩ. Kuyie nnè ku kó tikpeti kè kùu d̀d̀ tidietì péu kè dè nsànnè, kè Esibiti k̀be bè yóu kè bèe yè.

M̀oyiisi wèè do bè ni kè bè k̀ri Kuyie mbè nàké ke yè nkù yóo bè duó nkèè tenkè. Nè be kó itookperí kpéi nkè besũkùbè í nna ke ta ketenkè Kuyie mbè duó nkè, kékú dikpàa mieke. Kè Kuyie nní mbè k̀nké ke bè ni bè k̀rí dii m̀nni Sinaii kó dikpàa mieke. Kè Kuyie mbè d̀d̀nè metaummè kè bè nàké ku kuó. De kó dipátiri d̀ntenè Kuyie ncfètè kó mumarimù kó tináànti nti, tefètè Kuyie nyó mbenkú t̀è mieke ku ẁrímú.

Di mpátiri náànti duó ke d̀mmè

1. Isidayeeribe fěũtémè Esibiti nè dimàù dii ànné Esibiti kóo kpààti nè M̀oyiisi be cuokè 1:1-15:21
2. Isidayeeribe yè m̀ Esibiti k̀ntɔ̀ k̀tuakenè Sinaii t̀rì 15:22-18:27
3. Kuyie mbè d̀d̀nè m̀ metaummè ke bè duó nyikuó 19:1-24:18
4. Kuyie nyè mbèe d̀d̀ m̀ botí metaummè tou 25-31
5. Bè t̀témè metaummè Kuyie mbè d̀d̀nè m̀ 32-34
6. Bè d̀d̀mè Kuyie ntaummè tou 35-40

KUYIE NDÈNNÈMÈ ISIDAYEERIBE ESIBITI

Esibiti k̀be fěũmmè Isidayeeribe

¹ Nte Sakɔ̀bu bí ìi do ò neínè kékò nhEsibiti i yètè, bá wè nè o c̀tètè k̀be: ² Dubenni nè Simmeɔ̀ nè Defii nè Sudaa, ³ nè Isakaa nè Sabunɔ̀ nè Bensamee, ⁴ nè Danni nè Nefutadii nè Kadi nè Asee. ⁵ Sakɔ̀bu bí nè o yaábí bəm̀u bè do bo sipísiyiekè ndi. Sosefu do die nkémbomu Esibiti. ⁶ Kè Sosefu kú kè dè r̀boní kòo tebíi kú, be kó kutɔ̀nkù kum̀u. ⁷ Kè Isidayeeribe pié, késũũ nképíe ndiheì, k̀nkpenkú.

⁸ Kòo kpààti p̀nwè m̀u buoté wèè í ỳtè Sosefu, ⁹ kénáké o k̀be ke d̀: Wénténè Isidayeeribe sũũnkómè ke kpénkú ke ti p̀nkù. ¹⁰ Tí ỳnnè dè yóo ỳmè kè bè bá nsũũnko. Dikp̀nni mari yàa bo ànné kè bèe ẁnnè nè ti dootit̀bè kè ti d̀kénè k̀yè diheì.

¹¹ Mem̀me kè bèe waá mbèè yó m̀baa betɔ̀mbè kè bè mbè bàa, ke bè fěũnko. Mem̀me kè bèe maá Pitommu nè Dammusesi kó yehkè, kòo kpààti bo nhã̀ tidiiti. ¹² Kè bè mbè fěũnko kè bè né d̀ke sũũnko ke kpénkú, kè bè bè dé. ¹³ Kè Esibiti k̀be nfěũnko Isidayeeribe nè muẁrímú kè bè p̀i mmutɔ̀nkperímù. ¹⁴ Bè do bè fěũnko mediè m̀me, kè bè nàù titàti ke piiku yedombie nke p̀i ndepaa nkó mutɔ̀mmú. Bè do bè d̀d̀ri mem̀me nè kuyonku nku.

Bèè peinko bè yetemè okpàati kpeti

¹⁵ Kòo kpààti nàké Sifaa nè Puaa bèè peinko Ebedeebe ke d̀: ¹⁶ Kè di ní peinko Ebedeebe ke yà kè denitidabire nde, dí dè k̀u, kè denitipobire me nni nde, di yóu kè dè nfòu.

¹⁷ Benitipòbè bèè peinko kè bèe depè Kuyie nkéyete okpàati bè nàké tì, ke ní yóu initidabí kè ì nfòu. ¹⁸ Kòo kpààti bè yu kè bè beke ke d̀: Dè d̀mmè kè di d̀d̀ri mem̀me ke you initidabí kè ì fòu? ¹⁹ Kè bè d̀: Ebedeebe kó benitipòbè ì d̀nnè Esibiti k̀be, bè kpeñ̀nìmu ke ò nyóo peité kè wèè peinko kòo mu nyí t̀koo.

²⁰ Memme kè Isidayeribe sũ nképenke kè Kuyie ndòò bèè pèinko mesàà. ²¹ Kè bèè pié ibi be cẽĩ ke yé bè déme Kuyie. ²² Kòo kpààti duó ndinùù o kabe ke dò bè mbuònkò Ebedeebe peí ì nitidabí kukó nNiidi mieke, ke you initipobí.

2

Bè peitémè Mɔyisi

¹ Kè Defii naàmùnkù kou mǎu puoke be naàmùnkù kóo sapàà mmǎu. ² Kòo púó nképeité denitidabire, káyà dè wennimè, ké dè sònne betààbè bètããti. ³ Ò ténke í nna ke bo ndè sòrì, kéteí dikũmànnì kùtinòò, ké dè ãnnè di mieke, kéta kédáú nkukó nNiidi tipèntì mieke. ⁴ Kè debire tãũ ñsori mekentímè ke bo yà dèè yóó tuakení debire.

⁵ Kòo kpààti kóo sapàà ñta kukó mmuhòrimù ke neínè o dúòbè. Kòo dúòbè ñcentì kukó ntaké, kòo yà dikũmànnì, kètã nho kóo tãnti kòo di tũóténi. ⁶ Kòo pootè káyà denitidabire kè dè kuò, kè mesémme è pĩ nkòò dò: Ebedeebe kó debire nde.

⁷ Kè debire tãũ ò beke ke dò: A dó kè ñ kate ké da waanní Ebedee kóo nitipòkù mǎu kòò ndè nda yããnkòàà? ⁸ Kòò dò: Eẽ, kate!

Kòo kate káyúni debire yã. ⁹ Kòo kpààti kóo sapàà ndò: Túóté debire die nké ndè nni nyããnkò kè n da yietí.

Kòo nitipòkù dè tũóté kényããnkò. ¹⁰ Kè dèe kóté kòo dè duó nhokpààti sapàà, kè dèe naá nho bire, kòo dè yu ke dò: Mɔyisi, dèè tu ò dè dèite menie mmieke.

Mɔyisi cokémè ke kàte Mandiyãã tenkè

¹¹ Kè Mɔyisii kóté kékate o kabe borè, káyà bè bè fẽũkonèmè mutõmmú, káyà Esibiti kou mǎu puotimè o kou Ebedee. ¹² Kòo wénté wénté, ò í nyà òmǎu, képoté Esibiti kou kékuò, kékũnnè mubirímú mieke. ¹³ Kè dèe wenté kòò tó yè diyie teri káyà Ebedeebe máà kè bè kpà nkòò beke wèè í naati ke dò: Dè dòmmè kàa puotì a tebite? ¹⁴ Kòò ò tẽnné ke dò: We nda pĩ ntikpàti kàa bo nti bekùnè? A dó ké n kuò a wee kùòmè mme Esibiti kouà?

Kè Mɔyisi kãm̀bùòtìi do, kòò dò: Benitibè kèemu ti nnáãntàà? ¹⁵ Kòo kpààti keè dèè dòò, kéndó kékuò Mɔyisi. Kòo coké kékate Mandiyãã kó ketenkè kénkari tebite bè keú tè borè.

¹⁶ Mandiyãã tenkè kabe do m̀ke ikuò nùtì mǎu nwe kòò m̀ke besapàmbè bèyiekè, kè bèè tanní tebite ke bo dó kénii mbe cice wũ. ¹⁷ Kè benaacẽmbe bè bèti, kè Mɔyisii yete kénii mbe wũ. ¹⁸ Kè bèè wète kékò mbe cice borè Deuyedi, kòò bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di konní mecãã nyie? ¹⁹ Kè bè dò: Esibiti kou mǎu wèè ti deetènè benaacẽmbe, ke nì nti wũ. ²⁰ Kè bè cice dò: Ò bore? Dè dòmmè kè di kè nhò yóu? Kate nè kóò yuní kòò di.

²¹ Memme kè Mɔyisi m̀bo de kóo nitì borè, kòò ò duó nho kóo sapàà nSefodaa kòo puoke.

²² Kòo púó nképeité denitidabire, kòò dè yu ke dò Mbo-Kupòòkù.

Kuyie ntãátémè Mɔyisi kòò bo deeté Isidayeribe

²³ Kè dèe m̀nte kè Esibiti kóo kpààti kú, kè Isidayeribe baa nfẽũrinè mutõmmú ke kuò, kè be dabùò ntuoke Kuyie. ²⁴ Kè kùu keè be dabùò nkédenteni metaummè kù do dònèmmè Abarhammu nè Isaki nè Sakabu, ²⁵ kèwénté káyà Isidayeribe kèbanté bè fẽũrimè.

3

¹ Memme kè Mɔyisi ñcẽmmú o còkù Mandiyããbe kuò nùtì Setidoo wũ, kékatenè dikpáà, kètuoke Odèbu, Kuyie ntari. ² Kè ti Yiè nKuyie nhò benke kumáà, kòò yà difapèù mari kè di còú nfehããdeñfè, bá ti fãàti í cóú. ³ Kè Mɔyisii yà difapèù còúmmè kédauté ke bo yà mùù dòòrì, mùù te kè difapèù còú mbá tifaàti í cóú. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyà ò dautémè ke bo yà, kóò yu ke dò: Mɔyisi, Mɔyisi! Kòò dò: Nte mí. ⁵ Kè Kuyie ndò: Báá tóónní die. Deite a neùtì, a cómmú dii bòrì cããmmu, ⁶ ke yíé ke dò: N tú Kuyie nku, a yembè Abarhammu nè Isaki nè Sakabu, bè do tũ nkù.

Kè Mɔ̀yisii sɔ̀nne o ìkè, ò í ndàátí ke bo nwúó nKuyie. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yàmu n kó benìtibè yo mmèè sémmè Esibiti, n kèemu bè bè fěũnkómè kè bè kuò, n yàmu bè fěũrìmè. ⁸ Deè te kè n cùténí ke bo bè deeténè Esibiti kɔ̀be, kè bè kàtenè ketenkè sààkè kèè de, menaamiè nnè mecekùò ndè pũ̀ò nkè. Kannahã kɔ̀be nè Itiibe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe bè bo kèè tenkè. ⁹ Isidayeeribe kuómmu kè n kèè bè dabùò, ke yà Esibiti kɔ̀be bè fěũnko mèè botí. ¹⁰ N da tǎmmu Esibiti kóo kpààti borè. Kɔ̀te kédenne n kó ibí Isidayeeribe Esibiti mièke.

Kuyie nnàkémè ku yètìrì Mɔ̀yiisi

¹¹ Kè Mɔ̀yisii náké Kuyie nke dò: N tú we, kè mǐ bo kɔ̀te Esibiti kóo kpààti borè kédenne Isidayeeribe? ¹² Kè Kuyie ndò: N yó nda bonèmu, nte deè yóó benke mǐ da tǎmmè: Kàa bè dènnè dǐi mǎnnì di mpí n tǎmmú di ntàrì ìnkè. ¹³ Kè Mɔ̀yiisi dò: M bo kɔ̀te kè bè náké ke dò Kuyie ndi yembè do tũ nkù, kuù n tǎnní di borè. Kè bè né yí: Ku yètìrì tu ba? N dò ba?

¹⁴ Kè Kuyie nhò náké ke dò: N tú wèè bo wè nwe. Kè bè da beke a dò: Wèè yètìrì tu Mbo, weè n tǎnní di borè. ¹⁵ Kè Kuyie nwète kénáké Mɔ̀yiisi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu bè do tũ nkù, mǐ da tǎ mbe borè, n yètìrì me ntú, di yó mme nni n yu sãã. ¹⁶ Kɔ̀te kətíí nyIsidayeeribe kó bekótíbè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie ndi yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu bè do tũ nkù mǐ tu n yàmu bè di fěũnkómè Esibiti ke dó kè di deetè. ¹⁷ N dó kè di dennemu Esibiti bè di fěũnko dè, n yóó di kàtenè menaamiè nnè mecekùò ndè pũ̀ò ndè nde, Kannahã kɔ̀be nè Itiibe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe bè bo kèè tenkè. ¹⁸ Kàa bè náké bè í yóó yete. Á nneínè Isidayeeribe kó bekótíbè kè di kɔ̀te kèyà Esibiti kóo kpààti, kóò náké ke dò mí ndi Yiè nKuyie dǐndi Ebedeebe di tũ nkù, mǐ di benke m máà ke tú ò di yóu kè di ce nyewe yètããti kékɔ̀te dikpàà cuokè kè n fíé iwũò. ¹⁹ N yému ke tú okpààti í yóó yie nkè dí ye kè n sàà í ò dònè muwèrímu mmu. ²⁰ Deè te kè n yóó benke n wèrímu, kédòò tidietì péu, kòo kpààti di yóu kè di ye. ²¹ M bo duó nkè Esibiti kɔ̀be di dǎò mesàà, di í yóó ye di nɔ̀u sitetìrì. ²² Bá wèè nitipòkù bo mǎo o pɛetitòu yoo wèè bo o cǐètè idíítí nè mesǎo nnè tiyààti, kè di toú ndi kó bedapàmbè nè besapàmbè. Di yó nyetì ke tǎmu Esibiti kɔ̀be kperè.

4

Kuyie mbenkemè ku wèrímu Mɔ̀yiisi

¹ Kè Mɔ̀yiisi ténne ke dò: Bè í yóó yie, bè í yó n kénté. Bè yóó yǐmu ti Yiè nKuyie mmakù í m benke kumáà. ² Kè ti Yiè nKuyie ndò: A tɔ̀ ba? Kòò dò: Kupààti. ³ Kè kù dò: Dóu nku ketenkè.

Kòo kù dóu nkè kùu naá nfewààfè, kòo coké. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Pí nfe yóu.

Kòo pí nfe yóu kè fèe wète kènaá nkupààti. ⁵ Kè kù dò: A yóó me nyí kè bèe banté mí ndi Yiè nKuyie, nha yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakɔ̀bu bè do tũ nkù mǐ da benkemè m máà. ⁶ Ke yíé kébéi nke dò: Baá a nùtè a pètèmpìèkù.

Kè Mɔ̀yisii baá, kè nyóó deitení o nùtè ke sǎ ntikàntì tè pí nkè tè peike ke do ntipààkóntì. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Wète kèbaá a pètèmpìèkù.

Kòo baá kè nyóó deitení o nùtè ke sǎ ntè naá ntè do dòmmè. ⁸ Kè kù dò: Kàa dǎò tidietì ketitì kè bè yete, a yóó dǎò dedérè kè bèe yiemmu. ⁹ Kàa dǎò dedé memme, kè bè yete á yèntè kukó nNiidi kó menie nkécóu nketenkè mè yóó naá mme yí mme.

Kuyie ntáátémè Anǎo kòò bo mpékénè Mɔ̀yiisi

¹⁰ Kè Mɔ̀yiisi dò: N da báámmu n Yiè nKuyie, n yí tú onáàntì. Dè í tú yíe nyoo wenke yoo sòke, nè m bomè mme. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: We nhǎnné onitì dinùù? We nhǎ nte kòo nitì nǎndenfèe dari yoo wèè ò? Yoo wèè nwúó? Yoo wèè yèí? Dè í tú mí nKuyie nnaà?

12 Kòtè! Mîi yó nda náá nha yó nnáá ntì, ke da benkú a yó nnáá ntì. 13 Kè Mòyiisi dò: Kuyie, n da báámmu, t̄s nhotòu m̄òu.

14 Kè ti Yiè nKuyie mmièkèe peike Mòyiisi mediè. Kè kù dò: Defii kó kuwuo nkou a kóo kóti Anò nòmmu ke náá. Ò kèrínímu ke bo da co, ke da yà kòo yèmmèe narikè. 15 Á ò nàké n da nàké tì, kóò t̄òo n náàntì, mîi yó ndi bonè, ke di náá ndi yó nnáá ntì, ke di benkú di yó nnáá ntì nè di yó ndòòri dè. 16 Anò weè yó ncómmú a f̄òt̄irì ke náánnè benit̄ibè, kè nní nda duò ntinààntì kàa ò nàá. 17 A yó ntò ku mpàati nku ke dòòrinè tidietì.

Mòyiisi w̄ètemè Esibiti o kàbe borè

18 Kè Mòyiisii kò nho còkù Setidoo borè, kóò nàké ke dò: N dó kékòte n kàbe borè nde Esibiti k̄yà b̄è bo nkpaá f̄òu. Kè Setidoo dò: Kòte kè dè ñnaati.

19 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi Mandiyāā kó ketenkè mièke ke dò: W̄ète Esibiti, b̄èè do dó ke da kuò b̄è kumu b̄em̄òu.

20 Kè Mòyiisii túóté o pokù nè o bí kédee nsāmmarímúbè, k̄étúóté Kuyie nkó kupàati k̄epikú kè b̄è nw̄eti Esibiti. 21 Kè ti Yiè nKuyie ndò: N da duómmu muw̄erímú kàa bo d̄òò tidietì tibotí tibotí okpàati ìkè, n né yóò kpénkùnnemu o to kòo yete di bo yèmmè. 22 Á náké okpàati ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú: Isidayeeriibe kó kuwuo ntú m birè nde, n kóo po, 23 mîi tu á yóu m birè kè d̄èe yè, kè n fié iw̄ũ, kàa yete m bo kuò a kóo po.

24 Kè Mòyiisi nkérí kéndó k̄eyiè nkuce dibòri mari, kè ti Yiè nKuyie nkòtení kéndó kóò kù. 25 Kòo pokù Sefodaa túóté dit̄arì d̄i ã menatimè k̄écānté o birè, k̄ékááké kutak̄nkù Mòyiisi také ke dò: A tú n kpéi m̄eyi nkóo d̄òu nwe. 26 Kè ti Yiè nKuyie nyóu Mòyiisi k̄éit̄é. M̄em̄me Sefodaa yumè Mòyiisi ke dò: M̄eyi nkóo d̄òu, mucāmmú kpéi.

27 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anò ke dò: Kòte k̄éco Mòyiisi dikpáa.

Kè Anò kòte, kóò yà Kuyie nt̄ari kóò òri. 28 Kòo ò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké t̄i kó dimàa kóò nàké kù yè nwèe d̄òò t̄i dieti. 29 M̄em̄me kè b̄èe nei kékòte k̄étí nyIsidayeeriibe kó bekótibè. 30 Kè Anò b̄è nàké ti Yiè nKuyie nnáké t̄i kó dimàa Mòyiisi, k̄éd̄òò tidietì kè b̄èe yà, 31 k̄eyiè. Kòo b̄è nàké ti Yiè nKuyie nyàmè b̄è f̄̄urimè ke dó kè b̄è d̄eet̄é, kè b̄èe do kénínkù Kuyie n ȳikè kè kù bànt̄è.

5

Mòyiisi nè Anò b̄è k̄ètemè okpàati borè

1 Mòyiisi nè Anò kè b̄èe kòte kénáké okpàati ke dò: Ti Yiè nKuyie, t̄inti Isidayeeriibe ti t̄i nkù tu á ti yóu kè tí kòte dikpáa k̄éd̄òò dibanni, k̄éd̄éúkùnnè ku yètirì. 2 Kè Esibiti kóo kpàati dò: We ntú di Yiè nKuyie nkè m bo yie nho kp̄eti kè di yóu kè dí yè? N yí ò yé, m me nyí yóò di yóu kè dí yè. 3 Mòyiisi nè Anò kè b̄è dò: Ti Yiè nKuyie nt̄inti Ebedeebe ti t̄i nkù ti benkemu kumáa. Á ti p̄a kuce kè tí ce nyewe yètàati kékòte dikpáa kè kù fié iw̄ũ, kè m̄èe d̄òke kù bo duònní mum̄mmú kè ti kú, yoo ti dootit̄òb̄èe tí kuò. 4 Kòo kpàati dò: Dè d̄òmmè kè di sukí Isidayeeriibe kè b̄è bo yóu mut̄ómmú? Kòtenè di t̄ómmú. 5 Di mm̄nni ndi b̄è s̄ũmmè kè di w̄ète ke dó k̄éduò nkè b̄èe yóu mut̄ómmú.

Esibiti kóo kpàati ȳèmmè Isidayeeriibe mut̄ómmú

6 Dè kó diyè m̄ómm̄nni kòo kpàati náké b̄èè ni mut̄ómmú nè b̄èè b̄è baà ke dò: 7 Di t̄énke bá nduò nyIsidayeeriibe timúkpetì kè b̄è piikunè yedombiè. Bè ñkòri be m̄ómm̄mbe ke t̄i waà. 8 Bè me mbaa yó mpiiku yedombiè nkè yè t̄ùkù yè sòò m̄àmè m̄me, di báa yaate. Bet̄ònnékótibè mbe, d̄èe te kè b̄è tu, tí b̄è yóu kè b̄èe kòte k̄éfíe Kuyie nyiw̄ũ. 9 Kè b̄è p̄i mm̄ut̄ómmú mediè mbè í yóò p̄été b̄emáa kéndakenè tiyààbisínàantì.

10 B̄èè baké mut̄ómmú nè b̄èè mù paké, kè b̄èe kòte kè b̄è nàké ke dò: Okpàati tu b̄è t̄énke bá ndi duò ntimúkpetì. 11 Kòtenè k̄éwammú timúkpetì! D̄i yé di yóò t̄i p̄été dè, ke baa né mpiiku yedombiè nkè yè mm̄annè yè sòò ã mm̄àmè, ti í yóò yaate.

12 Kè Isidayeeribe cìtét Esibiti omou miéke kénwàà ntimúkpetì. 13 Bèè bè bàa kè bè mbè kpànnè ke tú: Píikúnè yedombie nkè yèe tuàke bè sòò di duò ntimútì kè yè mààmè. 14 Kòò kpààtì kàbe bèè baké, kè bè ñpuoti Isidayeeribe bèè bàa betōmbè ke tú: Dè yīme wenke nè yīe nkè di í piikú yedombie nkè yè tūòke di sòò piiku kè yè mààmè?

15 Kè Isidayeeribe bèè bàa betōmbè, kè bèe kàte káyà okpààtì ke dò: Dè dōmme kàa ti fēũnko memme, tínti a kó betōmbè? 16 Bè ténke í ti duò ntimútì ke tú tí mpiiku yedombie nkè yè tūòkù yè sòò mààmè, ke ti puoti ke dò nti cààrè? 17 Kòò kpààtì dò: Di tú betōnnédíébè mbe, betōnnékótíbè. Dè te kè di tú di bo kàte káfíé di Yiè nKuyie nyiwũ. 18 Kàtenè kēpī ndi tōmmú, bè í yó ndi duò ntimútì, di me mbaa né yó mpiiku yedombie nkè yè tūòkù yè sòò ò mmàmè mme.

19 Kè Isidayeeribe bèè bàa betōmbè, kè bèe banté bè baa bè fēũnkomèmu ke dó bè mpiiku yedombie nkè yè tūòkù yè sòò ò mmàmè, bè í yóó yaate. 20 Kè bè nyetini okpààtì boré káyà Mōyiisi nè Anoo, kè bè bè bàa. Kè bèe bè nàké ke dò: 21 Ti Yiè nKuyie ndi wúómmu ke yóó di bekénè, dí te kòò kpààtì ténke í dó ti kpeti, dí ò duó ndisiè, kòò yóó ti kuò.

22 Kè Mōyiisii béinnè ti Yiè nKuyie nke dò: Dè yīme kàa fēũnko ku mbotí? Dè dōmme kàa n tōnní diè? 23 Nè n kàtemè ke yà okpààtì koò béinnè a kó diyètiri, ò fēũnkomu ti kó kubotí, a me nyí kù deeté.

6

1 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mōyiisi ke dò: A bo yà di mmònni n yóó dāò dè okpààtì. M bo ò dōnnè muwērímú kòò di yóu kè dí yè. M bo ò èũté kòò di beti.

Kuyie nyáúkunnemè Mōyiisi kànti

2 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kóò nàké ke dò: Mí tu di Yiè nKuyie. 3 M benkemu m máà Abarahammu nè Isaki nè Sakabu n tùmè di Yiè nKuyie nkè kpeñni. Bè né do í yé ke dò mmí tu be Yiè nKuyie. 4 N do bè taunnèmu m máà, ke dò n yóó bè duó nKannahā, ketenkè bè do bo kè kupòòkù. 5 N kèèmu Esibiti tenkè kàbe di fēũnkomè kè di kuò nkè n dèntení ti kó metaummè kpéí. 6 Dè te kè n tu a kàte kénáké Isidayeeribe ke dò n tú: Mí ndi Yiè nKuyie n yóó di deeténèmu mudaatōmmú Esibiti kàbe di duó mmú, kè di onpūnne. N yóó benkemu Esibiti kàbe n wērímú kè bè poté, kè di deeté. 7 Kè di ntú n kàbe kè n di te. Kè di n yé mî di dènnemè Esibiti kó mudaatōmmú. 8 Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi nke tú m bo di kàtenè n do yè n yóó duó nkèè tenkè Abarahammu nè Isaki nè Sakabu kè di kè tieke.

9 Kè Mōyiisii tì nàké Isidayeeribe. Kè bè í nyie, ke yé bè fēũrinèmmè mutōmmú mediè.

10 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dò: 11 Kàte kénáké okpààtì ke dò, wèe yóu Isidayeeribe kè bèe yè o tenkè. 12 Kè Mōyiisi dò: Isidayeeribe í yie n kpeti, kè m bo na kénákénè okpààtì nwe, mí nwèè í nò nke náánnàà?

13 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi nè Anoo bè yóó nàké tì Isidayeeribe nè Esibiti kóò kpààtì, kè dèe yie nkè bèe denne Isidayeeribe Esibiti tenkè.

Mōyiisi nè Anoo yààribè yètè

14 Nte Isidayeeribe bèè baké Isidayeeribe naàmuntì be yètè:

Sakabu kóò po Dubenni bí: Enoki nè Paduu nè Etisidonni nè Kadimii bèè do tú Dubenni naàmunkù kó beyààribè.

15 Simmeḏḏ bí tú: Yemmuyeedi nè Yaminni nè Oadi nè Yakinni nè Soa nè Saudi Kannahā kóò nitipòkù bire bèè do tú Simmeḏḏ naàmunkù kó beyààribè.

16 Kè Defii peité initidabí itāāti: Kerisonni nè Keati nè Medadi kè bè múnke pié ibí. Defii do yóó kú ke màke yebie ntekòtè nè sipísitāāti nè yèyiekè (137) ndi. 17 Kerisonni bí tú: Dibinii nè Simeii. Bèè do tú be kó beyààribè. 18 Kè Keati bí ntú: Amudamu nè Isaadi nè Ebunoo nè Usiyeedi. Keati yóó kú ke màke yebie ntekòtè nè sipísitāāti nè yètāāti (133) ndi.

19 Kè Medadi bí ntú: Madi nè Musi. Bèè do tú Defii naàmunkù kó beyààribè.

²⁰ Kè Amudamuu puoke o cicce tãũ Yokebeti kòo ò peité initidabí ìdèi, Anò nè Mòyiisi. Amudamu do yóo kú ke m̀ake yebie ntekòutè nè sipísitããti nè yèyiekè (137) ndi.

²¹ Kè Isaadi bí ntú: Kodee nè Nefeki nè Sikidii. ²² Kè Usiyeedi kpeyi ntú: Mikayeedi nè Edisafãã nè Sitidi.

²³ Kè Anò puoke Edisebaa Amminadabu kóo sapàà, Nasõõ tãũ kòo ò peité initidabí inàà: Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa.

²⁴ Kè Kodee bí ntú: Asii nè Edikanaa nè Abiyasafu, Kodee naàm̀unkù k̀obe kó beyà̀aribè m̀be.

²⁵ Kè Edeasaa, Anò birèe puoke Pusiyyeedi kóo sapàà nkòo ò peité denitidabire ké dè yu ke d̀ò Pinasi.

Defiibe yà̀aribè kó yeyètè nyè memme.

²⁶ Anò nè Mòyiisi nwe ti Yiè nKuyie nnàkémè ke tú: Dennenè Isidayeeribe Esibiti be naú d̀ò ndòmmè. ²⁷ Bèè do nàkè Esibiti kóo kpà̀ati ke d̀ò wèe yóu kè Isidayeeribe yè Esibiti.

Kuyie ndèntemè Mòyiisi kù ò d̀óunnè d̀ii nùù

²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi Esibiti tenkè ke d̀ò: ²⁹ Míi tu di Yiè nKuyie, á náké Esibiti kóo kpà̀ati n da náké tì timòu. ³⁰ Kè Mòyiisi d̀ò: N yí nò nke náá nhokpà̀ati bo yie n kpetaà?

7

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnàkè Mòyiisi ke d̀ò: N yóo da duómmu n kó muwèrímú kàa k̀ote okpà̀ati borè, nè n kó diyètiri, kàa kóo kóti Anò nnáá nha ò náá ntì. ² F́óò yó nnáá nha kóo kóti n da náá ntì, kòò tì cèĩnko okpà̀ati, kòo di yóu kè di yè o tenkè. ³ N yóo kpénk̀unne mu okpà̀ati to, kédòò tidietì nè mebènkùmè péu Esibiti mieke. ⁴ Okpà̀ati yóo yetemu di kpèti, kè m benke n wèrímú Esibiti mieke ké bè poté, kédenne díndi n nìtìbè Isidayeeribe. ⁵ M bo benke d̀ii m̀onni n wèrímú Esibiti tenkè k̀obe ké di denne Esibiti tenkè. De m̀onni bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁶ Mòyiisi nè Anò kè bèe d̀ò ti Yiè nKuyie mbè nàkè tì weti weti. ⁷ Bèè do yó nnáánnè okpà̀ati kè Mòyiisi m̀ake yebie nsipísini ndi kè Anò m̀ake yebie nsipísini nè yètããti.

Anò pà̀ati naámmè fewà̀afè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnàkè Mòyiisi nè Anò ke d̀ò: ⁹ Kòo kpà̀ati di beke ke tú dí d̀ò tidietì matì, f́ó mMòyiisi á náké Anò kòo túóté o pà̀ati kédòúnko okpà̀ati ìkè, kè k̀uu naá nfewà̀afè.

¹⁰ Mòyiisi nè Anò kè bèe k̀ote okpà̀ati borè kédòò ti Yiè nKuyie mbè nàkè tì. Kè Anò d̀óúnko o pà̀ati okpà̀ati nè o t̀ombè be ìkè, kè k̀uu naá nfewà̀afè. ¹¹ Kòo kpà̀ati yúní beheikènkótìbè nè benitinòmbè nè betetiebe Esibiti k̀obe. Kè bè m̀unkee d̀ò mebotì, ¹² kédòú ndòú m̀be kó ipà̀ati ke ìi naá nyiwà̀ake. Kè Anò kó kupà̀ati maá mmaánko be kpeyi. ¹³ Kòo kpà̀ati kpénk̀unne o to, ò í nyie mMòyiisi nè Anò be kpèti kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nàkémè.

Menie nnaámmè meyiĩ

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnàkè Mòyiisi ke d̀ò: Okpà̀ati to kpenkemu, kòo yete Isidayeeribe bo yèmè. ¹⁵ Túóté kupà̀ati k̀uu do naá nfewà̀afè kék̀ote dik̀unweñni sèi okpà̀ati taà d̀ii m̀onni kukó nNiidi, kè dí r̀m̀a. ¹⁶ Kàa ò nàkè ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie ntínti Ebedeebe ti tũ nkù kuù n t̀onni, ke tú n da náké kàa ti yóu kè tí k̀ote dikpà̀a ké kù fié iwũõ, a me nyí yie. ¹⁷ Deè te kè kù béi nke tú, nè me ndò̀rimè mieke nke a yóo bantémè kù tumè ti Yiè nKuyie. M bo poté kupà̀ati m me ntò kù menie nkè mèe naá mmeyiĩ. ¹⁸ Kè siyiĩ kú, kè menie nhãnné kunóú, kè Esibiti k̀obe yĩ̀eke me muyà̀a.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénákè Mòyiisii ke d̀ò: Náké Anò kòo youte o pà̀ati Esibiti kó ikó ndièyi nè isámpóì nè yebire nè sikondakesí de bíékè Esibiti omòu mieke. Kè de kó menie nnáá mmeyiĩ nkédátinnè ketenkè kemòu kétaunnè yedó nè yediè nde miekoo.

²⁰ Mɔ̀yiyisi nè Anɔ̀ kè bèe dɔ̀ ti Yiè nKuyie mbè nàké tì, kè Anɔ̀ youte kupàati képoté menie nhokpàati nè o tɔ̀mbè be ìkè, kè kukó nkumou naá mmeyĩ. ²¹ Kè siyĩ kú, kè menie nhǎnné kunóú, kè Esibiti kɔ̀be yĩ̀ke muyà̀.

²² Kè Esibiti kó benitinàmbè múnkèe dɔ̀ mebotí. Kòo kpàati to baa ñkpeñni kòo yete Mɔ̀yiyisi nè Anɔ̀ be kpeti, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo bè nàkémè. ²³ Kòo kpàati íté kékò nho c̄t̄t̄, kékètè ke í ndake be terè kpeti. ²⁴ Kè Esibiti tenkè kɔ̀be dammú sibií kukó ntaké ke bo péte menésàamè, ke yé kukó nkɔ̀me do í dòmme kényà.

²⁵ Menie ndo naá mmeyĩ nkè dè mmàke yewe yèyiekè ndi.

Yecedakè píemmè Esibiti tenkè

²⁶ Kè ti Yiè Kuyie nnáké Mɔ̀yiyisi ke dɔ̀: Kɔ̀te kénáké okpàati ke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie ntu, á yóu kè ku kó benitibèe kɔ̀te ké kù fié iwũ. ²⁷ Kàa yete kù bo duó nkè yecedakèe píe nha tenkè kemou mièke. ²⁸ Yecedakè bo píe nkukó nkéyènní kéta a kpàatic̄t̄t̄, a dieku a dɔ̀ dè nè a dɔ̀ ñnkè nè a tɔ̀mbè kó sic̄t̄ nè a kɔ̀be kpesi, nè bè pũ dè p̄èè nè bè ò piiku dè. ²⁹ Yecedakè bo ndekù a ñnkè nè a tɔ̀mbè ñnkè nè a kɔ̀be ñnkè.

8

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiyisi ke dɔ̀: Náké Anɔ̀ kòo youte o pàati ikó nnè sikondakesí nè yebire de bíékè, kè yecedakèe píe nhEsibiti kó ketenkè.

² Kè Anɔ̀ youte o nòtè Esibiti kó ikó mbíékè, kè yecedakèe píe nhEsibiti tenkè. ³ Kè benitinàmbè múnkèe dɔ̀ mebotí, kédenneni yecedakè Esibiti. ⁴ Kòo kpàati yú Mɔ̀yiyisi nè Anɔ̀ ke dɔ̀: Bántènè di Yiè nKuyie nkè kù ti denne yecedakè mí nnè n kɔ̀be, kè n di yóu kè di kɔ̀te ké kù fié iwũ. ⁵ Kè Mɔ̀yiyisi náké okpàati ke dɔ̀: N náké a dɔ̀ m bántè di m̀nni Kuyie nf̄ nnè a tɔ̀mbè nè a kɔ̀be di kpéi, kè yecedakèe yè dihei, kénkraá kukó mmáa. ⁶ Kòo kpàati dɔ̀: Nanke. Kè Mɔ̀yiyisi dɔ̀: N yiemmu ke bo kù bántè, kàa banté ke dɔ̀ nhòmou í dònne ti Yiè nKuyie. ⁷ Yecedakè yóo yemu f̄ nnè a tɔ̀mbè nè a kɔ̀be di c̄t̄t̄, kénkraá kukó mmáa.

⁸ Mɔ̀yiyisi nè Anɔ̀ kè bèe íté okpàati borè kè Mɔ̀yiyisi bántè ti Yiè nKuyie nke dɔ̀ kùu deite yecedakè kù do tanné yè dihei. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie ndò Mɔ̀yiyisi kù beke tì kè yecedakèe kú sic̄t̄ mièke nè yetowaarè nè depa. ¹⁰ Kè bèe yè tikú kécóú nyecúò yecúò, kè dihei dátinné kunóú.

¹¹ Kòo kpàati yà yecedakè dèemè kòo toò kpenke, kòo yete Mɔ̀yiyisi nè Anɔ̀ be kpeti, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàkémè.

Inaméi píemmè Esibiti tenkè

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiyisi ke dɔ̀: Náké Anɔ̀ kòo youte o pàati képoté mutáa nkè mùu naá nyinaméi Esibiti tenkè kemou.

¹³ Kè bèe yie nKuyie mbè nàké tì, kè Anɔ̀ youté o pàati képoté mutáa nkè mùu naá nyinaméi kèpònné benitibè nè iwũ, kè mutáa mmumou naá nyinaméi Esibiti tenkè kemou mièke. ¹⁴ Kè benitinàmbè múnkèe ndó kédenneni be kó inaméi kényĩ̀ke, kè inaméi mpṹ benitibè nè iwũ. ¹⁵ Kè benitinàmbèe náké okpàati ke dɔ̀: Kuyie nkó tenòtè nte.

Kòo kpàati baa kpénkunne o to kèyete Mɔ̀yiyisi nè Anɔ̀ be kpeti.

Tidòndònti píemmè Esibiti tenkè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiyisi ke dɔ̀: A naa yè dikũweñni sèi késónté okpàati ò yèti di m̀nni ke tati kukó, kàa ò nàké ke dɔ̀: Kuyie ntú a yóu ku kɔ̀be kè bèe kɔ̀te ké kù fié iwũ.

¹⁷ Kàa me nyete, kù bo denneni tidòndònti yeiti, kè tì nda dammù nè a tɔ̀mbè nè a nìtìbè, tì bo píe nhEsibiti kɔ̀be kó sic̄t̄, kédátinné ketenkè. ¹⁸ Kè de kó tidòndònti yènní, kù í yóo yie nkè tì mbo Kosenni, ku kɔ̀be ei, kàa banté kù bè bonèmè. ¹⁹ Kù bo nkánkè ku kɔ̀be kényóu a kɔ̀be. Dè naa yóo dòmu.

20 Kè ti Yiè nKuyie ndòò kù bée nti, kè tidòndònti yeitii tanní kénsũ képié nhokpààti cǐtè nè o tǒmbè kpesi nè Esibiti tenkè kemou mieke. 21 Kè dihei cake kòo kpààti yú Mòyiisi nè Anò ke dò: Kòtènè kéfié nyiwũs Kuyie ndi tenkè mieke. 22 Kè Mòyiisii yete ke dò: Dè báá yie! Ti yóó fié ì wũs ti Yiè nKuyie nyi dò nhEsibiti kòbe borè isòke nyi, kè ti ì feu kè bè ti yà bè yóó ti búótí yetárè nye kékuo. 23 Ti yó mmàke kuce yewe yetáati ndi dikpàa mieke, kéfié ti Yiè nKuyie nyiwũs kù yē dè ndommè. 24 Kòo kpààti dò: N yiemmu ke bo di yóu kè di kòte dikpàa kéfié iwũs di Yiè nKuyie, di né báá dété, dí kù bantè n kpéi. 25 Kè Mòyiisi dò: N yóó íté a borè kébántèmu ti Yiè nKuyie nkè kù naa denne tidòndònti a cǐtè nè a tǒmbè kpesi nè a nìtibè kpesi. A né báá ti souté kéyete Isidayeeribe bo kòtemè kéfié iwũs ti Yiè Kuyie.

26 Kè Mòyiisii íté okpààti borè kébántè ti Yiè nKuyie. 27 Kè ti Yiè nKuyie ndòò wè kù beke ti, kédenne tidòndònti okpààti nè o tǒmbè nè o nìtibè be cǐi, kudòndònkù makù í nkpaá bá kumáa. 28 Kòo kpààti baa wète kékpénkùnne o to kéyete Isidayeeribe bo yèmè.

9

Iwũs kumè

1 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Kòte okpààti cǐtè kóò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie, tínti Ebedeebe ti tũ nkù tu á yóu tínti kù kó benìtibè kè tí yè ké kù fié iwũs. 2 Kàa yete bè bo yèmè, kàa baa kpaá yetírí, 3 kù bo duò nkè muwũðkũũ ntanní mediè nkékuo a wũs: Sisēi nè sãmmarímúbè nè yòyóbè nè inàake nè ipe nè sibó. 4 Ti Yiè nKuyie nyó nyému tínti Isidayeeribe ti kó iwũs kpéi mbá fèmafè báá kú.

5 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Nanke nwe n yóó dòòmè de kó tidietì Esibiti tenkè mieke.

6 Kè dèe wenté kè ti Yiè nKuyie mmè ndòò kè Esibiti kòbe kó iwũs kù, bá Isidayeeribe kofè mafè í nku bá fèmáa. 7 Kòo kpààti tǒ nkè bèe síké kénsó nyIsidayeeribe kó iwũs í ku bá fèmáa, kòo to baa ñkpeñni, kòo yete Isidayeeribe bo yèmè.

Mekpàa mpĩmmè benìtibè nè iwũs

8 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi nè Anò ke dò: Koutènè mutápeí, nkè Mòyiisii mù útóo keĩnkè okpààti ìkè. 9 Kè mùu naa nkutáayukú kédátinné Esibiti tenkè kemou, kédari benìtibè nè iwũs kènaa nyenuútè.

10 Mòyiisi nè Anò kè bèe kouté mutápeí nkékòte okpààti borè kè Mòyiisii mù útóo keĩnkè okpààti ìkè kè mùu dátinné benìtibè kènaa nyenuútè nè yemu. 11 Esibiti kó benitinòmbè í nna ke kòte Mòyiisi borè ke yé yenuútè múnke do bè pĩmmè, yè pĩ mmè botí betòbè. 12 Kè ti Yiè nKuyie nképénkùnne okpààti to, kòo yete Mòyiisi nè Anò be kpèti kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mòyiisi.

Yemátàrè kùòmè benìtibè

13 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Á yè dikũnweñni sèi kénáké okpààti ke dò: Ti Yiè nKuyie tínti Ebedeebe ti tũ nkù tu, á ti yóu, kè tí yè ké kù fié iwũs. 14 Kè dè í dò mmemme kù bo da poté, fǒ nnè a tǒmbè nè a nìtibè, kàa banté òmòu í bomè ketenkè ke kù mànnè. 15 Kè kù do tú kù bo duònní muməmmú kè mù da kuò fǒ nnè a kòbe nè mie ndi do í kpaá bo ketenkè ìnkè. 16 Kù né da yóu kàa kpaá fòu, ke bo yà ku wèrímú mmu kè bèe déúkùnne ku yètiri ketenkè ìnkè. 17 Kàa me mbaa dó kémpĩ nku nìtibè ke yetírí bè bo yèmè. 18 Dè naa bo nkááké mie nkè kùu duònní fetaafe nè yemátàrè dieyè, di mu nyí dè yà nè Esibiti bomè. 19 Á tanné a kó iwũs tecǐtè nè dèe kó dimàa tu a kperè, iwũs ì bo mbo dikpàa nè benìtibè ke í nta tecǐtè, yemátàrè yèe yóó dè búótí kè dèe kú.

20 Kòo kpààti tǒmbè mabèe depe Kuyie nnáké ti, kètanné be wũs nè be tǒmbè de yiè. 21 Bèe sènkèrì de kó tináaanti kè bembèe yóu be wũs nè bè kó betòmbè dikpàa.

22 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Youte a nòutè keĩnkè, kè yemátàrèe duoní Esibiti tenkè kemou mieke, benìtibè nè iwũs nè depaa ntidiiti ìnkè.

²³ Kè Mɔ̀yisii youte o pàati tiweti bíékè, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè fetaafe mmí nke péú kè yemátárè duóní Esibiti tenkè kemou mieke. ²⁴ Esibiti kobe mu ndo í yà de kó fetaafe botí nè bè bomè, fèè mii nke péú kè yemátárè duóní. ²⁵ Kè yemátárèe búótí benitibè nè iwũs kékuo, kécake tidiiti nè detie. ²⁶ Kè Kosenni Isidayeeriibe kó dikari dii máa nsoké. ²⁷ Kòo kpààti yú Mɔ̀yisii nè Anoo ke dò: Di mmònni mí nnè n kobe ti cààremu, di Yiè nKuyie nkuu wenni. ²⁸ Bántènè ku, kè yemátárè nè itapie kè dèe cómmú kè n di yóu kè dí yè.

²⁹ Kè Mɔ̀yisii dò: N yóo yeroomu dihei keyoute n nou kébántè ti Yiè nKuyie, kè itapie nè yemátárè kè dèe cómmú, kàa banté kuu temè ketenkè. ³⁰ N né yému ke tú fí nnè a tumbè di mu nyí depe ti Yiè nKuyie.

³¹ Dè do ś ntidiiti òtemu, kè titònti pòrí, kè fetaafe mátárè dè poté. ³² Tidiniiti tii máa do yenté ke yé ti mu ndo í òtemè.

³³ Kè Mɔ̀yisii íte okpàati borè, keta dikpáa, kébántè ti Yiè nKuyie nkè itapie nè yemátárè kè dèe cómmú, bá fetaafe ténke í nniu.

³⁴ Kòo kpààti yà fetaafe nè yemátárè nè itapie dè dèemè, kòo too wete kékpenke wenwe nè o tumbè. ³⁵ Kòo baa n kpaá yetíri Isidayeeriibe bo yèmè kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mɔ̀yisii.

10

Fecofe tannímè Esibiti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke dò: Kote okpàati borè, mii kpénkúnne o to nè o tumbè kpeye ke bo dòò tidiiti be cuokè. ² Kàa ti nàké a bí nè a yaàbí n dòò dè Esibiti kobe nè n dòò tii diiti be cuokè. Kè di nyé n tùmè di Yiè nKuyie.

³ Mɔ̀yisii nè Anoo kè bèe kote okpàati borè kóo nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntinti Ebedeebe ti tū nkù tu, a yóo kékúnne òmmònni amàa ku ìkè, kè ti yóu kè tí yè ke kù fié iwũs? ⁴ Kàa yete ti bo yèmè, kù bo duònni fecofe nanke a tenkè. ⁵ Kè fèe dátinné ketenkè bá kè ténke bá nfeí, fè bo cááké yemátárè sùò ndè, kécááké detie ndemou kó tifaàti dikpáa. ⁶ Fè bo píe nha cǐtè nè a tumbè kpesi nè a nitibè kpesi. A cicebè nè a yaàribè bè mu nyí yà de kó kubotí nè bè bomè.

Mɔ̀yisii béi mmemme kéité okpàati cǐtè keyè. ⁷ Kòo kpàati tumbèe ò nàké ke dò: Oniti yiè nyóo yóu òmmònni ò bo nti buòmmè meyei? Yóu be kè bèe yè kéfié be Yiè nKuyie nyiwũs. A í wúo nhEsibiti kobe deumàà!

⁸ Kè bèe yúni Mɔ̀yisii nè Anoo okpàati borè kòo bè nàké ke dò: Katenè kéfié iwũs di Yiè nKuyie. Òmbe kəri? ⁹ Kè Mɔ̀yisii dò: Ti kəri timou ndi. Ibí nè bekótibè benitidaabè nè benitipòbè nè ti nàake nè ti pe nè ti bóó. Ti Yiè nKuyie mbanni ndi. ¹⁰ Kòo kpàati dò: Di yèmmè dò m bo di yóumu kè di kote dimou, di pobè nè di bíàà? M báa dè dòò! N yému ke dò ndi dó tì í wenni. ¹¹ Biti! M báa di yóu. Katenè díndi benitidaabè máa kéfié iwũs di Yiè nKuyie di do me nyè.

Kè bèe bè bèti okpàati cǐtè.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke dò: Youte a nòutè Esibiti ìnkè, kè fecofee katení kécááké yemátárè sùò ndè.

¹³ Kè Mɔ̀yisii youte kupàati Esibiti tenkè ìnkè, kè diyie yìenì kèè bíékè kó kuyaakù ntũ nke fuuti, kényiè nke fuuti kè dè nyóo wenté kè kù tóni fecofe dihei. ¹⁴ Kè fèe tanní Esibiti tenkè kénsū, kédátinné Esibiti tentáá mmumou mieke. Bè mu nyí yà fe kóo botí Esibiti, fe kóo botí me nyí kpaá bo buoté. ¹⁵ Kè fecofee dátinné ketenkè kemou, kè dèe bitoo, kè fèe cááké tidiiti nè yetebe yemátárè do sùò ndè. Timúti nè tifaàti dè ténke í nkpaá Esibiti tenkè kemou mieke.

¹⁶ Kòo kpààtì yú M̀oyiisi nè Anṵ ke d̀: N yeténè di Yiè nKuyie nku, ke di yeténè di móm̄m̄mbè. ¹⁷ Di w̄ete ké n c̄í n yei nkébántè di Yiè nKuyie nkè k̀u fũũ mm̄eyi ns̄immè miè.

¹⁸ Kè M̀oyiisii íté okpààti borè, kébántè ti Yiè nKuyie. ¹⁹ Kè k̀u duó nkè diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaak̀u fuute k̀túóté f̄ecofe k̀tanné tipènti kóo d̀améèrì, bá f̄emafè í nkpaá Esibiti temp̄ nkum̄u mièke. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nkpr̀nk̀unne okpààti to, kòo yete Isidayeeriè bo yè mè.

Dibiinǹ tanním̀ Esibiti

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀: Youte a ǹutè kè dibiinǹ tanní Esibiti tenkè kem̄u mièke k̀nc̄èè ke d̀o nhoǹti bo na ké di k̀áké.

²² Kè M̀oyiisii youte o ǹutè kè dibiinǹ dièr̀i tanní Esibiti tenkè kem̄u mièke k̀emm̄ake yewe yètààti. ²³ Òm̄u t̀enke í nwúó nhot̀u, òm̄u í nyìtè o k̀r̀i, kè kuwenniku né mbo Isidayeeriè kó dikar̀i. ²⁴ Kòo kpààtì yú M̀oyiisi kòo náké ke d̀: Di bo na k̀k̄ote dim̄u, di pobè nè di bí k̀fíé iwũṵ di Yiè nKuyie. Di wũṵ ì máà yó nkpaá diè. ²⁵ Kè M̀oyiisi d̀: F̄ṵṵ yóo ti duó nti yóo f̄íé ì wũṵ ti Yiè nKuyie nnè ti yóo k̀ p̄ ì k̀tuṵ. ²⁶ Ti yó nt̄mu ti wũṵ im̄u, f̄emafè í yó nkpaá, ì mièke nke, ti yóo t̀āātémè k̀fíé ti Yiè nKuyie. Ti me nyí yé ti yóo t̀āāté ì, ti yóo ke ntuṵke kè ì yà.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie nkpr̀nk̀unne okpààti to, kòo yete bè bo yè mè, ²⁸ k̀ébéi nke d̀: Íté m borè, k̀a w̄etení d̀i yìè a kumu. ²⁹ Kè M̀oyiisi d̀: A béi nti t̄nti, n t̀enke í w̄etiní a borè.

11

Kuyie nnákém̀ bèè tu Mpo bè yóo k̀m̀

¹ De m̀nni kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀: M bo yí k̀poté mes̄mme okpààti nè o k̀be kè bè di yóu kè dí yè, bè yóo di betimu kè dí yè. ² Náké bá wèè nitid̀u, bá wèè nitipòk̀u kòo m̄o o c̄p̄reit̄uṵ yēs̄ṵbo nè tim̄ati péit̄i k̄p̄eyè.

³ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Esibiti k̀beè d̀d̀ Isidayeeriè mes̄à. Okpààti t̄umbè nè beǹitibè bem̄u Esibiti tenkè mièke kè bè ndé M̀oyiisi.

⁴ Kè M̀oyiisii náké okpààti ke d̀: Ti Yiè nKuyie ntu k̀ bo tanní Esibiti keyènkè cuokè, ⁵ k̀kuṵ bèè tu Mpo bem̄u Esibiti tenkè mièke, k̀kuṵnè a kóo Po, wèè yóo da c̄utè tikp̀ti, k̀nt̄ k̀tuṵkenè kunitipodaak̀u k̀u te mun̄amm̀u ku kòo po nè iwũṵ idaaì im̄u ì tu iketi yì. ⁶ Yek̀udab̀uṵ mbo dátinné Esibiti tenkè kem̄u mièke, ye kóo botí mu nyí ànné, yè me nyí kpaá bo ànné. ⁷ Isidayeeriè kó dikar̀i náke bè báá keè tem̄tè oomè oǹti yoo f̄èṵf̄è. Kè di banté ti Yiè nKuyie nc̄anǹinkomè Esibiti k̀be nè Isidayeeriè. ⁸ De m̀nni a t̄umbè bo k̄tení k̀nínk̀u n ỳikè ke d̀: Yè, f̄ṵ nnè a k̀be. Kè n yè.

M̀oyiisi béi mem̄me k̀yènnè kem̄ieke diekè okpààti c̄f̄ètè.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi ke d̀: Kè n yí d̀d̀ tidiet̄i Esibiti tenkè, okpààti í yóo di yóu kè dí yè.

¹⁰ M̀oyiisi nè Anṵ bè do d̀d̀mu tidiet̄i péu okpààti ìkè, kè ti Yiè nKuyie nnè k̀pr̀nk̀unne okpààti to kòo yete bè bo yè mè.

12

Bè baámm̀ diyent̀banni

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀oyiisi nè Anṵ Esibiti tenkè mièke ke d̀: ² We nt̀nk̀u wèè yó ntú di borè dibenni kóo t̀nk̀u ketiwè. ³ Á náké Isidayeeriè, we nt̀nk̀u kó diyìè pínni bá t̄è c̄f̄ètè t̄è t̀āāté f̄epièf̄è. ⁴ Kè t̄ec̄f̄ètè matè k̄ñni ke í yóo na k̀c̄ááké te kó f̄epièf̄è k̀deè, t̄è yà t̄ec̄p̄reit̄uṵ kè bèè w̄enné k̀yà bè m̀amè ke bo na ké f̄è c̀ááké k̀deè. ⁵ De kó f̄epièf̄è yó ntú f̄è kpa f̄enfè kuyènk̀u k̀ntú f̄edaafè, k̀emm̄ake dibenni d̀im̄á. Dè ntú f̄epièf̄è yoo

tebuatè. ⁶ Dí nfè wèi ke dò yewe tepítè nè yènàà. De yiè ndi bá tèè cǐtè yóó kuòmè te kǎfe dihúrikèpànni mǎnni. ⁷ Kè bèe níétè meyií ndibòrì tipítì tidé nè dibòrì ìnkè. ⁸ Kè bèe pǔnné de kó imaa nkè ì càáké keyènkè nè pǐèbè bèè í kǎorenè mutie mùù muuti nè tikũnfǎàtì tiiti. ⁹ Ì bá nkpaá ke be nkè dí ì càáké, di me mbáá ì bènné, dí ì pǔnné imau, diyuu nè itààke nè tinauti. ¹⁰ Dí báá càáké késúsò ndèmarè. Kè dèè kpaá kè dè wenté dí dè cǎu. ¹¹ Dí nfè càá nke yi di naákũs nke níé di neùtì ke tǎ di pààti, ké nfè càá nke dǎ mecǎã. Diyentébanni ndi.

¹² De kó keyènkè m bo fité ketenkè kemau kékuo bèè tu Mpo Esibiti mieke nè iwũs idaayi iketi yi. Mǐ tu di Yiè nKuyie. ¹³ Di niéké mèè yií ndi bǎrè, mèe yó nte kè m pǐtè di cǐi kékuo Esibiti bèè tu Mpo ké di yóu.

¹⁴ Di yó mbaàmmu de kó diyie ke denniní n kpéi nsǎã, ikuó nyi n di duó nyi kè ì yó mbo.

Isidayeri yó mbaàmmè pǐè wèè í kǎorenè mutie mùù muuti pǐè de kó dibanni

¹⁵ Yewe yèyiekè mieke di bá nyo mpǐè wèè kǎorenè mutie mùù muuti pǐè, diyie ketiri yiè dí mù dènnè di cǐi, yewe yèyiekè yenye mieke. Kè wèè càáké pǐè wèè kǎorenè mutie mùù muuti pǐè bèe ò dènnè Isidayeribe cuokè. ¹⁶ De kóo tǎnkù yiè ketiri nè diyienni di ní tí nkébaá ndibanni, di báá pǐ mmutǎmmú mamù de kó yewe kè dè í tú di bo bénnémè mudìi.

¹⁷ Di yó mbaà nde kó dibanni ke denniní n di dènnè dii yiè ndi Esibiti tenkè. De kó ikuó yó mbomu sǎã kè di nyi dǎrì. ¹⁸ De kóo tǎnkù diyie tepítè nè dinaanni yiè kuyuoku kétuakèné sipísidé nè òmáà yiè kuyuoku, di bo ncáá mpǐèbè bèè í kǎorenè mutie mùù muuti bèmbè. ¹⁹ De kó yewe yèyiekè mieke mutie mùù ò nte kè pǐè múútì mù bá mbo di cǐi. De kó yewe mieke wèè bo càáké pǐè wèè kǎorenè mutie mùù muuti bèe ò dènnè Isidayeribe cuokè, bá kòò tu opǎò yoo Isidayeri. ²⁰ Bá kè di bo kèè bíékè di bá ncáá mpǐèbè bèè kǎorenè mutie mùù muuti de kó yewe.

²¹ Kè Mǎyisii yú Isidayeribe kó bekótìbè ké bè nàké ke dǎ: Kǎnnè kǎpǐmmú ipe yoo sibǎó bá tèè cǐtè, kǎfié diyentébanni. ²² Dí waá ìsǎpù kó tifaàtì kǎpǎtè meyií ndinaabuu mieke kénítè dibòrì tipítì tidé nè dibòrì ìnkè. Òmǎu báá yè ditowaà kè dè yàa wenténè. ²³ Di Yiè nKuyie ntatinímu keyènkè ke bo kuò Esibiti kǎbe, kè kù yà meyií ndibòrì kù báá yóu kòò kǎtiti ta di cǐi. ²⁴ Di yó ndǎrimu de kó ikuó sǎã nè di yaábíó. ²⁵ Kè di ta ketenkè di Yiè nKuyie nyè nkù yóó di duó nkè, dí ndǎri de kó ikuó. ²⁶ Kè di bí di beke ke tú, ònyi kuó nyi di dǎrimè? ²⁷ Dí dǎ: Ti dǎri diyentébanni kó ikuó nyi ke déúkũnko ti Yiè nKuyie nyètiri, kù do pǐtémè ti cǐi kékuo Esibiti kǎbe ké ti yóu.

De mǎnni kè Isidayeribe sǐnnǎó kénínkú, ²⁸ kǎitè kǎkũ mbe cǐi kédǎò Kuyie ndo nàké ti Mǎyisi nè Anǎ.

Kuyie nkùòmè Esibiti bèè tu Mpo

²⁹ Keyènkè cuokè kè ti Yiè nKuyie nkǎtení kékuo bèè tu Mpo Esibiti tenkè mieke, kékuo okpàtì kóo po, wèè do yóó ò cǎuté tikpàtì kǎntǎ kétuakèné kudaakù kùu bo dikpetintou ku kóo po nè iwũs idaaì iketi yi. ³⁰ Okpàtì nè o tũmbè nè o nìtibè kè bèe ente keyènkè kénkuò nhEsibiti yekúdabùò, ke yé tecǐtè matè do í sokémè tèè kou í ku. ³¹ Kòò kpààtì yú Mǎyisi nè Anǎ de kó keyènkè ké bè nàké ke dǎ: Díndi nè di kǎbe yènnè n kǎbe cuokè, kǎtenè kǎfié iwũs di Yiè nKuyie kéndǎnnè di béimmè. ³² Túóténè di wũs imau káyè kéndǎnnè di béimmè. Di bántè Kuyie nkè kù n dǎò mesàà.

³³ Kè Esibiti kǎbe ñkuò nke tú, ti yóó kú timau ndi, kǎmpéinko Isidayeribe ke tú: Yènnè mecǎã. ³⁴ Kè bèe túótè tipǐècootì tii í mùútì nè yebo kéditinne kǎtǎ.

³⁵ Kè bèe dǎò Mǎyisi bè nàké ti kǎmúóké Esibiti kǎbe yesǎbǎ nè timátì pǐtì kpèye nè tiyààtì. ³⁶ Kè ti Yiè nKuyie ndǎò Isidayeribe mesàà, kè Esibitii kǎbe mbè pǎã mbè màù dè. Mǎmmè kè Isidayeribe tǎ Esibiti kǎbe kpèrè káyènnè.

Isidayεεribε yè m̀̀ Esibiti

³⁷ K̀̀ Isidayεεribεε ité Dammusesi kékate Sukoti, bè do bo ntùake benitibè sikaupíkòusikuò (600000). Bè í nkàa mbenitipòbè nè ibí. ³⁸ K̀̀ s̀̀ntíke kabe mabè mbè neínè nè iwũõ péu nè ipe nè inàake. ³⁹ K̀̀ bèε pũnné p̀̀éèbè bèè í k̀̀arenè mutie mùu muuti, ké yé bè do bè bètimè Esibiti, k̀̀ bè nyeti mecãã, mbè í ntò tidiiti mati.

⁴⁰ Isidayεεribε do bo Esibiti ke d̀̀ yεbie sikòusinàà nè sipísitàãti (430) ndi, ⁴¹ k̀̀yè be naàm̀̀nti tũ ntũ mmèè botí titòbè. Bè do yè yεbie nsikòusinàà nè sipísitàãti kperi kó diyie sanni ndi. ⁴² De kó diyie kó keyènkè bè yó nkè baammu sãã ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri, k̀̀ bè deeté k̀̀è yènkè nke Esibiti tenkè.

Diyentébanni kó ikuó

⁴³ K̀̀ ti Yiè nKuyie nnáké M̀̀yiisi nè Anò ke d̀̀: Nte diyentébanni kó ikuó: Op̀̀d̀̀ m̀̀u báa di de kó mudii.

⁴⁴ K̀̀ kudaakù bo bè donté k̀̀, dí k̀̀ cãnté k̀̀ k̀̀u di de kó mudii.

⁴⁵ Op̀̀d̀̀ nè otãnti bè báa mù di.

⁴⁶ De kó imaa ndi yóó ì càáké kudieku mieke nke, di báa ì yènnè ditowaà, di me mbáa kéété dikáũ mari.

⁴⁷ Isidayεεribε bem̀̀u bèè yó mbaà nde kó dibanni.

⁴⁸ K̀̀o p̀̀d̀̀ m̀̀u d̀̀ k̀̀baá nde kó dibanni kédéúkunne mí ndi Yiè nKuyie nyètiri, wèe cãmmú o c̀̀t̀̀è benitidaabè bem̀̀u. Mem̀̀me ò bo namè ké ndi k̀̀kénè, k̀̀ò í cãnté ò báa di de kó mudii.

⁴⁹ De kó ikuó yó mbo díndi Isidayεεribε di k̀̀p̀̀í nke nè bep̀̀d̀̀bè bèè bo di cuokè.

⁵⁰ K̀̀ Isidayεεribεε d̀̀d̀ M̀̀yiisi nè Anò bè nàké ti weti weti. ⁵¹ De kó diyie ndi ti Yiè nKuyie mbè dènnemè, ké bè tũnne be naú be naú, bè dò nkéndommè.

13*Kuyie nyèmmè bèε cãnné bèè tu Mpo ku k̀̀p̀̀í*

¹ K̀̀ ti Yiè nKuyie nnáké M̀̀yiisi ke d̀̀: ² Dí nni nduò mbèè tu Mpo nè iwũõ ketiyi, dè tu n kperε nde.

³ K̀̀ M̀̀yisii náké benitibè ke d̀̀: Dí ndenniní diyie dii nk̀̀p̀̀í, di yè di Esibiti. Di do k̀̀ tu tidaati nti, k̀̀ ti Yiè nKuyie ndi dènnení nè ku kó muwèrimú. K̀̀ di baà nde kó dibanni di bá nyo mp̀̀éèbè bèè k̀̀arenè mutie mùu muuti. ⁴ Di yèmu nyie nhEsibiti mudidèi kóo tãnkù. ⁵ K̀̀ ti Yiè nKuyie nti tanné k̀̀ do yè nkù yóó duó nkèè tenkè ti yembè, menaamiè nnè mecekùò ndè pũñ ndè, Kannahã botí kabe borè, Itiibe nè Am̀̀riibe nè Efiibe nè Sebusiibe. Dí mbaà nde kó dibanni bá dii benni de kóo tãnkù Kuyie nk̀̀p̀̀í. ⁶ Yewe yèyiekè mieke di ncáa mp̀̀éèbè bèè í k̀̀arenè mutie mùu muuti diyienni yie k̀̀baá ndiyentébanni. ⁷ De kó yewe yèyiekè mieke di bá ncáa p̀̀éèbè bèè k̀̀arenè mutie mùu muuti, de kóo p̀̀éè me mbá mbo di c̀̀í mieke, de kó mutie me mbá mbo dihei dim̀̀u. ⁸ De kó diyie di nnáa ndi bí ke tú: Ti baà nde kó dibanni ti Yiè nKuyie nti d̀̀d̀ dè k̀̀p̀̀í nke ti yeti dii m̀̀nni Esibiti. ⁹ De kó dibanni yó ñdò ndibenkèri ndi di k̀̀p̀̀í, k̀̀ dí di d̀̀d̀ mecannimè ké mmè ù di ǹ̀u ke mè ñrí di t̃i, k̀̀ mè di denniní di Yiè nKuyie nkó ikuó k̀̀u di dènne Esibiti nè ku wèrimú. ¹⁰ Bá dii benni di ní d̀̀d̀ de kó ikuó de kó dim̀̀nni.

¹¹ K̀̀ ti Yiè nKuyie nti tanné Kannahã tenkè k̀̀ do yè nkù yóó duó nkè ti yembè nè tinti.

¹² Tí nkù duò mbèè tu Mpo nè iwũõ daaì ketiyi, kuù dè te. ¹³ Disãmmarímbii didaarì ketiri di ní di cèete nè dipebii. Kàa me nyí yóó di cèete, a pité di f̀̀nii kékuò, ke ní k̀̀ donténè bèè tu Mpo. ¹⁴ K̀̀ ti bí ti beke ke tú de kó medò̀̀rimè tu ba? Ti d̀̀: Kuyie nti dènne dii yie ndi Esibiti nè ku wèrimú ti do tú dè tidaati. ¹⁵ Okpàd̀̀ti weè do k̀̀p̀̀nkunne o to k̀̀yete ti bo yèmmè k̀̀ ti Yiè nKuyie nkuò Esibiti kabe bèè tu Mpo nè iwũõ ketiyi. Deè k̀̀p̀̀í nte k̀̀ ti k̀̀ duò

nyiwũs ketiyi ke ãã kù donténè bèè tu Mpo. ¹⁶ De kó ikuó yó ntú dibenkèrì ndi di kpéí, kè di ì dòò mecannimè kéũ di nou ke ì ìrì dí tĩ nkè ì ndi denniní ti Yiè nKuyie ndi dennemè Esibiti nè ku kó muwèrímú.

Kuyie nduómmè kè ku kabee kónté tipènti kóo dàmmèrì

¹⁷ Okpààti yóu diì mǎnni Isidayeeribe kè bèe yè, kè Kuyie nyí nyóu kè bèe yè Fidisitèèbe tenkè kó kuce kùu tǎké, bè yàà bo yote mudoò kéwète Esibiti. ¹⁸ Kè kùu duó nkè bèe kónté dikpàà kéwetinné tipènti kóo dàmmèrì. Isidayeeribe do yeti Esibiti tenkè ke tũ mbe naú be naú nyi, bè dò nkéndommè. ¹⁹ Kè Mǎyisii túóté Sosefu kũò ke yé ò do duómmè kè Isidayeeribi bíi yú Kuyie nyètìrì, kòò dǎ: Kuyie nyóó di dennemu die, kè di yeti dí ntò n kũò.

²⁰ Kè bèe íté Sukoti kékari Etammu dikpàà nùu. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbè ni, ke níí ndò ndiwetirì kuyie mmǎnni, kéndò ndihǎǎtĩnni keyènkè. Kè bèe na kénkérì keyènkè nè kuyie. ²² De kó diwetirì do ãã í nyité be ìkè kuyie mmǎnni, keyènkè dihǎǎtĩnni me mbáá íté.

14

Esibiti kóo kpààti tũnnemè Isidayeeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyisii ke dǎ: ² Náké Isidayeeribe kè dí kónté kébáté Pi-Aidoti, Mikidodi nè dàmmèrì de cuokè. Di yóó de mbáté, kénco Baari-Sefǎǎ, kéntókénè dàmmèrì. ³ Okpààti yèmmè yó ndò ndi fetimu dikpàà cuokè. ⁴ Kè n kpénkũnne o to, kòò di tũnne kè nh ò kùu nè o ãǎpǎmbè kédéúkũnne n yètìrì, kè Esibiti kabee banté mũ tumè di Yiè nKuyie. Memme kè Isidayeeribe dǎ Kuyie mbéi ntì.

⁵ Kè benitibèe náké okpààti ke dǎ: Isidayeeribe cokému, kòò yèmmèe ceete, wenwe nè o tũmbè, kè bè dǎ: Ti dǎò ba ke yóu kè bè yè, ke yóu mutómmú. ⁶ Kòò kpààti tũnte o kpàrisǎnté kébáátí nè o ãǎpǎmbè, ⁷ kétúóté Esibiti kó sikpàrisèĩ simou sii kpeñni kè si mbo sikou sikuò (600), bá tèe kpàrisǎnté nè te deèbè. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nkpénkũnne o to, kòò bè tũnne. Isidayeeribe do í yè disàrì. ⁹ Okpààti nè o ãǎpǎmbè nè sikpàrisèĩ nè si deèbè kè bèe bè tũnne ké bè ninte Pi-Aidoti také kè bè co Baadi-Sefǎǎ, kéntókénè dàmmèrì.

¹⁰ Kè Isidayeeribe wénté ké bè yà, ke sǎ nhokpààti autóo, kè kufǎwaá mbè auté kè bè nkuò nke yu ti Yiè nKuyie, ¹¹ kénáké Mǎyisii ke dǎ: Ifǎti í bo Esibitǎ? Dè dòmmè kǎa ti denneni Esibiti kè ti bo kú dikpàà mieke. ¹² Ti sòò da nákému ti kraá bo diì mǎnni Esibiti ke dǎ: A ti yóu ti bo mpĩmmè Esibiti kó mutómmú, dè tǎũnè ti bo kúmè dikpàà diì mmieke. ¹³ Kè Mǎyisii dǎ: Di bá nyǐkũ, yĩnè só káyà Kuyie nyóó di deeténèmè Esibiti kabè di me nwúó mbè, di ténke í yóó bè yà diyie marì bitì! ¹⁴ Ndòmne béu! Ti Yiè nKuyie nkuò yóó kra ndi kpéí.

Kuyie nkeutémè kuce dàmmèrì mieke

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyisii ke dǎ: Dè yĩme kǎa n yu? Náké Isidayeeribe kè bèe kété. ¹⁶ Youte a pààti dàmmèrì ìnkè kè menie nkéété, kè bèe na dekperè késénté. ¹⁷ N yóó kpénkũnnemu Esibiti kabè to, kè bè di tũnne, kè n kuò okpààti nè o ãǎpǎmbè nè o naasèĩ nè si deèbè kédéúkũnne n yètìrì. ¹⁸ M bo kuò mèè botí okpààti nè o ãǎpǎmbè nè o kpàrisèĩ nè si deèbè bo nte kè Esibiti kabee banté mũ tumè di Yiè nKuyie.

¹⁹ Kuyie ntǎnni diì ni Isidayeeribe kè diì íté be ìkè ketũnne be fǎnkúò. Kè diwetirì diì ni be ìkè kè diì íté kètũnne bè fǎnkúò, ²⁰ késoté Esibiti kabè nè Isidayeeribe be cuokè, kéntú dibìnni Esibiti kabè bíékè, ke tú kuwenniku Isidayeeribe bíékè. Bè í ntǎónnè betǎbè keyènkè kemou.

²¹ Kè Mǎyisii youte o nòutè dàmmèrì ìnkè, kè ti Yiè nKuyie nduónni diyie yèni kèè bíékè kó kuyaakù, kè kù nyié nke fuuti, kékéété menie. ²² Kè mèe kpénné tipítì tìdé kéndò nyiduotí, kè Isidayeeribe na dekperè késénté bá be naàcèi í mbúúté. ²³ Kè Esibiti kabee bè tũnne nè okpààti nè o kpàrisèĩ nè si deèbè, kéta dàmmèrì cuokè. ²⁴ Kukũwentóo mǎnni

kè ti Yiè nKuyie nwéntení dihããtĩnni nè diwetirì mièke káyà Esibiti kàbe kó fẽhããpònnafe, kè bè bònté dikònkòdnni. ²⁵ Kè be kpàrisẽĩ cakè kè bèe yĩkè mucèmmu, ke dò: Tí cokénè, be Yiè nKuyie nkuù bè kòmmú ke ti kpànnè.

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Youte a nòutè dàmèèrì ìnkè kè menie nwète kédátinné Esibiti kàbe nè be kpàrisẽĩ nè si dèèbè.

²⁷ Kè Mòyiisii youte o nòutè dàmèèrì ìnkè kukũnwentóo mònni kè menie nwètení mè do dòmmè, kè Esibiti kàbe mè yà kèncokù kè ti Yiè nKuyie nduó nkè mèe bè pònténè. ²⁸ Kè menie dátinné sikpàrisẽĩ nè si dèèbè nè okpààti ããpòmbè bèè tũ nyIsidayeeribe, bá òmòu í nyenté bá omáà. ²⁹ Menie ndo kpèíné kéndò nyiduo tí nyi, kubakù yóu nè kucàнку, kè Isidayeeribe na dekperè késénté.

³⁰ De yiè ndi ti Yiè nKuyie ndeténèmè Isidayeeribe Esibiti kàbe kè Isidayeeribe yà Esibiti kàbe kumè dàmèèrì nùù, ³¹ káyà ti Yiè nKuyie nkpeínimè ke kùò Esibiti kàbe kè kù yòte, káyie nku kpèti nè ku kóo tònti Mòyiisi kpèti.

15

Mòyiisi kó feyènfè

¹ Mòyiisi nè Isidayeeribe kè bèe dentè feyènfè fie nkésàntenè ti Yiè nKuyie nke dò:
M bo ndiè nke sãntí ti Yiè nKuyie,
kù benkemè ku wèrímú deumè,
ke diu ntesàntè nè te dèètì
kè dè pònté dàmèèrì mièke.

² Ti Yiè nKuyie nkuù tu n wèrímú
n yó ndiè nke ku nsãntí,
kuù n deeté, kuù n te,
n yó nku ndonti, n cice do ku ntũ,
n yó ndéúkunko kuù yètìrì.

³ Ti Yiè nKuyie ntú okpàrì nwe,
ke sànnè o yètìrì.

⁴ Kuù diu nhokpààti kpàrisẽĩ nè o ããpòmbè dàmèèrì mièke
kuù duó nkè iwẽĩ yembè pònté tipènti kóo dàmèèrì mièke.

⁵ Kè dàmèèrì fũũ kó menie mbè dátinné,
kè bè diu ke cùtóo ditàri kōme.

⁶ Ti Yiè nKuyie nha kpeínimu,
Ti Yiè nKuyie nfóò kèkí a dootitòbè.

⁷ A kó tikpeti tii te kàa na a dootitòbè,
kàa mièke kó muhãã mbè còuté timúkpeti kōme.

⁸ Kuyie fóò wei kè menie nkpeíné
kè yènéfĩnfìrè naá nyiduo tí,
ke còmmú ke ténke í pũũ.

⁹ Ti dootitòbè do náámmu ke tú:
Ti bo bè tũnne kè bè nìnte,
kèfèke be kperè, kèdi kènsànnè.
Ti bo kpatè ti se kè bè kùò bẽmòu.

¹⁰ Kuyie nkàa wei kè dàmèèrì bè dátinné,
kè bè diu ke cùtóo dibierimínni kōme
menékperimè cuokè.

11 We mbo ke da dònne fí nti Yiè nKuyie?

Ke dò mpáíí, ke kra meyei nke kpeñni,
ke dɔɔri tidiɛti kè bè ò dé.

Fɔ́ɔ nɔ nke dɔɔri tidiɛti.

12 Kuyie nfɔ́ɔ yòute a nùtè mèmáà
kè ketenkè bè maánko.

13 Nè a kó mesàà nke niité a nìtibè
a donté bè nè a wērímú,
ke bè kòrinè a tenkè sààkè.

14 Kè benìtibè tì kèè kè bè kònti au,
kè Fidisitɛɛbe kɔmbùòti duò.

15 Kè Edɔmmu kó bekrààtibè yīkù,
kè kufɔwaá mpī Mɔabu kó bekrààtibè,
kè Kannahãã kabe kònti yārike.

16 Kufɔwaá ndiekù nè kukɔmbòdorí kè dè bè auté.

A nùtè kpeñnimu tɛ tɛ kè dè bè kpei,

ke bè dò nkáré,
ke kèmmúnè a nìtibè bo pɛɛtémè,
a nìtibè a donté bè.

17 Kàa bè kòrinè a tārì ñnkè,

ke bo bè kànnɛ a ã dè.

Ti Yiè nKuyie nfɔ́ɔ tũntɛ dikarì a yó mborè,
nè a nùtè nte a maámè a cīɛtè.

18 Ti Yiè nKuyie nfɔ́ɔ yó ntú okpààti sãã.

19 Okpààti sɛí nè o kparìsɛí nè si dèèbè dè diu diu mɔnni menie, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè
dèe pɔnté, kè Isidayɛribɛ biɛ sénté bá be naàcèi í bùúté.

20 Kè Midiyammu, Anɔ tãũ Kuyie mpããnaànti náãntò túóté dibarì kè Isidayɛribɛ kó
benitipòbè bemouu ò tũnnɛ, kòo mbie nkè bè au.

21 Kòò diè nke tú:

Nsãntínè ti Yiè nKuyie

kù benkemè ku wērímú deumè,

ke duó nkè tesãntè diu nè tɛ dèètì

kè dè pɔnté dàméèrì mieke.

ISIDAYEERIBE DO KÉRÍME DIKPÁÀ TEDŌNTE MIEKE

Isidayɛribɛ yàmè menétiime

22 Kè Mɔyisii bè í ntipèntì kóo dàméèrì kè bèe kété kénwetí dikpáà dierì Suudi, kèmmòke
yewe yètàãti bá bè í pètè menie, 23 kétuòke Maara kényà menie mbè í nna ke mè yà, ke yé mè
tiimè. Me tiiku kpéi nte kè bè mè tu Maara. 24 Kè benìtibè ñkpannè Mɔyisii ke tú: Ti yóó yà
ba? 25 Kè Mɔyisii kuónnè ti Yiè nKuyie, kè kùu ò benke kudú makù, kòo kù mèú nkè mèe
narike.

Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nyikuó kébenke bè yó ndɔarimè. Dènde Kuyie mbè yàákémè,
26 kè bè nàké ke dò: Kè di kèmmú mí ndi Yiè nKuyie n kpeti, ke dɔɔri n dómè, ke kèmmú n di
náá nti, ke dɔɔri n kuó yèmmè, m báá di bɔnté mumɔmmú m bɔnté mù Esibiti kabe. Mí tu
di Yiè nKuyie nkùu di miékunko.

27 Kè bèe tuòke dibòrì marì bè tu di Edimmu kè sibií dè bo tepítè nè sidésì nè depuonne
sipìsìyiekè kè bèe dè bàtè kéntókénè menie.

16

Kuyie mbè duómme mánnì nè yepèpèrè

¹ Kè Isidayeeribee íté bemou Edimmu kētuake Sinni kó dikpàà, Edimmu nè Sinaii de cuokè, otànkù dériwè diyìè tepíítè nè dinummuri nè bè yèmè Esibiti. ² Kè Isidayeeribee ñkpannè Mòyiisi nè Anoo ke tú: ³ Dè yíme kè ti Yiè nKuyie nyí ti kùo Esibiti tenkè, ti do ò nkari dè kè simankũmboó ñkú kè ti yo nke sannè? Kè di ti tóni die ndikpàà dii mmieke kè ti bo kú timou nè dikònni?

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: M bo cũũnko keĩnkè kó mudii, bá wè ò ní yè kékou ò yóo na kédimè de kó diyìè. Memme n yóo di yáákémè káyà kè di yie n náantì. ⁵ Diyìè kuónni yìè, di ní yóo bénné kè dè mmànnè di òó bénné memme kuce mèdeémè.

⁶ Mòyiisi nè Anoo kè bèe náké Isidayeeribee ke dò: Kuyuoku kuù ndi bo banté ti Yiè nKuyie nkuù di dènnenímè Esibiti tenkè. ⁷ Nanke dikũnweñni káyà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti, kù kèèmu di kù kpànnèmè. Ti tú òmbè kè di ti kpànnè? ⁸ Kè Mòyiisi dò: Kuyuoku kuù nti Yiè nKuyie nyóo di duómmu imaa nkè di cááké, nanke dikũnweñni kè kù di duó mmudii kè di di kénsànnè. Kù kèèmu di kù kpànnèmè. Ti tú òmbè kè di ti kpànnè? Di kpànnè Kuyie nku.

⁹ Kè Mòyiisii náké Anoo ke dò: Náké Isidayeeribee bemou kè bèe tóónni Kuyie mborè, kù kèèmu bè kù kpànnèmè.

¹⁰ Kè Anoo nkpaá náánnè Isidayeeribee, kè bèe wēēte dikpàà bíkè káyà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti diwetiri mieke. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ¹² Náké Isidayeeribee ke tú: Di ní bo cááké imaa nkuyuoku, dikũnweñni kédi mudii kénsànnè, kébanté mfi tumè di Yiè nKuyie.

¹³ Kuyuoku mōnni kè yepèpérèe yènni kèpíe mbe kari. Dikũnweñni kè bèe yà dè màntèmè ke bè fité. ¹⁴ Timaantì yòte dii mōnni kè demarè nkpaá nōnké ketenkè ke dō mmēdibii nke dō mmupāā. ¹⁵ Kè Isidayeeribee dè yà kénwúo nke békú betabè ke tú: Bá nni mmu? Kè Mòyiisii bè náké ke dò: Kuyie ndi duó mmù dii mmu. ¹⁶ Nte ti Yiè nKuyie nyē ndè ndōmmè: Bá wè ò ní kóu benitibè màmè o cīētè. Demómbire demāà onitì.

¹⁷ Kè Isidayeeribee kóu, kè bèmabè kperere nsũ kè betabè kperere kēñni. ¹⁸ Kè bèe berínè demómbire, kè wèè do kóu péu o kperere í mpēēté demómbire, wèè do kóu sám̀pó o kperere í ndónté demómbire. Bá wè kè dè nhò sannè ò bo dimè.

Ti Yiè nKuyie nyē mbè ñwaà mmánni mēè botí nè yèè we

¹⁹ Kè Mòyiisii bè náké ke dò: Omou báa súo mmudii nanke dikũnweñni kpéi.

²⁰ Kè bèmabèe yete késúo nkè yebiè dè ta, kè dèe ānné kunóú. Kè Mòyiisi miekeke bè peike. ²¹ Kè bè ní pike kóu bè dò nkédi kè dè mmamè, kè diyìè tōnkè dèe yenté.

²² Diyìè kuónni yìè kè bèe kóu demómbire mèdeémè démè onitì. Kè bekótibèe kote kénáké Mòyiisi. ²³ Kè Mòyiisi dò: Kuyie nyē ndí ndōori memme. Nanke tú teom̀pùtè nte, diyìè sàari Kuyie ntāāté di. Ciennè di dó kécie ndè, kébénné di dó kébénné dè. Kè di di kè dèe súo ndí dè ññné kémbaà nanke dikũnweñni.

²⁴ Kè bèe súo nnanke kpéi, kéndōnnè Mòyiisi bè nákéémè. Kè dèe wenté dè í nhānné kunóú, yebiè me nyí ndè ta. ²⁵ Kè Mòyiisi dò: Dinè teom̀pùtè nte yíe, Kuyie nkó diyìè. Kè di yè di í yóo pété. ²⁶ Di ní yóo kóu yewe yèkuò ndi. Diyíènni yìè mù í yó mbo. Teom̀pùtè nte.

²⁷ Kè bèmabè ncīéké káyè diyìè yíènni yìè ke bo kóu kémónté. ²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbeké Mòyiisi ke dò: Di yóo yie nhōmmānni, n di náké tì nè n kuó? ²⁹ N di duómmè teom̀pùtè, dèè te kè nh òó di duó mmudii diyìè kuónni yìè kuce mèdeémè. Teom̀pùtè yìè bá wè ò ní nkari o cīētè ò báa yè.

³⁰ Memme kè Isidayeeribee nhompu diyìè yíènni.

³¹ Kè Isidayeeribee yú de kó mudii ke dò: Mānni. Mù do dōnnè mēdibii mme, ke wēeti ke dōnnè mucekayuo.

³² Kè Mɔ̀yiisi dɔ̀: Nte ti Yiè nKuyie ntu mù: Bennénè mánni demómbire mèmáà kòo mbo kè di yaábí ní ò yà kébanté mí nKuyie n di dènnè Esibiti kè ndi duò mmùù dii dikpàà mièke.

³³ Kè Mɔ̀yiisii náké Anɔ̀ ke dɔ̀: Benné mánni demómbire mèmáà kéuté diconkuri kéínné ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu mièke kè di bí nhò yàù.

³⁴ Kè Anɔ̀ yie nti Yiè nKuyie nnáké tì Mɔ̀yiisi kéánné mánni diconkuri kéínné metaummè tɔu mièke ikuó nenti ìkè.

³⁵ Isidayeeribe do yo mmánni nwe ke dɔ̀ yebie nsipísìnàà. Bè do yo mmánni nwe ke yà tuɔkenè Kannahãã.

³⁶ (Bè do bennénè dèè mómbire mánni ke ínné dè do mànné dítìrì mènàà ndi.)

17

Isidayeeribe màhitémè menie

(Wénté Mukétimù 20:2-13)

¹ Kè Isidayeeribe yie nti Yiè nKuyie mbè náké tì, kéité Sinni kó dikpàà, kénkérì kébáté Defidimmu, bè í mpèté menie nke yà. ² Kè benitibèe íi ndikpànni nè Mɔ̀yiisi, kéntú: Tí duónnè menie nkè tí yà. Kè Mɔ̀yiisi dɔ̀: Dè dòmme kè di n kpannè? Dè dòmme kè di yáú ti Yiè nKuyie?

³ Kè sinéyẽ auté benitibè kè bè ò kpannè ke tú: A ti dènnení Esibiti kè sinéyẽi siì bo ti kuò tínti nè ti bí nè ti wũsà?

⁴ Kè Mɔ̀yiisi kuónnè ti Yiè nKuyie nke dɔ̀: N yóó dɔ̀ ba benitibèe bie? Dè kpaá sámprò nwe kè bè m búótí yetárè kékuo. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi ke dɔ̀: Deite Isidayeeribe kó bekótibèe mabè, kétúóté a pààti a do poténè kù kukó nkéniitè de ìkè. ⁶ N yó mbomu ditàri Odebu kó dipèrì borè, kàa di poté, kè menie nyènní kè benitibèe yà.

Kè Mɔ̀yiisii dɔ̀ Kuyie nhò náké tì Isidayeeribe kó bekótibèe ìkè.

⁷ Kè bèe yú de kó dibòrì ke dɔ̀: Masa nè Mediba, dèè tu Dikpànni nè meyáàmè. Bè do de nyíinnè dikpànni Mɔ̀yiisi, kéyááké ti Yiè nKuyie, kémbékú bemáà ke tú: Kuyie nti bonàa kè kù í ti bonè?

Isidayeeribe namè Amadesiibe

⁸ Kè Amadesiibe dinté Isidayeeribe mudoò Defidimmu. ⁹ Kè Mɔ̀yiisi náké Sosuwee ke dɔ̀: Tãáté benitibèe kékote kékpannè Amadesiibe. N naa yó mbo ditàri ìnkè nke, ke tɔ Kuyie mpàati.

¹⁰ Kè Sosuwee dɔ̀ Mɔ̀yiisi ò náké tì, kékote kénkpannè Amadesiibe, Mɔ̀yiisi nè Anɔ̀ nè Uuri kè bè bo ditàri ìnkè. ¹¹ Kè Mɔ̀yiisi yùo o bakù Isidayeeribe ñnɔ̀, kè kù cǎnnè Amadesiibe ñnɔ̀. ¹² Kè Mɔ̀yiisi baà nhɔu, Anɔ̀ nè Uuri kè bèe waá nditàri, kòo kari, kè yiè nni mpĩ nho bakù youú, kòo tɔ̀ pĩ nkucànkù. Kòo baà nni nyuo kè diyie yàa tannè. ¹³ Kè Sosuwee na Amadesiibe, kè bè kùo.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi ke dɔ̀: Wãri de kó tináànì dipátiri mièke kè dí nti yé. N yóó kuamu Amadesiibe pái pái, bá òmòu ténke bá ndenniní be kpéi ketenkè ìnkè.

¹⁵ Kè Mɔ̀yiisii maá diwũtònni ké di yu ke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie ntú n kó mecannimè. ¹⁶ Kè béi nke dɔ̀: Amadesiibe mè ndáátimè ke kpannè ti Yiè nKuyie, kuù yó mbè kpannè sáà.

18

Mɔ̀yiisi còkù Setidoo ò siékémè

¹ Kè Setidoo Mandiyãabe kuó niùtì, Mɔ̀yiisi còkùu keè ti Yiè nKuyie ndòò dè Mɔ̀yiisi nè Isidayeeribe, kékeè kù bè dènnemè Esibiti, ² kétúóté Mɔ̀yiisi pokù Sefodaa ò do duó nkè wèe kònko, wenwe nè o bí idé. ³ Deketirè yètìrì do tú Kedisammu (dèè tu Mbo-Kupòðkù). ⁴ Kòo

sámpròu kperi tú Kù-Nteennè (Nè bè kó tináànì Ediesee). Kòò dò: Kuyie n cice do tũ nkù, kuù n teennè, kè n yenténè okpààti siè.

⁵ Kè Setidoo Mòyiisi còkùu túóté Mòyiisi pokù nè o bí idé, kékote Mòyiisi borè, ke sò mbè báté Kuyie ntàri také. ⁶ Kòò náké Mòyiisi ke dò: Mí nSetidoo a còkù, mĩ təní a pokù nè a bí idé, ke kàtenèní a borè. ⁷ Kè Mòyiisi ò co, kòò ərí, kè bèe beke betəbè kənnaatí, kéta Mòyiisi tou. ⁸ Kòò náké ò còkù ti Yiè nKuyie ndòòmè Esibiti kóo kpààti nè o kəbe, Isidayeeribe kpéi nnè bè màánè mèè áarimè, kè ti Yiè nKuyie mbè deeté. ⁹ Kè dèe narike Setidoo ti Yiè nKuyie ndòòmè mesàà nyIsidayeeribe, ke bè deeténè Esibiti kəbe. Kòò dò: ¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu, kunku kùu di deeténè okpààti nè Esibiti kəbe be nou mieke. ¹¹ M bantému di mmənni ti Yiè nKuyie pēētémè yebəkè, kù benkemè ku wērímú Esibiti kəbe fēũnko di mənni Isidayeeribe.

¹² Kè Setidoo Mòyiisi còkùu kuə Kuyie nfeðfè kətuo nké kù kùo fetefè kébénne. Anə nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèe ò wənnénè, kè bèe di Kuyie nyikè.

Mòyiisi tǎnkémè bəmabè kè bè mbekù

¹³ Kè dèe wenté kè Mòyiisii kari kémbekùnè benitibè dikūnweñni nè kuyuokoo, kè bè còmú o iikè. ¹⁴ Kòò còkùu yà dèe dòəri kóò beke ke dò: A dəəri ba? Dè yĩme kàa kàri amáa kè benitibè da murí, dikūnweñni nè kuyuokoo. ¹⁵ Kè Mòyiisi dò: Bè kàtení m borè ke dó kékeè Kuyie mbo bè náké ti nti. ¹⁶ Kè bè məkè timatì bè ɔɔ kàtení m borè nde, kè n ti mbè tũntə, ké bè náké Kuyie nkuó nè ku tié. ¹⁷ Kòò còkù dò: A dəəri dè í wenni. ¹⁸ A bo ɔu, kè benitibè múnkəe ɔu kényĩkə. De kó mutəmmú da deunəmu, a báa na ké mù pĩ nhamáa. ¹⁹ Yie n yóo da duó nyì tié nkè Kuyie nda teennè. Fòò yó ntəu benitibè kpəti tìi yóu ke kərìnè Kuyie mborè. ²⁰ Náké be Kuyie nkuó nè ku tié, ké bè benke kuce bè dò nkéntũ nkù. ²¹ Tǎáté benitibè móməmbə, bèe dé Kuyie nke náa ntimómənti, bèe í dó ticuuti kó mudii, kè bè mbaké yetfirè. Yie mbenitibè tekəupítè (1000), otəu tekəutè (100), otəu sipísìnùmmù, otəu tepítè. ²² Bèe yó mbekùnè benitibè. Kè tii deu bèe ti nda náké, kè tii kəñni bèe ti beké bemáa. Yaate a təu kè bèe di nda toténè. ²³ Kàa dòò məmme ke tũ nKuyie nda náké ti a báa ɔu. Benitibè ní bo nkūnti kè diwèi bè bo.

²⁴ Kè Mòyiisii yie nho còkù ò náké ti, ké ti dòò timəu. ²⁵ Məmme ò tǎnkémè Isidayeeribe mieke benitibè móməmbə, kè bè mbaké benitibè. Yiè ntekəupítè (1000), otəu tekəutè (100), otəu sipísìnùmmù, otəu tepítè. ²⁶ Kè be mbekùnè benitibè sǎa ke kərìnèní Mòyiisi borè tii deu, ke bekù tii kəñni bemáa.

²⁷ Kòò còkùu ò cau nkékò nho cie.

KUYIE NDÒÓMMÈ METAUMMÈ NÈ ISIDAYEERIBÈ

19

Kuyie nyemmè kù bo taunnè Isidayeeribe

¹⁻² Kè Isidayeeribe ité Defidimmu, kətuoke Sinaii tǎri kpáa, otǎnkù tǎánwè kó diyie diketiri do ndi nè bè yèmè Esibiti, kè bèe báté ditǎri také. ³ Kè Mòyiisii deke ditǎri ñkè, ke bo yà ti Yiè nKuyie.

Kè kùu ò yu ditǎri ñkè ke dò: Á náké Sakəbu kəbe, Isidayeeribe ke dò: ⁴ Di yàmú n dòò dè Esibiti kəbe, ke di tə fetúúfè təu mèè botí fe bí, ke kàtenèní die. ⁵ Kè di yie n kpəti, ke pĩ n kó metaummè, di bo ntú n kəbe ibotí iməu mieke. Mĩ te ketenkè keməu. ⁶ Di botí bo ntú mí nKuyie n kuó nùbè, kubotí n cǎnnè kù, kè kù pĩ n təmmú.

⁷ Kè Mòyiisii cúténí kényú Isidayeeribe kó bekótibè ké bè náké ti Yiè nKuyie nhò náké ti timəu. ⁸ Kè benitibèe yie mbeməu ke dò: Ti yóo dəəmu ti Yiè nKuyie mbéi nti. Kè Mòyiisii kpénté ké ti náké ti Yiè nKuyie. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M bo kàtení kəmbo diwetiri mieke ke da náánnè, kè bèe yo n tammè, kényié nha kpəti sǎa.

Kè Mɔ̀yisii yíe ké kù nàké benitibè ò nàké ti.

Kuyie nkàtenímè Sinaii tārì

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yisii ke dò: Náké benitibè kè bèe dɔ̀ò bemáà mewénkùmè kó ikuó yíe nnanke kéhóú be yaàti. ¹¹ Kè dí nni mbaa diyie tǎánni yiè, n cutoomu Sinaii tārì ñnkè, kè benitibè bemou bo n ya. ¹² Á níété kumànkú, kéfii nditāri ké bè nàké ke dò: Òmòu báa deke ditāri yoo wèe di kàáké, kè wèe di kàáké bèe ò kù. ¹³ Kè feǎ̀fè nfe yoo onitì, di báa dè kàáké, di dè bùótí yetārè yoo di dè tǎá ipie. Di báa yóu kè dè nfòu. Di bo keè dii mǎnni ditāteheù, bèe dò nkédekení ditāri de mǎnni ndi bè deètínimè.

¹⁴ Kè Mɔ̀yisii cúténí kénáké benitibè kè bèe dɔ̀ò bemáà mewénkùmè kó ikuó, kéhóú be yaàti. ¹⁵ Kòo bè nàké ke dò: Dí mbaati yewe yetāati miéke, òmòu báa duónè onitipòkù.

¹⁶ Diyie tǎánni yiè dikūnweñni sèi, kè fetaafè mpéú, ke míi nkè kuyukú fī nditāri ñnkè kè ditāteheù kuò mmediè nkè Isidayeeri be bemou kǎnti au sicéí. ¹⁷ Kè Mɔ̀yisii bè dènne kè bè bo kote káyà Kuyie nkè bèe tuakoo kéncomú ditāri pēri.

¹⁸ Kè Sinaii tārì fī nkuyukú, ti Yiè nKuyie nkuù do cúténí muháá mmiéke, kè de kó kuyukú ñyiè ke dò nfepepūnnétofe kòku, kè ditāri dimou sǎnti. ¹⁹ Kè ditāteheù tammè dòke kpénkú, kè Mɔ̀yisii nnàánnè Kuyie nkè kù ò ténniko ke péú metammè.

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie ncúténí Sinaii tārì kényú Mɔ̀yisii kòo deko. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Cúte kénáké benitibè kè bèe báa cokéní ke bo n ya, kusūku yàa bo kú. ²² Bá ikuó niùbè bèe dò nké n tóónnè bèe dɔ̀ò bemáà mewénkùmè kó ikuó. ²³ Kè Mɔ̀yisii dò: Benitibè í deètíní. A sòò ti nàkému ke tú ti níété kumànkú kè benitibè mbo ditāri pēri. ²⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Cúte kénáké ikuó niùbè nè benitibè kè bèe báa dekení bèe yàa bo kú, nè Anoo kè dí dekení.

²⁵ Kè Mɔ̀yisii cúténí kénáké benitibè.

20

Kuyie ntannò tɛpítè

(Wénté Ikuó kòntímù 5:6-21)

¹ Mémme kè Kuyie nnáké Isidayeeri be ke dò: ² Míi tu di Yiè nKuyie, kè míi di dènnení Esibiti di do tú kè tidaati. Onitì fǎ:

³ A bá ntū ndeterè marè kè dè í tú mí nKuyie.

⁴ A báa dɔ̀ò tetenkaanitè kédonnenè dèè bo kéñkè, yoo ketenkè kperè, yoo menie mmiéke kperè. ⁵ A báa nínkú de ñikè ké dè bàntè, míi mǎa tu a Yiè nKuyie! Ke yóo kpetínnè wèe yete n kpeti nè o bí nè o yaábí nè i kó ibí. ⁶ N yóo dɔ̀omu mesàa nwèe yie n kpeti nè o bí nè o yaábí, kuce tekoupiítè (1000).

⁷ A báa yú mí nha Yiè nKuyie nyètìrì sǎntíke, ke yé n yí yóo yóu wèe bo yú n yètìrì detetìrè.

⁸ A nyé teompùtè yiè kpéi, kè di ncáá nkéntú n kperi. ⁹ A níi pí nha tǎmmú mumou yewe yèkuò. ¹⁰ Diyienni yiè tu mí nha Yiè nKuyie n kperi ndi. A báa pí mmutǎmmú mamù de yiè. Bá a bire, bá a kóo tǎnti onitidòu yoo onitipòkù, bá a òfè, bá opòò wèe bo a cǎtè. ¹¹ Ke yé n dòmè kéñkè nè ketenkè nè dèè kó dimàa bo yewe yèkuò ndi ke ompe diyienni, deè kpéi nte kè n di pǎ mesàa, ke tú di ncáá nke tú n kperi.

¹² A ndé a cice nè a yǎ, kè dèe yie nkàa fòmму okè, mí nha Yiè nKuyie n yóo da duó nkè tenkè miéke.

¹³ A báa kuò onitì.

¹⁴ A báa duónè wèe í tú a pokù yoo wèe í tú a dɔ̀u.

¹⁵ A báa yúúkú.

¹⁶ A báa souté kécaàrè a kou tǎu yètìrì.

¹⁷ A báa yaa nhotòu kperè marè, o cǎtè, yoo o pokù, yoo o kóo tǎnti, yoo o nàdfè, yoo o sǎmmarímú.

18 Kè benitibèe keè fetaafe pèúmè kè ditāteheù kuò, keyà fetaafe miiimmè kè ditāri fi nkuyukù, kè kufōwaa mbè pī nkè bè ncómmú mekentímè, 19 kénáké Mōyiisi ke dō: Nti náánnè a mómumu nti yóo yiemmu, Kuyie mbá nti náánnè ti yàà bo kú. 20 Kè Mōyiisi dō: Di bá nyĩèkù, Kuyie ndi tóónnè ke bo di benkemu kè di banté kù kpeínimè ké kù depe, ké bá ndōari meyei.

21 Kè benitibè ncié, kè Mōyiisii tóónnè diwetiri Kuyie mborè.

Bè yó mmaà mèè botí yewũstàrè

22 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dō: Náké Isidayεεribe ke dō n tú: Di yàmu n di béinnènnimè keĩnkè. 23 Dí n tū mmí máà, di báá dōò timáti péiti nè mesō nkó sitenkaanii. 24 Di níí m maá diwũstànni n tãáté dii bōri, ké nni nfeu ipe nè inààke, kénkōò itei ke tuò, kè n kòrini ke di pã mmesàà. 25 Kè di yóo maá diwũstànni nè yetàrè di báá yè cìéké, kè di yè cìéké di yè sīnkunnemu. 26 Di níí báá maá diwũstànni kéānné yedetisakè, bè yàà bo yà wèè dèèti o fèi.

21

Ikuó ù tukúnè tidaati

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mōyiisi ke dō: N te ikuó a yóo duó nyi Isidayεεribe: 2 Kè wèè donténè Ebedeeε kudaakù, kù mpī mmutōmmú yebie nyèkuò, keyè diyiènni bá kù báá yietí mùmamù. 3 Kè wèè yóo donté kudaakù kè kù kòké, kùu yè kutetiri, kè kù mè ndo po kùu yènnè ku pokù. 4 Kè ku yiè nweè me nkù duó nhonitipòkù kòò peité ibí, ku yiè nweè yóo nyi te kè kùu yè kutetiri. 5 Kè kudaakù me nyi: N dómu n yiè nke dó m pokù nè m bí, n yí dó keyè. 6 Ku yiè nkù cōíné dibòrinùù keyú Kuyie nyètiri kékeuté ku toò, kè kù ntú o kóo tōnti sãã.

7 Kòò mōu me nfítè o kóo sapàà nkòò tu kudaakù, ò báá na keyè tidaati yiè mèè botí. 8 Kòò me nkù donté ke yóo puokemu, ke ténke í kù dó, wèè wēte ké kù fiténè ku cice. Ò báá kù fiténè kubotí tekù. Kòò dōò memme wè kù yeténèmu. 9 Kòò me nkù donté ke bo duó nho bire nde, wè nkù dōòri ò dōòrimè o kó besapambè. 10 Kè dè boni kè de kó debire waa nhonitipòkù tōu, dè báá yaate dè do pã mmùù dii okóti nè tiyààti nè mudōmmù. 11 Kòò í ò dōòri denennè dètããti dende, ò bo na keyè bá ò báá yietí idíiti.

Meyei mmèè mǎnnè mukũũ

12 Kè wèè poté oniti ke kùò bèè ò kùò. 13 Kòò me nyi ó kùò ke dó, kòò nùtè teè ò yeténè, wèè sōri n yóo di benke dii èi. 14 Kòò me nhò kùò ke dómu, yoo wè ò kùònnè mecii, bá kòò coké ke sōri n wũstànni borè, dí ò dèite kékuò.

15 Wèè poté o cice yoo o yã, bèè ò kùò.

16 Wèè yùúkù oniti koò fité yoo ò bo o cīètè, bèè ò kùò.

17 Wèè sãã nho cice yoo o yã bèè ò kùò.

A bo potémè oniti yoo a bo ò kàutemè

18 Kè benitibè kpà nkòò mōu poté otōu kòò do ke í ku. 19 Kòò na ke ité ke centinè kupàati, bè báá kuò wèè ò kàute, wèè ò kàute wèè ò yietí ò ò kàutemè, ké nhò taà nkòò miété.

20 Kòò mōu puotí o kó kudaakù, kunitidaakù yoo kunitipòrikù, kè kù ku bèè peite. 21 Kè kù me mmàke diyie yoo yewe yèdèè ke ku bè báá peite kè yé wèè kù dontémè.

22 Kè benitibè kpà nke bōòte onitipòkù wèè pùó nkòò pauti donní kòò í kàute, o dōu bè yu bebeembè borè, kè bèè ò yietí ò kééte ù díiti. 23 Kè meyei mmamè me ntùòkeni onitipòkù kòò ku, bèè kuò wèè ò kùò. 24 Kè wèè kpééte otōu nōnfè, bèè kpééte o kofe, kè wèè feuté otōu ninnì, bèè feuté o kperi, kè wèè kééte otōu nùtè, bèè kééte o kpete, kè wèè kééte otōu naacète bèè kééte o kpete. 25 Kè wèè cōu nhotōu, bèè ò cōu, kè wèè kàute otōu, bèè ò kàute, kè wèè ānnè otōu kuyènkù, bèè kù nhò ānnè.

²⁶ Kòò nìtì poté o daakù, kunitidaakù yoo kunitipòrikù, ke kpèété ku nànfè, wèe kù fīī nkù ténke bá ntù kudaakù ò kpèété mèè kpéí nku nànfè. ²⁷ Kòò feuté ku nìnnì wèe kù fīī nhò feuté mèè kpéí nku nìnnì.

²⁸ Kè fənààfè kùò onitidùu yoo onitipòkù, dè í tú fe yiè nkó meyetímè, bèe fè bùótí yetárè kékuò, bè me mbáá fè càáké. ²⁹ Kè de kó fənààfè me nkūmmùmu, kè bè nàké fe yiè nkòò í fè pī nkè fè kùò onitì, bèe fè bùótí yetárè kékuò, kékuònè fe yiè. ³⁰ Kè bè yē nfe yiè nyietí kécooté, wèe yietí bè ò beke dèè kó dimàà. ³¹ Kè fè kùò denitidabire yoo denitipobire, bèe dàò mèè mää. ³² Kè fè me nkùò kudaakù kunitidaakù yoo kunitipòrikù, bèe yietí ku yiè mmedítíbiì nsipísitàati, ké fè bùótí yetárè kékuò.

³³ Kòò mǎu kpeté tebinte yoo wè tē keú, ke í pòò nkè fənààfè yoo sāmmarímú do de mièke ke ku, ³⁴ wèe yietí de yiè nké dè tùóté.

³⁵ Kòò mǎu nààfè kǎute otǎu kǎfe, kè fè ku bèe fè fité kétoté idiítí, kétoté fèè ku. ³⁶ Kè de kó fənààfè me ndo kūmmù itei nyi, kè bè nàké fe yiè nkòò í fè pī nwèe yietí fè kùò wèe kǎfe fənààfè, kétúóté fèè ku.

Ikuó ù tukúnè iwũò kó muyóò

³⁷ Kòò mǎu yùúkú otǎu nààfè ke kùò yoo ò fité, wèe yietí fənààfè yiè nyinààke ìnùmmù. Kè fepièfè me nni nfe wèe yietí ipe ìnàà.

22

¹ Kòò yúókù yùúkú keyènkè, kè bè ò sǎńké koò kùò, dè í tú munitikòu. ² Kè diyìe me nyènní kè bè ò kùò, munitikòu mmu. Kòò yúókù mǎu me nyí mǎke dèmarè ke bo yietí ò yùúkú dè bèe ò fité kéyietí.

³ Kòò yùúkú fənààfè nfe yoo sāmmarímú yoo fepièfè, kè dè kpaá o cǐètè wèe dè tǎńné kénóó ndeterè.

Kuyie nyèmmè Isidayeribe ndake be kǎbe kperè kpéí

⁴ Kòò mǎu yóu kòò wũò càáké otǎu diiti yoo o tebe, wèe te feǎfè wèe deite o kó kupaku tidiiti sààtì yoo o tebe sààyè kéyietí o òfè di wèe diiti.

⁵ Kòò mǎu cǎu ndikpáà, kè dè cǎuté òmǎu diiti, tì cǎu dè yoo tì kpaá cómmú dè, wèe yietí tidiiti yiè.

⁶ Kòò mǎu sǎnne o diiti yoo o kperè otǎu borè, kòò mǎu dè yùúkú kè bè ò yà, wèe yietí kuce mèdémè. ⁷ Kè bè í yà wèe yùúkú, dè do duó wèe cǐètèe yú mí nKuyie nyètìrì kébéi nke dà: N yí tùóté n kou kperè. ⁸ Kè bèmabè nènni fənààfè kpéí nyoo sāmmarímú, yoo fepièfè, yoo kuyààkù, yoo dèmarè kpéí, bèe kǎte m borè, kè n yī wèe í naati, wèe yietí kuce mèdémè.

⁹ Kòò mǎu tannénè otǎu fənààfè, yoo sāmmarímú, yoo fepièfè, yoo feǎfè tefè mafè, kè fè ku yoo fè kèété, yoo bè fè yùúkú, bá bè í fè yà. ¹⁰ Feǎfè taà wèe borèe yú n yètìrì ke dà, ò í fè tùóté. Kòò ì memme wèe te feǎfè wèe yie nhò béi ntì bá ò báá yietí. ¹¹ Kòò me nyóu kè bè fè yùúkú o cǐètè, wèe yietí feǎfè yiè. ¹² Kè musǐmmù muù me nfè pī nwèe tǎní mù càáké ke sùó ndè, kèbenke fe yiè nhò báá yietí dèmarè.

¹³ Kòò mǎu yǎūtè otǎu feǎfè, kè fè kèété, yoo fè ku, bá fe yiè nyí dè bo, wèe fè yǎūtè wèe yietí fe yiè. ¹⁴ Kè feǎfè yiè ndè bo, ò báá yietí mùmamù, kòò me nfè yǎūtè ke yietímu, de kó tiyeti nsànnè.

Kuyie nduómmè ikuó ibotí ibotí Isidayeribe

¹⁵ Kòò mǎu ciité osapàà nwèè í yé onitidùu, ò me nyí mǎke didacènni, koò duónè, wèe yietí tipocòntì kóò tùóté képuoke. ¹⁶ Kòò sapàà ncice me nhò yetenè o kóo sapàà nwèe yietí idiítí kè ì mmànnè osapàà nkó tipocòntì kpeyi bake.

¹⁷ Dí kuò benitipòbè bèè tu benitinàmbè di cuokè.

¹⁸ Kòò mǎu duónè feǎfè bèe ò kùò.

19 Kòò mǎù fèúté fèǎfè dibǎò, ke yóu mí nKuyie, mbèe ò kùò.

20 Di bá nfěũnko bepǎǎbè yoo dí mbè cií. Ke yé di do túmè bepǎǎbè mbe Esibiti tenkè. 21 Di bá nfěũnko bekúpobè nè iciribí. 22 Kè di bè fěũnko, kè bè saute ke n yu n yóó keemu. 23 Kè m mieke di peike, kè n duó nkè di dootitǎbè di kuò, kè di pobèe naá mbekúpobè, kè di bíi naá nyiciribí.

24 Kè wèe pènte ocĩrì idíítí o kó kubotí mieke o bá ndó wèe ò yietí kénós mbetǎbè òmmè.

25 Kè wèe kou yóó ò yǎúte dèmarè kòò túóté o yààkù wèe kù nhò tènné kè diyie mu nyí ta. 26 Ke yé ò ku mmǎkemè kumáà ke daati, kè kù í bo ò bo duónè ba, ò yóó sautemu kè n keè, ke yé m mǎkemè mesémmè.

27 Di báá sǎá mmí nKuyie, di me mbáá sǎá ndi kóo kpààtì.

28 Di níi n duó ndi diitì ketitì nè di tebe ketiyè nè bèè tú Mpo.

29 Kè wèe nǎáfè yoo o pièfè peité fe bire mǎmoke yewe yeyiekè, diniínni yiè kòò dè nni nféúté.

30 Di tú n kó benitibè mbe, ndònnè páíí! Di bá ncáá mmusĩmmù pĩ nfèè òfè, di níi fè duó n simǎó.

23

Ti bo ndakemè becĩribè kpéi

1 Òmǎù báá keè siyáàbisí ké ntì sǎkénè. Òmǎù báá kónné oyeyiwe. 2 Òmǎù báá tũnne kusũkù kédǎò meyei. Òmǎù báá yie nkusũkù kpeti kédǎò dèè í wenni. 3 Òmǎù báá kónné òmǎù kòò í naati, bá kòò tu ocĩrì.

4 Kè wèe yà o dùǎntǎù nǎáfè, yoo o sǎmmarímú kè dè feti, wèe dè nhò tǎní. 5 Kè wèe dùǎntǎù sǎmmarímú òunè ditǎu ke do, wèe ò teennè kè bèe dè bouté tinenti.

6 Kòò cĩrì naati di báá yóu di bo ò kòrínémè. 7 Di bá nyíe nsiyáàbisí, di báá kuò wèe í dǎò meyei. N yí kómmú wèe cààrè. 8 Di bá ncóu tucuuti, tì yèĩkũnkomu bèè nuò nwùó, ke sĩnkũnko wèe naati.

9 Di bá nfěũnko bepǎǎbè, di yému kupǎǎkù dòmmè, Di do tú bepǎǎbè mbe Esibiti tenkè.

Ketenkè kó meom̄p̄umè nè yedidèibaa

10 Di yó nkuuti yebie nyèkuò yèkuò ndi ke deì di diiti. 11 Dibenni diyiénni kényóu ketenkè kè kèe om̄pè, kè dihei kó becĩribèe pété kédi, kè tikpasĩnti di desonne.

12 Di níi yóó pĩ ndi tǎmmú yewe yèkuò ndi, kéom̄pè ndiyiénni, kè di nǎàkke nè di sǎmmarímúbè kè dèe om̄pè. Kòò pǎò nè kudaakù nè ku bire kè dèe wei.

13 Di m̄pĩ n di nǎkè tì timǎu, di bá nyu yebǎkè yètè, di bá nnáá nye kpeti.

Kuyie nyè nyIsidayeribe m̄baà nyèè baa

(Wénté 3:18-26, Ikuò kòrtímù 16:1-17)

14 Bá dii benni dí ãnné yebaa nyètǎáti kédéúkũnne n yètiri. 15 Dibanni ketiri yó ntú pèèbè bèè í kǎrenè mutie be kperi ndi. Kè di ndi baà nke dò yewe yeyiekè ke cáá mpèèbè bèè í kǎrenè mutie mùu muuti, kéndònnè n di nǎkémè di yeti dii mǎnni Esibiti. Di n di baà ndididèi kóo tǎnkù. Kè di níi kǎrini m borè di báá kǎteni di nǎu sitetisi. 16 Di m̄baà ntidipanti kó dibanni, ke baà ndididèi banni dibenni kũũ mmieke, di dèite dii mǎnni tidiiti. 17 Kuce mètǎáti dibenni mieke benitibè níi kǎteni mí ndi Yiè nKuyie m borè.

18 Òmǎù bá n fèúté fèǎfè kèwènnénè fe yĩ mpèè wèe kǎrenè mutie mùu muuti, fe kùò mme mbá nyĩkú keyènkè kè dèe wenténè. 19 Di ntǎuni tidipanti mí ndi Yiè nKuyie ncìtèè nè yetebe ketiyè. Di níi báá bénnénè dibǎbii di yǎ miè.

Kuyie ntǎnni do nimè Isidayeribe

20 N duónkomu n tǎnni kè di bo ndi ni ke di kǎnkè kè dí tuǎkenè ketenkè n tũntè kè di kpéi. 21 Di ndake ke báá yete n tǎnni kpeti, kè di tì yete di í yóó di cǎé ndi yetimè ke yé m̄i di

tōnkomè. ²² Kè di yíe ndi kpɛti ke tũ n di nàá ntì, m bo nní mbèè di ní, kè di dùòntòbè ntú n dùòntòbè.

²³ N tōnni yóo di niitému, Amōriibe nē Itiibe nē Pedisiibe nē Kannahāã kabe nē Efiibe nē Sebusiibe borè kè m bè kùò. ²⁴ Di báá nínkú be bókè ìkè, di báá yè fié iwũò, di me mbáá teeté be borime. Dí bè kùò képuò mbe bókè. ²⁵ Dí ntũ mmí ndi Yiè nKuyie mmáà, kè n di dòò mesàà nké ndi duò ntidiiti nē menie, kè ndi péirì muməmmú. ²⁶ Di kó ketenkè miēke onitipòkù pəuti báá donni, tēhāunte bá mbo, kè n yíe di fòmму kè dí nfòu kémənte.

²⁷ M bo nni di ìkè ke āā benitibè kufōwaá, kè di tūòke kùu botí cie kùu coké, di dootitòbè bo ndi cokù. ²⁸ M bo ní nyecānkəndèèsùò di ìkè, kè yè mbeti Efiibe nē Kannahāã kabe nē Itiibe. ²⁹ N yí yóo be bèti dibenni dimáà miēke dihei yàà bo naá ndikpáà, kè depīmpīnnè sũũ. ³⁰ N yó mbè bèti sámpró sámpró nwe, kè di yàa sũũnnè kətiekə ketenkè. ³¹ Di tenkè yóo keté dāmèèrì wũòwè nwe kəntə kətúəkenè Fidisitēēbe kóo dāmèèrì, kətúóté dikpáà kəntə kətúəkenè kukó ndiekù Efadataa bèè dè bo, n yóo duó nkè di bè bətimu. ³² Di bá mbè mòkenè metaummè mamè di me mbáá fié iwũò be bókè. ³³ Bè bá nkpaá di tenkè miēke, bè yàà bo di tente kè di dòò meyei nké n yeténè, kəfié iwũò be bókè, kè dè di bə.

24

Kuyie nyumè Məyiisi nē o kabe ditāri ìnkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò: Fó nnè Anə nē Nadabu nē Abiu nē Isidayeribe kó bekótibè sipísiyekè dí dekení ditāri. Kè di kpaá díétirini di nínkú. ² Kè betòbè nde nkpaá, kàa tóónni m borè amáà, kubotí me mbáá dekení.

³ Kè Məyiisi kəte kè ti nàké benitibè, kè bèe wənné bəmou ke dò: Ti yiemmu ke bo dòò ti Yiè nKuyie nyē mmù.

⁴ Kè Məyiisii wāri ti Yiè nKuyie nhò nàké ti timou, kəité dikūnweñni sèi kémaá diwũòtōnni ditāri pəri kəfií nyetārè tepíitè nē yèdèè, Isidayeribe wuò ntepíitè nē ìdèi kpəye, ⁵ kətāāté Isidayeribe miēke bedapàmbè, kè bèe fié ti Yiè nKuyie nyiwũò kətúə nkéfié yenaadakè metaummè kpəye. ⁶ Kè Məyiisii ceé mmeýĩ ndibuu miēke, kətúóté mesəmmə kəmíété diwũòtōnni, ⁷ kətúóté metaummè kó dipátiri, kəkəa mbenitibè bəmou ìkè. Kè bèe wənné bəmou ke dò: Ti yiemmu ke bo dòò ti Yiè nKuyie mbéi ntì.

⁸ Kè Məyiisii túóté meýĩ nkémíété benitibè ke dò: Me nyĩ mmeè benkú ti Yiè nKuyie ndi taunnèmə kumáà nē ku náànti miēke.

⁹ De kó difōnkúò Məyiisi nē Anə nē Nadabu nē Abiu nē Isidayeribe kó bekótibè sipísiyekè, kè bèe deke ditāri, ¹⁰ kəyà Kuyie nyIsidayeribe tũ nkù, kè ku naàcèi na dè dò nditāsààri ke miēti, ke dò ntiwetì ke wenni páíi. ¹¹ Kuyie mme nyí ndòò meyei mmamè Isidayeribe kó bekótibè, kè bèe kù yà, kədəe kədi kəyà.

Kuyie nyumè Məyiisi ditāri ìnkè

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò: Dekení m borè ditāri kè n da duó ntitápíètì n wāri tì ìnkè ikuó, kàa ì tié nyIsidayeribe.

¹³ Kè Məyiisii nēinè Sosuwee o kóo tōntì, kè bèe deke Kuyie ntāri. ¹⁴ Kè Məyiisi náké Isidayeribe kó bekótibè ke dò: Nkpaánè die nkè ti wətení. Kòò mōu mòke timatì wèe yà Anə nē Uuri. ¹⁵ Kè Məyiisi ndeètì ditāri kè diwetirì di kāānko. ¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetì mbo Sinaii tārì ìnkè, kè diwetirì ndi dàátí kè dò yewe yèkuò, diyiénni yiè, kè ti Yiè nKuyie nyú Məyiisi diwetirì miēke. ¹⁷ Kè Isidayeribe nwúó nti Yiè nKuyie nkó tikpetì kè tì dò mmuhāā mmùu còú. ¹⁸ Kè Məyiisii ta diwetirì miēke, kədəkoo ditāri ìnkè ke dò iyie nsipísìnàà, deyènnè sipísìnàà.

BE DÒ NKEDJO MEE BOTÍ METAUMME TOUTO

25

Bè dò nképāmmú yèè p̄rè metaummè tou d̄òrìmù kp̄í

¹ M̄em̄me k̄e ti Yiè nKuyie nnáké M̄oyiisi ke d̄ò: ² Náké Isidayeeriβe k̄e bè n cuó yep̄rè, bèè d̄ó k̄é m p̄a be kperε nè bè yèmmè m̄em̄ou dí cuó beè kó yep̄rè. ³ Nte di yóó cuó yèè p̄rè: Mes̄o nnè timátì p̄éitì nè dis̄owũð, ⁴ nè mup̄àakómmú mùù dò m̄m̄eb̄èrìmè nè mùù dò n̄fet̄on̄f̄e nè mùù dò m̄meyĩ nnè mup̄àak̄onkper̄imù nè tib̄ocitì, ⁵ nè t̄ipek̄ōntì wũōtì nè detekper̄è kó ideí, ⁶ nè m̄efit̄ik̄ùd̄ nnè m̄ek̄out̄ék̄ùd̄ mm̄è k̄ok̄énè t̄ud̄àarì nè t̄ihúúntì bè t̄ùd̄ ntì, ⁷ nè yet̄ārè yèè s̄òu ke do ndimant̄ōnnì nè yet̄ās̄àayè teyè nè dik̄out̄éȳāb̄òrì s̄am̄p̄òrì nè dic̄inc̄ink̄ōnnì ikuó n̄iutì kp̄í. ⁸ K̄é dí n d̄òd̄ metaummè tou n yó mbo dì di cuok̄è. ⁹ Di yóó dì d̄òd̄ nè di nentì k̄é di nd̄ōnnè n yóó da benke m̄è m̄m̄e.

Metaummè t̄ou

¹⁰ Dí d̄òd̄nè dit̄ou nè detekper̄è kó ideí, k̄é di ok̄ùmè r̄m̄bo m̄ét̄irì om̄àà nè s̄āntim̄ét̄irì sip̄ísid̄e nè m̄èn̄ummù, k̄é di p̄ēk̄ùmè r̄m̄bo s̄āntim̄ét̄irì sip̄ísiyiek̄è nè m̄èn̄ummù, di c̄ómmè s̄āntim̄ét̄irì sip̄ísiyiek̄è nè m̄èn̄ummù. ¹¹ K̄é dí di d̄arì mes̄o mm̄ómm̄om̄m̄e di mieke, nè di ñnk̄è k̄é m̄è kp̄è ndi n̄iutì, ¹² k̄éd̄òd̄ des̄ōm̄ám̄ānnè d̄èn̄àà bá k̄ùu m̄ānku m̄um̄àà, ¹³ k̄éd̄òd̄ detekper̄è kó ideí kó ip̄àatì id̄éi, k̄é ì d̄arì mes̄o. ¹⁴ K̄é dí ì t̄ānnè dem̄ám̄ānnè d̄èè c̄àátì dit̄ou, k̄é bè ndi t̄òúnè. ¹⁵ De kó ip̄àatì yó nde nt̄ũð s̄āà, di b̄áà ì d̄èite. ¹⁶ Di yóó de nh̄ānnè n tannò kó tit̄áp̄iēt̄i n yóó da duó ntì.

¹⁷ K̄é dí d̄òd̄ kup̄òk̄ù nè mes̄o mm̄ómm̄om̄m̄e, k̄é ku ok̄ùmè r̄m̄bo m̄ét̄irì om̄àà nè s̄āntim̄ét̄irì sip̄ísid̄e nè m̄èn̄ummù, ku p̄ēk̄ùmè s̄āntim̄ét̄irì sip̄ísiyiek̄è nè m̄èn̄ummù. ¹⁸ K̄é dí má beñk̄emb̄arib̄è bèd̄éb̄è kó tif̄entì nè mes̄o mm̄àà, k̄éc̄ónnè dit̄ou p̄òk̄ù ñnk̄è, ¹⁹ k̄éc̄ónnè kuu ku m̄p̄ík̄ù, kutek̄ù kup̄ík̄ù tek̄ù, k̄é t̄i ntaunè dit̄ou p̄òk̄ù, ²⁰ k̄énc̄o tit̄ab̄è ke wet̄i dit̄ou p̄òk̄ù, ke yuo ti fiēt̄i ke d̄áátì dit̄ou. ²¹ K̄é dí ānnè n tannò kó tit̄áp̄iēt̄i n yóó da duó ntì dit̄ou mieke, k̄épōo nkup̄òk̄ù. ²² N ní yóó k̄ot̄oo dit̄ou ñnk̄è nke beñk̄emb̄arib̄è bèd̄éb̄è f̄entì saku, t̄i c̄ómmú n taummè t̄ou ñnk̄è, k̄é da náké n d̄ó á náké t̄i Isidayeeriβe.

Tábùrì bè bo ndakù d̄è p̄éèb̄è bè p̄ā mbè Kuyie

²³ Dí baaké tábùrì, nè detekper̄è kó ideí k̄òo ok̄ùmè r̄m̄bo m̄ét̄irì om̄àà, m̄ep̄ēk̄ùmè m̄ét̄irì kó dik̄éè, m̄ec̄ómmè s̄āntim̄ét̄irì sip̄ísiyiek̄è nè m̄èn̄ummù, ²⁴ k̄é dí ò d̄arì mes̄o mm̄ómm̄om̄m̄e, k̄é m̄è kp̄è n̄ho n̄iutì. ²⁵ K̄é dí ò ānnè kuper̄i k̄éfi ntip̄iūt̄i t̄in̄àà k̄é m̄ep̄ēk̄ùmè r̄m̄bo s̄āntim̄ét̄irì m̄èni, k̄é dí k̄ù kp̄è m̄mes̄o. ²⁶ Dí d̄òd̄ des̄ōm̄ám̄ānnè k̄éc̄át̄innè tábùrì m̄ānke in̄àà, o t̄ààke ber̄i ndè. ²⁷ De kó dem̄ám̄ānnè yó nc̄áátì ke tók̄énè kuper̄i nku, k̄é bè ní t̄ōnnè ip̄àatì k̄ét̄úót̄é tábùrì, ²⁸ k̄éd̄òd̄ detekper̄è kó ideí kó ip̄àatì id̄éi k̄é ì d̄arì mes̄o, nyìi yó nt̄óúnè tábùrì. ²⁹ Dí d̄òd̄ t̄is̄ōn̄entì m̄ómm̄ōnti: Yēsék̄ébo nè ib̄òòke nè yebo di yó nd̄ōrì ndè ikuó. ³⁰ Weè tábùrì ñnk̄è nke di yó ndak̄ùmè p̄éèb̄è di m p̄ā mbè, k̄é bè mbo s̄āà n yìik̄è.

Kuyie nyèmmè bèè d̄òd̄ t̄efit̄ik̄èk̄èt̄è ibake iyiek̄è kp̄ete

³¹ Dí d̄òd̄ tes̄ōfit̄ik̄èk̄èt̄è k̄é t̄è m̄ānè mes̄o mm̄àà, te t̄arì nè t̄è bake nè te t̄òk̄è nè d̄èè dò m̄mutep̄óo nnè te k̄èk̄èè d̄è yó ntaumu. ³² K̄é te bakee yate ikuó, ku m̄p̄ík̄ù it̄āāt̄i, kutek̄ù it̄āāt̄i nè de cuok̄è k̄òku. ³³ K̄é de kó ibake ikuó mm̄òke bá k̄ù yet̄òk̄è yet̄āāt̄i, k̄é yè nd̄ōnnè yeteβε bè tu yè amandì nè d̄èè dò m̄mutep̄óo. ³⁴ K̄é de cuok̄è k̄òku mm̄òke yet̄òk̄è yèn̄àà, nè d̄èè dò m̄mutep̄óo nke d̄ōnnè yeteβε, bè tu yè amandì. ³⁵ Te bake it̄āāt̄i tuut̄é ndè de cuok̄è kó kud̄óu k̄é d̄è mm̄òke yet̄òk̄è yet̄āāt̄i. ³⁶ Yet̄òk̄è nè te bake k̄é d̄è nt̄ú mes̄o mm̄ómm̄om̄m̄e ke tau. ³⁷ K̄é dí d̄òd̄ sik̄èk̄èè s̄iyiek̄è k̄ét̄ou nt̄ou nk̄è s̄i nc̄óu nk̄è d̄è wenni de ìik̄è. ³⁸ Dí d̄òd̄ ihaaké nè d̄èè yó nkounè mut̄ap̄éi nk̄è d̄è nt̄ú mes̄o mm̄ómm̄om̄m̄e. ³⁹ T̄efit̄ik̄èk̄èt̄è nè te nentì d̄è yóó d̄òd̄nè mes̄o mm̄ómm̄om̄m̄e m̄m̄e, cid̄òòb̄è sip̄ísit̄āāt̄i. ⁴⁰ F̄ó m̄M̄oyiisi, á t̄ūnne n da benkem̄è die ndit̄arì ñnk̄è k̄é dí t̄è d̄òd̄.

26

Kuyie ncēsàtè

¹ Di dɔ̀d n taummè tou nè tiyaàýóntì tepíítè tìi dù̀ðkenè mupà̀ðkonkperímù nè tipecìtì tìi dò mmebèrìmè, nè tìi dò mmeýĩ nnè tìi dò nftònḡ, dí kpē mbeĩnkèmbàrìbè kó tífèntì. ² Kè ti okùmè mbo métìrì tepíítè nè mènàà, ti pēkùmè métìrì mèdémè. Timou ti yó mme mmà. ³ Kè dí ti tau ntìnùmmù, tìnùmmù, ⁴ kécátínné tìketitì m̀nku tipecìtì kó iwēĩ ìi dò mmebèrìmè, ké me ndòò tìsòntì. ⁵ De kó iwēĩ yó mbo sipìsìnùmmù ndi, ku mpíkù nè kutekù ke dò nyitòbè. ⁶ Dí dɔ̀d desòamámánnè sipìsìnùmmù dèè seùnè, kè dèe tau nde kó tiyààtì tidé, kè tìi naá nkùmáà.

⁷ Kè dí duàkenè tibòcìtì tiyaàýóntì tepíítè nè kùmáà. De kó tiyààtì tìi yó nkānké n taummè tou. ⁸ De kó tiyaàýóntì okùmè yó mbo métìrì tepíítè nè mènùmmù ndi, kè ti pēkùmè mbo métìrì mèdè mèdè. ⁹ Kè dí tau ntìnùmmù, kétau ntìteti tikuò, kukuónkù kunku kuù yó nkānké metaummè tou ìikè. ¹⁰ Kè dí cátínné kuyààkù ketikù m̀nku kù tuuténè dè kudérìkù iwēĩ sipìsìnùmmù, kécátínné kudérìkù m̀nku iwēĩ sipìsìnùmmù. ¹¹ Kè dí dɔ̀d dibierìmínnì kó demámánnè sipìsìnùmmù, késeunnè de kó iwēĩ, kè dèe naá nkuyààkù kùmáà, ¹² kè dí tì dàtínné kè ti okùmè nsúó nke beke metaummè tou f̀nkúò bíékè. ¹³ Kè ti pēkùmè nsúó nke beke tipíitì tidé, kénkānké n taummè tou mesàà. ¹⁴ Kè dí waá ntìpedakòntì wũòtì kétau, kéwaá nkukònkù kperìkù kénóó.

¹⁵ Kè dí waá n taummè tou kó tidabeetì kó ideí, kè ì ntú detekperè kó ideí. ¹⁶ Bá kù, kè ku okùmè mbo métìrìbè bènùmmù kè kù pēkùmè mbo sántimétìrì sipìsìyiekè nè mènùmmù. ¹⁷ Dí tì waá nkè tì mmòke meyàà mmèdémè démè mèè yóó seunnè timátì péitì kó yecaube. Di tì dɔ̀d timou kè tì mme ndò. ¹⁸ Dí tì waá nkè tì mbo sipìsidé, kécómmù ke wetì kubakù c̀nku. ¹⁹ Kè dí dɔ̀d timátì péitì kó yecaube sipìsìnàà, késeu mbá dìi sãà fũò yèdèè yèdèè. ²⁰ Kè tidabeetì tetì múnke mbo sipìsidé kubakù you bíékè. ²¹ Kè dí dɔ̀d timátì péitì kó yecaube sipìsìnàà késeu mbá dìi sãà fũò yèdèè yèdèè. ²² Kè dí waá ntìdabeetì tikuò kécónné de ìikè bíékè, ²³ kéwaá ntìteti tìdèti metaummè tou kentímè de ìikè bíékè kpeti. ²⁴ Kè tì ntau tìdèti dèti tì fũò, kétau meyómmè nè mumámáà, ke mme ndò tipíitì tidé. ²⁵ Kè dèe wènné tidabeetì tìni, timátì péitì kó yecaube tepíítè nè yèkùò, bá kùù dabekù yèdèè yèdèè.

²⁶ Dí cíké detekperè kó ideí kó ipānnì ìnùmmù kápānné metaummè tou mièke kupíkù ketikù. ²⁷ Kè kupíkù dérìkù kpèyi mbo ìnùmmù, de ìikè kpèyi ìnùmmù. ²⁸ Kè de cuokè kó kupānnì tōnnè yesānkè cuokè ku mm̀nku nè kutekù. ²⁹ Kè dí dari yesānkè nè ipānnì mesò nkédòò desòamámánnè a yóó tōnnè dèè mièke ipānnì. ³⁰ Á tūnne n da benkemè die nditārì ìnkè kè dí tè dɔ̀d.

³¹ Dí dɔ̀d kuyààkpenkpetìnkù nè mupà̀ðkonkperímù nè tipecìtì tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò mmeýĩ nnè tìi dò nftònḡ, kékpē nkè dè ndò mbeĩnkèmbàrìbè. ³² Kè dí kù nùnnè detekperè kó ideí kó yesānkè yènàà kó ìbaaké ìi dàri mesò, késeunè timátì péitì kó yecaube yènàà, ³³ kénúnné kuyààkù ìbaaké, kètanné n taummè tou de mièke.

De kó kuyààkù kuù yó nyaàtì ikuó dieku nè ikuó nentì kó kufáá. ³⁴ Kè dí poo nkupòkù n taummè tou kéĩnné ikuó nentì kó kufáá mièke. ³⁵ Kàa ìnné tábùrì kudieku tekù, kubakù you bíékè, kéĩnné tefitìkèkètè kubakù c̀nku bíékè, kéwetínné tábùrì.

³⁶ Dí dɔ̀d dibòrì kó kuyààkù nè mupà̀ðkonkperímù mùù kòkénè tipecìtì, tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò nftònḡ nè tìi do mmeýĩ. ³⁷ Dí dɔ̀d kuyààkpenkpetìnkù kó ideí detekperè kpèyi ìnùmmù, ké ì dàri mesò, kéánné yesòbàkè yènùmmù nè dibierìmínnì kó yecaube yènùmmù.

27

Diwũòtònnì bè tùò ndì ìnkè iwũò

¹ Dí dɔ̀ò diwũ̀ɔ̀tɔ̀nnì nɛ̀ dɛ̀tɛ̀kɛ̀pɛ̀rɛ̀ kó idɛ́i, kɛ̀ di okùmɛ̀ r̄bo mɛ̀t̄irì mɛ̀dɛ̀ nɛ̀ dikéè. Dì yó mmà di p̄itì timəu ndi, kɛ̀ di cómmɛ̀ r̄bo mɛ̀t̄irì mɛ̀máà nɛ̀ dikéè. ² Kɛ̀ dí ǎnné yɛ̀bàkɛ̀ di kentímɛ̀ mɛ̀nàà dɛ̀ ìnkɛ̀, kɛ̀ yɛ̀ ntaunɛ̀ diwũ̀ɔ̀tɔ̀nnì, kàa yɛ̀ d̀ari disəwũ̀ɔ̀. ³ Dí dɔ̀ò diwũ̀ɔ̀tɔ̀nnì kó tinentì nɛ̀ disəwũ̀ɔ̀: Dèè kounɛ̀ mutápeí nnɛ̀ yekā nɛ̀ yɛ̀bɔ̀ bɛ̀ yó mméínɛ̀ yɛ̀ meɣĩ nnɛ̀ sikũ̀mboó, ⁴ kédɔ̀ò disəwũ̀ɔ̀ kó tɛ̀ditɛ̀ nɛ̀ dɛ̀ kó demámánnɛ̀ dɛ̀nàà kécátínnɛ̀ di kentímɛ̀ mɛ̀nàà. ⁵ Kɛ̀ dí tɛ̀ sàa nkɛ̀ tɛ̀ r̄berínɛ̀ diwũ̀ɔ̀tɔ̀nnì cuokɛ̀, ⁶ kédɔ̀ò dɛ̀tɛ̀kɛ̀pɛ̀rɛ̀ kó idɛ́i kó ipààti idéi, kɛ̀ ì d̀ari disəwũ̀ɔ̀, ⁷ kɛ̀ ì t̄onnɛ̀ diwũ̀ɔ̀tɔ̀nnì kó demámánnɛ̀ tip̄itì tidé kɛ̀ dí ndi tounɛ̀. ⁸ Di yóó dì d̀òò kɛ̀ dì nhorímu kéndò n da benkemɛ̀ diɛ̀ ndit̄ari ìnkɛ̀.

Metaummè tou kó kuperí

⁹ Nte di yóó d̀òòmɛ̀ kuperí nɛ̀ mupààkkɛ̀pɛ̀rímù kécɛ̀ɛ̀tɛ̀ n taummè tou: Kubakù c̄anku bíékɛ̀ kó meokùmɛ̀ r̄bo mɛ̀t̄irì sipísìnùmmù. ¹⁰ Kɛ̀ yɛ̀sǎ̀nkɛ̀ r̄bo sipísidɛ̀ nɛ̀ disəwũ̀ɔ̀ kó yɛ̀caubɛ̀ sipísidɛ̀ nɛ̀ timátì p̄éitì kó ibaaké nɛ̀ ti kó ipààti tiyààti yóó núnnè ì. ¹¹ Kubakù yóú bíékɛ̀ kó meokùmɛ̀ r̄mà, kéndò mmetɛ̀mɛ̀ d̀ommɛ̀. ¹² Kɛ̀ dɛ̀ ìkɛ̀ bíékɛ̀ kó mɛ̀pɛ̀kùmɛ̀ r̄bo mɛ̀t̄irì sipísidɛ̀ nɛ̀ mɛ̀nùmmù nɛ̀ yɛ̀sǎ̀nkɛ̀ tɛ̀p̄ítɛ̀ nɛ̀ yɛ̀ kó yɛ̀caubɛ̀. ¹³ Kɛ̀ didonfũ̀ɔ̀ bíékɛ̀ kó mɛ̀pɛ̀kùmɛ̀ r̄bo mɛ̀t̄irì sipísidɛ̀ nɛ̀ mɛ̀nùmmù. ¹⁴⁻¹⁵ Dibòrì p̄itì tidé bá kù, kù mmə̀kɛ̀ mɛ̀t̄irì m̄eyiekɛ̀ nɛ̀ dikéè, nɛ̀ yɛ̀sǎ̀nkɛ̀ yɛ̀t̄ā̀ti nɛ̀ yɛ̀ kó yɛ̀caubɛ̀ yɛ̀t̄ā̀ti. ¹⁶ Kuperí kó dibòrì kó kuyààkù yó r̄bo mɛ̀t̄irì tɛ̀p̄ítɛ̀ nte, kéndò mmèberímɛ̀, kɛ̀ d̀ò n̄fetɔ̀nfɛ̀, kɛ̀ d̀ò mmeyĩ, kɛ̀ d̀ù̀kɛ̀nɛ̀ mupààkkɛ̀pɛ̀rímù, kɛ̀ kpɛ̀. Kɛ̀ yɛ̀sǎ̀nkɛ̀ r̄bo yɛ̀nàà nɛ̀ yɛ̀ kó yɛ̀caubɛ̀. ¹⁷ Yɛ̀sǎ̀nkɛ̀ yɛ̀məu yó ntaunɛ̀ yɛ̀tə̀bɛ̀ timátì p̄éitì kó iwɛ́i nyi. Kɛ̀ ibaaké ntú timátì p̄éitì kɛ̀ yɛ̀caubɛ̀ ntú disəwũ̀ɔ̀. ¹⁸ Kuperí okùmɛ̀ yó r̄bo mɛ̀t̄irì sipísìnùmmù ndi, kɛ̀ mɛ̀pɛ̀kùmɛ̀ r̄bo mɛ̀t̄irì sipísidɛ̀ nɛ̀ mɛ̀nùmmù, kɛ̀ mɛ̀cóm̄mɛ̀ r̄bo mɛ̀t̄irì mɛ̀dɛ̀mɛ̀ nɛ̀ dikéè. Kuperí yóó d̀ò̀nɛ̀ mupààkkɛ̀pɛ̀rímù mmu, kɛ̀ yɛ̀sǎ̀nkɛ̀ kó yɛ̀caubɛ̀ ntú disəwũ̀ɔ̀. ¹⁹ Bɛ̀ yó mp̄ĩnnɛ̀ t̄ì nentì n c̄f̄ɛ̀tɛ̀ t̄ōmmú nɛ̀ yɛ̀sǎ̀nkɛ̀ tɛ̀c̄f̄ɛ̀tɛ̀ kpɛ̀yɛ̀ nɛ̀ kuperí kpɛ̀yɛ̀ yó ntú disəwũ̀ɔ̀ ndi.

Tɛ̀fit̄ikɛ̀kɛ̀tɛ̀ kó mɛ̀kùò

²⁰ F̄́ m̄Mə̀yiisi á duó nkɛ̀ Isidayɛ̀ribe da díi mɛ̀kə̀sà̀mɛ̀ odif̄iɛ̀ kó yɛ̀tɛ̀bɛ̀ k̄mɛ̀, kɛ̀ d̀ɛ̀ yie nkɛ̀ fit̄irɛ̀ ñcúú nsáà. ²¹ Anə̀ nɛ̀ o bí bɛ̀ ní yóó dɛ̀ t̄uə̀ nké̄innɛ̀ kuyààkù kùò k̄anké̀ mí ndi Yiè nKuyie ntəu kupíkù tɛ̀kù bíékɛ̀, kɛ̀ dɛ̀ ncúú nkuyuoku nɛ̀ dikũ̀nwēinnə̀ mí nKuyie nyìkɛ̀. Dɛ̀ yó ntú Isidayɛ̀ribe kuó nyi sáà.

28

Bɛ̀ d̀ò̀mɛ̀ ikuó niùbɛ̀ kó tiyààti

¹ Kɛ̀ Kuyie mbéi nke d̀ò: F̄́ m̄Mə̀yiisi á yú a kóo kótì Anə̀ nɛ̀ o bí Nadabu nɛ̀ Abiu nɛ̀ Edeasaa nɛ̀ Itamaa kɛ̀ bɛ̀ c̄ǎ̀nnɛ̀ nɛ̀ Isidayɛ̀ribe tə̀bɛ̀, kɛ̀ bɛ̀ ntú ikuó niùbɛ̀ kɛ̀ p̄i n t̄ōmmú. ² Á d̀ò̀ a kóo kótì Anə̀ tiyààkpetì ikuó kpɛ̀ti, t̄ì yó mbenkú ò c̄ǎ̀nnɛ̀mɛ̀ bɛ̀tə̀bɛ̀. ³ Á náké bɛ̀yààd̀ù̀bɛ̀ n duó mbɛ̀ mɛ̀c̄iì nkɛ̀ bɛ̀ɛ̀ d̀ò̀ Anə̀ tiyààti kòò ntì daati kɛ̀ p̄ĩnnɛ̀ n t̄ōmmú kɛ̀ t̄ì mbenkú ò c̄ǎ̀mmɛ̀. ⁴ Dɛ̀ kó tiyààti yó ntú dic̄ĩnc̄ĩnk̄ə̀nnì, nɛ̀ tɛ̀kə̀ut̄ɛ̀yà̀bòtɛ̀, nɛ̀ dikə̀ut̄ɛ̀yà̀bòkũ̀puri nɛ̀ dikə̀ut̄ɛ̀yà̀bòhokùrì d̄iì kpɛ̀, nɛ̀ fɛ̀it̄ò̀d̀áfɛ̀ nɛ̀ fɛ̀nààk̄ə̀nfɛ̀. A kóo kótì Anə̀ nɛ̀ o bí bɛ̀ ní yó nti ndáátì kɛ̀ p̄ĩnnɛ̀ ikuó t̄ōmmú. ⁵ Bɛ̀ yóó t̄ì kpɛ̀ nnɛ̀ tipecitì nti t̄ì d̀ò̀ mmèberímɛ̀ nɛ̀ t̄ì d̀ò̀ n̄fetɔ̀nfɛ̀ nɛ̀ t̄ì d̀ò̀ mmeyĩ nnɛ̀ musə̀pààkóm̄mù.

Tɛ̀kə̀ut̄ɛ̀yà̀bòtɛ̀

⁶ Á duó nkɛ̀ bɛ̀ɛ̀ d̀ò̀ tɛ̀kə̀ut̄ɛ̀yà̀bòtɛ̀ nɛ̀ mupààkkɛ̀pɛ̀rímù nɛ̀ tipecitì t̄ì d̀ò̀ mmèberímɛ̀, nɛ̀ t̄ì d̀ò̀ n̄fetɔ̀nfɛ̀ nɛ̀ t̄ì d̀ò̀ mmeyĩ nnɛ̀ musə̀pààkóm̄mù. ⁷ Dɛ̀ kó tɛ̀kə̀ut̄ɛ̀yà̀bòtɛ̀ yó mmə̀kɛ̀ ibaati nyi tip̄itì tidé. ⁸ Kuyà̀bom̄boúnkù múnkɛ̀ yóó d̀ò̀ nɛ̀ muù paàkóm̄mù botì, kɛ̀ntaunɛ̀ tɛ̀kə̀ut̄ɛ̀yà̀bòtɛ̀. ⁹ Á waá nyet̄árɛ̀ yɛ̀dɛ̀ɛ̀ yɛ̀ɛ̀ d̀ò̀ ndimant̄ə̀nnì kékerí Isidayɛ̀ribe bí yɛ̀tɛ̀ yɛ̀ ìnkɛ̀. ¹⁰ Yɛ̀yɛ̀tɛ̀ yɛ̀kuò dit̄áketirì ìnkɛ̀, yɛ̀tɛ̀yɛ̀ yɛ̀kuò didɛ̀rì ìnkɛ̀, kɛ̀ yɛ̀ ntũ nyetə̀bɛ̀ bɛ̀ bɛ̀ pié

mèè botí. ¹¹ Otáciétì weè yóó kéri yeyètè yetárè yedé ìnkè ké yè dānne nè mesəə. ¹² Wèè yè càtíné tekoutéyaàbòtè baati idé, kè yè mbenkú Isidayeeri be botí tepíítè nè idéì, kè Anəə ní ntati n taummè tou kè di ã, mí ndi Yiè nKuyie nkè m báá di yè. ¹³ A yóó danne dèè ìnkè yetárè yó ntú mesəə mme. ¹⁴ Á dəə mesəəfimme mónməmmè mèdémè kè mè ndò nyiwēì, kàa mè càtinné yetárè dāri dèè ìnkè.

Dicĩncĩnkònni

¹⁵ Á duó nkè bèe dəə dicĩncĩnkònni nè mupààkonkperímù mùù kəkénè tipecìti, tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò nfetònfè nè tìi dò mmeɣĩ nkékpènnè musəəpààkómmú tekoutéyaàbòtè kōme. ¹⁶ Di yóó poo mmédémè mme, di okùmè nè di pèkùmè kè dè mbo sántimétìrì sipísidè nè mènùmmù. ¹⁷ Kè dí di dāri itácuó inàà. Kucuó kuketikù kpɛye, diketirì ndò ntisēūmíétì, kè didèrì ndò ntiyāpemíétì, kè ditāānni ndò mmenòðnnúò. ¹⁸ Kè kucuó dérìkù kpɛye, dii dò mmeçūmmè, nè dii dò ntiwetì nè dii dò nsàncìrè. ¹⁹ Kucuó ntāānkù kpɛye, dii dò ncòdòò, nè dii dò mpūtìpūtì, nè dii dò mmeɛtekāā. ²⁰ Kucuó nnaankù kpɛye, dii dò ntinóbéntì nè dii dò ndimantōnni nè dii dò nditāwūð. Bá dii tārì yóó danne mesəə nyĩnkè nke. ²¹ Otáciétì kerì Isidayeeri bí tepíítè nè idéì bá dè de yetìrì ditārì ìnkè.

²² Kè dí ānné dicĩncĩnkònni mesəəfimme mónməmmè mèdémè kè mè ndò nyiwēì, ²³ nè desəəmámánnè dèdèrè ké dè càtinné dicĩncĩnkònni yómmè. ²⁴ Kè dí dè càtíné mesəəfimme kó iwēì idé nè dicĩncĩnkònni kó demámánnè. ²⁵ Kè dí tuuté iwēì yómmè tēmè yebakóyo borè, de ìkè bíékè. ²⁶ Dí dəə desəəmámánnè terè dèdèrè kécátinné kè defūð bíékè nkáá ntekoutéyaàbòtè. ²⁷ Kè dí dəə desəəmámánnè terè dèdèrè kécátinné tekoutéyaàbòtè fūð, fenaàkònfè yá nde kó diyuu. ²⁸ Kè dí dəə kuhōũ késeu ndicĩncĩnkònni kó demámánnè nè tekoutéyaàbòtè kpere kè dè nwē nke tau, kè dicĩncĩnkònni báá tote.

²⁹ Kè Anəə ní ntati n taummè tou ke dáátì dicĩncĩnkònni, kè Isidayeeri bí yetè ñdari o cĩncĩnni, mí ndi Yiè nKuyie nkè m báá di yè. ³⁰ Fó mMəyiisi á ānné udimmu nè tumimmu Anəə cĩncĩnkònni miεε, kè Anəə ní nkəri m borè kè di dàátì, kè dèe yie nkòo banté n dónè tì Isidayeeri be.

Tikoutéyaàtì teti

³¹ Dikoutéyaàbòkūpuri Anəə yó nhāà di yóó duəkenè tipecìti nti tìi dò mmebèrìmè. ³² Kè diyuu yó nyiè dè borèe duəke yéké yéké ke báá kēté. ³³ Kè dí kpè ndiyaàbòrì fūð kéfítè nè tipecìti tìi dò mmebèrìmè nè tìi dò nfetònfè nè tìi dò mmeɣĩ nkè dè ndò nyetebe bè tu yè kedenátì kécátinné isəədede. ³⁴ Kè ì nsoké kedenátibè cuokè. Diε nkedenátì, diε nfesəədedefè. ³⁵ Anəə yó ndáátì dii yaàbòrì ke pĩnnè n kuó tōmmú. Ò tati dii mōnni nè ò yetì dii mōnni bè nyo idedeké kuəmmè kè dèe yie kòò báá kú.

³⁶ Dí dəə mesəə mónməmmè kó temátìpètè kékerì te ìnkè ke də: Wèè càá nti Yiè nKuyie nkpéi. ³⁷ Kè dí tē pĩnnénè kuhōũ kùù dò mmebèrìmè kuyaàbomboúnkù ìnkè o tĩnni ní yó mberínè dè. ³⁸ De kó tesəəmátìpètè ní yó mberínè o tĩnni ndi ò kəri dii mōnni m borè, tē yó mbenkú ke dò nhAnəə tə Isidayeeri be kó meyi mbè dəəri mè nè be pāre miεε tē yó nte kè ñ cəuté be pāre.

³⁹ Dí dəə Anəə dikoutéyaàbòhokùrì dii dùəkenè mupààkonkperímù, nè kuyaàbomboúnkù nè fenaàkònfè fèè kpè.

⁴⁰ Dí dəə Anəə bí yeyaàbòrè nè inaakūð nnè tiyaàbomboúntì kè dèe bè càánné nè betəbè.

⁴¹ Á dátinné Anəə nè o bí tiyààtì kécóú mmekùò mbè yə ìnkè, ké bè wénkūnne, kè bè ntú ikuó niùbè. ⁴² Dí bè dəə yeyaàtààkékè kè bèe káá mbe fā. Yè yó mberínè be ka nye ke káá mbe kpèrè. ⁴³ Anəə nè o bí kè bè ní ānné kétannè n taummè tou, yoo kēpĩnnè diwūðtōnni kó

mutōmmú, kè bè báá yà be fei kè bèe kú. Dè yó ntú Anṓ nè o bí nè o yaàbíó be kó ikuó nyi sǎǎ.

29

Bè càínémè Anṓ nè o bí ikuó tōmmú kpéí

¹ Nte a yóó yīmè kécánné Anṓ nè o bí n tōmmú kpéí:

Tāāté dinaadaà nè yepedakè yèdéè yèè kra kuyènkù. ² Á dṓò pèèbè bèè í kṓṓrenè mutie mùù muuti, kéwáá mmuyuo nké mù àntenè mekùò nképèmmú, ké tí waare mekùò, á dè dṓṓnè demṓu muyuo mmùù í kṓṓrenè mutie mùù muuti pèè, ³ ké dè ānné dimámmùyáá kéwēnnénè dinaadaà nè yepedakè yèdéè kétanné n taummè tou.

⁴ Kàa dèè a kṓtenè Anṓ nè o bí n taummè tou borè ké bè wùò, ⁵ kédátínné Anṓ tikṓutéyààtì: Diyaàbòrì okùrì, nè dikūpuri nè disámṓrì nè dicīncīnkṓnnì, kéboú teyaàbòtè kó fenaàkṓnfè, ⁶ kéboú o yuu kuyaàbomboúnkù, kṓò ìnné metāātímè kó feyítòòdáfè. ⁷ Kàa dèè á túóté ikuó kó mekùò nkécóú nṓo yuu kṓò càínné n tōmmú kpéí. ⁸ De kó difṓnkúò kàa duó nkè Anṓ bíi tṓónnì kàa ì dātínné yekṓutéyaàbòhokùyè, ⁹ ké bè boú inaakūṓ, nkéboú be yṓ tiyaàbomboúntì kè bèe naá n tṓmbè sǎǎ.

Nte a yóó dṓṓmè Anṓ nè o bí kè bè né na kéketé be tōmmú.

¹⁰ Á túóté dinaadaà kékṓtenè n taummè tou bòrì, Anṓ nè o bí kè bèe nṓó mbe nṓu di yuu ìnkè. ¹¹ Kàa dì feúté n yìkè n taummè tou bòrì, ¹² kèpṓòtè a nṓmbii meyī nkéwaare diwūṓtṓnnì bàkè, kécóú mmesṓmme diwūṓtṓnnì fūṓ, ¹³ kétúóté tinautì kó mekùò nnè yeṓ, yeceumbè nè ye kó mekùò nké dè nni ntuo ndiwūṓtṓnnì ìnkè, ¹⁴ kétúóté desṓnne, imaa nnè kukṓnkù nè tinautì ké dè tṓò nditowaà ikuó niùbè yei ncīémmè kpéí.

¹⁵ De kó difṓnkúò kétúóté dipedaà ketirì, Anṓ nè o bí kè bèe nṓó mbe nṓu di yuu ìnkè. ¹⁶ Kàa dì feúté kétúóté meyī nkémíété diwūṓtṓnnì ìnkè di pīitì timṓu, ¹⁷ kékéké imaa, kéhóú tinautì nè itààke nè diyuu kéwēnnénè imaa nkédaà ndiwūṓtṓnnì ìnkè, ¹⁸ kétuo nfeṓfè femṓu, dè yó ntú dipānnì ndi, mí ndi Yiè nKuyie n dṓ dii kó kufṓṓku.

¹⁹ Kàa dèè a túóté dipedaà terì. Anṓ nè o bí kè bèe nṓó mbe nṓu di yuu ìnkè. ²⁰ Kàa dì feúté kèpṓòtè meyī nkékááké Anṓ toṓyouri kó meyómmè nè o bí kṓme, be nṓmbíðakè be nṓu nè be naàcèi kpeye, kémíété mesṓmme diwūṓtṓnnì pīitì timṓu. ²¹ Kàa dèè á waá mmeyī nsámṓpó diwūṓtṓnnì ìnkè, kéwáá nyikuó kó mekùò nsámṓpó kémíété Anṓ nè o yààtì nè o bí nè i kpeti, kè bèe wenke bembè nè bè yààtì. ²² A yóó kuṓ fepièfè dérífè nfe ké bè tanné ikuó tōmmú. Kàa fè kùò á túóté kuyóú nè tinautì kó mekùò nnè yeṓ nè yeceumbè nè ye kó mekùò nnè dikpèrì youri, ²³ kédeite pèè òmáà nè dikàtindàà nè kupémpènkù, ²⁴ ké dè duó nhAnṓ nè o bí, ké bè nàké kè bèe dè nni mpā ikuó kó dipānnì ké dè nni mbenke. ²⁵ De kó difṓnkúò kàa dè cṓuté be nṓu mièke kéwēnnénè dipānnì bè m pā dì kétuo ndiwūṓtṓnnì ìnkè. Dipānnì ndi dii kó kufṓṓku n naati, ²⁶ kétúóté mecánnímè kó fepièfè a cànnénè fè Anṓ nè o bí fe cīncīnnì, ké m benke ikuó yēmmè, kè di dèè á dì túóté a kó kumaa nku.

²⁷ A túóté dipedaà bè cànnénè dì Anṓ di kó imaa mmieke dicīncīnnì nè dikpèrì, bè dè nni mpāmu, ké dè nni mbenke, á dè càínné. ²⁸ Isidayeribe yó ndeimu de kó kumaa mbè feu ì wūṓ metaummè kpéí nke kù duò nhAnṓ nè o yaàbíó sǎǎ.

²⁹ Kè Anṓ ku bèe duó nyikuó yààtì o bí, kè ì tí dṓátí bè ì cànnìnko dii yiè, kè ì bo ta ikuó tōmmú. ³⁰ Anṓ bí mièke bè tāāté wè kṓò bo ntú ikuó niùtì ke taà mí nKuyie n kuó nenti bo kùù fáá, ke pī nyikuó tōmmú, ò ndáátí ikuó yààtì ke dṓ yewe yèyiekè.

³¹ Kàa túóté fepièfè fèè bè tannìnko ikuó tōmmú fe maa, ké ì bènné dibòrì bè tāāté dì de kpéí. ³² Anṓ nè o bí kè bèe ì càáké n taummè tou kó dibòrì nè pèèbè bèè ā demómbire mièke.

³³ Bèè máá yóó cááké bè dṓṓnè ìì maa nyikuó be yei ncīémmè kpéí, ké bè càínné kè bèe ta ikuó

tōmmú. Otàù mǎù báá ì càáké, bè ì càǎnému ke ì nni mpā. ³⁴ Kè dè wenté kè imaa nyoo pèè, kè dè sùó ndí dè tǔǎ, di báá dè càáké. Bè dè càǎnému ke dè nni mpā.

³⁵ A dǎǎ Anǎǎ nè o bí kǎntǔ nwetì wetì n da nàké tì, ké bè tanné ikuó tōmmú, a yóó bè dǎǎ ì ikuó yó mmǎke yewe yèyiekè ndì.

³⁶ Bá dǐi yìè a níí kuǎ dǐnaadaà mǎyeyì nǎíémǎ kǎpéí, kéwénkǔnne diwǔǎtǎnnì, ké dǐ cǔú mmekùò nké dǐ càǎné, kè dǐ ntú n kǎpǎri. ³⁷ Á yó mmǎ ndǎǎri ke dǎ yewe yèyiekè, kè diwǔǎtǎnnì wenke mǎdiè, kòò nìtì yoo dǎmarè dǐ kàáké dèe kú.

Bè yó nfeu ì wǔǎ Kuyie nyewe yemǎu ke tuò

³⁸ Bá dǐi yìè a níí n féúté yepedakè yèdèè, yèè mǎke dibenni dǐmáà dǐmáà a yó mmǎ nhǎ nsǎǎ. ³⁹ Ke níí féúté dǐmǎri dikǔnweǎnì diterì kuyuoku. ⁴⁰⁻⁴¹ Dǐpedaà a yóó féúté dǐ dikǔnweǎnì nè kuyuoku kǎpǎri, a níí waá mmuyuo nǎidóò bètǎǎtì, kéǎntǎnè mǎkǎsǎàmè dǐtǐrì òmáà nè mǎnaà mbè tu mè dǐfèè, dǐtǐrì òmáà. Dǐpǎnnì ndì dǐi kó kufǎǎku n naati. ⁴² Di yó nni nfeumu de kó iwǔǎ sǎǎ n taummè tou kó dibòrì borè kè n kǎrinì ke da náǎnnè.

⁴³ N níí yóó de nkǎtenì ké máǎnè Isidayǎeribe kè n kó kuwennikuu wénkǔnne de kó dibòrì. ⁴⁴ Mǐi mómumu nyóó wénkǔnne de kó dibòrì kéwénkǔnne Anǎǎ nè o bí kè bè mpǐ nyikuó tōmmú. ⁴⁵ Mǐi nKuyie kè nnì mǎbo Isidayǎeribe cuokè. ⁴⁶ Kè bèe banté mǐi tumè be Yìè nKuyie nkè mǐi bè dǎnnenì Esibiti, ke bo mbè bonè.

Mǐi tu be Yìè nKuyie.

30

Dihúúntǎnnì

¹ A dǎǎnè detekperè kó idéi dihúúntǎnnì di yó ntuò ndì ìnkè tihúúntì. ² Kè dǐ mǎa di pǐtì timǎu, di pǎkǔmè mǎbo mǎtǐrì kó dikéè, mǎokǔmè mǎtǐrì kó dikéè, mǎcómǎmè mǎtǐrì omáà, ké dǐ ǎnné yebàkè tǐpǐtì tinàà kè yè ntaunè diwǔǎtǎnnì. ³ Kàa dǐ dǎri mesǎǎ ndì pǐtì timǎu nè dǐ ìnkè kékpǎ mmǎsǎǎ nkéfité nè dǐ bàkè, ⁴ ké dǐ ǎnné dǎsǎǎmámǎnnè dǎdǎrè bá kùù píkù, mesǎǎ nkǎpǎ nde kó difūǎ. Di yóó de ntǎnnè ipààtì ké ndì tǎunè. ⁵ A cíéké detekperè kó idéi kó ipààtì idéi ké ì dǎri mesǎǎ. ⁶ Á dǐ ìnné kudieku kùù bakénì kuyààkù kǎpǎtì kùù fáǎ mǎtaummè tǎu ìnkú kù. N níí yóó kǎtoo ikuó dieku nku kè tǐ máá. ⁷ Anǎǎ níí yóó cǔú ndì wǔǎtǎnnì ìnkè tihúúntì bá dǐi kǔnweǎnì, ò dǎ kéúté dǐi mǎnnì n taummè tou kó ifitǐ. ⁸ Kuyuoku kòò yóó cǔú nfitǐ wèe tǎu ntihúúntì. Di yó ntuòmmu tihúúntì n kǎpéí nsǎǎ. ⁹ Di bá ntuǎ bá tǐi úúntì de kó diwǔǎtǎnnì ìnkè, yoo iwǔǎ di n feu ì ke tuò, yoo yepǎrè tǐdǐtì kǎpǎyè di m pǎǎ nyè. Di bá m pǎ mǎnaà nke cǔú nde kó diwǔǎtǎnnì ìnkè. ¹⁰ Bá dǐi benni Anǎǎ níí túóté fǎǎfè bè fǎúté fè kè m bo bè cíé mǎe yeyi, fe kó mǎyǐ, nkémíété diwǔǎtǎnnì bàkè ké dǐ wénkǔnne kè dǐ nǎǎǎ nke tú n kǎpǎri ke wenni páíi. De kó ikuó yó mbomu sǎǎ bá dǐi benni kuce mǎmáà.

Bè do cuómè idíitì Isidayǎeribe wǔǎ nkǎpéí

¹¹ Kè tǐ Yìè nKuyie nyíé kénáké Mǎyiisi ke dǎ: ¹² Kè mukǎmmù níí bo dǐi mǎnnì bá wèè nìtì yietì o ǎnnì kǎpéí, mumǎmmù mǎmù yàà bo di tuǎkenì mukǎmmù mieke. ¹³ Bá wè wèè tǔòke bè bo ò kàa ndè wèè yietì fǎdífè, bè kèété kè fè mǎmè n taummè tou kǎpéí. Di yóó cuó de kó idíitì n kǎpéí nke. ¹⁴ Bè kàa mbèè kó dǐmáà kétúóté yebie nsipísidè yembè kǎndeètinko, bá wè wèè yietì de kó fǎdífè. ¹⁵ Okpààtì nè fǎdawanfè bá wè wèè yietì fǎdífè bè kèété kè fè mǎmè. Okpààtì kǎfe báǎ pǎǎtè, fǎdawanfè kǎfe mǎ mbáǎ dǎnté, bá wè wèè yietì o ǎnnì kǎpéí. ¹⁶ Kàa cǔutè de kó idíitì imǎu Isidayǎeribe borè, á nyì tǔnninè n taummè tou. Mǎmmǎ n yó nyémè Isidayǎeribe kǎpéí kǎnkǎnkè be fǎmmu.

Bè dǎǎmè disǎǎwǔǎ kó kunankú

¹⁷ Kè tǐ Yìè nKuyie nyíé kénáké Mǎyiisi ke dǎ: ¹⁸ Dǎǎ disǎǎwǔǎ kó kunankú, kè ku tǎri ntú disǎǎwǔǎ, kàa kù ìnné diwǔǎtǎnnì nè n tou de saku kéǎnnè mǎnie. ¹⁹ Anǎǎ nè o bí kè bè

ńniiti ke ou be naàcèi. ²⁰ Kè dèe yie nkè bè báá kú bè tati dìi m̀nni n taummè tou ke bo tuo nyep̀arè diwũ̀st̀nni ñnkè. ²¹ Bè ńniiti ke ou be naàcèi. Dè yó ntú be kó ikuó nyi sáà.

Ikuó kó mekù

²² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké M̀yiisi ke d̀: ²³ Waá ntihúúnti t̀i kó kufõõku naati, tibotí tibotí mírì kpeti cidóòbè bènnùmmù nè sinamónni kpeti cidóòbè bèdébè nè dikéè nè kanédi kpeti cidóòbè bèdébè nè dikéè ²⁴ nè kaási kpeti cidóòbè bènnùmmù. Ké dè benné n yē ndí dè benné m̀è botí, nè odifíè kó mekù ndítiribè bèkuò. ²⁵ Wèè pĩ nde kó mutõmmú kòò mè k̀are kè mè ntú mecánnímè kó ikuó k̀me. ²⁶ A yóó me mmieté n tou nè n tau, ²⁷ nè tábùrì nè o kó tinenti, tefitíkèkètè nè te kó tinenti diwũ̀st̀nni bè yó ntuò ndè tihúúnti, ²⁸ nè diwũ̀st̀nni bè yó ntuò ndè iwũ̀, nè di kó tinenti, nè disõwũ̀ kó dibuu nè di tàrì. ²⁹ Á dè c̀nné dìi m̀nni dè ntú dèè wenni páíí. Dèè kó dimàà bo dè t̀õnnè dè ntú dèè wenni páíí. ³⁰ A yóó me mmieté Anõ nè o bí ké bè c̀nné kè bè ntú ikuó nùbè kempĩ n tõmmú.

³¹ Á náké Isidayeribe ke tú de kó mekù ntú ikuó k̀me mme, bè yó mmè pĩnnè ikuó tõmmú máà ndi sáà nè bè bo mbomè. ³² Di bá mmè pe, òm̀ou me mbáá k̀are o k̀me me kóo botí. Mè tu n k̀me mme. ³³ Kòò m̀ou k̀are o k̀me me kóo botí, kòò m̀ou mè pe mbè í c̀nné wè n kuó tõmmú kpéí, bèè ò dènnè o k̀be tĩnni mieke.

Bè bo ndõrinè dè ikuó kóo tũdàari

³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké M̀yiisi ke d̀: Waá ntihúúnti t̀i kó kufõõku naati tibotí tibotí, sitodási kpeti, onikísi kpeti nè kadibanúmmù kpeti kéwaá nhãnsási kpeti kè ti mmà. ³⁵ Wèè pĩ nde kó mutõmmú kòò t̀i k̀arenè mukókúú kè t̀i ntú n kpeti ke wenni páíí. ³⁶ Kàa t̀i nàa mmuyuo mbè yó nyóórimù n tou, n tau ñkú dè, n k̀rini dè kè ti mau. De kó tihúúnti yó ntú n kpeti nti, kè di yē ti kpéí. ³⁷ Òm̀ou báá k̀are o kó tihúúnti me botí. T̀i yó ntú n kuó tõmmú máà kpeti nti. ³⁸ Kòò m̀ou d̀ò t̀i botí ke bo nyo kufõõku, bèè ò dènnè o k̀be tĩnni.

31

Bè yóó d̀òmè metaummè tou nè di nenti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké M̀yiisi ke d̀: ² M̀i tãáté Besadedi Uuri yaàbire, Uuri kó debire, Sudaa naàm̀nkù kou. ³ Kòò duó mmeciì kòò bo nyé dem̀ou ke nò nke dè d̀òrì. ⁴ Kòò níí bo na kékeuté dèè mu nyí bo, ké dè d̀ònnè mebirime, nè mesõ nnè disõwũ̀. ⁵ Kòò bo nno ke céú yetárè ke yè dàrì, ke nò nke sũ̀ idéí ke nò ndem̀ou. ⁶ Kòò yìénè Odiyabu Ayisamaki bire Dannì naàm̀nkù kou nè betòbè n duó mbè mecìi. Bèè yó ndõri mutõmmú mum̀ou n da duó mmù. ⁷ M̀u tu metaummè tou k̀mu, n taummè tau, nè di yàakù nè di nenti ⁸ nè n tábùrì nè o nenti, nè tesõfitíkèkètè nè te nenti nè diwũ̀st̀nni be yó ntuò ndi tihúúnti, ⁹ nè bè yó tuò ndi iwũ̀ nè di nenti nè disõwũ̀ kó dibuu nè di tàrì. ¹⁰ Ikuó kó tiyààti Anõ nè o bí bè yó ndaati t̀i ke pĩ n kuó tõmmú. ¹¹ Mecánnímè kó mekù nnè metenie n taummè tou kpéí. Dènde kó dimàà bè yó ntú n da benke mè mme ké dè d̀ò.

Bè bo nyémè teom̀pùtè kó diyìè kpéí

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀yiisi ke d̀: ¹³ Náké Isidayeribe kè bè nhompu teom̀pùtè yiè. De kó diyìè yó ndò ndibenkèrì ndi, mí nnè díndi ti cuokè, dìi yó mbenkú mí di tãátémè kè di bo ntú n k̀be. ¹⁴ Di nyé de kó diyìè kpéí nkè dì ncáá, di níí báá pĩ mmutõmmú de kó diyìè. Kè wèè pĩ mmutõmmú bèè ò dènnè o k̀be cuokè kóò kù. ¹⁵ Mutõmmú kó yewe bo yèkuò ndi seménni mieke. Diyìènni tu n kperi ndi. Wèè pĩ mmutõmmú de kó diyìè bèè ò kù. ¹⁶ Isidayeribe nyé teom̀pùtè kó diyìè kpéí, kè dì ntú t̀i kó metaummè sáà. ¹⁷ De kó diyìè yó ndò dibenkèrì ndi mí nnè Isidayeribe t̀i cuokè ke benkú n d̀òmè kènkè nè ketenkè yewe yèkuò ndi ke om̀pè diyìènni.

18 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi Sinaii tārì ìnkè kédeè kóò duó ntitápièti tìdèti kumómmonku kù wàri tì ìnkè kù kuó.

ISIDAYEERIBE TŌTEMÉ METAUMME KUYIE MBE DŌNEME

32

Bè do maámè fəsəmətìnààfè

1 Məmme kè Isidayeeribe nsó mMəyiisi í cārike ke bo cúténí ditāri, kè bēe tí nhAnə borè kóò nàké ke dā: Ti í yé tì tūðkení Məyiisi wèè ti dènnení Esibiti. Tí dāò kuyie nkùù yó nti ní. 2 Kè Anə dā: Tōténè di pobè tootōre nè di bí initidabí nè initipobí kpəyε ké n duó.

3 Kè Isidayeeribe beməuu tōté be tootōre kéduó nhAnə. 4 Kòo yè yè nkéuté kè dēe naá nfəsəmətìnààfè. Kè Isidayeeribe pīéké ke dā: Ntenè ti kó kuyie nkùù ti dènnení Esibiti!

5 Kè Anə maá diwūštōnni fε ìkè kédeè ke dā: Nanke, ti ānné dibanni ti Yiè nKuyie nkpéí.

6 Kè dēe wenté dikūnwehni sèi kè bēe kuə iwūš kətuo ndiwūštōnni ìnkè, kékuə itèi metaummè kpéí, kè bēe kari kédi kényà menaà nkéité kénhau.

7 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ditāri ìnkè ke dā: Cúté mecāā, benitibè a dènnení bè Esibiti bè dāò mēyε ndiemè mme. 8 Bè pānke bútinnému kuce m bè benke kù. Bè dāò fəsəmətìnààfè nfe ke ninku fε ìkè, ke fié iwūš, ke náá nke tú: Isidayeeribe, ntenè ti kó kuyie nkùù ti dènnení Esibiti. 9 De kó benitibè to yeè kpehni. 10 Yóu kè m miéke bē ye kè m bè kùə, ké da dāò kubotí diekù.

11 Kè Məyiisii bántè ti Yiè nKuyie nke dā: N Yiè ba nkpéí mbo nte kàa miéke ye a nìtibè a benke bè a wērímú nè a kpeti ke bè dènne Esibiti? 12 Kàa bè kùə Esibiti kəbe yóó yí a bè dènne nè kemieke nke ke bo bè kùə yetārè miéke ké bè dēe, n Yiè mbonkūnne a miéke kényóu a bo bè cààrēmè. 13 Dentení a tōmbè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu be kpéí nha do nàké bè ke dā: Míi béi nke tú: M bo duó nkè di botí sūš, kè n di duó nketenkè n yē n yóó di duó nkè, kè dí nkè te sāā.

14 Məmme kè ti Yiè nKuyie nyóu kù bo dāòmè ku nìtibè mēyε nkù na mbè dāò mè.

15 Kè Məyiisi ncutiní ditāri ke tō titápièti tìdèti kè tì wàri tipūti tidé Kuyie ntannò. 16 Kuyie nkùù do dāò de kó titápièti ké tì wàri nè ku nùtè. 17 Kè Sosuwee ke kutoweku kénáké Məyiisi ke dā: N yo dikpānni kó kutoweku Isidayeeribe kari. 18 Kè Məyiisi dā: Dè í tú bè namè be dootitəbè kó kutoweku, yoo bè dootitəbè bè namè kəku, dibanni kó iyie nyi.

19 Bè tōónnì dīi mōnni Isidayeeribe kari, kè Məyiisii yà fəsəmətìnààfè kè benitibè au, kòo miéke peike mediè nkòo dootóo titápièti ditāri pēri kè tì pənte pənte. 20 Kòo túóté fəsəmətìnààfè kécou kè dè nsúú nkòo dè nàa kéānné menie mmiéke ké bè duó nkè bēe yā. 21 Kòo beke Anə ke dā: Benitibè da dāò ba kàa bè tanné mēyε ndiemè mie mmiéke? 22 Kè Anə dā: N da báámmu a miéke báá peike, a yému a mómmuə mbe nnitibè nōnnēmè mēyε. 23 Bè kətení m borè nde ke yī: Ti í yé tì tūðkení Məyiisi wèè ti dènnení Esibiti. A ti dāò dēè yó ntú ti kó kuyie nke ti ni. 24 Kè m bè beke ke yī: Di we mməke mesəə? Tōténèni di tootōre ké n duó. Kè bè n duó ke n ye ānné muhāā mmiéke kè dè naá fəsəmətìnààfè.

Kuyie mpotémè Isidayeeribe

25 Kè Məyiisii banté Isidayeeribe dómè mēyε, kè Anə bè yóu kè bè dōōri bè dómè, ke yáukūnne bemāà be dootitəbè ìkè. 26 Kè Məyiisii kəte kécómmú Isidayeeribe kari ìkè kébéi nke dā: Bèè dā ti Yiè nKuyie mbèe kətení m borè.

Kè Defii naàmunkù kəbe kəto. 27 Kòo bè nàké ke dā: Nte ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù tu mù: Bá wè wèe túóté o siè kè dí ce ndi kari tipūti timəu, bá wè kòo kuə o tebite, o népo, o cfètè kou.

²⁸ Kè Defiibe yie mMoyiisi bè nàké ti, kékuo Isidayeeriibe sikoupiisitaati (3000). ²⁹ Kè Moyiisi nàké Defiibe ke dò: Di duó ndimaa ndi yie Kuyie ntammú kpéi, di í yete di bo kuómè bá di bí mómmonyi yoo di tebí. Ti Yiè nKuyie ndí dòd mesà.

Moyiisi bántèmè Kuyie nyIsidayeeriibe kpéi

³⁰ Kè dèe wenté kè Moyiisi nàké Isidayeeriibe ke dò: Di càarè kè dè deumu, n yóó wète kédekemu ditāri ñkè ti Yiè nKuyie mborè, ké kù bántè kè kù bo yie nkù di cǐé.

³¹ Memme kè Moyiisi wète ti Yiè nKuyie mborè ké kù nàké ke dò: Áú! N Yiè, de kó benitibè càarèmu mediè, bè dòd fesomátinàafè nfe. ³² N da báámmu cǐé mbe, kè meè dake, á ütè n yètiri a pátiri miéke. ³³ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Áà! N yóó ütè bèè càarè be kó yeyètè nye m pátiri miéke. ³⁴ Kote keniité n nitibè n yē nhá bè katenè kè, n tōnni yó nda bonèmu kè m mōnni tūðke dii yie m bè poté be càarèmè kpéi.

³⁵ Kè ti Yiè nKuyie mpoté Isidayeeriibe bè duó nkè Anō bè dòd fèè sōmátinàafè kpéi.

33

Isidayeeriibe wantimè Kuyie mbo bè cǐemmè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi ke dò: Ítènè deborè fǐ nnè Isidayeeriibe a dènnení bè Esibiti, kè dí kote ketenkè n do yē n yóó duó nkè Abarahamu nè Isaki nè Sakabu nè be yaábíó. ² M bo duó n tōnni kè di ndi ni ke beti Kannahā kōbe, nè Amōriibe, nè Itiibe, nè Efiibe nè Pedisiibe nè Sebusiibe. ³ Kè dí ta ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè pūð nkè, n né í yó ndi neínè m mómmuò, di to yeè kpeñni, n yàà bo di kuò kuce kédeè.

⁴ Kè bèe keè de kó tináañti kè bè yèmmèe caarè, òmòu ténke í ndàátí ke bo nsāri. ⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàkému Moyiisi ke dò: Náké be ke dò, be to yeè kpeñni, kè m bè neínè n yàà bo bè kùò kuce bemou dimōnni dimáà. Bèe deite be sātí ke n yà n dò nké bè dòòmè. ⁶ Kè bè nyiti Odebu bá Isidayeeriibe ténke í ā be sātí.

Kuyie ntou

⁷ Kè bè baté dè Moyiisi cónné ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè di nciénnè bè baté dè mesà, kè bè ndi yu ke tú: Kuyie ntaummè tou. Wèè dó kébéinnè Kuyie nwèe yènni bè baté dè kékote Kuyie ntou borè. ⁸ Kè Moyiisi ité ke bo ta Kuyie ntaummè tou, bá wè wèe íté kécómú o tou bōri kè bè nwúó mMoyiisi kòò yàà tannè Kuyie ntaummè tou. ⁹ Kòò ta, diwetiri katení kékáá nti Yiè nKuyie ntaummè tou kó dibōri kè Moyiisi nnáánnè Kuyie. ¹⁰ Kè Isidayeeriibe yà dii mōnni diwetiri, bá wè wèe nínkú kēsīnnō ketenkè o tou bōri. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáánnè Moyiisi oniti ð nnáánnèmè o népo. Kù dèè dii mōnni kè Moyiisi wète bè baté dè, kòò kóo tōnti Sosuwee Nunki biré nkpaá Kuyie ntou miéke.

Kuyie nnè Moyiisi bè nàámmè

¹² Kè Moyiisi nàké ti Yiè nKuyie nke dò: N Yiè, fǐð yē n niité be nnitibè, a me nyí m benke wèè bo n teennè. Fǐð me mbéi nke tú: A yému kàa kó mesà nni mbonè. ¹³ Kàa kó mesà mènke m bonèmu, m benke amáà kè n da yǐtè weti weti, kémmake a kó mesà. A nyé be nnitibè tumè a kōbe mbe. ¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N kəroomu m mómmuò nha bá nyǐkù. ¹⁵ Kè Moyiisi dò: Kàa í kəriní a mómmuò nha báá yóu kè ti íté die. ¹⁶ Kàa í ti neínè bè bo yīme kébanté a sàà nti bonèmè mí nnè a kó benitibè. A borime ti cuokè meè yó nti yaati tinti nè ibotí tei ketenkè ñkè. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yóó dōomu a béi nti, n sàà nda bonèmu ke yé mû da tǎátémè. ¹⁸ Kè Moyiisi dò: M benke a kpeti. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yóó pǐtému a borè nè n sàà, n yóó da nàkému n yètiri. Nh òð kuò mmesémmè n dó ké mē kuò nwènwe, kécǐé n dó kécǐé nwè. ²⁰ Á né í yóó yà n yǐkè, ke yé oniti í yó n yàmè kénfòu. ²¹ Dipèri mari bomu die n také, á ncómú di ñkè. ²² Kè m pēnké dii mōnni nè n kpeti n yóó da sōnne

dipèrì fiè mmè ké n da kánké n nòutè ke yàa pēēténè. ²³ Kè m pēēté n deite n nòutè kàa yà n yĩnkè ke yé onitì í yóó namè káyà n yùikè kénfòu.

34

Məyiisi wàrimè Kuyie nkuó titápièti pànti ìnkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò: Cíéké titápièti tidéti kè ti ndònnè tiketiti a pònte ti kè n wàri tináahtì n do wàri ti tiketiti ìnkè. ² Báátí nanke dikūnweñni kédekení Sinaii tārì ké nni mbaa. ³ Òmòu báá da neinèní, òmòu me mbáá deke ditāri kupikù makù. Inààke nè ipe me mbáá dekení.

⁴ Kè Məyiisi cíéké titápièti tidéti kè ti ndònnè tiketiti. Kòo pike cute dikūnweñni sèi kédেকে ditāri Sinaii, ke tó titápièti tidé. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténí diwetiri miéke kécómmú Məyiisi také. Kè Məyiisii yú ku yètiri. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie mpēēté Məyiisi borè ke béi nke dò: Míi tu di Yiè nKuyie nke kuò mmesémmè ke cīēnko, ke m miéke boo, kè n sàà ndeu, kè n dòdri m béi ntì. ⁷ Míi ã dò mesàà nhonitì nè o yaábíó, tidapuntōnti titōnti tekəupíítè (1000). Nh ã cīēmmu onitì o yei nnè o caàrimè nè o yetímè, m me nhōó í nwúónko oyeiwe ke dò nhò í caàrè dēmarè nh ã potému oyeiwe nè o yaábíó tidapuntōnti titāāti yoo tìnàà.

⁸ De mōnni kè Məyiisii nínkóó kébántè Kuyie, ⁹ ke íténi kébéi nke dò: N Yiè nkàa sàa m mènke m bonèmu n da báámmu á nti neínè. N yému ke dò mbe nnitibè to kpeñni, a né ti cīé nké nti wúó nha kəbe.

Kuyie nwéte ke taunnèmè ku nìtibè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò: N yóó di dānè metaummè mme. M bo dāò dè a nìtibè cuokè, dè mu n yí buoté ketenkè ìnkè yoo kubotí makù miéke. Isidayeeriibe yóó yàmu mutōmmú n yóó da pīnné mù mù deumu.

¹¹ Ntūnne weti weti n di náá nti yíe, kè m beti Kannahāã kəbe nè Aməriibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Efibe nè Sebusiibe. ¹² Dí ndake ke báá taunnè dimáà de kó benitibè bè yàa bo naá ndidíntāri di kpéi. ¹³ Dí puo mbe wūōtārè kéu yetārè bè fiíkú ye kékéké be tewuó. ¹⁴ Di báá fié be bəkè, mí ndi Yiè nKuyie n dó di ntū mmí nwe m máa. ¹⁵ Di báá bè mōtēnè metaummè mamè, kè di bè taunnè bè yóó fiému yebəkè ké di yú kè dí wēnné kédi, ¹⁶ Kè dí túóké be kó besapāmbè képuó ndi kó bedapāmbè kè bēe bè tanné mubōōféu miéke.

¹⁷ Di bá mmáátí yemátibəkè.

¹⁸ Dí níi báá mpēē wèè í kəōrenè mutie mùu muuti de kó dibanni ke dò yewe yèyiekè n di benné yèè we dididèi kóo tánkù miéke di ncáá mpēē wèè í kəōrenè mutie mùu muuti, kéndò n di nàkémè weè tánkù miéke nke di yèmè Esibiti.

¹⁹ Di bí ìi tu Mpo i yó ntú n kəbe mbe nè di wūō ketiyi ìi tu idaaì, inààke nè ipe nè sibóó, dí ndè nni duò. ²⁰ Disāmmarímbii didaari ketiri di níi di cèètenè dipebii didaari, kàa mè nyí yóó di cèète a pité di fōnii kékuo, ke nni ndonnè di bí ìi tu Mpo.

Di níi bá nkəriní m borè di nəu sitetisi.

²¹ Di níi pí mmutōmmú yewe yēkuò, diyienni yiè kéompe bá mudərimù mōnni, bá mudidèi mōnni.

²² Di níi ānné tidipantì kó dibanni kéānné dididèi banni dipaà.

²³ Di nìtibè níi kətení m borè dibenni miéke kuce mētāāti, mí ndi Yiè nKuyie ny-Isidayeeriibe tū nkù. ²⁴ N yóó betimu ibotí kēpēkūnne di tenkè, di kətení dii mōnni m borè dibenni miéke kuce mētāāti, de kó mēfiè mmieke òmòu báá cəuté di tenkè.

²⁵ Di báá féuté feðfè kéwēnnénè fe yīi mpēē wèè í kəōrenè mutie. Diyentébanni òfè kó imaa mbá nkpaá kētuakenè dikūnweñni. ²⁶ Di níi tōní tidipantì mí ndi Yiè nKuyie ncīētè nè yetebe ketiyè. Di níi báá bēnnénè dibəbii di yō miè.

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie náké Məyiisi ke dò: Wāri de kó tináàntì tìi tu mí nnè f̄ nnè Isidayeeribe ti kó metaummè kũnnì.

²⁸ Kè Məyiisi mbonè ti Yiè nKuyie nditārì ñnkè ke dò yewe sipísìnàà nè deyènnè sipísìnàà, ò í di, ò me nyí yà menie. Kè ti Yiè nKuyie nwāri titāpíèti tìdèti ñnkè ku tannò tepíítè.

Məyiisi cùténímè Sinaii tārì kuce medérímmè

²⁹ Kè Məyiisi ncutiní Sinaii tārì ke tɔ Kuyie ntannò kó titāpíèti tìdèti. Bá ò í yé ke dò nho ìkè mièti ò do náánnè mèè kpéi nKuyie. ³⁰ Anɔw nè Isidayeeribe kè bèe yà o ìkè miètimè kényate bè bo ò tóónnèmè. ³¹ Kè Məyiisii yú Anɔw nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèe katení kòo mbè náánnè. ³² De kó difōnkúò kè Isidayeeribe beməuu katení kòo mbè náá nti Yiè nKuyie nhò duó nti Sinaii tārì.

³³ Məyiisi bè náké dīi mōnni ke dèè kékāá nkuyààkù o ìkè. ³⁴ Kòò tati dīi mōnni ti Yiè nKuyie ncĕtè wèe deite kuyààkù. Kòò ta ke yènni wè mbè náá nKuyie nhò duó nti. ³⁵ Kè Isidayeeribe nwúó nho ìkè miètimè. Kòò bè náké ke dèè wèe kāá nkuyààkù kémbaanè ò bo wéte kétamè ti Yiè nKuyie mborè.

KUYIE NTAUMME TON KÓ MUDḶḶRİMÙ

35

Diyiè yiènni tumè teomputè

¹ Kè Məyiisi tíi nyIsidayeeribe beməu ké bè náké ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie nni nduó nti ke yé ntí nti tū: ² Yewe bo yèkuò ndi seménni mieke mutōmmú kpɛye. Diyiènni tu teomputè nte, ke tú ti Yiè nKuyie nkperi. Wèe pī mmutōmmú de kó diyiè bèe ò kùw. ³ Bá kè di borè di báá tātinne muhāá nteomputè yiè.

Isidayeeribe pāmmú yèè pāre Kuyie ntaumme tou kpéi

⁴ Kè Məyiisii sɔtè kénnaá nyIsidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò duó nti ke tú: ⁵ Wèe yèmmè dó wèe pā nyepāre ti Yiè nKuyie nyebotí yebotí, mesəw nyoo ntimáti péiti yoo disəwūḶ, ⁶ nè mupààkómmú mùù dò mmebèrimè nè mùù dò nfetōnfè nè mùù dò mmeɣī nne mupààkonkperímù nè tibɔciti. ⁷ Tipedakānti wūḶti nè tikōnkpeti nè detekperè kó ideí. ⁸ Fítirè kó mekùò nnè tihúúnti kè bèe kəwrenè ikuó kó mekùò nnè tihúúnti bè tūò nti. ⁹ Yetārè yèè dò ndimantōnni nè yetásàayè teyè nè dikəutəyaaḶbòri sámpòri nè dicĭncĭnkōnni ikuó niùti kpéi. ¹⁰ Kè mecii nyembèe katení beməu kéḶḶ mutōmmú ti Yiè nKuyie nyé ntí dḶḶ mù. ¹¹ Mùù tu Kuyie ntou nè di yààkù nè di mamánnè nè di bōrè kó ideí nè ticáḶḶti nè yesānkè nè yecaube. ¹² Kuyie ntəu nè di pàati nè di pòkù nè kuyààkpenkpetínkù. ¹³ Tábùri nè o pàati nè o nenti nè pĕḶḶ bè pā bè Kuyie. ¹⁴ Tefítikèkètè nè te nenti nè te bake nè mekùò mbè yó ntè tūònnè mè. ¹⁵ DiwūḶstōnni bè yó ntuò ndi tihúúnti nè di pàati nè ikuó kó mekùò nnè tihúúnti bè yó ntuò nti, nè kuyààkpenkpetínkù. ¹⁶ DiwūḶstōnni bè yó ntuò ndi iwūḶ nè disəwūḶ kó teditè nè di kó ipàati nè di nenti nè di buu nè di tārì. ¹⁷ Kudànkù kó kuperí nè ku kó yesānkè nè yecaube nè kudànkù kó dibòri kó kuyààkpenkpetínkù. ¹⁸ Kuyie ntaumme tou nè kuperí de kó yesānkè nè ye wēi, ¹⁹ nè ikuó yàati bè bo mpĭnnè ti Kuyie ncĕtè mutōmmú nè ikuó yàati Anɔw nè o bí bè yó ndaati ti ke pĭnnè Kuyie ncĕtè mutōmmú.

²⁰ Kè Isidayeeribe beməuu íte Məyiisi borè. ²¹ De kó difōnkúò bèè kó dimàà yèmmè dó bè bo pāmè kè bè ntəuní be pāre bè pā yè ti Yiè nKuyie, nke bo dḶḶnè ku taumme tou, nè tinenti bè yó mpĭnnè ti ku tōmmú nè tikəutəyàati. ²² Benitidaabè nè benitipòbè bèè yèmmè dó kè bè ntəuní mesəw nkó tisāti tibotí tibotí: Yetootōre nè demámánnè nè sipapáheú nè mefĭmme ke dè nkù pā. ²³ Bèè məke tipeçiti tìi dò mmebèrimè nè tìi dò nfetōnfè nè tìi dò mmeɣī nè mupààkonkperímù nè tibɔciti nè tikōnkpeti kè bè ndè təuní. ²⁴ Kè betəbè təuní timáti péiti nè disəwūḶ ke pā nti Yiè nKuyie. Bèè məke detekperè kó tidabɛeti kè bè nti təuní ke bo dḶḶnè Kuyie ntou. ²⁵ Benitipòbè bèè nɔ nke duàkù kè bè ntəuní mupààkonkperímù bè

dùòkù mù nè mùù dùòkenè tipeçiti tii dò mmèbèrìmè nè tii dò mmeyĩ nnè tii dò nfetònfè. ²⁶ Kè benitipòbè tǎbè bèè nǎ nke duòkù tibòçiti kè bè ntì dùòkù. ²⁷ Kè Isidayeeribe kó bekótibè ntouní yetásààye yebotí yebotí yèè yóó dari tekoutéyaabòtè nè dicĩncĩnkònnì. ²⁸ Kè touní mekùò mmèè cóunkonè fitirè nè ikuó kó mekùò nnè tihúúnti tii tùò. ²⁹ Isidayeeribe bemou benitidaabè nè benitipòbè bèè yèmmè dó, kè bè ntouní be pǎrè ke pǎã nti Yiè nKuyie, kè bè bo dǎðnè ku tǎmmú kù tì nàkémè Mǎyiisi.

Betisadiedi nè Odiyabu bè pĩmmè mutǎmmú

³⁰ De kó difònkúò kè Mǎyiisii náké Isidayeeribe bemou ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù tǎátè Sudaa naàmùnkù mièke Uuri kó debire Besadiedi. ³¹ Koò píe nku Yaá nkoò duó mmeciì nkòò yé mutǎmmú mumou. ³² Kè òò na kékeuté meciì, ke nǎ nke máátí mesǎo nnè timátì péitì nè disǎowũò. ³³ Kè nǎ nke céú yetásààye ke ye dàrì ò ye dónè dè, ke nǎ nke céú idéi. Ò do tú oyánti nwe. ³⁴ Kè múnke me ndǎò Danni naàmùnkù kou Ayisamaki bire Odiyabu kè bè nnǎ nke benkú benitibè mutǎmmú. ³⁵ Kuyie mbè duómmu meciì nkè bè nǎ nke céú yetásààye, ke nǎ nke dǎari tifèntì, ke kpènti mupààkómmú mùù dò mmèbèrìmè, nè mùù dò mmeyĩ nnè mùù dò nfetònfè nè mupààkonkperímù, ke nǎ nke duòkù tiyààtì. Bè do nǎmmu ke yánti demou boti.

36

¹ Mèmmè kè Betisadiedi nè Odiyabu nè beyántibè tǎbè ti Yiè nKuyie nduó mbè meciì nkè bè nǎ nke yánti, ke bo na kédǎò tikouténentì bè yó mpĩnnè tì ti Yiè nKuyie n tou mièke mutǎmmú kèntù nKuyie ntì nàkémè Mǎyiisi.

² Kè Mǎyiisii yú Betisadiedi nè Odiyabu nè benitibè tǎbè ti Yiè nKuyie nduó mbè meciì nkè bè nǎ nke yánti, ke duó mbemáà ke bo pí nde kó mutǎmmú. ³ Kòo bè duó nyIsidayeeribe pǎã nyèè pǎrè, kè bè bo dǎðnè Kuyie ntaummè tou. Bá dii kũnwehni kè benitibè baa ntouní be pǎrè bè pǎ ye Kuyie. ⁴ De mǎnni betǎmbè bemou bèè duó mbemáà ke dǎari Kuyie ntaummè tou kè bèè kũnnè be tǎmmú, kékote Mǎyiisi borè kóò nàké ke dò: ⁵ Benitibè pǎmmú yèè pǎrè sànnèmu ke pèèté ketíke ti bo dǎðnèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kù yèmmè. ⁶ Kè Mǎyiisi pǎnke duó nkè bèè pĩkè Isidayeeribe kari ke dò: Onitidòu yoo onitipòkù, òmòu ténke báá pǎ demarè Kuyie ntou kpéi. De mǎnni kè bèè yóu bè bo mpǎammè. ⁷ Bè do pǎmu kè dè nsànnè bè bo dǎðnèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou késúó.

Bè dǎmmè Kuyie ntaummè tou

⁸ Mèmmè kè beyántibè mómmǎmbèe dǎò Kuyie ntou, kéduòkenè mupààkonkperímù tiyaáyónti tepíitè tii dò mmèbèrìmè nè tii dò mmeyĩ nnè tii dò nfetònfè, ké ti kpè nkè dè ndò mbèĩnkèmbàribè. ⁹ Kè ti okùmè ríbo métiri tepíitè nè mènàà kè ti pèkùmè ríbo métiri mèdémè, kè ti mmà timou tepíitè tente. ¹⁰ Kè bèè tì tau ntinùmmù tinùmmù, ¹¹ kécátiné tiketiti tinùmmù mǎnku iwèi ìì dò mmèbèrìmè ké me nyĩ titetì tinùmmù. ¹² Kè de kó iwèi ríbo sipísìnùmmù ku mpíkù nè kutèkù ke dò nyitǎbè. ¹³ Kè bèè dǎò mesǎo nkó iyári kè ì ndò nyifódìnyári ìì yó mpèũnè sipísìnùmmù kè bèè taunnè de kó tiyààtì kè tii naá nkùmáà.

¹⁴ De kó difònkúò kéduòkenè tibòçiti tiyaáyónti tepíitè nè kùmáà, de kó kuyaàdéríkù kuù yó nkǎnké Kuyie ntou. ¹⁵ Kè de kó tiyaáyónti okùmè ríbo métiri tepíitè nè mènùmmù kè tì pèkùmè ríbo métiri mèdè mèdè. ¹⁶ Kè bèè keté kétau ntinùmmù ké me nyĩ tisontì tikuò, ¹⁷ kécátinnè kuyaàkù ketikù makù kù tuuténè dè kutèkù iwèi sipísìnùmmù, ké me nyĩ kutèkù, ¹⁸ kédǎò disǎowũò kó iyári sipísìnùmmù késeunnè de kó iwèi kè dèè naá kuyaàkù kùmáà. ¹⁹ Kè bèè nukù tipekònti ké tì cèké kè tii wũòté kè bèè dátinnè Kuyie ntaummè tou ké nóó kukònkperíkù.

²⁰ Kè bèè deè kédǎò nKuyie ntou nè detekperè kó tidabèetì. ²¹ Bá kùù dabekù kè ku okùmè ríbo métiri mènùmmù, mepèkùmè sǎntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ²² Bá kùù dabekù kè kù mmòke meyàà mmèdémè dèmmè mèè yóó seunè timátì péitì kó yecaube. Kuyie ntaummè

tou kó tidabæeti timəu do me ndò. ²³ Kè bɛɛ dɔ̀ tidabæeti sipísíde tii yó mbo diyie yiení kè kubakù cǎnku bíékè. ²⁴ Kè bɛɛ dɔ̀ yemáticaube sipísínà tidabæeti yó ncómmú yèè ìnkè, bá kùù dabekù yɛcaube yèdéè yetòre dò mmèè botí. ²⁵ Kè bɛɛ dɔ̀ tidabæeti teti sipísíde tii yó mbo kubakù yóu bíékè. ²⁶ Yemáticaube péiyè sipísínà bá kùù dabekù yɛcaube yèdéè, ²⁷ kédɔ̀ tidabæeti tikuà tii yó mbo de kó ditou fitímè de ìnkè bíékè. ²⁸ Kè titeti ncáá nke bo tidéti tii bo ditou kentímè mɛfitímè de ìnkè bíékè. ²⁹ Kè de kó tidabæeti ndétirínè titòbè kè de sǎnnè kédekoo kémáá de ìnkè kè bɛɛ ti pínénè mumámáá. Ti do me ndò ntidé ditou kentímè. ³⁰ Kè ditou fǎnkúò bíékè mmòke tidabæeti tini timáti péiti kó yɛcaube tɛpítè nè yèkuà bá kùù dabekù yɛcaube yèdéè.

³¹ Kè bɛɛ cíéké detekperè kó tidabæeti ipàati kè ì mbo ìnùmmù bá kùù píkù, kè ì bo mpí nKuyie ntaummè tou, ³² iteyi ìnùmmù kupíkù tekù. Itèi ìnùmmù de ìnkè bíékè. ³³ Kè de cuokè kó kupānní tǎnné yɛsǎnkè cuokè ku mmǎnku nè kutekù. ³⁴ Kè bɛɛ ti dàri timəu mesəu ntidabæeti nè ipānní kédɔ̀ desəomámánnè ipānní yó ntùè dèè mièke.

³⁵ Kè beyántibèe dɔ̀ kuyaàkpenkpetínkù nè mupààkonkperímù nè tipeciti tii dò mmɛbèrimè nè tii dò mmeyí nnè tii dò nfetònfè. Kè bɛɛ kù kpɛ ntifènti kè de ndò mbɛ̀nkèmbàribè. ³⁶ Kè bɛɛ cíéké detekperè kó ideí yɛsǎnkè yènàà, ké yè dàri mesəu, nkéánnè yebàkè bè ní yóo saa nyè kuyaàkù, kédɔ̀ yemáticaube nè timáti péiti yɛsǎnkè yó ncómmú yèè ìnkè.

³⁷ Kè bɛɛ dɔ̀ kuyaàkpenkpetínkù kùù yó nkpetí ikuó dieku ké kù kpɛ mmupààkonkperímù nè tipeciti tii dò mmɛbèrimè, nè tii dò mmeyí nnè tii do nfetònfè. ³⁸ De kó difǎnkúò kédɔ̀ bá dii sǎà dibàù nè meyaà nè ideí pámpánníyì, ké de dàri deməu mesəu, nkédɔ̀nè disəowùè kó yɛcaube yènùmmù, bá dii sǎà di kó dicaubii.

37

Bè dɔ̀mè Kuyie ntaummè tou

¹ De kó difǎnkúò kè Betisadièdii dɔ̀ Kuyie ntaummè tou ké di dɔ̀nè detekperè kó tidabæeti, kè di okùmè mbo métiri òmáà nè sǎntimétiri sipísíde nè mènùmmù, mɛpèkùmè sǎntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù, di cómmè sǎntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ² Kè bɛɛ di dàri mesəu ndi ìnkè nè di mièke ké di kpɛ mmesəu ndi ìnkè kéfité, ³ kédɔ̀ desəomámánnè dènàà, bá kùù mǎnku mùmáá. ⁴ Kòo cíéké detekperè kó tidabæeti ipàati ké ì dàri mesəu, ⁵ ké ì tǎnnè di píiti ke bo ndi tounè.

⁶ Ò dèè mɛmme kédɔ̀ te pòkù nè mesəu mmáà kè ku okùmè mbo métiri òmáà nè sǎntimétiri sipísíde nè mènùmmù, kè ku pèkùmè mbo sǎntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù, ⁷ ké kù dɔ̀nè mesəu mmáà kédɔ̀ tifènti tidéti ku ìnkè kè ti ndò mbɛ̀nkèmbàribè ke cómmù metaummè tou píiti tidé. ⁸ Kè ku nfènkù mbo ku mpíkù kutekù kupíkù tekù, kè ti nwè nke di taunè, ⁹ ke cómmù ke wetí titòbè, kè ti ìnkè co ditəu, kè ti fièti di diéké.

Bè dɔ̀mè tábùri bè yó ndakù de péèbè bè pǎa mbè Kuyie

¹⁰ De kó difǎnkúò kédɔ̀ tábùri nè detekperè kó tidabæeti, kòo okùmè mbo métiri òmáà, mɛpèkùmè métiri kó dikéè, mɛcómmè sǎntimétiri sipísiyiekè nè mènùmmù. ¹¹ Kòo ò dàri mesəu nsààmè, kòo mmòke kukākú kéfité, kè bɛɛ kù kpɛ mmesəu, ¹² kédɔ̀ kudabekù kè kù pèkùmè mmánnè tenòutè kǎmɛ kéfii nyi mǎnke ìnàà ké kù kpɛ mmesəu nkéfité. ¹³ Kòo dɔ̀ desəomámánnè dènàà kètǎnnè ì mǎnke ìnàà tábùri tuuté ndè o tààke. ¹⁴ Kè de ntókénè kudəú bè fií nkù kè bɛɛ tǎnnè ipàati bè yó nhò tounè ì. ¹⁵ Kòo cíéké detekperè kó tidabæeti ipàati, ké ì dàri mesəu mbè yó ntounè ì tábùri, ¹⁶ kédɔ̀ yebò kéínnè tábùri ìnkè nè ibòòke nè icuuti nè sibúkúsi bè ní yóo míéténè de. Kè bɛɛ de dɔ̀nè deməu mesəu nsààmè.

Bè dɔ̀mè tesəofitíkèkètè

¹⁷ De kó difǎnkúò kè bɛɛ dɔ̀ tesəofitíkèkètè nè mesəu nsààmè, ké tɛ uté kè tɛ nwè ntimáti timáà, tɛ tǎri nè tɛ bàkè nè tɛ tòkè nè tɛ kèkèe nè dèè dò mmutepóo. ¹⁸ Kè tɛ cuokè kó kudəú

ńbo kẹ̀ ibake bo ku mpíkù ìtāāti, kutekù ìtāāti. ¹⁹ Bá kùù bàku kẹ̀ kù m̀ake yetòkẹ̀ yètāāti kẹ̀ yè dònṅè mutie bẹ̀ tu mù amandiè kó mupóó. ²⁰ Kẹ̀ dẹ̀ cuokẹ̀ kó kudajú m̀ake yetòkẹ̀ yènàà kù tuuténè dẹ̀ ibake, kẹ̀ yè dònṅè mutie bẹ̀ tu mù amandiè mu kó mùpóó. ²¹ Dẹ̀ kó ibake ku mpíkù ìtāāti kutekù ìtāāti tuuténè dẹ̀, dẹ̀ cuokẹ̀ kó kudajú kẹ̀ dẹ̀ m̀ake yetòkẹ̀. ²² Yetòkẹ̀ nẹ̀ ibake kẹ̀ dẹ̀ wẹ̀ nke tú meso nsààmè máà bẹ̀ yìemmè ke uté. ²³ Kẹ̀ bẹ̀e dọ̀ sikèkẹ̀e kẹ̀ sì ńbo s̀yiekẹ̀ nẹ̀ tinenti teti: Ihaaké nẹ̀ dẹ̀ yó nkounè mutapéí. Demou kẹ̀ dẹ̀ ntú meso nsààmè. ²⁴ Bẹ̀ do dọ̀nṅè m̀e sọ̀ ntefitíkèkètè nẹ̀ te nenti, me ćéékù do bo cìdóòbè sipísitāāti ndi, meso nsààmè máà.

Bẹ̀ d̀d̀mè diwũṣ̀t̀nṅi bẹ̀ yó ntuò ndi ìnkè tihúúnti

²⁵ Dẹ̀ kó difōnkúò kòo dọ̀ diwũṣ̀t̀nṅi bẹ̀ yó ntuò ndè tihúúnti kẹ̀ di d̀d̀nṅè detekperè kó tidabeeti, kẹ̀ di okùmè ńbo métiri kó dikéè, mepèkùmè métiri kó dikéè. Di do mamu tipítì tinàà, mecómme métiri òmáà. Kẹ̀ bẹ̀e di ànné yebàkẹ̀ kẹ̀ yè ndi taunè. ²⁶ Kẹ̀ bẹ̀e di dàri meso nkéfité di pítì timou, di ìnkè nẹ̀ di mièke nẹ̀ di biè nké di kpè mmeso nkéfité nẹ̀ di bàkè. ²⁷ Kẹ̀ bẹ̀e dọ̀ desoamámánnè dèdèrè ke di tōnné di pítì, kukākú bẹ̀ kpè nkù kó difūò kẹ̀ dẹ̀ tōnné idéi ke bo ndi tounè, ²⁸ kécíéké detekperè kó tidabeeti ipàati idéi kẹ̀ ì dàri meso.

²⁹ Bẹ̀e d̀d̀ri tihúúnti kẹ̀ bẹ̀e dọ̀ ikuó kó mekùò nnè tihúúnti tii f̀ṣ̀ku naati bẹ̀ yó ntuò nti diwũṣ̀t̀nṅi ìnkè.

38

Bẹ̀ d̀d̀mè diwũṣ̀t̀nṅi bẹ̀ yó nfeu di ìnkè iwũṣ̀ nẹ̀ dẹ̀ kó kunankú

¹ Dẹ̀ kó difōnkúò kẹ̀ Betisadiēdi dọ̀ diwũṣ̀t̀nṅi bẹ̀ yó ntuò ndi ìnkè iwũṣ̀ bẹ̀ feu ì Kuyie, kẹ̀ di d̀d̀nṅè detekperè kó tidabeeti, kẹ̀ di okùmè ńbo métiri m̀démè nẹ̀ dikéè, kẹ̀ di pèkùmè mme mbo, di do mamu di pítì tinàà. Kẹ̀ di cómmè ńbo métiri òmáà nẹ̀ dikéè. ² Kẹ̀ bẹ̀e dọ̀ bá kùù mànkú dẹ̀ ìnkè kaku bá kù dibàù kẹ̀ yè ntaunè diwũṣ̀t̀nṅi ke wẹ̀ ntimáti tímáà kẹ̀ bẹ̀e yè dàri disoawũṣ̀. ³ Kòo deè kédọ̀ dẹ̀ kó titōnnenti tibotí tibotí: Yebə nẹ̀ tikāpenti nẹ̀ yebə dièyè nẹ̀ simátikūmpeé yenì nkpesi nẹ̀ tikàdàabuuti. Demou kẹ̀ bẹ̀e dẹ̀ d̀d̀nṅè disoawũṣ̀. ⁴ Kẹ̀ bẹ̀e dọ̀ disoawũṣ̀ kó teditè kẹ̀ tẹ̀ p̀ánné diwũṣ̀t̀nṅi cuokè, fèkpèntifè fũṣ̀, ⁵ kédọ̀ demámánnè dènàà kécátinné teditè mànke ìnàà bẹ̀ yó ntũṣ̀ dẹ̀ ipàati. ⁶ Kẹ̀ bẹ̀e cíéké idéi nẹ̀ detekperè kó tidabeeti kẹ̀ ì dàri disoawũṣ̀, ⁷ bẹ̀ ní yó tōnné ì diwũṣ̀t̀nṅi pítì kèna kẹ̀ di t̀t̀oté. Bẹ̀ do di d̀d̀nṅè tidabeeti nti kẹ̀ mefiè nni mbo di mièke.

⁸ Kẹ̀ bẹ̀e dọ̀ disoawũṣ̀ kó dibuu nẹ̀ di kó ditàri kẹ̀ di ntú benitipòbè bẹ̀e do ṣ̀ mbo Kuyie ntou b̀òri be kó t̀wéitè.

Bẹ̀ ćéètemè metaummè tou tiyàati

⁹ Dẹ̀ kó difōnkúò kòo dọ̀ kuyààkù nẹ̀ mupààkonkperímù kẹ̀fi nKuyie ntaummè tou difōnkúò kubakù c̀nku bíékè. Kẹ̀ ku okùmè ńbo métiri sipísìnùmmù, ¹⁰ kẹ̀ kù pítinné ipàati sipísidé dẹ̀ kó ipàati nẹ̀ yecaube yèè ì t̀, kẹ̀ dẹ̀ tu disoawũṣ̀. Dẹ̀ kó ipàati kó yebàkẹ̀ nẹ̀ ipàati ì p̀ámmú kẹ̀ dẹ̀ tu timáti péiti. ¹¹ Kẹ̀ kubakù c̀nku bíékè kpere me ndò. Kẹ̀ dẹ̀ okùmè me mma, ke baa cáátì meè botí. ¹² Kẹ̀ diyè taà kèè bíékè kpere me ndò, kẹ̀ dẹ̀ kó meokùmè ńbo métiri sipísidé nẹ̀ mènùmmù, kẹ̀ baa píítì meè botí, kẹ̀ dẹ̀ kó idéi bo tepítè nẹ̀ yecaube tepítè. ¹³ Diyè yèni kèè bíékè dibòri bo kùù píkù kẹ̀ ku pèkùmè múnke ńbo métiri sipísidé nẹ̀ mènùmmù. ¹⁴⁻¹⁵ Dibòri pítì tidé bá kùù píkù kẹ̀ kuyààkù okùmè ńbo métiri mèyiekè nẹ̀ dikéè. Bá kùù píkù ipàati ìtāāti nẹ̀ yecaube yètāāti.

¹⁶ Dẹ̀ kó kuyààkù kumou bẹ̀ fii nkù Kuyie ntaummè tou, kù do tú kùù dùòkenè k̀nku mupààkonkperímù. ¹⁷ Dẹ̀ kó idéi kó yecaube do tú disoawũṣ̀ ndi, yebàkẹ̀ nẹ̀ idéi ì p̀ámmú kẹ̀ dẹ̀ tu timáti péiti ke tuuténè ì p̀ámmú. ¹⁸ Kẹ̀ beyántibèe kpè nkuyàakpenkpetínkù mupààkonkperímù mùù d̀ mmebèrìmè nẹ̀ mùù d̀ meyi nnè mùù d̀ nfetònfè. Kẹ̀ ku okùmè ńbo métiri tepítè, mecómme métiri m̀démè nẹ̀ dikéè. Kẹ̀ ku pèkùmè mànnè

kuyààkù kùù fité Kuyie ntaummè tou. ¹⁹ Kè kù mpíítí yesà̀nkè yènà̀ kè yè còm̀mú yecaube yènà̀ ìnkè, deməu kè dè tu disəəwũ̀ð, kè yebà̀kè tu timáti péítì, ye yatimè, nè idéi ì pà̀r̀m̀mú kè ì d̀ari timáti péítì. ²⁰ Idéi bè fii nyì Kuyie ntou nè de kó kudà̀nkù kè dè tu disəəwũ̀ð.

Bè bàtemè tinenti bè d̀ə̀nè tì Kuyie ntaummè tou

²¹ Nte bè do d̀ə̀nè tì nenti Kuyie ntaummè tou tì màmè: Ikuó nenti do bo dii mieke. Məyiisi weè do duó nkè Kuyie nkuó nùtì Anəə birə Itamaa nè Defiibe kè bèe kaa nde kó tinenti. ²² Sudaa naàm̀nkù kou Uu yaàbirə Uuri kó debire Betisadiedi, weè do p̄ mmutəmmú muməu kéndənnè tì Yiè nKuyie ndo mù duómmè Məyiisi. ²³ Kè Danni naàm̀nkù kou Ayisamaki birə Odiyabu nhò teənnè, ò do tú oyánti nwe ke nə nke céú idéi, ke d̀ari tifènti, ke kp̄ntinè tipeçiti tì d̀o mmèbèrìmè nè tì d̀o mmeyĩ nnè tì d̀o nfetònfè.

²⁴ Isidayeeribe do p̄ m̄è səə nkó dimàà kè bè bo d̀ə̀nè Kuyie ntaummè tou m̄è do bo cidóòbè sikou s̄ini nè sipísiyiekè nè b̀eyiekè (877) nè kadámmù sikou s̄itāāti (300) ndi. Bè do beúne t̄è biètè tinenti tì yóo d̀ə̀nè Kuyie ntaummè tou t̄è do cáámmu.

²⁵ Isidayeeribe bè do kàa mbè kè bèe p̄ timáti péítì kè tì mbo cidóòbè sikəupísitāāti nè t̄epíitè nè b̀eyiekè (3017) nè kadámmù sikou s̄iyiekè nè sipísinùmmù (750) de kó t̄ebiètè ìnkè. ²⁶ Benitibè bè do kàa mbè do bo sikəupíkou s̄ikuð, nè sikəupísitāāti nè sikou sinùmmù nè sipísinùmmù (603550) bèè do m̄ake yebie nsipísidé kendeètinko beè do p̄ s̄ám̄p̄ s̄ám̄p̄ kè d̄è w̄ennè memme. ²⁷ Kè bèe túóté cidóòbè sikəupísitāāti (3000) timáti péítì kédəð yecaube tekòutè (100) Kuyie ntaummè tou kó yesà̀nkè kp̄éi, nnè kuyaàkpenkpetínkù, de mieke kaku, bá dii caubii kè di m̄ake cidóòbè sipísitāāti. ²⁸ Cidóòbè t̄epíitè nè b̀eyiekè nè dikéè beè do kpaá, kè bèe tì túóté kédəðnè yesà̀nkè kó yebà̀kè kédari ye yatimè timáti, kè tì ndə̀nè ipà̀ti ì yóo p̄anné.

²⁹ Disəəwũ̀ð bè do p̄ di kè dindi m̄bo cidóòbè sikəupísidé nè tekòutè nè sipísidé nè bènàà (2124). ³⁰ Kè bèe di túóté kédəðnè Kuyie ntaummè tou b̀ori kó yecaube, kè di ntúóté kédəðnè diwũ̀stənni, nè t̄editè nè diwũ̀stənni nenti s̄anti. ³¹ Kè bèe di ndə̀nè yesà̀nkè yèè fité Kuyie ntaummè tou kó yecaube nè dib̀ori kp̄eye deməu nè Kuyie ntaummè tou kó yesà̀nkè nè yèè di fité.

39

Bè d̀ə̀mè ikuó niùbè kó tiyà̀ti: Dikəutéyaàb̀ori

¹ Kè bèe túóté tipeçiti tì d̀o mmèbèrìmè nè tì d̀o mmeyĩ nnè tì d̀o nfetònfè, kédəðnè ikuó niùtì Anəə tiyà̀ti ò yó mp̄innè tì tì Yiè nKuyie ntaummè tou mieke mutəmmú, kè bèe tì d̀ə̀ kéndənnè Kuyie ndo tì nàkémè Məyiisi.

² Kè bèe d̀ə̀nè dikəutéyaàb̀ori nè mupà̀aknkperímù mùù kəkénè tipeçiti tì d̀o mmèbèrìmè nè tì d̀o mmeyĩ nnè tì d̀o nfetònfè, kè di kp̄è mmesəə, ³ kè di detí mesəə nkó iw̄ĩ, kénkəónnè mupà̀aknkperímù mùù d̀o mmèbèrìmè nè mùù d̀o mmeyĩ nnè mùù d̀o nfetònfè. ⁴ Kè bèe d̀ə̀ iyaàb̀obaati idéi k̄etuutè diyaàb̀ori m̀anke bè ní bo di bàátinè ì. ⁵ Kè bèe d̀ə̀ kuyaàbomboúnkù ke kù nw̄ennè diyaàb̀ori ke tau ke d̀o nde t̄əbè. Bè do di d̀ə̀ kè di ndə̀nnè tì Yiè nKuyie ndo tì nàkémè m̄e Məyiisi, ⁶ kédəð yetásà̀yè bè tu yè kədinadínni k̄ew̄ennè kè yè d̄anne nè mesəə yebaayə, k̄ekerí ye ìnkè Sakəbu bí yètè. ⁷ Kè bèe yè c̄atínè diyaàb̀ori kó iw̄ĩ yebaayə ìnkè kòò bo nyé Isidayeeribe botí t̄epíitè nè ìd̄éi k̄əme. Bè t̄ünne tì Yiè nKuyie ndo tì nàkémè m̄e Məyiisi kè dè d̀ə̀.

Bè d̀ə̀mè dic̄nc̄nk̄ənni

⁸ Kè beyántibèe d̀ə̀ dic̄nc̄nk̄ənni nè mupà̀aknkperímù mùù kəkénè tipeçiti tì d̀o mmèbèrìmè nè tì d̀o mmeyĩ nnè tì d̀o nfetònfè. ⁹ Kè bèe tì p̄o mmédémè kè di okùmè nè di p̄kùmè kè dè mmànnè s̄antimétiri sipísidé nè mènùmmù. ¹⁰ Kè bèe di d̀ari itácuó inàà. Kucuó ketikù kp̄eye, kè diketiri ndò ntis̄ūm̄iétì, kè did̄eri ndò ntiyāp̄em̄iétì. Kè

ditáánni ndò mmenóánni. ¹¹ Kucuo dérikù kpere kè dii nni ndò mmecūmmè kè diteri dò ñnùsí kè diteri dò nsàncirè. ¹² Kucuo táánkù kpere kè dii nni ndò ntiweti kè diteri dò mpūtìpūtì kè diteri dò mmetekā. ¹³ Kucuo naankù kpere kè dii nni ndò tinóbènti kè diteri dò ntimantōnti kè diteri do nditáwūḡ kè bèe danne bá dii tári meso nyĩnkè. ¹⁴ Kè bèe kerí Isidayeri bí tepítè nè idèi yètè de kó yetárè ñnkè. Bá dii tári diyètìri òmáà, bè do yè kerí bè 33 kerí mèè botí nku oniti cannimè tãmpḡḡ ñnkè.

¹⁵ Kè bèe ānné dicĩncĩnkḡnni mesoḡfimme mēdēmè kè mè ndò nyiwēĩ, ¹⁶ kédḡḡ isoḡwēĩ idèi nè desoḡmámánnè dēdērè ké de cātínné diyaàbòri mànke deĩnkè kpere idé. ¹⁷ Kè bèe cātíne mesoḡfimme kó iwēĩ idé dicĩncĩnkḡnni kó demámánnè. ¹⁸ Kè bèe tuuté iwēĩ yómmè tēmè yebakóyo borè, de bo yiemme kè tekoutéyaàbòtè ní mbo o cĩncĩnni. ¹⁹ Kè bèe dḡḡ desoḡmámánnè terè dēdērè kécátínné de fūḡ tekoutéyaàbòtè de mieke bíékè. ²⁰ Kè bèe dḡḡ desoḡmámánnè terè dēdērè kécátínné tekoutéyaàbòtè baati fūḡ kuyaàbomboúnkù yá ndè yuu. ²¹ Kè bèe dḡḡ kuhḡ kùù dò mmebèrimè késèu ndicĩncĩnkḡnni kó demámánnè nè tekoutéyaàbòtè kpere kè de ñwē nke tau kè dicĩncĩnkḡnni báá tote. Bè do de dḡḡ kè de ndōnnè ti Yiè nKuyie ntì nàkémè mme Mḡyiisi.

Tikoutéyààtì teti

²² Kè bèe duḡkenè tipeciti tii do mmebèrimè dikoutéyaàbòri tekoutéyaàbòtè yó nnónké dii ñnkè, ²³ kēduḡke diyuu yó nyiè de, kè de ndò nyékéyéké ke báá kēté, ²⁴ kēkpē ndiyaàbòri fūḡ kēfité nè tipeciti tii do mmebèrimè nè tii do mmeḡyĩ nnè tii do nfetōnfè nè mupààkonkperimù kè de ndò nyetebe bè tu yè kēdēnátì. ²⁵ Kè bèe dḡḡnè meso nsààmè isoḡdede kécátíne diyaàbòri fūḡ kēfité, kēnsokù die nkēdēnátì, die nfededefè. ²⁶ Bè do cātínné kēdēnátìbè nè idedeké kesoó nsoó nde tḡbè cuokè nke, kēndōnnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mḡyiisi.

²⁷ Kè bèe yíe kēduḡke yeyaàbòrè nè mupààkonkperimù Anḡ nè o bí kpéi, ²⁸ kédḡḡ feyitoodáfè nè mupààkonkperimù nè tiyaàbomboúnti nè ifetì. ²⁹ Kè bèe dḡḡ kuyaàbomboúnkù ké kù kpē nnè mmupààkonkperimù mùù kākénè tipeciti tii do mmebèrimè nè tii do mmeḡyĩ nnè tii do nfetōnfè. Kè bèe de dḡḡ kè de ndōnnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mḡyiisi.

³⁰ De kó difānkúò kè bèe dḡḡ meso nsààmè kó temátìpètè, kēkerí ikuó kó mecannimè ke dḡ: Wèè cāà nti Yiè nKuyie nkpéi. ³¹ Kè bèe tē pĩñnénè kuhḡ kùù dò mmebèrimè o tĩnni kuyaàbomboúnkù ñnkè kēndōnnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mḡyiisi.

Bè dèè mè mutōmmú ke mù benke Mḡyiisi

³² Isidayeribe do tūnnemu nweti weti ti Yiè nKuyie nnàké ti Mḡyiisi, kédḡḡ Kuyie ntaummè tou.

³³ Bè dèè dii mōnni ké de tōní demḡu kēduó mMḡyiisi Kuyie ntaummè tou nè di kó tinenti timḡ:

Yēsāñkè nè yebàkè nè idéi ipámpánniyi nè tidabestì nè yemátìcaube.

³⁴ Kupekḡnkù kó kuyaàwūḡkù nè kukḡkpèrikù, nè kuyààkù kùù kpetì de mieke.

³⁵ Kuyie ntaummè tḡu nè di nenti tii bo di mieke nè di pààti nè di pòkù

³⁶ nè tábùri nè o nenti nè pēè bè yó mpāā mbè Kuyie nnè de kóo pēè.

³⁷ Tesoḡfitíkèkètè nè te kó sibúkúsi nè te nenti nè mekùò mbè yó ntè tūōnnè mè.

³⁸ Diwūḡtōnni nè ikuó kó mekùò nnè tihúúnti bè yó tuò ntì nè kuyaàkpenkpetínkù kùù yó nkpetì Kuyie ntaummè tou.

³⁹ Disoḡwūḡ kó diwūḡtōnni nè di dītè, demḡu disoḡwūḡ nè de kó ipààti nè di nenti, nè dinaabuu bè yó nniiti di nè di kó ditàri.

40 Nè tiyààti bè fii ntì Kuyie ntaummè tou kó kudànkù nè de kó yesā̀nkè, nè de kó yεcaube, nè kuyà̀kpenkpetínkù kùù yó nkpetí dibò̀rì kudànkù kperi, nè ku kó iwḗi nè yesā̀nkè, nè tinenti timəu tìl yó mpīnnè Kuyie ntaummè tou miεke mutōmmú.

41 Tikəutəyà̀ati ikuó nìùbè níí yó ndáátí tì ke pīnnè Kuyie ncī̀tè miεke mutōmmú. Nè ikuó nìùti diεwè Anəə nè o bí bè yó ndaati tì ke pīnnè be tōmmú.

42 Isidayεεribe do tūnne ti Yiè nKuyie nnáké mè mme Məyiisi kédə̀ə de kó mutōmmú muməu. 43 Kè Məyiisi yà̀ bè d̀̀d̀mè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke yē ndè nd̀̀mmè, ké bè pā Kuyie nkó mesà̀.

40

Bè bo cónné mèè botí Kuyie ntaummè tou

1 De m̀̀nni kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke d̀̀: 2 Dibenni kóo t̀̀nkù ketiwè kó diyè ketiri yiè á cónné metaummè tou, 3 kéínnè metaummè təu, ikuó nenti bo dii miεke, a di ínnè kufáá mbè í yó ndi wùó ndè. 4 A yóo de nyínnè tábùrì, kédáá mpé̀̀bè di m pā bè, kétóni tefitíkèkètè kécú nte fitiyi. 5 Kàa de tanné disə̀húúntənni di yó ntuə ndi ínkè tihúúnti, ké di ínnè kè di nwetí metaummè təu. Kàa núnnè kuyà̀kù kùù yó nkpetí ikuó tou kó dibò̀rì, 6 kécónné diwū̀stənni di yó ntuə ndi ínkè iwū̀s di n feu i, kè di m̀̀bo n taummè tou b̀̀rì iikè. 7 Kàa ínnè dinaabuu di níí yó nniiti dii miεke ditou nè diwū̀stənni de saku, ké di píe mmenie. 8 A fii metaummè tou tiyà̀ati kéánnè dibò̀rì ké di kpetínnè kuyà̀kù.

9 Kàa dèè mεmme á túóté mekùò nkéyə̀ε metaummè tou ínkè nè tinenti tìl kó dimàà bo di miεke ké tì cā́nnè, kè tìl wenke, kénwenni. 10 A múnkeε yə̀ε mekùò ndiwū̀stənni ínkè, ké di cā́nnè ké di wénkūnnε, kè di ntú dii wenni páíí. 11 Nè meè kùò mmàà ndi a yóo wénkūnnemè dinaabuu nè di kó dità̀rì.

12 Kàa dèè mεmme á yú Anəə nè o bí ké bè kətenè metaummè tou b̀̀rì ké bè wùə, 13 kédátínnè Anəə ikuó yà̀ati, kóo cā́nnè kòo ntú ikuó nìùti ke pī n tōmmú. 14 Kàa duó nkè Anəə bíí tónni kàa bè dátínnè sikəutəyà̀bòo, 15 ké bè còú mme kùò nké bè cā́nnè a d̀̀d̀mè be cice, kè bè ntú ikuó nìùbè kēmpī n tōmmú. A yóo bè còú mmè kùò, mmè yó nte bεmbe nè be yàbío kè bè ncā́ ke tú ikuó nìùbè sá̀.

Məyiisi cònnémè Kuyie ntaummè tou

16 Kè Məyiisi d̀̀ə ti Yiè nKuyie nhò nàké tì weti weti. 17 Kè bèε cónné Kuyie ntaummè tou dibenni déri kóo t̀̀nkù ketiwè diyè ketiri nè bè yè̀mè Esibiti.

18 Kè Məyiisi fíí nyεcaube nè tidabεeti nè ideí pámpánniyi nè de kó yesā̀nkè, 19 kè bèε di dátínnè kuyà̀kù kénó nkutekù kéndə̀nnè ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàkémè.

20 Kè Məyiisi túóté Kuyie ntannə tēpítè wà̀ri tìl tápítè ínkè kéánnè ku taummè təu miεke kè bèε tōnnè ipà̀ati, ké di pòo ndi pòkù, 21 ké di tanné ti Yiè nKuyie ntaummè tou miεke, kékpetínnè kuyà̀kù kè benitibè bá ndi yà̀, Kuyie ndo tì nhò nàkémè.

22 Kòo tanné tábùrì de miεke, kóo ínnè kubakù yóu bíékè kēpé́nnè kuyà̀kù kùù kpetí dibò̀rì, 23 kédáá nde ínkè pé̀̀bè bè pā bè ti Yiè nKuyie, kù do tì nhò nàkémè.

24 Kòo tanné tefitíkèkètè Kuyie ntou miεke, kéínnè kubakù cā́nku bíékè kēwetínnè tábùrì, 25 kétuə nte fitiyi ti Yiè nKuyie nyiikè, kéndə̀nnè kù tì nhò nàkémè.

26 Kòo ínnè disə̀húúntənni de miεke kēwetínnè kuyà̀kù kùù kpetí dibò̀rì, 27 kécú nti húúnti de ínkè, Kuyie tì nhò nàkémè.

28 Kòo núnnè kuyà̀kù dibò̀rì kəku, 29 kécónné diwū̀stənni bè yó ntuə ndi ínkè ti Yiè nKuyie nyiwū̀s kè di ntókénè dibò̀rì, kè bèε féúté Kuyie nfè̀fè kétuə nké kù pā̀nè yepā̀rè tēyè. Kù do tì nhò nàkémè.

30 Kòo ínnè dinaabuu diwū̀stənni nè Kuyie ntaummè tou de saku, ké di píe mmenie nkè bè bo nhəunè bεmà̀. 31 Məyiisi nè Anəə nè o bí bè do mε nniitínè ke mε nhəunè be

naàcèi. ³² Bè do ã me nhóúnè bemaà bè tati dìi m̀nni ti Yiè nKuyie ntaummè tou, yoo bè dó k̀t́ónnè dìi m̀nni diwũšt̀nni. Kuyie ndo me ntì nàké M̀yiisi.

³³ K̀ M̀yiisii fíi nyidèi Kuyie ntaummè tou nè dihúúnt̀nni k̀k̀p̀t́inné kudànkù kó dibòrì kuyààkù. Ò do me ndèè o t̀mmú.

Kuyie nkó tidietì do píemmè ku taummè tou

³⁴ De m̀nni k̀ diwetirìi k̀tení k̀dát́inné ti Yiè nKuyie ntaummè tou k̀ ku dietìi dì píe.

³⁵ M̀yiisi í nna ke bo ta ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke.

³⁶ K̀ diwetirì ìté, bèe íté, bè do me nhõ mbe c̀mmu mumou mièke. ³⁷ K̀ diwetirì í nampè bè báá íté bè mbaà dì bo íté dìi yiè.

³⁸ K̀ dì ní ndáátí ti Yiè nKuyie ntaummè tou kuyie mm̀nni, keyènkè k̀ndò ndihããt́nni, be c̀mmu mumou mièke. Bè do ã nkè bè bàté dè, dè mme ndò.

Ikuó nìùbè tōmmú pátíri Di mpátíri tō tì nàaṅtì

Dináaṅkèè ketirì ikuó nìùbè pátíri miéke ti náá nKuyie ndo ǎ yúmè mme Mǎyiisi metaummè tou miéke ké nhò náánnè. De kó dipátíri dimǎu miéke ti yóó yàmu Kuyie nnàkémè Mǎyiisi ku kuó nè ku tannò péu Isidayeeribe kpréí. Nè kù bè dǎúnnèmè dinùù ke tú kè wèè tū nku tannò ke dǎori yè yémme dèè yó nte kè wè nfòù (18:5, de kó tináaṅtì bomu Odommu mukàmmù 10:5). Kuyie nné nàké mu Isidayeeribe ke bè wénkùnnè bè bo deite mèè botí yedíntàrè yèè yó mbè díítí bembè nè ku be kó metaummè nè bè dò nkéndòmmè, kè metaummè tou mènke ntú metaummè tou. Bèè feu iwũs Kuyie nkè bè ntū nyikuó duó ke dòmmè kè ikuó nìùbè ndake de kó mutōmmú kpréí, ké ntú benitibè. Bá wèè niti Isidayeeribe miéke kè wèè yenténè omáà medǎðrímè yeime kù yetemè ke bá ncaari ikuó nè be kó medǎðrímè miéke. Kuyie nyí tú meyei nkaku, kù sàmu, ke dǎ benitibè. Kuù tu mufòmmu, dèè te kè kù dǎ ku nitibè nsà kù dòmmè, kè dèè yie nkè be mómme mbe kè bèè mǎote mufòmmu, kémǎote medókùmè kù duó nyèè tannò Isidayeeribe.

Mèmmè Yesu yè nti dèntemè ke ìkú ye ìnkè ke béi nke tú: Dí ndó di kǎbe tǎbè di dǎ mèè botí di mómme mbe (Matie 22:39).

Di mpátíri náaṅtì duó ke dòmmè

1. Iwũs féù kó ikuó 1-7
2. Mǎyiisi cǎnnémè ikuó nìùbè ketibè Kuyie ntōmmú kpréí 8-10
3. Dèè ci nè dèè í cǐ 11-16
4. Isidayeeribe cǎammè ke tú Kuyie nkǎbe:
Mùù te kè bè í dò nkényo mmeyĩ 17
Kuyie ndonté bè bo ndó mèè botí betǎbè 18-20
Ikuó tōmmú nè yebaa nyèyiekè Sifube dò nke ní baá nyè bá dìi benni 21-23
Kuyie ntannò nè ku kuó nè kù bè dǎúnnè dìi nùù 24-27

IWŪS FÈU KÓ IKUÓ

Bè yó nfeu ù iwũs ke tuò

¹ Ti Yiè nKuyie ndo yúo Mǎyiisi ku taummè tou borè nde kóò nàké ke dǎ: ² Á náké Isidayeeribe ke dǎ mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Kè di kóò mǎu dǎ ké n féuté feǎfè, fè bo na kèntú fediefè yoo fesámprófè.

³ Kè wèè dǎ ké n féuté feǎfè kètuǎ, fè ntú fedaafe kénkpa kuyènkù, kòo fè kùò metaummè tou bòrinùù kè n cǎuté o pǎnni. ⁴ Wèè daá nho nàtè fe yuu ké fè nni nféuté kètuǎ kè n cǎuté o pǎnni kóò cǐé nho yei. ⁵ De kó difǎnkúò kòo n féuté o ǎfè metaummè tou ìkè kè ikuó nìùbè Anǎ bí míété meyiĩ ndiwũstǎnni dìi bo metaummè tou bòrinùù kéfité, ⁶ ké fè fèté kékéké fe tùòti. ⁷ Kè ikuó nìùbè Anǎ bí tǎtinnè muhǎá ndiwũstǎnni kètií nyidei, ⁸ kètúóté itùòti nè diyuu nè mekùò nkperè kèdaá ndiwũstǎnni muhǎá ñyĩnkè, ⁹ kèhóuté tinauti nè yekpǎà nkè ikuó nìùtì de tuǎ ndemǎu diwũstǎnni ìnkè. De kó feǎfè yóó tuǎmmu kèntú dipǎnni dìi kó kufǎǎku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

¹⁰ Kòò mǎu me ndó kéféuté fepièfè yoo tǎbuǎtè ké m pǎ kètuǎ ndè ntú dedaarè kénkpa kuyènkù. ¹¹ Kòò dè nni n féuté diwũstǎnni bakù cǎnku bíékè metaummè tou bòrinùù, kè ikuó nìùbè Anǎ bí míété meyiĩ ndiwũstǎnni kéfité. ¹² Kòò kéké fe tùòti kè ikuó nìùtì ì daá ndiwũstǎnni muhǎá ñyĩnkè nè diyuu nè mekùò nkperè, ¹³ kèóuté tinauti nè yekpǎà nkè ikuó nìùtì dè nni mbenke kè dí dè tǎu ndemǎu diwũstǎnni ìnkè. De kó feǎfè yóó tuǎmmu kèntú dipǎnni dìi kó kufǎǎku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

14 Kòò mǎu me ndó kékua tenàtè ké m pǎ kétua, wèe tǎní tenónkpete yoo dikpetinónkperi.
 15 Kè ikuó nìùtì tē kàtenè diwūštònnì borè kényiúté te fǒnìí kètōte te yuu ké di tūò ndiwūštònnì ìnkè, kédèite te yī nkémíété diwūštònnì píkù, 16 kédèite te bòtìrì nè te cìtì, ké dè ùtòo diwūštònnì píkù diyìe yìenì kèè bíékè bè uutoo dè mutápeí mmekùò nkǎmu, 17 kényatè tenàtè te fièti saku, kényóu kè dè nkpaá cáátí kòò tē tūò ndiwūštònnì ìnkè, tē yóó tuǎmmu kéntú dipǎnnì diì fǒǒku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

2

Tidiiti kó yepǎrè

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: Kòò mǎu dǎ ké m pǎ tidiiti tì ntú tisaàtì, kòò tì nǎa nkéyǎare mekùò nkécǒnnè tihúúntì, 2 kètǎní de kó muyuo nkéduó nyikuó nìùbè Anǎo bí, kè bèe yēté de kó muyuo mmùu me nkǎkénè mekùò nkéyóóté tihúúntì timǎu de ìnkè kétua nkè dèe benke ke dǎ ndipǎnnì dimǎu tú n kperi. De kó dipǎnnì yóó tuǎmmu kéntú dipǎnnì diì fǒǒku n naati mí ndi Yiè nKuyie. 3 De kó muyuo mmùu sùó, mmù yó ntú Anǎo nè o bí bè kǎmu mmu ke yé bè mù nni mpǎmè mu kè mù cǎǎ.

4 Kè wèe dǎ ké m pǎ tidiiti kó dipǎnnì, kòò dǎ kǎpǔnnému de kó tidiiti wèe āntenè de kó muyuo nsààmù nè mekùò nke báá ānné mutie mùu muuti pǎǎ, kǎpǔnné de kó mudii kéwaare mekùò.

5 Kè kupémpǎnkù me nni nku, wèe āntenè muyuo nsààmù nè mekùò mmáà, ke báá ānné mutie mùu muuti pǎǎ, 6 ké kù wèrì kényǎare mekùò nku ìnkè. Tidiiti kó dipǎnnì ndi.

7 Kè wèe dǎ ké m pǎ tidiiti kó dipǎnnì, kòò dǎ ké tì ciemmu wèe āntenè mekùò nde kó muyuo.

8 Wèe me ndó ké m pǎ de kó dipǎnnì, kòò di tǔnte ke dèe wèe tǎní kédúó nyikuó nìùtì kòò di kàtenè diwūštònnì borè. 9 De kó dipǎnnì mieke nke, ikuó nìùtì yóó yētémè kétua, nkè dèe benke ke dǎ ndipǎnnì dimǎu tú n kperi. De kó dipǎnnì yó ntú diì tūò dìndi diì kó kufǒǒku n naati mí ndi Yiè nKuyie. 10 De kó muyuo mmùu sùó mmù yó ntú Anǎo nè o bí bemáà kǎmu mmu, ke yé bè mù nni mpǎmèmu.

11 Di yóó m pǎ tì diiti kó dimáà tì níí bá nkǎkénè mutie mùu muuti pǎǎ, di báá tì kǎarenè mutie mùu muuti yoo mecekùò nkétua. 12 Di bo na ké m pǎ di paa nkó tidiketiti, tì né bá ntú tì yóó tuǎ ntì kó kufǒǒku n naati.

13 Di níí ānné mukókúó nyepǎrè yemǎu di yóó nní mpǎā nyè, di níí báá yóu di bo ānnémè mukókúó nyepǎrè yemǎu yèè tu tidiiti. Mukókúó mbenkú metaummè n di dǎdè nè mè yó mbomè mmè sǎǎ. Yepǎrè yemǎu di m pǎā nyè níí nhǎ mukókúó.

14 Kè di yóó m pǎ di paa nkó tidiketiti dí tì pǔhné kǎũnté kǎpuǎ mbá di báá fǔúti, 15 kényǎare mekùò nkécǒnnè tihúúntì. Tidiiti kó dipǎnnì ndi. 16 Kè ikuó nìùtì yēté de kó muyuo mmùu me nkǎkénè mekùò nkéyóóté tihúúntì timǎu de ìnkè kétua, nkè dèe benke ke dǎ ndipǎnnì dimǎu tú n kperi.

3

Kuyie nnákémè bè níí bo kù féúté mǎè botí feǒfe metaummè kǎfe

1 Kè ti Yiè nKuyie nni nsǎké ku náàntì kǎbèi nke dǎ: Kòò mǎu yó n féúté feǒfe metaummè kǎfe, kè dinaadaà ndi yoo fenife fè ntú fèè kpa kuyènkù. 2 Wèe tǎní o òfè metaummè tou bòrìnnù kénóó nho nǎu fe yuu ké fè féúté, kè ikuó nìùtì Anǎo bíí míété meyī ndiwūštònnì kǎfité, 3 kédèite metaummè kó feǒfe kó imaa mmieke bè yó n tuǎ nyì: Tinauti kó mekùò nnè mǎè tì dàátí. 4 Nè yeceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kutúúkú nè mekùò mmèè càátínè yèǒ

nè yεceumbè. ⁵ Kè Anṳṳ bíi dè tùóté kέwěnnénè bè yóó tuṳ nfè kέdaá ndiwũṳtònnì idεί ñnkè kétuṳ. Dè tu dipānnì ndi dìi kó kufṳṳku n naati.

⁶ Kè feṳfè sámprófè me nni nfe ò dó kέ n féútémè metaummè kpéí, kè fedaafe nfè yoo fenife fè ntú fèè kpa kuyènkù. ⁷ Kè fepièfè me nni nfe ò dó kέ n féútémè, wèe fè tóní metaummè tou ìikè, ⁸ kénóó nho nùtè fe yuu kέ fè fèuté metaummè tou bòrinùù, kè Anṳṳ bíi míété meyiĩ ndiwũṳtònnì kέfité. ⁹ De kó feṳfè metaummè kafe, bèe deite mekùṳ nkperε kè dè ntú n kperε, kè bèe dè tùṳ nkékéété kuyóú kumṳu kù tuuténè dè kudiiku, nè mekùṳ mmèè càátínè tinautì nè mèè tì dàátí. ¹⁰ Yεceumbè yedé nè ye kó mekùṳ nnè kudiiku nè mekùṳ mmèè càátí yeṳ nè yεceumbè. ¹¹ Kè ikuó nìùtì dè nni ntuo ndiwũṳtònnì ñnkè, n kperε nde.

¹² Kè tebuṳtè me nni nte, wèe tè tóní metaummè tou ìikè, ¹³ kénóó nho nùtè te yuu kέ tè fèuté metaummè tou bòrinùù. Kè Anṳṳ bíi míété meyiĩ ndiwũṳtònnì kέfité. ¹⁴ De kó difṳnkúṳ, nte ò yóó tuṳ ndè n kpéí, mekùṳ mmèè càátínè tinautì nè mèè tì dàátí. ¹⁵ Yεceumbè yedé nè ye kó mekùṳ nnè kudiiku nè mekùṳ mmèè dàátí yeṳ nè yεceumbè. ¹⁶ Kè ikuó nìùtì tuṳ nde kó imaa ndiwũṳtònnì ñnkè. N kperε nde dipānnì dìi kó kufṳṳku n naati.

Mekùṳ nkperε kó dimàà, mí ndi Yiè nKuyie mmũ dè te. ¹⁷ Òmṳù bá nyo mmekùṳ nnè meyiĩ mbá kè di bo kèè bíékè, dè tu ikuó nyi di kpéí nnè di yaábíó sáà.

4

Ikuó nìùbè bo nfeu ùi wũṳ meyi ncfémè kpéí

DÈENNÌ: Ikuó nìùtì diwèe kó meyi ncfémè kpéí

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kέbéinnè Mṳyiisi ke dṳ: ² Náké Isidayεeribe ke dṳ:

Kè dè kpeténè òmṳù kòṳ dṳ ìkuó yete dè, kòṳ dṳ n yè di báá dṳ de kó dèmarè.

³ Kè dè dṳ nyikuó nìùtì bè cànné wè n tṳmmú kpéí weè yeté ke dṳ meyi nke tanné n nìtibè meyi mmieke. Wè n féuté dinaadaà dìi kpa kuyènkù, meyi nhò dṳmè kó mecfémè kó feṳfè nfe. ⁴ Wèe fè tóní metaummè tou ìikè, kέdaá nho nùtè di yuu ñnkè kέ di nni nféuté, ⁵ kέyènté meyiĩ nkétannè metaummè tou, ⁶ kέpṳṳtè o nómbii kémíété kuce mèyiekè kuyààkù kùṳ kpetí metaummè tou bòri de mieke kperi, ⁷ kécṳnnè de kó meyiĩ nhò yèntémè di húúntònnì dìi bo metaummè tou mieke di kó yebàkè ñnkè. Kòṳ dèè wèe cóú mmeyiĩ nsṳmme diwũṳtònnì dìi bo metaummè tou bòrinùù di fũṳ. ⁸ Nte bè yóó dṳmè de kó dinaadaà bè n féuté di meyi ncfémè kpéí, mekùṳ mmèè càátínè tinautì nè mèè tì dàátí, ⁹ nè yεceumbè yedé nè ye kó mekùṳ nnè kudiiku nè mekùṳ mmèè dàátí yeṳ nè yεceumbè yedé, ¹⁰ kéndònnè bè baa ṳṳ deite dè feṳfè bè n féuté fè metaummè kpéí nkè ikuó nìùtì dè tṳ mbè tṳ ndè bè n feu ùi wũṳ. ¹¹ De kó dinaadaà kṳnkù nè di maa nnè di yuu nè di kpáà nnè di nautì nè di piti, ¹² di maa nyimṳu cénke, bèe ì tṳ kédenne bè kari, kέkṳtenè dibòri dìi càá, bè uutoo dè iwũṳ kó mekùṳ nkó mutapéí, kétṳinne muháà ndibòri bè tāātè di ke uutoo iwũṳ kó mutapéí mbè yóó de ndi tṳ.

DÈENNÌ: Isidayεeribe bεmṳu kó meyi ncfémè kpéí

¹³ Kè dè dṳ ndè kpeténè Isidayεeribe bεmṳu ndi, kè bè dṳ n yè mbè báá dṳ de kó dèmarè bá bè í yé. ¹⁴ Kè bè banté dìi mṳnnì de kó meyi mbèe waá ndinaadaà dìi kpa kuyènkù kέ di kṳtenení metaummè tou ìikè. ¹⁵ Deñde Isidayεeribe kó bekótìbè yóó nóómmè be nṳu dinaadaà yuu ñnkè metaummè tou ìikè kέ di nni nféuté kè n di cífè ndi yei. ¹⁶ Kè ikuó nìùtì diwèe waá mmeyiĩ nkétannè metaummè tou mieke, ¹⁷ kέpṳṳtè o nómbii meyiĩ nkémíété kuce mèyiekè kuyààkù kùṳ kpetí metaummè tou bòri de mieke kperi. ¹⁸ Kòṳ dèè wèe cṳnnè de kó meyiĩ nhò mìétémè di húúntònnì dìi bo metaummè tou mieke di kó yebàkè, kòṳ dèè

wèe cóú mmeyĩ nsomme diwũstònni dìi bo metaummè tou bòrì di fũḽ. ¹⁹ Kòo deite de kó dinaadaà kó mekùḽ mmeməu ké mè tũḽ ndiwũstònni ñnkè. ²⁰ Ò baà ḽo dḽḽmè o kó dinaadaà meyei ncíemmè kperi ò yóó me ndḽḽ be kperi, ké bè dḽḽ meyei ncíemmè kó ikuó, kè m bè cíḽ. ²¹ Wèe denne de kó dinaadaà Isidayeribe karì ké dì tũḽ nhò ḽo tũḽ mmè botí o kperi. Isidayeribe beməu yei ncíemmè kperi ndi.

TÁÁTI: Wèe baké o kó meyei ncíemmè kpéi

²² Kè dè ḽò ndè kpeténè wèe baké, kòḽ dḽḽ mí ndi Yiè nKuyie nyí ḽó de kó dèmarè. ²³ Kè bè ò nàké o yei nhò dḽḽ mè, wèe tóni dibḽdaà dìi kpa kuyènkù, ²⁴ kénós nho nùtè di yuu ñnkè ké dì nni nféuté bè feu dè iwũḽ bè tũḽ nyi. O yei ncíemmè kó feḽfè nfe. ²⁵ Kè ikuó nìtì diewèe pḽḽtè meyĩ nho nómbii kémíété diwũstònni bàkè, kécóú mmeyĩ nsomme de kó diwũstònni fũḽ, ²⁶ kétuḽ nfe kùḽ mmeməu de kó diwũstònni ñnkè bè ḽḽ dḽḽmè metaummè kḽfe kḽme, kóḽ dḽḽ meyei ncíemmè kó ikuó kóḽ deeténè o yei nkè nh ò cíḽ.

NÁÁ: Benitibè sḽmbe, bá wèe o kó meyei ncíemmè kpéi

²⁷ Kè dè ḽò ndè kpeténè benitibè miεke nke òmḽ, kòḽ dḽḽ n yē mbè báá ḽḽḽ de kó dèmarè. ²⁸ Kè bè ò nàké ò dḽḽ mèè yei nwèe waá tebḽniite tē kpa kuyènkù, ²⁹ kénós nho nùtè te yuu ké tē nni nféuté bè feu dè iwũḽ bè tũḽ nyi. ³⁰ Kè ikuó nìtì diewèe pḽḽtè meyĩ nho nómbii kémíété diwũstònni bàkè, kécóú nko meyĩ nsomme de kó diwũstònni fũḽ, ³¹ kéḽei dèè kó dimàà tu mekùḽ mbè ḽḽ ḽei mèè botí feḽfè bè kùḽ fè metaummè kpéi nfe kḽme, ké mè tũḽ ndiwũstònni ñnkè mè tu dipānni ndi dìi fḽḽku n naati, kóḽ dḽḽ meyei ncíemmè kó ikuó kè nh ò cíḽ.

³² Kè de yiè mme ndó kéféuté fepièfè nfe ké m pā, wèe tóni fenife fèè kpa kuyènkù, ³³ kénós nho nùtè fe yuu ké fe nni nféuté bè feu dè iwũḽ bè tũḽ nyi. ³⁴ Kè ikuó nìtì pḽḽtè o nómbii fe yĩ nkémíété diwũstònni, bè tũḽ ndi ñnkè iwũḽ di bàkè, kécóú nko mesomme di fũḽ, ³⁵ kéḽei mekùḽ mmeməu bè ḽḽ ḽeimè metaummè kó feḽfè kḽme ké mè wēnnénè dèè ḽḽ tuḽ nkétuḽ ndiwũstònni ñnkè n kpéi, kéḽḽ de yiè mmeyei ncíemmè kó ikuó kè nh ò cíḽ.

5

NŪMMŪ: Mèdonnimè mamè meyei ncíemmè kó ikuó ñnkè

¹ Kè dè ḽò dèmarè dḽḽ kè bè waá mbèè yà, ke náá nke tú de yiè mbo yà, kàa yé ke cíéké ke yete a bo béimmè, fḽḽ te meyei.

² Kòo mḽḽ wèe me nkàáké dèmarè ikuó yē ndèè sī, kè kuwanwankù makù nku yoo feḽfè yoo debambaànnè, kòḽ dè kàáké bá ò í yé, ke sīnkùnnè omàà ke tḽ de kó meyei.

³ Kòḽ me nkàáké onitì mḽḽ nwe ikuó yē nwèè sī mbá ò í dake, kè dè boní kòḽ banté ò tḽmè de kó meyei.

⁴ Kòḽ mḽḽ wèe nùḽ me nhò fíténè kòḽ pàrikénè mí nKuyie n yètìrì, bá ò í totí o yèmmè, kè dè boní kòḽ banté ò tḽmè de kó meyei.

⁵ Kòḽ tḽ de kó meyei nkó mēmamè ò ḽò nké mè dáammu. ⁶ Wèe tóni fepenife yoo tebḽniite kéúté de kó meyei, kè ikuó nìtì o dḽḽ meyei ncíemmè kó ikuó, kóḽ deeténè de kó meyei.

KUḶ: Becĩribè bo nfeu ù wũḽ meyei ncíemmè kpéi

⁷ Kè dè ḽò nhòmḽḽ í mḽke fepièfè yoo tebuḽtè ke bo n féuté ò dḽḽ mèè yei nkpeí kè nh ò cíḽ, wèe tóni sínḽkperípíe sḽḽsì yoo yekpetinḽnkperε yèḽèè, ké n féuté tēmàà kétuḽ nkénféuté tetetè ò dḽḽ mèè yei nkpeí kè nh ò cíḽ. ⁸ Wèe dè tóni kéḽuḽ nyikuó nìtì kòḽ keté kéféuté meyei ncíemmè kpete. Wèe ñtḽtè te fḽnii ò me mbáá tḽte te yuu, ⁹ kéḽei te yĩ nkémíété diwũstònni píku kécóú nko mesomme diwũstònni fũḽ, meyei ncíemmè kpete nte, ¹⁰ kékuḽ tedétè kétuḽ nyikuó yèmmè. Kè ikuó nìtì ò ḽḽ meyei ncíemmè kó ikuó, kè nhò cíḽ nho yei.

11 Kè dè me ndò nhòmòu í m̀̀ke sinónkpeé yoo yekpetinónkperε, wèe tóní muyuo ncidóòbè bènàà, ò báá mù ỳ̀ore mekùò nhò me mbáá cōnné tihúúnti mu ñnkè, ke yé meyei nciémme kōmu mmumè. 12 Wèe mù tóní kédúú nyikuú niùti, kòo mù yéte dinacekutiri, kéwēnnénè dèe yóó tuò nkétuò, kè dèe benke mumòu mù tumè n kōmu mmu, mù yóó ntu meyei nciémme kōmu mmu. 13 Kè ikuú niùti ò d̀̀ò meyei nciémme kó ikuú kè nhò cīé nho yei.

Kè ikuú niùti nte musòmmu ò ò nte mèè botí tidiiti kó yep̀̀rè kōmu.

Bè bo nfeumè iwũs meyei nhūtímù kpéi

14 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀̀yiisi ke d̀̀ò:

15 Kè dè d̀̀ò ndè kpeténè òmòu kòò kááké yep̀̀rè bè m pã nyè, wèe tóní dipedaà dii kpa kuyènkù dii donku mànnè bè kèété ìi díití n taummè tou kpéi, mmeyei nhūtímù kó feḏḏe nfe. 16 Wèe yietí ò yùúké dè n taummè tou kénós nkè dè mmànnè ò bo totémè ò yùúké dè yewétiyè yènnùmmù kó dimáà kòò dè duó nyikuú niùti. Kè ikuú niùti féúté dii pedaà kóò d̀̀ò meyei nhūtímù kó ikuú kè nh ò cīé nho yei. De kó ikuú nyi memme.

17 Kòò m̀̀òu yeté ke d̀̀ò n yé n yí d̀̀ò dè, ke í yé, de kó meyei mbaa bo o yuu ñnkè nke. 18 Kè dè boní kòò banté wèe deite o wũs mieke dipedaà dii kpa kuyènkù kè di donku mànnè bè kèété ìi díití meyei nhūtímù kpéi nkè ikuú niùti ò d̀̀ò meyei nhò d̀̀ò mè ke í yé me kó ikuú kè nh ò cīé. 19 De kó dipedaà tu meyei nhūtímù kperi ndi. Ke yé de yiè nni nyeténèmu.

20 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke d̀̀ò:

21 Kè dè me ndò nhòmòu weè ciité o kou ke n yeténè, kòo kou ò d̀̀óunnè dèmarè yoo ò dè nhò bànnè, kòò ò ciité ke di o kperε, 22 kòò me mpeté dèmarè nde ke nenni, ke parikè ke bo sɔnne, nè de kó medò̀̀rimè yeime botí. 23 Kòò d̀̀ò de kó meyei mbotí ò d̀̀ò nké dè f̀̀ómmu, ò yùúké dè yoo ò fietε dè yoo bè ò d̀̀óunnè dè, yoo ò pètè dè, 24 yoo ò sou nke pariku. Nè de kpéi nwèe yietí kénós nkè dè mmànnè kòò do dè toté kuce mènùmmù dèmáà na mmàmè. Bè ò yà dii yiè dimómmanni ndi ò d̀̀ommè keyietí wèe te denennè. 25 Kòò dèe memme ò né deitení dipedaà o wũs mieke dii kpa kuyènkù, dii mànnè ikuú niùti kèété ìi díití meyei nhūtímù kpéi. 26 Kè ikuú niùti ò d̀̀ò meyei nhūtímù kó ikuú kè nhò cīé mbá kòò do d̀̀ò mèè yei mbotí.

6

Ikuú ìi tukúnè muwũḏféu nè tidiiti kó yep̀̀rè

DÈÈNNÍ: Iwũs ìi feu ke tuò

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀̀yiisi ke d̀̀ò: 2 Náké Aǹ̀ò nè o bí ke tú:

N yé nkè bè n fèúté feḏḏe ke tuò ndiwũḏt̀̀nni ñnkè bè báá yie nkè de kó muháá nkú. M̀̀u nyíé nke c̀̀ú nkè dèe wenténè. 3 Kè ikuú niùti dáátí dik̀̀utéyaàb̀̀òrì, dii dù̀̀kenè mupaàkonkperímù, kéyi defetire dèe dù̀̀kenè mupaàkonkperímù, kédeè ke né kouté mutápeí mmekùò nkōmu bè n tuò nfèè ò̀̀fè kōmu ké mù ñ̀̀né diwũḏt̀̀nni píkù, 4 kédeite o yà̀̀tì kéánné titetì ké mù t̀̀o kédenne bè kari, kék̀̀otenè dib̀̀òrì bè tãáté di de kpéi. 5 Diwũḏt̀̀nni kó muháá mbáá kú. Bá dii kũnweñni ikuú niùti níi mù tíi nkénós nfeḏḏe fèè ḏ̀̀ tuò nke né na kétuò mmekùò mmetaummè kó ikuú kōme. 6 Diwũḏt̀̀nni kó muháá nyó ncóummu nsáà mù báá kú.

DÈÈNNÍ: Tidiiti kó yep̀̀rè

7 Nte tidiiti kó yep̀̀rè kó ikuú yo ndòmmè:

Aǹ̀ò bí ìi níi yóó yè tóní dihúúnt̀̀nni borè. 8 Bè níi yéte muyuo nnè mekùò nnè tihúúnti timòu bè ḏ̀̀ cōnné tì mu ñnkè, kétuò ndihúúnt̀̀nni ñnkè, dèe benkú mumòu mù tumè n kōmu, dipànni ndi dii kó kufḏḏku n naati. 9 Aǹ̀ò nè o bí kè bèe di desɔnne, bè me mbáá

kɔɔrɛnɛ mutie mùù muuti pɛ̀ɛ̀, bè báá kari sɔ́ntíkoo kó dibòrì ké mù di. Bèe kari metaummè tou kó kudànkù nku ké mù di. ¹⁰ De kó mudii bè báá mù kɔɔrɛnɛ mutie mùù muuti kɛ́pũnné ke yé bè m pã tii diiti ke tũò ntii sùómmè, tì tu n kpeti nti ke dònne bè ɔ̃ m pã feɔ̀fè meyei ncíemmè kpéi nyoo meyei nhũtímù kpéi nkè dèe sú. ¹¹ Anɔ̀ kó kuwuɔ̀ nkɔ̀be bèe yóo nyo nde kó mudii bè m pã ke yéte ke sùò mmù, dè yó ntú di kó ikuó nyi sáà.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyíe kébéinnè Mɔ̀yiisi ke dò:

¹³ Nte Anɔ̀ nè o bí be yó m pã dii pãnni bè yóo bè cànné dii yiè ikuó tómmú kpéi. Bèe waá mmuyuo nsààmù cidóòbè bètãati, kɛ́toté mu cuokè, muu ndikũnweñni mutẽmù kuyuoku.

¹⁴ Bèe mù àntenè mekùò nképẽmmú kɛ́wɛ́rì ké m pã. Dipãnni ndi dii kó kufɔ̀ɔ̀ku n naati.

¹⁵ Anɔ̀ wuɔ̀ mmieke kè bè yóo cànné òmòu kòò ntú ikuó nìùtì, wèe me ndò. De kó ikuó yó mbo sáà ndi, de kó dipãnni ní yó ntú dii tũò ndindi páí. ¹⁶ Kè ikuó nìùtì m pã tidiiti kó dipãnni bèe di tũò, mbè báá di di.

TÁÁTI: Meyei ncíemmè kó iwũ

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nni nsáké ku náaanti kénáké Mɔ̀yiisi ke dò: ¹⁸ Náké Anɔ̀ nè o bí ke tú: N yé nkè bè yó n féuté feɔ̀fè meyei ncíemmè kpéi mbèe fè nni nféuté metaummè tou ìkè bè n feu dè bè tũò nyi. Bè fè nni mpãmu. ¹⁹ Ikuó nìùtì wèe kũò de kó feɔ̀fè, wèe dò nké fè di ò me mbáá kari sɔ́ntíkoo kó dibòrì ké fè càáké, wèe kari metaummè tou kó kudànkù. ²⁰ Kòò tũò mòu kàáké de kó kumaa nhò kúmu, kè meyiĩ mmèe me ndàri o yààtì, wèe tì òú dibòrì bè tãátè di de kpéi. ²¹ Kè bè ì bèrínénè tiyaati kó tekũmbotè ke dèe bèe tè pònte. Kè disɔ̀wũ̀ kpete me nni nte bèe tè òú mesàà. ²² Ikuó nìùbè cɛ́ĩ kɔ̀be bèe bo na ké ì di, de kó imaa ntu bè m pã ì nyi. ²³ Kè bè n féuté fè ò̀fè meyei ncíemmè kpéi nke tannè fe yiĩ mmetaummè tou mieke ke dò meyei ncíemmè kó ikuó bèe fè còu.

7

NÁÀ: Meyei nhũtímù kó iwũ

¹ Nte meyei nhũtímù kó ikuó yó ndòmmè: De kó feɔ̀fè ní yó ntú bè m pã fè nfe. ² Bèe fè nni nféuté bè feu dè bè tũò nyi, kè ikuó nìùtì míété meyiĩ ndiwũ̀ɔ̀tònni kɛ́fité. ³ Kè bè n duó ndèè tu mekùò nkperɛ, kuyóu nè mekùò mmèe dàátí tinauti ⁴ nè yeceumbè nè mekùò mmèe yè dàátí nè kutúúkú nè yeɔ̀ kó mekùò nnè yeceumbè. ⁵ Kè dí dè nni ntuo ndiwũ̀ɔ̀tònni ñnkè. Meyei nhũtímù kó feɔ̀fè nfe. ⁶ Ikuó nìùbè cɛ́ĩ kɔ̀be bèe maa bo na kédi de kó imaa. Bè me mbá nkari sɔ́ntíkoo kó dibòrì ké ì di, bè fè nni mpãmu. ⁷ Meyei nhũtímù nè meyei ncíemmè kó ikuó demáà ndi, ikuó nìùtì wèe dò de kó ikuó wèe ní yó nte fe kó imaa.

NÚMMÛ: Dèe dò nkéntú ikuó nìùbè kperɛ

⁸ Kè bè n féuté feɔ̀fè ke tũò, nyikuó nìùtì wèe dò de kó ikuó wèe yó nte fe kònkù. ⁹ Kè bè me nni mpã tidiiti nti, ke tì pṹnné yoo ke tì fiu nyoo ke tì pẽmmú, ikuó nìùtì wèe dò ikuó wèe yó nti te. ¹⁰ Kè bè me nni mpã tidiiti tii kɔɔrɛnɛ mekùò nnè tii í mè kɔɔrɛnɛ tii kó dimàà í pṹnné Anɔ̀ bí tì totí kè dè mmà.

KUO: Metaummè kó iwũ

¹¹ Nte ikuó di yó nni n feu mmè botí iwũ metaummè kpéi:

¹² Kòò mòu dá ké n féuté feɔ̀fè disãnni kpéi nwèe yíénè yekàtìndà yèè í kɔɔrɛnɛ mutie mùù muuti, bè àntenè yèe cootì mekùò nnè tipémpɛñtì tii waare mekùò nnè muyuo nsààmù ké mù kɔɔrɛnɛ mekùò nképiíté kɛ́pũnné, ¹³ kéwaánnè pɛ̀ɛ̀ wèe kɔɔrɛnɛ mutie mùù muuti kɛ́yíénè feɔ̀fè bè yó n féuté fè metaummè kpéi nyoo disãnni kó feɔ̀fè ¹⁴ Kè bèe deite de kó mudii mieke dèe yó ntú n kperɛ, ikuó nìùtì wèe míété metaummè ò̀fè kó meyiĩ ndiwũ̀ɔ̀tònni

weè dè te. ¹⁵ Bè n fèuté dìi yìe de kó fèḡfè diñdi bè yóó fè càákémè, bè báá súó ndèmarè kè dè nyĩkú kéwenté.

¹⁶ Kòo nìti weè me nni ncànnènè dinùu ke dó ké fè nni nféuté yoo ò baá dó ké fè nni nkuo nè o yèmmè mme, bèe fè càáké de yìe nè nankoo. ¹⁷ Kè fe maa nkpaá ke tũ̀ke diyie tã̀nni yìe bèe ì cóu. ¹⁸ Kè bè ì càáké diyie tã̀nni yìe de kó dipã̀nni naá ndetetirè nde, n ténke báá di còuté, de kó imaa ntú ìi s̄ntè ìi nyi, kè wèè ì di weè t̄o de kó meyi. ¹⁹ Kè imaa mmai kàáké dèmarè ikuú yè ndèè s̄i mbè báá ì di, bèe ì cóu.

Wèè wenni ikuú yèmmè weè bo na kèdi metaummè kó fèḡfè kó imaa. ²⁰ Kè wèè s̄i nyikuú yèmmè ke ì càáké bèe ò dènnè Isidayeribe t̄inni mieke. ²¹ Kòò m̄ou kàáké dèmarè ikuú yè ndèè s̄i kòo nìti nwe yoo kuwanwankù yoo dèterè marè ikuú yete dè, ke càáké fèḡfè bè n fèuté fè metaummè kpéi nfe kó imaa, de yìe mbèe ò dènnè Isidayeribe t̄inni mieke.

Isidayeribe dò nkéncimè iwũ̀s kó mekùò nè meyi

²² Kè ti Yiè nKuyie nni nsoké ku náànti kénáké M̄oyiisi ke d̄o: ²³ Náké Isidayeribe ke tú:

Di bá nyo mmenaakùò nnè ipe nè sib̄ó de k̄ome. ²⁴ Kè fèḡfè mafè ku yoo mus̄immù fè p̄i, di báá cááké fe kùò, di né bo na ké mmè p̄ĩnnè mut̄ómmú. ²⁵ Kòò m̄ou càáké mekùò mbè ò̄ n kuò fèḡfè kédèite mè kétuò. Bèe ò dènnè Isidayeribe t̄inni mieke. ²⁶ Bá kè di bo kèè bíékè di bá nyo mmeyi, bá ten̄tè k̄ome yoo itààke inàà kperè k̄ome. ²⁷ Kè wèè di meyi mbá kòò tu wè bèe ò dènnè Isidayeribe t̄inni mieke.

Ikuú nìùbè dò nké te dè

²⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kénáké M̄oyiisi ke d̄o: Náké Isidayeribe ke d̄o:

²⁹ Kòò m̄ou n fèuté fèḡfè wèe dèite kumaa nkùu tu n k̄oku. ³⁰ Wèe dèite o mómmuò nyi tu n kpeyi, mekùò nkperè nè dic̄nc̄nni ké dè nni mbenke. ³¹ Kè ikuú nìùti tuò mmekùò ndiwũ̀st̄nni ìnkè An̄o nè o bí kè bèe túóté dic̄nc̄nni. ³² Metaummè kó iwũ̀s di n feu ì mieke, di ní dèite dikpèri youri kédúò nyikuú nìùti. ³³ An̄o bí ìi yóó míeté metaummè kó fèḡfè kó meyi nkétuò mmekùò. Bèe yó nte de kó dikpèri. ³⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i tu: Di ní dèite di n feu ìi wũ̀s metaummè kpeyi mieke dic̄nc̄nni ké m benke kédèite dikpèri An̄o nè o bí be kperè nde. Dè yó ntú di kó ikuú nyi s̄á.

³⁵ Nè bè cànné dìi yìe ndi An̄o nè o bí n t̄ómmú kpéi n dèitemè de kó imaa nyiwũ̀s bè n feu ì ke tuò nyi mieke ke d̄o, ì bo ntú be kpeyi. ³⁶ Dii yìe ndi m béimmè ke d̄o bè ní dè mbè duò, ke d̄o: De kó ikuú yó mbomu s̄á.

³⁷ Nte bè yó nni nfeu ìi wũ̀s ke tuò nnè bè yó nni mp̄ã̀ ntii diiti ke tuò nnè bè yó nni nfeu ìi wũ̀s meyi nc̄émmè kpéi nnè meyi nh̄t̄imù kpéi, nè bè ní bo nyóó cànnémè ikuú nìùti, nè metaummè kpeyi de kó ikuú duò ke me ndò. ³⁸ Ti Yiè nKuyie ndo nàké t̄i nti M̄oyiisi Sinaii t̄ari ìnkè kù bè nàà ndii yìe ke tú bè nkù feu iwũ̀s Sinaii kó dikpàà.

M̄OYIISI C̄ÀNNÈME IKUÚ NÌÙBÈ KETIBE KUYIE NT̄ÓMMÚ KPÉI

8

Bè ní bo cànné mèe botí bèe yó ntú ikuú nìùbè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̄oyiisi ke d̄o: ² Yú An̄o nè o bí kétúóté ikuú yà̀t̄i nè ikuú kó mekùò nkéwaa ndinaadaa meyi nc̄émmè kperè nè yepedakè yèdèè, kéanné p̄èèbè bèe í k̄aarenè mutie mùu muuti kuh̄nku mieke, ³ k̄eyú Isidayeribe t̄inni dim̄ou kè dìi tí mmetaummè tou b̄ori borè.

⁴ Kè M̄oyiisi t̄unne ti Yiè nKuyie nh̄o nàké t̄i k̄et̄i nyIsidayeribe bem̄ou metaummè tou b̄ori borè, ⁵ ké bè nàké ti Yiè nKuyie nyè nwèe d̄òmmè, ⁶ kédèe kédúò nh̄An̄o nè o bí kè bèe t̄ónni kòo bè wũ̀s ikuú yèmmè, ⁷ kédátinnè An̄o dik̄outéyaab̄ori kébou fenaak̄ñfè, kénóò ndik̄outéyaab̄ok̄upuri, kénóò ntek̄outéyaab̄otè kébou fenaak̄ñfè, ⁸ kédèe

kénós ndicĩncĩnkònnì, kéãnné di mieke ikuó nenti bè tu ti udimmu nè tumimmu ⁹ kéboú o yuu kuyaàbombouñkù, kòò ìnné fesəoyítòdàfè, dèè yóó benke ke dò mbè ò cànné n kó mutōmmú kpéí. Ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Məyiisi.

¹⁰ Kè Məyiisii túóté ikuó kó mekùò nkémíété metaummè tou ké di cànné dindi nè dèè kó dimàà bo di mieke, ¹¹ kémiété diwūštònni kuce mēyiekè, dindi nè di nenti, kunankú nè ku tàrì, ¹² kécóú nyikuó kó mekùò nhAnəo yuu ìnkè, kòò cànné. ¹³ Kè Məyiisii duó nkè Anəo bí kətení kòò ì dàtínné yekəutəyaàbòrè kéboú inaakūš nké bè boú tiyaàbombouñti be yə, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkémè.

¹⁴ Dè kó difōnkúò kətúóténí dinaadaà meyei ncíēmmè kperi, Anəo nè o bí kè bèe nós mbe nou di yuu ìnkè. ¹⁵ Kè Məyiisi di fèuté kəpəòtè meyiĩ nho nóm̄bii kémiété diwūštònni bàkè kéfíté, ké di wēnkūnne ké di cànné kè di ntú meyei ncíēmmè kperi kécóúnko mesəmmè diwūštònni fūš, ¹⁶ kédeè kətúóté mekùò mmèè dàátí tinautì, nè mēè càátí yeš nè yeceumbè yedé nè mekùò mmèè yè càátínè ké dè tùə ndiwūštònni ìnkè, ¹⁷ kətúóté di kōnkù nè di maannè di piti kédennè Isidayeribe kari kətuə nti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Məyiisi.

¹⁸ Kè Məyiisii duó nkè bèe túóténí dipedaà bè yóó kuə di kətuə. Anəo nè o bí kè bèe nós mbe nou di yuu ìnkè. ¹⁹ Kè Məyiisii di fèuté kémiété meyiĩ ndiwūštònni kéfíté, ²⁰ ké di kèké kēwēnnénè di yuu nè di kùò nkətuə, ²¹ késúté di nautì nè di kpáà nké dè wēnné deməu kətuə. Di tu fešfè fèè tùə nfēnfe dipānni ndi dii kó kufšōku naati ti Yiè nKuyie, kéndònnè kù do ti nàkémè Məyiisi.

²² Kè Məyiisii túóté dipedaà terì ikuó nìùbè kó mucānnímù kperi, Anəo nè o bí kè bèe nós mbe nou di yuu ìnkè. ²³ Kòò di fèuté kəfəté meyiĩ nhAnəo tofékérì youri nè o nùtè youte kó dinóm̄bidaà nè o naàcètè youte kperi, ²⁴ kédeè kényú Anəo bí kəfəté meyiĩ mbe tofékérè youye nè be nou yousi kó yenóm̄bidakè nè be naàcèi yousi kpeye kémiété meyiĩ ndiwūštònni kéfíté, ²⁵ kətúóté mekùò nnè kuyóú nè mekùò mmèè dàátí tinautì nè mēè càátí yeš nè yeceumbè nè ye kó mekùò nnè dikpèrì youri, ²⁶ kédeite pēēbè bèè í kəərenè mutie mùù muuti, bè pā bè ti Yiè nKuyie mbe mieke omáà nè dikàtindàà nè kupēmpēñkù ké dè wēnnénè dikpèrì youri, ²⁷ ké dè duó nhAnəo nè o bí kè bèe dè nni mbenke, ²⁸ kédeè kè Məyiisii dè cəuté kēwēnnénè fešfè fèè yóó tuə nkətuə ndiwūštònni ìnkè. Ikuó nìùbè cànnímù kó fešfè nfe, dipānni ndi dii kó kufšōku naati ti Yiè nKuyie. ²⁹ Kè Məyiisii túóté dicĩncĩnni kəbenke mí ndi Yiè nKuyie. Ikuó nìùbè kó mucānnímù kó fepièfè nfe, kè dè kó kumaa ntu Məyiisi kəku. Ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Məyiisi.

³⁰ Kè Məyiisii túóté ikuó kó mekùò nnè meyiĩ mmèè do bo diwūštònni kémiété Anəo nè o yààti nè o bí nè i yààti ké bè cànné.

³¹ Ò dèè memme kénáké Anəo nè o bí ke dò: Bēnnénè imaa mmetaummè tou bōrìnùù ké dè nyi càáké, kēwēnnénè ikuó kóo pēē, bè šš cànnénè wè ikuó nìùbè, kù n nàké ke yē ndi níí dè di mēè botí. ³² Imaa nyii bo súó nnè pēē wèè bo súó ndi dè tùə. ³³ Dí mbo metaummè tou bōrìnùù ke dò yewe yēyiekè, di báá íté dēborè kénkém̄m̄nè di cànnímù kó yewe bo deèmmè. Di cànnímù kó yewe yó mbo yewe yēyiekè ndi. ³⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù yē ntí dəò, ti mè ndòòmè yíe. Di yei ncíēmmè kó ikuó nyi. ³⁵ Dí mbo metaummè tou bōrìnùù ke dò yewe yēyiekè nè dēyènnè dēyiekè ke dəəri ti Yiè nKuyie ndi nàké tì, kè dèe yie nkè di báá kú. Kù n nàké dii nùù ndi.

³⁶ Anəo nè o bí kè bèe dəò ti Yiè nKuyie nnàké Məyiisi ke yē mbèe dəòmè.

9

Anəo nè o bí bè kətémè ikuó tōmmú

¹ Diyiè nínni yiè kè Mɔyiisii yú Anɔ̀ nè o bí nè Isidayeeriɓe kó bekótíbè, ² kénáké Anɔ̀ ke dò: Waanní dinaadabii meyei nciémme kperi nè dipedaà a yóó féuté di ti Yiè nKuyie nkétuɔ. Dede kè dè ntú dèè kpa kuyènkù, kàa dè tóni metaummè tou ìkè. ³ Kàa dèè a náké Isidayeeriɓe ke dò: Waánnè dibadaà meyei nciémme kperi nè dinaadabii nè dipedabii dèè m̀ke dibenni òmáà òmáà, ke kpa kuyènkù kè dè féuté ti Yiè nKuyie nkétuɔ. ⁴ Kè di dèè di tóni dinaadaà nè dipedaà metaummè kpeye kè yè nkù féuté metaummè tou ìkè kéwaá nnè muyuo mmùù àntenè mekùd. Yíe nkù yóó di benkemu ku máa.

⁵ Kè b̀e waanní Mɔyiisi yè mb̀e waanní dè kédeè kətínni bemou metaummè tou ìkè kéncómmú. ⁶ Kè Mɔyiisi dò: Nte ti Yiè nKuyie nyè ndí d̀m̀ kèyà ku kpeti.

⁷ Kè Mɔyiisii náké Anɔ̀ ke dò: Tóónni diwũ̀st̀nni borè kèféuté a òfè meyei nciémme kafe kèféuté fetefè kétuɔ, kédaò meyei nciémme kó ikuó a mómmuɔ nkpréi nnè a c̀tè k̀be kpréi. Kàa dèè a féuté benitibè yei nciémme kafe, kè b̀e daò meyei nciémme kó ikuó, kénd̀nnè ti Yiè nKuyie mbéimmè.

⁸ Kè Anɔ̀ tóónni diwũ̀st̀nni borè kèféuté ti Yiè nKuyie ndinaadabii o mómmuɔ nho yei nciémme kpréi. ⁹ Kòo bíi ò duó mmeyi nkòo p̀dè o nómbife kèfeté diwũ̀st̀nni bàkè, kédeè kécóúnko mesomme di fũ̀, ¹⁰ kédeite mekùd nkperè nè yeceumbè nè ye kùd nnè yeò k̀me, kè dè t̀ò ndiwũ̀st̀nni ìnkè, kénd̀nnè ti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè Mɔyiisi. ¹¹ Kè b̀e denne imaa nnè kuk̀nkù Isidayeeriɓe kari kétuɔ.

¹² Kè Anɔ̀ féuté dipedaà b̀e yóó tuɔ ndi, kòo bíi ò duó ndi yi nkòo míeté diwũ̀st̀nni kèfité. ¹³ Kè b̀e ò duó nde kó fèfè kó imaa nnè diyuu, kòo dè wènné kétuɔ ndiwũ̀st̀nni ìnkè, ¹⁴ kèyú tinauti nè ye kpráà nkéwènnénè fèfè fèè yóó tuɔ nkétuɔ.

¹⁵ Ò benke dii m̀nni ti Yiè nKuyie mbenitibè kù p̀a yèè p̀rè kédeè kétúóté dibadaà meyei nciémme kperi kè di féuté ò do féuté m̀è boti diketiri, ¹⁶ kétuɔ nde kó iwũ̀ idé ikuó yèmmè, ¹⁷ kétúóténi b̀e p̀a mùu yuo nti Yiè nKuyie nkéyèté kécóú ndiwũ̀st̀nni ìnkè nè iwũ̀ b̀e ò́ fié ì bá dii k̀nweñni kétuɔ. ¹⁸ Memme ò féutémmè benitibè tóni dii naadaà nè dipedaà metaummè kpréi kòo bíi ò duó mmeyi nkòo míeté diwũ̀st̀nni kèfité. ¹⁹ De kó dinaadaà kó mekùd nnè dipedaà k̀me nè kuyóú nè ku kó mekùd nnè yeceumbè nè mekùd mmèè cáátinè yeò. ²⁰ Kòo dè daá nyiwũ̀ idé inyi kó yecĩncĩrè ìnkè, kédeè kè dè t̀ò ndiwũ̀st̀nni ìnkè, ²¹ kétúóté de kó yecĩncĩrè nè dikpèri youri kè dè benke ti Yiè nKuyie nkù do ti nákémmè Mɔyiisi.

²² Kè Anɔ̀ fié ti Yiè nKuyie nyiwũ̀ meyei nciémme kpréi, nnè ìi yóó tuɔ mmetaummè kpréi, kèyoute o nou benitibè bíkè kè b̀e p̀a ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkécúténi diwũ̀st̀nni ìnkè.

²³ Mɔyiisi nè Anɔ̀ kè b̀e nei kèta metaummè tou, kénei kèyènni kèp̀a ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbenitibè. Kè Isidayeeriɓe yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti. ²⁴ Kè ke ìnkè kó muhãá ncúténi kétuɔ mmekùd nnè iwũ̀ b̀e fié ì ke bo tuɔ nde kó diyiè. Kè Isidayeeriɓe dè yà kéii bemou kéninkú kèsĩnnóo ketenkè.

10

Nabaadi nè Abiyu b̀e kumè

¹ Anɔ̀ bí Nadabu nè Abiyu kè b̀e túóté bá wè tes̀sékébuute kéwaá mmuhãá ns̀ntíke k̀mu, ikuó yete mù kétuɔ ntihúuntì ti Yiè nKuyie. ² Kè muhãá nyènni ikuó nenti kó kufáá nkó dibòri kè b̀e c̀uté kè b̀e kú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè. ³ Kè Mɔyiisii náké Anɔ̀ ke dò:

Ti Yiè nKuyie ndo ti nnáá
kù tu dii m̀nni b̀e kù t̀kèné
kù bo b̀e benke kù d̀mmè pái pái,

kè Isidayeeribe beməu nkù dèúkunko.
Kè Anə ndò nkáré.

⁴ Məmmə kè Məyiisii yú Anə cice nantè Usiyeedi bí Mikayeedi nè Edisafāā ké bè nàké ke dò: Kətenè kətúóté di cice nantè bí ì ku ke duó metaummè tou bərinùù, kédennə Isidayeeribe kari. ⁵ Kè bèe dəð Məyiisi bè nàké tì ké bè tùóté nè be kuó yaàbòrè kédennə Isidayeeribe kari.

Ikuó nìùbè níi bo nkari mèè botí betəbè kũũ

⁶ Kè Məyiisii nàké Anə bí ì kraá, Edeasaa nè Itamaa ke dò: Di báá yóu kè di yùtì yēké. Di me mbáá kəri di yaàbòrè ke bo benke di karimè mukũũ di yàà bo kú kè ti Yiè nKuyie mmiəkeə peike Isidayeeribe beməu. Isidayeeribe səmbə beè yóó kəmmú ti Yiè nKuyie nkùənè bè muhāā mbe kpéi. ⁷ Díndi báá íté metaummè tou bərinùù di yàà bo kú! Bè di còu nyikuó kó mekùd mme ke di cǎnné ti Yiè nKuyie ntəmmú kpéi.

Kè bèe yie nkédəð Məyiisi bè nàké tì.

Ti Yiè nKuyie ndo bàamè ikuó nìùbè menaà mmèè muò

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Anə ke dò: ⁹ Fó nnè a bí kè di níi kəri metaummè tou di báá yà diféè yoo menaà ntəmè mamè mèè muò nkè dèe yie nkè di báá kú. De yó ntú ikuó nyi di kpéi nnè di yaàbíi sáà. ¹⁰ Kè dèe yie nkè di na kémbaàtì dèè tu n kperə, nè dèè í tú n kperə. Dèè ci nè dèè í ci, ¹¹ kəna kébenke Isidayeeribe beməu n duó nyii tié mMəyiisi kòò ì ndi nàké.

Ikuó nìùbè níi yó nte dè bè pāā nyèè pā̀rè Kuyie nye mieke

¹² De mənni kè Məyiisii nàké Anə nè o bí ì kraá Edeasaa nè Itamaa ke dò: Kè bè pā ti Yiè nKuyie ntidiiti, ke tūə ntii kraá di kpeti nti. Dí cááké pēèbè bèè í kəərenè mutie mùu muuti diwũštənni borè, bè bè nkù pāmu, kè dè cǎá. ¹³ Di bá nkari sántíkoo kó dibòrì kóò cááké, ke yé bè kù pā tii diiti mieke nke kù dèitemè ke di duó. Kù ti nni nnàké. ¹⁴ Di níi cááké dicĩncĩnni bè benke di Kuyie nnè dikpèrì bè dèite di, di báá kari sántíkoo kó dibòrì ké dè cááké. Bè kù fié ì wũ metaummè kpéi nyi mieke nke bè dèitemè ke di duó. A bí initipoi bo na ke di wənnénè ké ì cááké. ¹⁵ Dicĩncĩnni bè kù benke di nè dikpèrì bè dèite di bè níi dè wənnénè mekùd mmèè yóó tuə nké dè benke Kuyie nkédeè, kè dí dè tùóté fí nnè a bí, di kperə yó nni nde sáà, kù ti nni nnàké.

¹⁶ Kè Məyiisii bè beke bè yĩmè dibədaà bè do kùò di meyei ncíemmè kpéi. Kè bèe ò nàké ke dò bè di tūəmmu, kòo miəkeə peike Anə bí ì kraá, Edeasaa nè Itamaa. ¹⁷ Kòo be beke ke dò: Dè dòmme kè di í kari bè tāāté dii bəri de kpéi nke di cááké. Ke yé bè di pāmè ti Yiè nKuyie nku kè di cǎá, kè di di dəðnè meyei ncíemmè kó ikuó, ke dèite Isidayeeribe kó meyei. ¹⁸ Di í me ntannémè meyiĩ mmetaummè tou di na nkəri dibòrì bè tāāté dindi de kpéi nke di cááké.

¹⁹ Kè Anə nàké Məyiisi ke dò: Bè di fèuté ti Yiè nKuyie nku meyei ncíemmè kpéi nke tūə. A mómмуə nha yému tii n tūəkení kè n cááké yie nfeðfè bè kùò fè meyei ncíemmè kpéi, dè bo narike ti Yiè nKuyie nnaà?

²⁰ Kè Məyiisi nsó nde kó tináànti wenni.

DÈE CI NÈ DÈE Í CI

11

Isidayeeribe bo nyo nyii wũ nè bè bo nci ì

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Məyiisi nè Anə ke dò: ² Nákénè Isidayeeribe ke dò n tú:

Nte n̄ iwũṣ n̄ tiwanwanti di yó nyo ndè: ³ Fèḍfè yoo kuwanwankù dèè kó yekpèètè yàte yèdèè kè dè dukii, di bo na ké ndè yo, ⁴ iwũṣ yoo tiwanwanti dèè m̀̀ke yekpèètè ke dukii. Nte di yó nci dè:

Di bá nyo nyòyó bá n̄ ò me ndukiimè o kpèètè í yàte.

⁵ Di bá nyo ndisetiri bá n̄ di me ndukiimè di í m̀̀ke yekpèètè.

⁶ Di bá nyo ntehòntè bá n̄ tè me ndukiimè te í m̀̀ke yekpèètè.

⁷ Di bá nyo ndif̀̀nk̀̀r̀̀i bá di me mm̀̀kem̀̀e yekpèètè kè yè yàte, di í dukii, ikuó dè yetemu.

⁸ Di bá ndè yo nkè dè me nku di báá dè kàáké, ikuó dè yetemu.

⁹ Nte tiwanwanti menie mmièke kpeti di bo nyo nti: Siyĩ s̄i kó dimàà m̀̀ke icietì n̄ yeyíékè kè s̄i bo menie mmièke, dàméèr̀̀i yoo ikó mmièke di bo na ké ns̄i yo. ¹⁰ S̄i me nyí m̀̀ke icietì n̄ yeyíékè ke bo daméèr̀̀i mièke yoo ikó mmièke, n̄ des̄intékperere menie mmièke kperere, di bá ndè yo ikuó dè yetemu. ¹¹ Di bá ndè yo nkè dè me nku di báá dè kàáké, ikuó dè yetemu. ¹² Tiwanwanti t̄i kó dimàà bo menie mmièke ke í m̀̀ke icietì n̄ yeyíékè ikuó dè yetemu.

¹³ Sin̄o mièke, nte di yó nci s̄i, di bá ns̄i yo ikuó dè yetemu: Kumanc̀̀nk̀̀ù n̄ ditúsòù n̄ dàméèr̀̀i kó fetúúfè. ¹⁴ Kuwànk̀̀ù n̄ kutúbotí kum̄o. ¹⁵ N̄ kukākābotí kum̄o. ¹⁶ Fec̀̀onfè diéfè n̄ dihonduo n̄ tekónnén̄tè n̄ fec̄irife n̄ kuc̄intibotí kum̄o, ¹⁷ n̄ fekonkp̄anfè, ¹⁸ kucáduonku n̄ dikonnéyoo n̄ kuyómm̄upéikù. ¹⁹ Kutenkatíkádáákù n̄ kuyĩnwuokù kó kubotí kum̄o, n̄ dikũntibár̀̀i n̄ kudéikù.

²⁰ Yecandúò nyèè m̀̀ke tibààtì tinàà ke í n̄ nke puù, ikuó dè yetemu. ²¹ Yecandúò mmièke di bo nyo nyè tu: Yèè m̀̀ke tibààtì tinàà ke n̄ nke puù. ²² Di nyo nkucádómbotí kum̄o n̄ fecofe n̄ sibeì. ²³ Des̄onne dèè m̀̀ke tibààtì tinàà ikuó dè yetemu.

Iwũṣ n̄ tiwanwanti bè í dò nké ní kááké dè, dè ku dùì m̀̀nni

²⁴ Iwũṣ bomu n̄ tiwanwanti kè dè ku kàa dè kàáké a s̄intemu de kó diyìè k̀̀nt̄o k̀̀tùkenè kuyuoku. ²⁵ Kè wèè dè t̄o wèè s̄ú o yààtì, ò s̄intemu de kó diyìè k̀̀nt̄o k̀̀tùkenè kuyuoku. ²⁶ Iwũṣ yoo tiwanwanti dèè m̀̀ke yekpèètè bá yè í yaati dè me nyi dukii ikuó dè yetemu. Kè wèè dè kàáké ò s̄intemu. ²⁷ Iwũṣ yoo tiwanwanti dèè m̀̀ke itààke inàà ke centi de naac̄èi yómmè ikuó dè yetemu. Kè wèè dè kàáké ò s̄intemu de yiè k̀̀nt̄o k̀̀tùkenè kuyuoku. ²⁸ Ikuó dè yetemu, kè wèè dè kàáké wèè s̄ú o yààtì, o s̄intemu de yiè k̀̀nt̄o k̀̀tùkenè kuyuoku.

²⁹ Nte tiwanwanti t̄i bàante di yó nci t̄i: Tek̀̀c̀̀ààtè n̄ diyíù n̄ kuhurímbotí kum̄o. ³⁰ Didukp̄ènni n̄ dikpeunni n̄ dikũri n̄ kudaàtikonkonkù n̄ kuwààtòntónkù. ³¹ Tiwanwanti mièke di bá nyo nde kó tiwanwanti, kè kumakù ku kè wèè kù kàáké ò s̄intemu de kó diyìè k̀̀nt̄o k̀̀tùkenè kuyuoku. ³² Kè de kó kuwanwankù makù ku ke kàáké kunenkù makù, de kó kunenkù s̄intemu, tinenti ideí kpeti n̄ tiyààtì n̄ kuk̀̀nk̀̀ù n̄ tidòuti tinemp̄imp̄intì tim̄o bá kè kùù nenkù botí nku. Dí kù òútè kè kù ns̄i nde kó diyìè k̀̀nt̄o k̀̀tùkenè kuyuoku. De kó dif̀̀nk̀̀k̀̀ò kéwenke. ³³ Kè de kó kuwanwankù makù ta kunenkù titátì k̀̀ku mièke dí kù p̀̀nte. Dèè bo ku mièke di báá dè di, dè s̄intemu. ³⁴ Kè bè me nyènténè de kó kunenkù makù menie nke ānné tidiiti bè yo nti, t̄i s̄intemu bá kè menésààmè mme bè yò mmè mè s̄intemu, bá kè mè ā kùù nenkù botí mièke. ³⁵ Kè de kó tiwanwanti kó kumakù do kunenkù makù mièke kù s̄intemu, ke tefiuntè mièke nke yoo kedekè makè dí dè p̀̀nte, dè s̄intemu ke yó ntú dèè s̄i ndi kpéí. ³⁶ Kè dè me ndò nkuwanwankù makù do kuf̀̀tikù yoo tebinte yoo kubinku makù, menie mmiè yó nwennimu, wèè kù wuoté wèè s̄inte. ³⁷ Kè kù me ndo tidibotí mièke nke, t̄i yó nkpaá ke wennimu. ³⁸ Kè dè me ns̄ó mbè t̄i búú nke bo dimu, t̄i s̄intemu.

³⁹ Bá kè kuwanwankù di yo nkùnkù, kè kù ku kè wèè kù kàáké ò s̄ntemu de kó diyìè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ⁴⁰ Kè wèè kù càáké wèè s̄ú o yààtì, ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku, wèè kù tùóté wèè s̄ú o yààtì, ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

⁴¹ Debambaànnè kó dimàà di bá ndè yo nyikuó dè yetemu. ⁴² Dèè kó dimàà fūri de p̄uti ñkè nè dèè bàante, debambaànnè kó dimàà c̄énke, di bá nde yo, ikuó dè yetemu. ⁴³ Di báá ànnè dimàà isòke nè de kó debambaànnè yoo di yóu kè dè di s̄nkùnnè di báá yóu kè dè di cakè. ⁴⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te kè di dò nkéncáá nke tú n kòbe ke dò mpáíí n dóm̄mè páíí, di báá yóu kè de kó debambaànnè kó dèmarè di s̄nkùnnè. ⁴⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m̄i di dènnení Esibiti, ke bo ndi te, ñdònnè páíí ke yé n dóm̄mè páíí.

⁴⁶ Kuyie mbè duó nyìi kuó nyi, iwũṣ nè tiwanwanti nè sinṣṣ nè dèè kó dimàà bo menie mmièke nè debambaànnè de kpéí. ⁴⁷ Ìi kuó yó nte kè bè mbaàtì dèè ci nè dèè í ci, bè bo nyo ndè nè bè bo nci dè.

12

Ikuó ìi tukúnè onitipòkù wèè p̄itè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsòké ku náànti kébéinnè M̄oyiisi ke dò: ² Náké Isidayeeriβε ke tú: Kòo nitipòkù p̄itè denitidabire ò s̄ntemu kéntò kétuàkenè yewe yèyiekè, kéndònnè ò ṣ nyúy nke dóm̄mè. ³ Diyìè nínni yiè bèe c̄ánté debire. ⁴ De kó dif̄nkuò kòo mbaà yewe sipísitāāti nè yètāāti kòo né na kéwenke. De kó yewe mieke ò báá kááké dèè c̄āā nke tú n kperε, ò me mbáá kote n taummè tou, kémbaanè de kó yewe bo deèmmè.

⁵ Kòo me mp̄itè denitipobire nde ò s̄ntemu kéntò kétuàkenè seménni bédébè kéndònnè ò ṣ nyúy nke dóm̄mè. De kó dif̄nkuò kémbaa yewe sipísikuò nè yekuò kòo né na kéwenke.

⁶ Kè de kó yewe p̄ēté, kè denitidabire nde yoo denitipobire, wèe t̄oní dipedabii dii m̄òke dibenni dimàà, ò yó n kùò di kétuò, kéduó nyikuó niùti metaummè tou b̄orinùù, kéwaánnè dikp̄etinónkperi yoo tenónkpete t̄èè yó ntú m̄ewénkùmè kpete. ⁷ Kè ikuó niùt̄i dè nni mbenke, kédòò m̄ewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

Ikuó ìi tukúnè ìnyi onitipòkù wèè p̄itè denitidabire yoo denitipobire.

⁸ Kòò í na ke bo p̄été dipedabii wèe waá nyekp̄etinónkperε yèdèè yoo sinónkpeé, kè t̄emàà ntú bè yó n féúté t̄è kétuò, nkè tetetè ntú m̄ewénkùmè kpete. Kè ikuó niùt̄i ò d̄òò m̄ewénkùmè kó ikuó kòo naá nwèè nàut̄è feitè.

13

Bè bo mbéi dè tikànti p̄i nwe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè M̄oyiisi nè Anṣṣ ke dò: ² Kè dimutiri marì yènni onit̄i k̄ànti ke dò nteçètè yoo tinaandoti, kè di s̄ ndè dò ntikànti, dí ò k̄atenè ikuó niùt̄i Anṣṣ borè, yoo o bí ikuó niùbè kòò m̄òu borè. ³ Kè ikuó niùt̄i wènté de kó mum̄ammú mùu bo o k̄ànti ñkè kè deborè kó ticiti cèete ke peike, kè deborè s̄àke naá ntef̄òtè, tikànti nti ò m̄ommè, ikuó niùt̄i ò nàké ke tú o m̄ommú tú mus̄immù mmu. ⁴ Kè dè me ndò nde kó diciitiri p̄èi m̄àà ndi, bá deborè í do ntef̄òtè, bá ticiti í peike, ikuó niùt̄i ò c̄ànnè omàà kè dè d̄ò yewe yèyiekè. ⁵ Diyìè yiénni yiè kòo w̄ete kòò wènté, kòò s̄ nde kó mum̄ammú baa dò mmu d̄ont̄i ke í p̄èkè, wèe w̄ete kòò k̄anne kè dè d̄ò yewe yèyiekè. ⁶ Kòo w̄ete kòò wènté diyìè yiénni yiè, kòò s̄ ndè t̄ũke ke í p̄èkè, wèe ò nàké ke tú o m̄ommú í tú mus̄immù. Dè tu tecètè nte c̄énkoo, wèe s̄úté o yààtì m̄àà ndi kéwenke. ⁷ Kè ikuó niùt̄i ò nàké ke tú o m̄ommú í tú mus̄immù, kòò ítóo kè de kó tewũòtè p̄èkè, wèe w̄ete kèbenke omàà ikuó niùt̄i. ⁸ Kòò ò wènté kòò s̄ nde kó tewũòtè p̄èkè, wèe ò nàké ke d̄ò: A m̄ommú tú tikànti nti, a s̄ntemu.

⁹ Kè tikànti feité òmòu, bèe ò kàtenè ikuó nìùti borè. ¹⁰ Kòò ò wènté, kòò ś ndinútírì mari ànné o kònti, kè ticiti wũóté deborè kè dè táté. ¹¹ De kó muməmmú ò bimu. Ikuó nìùti ò nàké ke dò ò sǐmmu, ò báá benné kóò cànné omáà borè ke bo ò wènní ò sǐmmu. ¹² Kè de kó inútíbí me mpité o kònti timəu ñnkè, o yuu nè o naàcèio, ikuó nìùti bo na kéwénté dèè kó dimàà. ¹³ Kòò wènté ke ś nde kó muməmmú bo o kònti timəu ndi wèe ò nàké ke dò ò í sǐ. Ke yé o kònti timəu tiì peikemè, ò í sǐ. ¹⁴ Kè dè me mboní kè dèmarè táté ke naá ndemənnè ò sǐntemu. ¹⁵ Kè ikuó nìùti wènté de kó ditótírì wèe ò nàké ke dò ò sǐmmu, tikànti nti. ¹⁶ Kè de kó ditótírì wète ke peike wèe yà ikuó nìùti. ¹⁷ Kòò ò wènté kòò ś nde kó ditótírì peike wèe ò nàké ke dò o məmmú í tú musǐmmù, ò í sǐ.

¹⁸ Kè dè me ndò ndinútírì dii yè òmòu ke miété. ¹⁹ Kè dimutiri dii me nhänné dinútírì do borè, ke dó kémpèi ke wète ke wũ, de yiè mbenke omáà ikuó nìùti. ²⁰ Kòò ò wènté, kòò ś ntikànti dó kènaá ntefòtè deborè kè ticiti peike, wèe ò nàké ke tú: Muməmmú sǐmmù muù dó kéfeité dinútírì do yè dè. ²¹ Kòò me nhò wènté ke ś nticiti í peike, tikànti me nyí naá ntefòtè deborè kè dè dó kéceete, wèe ò kànnè kè dè dò yewe yèyiekè. ²² Kè mù pèkè o kònti wèe ò nàké ke tú de kó muməmmú tú musǐmmù mmu, tikànti nti. ²³ Kè dè me ndò ndè í pèkè o kònti ñnkè, dinútírì kó kufiékù nku, wèe ò nàké ke dò ò í sǐ.

²⁴ Kè dè me ndò nhòmòu wèe còuté kè dinútírì yè de kó kuhāātəntənkù ñnkè, ke wète ke dó kénwũ, ke dó kémpèi yoo dè pèi, ²⁵ ikuó nìùti ò wènté, kòò ś nticiti dó képeike yoo tikànti dó kènaá ntefòtè deborè, tikànti tiì ò pǐ. Ikuó nìùti ò nàké ke dò o məmmú tú musǐmmù mmu, ò sǐmmu. ²⁶ Kè dè me ndò nyikuó nìùti ò wènté ke ś nticiti í peike deborè, tikànti me nyí naá ntefòtè deborè ke cèete ke peike, wèe ò kànnè kè dè dò yewe yèyiekè. ²⁷ Diyiè yiénni yiè wèe wète kóò wènté, kè de kó tewũóté pèkè, wèe ò nàké ke dò o məmmú tú musǐmmù mmu, ò sǐmmu, tikànti nti. ²⁸ Kè de kó tewũóté me nyí deuke, ke dò ntedònti ke pèinke dó kéceete, muhāá mmuù ò còuté kè dè dó képeike, ikuó nìùti ò nàké ke dò o məmmú í tú musǐmmù, kuhāātəntənkù kó kufiékù nku.

Yeyukàrè kó muməmmú

²⁹ Kè yemuə nhänné onitidòu yoo onitipòkù yuu yoo o kúònni: ³⁰ Ikuó nìùti wènté de kó demənnè, kòò ś ndè dó kènaá ntefòtè deborè, kè ticiti wũóté ke yè ntima tima, wèe ò nàké ke dò o məmmú tú musǐmmù mmu, yeyukàrè kó muməmmú mmu yoo dikúònni kōmu. ³¹ Kè dè dò nyikuó nìùti ò wènté ke ś nyeyukàrè í ànné tefòtè deborè yoo tiyùti í sàute, wèe ò kànnè kòò dò yewe yèyiekè. ³² Diyiè yiénni yiè kòò ò wènté kòò ś nde kó muməmmú í pèkè tiyùti me nyí wũóté, dè me nyí naá ntefòtè deborè, ³³ omuəntii kuó késoó nde kó dibòri kè ikuó nìùti yí kóò kànnè kòò dò yewe yèyiekè. ³⁴ Diyiè yiénni yiè kòò ò wènté ke ś mmù í pèkè, dè me nyí naá ntefòtè deborè, wèe ò nàké ke dò ò wenkemu, kòò óú o yààti kéwenke. ³⁵ Kòò me nhóu o yààti ke dèè kè de kó muməmmú pèkè. ³⁶ Ikuó nìùti wète kóò wènté kòò ś nde kó muməmmú pèkè kè tiyùti wũóté ò sǐmmu. Ikuó nìùti báá benné kénwéi tiyùti bo wũótémè. ³⁷ Kè mù í tòte, ke baa dò mmudònti. Kè tiyusòuti yè, ò miétému, ò í sǐ. Ikuó nìùti ò nàké ke dò: A í sǐ.

³⁸ Kòò nitidòu nwe yoo onitipòkù, kòò ś nho kònti ànné tepéité. ³⁹ Ikuó nìùti ò wènté. Kè de kó tepéité dò ntedònti ke í cèete, mùmamù í ò dò ntepeité teè cénke ànné o kònti, ò í sǐ.

Me yukánkammè

⁴⁰ Kòò niti yuu fəu ò màke me yukánkammè mme, ò í sǐ. ⁴¹ Kòò tǐnni kó tiyùti tiì me nfəu me yukánkammè mme ò í sǐ. ⁴² Kè diciitiri mari me nhänné mèe yukánkammè mièke, kòò bəri ndi yoo o tǐnni ke dó kémpèi ke wète ke dó kénwũ, tikànti nti. ⁴³ Ikuó nìùti ò wènté,

kòò ś ndiciitirì ànné o b̄ari yoo o t̄fnnì, ke w̄ète ke d́ kénwũḥ, kòò ś ndè dò ntikàntì, ⁴⁴ dikònnì ndi, ikuó nìùtì ò nàké ke tú ò s̄immu, tikàntì tì p̄i n̄ho yuu.

⁴⁵ Kè tikàntì p̄i nwè ndáátí tiyààtì tì k̄erì ke yóu kòò yùtì ȳéké kòo nkānké o nucìtì, ke p̄īèkù ke tú: N s̄immu! N s̄immu! ⁴⁶ Kè de kó muməmmú kpaá kòò bo yèè we mieke ò yó s̄immu, ò bá mbo Isidayεeribe karì, ò mbo mekentímè.

Tiyààtì bo p̄ūitímè

⁴⁷ Kè tiyààtì bè dùàkenè tì tipecìtì yoo mupaàkonkperímù kè tì p̄ūitì. ⁴⁸ Kè de tu kuyààkù yoo kuyaádándátínkù nku bè dùàkenè kù tipecìtì yoo mupaàkonkperímù, kè de me n̄tù kukònkù nku yoo kunenkù makù bè d̄ònnè kù kukònkù, ⁴⁹ deè p̄ūitì kuyààkù ìnkè yoo kukònkù yoo kuyaádándátínkù yoo kunenkù kukònkù k̄aku ìnkè, kè de dò m̄menósōnnùḥ nyoo de d́ ké nwũḥ, bèe de benke ikuó nìùtì. ⁵⁰ Kòò wénté de kó kunenkù p̄ūitì de, ké kù d̄óu nkumáà kè de d̄ò yewe ȳeyiekè. ⁵¹ Diyìè yìènnì yìè kòò ś ndè p̄èkè de kó kuyààkù ìnkè yoo kuyaádándátínkù yoo kukònkù yoo kunenkù makù bè d̄ònnè kù kukònkù, bá kè de kó kunenkù tu kùu botí de í yóó deè, de kó kunenkù s̄intemu. ⁵² Ikuó nìùtì tuḥ nde kó kuyààkù, yoo kuyaádándátínkù kùu dùàkenè tipecìtì, yoo mupaàkonkperímù, kè de me n̄tù kukònkù kó kunenkù makù nku, bá kè kù tu kùu botí ke né p̄ūitì de í yóó deè bèe kù tuḥ. ⁵³ Kè ikuó nìùtì me nś ndèè p̄ūitì de í p̄èkè kuyààkù yoo kuyaádándátínkù yoo kunenkù bè d̄ònnè kù kukònkù ku ìnkè. Bá kè kù tu kùu botí, ⁵⁴ wèe duó nkè bèe kù òúté kòò kù d̄óu nku máà borè, kè de d̄ò yewe ȳeyiekè. ⁵⁵ De kó difōnkúò deè p̄ūitì kè de baa dò nde d̄ontì ke í p̄èkè, de kó kunenkù s̄immu, wèe kù tuḥ. Bá kè kù p̄ūitì ku ìnkè yoo ku mieke. ⁵⁶ Kòò me nś mbè kù òú kè de d́ kédeè ke kánté, wèe k̄eté de kó dibòrì. ⁵⁷ Kè de me ndò nkù s̄ə nke p̄ūitì kupíkù tekù de kó kuyààkù ìnkè yoo kuyaádándátínkù ìnkè yoo kunenkù bè d̄ònnè kù kukònkù ku ìnkè, de t̄ùòt̄imu, wèe kù tuḥ.

⁵⁸ Kè bè me nkù òúté ke deè kè de t̄énke í w̄etení bèe yíé ké kù òúté. De kó difōnkúò kù í s̄i.

⁵⁹ De kó ikuó tukúnè tiyààtì tì p̄ūitì t̄inti, tì dùàkenè tipecìtì yoo mupaàkonkperímù yoo kuyaádándátínkù yoo kunenkù tekù makù bè d̄ònnè kù kukònkù. Bá kè kù tu kùu botí. Deè yó nte kè bè níí na k̄ebate kùu s̄i nnè kùu wenni.

14

Bè bo wénkùnne m̄è botí tikàntì p̄i nwè

¹ Kè tì Yìè nKuyie mbéinnè M̄oyiisi ke d̄ò: ² Nte ikuó di níí yóó t̄ūnne ì kéwénkùnne tikàntì p̄i nwè. Di níí ò k̄atenè ikuó nìùtì borè, ³ kè ikuó nìùtì yènnì Isidayεeribe karì kóò wénté. Kòò ò wénté ke ś nhò miété, ⁴ wèe duó nkè bèe waanní sinḥ s̄idési bè n feu s̄i, bè yóó wénkùnne wè kpéí, nnè s̄èt̄irì kó kud̄óu nè tipecìtì tì tò m̄mewũḥ nnè is̄ópù kó tifāàtì. ⁵ Kè ikuó nìùtì duó nkè bèe waá ndibuu tiyaatì k̄peri kéānné m̄enésààmè di mieke ké n féúté tenòtè temáà me ìnkè. ⁶ Kòò deè wèe túóté tenòtè tèè kpaá f̄òu nè s̄èt̄irì kó kud̄óu nè tipecìtì tì tò m̄mewũḥ nnè is̄ópù kó tifāàtì ké de w̄enné dem̄əu nè tenòtè tèè kpaá f̄òu k̄ep̄òtè bè féúté tè m̄enésààmè mieke te kó meȳī, ⁷ k̄émíété bè d̄ò kéwénkùnne wè kuce m̄eyiekè, kòò wenke ke t̄énke bá ns̄i kòò f̄īnko tenòtè tèè kpaá f̄òu kè tèe puu k̄éta dikpáà. ⁸ Kè bè w̄ènkùnko wèe óú o yààtì kékuó o citì tim̄əu kéwuḥ, ò t̄énke í s̄i. Kòò deè m̄emme ò bo na k̄éta Isidayεeribe karì ò me mbáá ta o tou ke d̄ò yewe ȳeyiekè. ⁹ Diyìè yìènnì yìè kòò kuó o citì: O yùtì nè o deēnfè nè o n̄oncìtì, o citì tim̄əu c̄énke, kéóú o yààtì, kéwuḥ. Ò t̄énke í s̄i.

¹⁰ Diyìè níinnì yìè wèe waá nyepedabe yèdèè nè dipeserì dìi m̄àke dibenni òimáà, kè de nkpa kuyènkù, nè muyuo ns̄àmù bè yó m p̄a mù, c̄idòòbè bèw̄ei, ké mù àntenè mekùò nd̄it̄irì kó dikèè. ¹¹ Kè ikuó nìùtì wèe d̄òrì m̄ewénkùmè kó ikuó kòò c̄ónné on̄itì ò d́ kéwénkùnne wè nè o p̄àrè metaummè tou ìkè. ¹² Kè ikuó nìùtì túóté yepedabe kó òimari

kéféúté meyei nhūtímù kpéí. Kòò dèè wèe túóté mekùò ndítìrì dikéè ké dè nni mbenke. ¹³ Ikuó niùtì wèe yó n féúté de kó dipedabii metaummè tou ìikè, bè n feu dè meyei ncíémme kpeyi nè bè tùò nyì. De kó feǎfè ikuó niùtì wèe yó nfè te, bè ñ ntemè meyei ncíémme kafe. Bè fè nni mpāmu. ¹⁴ Kè ikuó niùtìi waá mmeyĩ nkéfeté bè wènkùko wè tofékèrì youri, nè o nùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi. ¹⁵ Kòò dèè wèe báúté o nùtè cǎnkutè mekùò, ¹⁶ képòtè o nùtè youte kó dinómbii mari kémíété metaummè tou kuce mèyiekè. ¹⁷ Kòò dèè wèe pòtè mekùò mmèè kpaá o nùtè mièke, kéfeté ò wènkùko wè tofékèrì youri nè o nùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi, ò do feté dè meyei nhūtímù kó feǎfè kó meyĩ. ¹⁸ Kòò dèè, mekùò mmèè kpaá wèe mè waare ò wènkùko wè yuu, kóò dǎò mewénkùmè kó ikuó, metaummè tou ìikè. ¹⁹ Kè ikuó niùtìi féúté meyei ncíémme kó feǎfè kóò ùtè meyǎǎ, kòò dèè ò né n féúté fèè yóó tuo. ²⁰ Kè bèè fè wènnénè muyuo mbè m pā mù kétuo, kóò dǎò meyei ncíémme kó ikuó. Ò ténke í sǐ.

Tekòntè tètè cīnni tē bo waá ndè kè bèè tē wénkùnnè

²¹ Kòò me ntu ocīrì nwe, wèe waá ndipedabii dimáà meyei nhūtímù kpéí, kè bèè dī fèúté ké m benke kóò dǎò mewénkùmè kó ikuó, kéwaánnè muyuo nsààmù cidóòbè bètǎāti ké mù àntènè mekùò mbè yó m pā mù yuo mmu káyíénè mekùò ndítìrì dikéè. ²² Kòò waánnè sinónkpeé sǐdési yoo yekpetinónkpedipàà nyèdèè. Kòò na ke sǐ pètè, tèmáà ntú bè yó n féúté tē meyei ncíémme kpéí nkè n féúté tetetè kétuo. ²³ Diyìè nínni yìè ndi, ò yóó dè tonímè kéduó nyikuó niùtì metaummè tou ìikè mewénkùmè kpéí. ²⁴ Kè ikuó niùtìi túóté dipedabii meyei ncíémme kperi nè mekùò ndítìrì dikéè ké dè nni mbenke metaummè tou ìikè, ²⁵ kéféúté de kó dipedabii meyei nhūtímù kperi, képòtè meyĩ nkéfeté bè wénkùko wè tofékèrì youri nè o nùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi, ²⁶ kécíú nho nùtè cǎnkutè kébáúté mekùò, ²⁷ ké mè pòtè kémíété metaummè tou kuce mèyiekè, ²⁸ ké mè feté ò wènkùko wè tofékèrì youri nè o nùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi, ò do feté dè meyei nhūtímù kó feǎfè kó meyĩ, ²⁹ kédeè, mekùò mmèè kpaá o nùtè mièke wèe mè waare ò wènkùko wè yuu kóò dǎò mewénkùmè kó ikuó mí ndi Yìè nKuyie n taummè tou ìikè. ³⁰ Sinónkpeé sǐdési sǐnsi kó tèmátè yoo yekpetinónkperè yèdè kó dìmari ò na ke pètè dè. ³¹ Kè ikuó niùtì n féúté tèmáà meyei ncíémme kpéí, ke n féúté tetetè kétuo nkéwènnénè muyuo mbè m pā mù nè ò na ke pètè dè, kóò dǎò mewénkùmè kó ikuó, mí ndi Yìè nKuyie n taummè tou ìikè.

³² De kó ikuó tukúnè tikòntì bo pī nwè nwe kòò í mpètè ò dǎò nké na nwaá ndè kédòònè mewénkùmè kó ikuó.

Tecíètè bo pūūtimè

³³ Kè ti Yìè nKuyie nni nsókè ku náàntì kénáké Mǎyisi nè Anǎo ke dǎo:

³⁴ Kè di tùòke dìi mǎnni Kannahǎà èi n yóó di duó ndi kè dí dì tieke, kè n duó nkè sicéí di yóó tieke sǐ kó tèmátè pūūti. ³⁵ Kè tecíètè yìè nkòte ke nàké ikuó niùtì ke yĩ: N yà n cǐètè mièke nke dèmarè femarife pūūtimè. ³⁶ Ikuó niùtìi duó nkè bèè denne tinenti de kó tecíètè mièke, kòò né na kéta ké tē wènté. Kè dèè yie nkè dèè kó dimáà bo tecíètè kè dè báá sǐnte, kè ikuó niùtì mu nyí kòte ke tē wènté. ³⁷ Kòò tē wènté ke sǐ nsifǎǎ ànnè imarí ñnkè ke dǎò mmenóonnúò nke wète ke dǎo kénwūǎ. ³⁸ Ò nyetini dibòrì kéduó nkè bèè tē kpetinnè kè tē dǎo yewe yèyiekè ke kpetí. ³⁹ Kòò wète diyìè yìènni yìè ké tē wènté kòò sǐ ntefǎtè pèkè imarí ñnkè, ⁴⁰ wèe duó nkè bèè dei yetárè yèè pūūti ké yè ùtòo dihei mǎnku bè uutoo dè desinnè, ⁴¹ kéduó nkè bèè kūrì tecíètè mièke imarí kékoué bè kūrì dè kèdenne dihei mǎnku kéútòo bè uutoo dè desinnè. ⁴² Kè bèè waá nyetárè teyè kéánnè bè dèi yè kó yefǎtè kébí tibítì teti.

⁴³ Kè bè dèite yetárè ke kūrì dèè pūūti ke bi tibítì tètì, kè dè wète ke feíté tecĭtè mieke. ⁴⁴ Ikuó niùtìi wète ké tè wènté, kòò sǒ ndè pèkè dè í yóó deè, de kó tecĭtè sĭmmu. ⁴⁵ Bèè tè pùò nké kóú te táá nnè te deí nè te bíti kédennè dihei kékútoò bè uutoo dè desĭnnè.

⁴⁶ Kè wèè ta de kó tecĭtè tè kpaá kpetí dìi mǎnnì ò sĭntemu de kó diyìe kénto kétuakenè kuyuoku, ⁴⁷ kè wèè duó te mieke yoo ò di te mieke wèè sú o yààti.

⁴⁸ Kè ikuó niùtìi me nkòte ke wènté ke sǒ ndè í pèkè nè bè tè bimè ke deè, wèè béi nke dǎ: Tè í sĭ, ndèè do pūūti dè deèmu.

⁴⁹ Kè te yiè nwaá nsinǎo sidésì nè sètìrì kó kudǎú nè tipecìti tìi to mmewũð nnè ìsópù kó tifaàti ké tè wénkunnè. ⁵⁰ Kè ikuó niùtìi ànné menésààmè tiyaati kó dibuu mieke, káféúte tenòtè temáà de mieke, ⁵¹ kédeè kékúóté sètìrì kó kudǎú nè ìsópù kó tifaàti nè tipecìti tìi to mmewũð nnè tenòtè tèè kpaá ke fòu, kèpòtè tenòtè bè fèúte tè menésààmè mieke te yĭ, nkémíété tecĭtè kuce mèyiekè. ⁵² Ò dǎò dìi mǎnnì tecĭtè mewénkùmè kó ikuó nè tenòtè ò fèúte tè menésààmè mieke te kó meyĭ nnè sètìrì kó kudǎú nè ìsópù kó tifaàti nè tipecìti tìi to mmewũð. ⁵³ Kòò deè wèè fĭinko tenòtè tèè kpaá ke fòu dihei mǎnku kè tèè ta dikpáà. Bè dǎò dìi mǎnnì mewénkùmè kó ikuó ke deè tecĭtè ténke í sĭ.

⁵⁴ De kó ikuó tukúnè tikòntì nè yeyukòrè ĭnkè kó mumǎmmú mmu, ⁵⁵ nè tiyààti nè sicĭĩ dè bo pūūtimè. ⁵⁶ Nè yenúútè bo da yèmè nè tecètè bo da pĭmmè nè diciitìrì bo ànnémè a kòntì ĭnkè. ⁵⁷ De kó ikuó ìi yó mbaàti dèè sĭ nnè dèè í sĭ. Tikòntì nè dèmarè bo pūūtimè kó ikuó nyi.

15

Dèè bo sĭnkunnè onitidǎu

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbaa nsaké ke náánnè Mǎyiisi nè Anǎo kébéi nke dǎ: ² Nákénè Isidayeribe ke tú:

Kòo nitidǎu mǎu tǔòti yefòtè kè meniè nyiè, de kó meniè nhò sĭnkunnemu. ³ Nte dè yó nhò dòmmè ò mǎ nyèè we mieke: Kè meniè nyiè yoo me í yiè ò sĭmmu. ⁴ Kòò duó dìi dǎú ĭnkè dìi sĭntemu, kòò kàri dìi kàri ĭnkè dìi sĭntemu. ⁵ Kè wèè kàáké de yiè ndǎú wèè sú o yààti kéwuǎ, ò sĭntemu de yiè kénto kétuakenè kuyuoku. ⁶ Kè wèè kàri dikàri ò kàri dìi ĭnkè wèè sú o yààti kéwuǎ, ò sĭntemu de yiè kénto kétuakenè kuyuoku. ⁷ Wèè kàáké de yiè nwèè sú o yààti kéwuǎ, ò sĭntemu de yiè kénto kétuakenè kuyuoku. ⁸ Kè de yiè ntĭũté òmǎu, ò me ntĭũté wèè sú o yààti kéwuǎ, ò sĭntemu de yiè kénto kétuakenè kuyuoku. ⁹ Kòò kàri mucèmmu ke kari dìi sǎnkàri dìi sĭntemu. ¹⁰ Kè wèè kàáké kunenkù makù ò yàke kùù ĭnkè, ò sĭntemu de yiè kénto kétuakenè kuyuoku. Kè wèè tǔóté de kó kunenkù wèè sú o yààti kéwuǎ, ò sĭntemu de yiè kénto kétuakenè kuyuoku. ¹¹ Kè de kóo nìti kàáké òmǎu ke í nìte, ò kàáké wèè sú o yààti, ò sĭntemu de yiè kénto kétuakenè kuyuoku. ¹² Kè de kóo nìti kàáké kunenkù tiyaati kǎku bèe kù pǎnte, kè kudǎú kǎku me nní nku bèe kù eitè.

¹³ Kè dè yiè mmiété ò mbaà yewe yèyiekè ke né na kéwenke. Wèè sú o yààti nè meniè mmèè pūð nke né wenke. ¹⁴ Diyìe nínnì yiè kéwaá nsinónkpeé sidésì yoo yekpetinónkperípàà nyèdéè, ké dè tǎní kédúú nyikuó niùtì metaummè tou bǎrinù. ¹⁵ Kòò tǔóté temáà kékuǎ meyei nhūtimù kpéi, kékúóté tetetè kékuǎ kétuǎ nkóò dǎò mewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

¹⁶ Kòò nitidǎu duó ke yēnke omáà wèè sú o yààti kéwuǎ ò sĭntemu de yiè kénto kétuakenè kuyuoku. ¹⁷ Kè tiyààti nti yoo kè kukònkù nku o taniè ndàrimè wèè dè sú, dè sĭntemu de yiè kénto kétuakenè kuyuoku.

¹⁸ Kòò nitidǎu duónè onitipòkù bèe wuǎ. Bè sĭntemu de yiè kénto kétuakenè kuyuoku.

Dèè bo sĭnkunnè onitipòkù

¹⁹ Kòo nitipòkù yús nhò s̄ntemu ke dò yewe yèyiekè, kè wèè ò kàáké ò s̄ntemu de yiè, kéntò kétuàkenè kuyuoku. ²⁰ Kòò duó dìi dòu dì s̄ntemu, kòò kàri dìi kàri dì s̄ntemu. ²¹ Kè wèè kàáké o dòu wèe sú o yààti kéwuà. Ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ²² Kè wèè kàáké kunenkù makù ò kàri kùù ìnkè wèe sú o yààti kéwuà, ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ²³ Kè kunenkù makù bo o dòu ìnkè yoo ò kàri dèè ìnkè, kòò màù dè kàáké ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku. ²⁴ Kòo nitidòu duónè onitipòkù ò yùó ndiì m̀nni ò s̄ntemu ke dò yewe yèyiekè kòò duó dìi dòu ìnkè dì s̄ntemu.

²⁵ Kòo nitipòkù yùó nkè dè p̄èté de we kè tì mu nyí dèè, yewe yèè s̄oté ye mièke ò baà yó ns̄i nhò ã nyúú nkè dè d̀mmè mme. ²⁶ De kó yewe yèè s̄oté ye mièke kòò duó dìi dòu yoo ò kàri dìi kàri ìnkè, dì s̄ntemu kéndònnè o yónti kó yewe ã ndòmmè. ²⁷ Kè wèè kàáké o dòu yoo ò kàri, wèe sú o yààti kéwuà, ò s̄ntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

²⁸ Kòo yónti c̀m̀m̀m̀ ò mmàke yewe yèyiekè ke né na kéwenke. ²⁹ Diyìè niínni yiè kòo waá nsinónkpeè s̄idési yoo yekpetinónkperipàà nkè dè t̀nì kéduó nyikuó nìùti metaummè tou b̀r̀ǹù. ³⁰ Kòo kuà t̀m̀m̀m̀ meyi nhūtìm̀m̀ kpéi nkékuà tetetè kétuà mmetaummè tou ìkè, kòò d̀d̀d̀ mewénkùmè kó ikuó kòo wenke.

³¹ Dí náké Isidayeribe kè bè níi ncíe mbè s̄i nyèè we, bè báa ta n taummè tou bè yàà bo dì s̄nk̀nnè kékú.

³² De kó ikuó tukúnè onitidòu wèè bo tuoti wènwè yefòtè kè meniè nní nyiè nè wèè bo duó keyènke omáà, ³³ nè onitipòkù wèè yùó, nè onitidòu yoo onitipòkù wèè bo tuoti yefòtè kè meniè nní nyiè, nè onitidòu wèè bo duónè onitipòkù ò yùó ndiì m̀nni.

16

Meyi nc̄ém̀m̀ kó diyìè dièri

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kébèinè M̀ỳiisi. Dè do s̄ nhAnò bí idé kumu, ìi do tùò ntihúúnti ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke nè muhãã ns̄ntíkoo k̄m̀u.

² De m̀nni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀ỳiisi ke d̀: Náké a kóo kóti Anò ke d̀ n yè nhò bá ntaà metaummè tou yewe yem̀u ke fiiti kuyààkù f̀nkúò metaummè t̀u ìkú dè, ò yàà bo kú, ke yè n níi yóó dè k̀toomè diwetiri mièke kè bè benke m máà.

³ Kòò níi tati metaummè tou wèe waá ndinaadaà meyi nhūtìm̀m̀ kpéi, kéwaá ndipedaà ò yó n féútè dì kétuà, ⁴ kédáátí dik̀ut̀ỳaàb̀r̀i dìi dù̀d̀kenè mupaàkonkperim̀m̀ kèinè de kó defetire kéboú mu kó fenaàk̀nfè, kéboú o yuu mu kó kuyaàbomboúnkù. Ikuó nentì nti, ò níi wuà ke né na kè tì ànné. ⁵ Kè Isidayeribe ò duó nyebòdakè yèdèè meyi nhūtìm̀m̀ kpéi nnè dipedaà d̀m̀m̀ ò yó n féútè dì kétuà.

⁶ Kè Anò keté kè n féútè dinaadaà o m̀m̀muò nhò kó meyi nhūtìm̀m̀ kpéi nnè o c̄t̀è k̀be k̄m̀e, ⁷ kèdèè kétúóté yebòdakè yèdèè kè yè c̀nnè metaummè tou b̀r̀ǹù, ⁸ kètãũ tétè keyà dìi yó ntú n kperi nè bè yóó f̀inko dì kè dìi ta dikpàà. ⁹ Kè Anò n féútè n kperi meyi nhūtìm̀m̀ kpéi, ¹⁰ kétúóté bè yóó tanné dì dikpàà kécónné metaummè tou ìkè, kédòò meyi nc̄ém̀m̀ kó ikuó kèdèè kè bèè dì tanné dikpàà t̀d̀ntè.

¹¹ De kó dif̀nkúò kétúóténì dinaadaà o m̀m̀muò nho yei nhūtìm̀m̀ kpéi nnè o c̄t̀è k̀be k̄m̀e kpéi nkè dì nni mbenke kédòò meyi nhūtìm̀m̀ kó ikuó kè dì nni nféútè. ¹² Kòò dèè wèe túótè tes̀s̀ékèbuute, kékoutè yehããkũ ndiwũ̀t̀nni dìi bo metaummè tou ìkè kèãnnè de mièke, keyètè tihúúnti dinacekutiri m̀d̀m̀, kè dè tanné dem̀u metaummè tou kó kufáá nkuyààkù kpetí kù, ¹³ kétuà ntihúúnti metaummè t̀u ikuó nentì ã dè ìkè, kè kuyukúu dátinnè di ìnkè nè di pòkù, kè dèè yie nkòò báa kú. ¹⁴ De kó dif̀nkúò kèpòtè dinaadaà kó meyi nkémieté metaummè t̀u kó kupòkù diyìè yièní kèè bíékè m̀m̀m̀, di ìkè mèyiekè. ¹⁵ De kó dif̀nkúò kè n féútè kubotí kó meyi nhūtìm̀m̀ kó dibòdaà, kètannè di ỳi nkuyààkù kpetí kù f̀áá nkédòònnè di ỳi nhò do d̀d̀m̀ dinaadaà k̄m̀e kémieté metaummè t̀u pòkù

fõnkúò nè di ìikè, ¹⁶ kédòò meyi nhūtímù kó ikuó kufáá mmieke. Isidayeeribe caàrimè kpéi nnè be yetírímè n kpeti nè be caàrimè, ke múnkee me ndòò metaummè tou dimou ke yé di bomè benitibè bèè sĩ mbe cuokè. ¹⁷ Òmòù bá mbo metaummè tou miéke ò tati dìi m̀nni ke bo dòò meyi nhūtímù kó ikuó, nè ò bo tamè káyènnènni, kòò d̀òò o mómumuo nho kó meyi nhūtímù kó ikuó nè o c̀fètè kabe kōme nè kubotí kōme kpéi nke dèè. ¹⁸ Wèe yènni kékote diwũst̀nni dìi bo metaummè tou ìikè ké di d̀òò meyi nhūtímù kó ikuó, kéwaá ndinaadaà nè dibòdaà kó meyi nkémíété diwũst̀nni bàkè kéfité, ¹⁹ kèpòdè o nómbii de kó meyi nkémíété diwũst̀nni kuce m̀eyiekè ké di wénk̀unne Isidayeeribe kó meyi mmèè do di s̀ink̀unne.

²⁰ Kòò wènk̀unne dìi m̀nni metaummè tou kufáá nnè ditou dimou nè diwũst̀nni ke dèè, bèe túóténi dibòdaà dìi kpaá ke f̀òù. ²¹ Kè Anòó nóó nho nou di yuu ìnkè nè Isidayeeribe bemou kó diyètiri, káyie mbe caàrimè nè bè yetírímè n kpeti, ké di tou nde kó meyi nkédeè ké di dúó nhoniti bè tãátè wè kòò di tanné dikpáà. ²² Kè dibòdaà t̀o be yei memou kétanné dikpáà tedòntè ke dèè. ²³ Kè Anòó kote metaummè tou kédeite mupààkonkperímù kó tiyààti, ò do ànné ti kétanné metaummè tou kó kufáá, ké ti d̀óú ndeborè, ²⁴ kécómmù dibòri bè tãátè di kéwuó kèwète kédááti o yààti teti káyènni kékote ké n féúté fèḍfè kétuó nké n féuté kubotí kafe kétuó, kédòò meyi nhūtímù kó ikuó, o mómumuo nho kpéi nnè kubotí kpéi, ²⁵ kétuó nyiwũ bè n kùò ì meyi nhūtímù kpéi nyi kó mekùò ndiwũst̀nni ìnkè.

²⁶ Wèè do tanné dibòdaà dikpáà tedòntè kòò óú o yààti kèwuó ke né na kéta Isidayeeribe kari. ²⁷ Dinaadaà nè dibòdaà bè do n féuté dè meyi nhūtímù kpéi, nkétannè meyi mmetaummè tou kédòò meyi nhūtímù kó ikuó, bèe dè dènnè Isidayeeribe kari kétuó nde kònti nè de maa nnè de piti. ²⁸ Wèè dè t̀uò nwèe óú o yààti kèwuó, ke né na kéta Isidayeeribe kari.

²⁹ De yó ntú ikuó nyi di kpéi nsáà, dibenni t̀ankù oyiénwè kó diyie pínni, di níí boú dinùù di báá p̀i mmutōmmù mamù, dihei yembè nè bepòd̀bè dimou. ³⁰ De yiè ndi bè yóó di d̀òòmè meyi nhūtímù kó ikuó ké di wénk̀unne di yei memou. ³¹ De yiè yó ndònnè teom̀pùtè kperi ndi di kpéi, kè di níí boú dinùù. De kó ikuó yó mbomu s̀áà.

³² Ikuó nìùti bè c̀ánnè wè koò còù mmekùò nkòò còutè o cice kó difòt̀iri, wèè níí yóó dááti ikuó yààti mupààkonkperímù kpeti kédòò meyi nhūtímù kó ikuó. ³³ Wèè níí yóó d̀òò ikuó kèwénk̀unne metaummè tou kó kufáá nnè di mómōnni nè diwũst̀nni wèè níí yóó d̀òò ikuó kèwénk̀unne ikuó nìùbè nè kubotí kumou.

³⁴ Dè yó ntú ikuó nyi di kpéi nsáà kè di níí ì d̀òò kuce memáà dibenni miéke. Isidayeeribe bemou kó meyi nhūtímù kpéi.

Kè Anòó d̀òò M̀oyiisi ò nàké t̀i timou.

ISIDAYEERIBE CĂĂMME KE TÚ KUYIE NKƏBE

17

M̀iù te kè Isidayeeribe í d̀ò nké nyo mmeyi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsaké ku náànti kénaké M̀oyiisi ke d̀ò: ² Náké Anòó nè o bí nè Isidayeeribe ke d̀ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

³ Di miéke kòò m̀òu féuté fènáàfè yoo fèpièfè yoo t̀ebuotè di kari, yoo ò dè yènnè di kari ke dè féuté, ⁴ kòò í dè k̀atenèni metaummè tou ìikè ke dè nni mbenke, dè doti o yuu ìnkè nke, di ò dènnè Isidayeeribe miéke. ⁵ Kè di níí d̀ó ké n féuté dè, dí dè t̀oni kèduó nyikuó nìùti metaummè tou b̀òrinùù, kòò dè nni fié metaummè kpéi, ⁶ kécóú mmeyi ndiwũst̀nni ìnkè dìi bo metaummè tou ìikè kétuó mmekùò ndipànni ndi dìi kó kufòku n naati. ⁷ Di bá m b̀útinné kénfeu iwũ sibòatenkaanli s̀i d̀ò nyebòdakè. De kó ikuó yó mbomu s̀áà di kpéi nnè di yaábíò.

⁸ Á tí mbè nàké kè be kóò mǎù yoo bepòòbè bèè bè bonè, kòò mǎù n fèùté fèḍfè ke tǔò nyoo ò baa fè nni nfèùtému, ⁹ ke í fè kòtenèní metaummè tou borinùù, ke fè nni nfèùté bèè ò dènne Isidayeeribe mièke.

¹⁰ Di mièke kè di kóò mǎù di meyiĩ nyoo bepòòbè bèè di bonè kè beè kóò mǎù mè di, bá mùù botí kó meyiĩ, m mièke bo ò yè, kè nh ò dènne Isidayeeribe mièke. ¹¹ Ke yé mufòmmu bomè meyiĩ mmièke nke. Dèè te kè n yè ndí mme ndòarinè ikuó diwũstònni ìnkè di yei nhũtímù kpéí, kénfòù, meyiĩ mmeè ò nte kòò nìtìi wenke. ¹² Dèè te kè n tu dínndi Isidayeeribe nè bepòòbè bèè di bonè, di bá nyo meyiĩ.

¹³ Kè Isidayeeribe yoo opòò wèè di bonè, kòò kòte kupaaawá nke kùò tehontè yoo tenòtè di yo ndè, wèè yóu kè de yiĩ nyè kòò mè dàtinné mutáá. ¹⁴ Ke yé bá dè de fòmmu bomè de yiĩ mmièke nke. Dèè te kè n tu dínndi Isidayeeribe di báá di fèḍfè mafè kó meyiĩ, bá dè de fòmmu bo de yiĩ mmièke nke, kè wèè di meyiĩ mbèè ò deite Isidayeeribe mièke.

¹⁵ Bá wè dihei yiè nyoo opòò kòò di dèè ku, yoo musĩmmù pĩ ndè wèè óú o yààtì kéwuò, ò sǐntemu de yiè kèntò kètuòkenè kuyuoku. De kó difònkúò ò ténke í sǐ. ¹⁶ Kòò me nyí òú o yààtì ò me nyí wùò de kó meyiĩ mbo o yuu ìnkè nke.

18

Kuyie nyetemè ti bo ndounèmè bèè í tú ti pobè nè bèè í tú ti daabè

¹ Kè ti Yiè Kuyie nni nsàké ku náàntì kébéinnè Mòyiisi ke dò: ² Náké Isidayeeribe ke tú n yè mmí ndi Yiè nKuyie mmí di te. ³ Di báá tũnne Esibiti kòbe di do bo bèè cuokè be kó meborime nè Kannaháá n di kòrinè kèè tenké kòbe kòme nè be kuó. ⁴ N di nàké tí dí nti mpĩ nke tũ n kuó. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁵ Dí ntũ n kuó nè n tannò, wèè dòòri n kuó nè n tannò dè yèmmè, weè yó nfòù. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁶ Di kóò mǎù báá duónè nè wè bè tu meyiĩ mmemáá kòbe! Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

⁷ Di mièke òmǎù báá duónè o yò, kéfèikũnne o cice, ò báá duónè o yò kèyà o fèi.

⁸ Di kóò mǎù báá duónè o cice pokù kóò fèikũnne, o cice pokù nwe.

⁹ Òmǎù di mièke báá duónè o tǎũ, kè bè wè mbe yò yoo bá kòò yò yanto kou nwe. Kè bè ò peité teciètè yoo bè ò peité kupíkù makù, ò báá ò duónè.

¹⁰ Di mièke òmǎù báá duónè o bire kóò sapàà nyoo o kóò dapàà nkou, o mómumuò nho kóò sapàà nwe.

¹¹ Òmǎù báá duónè o tǎũ nè wè bè wè mbe cice, o cice bire nde, kòò tu o tǎũ, ò báá ò duónè.

¹² Di kóò mǎù báá duónè o cice tǎũ, ke yé o cice nè o tǎũ bè tumè meyiĩ mmemáá kòbe mbe.

¹³ Di mièke òmǎù báá duónè o yò nantè yoo o yò kóò kóti nè o yò bè tu meyiĩ mmemáá kòbe mbe.

¹⁴ Òmǎù báá duónè o cice nantè pokù, ke yé o cice nantè pokù nwemè.

¹⁵ Di mièke òmǎù báá duónè o bire pokù, o kóò dapàà mpokù nwe, ò báá ò duónè.

¹⁶ Di mièke òmǎù báá duónè o nantè pokù. O nantè pokù nwe, ò báá ò duónè.

¹⁷ Di kóò mǎù báá duónè onitipòkù mǎù kéwète kéduónè o kóò sapàà nyoo o kóò dapàà mbire, bè tu meyiĩ mmemáá kòbe mbe, dè tu isòke nyi.

¹⁸ Di mièke òmǎù báá túóté o pokù nantè yoo o kóò kóti, kòò pokù kpáá ke fòù kè bèè yante.

¹⁹ Di mièke òmǎù báá duónè onitipòkù ò yùò ndiì mǎnni, ò sǐmmu.

²⁰ Òmǎù báá duónè otǎù pokù, kòò ò duónè ò sǐntemu.

²¹ Di mièke òmǎù báá féúté o bire dibòò Mòdòki kètuò kécake n yètiri. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

²² Di mièke òmǎù báá duónè onitidòù bè dounè mèè botí onitipòkù. De tu isòke nyi.

²³ Di mièke òmǎù báá duónè fèḍfè kèsĩnkũnne omáá, onitipòkù me mbáá yóu kè fèḍfèè ò duónè. Dè tu isòke nyi.

²⁴ Di báá s̄nk̀unne dimáà nè de kó meborime botí, yebotè yèè bo di ìkè n yóó beti yè, yè me ndòò ke s̄nte. ²⁵ Diheì di mómm̄nni kè di s̄nte kè ndi poté, di yei nkpréi nkè di t̄ó di nìtìbè.

²⁶ Díndi mp̄ĩ ndi nàké tì nè n kuó. Diheì yembè nè bep̄òòbè bèè di bonè be kòò m̄òu báá d̄ò de kó is̄ake. ²⁷ Ke yé bèè di niiténèní de kó diheì mièke bè i ndòò, kè diheì s̄nte. ²⁸ Kè di d̄ò de kó is̄ake diheì múnke yóó di t̄ómu di t̄ó mèè botí bèè di niiténèní. ²⁹ Kè wèè d̄ò de kó is̄ake botí, bèè ò dènnè Isidayeeriibe mièke.

³⁰ Mp̄ĩnnè n kuó ke báá d̄ò de kó is̄ake bèè di niiténèní bè do d̄òri ì. Di báá s̄nk̀unne dimáà. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

19

Kuyie ndó ti mp̄ĩ mm̄è botí ku t̄ómm̄ú

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsoké ku náànti kébéinnè M̄oyiisi ke d̄ò: ² Náké Isidayeeriibe bem̄ou ke tú:

Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te, ndònnè mp̄áíí, ke yé n d̄ómmè páíí nwe.

³ Bá wè, wè ndé o ȳò nè o cice k̄éntū n di nàké tì t̄om̄p̄utè kó diyie kpréi, mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

⁴ Di báá duó ndimáà yebakè, di báá yiè ntimáti kéuté sib̄oatenkaan̄i, mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

⁵ Kè di yó m p̄ā feḏḏè metaummè kpréi ndi fè nni mp̄ā dè bo yiennèmè kè n fè c̄outé. ⁶ Kè di fè nni nfèuté di fè càáké de yiè nè dè bo wentémè, kè fè kpaá ke t̄ùòkenè diyie t̄ánni di fè t̄ù. ⁷ Kòò m̄òu fè càáké diyie t̄ánni, de yiè n t̄énke báá ò c̄outé, dè ò s̄nk̀unne mu. ⁸ Kè wèè ì càáké wèè t̄ò de kó meyei, nke yé ò í ì wènté ke d̄ò mbè ì nni mp̄ā. Bèè ò dènnè Isidayeeriibe mièke.

⁹ Kè di níi d̄èite di paa nkó tidiiti di báá taunnè t̄i bo di paa mm̄anku, kè di d̄èite di diiti ke dèè di báá kónté kédérí. ¹⁰ Kè di me nt̄õũ detie mbè tu dè f̄inyĩ de be nye, di báá kónté k̄ét̄anké yebe yèè duò yoo dí d̄érí. Di níi yè yóu bec̄iribè nè bep̄òòbè kpréi. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

¹¹ Di mièke òm̄òu báá yúúku o kou, yoo wèè ò souté yoo wèè ò ciité. ¹² Di níi báá parikè nè n yèt̄iri ke né sou, kè di d̄ò memme di cààrè n yèt̄iri ndi mí ndi Yiè nKuyie.

¹³ Di mièke òm̄òu báá ciité ot̄òu kédí o kperè, ò me mbáá ò yúúku, ot̄ònti kó tiyeti me mbáá wenté di kòò m̄òu borè. ¹⁴ Di mièke òm̄òu báá s̄áá ndiònni, òm̄òu me mbáá d̄òu mmedíimmè kuȳònk̄ù kó kuce mièke. Di nni ndé. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

¹⁵ Òm̄òu báá beké tibeénti meyei. Mebatimè bá mbo, òm̄òu báá kónné oc̄ir̄i, òm̄òu me mbáá ȳote okper̄i. Bá wè ò níi beké tibeénti t̄i d̄ò nwèè t̄i beké mèè botí. ¹⁶ Di mièke òm̄òu báá wátí o kou, òm̄òu báá tou nho kou tináànti k̄ente kè bèè ò k̄ù. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i di te.

¹⁷ Òm̄òu bá nníi nho kou t̄òu, kè dè né d̄ò nha ò kpannè, a báá yóu a bo ò kpannèmè kè dèè yie nkàa báá t̄ò meyei mm̄amè. ¹⁸ Di mièke òm̄òu báá peite yoo ò nhu o kou med̄ómmè, bá wè, wè ndó o kou t̄òu ò d̄ó mèè botí om̄áà. Mí tu di Yiè nKuyie.

¹⁹ Di nt̄ũ n kuó, òm̄òu di mièke báá yóu k̄òo w̄ũ ì c̄áá nkubotí kè ìi deke it̄òbè, òm̄òu báá buw̄t̄i kupaku k̄umáà idibotí id̄éi ìi c̄áá. Òm̄òu di mièke níi báá dáátí tiyààt̄i t̄i d̄ùòkenè mupaàkómm̄ú mùu c̄áá nyibotí.

²⁰ Kòò m̄òu duónè kudaak̄ù, kè dè s̄ó nhòmm̄òu k̄ù c̄è, ò me mmu nyí w̄ète ke k̄ù donté ku yiè mborè ku yiè mme mmu nyí k̄ù f̄ĩ, nwèè yietí k̄éfóó, mbè me mbáá bè k̄ù, ke yé ò do kpaá t̄umè kudaak̄ù nku. ²¹ Wèè waá ndipedaà meyei nh̄ūtím̄ù kpréi, kè di k̄àtenèní metaummè tou b̄òr̄in̄ù. Meyei nh̄ūtím̄ù kó feḏḏè nfe. ²² Kè ikuó n̄iut̄i d̄ò de yiè mme yei nh̄ūtím̄ù kó ikuó kè nh ò c̄íè mme yei nhò d̄ò mè.

²³ Kè di ta dìi m̀ǹǹǹi Kannahāā kó dihèi ke fiúkú detie nde botí de botí dèè peí, dè peí yèè be yó ntú yesĩnye nye di kpéi yebie nyètāāti di bá nyè yo. ²⁴ Dibenni naanni kè dí ānné dibanni kè n dounnè mutōmmú kè yè nni mpā yemau. ²⁵ Dibenni nummuri ndi di yóó dimè de be, kè yè dèite kè yè ntú di kpeye. Mí ndi Yiè nKuyie mm̃i di te.

²⁶ Òm̀ò̀u báá cááké feḏ̀fè b̀è í feúté fe kè fe yĩ̀ ncóú. Òm̀ò̀u bá mpāũ yoo wè ndəari denitinənkperε. ²⁷ Di níí báá kuó kécíúté, di me nníí báá kuó di nuciti kesoó nfeḏ̀enfè. ²⁸ Di níí bá ndəari ikúsié ke yóú dimáà, di bá ndóú dimáà. Mí ndi Yiè nKuyie mm̃i di te.

²⁹ Òm̀ò̀u báá duó nho bire teḃ̀əḃ̀fètè kènte kè dèe tũnne yebəkè, kènte kè dihèi diməuu nde dounè ke dəari isəke kperε. ³⁰ Dí ntũ ndi nàkè tì teom̃pùtè ìnkè, kèmməke metaummè tou kó kufōwáá.

³¹ Di bá nkəri b̀èè bourí tinùbooti nè beḃ̀āāb̀è borè, dè di s̃̀nk̀k̀komu. Mí ndi Yiè nKuyie mm̃i di te.

³² Kòo kótì níí t̀ù̀k̀ení á íté kóò feí ndikàri kéndé odakótì nè deè miεke nke di bo benkemè ke d̀ò̀ ndi n dé, mí ndi Yiè nKuyie.

³³ Kòo p̀à̀d̀ k̀ətení ke di bonè di bá nhò cií. ³⁴ Op̀à̀d̀ wèè di bonè dí nhò wùò nke d̀ò̀ ndi kou, kè nhò d̀ó̀ di d̀ó̀ mèè botí dimáà, ke yé di múnke do túmè beḃ̀əḃ̀b̀è mbe Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mm̃i di te.

³⁵ Di d̀ə̀r̀imè ntú mèè wenni deməu miεke. Kè di d̀ó̀ dìi m̀ǹǹǹi kébenné demarè de p̀ék̀umè yoo de c̃̀é̃k̀ù dí benné kè dè nwenni. ³⁶ Di biepeé nè di cidóòbè dè níí ntú dèè wenni, kè dí benné kè dè nwenni. Mí ndi Yiè nKuyie mm̃i di te, ke di dènnení Esibiti.

³⁷ Dí mp̃́ n di nàkè tì timəu nè n tié nyiməu, kéndəari dè yèmmè. M̃i tu di Yiè nKuyie.

20

Kuyie nyí dómè tí nfeu yebəkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Məyiisi ke d̀ò̀: ² Náké Isidayεεribe ke tú, kè di kóò məu yoo op̀à̀d̀ wèè di bonè kòò feúté o bire dibəḃ̀ Mədəki b̀èè ò̀ k̀ù̀. Dihèi yembèè ò̀ bù̀tí yətárè kéku. ³ Kòò məu mè d̀à̀d̀ mí m mómмуə m miεke yóó ò̀ yèmu, kè nh ò̀ dènnε o kəbe miεke. Ke yé ò̀ feútémè o bire dibəḃ̀ Mədəki ke s̃̀nk̀k̀unne metaummè tou, ke càke n yetisààri. ⁴ Ke dihèi yembèè bù̀tí o de kpeti, ke í d̀ó̀ kóò k̀ù̀. ⁵ Mí m mómмуə mm̃i miεke yóó ò̀ yè, wenwe nè o fuku kuməu, kè m b̀èè dènnε be kəbe miεke, nè b̀èè kó dimáà ò̀ tũnne ke fié de kó dibəḃ̀.

⁶ Kè wèè bù̀tínné mí ndi Yiè nKuyie nke kəri b̀èè bourí tinubooti nè beḃ̀āāb̀è borè, m miεke yóó ò̀ yèmu kè nhò dènnε o kəbe miεke.

⁷ Ncáánnè ke d̀ò̀ mpái pái mí ndi Yiè nKuyie mm̃i di te.

Kuyie nkuý yete dè

⁸ Dí ntũ n tié nke ndəari n yèmmè mí ndi Yiè nKuyie mm̃i di t̃̀ā̀t̃̀è kè di cáá.

⁹ Wèè s̃̀ā̀á nho cice yoo o ȳ b̀èè ò̀ k̀ù̀. Ò̀ k̀ù̀ omáà ndi ke yé o s̃̀ā̀ammè o cice nwe yoo o ȳ.

¹⁰ Kè wèè duónè otəu pokù b̀èè b̀è k̀ù̀ bedé, wenwe nè de kóo nitipòkù.

¹¹ Kòò məu duónè o cice pokù b̀èè b̀è k̀ù̀ bedé wenwe nè de kóo nitipòkù. Bè k̀ù̀ beḃ̀āāà ndi.

¹² Kè wèè duónè o bire pokù ò̀ d̀à̀d̀ isəke nyi b̀èè b̀è k̀ù̀. Bè k̀ù̀ beḃ̀āāà ndi.

¹³ Kòò məu duónè onitidəu b̀èè dounèmmè onitipòkù, b̀èè d̀à̀d̀ isəke nyi, b̀èè b̀è k̀ù̀ bedé. Bè k̀ù̀ beḃ̀āāà ndi.

¹⁴ Kòò məu po onitipòkù ke wète ke t̀ù̀t̃̀é de kóo nitipòkù ȳ, isəke nyi b̀èè b̀è cúu nwenwe nè de kóo nitipòkù kédèite isəke di cuokè. Bè k̀ù̀ beḃ̀āāà ndi.

¹⁵ Kòò məu duónè feḏ̀fè̀ b̀èè ò̀ k̀ù̀ kéku de kó feḏ̀fè̀.

¹⁶ Kòò nitipòkù məu yóu kè feḏ̀fè̀ ò̀ duónè b̀èè ò̀ k̀ù̀ kékuə̀nè de kó feḏ̀fè̀. Dè k̀ù̀ demáà ndi dèdè.

17 Kòò mǎu puoke o tǎũ kè bè cǎá mbe yǎ yoo be cǎá mbe cice, kòò ò duónè ifei kperere nde. Bèè bè dèite be botí kabe miéke bá wè kòò nwúó, de kó meyei mbo be yǎ ìnkè nke.

18 Kè wèè me nduónè onitipòkù ò yùs ndii mǎnni, ke yà o yǎnti bèè bè dèenne Isidayeeri be miéke. Ke yé bè yémèmu bedé ò yùómmè ke duó.

19 Òmǎu báá duónè o yǎ nantè yoo o yǎ kóo kótì yoo o cice tǎũ. Di tú meyi mmémáà kabe mbe, kòò mè dǎò bèè yóó tǎ de kó meyei. Wèè mè dǎò wenwe nè ò duónè wè bè tǎ bedé ndi de kó meyei.

20 Kè wèè puoke o cice nantè pokù yoo o cice kóo kótì kou bedé bèè tǎ de kó meyei. Bè bo kú bá bè í mǎòte debire.

21 Wèè puoke o nantè pokù yoo o kóo kótì pokù ò sǐnkùnnè omáà ndi, bè báá pété debire.

22 Dí mpí n di nǎké tì timǎu nè n tié nkéndǎori dè yè mmù kè dèè yie nkè dihéi n di kǎrinè di báá di tǎ. 23 Di báá tǔnnè ibotí n yóó beti ò de kó dihéi miéke ò borime, bè me ndǎò kè m bè pè. 24 N di nǎkému ke tú:

Míi mǎmmuǎ nyóó di duó nde kó ketenkè,

mènaamiè nnè macekùò ndè pũò nkè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te ke di cǎnné nè ibotí tǎi. 25 Mbaàtìnnè tǔnké iwũò, n yè ndí nyo nyi nè n yè ndí nci ò. Di báá di n yè ndí nci kùò wanwankù yoo tèè nǎtè yoo dèè bambaànnè késǐnkùnnè dimáà.

26 Ndònnè páíí, kénccǎá nke tú n kabe, ke yé mí ndi Yiè nKuyie ndòmme páíí nwe, kè mí di cǎnnénè ibotí tǎi, kè di bo ntú n kabe.

27 Di miéke kòò nitidòu mǎu yoo onitipòkù tu opǎũ yoo ò boorí tinubootì, bèè ò bùótí yetǎrè kékuǎ. Ò kùò omáà ndi.

21

Ikuó ò tukúnè ikuó nìùbè

DÈÈNNÌ: Ikuó nìùbè bo nci dè

1 Kè tì Yiè nKuyie nní nsǎké ku náànti kénáké Mǎyiisi ke dǎ: Náké ikuó nìùbè Anǎ bí ke dǎ:

Ikuó nìùtì mǎu báá tóónnè o cǐtè kóo cí mǎu késǐnkùnnè omáà. 2 Kè dè sàà í tú o cǐtè kou mǎmmuǎ nwe. O cice yoo o yǎ yoo o bire yoo o nantè yoo o kóo kótì. 3 Nè o tǎũ wèè kpaá tǎcǐtè ke mu nyí yǐtè onitidòu ke yé ò mu nyí yenkemè, ò bo na kóò kǎáké. 4 Wenwe wèè ni benitibè, ò báá dǎò dèè ci o cǐtè miéke késǐnkùnnè omáà.

5 Ikuó nìùbè níí báá fenté fenté tiyùtì be yǎ ìnkè, yoo bèè kuó be nucitì kesoó mbe debi, bè me mbáá dúóké bemáà. 6 Bè cǎámmu ke bo n kó mutǎmmú kpéi. Bè báá cake n yetìrì, bèè n feu iwũò bè m pǎá nyi. Nè de kpéi mbè dǎ nkéndò mpáíí nwe.

7 Dè cimu ikuó nìùtì bo puokemè onitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè yoo osapàà mbè cǎke wè, yoo onitipòkù wèè yenke ke yenté, ikuó nìùtì cǎámmu ke tú n kóo niti. 8 Di dǎ nkénwúó nyikuó nìùbè benitibè n tǎátè bèmbe n tǎmmú kpéi bè cǎámmu, ke yé bèè n feumè iwũò di m pǎá nyi. Dí mbè wúò mbenitibè bèè cǎá nke dǎ mpáíí. Mí ndi Yiè nKuyie mmí bè cǎnné.

9 Kè ikuó nìùtì mǎu kóo sapàà ncàke omáà ke dǎuti dǎutinè benitidaabè ò ànnè o cice nwe ifei, bèè cóu nde kóo sapàà.

10 Ikuó nìùtì diewè wèè baké besǎmbe, bè cóu nwèè yuu mekùò nkoò cǎnné kòò daati ikuó yààtì, ò báá yóu kòò yùtìi yéké ò me mbáá yóu kòò yààtìi kǎrí. 11 Ò báá tóónnè ocíi késǐnkùnnè omáà, bá kòo cice nwe yoo o yǎ. 12 Ò báá yè metaummè tou, ò yàà bo di sǐnkùnnè mèè kpéi. Bè ò cóu mmekùò mme kòò cǎnné mí nKuyie n kpéi. Míi tu di Yiè nKuyie.

13 Wèe puoke osapàà nwèè mu nyí yé onitidù. 14 Ò báá puoke okúpokù yoo wèe yenke ke yenté yoo wèe dauti dautinè benitidaabè ke càke omáà. Ikuó nìùbè botí miéke nke ò dò nkétãátémè osapàà nwèè mu nyí yé onitidù, képuoke. 15 Ò yàà bo sīnkùnnè o fuku. Mí ndi Yiè nKuyie mmî ò càǎné.

DẸNNÍ: Bèè báá na kéntú ikuó nìùbè

16 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò: 17 Náké Anṵ ke tú n yē nnè bè bo mbomè nè be yaábíio ikuó nìùti wèe m̀ake kuyènkù ó bá n féúté fèḏfè yoo ò m pã tidiiti. 18 Kòò m̀ake kuyènkù bá kùù botí ò báá na kèpī nde kó mutōmmú, kòò tu kuyūḏnkù yoo dikpènni yoo dèmarè yetè o ìkè. 19 Kòò tààku kuù me nkèété yoo o bakù. 20 Kòò tu tēhùtè yiè, yoo ò dò ndeḗrè yoo ò ā dinampènni yoo mekpàà, yoo tēwūḏtè matè ā o kònti yoo o takuò mpònte. 21 Anṵ kó kufuku miéke ikuó nìùti m̀ou bá n féúté fèḏfè yoo ò m pã tidiiti kénsà kòò m̀ake kuyènkù, ò báá na kèpī nyikuó nìùti kó mutōmmú. 22 De yiè mbo na kèdi bè m pã tì diiti yoo bè m pã dè ke yété ke tuṵ nke sùó. 23 Ò me mbáá ta metaummè tou kuyààkù kpetí dè yoo wèe tóónnè diwūḏtònni, ò tu kuyènkù yiè nwe, ò yàà bo sīnkùnnè metaummè tou nè di nenti. N tú di Yiè nKuyie nku ke mí dè càǎné.

24 Mèmmè, kè Mòyiisi tì nàké Anṵ nè o bí nè Isidayeribe sṵmbe.

22

TǃǃTI: Bèè báá di bè pã dè Kuyie

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: 2 Náké Anṵ nè o bí, n yē nkòo niti ní dōmmè ò báá di Isidayeribe m pã dè késīnkùnnè n yetisààrì. Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te. 3 Náké be ke tú, n yē mbe kó kufuku nè be yaábíio kè wèe sī nke kàáké bè m pã dè, bèè ò dènnè n kabe miéke mí tu di Yiè nKuyie. 4 Anṵ kó kufuku miéke kè tikònti pī nhòmòu yoo ò tùḡti yefòtè kè mu nyí wenke ò báá di bè m pã dè. Dè me ndò nè wèe kàáké ocū ke sīntè nè wèe bo nduó kèyènkè nè omáà, 5 nè wèe bo kàáké debambaànnè marè késīntè, yoo òmòu wèe kàáké dèè sī nkésīnkùnnè omáà. 6 Kòò sīnkùnnè omáà mebotí ò sīmmu kèntṵ kètuakenè kuyuoku. Ò báá na kèdi bè m pã dè kèmbaanè ò bo wuṵmè. 7 Kuyuoku m̀nni ò wenkemu ò bo na kèdi bè m pã dè ke yé ò kó mudū mmumè. 8 Òmòu di miéke báá di fèḏfè fèè ku yoo musīmmù pī nfè. Kòò fè di ò sīntemu. Mí tu di Yiè nKuyie.

9 Bè ntū m bè nàké tì kè dèe yie nkè bè báá di ikuó yete dè kètṵ de kó meyei, kè bè dè di, bè yàà bo kú. Mí tu di Yiè nKuyie mmî di càǎné.

10 Kè bè m pã dèmarè wèe í tú ikuó nìùti ò báá dè di. Bá kè ikuó nìùti kóo pòò nwe yoo o kóo tōnti ò báá dè di. 11 Kè ikuó nìùti me ndonté kudaakù, kù bo na kè dè di kèndònnè bè peitè kù tēḗtè. 12 Kè ikuó nìùti m̀ake osapàà nkòò yenke wèe í tú ikuó nìùti ò báá na kèdi bè m pã dè. 13 Kòò d̀ou me nku yoo bè ò bèti kòò konní bá ò í m̀ake debire, ke wètení ke bo o cīḗtè ò do bè bonè ke dōmmè. Ò bo na kèdi o cice yo ntì diiti. Ikuó nìùti cīḗtè kou í tú wèe báá na kè tì di.

14 Kòò m̀ou di bè m pã dè bá ò í yé, kè dè boní kòò yīḗtè wèe dè yietí ikuó nìùti kénóó nkè dè mm̀annè ò yietí de kó yewétiyè yènnùmmù kó dimáà.

15 Ikuó nìùbè báá yóu kè bèè í dò nkèdi bè m pã dè, kè bèè dè di. 16 Kè bè dè di, ikuó nìùbè bè tou mmeyei mme bèè yietí kéfóó. Mí ndi Yiè nKuyie mmî dè càǎné.

Kuyie nyè mbè bá nkù feu ù wūḡ

17 Kè ti Yiè nKuyie nní nsáké ku náànti kénáké Mòyiisi ke dò: 18 Náké Anṵ nè o bí nè Isidayeribe bəm̀ou ke tú n yē ndi miéke yoo opòò wèe di bonè, kè wèe d́ kè m pã dipānni yoo ò d́ kè n féúté fèḏfè kètuṵ nhò n d̀ounnè dii nùù kpéi nyoo kòò me mbaa d́ kè fè nni nféútému. 19 Kòò d́ n còuté de kó dipānni dè ntú dinaadaà yoo dipedaà yoo dibòdaà dèè

kpa kuyènkù. ²⁰ Kè di n fèúté feǒfè fèè màke kuyènkù m báá cǒuté de kó dipānni. ²¹ Kè feǒfè metaummè kǒfe nfe òmòu dómè ke n fèúté yoo ò dǒ kédèite ò n dǒunnè dǐi nùu yoo ò baa dǒ ké m pǎ dipānni ndi, de kó feǒfè dò nkéntú di n feu fè nfe, kénkpa kuyènkù kè n né fè cǒuté. ²² Mí ndi Yiè nKuyie ndi bá n fèúté feǒfè fèè yēi yoo fè ã dikpēnni yoo bè fè fète yoo fè ã mekpǎà nyoo fè ã tifièti yoo fè ã yemuǎ. Di báá daá nde kó feǒfè botí kó kumaa ndiwūǒtǎnni kéntú di kù nni mpǎ. ²³ Di bo na ké n fèúté diwèi kó dipānni: Fenàáfè yoo fepièfè dèè màke kuyènkù yoo dè pusi yoo de tààke okù ke tonté. Di me mbáá dè nni nfèúté di n dǒunnè dǐi nùu kpéi, nkè di dè nni nfèúté m báá dè cǒuté. ²⁴ Di bá n fèúté feǒfè fèè kó yetakuò nta yoo bè fè fǒnte yoo bè yè kèété. Di kó dihei mieke òmòu báá dè dǒ. ²⁵ Kòo pǎò mǒu me ntǎní de kó feǒfè botí dí báá fè cǒuté ke fè nni nfèúté, mí nKuyie mmú di te, kè bè fè fǒnte dè naá nkuyènkù nku, m báá fè cǒuté.

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nní nsǎké ku náǎnti kénáké Mǒyiisi ke dǒ:

²⁷ Kè fenàáfè yoo fepièfè yoo tebuǒtè kè dè peité debire dedaarè, dè mbo de yǒ borè ke dǒ yewe yèyiekè, diyie nínni yiè kè di dè nni nfèúté, m bo cǒuté de kó dipānni. ²⁸ Di báá kuǒ denaabire yoo depebire yoo debǒbire nè de yǒ diyie òmáà.

²⁹ Kè di dǒ ké n fèúté feǒfè ké n sǎnte dí fè nni nfèúté dè bo yiennèmè kè n fè cǒuté. ³⁰ Kè di fè nni nfèúté dí fè càáké de yiè, di báá súǒ nkè dèe wenté. Mí tu di Yiè nKuyie.

³¹ Dí mpǐ n tannò nkéndǎori yè yē mmù mǐ tu di Yiè nKuyie. ³² Di báá cake n yètisààri dǐndi Isidayeribe n dǒ dí nyému n dǒmmè páií mí ndi Yiè nKuyie mmú di càǎné. ³³ Mí di dènnení Esibiti kè di bo ntú n kǒbe. Mí tu di Yiè nKuyie.

23

Isidayeribe kó yebaa

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǒyiisi ke dǒ: ² Náké Isidayeribe bè yo mbaà nyèè baa n kpéi.

De kó yebaa mmieke di ní tí nké n sǎnte. N yóó di benkemu de kó yemǎrè di ní yoo tí nyè.

³ Di ní pí ndi tǒmmú yewe yèkuǒ mieke, diyiénni tu teomǐpùtè nte. Di ní tí nde yiè ké n sǎnte, de yiè di báá pí mmutǒmmú bá kè di bo kèè bíékè de kó diyie tu n kperi ndi.

⁴ Nte yebaa nkó yemǎrè teyè di ní yóó tí nyèè mieke ké n sǎnte.

Diyentébanni

⁵ Dibenni tǎnkù ketiwè kó diyie tepítè nè dinaanni kó dihuri mǎnni yó ntú diyentébanni ndi.

⁶ De kóo tǎnkù omáà kó diyie tepítè nè dinummuri yó ntú péèbè bèè í kǎrenè mutie mùu muuti be kó dibanni ndi. Dí nyo mpéèbè bèè í kǎrenè mutie mùu muuti ke dǒ yewe yèyiekè. ⁷ Diyie ketiri yiè di tí nké n sǎnte, de yiè di báá pí mmutǒmmú. ⁸ Yewe yèyiekè mieke ké nni mpǎà nyepǎrè ke tuǒ. Diyie yiènni kétí nké n sǎnte, di báá pí mmutǒmmú.

Tidiketiti kó dibanni

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mǒyiisi ke dǒ: ¹⁰ Náké Isidayeribe ke tú n yē nkè di ta dǐi mǎnni dihei n di dúǒ ndi ke kùúti, ke dèi tidiketiti, di bou dibou kéduǒ nyikuǒ nùti. ¹¹ Kòò dè nni mbenke, kè dèe yie nkè n di cǒuté. Teomǐpùtè yiè kó diwentéterè ndi ikuǒ nùti yóo dè nni mbenkemè, ¹² ké n fèúté dipedabii dǐi màke dibenni òmáà ke kpa kuyènkù kétuǒ, ¹³ kéwaá mmuyuo ncidóbè bèkuǒ ké mù àntenè mekuǒ, nkéwaá mmenaà mbè tumè diféè dítiri dikéè kécóú ndeǐnkè kétuǒ. N dǎke dǒ dǐi pǎnni ndi. ¹⁴ Di báá di di paa nkó tidiiti, di báá ti dǒnnè péè, di me mbáá ti pūǐné kécááké, yoo dí nti càá ntibènti ke í keté ke dè bou dibou ke m pǎ. De kó ikuǒ yó mbomu sǎà nè di yaábíó bá kè di bo kùu pikù.

Dididèibanni

¹⁵ Kè di níí m pã tidipànti dìi yìè, di báá kaa nde kó diyìè kè dèe wenté kè di keté kékkaa nke dò seménnìbè bèyiekè, ¹⁶ Seménnì oyiénnwè wenwe kó teom̀pùtè yìè, dè yóó mbo yewe sipísìnùmmù ndi, kè di m pã tidiiti. ¹⁷ De yìè bá wè wèè waá ntidipànti kó muyuo nsààmù cidóòbè bètããti kédòònè pèèbè bèdébè kékòorenè mutie mùù muuti kè di tóni de kó dipãnni kè m benke. ¹⁸ Pèè kó difònkúò kè dí n féúté yepedabe yèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà, ke kpa kuyènkù nè dinaadapànni òmáà nè yepedakè yèdèè kè yè wènnénè tidiiti di m pã tì, kè dè còú mmenàà mbè tu mè difèè kétuò, dipãnni ndi dìi kó kufòòku n naati. ¹⁹ Kè di dèè dí waá ndibòdaà meyei nhùtímù kpéi nnè yepedabe yèdèè yèè mòke dibenni òmáà òmáà kè n féúté metaummè kpéi. ²⁰ Kè ikuó nìùtìi dè nni mbenke kè dè nni nféúté metaummè tou borè, kèwènnénè tidipànti kóo pèè nè yepedabe yedé. Dè tu n kperè nde bè m pã dè ikuó nìùbè yóo nte dè. ²¹ De kó diyìè kètíi nké n sãnte, dí báá pĩ mmutòmmù de yìè. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéi nsãà nè di yaábíò bá kè di bo kèè bíékè.

²² Kè di dei tidiiti di báá deite ketaunnè tì bo di paa mmànku, di me mbáá kónté kédéri, dí tì yóu becĩribè nè bepòòbè kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te.

Siheú kó dibanni

²³ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ²⁴ Náké Isidayeeriibe ke tú:

Dibenni tãnkù yiénwè kó diyìè ketiri níí yó ntú teom̀pùtè nte, di níí tíi nké n sãnte nè tipíèti nè siheú. ²⁵ De yìè di báá pĩ mmutòmmù, dí n féúté feòfè kétuò.

Meyei nhùtímù kó diyìè dièri

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mòyiisi ke dò:

²⁷ Otãnkù yiénwè yìè pínni yó ntú meyei nhùtímù yìè ndi, di níí tíi nké n sãnte, kébou dinùù kè n féúté feòfè kétuò. ²⁸ Di báá pĩ mmutòmmù mamù de yìè meyei ncíèmmè kó diyìè ndi, bè yóó di dàò di meyei ncíèmmè kó ikuó kè n di cífè mmí ndi Yiè nKuyie. ²⁹ Kè wèè í bou dinùù de yìè bèè ò dènnè o kòbe mièke. ³⁰ Kè wèè pĩ mmutòmmù de yìè m bo ò deite o kòbe mièke. ³¹ Di báá pĩ mmutòmmù de yìè dè yóó ntú ikuó nyi di kpéi nsãà bá kè di bo kèè bíékè. ³² De kó diyìè yó ntú n kperi ndi, otãnkù yìè wéinnì kó kuyuoku nku di yóó boumè dinùù kèntò kétuòkenè diyìè tẽri kuyuoku.

Dibanni bè tu di titouti kperi

³³ Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náantì kénáké Mòyiisi ke dò: ³⁴ Náké Isidayeeriibe ke tú n yè nhotãnkù yiénwè yìè tepíitè nè dinummuri di níí ànné titouti kó dibanni kè n sãnte, kè di mbo ke dò yewe yèyiekè. ³⁵ Diyìè ketiri yìè di tíi nké n sãnte, de yìè òmòu báá pĩ mmutòncéèmmù. ³⁶ Yewe yèyiekè yenyè mièke, bá di di níí n féúté feòfè kétuò. Diyìè níinnì yìè kètíi nké n sãnte kè n féúté feòfè kétuò. Di báá pĩ mmutòncéèmmù dibanni denni dìi yìè.

³⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndò: M me ntãáté yèè we di níí yóo ye ntíi kè n sãnte, kè n fié iwũò kétuò kè m pã tidiiti kó yepãrè, kè n fiénè iwũò metaummè kpeyi, kécóú mmenàà nkétuò kèntũ mbá dìi yìè di kuó dòmmè. ³⁸ Ke né yiénè iwũò di n feu ì siom̀pùsi kó yewe nè yepãrè di m pã nyè nè iwũò di n feu ì, di n dounkonè yèè nò kpéi nnè yepãrè diwèi kpeye.

³⁹ De kó difònkúò otãnkù yiénwè kó diyìè tepíitè nè dinummuri ke sò ndi dèite di diiti ke dèè, dí ànné titouti kó dibanni kè nni nsánti ke dò yewe yèyiekè. Dibanni yìè ketiri nè diniinnì yó ntú teom̀pùtè nte. ⁴⁰ Diyìè ketiri, dí waá nyetebe sààyè nè tipuonti nè kukó nkó titietì, kényãnkù metaummè tou di Yiè nKuyie nyìkè ke dò yewe yèyiekè. ⁴¹ Dibenni mièke di níí ànné dibanni kè nni nsánti ke dò yewe yèyiekè. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéi nsãà nè di yaábíò. Dibenni tãnkù yiénwè mièke nke di níí yóo ànnémè de kó dibanni. ⁴² Isidayeeriibe

di ní yó mbo titouti mieke nke ke dò yewe yèyiekè. ⁴³ Kè dèe yie kè di yaabíi banté ke do ndi dò ã titouti mieke nke, n di dènnèní dìi mònñi Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te.

⁴⁴ Kè Mòyiisii náké Isidayeeribe yemàrè bè yó mbaà nyè ti Yiè nKuyie nkó yebaa.

24

Bè bo mpī mmèè botí metaummè tou kó tefitíkèkètè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ² Náké Isidayeeribe kè bè da duó nhodifíè kó mekòsààmè di bo ntuònnèmè tefitíkèkètè deyuo ndemou. ³ Kè Anoo tè Ìhné metaummè tou mieke kuyààkù kùù pì metaummè tou Ìkú dè ku ìkè, kè tè ní nyié nke csú mí ndi Yiè nKuyie n yìkè kéwenténè. Dè yóó ntú ikuó nyi di kpéi nnè di yaabíi sáá. ⁴ Anoo yóó de nyínnè tefitíkèkètè mesoo nsààmè kpete kécōnné te búkúsi kè dè ní ncóú nkeyènkè kemou n yìkè.

Péèbè bè yó mpāā mbè Kuyie

⁵ A waá mmuyuo nsààmù kédòñè péèbè tepíitè nè bèdébè bá wèè péè kòo yuo ncéékù mbo cidóòbè bèkuò. ⁶ Kàa bè daá mmesoo nsààmè kóo tábùri Ìnkè icuó idéi bèkuò bèkuò mí ndi Yiè nKuyie n yìkè, ⁷ kécóú mbá kùù cuó Ìnkè tihúúnti sàati bè yóó tuò nti, kè dèe benke péè omou tùmè mí ndi Yiè nKuyie n kou.

⁸ Bá tèè om̀pùtè nte bè ní yóó daámmè de kóo péè mesoo nsààmè kóo tábùri Ìnkè mí ndi Yiè nKuyie n yìkè. Díndi Isidayeeribe di dò nké mme ndoari sáá. ⁹ Anoo nè o bí beè yó nte de kóo péè, bè ní nkari metaummè tou kó kudànkù ké bè càáké ke yé bè bè nni mpāmèmu kè beè cãá nkè beè dò nké bè di. De kó ikuó yó mbomu sáá.

Bè dò nkédòòmè wèè sáá nKuyie nè wèè bo poté otàù kékuo

¹⁰⁻¹¹ Danni kóo nitipòkù m̀ou wèè do bo Isidayeeribe cuokè kòo yètiri tu Dibidi, kòo peité osapàà nkòo yètiri ntu Sedomii, kòo peiténè Esibiti kou m̀ou odapàà. Diyiè mari kè dè kóo dapàà nnè Isidayeeriku, kè bè nkpa nkè de kóo dapàà nsáá nKuyie, kè bèè ò kàtenè Mòyiisi borè. ¹² Kè bèè ò kàñne ké nhò bàa ke kèmmúnè ti Yiè nKuyie mbo bè nàkémè bè dò nkóò dòòmè.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dò: ¹⁴ De kóo dapàà wèè n sáá mmí nKuyie, á ò dèñne Isidayeeribe kari, bèè kó dimàà kèè ò n sáámmè mí nKuyie nkè bèè nóó mbe nou o yuu Ìnkè kè Isidayeeribe bemou ò bùstí yetárè kékuo. ¹⁵ Kàa náké Isidayeeribe ke tú n yé nkè wèè n sáá mmí nKuyie nkùù ò te wèè tò de kó meyei. ¹⁶ Kè wèè n sáá mbè dò nkóò bùstí yetárè nye kékuo, kòò tu opòò yoo dihei yiè nke né n sáá mbèè ò kùo.

¹⁷ Kè wèè poté otàù ke kùo, bèè ò kùo. ¹⁸ Kè wèè kùo otàù kó feðfè wèè ò yietí fefòufè.

¹⁹ Wèè kòute otàù bè múnke ò kòute. ²⁰ Wèè kèété otàù kóũ bèè kèété o kpèri. Kè wèè kpéété otàù nònfè bèè kpéété o kafe. Kè wèè feuté otàù nìnni bèè feuté o kpèri. Kè wèè ànné otàù kuyènkù bèè kù nhò ànné múnke.

²¹ Kè wèè poté feðfè ke kùo wèè yietí káfó, kè wèè poté oǹti ke kùo bèè ò kùo.

²² Di bekùnè mèè botí dihei yembè di yó mme mbekùnè bepòòbè. Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te.

²³ Mòyiisi tí nàké dìi mònñi Isidayeeribe kè bèè denne de kóo dapàà nwèè sáá nKuyie mbe kari kóò bùstí yetárè kékuo. Memme bè dòòmè ti Yiè nKuyie nnáké tí Mòyiisi.

25

Dibenni ketenkè bo om̀pè di

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi Sinaii tārì ñnkè ke dò: 2 Náké Isidayεεribe ke tú n yé nkè di ta dii m̀nni dihei n di duó ndi, dí soó mmukútímù, kè ketenkèe om̀pè kè dè ntú n kó disānni. 3 Dí nkuuti ke dò yebie nyèkuò, kémbuati di diiti, képienko fínyĩ kó detie nke tōũ de be. 4 Dibenni yiénni miéke ketenkè kó diom̀pùbenni ndi, di báá buati, di me mbáá píe nfínyĩ kó detie. Dè yó ntú n kó disānni ndi. 5 Kè tididenti yè di báá tì dèite, bá nè di í me mpiemmè di tie nkè dè peité, di báá tōũ de be, ketenkè om̀pùbenni ndi. 6 Dí nyo ntididenti d́indi nè di kó tidaati nè di kó betōmbè nè bep̀òb̀bè bèè di bonè. 7 Nè de kó tidiiti miéke nke di wũ yóó pétemè kédi nè dihei kó tiwanwanti timou.

Tidaati f̀immù kó dibenni

8 Di níi kaà nyebie nyèyiekè yèyiekè kuce m̀eyiekè. De kó yebie nyó mbo yebie nsipísìnàà nè yèwèi ndi. 9 Dibenni sipísìnàà nè diwéinni kóo t̀nkù yiénnè kó diyie píinnì, diyie dièri ndi, meyi nhūtímù kpéi. Dí duó nkè bèe eé ditāteheù dihei dimou miéke, 10 képiéké, dibenni sipísìnùmmù kperi yó ntúmè tidaati f̀immù kperi ndi, dibanni dièri kó dibenni ndi, òm̀òu t̀enke bá ntú kudaakù n kó ketenkè kemou miéke. De kó dibenni bá wè ò bo na kéwète kètieke o tenkè, bá wè kòo kò nho c̀ètè. 11 Dibenni sipísìnùmmù kperi yó ntú tidaati f̀immù kperi ndi, dibanni dièri kó dibenni ndi. De benni di báá buati di me mbáá dèite tididenti yoo dí tōũ detie mbè tu dè fínyĩ de be, di í píe nde kó yebe. 12 De kó dibenni tú tidaati f̀immù kperi ndi, de kó dibenni miéke di yó nyo ntididenti nti. Diwèi kó dibenni ndi, dí ndi wùò ndi c̀àà.

13 De kó dibenni miéke bá wè ò bo na kéwète kètieke o tenkè. 14 Kòò m̀òu fiitinè o kou ketenkè yoo ò kè nhò donnè, ò báá ò ciité. 15 Wèe wénté dè kpaá yebie nyèdè kè n kó dibennii tuòkeni, de miéke nke ò yóó namè kóò kèété idíítí. 16 Kè yebie nsù idíítí nsù kè yè me nkénni idíítí nkénni, di yó nwéi yebie mmamè mme ke kékíi idíítí. 17 Di miéke òm̀òu báá ciité otòu. Di nni ndé, mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te. 18 Dí mpí n tié nnè n kuó kéndòari dè yèmmè, memme di bo mbomè di tenkè ke bá nyèkù dèmarè. 19 Kè di paa nní mpeí, kè di yo nke sànnè kémbò ke í yèkù.

20 Kè dè yèmmè di bo beke dimàà ke dò: Ti né yó nyo mba kè ti í kùútí dibenni yiénni ke dèite tidiiti? 21 N yóó duó nkè n kó mesàà mmè níi mbo di ñnkè, dibenni kuónni miéke kè di paa nní peité, kè dè nsànnè di bo nyommè ke dò yebie nyètàati. 22 Kè di buati dibenni nínni miéke di bo na kényo ntidikóti kètuòkenè dibenni wéinnì di bo dèitemè tipànti.

A bo wète kédontémè a tenkè

23 Òm̀òu báá fité ketenkè s̀àà kè dèe deè ke yé m̀i temè ketenkè kè di tú bep̀òb̀bè ke bo ke miéke. 24 Dihei n yóó di duó ndi miéke, dí d̀òu nyikuó kòò m̀òu fité o tenkè wèe na kéwète ké kè donté.

25 Kòò m̀òu tebite ta ticíti ke fité ketenkè, o c̀ètè kou wèe ò t̀kénè wèe dò nkéwète ké kè donté. 26 Kòò m̀òu me nyí m̀ake wèe ò t̀kénè ke bo na ké kè donté, kòò wète ke pètè dii yié idíítí ò bo na kéwète kédonté o tenkè. 27 Bèe kaà nyebie nyèè pèèté kébatè yèè kpaá, kè tidaati f̀immù benni né na kètuòkeni kòò ò t̀énné, kéwète kètieke o tenkè. 28 Kòò me nyí pètè ò bo yietí mù wèe kè donté wè nkpaá ke kè te, ke baanè tidaati f̀immù benni kòò né na kéwète kécòuté o tenkè.

29 Kòò me nfité tec̀ètè kè tè bo dihei iduotí fité di, dibenni dimàà kó mukũũ mmieke nke ò bo namè kéwète ké tè donté. Kòò d̀ò kéwète ké tè donté dè báá pèèté dibenni nè ò tè fitémè. 30 Kè dè pèèté dibenni kòò í wète ke tè donté, wèe tè donté wèe yó ntè te s̀àà nè o yaábíó. Te yié mbáá wète ké tè còuté tidaati f̀immù bo tuòkemè. 31 Kè sicéí s̀iì bo yehèkè iduotí í fité yè si yó ndònnè depaa ndòmmè mme, te yié nní bo na kéwète ké tè donté yoo wèe wète ké tè còuté tidaati f̀immù bo tuòkemè.

32 Defiibe bié yó mmòkemou kuce ke níi na kéwète kédonté be tenkè yoo be céi s̀àà. 33 Bá kè Defii botí kou wèe donténè o tebite tec̀ètè, kè tidaati f̀immù benni t̀òke wèe wète ké tè

duó nte yiè, ke yé be cǐ sù tumè be kperε bè mǎke dè Isidayεeribe tenkè miεke. ³⁴ Bè báá fíté be pénnè be kó ketenkè yó nni nke sǎǎ.

Bè bo mpenni mǎe botí be cǐribè be kperε

³⁵ Kòò mǎu kou ta ticítì miεke ke ténke í mǎke mùmamù, wè nhò tǎ, kòò me ntú opòò nwe ò nhò tǎ, kè dǎe yie nkòò mbo o borè. ³⁶ Ò bá nwanti mucóntimu o ìnkè, ò bá nwanti ke bo ò di. Ò ndé mí ndi Yiè nKuyie nkè o kou nhò bonè. ³⁷ Kòò me nhò pènte idiítí nyi ò bá nwanti kécǎnte, kè tidiiti me nni nti ò bá nwanti wèe ò tǎnné kénóó. ³⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te kè di dǎnnení Esibiti ke bo di duó nKannahǎ tenkè, kè di ntú n kǎbe.

Oniti bo wǎte kédontémè otǎu

³⁹ Kòò mǎu kou ta mesémme miεke ke ténke í mǎke mùmamù, ke fiténè omáà otǎu ke bo mpí nho tǎmmù, wèe ò donté ò báá ò pǐnné mudaatǎmmù. ⁴⁰ Wè nhò bonè ke dǎnnè o kóo tǎnti yoo wèe kǎtení ke ò taànè. Wè nhò pǐnnè mutǎmmù kè tidaati fǐimmù benni yàa tuǎkenni. ⁴¹ Kè tidaati fǐimmù benni tǔǎkení, wèe kò nwenwe nè o bí o kǎbe borè, kékari o yembè tenkè. ⁴² Di tú n kó betǎmbè mbe, kè n di dǎnnení Esibiti, òmǎu báá fíté omáà bè òó fítémè kudaakù. ⁴³ Di miεke òmǎu báá dǎnnè otǎu muwǎrímù. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te, di nni ndé!

⁴⁴ Di kó tidaati tinitidaati nè tinitipòti tì yóo yènni yehékè yèè di fité yènye. Di yó mbe ndonnè tidaati. ⁴⁵ Bepòòbè bèe kǎtení ke di bonè, di bo na ke ní donté be bí, yoo bèe do di bonè nè dimǎnni be yaábí. Bè bè peité di tenkè nke díi bè te. ⁴⁶ Di bo kú kényóu dè di bí ì dò nké dè tǔóté, kè bembe ntú di kó tidaati sǎǎ. Kè di tebíi Isidayεeribe tǎbè, òmǎu báá dǎnnè otǎu muwǎrímù.

⁴⁷ Kè dè me ndò mbepòòbè yoo bèe kǎtenè ke di bonè be kóò mǎu mǎke idiítí, kè di tebite matè ò mǎkenè dibànni, koò fiténè temáà yoo bá kè bepòòbè kó deyǎabire marè nde tè fiténémè temáà. ⁴⁸ Di mǎkemu kuce ke bo na kǎwǎte kédonté di tebite, di kou mǎu bo na kǎwǎte kédonté di tebite. ⁴⁹ O cice kou yoo o cice kou kó debire bo na kǎwǎte kè tè donté, yoo otǎu mǎu nè wè bè tu meyǐ mmémáà kǎbe. Kè dè í dò mmemme tè wǎte ke pètè te kperε tè bo na kǎwǎte kédonté temáà. ⁵⁰ Kè tè yóo donté temáà bèe náké nè wèe do nké tè donté, kè bèe kaa nyebie nwèe do tè donté ò tè donté kè yèè bie sooté de cuokè, kè n kó dibenni né na kǎtuǎkení. Bè yóo wénté yebie nyèè soké yènye de cuokè ke né na kékéété idiítí bá díi yiè kè idiítí mmǎnnè bè òó yietí ò otǎnti diyie dimáà miεke. ⁵¹ Kè de kó yebie nkpaá ke sù ò yóo yietí kè ò nsǔmu kè di tebite na kǎwǎte kédonté temáà. ⁵² Kè yebie mme nyí kpaá sù kè tidaati fǐimmù benni tǔǎkení tè tó yietí kè dè mmǎnnè yebie mmámè, kè tèe wǎte kédonté temáà. ⁵³ Kè bèe donté òmǎu ò ní yó mbo wèe ò donté o cǐtè ke dò nho tǎnti nwe, di báá yie nkè bèe nhò dǎnnè muwǎrímù. ⁵⁴ Kòò me nyí na ke bo wǎte kédonté omáà de kó meborime medé miεke wè mbaa tidaati fǐimmù benni kényè wenwe nè o bí.

Kuyie nyǎmmè ku kǎbe dò nké nku ntũ nkumáà

⁵⁵ Díndi Isidayεeribe di tú n kó betǎmbè mbe kè n di dǎnnení Esibiti kó ketenkè. Mí ndi Yiè nkuyie mú di dǎnnení Esibiti tenkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te.

26

¹ Di báá dǎò sitenkaanì kè sù fííkú yoo di fííkú yesǐmpókè, di báá cíéké yetǎrè kè yè kèrì tifènti kǎfííkú kǎnninku ye ìkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te.

² Dí mpí n di náké tì siomǎpùsi ìnkè, kéndé n taummè tou. Mí tu di Yiè nKuyie.

Kuyie nyǎmmè nku yóo bèe dǎò mesàà

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Isidayεeribe ke dò: Kè di yie nke pǐ n tié nnè n tannò ke dǎori dè yǎmmè, ⁴ m bo ndi duó nfetaafè fe mǎnni, kè di paa nní mpéi mesàà nkè di tebiiti mpéi mesàà. ⁵ Kè di ní mpuotì tidiiti kè di tebiitii binè, kè di ntǔ di tebiiti kǎtuǎkenè di bo buótímè tidiiti, kè di nyo ke sǎnnè kǎmbo bá dǎmarè í di kóonnè. ⁶ Kè n di duó ndiwèi dihéi

mieke, kè di ní nduó ke í yīèkù. Kè n kei ndesīnnè, mudoò ténke báá ànné di kó ketenke mieke. ⁷ Kè di mbeti di dootitabè ke bè kòù. ⁸ Di mieke benitibè bènùmmù ní bo mbeti tekòutè (100), kè tekòutè mbeti tekòupípiítè (10000) kè di bè kòù. ⁹ Kè nní mbo difōnkó kéduó nkè di pié kè nní mpī n di dònè mèè taummè. ¹⁰ Kè di ní nyo ndi diitì kè tipànti bi, kè di cūūnni tikóti kéānné tipànti. ¹¹ Kè n cīètè mbo di cuokè sáà, m báá di pè. ¹² M bo mbo di cuokè, ke di te kè di tú n kabe. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie mmī di te, ke di dènneni Esibiti. Kè dè bo yie nkè di ténke bá ntú tidaati, ke touté di tuò Esibiti kabe do di tou nyè, ke dí na ke ò nkéri ke yíeo.

Kuyie nyè kù yóó bè poté tì yēiti

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nní nsoké ku náañti kébéi nke dò: Kè di me nyete n kpeti ke í tūnne n tannò yemau, ¹⁵ kè di bütinné n kuó ke pè n tié, kè di tôte n di dònè mèè taummè, ke yóu ke ténke í dōri n tannò yemau yēmmè. ¹⁶ Nte n yóó di dōmè:

M bo duó nkè meyei ndiemè di do ké di kũō nkè kukōntonnoò diekù di pī nkè di nuò nta, kè kùu ta kéncáá ndi kōnti. Kè di ní buoti tidiiiti kè tii bi kè di dootitabèe kateni ké ti dèite bá di báá cōnte. ¹⁷ Kè n di bütinné kè di dootitabèe di na, di nūmbè bo di baaté kè di ncooti bá bè í di beti.

¹⁸ Bá nè memme kè di í kēnté n kpeti, nní ndi soké tiyēiti di yei nkpéi, ¹⁹ kēpante di wērímú mùu te kè di mōke tefentè, m bo duó nkè tiwetii kpenke timáti tēmè bá fetaafe bá nniu, kè ketenke kpenke kédontenè disōwũ. ²⁰ Kè di sōnté kēndeū di wērímú detetirè bá di paa mbá mpéi. Di paa nkó titebiiti me mbá mpéi.

²¹ Nè memme kè di yete, ke í dó ké n kēnté, nní ndi soké tiyēiti di yei mmamè, ²² kéduó nkè desīnnèe yēnni kēmpīi ndi bí, kédeè di wũō, desīnnè bo di yaate kè di ce di do kerii kpánné.

²³ Kè n yī memme kè dè í sànnè ke bo di tié, kè dè dò ndi kpaá soké ke yetíri n kpeti. ²⁴ De mōnni mí mmómmuō mmī né yóó cómmú ké di poté di yei nkpéi, ²⁵ kéduó nkè di dootitabè ndi kòù, ke peiri di tôte mèè kpéi n di dònè mèè taummè. Kè di coké ke tii ndi ekè mieke, n duónko mutenkũū nnè de kpéi nkè di ta di dootitabè nau mieke. ²⁶ Kè n di mōnte mudii, kè benitipòbè tepíitè ní wēnné kēpūnné pēè dipēēfiunnì dimáà mieke, ké wè ndi duó nkè dí ò berí kēwéri kécááké bá di bá nsànnè.

²⁷ Kè n yī memme kè di baa yete ke í dó ke n kēnté, ²⁸ m mieke bo di yè, kè n di ānné tiyēiti di yei nkpéi, ²⁹ kè di nkòu di bí ke cáá, initidaai nè initipò, ³⁰ ke può ndi bōwũōtòrè nè di wũōtòrè di tuò nyèè ñnkè tihúúnti ké di kuò kēwēnnénè di bøkè m può nyè. ³¹ M mieke bo di yè kè n duó nkè di ekèe naá ntidobonti, kè m può ndi wũōtòrè, n ténke bá nkémmú tihúúnti di tuò nti kó kufōōku. ³² Mī mómumuō nyóó pante di kó dihei kédéité, kè dèe di di dootitabè bèè kòriní ke bo mbo de kó dihei mieke. ³³ Kè n duó nkè mudoò tanní kè dí cíété, kè di cēī naá ntidobonti, kè di tenkèe dōúnko.

³⁴ Di bo mbo dii mōnni di dootitabè tenkè mieke, de mōnni di tenkè bo pété teompùtè di do kè mōnte tē, ³⁵ kè bo om̀pè, de mōnni kēfóó ndi do kè yetenè tēè om̀pùtè di bo dii mōnni ke mieke.

³⁶ Di kabe bèè bo yenté di dootitabè ekè mieke m bo bè ānné kufōwáá, mbá kè kufōkpèrikù nampè bèe coké kéndò nhòmòu bè bèti nè disie, kè bè ncokù ke duò bá òmòu í bè bèti. ³⁷ Bè bo ncokù ke bétiri betabè ke dò mbe dootitabè bè bèti, òmòu me nyí bè bèti. Di báá na kébaao di dootitabè. ³⁸ Kè di yei ndi dootitabè tenkè mieke, kè kè di di. ³⁹ Di mieke bèè bo yenté kēmbò be dootitabè ekè mieke bè bo ncītiri, be mómumambe be yei nkpéi nnè be yembè kōme kpéi.

Kuyie nyóó daatenímè kù dònè Isidayeribe mèè taummè kpéi

⁴⁰ De mōnni ndi Isidayeribe bèè yó nkpáá bè yóó bantémè bembe nè be yembè bè dōmè meyei nkè mè dáa nke dò: Ti cààremu ti yetemè a kpeti. ⁴¹ De mōnni kēbanté ke dò mmī

còmú ke bè dènne be tenkè, ke bè kàtenè be dootitabè cie. De mònni bembè bèè to do kpeñni kè bèè kékùnne bemáà kéyie mbe caàrimè. ⁴² De mònni kè n daatení n dàdònè mèè taummè Sakabu nè Isaki nè Abarahammu nè n do nàké tí be kó dihei kpéí. ⁴³ Bè í bo yèè màrè mieke be ei, di bo ompe. Ke sò mbè ité kè di dàúnko, de mònni kè bèè yà meyei nkó mucóntimu bè yete mèè kpéí n tié nke pè n kuó. ⁴⁴ Bá nè bè yó mme mbomè be dootitabè cie n yí yóó bè dootóo, yoo m mieke be yè kè mbè kù páíí, kètote metaummè n do bè dàdònè mè. Mí mbe Yiè nKuyie mmíu bè te. ⁴⁵ N yóó daatemu be kpéí nkédaatení n do dàdònè mèè taummè be yembè ké bè dènne Esibiti ibotí tei nuò mmieke ke bo ntú be Yiè nKuyie. Míu tu di Yiè nKuyie.

⁴⁶ Yèè tannò nye ti Yiè nKuyie ndo nàkémè Mòyiisi nè ku tié nnè ku kuó Sinaii tãrì ñnkè Isidayeeri be kpéí.

27

Bè bo ndèi mèè botí bè dàunnè yèè nò Kuyie

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dè: ² Náké Isidayeeri be ke tú n yè nkòò mǎu dó kédèite dinùu ò n dàunnè di, kòò n dàunnè dinùu ke benné nè onitì nwe. ³ Onitì wèè màke yebie nsipísidè kèntò kètuakenè yebie nsipísikuò o díítí bo medítíbi nsipísìnùmmù ndi, bè kèéte ì metaummè tou kpéí. ⁴ Kòò nitipòkù nwe o díítí bo medítíbi nsipísitããti ndi.

⁵ Kè debire nde dèè màke yebie nyènùmmù kèntò kètuakenè sipísidé, kè dè tu denitidaare nde de díítí mbo medítíbi nsipísidè, kè denitipòrè me nni nde ì mbo medítíbi ntepiítè.

⁶ Dèè màke otànkù òmáà kèntò kètuake yebie nyènùmmù, kè denitidaarè nde de díítí mbo medítíbi mmènùmmù, kè denitipòrè nde mè mbo mètããti.

⁷ Yebie nsipísikuò kó difõnkúò kabe, kòò nitidòu nwe medítíbi ntepiítè nè mènùmmù, onitipòkù medítíbi ntepiítè.

⁸ Kòò mǎu me ncĩte ke í dò nhò bo na kéyietí de kó idíítí, bèè ò tóní ikuó niùti borè, kè ikuó niùti kèéte o díítí.

⁹ Kè dè me ndò mbè m pã dè tu fèðfè nfe bè n feu fè, fè tu n kofe nfe. ¹⁰ Bè báá na ké fè cèetenè fetefè fesààfè yoo fèsĩnfè. Kè bè tùóté fèðfè bè m pã fè ke cèetenè fetefè idé ì naá n kpeyi nyi.

¹¹ Kè de kó fèðfè me ntu ikuó yete fēnfē, bèè fē benke ikuó niùti bá kè fè tu fèè botí, ¹² kòò fè wènté káyà fè wenni yoo fè sĩ nkékééte fe díítí. ¹³ Kè fe yiè nweè me ndó kèwète ké fè donté wèè yietí bè fè kèéte ì díítí kénós nke ì mmànnè ò bo totémè ò me nyietí ì yecúò yènùmmù kó òmáà.

¹⁴ Kòò mǎu m pã o cĩtè, ikuó niùti tè wènté, kè tè wenni yoo te sĩ, kòò yĩ mù, mummu. ¹⁵ Kè tè yiè nweè me ndó kèwète ké tè donté wèè yietí bè tè kèéte ì díítí kénós nkè ì mmànnè bè bo totémè ò yietí ì yecúò yènùmmù kó òmáà ké ntè te.

¹⁶ Kòò mǎu m pã ketenkè, dí wènté bè bo kè buatí tidibotí kè tí mmàmè, kékééte ke díítí. Kè kè dò nke bo na kécouté tidibotí cidòòbè sikousitããti (300) ke díítí mbo medítíbi nsipísìnùmmù. ¹⁷ Kòò yó m pã de kó ketenkè, ke sò tidaati fĩmmù benni bo ke díítí baa mme mmà. ¹⁸ Kè tidaati fĩmmù benni me mpèéte, kòò kè nni mpã, ikuó niùti kaà nyebie nyèè kpaá kè tidaati fĩmmù benni teri tuakení kékééte ke díítí.

¹⁹ Kè kè yiè nwète ke dó ké kè donté wèè yietí ikuó niùti kèéte ì díítí kénós nke ì mmànnè bè bo totémè ò yietí ì yecúò yènùmmù kó òmáà ké kè tieke.

²⁰ Kòò me nyí kè donté o mómumu nkòò kè fiténè otàù mǎù dè dèèmu. Ò ténke báá na ké kè donté. ²¹ Kè tidaatì fīmmù benni me ntùòke, wèè me nkè donté wèè kè yóu, kè naá n kòke nke. Ikuó nìùbè bèè kè tieke. Bè kè nni mpāmu.

²² Kòò mǎù m pā ketenkè ò donté kè, kè dè í tú o yembè kòke, ²³ ikuó nìùtì wénté yebie nyèè kpaá kè tidaatì fīmmù bennii tuòkení kékéété ke díítí wèè kè nni mpāá nkòo yietí ke díítí de yiè, ì tu n kpɛyi nyi. ²⁴ Kè tidaatì fīmmù benni tùòke wèè do kè te nè dimànnì wèè wète ké kè cǎuté, o yembè kòke nke.

²⁵ Bè ní yóó tūnne idiítí ì kèété metaummè tou kpéi i kó kukperíkù nku, kékéété de kó idiítí. De kó idiítí kó fesámǎpǎfè cǎékù bo kàdammù tepíítè nte.

Yepǎrè yebotí yebotí

²⁶ Òmǎù bá m pā o òfè peité fè meketimè kè fè tu fedaafe, fè die nke tú n kǎfe nfe. Kòò nàdfè nfe yoo o pièfè yoo o buǎtè. ²⁷ Kòò mǎù m pā feǒfè bè í n feu fè, bè bo na kéwète ké fè donté kényietí fe díítí kénós nkè dè mmànnè bè bo totémè o yietí ì yecúò yènùmmù kó dimáà. Kè fe yiè me nyí dó kéwète ké fè donté bèè fè fité fe díítí.

²⁸ Kòò mǎù m pā dèmarè ke tú, ò dè nni mpāmu sǎà, bè báá na kéwète ké dè donté yoo bèè dè fité. Kòò nìtì nwe yoo feǒfè yoo o yembè o yóunè kèè tenkè, bè m pāá ndèè kó dimáà mebotí dè tu n kpere nde. ²⁹ Kòò nìtì nwe bè m pāmè bè báá na kéwète kóò donté, bèè ò kù.

Ti bo n duammè Kuyie nti mǎke de kó dimáà kó depííndè

³⁰ Kè di dèite di paa nkó tidiitì nè di tebiiti dí dè berí kédeite dèè tu depííndè, dè tu n kpere nde. ³¹ Kòò mǎù dó kéwète kèdonté o kó depííndè kó dèmarè wèè yietí kénós nkè dè mmànnè bè bo totémè ò yietí ì yecúò yènùmmù kó dimáà. ³² Dèè kó dimáà tu iwūǎ, inàðke nè ipe nè sibó, fèè òfè níí tú fepíínfè fè tu nkǎfe nfe. ³³ Dí níí báá fè cèètenè fesààfè yoo fesínfè. Kòò mǎù fè cèète, fenfe nè ò cèètenè fè idé ì naá n kpɛyi nyi, bè me mbáá na kéwète ké ì donté.

³⁴ Ti Yiè nKuyie ndo duó nyì kuó nyi Mǎyiisi Sinaii tǎrì ìnkè Isidayeribe kpéi.

Mukétímù Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Mukétímù kó dipátíri ti náá mMɔ̀yiisi do bè duó nKuyie nkuó Sinaii tārì kédeè kè bèe báátímè mmè kékété ke bo ta Kuyie mbè duó ndii èi. Bè de nkété kētuəke Kadeesi Badinneə tenkè kè dè nkpaá bè bo tamè dihei máà, kè bè né depe bè bo tamè de kó dihei. Kè Kuyie nyŭ́s mbe to, kè bèe fité ke dò yebie nsipísìnàà dikpáà miəke, kè dè mboní kè bè baa tuəke Məabu tenkè mukókúyó nkóò dàméèrì bakù youú. Isidayeeriibe do dò nké de nyíté kéta Kuyie mbè duó nkèè tenkè Kannahāā.

De kó dipátíri sɔ̀tɛ Mudennimù kó dipátíri nè ikuó nùbè pátíri ye kó tináàntì nti, ke benkú Kuyie nkó benitibè do cīnnimè, kè be tákumè ní bonke di nyiè kéwəte kétonkè diterì. Nè memme kè Kuyie nkuu me mpī nku nùu kù bè dóunnè di ke dó ké di dòò. Kè Mɔ̀yiisi ncómmú benitibè cuokè ke náá mbenitibè Kuyie nhò nàké tì, ke kù baa mbenitibè kprí.

Di mpátíri náàntì duó ke dòmmè

1. Bè do kéréme ditārì Sinaii kó dikpáà miəke 1:1-10:10
2. Bè itémè Sinaii ke ta Məabu biriku 10:11-21:35
3. Bè bomè Məabu tenkè:
Badaki do yēmmè Badammuu bənté Isidayeeriibe kusīnkù 22-24
Bè yeténèmmè Kuyie, mucèmmu sɔ̀tɛmmè nè ikuó mai de kó tináàntì 25-36

ISIDAYEERIBE DO KÉRÍME DITĀRÌ SINNAI KÓ DIKPĀĀ

Bè kàammè Isidayeeriibe meketimè

¹ Isidayeeriibe yè Esibiti kè dè mməke dibenni ndi. Dibenni dèrì kóo tǎnkù odèrì kó diyè ketirì, kè tì Yiè nKuyie mbéinnè Mɔ̀yiisi Sinaii kó dikpáà ku taummè tou miəke ke dò: ² Kaannè Isidayeeriibe kéntū mbe naàmùntì tūmmè titəbè nè be cēi tū ntūmmè sitəbè, di kaa mbèè kó dimàà tu benitidaabè kéwāri bá wè o yètìrì. ³ Mɔ̀yiisi fǝ nnè Anəə di kaa nyIsidayeeriibe bèè məke yebie nsipísidé kəntə ke deètinko bèè bo na kékəte mudòò be tīrè dòmmè. ⁴ Bá kùu naàmùnkù be cēi miəke dí deite okóti òmáà òmáà kè bè ndi neínè. ⁵ Nte bèè yóo di neínè be yètè:

Dubenni kó kunaàmùnkù miəke, Sedeuu birə Edisuu.

⁶ Simmèəḏ kəku miəke, Sudisadaii birə Sedumieri.

⁷ Sudaa kəku, Amminadabu birə Nasəḏ.

⁸ Isakaa kəku, Suaa birə Netanneyeedi.

⁹ Sabunəə kəku, Edonni birə Ediabu.

¹⁰ Sosəfu kó ibí Efadaimmu nè Manansee be kó tinaàmùntì kəbe:

Efadaimmu kəku, Ammiudi birə Edisama.

Manansee kəku, Pidasuu birə Kammidiyeedi.

¹¹ Bensaməe kəku, Kideonii birə Abidanni.

¹² Danni kəku, Amisadaii birə Ayiesəe.

¹³ Aseə kəku, Okadanni birə Pakiyeedi.

¹⁴ Kadi kəku, Deuyeedi birə Ediasafu.

¹⁵ Nefutadii kəku, Enanni birə Aida.

¹⁶ De kó benitibè do tú bè tǎāté bəmbə. Bè do tú bèè kòtí bəmbə be botí miəke ke ni benitibè sikəupí. ¹⁷ Memme Mɔ̀yiisi nè Anəə kè bèe túóté de kó benitibè bè tǎāté bè, ¹⁸ kətíí nyIsidayeeriibe bəmou otǎnkù dèrì kó diyè ketirì, kè Isidayeeriibe bate be naàmùntì nè be cēi, kè bèe dei bèè məke yebie nsipísidé sidé kəndeètinko.

¹⁹ Μὲνμε Μῶyiisi bè kàammè Sinaii kó dikpáà miεke ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàké ke yē ndè ndòmmè.

Bè ketémè mukàmmù

²⁰ Bè bàte dii m̀nni Dubenni wèè tu Isidayεeribe kó po kó kunaàm̀nkù kédeè kè bèε kaa mbèè kó dimàà t̀̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò mbè bo na kékate mudoo.

²¹ Bè do kàa mbè Dubenni kó kunaàm̀nkù bè do bo sikaupírisinàà nè sikaupísiikuò nè sikousinùmmù ndi (46500).

²² Kè bèε bate Simmeōō kó kunaàm̀nkù kékaa mbèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko benitidaabè máà kēwāri be yètè. ²³ Kè bè m̀bo sikaupírisinùmmù nè sikaupísiwei nè sikousitāāti (59300).

²⁴ Kè bèε bate Kadi naàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè, bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko bèè dò nkéna kékate mudoo. ²⁵ Kè bè m̀bo sikaupírisinàà nè sikaupísinùmmù nè sikousikuò nè sipísinùmmù (45650).

²⁶ Kè bèε bate Sudaa naàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè, bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko bèè dò nkéna kékate mudoo. ²⁷ Kè bè m̀bo sikaupírisiyiekè nè sikaupísinàà nè sikousikuò (74600).

²⁸ Kè bèε bate Isakaa naàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoo, ²⁹ kè bè m̀bo sikaupírisinùmmù nè sikaupísinàà nè sikousinàà (54400).

³⁰ Kè bèε bate Sabunəə naàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko bèè dò nkéna kékate mudoo, ³¹ kè bè m̀bo sikaupírisinùmmù nè sikaupísiyiekè nè sikousinàà (57400).

³² Kè bèε bate Sosεfu birε Efadaimmu kó kunaàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoo, ³³ kè bè m̀bo sikaupírisinàà nè sikousinùmmù (40500).

³⁴ Kè bèε bate Manansee, Sosεfu birε terè kó kunaàm̀nkù kabe, benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoo, ³⁵ kè bè m̀bo sikaupírisitāāti nè sikaupísidé nè sikousidé (32200).

³⁶ Kè bèε bate Bensamεε kó kunaàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoo, ³⁷ kè bè m̀bo sikaupírisitāāti nè sikaupísinùmmù nè sikousinàà (35400).

³⁸ Kè bèε bate Danni kó kunaàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè, benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoo, ³⁹ kè bè m̀bo sikaupírisikuò nè sikaupísidé nè sikousiyiekè (62700).

⁴⁰ Kè bèε bate Aσεε kó kunaàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè, benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoo, ⁴¹ kè bè m̀bo sikaupírisinàà nè tekaupítè nè sikousinùmmù (41500).

⁴² Kè bèε bate Nεfutadii kó kunaàm̀nkù kabe be cēì dò ndòmmè, benitidaabè bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko, bèè dò nkéna kékate mudoo. ⁴³ Kè bè m̀bo sikaupírisinùmmù nè sikaupísitāāti nè sikousinàà (53400).

⁴⁴ Μὲνμε Μῶyiisi nè Anəə nè Isidayεeribe kó tinaàm̀nti tepítè nè t̀d̀t̀i kó bekótibè kàammè Isidayεeribe be cēì dò ndòmmè. ⁴⁵ Kè bèε bate bèè m̀ke yεbie nsipísidé kéndεèt̀nko bèè dò nkéna kékate mudoo, ⁴⁶ kè bèε wēnnè beməu kεmbo sikaupíkə̀siikuò nè sikaupísitāāti nè sikousinùmmù nè sipísinùmmù (603550). ⁴⁷ Bè né í nwēnnénè Defii kó kuwəə nke kàa.

Defibe kó mutōmmú

⁴⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mῶyiisi ke d̀: ⁴⁹ A báá kaa nDefii kó kuwəə, a báá bè kàannè Isidayεeribe. ⁵⁰ Á bè duó mmetaummè tou kó mutōmmú, kè bè ndake n nenti kpréi nnè d̀è kó dimàà c̀nke tú metaummè tou kperε. Bèε yó ntəu n taummè tou nè di nenti, bèε yó nte de kó mutōmmú, kè di bàtè d̀ bèε yóó fité metaummè tou. ⁵¹ Kè metaummè tou do nkésəə

ndikarì bεè yóó dì kpèété, kè dì tùðkε dì bo cómmú dε, bεε dì cònné. Wèè í tú Defii botí kou kòò dì tóonnè bεε ò kù. ⁵² Isidayεεribe bá dìi tñnni dì níí báté di kó mεfié, di kó mεcannimè borè. ⁵³ Kè Defiibe bεè báté kεfité metaummè tou, kè dεε yie mmí nKuyie nkè m mieke báá do Isidayεεribe. Defiibe bεè yó mpí metaummè tou mieke mutōmmú.

⁵⁴ Mεm̀mε kè Isidayεεribeε tñnne weti weti ti Yiè nKuyie nnàké tì M̀oyiisi be kpéi nkòò tì mbè nàké.

2

Bè kànnε mèè botí Isidayεεribe

¹ Dε kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie nnàké M̀oyiisi ke d̀ò: ² Isidayεεribe bá dìi tñnni dì níí báté di wuò nkó mεcannimè borè kεfité metaummè tou, kε ndi ciénnè.

³⁻⁸ Sudaa kó ditñnni k̀obe nè Isakaa kperi k̀obe nè Sabunəə kperi bεè yóó wēnné kébáté metaummè tou diyie yìèní kèè bíékè, Sudaa kó mεcannimè borè.

Kè Amminadabu bire Nasōō nni Sudaa k̀obe kó dihāāp̀ontñnni kè dì r̀bo behāāp̀ombè sikəupíísìyiekè nè sikəupíísìnàà nè sikəusìkuò (74600).

Kè Suaa bire Netanne yeedi nni Isakaa k̀obe kó dihāāp̀ontñnni behāāp̀ombè sikəupíísìnùmmù nè sikəupíísìnàà nè sikəusìnàà (54400).

Kè Edonni bire Ediabu ni Sabunəə k̀obe kó dihāāp̀ontñnni behāāp̀ombè sikəupíísìnùmmù nè sikəupíísìyiekè nè sikəusìnàà (57400).

⁹ Kè bεε wēnné beməu kεmbo behāāp̀ombè tekəupík̀ùtè nè sikəupíísìni nè sikəupíísìkuò nè sikəusìnàà (186400).

Bεè kó dihāāp̀ontñnni níí yóó niité kεíté.

¹⁰⁻¹⁶ Dubenni kó ditñnni k̀obe nè Simmeəō kó ditñnni k̀obe nè Kadi kó ditñnni k̀obe bεè yóó wēnné kébáté metaummè tou bakù c̀anku bíékè, Dubenni kó mεcannimè borè.

Kè Sedeuu bire, Edisuu nni Dubenni kó dihāāp̀ontñnni behāāp̀ombè sikəupíísìnàà nè sikəupíísìkuò nè sikəusìnùmmù (46500).

Kè Sudisadaii bire Sedumiəri nni Simmeəō kó ditñnni k̀obe behāāp̀ombè sikəupíísìnùmmù nè sipíísìwei nè sikəusìtāāti (59300).

Kè Deuyeedi bire Ediasafu nni Kadi kó ditñnni k̀obe behāāp̀ombè sikəupíísìnàà nè sikəupíísìnùmmù nè sikəusìkuò nè sipíísìnùmmù (45650).

Kè bεε wēnné beməu kεmbo behāāp̀ombè tekəupík̀ùp̀ítè nè sikəupíísìnùmmù nè tekəupíítè nè sikəusìnàà nè sipíísìnùmmù (151450).

Bεè yó mpokoo Sudaa nè o k̀obe be kó yetĩrè.

¹⁷ Be kó difōnkúò kè Defiibeε tñnne nè metaummè tou, Defiibe kó dikarì dìi níí yó mbo dε cuokè. Bè yó ntũ mbè báté mèè botí nku ke iiti, bá wè ò níí yó mbo o kó mεcannimè borè ndε.

¹⁸⁻²⁴ Efadaimmu kó ditñnni k̀obe nè Manansee kperi bεè yóó wēnné kébáté metaummè tou diyie taà kèè bíékè Efadaimmu kó mεcannimè borè.

Kè Ammiudi bire Edisama nni Efadaimmu k̀obe kó dihāāp̀ontñnni behāāp̀ombè sikəupíísìnàà nè sikəusìnùmmù (40500).

Kè Pedasuu bire Kammidiyεeri nni Manansee k̀obe kó dihāāp̀ontñnni sikəupíísìtāāti nè sikəupíísìdé nè sikəusìdé (32200).

Kè Kideonii bire Abidanni nni Bensameε k̀obe kó dihāāp̀ontñnni behāāp̀ombè sikəupíísìtāāti nè sikəupíísìnùmmù nè sikəusìnàà (35400).

Kè bεε wēnné beməu behāāp̀ombè tekəupík̀ùp̀ítè nè sikəupíísìni nè tek̀ùtè (108100).

Bεè níí yó ntú ditñnni tāānni kεíté.

²⁵⁻³¹ Danni kó ditñnni k̀obe nè Aσεε kó ditñnni k̀obe nè Nεfutadii kó ditñnni k̀obe bεè yóó wēnné kébáté metaummè tou bakù yóú bíékè, Danni kó mεcannimè borè.

Kè Amisadaii bire Ayiesεε nni Danni kó dihāāp̀ontñnni k̀obe behāāp̀ombè sikəupíísìkuò nè sikəupíísìdé nè sikəusìyiekè (62700).

Kè Okadanni bire Pakiyeedi nni Asee kó dihããpòntĩnni kàbe behããpòmbè sikòupírisìnàà nè tekòupíitè nè sikòusinùmmù (41500).

Kè Enanni bire Aida nni Nefutadii kó dihããpòntĩnni sikòupírisìnùmmù nè sikòupísitàati nè sikòusinàà (53400).

Kè bèe wènné bemou behããpòmbè tekòupíkùtè nè sikòupírisìnùmmù nè sikòupísiyekè nè sikòusikuò (157600).

Bèè ní yó ntú besòmbè kéité.

Bá dìi ããpòntĩnni ní yó mbo di kó mecannimè borè nde.

³² Isidayeeribe mbe bè do kàa mbè ké bè bàte be cẽĩ dòmmè, be kó yehããpòntĩrè yemou kè yèe wènné kèmbò behããpòmbè sikòupírisikuò nè sikòupísitàati nè sikòusinùmmù nè sipísinùmmù (603550). ³³ Bè me nyí nkàannè Defibe Isidayeeribe tóbè cuokè ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Mòyiisi ke yẽ ndè ndòmmè.

³⁴ Kè Isidayeeribe túnne weti weti ti Yiè nKuyie ndo nàké ti Mòyiisi. Mèmmè kè bèe cómmù bema bema be cannimè dò ndòmmè. Mèmmè bè itémè be kari bá wè o naàmùnkù dòmmè nè o cẽtè.

3

Defibe kó mutòmmù dò nkéndòmmè

¹ Nte Mòyiisi nè Anò be kó iwuò. Ti Yiè nKuyie ndo yóó béinnè Mòyiisi Sinaii tãrì ñnkè kè Anò m̀̀ke ibí ñnàà ndi ì yètè tu: ² Nadabu weè do tú Mpo, kénante Abiu, kòo nante Edeasaa nè Itamaa. ³ Anò kó ibí nyi memme, bè do còù mbèè yò mekùò nke bè cànné kè bè bo mpĩ nyikuò tómmù. ⁴ Nadabu nè Abiu kè bèe kú Sinaii kó dikpàà metaummè tou bòrìnùù, ke yẽ bè do tònèmmè ti Yiè nKuyie ntihúúnti muhãã nsóntíke kómu. Bè do yóó kú ke í m̀̀ke ibí. Edeasaa nè Itamaa kè bèe sòoté kèmpĩnnè be cice Anò ikuò tómmù.

⁵ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dò: ⁶ Duó nkè Defii kó kuwuò nkòbe tínni, kàa bè duó nhAnò kè bè nwẽ nke pĩ mmutòmmù. ⁷ Kè bèe nhò teénnè kè bè mpĩ mmutòmmù metaummè tou, Isidayeeribe bemou kpéi. ⁸ Bèè yó ndake metaummè tou kó tinènti kpéi kèmpĩ nyIsidayeeribe kó mutòmmù metaummè tou. ⁹ Á duó nDefibe Anò nè o bí, múi bè dèite Isidayeeribe mièke ke yẽ nhá bè mbè duó. ¹⁰ Anò nè o bí beè máà yó ntú ikuò niùbè, kèmpĩ nyikuò tómmù, kè wèè í tú Defii botí kou kòò kàákè de kó mutòmmù bèe ò kùò.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nsókè ku náànti kèbéi nke dò: ¹² Mú tãátè Defibe Isidayeeribe sòmbè cuokè, kè bè bo còuté bèè tu Mpo be kó difòtìrì kèmpĩ n tómmù, múi bè te. ¹³ Ke yẽ bèè tu Mpo be kó dimàà tumè n kòbe mbe. M poté dìi yìe Esibiti tenkè mièke bèè tu Mpo, de yìe ndi n cànnémè Isidayeeribe mièke bèè tu Mpo nè be wũ pié ì bí ketiyi kè ì tu idaai, kè dè bo ntú mí ndi Yiè nKuyie n kperè.

Bè kàammè Defibe kó kubotí

¹⁴ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nnákè Mòyiisi Sinaii kó dikpàà mièke ke dò: ¹⁵ Á kaa nDefii kó ibí initidaai be naàmùnti nè be cẽĩ, kéketénè ì m̀̀ke otãnkù òmàà òmàà kèndeètinko.

¹⁶ Kè Mòyiisii túnne ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ké bè kàa.

¹⁷ Nte Defii bí kó yeyètè: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ¹⁸ Kè Kerisonni kó ibí ntú: Dibini nè Simèii. Be kó tinaàmùnti nti memme. ¹⁹ Kè Keati kó ibí ntú: Amudamu nè Isaadi nè Ebunò nè Usiyèedi. Be kó tinaàmùnti nti memme. ²⁰ Kè Medadi kpeyi ntú: Madi nè Musi. Defii kó ibí nyi memme be naàmùnti nè be cẽĩ.

²¹ Kerisonni kó tinaàmùnti do tú: Dibunij kòku nè Semmeii kòku kè bè ntú Kerisonniibe. ²² Kè bèe bè kàa nkétuoté initidabí ì m̀̀ke otãnkù kèntò ke deètinko kè bè mbo sikòupísiyekè nè sikòusinùmmù (7500). ²³ Kerisonniibe kó tinaàmùnti kòbe bèe do kari metaummè

tu fānkùò diyìè taà kèè bíékè. ²⁴ Dayeedi bire Ediasafu weè do tú be kó tēcīètè kóo kótì. ²⁵ Kerisonniibe kó mutōmmú do tú bè bo ndakemè metaummè tou kpéi nnè kuyààkù kùù dì dàátì nè kùù kpetí dibòrì. ²⁶ Nè tì fité kudànkù nè kùù kpetí ditowaà kó dibòrì nè de kó iwēĩ bè 55 pítinné ì de kó tiyààtì.

²⁷ Keati kó tinaàmùntì do tú: Amudaabe nè Isaabe nè Ebunəəbe nè Usiyeedibe be kó tinaàmùntì nti memme. ²⁸ Kè bèe bè kaa nkétúóté initidabí ì m̀̀ke otānkù òmáà kéndeètinko kè bè mbo sikəupísini nè sikəusikuò (8600) beè do pī mmetaummè tou kó mutōmmú. ²⁹ Keatiibe kó tinaàmùntì kəbe beè do kari metaummè tou bakù cānku bíékè. ³⁰ Usiyeedi bire Edisafāā weè do tú be cīètè kóo kótì. ³¹ Beè do te bè bo ndakemè metaummè tou kpéi nnè tábùrì nè tēfítikèkètè nè yewūōtārè nè tinenti teti bè pīnnè tì ikuó tōmmú nè kuyààkù de mieke kaku nè iwēĩ ì kù pítinnè.

³² Beè do pī mmetaummè tou mieke mutōmmú kè be kóo kótì tu ikuó nìùtì Anəə bire Edeasaa, kè weè mbè baké.

³³ Medadi kó tinaàmùntì kəbe do tú: Madiibe nè Musiibe. Medadi kó tinaàmùntì nti memme. ³⁴ Kè bèe kaa nyinitidabí ì m̀̀ke otānkù kəntə ke deètinko kè bè mbo sikəupísikuò nè sikəusidé (6200). ³⁵ Kè Abiyai bire Sudiyeedi weè ntú be kó tēcīètè kóo kótì, beè do kari metaummè tou bakù yóu. ³⁶ Medadi kó tinaàmùntì kəbe kó mutōmmú do tú bè bo ndakemè metaummè tou kó tidabētì kpéi nnè ticádəəti nè yesānkè nè ye kó yeteitiyè nè di kó tinenti teti timəu. ³⁷ Beè do dakenè metaummè tou kó kudànkù kó yesānkè kpéi nnè ye kó yeteitiyè nè de kó ibaaké nè de kó iwēĩ.

³⁸ Məyiisi nè Anəə nè be bí kè bèe kari metaummè tou diyìè yìèní kèè bíékè dibòrì bo kèè bíékè, kémpī nyikuó tōmmú Isidayeeribe kpéi. Kè wèè í tú Defii botí kou ke dè tóonko, bèe ò kùə.

³⁹ Kè bèe kaa nDefiibe kétúóté initidabí ì m̀̀ke otānkù kéndeètinko, bəməu kè bè mbo sikəupísisidé nè sikəupísidé (22000). Məyiisi nè Anəə beè do bè kaa kəntū mbe naàmùntì dò ndəmmè, tì Yiè nKuyie ndo bè nàkémè.

Bè cèètènèmè Defiibe bèè tu Mpo

⁴⁰ Kè tì Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke də: Kaa nyIsidayeeribe bèè kó dimáà tu Mpo bəməu, kéketénè ibí ì m̀̀ke otānkù òmáà kéndeètinko, á bè kaa nkéwāri be yètè. ⁴¹ Kaa dèè, á túóté Defiibe kè bè nni nduó, Isidayeeribe bèè tu Mpo be kó difōtìrì kè bè ntú n kəbe, kétúóté be wūō kéceetenè Isidayeeribe kó iwūō pié ì bí ketiyì kè ì tu idaaì.

⁴² Kè Məyisii kaa nyIsidayeeribe bèè tu Mpo tì Yiè nKuyie nhò nàké ke yē ndè ndəmmè. ⁴³ Kè bèe kaa nkéwāri be yètè kétúóté ibí ì m̀̀ke otānkù kéndeètinko kè bè mbo sikəupísisidé nè sikəupísidé nè sikəusidé nè sipísiyiekè nè bətāāti (22273).

⁴⁴ Kè tì Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke də: ⁴⁵ Túóté Defiibe kécónné Isidayeeribe bèè tu Mpo be kó difōtìrì kè nni mbè te kétúóté Defiibe kó iwūō pié ì bí ketiyì kè ì tu idaaì kéceetenè Isidayeeribe kpəyi Defiibe, mī yó mbè te, mí mbe Yiè nKuyie. ⁴⁶ Isidayeeribe bèè tu Mpo bèè nānké Defiibe ĩnkè sikəusidé nè sipísiyiekè nè bətāāti (273). ⁴⁷ A cəuté bá wè yuu ĩnkè medítibii mmènùmmù ì kèété metaummè tou kpéi. ⁴⁸ Kaa duó nde kó idíítì Anəə nè o bí, kè beè do mbèè tu Mpo bèè nānké.

⁴⁹ Kè Məyiisi cuó de kó idíítì kè bè bo donnè Isidayeeribe bèè tu Mpo bèè nānké. ⁵⁰ Kè bèe ì cuó kè ì mbo medítibii ntekəupíítè nè sikəusitāāti nè sipísiyiekè nè mènùmmù (1365) bè do kèété ì díítì nyi metaummè tou kpéi. ⁵¹ Kòo ì duó nhAnəə nè o bí tì Yiè nKuyie ndo tì nhò nàké wenwe Məyiisi ke nyē bèe dəòmè.

4

Defiibe naàmùntì kəbe kó mutōmmú

DÈÈNNÌ: Keati naàmùnkù kəbe kó mutōmmú

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyiisi nè Anɔ ke dɔ: ² Kaannè Defibe naàmùnti mièke Keati kó ibí be naàmùnti dòmme nè be cɛí, ³ kéketénè benitidaabè bèè mɔke yebie nsipísitàati kéntɔ kétuɔkenè bèè mɔke yebie nsipísìnùmmù ke dɔ nkéna kɛpí metaummè tou kó mutɔmmú. ⁴ Keati naàmùnti kɔbe kó mutɔmmú yó ntú bè bo ndakemè ikuó nenti kpeí. ⁵ Kè dè ní tùðke di bo íémè di bàté dè késɔ́, Anɔ nè o bí bèe kɔtení kénúnté kuyààkù kùù pi ikuó nenti kó kufáá. ⁶ Bèe kù pɔũ mmetaummè tau. Kè bè dèè bèe di dátinné kukònkperíkù kénɔ́ nkuyààkù kùù wũs tibedencɛ̀tì ké di tɔnnè ipàati. ⁷ Kè bè dèè bèe dátinné kuyààkù kùù do wũs tibedencɛ̀tì táburi bè dakù dè pɛ̀èbè bè m pã mbè mí ndi Yiè nKuyie, kécɔnné yebɔ nè ibòðke nè yebɔ yèè yĩennè menie nnè yedié nyikuó kó menaà nhɔ nhã yèè mièke, bè yó nde ndakù pɛ̀èbè bè yó nni mpã mbè sãã. ⁸ Bèe dátinné de ìnkè kuyààkù kùù wũs tibedencɛ̀tì kénɔ́ nkukònkperíkù kétɔnné táburi kó ipàati. ⁹ Kè bè dèè bèe dátinné tefitíkèkètè kuyààkù kùù wũs tibedencɛ̀tì nè yefitibɔ nè de kó siseú nè dèè kounè mutápeí nnè mekùð ncũð sù bukúsi mièke. ¹⁰ Kè bèe dè wènné kɛpɔũ nkukònkperíkù, kedaá nkudabekù ìnkè, ¹¹ kédátinné disɔwũstònni kuyààkù kùù wũs tibedencɛ̀tì ke nɔ́ nkukònkperíkù kétɔnné ipàati. ¹² Kè bè dèè bèe túóté bè pĩnnè tì nenti ikuó tɔmmú kɛpɔũ nkuyààkù kùù wũs tibedencɛ̀tì nkénɔ́ nkukònkperíkù ké dè wènné kedaá nkudabekù ìnkè. ¹³ Kè bè kouté diwũstònni kó mutápeí nke dèè bèe di dátinné kuyaawũðkù, ¹⁴ bè yó de ndaá nyikuó nenti timɔu bè tùðnnè tì tihúúnti nè simátikũmpéè yenì nkpesi nè tikãpenti nè ibòðke bè mɛ́inè ì meyĩ, diwũstònni kó tinenti timɔu cénke, ké dè dátinné kukònkperíkù kétɔnné ipàati ke bo ndi tòúnè. ¹⁵ Anɔ nè o bí kè bè pɔũ ndi mɔnni ikuó nenti ke dèè. Kè dè tùðke di bo íté dè késɔ́, Keati kó ibí kɔtení ké dè tɔ, bè né báá yie nkè be nòutèe kááké ikuó nenti, kè bè tì kááké bè yó kúmu. Be kó mutɔmmú tú bè bo ntɔumè ikuó nenti. ¹⁶ Kè ikuó niùti Anɔ bire Edeasaa yie kó mutɔmmú yó ntú ò bo ndakemè mme tefitíkèkètè kó mekùð nkpeí nè tihúúnti kufɔ̀kù kpeti. Nè tidiiti bè m pã nti yewe yemɔu nè mekùð mbè sɔ́ cóú mmè onìti yoo demarè ké dè cãnné n tɔmmú kpeí. Weè yó ndake metaummè tou dimɔu kpeí nnè dèè kó dimàà bo di mièke nè ikuó nenti timɔu.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisi nè Anɔ ke dɔ: ¹⁸ Dí ndake kè Keati naàmùnkù kɔbe báá kú. ¹⁹ Ntenè di bo yĩmè kè dèe yie nkè bè báá kááké ikuó nenti tì bo kufáá mmièke kékú. Anɔ nè o bí bèe yóó bè benke bá wè o tɔmmú nè ò yó ntɔu tì nenti. ²⁰ Di báá yie nkè bèe yà ikuó nenti tì bo kufáá, kè bè tì yà bá sãmpó bè kumu.

DẸENNÍ: Kedissonni naàmùnti kɔbe kó mutɔmmú yó ntú mù

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mɔyiisi ke dɔ: ²² Kaa nKerisonni kɔbe be naàmùnti dɔ ndòmme nè be cɛí. ²³ Á kaa mbenitidaabè bèè kó dimàà mɔke yebie nsipísitàati kéntɔ kétuɔkenè sipísìnùmmù ke dɔ nkéna kɛpí mmetaummè tou kó mutɔmmú. ²⁴ Nte Kerisonni naàmùnti kɔbe kó mutɔmmú yó ntú mù nè bè yó ntɔu dè. ²⁵ Bè yó ntɔu metaummè tou kó tiyàati nti, kuyààkù kùù sɔ́ di dátinné nè de kó kukònkù nè kuyààkù kùù sɔ́ kpetinné metaummè tou kó dibòri. ²⁶ Nè kuyààkù kùù fité metaummè tou nè diwũstònni nè kùù kpeti de kó kudànkù kó dibòri nè iwɛí bè sɔ́ núnné ì kuyààkù nè ikuó nenti timɔu tì pĩnnè ikuó tɔmmú. Bèe yó nte de kó mutɔmmú. ²⁷⁻²⁸ Anɔ nè o bí bèe yó mbenkù Kerisonni naàmùnti kɔbe be kó mutɔmmú nè bè yó ntɔu tì nenti, kè Itamaa ikuó niùti Anɔ bire mbè ni.

TÁÁTI: Bè kaàmmè Mɛdadi naàmùnkù kɔbe

²⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mɔyiisi ke dɔ: Kaa Mɛdadi kɔbe be naàmùnti nè be cɛí dɔ ndòmme. ³⁰ Á kaà mbenitidaabè bèè mɔke yebie nsipísitàati kéntɔ kétuɔkenè yebie nsipísìnùmmù ke dɔ nkéna kɛpí metaummè tou kó mutɔmmú. ³¹ Nte be kó mutɔmmú yó ntú mù: Bèe yó nte bè bo ntɔumè metaummè tou kó tidabɛ̀tì nè di kó ipàati nè di kó yesã̀nkè nè ye kó yeteitiyè, ³² yesã̀nkè yèè fité metaummè tou kó kudànkù nè ye kó yeteitiyè nè de kó

ibaaké nè de kó iwēĩ nè de kó tinenti timəu. Dí benke bá wè ò dò nkéntəu tì nenti. ³³ Medadi naàmùnti kəbe kó mutōmmú mmu bè yó mpī mmù metaummè tou mieke. Itamaa ikuó nùti Anə bire, wèe yó mbè ni de kó mutōmmú mieke.

Bè kàammè Defiibe bèè pī mmetaummè tou kó mutōmmú

³⁴⁻⁴⁹ Məyiisi nè Anə nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèe kaa nDefiibe be naàmùnti nè be cēĩ dò ndommè. Keati naàmùnti kəbe nè Kerisonni naàmùnti kəbe nè Medadi naàmùnti kəbe, kéketénè bèè məkə yebie nsipísitāāti kéntə kətuəkənè yebie nsipísìnùmmù ke dò nképī mmetaummè tou kó mutōmmú. Kuyie ndo nàké Məyiisi nwe kòo duó nkè bèe bè kàa nkè bè mbo:

Keati naàmùnti kəbe sikəupísidè nè sikəusiyiekè nè sipísìnùmmù (2750).

Kerisonni naàmùnti kəbe sikəupísidè nè sikəusikuà nè sipísitāāti (2630).

Medadi naàmùnti kəbe sikəupísitāāti nè sikəusidè (3200).

Beməu kè bèe wənnè kémbə sikəupísini nè sikəusìnùmmù nè sipísini (8580).

Kè bèe bè nàké bè dò nképī mmù tōmmú nè tinenti bè dò nkéntəu tì, ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Məyiisi ke yē ndè ndommè.

5

Dèè bo nte kè bèe denne oniti Isidayeeribe cuokè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi ke də: ² Náké Isidayeeribe ke tú kè tikənti pī nhòməu yoo ò tūəti yefətè yoo ò kàáké ocī. ³ Kòo nitidəu nwe yoo onitipòkù dí ò bəti kòo denne di kó dikari. Kè dèe yie ndíndi Isidayeeribe kè di báá sīnkūnne di kó dikari, m borè di cuokè.

⁴ Kè Isidayeeribe də ti Yiè nKuyie nnàké ti Məyiisi be kpéi kòo ti mbè nàké, kémbəti be kó dikari bèè kó dimàa sīnte.

A bo tūntəmè a càarimè

⁵ Məmmè kè ti Yiè nKuyie nnàké Məyiisi ke də: ⁶ Náké Isidayeeribe ke tú: Kòo məu càarè o kou təu kperə yoo ò dəò meyei mmamè, ò càarè mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe. ⁷ Wèe dáa nde kó meyei nhò dəò mè kəténne ò càarè dè de yiè, kénós nkè dè mmanè ò càarè de kó metotímè yewétiyè yènùmmù kó dimáa. ⁸ Kè bè càarè wè me nkumu ke í məkə o cédétè kou, bè na nhò yietí dè, bèe dè duó mmí ndi Yiè nKuyie nkè ikuó nùtiti dè tūóté, ke né mbúúti dipedaà meyei nhūtímù kperi, ò yóo dəəndè di mewénkūmè kó ikuó. ⁹ Kè Isidayeeribe ní dèite dēmarè dèè tu n kperə de mieke ke duó nyikuó nùti o kperə nde, n yē ndi mbè duə ndèndə. ¹⁰ Kè bè cànnè dè n kpéi bèe dè duó nyikuó nùti, kè bè duó ndè ikuó nùti o kperə nde.

Ikuó ù tukúnè bè bo wátimè onitipòkù ke də ò dəuti dəutinè benitidaabè

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie m béinnè Məyiisi ke də: ¹² Náké Isidayeeribe ke də: Kòo məu kóo pokù dəuti dəutinè benitidaabè, ¹³ ke duónè onitidəu məu kòo dəu í bè səńké, kòo sāũ nhomáa bá òməu í ò yà, bè me nyí ò səńké bè duó dè, ¹⁴ yoo kòo dəu yəmmè meè me yete kòo ò wátiri detetirè, yoo ò mənke dè dəəmu. ¹⁵ Kè dè tūəkení ke dò mme botí de yiè nkətenè o pokù ikuó nùti borè, kəntənè muyuo ncidəòbè bətāāti, ò báa mù yəəre mekùò nyoo tihúúnti, ke yé dè tumè mepútímè kó medəərimè mme, meè yóo benke bè wátiri wè dəəmmè meyei nyoo ò í mè dəò. ¹⁶ Ikuó nùtiti kətenè de kóo nitipòkù mí ndi Yiè nKuyie ncīètè kóo cònnè n yìkè. ¹⁷ Kè ikuó nùtiti yauté ikuó kó menie ndibuu mieke kəyēté n cīètè kó mutáa nkéənnè de mieke, ¹⁸ kécónné onitipòkù n yìkè kédáté o yuu kuyààkù, kəduó nkòo ceé nho nəu, kòo ānnè mepútímè kó muyuo nhò dəu waanní mù ke bo ò yáakénè, kè ikuó nùtiti mómmuə nní ntə menétiime mèè təuní meyei. ¹⁹ De mənni kè ikuó nùtiti béi nhonitipòkù ùkè ke də: Kè nsà kàa í duónè onitidəu təu, kòo məu í da yúúku ke duónè ke da sāũ, menétiime miè mmèè tə kusīnkù mè báa da təní meyei mmamè. ²⁰ Kàa me nduónèmu onitidəu təu, ke sou nkè dè tu mómmuə nwe onitidəu təu da duónèmə, ²¹ ti Yiè nKuyie nda cəə kàa nitipòtiti kũũ kàa naá ntehāunte, kəsə nkénaa ndibenkèri, kàa botí kəbe ní nnáa nha kpéi mbè də

dii m̀onni k̀eparik̀e. ²² K̀e meniē mmiē nta a p̀outi a nitipòti k̀ũũ k̀aa suō. K̀oo nitipòk̀uu c̀out̀e k̀e d̀o: D̀e mme nd̀o.

²³ K̀e ikuó niùti ẁari yetannò yeyiē ò b̀ei nyē k̀e ỳe òútèǹe menétiime, ²⁴ k̀e bo nii nhonitipòk̀u de k̀o menétiime memme mèè t̀ouni meyi nk̀oo ỳa de k̀o menétiime. ²⁵ K̀e ikuó niùti c̀out̀e muyuo mepútím̀e k̀omu k̀e mù benke ti Yiē nKuyie k̀e mù k̀ateǹe diwũ̀òt̀nni bor̀e, ²⁶ k̀éfóót̀e de k̀o muyuo nk̀e mù nd̀o ndibenk̀eri k̀oo mù t̀uò ndiwũ̀òt̀nni ìnk̀e k̀e né na k̀enii nde k̀o meniē nhonitipòk̀u. ²⁷ K̀òò mè ỳa k̀e s̀s̀ nhò m̀enke duóǹemu onitid̀òu t̀òu k̀e sou, k̀e de k̀o menétiime mèè t̀o kusìnk̀u ta o p̀outi mè bo nte k̀oo nitipòti k̀ũũ, k̀oo naá ntehã̀nte, k̀esuò nk̀enaá ndibenk̀eri k̀oo boti k̀obe ní b̀ei nho k̀p̀eí b̀e d̀o dii m̀onni k̀eparik̀e. ²⁸ K̀e d̀e me ns̀s̀ nhò í duóǹe onitid̀òu t̀òu k̀e d̀o mpáí páí k̀e d̀e s̀s̀ nhò í sãũ omáà meyi mmam̀e báá ò t̀uòkeni k̀òò nsak̀e k̀e p̀eí ibi.

²⁹ De k̀o ikuó t̀u mepútím̀e k̀reyi nyi, k̀e tukúǹe onitipòk̀u ẁeè bo nye nk̀oo nitid̀òu t̀òu ò duóǹe k̀òò s̀ìnk̀unne. ³⁰ K̀e d̀e me nd̀o nhonitipòk̀u í d̀òò d̀emar̀e k̀oo d̀òu ỳòu mèè k̀p̀eí nho ìnk̀e k̀e d̀e te, k̀òò ò k̀ateǹe ikuó niùti bor̀e k̀e ikuó niùti ò d̀òò de k̀o ikuó. ³¹ B̀e í ỳóó sei nhonitid̀òu ò ẁati mèè k̀p̀eí nho pok̀u, k̀oo nitipòk̀u me mm̀enke me d̀òòmu ẁeè ỳóó t̀o de k̀o muc̀ntimu.

6

B̀eè cànneǹe Kuyie ndinùu b̀e k̀o ikuó

¹ K̀e ti Yiē nKuyie mbéinǹe M̀oyiisi k̀e d̀o: ² Nák̀e Isidayeribe k̀e t̀u n ỳe nk̀oo nitid̀òu yoo onitipòk̀u n cànneǹe dinùu k̀e bo soó ntiyùti k̀e d̀e benke ò n cànnem̀e dinùu. ³ Ò bá nyò mmenaa mb̀e tum̀e dif̀eè nè met̀em̀e mèè muò, ò bá nyò mmenacéduo, k̀e b̀e niú f̀inyi k̀o ỳebe ò báá ỳa de k̀o dinaabénni, ò me mbáá cáák̀e f̀inyi k̀o ỳebe sũ̀ỳe yoo yekper̀e. ⁴ De k̀o yewe ẁe n cànneǹe ỳe dinùu ỳe mieke, ò báá di f̀inyi k̀per̀e mar̀e, yetebe k̀o tiwéét̀i yoo ỳe k̀o mebii. ⁵ De k̀o yewe ò n cànneǹe ỳe dinùu ỳe mieke kuponk̀u báá cáák̀e o yuu yoo o d̀eñf̀e k̀e de k̀o yewe ò n cànneǹe ỳe dinùu ỳa deè. ⁶ De k̀o yewe ò n cànneǹe ỳe dinùu ỳe mieke ò báá t̀ónǹe ocì. ⁷ K̀oo cice nwe yoo o ỳs̀ yoo o k̀oo k̀óti yoo o nant̀e yoo o tãũ ò báá ò t̀ónǹe, k̀esìnk̀unne omáà. Ò cáámmu n k̀o mutòmmú k̀p̀eí k̀e sok̀e tiyùti.

⁸ Ò sok̀e ỳeè ẁe tiyùti ỳe mieke ò cáámmu n k̀o mutòmmú k̀p̀eí. ⁹ K̀e d̀e me nd̀o nhòm̀òu ku o tak̀e metòntòmm̀e k̀e s̀ìnk̀unne o yùti diyie yiénni yiè ẁe kuó o yùti k̀ewénk̀unne omáà. ¹⁰ Diyie nínni yiè k̀ewaá nsinónkpeé sidési yoo yekp̀etinónkper̀e k̀o yepàà nyèd̀eè k̀e d̀e duó nyikuó niùti metaumm̀e tou b̀òri nùu. ¹¹ K̀e ikuó niùti féút̀e t̀emáà meyi n c̀f̀émm̀e k̀p̀eí, k̀éféút̀e tetet̀e k̀etuò nk̀e d̀e k̀òò d̀òò ikuó m̀ewénk̀um̀e k̀reyi, k̀òò wénk̀unne ò t̀ónǹem̀e ocì k̀e s̀inte. De k̀o diyie k̀oo ẁete k̀enaá nwèè cáá. ¹² K̀oo ẁete k̀ecánǹe omáà mepàmm̀e k̀esoó ntiyùti k̀ewaá ndipedabii dii m̀òke dibenni dìmáà k̀e di nni nféút̀e meyi nhũ̀tím̀u k̀p̀eí, yewe ỳeè p̀eét̀e ỳe t̀enke í k̀aa nke ỳe ò sòò s̀ìnk̀unne o yùti.

¹³ Nte ẁeè n cànneǹe dinùu de k̀o ikuó ỳo ndòmm̀e, k̀e de k̀o yewe d̀eè dii m̀onni ẁeè k̀ote metaumm̀e tou, ¹⁴ k̀éntàǹe o wũ̀ ò ỳo n féút̀e ò dipedabii dii m̀òke dibenni dìmáà k̀e k̀pa kuyènk̀u k̀e di nni nféút̀e k̀etuò, nnè dipeseri dii m̀òke dibenni dìmáà k̀e k̀pa kuyènk̀u k̀e di nni nféút̀e meyi nc̀f̀émm̀e k̀p̀eí nnè dipedaà dii k̀pa kuyènk̀u metaumm̀e k̀p̀eí. ¹⁵ Muyuo nsààm̀u b̀e ànteǹe mù mek̀uò nk̀o yekàtìndà demómbire nè muyuo mmùu í k̀òoreǹe mutie mùu muuti p̀eè mu k̀o tip̀emp̀eñti k̀e ti waare mek̀uò nnè muyuo, ò ỳo m pã mù nè menaa mb̀e òò ỳòore mè. ¹⁶ K̀oo d̀e t̀o demòu metaumm̀e tou bor̀e, k̀e ikuó niùti d̀e nni mbenke k̀éféút̀e, meyi nc̀f̀émm̀e k̀o f̀eòf̀e nè f̀eè ỳóó t̀uò nhò n cànneǹe dii nùu k̀p̀eí. ¹⁷ K̀òò d̀eè ò n féút̀e dipedaà metaumm̀e k̀p̀eí nk̀e n duó mmuyuo mmùu í k̀òoreǹe mutie mùu muuti mu k̀o yekàtìndà demómbire, k̀e ikuó niùti n duó nde k̀o dipànni k̀e di ỳòore menaa. ¹⁸ K̀òò d̀eè, ẁeè n cànneǹe dinùu ẁeè kuó o yùti metaumm̀e tou b̀òrinùu, k̀étúót̀e o yùti ò kuó t̀i

kéwēnnénè metaummè kó feǎfè kécóu. ¹⁹ Kè ikuó niùtì túóté dipedaà kó kubakù kùù bènné kédeite muyuo mmùù í kǎrenè mutie mùù muuti mu kó dikàtìndàà òmáà demómbire miéke nè mu kó kupémpéñkù kùmáà, ké dè duó nwèè n cànnenè dinùù ò kuó dii mǎnni o yùtì ke dèè. ²⁰ Ikuó niùtì mómmuo nwèè yóó dè benke mí ndi Yiè nKuyie nkédòò de kó ikuó, o kperè nde ke né mbúútí dicĩncĩnni kó kumaa ndi yòute kù ke m benke nè dikpèrì bè cànné di. De mǎnni wèè n cànnenè dinùù ò bo na kéwēte kényà menaà.

²¹ Wèè cànnenè mí ndi Yiè nKuyie ndinùù o kó ikuó nyi memme nè ò dò nkékuó ìi wũǎ ò dǎ kékuó dii yie, kòò mǎke yepǎrè ke bo yíé, dè í yete, ò né dò nkédòòmu o korimù yie ò n cànnenè dii nùù kó ikuó beké dè.

Ikuó niùtì ní bo pǎ mǎè botí Kuyie nkó mesàà mbenitibè

²² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mǎyiisi ke dǎ: ²³ Náké Anǎ nè o bí ke tú n yǎ mbè níi pǎ mesàà n kó benitibè Isidayeeri ke dǎ:

²⁴ Ti Yiè nKuyie ndi dǎò mesàà nké ndi kǎnké!

²⁵ Ti Yiè nKuyie ndi wénté fenǎnsàǎfè ké di pǎ diwèi!

²⁶ Ti Yiè nKuyie nwénténi di bíékè ke dí duó ndiwèi!

²⁷ Bè níi yóó me nyú n yètìrì Isidayeeri ìnkè kè m bè dǎò mesàà.

7

Bè do pǎ sù naasǎi metaummè tou kó mutǎmmú kpéi

¹ Mǎyiisi dèè dii mǎnni metaummè tou kó mudǎrìmù ké di còú mmekùò nké di cànné nè di nenti timǎu nè diwũǎtǎnni nè di kó tinenti timǎu. Ò dè còú ndi mǎnni mekùò nke dè cànné ke dèè, ² de yie kè Isidayeeri cǎi kó bekótibè bèè baké be naàmùnti bèè do ni mukàmmù kó mutǎmmú kè bèè pǎmmú yepǎrè. ³ Kè bèè tǎní be pǎrè metaummè tou ti Yiè nKuyie nyìkè, sinaasǎi sikuò ke si dàátí tiyààtì nè inààke tepítè nè ìdí, bekótibè bèdébè, tenaasǎntè tèmáà, bá wè fenàǎfè fēmáà. Kè bèè dè tǎní demǎu metaummè tou borè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: ⁵ Cǎutè de be borè, ké dè duó mmetaummè tou mí ndi Yiè nKuyie n tǎmmú kpéi. Á dè duó nDefiibe bá wè o tǎmmú dòmmè.

⁶ Kè Mǎyiisi túóté sinaasǎi nè inààke ké dè duó nDefiibe ⁷ kéduó nKerisonni naàmùnti kǎbe sinaasǎi sidési nè inààke inàà kéntū mbe tǎmmú dòmmè, ⁸ kéduó mMedadi naàmùnti kǎbe sinaasǎi sinàà nè inààke ìni kéntū mbe tǎmmú dòmmè. Ikuó niùtì Anǎ bire Itamaa do bè ni kè bè pǎ mmù. ⁹ Bè í n duó nKeati kǎbe bie mùmamù ke yǎ bembè do bukùmèmu ikuó nenti bè do dò nkéntu ti.

Bè pǎmmú yèè pǎrè diwũǎtǎnni kpéi

¹⁰ Bè do cànninko dii yie diwũǎtǎnni Kuyie nkpéi kè Isidayeeri pǎmmú yepǎrè diwũǎtǎnni kó mucánnimù kpéi, ké yè tǎní diwũǎtǎnni borè. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dǎ: Bá dii yie Isidayeeri kó bekótibè miéke òmáà níi tǎní yepǎrè kè bèè cànnénè diwũǎtǎnni Kuyie nkpéi.

¹²⁻⁸³ Mémme kè bè nkǎrìnni bema bema be pǎrè.

Diyie ketirì yie Sudaa naàmùnkù kou, Nasǎ bire Amminadabu.

Didéri yie Isakaa naàmùnkù kou Suaa bire nNetanneyeddi.

Ditǎánni yie Sabunǎ naàmùnkù kou Edonni bire Ediabu.

Dinaannì yie Dubenni naàmùnkù kou Sedeu bire Edisuu.

Dinumuri yie Simmǎǎ naàmùnkù kou Sudisadai bire Sedumieri.

Dikuónni yie Kadi naàmùnkù kou Deuyeedi bire Ediasafu.

Diyiènni yie Efadaimmu naàmùnkù kou Ammiudi bire Edisama.

Diniínni yie Manansee naàmùnkù kou Pedasuu bire Kammidiyeri.

Diyie wéinnì yie Bensamǎ naàmùnkù kou Kideoni bire Abidanni.

Diyie pínni yie Danni naàmùnkù kou Amisadai bire Ayiesǎ.

Diyiè tepíítè nè òmáà yiè Asee naàmùnkù kou Okadanni birε Pakiyεedi.
Diyiè tepíítè nè didéri yiè Nefutadii naàmùnkù kou Enanni birε Aida.

Nte bá wè ò do tóni yèè pāre:

Timáti péiti kó kubuuku céeékù do bo cidóò òmáà nè sámpóre nè timáti péiti kó dibuu dii yó mméinè meyiĩ kè di céeékù mbo cidóò kó dikéè nè sámpó bè do kèété wèè cidóò nwe ti Yiè nKuyie ncíètè kpéi. Kè Muyuo nsààmù mùù àntenè mekùò nkè mù piéké de kó yebò. Tidiiti kó dipānni ndi.

Fεsòbòòfè fémáà fèè céeékù bo kàdáammù tekòùtè kè tihúúnti piéké de mieke bè òò tuò nti. Dinaadaa òmáà nè dipedabii dii màke dibenni òmáà bè òò kuò di kétuo

nnè dibòdaa meyi ncíèmmè kperε.

Inààke idéi, yepedakè yènùmmù, yebòdakè yènùmmù nè yepedabe yènùmmù yèè màke dibenni òmáà òmáà, bè òò féuté yè ti Yiè nKuyie mmetaummè kpéi.

⁸⁴ Isidayεeribe kó bekótibè do pāmmù yèè pāre ke bo cánnénè diwũòtònni Kuyie nkpéi, nte yè do wēnné yemou kémbomè: Timáti péiti kó tibuuti tepíítè nè tidé nè yebò tepíítè nè yèdéè yèè yó mméinè meyiĩ nnè isòbòòke tepíítè nè idéi. ⁸⁵ Bá kùù buuku kó kucéeékù do bo cidóò òmáà ndi nè sámpó, bá dii buu kè di kaku ríbo cidóò òmáà kó dikéè nè sámpó, timáti péiti kó yebò yenyε kè ye céeékù wēnné cidóòbè sipísidé nè bènàà. Bè kèété wèè cidóò nwe ti Yiè nKuyie ncíètè kpéi. ⁸⁶ Bá fèè sòbòòfè kó kucéeékù do bo kàdáammù tekòùtè, kè ì mbo tepíítè nè idéi, kè de céeékù wēnné cidóò òmáà nè sámpó, kè tihúúnti bè tùò nti piéké i mieke. ⁸⁷ Ke né mbúútyi yenaadakè tepíítè nè yèdéè nè yepedakè tepíítè nè yèdéè nè yepedabe tepíítè nè yèdéè yèè màke dibenni òmáà òmáà. Bè do yóò kuò yè kétuo kéwēnnénè tidiiti kó yepāre nè yebòdakè tepíítè nè yèdéè bè yóò kuò yè meyi ncíèmmè kpéi. ⁸⁸ Kè dèè wēnné yenaadakè sipísidé nè yènàà, yepedakè sipísikuò, yebòdakè sipísikuò yepedabe sipísikuò yèè màke dibenni òmáà òmáà. Bè yóò kuò yè metaummè kpéi. Bè do pā yèè pāre nyε kè bè bo cánné diwũòtònni Kuyie nkpéi.

⁸⁹ Məyiisi ta dii mōnni metaummè tou ke bo béinnè ti Yiè nKuyie kékeè ti Yiè nKuyie ntammè metaummè tū ñnkè beñkembàribè kó sitenkaanii sidési cuokè sii còmú metaummè tū ikuó nenti ã de kó kupòkù ñnkè. Memme kòò nkù nàánnè.

8

Kuyie ncíètè kó defitire yó ntuò mmèè botí

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi ke dō: ² Náké Anə ke tú, kòò yóò cónné tefitíkèkètè, wèè dōò kè tē nwetí de ìkè, kè ifití ìyiekè mmí de ìkè bíékè.

³ Kè Anə dōò ti Yiè nKuyie nti nàkémè Məyiisi, kécónné tefitíkèkètè kè te fití nwetí deyìkè bíékè. ⁴ De kó tefitíkèkètè bè do yiè mmesə mme ké tē uté, te tàrì nè te bàke nè dèè dō mmutepóò. Bè do tē dōò kè tē ndōnnè ti Yiè nKuyie ndo benke tēnte Məyiisi.

Kuyie nnàkémè bè yóò cánnémè Defiibe

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Məyiisi ke dō: ⁶ Tāāté Isidayεeribe botí mieke Defiibe ké bè dōò mewénkùmmè kó ikuó. ⁷ Nte a yóò bè wénkùmmè mēè botí: Á bè miété ikuó kó menie kè bēe kuó be citi timou késú be yàati kéwenke. ⁸ Kàa dèè bēe tóni dinaadapànni nè muyuo nsààmù bè àntenè mù mekùò. Kàa túóté dinaadapànni terì a yóò kuò di meyi ncíèmmè kpéi. ⁹ Á duó nkè Defiibeε kōtení metaummè tou borè, kàa tí nyIsidayεeribe bemou. ¹⁰ Kè Defiibeε tōónni dii mōnni metaummè tou bōrì n yìkè, á duó nkè Isidayεeribeε bè nòò nsinou. ¹¹ Kè Anə bè túóté Isidayεeribeε borè, ké bè nni m benke bè òò dōòmè bè m pā dii pānni, kédeè kè bè né na kéta n kó mutōmmú. ¹² De kó difōnkùò kè Defiibeε nòò mbe nou yenaadakè yò ñnkè, kàa

féuté òmáà meyei ncémmè kpéí, kékéuté diteri kétuo, kédòò Defiibe mewénkùmè kó ikuó. ¹³ Kàa cònné òmáà Defiibe Anòò nè o bí be òkè, fí mMòyiisi á bè nni mbenke di òò m benke mèt botí dipānni. ¹⁴ Mémme a yóò dòòmè kécánné Defiibe Isidayeeribe cuokè kè bè ntú n kòbe. ¹⁵ De mōnni ndi Defiibe bo namè kékété n tōmmú metaummè tou miéke.

Mémme a yóò bè wénkūnnemè nè mewénkùmè kó ikuó kè bè nni mbenke kè bè nni nduó. ¹⁶ Ke yé bè càámmèmu ke tú n kòbe ke còuté Isidayeeribe bèè tu Mpo kó difòtìrì. ¹⁷ Isidayeeribe bèè tu Mpo mīi bè te, kétúótè n kùò òmáà yìè bèè tu Mpo Esibiti miéke nè yìennì, mīi te bèè tu Mpo nè iwūò pèi ò bí iketiye kè ò tu idaaì, de yìè ndi m bè tātémè. ¹⁸ Isidayeeribe bèè tu Mpo be kó difòtìrì ndi n tūótémè Defiibe, ¹⁹ ke bè duó nhAnòò nè o bí, m bè nhò duómmu kè bè bo mpī mmetaummè tou miéke mutōmmú Isidayeeribe kpéí. Bèè yóò ndòòri mewénkùmè kó ikuó Isidayeeribe kè dèe yie nkè bè tōnnè metaummè tou m báá bè poté.

²⁰ Mòyiisi nè Anòò nè Isidayeeribe sòmbè kè bèè tūnne ti Yìè nKuyie ndo nàké Mòyiisi ke dò bèè dòòmè Defiibe, kè bèè me mbè dòò. ²¹ Kè Defiibe wénkūnne bémáà kékéú be yààti kè Anòò bè duó nti Yìè nKuyie nkè bè dòò de kó ikuó, kékéè kè bè dòò mewénkùmè kpèyi, kè bè wénkūnne. ²² Mémme kè Defiibe né na kékété be tōmmú metaummè tou miéke. Anòò nè o bí kè bè mbè ni ti Yìè nKuyie ndo ti nàkémè Mòyiisi Defiibe kpéí, kè bèè me ndòò.

²³ Kè ti Yìè nKuyie nyíé nàké Mòyiisi ke dò: ²⁴ Defiibe ní yóò mmòke yebie nsipísídé nè yènnūmmù ndi kàa bè duó mmutōmmú metaummè tou miéke. ²⁵ Kè wèè tūòke yebie nsipísìnūmmù wèè yóò mutōmmú ke ténke bá mpī. ²⁶ Ò né bo na kènteénnè o kòbe mutōmmú metaummè tou miéke, ò né ténke bá mmòke o kōmu ò wetí mù. Defiibe tōmmú kó ikuó yóò mme ndò.

9

Kuyie nnàkémè Isidayeeribe bè bo mbaàmmè diyentébanni

¹ Isidayeeribe do bo be benni didèrì miéke nke nè bè yèmè Esibiti otànkù ketiwè kè ti Yìè nKuyie mbéinnè Mòyiisi Sinaii kó dikpáà miéke ke dò: ² Isidayeeribe dò nkémbaàmmu diyentébanni n yè mbè ndi baà ndi mōnni. ³ Otànkù yie nkó diyìè tēpíítè nè dinaanni yie ndi dihuri, di yóò ketémè de kó dibanni. Dí ntū nde kó ikuó nè de kó itié n di nàké ke yè ndè ndòmmè.

⁴ Kè Mòyiisii nàké benitibè ke dò: Baánnè diyentébanni. ⁵ Kè bèè di baá nSinaii kó dikpáà miéke, otànkù ketiwè kó diyìè tēpíítè nè dinaanni yìè kó dihuri. Kè Isidayeeribe dòò ti Yìè nKuyie nnàké ti Mòyiisi timòu.

⁶ Kè benitibè mabè mbo ke í nna ke baá ndiyentébanni bè kàáké mèt kpéí nhocí ke sīnte kékéte de yìè kékéte kékéyà Mòyiisi nè Anòò. ⁷ Ke dò: Ti kàáké mèt kpéí nhocí, ke sīnte deè bo nte kè ti báá pā ti Yìè nKuyie nyepārè Isidayeeribe tòbè kōme diyentébanni yìèà? ⁸ Kè Mòyiisii bè tēnné ke dò: Ncómúnè dènde kè n yà ti Yìè nKuyie mbo n nàké ti di kpéí.

⁹ Kè ti Yìè nKuyie nnàké Mòyiisi ke dò: ¹⁰ Nàké Isidayeeribe ke tú n yè ndíndi nè di yaábíò kòò mòu kàáké ocí ke sīnte yoo ò bo kupòòkù dèdétirè ò dò nkébaámmu diyentébanni. ¹¹ Otànkù dèrì kó diyìè tēpíítè nè dinaanni kó dihuri ndi diyentébanni, de yìè di ní cááké dipedabii kó imaa nnè pèè wèè í kòorenè mutie mùu muuti, kè ò cááké nè tikūnfāàti tiiti. ¹² Di ní báá di cááké késúò nkè dèe wenté, di me mbáá kékéte dikóū mari. Dí ntū ndiyentébanni kó ikuó duó ke dōmmè. ¹³ Kòò mòu í sãu nhomáà, ò me nyí kòte kupòòkù ke né yóò ò bo baámmè diyentébanni kēpā mí ndi Yìè nKuyie ndipānni, de yìè mbèè ò dèite o kòbe cuokè, kòò sènté diyentébanni kó diyìè n dōú ndi, o yei mbo o yuu ònkè nke. ¹⁴ Kòò pòò mòu bo di cuokè ke dó kēbaá ndiyentébanni, wèè tūnne diyentébanni kó itié nnè de kó

ikuó duó ke dòmme. Diyentébbanni kó ikuó imáà ndi, wèè tu Isidayeeri o kpéí, nnè wèè tu opòò.

Diwetiri dátinnémè metaummè tou

¹⁵ Bè cònné dìi yiè Kuyie ntou metaummè tou bo dìi miéke kédeè kè diwetiri katení ké dì dátinné kuyuoku kéndò mmuháá nkè dè yàa wenté. ¹⁶ Kè dìi sòoté ké mme ndò, ke níí ntú kuyie mmònni diwetiri kéntú muháá nkeyènkè. ¹⁷ Kè diwetiri ité dìi mònni Kuyie ntaummè tou ìnkè Isidayeeri ité. Kè dì kàte ke còmmú dè, bèe de mbáté. ¹⁸ Kè Isidayeeri mme ndòari, kè diwetiri ité bèe ité, kè dì còmmú bèe báté, kè diwetiri me nyí ité bèe báá ité ti Yiè nKuyie ndo ti mbè nàké. ¹⁹ Kè diwetiri còmmú Kuyie ntou ìnkè ke yí yewe péu, Isidayeeri múnke báá ité bèe nde mbo ke pí ti Yiè nKuyie mbè nàké ti. ²⁰ Kè dè me ndò ndiwetiri í mònte bèe mbo, kè ti Yiè nKuyie mme nyí bèe ité, bèe ité. ²¹ Di mònni mari diwetiri níí ncómmú Kuyie ntou ìnkè kuyuoku nè de bo wentémè, dikünweñni kè dì ité bèe ité, yoo dì ncómmú ke dò keyènkè kè máà, kuyie nkumáà, kè diwetiri ité dìi mònni bèe ité. ²² Yoo dì dò yewe yèdéè, yoo otànkù yoo dibenni, kè diwetiri còmmú Kuyie ntou ìnkè ke í ité Isidayeeri nkari bèe báté dè, bèe báá ité. Kè dì me nyité dìi mònni bèe ité. ²³ Isidayeeri do ò nkè bèe báté bèe nkarimu, kè ti Yiè nKuyie nyí yí: Íténè. Bèe báá ité. Kè kù me nyí: Íténè! Bèe ité. Bèe do tū nti Yiè nKuyie mbèe nàá ti nti nè Mòyiisi nùu miéke.

10

Kuyie nyèmmè bèe dòò yemátitáthe

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dò: ² Duó nkè bèe yiè ntimáti péiti ké dòò yemátitáthe yèdéè, bèe níí yóò ye nheé kè dí tíí, yoo bèe eé kè dí ité di báté dè. ³ Bèe níí yóò ye nheé kè Isidayeeri bəməuu tíí nha borè metaummè tou borinùu. ⁴ Kè bèe níí eé ditátheu ò máà Isidayeeri kó bekótibè nè sikpààtibíi bèe dò nkétíi nha borè. ⁵ Kè bèe me nheé ke iinè bèe kàri metaummè tou diyie yiení kèe bíékè bèe ité kékété. ⁶ Kè bèe yí ke eé ke iinè, kubakù cànku kabee ité kékété. ⁷ Kè dì me ndó kétéi nyIsidayeeri bəməu ndi, dí eé di báá iinè.

⁸ Anò bí ikuó nùbèe bèe yó nheu yetáthe, de yó ntú di kó ikuó nyi nè di yaábíi sáá.

⁹ Kè di me mbáati ke bo do di dootitabè bèe di fěũnko bəmbe mudoò, di eé ditátheu kéiinè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí nwèè di te n yóò dentenímu di kpéi nké di deeténè di dootitabè. ¹⁰ Kè di me nhänné tikpeiti nti yoo dibanni n kpéi nyoo otànkù pànwè kó dibanni, kè di yó n fíé dìi mònni iwũó kétuò nyoo metaummè kpeyi, dí eé ditátheu kè n dentení di kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

BE ÌTÈME DITĀRÌ SINAI KE TÙÒKENÈ MƏABU TENKE MÀNKU

Bèe dò nkényiiti mée botí be tīrè

¹¹ Isidayeeri do yè Esibiti kémmo be benni dèri otànkù dèri kó diyie sipísidé kó diyie ndi, diwetiri itémè Kuyie ntaummè tou metaummè tou bo dìi miéke di ìnkè. ¹² Kè Isidayeeri ité Sinai kó dikpáà kédóóté bèe dò nkékété mée botí. Kè diwetiri kate kécómmú Padanni kpáà miéke. ¹³ Mée do tú kuce meketimè bèe itémè kéntū ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mòyiisi kòo ti mbè nàké.

¹⁴⁻¹⁶ Sudaa kó ditīnni kabe nè Isakaa kperi kabe nè Sabunə kperi kabe bèe yó ntú beketibè kéiténè be kó mecannimè kè Amminadabu biré Nasə nni Sudaa kabe kó dihāpəntīnni. Kè Suaa Netanneyeedi nni Isakaa kabe kó dihāpəntīnni kè Edonni biré Ediabu nni Sabunə kabe kó dihāpəntīnni.

¹⁷ Kè bèe uuté metaummè tou kékpeú. Kerisonni bí nè Medadi kpeyi bèe do te bèe bo ndi tòmè kè bèe tó kékété.

¹⁸⁻²⁰ Bèe kó difənkúò kè Dubenni kó ditīnni kabe nè Simmēə kó ditīnni nè Kadi kó ditīnni kabe kè bèe ntú bedéribè kékéténe be kó mecannimè kè Sedeuu biré Edisuu nni Dubenni kó

dihããpòntĩnni. Kè Sudisadaii birɛ Sedumiɛri nni Simmɛɔɔ kó dihããpòntĩnni. Kè Deuyɛɛdi birɛ Ediasifu nni Kadi kó dihããpòntĩnni.

²¹ Bɛ kó difɔ̀nkúò kè Keati naámùnkù kàbɛ bèè tɔu Kuyie ntaummè tɔu kè bèè kété, Defiibɛ tɔbè do niitému kécónné metaummè tɔu kè bè bo ntuòkòo.

²²⁻²⁴ Bɛ kó difɔ̀nkúò kè Efadaimmu kó difĩnni kàbɛ nè Manansee kó difĩnni kàbɛ nè Bensamɛɛ kó difĩnni kàbɛ kè bèè ntú betããmbè kékété nè bɛ kó mecannimè kè Ammiudi birɛ Edisama nni Efadaimmu kó dihããpòntĩnni kè Pedasuu birɛ Kammidiyɛɛri nni Manansee kàbɛ kó dihããpòntĩnni kè Kideonii birɛ Abidanni nni Bensamɛɛ kàbɛ kó dihããpòntĩnni

²⁵⁻²⁷ Bɛ kó difɔ̀nkúò kè Danni kàbɛ kó difĩnni nè Aɛɛ kàbɛ kó difĩnni nè Nefutadii kàbɛ kó difĩnni kè bèè yãã nfenafe fũũ nè bɛ kó mecannimè. Kè Amisadaii birɛ Ayɛɛɛ nni Danni kó dihããpòntĩnni kè Okadanni birɛ nni Aɛɛ kó dihããpòntĩnni kè Enanni birɛ Aida nni Nefutadii kó dihããpòntĩnni.

²⁸ Isidayɛɛribɛ kó yɛtĩrè do iiti miè mbotí nku bɛ ããpònkàrè kɛ keri.

Mɔyiisi do waámmè wèè bo bè niité kucɛ

²⁹ Mɛ̀nɛmɛ kè Mɔyiisii náké o còkù Deuyɛɛdi, Mandiyãã èi kou kó debirɛ Obabu kɛ dò: Ti kàri ti Yiè nKuyie nyɛ nkù yóó ti duó ndii èi ndi, yóu kè tí nneí, a yóó pétému mesàà ti Yiè nKuyie nyɛ nkù yóó ti duó mmè. ³⁰ Kè Obabuu ò tɛ̀nné kɛ dò: N báá nɛi n kũnti n cie nke n kàbɛ borè. ³¹ Kè Mɔyiisi dò: Báá ti bəntóo f̃ɔ̃ yé dikpáà miɛkɛ dèè dò nkébaté, f̃ɔ̃ dò nké tí niité. ³² Kàa ti nɛinè kè ti Yiè nKuyie nti dòò dii mɔ̀nni kù do yɛ nkù yóó ti dɔ̀ mɛ̀ sàà a í yóó mɔ̀nté a kɔ̀mɛ.

³³ Mɛ̀nɛmɛ kè bèè íté ti Yiè nKuyie ntàri kém̃m̃kɛ yɛwɛ yètããti mucèmmu kè Kuyie ntaummè tɔu ni bɛ ìkè, dɛ kó yɛwɛ yètããti miɛkɛ kɛ bo yà bè bo báté dè. ³⁴ Bè do ité kuyie nku, kè Kuyie nkó diwɛtirì mbè dàátí. ³⁵ Kuyie ntaummè tɔu keté dii mɔ̀nni kè Mɔyiisii kuónko kɛ dò: Kuyie, nyíté kécómmú! Kàa dootitɔ̀bɛɛ cíété, kàa nímbè ncokù a ìkè. ³⁶ Kè bè ìnné dii mɔ̀nni metaummè tɔu wèè p̃ɛ̀kè kɛ dò: Ti Yiè nKuyie nwɛtɛní kɛmbo a kàbɛ kuwuò ndiékù Isidayɛɛribɛ cuokè.

11

Isidayɛɛribɛ do tù̀tɛnɛmè ti Yiè nKuyie

¹ Diyè mari kè Isidayɛɛribɛɛ tuute kékpannè ti Yiè nKuyie nkè kùu dè kèè kè ku miɛkɛɛ bè pɛ̀ikɛ kè kùu cũ̀nni muhãã nkè mùu cóúté bɛ karì kupíkù kùmáà. ² Kè bèè kuónnè Mɔyiisi kòo bántè ti Yiè nKuyie nkè muhãã nkú. ³ Kè bèè yú deborè kɛ dò Tabedaa (dèè tu kuhããtòntònkù), kɛ yé ti Yiè nKuyie ndo dɛ ncóummè bɛ karì.

Isidayɛɛribɛ do bekɛmè Kuyie nyimaa

⁴ Kè kuní p̃i mbes̃ntɛñitibè bèè do nɛ́inè Isidayɛɛribɛ bè yèti dii mɔ̀nni Esibiti, Isidayɛɛribɛ móm̃m̃mbɛ kè bèè tuute kénkpannè ti Yiè nKuyie nke tú: We mbo ti duó nyimaa nkè ti cááké? ⁵ Ti kpáá wúónñimu siyĩ ti do cáá nsì Esibiti fààrè nè yɛpèrè nè yɛyáà nwɛɛtiyè nè tikũnfããti nè yedimasirè debotí debotí. ⁶ Ti dɛ mpàà diɛ nke kɔ̀nnè dikònni. Mánni máà máà baa né nwe yɛwɛ yɛm̃ɔu.

⁷ Mánni do ð ndònnè medibii mme kɛ p̃ɛ̀l. ⁸⁻⁹ Timaànti tii ð̃ nwɛ̀nné dɛ kó tidiiti kɛyènni kɛyènkè mɔ̀nni. Kè dè wenté bèè cíétóo kékoúñi, kɛnaa nyoo bèè ti kébènné, kè bè mɛ ndó bèè dɔ̀ yɛp̃mp̃ũ̃. Dɛ kó tidiiti naatí do ð ndònnè yekàtindà kó kunaatí nku.

Mɔyiisi kuónnɛmè Kuyie

¹⁰ Kè Mɔyiisii keè Isidayɛɛribɛ tù̀tɛmè kɛ kpannè ti Yiè nKuyie mbá tɛ̀ c̃ɛ̀tè tɛ touku bòr̃ñuù. Kè ti Yiè nKuyie mm̃iɛkɛ pɛ̀ikɛ mediè nkè Mɔyiisi yèmm̃ɛɛ caàrè, ¹¹ kòo kuónnè ti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie mba nkpéi nte kàa yóu kè tii nni ntùòkɛní? Dè yĩmɛ kàa n yetɛnè a kó mesàà, kɛ n tou nditɔu dii nke tú nni nni bɛ nñitibè? ¹² M̃i í p̃uò ndɛ kó kubotí, m̃i mɛ nyí kù pɛ̀itè. Dè né yĩmɛ kàa tu nni mbè ùúkù kubiyòkù ð nhúúkùmè ku birɛ, ké bè tannè

dihèi a do yě nha yóó duó ndì be yembè? ¹³ M bo pété de imaa nkéduó nkubotí kuu? Bè n kuònnèmu ke tú m bè duó nyimaa nkè bèe cááké! ¹⁴ M báá na m maa kété benitibè bie, de kó ditou n céesèmu. ¹⁵ Kè dè yó nni ndò mmiè, a pàñke n kuò. Kuyie mbáá yóu kè n ténke yà meyei mmiè, n da báámmu.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: Tí nyIsidayeeribe miéke bekotibaabè kè bè mbo sipísiyiekè. A yé kè bèè tu Isidayeeribe miéke bekótibè nè bèè baké, kè di kateni metaummè tou fã nnè be kécómmú. ¹⁷ N cutoomu ke bo da béinnè, n yóó bè duó mmuyáá nha mæke mù botí nku, de mðnni kè bè da teennè be nnitibè kó ditou, kaa ténke bá ndi tó amáà. ¹⁸ Á bè nàké kè bèe wénkunnè bemáà: Nanke di yóó cáákému imaa nke yé díi n kuònnèmi mí ndi Yiè nKuyie nke tú: We mbo ti duó nyimaa nkè ti cááké? Ti do bo Esibiti ke yo nkunaati nku! Nè de kpéi mí ndi Yiè nKuyie n yóó di duómmu imaa nkè di cááké. ¹⁹ Dè í tú diyè dimáà miéke, yoo yédéè yoo yènnùmmù yoo tepítè yoo sipísidé di yó nyi cáámmè. ²⁰ Di yó nyi cáà nkédeè otánkù nwe, di bo ciè nkékeè i nóú ké ì pè ke yé mí ndi Yiè nKuyie ndi bonèmmèmu kè di m bùtínné ke kuò nke tú: Ba nte kè ti yènni Esibiti.

²¹ Kè Mòyiisi dò: Benitibè bèè m bonè ke dò nkéna kékote mudoò bè bo sikoupiókousikuò ndi (600000) kaa tu a bo mbè duó nyimaa nke dò otánkàà! ²² Bá kè ti fié iwũò imou bèe cááké kénsànnàà? Bá kè ti ùrí dàméèri kó siyĩ simou bè bo cááké kénsànnàà?

²³ Kè ti Yiè nKuyie nténné Mòyiisi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n nòutè kùpúrimaà? A yóó yàmu kénsà kè n da nàké ti bo dòò yoo ti báá dòò!

Kuyie ncũũnnímè ku yaá bekotibaabè ìnkè

²⁴ Kè Mòyiisii yènni kénáké benitibè ti Yiè nKuyie nhò nàké ti, kédeè kété nyIsidayeeribe miéke bekotibaabè sipísiyiekè kéduó nkè bèe cómmú kékíté metaummè tou. ²⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténi diwetiri miéke kébéinnè Mòyiisi kéduó mmuyáá nhò mæke mù botí bekotibaabè sipísiyiekè bembè. Kuyie nYaá mbe ta dii mðnni kè bè nnáá nKuyie mpããnáãnti de kó dimðnni dimáà miéke, bè me nyi sáké.

²⁶ Dè do sò mbekotibaabè sipísiyiekè bembè miéke bèdébè beè kpaani bè baté dè, kòò mòu yètiri tu Edidadi kòò tóu kperi tú Medadi, kè Kuyie nYaá ncúténi be ìnkè, bá bè í me nkòtenimè metaummè tou, kè bèe keté kénnaá nKuyie mpããnáãnti. ²⁷ Kòò dapàà mmòu coké kénáké Mòyiisi ke dò: Edidadi nè Medadi bè nàá nKuyie mpããnáãnti.

²⁸ De mðnni Nunki bire Sosuwee wèè do neitinè Mòyiisi nè o bíkèmbènti, kòò béi nke dò: Okóti paa mbe kè bè bá nnáá nKuyie mpããnáãnti.

²⁹ Kè Mòyiisii ò tènné ke dò: A yèkùmu n kpéináà? Mí n dó Kuyie nduómmu ku Yaá mbenitibè bemou kè bè nnáá nku pããnáãnti.

³⁰ Mèmmè Mòyiisi nè Isidayeeribe kó bekótibè kè bèe kò mbè baté dè.

Kuyie mbè duómmè yepèpèrè

³¹ Kè ti Yiè nKuyie nduònni kuyaakperikù makù dàméèri bíékè, kè kùu toni yepèpèrè kécóú mbe kari kè yèe fité tipítè timou kéduó ntebatè mesàà, kémmànnè a bo cemmè diyè dimáà miéke, kécóú ke iténè ketenkè ke mmànnè métiri òmáà. ³² Kè benitibè ntũũ nke kou, ke yàa nyiè nke kou kè dè yàa wenténko. Wèè tu ò í kou kè dè sũ dè í ndònté cidóò sikou sikou kè bèe yè yènné kékíté be kari. ³³ Kè yè nkpaá ke ã be nò miéke bá bè mu nyi cááké ye kó imaa nkè ti Yiè nKuyie mmiéke be peike kè kùu bè poté kuyèiku diékù. ³⁴ Kè bèe yú deborè ke dò Kibodoti-Ataafa, dèè tu kuní kó kufòti, ke yé bè do de nkũnnémè kuní do pĩ mbè kè bè ndó kécááké imaa.

³⁵ Bè de nyité kékote kébáté Asedoti kékari.

¹ Kε Midiyammu nnáánnè Anṓ ke kpa Mṓyiisi tùóté mèè kpéi Kuusi botí kóo nitipòkù.
² Kè bè nnáá nke tú: Ti Yiè nKuyie nnáánnè Mṓyiisi máà ndi ke í ti náánnáà?

Kè ti Yiè nKuyie nkeè. ³ Mṓyiisi do tú onìti wèè í mṓke wènwe tefentè bá sám̀pó, bá òm̀òu í bo kutenkù mièke wèè ò dònne. ⁴ Dende bàmbà kè ti Yiè nKuyie nnáké Mṓyiisi nè Anṓ nè Midiyammu ke d̀: Dí k̀atení dim̀òu, di t̀ããti memme metaummè tou borè.

Kè bèe k̀ate. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténí diwetirì mièke k̀écómmú metaummè tou b̀òrìnùu ke yú Anṓ nè Midiyammu kè bèe k̀atoo bedé. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbè béinnè ke d̀: K̀énténè n yóó di náké tì, k̀òò m̀òu tu di mièke mp̀ããnáãntì náãntò mí nKuyie n yóó ò benke m máà nè mebènkùmè mièke nke, k̀é nhò nàánnè tid̀òuntì mièke. ⁷ N kóo t̀ãntì Mṓyiisi k̀pere í me ndò, ò p̀i n nìtìbè mesàà mme. ⁸ Nè wenwe ti ð nnáá nke cóú ntitòbè mbe kè dè feío, n yí ò náánnè yenáãnhãntiyè, nh ð ò benkemu m máà kòo yà n f̀enkù. Dè d̀omme kè di í ò dé, wenwe n kóo t̀ãntì Mṓyiisi?

⁹ M̀em̀me ti Yiè nKuyie mmieke bè yèmmè kè k̀uu íté. ¹⁰ Diwetirì k̀ããté d̀ì m̀onni metaummè tou ìnkè, kè bè ns̀ òntik̀ntì p̀i mMidiyammu kòo k̀ntì peike ke naá ntik̀ntì kè Anṓ ò yà k̀éns̀ òntik̀ntì tii ò p̀i. ¹¹ Kòo náké Mṓyiisi ke d̀: Áú n yìè! N da báámmu báá yóu kè meyei nti d̀ò mèe do ti yò ìnkè, ti d̀ò tiyèintì nti, ti cààrèmu. ¹² N da báámmu a báá yóu kòo k̀ntì d̀nté d̀nté bè p̀ité wè dicìrì k̀peti k̀mme.

¹³ Kè Mṓyiisii kuónnè Kuyie nke d̀: N da báámmu wééeroo kóò mièk̀unne.

¹⁴ Kè Kuyie nténnè Mṓyiisi ke d̀: Kòo cice weè do nt̀üté o ìkè tinónt̀ütì, ifei naa bá nhò bo ke d̀ yewe yèyiekàà? Mèè botí nku di d̀omme kóò dènne di kó dikarì, kè yewe yèyiekèe p̀ééte kòo wètení.

¹⁵ M̀em̀me kè bèe denne Midiyammu be karì k̀énkém̀mú yewe yèyiekè bo p̀éétemè kòo wètení kè bè né na k̀éééte. ¹⁶ De kó difònkùò kè bèe íté Asedoti k̀ékote k̀ebáté Padanni kó dikpáà.

13

Mṓyiisi t̀ommè benìtìbè kè bè bo paaté Kannahã kó dihei

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mṓyiisi ke d̀: ² Á deite Isidayeeribe botí mièke bekotibaabè, bá k̀ùu botí mièke onìti òm̀áà òm̀áà kè bè t̀ ònkè bèe paaté Kannahã kó dihei n yè n yóó di duó ndi.

³ Kè Mṓyiisii t̀unne ti Yiè nKuyie nhò nàké tì dende Padanni kó dikpáà mièke, k̀édei Isidayeeribe mièke bekotibaabè k̀éts. ⁴ Nte ò do t̀ mbè kó yeyètè: Dubenni kó kubotí kou do tú Sakuu birè Sammu.

⁵ Kè Simmèðð kó kubotí kou ntú Ɔori birè Safati.

⁶ Kè Sudaa kó kubotí kou ntú Yefundee birè Kadebu.

⁷ Kè Isakaa kó kubotí kou ntú Sosefu birè Ikadi.

⁸ Kè Efadaimmu kó kubotí kou ntú Nunni birè Osea.

⁹ Kè Bensamee kó kubotí kou ntú Dafuu birè Paditi.

¹⁰ Kè Sabunṓ kó kubotí kou ntú Sodi birè Kadiyèedi.

¹¹ Kè Sosefu kó kubotí nè Manansee k̀aku kè be kou ntú Susi birè Kadi.

¹² Kè Danni kó kubotí kou ntú Kemadi birè Amiyèedi.

¹³ Kè Asee kó kubotí kou ntú Mikayèeri birè Sefudi.

¹⁴ Kè Nefutadii kó kubotí kou ntú Fofisi birè Nabi.

¹⁵ Kè Kadi kó kubotí kou ntú Makii birè Ketuyèedi.

¹⁶ Benìtìbè Mṓyiisi do t̀ mbè kè bè bo paaté dihei be yètè nye memme. Kè Mṓyiisii yú Nunni birè Osea ke d̀ Sosuwee.

¹⁷ Kè Mṓyiisii bè t̀ ònkè bè nàké ke d̀: Di k̀eté k̀éta Kannahã tenkè kubakù c̀anku bíékè, k̀éééte k̀édeke yetàrè ìnkè kó yehèkè, ¹⁸ k̀épaaté dihei mesàà nkéyà d̀ d̀omme nè benìtìbè bèè bo di mièke bè d̀omme, kè bè k̀peh̀ni yoo bè c̀ìnni kè bè s̀u yoo bè í s̀u. ¹⁹ Dí paaté be tenkè

dòmmè, kè kè wenni yoo kè sī, nè bè bo yèè ekè dòmmè, kè iduotí yè fité yoo yè feío, ²⁰ kényà kè ketenkè naati yoo kè σεε, kè titieti bo yoo ti kpa, yáúkunnènè di kǒntì. Dí ntǒní be tenkè kó yetebe.

Dè do sǒ ndetie mbè tu dè fínyī de be ketiyè biì diì mǎnni ndi.

²¹ Kè bèe kǎte képaaté Kannahāā tenkè, kétúóté Sinni kpáá kén̄tǎ kētuakenè Deǎbu Amati tenkè mǎnku, ²² kékǎte kéta dihei kubakù cǎnku bíékè Ebunǎo kó diberímberì, Anakii yaǎbí tidadietì, Aimanni nè Sesaii nè Tadimaii be kó dikarì. Ebunǎo kó dihei maá kè dè mmǎke yebie nyèyiekè ndi kè bè né na kémaá Esibiti kp̄eri bè tu di Taniisi. ²³ Kè bèe tuǎke Esikǎodi biriku kékǎũ fínyī kó yebe teyùtè kés̄eu nkudǎú kèbuutè benitibè bédébé, nè yetebe teyè bè tu yè kédènátì nè fikíè kó yebe. ²⁴ Kè bèe yú deborè ke dǎ Esikǎodi biriku, dèè tu siyuu biriku, bè dè kǎũ mèè kpéí yetebe kó siyuu.

Mǎyiisi do tǎ mbè kè bè bo paaté dihei bè konní kóò nàkè tì

²⁵ Yewe sipísìnàà kó difǎnkùò bèè do kǎte dihei paatímù kè bèe konní, ²⁶ kékǎte kényà Mǎyiisi nè Anǎo nè Isidayeeribe sǎmbe Padanni kó dikpáá Kadeesi kó kutemp̄e mmieke kè bè nàkè bè yǎní tii kó dimàà, kè bè benkenè yetebe bè tǒní yè de kó ketenkè. ²⁷ Kè bèe bè nàkè ke dǎ: Ti kǎtemu dihei a ti tǎ ndi tenkè mieke. Móm̄muǎ nwe menaamiè nnè mecekùò ndè pũǎmmu. Nte ti tǒní yèè tebe. ²⁸ Benitibè bèè bo de kó dihei mieke bèè né kp̄eñni kè iduotí fité be ekè, kè ti yà ye mieke Anakii yaǎbí tidadietì. ²⁹ Amadesiibe beè bo kubakù cǎnku bíékè kó kutemp̄e, kè Itiibe nè Sebusiibe nè Am̄riibe kè bè bo yetǎrè ñnkè, kè Kannahāā kǎbe bo dàméèrì nè Suditēē de p̄émmè.

³⁰ De mǎnni kè Kadebu duó nkè benitibè bèè kp̄annè Mǎyiisi kè bè dǎ yúóó. Kòò dǎ: Tí kǎtenè ti yúó bè namu kéfietè be tenkè.

³¹ Benitibè ò do neinè bè kè bembe dǎ: Ti báá na kédokénè de kó benitibè, bè kp̄eñnimu ke ti p̄ēēté.

³² Kè bèe keté bè bo ns̄inkunkomè de kó ketenkè, kén̄nǎá nyIsidayeeribe ke tú: De kó ketenkè yo mbenitibè mbe! Ti yà bèè nitibè ke mieke bè tu tidadietì nti. ³³ Anakiibe beè kè bo, ti do bo be ìkè ke do nyecádúò nye, kè bè múnke mme nti wúó.

14

Isidayeeribe yetemè Kuyie nkpeti

¹ Kè Isidayeeribe kó dit̄inn̄i tiitè yedabùò nké nyié nke kuò nkeyènkè kem̄ou, ² kénkp̄annè Mǎyiisi nè Anǎo ke náá nke tú: Kè ti do nku Esibiti nwe yoo dikpáá mieke dè ntǎũ. ³ Ba nte kè ti Yiè nKuyie nti tǒní dikpáá dii mmieke kè ti dootitǎbè bo ti kuǎ kéhéí ti pobè nè ti bí? Kè ti w̄ete Esibiti dè bá ntǎũà?

⁴ Kè bè nnáá mbetǎbè ke tú: Tí tǎāténè wèè bo ntú ti kóo kp̄àtì kèw̄ete Esibiti.

⁵ Mǎyiisi nè Anǎo kè bèe do kés̄inn̄ó Isidayeeribe bem̄ou ìkè. ⁶ Kè Nunn̄i bir̄e Sosuwee nè Yefundee bir̄e Kadebu bèè do kǎte képaaté ketenkè kè bèe k̄erì be yààtì, ⁷ kénáké Isidayeeribe bem̄ou t̄inn̄i ke dǎ: Ketenkè ti kǎte ke yà kè, kè tu ketensààkè nke, dihei sààrì móm̄m̄nni.

⁸ Ti Yiè nKuyie nti kóm̄m̄mu ke yóó ti tanné de kó ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè pũǎ nkè, kè kè nti duó. ⁹ Ti báá tuutenè Kuyie, ti báá yǎte de kó ketenkè kǎbe. Ti yóó bè autému dim̄nni dimàà mieke. Be bǎkè cokému! Ti Yiè nKuyie nti bonèmu, di bá mbè dé.

Kuyie mmieke peikemè Isidayeeribe kè Mǎyiisi kù bántè

¹⁰ Mem̄me kè Isidayeeribe bem̄ou t̄inn̄i nnáá nkétú, bè bo búótì Mǎyiisi nè Anǎo yetǎrè kékua. Bè kpáá me nnáá nkè ti Yiè nKuyie nkó tikpetiì cúténì metaummè tou ñnkè Isidayeeribe bem̄ou nuǎ mmieke. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinè Mǎyiisi ke dǎ: Dè yó nkááké de kè be nnitibè yóu bè bo nni nsenkumè? Dè yó nkááké de kè bèe yie n kp̄eti? M me ndòòmu tidietì be cuokè. ¹² N yóó bè bǎntè mutenkũũ mmu kè bèe kú kédeè páí páí kè n duó nkàa botí sũũ nké bè p̄ēēté, kékpenke kè bè p̄ēēté.

13 Kè Mɔ̀yisii náké ti Yiè nKuyie nke dɔ̀: Esibiti kɔ̀be kèèmu f̄òò dènnemè a nìtìbè be èi mièke nè a kó muwèrímú. 14 Dihèi dii nkɔ̀be kèèmu f̄ó ti Yiè nKuyie nha bè bonèmè ke bè benkú amáà, kàa wetirì ò mbè diéké kuyie nké mbè mí keyènkè. 15 Kàa bè kùò dimònni dimáà mièke, bèè do kèè bè nàámmè a kpéi mbè bo yí, 16 f̄ó nti Yiè nKuyie nha yíèke a bo bè tannémè mmè ketenkè a do yè nha yóó bè duó nkè, dèè te kàa bè kùò dikpáà mièke. 17 N Yiè nKuyie n da báámmu, benke a wèrímú a béi nke yè ndè ndòmmè. 18 A béimmu ke tú f̄ó nti Yiè nKuyie nha mièke boo, kàa sàà ndeu, kè benitìbè ò nda caàri ke yetírì a kpeti, kàa mmi a me nh̄ó í nwúónko oyeyiwe ke òò kpetínné ibí i yembè yei nkpréi nnè be yaàbí kó iyaàbí. 19 Ti Yiè nKuyie nha sémmè deumu, c̄f̄é mbe kéndònnè a bè c̄f̄énkomè nè bè yèmè Esibiti ke tùòkenní yíe. 20 Kè ti Yiè nKuyie ndò: A mè nni mbántèmè m bè c̄f̄émmu. 21 Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! Kè n kpeti piéké kutenkù kumòu dè báá pã. 22 Bèè kó dimáà yà n kpeti nè n dòò tì dieti Esibiti nè dikpáà mièke, nè memme ke c̄f̄éké ke n yáú ke tùòke kuce epíítè bá bè í yie n kpeti. 23 M parikèmu be kòò m̀òu báá yà dihei n do yè n yóó duó ndi be yembè, bèè n sènkèrì, be kòò m̀òu báá di yà. 24 N kóò t̄ònti Kadebu yie kó meyèmmè me ncaámmè, kòò yíe n kpeti timòu, n yóò ò tannému de kó dihei ò kàte ke yà di, kòò yaàbí di tieke. 25 Amadesiibe nè Kannahã kɔ̀be mè mbomè kubiriku bíéké kó yehékè, di naa kónté kényè dikpáà kètünne kuce kùù yìèné tipènti kóò dàméèrì.

Kuyie nyṹòmmè ku kɔ̀be to

26 Kè ti Yiè nKuyie mbéinè Mɔ̀yisii nè Anɔ̀ ke dɔ̀: 27 Dè yó nkááké de kè kubotí yeiku kuù nyóu kù bo nni nkpannèmè ke yetírì n kpeti? N kèèmu bè tùùte ke náá nti. 28 Náké be ke dɔ̀ n tú: Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè m̀i béi, n yóó di dɔ̀ di náké tinti. 29 Di yóó kù dikpáà mièke nke díndi bè kàa mbè kó dimáà kétúóté bèè m̀òke yebie nsipísidé kèndeètinko. Díndi bèè kó dimáà tùùte, 30 di í tati ketenkè n do béi nképarikè ke dɔ̀ n yóó di duó nkè, kè dè í tú Yefundee bire Kadebu nè Nunni bire Sosuwee. 31 Di yaàbí di do yè mbè yóó di kuò kéhéí ì, n yóó i ntanné ketenkè di sènkèrì kè, kè ìi kè tieke. 32 Kè díndi bie di yóó kù dikpáà mièke nke. 33 Di n yete mèè kpéi nte kè di bí yó nháá ndikpáà mièke ke dɔ̀ yebie nsipísìnàà ke f̄éürì ke baanè di bo kúmè dimòu kédeè. 34 Yewe sipísìnàà di do dòò yè di kàte dii m̀ònni ke bo paaté ketenkè, yè bo naa nyebie nsipísìnàà. Dibenni dimáà diyìè dimáà kpéi, di bo yà di yei nkó tiyeti kébanté di bo yetemè n kpeti dè m̀òke mùù còntimu. 35 Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i béi nke yóó ti dɔ̀, kubotí yeiku kuù nkɔ̀be bèè wènné ke yete n kpeti, bè yóó kù dikpáà dii mmieke nke, bá òm̀òu báá súó.

36 De kó benitìbè Mɔ̀yisii do t̄ò mbè kè bèè kàte képaaté dihei kéwètení késukú betabè kè bèè tuute kénsĩnkũnko de kó ketenkè bè kàte ke yà kè. 37 Bèè do tùùte ke nnáá ntii í wenni de kó ketenkè kpéi ti Yiè nKuyie ndo bè potému kè bèè do ku ìkè kékú. 38 Nunni bire Sosuwee nè Yefundee bire Kadebu bèè do kpaá ke í nku bèè do kàte képaaté ketenkè be mièke.

Isidayeeribe dèmmumè ke né s̄ó ndè ɔ̀te

39 Kè Mɔ̀yisii kàte kénáké Isidayeeribe bemòu ti Yiè nKuyie nhò náké tì kè bèè tiitè yedabùò. 40 Kè dèè wenté kè bèè pike cute kédeke ditàri ìnkè kènnáante ke tú: Ti bantému ti cààrèmè, ti né bàátímu ke kàri ti Yiè nKuyie nti duó ndii èi. 41 Kè Mɔ̀yisii bè náké ke dɔ̀: Dè dòmmè kè di dó kényete ti Yiè nKuyie nkpeti. Di í yóó na. 42 Báá kàtenè ti Yiè nKuyie nyí di bonè, di báá benné kékàte kè di dootitabè di kuò. 43 Amadesiibe nè Kannahã kɔ̀be bèè bo di ìkè, bè yóó di fíému, di bùtínnému ti Yiè nKuyie, kù ténke í di bonè.

44 Kè Isidayeeribe yete kékpénkũnne be to ke dɔ̀: Ti deètímu ditàri ìnkè kó kutempè. Kè Mɔ̀yisii yie me nni nkpaá be kàri nè Kuyie ntaummè t̄ou. 45 Memme Amadesiibe nè Kannahã kɔ̀be cùténímè képoté Isidayeeribe ké mbè bètì ke kòù kétuòkenè ɔ̀dimaa.

15

Kuyie nnàkémè bè yó nkù pãã mmèè botí tidiiti kó yepãrè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔ̀yiisi ke dò: ² Náké Isidayeeribe ke dò n tú: Kè di ta dii m̀nni ketenkè n yè n yóó di duó nkè kè dí mbo, ³ kè di yó n féúté feḏḏè kétuɔ nyoo metaummè kpéi, kòò m̀ou me nyó n féúté feḏḏè ò n cànnenè dii nùù kpéi, yoo ò baa d́ó kè m pã dipãnni ndi, yoo dibanni mari kpéi, kòò yó n féúté feḏḏè dieḏḏè nfe, yoo fesám̀pófè, dipãnni ndi dii kó kufḥḥku n naati, ⁴ wèè te feḏḏè wèè waá mmuyuo nsààmù cidóò bètããti kè mù àntenè mekḥsààmè dítiri nè dikéè. ⁵ Kè dipebii me nni ndi de yiè ndó kè n féútémè kétuɔ nyoo metaummè kpéi, wèè waá mmènaà ndítiri òmáà nè dikéè. ⁶ Kè dipedaà me nni ndi wèè waá mmuyuo nsààmù cidóò bèkuò kè mù àntenè mekḥsààmè dítiri bèdébè, ⁷ kényɔrenè menaà ndítiri bèdébè. Dipãnni ndi dii kó kufḥḥku n naati. ⁸ Kè fenààḏḏè me nni nfe ò yó n féútémè kétuɔ nyoo metaummè kpéi, yoo ò d́ó kè n féúté feḏḏè ò n cànnenè dii nùù kpéi. ⁹ Dinaadaà dimáà wèè waá mmuyuo ncidóò bèwèi, kéàntenè mekùò ndítiri bètããti, ¹⁰ kényɔrenè diféè dítiri bètããti. Dipãnni ndi dii kó kufḥḥku n naati.

¹¹⁻¹² Bá kè ì sũ ke mamè di yó mmè ndɔ̀ri bá fèè òḏḏè ìnkè kèntũ nfe kuó duó ke dòmmè, kè fenààḏḏè nfe yoo dipedaà yoo dipedabii yoo tebuatè. ¹³ Isidayeeribe ní yóó me ndɔ̀ò bè m pãã nyèè pãrè ke tuò. Yepãrè nye yèè kó kufḥḥku n naati. ¹⁴ Bep̀òòbè bèè bo di cuokè yoo bèè kó beyààribè do k̀tení kè ndi bonè, be mièke kòò m̀ou d́ó kè m pã mí ndi Yiè nKuyie ndipãnni kétuɔ ò yóó me ndɔ̀ò. Dipãnni ndi dii kó kufḥḥku n naati. ¹⁵ De kó ikuó yó mbomu dítinni dimou kpéi nsáà nè di yaábíò opòò kpéi nnè teheikèmbite kpéi. Teheikèmbite dɔ̀rimè opòò yóó mmè ndɔ̀ri. ¹⁶ Ikuó imáà yó nni nyi medɔ̀rimè memáà, d́indi nè bep̀òòbè bèè di bonè.

Bè bo mpããmmè Kuyie ntidipanti kó pèè

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔ̀yiisi ke dò: ¹⁸ Náké Isidayeeribe ke dò n tú: Kè di ta dii m̀nni ketenkè n di k̀rinè kèè mièke. ¹⁹ Kè di d̀ò pèèbè ke bo cááké, dí deite mí ndi Yiè nKuyie n kperè. ²⁰⁻²¹ Kè di ní nà mmuyuo ke d̀ò tipémpènti dí deite n k̀ku, di òò deite mèè botí tidiketiti mièke n kpeti, di tì puoti dii m̀nni kuyié. Di yó mmè ndɔ̀ri sáà nè di yaábíò.

Kè dè da kpeténè kàa cààrè a dò nkéféuté fèè òḏḏè

²²⁻²³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Kè dè dò ndè di kpeténè ke di yetenè n duó nyii kuó Mɔ̀yiisi kòò ì ndi t̀ò i kó ìmai, kétúóté yíè nnè di bo mbomè nè di yaábíò, ²⁴ kè dè dò ndè kpeténè òm̀ou kè dítinni dimou í yé ke yeténè ikuó mai, di wènnè kéwaá ndinaadaà, kè di nni nféuté kéwènnénè muyuo mmùù àntenè mekùò nnè menaà kétuɔ nyikuó yèmmè. Dipãnni ndi dii kó kufḥḥku n naati, dí waánnè dibadaà meyei ncíèmmè kperi. ²⁵ Kè ikuó niùtiti d̀ò dítinni dimou meyei ncíèmmè kó ikuó, kè n di ćé nke yé dè di kpeténèmmèmu. Kè dí t̀ni di diiti kó yepãrè di yó m pã yè kétuɔ, kéfiénè meyei ncíèmmè kó iwũò ke yé dè di kpeténèmmèmu. ²⁶ De m̀nni n yóó di ćèmmu di yei ndíndi Isidayeeribe nè bep̀òòbè bèè di bonè ke yé dè di kpeténèmmèmu dimou.

²⁷ Kè dè me ndò ndè kpeténè oniti òmáà ndi kòò d̀ò meyei nwèè waá ndibɔ̀seri dii m̀òke dibenni dimáà kè di nni nféuté o yei ncíèmmè kpéi. ²⁸ Kè ikuó niùtiti ò d̀ò meyei nhũtímù kó ikuó metaummè tou ìkè kè nhò ćé, ²⁹ d́indi Isidayeeribe kè di kóò m̀ou nwe yoo opòò wèè di bonè ikuó imáà yóó nni nyi ì tukúnè dè bo kpeténè wè, kòò yeténè ikuó.

³⁰ Kè wèè yie bo ncaàri ke yé, kòò tu Isidayeri nwe yoo ò tu opòò ò cààrè mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe. Dí ò dènnè di cuokè. ³¹ De kóò niti botí ò sènkèri mí ndi Yiè nKuyie n náànti nti ke caari n kuó, dí ò dèite di cuokè, o yei mbo o yuu ìnkè nke.

Wèè do yeténè tɔ̀mpùtè kó ikuó

³² Isidayεεριβε do bo dìi mànni dikpàà miεke, diyie mari kè bèmabεε yà òmòu kòò kau idéi teompùtè yie ³³ kè bèε ò kàtenè Mòyiisi nè Anò nè Isidayεεριβε sòmbε borè, ³⁴ kéduó nkè bè nhò bàa ke yé ikuó mu ndo í nàkémè bè dò nkòò dàòmè. ³⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: De kóo nìti dò nkékuòmu, Isidayεεριβε dimòu dí ò dènne di kó dikari kòò bùótí yetárè kékuò.

³⁶ Mεmεme kè ditñni dimòuu ò dènne be kari ké nhò buòti yetárè kòò yàa kúnè, ti Yiè nKuyie ndo nàkémè Mòyiisi ke nyè ndè ndòmme.

Kuyie nyεmmè ku nìtibè nhãã iyaàyuó mbε yààti

³⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ³⁸ Á náké Isidayεεριβε ke dò n tú: Díndi nè di yaábíio di nhãã iyaàyuó ndi yààti, kè di níi ya ntiyààti di ànné mupaàkómú mùu wũs tièti tii dònne tibedencèèti mu kó iyúó nti mànke. ³⁹ Di yààti níi nhã iyúó nkè di nyi yàu ke denniní n kuó mí ndi Yiè Kuyie nke tũ nyi yεmmè, ke bá ndòori di yεmmè dó dè nè di nuò ndó dè, dè yàà bo nte kè dí m bútinne mí ndi Yiè nKuyie. ⁴⁰ Mεmεme di bo ndennimè n tannò yemòu. Ke dòori yè yεmmè kè dèε benke ke dò ndi cáã nke tú n kòbe. ⁴¹ Mí ndi Yiè nKuyie m mú di te ke di dènnení Esibiti kè di bo ntú n kòbe.

16

Kodee yetεmè Kuyie nkpeti

¹ Defii mòu Keati naàmunkù kou weè do peité Isaadi kè Isaadi peité Kodee. Kòo sukú Dubenni naàmunkù kòbe bètããti, Ediabu bí Datanni nè Abidammu nè Pedeti bire Onni. ² Nè Isidayεεριβε sikòusidé nè sipísìnùmmù (250), bèε do tú be botí miεke bekótíbè ke ni be tìrè kè be yètè feí. ³ Kè bèε cèète Mòyiisi nè Anò ké mbè kpànnè ke tú: Di terè tontému Isidayεεριβε botí kumòu tu Kuyie nkòbe mbe, kè kù bè bonè. Dè yìme kè di dó ké nti baké.

⁴ Mòyiisi kèè dìi mànni de kó tináahti kédo késinnòw ketenkè, ⁵ kénáké Kodee nè o kó ditñni kòbe ke dò: Nanke dikünweñni ti Yiè nKuyie mbo benke wèε tu ku kou, kù tããtè wè kòò càñné, kòò bo nkù tàkunè, de yie nweè yó nkù tàkunè. ⁶ Né nte di dò nkédòòmè: Fí nKodee nè a kó ditñni kòbe bemòu túóténè sisòsékébúkúsi, ⁷ di naa si ànné muhãã nkéyòare tihúúnti mu ñnkè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ñikè, kè tí yà ti Yiè nKuyie nyóó tããtè wè, wèε tu ku kou kù càñné wè. Díndi Defiibe di kperε deè tonté.

⁸ Kè Mòyiisii wète kénáké Kodee ke dò: Kénténè díndi Defiibe, ⁹ dè í di sànnè ti Yiè nKuyie nyIsidayεεριβε tũ nkù di tããtémè Isidayεεριβε botí miεke, ke di yu ke di dòò ku tōmbè kè di pí nku taummè tou miεke ku tōmmú nè Isidayεεριβε bemòu kó diyètìràà? ¹⁰ Kuyie nda yu fí nKodee nè a kòbe Defiibe bemòu kè di kù tàkénè kè di né tonté ke wanti kénáa nyikuó nìùbàà? ¹¹ Fí nnè a kó ditñni kòbe di kpànnè ti Yiè nKuyie nku. Anò tu we kè di bo nhò seí?

¹² Kè Mòyiisii tō nkè bè bo yúní Ediabu kó ibí Datanni nè Abidammu kè bèε ò tēñné ke dò: Ti í kəroo? ¹³ A ti dènnení menaamiè nnè mecekùò* dè pũò ndè, ke ti kàtènni dikpàà tedòntè tiè mmieke kè dè í da sànnè kàa wète ke dó ké nti kpaatìràà? ¹⁴ Ti yetεmu! Bìti bìti a í ti niitè menaamiè nnè mecekùò ndè pũò ndè, a me nyí ti duó nketenkè nè depaa nnè fñnyí kó detie. A ti wúo ntiyũñnti ntaà? Ti í kəroo!

¹⁵ Kè Mòyiisi miεkeε cóúté mediè nkòo náké ti Yiè nKuyie nke dò: A báá còuté be pãrè, n yí còuté be mòu kóo sãmmarímú, m me nyí yeténè òmòu.

Kuyie mpùtémè Kodee nè Anò

* **16:13** menaamiè nnè mecekùò: Kuyie ndo dènnení Isidayεεριβε ké bè náké ke dò kù yóò bè duó mmenamiè nnè mecekùò ndè pũò ndè ò ndi. Bè berinè dìi mànni dikpàà miεke kè tidiiti bè dòútè kè bè ñkpànnè Mòyiisi ke wète ke náa nde kó ditanfòtìri ke né buò Esibiti èi, bè yènni kè. Wénté Mudennimù 3:8.

¹⁶ Memme kè Mɔyisii náké Kodee ke dò: Nanké fí nnè a kó ditĩnni kɔbe nè Anɔ, dí kateni kécómmú metaummè tou ìkè. ¹⁷ A kɔbe sikousidè nè sipísìnùmmù (250), bá wè wèe túóté o sɔsékébuute kéǎnné tihúúnti kətóni ti Yiè nKuyie tou ìkè, fí nKodee nè Anɔ kè di múnke me ndò.

¹⁸ Kè Kodee tí nyIsidayeeribe nè o kɔbe kè bèe yie mbá wè kòo túóté o sɔsékébuute kéǎnné muhǎá, nkéyɔre tihúúnti muhǎá nyĩnkè kékote kécómmú metaummè tou bòrinù, Mɔyisii nè Anɔ kè bè múnke me ndò. ¹⁹ Kè Kodee tí nyIsidayeeribe bemou Mɔyisii nè Anɔ be ìkè metaummè tou bòrinù.

Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpetii cúténí be ìnkè. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyisii nè Anɔ ke dò: ²¹ Kenténè dimáà de kó benitibè, n yóó bè kùdmu dimònni dimáà.

²² Mɔyisii nè Anɔ kè bèe do késĩnnóo ketenkè kékuónko ke dò: Áú Kuyie! Fí nwèè duò mmufòmmu dèè kó dimáà fòu, a miéke bo do kubotí kumou oniti omáà kó mecaàrimè kpéínáà?

²³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mɔyisii ke dò: ²⁴ Á náké Isidayeeribe botí kumou ke dò: Bèe kenténè Kodee cĩtè nè Datanni nè Abidammu be kpesi.

²⁵ Memme kè Mɔyisii íté kénkəri Datanni nè Abidammu be borè kè Isidayeeribe kó bekótibè ò tũ. ²⁶ Kòo náké ditĩnni ke dò: Kenténè benitidònnibè bie ncéi borè, di báá káákè dèmarè dèè tu be kperè di yàà bo kú be kó mecaàrimè kpéi.

²⁷ Kè bèe íté ke détenè Kodee cĩtè.

Datanni nè Abidammu bè do yènni kécómmú be touti bòrè nye nè be pobè nè be bí nè be yaábí. ²⁸ Kè Mɔyisii béi nke dò: Di yóó banté die nde ke dò ti Yiè nKuyie nkuu n tōnni kè m pĩ nde kó mutōmmú mumou kè dè í tú m mù pĩnnè m máà kó muwérímú. ²⁹ Kè de kó benitibè ku mukũ mbetòbè kō mmù ke í ku kè dè cáánnè betòbè kōmmè ti Yiè nKuyie nkuu í n tōnni. ³⁰ Kè dè dò nti Yiè nKuyie mbo dò tidietì kperè marè, kè ketenkèe aate kémaánko de kó benitibè nè dèè kó dimáà tu be kperè kè bèe ta kudònkù befòubè, di bo banté ke dò nde kó benitibè cààrè ti Yiè nKuyie nku.

³¹ Mɔyisii kpaá ke me nnáá nkè ketenkèe yaté bè còmmú dè, ³² kéaate ké bè maánko bembe nè be céi kɔbe nè Kodee nè o kó ditĩnni kɔbe nè be kperè demou. ³³ Kè bèe ta kudònkù befòubè nè be kperè bè mǎke dè, kè ketenkèe mutinne. Memme bè kpaakemè be kɔbe Isidayeeribe cuokè. ³⁴ Bèè kó dimáà dè bo kè bèe keè be dabùò kéncooti ke tú: Tí cokénè ketenkè yàà bo ti maánko! ³⁵ Memme kè ti Yiè nKuyie ncũnni muhǎá nkè mùu cóútóo benitibè sikousidè nè sipísìnùmmù (250) bembe bèè do tuò ntihúúnti.

17

Muhǎá ncòútémè Kodee kó ditĩnni kɔbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mɔyisii ke dò: ² Náké Anɔ bire Edeasaa ikuó nùtì ke tú n yè nwèe pũté sisɔsékébúkúsi káfũ mmuhǎá. Ke yé bè sì nni nduómmèmu kè sì tu n kpesi. ³ Bèè sì tóni kè bè ku ke yietí be yei. Dí sì ma timátipenti kédari n wũòtònni kè dè ndò mmebenkùmè Isidayeeribe bemou kpéi.

⁴ Kè ikuó nùtì Edeasaa túóté disòwũ kó sisɔsékébúkúsi de kó benitibè do tóni sì kè muhǎá nsì còuté, kè bèe sì ma timátipenti kédari diwũòtònni. ⁵ Bè do ma tii mátipenti kédari diwũòtònni tii do denniní Isidayeeribe òmòu í dòmmè kentuò ntihúúnti ti Yiè nKuyie nyiikè kè dè í tú Anɔ nè o yaábí, kè wèe mè dò tii tùòkení Kodee nè o kɔbe tii yóó ò tùòkení ti Yiè nKuyie ndo me nti nàké Mɔyisii kòò tì mbè nàké.

Isidayeeribe tiiutemè

⁶ Kè dèè wenté kè Isidayeeribe ité be botí kumou kénkpannè Mɔyisii nè Anɔ ke tú: Díi kùò ti Yiè nKuyie nkɔbe.

⁷ Bè cèète dìi m̀nni M̀yiisi nè Aǹw k̀ewēēte metaummè tou bíékè k̀énsó diwētiri d̀atinnè metaummè tou, k̀è bèe yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti. ⁸ M̀yiisi nè Aǹw k̀è bèe k̀ate metaummè tou ìkè ⁹ k̀è ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀yiisi ke d̀: ¹⁰ Ỳennè de kó ditinnì cuokè, n yóó bè k̀uamu dim̀nni dim̀áà k̀è M̀yiisi nè Aǹw k̀è bèe do k̀ésinnó ketenkè. ¹¹ K̀è M̀yiisii náké Aǹw ke d̀: Túóté tes̀sékébuute k̀èdeite diwũ̀st̀nni ìnkè kó muhãã nkéãnné te mièke k̀etuò nti húúnti k̀écokóo ditinnì borè, k̀édàò meyei nc̀émmè kó ikuó ke ỳé ti Yiè nKuyie mmièke c̀útémè k̀è benitibè keté mukũ.

¹² K̀è Aǹw túóté tes̀sékébuute nè muhãã M̀yiisi ti nhò nàké ke ỳé ndè ndòmmè, k̀écokóo ditinnì cuokè, k̀énsó benitibè keté mukũ, k̀ò tuò nti húúnti k̀édàò meyei nc̀émmè kó ikuó Isidayeribe k̀péi, ¹³ k̀éncómmú becírìbè nè befòubè be cuokè k̀è ti Yiè nKuyie mbè poté k̀ùu ỳèinkuu cómmú. ¹⁴ Benitibè bèè do ku bè do bo tekupípiítè nè sikupísìnàà nè sikousiyiekè ndi (14700) k̀é né mbúúti bèè do ku Kodee kó mecaàrimè k̀péi. ¹⁵ K̀è Aǹw ẁetení M̀yiisi borè metaummè tou b̀òrìnùu, k̀è ti Yiè nKuyie mbè poté k̀ùu ỳèinkuu cómmú.

Aǹw kó kupàati ỳèmè tifaàti

¹⁶ K̀è ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀yiisi ke d̀: ¹⁷ Á náké Isidayeribe wuò ntepiítè nè ìdèi, bá k̀ùu wuò nkè ku kóo k̀pàati da t̀nì kupàati. A yóó ì cuó k̀è ì mbo tepíitè nè ìdèi nyi, k̀aa ẁari bá k̀ùu wuò nkóo k̀pàati t̀nì k̀ùu pàati ìnkè de kó kuwuò nyètiri, ¹⁸ k̀ewãri Defii kó kupàati ìnkè Aǹw kó diyètiri. Meǹme bá k̀ùu wuò nkóo k̀pàati yó mm̀akemè kupàati. ¹⁹ A yóó ì d̀ú mmetaummè tou mièke nke Kuyie ntaummè t̀u ìkè, mí nnè f̀ nti ã̀ máá dè. ²⁰ Onitì wèè kó kupàati bo ye tifaàti weñwe n tãátémè. De m̀nni k̀è m paa nyesããmbè Isidayeribe di sãã nyè.

²¹ K̀è M̀yiisii ti nàké Isidayeribe wuò ntepiítè nè ìdèi mièke bá k̀ùu wuò nkè ku kóo k̀pàati t̀nì kupàati be wuò ndò ndòmmè im̀u k̀è ì ẁennè tepíitè nè ìdèi, k̀è Aǹw k̀aku nsoké ì cuokè. ²² K̀è M̀yiisi ì tannè metaummè tou mièke k̀è ì d̀ú ti Yiè nKuyie nyìkè metaummè t̀u borè. ²³ K̀è d̀e wenté k̀è M̀yiisi mbo tuòkoo ke s̀ nhAǹw Defii kó kuwuò nkou kó kupàati ỳé tifaàti ke pòrí ke peité yebe k̀è ỳé bi. ²⁴ K̀è M̀yiisii ì kouté im̀u ti Yiè nKuyie nyìkè k̀ékotenè k̀ébenke Isidayeribe k̀è bèe ì yà bem̀u, bá wè kòo túóté o k̀aku. ²⁵ K̀è ti Yiè nKuyie nyíé k̀énáké M̀yiisi ke d̀: D̀ú nhAǹw kó kupàati ikuó t̀u ìkè, k̀è k̀ù ndò ndibenkèri de kó itookperí yembè k̀péi. De m̀nni k̀è m paa nyesããmbè bè di sãã nyè, k̀è ỳé t̀uòkení m borè k̀è bè t̀enke báá kú.

²⁶ K̀è M̀yiisii d̀ò ti Yiè nKuyie nhò nàké ti.

Ikuó nùubè nè Defibe d̀ò nkémpí mm̀ùu t̀mmú

²⁷ De m̀nni k̀è Isidayeribe náké M̀yiisi ke d̀: Ti yóó k̀umu, ti kumu ke dèè. ²⁸ Kòò m̀u t̀ónnè metaummè tou ò ã̀ k̀umu, ti yóó me nhò nke yàa deè?

18

¹ K̀è ti Yiè nKuyie nnáké Aǹw ke d̀: Kòò m̀u yeténè metaummè tou f̀ nnè a bí d̀i te meyetimè. Kòò m̀u cààrè ikuó t̀mmú d̀i te de kó mecaàrimè. ² A yú a cice naàm̀nkù k̀abe Defibe k̀è bè da ẁennè k̀é nda teénnè mutómmú. F̀ nnè a bí d̀i ní yóó ta metaummè tou k̀epí nyikuó t̀mmú metaummè t̀u ìkè. ³ Bèè yó nda teénnè metaummè tou dim̀u kó mutómmú bè né báá t̀ónnè ikuó nenti matì yoo diwũ̀st̀nni, k̀è d̀e yie nkè di báá kú k̀è bè ẁennè. ⁴ Bèè yó nda ẁennè ke da teennè metaummè tou kó mutómmú mum̀u, wèè í tú Defii botí kou ò báá di ẁennè mutómmú. ⁵ F̀ nnè a bí d̀i te metaummè tou nè diwũ̀st̀nni de kó mutómmú k̀è d̀e yie nkè m mièke báá do Isidayeribe. ⁶ M̀i tãáté a k̀abe Defibe Isidayeribe cuokè, bè tu n k̀abe mbe k̀è m bè nda duó nkè bè bo mpí mmetaummè tou kó mutómmú. ⁷ F̀ nhAǹw nè a bí n duó ndí mbe ikuó kó mutómmú diwũ̀st̀nni ìnkè

nè ikuó nentì kó kufáá nkuyààkù pi kù, n duó ndí mbe de kó mutōmmú, wèè í tú Defii botí kou ke dè tōónnè ò kumu.

Ikuó niùbè dò nkénte dè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anᵋ ke dᵋ: Míi da duó nkàa bo ndake Isidayeeribe m pã nyèè pãrè kpéí, a ní yóó de ndeite dèè tu a kperε, n da còú mmekùò mmèè kpéí nke da cànné f́ nnè a bí n tōmmú kpéí, de kó ikuó yó mbomu sáà nè a yaàbíó. ⁹ Nte dèè yó ntú a kperε, bè m pã nyèè pãrè miεke, kémbúútí yèè yóó tuᵋ. Muyuo nkó yepãrè nè bè n fié ì wūᵋ meyei ncífèmmè kpéí nnè meyei nhūtímù kpéí. Bè m pã nyèè pãrè kó dimàà tu a kperε nyε f́ nnè a yaàbíó. ¹⁰ Díi ní dè di dè tu n kperε nde, benitidaabè bèè bo di cēí bè bo na ké dè di. ¹¹ Nte detere dèè ní yó ntú a kperε Isidayeeribe dèite dèè kó dimàà ke m pã ke dè nni nyòute, n dè nda duómmu f́ nnè a yaàbíó initidaaì nè initipòì. Bèè kó dimàà bo a cífètè ke wenni bè bo na ké dè di. ¹² N di duómmu tidiketiti kó yepãrè sààyè Isidayeeribe m pã nyè: Mekùò nnè menaà nnè tidiiti bè tu ti bèdèè. ¹³ Be εì kó tidiketiti bè m pã ntìi kó dimàà, n ti n di duómmu bèè kó dimàà bo di cēí ke wenni bè bo na ké dè di. ¹⁴ Kè Isidayeeribe ní m pã dè ke tú bè dè nni m pãmu sáà, díi yó ndè te. ¹⁵ Isidayeeribe bèè tu Mpo nè be wūᵋ ketiyi bè m pã ndè tu di kperε nde. Bèè tu Mpo nè ní bè ndi donténè, kè feᵋfe ketifè mafè tu bè í n feu fè bèè fè ndi donténè. ¹⁶ Denitidabire dèè mòke otànkù omáà de donku dò nkémbo medítibii mmènùmmù ndi bè kèétémè metaummè tou kpéí, mēè cēékù bo kàdàammù tepíítè. ¹⁷ Kè fenààfè nfe yoo fepièfè yoo tɛbuᵋtè dè peité ì bí idaaì meketimè, bè ì nni nfeumu, bè báá wēte ké ì ndi donténè, dí ì nni nfeúté kécóú mmeýí ndiwūᵋtònni, kétuᵋ ndèè tu mekùò nkperε, dipãnni ndi dèi kó kufᵋᵋku n naati. ¹⁸ Imaa ntu di kperyi nyi, kényiénè di n yòute ì, dicíncínni nè dikpèri youri.

¹⁹ Isidayeeribe ᵋᵋ deite yèè pãrè ké m pã, n yè ndi duómmu díndi nè di yaàbíó, initidaaì nè initipòì, de kó metaummè yó mbomu, n di dᵋúnnè dii nùù ndi sáà.

Ikuó niùbè Defiibe dò nkénte dè

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Anᵋ ke dᵋ: N duó nkèè tenkè Isidayeeribe, ke miεke a í yó mmᵋke a kᵋke, míi yó ntú a kperε Isidayeeribe cuokè. ²¹ Díndi Defiibe, kè Isidayeeribe ní dèite bè mòke dè miεke depííndè ke m pã, n dè ndi duómmu di pí mmùù tōmmú kpéí metaummè tou. ²² Isidayeeribe sᵋmbe bá ntakunè metaummè tou bè yàà bo cé mbemáà meyei nkékú. ²³ Díndi Defiibe díi maa yó mpí mmetaummè tou kó mutōmmú, kòò mᵋù yeténè metaummè tou díi te de kó meyetimè, de kó ikuó yó mbomu sáà. Di í yó mmᵋke di kó ketenkè Isidayeeribe tᵋbè cuokè. ²⁴ Isidayeeribe ᵋᵋ deite dè bè mòke de miεke dèè tu depííndè ké m pã, n dè ndi duómmu. Deè te kè n tu di í yó mmᵋke di kó ketenkè Isidayeeribe cuokè.

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mᵋyiisi ke dᵋ: ²⁶ Á náké Defiibe ke tú n yē nkè Isidayeeribe ní dèite bè mòke dè miεke dèè tu depííndè n yē mbè ndi duò ndè ke be duó, bèè deite de miεke dèè tu depííndè ké n duó. ²⁷ Deè múnke yó ntú be kperε bè mòke de kó depííndè. Be kᵋbe dèite mēè botí tidiiti kó depííndè nè menaà nke dè mbè duó. ²⁸ Bè ní deite Isidayeeribe dèite dè bè mòke dè miεke, dèè tu depííndè ké bè duó, bèè deite depííndè de miεke n kperε nde, dí dè duó nyikuó niùti Anᵋ. ²⁹ Bè yó ndi duò nyèè pãrè yemᵋu ínkè di ní deite bá dii pãnni ínkè dèè tu desààrè kécánnè n kpéí, n kperε nde. ³⁰ Náké be kè bè dèite dii mᵋnni dèè tu desààrè n kperε tú dè, ke cànné dèè kpaá dè tu be kperε nde. Kéndònnè Isidayeeribe ᵋᵋ súómmè be diiti nè be naà. ³¹ Di bo na ké dè di bá kèè bíékè nè di cēí kᵋbe bemᵋu. Dè tu di kó tiyeti nti mutōmmú di pí mmù metaummè tou mu kpéí. ³² Di dèite dii mᵋnni dèè tu desààrè n kperε tú dè, ke n duó, dí di desᵋnnε. De mᵋnni dè í tú meyei, di yó mme ndᵋari ke báá sīnkūnne Isidayeeribe m pã nyèè pãrè kékú.

19

Fenaàwũḡfè kó mutápeí nkó ikuó yó ndòmmè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Məyiisi nè Anəə ke dò: ² Mí ndi Yiè nKuyie mĩ di dounnè ikuó. Dí náké Isidayeeriβe ke tú n yē mbèe waá nfenaàwũḡfè fèè í məke kuyènkù bá sámpó, bè mu nyí buú nfè kudóú kè fè dùə. ³ Kè di fè duó nyikuó nùtì Edeasaa kòo fè dènne dihei mànkú kè dí fè feúté o ìikè. ⁴ Kè ikuó nùtì Edeasaa pòtè o nómbii fè yĩ nkémíété metaummè tou bòrìnùú kuce mèyiekè. ⁵ Kè dí fè tùə nkenke ikuó nùtì ìikè kétuə nfe yĩ nnè fe maa nnè fe kənkù nè fe piti. ⁶ Kè ikuó nùtì waá mmutie bè tu mù sètìrì mu kó kudóú nè bè tu mù isópù mu kəku nè tipècìtì tì to mmewũḡ nké dè wənné kéānné muhāā mbè tùə mmùú miēke fenaàfè. ⁷ Kòò dèè wèe sú o yààtì kéwuə ke né na kékò mbè bàtè dè. Ó yó nsĩmmu kétuəkenè kuyuoku. ⁸ Wèè tùə nfenaàfè kòò sú o yààtì, kéwuə. Ó yó nsĩmmu kétuəkenè kuyuoku. ⁹ Onìtì wèè í sãũ nhomáà kè wèe kouté mutápeí mbè tùə nfèè nààfè kōmu, ké mù fūtenè be kari kécóú ndibòrì bè tāāté di de kpéí, kè mù mbo Isidayeeriβe kpéí kè bè mmù dòòrinè mewénkùmè kó menie. De kó ikuó yó ndònnè meyei ncĩémmè kpèyi nyi. ¹⁰ Wèè kouté de kó fenaàfè kó mutápeí nwèe sú o yààtì ò yó nsĩmmu kétuəkenè kuyuoku. De kó ikuó yó mbomu Isidayeeriβe kpéí nnè bepòòbè bèè bè bonè.

Wèè sīnte ò bo wénkùnne mēè botí omáà

¹¹ Kè wèè kàáké ocí, bá wèè cí botí cénke ò sīntemu, kénsí nke dò yewe yèyiekè. ¹² Wèe wuənnè mmewénkùmè kó menie diyie tāānnì nè diyiénì ke né na kéwenke. Kòò í wùə diyie tāānnì nè diyiénì ò báá wenke. ¹³ Wèè bo kàáké ocí ke í nwùənnè mewénkùmè kó menie nhò sīnkùnko mí ndi Yiè nKuyie n cīètè nte, de yiè mbèe ò dènne Isidayeeriβe cuokè, ò sīmmu ke yé ò í wùəmmè ikuó kó menie.

¹⁴ Ntenè ikuó tēi: Kòò məú ku ditou marì miēke kè wèè ta di miēke ò sīntemu wenwe nè bèè bo di miēke kénsí nke dò yewe yèyiekè. ¹⁵ Tinenti tì kó dimáà bo mbo de kó ditou miēke ke í poke ke bou teitei tì sīntemu. ¹⁶ Kòò məú kèrí dikpáà miēke ke kàáké ocí bè kùə wè yoo ò na òməú kó yekũḡ yoo kufōtì ò sīntemu ke yó nsí nke dò yewe yèyiekè. ¹⁷ Kòò nìtì sīnte kè di yóó ò wénkùnne, dí waá nfenaàwũḡfè fenfe bè kùə fè kó mutápeí nkéānné dibuu miēke kéānné menie. ¹⁸ Kè di dèè onìtì wèè í sãũ nhomáà wèe waá isópù kó kudóú képòtè de kó menie nkémíété míété de kó ditou nè tinenti nè bənìtibè bèè kó dimáà bo de kó ditou miēke nè wèè kàáké bè kùə wè yoo ò na òməú kó yekũḡ yoo ò nà kufōtì. ¹⁹ Onìtì wèè í sãũ nhomáà wèe yóó míété menie nhonìtì wèè sãũ nhomáà diyie tāānnì nè diyiénì. Diyiénì yiè wèe sú o yààtì, kéwuə kéwenke kuyuoku mōnnì.

²⁰ Wèè bo sãũ nhomáà ke í ndó kéwénkùnne omáà bèè ò dènne Isidayeeriβe cuokè, ke yé ò sīnkùnne mēè mí ndi Yiè nKuyie n cīètè nte. Ó me nyí wùənnè ikuó kó menie, nnè de kpéí nhò sīmmu.

²¹ Dè yó ntú ikuó nyi sãā, wèè bo míété ikuó kó menie nwèe sú o yààtì, kè wèè kàáké de kó menie nhò sīntemu kəntə kétuəkenè kuyuoku. ²² Wèè sãũ nhomáà kòò kàáké dè, dè sīntemu, kè wèè kàáké dèè sí nhò sīntemu kəntə kétuəkenè kuyuoku.

20

Isidayeeriβe do mənítémè menie nSinni kó dikpáà miēke

¹ Dibenni tánkù ketiwè kè Isidayeeriβe tīnnì tuəke Sinni kó dikpáà kébáté Kadeesi kékari. Midiyammu de nku kè bèè ò kūnné.

² Bè í mpèté menie nke bo yā kətí nkénkpannè Məyiisi nè Anəə ke tú: ³ Kè ti Yiè nKuyie ndo nti wənnènnè ti kəbe bèè ku képoté, kè ti kú dè í ntōūà? ⁴ Dè yīme kè di təní tínti ti Yiè nKuyie nkəbe ke kətənní dikpáà dii mmiēke kè ti bo kú tínti nè ti wũḡ? ⁵ Ba nte kè di ti

dènnení Esibiti ke ti tóni dibòri yeiri dii? Dè í dò mbuati dèmarè, detie mbè tu dè fikie dè í bo kè ti né báá buónè fínyí nè kèdènáti kperè, menie nketé ke í bo ke dò nyã.

⁶ Menime Møyiisi nè Anoo bè itémè Isidayeribe borè kékote metaummè tou borinùù kèdo kèsinnóo ketenkè kè ti Yiè nKuyie mbè benke ku kpeti, ⁷ kèbéinnè Møyiisi ke dò: ⁸ Túoté a pàati fí nnè a kóo kóti Anoo kè di tí nyIsidayeribe, kè bè mbo ke wúo nkàa béinnè dipèri kè menie nyènní, kàa duó nkè bèe yã bembè nè be wũõ.

⁹ Kè Møyiisii túoté o pàati metaummè tou mieke kèndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti nhò nàkémè. ¹⁰ Wenwe nè Anoo kè bèe tí nyIsidayeribe dipèri borè, kòo bè nàké ke dò: Kénténè díndi itookperí yembè! Ti bo dennení menie ndipèri dii mmieke nke kè di yãã?

¹¹ Menime ò yòutemè o pàati kèpoté dipèri mèdémè, kè menie nyènní mediè. Isidayeribe nè be wũõ kè dèe yã.

Kuyie nkpannèmè Møyiisi nè Anoo bè yeté mèè kpéi

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Møyiisi nè Anoo ke dò: Di yèmmè í me nyiemme ke dò ndè bo ddo, di í me ndéúkunnemè n yètiri Isidayeribe ìkè, di ténke í yóo tanné n nìtibè ketenkè m bè duó nkè.

¹³ Dè do te kè bèe yú de kó menie nke dò Mediba, dè tu dikpanni, ke yé Isidayeribe do dè nwèntémè ti Yiè nKuyie nkè kùu bè benke kù dòmmè pái pái.

Edammu kóo kpàati yetemè Isidayeribe bo pèētémè o tenkè

¹⁴ Kè bè mbo Kadeesi kè Møyiisii deite benitibè ké bè tō nke dò bèe kote kénáké Edammu kóo kpàati ke dò: Tínti a tebíi tū tu a yému ti tamè mehárímè mieke. ¹⁵ Ti yembè bèe do kòte Esibiti kè ti nke bo kémante kè Esibiti kòbe ti féũ tínti nè ti yembè. ¹⁶ Kè ti kuónnè ti Yiè nKuyie nkè kùu keè ti dabònni kéduónni ku tōnni kè di ti dènnení Esibiti. Kè ti tũòkení die nKadeesi dihei dii bo a tenkè mànkù, ¹⁷ kàa bo yie, nyóu kè ti pèēté a èi mieke, ti í yeti depaa mmieke yoo fínyí kó detie mmieke, ti í yóo yã a kó sibií kó menie, ti yóo kété kuce diekù nku kèpèēténè a èi, ti í yóo dauté kupikù makù. ¹⁸ Kè Edammu kóo kpàati bè tēnné ke dò: Di í yóo pèēté die nh èi. Kè di me nyete n yóo báátóomu ké di co kè tí doké.

¹⁹ Kè Isidayeribe ò tēnné ke dò: Ti yóo kété kuce diekù máa ndi ke ti yã a èi kó menie tínti nè ti wũõ ti bo da yietí. Dè í tú timati, ti yóo na a tenkè máa ndi kèpèēté. ²⁰ Kè Edammu kóo kpàati bè tēnné ke dò: Di í pēnké.

Kè Edomiibe báátí nè behāpònkperibè péu ké bè co. ²¹ Menime Edammu kóo kpàati yetemè Isidayeribe bo pèētémè o èi, kè Isidayeribe péè nkupikù tekù.

Anoo yóo kúmè

²² Kè Isidayeribe ité Kadeesi kékote ditāri bè tu di Ōdi. ²³ Ti Yiè nKuyie nde mbéinnè Møyiisi nè Anoo Ōdi tāri Edammu temmànkù ke dò: ²⁴ Anoo kūnti o yembè borè nde, ò í tati dihei n yē n yóo duó ndi Isidayeribe ke yé di do yetemè n kpeti Mediba kó menie mborè. ²⁵ Túoté Anoo nè o bire Edeasaa kè di deke Ōdi tāri. ²⁶ Kàa dáté Anoo yàati kédátinnè o bire Edeasaa. Anoo yóo de nkú.

²⁷ Kè Møyiisii ddo ti Yiè nKuyie nhò nàké ti Isidayeribe bemou ìkè, kè bèe deke Ōdi tāri. ²⁸ Kè Møyiisii dáté Anoo yàati kédátinnè o bire Edeasaa. Anoo de nku Ōdi tāri ìnkè. Møyiisi nè Edeasaa kè bèe cúténí. ²⁹ Isidayeribe tīnni dimou kè bèe yã Anoo kumè kékammú o kũũ nke dò yewe sipísitāati.

21

Isidayeribe namè Kannahā tenkè kòbe

¹ Menime Kannahā kóo kpàati Adadi wèè do bo Nèkebu ò kèmmè Isidayeribe kèróomè Atadimmu kó kuce, kéiténí ké bè do kèpimmú be mieke bèmabè kédòò tidaati. ² Kè

Isidayeeribee d'áunnè ti Yiè nKuyie ndinùu ke dò: Ti Yiè nKuyie nkàa ti duó mbe nnìtìbè ti bo bè kùò páíi k'ép'ante be eì kédéíté ti báá súò ndemarè.

³ Kè ti Yiè nKuyie nkeè be báammìi kéänné Kannahãã kòbe be nou miéke, kè bèe bè kùò páíi k'ép'ante be ekè kédéíté ké dè yu ke dò Òdimaa, dèè tu tidobontì.

Moyiisi d'òmmè disawũð kó fewààfè kécónné

⁴ Kè Isidayeeribee íté Òdi tãrì kétũnne kuce kùu yìènnè dàméèrì tipèntì kou ke bo kónté ke báá yènnè Edõmmu tenké. ⁵ Bè kèté mèmme kénkááké kuce kè meminnímèe bè dònté. Kè bèe keté bè bo nkpànnèmè ti Yiè nKuyie nnè Moyiisi ke tú: Ba nte kè di ti dènnenì Esibiti kè ti bo kú dikpáa d'ii mmieke? Tidiitì sààtì matì í bo, menie mme nyí bo, kè ti baa né yó nyo tisènnìndiitì tii nti yewe yemou.

⁶ Mèmme kè ti Yiè nKuyie nduõnnì iwaayeyiyi kè ì mbè dõmmù kè bèe kú kusũkù. ⁷ Bèè kpáa kè bèe náké Moyiisi ke dò: Ti càarèmu, ti tũutenèmè ti Yiè nKuyie nke da kpannè. Nè de kpéi, nhá bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu détinne de kó iwààake.

Kè Moyiisii kuõnnè ti Yiè nKuyie mbe kpéi. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Moyiisi ke dò: Túóté disawũð kédawònè fewààfè ké fè d'anne kudáú kécónné, kè fewààfè níi d'anté wè kòò fè b'úté ò báá kú.

⁹ Mèmme kè Moyiisii d'òò disawũð kó fewààfè kécónné, kè fewààfè níi d'anté wè kòò fè b'úté o báá kú.

Isidayeeribe do katimè ke s'ati ke yàa tuòkenè Pisikaa tãrì.

¹⁰ Kè Isidayeeribee íté deborè kékòte kébáté Oboti, ¹¹ kéíté dende kébáté Iyee-Abadimmu kpáa kénwetì M'abu diyie yìènnì kèè bíékè kó dikpáa. ¹² Kè bèe íté dende kébáté kukó nSedeti kó mepéemmè. ¹³ Bè íté dende késénté kukó nhAdinõ, kùu pũð nke p'enkù dikpáa ke k'arì Am'riibe tenké. De kó kukó kuù tu M'abu kòbe nè Am'riibe be tenké mànkù. ¹⁴ Dèè kpéi nte kè tì w'ari ti Yiè nKuyie nkó mudoò pátìri* miéke ke tú...Wæbu, Sufa tempè mmieke nè Adinõ nè de kó ikó, ¹⁵ nè ikó nteì ì pũð nke taà Adinõ dihei Adi píkù ì tu M'abu tenké mànkù. ¹⁶ Bè de nyitè kébáté bè tu dè t'ebinte, ti Yiè nKuyie ndo náké dè Moyiisi ke dò: Tí nyIsidayeeribe kè m bè duó mmenie.

¹⁷ De m'õnnì ndi Isidayeeribe d'èntèmè feyènfè ke dò:

Tí dentè kè menie nyènnì t'ebinte.

¹⁸ T'ebinte sikpààtibíi keú tè,

dihei kó bekótìbè tũ tè

nè be p'atì nè be dò.

Bè de nyitè kékòte kébáté Matana, ¹⁹ kéíté dende kébáté Naadiedi, kéíté deborè kékòte Bamoti.

²⁰ Bè íté Bamoti nwe kékòte M'abu kpáa kénwetì Pisikaa tãrì, diì s'ĩ nted'anté kó dikpáa.

Isidayeeribe domè Am'riibe kóo kpààti Sionni

²¹ Mèmme kè Isidayeeribee deite yet'õrè k'etõ nkè bèe náké Am'riibe kóo kpààti Sionni ke dò: ²² Ti d'ó k'ép'èté a eì miéke nke, ti í y'ó ta d'epaa mmieke yoo f'inyĩ kó detie mmieke, ti í y'ó yà menie nti y'ó mbaké kuce diékù nku, ti í y'ó dauté ke yàa p'èsténè.

²³ Okpààti Sionni me nyí nyie nkè Isidayeeribe bo p'èté o tempè, kòò iténè kemieke k'etíi n'ho nitìbè b'emou kè bèe k'eténì k'eco Isidayeeribe dikpáa ké bè do mudoò Yaasi eì miéke.

²⁴ Kè Isidayeeribe bè cò yese kékuò k'efiete be tenké, k'etúóté kukó nhAdinõ k'èntõ k'etuòkenè Sabaki k'aku k'és'até k'etuòkenè Am'riibe tenké mànkù kùu do k'petì mesàa. ²⁵ Kè bèe fiète de kó yehékè yemou, k'etieke Am'riibe tenké kemou kékari, k'etaunnè Esibonni nè sihekési s'ii dè t'òké. ²⁶ Esibonni do tú Am'riibe kpààti Sionni bo diì eì ndi. Sionni wèè do p'ante M'abiibe kpààti ketiwè k'efiete o tenké kemou kékòte k'édíténè kukó nhAdinõ. ²⁷ Dèè te kè beyèndèmbè diè nke tú:

* **21:14** mudoò pátìri: De kó dipátìri bè nàa ndiì kpéi ndie ndi fetimu. Kè dè í tú die mbè í bèi nkupíkù tekù makù di kpéi.

Tí k̄atenè Esibonni èi,
 tí k̄ote k̄ew̄ete ke di maá,
 tí w̄ete k̄é di còhné.

²⁸ Muhāá mmuù yènní Esibonni,

Sionni èi miēke nke mù t̄t̄émè
 ke còuté Adi èi M̄abu temp̄e mmieke,
 ke còuténnè Baadi kó yet̄rè yèè bo kukó nhAdin̄o p̄émmè.

²⁹ Díndi M̄abu tenkè k̄obe di bo yà
 di fetimu díndi dib̄ò K̄em̄asi k̄obe
 di dap̄ambè cokému

kè bè p̄īm̄mú di sap̄umbí ke k̄onnè
 ke duó nhAm̄ariibe kp̄àt̄i Sionni.

³⁰ Díndi Esibonni k̄obe bè di t̄āá ipie nyi,

ke di bèti ke t̄ùk̄enè Dibonni

kè di ekè d̄únko

kétúóténè Dofaa k̄ent̄o k̄etūkenè Medeba.

³¹ Kè Isidaȳeribe ta Am̄ariibe tenkè. ³² Kè M̄oyiisii t̄o nkè bèe paat̄é Yasee èi k̄edeè kè bèe di do, k̄ebet̄i Am̄ariibe bèè dè bo nè sihek̄esí s̄i dè t̄òk̄é si k̄obe k̄éfiet̄e be ekè k̄ékari. ³³ Bè k̄ari mem̄me k̄ék̄eté k̄ewet̄inné Basāā èi bík̄è. Kè Basāā k̄oo kp̄àt̄i Okuu ít̄ení nè o n̄it̄ibè ke bo do Isidaȳeribe mudò Et̄edeii èi. ³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄oyiisi ke d̄ò: A bá nhò ȳl̄èk̄ù, n wè ndi duómmu kè di bo ò na wenwe nè o n̄it̄ibè. K̄aa ò d̄ò a d̄òmmè Am̄ariibe kp̄àt̄i Sionni Esibonni èi kou.

³⁵ Mem̄mè Isidaȳeribe namè Oku k̄òò k̄uò wenwe nè o bí nè o n̄it̄ibè bá òm̄òú í nyenté bá òm̄áá kè bèe tieke be tenkè.

ISIDAȲERIBE BOME M̄ABU TENKÈ

22

Badaki yumè Badammu kòò bo b̄onté kus̄nk̄ù Isidaȳeribe

¹ Kè Isidaȳeribe it̄é d̄eborè k̄ebáté M̄abu kó kubiriku kukó nSudit̄ē yáà k̄enwet̄i Sedikoo.

² Kè M̄abu k̄oo kp̄àt̄i Sip̄ò bire Badakii yà Isidaȳeribe d̄ò dè Am̄ariibe. ³ Kè kuf̄ōwāá mbè aut̄é mediè wenwe nè o k̄obe kè bèe ȳote Isidaȳeribe ke ȳé bè tumè kuw̄uò ndièk̄ù nku. ⁴ Kòò t̄o nkè bèe náké Mandiyāā èi kó bek̄ót̄ibè ke d̄ò: Dit̄inn̄i dii nyóó d̄éút̄óomu d̄èè kó dim̄àà bo ti tenkè, fen̄àd̄f̄e ò̄ d̄éút̄óomè mem̄úp̄ammè. Sip̄ò bire Badaki weè do tú okp̄àt̄i M̄abu tenkè de m̄onni.

⁵ Mem̄mè kè Badaki d̄eite yet̄rè k̄et̄o n̄ho èi k̄ót̄ir̄i Pet̄ò dii bo kukó nhEfadati borè, kè yè bo náké Beò bire Badammu ke d̄ò: Kubot̄í mak̄ù k̄uù yènní Esibiti ke m̄onke pit̄ir̄i ket̄enkè ke bat̄é die nh èi m̄anku ke n wet̄i. ⁶ De kó kubot̄í kpeñ̄n̄imu ke m p̄ēēt̄é, n da báámmu k̄atení k̄é bè b̄onté kus̄nk̄ù kè dè naati m bè na. N ȳém̄u ke d̄ò nk̄aa ȳí wèè yà meyei nhò ò̄ mè ȳamu. K̄aa ȳí wèè yà mes̄àà nwèe mè yà. ⁷ M̄abu èi kó bek̄ót̄ibè nè Mandiyāā èi k̄obe kè bèe k̄ote k̄eyà Badammu ke t̄onè ticuuti ke bo ò cu, k̄etūakoo k̄òò n̄aké bè t̄o t̄i tim̄ou. ⁸ Kè Badammuu bè n̄aké ke d̄ò: Duón̄è, kè dè wenté n di náké m beé nti Yiè nKuyie nkè k̄u n n̄aké t̄i. Mem̄mè kè M̄abu èi kó bek̄ót̄ibèe ȳié n̄ho c̄iēt̄è. ⁹ Kè Kuyie nk̄atení k̄ebeke Badammu ke d̄ò: Ben̄it̄ibè ò̄mbe bo a c̄iēt̄è? ¹⁰ Kè Badammuu k̄u t̄ēñné ke d̄ò: Sip̄ò bire Badaki M̄abu èi k̄oo kp̄àt̄i weè bè t̄ōnn̄i ke tú: ¹¹ Kubot̄í mak̄ù k̄uù yènní Esibiti ke m̄onke pit̄ir̄i ket̄enkè, kòò tu kè m bo yie n k̄ot̄oo k̄é bè b̄onté kus̄nk̄ù kè dè bo yie nwèe bè na k̄é bè bèti. ¹² Kè Kuyie nhò n̄aké ke d̄ò: A báá k̄ote, a báá bè b̄onté kus̄nk̄ù, m̄iù bè d̄ò mes̄àà.

¹³ Kè d̄èe wenté kè Badammuu bè n̄aké ke d̄ò: K̄onnè di cie, ti Yiè nKuyie nyet̄emu ke tú m báá di neinè.

14 Kè Məabu èi kó bekótíbèe íté kékò kénáké Badaki ke dò: Badammu yetemu ke tú ò báá ti neinni. 15 Kè Badakii yíe kətō nkutōnkù dérinkù kè kù nsūnè kuketikù ke tú benitidièbè ke pēētè beketibè. 16 Kè bēe tuəkoo Badammu borè kóò nàké ke dò: Sípəə birə Badaki weè ti tōnni ke tú ò da báámmu a báá yete a bo kətoomè o borè. 17 Ò tu ò yóó da déúkunnemu mediè nkédəə a ò nàké tìi kó dimàà, ò tu ò da báámmu a báá yete, á kətooo ké bè nhò bənté kusīnkù.

18 Kè Badammuu bè tēíné ke dò: Bá kè Badaki n duó nho cīētè kè timátì péitì tē piéké nē mesəə nyí yóó na kédəə timatì kè tì ndəu yoo tì nkēínì kēpetenè ti Yiè nKuyie n tū nkù bo n nàké tì. 19 Di né yíe ndie nkeyènkè kè n yà ti Yiè nKuyie nyóó yíe kè n nàké tì.

20 Kè Kuyie nkətení keyènkè Badammu borè kóò nàké ke dò: De kó benitibè me nkətenímè ke bo da yú, íté ké bē neinè. A né yó ndəəri n da náá nti máà ndi.

21 Kè dēe wenté kè Badammuu bou o sāmmarímú de kàri kēneinè Məabu èi kó bekótíbè.

Sāmmarímú béinnèmè de yiè

22 Kè Badammuu keté kēneinè o kó betōmbè bédébè, kè Kuyie mmièke ò yè mediè. Kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni ò dinté kécómmú kuce. 23 Kè sāmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntōnni còmúmè kuce ke pikú mesebii kè sāmmarímú dauté kéta depəə mmièke kè Badammuu dè poté kè dēe bóó nkuce. 24 Kè ti Yiè nKuyie ntōnni səs nkékəte kécómmú fínyí kó detie nkó kupaku makù kuce pēū dè kè bē máa ke pēíné ku m̀píkù nē kutekù. 25 Kè sāmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntōnni kédauté kédínnénè kumarí kéhéūté Badammu naàcètè kumarí kòo wēte ké dè poté. 26 Kè ti Yiè nKuyie ntōnni səs nkékəte kécómmú kuce pēū dè mēfiè nyí borè ke dò nkánté kubakù yóu bíékè yoo kucànkù bíékè. 27 Kè sāmmarímú yà ti Yiè nKuyie ntōnni kéokoo, kè Badammu mièke yènni kòò dè poté kupàati. 28 Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè sāmmarímú na kébéi, nkébeke Badammu ke dò: N da càke ba kàa m puoti kuce metáámmè? 29 Kè Badammu dò: A yete n yē mmù mmu dēe te, kè n do ntə disie nē yie n do da kùòmu nē dimənni. 30 Kè sāmmarímú ò tēíné ke dò: N tú a sāmmarímú mmu kàa n dèkù sàà, n da dəə miè mbotí diyie maràà? Kòò dò: ʒə.

31 De mənni ndi ti Yiè nKuyie nkpetémè Badammu nuə nkòo yà ku tōnni kè dì còmúmú kuce ke pikú mesebii nkòo do kénínkú kēsīnnəə ketenkè. 32 Kè ti Yiè nKuyie ntōnni ò beke ke dò: Ba nte kàa poté sāmmarímú ke tūəke kuce mètāāti? Míi da dinté ke bo da péíté, ke yé a kérímè kuce yeiku nku. 33 Sāmmarímú n yàmu ke kànté kuce mètāāti kè mēè dəke nē yie n do da kùòmu kè sāmmarímú nfòu.

34 Kè Badammuu nàké ti Yiè nKuyie ntōnni ke dò: N càrèmu n do í yé ke do nfóò n dinté kuce. Kè dè í da naati m bo kətemè de kó kuce m bo wēte. 35 Kè ti Yiè nKuyie ntōnni dò: Neinè be kè dí kəte, a né yó nnáà nh ānné tì nti a nùu mièke.

Mēmme kè Badammuu neinè Badaki tōnni bèè kpàatibè kè bēe kəte.

Badaki comè Badammu

36 Kè Badakii keè Badammu kèróomè kékéténì kóò co dihei bè tu dì Adi-Məabu dii təkénè kukó nhAdinə kùu tu be tenkè mánku. 37 Kòo beke Badammu ke dò: N tənko benitibè ke tú bè da yúnì, dè yíme kàa í kətení? Yàa a yèmmè do dò n yí yóó da déúkunnemu? 38 Kè Badammuu ò tēíné ke dò: Bá nē mme nkətenímè m bo nàké ònti nē mmáà? Kuyie nhānné tì n nùu n yóó ti nda nàké.

39 Mēmme Badammu neinèmè Badaki kè bēe kò nKidiya-Usoo. 40 Kè Badakii fié inààke nē ipe kēpāmmú imaa Badammu nē bekótíbè bèè do ò cíe.

Badammu pāmè Kuyie nkó mesàà nyIsidayeribe

41 Kè dēe wenté kè Badakii túóté Badammu kè bēe deke Baməti-Baadi kó ditenni yetərə borè, kòo na kénya Isidayeribe kó dikèè.

23

¹ Kè Badammuu duó nkè Badaki maá yewũõtòrè yèyiekè deborè, kéwaá nyenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè. ² Kè Badakii dàò Badammuu ò nàké tì, kè bèe féuté bá dii wũõtònni ìnkè dinaadaà nè dipedaà. ³ Kòo deè kè Badammuu nàké Badaki ke dò: Ncómú diè nha wũõ a fié ì ke tùò nyi borè. Kè n kenté kényà ti Yiè nKuyie bo m béinnè tì, kè n wètení ke da nàké kù yè mmù. Ò me nyí kédeke ditàri yómmè. ⁴ Kè Kuyie nkàtení o borè kòo kù nàké ke dò: M maá yewũõtòrè yèyiekè ndi ke féuté bá dii ìnkè dinaadaà nè dipedaà ke tùò.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké tináaanti ò bií yóó nàké tì Badaki, kédeè kóò nàké ke dò: Wète kénáké Badaki ke dò muu. ⁶ Kè Badammuu wètoo Badaki borè o cómmú dè o wũõ ò fié ì ke tùò nyi borè, wenwe nè Mòabu kó bekótibè bemòu. ⁷ Mèmmè Badammuu dèntèmè o onnifè ke dò:

Badaki duó nkè bè n yuní Aramu tenkè
wenwe Mòabu kpààti ò duó nkè bè n yuní
diyie yìenì kèè bíékè kó yetārè ìnkè,
Ò tu n kàtení kóò bənté kusīnkù nku Sakəbu yaàbí,
ke tú nhò cààrè Isidayeeriibe.

⁸ N né bo yīme kébənté kusīnkù Kuyie nyí bənté bè kusīnkù?
M bo yīme kè m miēke peike ti Yiè nKuyie mmiēke í peike bè?

⁹ N wúónnì Isidayeeriibe yetārè ìnkè
m bè paaténì ditennì ìnkè nke
bè tu kubotí kùù cǎá nkù nku
bè í wēnné ibotí tēi.

¹⁰ We mbo na ké bè kàa?
Be yaàbí dōnnè mubirímú mmu.
We mbo na kékaa nyIsidayeeriibe kó dikèè
kénáké bè māmè?

N dǎ kéwēnnénè de kó benitisààbè mbe kékú.
N dǎ n fōmmu mǎnku ndōnnè be kōmu kaku nku.

¹¹ Kè Badakii nàké Badammuu ke dò: A n dǎò ba? N da yùní kàa bo kàtení kébənté kusīnkù
n dootitəbè, kàa né bè duò mesàànaà? ¹² Kè Badammuu ò tēíné ke dò: Ti Yiè nKuyie nhānné
tì n nùù n dǎ nké tì mbéi.

Badammuu yìe ke pāmè Isidayeeriibe Kuyie nkó mesàà

¹³ Kè Badaki dǎ: Kàtení kè ti kəte kupíkù tekù, kàa bè yà bemòu, a do yà dikèè ndi, deborè
a bo bè yàmu bemòu ké bè nni mbənté kusīnkù.

¹⁴ Ò me nyí kóò kàtenè bèè paké dihei be kó dikari Pisikaa tārì yómmè, kémaá yewũõtòrè
yèyiekè kéféuté bá dii wũõtònni ìnkè dinaadaà nè dipedaà kétuò. ¹⁵ Kè Badammuu nàké
Badaki ke dò: Ncómú diè a fié ì wũõ borè kè n kəte ciè nkéyà ti Yiè nKuyie nyó n nàké tì.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkàtení Badammuu borè kéānné tináaanti ò nùù miēke ke dò: Wètoo kóò
nàké ke dò muu. ¹⁷ Kè Badammuu wètoo kénsǎ Badaki baà cómmú o wũõ ò fié ì ke tùò nyi
borè, wenwe nè Mòabu kó bekótibè bemòu. Kè Badakii ò beke dò: Ti Yiè nKuyie nda nàké
ònti?

¹⁸ Kè Badammuu deñtè feyènfè ke dò:
Badaki íté kékeè.
Fó nSipəo bire kənté kékeè.

¹⁹ Kuyie nyí tú onitì ke bo souté,
kù me nyí do nhonitì dōmmè ke bo béi nkéceete,
kù ã ì nnàké timatì kè tì í ntùðkení
kù béi ntì kù ã tì dǎdmu.

²⁰ Kuyie nkuu n nàké ke tú m bè pā mesàà,
kè m me mbè pā, n yí yóó ceete.

²¹ Kù í yà Isidayeeriibe cààrè mù

Kù í yà Sakɔbu yaàbí kó meyei mmamè,
 be Yìè nKuyie mbè bonèmu,
 kè bè kù sántí yekpààtìsāā.

²² Kuyie nkuù bè dènnení Esibiti
 ke bè duó mmupaaanààwērímú.

²³ Dènitinènkperè báá na kédòò dèmarè Sakɔbu yaàbí.

Tidièti kperè báá kááké Isidayeeribe.
 Dèè te kè bè ò mbenkú Isidayeeribe ke tú:
 Nte Kuyie ndòò dè be kpéí.

²⁴ Dè kó kubotí òò íténi musĩmmù kōme mme
 bè cōmmú dicirícirì tēmè mme
 kè bè í ninte ke pī nke càáké
 ke yà meyiĩ mbè òò í nduó.

²⁵ Kè Badaki dò: Kàa í yóó bè bonté kusĩnkù a yóu a bo mbè pãammè mesàà.

²⁶ Kè Badammuu ò tēñné ke dò: N do í da nàké ke tú kè Kuyie nni nnàké ti, n dò nké ti nnàkàà?

Badammu pāmè Isidayeeribe Kuyie nkó mesàà kuce metãammè

²⁷ Kè Badaki dò: Kòtení kè tí kòte kupikù tekù kè dè naati Kuyie nyie nkàa bè nni mbonté kusĩnkù.

²⁸ Kè Badakii tò Badammuu kè bèe deke Peɔɔ tārì yómmè diì sīĩ ndikpàà. ²⁹ Kè Badammuu nàké Badaki ke dò: Maá die nyewũštòrè yèyiekè kéféuté bá diì wũštònnì ìnkè dinaadaà nè dipedaà. ³⁰ Kè Badakii dòò Badammuu ò nàké ti kéféuté bá diì wũštònnì ìnkè dinaadaà nè dipedaà.

24

¹ Kè Badammuu banté ti Yìè nKuyie ndómè kèpā Isidayeeribe mesàà nkéyóu ke ténke í nkòte ke bo wammú ò dò nkénáké ti kèwēete dikpàà bíékè, ² kèwénté kèyà Isidayeeribe bàtémè ke kari be botí dò ndòmmè. Mèmmè Kuyie nYáá ncùténímè o ìnkè. ³ Kòo deñtè feyènfè ke dò:

Mí mBeɔɔ birè Badammuu m béimmu,
 onìti wèè wùó ndisòrì kpeti mí béi.

⁴ Mí nwèè yo Kuyie ntammè
 mí nwèè òò nínkú kébántè Kuyie nkè kùu kpeté n nuɔ,
 mí nwèè yàu muwērímú mumou yiè nkó mēbenkùmè
 nte n tú mù:

⁵ Díndi bèè tu Isidayeeribe di karè wennimu,
 Díndi Sakɔbu yaàbí di ã tìi touti wennimu,

⁶ dè pité ikó nkōme mme,
 ke do nkupúú dōmmè kukó ntaké,
 ke dōnnè detekperè ti Yìè nKuyie nfií ndè.

Ke sákénè sètìrì kó detie ndèè bo kukó ntaké.

⁷ Ke dò mmenie nhōò píemmè kukó

kéyaaténì ketenkè kényòòrì tidiiti.

Be kóo kpààtì í wéi okpààtì Akaki

be kó dikpààtìyuu kpénkúmu.

⁸ Kuyie mbè dènnení Esibiti ke bè duó mmupaaanààwērímú mmu

kè bè kòùti be dootitòbè

ke bè tãũ ipie.

⁹ Bè òò nhoke yecirícirè kōme mme

ke duó musĩmmù kōme.

We mbo dáátí ké bè íí?
Mesàà nní mbonè bèè bè dónè mesàà.
Bèè bè dónè meyei mmèe do be ìnkè.

¹⁰ Kè dèe yonke Badaki kòo poté o nùtè ketenkè kénáké Badammu ke dò: N do da yùní kàa bo bè banté kusìnkù nku, kàa né bè pã mesàà nkuce metããtàà? ¹¹ Di mmònni kò nha cie! N do tú m bo da déúkunnemu, a Yiè nKuyie mmè ndè nda pàammu.

Badammu nàkémè Isidayeribe yóó namè be dootitabè

¹² Kè Badammuu ò tēñné ke dò: A do tēnni benitibè kè n yí mbè nàkàà? ¹³ N do bè nàkèmu kè n dò: Bá kè Badaki n duó ntimáti péiti nè mesàò ndèè piéké o cīètè n yí yóó na kédòò timati nè m máà, tisīnti yoo tisààti. Kuyie nni nnáké tì nti n yóó dòòmè. ¹⁴ N kūntimu yíe n kàbe borè n né yóó da nàkèmu Isidayeribe yóó dòòmè a nìtibè yewe yèè kraani ye mièke.

¹⁵ Mēmme ò dèntèmè fèyènfè ke dò:
Mí mBeò birè Badammu m béimmu,
mí nhoniti wèè wùó ndisòri kpeti mú béi.

¹⁶ Mí nwèè yo Kuyie ntammè,
mí nwèè yé Kuyie nkùù baké keìnkè nè ketenkè kù dó kédòò tì,
mí nwèè òò nínkú kébántè Kuyie nkè kùu kpeté n nuò,
mí nwèè yàu muwèrímu mumòu yiè nkó mebenkùmè nte n tú mù:

¹⁷ N yàmù dèè kèríni dè né í yóó tuòkení bàmbà
n dè wùónnìmu dè né mu nyí tùòke.
Okpàati weè yètiní Isidayeribe mièke,
tewàtè matè teè yètiní Sakòbu yaàbí mièke,
ke yó mpuotì Mòabu kàbe tempáati nè te pàati
ke kōmmù Seti yaàbí yò.

¹⁸ Weè yóó tieke Edømmu èi,
weè yóó fietè be dootitabè Seii èi kàbe ekè.
Isidayeribe wèrímu deumu.

¹⁹ Sakòbu yaàbire dèè yóó baaté be dootitabè,
kékuò besòmbè bèè bo yenté kénkraá diheì.

Badammu nàkémè bè yóó pòntemè Isidayeribe dootitabè

²⁰ Dè kó difònkùò kè Badammuu yà Amadesiibe kédentè o onnifè ke dò:
Amadesiibe beè tu beketibè ibotí mièke
ke né yóó dentenè bè bo bè pòntemè páíí.

²¹ Kòo yà Keniibe ke dò:
Díndi Keniibe di bomu ke í yīèkù
di dònne tinòriyènti tì sīéké ntinti tipètì mièke.

²² Nè mēmme muhãá mmuù né yóó cóuté di kó diheì Kainni
kè Asidii kàbeè di pīmmú ke kònnè.

²³ Kòo sòoté o onnifè ke dò:
Kuyie mbo íté ke cómmú dii mònni we mbo nkpaá bo?

²⁴ Ketimmu itimu nè bàtóòbè
ke bo fèũ Asuu èi kàbe nè Ebeè èi kàbe
be mómmòmbè bè me mmúnke í yóó cooté.

²⁵ Dè kó difònkùò kè Badammuu íté kékò, kè Badakii múnkèe keté o kó kuce.

25

Isidayeeribe yetemè Kuyie nke fié iwũṣ yebàkè

¹ Memme kè Isidayeeribe r̄bo Sitimmu kédúṣ mbe máà mufòm̄mu yeimu kénd̄outi d̄outinè M̄oabu eì kó benitipòbè. ² Kè beè nitipòbèe bè yũṣ nkétannè mub̄oṣféù mieke kè bèe w̄ennè kédi tib̄oṣdiiti kén̄ninku ke ye bàá. ³ Kè Isidayeeribe fié iwũṣ dib̄oṣ Baadi-Peṣṣ, kè ti Yiè nKuyie mmiekee bè c̄úté. ⁴ Kè k̄u náké M̄oyiisi ke d̄ò: T̄oní die nyIsidayeeribe kó bekótibè ké bè n̄ún̄né die n̄ ȳìkè, k̄ewetinnè diyie, kè d̄e yie mmí ndi Yiè nKuyie nkè m̄ miekee do.

⁵ Kè M̄oyiisi náké Isidayeeribe kó bekótibè ke d̄ò: Di mieke bá wè wèe kuṣ o kó benitibè bèè fié iwũṣ dib̄oṣ Baadi-Peṣṣ.

⁶ Memme M̄oyiisi nè Isidayeeribe s̄ombe kè bè r̄bo metaummè tou b̄or̄in̄uù ke kuṣ. Be nuṣ mmieke nke Isidayeeribe kóṣ m̄òu t̄onimè Mandiyāābe kóṣ nitipòk̄u m̄òu. ⁷ Kè ikuṣ n̄it̄i Pinasi Edeasaa bir̄e, An̄o kó d̄eyaābir̄e ité Isidayeeribe cuokè k̄étúóté d̄e kp̄ānni, ⁸ kóṣ t̄ūnn̄o o touku mieke ké bè t̄ā dikp̄ānni be p̄outi bedé kékuṣ. D̄e m̄ōnni Kuyie ndo poté k̄u ȳīku Isidayeeribe kè k̄u c̄omm̄u. ⁹ Ke me ns̄ m̄benitibè k̄u sik̄aup̄ísisidè nè sik̄aup̄ísin̄àà (24000).

¹⁰ Memme kè ti Yiè nKuyie mb̄éinnè M̄oyiisi ke d̄ò: ¹¹ Ikuṣ n̄it̄i Pinasi Edeasaa bir̄e An̄o yaābir̄e b̄ónk̄unn̄emu m̄ mieke ke ȳé Isidayeeribe n̄ d̄ò d̄e ò yonkemè. D̄e te kè n̄ ȳi k̄u Isidayeeribe ke bè d̄e bá nè d̄e do me nni n̄yonkemè. ¹² Nè d̄e kp̄éi nnáké we ke t̄u m̄ bo ò taunnè kè kunaat̄i m̄bo ti cuokè. ¹³ Wenwe nè o yaābí nè i kó iyaāb̄io bè bo nt̄u ikuṣ n̄it̄i s̄āà ke ȳé bè n̄ d̄ò d̄e ò yonkemè, kòṣ t̄ūnte t̄i do bo mí nnè Isidayeeribe ti cuokè.

¹⁴ Isidayeeribe do w̄enn̄énè be kou wè nè Mandiyāā kóṣ nitipòk̄u kékuṣ o ȳet̄ir̄i do t̄u Simudi Saduu kó d̄ebir̄e, ò do t̄u Simm̄eāṣ kó kunaām̄unk̄u kóṣ kót̄i m̄òu nwe. ¹⁵ Kè Mandiyāābe kóṣ nitipòk̄u wenwe ȳet̄ir̄i nt̄u Kosibi, kòṣ c̄ice t̄u Mandiyāābe kó kubot̄i kóṣ kót̄i k̄o ȳet̄ir̄i tu T̄isuu.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄oyiisi ke d̄ò: ¹⁷ Donè Mandiyāā eì k̄obe mudoṣ ké bè k̄u. ¹⁸ Ke ȳé bè do di soutémè kè di fié iwũṣ dib̄oṣ Baadi Peṣṣ t̄āri ñnkè, kè ti Yiè nKuyie ndi poté, nè t̄i do d̄ò kè bèe kuṣ Mandiyāā eì k̄obe kóṣ kót̄i kóṣ sap̄àà nKosibi.

26

Bè k̄aammè Isidayeeribe kuce medérímè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̄oyiisi nè ikuṣ n̄it̄i Edeasaa An̄o bir̄e ke d̄ò: ² Kaannè Isidayeeribe bot̄i kum̄o be c̄éi d̄ò nd̄ommè k̄éketénè bèè m̄òke yebie ns̄ip̄isidè k̄endeèt̄inko, bèè d̄ò nk̄éna k̄ék̄ate mudoṣ.

³⁻⁴ M̄oyiisi nè Edeasaa ikuṣ n̄it̄i kè bèe d̄ò ti Yiè nKuyie mb̄è náké t̄i k̄ékaa mb̄èè m̄òke yebie ns̄ip̄isidè k̄ént̄o ke deèt̄inko. Bè do bè k̄a m̄M̄oabu bir̄iku mieke nke kukó nSudit̄ēē také, Sedikoo eì ñnkè.

Nte Isidayeeribe bèè do ye Esibiti kó diheì: ⁵⁻⁶ Sak̄oṣu bè do yu wè ke d̄ò Isidayeer̄i, o kóṣ po Dubenni weè peit̄é En̄oki nè Paduu nè Et̄isid̄onni nè Kadimii. Kè An̄ok̄ii pié An̄okiibe. Kè Paduu pié Paduyiibe. Kè Et̄isid̄onni pié Et̄isid̄onniibe. Kè Kadimii pié Kadimiibe. ⁷ Dubenni kó t̄inaām̄unt̄i nti memme kè bèe bè k̄a nkè bè m̄bo sik̄aup̄ísin̄àà nè sik̄aup̄is̄it̄āāt̄i nè sik̄ous̄iyekè nè sip̄is̄it̄āāt̄i (43730).

⁸ Paduu bir̄e marè do t̄u Ediabu. ⁹ Kè Ediabu kó ib̄i nt̄u Nem̄muȳeedi nè Datanni nè Abidammu. Datanni nè Abidammu bèè do niit̄é Kodee kó kut̄ōnk̄u k̄obe bèè do yete be Yiè nKuyie nè M̄oyiisi nè An̄o be kp̄eti. ¹⁰ Kè ketenk̄e aate ké bè maánko, bemb̄e nè Kodee,

kè muhãã ncóuté benitibè sikòusidè nè sipísìnùmmù (250), kè dè bo ndò ndibenkèrì. ¹¹ Kè Kodee kó ibí ì nkpaá, inyi do í ku de yiè.

¹²⁻¹³ Nte Simmeõõ naàmùnkù, weè do peité Yemmuyeedi nè Yaminni nè Yakinni nè Sedaa nè Saudi. Kòo birè Yemmuyeedii pié Yemmuyeediibe, kè Yaminnii pié Yaminniibe, kè Yakinnii pié Yakinniibe, kè Sedaa pié Sedaabe, kè Saudii pié Saudiibe. ¹⁴ Simmeõõ kó tinaàmùntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisidè nè sikòupísidè nè sikòusidè (22200).

¹⁵⁻¹⁷ Nte Kadi kó kunaàmùnkù, weè do peité Sefonni nè Akii nè Suni nè Osini nè Edi nè Adodi nè Adedii. Kòo birè Sefonni pié Sefonniibe, kè Akii pié Akiibe, kè Sunni pié Suniibe kè Osini pié Osiniibe, kè Edii pié Ediibe, kè Adodii pié Adodiibe. Kè Adedii pié Adediibe. ¹⁸ Kadi kó tinaàmùntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisinàà nè sikòusinùmmù (40500).

¹⁹ Sudaa weè do peité Èe nè Onanni kè bèe kú Kannahãã kó diheì. ²⁰ Kòo yíe képeité Sedaa nè Pèdesi nè Seeda. Kè Sedaa pié Sedaabe, kè Pèdesii pié Pèdesiibe, kè Seeda pié Seedaabe. ²¹ Pèdesi weè do yíe képeité Ètisidonni nè Amudi. Kè Ètisidonni pié Ètisidonniibe, kè Amudii pié Amudiibe. ²² Sudaa kó tinaàmùntì nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisiyiekè nè sikòupísiikuò nè sikòusinùmmù (76500).

²³⁻²⁴ Isakaa weè do peité Toda nè Puwa nè Yasubu nè Simmudonni. Kè Toda pié Todaabe kè Puwa pié Puwaabe, kè Yasubuu pié Yasubuube, kè Simmudonni pié Simmudonniibe. ²⁵ Isakaa kó tinaàmùntì nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisikuò nè sikòupísinàà nè sikòusitàãti (64300).

²⁶ Sabunõõ weè do peité Sededi nè Edonni nè Yadeedi. Kè Sededi pié Sedediibe, kè Edonni pié Edonniibe, kè Yadeedi pié Yadeediibe. ²⁷ Sabunõõ kó tinaàmùntì nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisikuò nè sikòusinùmmù (60500).

²⁸ Sosèfu weè do peité Manansee nè Efadaimmu. ²⁹ Kè Manansee peité Makiidi, kè Makidii pié Makidiibe kè yíe képeité Kadaadi kòo pié Kadaadiibe, ³⁰ kéyíe képeité Yesèe nè Edèki. Kè Yesèe pié Yesèebe, kè Edèkii pié Edèkiibe. ³¹ Asidiyeedi weè pié Asidiyeediibe, kè Sisemmu pié Sisemmube, ³² Kè Semidaa pié Semidaabe, kè Efee pié Efeeibe. ³³ Efee birè Sedofadi í mpeité initidabí képié initipobí maa. Nte i yètè: Mada nè Nõa nè Okuda nè Midika nè Tidisaa. ³⁴ Manansee kó tinaàmùntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisinùmmù nè sikòupísidè nè sikòusiyiekè (52700).

³⁵ Kè Efadaimmu peité Sutèdaa nè Bekèe nè Taanni. Kè Sutèdaa pié Sutèdaabe, kè Bekèe pié Bekèebe, kè Taannii pié Taanniibe, ³⁶ Kè Sutèdaa yíe képeité Edanni kòo pié Edanniibe. ³⁷ Efadaimmu kó tinaàmùntì nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisitàãti nè sikòupísidè nè sikòusinùmmù (32500). Sosèfu bí kó tinaàmùntì nti memme.

³⁸⁻³⁹ Kè Bensamèe peité Bedaa nè Asebèedi nè Ayidammu nè Sufammu nè Ufammu. Kè Bedaa pié Bedaabe, kè Asebèedi pié Asebèediibe, kè Ayidammu pié Ayidammuube, kè Sufammu pié Sufammuube, kè Ufammu pié Ufammuube. ⁴⁰ Kè Bedaa yíe képeité Adidi nè Namanni. Kè Adidi pié Adidiibe, kè Namanni pié Namanniibe. ⁴¹ Bensamèe kó tinaàmùntì nti memme, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisinàà nè sikòupísinùmmù nè sikòusikuò (45600).

⁴²⁻⁴³ Danni kó kunaàmùnkù do bo kùmáà ndi, kuò do tú Suamiibe Suammu kó ibí, kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikòupísisikuò nè sikòupísinàà nè sikòusinàà (64400).

⁴⁴ Kè Asee peité Imuna nè Isefi nè Bediya. Kè Imuna pié Imunaabe, kè Isifi pié Isifiibe, kè Bediyaa pié Bediyaabe. ⁴⁵ Kè Bediyaa yíe képeité Ebee nè Madikiyedi. Kè Ebee pié Ebeibe, kè Madikiyedi pié Madikiyedibe. ⁴⁶ Kè Asee peité denitipobire ké dè yu ke dò: Sedaki. ⁴⁷ Asee kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikoupiásinùmmù nè sikoupiáitãati nè sikousinàà (53400).

⁴⁸⁻⁴⁹ Kè Nefutadii peité Yaseyedi nè Kunni nè Yesee nè Sidemmu. Kè Yaseyedii pié Yaseyediiibe, kè Kunni pié Kunniibe, kè Yesee pié Yeseeibe, kè Sidemmuu pié Sidemmuube. ⁵⁰ Nefutadii kó tinaàmùnti nti memme kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikoupiásinàà nè sikoupiásinùmmù nè sikousinàà (45400).

⁵¹ Isidayeribe bemou kè bèe bè kàa nkè bè mbo sikoupiáousikuò nè tekoupiíte nè sikousiyiekè nè sipisitãati (601730).

Kuyie mbè nakémè bè bo totímè ketenkè

⁵² Kè ti Yiè nKuyie nsòatè kébéinnè Mòyiisi ke dò: ⁵³ Ti naàmùnti nti di yóo totímè ketenkè kéntũ mbè sũ ke dò ndòmmè. ⁵⁴ Kè bèe kó kunaàmùnkù de u be kó ketenkè ndeu, kè bèe kòku kénni be kòke nkénni, di bè toti bá wè o naàmùnkù mààmè. ⁵⁵ Di yóo tãá tété nwe kétoti de kó ketenkè, di ní yóo duó mbá wè o kó ketenkè dí kàa nho naàmùnkù miéke benitibè kè bè mààmè mmè. ⁵⁶ Tété weè ní yóo benke di yóo duó nkùu naàmùnkù de u ketenkè kè kè mmamè, kéduó nkùu kénni kè kè mmamè.

Bè kàammè Defii kó kuwuo nkòbe medérímè

⁵⁷ Kè bèe kaa nDefii kó kuwuo, nte bè do kù kàa nkè kù ndò ndòmmè. Kè Kerisonni kó kunaàmùnkù ntú Kerisonniibe, kè Keati kòku ntú Keatiibe, kè Medadi kòku ntú Medadiibe. ⁵⁸ Defii kó tinaàmùnti teti do tú: Dibiniibe nè Ebedoniibe nè Madiibe nè Musiibe nè Kodeyiibe. Keati weè do peité Amudamu. ⁵⁹ Kè Amudamuu puoke Defii boti kóo sapàa mmò, kòo yetiri tu Yokebeti bè do peité wè Esibiti kòo ò peiténè Anò nè Mòyiisi nè be tãũ Midiyammu. ⁶⁰ Kè Anò peité Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Idamaa. ⁶¹ Nadabu nè Abiu kè bèe tũ nti Yiè nKuyie ntihúuntì nè muhãã nsóntíke kòmu kékú. ⁶² Kè bèe kaa mbenitidaabè kétútótè ibi ìi màke otànkù òmàà kéntò ke deètinko kè bè ríbo sikoupiásidé nè sikoupiáitãati (23000). Bè do í bè wènnénè Isidayeribe sòmbè kékaa, nke yé bè do í màkemè ketenkè Isidayeribe miéke. ⁶³ Mòyiisi nè ikuó niùti Edeasaa kè bèe bè kàa Mòabu biriku Suditè kó ntaké Sedikoo èi iikè. ⁶⁴ Mòyiisi nè ikuó niùti Anò bè do kàa mbè Sinaii kó dikpàa miéke be kòdò mòu ténke do í kpaá. ⁶⁵ Ti Yiè nKuyie nkuu do béi nke dò: Bemou bè bo kú dikpàa miéke, kè bè mènke kú bá òmòu í nsùò mbá òmàà, kè dè í tú Yefundee bire Kadebu nè Nuni bire Sosuwee.

27

Benitipòbè dò nkénte dè

¹ Sosèfu bire Manansee kó kunaàmùnkù kou mòu bè tu wè Makiidi, weè do peité Kadaadi kòo me ntó peité Efee kè Efee peité Sedofadi kòo pié besapàmbè màa bèe yetè tu: Mada nè Nòa nè Okuda nè Midika nè Tidisaa. ² Kè bèe kòte keyà Mòyiisi nè ikuó niùti Edeasaa nè Isidayeribe kó bekótibè nè Isidayeribe bemou metaummè tou borè, ké bè naké ke dò: ³ Ti cice ku dikpàa miéke nke, ò me ndo í kòké Kodee kó kutònkù miéke bèe do yete ti Yiè nKuyie nkpeti. Ò ku òmàà kó meyei nkó mukũũ mmu ò me nyí màke denitidabire. ⁴ Ti cice yetiri bo kpánnè o tebíi naàmùnkù miéke ò í màke mèè kpéi nhonitidòuà? Dí ti duó nti kó ketenkè ti cice tebíi kòke borè.

⁵ Kè Mòyisii beé nKuyie, ⁶ Kè kùu ò ténne ke dò: ⁷ Sedofadi kó besapàmbè naatimu duó mbe be kó ketenkè, be cice tebíi kòke borè, bèe yó nte be cice kó ketenkè. ⁸ Kàa náké Isidayeribe ke tú: Kòo niùti ní ku ke í màke denitidabire, kòo màke denitipobire deè yóo

tieke o kperε. ⁹ Kòò me nyí m̀ake denitipobire o tebii tieke o kperε. ¹⁰ Kòò í m̀ake o tebii o cice kó sitebii tieke o kperε. ¹¹ Kòò cice me nyí m̀ake o tebii o naàm̀nkù kou wèè ò t̀kénè wèè dè tieke. Isidayεεribε kperε bè m̀ake de kó ikuó yó nni nyi, ti Yiè nKuyie ndo me nnàké M̀oyiisi.

Sosuwee c̀outémè M̀oyiisi mutōmmú

¹² Kè ti Yiè nKuyie nsòoté kénáké M̀oyiisi ke d̀: Deke ditāri Abadimmu ìnkè, ke wénté ḱyà dihei n duó ndi Isidayεεribε. ¹³ Kàa di yà ke dèè a kũnti a yembè borè nde, a kóo kóti Anɔ kōme. ¹⁴ Ke yé di do í yiem̀mè ke tũnne n nùù Sinni kó dikp̀ràa mieke. Isidayεεribε do t̀ùtε dii m̀onni kè nni nkpannè, kè di ndò nke bè duó mmenie nkè bèe yà n cáámmè ke kpeñni, di me nyí mè d̀ò.

Kù do buò dikp̀ranni kó menie mme bè do bo dii m̀onni Kadεesi Sinni kó dikp̀ràa mieke.

¹⁵ Kè M̀oyiisii náké ti Yiè nKuyie nke d̀: ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nf́ nwèè duò ndenennè demou mufōmmu, tãātε oniti wèè yó mbaké a nitibè. ¹⁷ Oniti wèè yó mbè ni demou mieke, wèè níí yóó bè dènnε kè bè tanné, kè dèe yie nkè Isidayεεribεε bá ndò ntipièti tii kra ocēnti.

¹⁸ Kè ti Yiè Kuyie nnàké M̀oyiisi ke d̀: Túóté Nunni bire Sosuwee, n kó Muyaá mbonè wè, kóò nò nsinɔ. ¹⁹ Kóò benke ikuó nùti Edeasaa nè Isidayεεribε bemou kòo da c̀outé mutōmmú. ²⁰ Kàa ò yàate a kó muwērímú kè dèe yie nkè Isidayεεribε bemou nyié nho kpeti. ²¹ Wenwe o móm̄muò ò níí yóó kote ikuó nùti Edeasaa borè nde kòo m beé nnè ikuó nenti bè tu ti udimmu. Sosuwee o móm̄muò nnè Isidayεεribε s̄ambe bè níí yó ntũ nweè kó dinùù. Kòò yī: Yènnè! Bèe yè. Kòò yī: Tannè! Bèe ta.

²² Kè M̀oyiisii d̀ò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì kékatenè Sosuwee ikuó nùti Edeasaa borè Isidayεεribε bemou borè. ²³ Kóò nò nsinɔ, kóò duó mmutōmmú ti Yiè nKuyie ndo ò nàké ke yé ndè ndòmmè.

28

Kuyie mbè nàkémè bè bo nkù feumè iwũ

DÈENNÍ: Bè bo nkù feu ì yewe yemou

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀oyiisi ke d̀: ² Náké Isidayεεribε ke tú n yé nkè dè níí t̀ùkε bè bo n fié dè iwũ kétuò bè ndake ke ì nni nfíé kétuò dipānni ndi dii kó kufṑku n naati.

³ Bá dii yiè bè níí n féuté dipedabii dii m̀ake dibenni dimáa ke kra kuyènkù. Bá dii yiè yèdéè. ⁴ Di níí n féuté dipedapānni dimáa dikũnweñni, didéri kuyuoku dihuri. ⁵ Kè dí di wènnèné muyuo nsààmù cidòò bètãati kè mu k̄orenè mek̄sààmè dítiri omáa nè dikéè kéãnte. ⁶ Di yó nyi nni nfeumu di do ì nni nfeumè Sinaii tãri nè dimònni ke tuò, dipānni ndi dii kó kufṑku n naati. ⁷ Dikũnweñni kó dipedapānni níí yó nneínè menaà mme dítiri nè dikéè. Metaummè tou mieke nke di níí yóó me nni ncóúmmè. ⁸ Di níí féuté dipedapānni t̄eri kuyuoku dihuri, ke yíénè yepārè di baa do m pã nyè dikũnweñni kó dipedapānni ìnkè, ke di nni ntuo, dipānni ndi dii kó kufṑku n naati.

DÈENNÍ: Bè bo nfeu ì t̄om̀p̀tè yiè

⁹ T̄om̀p̀tè yiè di níí n féuté yepedabe yèdéè, yèè m̀ake dibenni dimáa dimáa ke kra kuyènkù, ḱyíénè muyuo nsààmù cidòò bèkuò, ke mù àntenè mek̄sààmè, ke yíénè menaà. ¹⁰ Bá t̄èè om̀p̀tè yiè di níí yóó yíemu de kó iwũ di do n feu ì yewe yemou ì ìnkè nè de kó menaà.

TÃÃTI: Bè bo nfeu ì otànkù yiè ketiri

¹¹ Otànkù yiè ketiri di níí n féuté yenaadaké yèdéè kétuò, nnè dipedaà dimáa nè yepedapàa yèyiekè yèè m̀ake dibenni dimáa dimáa ke kra kuyènkù. ¹² Ke níí pānè bá fèè òfè ìnkè muyuo nsààmù mùù àntennè mek̀ù, ncidòò bèwei bá dii naadaa ìnkè, cidòò bèkuò bá dii pedaa ìnkè. ¹³ Cidòò bètãati bètãati bá dii pedapānni ìnkè, kè dí dè t̀uò, yepārè nyè yèè kó kufṑku n

naati. ¹⁴ Menaà ndítìrì bètããti bètããti bá dìi naadaà ìnkè, dítìrì bèdé bá dìi pedaà ìnkè, dítìrì òmáà òmáà nè dikéè bá dìi pedapànni ìnkè. Bá wèè tãnkù kó diyìè ketirì di níi yó n fié ì wũõ nyi nè de kó yepãrè. ¹⁵ Di níi n féuté dibòdaà òmáà meyei ncíémme kpéi, kémbúúti di n feu ì wũõ ke tuò nyewe yemou nè de kó menaà di m pãã mmè.

NÁÀ: Bè bo nfeu ì diyentébanni yiè

¹⁶ Dibenni tãnkù ketiwè diyìè epíítè nè dinaanni di níi baá ndiyentébanni kédéúkúnne mí ndi Yiè nKuyie n yètìrì. ¹⁷ Diyìè epíítè nè dinummuri yiè ndi, dibanni yóó ketémè kè di ncáá mpéè wèè í kãorenè mutie mùu muuti ke dò yewe yeyiekè. ¹⁸ Dibanni ketirì dìi yiè di tíi nkésãnte mí ndi Yiè nKuyie di báá pĩ mmutõmmú mamù de yiè. ¹⁹ De yiè di níi n féuté i nwũõ kétuo: Yenaadakè yèdéè, dipedaà òmáà yepedapàà nyeyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. ²⁰ Di níi pãñè bá fèè òfè yuu ìnkè muyuo nsààmù mùu àntenè mekùò ncìdòò bèwei bá dìi naadaà ìnkè, cìdòò bèkuò bá dìi pedaà ìnkè, ²¹ cìdòò bètããti bètããti bá dìi pedapànni ìnkè. ²² Kè di n féuté dibòdaà meyei ncíémme kpéi, kè bè di dòò meyei ncíémme kó ikuó. ²³ Di níi yó n fié ì wũõ nyi kémbúúti di n feu ì yewe yemou ke tuò. ²⁴ Di yó mme nhõ nke dò yewe yeyiekè, mudii mmu di níi yó m pã mù kétuo, mùu kó kufõõku n naati. De kó dipãnni cáãnnè mu di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó menaà. ²⁵ Diyìè yiènni yiè di tíi nkésãnte mí ndi Yiè nKuyie, di báá pĩ mmutõmmú mamù de yiè.

NÛMMÛ: Bè bo nfeu ì dididèibanni yiè

²⁶ Dididèibanni yiè, di yó m pã dìi yiè tidipànti, de yiè di tíi nké n sãnte, di báá pĩ mmutõmmú mamù. ²⁷ De yiè di n féuté yenaadakè yèdéè nè dipedaà nè yepedapàà nyeyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà ké dè tuò, dipãnni ndi dìi kó kufõõku n naati. ²⁸ Kè di waá mbá fèè òfè yuu ìnkè muyuo nsààmù mùu àntenè mekùò ncìdòò bèwei bá dìi naadaà ìnkè, cìdòò bèkuò bá dìi pedaà ìnkè. ²⁹ Cìdòò bètããti bètããti bá dìi pedapànni ìnkè. ³⁰ Kè di kuonè dibòdaà kè bè di dòò meyei ncíémme kó ikuó. ³¹ Di yó n fié ì wũõ nyi ke né mbúúti di ò n fié ì nè tidiiti kó yepãrè. De kó iwũõ yó ntú ì kpa ìnyi kuyènkù kéyíénè de kó menaà.

29

KUO: Bè bo nfeu ì disãnni kó dibanni yiè

¹ Dibenni tãnkù yiènwè kó diyìè ketirì di níi tíi nké n sãnte de yiè, di báá pĩ mmutõmmú mamù. Disãnni kó dibanni ndi. ² De yiè di n féuté dinaadaà nè dipedaà nè yepedapàà nyeyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù, ké dè tuò. ³ Di waá mbá fèè òfè kpéi muyuo nsààmù mùu àntenè mekùò ncìdòò bèwei dinaadaà ìnkè, cìdòò bèkuò dipedaà ìnkè. ⁴ Cìdòò bètããti bètããti bá dìi pedapànni ìnkè. ⁵ Kè dí kuonè dibòdaà òmáà meyei ncíémme kpéi, kè bè di dòò meyei ncíémme kó ikuó. ⁶ De kó iwũõ cáãnnèmu di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè di m pãã mmùu dìi nè de kó menaà. De kó dipãnni níi yó ntú di tuò ndi ndi dìi kó kufõõku n naati.

YIEKÈ: Bè bo nfeu ì meyei nhūtímù kó diyìè dièrì

⁷ Dibenni tãnkù yiènwè kó diyìè pínni yiè di níi tíi nkéboú dinùu ké n sãnte. Di báá pĩ mmutõmmú mamù. ⁸ De yiè di n féuté dinaadaà nè dipedaà nè yepedapàà nyeyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà, ke kpa kuyènkù ké yè nni ntuo. Dipãnni ndi dìi kó kufõõku n naati. ⁹ Dí waá mmuyuo nsààmù mùu àntenè mekùò ncìdòò bèwei dinaadaà ìnkè, cìdòò bèkuò dipedaà ìnkè, ¹⁰ cìdòò bètããti bètããti bá dìi pedapànni ìnkè, ¹¹ kékuonè dibòdaà òmáà meyei nhūtímù kpéi kè bè di dòò de kó ikuó, ke né mbúúti di n féuté di meyei nhūtímù kó diyìè dièrì nè di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó menaà.

NNI: Bè bo nfeu ì titouti kó dibanni yiè

12 Otànkù yiénwè kó diyìè tepíítè nè dinummurì, di ní tí nké n sãnte, di báá pĩ mmutõmmú mamù. Di yó mbaà mmí ndi Yiè nKuyie n kó dibanni ndi ke dò yewe yèyiekè. 13 Diyìè ketirì kè n féúté yenaadakè tepíítè nè yètããti kétuo nnè yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. Dipãnni ndi dìi kó kufõõku n naati. 14 Kè di waá mmuyuo mmùù àntenè mekùò ncìdòò bèwèi, bá dìi naadapànni ìnkè. Cìdòò bèkuò bá dìi pedaa ìnkè. 15 Cìdòò bètããti bètããti bá dìi pedapànni ìnkè. 16 Kè di kuonè dibòdaà òmáà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nè de kó menaà.

17 Diyìè dèrì yìè dí n féúté yenaadapàà ntepiítè nè yèdéè nè yepedakè nyèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. 18 Dí nòónnè tidiiti di òò nòò nkè ti mmamè bá fèè òfè ìnkè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 19 Dí kuonè dibòdaà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou kétuo nnè de kó tidiiti nè menaà.

20 Diyìè tããnni yìè kè dí n féúté yenaadakè tepíítè nè òmáà nè yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. 21 Dí yíénè tidiiti nè de kó menaà, kè dè mmanè yenaadakè nè yepedapàà ndè màmmè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 22 Dí di kuonè dibòdaà meyei ncíèmmè kpéi kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

23 Diyìè naanni yìè dí n féúté yenaadakè tepíítè nè yepedakè yèdéè, nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. 24 Kè dí waánnè tidiiti nè menaà kè dè mmanè iwũõ mamè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 25 Kè dí kuò dibòdaà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

26 Diyìè nummurì yìè dí n feuté yenaadakè yèwèi, yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. 27 Kè dí yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmanè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè màmmè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 28 Kè di kuonè dibòdaà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

29 Diyìè kuónni yìè kè dí n feuté yenaadakè yèni, yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù, 30 kè yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmanè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè màmmè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 31 Kè dí kuò dibòdaà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

32 Diyìè yíènni yìè kè dí n feuté yenaadakè yèyiekè, yepedakè yèdéè nè yepedapàà ntepiítè nè yènàà yèè mòke dibenni òmáà òmáà ke kpa kuyènkù. 33 Kè dí yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmanè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà ndè màmmè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 34 Kè dí kuò dibòdaà òmáà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

35 Diyìè nínni yó ntú dibanni denni dìi yìè ndi di bá mpĩ mmutõmmú mamù de kó diyìè. 36 De yìè dí n féúté dinaadaa òmáà, yepedapàà nyèyiekè yèè mòke dibenni òmáà òmáà kétuo, dipãnni ndi dìi kó kufõõku n naati. 37 Kè dí yíénè tidiiti nè menaà kè dè mmanè dinaadaa nè yepedakè nè yepedapàà ndè màmmè, kéndònnè di mòkemè de kó memantímè. 38 Dí kuò dibòdaà òmáà meyei ncíèmmè kpéi, kémbúútí di n feu ì yewe yemou ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà.

39 Kè de kó dimònni níi tũòke di yóó i nni nfíé kémbúútí di n feu ì di n cànnenè yèè nò kpéi nè di n feu ì nè diwèi nè di n feu ì ke tuò nnè de kó tidiiti nè de kó menaà nnè di n feu ì metaummè kpéi.

30

1 Kè Mõyisii náké Isidayeeriibe ti Yiè nKuyie nhò nàké ti timou.

Ikuú ù tukúnè a bo cannemè Kuyie ndinùù

² Memme kè Mòyiisi béinnè Isidayeribe botí kó bekótibè ké bè nàké ke dò: Ntenè ti Yiè nKuyie mbéi nti.

³ Kù tu kòo mǎu kù cànnenè dinùù ke pàrikè ke yu ku yètiri ke yē nhò yóó kù dǎò mè, ò báá yóu ò bo mè dǎò mè. Ò dò nké mè dǎomu memǎu.

⁴ Kè dè dò nhosapàa mmǎu kraá ã nè o cice ke cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ke yē nhò yóó kù dǎò mè, ⁵ kòo cice kèè ò cànnenèmè ti Yiè nKuyie ndinùù ke pàrikè. Kòo cice í ò nàké tìmatì ò dò nké mè dǎomu memǎu ò yē nhò yóó dǎò mè. ⁶ Kè dè me ndò nho cice ti kèè dii yiè kòò ti yete ò ténke báá dǎò ò kù cànnenè dinùù ke pàrikè ke yē nhò yóó dǎòmè, ti Yiè nKuyie nyóó ò cǐmmu ke yé o cice weè yetemè.

⁷ Kè dè me ndò nhosapàa mmǎu yenke, kòo nùù ò fiténè kòò cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ke pàrikè ke yunè ku yètiri, ⁸ kòo dǎu ti kèè dii yiè ke í béi ntìmatì, de kó dinùù kraá cammumu, kòò dò nkédǎò ò pàrikè ke yē nhò yóó dǎò mè. ⁹ Kè dè me ndò nho dǎu ti kèè dii yiè kòò ti yete, o nùù do ò fiténè kòò kù cànnenè dinùù képarikè ke yē nhò yóó dǎò mè, de kó dinùù ténke í yóó nhò pī, ti Yiè nKuyie nhò cǐmmu.

¹⁰ Kè dè me ntu okúpokù nwe yoo wèè yenke kòo dǎu ò yete, kòò cànnenè ti Yiè nKuyie ndinùù ò dò nké di dǎomu.

¹¹ Kè dè me ntú o dǎu cǐtè nte ò cànnenèmè dinùù ti Yiè nKuyie nke pàrikè, ¹² kòo dǎu ti kèè ke í ò béinnè tìmatì ò me nyí yete ò dò nkédǎomu ò kù cànnenè dii nùù nè ò pàrikè ke yē nhò yóó dǎò tì, bá kè ti tu tì. ¹³ Kè dè me ndò nho dǎu ti kèè dii yiè kòò ti yete ke pàa nde kó dinùù nè ò pàrikè ke yē nhò yóó dǎò mè, mè pàamu kè ti Yiè nKuyie nhò cǐ. ¹⁴ Onitipòkù cànnenè yèè nǎ Kuyie nyemǎu nè ò pàrikè ke béi nke yē nhò yóó fǐmmè botí omáa, o dǎu bo na ke ti pàa. ¹⁵ Kè dè me ndò nho dǎu ti kèè ke cǐké ke í ò béinnè tìmatì, kè dè wenté ò yiemmu ò cànnenè ti ti Yiè nKuyie nyèè nǎ yemǎu, nè ò pàrikè ke béi nti timǎu, ke yé ò ti kèè dii yiè ò í ò nàkémè tìmatì. ¹⁶ Kòo dǎu me nyóu kè dè wenté kòò né ti pàa, weè yóó tǎ o pokù kó mecaàrimè kó tiyeti.

¹⁷ Ikuú ti Yiè nKuyie nduó nyìnyi Mòyiisi dèè tukúnè onitipòkù wèè yenke nè osapàa nwèè kraá ã o cice cǐtè.

31

Bè dokénèmè Mandiyāābe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: ² Dokénè Mandiyāābe képeite bè dǎò mèè yei nyIsidayeribe. Kàa dèè a kǔnti a yembè borè nde.

³ Memme kè Mòyiisii náké Isidayeribe ke dò: Bèmabèe báátí di mieke kékote kèdo Mandiyāābe mudoò képeite ti Yiè nKuyie nkó dipèi. ⁴ Di tāāté Isidayeribe wuǎ mmieke bá kù benitibè tekǎupítè píitè (1000) kè bèe kote mudoò.

⁵⁻⁶ Kè bèe deite Isidayeribe wuǎ mmieke bá kù tekǎupítè píitè kè bèe wǎnné bemǎu behāāpǎmbè tekǎupíitè nè sikǎupísidé (12000) kè Mòyiisi duó nkè bèe kote mudoò kòo bè neínnè Edeasaa biré Pinasi ikuú niùti, kòo nta ikuú nenti nè sikpàriheú. ⁷ Kè bèe do Mandiyāābe mudoò ti Yiè nKuyie ndo ti nàké Mòyiisi ke yē ndè ndommè, kékuǎ benitidaabè bemǎu, ⁸ kékuǎnè Mandiyāābe kó bekpàatibè benùmmù, Efi nè Dekemmu nè Tisuu nè Uuri nè Debaa ke féúténè Beǎo biré Badammu, ⁹ kǎpǐmmú be pobè nè be bí kékonnè, kǎpǐmmú be wūǎ imǎu kéhéi be kperè demǎu, ¹⁰ kécóu mbe ekè nè be āāpǎnkarè, ¹¹ kéeínè be kperè bè yà dè demǎu nè benitibè nè iwūǎ, ¹² ké dè tǎní demǎu be āāpǎnkarè Mòyiisi nè Edeasaa ikuú niùti nè Isidayeribe sǎmbe borè Mǎabu biriku, kukó nSuditǎe borè Sedikoo eì ìkè.

¹³ Mòyiisi nè ikuú niùti Edeasaa nè Isidayeribe kó bekotibaabè kè bèe ité kéyeroo be āāpǎnkarè ke bo bè co. ¹⁴ Kè Mòyiisi miekee peike behāāpǎmbè iwǎi yembè bèè ni behāāpǎmbè tekǎupítè píitè nè tekǎutè kǎutè bèè kǔntiní mudoò. ¹⁵ Kòo bè beke ke dò:

Dè dòmme kè di yóu benitipòbè ke í bè kùò? ¹⁶ Di yému ke dò mbèè nitipòbè do tũnne Badammu kó itié nkénte kè Isidayeeribe caàrè ti Yiè nKuyie mmediè mPèəə tãri kènte kè kùu bè poté. ¹⁷ Kuonè di mmònni initidabí iməu nè benitipòbè beməu bèè yenke. ¹⁸ Di yóu isapùmbí ìi mu nyi yé onitidòù képuoke. ¹⁹ Díndi bèè kó dimàà kùò onitì yoo di kàáké ocíi, di nciénnè dihããpònkari ke dò yewe yèyiekè, kè bè di dɔ̀d mɛwénkùmè kó ikuó diyie ditããnni nè diyiénni, díndi nè di pĩrmú bè. ²⁰ Kè di múnkee wénkũnne di yààti nè di nentì tikànti kpeti nè tibociti kpeti nè idéi kpeti.

²¹ Mɛmme kè ikuó nùtì Edeasaa náké behããpòmbè iwěi yembè bèè do kàte mudoò ke dɔ̀: Ntenè ti Yiè nKuyie ndo náké ìi kuó Məyiisi: ²² Mɛsəə nnè timátì péitì nè disəəwũ̀ nè timátì nè mɛbierime nè dibierimínni, ²³ dèè kó dimàà í yóó cóúté di dè pũhné muhãá nkè dɛɛ wenke. Dèè yóó cóúté di dè mpə̀tè mɛwénkùmè kó menie mmáà. ²⁴ Diyie yiénni yie kè di óú di yààti kéwenke, dɛ m̀nni di bo na kékò ndi bàté dè.

Bè ní bo totí m̀è botí bè éi dè

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Məyiisi ke dɔ̀: ²⁶ F́ nnè Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekótibè dí kaa mbè pĩrmúní bèè nìtibè nè ìi wũ̀, ²⁷ kaa dè toté m̀démè, bèè kàte mudoò kè bè nte dikéè dimáà, kè betòbè bèè do kpaá kè bè nte diteri. ²⁸ Kaa deite bèè kàte mudoò bɛ kperi mieke onitì òmáà benitibè sikəusínùmmù (500) mieke kóò cànné n kpeí, ke mɛ nyí inààke nè sãmmarímú nè ipe nè sibó. ²⁹ Kè di dè duó nyikuó nùtì Edeasaa, dè tu mí ndi Yiè nKuyie n kperɛ nde. ³⁰ Isidayeeribe sɔ̀mbɛ bèè do kpaá bɛ kó dikéè mieke, á deite benitibè sipísínùmmù mieke òmáà, ke mɛ nyí inààke nè sãmmarímú nè ipe nè sibó, kaa dè duó nDefiibe bèè pĩ n cĩètè mutómmú. ³¹ Məyiisi nè Edeasaa ikuó nùtì kè bèè dɔ̀d ti Yiè nKuyie nnàké ti Məyiisi. ³² Bèè kàte mudoò bè éi dèè kó dimàà mieke dèè kpaá kè dè mbo sikəupíkəusikuó nè sikəupísíyiekè nè sikəupísínùmmù (675000) ipe nè sibó. ³³ Inààke sikəupísíyiekè nè sikəupísídé (72000). ³⁴ Sãmmarímú sikəupísíyiekè nè tekəupíítè (61000). ³⁵ Isapùmbí ìi mu nyí duónè onitidòù kè ì mbo sikəupísítããti nè sikəupísídé (32000). ³⁶ Bè duó ndi kée bèè kàte mudoò ipe nè sibó kè dè mbo sikəupíkəusitããti nè sikəupísítããti nè sikəupísíyiekè nè sikəu sínùmmù (337500). ³⁷ Kè bèè deite dɛ mieke sikəusikuó nè sipísíyiekè nè dɛnùmmù (675) bɛ Yiè nKuyie nkpeí. ³⁸ Inààke sikəupísítããti nè sikəupísikuó (36000) kè bèè deite sipísíyiekè nè idéi bɛ Yiè nKuyie nkpeí. ³⁹ Sãmmarímú sikəupísítããti nè sikəusínùmmù (30500) kè bèè deite sipísíyiekè nè dɛmáà bɛ Yiè nKuyie nkpeí. ⁴⁰ Benitibè tekəupíítè nè sikəupísikuó (16000) kè bèè deite sipísítããti nè bèdébè bɛ Yiè nKuyie nkpeí. ⁴¹ Kè Məyisii duó nyikuó nùtì Edeasaa dèè tu ti Yiè nKuyie nkperɛ o Yiè nKuyie nhò náké ke yé ndè ndòmmè. ⁴²⁻⁴³ Dikéè teri dii kpaá Isidayeeribe kpeí kè di mmànnè bèè do kàte mudoò bɛ kperi mamè, ipe nè sibó sikəupíkəusitããti nè sikəupísítããti nè sikəupísíyiekè nè sikəu sínùmmù (337500). ⁴⁴ Inààke sikəupísítããti nè sikəupísikuó (36000). ⁴⁵ Sãmmarímú sikəupísítããti nè sikəusínùmmù (30500). ⁴⁶ Benitibè tekəupíítè nè sikəupísikuó (16000). ⁴⁷ Kè Məyisii deite benitibè sipísínùmmù mieke òmáà òmáà, iwũ̀ mɛmmɛ, kéduó nDefiibe bèè pĩ Kuyie ncĩètè tómmú ti Yiè nKuyie ndo ti náké ke yé ndè ndòmmè.

Bè pã yèè pãrè Kuyie

⁴⁸ Bèè do ni mudoò ke baké behããpòmbè tekəupíítè píítè, tekòutè kòutè kè bèè kàte kɛyá Məyiisi kóò náké ke dɔ̀: ⁴⁹ Ti kaa mbè behããpòmbè ti baké bè ke ś nhòməu í kpa bá òmáà. ⁵⁰ Dèè te kè ti tóní ti Yiè nKuyie nyepãrè ke bo mɔ̀ ti yei ncĩémmè, mɛsəə nkó tisãti ti éi ti ti ti ntóní, yetootõrɛ nè sineí nè mɛfĩmmɛ, nè demámánnè nè dèè ò ncáátí mɛfĩmmɛ.

⁵¹ Məyiisi nè ikuó nùtì Edeasaa kè bèè cuó mɛsəə nkó tisãti bè tóní ti. ⁵² Behããpòmbè bèè baké yɛfĩrè bè do duó ntii nentì kó kucéékù do bo cidóò tekòutè nè sipísíyiekè (170). ⁵³ Kè behããpòmbè sãnpòbè biɛ tieke bá wè ò éi dè. ⁵⁴ Məyiisi nè Edeasaa kè bèè tanné mɛsəə nkó

tinenti behããpòmbè bèè baké yetĩrè tekoupiítè píítè nè tekòutè kòutè bè duó nti metaummè tou, kè dè bo yie nkè ti Yiè nKuyie mbáá yè nyIsidayeeribe kpéí.

32

Bè duómmè Dubenni nè Kadi naàmùnti kòbe ketenkè

¹ Dubenni nè Kadi be naàmùnkù kòbe do màke iwũõ nyi kè ì sũ mediè nkè bèe yà Yasèe èi nè Kadaadi kperi ye tenkè bo yiènnèmè iwũõ kó mucēmmu. ² Mèmmè bè kàtemè kéyà Mòyiisi nè Edeasaa nè Isidayeeribe kó bekótibè ke bè nàké ke dò: ³⁻⁴ Ti Yiè nKuyie nduó ntínti Isidayeeribe kè ti fiète yèè ekè yè yiènnè iwũõ kó mucēmmu mmu, tínti a kó betòmbè ti me ntu iwũõ kó becēmbè mbe, de kó yehékè tu: Atadoti, Dibonni, Yasèe nè Nimuda, Esibonni nè Edeyade nè Sebammu nè Nèbo nè Beonni.

⁵ Kè bèe deè ke dò: Mòyiisi, kàa bo yie nha ti duó nde kó ketenkè, di báá ti sée kukó nSuditēē yáà.

⁶ Kè Mòyiisi bè tēñné ke dò: Di tú ba? Di tebií bo nkəri mudoò kè di né nkpaá diennaà? ⁷ Dè yĩme kè di dó kéyárikùnne Isidayeeribe kònti bè bo tamè dihei ti Yiè nKuyie mbè duó ndi. ⁸ Ti bo dii mōnni Kadèesi-Banna, kè n tō ndi cicebè kè bè bo paatè Kannahã èi kè bèe me ndò.

⁹ M bè tō mmemme kè bèe kote Esikòadi biriku kéyà dihei kéwēteni kéyárikùnne Isidayeeribe kònti bè bo tamè dihei ti Yiè nKuyie mbè duó ndi. ¹⁰ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mmieke peike kè kùu parikè ke dò: ¹¹ Benitibè bèè kó dimàà yènni Esibiti, kétúóté bèè màke yebie nsipísidé kéndeētinko òmòu naàcètè báá ta dihei n do yè n yóó duó ndi be yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu, ke yé bè í yiemme ke n tūnne sei. ¹² Kè dè í tú Yefundee Kadebu Kenasi naàmùnkù kou nè Nunni bire Sosuwee, bèe màà di tati, ke yé bèe yiemme ke n tūnne sei.

¹³ Mèmmè ti Yiè nKuyie mmieke peikemè Isidayeeribe kè kùu duó nkè bè nháá ndikpáà mieke ke kémùnè de kó kutònkù kòbe bèè do dòò kù í dó dè bè bo kúmè kédeè. ¹⁴ Becaàribè kó kubotí dindi, de yĩme kè di dó kēsòtè di yembè tōmmú ke tikii ti Yiè nKuyie mmieke kó muhãá nyIsidayeeribe ìnkè? ¹⁵ Kè di bùtinnè di Yiè nKuyie nkù bo yóu kè di nkpaá dikpáà dii mmieke kémante, kè dii né nte kè Isidayeeribe bemòu feti. ¹⁶ Kè de kó benitibè tóónkoo Mòyiisi borè kòò nàké ke dò: Ti dó kédòò ti wũõ kó dibaakèrì ndi kémaá yehékè kè ti bí nhã.

¹⁷ Ti mómmòmbè kè ti túóté ti kpàrinenti kèniitè fenafe ìkè, kékote kétanné ti tebií de kó yehékè, ti bí sãmpòl ii yó mbo die nyehékè ti yóó maá yè kéfii nyiduotí kénsoinè de kó ketenkè kòbe. ¹⁸ Kè Isidayeeribe bemòu í kàri bá wè o tenkè ti í wētini. ¹⁹ Kè di ti duó ndie nti kó ketenkè ti ténke í yó nwanti dí ti duó nketekè Suditēē kó nyáà teri, ke yé ti kòke bomè die ndiyáà diyie yìenì kèè bíékè kperi. ²⁰ Kè Mòyiisi dò: Kè di pí ndi béi ndi nù, kè di túóté di kpàrinenti ke doké ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè. ²¹ Kè di bàátí ke sènté Suditēē di Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè ke baanè kù bo duómmè kè bèe na be dootitòbè ké bè bèti. ²² Kè ti Yiè nKuyie mbè duó ndi mōnni be tenkè, de mōnni di bo na kéwēteni di tenkè, Isidayeeribe báá di sei ndi Yiè nKuyie mme nténke báá di sei. ²³ Kè di me nyí dòò memme di yeténè ti Yiè nKuyie nku, de mōnni di nyé ke dò ndi yei mbo di pí. ²⁴ Maánè tūnké yehékè kétanné di bí sãmpòl, kédòò di wũõ kó yebaakùyè, di né báá yè ndi béi ndi nù. ²⁵ Kadi naàmùnkù nè Dubenni naàmùnkù kòbe kè bèe nàké Mòyiisi ke dò: A kó betòmbè tínti ti yóó dòòmu fí nti yiè nha ti nàké ti. ²⁶ Ti bí nè ti pobè nè ti pe nè ti wũõ dè yó mbo die nde Kadaadi ekè mieke. ²⁷ A kó betòmbè tínti bèè bàátí tikpàrinenti ti kòrimu kè ti Yiè nKuyie nyóó ti niité kè tí bè dokénè a yè ndè ndòmmè.

²⁸ Mèmmè kè Mòyiisii nàké ikuó nùtì Edeasaa nè Nunni bire Sosuwee nè Isidayeeribe kó bekótibè de kó benitibè kpéi nke dò: ²⁹ Kè Kadi naàmùnkù kòbe nè Dubenni kòku kòbe bèè baati tikpàrinenti kè bè di neinè kēsénté kukó nkè di Yiè nKuyie ndi niité kè di doké, kè di tieke dii mōnni di ekè, dí bè duó nKadaadi tenkè kè bèe tieke. ³⁰ Kè bè me nyí bàátí ke di neinè Kannahã kó ketenkè mieke nke di yóó bè duómmè ketenkè di kòke mieke.

³¹ Kadi naàmùnkù kàbe nè Dubenni naàmùnkù kàbe kè bè d̀̀: Ti Yiè nKuyie nnàké tì t̀̀nti a kó bet̄mbè ti yóó tì d̀̀̀mu. ³² Ti yóó báátimù ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè kékote Kannahã, ti né d̀̀ tì tu, a tí duó nti kó ketenkè Sudit̄̄ kó nyàà dii ndi.

³³ Mem̄me kè M̀̀yiisi duó nKadaadi naàmùnkù kàbe nè Dubenni naàmùnkù kàbe nè Sosefu bire Manansee botí kàbe dikéè, Am̀̀riibe kpààti Sionni kó dikpààtiyuu nè Basãã kàbe kóo kpààti Ōku kperi nè yehékè yèè bo be tenkè m̀̀nku nè yehékè yèè dè t̀̀ké.

³⁴ Mem̄me kè Kadi naàmùnkù kàbe maá Dibonni nè Atadoti nè Adowee, ³⁵ nè Atadoti-Sofanni Yasèe nè Yoboa ³⁶ nè Beti-Nimuda nè Beti-Adannii ke yè fii nyiduotí, kemaánè be wũ kó yetuo.

³⁷ Kè Dubenni naàmùnkù kàbe w̄ete kemaá Esibonni Edeyade nè Kidiyataimmu ³⁸ nè Nebo nè Baadi-Neo nè Sibema kè yè cèete yeyètè.

³⁹ Mem̄me kè Manasee bire Makiidi naàmùnkù kàbe do Kadaadi èi kèbeti Am̀̀riibe bèè do dè bo. ⁴⁰ Kè M̀̀yiisi bè duó nde kó dihei kè bèè kari. ⁴¹ Kè Manasee bire terè bè tu dè Yaii kó kunaàmùnkù kàbe t̀̀oté Am̀̀riibe ekè depaa nkpeye kè yè yu ke d̀̀: Yaii ekesi. ⁴² Kè Nòbaa kàbe do Kenati nè yehékè yèè ò t̀̀kèné kè yè yu o mómmuò nho kó diyètiri ke d̀̀ Nòba.

33

Isidayeeribe yè Esibiti kénkatimè ke s̄oti k̀̀tuakenè kukó nSudit̄̄

¹ Nte Isidayeeribe do yeti Esibiti kédóótémè be ã̀p̀̀nt̄̀rè d̀̀ ndòmmè, M̀̀yiisi nè Anoo kè bè mbè ni kè bèè kété kèyè yèè b̀̀rè. ² Kè Ti Yiè nKuyie nnàké M̀̀yiisi kòo nwãũ bè kàti dè ke s̄oti, nte ò do dè wãũ mèè botí:

³ Dibenni t̀̀nkù ketiwè do nwe diyie tepíitè nè dinummuri bè baámmè diyentébanni, kè dèe wenté kè Isidayeeribe ité Dammusesi èi kénkéri ke yeti kè Esibiti tenkè kàbe bè wùò nkè bè kéri. ⁴ De m̀̀nni kè Esibiti kàbe k̀̀ri becírìbè, bèè tu Mpo ti Yiè nKuyie ndo poté bè ke bo benke Esibiti kàbe k̀̀ kpeñ̀nìnmè be kó yebàkè. ⁵ Kè Isidayeeribe ité Dammusesi kékote kébáté Sukati, ⁶ kèitè Sukati kékote kébáté Etammu èi tedòntè kó dikpàà m̀̀nku. ⁷ Bè ité Etammu èi ndi tedòntè kó dikpàà m̀̀nku kékóntè kèw̄etení Pi-Aidoti, Baadi-Sefõõ ì̀kè, kébáté kénwetí Mikidodi. ⁸ Bè ité Mikidodi nwe késéntè dàmè̀̀ri tipènti kou, keta dikpàà tedòntè kperi, kèmmake mucèmmu yewe yètàati Etammu kó dikpàà tedòntè kperi mieke, kékote kébáté bè tu dè Mada. ⁹ Bè ité Maara nwe k̀̀tuake Edimmu sibií do borè tepíitè nè s̀̀dèsi nè depuonne sipis̄iyiekè, kébáté deborè. ¹⁰ Bè ité deñde kébáté tipènti kóo dàmè̀̀ri pèémmè, ¹¹ kèitè tipènti kóo dàmè̀̀ri pèémmè kébáté Sinni kpàà mieke, ¹² kèitè Sinni kpàà tedòntè kperi kébáté Dofikaa, ¹³ kèitè Dofikaa kébáté Aduusi, ¹⁴ kèitè Aduusi kébáté Defidimmu ke í mpètè deborè menie nke yà.

¹⁵ Bè ité Defidimmu nwe kébáté Sinaii kó dikpàà tedòntè kperi mieke. ¹⁶ Bè ité deñde kébáté Kibodoti-Ataafa ¹⁷ kèitè Kibodoti-Ataafa kébáté Asedoti, ¹⁸ kèitè Asedoti kébáté Ditima, ¹⁹ kèitè Ditima kébáté Dimoo Pedesi, ²⁰ kèitè Dimoo Pedesi kébáté Dibuna, ²¹ kèitè Dibuna kébáté Disaa, ²² kèitè Disaa kébáté Keedata. ²³ Bè ité Keedata nwe kébáté Sefeedi t̄̀ri. ²⁴ Sefeedi t̄̀ri ndi bè itémè kébáté Adada, ²⁵ kèitè Adada kébáté Makidoti, ²⁶ kèitè Makidoti kékote kébáté Taati, ²⁷ kèitè Taati kébáté Teda, ²⁸ kèitè Teda kébáté Mitika, ²⁹ kèitè Mitika kékote kébáté Asimona, ³⁰ kèitè deñde kékote kébáté M̀̀sedoti, ³¹ kèitè M̀̀sedoti kébáté Bendee-Yakanni, ³² kèitè Bendee-Yakanni kébáté Ōdi-Kidikaadi, ³³ kèitè Ōdi-Kidikaadi kébáté Yotibata, ³⁴ kèitè Yotibata kébáté Abudonna, ³⁵ Bè ité deñde kébáté Esiyonni-Kebee, ³⁶ kèitè Esiyonni-Kebee kébáté Sinni kpàà tedòntè kperi bè tu dè Kadèesi. ³⁷ Bè ité Kadèesi nwe kékote kébáté Ōdi t̄̀ri Edommu tenkè m̀̀nku.

³⁸ Deñde ti Yiè nKuyie nduómmè kè ikuó niùti Anoo deke Ōdi t̄̀ri ì̀nkè, ò de nku, ke s̀̀ ndè m̀̀ke yebie nsipis̄inàà nè bè yèmè Esibiti, dibenni t̀̀nkù nummuwè do nwe diyie ketiri.

39 Dende Ɔdi tãrì ìnkè ò kumè, ke nyóó kú ke màke yebie ntekùtè nè sipísídé nè yètããti.
40 De kó difãnkúò ndi Kannahãã kàbe kóo kpààti Adadi Nèkefu èi kou kèèmè Isidayeeribe kéroómè.

41 Kè Isidayeeribe ìté Ɔdi tãrì ìnkè kékòte kébáté Sadimona, 42 kéíté Sadimona kékòte kébáté Punoo, 43 kéíté Punoo kékòte kébáté Obodi, 44 kéíté Obodi kébáté Iyee-Abadimmu, Mòabu tenkè mánku, 45 kéíté Iye-Abadimmu kébáté Dibonni-Kadi, 46 kéíté Dibonni-Kadi kébáté Adimønni-Dibadataimmu, 47 kéíté Adimønni-Dibadataimmu kébáté Abadimmu tãrì ìnkè kénwetí Nebo èi. 48 Bè ité Abadimmu tãrè nye kébáté Mòabu tenkè kó kubiriku, kukó nSuditèè také, kénwetí Sedikoo. 49 Bè do bàtè kénhérinè kukó nSuditèè nwe kétúóté Beti-Yesimoti kéntò kétuòkenè Abèedi-Sitimmu èi Mòabu biriku.

Isidayeeribe dò nkétotí mèè botí ketenkè

50 Dende Mòabu biriku Suditèè kó ntaké Sedikoo ìkè ti Yiè nKuyie mbéinnèmè Mòyiisi ke dò: 51 Náké Isidayeeribe ke tú n yè nkè di sènté Suditèè ke ta Kannahãã tenkè, 52 dí beti de kó ketenkè kàbe bémou, kempuò mbe tenkaanì yetárè kpesi kébóké timátì kpesi, képuò mbe wũãtãrè kécake be tãrè, 53 kètieke dihéi kémbo. N di ndi duómumu kè di dò nké ndi te. 54 Di yóó tãũ tété nwe kètotí di tenkè di naàmùnti dò ndòmmè, kè kùù naàmùnkù sũ ku kó ketenkè ndeu, kè kùù kènni ku kàke nkènni, kè di tãũ tété kè kùù naàmùnkù do dè, ku kó ketenkè ke ntú. Di yó ntú ndi wuò ndòmmè mme kètotí di tenkè. 55 Kè di me nyí bèti Kannahãã kàbe bémou, kè di yóu bémabè beè yó ndo ntipoti kénkũ di nuò, kéndò nyinaacèmpàati ìi cùóké sikãũ ke kũ di pùti ke di éũté dihéi di bo dii mièke. 56 De mònni n do na mbè dòmè kè n né mè dòò dí mbe.

34

Kannahãã tenkè mánke

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: 2 Náké Isidayeeribe ke tú n yè nkè di tũòke dii mònni Kannahãã tenkè n di duó nkè kè di bo tieke, nte di tenkè mánke yóó díte dè.

3 Kubakù cãnkú bíékè di tenkè kó kumànkú yóó díte tedòntè kó dikpáà Sinni nwe kémpékénè Edómumu kó kutempè. Kè diyie yìèni kèè bíékè kó kumànkú díte mukókúó nkóo dàméèrì. 4 Kù yóó fité kubakù cãnkú bíékè nke kékónté kédeke ináá nkó ditenni káyènnè Sinni, Kadèesi-Bannea kubakù cãnkú kétuòke Asaa-Adaa nè Asimoo, 5 kékòte kédíté Esibiti kó kukó kéntò kétuòkenè dàméèrì Meditedandee.

6 Kè diyie taà kèè bíékè kó kumànkú ntú Meditedandee kóo dàméèrì.

7 Kè kubakù yóu bíékè kó kumànkú díte Meditedandee kóo dàméèrì kéntò kétuòkenè Ɔdi kó ditãrì, 8 kéíté Ɔdi kó ditãrì káyè Debo-Amati kéntò kétuòkenè Sedati, 9 kèpèèté kétuòkenè Sifunoo, kèpèèté kékòte Asaa-Ananni di kó kutemmànkú kubakù yóu kòku yó nde kááké.

10 Diyie yìèni kèè bíékè kó kumànkú kunku di kù yènnè Asaa-Enanni kéntò kétuòkenè Sefammu. 11 Kè kùu ité Sefammu káyènnè Dibuda Ainni diyie yìèni kèè bíékè kéntò kétuòkenè ditenni yúnnimè Sennesadeti kóo dàméèrì diyie yìèni kèè bíékè. 12 De kó kumànkú yó mme ndò kétuòkenè Suditèè, kécáátinè mukókúó nkóo dàméèrì. Di kó ketenkè kó kumànkú yó nde nkááké.

13 Memème kè Mòyiisi náké Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò nàké tì ke dò: Nte ti Yiè nKuyie ndi duó nkèè tenkè díndi iwuò nyiwei nè dikèè kè di tãã tété ké kè totí. 14-15 Kè Dubenni kó kuwuò nkàbe nè be cèi nè Kadi kó kuwuò nkàbe nè be cèi káyíènnè Manansee kó kuwuò ndikèè, bembè còutému be kó ketenkè kukó nSuditèè yàa diyie yìèni kèè bíékè Sedikoo ìkè.

Bèè totí ketenkè be yètè

16 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mòyiisi ke dò: 17 Nte benitibè bèè yóó di totí di tenkè be yètè: Edeasaa ikuó niùti káyíènnè Nunki birè Sosuwee. 18 Dí deite bá kùu wuò mmieke wèè tu okòti kòo di teennè ketenkè kó mutotímù. 19 Nte de kó benitibè yètè: Sudaa kó kuwuò Yefundee birè Kadebu,

- 20 Simmeãð kó kuwuə, Ammiudi birɛ Semmuɛɛdi.
 21 Bensamɛ kó kuwuə, Kisinəə birɛ Edidadi.
 22 Danni bí kó kuwuə, Yokidi birɛ Bukii.
 23 Sosefu birɛ Manansee kó kuwuə, Efodi birɛ Anniɛɛdi.
 24 Sosefu birɛ tɛrɛ Efadaimmu kó kuwuə, Sifutã birɛ Kemmuɛɛdi.
 25 Sabunəə kó kuwuə, Padunaki birɛ Edisafã.
 26 Isakaa kó kuwuə Asã birɛ Pedayɛɛdi,
 27 Asɛ kó kuwuə Sodomii birɛ Aiudi.
 28 Nɛfutadii kó kuwuə, Ammiudi birɛ Pedayɛɛdi.
 29 Bɛmbɛ ti Yiè nKuyie ntããtɛmɛ kɛ bɛ bo totí Kannahã kó ketenkɛ.

35

Defi bí kó yehɛkɛ

1 Kɛ ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi Məabu kó kubiriku miɛkɛ Suditɛɛ také, Sedikoo ìkɛ kɛ dɔ: 2 Náké Isidayɛɛribɛ kɛ bɛɛ duó nDefiibɛ ketenkɛ bɛ kəkɛ miɛkɛ nɛ bɛ yó ncɛmmù dɛ bɛ wũɔ. 3 Kɛ bɛ mbo dɛ kó yehɛkɛ miɛkɛ kɛ cɛmmù bɛ wũɔ yɛ tenkɛ. 4 Ketenkɛ kɛ fitɛ dɛ kó yehɛkɛ bɛ yó ncɛmmù kenkɛ bɛ wũɔ, kɛtúótɛ diheì kó kuduotí borɛ, di kɛ benné kɛ kɛ mbo métiri sikəusínùmmù (500). 5 Kɛ dí túótɛ kuduotí borɛ dikpáa diyiè yìni kɛ bíkɛ kɛ kɛ mbo métiri tekəupíítɛ (1000), kébenné kubakù you bíkɛ kɛ kɛ mbo métiri tekəupíítɛ (1000), kébenné diyiè taà kɛ bíkɛ kɛ kɛ mbo métiri tekəupíítɛ (1000), kébenné kubakù you bíkɛ kɛ kɛ mbo métiri tekəupíítɛ (1000). Kɛ diheì nsoké dɛ cuokɛ. Bɛ yó mməkɛ kɛ tenkɛ nke bɛ èi fitimɛ. 6 Dí duó nDefiibɛ yehɛkɛ yɛkuə disàri kpɛyɛ, kɛ dɛ kɛtɛnɛ òmòu kòò kùə onitì wɛɛ coké kəsəri dɛ kó yehɛkɛ miɛkɛ, kɛyíɛnɛ yehɛkɛ tɛyɛ sipísínàà nɛ yɛdɛɛ. 7 Yɛmou kɛ yɛɛ wɛnné kɛmbo yehɛkɛ sipísínàà nɛ yɛni kɛ né yíɛnɛ ketenkɛ bɛ yó ncɛmmù dɛ bɛ wũɔ. 8 Isidayɛɛribɛ wuə mmiɛkɛ bá kù kùu yaatɛ ku ekɛ bɛ kù duó nyɛ miɛkɛ kɛduó nDefiibɛ, kɛ kùu məkɛ kɛ yɛ sũ ku kpɛyɛ nsũ, kɛ kùu məkɛ kɛ yɛ kɛnni ku kpɛyɛ nkɛnni. Bá kùu wuə nkùu yaatɛ ku tenkɛ kɛduó nDefiibɛ bɛ kù duó nkɛ kɛ màmɛ.

Disàri kó yehɛkɛ yó ntú yɛ

9 Kɛ Ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi kɛ dɔ: 10 Náké Isidayɛɛribɛ kɛ tú n yɛ nkɛ di sɛntɛ dii mənni kukó nSuditɛɛ kɛ bo ta Kannahã tenkɛ, 11 di tããtɛ yehɛkɛ yɛ yó ntú di kó disàri, kɛ dɛ kɛtɛnɛ òmòu kòò kùə onitì wɛɛ coké kɛ di ta kəsəri. 12 Dɛ kó yehɛkɛ yó ntú di kó disàri ndi kɛ dɛɛ yie nkɛ dɛ kɛtɛnɛ òmòu kòò kùə onitì, wɛɛ coké kɛta kɛyɛntɛnɛ wɛɛ dɔ kɛpɛitɛ. Kɛ dɛ kɛtɛnɛ òmòu kòò kùə onitì bɛ báá ò kùə kɛ mu nyí ò tɔní ditɛnni ìkɛ kɛ di ò bekɛnɛ. 13 Di yó bɛ duó nyɛɛ ekɛ miɛkɛ disàri kpɛyɛ yó mbo yɛkuə ndi. 14 Di tããtɛ yɛtãati Suditɛɛ kó nyáa, yɛtãati Kannahã kó diheì. 15 Dɛ kó yehɛkɛ yɛkuə yɛnyɛ yó ntú Isidayɛɛribɛ kó disàri ndi, nɛ bɛpəðbɛ bɛɛ bo di cuokɛ. Kɛ dɛ kɛtɛnɛ òmòu kòò kùə onitì, dɛ yie mbo na kɛcoké kəsəri yɛ miɛkɛ dimari.

16 Kòò mòu potɛ otòu nɛ kunenkù makù timátì kəku, kòò kù, dɛ yie nhonitikòuti nwe, bɛɛ ò kùə. 17 Kòò mɛ nhò bətɛ ditári ndi kòò kù dɛ yie nhonitikòuti nwe, bɛɛ ò kùə. 18 Kɛ dɛ mɛ ndò nhò ò potɛnɛ kudəú nku kòò kù, dɛ yie nhonitikòuti nwe, bɛɛ ò kùə. 19 Wɛɛ dɔ nkɛpɛitɛ kòò ò määnɛ dɛ wɛɛ ò kùə. 20 Kòò mòu ní nhotòu kòò tɛntɛ kòò do yoo ò dí nkóò bətɛ dɛmarɛ kòò ku, 21 yoo kòò miɛkɛ kɛ mɛ nhò pɛi kòò ò potɛ dinacekutiri kòò ku, onitikòuti nwe, wɛɛ dɔ nkɛpɛitɛ kòò ò määnɛ dɛ wɛɛ ò kùə.

22 Kɛ dɛ mɛ ndò ndɛ kɛtɛnɛ òmòu kòò tɛntɛ òmòu kòò do kɛ ku, kɛ menimmɛ í bo bɛ cuokɛ, ò mɛ nyí ò dii nkoò bətɛ dɛmarɛ, 23 kòò mɛ ndootɛ ditári ndi kɛ di ò määnɛ kòò ku, kɛ do í tú o dootitòu, kòò do í ò dónɛ mɛyɛi, 24 kɛ dɛ dɔ mmɛmmɛ ditɛnni tũnnɛ ikuó ì tukúnɛ wɛɛ kùə nɛ wɛɛ dɔ kɛpɛitɛ kɛ bɛɛ bekɛnɛ dɛ yie. 25 Kɛ ditɛnni dɛɛtɛ wɛɛ kùə wɛɛ dɔ nkɛpɛitɛ kòò báá ò kùə. Ditɛnni ò tɛnnɛ diheì ò do səri di, kòò nkɛ bo kɛ baanɛ ikuó niuti diwɛ bɛ còu nwe məkùò nhò bo kúmɛ. 26 Kɛ dɛ mɛ ndò nwɛɛ kùə ò yènni diheì ò do səri di

kó mutentáá. ²⁷ Kè wèè dò nképèite kòò ò yà kòò í bo dihei ò do sàri di kó mutentáá nkòò ò kùò ò í cààrè. ²⁸ Kè dè me nkpeténè òmòù kòò kùò oniti ò dò nkémbo disàri kó dihei ndi ke baanè ikuó niùti diewè bè cou nwè mekùò nhò bo kúmè kòò né wète o èi.

²⁹ Di yó ntù nyii kuó nè di yaábíó bá kè di borè.

³⁰ Kè dè tùàkení ke dò mmemme wèè kùò oniti bè dò nké nyóó ò kùò kè benitibè péu bèè yé mùù te, bè báá kuò òmòù kòò niti òmáà wèè tu ò yé mùù te. ³¹ Òmòù báá kuò oniti kéndò ndi ò kùò kè dí còuté ticuuti kóò yóò, ò dò nkékuòmu. ³² Di báá yie nkòò mòù dí yietí ticuuti kényènní disàri kó dihei kékonní o èi, kè ikuó niùti diewè mu nyí ku.

³³ Di yóó kari dii èi di báá cóú mmenitiyĩ, mēnitiyĩ nsĩnkũnko dihei ndi, dēmarè í bo di bo dǎò dè kè dēe wénkũnne dihei mēnitiyĩ nsĩnkũnne di, kè dè í tú di bo kuómè wèè kùò.

³⁴ Di báá sĩnkũnne dihei di yóó kari di, n yó mbo di, mí ndi Yiè nKuyie n yó mbomu díndi Isidayeeri be di cuokè.

36

Benitipòbè bèè tieke be yembè tenkè bè dò nkényenkú mèè botí

¹ Kè Sosèfu birè Manansee birè Makiidi kó debire Kadaadi naàmũnkù kòbe nè Isidayeeri be kó bekotibaabè nè be cǎi kó bekótibèe kate kényà Mòyiisi kóò nàké ke dǎ: ² Ti Yiè nKuyie nda nàkému ke tú di tǎá tété kététi ketenkè Isidayeeri be kó iwuò ke da nàké ke tú: Á duó nti tebite Sedofadi kó ketenkè o sapàmbè. ³ Kè bè me nyenke Isidayeeri be wuò mmieke kutekù makù, ti kéété de kó ketenkè ke yíé bè yenke kùù wuò nkòke, de mǎnni ti kó ketenkè yóò yaatemu. ⁴ Kè meténnímè kó dibenni tùàke Kuyie nkó dibanni dieri, be kó ketenkèe naá mbè yenke kùù wuò nkòke ke ténke bá ntú be yembè kòke.

⁵ Mémme kè Mòyiisii nàké Isidayeeri be ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ke dǎ: Sosèfu yaábí béi nke naatimu. ⁶ Nte Ti Yiè nKuyie nnàké ti tii tukúnè Sedofadi kó besapàmbè bèè yenke bè dǎ wè, kè de yiè ncénke tú be kó kuwuò nkou. ⁷ Kè dèe yie nkè Isidayeeri be kó ketenkè bá ntaà iwuò nteì kòke miéke, Isidayeeri be bá kùù wuò kè kù nkari ku yembè tenkè. ⁸ Isidayeeri be wuò mmieke benitipòbè bèè yóò tieke be yembè tenkè bè nyenkú be kó tinaàmũnti miéke nke, kè dèe yie mbá wèè Isidayeeri kòò nte o yembè tenkè. ⁹ Mèè botí nku bá kùù naàmũnkù bo ntemè ku yembè tenkè.

¹⁰⁻¹¹ Mémme kè Tisododi kó besapàmbè Mada nè Tidisaa nè Okuda nè Midika nè Nǎa kè bèè tũnne ti Yiè nKuyie ndo nàké ti Mòyiisi kéyenke be cice tebí kó bedapàmbè. ¹² Sosèfu birè Manansee kó ibí nyi bè do yenkemè kè be cicebè tenkè nkpaá ke tú be naàmũnkù kòke.

¹³ Isidayeeri be bo dii mǎnni Mǎabu biriku miéke kukó nSuditǎǎ péémme ke wetí Sedikoo, dende ti Yiè nKuyie nduómme Mòyiisi i nkuó nè ye ntannè kòò dè mbè tùò.

Ikuó kóntímù Di mpátíri tó tìi náàntì

Mukétímù kó dipátíri ti náá nyIsidayeeribe tũðkemè mme Kuyie mbè duó ndìi èi. Kè Ikuó kóntímù kperi sòoté ke ti náá mMoyiisi nàké tì Isidayeeribe. Moyiisi do denni Isidayeeribe Kuyie mbè dómè mme nè kù pĩ mmù tòmù be kpéi.

Kù do bè dðnnèmè metaummè ké mbè ni dikpáa miéke bè dò kéri dè, ké mbè kánkè be dootitòbè, ké mbè náá nku tannò, nè kù do bè dðunnèmè dinùù.

Dè né í tú kù cénke do bè dènni máá ndi tìi dð, nè Kuyie nkuó ti die nke yà dè yepáte teyè miékení. Moyiisi do náánnè dinitidaà ndi, nè keisòukè, ke tú bèe katení ti Yiè nKuyie mborè kéwammú ké kù taunnè kunku Kuyie. Moyiisi do ìkú tìi ìnkè tìi tu ò do bè náámmè ke tú: Díndi Isidayeeri n nìtìbè kénténè Kuyie nkùù tu ti Yiè nKuyie nkù tu mù. Di dò nkéndómu ti Yiè nKuyie nkùù di te, dí nkù dó nè di yèmmè memou nè di wèrímú mumou (6:4-5, ti nàkému Matie 22:37).

Ikuó kóntímù kó dipátíri náàntì kó dikũnni tu ikuó nyi. Bè do di yà Sedisademmu nwe Kuyie nçètè miéke Sosiasi tu dii mðnni okpààtì. (Wénté 2 Bekpààtìbè 22). De kó dipátíri náàntì bomu metaummè kòtímè kó yepáte teyè miéke nè metaummè pàmmè kpeye mayè miéke.

Bèè do kaà nde kó dipátíri dimðnni nè tínti bèè di kàà nyíe, ndi ti denni tì tu: Onìtì a bo mbomè kè de da naati tú: A bo nyiémmè Kuyie nhOdeetiwè opatiwè da náá ntì a borime memou miéke.

Di mpátíri náàntì duó ke dòmme

1. Moyiisi do nàké tì meketimè kukó nSuditèè yàà ke bè dèntení Kuyie ndò dè be kpéi 1:1-4:43
2. Moyiisi nàké tì medérímè:
Ò bè dèntèmè Kuyie ntannò tepíítè 4:44-5:22
Itié nyitié Moyiisi bè dèntè ì 5:23-11:32
Ti Yiè nKuyie nkó ikuó 12-26
3. Isidayeeribe do dòmme kètãátè mesàà nyoo meyei, bè bo yiemme Kuyie nkpeti yoo bèe ti yete 27:1-28:68
4. Moyiisi nàké tì mesomme 28:69-30:20
5. Moyiisi bè caummè ke dèè ke ku 31-34

MÓYIISI DO NÀKÈ TÌ MEKETIMÈ KUKÓ NSUDITÈÈ YÁÀ

¹ Di mpátíri tó tináàntì Moyiisi do nàké tì nti Isidayeeribe bemou ke sò mbè bo kukó nSuditèè kó diyàà teri dikpáa tedontè Adaba ke weti Sufu, kè Padanni kpáà bo ku mpíkù. Tofeedi nè Dabanni nè Asedoti nè Disaabu kè yè bo kupíkù tekù. ² A bo ítémmè Odebu kékété Seii tãrè ìnkè kó kuce kénkòri Kadeesi-Bannea, dè mðke mucèmmu yewe tepíítè nè dimáà ndi. ³ De do sò ndè mðke yebie nsipísìnàà ndi nè Isidayeeribe yèmmè Esibiti, dibenni tãnkù tepíítè nè òmáà kó diyè ketiri. De yiè ndi Moyiisi nàkémmè Isidayeeribe ti Yiè nKuyie nhò nàké tì timou ke tú wèè tì mbè nàké. ⁴ Dè do sò mMoyiisi namu Amoriibe kpààtì Sionni Esibonni èi kou, ke na Basãã kóo kpààtì Oku Etedei èi kou wèè do bo Asitadoti.

⁵ Bè do bo kukó nSuditèè yàà ndi Mòabu tenkè, deñde Moyiisi bè dèntèmè Kuyie nkuó.

Kuyie nyèmmè Isidayeeribe ètè kèsòoté

⁶ Kè Moyiisi bè nàké ke dò: Ti do bo dii mðnni ditãrì Odebu ìnkè kè ti Yiè nKuyie nkùù ti te kè kùu béimmu ke tú: Di bo die nkè dè mðntemu, ⁷ íténè kékote Kannahã kòbe Amoriibe tãrè nè yehèkè yèè dè tãkè, yèè bo kukó nSuditèè pèèmmè nè tedontè Adaba yetãrè ìnkè nè Nèkefu nè dàmmèrì pèèmmè kó yehèkè, kèsòoté kètuòke Dimaa tãrè kèpèètè kètuòke kukó ndiekù

Efadati. ⁸ Ntenè ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè. Katenè ké kè tieke! Ke yé kuù do béimmè képarikè ke dò kù yóó ke duó ndi yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu bembè nè be yaábíó.

Moyiisi ànnémè benìùbè

⁹ De mònni ndi, n di nàkémè kè n dò: M báá na ké ndi ni m máá. ¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di dòmmu mesàà nkè di sũũ, nte díndi yíe nke sũũ nsiwãã dòmmè. ¹¹ N dómu ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkùu yóu kè di sũũ nképèéti di mè mmàmè kuce tekoupiítè (1000), kè kù di dò mesàà nkéndònnè kù béimè. ¹² M bo yíme m máá kéntũnni di kpeti nè di kó iũũrii nè di kó mutuutimù. ¹³ Tãáténè benitibè di kó iwuo mmieke bèè màke meyèmmè ke ciì kè m bè duó ntikóti. ¹⁴ Kè di yie nke dò m béi nti wenni. ¹⁵ Mèmmè ò tãátémè di wuo mmieke bèè màke meyèmmè ke ciì ké bè báá nyetĩrè nyetĩrè. Biè ntekoupiítè (1000) betòbè tekòutè (100), betòbè sipisìnùmmù, betòbè tepíitè, ke né yíénè betòbè bèè ni di wuo. ¹⁶ De mònni ndi n nàkémè bèè tu benìùbè di cuokè kè n dò, kè be kòbe ní tóni tináànti bèè bè kènté, kè bè dó ké bè beé ntimatì bèè tì tũnte. Kòo niti nwe nè o kou, yoo oniti nè o kóo pòò bèè me nti tũnte. ¹⁷ Bè bá mbekù ke baati, bè kènté mèè botí osámpròu bèè me nkénté odièwè, bè bá ndé òmòu be mièke ke yé bè bekùmè nè Kuyie nkó diyètiri ndi, kè timatì me mpèéti be wèrímu bèè tì tóni m borè kè n tì kèè. ¹⁸ De mònni kè n di nàkèmu di dò nkéndòrimè.

Isidayeribe do yetemè Kuyie nkpeti ke só mbè duúnnè ketenkè Kuyie mbè duó nkè

¹⁹ Mèmmè kè ti íte Odebu tãri keta fekpáfè tedòntè kofe di mè nkèténí fè, káyènnènní Amòriibe tãrè ìnkè kó kuce kéndònnè ti Yiè nKuyie nkùù ti te kù do tì nti nnàkémè, kè ti tuòkení Kadèesi-Bannea. ²⁰ Kè n di nàké kè n dò: Ti tũòke Amòriibe tãri ndi ti Yiè nKuyie nkùù ti te, kù ti duó ndi, ²¹ ntenè ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè, ke bo di ìkè. Katenè ké kè còuté kètieke ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkù me nyè. Di bá nyíèkù kè di kòmbùòti nduò.

²² Kè dí katení m borè ke dò: Tí tũ mbenitibè kè bèè kate képaaté ketenkè kèwètení ké ti nàké ice ti dò nkéketé ì nè yehèkè ti dò nkéta yè. ²³ Kè m pénsiri de kó tináànti kédèite di wuo mmieke oniti òmáá òmáá kè bèè wènnè benitibè tepíitè nè bèdébè kè m be tũ. ²⁴ Kè bèè kété kédèke ditãri, kètuòke Esikòadi biriku ké kù paaté, ²⁵ kékòũ de kó ketenkè kó yetebe kèntóni ké ti benke, ké ti nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó ndi èi tu disàari ndi. ²⁶ Kè di me nyí nyie nke bo kate, kèyete ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di nàké tì. ²⁷ Kè dí tuute kènnáa ndi touti mièke ke tú ti Yiè nKuyie nyí di dómu deè te kè kù di dènneni Esibiti, ke bo di duó nhAmòriibe kè bè di kuò. ²⁸ Di kònti de nyàrike kè di dò: Ti kòbe ti nàké tì tii yárikùnnè ti kònti, ti yóó tanné timáá ònti mièke? Bè tu de kó benitibè kpeñniimu ke de, ke ti pèéti. Kè tidadieti kè bo, kè be ekè de iduotí ìi yè fité kè ì deke kékáa ntiwetì. Kè tidadieti Anakiibe kè bo.

²⁹ De mònni kè n di nàké kè n dò: Di kònti bá nhau di bá mbè yíèkù. ³⁰ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di bonèmu ke yóó bè kpànnè di kpéi, kù kpànnè mèè botí Esibiti kòbe kè di dè yà nè di nuò. ³¹ Di yàmu di mómmòmbe kuù di tòmè dikpáa tedòntè mièke di ce kumòu oniti ò ntòmè o birè, kè di mè ntùòkenni die. ³² Nè mèmmè di me nyí yie nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpeti. ³³ Kunku kù do di ni dikpáa mièke ke di benkù di dò nkémbátírí dè, ke ní ndi mí keyènkè kè di wúó nkuce kuyie mmònni ke ní ndò ndiwetiri ke di ni.

³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkeè di tũute ke náá nti kè ku mièke yènní kè kùu béi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu, ³⁵ kutònkù yèiku kuu nkòbe kó dimáa, òmòu báá yà ketensààkè n do béi nke dò n yóó duó nkè be yembè. ³⁶ Yefundee birè Kadèbu wèè máá yóó kè yà, wenwe nè o yaábí, bembè n yóó duómmè ketenkè ò ce nke paaté kè. Ke yé ò yiemme ke tũnnè n yè mmù weti weti.

³⁷ Díi do te kè ti Yiè nKuyie mmieke n yènní kè kù dò bá mí m mómmuò n yí tati de kó ketenkè, ³⁸ kè n kóo tònti Sosuwee Nunnì birè wèè yóó kè ta, ke dò, nh ò yíè dikòmbùò, kè

weè yóó di tanné dínđi Isidayεεribe di tenkè, kè dí kè tieke. ³⁹ Di bí sám̀pòì di do yě mbè yóó túóké ì, ìì í yě meyei nnè mesàà, ìì yóó ta de kó ketenkè. Ìnyi n yóó kè duóm̀mè, kè ìì kè tieke. ⁴⁰ Dínđi bie, wētēnè kēwetinné dikpáà tēdōntē tipēnti kóo dām̀ḕrì.

⁴¹ De m̀onnì ndi di nàkém̀e ke d̀, di càke ti Yiè nKuyie nku, di yóó báátímu, bá wè o kp̀arinenti kékote ké bè dokénè, di Yiè nKuyie nkùù di te kù ti ndi nàké ke yě mm̀. Kè dí báátí di kp̀arinenti ke bo deke ditā̀rì, kè di yemm̀e d̀o ndè í yóù di bo túótém̀e ketenkè.

⁴² Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Náké be kè bè báá kote kedo be dootitabè, ke yě n yí bè bonèm̀e. Bè báá benné kékote kè be dootitabèe bè kù. ⁴³ Kè n ti ndi nàké bá di í nyie nke n kènté, kéyete ti Yiè nKuyie nkó dinùù, kékété nè di mómm̀ambè kó dikōmb̀ù kēndeētì ditā̀rì ke bo bè dokénè. ⁴⁴ Kè Am̀riibe bèe maá de kó ditā̀rì kè bè me nyènní ké di munné ice kōme, ké ndi beti Seii tā̀rì ke kòuti kētuakenè Òdimaa èi. ⁴⁵ Di ke nkonní kēkuónnè ti Yiè nKuyie, kè kù í nkèè di dabùò bá kù í ndake de kp̄eti. ⁴⁶ Mēm̀me kè dí m̀bo Kadεεsi kēm̀ante mediè.

2

¹ De kó difōnkúò ndi ti itém̀e kékónté kētūnne dikpáà kó kuce kùù yìènè dām̀ḕrì tipēnti kou, ti Yiè nKuyie nti nàké ke yě ndè ñdōmm̀e. Mēm̀me kè ti nfirì Seii tā̀rì ke d̀o yewe péu.

Isidayεεribe itém̀e Kadεεsi kētō kētuakenè Adinō

² Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: ³ Di firì di ntā̀rì kè dè m̀ontemu, kéténnè kubakù you bíékè. ⁴ Náké Isidayεεribe ke tú. Bè itimu ke bo p̄ēté Seii tenkè be kabe Esayuu yaábí tenkè m̀anku, bè yó mbè dému bè né d̀o meyoóm̀mè. ⁵ Bè báá bè dokénè, n yí yóó bè duó ndèmarè be tenkè miēke bá kè dè né mm̀annè tenaàcētè kó mepēkùm̀e, ke yě n duóm̀mè Esayuu nwe Seii tā̀rì kó ketenkè kè weè yó nke te. ⁶ Bè yóó dontému Esayuu kabe borè tidiiti bè yóó di ti nè meniē mbè yóó yà mè. ⁷ Ke yě mí m̀be Yiè nKuyie m̀ bè d̀d̀m̀e mesàà m̀be tōmm̀ú mum̀ou miēke, yēbie nsipísìnàà ndi yíe mí m̀be Yiè nKuyie m̀ bè bonèm̀e fēkpáfè fie mm̄iēke, dèmarè í bè d̀ónté.

⁸ Mēm̀me ti itém̀e ti kabe Esayuu yaábí bèe bo Seii tā̀rì be borè kēp̄ēté kēp̄ēnnè kuce kùù yíe Edati nè Esiyonni-Kebeε tenkè, kētūnne dikpáà tēdōntē Adaba kó kuce kùù yìènè M̀oabu.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Di báá do M̀oabu kabe mudoò di báá bè wēnté, n yí yóó di duó ndèmarè be tenkè miēke. D̀oti yaábí nyi n duóm̀mè Adi tenkè kè bè kè te.

¹⁰ Nè dim̀onnì Em̄iibe beè do dè bo, bè do tú kuwùo ndiekù kabe m̀be, benitidiēbè ke d̀onnè Anakiibe. ¹¹ Bè do bè kōnnè Em̄iibe m̀be nè Defaiibe. Kè benitibè yemm̀e ndò nhAnakiibe tu Defaiibe m̀be, kè M̀oabu kabe mbè yu ke tú Em̄iibe. ¹² Ōriibe beè do bo Seii nè dim̀onnì, kè Esayuu yaábí bè bèti ké bè kùò bēm̀ou páíí kékari be tenkè. Isidayεεribe do me ndòò ketenkè ti Yiè nKuyie mbè duó nkè.

¹³ De m̀onnì ndi ti Yiè nKuyie nti nàkém̀e ke d̀: Íténè késénté kukó nSedeki, kè tí kù sènté.

¹⁴ Ti de nyitè Kadεεsi-Bannεa ké nyóó tuəke kukó nSededi ke bo sénté, kè dè ti túóté yēbie nsipísitā̀tì nè yèni. Kè ti do iti Kadεεsi-Bannεa kè bèe d̀ò nkéna kékote mudoò kè bèe kù bēm̀ou kè ti mu nyí t̀òke Sedikoo. Ti Yiè nKuyie ndo yě ndè yó ndōmm̀e. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkùù do bè poté ku mómm̀onku ké bè dèe páíí bá bè kóò m̀ou ténke í nkpaá be kó dikari.

¹⁶ Bèe d̀ò nkéna kékote mudoò bè ku dii m̀onnì bēm̀ou kédeè, ¹⁷ kè ti Yiè nní mbéinnè ke d̀: ¹⁸ Di mm̀onnì di yóó séntému M̀oabu tenkè kéta Adi kəke, ¹⁹ Am̀riibe tenkè di báá bè do mudoò di báá bè wēnté n yí yóó di duó ndèmarè be tenkè miēke, n kè duó nD̀oti yaábí nyi, beè kè te.

²⁰ Defaiibe cie do nke nè dim̀onnì beè do dè bo, kè Am̀riibe bè yu ke tú Sānsumiibe, ²¹ bè do tú kuwùo ndiekù nku ke kp̄ēnì ke deυ ke d̀onnè Anakiibe, kè Am̀riibeε tuəkení kè ti Yiè nKuyie nduó nkè bèe bè bèti ké bè kùò páíí kékari be tenkè. ²² Kù do d̀d̀m̀e Esayuu yaábí bèe do bo Seii, ke duó nkè bèe beti Ōriibe kékari be tenkè, ke kpaá kè dè bo nè yíenní. ²³ Afibe

bèè do bo Kasaa èi nè de kó sihekésí, kè Kafutṵ èi kṵbe bè do tú bè Kafutodiibe kè bèè kṵtení kè bè kùò páíí kékari be tenkè.

²⁴ De kó difṵnkúò kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dṵ: Íténè késénté kukó nhAdinṵ, n di duómmu Amṵriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou nè o tenkè. Donè we mudoò, ²⁵ kétúóté yíe nnè ye we yèè kpaaní ibotí imṵu ìì bo ketenkè ìnkè kùmakù í yóó di dáátí. Bèè kó dimàà bo keè di kpéí kufṵwaá nkuù yóó bè auté kè bè nkpeutí.

Isidayeribe fiètemè okpààti Sionni kó dikpààtiyuu

²⁶ Mèmmè kè tí mbo Kedemṵti kó dikpàà tédṵntè kédèite benitibè kètṵ nhEsibonni èi kóo kpààti Sionni borè, kè bè bo ò nàké ke dṵ: Nè diwèì ndi ti kéroómè. ²⁷ Ti dṵ kèna a tenkè nke kéréṣṣé, ti yó mbáké kuce máà ndi ti í yóó dauté kubakù yóu yoo kucànkù. ²⁸ Ti yóó da donténèmu tidiiti ti yóó di ti nti kè da donténè meniè nkéyá. Ti yóó na a tenkè máà ndi kéréṣṣé. ²⁹ Esayuu yaábí ìì bo Seii tenkè nè Mṵabiibe bèè bo Adi èi bè ti dṵṵmè, ti dṵ késénté Suditṣṣ nwe kékṵte ketenkè ti Yiè nKuyie nkuù ti te kù ti duó nkè. ³⁰ Esibonni kóo kpààti Sionni me nyí nyie nke bo ti pā kuce kè tí pṣṣṣé o tenkè, ti Yiè nKuyie nkuù do kpénkùnne o to nè o yèmmè, kè dè bo yie nkè kùu bè ànné ti nṵu mièke dè mè ndṵmmè yíe. ³¹ Mèmmè ti Yiè nKuyie nni nnákémè ke dṵ: N da duómmu okpààti Sionni nè o tenkè. Do we mudoò kéfiete o tenkè. ³² Kòo kpààti Sionni íténè o nìtibè kè ti do Yaasi èi. ³³ Kè ti Yiè nKuyie nhò ànné ti nṵu mièke, kè ti bè poté wenwe nè o nìtibè, ³⁴ kéfiete be ekè yemṵu kékua benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, bá òmṵu í nyenté bá òmáà. ³⁵ Iwūṵ máà ndi nè tinenti ti do éimè de kó diheì mièke, ³⁶ kétúóté Adowee, diheì dii bo kukó nhAdinṵ kó mepéemmè nè diheì teri dii bo Adinṵ biriku mièke, kèntṵ kétuṵkenè Kadaadi tenkè, diheì marì í mbo ti yīṣke di. Ti Yiè nKuyie nkuù do yè nti duó nyemṵu. ³⁷ Amṵniibe tenkè máà ndi ti do í kàákémè nè kukó nSabaki kó mepéemmè nè yetārè ìnkè kó yehékè nè yebòrè tṵyè ti Yiè nKuyie ndo ti nàké ke dṵ ti báá kááké yè.

3

Bè fiètemè okpààti Ōku kó yehékè

¹ Kè tí íté de borè kṣṣí nkuce kénkṵri Basāā. Mèmmè Ōku Basāā kóo kpààti íténimè nè o āpṵmbè bṣmṵu kè ti do mudoò Etedèii èi. ² Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dṵ: A báá ò yṵte, n we nda duómmu wenwe nè o nìtibè nè o èi. A yóó ò dṵṵ a dṵṵmè mme Amṵriibe kpààti Sionni Esibonni èi kou. ³ Mèmmè ti Yiè nKuyie nkuù ti te kù ti duómmè Ōku Basāā kóo kpààti nè o nìtibè ke ti bè poté kékua bá òmṵu í nyenté bá òmáà. ⁴ Kè ti tieke o ekè yemṵu, di marì í nkpaá kṣṣṣ o kperi, de kó yehékè do bo yemṵu sipísikuṵ ndi. Adikṵbu kó kutempṣ Basāā tenkè kemṵu okpààti Ōku kpààtiyuu dimṵu. ⁵ De kó yehékè do tú yehékè dièyè nye kè iduotí yè fité kè yebòrè kpetí ke páké imátidèí. Ke né mbúútí yehékè péu iduotí í fité yè. ⁶ Kè tí yè pṵntè páíí kédéíté ti do yīmè Sionni Amṵriibe kpààti kékua benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, ⁷ kṣṣṣmmú iwūṵ nè dèè kó dimàà bo yehékè mièke.

Bè totímè Kadaadi tenkè

⁸ Mèmmè ti fiètemè Amṵriibe kpààtibè bedé kó yehékè kukó nSuditṣṣ kó diyáà, kétúóté kutekù bè yu kù ke tú Adinṵ kèntṵ kétuṵkenè Edimṵṵ tārì. ⁹ Sidonni èi kṵbe do yu Edimṵṵ tārì ke tú Sidiyonni nwe, kè Amṵriibe di yu ke tú Senii. ¹⁰ Kè tí fietè ditennì kó yehékè yemṵu nè Kadaadi tempṣ nkumṵu kpeye. Basāā omṵu kèntṵ kétuṵkenè Sadikaa èi nè Etedèii èi, okpààti Ōku kó yehékè nye. ¹¹ Ōku Basāā kóo kpààti weè do yenté òmáà ke kpaá fòu Defaiibe botí mièke, kòo dṵu ntú timátí kperi, kè di okùmè pṣnkù mṣtìrì mènàà, kè di pṣkùmè bo mbo mṣtìrì mèdémè, kè di mbo Adaba Amṵniibe eidiè.

¹² Mèmmè kè ti fietè de kó ketenkè kemṵu, kétúóté Adowee kukó nhAdinṵ pṣemmè, kèntṵ kétuṵkenè Kadaadi tārì nè de kó yehékè dikéè, kè tí yè duó nDubenniibe nè Kadiibe, ¹³ kétúóté Kadaadi tenkè kèè kpaá nè Basāā kóo kpààti Ōku kó dikpààtiyuu dimṵu. Adikṵbu kó kutempṣ nkumṵu kè dè duó mManansee kó kuwṵu ndikéè kṵbe, bè múnke de nyu ke

tú Defaiibe tenkè. ¹⁴ Manansee birɛ Yaii weè do fiète Adikɔbu tempɛ kumɔu, kékɔte kédítɛ Kesuriibe nè Makatiibe be tenkè mànkɔ, kényú de kó yehékè Basãã kpeye, o mómmuɔ nho kó diyètiri ke dɔ Yaii ekè, kè bè kpaá ke me nyè yu nè yíenní. ¹⁵ Kè n yè duó nKadaadi tenkè Makiidi yaábí, Manansee birɛ, ¹⁶ kétúóté Kadaadi eì kéntɔ kétuɔkenè kukó nhAdinɔ kè n dè duó Dubenniibe nè Kadiibe. Kè de kó kukó nni ntú be tenkè mànkɔ kubakù cànku bíékè kéntɔ kétuɔkenè kukó nSabɔki Amɔniibe tenkè mànkɔ. ¹⁷ Kè kuù ntú Adaba nè Suditɛɛ dè mànkɛ dè kéntɔ kétuɔkenè Kinnedeti ke mme ndò nkétuɔkenè Adaba kóò dàméèrì kéntɔ kétuɔkenè mukókúy nkóò dàméèrì pɛémmè nè Pisikaa tãri diyie yìenì kèè bíékè.

¹⁸ De mɔnni ndi m bè nàkémè kè n dɔ: Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duómму de kó ketenkè. Díndi bèè kó dimàà tu behããpòmbè di dɔ nkétúóté tikpàrinenti nti kèniité di kɔbe Isidayeeribe tɔbè, kè dí sénté kukó nSuditɛɛ. ¹⁹ Di pobè nè di bí nè di wũɔ deè yó nkpaá yehékè n di duó nyè miéke, n yému di wũɔ sũmè. ²⁰ Kè díndii kɔte kéteennè di kɔbe, kémbaanè ti Yiè nKuyie nkùù di te bo bè duómму be kó yehékè kukó nSuditɛɛ yáà, diyie taà kè, kè bè kànnɛ kè bè om̀p̀unne, kù di yĩmè. De mɔnni kè di né wɛtení bá wè o eì nh ò duó ndi.

²¹ De mɔnni ndi n nàkémè Sosuwee kè n dɔ: A yàmu nè a nuɔ nti Yiè nKuyie nkùù di te kù dɔm̀m̀ Amɔriibe kpààtibè biɛ mbedé, kù yóò me ndɔɔ yekpààtiyɔ yemɔu a yóò sénté kukó nkéta yèè miéke. ²² Dí báá bè yòte ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù yóò kpa ndi kpéi.

Mɔyiisi kuónnèmè Kuyie

²³ Dende n kuónnèmè ti Yiè nKuyie nké kù sautenè ke dɔ: ²⁴ Áú! N Yiè nKuyie nfɔ̀ɔ̀ keté a bo benkemè mí nha kóo tɔnti a wɛrímú nè a kpeti. Kéĩnkè nè ketenkè duóm̀m̀ òm̀u í bo ke da dɔnnè wèè na ke dɔ̀ a dɔ̀ri dè. ²⁵ N Yiè nKuyie, yóu kè n sénté kukó nSuditɛɛ kényà ketensààkè nè yetàre sààyè, yèè kè bo, nè Dimaa kó ditàsàari. ²⁶ Díi kpéi nke ti Yiè nKuyie mmieke do m peikemè bá kù í nkèè n kù kuónnè dii dabònni, kè n náké ke dɔ: Dè sànnèmu memme, ténke bá m béinnè de kó tináantì. ²⁷ Deke Pisikaa tãri yóm̀m̀ kéwénté diyie taà kè, nè di yìenì kè, nè kubakù you nè kucànku diyie yìenì kèè bíékè, kéwénté kè dè yà nè a nuɔ, a né í senti kukó nSuditɛɛ a mè nwúò nkù. ²⁸ Duó nyitié nSosuwee, yáukunne o kònti, yíe we dikòmbùɔ, wèè yóò bè niité kè bè tanné ketenkè a mè nwúò nkè.

²⁹ Mem̀me kè tí mbo Beti-Peɔɔ biriku ìkè.

4

Mɔyiisi yèmmè Isidayeeribe ntũ nKuyie nkuó

¹ Kè Mɔyisii yíe kébéi nke dɔ: Díndi Isidayeeribe kénténè ti Yiè nKuyie nkuó nè kù di tiè nti, kéndɔ̀ri dè yèmmè, kè dèe yie nkè dí nfòu kéta ketenkè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkù di duó nkè kè di bo tieke. ² M mè ndi duó nyii tié ndi báá yaate ìm̀aì i miéke, di me mbáá yíe ìm̀aì. Di mpĩ nti Yiè nKuyie ntannò yemɔu kényié nyè yè mm̀u, n yè ndí duó nkè yè dóm̀m̀. ³ Di yàmu nè di nuɔ nti Yiè nKuyie ndɔ̀ dè Baadi-Peɔɔ. Bèè kó dimàà do tũnne dibɔ̀ Baadi, di Yiè nKuyie nkùù di te, kù do bè kùɔmu bɛm̀u páí. ⁴ Díndi bèè do dɔ̀ri ti Yiè nKuyie nkùù di te kù dɔ̀ dè, díi mè nkpaá fòu yíe.

⁵ N Yiè nKuyie nni nnàkém̀u ku kuó nè ku tannò kè ñ dè ndi t̀u, kè dè bo yie nkè di ta dii m̀nni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè, di ndɔ̀ri dè yèmmè. ⁶ Mpĩnnè Kuyie nkuó nè ku tannò ke dɔ̀ri dè yèmmè. Mem̀me di bo ntúm̀m̀ bèè m̀ke meyèmmè ke ciì ibotí t̀i ìkè. Kè bèe keè di náámmè Kuyie nkuó nè ku tannò kényí: Kuwuɔ ndiekù kɔbe biè ntu bèè m̀ke bèmbɛ meyèmmè ke ciì. ⁷ Kuwuɔ ndiekù ònku bo kè Kuyie mbè t̀kénè, ti Yiè nKuyie nti t̀kénè mèè boti? Bá kè ti kù kuónnè dii m̀nni kù òò keèmu. ⁸ Yáà kuwuɔ ndiekù ònku bo ke m̀ke ikuó nè yetannò dèè tu timóm̀m̀nti ke dóm̀m̀ m mè ndi duó nyii kuó nè yèè tannò yíe?

Mɔyiisi nàkémè Isidayeeribe Kuyie mbè benkemè kumàà Odɛbu tãri ñnkè

⁹ De m̀ǹǹǹi ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkémè ke d̀: Di né d̀ò nkédòò meyoðmmè mme kényé dimáà kpéí, di báá yè n di nuò nyà dè kpéí, di báá yóu kè dèe yè di yèmmè mièke nè di bo mbomè. Dí dè nàké di bí nè di yaábíó. ¹⁰ Dentenní di do cómmú dii m̀ǹǹǹi ditāri Odebu di Yiè nKuyie nkùu di te ku ìkè, kù do n nàkémú ke d̀: Tíí n nìtibè n d̀ó ké bè béinnèmu kè dèe yie nkè bè nni ndé sãà nè bè bo mbomè, kétuo n kuó be bí. ¹¹ Kè n di nàké kè di tínní kécómmú ditāri pēri kè di c̀ú mmuhãã nkè mù dèkù keĩnkè. Kè dibìnni nè yewetisùò ke dè dàátí. ¹² Kè ti Yiè nKuyie nni ndi náánnè kè ku tammè yìenì muhãã mmièke kè di nyo ku tammè máà bá di í yà ku ìkè. ¹³ Kè kù di benke ku taummè kéwāri ku tannò tepíítè titápíèti tìdè ìnkè, ke yè ndí nyè tū nke d̀ori yè yè mmù. ¹⁴ De m̀ǹǹǹi ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkémè ke d̀: N dí tié nku kuó nè ku tannò kè di ndè tū nke d̀ori dè yèmmè ketenkè kù di duó nkè mièke.

Kuyie ncaummè Isidayeribe mubəfèù kpéí

¹⁵ Di báá yè nti Yiè nKuyie ndo di náánnè dii yìe ditāri Odebu kè di yo ku tammè muhãã mmièke, di do í yà ku ìkè. ¹⁶ Ndakenè mesàà! Di báá yie nkédòò sitenkaanì ké s̀ì d̀nnè nè benitidaabè yoo benitipòbè kè d̀: Kuyie me ndò. ¹⁷ Yoo dí s̀ì d̀nnè nè feèfè mafè, yoo kuwanwankù makù, yoo tenàtè, ¹⁸ yoo debambaànnè marè, yoo siyĩ. ¹⁹ Di báá b́útè keĩnkè keyà diyìe nè otānkù yoo siwãã, dèè kó dimàà bo keĩnkè, kè dèe yṹ ndi yèmmè, kè dí nínkú ké dè bàntè. Ti Yiè nKuyie ndè yóunè ibotí tēi nyi. ²⁰ Díndi biè ti Yiè nKuyie ndi d̀nnè ní Esibiti muhãã mmièke kè di bo ntú ku k̀be mbe di mè ndòmmè yíe.

²¹ Díi te kè ti Yiè nKuyie mmièke m peike kè kù béi nke tú nyí senti kukó nSuditēē, m me n yí tati ketensààkè kù di duó nkè kè di bo kè tieke. ²² N yóó kù di nhèi mièke nke n yí senti kukó nSuditēē, kè díndi yóó kù sènté kètieke ketensààkè. ²³ D̀ònnè meyoðmmè ke báá yè nti Yiè nKuyie ndi d̀ònnè mèè taummè. Di báá d̀ò tetenkaanitè yoo dèmarè, ti Yiè nKuyie ndè yetému. ²⁴ Ti Yiè nKuyie ntú muhãã mmu ke tuò, kù d̀ó kuù máà ndi te.

²⁵ Kè di k̀ari dii m̀ǹǹǹi ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè ke m̀ntè ke pié ibí, nè di yaábíó kè di do meyi mmièke, ke d̀ò sitenkaanì ke s̀ì d̀nnè nè dèmarè, kè dè d̀ò ndi yete ke d̀ò di Yiè nKuyie nyí d̀ó dè kè dè kù yonke. ²⁶ Keĩnkè nè ketenkè dè wùómmu ntì ndi nàkémè yíe, kè di mè d̀ò, di yóó kúmu mecãã. Di bá nfòu kém̀ntè ketenkè di senti Suditēē ke bo ta kè. Ti Yiè nKuyie mbo di kuò páíí! ²⁷ Di bo nkpaá sám̀pó kè ti Yiè nKuyie ndi cíe nkè dí taá ibotí tēi mièke. ²⁸ De m̀ǹǹǹi kè dí nínkú kébántè sitenkaanì benitibè c̀iéké s̀ì ideí nè yetārè bá s̀ì í wúó s̀ì í m̀ke yeto ke ã keè, s̀ì me nhãó í ndi, s̀ì ãó í nkèè kunúú. ²⁹ Di yó nke mbo kéwammú ti Yiè nKuyie, ké kù yà kè nsà kè di kù wammú nè di yèmmè memou nè di wērímú mumou. ³⁰ N di nàké tìi kó dimàà bo di tuakení dii m̀ǹǹǹi, kè dí ta meyeñcaàrì m̀ mièke de m̀ǹǹǹi di bo wēte kètūnne di Yiè nKuyie nkéyie nkù yè mmù. ³¹ Ke yé ti Yiè nKuyie ndi kuðmmè mesémmè ke di d̀ó, kù í yóó di b̀ntóo, kù í yóó di kuò ke di deè, kù í yóó yè mmetaummè kù d̀ònnè m̀ di yembè ke ìkú me ìnkè.

Kuyie ntāātémè Isidayeribe ke bè d̀ò mesàà

³² Bekè nè kè bè di nàké! Nè ti Yiè nKuyie ndòmmè onitì ketenkè ìnkè, keĩnkè nè ketenkè dè mè nduómè dèmarè d̀ò diyìe mari ke m̀nnè diennàà? Òm̀ou mu nkèè tii m̀botí diyìe maràà? ³³ Kuwuò mmakù k̀be bo nkeè Kuyie ntammè muhãã mmièke di mè mmè kèè mèè botí ke kpaá ke f̀ouà? ³⁴ Di mu nyà dibòò mari d̀òmmè tidietì nè mebenkùmè ke ãnnè kukòmbòdoróo ke dènnè kubotí makù kutèkù mièke, ti Yiè nKuyie nkùu di te kù mè ndòmmè Esibiti ke mà mediè nke di d̀nnè nià? ³⁵ Dímbè kù benkemè dende kó dimàà, kè dè bo yie nkè di banté ke d̀ò nti Yiè nKuyie nkuù máà tu Kuyie nkè kutèkù makù í bo. ³⁶ Keĩnkè nke kù di béinnènnimè ke bo di tié. Nke di benke muhãã ndiemù ketenkè kè di keè ku tammè mu mièke. ³⁷ Kù do d̀ó mèè kpéí ndi yembè deè do te kè kù di tãátè díndi be yaábí, ke di d̀nnè ní Esibiti nè ku kó muwērímú, ³⁸ ke bèti iwuo ndieyi di ìkè ìi deu ke di

pěēté, ke kpeñni ke di pēēté ke bo di kanna be eì kè dí di tieke, dè mè ndòmmè yíe. ³⁹ Yíéténè ti yíe, ānnénè ti di yèmmè miéke, ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie nkēñkè nè ketenkè duómè, ku kó difōnkúò kutekù makù í bo. ⁴⁰ Mpīnnè ku kuó nè ku tannò n di duó ndè yíe nkè dèe yie nkè di mbo kè dè di naati díndi nè di bí, kè di fōmmuu mōnte ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè kè di bo nkè te sáà ke miéke.

Disòrì kó yehékè

⁴¹ Mēmme kè Mōyiisii tāāté yehékè yètāāti kukó nSuditēē kó diyáà diyìe yìèní kèè bíékè. ⁴² Kè de kó yehékè bo ntú disòrì kpeye. Kè dè dò ndè kpeténè òmòu kòò kùò otòu, bè me ndo í mōke tìmatì, de yìe ncoké kéta de kó yehékè kó òmari miéke kédēeté o fōmmu. ⁴³ Kè Dubenniibe nte Besēe eì dìi bo dikpáà ditennì ñnkè, kè Kadiibe nte Damoti Kadaadi tempē nkè Manansee te Kodanni Basāā tempē.

MŌYIISI NÀKÈ TÌ MÈDERÍME KUKÓ NSUDITEE YÁÀ

⁴⁴ Nte Mōyiisi do duó nyìi kuó Isidayēeribe. ⁴⁵ Ò do bè nàkému ti Yiè nKuyie nkuó nè ku tannò nè ku tié, ò do tì mbè nàké bè yènnì dìi mōnni ndi Esibiti. ⁴⁶ Dè do sá mbè bo kukó nSuditēē kó diyáà ndi Bēti-Peəə biriku ìkè Amōriibe kpààti Sionni tenkè. Sionni do bo Esibonni nwe Mōyiisi nè Isidayēeribe kè bèe ò pònte bè yènnì dìi mōnni Esibiti, ⁴⁷ kétieke o tenkè ke múnkēe fietenè Ōku Basāā kóo kpààti kōke, Amōriibe kpààtibè bēdè bèe do bo kukó nSuditēē diyáà diyìe yìèní kèè bíékè. ⁴⁸ Kè be tenkè tùóté Adowee eì kukó nhAdinə pēémmè kéntə kētuəkenè Siyonni tāri bè tu di Ediməə, ⁴⁹ Kè kùu kote kédíté tēdōntè Adaba kó dikpáà kéntə kēsénté kukó nSuditēē, diyìe yìèní kèè bíékè, kéntə kētuəkenè dāmēèrì mukókúú nkou nè Pisikaa tāri pēri.

5

Kuyie ntannò tēpítè

(Wénté Mudennimù 20:1-17)

¹ Kè Mōyiisii tí nyIsidayēeribe bēmou kè bè nàké ke dō: Díndi Isidayēeribe kénténè Kuyie kuó nè ku tié n di náá ndè yíe nkè dè ānné di yèmmè miéke kéndōari dè yē mmè. ² Ti Yiè nKuyie nti dōñnèmu metaummè Odebu tāri. ³ Dè í tú nè ti yembè mbe ti Yiè nKuyie ndōñnèmmè de kó metaummè, nè tímbe bèe bo diē nyíe nke kpaá fòu. ⁴ Ti Yiè nKuyie ndo di wetínnèmu ditāri Odebu ñnkè kè di béinnènnì muhāá mmiéke, ⁵ De mōnni kè n còmú díndi nè ti Yiè nKuyie ndi cuokè kè kù n nāánnè kè n di náá nke yé di do í dàátímè muhāá nkédēkoo ditāri ñnkè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō:

⁶ Fó nhoniti mí nha Yiè nKuyie mmú da te kè mú da dēnnenì Esibiti dihei a do tú di kudaakù,

⁷ Kuyie ntekù makù í bo a dò nkéntū nkù kè dè í tú mí.

⁸ A báá dō tētenkaanitè kédonnènè dèe bo kēñkè miéke yoo ketenkè ñnkè, yoo menie mmiéke kpeye. ⁹ A báá nínkú de ìkè kè dè bāntè, mú tu Kuyie nkè mú maa da te, ke yóo kpetínnè wèe yete n kpeti nè o yaabí nè i kó ibí nè i kó iyaabí, ¹⁰ kéndōari mesàà nwèe n dō ke yíe n kpeti, nè o yaabíyúóó.

¹¹ A báá yú mí nha Yiè nKuyie n yètìrì sōntíke, ke yé n yí yóo yóumè wèe yu n yètìrì detetìrè.

¹² A nyé teompùtè kó diyìe kpéi nkè di ncāá nke tú n kperi, mí nha Yiè nKuyie n da nàké ke yé ndè ndòmmè. ¹³ A níí pī nha tōmmú mumou yewe yèkuò miéke. ¹⁴ Diyíènni tu mí nha Yiè nKuyie nkperi ndi. A níí báá pī mmutōmmú mamù de yìe, bá a birē denitidaarè yoo denitipòbire bá a kóo tānti onitipòkù yoo onitidòu bá a nààfè yoo a sāmmarímú yoo a wūō tēi, yoo opòò wèe bo a cīètè, bēmou bèe om̀pè de yìe a ompumè. ¹⁵ A nyé ke dō nha mómumuə nha dō bo Esibiti nwe ke tú kudaakù, mí nha Yiè nKuyie nkè m benke n wērimú ke da dēnnenì nè n kó muwērimú. Dèe te kè n tu a nhom̀pu teompùtè yìe.

16 A ndé a cice nè a yõ. Mí nha Yiè nKuyie n tì n da nàkémè kè dèe yie nkàa fòmму okè ketenkè n da duó nkè miεε, kàa mbo kè dè da naati.

17 A báá kuσ onitì.

18 A báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dàu.

19 A báá yúúkú.

20 A báá souté kécaàrè otàù yètìrì.

21 A báá yaa nhotàù pokù, yoo o cǐètè, yoo o paa, nyoo o kóo tǎntì onitipòkù yoo onitidùù yoo o nàáfè yoo o sǎmmarímú, dèè kó dimàà cénke tú o kperε.

22 Ti nnáàntì, ti Yiè nKuyie nkuù do tì ndi nàké di do tíkú dìi mǎnnì ditāri Odebu ñnkè. Kù do náánnè metankperímè mme ditāri ñnkè, muhǎá ncuokè, kè kuyukú fī nnè yewetisùò, kù í yìè tìmatì. Kù ti nwàri titápíètì ñnkè ké n duó nkè ntì ndi nàké.

Mǎyiisi do náámmè Kuyie nkpeti Isidayεribe

23 Di kèè dìi mǎnnì de kó metammè kè mè yìèní ditāri ñnkè dibìnnì miεε, kè ditāri còù mmuhǎá, bèè baké di naàmuntì nè beheikènkótìbè kè dí katení m borè. 24 Ke dò: Ti Yiè nKuyie nti benkemu ku kpeti nè kù deumè, ke ti béinnènnì muhǎá mmiεε, kè ti kèè ku tammè yíe nti yàmu ke dò nti Yiè nKuyie mbo na kébéinnè onitì kè wè nkpaá fòù. 25 Ba nkpréi nte kè ti bo yóu kè muhǎá ndiemù ti cóúté kè ti kú? Kè ti soké ke yo de kó metammè muhǎá ndiemù yóó ti cóútému kè ti kú. 26 Onitì mǎu mu nyí kèè ti kèèmmè Kuyie ntammè kù ò béinnèmmè muhǎá mmiεε ke kpaá fòù. 27 Fǒ mMǎyiisi, fǒ mǎà níi yóó kate kè ti Yiè nKuyie nda nàké kàa wētēní ké tí nàké kù yē mmù, ti yóó yiemmu ké tí dǎd. 28 Mēmme kè ti Yiè nKuyie nkeè di náá ntì ké n nàké ke dò: N kèèmu benitìbè bembε da náá ntì, tì wennimu. 29 Kè bè do n yie nkémmeke de kó meyèmmè botí sǎá, ké nni ndé ke dǎri n tannò yē mmù dè na nwennimu, kè bè dǎri mēmme bè bo mbo kè dè bè naati bembε nè be yaábíó sǎá. 30 Kate ké bè nàké ke dò: Kònnè di cǐ. 31 Kè fǒ nni nkpaá die m borè kè n da nàké n tannò yemǎu nè n kuó nè n tié kàa dè mbè nàké demǎu kè bè ndǎri dè yē mmù ketenkè m bè duó nkè kè bè bo kè tieke ke miεε.

32 Nyénè tǔnké kéndǎri ti Yiè nKuyie ndi tǔ nkù yē ndi ndǎri dè demǎu, di báá dauté kucǎnku yoo kuyóú. 33 Dí ntǔ nkuce ti Yiè nKuyie ndi tǔ nkù di benke kù mesàà, kè dèe yie nkè dí nfòù kémmo dihei kù di duó ndi kè dè naati, kè di fòmму mǎnte.

6

Ikuó imǎu kó dikūnnì

1 Ntenè ti Yiè nKuyie nni nduó nyèè tannò nè ù tié nke yē n dè ndi tié, kè dèe yie nkè di ta dìi mǎnnì dihei kù yē nkù yóó di duó ndi kè di tieke, dí ndǎri dè yē mmù. 2 Mēmme di bo ndémè ti Yiè nKuyie ndi fòmму mumǎu miεε, kéntǔ nku tannò yemǎu nè ku kuó n di tié ndè díndi nè di bí nè di yaábíó kè dèe yie nkè di fòmму okè. 3 Díndi Isidayεribe kénténè, kéndake kéndǎri ku kuó yē mmù, kè di dǎri mēmme di bo mbo kè dè di naati kè dí sǔñ nketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè, menaamiè nnè mecekùò ndè pǔñ nkè. Ti Yiè nKuyie ndi yembè do tǔ nkù kù tu dìi mǎnnì:

4 Kénténè díndi Isidayεribe ti Yiè nKuyie nkùù tu kutenkù kumǎu yìè: 5 Onitì fǒ, a ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memǎu nè a wēnnì dimǎu nè a wérímú mumǎu. 6 Kuyie ntannò n di tié nyè yíe ndí yè ãnné di yèmmè miεε. 7 Dí ntì tié ndi bí di borè tēcǐètè nè di borè kupòkù di yóó duó dìi mǎnnì nè di ènte dìi mǎnnì. 8 Dí ntì ù di nǎu teneite kǎme, ké ntì ñrì bè ò nyírímè kuítùòkù, 9 ké tì wǎri di cǐ kó yesǎnkè nè yebòrè.

Isidayεribe í dò nkéyè mbε Yiè nKuyie

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo di tanné dìi m̀nni kù do nàké di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakabu kéikú ke d̀ kù yóó bè duó nkèè tenkè nè yèè ekè sààyè di í maá yè, ¹¹ sicéí borè ke píéké desààrè demou botí, díi me nyí dè ànné, sibií borè díi me nyí s̀ keú, detie mbè tu dè fínyí nè bè tu dè odífíè dè borè díi me nyí dè fiúkú, ¹² ke yóó s̀nté kényo ndi dómè. Dí ndake ke báá yè nti Yiè nKuyie nkùù di dènnení Esibiti miéke di do tú kè tidaatí ku kpéí. ¹³ Di yóó nku ndé ké nku mbáá nkumáà, di níi yóó parikè nè kuù kó diyètìrì. ¹⁴ Di báá t̀nne ibotí t̀i ì di fité ì t̀ nyèè b̀kè. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbomu di cuokè kù d̀ kuù máà ndi te, dí ndake ke báá kù wènté kè ku miékeé dí yè kè kùu di kuò páíi ketenkè di bo kèè ìnkè. ¹⁶ Di báá yááké ti Yiè nKuyie ndi do kù yáákémè di do bo dìi m̀nni Masa * Bè bo dìi m̀nni ndi dikpàà miéke kè menie nde mbè d̀nté kè Kuyie nduó nkè M̀yisii poté dipèrì kè menie nyenní, kè ifei bè pí, mbè do ỳèkù m̀è kpéí. (Mudennimù 17:7, Ikuó kóntímù 6:16, 9:22, Yèsãã 95:8-9). ¹⁷ Dí ndake kèntù nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó yetannò nè ku tié nnè ku kuó kù di duó ndè. ¹⁸ Dí ndòri dèè s̀é ti Yiè nKuyie ndó dè, kè dèe yie nkè dí mbo kè dè di naati, ketensààkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke d̀ kù yóó duó nkè di yembè, ¹⁹ kébéi nke d̀ kuù yóó beti di dootitòbè.

²⁰ Kè di bí naa di beke ke yí: Ba nte kè ti Yiè nKuyie ndi duó ku tannò nè ku kuó nè ku tié? ²¹ Dí ì nàké ke d̀: Ti do bo Esibiti nwe ke tú Esibiti kóo kpààtí kó tidaatí kè ti Yiè nKuyie nti dènnení nè ku kó muwèrimú. ²² Ti Yiè nKuyie ndo d̀ò tidietí kperè nde nè mebenkùmè diemè kécaàrè Esibiti kabe nè be kóo kpààtí nè o c̀fètè kabe, ²³ kè ti denne ke ti toní die nketenkè kù do béi nkéikú ke d̀ kù yóó duó nkè ti yembè. ²⁴ Memme ti Yiè nKuyie nti nàkémè ke d̀, tí ndòri ku kuó yèmmè, kè nkù dé kè dèe yie nkè tí mbo kè dè ti naati, ke d̀ nti mè nfòu kè dè ti d̀mmè yie. ²⁵ Kè ti duó nti yèmmè ke t̀ nti Yiè nKuyie ntannò nè ku kuó dè yèmmè, memme ku yèmmè bo nti naatinèmmè.

7

Isidayeribe cáammè ke tú Kuyie nkabe

¹ Kè M̀yisii béi nke d̀: Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te di tannè dìi m̀nni ketenkè di yóó tieke kè ke bèti ibotí ì di s̀nè, ì tu Itiibe nè Kidikasiibe nè Am̀riibe nè Kannahã kabe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. Ibotí inyi iyiekè ì di s̀nè ke di kpeñnè. ² Kè ti Yiè nKuyie mbè ndi duó dìi m̀nni kè di bè na, dí bè kùò bemou páíi ke báá súò nhòmou, di báá bè d̀d̀nè metaummè, di báá bè kuó mmesémmè. ³ Nè de kó ibotí kabe di bá mpuokú, di báá duó ndi kóo sapàà mmou be kóo dapàà nkè wèe puoke, di me mbáá túóté be kóo sapàà mmou kéduó ndi kóo dapàà nkè wèe puoke. ⁴ Kè di d̀ò memme bè yóó dètinnè di bí nyí Kuyie nkó kuce, kènte kè bèe fié iwũs̀ yebokè, kè ti Yiè nKuyie mmiekeé di yè, kè kù di kuò bá dè báá òte. ⁵ Nte di d̀ nké bè d̀d̀mè. Dí può mbe wũòtòrè, kébóké be b̀òtárè, kéu be b̀ò Asedaa kó itedeí, kécóu mbe b̀kè. ⁶ Di cáammu ke tú ti Yiè nKuyie nkabe, ti Yiè nKuyie ntááté dímbè ibotí t̀i miéke, kè di bo ntú ku kabe kù d̀ bè, ketenkè kemou duómè.

Kuyie mp̄immè kù do d̀unnè dìi nùu

⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndi taunnè kumáà ke di tãáté, dè í tú di s̀ m̀è kpéí. Díi pètínke tú kubotí sám̀pókù ibotí t̀i imou miéke. ⁸ Kù né di d̀omu dèè kpéí nte, nè kù dómè kémp̄í ndinùu kù do d̀unnè di di yembè kébéi nkéikú, dèe te kè kù benke ku wèrimú ke di denne tidaatí miéke, ke di dèeté Esibiti kóo kpààtí nou miéke.

⁹ Di t̀ mbanté ke d̀ ndi Yiè nKuyie nkùù di te kuù tu Kuyie ke d̀òri kù béi ntí kémp̄í mmetaummè kù di d̀d̀nè mè ke d̀òri mesàà mbèè kù d̀, ke pí nku tannò nè be yaàbíyúóó. ¹⁰ Ke ãs̀ yũs̀ nwèè yete ku kpeti o to, bá dè báá òte, wèè í kù d̀ dè ãs̀ í ntùòke tep̀enkpèntè

* **6:16** Masa: De kó diyètìrì tú meyámè mme nè mebennimè.

kè wèè yà o yetímè kó tiyeti. ¹¹ Mpínnè tũnké Kuyie ntannò nè ku kuó nè ku tié, n di duò ndè yíe nkéndɔ̀ri dè yē mmù.

¹² Kè di kemmu ku tié nke ì pĩ nke dɔ̀ri ì yēmmè. Mèmmè di Yiè nKuyie nkù di te kù bo mpĩmmè kù di dɔ̀nè mèè taummè ké ndi dɔ̀ri mesàà kù do béinnè di yembè ke ìkú ke dò kù yóó mbè dɔ̀ri mè. ¹³ Kù bo ndi dó ke di dɔ̀ri mesàà nkè dí sũũ, kè kù di duó nkupèitò, kéduó nkè di paa nni mpéi, kè tidiiti mbo, kè fínyĩ kó detie nnè odifíè kó detie kè dè mpéi, kè di wũs mpéi inààke nè ipe nè sibɔ́ di tenkè Kuyie ndo béi nkéikú ke dò kù yóó duó nkèè tenkè di yembè ke miéke. ¹⁴ Kù bo dɔ̀ di kó kubotí mesàà nkè dèe pèsté ibotí tɛi. Di miéke onitidò mɔ̀ bá mbo wèè bo yĩéke ò bo pónnèmè, tɛhãũte me mbá mbo. Di wũs miéke fɛmafè báá ãũ. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbo kei mmuməmmú muməu di borè kù báá di bənté muməmmú yeimu kù do bənté mù Esibiti kəbe di yé mù kpréi, kù bo mù bənté bèè kó dimàà di níi mbe ìnkè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nyóó duómmu kè dí na ibotí tɛi kəbe, dí bè kù dí báá kuó nhòmòu mesémmè, di me mbáá fié iwũs be bəkè. Kè di dɔ̀ memme yè bo naá ndi kpréi ndidũntári ke di bo.

Kuyie nkánkémè bèè tu ku kəbe

¹⁷ Kè dè yēmmè di bo yĩ nè di yēmmè miéke de kó ibotí me nti sũnèmè ti bo yĩme kéfiéte be tenké? ¹⁸ Di báá bè yəte, dí denteni ti Yiè nKuyie nkù di te kù do dɔ̀mè Esibiti kóo kpààti nè o kəbe bəməu. ¹⁹ Di yàmu ti Yiè nKuyie nkù di te kù do bè yáákémè nè kù dɔ̀ tii dieti nè mèè benkùmè kó dimàà, ke di dènnè nè muwɛrímú Esibiti, kù yóó me nyĩ iwuə ndi mè ndé ì. ²⁰ Ti Yiè nKuyie nkù di te kù yóó nii nyecānkèdèèsùò nye di ìkè kè yè mbe ti bèè yenté yenté ke wanti kəsəri. ²¹ Di bá mbè dé ti Yiè nKuyie nkù di te kù di bonəmu, kù kpeñnìmu ke dɔ̀ tikəmbùàti. ²² De kó iwuə ndi yóó nyi kàù sàm̀pó sàm̀pó nwe ké ì dèè. Di báá na ké ì kù dimənni dimàà, kè mèè dəke depĩmpĩnnè bo sũũ ndi tenké ké di cááké. ²³ Ti Yiè nKuyie nkù di te kù yóó di duómmu de kó iwuə kè di ì bəti kè kufəwáá ndiekùu ì auté kè dí ì kù iməu. ²⁴ Kù yóó ānnəmu ì kó bekpààtibè di nəu miéke kè dí bè kù kè be yètèe kpánné kutenkù miéke. Be kóò mɔ̀ ì yóó dáátí kécóm̀mú di ìkè di yóó bè kùəmu páíi ké bè dèè. ²⁵ Dí cəu mbe bəətenkaanì, di báá túóté bè sì dàri tii máti péiti nè mèè səə, di báá dè túóté kətiekə, dè ì yóó di dɔ̀ mesàà, ti Yiè nKuyie nkù di te kù dè wùó nyisəke nyi. ²⁶ Di báá tanné de kó sibəətenkaanì di cɛĩ miéke, di móm̀məmbə di yàà bo sì naánnè kè bè di kuə, bè yóó sì pùə mmèè botí. Dí nsi wùó nyisəke kperə dèè dò nképuə.

8

Kuyie ntiém̀mè Isidayɛribə dikpáà tɛdəntè miéke

¹ Dí mpĩ nyetannò m me ndi duó nyè yíe nkéndɔ̀ri yè yēmmè kè dèe yie nkè dí nfòu kəsũũ nkétiekə ketenkè, ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke dò kù yóó duó nkè di yembè. ² Di báá yè nti Yiè nKuyie nkù di te kù duó nkè di ce mmù cəmmu yebie nsipisìnàà dikpáà miéke, kè kù di tanné meháarimè miéke, ke di kékũnnə ke di yááké ke bo yà di yēmmè dòm̀mè, kè nsà di bo mpĩ nku tannò yoo di bo yè yete. ³ Kuù yóu kè di ta meháarimè miéke kè dikònni di pĩ nkè kù di duó mmudiì bè tu mù mánni, di do ì yé mù dindi nè di yembè, kè dè bo yie nkè dí banté ke dò nhoniti ì fòunè mudii máà dəke, kòò fòunè tii yìèní tinti ti Yiè nKuyie nnùu miéke. ⁴ Yèè bie nsipisìnàà miéke di yààti ì kərí di naàcèi me nyí mùúti. ⁵ Banténè ke dò nti Yiè nKuyie nkù di te kù di tié nhoniti ə̀ə tiém̀mè mme o birə. ⁶ Dí nyíè ti Yiè nKuyie nkù di te ku kuó kəntũ nku kó kuce ké nkù dé.

Bè bo ndakemè kè mesòmmè báá bè na

⁷ Ti Yiè nKuyie nkù di te kù yóó di tannəmu ketensààkè ikó mborè nè sibií nè yənébòrè, kè menie nyièní itāfuə nnè yetārè ìnkè. ⁸ De kó ketenkè tidiiti bè tu tì bédèè nè titeti bè tu tì ódisi nè detie mbè tu dè fínyĩ nè detərə bè tu dè fikíè nè detərə bè tu dè kèdènádiè, kè odifíè

kó detie mbo kè mæcekùò mbo. ⁹ De kó ketenkè mieke di yóó nyo ndi dómè mme dèmarè í yóó di dónté, bè í yó ndi beu tidiiti. De kó ketenkè kó yetārè mòke timáti nti, kè yetārè mòke disəwũð. ¹⁰ Kè di di ke sànnè dí ndóu nti Yiè nKuyie nkùù di te nè mutōmmú dihei sààri kù di duó ndi kpéí.

¹¹ Dí ndake ke báá yè nti Yiè nKuyie nkùù di te, kényóu di bo ntūmmè ku tannò nè ku kuó nè ku tié n di duò ndè yíe, ¹² kè di di ke sànnè ke maá sicēsààsì ke ã, ¹³ ke mòòte iwũð péu idieyi nè isámṙòì, ke mòòte timáti péiti nè mesə, ke kṙàrikè, deməu kè dè bo. ¹⁴ Dí dòò meyoðmmè ke báá mòòte tefentè kényè nti Yiè nKuyie nkùù di te kùù di dènneni Esibiti di do tú dè tidaati, ¹⁵ ke duó nkè di cè nfekráfè fie mmieke, iwaayeyi bo dè nè inaá, kè sinéyēí di pī nkè menie nyí mbo, kè kùu denneni menie nkupèrikù mieke. ¹⁶ Ke di duó mmudiì di yembè do í yè mù bè tu mù mánni kè di di. Kù yóu kè di ta meháárìmmè kè kù bo di yáákému ke di kékunne kédeè ke né di dòò mesàà. ¹⁷ Dí ndake ke báá yie nkè di yèmmè ndò di kó muwērímu mmu nè di kó mutōmmú mmu di pètémè de kó tikpàti. ¹⁸ Di báá yè nti Yiè nKuyie nkṙéí, kuù di pāmè muwērímu kè di pèténè de kó tikpàti, kù mè dòò kè di bo banté kù pīrmmè mme metaummè kù do béi nkéíku ke dò kù bo dònèmmè di yembè, dè mè ndòmmè yíe.

¹⁹ Kè di yè nti Yiè nKuyie nkùù di te ke tūnne yebòkè ke yè fié iwũð, ke kōnkù yè ìkè ke yè bàá ndi yóó kúmu. N di caummu yíe. ²⁰ Timómmənti nti kè di í yie nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kṙeti di yóó kúmu kédeè ibotí tēi kù kòuti ì di ìkè i kōme.

9

Isidayεεribe í tōūnè ibotí tēi

¹ Isidayεεribe, kénténè kékeè! Di yóó séntému yíe nkukó nSuditēē kékəte kēbeti ibotí ìi deu ke kṙeñni ke di pēēté kətieke yehékè dieyè yèè kó iduotí okù ke káá ntiwetí. ² Di yóó namu Anakiibe bèè kṙeñni ke tú tidadieti kè bè ð nnáá mbe kpéí nke di yo kè bè tu Anakiibaa? We mbo dáátí kécómmú be ìkè? ³ Dí nyé yíe nke dò nti Yiè nKuyie nkùù di te kuù ni di ìkè ke dò mmuháá nke cóú ndeməu. Kù yóó kuəmu de kó iwuə nyiməu, kuù yóó duó nkè bè di bóuté kè dí mbè bèti, ké bè kùò kédeè bá dè báá əəte, ti Yiè nKuyie ntì ndi nàkému.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te bè bèti di ìkè di bá mṙəti ke tú di wenni mè kpéí nte kè ti Yiè nKuyie ndi tanné de kó ketenkè, de kó ibotí dərìmmè kpéí nte kè kù ì bèti. ⁵ Dè í tú di wetí mèè kpéí nyoo di yèmmè wenni mèè kpéí nte kè di yóó tieke de kó ketenkè, de kó ibotí kó tidənniti tii kpéí nte kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù yóó bè bèti, kù dó mèè kpéí nkédəò kù do dójunnè dii nùù di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakəbu. ⁶ Nyénè tūnké ke dò nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù di duó nde kó ketenkè dè í tú di wetí mèè kpéí nte kù di duómmè de kó ketensààkè, dí pètinke tú ku botí kùù to kṙeñni.

Isidayεεribe do dōmmè fεsəəmátinààfē kénkōnkù ke fē bàá

⁷ Díndi Isidayεεribe di báá yè ndi do íinkomè ti Yiè nKuyie nkuù di te ku mieke dikṙáà tedənté cuokè, kétúóté di yè dii yiè Esibiti kəntə kətuəkenəni yíe nti me mborè, di í yie nKuyie nkṙeti.

⁸ Odebu tāri di do íimmu ti Yiè nKuyie mmieke mediè nkè kù ndó ké di kuə diməu páíí. ⁹ N do dèke dii mōnni ditāri kè ti Yiè nKuyie mbo n duó ntitápièti ku taummè kuó wāri tii ñnkè, kè nní mbo ditāri ñnkè ke dò yewe sipísìnàà, deyènnè sipísìnàà ke í yo m me nyí yè. ¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nwāri titápièti tidéti ñnkè ku tannò kù do di nàké yè di tíkú dii mōnni ditāri pēri ke kù di náánnènni kè di yo ku tammè muháá mmieke.

¹¹ Yewe sipísìnàà nè deyènnè sipísìnàà kó difōnkúò kè kù n duó nku taummè kuó kó titápièti tidé, ¹² ké n náké ke dò: Íté kécúté mecāā nha nitiè a dènneni bè Esibiti bè n cəkəmu, bè yóumu dende bəmbà n kó kuce n do bè benke kù ke dòò fεsəəmátinààfē. ¹³ Ti Yiè nKuyie

de nni nnáké ke dò: N yàmu de kó benitibè ke s̄́ mbe to yeè kpeñi. ¹⁴ Yóu kè m bè kùò bemou páíí kè be yetìrì kpránné kutenkù miéke kè n da d̄́ò kuwuò nkperíkù kùù yó nsū kéréx̄́té kuu.

¹⁵ Mèmmè kè n cúténì ditārì di còù mmuháá ndi ñnkè, ke t̄́o Kuyie ntaummè kuó w̄́ari t̄́i t̄́ápíèti ñnkè, n nou sidé. ¹⁶ Kè nní nyóó tuakení ke s̄́ ndi bùtinné dende bàmbà nti Yiè nKuyie nkùù di te ke ma fesomátinààfè ke yóu kuce ti Yiè nKuyie ndi benke kù. ¹⁷ De m̄́onnì kè m p̄́ ntitápíèti n nou sidé kè t̄́i b̄́tè ketenkè di ùkè, kè t̄́i p̄́onte p̄́onte.

M̄́oyiisi kuónnèmè Kuyie nyIsidayeribe d̄́ò f̄́è s̄́omátinààfè kpéí

¹⁸ Kè n doroo ketenkè ti Yiè nKuyie nyùkè, kéw̄́ete ke d̄́ò yewe sipísìnàà, deyennè sipísìnàà n yí yo, m me nyí ȳ́, meyei ndi d̄́ò mè kpéí. Di cààrèmu deè te kè ti Yiè nKuyie mmieke di yè mediè. ¹⁹ N do ȳ́èkù ti Yiè nKuyie mmieke nke, ku miéke kè do còúté kè kù ndó kè di kuò páíí, kè n kù bàntè kè kùu yie nkéw̄́ete kécuté m báammu de m̄́onnì. ²⁰ Kè ku miéke peike An̄́o mediè nkè kù ndó kóò kùò, kè n kù kuónnè o kpéí, ²¹ k̄́túóté fesomátinààfè di bùtinné Kuyie nke d̄́ò f̄́è, kè f̄́è còù nkè f̄́è còúté, kè n f̄́è p̄́ùò nkè f̄́è nàà nkè f̄́è naá mmuyuo nkè m mù ùtòo kukó nkùù bonnì ditārì ñnkè ku miéke.

²² Kè ti mbo Tabedaa* nè Masa† nè Kibodoti-Ataafa‡ kè di to í ti Yiè nKuyie mmieke. ²³ Kè ti mbo Kadeesi-Bannea kè ti Yiè nKuyie ndi t̄́o nke d̄́ò: K̄́tenè k̄́fiete dihei kù di duó ndi, kè di í nyie nke d̄́ò nti Yiè nKuyie nkùù di te kù béi nti bo d̄́ò, bá di í nyie nkù di nàké t̄́i. ²⁴ Nè m baa di ȳ́mè mme, di í yie ndiyiè marì ti Yiè nKuyie nkpeti.

²⁵ Ti Yiè nKuyie ndo t̄́āáté ke bo di kuomu páíí, memmè kè n do ke nínkú ku ùkè k̄́ennínkú ke d̄́ò yewe sipísìnàà, deyennè sipísìnàà, ²⁶ ke báá nti Yiè nKuyie nke tú: Ti Yiè nKuyie báá kuò kubotí kùù nkù tu a k̄́oku nku a te kù. Nè a kó tikpeti miéke nke a bè deetémè nè a kó muw̄́erímú mmu a bè d̄́ennenímè Esibiti. ²⁷ Dentenì a kó bet̄́ombè Abarahammu nè Isaki nè Sak̄́abu be kpéí, a bá ndake kubotí kuu nkó itookperí kpéí nnè be kó tid̄́onnitì nè bè d̄́òri m̄́è yei. ²⁸ K̄́àa d̄́ò memmè, a ti d̄́ennení dii èi k̄́obe bo ȳ́ f̄́ nti Yiè nKuyie nha í na ke bo ti tanné dihei a do ye nha yóó ti duó ndi. Bè bo ȳ́ a ti nímmu deè kpéí nte k̄́àa ti d̄́ennení ke bo ti kuò dikpáà t̄́d̄́ontè miéke. ²⁹ N Yiè nKuyie mbè tu a k̄́obe mbe, f̄́òò bè te, a be deeté nè a kó tikpeti nti nè a kó muw̄́erímú.

10

Kuyie mbè c̄́èmmè fesomátinààfè kó meyei

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̄́ò: Cíéké titápíèti t̄́id̄́éti kè t̄́i ndò tiketitì, k̄́àa dekení ditārì ñnkè, á nwaà nyidei kéd̄́ò dit̄́ou. ² N yóó w̄́ari tináànti t̄́i sòò bo t̄́inti tiketitì a p̄́onte t̄́i ñnkè, k̄́àa t̄́i d̄́ou ndit̄́ou miéke. ³ Kè n d̄́ò dit̄́ou nè detekperè kó id̄́éi k̄́écíéké titápíèti t̄́id̄́éti kè t̄́i nd̄́onnè tiketitì ke nti t̄́o t̄́id̄́é k̄́edekenè ditārì ñnkè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nw̄́ari de kó titápíèti ñnkè kù do w̄́ari t̄́i náànti tiketitì ñnkè kè t̄́i nni nduó. Ku tannò tepíitè kù do di náá nyè ditārì ñnkè kè muh̄́áá ncóú nkè di t̄́íkú ditārì p̄́eri. ⁵ Kè n w̄́ete k̄́écúténì ditārì ke d̄́ou nde kó titápíèti dit̄́ou n d̄́ò di miéke kè t̄́i de mbo. Ti Yiè nKuyie ndo n nàké ke yeè ndè nd̄́ommè.

⁶ Kè Isidayeribe ité Bendee Yakanni kó sibií borè k̄́ék̄́ote Musedaa. An̄́o de nku kè bèè ò k̄́unné, k̄́òo bir̄́e Edeasaa s̄́òtè k̄́éntú ikuó n̄́ùtì. ⁷ Kè bèè ité d̄́eborè k̄́ék̄́ote Kudikodaa, k̄́éitè d̄́ende k̄́ék̄́ote Yotibata ikó mborè péu. ⁸ Deñde ti Yiè nKuyie nc̄́ánnémè Defi kó kuwuò nk̄́obe kè bè bo nt̄́ou ku taummè t̄́ou k̄́embo ku c̄́ètè ke p̄́i nku t̄́ómmú ke níí yú ti Yiè nKuyie nyètìrì

* 9:22 Tabedaa: W̄́énté Mukétímù 11:3. † 9:22 Masa: W̄́énté Mudennimù 17:1-7. ‡ 9:22 Kibodoti-Ataafa: W̄́énté Mukétímù 11:34.

képā benìtìbè mesàà. Bè me ndəori nè yíenní. ⁹ Dè te kè Defii kó kuwuə nkəbe í məkə ketenkè be kəbe dòmme be kperε tú bè bo mpĩmmè Kuyie ntōmmú, ti Yiè nKuyie ndo tì mbè nàkémè.

¹⁰ Kè m baa mbo ditāri ñnkè n do ke bo mèè botí meketimè mōnni ke dō yewe sipísìnàà, deyènnè sipísìnàà kè ti Yiè nKuyie nyíé kécouté m báammu kényóu, ke í ndi kù. ¹¹ Kè kù n náké ke dō: Íté kécuté kēniité n nìtìbè kè bè tanné ketenkè m béi nke ñkú ke yē n yóó duó nkè be yembè.

Kuyie nduómmè ku kəbe ikuú ì tu bè bo nkù dómè

¹² Díndi Isidayεeribe ti Yiè nKuyie nkù di te kù dó dí dō ba? Ti Yiè nKuyie ndó tì tu: Onìtì f́ nha bo nkù démè, ke tũ nku kó kuce, kè nkù dó ke pĩ nku tōmmú nè a yèmmè meməu nè a wēnni diməu, ¹³ kēmpĩ nku kuó nè ku tannò n di duó ndè yíe, kēmbò kè dè da naati. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù baké kēñkè nè tiwetì, ke te ketenkè nè dèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè. ¹⁵ Kuù dəke di yembè ke bè taunnè kumáà ke tãāté díndi be yaábí ibotí iməu miεke dè mè ndòmme yíe. ¹⁶ Ceetenè di yèmmè kédúú ndimáà ti Yiè nKuyie nke ténke baa kpréknunne di to. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie nke baké deməu ke tú bekrààtìbè kóo kprààtì kù demu ke kpeñni ke duò tikōmbùàtì kù í baàtì òməu kù í cəú ticuuti. ¹⁸ Kuù kommu iciribí nè bekúpobè ke dó bepòbbè, ke bè duò ntidiiti nè tiyààtì. ¹⁹ Dí ndó bepòbbè ke yé di do túmè bepòbbè mbe Esibiti tenké miεke.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nku di yóó ndémè ke pĩ nku tōmmú ke kù taunè, di ní yóó parikènè kunku. ²¹ Dí nkù sánti kuù di te, kuù dō di cuoké tidietì tì duò tikōmbùàtì kè di tì yà nè di nuə. ²² Di yembè do tati Esibiti ke bo sipísiyiekè ndi, kè ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù duó nkè di sũ nsiwã dòmme tiwetì.

11

Bè dèntemè Isidayεeribe Kuyie ndò dè be kpéi

¹ Dí ndó ti Yiè nKuyie nkù di te kè nkù tũ nke dəori ku kuó nè ku tié nnè ku tannò dè yé mmú yewe yeməu. ² Di mómməmbε di yəmu nè di nuə ti Yiè nKuyie nkù di te kù demè ke kpeñni nè kù pĩ mmù tōmmú Esibiti tenké, dè í tú di bí. ³ Di yəmu yebenküyè kù dō yè Esibiti kó ketenkè miεke nè ku dō dè Esibiti kóo kprààtì nè o kəbe. ⁴ Ke yà kù dō dè Esibiti kó dihāāpòntñni di do di betì nè be sēi nè be kpràinaasēi, ke yà kù duómmè kè dāméeri tipèntì kou kó menie mbè dātinnè, ke bè pōnténè, ke bè kù kè dè dè. ⁵ Di yému kù dō dè di kpéi ndikpàà tedəntè miεke kè di na ke tūðkenèni die. ⁶ Di í biinnè kù dō dè Dubenni botí kou Ediabu kó ibí idé Datanni nè Abidammu, ketenkè àatemè ke bè maanko Isidayεeribe beməu nuə mmiεke, bembe nè be cēi kəbe nè be touti nè benìtìbè bèè kó dimàà do tũ mbe fōnkúò. ⁷ Di yəmu nè di nuə nti Yiè nKuyie mpĩ mmù tōmmú diemù. ⁸ Dí mpĩ nku tannò m me ndi duó nyè yíe nyeməu, memme di bo mməkemè dikōmbùò kékəte kécouté ketenkè di kəri ke bo ta kè. ⁹ Kè di dō memme di bo mbo kémənte ketenkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú ke yé nkù bo duó nkè di yembè nè be yaábí, mεcekùò nnè menaamiè ndè pũ nkè.

Kuyie ndəke kè tenké kpéi kè ñ ndòmme

¹⁰ Di tati kè tenké kè í dōnnè Esibiti dòmme, kè di ní bo buotí kupaku, kédammú kukó nkéyũónni menie nkényòòri, bè ñ nyòòri mèè botí kukūmpaku. ¹¹ Di kəri ke bo ta kè tenké tu yetārè nè tibiti kó ketenkè nke kè fetaafe nù, ¹² ti Yiè nKuyie nkù di te kù dəkemu de kó ketenkè kpéi, ku nōnfè í iiti de kó ketenkè ñnkè, dibenni bo ketémè nè di bo deèmè.

¹³ Bá wè kòò yie nke tũ n di duó nyèè tannò yíe ke dó Kuyie nke pĩ nku tōmmú nè o yèmmè meməu nè o wēnni diməu. ¹⁴ Kù bo ndi duó nfetaafè fe mōnni feñkēmbóntaafè kəntə ke tuəkenè fetadentifè, kè di paa nni mpeí detie mbè tu dè finyi nè bè tu dè fikie kè dè mpeí, ke menaà mpāmmè buoté nè mekùò. ¹⁵ Kù bo ndènnimuni tímùtì di paa nkè di wũ nyo nkè di nyo nke sànnè.

16 De m̀̀nni di né ndake ke báá búttinné ku kó kuce, ke báá tũnne yebakè kénkõnkù ye ìkè. 17 Kè di d̀̀d̀ memme ti Yiè nKuyie mmièke bo di yè kè kùu kpetinné iwetibori bá fettaafè ténke bá nniu, tidiiti ténke bá mpéi, bá di báá òate di bo kúmè ketensààkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè mièke. 18 Dí ànné Kuyie nnáànti di yèmmè mièke kè tì ta di wèrè, di nti ù di nou tenèite kōme kè nti ìrì bè ò nyírímè kuítùòkù. 19 Dí nti tiè ndi bí di borè teciètè, nè di borè kupòòkù di yóo duó di m̀̀nni nè di ènte di m̀̀nni. 20 Dí tì wàri di cèi kó yesànkè nè yebòrè, nè dihei kó dibòri. 21 Kè di d̀̀d̀ memme díndi nè di bí di bo nfòu kémante ketenkè ti Yiè nKuyie ndo béi nkéikú kényè nkù yóo duó nkè di yembè kè dí nkè te sáà.

22 Kè di pfi nweti weti yetannò kù di duó nyè ke d̀̀ori yè yè mmù ke dó ti Yiè nKuyie nkù di te ke tũ nku kó kuce ke kù taunnè dimáa. 23 De m̀̀nni kù bo nni ke beti iwuo ndieyi imou ìi kpeñni ke di pèètè, kè di tieke i ekè kékari, 24 di naàcètè bo na kèè tenkè kó dimáa yo ntú di kake nke, kétúótè dikpáa tedontè kperi kubakù cànkù bíékè kékote kédité Dimaa tãri kubakù yóu bíékè kèntò kétuake kukó ndiekù Efadati diyie yiení kèè bíékè, kèntò kétuake dàméèri Meditedandee diyie taà kèè bíékè. 25 Di naàcètè bo na kèè tenkè kó dimáa òmou báa dáátí kè di baao. Kuyie mbo duó nkè bè ndi dé kè be kōmbùàti ndi duó Kuyie nti ndi nàkè ke yè ndè yó ndònmè.

26 N di pãmu yie nkuce, tãáténè mesàa nyoo meyei, 27 Kè di yie ti Yiè nKuyie nkù di te ku tannò kù di duó nyè yie, kù bo di pã mesàa. 28 Kè di me nyè yete ke búttinné ku kó kuce ke tũnne yebakè di do í yé yè, di bo yà meyei.

29 Kè ti Yiè nKuyie nkù di te kù di tanné di m̀̀nni ketenkè di yóo tieke kè, dí deke ditãri Karisimmu kèpĩékè ku kó mesàa, kèdeke ditãri Ebaadi kèpĩékè meyei. 30 De kó yetãrè bo kukó nSuditèè yáa ndi diyie taà kèè bíékè. De kó kuce ku yienè Kannahã kabe kó ketenkè, tedontè kó dikpáa Adaba bo kukó nSuditèè kó kubiriku nku, ke tókénè kutieku sàakù Mòdee* ke weti Kidikaadi. 31 Di yóo séntému kukó nSuditèè kékote kéta ketenkè ti Yiè nKuyie nkù di te kù di duó nkè kè fiète kékari. 32 Dí ndake kéndòri Kuyie nkù di imou nè ku tannò yemou n di duó ndè yie ndè yè mmù.

TI YIE NKUYIE NKÓ IKUJ

12

1 Ntenè ti Yiè nKuyie nkú nè itié ndi yó ndake dèè kpéi, kéndòri de yè mmù di fõmmu mumou mièke, ketenkè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkù di duó nkè kè di bo kari.

Isidayeribe dòmmè kémbáa Kuyie dibòri dimáa

2 Dí puo nyewũtòrè nè yetòrè di yóo beti ìi wuo nkabe do feu yè yetãrè nè sitãa de ìnkè nè detie nyo. 3 Di puo mbe wũtòrè kébókè be bòtãrè kécou mbe bò Asedaa kó kutedou, képuo nsitenkaanì kè bè ténke bá nnáa nsi kpéi de kó dibòri. 4 Dí báa teké de kó ibotí báa mmèè botí i kó yebakè kè mme mbáa nti Yiè nKuyie nkù di te. 5 Ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù tãátè dii kari di botí mièke ke bo nde bo, kè di bo nde yu ku yètiri dí nkari deborè ke kù bàa. 6 Di ní de nkù fié iwũs kétu kè kù fiènè metaummè kpeyi, ke de nkù duó ndi moke de kó depiindè nè di pãrè diwèi kpeye, yoo di kù cànnenè dii nùu kpéi nnè di wũ dieyi nè isámpoi kó iketiye. 7 Di ní yóo dè nkari ti Yiè nKuyie nkù di te ku ìkè díndi nè di cèi kabe kè dí wènné kèdi de kó mudii kényankunè diwèi, ti Yiè nKuyie nkù di te kù di duó ndè. Di Yiè nKuyie nkù di te kù di d̀̀d̀ mèè sàa mme.

8 De m̀̀nni di ténke í yóo ndòri ti mè ndòrimè yie, bá wè kòò d̀̀ori o yèmmè dò ndèè wenni. 9 Di mu nyi tũòke ketenkè di Yiè nKuyie nkù di te kù di duó nkè kè di bo kè tieke kékari kéompe. 10 Di yóo séntému kukó nSuditèè kékari ketenkè di Yiè nKuyie nkù di te

* 11:30 Mòdee: Araba do de mberinè. De kó mutie bo Kuyie ndo benke dè nde kumáa Abarahammu kè wèè maá diwũtònni Kuyie deborè.

kù di duó nkè ké kè tieke. Di yóó kè kàrimu kè kù di om̀p̀unne ké di deeténè di dootitòbè bèè di fité, kè dí mbo kè dè di naati.

¹¹ De m̀onnì di Yiè nKuyie nkù di te kù bo tãáté dii karì kù yó mborè, ku yètìrì yó nyu dè, di yó nde nkù duò n di nàké dèè kó dimàà dèè tu: Iwũs di yóó nkù feu ì ke tũò nnè metaummè kpèyi nè di kpere di m̀ake de kó depíndè nè di yèmmè kó yep̀arè, nè di kù cànnenè yèè nò kpèye. ¹² Kè dí nyãku di Yiè nKuyie nkù di te ku ìkè d́ndi nè di bí initidaaì nè initipòì, betòmbè benitidaabè nè benitipòbè kéwènnénè Defiibe bèè di bonè ke yé bè í m̀akemè ketenkè di cuokè.

¹³ Dí ndake ke báá sánté ké nkù feu iwũs ke tuò mbá kè di ǹnte dii b̀òrì. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie ndi benke dii karì di kó iwuò mmièke, deñde di yóó nkù feumè iwũs ke tuò n di nàké ke yé ndè ndòmmè. ¹⁵ Kè wèè níí d́ó dii m̀onnì ò bo na kékuò iwũs kécááké ti Yiè nKuyie nkù di te kù ò pã kè dè m̀amè. Bá kè di bo kùù píku, yeb̀òrè yemou, wèè sí nnè wèè í sí, mbè níí bo na kécááké de kó imaa ndi òó yímè iorimaa, dè í m̀ake mebatimè. ¹⁶ Di né níí báá cááké meyĩ, di níí mè útóo ketenkè di òó yímè menie.

¹⁷ Di me nníí bá mbo di ćí mieke ke yo ndi diiti kó depíndè, di yààte dè, di naà mpàmmè nè mekùò nnè di wũs pié ì bí idaaì kó iketiýì nè di wũs di kù feu ì di kù cànnenè yèè nò kpéí nnè di p̀arè diwèì kpèye nè di do nképã yè. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkù di te kù tãáté dii karì di níí yóó de nkari ké dè di d́ndi nè di bí initidaaì nè initipòì nè di kó betòmbè benitidaabè nè benitipòbè, kéwènnénè Defiibe bèè di bonè. Memme di yó ndòrimè kényãku Kuyie nkù di te kù di duó ndè kpéí. ¹⁹ Dí d̀òò meyoòmmè nè di bo mbomè di báá dootóo Defiibe.

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nkù di te duó ndi m̀onnì kè di tenkè deuke kù di nàké ke yé ndè yó ndòmmè. Kè kuníí di pí nkè di d́ó kécááké imaa ndi bo na kécááké di d́ó mèè botí. ²¹ Kè dè me ndò ndi détenè ti Yiè nKuyie nkù di te kù tãáté dii karì kè di bo nyu ku yètìrì, di bo na kédeite di wũs kù di duó nyi mieke kékuò kécááké di d́ómè, n di nàké ke yé ndè ndòmmè. Di bo na kэмbo di ćí ké ì cááké di d́ó mèè botí. ²² Di bo na ke níí ì cááké bè cáammè iorimaa, mebatimè bá mbo wèè sí nnè wèè í sí, ndi bo na kéwènné ké ì cááké. ²³ Di né ndake ke báá cááké meyĩ, nke yé mufòmmu bomè meyĩ mmièke nke. ²⁴ Di báá cááké imaa nkéwènnénè meyĩ, ndi níí mè c̀óunko ketenkè menie nkòme. ²⁵ Di bá ncáá mmeyĩ nkè dèe yie nkè di mbo kè dè di naati, d́ndi nè di bí nè di yaábíò ke yé di d̀òrimè ti Yiè nKuyie ndó dènde.

²⁶ Di cànné ì wũs ti Yiè nKuyie nkéí nke yóó kù nyi fié nè di kù cànnenè dii nùù kpéí, di níí dè t̀nì dikarì kù tãáté di. ²⁷ Kè di níí fèúté fèòfè ti Yiè nKuyie nke bo tuò ndí tuò nfe maa nnè fe yĩ, kè di me nkù fèúté fèòfè metaummè kafe nfe dí tuò mmeyĩ ndiwũòtònnì, kédeè kécááké imaa.

²⁸ Kénténè itié n di náá nyi nkétũnne ì yèmmè, memme di bo mbomè kè dè di naati, d́ndi nè di bí nè di yaábíò sáà, ke yé di d̀òrimè Kuyie ndi tũ nkù d́ó dènde.

M̀oyiisi caummè Isidayeribe ibotí t̀i kó yebòkè kpéí

²⁹ Ti Yiè nKuyie ndi tũ nkù bo kuò dii m̀onnì ibotí t̀i kè dí ta be tenkè. Kè di fiète dii m̀onnì be tenkè ke k̀ari, ³⁰ di báá dítinné dimàà ké bè teeténè, dí ndake kè be b̀okè báá di pí, di báá yè fié iwũs, di bá nwanti ḱyífté bè do feu mèè botí iwũs be b̀okè ké yè tũnne. ³¹ Di báá tũnne de kó ibotí báá mmèè botí ì b̀okè ké mmè bàà ti Yiè nKuyie nkù di te, ke yé ti Yiè nKuyie ndè wùómmè isòke nyi. Bè t̀ònnèmu be bí initidaaì nè initipòì be b̀okè.

13

¹ Dí ndake ḱntũ n di nàké t̀i, di báá yé t̀imatì, di me mbáá yaate t̀imatì.

Kuyie nyóó potémè Isidayeribe bèè bo fié iwũs yebòkè

² Kè dè dò nhòmòu buoté di cuokè ke náá Kuyie mpãnáantì, yoo ò yàu mebenkùmè, kòò di nàké ke yé ndèmarè cànne bo d̀ò. ³ Kòò tu dí fié iwũs yebòkè di do í yé yè, bá kòò do di nàké ke yé ndèè bo d̀ò, kè dè d̀ò, ⁴ di báá yie nkékénté de kóo nìtì wèè tu ò náá Kuyie

mpããnaãnti ke tú ò yàu Kuyie nkó mēbenkùmè. Ti Yiè nKuyie nkuù di te kuù di yáú ke bo yà ke nsà kè di kù dó nè di yèmmè mēmou. ⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù di te, di yó nkù ntũ ké ñ kù dé, kēmpī nku tannò kényíé nku kpeti, ké nkù báá nké nkù taunè, ⁶ de kóo niti wèè tu ò náá Kuyie pãã náãnti yoo wèè tu ò yàu Kuyie nkó mēbenkùmè ke di sukíí kè di bo yete Kuyie nkpeti, Kuyie nkuù di dēnnení Esibiti ke di deēténè mudaatōmmú. Kè wèè dó ké di détinne kuce ti Yiè nKuyie ndi benke kù, dí ò kùò kédèite meyei ndi cuokè.

⁷ Kè dè me ndò nha yǎfũð kou mǎu nwe yoo a bire denitidaarè yoo denitipòrè yoo a pokù yoo a népo saù mǎu, kòò kǎtení a borè disòri ke da sukíí, ⁸ ke tú, dí fié iwũð yebàkè di do í yé yè fǎ nnè a yembè, iwua nyii di fité medétimè yoo metóómmè i kó yebàkè, di tenkè kemou miéke. ⁹ A báá yie nho kpeti, a báá ò kènté, a báá ò kuó mmesémmè, a báá ò kpákè a báá sǎnne o yei. ¹⁰ A dò nkòò kǎmu, fǎð mǎmmuò ndò nkéketé kóò bàtè ditári, kè betàbè né na kóò bùstí yetárè. ¹¹ Ò mǎnnè kébústí yetárè nye kékuò, ke yé ò da sukíímè kǎa bo yóu ti Yiè nKuyie nkuù di te ké kù deēténè, kunku kùù da dēnnení Esibiti tenkè di do tú dè tidaati. ¹² De mǎnni Isidayeribe bemou yóó ti kèèmu kémǎte kufǎwaá nke ténke báá dǎò meyei.

¹³ Kè dè me ndò ndiyiè mari bo kè di kèè ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè miéke, ¹⁴ besǎnténitibè sukíí dè dihei mari miéke bèmabè kè bè bo fié iwũð yekàbè di do í yé yè. ¹⁵ Dí wammú kébíéké mesàà, ke nsà kè dè mènke dǎò mebotí, kè di sǎ nde kó meyei mbotí mènke dǎòmu di cuokè, ¹⁶ dí kuò de kó dihei kàbe nè be wũð demou di báá súó ndèmarè. ¹⁷ Dí tíí ntinenti tii kó dimàà bo de kó dihei miéke kécóú ndihei miéke benitibè kàri dè kèwènnénè dihei kécóú mí ndi Yiè nKuyie n kpéí, kè de kó dihei náá ntidobonti, bá òmǎu ténke báá di maá. ¹⁸ Di báá túóté dèmarè bá dèmǎà de kó dihei miéke de dò nkécóummu, kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie nkuù di te kè ku miéke do, kè kù di kuó mmesémmè, kéduó nkè di sũ nkù do nàké di yembè ke dǎ dè yó ndòmme. ¹⁹ Kè nsà kè di yie nti Yiè nKuyie ndi tũ nkù kó dinùù, ke tũ nku tannò n di duó nyè yíe, ke dǎori ti Yiè nKuyie ndó dè kunku di tũ nkù.

14

Kuyie nyí dómè ku kàbe ndǎori ikúkuó

¹ Ti Yiè nKuyie nkuù di te kè di tú ku bí. Di bá nduaku yoo dí nkuò di tǎ di kari dii mǎnni mukũ. ² Di tú ti Yiè nKuyie nkàbe mbe ti Yiè nKuyie nkuù di te, ke di tǎátè iwua nyimou ìi bo ketenkè ñnkè i miéke kè di bo ntú kù te bè.

Isidayeribe dò nkényo nyii wũð nè tii wanwanti nè bè dò nkénci dè

³ Kè ti Yiè nKuyie nyí di ci dè di báá dè di. ⁴ Ntenè iwũð di bo nyo nyi: Inàðke nè ipe nè sibáó. ⁵ Tehontè yeyiè mpéu kpete nè tehontè péitè nè tehontè tèè dǎnnè fepèrifè ke né mǎke yeyiè nyèè yàati nè fèsèfè nè tetabuotè nè tebuotè nè fèwaurifè. ⁶ Tiwanwanti nè iwũð dèè mǎke yekpèètè yèè yàati ke dukii di bo na ké ndè yo. ⁷ Di báá di yòyó nè tehontè nè disetiri dè dukimu dè me nyí mǎke yekpèètè di dè cimú, ⁸ defǎnkùrè, dè mǎkemú yekpèètè dè me nyí dukii, di bá ndè yo ndemou di dè cimú. Kè dè me nku di báá dè kàáké.

⁹ Ntenè menie mmiéke kperè di bo nyo ndè, siyí sii kó dimàà mǎke icietí nè yeyíékè. ¹⁰ Di bá nyo nsii í mǎke icietí nè yeyíékè di sè cimú.

¹¹ Di kó ikuó í ci sinǎ sii kó dimàà di nsí yo. ¹² Di báá di kumancònkù nè kutāmancònkù nè dāmèèrì kó fetúúfè. ¹³ Ditúsòù nè kutúbotí kumou di bá ndè yo. ¹⁴ Fetúúfè nè kukākābotí kumou. ¹⁵ Fecònfè diéfè nè yeondo kó kubotí kumou. ¹⁶ Fecònfè diéfè nè dionduò nè tiyàðkompéiti kó kubotí kumou nè kucírímbotí kumou. ¹⁷ Dikonneyou nè yeondo kó kubotí kumou nè fekonkpànfè. ¹⁸ Kutenkatikàdáákù nè kukunaakù nè diküntibári nè kudéikù.

¹⁹ Tipumpùti di bá nti yo ndi dè cimú. ²⁰ Di kó ikuó í ci sii nǎ kó dimàà di nsí yo.

²¹ Kè fèðfè kú di báá fè di, dí fè duó nhopòò wèè di bonè kè wèè di, yoo dí fè nhò fiténè. Di tú kubotí kùù cǎá nkù nku, kè ti Yiè nKuyie ndi te. Di ní báá bénnè dibàbii nè di yǎ miè.

Ti bo nduàmmè Kuyie depíndè

22-23 Bá dii benni di ní deíte di paa nkperε demou dèè tu depíndè, tidiiti nè menaà mpàmmè nè məkùò, di ní dè tóní nè iwũò ketiyi inààke nè ipe nè sibóó, ké dè kòtenè dibòrì kù tããté di, ké dè di ku ìkè, kè dèe yie nkè dí ndé ti Yiè nKuyie nkùù di te sãã. 24 Kè de yèmmè a cǐtè bo ndétirìnè ti Yiè nKuyie nkùù da te kù tããté dii bòrì, kè ku yètìrì bo ndè yu kè ti Yiè nKuyie nkùù da te kè kù da dòò mesàà nkè dè sũ, 25 á túóté dèè tu depíndè ké dè fité kéntò idíítí de kó dibòrì ti Yiè nKuyie nkùù da te kù tããté dii bòrì de kpéí. 26 Deborè kédonté a dó dèè kó dimàà inààke, ipe nè sibóó nè menaà nnè kunadaakù ké dè di, ti Yiè nKuyie nkùù da te ku ìkè, kè diwèi nda bo fǐ nnè a cǐtè kòbe. 27 Di báá yè nDefiibe bèè di bonè be kpéí, ke yé bè í məkemè ketenkè.

28 Kè yebie nyètããti ní pèēté, dí denneni depíndè di dèite dèè kó dimàà ké dè còú ndihèi. 29 Defiibe bèè di bonè ke í məkè be kó ketenkè nè bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè kè bèe pété kédi kénsànnè. Kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di dòò mesàà ndi pǐ mùù tǎmmú mumou mièke.

15

Kuyie nduó nyii kuó Isidayεeribe be bàà nyĩnkè

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Isidayεeribe ke dò: Yebie nyèyiekè yèyiekè kó difǎnkùò di ní yóu di kòbe be bàà mbè di məkènè yè. 2 Ntenè di yóó tũnne mèè botí de kó ikuú: Kòò mǎu pènte o kou tǎu idíítí wèè ì nhò yóunè de kó dibànni. Òmǎu báá pǐnnè muwérímú o kou tǎu ke dò wèè ò yietí o bànni, ke yé Kuyie nkùù dǎúmmè de kó dinùù. 3 Di bo na ke ní duó nkè opòò di yietí kè dè me ntu di kou nwe dí ò yóu.

4-5 Kè nsà kè di kémǎú weti weti ti Yiè nKuyie nyè mmù, ke tũ nkù di duó nyii kuó kè n yi ndi náá nyie, ocǐri keté ké bá mbo di kó ketenkè, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di dòòmu mesàà nkù di duó kèè tenkè kè di yóó kè kàri ké kè tieke ke mièke. 6 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di dòòmu mesàà, kù tì ndi nàké ke yè nkù yóó di dòòmè. Di í yó mpenni idíítí ibotí tèi, ibotí tèi péu ì yó ndi penni. Di bo mbaké yebotè kusũkù yè me mbá ndi baké.

7 Kè di kou mǎu bo ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkè kó diheì marì ke tú ocǐri di báá ò yetenè di diiti, di nou me mbá nhò tèĩnè. 8 Dí ò cànnè di nou kóò pènte dèè ò dónni. 9 Ke né nyé kè meyèmmè yeime báá di ta kè di dò dibenni yiénni dii yètini kè di dò nké bè yóunè yebàà mbè di məkènè yè. Dí báá yóu kè meyèmmè yeime di ta kè di yóu di bo cànnemè tenòtè di kou tǎu ke í nhò duó ndèmarè. Kè di dòò memme kòò di kuónnè ti Yiè nKuyie ndii yóó tǎ de kó meyei. 10 Dí ò pǎ de kó idíítí nè meyèmmè memàà nè diwèi, memme di Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di dòòmè mesàà ndi tǎmmú mumou mièke, ke di dǎori dèè kó dimàà nyié. 11 Becǐribè yó mbomu di kó ketenkè mièke, deè kpéí nte kè n di duò nde kó dinùù kè n tu di báá yie nkè di nou mpikú, di kòbe bèè tu becǐribè nè besénnibè ke bo di tenkè mièke be kpéí.

Isidayεeribe bo nfĩnko mèè botí tidaati

12 Kè wèè donté kudaakù di kòbe Ebedeebe mièke kù mpǐ nho tǎmmú, kémǎke yebie nyèkuò, diyiénni kòo kù fĩnko kè kùu kò. 13 Kè kù kũnti dii mǎnni ò báá yóu kè kùu kò nku nou sitetiri, 14 kù nkũnti kè wèè deíte ti Yiè nKuyie nkùù o te kù ò duó ndèè kó dimàà de mièke ké dè nkù pǎ, ipe nè sibóó nè tidiiti nè menaà. 15 Dí denteni di do bomè Esibiti ke tú tidaati kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kùu di deeté, deè kpéí nte kè n di duò nyie nde kó ikuú.

16 Kè dè me ndò nkudaakù bo fǐ nwèè cǐtè kè dè tũòke kù bo kòmmè kè kù yete kù da dó mèè kpéí nè a cǐtè, ke bo kè dè kù naati. 17 De mǎnni á túóté tekãũtè kédanne ku toò tecǐtè bòrì kó kudǎu kèduute, kè kù ntú a kó kudaakù sãã. Kè dè me ntu onitipòkù nwe a me nyĩ.

18 Dè bá nda yóunè a bo kù fīmmè, ke yé kù da pīrmè mutōmmú yebie nyèkuò mièke, kù da pī mmù tōmmú pēētēmu a na nyietimè otōnti kuce mēdēmè. Tì Yiè nKuyie nkùù da te kù yóó da dōmù mesàà a tōmmú mumòu mièke.

Isidayeribe dōmmè kéncānninko iwūš ketiyi Kuyie nkpeí

19 Di nààke nè di pe nè di bōó kè dè ní peité meketimè ì bí idaaí dí ì cānné ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpéí, yenaadapàà nketiyè di báá yè pīnnè mutōmmú, di me mbáá kēí di pedakè * ketiyè kó ticitì. 20 Bá dī benni di ní dè kùò ti Yiè nKuyie nkùù di te ku cētè kékari kù tāāté dī bōrì de kpéí dīndi nè di cēí kabe ké dè di. 21 Kè de kó fēfè me nhā kuyènkù makù, kè fè tu dikpēnni yoo fè yēí di báá fè feúté ti Yiè nKuyie nkùù di te. 22 Di ní fè di di cēí, kòò mōù dōò di kó ikuó ci dè ke sī nhò bo na ke ní dí wēnnénè ké fè di, di òò dimè fēwaurifè nè tehontè yeyiè mpéu kpete. 23 Di né báá di fè yī ndi mè cōúnko ketenkè menie nkōme.

16

Isidayeribe dō nkēmbaàmmè diyentébanni

1 Dí nyé dididèi kóo tǎnkù kpéí kémbaà ndiyentébanni ke sánti ti Yiè nKuyie nkùù di te ke yé dididèi kóo tǎnkù mièke do nkemè keyènkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di dēnnimè Esibiti. 2 Diyentébanni kó diyie di ní fié iwūš ti Yiè nKuyie nkùù di te, inààke nè ipe nè sibóó, ti Yiè nKuyie ntāāté dī bōrì kè ku yètiri dè yu. 3 De kó dibanni mièke di ní nyo mpēè wèè í kōrenè mutie mùu muuti, di ní nhò càá nke dà yewe yèyiekè, de kòò pēè wèè yó ndi dennini di do di mēè sémmè Esibiti. Ke yé di do yetinimè Esibiti kè dè dō mmecāā mme, di ní yó mme nhō ke dennini di do yè dī yie Esibiti kó ketenkè. 4 Mutie mùu muuti mù bá mbo òmòu cētè de kó yewe yèyiekè mièke di tenkè kemòu duómè. Di fié ì wūš diyie ketiri kó kuyuoku ì bá nkpaá kè dè wenté. 5 Di me mbáá fié de kó iwūš dihei mari cēnkoo kperi, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyèè ekè mièke kè di bo. 6 Di ní ì fié diyentébanni ti Yiè nKuyie kù di te kù tāāté dī bōrì ndi kè ku yètiri dè yu, kuyuoku diyie tatoo dī mōnni, di do yetini Esibiti kè dè dōmmè. 7 Di bēnné di wūš ké ì càáké ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tāāté dī bōrì de kpéí, kè dè wenté di wēte ké kò ndi touti borè. 8 Dí ncáá mpēè wèè í kōrenè mutie mùu muuti ke dà yewe yèkuò, diyie yiénni dibanni denni dī yie kè di tí nkésānte ti Yiè nKuyie kù di te. Di báá pī mmutōmmú mamù de yie.

Isidayeribe dō nkēmbaàmmè dididèi banni

9 Di ní kaà nyewe yèyiekè mēfitimè kuce mēyiekè, kétúóté di ketiri dī mōnni mudidèi. 10 Dí mbaà ndididèi banni ke sánti ti Yiè nKuyie kù di te ké kù pāmmú diwèi kó yepārè kè dè mmānnè kù di dōò mesàà nkè mè māmè. 11 Kè dí dè tōní kù tāāté dī bōrì de kpéí kè bè dè yu ku yètiri. Diwèi ndi bo mediè dīndi nè di bí initidaai nè initipòì nè di kó betōmbè benitidaabè nè benitipòbè, nè Defiibe nè bepòòbè bèè di bonè nè iciribí nè bekúpòbè. 12 Dí ndennini di do tūmè Esibiti kó ketenkè tidaati. Mpīnnè de kó ikuó.

Titouti kó dibanni

13 Kè di puotí dī mōnni di diiti ke deè, ke kùòti fīnyī kó yebe menaà, dí baá ntitouti kó dibanni ke dà yewe yèyiekè. 14 Kè diwèi ndi bo dīndi nè di bí initidaai nè initipòì nè di kó betōmbè benitidaabè nè benitipòbè nè Defiibe nè bepòòbè bèè di bonè nè iciribí nè bekúpòbè. 15 Di ní yóó kote di Yiè nKuyie kù di te kù tāāté dī bōrì ndi kébaá nde kó dibanni ke dà yewe yèyiekè kénsánti ti Yiè nKuyie nkùù di te ke yé kù di dōòmè mesàà nkè di diiti peité kè di kperè demòu yie nkè diwèi ndi bo mediè.

* 15:19 Yepedakè: Yepedakè bè náá nyèè kpéí ndie nyè í dōnnè ti die kpeye yè mōke ticitì nti kè ti òkù mediè, kè bè òò kēí de kó ticitì kéduakenè tiyàati.

16 Dibenni benitidaabè ní kote ti Yiè nKuyie nkùù di te kù tãáté dii bòrì kuce mètããti kébaá mpéèbè bèè í kòorenè mutie mùù muuti be kó dibanni nè dididèi banni nè titouti kperi, òmòù báá kote ti Yiè nKuyie mborè o nòu sitetìrì. 17 Bá wè o ní pã kè dè mmànnè ti Yiè nKuyie nkùù ò te kù ò dòò mesàà nkè mè màmmè.

Tibeénti kó ikuú

18 Di tãáté benìùbè diebè nè besámpróbè yehékè ti Yiè nKuyie nkùù di te di duó nyè yemòu mieke, di botí tũmmè itabè, kè be mbekùnè benitibè ke tũ ntimómmanti. 19 Bè báá yeténè tibeénti tì dò nkéndòmmè, di bá mbaàti benitibè, di me mbá ncóu tucuuti ke yé tucuuti tìl ãã yéikùnne mè mecii nyembè kè bè báá yà timómmanti. 20 Dí mbekù ke tũ ntimómmanti, kè dèe yie nkè dí nfòù kémante keta ketenkè ti Yiè nKuyie kùù di te kù di duó nkè kékari.

Kuyie nyí dós be nkù feu ì wũ

21 Di báá cónné kutedóu diwũstònni di maá di ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpéi di také. 22 Di me mbáá fíi nditári mari ti Yiè nKuyie nyí dós dè.

17

1 Di báá féuté fenààfè yoo fepièfè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè dè nhã kuyènkù makù, ke yé kù dè wùómmè isake nyi ti Yiè nKuyie nkùù di te.

2 Kòò mòù bo yehékè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyè mieke, onitidòu yoo onitipòkù ke dòori dèè í wenni ti Yiè nKuyie nkùù di te, ke caari kù di dònè mèè taummè, 3 ke kònkù ke báá nyebokè nè diyie nè otànkù nè siwãã ti Yiè nKuyie nyete dè. 4 Kè bè tì ndi nàké, yoo di cénke tì kèèmu, dí tũnne de kó tináanti kó ice kéfié keyà ti fòtìrì kó dikũnni. Kè di yà kè tì mènke dòòmu Isidayeribe cuokè, 5 kòo nitidòu nwe yoo onitipòkù, dí ò dènne dihei kó dibòrì kóò bùótí yetárè kékuo.

6 Onitì òmáà weè báá béi nhò yàmè òmòù kè dí ò kùò, bèdébè yoo bètããti kè beè béi ndi ò kùò. 7 Bèè ò yà beè dò nkéniité kóò bôté yetárè, kè benitibè sòmbe né na kóò bùótí yetárè kékuo, kè dèe yie nkè dí deite meyei ndi cuokè.

Isidayeribe dò nke ní beké dii màà tináanti tì yóu

8 Kè dè dò mbè kùò òmòù nwe, yoo bè puotí òmòù nwe koò kòute yoo yekpàrè kpeti mati tìl tũðkení kè dè di yóunè di bo tì bekémè dihei kó dibòrì, dí tì tóní ti Yiè nKuyie kùù di te ku cìtè kù tãáté dii bòrì de kpéi. 9 Dí kote késónké ikuú niùbè Defiibe nè obeénti, bèè pĩ nde kó yewe mutómmú, kè bè beé nkè bèe di nàké di dò nkédòòmè. 10 Kè dí tũnne bè di duó ndi nùù, dende di Yiè nKuyie nkùù di te kù tãáté dii bòrì de kpéi nkédòò bè yé ndí dòòmè. 11 Bè yóó di duó ndi nùù nè bè yóó di nàké tìl náanti dí ndè tũ nweti weti ke báá súò ndèmarè, dí tũnne bè yé ndí dòò tìl kó dimáà. 12 Kè wèè mòòte tefentè ke bùtinné ti Yiè nKuyie nkuú niùtì wèè pĩ nku tómmú nè obeénti bè ò nàké tì. Dí ò kùò nkédeite meyei nyIsidayeribe cuokè. 13 Kè Isidayeribe botí kumòu tí kèè kédepe ti Yiè nKuyie ke ténke báá mòote de kó tefentè.

Isidayeribe bo ntũ nyi kú ke kanninko mbekpàatibè

14 Kè di ta dii mònni ketenkè ti Yiè nKuyie ndi duó nkè ke kàri ke dèè ke dó di bo tãátémè okpàati kè wè ndi baké ibotí teli ì di fité ì dòòrimè. 15 Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di benke wè, di we mpí ntikpàti di báá pĩ nhòmòù wèè í tú di kó kubotí kou. 16 De kóo kpàati né bá ntú wèè mòke sikpàrisèi mediè nhò me mbáá tó mbenitibè Esibiti kè bè bo waá nsisèi ke yé ti Yiè nKuyie yetemè ke tú di báá na Esibiti kó mutentáá. 17 Ò me mbá ntú wèè mòke benitipòbè péu bè yàà bo ò détinne Kuyie, ò me mbá mmòke timáti péiti nè mesòò mpéu.

18 Kè de kóo kpàati tùóté dii mònni tikpàti ikuú niùbè nè Defiibe duó nkè bèe wári ikuú pátiri teri kóò duó. 19 Kè de kó dipátiri nduó o borè kè wè ndi kàà nyewe yemòu o fòmmu mumòu mieke. Kè dèe yie nkè wè ndé ti Yiè nKuyie kùù ò te, kèntũ nde kó ikuú ò nàá nke

kõũ mutie, kè tẽpĩtè feuté ke màánè o nẽpo kòò ku, de yiè mbo na kécoké kékate késari de kó yehékè kó òmari kédetè omáà. ⁶ Bè kùò wèè kou kòò miẽke yonke kòò ò bèti ke dó kèpẽite. Kè de kó dihei dètiri ò yàà bo ò nĩte kuce kékua, ò me ndo í dò nkékuà, ke yé ò do í ò màkenèmè tĩmatì. ⁷ Dèè kpéi nte kè n di duó ndinùù kè di bo tããtè disòri kó yehékè yètããti.

⁸⁻⁹ Kè di yie nke tũ nti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó yetannò n di duó nyè yíe, ke kù dó, ke yie nku kpeti kù yóó yíe kèpèkunnemu di tenkè, kù do bèi nkéikú kényè nkù yóó duó nkè di yembè. Di yíe kètããtè disòri kó yehékè yètããti. ¹⁰ Mèmme di yó ndòrimè kè bè báá kuà òmòu wèè í cààrè mùmamù.

¹¹ Kè dè me ndò nhòmòu níi nho kou koò dii nke dinté koò poté. Kòò ku kè de yiè ncoke ke sàri de kó yehékè kó òmari, ¹² o èi kó bekótibèe tã nkè bèe ò pĩ nkéduó nwèè dó kèpẽite kòò ò kùò. ¹³ Di báá ò kuà mmesémme, di yó mme nhõ nkéyenténè be bo nkòumè bèè í càari mùmamù Isidayeribe cuokè, kè di dòri mèmme di bo mbo kè dè di naati.

Isidayeribe tenkè mànke

¹⁴ Kè di kàri dii mòmni di Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenkè kè di bo kè tieke di báá tuo ndi pénnè kó yetárè di yembè dajú nyè, yèè benkú be tenkè mànku.

Ikuú ù tukúnè wèè tu ò yà dèmarè

¹⁵ Kòò niti òmáà wèè tu ò yè dèè dòò, deè bá nsànnè kè dí kuà òmòu. Benitibè bèdébè yoo bètããti bèè dò nkényé de kó tináahti kè tì bèi.

¹⁶ Kòò mòu tóu nho kou tòu tĩmatì kòò í tì yé, ¹⁷ bedé bèe tì tã ti Yiè nKuyie nẽtèè ikuú niùbè nè bebeémbè bèè pĩ mmutòmú de kó yewe kè bèe ti beké. ¹⁸ Bebeémbèe tì wènni mesàà, kè bè yà wèè tu ò yé kòò sóummu ke toummu o kou tináahti, ¹⁹ dí ò dòò ò do dó kédòòmè o kou tòu. Di yó mme nhõ nkédeite meyei ndi cuokè. ²⁰ Kè betòbèe tì kèè kémòate kufõwáà nke bá ndòri meyei ndi cuokè. ²¹ Kè wèè mè dòò di báá ò kuà mmesémme kè wèè kùò oniti bèe ò kùò, kè wèè kpèéte o kou nònfè bèe kpèéte o kofe, kè wèè feuté o kou nĩnni bèe feuté o kperi, kè wèè kèéte o kou nòutè bèe kèéte o kpete, kòò mòu kèéte o kou naàcètè bèe kèéte o kpete.

20

Bèè í dò nkéna kékate mudoò

¹ Di bàátì dii mòmni ke kàri ke bo dokénè di dootitòbè, ke yà be kpàrisèĩ nè be kpàrinaasèĩ nè kuniti kè kù sũ ke di pèéte di bá ndé. Ti Yiè nKuyie nkùù di te, kùù di dènneni Esibiti kù di bonèmu. ² Kè di duúnnè dii mòmni di dootitòbè ke tũnni dimáà ke bo bè do mudoò, ikuú niùbèe niitè kécómú ditĩnni ìkè, ³ kèbèi nke dò: Kémúnè Isidayeribe ããpòmbè, yíe ndè tũòke di bo dokénè dènde di dootitòbè di báá yie nkè di kòmòbùù nduò, di bá ndé, di bá mbè yèkù di báá bè yà kékpeute. ⁴ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di neínèmu ke bo dokénè di dootitòbè kè di deéte.

⁵ Kè behããpòmbè iwèĩ yembèe beke behããpòmbè ke dò: Di miẽke òmòu bomu wèè maá tẽtèè ke í tè taà? De yiè íkò nho cĩtè ò yàà bo kù mudoò miẽke kòò tòu mòu tè ta. ⁶ Òmòu bomu di miẽke wèè botínnè mutie bè tumu fĩnyĩ ke mu nyí tũũ mu beà? De yiè nwète ò yàà bo kù kòò mòu mu tũũ. ⁷ Òmòu bomu di miẽke wèè mòke dipocènni ke mu nyí di tũótáà? De yiè nwète ò yà bo kù kòò mòu di tũóté. ⁸ Kè behããpònkótibèe bèi nke dò: Kòò mòu bo di miẽke ke í ã dikòmòbùù wèè kò nho cĩtè ò yàà bo tonne betòbè kufõwáà. ⁹ Behããpònkótibèe nàké dii mòmni benitibè ke dèè, kè bèe tũóté bèè ni yetĩrè kénii nde ìkè.

¹⁰ Kè di tũòke dihei mari ke bo bè do mudoò, di pànke bá mbè dónè dikpànni, dí mbè wantinè kunaatí. ¹¹ Kè bè yie nke di kpeté yecákè, benitibè bèè kó dimáà bo de miẽke, dí bè tũóté kè bè dòò tidaatí kè bè pĩnnè muheikèntòmú. ¹² Kè bè yete kunaatí ke dó kè di dokénè, de mòmni di né pi be èi. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duómumu de kó dihei kè dí kuà benitidaabè bemòu nè disiè, ¹⁴ kètúóté benitipòbè nè ibí nè inààke nè ipe nè sibóó,

kéheí be kperε bè màke dè. Di dootitabè kperε nde dí dè tieke, ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù dè ndi duó. ¹⁵ Di yó mme ndaari yehékè yèè di dètirinè yèè í tú di yóó kari dìi èi kperε. ¹⁶ Di Yiè nKuyie ndi duó nyèè ekè de kó ibotí kperε di báá yóu demarè ye miεke kè dè nfòu. ¹⁷ Dí bè kùò páíí Itiibe nè Amariibe nè Kannahã kabe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, ti Yiè nKuyie ndi nàké ke yè ndi me ndò. ¹⁸ Kè di í dòò memme kè di bè teeté ke tünne be kó isòke kperε di bo yeténè di Yiè nKuyie.

¹⁹ Kè di do diheí mari ke di pi kè dè mònte di báá kōũ detie, dí nyo nde be ke báá dè kōũ, detie nyí tú benitibè kè di bo ndè dokùnè. ²⁰ Di bo na kékōũ detie ndi yé kè dèè í pèi yebe bè yo nyè, kéonnè diheí dìi di dokùnè di kó iduotí kémbaanè di bo domè.

21

Òmòu bo kúmè kè bè í nyé wèè ò kùò de kó ikuó

¹ Kè di ta dìi mōnni ti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóó di duó nkèè tenkè ke kè kàri, kè dè dò ndi yà kè bè kùò òmòu, kòò duó dikpàà, di me nyí yé wèè ò kùò, ² Ketenkè kó bekótibè nè bebeémbè bèe kate kéberí mēfiè mmèè soké ocíi nè de kó yehékè de cuokè. ³ Kè bè yà diheí dìi ò tákénè, de kó diheí kó bekótibèe waá ndinaaseri bè í pīñnè di mutōmmú dìi í buuté kunaadòdòrìdòu, ⁴ ké di kōtenè kukó nkùù í kũũ ku také, bè í kùúti dè, bè me nyí buotí mùmamù, ké dè pité di fōnii kékuò.

⁵ De mōnni kè Defii yaabí ikuó niúbèe kate deborè, ti Yiè nKuyie nkùù di te kuù bè tãáté, kè bè níi bo yú ku yetirì kēpā benitibè mesàà. Bèe kate kēyà bè ò kòute kè dè màmè kénáké obeénti mōnnè tii yeti.

⁶ Diheí kó bekótibè bèè tákénè ocíi duó dè, kè bèe niiti fenàáfè bè kùò fè ñnkè kukó, ⁷ kēbéi nke dò: Dè í tú tii ò kùò, ti me nyí yà wèè ò kùò. ⁸ Ke béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nti cīé ntinti a kó benitibè Isidayeribe, a báá yie nkòò niti wèè í càarè mùmamù kòò ti bōnté meyei ntinti Isidayeribe a deeté bè.

⁹ Ti Yiè nKuyie mme ndó. Di yóó mme daari ke báá tò bè kùò wè kòò í càke mùmamù o kó ice.

Isidayeribe bo mpuokúmè bè pī mbè mudoò miεke

¹⁰ Kè di do di dootitabè kè ti Yiè nKuyie mbè ānné di nòu miεke kè di bè pīrmú. ¹¹ Di miεke kòò mòu yà di pīrmú tii daati miεke, onitipòkù mòu kòò yèmmè ò ta, ò bo na kòò tùoté, ¹² kòò tanné o cīētè miεke, kòò nitipòkù kuó o yùti kékéké o nónkúotí, ¹³ kédeite tidaayàati ò do ã tì, kéceete titeti, kénkuò nho cice nè o yō be kũũ nke dò otànkù, kòò né na kòò duánè. ¹⁴ Kè dè boní kòò ténke í ò dó, wèè ò yóu, kè wèe kate ò dó kè, ò báá ò fité kécouté idíiti ò me mbáá ò dòò kudaakù ke yé wè ò puokemè kè bè wēnné didóu.

Mpo dò nkénte dè

¹⁵ Kòò niti mòu po benitipòbè bèdébè ke dó òmòu kè dè pēēté otòu kè bè ò màkenè ibí, ò dó wè mesàà nkè wèè kó debire í tú Mpo, ¹⁶ ò bo mbè toti dìi mōnni bè dò nkénte dè, ò báá duó nhò dó wèè nitipòkù kó debire dèè í tú Mpo, wèè tu Mpo ò na nte dè, kēyóu ò bo dè duómmè ò í dó wè kó debire dèè tu Mpo. ¹⁷ Ò dò nkényému kéduó nhonitipòkù ò í dó wè kó debire dèè tu Mpo, Mpo kperε, ké dè duó nkè dè mmānnè ò duó ndè ò dó wè, ò duó ndè o kó debire kuce mēdémè. Ke yé ò í dó wèè nitipòkù kó debire deè tumè o kó debiketirè ke dò nkétieke Mpo kperε.

Debire dèè yete ditoò

¹⁸ Kòò mòu màke debire kè de to kpeñni kè dè í yíi nde cice nè de yō be kpeti, kè bè dè tiè nkè dè í dó kékèè bè yè mmù, ¹⁹ de cice nè de yō bèe dè pī nkékōtenè diheí kó dibòri, diheí kó bekótibè kàri dè ke bekù, ²⁰ ké bè nàké ke dò: Ntenè ti bire, de to yeè kpeñni dè í yie nti kpeti, dè í ti dó ke yetirí ti kpeti, ke tú kudikétontikù ke tú kunaayàkémúónkù. ²¹ Kòò èi kabe

beməuu ò bùótí yetárè kékua kédèite meyi ndi cuokè, kè Isidayeeribe beməu ti kèè kéməote kufəwáá.

Bè nùnné wè kòò ku

²² Kè dè dò nhòməu dđò meyi mmèè dò mbèè ò kùə, kè bè ò nùnné, ²³ di báá yie nkè wè nyié mmutie ìnkè de yiè, dí ò kùnné de yiè ke yé bè nùnné wè ò nte kè Kuyie ndəò meyi mme dihei bè ò nùnné dii mièke. Dí nyé ke báá sīnkūnne ketenkè ti Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó nkè kè di bo kè kàri.

22

A kou kperè bo fetimè kàa dè pèté

¹ Kàa yà a kou òfè, fenààfè yoo fepièfè kè dè cènti a báá dè yóu kè dèe feti, a dè tóni kéduó nde yiè. ² Kè de yiè mme ndiétiri, yoo a í ò yé, á dè tóni a cīètè kè dè mbo ke kémúnè wèè dè te ò bo mbéketenimè kè dè tùóté. ³ Di yóó me nyí bá kè di yà musāmmarímú mmu, yoo diyaàbòri, yoo dèmarè cénke dèe feti, kàa dè yà a bá mbúútóo de kpéí.

⁴ Kè di yà di kou məu kó musāmmarímú, yoo o nààfè, kè dè duó kuce, di báá yóu kè de yiè nní nhàri omáà, dí ò teennè kè dè íi.

Deterè deterè péu Kuyie nyete dè

⁵ Onitipòkù məu báá ānné onitidəu kó tiyààti, onitidəu məu me mbáá ānné onitipòkù kó tiyààti. Kè wèè dè dđò ti Yiè nKuyie nkùu di te kù ò wúó, nyisəke nyiè nwe.

⁶ Kàa kèri kuce ke yà tinəriyīfēnti mutie, yoo ketenkè kè tenətè òke te bí a báá tè tùóté nè te bí. ⁷ Á yóu tenətè kè tēe íté, kàa deite te bí, kè dèe yie nkè dè nda naati kàa nfòu kémənte.

⁸ Kàa maá tecəpantè á okūnne iduotí, kè dèe yie nkòò məu báá donní kékú, kàa tuəti ice.

⁹ Di bá mbuəti idibotí idéi fīnyí kó depaa mmieke, kè di mè dđò dè bo ntú dèe cānné Kuyie nkpéí. ¹⁰ Di bá mbuummu kunaàdđəriđəu fenààfè nè musāmmarímú, ¹¹ di bá nhāà tiyààti tii kəkénè mupaàkonkperímù nè tipeciti ke dùəke.

¹² Dí nhāà di yaàbòrè mánke iyaəyúó nyìnàà.

Ikuú ù tukúnè benitipòbè

¹³ Kòò məu tùóté onitipòkù kè bè duó, kè dè boní kòò ténke í ò dó, ¹⁴ ke sīnkūnne o yètiri ke yí: N tùóté de kóo nitipòkù kè ti wēnné didúu, kè n sš nhò dié nke yītému onitidəu.

¹⁵ Osapàà ncice nè o yə, bèe túóté dèe benkú ke dò mbè kóo sapàà nyí yé onitidəu, kəkətenè beheikènkótibè kàri dè, ke bekù kè bè benke, ¹⁶ kòo cicee náke bekótibè ke dđ: N duómmu we nnitidəu n kóo sapàà, kòò puoke ke ténke í ò dó, ¹⁷ ke tú n kóo sapàà nfòmму í wenni, ke tú o yà n kóo sapàà nduónèmə onitidəu. Ntenè dèe benkú n kóo sapàà nyí yītémè onitidəu. Bè yóó me nyí kēpīnte kuyààkù bè duó kùu ìnkè meketimè kè kù tei meyi bekótibè ìikè. ¹⁸ Kè bekótibèe pī nde kóo nitidəu kóò puotí, ¹⁹ kéduó nkòo yietí osapàà ncice medítibii ntekòtè (100), ke fós nhò sīnkūnemè Isidayeeribe kóo sapàà nwèè í yé onitidəu o yètiri, kèdeè kè nhò po ke ténke báá ò yete nè bè bo mbomè.

²⁰ Kè dè me ndò mbè nàá nti tu timómmənti, kè bè í yà mùu benkú de kóo sapàà ndo í yémè onitidəu, ²¹ bèe ò dènnè o cice cīètè bòri, kè de kó dihei kəbeə ò bùótí yetárè kékua. Ke yé ò dđmə Isidayeeribe ci dè, ke duónè onitidəu ke kpaá bo o cice cīètè. Di yó mme nhò nkédèite meyi nyIsidayeeribe cuokè.

²² Kè dè me ndò ndi yà onitidəu məu kòo duónè onitipòkù wèe ye, bedé dí bè kùə. Kè meyi ndeite Isidayeeribe cuokè.

²³ Kè dihei marì mièke me nni nke di yàmè onitidəu məu mánè dè osapàà nwèè məke didacēnni kòo ò duónè, ²⁴ di bè dènnè dihei bòrinùu, ke bè bùótí yetárè kékua. Kè de kóo sapàà nkú ke yé bè ò pīrmè bá ò í kuó nkè bè bo ò teennè, kè onitidəu kú ke yé ò pīrmè o

kou tǎu pokù kédúǎnè. Di yóó mm̄ nhǎ nkédeite meyei nyIsidayeeribe cuokè. ²⁵ Kè dikpáá miéke me nni nke onitidǎu mǎu mǎánèmè osapáá mmǎu kòò mǎke didacǎnnì, kòò ò pī nke duǎnè, bèe kuǎ onitidǎu omáá. ²⁶ Di báá kuǎ desapùmbire, dè í dǎò meyei mm̄è dǎ ndí dè kuǎ. Dè dǎnnè onitì bo dinté mèmme o kou tǎu kóò poté kékuǎ. ²⁷ Ke yé bè mǎámè dikpáá ndi òmǎu do í kè bo, kòò sapáá mbo kuǎ nkè wèè ò dǎeté.

²⁸ Kè dè me ntu onitidǎu mǎu wèè mǎánè osapáá nwèè í yé onitidǎu, ke í mǎke o dacǎnnì kòò pī ke duǎnè, kòò mǎu bè yà, ²⁹ de yiè nyietí osapáá ncice mǎdítíbii sipísìnùmmù kóò tǎuté képuoke, ke yé ò wè pīmmè ke duǎnè, ò báá ò yóu nè ò bo mbomè.

23

¹ Òmǎu báá duǎnè o cice pokù mǎu. A báá fieté dèè tu a cice kperé.

Benitibè bèè í kǎké Kuyie nkǎbe miéke

² Kè bè fǎnte onitidǎu mǎu, yoo bè kèété o takoncǐ, ò bá nkǎké ti Yiè nKuyie nkǎbe miéke.

³ Kè Isidayeeribe mǎu tǎuté onitipòkù wèè í tú be kó kubotí kou, kè bè peité dǎbire. De kó dǎbire bá nkǎké ti Yiè nKuyie nkǎbe cuokè nè be yaǎbíó kǎtuǎkenè kutǎnkù tepíítè kǎku.

⁴ Amǎniibe nè Mǎabiibe bè í yóó kǎre diyie marì ti Yiè nKuyie nkǎbe miéke bá nè be yaǎbíó, titǎntì tepíítè bè báá kǎre ti Yiè nKuyie nkǎbe miéke. ⁵ Ke yé bè do í di conèmè menie nnè mudii di do yè dii mǎnnì Esibiti kénhǎ kuce. Bè do pètínke yúní Beǎǎ bire Badammu nwe Peǎǎ eì kou Mesopotamii tenké kóò cu kòò bo di bǎnté kusǎnkù. ⁶ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù me nyí kǎnté Badammu kpeti, kòò bo di bǎnté kusǎnkù. Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù do pètínke ceete de kó meyei nkè mée naá mm̄sàá mm̄e, kù di yáí m̄è kpré. ⁷ Nè di bo mbomè di bá nwanti de kó ibotí idé bo mǎatemè mesàá nyoo bè bo mbomè kè dè bè naati.

⁸ Di báá wénté fenǎnsǎnfè Edǎmiibe, bè tu di kǎbe mbe. Di me mmúnke báá wénté fenǎnsǎnfè Esibiti kǎbe ke yé di do bonímè beè kó dihei. ⁹ Be yaǎbí kó kutǎnkù tǎánkù bo na kékǎre ti Yiè nKuyie nkǎbe miéke.

Desǎnnè í dòmmè kénkǎké dihǎǎpǎnkari

¹⁰ Kè di yeti dii mǎnnì ke kǎri ke bo dokénè di dootitǎbè, dí ndake dèè bo sǎnkùnnè dihǎǎpǎnkari de kpré. ¹¹ Kè dè dǎ ndi miéke, kòò ãǎpǎntì mǎu duó keyènkè ke yà tidǎuntì, kòò tǎnie nyè, ò sǎntemu. Wèe yè dihǎǎpǎnkari ke báá konní kè diyie kpaá. ¹² Kè kuyuoku yuoté wèe wuǎ. Kè diyie ntatoo kè wèe konní dihǎǎpǎnkari.

¹³ Di mmǎke dibòrì dii cié, ke nke ntaà ke yǎ. ¹⁴ Bá wèè ãǎpǎntì mmǎke tekǎbùtè, kòò ta ke ni ke deè, wèe dátinné. ¹⁵ Kè yé ti Yiè nKuyie mbomè dihǎǎpǎnkari ke yóó ndi kǎnké, kéǎnné di dootitǎbè di nǎu miéke. Dihǎǎpǎnkari yó ntú dii cǎá ndìndi ke wenni. Kè ti Yiè nKuyie nkùu di te kè kù báá yà dǎmarè kè dǎe ku pī nyisíé kè kù di bútiné.

Kudaakù bo cokémè

¹⁶ Kè kudaakù makù cokénè ku yiè nke sǎri di kó dihei, di báá kù dǎnnè ké kù tǎnné ku yiè. ¹⁷ De yiè nni nkari di cuokè dihei marì ò dǎ dii bǎrì, di bá nhò diimmu mesémmè.

Isidayeeribe í dòmmè kǎnsǎũrí bemáá

¹⁸ Isidayeeribe miéke onitipòkù mǎu báá naá nwèè dǎuti dǎutinè benitidaabè, onitidǎu mǎu me mmúnke báá ndǎuti dǎutinè benitipòbè. ¹⁹ Di báá yie nkè de kó benitibè kóò mǎuu tǎní Kuyie ncǎtè miéke de kó idíítí ke bo deitenè dinùu ò dǎunnè di Kuyie, ke yé ti Yiè nKuyie nkùu di te kù dè wùómmè isǎke nyi.

A bo pentemè a kou dǎmarè kéndó kécǎnte

²⁰ Kǎa pǎnte a kou tǎu idíítí yoo tidiiti a bá nwanti ticǎnti. ²¹ Di bo na kǎncǎú ticǎnti bepǎbè borè kǎmbúútí di kǎbe. Di yóó ta dii mǎnnì ketenkè kékari dí ntū nde kó ikuú kè dǎe yie nkè di Yiè ndi dǎò mesàá ndi tǎmmú mumǎu miéke.

Isidayεεribε bo ndaummunè mè Kuyie ndinùù

²² Kòò mǎù dǎúnnè Kuyie ndinùù ke yě nhò bo dǎò tìmatì, ò báá ɔte, kòò ɔte ò càkemu kè Kuyie nyóó ti nhò beké. ²³ Kè di í dǎummu nè yenò Kuyie dè í tú meyei. ²⁴ Di né nyé kè wèè dǎúnnè Kuyie ndinùù, wèè di dǎò kètũnne weti weti ò di dǎúnnè tí Yiè nKuyie ke yě nhò yóó dǎòmè. Ke yé nè a yèmmè mme a kù dǎúnnè mè dinùù.

Ikuú ù tukúnè Isidayεεribε bo ntǎũmè yεtebe

²⁵ Kǎa ta a kou tǎù kó kupaku miεke a bo na kètũ fínyĩ kó yebe kécááké kénsànnè a dǎ mèè botí, a né báá súó nkétǎ kékònnè. ²⁶ Mèmmè kǎa pēnké a kou tǎù kó kupaku miεke a bo na kēũnté nè a nǎutè tidiiti kécááké, a né báá túóté disìè kékēĩ.

24*Onitì bo betimè o pokù*

¹ Kòò mǎù túóté onitipòkù, kè dè boní kòò ténke í ò dǎ, ò yà mèè kpéi ndèmarè de kóò nitipòkù ìnkè, ke í dè pénsiri, wèè wāri dipátiri meyatimè kperi kóò duó nkòò bèti o cǐtè. ² Kòò kò nhò bo na kēwáá nhonitidùù tǎù kēyenke. ³ Kè de kóò nitidùù me ntó í ò dǎ, wèè wāri meyatimè kó dipátiri* kóò duó nkòò bèti. Kè dè me ndò nhò kumu, ⁴ onitidùù wèè do ò túóté meketimè ò í mǎke kuce ke bo wēte kóò túóté kēpuoke ke yé wèè ò bètimè, kòò yenke onitidùù tǎù ke sǐnte. Dende dò nyisoke nyi ti Yiè nKuyie nyìkè. Di í dò nkètũnne de kó meborime botí, ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenkè miεke kè di yóó kè kàri.

Wèè bo túóté o pokù bàmbà nkó ikuú

⁵ Kòò mǎù túóté o pokù bàmbà di báá ò kàtenè tihǎǎpǎnti nè muwērímú yoo di nhò duó mmutǎmmú mamù, di ò yóu kè wè mbonè o pokù kè bè yo ndiwèi ke dǎ dibenni òmáà.

A bo pentemè otǎù a kperε

⁶ Kǎa kou mǎù pènte a kperε marè ke bo da yietí, a báá túóté ò nàà yoo o nàntèmbiku ke yé deè temè kòò fòù.

Òmǎù báá pĩ nhotǎù kǐfíté

⁷ Òmǎù báá yúúkú o kou tǎù kóò dǎò kudaakù yoo wèè ò fité, kòò mǎù mè dǎò de yiè mbèè ò kù, di yó mme nhǎ kédèite meyei ndi cuokè.

Ikuú ù tukúnè mumǎmmú mùù dǎnnè tikǎnti mù bo pĩ nwè

⁸ Dí mpĩ nyitié n nàké ì, ikuú niùbè Defiibe kè bè ì ndi náké, ù tukúnè mumǎmmú mùù dǎnnè tikǎnti. ⁹ Dí dentení ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do dǎò dè Midiyammu † di do yè dii mǎnni Esibiti.

Ikuú ù tukúnè a bo pentemè a kou tǎù dèmarè

¹⁰ Kǎa pènte a kou tǎù, a báá kǎte kéta o cǐtè kétúóté dèmarè o kperε a ò pènte dè kpéi, ¹¹ Kǎa kǎtoo á mbo ditowaà, kè wèè túóté ò dò nké da duó ndè, ké da duó. ¹² Kè de yiè mme ntu ocĩri a báá yie nkòò da duó ndèè yie nha cǐtè. ¹³ A dè nhò tēñné kè diyie mu nyí ta, kòò yaàbòri ndi ò daati di, a di nhò duó nkè wèè dáátí, kémǎo ti Yiè nKuyie nkó mesàà nha kpéi, kè ti Yiè nKuyie nkùù di te banté a dǎòmè dèè wenni.

Di bá nsóú mbεcĩribè ke bè yo

¹⁴ Di báa di wèè tu osènniwè, ke tú ocĩri o tǎmmú kó idítí kè nsà kè di kou nwe yoo opòò ke né bo di kó dihei miεke. ¹⁵ Di ò yietí o kperε kè diyie mu nyí ta, ke yé ò tumè ocĩri nwe di bá nhǎotí di bo ò duómmè o kperε, kè mèè dǎke ò bo kuónnè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kùu dí tóu nde kó meyei.

* **24:3** Meyatimè kó dipátiri: Wénté Matie 5:31 nè 19:7 nè Mariki 10:4. † **24:9** Midiyammu: Wénté Mukétímù 12:10.

Bá wè ò dò nkényé tì

¹⁶ Di í dò nkékuo debire cice yoo de yō debire yei nkpéí. Di í dò nkékuo debire de cice yei nkpéí, nyoo de yō kōme. Bá wè ò dò nkékú o mómmuo nho yei nkpéí nke.

Isidayeribe bo mbekùmè tibeénti kè dè mà

¹⁷ Di bá mbekùnè siyáàbìsì ke sou mbepòòbè bèè di bonè nè iciribí, di báá fietè okúpokù kó tiyààtì ò tùóté di kperè dè kpéí. ¹⁸ Di dentení di do tùmè tidaatì Esibiti kè ti Yiè nKuyie nkùù di te kè kù di deeté, deè kpéí nte kè n tu dí ntũ nku tié.

¹⁹ Kè di dei dìi mǎnni di diiti ke ìnté ntimatì kupaku mieke, di báá wète ké tì tùóté, dí tì yóu bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè kpéí nkè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie nkùù di te, kè kù di dàò mesàà di kperè di dàori dè demou mieke. ²⁰ Kè di níi tãũ dìi mǎnni odifíè kó yebe, di báá dérí yèè kpaá, dí yè yóu bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè kpéí. ²¹ Kè di tãũ fínyĩ kó yebe, di báá dérí yèè kpaá, di yè yóu bepòòbè nè iciribí nè bekúpobè kpéí. ²² Di báá yè ndi do tùmè tidaatì Esibiti, deè kpéí nte kè n di duó nde kó ikuú, kè di bo nyi tũ.

25*Tibeénti kó ikuú duó ke dòmme*

¹ Kè bèmabè kpa nke kàtení, di bè bekénè kédèite wèè í naati, kényũ nho to. ² Kè dè me ntu wèè í naati dè dò mbèè ò puotímu, obeénti duó nkè bèè ò tãũ nketenkè kòò puotí, bè ò bekénè ke yà kòò càke kè dè mǎmè. ³ Di báá puotí òmǎu kè dèe pèèté tiyèĩti sipísìnàà, ke yé kè di sàké kòò puotì di yàà bo ò dí nyifei di ìkè.

Fenààfè kó medonnimè

⁴ Di báá táu nfenààfè nùù fè puotì dìi mǎnni tidiiti.

Okúpokù wèè í mǎke debire

⁵ Kè dè dò nteçìètè matè kó bedapàmbè bo kè be kòò mǎu ku ke í mǎkenè o pokù debire, de kóo nitipòkù báá yè kéyenke dikpáà, o danàà nhò tùóté képuoke. ⁶ Kòò peité dèè bíketiree sòoté de cice yètiri kè dèe yie nkòo cice yètiri nkpaá bo Isidayeribe cuokè.

⁷ Kè de kóo nitidàù yete ò bo túótémè o ponàà nképuoke, de kóo nitipòkùu kate Isidayeribe kó bekótibè borè dihei kó dibòri, ké bè nàké ke dò: N danàà nyetemu ò bo n túótémè kòo kou yètiri nkpaá Isidayeribe cuokè. ⁸ Kè dihei kó bekótibèè ò yu kóò beke, kòò baa yete ke tú, ò í dǎ kétúóté o ponàà nképuoke. ⁹ De kóo nitipòkùu ò tǎnnè kéüté o neütì késute o ìkè tinóntǎũtì kébéi nke dǎ: Bè ãã yĩ mie mme wèè yete ò bo mǎámè o kou cìètè. ¹⁰ Kè bèè yú de kó teçìètè ke dò: Tenehũtéçìètè.

Dèè í dò nkédǎò dikpànni mieke

¹¹ Kè benitidaabè bedé kpa, mbe mieke kòò mǎu kóo pokù cokéní ke bo pate ke dǎ kédèeté o dàu bè na wè, ke pĩ nho dàu kpantídèntǎu takuò, ¹² di báá kuó nde kóo nitipòkù mesémme, dí kééte o nàùtè.

Kàa dǎò kupotaá á ntũ ntimámmanti

¹³ Di bá ncǎti di yǎrè timátì tii dakù cidóò ìnkè kè timatì n cèè kè titeti yau. ¹⁴ Di bá mbeúnè di potantì yebo sámǎpóyè nè yediye kè ye díítí mà. ¹⁵ Di cǎmmùnè tii mátì cidóò tì ntú tii cèèkù mà, kè di beúnè yèè bǎ ntú yèè mà, kè dèe yie nkè di nfòu kémonte ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nkèè tenkè ìnkè. ¹⁶ Kè di dàori memme ke sou nditòbè dè tu isàke nyi di Yiè nKuyie nkùù di te ku ìkè.

Amadesiibe nè Isidayeribe bè dokùmu sǎà

¹⁷ Dentení Amadesiibe do di dǎò dè kuce di yènni dìi mǎnni Esibiti. ¹⁸ Bè do oke kuce nku ke dimmù di kǎbe bèè òu ke tũtì di fǎnkúò, ke bè kǎù, bá bè í dé Kuyie. ¹⁹ Bàmbà mmie nti Yiè nKuyie nkùù di te kù yóò di deétènnemu di dootitòbè ké di kanne bàmmùu ketenkè

kù yē nkù yóó di duó nkè miēke. Dí kuò Amadesiibe botí kuməu páíí, kutenkù duómè. Di báá ti yē.

26

Ti dò nkénduəmmu Kuyie ntidiketiti nè dèè tu depíndè

¹ Kè di ta diì mōnni ti Yiè nKuyie nkù di te kù di duó nkèè tenkè kè di kè cəuté ke kàri. ² Kè di kùúti, di deite di diketiti kéānnè tēmāmbòtè miēke kətóni dibòri ti Yiè nKuyie nkù di te kù tāātè di kè bè dè yu ku yètiri. ³ Dí kəte kəyà ikuó niùti wèè pī mmutəmmú de mōnni kébéi nke dō: M béimmu yie nha Yiè nKuyie nkù da te ku ìkè ke tú, n tùðkemu kù do béi nkéikú ke dō kù yóó duó nkèè tenkè ti yembè. ⁴ Kè ikuó niùti cəuté a tóni dè, ke dè Ìnné ti Yiè nKuyie nwūštōnni ìkè. ⁵ Kàa béi nti Yiè nKuyie nkù di te ku ìkè ke dō: N cice do tú Aramu botí kou nwe, ke tú ocienti, kətuəke Esibiti, kè benitibè sāmpro ò neínè. Kòo kari, kè ti boti sūñ nkékpenke. ⁶ Kè Esibiti kəbe ti dií mmesémmè kè ti fēñ kè ti dōò tidaati. ⁷ Dè me nyī kè ti kuōnnè ti Yiè nKuyie nti yembè do tū nkù, kè kùu keè ti dabùò, nkéyà ti bo mēè sémmè miēke, nè bè ti fēñkomè. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nti dēnneni Esibiti ke benkú ku wērímú, ke dōò tidietì nè mebenkumè mēè duò tikōmbùòti. ⁹ Ti Yiè nKuyie nku di te kè ti tùðke kù ti duó ndiì eì menaamiè nnè mecekùò ndè pūð ndè. ¹⁰ Dèè kpéi nte kè m pāni ti Yiè nKuyie nkù n te tidipanti, kù ti duó nkèè tenkè kpèti.

Kàa dèè memme á dè Ìnné a Yiè nKuyie nkù da te ku ìkè, kékōnke kè kù bántè. ¹¹ De mōnni kè diwèi nda bo ti Yiè nKuyie nkù da te kù da dōò mēè sàà nképí fí nnè a cīètè kəbe nè Defiibe nè bepòðbè bèè bo di kó ketenkè miēke.

Isidayeeriibe dò nke ní duó ndè dibenni tāānni Kuyie

¹² Dibenni tāānni kè di deite di diiti ke dèè, dí ti berí kédèite depíndè ke duó nDefiibe, nè bepòðbè nè iciribí nè bekúpobè bèè di bonè, kè bèe pété kédi kénsānnè. ¹³ Memme bá wè bo nákémmè ti Yiè nKuyie nkù di te ke dō: N duómму dèè dō nkéduó nDefiibe nè bepòðbè nè iciribí nè bekúpobè, ke tūnne a dōú ndinùu ke yē ndè ní ndōmmè, n yí yē ndèmarè, n yí yóu dèmarè. ¹⁴ N do kari diì mōnni mukūñ, n yí di de kó dèmarè, m me ndo í deite dèmarè n sī ndiì mōnni, yoo m pā de kó dèmarè ocíi. N Yiè nKuyie nkù n te, n tūnnemu a kpèti timəu, nè a tannò a n duó ndè. ¹⁵ A cēsààtè bo kēñkè nke, wénténi kédəò a nitibè Isidayeeriibe mesàà nnè ketenkè a ti duó nkè, a do béimmu kēikú ke dō, a yóó duó nti yembè ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè pūð nkè.

Kuyie ntāātémè Isidayeeriibe

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkù di te kù duómму yie nyIsidayeeriibe dinùu ke tú: Bá wè ò ntū ku kuó nè ku tié nkéndəəri dè yē mmù nè o yèmmè meməu nè o wēnni diməu. ¹⁷ Di duó nkè di Yiè nKuyie béimmu yie nke ikú ke yē nkù yóó ntú di Yiè nKuyie nkù di te, ke nsà kè di tū nku kó kuce nè ku kuó, nè ku tannò nè ku tié nke dəəri dè yē mmù. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie nduó nkè di béimmu yie ke ikú ke yē ndi yó ntú ku kəbe ke kù di te, kè di tū nku tannò yeməu kù di nàké ke yē ndè ndōmmè. ¹⁹ Di Yiè nKuyie nkù di te kù dō dí mbaké yebotè yeməu kù dōò yè, kè nyè kpeñnè, kè di yètiri nyè feínè, kè di sānni nyè deunè. Kè dí ntú kubotí kùu cāá, nti Yiè nKuyie nkù di te, kù ti ndi nàké.

ISIDAYEERIBÈ BAÀMMÈ METAUMMÈ KÓ DIBANNI

27

Kuyie nyèmmè Isidayeeriibe fí nyetārè ditāri Ebaadi

¹ Kè Məyiisi duó ndinùu Isidayeeriibe ke dō: Dí ntū n di duó nyi kuó yie nyiməu. ² Kè di sēnté diì mōnni kukó nSuditēē ke bo ta ketenkè ti Yiè nKuyie nkù di te kù di duó nkè, dí túóté yetārè dieyè kè yè fíi, nké yè mə mmuməmmu péimù, ³ kēwāri yè ñkè ikuó ndi tié

nyì iməu, kè di pēēté kukó nSuditēē ke bo ta ketenkè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù do bái nkéikú ke dò kù yóó duó nkè di yembè menaamiè nnè mecekùò ndè pūò nkè, ⁴ kè di sènté kukó nSuditēē dí fíi nyetárè n di náá nyèè kpéi nyíe Ebaadi tārì ñnkè, kè yè m̀ mmuməmmu péimù. ⁵ Dí dè maá diwūōtənnì ti Yiè nKuyie nkùù di te nè yetárè di í ciéké yè nè timátì kó kunenkù makù. ⁶ Yetárè di bo maánè yè diwūōtənnì ti Yiè nKuyie nkùù di te, di báá yè ciéké. De kó diwūōtənnì ñnkè nke di yóó fiémè ti Yiè nKuyie nkùù di te iwūō kétuə. ⁷ Dí kù fié iwūō metaummè kpéyi di yóó dè nyì di, ti Yiè nKuyie nkùù di te ku ñkè nè diwèi. ⁸ Dí wāri yetárè yenyè ñnkè Kuyie nkuó náàntì timəu, kè dè nfeí mesàà.

⁹ Məmmə Məyiisi nè ikuó niübè nè Defiibe kè bèe náké Isidayeeribe bəməu ke dò: Cíékénè, kémmúnè! Yíe ndi naá nti Yiè nKuyie nkəbe mbə. ¹⁰ Yiennè tũnké kù di náá nti yíe nkétũnnə ku tannò nè ku kuó kù di náá ndè yíe.

¹¹ De kó diyíè ndi Məyiisi duómmè Isidayeeribe dinùù ke dò: ¹² Kè di sènté dii m̀nnì kukó nSuditēē: Ntenè bèe yóó deke ditārì Karisimmu kəpā mmesàà nyIsidayeeribe: Simmēōō nè Defii nè Sudaa nè Isakaa nè Sosefu nè Bensaməe naàmùntì kəbe. ¹³ De m̀nnì kè Dubenni nè Kadì nè Asee nè Sabunəə nè Danni nè Nefutadii bəe naàmùntì kəbe yóó deke ditārì Ebaadi ñnkè kémbuò nkusñkù.

Meyi ntepútè

¹⁴ Dende Defiibe yóó pñékémè Isidayeeribe bəməu ñkè ke dò:

¹⁵ Wèè bo waá dibəò marì yoo wèè bo yie ntimátì kéuté kè dèe naá ntetenkaanitè, kòo tè sònnə, dè dò nyisəke nyi di Yiè nKuyie nkùù di te ku ñkè. Kè wèè dè dòò de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndò.

¹⁶ Kè wèè í dake o cice nè o yō be kpéi de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndò.

¹⁷ Kè wèè fũũ nho cəpəetitəù kó mupérímù m̀nku kó ditārì de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndò.

¹⁸ Kè wèè fétinnə kuyūōnkù, de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndò.

¹⁹ Kè wèè beké siyáàbìsí kó tibeéntì okúpokù ñnkè, yoo dəciribire, yoo opòò, de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndò!

²⁰ Kè wèè duónè o cice pokù, de yíe mbo yà! Ke yé ò fietemè o cice kpere nde. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndo!

²¹ Kè wèè duónè fəōfə mafè, de yíe mbo yà! Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndò.

²² Kè wèè duónè o tāũ yoo o yō yanti kou nwe yoo kè bè wē mbə yō ke cáá mbə cice, de yíe mbo yà! Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndò!

²³ Kè wèè duónè o pokù yō de yíe mbo yà. Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndò!

²⁴ Kè wèè poté o kou təù koò kəute, de yíe mbo yà! Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndò!

²⁵ Wèè cəuté ticuuti ke kùə wèè í cààrè m̀mamù, de yíe mbo yà! Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndò!

²⁶ Kè wèè í tũnnə ikuó ñ nyəmmè, de yíe mbo yà! Kè Isidayeeribe bəməuu cóuté ke dò: Dè mmə ndo!

28

Kuyie ntumè kù yóó dəò Isidayeeribe mesàà

¹ Kè di kènté ti Yiè nKuyie nkùù di te ku tannò n di tiè nyè yíe nke yè yie nke dəəri yè yē mmù. De m̀nnì ti Yiè nKuyie nkùù di te kù bo duó nkè di botíi kpənke kəpēēté ibotí iməu ñ bo ketenkè ñnkè. ² Kè nsà kè di yie nke kènté kù tu mù, nte kù yóó di dəò m̀è sàà:

³ Kù yóó dǎǎmu mesàà mbèè bo diheì miεke nè bèè bo deπaa. ⁴ Kè di pié késũũ nkè di diiti mpei mesàà, di nàake nè di pièti kè dèe sũũ. ⁵ Kè di ní kǎũ di diiti kérie ndi mēmmeí, bá muyuo mbáá kuoté di conkuye miεke. ⁶ Di ní yó nyeti kè ku sàà ndi bonemu kè di nkũntini kè mè di bonè.

⁷ Kè di dootitǎbè me ndi do diì mǎnni ti Yiè nKuyie nkùu di te kù duó nkè dí bè na. Kè bè do kǎrini ke kéri ní kuce kùmáà bèe coké kètũnne ice iyiekè. ⁸ Kù bo di dǎǎ mesàà ketenkè kù di duó nkè miεke. Kè di buǎ mpiéké tidiiti, kè di dǎǎri de kó dimàà nyié.

⁹ Ti Yiè nKuyie nkùu di te kù yóó di dǎǎ kubotí kùu cǎǎ nkũnku ku kpéi kè nsà kè di yie nku tannò ke tũ nkù yè ndi ntũ nyii ce, kù ti mbéi nke ikú. ¹⁰ Menme ibotí ìi kó dimàà bo ketenkè ìnkè imǎu ì yóó yàmè ti Yiè nKuyie ndi cǎǎnnémè ku kpéi nké ndi dé. ¹¹ Di Yiè nKuyie nyóó di dǎǎmu mesàà kù do béi nkéikú ke dà kù yóó duó nkèè tenkè di yembè ke miεke, kè dí pié késũũ kè di wũũ sũũ nkè di diiti mpei. ¹² Ti Yiè nKuyie nyóó kpetému yewetibòrè kéduó nkè fetaafe ñniù fe mǎnni kè kù di dǎǎ mesàà, di dǎǎri de demǎu kè de nyié, dí yó mmǎke ke penni ibotí tǎi. Di báá mǎnté kè ì di pente. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkuu yóó di ní nyibotí imǎu ìkè di báá tũnne de fǎnkùò, dí yó nni ibotí imǎu bá diì mǎnni, kè nsà kè di yie n di tiè nku tannò yè yíe. ¹⁴ Di báá yóu di bo mpĩmmè n di tiè nti yíe, kè ti bütinné kékíe iwũũ yebǎkè.

Kuyie ntumè kè Isidayeribe yete ku kpeti kùu bè poté

¹⁵ Kè di yie nke kènté de kó itié, di yóó yà mèè sàà mme ti Yiè nKuyie nkùu di te ku kó dinùu, m me ndi tiè ndi yíe. Kè di me nyete ke í tũnne ku tannò nè ku kuó ¹⁶ kù bo cǎǎ bèè bo diheì nè bèè bo deπaa. ¹⁷ Tidiiti báá ta di mēmmeí miεke, muyuo mme mbáá buoté di conkuye miεke. ¹⁸ Kù bo di mǎnte kupeitóo di diiti me mbá mpei di nàake nè di pièti nè di bǎǎ de báá sũũ. ¹⁹ Di ní yóó yènè kusĩnkù nku kéwētenni kusĩnkù.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó di potému kè dèe di di, kù yóó cǎǎmu di dǎǎrimè memǎu, kè di kù kédeè bá de báá òte di dǎǎri mèè kpéi nke kù bütinné. ²¹ Kù bo di bǎnté mutenkũũ ndi yóó ta kékari kèè tenkè miεke, kè mù di deè. ²² Kù bo di bǎnté tikũǎnti nè timiéti, nè mumǎmmú yeimu, kè fetaafe yietí kè fetũòrifèe pĩ ntidiiti deπaa nkè tii kpei. De yó mme ndi ò nkè di yàa deènè. ²³ Tiweti bo kpenke disǎǎwũǎ kǎme kè ketenkèe kpenke timátì tēmè. ²⁴ Fetaafe na nniùmè kutǎayukú kuu né ndáátí, de yó mme ndi dǎ nkè di yàa kù kédeènè. ²⁵ Ti Yiè nKuyie nyóó duómmu kè di dootitǎbè ndi nǎ, kè di kǎri mudoò ke kéri kuce kùmáà bè di na kè dí coké kètũnne ice iyiekè, kutenkù kó yekpǎàtiyǎ yemǎu bo yà tii di tũòkení kè ye kǎmbùǎtì do. ²⁶ Di bo nkǎ tinòti nè tikpasĩnti kè de di yo mbá òmǎu í de bǎnnè.

²⁷ Ti Yiè nKuyie nyóó di bǎnté yenúútè nye kù do bǎnté yè Esibiti kǎbe, di fǎ bo nyièni, mekpǎǎ bo di pĩ nnè yemǎu nsĩnyè kè de bá ndò nkétaa nkémieté. ²⁸ Kù bo di bǎnté kuwáátóo nè tinǎnyũǎnti nè tifenititi. ²⁹ Kè di nhǎǎnte kuyie ncuokè tiyũǎnti kǎme. Di kperè marè bá nyié bè yó ndi fèũnkumu ke fekù di kperè, ke di sou nke yo ndi kperè bá òmǎu í di teennè.

³⁰ Di ní bo tǎǎté besapǎmbè ke ndó képuoke kè betǎbè beè bè duónè. Di ní bo máa sicéí ke báa sǎ ta, kébuǎtí di paa ndetie mbè tu de fĩnyĩ ke báa tǎũ de be. ³¹ Bè bo nkǎu di nàake di ìkè kè di í ì yo, bè ní bo deite di sǎmmarímú di ìkè kè dèe deè. Di dootitǎbè bo kpaake di pe nè di bǎǎ bá òmǎu báa di teennè. ³² Ibotí tǎi bo dei di nitidabí nè di nitipobí kékònnè, kè di ní ntũũ nkébuó kuce, kè di nuǎ nhǎu kékpei, bá di báa na kédaò timati. ³³ Di ní bo kúúti kè ibotí tǎi ii feke de kó tidiiti nè di paa nkó yetebe, kè de di. Bè bo ndi fèũnko ke di naù sǎǎ. ³⁴ Di bo yà bè di diimmu mèè sèmmè, kè mè nte kè di wááté.

³⁵ Ti Yiè nKuyie mbo di bǎnté yemǎu nsĩnyè, kè yèe pĩ ndi núu nnè di kpèrè nè di yǎ nè di taakoo bá yè bá ndò nkémieté.

³⁶ Ti Yiè nKuyie mbo duó nkè bè di pĩmmú díndi nè di yembè nè di kóo kpǎàti kékònnè diheì di í yé di, kè di mbáá sibǎatenkaanì bè dǎǎnè sǎ idéi nè yetǎrè. ³⁷ Ti Yiè nKuyie mbo di duó nyii botí miεke, de bo ì di nè tii yóó di tuǎkení, ì bo ndi sǎǎ nke di daú.

³⁸ Di ní bo buotí péu kédèite sánpó, ke yé fecofe yóó dè càákoomè. ³⁹ Di ní bo buotí fínýí kó detie di me mbáá tǎte de kó dibii kè n né báá buónè di bo yàmè de naà, ke yé yebiè yóó dè càákóomè. ⁴⁰ Di yó mmàkemu detie mbè tu dè odifìè di me mbáá pe nde kó mekùò, ke yé de be de yuommè. ⁴¹ Di bo pié ibí initidaaì nè initipòì ì me mbá ntú di kpeyi, ke yé di dootitǎbè yóó ì pǐnmúmè kékònnè. ⁴² Yecádúò mbo cáákóo di tie nnè di tebiiti.

⁴³ Bepòòbè bèè di bonè bè bo ndeètì, kè di cuti. ⁴⁴ Di bo kpaake di kperè kè bè ndi penni di me mbáá pété dèmarè ké bè pènte. Bè bo ntú diyuu kè di tú kuyóú.

⁴⁵ De kó meyi mmemou yóó di tuakenímu, mè dotimu di ìnkè ke bo ndi kǎu ke yàa di deènè, ke yé di í yiemme ke tǔnne ti Yiè nKuyie ntannò nè ku kuó, kù di duó ndè. ⁴⁶ Di yóó de nya kèbanté Kuyie nyèiti ntimè díndi nè di yaàbíó.

⁴⁷ Kè di í yie nke pǐ nti Yiè nKuyie nkùù di te ku tǎmmú nè diwèì nè kuyeñnaatí di tuó ndì mǎnnì, ⁴⁸ ti Yiè nKuyie mbo di ànné di dootitǎbè nou mieke kè di mpǐ mbe tǎmmú nè dikònnì nè sinéyèì bá di ténke báá pété dèmarè, kè kù di dii mmesémmè kè dí mme yo ke yàa kú kèdeènè. ⁴⁹ Kù bo ínní kutemmànku kó ibotí, di í yo ì kó tináànì kè ì di do fecĩrife òò pǐ mmèè botí fè dó dè. ⁵⁰ Bè yó ntú benitiyonkuba mbe bè í yó ndé bekótìbè, bè me n yí yóó kuó nyibí mesémmè. ⁵¹ Bèè yó nyo ndi wũò nè di diiti bè í yóó di súó ndèmarè, tidiiti yoo menapàmmè mekùò nyoo di naabiiti, yoo di pebí, yoo di bǎbí beè yó ndè yo nkè di kǎnnè dikònnì ke yàa deènè. ⁵² Bè bo pi di ekè yemou ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyè di tenkè kemou mieke kè di maá iduotí kperiyi ke yè fii nkè di yèmmè yè naatinè, bè bo ndi pi kè de kó iduotí yàa duónè. ⁵³ Di dootitǎbè bo di tanné mesémmè nè meyeñcaàrìmè diemè mieke, kè di kuó di bí ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di duó nyi initidaaì nè initipòì kécááké. ⁵⁴ De mǎnnì onitì wèè tu onitisàù ke yòò nhò bo nwúó o yǎfũò kǎbe nè o pokù ò dǎunè wè nè o bí fenònsĩnfè. ⁵⁵ Ke yé ò yóó kuómè o bí kéndó kécááké, ke í ndó kètóténè de kó imaa nho pokù nè o bí sǎnyi ì kpaá, ke yé di dootitǎbè yóó di diímmè mesémmè, ké di tanné meyeñcaàrìmè mieke kè dèmarè ténke í kpaá di tenkè kemou mieke. ⁵⁶ Onitì wèè do ò ntú onitipoyòònwè ke mǎke diwèì, wèè do í daati ke naù ketenkè mekperímè, ò bo nwúó nde mǎnnì o dǎu nè o bí fenònsĩnfè. ⁵⁷ De mǎnnì de kóo nitipòkù bo peiténì debire kékónté ké dè kùò kécááké disòrì nè de neititòù, ke yé di dootitǎbè yóó di diímmè mesémmè ké di tanné meyeñcaàrìmè mieke bá dèmarè ténke bá nkpaá, di tenkè kemou mieke.

⁵⁸ Kè di í dààte ke tǔnne ti Yiè nKuyie nkuó nè ku tannò dèè wàri dipátiri dii mmieke ke mòòte ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kó kufǎwáá kunku kùù yètìri feí ke duò tikǎmbùòti. ⁵⁹ Kè meè dǎke kù bo di poté tiyèiti tibotí tibotí, ké di bǎnté mumònsĩmmù mùù í deu nè yemuò nsĩnyè yèè í mierí. ⁶⁰ Kù bo di bǎnté tiyèiti kù do bǎnté tì Esibiti kǎbe ke dí tì yà kénkpeutí. ⁶¹ Tiyèiti nè mumòmmú mubotí mubotí mùù í wàri di mpátiri mieke, ti Yiè nKuyie mbo mù ndi bǎnté kè di nkǎ nke yàa deènè. ⁶² Benitibè sámpòrè di mieke beè yó nkpaá, díndi bèè né do sũ siwǎà dòmmè tiwetì, ke yé di í yiemme ti Yiè nKuyie nkùù di te ku kpeti. ⁶³ Dè do kù naatimè kè kù di dǎò mesàà, dè me nkù naati kè kù yóó di deè ke di deite ketenkè kù di duó nkè kè di yóó kari ke mieke. ⁶⁴ Kù bo di cíe nkè di taá ibotí tǎi kó mutentáá mmieke kéfíé í kó yebǎkè iwũò, sitenkaanì ideí kpesi nè yetàrè kpesi díndi nè di yembè di do í yé dè. ⁶⁵ Bá di bá mmàke de kó ibotí mieke teomputè, di me mbá mmàke difòtǎù, ti Yiè nKuyie nyóó di ànné iyèke nyi kè di yèmmèe caàrè, kè dè di di. ⁶⁶ Mukũũ mbo ndi kètìri kè di nyèkù di bo kúmè kè di kǎmbùòti duò keyènkè nè kuyie. ⁶⁷ Di nuò mbo yà dè, dè bo nte kè di kǎmbùòti níduò kè dè wenté di ntú: Dèe mónné kéyuoaté, kè dèe yuoaté kè di ntú dèe mónné kéwenté. ⁶⁸ De mǎnnì ti Yiè nKuyie mbo di tanné tesántè tèè cèntì menie nyínkè kè tè di sée ké di ténne Esibiti ketenkè di do bo kè kè kù di nàké ke dò: Di ténke báá yà de kó ketenkè,

di yó nke nfiitinè dimàà di dootitabè kè bè di dɔəri tidaatì kè di pĩ mbe tōmmú, bá òmòu bá mbo wèè bo di donté.

MɔYIISI NÀKÉ TÌ MESOMME

⁶⁹ Nte metaummè kó tináaàntì ti Yiè nKuyie ndo nàké tì Mɔyiisi, kòò bo mè dònè Isidayeeribe Mɔabu kó diheì mièke, kémbúúti kù do bè dònè Odèbu tārì ñnkè.

29

Kuyie ndòò tì Isidayeeribe kpéí

¹ Tinti kó difñkúò kè Mɔyiisi tí nyIsidayeeribe bemou ké bè nàké ke dò: Di yàmu di mómombe ti Yiè nKuyie ndòò dè Esibiti kó ketenkè kemou kabè nè be kóo kpààti nè o kó betũmbè bemou. ² Di yàmu kù bè yàákémè nè yebenkùyè nè kù dòò tì dièti. ³ Nè yíenní ti Yiè nKuyie mme nyí di pã meyèmmè di bo banténè mè, kù me nyí di duó nyinuò ndi bo yànè ì, kù me nyí di duó nyeto di bo keènè yè. ⁴ Mèmmè ò béimmè ke dò: Kù do di dènnènímu Esibiti kè di ñ dikpáà tedàntè mièke yebie nsipísìnàà, di yààti mè nyí kērí, di neùti me nyí ndèè. ⁵ Dè do í békú di bo pũnnémè pèè kécááké, yoo di bo kuatimè menaà mbè tumè diféè kényà, yoo metēmè mèè muò. Ti Yiè nKuyie nkuù do dè ndi duò nkè di bo banté kù tumè ti Yiè nKuyie nkùù di te. ⁶ Ti tùòkení dùi mònni di mbòri, kè Esibonni kóo kpààti Sionni nè Basã kóo kpààti Oku, kè bēe yènní ke ti do mudoò kè tí bè na. ⁷ Ti de nfiète be eì kéduó Dubenniibe be kó ketenkè nè Kadiiibe nè Mananse kó kuwuò nkòbe dikéè. ⁸ Dèè kpéí nte kè di dò nkéndake kémpĩ tináaàntì ti Yiè nKuyie ndi taunnè ke di nàké tì kè di bo ndɔəri tì yèmmè. Mèmmè di dɔəri dèè kó dimàà demou dè bo nyíèmmè.

Isidayeeribe dòmmè kéndake Kuyie mbè dònè mèè taummè kpéí

⁹ Díndi Isidayeeribe dimou yíe nkó diyie di cómmú di Yiè nKuyie nyìkè nke nè di wuo nkó bekótíbè nè di naàmuntì kó bekótíbè nè di kó behãpòmbè iwēi yembè, ¹⁰ nè di bí nè di pobè nè bepòòbè bèè bo di kó dikari ke di kōũ idéi ke di do mmenie. ¹¹ Ti Yiè nKuyie nkùù di te kù di dònèmu metaummè bàmbà, kè di yie nku taummè kó ikuó. ¹² Kù di taunnè ke dó dí ntú ku kabè mbe. Kù tì ndi nàké ke yè mmù, kù dɔúnnè di yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu dinùù ke ñkú ke yè mmù. ¹³ Dí maa dake kù dònèmu de kó metaummè ke béi nke ñkú, ¹⁴ nè bèè cómmú diè ti Yiè nKuyie nyìkè, kè kù bè wuó nè bèè í dè bo yíe, kù bè dònèmu metaummè.

¹⁵ Di mómombe di yèmu ti do bo Esibiti kó diheì ke dòmmè, nè di kēté mèè botí ibotí tēi kabè ke tùòkení diè. ¹⁶ Di yàmu be kó isòke bè dònè ì nè be bəatenkaanii, idéi kpesi nè yetárè kpesi nè timátì péiti kpesi nè mesəə nkpesi. ¹⁷ Tũnké di mièke òmòu bá mbo onitidòu yoo onitipòkù yoo kuwuò makù, yoo kunaàmunkù makù kou wèè bo yete ti Yiè nKuyie nyíe nkétũnne de kó ibotí kabè, òmòu di mièke báá naá nfeñfè tiife. ¹⁸ Di mièke òmòu báá keè ti Yiè nKuyie nkùù di te kù béi ntì kéikú kénsántí omáà nè o yèmmè mièke ke tú: Bá kè n dɔəri n dó dè m bo pété diwèi, bá kè n taunè òmòu mubəəféu mièke, de kpeti í bo. ¹⁹ De yie, ti Yiè nKuyie mbáá yie nkóò cīé. Dè kù yòumu kè kù mièke ò còú, meyei nkù nàké mèè kpéí mèè ò doti, kè kù bo deite o yetiri ketenkè ñnkè. ²⁰ Kù bo ò cànnénè Isidayeeribe kó iwuo ntei kù bè dònè metaummè ke nàké mèè yei nkpeí nkè mè wàri di mpátiri mièke kè mèè ò do.

Ti Yiè nKuyie mpotémè Isidayeeribe

²¹ De mònni kubotí kùù bo sɔəté di bí nè bepòòbè bèè bo íténi yehèkè détiyè kétanní di kó diheì bè bo yà di Yiè ndi bonté mùù mómumú nè kù di puoti tì yēiti kébéi nke dò: ²² Be kó diheì muhãpòpòu nnè mukókúú nnè muhãá ndeè di còútóo, demarè í dò mbətinné, demarè í péi, bá timúti í yie. De kó diheì naánnè Sodammu nwe nè Koməə nè Adima nè Seboimmu. Ti Yiè nKuyie mmièke do yè yè, kè kùu yè còú. ²³ Ibotí tēi bo mbékú ke tú: Yé dè dòmmè kè Kuyie ndòò miè mbotí de kó ketenkè? Dè dòmmè kè ku mièke di còuté miè? ²⁴ Kè bèè bè

tènné ke dò, bè tôte mèè kpéi nke Kuyie mbè dònè mèè taummè kunku be yembè do tū nkù. Kù bè dènnèní diì mònñi Esibiti. ²⁵ Kè bè tūnne yebàkè bè do í yé yè ke kōnkù ke yè bàá. Be Yiè nKuyie mme ndo í yie mbè bo yè tūnnemè. ²⁶ Dèè te kè ku mièke còuté de kó dihei, kè kù duó nkè meyei nkù nàké mèè kpéi, kè mè wàri di mpátiri mièke kè mè bè do. ²⁷ Nè kemieke nke ti Yiè nKuyie mbè dèimè be tenkè mièke, ke bè yóu ke bè yèètoo ketenkè tekè, bè mè mbo kè yíe.

²⁸ Ti Yiè nKuyie nkù di te ku yé dèè sòri ke ti benke ikuó ti bo nyé ì tínti nè ti yaábíó sáá, kèntū nyí yé mmù.

30

Isidayeribe yóó wēte kētūnnemè Kuyie

¹ Kè Mōyiisii sòté kébéi nke dò: N ti ndi nàkému kè n tu kè di yie ti Yiè nKuyie nkpeti dí yà mesàà, kè di tì yete dí yà meyei. Kè di baa cǐkè ke yete ti Yiè nKuyie nkù di te ku kpèti, kù yóó di yeètoomu ibotí tēi mièke kè dí nkè bo kètotí di yèmmè tì di tuàkení ti ìnkè. ² De mònñi kè di wētení ti Yiè nKuyie nkù di te ku borè díndi nè di bí nè di yaábí kékénté ku kpèti nè di yèmmè memou, bá wè nè o yèmmè memou m mè ndi tié ntí yíe. ³ De mònñi kù bo di kuó mmesémme kèwēte kētí mbèè do ciété ke bè kpēnnéni. ⁴ Bá kè bè di tō ke kōtenè ketenkè mánku. Ti Yiè nKuyie nkù di te kù bo kè ndi tí nké di túóté, ⁵ kèkpēnnéni di yembè tentáá nkè di kari ké mù tieke kè kù di dōò mesàà kè di sũ nképēté di yembè do màmè. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nku mómmankuu wénkūnne di yèmmè díndi nè di yaábí kè dèe yie nkè dí kù dake nè di yèmmè memou bá wè nè o wēnni dimou kè dèe yie nkè di nfòu. ⁷ Meyei n di nàké mèè kpéi nkè ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù mè bonté di dootitòbè bèè di ní nke di fēũnko. ⁸ De mònñi kè díndi né wēte ke yie nti Yiè nKuyie nkù di te ku kpèti ke tūnne ku tannò n di tiè nyé yíe. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù di dōò diwèi di tōmmú mumou mièke, kè mù nkéri séi, kè di pié péu kè di wũ pié mediè nkè di kùúti, di deite mesàà. Dè do kù naatimè kè kù ndòari di yembè diwèi, dè bo wēte ké me nkù narike kè kù di dōò mesàà. ¹⁰ Di bo yà de kó mesàà ke nsà kè di wētení ti Yiè nKuyie nkù di te ku borè nè di yèmmè memou, ke tūnne ku tannò nè ku kuó dèè wàri di mpátiri mièke, ke kù dó nè di yèmmè memou bá wè nè o wēnni.

Kuyie nnàànti í dò nkéyĩke a bo ti bantémè

¹¹ M me ndi tiè nyèè tannò yíe nyè í yóu, di báá yĩke di bo yè tūnnemè. ¹² De kó yetannò í bo tiwetì kè di né bo yĩ: We mbo deke kēĩnkè ké yè waanní ké ti nàké ke tí yè tūnne. ¹³ Yè me nyí bo dàmmèèri diyáà teri kè di bo n tú: We mbo sénté dàmmèèri kékote ké yè waanní ké ti nàké, kè ti yè kèè ké yè tūnne. ¹⁴ Dè í dò mmemme. Kuyie ntannò di bonèmu, ke bo di nò mièke nè di yèmmè mièke. Ndòarinè yè yèmmè.

Isidayeribe dòmmè kētāāté mufōmmu kó kuce

¹⁵ Díndi Isidayeribe n dōú mmufōmmu mmu nè mesàà, mukũũ nnè meyei ndi ìkè. ¹⁶ Dèè te kè n di náá nyíe nke tú dí ndó ti Yiè nKuyie nkù di te kèntū nku kó kuce nè ku tannò nè ku kuó nè ku tié, memme di bo nfòumè kēsũũ, nkè ti Yiè nKuyie nkù di te kè kù di dōò mesàà di yóó ta kèè tenkè mièke kékari. ¹⁷ Kè di me mbùtinné ti Yiè nKuyie nke yete ku kpèti ke tūnne yebàkè ke kōnkù ke yè bàá, ¹⁸ n di náámmu yíe nke n tu, di kóò mōu í yó nkpráa ke bo bá omáá, di we báá yĩ yèdèè di yóó sénté kukó nSuditēē kékari kèè tenkè mièke.

¹⁹ Kēĩnkè nè ketenkè dè kèèmu n ti ndi nàkéme, ke wúó n dōúmmè mufōmmu nè mesàà, mukũũ nnè meyei ndi ìkè. Tāāténè mufōmmu kè dèe yie nkè dí nfòu kēmante díndi nè di yaábíó. ²⁰ Bá wè kòò ndó ti Yiè nKuyie nkù o te kényíe nku kpèti ké kù taunè omáá. Kù bo nte kòò nfòu kēmante wenwe nè o yaábí ketenkè ti Yiè nKuyie ndo dōúnnè dinù di yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakòbu kēĩkú ke dò kù yóó bè duó nkè mièke.

MƏYIISI CAUMME ISIDAYƏERIBE NƏ Ò KUME

31

Kuyie ntāātémè Sosuwee kòò bo cəuté Məyiisi

¹ Kè Məyiisii kətení kəbéinnè Isidayəeribe bəmou ké bè nàké ke dò: ² Yie n tū̀̀ke yebie ntekòutè nè sipisidé (120) ndi, n ténke báá na kəmbo n kó difò̀̀tìrì ké ndi ni. Ti Yiè nKuyie nni nnàkému ke tú, n yí yóó sénté kukó nSuditə̀̀. ³ Ti Yiè nKuyie nkuù yó nni di ìkè ke pə̀ntì yehəkè kè di katì, kè Sosuwee ndi ni. Ti Yiè nKuyie nkuù ti nàké. ⁴ Kù dòò mèè botí Aməriibe kpàà̀̀tìbè Sionni nè Ōku, ke pə̀ntə be ekè ke bè kù. Kù yóó me nyí de kó ibotí, ⁵ ti Yiè nKuyie nyóó bè ànnému di nou miəke kè dí bè dòò n di nàké ke yə̀ ndi yímè. ⁶ Tə̀̀innè kémə̀̀te dikə̀̀mbù̀̀d di bá nkpeutí be ìkè, di kə̀̀mbù̀̀dì bá mbè duò, ti Yiè nKuyie ndi bonèmu, kù í yóó di yóu bitì, kù í yóó di bə̀ntóo.

⁷ Mə̀̀mmè kè Məyiisii yú Sosuwee Isidayəeribe bəmou ìkè kóò nàké ke dò tə̀̀ nkémə̀̀te dikə̀̀mbù̀̀d! Fə̀̀dò yóó tanné Isidayəeribe dihèi ti Yiè nKuyie ndo də̀̀unnè be yembè dinù̀̀ kéikù ke dò kù yóó bè duó ndi kè bə̀e kari. Fə̀̀dò yóó di mbè totí. ⁸ Ti Yiè nKuyie nkuù yó nni a ìkè kù í yóó da yóu, kù í yóó da bə̀ntóo, a bá n yí̀̀kù kàa kə̀̀mbù̀̀dìi nduò.

Kuyie nkuú pátiri Isidayəeribe dò nke ní kaa ndi yebie nyèyiekè yèyiekè

⁹ Mə̀̀mmè kè Məyiisii wəri Kuyie nkuú pátiri dii, nké di duó nDefii bí ikuó niù̀̀bè ì do tou Kuyie ntaummè tou nè Isidayəeribe kó bekótìbè. ¹⁰ Kòo bè duó ndinù̀̀ ké bè nàké ke dò: Yebie nyèyiekè yèyiekè di də̀̀u nyè ke ní bo yóu bèè di bannè be bà. Di mbaa ntitouti kó dibanni. ¹¹ Kè Isidayəeribe bəmou kətení dii mənni ti Yiè nKuyie nyìkè kù tā̀̀tè dii bòrì, dí kaa nde kó ikuó Isidayəeribe bəmou ìkè kè bə̀e ì kè. ¹² Dí tí mbenitìbè bəmou benitidaabè nè benitipò̀̀bè nè ibí nè bepə̀̀d̀̀bè bèè bo di ekè. Kè bə̀e ti kè kə̀̀yí̀̀tè bè bo ndémè ti Yiè nKuyie, kətū̀̀nne de kó ikuó imou kéndə̀̀ri ì yə̀ mmù. ¹³ Kè bè bí ì í yé dèmarè, kè ì ti kè kə̀̀yí̀̀tè ì bo ndémè ti Yiè nKuyie yewe yemou di yó nfò̀̀u yè, di yóó sénté kukó nSuditə̀̀ kə̀̀ta dii èi kəkari.

Isidayəeribe yetemè Kuyie

¹⁴ Mə̀̀mmè kè ti yiè nKuyie nnàké Məyiisi ke dò: Nte yewe a yóó kù yè ke duunni, yúni Sosuwee kè di kə̀te metaummè tou borè kè nh ò duó ndinù̀̀.

Mə̀̀mmè Məyiisi nè Sosuwee bè kə̀temè kə̀ta metaummè tou miəke. ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie ncúténni diwetiri ke cómmú metaummè tou bə̀rinù̀̀, ¹⁶ kénáké Məyiisi ke dò: A kū̀nti a yembè kū̀ ù̀ nkè nke, a yóó kù kè Isidayəeribe n yóumu kətū̀nne ibotí tēi bè tati kè tenkè kə̀be kó yebəkè, bè yó m butínnému, kətə̀te m bè dò̀̀nè mèè taummè. ¹⁷ De yiè ndi m miəke yóó bè yè̀mè kè m bè bütínné ké bè yóu, kè meyei ndiemè nè meyeñcaà̀̀rìmè diemè kè dèe bè do. Kè bə̀e kuó nde yiè ke dò: Ti Yiè nKuyie nti yóu mèè kpéi nte kè meyei nti do. ¹⁸ De yiè mí nKuyie nkè n né də̀ke bè bütínné bè dò̀̀ mèè yei nkpeí nke tū̀nne yebəkè. ¹⁹ Wəri fe nyènfè ké fè benke Isidayəeribe kè bè nfè diè, fè yó ntú n kóo pú̀tíwè mí nnè Isidayəeribe. ²⁰ N yóó bè tannému ketenkè n do béi nkéikù ke dò n yóó duó nkè be yembè menaamiè nnè mecekù̀̀d ndè pū̀̀d nkè. Kè bə̀e di kə̀nsànnè kéànné tikə̀̀dò̀̀tì. De kó difə̀̀nkú̀̀d ké n yóu kətū̀nne yebəkè kə̀nkə̀nkù ke yè bàá, ké m bütínné kətə̀te metaummè m bè dò̀̀nè mè. ²¹ Meyei ndiemè nè meyeñcaà̀̀rìmè dè bo bè do dii mənni de kó feyènfè fè yo ntú n kóo pú̀tíwè, ke yé be yaà̀bi yó nfè dièmmèmu sáà. M pə̀nke yému be yèmmè kè bè mu nyí ta ketenkè n do béi nkéikù ke dò, n yóó bè duó nkè.

²² Mə̀̀mmè kè Məyiisii wəri de kó feyènfè de kó diyiè ké fè benke Isidayəeribe.

²³ Kè ti Yiè nKuyie nduó ndinù̀̀ Nunni bire Sosuwee ke dò: Tə̀̀ nkémə̀̀te dikə̀̀mbù̀̀d! Fə̀̀dò yóó tanné Isidayəeribe ketenkè n do béi nkéikù ke dò, n yóó bè duó nkè. M mómumu n yó nda bonèmu.

²⁴ Kè M̀oyiisii w̄ari de kó ikuó im̄ou dipátiri mīeke. ²⁵ Ò w̄ari diì m̀onni ikuó kédeè kénáké Defiibe bèè tau ti Yiè nKuyie ntaummè tau ke d̀: ²⁶ Ntonè de kó dipátiri ké di daú nti Yiè nKuyie ntaummè tau borè, diì yó ntú di kó bepútibè. ²⁷ Mí m̀M̀oyiisi n yému di to kpeñnimè kè di yetíri ti Yiè nKuyie nkpeti, n kraá ke fòumu ke bo di cuokè, kè dè dò mmiè nkè n né bo kú kè dè ndòmmè? ²⁸ Tíinnènní dim̄ou m borè di botí kó bekótibè nè behã̀p̀onkótibè kè m b́i nti nnáantì kè t̀i ta di to, keĩnkè nè ketenkè kè dè nwúó. ²⁹ N yému n yóó kúmè kè di d̀ake meyei mmudò̀rimù kébútinné n di benke kùu ce. Kè meyei ndí do yewe yèè kraaní ye mīeke, ke yé di d̀òmmè dèè í wenni ti Yiè nKuyie nyiikè, ke í nkù mīeke nè medò̀rimè yeime.

M̀oyiisi kó feyènfè

³⁰ M̀em̄me kè M̀oyiisii dentè fe nyènfè fem̄ou Isidayeeriibe bem̄ou iikè.

32

¹ Keĩnkè kénté n yóó béim̄mu, ketenkè keè n yóó b́i nyèè tannò.

² N tié mpité fetaafe ò̀ c̀óunnímè mme, n náantì dàtinnému timaantì k̀ome, fetadiéfè ò̀ nniuumè memúpammè, yenesimbàkè ò̀ nduòmè timútì ìnkè.

³ N yóó p̄ĩkè ti Yiè nKuyie nyètìrì ndi, nsántínè Kuyie nti tũ nkù.

⁴ Kuù tu dipèrì ke ti kãnké, ku kó ice tú isà̀yì nyi, kù tu Kuyie nku timómm̄anti yiè, kù ò̀ í nyeté, kù dò nsei nwe ke wetí.

⁵ Díndi kubotí yeiku, benitiyonkubè, di í m̀annè kéntú Kuyie mbí. Di cà̀arèmu, ke s̄ĩntè.

⁶ Kubotí kùu yei nke í m̀ake meyèmmè, di dò nké me nyí ti Yiè nKuyie nnaà? Di cice nwe wèè di d̀ò ke di te, di tú ku k̀obe mbe.

⁷ Dentenní yewe yèè p̄ẽtè ye kpéi, Totínè di yèmmè yebie nyèè p̄ẽtè nè dim̀onni ye kpéi. Bekénè di cicebè kè bè di náké, bekénè bekótibè bè yó t̀i ndi tuommu.

⁸ Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè kuù totí ibotí, kuù cíe mbenitibè ketenkè ìnkè, kuù bè kèké itemm̀anke ke tũ nyIsidayeeriibe kó iwuò mamè,

⁹ ke yé Kuyie nkperè tùmè ku nìtibè, Sakabu yaàbí iì tu kù te dè.

¹⁰ Kù do bè yà tedontè kó dikpàà ndi, kè tikpasĩntì bè fité ke kuò, kè kù mbè kãnké ke dake be kpéi, kù dàke mèè botí ku n̄onniè kpéi.

¹¹ Fec̄irife ò̀ nheintemè fe bí ȳĩntì ìnkè, ke ì bebíinè mup̀urimù,

ke pĩnte fe fèti,
 kè fe birè marè doti fèè de còuténè fe fièti.
 12 Ti Yiè nKuyie kuù do bè ni kumàà,
 dibòò marì do í kù neínè.

13 Kuù do bè tanné yetārè kó dihei,
 kuù do bè piúnè depaa nkó tidiiti,
 kuù do bè duò nyitāfuò nkó ticièti
 nè detie mbè tu dè odifè kè dè yìè yetārè kó ketenkè ìnkè,
 dèè pèi kè bè dii mmekùò.

14 Kè bè nyò nyipe nè inààke de kó memiè,
 ke cáá yepèbe nè yepedakè nè yebòdakè dèè ã mekùò,
 ke yonnè tidisààti, ke yōnnè fínyĩ kó menaà.

15 Yesudummu de ndi kède nképoké,
 ò de ncēēke kéānné tikòdòòti,
 kéyete Kuyie nkùù ò dòò,
 kòò kù sènkèrì kunku kùù tu o kó dipèrì,
 koò kānké, koò dserí.

16 Isidayeeribe do fié iwūō nyi ibotí tèi kó yebòkè,
 kè dèè yonke Kuyie.

Bè do dòò isòke kperè nde kényí nku mieke,

17 kénfeu iwūō yebòkè

be yembè do í yé yè ke yóu Kuyie,
 kéntū nyebòkè yèè tanní bàmbà,
 be yembè do í dake yèè kpeti.

18 Isidayeeribe senkèrìmu dipèrì dii bè te, ke bè kānké,
 Isidayeeribe yèmmu Kuyie nkùù bè ānné.

19 Ti Yiè Kuyie de nyà, ke dè sènkèrì,
 kè ku mieke yènní be bí initidaai nè initipòì
 bè kù cààrè mèè kpeí.

20 Kè kùu béi nke dò: M bo bè bùtinné,
 kè bèè yà tìi yóó bè tùòkení.

Bè tu feyanfè yeife nfe,

bè í dò nkéntá.

21 Bè n yóumu ke tūnne yebòkè,

kè dè n yóu.

Bè tūnne sitenkaanì nsi detetìrè kpesi,

ke íi m mieke.

M múnke yóó bè yóumu,

mbo túóté ibotí ìi í tú imai

kè dè mbè yóu.

M bo íi mbe mieke nè ibotí ìi í cii.

22 M mieke kó muhāā mmuù bè còuté,

kè mu kó fehāādeènfè tùòke kudònkù,

ke còuté ketenkè nè ke kperè demou,

ke còuté ke tùòke yetārè kó yepūke.

23 M bo bè ùté meyei,

m bo kúóté n doò be ìnkè,

24 bè bo cītenè dikònnì,

timíèti nè mumənsĩmmù dè bo mbè kòù,
 m bo duó nkè tikpasĩnti mbè càá,
 kè iwààkè bè dəmmù.
 25 Mudòò bo tanní be eì kénkòù be bí,
 kè kufəwaá nhauté bèè bo sicéĩ,
 beɗapàmbè nè besapàmbè kè bè nkò,
 yebíkəmpĩètè nè beɗakótíbè bè báá yenté.

26 N do dó ké bè deèmu,
 bá òmòù bá ndenniní be kpéi.

27 Kè n do í yĩ̀kù be dootitəbè bo n fuommè ke tú:
 Tíi bè kùò, dè í tú be Yiè nKuyie nkuù bè kùò.

28 Ke yé bè tumè kubotí nku kùù í yé kù dòòri tí,
 beṃəu, òmòù í ciì.

29 Kè bè do ntú benitibè bèè ciì,
 bè na n totí tii nti be yèmmè,
 bè na ntotí be yèmmè ke tú:
 Yé ti yóó dentənè tí?

30 Bè na mbékú beṃáà ke tú:
 Onití omáà bo yĩ̀me kébeti benitibè tekəupíítè (1000),
 dè dòmme kè benitibè bèdébè
 bəti benitibè tekəupíítè (10000).
 Kuyie nkuù tu ti kó dipèri kuù í ti fitáà?
 Ti Yiè nKuyie nkuù í ti ànné ti dootitəbè nəu miəkaà?

31 Be kó yebəkè í dònne ti kó dipèri dii ti kánké,
 be mómməmbə bè tí yému.

32 Bè tiimu ke dònne Sodəmmu kəbe
 beṃbe nè Kəməə kəbe be pókù nku,
 bè dònne fĩnyĩ wèè peitè wènwe yebe kè yè tii ke dò mmedəmmè.

33 Kè be naà ntii ke dò mmeṃwààdəmmè,
 ke kòù ke dò mmedautidəmmè.

34 N dè yému ke dè pĩ,
 n dè cūómu n yòri miəke.

35 N yóó bè fəkému,
 ké bè yietí meyei mbè dòò mè,
 be dorimù tù̀kənímu,
 meyei mbo bè do dii yie auténímu ke dèè,
 be mánkù í kpaá díetiri,

36 Ti Yiè nKuyie nyóó bekénèmu ku nìtibè,
 mesémmè me nyóó kù pĩnnèmu ku tōmbè.
 Kù bo yà dii mənni kè be baà mbèitè,
 bekperibè nè becĩribè beṃəu kè bè duò.

37 De mənni kù bo béi nke dò:
 Yé di bəkè borè?
 Yé di kó dipèri dii di kánké?

38 Yebəkè yèè do yo ndi wūš di feu ì kó mekùò nyè bo de?
 Yé yebəkè yèè do yò ndi naà nyè kàte ke?

Yèe íté ké di deeté,
yèe di kãã nkè di pété disòrì.

³⁹ Di yàmu mí m máà mî tumè Kuyie,
n kó difõnkúò Kuyie mmakù ténke í bo,
mî te kòo nìtì fòù, kè mî ã ò kùò,
mî ã koute kè mî taà,
òmòù í bo m bo pí nkè wèe fiete.

⁴⁰ M bomu nsáã,
nh ã nkè n yòute n nùtè ke béi ntì, m béimmu.

⁴¹ Nh ã nkè n sũóté n kpàriseú,
kè n nùtè pí ntimómmonti,
nh ã ì nyóu m bo peitemè n dootitòbè,
n yóó yietímu bèè n nì mbè mànnè tì yeti.

⁴² N yóó nii m pie mmēnitiyĩ mme,
n kpàriseú bo cááké initimàa,
m pie mbo muoti tidaati kó meyĩ,
kè n kpàriseú kéké n dootitòbè kó bekpàtìbè yò.

⁴³ Yèbotè, piatenè Kuyie nkòbe,
ke yé kuù pèitemè ku dootitòbè ku nìtìbè kó dipèi,
kuù poté ku dootitòbè ke pèite,
ke dèite meyei nku kòbe èi ke bè cǐé.

⁴⁴ Mēmme Mòyiisi nè Sosuwee Nunni bire bè kòtemè kénáké de kó feyènfè kó yetannò
Isidayeeribe kè yèe ta be to.

⁴⁵ Mòyiisi nàké diì mōnni Isidayeeribe de kó tináaṅtì kèdeè, ⁴⁶ kényíe ke dò: Ikuó kó tináaṅtì
n di nàké tì yíe dí ntì pí kè tì nàké di bí, kè ì ntì tũ nke dōori tì yē mmù. ⁴⁷ Ke yé de kó tináaṅtì
í tùmè cénkoo kpēti, tì tu di fòmmu mmu, tì yó nte kè di fòmmu kó yewee oke diheì di yóó
sénté kukó nSuditēē kéta diì miēke kékari.

Kuyie nnàkémè Mòyiisi ò yóó kúmè

⁴⁸ De kó diyie ndi ti Yiè nKuyie nni nnàkémè mí Mòyiisi ke dò: ⁴⁹ Dekení ditāri
Abadimmu yómmè bè tu di Nebo kè di bo Mòabu èi ke weti Sedikoo, kēwénté diheì
Kannahā n duó ndi Isidayeeribe. ⁵⁰ A deētini diì tāri ñnkè a yóó de nkú kékò nha yembè
borè, a kóo kóti Anò kumè Ɔdi tāri ñnkè ke kò nho yembè borè. ⁵¹ Ke yé Anò nè fǐ ndi do
í yiemme ke tūnne n nùù Isidayeeribe cuokè Mediba kó dinébòrì Kadēesi borè, Sinni kó
dikpàà tedòntè miēke, ke yé di do í benke Isidayeeribe n cáámmè ke kpeñni. ⁵² A yóó yàmu
diheì n yóó duó ndi Isidayeeribe a me nyí di tati.

33

Mòyiisi mōmè Kuyie mmesàà Isidayeeribe wuò ntepítè nè ìdèi kpéi

¹ Nte Kuyie nkóo tōnti Mòyiisi do yóó kú ké kù mō mēè sàà nyIsidayeeribe kpéi:

² Kòo béi nke dò:
Ti Yiè nKuyie nyiténí Sinaii tāri ndi.
De ñnkè nke kù iténimè Seii tāri diyie kōme,
ke mīiténí ditāri Padanni ñnkè,
kù iténí Mediba Kadēesi nwe,
kè ku nùtè youte tò ku kuó kó muhāá.

³ Kuyie nha dómú a nìtìbè Isidayεεribe,
ke kǎnké bèè kó dimàà tu a kǎbe,
bèè kǎnkù a ìiké ke kémú a tié.

⁴ Mí mMoyiisi m bè duómú ikuó.
De kó ikuó tú Sakabu yaábí kó ditīnni kpeyi nyi.
⁵ Kuù do tú Yesudummu kabe kóo kpààti.
Isidayεεribe wuò nkó bekótìbè do òò tímmè,
nè Isidayεεribe kó iwuò nyimau.

⁶ Kè Moyiisii yíé kébéi nke dò:
Dubenni kó kuwuò nni mbo sǎà ke báá kú.
A kó feyanfεε sũũ.

⁷ Nte ò do nǎké ti Suda kó kuwuò nkabe:
Ti Yiè nKuyie nkénté Suda kabe kó didabōnni
ké bè tēnnéni be kabe borè.
Kè bèe fietε bemáà.
Á bè deeténè be dootitabè.

⁸ Kòo nǎké Defii kó kuwuò nkabe ke dò:
Ti Yiè nKuyie nha bè duó nyikuó nenti
bè tu ti tumimmu nè udimmu,
bè yie mmèè kpéi nha yē mmù.
A do bè yáákému Masa,
ké bè kpànnè Mediba kó menie mborè.
⁹ Bembe Defiibe bè benkemu bè da dómè
kè dè pēēté be cicebè nè be yōbè,
nè be yōfũš kabe nè be bí.
Bè yiemmu a nùu ke pī mmetaummè a bè dōdōnè mè.

¹⁰ Ke tiè nha tannò Sakabu yaábí,
ke benkú a tié nyIsidayεεribe,
ke bè tūò ntihúúnti kàa yo ti fšōku.
Kè bè da feu iwũš ke tuò nha wũštōnni ìnkè.

¹¹ Áú ti Yiè! Yíé be muwērímú.
Dòò mesàà mbe tōmmú bè pī mmù
fēte be dootitabè ka.
Á báá yie nkè beníimbèe wēte kéité.

¹² Kòo béi mBensamεε kó kuwuò nkpeí nke dò:
Be kó kuwuò ntú ti Yiè nKuyie ndó kù nku mediè,
bè bo Kuyie mborè ndè béu.
Kuù dake be kpéi mbá dii mōnni,
ke bè bukú.

¹³ Kòo nǎké Sosefu kó kuwuò nkpeí nke dò:
Ti Yiè nKuyie mpā mesàà ndi tenkè,
kùu cūūnni keìnkè kó menie ndi tenkè,
kè sibií nhā menie.

¹⁴ Diyiè níí nááté kè tidiitii kóté,
bá wèè tǎnkù tidibiti níí bo mbo.
¹⁵ Tidisààtii ānné yetārè ìnkè,
o tenkè mboo sǎà.

16 Desààrèe buoté dihéì miéke,
Kuyie nkùù do náánnè mí mMòyiisi difāpèù miéke
ku kó mesàà n cùténí Sosefu kó kuwuò nyĩnkè,
wenwe wèè do baké o kàbe.

17 Sosefu yètìrì ndeu,
ò kpeínìmu ke dònne dinaadaà,
kòo yìè ndònne fepaanààfè kpeye,
nè de kó yeyìè nye ò yóó nkũmmùmè ibotí imòu
kèntò kètuàkenè itemmàнке imòu.
Diyènnì dìmáà tu Efadaimmu kó kunìiti,
kè diterì tu Manansee kó kunìiti.

18 Kè Mòyiisii béi Sabunòò nè Isakaa be kó iwuò nkpréi nke dò:
Sabunòò kó kuwuò nkàbe diwèi ndi bonè,
kupotáá ndi pí nkù.
Díndi Isakaa kó kuwuò nkàbe de ndi naati di touti miéke.

19 Dí yú di pèetitòbè ditàsàari ìnkè,
kè di fié Kuyie nyiwũò, ku kuó yèmmè.
Di bo mpieti di kó tikpàti dàméèrì miéke,
ke yau mesàà mmèè bo mubirímú miéke.

20 Kòo náké Kadi kó kuwuò nkàbe kpréi nke dò:
Kuyie nyètìrì ndeu
kunku kùù duó nKadi wuò nkutempè ndiekù,
kòò òke kucìrìrìyòkù kòme,
ke wáké ke bo nété kubakù nè diyuuo.
21 Weè tãáté ketenkè miéke dikàrì sààrì
dì do dò nkéntú okpààtì kperi,
weè baaté Isidayeeriibe
ke tũnne ku nùù kù nàké dì Isidayeeriibe kpréi.

22 Kòo náké Danni kó kuwuò nkàbe kpréi ke dò:
Danni kó kuwuò nkàbe dònne dicìrìcìrì pànnì ndi,
ke putìní Basãã kpráà miéke.

23 Kòo náké Nefutadii kó kuwuò nkàbe kpréi nke dò:
Nefutadii kó kuwuò nkàbe cie diwèi ndi,
ti Yiè nKuyie nkuù bè dòò mesàà,
kè be tenkè deuke,
kétúóté dàméèrì Kadidee diyìè taà kèè bíékè,
kèntò kètuàkenè kubakù cànkù bíékè.

24 Kòo náké Asee kó kuwuò nkàbe kpréi nke dò:
Mesàà nni mbonè Asee kó kuwuò nkàbe,
kè dèe pèété be kàbe,
kè bè ntú diwèi yembè be kàbe cuokè,
mekùò mbo mpíéké be èi,
kè bè ncentì me miéke.

25 Kè be èi kpetí yemátìcàkè nè disòwũò kpeye,
ke bè mmàke muwèrímú nè be kũũnko.

26 Yesudummu kàbe òmòù í bo wèè dònne Kuyie ndi tũ nkù,
nè ku kó tikpeti nti kù dèkenímè ku sãntè kèĩnkè,

ke pēnké yewetè nè tiwetì ke kōriní ke bo di teennè.

²⁷ Kuyie mbomu sãã ke tú di kó disòrì,
ku nòùtè yùomu di ìnkè nè dimònnì,
kuù ãã beti di dootitòbè
kuù ãã bēi nke dò: Kuonè be páíí.

²⁸ Kuù te díndi Isidayeeribe kè di kari bá tìmatì í di kōonnè,
kuù cànné díndi Sakòbu yaabí nè ibotí tēì,
kuù te kè fetaafe di pã nkubooku tidiiti bè tu tì bédèè kè tì bo.
Kè mēnaà mpàmmè bo.

²⁹ Díndi Isidayeeribe mbonè kè dè di naati,
kubotí makù í bo kùù di dònnè
di tú Kuyie ndeeté bèmbè,
kuù tu di kó kudòpikù ke di kãnké,
ku kó kukpàriseú kuù ã nte kè di na di dootitòbè.
Di dootitòbè kòrinímu ke yó ndi cíí,
dí mbè nàù.

34

Mòyiisi kó mukũũ

¹ Kè Mòyiisii deke Nèbo tārì Pisikaa tārì yómmè dìì wetí Sedikoo. Kè ti Yiè nKuyie nhò benke ketenkè kemou, Kadaadi tenkè kèntò kètuòkenè Danni kòke. ² Nefutadii kó ketenkè kemou nè Efadaimmu kòke nè Manansee kòke nè Sudaa tenkè kemou kèntò kètuòkenè dàméèrì Mèditedandee. ³ Nè Nèkebu tenkè kètannè kukó nSuditēē kó kubiriku tipuonti kó dihei, kèntò kètuòkenè Tisoadi. ⁴ Ti Yiè nKuyie nde nhò nàké ke dò: Ke ntenkè nke n do dounnèmmè dinùù Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu ke dò n yóó duó nkè be yaabí, n kè nda benkemu kàa kè yànè a nuò. A me nyí yóó ke ta.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkóo tōntì Mòyiisi de nku Mòabu kó ketenkè mièke ti Yiè nKuyie yē nde ndòmmè. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò kũnné Mòabu kó kubiriku, Bèti Peòò ìkè. Òmòù í yé Mòyiisi kó kufōti borè nè yíenní.

⁷ Mòyiisi do yóó kú ke mòke yebie ntekòutè nè sipísidé ndi (120), ké nyóó kú kòo nuò nkpaá wúó nkòò kpeñni. ⁸ Kè Isidayeeribe nkuò mMòyiisi kũũ mMòabu biriku mièke ke dò yewe sipísitããti. De kó yewe mièke nke bè kòmmúmè o kũũ.

⁹ Mòyiisi do nòómmu o nòu Sosuwee Nunni bire ìnkè kè ti Yiè nKuyie nhò pã meyèmmè. Mèmmè kè Isidayeeribe nyíé nho kpeti ke tũ nti Yiè nKuyie ndo nàké tì Mòyiisi.

¹⁰ Kuyie mpããnaañti náañtò mòù ténke í buoté Isidayeeribe cuokè, ke dònnè Mòyiisii. Wèè do ã nwúó Kuyie nyìkè ke kù náánnè. ¹¹ Weñwe Kuyie ndo tãmmè Esibiti kòo dòò tidièti okpàati ìkè nè o tũmbè nè o kòbe. ¹² Mòyiisi do dòòmu tidièti tì ãã kukòmbòdoróo Isidayeeribe ìkè.

Sосуwee Di mpátírì tǒ tìlì náàntì

De kó dipátírì tǒ tìlì náàntì tu: Mǎyìisi do ku kè Sосуwee weè sǎoté kéniiyé Isidayeeribe, kè bèè doké kéfiete Kannahãã kó ketenkè Kuyie mbè duó nkè. Kuyie nkuu do dǒò tidietì bè dokùnè dǐi mǎnnì Kannahãã kǎbe kè bèè bè na.

Yétanyǎ yedieyè yèè bo de kó dipátírì mieke yèè tú: Bè sèntémè Suditèè. Bè dokénèmè Aii èi kǎbe. Bè tǎāmè tété kététi ketenkè Kuyie mbè duó nkè. Kuyie nwète ke èntenè metaummè kù dǒònmè ku nìtibè. Sосуwee bè tǐimmè ke dǒ: Bèè tǎāté bè dǒ kètũnne wè, bémou kè bè dǒ bè dǒ kètũnne Kuyie nku.

Di mpátírì náàntì duó ke dǒmmè

1. Bè bàátímè ke bo ta dihei Kuyie mbè duó ndì 1-5
2. Bè dokémè ke fiète dihei 6-12
3. Isidayeeribe kó iwuo ntotémè ketenkè 13-22
4. Sосуwee náàntì sǎnti nè o kũũ 23-24

Sосуwee nimè Isidayeeribe

¹ Mǎyìisi ti Yiè nKuyie nkóo tǎntì do ku, kè ti Yiè nKuyie nnáké o kóo tǎntì Nunnì birè Sосуwee ke dǒ: ² Mǎyìisi n kóo tǎntì kumu, íté nè n nìtibè kè di sénté kukó nSuditèè kéta dihei n duó ndì Isidayeeribe. ³ Di naàcètè bo na kèè tenkè n kè ndi duómmu, kéndǒnnè n tì nàkémè Mǎyìisi. ⁴ Di kó ketenkè yóo keté dikpáà mǎnku nku kétúóténè ditǎri Dimaa, kédíté kukó ndiekù Efadati Itiibe kó ketenkè kemou, kétuokenè dàméèrì diwè Meditedandee diyie taà kèè bíékè. ⁵ Òmǎu í yóo da dáátí a fǒmmu mumou, n yó nda bonèmu n do bonè mèè botí Mǎyìisi. N yí yóo da búttinnè, n yí yóo da dootóo. ⁶ Cómму kétéi nkéyáúkũnne a kǎntì, fǒò yóo tannè be nnitibè dihei n do yè n yóo duó ndi be yembè, kè bèè di tieke. ⁷ Fǒ ncénkee cómmú kétéi, nkéntũ n kóo tǎntì Mǎyìisi da duó nyìi kuó, a báá wèète a bakù cǎnku yoo kuyóu. Memme a tǎmmú mumou bo nkérímè de ìikè. ⁸ Ikuó pátírì dii mbáá détténè a nùu, á ndi kàa kuyie nnè keyènkè ke tũ ntì wǎri ke yèmmè. Memme a tǎmmú mumou bo nkérímè de ìikè kàa dǒòri de nyié. ⁹ N da nàkèmu ke tú cómmú kétéi nkéyáúkũnne a kǎntì, a bá nyièkù kàa kǎmbùòti duò. Mí nha Yiè nKuyie n yó nda bonèmu a tǎmmú mumou mieke.

Sосуwee duómmè kè bè bo sénté Suditèè

¹⁰ Kè Sосуwee náké Isidayeeribe kó bekótibè ke dǒ: ¹¹ Cennè kénáké benitibè kè bèè báátí, kéwaá ntidiiti. Yewe yèttáati mieke di yóo séntému Suditèè kéta dihei di Yiè nKuyie nkùu di te kù di duó ndi. ¹² Kè Sосуwee náké Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kǎbe dikéè ke dǒ: ¹³ Dentenèní ti Yiè nKuyie nkóo tǎntì Mǎyìisi do di nàké tì ke dǒ: Di Yiè nKuyie ndi duómmu di kó ketenkè Suditèè yáa diyie yìenì kèè bíékè, ke di ompũnne. ¹⁴ Di pobè nè di bí de yó nkpaá die nde Mǎyìisi di duó nkèè tenkè, kè dí báátí kénèinè di tebiì kè dí sénté kukó nkè dí bè teennè dikpànnì, ¹⁵ kémbaànè ti Yiè nKuyie mbo bè duómmè be kó ketenkè kù di duó mmèè botí di kǎke, kédeè kè dí wètenì kékari di kǎke ti Yiè nKuyie nkóo tǎntì Mǎyìisi do di duó nkè kukó nSuditèè kó diyáa diyie yìenì kèè bíékè.

¹⁶ Kè bè dǒ: Ti yiémmu a ti nàké tì timou, kàa yí tí kǎte kèè bíékè tí kǎte. ¹⁷ Ti yó nyiemmu a kpeti ti do yíè mmèè botí Mǎyìisi kpeti ti Yiè nKuyie nnì nda bonè kù do bonèmmè Mǎyìisi.

¹⁸ Kòò mǎu yete a kpeti bèè ò kùu. Cómму kétéi nkéyáúkũnne a kǎntì.

2

Sосуwee tǎmmè benitibè bèdèbè kè bè bo paaté Sedikoo

¹ Kè Nunnì birе Sosuwee tã mbenìtìbè bèdébè kè bè bo kate kébánné képaaté dihei. Kè bèe íté Sitimmu kékate Sedikoo kébáté onitipòkù mòu wèè dauti dautinè benitidaabè o cǐètè kè bè ò tu Dahabu, ke bo yíé. ² Kè bèe náké Sedikoo kóo kpààti ke dò: Isidayeeribe mabè tanní die nkeyènkè ke bo paaté dihei. ³ Kòo kpààti tã mbenìtìbè Dahabu borè ke dò: Benìtìbè bèè kàtení a cǐètè, bè kàtení ke bo paaté dihei ndi. Dennení be!

⁴ Kè Dahabuu sònnè de kó benìtìbè bedé ke dò: Bè kàtenímu yie n cǐètè m me nyí yé bè yènní kè. ⁵ Bè yè dè urike dii mǎnni ndi kè bè kpetí yecàkè, n yí yé bè kate kèè bíékè. Tǔnnenè be di yóo bè nintemu.

⁶ Ke yé kòo bè dèe ntimùmmùnti nti, ke bè sònnè titònti mati miéke ò dòò ti. ⁷ Kòo kpààti tǎnni bèe yè, kè bèe kpetínné dihei kó dibòrì, kè bèe bè tǔnne kéyè Suditèè tipèti borè diyèrì. ⁸ Kè de kó benìtìbè nsòri timùmmùnti ìnkè, bè mu nyí nduó kè Dahabuu dekoo be borè, ⁹ kè bè náké ke dò: N yému ke tú ti Yiè nKuyie ndi duó ndi nheì. Benìtìbè bémou kèè di kpéi nkè kufōwaa nkuù bè auté kè bè kǎnti au. ¹⁰ Ti kèèmu di yènni Esibiti kè di Yiè nKuyie ndòò dè, ke kèéte tipènti kóo dàméèrì kè dè kpei kè di sènté, ke kèè di kùòmè Amòriibe kó bekpààtibè bedé Sionni nè Ōku kukó Suditèè kó diyáà ke bè pònte. ¹¹ Ti dè kèèmu kè ti kòm̀bùòti duò, òmòu ténke í m̀ake dikòm̀bùò ke bo di baao. Di Yiè nKuyie ndi tǔ nkù kuù baké kéf̀nkè nè ketenkè. ¹² N di báammu ke tú di yú Kuyie nyètìrì ke dò di yó n dòò mesàà n di dòò mè, kè m benke de kó mecannimè. ¹³ Dí béi nweti weti ke dò di yóo yóu n cice nè n yō nè n yōfūò kabe nè be cǐ kabe benitidaabè nè benitipòbè.

¹⁴ Kè de kó benìtìbè dò: Ti bo kúmè bo ntōũ kè f̀òò sàà í ti dáa. Kè ti Yiè nKuyie nti duó ndihei ti yóo da dòomu mesàà.

Dahabu sònnemè Sosuwee tã mbè

¹⁵ Kè Dahabuu bè cǔũnnè kuhōũ tēbòtè. O cǐètè do cómmú dihei kó kuduotí ìnkè nke. ¹⁶ Kòo bè náké ke dò: Katenè ditāri bíékè kénsòri ke dò yewe yètāāti. Kè bèe wētení kè di né na kékété, kè di kètè di yàà bo bè conè.

¹⁷ Kè de kó benìtìbè dò: Nte a yóo dòòmè, kè tí na ké da dòò ti yu Kuyie nyètìrì ke béi ntì. ¹⁸ Kè ti tatiní dii mǎnni dihei á núnné mupàakonwūó ntebòtè a ti cǔũ ntè. Kàa dèè á tíi nha kabe bémou a cǐètè miéke. A cice nè a yō, a yōfūò kabe nè a cǐètè kabe benitidaabè nè benitipòbè. ¹⁹ Kàa cǐètè kou mòu yè, kè ti ò kùò dè tu o kó meyei mme, kè ti me nkùò òmòu a cǐètè miéke dè tu tǐi kó meyei. ²⁰ Kàa me nti dáa, ti ténke báá da dòò ti yu Kuyie nyètìrì ke béi ntì. ²¹ Kòò dò: N yiemmu di béi ntì.

Kè bèe ò cau nkéité, kòo p̀ankèe núnné mupàakonwūó ntebòtè. ²² Kè de kó benìtìbèe kate kénsòri ditāri ìnkè ke dò yewe yètāāti, bèè do bè tǔnne kè bèe bè wammú kémónté kéwētení. ²³ Kè de kó benìtìbè bedéé cúténí ditāri, késénté kukó nSuditèè, kéwēte Nunnì birе Sosuwee borè kòò náké dèè dòò. ²⁴ Ke dò: Ti Yiè nKuyie mmènke ti duómmu de kó ketenkè, bè ti yà ke be kǎnti aumu bémou.

3

Isidayeeribe sèntémè kukó Suditèè

¹ Mèmmè Sosuwee nè Isidayeeribe kè bèe íté Sitimmu dikũnweñni sèi kébáté Suditèè kényié nke baànè bè bo séntémè. ² Yewe yètāāti kó difōnkúò kè Isidayeeribe kó bekótìbèe ce mbe karì dimou, ³ kénáké benìtìbè ke dò: Kè di yà kè ikuó nìùbè Defiibe tùóté ti Yiè nKuyie ntaummè t̄ou ke kèté, dí tǔnne. ⁴ Dii yó nni kè di tǔ nke yé di í yémè kuce. Di bá ndi t̀akénè, dí di b̄o mmeffiè nkè mè mbo cìdòm̀étìrì òmáà.

⁵ Kè Sosuwee náké benìtìbè ke dò: Dí wénkũnne dimáà, ti Yiè nKuyie nnaa yóo dòò tidietì kperè nde di cuokè.

⁶ Díndi ikuó niùbè, túóténè Kuyie ntaummè tɔu kényiité, kè bèe dì tùóté kényiité. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dɔ: M bo da déúkùnnè yíe nyIsidayeeribe bəmɔu ìkè kè bèe banté n da bonèmè n do bonè mɛ̀è botí Mɔyiisi. ⁸ Kè kùu yíe ke dɔ: Náké ikuó niùbè bèe tɔ Kuyie ntaummè tɔu, kè bè ta diì mɔ̀nni Suditɛ̀ɛ̀ bè ncómmú meniè mmièke.

⁹ Kè Sosuwee yú benitibè ke dɔ: Tóónnènni kékeè ti Yiè nKuyie nyɛ̀ mmù, ¹⁰ kénáké benitibè ke dɔ: Nè die mmièke nke di yóó bantémè ti Yiè nKuyie ndi bonèmè, ke yóó beti Kannahãã kɔ̀be nè Itiibe nè Efiibe nè Pedisiibe nè Kidikasiibe, Amɔ̀riibe nè Sebusiibe. ¹¹ Kuyie nkuù te ikuó niùbè ketenkè kemɔu, bèe tɔ ku taummè tɔu beè yóó niité kéta Suditɛ̀ɛ̀ mièke. ¹² Tãáténè Isidayeeribe botí tepítè nè idéi mièke onitì òmáà òmáà. ¹³ Ikuó niùbè bèe tɔ ti Yiè nKuyie nkùu baké ketenkè nè kéĩnkè ku taummè tɔu, bè bo nyóó na diì mɔ̀nni kukó nSuditɛ̀ɛ̀ kó meniè nkè mè pà̀nke kèétému, mèe do pũ̀ ònde fũ̀ ò kè mè mpɛ̀nkù, kè mèe do pũ̀ ònni kè mèe cómmú só kɛ̀pénné.

¹⁴ Kè benitibèe ité ke bo sénté Suditɛ̀ɛ̀, ikuó niùbè bèe tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bèe niité de ìkè. ¹⁵ Dè do tú mudidèi mɔ̀nni ndi, ke sɔ́ nSuditɛ̀ɛ̀ ta meniè nke píe, ikuó niùbè bèe tɔ Kuyie ntaummè tɔu kè bèe na meniè. ¹⁶ Kè mèe cómmú kukó nyuu dedétirè Atãã Sadiãã bíékè kè metémèe pɔ̀nté kényúnné dà̀mɛ̀èrì mukókúú nkou bíékè tedɔ̀nté Adabu kó dikpáà, kè Isidayeeribe na dekperè késénté kénwetí Sedikoo. ¹⁷ Kè ikuó niùbè ncómmú kukó ncuokè ke tɔ Kuyie ntaummè tɔu, kè Isidayeeribe bəmɔu yà̀ sénténè diyáà terì.

4

Bè fí nyèè tá̀rè Suditɛ̀ɛ̀ mièke ke bo ndenniní

¹ Isidayeeribe sénté diì mɔ̀nni Suditɛ̀ɛ̀ kédeè, kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dɔ: ² Tãáténè Isidayeeribe botí tepítè nè idéi mièke onitì òmáà òmáà. ³ Kè bèe ta kukó ncuokè ikuó niùbè cómmú dè, kéwaá nyetárè tepítè nè yèdéè kéntɔ̀ kédáú ndi yóó yíe ndè.

⁴ Kè Sosuwee yú benitibè tepítè nè bèdébè bè tãáté bè Isidayeeribe botí mièke ké bè nàkè ke dɔ: ⁵ Tannè kukó nSuditɛ̀ɛ̀ cuokè bè cómmúnè dè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, bá wè kòo buuté ditári, Isidayeeribe botí mà̀mè. ⁶ Kè yè mbo, kè di bí di beke diyie mari ke tú: Yetárè yie ñtu ba? Di dɔ: ⁷ Ti do senti Suditɛ̀ɛ̀ nwe nè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu kè meniè ncómmú, de kó yetárè yó mbomu sã̀ ke denniní Isidayeeribe Kuyie ndòò tìi dieti.

⁸ Kè Isidayeeribe dɔ̀ Sosuwee bè nàkè tì, kéwaá nyetárè tepítè nè yèdéè be botí mà̀mè kéntũ̀ nti Yiè nKuyie nnákémè Sosuwee kè bè nyè tɔ̀ kédáú mbè yóó yíe ndè. ⁹ Kè Sosuwee fíi nyetárè teyè tepítè nè yèdéè, ikuó niùbè do tɔ̀ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ke cómmúnè dè, kè yè kpaá dè bo nè yíenní.

¹⁰ Ikuó niùbè bèe tɔ̀ Kuyie ntaummè tɔu kè bè ncómmú kukó ncuokè, kè ti Yiè nKuyie ndo duó nkè Sosuwee bè nàkè tì timɔu dɔ̀. Sosuwee do tũ̀nnè Mɔyiisi ò nàkè tì nti timɔu. Mɛ̀mɛ̀ kè benitibè bəmɔu sénté kukó mɛ̀cãã. ¹¹ Bè sénté diì mɔ̀nni bəmɔu ke deè kè ikuó niùbèe niité be ìkè nè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. ¹² Kè Dubenniibe nè Kadiibe nè Mannasee kɔ̀be dikèè kè bèe niité fekparinafe ìkè kéntũ̀ Mɔyiisi do bè nàkémè. ¹³ Kè behããpòmbè sikɔ̀upíísínàà (40000) bèe do baati tikparinenti mudoò kpeti. Kè bèe sénté kukó nSuditɛ̀ɛ̀ kénwetí kubiriku kè ti Yiè nKuyie mbè bonè. ¹⁴ De kó diyie kè ti Yiè nKuyie ndéúkùnnè Sosuwee Isidayeeribe bəmɔu ìkè, kè bèe ò yòte ké nhò dé o fòmmu mumɔu mièke bè do dé mèe botí Mɔyiisi.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dɔ: ¹⁶ Duó ndinùu ikuó niùbè bèe tɔ̀ Kuyie ntaummè tɔu kè bèe yè Suditɛ̀ɛ̀.

¹⁷ Kòo bè duó ndinùu. ¹⁸ Ikuó niùbè bèe tɔ̀ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bè yènni diì mɔ̀nni kèna dikonnébènni, kè meniè nwète kɛ̀pònté mè do dòmme kè kukó nSuditɛ̀ɛ̀ píe. ¹⁹ Bè do sénté kukó nSuditɛ̀ɛ̀ otà̀nkù ketiwè yie pínni ndi, kèbáté Kidikaadi Sedikoo fã̀nkúò.

²⁰ Kè Sosuwee fíi nKidikaadi yetárè tepítè nè yèdéè bè do tùóté yè kukó nSuditèè mieke. ²¹ Ò dèè mèmme kénáké Isidayeeribe ke dò: Kè di bí di beke diyie mari ke tú ba nkó yetárè nye? ²² Dí ì nàké ke dò: Ti do senti kukó nSuditèè nwe kè menie ncómmú kè tí na dekperè késénté. ²³ Ti Yiè nKuyie nkuù do cònné kukó nSuditèè kó menie nkè dèe kpeí kè tí sénté, kù do dò mèè botí tipènti kóo dàmèèrì kè tí sénté. ²⁴ Kù dò mèmme kè benitibè bəmou bo banté kù kpeñnimè mme, kè tí nkù dé sáà.

5

Aməriibe kèè mèm Isidayeeribe kpéi nkè kufōwáá mbè pī

¹ Kè Aməriibe kpààtibè bèè bo Suditèè diyie taà kèè bíékè nè Kannahāā kəbe bèè bo dàmèèrì také, kè bèe keè ti Yiè nKuyie ncònnémè kukó nSuditèè kó menie, kè Isidayeeribe sènté, kè kufōwáá mbè auté, bè í ndàátí ke bo baao Isidayeeribe.

Bè cāmúmè Isidayeeribe bè pié bè kuce mieke

² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: Dòò metántènsiè nkécāmúmú Isidayeeribe bè pié bè kuce mieke.

³ Kòò dòò metántènsiè nké bè cāmúmú dicāntétārì ñnkè. ⁴ Nte dèè do te kè Sosuwee cāmúmú benitidaabè bè do yetini Esibiti kè bèè kó dimàà ndò nkéna kékəte mudòò, bè do ku dikpàà cuokè nke. ⁵ Bè do yetini Esibiti kè bèè bo bè do cāmúmú, bè do pié bè kuce beè do í cāmúmú. ⁶ Isidayeeribe do yènní Esibiti kèmməke yebie nsipísìnàà ndi dikpàà, bè do yetini kè bèè dò mbè bo na kékəte dikpànni kè bèe kú, bè yete mèè kpéi ti Yiè nKuyie nkpeti, kè kù dò bè í tati kù do yè nkù yóó duó ndii èi be yembè, menaamiè nnè məcəkùò ndè pūò ndè. ⁷ Be bí ìi do cəuté be fōtè, kè Sosuwee bè cāmúmú ke yé bè mu ndo í cāmúmú. ⁸ Ò bè cāmúmú kédeè kè bè mbo be karè nye ke yàa miéténè. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: N dèite yie ndi fei nyi, di yènnènní ì Esibiti.

Dèè te kè bè yu de kó dibòrì ke tú Kidikaadi nè yíenní.

Bè baámmè diyentébanni Kannahāā

¹⁰ De mōnni kè Isidayeeribe nkari Kidikaadi kébaá ndiyentébanni otānkù yie tepítè nè dinaanni yie kuyuoku, Sedikoo èi kó kubiriku. ¹¹ Kè bèe di de yie dihèi kó tidiiti, kécááké pèè wèè í kəorenè mutie mùù muuti nè tidiiti tii cìe. ¹² Kè dèe wenté kè mánni ténke í mbo, kè bè nyo nKannahāā kó mudii.

Sosuwee yàmè wèè baké Kuyie nhāāpònnafè

¹³ Diyie mari kè Sosuwee mbo Sedikoo také kényà onitì mōu kòò tə məsebii nke cómmú, kè Sosuwee ò beke ke dò: A tú ti kouaà kè ti dootitəu? ¹⁴ Kòò dò: N tú wèè baké wènwè ti Yiè nKuyie nhāāpònnafè, m bo ke tuòkùnìmu. Kè Sosuwee nínkóo o ìkè ke dò: N yie, a dó ké n náké ñnti?

¹⁵ Wèè baké ti Yiè nKuyie nhāāpònnafè kòò dò: Dèite a neùtì, a cómmú dibòrì sààrì ndi.

Kè Sosuwee tì dèite.

6

Isidayeeribe pòntemè Sedikoo

¹ Sedikoo èi do kpetí táu nwe ke páké Isidayeeribe kpéi, òmōu í taà òmōu me nyí yie. ² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: N da duómmu Sedikoo èi nè di kóo kpààti nè o āāpòmbè kperibè. ³ Fí nnè a āāpòmbè di ní fité Sedikoo èi kuce mèmáà diyie mieke ke dò yewe yèkuà. ⁴ Kè ikuó niùbè bèyiekè ntə yetātehe yèyiekè ke ni ti Yiè nKuyie ntaummè təu ìkè, diyie yíenní yie kénheu kè di fité dihèi kuce mèyiekè. ⁵ Kè ditāteheù kuó ndii mōnni dí uu dimōu Sedikoo èi duotí yóó domu bá wè kòò wetínné o ìkè.

⁶ Kè Nunni birè Sosuwee yú ikuó niùbè bèyiekè ke dò: Túóténè ti Yiè nKuyie ntaummè təu, kè ikuó niùbè təbè bèyiekè ntə yetātehe yèyiekè ke ni.

⁷ Kè behããpòmbè nni ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè kè dí fité dihei.

⁸ Kè ikuó niùbè bèyiekèe túóté yetátehe yèyiekè, kéniié ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìkè kénheu. ⁹ Kè behããpòmbè mabè nni ikuó niùbè bèè eu yetátehe, kè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bè tũ nkè behããpòmbè tũnní kè yetátehe kuò. ¹⁰ Sosuwee do bè nàkèmu ke tú bè báá wekii bè ndò nyúó ke kèmmú ò bo yĩmè: Uunè! Kè bè né uu. ¹¹ Kè bèè fité dihei kuce mèmáá diyie marì máá mièke nè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu, kékò mbè bàté dè kéduó.

¹² Kè dèe wenté dikũnweñni sèi, kè Sosuwee duó nkè ikuó niùbèe tɔ ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. ¹³ Kè behããpòmbè mabè nni ikuó niùbè bèè eu yetátehe be ìkè, kè ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bè tũ, kè behããpòmbè tɔbè tũnní, kè yetátehe kuò. ¹⁴ Diyie didèrì yie, kè bè tó fité dihei kuce mèmáá, ké mme nhõ nke dò yewe yèkuò. ¹⁵ Diyieni yie keyè dikũnweñni sèi kèfité dihei ke dò kuce mèyiekè. De kó diyie dimáá ndi bè fitémè kuce mèyiekè. ¹⁶ Kè bè nfiti kuce meyiémme, kè ikuó niùbè eu yetátehe, kè Sosuwee náké benitibè ke dò: Uunè! Ti Yiè nKuyie ndi duómmu dihei, ¹⁷ dí di kùò páí kè di eí dè ntú ti Yiè nKuyie nkperè. Dí yóu Dahabu onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè omáá nè bèè bo o cǐtè, ò sòò sònne mèè kpéi nti tǎnní bè kè bè bo paaté dihei. ¹⁸ Dònnè meyoómmè di báá yúúku dèmarè, kè di túóté dèmarè di yóó ãnnè meyoó mme Isidayeribe kè bèè bè kùò. ¹⁹ Mesò nnè timátì péitì, disòwũ ò nè timátì dè yó ntú ti Yiè nKuyie nkperè nde, kè dí dè ãnnè ku cǐtè mièke.

²⁰ Kè bèè eé yetátehe, kè bèè uu kè kuduotí do, kè Isidayeribe ta dihei bá wè kòo wetínnè o ìkè. ²¹ Kè bèè kuò benitibè bemou benitidaabè nè benitipòbè, ibí nè bekótibè, inààke nè ipe nè sãmmarímúbè.

Sosuwee yóumè Dahabu

²² Kè Sosuwee náké benitibè bedébé bè do tǎ mbè ke dò: Tannè Dahabu onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè cǐtè kóo dènnení nè o cǐtè kòbe bemou kèntũ ndi sòò ò nàké tì.

²³ Kè bèè ta kédennení Dahabu nè o yembè nè o yǎfũ kòbe bemou, nè o kòbe bemou. Kè bèè bè kànnè bè bàté dè kètóónnè bemáá, kèndake be kpéi. ²⁴ Bè me nyĩ kécóu ndihei nè dèè kó dimáá bo di mièke, kétúóté mesò nnè timátì péitì, disòwũ ò nè timátì kètanne ti Yiè nKuyie ncǐtè. ²⁵ Kè Sosuwee yóu Dahabu onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè o kòbe kè bè nfòu, ò sònne mèè kpéi nho tǎ mbè kè bè paaté dihei. Dahabu kó kufuku kpaá bomu Isidayeribe cuokè nè yíenni.

²⁶ De mǎnni ndi Sosuwee béimmè keyú ti Yiè nKuyie nyètiri ke dò: Wèè bo ndó kémaá dihei dii, nhò bo yà!

Ò bo ndi pũũku kòo bíketirèe kú,
kòo ndi kpeti yecàkè kòo býããtèe kú.

²⁷ Kuyie ndo bonèmu Sosuwee kòo yètiri faité be tenkè kemou mièke.

7

Akãã dǎdmè meyei nkè bèè ò kùò

¹ Kè Isidayeribe dǎd meyei ndiemè, kétúóté ti Yiè nKuyie nyè mbè báá túóté dè, kè ku mièke bè peike. Suda a naàmũnkù kou Suda birè Sabudi weè do peité Kadimii, kòo peité Akãã. Akãã weè do yúúku.

² Kè Sosuwee tǎ mbenitibè kè bè bo paaté Aii eí, dihei dii bo Betèedi diyie yìenì kèè bíékè, ke tókènnè Beti-Afenni, kè bèè kòte ké di paaté. ³ Bè wètení memme kóò nàké ke dò: De kó dihei ídeu a báá fèũ mbenitibè bemou. Sikòupísidé (2000) yoo sikòupísitããti (3000) yó nsànnèmu.

⁴ Bèè do kòte, bè bo ntùòke sikòupísitããti (3000). Kè Aii kòbe bè na kèbeti. ⁵ Bè kùò bèè nitibè bo ntùòke sipísitããti nè bèkuò, kè bèè bè bèti kédenne dihei kó dibòrì Sebadimmu ké bè cũũnko, kè kufòwáá mbè auté kè dèè bè kpéi.

⁶ Sosuwee nè Isidayeeriḃe kó bekótíḃè kè bèe kēríḃe yààti, kēpū mmutáá mbe yə kénínkú ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìikè nè kuyuokoo. ⁷ Kè Sosuwee béi nke dò: Áú, n Yiè nKuyie! Dè yíme kàa ti séenní kukó nkè Aməriiḃe yóó ti kuə? Ti na nkpaaní kukó nSuditēē kó diyáa. ⁸ Kuyie nha báa yí n da cààrè, m bo yí ba? Tínti Isidayeeriḃe ti dootitəḃè ti namu. ⁹ Kannahāā kəḃe nè yehəkè teyè kəḃe yóó tì kèèmu ké ti dinté kékuə, kàa né yíme kēḃenke a yetidieri?

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: Íté! Dè yíme kàa nìnkú ke sī? ¹¹ Díndi Isidayeeriḃe di dòò meyei mme ke yete n di nàké tì, ke yùúké n do yē ndi báa yúúké dè, ke dè sònne di nenti mieke. ¹² Di ténke í yóó na di dootitəḃè, di dootitəḃè yó ndi betimu ke di kəu. N ténke í yó ndi bonè, kè di í dènne n yē ndi báa túóté dè di cuokè. ¹³ Íté kēwénkúnne benitibè! Náké be kè bèe wénkúnne bemaà kè ti naa máa. Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayeeriḃe di tū nkù mī tu n yē ndi báa túóté dè, dèè bo di cuokè, kè di í dè dènne di báa na kēbaao di dootitəḃè. ¹⁴ Nankè dikūnweñni, á tí nyiwuə nyiwuə kətāū tété kè m benke kùu wuə nkùu bate tinaàmuntì, kè m benke kùu naàmunkù kùu bate sicēī, kè m benke tēē cīēē tēē bate benitibè. ¹⁵ Kè m benke wèè niti bèe ò cəu nnè o kperε deməu, ò yete mēē kpéi n nàké tì ke dòò meyei ndiemè Isidayeeriḃe mieke.

¹⁶ Dikūnweñni sèi kè Sosuwee tí nyIsidayeeriḃe kó iwuə nyiməu. Kè Kuyie mbenke Sudaa kó kuwuə. ¹⁷ Kòo bè bàte be naàmuntì, kè Kuyie mbenke Sedaa kəku, kòo bè bàte be cēī, kè Kuyie mbenke Sabudi kperε. ¹⁸ Kòo bè bàte oniti oniti, kè Kuyie mbenke Akāā. Akāā cice do tú Kadimii, kè Kadimii cice tú Sabudi, kè Sabudi cice tú Sedaa. Sudaa kó kuwuə kəḃe mbe. ¹⁹ Kè Sosuwee ò nàké ke dò: Banté ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriḃe tū nkù dεumè ké n nàké deməu, a báa n sònne demarè.

²⁰ Kè Akāā dò: Eē, mī dòò meyei ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriḃe tū nkù ìikè. Nte n dòò dè: ²¹ N yà ti dootitəḃè nenti mieke nke Mesopotamii kəḃe kó diyāābòri sààri mari nè medítibii nsikəusidé (200) nè disəwènni cidòò kó dikéè, ke dè yaa nke túóté, di bo dè yà n tou mieke, kè dè kūrì kè idííti ni.

²² Kè Sosuwee tō mbenitibè kè bèe kəte o dieku kénsó ndè me ndò nkè idííti ni. ²³ Kè bèe dè kūté o dieku kətəní Sosuwee nè Isidayeeriḃe bəməu borè, kè bèe dè còu ti Yiè nKuyie nyìkè. ²⁴ Sosuwee nè Isidayeeriḃe bəməu kè bèe túóté Akāā nè idííti nè diyāābòri nè disəwènni nè o bí, inítidaai nè inítipòì nè o nààke nè o sāmmarímúbè nè o pe nè o bəó nè o touku nè ò məke dèè kó dimàà, kékətenè kubiriku bè tu kù Dikənkəðnni biriku. ²⁵ Kè Sosuwee náké Akāā ke dò: Fḃḃ te kè meyei nti tūàkení, ti Yiè nKuyie mbo da dəò meyei nyíe.

Mēmme kè Isidayeeriḃeε buótí Akāā yetàrè kékuə, ké me ndəò o kəḃe bəməu nè o kperε deməu, ²⁶ kətíí ndεborè ditántenkou dieri kè di kpaá bo nè yíenni, dèè te kè bè yu dεborè ke tú dikənkəðnni biriku.

Mēmme ti Yiè nKuyie mmieke domè.

8

Bè pòntemè Aii

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: A bá nyìkù, a kōmbùòti bá nduò, túóté a āāpəmbè bəməu kè dí kəte képi Aii, n we nda duómumu nè o kóo kpàati nè o nìtibè nè o èi nè o tenkè. ² Á pənte Aii nè o kóo kpàati a pənte mēē botí Sedikoo nè o kou, kè dí éi be kperε nè be wūš. A duó nkè behāāpəmbèε bè dēké diyìe yìèni kèè bíékè.

³ Kè Sosuwee báátí nè o āāpəmbè ke bo pi Aii, kətāāté bekpàrinuəmbe sikəupísisitāāti (30000) kénii nkeyènkè, ⁴ ké bè nàké ke dò: Kətenè kénhoke dihei fōnkúò, di báa dēténè dihei. Dí nwāké, kè dè fuute dí yènni. ⁵ Mí nnè n kəḃe kè ti taroo dihei, kè bè yènni ke bo ti dokénè tí coké ti sòò yíme. ⁶ Bè yóó ti betimu kè tí bè dēténè dihei kè be yèmmè ndò nti coké ti sòò

yĩmè. ⁷ De m̀onnì k̀è dí ỳennì k̀éƿ̀ontè dihèi. Ti Yiè nKuyie ndì ndi duóm̄mu. ⁸ K̀è di ta dihèi dí dì c̀ou nkéd̀òò ti Yiè Kuyie nyèmmè k̀éntũ n di nàk̀é tì.

⁹ K̀è bekp̀arĩnuəmbɛɛ k̀atɛ Sosuwee bè benke d̀è, k̀énhokɛ Aii nè Betɛɛdi de cuok̀è diyìè ỳìèní k̀èè bíék̀è, k̀è Sosuwee nkpaánè besəmbɛ keyènk̀è.

¹⁰ K̀è d̀èe wenté k̀è Sosuwee wénnì o ǹitibè k̀étānk̀é Isidayɛɛribɛ k̀ó bekótibè k̀è bèe niitè fɛnafɛ. ¹¹ K̀è bekp̀arĩnuəmbɛɛ ò neinè k̀è bèe k̀atɛ Aii k̀étóonko k̀ébaté Aii bakù c̀anku bíék̀è k̀è kubiriku makù ñsoké nè Aii be cuok̀è. ¹² K̀è Sosuwee túóté benitibè bè bo ntùðkɛ sikəupísìnũmmù (5000) k̀é bè òo ndiyìè ỳìèní k̀èè bíék̀è Betɛɛdi nè Aii de cuok̀è. ¹³ K̀è ditĩnnì dièrì m̀bo dihèi bakù c̀anku bíék̀è, k̀è dièrì bo diyìè ỳìèní k̀èè bíék̀è, k̀è Sosuwee yie m̀bo kubiriku de k̀ó keyènk̀è. ¹⁴ K̀è Aii k̀óo kp̀ààtìi ỳà Isidayɛɛribɛ, k̀ébaátìi m̀ecāā nnè o āāp̀òmbè kɛ bo bè dokénè ò s̀òò bè doké ndè Suditɛɛ biriku, kɛ wetí tɛd̀ontè Adaba k̀ó dikp̀áà. Bá bè í ỳé kɛ dò mbèmbè òkɛ diyìè ỳìèní k̀èè bíék̀è. ¹⁵ Sosuwee nè o k̀abɛ k̀è bèe d̀òò k̀éndò mbè coké k̀éwetínné dikp̀áà dièrì bíék̀è. ¹⁶ K̀è bèe péi nkè benitibèe íté dihèi diməu, k̀é bè tũnnɛ k̀édéténè dihèi. ¹⁷ K̀è bèe ỳè bəməu k̀étũnnɛ Isidayɛɛribɛ, bá òm̀əu í nkpaá Aii kɛ baə dihèi. ¹⁸ K̀è ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee kɛ d̀ò: Youtɛ a kp̀ānnì Aii bíék̀è, n da duóm̄mu de k̀ó dihèi.

K̀è Sosuwee yie. ¹⁹ Ò ỳòutɛ d̀ìi m̀onnì o ǹutè k̀è Isidayɛɛribɛ bèe do sərì k̀è bèe ỳennì m̀ecāā nkéta dihèi k̀é dì do, k̀é dì c̀ou ndɛndɛ bāmbà.

²⁰⁻²¹ K̀è Aii k̀abɛɛ wɛɛtɛ k̀éyà kuyukù d̀atĩnnémè be eì, k̀émónté bè bo coké k̀écuó nkèè bíék̀è. Sosuwee nè o k̀abɛ bèè do cokù k̀è bèe ỳà bèè do sərì diyìè ỳìèní k̀èè bíék̀è bè ỳennímè kɛ c̀ou ndihèi, k̀éwɛɛtɛ k̀édokénè bèè bè bètì. ²² Bèè c̀ou ndihèi k̀è bèe ỳennì k̀è bèe c̀ətinne Aii k̀abɛ de cuok̀è, òm̀əu í nyenté. K̀è bèe bè k̀uə bəməu, ²³ k̀épf̄ nhAii k̀óo kp̀ààtì k̀ékətenè Sosuwee borè.

²⁴ Isidayɛɛribɛ k̀uə d̀ìi m̀onnì bèè bè tũnnɛ dikp̀áà miɛkɛ k̀édeè k̀éwɛtɛní dihèi k̀ékuə besəmbɛ bəməu. ²⁵ Aii k̀abɛ, benitidaabè nè benitipòbè bè k̀uə bè do bo tɛkəupírítè nè sikəupísidé ndi (12000). ²⁶ K̀è Sosuwee ñyuo o kp̀ānnì Aii bíék̀è k̀è bè ỳàa kuənnè benitibè bəməu k̀édeè. ²⁷ Sosuwee nè o k̀abɛ k̀è bèe eì be k̀pɛɛ nè be wũə k̀éndonnè ti Yiè nKuyie ntì nhò nàk̀émè. ²⁸ K̀è Sosuwee c̀ou nhAii k̀óo c̀úté fũku fũku k̀énaá ntidobontì bá d̀əmarè í d̀è bo nè ỳìènnì, ²⁹ k̀énúnné Aii k̀óo kp̀ààtì mutie k̀óo nsakɛ nè kuyuokoo. Diyìè tati d̀ìi m̀onnì k̀è Sosuwee duó nkè bèe ò c̀ũnnì k̀édúú ndihèi m̀anku dibòrì, k̀étíi nditánténkou o ñnkè k̀è dì kp̀áà bo nè ỳìènnì.

Sosuwee k̀aammè Kuyie nkuó iməu Isidayɛɛribɛ

³⁰ K̀è Sosuwee maá ti Yiè nKuyie nyIsidayɛɛribɛ tũ nkù diwũə̀tònnì ditāri bè tu dì Ebaadi di ñnkè. ³¹ Ò dì maánè yetārè ỳèè í c̀ìéké ỳènyɛ. Timátì matì í k̀ááké ỳè k̀éndonnè Məyiisi ti Yiè nKuyie t̀ontì do tì nàk̀émè Isidayɛɛribɛ, k̀è tì w̄ari o kuó pátiri miɛkɛ, k̀òo k̀ù fié iwũə̀ k̀étuə nkéfié m̀etaummè kpɛyi. ³² K̀òo w̄ari Məyiisi k̀ó ikuó yetārè ñnkè Isidayɛɛribɛ bəməu ñnkè. ³³ Isidayɛɛribɛ nè be k̀ó bekótibè nè bepátíw̄āābè nè bebaatibè k̀è bèe cómmú k̀éfité m̀etaummè t̀ou k̀énwetí ikuó ǹiubè Defiibɛ bèè dì t̀o. Isidayɛɛribɛ səmbɛ nè bep̀òðbè, k̀è bè cómmú biɛ nKarisimmu tārì ñnkè betəbè Ebaadi k̀pɛrì ñnkè, k̀éndonnè ti Yiè nKuyie nkóo t̀ontì Məyiisi do ỳè mbè níi d̀əðmè k̀éƿ̄a Kuyie nkó m̀esàà nyIsidayɛɛribɛ. ³⁴ K̀è Sosuwee kaa nyikuó iməu, k̀ékaannè Kuyie nyè nkè bè d̀òò d̀è k̀uə bè d̀òò m̀esàà nnè k̀ù ỳè nkè bè d̀òò d̀è k̀uə bè d̀òò m̀eyei, t̀ìi k̀ó dimàà w̄ari ikuó pátiri miɛkɛ, ³⁵ k̀ékaa nKuyie ntannò yəməu k̀ù do duó nyè Məyiisi, benitibè bəməu ñnkè nè benitipòbè nè ibì nè bep̀òðbè. Bá ò í nsúó ndimari.

9

Sosuwee do taunnèmè Kabaəə k̀abɛ

¹ K̀è bekp̀ààtìbè bèè bo kukó nSuditɛɛ diyìè ỳìèní k̀èè bíék̀è: Yetārè ñnkè k̀abɛ nè kubiriku k̀abɛ nè bèè bo d̀àméèrì p̀éém̄mè k̀étuəkenè Dimaa. Itiibɛ nè Aməriibɛ nè Kannahā k̀abɛ nè

Pedisiibe nè Efiiibe nè Sebusiibe kè bèe keè bè pòntemè Aii, ² kèwěnné bemou ke bo kpannè Sosuwee nè o kòbe Isidayeeriibe.

³ Kè Kabaḏḏ kòbee keè Sosuwee pòntemè Sedikoo nè Aii, ⁴ késouté kéndò mbè bonní dedétirè ke tò mudii, ke bou tiyàtì tii kèrì be sãmmarímúbè, ke tò menaà nkó tidouti kótì, tii kèrì kè bè yá. ⁵ Ke dáátì tiyaàcítì ke ànné tineùtì tii kèrì kè bè yá, ke tò pèèbè bèe kpei ke wèrì. ⁶ Kè bèe tuòkoo Kidikaadi kèyà Sosuwee nè o kòbe ke dò: Ti boní dedétirè nde ke dó nè díndi tí tau.

⁷ Kè Isidayeeriibe bè ténne ke dò: We nyé kè di í ã die nde detóonnè. Ti bo yíme ké di taunnè.

⁸ Kè bèe náké Sosuwee ke dò: Ti tú a kó betōmbè mbè. Kè Sosuwee dò: Di tú òmbè? Di bonní dè?

⁹ Kè bè dò: A kó betōmbè tínti ti bonní dihei détirì ndi, ke kèè a Yiè nKuyie nha tū nkù kpéi nnè kù dḏò tii dieti Esibiti. ¹⁰ Nè kù dḏò dè Amōriibe kó bekpàtìbè bedé kukò nSuditēē kó diyàà. Sionni, Esibonni kóo kpàtì nè Ōku Basāā kou, wèè do bo Asitadoti. ¹¹ Ti èi kó bekótìbè ti nàkému ke tú: Túóténè mudii kékote ké bè co, kèmpī mbe tōmmú kè dí dḏò metaummè. ¹² Ntenè pèè, ti sòò yóó kéténi kòò kpaá tonnimu, bàmbà mmie nke kpei ke pūūti ke wèrì. ¹³ Ti sòò yóó túóté menaà nkó tidouti kè tì pàannimu, di mmònni ke kèrì, tineùtì nè tiyàtì kè dè kèrì kuce okù mēè kpéi.

¹⁴ Kè Isidayeeriibe kó bekótìbèe cōuté be dii bá bè í beé ti Yiè nKuyie. ¹⁵ Kè Sosuwee bè dḏònnè metaummè, kè bèe narike, kòò dḏò bè í yóó bè kùò. Kè Isidayeeriibe kó bekótìbèe yie nke yú ti Yiè nKuyie nyètìrì.

¹⁶ Yewe yètàāti kó difōnkùò bè taummè ke dèè, kè Isidayeeriibe keè bè bomè dende nde detóonnè. ¹⁷ Kè bè mmòke yewe yètàāti mucèmmu kétuòke de kó benitìbè cie: Kabaḏḏ nè Kefidaa nè Bedoti nè Kidiya-Yeadimmu. ¹⁸ Bè í mbè kùò, ke yé Isidayeeriibe kó bekótìbè do bè taunnèmè kèyú ti Yiè nKuyie nyètìrì, kè be kòbe Isidayeeriibe mbè kpànnè. ¹⁹ Kè bekótìbè bemou dò: Tii bè taunnè ke yu ti Yiè nKuyie nyètìrì, ti báá na ké bè kùò, ²⁰ ti yóó bè yóumu kè bè nfòu ke yé ti béimmè ke yu ti Yiè nKuyie nyètìrì, ti yàà bo í nti Yiè nKuyie mmieke. Ntenè ti yóó bè dḏòmè. ²¹ Ti yóó bè yóumu kè bè nfòu ke ti do mmènie nke ti kau ideí.

Bekótìbè ti mbéi. ²² Kè Sosuwee yú Kabaḏḏ nìtibè ké bè beke ke dò: Dè yíme kè di ti souté ke yè ndi cie díetirì ke né bo ti také? ²³ Di yó ntú tidaatì nti sáà, ke kōū Kuyie ncīètè kó ideí ké ndo mmènie.

²⁴ Kè Kabaḏḏ nìtibèe ténne Sosuwee ke dò: Ti kèè di Yiè nKuyie nduómmè mme ku kóo tōnti Mōyiisi ke ntenkè ke tú dí nkòu bèè kó dimàà dè bo, kè kufōwāá nti pī nkè ti yīèkù di bo ti kuòmè, dèè te kè ti dḏò mēmmè. ²⁵ Ti bo a nou mieke nke a pénsirìmè, mēè da wenni dḏò mē.

²⁶ Nte Sosuwee do yete bè bo bè kùòmè kédḏò tì. ²⁷ De yiè kè Sosuwee duó nkè bè nkau ideí ke do mmènie nyIsidayeeriibe nè ti Yiè nKuyie nwūḏtònni kpéi nkù dó bèe di maá dè. De kó benitìbè kpaá pīmmu de kó mutōmmú nè yíenní.

10

Isidayeeriibe namè Amōriibe

¹ Kè Adoni-Sedeki Sedisadēmmu kóo kpàtìi keè Sosuwee pòntemè Aii nè o kóo kpàtìi ke bè kùò páii ò do dḏòmè Sedikoo nè o kóo kpàtìi, kèkeè Kabaḏḏ kòbe taunnèmè Isidayeeriibe ke bo be cuokè. ² Kè kufōwāá mbè auté, ke yé yekpàtìhekè mieke Kabaḏḏ do túmè dihei dierì ndi ke pèēté Aii, kè bekōmbòtiebe máà di bo. ³ Kè Adoni-Sedeki Sedisadēmmu kóo kpàtìi tō nkè bèe náké Oammu Ebunḗ kpàtìi, nè Pidammu Yadimuti kpàtìi, nè Yafia Dakiisi kpàtìi nè Debii Ekunḗ kpàtìi ke dò: ⁴ Kòtènní ké n teennè kè ti kpannè Kabaḏḏ kòbe ke yé bè taunnèmè Sosuwee nè o kòbe Isidayeeriibe.

⁵ Mènimè kè Amōriibe kó bekpàtìbè bènūmmū wēnnénè Sedisadēmmu kou nè Ebunḗ kou nè Yadimuti kou nè Dakiisi kou nè Ekunḗ kou, kétúóté be āpòntīrè képi Kabaḏḏ kòbe

mudoò. ⁶ Kè Kabaṣṣ kàbɛ tʃ nSosuwee borè Kidikaadi kè bɛɛ ò nàké ke dò: Kàtɛní kédɛɛtɛ a kó bɛtʃmbɛ, báá yetɛ Aməriibe kó bekrààtìbɛ bɛɛ bo yetārɛ ìnkè bɛɛ wɛnnɛ ke bo ti dokénɛ.

⁷ Kè Sosuwee pànkɛɛ íté Kidikaadi nè behāāpòmbɛ nè bekrààtìnuɔmbɛ. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: A bá nyĩèkù m bè nda duómumu a yóó bè namu bɛmɔu páíí, òmɔu báá da na.

⁹ Sosuwee nè o kàbɛ kè bɛɛ íté Kidikaadi kényiè nke kéri keyènkè kemɔu képi Aməriibe bá bè í yé. ¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Aməriibeɛ bítínné kécoké kè Isidayɛɛribeɛ na Aməriibe, ké bè auté Kabaṣṣ, ké bè bèti Bɛti-Onɔ tārì, ké mbè kòùtì kɛtuɔkenè Asekaa nè Makedaa. ¹¹ Kè Aməriibeɛ coké kénçuti Bɛti Onɔ kè ti Yiè nKuyie ncũñní yemátárɛ diyè kè yɛɛ bè kùò kè bè nsũ kɛpɛɛtɛ Isidayɛɛribe kùò bè nè yɛɛ.

¹² Ti Yiè nKuyie nduó ndì yìè Aməriibe Isidayɛɛribe kè bè nkpa nkè Sosuwee béi nyIsidayɛɛribe bɛmɔu ìkè ke dò: Fʃ ndiyiè, cómmú Kabaṣṣ ìnkè, fʃ nhotànkù kàa cómmú Ayanɔ biriku! ¹³ Kè diyièe cómmú, kòo tãnkùu cómmú, kè Isidayɛɛribe yàa nanè be dootitabè. Ti wàrimu Owenniwe pátiri* mièke ke tú: Kè diyiè ncómmú tiwɛtì cuokè ke dò diyiè difòurì ke í ta. ¹⁴ Kè de kó diyiè í dake ti Yiè nKuyie nyí yie ndiyiè marì onitì kpeti memme kó kubotí. Ti Yiè nKuyie nku mómmɔnkù kuù do kpa nyIsidayɛɛribe kpéí.

¹⁵ Sosuwee nè o kàbɛ Isidayɛɛribe bɛmɔu kè bɛɛ wɛtɛ be kàri dè Kidikaadi.

Bekrààtìbɛ bèñùmmù do sàrimè Makedaa tādènkù

¹⁶ Kè Aməriibe kpààtìbɛ bèñùmmùu coké késari Makedaa tādènkù. ¹⁷ Kè bɛɛ náké Sosuwee ke dò: Ti yàmu bekrààtìbɛ bèñùmmù kè bè coké ke sàri Makedaa tādènkù. ¹⁸ Kè Sosuwee náké bèñitìbɛ ke dò: Biennè yetádiyè kékpetínné dibòri kémbaa. ¹⁹ Nkpaá betinè di dootitabè, ké bè dinté, di báá yie nkè bɛɛ kò nti Yiè nKuyie mbè ndi duómumu.

²⁰ Sosuwee nè o kàbɛ Isidayɛɛribe kè bɛɛ kuɔ Aməriibe kéndó ké bè dèè, kè bèmabɛɛ na kéyenté kétaá be ekè iduotí fité yè. ²¹ Kè Isidayɛɛribeɛ wɛtɛ Makedaa bè bàtɛ dè, òmɔu ténke í ndàátì ke bè béinnè tìmatì.

²² Kè Sosuwee dò: Kpɛténè kutādènkù kédenneni bekrààtìbɛ bèñùmmù bɛmbɛ. ²³ Kè bɛɛ kpeté ké bè dènneni, Sedisademmù kóo kpààtì nè Ebunɔ kou nè Yadimuti kou nè Dakiisi kou, nè Ekunɔ kou, ké bè duó nSosuwee. ²⁴ Kòo yú Isidayɛɛribe bɛmɔu kénáké bèè do ò neínè ke ni mudoò ke dò: Kàtɛnní kéna be fʃnìí. Kè bɛɛ ì na, kè Sosuwee dò: ²⁵ Di bá nyĩèkù kè di kãmbùàtì duò, tãñnné kényáúkùnnɛ di kòntì, ti Yiè nKuyie nyóó dɔò miè mme di dootitabè bɛmɔu. ²⁶ De kó difònkùò ké bè kùò, késaa ndɛtie ndèñùmmù. Kè bè nsake nè kuyuokoo.

²⁷ Diyè tati dìi mòmni kè Sosuwee duó nkè bɛɛ bè cũñní kétanné kutādènkù bè do sari kùò mièke, kɛtínné yetārɛ diyè kè yè kpaá bo nè yíenni.

Sosuwee namè kubakù cãnkù kó yehékè

²⁸ De kó diyiè dimáa mièke kè Sosuwee pi Makedaa kó diheì kékuɔ okpààtì nè bèñitìbɛ bɛmɔu ò í nsúò nhòmɔu, kédɔò okpààtì ò do dòòmè Sedikoo kou.

²⁹ Sosuwee nè o kàbɛ Isidayɛɛribe kè bɛɛ íté Makedaa kékɔtɛ képi Dibunaa èi kàbɛ. ³⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbè duó ndɛ kó diheì kè bɛɛ kuɔ okpààtì nè bèñitìbɛ bɛmɔu, bè í nsúò nhòmɔu, kédɔò okpààtì bè do dòòmè Sedikoo kou.

³¹ Sosuwee nè o kàbɛ Isidayɛɛribe kè bɛɛ íté Dibunaa kékɔtɛ kébátɛ Dakiisi èi také ké di pi. ³² Kè ti Yiè nKuyie mbè duó ndɛ kó diheì kàbɛ kè bɛɛ bè na diyè dèrì kékuɔ bèñitìbɛ bɛmɔu bè dòòmè Dibunaa. Bè í nsúò nhòmɔu. ³³ Kè Odammù Kesɛɛ kpààtìi báátì kéteennè Dakiisi, kè Sosuwee ò kùò nè o kàbɛ bɛmɔu, ò í nsúò nhòmɔu.

³⁴ Sosuwee nè o kàbɛ kè bɛɛ íté Dakiisi kébátɛ Ekunɔ èi také ké bè pi ké bè dokénɛ, ³⁵ ké bè na kékuɔ bèñitìbɛ bɛmɔu de yìè bè dòò mèè botì Dakiisi èi kàbɛ.

* **10:13** Owenniwe pátiri: Iyie nkó dipátiri dikótiri marì ndi ke feti bàmbà. Bè múnke béimmù di kpéí 2 Samuuyɛri 1:18.

³⁶ Sosuwee nè o kɔbe kè bèe íté Ekunɔɔ kékɔte Ebunɔɔ eì ké bè pi ké bè dokénè, ³⁷ ké bè na kékua okpààtì nè o nìtìbè, kèpi yehèkè yèè dè tǎkè kékua benìtìbè bèmou, ò í nsùó nhòmòu, ò dǎò mèè botí Ekunɔɔ eì kɔbe.

³⁸ Sosuwee nè o kɔbe kè bèe kónté kéwetínné Debiì eì kɔbe, ké bè pi, ké bè dokénè, ³⁹ ké bè na kékua okpààtì kèpuɔ nyehèkè yèè dè tǎkè ò í nsùó nhòmòu, kédɔɔ Dibii kpààtì ò dǎò mèè botí Ebunɔɔ kou nè Dibunaa kou.

⁴⁰ Kè Sosuwee na yehèkè yemou: Yetāre ìnkè kó bekpààtìbè nè kubakù cǎnku kɔbe nè kubiriku kɔbe nè diyìè yìèní kèè bíékè kɔbe. Ò í nsùó nhòmòu. Kéndònnè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù do bè nàkémè. ⁴¹ Kè Sosuwee na Kadeesi-Bannea kéntɔ kétuɔkenè Kasaa diyìè yìèní kèè bíékè kubakù cǎnku, kèna Kɔsenni kó kutempè kéntɔ nkétuɔkenè Kabaɔɔ diyìè yìèní kèè bíékè kubakù you. ⁴² Kè Sosuwee na bekpààtìbè bèmou nè be ekè kuce mèmáà. Ti Yiè nKuyie nkuu do kra nku kó benìtìbè Isidayeeribe kpànnì. ⁴³ De kó difɔnkúò Sosuwee nè o kɔbe bèmou kè bèe wète be kari Kidikaadi.

11

Bè dokémè Medommu bií také

¹ Kè Yabinni Asɔɔ kpààtì keè Sosuwee namè yehèkè kètɔ nkè bèe náké Yobabu Matɔɔ kpààtì nè Simmudonni kou nè Akisafi kou, ² kètɔ nkè bèe náké tɛdɔntè Adaba tārè fiè nkó bekpààtìbè kubakù you kɔbe nè Suditèè biriku kɔbe nè bèè tǎkénè Kinnadoti* kóo dàméèrì, nè yehèkè yèè soké ditārì nè dàméèrì de cuokè kétuɔkenè Dɔɔ kó kutempè diyìè yìèní kèè bíékè. ³ Kóo taunnè Kannahāā kɔbe diyìè yìèní kèè bíékè kɔbe nè bèè bo yetāre ìnkè, nè Amariibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Sebusiibe bèè bo yetāre ìnkè nè Efiibe bèè bo Edimɔɔ tārì pèémme Misipaa kó kutempè mmièke. ⁴ Kè bèe báátì nè behāāpòmbè kénsū mesàà nke mànnè dàméèrì nùù kó mubirímú nè sisèí péu nè sinaasèí. ⁵ Kè bèe wènné bèmou kébáté Medommu sibií borè ke bo dokénè Isidayeeribe.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: A báá bè yòte, dè naa yó nkááké mie nkè n duó nkè bèe kúmu bèmou Isidayeeribe ìlkè. Kàa kéké be sèí duɔti kécóu mbe naasèí.

⁷ Sosuwee nè o āāpòmbè kè bèe bè do ké bè dèété dende bàmà mMedommu sibií borè. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeribe bè na ké bè bèti kubakù you bíékè kétuɔkenè dihei bè tu di Sidonni diewè, kétuɔkenè Misidefoti Misifɔɔ Mayimmu diyìè yìèní kèè bíékè, kétuɔkenè Misipee biriku diyìè yìèní kèè bíékè, ké bè kùò bèmou bè í nsùó nhòmòu. ⁹ Kè Sosuwee dǎò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì kékéké be sèí duɔti kécóu mbe naasèí.

Sosuwee namè Asɔɔ

¹⁰ Kè Sosuwee nwētini kèpi Asɔɔ eì kékua di kóo kpààtì. Asɔɔ do tú kubakù you kó bekpààtìbè kó dihei dièrì ndi. ¹¹ Kòo kuɔ benìtìbè bèmou nè dèè kó dimàà wei, ò í nsùó nhòmòu, kécóu ndihei. ¹² Kè bèe na bekpààtìbè bèè wènné, ké bè kùò bèmou nè benìtìbè kéndònnè Mɔyiisi ti Yiè nKuyie tǎnti do tì nàkémè. ¹³ Isidayeeribe do í còu nyetāre ìnkè kó dihei mari, Asɔɔ mǎà ndi Sosuwe do cóummè. ¹⁴ Kè Isidayeeribe kuɔ benìtìbè bèmou bè í nsùó nhòmòu, kéhei be kperε demou nè be wūɔ. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàké tì ku kóo tǎnti Mɔyiisi ò do ti nnáké Sosuwee kè Sosuwee tì dǎò timou ò í nsùó ntìmatì.

Sosuwee namè yehèkè yemou

¹⁶ Memme Sosuwee namè yehèkè yemou: Yetāre ìnkè kpeye Nεkefu kpeye nè Kɔsenni kpeye dikpàà tɛdɔntè Adabaa biriku kpeye nè Sefedaa, nè kubakù you kó yetāre nè de kó kubiriku kpeye. ¹⁷ Kè bèe na bekpààtìbè bèè bo ditārì dii í ā timútì, ke tókénè Seii, kétuɔke Badikaadi kubiriku, Dimaa nè Edimɔɔ tārì, ké bè kùò bèmou páíí. ¹⁸ Sosuwee do dokénè bekpààtìbè kè dèe mǎntemu. ¹⁹ Bèmabè do í ò taunnè kè dè í tú Efiibe Kabaɔɔ eì kɔbe. Kè Isidayeeribe kuɔ yehèkè sonye kɔbe bèmou, kètieke be ekè. ²⁰ Ti Yiè nKuyie nkuu do

* **11:2** Kinnadoti: De kó tɛdɔntè bo Sennesadeti kó menie mborè.

kpénkùnnè bε to, kè bè ndónè Isidayεeribe dikpànni. Kè Isidayεeribe mbè kòu. Ti Yiè nKuyie nkuu do ti nàké ku kóo tǎnti Mǎyiisi.

²¹ De kó dimǎnni dimáà kè Sosuwee dokénè Anakiibe bèè do bo yetārè kó yehékè nè Ebunǎo nè Debii nè Anabu nè Sudaa nè Isidayεeribe kó yetārè yemǎu kǎbe kékuǎ de kó benitibè, képuǎ mbe ekè pái pái. ²² Anakiibe ténke í nkpaá Isidayεeribe èi, bè do kpaá bo Kasaa nwe nè Kati nè Asidǎti. ²³ Kè Sosuwee tieke ketenkè kemǎu kéndǎnnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mǎyiisi, kè Sosuwee kè totí bε botí dǎmmè, kè dikpànni deè kè dεε bonke.

12

Isidayεeribe na bèè kpààtibè kó yeyètè

¹ Nte Isidayεeribe do na yèè ekè kó bekpààtibè kétieke bε ekè Suditεε diyie yìèní kèè bíékè, kétúóté kukó nhAdinǎ nkétuǎkenè Edimǎo tǎri nè Adaba biriku. ² Oketiwè tu Sionni Amǎriibe kó kpààti wèè do bo Esibonni ke te Adowεε kétuǎkenè Adinǎ biriku kó dikéè nè Kadaadi kó dikéè kétuǎkenè kukó nSabǎki nè Amǎniibe bε mǎnku. ³ Weè do te nè Suditεε biriku diyie yìèní kèè bíékè Sennesadeti kóo dǎmǎeri kétuǎke dǎmǎeri mukókúú nkou, Beti-Yesimǎti také, nè kubakù cǎnku Pisikaa tǎri kó yehékè. ⁴ Odéri do tú: Ōku Defaiibe botí kóo sǎnwe, wèè do bàté Basǎa, ke ã Asetadoti nè Etedei. ⁵ Weè do baké Edimǎo tǎri, ke baké Sadikaa nè Basǎa omǎu, kétuǎke Kesuriibe nè Makatiibe bε mǎnku, nè Kadaadi kó dikéè kétuǎke Sionni Esibonni kpààti mǎnku. ⁶ Mǎyiisi ti Yiè nKuyie nkóo tǎnti nè Isidayεeribe bè do namu de kó bekpààtibè kè Mǎyiisii duó nde kó ketenkè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee botí kǎbe kó dikéè.

⁷ Sosuwee nè Isidayεeribe kè bèè na bekpààtibè bèè bo Suditεε diyie yìèní kèè bíékè. Bèè do te Badikaadi nè Dimaa kó kubiriku kǎntǎ kétuǎkenè ditǎri dii í ã timúti kubakù cǎnku bíékè, ke tókénè Seii diyie yìèní kèè bíékè. Kè Sosuwee totí de kó ketenkè Isidayεeribe bε botí dǎmmè. ⁸ De kó yehékè yèè do tú yetārè kó kutempǎ nnè kubiriku nè Suditεε kó kubiriku nè ditǎri pǎri nè dikpáà bíékè kperi nè Nεkefu kperi. Itiibe, nè Amǎriibe, Kannahǎa kǎbe Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, bèè do te de kó yehékè. ⁹ Nte Sosuwee na yèè ekè kó bekpààtibè kó yehékè yètè: Sedikoo kou nè Aii kou dii tókénè Betεedi, ¹⁰ nè Sedisadεemmu kou nè Ebunǎo kou ¹¹ nè Yadimuti kou nè Dakiisi kou ¹² nè Ekunǎo kou nè Kesεε kou ¹³ nè Debii kou nè Kedεε kou ¹⁴ nè Ōdimaa kou nè Adadi kou ¹⁵ nè Dibunaa kou nè Adudammu kou ¹⁶ nè Makedaa kou nè Betεedi kou ¹⁷ nè Tapua kou nè Efεε kou ¹⁸ nè Afeki kou nè Sanǎo kou ¹⁹ nè Maǎǎo nè Asǎo ²⁰ nè Simminǎo Mǎnǎo kou nè Akisafi kou ²¹ nè Tanaki kou nè Mεkidoo kou ²² nè Kedεsi kou nè Yokindeammu kou nè Kadimεεdi kou ²³ nè Dǎo dǎmǎeri také kou nè Koimmu dii bo Kidikaadi kó kutempǎ mmiεke. ²⁴ Nè Tidisaa kou. Bemǎu bè bo bekpààtibè sipisitǎati nè òmáà ndi.

13

Isidayεeribe totí mǎè botí ketenkè

¹ Kè Sosuwee kóté kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dǎ: A kótému mediè nkè yehékè kpaá sū a dǎ nkétieke yè. ² Fidisitεεbe nè Kesuriibe kó itempǎ. ³ Kannahǎa kǎbe kó ketenkè kèè keté kukó nSiǎori nè Esibiti kǎbe dè mǎnku, kétuǎke Ekunǎo kubakù you. Fidisitεεbe kó bekpààtibè benummù borè, kè bε ekè dieyè tu: Kasaa nè Asidǎti nè Asikanǎo nè Kati nè Ekunǎo nè Afiibe kó ketenkè, ⁴ kétúóté kubakù cǎnku bíékè Kannahǎa kǎbe kó ketenkè kemǎu, kétúóté Adaa Sidonniibe kó ketenkè kétuǎke Afeki, nè Amǎriibe de mǎnku. ⁵ Kεbaadi kó ketenkè nè Dimaa diyie yìèní kèè bíékè, kétúóté Badikaadi Edimǎo tǎri pǎri, kétuǎke Debo Amati. ⁶ Nè ditǎri kó yehékè yèè bo Dimaa nè Misifǎo-Mayimmu de cuokè, Sidonniibe bemǎu ã yè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ: N yó nni ke bè bètimu kè di tū. Kàa totí Isidayεeribe de kó yehékè kéndǎnnè n ti ndi nàkémè.

⁷ Totí de kó ketenkè Isidayεeribe ibotí iwèi nè Manansee botí kǎbe kó dikéè.

Bè totímè Suditεε diyie yìèní kèè bíékè kó yehékè

⁸ Manansee botí kɔbe kó dikéè nè Dubenniibe nè Kadiibe bè do be duómmu be kó ketenkè Suditɛɛ yáà diyè yìèní kèè bíékè. Mɔyiisi ti Yiè nKuyie nkóo tɔnti weè do kè mbè totí. ⁹ Be tenkè mánku do tú Adowee, kubakù cǎnku bíékè, káyènnè kukó nhAdinɔ nè dihei dii soké de kó kubiriku de cuokè, beè do te nè Medebaa Dibonni tǎdànkù. ¹⁰ Nè Aməriibe kpààti diewè Sionni kó yehékè. Weè do baké Esibonni kétuɔkenè Aməniibe de mánku. ¹¹ Beè do te nè Kadaadi kó dihei nè Kesuriibe kó kutempɛ nnè Maakaa nè Edimɔo tǎrì nè Basāa omɔu, kétuɔke Sadikaa. ¹² Ke tenè okpààti Ōku Defaiibe botí kou sɔnwe kó ketenkè weè do baké Asetadoti nè Etedeei Basāa tempɛ mmieke. Mɔyiisi weè do bè na kécɔuté be tenkè. ¹³ Isidayeeriibe me nyí mbèti Kesuriibe nè Makatiibe, kè bè kpaá bo be cuokè nè yíenní.

¹⁴ Defiibe beè mǎà do í mǎke ketenkè bè do pǎa nyèè pǎrè ti Yiè nKuyie nyèè do tú be kperɛ kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti mbè nàkémè.

Bè totímè Dubenniibe be tenkè

¹⁵ Ntenè Mɔyiisi duómmè Dubenniibe be kó ketenkè be botí dòmmè. ¹⁶ Be tenkè mánku do tú Adowee kubakù cǎnku bíékè káyènnè kukó nhAdinɔ nè dihei dii soké de kó kubiriku de cuokè beè do te nè Medebaa tǎdànkù kó ketenkè. ¹⁷ Nè Esibonni nè yehékè yemɔu yèè bo kutǎdànkù: Dibonni nè Bamoti-Baadi nè Betibadimeɔɔ ¹⁸ nè Yaasi nè Ketimoti nè Mefaa ¹⁹ nè Kidiyataimmu nè Simbema nè Sedesaa dii baké kubiriku ²⁰ nè Bèti-Pɛɔ nè Disikaa tǎrì pɛri nè Bèti-Yesimoti ²¹ nè kutǎdànkù kó yehékè yemɔu. Aməriibe kpààti Sionni wèè do baké Esibonni o kó yehékè bomu de mieke. Mɔyiisi weè do na Sionni nè Mandiyāā kpààti, kè bè ndò nho kó tidaati ke bo o tenkè: Efi nè Dekemmu nè Tisuu nè Uuri nè Debaa. ²² Opǎũ Badammu Bɛɔ birɛ do kǎkémú Isidayeeriibe kùò bè mieke. ²³ Suditɛɛ weè do tú Dubenniibe tenkè mánku de iikè bíékè. Bè do bè totí yèè ekè be botí dòmmè yèè kó yeyètè tu ti yàní yè.

Bè totímè Kadiibe be tenkè

²⁴ Ntenè Mɔyiisi duómmè Kadiibe be kó ketenkè be botí dòmmè. ²⁵ Yeasee nè Kadaadi kó ketenkè kemɔu nè Aməriibe kó ketenkè dikéè kétuɔkenè Adowee eì dii tǎkénè Dabaa, ²⁶ kétúóté Esibonni kéntɔ kétuɔkenè Damati-Misipee nè Betonimmu kéntɔ kétuɔkenè Maanaimmu kéntɔ kétuɔkenè Debii tenkè mánku. ²⁷ Nè Suditɛɛ kó kubiriku nè Bèti-Adammu nè Bèti Nimuda nè Sukoti nè Safɔɔ nè Sionni nè Esibonni kpààti do baké yèè ekè. De kó yehékè do bo Suditɛɛ diyè yìèní kèè bíékè nke, ke tú be mánku kétuɔkenè Kinnedeti kóo dàméèrì kubakù you. ²⁸ Bè do totí yèè ekè nye Kadiibe be botí dòmmè.

Bè totímè Manansee kɔbe kó dikéè be tenkè

²⁹ Ntenè Mɔyiisi duómmè yehékè Manansee botí kɔbe kó dikéè be botí dòmmè. ³⁰ Be mánku do tú Maanaimmu kubakù cǎnku, kétúóté Basāa Ōku kpààti tenkè kemɔu, nè yehékè sipísikuà yèè bo Yaii tempɛ mmieke, ³¹ kétúóté Kadaadi eì kó dikéè nè Asetadoti nè Etedeei nè Ōku Basāa kpààti ekè dieyè do tú yè, kéduó nde kó ketenkè kemɔu Manansee yaábire Makii bí dikéè.

³² Mɔyiisi do bo Mɔabu biriku nku Sedikoo diyè yìèní kèè bíékè kè bè totí de kó ketenkè. ³³ Mɔyiisi do í duó nDefiibe ketenkè, ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù kuù do tú be kó ticǎnti kéndònnè kù do ti mbè nàkémè.

14

Bè totímè Kannahā kó ketenkè

¹ Nte bè do duó nkèè tenkè Isidayeeriibe Kannahā kó ketenkè mieke kè ikuó niùti Edeasaa nè Nunni birɛ Sosuwee nè Isidayeeriibe botí kó bekótibè, kè bèè kè mbè totí. ² Kè bèè tǎũ tété ibotí ìwei nè dikéè kó ketenkè, kéntũ nti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mɔyiisi kòo bè nàké. ³ Mɔyiisi do duómmu ibotí idéi nè dikéè i kó ketenkè Suditɛɛ diyè yìèní kèè bíékè ò me nyí nduó nDefiibe. ⁴ Bè do bè duó nyehékè mǎà ndi bè bo mborè nè be wũɔ bo ncenti dè nè be kperɛ bo mborè. Sosɛfu bí do toté tinaàmuntì tidétì nti. Manansee kǎku nè Efadaimmu kǎku. ⁵ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù kuù do ti nàké Mɔyiisi kòo bè totí ketenkè.

Bè duómmè Kadabu o kó ketenkè

⁶ Diyìè mari kè Sudaa botí kábe katení Sosuwee borè Kidikaadi kè Kadabu Yefundee biré Kenaasi naàmùnkù kouu béinnè Sosuwee ke dò: A kraá yé ti do bo Kadæsi-Bannea kè ti Yiè nKuyie nnàké ti Mòyiisi ku kóo niti a kpéi nnè n kpéináà? ⁷ N do màke yebie nsipísìnàà ndi kè ti mbo Kadæsi-Bannea kè Mòyiisi ti Yiè nKuyie ntònti n tó nkè n kote képaaté dihèi kéwètení kóò nàké weti weti. ⁸ N kábe bèè do n neinè kè bèe yárikùnne benitibè kònti, kè mí n yie ti Yiè nKuyie nkpeti. ⁹ Kè Mòyiisii béi nkéyú Kuyie nyètiri ke dò: M bo tieke n naàcètè na dii èi nè n yaábíó sáà, n yíé mmèè kpéi nti Yiè nKuyie nkpeti. ¹⁰ Dè màke yíe nyebie nsipísìnàà nè yènúmmù ndi nè ti Yiè nKuyie mbéinnèmè de kó tináànti Mòyiisi Isidayeeriibe bo dii mòmni dikpáà cuokè. Kè ti Yiè nKuyie nni ntò kè n kraá fòu nè yíenni, ke tùòke yebie sipísini nè yènúmmù. ¹¹ N kraá màkemmu muwérímú ke dòmne Mòyiisi do yó n tó nkè n dòmmè, ke bo na kédoké, kèna kèpí mmutómumú mumou. ¹² N duó nyetāre kó kutempè, Anakiibe borè yehékè diyè, iduotí fité yè. Ti Yiè nKuyie yó nni mbonèmu kè m bè bèti kèndòmne kù béimmè.

¹³ Kè Sosuwee pā Kuyie nkó mesàà Yefundee biré Kadabu kóò duó nEhunoo. ¹⁴ Kè Yefundee biré Kadabu Kenaasi naàmùnkù kouu tieke Ehunoo, ke kraá kòò te nè yíenni ò yíé mmèè kpéi nti Yiè nKuyie nyè mmù weti weti. ¹⁵ Bè do yu Ehunoo nè dimòmni ke tú Kidiya-Adiba nwe, Adiba do tú oniti diewè nwe Anakiibe miéke.

Mèmmè kè dikpànni deè kè dèe bonke.

15*Bè duómmè Sudaa o kó ketenkè*

¹ Bè do tǎǎ tété kéduó nkèè tenkè Sudaa kábe do keté diyìè yìèni kèè bíékè nke kubakù cànkù kétuòke Edømmu mànkù, Tisinni kó dikpáà kénwetí Kadæsi. ² Kè kubakù cànkù kó kumànkù keté ketenkè kèè cùò dàmmèrì mukókúó nkou borè kénwetí Nékèfu. ³ Kè yè Akadabimmu tenni ke yè Tisinni, ke yè Kadæsi-Bannea bakù cànkù, ke kònté ke yè Etisidoni ke tùòke Adaa, ke kònté ke nwetí Kadikaa, ⁴ ke pèètè ke tùòke Asimoo, ke ta Esibiti kó kukó, nke pèètè ke ta Meditedandee, nte Sudaa tenkè mànkù kubakù cànkù bíékè.

⁵ Diyìè yìèni kèè bíékè kó kumànkù do keté dàmmèrì mukókúó nkou nwe kèntò kétuòkenè Suditèè ò ta dè.

Dende kubakù cànkù bíékè kó kumànkù ketémè, ⁶ kétuòke Beti Okadaa nè Beti Adabaa bakù you, kèpèètè kétuòke Dubenni biré Bohāā tāri. ⁷ Kuù yè kubiriku bè tu kù Dikònkònni biriku ke tùòke Debi, ke kònté kubakù you bíékè ke yè Kidikaadi, ke wetinné Adumimmu ditenni, dii bo kukó mbakù cànkù, ke pèètè ke yè Ā-Semesi bíí, ke tùòke Ā-Dokedi, ⁸ ke yè Inømmu biriku, ke yè Sebusiibe tāri pēri nkubakù cànkù Sedisadømmu borè. Kuù pèètè ke yè ditāri ñnkè Inømmu biriku diyìè yìèni kèè bíékè, ke tùòke Defaimmu biriku mànkù kubakù you, ⁹ ke pèètè ke yè Nefutoa bíí, ke tùòke yehékè yèè bo Efunoo tāre, ke cuó mBadaa bè tu wè Kidiya-Yeaddimmu. ¹⁰ Bè mànkù do yè Badaa diyìè yìèni kèè bíékè nke kénwetí Seii tāri, kèpèètè kèyè ditāri detie nkperi bè tu di Kesanoo kubakù you kècuté Beti-Semesi kèpèètè Timuna, ¹¹ kèpèètè kèyè Ekunoo kubakù you, kékónté kèyè Sikaanoo, kèpèètè Badaa tāri, kèyè Yabunneyeri kékáá mMeditandee kóò dàmmèrì.

¹² Dè ìkè bíékè kó kumànkù do tú dàmmèrì Meditedandee kou nwe.

Sudaa botí kábe tenkè mànkù nku.

¹³ Kè bèe wétè Sudaa botí kábe tenkè kéduó nKadabu kèndòmne ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Sosuwee. Bè do ò duó nKidiya-Adiba nwe, Adiba do tú Anakiibe yààri nwe. Kè bè yu de kó dihèi di mmòmni ke tú Ehunoo. ¹⁴ Kè Kadabuu beti Anakiibe botí itāati Sesaii kòku nè Aimanni kòku nè Tadimaii kòku, ¹⁵ kèítè Ehunoo kèpi Debi. Bè do yu Debi nè dimòmni ke tú Kidiya-Sefee nwe. ¹⁶ Kè Kadabu dò: Wèè bo na Kidiya-Sefee m bo ò duó n kóò sapàà nAkisaa kòò puoke. ¹⁷ Kè Otinniyedi Kadabu yāfūò kou Kenasi biré di pònte,

kè Kadεbuu ò duó nho kóo sapàà. ¹⁸ Ò tùòkoo dìi mǎnnì Otinniyεedi cǐtètè kóò nàké ke dǎ: Wèe mǎo o cice Kadεbu ketenkè. Kòo cúténì o sǎmmarímú ïnkè kòo cice Kadεbuu ò beke ke dǎ: A yē mba? ¹⁹ Kòò dǎ: N da báammu, n yē nha m pǎ sibií nsi a n duó nkèè tenkè kubakù cǎnku kè i mǎke menie.

Kè Kadεbuu ò duó nde ïnkè kó sibií nè de fũǎ kpesi.

²⁰ Bè duó nkèè tenkè Sudaa botí kǎbe.

²¹ Yehékè yèè bo kubakù cǎnku Edǎmmu bè duó nyè Sudaa Nεkefu miεke tú: Kabuseyεedi nè Edεε nè Yakuu ²² nè Kina nè Dimǎna nè Adadaa ²³ nè Kedεsi nè Asǎo nè Itina ²⁴ nè Sifi nè Tedεmmu nè Beadoti ²⁵ nè Asǎo-Adata nè Kediyoiti-Esinǎo dìi tú Asǎo ²⁶ nè Amammu nè Semaa nè Mǎdada ²⁷ nè Asaa-Kadaa nè Esibonni nè Bεti-Padeti ²⁸ nè Asaa-Suadi nè Bεrisebaa nè yehékè teyè yèè dè tǎké ²⁹ nè Badaa nè Iyimmu nè Atisεmmu ³⁰ nè Editodadi nè Kesiidi nè Odimaa ³¹ nè Sikidaki nè Madimanaa nè Sanna ³² nè Debaoti nè Sidimmu nè Ainni nè Dimǎo, kè dèe wǎnné yehékè sipísidé nè yèwei nè sihekési sù dè tǎké.

³³ Kubiriku kó yeyètè tu: Esitaodi nè Sodaa nè Asena ³⁴ nè Saǎaa nè ã-Kanimmu nè Tapua nè Enammu ³⁵ nè Yadimuti nè Adudammu nè Sokoo nè Asekaa ³⁶ nè Sadaimmu nè Aditaimmu nè Kededaa nè Kedeotaimmu, kè dèe wǎnné yehékè tepíítè nè yènàà nè sihekési sù dè tǎké. ³⁷ Senaa nè Adasaa nè Mikidadi-Kadi ³⁸ nè Dideanni Misipee nè Yokiteyεedi ³⁹ nè Dakiisi nè Bosikati nè Ekunǎo ⁴⁰ nè Kabonni nè Damasuu nè Kitidiisi ⁴¹ nè Kededoti nè Bεti-Dakǎo nè Damaasi nè Makedaa. Kè dèe wǎnné yehékè tepíítè nè yekuò nè sihekési sù dè tǎké. ⁴² Dibunaa nè Eteε nè Asǎa ⁴³ nè Ifita nè Asena nè Nesibu ⁴⁴ nè Keidaa nè Akisibu nè Madesaa. Kè dèe wǎnné yehékè yèwei nè sihekési sù dè tǎké. ⁴⁵ Nè Ekunǎo, nè o cǎkarè nè sihekési sù dè tǎké, ⁴⁶ kétúóté Asidoti nè yehékè yèè ò tǎkénè ke soké Ekunǎo nè Meditedandee kóo dǎmǎèrì de cuokè. ⁴⁷ Asidoti nè Kasaa de kó yecǎkarè nè sihekési sù dè tǎké kétuǎke Esibiti kó kukó nnè dǎmǎèrì Meditedandee kou.

⁴⁸ Yetǎrè kó yehékè tu Samii nè Yatiidi nè Sokoo ⁴⁹ nè Danna nè Kidiya-Sanna, bè do di nyu ke tú Debii. ⁵⁰ Nè Anabu nè Esitemmǎa nè Animmu ⁵¹ nè Kosenni nè Onǎo nè Kido. Kè dèe wǎnné yehékè tepíítè nè dǐmǎà nè sihekési sù dè tǎké. ⁵² Adabu nè Dumaa nè Esehǎa ⁵³ nè Yanummu nè Bεti-Tapuaa nè Afeki ⁵⁴ nè Ummuta nè Kidiya-Adiba bè do yu di ke tú Ebunǎo nè Siyǎo, kè dèe wǎnné yehékè yèwei nè sihekési sù dè tǎké. ⁵⁵ Maǎo nè Kadimεedi nè Sifi nè Yuta ⁵⁶ nè Sidedεeri Yokindeammu nè Saǎaa ⁵⁷ nè Kayǎǎ nè Kibeaa nè Timuna, kè dèe wǎnné yehékè tepíítè nè sihekési sù dè tǎké. ⁵⁸ Adudi nè Bεti-Sudi nè Kedǎri ⁵⁹ nè Madati nè Bεti-Anoti nè Editekonnì. Kè dèe wǎnné yehékè yekuò nè sihekési sù dè tǎké. ⁶⁰ Kidiya-Baadi, bè do yu di Kidiya-Yeaimmu nè Dabaa, kè dèe wǎnné yehékè yèdèè nè sihekési sù dè tǎké.

⁶¹ Dikpǎa kó yehékè: Bεti-Adaba nè Midinni nè Sekaka, ⁶² Nibesǎa mukókúo nkó dihei nè ã-Kedii. Kè dèe wǎnné yehékè yekuò nè sihekési sù dè tǎké.

⁶³ Sudaa botí kǎbe do í na kébeti Sebusiibe bèè do bo Sedisadεmmu, kè bè kpaá bo be cuokè nè yíennì.

16

Bè duómmè Efadayimmu kǎbe be kó ketenkè

¹ Bè do tǎa tétè kéduó nkèè tenkè Sosefu yaábì ke mǎnku do tú: Suditǎǎ kubakù cǎnku diyie yìèni kèè bíékè Sedikoo také menie nyièni dè ke taà dihei kè kumǎnkuu pǎtètè Sedikoo kéta dikpǎa Bεtεedi tǎri tempǎ, ² kǎpǎtètè kénwetí Duusi, káyènnè Atadoti, Adikiibe cie, ³ kǎpǎtètè kécútè de ïkè Yafedetiibe cie, késǐnné Bεti-Onǎo nè Kesεε, kékǎa mMeditedandee. ⁴ Sosefu yaábì Manansee nè Efadaimmu be kó ketenkè nke.

⁵ Efadaimmu botí kǎbe tenkè mǎnku tú: Atadoti-Adaa kubakù cǎnku diyie yìèni kèè bíékè, kétuǎke Bεti-Onǎo yuu. ⁶ Kuù pǎtètè ke tùòke Meditedandee kubakù you bíékè, ke yè Mikimbetaa také diyie yìèni kèè bíékè, ke wetínné Taanati-Sidoo ke pǎtètè ke kǎte Yanandoa, ⁷ Ke pǎtètè ke kǎte Atadoti nè Naada, ke yè Sedikoo ke tùòke Suditǎǎ. ⁸ Kuù itè Mikimbetaa ïkè Tapua, ke tùòke Kana kó kukó nke ta Meditedandee. Efadaimmu botí kǎbe tenkè nke.

⁹ Kè bèè bè yìè yehèkè nè sihekésí sù bo Manansee botí kòbe tenkè mièkè. Yè mànkú do dítè kukó nku kè kumànkú tekù ntú dàmèèrì Mèditedandee kou. ¹⁰ Bè í mbèti Kannahã kòbe bèè bo Kesee, Efadaimmu botí kòbe cuokè kè bè kpáá bo nè yíenní, ke pfi muheikèntõmmú.

17

Bè duómme Manansee kòbe tóbè be kó ketenkè

¹ Bè do duómme Manansee Sosèfu kóo po kòbe be kó ketenkè. Bè do niité kéduómme Makii okpàriteu, Manansee kóo po Kadaadi cice. Bè do bè duó nKadaadi nwe nè Basã, Suditèè diyìè yìèní kèè bíékè. ² Bè do duómme Manansee botí kòbe tóbè be kó ketenkè. Bè do tú Abiesee nè Edeki nè Dasiidiyèedi nè Sisemmu nè Efee nè Semidaa nè Manansee Sosèfu birè botí kòbe.

³ Manansee birè do tú Makiidi, kè Makiidi kpere ntú Kadaadi, kè Kadaadi kpere ntú Efee, kè Efee kpere ntú Sodofadi. Sodofadi do pié initipobí màà ndi. Nte i yetè: Mada nè Nòà nè Okuda nè Midikaa nè Tidisaa. ⁴ Kè bèè kòte késónté Edeasaa, ikuó niùtì nè Nunni birè Sosuwee, nè Isidayèeribe kó bekótibè ke dò: Ti Yiè nKuyie ndo nàkèmu Mòyiisi ke dò wè ti duó nti kó ketenkè ò duómme ti botí kòbe benitidaabè.

Kè bèè bè duó mbe kó ketenkè kèndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkèmu Mòyiisi. ⁵ Kè bèè duó Manansee botí kòbe yehèkè tēpíítè kēyíénè Kadaadi nè Basã yèè bo Suditèè diyìè yìèní kèè bíékè. ⁶ Bè do í duó mManansee botí kòbe benitidaabè màà ndi ketenkè, bè do duónnèmu benitipòbè. Kadaadi do tú Manansee yaàbí tenkè nke.

⁷ Manansee kó kumànkú do keté Asee nwe kētuòke Mikimbetaa Sisemmu diyìè yìèní kèè bíékè, kētúóté Mikimbetaa kētuòke Tapua kubakù cànkú bíékè, ⁸ De kó kutempè ndo tú Manansee botí kòbe kòku nku, kè bè nè duó nTapua diheì dìi bo be tenkè mànkú Efadaimiibe. ⁹ Kè be tenkè mànkú pēēté kētuòke Kana kó kukó. Yehèkè yèè do bo kukó mbakù cànkú bíékè do tú Efadaimiibe kpèye nye, kè yè mbo Manansee kòbe kó ketenkè mièkè, kè ye mànkú ndírínè kukó nkékòte keta dàmèèrì. ¹⁰ Kè Efadaimiibe nte kubakù cànkú kè Manansee kòbe te kuyóú, kè dàmèèrì Mèditedandee tú be mànkú diyìè yìèní kèè bíékè kòku. Kè Asee botí kòbe te kuyóú diyìè taà kèè bíékè. Kè Isakaa te kucànkú diyìè yìèní kèè bíékè. ¹¹ Kè bèè duó nyIsakaa nè Asee kó yehèkè mayè Manansee yèè tú: Beti-Seanni, Ibedeammu nè Dòò nè Ì-Ndòò nè Tanaki nè Mèkidoo nè sihekésí sù dè tókè. Dòò kó kutempè nku. ¹² Manansee kòbe me nyí nna kèbeti Kannahã kòbe bèè do bo de kó yehèkè kè bè nkpaá dè bo. ¹³ Kè Isidayèeribe kpènke, bè me nyí nna kèbeti Kannahã kòbe ke nè bè pñné muheikèntõmmú.

¹⁴ Kè Sosèfu botí kòbe kòte Sosuwee borè kóò beke ke dò: Ti Yiè nKuyie nti dòò mesàà nkè ti sù mediè, dè yime kàa ti duó nkutempè nkumáà?

¹⁵ Kè Sosuwee bè tēnné ke dò: Kè di sũ nke Efadaimmu tãrì í di sànnè, kòtenè Pedisiibe nè Defaiibe kó dikpáá kékúúti.

¹⁶ Kè Sosèfu botí kòbe ò tēnné ke dò: Ditãrì í ti sànnè, Kannahã kòbe bèè bo kubiriku bè màkemu sikipàrisèí timátì kpesi nè Beti-Seanni kòbe nè sihekésí kòbe nè Sisedeedi biriku kòbe.

¹⁷ Kè Sosuwee náké Sosèfu yaàbí Efadaimmu nè Manansee botí kòbe dikèè bèè bo diyìè taà kèè bíékè ke dò: Di sũmu ke kpèñni di í dò nkèmmòke kutempè nkumáà. ¹⁸ Di yóò tiekemu yetàrè ñnkè kó titúúti kè ti kúúti, bá Kannahã kòbe me nkpeñnimè ke mòke sikipàrisèí timátì kpesi, di yóò bè namu kè bè bèti.

18

Bè tãámè tété kéduó nyibotí ù kpáá i kó ketenkè

¹ Kè Isidayèeribe na ibotí kédeè kètíi nSidoo kécónnè ti Yiè nKuyie ntaummè tou. ² Kè ibotí iyiekè nkpaá Isidayèeribe mièkè ù mu nyí pètè i tenkè. ³ Kè Sosuwee dò: Dè yó nkáákè

de kè dí tieke ti Yiè nKuyie ndi yèmbè tũ nkù di duó nkèè tenkè? ⁴ Tãäténè di botí mièke benitibè bètãäti, bètãäti, kè m bè tã nkè bèe paatè yehèkè kèyà be karè kèwètení kè n náké. ⁵ Bè yóó yè toté kuce màyiekè ndi. Kè Sudaa kòbe nkpaá be tenkè kubakù cànku, kè Sosefu kòbe mbo kuyóú. ⁶ Kè dí yè wàri yè dòmmè yeyiekè ke dèè dí kòtení kè n náké, kè n yè tãũ tété ti Yiè nKuyie nyiikè. ⁷ Defii wuò nkòbe í yó mmòke ketenkè, bè yó mpí ti Yiè nKuyie ntõmmú mmu. Kadiibe nè Dubenniibe nè Manansee botí kòbe dikéè, Mòyiisi Kuyie nkóo tónti bè duómmu be tenkè Suditèè diyè yìèní kèè bíékè.

⁸ Kè bè tãäté bèè nitibè nkàri kè Sосуwee bè náké ke dò: Kòtenè kèpaatè dihei weti weti kèwètení kè n náké di dòmmè. Kè n tãũ tété ti Yiè nKuyie nyiikè diè nSidoo kè di totí ketenkè.

⁹ Kè bèe kòte kèce nyehèkè yemòu kèyè wàri yeyiekè kèwètení Sidoo Sосуwee borè. ¹⁰ Kè Sосуwee tãũ tété ti Yiè nKuyie nyiikè kètotí Isidayeeriibe yehèkè.

Bè duómmè Bensamèe kòbe be tenkè

¹¹ Kè bèe tãũ tété kèketé kèduó mBensamèe botí kòbe be tenkè kè bè nsoké Sudaa botí kòbe nè Sosefu botí kòbe be cuokè. ¹² Kè kumànkúu íté Suditèè bakù yóú bíékè kètuòke Sedikoo bakù yóú, kèyènnè yetàrè diyè taà kèè bíékè, kèpèèté kètuòke Beti-Afenni kpáà.

¹³ Kè bèe pèèté de borè kètuòke Duusi kubakù cànku bíékè bè yu dè ke tú Betèedi, kènsòké kètuòke Atadóoi-Adaa ditàri ìnkè Beti-Onòò fũò kubakù cànku. ¹⁴ Kè kumànkúu kónté ditàri ìkè kèwetinné kubakù cànku, kètuòke Kidiya-Baadi bè tu dè Kidiya-Yeadimmu, Sudaa botí kòbe tenkè. De ìkè kó kumànkúu do de nkááké.

¹⁵ Kè kubakù cànku bíékè kó kumànkúu kuu íté Kidiya-Yeadimmu kèwetinné Kasèè kètuòke Nefutoa sibií borè, ¹⁶ kèpèèté kécúté Inõmmu biriku tãri pèri. Defaimmu biriku kubakù yóú bíékè, kèpèèté Sebusiibe tãrè kécúté kètuòke ã-Dokedi, ¹⁷ kékónté kèwetinné kubakù yóú ã-Semesi, kètuòke Kedidoti Adumimmu tennì ìkè, kèpèèté kécúté kètuòke Dubenni bire Bohãã tãri. ¹⁸ Kè kuu pèèté kèdeke ditàri kécúté Suditèè biriku, ¹⁹ kèpèèté kékòte Beti-Okadaa tãri bakù yóú, kèpèèté kètuòke dàméèrì mukókúú nkou bakù yóú Suditèè ò ta dè. Kubakù cànku bíékè kó kumànkúu nku. ²⁰ Kukó nSuditèè kuú do tú kumànkúu diyè yìèní kèè bíékè.

Bensamèe kòbe tenkè mànkúu do de ntú.

²¹ Bensamèe kòbe ekè do tú: Sedikoo, Beti-Okadaa, Emeki nè Kèsisì. ²² Beti-Adaba nè Semadaimmu nè Betèedi. ²³ Afimmu nè Padaa nè Odídaa ²⁴ nè Kefaa-Amõnai nè Ofinìi nè Kèbaa kè dèe wènné yehèkè tepíitè nè yèdèè nè sihekèsì sù dè tóké. ²⁵ Kabaõõ nè Damaa nè Bedoti ²⁶ nè Misipee nè Kefídaa nè Mòsaa ²⁷ nè Dekemmu nè Idipeyèedi nè Tadadaa ²⁸ nè Sedaa nè Edefu nè Sebusiibe kó dihei, bè yu di ke tú Sedisademmu nè Kibea nè Kidiya. Kè dèe wènné yehèkè tepíitè nè yènàà nè sihekèsì sù dè tóké.

Bensamèe kòbe kó ketenkè nke memmè.

19

Bè duómmè Simmèõõ kòbe be tenkè

¹ Kè bèe tãũ tété mèdérímè kèduó nSimmèõõ kòbe ketenkè kè kè mbo Sudaa kòbe kòke cuokè. ² Yee ekè tu Bèerisebaa kpèye nè Sebaa nè Mòdadaa ³ nè Asaa-Suadi nè Bada nè Esemmu ⁴ nè Editodadi nè Betudi nè Òdimaa ⁵ nè Sikidaki nè Beti-Madikaboti nè Asa-Susa ⁶ nè Beti nè Debaoti nè Saduwã. Kè dèe wènné yehèkè tepíitè nè yètãäti nè sihekèsì sù dè tóké, ⁷ nè Ainni nè ã-Dimõnni nè Etee nè Asãã. Kè dèe wènné yehèkè yènàà nè sihekèsì sù dè tóké, ⁸ kètuòkenè Badati-Bèedi nè Damati-Nèkefu. Simmèõõ kòbe tenkè nke. ⁹ Simmèõõ kòbe tenkè do soké Sudaa kòbe kòke cuokè nke, ke yé Sudaa kòbe tenkè do bè deummu mediè.

Bè duómmè Sabunòò kòbe ketenkè

¹⁰ Kè bèe tãũ tété metãämmè kèduó nSabunòò kòbe ketenkè, kè kèè keté diyè yìèní kèè bíékè kètuòke Sadidi. ¹¹ Kè kuu pèèté kècuó ndiyè taà kèè bíékè kètuòke Madeyada, kèpèèté kètuòke Dabibeseti, kèpèèté kèta kukó nYokindeammu ìkè, ¹² kèité Sadidi kècuó ndiyè

yìenì kèè bíékè, kétuòke Kisidoti-Taboo temmànku káyènnè Dabedati kédeke Yafia, ¹³ kèité dèborè ke baa nco diyìè yìenì kèè bíékè, kétuòke Kati-Efèè nè Eti-Kasèè, kétuòke Dimoo kù de nkònté kéwetínné Neaa. ¹⁴ Kè kumànkúu íté dèborè kétuòke kukó nhAnatòò bakù cànkú, kéta Ifita-Edi kondaa. ¹⁵ Kè de kó yehékèe yíènè Kataa nè Naadadi nè Simmudonni nè Ideadaa nè Betideemmu. Kè yèe wènné yehékè tepíítè nè yèdèè, nè sihekésí sìi dè tòké. ¹⁶ Bè do duó nkèè tenkè nke Sabunoo kòbe nè be ekè nè sihekésí.

Bè duómme Isakaa kòbe ketenkè

¹⁷ Kè bèe tãũ tété menaàmmè kèduó nyIsakaa kòbe ketenkè. ¹⁸ Bè tenkè do tú: Sisedeedi, nè Kesudoti nè Sunemmu ¹⁹ nè Afadayimmu nè Siyonni nè Annaadati ²⁰ nè Dabiti nè Kisiyòò nè Ebesi ²¹ nè Demeti nè ã-Kanimmu nè ã-Adaa nè Beti-Pasesi. ²² Kè be mànkúu tuòke Taboo nè Kasaimmu nè Beti-Semesi kéta Suditèè. Kè dèe wènné yehékè tepíítè nè yèkuò nè sihekésí sìi dè tòké. ²³ Isakaa kòbe tenkè nke nè be ekè.

Bè duómme Asee kòbe ketenkè

²⁴ Kè bèe tãũ tété menummè kèduó nhAsee kòbe ketenkè. ²⁵ Kè be tenkè ntú Edikati nè Adii nè Betenni nè Akisafi ²⁶ nè Adamèdeki nè Amadi nè Misadi. Kè de mànkúu de ìkè kòku ntú Kadimeedi tãrì kèntũ nSioo-Dibunaa kó kukó. ²⁷ Kè diyìè yìenì kèè bíékè kó kumànkúu kónté Beti-Dakòò, kétuòke Sabunoo tenkè nè Ifita-Edi biriku, kèpèèté kubakù yóu bíékè kétuòke Beti-Emeki, nè Neyeedi kèsòoté kèyè Kabuudi. ²⁸ Ebudonni nè Deabu nè Ammoo nè Kana kétuòke Sidonni diheidiè. ²⁹ Kè kùu kónté kèyè Damaa kétuòke Tiiti dihei iduotí fité di, kéwetínné Osa kèyè Maadabu nè Akisibu kéta dà mèèrì Meditedandee. ³⁰ Kè yèe yíènè Uma nè Afeki nè Deabu. Kè dèe wènné yehékè tepíítè nè yèdèè nè sihekésí sìi dè tòké. ³¹ Bè do duó nkèè tenkè nke Asee kòbe nè be ekè.

Bè duómme Nefutadii kòbe ketenkè

³² Kè bèe tãũ tété mekuómme kèduó nNefutadii kòbe ketenkè. ³³ Kè kubakù cànkú kó kumànkúu íté Edefu nè Sanaimmu tãrì kèyè Adami-Nekebu nè Yabunneyeri, kétuòke Dakummu kéta Suditèè. ³⁴ Kè de ìkè bíékè kó kumànkúu ntú Asinoti-Taboo, kétuòke Okoku, kèmpèkènnè Sabunoo tempè nkubakù cànkú kè Asee kòku mbo de ìkè, kè diyìè yìenì kèè bíékè kó kumànkúu ntú Suditèè. ³⁵ Yehékè dièyè iduotí fité yè tu Sidimmu nè See nè Ammati nè Dakati nè Kinnedeti ³⁶ nè Adama nè Damaa nè Asoo ³⁷ nè Kedesi nè Ideii nè ã-Asoo ³⁸ nè Inoo nè Mikidadi-Edi nè Odemmu nè Beti-Anati nè Beti-Semesi. Kè dèe wènné yehékè dièyè tepíítè nè yèwei nè sihekésí sìi dè tòké. ³⁹ Bè do duó nkèè tenkè nke Nefutadii kòbe nè be ekè.

Bè do duómme Danni kòbe ketenkè

⁴⁰ Kè bèe tãũ tété meyiómme kèduó nDanni kòbe ketenkè. ⁴¹ Be tenkè tu Sodaa nè Esetaadi nè Idi-Semesi ⁴² nè Sadabinni nè Ayanoo nè Itida ⁴³ nè Edonni nè Timuna nè Ekinoo ⁴⁴ nè Editekee nè Kibetòò nè Badati ⁴⁵ nè Yeudi nè Bendee-Bedaki nè Kati-Dimoo ⁴⁶ nè Yadikòò kó kukó nnè Dakòò nè Yafa kó kutempè. ⁴⁷ Kè Danni kòbe paà be tenkè kékòte kédokènnè Desemmu kòbe ké bè kùò páíí, kékari. Kè bèe yú Desemmu ke dò: Danni be yààrì yètirì. ⁴⁸ Bè do duó nyèè ekè dièyè nè sìi ekésí Danni kòbe.

Bè do duómme Sosuwee ketenkè

⁴⁹ Isidayeeribe totí dii mànni ketenkè kédeè kèduó Nunki birè nSosuwee o kàke be cuokè. ⁵⁰ Bè do dòò ti Yiè nKuyie ndo béi nti nti, kòò duó nhò dó dii èi: Timinati-Sedaa Efadaimmu tãrì ìnkè kòò wète ké dè maá dihei kèmbò.

⁵¹ Ikuò niùti Edeasaa nè Nunki birè nSosuwee nè Isidayeeribe kó bekótibè bè do tãũ tété nwe Sidoo ti Yiè nKuyie nyìkè ku tou borè, kètotí benitibè ketenkè kédeè.

20

Bè tãátémè yesòrè kó yehékè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sosuwee ke dò: ² Náké Isidayeeribe kè bèe tãáté yesòrè kó yehékè n do náké Məyiisi yèè kpéí nkòò di náké. ³ Kòò mào nòutè ò yeténè kòò kùò onitì, wèe coké

kéta de kó yehékè kó òmari, kéyenténè wèè dó képeite. ⁴ Wèè nùtè ò yeténè kòò tùòkoo de kó dihei wèè cómmú dibòrì kénáké beheikènkótíbè dèè dòò, kè bèè ò còuté kóò benke ò yó mborè be cuokè. ⁵ Kòò kùò wèè kou ò bèti ke bo peite bè báá wèè nhò duó, ke yé o nùtè tètè ò yetémmè, bè do í màke tìmatì. ⁶ Wè mbo de kó dihei kè ditínni yàà ò bekénè, kòò mbo kè ikuó nùtì dièwè wèè pī mmutómmú de kó dimònni kòò ku. De mònni ndi ò bo namè kéwète o èi ò do coké ndi, kémbò o cīètè.

⁷ Kè bèè tãáté Kedesi Kadidee miéke nè Nefutadii tãrì nè Sisemmu Efadaimmu tãrì, nè Kidiya-Adiba bè tu di Ebunoo Sudaa tãrì. ⁸ Kè bèè tãáté Suditèè yàà Sedikoo diyèè yìèní kèè bíékè: Besèè Dubenni kàbe tãdànkù dikpáà, Damoo Kadaadi miéke Kadi kàbe tenkè nè Kodanni Basãa miéke Manansee kàbe tenkè. ⁹ Yehékè yiè nyè bè do tãnkémè Isidayeeribe kpéí nnè bepòòbè bèè bo be cuokè be kpéí. Kòò mào nùtè ò kpeténè kòò kùò onitì wèè coké kéta kéyenténè wèè dó képeite. Bè báá ò kùò kè ditínni í ò bekénè.

21

Bè duómmè yehékè Defiibe

¹ Kè Defiibe kote kéyà ikuó nùtì dièwè Edeasaa nè Nunni bire Sosuwee nè Isidayeeribe kó bekótíbè, ² kòò nàké Sidoo Kannahãa èi ke dò: Ti Yiè nKuyie ndo nàké Mòyiisi ke dò: Dí ti duó nyehékè ti yó mborè nè ti yó ncèmmù dè ti wũò.

³ Kè Isidayeeribe tãáté be tenkè miéke yehékè mayè nè bè yó ncèmmù dè be wũò ké bè duó nkéndònnè ti Yiè nKuyie ntì béímmè.

⁴ Kè bèè tãũ tété Keatiibe Defiibe miéke, kè Anoo kàbeè pété yehékè tepítè nè yètãati yèè bo Sudaa nè Simmeòò nè Bensamèè be tenkè miéke. ⁵ Kè bèè tãũ tété kè Keatiibe pété be tenkè Efadaimmu nè Danni nè Manansee kàbe dikéè be tenkè miéke, diyèè taà kèè bíékè. ⁶ Kè bèè tãũ tété kè Kerisonni kàbeè pété yehékè tepítè nè yètãati yèè bo Basãa Isakaa nè Aseè nè Nefutadii nè Manansee kàbe dikéè be tenkè miéke. ⁷ Kè Medadi kàbeè pété yehékè tepítè nè yèdèè yèè bo: Dubenni, nè Kadi nè Sabunoo be tenkè miéke. ⁸ Isidayeeribe do tãũ tété kéduó nyèè ekè nyè Defiibe nè be wũò yó ncenti dè, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mòyiisi kòò bè nàké.

⁹ Nte bè duó nyèè ekè Sudaa kàbe nè Simmeòò kàbe ye kó yeyètè: ¹⁰ Bè do tãũ tété Anoo botí kè Keatiibe Defii yaàbí ìi pété ketenkè meketimè. ¹¹ Kè bèè bè duó Kidiya-Adiba bè tu di Ebunoo Sudaa tãrì nè be wũò yó ncenti dè. Adiba tu Anakiibe yààrì nwe. ¹² Kè Yefundee bire Kadèbu nte dihei dièrì kó depaa nnè de kó yehékè. ¹³ Kè bèè duó nyikuó nùtì Anoo kàbe Ebunoo èi kè di ntú di sòrè kó dihei Dibunaa, ¹⁴ Nè Yatiidi nè Esitemaa ¹⁵ nè Onoo nè Debii ¹⁶ nè Ainni nè Yuta nè Bèti-Semesi, kè dèè wènné yehékè dièyè yèwèi nè be wũò yó ncenti dè, kè yè bo Sudaa nè Simmeòò tenkè miéke. ¹⁷ Bensamèè kó ketenkè miéke, kè bèè bè duó nKabaã nè Kebaa ¹⁸ nè Anatoti nè Adimònni, kè dèè wènné yehékè dièyè yènàà nè be wũò yó ncenti dè. ¹⁹ Kè Anoo kàbe ikuó nùbè ekè dièyèè wènné yemou tepítè nè yètãati nè be wũò yó ncenti dè.

²⁰ Kè bèè tãũ tété kè Keatiibe tòbèè pété yehékè Efadaimmu tenkè miéke. ²¹ Kè bèè bè duó nSisemmu nè Kesèè ditãrì ìnkè kó yehékè, kè yè ntú yesòrè kpèye. ²² Kibusaimmu nè Bèti-Onoo, kè dèè wènné yehékè dièyè yènàà nè be wũò yó ncenti dè. ²³ Danni kó ketenkè miéke, kè bèè bè duó nyehékè dièyè yènàà nè be wũò yó ncenti dè: Editekee nè Kibetòò, ²⁴ Ayanoo nè Kati-Dimoo. ²⁵ Manansee kàbe dikéè kó ketenkè miéke kè bèè pété yehékè dièyè yèdèè: Tanaki nè Ibedeammu nè be wũò yó ncenti dè. ²⁶ Kè dèè wènné demou yehékè dièyè tepítè nè be wũò yó ncenti dè. ²⁷ Kè bèè duó nKerisonniibe yehékè dièyè yèdèè nè be wũò yó ncenti dè, Manansee kàbe dikéè kàbe tenkè miéke nke bè do yè mbè duómmè yèè tu: Kodanni wèè bo Basãa miéke kòò ntú disòrì kó dihei nè Besetèdaa. ²⁸ Isakaa kó ketenkè miéke, kè bèè bè duó nyehékè yènàà nè be wũò yó ncenti dè, yèè tu: Kisiyòò nè Dabedati ²⁹ nè Yadimuti nè Ì-Kanimmu. ³⁰ Aseè kó ketenkè miéke kè bèè be duó nyehékè yènàà nè be wũò yó ncenti dè

yèè tu: Misadi nè Abudonni ³¹ nè Edikaki nè Deabu. ³² Nefutadii kó ketenkè mièkè kè bèè pété yehékè dièyè yètààti yèè tu Kedesi dii bo Kadidee kó kutempè mmièkè nè Amoti-Doo nè Katanni kè yè ntú yesòrè kpèye nè be wũs yó ncenti dè. ³³ Kè Kerisonniibe kó yehékè dièyè yemouu wènné tepíítè nè yètààti nè be wũs yó ncenti dè.

³⁴ Kè Defii kàbe sàmbè, Medadii kàbe kè bèè bè duó nyehékè yènàà nè be wũs yó ncenti dè Sabunoo tenkè mièkè yèè tu: Yokindeammu nè Kaditaa ³⁵ nè Dimuna nè Naadadi. ³⁶ Dubenni kó ketenkè mièkè kèè bo Suditèè diyèè yìèni kèè bíékè ke weti Sedikoo, kè bèè bè duó nyehékè yènàà nè be wũs yó ncenti dè yèè tu: Besèè èi dii bo tedontè ke tú disòri kó dihei nè Yaasi èi, ³⁷ nè Kedemoti nè Mefaa. ³⁸ Kati kó ketenkè mièkè kè bèè bè duó yehékè dièyè yènàà nè bè wũs yó ncenti dè yèè tu: Damoti dii bo Kadaadi tempè nke tú disòri kó dihei nè Maanaimmu ³⁹ nè Esibonni nè Yasèè. ⁴⁰ Bè tãũ tété kéduó Medadi kàbe yèè ekè wènné yemou tepíítè nè yèdèè ndi.

⁴¹ Bè duó nyèè ekè Defiibe be kàbe cuokè do bo yemou sipísìnàà nè yèni ndi, nè be wũs yó ncenti dè. ⁴² Bá dii èi do mækemu iwũs yó ncenti dè.

⁴³ Kè ti Yiè nKuyie nduó nyIsidayèeribe kù do yè nkù yóo duó nkèè tenkè be yembè. Kè bèè kari kèmbò. ⁴⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbè òmpùnne kéndònnè kù do nàkémè be yembè kè bèè na be dootitòbè bemou kènkari bè dómè, bá òmòu í mbè daati ⁴⁵ Ti Yiè nKuyie ndo nàkè tinti Isidayèeribe kè ti dòò timou bá timati í nsù.

22

Kukó nSuditèè kó diyàà kàbe wètenímè be tenkè

¹ Kè Sosuwee yú Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kàbe dikéè, ² kè bèè nàké ke dò: Di yiemmu Mòyiisi ti Yiè nKuyie ntònti di nàké ti, ke yie n kpèti timou ke dòò n yè mmù. ³ Di í yóu di kàbe diyèè mari nè yíenni ke tũnne di Yiè nKuyie ndi nàké ti. ⁴ Di mmònni ti Yiè nKuyie nhòmpummu di kàbe kéndònnè kù do bèè nàkémè, kònnè di ekè ti Yiè nKuyie ndo nàké ku tònti Mòyiisi kòo di duó nyè Suditèè yàà. ⁵ Mpínnè ti Yiè Kuyie ntannò mesàà nnè ku kuó, ku tònti Mòyiisi do di nàké ti. Ndónè ti Yiè nKuyie nkéntũ nku kó kuce, ke yíè nku kpèti, ke kù taunè, ke pí nku tómmú nè di yèmmè memou nè di wèrímú mumou.

⁶ Kè Sosuwee bèè pã Kuyie nkó mesàà nkéduó nkè bèè kũũ mbè cèi. ⁷ Mòyiisi do duómmu Manansee kàbe dikéè be kó ketenkè Basã mièkè. Kè Sosuwee duó mManansee kàbe dikéè sònni be tenkè be tebií cuokè, Suditèè de ìkè bíékè. Kè Sosuwee bèè pã Kuyie nkó mesàà nkéduó nkè bèè bo kò. Kòo bèè nàké ke dò: ⁸ Di éimu di dootitòbè kè dè sũ: Iwũs péu, nè mesòo nè timati péiti nè mebierime nè timati nè tiyàati. Túóténè de kékònnè nè di tebií kè di totí.

Bè maámè diwũòtònni Suditèè také

⁹ Kè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kàbe dikéè íté kèyóu Isidayèeribe tóbè Sidoo Kannahã kéwète Kadaadi. Ti Yiè nKuyie ndo nàké ku tònti Mòyiisi kòo bèè duó nkèè tenkè. ¹⁰ Bèè tũòke dii mònni Suditèè ke kpaá bo Kannahã tempè nkémaá diwũòtònni dièri mari Suditèè také. ¹¹ Kè Isidayèeribe tóbèè keè bèè tumè Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kàbe dikéè maá diwũòtònni kukó nSuditèè be kó diyàà Kannahã tempè mmièkè.

¹² Isidayèeribe tóbèè ti kèè memme kètií nSidoo ke bo bèè dokénè. ¹³ Kè bèè tó mPinaasi ikuó niùti Edeasaa birè, Kadaadi Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kàbe dikéè borè. ¹⁴ Kè Isidayèeribe kó bekótibè tepíítèè ò cíe, oniti òmáà òmáà bá kùu wuo mmièkè. Bá wèè ò do tú wèè baké wènwè o wuo. ¹⁵ Kè bèè kote Kadaadi Dubenniibe nè Kadiibe nè Manansee kàbe dikéè borè kèè bèè nàké ke dò: ¹⁶ Isidayèeribe tinnè dimou tu: Dè yíme kè di cààrè ti Yiè nKuyie nyIsidayèeribe tũ nkù ke yete ku kpèti yíè nke kù bütinnè ke maá dimáà diwũòtònni. ¹⁷ Ti do cààrèè ti Yiè nKuyie mPèoo kè Kuyie mpoté kù nìtibè, kè de kó mucóntimu kpaá bo nè yíenni, dè í sànnàà? ¹⁸ Dè dòmmè kè di bütinnè Kuyie nyíè nke yete ku kpèti? Ku mièkè naa yóo peike Isidayèeribe bemou ndi. ¹⁹ Kè di yèmmè dò ti Yiè nKuyie nyí pènsiri di kó ketenkè, kòtènni ti kàkè mièkè, ti Yiè nKuyie ntou borè kéwáà nkètenkè. Di báá bütinnè ti

Di nyé nè di yèmmè meməu ke dò nti Yiè nKuyie ndo nàké tì, tìmatì í sùó, tíməu tì d̀̀̀mu. ¹⁵ Kù d̀̀̀ mèè botí ku náansààtì kù béi nti kù yóó me ndò kù di cau ntì kpéi ke dí beti ke dí kuò dihéi sààrì kù di duó ndi miéke. ¹⁶ Kè nsà kè di yete ku kpèti, ke nińkú yebəkè ùkè ke ye fié iwũs, ti Yiè nKuyie mmiéke yóó peikemu kè kù di kuò bàm̀̀bà ndihèi sààrì kù di duó ndi miéke.

24

Isidayeeriβe tāātémè ke bo ntũ nti Yiè nKuyie

¹ Kè Sosuwee yú Isidayeeriβe kó iwuə nyiməu nè bekótìbè nè bekpààtìbè nè bebeémbè nè bebaatìbè, kè bèe kəte Sisemmu ti Yiè nKuyie ncĭètè. ² Kòo bè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriβe tũ nkù tu: Di yembè do bo kukó ndiekù Efadati yáà ndi ke feu yebəkè, ke káá nTedaə Abarahammu nè Naəə be cicə kó dimànnì. ³ Kè kùu dennení Abarahammu kukó nyáà kó dihéi, kéduó nkòo ce nKannahā oməu, kè kùu ò duó nyIsaki ke dò: O botí bo sũũ. ⁴ Kè kùu duó nyIsaki Sakəbu nè Esayuu, kékanne Esayuu Seii tārì, Sakəbu nè o bí kè bèe kəte Esibiti. ⁵ Kè dè mboní kè kùu tǎnnì Məyiisi nè Anəə, kédaə Esibiti kəbe meyei nkédenne di kəbe. ⁶ Kè kùu dennení di yembè Esibiti, kè bèe tuəke dàméèrì, kè Esibiti kəbe bè tũnne nè sinaasēi nè si deèbè, ké bè nìnte tipèntì kóo dàméèrì. ⁷ Kè bèe kuó nkéyú ti Yiè nKuyie nkè kùu ànnè dibìnnì bembè nè Esibiti kəbe be cuokè, kéduó nkè Esibiti kəbe pǎnté dàméèrì. Di yàmu kù bè d̀̀̀mè. De kó difǎnkúò kè di yembè mbo dikpáà miéke kémənte. ⁸ Kè kù di kətenè Aməriibe tenkè kè bè di dokénè, kè kùu duó nkè dí bè na, kè kùu bè kùu di nuə mmiéke, kè di tieke be tenkè. ⁹ Kè Məabu kpààtì Badaki Sipəə biree íté ke bo di dokénè kényú Badammu Beəə bire kòò bo di bənté kusĩnkù. ¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyete kéduó nkòo di d̀̀̀ mesàà, kè kù di deeténè Badaki. ¹¹ Kè di séntení Suditēē kətuəke Sedikoo. Kè Sedikoo kəbe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Kannahā kəbe nè Itiibe nè Kidikasiibe nè Efiibe nè Sebusiibe, kè bèe íté ke bo di dokénè, kè kùu duó nkè dí bè na. ¹² Kù do ní nyecānkèndèèsùò nye di ùkè, kè ye beti Aməriibe kpààtìbè bedé. Di í bè kùu nè di pie nyoo di se. ¹³ Kè kù di duó nkətenkè di í kùútì kè ke fēūtè, yehəkè di í maá ye, detie nfínyĩ nè odifìè di í fiúkú dè, kè di cáá nde be.

¹⁴ Di mmànnì ndénè ti Yiè nKuyie kémpĩ nku tǔmmú nè di yèmmè meməu kè dè wenni, kényú di yembè do feu yèè bəkè kukó nhEfadati yáà nè Esibiti miéke, kémpĩ ti Yiè nKuyie ntǔmmú. ¹⁵ Kè di me nyí d́́ kəpĩ ti Yiè nKuyie ntǔmmú, tāāténè yíe ndi d́́ dè. Kè di d́́ di yembè do feu yèè bəkè nye kukó nhEfadati yáà yoo Aməriibe di me mbo bèe cuokè be kpəye. Mí nnè n cĭètè ti bo ntũ ti Yiè nKuyie.

¹⁶ Kè benitìbè d̀̀̀: Tínti báá yóu ti Yiè nKuyie nkéfié yebəkè. ¹⁷ Ke yé ti Yiè nKuyie nkuu ti dennenímmè Esibiti tínti nè ti yembè ti do pĩ nkè mudaatǔmmú, ke ti tǔ kuce ke ti kánkè ke d̀̀̀ tidietì kè ti pēēténì ibotí. ¹⁸ Kuù b̀̀ti ibotí iməu ti nuə mmiéke, ke b̀̀ti Aməriibe ti mè mbo bèe miéke. Ti yó ntũ nti Yiè nKuyie nku.

¹⁹ Kè Sosuwee d̀̀̀: Di báá na kəpĩ nti Yiè nKuyie ntǔmmú, kù í məke meyei, kù d́́ kuù máà ndi te. Kè di kù b̀̀tinné ke d̀̀̀ meyei nkù í yóó di yóu. ²⁰ Kè di kù yóu ke fié yebəkè kù yóó di d̀̀̀ meyei mme ke di kuə, bá kù me ndi d̀̀̀mè mesàà. ²¹ Kè bèe nàké Sosuwee ke d̀̀̀: Bìtì! Ti yó ntũ nti Yiè nKuyie nku.

²² Kè Sosuwee d̀̀̀: D̀̀i béi nnè di mómməmbə ke tú di yó ntũ nti Yiè nKuyie. Kè bè d̀̀̀: Eē, t̀̀i béi! ²³ Kè Sosuwee d̀̀̀: Dennénè yebəkè di cuokè, kéduó ndi yèmmè ti Yiè nKuyie.

²⁴ Kè bè d̀̀̀: Ti yó ntũ nti Yiè nKuyie nku ke yíe nkuu kpèti.

²⁵ Kè Sosuwee taunnè benitìbè ti Yiè nKuyie nde yiè Sisemmu, ké bè duó nyikuó ké bè nàké bè yó ndəərimè, ²⁶ ké tì wəri Kuyie nkuó pátiri miéke, kéfíi nditári mutie diemù také, mùu còm̀̀mú dibòrì sààrì ti Yiè nKuyie nkperi. ²⁷ Kòo bè nàké ke dò: Ditári dii, dii tu dibenkèrì, ke yé di kèemè ti Yiè nKuyie nti nàké tì. Di yó ndi nyau ke dennini ke báá yeténè ti Yiè nKuyie.

²⁸ De m̀̀nnì kè Sosuwee duó nkè bèe kũũ mbə cēi.

Sосуwee kúmè

²⁹ De kó difǎnkúò kè Nunni birе Sосуwee ti Yiè nKuyie ntǎnti nyóó kú ke mǎke yebie ntekǎùtè nè tepíitè (110). ³⁰ Kè bèè ò kǔnné bè do ò duó nkèè tenkè Efadaimmu tǎrè, Kaasi tǎri bíékè. ³¹ Kè Isidayeeribe ntũ nti Yiè nKuyie nSосуwee kpáá fòu dìi mǎnni, kòo kú kè bekótíbè tǎbè bèè yà ti Yiè nKuyie ndǎò mèè sàà nyIsidayeeribe kè bè nkpaá fòu kè bè kù tũ.

³² Isidayeeribe do tǎmu Sosefu kǔǎ ké yè kǔnné Sisemmu, Sakǎbu do donté kèè tenkè nè Amǎo bí medítíbi ntekǎùtè (100), kè bèè duó nde kó ketenkè Sosefu bí. Amǎo weè keté Sisemmu.

³³ Kè Edeasaa Amǎo birеe kú kè bèè ò kǔnné o birе Pinasi tǎtè ñnkè. Bè do ò duó nde kó ketenkè Efadaimmu tǎri ñnkè nke.

Bebaatíbè Di mpátiri to tii náaṅti

De kó dipátiri ti náá mbebaatíbè tɛpíítè nè bèdébè nè onitipòkù omáà Kuyie ndo tǎnkí bè kè bè bo ndeeri Isidayeeriibe nè be dootitabè. Bemou memme be kóò mǎu í nna ké bè niité Sosuwee do bè nimè. De kó bebaatíbè kó mefiè mmieke kè Isidayeeriibe nyetiri Kuyie nkpeti ke tũũ Kannahãã tenké kabe kó yebakè, kè Kuyie nní bè poté, kè bèe ceete kéwēteni Kuyie mborè, kè kuu bè cīé nkéwēte ké bè cōnné be fōtiri.

De kó dipátiri náaṅti náá nke kōnni mēè botí, bá wèè baatíwè nè o kó meborime do dōmmè.

Dipátiri náaṅti duó ke dōmmè

1. Isidayeeriibe tamè Kannahãã kéntǎ kētuakenè Sosuwee kó mukũũ 1:1-2:10
2. Kuyie ndo ānnémè bebaatíbè kè bèe deeté Isidayeeriibe 2:11-16:31
3. Dikankōnni dii do tanní Isidayeeriibe cuokè 17-21

Isidayeeriibe kàrimè Kuyie ndo yē nkù yóó bè duó ndi èi

¹ Sosuwee ku dii mōnni kè Isidayeeriibe beke ti Yiè nKuyie nke bo yà be mieke bèè yóó keté kékote kédokénè Kannahãã kabe. ² Kè ti Yiè nKuyie mbè tēnné ke dǎ: Sudaa botí kabe bèè dō nkéketé kékote. M bè duómmu dihei.

³ Kè Sudaa botí kabee náké Simmeṣṣ Sudaa kóo kóti yaabí ke dǎ: Kōtēnni kè tí wēnné kédokénè Kannahãã kabe, kēfiete dihei bè ti duó ndi. Kè ti deè ti múnkee di neinè kè tí fiete di kperi.

Kè Simmeṣṣ botí kabee íté kéwēnnénè Sudaa botí kabe. ⁴ Kè bèe kote ké bè do, kè ti Yiè nKuyie mbè teennè kè bèe na Kannahãã kabe nè Pedisiibe, kékuo benitibè tekoupiítè (1000) Beseki borè, ⁵ kè bèe yà de kó dihei kóo kpààti Adoni-Beseki kóò dokénè kēna Kannahãã kabe nè Pedisiibe. ⁶ Kóo coké kè bèe ò bèti, kóò ninte kēpī nkékéké o nómbidakè o nou kpeye nè o naacèi kpeye. ⁷ Kè Adoni-Besekii béi nke dǎ: Bekpàatibè sipisiyiekè ti do kéké bèè kó yenómbidakè be nou kpeye nè be naacèi kpeye, kè bè ní nkou icabiri n yo nkè ìi duò. Kuyie nde nni nyietí yíe.

Kè bèe ò kōnnè Sedisademma, ò de nku.

⁸ Kè Sudaa botí kabee do Sedisademma mudòó kécō benitibè yese kékuo, kécóu ndihei. ⁹ De kó difōnkúò kékote kédó Kannahãã kabe bèè bo Nekefu nè bèè bo yetārè ñnkè nè bèè bo kubiriku kó yehékè. ¹⁰ Bè be ndèè kédó Ebunoo kabe bè do yu dii èi nè dimōnni ke tú Kidiya-Adiba, kékuo Sesaii nè Aimanni nè Tadimaii be naàmuntì kabe. ¹¹ Kè bèe deè bembè, kēsṣó nkédó Debii kabe, bè do yu dè nè dimōnni ke tú Kidiya-Sefee. ¹² Kè Kadebuú béi nke dǎ: Kè wèè dokénè Kidiya-Sefee kabe ke bè na ke fiète be èi m bo ò duó n kóo sapàà nhAkisaa, kòo puoke. ¹³ Kè Kadebu nantè Kenasi bire Otinniyēdi bè dokénè ké bè na, kēfiete dihei, kè Kadebuú ò duó nho kóo sapàà nkòo puoke. ¹⁴ De kóo nitipòkù tũòkoo dii mōnni Otinniyēdi borè, kóò nàké ke dǎ wèè mǎo o cice Kadebu kupaku. Kè bèe tuoke Kadebu borè kòo cútēni o sāmmarímú kénínkóo o ìikè kòo ò beke ke dǎ: A dǎ ba? ¹⁵ Kòò dǎ: N kuó mmesémmè ké m pǎ ketenkè meniie mbo kè, ke yé meniie nyí bomè Nekefu kó ketenkè a n duó nkè.

Kè Kadebuú ò duó nketenké kèè mǎke inéce idaatíyì nè icūmpuyi.

¹⁶ De mōnni kè Mōyiisi cǎkù kó iyaabí Keniibe itēni Sedikoo èi, bè tu di depuonne èi, ke neinè Sudaa botí kabe kè bèe kote Sudaa tenké, kubiriku kabe Adadi bakù cǎnku diyie yiení kèè bíékè, kēnwēnnè Amadesiibe ke bo.

¹⁷ Sudaa nè o kabe kè bèe íté kéwēnnénè o kóo kóti Simmeṣṣ, nè o kabe kè bèe kpānnè Kannahãã kabe bèè bo Sefaa, ké bè na kékuo, kēpōnte be èi kédéité, ké di yu ke dǎ Didobonni.

¹⁸ De kó difōnkúò kè Sudaa naàmunkù kabee yíé kēfiete Kasaa èi, Asikanoo kperi nè Ekunoo

kpèri, nè ye tenkè. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbè bonè kè bèè bè na, kéfiete yetārè ìnkè kó yehékè, bè me nyí nna kéfiete kubiriku kpèye, bembè do mọke sinaasēi timátì kpèsi nsi. ²⁰ Bè do tūnne ti Yiè nKuyie ndo nàké tì nti Mọyiisi, kédúó nKadèbu Ebunọọ tempè nkòo beti Anakiibe kó iwuọ nyitàāti ìì do dè bo, kékari. ²¹ Bensamèe kọbe í nna kẹbeti Sebusiibe bèè do bo Sedisadèmmu kè bè wē nke bo nè yíenní.

²² Kè Sosefu bí Efadaimmu nè Manansee yaàbí nkòri ke bo do Betèedi, kè ti Yiè nKuyie nní mbè bonè. ²³ Kè bèè tō mbenitibè kè bè bo paatè dihei. De mōnni bè do di yu ke tú Duusi nwe. ²⁴ Kè bèè tuokoo kénsó nhonitì mọu yènní kè bèè ò nàké ke dò: Tí benke ti bo yīmè kéta dihei, kè tí da yóu.

²⁵ Kè de kóo niti bè benke. Mèmmè Efadaimmu nè Manansee be yaàbí kùòmè de kó dihei kọbe, kényóu de kóo niti nè o kọbe. ²⁶ Kòo kọte Etiibe tenkè kémaá dihei, ké di yu ke dò Duusi, kè di kpaá tọ de kó diyètìrì nè yíenní.

²⁷ Manansee kọbe í nna kẹbeti Bèti-Seanni kọbe, nè Tanaki kọbe, nè Dọọ kọbe, nè Ibedeammu kọbe, nè Mekidoo kọbe, nè de kó yehékè. Kè Kannahā kọbe nkpaá bo de kó kutempè mmièke. ²⁸ Bá nè Isidayèribe kpenke dii mōnni bè í nna ké bè bèti, ke né bè pīnné muheikèntōmmú.

²⁹ Efadaimmu botí kọbe í nna kẹbeti Kannahā kọbe bèè do bo Kesèe. Kè bè nwē nke bo.

³⁰ Sabunọọ kọbe í nna kẹbeti Kannahā kọbe, bèè do bo Ketinọọ nè Naadı kè bè nwē nke bo, kè bèè bè pīnné muheikèntōmmú.

³¹ Aseè botí kọbe í nna kẹbeti Akoo nè Sidonni, nè Adabu, nè Akisibu nè Ediba nè Afeki, nè Deabu de kọbe. ³² Mèmmè kè Aseè kọbe wēnnénè Kannahā kọbe bèè do dè bo kè bè nwēnko. Bè í na mēè kpéi nke bè bèti.

³³ Nefutadii kọbe í nna kẹbeti Kannahā kọbe bèè do bo Bèti-Semèsi nè Bèti-Anati kè bè nwē nke bo kè bèè bè pīnné muheikèntōmmú.

³⁴ Kè Aməriibe beti Danni botí kọbe, ké bè dèe nyetārè kó itempè, mbè í nyie nkè bè bo cúténí kubiriku. ³⁵ Mèmmè kè Aməriibe nkpaá bo Adi-Edesi nè Ayanọọ nè Sadibimmu. Kè dè mboní kè Efadaimmu nè Manansee kọbe be tieke ké bè pīnné muheikèntōmmú.

³⁶ Aməriibe tenkè mánke do tùóté Akadabimmu kéntọ kényènnè Seda kéréēté kèndeèti ditenni bè tu di inaá nkó ditenni.

2

Kuyie nkpannèmè ku nìtìbè

¹ Kè ti Yiè nKuyie ntōnni íténi Kidikaadi kétuokèni Bokimmu kénáké Isidayèribe ke dò: Kuyie ntu, kuù di dènnèni Esibiti, ke di tóni ke tannè dihei kù do béi nképarikè ke dò kù yóó dúó ndi di yembè, kébéi nke dò kù í yóó tōte metaummè mēè bo díndi nè ku di cuokè.

² Di me mmúnke í dò nkémọatenè de kó dihei kọbe metaummè, dí puọ mbe bọwūštòrè. Di me nyí nyie nku kpèti! Dè dōmmè kè di me ndòò? ³ Kù né di náámmu di mōnni ke tú, kù ténke í yóó beti Kannahā kọbe, bè yóó naá ndidúntàri ndi di kpéi nkè be bọkè naá ntimátì dindínti ke di bọ, kè di fíé be bọkè.

⁴ Ti Yiè nKuyie ntōnni bè nàké dii mōnni de kó tináànì kèdeè, kè bèè tiitè yedabùò mbemọu kénkuò. ⁵ Kè bèè yú deborè ke dò Bokimmu (dèè tu didabònkònni), ké dè fié ti Yiè nKuyie nyiwūš.

Sosuwee kumè

⁶ Kè Sosuwee cau mbenitibè kè bèè cíété kékūū mbá wè ketenkè bè ò dúó nkè ké nkè te. ⁷ Sosuwee kpaá fòu dii mōnni kè bèè ntū nti Yiè nKuyie. Kòo kú kè bè nkpaá ke kù tū mbekótibè kpaá fòu dii mōnni, bèè do yà tidietì ti Yiè nKuyie ndòò tì Isidayèribe cuokè.

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nkóo tōnti Sosuwee Nunni bire nyóó kú ke mọke yebie ntekòutè nè tepítè (110), ⁹ kékú kè bèè ò kūnné Timunati-Edesi, bè do totí kòó dúó nkèè tenkè Efadaimmu tempè nyetārè ìnkè, Kaasi tārì kubakù cànkù bíékè. ¹⁰ Kè bekótibè bembè kó kutōnkùu kú,

kè kutōnkù pànkù yènní, bè ténkè í nyé ti Yiè nKuyie kényè ntidièti kù do dòò tì Isidayeeribe cuokè.

Isidayeeribe do yetemè Kuyie

¹¹ De mōnnì kè Isidayeeribe dōò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kékété kénfeu yebakè bè tu yè Baadibe, ¹² kényete ti Yiè nKuyie mbe yembè do tū nkù, kùù bè dènnenì Esibiti, kékíé yebakè, benitibè bè bo kèè tenkè kabè do feu yè, kènninku ye ìkè ke íinko ti Yiè nKuyie mmieke. ¹³ Bè do kù yóumu kénfeu Baadibe nè Asitaditeebe. ¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mmieke bè peike kè kùu deite ku nòutè be ìnkè, kè befèèbè nkōrini ke fekù be kperè kè be dootitabè bè na. Bá bè ní í nna ke bè bàao. ¹⁵ Mudoò bè kōrì mùù kó dimàà, kè ti Yiè nKuyie ndeite ku nòutè be ìnkè kéndōnnè kù tì mbè nàkémè ke pàrikè. Kè bèe ta meyeñcaàrimè diemè mieke. ¹⁶ Memme kè ti Yiè nKuyie mbè duó mbebaatibè, kè bèe bè deeténè be dootitabè, bèè fèkù be kperè. ¹⁷ Isidayeeribe me nyí nyie mbebaatibè kpeti, kénsaké ke feu yebakè ke ninku ye ìkè, kébútinnè dende bàm̀bà mbe yembè do tū nkùù ce, bè ténkè í nyie ti Yiè nKuyie nkuó be yembè do í yiemme. ¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbè duónnì dii mōnnì obaatìwè kù nhò bonè o fōmmu mumou mieke, ke deérinè Isidayeeribe be dootitabè. Mesémmè do òò í nyóu mè bo p̄immè ti Yiè nKuyie mbe dootitabè bè f̄ũnko dii mōnnì kè bè kuò. ¹⁹ Kè de kóo baatìwè ku dii mōnnì bèe w̄te keta meyei mmudò̀rimù, kè dèe p̄ētè be yembè kperè do dòmmè, kénfeu yebakè ke ninku ye ìkè ke yè bàá. Bè í nyóu bè bo ndò̀rimè meyei mbe yembè do dṑri mè.

Kuyie ndo yàákémè Isidayeeribe

²⁰ De mōnnì kè ti Yiè nKuyie mmieke peike Isidayeeribe, kè kùu béi nke dò: Kubotí kuu ñkabè mè ncàkemè metaummè n do yè mbe yembè n yé mèè kpréi, ke yete n kpeti. ²¹ Di mmōnnì n ténkè í yóo yóu kè bèe beti kubotí bá kùmàà ibotí tei Sosuwee do kpaá ke í bèti ì kékú. ²² Nè de kó benitibè borime be cuokè ti Yiè nKuyie ndo dó ké bè yàákému kényà kè bè bo yete ku kpeti yoo bè bo ti yie mbe yembè do ti yiemme.

²³ Deè do te kè ti Yiè nKuyie nyóu kè ibotí Sosuwee mu ndo í bèti ì kékú kè ì r̀bo be cuokè. Kù í mbè bèti mecaã.

3

¹ Nte ti Yiè nKuyie ndo yóu kè ì botí r̀bo Isidayeeribe cuokè, kè kù bo bè yàáké, bembe kutōnkù pànkù kabè bèè do í kəkè mudoò bè ta dii mōnnì Kannahã kédoké mù. ² Kù do dó kutōnkù pànkù kabè bèè mu nyí kòte dikpànnì bèe di bebíímu. ³ Fidisitèèbe kó yekpà̀tiyò yenùmmù kabè mbe kù do yóumè beè tu Kannahã kabè bemou nè Sidoniibe nè Efiibe bèè bo Dimaa kó yetà̀rè ìnkè kétúóté Baadi-Edimə tãri kétuakèné Deboo-Amati. ⁴ Kù do dó ké bè yàákému, kényà ke nsà kè bè bo yie nkù do duó nkè Məyiisii duó nyi kuó be yembè. ⁵ Memme kè Isidayeeribe mbonè Kannahã kabè nè Etiibe nè Aməriibe nè Pedisiibe nè Ifiibe nè Sebusiibe. ⁶ Kè Isidayeeribe túóké be kó besapàmbè képuoke, ké bè duó mbe kó besapàmbè kè bèe puoke, kè bèe fié iwũò be bakè.

KUYIE MBE DUONNÍME BEBAATÍBE

Otinnyeedi

⁷ Kè Isidayeeribe dōò ti Yiè nKuyie nyí dó dè ké kù yóu, kénfeu iwũò yebakè ke báá nsibəotenkaanii bè tu si Baadi nè Asedaa. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie mmieke bè peike kè kùu bè yóu, kè Mesopotamii kó kpà̀ti Kusã-Disataimmu bè na ké mbè baké yebie nyèni. ⁹ Kè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie kè kùu bè duónnì Kadebu nantè Kenasi bire Otinnyeedi kòò bo bè deetè. ¹⁰ Kè Kuyie nYáá nní nhò bonè, kòo mbaké Isidayeeribe, kékote kédokénè Kusã-Disataimmu, kè ti Yiè nKuyie nduó nkòo ò na. ¹¹ Kè be eì r̀bo meom̄p̄umè mieke ke dò nyebie nsipisínàà. Kè Kenasi bire Otinnyeedii kú.

Eudi

12 Kè Isidayeeribee wēte kédàò ti Yiè nKuyie nyí dó dè kè kùu duó nkè Məabu kóo kpààti Ekunəo bo bè dokénè. 13 Kòo wēnnénè Aməniibe kou nè Amadesii kou kè bèe do Isidayeeribe mudòò ké bè na, kéfiète Sedikoo. 14 Kòo mbè baké ke dò yebie ntepiítè nè yèni. 15 De kó difōnkúò kè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie nkè kùu bè duónnì Keda biré Eudi kòò bo bè deetè. Bensamé botí kou do nwe kòò tu dicànkuri.

Kè Isidayeeribee ò duó ndàmpòò díítí kòò bo kəte ke ì duó mMəabu kóo kpààti Ekunəo. 16 Kè Eudii duó nkè bèe ò má disie menatimè mèdémè kperi, kè di okùmè mmànnè métiiri kó dikéè, kòo di yì o kpènténkpenkù youku, ke dáátí o yààti. 17 Məmmé ò kətemè kéduó nyidíítí okpààti Ekunəo. Ekunəo do tú oniticééwè nwe. 18 Wè ò duó ndì mənni dāmpòò díítí kédeè, kéwēte kécie mbèè do tóni de kó idíítí. 19 Bè tūòke dii mənni Kidikaadi, sitenkaanii yetārè kpesi borè, kòo bè yóu deborè kéwētení okpààti borè kóò nàké ke dò: Okpààti m məke timati nti tidé kpeti ke bo da náké.

Kòo kpààti duó nkòo tōmbèe yè kè bè nkpaá bedé 20 ke kari muaá nkó kudieku kùu do tú omáà kəku. Kè Eudi béinnè okpààti ke dò: N tóni tii náànti ti Yiè nKuyie nkuu ti nni nduónnì a kpéi.

Kòo kpààti ítení o kàri. 21 Kè Eudii pí ndisiè nè tecànkutè kékpate kékũũ o pəunie. 22 Kè dii taroo diməu nè di bəo kè mekùò ndi dátinné, kè Euu yóu kè di nkpaá okpààti pəuti miéke. 23 Ò yì məmmé kédeè kéyè difōnkúò kékpetinné képáá nkédeite tekpetintè kéíté. 24 Kòo kpààti tōmbèe tuəkení kéyà dibòri kpetimè ke páké, kè be yèmmè ndo nhokpààti bo nyénkúmu de miéke. 25 Kè bè ncómmú kébaa okpààti bo kpetémè bá ò í kpetíri, kè dèe bè di, kè bèe túóté tekpetintè kékpeté kénsó nhò ku ke duó ke cāanko. 26 Bè do cómmú dii mənni ke baa okpààti bo kpetémè, kè Eudi cokumu ke pēsté yetārè kó sitenkaanii ke ta Seidaa tempē. 27-28 Ò tūòkoo dii mənni deborè kéheé ditāteheu Efadaimmu tempē nyetārè ñnkè kè Isidayeeribee tíi nkòo bè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ndi duómmu di dootitəbè Məabiibe, n tūnnenè!

Ò yì məmmé kəniitè kè bèe ò tūnne kè bèe do Məabiibe kukó nSuditēē tēpure, ké bè pí mbeməu bá òməu í sēnté. 29 De yiè kè bèe kuə Məabiibe yedakperè nè yekōmbò yembè tekəupííítè (10000) be kóò məu í kpaá bá òmáà wèè fòu. 30 De mənni kè Məabiibe bótúte Isidayeeribe kè dihei rbo meoməpòmè miéke ke dò nyebie nsipísini.

Sānkaa

31 De kó difōnkúò kè Anati biré Sānkaa cəuté Eudi, kékuə Fidisitēēbe sikəusikuə (600) nè tekāūtè bè ɔ̄ kũũ tē inàake ì dūò ke múnke deetè Isidayeeribe.

4

Deboraa nè Baaraki be kó tináànti

1 Eudi ku dii mənni kè Isidayeeribe wēte kédàò ti Yiè nKuyie nyí dó dè. 2 Kè kùu bè duó nKannahā kóo kpààti Yamé Asə əi kou. Wèè baké Yabinni āāpəmbè kòo yètiri tu Sisedaa kòò bo Adoseti-Koimmu. 3 Okpààti Yabinni do məke sinaasēi timáti kpesi sikəusiwei (900) ndi, kénfēũnko Isidayeeribe ke dò yebie nsipísidé kè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie.

4 De mənni dè do s̄ nDeboraa Dapidəti poku wèè náá nKuyie mpāānāànti kè weè baké Isidayeeribe. 5 Ò do bo mupuommu mamù yuu ndi Damaa nè Betēdi de saku, Efadaimmu tāri ñnkè. Isidayeeribe do de nkəroo kòò bekù be kpeti. Kè dè mboní kè bèe yú de kó mupuommu ke dò Debora puommu. 6 Kè Debora yú diyè mari Kedesi əi kou Abinnəammu biré Baaraki, Nefutadii botí kou, kóò nàké ke dò: Ti yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù da náá ké tú a pímmú behāāpəmbè Nefutadii nè Sabunəo botí miéke kè bè rbo tekəupííítè (1000) kàa bè kətenè Tabəo tāri. 7 Kù tu kuə yóo duó nkè Sisedaa wèè baké Yamé āāpəmbè kòo ítení nè o naasēi nè o āāpəmbè kè bè di do mudòò kè kùu duó nkè dí bè na.

⁸ Kè Baarakii ténne Debora ke dè: Kàa bo n neinè ní kote, kàa me mbá n neinè n yí kàri.
⁹ Kè Debora dè: M bo da neinè, a me nténke í yóó pété disānni mari de kó mudoò miéke, ke yé nè onitipòkù borè nde ti Yiè nKuyie nyóó duómme kè di na Sisedaa.

Memme kè Debora neinè Baaraki kè bèe kote Kedesi. ¹⁰ Kòo tíí nNefutadii nè Sabunəə botí kəbe kè benitibè tekəupítèe (1000) ò neinè kè Debora múnke ò neinè. ¹¹ Ke só nhonitì məu bo Kedesi borè Keniibe botí kou kòo yètìrì tu Ebe. Ò do yàtenəmu Keniibe tabè Obabu Məyiisi cəkù yaabí, kékote kécónné o touku kéntókéne Sadanimmu tāri.

¹² Memme kè Sisedaa ke Abinnəammu bire Baaraki bomè Tabəə tāri, ¹³ kətíí nho naasēī sikəusiwei (900) nè o nìtibè Adoseti-Koimmu borè, kè bèe nei kékote Kisəə kó mborè. ¹⁴ De mōnni kè Debora náké Baaraki ke dè: Báátí kékote! Ti Yiè nKuyie nyóó da duómme yíe nSisedaa, ti Yiè nKuyie nkuu da ni ku mómmənkú.

Kè Baarakii neinè o nìtibè tekəupítèe (10000) kè bèe cúté Tabəə tāri, ¹⁵ kédò be dootitəbè kè ti Yiè nKuyie nduó nkè bèe na Sisedaa nè o kəbe nè be naasēī, kè bèe búttinne kécoké, kè Sisedaa cúténí o naasəntè kécoké o naacèi. ¹⁶ Kè Baaraki mbeti o dootitəbè nè be naasēī kətuəkenè Adoseti Koimmu, kè bèe kuə Sisedaa kəbe bəməu, bá òməu í nsú.

¹⁷ Kè Sisedaa nícooti ke kəri Keniibe kou məu, bə tu wè Ebe, o pokù Yaeri cītè, ke yé Ebedi cītè nè okpàati Yaməe Asə əi kou bə do naatiməmu. ¹⁸ Kè Yaerii yenni kòo co kébéi nke dè: Ohāpənkòti tanní die! Tanní ke bá nyīkù.

Kòo taroo o tou miéke kòo ò dátinné kuyàakù. ¹⁹ Kòo náké onitipòkù ke dè: M pā menie nkè n yā.

Kòo pootə menaamiè nkó kudəukù kòo duó nkòo yā, kòo wəte kòo dátinné kuyàakù.
²⁰ Kòo náké onitipòkù ke dè: Nkari dibòri, kòo məu kətení ke da beke ke tú: Òməu kətení dienaà? A dè: Ɔ.

²¹ Sisedaa me ncəmmè ke əu kòo yé nkéduó kòo nuə ncēēke. Kòo nitipòkùu túóté diməatòrì nè ditou kó febaafe, kébánné kətóonko o borè ké fə baaké o yuu kédannenko ketenkè kòo kú. ²² Kè Baaraki ntūnni Sisedaa kətuəkení, kè Yaerii yenni kòo náké ke dè: Kətení kè n dá benke onitì a wanti wè.

Kòo taroo ditou miéke ke só nhò baaké Sisedaa yuu febaafe ke dānnenè ketenkè kòo duó ke ku.

²³ De yiè ndi Kuyie nduómme kè Isidayeribe auté Yaməe Kannahā kóo kpàati. ²⁴ Kè Isidayeribe beti weti weti Kannahā kóo kpàati Yaməe kòo fənné kòo nìnte kékuə.

5

Debora nè Baaraki bə dèntəmè fəyənfe

¹ De yiè Debora nè Abinnəammu bire Baaraki kè bèe dentè fə nyənfe:

² Isidayeribe bá wè wəkəmu mudoò kpéi,
 bə duómme bəməà páíi mudoò kpéi!
 Sāntenè ti Yiè nKuyie!

³ Díndi bekpàatibè, díndi bèè baké,
 kənténè məsà!

N yóó dentəmu kəsāntə ti Yiè nKuyie.

N yóó déúkūnne ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù nku.

⁴ Ti Yiè nKuyie nha yəní dii mōnni Edəmmu,

ke cúténí Seii tāri,

de mōnni ndi ketenkè aámè,

kè yewetèe cóunní menie,

kè fetafè diefəe cúténí tiwetì.

⁵ Kè yetāre sātè,

Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù

kuu do bə benke kumàa Sinaii, kù tūəkenimè.

6 Anati birε Sānkaa do bo diì m̀nni,
 nè Yayεeri kó dim̀nni,
 k̀ε beciemb̀ε t̀nkε í nkeri dihei kó ice,
 bè do k̀nnimu.

7 Okp̀àtì t̀nkε do í bo dihei,
 ẁε baké Isidayεeribe ò t̀nkε do í bo,
 k̀nkémm̀unè mí nDeboraa m bo buotém̀ε,
 k̀enaá nyIsidayεeribe ỳ.

8 Isidayεeribe do ã nk̀ε bè fié iwũõ yeb̀k̀ε,
 mudoò muù p̀nkεε íté.
 De m̀nni k̀ε Isidayεeribe bo sik̀up̀isìnàà (4000)
 a báá yà dikp̀annì yoo disiè be cuok̀ε.

9 N ỳemm̀ε naatinè bèè baké bè mbe Isidayεeribe t̀r̀ε,
 nè bèè duó mbemáà mudoò kp̀éí.
 Sāntenè ti Yiè nKuyie!

10 Díndi bèè d̀ε sāmmarím̀úb̀ε péíb̀ε,
 díndi bèè k̀ari tiỳàtì ìnk̀ε,
 nè díndi bèè k̀erí ice miεε pietenè ku!

11 Bèè do mm̀eniε nkε niinko be wũõ,
 bè sántímu ti Yiè nKuyie,
 k̀u do d̀ò mèè sàà nyIsidayεeribe k̀ε bè tieke dihei.

12 Deboraa, ente, ente!

Íté, íté! Dentè fek̀p̀ariỳenf̀ε.
 Abinǹoammu birε Baaraki íté k̀ét̀ε a daatì k̀ék̀onnè.

13 Bèè k̀p̀áà k̀ε bèè t̀nnε bekperíb̀ε
 k̀ε ti Yiè nKuyie nk̀obe tí m borè nè dik̀m̀b̀ùò ke bo k̀ate mudoò.

14 K̀ε Efadaimmu kó bekperíb̀ε bo kubiriku,
 a kó dif̀onk̀úò Bensamεε ẁε da t̀nko ke ẁennè o k̀obe.
 Makiidi botí k̀obe beè tu bekp̀àtìb̀ε
 k̀ε Sabuǹo k̀obe t̀ε fek̀p̀àtìp̀àtìf̀ε.

15 K̀ε Isakaa k̀p̀àtìb̀ε neinè Deboraa,
 k̀ε bes̀ambεε neinè Baaraki,
 ke bè t̀nnε k̀ε bè k̀ate kubiriku.
 Dubenni botí k̀obe biε í nyà bè bo t̀āté tì.

16 Dè dòmmε k̀ε di k̀p̀áà di naac̀ēnh̀ò ke k̀émm̀ú iwũõ kuòmm̀ε?
 Dubenni botí k̀obe do í yà be bo t̀āté tì.

17 Kadaadi temp̀ε nk̀obe bèè bo kukó nSudit̀ēē diỳiè ỳìní k̀èè bíék̀ε bεmbe í nampe.
 Danni k̀obe í c̀uténí be bàt̀óòb̀ε ìnk̀ε.
 Aseε k̀obe í íté bàt̀óò commu d̀ε,
 bè de mbo.

18 Sabuǹo k̀obe nè Nefutadii k̀obe beè yie nkε c̀inne be bo
 ke k̀ate mudoò.

19 Kannahã kó bekp̀àtìb̀ε domu Tannaki εi k̀obe mudoò,
 bè me nyí na k̀éheí d̀εmarè yoo bèε péte idítí.

20 K̀ε siwã be ẁennénè k̀εmbo tiwetì miεε ke k̀panǹenní Sisedaa.

21 Kukó nKis̀õ kó menékperím̀ε mèè p̀ont̀énè ti dootit̀ob̀ε
 ke bè k̀úté.
 Tí k̀éténè ke bá nỳèk̀ù.

22 Mènmè sisẽĩ potémè yetàrè ketenkè,
kè si kpèètè kè dammú.

23 Ti Yiè nKuyie ntõnni béimmu ke tú:
Mèdosi èi bo yà!
Bèè bo be kó dihèi mièke bè bo yà!
Ke yé bè í wènnémè yekõmbò yembè dikpànni.
Bè í tee nti Yiè nKuyie.

24 Benitipòbè mièke mesàà nní mbonè Keniibe botí kou Ebeeri pokù Yaeri.
Benitipòbè bèè bo titouti mièke,
be mièke mesàà nní mbonè de kóo nitipòkù.

25 Sisedaa we mməo meniè,
nkòò ò pā menaamiè nfekpààtìbòòfè mièke,
kòò ãnné menaamiè mboomè koò duó.

26 De kó difãnkúò te nnùtè febaafe,
tetètè dimàatòòrì,
kébaaké Sisedaa tempáákù ke dùùte o yuu.

27 Kòò doroo ke duó ke cãanko ketenkè,
ò de ndo kékú.

28 Kòo yõ nsíékéní tebòtè,
kuyàákù fiè nke nkuò nke tú:
Ba nkpréi nte kòo sãntè òtiní?
Dè dòmme kè be sèĩ í konní mēcãã?
29 Kòo pobè bèè cii kè bè nnáá nho yõ ke tú:
30 Bè bo mbè pòntemu ke éi ke totí tinenti,
bè bo ntotí besapàmbè òmòu mòu yoo bèdébè débè.
Bè bo nduó nSisedaa tiyààtì tii tò nke kpè,
diyaàbòrì dii kpè nke kònté mèdémè
bè yóó di nduó nwèè na.

31 Sisedaa ku mèè botí,
Ti Yiè nKuyie nha yóu kàa dootitòbèè me nkú,
nè bè di naati kè bè mmietì
ke dònne diyie ò nyetini ke dòmme.

Mènmè kè dihèi ríbo meom̀pùmè mièke ke dà yebie nsipísìnàà.

6

Mandiyãabe fẽũmmè Isidayeribe

¹ Kè Isidayeribe yí kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kè kùu duó nkè Mandiyãabe mbè fẽũnko ke dà yebie nyeyiekè. ² Kè bè mbè fẽũnko mediè nkè bè cokù ke dekù yetārè ke taà titādènti nè itãfuò mmièke. ³ Kè bè kùúti ke dèè Mandiyãabe nè Amadesiibe nè diyie yìèní kèè bíékè kòbe bèè kòtení kè bè do. ⁴ Bè do òò báté be tenkè kécake be paa nde kètuòkenè Kasaa kèpĩmmú be wũò: Inàake nè ipe nè sãmmarímúbè bá bè báa bè sùó mmùmamù. ⁵ Bè do òò íténí nè be wũò nyi kèntònè be touti kó tiyààtì kénsũ ke dò nfecofe ò ndòmme bá bè bá ndò nkéna kékaa nkédeè, kè bè báté dii èi bèè di pònte. ⁶ Kè Mandiyãabe dii nyIsidayeribe mesémmè mediè nkè bèè kuónnè ti Yiè nKuyie.

⁷ Isidayeribe kuónnè dii mònni ti Yiè nKuyie nke tú kùu bè deeténè Mandiyãabe. ⁸ Kè kùu tõnni ku pããnaantì náantò mòu kòo bè béinnè ke dà: Ti Yiè nKuyie ndi tũ nkù tu kuù di dènnení Esibiti di do tú dè tidaati. ⁹ Kè kuù di deeténè Esibiti kòbe nè bèè kó dimàà do di

fěũnko, ke bè bèti ke di duó ndiheì. ¹⁰ Ke di nàké ke tú: Dí nyé ke báá fié Amodiibe di bo bèè cuokè be kó yebakè. Di me nyí yie nku kpèti.

Kuyie nyemmè Sedeõ dæté Isidayeribe

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ntõnni kotení Ofadaa eì kénkari Abiesee botí kou mǎu bè tu wè Soasi paku mutie mamù yuu, kè de yiè nkóo dapàa nSedeõ puotì o diiti kupèrikù makù fiè, bè do õõ ùtí dè yetebe, kèsarinè Mandiyããbe. ¹² Kòò nyóó daatení káyà ti Yiè nKuyie ntõnni kè dii ò béinnè ke dò: Ti Yiè nKuyie nda bommu fí nhokpàriteu!

¹³ Kè Sedeõ di tẽnné ke dò: N yiè! N da báammu, kè ti Yiè nKuyie nti bonè, ba nkpréi nte kè mehárímè miè nti tuðkùní, tidietì ti yembè do ti náá ntii kpéi ntì kòte ke? Bè do ti náammu ti Yiè nKuyie mbè dènnemè Esibiti. Ti Yiè nKuyie nti dootóomu, deè te kè Mandiyããbe ti na.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nwẽete o bíékè kóò nàké ke dò: Kòte nè muwèrimú a mæke mù kédæeté Isidayeribe Mandiyããbe nõu miæke. Míi da tũð. ¹⁵ Kè Sedeõ di tẽnné ke dò: N Yiè n da báammu, n kó kunaàmùnkù kuù tu ku sámþókù Manansee naàmùnti miæke, kè míi wèete ke tú teyããtè, m bo yíme kédæeté Isidayeribe.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò tẽnné ke dò: N yó nda bonèmu kàa poté Mandiyããbe kè dè ndo nha poté onitì òmáà.

¹⁷ Kè Sedeõ dò: N Yiè nKuyie nkàa m bonèmu m benke kè m banté ke dò nfõõ n náannè. ¹⁸ Nkpaá die nkè n wètenenì dipãnni n dó ke da pã di.

Kè ti Yiè nKuyie ndò: N yó nkpaámu kàa wètenenì. ¹⁹ Kè Sedeõ kòte ke pĩ ndibõseri, kékua kébénné, kéwaá mmuyuo ncidòòbè sipísitàati, kédòò pèè ò í nkõarenè mutie mùu muuti, kétúóté imaa nkéãnnè temómmùyáátè miæke, kéãnnè mekũmmè dibuu, kètò kékòtenè mutie yuu kèduó nKuyie ntõnni. ²⁰ Kè dii ò nàké ke dò: Kòte kèdaá nyimaa ndipèrì dii nyĩnkè, kèyõare mekũmmè i ñnkè.

Kè Sedeõ me ndò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie ntõnni youte kupàati di do tǎ kù kékááké imaa nnè pèè, kè muháá nyenni dipèrì kè dè còuté. Kè Sedeõ móntóo ti Yiè nKuyie ntõnni. ²² De mònni ndi Sedeõ bantémè ke dò nti Yiè nKuyie ntõnni ndi, kékúónko ke dò: Áú! Ti Yiè Kuyie mmeyei mbá n tuakeni m mè nyàmè a tõnni dò?

²³ Kè ti Yiè nKuyie ndò: A bá nyĩkù! A kãmbùàti bá nduò, a í yóó kú.

²⁴ Kè Sedeõ maá diwũõtõnni deborè ti Yiè nKuyie nké di yu ke dò: Ti Yiè nKuyie ndèi iyĩkè. De kó diwũõtõnni kpaá bomu Ofadaa Abiesee eì miæke.

Sedeõ pàntemè dibò Baadi wũõtõnni

²⁵ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeõ ke dò: Túóté a cice kó dinaadaa dii mðke yebie nyèyiekè, kèpante a cice bòð Baadi wũõtõnni kékõũ kutewuó nkùu còmú di také. ²⁶ Kàa dèè á m maá n kperi de kó ditenni ñnkè, kétúóté kutewuó nha kõũ kù kó ideí kètõtinnè, kè n kuò fenààfè kètuo.

²⁷ Kè Sedeõ waá mbetõmbè tepíitè bèè yóò ò teennè mutõmmú ti Yiè nKuyie nyè nwèe pĩ mmù. Kè bèè mù pĩ nkeyènkè ke yé ò do démè o cìètè kòbe nè diheì kòbe. ²⁸ Kè dèè wenté kè diheì kòbe yà Baadi wũõtõnni pàntemè kè kutewuó nkõũ, kè bè maá diwũõtõnni teri de ñnkè, ke kùò fenààfè ke tũò ndi ñnkè. ²⁹ Kè bè mbékú békú betòbè wèè dòò me kó kubotí.

Kè bèè bè nàké ke dò: Sedeõ nwe. ³⁰ Kè bèè náké Soasi Sedeõ cice ke dò: Ti duó nha kóo dapàa nkè tí ò kùò, ò pùò mmèè kpéi mBaadi wũõtõnni ke kõũ o tewuó.

³¹ Kè Soasii bè tẽnné ke dò: Dii bo kpa mBaadi kpànnàa? Dii bo peite o pèià? Kè wèè kpa mBaadi kpànni dè báá ò wenté. Kè Baadi cénke tú Baadi nwe wèè yóó kpa nho kpànni, bè pànte weè kó diwũõtõnni.

³² De yiè ndi bè yumè Sedeõ ke dò Yedubaadi (dèè tu Baadii peite). Bè do ò yu de kó diyètìrì o cice do béi ntii náantì kpéi nke ke dò: Baadii kpa nho kpànni bè pànte wèè wũõtõnni.

Sedeõõ bekemè Kuyie mmɛbenkùmè

³³ Kè Mandiyããbe nè Amadesiibe nè diyie yìèní kèè bíékè kɔbe kè bèe tíí nkésenté Suditẽẽ kébáté Sisedeedi biriku. ³⁴ Kè ti Yiè nKuyie nYaá mpíe nSedeõõ kòo kɔnné ditãteheù káyú Abiesee naàmùnkù kɔbe ké bè bo ò neinè, ³⁵ kètõ nkè bèe náké Manansee kɔbe kè bèe kɔtení, kòo tã mbetɔbè Asee nè Sabunɔɔ nè Nefutadii naàmùnti mieke, kè benitibèe yenni ké bè wènnénè.

³⁶ Kè Sedeõõ náké ti Yiè nKuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nkè fíõ bée nke tú a yóó deetè Isidayeeriibe nè n nòutè, ³⁷ n yóó yenné m pecitì nti kuyié, kè dè wenniní kè tii máa bùúté, kè kuyié waánni m banté ke dò nha mènke dɔ ké bè deeté nè mii kó tenùtè, kèndònnè a ti béimmè.

³⁸ Kè dèe wenté kè Sedeõõ kɔte kénsó ndè me ndòò, kòo kouté tipecitì kéníuté menie mmèè màntè kè mèe yè kèpíe ndibuu. ³⁹ Kòo náké ti Yiè nKuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nha mieke bá m peike, kuce mesomme mme n yóó yíe ké da bekemè, n yóó wète ke yíe yennému tipecitì, di mmònni n dɔ ketenkè kèè bùúté kè tì nwaánni.

⁴⁰ Kè ti Yiè nKuyie ndòò Sedeõõ kù beke tì, kè dè nwenniní kè ketenkè bùúté ke fité kè tipecitì máa waánni.

7*Sedeõõ kàtemè mudoò nè benitibè sikousitããti*

¹ Kè dè nkpaá uu kè Sedeõõ, bè tu wè Yedubaadi, kòo báátínè o ããpòmbè bemou kébáté Adodi binte borè, kè Mandiyããbe me ntó báté kubakù cãnkù bíékè Mɔdee tãri bíékè kubiriku mieke.

² Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeõõ ke dò: A nitibè sùnè m bo duómme kè dí na Mandiyããbe, kè n duó nkè di bè na, Isidayeeriibe bo na késãnte bemáa ke dò beè bè na nè be kó muwèrímu, kécouté disãnni dii na ntú n kperi. ³ Á náké a nitibè ke tú n yè nkè kufõwaá mbo wè, kòo kãm̀bùòtì duò, wèe kò nho cĩtè.

Kè Sedeõõ tì bée nkè benitibè sikoupiisidè nè sikousidè (22000) wète, kè bè nkpaá tekoupiiítè (10000). ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeõõ ke dò a nitibè kpaá sũmu, tannè be kukó nkè m bè nda bate, ké da náké bèe yóó da neinè nè bèe yó nkpaá.

⁵ Kè Sedeõõ bè tanné kukó nkè ti Yiè nKuyie nhò náké ke dò: Bèè bo nkèi menie nnè be nou ke yò nhá bè bâte, kèbate bèè bo nínkú késĩnné kényõnnè be nò.

⁶ Kè benitibè sikousitããti (300) beè nkèinè be nou ke yò, kè besombèe nínkú kényõnnè be nò. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeõõ ke dò: Bèè nínkú ke yõnnè be nò bèe kũũ mbe cẽĩ, sikou sitããti (300) bèè kèinè be nou ke yò, fí nnè be dii yóó kɔte mudoò kè n dí deeté kéduó nkè dí na Mandiyããbe.

⁸ Kè Sedeõõ duó nkè bèe cuó be diitì nè be tãtehe, kòo duó nkè bèe kũũ mbe cẽĩ, kòo nkpaánè benitibè sikousitããti (300).

Kè Mandiyããbe me mbáté de fũò kubiriku ke kari.

Kuyie mbenke mè Sedeõõ ò yóó namè o dootitabè

⁹ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nnáké Sedeõõ ke dò: Íté kékɔte kédo Mandiyããbe m bè nda duómme. ¹⁰ Kàa me nyí daátí ke bo kɔte ké bè do, á neinè a kóo tãnti Pudaa kè di kɔte. ¹¹ Kàa keè bè náa nti de bíékè, de m̀nni kémɔte dikõmbùò, ke né kɔte ké bè do.

Kè Sedeõõ neinè o kóo tãnti kè bèe kɔte Mandiyããbe kari dii tãkéní. ¹² Kè Mandiyããbe nè Amadesiibe nè diyie yìèní kèè bíékè kɔbe kè bè pité kubiriku ke sũ ke mànnè fecofe bá yòyòbè í dò nkéna kékaa nkédeè, ke mènke sũ ke dònne dàméèri nuù kó mubirímú. ¹³ Bè tũòkoo dii m̀nni kénsó nhòm̀u náa nho népo tidòuntì ke tú: N duó tidòuntì nti kè dè dò mpéè m̀u birimúní ditãri ìnkè, ke b̀tè kutouku makù kè kù do ke kònté kónté.

¹⁴ Kòo népoò ò náké ke dò: Isidayeeriibe kou Soasi bire Sedeõõ kó disiè ndi, Kuyie nti ãnnè o nou mieke nke tínti nè ti kó ditĩnni dimou.

¹⁵ Kè Sedeṣṣ keè tidəuntì nè ti benkú mù, kénínkú késínnóo ketenkè, kédəunnè ti Yiè nKuyie mmutəmmú, kédeè kéwēténí Isidayeeribe bàtè dè, kèpīéké ke dò: Báátínè ti Yiè nKuyie ndi duómmu Mandiyāābe.

Kuyie nkpammè Sedeṣṣ kpéí

¹⁶ De kó dimənnì kòo toté benitìbè sikəusitāāti (300) sinsi yetīrè yētāāti, kèpií mbá wè ditāteheù nè defitírè nè de dúù, ¹⁷ kédeè ké bè nàké ke dò: Dí nni nwúo nkè n tūðke be karì ke dòòmè, dí me ndò. ¹⁸ Mí nnè n kó ditīnnì kè ti eé diì mənnì yetātehe di múнке eé kéfítè be karì, kèmpīékù ke tú: Ti Yiè nKuyie nnè Sedeṣṣ beè na.

¹⁹ Sedeṣṣ nè o nitìbè kè bè ntuðkòo Mandiyāābe karì kè keyènkè dó kətótè ke cuokè, kè bè bo ke ceeri bèè bàa be karì. Kè bèe eé yetātehe kəpəntè be fitídó. ²⁰ Kè yetīrè teyè yèdéè me ndò kəntò be fitiyì nè sinəu cənkusi, ke tə yetātehe siyóu, ke pīékù ke tú: Ti Yiè nKuyie nnè Sedeṣṣ beè na!

²¹ Bá wè kòo cómmú o kó mefiè, kè bèe cətinne be karì, kè bè nkuò nde mieke ke cokù. ²² Kè benitìbè sikəusitāāti (300) ncómmú ke eu yetātehe kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Mandiyāābe nkəù betəbè be karì diməu mieke. Kè dè nyóo dentenè bèe kpaá kè bèe coké kətuəke Bəti-Ita kénwetí Sededaa ke yàa tuəkenè Abədi-Məodaa èi diì təkénè Tabaa.

²³ Kè bèe yú Isidayeeribe səmbə Nəfutadii naəm̀nkù kəbe nè Aseə kəku nè Manansee kəku kè bèe kətení kəbeti Mandiyāābe. ²⁴ Kè Sedeṣṣ tš nkè bèe nàké Efadaimmu tāri kəbe ke dò: Cúténèni mecāā nkéniitè kəbaa menie ntepure kətúóté Suditēē kətuəkenè Bəti-Badaa.

Mèm̀me kè Efadaimmu kəbe bəməu kəte kəbaa kukó nSuditēē kətuəkenè Bəti-Badaa, ²⁵ kəpī mMandiyāābe kpàatìbè bèdé Odebu nè Sebu kəku Odebu tāri také kəku Sebu dinàà bè tú di Sebu nàa di také, kəsəoté kəmbəti Mandiyāābe, kətənnì Odebu nè Sebu be yə kəsənténèni Suditēē, ké yè duó nSedeṣṣ.

8

Efadaimmu kəbe yèmmè càarèmə

¹ De mənnì kè Efadaimmu kəbe beke Sedeṣṣ ke dò: Dè yīme kàa í ti yu kè ti bo da teennè mudò, ke kəte amàà ke dokénè Mandiyāābe?

Kè bè nhò kpənnè mediè. ² Kè Sedeṣṣ bè tḗnné ke dò: N dò dè báá na kətuəke di kpere. Díndi Efadaimmu kəbe di dò dè pḗtəmu ti dò dè tínti Abiesəe naəm̀nkù kəbe. ³ Kuyie nhānné di nəu mieke Mandiyāābe kpàatìbè Odebu nè Sebu kè di bè pī, n né dò ba ke dè pḗtè mēmmə.

Sedeṣṣ ti mbéi nkè Efadaimmu kəbe mieke do.

Sedeṣṣ domè Suditēē diyè yìèní kèè bíékè kəbe

⁴ Sedeṣṣ nè o nitìbè sikəusitāāti (300) kè bèe tuəke Suditēē, kóo sènté ke sš mbè òu, ke me mbaa nsəké ke beti be dootitəbè, ⁵ kətuəke Sukəti èi kè Sedeṣṣ nàké de kó diheì kəbe ke dò: Pānè n nitìbè mudii bè òumu, m beti Mandiyāābe kpàatìbè mbe, Seba nè Sadimuna.

⁶ Kè diheì kó bekótìbèe ò tḗnné ke dò: Ti di pā mudii ba nképí? A namu Seba nè Sadimuna ke dèèà? ⁷ Kè Sedeṣṣ bè tḗnné ke dò: Ti Yiè nKuyie mbo n duó ndi mənnì Seba nè Sadimuna m bo di puotínè dikpàà kó tipotì, ké dí yórí ipo.

⁸ Kè Sedeṣṣ íté dəborè kəkəte Penniyēedi, ké bè məə ò baa do məə mèè botí Sukəti èi kəbe, kè bèe ò tḗnné betəbè baa do ò tḗnné tì. ⁹ Kè Sedeṣṣ bè nàké ke dò: Kè n na n dootitəbè ke kūntinì n yóo pəntəmu diheì kó ditou kperi dii.

¹⁰ Seba nè Sadimuna bè do bo Kaadikəodi nwe, nè behāpəmbè tekəupípiitè nè sikəupísinùmmù (15000), ke yé bè do kəmə diyè yìèní kèè bíékè kó behāpəmbè tekəupíkòutè nè sikəupípiisidé (120000) kè beè nsúó. ¹¹ Kè Sedeṣṣ tūnne bənaacəmbə kerì fèè cièfè fèè yìèné Nəba nè Yokoa diyè yìèní kèè bíékè, kédo o dootitəbè ke sš mbe yèmmè dò mbè sàri kòo məu í yóo bè yà. ¹² Mandiyāā kpàatìbè bedé Seba nè Sadimuna kè bèe coké. Kè Sedeṣṣ be bəti kəpī nkè bèe na behāpəmbè bəməu ké bè auté.

13 Kè Sedeṣṣ nkūntiní mudoò káyènní Edesi tenni, 14 kẹ́pí nSukṣti kóo dapàà mmə̀ù kóò beke kòo ò wàri bekpààtìbè nè behèikènkótìbè yètè kè bè mbo sipísìyiekè nè bèyiekè. 15 Dè kó difōnkúò kè Sedeṣṣ kṣte káyà Sukṣti èi kṣbe kè bè beke ke dṣ: Di kpaá yé di sòò n sǎámmè ke tú n namu Seba nè Sadimuna ke dèè, ke tú n nìtìbè òu kè di bè pǎ mudìà? M me ndi tǎnímu Seba nè Sadimuna.

16 Mèmmè ò tuótémè dikpàà kó tipotì nè ipo képuotínè Sukṣti èi kó bekótìbè, 17 kédeè kẹ́pǎnte Penniyēdi èi kó ditou kperi, kékuṣ dè kó dihèi kṣbe.

18 Dè kó difōnkúò kè Sedeṣṣ beké Seba nè Sadimuna ke dṣ: Di do kùṣ bèè nìtìbè Tabṣṣ bè do dòmmè? Kè bèè ò tḗnné ke dṣ: Bè do da dònnèmu ke dò nyikpààtìbí. 19 Kè Sedeṣṣ bè tḗnné ke dṣ: N tebìí nsi ti yṣ òmáà, kédeè kébéi nke dṣ: Ti Yiè nKuyie mbomu kè m pàrikè nè ku yètìrì ke tú kè di do mbè yóu kè bè nfòu n na bá ndi kùṣ.

20 Ò béi mèmmè kédeè kẹ́péi nho kóo po Yetee ke dṣ: A pǎ mba? Kuṣ bè!

Odapàà mmè nyí ndáátí ò do kpaá bemma. Kè dèè nte kòo yṣte. 21 Seba nè Sadimuna kè bèè náké Sedeṣṣ ke dṣ: Ti kuṣ a mómmuṣ, bá wè nè o kó dikṣmbùò ndi.

Kè Sedeṣṣ íté kè bè kùṣ kétúóté be yòyóbè do dúúkú tìi sǎti.

Sedeṣṣ yetémè tikpàti

22 Kè Isidayēeribe náké Sedeṣṣ ke dṣ: Fṣṣ yó nti baké, a kó difōnkúò kàa birēe sṣoté kè nti baké, kàa yaàbirēe sṣoté kè nti baké. Fṣṣ ti dēténè Mandiyāābe. 23 Kè Sedeṣṣ bè tḗnné ke dṣ: N yí yó ndi baké, m birēe me nyí yó ndi baké ti Yiè nKuyie nkuù yó ndi baké.

24 Dè kó difōnkúò kè bè náké ke dṣ: N yóó di mṣṣ dēmarè nde, bá wè di miēke ò m pǎ mumámáá ntingèti di éiní tì miēke.

Isimayēeribe do mṣke desṣómámánnè nde. Be kó meborime do mmè. 25 Kè bèè yienko ke dṣ: Ti bo dè nda pǎ. Kè bèè pité kuyààkù ketenkè kéndèi bè éi ntìi nentì miēke mumámáá mùmáà mùmáà, ke dṣunko ku ìnkè. 26 Desṣómámánnè bè ò pǎmmú dè, dè kó kucéékù do bo cidóòbè sipísidé ndi, kè bèè yíé kóò pǎmmú yetootṣre nè tiyaàsààti tiwūṣti, Mandiyāābe kpààtìbè do daati tì nè tisǎti yòyóbè do duuku tì. 27 Kè Sedeṣṣ túóté dè kó mesṣo nkédṣòndè tetenkaanitè kè tè cònné Ofidaa o èi miēke, kè Isidayēeribe mbáá nde kó tetenkaanitè kè tèe naá ndidũntǎrì Sedeṣṣ nè o cǐtèè kṣbe kpéi.

28 Mèmmè Isidayēeribe namè Mandiyāābe, kè bèè bṣ mbá bè ténke í nna ke íté, kè Isidayēeribe èi mbo meom̄pùmè miēke ke dṣ yebie nsipísìnà, Sedeṣṣ fòmmu mumṣu miēke.

29 Dè kó difōnkúò kè Soasi birēe Yedubaadi kò nkémbo o cǐtèè. 30 Sedeṣṣ do mṣke initidabí sipísìyiekè ndi ò peitémè, o pobè do í sénní. 31 Kòo pocēnni dii bo Sisemmu kè dii ò peitè dēnitidabire kòo dè yu ke dṣ: Abimedeki. 32 Soasi birēe Sedeṣṣ do kòtému mediè nkè meborime nhò naati kòò yàa kúnè, kè bèè ò kũnné o cice Soasi fṣti, Ofidaa Abiesee tempè mmieke.

Isidayēeribe wētè ke domè

33 Sedeṣṣ ku dii mǎnni kè Isidayēeribe wētè kẹ́fíe yebṣkè Baadibe kétúóté dibṣṣ Baadi Bediti kédṣṣ be kó kuyie. 34 Isidayēeribe ténke í ndenniní ti Yiè nKuyie nkpéi kùù do bè dēténè be dootitṣbè bèè bè fité. 35 Bè ténke í ndake Yedubaadi Sedeṣṣ cǐtèè kpéi, ò do bè dṣṣ mèè sàà ndo dò mbè ndakemu te kpéi.

9

Bè pǎrmè Abimedeki tikpàti Sisemmu

1 Kè Yedubaadi birēe Abimedekii kṣte Sisemmu o mannìkù kénáké o yṣ tǎbè kó kunaàmùnkù kumṣu ke dṣ: 2 Bekénè Sisemmu èi kó bekótìbè ke dṣ: Bè dṣ Yedubaadi bí sipísìyiekè bo mbè bakémàà, kè bèè dṣ onitì òmáà bo mbè bakémè? Bè né báá yé n tumè be cǐtèè kou nwe!

³ Kè bèe kote ké tì nàké Sisemmu èi kó bekótíbè kè bèe tããté Abimedeki ò tu mètè kpéi mbe kou. ⁴ Kè bèe deite Baadi-Bediti kó idíítí miéke medítíbi nsipísiyiekè kóò duó, nkòò túóté de kó idíítí kényetí benititèbè nè beciembè kè bèe ò neinè.

⁵ Kè bèe kote Ofidaa o cice Yedubaadi cǐtètè, kékuo o bí sipísiyiekè dimònni dimáà miéke, kòò sámpòu Yotammu weè máà na késari kényenté. ⁶ Sisemmu èi kó bekótíbè nè dihei kobe nè Beti-Midoo kobe kè bèe tíí nkékote Sisemmu kó mutie borè ditāri còmmú dè, bè de mpí nhAbimedeki tikpàti.

Yotammu kó dináaṅhāntiri

⁷ Yotammu tì kèè diì mònni kédeke Karisimmu tāri, kǐpǐkéké nè o wérímú mumou ke dò: Sisemmu èi kobe, n kénténè kè Kuyie ndí kénté!

⁸ Detie ndèè do yē ndè dó okpààti, kénáké odifíè ke dò: Á nti baké. ⁹ Kè odifíè dè tǐnné ke dò: M bo yóu m bo mpéimè yebe kè bè diinè mekùò yebokè nè benitèbè dè dómè, kékote kéntú m baké detiennaà? ¹⁰ Kè detie nnáké fikíè ke dò: Fǒ nni nti baké! ¹¹ Kè fikíè dè tǐnné ke dò: M bo yóu m bo mpéimè yebe yèè wèèti kékote kéntú m baké detiennaà? ¹² Kè dèè sooté kénáké fínyĩ ke dò: Fǒ ntū nni nti baké. ¹³ Kè fínyĩ dè tǐnné ke dò: M bo yóu m bo mpéimè yebe menaà kpere yebe kè nè benitèbè dè dómè, kékote kéntú m baké detiennaà? ¹⁴ Kè detie nyóu kǐwǐnné kénáké tipoti ke dò: Fǒ nni nti baké! ¹⁵ Kè tipoti dè tǐnné ke dò: Kè di mènke dómú m bo ntúmè di kóo kpààti kotenèni kéndiéké n kó medéè. Kè di me nyete muhāá mbo yènni m miéke ké di còu nkétaunnè detie ndierè ditāri Dimaa kpere.

¹⁶ Kè Yotammu nsóké o náaṅtì kǐbǐi nke dò: Díndi tá? Di yèmmè í di bekùnè di pǐmè Abimedeki tikpàtā? Di dòò dè Yedubaadi cǐtètè dè wennimaà? Ò di dòò mètè sàà ndi me nhò yietāà? ¹⁷ N cice do cǐnne o buu ndi kékpa ndi kpéi nke di deetè nè Mandiyāabe. ¹⁸ Kè di né ité yíe nke dokùnè o cǐtètè ke kùo o bí sipísiyiekè dimònni dimáà ke pǐ nho pocǐmbire Abimedeki tikpàti ò tu mètè kpéi ndi kou. ¹⁹ Kè di yèmmè í di bekùnè di dòò dè Yedubaadi nè o cǐtètè de kpéi ndí yà Abimedeki kó mesàà nkòò yà di kōme. ²⁰ Kè mèè dake Abimedekii tuò nSisemmu èi kobe nè Beti-Midoo kobe muhāá nkè bè múnkèè ò tùò mmuhāá.

²¹ De kó difǐnkúò kè Yotammuu coké kékote kénsari Bedaa, ò do dé o tebite Abimedeki nwe.

Sisemmu kobe yetemè Abimedeki kpèti

²² Mèmmè kè Abimedeki mbaké Isidayeeribe ke dò yebie nyètāati. ²³ De kó difǐnkúò kè Kuyie nduònni meyèmmè mètè bo nte kè Sisemmu èi kó bekótíbè nè Abimedeki kè bèe sǐnte, mèmmè kè bèe yete Abimedeki kpèti. ²⁴ Yedubaadi bí sipísiyiekè Abimedeki do kùò ì kó kusǐnkù kuù ò tùòkení wenwe nè Sisemmu èi kobe. Ke yé beè do ò teennèmè kòò bè kùò. ²⁵ Mèmmè kè Sisemmu èi kobe sari kéhoo mbenitèbè ditāri ñnkè kè bè ndimmù bèè pǐnkù dèborè ke fekù be kpere kè Abimedekii tì kèè.

²⁶ Diyèè mari kè Ebeedi bire Kaadi tuòkení Sisemmu ke neínè o tebií. Kè Sisemmu èi kobe bemou ò duó mbe yèmmè, ²⁷ kénkūōtì be paa, kǐtǐũ fínyĩ kó yebe, bè dǐdrinè yè menaà, ke yè niú kédòò dibanni, kékote be kó dibòò tou kényo nke yò nke sáá nhAbimedeki. ²⁸ De mònni kè Ebeedi bire Kaadi bè beke ke dò: Abimedeki tu we kè weè bo mbaké Sisemmu kè ti ò bùó? Yedubaadi bire nè o āpǐnkótì Sebuudi beè dò nkémbúó, Amoo èi kobe beè te Sisemmu, ti bo nhò bùó ba nkǐéí? ²⁹ Kè Ebeeri bire Kaarii sooté ke dò: Kè Sisemmu èi kobe do bo yie nkè n tǐnne n na mbò nhAbimedeki, n na nhò nàké ke dò: Fǒ nnè a āpǐmbè báátínè kè ti kpa!

³⁰ Sebuudi weè do tú de kó dihei kóo kùmandáà, kékeè Ebeedi bire Kaadi nàá nti kè dèè ò yonke. ³¹ Kòò tǐ mbenitèbè disòri kè bèe náké Abimedeki Ebeedi bire Kaadi tuòkenimè ke sukii benitèbè kè bè bo ò bǎ. ³² Kòò yíe kòò nùù dò nè de kpéi nwèè ité keyènkè nè o kó benitèbè kékote dikpáà kénhoke. ³³ Kè bèe pikè yè dikǔnweñni sèi kédò dihei, kè bè yènni ke bo ò dokénè wèè bè dòò ò dómè.

³⁴ Memme Abimedeki nè o kabe kè bèe ité keyènkè kétoté yetirè yènàà, kékote kénhoke ke tákèné Sisemmu. ³⁵ Ebedi bire Kaadi yènni dii mōnni nè o kabe, ke cómmóo dihei kó dibòri, Abimedeki nè o kabe kè bèe ootení. ³⁶ Kaadi yà dii mōnni ditīnni kénáké Sebuudi ke dō: Dihāāpāntīnni mari dii cutiní ditāri kè Sebuudii ò tēhné ke dō: Ditāri fènkù nku a wúómmè ke tú benitibè.

³⁷ Kè Kaadi nyetiróo ke tú, benitibè mbe kè bèe cutiní ditāri kè betòbè kèriní Mubōtie mbíékè.

³⁸ Kè Sebuudii ò tēhné ke dō: Fóò baa do náá nke tú Abimedeki tu we kè weè bo nti bakáà? A do sènkèri wè weè tūàkení nè o nìtibè. Kote kóò dokénè.

³⁹ Memme kè Kaadi báátí kēniitè Sisemmu èi kabe kè bèe bo dokénè Abimedeki. ⁴⁰ Kè Abimedeki mbe bèti kè bèe coké kòo mbè kàuti ke bií káá ndihèi kó dibòri. ⁴¹ Memme kòo mbo Aduma kè Sebuudi bèti Kaadi nè o kabe bá bèe í nna kēmmo Sisemmu.

⁴² Kè dèe wenté kè Sisemmu èi kabee yè ke bo dokénè Abimedeki. ⁴³ Kòo ti kèe kétúóté o nìtibè ké bèe toté yetirè yētāati kè bèe kote kénhoke, kè bèe nyetini dihei kè bèe bèe poté. ⁴⁴ Abimedeki nè o kabe kè bèe cārike kēbaa dihei kó dibòri kè yetirè teyè yèdèè yèè kpaá, kè yenyè me ntó puotì dikpáà kabe ke kō. ⁴⁵ Kè Abimedeki ntū kēnkuuri dihei ké di pōnte páíi kēkuo di nìtibè, kédeè ké di yáá mukókúú.

⁴⁶ Mikidadi Sisemmu èi kabe ti kèe dii mōnni kékote keta dibòò E-di-Bediti tādènkù. ⁴⁷ Kè bèe náké Abimedeki Mikidadi-Sisemmu èi kabe tūimmè deborè. ⁴⁸ Kòo túóté o pīētè kédeke Sadimōo tāri, kékōū kudóú kēbuuté, kénáké o nìtibè ke dō: Dōnè n dōòmè. ⁴⁹ Bá wè kòo kōū kudóú kēbuuté kóò tūnne kè bèe kote ké i cōu mbè bo kùu tādènkù kécóu nkè dèe cóuté bèe bo de miéke. Bè bo ntūàke tekōupítè (1000), benitidaabè nè benitipòbè.

Abimedeki kumè

⁵⁰ De kó difōnkúò kè Abimedekii kote kèdo Tebesi èi kabe ké bèe na ké di fiète. ⁵¹ Ditou kperì mari dii do bo de kó dihei cuokè, ke mummu kè bèe di kpetinné kédeke kudànkù, benitibè bemōu, beheikènkótibè nè benitidaabè nè benitipòbè. ⁵² Kè Abimedekii kōto ke bo bèe pi, kétóonko ditou kó dibòri borè ke bo di cōu. ⁵³ Dendè onitipòkù mōu banténimè dinàà kēbóté o yuu kēpōnte. ⁵⁴ Memme Abimedeki péimmè odapàà nwèè tō o kparìnti ke dō: Kpate a siè ké n kuò bèe yàà bo nnáá nke tú onitipòkù weè n kù.

Kòo kóò tōntii ò kūū disiè kòo kú. ⁵⁵ Isidayēribe yà dii mōnni Abimedeki kumè bá wè kòo kòo nho cīētè.

⁵⁶ Memme Kuyie nyietimè Abimedeki meyi nhò dōòmè o cicè ke kùo o tebí sipísiyiekè.

⁵⁷ Sisemmu èi kabe kó kuyonku kpéi ndo te kè bèe yà meyi nYedubaadi bire Yotammu do yē mmèè yóò bèe tūàkení, demōu kè dèe bèe tūàkení.

10

Todaa

¹ Abimedeki ku dii mōnni kè Pua bire Todaa, Dodo yaàbire weè ò cōuté kédeeté Isidayēribe. Todaa do tú Isakaa naàmunkù kou nwe ke bo Samii Efadaimmu tāri ìnkè.

² Kòo nni Isidayēribe ke dō yēbie nsipísidè nè yētāati kékú kè bèe ò kūnné Samii.

Yaii

³ De kó difōnkúò kè Yaii Kadaadi èi kouu ò cōuté kēmbaké Isidayēribe ke dō yēbie nsipísidè nè yèdèè, ⁴ kēmmōke initidabí sipísitāati kè i dèkù sāmmarímúbè sipísitāati ke mōke yehékè sipísitāati Kadaadi tenké miéke. Bèe kpaá yu de kó yehékè nè yīenni ke tú Yaii ekésí nsi. ⁵ Kòo kú kè bèe ò kūnné Kamōnni.

Amōniibe domè Isidayēribe mudò

⁶ Kè Isidayēribee wētè kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, kēfíe yebakè Baadibe nè Asitaditeebe nè Sidii kabe kpēye nè Sidoniibe kpēye nè Mōabiibe kpēye nè Amōniibe kpēye nè Fidisitēēbe kpēye, kēyóu ti Yiè nKuyie mbá bèe ténke í nkù tū. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie mmieke bèe peike, kè kùu bèe ānné Fidisitēēbe nè Amōniibe nōu miéke, ⁸ kétúóté de kó dimōnni kētūàkenè yēbie

ntepiitè nè yèni kè bè nfěũnko Isidayeeribe, bèè kó dimàà bo kukó nSuditěě yàà, Aməriibe tenkè Kadaadi tempě nke bè diinko mesémmè. ⁹ Kè Aməniibe séntení Suditěě ke bo dokénè Sudaa nè Bensaməe nè Efadaimmu be naàmùnti kəbe. Kè Isidayeeribe yèmmèe caàrè mediè. ¹⁰ Kè bèe kuónnè ti Yiè nKuyie nke dò: Ti cààrèmu mediè nti da yóumè fí nwèè ti te, ke feu yebəkè Baadibe.

¹¹⁻¹² Kè ti Yiè nKuyie mbè těnné ke dò: Esibiti kəbe nè Amədiibe nè Aməniibe nè Fidisitěěbe nè Sidoniibe nè Amadesiibe nè Maəṣṣniibe bè do di fěũnko kè di n kuónnè kè n yí di deetáà? ¹³ Nè memme kè di n yóu ke feu yebəkè, deè te kè n ténke í yóó di deeté. ¹⁴ Yebəkè nye di tãátémè, yúnè ye tũnké kè yè di deeténè mesémmè.

¹⁵ Kè Isidayeeribe těnné ti Yiè nKuyie nke dò: Ti cààrèmu, ti í dòò a dómè! A né ti deeté kuu.

¹⁶ Bè me nyí kəpíe nyebəkè, ti Yiè nKuyie nténke í nna ke bo yóu kè bè nsəké ke bè fěũnko.

¹⁷ Kè Aməniibe tí nkébaté Kadaadi, kè Isidayeeribe tí nkébaté Misipaa. ¹⁸ De mənni Kadaadi ei kəbe nè behaikènkótibè kè bè mbékú betəbè ke tú: We nsàà bo kəte kédokénè Aməniibe? Kè wèè bè dokénè wèè yóó naá nKaadaadi kóo kpààti.

11

Sefutee naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹ Oniti məu wèè do bo Kadaadi kè bè ò yu ké tú Kadaadi, kòo duónè onitipòkù məu wèè dəuti dəutinè benitidaabè kè wèè ò peiténè denitidabire, kòo dè yu ke dò Sefutee, kòo ntú okpàriteu mediè. ² Kè Kadaadi pokù múnke ò peiténè ibí kè ì kóténí kəbeti Sefutee, kóò nàké ke dò: A báà ti wənnénè kətiekə ti cice kperə ti í wə nti yō.

³ Memme kè Sefutee íté kédéténè o tebií kəkəte kəmbo Tobu tempě. Kè itookperí yembèe ò sǎnkóo kè bèe wənné kénkəri dikpànni.

⁴ Kè dèe yíe kəməntoo sámpó kè Aməniibe do Isidayeeribe mudoò. ⁵ Mudoò ité dii mənni kè Kadaadi ei kó bekótibèe kəte Tobu tempě nSefutee wammù, ⁶ kóò yà, kóò nàké ke dò: Kətení kəniitè ti kó behāāpəmbè kè tí na kédokénè Aməniibe. ⁷ Kè Sefutee bè těnné ke dò: Dè í tú dii do n yete ké m beti n cice cǐtəàà? Dè yime kè di ta mesémmè miəke ke cokéní m bíékè?

⁸ Kè bèe ò těnné ke dò: Ti kətení a borè ke dó a kətoò kè tí wənné kédokénè Aməniibe mbe kaa ntú ti kóo kpààti kəmbaké Kadaadi oməu.

⁹ Kè Sefutee dò: Kè n di nəinè mudoò kè ti Yiè nKuyie nyie nkè m bè na, mī yó ntú di kòo kpààti.

¹⁰ Kè Kadaadi kó bekótibèe ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nti wúómmu, tīi bəi nke tú ti bo dəò a bəi nti timəu.

¹¹ Kè Sefutee nəinè Kadaadi ei kó bekótibè, kè bèe ò tūóté kòo mbaké behāāpəmbè, kè bèe kəte Misipaa kè Sefutee wəte kəbéi ti Yiè nKuyie nyikè ò do nàké ti bekótibè.

Sefutee nàké ti Aməniibe kpààti

¹² Kè Sefutee tǎ nkè bèe nàké Aməniibe kpààti ke dò: Sefutee tu, ònti bo di cuokè fí nnè we kaa bàátí ke bo ò do mudoò?

¹³ Kè Aməniibe kpààti bè těnné ke dò: Isidayeeribe yənni dii mənni Esibiti, de mənni ndi bè fiètəmə n tenkè, kətúóté Adinə biriku kətuəkenè kukó nSabəki kətuəkenè Suditěě biriku. Wè tí duó nti tenkè meyoəmmè.

¹⁴ Kè Sefutee wəte kətǎ mbetəbè Aməniibe kpààti borè. ¹⁵ Kè bè bo ò nàké ke tú: Isidayeeribe do í fiètə Məabiibe nè Aməniibe tenkè makè. ¹⁶ Bè yənni dii mənni Esibiti kəta dikpàà ndi dibiri miəke, kətuəke dāmēəri tipənti kou, kəpětè kəkəte Kadəesi. ¹⁷ Bè do de mbo kətǎ nkè bèe nàké Edəmmu kóo kpààti kòò bo bè pā kuce kè bèe pětè o ei miəke, kòo yete kè bèe sətè kəmə Məabu kou kuce kòo múnke yete, kè bèe yóu kəmbo Kadəesi. ¹⁸ Bè de nyitè kəkətè dikpàà, kəmpəkénè Edəmmu nè Məabu ekè, kətuəke Məabu ei diyie yiení

kèè bíékè, kébáté kukó nhAdinò yàà bè í nta dihei. Adinò weè do tú Məabiibe tenkè m̀̀nku. ¹⁹ Bè de mbo kətō nkè bèe náké Sionni Amədiibe kpààtì Esibonni èi kou ke d̀̀: Isidayeeriibe tu a bè p̄a kuce kè bèe p̄ēté a èi miēke, kékote bè k̀̀ri kè. ²⁰ Bá Sionni í nhò tá, kéyete kətíí nho ãp̀̀mbè Yaasi èi kébáátí kédò Isidayeeriibe mudoò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nk̀̀u duó nkè bèe na Sionni nè o ǹ̀tìbè, kéfiete o tenkè kemou, ²² kətúóté Aməriibe tenkè kemou kékété Adinò kubiriku kētuakenè kukó nYaabaku, kətúóté dibiri kó dikp̀̀àà kētuakenè Suditē. ²³ Ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeriibe tũ nk̀̀u, kuù duó nkè ti fiète Amədiibe tenkè kè f̄́ nné d̀̀ó kè kè c̀̀utáà? ²⁴ A kó dibòò Keməssi da duóm̄mu ketenkè k̀̀a kè te. Ti Yiè nKuyie nti duó nkè, ti k̀̀ke nke, kè ti d̀̀o nkè nkè te. ²⁵ A yèmmè d̀̀o nha kpeñ̀̀nèmu Sip̀̀o biré Badaki Məabu èi kóo kp̀̀ààt̀̀a? Ò í wammú nè Isidayeeriibe dikp̀̀annì, ò í bè dokénè. ²⁶ Nè Isidayeeriibe bomè Esibonni èi nè di p̄émmè nè Adowee èi nè di p̄émmè nè Adiməo p̄émmè kpeye dè m̀̀ke yebie nsikəusitããti ndi (300), dè yĩme kè di í c̀̀uté de kó ketenkè nè yíenní? ²⁷ N yí da cààrè mùmamù, f̄́ò n wèñtè ke n d̀̀nè dikp̀̀annì. Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti p̀̀uté yíe ntínti Isidayeeriibe nè d̀̀indi Aməniibe.

²⁸ Kè Aməniibe kp̀̀ààt̀̀i yete Sefutee nàké tì.

Sefutee d̀̀únnè m̀̀ Kuyie ndinùù

²⁹ De m̀̀nnì kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí Sefutee ñnkè, kòo íté kéce nKadaadi temp̄è nyimou, nè Manansee kpeyi k̄p̄ēté kékote Misipee kəsəoténè Aməniibe tenkè, ³⁰ kéd̀̀únnè ti Yiè nKuyie ndinùù ke d̀̀: Ti Yiè nKuyie nk̀̀a duó nkè n na Aməniibe, ³¹ m bo nkũntiní kè wèè niitè k̄yènní oketiwè n c̄f̄ètè kè n co, m bo wè nda p̄a, ke wè nda kuə kētuo.

³² Mèmmè Sefutee tamè Aməniibe tenkè kè bè do, kè ti Yiè nKuyie nduó nkòo bè na. ³³ Kè k̀̀u ò teennè kòo bè poté k̄f̄iete yehèkè sip̄ísidé kətúóté Adowee, dihei dii t̀̀kénè Miditi k̄ntə kētuakenè Abedi-Kadamimmu kè bè auté mediè, kè Aməniibe b̀̀úté Isidayeeriibe.

³⁴ Mudoò dèè dii m̀̀nnì kè Sefutee nkũntiní o c̄f̄ètè Misipaa, kòo kóo sap̀̀a nweè yènní kóo co ke bie ndibàrì ke auti. Ò do we mməke omáà. ³⁵ Sefutee ò yàní dii m̀̀nnì kékēté o yààtì k̄kúonko ke d̀̀: M biré a cààrè n yèmmè mme ke n k̀̀ute, n d̀̀únnè ti Yiè nKuyie nku dinùù, n t̄nke í yóo na kè di kp̀̀atè.

³⁶ Kòo kóo sap̀̀a nhò t̄ñné ke d̀̀: K̀̀a d̀̀únnè ti Yiè nKuyie ndinùù n d̀̀nè a di nk̀̀u d̀̀únnè ke yè mm̀̀u ke yé kuù da teennè m̀̀ k̀̀a na a dootitəbè Aməniibe, ³⁷ k̄yíé kébéi nke d̀̀: A né m p̄a m̄fiè mbetããbè b̀̀débè kè n deke ditãrì ñnkè nè n dúb̀̀bè kékəmmú n yóo k̀̀mè ke í ȳtè onitid̀̀u.

³⁸ Kè Sefutee ò p̄a kuce kòo deke ditãrì nè o dúb̀̀bè, ke d̀̀ betããbè b̀̀débè, ke kuù nhò yóo k̀̀mè ke í ȳtè onitid̀̀u. ³⁹ Betããbè b̀̀débè dèè dii m̀̀nnì kòo w̄tení o cice borè kòo ò d̀̀nè ò d̀̀únnè dii ǹ̀u ti Yiè nKuyie. Mèmmè ò kumè ke mu nyí ȳtè onitid̀̀u. Kè dè naá nyIsidayeeriibe kó ikuó. ⁴⁰ Bá dii benni kè benitipòbè ã k̄te kékəmmú Kadaadi kou, Sefutee biré kp̄éi nke d̀̀ yewe yènàà.

12

Efadaimmu kəbe kpannè m̀̀ Sefutee

¹ Diyiè mari kè Efadaimmu kəbe tíí nkénei, kəsénté kukó nkékote Saf̄ō, kénáké Sefutee ke d̀̀: Dè d̀̀mme k̀̀a k̄te ke dokénè Aməniibe bá a í ti yu kè ti bo da teennè? Ti yóo c̀̀ummu a c̄f̄ètè kè da w̄nnénè.

² Kè Sefutee bè t̄ñné ke d̀̀: Mí nnè n ǹ̀tìbè ti do m̀̀d̄tenè Aməniibe tináàntì kè n di yúmu, di me nyí nk̄tení ke bo n deeté. ³ M banté dii m̀̀nnì di í kərinímè ke bo n teennè, de m̀̀nnì ndi nc̄innemè m buu ke k̄te ke bè do, kè ti Yiè nKuyie mme mbè ãnné n nou miēke. Dè yĩmè kè di b̀̀átí yíe nke bo n kpannè?

⁴ Mèmmè Sefutee tímmè Kadaadi kàbe bémou kè bèe do Efadaimmu kàbe mudòò ké bè na. Efadaimmu kàbe bèè do nàké bèmbè Kadaadi kàbe ke dò: Di tú Efadaimmu kàbe mbè ke coké ke kàte ke bo Manansee kàbe cuokè. ⁵ De kó difōnkúò kè Kadaadi kàbèe dinté Efadaimmu kàbe kémbaa kukó nSuditēē tepure kè wèè cootini ke dó késénté bèe ò beke ke dò: A tú Efadaimmu kou nweà?

Kòò yī: Áà. ⁶ Bè dò wèè béi nke dò: Sibodèè. Kòò yī: Cibodèè. Ke í na ke béi nde kó ditannùù weti weti bèe ò pī nkéféuté kukó nSuditēē borè. Kè bèe kuà Efadaimmu kàbe sikòupírísìnà nè sikòupísidè (42000) de mōnnì.

⁷ Kè Sefutee Kadaadi botí kou mbaké Isidayèeribe ke dò yèbie nyèkùò, kékú kè bèe ò kūnné o èi Kadaadi bè ò peité dì.

Bè nàkémè Ibusāā nè Enā nè Abunāō bè kpéí

⁸ Sefutee kó difōnkúò kè Ibusāā Betideemmu kou weè ò còuté, kémbaké Isidayèeribe, ⁹ képeité initidabí sipísitāāti, initipobí sipísitāāti, kéduó nho sapàmbè ibotí tēi kè ìi puoke, kòò túóté ibotí tēi kó besapàmbè képuó nho bí, kémbaké Isidayèeribe ke dò yèbie nyèyiekè, ¹⁰ kékú kè bèe ò kūnné Betideemmu.

¹¹ Ibusāā kó difōnkúò kè Edonni Sabunāō botí kou baatè Isidayèeribe ké mbè baké ke dò yèbie ntepitè, ¹² kékú kè bèe ò kūnné Ayanāō Sabunāō tempē mmieke.

¹³ O kó difōnkúò kè Idèedi bire Abudonni Pidatōō èi kou ò còuté kémbaké Isidayèeribe, ¹⁴ képeité initidabí sipísìnà o yaabí sipísitāāti kè bè ndekù sāmmarímúbè sipísiyiekè kòò mbaké Isidayèeribe ke dò yèbie nyèni, ¹⁵ kékú kè bèe ò kūnné Pidatōō Efadaimmu tempē mmieke Amadesiibe tāri.

13

Bè peitémè Sānsōō

¹ De mōnnì kè Isidayèeribe tó dāò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, nè de kpéí nkè kùu bè ānné Fidisitēēbe nōu mieke yèbie nsipísìnà.

² Ke ś nhoniti mōu bo Sodaa èi mieke, Danni naàmùnkù, kòò yètìrì tu Mandoa. Bá o pokù í mōke debire. ³ Dyiè mari kè ti Yiè nKuyie ntōnnì kàtení de kóo nitipòkù borè kóò nàké ke dò: N yému ke dò nha tú tēhāunte ke í mōke debire. Nè memme a yóó púómmu képeité denitidabire, ⁴ kétúóté yíe nnè yewe yèè kpaaní a bá nyō ndifēē nè menā nsomme mèè muò, a bá nyo ntidiiti ikuó yete tì. ⁵ A yóó púómmu képeité denitidabire, kuponkù báá kááké de yuu, a yó ndè peini kè dè pànke tú ti Yiè nKuyie nkperè nde, weè yóó keté ò bo deatémè Isidayèeribe Fidisitēēbe nōu mieke.

⁶ Kòò nitipòkùu ta kénáké o dāu ke dò: Ti Yiè nKuyie nkóo niti mōu weè kàtení m borè ke donnè ti Yiè nKuyie ntōnnì kè nh ò yà kè n kām̀bùòtì dò n yí na koò beké ò yènní dè ò me nyí n nàké o yètìrì. ⁷ Ò n nàké ke tú m bo púó nképeité denitidabire, ke tú kétúóté yíe nnè yewe yèè kpaaní mbá nyō ndifēē nè menā mmèè muò, m me mbá nyo nyikuó yete tì diiti. Ke tú n yóó peité dèè bire n yó ndè peini kè dè pànke tú ti Yiè nKuyie nkperè nde, kè kù ndè te de fōmmu mumōu.

⁸ De mōnnì kè Mandoa bántè ti Yiè nKuyie nke dò: N Yiè nKuyie nyóu kòo niti a tōnní wèè wētèni ke ti nàké ti dò nkédāòmè debire ti yóó peité dè kpéí.

⁹ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie ndāò Mandoa kù mōó tì, kè ku kó ditōnnì wētèni onitipòkù borè kénsó nhò bo kupaku bá o dāu í dè bo. ¹⁰ Kòò coké mecāā nkénáké o dāu ke dò: Oniti wèè sòò kàtení m borè ò wētènimu.

¹¹ Kè Mandoa pànkeè neinè o pòkù kè bèe kàte de kóo niti borè kòò ò beke ke dò: F́óò sòò béinnè we nnitipòkàà? Kòò dò: Èè, mí nwe.

¹² Kè Mandoa dò: A béi nti bo dāò dii mōnnì ti dò nkédāò òmmè de kó debire kpéí? Ti bo tūnne ònyí kuó?

13 Kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni dā: N yē nhonitipòkùu yóu dèè kó dimàà wèe dè yóu. 14 Ò bá nyo ndēmarè bè dāōnè dè mutie bè tu mù fínyĩ mu be, ò me mbá nyò mmu kó menaà mbè tu mè diféè yoo menaà mmèè kó dimàà muò. Ò bá nyo ntidiiti ikuó yete ti, ò ntũ n kuó mesàà.

15 Kè Mandoa náké ti Yiè nKuyie nkó ditōnni ke dā: Nkpaá kè n da dāò kupòòkù ke da kuò dibābii.

16 Kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni ò nàké ke dā: Bá kè n kpaá kàa n dāò kupòòkù n yí yóó di, kàa dó a bo na ké dè pā ti Yiè nKuyie nkétuò.

Mandoa í mbanté ke dā ti Yiè nKuyie ntōnni ndi, 17 kòò beke ke dā: A yètiri tu ba? Kè dèe yie nkè ti na ke da sānte a béi nti bo dāò dii mōnni.

18 Kòò dā: Dè dōmme kàa bèkú n yètiri? Di tu diyetièri ndi.

19 Kè Mandoa ò kuò dibābii nè dipānni teri, ké dè tōni kédaa nkupèrikù ñnkè, ké dè pā ti Yiè nKuyie nkùù dāòri tidietì, ké dè tūò, wenwe nè o pòkù kè bè ncómú ke wúó, 20 nkè fehāādēñfè dèkù keñnkè, kè bèe yà ti Yiè nKuyie ntōnni itémè ke deèti keñnkè fehāādēñfè mieke, kéninkú kēsīnnóo ketenkè. 21 Kè Mandoa banté ti Yiè nKuyie ntōnni ndimè, di me nténke í nwētēni be borè. 22 Kè Mandoa náké o pokù ke dā: Ti me nyàmè ti Yiè nKuyie nti yóó kúmu, dè í mōke kpèrè.

23 Kòò pokùu ò tēñné ke dā: Kè ti Yiè nKuyie ndo ndó ke ti kuò kù na bá ncōuté ti pānni, kù me nna bá nti benke ti me nyà dè, kù me nna bá nti nàké kù me nti nàké ti.

24 Mēmme kè Mandoa pokùu peitè debire ké dè yu ke dā: Sānsōō. Kòò kóté kè ti Yiè nKuyie nkó mesàà nní nhò bonè. 25 Kòò mbo Danni kabe kó dikari Sodaa nè Esitaadi de cuokè. Ti Yiè nKuyie nYaá de ncútēni o ñnkè, kòò keté o tōmmu.

14

Sānsōō dāmè kétúóté Fidisitēēbe kóo sapàà

1 Diiyè mari kè Sānsōō kote Timuna kèyà Fidisitēēbe kóo sapàà mmòu, 2 kékonní kénáké o cice nè o yō ke dā: N yà Fidisitēēbe cie nke osapàà mmòu koò dō. Kōtenè kóò yà, n dō kóò puokemu.

3 Kòò yembèe ò tēñné ke dā: A í pètè osapàà nti naàmùnkù yoo ti botí mieke ke bo kote Fidisitēēbe itayéi yembè cie nke kéwaá nhonitipòkàà?

Kè Sānsōō dā: N we mpénsiri, kōtenè kóò yà kè ñh ò tūóté.

4 O yembè do í yé ke dā ti Yiè nKuyie nkuù ò ānné de kó meyèmmè ke bo na kénintēnè Fidisitēēbe. De mōnni Fidisitēēbe bèe do baké Isidayeeribe.

5 Kè Sānsōō nkōri Timuna ke neinè o cice nè o yō kémberínè fínyĩ kó depaa mmarè, kè diciriciri iténí kénhūntí koò wetí. 6 Kè ti Yiè nKuyie nYaá ncútēni o ñnkè kòò di nèté nèté debābire tēmè, ò me nyí nnàké o cice nè o yō, 7 kékote kémáánè Fidisitēēbe kóo sapàà nkóò pénsiri mediè. 8 Kè dèe yíe sámpó kòò nwētini Timuna ke bo tūóté o pòkù, kénkéri kédauté ke bo yà ò sòò kuò dii ciriciri, kénsó nyice taà de kó kuciriciricirikù kè ticièti ã mekùò. 9 Kòò dei ticièti kénkéri kécáante ke bií pā o cice nè o yō kè bèe cááké, ò me nyí mbè nàké ò dèimè de kó ticièti kuciriciricirikù mieke nke.

Sānsōō dāò wèe pètèmpè Fidisitēēbe

10 Mēmme kè Sānsōō cicee tuòke Sānsōō pocēnni cītè, kè Sānsōō ānné dibanni ke bo tūóté o pocēnni, kéndōnnè bedapāmbè bemōu do mōkemè de kó memantímè. 11 Kè Fidisitēēbe tāātè bedapāmbè sipísitāāti kè bè bo ò cíe ndibanni. 12 Kè Sānsōō bè nàké ke dā: N yóó di dāò pètèmpè nwe, dibanni kó yewe yèyiekè yie mmieke, kè di n náké ò tu mù, n di duó nsiyaàbòo sipísitāāti nè dibanni kó yeyaàbòrè sipísitāāti. 13 Kè di me nyīēke díi yó n duó nsiyaàbòo sipísitāāti nè dibanni kó yeyabòrè sipísitāāti. Kè bè dā: Pètirè! Ti da kémümü.

14 Kè Sānsōō dā: Wèe cáà nho mieke nke bè cáà ndè yènnimè. Kè denatirè yènni dekperè mieke.

Kè yewe yàa tuakenè yètããti bá bè mu nyí pèté de kóo pètèmpè tu mù. ¹⁵ Diiyè naanni yiè kè bèe náké Sãnsõ pokù ke dò: Yetoo kàa dõu ti náké pètèmpè tu mù. Kàa me nyete ti da cóu nfó nnè a cífètè. Di ti yu ke bo feke ti kperè ndeà?

¹⁶ Kè Sãnsõ pokù nkanti kóò sònké kóò nàké ke dò: A í n dó bá sámprè, a n nímmu, dè dõmmè kàa dõò pètèmpè m botí kòbe bá a í n nàké ò tu mù! Kè Sãnsõ dò: N keté ke í ò nàké n cice nè n yõ ke bo ò nàké fí nweà?

¹⁷ Kè Sãnsõ pokù baà nkuò ndibanni kó yewe yeyiekè mieke, diyiè sanni yiè kè Sãnsõ ò nàké pètèmpè tu mù, kè yé ò do ò òunèmè. Kòo nitipòkù pànkèe kòte kénáké o kòbe pètèmpè tu mù. ¹⁸ Diiyè yiènni yiè kè diyiè nkpaá ke mu nyí ta kè bè tũàkení, kénáké Sãnsõ ke dò: Ba nténke naati ke pèsté mecekùò? Ba nténke kpeñni ke pèsté diciriciri? Kè Sãnsõ dò: Kè di do í dùonè n naaseri, di na bá mbanté de kóo pètèmpè tu mù.

¹⁹ De m̀nni kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí Sãnsõ ìnkè, kòo kòte Asikanõ kékua benitibè sipísitããti, kétúóté be yaabòrè kédúò mbèè banté pètèmpè tu mù, kè bèe dõò tibanyàati. De kó difõnkúò kè Sãnsõ íté nè kemieke kékò nho cice borè. ²⁰ Kè bèe túóté o pokù kédúò nhodapàà nwèè do ni dibanni kó ikuó.

15

Sãnsõ kpannèmè Fidisitèbe

¹ Kè dèe yíeo sámprò mudidèi m̀nni kè Sãnsõ kòte ke bo yà o pokù, ke tònè diboseri ke bo bè pã, ke dò ò bo ta o pokù dieku nkòo còkù yete. ² Ke dò: N yèmmè do dõ nha ténke í ò dõmu, koò túóté ke duó nhodapàà nwèè sòò ni dibanni kó ikuó. O nantè me nhò wenninèmu, te ntúóté.

³ Kè Sãnsõ dò: Di m̀nni kè n dõò Fidisitèbe meyei nhòmòu ténke bá nsei.

⁴ Memme ò itémè kékòte kèpĩ nyiãnké sikousitããti (300), ke ní wènné idéi kó iyéi kécinné kèwènné kébounnè timùti. ⁵ Ke me nyí imòu kédeè kécóu mmuhãá nkéffinko kè ìi ta depaa nkè tidiiti cóuté, tii kèi ke cóu nè tii kpaá cómmú, kétaunnè detie mbè tu dè fínyí nè odifé kécóuté. ⁶ Kè Fidisitèbe beke wèè dõò memme, kè bè dò: Sãnsõ nwe. O còkù Timuna eì kou weè ò yetenè o pokù, koò duó nhodapàà nwèè sòò ni dibanni kó ikuó.

De m̀nni kè Fidisitèbe kòte kécóu nde kóo nitipòkù nè o cice. ⁷ Kè Sãnsõ bè nàké ke dò: Di mè ndòò dè, kè n yí pèite de kó dipèi, m báá om̀pè!

⁸ Memme ò bè potémè ké be na, ké bè auté mediè. De kó difõnkúò kékòte kémbo Etammu tãdènkù.

Sãnsõ kùòmè benitibè nè sãmmarímú kó muyèi

⁹ De m̀nni kè Fidisitèbe kòtení kébáté Sudaa tenkè kèpitè kètuakenè Deii. ¹⁰ Kè Sudaa kòbe bè beke ke dò: Dè dõmmè kè di kòtení ke bo ti kpannè? Kè Fidisitèbe dò: Ti kòtení ke bo pĩ nSãnsõ nwe kóò dõò ò ti dõòmè.

¹¹ Kè Sudaa kòbe sikoupsitããtii (3000) kòte Etammu tãdènkù Sãnsõ borè, kóò nàké ke dò: A í yé ke dò nFidisitèbe bèe ti bakáà? A ti dõò ba memme náke? Kòo bè nàké ke dò: Bè n dõòmè, m me mbè dõò.

¹² Kè bèe ò nàké ke dò: Ti kòtení ke bo da boumu kékòte ké bè duó. Kè Sãnsõ dò: Parikènè ke dò di í yó n kuò di mómmambè.

¹³ Kè bè dò: Àa ti í yó da kuò, ti dó ke dá boumu kékòte ké bè duó.

Memme bè ò boumè iwèi panyì idéi kóò dènnení kutãdènkù mieke. ¹⁴ Bè tũàkení dii m̀nni Deii kè Fidisitèbe kòtení kóò co ke íutí. Kè ti Yiè nKuyie nYaá cúténí o ìnkè kè iwèi bè do ò bou ìi naá mmutapéi nkéyote. ¹⁵ Kòo yà sãmmarímú bè kùò wè bàmbà nho kó muyèi kétúóté kékua nè benitibè tekoupiítè (1000). ¹⁶ Ò me ndèè kébéi nke dò: Nè sãmmarímú kó muyèi mmu n kùònèmè benitibè tekoupiítè (1000). Nè sãmmarímú kó muyèi mmu m bè mènè mènè.

17 De kó difōnkúò kédootóo musāmmarínyèi mmedétimè. Kè bèe yú daborè ke dò Damati-Deii (dèè tu Muyèi kó ditāri). 18 Ke s̄ nsinéyēi ò poté mediè nkòo kuónnè ti Yiè nKuyie nke dò: Áú! Ti Yiè nKuyie nf̄s̄ duó nkè n na n dootitòbè, ke bè auté kè sinéyēi né bo wēte ké m bo nkè itayéi yembè n naà?

19 De mōnni kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Deii tārii yaté kè menie nyenni kè Sānsōō pété kényà, kēpété muwērímú. Memme kè bèe yú de kó tebinte ke dò: Āā-Koodee, kè tē kraá bo nē yínni.

20 Kè Sānsōō mbaké Isidayeribe dokùnè dii mōnni Fidisitēēbe ke dò yebie nsipísidé.

16

Sānsōō kpetémè Kasaa kó dicàù

1 Diyiè mari kè Sānsōō kote Kasaa kényà onitipòkù mōu wèè dauti dautinè benitidaabè kéta o borè. 2 Kè dihei yembèe keè Sānsōō dè bomè kécēte dihei kényiè nke baa dibòri, ke náá nke tú: Dè bo wenté kòo nyetini kè ti ò kù. 3 Sānsōō me nyí nde wenté, keyènkè toté dii mōnni ke cuokè, kòo íté kēpī ndihei bōri kó dicàù kēwēnnénè di deí kēuuté, kēbuuté, kēdekenè ditāri dii bo Ebunō eì ìkè kécónné.

Dadidaa fitémè Sānsōō

4 Kè Sānsōō dake onitipòkù mōu kòo yètirì tu Dadidaa kòo bo Sodeki biriku. 5 Kè Fidisitēēbe kpààtibè bēnūmmū kote kényà Dadidaa kóò nàké ke dò: Yetoo kè Sānsōō da náké ò pété dè muwērímú diemū ò me mmàke mù, nē ti bo yīmè kòò na, kòò bou, kòo yókè, ti bo da duó mbá wè medítibii tekoupiríitè nē tekòutè (10100).

6 Kè Dadidaa beke Sānsōō ke dò: N náké a wērímú bonní dè ke cāā. Bè bo da bouñè ba kè mùu yè?

7 Kè Sānsōō dò: Kè bè m bouñè itānwēi sūyūi ì mu nyí kpeí, n wērímú yèmu memme, kè n naánnè benitibè tóbè.

8 Kè Fidisitēēbe kpààtibèe waanní itānwēi sūūi ì mu nyí kpeí, kédúo nDadidaa kòo ì nhò bouñè. 9 Ò yóo me nyí kēsōnne benitibè mbe o cīètè mieke, kédeè kékúónko ke dò: Sānsōō a dootitòbè Fidisitēēbe tūòkení!

Kòo tōte itānwēi kè dè ndò mmuhāā nhōō cóútémè kuhū. Bè í nna kényītè o wērímú bonní dè.

10 Kè Dadidaa yíe kóò nàké ke dò: A n daúmu ke n sou, n náké di mōnni bè bo da bouñè mù. 11 Kòo ò nàké ke dò: Kè bè m bouñè iwēi panyì, bè mu nyí pīñnè ì mutōmmú mamù, de mōnni n wērímú yóo yèmu kè n naánnè benitibè tóbè.

12 Kè Dadidaa waá nyiwēi panyì, kóò bouñè, kédeè kékúónko ke dò: Sānsōō a dootitòbè Fidisitēēbe tūòkení.

Ke s̄ mbenitibè tó sari o cīètè mieke, kè Sānsōō tōte iwēi ì do ò bou o baà nkè dè ndò mmupààkommú.

13 Kè Dadidaa dò: A sàké ke n daúmu ke n souñnàà? Di mōnni n náké weti weti bè bo da bouñèmu.

Kè Sānsōō dò: Kàa bou n yùti iyùpāātí iyiekè ke taunnè kuyaàdùòdóu ke baaké. De mōnni n wērímú yóo yèmu kè n naánnè benitibè tóbè.

14 Kè Dadidaa dōò kè Sānsōō yè nkédúo, kòo bou o yùti iyùpāātí iyiekè ketaunnè kuyaàdùòdóu kēbaaké, kédeè kékúónko ke dò: Sānsōō a dootitòbè tūòkení!

Kè Sānsōō ente kēhuuténè iyùpāātí kuyaàdùòdóu.

15 Kè Dadidaa dò: A bo yīme kéntú a n dó ke ténke né í n tá. Kuce metāámmè mme mie nkàa n daú ke n sou, mbá a í yie nke n nàké a wērímú bonní dè.

16 Ke baa ntì kōnni yewe yemou Sānsōō borè koò kōónnè, kòo ò òunè, kè dèe ò bi. 17 Kòo ò nàké ke dò: N tú ti Yiè nKuyie nkou nwe nē bè m peitémè kuponkù í kàáké n yuu, kè bè nkuò n wērímú yóo yèmu kè n naánnè benitibè tóbè.

¹⁸ De m̀ǹǹǹi k̀e Dadidaa banté wè ò nàkémè o yèmmè kpɛti nti, kètɔ̀ nkè bèe náké Fidisitɛ̀ɛ̀be kpààtìbè ke d̀: Dadidaa tu di k̀otoo k̀e S̀ans̀s̀s̀ ò nàkém̀u o yèmmè kpɛti.

K̀e bèe k̀ate k̀e bè nàkè k̀e bè nk̀eroo ke t̀nè idíítí bè do ỳe mbè yóó ò duó nyì. ¹⁹ M̀em̀me Dadidaa d̀d̀m̀è k̀e S̀ans̀s̀s̀ ỳè nk̀edúú o kp̀èrè ìnkè, k̀oo duó nk̀oo ǹt̀i m̀òu k̀éí o ỳp̀ãáttí iyiekè. De m̀ǹǹǹi k̀oo keté ò bo c̀itemè, k̀oo ẁèrímúu ỳe. ²⁰ K̀e Dadidaa kuónko ke d̀: S̀ans̀s̀s̀ a dootit̀abè Fidisitɛ̀ɛ̀be t̀ù̀k̀enì!

K̀oo entení k̀oo yèmmè ndò nhò bo na k̀épiùrè ò s̀s̀ ỳimè. Bá ò í nyé ke d̀o ti Yiè nKuyie ndèite ku ẁèrímú o ìnkè. ²¹ M̀em̀me k̀e Fidisitɛ̀ɛ̀be ò p̀í nk̀ékp̀éké o nuò nk̀òò k̀onnè Kasaa. K̀òò boùnè disəwũ̀ k̀ó m̀efim̀me m̀édémè, k̀oo mbo dikpetintou mieke, ke fiinko dinà. ²² K̀e d̀e m̀ontoo k̀oo ỳt̀ti ẁete k̀éketé ti bo yènnímè.

S̀ans̀s̀s̀ p̀èitemè o dootit̀abè m̀esəmmè ke ku

²³ Diyè mari k̀e Fidisitɛ̀ɛ̀be kpààtìbèe tí nke bo fié be b̀ə̀ Dak̀s̀s̀ k̀e d̀e ñ̀d̀ò ndibanni dièrì, k̀e bè ndiè nke tú: Ti k̀ó dibə̀̀ Dak̀s̀s̀ weè ti d̀eeténè ti dootit̀ò S̀ans̀s̀s̀, ke duó nkè ti ò p̀í.

²⁴ Ke nwúó mbe b̀ə̀ ke di s̀ántí ke tú: Ti k̀ó dibə̀̀ ti d̀eeténè ti dootit̀ò, wèè do ti può nke ti k̀òu.

²⁵ Bè me mbomè dibanni mieke nke k̀e d̀e bè naati, nè de kpéi nkè bè d̀ò bèe t̀nì S̀ans̀s̀s̀, k̀òò ỳa ndə̀ri mudaá nkperè. K̀e bèe k̀ate dikpetintou, k̀etóni S̀ans̀s̀s̀, k̀etuəkení k̀e bèe ò tannè bè bo dii tou mieke, yes̀ankè borè. K̀òò ndə̀ri mudaá nkperè be ìkè. ²⁶ K̀e S̀ans̀s̀s̀ náké dedap̀umbire d̀è ò d̀èri ke d̀: N k̀atenè ditou k̀ó yes̀ankè borè k̀e n ỳe k̀àáké, n d̀ó kédírímu.

²⁷ Benitibè beè do píéké de k̀ó ditou mieke, benitidaabè nè benitipòbè, k̀e Fidisitɛ̀ɛ̀be kpààtìbè b̀eməu de bo. Benitibè bèè k̀atení muwéimù, k̀e bè bo kud̀ankù. Bè bo ntù̀kè s̀ikəupísitãáti (3000), benitidaabè nè benitipòbè. ²⁸ Dèndè S̀ans̀s̀s̀ kuónnèmè Ti Yiè nKuyie nke d̀: Ti Yiè nKuyie n da báamm̀u a bá m b̀onko, ẁete k̀e n duó mmuwèrímú dim̀ǹǹi dimáá, k̀e m peite n dootit̀abè Fidisitɛ̀ɛ̀be bè kp̀éké m̀è kpéi n nuò.

²⁹ S̀ans̀s̀s̀ me nyì k̀édeè k̀ebautè yes̀ankè ỳédé de cuokè kpɛye ỳè t̀ò ditou, k̀e ỳe didóo k̀ékótinnè dii nho bakù yoù, diteri kuc̀anku, ³⁰ k̀ébéi nke d̀: K̀e n kunè Fidisitɛ̀ɛ̀be d̀e n s̀annè.

Ò me nyì k̀éfukii nè o ẁèrímú muməu yes̀ankè k̀e ditouu do k̀éyãke Fidisitɛ̀ɛ̀be kpààtìbè nè benitibè bèè k̀ó dimáà d̀e bo. Ò ẁennè nè bèè ǹt̀ibè ke ku, k̀e bè nsũ k̀épɛ̀ɛ̀tè ò do k̀òu bè ò kraá fòu dii m̀ǹǹi.

³¹ O tebii nè o naàm̀unkù k̀ə̀be b̀eməu k̀e bèe k̀atení k̀òò t̀ùóté k̀ékò nk̀ékũnnè o cice Mandoa f̀t̀i, Sodaa nè Esetaədi de cuokè.

S̀ans̀s̀s̀ do baké Isidayeribe ke d̀ò yebie nsipísidé ndi.

17

Mikaa d̀d̀m̀è sitenkaanì ke nsì báá

¹ Onitì m̀òu weè do bo Efađaimmu tempè ndit̀ari ìnkè, k̀oo ỳètìrì tu Mikaa. ² Diyè mari k̀òò náké o ỳe ke d̀: N ỳe a kraá ỳè bè s̀òò da ỳùúkùmè m̀édítibii tekəupípiítè nè tepíitè (1010) k̀aa ntú de yiè mbo ỳa, ỳa ba? M̀i do ò t̀ùóté n kraá ò t̀omu.

De m̀ǹǹǹi k̀oo ỳe d̀: M birè ti Yiè nKuyie ndá d̀ə̀ m̀esàà.

³ K̀oo ò t̀ènnè o díítí k̀oo ỳe d̀: N do p̀a de k̀ó idíítí ti Yiè nKuyie nku ke ò d̀óu nha kpéi nke bo da d̀ə̀ tetenkaanitè. Bè yóó ò ỳèmmu k̀éutè k̀e ò naá ntetenkaanitè, n ỳi nda duómmu, nto i.

⁴ M̀em̀me ò ẁètemè k̀e ò t̀ènnè o ỳe k̀oo deite m̀édítibii nsikəusidé (200) k̀éduó nhomáátì, k̀oo ò d̀d̀nè tetenkaanitè k̀e t̀e d̀ari timátì, k̀e t̀e c̀ònnè Mikaa c̀f̀ètè.

⁵ Kε s̄ nweè Mikaa màke ò kàrì dè ke báá nti Yiè nKuyie nnè sitenkaanì kényíe kédòò tetenkaanìtè tetè nè sitenkaanì sámpòsì, kétúóté o birε kédòò ikuó niùtì. ⁶ De kó dimònnì Isidayεeribe do í màke okpààtì, bá wè kòo ndòari ò dómè.

⁷ De mònnì dè do s̄ nDefiibe botí kóo dapàà mmòu wèe bo Betideεmmu Sudaa kàbe cie ke tú opòò be cuokè. ⁸ Kòo íté deborè kénwanti dikari kupíkù tekù, kénkérí kétuòke Mikaa c̄f̄ètè Efadaimmu temp̄ nyetārè ìnkè. ⁹ Kè Mikaa ò beke ke dò: A yènnì de? Kòò dò: N tú Defii wuò nkou nwe, ke iténì Betideεmmu Sudaa temp̄. N wanti m bo mborè ndε.

¹⁰ Kè Mikaa ò nàké ke dò: Mbo m borè kénáá n c̄f̄ètè kó ikuó niùtì kè n ní da duó ndibenni kũũ mmédítíbii ntεp̄ítè, kè nda duònnè tiyààtì nè tidiitì dè da békú m̄è botí.

Kè Defiibe botí kou taroo, ¹¹ kényie nkémbò Mikaa c̄f̄ètè, kòo ò dòò o birε. ¹² Kóò dòò ikuó niùtì, kòo mbo o c̄f̄ètè. ¹³ Kè Mikaa dò: Di mmònnì n yému ke dò nti Yiè nKuyie mbo n dòò m̄sàà nDefii wuò nkou m̄ nnaám̄m̄ n c̄f̄ètè ikuó niùtì.

18

Danniibe wantimè be kó ketenkè

¹ De mònnì Isidayεeribe do í màke okpààtì. M̄m̄m̄e kè Danni botí kàbe nwanti be kó ketenkè, bè bo mborè. Bè mu ndo í màke ketenkè Isidayεeribe cuokè. ² Kè bèe tāāté be botí miεke yekōmbò yembè bènùmmù, kētō nSodaa nè Esitaadi ke dò, bèe kòte képaaté dihei ké di ȳf̄étè. Kè bèe kété kétuòke Efadaimmu temp̄ nditārì ìnkè, kébáté Mikaa c̄f̄ètè borè ke bo yíe. ³ Bè m̄e ntókénè m̄e Mikaa c̄f̄ètè, kè bèe keè Defii wuò nkou tammè ké m̄e banté, kétóonko kóò beke ke dò: We nda t̄oní die? A p̄i mba die? A kó muc̄óntimu tu òmmu deborè?

⁴ Kòo bè t̄énné ke dò: Mikaa wèe ȳe nní mbo o borè ke tú ikuó niùtì, kòò n yietì. ⁵ Kè bè dò: Tũ mbeé nti Yiè nKuyie nkéyà kè kuce ti kéri kù bo ntú kusàkù.

⁶ Kòò dò: Kòtenè ke bá nȳf̄èkù ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu.

⁷ Kè de kó benitibè benùmmù p̄ēēté kétuòke Daiisi kéns̄s̄ bèè dè bo bè tuómmu Sidoniibe t̄ēmè, ke kari bá timatì í bè kóonnè. Bè í ȳf̄èkù d̄emarè, òmòu í bè f̄ēũnko, bè m̄e nyí tókénè Sidoniibe. Òmòu do í bè baké. ⁸ Kè de kó benitibè w̄ētení Sodaa nè Esitaadi kàbe borè kè bèe bè beke ke dò: Dè d̄on̄n̄im̄e? ⁹ Kè bè dò: Tí kòtenè ké bè do, ti kòte ke yàmu dihei ke s̄ ndi wenni m̄ediè. Bá nkarinè detetirè, bá nh̄oat̄ínè! Tí kòtenè ké bè do k̄éf̄iete dihei. ¹⁰ Kè ti t̄uòkoo di bo yà di nitibè tuómmè, bá be εì í sénnì dè bèkú d̄èè kó dimàà onitì d̄emarè í kpa de kó dihei.

¹¹ M̄m̄m̄e kè Danniibeεe báátí Sodaa nè Esetaadi k̄embo benitibè sik̄ous̄ikuò (600), ¹² k̄ékòte k̄ebáté Kidiya-Yeadimmu Sudaa tenkè, d̄è te kè bè yu de kó dibòrì ke tú: Danni kàbe kari, ke m̄e ndè yu nè yíennì, kè dè bo Kidiya-Yeadimmu εì ìkè. ¹³ Bè de nyitè k̄ékòte Efadaimmu temp̄ nditārì ìnkè kétuòke Mikaa c̄f̄ètè. ¹⁴ Benitibè bènùmmù bèè do kòte k̄epaaté Daiisi εì, kè bèe nàké be teb̄i ke dò: Tetenkaanìtè nè sisámp̄sì nè tetetè t̄èè d̄ari timatì d̄èè bo die ntεc̄f̄ètè matè miεke. D̄i né yé di dò nkédòòmè.

¹⁵ Bè m̄e nyí k̄édeè, k̄éta Mikaa c̄f̄ètè kédou nDefii wuò nkou. ¹⁶ De mònnì kè Danni botí kàbe sik̄ous̄ikuò (600) bèè do báátí kè bè c̄òm̄m̄ú dibòrì. ¹⁷ Kè bèe ò d̄ou nk̄édeè k̄ép̄ēté k̄édeke kudànkù k̄éta kudieku k̄étúóté tetenkaanìtè nè sisámp̄sì nè tetetè t̄èè d̄ari timatì. De mònnì kè benitibè sik̄ous̄ikuò (600) bo dibòrì kè ikuó niùtì bo be borè. ¹⁸ Kè ikuó niùt̄ii yà bè tamè o c̄f̄ètè ke t̄uóté tetenkaanìtè nè sisámp̄sì nè tetetè t̄èè d̄ari timatì, kòò bè beke ke dò: Di d̄ari ba dende? ¹⁹ Kè bè dò: C̄f̄éké k̄éȳi a nùu c̄ēũ, kè tí t̄ũnne k̄énaá nti botí kuó niùtì. A bo ntúmè Isidayεeribe botí makù kuó niùtì, dè í t̄ōũnè a bo ntúmè t̄εc̄f̄ètè t̄émàà kouà?

²⁰ Kè diw̄èi p̄i nyikuó niùtì, kòò t̄uóté tetenkaanìtè nè sisámp̄sì nè tetetè t̄èè d̄ari timatì, k̄ék̄òrenko dif̄n̄ni.

21 Mèmmè kè bèe p̄ēēté késəoté be ce kénii nyibí nè iwũõ nè tinenti. 22 Mikaa nè o c̄p̄eētītōbè kè bè nyóó bè yà kè bè dèté kè bè mbè bètì. 23 Kè Danni botí kòbe keè bè p̄eikomè kéwēētēní k̄yà Mikaa kóo beke ke dò: Dè dōmmè? Ba nkó yeùdihure nye?

24 Kòo bè t̄ērné ke dò: Di tūóté n tenkaanitè nè sisám̄p̄osì nè t̄èè d̄ari timátì ke k̄erínè ke w̄ēte ke m békú dè dōmmàdà?

25 Kè Danni botí kòbe dò: Yíé k̄yí f̄f̄ēũ, k̄a bo yà ti yóó da d̄ò dè! K̄a í ȳé a kú f̄f̄ nnè a c̄f̄ētè kòbe.

26 Mèmmè kè Danni botí kòbe nsókè be ce kè Mikaa banté bè ò kpeñnìnèmmèmu k̄yóu kékò.

Danniibe p̄ntemè Daiisi ke maá be eì nè Kuyie ntaummè tou

27 Mèmmè Danni botí kòbe t̄òmè Mikaa nenti nè w̄èè do tú o kó ikuó niùti k̄ep̄ēténè, kékote kédò Daiisi eì kékua di n̄itibè bèè do kari ke tuó nke í ȳièkù, kédeè kécóu ndihèi.

28 Bá òm̄òu í mbè deeté ke ȳé bè do í tókénèmmè Sidonni, òm̄òu me ndo í bè baké. Bè do bo Bèti-Deobu biriku nku. Kè Danni botí kòbe bè p̄ante kémaá be eì, 29 k̄é d̄i yu ke dò: Danni. Be yààri w̄èè do te de kó diyètiri, Sakòbu bire marè kó diyètiri do ndi. 30 Kè Danniibe f̄f̄ ntetenkaanitè kè M̄oyiisi bire Kedisammu bire Yonnatāā ntú ikuó niùti k̄ésəoténè be kó ibío k̄étuakenè be dootitōbè bè p̄īm̄m̄ú d̄ii m̄annì ke kōnnè. 31 Bè do f̄iimmu Mikaa do d̄ò t̄èè tenkaanitè k̄é ntè m̄àke Kuyie ntaummè tou do bo ȳèè m̄àrè Sidoo.

19

Bensamee botí kòbe do d̄ò ìi s̄òke

1 De m̄annì Isidayeeriibe do í m̄àke okp̄ààti, kòo niùti m̄òu mbo Efadaimmu temp̄ē ndit̄ari ñnkè kó dihei, d̄ii d̄étirinè yeteyè. Ò do tú Defiibe botí kou nwe ke dè bo, k̄étúóté o pocēnni marì Betideemmu Sudaa botí mieke. 2 Nè di kè bèe kpa, kè d̄ii ò yóu kékò ndi cice c̄f̄ētè k̄embo ke dò betāābè b̄enàdà. 3 Kòo d̄òu íté k̄étūnne ke bo ò b̄ammú kè bèè kò, k̄étúóté s̄āmmarímúbè b̄edébè kòo kóo t̄ōnti ò neinè kè bèe tuakoo, kòo pocēnni ò tanné di cice c̄f̄ētè, kòo ò c̄outé nè diw̄èi, 4 k̄éduó nkòo mbo o c̄f̄ētè mieke, ke dò yewe yetāāti. Nè o kóo t̄ōnti kè bè nyo nke ȳò nke d̄au. 5 D̄iyiè naanni yiè kè bèe íté dik̄ūnweñni ke dò, bè bo kò nkòo c̄òk̄uu yete ke dò: Karinè k̄édi k̄ép̄été muw̄erímú ke né na kékété.

6 Kè bèe karoo kè bèe w̄ēnné k̄édi k̄yà, kédeè, kòo dap̄àà nc̄òk̄uu ò n̄aké ke dò: Túóté m̄ef̄iè k̄yíé k̄yie ndie nk̄a yèmm̄e c̄até.

7 Kòo ndó kékò nkòo c̄òk̄u yetoo kòo yóu ke yíé k̄yíé. 8 D̄iyiè nummurì yiè kè dè nkpaá uu dik̄ūnweñni s̄èi kòo báátì ke bo kò nkòo c̄òk̄uu yete ke dò: Kari k̄édi, kuyuoku ke né k̄été.

Mèmmè kòo kari kè bèe w̄ēnné k̄édi. 9 Bè di d̄ii m̄annì ke deè kòo ndó k̄étúóté o pokù nè o t̄ōnti kè bèe kò, kòo c̄òk̄u ò n̄aké ke dò: D̄iyiè die nke deè kè dè biiri, túóté m̄ef̄iè nk̄éduó die nk̄a yèmm̄e c̄até, kè dè nkpaá uu k̄a kò.

10 De m̄annì odap̄àà m̄me nténke í nyie nke bo nkpaá, k̄étúóté o pokù nè o s̄āmmarímúbè b̄edé, k̄éboú tinenti de ñnkè, k̄enk̄erí k̄étuake Sebusii, dihei bè tu di di mm̄ōnni Sedisademmu. 11 Bè t̄ùðkoo d̄ii m̄annì dihei ke s̄s̄ ndiyiè deè, kòo kóo t̄ōnti ò n̄aké ke dò: Tí k̄ote Sebusiibe cie k̄yíé. 12 Kòo yete ke dò: Ti báá k̄ote dihei marì Isidayeeriibe í bo di. Ti p̄ēēté kékote Kibea.

13 Tí yetoo k̄étuake Kibea yoo Damaa, yeè ekè kó òmarì ndi ti d̄ò nk̄éyiémmè.

14 Kè bèe s̄oté be ce, kè diyiè nyóó ta kè bè t̄ùðkoo Kibea, Bensamee botí kòbe cie. 15 Bè t̄ùðkoo d̄ii m̄annì dihei k̄éta ke bo yiè nk̄ibea k̄ebáté, k̄enkari yaárè, òm̄òu me nyí mbè yu kè bè bo ta o c̄f̄ētè.

16 Kè bè ns̄ó nhodakótì m̄òu k̄ūntiní kupaku, o cie do bo Efadaimmu temp̄ē ndit̄ari ñnkè nke, kòo k̄atení ke bo Kibea Bensamee kòbe cie. 17 Kòo yà op̄d̄ò kòo k̄ari yaárè, kòo ò beke ke dò: A yēnni de? A k̄ari ke?

18 Kòò ò tḗnné ke dò: Ti bonní Betideemmu nwe Sudaá botí kàbe cie, ke kũnti Efadaimmu ditārì ìnkè, dihèi dìi í tókénè yeteyè. N do kàte Betideemmu nwe, ke kũntinì òmòu me nyí n yu kè m bo yíè nho cīètè. 19 M me ntòmu timùtì n sāmmarímúbè kpéí nke m̀ake p̀èè nè menaà mmí nnè m pokù nè n kóo t̀ntì ti kpéí, dèmarè í ti dónnì.

20 Kòò dakótì d̀: Diwèi nda bonè, m̀i yóó da duó ndè da békú dè, a báá yíè nyaáre.

21 Ò yī memme, kòò tanné o cīètè kédúó ntimùtì sāmmarímúbè kédeè kè bèe sùu be naàcèi, kèdi kèyà.

22 Bè kpaá me nyo nnè diwèi, kè dihèi kó itookperì yembèe katení, kécèète tecīètè, kèbente dicàù, kénáké odakótì tecīètè yíè nke d̀: Denneni onitì wèè ta a cīètè, ti d̀ kóò duónèmu.

23 Kòò dakótì yenní kè bè nàké ke d̀: N kàbe báá d̀onè meyei memme kó kubotí. Báá d̀onè isàke inyì, nkóo p̀òò nwe. 24 M m̀ake osapàà mbá ò mu nyí yé onitid̀ù, m bo wè ndi duó nkè dí d̀onè di d̀mè. Di báá d̀onè onitì yíè nyisàke kperè.

25 De kó benitibè í ndó kékeè. Memme kè Defii wuò nkouu denneni o pokù, kè bèe ò p̀ínnè muwèrimú, kényíè nkoò duónè keyènkè kemou, kòò f̀ĩnkoo kukũnwentóo. 26 Dikũnwehni kòo nitipòkùu kate odakótì cīètè o d̀u bo tèè mieke kédoroò kéndúó kè diyíè yàa yennènnì.

27 Dè wenté dìi m̀nnì kòo d̀u yenní ke bo sàatè o ce, kénsá nho pokù duó dibòrì ke cãanko, kòo nou daké dibòrì. 28 Kòò d̀: Íté kè tí p̀èè!

Kòò ndúó kécíéké kòò ò t̀oté dicírì kedaá nho sāmmarímú ìnkè, kèpèèté kékò nho cie. 29 Ò t̀òke dìi m̀nnì o cie, kétúoté disiè kékééte ocíi yekékè tepíítè nè yèdéè, kédúó nyIsidayeeribe botí bá kù dikéè dimáà. 30 Bèè kó dimáà dè yà kè bè nnaá nke tú: Ti mu nyí yà diè mbotí ti me nyí dè kèè nè Isidayeeribe yènnimè Esibiti. De kó tináañtì d̀ nti tì wèntèmu kèyà ti bo ỳmè.

20

Isidayeeribe dokénè m̀ Bensamèe botí kàbe ke bo peite

1 Kè Isidayeeribe wènné bemou kətíi m̀Misipaa ti Yiè nkuyie nyìkè kétúoté Danni tenkè kétuàkenè Beerisebaa, kétuàkenè Kadaadi kàkoo. 2 Kè ti Yiè nkuyie nkó benitibè Isidayeeribe botí imou nè be kó bekótibè kè bèe tíi nditĩnnì, kèmbò sikòupíkòsìnàà (40000) bèè nò mmudoò. 3 Kè Bensamèe botí kàbee keè Isidayeeribe tímmè Misipaa.

Kè Isidayeeribe beke ke d̀: Ti nàké de kó meyei m̀pèitè m̀è botí?

4 Defiibe wuò kou bè kùò wèè pokù, kòò bè tḗnné ke d̀: N sòò t̀òkení Bensamèe tempè nku Kibea, mí nnè m pokù kè ti ndó kèyíè. 5 Kè Kibea èi kàbee katení kécèète m bo tèè cīètè keyènkè kéndó kè n kuò, kédúonè m pokù muwèrimú ke tonté kòò kùò. 6 Kè m me nhò t̀oté ke kéké, ke totí Isidayeeribe tenkè duó ke mamè. Ke yé bè d̀òmè meyei ndiemè mme isàke Isidayeeribe cuokè. 7 D̀indi Isidayeeribe di tímmu die ndimou. Nákénè kèyà di bo ỳmè.

8 Kè bèe wènné bemou ke d̀: Ti kóo m̀u í kũnti ke bo ta o fi yoo o cīètè. 9 Ti yóó do Kibea kàbe mudòò mmu. Tí tãũnnè tété. 10 Isidayeeribe botí imou mieke kè benitibè bo tekòutè (100) tí deite tepíítè, kè bè me mbo tekòupíítè (1000) tí deite tekòutè, kè bè bo tekòupííítè (10000) tí deite tekòupíítè (1000), bèè yó nwaànnì tidiitì ke duò mbèè kàri ke bo do Kibea kèpèite Bensamèe botí kàbe d̀ò ì sàke Isidayeeribe cuokè.

11 Kè Isidayeeribe wènné dinùù dimáà ke bo kate kédò Kibea. 12 Kè Isidayeeribe botí imou kàbee t̀ò nkè bèe nàké Bensamèe botí kàbe ke d̀: Yé dè ỳmè kè di d̀ò isàke ì mbotí di cuokè? 13 Tí duónnè Kibea èi kó itokperì yembè, kè ti bè kùò, kédeite meyei nyIsidayeeribe cuokè.

Bensamèe botí kàbe me nyí nyie nke kènté be tebìi Isidayeeribe nàà nti, 14 kèwènné be ekè yemou kətíi nKibea, ke bo dokénè Isidayeeribe. 15 De yíè kéwaá mbehããpòmbè sikòupíísidè nè sikòupísikuò (26000) be ekè teyè kàbe kèmbúútì Kibea èi kàbe, bèè nò mmudoò mesàà nkè bembè mbo sikòusiyiekè (700). 16 De kó behããpòmbè bemou kè yecànkuyè mbo sikòusiyiekè

(700) ke nò mmudoò mesàà. Bá kè kuyùrikù bo kumáà kòò dooté ditàri ò báá kù nòò. ¹⁷ Isidayeeribe kó ditinnì kè bembè me mbo behāāpòmbè sikoupiúsìnàà (40000) bèè na mudòò ke deè.

¹⁸ Kè Isidayeeribee kote Beteedi ke bo beé nti Yiè nKuyie nkéyà bè botí mieke kùù dò nkéniité kè bèe kote kédokénè Bensamée botí kabe. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Sudaá botí kabe beè dò nkéniité. ¹⁹ Kè Isidayeeribe báátí dikūnweñni sèi kékote kébáté Kibea také. ²⁰ Memme bè pènnémè Bensamée botí kabe kudookoti Kibea borè. ²¹ Kè Bensamée botí kabee yenni képoté Isidayeeribe, kékuo sikoupiúsídé nè sikou sídè de yiè (2200). ²²⁻²³ Kè Isidayeeribee kote ti Yiè nKuyie nyiikè, kénkuò nnè kuyuokoo ke kù bekù ke bo yà kè bè bo wēte kéyíé dokénè be tebií Bensamée botí kabe. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Eè bèe kote. Kè bèe wēte kétúóté tikōnyauti képénné kudookoti bè baa wee kù pènné dè, ²⁴⁻²⁵ kéwēte kédo Bensamée botí kabe mudòò, kè Bensamée botí kabee yenni képoté Isidayeeribe kékuo behāāpòmbè tekoupiúítè nè sikoupiúsini (18000). ²⁶ De mōnni kè Isidayeeribe bemouu kote Beteedi kénkari ti Yiè nKuyie nyiikè ke kuò nke bou dinùù nè kuyuokoo, ke kòù ti Yiè nKuyie nyiwūō ke tuò, ke ku kòù itei metaummè kpèyi. ²⁷⁻²⁸ De kó dimōnni dè do sá ti Yiè nKuyie ntaummè tōu de mbo kè Anō biré Edeasaa kó debiré Pinasi weè di bàa kè Isidayeeribe beé ti Yiè nKuyie nke bo yà bè bo wēte kédokénè be tebií Bensamée botí kabe yoo be bo yóu. Kè ti Yiè nKuyie mbè nàké ke dò: Kōtenè nanke n yóó duó nkè di bè namu.

²⁹ Memme kè Isidayeeribee oo mbehāāpòmbè Kibea kéfité. ³⁰ Diyiè tāānni kè Isidayeeribee do Bensamée botí kabe mudòò, bè baa òó máá dè Kibea èi iikè. ³¹ Kè Bensamée botí kabee yenni kéndokùnè Isidayeeribe, kédéténè dihei, ke tó keté bè bo mbè kòumè bè baa òó yīmè yewe teyè, kékuo benitibè sipisitàāti Beteedi nè Kibea de kó ice ñnkè. ³² Kè be yèmmè ndò mbè to namu Isidayeeribe, bè òó bè na mēè botí. Ke yé ba? Kè bè dó ké bè yūōmmu kédéténè, ké bè tanné Kibea kpáà mieke. ³³ Memme kè Isidayeeribe tīrèe wēnné kémáá Baadi-Tamaa bèè do oke dihei také kè bèe ootení Kibea biriku bíékè. ³⁴ De mōnni kè Isidayeeribe kó behāāpòmbè bèè nò mmudoò mesàà nkè bèe tuōkení Kibea borè, ke bo tekoupiúítè (10000), kè mudòò binté, Bensamée botí kabe me nyí ndake ke dò ndè yóó bè di. ³⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbè ānné Isidayeeribe nōu mieke, kè bèe kuò de yiè behāāpòmbè sikoupiúsídé nè sikoupiúsinnūmmù nè tekòutè (250100). ³⁶ De mōnni kè Bensamée botí kabee banté bè bè namèmu.

Kè Isidayeeribee bè yóu, ke yé bè tāmè be kabe bè do òò mbè Kibea také. ³⁷ Bèè do oke kè bèe ootení mecāā nkédo dihei kékuo benitibè bemou. ³⁸ Bè me ndo nàkému nè Isidayeeribe tōbè ke tú bè bo yà kuyukú nku dihei kébanté bè di domè. ³⁹ Bensamée botí kabe yà dii mōnni Isidayeeribe bótiirimè, kékuo benitibè sipisitàāti kè be yèmmè ndò mbè tó bè namu yewe teyè kōme. ⁴⁰ De mōnni ndi kuyukú finnémè dihei, kè Bensamée botí kabee wēēte kénsó mbe èi Kibea dii pī mmuhāā nkè kuyukú fī. ⁴¹ Memme kè Isidayeeribee wēēte kécuó mBensamée botí kabe, kè kufōwáá mbè auté, ke yé bè yàmè meyei mmēè bè do. ⁴² Kè bèe coké Isidayeeribe kéwetinné dikpáà, kè bè mbè bèti, bèè iténí dihei bíékè kè bè nkérini, kè bèe bè soó nde cuokè ké mbè puoti ke kòù. ⁴³ Kè Isidayeeribee cēēte Bensamée botí kabe ké bè fēnné ké mbè kòuti, ke yàa tuōkenè Kibea diyie yìèní kèè bíékè bá bè í mbè yóu kè bè bo wei. ⁴⁴ Memme kè bèe kuò Bensamée botí kó behāāpòmbè yekōmbò yembè máà tekoupiúítè nè sikoupiúsini (18000). ⁴⁵ Kè besōmbee coké kénwetí ditāri Dimō, kè bèe ninte sikoupiúsinnūmmù (5000) kékuo, kēsōté kémbeti besōmbe kētuōkenè Kidommu kéyíé kékuo sikoupiúsídé (2000). ⁴⁶ Bensamée botí kabe kó behāāpòmbè bè kùò bè de yiè, bemou bè do bo sikoupiúsídé nè sikoupiúsinnūmmù ndi (25000) yekōmbò yembè máà. ⁴⁷ Bèè do coké kénwetí ditāri Dimō be mieke kè sikousikuò (600) na kéyenté, kētuōke di borè ké ndè bo ke dò betāābè bēnàà. ⁴⁸ Kè Isidayeeribee wēēte Bensamée botí kabe bèè kpáà de bíékè ké mbè tū mbè bo yèè ekè mieke ke kòù, ke kòùnè be wūō, ke cóunko yehékè be tempē nkumou mieke.

21

Bensamεε botí wète ke ketémè

¹ Isidayεεribe do tii ndii mǎnni Misipaa képarikèmu ke dǎ, be miεke òmǎu báá duó nho kóo sapàà mBensamεε botí kou kòo puoke. ² De mǎnni kè Isidayεεribeε kǎte Betεedi, kǎntũũ nke kari ti Yiè nKuyie nyiikè nè kuyuokoo, ke kuò ntingnieti. ³ Ke náá nke tú: Ti Yiè nKuyie mba nkpréi nte Isidayεεribe botí miεke kè kùmakù kpánné?

⁴ Kè dè nkpráá uu kè Isidayεεribeε íté kémaá diwũòtǎnni ti Yiè nKuyie nkpréi, ké kù fié iwũò kǎtuò, ké nkù feu itèi metaummè kpɛyi, ⁵ kébeke betǎbè ke dǎ: Ti botí miεke kùmakù bo kùu sòò í bo ti tíkú dè Misipaa?

Ke yé bè sòò nǎkémèmu ke dǎ: Kè wèè í kǎtení de kó metíimmè bèε ò kùu. ⁶ Kè mesémmeε bè pí mbe tebii Bensamεε botí kǎbe kpéi nkè bè nnáá nke tú: Isidayεεribe botí makù dèemu memmaá? ⁷ Ti bo yíme náke bèè na ke yenté mudoò miεke kè bèε péte be pobè? Ti sòò pàrikèmu ti Yiè nKuyie nyiikè ke dǎ: Ti kóo mǎu báá duó nho kóo sapàà mbe kóo mǎu kòo puoke.

⁸ Kè bèε bíéké betǎbè ke bo yà be botí miεke kè kùmakù bo mbo kùu sòò í kǎké bè tíi ndè Misipaa ti Yiè nKuyie nyiikè, kénsó nKadaadi tempè mmiεke Yabesi èi kǎbe sòò í bo de kó metíimmè. ⁹ Kè bèε bate bèè sòò kǎtení, ke í nyà Kadaadi tempè nYabesi èi kou mǎu. ¹⁰ Bèè sòò bo de kó metíimmè kè bèε deite yekǎmbò yembè, kè bè mbo tekǎupíité nè sikǎusidé (12000), kè bèε bè tǎ nde kó dihei ké bè nǎké ke dǎ: Kǎtenè Kadaadi tenkè nYabesi èi kékuò di nítibè nè benitipòbè nè ibí. ¹¹ Dí kuò benitidaabè nè benitipòbè bèè yíéte benitidaabè késúú mbesapàmbè bèè mu nyí yíéte benitidaabè.

¹² Kè bèε péte Kadaadi tenkè Yabesi èi miεke besapàmbè sikǎusínàà (400) bèè mu nyí yíéte benitidaabè. Ke bè kǎtenní Sidoo Kannahǎá, bè borè.

¹³ De kó difǎnkúò bèè sòò bo bè tíi ndè, kè bèε tǎ mbenitibè Bensamεε botí kǎbe bèè sòò coké késǎri ditǎri Dimǎu bè borè, ke bo bè wammúnè metaummè. ¹⁴ Kè Bensamεε botí kǎbeε wète kékonní mǎcǎá nkè bèε bè duó mbesapàmbè, bè kùu Yabesi èi kǎbe ke súú mbè. Bè me nyí mbè cǎtine.

¹⁵ Kè mesémmeε pí nyIsidayεεribe Bensamεε botí kǎbe kpéi nke yé ti Yiè nKuyie ndo duómmè kè de kó kubotí fǎtirii feité Isidayεεribe botí miεke. ¹⁶ Kè Isidayεεribe tínni kó bekótibè dǎ: Benitipòbè ténke í bo Bensamεε botí miεke. Ti bo péte de benitipòbè kéduó mbèè yenté mudoò miεke? ¹⁷ Bensamεε botí miεke bèè yenté be fuku dò nkésǎtému. Kè dèε yíé nkè de kó kubotí báá kú Isidayεεribe botí miεke. ¹⁸ Ti me nyí yóó na ké bè duó nti kó besapàmbè kè bèε puoke. Ti sòò pàrikè mèè kpéi nke dǎ: Ti miεke kè wèè bè duó nho kóo sapàà nti Yiè nKuyie nhò cǎs.

¹⁹ Kè bè dǎ: Ti Yiè nKuyie mbanni ð mme mbomè bá dii benni Sidoo Betεedi bakù yóu kuce kùu kǎrinè Betεedi nè Sisemmu ku kó diyie yìení kèè bíéké Debona bakù cǎnku.

²⁰ Memme kè bèε tié mBensamεε botí kǎbe ke dǎ: Kǎtenè kénsǎri fínyí kó depaa mmiεke, ²¹ kénwéí, kè Sidoo èi kó besapàmbè yènni dii mǎnni ke kǎri tihauti di íténí, bá wè kòo pí nhosapàà nhòmáá kè di kǎnnè képuoke. ²² Be cicεbè yoo be tǎbè kè bè ti sǎnkénni dikpànni, ti bo bè nǎké ke dǎ: Bè di kuó mmesémmeε ke yé ti í namè ke pèténí besapàmbè Yabesi èi kè bè di cǎtine. Bè me nyí yóó di duó mbe kó besapàmbè ke bo nyiékù bè bo yíme bè yeténè dinùu bè do dǎunnè di ti Yiè nKuyie.

²³ Memme kè Bensamεε botí kǎbeε tǎnnε bè bè duó nyii tié Sidoo kó besapàmbè yènni dii mǎnni ke bo kǎte tihauti, kè bèε pímmú besapàmbè dè bè bèkú mèè botí kékonnè kémaá be èi kénkari. ²⁴ Kè Isidayεεribe sǎmbeε cítéte, bá wè kòo kǎte o botí kǎbe borè, nè o naàmunkù kǎbe. Bá wè kòo mbo o tenkè.

²⁵ De kó dimǎnni Isidayεεribe do í mǎke okpàati, bá wè kòo ndǎri ò dómè.

ODUTI Di mpátiri tɔ̀ t̀i náànti

Odu1 kó dipátiri ti náa nt̀i do d̀d̀ t̀i nti Bɛbaatíbè do baké dii m̀ǹni Isidayɛɛribɛ.

Dik̀ǹni mari dii do tanni Isidayɛɛribɛ tenkè k̀o ǹti m̀u bo Betideɛmmu ɛi, Sudaa tenkè miɛkɛ, k̀o ỳt̀iri tu Edimɛɛɛki k̀o m̀kɛ initidabí idé, k̀o íte wenwe nè o pok̀u Naomii nè bɛ bí idé kékɛtɛ M̀abu ɛi, ketenkè naati dè kékari. K̀o nitidabí idé puokɛ M̀abu ɛi kó benitipòbè Jripa nè Odu1.

Odu1 kó dipátiri d́ kè ti náké dɛ k̀o nitipop̀d̀ Odu1 wèè í tú Isidayɛɛribɛ botí kou ò tamè mmè Kuyie k̀bɛ miɛkɛ. Dɛ kpéi nkè dɛ kó dipátiri ti náa nhOdu1 do t̀nni mmèè botí o d̀u c̀f̀t̀è nè ò do t̀ mmè Kuyie nyIsidayɛɛribɛ t̀ nk̀, wenwe wèè í tú Isidayɛɛribɛ botí kou.

Di náammu Kuyie nhõ yietí m̀è botí oǹti wèè d̀d̀rimè wenni ò p̀ mm̀u t̀mmú kpéi. Di ti náammu Odu1 nè o c̀k̀u Naomii b̀ ta m̀è sémmè miɛkɛ. Kè Kuyie nné b̀ d̀d̀ m̀s̀àà ndiemè. Dèè b̀nkú ò do taunnèmè benitibè kɛ d̀ari Kuyie ndó dè.

Okpàati Dafiti yààri tu wèè kó dɛbire, wenwe M̀abu ɛi kòd nitipòk̀u wèè te Dafiti yààribè, Odɛtíwè Yesu yènni b̀è kó kufuku miɛkɛ. (Matie 1:5).

Di mpátiri náànti duó kɛ d̀mmè

1. Dè wṹkémè kè Odu1 yàa neinè o c̀k̀u kékonní Betideɛmmu t̀ 1
2. Odu1 k̀témè kupaku kɛ bo d̀rí tidiiti 2
3. Dè wṹkémè kè Boasi yàa puokenè Odu1 3-4

Edimɛɛɛki nè o pok̀u b̀ k̀témè M̀abu

¹ Bɛbaatíbè baké dii m̀ǹni Isidayɛɛribɛ tenkè kè dik̀ǹni dieri mari tanni diheì, k̀o ǹti m̀u íte Betideɛmmu ɛi Sudaa tenkè nè o pok̀u nè o nitidabí idéi kékɛtɛ kэмbo M̀abu k̀bɛ tenkè. ² Dɛ k̀o ǹti ỳt̀iri do tú Edimɛɛɛki (dèè tu Kuyie mbaké), k̀o pok̀u kpɛri tú Naomii (dèè tu Diwèi yiè), k̀o bire marè kó diỳt̀iri tú Madonni (dèè tu Oc̀ri) kè dɛtɛrè kpɛri tú Kidionni (dèè tu Muməmmú). Bè do tú Efadata naàm̀nk̀u k̀bɛ m̀bɛ. Bè do ítení Betideɛmmu ɛi ndi Sudaa tenkè kékɛtɛ kэмbo M̀abu tenkè dɛpaa. ³ Kè Edimɛɛɛkii kú kè Naomii nkpaá nè o nitidabí idé. ⁴ K̀o bí puokɛ M̀abu ɛi kó bɛsapambè. K̀o m̀u ỳt̀iri ntú Jdipaa, k̀o t̀u kpɛri tú Odu1. Kè b̀ ndè m̀kɛ yɛbie ntɛpítè. ⁵ Madonni nè Kidionni kè b̀e kú kè bɛ ỳ nkpaá omàà kɛ pàà o d̀u nè o bí.

Odu1 neinèmè Naomii kè b̀è kò mBetideɛmmu

⁶ M̀m̀mè kè Naomii keè ti Yiè nKuyie nd̀d̀mè o k̀bɛ m̀s̀àà nkè tidiiti buoté kéité M̀abu kébáátí kénk̀nti kɛ neinè o c̀d̀bè bɛdè. ⁷ Kè b̀e kété kэмberínè kuce. ⁸ Kè Naomii náké o c̀d̀bè bɛdè kɛ d̀: Bá wè wèè kò nho c̀f̀t̀è o ỳ borè, kè ti Yiè nKuyie ndi d̀d̀ m̀s̀àà nkéndonnè di m̀ d̀d̀mè b̀è ku, nè mí m m̀mmu. ⁹ Ti Yiè nKuyie ndi teennè kè di pété di daabè kéom̀pè. K̀o b̀ k̀unnè kè b̀e ku. ¹⁰ Kè b̀ d̀: Biti, ti yó nda neinèmu a ciɛ.

¹¹ Kè Naomii d̀: M bí, k̀nnè. Ba nte kè di d́ kè nni nneinè? N yí kpaá kɛ d̀ m bo peité ibí kè ì di puokɛ. ¹² M bí, Wɛtenè, N k̀tému mediè, n yí kpaá kɛ d̀ nkéyenke onitid̀u, Bá kè n tu m bo yenke yíe nképié ibí, ¹³ di bo na kэмbaa kè ì kótáà? Di báa yenke ot̀u m̀uàà? N sémmè di p̀t̀ému. Ti Yiè nKuyie nkpannè mí nwe.

¹⁴ K̀o c̀d̀bèe kuó m̀bɛdè kè Jdipaa k̀unnè o c̀k̀u kòd cau nkéwɛtɛ, kè Odu1 nhò kpaánè.

¹⁵ Kè Naomii d̀: Nte a dúò kɛ wètɛ o k̀bɛ nè o b̀kè dɛ borè, m̀nkɛ wètɛ.

¹⁶ Kè Odu1 d̀: Bá ntú n da yóu kéwɛtɛ, a tati dè n dɛ ntati, a k̀bɛ yó ntú n k̀bɛ m̀bɛ, Kuyie nha t̀ nk̀ n yó nku ntú. ¹⁷ A yóó kú dè, n yóó dɛ nkú kè b̀è n k̀nnè. Kè n yí dè d̀d̀ ti Yiè nKuyie nní m̀poté. Mukũ mm̀u máà bo ti yatɛ mí nnè f̀.

¹⁸ Kè Naomii yà ò yetoomè ke bo nhò neínè ke dò yúóó.

¹⁹ Kè bè ñneí bedé kétuàke Betideemmu, kéntatoo dihei, kè dèe di benitibè. Kè benitipòbè ntú: Naomii nweà? ²⁰ Kòo dò: Di bá nni nyu ke tú: Naomii, di nni nyu ke tú: Meyeñcaàrimè. Ke yé muwērimú muməu yiè nni ndiimmè mesémmè. ²¹ N do iti ke təmu, ke konní n nəu sinummù. Bá nni nyunè ke tú Naomii, ti Yiè nKuyie mmuwērimú muməu yiè nni mbùtinnému ke n tanné mesémmè mieke.

²² Mēmme Naomii nè o còkù Oduiti Məabu eì kou bè itémè Məabu kétuàke Betideemmu, dididèi ketirí diì mənni.

2

Oduiti dèemmè tidiiti Boasi paku

¹ Naomii dəu Edimedeki naàmunkù kou məu weè do bo ke məke o kperε kòo yètiri feí, kè bè ò tu Boasi. ² Diiyè marì kè Oduiti náké Naomii ke dò: N dó kékōté òməu paku nku, kòo yie n déri tidiiti. Kè Naomii dò: Kōté m birε.

³ Kòo kōté kupaku makù kè betōmbè nni kòò tū nke déente. O yuu yó nnaati dè ke sś nku paku tú Boasi kəku nku.

⁴ Kè Boasii íté Betideemmu kékōtòo kédəu mbetōmbè ke dò: Ti Yiè nKuyie nni ndi bonè. Kè bèe ò tēñné ke dò: Kù da dəò mesàà.

⁵ Kè Boasii beke wèè bàà betōmbè ke dò: We ntu onitipòkù yie?

⁶ Kòò dò: Naomii neínèni wènwe Məabu, ⁷ ò məəmu dinùu ke bo déri, nè dikūnweñni ndi ò dèemmè, ò yī cókè sàmپó nwe.

⁸ Kè Boasii náké Oduiti ke dò: N kóo sapàà nha báá kəte òməu paku, ríbo die nnè n nitipotōmbè ke déé. ⁹ N nàkému betōmbè ke tú bè báá da béinnè, kè sinéyēi da pī nhá kəte kēyā bè dòní mèè nie.

¹⁰ Kè Oduiti nínkù Boasi ìkè kóò nàké ke dò: Dè yīme kàa n dòò mesàà nke m pènsirì, mí nwèè tu opòò?

¹¹ Kè Boasi dò: Bè ñ nàkému a dòòmè a còkù nè a dəu kumè nè a yóumè a cice nè a yō nè a eì ke kətení ke bonè kubotí tekù, a do í yé kù. ¹² Ti Yiè nKuyie nda yietí mesàà nha dòò mè. Ti Yiè nKuyie tínti nyIsidayeribe tū nkù da dəò mesàà nkè mè ndeu, kè n da kánké.

¹³ Kè Oduiti dò: N yiè a nni ndəəri mesàà nha n dòòmè ke náríkunne n yèmmè, ke n náánè diwèi ke dò nha kó betōmbè m me nyí bè tūàke.

¹⁴ Bè yóó di diì mənni kè Boasii náké Oduiti ke dò: Kətení kédi, pəðtè a pèè tikūnti. Kòo ò duó ntidiiti bè pūñné tì, kòò càáké kénsànnè késús. ¹⁵ Ò wète diì mənni ke bo déri kè Boasii náké betōmbè ke dò: Yóunè we kòo ndéé, di báá ò kəkénè. ¹⁶ Di yóu kè tidiiti nduò kòò dèé, di báá ò kpannè.

¹⁷ Kè Oduiti ntūū nke déé nkétuàkenè kuyuoku, képuotí kēpíe nteyààtè, ¹⁸ kété kékōnnè kébenke o còkù, kóò duónnè tidiiti ò do di késús ntì. ¹⁹ Kòo còkùu ò beke ke dò: A dèri we mpaku yie? A pī nde mutōmmú? Ti Yiè nKuyie ndəò mesàà nwèè da cəuté.

Kè Oduiti ò nàké dèè dòò, ke dò ò dèri wèè paku o yètiri tu Boasi. ²⁰ Kè Naomii dò: M banté ke dò nti Yiè nKuyie nkuu ti dòò mesàà nkù do me dòòmè bèè ku, kùu dəò mesàà nde kóo niti. Ke yíe bēi nke dò: Boasi tu tinaàmunkù kəbe kóò məu nwe wèè dò nkéndake ti kpéi.

²¹ Kè Oduiti dò: Ò béimmu ke tú nní mbonè o tōmbè ke déé nke bè yàa deènè mudidèi.

²² Kè Naomii dò: Mbonè Boasi tōmbè, a báá kəte kupaku tekù makù, bè yàa bo da kpannè.

²³ Kè Oduiti nkūōtìnè Boasi nitipotōmbè ke déé nke yàa deènè tidiiti ketiti nè tidérítì, ke baa bonè o còkù.

3

Naomii tiémmè Oduiti

¹ Diyie mari kè Naomii náké Oduki ke dò: M bire, n waà ndè bo yĩmè mme kàa rĩbo kè dè da naati. ² Di mmònni a bantému ke dò mBoasi a niènè wèè kó benitipotōmbè ke déé nho paku ò tu ti naàmùnkù kou nwe, ò puoti yie nkó keyènkè nke o yie. ³ Wuò keyōore amàà tũdààrí kédáátí a yaàsààti kékote o yie, a né báá yie nkòò da ya ke mu nyí di ke yà. ⁴ Kòò yóó duó a nhò paké, kòò duó kàa katoò kédáa nho yààkù kédúó o naàcèi také kòò banté a dómè wèè daate a kpéi. Ò bo da náké a dò nkédòò dè. ⁵ Kè Oduki dò: N yóó dāòmu a n náké tì timōu.

⁶ Kè Oduki ité kékote kuyie kédòò o còkù ò náké tì weti weti. ⁷ Kè Boasii di keyà kòò yèmmèe cátè kòò kote kéndúó o diiti còú dè. Kè Oduki banné kékotoò kédáa nkuyààkù o naàcèi také kéndúó. ⁸ Keyènkè cuokè kè Boasii entení keyà onitipòkù duómè o naàcèi také kè dèe ò di. ⁹ Kòò dò: Wenninwe?

Kè Oduki dò: Mí nhOduki nwe a kóo tǎnti, daate n kpéi, fǒò tu ti naàmùnkù kou wèè tǎké, ke dò nké n tieke.

¹⁰ Kè Boasi dò: N kóo sapàà ti Yiè nKuyie nda dāò mesàà, a dāò dè bàmbà ndè pēētēmu a dāò ndè a còkù, demōu deé benkù a dómè ti naàmùnkù, a í wammú bedapàmbè bèè mǎke be kperere yoo idawaá. ¹¹ N kóo sapàà mbá nyĩkù, n yóó dāòmu a dó tì. Benitibè bemōu yēmu a túmè onitiposààwè. ¹² Mómumu nwe n dómme ke da túóté, òmōu né bomu wèè da tókénè ke m pēēté. ¹³ Nduó die nké dèe wenté kè tí tì yà. Kòò dó ké da túóté, wè da túóté, kòò me nyí dó, m béimmu ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri ke tú, m bo da túóté.

¹⁴ Kè Oduki ndúó kè dèe wenté kòò yè kè dè kpaá uu. Boasi do í dó bè nyé ò kàtenimè kuyie. ¹⁵ Kòò dò: N duōnni a yààkù.

Kè Oduki ò duó, kòò cūá tidiiti cidóòbè tepíitè nè bènùmmù kóò tóú. ¹⁶ Kòò kò ndihèi o còkù Naomii borè, kòò ò beke ke dò: M bire ònti dāò?

Kè Oduki ò náké de kóo niti ò dāò dèe kó dimàà. ¹⁷ Ke dò: Ò m pǎ tidiiti cidóòbè tepíitè nè bènùmmù ke tú m báá wētení n nōunùmmù a borè.

¹⁸ Kè Naomii dò: M bire nkari béu keyà de kó tináànti yóó kú dè. Boasi yóó tūntemū de kó tináànti yie.

4

Boasi sōtémè Edimēdeki fuku

¹ Mēmme kè Boasii kote kénkari diheì bōrì bè kàrì dè ke tūnni tihèikènnáànti. Wèè do dò nkéndake Oduki nè o còkù Naomii be kpéi kòò mpēnké, kè Boasi dò: N kou kàtení kékari die!

Kòò kari. ² Kè Boasii yú behèikènkótibè tepíitè ke dò: Karinè die, kè bèe kari. ³ Kè Boasii náké wèè dò nkéndake be kpéi ke dò: Naomii wèè konní Mōabu wèè fiiti ti tebite Edimēdeki bàtè. ⁴ Kè n né yē m bo da náké kàa tè donté bèè kàri die nnè behèikènkótibè be ìkè. Kàa me nyí yóó tè donté a n náké kè nni nyé, ke yé a kó difōnkúò mĩ baatémme.

Kòò dò: Kè n na m bo tè donté.

⁵ Kè Boasi dò: Kàa donté tebàtè, á túóté Oduki Moabu kou okúpokù, kēsōtè wèè ku o cǐtè.

⁶ Kòò dò: M báá na ké dè donté n yàà bo paà wèè bo túóté n kperere. Donté n na ndonté dè, n yí yóó na.

⁷ Nè dimònni Isidayeribe do ò nkè bè donté demarè yoo bè cèète, òmōu wèè òò deite o neukù kédúó nhotòu, dèe benkù tináànti tūntemè. ⁸ Wèè do dò nkédonté tebàtè kòò náké Boasi ke dò: Donté, kédeite o neukù kóò duó. ⁹ Kè Boasii náké behèikènkótibè nè bèè kó dimàà dè bo ke dò: Di yàmu yie n dontémme Naomii, Edimēdeki, Madonni nè Kidionni be kperere demōu, ¹⁰ kétúóténè Oduki Mōabu kou Madonni wèè ku o pokù kēsōtè ocì cǐtè, kòò yètiri báá feti o kabe cuokè nè o ei.

¹¹ Bèè dè bo nè behèikènkótibè kè bè dò: Ti yàmu! Ti Yiè nKuyie ndāò mesàà a yóó túóté wèè nitipòkù kòò ndōnnè Dasēdi nè Dea bè do dómme bèè maá Isidayeri cǐtè. Á kpenke

Sammuyeri pátiri ketiri Di mpátiri to tii náànti

De kó dipátiri ti náá nSammuyeri kpéi nke, wèè do tú Kuyie ndo tããté bèè baatíbè Isidayeribe miéke be kóo sɔnwe. Weè do tũnni dihei kó tináànti, ke tú Kuyie mpããnáànti náàntò kè weè tu ikuò niùti Kuyie ncĩtètè. Kè dè mboni kè Isidayeribe ténke í ndó bebaatíbè bèè mbè baké, kéndó kéwáá nhokpààti wèè yó mbè baké iboti tɛi kɔme.

Kè Kuyie mbè duó nhokpààti ketiwè wèè tu Sauri. Sauri me nyí nhɔte ò bo dòmè Kuyie nyí ndó dè kè kùu ò dootóo kètããté Dafiti. Memme kè Sauri nkékú kè Dafiti dèúkú.

De kó dipátiri ti náá ntì tu: Kuyie nkuù máà tu ku kɔbe kóo kpààti. Nè de kpéi nkù báá na kèpĩnnè mutómmú wèè í kù duó nhomáà.

Di mpátiri náànti duó ke dòmè

1. Sammuyeri kó tináànti o bíkembénti nè o tómmú ò do ni mèè botí Isidayeribe 1-8
2. Sauri náá mmèè botí okpààti nè Kuyie nho dootóomè 9-15
3. Dafiti kó tináànti nè o do ɔ̄ yenténèmè Sauri nè Sauri kó mukũũ 16-31

Anni mɔmè Kuyie ndebire

¹ Oniti mɔu wèè do bo Damaa èi, Efadaimmu tempè nyetārè ìnkè kɔku, kòo yètiri tu Edikanaa. Ò do tú Efadaimmu kó kuwuɔ nkou nwe. Sufu wèè do peité Tou, kè Touu peité Ediu, kè Ediuu peité Yedokammu kòo né peité Edikanaa. ² Kòo ripo benitipòbè bèdébè, kòo mɔu yètiri ntú Anni, kòo tɔu kperi tú Peninna. Kè Peninna mmàke ibi bá Anni yie í màke.

³ Bá dii benni kè Edikanaa ní íté Damaa, kékote Sidoo ti Yiè nKuyie ncĩtètè ke bo nínkú kè kù bànté kunku Mpakédaa kè kù fié iwũɔ. Dè do s̄ nhEdii bí idé ɔfinii nè Findee beè tu ti Yiè nKuyie nkuò niùbè. ⁴ Kè Edikanaa ní féútè o òfè ti Yiè nKuyie nképã kumaa nkumáà Peninna nè o bí, ⁵ kèpã Anni yie ò pã Peninna kè dè màmè kuce mèdémè. Ò do we ndó mediè mbá ti Yiè nKuyie nyí me nhò pãmè ibi. ⁶ Kè Peninna Anni yanti nhò cẽi ke caari o yèmmè, kòò ãà ifei ò í màke mèè kpéi nyibí. ⁷ Bá dii benni kè bè kòte ti Yiè nKuyie ncĩtètè ke bo fié iwũɔ ti Yiè nKuyie, Peninna nwanti ke bo caàrè Anni yèmmè, kè dèe nyóu Anni kòo nkuò nkéyete mudii. ⁸ Kòo dɔu Edikana ò bàntè ke dò: Anni dè dòmme kàa kuò nke yete mudii, kàa yèmmè caàrè? A me nni nte kè dè í pètè itidabí tepítàà?

⁹ Kè Annii íté bè di dii mɔnni ke dèè kéta ti Yiè nKuyie ncĩtètè, ke s̄ ti Yiè nKuyie nkuò niùti Edii kàri ti Yiè nKuyie ncĩtètè bòri. ¹⁰ Kè Anni yèmmè caàrè, kòò kuò nkè ntinɔnnieti yiè kòo báá nti Yiè nKuyie nke tú: ¹¹ N Yiè nKuyie nf̄ Mpakédaa, n kuò mmesémme, n wénté fenɔnsààfè mí nha kóo tɔnti sámpòu kè m pã denitidabire, kàa dè nni mpã, m bo dè n da duó nkè dè mp̄i nha tómmú s̄ã bá kuponkù báá kááké de yuu. ¹² Kè Anni mbáá ti Yiè nKuyie nkè dèe mɔnte kè Edii ò wùo nke wúo nho biè mmáà yeè nampúmè. ¹³ Ò me nyí yo ò náá nke tú mù, ò baa do báá nti Yiè nKuyie nnè o yèmmè mme, kè Edii yèmmè ndò nhò muó mmenaà mme, ¹⁴ kòò nàké ke dò: Dè yó nkááké de kàa naà mɔntè? Die ndòke a yóo dennemè a naà. ¹⁵ Kè Annii ò ténne ke dò: Okóti, n yí muó mmenaà, meyeñcaàrimè meè ñ deuté, kè ñ kuònnè ti Yiè nKuyie. ¹⁶ Bá n wénté mufòmму yeimu yiè, iyentotí nè meyeñcaàrimè deè ñ deuté, deè te kè m bàá nti Yiè nKuyie nkè dè mɔnte.

¹⁷ Kè Edii ò ténne ke dò: Kote ke bá nyièkù, kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ nkù da pã a kù mɔo dè. ¹⁸ Kè Annii ò ténne ke dò: N wénté fenɔnsààfè mí nha kóo tɔnti.

De mɔnni kè Anni yèmmèe cátè, kòo kò nkédi.

19 Kè dèe wenté Edikanaa nè o cīètè kabe kè bèe piké cuté kénínkú kébántè ti Yiè nKuyie nkédeè kékò nDamaa.

Bè peitémè Sammuyeri kóò duó ti Yiè nKuyie

Edikana nè o pokù Anni kè bèe duó, kè ti Yiè nKuyie nduó nhAnni ò kù mǎo dè. 20 Kòo púó nképeité denitidabire, ké dè yu ke dǎ Sammuyeri (dèe tu Kuyie nkèè).

21 Mèmmè kè dibenni tərì rboní, kè Edikanaa nwēti Sidoo nè o cīètè kabe ke bo féuté feǎfè ti Yiè nKuyie, káféúténè ò kù cànnenè dii nùù kǎfè. 22 Anni í nneínè o dǎu, kóò nǎké ke dǎ: N dǎ debire dèe cǎté kè nní nkəri ké ndè neínè ké dè duó ti Yiè nKuyie nSidoo kè dè nke mbo sǎǎ. 23 Kè Edikanaa ò tēíné ke dǎ: Kǎa me ndó dè wenni, nkpaá die nkè debire yǎa cǎténè. Ti Yiè nKuyie ndǎò kù béi ntì.

Mèmmè kè Anni nkpaá kè debire yǎa cǎténè.

24 Debire cǎté dii mǎnni kénkpaá kénni, kòo dè kǎtenè ti Yiè nKuyie ncīètè Sidoo, wenwe nè o dǎu, kè bè ntǎ dinaadaa* yebie nyètǎati kpəri nè muyuo nnè nè menǎa nkudǎkù. 25 Kòo féuté fenǎǎfè ti Yiè nKuyie, kédeè kékǎtenè debire Edii borè. 26 Kè Anni béinnè Edii ke dǎ: N yiè nha bomu, dentení onitipòkù wèè yǎa cǎrmú die nha ìkè ke báa nho Yiè nKuyie, mǐi yǎa nwe. 27 Nte debire n yǎa sènní dè ké ndè mǎú n Yiè nKuyie kù dè nni mpǎmu. 28 N yóó dè nkù duómmu kè kù ndè te de fǎmmu mumǎu.

Kè bèe nínkú ti Yiè nKuyie nyìkè ke sǐnnǎo.

2

Anni sǎntemè ti Yiè nKuyie

1 Kè Annii sǎnte ti Yiè nKuyie nke dǎ:

Ti Yiè nKuyie nkuù te kè m pèté diwèi,
kuù m pǎ dikǎmbùò kè m bo ndaú n dootitǎbè,
kuù n teennè dèe te kè n yèmmè naati.

2 Ti Yiè Kuyie nkuù mǎa kpa meyei,
kuù mǎa tu dipèrì dii n kǎnké,
òmǎu tǎu í kù dǎnnè ke kpa meyei.

3 Di bá nsũũnko sipǎo kó tinǎaǎntì,
tisǐnténǎaǎntì ténke bá nyièní di nǎ mieke,

Ti Yiè nKuyie nyému demǎu,
kù yóó bekénè benitibè be dǎòrìmè dǎmmè mme.

4 Kuù keku bekpàritiebe tǎnnè,
bèè do cǐnni kè bè kpenke.

5 Bèè do yo nke diè nkè bè wanti bè bo di mù ke mǎnté.

Bèè do fèũrìnè dikǎnni kè bè òmpu.

Kè tehǎũnte peité kuce mèyiekè,
wèè do péi kòò naá ntehǎũnte.

6 Ti Yiè nKuyie nkuù ǎǎ kuǎ kè kuù fòùkùnnè,
kuù ǎǎ tannè onitì kudǎnkù kè kuù ò dènnení kudǎnkù.

7 Ti Yiè nKuyie nkuù ǎǎ dǎò onitì fedawanfè kè kuù ò kparìkùnnè,
kuù ǎǎ kékùnnè onitì kè kuù ò déúkùnnè.

8 Kuù ǎǎ í nhocǐri mutǎǎ mmièke,
kédenne osènniwè mesémmè mieke,
ké bè wènnénè benitidiebè kè bè nkari,
ké bè duó ndikpààtikàri.

Ti Yiè nKuyie nkuù te ketenkè,

* 1:24 dinaadaa: Yepǎte mayè mieke bè wǎri yenaadakè yètǎati, yeteyè ke wǎri dinaadaa dimǎa dii mǎke yebie nyètǎati.

kuù ànné yēsā̀nkè yèè kè tɔ.

⁹ Kuù dà̀kè bèè kù dé bε fòm̄mu kpéí, kè benitiyεibe kō ndibiinn̄ni miεke ke yé on̄tì ã̄ í nnamè nè omáà kó muwērímú.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyóó p̄ontemu ku dootitɔ̀bè, fetaafe bo bè pεε, Ti Yiè nKuyie nkuù yóó bekénè kutenkù kum̄ou, kédúú nku kóo kpà̀tì kù tã̀áté wè muwērímú, kédéúkunnε kù tã̀áté wè.

¹¹ Mὲm̄mε Edikanaa nè o k̄obe kè bèè kò n̄ho ciε Damaa, kè debire nkpaánè Kuyie nkuú n̄t̄t̄i Edii ke p̄í n̄ti Yiè nKuyie nt̄ōmmú.

Edii bí kó m̄borimε

¹² Edii bí borimε í nwenni, ì do í dake ti Yiè nKuyie nkpeti, ¹³ bá nè bè do mε ntú̀mè ikuú niù̀bè. Nte bè do d̄ɔ̀ri m̄èè botí: Bè do ã̄ nkòò m̄òu fèú́té fè̀ǎ̀fè ti Yiè nKuyie nke kpaá bérí, bε kóo t̄ōnt̄i tuak̄ení ke t̄o temátikūmpete yen̄i nyè̀tã̀ati kpete, ¹⁴ k̄εmbaunte sinakesí nè sikū̀m̄boó nè sid̄ou nè tikà̀dà̀abuuti miεke. Kòò n̄inte d̄èè kó dimáà bε kperε ndε. Bè do mε nd̄ɔ̀ri Isidayεeribe bεm̄ou bèè k̄eroo Sidoo.

¹⁵ Bá kè bè mu nyí t̄uò mmekùò nyikuú n̄t̄t̄i t̄ōnt̄i k̄atení, kénáké wèè fèú́té fè̀ǎ̀fè ke d̄ò: Ikuú n̄t̄t̄i tu a ò p̄ã imaa nhò yóó p̄unné ì, ò í yóó c̄outé ibirí, ò d̄ó ibénní nyi. ¹⁶ Kòò yí: N d̄ò nkétuò mmekùò m̄mε k̄edeè k̄aa túóté a d̄ó ì. Ot̄ōnt̄i d̄ò: Bàmbà nwe a d̄ò nké n duó mmè, k̄aa yete n yì fiè̀te. ¹⁷ Kè Edii bí nd̄ɔ̀ri ti Yiè nKuyie nyí d̄ó d̄è, bá bè í nwúó mbè kù p̄ã nyèè p̄arè ke d̄ò nyè tu ku kperε.

Sammuyeri bomè Sidoo

¹⁸ Kè Sammuyeri m̄bo Sidoo ke daati dik̄outéyaà̀bò̀ri ke p̄í ti Yiè nKuyie nt̄ōmmú. ¹⁹ Bá diì benni o ȳò nè o cice kè bè k̄à̀ri Sidoo ke bo fié iwũ̄ã̄ ti Yiè nKuyie, n̄ho ȳò ò dù̀̀ke diyaà̀bò̀ri k̄é̄nt̄o. ²⁰ Kè Edii ní p̄ã Edikanaa nè o pokù ti Yiè nKuyie nkó mesàà nke d̄ò: Ti Yiè nKuyie nyóu kòo nitipòkù yie nyíé k̄epié ibí, kè ì ìt̄inné ò mε nkù p̄ã d̄è kó dif̄t̄irì. Kòo deè kè bèè kò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nd̄ò mesàà nhAnni kòo yíé k̄epiè it̄idabí it̄ã̀ti nè in̄itipobí idéì.

Kè ti Yiè nKuyie nní mbonè Sammuyeri kòò kòtírí.

Edii do kp̄annè̀mè o bí

²² Dε m̄ōnn̄i Kuyie nkuú n̄t̄t̄i Edii do kòt̄ému mediè nkékeè o bí d̄ɔ̀ri d̄è Isidayεeribe cuokè nè bè d̄autinè̀mè ben̄itipò̀bè bèè do ã̄ ntíkú ti Yiè nKuyie nc̄iè̀tè b̄ò̀ri n̄u. ²³ Kòò bè beke ke d̄ò: Di d̄ɔ̀ri ba mbotí nku? Ben̄itibè bεm̄ou náamm̄u di borimε í wennimè. ²⁴ M bí yóunè dende! Ben̄itibè náá n̄ti di kpéí n̄ti í wenni. ²⁵ Kòò n̄ti yeténè on̄t̄i ti Yiè nKuyie nkuù ã̄ bè p̄uté. Kòò né yeténè ti Yiè nKuyie nwe mbo ò p̄uté?

Bè mε nketé ke í ndake bε cice bè náá n̄ti. Ti Yiè nKuyie nkuù do d̄ó kè bè kù.

²⁶ Kè Sammuyeri baa kòtírí, ti Yiè nKuyie nnè ben̄itibè kè bè ò d̄ó.

Kuyie nnàkém̄ Edii kù yóó ò d̄ò d̄è wenwe nè o bí

²⁷ Diyie mari kè Kuyie mp̄ã̀n̄ã̀ant̄i náã̀nt̄o m̄òu k̄atení Edii borè kóò nàkè ke d̄ò: A yé̄mu a yembè do bo diì m̄ōnn̄i Esibiti ke tú tidaat̄i, kè ti Yiè nKuyie mbè ben̄kemè kumáà, ²⁸ k̄étã̀t̄é Isidayεeribe bεm̄ou miεke a yà̀r̄i An̄o kòo ntú ikuú n̄t̄t̄i, ke daati dik̄outéyaà̀bò̀ri, ke tóu iwũ̄ã̄ bè kù feu ì ke tuò ndiwũ̄ã̀t̄ōnn̄i ìnkè ke tuònnè tihúúnt̄i, ke kù náã̀nnè ke kù d̄ò, kè bè níi kù fèú́té fè̀ǎ̀fè bè bo mm̄ake bε kó kumaa. ²⁹ Ba nkpeí nné te kè di caari kù yé mbè nkù feu ì wũ̄ã̄ nè yep̄arè kù yé mbè nkù p̄ã nyè ku c̄iè̀tè miεke? Dè ȳimε kè di t̄ānk̄íí

imaa nsààyì, Isidayeribe kù feu ì wũṣ miēke nè bè kù pã nyèè pãrè, ke cūḥ di kǎntì? Dè dòmme kàa yàrí a bí nyi ke kù pḗḗtè? ³⁰ Nè de kpéí, ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū nkù tu kuù do dǎunnè dinùù a naàmùnkù kǎbe ke dò bè bo ntú ikuṣ niùbè sǎà. Di mmònnì meè ténke ðake kù yetemu ke tú wèè kù déúkùnnè kù òṣ we ndéúkùnnè, kè wèè kù sènkèrì kù múnkèe o sènkèrì. ³¹ Dè tùḍke ke dèemu kù bo duómme kàa kǎbe nkṵ mmunantékũũ, okóti ténke í yó mbo a cǐḗtè. Kè kùu dǎò mesàà nyIsidayeribe. ³² Otòu màù bo cǎuté ku cǐḗtè. A cǐḗtè miēke okóti me mbá ndè kpaá. ³³ Kù né yóó súṣ nhòmòu nwe a yaàbí miēke kòo ntókénè ku wũṣtònnì, ke wúó nhò na mborè kè dè ò yóu ke caàri o yèmmè, kè besambe nkṵ mmunantékũũ.

³⁴ A bí idé Ofinii nè Findee bè yóó kú diyie òmáà ndi kàa banté kù béi nti yóó dǎòmè. ³⁵ De kó difònkúò kè kùu tǎátè ikuṣ niùti kòo mpí nku tǎmmú kè dè wenni ke dǎari kù dómè. Kè kùu duṣ nkòo yaàbí ntú ikuṣ niùbè sǎà, kémbo okpààti kù yóó tǎátè wè borè. ³⁶ A kǎbe bèè bo yenté, kè bèe kǎtení kéninku o borè ke bo pété dǎrè yoo mudii sámǎpó, kè nhò bàá nke tú: Ti duṣ mbá mùu tǎmmú ti Yiè nKuyie ncǐḗtè miēke kè ti pété kédinè.

3

1 Kè Sammuyeri mbo Edii borè ke pǐ nti Yiè nKuyie ntǎmmú.

Kuyie nyumè Sammuyeri

De mònnì ti Yiè nKuyie ndo í náánnè benitibè mecāā mmecāā nyoo nè mebenkùmè miēke.

² Keyènkè makè kòo kóti Edii nduṣ o dóù. Ò do kòtému kòo nuṣ nténke í nnaati. ³ Kè Sammuyeri nduṣ ti Yiè nKuyie ncǐḗtè ku taummè tǎu také, ke sṵ nku cǐḗtè fitírè mu nyí ku. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò yu ke dǎ: Sammuyeri! Sammuyeri! Kòò dǎ: Nte mí. ⁵ Kòo cokóo Edii borè ke dǎ: N kǎtenímu. Kè Edii dǎ: N yí da yu, kǎte kédúú. Kòo wḗte kédúú. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kényú Sammuyeri kuce medérímè, kòo kǎtoo Edii borè ke dǎ: N kǎtenímu, n kèè a n yumè mme ke kǎtení. Kè Edii dǎ: M bire n yí da yu, kǎte kédúú.

⁷ Sammuyeri mu ndo í yé ke dǎ nti Yiè nKuyie nkuù ò yu, kù mu ndo í ò béinnè diyie mari.

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kényú Sammuyeri metǎámmè, kòo íte kékǎtoo Edii borè ke dǎ: N kèè a n yumè mme ke kǎtení.

Kè Edii banté ti Yiè nKuyie nkuù ò yumè, ⁹ kòò nàké ke dǎ: Wḗte kédúú, kè bè wḗte ke da yu a dǎ: N yiè, béi nkàa kóo tǎnti kèmmúmu.

Kè Sammuyerii wḗte kédúú.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nwḗtení kécómmú o borè kényíé kóò yu ke dǎ: Sammuyeri! Sammuyeri! Kòò dǎ: Béi nkàa kóo tǎnti kèmmúmu.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dǎ: N yóó poté Edii cǐḗtè nte kuyéiku makù, kè Isidayeribe tì kèè kè dèe kpéétè be to. ¹² De kó dimònnì ndi n yóó dǎòmè Edii cǐḗtè, n nàké ke yḗ n yóó tḗ dǎòmè bá m báá ínté tǐmatì. ¹³ M béimmu ke tú: M bo poté Edii cǐḗtè sǎà nè o bí dǎari mèè yei nkpeí nke caàri n yètìrì kòò yé ke cǐḗké. ¹⁴ Mí nKuyie m béimmu ke tú dèmarè í bo dèè bo ùtè Edii cǐḗtè yei mbá kè bè nfié iwũṣ ke m pǎmmú yepǎrè.

¹⁵ Kè Sammuyeri nduṣ, kè dèe wenté kòo kpeté ti Yiè nKuyie ncǐḗtè kó yebòrè. Ò í ndàátì ke bo nàké Edii ti Yiè nKuyie nhò nàké tì. ¹⁶ Kè Edii yú Sammuyeri kóò nàké ke dǎ: Sammuyeri n kóo dapàà! Kòò dǎ: Nte mí. ¹⁷ Kè Edii dǎ: Ti Yiè nKuyie nda nàké ònti? Bá n sǎnne tǐmatì bá tǐmáá, kàa n sǎnne tǐmatì ti Yiè nKuyie nda poté.

¹⁸ Kè Sammuyerii ò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké tì timòu bá ò í nsúṣ ntǐmatì, kè Edii dǎ: Kuù tu ti Yiè nKuyie, nkùu dǎò kù dómè.

¹⁹ Kè Sammuyerii kóté kè ti Yiè nKuyie nní nhò bonè. Kù ò nàá ntìi náàntì kó dimàà kòò nàá mbenìtibè tìmatì í nduò ketenkè. ²⁰ Mèmmè Isidayeribe kó ketenkè kemou, kétúóté Danni kó kutempè nkétuòkenè Bèrisebaa, kè bèe banté ke dò nSammuyeri mènke tú ti Yiè nKuyie mpānānāntì náāntò. ²¹ Kè ti Yiè nKuyie nsōtè kémbenkú kumàà Sammuyeri Sidoo, kòo nnāá nku náāntì.

4

¹ Mèmmè kè Sammuyeri ntuonko Isidayeribe bemou ti Yiè nKuyie nnāá ntì.

Isidayeribe dootitabè tùótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou

Diyiè mari kè Isidayeribe dinté Fidisitēbe mudoò kébáté Ebenni-Esee, kè Fidisitēbe báté Afeki. ² Kè mudoò binté mediè nkè Fidisitēbe auté Isidayeribe, kékuò benìtibè sikoupišínàà (4000) de kó mudoò mièke. ³ Bèè yenté kè bèe coké kékonni bè do baté dè, kè Isidayeribe kó bekótibè dò: Ba nkpeí nte kè Fidisitēbe ti auté miè mbotí? Tí katenè Sidoo kétúóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tou, kè dì mbo ti borè ké ti deeténè ti dootitabè.

⁴ Kè bèe tō nkè bèe tùóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tou, ti Yiè nKuyie Mpackedaa kari dè beīnkēmbārìbè bēdēbè saku. Kè Edii bí idé Ōfinii nè Findee kè bè dè bo. ⁵ Bè tūòkenè dii mōnni ti Yiè nKuyie ntaummè tou Isidayeribe kari, kè Isidayeribe iite kè ketenkèe sātè.

⁶ Kè Fidisitēbe keè bè iitemè Isidayeribe kari ke dò: Ba nte kè bè iiti Ebedeebe kari?

Bè keè dii mōnni ke dò ti Yiè nKuyie ntaummè tou tūòkení be borè, ⁷ kè kufōwāá mpī nFidisitēbe kè bè nnāá nke tú: Ti Yiè nKuyie nkuù tūòkení be kari, ti pakému! Kù do í bè bonè, bāmbà nke tūòkení. ⁸ Dè ti dimu, we nyóó ti deeténè Kuyie nkperikù kù do poté Esibiti kabè tiyēiti tibotí tibotí dikpāà cuokè. ⁹ Fidisitēbe yetenko kè ti bè bāao nè dikōmbùò, kè meè dōke ti yóó naá mbe kó tidaatì nti kéndōnnè bè do tūmè ti kó tidaatì. Íténè kè ti bè bāao nè muwērímú.

¹⁰ Mèmmè Fidisitēbe nè Isidayeribe bè tamè betabè mudoò kè bèe na Isidayeribe, kè bèe coké kékūū mbe cēí, kè bèe bè auté mediè nkékuò benìtibè sikoupišitāāti (30000), ¹¹ kétúóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou. Edii bí idé Ōfinii nè Findee kè bèe kú.

Edii kumè

¹² Kè Bensamēe naāmunkù kou mōuu kēri o yāàti, kēpū nho yuu mutāā nkékoké kētūòke Sidoo de kó diyie dimāà mièke. ¹³ Ke sš nkè Edii kārì o kārì ĩnkè kuce nùu ke paké ke yē o kōmbùòti duòmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kpéi. Kè de kóo niti náké tìi bè tūòkení kè benìtibè bemou kuónko. ¹⁴ Kè Edii keè yedabùò nkébeke mùu dōòri, kè weè niti cokóo mecāā nkóò nàké dè dōòmè. ¹⁵ Dè do sš nhEdii mōke yebie nsipisiwei nè yèni ndi, bá ò ténke í wúó mbá sámipó. ¹⁶ Kè de kóo niti ò nàké ke dò: M boní mudoò borè nde yie nke cokéni. Kè Edii dò: N kóo dapàà ndè dōnnime? ¹⁷ Kòò dò: Ti dootitabè ti bētimu ke ti auté, dèè né dōke yóu deè tu a bí idé Ōfinii nè Findee bè kumè, kè bè tūóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou.

¹⁸ De kóo niti yu dii mōnni ti Yiè nKuyie ntaummè tou kó diyētìrì, ke sš nhEdii kārì o kārì ĩnkè, kēdonnì diyānyānni ti Yiè nKuyie ntou borè ke kēété o fōnii kékú. Ò do kòtému mesàà nkéncēē. Ò do baké Isidayeribe ke dò yebie nsipisišínàà ndi.

¹⁹ Edii còkù, o biré Findee pokù do púómmu ke duúnnè ò bo peitémè. Ò kèè dii mōnni Fidisitēbe tūótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou, kòo còkù nè o dōu kè bè kú kè kuyonkuu ò auté kòo kūū képeité, ²⁰ kēmmaùnè mukūū, bèè ò teénnè kè bè dò: Bá nyīkù! A peité denitidabire nde. Ò í mbè tēnnè tìmatì. Ò keté ke í ndake be terè kpéi. ²¹ Kòò béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nténke í bonè Isidayeribe, ké yú o biré ke dò Ikabodi.

De kó diyētìrì do tukúnè bè tūóté mēmmè ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè o còkù Edii kó mukūū nnè o dōu kōmu. ²² Kòò béi nke dò: Isidayeribe pāamu muwērímú ke yē be dootitabè tūótémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou.

5

Fidisitēēbe kònnèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tau

¹ Kè Fidisitēēbe túóté ti Yiè nKuyie ntaummè tau Ebèni-Esèe kékònnè Asidodi. ² Kè bii di tanné be bə̀ Dakṑ tou kéínné di také. ³ Kè dèe wenté kè Asidodi kə̀be ente kénsó̀ nDakṑ do ke duó ti Yiè nKuyie ntaummè tau ìkè kè bèe í mbe bə̀ kécónné di do borè. ⁴ Di wentíri kè bè nsó̀ nDakṑ tó do ke duó ti Yiè nKuyie ntaummè tau ìkè, di yuu nè di nou kè dè bə̀kè ke cóú de kó kudieku bòri. ⁵ Dèe te nè yíenní kè de kó bebə̀yembè nè Asidodi èi kə̀be bèe taà de kó kudieku kè bè í nau ku bòri.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbenke ku wə̀rímu Asidodi kə̀be, ké bè poté fə̀kúùkúùrè kè be kə̀mbùàtì do, bembè nè yehèkè yèè bè təkénè ye kə̀be. ⁷ Bè yà dii mənni tii bə̀ tù̀kení, kékuó nke dò: Ti í dó ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù taummè tau mbo ti cie, kù ti potému, tínti nè ti bə̀ Dakṑ.

⁸ Kè bèe yú Fidisitēēbe kpààtìbè bəmou ké bè beke ke dò: Ti yóó yíme Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù taummè tau? Kè bè dò: Tənè di kékə̀tenè Kati kó dihei.

Kè bèe di tó kékə̀tenè Kati èi. ⁹ Bè di tù̀kenko dii mənni Kati, kè ti Yiè nKuyie mpoté de kó dihei kə̀be bəmou, ibí nè bekótìbè kè fə̀kúùkúùrèe bə̀ pī nkè be kə̀mbùàtì do. ¹⁰ Kè bèe di tó késó̀nnè Ekinə̀. Ekinə̀ kə̀be di yà dii mənni kékuónko ke dò: Bè təní Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù taummè tau ke bo ti kuə̀ tímou.

¹¹ Kè múnkèe yú Fidisitēēbe kpààtìbè ké bè nàké ke dò: Kpə̀nnénè Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù taummè tau, kè mēe də̀ke tí yóó kú tímou ndi.

Kufə̀waa nkuù do auté benitìbè dihei mièke, ke yé ti Yiè nKuyie ndo bə̀ potémè. ¹² Bèe kraá ke í ku kè bèe muə̀ke fə̀kúùkúùrè, kénkuə̀nnè kuyonku, kè yedabùò ndèkù kéínkè.

6

Fidisitēēbe kpə̀nnèmè ti Yiè nKuyie ntaummè tau Isidayeribe cie

¹ Kè ti Yiè nKuyie ntaummè tau mbo Fidisitēēbe cie, ke dò betà̀bè bèyiekè. ² Kè Fidisitēēbe yú be kó bebə̀yembè nè be pā̀abè ké bè beke ke dò: Ti yóó yíme be Yiè nKuyie ntaummè tau? Ti nákénnè ti bo yímè ké di kpə̀nné di yènní dè. ³ Kè bèe bə̀ nàké ke dò: Kè di dó kékə̀nné Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù taummè tau, di báá di kpə̀nné detetìrè, di pā̀ dèmarè Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù di yei nhūtímù kpéí, de mənni ndi di yóó miétémè kébanté mùù do te kè Kuyie nni ndi puotì. ⁴ Kè Fidisitēēbe beke ke dò: Ba mbotí nku ti dò nképāmè Kuyie nké́fó?

Bebə̀yembè nè bepā̀abè kè bə̀ dò: Dí kù pā̀ yəsə̀wèrè kè yè mmə̀nnè Fidisitēēbe kpààtìbè māmè kè dí má mēsə̀ nkè dè ndò nyiti kəmbo dènummù ke yé meyei mmemàà mèe di tù̀kení díndi nè di kó bekpààtìbè. ⁵ Də̀nnè yenúútè yèè do di yiè ye kó mebenkùmè nè iti ì do caàri di paa nyi kó mebenkùmè kébanté Kuyie nyIsidayeribe tū̀ nkù deumè. Kè dè naati kùu yóu kù bo ndi də̀rimè meyei nnè di bə̀kè nè di èi. ⁶ Di báá kpénkùnne di to Esibiti kóo kpààtì nè o kə̀be bə̀ do də̀mè, di yému kù do bə̀ də̀mè kè bə̀ yàa yóunè Isidayeribe kè bèe yè. ⁷ Də̀nnè tenaasàntè pàntè, kéyà inaani idéi ì tó tibiiti, ì mu nyí buuté kudóú, kè ì dete tenaasàntè, kè dí pítínné i biiti təcī̀tè. ⁸ Kè dí túóté be Yiè nKuyie ntaummè tau kéānnè tenaasàntè mièke kéwaa nditau mari kéínné kéréénnè be Yiè nKuyie ntaummè tau, di yóó ānnè dii mièke di pā̀ mèe sə̀ be Yiè nKuyie nke fə̀ó. Kè di dèe memme dí yóu kè tenaasàntèe kété. ⁹ Kè di yà kè ì kètè Isidayeribe cie kó kuce ke wetí Beti-Semesi dí banté ke dò nKuyie nkuù do di də̀ri de kó meyei. Kè ì me nkètè kupíkù makù dí banté ke do nkuù í mè ndi də̀ kè dè baa di tù̀kenímu.

¹⁰ Kè bèe də̀ bə̀ bə̀ nàké tí tímou, kéwaa nyinaani idéi ì tó tibiiti ké ì buú nkudóú kè ì dete tenaasàntè, kè bèe pítínné i biiti təcī̀tè, ¹¹ kətanné ditau mēsə̀ nkó iti ā di nè yəsə̀wèrè, yèè benkú fə̀kúùkúùrè dèè do bə̀ pī.

12 Kè inààke pànkεε kété Beti-Semesi kó kuce kέmmunti bá ì í wékii i fōnkúò bíékè yoo kubakù yóu yoo kucānku kè Fidisitēēβε κπάàtibè ntè tū nkétuākenè Beti-Semesi temmānku. 13 Kè de kó dihei kabe bo kubiriku ke kōū be diiti, kέyà ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè diwèli bè pī mmediè. 14 Tenaasāntè tū̀koo dii mōnni Sosuwee paku kecóm̄m̄o kupèrikù diékù makù také bèè dè bo kè bèe kéké tenaasāntè kó idéi ke fié ti Yiè nKuyie nyinààke ìi do tè dèri kétuā.

15 Kè Defiibeε cūū ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè ditou mesō nntenti do ā di kédou ndemou kupèrikù ìnkè. De kó diyie kè Beti-Semesi kabεε fié iwūō nKuyie nkétuā nkékuō itèi, metaummè κpéi. 16 Fidisitēēβε κπάàtibè dè yà dii mōnni demou kékò nde kó diyie.

17 Nte bè do totí mèè botí Fidisitēēβε do pā yèè sōwèrè ti Yiè nKuyie nke bo fōó. Kè bèe duó nhAsidōri dimāà, Asikanō dimāà, Kati dimāà, Ekinō dimāà. 18 Kè bè má dè mesō nkè dè dō nyiti kè dè nsū ke mōnnè Fidisitēēβε κπάàtibè ekè māmè, yediεyè iduotí fitè yè nè yesāmp̄yè, Fidisitēēβε κπάàtibè benūmmù baké yè. De kó kupèrikù bè do ìnné kùù ìnkè ti Yiè nKuyie ntaummè tou Sosuwee Beti-Semesi kou paku, kù κpāá ke bomu nè yíenni.

19 Kè ti Yiè nKuyie mpoté Beti-Semesi kabε, kè benitibèε kú sipisiyiekè, bè wènté mèè κpéi nku taummè tou, kè besōmbe yèmmèε caārè Kuyie mbè poté mèè κpéi nkuyēiku diékù.

20 Kè bè dō: Omō ì yó nkpaá fòu, ti bo cuó nke kédétènè ti Yiè nKuyie nkùù nkpa meyei nku taummè tou?

21 Kè bèε tō nkè bèε náké Kidiyā-Yeadimmu εi kabε ke dō: Fidisitēēβε κpēnnénimu ti Yiè nKuyie ntaummè tou, katenni ké di tūóté kékōnnè di cie.

7

Isidayeribe do wētenímè Kuyie mborè kè kùu bè deeté

1 Kè Kidiyā-Yeadimmu kabεε kote kétuóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou kékōnnè kētanné Abinnadabu cīètè ditāri ìnkè kētāāté o bire Edeasaa kōo ntè bàa.

2 Bè κpēnné ti Yiè nKuyie ntaummè tou Kidiyā-Yeadimmu kè dèε mōnte mesāà nkémmōke yεbie nsipisidé. Kè Isidayeribeε wēte kékūōnnè ti Yiè nKuyie nké kù wammú. 3 Kè Sammuyerii bè náké ke dō: Kè di mēnke dō nè di yèmmè memou ndi kēwētení ti Yiè nKuyie mborè, dooténko dibōō Asitaditee nè yeteyè yemou kó kubotí, kétaunnè dimāà ti Yiè nKuyie nkēmpī nkùù mādā tōmmú kè kù di deētènè Fidisitēēβε.

4 Kè Isidayeribeε útōo yebōkè yemou Baadibe nè Asitaditeεε kēntū ti Yiè nKuyie mmāà.

5 De mōnni kè Sammuyeri dō, Isidayeribe bemouu tí mMisipaa, kōo bāntè ti Yiè nKuyie mbe κpéi.

6 Kè Isidayeribe tí Misipaa kέyēnté menie nkécóúnko ti Yiè nKuyie nyìkè, kέboú dinùù kédāa mbe yei nke dō: Ti yeténèmu ti Yiè nKuyie. Deñde Misipaa Sammuyeri bekénèmmè Isidayeribe.

7 Kè Fidisitēēβεε keè Isidayeribe tìmmè Misipaa, kέbāátí yekpāàtiyo yè̀nūmmù ke bo dokénè Isidayeribe, kè bèε ti kèè kè kufōwāá mbè pī. 8 Kè bèε náké Sammuyeri ke dō: Bāá ti bōntōo bāntè ti Yiè nKuyie nkè kù ti deētènè Fidisitēēβε.

9 Kè Sammuyeri tūóté dipedabii dii κpāá yāá nké di feúté ti Yiè nKuyie nkétuā, ké kù bāntè Isidayeribe κpéi nkè kùu cōuté o báammu. 10 Sammuyeri κpāá tuò nfeè pièfè kè Fidisitēēβε kēríní ke bo bè dokénè. Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè fetāafè mpéú mediè nkè kufōwāá mpī Fidisitēēβε kè bèε coké, kè Isidayeribeε bè na. 11 Kè bèε íté Misipaa ké bè bèti kétuākenè Beti-Kaa ké bè kù. 12 Kè Sammuyerii tūóté ditāri kέfíi mMisipaa nè Senni de cuokè ké di yu ke dō: Meteèmmè-tāri, kέbéi nke dō: Ti Yiè nKuyie nti teennènni ke kādā ndie nde.

¹³ Kè Fidisitēēbe yote Isidayeribe, bè ténke í ndàátí kètanní be tenkè miēke, kè ti Yiè nKuyie nni mbenkú ku wērímú Fidisitēēbe Sammuyeri fòmmu mumou miēke. ¹⁴ Kè Fidisitēēbe ténne Isidayeribe be ekè bè do fèke yè, yè soké Ekinə nè Kati de cuokè, kè Isidayeribe wēte kətiekè be tenkè. Aməriibe nè Isidayeribe kè bèe narikè.

¹⁵ Kè Sammuyeri ntú Isidayeribe kóo beénti o fòmmu mumou miēke. ¹⁶ Bá dii benni ke níi fité Betēdi nè Kidikaadi nè Misipaa kó yehékè kèbekénè Isidayeribe. ¹⁷ Kòò dèè wèè kò nho cīētè Damaa kèmbekùnè Isidayeribe. Ò do de mmaá ti Yiè nKuyie ndiwūstānni.

8

Isidayeribe bekémè okpàati

¹⁻² Sammuyeri kòtè dii mōnni kētúóté o bí idé, o kóo po Soweri nè Abiya, ké bè kànnè Bērisebaa kè bè bo mbekùnè Isidayeribe. ³ Bè me nyí ntūnne wenwe be cice o kó meborime kéndó idíítí ke cōú ticuuti ke caari tibeénti. ⁴ Kè Isidayeribe kó bekótíbèe tíi nkékate kényà Sammuyeri Damaa, ⁵ kóò nàké ke dō: A kótému, a bí me nyí tū nha borime, á ti pī nhokpàati kòo nti bekùnè ibotí tei kperè dōmmè.

⁶ Dè í nnarikè Sammuyeri bè ò bekémè okpàati, kòo ti beé ti Yiè nKuyie. ⁷ Kè kùu ò tēnné ke dō: Yie mbè da beke ti. Dè í tú fí nwe bè yetemè, bè yete mí nwe, ke ténke í dō nni mbè baké. ⁸ Nè m bè dēnnemè Esibiti nè yíenni bè n yetírímu ke feu yebokè, bè n dōòmè bè me nda dōari. ⁹ Nè de kpéi nyie bè da beke ti, ke né bè cau nweti weti ké bè nàké okpàati wèè yó mbè baké ò yó mbè dōòrimè.

Bekpàatibè yó ndōrimè

¹⁰ Kè Sammuyerii nàké bèè ò beke okpàati ti Yiè nKuyie nhò nàké ti ke dō: ¹¹ Nte okpàati wèè yó ndi baké ò yó ndi dōrimè: Ò bo tānké di miēke bedapāmbè kè bè nniù o kparinaasēī, kētānké besāndèèbè bèè níi yó nni o kparinaasāntè ìkè. ¹² Kòo baá mbetābè benitibè tekoupiítè (1000), kēbaá mbetābè benitibè sipisínūmmù, kè bè nhò kuuti ke kōū o diiti, kòò mātá tikpārinenti nè sinaasēī kó tinenti. ¹³ Ò bo túóké di kó besapāmbè kè bè nhò dōòri tūdāari, kòò beri, kòò pūū pēē. ¹⁴ Wèè níi yó nte di paa nsārè nè fínyī kó detie nsārè nè odifè kperè sārè kēnduò nde be mbēhāpōmbè. ¹⁵ Kè di kōū tidiiti yoo di tōū fínyī kó yebe, wèè benné kédeite depíinnè kéduó nho kpāaticīētè kó bekótíbè nè o āpōmbè. ¹⁶ Ò níi bo tānké di tōmbè miēke benitidaabè nè benitipòbè nè di miēke yedakperè nè yesapūnkperè kētaunnè di sāmmarímúbè kè bè mpī nho tōmmú. ¹⁷ Kàa wūš bo tēpiítè wèè deite fēmáa, ipe nè sibó demou. Nè díndi di mómmōmbè kè dí ntú o kó tidaati. ¹⁸ De mōnni kè di kuōnnè ti Yiè nKuyie ndi tāātè wèè kpàati kpéi, nkù me mbáa di tēnné.

¹⁹ Kè Isidayeribe yete Sammuyeri bè nàké ti ke dō: Ti baa dōmu okpàati. ²⁰ Ti dō kēndōnnè ibotí tei nyi, kēmmake okpàati kòo nti bekùnè kēnni ti kó fekpārinafe.

²¹ Kè Sammuyerii kè Isidayeribe nàké ti timou ké ti beé nti Yiè nKuyie. ²² Kè kùu ò tēnné ke dō: Duó mbe bè da békú dè, pī mbe okpàati.

De kó difōnkúò kè Sammuyerii nàké Isidayeribe ke dō: Bá wè wèè kò nho cīētè.

9

Sauri wantimè o cice sāmmarímúbè

¹⁻² Oniti mōu wèè do bo Bensamē kó dihei ke tú Bensamē kó kuwuə kou, kòo yètirì tu Afīya kòo peité Bekoda, kòo peité Sedo, kòo peité Abiyēdi, kòo peité Kiisi, kòo mmōke o kperè kè bè ò dé, kòo peité o bire ké dè yu ke dō: Sauri, kè dè ntú odasáati, òmōu do í wenni Isidayeribe miēke ke tūòke Sauri, kòo mpēnkù benitibè bemou meokùmè.

³ Diyie mari kè Kiisi sāmmarímúbè feti kòo nàké o bire Sauri ke dō: Túóté otōnti òmáa kè dí kote kēwammú sāmmarímúbè. ⁴ Sauri nè o tōnti kè bèe kote kēketénè Efadaimmu tārè,

kédeè kéta Sadisaa tempē mbè me nyí nyà mùmamù, kéréēté kéta Sadimmu kaku kémánté kéta Bensamēe kaku bè me mbaa í nyà mùmamù. ⁵ Bè tùðke dìi m̀nni Sufu tempē nkè Saurii náké o t̀nti ke d̀: Ti k̀ nteçt̀t̀ n cice yàà bo ti m̀nté k̀ỳ nsãmmarímùbè kpéí k̀nyĩ̀k̀ t̀ kpéí.

⁶ K̀o t̀nti ò t̀nné ke d̀: Dihèi dìi mè mbo ti ìkè Kuyie nk̀o niti m̀u weè kè bo, k̀o ỳt̀ri feí, k̀ò béi nti t̀i d̀ò, ỳu kè tí k̀te k̀ò yà, kè dè ỳmmè ò ti náké ti bo k̀te k̀è bíékè muwammù. ⁷ Kè Sauri d̀: Kè ti né k̀ri ti bo nt̀ ba k̀ò pã? Nte p̀èé í kpaá ti ỳrè mièke. Ti me nyí m̀ke detèrè marè ke bo ò pã. ⁸ K̀o t̀nti ò t̀nné ke d̀: M m̀kemu fedífè die nti bo fè nhò duó nk̀ò ti benke ti bo cuó nkè.

⁹⁻¹¹ Kè Saurii ò t̀nné ke d̀: Dè wenni, tí k̀te. Kè bèe kété kénk̀ri dihèi Kuyie nk̀o niti bo di, kéconè besapàmbè kè bè tati kukó mmudúò kè bèe bè beke ke d̀: Oyuwúònti bo dienaà? (Dè m̀nni Isidayeribe do ò nkè bè d̀ kébeé ntimatì ti Yiè nKuyie mbè do ò yí: Ti k̀tenè oyuwúònti borè. Ti yu wè yíe nKuyie mpãã náànti náàntò, be do we ntú oyuwúònti.)

¹² Kè besapàmbèe bè náké ke d̀: Ò bo ke tuðk̀nìmu, ò k̀tení ti cie nke yíe nke yé yíe ntumè diyie ndi benitibè ò fié di iwũò dit̀nni ìnkè. Cãrikenè mecãã. ¹³ Di yóó ò yàmu, di bo ntati dihèi k̀ò mu nyí tùðke dit̀nni bè yóó di dè. Òm̀u í yóó di k̀ò mu nyí tùðkoo. Weè ò m̀o ti Yiè nKuyie nk̀o mesàà mbè k̀ fié ì wũò ìnkè kè benitibè né na kédí. K̀tenè miè mbàmbà ndi yóó ò yàmu.

Sauri màánèmè Sammuyeri

¹⁴ Kè bèe sòtè be ce, bè tatoo dìi m̀nni dihèi ke s̀ nSammuyeri ỳnni ke k̀ri dit̀nni borè ké bè conè.

¹⁵ Ke me ns̀ ti Yiè nKuyie nwee náké Sammuyeri ke d̀: ¹⁶ Dè naa bo nkááké miè nkè n duó nkàa máánè oniti m̀u Bensamēe kó kuwuò kou, a ò p̀i ntikpàti k̀o mbaké n k̀ benitibè Isidayeribe, ké bè detènè Fidisitè̀be, bè n kuðnnèmu kè n yà be sémmè. ¹⁷ Sammuyeri yà dìi m̀nni Sauri kè ti Yiè nKuyie nhò náké ke d̀: Nte oniti n wee da náá nwèè kpéí, weè yó mbaké n nitibè Isidayeribe.

¹⁸ Kè Saurii t̀ónko Sammuyeri borè dihèi k̀ dibòri borè k̀ò beke ke d̀: N da báámmu n náké oyuwúònti borè? ¹⁹ Kè Sammuyerii ò t̀nné ke d̀: Mí tú a wanti wè ti k̀te dit̀nni borè, yíe nti yóó wènné kédimu, nanke dik̀nweñni kè n da náké t̀i da t̀, kàa k̀. ²⁰ Sãmmarímùbè bèe feti kè dè m̀ke yíe nyewè yètãati, a bá nyĩ̀k̀, bè bè yàmu. Dèmarè né bomu dèè p̀ēté memme, Isidayeribe bùó f̀ nwe nè a çt̀t̀.

²¹ Kè Sauri d̀: Mí nwèè tu Bensamēe kó kuwuò kunaàm̀nk̀ sàm̀p̀k̀ kou, kè n çt̀t̀ tu tesàm̀p̀t̀. Dè yíme kàa n náánnè de k̀ tináànti?

²² Memme kè Sammuyerii túóté Sauri nè o k̀o t̀nti kè bèe ta kucadiitidieku, k̀ò bè kànnè yekotikàrè nè betòbè ò yu bè sipísitãati. ²³ K̀o deè kénáké ocabénniwè ke d̀: Túóténi kumaa n do da duó nk̀ kàa cánné. ²⁴ K̀o k̀te kétúóténi dikpèri nè kudiiku kéñné Sauri ìkè, kè Sammuyerii náké Sauri ke d̀: Nte kumaa nti da s̀ò nk̀ yíe nk̀ diyie kpéí, túóté ku kè dí cááké f̀ nnè n yu bè.

Memme kè Saurii wènnénè Sammuyeri kè bèe di de yíe. ²⁵ Kè bèe deè kéíté dit̀nni borè kékonní dihèi. Bè k̀ri dìi m̀nni kudànk̀, Sammuyeri nè Sauri kè bè nnáá.

Sammuyeri p̀r̀mè Sauri tikpàti

²⁶ Memme kè dèe wenté Sauri nè o k̀o t̀nti kè bèe piké ente. Diyie ỳnni dìi m̀nni kè Sammuyerii yú Sauri kudànk̀ ìnkè ke d̀: Kété! N d̀ ké da ciemmu.

Memme kè bèe neí kékété. ²⁷ Bè tùðke dìi m̀nni dihèi m̀nku kè Sammuyerii náké Sauri ke d̀: Duó nkàa k̀o t̀nti niitè.

Kòo tǎntii niité kè Sammuyeri dò: Fǒ nni nkpaá diè nkè n da tuo ti Yiè nKuyie nní n nàké tì.

10

¹ Mèmmè kè Sammuyerii túóté mekùò nnè tédéntè kécóú nSauri yuu kóò ǎrí kǎbǎi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù da tǎáté yíe nkàa bo nkpaàtirì ku nìtibè ké bè deeténè be dootitǎbè bèè bè fité. Nte dèè yóó benke ti Yiè nKuyie nda tǎátémè kàa bo nkpaàtirì ku kǎbe. ² A yóó ítóo yíe m borè, a bo mberínè Sedisaa kécónè benitibè bèdébè Dasedi fǒti borè, Bensamè eì mǎnku, kè bè da nàké ke dò: Bè yàmu a cice sǎmmarímúbè a do waà mbè. A cice ténke í buò be kpèti ò né yǐèkù fǒ nwe ke mǎnté ò bo yǐmè ké da yà. ³ Kàa pǎété dende kétuake bè tu dè Tabǎ-tie borè, benitibè bètǎati bo dè nda conè ke kǎri ti Yiè nKuyie nǎtè Betedi. Kòò mǎu tǎ yebǎbe yètǎati, kòò déri tǎ pǎébè bètǎati, kòò tǎánwè tǎ menaà nnè kudǎkù. ⁴ Kè bè da dǎu nke da pǎ pǎébè bèdébè a cǎutè. ⁵ Kàa dèè a pǎété Kibea Kuyie ntátè Fidisitǎbe ǎpǎmbè kǎri. Kàa tǎónnèko dii mǎnni dihei a bo conè Kuyie mpǎánǎnti náam̀bè mabè ditǐnni kè bè cutiní ditǎnni bíékè, bèè ni kè bè bie ntikùtiduùti nè yebàrè ke eu sihéú nè itǎri, kè mepǎyèmmè bè bo kè bè diè nke au. ⁶ De mǎnni ti Yiè nKuyie nYáá mbo da ta kàa yèmmèe dontenè be kǎme kàa ceete ké bè naánnè. ⁷ Kè dende kó dimàà dǎò dii mǎnni á dǎò a wúó ntì, ti Yiè nKuyie nda bommu. ⁸ A niité kékǎte Kidikaadi, n yóó tǔnnǎmu kǎfíe iwǔs ti Yiè nKuyie nyìi bo tuǎ nnè metaummè kpèyi, a nni mbaa yewe yèyiekè mieke, n yóó kǎtoomu ke da nàké a dò nkédǎò dè.

⁹ Sauri ité dii mǎnni Sammuyeri borè kè ti Yiè nKuyie nceete o yèmmè. Sammuyeri do nàké tii kó dimàà kè tii dǎò de yíe. ¹⁰ Ò tǔòke dii mǎnni Kibea, kè Kuyie mpǎánǎnti náam̀bè mabè péuu kǎtení kóò co, kè Kuyie nYáá nhò ta, kòò bè naánnè kǎta Kuyie mpǎánǎnti náam̀mù. ¹¹ Bèè do ò yé nè dimǎnni kè bèe yà ò náammè Kuyie mpǎánǎnti nè Kuyie mpǎánǎnti náam̀bè, kǎmbékú betǎbè ke tú: ǎnti tǔòkení Kiisi birè, Sauri múnke naámmu Kuyie mpǎánǎnti náam̀tǎò? ¹² Kè de kó dihei kou mǎu béi nke dǎò? Be kóo niùti né tú we? Deñde dinǎnhǎntírì dii nyènnímè dii tú: Sauri múnke naámmu Kuyie mpǎánǎnti náam̀tǎò?

¹³ Sauri yèmmè tǎnnéní dii mǎnni kòò kǎte ditǎnni bo kè. ¹⁴ Kòò cice sǎmpǎu ò beke ke dǎò: Di kǎte ke fǒ nnè a kóo tǎnti? Kè Sauri dǎò: Ti kǎte sǎmmarímúbè wammù mmu, ke mǎnté ke yóu ke kǎte Sammuyeri borè tipǎati. ¹⁵ Kòò cice dǎò: N nàké Sammuyeri di nàké tì. ¹⁶ Kè Sauri dǎò: Ò ti nàké ke tú bè yàmu sǎmmarímúbè.

Ò me nyí nhò nàké timatì tii tukúnè tikpàti.

Sauri naámmè okpàti

¹⁷ Kè Sammuyerii tí nyIsidayeribe bémǎu Misipaa ti Yiè nKuyie mborè, ¹⁸ ké bè nàké ke dǎò: Ntenè ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeribe ti tǔ nkù béi ntì: Ti Yiè nKuyie ntú kuù di dènnè Esibiti ke di deeténè Esibiti kǎbe nè di dootitǎbè bèè do di fǎũnko. ¹⁹ Yíe nkó diyíe kè di kù yete kunku kùù di deeténè mǎfǎútímè nè mǎyèncààrimè, ke yé n di pǐ nhokpàti! Kǎtenní tǔnké kǎtí ti Yiè nKuyie nyìikè di wuǎ ndòm̀mè nè di naàm̀nti dòm̀mè.

²⁰ Mèmmè kè Sammuyerii tí nyIsidayeribe be wuǎ ndòm̀mè kǎtǎú tǎté. Kè ti Yiè nKuyie ntǎátè Bensamè kó kuwuǎ. ²¹ Kòò mbè yu be naàm̀nti dòm̀mè kè ti Yiè nKuyie ntǎátè Matidi kǎku, kè bè mbè bàati onitì omáà omáà kè Kuyie n tǎátè Sauri Kiisi birè. Kè bèe ò wammú kǎmónté. ²² Kè bèe yóu kǎwǎte kǎbeke ti Yiè nKuyie nke dǎò: De kóo niti baa kǎtenímu dienaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Nte we ke sǎri tinenti mieke.

²³ Kè bèe kǎte kóò tǔóténí, kécónnè benitibè cuokè, kòò mbè òkùnè bémǎu.

²⁴ Kè Sammuyerii nàké benitibè ke dǎò: Ntenè ti Yiè nKuyie ntǎátè wè, ò í mǎnnè òmǎu Isidayeribe mieke.

Bemou kè bèe pīkéké ke dò: Okpààti mbo sáà. ²⁵ Kè Sammuyeri né bè nàké bè dò nkéndòrimè okpààti, ké ti wàri dipátiri miéke, kédóu nti Yiè nKuyie ncīètè miéke, kédeè kécíe nyIsidayeribe bemou kè bèe kũũ mbe cǐí. ²⁶ Kè Sauri múnké kò nho cīètè Kibea ke neínè benitibè mómmombe ti Yiè nKuyie nkàáké bèe yèmmè. ²⁷ Nè memme kè itookperí yembè mbo bèe tu: Onitì yìe mbo yīme ké ti deeté? Bè do ò sènkèrimu bá bembé í nhò pā yepārè. Sauri me nyí mbéi ntìmatì.

11

Sauri namè Amariibe

¹ Kè Naasi Amadiibe kpààti katení kèpi Yabesi èi kàbe ke bo bè dokénè Kadaadi tempè mmiéke, kè Yabesi èi kàbe ò nàké ke dò: Tí dònè metaummè, ti yó nyíemmu a kpeti.

² Kè Naasi Amariibe kpààti bè nàké ke dò: N yiemmu ke bo di dònè metaummè, n né dò nkékpéké di nuò nyoyi nyi kéännè ifei Isidayeribe bemou.

³ Kè Yabesi èi kó bekótibè dò: Tí pā yewe yèyiekè kè ti tō mbenitibè kè bèe ce nyIsidayeribe tenké kemou ké bè nàké. Kòò mōu í bo wèè bo ti teenne ti né da duó ntimáà.

⁴ Kè bèe tō nkè bèe kate Kibea Sauri èi kénáké benitibè tì tūðkení, kè bèe tiité bemou yedabùò. ⁵ Ke sǐ nde mōnni Sauri kũntinní o nààke kupaku kébeké mùu te kè benitibè bemou kuò, kè bèe ò nàké Yabesi kàbe bè nàké ti. ⁶ Sauri tì kèè dii mōnni kè Kuyie nYáá nhò piè nkè dèe ò yonke mediè, ⁷ kòò pī nyinààke idèi kékuò, kékéké, kédúò mbenitibè kè bèe cennè Isidayeribe tenké kemou, ke náá nkétú wèè bo yete ke í nneínè Sammuyeri nè Sauri mudòò, bè yóò dǎò miè mbotí nku o nààke.

Kè ti Yiè nKuyie ndonné be kōmbùàti kè bèe tí nkéndò nhonitì òmáà. ⁸ Kè Saurii bè kàa mBeseki kè bè mbo sikoupiúsitāāti (300000), Sudaà kàbe sikoupiúsitāāti (30000). ⁹ Kè bèe nàké bè tōnni bè ke dò: Katenè kénáké Yabesi kàbe ke dò: Nanke diyie bo nyóó cónné yeyo kè di pété medeetímè. Kè yetōrèe kate kénáké Yabesi kàbe kè diwèi bè pī. ¹⁰ Kè bèe nàké Amariibe ke dò: Nanke ti yóò di duómmu timáà kè dí ti dònè di dómè.

¹¹ Kè dèe wenté kè Saurii toté Isidayeribe yetīrè yētāāti, kè bèe pike cute kéta Amariibe kari ké bè poté, kè diyie nyóó cónné yeyo kè bè bè auté, bèe yenté kè bèe cíété bemáà bemáà.

¹² Kè Isidayeribe nàké Sammuyeri ke dò: Ìmbe do tú: Sauri bá ntú ti kóo kpààti? Tí benkenè be kè tí bè kùò.

¹³ Kè Saurii yete ke dò: Yíe nwe ti Yiè nKuyie ndeetémè Isidayeribe, ti í yóò kuò òmòu.

¹⁴ De kó difōnkúò kè Sammuyerii nàké Isidayeribe ke dò: Tí katenè Kidikaadi kédòò kǐfíí nSauri kpàti.

¹⁵ Kè Isidayeribe bemouu kate Kidikaadi ti Yiè nKuyie taummè tou borè kédòò kékanne Sauri tikpàti kǐfíí iwūò ti Yiè nKuyie mmetaummè kpeyi. Sauri nè Isidayeribe bemou kè bè nyānku.

12

Sammuyeri caummè Isidayeribe

¹ Kè Sammuyerii nàké Isidayeribe bemou ke dò: N dǎmmu di m beke tì ke di pī nhokpààti. ² Di mmōnni wèe yó ndi ni. Mí nkótému kè n yùti peike, kè n kó bedapàmbè di bonè. N di niité nè m bíkémbénti nti ke tūðkenní yíe. ³ N cómmú yíe ti Yiè nKuyie nyiikè nke nè okpààti kù tāātè wè iikè, kè di m mōkenè tì, dí tì nàké. Kè ñ cōuté òmòu nàáfè yoo o sāmmarímú, kè n ciité òmòu ke di o kperè, yoo n fǐũ nhòmòu, kè m me ncōuté òmòu kó idítí nyi kòò kòíné, kè ñ dè dǎò m bo dè ndi yietí.

⁴ Kè Isidayeribe ò tǐnné ke dò: Ìò, a í ciité òmòu ke di o kperè, a me nyí fǐũ nhòmòu, a í cōuté òmòu kó ticuuti.

⁵ Kè Sammuyerii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nnè okpààti bè yàmu di í yàmè n kó meyei mmamè. Kè bè dò: Èè, kù yàmu.

6 Kè Sammuyerii yíe kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nyàmu kunku kùu do tãáté Mòyiisi nè Anòò kè bèe denne di yembè Esibiti. 7 Di mmònni tínnènni ti Yiè nKuyie mborè kè n di benke kù di dòò mèè sàà ndíndi nè di yembè. 8 Sakòbu do kàte Esibiti kè bè nféũnko di yembè kè bèe kuònnè ti Yiè nKuyie, kè kùu bè duónni Mòyiisi nè Anòò, kè bèe bè denne kè bè kàtenè di mè mbo dii èi. 9 Kè dè mboni kè di yembèe yè nti Yiè nKuyie, nè de kpéi nkè ti Yiè nKuyie nduó nkè Sisedaa Asòò Fidisitèèbe kóo ããpònkòti nè Mòabu kóo kpààti kè bèe bè kpàanne kè bè na. 10 Kè di yembè tó kuònnè ti Yiè nKuyie nkébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie, ti cààrèmu, ti da yóu mèè kpéi nke tũ nyebòkè Baadibe nè Asitaditeebe, ti deeténè ti dootitòbè kè tí mpí nha tómmú. 11 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nduónni Sedeõ nè Edanni nè Sefutee nè mí nSammuyeri, kè tí di deeténè di dootitòbè bèè do di fité, kè di na ke bonè diwèi di nhèi mièke. 12 Di yà dii mònni Naasi, Amòriibe kpààti kòò kèríní ke bo di dòkénè ke dò di dó okpààti ke yè nti Yiè nKuyie ntumè di kóo kpààti. 13 Di mmònni ntenè okpààti di tãáté wè, dii yè ndi ò dó kè ti Yiè nKuyie mme nwè ndi duó. 14 Kè di dé ti Yiè nKuyie nke pí nku tómmú, ke yíe nku kpeti, ke í yete timati, memme díndi nè di kóo kpààti di bo ntaunèmmè ti Yiè nKuyie. 15 Kè di me nyí yie nku kpeti kè di yete ku kuó, kù bo di benke ku wèrímú kù do mù benke mèè botí di yembè. 16 Nkpàánè diè nkéyà tidieti ti Yiè nKuyie nyóó dòò tì. 17 Dè í dò ndididèi ndi ti bomàà? N yó mbáámmu ti Yiè nKuyie nkè fetaafeè kperi kèni, kè dí banté di càkemè mediè, di yèmmè di dó okpààti.

18 Kè Sammuyeri mbáá nti Yiè nKuyie nkè fetaafeè kperi kèni de kó diyie, kè Isidayeribe yàte ti Yiè nKuyie nnè Sammuyeri. 19 Kè bèe náké Sammuyeri ke dò: Bánté a Yiè nKuyie nha tũ nkù ti kpéi nkè ti báa kú, ke yé ti yei nyí sénnímè, kè ti wète ke yíe ke cààrè ke yè nti dó okpààti. 20 Kè Sammuyerii bè náké ke dò: Di cààrèmu yie mediè, di ténke né báa yie nkébútinnè ti Yiè nKuyie, mpínnè ku tómmú nè di yèmmè memòu. 21 Di yóò kù bütinnè kèntũ nyebòkè nye yèè í yóò na ke di teennè yoo yè di deeté, yè tu detetirè nde. 22 Ti Yiè nKuyie ntu Kuyie nku, kù í yóò di yóu ke yé kuò dómè ke di dòò ku kòbe. 23 Mí mmómmuò nyí yóò yie nkéyeténè ti Yiè nKuyie nkéyóu m bo nsòkémè ke di benkú kuce sààkù. 24 Dí ndé ti Yiè nKuyie kèmpí nku tómmú mesàà nnè di yèmmè memòu, di yàmèmu kù dòò tì dièti di cuokè. 25 Kè di me ndòòri meyei ndi bo kú díndi nè di kóo kpààti.

13

Bè dómè kédokénè Fidisitèèbe kè Sauri yeténè Kuyie

1 Sauri do yóò di tikpàti ke mòke yebie... * kèdi tikpàti kémbaké Isidayeribe ke dò yebie nyèdèè, 2 kètàáté Isidayeribe cuokè behããpòmbè sikòupísitàati (3000), kè sikòupísidé (2000) nhò bonè Mikimasi Betèedi tãri ñnkè, kè tekòupítè (1000) tetè mbonè o bire Sonnatãã Kibea Bensamèe kó kutempè mmièke. Kè Saurii kpènnè Isidayeribe tòbè bá wè o cìètè.

3-4 Diyie mari kè Sonnatãã do mudoò Fidisitèèbe kóò kùmàndáà wèè bo Kibea kóò kùu. Kè Fidisitèèbe ti kèè kè be mièke ncóu nyIsidayeribe kè Saurii kànnè ditàteheù ke dò Isidayeribe bèmòu ti kèè. Kè bèe keè Sauri kùòmè Fidisitèèbe kóò kùmàndáà. Kè behããpòmbè bèmòu tíi nSauri borè Kidikaadi. 5 Kè Fidisitèèbe múnkèe báátí ke bo dokénè Isidayeribe, kèmmòke sikpàrinaaséi sikòupísitàati (3000) nè siséi sikòupísikuò (6000) nè si dèèbè, kè behããpòmbè nsũ ke mánne dàmmèrì kó mubirímú, kèbáté Mikimasi Beti-Afenni diyie yie kèè bíékè. 6 Isidayeribe yà dii mònni dè bè pàkémèmu kèncokù ke taà titàdènti nè yefòtè mièke nè yepèrè fiè nnè yebèmbiè nkó ifòti ke yé bè do bè èütémè. 7 Kè bèmabè sei Suditèè ke bo sòri Kadi nè Kadaadi be kó kutempè mmièke.

* 13:1 yebie...: Bè wàri Sammuyeri kó dipátiri kè wèè di cèi, kòò nyóò di cèi nke sá nSauri bie nkó fèwàrifè ütèmu, ò yí nna ke banté mesàà nke né yóu késoó nde kó mefiè.

Kè Sauri baa bo Kidikaadi kòo ããpòmbè bəməu kpreutí nè kufōwaá. ⁸ Kè bè mbaa Sammuyeri ke dò yewe yèyiekè, kòo bè benné dii mǎnni ndó kéréxé, kòo mu nyí tǔ̀kení Kidikaadi, kè tihãpòntii keté kécíeri ke yóu Sauri. ⁹ Kè Sauri dò: Tǎnèni iwūš kè n fié Kuyie nkétuò nkéfiénè metaummè kpeyi. Mèmmè ò ì fiémè Kuyie. ¹⁰ Ò tǔ̀o ndii mǎnni de kó iwūš kédeè kè Sammuyerii tuakení kè Saurii yènni kóo co ke bo ò dǔu. ¹¹ Kè Sammuyerii ò beke ke dò: A dǔ̀ò ba? Kè Sauri dò: N yà Isidayeribe n yóumè mme ke cíeri, a mómumu nha me nyí tǔ̀kení a m benné dii mǎnni, kè Fidisitè̀̀be tikú Mikimasi. ¹² Kè n yǐ̀kù Fidisitè̀̀be yàà bo kǎtenímè ké ti do Kidikaadi bá ti mu nyí beé ti Yiè nKuyie, deè te kè n yóu ke fié m mómumu nKuyie nyiwūš ke tǔ̀o. ¹³ Kè Sammuyerii ò nàké ke dò: A dǔ̀ò deyèinkpere nde bá a í pǐ nti Yiè nKuyie nda nàké dii nùù, kàa do tǔ̀nne ti Yiè nKuyie nda nàké dii nùù, a cǐ̀tè̀ teè na ntú tekpaàtǐcǐ̀tè̀ sǎ̀ Isidayeribe cuokè. ¹⁴ Di mmǎnni a kpàti ténke í yóo mǎnte, ti Yiè nKuyie ntǎ̀tè̀mu ku yèmmè kóo niti kòò bo ntú ku niti bè kóo kpàati a í tǔ̀nne mèè kpéi nti Yiè nKuyie nda nàké ti.

¹⁵ Kè Sammuyerii íte Kidikaadi kékote Kibeá Bensaméé kó kutempè. Kè Saurii kaa mbenitibè ò kraánè bè kè bè mbo sikousikuò (600) ke bo kote kémaúténè be dootitabè Kibeá Bensaméé tempè mmiéke. ¹⁶ Sauri nè o bire Sonnatǎ̀ nè benitibè bèè do ò kraánè kè bè mbo Kibeá Bensaméé tempè nkè Fidisitè̀̀be báté ke bo Mikimasi. ¹⁷ Kè Fidisitè̀̀be kó behãpòmbèe toté yetǐ̀rè yètàati kè diketirii kété kénwetí Ǔfidaa Suadi èi bíékè. ¹⁸ Kè didè̀rii wetínné Bèti-Onǎo kè ditǎ̀nni mbo ditǎ̀ri ìnkè ke wetí be tenkè mǎnku bè tu dè Yekoute kó kubiriku dikpáá bíékè.

¹⁹ Bemáábè do í bo Isidayeribe èi diməu miéke ke yé Fidisitè̀̀be do yetemè ke dò: Di báa yie nkè Isidayeribe mmáati yese nè yekpǎ̀. ²⁰ Kè Isidayeribe nkəri Fidisitè̀̀be borè nde ke netíri be naakǎ nè be tǔ̀kusi nè be pèé. ²¹ Kè bè ní ndò nkéyietí idítí mai ke né na kéneté be tǎnnenti: Yenaakǎ nè sipéé nè sitǔ̀kusi nè sikǎũ. ²² Mudoò kó diyie kè bèè mónté tikpàrinenti, Sauri nè Sonnatǎ̀ kè bèè nkpaá mǎke yese nè yekpǎ̀.

²³ Kè Fidisitè̀̀be kó dihãpòntǐnni marii kote kébáté Mikimasi tǎri.

14

Sonnatǎ̀ namè Fidisitè̀̀be

¹ Diyie mari kè Sonnatǎ̀ nàké o kóo tǎnti wèè tǎ o kpàrinenti ke dò: Kǎtení kè tí kote Fidisitè̀̀be kó behãpòmbè kari dii mè mbo cie ndi borè.

Ò me nyí nnàké o cice Sauri. ² Dè do sǎ nSauri bo Kibeá nwe ke kari mutie bè tú mù kèdè̀nadié mùù bo Mikinǎo mu yuu nè behãpòmbè sikousikuò (600). ³ Kè Aiyá Aitubu bire, Ikabodi tebite, Edii Kuyie nkuó niuti wèè do bo Sidoo o bire Findee kó debire deè do bo ke tǎ ikuó nenti. Isidayeribe do í yé Sonnatǎ̀ kǎte kè.

⁴ Kè Sonnatǎ̀ ndó képi Fidisitè̀̀be, kékété yetǎ̀rè mayè cuokè, kè dimari yètiri tu Boseé, kè diteri kperi tú Sendee. ⁵ Kè dimari bo kubakù cǎnku ke wetí Mikimasi kè diteri bo kuyou ke wetí Kebaa. ⁶ Kè Sonnatǎ̀ nàké o kóo tǎnti ke dò: Tí kote Fidisitè̀̀be itayéi yembè borè kéyà ti Yiè nKuyie mbo bè nti duó, kù í yǐ̀kù dèmarè, kè kù dó tí bè na, ti yóo bè namu bá ti í mè nsūmè. ⁷ Kòo kóo tǎnti ò tǎnné ke dò: Dǔ̀ò a yèmmè da pǎ̀ tì, m bo a fǎnkúò ndi, n da tǔ̀mmu. ⁸ Kè Sonnatǎ̀ ò nàké ke dò: Ti yóo kǎtemu ké bè benke timáà. ⁹ Kè bè ti nàké ke tǔ̀: Ncómúnè, kè ti di sǎnkóo! Ti ncómú. ¹⁰ Kè bè me nyí: Dekenèni! Tí dekoò, deè yóo benke ti Yiè nKuyie mbè nti duómmè.

¹¹ Kè bèè kote kébenke bemáà Fidisitè̀̀be kè bè dò: Ntenè Ebedeebe ke yièni yefòtè miéke bè do sǎri dè. ¹² Kè bèè yú Sonnatǎ̀ nè o kóo tǎnti ké bè nàké ke dò: Dekenni kè tí di benke.

Kè Sonnatǎ̀ nàké o kóo tǎnti ke dò: A ntũ n fǎnkúò kè tí deke, ti Yiè nKuyie mbè duómmu Isidayeribe.

¹³ Kè Sonnatāā ndeètò ke ìkú nè o naàcèi nè o n̄ou, kòo kóo t̄nti ò t̄u, kè Sonnatāā mbè puoti kè bè duò, kòo kóo t̄nti bè dèu. ¹⁴ Sonnatāā nè o kóo t̄nti kè bèe kuò benitibè sipísidè t̄ep̄kp̄r̄ntè s̄m̄p̄tè mieke. ¹⁵ Kè kuf̄w̄aá mp̄i n̄Fidisit̄ēēbe bem̄ou nè beh̄āp̄ombè bèe kpaá dikarì nè bèe k̄te dikp̄anni, kè ketenkè nhau kè d̄e kpeì benitibè mediè nkè be k̄nti nhau.

¹⁶ Sauri kó beh̄āp̄ombè bèe paké kè bè mbo Kibea k̄w̄énté k̄yà Fidisit̄ēēbe ciétémè tip̄iti tim̄ou. ¹⁷ Kè Saurii náké beh̄āp̄ombè ke d̄ò: Kaannè benitibè k̄yà bèe kpa ti cuokè.

Kè bèe kaa nkém̄nté Sonnatāā nè o kóo t̄nti. ¹⁸ Kè Saurii náké ikuó niùti Aiya ke d̄ò: T̄oní ti Yiè n̄Kuyie ntaummè t̄ou.

Dè do s̄ó ti Yiè n̄Kuyie ntaummè t̄ou bo Isidaȳeribe karì ndi.

¹⁹ Kè Saurii nkpaá ke náánnè ikuó niùti, kè kutoweku d̄ake déúkú Fidisit̄ēēbe karì, kè Sauri náké Aiyaa ke d̄ò: Báá benné k̄beé ntimatì ti Yiè n̄Kuyie.

²⁰ Kòò tíi n̄ho āp̄ombè kè bèe k̄te mudoò k̄ns̄ó mbè dootit̄obè kpà mbem̄àà ke ānti kè kun̄òroo dáátí mediè. ²¹ Isidaȳeribe bèe do w̄enn̄n̄ Fidisit̄ēēbe k̄nk̄r̄i dikp̄anni, kè bèe kónté k̄w̄enn̄n̄ Sauri nè Sonnatāā be t̄inni.

²² Isidaȳeribe s̄ombe bèe do s̄ori Efadaim̄mu t̄ari ìnkè kè bèe k̄e Fidisit̄ēēbe cokém̄ k̄ít̄ení k̄e bè bèti k̄eku. ²³ Kè ti Yiè n̄Kuyie nduó nkè Isidaȳeribe be na de kó diyie k̄e mbè bèti k̄és̄nt̄énè Beti-Afenni.

Isidaȳeribe deetémè Sonnatāā

²⁴ De kó diyie kè Isidaȳeribe f̄éúté mediè n̄ke ȳé Sauri do béimmè ke d̄ò: Wèè bo déúté d̄em̄arè kè diyie mu nyí ta, kòò mu nyí na o dootit̄obè ke p̄èite, de yiè mbo yà! Nè de kp̄éi nhòm̄ou í ndi d̄em̄arè de yiè. ²⁵ Kè bèe tūke dikp̄àà marì kè mecekùò mpiéké ke counè ketenkè. ²⁶ Kè beh̄āp̄ombè ta de kó dikp̄àà k̄yà mecekùò nhòm̄ou me nyí ndáátí k̄kááké ke ȳé bè démè Sauri béi ndi n̄u. ²⁷ Sonnatāā me nyí nyé ke d̄ò n̄ho cice béi ndin̄u marì k̄yà ticièti, k̄k̄ũ kup̄àati yómmè k̄éd̄úté kòo ìk̄e wenke. ²⁸ Kè kuh̄āp̄nk̄u mak̄u ò náké ke d̄ò: A cice béi n̄ke tú kè wèè di d̄em̄arè yie nhò bo yà. Dè te kè muw̄erim̄u d̄onté benitibè.

²⁹ Kè Sonnatāā d̄ò: N cice k̄ónnè benitibè mbe, w̄énté nd̄éútémè mecekùò nkè n̄ ȳik̄e wenke, ³⁰ k̄éndò nkè benitibè né do ndi bè eí d̄e bè na n̄namu be dootit̄obè kè d̄e p̄ēst̄e d̄e mè nd̄ommè.

³¹ De kó diyie kè Isidaȳeribe mbeti Fidisit̄ēēbe ke k̄ou, k̄e bè bèti Mikimasi k̄etūkenè Ayan̄o k̄e mediè nk̄é̄c̄irime. ³² Kè bèe p̄imm̄u bè na bè kó ipe nè be náàke, k̄e nyi feu ke cáá nd̄ende meȳi ncóu d̄e. ³³ Kè bèe náké Sauri ke d̄ò: Isidaȳeribe d̄ò meȳi mme ke feu iw̄ũ ke cáá mbè ì fié d̄e, meȳi ncóu d̄e, kè Saurii kuónkoo ke d̄ò: Di càr̄emu! Bienn̄ní dit̄ari marì die. ³⁴ Kè bèe k̄te k̄náké benitibè ke d̄ò: Bá wè wèe t̄oní o náàf̄e yoo o pièf̄e d̄eborè k̄eku k̄c̄ááké, kè di bá nyi cáá nyi ȳi ncóu d̄e k̄eyet̄énè ti Yiè n̄Kuyie.

De kó kuyuoku kè bá wèe t̄oní o òf̄e k̄e f̄e f̄éúté d̄eborè. ³⁵ Men̄me Sauri maámè ti Yiè n̄Kuyie ndiw̄ũt̄onni ketirì k̄ébéi n̄ke d̄ò: ³⁶ Ti s̄oté ke nyènkè k̄empuò Fidisit̄ēēbe k̄e bè k̄uò páíi k̄héi be k̄ere, bá ti báá súò nhòm̄ou. Kè tih̄āp̄ònti d̄ò: D̄ò a d̄ómè.

Kè ikuó niùti d̄ò: Ti keténè k̄beé ti Yiè n̄Kuyie.

³⁷ Kè Saurii beé nti Yiè n̄Kuyie n̄ke d̄ò: Kuyie nti k̄te k̄edokénè Fidisit̄ēēbaa? A bo duó nkè ti bè naà?

Ti Yiè n̄Kuyie me nyí nhò t̄énn̄é timati de yiè. ³⁸ Kè Saurii tíi nyIsidaȳeribe kó bekótibè ke d̄ò: W̄énténè k̄yà meȳi mm̄è d̄ò yie. ³⁹ Ti Yiè n̄Kuyie mbomu ke d̄erí Isidaȳeribe, m béi nti yóo d̄òmu. Wèè te de kó meȳi nhò yóo k̄umu bá kè m bire Sonnatāā nwe.

Dit̄inni mieke òm̄ou í nhò t̄énn̄é timati. ⁴⁰ Kè Saurii náké Isidaȳeribe ke d̄ò: Di cómmú kup̄ik̄u k̄um̄áà, mí nnè m bire Sonnatāā kè ti cómmú kutek̄u. Kè dit̄inni náké Sauri ke d̄ò: D̄ò a d̄ómè.

⁴¹ Kè Sauri dò: N Yiè nKuyie nyIsidayeribe tũ nkù dè dòmme kàa í n tǝnné yíe ntĩmatì? Kè mecaàrimè bo mí n nè m bire Sonnatã tũ ñnkè yoo a nitibè Isidayeribe ñnkè, kè ti bə nyipããdíítí ìi benke.

Memme kè bèè bə nyipããdíítí kè ìi benke Sauri nè Sonnatã. Kè behããpòmbèe yè. ⁴² Kè Sauri dò: Tãũnè tété mí nnè m bire Sonnatã ti ñnkè, kè bèe tãũ kòo do Sonnatã ñnkè. ⁴³ De mǝnni kè Sauri dò: N náké a dǝò mù.

Kè Sonnatã dò: N kááké m pààti yómmè mme mecekùd nke dèuté. N yiemmu ke bo kú. ⁴⁴ Kè Saurii béi nke dò: Kuyie nni mpoté kè nsà kè Sonnatã í ku.

⁴⁵ Kè tihããpònti dò: Sonnatã báá kú, weè te kè Isidayeribe auté be dootitabè. Ti Yiè nKuyie mbomu! Dende báá dǝò, ti báá yie nkòo yùrikù bá kumáà do ketenkè. Nè Kuyie nkó meteemmè mme ò pĩmè mutǝmmú yíe.

Memme kè tihããpònti dèeté Sonnatã bá ò í nku de kó mukũ. ⁴⁶ Memme kè Saurii yóu Fidisitǝbe mubetimù kè bèe kũũ mbe cǝĩ.

Bè náké ti Sauri kpàti ñnkè

⁴⁷ Sauri naá ndi mǝnni Isidayeribe kóo kpàti ké pǝnkee dokénè o dootitabè bèè ò fité: Mǝabiibe nè Amadiibe nè Edomiibe nè Tisoba kó dikpàtiyuu nè Fidisitǝbe. Kòo cuó nkèè bíékè wèe na. ⁴⁸ Weè do dokénè dikǝmbùd Amadesiibe bembè bèè do fekù Isidayeribe kperè kòo bè na, kédèté Isidayeribe.

⁴⁹ Sauri kó ibí do tú Sonnatã nè Isefi nè Madikisina nè initipobí idèi, kè deketirè ntú Medabu kè dèdèrè tu Mikaadi. ⁵⁰ Kòo pokù yètiri tu Ainǝammu, Aimasi bire. Wèè baké behããpòmbè kòo yètiri ntú Abunee, kòo cice kperi tú Nee, Sauri tebite kó debire. ⁵¹ Kiisi Sauri cice nè Nee nè Abunee cice, be cice do tú Abiyedi.

⁵² Sauri kpàti timou mieke ò do dokùnè Fidisitǝbe mbe kè dè tǝnni, kòo yà oniti wèe mǝke dikǝmbùd yoo ò kpeñni wèe ò pĩ ntihããpònti.

15

Sauri yetemè Kuyie nkpeti

¹ Kè Sammuyerii náké Sauri ke dò: Ti Yiè nKuyie ndo tǝnni mí nwe kè n da pĩ ntikpàti kàa bo mbaké Isidayeribe, kénté kù yè n da náké ti: ² Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa tu kù yóo potému Amadesiibe kǝfóó mbè do dintémè Isidayeribe bè yènni dii mǝnni Esibiti ké bè poté. ³ Kǝte ké bè dokénè ké bè kũ bǝmou páíí! A báa kuó nhǝmou mesémmè, á kuó dèè kó dimàà wei, benitidaabè nè benitipòbè, ibí nè ibibénni, inààke nè ipe nè yòyóbè nè sǝmmarímúbè.

⁴ Kè Saurii tíi mbehããpòmbè Tedaimmu, ké bè kaa nkè bè mbo sikǝupíkùpísidé (20000). Sudaa kǝbe tekǝupíítè (10000). ⁵ Kè bèe tuǝke Amadesiibe eì ke déké kénhoke kudúókù ⁶ Kè Saurii náké Keniibe ke dò: Yènnè Amadesiibe cuokè kédété. N yí dǝ ké di wènné kunasã ke yé di do dǝmè Isidayeribe mesàà mbè yènni dii mǝnni Esibiti. Memme kè Keniibe ye Amadesiibe cuokè. ⁷ Kè Saurii poté Amadesiibe, kétúóté Afidaa kétuǝkenè Suudi Esibiti tenké diyie yèni kèè bíékè, ⁸ kékuo benitibè bǝmou késúú mbe kóo kpàti Akaki kóo pĩ nhofòuwè. ⁹ Sauri nè o ããpòmbè kè bèe yóu Akaki nè iwũ ìi kó dimàà tu isàayi: Inààke nè ipe. Iwũ ìi kó dimàà cénke tu isàayi, kékuo dèè tu desĩntékperè, dèè í dǝ nkédǝnnè mǝmamù.

¹⁰ Memme kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sammuyeri ke dò: ¹¹ N dèmmumu dè yĩmè kè n tããté Sauri kòo bo ntú Isidayeribe kóo kpàti. Nte we ke m bùtinné, ò í yie nke tũnne nh ò náké ti.

Kè Sammuyeri yèmmèe caàrè kòo nyie nke kuònnè ti Yiè nKuyie.

¹² Kè dèe wenté dikũnweñni sèi kòo kǝte ke bo yà Sauri, kè bèe ò náké ke dò: Sauri kǝte Kadimedi ke bo máa dicǝncǝnni kéndennini ò namè Amadesiibe, ke dèe ke pǝtè ke kǝte

Kidikaadi. ¹³ Kè Sammuyeri ntùðkoo Sauri borè, kòo ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nda dòò mesàà, n dòòmu kù n nàké ti timou. ¹⁴ Kè Sammuyerii ò beke ke dò: M me n yo yèè pedabùò nnè inààke kpere, yè bonní de? ¹⁵ Kè Saurii ò tēñné ke dò: Tihããpònti tiì soó nhAmadesiibe wũs sààyì ke ì tóní, ke ti bo fié ti Yiè nKuyie nha tũ nkù. Desònnè kó dimàà ti dè kùomu páíí. ¹⁶ Kè Sammuyeri dò: Dè sànnèmu memme. N yóó da nàké ti Yiè nKuyie nni nnàké tìnti keyènkè. Kè Sauri dò: Béi.

¹⁷ Kè Sammuyeri dò: A do cǐè ndiì m̀nni amàà kè ti Yiè nKuyie nkuù da tããté, di mm̀nni kàa baké Isidayeribe. ¹⁸ Kuù da tã nke tú: A kòte kédokénè Amadesiibe de kó benitiyibe, ké bè kuò páíí ke báá súò ndèmarè. ¹⁹ Dè yíme kàa í yie nkù da nàké ti, ke éi be kpere ke dòò kù í dó dè? ²⁰ Kè Sauri dò: N yiemmèmu kù n nàké ti ke kùò Amadesiibe bemou, ke súò mbe kóo kpààti Akaki màa ndi koò tóní die. ²¹ Kè n kó behããpòmbè soó nyiwũs sààyì ke ì tóní die nKidikaadi kè ti bo ì fié ti Yiè nKuyie nha tũ nkù.

²² Kè Sammuyerii ò tēñné ke dò: Ti Yiè nKuyie ndó di bo nkù feumè mme iwũs ke pēēté di bo nyíemmè ku náahtàà? Kàa yie nti Yiè nKuyie mbéi nti deè kù naati ke pēēté a bo kù fiémè iwũs mekùò nkpeyi. ²³ A bo yetemè ti Yiè nKuyie nkpeti dè í cáánnè a bo pãámè, itookperí me nyí cáánnè a bo fiémè yebokè. A mè nyetemè ti Yiè nKuyie nkpeti, kù múnke da yetemu yíe. A ténke í yó ntú ku nìtibè kóo kpààti. ²⁴ Kè Saurii kuónko ke dò: N cààrèmu! N yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti ke yete a kó itié. N yòte tihããpònti nti ke dòò ti yē mmù. ²⁵ Di mm̀nni n da báammu! N cààrèmu, ncǐé n yei, nkéwēténí kè ti kòte kè m bántè ti Yiè nKuyie. ²⁶ Kè Sammuyeri dò: Mí nnè fǐ nti báá néi, a yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti kè kù me nda yete, a ténke í yó ntú Isidayeribe kóo kpààti.

²⁷ Kè Sammuyerii bútinné ke bo íté, kè Saurii pǐ nho yaàbòrì kè dii kēté. ²⁸ Kè Sammuyerii ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie mmúnke kētému a kpàti yíe nyIsidayeribe cuokè, ke ti duó nhotòu m̀ou wèè wenni ke da pēēté. ²⁹ Isidayeribe kó muwērímú tú ti Yiè nKuyie nku, kù í sou nkù í tú onìti ke bo béi nkéwēte kéceete. ³⁰ Kè Saurii yíe kébéi nke dò: N cààrèmu, a n cǐé nké n déúk̀unne beheik̀enkótìbè nè Isidayeribe bemou ìkè kéwēténí kè m bántè ti Yiè nKuyie.

³¹ Kè Sammuyerii wēténí kóò tũnne kè bèe kòte kè Saurii bántè ti Yiè nKuyie.

³² Kè Sammuyeri dò: Tóní die nhAkaki Amadesiibe kpààti n yìkè. Kè Akaki nkéríní kòo yèmmè naati, nè o yèmmè mieke kòò tu mukũũ nkó kunóú dètému di mm̀nni. ³³ Kè Sammuyeri né ò nàké ke dò:

A siè dii te kè tibíyòti pàà ti bí,
a kóo yǒ múnke yóó pàamu o bire.

Deñde Sammuyeri ò kùòmè Kidikaadi ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè.

³⁴ De kó difǎnkúò kè Sammuyerii kò nDamaa, kè Saurii kò nKibea. ³⁵ Kè Sammuyeri yèmmè caàrè mediè nSauri kpéi nkòò yàa kúnè ò ténke í ò yà. Kè ti Yiè nKuyie nyèmmè múnke caàrè kù tããté mèè kpéi Sauri kòò bo ntú Isidayeribe kpààti.

16

Bè pǐrmè Dafiti tikpàti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnàké Sammuyeri ke dò: Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nkuðmmè Sauri kpéi? Nh ò dootóomu, ò ténke í yó ntú Isidayeribe kpààti, íté kètúóté a naàyènni, ké di cũs mekùò nkékpote Sese cie Betideemmu. O bí mieke nke n tããtémè okpààti n yèmmè kou. ² Kè Sammuyeri dò: Yé mbo yíme? Kè n kòte Sauri yóó keèmu ké n kuò. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Íté kèntò fenàáfè, kàa t̀ùðkoo a dò: N kòtení ke bo féúté feǒfè nfe ti Yiè nKuyie. ³ A yú Sese kòò nda neínè, m̀i yóó da benke a dò nkédòòmè, kàa pǐ n da benke wè tikpàti.

⁴ Kè Sammuyerii dàò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì kékote Betideemmu, kétuokoo kè dihéi kó bekótibèe ò yà, kè dèe bè di kè be kònti nhau, kè bèe katení kòò co ke dò: Kusàakù bakaà? ⁵ Kòò bè tēñné ke dò: N katení ke bo féuté feḍfè nfe ti Yiè nKuyie. Wénkùnnè dimáà kè ti nei kéféuté feḍfè.

Kè Sammuyerii duó nkè Seseè nè o bí kè bèe wénkùnnè bemáà, kòò neinè kè bè bo fíé iwūḥ. ⁶ Bè tūòkoo dii mōnni kè Sammuyerii yà Ediabu, nè o yèmmè mieke ke dò: Nte ti Yiè nKuyie ntāāté wè mènke. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Bá nwúó nho dōmmè nè o okùmè, nyí we ntāāté, n yí wúó mbenitibè wúó ndè, benitibè wéi tikònti nti kè mí nwéi meyèmmè.

⁸ Kè Seseè yúní Abinnadabu, kòò tuakení, kè Sammuyeri dò: Ti Yiè nKuyie nyí tāāté yie.

⁹ Kè Seseè yúní Samaa, kè Sammuyeri dò: Ti Yiè nKuyie nyí tāāté yie.

¹⁰ Kè Seseè nyuní o bí kétuokènè iyiekè, ti Yiè nKuyie nyí ntāāté be kòò mōu.

¹¹ Kè Sammuyerii beke Seseè ke dò: Bedapambè bemou ndaà? Kòò dò: Osámpròu wèe kpaaní ke cēmmú ipe. Kè Sammuyeri dò: Tḥ nkè bèe ò yuní, kòò í tūòkení ti í yóó di ikuó dii.

¹² Kè Seseè tḥ nkè bèe ò yuní. Ò do tú onitiwūḥwè nwe kòò ìkè wenni, kòò yèmmè duó cátire. Kè ti Yiè nKuyie nnáké Sammuyeri ke dò: Weñwe, pī nwe tikpàti. ¹³ Kè Sammuyerii ité kétúóté o naàyènni kécóú mmekùò nDafiti yuu ñnkè, o tebíí ìkè, kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí de kó diyie Dafiti ñnkè kè nhò bonè.

De kó difñkúò kè Sammuyerii kò nho cie Damaa.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkó muyaá nyité Sauri ñnkè, kè kùu ò duənni meyèmmè yeime kè mè nhò kóonnè. ¹⁵ Kòò tōmbèe ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuu da duənni meyèmmè yeime kè mè da kóonnè. ¹⁶ Ti yiè nkàa ti pā dinuù tinti a kó betōmbè ti yóó waámmu oniti wèe nò nke bie nkukùtidùkù, kè meyèmmè yeime Kuyie nduənni mè níí da ité dii mōnni wèe bente kukùtidùkù kè dè da tōuke. ¹⁷ Kè Sauri dò: Yàñè oniti wèe nò nke bie nkukùtidùkù mesàà nkòò katení.

¹⁸ Kòò kóo tñnti mōu béi nke dò: N yému oniti mōu, Seseè Betideemmu èi kou kó debire kòò nò nke bie nkukùtidùkù mesàà, oniti mómmuə nwe kòò tu onitidòu ke náánnè mecií, ke tú odasáati kè ti Yiè nKuyie nhò bonè.

¹⁹ Kè Saurii tḥ nkè bèe náké Seseè ke dò: Sauri tu a ò duónko a bire Dafiti wèe cēmmú ipe. ²⁰ Kè Seseè waá mpéè nè menaà nkécūḥ kudoukù mieke, kēpī ntebuotè kè dè tóu nsāmmarímú, kè Dafiti bii bo dè duó nSauri. ²¹ Kè Dafitii tuəke Sauri cñtè kēmpī nho tōmmú, kè Saurii ò pénsiri, kòò tāāté kòò ntəu o kparinenti. ²² Kè Saurii tḥ nkè bèe náké Seseè ke dò: Sauri tu ò dó Dafiti mbo o cñtè nte ke pī nho tōmmú ke yé wè ò pénsirime mediè.

²³ Kè dèe yie nkè meyèmmè yeime Kuyie nduənnimè níí ò ité, Dafitii túóté kukùtidùkù kébente kè dèe tōuke Sauri, kòò yèmmèe bonke kè meyèmmè yeime ité.

17

Dafiti kpānnè mè Kodiyati

¹ Kè Fidisitēēbe tíí mbe kó behāpōmbè mudoò kpéi nSokoo Sudaa tempē mmieke, kékari Efēesi-Damimmu, Sokoo nè Asekaa de cuokè. ² Sauri nè Isidayeribe kè bembè múnkēe bāté kubiriku bè tu kù Tedementi biriku kēmbaati ke bo dokénè Fidisitēēbe. ³ Fidisitēēbe nè Isidayeribe kè bè ndeke yetārè ke wetí betōbè, kè kubiriku soké be cuokè.

⁴ Kòò niti mōu yiení Fidisitēēbe kó behāpōmbè mieke Kati naāmunkù kou, kòò yetiri tu Kodiyati, o okùmè bo ntūəke métiri mētāati nè sāntimétiri sipísidé nè mēnūmmù. ⁵ Kòò òké disəwūḥ kó dipii kè disəwūḥ kó kupenku pi o cñcñnni kè ku cēékù bo cidóò sipísikuà.

⁶ Kòò kānké o tàəke disəwūḥ kó kupenku, ke báátí disəwūḥ kó dikpàrsiè. ⁷ Kòò kpānni kó kudou mānnè kucuudou kè mekpāmbii nkó kucéékù bo cidóò bèyiekè. Wèe tə o dōpiku

kòò ni o ìkè. ⁸ Kòò cómmú kérékéké ke dò: Di benné ke yènnímu ke bo ti dokénè, n tú Fidisitèè nwe kè dínđi tú Sauri kó tidaatì. Tāāténè di miéke onìti òmáà kòò kàtení kè tí kpa! ⁹ Kòò n na tí naá ndi kó tidaatì, kè m me nhò na dí naá nti kó tidaatì kèmpí nti tōmmú. ¹⁰ N yí di wúó nfenònfè kè di yete, dí deitení di miéke onìti òmáà kè tí kpa.

¹¹ Kè Sauri nè Isidayeribe kè bèe keè de kóo nìti nàámmè, kè kufōwáá mbè auté.

¹² Dafiti cice do tú Sese Efadataa kó dihei kou nwe ke bo Betideemmu Sudaa tempè mmieke ke mōke ibí iyiekè. Sauri kó dimònni do s̄ nhò kòtému mediè. ¹³⁻¹⁴ Kòò bí ikótí itāāti nièné Sauri dikpànni, be kóo po Ediabu nè Abinnadabu nè Samaa. Dafiti weè do tú teyāātè. ¹⁵ Kè Dafiti ní mbo Sauri cīētè ke kũñni o cice cīētè Betideemmu ke cēmmù o pe.

¹⁶ Kè weè Fidisitèè nyiitini dikũweñni nè kuyuoku ke dò yewe sipisindà.

¹⁷ De kó yewe miéke nke Sesee nàkémè o birè Dafiti ke dò: Túóté tidiiti tii nnè kuyòrikù ti cìe nti nè p̄ēbè bie ntepiitè, kékate kéduó nha kó bekótibè bè bàté dè. ¹⁸ Á ntonè yenaakāā ntepiitè tie kènto ke bií duó nwèè bè baké. Kàa d̄ou nha kó bekótibè ke wētini bè da duōnni dèmarè dèè benkú be k̄nti naatimè. ¹⁹ Bembe nè Sauri nè Isidayeribe tōbè, bè bo kubiriku bè tu kù Tedimenti biriku nku ke dokùnè Fidisitèèbe.

²⁰ Dikũweñni sèi kè Dafitii pike cute kébanne ipe onìti m̄ou kétúóté ò dò nkénto dè, kékété, kéndonnè o cice do ò nàké dii nù. Ò tũkoo dii m̄onni bè bàté dè, ke s̄ mbè dó kébootè be dootitōbè kéuu dikpànni kó fehúufè. ²¹ Fidisitèèbe nè Isidayeribe kè bèe wetinné betōbè. ²² Kè Dafitii d̄únko o nenti o nembàri borè kékate mudoò borè kéndou nho kó bekótibè. ²³ Bè kpaá ke me nnáá nkè Kodiyati Fidisitèè, Kati naàmunkù kouu iténi o āāp̄ombè ìkè kéwēte kébéi ò baa ò nnáá nti, kè Dafitii keè. ²⁴ Kè Isidayeribe ò yàni kè kufōwáá mbè auté kè bè ncokù, ²⁵ ke nnáá nke tú: De kòò nìti dó ke ti wéntému, deè te kòò iitini miè mbotí, kòò m̄ou na kòò kù okpàati bo ò p̄a tikpàti péu kóò duó nho kóo sapàà nkòo puoke, kédò de yiè ncīētè mesàà nyIsidayeribe cuokè.

²⁶ Kè Dafitii beke behāāp̄ombè bèè ò tākénè ke dò: Kòò m̄ou kùo Fidisitèè yie nke dènne Isidayeribe ifei bè bo ò yietí ba? O yèmmè dò nhò tu we de kóo Fidisitèè, kutayóu yiè, kòò bo nsáá Kuyie nkōbe.

²⁷ Kè bèe ò tēñné kóò nàké bè baa do yē mbè yóo yietí dè wèè bo na de kóo nìti. ²⁸ Kòò kóo kóti Ediabuu keè bè nàámmè, kòò miéke peike kòò dò: We nyē nha kàtení die! A yóunè we ipe dikpáa miéke? N da yému a í yo ditoò, N yému a yèmmè dòmmè. A kàtení ke bo yà dikpànni ndi. ²⁹ Kè Dafitii ò tēñné ke dò: N d̄ò ba dèè tu deyeire? N na bá mbekaà?

³⁰ Kè Dafitii ité onìti wenwe borè kékate kèbeké ot̄ou m̄ou kòò baa ò tēñné betōbè do ò nàké ti nti.

³¹ Kè benitibè bem̄ou keè de kó tináañti, dende bàmbà nkè t̄i tuōke Sauri kòò duó nkè bèe yúni Dafiti. ³² Kè Dafitii ò nàké ke dò: Okpàati, a yèmmè báa caàrèné de kóo Fidisitèè. A kóo t̄ōnti, mí, m bo kate kóò kpānnè. ³³ Kè Sauri dò: A báa na kékānnè de kóo nìti, a kpaá bemmu, wenwe me ntu okpàri nwe nè o bíkémbénti. ³⁴ Kè Dafiti dò: Mí nha kóo t̄ōnti n tú opecēnti nwe n cice cīētè, ke ò ncēmmú ipe, kè diciriciri kàtení yoo mupĩmpĩmmù mamù ke bo p̄i m pièfè mafè, ³⁵ N fè pàte ké dè bèti, kéfiete m pièfè, kè dè wētèni m bíékè, m p̄i de f̄oní ké dè poté kékuo. ³⁶ N k̄ou m̄è botí yeciricirè nè depĩmpĩnnè, n yóo me ndò Fidisitèè yie nwenwe kutayóu yiè nke yé ò s̄ámmè Kuyie nkōbe. ³⁷ Ti Yiè nKuyie nkùu n deēténè diciriciri nè mupĩmpĩmmù kù yó n deēténèmu Fidisitèè yie. Kè Sauri dò: Kate kè ti Yiè nKuyie nda teennè.

³⁸ Memme Saurii duómmè Dafiti o kpàrinenti kóò òó ndisōwũdè kó dipi kóò dàtinnè dicĩncĩnk̄ōnni. ³⁹ Kè Dafiti túóté Sauri siè kébáátí dicĩncĩnk̄ōnni ìnkè, ò í nna ke bo cente ke yé ò do í dè manténèné, kénáké Sauri ke dò: N yīkemu! Kè bèe dè datè. ⁴⁰ Kòò túóté

mutántènditìmù kéta kukó mpéémè kétéãtè yetárè yènúmmù kécũó o yàrì miéke kékíkú o tántènditìmù kékété kénwetí Kodyati. ⁴¹ Kè Kodyati múнке mmó nke tóntenè Dafiti, wèè tó o dapíkù kòò ni o ìkè. ⁴² Kòò wénté Dafiti kóò sènkèrì. Dafiti do tú dedapùmbire nde ke wũõ kòò ìkè wenni. ⁴³ Kè Kodyatii náké Dafiti ke dò: A n wúó ntemòtè nte ke tó kupààti ke kéréni m boràà? Kè Kodoyatii parìkè kényú Fidisitèèbe kó yebàkè yemou yètè kè dò: A bo yà! ⁴⁴ Kòtení kè n duó nha maa ndeĩnkè kó tinòti nè tikpasĩnti. ⁴⁵ Kè Dafiti dò: Fó nkéréni m borè nè disie ndi nè kukpãanseú nè dikpãnni, mí mme nkéroo a borè nè ti Yiè nKuyie nyètèrì ndi, Mpakèdaa Isidayeeriibe tũ nwè, a sãã nwè. ⁴⁶ Ti Yiè nKuyie nda ãnné n nòutè nte yíe, kè m bo da kuò kékéété a yuu. Yíe ntinòti nè tikpasĩnti deè yóó pété Fidisitèèbe kó behããpòmbè kécò. Kè kutenkù kumou kabee banté Isidayeeriibe tũmmè Kuyie. ⁴⁷ Kè Isidayeeriibe banté ke dò ti Yiè nKuyie nyí deerínè disie yoo dikpãnni, ti Yiè nKuyie nkuù baké dikpãnni ke di ãnné ti nou miéke yíe.

⁴⁸ Kodyati kètè diì mònni kéwetinné Dafiti, kè Dafitii cokóo mecãã nho ìkè ke bo ò dokénè, ⁴⁹ kédeite ditári dimáà o yàrì miéke kéãnné o tántènditìmù kédooté kébóté Kodyati tĩnni kè ditári taroo, kòò do o nùù ìnkè.

⁵⁰ Memème Dafiti namè Fidisitèè nè ditántèndititári kóò kuò bá ò í tó disie.

⁵¹ Kè Dafitii cokóo Kodyati duó dè kékpatè Kodyati siè kóò feúténè. Kè Fidisitèèbe yà be kóo kperì kumè kékoké. ⁵² Isidayeeriibe nè Sudaa kabè kè bèe yà Fidisitèèbe cokémè, kéuu fekparìhúùfè, ké bè bèti kètuòkenè Kati èi nè Ekinoo de ekè. Kè Fidisitèèbe kó becírìbè nnekkóo Sadaimmu kó kuce kètuòkenè Kati nè Ekinoo.

⁵³ Isidayeeriibe do be bèti kè dè fuutímu, kè bèe yóu kéwēténí kéheí tinenti Fidisitèèbe kó dikari. ⁵⁴ Kè Dafitii túóté Kodyati yuu kékònnè Sedisadèmmu kètúóté kudadièkù kparìnentì kètanne o touku miéke.

Bè benkemè Dafiti Sauri

⁵⁵ Dafiti do kəri diì mònni ke bo kpannè Kodyati kè Saurii ò yàmu kébeke Abunee wèè baké behããpòmbè ke dò: We nte odapàà nyie? Kè Abunee ò ténne ke dò: Okpààti, n yí yé wèè ò te. ⁵⁶ Kòò kpààti dò: Beké kényà wèè te de kóo dapàà.

⁵⁷ Dafiti kuò diì mònni Kodyati kédeè, kénwētíní, kè Abunee ò kòtenè Sauri borè, kè Dafiti kpaá tó Kodyati yuu. ⁵⁸ Kè Saurii ò beke ke dò: N kóo dapàà nha tú we nkó debire? Kè Dafiti dò: N tú a kóo tãnti Sese wèè bo Betideemmu o bire nde.

18

Dafiti nè Sonnatãã bè dapemè

¹ Dafiti nákenè Sauri diì mònni kédeè kè Sonnatãã wènni pĩnnè Dafiti kperì, kòò yèmmèe ò ta, kòò ò dake kéndonnè ò dómè omáà. ² Nè de kó diyie Sauri ténke í nyie nkè Dafitii wète o cĩtè o cice borè. ³ De mònni kè Sonnatãã taunnè Dafiti ke yé wè ò dómè ke dònne ò dómè omáà. ⁴ Kè Sonnatãã dáté o yaabòrì kéduú nDafiti, kóò duónnè o ããpònyààti nè o siè nè o tãmmù nè o naàkònni.

⁵ Tipítì timou kè Sauri bè tó nkèè bíékè mudoò Dafitii na kè Saurii ò baá nkòo mbaké behããpòmbè kè benitibè bemou ò dó nè behããpòmbè iwěi yembè.

Sauri miéke do yonkemè Dafiti bè ò sante mètè kpéí

⁶ Dafiti do kuò diì mònni Kodyati kékonní kè benitipòbè yehèkè yemou kabee yènni kéco Sauri, kèndiè nke au ke bie nyebàrè nè debébénnè terè. ⁷ Kè benitipòbè diè nke cóu mbetòbè ke tú:

Sauri kuò sikòupí,
kè Dafiti kuò sikòupí.

⁸ Kè Sauri miεkeε peike mediè, ò í mpénsirì de kó tináaṅtì ke dò: Bè me nhò duò nsikoupirí ke n duò sikoupirí, dè kraá sám̄pò nwe kè bèε ò duò ntikpàti. ⁹ Nè de kó diyie ndi Saurii wèntémè Dafiti fenənsĩnfè.

¹⁰ Kè dèε wenté kè meyèmmè yeime Kuyie ntōnní mēε pĩ nSauri, kòo íté kénharì o cīētè miεke ke pikú o kpānnì, kè Dafiti tó nhò bie nkukùtidùkù ò ò mbie mmèε botí, ¹¹ kòo youte o kpānnì, nè o yèmmè miεke ke dò: M bo tā Dafiti kédannenè femarife, kè Dafitii yenténè dikpānnì kuce mēdémè. ¹² Kè Saurii ò yòte ke yé ti Yiè nKuyie ndo ò yóumè kémbonè Dafiti. ¹³ Kòo túóté Dafiti kénii mbehāāpòmbè tekòupítè ke bo ò détinneè omáà. Mēmme kè Dafiti nni behāāpòmbè kè bè nkārì mudoo. ¹⁴ Mudoo ò kārì mùù kó dimàà kè weè nò nke yé ti Yiè nKuyie nho bonèmè. ¹⁵ Sauri yà dii mōnni Dafiti nōmmè o dootitòbè kòò depe mediè. ¹⁶ Isidayεeribe bie bemou nè Sudaa kòbe kè bè ndó Dafiti ke yé weè bè nimè mudoo miεke.

Dafiti puokemè Mikaadi Sauri kóo sapàà

¹⁷ De kó difōnkùò kè Saurii náké Dafiti ke dò: Nte n kóo sapàà mMedabu, n wè nda duóm̄mu kàa bo puoke, mpĩ n tōmmú nè dikōmbùò kénkpa nti Yiè nKuyie nkó dikpānnì. Ò do í dó kòò kùò o móm̄muò nke né ndó Fidisitēēbe beè ò kùò. ¹⁸ Kè Dafiti dā: N yí tú òm̄ò, ti naàm̀nkù í tú kùmakù, ti wuò nyí tú kùmakù Isidayεeribe miεke, kè m̄i bo puoke okpààti kóo sapàànàà?

¹⁹ Dè tū̀ke dii mōnni Medabu bo yenkemè Dafiti kè Saurii ò duò nhAdidiēdi Abeti Mēodaa εi kou.

²⁰ Kè Sauri kóo sapàà ntòu Mikaadii dāke Dafiti kè bèε tì náké Sauri, kè dèε o narike. ²¹ Nè o yèmmè miεke kòò dā: M bo wè nhò duò kòò dii nkè Fidisitēēbeε ò n̄nte. Kuce medérímmè mme Sauri nákémè Dafiti ke dā wèε puoke o kóo sapàà. ²² Kè Saurii náké o kó betũmbè ke dā: Nákénè Dafiti didé borè ke dā: Okpààti tu ò da dóm̄u, tínti o kó betũmbè kè ti múnke da dā, yie nképuoke o kóo sapàà.

²³ Kòo kpààti tũmbèε tì náké Dafiti, kòò dā: Di yèmmè dò ndè tu diwántirì ndi a bo puokemè okpààti kóo sapàànàà? Nte mí nke í m̄ake m̀mam̀u m me nyí tú òm̄ò.

²⁴ Kòo kpààti tũmbèε w̄tooo kénáké okpààti Sauri Dafiti yē mm̀. ²⁵ Kòò dā: K̄atenè kóò náké ke tú: N yí wanti ò n yietí tipocòntì, n dā wèε kuò Fidisitēēbe mbe képeite k̄etóni be tayéi tekòutè (100).

Sauri do dā Fidisitēēbe beè n̄nte Dafiti. ²⁶ Kòo kpààti tũmbèε k̄ate ké tì náké Dafiti, kòo ti yie. Bá de kó diyie mu nyí tū̀ke, ²⁷ kè Dafiti nè o kòbe kè bèε k̄ate kékuò Fidisitēēbe sikousidè (200), k̄etóni be tayéi k̄éduò nhokpààti, kòo ì kàa. De mōnni kòo ò duò nho kóo sapàà nkòo puoke.

²⁸ Kè Saurii banté ke dò ti Yiè nKuyie nkuù bonè Dafiti kè Mikaadi o kóo sapàà nhò dā. ²⁹ Kè Sauri dākeε yòte Dafiti, ké nhò níi mmediè.

³⁰ Fidisitēēbe kpààtibè doké mùù doò kó dimàà nè Isidayεeribe kè weè nnò mmudoo k̄ep̄ēté Sauri kó behāāpòmbè iwēi yembè. Kòo yètirri feitè mediè.

19

Sonnatāā kòrnémè Dafiti

¹ Diyie marì kè Saurii náké o kóo dapàà nSonnatāā nè o kó betũmbè ò dóm̄mè kékuò Dafiti. Sonnatāā né do me ndóm̄mè Dafiti mediè nkòo ò náké ke dā: ² N cice Sauri dā ke da kuòmu, á ndake nanke dikũnweñni, a báá yie nkòo da yà, á ns̄ori. ³ Kè nh ò neinè ke tí k̄ate a s̄ori k̄èè bíékè, kè nh ò béinnè a kpéi, k̄éyà ò yóò ȳimè, kè n da náké.

⁴ Kè dèε wenté kè Sonnatāā ns̄antí Dafiti o cice Sauri borè, kòò nàá nke tú: F̄s̄ nhokpààti a báá d̄d̄ meyi mmamè Dafiti, ò í da d̄d̄ meyi mmamè, ò pèt̄inke d̄s̄ori dè tu a kó mesàà mme. ⁵ Weè kàáté mukũũ nke kuò Fidisitēē kè ti Yiè nKuyie nduò nkè Isidayεeribe bè na, kàa dè yà kè dè da narike. Ba nk̄p̄éi nte kàa bo d̄d̄ meyi nkékuò onitisàà? Ba nte kàa s̄ñté ke dā kékuò Dafiti detetirè?

⁶ Kè Saurii yie nSonnatãã kpeti kébèi nkéyú ti Yiè nKuyie nyètìrì ke dò: M báá kuò Dafiti.

⁷ Kè Sonnatãã kàte káyà Dafiti kòò nàké bè nàké tii kó dimàà, kòò tò kékpènnéní təcìtè, kòò wète késòoté o tómmú ò ò mmù pĩ mmèè botí.

Mikaadi deetémè Dafiti

⁸ Kè bèe wète késòoté mudoò kè Dafitii auté o dootitòbè kè bèe coké.

⁹ Diyiè mari kè meyèmmè yeime Kuyie ntónnì mée pĩ nSauri o cìtèè miéke ke sò nhò tò o kpānni kè Dafiti ò bie nkukùtidùkù. ¹⁰ Kè Saurii tãũ dikpānni ke bo wènnénè Dafiti kumarí kédannò, kè Dafitii yenté kè dikpānni tã kumarí kénfũũkù kè Dafitii yè kécoké de kó keyènkè késari. ¹¹ Kè Saurii tō mbenitibè de kó keyènkè kè bè mbaa Dafiti cìtèè ke bo ò kùò dikūnweñni, kè Dafiti pokù Mikaadii ò nàké ke dò: Kàa í coké ke sòri keyènkè kie mbè naa yóó pike da kuomu.

¹² Ò yĩ memme kòò cūũ nfenéti, kòò coké kédetè o fòmmu. ¹³ Kè Mikaadi túóté tetenkaanitè kédóú nDafiti dóú ñnkè kédátinné kubòkònkù te yuu ké tè dátinné kuyààkù.

¹⁴ Sauri tō mbè kè bè bo pĩ nDafiti bè tũòkoo dii mōnni kòò pokùu bè nàké ke dò: O kǎnti í naati.

¹⁵ Kè Saurii yíé ké bè tō nke dò: Kàtenko kòò tũóténí o dóú ñnkè kè nh ò kùò.

¹⁶ Kè bè ntũòkoo ke sò ntetenkaanitè tē duó o dóú ñnkè kè kubòkònkù dàátí te yuu. ¹⁷ Kè Saurii beke Mikaadi ke dò: Dè yĩme kàa n souté memme botí ke yóu kè n dootitòu coké. Kè Mikaadi dò: Wèe yĩ nh ò yóu, kè n yí ò yóu ò bo n kuò.

Sauri tũnnemè Dafiti Nayoti

¹⁸ Memme Dafiti namè kécoké kékàte Damaa Sammuyeri borè, kòò nàké Sauri ò dòò dèè kó dimàà. Kè bèe kàte kémbo Nayoti Damaa tempè mmieke. ¹⁹ Kè bèe nàké Sauri ke dò: Dafiti bo Nayoti Damaa tempè mmieke. ²⁰ Kè Saurii tō nkè bè bo ò pĩñní. Bè tũòkoo dii mōnni káyà Kuyie mpāñnāaanti náam̀bè nè be kóo kótì Sammuyeri kè bè nnáá nKuyie mpāñnāaanti kè Kuyie nYaá mbè pĩ nkè bèe ta Kuyie mpāñnāaanti náam̀mù. ²¹ Kè Saurii tì kèè káyíé kètō mbetòbè kè Kuyie nYaá mbè pĩ nkè bèe ta nKuyie mpāñnāaanti náam̀mù, kòò yíé kètō mbetòbè meè máà. ²² Kòò yóu kípĩ nkuce o mómmuò nkékàte Damaa kētuòkoo tēbinte dietè tēè bo Seku kēbeke ke dò: Sammuyeri nè Dafiti bè bore? Kè bè dò: Bè bo Nayoti nwe Damaa èi také.

²³ Kòò kété kēmberínè kuce cuokè kè Kuyie nYaá nhò pĩ nkòò sòoté kénnaantoo Kuyie mpāñnāaanti kētuòkenè Nayoti Damaa také. ²⁴ Ke múнке dáté o yààti kénnaá nKuyie mpāñnāaanti Sammuyeri ñkè, kédò kénduó ketenkè o tetiri kuyie nkumu nè keyènkè kemou. Deè te kè bè nàa nde kó dikotinùu ke tú: Sauri múнке kəkému Kuyie mpāñnāaanti náam̀bè miékaà?

20

Sonnatãã teemè Dafiti

¹ Diyiè mari kè Dafitii íté Nayoti Damaa také kékàte Sauri bire Sonnatãã borè kòò beke ke dò: N càrè ba? N dòò òmmè yei nha cice kòò dó ké n kuò? ² Kè Sonnatãã dò: Dende báá dòò, a í yóó kú, n cice òò í ndòò dèmarè ke í n nàké, ba nte kòò bo n sōnne tii? Dè í bo! ³ Kè Dafitii béi nke dò: Nè ti Yiè nKuyie nkó diyètìrì m béimmu ke tú a cice yèmmè tì bomu, ò né yému ke dò nti dápú, deè te kòò í dó káyóu kàa tì kee, a yèmmè yàà bo càrè. N da náá ntimóm̄m̄nti nti nè mukũũ nti tóké ke dò fenònfè nè diōnni ndi. ⁴ Kè Sonnatãã nàké Dafiti ke dò: Kàa dó n dòò dè n yóó dè dòòmu. ⁵ Kè Dafiti dò: Nanke tú otānkù pānwè nwe n dò nkémbomu okpààti cìtèè kè tí wènné kédi. A né m pā dinùu kè n ta dikpāà kénsari, nanke nè diyiè teri kuyuoku. ⁶ A cice yó m móntému, kòò beke, a ò nàké ke tú n yāūtè f̄ nwe kuce ke kàte Bètideemmu n cie, ke bo wènnénè n cìtèè kòbe kè ti fié iwũò dibenni kó mukũũ nkpeyi. ⁷ Kòò yĩ dè wenni, tìmatì í bo. Kòò miéke me mpeike, a banté ke dò nhò n

dónè mukũũ mmu. ⁸ Benke a n dómè mí nha kóo tǎnti, ke yé a n dǎ̀nè̀mè metaummè ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri. Kè m me ncà̀rè̀mu a n kuə a mómmuə nha bá n duó nha cice.

⁹ Kè Sonnatāā kuónko ke dǎ̀: Kuyie mbáá dè tǎní! Kè n kèè kè n cice dǎ̀ ké da dǎ̀ mèyeyi m báá da sǎ̀nne, múi béi. ¹⁰ Kè Dafitii beke Sonnatāā ke dǎ̀: Kàa béi nkàa cice bàaní we mbo n náké? ¹¹ Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dǎ̀: Kǎtení kè tí kǎte dikpáa.

Kè bèe nei bedé kékǎte. ¹² Kè Sonnatāā náké Dafiti ke dǎ̀: Nè Kuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù yètiri, nanke yoo diyie teri dè bo nkááké mie nkè n yááké n cice káyà o yèmmè dǎ̀mmè. Kè tìmatì í bo fǎ̀ nnè we di cuokè a báá keè tìmatì. ¹³ Kè n cice me ndó ké da dǎ̀ mèyeyi, kè n yí da náké ti Yiè nKuyie nni mpoté mediè. N yóo da pǎmu kuce kàa íté, a bá nyĩ̀kù, ti Yiè nKuyie nni nda bonè kù do bonè̀mè n cice. ¹⁴ Kè ñ kpaá fòu a nyé ti Yiè nKuyie nda dǎ̀ mèè sàa nkpréi nkè n dǎ̀ mesàa nkè m báá kú. ¹⁵ De kó difǎnkúò á nsáké ke dǎ̀ri n yaábí mesàa nkè ti Yiè nKuyie nduó nkàa nkòu a dootitǎ̀bè omáa omáa ketenkè ñnkè.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkàa na a dootitǎ̀bè beməu, a báá tǎte metaummè mèè bo ti cuokè mí nnè fǎ̀, kàa mè tǎte ti Yiè nKuyie nda poté. ¹⁷ Kè Sonnatāā duó nkè Dafitii béi nkéyú Kuyie nyètiri kèbenke wè ò dómè ke yé wenwe Sonnatāā ò dómè Dafiti nè o yèmmè meməu ndi.

¹⁸ Kè Sonnatāā ò náké ke dǎ̀: Nanke tú otǎnkù pǎnwè kó dibanni ndi. A fiè nnaa yóo nfeímu kè bè da mónté. ¹⁹ Nanke diyie teri bè yóo da móntému, a kǎtení a sòò sòri dè diyie teri kécómmú ditǎri Esedi také. ²⁰ N naa yóo tǎũmu ipie nyitǎati ii nde bíkè kéfietì n dǎ̀ dè, ²¹ kǎtǎ n kóo tǎnti odapàa nkòò nyóo ì tǎóténí, kè nh ò náké ke yí: Ipie nyí da détirinè, wǎtení die nkè ì tǎóté! Á banté ke dǎ̀ ntìmatì í bo kǎwǎtení. Ti Yiè nKuyie mbomu múi béi. ²² Kè mme nnáké n kóo tǎnti ke yí: Ipie nyí tǎké dende, ì bo de ìkè nke, á déte, ti Yiè nKuyie ndó á ítemu. ²³ Metaummè ti dǎ̀mmè mí nnè fǎ̀, ti Yiè nKuyie nti wúómmu ke yó nyé me kpréi nsáa.

²⁴ Kè Dafiti nsəri dikpáa.

Kòo tǎnkù pǎnwèe yènní kè bèe ãnné dibanni kòo kpà̀tì kari ke bo di dibanni, ²⁵ kénkari o kàri ke díri kumarí, kè behǎ̀pǎ̀mbè kóo kóti Abunee kàri o také, kè Sonnatāā kàri o ìkè, kè Dafiti kó mefiè nfei. ²⁶ Sauri í mbéi ntìmatì de yiè kòo yèmmè ndò nkè dè yèmmè ò bo nsǎũ omáa ndi, kè deè te kòò í kǎtení. ²⁷ Otǎnkù yiè déri kòo kpà̀tì wǎte káyà Dafiti kàri feímè kèbeke Sonnatāā ke dǎ̀: Dè yĩme kè Dafiti wee í kǎtení ke wǎte ke í kǎtení yíe?

²⁸ Kè Sonnatāā dǎ̀: Dafiti n yǎũtému ke tú nh ò pǎ kuce kòò dǎ̀ kékǎte Betideemmu nwe, ke yetoo, ²⁹ ò m məumu ke tú nh ò yóu kòo kǎte kè bè mǎke ikuó nyi be cǎ̀tè, kòo kóo kóti yé nwèe kǎtoo. Nte dèè te kè Dafiti í na ke kǎtení okpà̀tì banni.

³⁰ Kòo kpà̀tì Sauri miēkeē peike Sonnatāā kòo ò sǎa nke dǎ̀: Temǎtè kó debire fǎ̀! N yému ke dǎ̀ nha tǎóté Sese kó debire nde ke dǎ̀ a népo! A fei ñnkè nke nè a yǎ kpeyi. ³¹ A nyé ke dǎ̀ nkè de kóo niti kpaá fòu a í yóo na kédì tikpà̀tì, tǎ nkè bèe we nni mpǎnní, ò dǎ̀ nkékuəmu.

³² Kè Sonnatāā tǎnné o cice Sauri ke dǎ̀: Ba nkpréi nte kòò dǎ̀ nkékú? Ò cà̀rè ba?

³³ Kè Sauri youte o kpǎnni ke bo ò tǎ, kè Sonnatāā banté o cice baa dómèmu kékuə Dafiti.

³⁴ Kòo miēkeē peike kòo íté, bá ò tǎnke í ndi tibandiiti, diyie déri kpeti. Kòo yèmmèe caà̀rè mediè nho cice sǎ̀m̀m̀m̀mè Dafiti.

³⁵ Kè dèe wenté kè Sonnatāā yè kékǎte bè wee benné dè betǎ̀bè wenwe nè Dafiti ke neínè dedapũmbire, ³⁶ ké dè náké ke dǎ̀: Coké kǎtǎóténí ipie n yóo tǎũ ì.

Kòo dapàa ncoké kè Sonnatāā tǎũ kupie nkè kùu ò sènté. ³⁷ Odapàa tǎ̀kè dǎ̀ mǎnni kupie mborè kè Sonnatāā pǎ̀kè ke dǎ̀: Kupie nyí pǎ̀tè dendaà? ³⁸ Coké mecǎa mbá cómmú!

Kòo dapàa ntǎóté kupie nkǎwǎtení. ³⁹ Odapàa nyí nyé tìmatì, Sonnatāā nè Dafiti kè bembè me nyé.

⁴⁰ Kè Sonnatã duó nho duokè nè o tãmmù odapàà nke dò: Kpēnné de tec̄ētè. ⁴¹ Kòò dapàà nkò nkè Dafitii yènní ò do s̄ari dè ditāri píkù, kubakù c̄anku bíékè, kénínkú késīnnó Sonnatã ìkè kuce mètãāti, kè bèe k̄óunnè bet̄òbè kékuó mmediè.

⁴² Kè Sonnatã náké Dafiti ke dò: K̄ote kè dè nnaati, a báá yè nti d̄ò m̄è taummè ke yu ti Yiè nKuyie nyètiri, kù ȳemu de kó metaummè kp̄éi nkè m̄è yó mbo s̄ãà nè ti yaábíó.

21

¹ M̄em̄me kè Dafitii íté kè Sonnatã kò.

Dafiti k̄at̄em̄ N̄abu ei

² Kè Dafitii k̄ote N̄abu ikuó niùti Aimm̄edeki borè. Kè Aimm̄edekii ò yà k̄ecokóo o borè nè iȳèkè kòò beke ke dò: Dè d̄omme k̄aa bo am̄àà bá òm̄òú í da neínè?

³ Kè Dafiti dò: Okp̄àati weè n duó mmut̄õmmù ke yè m báá yie nkòò m̄òú nyé ò yè n d̄ò dè. Dè te kè n yī n kó bet̄õmbè nni mb̄aa dibòri marì. ⁴ A m̄ake mudii mamàà? M̄ p̄ p̄èèbè bènùmmù yoo d̄eterè marè a m̄ake dè. ⁵ Kè ikuó niùti dò: N yí m̄ake p̄èèbè s̄óntíke k̄obe, bèè bo, bè bè p̄a Kuyie nku, m bo na ké bè n da duó nké nsà k̄aa yé ke dò nha k̄obe í duónè benitipòbè.

⁶ Kè Dafitii t̄enné ikuó niùti ke dò: Ti ð nkè ti k̄ari mudòò bè ti baamu benitipòbè, yie nkò kuce tu c̄enkoo k̄aku nku yie, ke né c̄áá nke yé bè t̄ò t̄i k̄p̄ar̄inenti bè t̄i wénk̄unnem̄e ikuó ȳemmè. Bá kè de kó kuce do í tú kusààkù kù yóó wenk̄emu bè t̄ò t̄i k̄p̄ar̄inenti kp̄éi.

⁷ De m̄ann̄i kè ikuó niùti ò duó mp̄èèbè bè do p̄a bè Kuyie, kè bè ndaké tábùri ti Yiè nKuyie nc̄ētè mièke, kè bèe bè daat̄ení k̄ec̄eete bep̄ambè.

⁸ Ke s̄ nSauri kóo niùti m̄òú dè bo ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke ke d̄ari Kuyie nkuó, kòò yètiri tu Doweki, kòò tu Edomiibe botí kou, weè do baké Sauri kó bep̄ec̄m̄be.

⁹ Kè Dafitii yí kébeke Aimm̄edeki ke dò: A í m̄ake dikp̄ann̄i marì yoo disièà? Okp̄àati m̄ p̄éi mm̄ec̄ã mm̄ec̄ã m̄me n yí na ke t̄uóté n siè yoo kukp̄ar̄inenkù tekù makù. ¹⁰ Kè ikuó niùti dò: Kodiyati a k̄uò wè kubiriku bè tu kù Tedim̄enti biriku o kó disiè dii bo, ke duó ikuó nenti f̄nkúò, ke p̄ũ kuyààkù, k̄aa d̄ó a bo di nt̄uóté, d̄iteri marì í bo. Kè Dafiti dò: Duonn̄i di, n yí yóó p̄éte d̄imari dii p̄èté dii.

Dafiti k̄at̄em̄ Fidisit̄ēbe ei

¹¹ De kó diyie kè Dafitii s̄oté k̄encokù Sauri k̄etuak̄enè Kati kóo kp̄àati Akiisi ciè. ¹² Kè Akiisi t̄õmbèe ò beke ke dò: Dè í d̄ò nDafiti nwe Isidayeribe kp̄àati benitipòbè s̄òò diè nke s̄antí wè ke tú:

Sauri k̄uò sik̄upí,

kè Dafiti k̄uò sik̄upípiá?

¹³ Kè de kó tin̄aant̄i p̄i nDafiti kè kuf̄õwaá nhò auté Akiisi Kati kóo kp̄àati ìkè. ¹⁴ Kòò d̄ò om̄àà wèe ȳemmè í naati k̄enn̄ante náante ke k̄ú k̄ú dic̄àú kó id̄eí ñnkè kè tin̄ónt̄õuti ȳiè ke ar̄i o deñfè. ¹⁵ Kè Akiisii náké o kó bet̄õmbè ke dò: Di ȳamu on̄iti yie nyèmmè í naatimè, dè ȳime kè di ò k̄at̄enni m borè? ¹⁶ M̄ m̄ánté tiw̄áátiti nti kè di n t̄oní yie mbotí kòò bo nd̄ari dew̄ááték̄p̄ere n ȳik̄àà? Yie mbotí báa ta n c̄ētè!

22

Dafiti ket̄em̄ muceé

¹ Kè Dafitii íté Kati k̄ek̄ote k̄ens̄ari Adudammu kó kut̄ad̄enkù. O kó bek̄ótibè nè o k̄obe b̄em̄òú bè t̄i k̄èè dii m̄ann̄i k̄ek̄atoo kòò s̄ñkè. ² Bèè kó dim̄àà bo mes̄emmè mièke nè yeb̄àà nyembè nè dè í naati bè, kè bèe w̄ennè b̄em̄òú k̄em̄bo sik̄ousin̄àà (400) kè weè bè baké.

³ Kè Dafitii íté deborè k̄ek̄ote Misipaa M̄abu tenkè mièke k̄enáké M̄abu kp̄àati ke dò: Yóu n cice nè n ȳò kè bèe k̄atení k̄em̄bo a borè ke baanè m bo bant̄em̄ Kuyie nni ndónè t̄i.

⁴ Kòo bè niité Mɔabu kóo kpààti cīètè, kè bè ndè bo kòò sɔri.

⁵ Diyie mari kè Kuyie mpāānānānti nāāntò Kadii náké Dafiti ke dò: Bá nsɔri dende, kò nha cīètè Sudaa tenkè.

Kè Dafiti íté kékote Edeti kó dikpáà.

Sauri kùamè Kuyie nkuó niùbè Nɔbu kó dihei

⁶ Kè Saurii mbo Kibea ke kari tetātè ñnkè mutie mamù déè nke pikú o kpāñni kòo kó betōmbè bəmou ò murí kòo keè bè yàmè Dafiti nè o kɔbe. ⁷ Kè Saurii béi nke dò: Kénténè díndi Bensamεε wuɔ nkɔbe! Sεsee kó debire bo di duó ndepaa nnè fínyĩ kó depaanaà? Di yèmmè bá ndò nhò yóó duó ndímbe kè di mbaké o tenkarè, kòo di baati iwēĩ? Mpúti! ⁸ Dè dòmme kè di dó ké m bɔ ndimou? Bá di mɔu í n náá nkóo dapàà nnè Dafiti bè taummè. Dè dòmme kè di mɔu í dààte n kpéi nke bo n náké m bire wēnnénèmè de kóo niti kè bè bo m bɔ, yáa dè í me ndò nyie?

⁹ De mōnni kè Doweki Edomiibe botí kou de bo, ke béi nke dò: N sòò yàmu diyie mari Sεsee bire kè dè kòtoo Nɔbu Aimmεdeki Aitubu bire borè. ¹⁰ Kòo beé nKuyie nho kpéi nkòò pā tidiiti, kòò duó nKodiyati, Fidisitēε kou kó disie.

¹¹ Kè Saurii tō nkè bèe pīnni ikuó niùti, Aimmεdeki Nɔbu kou nè o naàmùnkù kɔbe bèè tu ikuó niùbè, ke bè kòtēnni bəmou okpààti borè. ¹² Kè Saurii náké Aimmεdeki ke dò: Fó nhAitubu bire, kénté kékeè. Kòò dò: Okpààti, nte mí. ¹³ Kè Sauri dò: Ba nkpéi nte kè di dó ké m bɔ nfó nnè Sεsee bire, kàa ò duó ntidiiti, kòò duó ndikpāñni, ke beé nKuyie nho kpéi nkòò bo m bɔ? Mēε dɔkàà?

¹⁴ Kè Aimmεdekii ò tēñné ke dò: Òmɔu bomu a tōmbè miεke wèè tu onitisàù ke dōnnè Dafitaa? Ò tu a còkù nwe ke weè baké bèè da baa bəmou kè bè ò sánti a cīètè. ¹⁵ De yiè dake ñ ketémè m bo beémme Kuyie nho kpéi. N yí dó ke da bɔ. Okpààti bá n tou ntimatì, mí nyoo n cīètè kou mɔu, n do í yé ke dò ntimatì bo di cuokè, bá sám̀pó. ¹⁶ Kòo kpààti dò: Fó nhAimmεdeki a yóó kúmu, fó nnè a cīètè temou.

¹⁷ Kòo náké behāāpòmbè bèè ò bàa ke dò: Kuonè Kuyie nkuó niùbè bəmou, bè me nwēnnémè Dafiti nwe kòò teennè. Bè do yému Dafiti cootimèmu, bè me nyí n náké.

Behāāpòmbè miεke òmɔu í ndàátì ke bo kááké ikuó niùbè ké bè kùɔ. ¹⁸ Kòo kpààti náké Doweki Edomiibe botí kou ke dò: Kuɔ be! A báá bè yóu.

Kè Dowekii be wetinné kékuɔ ikuó niùbè sipísini nè bènùmmù kè bè ā ikuó yààti. ¹⁹ Kè Saurii kuɔ ikuó niùbè Nɔbu èi miεke, benitidaabè nè benitipòbè nè ibí nè ibíbenni, inàake nè sām̀marímùbè, ipe nè sibɔɔ ké dè fèúté demou páíí. ²⁰ Kè Aimmεdeki Aitubu bire kó debire Abiataa weè maa yenté kécoké késónkóo Dafiti, ²¹ kòò náké Sauri kùamè ikuó niùbè bəmou.

²² Kè Dafitii náké Abiataa ke dò: N sòò yému Edomiibe botí kou Doweki dè bomè ke yóó náké Sauri. Míi te kè bè kùɔ a kɔbe bəmou. ²³ Mbo die m borè a bá nyī̀kù, ti dootitòu omáà ndi Sauri weè dó ké ti kuɔ mí nnè fó. M borè demarè í yóó da dòò.

23

Dafiti deētémè Keidaa èi kɔbe

¹ Diyie mari kòò mɔu náké Dafiti ke dò: Fidisitēεbe do Keidaa ke éi be diiti. ² Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie, n dò nkékote ké bè dokénàà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Kote kédokénè be kéfiete Keidaa.

³ Bèè néinè Dafiti kè bèè ò náké ke dò: Ti bo die nSudaa èi kè kufōwáá nti bo, ti bo dáátì Fidisitēεbe mbaà?

⁴ Kòò yíé kébeé nti Yiè nKuyie nkè kù dò: Kote kè n yóó bè nda duómmu kàa bè na.

⁵ Dafiti nè o kɔbe kè bèè kote Keidaa kéta Fidisitēεbe mudoò kéfiete be wūɔ, ké bè aute mediè nkédεεté Keidaa èi kɔbe.

⁶ Aimmεdeki bire Abiataa do yóó coké dii mōnni ke bo kote Dafiti borè kēntōmu ikuó nenti bè òɔ beénnè ti Kuyie.

⁷ Kè Saurii keè Dafiti tamè Keidaa kébéi nke dò: Kuyie nwe nni nduómmu, ò pĩ nhomáà ndi, ò mè nyiémmè ke ta dihéi dii kó yebòrè kpetí ke páké.

⁸ Kè Saurii báátí nè behāpòmbè ke bo kòte kèpi Dafiti nè o kòbe Keidaa èi mièke. ⁹ Kè Dafitii keè Sauri bàátímè ke bo ò pĩ kénáké ikuó niùti Abiataa ke dò: Tóni ikuó nenti kè m beénnè Kuyie. ¹⁰ Kòo beé nKuyie nke dò: N Yiè nKuyie nyIsidayeriibe tũ nkù, n kèè kè bè tú Sauri bàátí ke bo pi Keidaa èi ke di pònte nè n kpéi. ¹¹ Kòò kòtení, dihéi yembè bo m pĩ nkóò duónnaà? Ò bo kòtení kéndònnè n yo kè bè nàámmàà? N Yiè nKuyie nyIsidayeriibe tũ nkù n da báámmu á n náké. Kè ti Yiè nKuyie ndò: Èè ò kòrinímu. ¹² Kè Dafiti dò: Kòò kòtení, dihéi yembè bo m pĩ nkóò duónnaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: Èè, bè yóó da pĩmmu kóò duó.

¹³ De mōnni kè Dafitii íté nè o kòbe, bè bo ntùòke sikòusikuò (600) kè bèè íté kéta dikpáà kè Saurii keè Dafiti ítémmè kényóu ò ténke í mpi dihéi.

¹⁴ Kè Dafiti mbo Sifi kpáà yetārè ñnkè, kè Sauri nhò wanti yewe yemou duómè, Kuyie mme nyí nwè nhò duó. ¹⁵ Kè Dafiti nyé Sauri ò waámmè ke bo ò kùò kémbo Odisaa Sifi kpáà mièke.

¹⁶ Diyie mari kè Sonnatā, Sauri kóo dapáà nkòto Dafiti borè Odisaa kényáúkunnè o kǎnti ke dò, ò ntēi Kuyie mbíékè. ¹⁷ Kòò nàké ke dò: Bá nyīèkù n cice Sauri í yóó da ninte, fǎò yóó naá nyIsidayeriibe kpààti, kè nni ntú wèè da tũ, n cice ti yému o mómmu.

¹⁸ Kè bèè yú ti Yiè nKuyie nyètiri kétau, kè Sonnatā kò nho cǐètè kè Dafiti nkpaá Odisaa.

Sauri bètimè Dafiti

¹⁹ Mēmme kè Sifi èi kòbe kòte Sauri borè Kibea kóò nàké ke dò: Dafiti sàri ti cie nke yetārè ñnkè Odisaa borè Akidaa tārè, kubiriku kubakù cǎnku bíékè. ²⁰ Okpààti, kàa dó ke bo ò pĩ nha kòtení, tũ yóó ò pĩ nke da duó. ²¹ Kè Sauri dò: Ti Yiè nKuyie ndi dòò mesàà ndíndi bèè n kuó mmesémmè. ²² Kòtenè kényí kényénni mesàà, kényà ò borè weti weti nè wèè ò yà, bè n náá nkétú ò cǐmu mediè. ²³ Di yà o sàrè yemou ò bo na késari yè, kényénni kè n nàké weti weti kè tí nneí kékòte, kòò bo dihéi ndi tí fié Sudaa boti kumou mièke kóò yà.

²⁴ De kó difǎnkúò kè Sifi èi kòbe íté Sauri borè kényiité kékò mbe cie. De mōnni Dafiti nè o kòbe kè bè bo Maōó kó dikpáà kubiriku kubakù cǎnku diyie yìèni kèè bíékè. ²⁵ Sauri nè o āpòmbè kè bèè kè kòte o wammù kè bèè nàké Dafiti kòo deke Maōó kpáà tārì kénsari. Kè Saurii keè kè kè tũnnè o wammù. ²⁶ Sauri nè o kòbe kè bè mbo ditāri píkù kuu, Dafiti nè o kòbe kè bè bo kutékù, kè Dafiti ndó mecāā nke bo yenténè Sauri. Sauri nè o kòbe kè bè ò duúnnè ke dèè ke dó kóò cèètè kèpi. ²⁷ Kòò mōu tuòkení kénáké Sauri ke dò: Kòte mecāā nFidisitēēbe bèè do dihéi.

²⁸ Kè Saurii kũnnó Dafiti kó mubètìmu kécuo nFidisitēēbe. Deè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Dipatetāri.

24

Dafiti yetemè ò bo kuómè Sauri

¹ Kè Dafitii íté deborè kékòte kémbo Ānkedii yetārè ñnkè. ² Kè Saurii beti Fidisitēēbe kédeè kékonní kè bèè ò nàké ke dò: Dafiti bo Ānkedii kó dikpáà. ³ Kòò tāātè Isidayeriibe mièke benitidaabè mómmōmbe kè bè mbo sikòupísitāāti (3000) kè bèè kòte Dafiti nè o kòbe be wammù ke sǎ mbè bo ditāri bè tu di Sitābóó kó ditāri ìkè. ⁴ Kè bèè tuòke dibòri mari bè tu di Dipebaakèri kuce nùu kè kutādènkù makù dè bo, kè Saurii ta ku mièke ke bo yénke ke sǎ nDafiti nè o kòbe kè bè bo kutādènkù fūò. ⁵ Kè Dafiti kòbe ò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nda nàké dii yiè kpéi dii tūòke, kù do yè nkù yóó da duó ndi a dootitòu kàa ò dònè a dómè.

Kè Dafiti íté meyoómmè kékéété Sauri yaàbòri fūò, ⁶ ò di kèété mēmmē kédeè kòo kōmbùòtì do mediè nhò kèété mèè kpéi nSauri yaàbòri. ⁷ Kòò nàké o kòbe ke dò: Ti Yiè nKuyie mbáá yie kè n daá n nòtè n yiè nyínkè! Ti Yiè nKuyie nkuù ò tāātè kòò tu okpààti.

⁸ Dafiti béi memme kéréité o kabe bá bè í ndò mèyèi mmamè Sauri.

Kè Saurii yè kutādènkù késòtè o ce. ⁹ De kó difōnkùò kè Dafitii yènní kutādènkù mièkè kéréiké ke dò: N yiè nhokpààti!

Kè Saurii wēētení kè Dafitii nínkú kēsīnnó, ¹⁰ kénáké Sauri ke dò: Dè yīme kàa yie mbèè tu n wanti a kó mèyèi mbe kpèti? ¹¹ A yàmu yíe nnè a nuò ti Yiè nKuyie nda pīrmè ke n duó, bè do n tiémmu kutādènkù mièkè ke tú n da kuò kè n da coo nke tú m báá daá n nòùtè a ñnkè ke yé ti Yiè nKuyie nkuù da tãātémè kàa tu okpààti. ¹² Okpààti wénté n kèétémè a yaàbòrì ke pikú, m me nkèétémè a yaàbòrì máa ke í da kùò, a yàmu n yí dómè ké da kuò yoo n da dò mèyèi, n yí da cààrè dèmarè, fṣṣ n wanti ke bo n kuò. ¹³ Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti púté mí nnè fṣ nkuù bo kpa n kpànni, m báá daá n nòùtè a ñnkè. ¹⁴ Dikotinùù marì tu: Kuyonku bonní benitiyonkubè borè nde. Mí mme báá daá n nòùtè a ñnkè. ¹⁵ Isidayeribe kpààti wanti we? Weninwe a betimè mí ndemàcírè, mí nfenacékòfàà? ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù bo ti púté, kuù bo ti wénté, kù n kónné ké m patè nè fṣ!

¹⁷ Dafiti béi ndiì mōnni kédeè kè Sauri dò: M bire Dafiti fṣṣ n nàánàà? Kékuó mmediè, ¹⁸ kénáké Dafiti ke dò: A tú onitisàù nwe ke m pēēté, a n wantinè mesàà mme kè n da wantinè mèyèi. ¹⁹ A m benkemu yíe nha n dónèmè mesàà, ti Yiè nKuyie nni nhānnému a nòùtè mièkè yíe, a me nyí n kùò. ²⁰ Omòù ṣṣ í nyà o dootitòù kòò yóò kòò íté. Ti yiè nKuyie nda yietì mesàà nha n dòò mè yíe. ²¹ N yému ke dò nfṣṣ yóó di Isidayeribe kpàti, fṣṣ yóó tì tieke. ²² Di mmōnni béi nkéyú nti Yiè nKuyie nyètìrì ke dò, a í yóò kuò n cīètè kabe nè n yaàbí n kũũ nkó difōnkùò kè n yètìrì kpànné.

²³ Kè Dafitii parìkè nè ti Yiè nKuyie nyètìrì, kédeè kè Saurii kò. Dafiti nè o kabe kè bèe wēte bè do sari dè ditàri ñnkè.

25

Nabaadi yetemè o bo teennèmè Dafiti

¹ Kè Sammuyeriii kú kè Isidayeribe bemou tíi nkóò kōmmú kédeè kóò kūnné o cie Damaa. Kè bèe deè kè Dafitii ta Panaa kó dikpàà.

² Kè Maṣṣ èi mièkè kóò nìtì mōù dè bo ke mōke o kperè mediè: Ipe sikòupísitàāti (3000) nè sibòò tekòupítè (1000) ke sṣ nhò bo Kadimēdi o pecitì kēī kó dibanni. ³ De kóò nìtì yètìrì do tú Nabaadi, kòò pokù kperi tú Abikayēdi kòò cii ke tú oposáátì, kòò dāu yie yóò bá ò í yo ditoò ke tú Kadebu naàmùnkù kou.

⁴ Kè Dafitii keè ò bomè Kadimēdi o pecitì kēī, ⁵ kētṣ mbedapàmbè tepítè ké bè nàké ke dò: Kàtenè Kadimēdi kè di yà Nabaadi dí wè nni ndāu. ⁶ Di ò dāu nke dò: Dibenni ntú disààrì o kpéi. O kperè demou kè dèe yie nnè o cīètè temou dèè kó dimàà tu o kperè. ⁷ Di ò nàké ke dò: Dafiti tu ò kèè o pecitì kēibè bomè o cīètè. O pecēmbè do ti bonè diì mōnni Kadimēdi, ti do í bè dòò mèyèi mmamè, be kperè marè do í feti. ⁸ Beke be kè bè bo da nàké, ti da báammu ke tú a ti cōutè tínti a kó betōmbè ké ti pā a mōke dè ti kpéi nnè o kpéi. Ti kàtení dibanni ndi a cīètè.

⁹ Kè Dafiti tōmbèe kate kénáké Nabaadi Dafiti yē mmù, kédeè ké nhò kèmmú. ¹⁰ Kè Nabaadii bè tēñné ke dò: Dafiti Sese biràà? We mme ntú? Tidaatì í sénní yíe ntìi iiti ti yembè borè. ¹¹ Kè n né bo túóté n kóò pēè nè n kó menie nnè n kó imaa n waá ndè n tōmbè kpéi nkéduó mbēmabè n yí yé bèè yènní dàà?

¹² Kè Dafiti tōmbèe wētení o borè kóò nàké Nabaadi bè nàké tì timou. ¹³ Kè Dafitii nàké o tōmbè ke dò: Bá wè wèe báátì o siè.

Kè bèe báátì, kòò múnke túóté o kperi, kè benitibè sikousinàà (400) báátì kóò neinè kè sikousidé (200) nkpaá ke baa tinenti.

Abikayēdi teemmè Dafiti

14 Kè Nabaadi kó betōmbè kòò mǎu kate kénáké Abikayeedi Nabaadi pokù ke dò: Dafiti bo dikpàà ndi ke tǎnni benitibè kè bè dǎu nti cice kòò bè bàao. 15 De kó benitibè me ndo ti dǎò mesàà mme ti do bè bonè dii mǎnni dikpàà, bè í ti dǎò meyei mmamè. Ti kperè marè me nyí feti. 16 Keyènkè nè kuyie mbè do ã ndò nti kó kuduotí nku ké nti kǎnké sǎã, ti do bè bonè yèè mǎrè ke cǐmmú ti pe. 17 Dǎò a yóó namè, ti yému ke dò mmeyei nyóó tuǎkení ti cice nè o cǐtè temǎu. Ò me nyóumu bá ò í yo ditoò, ti í yóó dáátí kòò nàké tìmatì.

18 Kè Abikayeedii coké mecǎã nkétúóténí pèè sikǎusidé (200), menàà nkó tidouti tidéti, ipe inùmmù ìi bènné, tidiiti tii cie nkuyèrikù, fínyí kó yebe yekperè, siyuu tekòutè (100), fikíè kó yebe kó yekàtìndà sikǎusidé (200), ké dè tou nsǎmmarímú. 19 Kòò náké o tǎmbè ke dò: Niiténè kè n yó ndi tǔmmu.

Bá ò í n náké tìmatì o dǎu Nabaadi. 20 Kòò deke o sǎmmarímú kénkérí ditàri fūò, Dafiti nè o kǎbe kè bè kéri kòò wetíní, kòò bè conè.

21 Ke sǎ nDafiti nàà nhomáà ke tú: Detetirè nde n sòò bàamè onitì yie nkó iwũò dikpàà mieke bá fèmafè í nfetaà? Nh ò dǎò mèè sàà nhò me nni nyietí meyei. 22 Kè dè naa yóó wenté kòò nitì kpaá bá omáà Nabaadi cǐtè mieke ke fòu Kuyie nni mpoté mediè.

23 Abikayeedi yàni dii mǎnni Dafiti kécúténí mecǎã nho sǎmmarímú ìnkè kédò Dafiti ìikè kénínkú késínnó o ìikè, 24 ke béi nke dò: N yie mmú te meyei! N yie, yóu mí nha kóo tǎnti kè n da béinnè, kénté n náantì. 25 A bá ndake Nabaadi kpeti, kuyèinkù nku, kéndònnè o yètiri tumè Nabaadi, o yuu í bo. N yie mí nha kóo tǎnti n do í yé a tǎnnimè benitibè ti borè. 26 Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, ti Yiè nKuyie nyí yóu kàa kùò onitì ke pèite a dootitòbè nè bèè kó dimàà dó a kó meyei nnè Nabaadi bè nwè nkunasǎã kumáà. 27 N yie cǎuté yepǎrè n da tǎní yè kè dí totí fǎ nnè a tǎmbè. 28 N da báammu a n cǐé n yei, n yému ke dò nti Yiè nKuyie nyóó da duó ntikpàti fǎ nnè a cǐtè ke yé a kparamè kuù kpànni nè mewetimmè. Òmǎu í yóó yà a kó meyei nha fòmму mumǎu mieke. 29 Kòò mǎu ité ke da beti ke bo da kuò, a Yiè nKuyie nyó nkǎnkému a fòmму sǎã ké mmù sòri ku borè, kédootóo medétimè a dootitòbè fòmму bè ã dootóo mèè botí ditàri nè mutǎntènditimù. 30 Kè ti Yiè nKuyie nda dǎò dii mǎnni mesàà nkù yé nkù yóó da dǎò mè, kàa di Isidayeeribe kpàti. 31 Kuyie mbáá yóu kè tìmatì nda kǎónnè a yèmmè mieke, yoo dè nsǎ nha kùò òmǎu ke bo pèite. N yie, kè ti Yiè nKuyie nda dǎò dii yie mesàà nha yé n kprí.

32 Kè Dafitii ténne Abikayeedi ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǔ nkù yètiri ndeu, kuù da ínni kàa n conè. 33 M múnke da dǎummu nè mutǎmmú fǎ nwèè pètè meyèmmè sàdmè ke m pèité n na nkùòmè benitibè ke pèite! 34 Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tǔ nkù bomu, kuù m bàa, kè n yí da dǎò meyei. Kàa dó í kǎtení mecǎã nké n co, diyiè na nyóó yènni kòò mǎu í kpaá bá òmáà Nabaadi cǐtè ke fòu.

35 Kòò cǎuté Abikayeedi do pǎni yèè pǎrè kòò náké ke dò: Kò nke dè nnaati n kèemu a báammii ke ì cǎuté nè diwèi.

Nabaadi kumè kè Dafiti puoke Abikayeedi

36 Abikayeedi tǔòke dii mǎnni o cǐtè késǎ nNabaadi dǎòri dibanni dierì mómmǎnni dikpàatibanni. Kè diwèi ò bo mediè nkòò yà menàà nke muó nhò í nhò náké tìmatì. 37 Kòò mbaa kòò naà mmǎnté dikǔnweñni kòò né ò náké. Nabaadi kèè dii mǎnni de kó tináantì kè dèè ò kpei mediè mbá ò í nna ke nampè. 38 Kè dè mmǎke yewe tepítè kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòò kú.

39 Dafiti kèè dii mǎnni Nabaadi kumè késǎnte Kuyie nke dò: ti Yiè nKuyie n da sǎntí fǎ nwèè ti pàte mí nnè Nabaadi wèè do n sǎã. Fǎ nwèè m pèité kè n yí ò dǎò meyei, fǎ duó nkòò yei ndo o yuu ìnkè.

Kè Dafitii deè kètǎ mbenitibè kè bè bo náké Abikayeedi ke dò ò dó kòò puoke. 40 Kè bèè tuòke o cie Kadimeedi kòò náké ke dò: Dafiti weè ti tǎnni ke tú á kǎtoo kòò da puoke.

⁴¹ Kè Abikayeedii níńkú késínnóò be ììkè ké bè nàké ke dò: Mí nho kóo tǎntì n yiemmu ke bo naá nho daakù kénhòu o tǎmbè naàcèl.

⁴² Kòò íté mecāā nkédeke o sāmmarímú kòò kó benitipotǎmbè bènùmmùu ò cíe. Memme kè Dafitii ò puoke.

⁴³ Ke sǎ nDafiti po Ainǎammu Sisedeedi kou, bedé kè bèe naá nho pobè. ⁴⁴ Dafiti pokù ketiwè Mikaadi Sauri kóo sapàà, Saudi do ò duó mPaditi nwe Dakaisi bire Kadimmu kou.

26

Dafiti coommè kuce medérímè Sauri

¹ Memme kè Sifi eì kǎbee kǎte káyà Sauri Kibea kóò nàké ke dò: Dafiti bo Akidaa tǎri ìnkè kubiriku také.

² Kè Saurii báátí kénèinè behǎǎpǎmbè kperíbè sikǎupísitǎāti (3000), kè bèe kǎte Sifi kpáà Dafiti wammù. ³ Ke bii báté Adidaa tǎri ìnkè kuce také. Kè Dafiti mbo dikpáà kékeè Sauri kèróomè ke bo ò bėti, ⁴ kè Dafitii tǎ mbenitibè kè bèe paaté kébanté Sauri kèróomè weti weti. ⁵ Kòò kǎte bè báté dè képaaté Sauri nè Abunee Nee bire behǎǎpǎmbè kóo kótì bè dǎu dè, kè Sauri dǎu de cuokè kè benitibè ò cǎēte.

⁶ Aimmèdeki Itiibe botí kou nè Abikaii Dafiti tǎū Seduya bire Soabu nantè kè bè neínè Dafiti kòò bè beke ke dò: Di mièke we mbo n neinè kè tí kǎte Sauri kari? Kè Abikaii dò: M bo da neinè kè tí kǎte.

⁷ Kè bèe nei kékǎte Sauri kari keyènkè kè Sauri duó de cuokè, kòò kpǎnni cùóké o yuu také Abunee nè ditínni kè bè duó koò fité.

⁸ Kè Abikaii nàké Dafiti ke dò: Kuyie nkuù da duó nyíe nha dootitǎu yóu kè n kǎte kétúóté o kpǎnni kóò tǎ kédannè ketenkè kuce mèmáà sànnèmu m báá yíe medérímè. ⁹ Kè Dafiti dò: Yóu we, báá ò kùò, ti Yiè nKuyie nyí yóó yóu wèè kùò okpààti kù tǎātè wè. ¹⁰ N da náámmu ti Yiè nKuyie mbomu, kuù yē o mǎnni ò yóó kúmu, o kǎmu yoo wèe kú dikpǎnni marì mièke. ¹¹ Ti Yiè nKuyie mbáá yóu kè n kuò okpààti kù tǎātè wè, yóu kè tí túóté o kpǎnni dii cùóké o yuu také nè menie nkó didénni dii duó o také demáà kéité.

¹² Kè Dafitii túóté Sauri kpǎnni o yuu také nè menie ndénni kéiténé, òmǎu í nhènte, òmǎu í mbè yà, òmǎu í ndake dèè dǎdri. Ti Yiè nKuyie nkuù do bè bǎnté munǎndǎmmú cǎēmmù.

¹³ Kè Dafitii íté késénté kubiriku kédeke kénécómmú ditǎri ìnkè medétimè, ¹⁴ kǎpǎkè Sauri tǎnni bíékè káyú Abunee Nee bire. Kè Abunee ò tǎnné ke dò: Weninwe wèè wèkí memme ke kǎónnè okpààti? ¹⁵ Kè Dafitii o tǎnné ke dò: Dè í do nfǎò tu onitidǎuà? Isidayeeribe mièke we nda dǎnnè? Dè yíme kàa í baa a yiè nhokpààti mesàà? Òmǎu wèè kǎtení ke bo ò kùò.

¹⁶ A dǎò dè í wenni, ti Yiè nKuyie mbomu di dǎ nkékúmu dimǎu di í baa mèè kpéi mmesàà ndi yiè nhokpààti ti Yiè nKuyie ntǎātè wè. Wénté okpààti yuu také o kpǎnni nè o dénni dè bore?

¹⁷ Kè Saurii banté Dafiti tammè ke dò: Fǎò n nàánáà? Kè Dafiti dò: Mí nwe okpààti.

¹⁸ Kòò béi nke dò: Okpààti, dè yíme kàa m bėti? N da cààrè ba? ¹⁹ Okpààti n da báámmu kénté n dó ké da nàké tì. Kè ti Yiè nKuyie nkuù yē nha nni m beti kuù cǎuté m pǎnni kébónkùnne ku mièke, kè benitibè me nni mbe ti Yiè nKuyie mbè cǎō. Bè m bétimu yíe ndihèi ti Yiè nKuyie nduó ndi ku kǎbe, ke bo duó nkè n fíe yebǎkè. ²⁰ N yí dó kékú dikpáà kéndétiriné n Yiè nKuyie. Okpààti dè dǎmmè kàa m bėti opaawaà nhǎ mbetímè tenahǎtè yetǎrè ìnkè mí nfenacékǎfè.

²¹ Kè Sauri dò: Wǎtení m bire n ténke í yóó da dǎò meyei, a mè nni ncoommè ke nyènkè. N dǎò ke dǎ nwèè yèmmè í naati wènwè. N yetémmu mediè.

²² Kè Dafiti dò: Okpààti nte a kpǎnni die, a tǎmbè kóò mǎu bo na kékǎtení ké di tǎtóté. ²³ Ti Yiè nKuyie nyietí bá wè o dǎdri nè o sàà. Ti Yiè nKuyie nda ānnèmu n nǎtè mièke yíe kè n yete m bo da daámmè tenǎtè ke yé ti Yiè nKuyie nkuù da tǎātémè. ²⁴ N wénté mèè botí a fǎmmu dǎmarè dierè, ti Yiè nKuyie mme nwénté n kǎmu ké nni ndǎerí nè meyei memǎu.

²⁵ Kè Saurii béi nke dò: Kuyie nda dọ̀dọ̀ mesàà m biré Dafiti kàa dọ̀dọ̀ dè dèe yie. Ò béi mèmme kédeè kè Dafiti sọ̀tẹ́ o ce, kè Sauri kò nho c̄f̄ètè.

27

Dafiti cokémè ke kàte Fidisitḕbe cie

¹ Kè Dafiti ntoti o yèmmè ke tú bá nè dī̀ yie Sauri yó n nintemu, n yí m̀ake m bo yĩme kè n yí cokému ke kote Fidisitḕbe cie koò yenténè, kòo n yóu mubètìmu Isidayeribe tenkè.

² Mèmme kè Dafitii íté nè o kabe sikousikuò (600) kékote Maaki biré Akiisi Kati kpà̀tì borè.

³ Ke bií b́áté kэмbo Kati Akiisi borè bá wè nè o c̄f̄ètè kabe, Dafiti nè o pobè bedé Ainnəammu Sisedeedi eì kou nè Abikayeedi Nabaadi Kadimḕdi kou wèè ku o pokù. ⁴ Kè Saurii keè Dafiti bo mè Kati ḱyóu, ò ténke í nhò b̀tì.

⁵ Diyie mari kè Dafitii náké Akiisi ke dò: Okpà̀tì kàa yiemmu ke n c̄uté m p̄a ketenkè teheitè matè kè nní mbo, ba nte kè ti bo nwē nke bo dikpà̀tìhèi mieke.

⁶ De kó diyie kè Akiisii ò duó nSikidaa eì. Dèè te kè de kó dihèi náá nSudaa kpà̀tìbè kperi nè yíenní.

⁷ Kè Dafiti mbo Fidisitḕbe tenkè ke dò dibenni dimáà nè betà̀abè bènàà. ⁸ Ke bo Sikidaa ke dokùnè bèè do bo de kó ketenkè, ḱp̄ante Kesuriibe nè Kidisiibe yoo Amadesiibe bèè do dè bo nè dimənni Suudi bíkè ke bií tuəkenè Esibiti eì. ⁹ Kè Dafiti nkòu benitibè bəmou, benitidaabè nè benitipòbè bá ò í nsùò nhòmòu ḱhèi iwũ̀s sámpòì nè idieyi, sámmarímúbè nè yòyóbè nè tiyà̀tì. Kòo konní wèè kote Akiisi borè. ¹⁰ Kè Akiisi ò beke ke yí a pònte òmbe yíe? Ò dò: Sudaa eì kubakù yóu, kòo me ndó ò dò: Yedamḕdiibe yoo ò dò: Keniibe eì kubakù yóu. ¹¹ Dafiti do s̄s̄ í nkonnènní Kati òmòu ofòuwè, onitidòu yoo onitipòkù bè yàà bo náké Akiisi tìmatì ke dò: Nte Dafiti d̀d̀mè. Dafiti borime do me ndò nhò bo dī̀ mənni Fidisitḕbe tenkè. ¹² Kè Akiisi nhò tá mediè nkéntú nè o yèmmè mieke Dafiti kabe Isidayeribe ténke bá nhò d́, ò bo ntú o kóo t̄nti s̄s̄.

28

¹ Diyie mari kè Fidisitḕbe wēnné dihā̀p̄ont̄f̄inni dimáà ke bo dokénè Isidayeribe, kè Akiisii náké Dafiti ke dò: F̄s̄ nnè a kabe di bo n neinè mudoò. ² Kè Dafiti dò: Okpà̀tì n yiemmu, a mómмуə nha bo yà m bo dọ̀dọ̀. Kè Akiisi dò: Dè wenni f̄s̄̀ yó ntú n kóo bàrì s̄s̄.

Sauri yumè onitipòkù wèè bouri kunùbokù

³ Dè do s̄s̄ nSammuyeri kumu, kè Isidayeribe bəmou kàri o kũũ nke dèè koò kũnné Damaa. Kè Saurii kuò bèè bouri tinùbooti Isidayeribe mieke.

⁴ Diyie mari kè Fidisitḕbe tíi mbəhā̀p̄ont̄f̄inni ḱbáté Sunemmu, kè Saurii tíi nho kabe kè bèè kari Kidiboa. ⁵ Kè Saurii yà Fidisitḕbe ā̀p̄ont̄f̄inni kè kufōwáà nhò auté kòo k̄m̀b̀ù̀tì nduò. ⁶ Kòo beé nti Yiè nKuyie, kù me nyí nhò t̄́nné bá nè tidəuntì mieke yoo bá nè idíí kó mubəmmù yoo kuu duó nkè ku p̄ā̀nā̀ant̄i náant̄ò m̀òu ò béinnè. ⁷ Kè Saurii náké o ā̀p̄ombè ke dò: Waánnènní onitipòkù wèè bouri kunùbokù kè n kote kòo m p̄ā̀. Kè bèè ò náké ke dò: Òmòu bo Ā-Ndəə.

⁸ Kè Saurii ceete tiyà̀tì ḱneinè o t̄́mbè bédébè, kè bèè kote Ā-Ndəə, ḱtuəkoò keyènkè kòo náké onitipòkù ke dò: N d́ a n yú oc̄i m̀òu nwe kè nh ò beke tìmatì, kè n da náké ke yí a yú wè, a we nyú. ⁹ Kòo nitipòkù ò t̄́nné ke dò: A yému a mómмуə nSauri kumè benitibè bèè yu bécírìbè Isidayeribe tenkè mieke, yáa a d́ kè n dímmu kè n ku? ¹⁰ Kè Saurii ò t̄́nné ke d́: Ti Yiè nKuyie mbomu, m̄i béi nke tú a bá nyī̀kù tìmatì. ¹¹ Kòo nitipòkù dò: N d̀ò nké da yú we? Kòo d̀ò: Á n yú Sammuyeri.

¹² Onitipòkù yàní dìi m̀̀nnì Sammuyeri k̀̀kuónko ke d̀̀: D̀̀e ỳ̀me k̀̀a n soute? F̀̀s nSauri. ¹³ K̀̀e Sauri d̀̀: Bá nyĩ̀k̀̀k̀̀, f̀̀s nc̀̀énke n náké a yà mù. K̀̀ò d̀̀: N yà kukúkéyántík̀̀ mak̀̀ nku k̀̀ k̀̀ ỳ̀nnì ketenk̀̀ mieke. ¹⁴ K̀̀e Sauri d̀̀: Ò d̀̀omme? K̀̀ò nitipòk̀̀ d̀̀: N yà odakòtì nwe k̀̀ò dàátì kuyaàbòrik̀̀.

K̀̀e Saurii banté Sammuyeri nwe mè, k̀̀énínk̀̀ k̀̀ésínnò o ìk̀̀. ¹⁵ K̀̀e Sammuyeri náké Sauri ke d̀̀: A n k̀̀ónnè ba nk̀̀p̀̀í, ke duó nk̀̀ bè n yunì? K̀̀e Sauri d̀̀: D̀̀e n dimu mediè, Fidisitè̀̀be beè n do mudòò, k̀̀e Kuyie nni ndèténè, k̀̀u í duó nk̀̀ ku p̀̀ãnáantì náam̀̀bè k̀̀o m̀̀u bo m b́innè yoo k̀̀u m b́innè tidoùntì, k̀̀e n né da ỳ̀nì k̀̀a bo n náké n d̀̀ nk̀̀édòòm̀̀. ¹⁶ K̀̀e Sammuyeri d̀̀: A né m bek̀̀ ke ỳ̀ mba, k̀̀e nsà k̀̀e tí Yìè nKuyie nda bùtínné ke naá nha dootitò̀. ¹⁷ Tì Yìè nKuyie ndòò k̀̀u sòò n náké tì nti, k̀̀e n da náké ke tú k̀̀u còuté tikp̀̀tì a borè ke duó nDafiti. ¹⁸ A í yie nk̀̀u ỳ̀ mm̀̀ ke bo kuò Amadesiibe bem̀̀u, d̀̀e te k̀̀e tí Yìè nKuyie nda d̀̀ò memme yíe. ¹⁹ F̀̀s nnè a nìtìbè di bo Fidisitè̀̀be nòu mieke nke, nanke f̀̀s nnè a bí di bo konnì m borè kudank̀̀, k̀̀e Fidisitè̀̀be na Isidayeribe k̀̀o dihã̀p̀̀nt̀̀nnì.

²⁰ Sauri k̀̀e tìi náantì k̀̀e kufòwaà nhò auté k̀̀òò do. Ò t̀̀enkè do í m̀̀ke muwèrímu ke ỳ̀ ò do tũ̀mmè ke yàà yìennè ò í di mùmam̀̀. ²¹ K̀̀ò nitipòk̀̀u k̀̀atení o borè k̀̀éyà kufòwaà nhò autém̀̀e k̀̀òò náké ke d̀̀: Mí nha k̀̀o t̀̀ntì n yiemmu ke c̀̀nne m buu ke d̀̀ò a m beke tì. ²² M̀̀nk̀̀e k̀̀enté mí nha k̀̀o t̀̀ntì n d̀̀o ke da náké tì, yóu k̀̀e n da waannì mudìi sámp̀̀o k̀̀a di k̀̀p̀̀té muwèrímu k̀̀ena k̀̀ékéte kuce.

²³ K̀̀e Saurii yete ke d̀̀ ò báá di, o t̀̀mbè nè onitipòk̀̀ k̀̀e bèe yetoo, k̀̀ò mbo k̀̀éyie nk̀̀íté ketenk̀̀ k̀̀ékari dik̀̀ari ìnk̀̀. ²⁴ K̀̀ò nitipòk̀̀u coké mecã̀ nk̀̀ekuò dinaadabii ò do dùnne di k̀̀éwaà mmuyuo nk̀̀éante k̀̀ékake yekàtindà, ²⁵ k̀̀eduó nSauri nè o t̀̀mbè k̀̀e bèe cááké k̀̀edeè, k̀̀ékò nde k̀̀o keyènk̀̀.

29

Fidisitè̀̀be bètimè Dafiti

¹ K̀̀e Fidisitè̀̀be tíi mbehã̀p̀̀mbè bem̀̀u k̀̀enkari Afeki k̀̀e Sauri k̀̀ari Sisedeedi ke t̀̀kénè tebinte. ² K̀̀e Fidisitè̀̀be kp̀̀àatibè mabè ni yet̀̀rè sikoupi kpeye k̀̀e betòbè ni sikou kpeye. Dafiti nè o k̀̀obe bèe c̀̀enke okp̀̀atì Akiisi k̀̀e bè tũ̀nnì. ³ K̀̀e Fidisitè̀̀be ã̀p̀̀mbèe beke ke d̀̀: Ebedeebe bie nkpeti d̀̀omme? K̀̀e Akiisii bè t̀̀nné ke d̀̀: Dafiti nwe Isidayeribe kp̀̀atì Sauri k̀̀o t̀̀ntì, nè tì bomè yebie mbo ntùòke yèdèè, m me nyí yà meyei mmamè ò d̀̀ò mè.

⁴ K̀̀e Fidisitè̀̀be ã̀p̀̀mbè iwẽi yembè mieke p̀̀eike Akiisi k̀̀e bè d̀̀: Beti de k̀̀o niti k̀̀òò k̀̀ote k̀̀embo a ò duó ndìi èi mieke, ò báá ti neinè dikp̀̀annì, ò yàà bo k̀̀onté k̀̀enaá nti dootitò̀. Ò yóó ỳ̀me nè o yìè nk̀̀e bèe ẁ̀ete k̀̀enarike? D̀̀e í tú ò k̀̀uò dìi m̀̀nnì ndi tì k̀̀o benitibàà? ⁵ Di báá ỳ̀ nweè Dafiti nwemè benitipòbè sòò c̀̀ètemè k̀̀endiè nke au ke tú:

Sauri k̀̀uò sikoupi,

k̀̀e Dafiti k̀̀uò sikoupi.

⁶ K̀̀e Akiisii yú Dafiti ke d̀̀: Tì Yìè nKuyie mbomu, a d̀̀òrìmmè meè sié k̀̀e n da p̀̀nsirì ke d̀̀o a na nni nneinè dikp̀̀annì ke ỳ̀ nè a t̀̀òkenì dìi yìè m borè m mu nyí yà a k̀̀o meyei mmamè. Fidisitè̀̀be kp̀̀atitũ̀mbè me nyí da d̀̀. ⁷ Nè de kp̀̀éi nk̀̀ò nk̀̀e d̀̀e nnaati, k̀̀a báá íi mbe mieke.

⁸ K̀̀e Dafitii ò beke ke d̀̀: N càke ba okp̀̀atì? Nè n k̀̀atenimè a borè nda d̀̀ò ba? D̀̀e te k̀̀a tu m báá da neinè k̀̀e tí k̀̀ote k̀̀ekp̀̀annè a dootitòbè. ⁹ K̀̀e Akiisi d̀̀: N ỳ̀mu ke d̀̀o nha í càke d̀̀emarè, mí nk̀̀p̀̀í nha d̀̀o nKuyie ntõnnì ndi k̀̀e n da d̀̀. Fidisitè̀̀be kp̀̀atitũ̀mbè beè yete ke tú a báá bè neinè dikp̀̀annì. ¹⁰ Nanke dik̀̀unweñni sèi dí báátì f̀̀s nnè a k̀̀obe bèè da ciénnì, k̀̀e diyìè ỳ̀nnì dí k̀̀eté.

¹¹ K̀̀e Dafitii báátì dik̀̀unweñni sèi nè o k̀̀obe k̀̀ékéte k̀̀enkũnti Fidisitè̀̀be èi, k̀̀e Fidisitè̀̀be bie k̀̀ari Sisedeedi.

30

Dafiti dokénèmè Amadesiibe

¹ Diyie tǎǎnni yie Dafiti nè o kǎbe kè bèe tuǎkoo Sikidaa Sudaa tempɛ ndiyie yiení kèè bíékè, kénsó nhAmadesiibe bè do ke pǎntɛ dihei ke dèité ke cóu, ² ke pǎrmú benitipòbè nè ibí nè bèè tú bèè mǎke be kperɛ nè bèè tu beçĩrìbè bè do í kuǎ nhòmǎu mesémme bè do bè pǎrmú máa ndi kɛpɛɛtɛnè. ³ Dafiti nè o kǎbe kè bè ntùkoo ke sǎ mbè pǎntɛ dihei ke pǎrmú be pobè nè be bí initidaaì nè initipòì. ⁴ Dafiti nè o kǎbe kè bèe tiité didabònni kénkuǎ nkéçĩrime. ⁵ Bè múnke do pǎnnemu Dafiti pobè bedé Ainǎammu Sisedeedi kou nè Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi kou kóo kúpokù.

⁶ Kè Dafiti kǎbe bè pǎrmú bèè kó ibí initidaaì nè initipòì kè be miɛke ò peike, kè bè ndó kòò bùótí yetǎrè kékua, kòo kǎmbùǎtì nduò mediè nkè ti Yiè nKuyie nhò duǎ ndikǎmbù.

⁷ Kòo náké ikuǎ niùtì Abiataa Aimmɛdeki bire ke dǎ: Tǎní ikuǎ nenti bè ǎǎ beénnè tì Kuyie.

Kè Abiataa ti nhò duǎ. ⁸ Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke dǎ: Kuyie nkè n tǔnne de kó benitibè bèè me nti pǎntɛ m bè nintǎǎ? Kè ti Yiè nKuyie ndǎ: Tǔnne be kǎa yóó bè nintemu kédɛɛtɛ a kǎbe.

⁹ Kè Dafitii pǎ nkuce nè o kǎbe sikǎusikuǎ (600) kétuǎke kukó mBesǎ. ¹⁰ Kè benitibè sikǎusidé (200) òu ke í na ke bo sénté kukó ké nkpaá kè Dafitii sǎoté nè besǎmbe sikǎusinǎǎ (400). ¹¹ Kè behǎǎpǎmbèe yǎ Esibiti kóo dapǎǎ mmǎu dikpǎǎ miɛke, kòò tǎní Dafiti borè, kè bèè ò duǎ mpɛɛ nè fínyĩ kó yebe nè menie ¹² nè fínyĩ kó yebe kperɛ siyǎ sidsèsi, kòo cááké kǎyǎ kǎpété muwǎrímú. Ò do í di dǎmarè iyie nyitǎǎti, deyènnè dètǎǎti. ¹³ Kè Dafitii ò beke ke dǎ: A tú ònkubotí kou? A bonní de? Kòò dǎ: N tú Esibiti kou nwe, Amadesiibe botí kou mǎu kó kudaakù, ke muǎke kòò n dootóo, dè mǎke yie nyewè yetǎǎti. ¹⁴ Tǎi sòò pǎntɛ Sudaa tempɛ ndiyie yiení kèè bíékè Kadetiibe nè Kadebu botí kǎbe kécóu nSikidaa kó dihei. ¹⁵ Kè Dafiti dǎ: A bo yie nké n niité de kó benitibè borǎǎ?

Kè de kóo nitii ò tǎǎné ke dǎ: Kǎa béi nke yu Kuyie nyètìrì ke yĩ a í yó n kuǎ, a me mbá n duǎ n yie, n da niité be borè.

Dafiti kùǎmè Amadesiibe

¹⁶ Mémme kè weè nitii niité Dafiti Amadesiibe borè kè bè ntuǎkoo ke sǎ mbè pité de kó kutempɛ nkumǎu miɛke ke ǎnné dibanni nè bè éíní dè Fidisitǎǎbe cie nè Sudaa cie ke yo nke yǎ. ¹⁷ Kè Dafitii bè poté weti weti ké bè auté de kó diyie kǎntǎ kétuǎkenè diwentírì terì kó kuyuoku, òmǎu í nna ke cooté kè dè í tú bedapǎmbè bèè do dèke yòyóbè kécoké. ¹⁸ Kè Dafitii fietɛ Amadesiibe do éi dè kó dimǎǎ kǎfietɛnè o pobè bedé. ¹⁹ Bè í mmǎǎnté be kòò mǎu, ibí nè bekótibè, initidabí nè initipobí, bè mu ndo í nampe bè éi dè kó dǎmarè. Kè Dafitii dè tǎní demǎu. ²⁰ Kè Dafiti tǎmbèe kpaakenè Amadesiibe kó iwūǎ iyǎnyì nè idiɛyì ké nyi cǎmmù ke tú: Nte Dafiti éi dè.

²¹ Kè Dafitii wǎte o kǎbe sikǎusidé (400) bèè do òu ke kpaá kukó mBesǎ borè, kè bèe kǎtení kòò co nè o kǎbe bèè do ò nǎinè, kè Dafitii tǎónko ké bè dǎu. ²² Kè behǎǎpǎmbè bèè do ò nǎinè be miɛke kè benitiyonkubɛ nè itookperì yembè kè bè dǎ: Bè do í mè nti nǎinèmmè ti báá bè pǎ ti éíní dè kó dǎmarè, tí bè duǎ mbe pobè nè be bí máa kè bèe íté.

²³ Kè Dafiti dǎ: N kǎbe báá dǎǎnè memme ti Yiè nKuyie nti duǎ ndè, kuù ti kǎnké ke ti dɛɛtɛnè ti dootitǎbè bèè pǎntɛ Sikidaa. ²⁴ Òmǎu í yóo yie ndi kpeti.

Wèè kǎte dikpǎnni nè wèè bàa tinenti

bè yóo bè toti kè dè mmǎmu,

bè yóo wǎnné kǎtotímu.

²⁵ Nè de yie ndi Dafiti duǎmmè de kó ikuǎ Isidayeriibe kè ò kpaá bo nè yíenní.

²⁶ Kè bèe konní Sikidaa kè Dafitii dɛite bè éi dè be dootitǎbè cie kǎpǎ o nǎpobè Sudaa botí kó bekótibè ke dǎ: Ntonè ti dèite ti éi dèè miɛke nke ke di pǎ. ²⁷ Kòo pǎnè Betɛedi èi kó bekótibè

nè Damoti èi kabe bèè bo Nεkefu tempē nnè Yatiidi èi kabe. ²⁸ Nè Adoεε èi kabe nè Sifemoti èi kabe nè Esitimao èi kabe, ²⁹ nè Dakadii èi kabe nè Yedamediiibe nè Keniibe, ³⁰ nè Odimaa èi kabe nè Baa-Asāā èi kabe nè Ataki èi kabe, ³¹ kēpā Ebunao èi kabe kēpāmmúnè yehékè yemou kabe bè do kètè yèè miεke.

31

Bè kùomè Sauri

¹ Kè Fidisitēēbe do Isidayεeribe mudoò Kidiboa tārì kè bèε coké, kè bèε kuo besũkùbè. ² Kè Fidisitēēbe fēnné Sauri kēna, kēkuo o bí Sonnatāā nè Abinnadabu nè Madikisua. ³ Mēmme kè betāntāūbèε yà Sauri kè mudoò fuute kè bèε ò kòute. ⁴ Kòo náké wèè tɔ o kpàrinenti kè dɔ: Túóté a kpānni kè n kuo, n yí dɔ Fidisitēēbe itayéi yembè n kuo kè nni ndaú.

Wèè tɔ o kpàrinenti kòo yote kέyete, kè Saurii túóté o kpānni kέfii nkédo di ñnkè. ⁵ Wèè tɔ o kpàrinenti ò yà dii mōnni o yiè nkúmè, kè fii nho kó dikpānni kέdo di ñnkè kè múnkεε kú.

⁶ Mēmme kè Sauri nè o bí itāāti nè wèè tɔu o kpàrinenti nè o āpòmbè bè kumè bemou diyie dimāà.

⁷ Isidayεeribe bèè kó dimāà bo kubiriku kè bèε yà Isidayεeribe āpòmbè cokémè kè mudoò kōnnè Sauri nè o bí, kέitè kέcoké kέyóu be ekè, kè Fidisitēēbe kateni kékari.

⁸ Kè dèε wenté kè Fidisitēēbe kateni kè bo fie becírìbè kέyà Sauri nè o bí itāāti kè bè ku kè duó Kidiboa tārì ñnkè. ⁹ Kè bèε kέté Sauri yuu kétúóté o kpàrinenti kέfiténè be ekè yemou nè be bókè kó yetuo miεke kè náante bè bè namè. ¹⁰ De kò difōnkúò kédáú nho kpàrinenti be bōò bè tu di Asitaditee kó ditou miεke, kétúóté Sauri kédanne Beti-Seā kó kuduotí kέbaaké.

¹¹ Kè Yabesi nè Kadaadi èi kabεε keε Fidisitēēbe dòò dè Sauri. ¹² Kè benitidaabè yekōmbò yembèε ité kέpī nkucε kényié nke kéri keyènkè kemou kétuoke Beti-Seā kέbaaté Sauri nè o bí kékōnnè Yabesi kè bè cóu, ¹³ kékouté be kũò kékūnnè mutie mamù yuu bè tu mù Esedi Yabesi èi miεke, kέbou dinùù yewe yèyiekè.

Sammuyeri pátiri didéri Di mpátiri to tìi náàntì

Bè yu de kó dipátiri ke tú Sammuyeri pátiri déri ndi, ke yé ye náàntì tūmmè titòbè mbe nè diketiri kpeti, ke náá nDafiti do tòmè tikpàti. Ò do tùmè Sudaa kòbe kóo kpààti. De kó difònkúò kébaatè Isidayeribe bemou be wuo ntepiítè nè idéi.

Sammuyeri pátiri déri dii ti náá nDafiti dokénèmè o dootitòbè o cǐtè kòbe nè ditowàà kòbe, kè dè bo yie nkòo fíi nho kpàti kédéúkùnne o kpàtiyuu. De kó dipátiri dii ti náá nDafiti do tùmè onìti wèè tá Kuyie, wèè do na kényúó mbenitibè yèmmè o ìnkè kè bè nhò dó. Dii pátiri ti náá nDafiti do tùmè okpààti diewè ke kpeñni. Di me mmúnke í yóu di bo nákémmè meyei nhò dòòmè.

Kuyie ndo pénsiri Dafiti dèè ìnkè dèè tu ò do bantémè o caàrimè kémòo Kuyie mmecǐemmè. Kè Isidayeribe bemou pénsiri Dafiti dòò dè nè ò bè deesténèmè be dootitòbè do bè fǐũnko dii mǎnni.

Kuyie nnè do ò dǎunnèmu dinùù ke dǎ o kó kunaàmùnkù mièke okpààti í yóo pàà o kó difònkúò.

Kuyie ntōnni Odétiwè Yesu o kó kunaàmùnkù mièke nke, dèè te metaummè pammè kó dipátiri mièke kupikù makù kè bè yu Yesu ke tú: Dafiti kó debire (Matie mukàmmù 20:29-34, 21:9).

Di mpátiri náàntì duó ke dòmè

1. Kétúóté Saudi kũũ nkétuàkenè Dafiti kpàti kó diketiri 1-4
2. Bè pímmè Dafiti tikpàti kòo bo mbaké Isidayeri bemou, kèntò kétuàkenè Abusadammu yetemè o kpeti 5-14
3. Abusadammu yetemè Dafiti kpeti kèntò kétuàke bè kaàmmè Isidayeribe 15-24

Dafiti kèèmmè Sauri kũũ

¹ Dafiti do pònte Amadesiibe kékonní Sikidaa ke sǒ nSauri kumu, kòo báté kèmmòke yewe yèdèè. ² Ditǎànni yie kòo dapàà mmòu tuàkení ke bonní Sauri ãpònkari kòo yààti kèri kòo pũ nho yuu mutǎá, kétuàkení Dafiti borè kéninkú késinnóo o ìlkè. ³ Kè Dafitii ò beke ke dǎ: A bonní de? Kòò dǎ: N cokéní Isidayeribe ãpònkari ndi. ⁴ Kè Dafiti dǎ: N náké dè dònímè de bíkè. Kòò dǎ: Isidayeribe kó behǎpòmbè cokému kè bè kùò besũkùbè, ke kùòne Sauri nè o bire Sonnatǎa. ⁵ Kè Dafiti dǎ: A yĩme ke yé Sauri nè o bire Sonnatǎa bè kumè? ⁶ Kè de kóo dapàà ndò: Dè do sǒ m bo Kidiboa tǎri ndi, kè Saurii ìkú o kpǎnni ìnkè kòo dootitòbè ò cǐtè ke deke sikipàrisǐi nè sisǐi. ⁷ Kòo wǐtè ke n yà, kè n yú kè n dǎ: Okpààti, nte mí! ⁸ Kòo m beke n tú wè, kè nh ò nàké ke dǎ: N tú Amadesii nwe. ⁹ Kòò dǎ n kǎtoò kóò kùò ke yé kuyonku do ò autémè kòo wemmu né kpaá. ¹⁰ Kè nní nwúò nhò yĩkèmmè ke í yóo foute kékǎtoò kóò kùò kétúóté dikpààtipiì nè o neite ke dè nda tǎni fǐ n yie.

¹¹ Kè Dafitii kǐtè o yààti kòo kòbe múnke kèri be kpeti. ¹² Kè bè nkuò mmukũũ ndikũnweñni nè kuyuokoo ke bou dinùù Sauri nè o bire Sonnatǎa kpéi nnè Isidayeribe bemou, ti Yiè nKuyie nkó benitibè bèè ku dikpànni mièke be kpéi. ¹³ Kè Dafitii beke de kóo dapàà nke dǎ: A tú we? Kòò dǎ: N cice tú Amadesii nwe ke konní die ndi nheì mièke ke m peitè. ¹⁴ Kè Dafiti dǎ: Bá a né í yàte a bo kuòmè okpààti Kuyie ntǎátè wè?

¹⁵ Kè Dafitii yú o tǎmbè kóò mǎu ke dǎ: A báá ò yóu, kuò we!

Kòo tǎntii poté Amadesiibe botí kou wenwe kékua. ¹⁶ Kè Dafitii béi nke dǎ: A kùò amáà ndi ke yé fǐò bèimmè nè a nùù ke tú fǐò kùò okpààti ti Yiè nKuyie ntǎátè wè.

Dafiti kuòmè Saudi kũũ

17 Kè Dafitii dentè Sauri nè o bire Sonnatāā be kũũ nkò feyènfè, 18 kèduó nkè bèe fè benke Sudaa èi kàbe. Bè fe ntú Mutāmmù kó feyènfè kè fè wàri Owenniwe* pátiri mièke. Fèè tu:

19 Isidayeribe yé dè dōmmè kè di kó sinitidabíi ku ditāri ìnkè?
Ba nte kè bekpàritiebe yeyètè diyè yembè duó sitāá ìnkè?

20 Di báá yie nkè Kati èi kàbe keè ti!
Di báá yie nkè tì yèè Asikanəw kó ice mièke
Fidisitēēbe kó besapàmbè yàà bo tì banté kè diwèi bè auté.
Itayéi yembè kó besapàmbè yàà bo ntì nyànkunè.

21 Fetaafè ténke báá dúóté Kidiboa tāri,
dì ténke báá mantè
depaà ndèè bo di pēri dè ténke báá peité.
Bè de nsāũ bekpàrinuəmbè diebè dōpiti.

22 Sauri kó tidōpiti nè o siè dè do ɔ̄ɔ í ndò nkéwaare mekùò.
Dè do ɔ̄ mpũđ nho dootitabè yĩ mme nè be kùò nhòri òri.
Sonnatāā tām̀m̀ múnke do í m̀ake botire biti bitì.
Sauri kó disiè do ɔ̄ɔ í nkonní dekperè biti bitì!

23 Sauri nè Sonnatāā bè do naatimu ke dó betabè,
kéntau be fōmmu mièke nè be kũũ mmièkoo,
ke toñni ke dō nyicírí,
kè be kōmbò de yeciricirè kpeye dōmmè.

24 Isidayeribe kó benitipòbè kōmmúnè Sauri kpéi,
Wèè do di daati tiyaàwũđti mupààkònkperimù kpeti
ke caati mesəw nkó tisātì timəu botí di yààti ìnkè.

25 Dè yĩme kè bekpàritiebe ku mudoò mièke?
Ba nte kè Sonnatāā ku ditāri ìnkè?

26 N tebite Sonnatāā n kèè a kũũ nkè n yèmmè cààrè mmediè mme,
m mènke do da dóm̀u.
N do da dó kè dè pēētému m bo ndóm̀è onitipòkù.

27 Ba nte kè be kpàritiebe ku?
Ba nte kè bekpàritiebe nentì me nyèinko dikpáà?

2

Sudaa kàbe pĩrĩmè Dafiti tikpàti Ebunəw

1 Mèmmè kè Dafitii beé nti Yìè nKuyie nke d̀: N d̀ò nkékəte Sudaa kàbe ekè kó d̀imaràà?
Kè ti Yìè nKuyie nd̀: Èɛ. Kòò d̀ò: Ɔndi? Kè kù d̀ò: Ebunəw.

2 Kè Dafitii neinè o pobè bedé Ainəammu Sisedeedi èi kou nè Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi èi kou do po wè ke kù, kòo ò t̀t̀oté. 3 Dafiti kàbe nè be cēĩ kàbe kè bè múnke è neinè kè bèe kəte kəmbo Ebunəw èi nè yèè d̀i t̀kénè. 4 Kè Sudaa kàbe kətoò Ebunəw kēpĩ nDafiti tikpàti kóò còu mme kùò nkòò bo mbè baké.

Kè bèe náké Yabesi Kadasii tenkè kàbe sòò kũnnémè Sauri. 5 Kòo t̄ nkè bèe bè nàké ke d̀ò: Ti Yìè nKuyie ndi d̀òò mesàà ndi kũnné mèè kpéi nhokpàati Sauri ke benke di ò dóm̀è. 6 Ti

* 1:18 Owenniwe pátiri: Wénté Sosuwe 10:13 nè bè wénk̀unne tì deborè.

Yiè nKuyie ndí yietí mesàà ndi dòò mè, m mómumu m múnke yóó mè ndi dòòmu, di mè dòò mèè botí. ⁷ Di mmònni yáúkùnnè di kònti, ntúnè yekòmbò yembè, okpàati Sauri kumu, mí nwe Sudaa naàmùnkù kàbe còúmmè mekùò ke m pĩ ntikpàti kè m bo mbè baké.

Bè pĩmmè Isiboseti tikpàti

⁸ Diyie mari kè Nee bire Abunee Sauri ããpòmbè kóo kótli tɔ Sauri bire Isiboseti kékatenè Maanaimmu, ⁹ kóò pĩ ntikpàti kòò bo mbaké Kadaadi nè Asee nè Sisedeedi nè Efadaimmu nè Bensamee Isidayeeribe tenké kemou. ¹⁰ Isiboseti do màke yebie nsipísìnàà ndi ke di tikpàti, kèmbaké Isidayeeribe ke dò yebie nyèdéè. Sudaa kó kunaàmùnkù kàbe bèè maa do tũ nDafiti. ¹¹ Dafiti do baké Sudaa kàbe maa ndi ke bo Ebunoo ke dò yebie nyèyiekè nè betããbè bèkùò.

Sudaa kàbe nè Isidayeeribe bè kparammè Kabaã

¹² Nee bire Abunee nè Sauri bire Isiboseti ããpòmbè bèè ò bàà kè bèè íté Maanaimmu kénwetí Kabaã. ¹³ Kè Seduya bire Soabu nè Dafiti ããpòmbè bèè ò bàà kè bè múnke pĩ nkuce kè de kó yefĩrèe maa Kabaã binku kèbátè bie ku mpíkù betòbè kutèkù. ¹⁴ Kè Abunee náké Soabu ke dò: Yóu kè behããpòmbèe yááké betòbè bèdébè débè ti ùkè. Kè Soabu dò: Dè wenni, bèè kra.

¹⁵ Kè behããpòmbèe íté kécómmú kè bèè kaa mBensamee naàmùnkù kou Isiboseti kàbe kè bè mbo tepíitè nè bèdébè, kè Dafiti kàbe mbo tepíitè nè bèdébè. ¹⁶ Kè behããpòmbèe pĩ mbetòbè, bá wè kòo kũũ o népo píkù disie, kè bèè duó bemou dimònni dimaa mieke kè bèè yú deborè ke dò Kabaã (dèè tu Yese kó dikpàà).

¹⁷ Kè mudoò binté de yiè kè Dafiti kó behããpòmbèe na Abunee kàbe. ¹⁸ Kè Seduya bí itãati de kóké Soabu nè Abikaii nè Asayeedi. Asayeedi do cãã muceé mmu ke dò ntehontè. ¹⁹ Kòo beti Abunee kóò fènné fènfè. ²⁰ Kè Abunee wèète kóò beke ke dò: Asayeedi fš nweà? Kòò dò: Èè, mí nwe. ²¹ Kè Abunee ò nàké ke dò: Wèète a bakù yóu yoo kucànkù kèbeti behããpòmbè kóò mòu kèfietè o nenti.

Asayeedi me nyí nyie nke yóu ò bo nhò bètimè. ²² Kè Abunee yíe ke dò: Asayeedi bá nni mbeti, báa duó nkè n da kuò bá nè a kóo kótli Soabu ti nuò mbáa maa.

²³ Asayeedi me nyí nyie nke bo ò yóu mubètìmmù. Mèmmè kè Abunee ò tã dikpànni o pòuti kè dii yèroo o fànkùò kòo do kékú. Bèè kó dimaa keriní kè bè ncommu ò duó dè.

²⁴ Soabu nè Abikaii kè bè me ntó fènné Abunee fènfè. Kè diyie nyóó ta kè bè berínè Kibea Amma Kiyaa donfũò kuce kùu yìènnè Kabaã kpàà bíékè ku borè. ²⁵ Kè Abunee Bensamee botí kou ããpòmbè nhò kèrí ditàri ìnkè. ²⁶ Kè Abunee yú Soabu ke dò: Ti yó nsaké ke kòumu titòbè nè yeseà? A í yé ke dò ndè bo ti dentenè meyeinaà? A baà ba? Náké a nìtìbè kè bèè yóu bè bo nkòumè be tebí. ²⁷ Kè Soabu dò: Kuyie mbomu, kàa do í béi n kàbe na nsaké ke di betìmu bá wè o tebite nè nankoo dikũweñni.

²⁸ Kè Soabuu eé ditàteheù kòo ããpòmbèe kũnné bè bo mbetìmmè Isidayeeribe kè dikpànni deè. ²⁹ Abunee nè o kàbe kè bè nyíe nke kèrí keyènkè kemou Suditèè kó kubiriku, kèsénté kukó nképèèté Bitinoo kètuòke Maanaimmu. ³⁰ Soabu yóu dii mònni ò bo mbetìmmè Abunee kètií nho ããpòmbè kémónté Dafiti kó behããpòmbèe mieke tepíitè nè bèwei keyíénè Asayeedi. ³¹ Kè Dafiti kó behããpòmbèe me nkùò Bensamee botí kó behããpòmbèe nè Abunee kàbe sikòusitãati nè sipísikuò (360). ³² Kè bèè túóté Asayeedi kèntò ke bií kũnné o cice fšti Betideemmu. Soabu nè o kàbe kè bèè sòoté kényiè nke kèrí kètuòkoo Ebunoo kukũwentóo kè diyie yètiní.

3

¹ Mèmmè kè dikpànni mbo Sauri kàbe nè Dafiti kàbe cuoké kémònte, kè Dafiti nsaké ke kpénkú kè Sauri kàbe cītiri.

Dafiti peité ì bí Ebunṣo i yètè
(*Wénté 1 Bekpààtìbè tōmmú 3:1-4*)

² Dafiti do pié ibí péu nwe Ebunṣo. O kóo po do tú Amunṣo o pokù Ainṣammu Sisedeedi èi kou peité wè. ³ Kòo dèrì ntú Kidiabu Abikayeedi Nabaadi Kadimeedi kou ò peité wè. Kòo tǎánwè ntú Abusadṣmmu Tamai Kesuu kpààti kóo sapàà mMaaka ò peité wè. ⁴ Kòo naanwè ntú Adonniya Akiti biré. Kòo nummuwè ntú Sefatia Abitadi biré. ⁵ Kòo kuónwè ntú Itedeammu Ekidaa biré. Dafiti pié ì bí nyi Ebunṣo.

Abunee nè Iboṣeti bè pètemè

⁶ Sauri kàbe nè Dafiti kàbe be kpànnì miéke kè Abunee yètìrì mmónké feirí Sauri tǐnnì miéke. ⁷ Sauri do mǎke o pocēnnì mari ndi kè di yètìrì ntú Disipaa Aya kóo sapàà. Diyié mari kè Isibosetii beké Abunee ke dò: Dè yǐme kàa duónè n cice pocēnnì?

⁸ Kè Abunee keè de kó tináàntì kè dèè ò yonke mediè, kòo béi nke dò: N tú Sudaa kàbe kó temòtè ntaà? M benkemu n dómè Sauri cǐtè nè o tebíi nè o népobè kpesi ke bè taunè nè yienní ke da kǎnké bá a í do Dafiti nṣu miéke, kàa né dó ké n kpànnè yíe, we nnitipòkù kpéináà? ⁹ Kuyie nní ndòò kù dómè kè nsà kè n yí dòò Dafiti Kuyie nyè nkù yóó ò dòò dè. ¹⁰ Kù béimmu ke tú kù bo fiete tikpàti Sauri borè ké tì duó nDafiti, kòo mbaké Isidayeeribe bemṣu nè Sudaa kàbe be tenkè duó ke mamè. Danni tenkè kèntò kètuòke Bèerisebaa.

¹¹ Isiboseti í ndàátì ke tǎnné Abunee tìmatì ò wè dé mèè kpéi.

Abunee taunnèmè Dafiti

¹² Mèmmè kè Abunee tō nkè bèè náké Dafiti ke dò: Ti yému fǒò temè diheì, yóu mí nnè fǒ nkè ti tau nkè n da teennè kényũnnì Isidayeeribe bemṣu a borè. ¹³ Kè Dafiti dò: N yiemmu kè tì bo tau, n né da békú tìmatì mǎà ndi, kàa kòrinì a nneínnì m pokù Mikaadi Sauri kóo sapàà. Kàa í neínnì wenwe a báá kàtení. ¹⁴ De kó difōnkúò kè Dafitii tō nkè bèè náké Isiboseti ke dò: Dafiti tu a tǎnnóò o pokù Mikaadi ò do yietí Fidisitēēbe kó itayéi tekòutè (100) képuoke wè. ¹⁵ Kè Isibosetii tō nkè bèè túóténì Mikaadi o dṣu Paditiiyedi Daiisi biré borè. ¹⁶ Kè Paditiiyedi nhò tũ nke kǎnti kètuòkenè Baudimmu. Dende Abunee ò nàkémè ke dò wèè wēte. Kòo wēte.

¹⁷ Kè Abunee tí nyIsidayeeribe kó bekótìbè ké bè beke ke dò: Dè mǎnte di dómè Dafiti bo naámmè di kóo kpààti yáa ba? ¹⁸ De mǎnnì dii tũòke ti Yiè nKuyie ndo béimmu ke tú nè Dafiti borè nde kù yóó deetémè ku nìtibè Isidayeeribe Fidisitēēbe nṣu miéke, nè be bedootitòbè bemṣu.

¹⁹ Ke múnkèe nákénè Bensamēe botí kàbe kédeè kénkəri Ebunṣo ke bo náké Dafiti ò tũntemè tináàntì Bensamēe botí kàbe nè Isidayeeribe sǎmbe borè. ²⁰ Kòo tuòkoo Dafiti borè ke neinè benitibè sipísídé kè Dafitii be dòò kupòòkù. ²¹ Kè Abunee náké Dafiti ke dò: Okpààti n yóó kòmmu kètíi nyIsidayeeribe bemṣu a borè, kè dí taunnè ditòbè. De mǎnnì kàa mbè baké a dó mèè botí.

Mèmmè Dafiti caummè Abunee kòo kò nnè diwèi.

Soabu kùòmè Abunee

²² O kò mèmmè Dafiti āāpòmbè nè Soabu kè bè nkũntiní mudoò ke eí tinentì péu kénsó nhAbunee ité, ke yé Dafiti do ò yóumu kòo ité nè diwèi. ²³ Soabu tũòkení dii mǎnnì nè dihāāpòntǐnnì kè bèè ò náké ke dò: Nee biré Abunee kàtení die nhokpààti borè, kòo kpààti ò yóu kòò kònnè diwèi. ²⁴ Kè Soabuu ta okpààti borè kóò beke ke dò: A dòò ba mbotí nku! Abunee weè kàtení a borè kàa ò yóu kòò kònnàà? ²⁵ A yému Nee biré Abunee mesàà, ò kàtení ke bo da soutému, ò dó ké da paatému.

²⁶ Soabu yènnì dii mǎnnì okpààti borè kéduó nkè bèè tũnne Abunee, bá okpààti í yé. Kè bèè ò nìnte Siida kó tebinte borè, kóò wētènnì. ²⁷ Abunee tũòkení dii mǎnnì Ebunṣo kè Soabuu ò yu kètannè diheì kó dibòrì bedé borè kéndò nhò dó kóò náké tìmatì disòrì, ò de nhò kũũ disie o pòuti kékuò, képeite ò do kùòmè o nantè Asayeedi.

²⁸ Dafiti kèè diì mǎnnì Abunεε kũũ nkékuónko ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nyému ke dǎ mmí nnè n nìtibè tũ í te kè bè kùo Nεε bire Abunεε. ²⁹ Wèe kǎnkiri Soabu nè o cǐtè, o cǐtè miεke bè bo mmuákú yefǎtè nè tikǎnti, kè becǐribè mbo kè betǎbè nkǎ ndikpǎnni miεke, kè dikǎnni mbo o cǐtè.

³⁰ Mεmme Soabu nè o nantè Abikaii bè kùamè Abunεε ò do kùo mèè kpéi mbe nantè Asayedi dikpǎnni diì do ānné Kabaǎ di miεke.

³¹ Kǎo kpǎtì Dafitii náké Soabu nè bèè ò neínè ke dǎ: Kεrínè di yǎtì kédáátí tifǎtǎnti kè tí kǎuté Abunεε.

Dafiti o mǎmmuǎ nkǎo ntũ nho dεenkù fǎnkúo. ³² Kè bèe kũnné Abunεε Ebunǎo, kǎo kpǎtì Dafitii kuó nho fǎti ñnkè kè ditǎnni dimǎu múnkεε kuó. ³³ De kó difǎnkúo kǎo kpǎtì kuó ndikúdabǎnni dii nhAbunεε kpéi nke dǎ:

Abunεε a do í dǎ nkékú onitisǎntiwè kǎmε.

³⁴ Bè do í bou a nǎu,

a naàcèi do í táú mεfǎmmε.

Kè be né da kùo bè kùu mèè botí benitiyεibe.

Bèè kó dimǎà dè bo kè bèe yíe kékuó. ³⁵ Kè bèe tǎónni okpǎtì Dafiti borè ke bo o duó mmudiì kǎo parikè ke dǎ: Kè n di bá sǎmpǎ kè diyíe kpaá feí Kuyie nni ndǎo kù dǎmè.

³⁶ Kè benitibè bemǎu ti kèè ké ti pénsiri. Bè do ǎǎ pénsirimu ò dǎori tii kó dimǎà. ³⁷ Kè Sudaa kǎbe bemǎu nè Isidayεεribe bemǎu kè bèe banté de yiè Dafiti weè ì duómme dinùu kè bè kùo Nεε bire Abunεε. ³⁸ Kè Dafitii náké o tũmbè ke dǎ: Yíe ndi nyé ke dǎ nhoniti diewè iwǎi yiè nwèe ku yíe nyIsidayεεribe cuokè. ³⁹ Bá mí nnè n kó tikpǎti m mu nyí pèté de kó muwǎrimú mùu bo dǎnnè benitibè bie mmè ndǎo dè Seduya kó ibí, ti Yiè nKuyie nkuu bo ì yietí mεyεi nyi dǎo mè.

4

Bè kùamè Isiboseti

¹ Kè Isiboseti Sauri bireε keè Abunεε kumè kè dèe ò kpéi kè Isidayεεribe bemǎu kǎmbùtǎti do.

² Ke sǎ nwee Isiboseti mǎke benitibè bèdébè bèe baké yehǎǎpǎntǎrè. Kǎo mǎu yètiri tu Baana kǎo tǎu kpéri tú Dekabu Dimǎo Bedǎti εi kou, Bensamεε botí kou bí dǎ nyi. ³ Be yembè do de ncoké kékò nKitaimmu, kè be yaǎbí kpaá ke dè bo nè yíenni. ⁴ Ke sǎ nSonnatǎ Sauri bire terè ku ke yóu debire marè kè de yètiri tu Mεfiboseti kè dè tu kuhǎkù. Dè do mǎke yεbie nyènnǎmmù ndi bè bè nǎké diì mǎnni Sauri nè Sonnatǎ kũũ nSisededi kè de yuǎri ncooti ke dǎ mεcǎǎ nkè dèe fité kédò kénáǎ nkuhǎkù.

⁵ Dimǎo Bedǎti εi kou kó ibí Dekabu nè Baana kè bèe kǎte Isiboseti cǐtè kǎntuǎkoo kuyie ncuokè ke sǎ nhò duó ke omǎu. ⁶⁻⁷ Kè bèe ta o cǐtè kéndò mbè ò tǎo tidiiti ke sǎ Isiboseti duó kè bèe ò poté o pǎuti kódò kùo kédeε káféúté o yuu kécoké káyennè kényié nke kéri Suditǎ biriku kó kucε, ⁸ kétuǎke Ebunǎo kédúo nhokpǎtì Dafiti Isiboseti yuu ke dǎ: Okpǎtì nte a dootitǎu Sauri wèe do dǎ a kũũ nho bire Isiboseti yuu. Ti Yiè nKuyie mpèitemu yíe nha pèi Sauri ñnkè nè o yaǎbí. ⁹ Kè Dafitii bè tǎnné ke dǎ: Ti Yiè nKuyie nkùu n dεeté nè mehǎárimè memǎu, kù bomu. ¹⁰ Wèe do n nǎké Sauri kũũ nho yemmè do dǎ nhò n nǎá ntinǎǎnsǎtǎti nti, kè n duó nkè bèe ò pí nkékuǎ Sikidaa. O kũũ mmuù do tú tinǎǎnsǎtǎti ò yé nhò tǎní ti kó ticuuti. ¹¹ Bèè né kùo onitisǎu wèe í bè dǎo dǎmarè o dǎu ñnkè tá? M bo di kuǎ kǎfǎo mmeyei ndi dǎo mè, di tǎnke bá nkpaá ketenkè ñnkè.

¹² Ò b́ei memme ḱeṕei nho ããpòmbè kè b̀eè b̀eè p̄i nkékuò ke kéké be nou nè be naàc̀ei kénúnné Ebunòó kó kubinku také, kétúóté Isiboseti yuu kékúnné Abunee f̄ati Ebunòó.

5

B̀eè do p̄iñm̀e Dafiti tikp̀ati k̀oò mbaké Isidayeeribe bemou
(Wénté 1 Bekp̀aàtibè t̄ommú 11:1-3)

¹ Kè Isidayeerii wuò nyimòu k̀obe tí nDafiti borè Ebunòó k̀òò nàké ke d̀ò: Ti tú a boti k̀obe mbe, meyĩ mmemáà. ² Sauri do t̀ò dùì m̀onni tikp̀ati kè f̀òò niù Isidayeeribe mudoò, ti Yiè nKuyie nda nàkému nè dim̀onni ke tu f̀òò yó mbaké ku nìtibè Isidayeeribe ke tú be k̀oo kp̀aàti.

³ Kè Isidayeeribe kó bekótibè bemouu k̀ote Dafiti borè Ebunòó. Kè Dafitii b̀eè d̀ònnè metaummè ti Yiè nKuyie nyìkè, kè b̀eè ò cóú mmekùò k̀òò p̄i ntikp̀ati. ⁴ Dè do s̀s̀ nhò m̀òke yebie nsipísitàati ndi, kè di tikp̀ati ke d̀ò yebie nsipísìnàà. ⁵ Ò do m̀òke yebie nyèyiekè ndi nè betààbè bèkuò ke bo Ebunòó ke kp̀aàtirì Sudaa k̀obe. De kó dif̄onkúò ke d̀ò Sedisademmu yebie nsipísitàati nè yètàati ke kp̀aàtirì Isidayeeribe bemou nè Sudaa k̀obe.

Dafiti tiekemè Sedisademmu
(Wénté 1 Bekp̀aàtibè t̄ommú 11:4-9. 14:1-2)

⁶ Sebusiibe beè do ã Sedisademmu kè Dafiti nè o k̀obe kè b̀eè báátí ke bo b̀eè p̀onte kè b̀eè ò nàké ke d̀ò: Tiyũ̀nti nè yekp̄iè ndeè yóó da baao.

Nè de kó tináaǹti mièke b̀eè do d̀ó ke d̀ò Dafiti í tatimu be eì. ⁷ Nè memme kè Dafiti nc̄iéké ḱefiete dihei kperì Siyõõ kè dè mboní kè b̀eè di yú ke d̀ò Dafiti eì.

⁸ De yiè ndi Dafiti béimmè ke d̀ò: Kè wèè d̀ó kékpannè Sebusiibe wèè t̄õõ ndikondaa kè b̀eè t̀uòke. De kó yekp̄iè nnè tiyũ̀nti n yí dè d̀ó fenònfè. Deè te kè b̀eè do ò nnáa nke tú yekp̄iè nè tiyũ̀nti b̀eè í taà Kuyie nc̄iètè.

⁹ Kè Dafitii kari dihei kperì kè di yu ke d̀ò: Dafiti eì kperì. Ke yí kémaá iduotí kékete b̀eè do ìtinné k̀uù tãdèikù borè kétanǹenko de mièke.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie Mpackedaa mbonè Dafiti k̀oo yètìrì feirí.

¹¹ Kè Idammu Tiiri k̀oo kp̀aàtìi t̄õnnè benitibè tidabekpeti Dafiti borè k̀òò duónnè bedabeesũ̀bè nè betácíèbè kè b̀eè bo ò maá tekp̀aàtìc̄ètè. ¹² Kè Dafitii banté ke d̀ò nti Yiè nKuyie kuù ò duó ntikp̀ati, kè kuù tì déúk̀unne ku nìtibè Isidayeeribe kp̄eí.

Dafiti peitè ù bí Sedisademmu i yètè
(Wénté 1 Bekp̀aàtibè t̄ommú 3:5-9. 14:3-7)

¹³ Kè Dafitii íté Ebunòó kékò nSedisademmu kétúóké benitipòbè t̀òbè nè yepoc̄iè nkè b̀eè ò pié initidabí nè initipobí. ¹⁴ Nte ibí ò pié ì Sedisademmu i yètè: Sammua nè Sobabu nè Natãã nè Sadomòó, ¹⁵ nè Ibadi nè Edisua nè Nefeki nè Yafiya, ¹⁶ nè Edisamaa nè Ediada nè Edifedee.

Dafiti namè Fidisitèèbe
(Wénté 1 Bekp̀aàtibè t̄ommú 14:8-16)

¹⁷ Kè Fidisitèèbe keè Isidayeeribe c̀óummè mekùò nDafiti k̀òò p̄i ntikp̀ati k̀oo bo mbè baké kè Fidisisitèèbe bemou íté ke bo o p̄i, kè Dafitii tì kèè kéta kutãdènkù késari. ¹⁸ Kè Fidisitèèbe tuòkoo ḱepítè Defaiibe biriku mièke. ¹⁹ Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nke d̀ò: Kuyie n d̀ò nkékote kékpannè Fidisitèèbaa? A bo b̀eè ãnné n nou mièkaà? Kè ti Yiè nKuyie ndò: K̀ote n yóó b̀eè ãnnému a nou mièke.

5:8 +Dè benkú ke d̀ò nde kó benitibè do tú Dafiti dootitòbè mbe, deè te kè Dafiti b̀eè d̀onnenè ikuú niùbè pátiri náá mbèè k̀ome. (Ikuú niùbè pátiri 21:17-23).

20 Kè Dafitii kote Baadi-Pedasimmu kèna Fidisitēēbe kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkpēté n dootitabè menie nhōō kpēté mēè botí kukpéroo.

Deè te kè bè yu de kó dibòrì ke tú Bekpētìbè yiè. 21 Kè Fidisitēēbeεε coké kényóu be bokè, Dafiti nè o kabε kè bèε yè tùóté.

22 Kè Fidisitēēbeεε wēte kébáátí kuce medérímè ke bo dokénè Isidayεeribe, ke tó báté Defaiibe biriku kēpité. 23 Kè Dafiti tó beé nti Yiè nKuyie nkè kù dò: A báá bè wetínné, tūnne be fōnkúò a bo bè nìnte detedierè túúkù borè. 24 Káa kèè dìi mōnnì kunampoo detie nyómmè á tonkūnne amáá mīi tūòkoo ke bo poté Fidisitēēbe āpòmbè.

25 Kè Dafitii dōò ti Yiè nKuyie nhò náké tì kēpoté Fidisitēēbe kè bè bèti Kebaa kētuakεnè Kesεε borè.

6

Dafiti dómè kēkpēnné Kuyie ntaummè tou Sedisadεmmu (Wénté 1 Bekpààtìbè tōmmú 13:4-14)

1 Kè Dafiti tó tí nyIsidayεeribe kó behāāpònkperìbè bemou kè bè mbo sikoupirípísitāāti (30000). 2 Kè bèε neínè Dafiti kè bèε kote Baada-Sudaa tempē mmieke kòò bo túóténi Kuyie ntaummè tou. Dii borè nde bè do òó yúmè ti Yiè nKuyie Mpakedaa yètìrì, Kuyie ntōrè yèdéè bè tu yè beīnkembàrìbè ye fèntì ñnkè. 3-4 De kó ditou do bo Abinnadabu cīètè nte ditāri ñnkè. Kè bèε dì daá ntenaasāntè pàntè ñnkè, kè Abinnadabu bí Usaa nè Aiyò kè bè ntè neínè kè Usaa bo te píkù kè Aiyò tè dèri kè bè kèrí. 5 Dafiti nè Isidayεeribe bemou kè bè yānku ti Yiè nKuyie ntaummè tou ñnkè, ke bie ntikùtidūùtì tibotí tibotí, nè yebàrè ke sáári yecírè. 6 Bè tūòke dìi mōnnì Nakōō yíé borè, kè inààke ndó kébò nKuyie ntaummè tou, kè Usaa youte o nòutè ke bo dì cāúté, 7 kè ti Yiè nKuyie mmiekeε ò peike kè kùu ò poté dende bàmbà o yetímè kpéí, kòò kú Kuyie ntaummè tou borè.

8 Kè dèε yonke Dafiti ti Yiè nKuyie mpoté mēè kpéi nhUsaa. Kòò yú dεborè ke dò. Pedesi-Usaa, kè de kó diyètìrì kpaá bo nè yíenní. 9 Kè Dafitii yote ti Yiè nKuyie nde yiè ke dò: M báá dáátí kè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ta n cīètè.

10 Mēmme kòò yete bè bo di tannémè o cīètè kédúó nkè bèε di tanné Obedi-Edōmmu Kati kó diheì kou cīètè. 11 Kè dì mbo o cīètè ke dò betāàbè bètāāti, kè ti Yiè nKuyie nhò dōò mesàà nwenwe nè o cīètè temou.

Kuyie ntaummè tou tūòkεmè Sedisadεmmu (Wénté 1 Bekpààtìbè tōmmú 15:25-16:3)

12 Kè bèε náké Dafiti ke dò ti Yiè nKuyie ndòò Obedi-Edōmmu mesàà nkòo kperε demou kèrí séi, Kuyie ntaummè tou bo mēè kpéi nho cīètè, kè Dafitii kote Obedi-Edōmmu cie kè bè bo dì tūóté kékonnènní o cie kè bè ndi tō kè dè dò ndibanni mediè. 13 Bèè tō ti Yiè nKuyie ntaummè tou kè bè dò yεnacèna yèkuò kè Dafitii féúté dinaadapànnì nè dipedaà dèè ā mekùò, 14 kédeè kénhau nè o wērímu mumou ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètìrì ke dáátí ikuó yaàbòrì. 15 Kè bè ntóní ti Yiè nKuyie ntaummè tou ke íútí nè diwèi ke eu siheú ke kūntiní Sedisadεmmu.

16 Ti Yiè nKuyie ntaummè tou tūòkεní dìi mōnnì Dafiti cīètè, kè Sauri kóo sapàà mMikaadi síékéni tεbòtè kényà Dafiti aumè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ñnkè, kóò sènkèrì. 17 Kè bèε tanné ti Yiè nKuyie ntaummè tou ditou Dafiti do dì maá dì, kēínné de cuokè dì do dò nkényífkú dè, kēfíé iwūō ti Yiè nKuyie nkétuó kēfíé iteì metaummè kpeyi. 18 Ò fié dìi mōnnì iwūō kédeè nkéyú ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayεeribe báá nkù yètìrì kè bè pā mesàà, 19 kédeè kētotí Isidayεeribe bemou tidiiti benitidaabè nè benitipòbè, kédúó mbá wè pēè nè dikàtindàà bè dōònè dì ditebii bè tu dì dátì nè diterì bè dōònè dì fīnyí kó yebe kperè. De kó difōnkúò bá wè kòò kò nho cīètè.

²⁰ Mènme Dafiti tamè o cǐètè ke bo dɔu nho kɔbe, kè Mikaadii yènní kóò co ke dɔ: Isidayeribe kpààti waá nhomáà disānni yíe nke feí nho kǎnti tidaati benitidaabè nè benitipòbè ìikè, denitisíntékpere tēmè.

²¹ Kè Dafiti dɔ: N dɔò mēmme ke déúkunko ti Yiè nKuyie nyètiri ndi, kunku kùu yóu a cice nè a cǐètè teməu ke n tǎāté kè n tú Isidayeribe kpààti, n yóó dɔke benkemu n wèi ku ìikè.

²² N yóó yíe ke dɔke kékunnemu m máà ku ìikè, kécè m máà, mēmme betōmbè a náà mbèe kpéi né yó n déúkunemè.

²³ Sauri kóo sapàà mMikaadi í mpeité ke yàa kúnè.

7

Kuyie mpāānāānti náāntò Natāā nàké tì Dafiti (Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 17:1-15)

¹ Kè Dafiti mbo o cǐètè kè ti Yiè nKuyie nkei nho dootitabè bèè ò fité kóò òmpùnne. ² Diyiè mari kòo náké Kuyie mpāānāānti náāntò Natāā ke dɔ: Mí nh ā tēcǐètè ideí kperí kpete kè Kuyie ntaummè tou né bo ditou dii dɔ̀nè tiyààti di miēke. A yèmmè dōmmè? ³ Kè Natāā ò nàké ke dɔ: Okpààti kàa yèmmè dōmmè, dɔ̀d me, ti Yiè nKuyie nda bonèmu.

⁴ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nnáké Natāā ke dɔ: ⁵ Kɔte kénáké n kóo tǎnti Dafiti ke dɔ wèè í yó m maá tēcǐètè n yó mbo tètè miēke. ⁶ M mu nyí buoté tēcǐètè matè miēke nè n dènne dii yiè Isidayeribe Esibiti miēke nè yíenni, n do bè neínè ke bo kutouku miēke nke. ⁷ Nè m bonè dii daà Isidayeribe be cèmmu miēke m bá mbekè oniti mɔ̀u ke tú wè m maá tēcǐètè nè ideí kperí.

⁸ Á náké n kóo tǎnti Dafiti ke dɔ: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mû tu ò do cèmmu ipe nyí kè nh ò tǎāté kòò naá nyIsidayeribe kóo kpààti. ⁹ Kè nni nhò bonè ò kòri yèè borè, kékuo o dootitabè beməu, ke déúkunne o yètiri kè di mààtenè kutenkù kó benitidiabè kpeye. ¹⁰ N yóo duómmu n nìtibè Isidayeribe dikari bè yó mborè ke í yǐèkù timati. Kubotí yeiku tekù makù kɔbe ténke báá na ké mbè fěũnko bè do bè fěũnko mètè botí, ¹¹ nh ānné dii mǎnni bebaatibè kè bè nni n nìtibè Isidayeribe. Di mmǎnni n fũũmmu a dootitabè ke da òmpùnne, n né da náámmu ke tú mí ndi Yiè nKuyie m bo da duó ntecǐètè. ¹² Kàa yiè tùðke dii mǎnni kàa kò nha yembè kũũ nkè m bo tǎāté a bí a peité ì miēke òmɔ̀u kǐfíi nho kpàti. ¹³ Weè yó m maá tēcǐètè, mí mmómmu nkè n fíi nho kpàti teii, kè tì mbo yemòrè yeməu. ¹⁴ M bo ntú o cice kòò tu m bire, kòò dɔ̀d dèè í wenni nh ò poté oniti ò poté mètè botí o bire. ¹⁵ N né í yóo deite n kó mesàà nho ìnkè kéndonnè m mè dèitemè Sauri ìnkè, nh ò yóu dii mǎnni ke da tùóté. ¹⁶ Tikpàti yó mbomu a cǐètè sǎà kàa yaabí ntì sòké.

¹⁷ Kè Natāā kɔte kénáké Dafiti Kuyie nhò nàké tì nè kù ò benke tì timəu.

Dafiti bàámmè Kuyie (Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 17:16-27)

¹⁸ Kè Dafitii kɔte ti Yiè nKuyie ntaummè tou ké kù bántè ke dɔ: N Yiè nKuyie, n tú we! N cǐètè tu ònte kàa n dɔ̀d mesàà nha mè nni dɔ̀d mè. ¹⁹ Bá dè né mu nyí da sànnè kàa sòké ke náà ndè yó mboní kàa dɔ̀d dè mí nha kóo tǎnti n cǐètè ke tì nni nnáá mmí nhoniti. ²⁰ Ti Yiè nKuyie, m bo yíe ke dɔ̀d ba ténke, a n yémèmu mí nha kóo tǎnti. ²¹ A n dómu deè te kàa n nàké dè yó mboní kàa n dɔ̀d tì ke tì nni mbenke mí nha kóo tǎnti. ²² Ti Yiè nKuyie nha deumu òmɔ̀u í da mǎnnè, ti kèèmu nè ti to bè náámmè ke tú, kè dè í tú fǐ nhòmɔ̀u í da dōnnè. ²³ Kubotí makù me nyí bo kùu dōnnè Isidayeribe, a kàtení ke deeté bè Esibiti kɔbe nɔu miēke nè be kó yebòkè, ke bè dɔ̀d a bí, ke fei mbe yètiri, ke pǐ mmutōmmú diemù a bè duó ndi eì miēke, ke mù duò tikōmbùàti. ²⁴ Kàa tǎāté Isidayeribe kè bè bo ntú a kɔbe sǎà kàa bè te. ²⁵ Ti Yiè nKuyie nha béi ntii kó dimàà mí nha kóo tǎnti n kpéi nnè n cǐètè

kpéi, m pī nti kédòò kéndònnè a béimmè. ²⁶ A sānni ndeu sãã kè benitibè ntú ti Yiè nKuyie Mpakεdaa Isidayεeribe bàà nkù kuù tu Kuyie. Mí nha kóo tǒnti kè n cǐètè mbo sãã. ²⁷ Fǔ nKuyie Mpakεdaa Isidayεeribe bàà nkù, fǔ b́i nnè a nùu ke tú a bo n duó nyibí kè ìi sǒtè n kpàtì, deè te kè n dàátí ke da béinnè miε mbotí mí nha kóo tǒnti. ²⁸ Á tú Kuyie nku, kàa b́i ntí tii dǒò, fǔ b́i nke tú a bo n dǒò mesàà. ²⁹ A dǒò n cǐètè mesàà, kè n yaábí ii ntú bekpààtibè sãã, ti Yiè nKuyie nkéndònnè a béimmè a kó mesàà nni mbonè n cǐètè sãã.

8

Dafiti namè ibotí tɛi

(Wénté 1 Bekpààtibè tǒmmú 18:1-13)

¹ Kè Dafitii na Fidisitεεbe kè bèe ò bǔúté, ke ténke í mmàke muwērímú mamù de kó kutempē mmiεke. ² Ke múnkeε na Moabiibe, kè mbè tāũnko ketenkè, ke ní benné kuhǔ mèdeémè kékuo kébennè mèmáà kǐfǐ, nkè Moabiibeε naá nDafiti kó betǒmbè kè nhò yietì dǎmpóò. ³ Kòo yí kénna Adadesεε Deabu bire Tisoba kpààti ke sǒ nhò dá kécǔté Efadati kó kutempē. ⁴ Kè Dafitii pī mbesǎndèèbè tekǔpíítè nè sikǔsìyiekè (1700) kǐpí mbehǎǎpǒmbè sikǔpíísidé (20000) kékéké sikpàrisǐ sǐ dèrì sinaasǐ si duati, késúó nhòmáà sikpàrisǐ nè de kó sinaasǐ tekǔtè (100). ⁵ Kè Sidii kǔbe bèè bo Damaasi kè bèe íténí kétee nhAdadesεε Tisoba kóo kpààti kǔbe, kè Dafitii kǔo Sidii kǔbe sikǔpíísidé nè sikǔpíísidé (22000), ⁶ kǐtiekε Sidii kó ketenkè kékannε kùmàndáàbè Damaasi èi kè Sidii kǔbe nhò yietì dǎmpóò. Kè ti Yiè nKuyie nhò duó mmuwērímú kòo nnò nho dootitǎbè ò kǎrì kèè bíékè mudoò. ⁷ Kè Dafitii fietε Adadesεε āǎpǒmbè sǒdǎpíiti kékònnè Sedisadεmmu, ⁸ kǐtúóté disǒwǔǔ mediè ndii do bo Betaa nè Bedotai Adadesεε kó yehékè miεke.

⁹ Kè Amati èi kóo kpààti Touu keè Dafiti namè Adadesεε āǎpǒmbè ¹⁰ kǐtǒnní o bire Yodammu kòo bo dǎu nDafiti kóo sǎnte ò kǎtemè mudoò ke na Adadesεε. Tou dootitǎu múnke do tú weè Adadesεε. Kè Yodammu nkérì ke tǒ disǒwǔǔ nè mesǒ nnè timátì pǐtì bè dǒòrinè tì idíítì de kó tinentì kédúo nDafiti. ¹¹⁻¹² Kòo dè duó nti Yiè nKuyie nhò do duó mmèè botí deketirè ò do na Sidii kǔbe nè Mǎabiibe nè Amǎniibe nè Fidisitεεbe kǐhéi dè, ke né yíénè ò do na Adadesεε kǐéi dè. ¹³ Mémme Dafiti yètiri deukemè.

Ò na dii mǎnni Sidii kǔbe kékonní kénamu Edomiibe kubiriku bè tu kù Kukókébiriku ku miεke kǔbe kékuo benitibè tekǔpíítè nè sikǔpíísini (18000), ¹⁴ kǐtiekε Edǎmmu kékannε kùmàndáàbè kè ti Yiè nKuyie nhò duó mmuwērímú, kòo kǎte kùu píkù weè na.

Dafiti kó betǒmbè

(Wénté 1 Bekpààtibè tǒmmú 18:14-17)

¹⁵ Kè Dafiti mbaké Isidayεeribe bemǎu, kémbekùnè benitibè bemǎu kè dè wenni. ¹⁶ Kè Soabu Seduya bire mbaké behǎǎpǒmbè kè Aidudi bire Yosafati ntú weè tǒ dihèi kó yepáte. ¹⁷ Kè Aitubu bire Sadǎki nè Abiataa bire Aimmεdeki kè bè ntú ikuó niùbè. Kè Seduyaa tu opátíwǎàtì. ¹⁸ Kè Yoyada bire Bennaya mbaké Kedetiibe nè Pedesiibe bèè bàa tekpààtǐcǐètè. Kè Dafiti bí nhò tũnko.

9

Dafiti cǔutémè Mǐfiboseti o cǐètè miεke

¹ Diyie mari kè Dafitii beke ke dǒ: Òmǎu í kpaá fòu Sauri naàmǔnkù miεke kè nh ò dǒò mesàà nnè Sonnatǎã kpéínáà?

² Ke sǒ nSauri mǎke otǎnti mǎu kòo yètiri tu Sibaa kòo kǎtení Dafiti borè kòo ò beke ke dǒ: Fǔ nwe Sibaa? Kòò dǒ: Èǐ, mínwe a kóo tǒnti. ³ Kòo kpààti Dafiti dǒ: Sauri naàmǔnkù miεke òmǎu í kpaá fòu kè nh ò dǒò mesàà nKuyie nkpéínáà? Kòò tǒnti dǒ: Sonnatǎã bire kpaámu ke tu kuhǒkù. ⁴ Kòo kpààti dǒ: Ò borè? Kòò tǒnti dǒ: Ò bo Doo-Dabaa nwe Makiiri Amiyεedi bire cǐètè.

⁵ Kè Dafitii t̄s nhòmòu kè bèe k̄ote Makiiri c̄f̄èt̄e k̄ét̄oní Mefiboseti. ⁶ Sauri kóo dapàà Sonnatãã bire, ò tuàkení dii m̀n̄n̄ni okpààti Dafiti borè k̄én̄ínkú k̄és̄ínn̄ó o ìk̄k̄e k̄ò o beke ke d̄: F̄ó̄ tu Mefibosetaa? Kòò d̄: Ē, m̄n̄we a kóo t̄nt̄i. ⁷ Kòo kpààti Dafiti d̄: A bá nȳìk̄ù n yóó da d̄òmu mesàà nha cice Sonnatãã kp̄éí, n yóó da t̄́nn̄emu a yààkù Sauri tenkè kem̄u k̄aa nyo m borè yewe yem̄u.

⁸ Kè Mefibosetii n̄ínkú k̄és̄ínn̄ó ke d̄: Okpààti, dè d̄omme k̄aa d̄ake n kp̄éí mm̄i ndem̄ocír̄e?

⁹ Kòo kpààti duó nkè bèe yúní Sibaa Sauri kóo t̄nt̄i kòo ò nàk̄e ke d̄: Sauri kper̄e dem̄u nè o c̄f̄èt̄e k̄obe kper̄e, n dè duó n̄ho yaàbire Mefiboseti nwe. ¹⁰ F̄ó̄ nn̄e a bí d̄i yó nhò kuuti, ke t̄ouní ò bo nyo mm̄u. Mefiboseti yó nyo m borè nde s̄áà.

Sibaa do m̄ake initidabí t̄ep̄ít̄e nè in̄umm̄u ndi, bet̄omb̄e sip̄ísid̄e. ¹¹ Kòo nàk̄e okpààti Dafiti ke d̄: N yóó d̄òmu a n nàk̄e t̄i kó dim̄àà. Mem̄me kè Mefiboseti nyo nhokpààti Dafiti borè ke d̄onn̄e o bí.

¹² Mefiboseti do m̄ake dedap̄umbire d̄em̄àà ndi kè de yètir̄i tu Mikaa, kè Sibaa c̄f̄èt̄e k̄obe bem̄u tu Mefiboseti kó bet̄omb̄e. ¹³ Kè Mefiboseti mbo Sedisadem̄mu k̄énk̄or̄i ke yo nhokpààti Dafiti borè. Ò do tú kuh̄òk̄ù nku.

10

Am̄oniibe feik̄unn̄em̄e Dafiti t̄umb̄e (W̄ént̄e 1 Bekp̄ààtib̄e t̄omm̄ú 19:1-5)

¹ Kè dè mm̄ake yewe maȳe kè Am̄oniibe kóo kpààti kú, kòo bire Anunnii c̄out̄e tikp̄ati. ² Kè Dafiti d̄: M bo d̄ò Naasi bire Anunni mesàà n̄ho cice do me nni ndòò mè. Mem̄me kè Dafitii t̄s n̄ho t̄umb̄e kè bè bo d̄u n̄hAnunni nè o cice kó muk̄ũ. O t̄umb̄e tuàkoo dii m̀n̄n̄ni Am̄oniibe cie, ³ kè Am̄oniibe kpààti t̄umb̄e ò nàk̄e ke d̄: A yemm̄e d̄o nDafiti t̄onn̄i o t̄umb̄e kè bè bo da d̄u nha cice k̄ũ máà ndi yáa ba? Ò bè t̄onn̄i kè bè bo paat̄e dihei ndi k̄ew̄etení k̄e di p̄ont̄e.

⁴ De m̀n̄n̄ni kè Anunnii duó nkè bèe bè p̄i, k̄ékuó bè deemb̄i dik̄éè, k̄ékéke be yaàbòr̄e k̄ebenn̄en̄e be f̄ò, k̄edeè kòo bè bèti. ⁵ Kè bèe nàk̄e okpààti Dafiti, kòo t̄s m̄benit̄ib̄e kè bèe bè co ke ȳe ifei do bè k̄uam̄e. Kè Dafitii bè nàk̄e ke d̄, bè nkpaá Sedikoo kè be deemb̄i yènn̄i kè bè né na k̄ékonni.

Isidaȳeribe kp̄ann̄em̄e Am̄oniibe nè Sidii k̄obe (W̄ént̄e 1 Bekp̄ààtib̄e t̄omm̄ú 19:6-19)

⁶ Kè Am̄oniibe bant̄e bè w̄é̄nt̄em̄e Dafiti k̄eyiet̄i Sidii kó beh̄ãp̄omb̄e Beti-Deabu nè Tisoba k̄obe sik̄up̄ísid̄e (20000), okpààti Maaka k̄obe tek̄up̄íít̄e (1000), Tobu k̄obe tek̄up̄íít̄e nè sik̄up̄ísid̄e (12000). ⁷ Dafiti ti k̄è dii m̀n̄n̄ni k̄ét̄s̄ nSoabu nè beh̄ãp̄omb̄e bèe ȳe dikp̄ann̄i weti weti. ⁸ Kè Am̄oniibe ȳe k̄ép̄enn̄e be kó kudook̄ati dihei kó dibòri borè, kè Sidii k̄obe nè Tisoba k̄obe nè Beti-Deabu k̄obe nè Tobu k̄obe nè Maaka k̄obe kè bembe m̄bo kup̄ík̄ù tek̄u dikp̄àà mīeke. ⁹ Kè Soabuu yà ò d̄omm̄e k̄éboot̄e o dootit̄ob̄e tip̄ít̄i tid̄eti nti, bie n̄ho f̄onk̄uò bet̄ab̄e o ìk̄k̄e. Kòo t̄ãát̄e beh̄ãp̄omb̄e s̄ààb̄e Isidaȳeribe cuok̄e kè bèe wetinn̄e Sidii k̄obe. ¹⁰ Kòo túót̄e beh̄ãp̄omb̄e s̄amb̄e k̄edúò n̄ho nant̄e Abikaii, kè bèe wetinn̄e Am̄oniibe. ¹¹ Kòo ò nàk̄e ke d̄: K̄aa s̄ó nkè Sidii k̄obe d̄ó k̄e n na a k̄atení k̄e n teenn̄e, kè Am̄oniibe bēe me ndó ke da na n k̄atoo k̄e da teenn̄e. ¹² Yáúk̄unne a k̄ont̄i, kè tí kp̄ann̄e dik̄omb̄uò k̄ed̄et̄e ti n̄it̄ib̄e nè Kuyie nti báá nku eì. Kuyie ndòò k̄u d̄óm̄e.

¹³ Soabu nè o ãp̄omb̄e kè bèe k̄eté ke bo dok̄en̄e Sidii k̄obe kè bèe cok̄e. ¹⁴ Am̄oniibe yà dii m̀n̄n̄ni Sidii k̄obe cok̄ém̄e ke m̄únk̄ee cok̄e Abikaii k̄ékò m̄be eì. Kè Soabuu yóu Am̄oniibe mub̄et̄im̄u k̄ékò nSedisadem̄mu.

¹⁵ Kè Sidii kàbèe yà Isidayeribe bè namè ke tí mbèhãpòmbè bèmou. ¹⁶ Kè Adadesè tō nkè bèe nàké Sidii kàbè bèè bo kukó nhEfadati yàà, kè bèe tuàkení Edammu, kè Sobaki wèè baké Adadesèe ãpòmbè kòò bè ni. ¹⁷ Kè Dafitii tì kèè kétéí nyIsidayeribe ãpòmbè késénté Suditèè kétuàke Edammu, kè Sidii kàbèe ò pèríné kudookòti kè bèe ta mudoò. ¹⁸ Dafiti nè o kàbè kè bèe bè na kékuò sinaasèí sikòusiyiekè (700), sisèí sikòupíísínàà (40000) nè sì dèèbè kékòute be kóo kótí Sobaki kòò kú dèborè.

¹⁹ Adadesèe kó behãpòmbè bèmou s̄ ndii m̀nni Isidayeribe bè na kèyóu kè bè narikenè, kèmpí mbe tōmmú. Sidii kàbèe ténke í ndàátí ke bo teennè Amòniibe mudoò.

11

Dafiti duónèmè Batisebaa

¹ Dibenni pànni bè ã̄ keté dii m̀nni mudoò, kòo kpààti Dafitii tō nSoabu wèè baké Isidayeribe ãpòmbè, nè behãpòmbè kè bè bo dokénè Amòniibe kè bè pònte kèpi be eidiè Dabaa. Wenwe Dafiti kè wenwe nkpaá Sedisadammu.

² Kuyuoku makù ke s̄ nhò òmpè kéténi kèdeke kudànkù kècenti tekpààtic̄ètè ìnkè kèyà onitipòkù m̀ou kòò wùò ke wenni mediè. ³ Kè Dafitii bíéké ke bo yà wèè nitipòkù nwe, kè bèe ò nàké ke d̀: Batisebaa Udii Itiibe botí kou pokù nwe Ediammu kóo sapàà. ⁴ Kòò tō nkè bèe ò yuní, kòò kàtení o c̄ètè ke s̄ nho yònti dèè kòò wènk̀nne òmáà bàmbà, kòò ò duónè kèdeè kòò kò.

⁵ Kè de kóo nitipòkù púó nkétō nkè bèe nàké Dafiti ò pùómmè.

⁶ Kè Dafiti p̀nke duó ntinàànti behãpòmbè kóo kótí Soabu ke d̀: Duó nkè Itiibe botí kou Udii konní.

Kè Soabu duó nkòo konní. ⁷ Kè Udii tuàkení okpààti Dafiti borè, kòò ò beke Soabu kōnnaatí dòmmè nè behãpòmbè kòku nè mudoò cènti mèè botí. ⁸ Ò ò beke memme kèdeè kóò nàké ke d̀: Kò nha c̄ètè kèòm̀pè sàm̀p̀.

Kè Udii íté okpààti c̄ètè, kòò ò p̄ dipānni kèduónko. ⁹ Udii me nyí nkò nho c̄ètè, kékote kèduó mbèhãpòmbè bèè bàà okpààti c̄ètè be borè ditowaà. ¹⁰ Dafiti tì kèè dii m̀nni, kèbeke Udii ke d̀: A bonní kupòòkù dètíkù nku dè dòmmè kàà í kò nha c̄ètè? ¹¹ Kè Udii ò t̀nné ke d̀: Okpààti, Kuyie ntaummè tau nè Isidayeribe nè Sudaa kàbè kó behãpòmbè bá mbo titouti mièke, ti kóo kótí Soabu nè iwèí yembè bá mbo dikpàà mièke kè mí nné bo n c̄ètè ke yo nke ȳ nke d̀unè m pokù, okpààti nè a yètìrì kpéi n yetemu m báá d̀ò de kó kubotí, mí béi! ¹² Kòò kpààti Dafiti d̀: Dè wenni nkpaá diè nyíe nkè dè wenté n né duó nkàa w̄te.

Kè Udii nkpaá Sedisadammu kè dè yàa wenténè. ¹³ Kè Dafitii ò yu kè bèe wènné kèdi kèyà menàà nkòò ò duó mmenàà nkòò yà kèmuó, nè memme kuyuoku m̀nni kè Udii kote kèwènnénè behãpòmbè bèè bàà okpààti c̄ètè kèduó ò í nkò nho c̄ètè.

¹⁴ Kè dèe wenté kè Dafitii w̄ari dipátiri Soabu kè di duó nhUdii. ¹⁵ Kè di tú: Níinnè Udii fekparinafe ìkè mudoò c̄èè dè kèw̄te difōnkúò kóò yóu de ìkè òmáà kè dèe yie nkè di dootitòbè ò kòute kòò kú.

Udii Batisebaa d̀ou kumè

¹⁶ Soabu wèè paké dihei ke yé be dootitòbè kperibè bo dii b̀ri, kòò túóté Udii kéní nde ìkè. ¹⁷ Kè dihei kàbèe yènni kèdo Soabu, kékuò Isidayeribe mièke benitibè kékuònè Dafiti kó behãpòmbè kékuò Udii Itiibe botí kou. ¹⁸ Kè Soabuu tō nkè bè bo nàké Dafiti dè w̄òkémè mudoò mièke, ¹⁹ kénáké ò tō nwè ke d̀: Kàa nàké okpààti dè w̄òkémè mudoò mièke ke dèè, ²⁰ ke s̄ nkòo mièke peike kòò tu dè ȳime kè di t̀onnè dihei, di í yé ke d̀ò mbè bo na kèmbò kuduotí ìnkè kètāūnáà? ²¹ We ndo kùò Abimedeki Yedubaadi bire Tebesi èi kou? Onitipòkù weè do b̀nténì kupèrikù kuduotí ìnkè kè kùu donní kóò yàke kékuò, dè dòmmè

kè di tǎǎnnè kuduotí mediè? Kè nsà kòo kpààtì da béinnè me kóo botí á ò nàké ke dǎ: A kóo tǎntì Udii Itiibe botí kou kumu múnke mudoò mièke.

²² Kè ditǎnnì kété kékò nkénáké Dafiti Soabu ò nàké ti timəu. ²³ Ke dǎ bèè bàa dihei bè kpeññimu ke ti pǎēté. Bèè yènnì ke ti dinté dikpáa kè ti yetoo ke bè bèti ke tǔðkenè dihei kó dibòri borè. ²⁴ Dendè detǎnnè yembè còmúmè kuduotí ñnkè ke ti tǎñní ke kùə behǎǎpòmbè mabè kè a kóo tǎntì Udii Itiibe botí kou káké be mièke.

²⁵ Kòo kpààtì ténne ditǎnnì ke dǎ: Wǎte káyáúkunnè Soabu kǎntì ke dǎ, o yèmmè báa caàrè nè dèè dǎò de kpéi. Mudoò mièke benitibè í yóo paà mukūū, wèe yetoo kǎpante de kó dihei.

²⁶ Batisebaa kèè dii mǎnnì o dǎu kumè kékəmmú o kǔū. ²⁷ Mukūū nkó yewe pǎēté dii mǎnnì kè Dafitii tǎ nkè bèè ò yuní kòo ò puoke kòo peité denitidabire. Dè í nnaríke ti Yiè nKuyie nnè Dafiti dǎò de kpéi.

12

Dafiti duónnè Batisebaa kè Kuyie nhò kpànnè

¹ Kè ti Yiè nKuyie ntǎ nku pǎññàntì náàntò Natǎa Dafiti borè, kè Natǎa tuəkoo kóò nàké ke dǎ: Benitibè bèè do bo bèdébè dihei mari, kòo mǎu mǎke o kpeɛ kòò tǎu tu ociri. ² Kè tikpàti yiè mmǎke iwūš péu. ³ Kòo ciri mǎke fepièfè femáa ò dontémè ke fè piú kè fè wǎñnè o bí ke bo, ke kótiri ke yo nhò yo mmùu dii, ke yè nhò yè mmèè niè, ke dǎu o borè ke dǎo nho bire. ⁴ Diiyè mari kè opǎò né tuəkení okpààtì wenwe cǐètè kòo yóu ò bo pǐmmè o wūš mièke femafè ke né kote kétúóté ociri wenwe kó fepièfè femáa kékuə kébénnè opǎò.

⁵ Kè dèe yonke Dafiti mediè okpààtì wenwe dǎò de kpéi nkòo nàké Natǎa ke dǎ: Nè Kuyie, wèe dǎò memme de yiè ndò nkékúmu. ⁶ Nè ò í kuó mmèè kpéi nhociri wenwe mesémmè, ò bo yietí ociri fepièfè ò tǔóté fè ipe inàa. ⁷ Kè Natǎa né ò nàké ke dǎ: Fǎ nwe de kóo niti. Né nte ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe tǔ nkù tu mù: Kù tu kuù da pǐ ntikpàti kàa baké Isidayeribe kè kù da deeténè Sauri. ⁸ Ke duó nkàa na Sauri nè o cǐètè kè kù tǔóté o pobè ke da duó, ke duó nkàa baké Isidayeribe nè Sudaa kəbe, kè dè í da sànnè kù na nda yiému. ⁹ Ba nkpéi nnè te kàa sènkèri ku nùu, ke dǎò kù í dǎ dè, ke dǎò dè bo yiennèmmè kè Aməniibe ke Udii, kè bè ò kùə kàa tǔóté o pokù ke puoke? ¹⁰ Di mmənnì mudoò í yóo fūtenè a cǐètè, a me nkù sènkèrimè ke tǔóté Udii Itiibe botí kou pokù ke puoke. ¹¹ Kénté kékeè ti Yiè nKuyie ntu mù. Kù tu kù bo duó nkè meyei nda tuəkení, mè yóo yènnì a cǐètè mómmannte nte. Kù bo tǔóté a pobè a nuə mmieke kéduó nha tebí kè sii bè duónnè kuyie ncuokè. ¹² A dǎò dè disəri, kunku bo dè dǎò kuyie ncuokè kupiiti mièke Isidayeribe beməu ñikè.

¹³ Kè Dafiti dǎ: N caàrəmu. Kè Natǎa dǎ: Ti Yiè nKuyie mmúnke da cǐémmu a í yóo kú. ¹⁴ De mièke náke a caàrəmu ti Yiè nKuyie, nè de kpéi nha bire bè peiténnè dè bàmbà ndè yóo kúmu.

¹⁵ Natǎa ò nàké memme kédeè kékò nho cǐètè.

Batisebaa bire kumè

Kè ti Yiè nKuyie mpoté Udii pokù Batisebaa peité dèè bire Dafiti kè dèe muəke kè dè ncéè mediè. ¹⁶ Kè Dafitii bántè ti Yiè nKuyie nde kó debire kpéi nkéboú dinùu, ke ntūñko kékonnì kuyuoku kényiè nke duó ketenkè. ¹⁷ Kòo kó betǎmbè kótibèe ò bántè ke dǎ wèe íte. Kòo yete, ò keté ke í nyie nke bo bè wǎnnénè kèdi. ¹⁸ Kè debire mməke yewe yèyiekè nè de muəkemè kékú. Kè Dafiti tǎmbè ñyǎkù bè bo ti nhò nàkémè kénnaá mbe máa ke wéu ke tú: Debire sòò kpaá ke fòumu kè tí nhò náannè ò í nti kémmú, ti bo yǐme ke dáátí kóò nàké debire kumè ò yàa bo dǎò omáa meyei. ¹⁹ Kè Dafitii yà bè náa nnáámmè bemáa ke wéu kébanté tii tǔðkení kè bè beke ke dǎ: M bire kumáa? Kè bè dǎ: Eɛ, dè kumu.

²⁰ De mǎnnì kè Dafitii íte ketenkè kéwuə, kéannè tǔdàari, kéceete tiyààtì, keta ti Yiè nKuyie ncǐètè kébantè Kuyie. Ò konnì dii mǎnnì o cǐètè kéduó nkè bèè ò waá mmudiì kòo di. ²¹ Kòo kó betǎmbè ò beke ke dǎ: Okpààtì a dǎri ba mbotí nku? A bire sòò kpaá fòu kàa boú dinùu kénkuə, kè dè né ku kàa íte ke yonnaa? ²² Kòo dǎ: M bire sòò kpaá fòu kè m boú

dinùù kénkuònnè Kuyie nku ke tú kè dè naati kù n kuó mmesémmè kè dè báá kú. ²³ Dè né me nkumèmu ke dèè n né bo mboú dinùù ba nkpéí? N yí kpaá bo na ké dè fòùkùnnè, mí sàà bo dè sǎńkóo dè í wētíní m borè.

Bè peitémè Sodomò

²⁴ Kè Dafitii kòte kébámmú o pokù Batisebaa o bore kũũ nkpéí, kóò duónè kòo peité denitidabire kòo dè yu ke dò Sodomò, kè ti Yiè nKuyie nní ndè dó, ²⁵ kètò nku pǎánáàntì náàntò Natǎa kòo náké Dafiti Kuyie ndómè de kó debire, ké dè yú ke dò Yedidia, dèè benkú ke tú Kuyie ndó wè.

Dafiti pòntemè Adaba

(Wénté 1 Bekpààtibè tómmú 20:1-3)

²⁶ De mǎnnì kè behǎǎpòmbè kóo kótì Soabu do Adaba Amòniibe èi dièrì kéfiete okpààtì kó dicèkarì, ²⁷ kètò nkè bèe náké Dafiti ke dò: Soabu tu ò pòntemu Adabaa ke fiète menie mbo dii eikarì. ²⁸ Kàa túóté behǎǎpòmbè kè di kòto kèpònte dihei kàa di fiète ò í ndó wèè di túóté o mómmuò nkè di ntò weè kó diyèrì. ²⁹ Kè Dafitii túóté behǎǎpòmbè sòmbè kè bèe kòte kédò dihei ké di pònte kòo di tieke, ³⁰ Kè bèe túóté be kóo kpààtì òké dii sòpìi, kè di cèékù tùòke cidóòbè bèkuò, kè di dàri ditàsàari dii donku kpeñni ké di òó nDafiti kéeínè tinenti teti péu. ³¹ Kè Dafitii pǐmmú benitibè kékònnè ké bè pǐnnè muheikèntómmú, kè bè nsóũ tidabeeti, ke céú yetárè. Ke kǎũ ideí, ke piiku yedombie ke múнке mè dǎò Amòniibe ekè teyè. De kó difònkúò Dafiti nè o ǎǎpòmbè kè bèe kò nSedisadèmmu.

13

Amunò duónèmè Tamaa

¹ Dafiti kóo dapàà nhAbusadèmmu do mǎke o tǎũ mǎu nwe, oposáàtì mesàà, kòo yetìrì tu Tamaa. Dafiti kóo dapàà ntòu mǎu bè tu wè Amunò. Kòo dǎke de kóo sapàà mmediè. ² Ke mènkee ò dǎke kè dèè tonté kóò dǎò mumómmú. Ò í nya ò bo yǐmè kóò nìnte ke yé ò mu ndo í yǐtémè onitidò. ³ Kè Amunò né mǎke o népo mǎu Dafiti kóo kótì Simea bire, kòo yetìrì tu Yonnadabu kòo cii mediè, ⁴ kébeke Amunò ke dò: Ba nkpéí nte fǐ nhokpààtì bire kàa ìikè ò nsòu yekũnwerè yemǎu? A bá n náké mùu teà? Kè Amunò dò: N tebite Abusadèmmu tǎũ Tamaa nwe n dómè. ⁵ Kè Yonnadabuu ò náké ke dò: Dǎò kéndò nha mǎ nkénduó a dóu ìnkè kàa cice kǎtení ke bo da siéké á ò náké ke dò: Duó nkè n tǎũ Tamaa kǎtení ké n yènté. Wèe kǎtení kémbéí die m borè, kòo dèè wèe tǎní o mómmuò nkè n duó nkè n di.

⁶ Kè Amunò dǎò kéndò nhò mǎ, kòo cicee kǎtení ke bo ò siéké, kòo ò náké ke dò: Duó nkè n tǎũ Tamaa kǎtení ké n kake yekàtindà yèdèè ké n duó nkè n cááké.

⁷ Kè Dafitii tǎ nkè bèe náké Tamaa ke dò: Kòte kébénnè a tǎũ Amunò kòo di.

⁸ Kè Tamaa kòte kénsó nhò duó o dóu ìnkè, kòo ǎnte ticootì kénkaati kè Amunò wùó. ⁹ Kòo yè túóté kéínnè Amunò ìikè, kòo yete ke dò bèe denne benitibè bemǎu, kè bèe yie nkéyè.

¹⁰ De mǎnnì kòo náké Tamaa ke dò: Tǎní de kó yekàtindà n dóu borè, fǐ yóó yè nni nduó nha mómmuò nkè n cááké. Kè Tamaa yè túóté kékòtenko ò duó dè. ¹¹ Ò yè nhò yòutoo dii mǎnnì kòo bo cááké, kòo ò pǐ nke dò: Kǎtení n tǎũ kè tí duó. ¹² Kè Tamaa yete kékuónko ke dò: Bá m pǐnnè muwèrímú Isidayeriibe í dǎari memme, bá n dǎònhè isòke inyì botí. ¹³ M bo cuónnè ke de kó ifei, fǐ nha mómmuò mbè yóó da wénté onitiyeiwe nwe Isidayeriibe cuokè. Béinnè okpààtì ò í yóó yete a bo m puokémè.

¹⁴ Amunò í nyie nke bo kénté, kóò pǐnnè muwèrímú kéduónè. ¹⁵ De kó difònkúò ò ténke í ndó kóò yà fenònfè kóò sènkèrì kè dèe pèǎtè ò do ò dǎ mèè botí kòo ò bèti ke dò: Yè! ¹⁶ Kòo yete ke dò: Kàa m bèti de kó meyei mbo ndeu kèpèǎtè meketimè a n dǎò mè.

Amunò me nyí nkénté, ¹⁷ kèpéí nho kóo tǎnti ke dò: Denne we nsapàà nkékpetínnè dicàù kèpáá. ¹⁸ Kòo tǎnti ò denne kékpetínnè kèpáá.

Tamaa do dáátí disapunyaàbòrì sààrì ndi, de m̀̀nnì kó bekpààtìsapàmbè mu ndo ãã í nyé onitidù kéndáátí yè. ¹⁹ Kòo pũ nhomáà mutápeí nkékèrí o yaàbòrì kèmpì o ìkè ke kèrí ke kònti. ²⁰ Kòo tãũ Abusadammuu ò beke ke d̀̀: Amunã da duónèmaà? Cíéké a tãũ nwe a bá ndake de kpeti.

Ke túóté de kó diyìè kè Tamaa r̀̀bo o tãũ Abusadammu c̀̀tètè, bá òm̀̀u í ndake o kpeti. ²¹ Kòo kpààti Dafitii keè dèè d̀̀d̀ kè dèè ò yonke mediè nhò me nyí mbéi ntìmatì, ke yé Amunã do túmè Mpo nwe kòo ò d̀̀ mediè. ²² Kè Abusadammu mièke m̀̀pèi Amunã ò càke mèè kpéi nho tãũ, bá ò ténke í nhò náánnè.

Abusadammu duóm̀̀mè kè bèe kuã Amunã

²³ Kè dè mmàke yèbie nyèdèé kè bè nkéi Abusadammu pe citi Baa-Aso Efadaimmu tenkè m̀̀nku, kòo yú okpààti dapàmbè bèm̀̀u mudii, ²⁴ kékote okpààti c̀̀tètè kòo nàké ke d̀̀: N cice n da báámmu, n yikú m peciti kéi m̀̀mu, ke d̀̀ f̀̀ nnè a tũmbè di katení de kó dibanni. ²⁵ Kòo kpààti d̀̀: M birè kè ti k̀̀te tim̀̀u dit̀̀u yàà bo da c̀̀èke, ti báá na kékote tim̀̀u.

Kè Abusadammu nyetíróo, kòo kpààti yete kébeke Kuyie nkó mesàà mmáà o ìnkè bá wenwe í nk̀̀te o m̀̀mmu. ²⁶ Kè Abusadammu d̀̀: Kàa í k̀̀ri a m̀̀mmu nyóu kè ñ tebite Amunã n neinè, kòo kpààti d̀̀: Ò da neinè ba nkpeí?

²⁷ Kè Abusadammu baa nyetíróo kòo kpààti r̀̀bo kèyóu kòo kó bedapàmbèè ò neinè kékote.

²⁸ Kè Abusadammu náké o kò betũmbè ke d̀̀: Dí ñwéi kè Amunã muó ndii m̀̀nnì menaà nkòo ìkè k̀̀re, kè m pèi nke yí poténè we, di ò k̀̀u ke bá nyíèkù, m̀̀i me nyé. Di k̀̀mbùàti bá nduò, d̀̀nnè dinitidaà.

²⁹ Kòo tũmbèè d̀̀d̀ ò bè nàké ti kékuã Amunã, kòo kpààti dapàmbè s̀̀mbèe cíeté bá wè kòo deke o s̀̀ntè kékoké.

³⁰ Kè bè nkpaá ke mu nyí tũkoo kè Dafiti ti kèè kè bè tu: Abusadammu k̀̀u okpààti dapàmbè bèm̀̀u bá òm̀̀u í kpaá bá omáà. ³¹ Kòo kpààti yèmmèe caàrè kòo kètè o yaàbòrì, kédoroò ketenkè, kòo kó betũmbè m̀̀nke kèrí be kpeye ké nhò murí. ³² Kè Dafiti kóo kòti birè Yonnadabuu béi nke d̀̀: Okpààti a yèmmè bá ndò nha kó bedapàmbè ku bèm̀̀u, Amunã máà ndi bè k̀̀mè, nè ò càke dii yìè ndi Tamaa de kó meyèmmè tamè Abusadammu. ³³ Tũ mbá ntoti a yèmmè ke tú a kó bedapàmbè bèm̀̀u ndi bè k̀̀mè, Amunã máà ndi bè k̀̀mè. ³⁴ Kè Abusadammuu coké.

Odapàà nwèè paké dihei kòo yà dit̀̀nni mari cootinimè Odonnaimmu tãri pèri, kékote kénáké okpààti ke d̀̀: N yà benitibè mabè mbe kè bè cootiní Odonnaimmu tãri pèri.

³⁵ Kè Yonnadabuu náké okpààti ke d̀̀: A bí ìi kèrini. N da nàké tìnti.

³⁶ Yonnadabu kpaá me nnáà nkòo kpààti dapàmbèe tuàkení, kètiitè yedabùò, okpààti nè o tũmbè kè bè m̀̀nke tiitè yedabùò.

³⁷⁻³⁸ Kè Abusadammu yie coké kékote Tamai Ammiudi Kesuu kpààti cie ké nke mbo ke d̀̀ yèbie nyètããti, de kó yem̀̀rè kè Dafiti kuò nho birè Amunã kũũ. ³⁹ Kè bèè ò bàntè Amunã kũũ nkpeí mbá o mièke ténke í mpéi Abusadammu.

14

Abusadammu wètenimè Sedisadammu

¹ Kè Seduyaa birè Soabuu banté Dafiti yèmmè bomè Abusadammu bíékè, ² kètõ nkè bèe yúni onitipòkù m̀̀u Tekoa èi, kòo ciì mediè, kòo ò nàké ke d̀̀: D̀̀d̀ kè dè ñdò nha t̀̀ tiyóóti, a báá ỳ̀re amáà tũd̀̀arí, d̀̀d̀ kéndò nha t̀̀ tiyóóti kè dè m̀̀nte, ³ kékote kèyà okpààti kòo nàké n yóo me nda náké tì.

Mèmmè kè Soabuu ò nàké ò d̀̀ nke bíi náké tì. ⁴ Kòo nitipòkùu k̀̀te kèyà okpààti kéninkú késinnè o ìkè, kòo nàké ke d̀̀: N d̀̀ a n teennèmu. ⁵ Kòo kpààti ò beke ke d̀̀: A d̀̀ ba? Kòo

dà: Okpààti n tú okúpokù nwe, n dɔ̀u weè ku, ⁶ ke s̄́ m m̀̀ke ibí ìdèì, kè ì né kpa nkupaku bá òm̀̀u í dè bo ke bo ì p̀̀te, kè dè̀m̀̀a k̀̀u d̀̀etere. ⁷ Kè n d̀̀u naàm̀̀nk̀̀u k̀̀be né ìtè ke bo ò k̀̀u, ke tú m̀̀ b̀̀e dùs̀ nhonitik̀̀ùtì, kè b̀̀e ò k̀̀u k̀̀p̀eite ò k̀̀om̀̀e o nantè. Bè d̀̀o k̀̀ekuomu os̀̀nwe n kpaá wúo nwe kè n d̀̀u k̀̀o kufukuu kpánnè.

⁸ Kòo kpààti d̀̀: Kò nha c̄̀t̀̀è, n yóo ỳ̀amu a kpeti. ⁹ Kòo nitipòk̀̀u d̀̀: Okpààti, kè t̀̀imatì t̀̀ù̀kení, de k̀̀o tináàntì ìnkè, mí nnè n c̄̀t̀̀è k̀̀be ti bo ti t̀̀, ti í ỳ̀o ntú a kpeti yoo a kpààtiyuu kpeti. ¹⁰ Kòo kpààti d̀̀: Kòo m̀̀u da kpánnè, a wè nni nt̀̀nì ò t̀̀enke báá dè ỳ̀e nè ò bo mbomè. ¹¹ Kòo nitipòk̀̀u ỳ̀e k̀̀b̀eí nke d̀̀: Okpààti, b̀̀e nkéyú Kuyie nha báá nkù ỳ̀etìrì, wèe d̀̀o k̀̀p̀eite kòo báá ku m̀̀ b̀̀ire s̀̀nnè. Kòo kpààti d̀̀: Kuyie mbomu kè n ỳ̀u ku ỳ̀etìrì ke b̀̀eí nke tú a b̀̀ire k̀̀o kuyùrik̀̀u makù í doti ketenkè bá k̀̀m̀̀a.

¹² Kòo nitipòk̀̀u d̀̀: Okpààti ỳ̀u kè n ỳ̀e ke da béinnè t̀̀imatì. Kòo d̀̀: B̀̀eí. ¹³ Kòo nitipòk̀̀u d̀̀: A d̀̀ò dè í ỳ̀o d̀̀ò Kuyie nk̀̀be mesàà, k̀̀end̀̀onnè a bo ke náámmè, nè a náàntì mièke a benke ke d̀̀o nha cààr̀̀emu, a í ỳ̀om̀̀e kè b̀̀e b̀̀eti wè bo ẁ̀etení. ¹⁴ Tim̀̀u ti ỳ̀o k̀̀umu. Ti d̀̀onnè mèk̀̀ù m̀̀me, kè mèk̀̀ù ncòu nkoutè í bo, mèe botí nku Kuyie nyí ỳ̀o f̀̀òk̀̀unne wèe ku. Okpààti, Kuyie nnè í d̀̀o b̀̀e b̀̀eti we bo yeinkoomè. ¹⁵ Benit̀̀ibè beè donnè n k̀̀m̀̀b̀̀ù̀tì dèe te kè n k̀̀atení ke da ỳ̀a, ke tú kè dè bo ỳ̀e n ỳ̀e nhokpààti á d̀̀ò mí nha k̀̀o t̀̀ntì s̀̀m̀p̀òu n da beke tì. ¹⁶ Okpààti n ỳ̀emu ke d̀̀o nha ỳ̀o n d̄̀etènè wèe d̀̀o ke ti ku mí nnè m̀̀ b̀̀ire kè ti kperèe deè dihèi Kuyie nduò ndi ku k̀̀o benit̀̀ibè di mièke. ¹⁷ Nè n ỳ̀emmè mièke n do ỳ̀emu ke d̀̀o nf̄̀o nhokpààti a bo nárik̀̀unne n ỳ̀emmè, ke ỳ̀e a í cáánnè̀mè Kuyie nt̀̀nnì! A ỳ̀emu mesàà nnè meyei. Ti Yiè nKuyie nha t̀̀u nkù ñda bonè.

¹⁸ Kòo kpààti náké onitipòk̀̀u ke d̀̀: N ỳ̀o da beke t̀̀imatì nti, kè m̀̀ me nti nda beke a bá n s̀̀nnè. Kòo nitipòk̀̀u d̀̀: Okpààti b̀̀eí. ¹⁹ Kòo kpààti ò beke ke d̀̀: Soabu ǹ̀utè í k̀̀kè de mièkaà? Kòo nitipòk̀̀u d̀̀: Okpààti a bomu! Weti weti nwe a béimmè, a k̀̀o t̀̀ntì Soabu wèe n náké n d̀̀o nkénákè tì tim̀̀u. ²⁰ Ò me d̀̀ò ke bo pente tináàntì nti m̀̀t̀̀m̀e, kè n ỳ̀e m̀̀me ncìi ke d̀̀onnè ti Yiè nKuyie nt̀̀nnì ke ỳ̀e dem̀̀u dèe d̀̀òri ketenkè ìnkè.

²¹ Kòo kpààti k̀̀te kénákè Soabu ke d̀̀: N yiemmu ke bo d̀̀ò a m̀̀ beke tì, k̀̀te k̀̀ỳ̀uní odapàà nhAbusad̀̀mmu kè di konní.

²² Kè Soabuu nínkú okpààti ìkè k̀̀s̀̀inǹ̀o ketenkè k̀̀o d̀̀unnè mut̀̀mmú ke d̀̀: Okpààti n ỳ̀emu ke d̀̀o m̀̀ p̀̀tè a k̀̀o mesàà, a mè nyiemme ke d̀̀ò mí nha k̀̀o t̀̀ntì n da beke tì.

²³ Kè Soabuu ítè k̀̀p̄̀ nkuce k̀̀k̀te Kesuu k̀̀t̀nì Abusad̀̀mmu, kè b̀̀e konní Sedisad̀̀mmu. ²⁴ Kòo kpààti b̀̀eí nke d̀̀: Wèe k̀̀o nho c̄̀t̀̀è n ỳ̀i d̀̀o k̀̀o ỳ̀a.

Mè̀m̀me kè Abusad̀̀mmu kò mbá ò í ỳ̀a okpààti.

Dafiti nè Abusad̀̀mmu b̀̀e ẁ̀te ke taummè

²⁵ Isidayeribe mièke òm̀̀u do í bo wèe wenni ke d̀̀onnè Abusad̀̀mmu, k̀̀t̀úotè o naàc̀̀i k̀̀edekenè o yuu d̀̀marè do í bo a bo ỳ̀i dèe yeté. Deè do te kè b̀̀e nhò s̀̀ntì. ²⁶ Bá dii benni k̀̀o mukũ nkòo ní k̀̀í o ỳ̀tì, ke ỳ̀e tì s̄̀ c̄̀èkè̀mè mediè nkòo ní tì k̀̀í k̀̀c̀nnè okpààti k̀̀o tebiètè kè tì mbo c̀̀d̀ò b̀̀d̀ébè. ²⁷ Abusad̀̀mmu do m̀̀ke initidabí itáãti ndi denitipobire dè̀m̀̀a, kè de ỳ̀etìrì tú Tamaa kè dè wenni mediè.

²⁸ Kè Abusad̀̀mmu mbo Sedisad̀̀mmu ke d̀̀o yebie nyèdèé bá ò í k̀̀te okpààti c̄̀t̀̀è. ²⁹ Diyè mari kòo ỳ̀u Soabu ke bo ò t̄̀ nhokpààti borè kè Soabuu yete ke í nk̀̀atení. Kòo ỳ̀e k̀̀t̀nko ot̀̀u kè Soabu baa yete, ò í nk̀̀atení. ³⁰ De m̀̀nnì kè Abusad̀̀mmu náké o k̀̀o bet̀̀mbè ke d̀̀: Kupaku k̀̀u m̀̀ mbo n k̀̀ku borè dí k̀̀u c̀̀u. Kòo k̀̀o bet̀̀mbèe d̀̀ò ò b̀̀e náké tì. ³¹ Kè Soabuu k̀̀te dende bàmbà nhAbusad̀̀mmu borè k̀̀o beke ke d̀̀: Dè ỳ̀ime k̀̀a k̀̀o bet̀̀mbè c̀̀u m̀̀ paku? ³² Kè Abusad̀̀mmu d̀̀: N da yumu k̀̀a yete, n do d̀̀o ke da t̄̀ nhokpààti borè nde k̀̀a ò beke ke tú, n ỳ̀e mba nte kè n ỳ̀eténì Kesuu? Kè n do nkpaanì dè na nt̄̀u. Di m̀̀nnì n d̀̀o k̀̀k̀temu okpààti borè, kè n cààr̀̀emu kòo bo n ku wèe n ku.

³³ Kè Soabuu kate kénáké okpààti Abusadammu ò nàké tì timòu. Kòo kpààti duó nkè bèè ò yùní kòo cokéni kénínkóo o ìkè kòo ò káunnè.

15

Abusadammu dómè kécouté tikpàti

¹ Kè Abusadammuu waá ntekpàrìnaasāntè nè benitibè sipísìnùmmù kè bè nni o ìkè ke cokù. ² Ke ní pike cute dikūnweñni sèi kénkari kuce nùù kùù kòrìnè dihei kó dibòrì, kòo mòu m̀̀ke tìmatì ke kòri ke bo beé nhokpààti, Abusadammuu ò yu kèbekè ò yènní dè, kòo ì: Okpààti dapàa m bonní Isidayeribe botí mièke nke. ³ Abusadammu dà: Dè wenni, f̀̀s̀̀ naati òmòu me nyí yóó da keèné a teti okpààti borè.

⁴ Kòo dèè memme ò dà: Kè múi né do ntú obeénti di nhei, bèè kòrìni tibeénti n na mbè bekùnè weti weti nwe.

⁵ Kè de yiè nkàtení ke bo nínkú o ìkè wèè ò ìnní kóò káunnè.

⁶ Memme Abusadammu do d̀̀arimè bèè kó dimàa kòrìni tibeénti okpààti borè, ke yūš nyIsidayeribe bemòu yèmmè o bíkè.

⁷ Yebie nyènáà kó dif̀̀nkúò kè Abusadammuu náké okpààti ke dà okpààti m pã kuce kè n kate Ebunòo kédàò ti Yiè nKuyie nkó ikuó, n do kù d̀̀unnè dinùù ndi ⁸ n do bo dii m̀̀nni Kesuu Sidiì tempè mmièke kéd̀̀unnè Kuyie nku dinùù ke dà kè kù yie nke n kpènnéni Sedisadammu m bo kù fié iwūš Ebunòo. ⁹ Kòo kpààti dà: Kate kè dè nnaati.

Memme kè Abusadammuu kate Ebunòo. ¹⁰ Ò ke mbo kètš nho kó benitibè disòri Isidayeribe bemòu borè kè bèè bè nàké ke dà: Kè di kèè dii m̀̀nni ditàteheù kuómmè, dimòu di p̀̀kè ke dà: Abusadammu naá nhokpààti Ebunòo. ¹¹ Benitibè sikòupísidé (2000) bèè do ò neínè Sedisadammu kékate Ebunòo bè me ndo í yé ke dò nhò d̀̀o kédàò tìmatì.

¹² Bè feu dii m̀̀nni Kuyie nyiwūš, kè Abusadammuu tš nkè bèè yùní Aitofeedi wèè do š nduè nyitié nDafiti, kòo bo Kido o ei mièke. Kè Abusadammu kó benitibè mmó nke sũ̀nko, kòo bo b̀̀mmè okpààti kó meyèmmè mmó nke déúkú o mièke.

Dafiti yèmmè Sedisadammu

¹³ De m̀̀nni kè bèè náké Dafiti ke dà: Isidayeribe bemòu tũ̀nne Abusadammu nwe. ¹⁴ Kè Dafiti p̀̀nkèe náké o kó betũ̀mbè bèè ò bonè Sedisadammu ke dà: Tí cokéne, Abusadammu yàa bo ti kuó, tí c̀̀rike kòo yàa bo ti s̀̀nké kè meyei mpeité dihei kòo kuó kubotí kumòu.

¹⁵ Kòo tũ̀mbèè ò t̀̀nné ke dà: Kàa tãáté tì ti bo a f̀̀nkúò ndi.

¹⁶ De m̀̀nni okpààti nè o k̀̀be kè bèè íte tekpààtič̀̀tè nè sinaàcèi, kòo yóu o pocĩè ntepiítè màa kè yè mbaa o c̀̀tè.

¹⁷ Okpààti nè o k̀̀be bè yènní dii m̀̀nni dihei kécómmù t̀̀č̀tè sante také, ¹⁸ kòo kó betũ̀mbè m̀̀p̀̀nkù. Kedetiibe nè Pedesiibe kè bè m̀̀p̀̀nkù nè Itaii nè Kati kó behããp̀̀mbè sikòusikuò (600) bèè do tũ̀nne Dafiti kè bèè d̀̀óte kèmp̀̀nkù o ìkè. ¹⁹ Kòo náké Itaii Kati ei kó behããp̀̀mbè kóo kóti ke dà: Dè yĩme kàa d̀̀o kè nti neínè? Wète dihei kèmbonè okpààti p̀̀nwe, a tú op̀̀ò nwe ke k̀̀tení ke ompu die. ²⁰ A tũ̀kení ti cie dè í m̀̀nte p̀̀nke báa ti neínè, m me nkètè ke í yé n kòri kè. Neínè a k̀̀be kè dí wète dihei kè Kuyie nni ndi bonè kè di d̀̀ò mesàa.

²¹ Kè Itaii ò t̀̀nné ke dà: Okpààti, ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, a yó mborè n yó nde mbo, kè mukũ̀ mmu tí kú, kè mufòmmu mmu tí nfòu. ²² Kè Dafiti dà: Dè wenni niité, kòo niité nè behããp̀̀mbè nè be c̀̀i k̀̀be nè be bí. ²³ Kè benitibè bemòu tiité yedabùò nkèmp̀̀nkù Dafiti ìkè. O m̀̀mmuò nkòo sénté kukó nSetinòo, kòo k̀̀be nhò tũ̀ nkè bè kèrí kuce kùù dirìnè dikpàa. ²⁴ Kè ikuó niùti Sadaki dè bo nè Defiibe bèè t̀̀o Kuyie ntaummè t̀̀u, kè bèè di d̀̀ú nyikuó niùti Abiataa borè kèmbaanè benitibè bo yèmmè dihei bemòu. ²⁵ Kè bèè p̀̀tè kèdeè, kòo kpààti náké Sadaki ke dà: Kpènnè Kuyie ntaummè t̀̀u dihei, kè Kuyie nni ndónè

mesàà nkù yóó duómumu kè n wētēnī kēyà ku cīētē nè ku taummè t̄ou. ²⁶ Kè kù me ndó ké m m̄ante ku kó mesàà nkùu d̄ò kù dóm̄è.

²⁷ Kòo yíe náké ikuó n̄iutì Sad̄aki ke d̄ò: Wētē dih̄ei nè a bir̄e Ayimasi nè Abiataa nè o bir̄e Yonnat̄ā kè d̄è nnaati. ²⁸ Mí n yó mbo kukó nSudit̄ē p̄éemm̄e mme ke yàa keèné di kpeti d̄omm̄è.

²⁹ M̄em̄me Sad̄aki nè Abiataa kè bèe kp̄enn̄é Kuyie ntaumm̄e t̄ou Sedisad̄emmu ké nke mbo.

Dafiti t̄omm̄e Usaii kòò bo paaté Abusad̄emmu

³⁰ Kè Dafiti n̄deètì Odif̄iè t̄ari ke k̄anti, ke dáátì o yuu kuyààkù, ke k̄erì menac̄ebii, bèè ò n̄eínè kè bè múnke dáátì be yò tiyààtì ke k̄anti. ³¹ Kè bèe náké Dafiti Aitof̄edi k̄akém̄e bèè d̄ó kòò b̄o mbe mīeke, ke w̄enn̄é Abusad̄emmu. Kè Dafitii kuónko ke d̄ò: Ti Yiè nKuyie, n da báámmu! Yóu kè Aitof̄edi kó itié nnaá nyis̄int̄ekp̄eyi. ³² Dafiti t̄uòke dii m̄onn̄i dit̄ari yómm̄e, bè bàá ndè Kuyie, k̄eyànì Usaii Adik̄ē ēi kou w̄èè do ñ nhò duò nyitié nkòò k̄erínì o ìik̄e, kòo yaab̄òrì k̄erì kè mut̄áá ndáátì o yuu. ³³ Kè Dafitii ò náké ke d̄ò: A bá n t̄unne a yó ntú dit̄ou ndi n kp̄éí. ³⁴ Wētē dih̄ei k̄enáké Abusad̄emmu ke d̄ò: Okp̄ààtì n d̄ó k̄emp̄i nha t̄omm̄u mmu, n do ñ mp̄i nha cice k̄ōmu mmu. De m̄onn̄i a bo na ké n teenn̄e k̄ed̄it̄inn̄e Aitof̄edi tié. ³⁵ Kàa ntók̄en̄e ikuó n̄iub̄è Sad̄aki nè Abiataa, bè ke mbo, kàa k̄èè t̄i kó dim̄àà okp̄ààtì cīētē a bè n̄aké. ³⁶ Sad̄aki bir̄e Ayimasi nè Abiataa bir̄e Yonataā bè ke mbo, a yó mbe nt̄ūñn̄i kè bè n n̄á nha yo t̄i kó dim̄àà.

³⁷ Usaii w̄èè do ñ nduò nDafiti itié nkòò nt̄uòkoo Sedisad̄emmu ke m̄ann̄e Abusad̄emmu t̄uòkoom̄è.

16

Dafiti d̄omm̄e mesàà nSibaa

¹ Dafiti p̄ēētē dii m̄onn̄i dit̄ari yómm̄e s̄am̄p̄ò kè M̄efiboseti kóo t̄ōntì Sibaa tuòkoo ke kraake s̄ammarím̄ub̄è bèd̄éb̄è kè bè t̄o p̄ēēb̄è sik̄ousid̄é (200), f̄inyī kó yebe kper̄e siȳuu ntek̄òut̄è (100) yes̄ūȳe tek̄òut̄è (100) nè menaà nkud̄oukù kumáà. ² Kòo kp̄ààtì Dafitii ò beke ke d̄ò: A d̄ó ké d̄è d̄ònn̄e ba? Kè Sibaa ò t̄ēñné ke d̄ò: Okp̄ààtì a cīētē k̄abe bo ndekù s̄ammarím̄ub̄è, kàa ã̄p̄òmb̄èe cááké p̄ēēb̄è nè yetebe, bèè ce ndikp̄àà mīeke ke òu kè bèe yā menaà.

³ Kòo kp̄ààtì d̄ò: M̄efiboseti a yiè nSauri yaab̄ir̄e bore? Kè Sibaa d̄ò: Ò kraá Sedisad̄emmu nwe kòo ȳemm̄e d̄ò ndi m̄onn̄i Isidaȳeribe bo ò duò n̄ho yààkù kp̄àtì. ⁴ Kòo kp̄ààtì d̄ò: M bo da duò m̄M̄efiboseti kper̄e d̄em̄ou kè Sibaa n̄ink̄oo okp̄ààtì ìik̄e ke d̄ò: Okp̄ààtì f̄ñ n̄n̄e mut̄ōmm̄u a nsaké ké nni nkuò m̄mes̄emm̄e.

Sim̄eii n̄ōs̄ir̄im̄e Dafiti

⁵ Dafiti t̄uòke dii m̄onn̄i Baudimmu ēi kè Sauri naàm̄unkù kou m̄òu Keda bir̄e, kòo ȳèt̄ir̄i tu Sim̄eii, kòo ȳenn̄i k̄embuò nDafiti kus̄inkù. ⁶ Koò b̄emmu yet̄ar̄e koò uuti mut̄áá, bá nè Dafiti kò bet̄ūmb̄è nè beh̄ā̄p̄òmb̄è do me nhò murím̄è. ⁷ Kòo nhò s̄áá nke p̄īēkù ke tú: F̄ūte, f̄ūte des̄inn̄e f̄ñ nhonit̄ik̄òut̄i! ⁸ Ti Yiè nKuyie nda kpet̄inn̄e a k̄uò m̄èè kp̄éí nke Sauri cīētē a ȳùúk̄umu Sauri kp̄àtì dēe te kè ti Yiè nKuyie nti duò nha bir̄e Abusad̄emmu, kàa ta meh̄áar̄im̄e mīeke a tú onit̄ik̄òut̄i nwe.

⁹ Kè Seduyaa bir̄e Abikaii náké okp̄ààtì ke d̄ò: Dem̄oc̄ir̄e die mbá nt̄ūñ nke da s̄áá, yóu kè n k̄ote ké d̄è f̄eút̄é. ¹⁰ Kòo kp̄ààtì Dafiti d̄ò: Di báá ti ta f̄ñ n̄n̄e a kóo kót̄i Soabu kòò n s̄áá ti Yiè nKuyie nkuò ȳè nhò nni ns̄áá nhòm̄òu báá na kòò bàà. ¹¹ Kè Dafitii náké o t̄ūmb̄è nè Abikaii ke d̄ò: Mí m bir̄e móm̄m̄onne m peit̄é d̄è d̄ó ké n kuò, kè Bensam̄e bot̄i kou w̄èè né bo n yóuà? Yóun̄e we kòo nni ns̄áá, ti Yiè nKuyie nkuò ȳè nhò nni ns̄áá. ¹² Kè d̄è ȳemm̄e ti Yiè nKuyie mbo w̄ént̄é n s̄emm̄e k̄ed̄uò nkè m̄eȳei nhò n d̄ón̄e m̄èe naá m̄mes̄àà.

¹³ Dafiti nè o kabe kè bè nsaké be ce kè Simeii bè dirínè ditārì pēri ke bè bōmmù kusīnkù ke tú bè bo yà, ke bè bōmmù yetārè ke bè uuti mutāā. ¹⁴ Dafiti nè o kabe kè bèe ntuakoo kukó nSuditēē pēēmme, ke òu mmucèmmu kékaroo kénhōmpu deborè.

Usaii kàtemè Abusadōmmu borè

¹⁵ De mōnnì Abusadōmmu nè Isidayeribe kè bèe kò nSedisadēmmu kè Aitofēedi mbè neínè. ¹⁶ Usaii Adikiti èi kou wèè do ò nduò nDafiti itié nhò tùakoo dii mōnnì Abusadōmmu borè ke dò: Okpààtì r̄bo s̄āā!

¹⁷ Kè Abusadōmmu ò beke ke dò: Nè a népo Dafiti di népotì dèèmu dendaà? Dè dōmme kàa í neínè a népo. ¹⁸ Kè Usaii ò tēnné ke dò: Tì Yìè nKuyie nnè Isidayeribe bēmau tāātè wè n we ndó n yó nwe mbonè. ¹⁹ Kàa wète ke tú n népo bire, n yí s̄h̄nté ke tū mbá wè, n do p̄ mmè botí a cice tōmmú n yó mme mp̄i nha kōmu.

Abusadōmmu duónè mè Dafiti pocīē

²⁰ Kè Abusadōmmu náké Aitofēedi ke dò: Nákéne kēyà ti dò nkédōmè.

²¹ Kè Aitofēedi p̄nkēe ò tēnné ke dò: Kote kēduónè a cice pocīē nhò yóu yè kè yè bàa tekpààtīcīē. Isidayeribe yóo tì kèèmu kēbanté a cice da yīkēmè kàa kabe k̄ntìi yauke.

²² Kè bèe cónné kutouku tiyààtì kòku Abusadōmmu kpààtīcīē kudànkù, kòo ta kéndōunè o cice pocīē nyIsidayeribe bēmau ìkè.

²³ De kó dimōnnì Aitofēedi do ò nkòò béi ntì bèe tì yienkomu kéndò nKuyie nkuù tì béi, Dafiti nè Abusadōmmu bè do tì yìèmmu bēmau.

17

Abusadōmmu yiemme itié nyeyi

¹ Kè Aitofēedii náké Abusadōmmu ke dò: M p̄a kuce kè n tāātè benitibè tekòupííitè nè sikòupísidè (12000), kè tí kote Dafiti wammù ke nyènkè. ² Tì yóo ò nintemu ò bo òu dii mōnnì kòo wērímu deè, kè tí bè cùte bèè kó dimàà ò neínè kè bèe coké kè tí ò kùò omáà. ³ N yóo me nyí kētēnnénì Isidayeribe bēmau a borè. Kàa nintè a do waà nwè ke dèè, benitibè bēmau yóo wētení a borè nde kēpétè meom̄p̄mè.

⁴ Abusadōmmu nè Isidayeribe kó bekótibè bēmau kè bèe pénsirì de kó tináantì. ⁵ Nè memme kè Abusadōmmu duó nkè bèe yúnì Usaii Adikiti èi kou kòò múnkēe ò beke ke bo yà wenwe kó meyèmmè dōmmè.

⁶ Kòo tuakoo kè Abusadōmmu ò náké Aitofēedi ò náké tì timòu kēdeè kòò beke ke dò: Tì dò nkédō ò béi ntàa kè tí yóu? Tì náké f̄ò nkó meyèmmè dōmmè.

⁷ Kè Usaii náké Abusadōmmu ke dò: Aitofēedi me nduó nyì tié nyíe nyì í tú isàayì. ⁸ A yēmu a cice nè o nìtibè bè dōmmè, bè tu bekpàr̄inuambe mbe be kpeti yóumu, ke dò ndicìrìrì dii bire feti dikpàà. Ketíke a cice wèè yē dikpànnì dōmmè, ò í yóo yie nkéwēnnénè benitibè keyènkè kēduó. ⁹ Kè dè yèmmè nè mie nhò s̄rì kutādènkù makù nku yoo kupíkù tekù, kè bè keté tì kabe mukòu benitibè yóo tì kèèmu ke dò: Abusadōmmu kabe yīkē. ¹⁰ De mōnnì bá bèè mòke yekōmbò yecìrìcìrè kōme be k̄ntì yóo yārikemu, ke yé Isidayeribe bēmau yémèmu ke dò nha cice tú okpàr̄inuanti kòo kó behāāp̄ombè tu yekōmbò yembè. ¹¹ Nte n yóo da náké tì: Túótè Isidayeribe tenkè kemòu mieke behāāp̄ombè kè bè nsū ke mannè dāmèèrì nùò kó mubirímú, kàa bè neínè a mómmuò nkè dí kote ke bè kpānnè. ¹² Tì yóo nintemu Dafiti bá kòò dó wèè s̄rì kè tí ò do timaantì ò ò domè ketenkè, wenwe nè o kabe bá òmòu báá cooté. ¹³ Kòò s̄rì dihei marì mieke behāāp̄ombè bo waá nyiwēi kè tì di dète kētanné kukó mmieke bá tì báá súò nditārì marì.

¹⁴ Abusadōmmu nè Isidayeribe kè bèe pénsirì Usaii kó itié nke béi nke dò: Usaii kó itié nwnennè Aitofēedi kp̄eyi.

Aitofɛɛdi kó itié nyii do tú isààyi kè ti Yiè nKuyie nkuù ndó ì báá di, kè dè bo yie nkè kùu tanné Abusadɔmmu mɛyɛi mmiɛkɛ.

Dafiti sɛntémè Suditɛɛ

¹⁵ Kè Usaii yĩ mɛmmɛ kénáké ikuó niùti Sadɔki nè Abiataa Aitofɛɛdi duó nyii tié Abusadɔmmu nè Isidayɛɛribe kó bekótibè, kè wenwe né yɛ mmù. ¹⁶ Ò dèè mɛmmɛ ké bè nàké ke dò: Kɔtenè mɛcãã nkénáké Dafiti kòò báá duó Suditɛɛ kó kubiriku borè, wèe yetoo ké kù sɛnté bè yàà bo bè kùu wenwe nè o kɔbe.

¹⁷ Abiataa birɛ Yonataã nè Sadɔki birɛ Ayimasi kè bè bo ã-Dokedi kè bèe tɔnko onitipòkù mɔù kòò bo bè nàké, kè bèe kɔte ke ti nàké Dafiti. Bè do í dò nkéta dihei bè yàà bo bè yà. ¹⁸ Nè mɛmmɛ kòò dapàà mmòu bè yà kékɔte kénáké Abusadɔmmu, kè bèe coké mɛcãã nkéta onitì mɔù cĩtètè Baudimmu eì, kè tebinte matè bo de yiè ncĩtètè kè bèe ta te miɛke késari. ¹⁹ Kè tɛcĩtètè kóo nitipòkùu túóté diyaakònni kèpitè dɛĩnké kèyenné tidiiti bá bè í mbanté ke dò mbenitibè bo de miɛke. ²⁰ Kè Abusadɔmmu tɔrɛɛ tuakoo de kóo nitipòkù cĩtètè kóò beke ke dò: Yé Ayimasi nè Yonataã bè borè? Kòo nitipòkù dò: Bè pɛɛtè ke ta menie.

Kè bèe bè wammú kémánté kékò nSedisadɔmmu. ²¹ Bè itè dii mɔnni, Ayimasi nè Yonataã kè bèe yènni tebinte miɛke, kékɔte kénáké okpàati Dafiti Aitofɛɛdi nàké ti benitibè, kédeè kóò nàké ke dò, bèe coké mɛcãã nkésenté Suditɛɛ.

²² Dafiti nè o kɔbe bemou kè bèe ité páíi késenté kukó nSuditɛɛ, kè dè nyóó wenté bá òmòu í kpáá wèè í sɛnté.

²³ Kè Aitofɛɛdii banté bè í dòòmè ò bè nàké ti, kéboú o nenti o sãmmarímú kékò nho eì kénáké o kɔbe o kpɛti, kédeè kénúnné omáà, kè bèe ò kũnné o cice kó kufãti.

Dafiti kòtemè Maanaimmu

²⁴ Abusadɔmmu nè o kɔbe Isidayɛɛribe kè bè m̀pɛnké Suditɛɛ ke sɔ nDafiti tùòke Maanaimmu. ²⁵ Abusadɔmmu do tãáté Amasa nwe kòò mbaké o ããpòmbè, wèe do còuté Soabu f̀tìrì. Amasa cice do tú Itira nwe, kè bè ò tu Isidayɛɛri, kòo puoke Abikayɛɛdi. Abikayɛɛdi cice tu Naasi, kòo kóo kòti tu Seduya tãũ Soabu yɔ.

²⁶ Abusadɔmmu nè Isidayɛɛribe kè bèe báté Kadaadi eì.

²⁷⁻²⁹ Dafiti tùòke dii mɔnni Maanaimmu kè bèe ò tɔo yedúú nè tipeçiti kó tiyàati nè yebo nè tidiiti nè muyuo nnè tidiiti tii cìe nnè itũ nè itũ bè tu ì Soyaa nè mɛcekùò nnè yenaakãã. Nè be yèmmè miɛke ke tú de kó benitibè bo nhòunè dikònni nè sinéyĩ. Bèè do dè mbè tɔo bèe yètè tú: Sobii Naasi birɛ Adaba Amòniibe eì dierì kou, nè Makiiri Amiyɛɛdi birɛ Dodabaa eì kou nè Badisidaii Dokedimu eì kou kòò bonní Kadaadi tempè mmiɛke.

18

Bè namè Abusadɔmmu nè o kɔbe

¹ Kè Dafitii kaà mbenitibè bèè ò bonè, kètãáté bèè yó mbè baké, yie nsikòupí otòu sikou, ² kètóté behããpòmbè yɛtĩrɛ yètããti kédúú ndimáà Soabu kédúú nditerì Seduya birɛ Abikaii Soabu nantè kédúú nditerì Itaii Kadi kou, kédeè ké bè nàké ke dò: N dó ké ndi neínemu m mómumu. ³ Kè behããpòmbè dò: A í dò nké nti neínè, bá kè tínti coké ti dootitabè í yó mbòti ti kpɛti, bá kè bè ti kùu dikéè, be kpɛti í ti bonè. F̀z mme mmànnè behããpòmbè tekòupípitè (10000) nte amáà. A dò nkénkpáá dihei ndi, kè dè dòmme a ti teennè. ⁴ Kòo kpàati dò: Dè wenni m bo dòò di dómè.

Mɛmmɛ kòò nkpaá dihei kó dibòri borè kè behããpòmbè daku ináú be tɔnti be tɔnti dòmme, bie nsikòupí betòbè sikou. ⁵ Kòo kpàati náké Soabu nè Abikaii nè Itaii ke dò: N di báámmu, di báá kòute m birɛ Abusadɔmmu dò! Kè behããpòmbè bemouu keè ò ti nàámmè bèè baké.

6 Kè Dafiti kó behããpòmbèe báátí ke bo kate kédokénè Abusadõmmu kabe, kèpénnè kudookati Efadaimmu kó kutúúkù. 7 Kè Dafiti kó behããpòmbèe na Abusadõmmu kabe kè bè autè mediè mmómme de yiè, kè benitibèe duó ketenkè sikoupi sídè (20000). 8 Kè mudoò pitè de kó kutempè mmièke, bèè ku kutúúkù mièke kè bè ñsũnè bè kùò bè mudoò mièke.

Soabu kùòmè Abusadõmmu

9 Kè Abusadõmmu nyóó daate kè Dafiti kó behããpòmbè è dùtì kòo sãntèe dauté kutúúkù tidabiti mièke, kòò yuu sake tidabiti kè tesãntèe pèètè kòo nsake dendè ke núú. 10 Kè Dafiti kó behããpòmbè kóò mǎu è yà kékate kénáké Soabu ke dò: N yà Abusadõmmu kòò sǐkè mutie mamù. 11 Kè Soabu dò: A me nhò yà kè dè yĩme, a pãnke na nhò potémè ke kùò! N na nda cu medítibii ntepitè nte nè fenaàkònfè.

12 Kè kuhããpònkù è tẽhè ke dò: Bá kàa n duó medítibii ntekòupítè (1000) m báá yie nkékoute okpààtì kóo dapàà. Ti do yomu timou è di náammè fǒ nnè Abikaii nè Itaii ke tú: N di báámmu di báá kááké m bire Abusadõmmu. 13 Kè n do nhò kùò bá ke souté ke tú n yí kèè, okpààtì yó m bantému, bá fǒ nha mómmu nha ténke bá n kónné.

14 Kè Soabu dò: N díítì ba mmáà a borè!

Kè Soabuu túótè ikpãmbaké itããtì kékate kè ì kũũ o píkù o dinni berí ndè, ke sǒ nhò kpaá fòu ke sǐkè titieti mièke. 15 Kè Soabu ããpòmbè tepítè bèè tau o kpàrinenti kè bèe munnénì kóò dèè.

16 Kè Soabuu eé ditãteheù, kèduó nkè bèe yóu mudoò ke yóu bè bo mbetimè Abusadõmmu kó behããpòmbè. 17 Kè bèe túótè Abusadõmmu kèdootóo difòtìrì marì mièke kutúúkù cuokè, kóò yàà nyetãrè kè dèe naá nditãnténkou. De mǎnni kè Abusadõmmu ããpòmbè cokù bemáà bemáà ke kũũ mbe cǐ.

18 Abusadõmmu do kpaá fòu ke cónné ditãrì marì ndi dibòrì marì bè tu di okpààtì kó kubiriku, kè ndi commu ke náá nke tú è í mǎke debire dèè bo sootè o yètìrì, ke yú de kó ditãrì è yètìrì. Dèe te kòò cónné de kó ditãrì dii bo nte kè bè ndenninì o kpéi nkè di yu o yètìrì, kè bè kpaá me ndi yu nè yíenni, ke tú Abusadõmmu tãrì.

Bè nàkémè Dafiti o bire kũũ

19 Kè Sadaki bire Ayimasi náké Soabu ke dò: Yóu kè n coké kénáké okpààtì Kuyie nhò kòhémè kòò pàtenè o dootitabè. 20 Kè Soabuu yete ke dò: A yóó è nàké tì yíe nti í yóó è narikè. Yóu a bo è nàké titetì matì diyie marì, o bire kũũ mmu yíe.

21 Kè Soabuu náké o kó kudaakù Etiopii èi kou ke dò: Kate kénáké okpààtì a yà dè!

Kè kudaakùu nínkóo o ìkè kédeè kékété. 22 Kè Ayimasi baa nyetíróo ke tú: M baa dǒ kékátèmu, yóu kè n tũnne Etiopii kou, bá kè dè bo ndòmmè, dè mme ndò. Kè Soabu dò: Ba nte kàa dǒ kékátè? M bire è í yóó da duó nticuuti matì de kpéi. 23 Kè Ayimasi dò: Kè dè bo ndòmmè n dǒ kékátèmu. Kè Soabu dò: Kate!

Kè Ayimasi coké keyè Suditèè biriku kèdiénnè Etiopii kou.

24 Kè sǒ nDafiti bo dihei kó dibòrì nè ditowàà kperi de cuokè kòò bàrì kàrì kuduotí ñnkè ke paké medétimè. Ke nyóó daate keyà onitì mǎu omáà kòò cootinì. 25 Kòò pǐkè kénáké okpààtì, kòò dò: Kòò bo omáà è tǒ tináansààtì nti.

Kè de yiè mmò nke tóontení. 26 Kòò bàrìi yà otàù mǎu kòò kèrínì kòò béi nke dò: Nte otàù mǎu ke cootinì ke bo omáà. Kòò kpààtì dò: Ò múnke tǒ tináansààtì nti.

27 Kòò bàrìi yíe ke dò: M bantému oketiwe kó muceé, Sadaki bire Ayimasi nwe. Kòò kpààtì dò: Onitisààwè nwe, è bo ntóni tináansààtì nti.

²⁸ Kè Ayimasi tuakení kénáké okpààti ke dò: Demou dè wennimu kédò kénínkú késínnò okpààti ìkè, ke dò: Ti Yiè nKuyie nha tũ nkù yètìrì ndeu! Kuù duó nkàa na bèè do dó a kù.

²⁹ Kòo kpààti dò: Odapàa nhAbusadammu kònti naataa?

Kè Ayimasi dò: Soabu do yóo ti tã ndiè m̀nni mí nnè a kóo t̀nti t̀u kè n yomu kunòroo, m me nné í yé mùu d̀d̀ri. ³⁰ Kòo kpààti dò: Íté, a né báá dété.

Kè Ayimasi f̀ute kénkémmú. ³¹ Kè Etiopii kouu tuakení ke dò: Okpààti n da t̀nì tinaansàati nti. Ti Yiè nKuyie n da k̀nnému yí nke da deeténè a dootitabè. ³² Kòo kpààti dò: Kè n kóo dapàa nhAbusadammu kònti naataa? Kè Etiopii kou dò: Bèè kó dimàa d̀nnè n yiè nhokpààti meyei ndèe bè d̀d̀ bè d̀d̀mè de kóo dapàa.

19

Dafiti kuòmmè o birè Abusadammu kpréi

¹ De m̀nni kòo kpààti yèmmèe caàrè mediè nkòò ta kudieku kùu bo dihei kó kuduotí dibòrì ìnkè kénkéri ke k̀nti ke tú: Áú yoo! Áú yoo! M birè Abusadammu. M birè Abusadammu! Kè m̀i do nku dè ntõũ. Áú yoo! M birè Abusadammu. M birè!

² Kè bèe náké Soabu ke dò: Dafiti kuòmu Abusadammu kpréi nke í dó kécíéké. ³ Diwèi dii do bè bo bè namè be dootitabè, kè di né naá ndidabònni Isidayeribe bemou kpréi nde yiè, ke yé benitibè bemou do kèèmmè okpààti yèmmè caàrèmmè o birè Abusadammu kpréi. ⁴ Kè Isidayeribe konní de yiè disòrì kèndònnè be dootitabè bè na, kè bè k̀ntinnì nè ifei, ⁵ kòo kpààti k̀nké o ìkè kuyàakù, ke ti didabònni ke tú: Áú yoo! M birè Abusadammu. M birè!

⁶ Kè Soabuu kòte kèyà okpààti o dieku mieke kòò nàké ke dò: A ãã a ããpòmbè mbe ifei, bembe bèè deeté a ònni, nè a bí nè a kó besapàmbè nè a pobè nè a pocìè nde kpeye. ⁷ A dó bèè da níi mbermbe ke níi mbèè da dó, a benkemu yí nke dò nha kpeti í bonè bèè baké a ããpòmbè nè a kó betòmbè. M bantému yí nke dò mbá kè ti do nku timou kè Abusadammu nkpaá deè na nda naati. ⁸ N da náámmu, c̀éké kékòte kèyáúk̀nnè behããpòmbè k̀nti, kàa í kòte òmòu ténke í yóo nda bonè, bemou bè bo cíté ke nyènkè. Kè dè né d̀ke da yonkenè kèpèsté dè mè ndòmmè kèpèsté a yà mèe yei nnè bè da peitèmmè.

⁹ Kòo kpààti ité kékòte dihei kó dibòrì kénkari kè bèe náké benitibè ke dò: Okpààti k̀ri dihei kó dibòrì. Kè bè nkòroo o borè.

Bè duómmè kè Dafitii wèteni

De m̀nni kè ś Abusadammu ããpòmbèe coké kékũũ mbe c̀í. ¹⁰ Isidayeribe kó ibotí imou mieke kè benitibèe keté kénséi mbetabè ke tú: Okpààti Dafiti wèè do ti deeténè ti dootitabè ke ti fiète Fidisitèbe nau mieke, wèè coké Abusadammu ke yè dihei. ¹¹ Nte wèè Abusadammu ti do p̀i nwè tikpàti ke ku mudoò mieke. Ti ténke baa ba? Ti duónnè kòo kpààti Dafitii konní.

¹² Kè Dafitii keè Isidayeribe nàa nti, kètõ nkè bèe náké ikuó niùbè Sadaki nè Abiataa kè bè bo beké Sudaa naàm̀nkù kó bekótibè ke dò: Dè ỳmè, kè d̀i yó ntú besombe bèè tu bèe yunì okpààti? ¹³ Di tú n tebíi nsi kè ti wè nti yõ miè. Dè ỳme kè d̀i yó ntú bedentibè bèè dó n wètimù? ¹⁴ Kòo yí ke dò: Kè di dèè di kòte kénáké Amasa ke dò n yè nhò tu n tebite nte, kè ti wè nti yõ miè, kòò í còuté Soabu f̀tìrì ke baké behããpòmbè, Kuyie nnì mpoté.

¹⁵ Kè Sudaa kòbe yei nDafiti bè nàké ti kèwènnè bemou dinùu dimàa ke dò: Okpààti wèteni die nnè a t̀mbè bemou.

Dafiti coommè Simeii

¹⁶ Mèmmè kòo kpààti ité kénk̀nti, kè nyóo tuakoo Suditèè, ke ś nSudaa kòbe k̀teni Kidikaadi ke bo ò co kóò teennè kòo sénté. ¹⁷ Kè Simeii Keda birè Bensamè botí kou, wèè bonní Baudimmu, kòo ité mecãã nkè bè neinè kénkòrì kè bo co okpààti. ¹⁸ Ke neinè Bensamè kòbe tekòupítè (1000) nè Sibaa wèè do p̀i nSauri c̀tè mutòmmú nè o bí t̀pítè

nè ìnùmmù nè o tōmbè sipísídé kè bè bo kɔte mecãã nSuditēē kéco okpààti. ¹⁹ Bè sée ndii m̀ǹǹni o cīētè kɔbe nè kudabekù kédàò ò dómè.

Okpààti senti dii m̀ǹǹni kè Sebaa bire Simèii nínkóo o ìkè, ²⁰ kòò nàké ke dà: N yiè nhokpààti, a bá n tēnné n yei. Báá dentení a kóo tōnti do da d̀ò̀ m̀è̀ yei nha iti dii m̀ǹǹni Sedisademu, okpààti bá nti ã a mièke. ²¹ Okpààti n yēmu ke dò n do da cààrè, ke me n niitēnní yíe nyIsidayeeriibe sɔmbe ke bo da co.

²² Kè Abikaii Seduya bire nàké okpààti ke dà: Deè bá nte kè ti yóu ti bo kuomè Simèii wèè do buò nkusinkù okpààti ti Yiè nKuyie ntāāté wè.

²³ Kè Dafitii nàké Abikaii nè o tebite Soabu ke dà: Di kpɛti tú ba de mièke Seduya bí d́ndí? Dè d̀om̀me kè di d́o tí nenni, n yí d́o n c̀ó̀ú̀ dii yiè tikpàti bèe kuɔ Isidayeeriibe kóo m̀ò̀u, we nyí yé yíe nke dò mmú tu Isidayeeriibe kóo kpààti?

²⁴ Kòo kpààti nàké Simèii ke dà: Bè í yóo da kuɔ, m̀ì b́éi.

Mefiboseti wēte ke taunnèmè okpààti

²⁵ De kó dim̀ǹni kè Sauri yaabire Mefiboseti múnke ke kɔte ke bo co okpààti, kétúóté okpààti ité dii yiè Sedisademu kētuakenè de yiè, ò do í kuó o deñfè, ò me ndo í òúté o naàcèi yoo o yààti kòo kpààti yàa koñnènní kukōñnaatí. ²⁶ Ò t̀ù̀ò̀koo dii m̀ǹǹni okpààti borè kòo ò beke ke dà: Mefiboseti de sòò yíme kàa í nni neinè? ²⁷ Kòò dà: Okpààti n kóo tōnti weè sòò n souté, n sòò náammu ke tú: N yí mè nnom̀m̀e mucèmmu yóu kè m bou sãmmarímú kédeke kéneinè okpààti. ²⁸ Kòo k̀ò̀toò kécake n yètiri a borè, n yiè nhokpààti a í cáãnnè Kuyie ntōnni, dàò a dómè. ²⁹ N yààri Sauri cīētè kɔbe bemou do dò nha bè k̀ù̀ò̀mu nè memme kàa n d̀ò̀ m̀esàà nke n wēnnénè bèè dò nkényo nha borè. N ténke bo da beke ba? ³⁰ Kòo kpààti dà: Dè wenni a nàké kè de sànnèmu, n tãātèmu ke tú f́ nnè Sibaa dii yóo toté Sauri tenkè. ³¹ Kè Mefiboseti dà: Sibaa bo na kétúóté demou. N yiè nha cénke mè nkonnimè nè kukōñnaatí.

Dafiti cumè Badisidaii

³² Kadaadi tempè Edokedimmu èi kou Badisidaii múnke do ciemmu okpààti késée nSuditēē ke né na kékpénté. ³³ Odakóti do nwe mesàa nke m̀ò̀ke yebie nsipísini, ke m̀ò̀ke o kperè mediè. Okpààti do bo dii m̀ǹǹni Maanaimmu kòo nhò p̄i nkè de wennimu. ³⁴ Kòo kpààti ò nàké ke dà: Á n neinè kè ti kò nSedisademu kè nni ndake a kpéi. ³⁵ Kè Badisidaii nàké okpààti ke dà: M bie nkpaá yède kè m bo benné ke da neinè Sedisademu? ³⁶ Yebie nsipísini kóo niti ténke kpaá yé dèè naati nè dèè seè? M bo na kénsánti tidiiti n yo nti nè menaà n yōmmàà? N ténke í yo bedèmbè benitidaabè nè benitipòbè kó metamme. Okpààti m báá benné ḱyóu kàa nni ntò. ³⁷ A kóo tōnti mí, n d́o ke da cíe nkésée nkukó nku, n yí m̀annè tucuuti tii nketíke. ³⁸ Yóu mí nha kóo tōnti kè n wēte kékú n kɔbe borè, kè bè n k̀ū̀nnè ḱpéénè n cice nè n yō. Né nte a kóo tōnti Kimmammu, yóu kè weè da neinè, kàa we ndòò a pénsirimè. ³⁹ Kòo kpààti dà: Kimmammu tū n k̀ətəní kè ti kò nkè nh ò d̀ò̀ a dómè. Kàa d́o t̀ì kó dim̀àà m bo t̀ì nda dàò.

⁴⁰ Kè difiǹni dim̀ouu sénté kukó nkédeè, kòo kpààti sénté kékóunnè Badisidaii kòò p̄a Kuyie nkó mesàa, kòò wēte kékò nho cie.

Sudaa kɔbe nè Isidayeeriibe bè pètemè

⁴¹ Kòo kpààti kɔte Kidikaadi ke neinè Kimmammu, kè Sudaa kɔbe bemou nè Isidayeeriibe dikéè ò neinè. ⁴² Kè bèè ò beke ke dà: Dè yíme kè Sudaa kɔbe bèè m̀àà da sée nkukó, timou kè ti né do da cienko?

⁴³ Kè Sudaa kɔbe bè tēnné ke dà: Ti tú memme kubotí k̀um̀àà kɔbe, de di yonke ba nkpeí? Okpààti weè ti piúà? Yàa ò ti cumu demarè?

⁴⁴ Kè Isidayeeriibe p̄ièké ke dà: Ti temu okpààti ke di p̄ēté kuce tepítè. Bá kòò tu di botí kou t̄ì ò te. Di í dò nke ti senkèri memme. Kè de tu m̀um̀am̀u t̄ì sòò niitè kénnaá nke tú: Tēnnéní okpààti.

Kè Sudaa kɔbe kó metammè baa yete kénkpeñnìnè Isidayeribe kōme.

20

Sebaa yetemè Dafiti kpeti

¹ Kè sǎ nhonitidanniwè mǎu bo Kidikaadi, Bensamæ botí kou Bikidi bire kòo yèrìrì tu Sebaa, kòo eé ditàteheù kérékéké ke dǎ:
Ti kpeti í bonè Dafiti,
ti í kóké Seseë bire kpeti!
Isidayeribe bá wè wèe kò nho cǐtè.

² Kè Isidayeribe bemǎuu yóu Dafiti kètũnne Bikidi bire Sebaa, kè Sudaa kɔbe beè mǎa nkpaá nè be kóo kpààti kóò neinè Suditèè borè kè beè kò nSedisademmu.

³ Okpààti Dafiti tũðke dii mǎnni o cǐtè kédúò nkè beè yúní o pocǐè ntepiítè ò do yóu yè kéité. Kòo yè tannè təcǐtè bè bàa tè, ké nyè duò ntidiiti, ò me nyí nyè duónè, kè yè mbo bekúpobè kōme kè bè nyè kpetí kè yè yàa kúnè.

Soabu kuòmè Amasa

⁴ Kòo kpààti Dafitii náké Amasa ke dǎ: Tíi nSudaa kó behǎapòmbè yewe yetǎati mièke kè n di yà diè.

⁵ Kè Amasa kɔte kédǎò okpààti ò nàké tì, ò me nyí nkonní, kòo kpààti Dafiti ò dǎu nyèè we yàa pèèté. ⁶ Kòo kpààti Dafitii náké Abikaii ke dǎ: Bikidi bire Sebaa bo ti dǎò mèè yei mbo pèèté Abusademmu kōme. Túóté nkó tihǎapònti kè di ò tũnne kòò mu nyí dèté, kòo yàa bo ta diheì kperì mari késari kè tí ò mǎnté.

⁷ Soabu kɔbe nè Kedetiibe nè Pediisibe yekǎmbò yembè kè beè yènní kètũnne Abikaii kè beè íté Sedisademmu kémbeti Bikidi bire Sebaa. ⁸ Kè beè kété kémbèrínè Kabaǎ kó kupèrikù borè, kè Amasa kǎtení be borè ke sǎ nSoabu dàátí tihǎapònyààti ke yinè o naakǎnfè o siè, kéketéní kè dii kpaté kédò. ⁹ Kòo dǎu nhAmasa ke dǎ: A kpeñna n népo? Képi nho deñnfè nè o nùtè youte kéndò nhò yóó ò kǎunnè. ¹⁰ Bá Amasa í ndake Soabu tũótémè o siè nè o nùtè cǎnkutè ké di nhò kũu o pǎunie mmièke kè tinautii cóúnni kòo doroo kékú bá bè í nhò yìé kuyèiku.

Bè namè Sebaa

Soabu nè o nantè Abikaii kè beè sǎoté kémbeti Sebaa. ¹¹ Kè Soabu kó kuhǎapònkù makù nkpaá ocú borè ke náá nke tú beè kó dimàà tu Soabu kɔbe nè Dafiti kɔbe bè ntũ nSoabu.

¹² Kè sǎ nhocú kpáa duò kuce cuokè ke mùðti meyi. Kè benitibè beè keriní kè bè ncommu ke wéí, kè kuhǎapònkùu dè yà, kóò füté kétannè dikpáa kupaku makù mièke kóò dàtinnè diyaàborì. ¹³ De mǎnni kè tihǎapònti nkeriní ke pènkù ke tũu nSoabu kè bè bèti Bikidi bire Sebaa.

¹⁴ Kè Soabuu pèèté Isidayeribe kó yehèkè yemǎu kètuðke Abedi-Beti-Maaka kè yehèkè yèè dè tǎké ye kɔbe bemǎuu ítení kóò tũnne. ¹⁵ Soabu nè o kɔbe kè beè cètinne Sebaa ta dii èi, kédammú mutǎá nkéonnè diheì kó kuduotí ketikù kéta kéndammú kudéríkù ke bo bǎ.

¹⁶ Kè de kó diheì kóò nitipòkù mǎu dè bo ke ciì mediè nke péinní ke dǎ: Kémúnè! Nákénè Soabu kòo kǎtení, kè m mǎke tìmatì nti ke dǎ kóò béinnè.

¹⁷ Kè Soabuu tǎónni kòo nitipòkù dǎ: Fǎ Soabu nweà? Kòò dǎ: Èè, mínwe. Kòo nitipòkù dǎ: Okpààti n dǎ ke da náké tìmatì nti, kènté! Kè Soabu dǎ: Béi!

¹⁸ Kòo nitipòkù dǎ: Nè ti bomè kè dè dǎmmè ti ò yí ti bo beè nhAbæedi nwe kè tináantli deè. ¹⁹ Ti kó diheì í wantinè òmǎu tináantli Isidayeribe beè dè bo bè í dǎ desǐntékperè kàa né dǎ kèpǎnte de kó diheì dimǎuà? Di tú Isidayeribe ekè diyè kó dimari ndi. Ba nkpeí nte kàa dǎ kèpǎnte ti Yiè nKuyie nkɔbe èi? ²⁰ Kè Soabu dǎ: Nè Kuyie, n yí dǎ kèpǎnte diheì yoo n di cààrè. ²¹ N wanti onitè òmǎa ndi wèè yènni yetārè ñnkè kó kutempè mmièke, Efadaimmu

botí kou Bikidi birɛ Sebaa wèè dɔ́ kébɔ́ nhokpààtì. N duónnè we omáà kè n yóu diheì. Kòo nitipòkù dà: Dè wenni ti bo dooténí o yuu kuduotí.

²² Kòo nitipòkùu wētoo kénáké o kɔbe itié nsààyi, kè bèe féúté Sebaa kédooténí Soabu o yuu kuduotí. Kòo eé ditàteheù kè behāāpòmbèe yóu diheì kékíté kékũũ mbe cǐĩ. Soabu mómumuò nkòo wēte okpààtì borè Sedisadɛmmu.

Dafiti kó betũmbè yètè

²³ Soabu weè do baké Isidayɛɛribe kó behāāpòmbè bɛmɔu, kè Yoyadaa birɛ Bennaya baké Kedetiibe nè Pedesiibe. ²⁴ Kè Adodammu baké benuntõmbè bè pĩñné bè mutõmmú. Kè Aidudi birɛ Yosafati ntú wèè tɔ́ diheì kó yepáte. ²⁵ Kè Sewaa tu opátíwãàtì, Sadaki nè Abiataa kè bè tu ikuó niùbè. ²⁶ Kè Yaii yaàbirɛ Idaa múнке tú ikuó niùtì ke bonè Dafiti.

21

Kabaoniibe nè Sauri yaàbí be kó tináàntì

¹ Dafiti kó tikpàtì miɛke kè dikònnì marì tanní ke dò yɛbie nyètããtì. Kè Dafitii beé nti Yiè nKuyie nkè kùu ò tǝnné ke dò: Dè di tũàkení, Sauri nè o cǐtǝtè bè tu mèè kpéi nke benitikòùbè ke kũò Kabaoniibe.

² Kè okpààtì Dafitii yú Kabaoniibe ke bo bè náké. Bè do í tú Isidayɛɛribe, Amõriibe bèè do sùó bèmbɛ, kè Isidayɛɛribe dò bè í yóó bè kũò. Nè mɛmmɛ kè Sauri ndó ké bè kũò ò dɔ́ mèè kpéi nkénkãnké Isidayɛɛribe nè Sudaa kɔbe mɛyei. ³ Kè Dafitii beke Kabaoniibe ke dò: N do nkédòò ba di kpéi? M bo yĩme mɛyei mmèè di do kè mèe nóóté di ñnkè, kè di pã ti Yiè nKuyie nkɔbe mɛsàà?

⁴ Kè Kabaoniibe ò tǝnné ke dò: Ti kó dipèrì tínti nè Sauri cǐtǝtè í yóó yietí nè idítí yoo nè mɛsɔo nyoo ti kuò Isidayɛɛribe miɛke òmòu. Kè Dafiti dò: N nákénè di dɔ́ tì, kè n yóó tì dǝòmu.

⁵ Kè bè dò: Sauri do dɔ́ ke tí deèmu bá ti kou mɔu bá nkpaá Isidayɛɛribe tenkè miɛke. ⁶ Ti duónnè benitibè beyiekè Sauri yaàbí miɛke kè ti bè nũnné okpààtì ti Yiè nKuyie ntãáté wè èi, Kibeá, kè Kuyie nyà. Kòo kpààtì dò n yóó bè ndi duómmu.

⁷ Kè Dafitii coo nSauri birɛ Sonnatãã birɛ Mɛfiboseti ò do dɔúnnè mèè kpéi nho népo Sonnatãã dinùu ke yú ti Yiè nKuyie nyètìrì. ⁸ Ke duó nkè bèe yúní Adimõnni nè Mɛfiboseti Disipaa Aya kóo sapàà mbí idé ò do peiténè ì Sauri, nè Sauri kóo sapàà mmòu kó initidabí ìnũmmù ò do peiténè ì Badisidaii birɛ Adidièdi Abedi-Meodaa èi kou. ⁹ Kòo bè duó nKabaoniibe kè bèe bè nũnné kè bèe kú bɛmɔu beyiekè ti Yiè nKuyie nyiikè. Bè do yóó bè kũò ke sǔ mbè ketírì mudidèi mmu.

¹⁰ Kè Disipaa Aya kóo sapàà ntúóté kufòòtònkù kèpité dipèrì ñnkè ke nde mbo, kétúóté mudidèi ketírì dii mònñi kétuòkenè fetaafe bo domè ke bè nì. Kòo níi ntũũ nke bè bàà tinàtì kényiè nke bè bàà tikpasĩntì.

¹¹ Mɛmɛmɛ kè bèe náké Dafiti Disipaa Sauri pocẽnnì Aya birɛ dòò dè. ¹² Kòo kɔte Kadaadi tempɛ Yabesi èi kɔbe borè kécɔuté Sauri nè Sonnatãã be kũò. Ke yé Fidisitẽẽbe do na dii mònñi Sauri Kidiboa èi ké bè kũòmu wenwe nè Sonnatãã Beti-Seã tentémbii késqa nkè Yabesi èi kɔbe sori ké bè tũóté. ¹³ Kè Dafitii túóté Yabesi èi Sauri nè Sonnatãã be kũò, kètíí mbetòbè bè múнке kũò bè ke sàà mbe kpɛye, ¹⁴ kòo bè wẽnné kékũnné Sauri cice Kiisi fõti Sedaa èi Bensameɛ tempɛ miɛke.

Bè dòò dii mònñi okpààtì yẽ mmù kédeè kè ti Yiè nKuyie mmiɛkeɛ do.

Isidayɛɛribe wète kédokénèmè Fidisitẽẽbe (1 Bekpààtìbè tãmmú 20:4-8)

¹⁵ Kè mudoò wète kéãnné Isidayɛɛribe nè Fidisitẽẽbe be cuokè. Dafiti nè o kɔbe kè bè ndokùnè Fidisitẽẽbe kòo ou. ¹⁶ Kè Benodi Adafaa yaàbirɛ nnáá nke tú ò bo kuò Dafiti, ke báátí disie pànni kòo kpãmbii ntú disɔwũò kè me cǐékù bo cidòò bètããtì. ¹⁷ Kè Abikaii

Seduya birɛ teennè Dafiti képoté Fidisitɛɛ kékuɔ. De m̀nni kè behããp̀mbè ye te ke d̀: Dafiti bá mbè niènnè mudoò, wèè tu Isidayɛɛribe kó fem̀infè bè me nyí d́ fe kó muhãã nkú.

¹⁸ Kè d̀e yíè kè mudoò tẽm̀u wète kéãnné Isidayɛɛribe nè Fidisitɛɛbe be cuokè Kɔbu tempè. Muù mièke nke Sibekaii Usaa èi kou kùòmè Safu Adaa yaàbire terè. ¹⁹ Kè mudoò tẽm̀u wète ke yíè ãnné Kɔbu tempè mmieke bake kè Yadi Betideɛmmu tempè kou birɛ Edananni kuɔ Kodiyati t̀u m̀u Kati èi kou, kòo kpãnni kó kud̀ú c̀éékù m̀nnè kuyãd̀ùd̀ú. ²⁰ Kè mudoò tẽm̀u wète kéãnné Kati, Isidayɛɛribe dootit̀bè mièke kè kuhããp̀nkù makù mbo ke nɔ ndikp̀nni mediè. Ke m̀ke inómbí ikuò o nɔu nè o naàcèi, im̀u kè ìi wènné sipísidé nè inàà. Adafaa kó deyaàbire marè tó nde. ²¹ Kòò nsãã nyIsidayɛɛribe, kè Dafiti tãũ Samma birɛ Yonnatãã ò kù.

²² Dafiti nè o ããp̀mbè kè bèe kuɔ Fidisitɛɛbe kó behããp̀mbè bèndà, bem̀u Adafaa naàm̀nkù k̀be do mbe.

22

Dafiti dèntèmè ke sãnte Kuyie (Wénté Yēsãã 18)

¹ Dafiti do dèntè fe nyènfè ti Yiè nKuyie nhò deeténè d̀i m̀nni ndi o dootit̀bè, d̀ke Sauri.

² Kòò d̀: Ti Yiè nKuyie nkuù tu n kó dipèrì d̀i n kãnké, n kó tɛc̀kpetè n s̀ri t̀è mièke, n deetíwè.

³ Kuù n te, n s̀ri kuù borè,
kuù tu n kó kupèrikù kùu n kãnké,
kuù tu n kó kud̀pikù, kuù tu okperì wèè n deeri,
kuù tu n kó tɛc̀kpetè n s̀ri t̀è mièke,
kuù tu n deetíwè wèè n deeténè beyeibe,

⁴ Nh ãã yí ti Yiè nKuyie nyètìrì nde nwe,
kè kù n deeténè n dootit̀bè.

⁵ Mukũũ ndo n c̀èètemu meniè nkõme,
kédonnè n k̀mb̀ùd̀ti menéyeime kõme.

⁶ Kud̀nkù kó iwẽi ìi do n c̀èète,
kè mukũũ nkó tic̀d̀ti nduó n ỳkè.

⁷ Dè do n di kè n yú ti Yiè nKuyie nku ké ku nkuónnè,
kè kùu kèè n tammè ku c̀èète mièke kè m báam̀i tuòkoo ku borè.

⁸ De m̀nni kè ku mièke pèike,
kè ketenkèe áá, késãntè,
kè keĩnkè kó dipũ áá késãntè.

⁹ Kè kuyukù nyièní Kuyie nwũò,
kè fehããdeñfè yìèní ku nùu nè ihããp̀ém̀pèrí.

¹⁰ Kè kùu kpéú ntiwetì kécúténí,
kéncutiní ke na yewetìsùd̀.

¹¹ Ke deke oĩnkèmb̀ari, ke puù,
kémpuùtì kuyaakù mièke.

¹² Kè dibiinnì kù fité
kè yewetè dieyè kù c̀èète
kè dè s̀u ke d̀ ndibinni c̀umpuri.

¹³ Kè kuwenniku diekù yìèní ku ìkè
Kè ihããp̀ém̀pèrí yiè.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mpèú metammè,
Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè kè kù pèú metammè

15 Kè fetaafè nwéí tipîti timou kè bè sòrì
kè Kuyie ntāũ ku píe ntipîti timou ké bè cíe.

16 Kè kùu pɛɛ kè dàméèrì fūḽ feité,
kè kùu wei kè ketenkè miɛkɛ feité.

17 Kè kùu youtení ku nòutè keĩnkè,
ké n yūḽ mmenie mmiɛkɛ kédennení.

18 Kuù n deérínè n dootitòbè,
nè n sɪmbè bèè wèrímú pèḽé n kōmu.

19 N do bo mesémmè miɛkɛ nke kè bè n cèḽé.
Kè ti Yiè nKuyie mme nní nni mbonè.

20 Kè n dènnení difòtìrì miɛkɛ,
ke nh òmpùnne kù n dó mèè kpréí.

21 Ti Yiè nKuyie nni nyietí n dɔori mèmme dèè sèé
N wennimu kè kù n yietí mesàà.

22 N tūmmu ti Yiè nKuyie nkó kuce,
n yí yete ku kpeti matì.

23 N yí yete ku kuó mai,
m me n yí yete ku tannùu mari.

24 N dɔorimu kù dómè.
N dakemu n yàà bo yeté mèè kpréí.

25 Ti Yiè nKuyie nni nyietí n wetí kè dè mamè mme,
n wennimu kè kù n yietí mesàà.

26 Ti Yiè nKuyie nwèè da dɔori dèè wenni, a we ndɔori dèè wenni.
Wèè tu onìti mómmuɔ a we ndɔori timómmonti.

27 Kè wèè dò mpáíí, á ãḽ ò benkemu amáà paíí.

Kòò tu onìti ciĩnti a nyé a bo ò yĩmè.

28 Fḽḽ deérí besénnibè
fḽḽ ãḽ wénté sifeí yembè ke bèe kèke

29 N Yiè nfḽḽ tu n fitírè,
fḽḽ m mí dibìnni miɛkɛ.

30 Fḽḽ te kè n do n dootitòbè.
Fḽḽ te kè n sènté kuduotí.

31 Kuyie nkó kuce dò mpáíí nwe,
kè ku náantì tu timómmonti,
kè kù dò nkudòpikù ke kánkù bèè sòri ku borè.

32 We ntu Kuyie nkè dè í tú fḽ nti Yiè.

We ntu ti kó dipèrì dìi ti kánké kè dè í tú fḽ nKuyie.

33 Kuyie nkuù tu n kó tɛcèkpetè,
kuù wènkùnkò n ce.

34 Kuù kprénkùnkò n tààke tɛhontè kprɛyi kōme.

Kuù te kè n còmú ditennì ìnkè.

35 Kuù m benkú dikpànni,

ke n teénnè kè n nɔ nke yūḽ ndisòwũḽ kó mutāmmù.

36 N Yiè nha nòutè youte tɛè n tɔ,
ke n kánké kudòpikù kōme, ke n deérí,
nh ãḽ da yú kàa yiemmu ke n kprénkùnnè.

37 Fóò te kè n kèrí mɛcãã,
 bá n tààkɛ í seítí.
 38 M bèti n dootitabè mbe ke bè nìnte,
 kè n yí bè kùò bɛmɔu m báá wẽte.
 39 M bè kèété kéétému kè bè còú,
 kè m bè nàù bè báá na kèíté, m bè namu.
 40 Kuù n duò mmukpàrìwèrímú,
 ke te kè n dootitabè m bòuté.
 41 Fóò te kè n dootitabè bùtínné ke coké,
 kè nh auté n sɔmbè ke bè kòú.
 42 Kè bè kuò mbá òmòù í bè teénnè,
 kè bè kuònnè ti Yiè nKuyie mbá kù í bè còú.
 43 M bè nàntemu kè bè naá nkutããyukú,
 kè m bè nàù kuce kó tisããàti kōme.
 44 Kuù n dɛɛténè m botí kɔbe bèè yete n kpeti,
 ke n ní nyibotí ìkè,
 kè kubotí n yí yé kù naá n kó tidaati.
 45 Kè bɛpòòbè n sãntí,
 kè m b́í mmémáà bèe yie n kpeti,
 46 Bè cĩtemu ke kpeutí,
 ke yièní be sòrè miɛke.
 47 N Yiè nKuyie mbomu, kuù tu n kó dipèrì,
 ndéúkùnkònè ku yètìrì, kuù tu n dɛɛtíwè.
 48 Kuyie nkuù m pèiri,
 ke te kè ibotí m bòuté.
 49 Kuù n dɛɛrínè n dootitabè,
 ke te kè n nɔ n dootitabè,
 ke n dɛɛrínè benitiyonkubɛ.
 50 Dɛɛ kpréi nte kè n yó nkù sãntí ibotí cuokè,
 kéndiè nke déúkùnkò ku yètìrì.
 51 Kuù dɛɛrì ku kóo kpààti kù tããté wè,
 koò dòòri mɛsàà,
 kuù dòòri mɛsàà nDafiti nè o yaàbíó sãã.

23

Dafiti kó tináànti sɔnti

1 Kénténè Isaii bire Dafiti kó tináànti sɔnti,
 keèné dɛ kóo nitidiɛwè náànti,
 wèè tu okpààti Kuyie nSakɔbu do tũ nkù tããté wè,
 Isidayɛeribɛ kóò dènti bè dó wè.
 2 Ti Yiè nKuyie nYaá muù nàá m miɛke,
 Kuyie nkuù ãã ku náànti n nùù miɛke.
 3 Kuyie nyIsidayɛeribɛ tũ nkù béimmu,
 Kuyie nkùù kãnké Isidayɛeribɛ kuù b́í nke tú
 wèè baké benitibè nè Kuyie nkó kufɔwaá.
 Wèè kó tikpàti wenni.
 4 Ò dò ndiwennécànni kó kuwenniku nku,
 dikũnwènni dìi cãánni di kó kuwenniku.
 Fɛtaafè òò ni kédeè kè kùù wennikuu mííté,

kè tifãàtìi yènní.

⁵ Mí nDafiti n cīētè kperε me ndò,
kè kù n dònè metaummè mèè yó mbo sáà
ke dǒú nyikúò ìì yó mme nkānké,
kuù te kè n nǎ ndemou,
kuù yó n deeté kéndǎori n yèmmè dǒ dè.

⁶ Bèè borime í wenni bè dònè tipotì nti,
kè bè bè píenko,
bè me nyí bè pīnnè sinou kperí.

⁷ Wèè dǒ ké ti pī nhò ò nǎ temátidùtè nte,
yoo kukpāndǒú.

Kòò dèè wèe ti cóú mpānke.

*Dafiti kó behāpòmbè yekōmbò yembè
(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 11:10-47)*

⁸ Nte Dafiti āpòmbè yekōmbò yembè kó yeyètè: Oketiwe kperi tú Isebaadi Akimōniibe kou, weè do baké behāpòmbè kó ditīnni. Weè do kùò benitibè sikǎusini (800) dimònni òmáà.

⁹ O kó difōnkúò kè Aoa bire Dodo kó debire Edeasaa nhò pòkoo. Yekōmbò yembè bètāāti kòò mǎu nwe wèè do neínè Dafiti Fidisitēēbe bè dintémè kè Isidayeeribe bótí. ¹⁰ Kè Edasaa ncómmú kébaao Fidisitēēbe ke pikú o siè kòò nùtè yàa tāté kòò sonnè ké ndì pikú. Kè ti Yìè nKuyie nduó nkè Isidayeeribe na be dootitòbè mediè ndè yiè. Kè behāpòmbè tǎbèe wētení ké m bè tū nke eiti máà.

¹¹ O kó difōnkúò kè Adaa kou Akee bire Samaa mbè pòkoo. Fidisitēēbe do tii ndii mōnni Deii itū maì kó kupaku borè kè Isidayeeribe coké. ¹² Kè Samaa cómmú kébaao, kè ti Yìè nKuyie nduó nkòò poté Fidisitēēbe kékuò. Kè Isidayeeribe bè na mediè.

¹³ Diyie mari mudidèi mōnni kè benitibè bètāāti yènni behāpònsāndèèbè tīnni mieke, kékate keyà Dafiti Adudammu tādènkù mieke, ke yé Fidisitēēbe do bàtémè Defaii biriku.

¹⁴ Kè Dafiti mbo o sòri, kè Fidisitēēbe bo Betideemmu. ¹⁵ Kè Dafitii dǎke Betideemmu kó menie, ke dǎ: We mbo kate Betideemmu tǎbinte tèè bo dihei bòri ke n dónni kè n yà?

¹⁶ Kè behāpòmbè yekōmbò yembè bètāāti ité kékété Fidisitēēbe cuokè bè kàri dè, kékate Betideemmu kó tǎbinte kédónni menie nkékatení kòò duó, ò me nyí nyie nké mè yà, ké mè pǎ Kuyie nkécóúnko ketenkè ¹⁷ ke dǎ: N Yìè nKuyie, m báa yà de kó menie, mè dònè benitibè bèè duó mbe fòmму ke kate ke donni de kó menie mbe kó meyī mme.

Ò í nyie nké mè yà.

Behāpòmbè yekōmbò yembè bètāāti beè do pī nde kó mutōmmú.

¹⁸ Kè Seduyaa bire Abikaii, Soabu nantè mbaké behāpòmbè sipísitāāti tīnni. Weè do kùò nè o kpānni o dootitòbè sikǎusitāāti (300). Memme kòò yètiri feité behāpòmbè sipísitāāti mieke. ¹⁹ Kòò naá nhodièwè be cuokè, ké bè baaté, ò me nné í nna kémaatèné bètāāti tīnni kǎbe bembè.

²⁰ Yoyadaa bire Bennaya Kabuseedi eì kou, ohāpònkperi mǎu kó debire, kòò kpa nkéna o dootitòbè mediè. Weè do kùò Adiyēedi bí idé Mǎabu eì kǎbe. Weè do ta yecìrìcìrè fētìrì nè muséè nkékuò dicìrìcìrì. ²¹ Weè múnke do kùò Esibiti kǎbe kóò nitikperi mǎu, ke sǎ nkòò tǎ dikpānni kòò kǎtenko kupàati ké dì fiète kòò kùò nè. ²² Bennaya do kpa ndii kpānni kǎpétè diyètìrì sipísitāāti kǎbe tīnni mieke. ²³ Kòò yètìrì feité mediè nsipísitāāti kǎbe tīnni mieke, ò me nyí nna ke tùòke bètāāti tīnni kǎbe. Kè Dafitii ò tāté kòò mbaké tihāpònti tii ò bàa.

²⁴ Sipísitàãti tĩnni kàbe do tú: Asayeedi Soabu nantè nè Dodo Betideemmu èi kou birè Edananni. ²⁵ Nè Samaa nè Edikaa Adodi èi kàbe. ²⁶ Edesi Pedeti èi kou Ikési birè Idaa Tekoa èi kou. ²⁷ Abiesee Anatati èi kou nè Mèbunnaii Usaa èi kou. ²⁸ Sadiməə Aoa èi kou nè Madaii Netofaa èi kou. ²⁹ Baana birè Edebu Netofaa èi kou tóke nè Dibaii birè Itaii Kibea èi kou, Bensamee tempè mieke. ³⁰ Nè Bennaya Pidatəə èi kou nè Itaii Kaasi èi kou. ³¹ Nè Abi-Adinəə Beti-Adaba èi kou nè Asimafeti Baudimmu èi kou. ³² Ediaba Sadiməə èi kou, Yasenni bí kó dèmarè, kè de yètìrì tu Yonnatã. ³³ Samaa Adaa èi kou nè Sadadi birè Aiyammu Adaa èi kou. ³⁴ Nè Edifedee Akasibaii birè Maaka èi kou nè Aitofeedi Kido èi kou birè Ediyammu. ³⁵ Esidaii Kadimēdi èi kou nè Padaii Adabu èi kou, ³⁶ nè Natã birè Ikadi Tisoba èi kou nè Bani Kadi naàmùnkù kou. ³⁷ Sedeki Aməniibe botí kou nè Nadaii Bedati èi kou wèè do tɔu Seduya birè Soabu kpàrìmentì, ³⁸ nè Idaa Yetee naàmùnkù kou nè Kaarebu, tɛ cīètè temàà kou. ³⁹ Nè Udii Itiibe botí kou, kè bèe wənnè beməu sipísitàãti nè bèyiekè.

24

Dafiti kàammè Isidayeeribe kè ti Yiè nKuyie mmiekè bè peike
(Wénté 1 Bekpàatibè tōmmú 21:1-6)

¹ Diiyè mari kè ti Yiè nKuyie mmiekēe yènni Isidayeeribe, kè kùu nampè Dafiti yèmmè kòo dɔ̀ dè yóó bè tani meyei, kòo dɔ̀ bèe kaa nyIsidayeeribe nè Sudaa kàbe. ² Kòo náké behāpòmbè kóo kóti Soabu wèè ò bonè ke dɔ̀: Ce nyIsidayeeribe tenkè keməu kékāa mbenitidaabè n dɔ̀ kényé bè māmè mme.

³ Kè Soabuu ò tēñné ke dɔ̀: Okpàati n dɔ̀mu ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeribe sũ nképèté mie nkuce tekòtè (100), kàa bè yà nè a nònfè. Dè né dòmme kàa dɔ̀ kɛpĩ nde kó mutōmmú botí?

⁴ Kòo kpàati baa mpĩ nho béi ntì Soabu nè behāpòmbè iwěi yembè tɔ̀bè. Kè bèe yóu kédəə okpàati yèmmè, kéité o cīètè kékote benitibè kàmmù, ⁵ késénté Suditēē kékete Adowee èi dii bo Kadi kó kubiriku cuokè, kédeè kékote Yasee. ⁶ Kè bèe ta Kadaadi kɛpèté kékote Itiibe èi Kadeesi nè Tãã-Yaani nè de kó sihekési nè Sitəə, ⁷ kɛpèté kékote Tiiri kó dihei kperì kuduotì fité di, Itiibe nè Kannahã kàbe do te yè, kɛpèté kɛtuəke Beerisebaa Sudaa tempè nkubakù çanku bíékè. ⁸ Bè dèè dii mōnni be tenkè keməu kɛwɛte Sedisademmu ke sɔ̀ ndè mòke betā̀bè bèwei nè yewe sipísidé nè bè ketémè mukàmmù. ⁹ Kè Soabuu náké okpàati bè kàa nyIsidayeeribe kó behāpòmbè kè bè māmè sikəupíkò̀sini (800000), Sudaa kàbe sikəupíkò̀sinùmmù (500000).

Kuyie mpotémè Dafiti ò kàa mmèè kpéi mbenitibè
(Wénté 1 Bekpàatibè tōmmú 21:7-17)

¹⁰ Kè Dafitii banté ò cààrèmmè kòo kōmbù̀tì do, kòo náké ti Yiè nKuyie nke dɔ̀: N Yiè nKuyie n cààrèmu mediè n kàammè benitibè. M bantému n cààrèmmè, n dɔ̀ tiiyènti nti, á n cīé. ¹¹ Ò yĩ mēmme kénhenniní dikūnweñni ke sɔ̀ ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pānā̀nti náā̀ntò Kadi wèè do ò bonè ke tú: ¹² Kote kénáké Dafiti ke dɔ̀: N tú nh ò duó ntiyēiti tītā̀ti ndi, ke tú wèè tāté ò dɔ̀ kù kè n kù nhò poté. ¹³ Kè Kadii kote kɛyà Dafiti kóo náké Kuyie nhò náké ti ke dɔ̀: Kàa dɔ̀ dikònni bo tannímè a èi ke dɔ̀ yebie nyèyiekè á tāté. Kàa me ndó a dootitɔ̀bè bo nda betimè betā̀bè bètā̀ti mieke, á tāté. Kàa me ndó mukūũ mbo tannímè mme kè benitibè nkɔ̀ nke dɔ̀ yewe yètā̀ti, á tāté. Totí a yèmmè ké n náké n dɔ̀ nkénáké ti wèè n tōnni.

¹⁴ Kè Dafitii náké Kadi ke dɔ̀: N yèmmè meè cààrè mediè. Kè ti do ti Yiè nKuyie nnòtè mieke dè tōũmu, ke yé kù sémmè deumè. M báá do n nititòu nɔu mieke.

¹⁵ Mēmme kè ti Yiè nKuyie nduənni muməmmú mùu kòu Isidayeeribe cuokè. De kó dikūnweñni kɛtuəkenè kù dɔ̀u ndii mōnni Isidayeeribe tenkè keməu mieke kè benitibèe kù sikəupípísìyiekè (70000) de yiè. ¹⁶ Kuyie ntōnni yòute dii mōnni di nòtè Sedisademmu ìnkè

ke bo bè poté kuyɛ̃ku, kè ti Yiè nKuyie n náké ku tǎnni ke dǎ: Dè sànnèmu memme, a ténke báá poté.

Ke sǎ ndi berínè Sebusiibe kou mǎu bè tu wè Adafunaa o kó kuyié borè. ¹⁷ Kè Dafitii yà ti Yiè nKuyie ntǎnni kǎmè kékuónnè Kuyie nke dǎ: N cààrèmu. Míi yeté! Benitìbè bie nyí cààrè mùmamù, mí nnè n cǐtè tǎ dǎ nha ti poté.

Dafiti maámè diwũtǎnni Kuyie nkpeí
(Wénté 1 Bekpàatìbè tǎmmú 21:18-26)

¹⁸ De kó diyie dimáà mieke kè Kadii kǎte kǎyà Dafiti kǎo náké ke dǎ: Deke Adafunaa yié borè kémaá diwũtǎnni ti Yiè nKuyie.

¹⁹ Kè Dafiti kǎte kéndonnè ti Yiè nKuyie ntǎ nákéme ku pǎánaantǎ náantǎ Kati kǎo ò náké. ²⁰ Kè Adafunaa sǎnnéní kǎyà okpàatǎ Dafiti kǎo kǎroo, kǎo cokéní kénínkú kǎsǎnnǎo o ìkè.

²¹ Kǎo beke ke dǎ: Okpàatǎ dè dǎmmè kǎa kǎriní m borè? Kè Dafiti dǎ: N dǎ a n fíténè a yié nku kè m maá ti Yiè nKuyie ndiwũtǎnni kè dèe yie nkè kǎ poté kǎyà yǎ̃ku Isidayeɛribe kè kǎ deè. ²² Kè Adafunaa dǎ: Okpàatǎ túóté a dǎ dèe kó dimáà kǎpǎ Kuyie. Nte inààke, túóté i kǎféúté, túóté tenaasǎntè kó idéi kǎtuonnè. ²³ Okpàatǎ, n da pǎmu demǎu, ke tú a Yiè nKuyie ncǎuté a pǎnni, kǎ da dǎd mesàà.

²⁴ Kǎo kpàatǎ Dafitii ò tǎnné ke dǎ: Yóu kè n dè donté ke da yietí, n yí dǎ kǎpǎ n Yiè nKuyie ndǎmarè n yí fǎúté dèe kpéi.

Memme kè Dafitii donté kuyié nè inààke medítibii nsipísinnùmmù, ²⁵ kémaá diwũtǎnni deborè kǎfié ti Yiè nKuyie nyiwũ kǎtu kǎfiénè metaummè kpéyi. De mǎnni kè ti Yiè nKuyie mbè wénté fenǎnsàǎfè, kè kuyɛ̃ku kǎ do bè poté kǎ deè.

Bekpààtìbè pátíri ketirì Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Meketimè m̀nni Bekpààtìbè pátíri ketirì nè di dèrì de kó yepáte yedé do wē ndimarì máà ndi. Bekpààtìbè pátíri ketirì ti náá nSadamɔ́ kó tikpàti kpéi nke nè betɔ̀bè bèè ò tūnnenì be kpeti, Sodomɔ́ kó tikpàti kpeti tii né dake fei nè ò maámè Kuyie nciētè nè tekpààticiētè. O fòmmu kó kumàнку, kòo né wēte kéta mubɔ́fèù, nè mufòmmu yeimu miēke, kétúóké benitipòbè kè dèe tonté.

Memme kè Kuyie nyóu kè be kpààtiyuu toté iwuɔ nyii do bo kubakù yoú bíkè ì ténke í nyie nke bo mbúú Sodomɔ́ bire, kéwáá mbe kóo kpààti. Memme kè dèe dɔ̀ yekpààtiyɔ̀ yàte yèdèè, Sudaa kàbe kó dikpààtiyuu nè Isidayeeriibe kpèri kè yè ní nnaati di mm̀nni diterì késĩnte.

Dii pátíri ti náá nhokpààti dòmme kéndé Kuyie. Wèè kpààti dé Kuyie nweè ò ntɔ̀ dihèi kè dè naati. Kàa bo yetemè Kuyie nkéfié yebakè kè dè touni dihèi kó mucaàrimù. Kuyie ndo duɔ̀nnímu ku pããnáàntì náàntìbè péu kè bè bo ndenni bekpààtìbè ku náàntì, wèè né do dake nfeí mbe miēke wèè tu Edii 17-19:21

Di mpátíri náàntì duó ke dòmme

1. Dafiti kó yewe sanye kó tináàntì 1:1-2:12
2. Sodomɔ́ kó tikpàti 2:13-11:43
3. Yekpààtiyɔ̀ totémè Odoboammu nè Sodoboammu be kó dim̀nni 12:1-14:31
4. Sudaa kàbe kó dikpààtiyuu nè Isidayeeriibe kpèri ye kó tináàntì kéntɔ̀ kétuakèné Akabu kó dim̀nni 15:1-16:28
5. Akabu kó tikpàti 16:29-22:40
6. Sosafati nè Sodammu nè Asadia 22:41-54

Adonniya dómè kécɔ̀uté tikpàti

¹ De m̀nni ke s̀ nhokpààti Dafiti kòtè ke m̀nke kòtè, bá kè bè ò dàtinné tiyààti ò báá keè kuyiinkù. ² Kòo kó betɔ̀mbèè ò nàké ke d̀: Okpààti yóu kè tí da wáá nhosapàà nkòo nda pĩ mmutɔ̀mmú kéntú a pokù kè dí nwē nke dɔ̀ nda dei muséé.

³⁻⁴ Memme kè bèè íté Isidayeeriibe tenkè kemou miēke osapàà nsààwè wammù, kèpété Sunemmu eitè miēke osapàà, kòo m̀nke wenni mediè, nkòo yètìrì tu Abisaki, kè bèè ò kàtenní kóo duó nhokpààti kòo mpĩ nho tɔ̀mmú. Ò me nyí nhò duónè.

⁵⁻⁶ Abusadɔ̀mmu do ku kè Adonniyaa Akiti do peiténè wè Dafiti. Kè wèè naá Mpo, kéntú odasáátì, o cice do í ò bənnè tìmatì, kòo mpòti ò túmè okpààti kóo dapàà nkénnáá nke tú: Mii yóo naá nhokpààti. Kòo wáá ntenaasántè nè te dèèbè nè behããpòmbè sipísìnùmmù, ⁷ kédakenè Seduya bire Soabu nè ikuó niùti Abiataa kè bèè ò tūnne. ⁸ Ikuó niùti Sadaki nè Yoyada bire Bennaya nè Natãã ti Yiè nKuyie mpããnáàntì náàntò nè Simmei kényíénè Dei nè Dafiti kó behããpòmbè bembè í nyie nkóo tūnne.

Natãã nè Batisebaa bè kònnémè Sodomɔ́

⁹ Diiyè marì kè Adonniyaa ãnné dibanni diyaàhóútàri borè, ã-Dokedi binte také, kèfié ipe nè inàake nè iwũ ò ã məkùò, kényú o tebií nè Sudaa tempè nkó bekótìbè bèè do pĩ nhokpààti Dafiti tɔ̀mmú. ¹⁰ Ò me nyí nyu ti Yiè nKuyie mpããnáàntì náàntò Natãã nè Bennaya nè behããpòmbè yekòmbè yèmbè nè o tebite Sodomɔ́.

¹¹ De m̀nni kè Natãã kɔ̀te kényà Batisebaa Sodomɔ́ yɔ̀, kóo nàké ke d̀: A kèè Akiti bire Adonniya d̀̀rimè ke d̀ nhò tu okpààti, bá n yiè nhokpààti me nyí tì yéà? ¹² N yóo da duó nyitié nyi, kàa yie nke ì tūnne a dèetè amáà nè a kóo dapàà nSadamɔ́. ¹³ Kɔ̀te kényà okpààti

Dafiti kóò nàké ke dò: Okpààti a do n nàkému ke dò n kóo dapàà nweè yóó naá nhokpààti a kó difōnkúò kékari a kpààtikàrì, dè né yīme kè Adonniya weè naá nhokpààti?

¹⁴ A yó nkpaá koò nàánnè kè n kətoomu m mómumu nkéyíé kónné a nùù.

¹⁵ Memme kè Batisebaa kəte okpààti borè, ò do me nkòtémèmu, kénsó nho bo kudieku kè Abisaki Sunemmu kou de bo ke pfi nho tōmmú. ¹⁶ Kè Batisebaa nínkú késinnóò okpààti ìikè, kòo kpààti ò beke ke dò: A yē mba? ¹⁷ Kòò dò: Okpààti a do béimmu kényú ti Yiè nKuyie nyètiri ke dò, n kóo dapàà nweè yóó naá nhokpààti a kó difōnkúò, kékari a kpààtikàrì. ¹⁸ N né bo ke yo kè bè tu Adonniya weè naá nhokpààti bá a í yé. ¹⁹ Ò ānné dibanni ndi ke kùò inààke péu nè iwūō ì ā mekùò nnè ipe, ke yu a kó bedapàmbè bemou nè ikuó niùti Abiataa nè behāpòmbè kóo kóti Soabu, ò me nyí yu a kóo dapàà nSadomə. ²⁰ Okpààti, Isidayeeri be bemou da kémúmu a bo bè nàkéme wèè yóó səté a kpàti. ²¹ Kè meè dəke a bo kú dii mōnni bè bo ti wénté beyibe mí nnè m bire.

²² Kè Batisebaa nkpaá me nnáánnè okpààti, kè Natā tuəko. ²³ Kè bèe nàké okpààti ke dò: Natā kətení. Kè Natā taroo kéninkú késinnóò okpààti ìikè, ²⁴ kóò beke ke dò: Okpààti, fōō yē nhAdonniyaa naá nhokpààti kékari a kpààtikàrà? ²⁵ Ò kətemu yíe nDokedi binte borè, ke ānné dibanni diəri, ke kùò inààke péu nè yenaadabe yèè ā mekùò nnè ipe, ke yu a kó bedapàmbè bemou nè behāpòmbè kó bekótibè nè ikuó niùti Abiataa. Bemou kè bè wē nke yo nke yè mmenaà nke pīkù ke tú: Okpààti Adonniya mbo sáà! ²⁶ Ò me nyí yu ikuó niùti Sadəki nè Yeoyada bire Bennaya, bá a bire Sadomə nè mí m mómumu. ²⁷ Okpààti fōō yie nke tāāté wèè yóó səté a kpàti, bá a í ti nàké tínti a kó betōmbàà?

Dafiti tāātémè wèè yóó səté o kpàti

²⁸ De mōnni kòo kpààti Dafiti duó nkè bèe yúni Batisebaa kòo wēténí kécómúò okpààti ìikè. ²⁹ Kòo kpààti béi nke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu! M béimmu ke yu ku yètiri, kuù do n deéte m bo dii mōnni mehāárimè mieke. ³⁰ M béimmu ke tú n yóó dəomu yíe n da dúnne dii nùù, ke tú a bire Sadomə bo səté n kpàti kékari n kpààtikàrì.

³¹ Kè Batisebaa nínkóo késinnóò okpààti ìikè kébéi nke dò: Okpààti, mbo sáà!

³² De kó difōnkúò kòo kpààti Dafiti duó nkè bèe yúni ikuó niùti Sadəki nè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò Natā, nè Yeoyadaa bire Bennaya kè bèe tuəkení. ³³ Kòò bè nàké ke dò: Túóténè nh āpòmbè bèè n kpaánè kè dí kəte kédee m bire Sadomə sāmmarímú kóò kətennè Kiyō. ³⁴ Kè ikuó niùti Sadəki nè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò Natā, kè bèe ò cóú mmekùò nkóò cānné, kòò ntú Isidayeeri be kóo kpààti. Kè bè dèè dí eé ditāteheù kéhuu ke dò: Okpààti Sadomə mbo sáà! ³⁵ De kó difōnkúò kè di ò tūnne kékonní dihei, kòo kari n kpààtikàrì, weè yóó səté n kpàti, n we ntāāté kòò bo mbaké Isidayeeri be bemou nè Sudaa kəbe.

³⁶ Kè Bennaya tēnné okpààti ke dò: Okpààti, dè wennimu mediè, ti Yiè nKuyie nha tū nkù kuù béi nnè a kó dinùù mieke. ³⁷ Kù do da bonè mèè botí, kù mme mbonè okpààti Sadomə, kédéúkūnne o kpàti kè tii pēēté fí n yiè nDafiti a kpəti.

Bè pīmmè Sadomə tikpàti

(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 29:21-25)

³⁸ Kè ikuó niùti Sadəki nè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò Natā nè Yeyoyada bire Bennaya nè Kədetiibe nè Pedesiibe, kè bèe kəte Sadomə borè, kóò dèe nhokpààti kóò sāmmarímú, kóò kətenè Kiyō. ³⁹ Kè ikuó niùti Sadəkii ta ti Yiè nKuyie ntou kétúóté dinaayènni ke di cūō mekùò, ké mè cóú nSadomə yuu ìnkè, kóò cānné kòò bo ntú okpààti. Ò dèe memme kè bèe eé ditāteheù kéhuu ke dò: Okpààti, Sadomə mbo sáà! ⁴⁰ De kó difōnkúò kè bèe ò tūnne kè bèe wēténí dihei. Kè benitibè eu itārí kè diwèi bè bo mediè nkè bè ùú kè ketenkè sánti.

Adonniya yīkemè ò do dó kédòò ti

⁴¹ De m̀̀nni ke s̀̀ nhAdonniya nè ò do yu bè kè bè di ke dèè, kékeè kutoweku, kè Soabuu banté ditáteheù dab̀̀nni ke d̀̀: Ba nkó kutoweku dáátí dihèi?

⁴² Ò kpaá me nnáá nkè ikuó niùti Abiataa bire Yonnatāa t̀̀̀kení, kè Adonniya d̀̀: A tú oniti mómmuə nwe, tanni! N yému ke dò nha ti t̀̀ni tináansààti nti. ⁴³ Kòò d̀̀: Áà, m pètinke dó ke da náké okpààti Dafiti tãátémè mme Sodoməə kòò bo s̀̀oté o kpàti. ⁴⁴ Ò duó nkè ikuó niùti Sadəki nè ti Yiè nKuyie mpãánáànti náàntò Natāa nè Yeyoyada bire Bennaya nè Kedetiibe nè Pedesiibe nè okpààti kó tihããp̀̀nti kè bèe dee nSodoməə wenwe okpààti o kóò sãmmarímú koò cíe Kiyšš binte borè. ⁴⁵ Kiyšš binte borè kè ikuó niùti Sadəki nè ti Yiè nKuyie mpãánáànti náàntò Natāa kè bè ò còú mmekùò nkoò pī ntikpàti. Ke dèè kè benitibè beməu ò cíenní nè diwèi, di do yo deè kó kutoweku. ⁴⁶ Kòò t̀̀̀kení, ke dáátí ke kàri dikpààtikàri. ⁴⁷ Kòò kpààti tũmbè k̀̀tení ke sãntí okpààti Dafiti ke tú: Ti Yiè nKuyie nha tũ nkùu déúk̀̀nne Sodoməə kpàti kè t̀̀i p̀̀̀tè a kpəti do dòmmè, ké nti c̀̀̀nè. Bè yí mem̀̀me kòò kpààti s̀̀nnó o dóú ìnkè, ⁴⁸ k̀̀bèi nke d̀̀, ò sãntí o Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù kùù ò duó nwèè yóó s̀̀oté o kpàti, kòò yà nè o ǹ̀nfè dè d̀̀mè.

⁴⁹ Kè Adonniya k̀̀be ti kèè kè be k̀̀nti aá, kè bèe cíeté bemáà bemáà bá wè o kó kupíkù. ⁵⁰ Kè kufəwáá nhauté Adonniya kòò coké Sodoməə k̀̀kəte diwũ̀̀t̀̀nni borè, k̀̀ncómmú k̀̀pī ndi bàkè. ⁵¹ Kè bèe náké Sodoməə ke d̀̀: Adonniya coké f̀̀ nwe ke k̀̀te ke cómmú ke pī ndiwũ̀̀t̀̀nni kó yebàkè, ke náá nkétú ò í iti kàa í p̀̀rikè ke tú a í yóó ò kù.

⁵² Kè Sodoməə bè t̀̀nné ke d̀̀: Kòò d̀̀ari kè dè wenni m báá ò k̀̀áké, kòò me nyí d̀̀ari kè dè sié ò dò nkékúmu.

⁵³ Mem̀̀me kè Sodoməə t̄ nkè bèe yúni Adonniya diwũ̀̀t̀̀nni borè, kòò k̀̀tení ke nínkóo okpààti Sodoməə ìkè. Kòò ò náké ke d̀̀: Kò nha c̀̀tè.

2

Dafiti duóm̀̀mè o tié nsənyi Sodoməə

¹ Dafiti banté dii m̀̀nni ò duúnnèmmè mukṹ nkéduó nyitié nsənyi o bire Sodoməə, ² kóò náké ke d̀̀: N t̀̀nnè m bo tũnne m̀̀mme ti yembè kó kuce. Túóté tikənyauti a k̀̀tému. ³ Á nd̀̀ari ti Yiè nKuyie nha tũ nkù dómè, á ntũ nku kó kuce, k̀̀ntũ nku kuó nè ku tannò, k̀̀ntũ nku b́́i nti nè ku kuó ì ẁ̀ari Məyiisi páte miəke. Mem̀̀me a d̀̀ari dè deməu bo nyiémmè. ⁴ Mem̀̀me ti Yiè nKuyie mbo d̀̀mè kù do n náké ti ke d̀̀: Kàa yaàbí d̀̀ari n dómè ke tũ n kó kuce nè timómmənti ke n tũnnè be yèmmè meməu, a c̀̀tè báá paà okpààti.

⁵ De kó difənkúò a báá yè nYeduya bire Soabu n d̀̀ò dè, weè kùə Isidayeeriibe kó behããp̀̀mbè iwēi yembè bèdè, Nee bire Abunee nè Yetee bire Amasa. Bè do kari bammùu nwe bá mudoò í bo, kòò bè kù. De kó medə̀̀rimè d̀̀nnè ò t̄i meyī mme n neùti nè n naàk̀̀nfè. De kó meyi mbo o yuu ìnkè nke. ⁶ D̀̀ò mecii nha báá ò yóu kòò kóte kékú. ⁷ Á nyé Badisidaii bí nKadaadi èi k̀̀be kpéi. N do cokú a kóo kóti Abusadəmmu kè bèe k̀̀tení ké n teennè. Nè de kpéi nhá bè d̀̀ò mesàa. ⁸ A múnke báá yè mBensamee botí kou Kedaa bire Simeii kpéi mBaudimmu èi kou. N do cooti dii m̀̀nni ke k̀̀ri Maannaimmu kè weè ní nni mbəmmù kus̀̀nkù ke tú m bo yà! Ke n w̄te k̀̀nkũ̀̀ntiní kòò k̀̀tení Suditē kè n co. N de nhò d̀̀nnè dinùu ti Yiè nKuyie nyìkè ke d̀̀: M báá ò kù. ⁹ A tú mecii nyiè nwe a bá nhò wùó nhosààwè bá ò me nkòtémè, a nyé a bo yimè kóò dèite.

Dafiti kumè kè Sodoməə nsəkénè o kpàti (Wénté 1 Bekpààtibè t̄mmú 29:26-28)

¹⁰ Kè Dafitii kú kè bèe ò kũnnè o èi Sedisadəmmu. ¹¹ Ò do baké Isidayeeriibe ke d̀̀ yebie nsipísìnàà ndi. Ò do bo Ebunə ke d̀̀ yebie nyèyiekè ndi k̀̀mbo Sedisadəmmu ke d̀̀ yebie nsipísitãàti nè yètàati. ¹² Mem̀̀me kè Sodoməə s̀̀oté o cice Dafiti kó tikpàti, kòò kpàti d̀̀uke mediè.

Sadoməw kùwòmè Adonniya

¹³ De m̀̀nni k̀̀ Adonniyaa, Dafiti pok̀̀ Akiti do ò p̀̀it̀̀ǹ̀ ẁ̀e k̀̀t̀̀e k̀̀ỳ̀a Batisebaa Sadoməw ỳ̀, k̀̀o ò beke ke d̀̀: A k̀̀t̀̀enni kusà̀k̀̀ nku bakaà? K̀̀o ò t̀̀nǹ̀e ke d̀̀: **Èè**, ¹⁴ k̀̀deè ke d̀̀: M m̀̀ke t̀̀matì nti ke bo da náké. K̀̀o d̀̀: B̀̀i!

¹⁵ K̀̀ Adonniya d̀̀: A ỳ̀mu a m̀̀mmu, mm̀̀ do d̀̀mm̀̀ k̀̀di tikp̀̀ti. Isidayeeri be m̀̀u do baa m̀̀ bo naámm̀̀ okp̀̀àti. D̀̀ me nyí yie nke m̀̀ d̀̀. K̀̀ n tebite Sadoməw weè t̀̀ di, t̀̀ Yiè nKuyie nkuu me nyè. ¹⁶ N d̀̀ a n d̀̀d̀ t̀̀matì nti, a báá yete! K̀̀ Batisebaa d̀̀: B̀̀i! ¹⁷ K̀̀ Adonniya d̀̀: N da báámmu, m̀̀ okp̀̀àti Sadoməw k̀̀o n duó nhAbisaki Sunemmu eì kou k̀̀ m puoke, n ỳ̀mm̀̀ d̀̀ nhò báá ẁ̀ nda yeteǹ̀. ¹⁸ K̀̀ Batisebaa d̀̀: D̀̀ wenni, m bo k̀̀t̀̀e k̀̀ỳ̀a okp̀̀àti, k̀̀o b̀̀inǹ̀e a k̀̀p̀̀i.

¹⁹ M̀̀mm̀̀e k̀̀o k̀̀t̀̀e k̀̀ỳ̀a Sadoməw ke bo ò b̀̀inǹ̀e Adonniya k̀̀p̀̀i. K̀̀o k̀̀p̀̀àti Sadoməw ít̀̀e o k̀̀ari ìnk̀̀e k̀̀k̀ét̀̀ǹ̀i o bík̀̀e k̀̀ǹ̀nk̀̀ú k̀̀s̀̀nǹ̀o k̀̀ẁ̀t̀̀e k̀̀k̀ari, k̀̀duó nk̀̀e b̀̀e d̀̀u ndikp̀̀àtik̀̀ari t̀̀ri o bak̀̀u ỳ̀u, k̀̀o ỳ̀s̀̀ kari k̀̀o p̀̀enǹ̀e, ²⁰ k̀̀o náké ke d̀̀: N d̀̀ ke da m̀̀ t̀̀matì nti s̀̀mp̀̀r̀̀e a báá yete d̀̀! K̀̀o k̀̀p̀̀àti ò t̀̀nǹ̀e ke d̀̀: N ỳ̀ m̀̀ a d̀̀ d̀ n yí yó d̀ nda yeteǹ̀. ²¹ K̀̀o ỳ̀ d̀̀: T̀̀ báá duó nhAbisaki Sunemmu kou Adonniya k̀̀o puokaà?

²² K̀̀ Sadoməw ò t̀̀nǹ̀e ke d̀̀: D̀̀ ỳ̀me k̀̀a tu n duó nhAbisaki Sunemmu kou Adonniya k̀̀o puoke? A p̀̀nke na nyí nh ò duó ntikp̀̀ti, weè me ntúmm̀̀ Mpo. Duó nk̀̀e nh ò duó ntikp̀̀ti wenwe ǹ̀e o k̀̀be ǹ̀e ikuó ǹ̀t̀̀ti Abiataa ǹ̀e behã̀p̀̀mb̀̀e k̀̀o k̀̀t̀̀ti Soabu.

²³ K̀̀ Sadoməw parik̀̀e ǹ̀e t̀̀ Yiè nKuyie nyèt̀̀iri ke d̀̀: Adonniya me ndàátì ke beke t̀̀, k̀̀ n yí ò k̀̀u t̀̀ Yiè nKuyie nni mpot̀̀e! ²⁴ Ǹ̀e t̀̀ Yiè nKuyie nk̀̀u n k̀̀nne n cice Dafiti k̀̀ dikp̀̀àtik̀̀ari, ke f̀̀i n k̀̀p̀̀ti, ke b̀̀i nke ỳ̀: Tikp̀̀ti bo mbo n c̀̀t̀̀t̀e s̀̀ã. M parik̀̀emu ǹ̀e ku yèt̀̀iri ke t̀̀ Adonniya bo k̀̀ yíe, ²⁵ k̀̀t̀̀ nYeoyada bire Bennaya k̀̀o ò k̀̀u. M̀̀mm̀̀e Adonniya kum̀̀e.

Sadoməw b̀̀tim̀̀e Abiataa Sedisademmu

²⁶ K̀̀o k̀̀p̀̀àti Sadoməw náké ikuó ǹ̀t̀̀ti Abiataa ke d̀̀: Ít̀̀e die nk̀̀k̀o nhAnat̀̀ti a cie. A d̀̀ nk̀̀ekuomu. M me nyí d̀̀ ke da ku ke ỳ̀ f̀̀d̀ do t̀̀um̀̀e t̀̀ Yiè nKuyie ntaumm̀̀e t̀̀u n cice Dafiti k̀̀ dim̀̀nni, k̀̀ di ẁ̀nǹ̀e ke ta mehár̀̀im̀̀e mieke.

²⁷ M̀̀mm̀̀e Sadoməw ò b̀̀tim̀̀e bá ò t̀̀nke í ntú ikuó ǹ̀t̀̀ti. De m̀̀nni k̀̀ d̀̀e d̀̀d̀ t̀̀ Yiè nKuyie ndo náké t̀̀ Sidoo eì ke d̀̀ t̀̀ yó tuak̀̀ǹ̀i Edii c̀̀t̀̀t̀e.

Sadoməw kùwòmè Soabu

²⁸ K̀̀ Soabuu keè t̀̀ t̀̀k̀ǹ̀i Adonniya ǹ̀e Abiataa k̀̀cok̀̀e k̀̀eta t̀̀ Yiè nKuyie ntaumm̀̀e tou k̀̀ncóm̀̀m̀̀ú k̀̀p̀̀i ndiwũ̀t̀̀nni b̀̀k̀e. Soabu do k̀̀omm̀̀mu Adonniya ǹ̀e dim̀̀nni, ò me ndo í k̀̀omm̀̀ú Abusademmu. ²⁹ K̀̀ b̀̀e náké okp̀̀àti Sadoməw ke d̀̀: Soabu cok̀̀e ke k̀̀t̀̀e t̀̀ Yiè nKuyie ntaumm̀̀e tou ke cómm̀̀ú k̀̀p̀̀i ndiwũ̀t̀̀nni b̀̀k̀e. K̀̀ Sadoməw t̀̀ nYeoyada bire Bennaya ke d̀̀: K̀̀t̀̀e k̀̀o k̀̀u.

³⁰ K̀̀ Bennaya k̀̀t̀̀e k̀̀ǹ̀ak̀̀e Soabu ke d̀̀: Okp̀̀àti tu a ỳ̀nni d̀̀nde, k̀̀o yete ke d̀̀: N yí yeti! N d̀̀ k̀̀k̀ú die nde.

K̀̀ Bennaya ẁ̀t̀̀e k̀̀ǹ̀ak̀̀e okp̀̀àti Soabu náké t̀̀. ³¹ K̀̀o k̀̀p̀̀àti d̀̀: D̀̀ wenni, ku we debore k̀̀nd̀̀onǹ̀e ò b̀̀i nti, k̀̀o k̀̀nǹ̀e. K̀̀o k̀̀u b̀̀e nitisaàb̀̀e báá t̀̀ b̀̀nt̀̀e kuk̀̀s̀̀nk̀̀u, mí ǹ̀e n cice c̀̀t̀̀t̀e. ³² Nee bire Abunee Isidayeeri be ã̀p̀̀mb̀̀e k̀̀o k̀̀t̀̀ti ǹ̀e Amasa Sudaa ã̀p̀̀mb̀̀e k̀̀o k̀̀t̀̀ti. B̀̀e do t̀̀ benitisaàb̀̀e m̀̀e koò p̀̀t̀̀t̀e, k̀̀o b̀̀e k̀̀u dis̀̀ri bá n cice í ỳ̀. De k̀̀ meyi mbo do o yuu ìnk̀̀e. ³³ B̀̀e ò b̀̀nt̀̀e kus̀̀nk̀̀u wenwe ǹ̀e o c̀̀t̀̀t̀e k̀̀boo s̀̀ã. K̀̀ t̀̀ Yiè nKuyie nk̀̀o mesàà ǹ̀i mboǹ̀e Dafiti ǹ̀e o yaàb̀̀io ì yó nsak̀̀e o k̀̀p̀̀ti s̀̀ã.

³⁴ M̀̀mm̀̀e k̀̀ Yeoyada bire Bennaya k̀̀t̀̀e k̀̀o k̀̀u k̀̀ b̀̀e o k̀̀nǹ̀e o c̀̀t̀̀t̀e. O c̀̀t̀̀t̀e do bo dikp̀̀à ndi. ³⁵ De m̀̀nni k̀̀o k̀̀p̀̀àti t̀̀ot̀̀e Bennaya k̀̀cónǹ̀e Soabu f̀̀t̀̀iri k̀̀o mbak̀̀e behã̀p̀̀mb̀̀e, k̀̀t̀̀ut̀̀e Sadaki k̀̀cónǹ̀e Abiataa f̀̀t̀̀iri k̀̀o ntú ikuó ǹ̀t̀̀ti.

Sadoməw kùwòmè Simèi

³⁶ Kè Sodoməə duó nkè bèe yúní Simèii, kòo ò nàké ke dò: Maá a cǐtè Sedisademu kémbò, a báá yè kéntú a bo kòte dèmarè. ³⁷ Kàa yè diyie mari ke sènté kukó nSetinəə a nyé ke dò nha kumu, dè me mbá ntú n kpeti, nè a yuu ndi. ³⁸ Kè Simèii dò: Dè wenni okpààti, n yóó dòmu a búi nti. Mèmmè kè Simèii mbo Sedisademu kémmè. ³⁹ Yebie nyètāāti kó difōnkúò kòo kó tidaati matì tidétii coké, kékòte Maaka bire Akiisi Kati kóo kpààti borè. Kè bèe nàké Simèii ke dò: A daati bo Kati nwe. ⁴⁰ Kòo deke o sāmmarímú kékòte Kati, kécòuté o daati Akiisi borè, kèwète kékōnnè Sedisademu. ⁴¹ Kè bèe nàké okpààti Sodoməə ke dò: Simèii kòte Kati ke wète ke kò nSedisademu. ⁴² Kòo duó nkè bèe ò yúní kòo ò nàké ke dò: N sòò duó nkàa parikè ti Yiè nKuyie nyìkè ke dò: A í yèti dihei, kè n da nàké ke dò: Kàa yè bá ke kòte kupíkù makù, a kumu. Kàa dò: Èé, a kèemu. ⁴³ Dè yíme kàa né í pǐ nha dóunnè dii nùù ti Yiè nKuyie? Dè dōmmè kàa yete n sòò da nàké dii nùù? ⁴⁴ Kòo yí kénáké Simèii ke dò: A mómumu nha yému, a yèmmè da náammu meyei nha dòò mè n cice Dafiti, mèe do a yuu ìnkè, ⁴⁵ ti Yiè nKuyie mme nyó nni ndəarimu mesàà nkè Dafiti kpàti nfííkú sáà.

⁴⁶ Mèmmè okpààti duómme kè Yeoyada bire Bennaya denne Simèii kóò kù. De mōnni kè Sodoməə kpàti né dake fííkú.

3

Sodoməə puokemè Esibiti kóo kpààti kóo sapàà

¹ Kòo kpààti Sodoməə puoke Esibiti kóo kpààti kóo sapàà, nnè okpààti kè bèe mōte metaummè, kè Sodoməə kōnnènni o pokù Dafiti èi Sedisademu, kémbaanè ò bo maámmè o kó tekpààtìcǐtè nè ti Yiè nKuyie nkpete, kémaanè kuduotí kèfité Sedisademu.

² De kó dimōnni bè do feu iwūš ti Yiè nKuyie nyetārè ìnkè nke yetārè borè. Ke yé bè mu ndo í maámè tecǐtè ti Yiè nKuyie nkpete. ³ Kè Sodoməə ndó ti Yiè nKuyie nkéntū nho cice Dafiti do nàké tì, ke né nkpaá feu iwūš ti Yiè nKuyie nyetārè ìnkè kó yetārè ke tuōnnè tihúúnti.

Sodoməə mōmmè ti Yiè nKuyie mmeci

(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 1:2-13)

⁴ Diyie mari kòo kpààti Sodoməə kòte Kabašš ke bo fié iwūš ti Yiè nKuyie. Diwūštōnni didieri do ke mbo kòo fié iwūš ti Yiè nKuyie ntekupítè (1000) kétuə nde ìnkè. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nkōtení Kabašš Sodoməə borè keyènkè. Kóò béinnè tidəuntì miéke ke dò: M mōó a dó dè kè n dè nda pā.

⁶ Kè Sodoməə dò: N Yiè nKuyie, a dòòmu a kóo tōnti n cice Dafiti mesàà nke yé ò do tūmmè a kó kuce nè timómmōnti, ke dōari dè wenni kòo borime síe. Kàa ò dòò mesàà nke duó nkòo bí kó dèmarè kàri yie nho kpààtikàri ìnkè. ⁷ Ti Yiè nKuyie nfšò n dòò okpààti kè n sōtè n cice Dafiti kpàti. M me nkpaá tú odapàà nwe, n yí yé m bo niité mèè botí benitibè. ⁸ Nte mí nke dò nkéniité a nitibè a tāātè bè kè bè sū, ke í dò nkékaa nkédeè. ⁹ N Yiè nKuyie duó mí nha kóo tōnti mecii kè n na kénitè a nitibè, kèna kémbaàti meyei nnè mesàà, kè dè í dò mmemme we mbo na kénitè a nitibè, kunitisūkù kuu.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mpénsiri Sodoməə kù mōó tì, ¹¹ kóò nàké ke dò: A í me mmōmmè a fōmmu bo mōntemè, a me nyí mōó tikpàti yoo a dootitəbè bo kúmè, ke m mōó mecii, ke bo na kémbekùnè n nitibè, ¹² n yóó da duómumu a m mōó dè, meyèmmè nè mecii nhòmòu mu nyí dè mōòte, òmòu me nyí kpaá ke bo dè mōòte. ¹³ M bo da pānè a í m mōó dè, n yóó da duómumu tikpàti mediè nkàa yètiri ncéè, kèpèētè bekpààtìbè beməu. ¹⁴ Kàa tū n kó kuce ke dōari n kuó nè n tannò dè yèmmè, a cice Dafiti do dōmmè, m bo duó nkàa fōmmuu okè.

¹⁵ Kè Sodoməə entení kénsš nti Yiè nKuyie nhò béinnè tidəuntì nti. Kòo kōnni Sedisademu, kékòte ti Yiè nKuyie ntaummè təu borè, kèfié iwūš Kuyie nkétuə nké kù fié metaummè kpèyi, kèyú o tūmbè ké bè ānné dibanni.

Sadoməo bekémè mecii nkó tibeénti

¹⁶ Diiyè mari kè benitipòbè mabè bédébè bèè dauti dautinè benitidaabèe kateni okpààti Sadoməo borè. ¹⁷ Kòo ketiwè dà: Okpààti n da báámmu kénté kékeè n dó ké da náké tì. Mí nnè onitipòkù yie ntí bo teciètè tidé, kè m peité m bire. ¹⁸ Kè dè m̀òke yewe yètããti kòo peité o kperè. Ti me mbo teciètè tidé ndi, otàù m̀òu í dè bo. ¹⁹ Keyènkè m̀ònni kòò duó ke yãke o bire kè dè ku. ²⁰ Kòò ité kè n kraá duó, kòò t̀òtè m bire ke d̀ú nho kó did̀ú ke t̀òtèni o kperè dèè ku ke d̀u m borè. ²¹ Kè nh èntení dik̀unweñni ke bo yãá m bire, ke s̀ó ndè ku. Kè dè wenke kè n dè wènté mesàà nke s̀ó n kperè d̀òke.

²² Kòo nitipòkù t̀òu d̀ò: Ò sóúmmu m̀i kperè f̀òu, o kperè deè ku.

Kòò t̀òu d̀ò: Biti! N kperè deè f̀òu, a kperè deè ku.

Kè bè ñnei okpààti Sadoməo ìkè. ²³ De m̀ònni kòo kpààti Sadoməo d̀ò: Yie nhõ mè nyĩmè: M̀i kperè f̀òu kàa kperè deè ku. Kòò t̀òu d̀ò: M̀i kperè f̀òu, kàa kperè deè ku. Ti yóo yàmu. ²⁴ T̀òtènni disìè! Kè bèè d̀i t̀òtèni. ²⁵ Kòò d̀ò: Yaténè debire dèè f̀òu! Kéduó nwe nnitipòkù diyari otàù diteri.

²⁶ Kè mesémmèe p̀i ndebire dèè f̀òu de yã kòò d̀ò: Okpààti n da báámmu! Báá kuonè debire, duónnè we de kè dè nf̀òu. Kòo nitipòkù t̀òu yie tú: Yaténè de kè tí paà tidé.

²⁷ De m̀ònni kòo kpààti d̀ò: Báá kuonè debire, duónnè de onitipòkù ketiwè de yã we ntú.

²⁸ Kè Isidayeeribe beməu keè Sadoməo beké mèè botí de kó tibeénti, kòò depe, kébanté ti Yiè nKuyie nkuù ò duómme mecii nkòò beké de kó tibeénti.

4*Bèè tu bekótibè Sadoməo kpàti mièke*

¹ Kòo kpààti Sadoməo mbaké Isidayeeribe beməu. ² Nte bèè do ni o kpàti mièke be yètè: Sadaki bire Asadia, weè do tú ikuó niùti. ³ Kè Sisaa bí Ediodefu nè Aiya, kè bè ntú bepátíwãbè. Kè Aidudi bire Yoyafati ntú dikpààtìtõnni. ⁴ Kè Yeyoyada bire Bennaya mbaké behããpòmbè. Sadaki nè Abiataa kè bè ntú ikuó niùbè. ⁵ Kè Natãã bire Asadia mbaké kùmàndáábè. Kè Natãã bire terè Sabudi ntú ikuó niùti, okpààti népo, weè ò duó nyitié. ⁶ Kè Aisaa mbaké okpààti c̀fètè mièke. Kè Abuda bire Adonnidammu baké muheikèntõmmú.

⁷ Sadoməo do m̀òke kùmàndáábè tepítè nè bédébè ndi o kpààtiyuu mièke, kè beè nte bè bo nduómme tidiiti okpààti nè o c̀fètè teməu, bá weè kùmàndáà kòò níí nte otànkù òmáà dibenni mièke ò bo nduómme okpààti nè o c̀fètè k̀òbe tidiiti. ⁸ Nte de kóo kùmàndáábè yètè: Uuri bire deè do te Efadaimmu tempè nyetãrè ñnkè. ⁹ Kè Dekeri bire nte Makaa tempè nè Sadibimmu k̀òku nè Beti-Semesi k̀òku nè Edonni Beti-Ananni k̀òku. ¹⁰ Kè Eseti bire nte Adiboti Sokoo tempè nnè Efee kó ketenkè keməu. ¹¹ Kè Abinnadabu bire nte Doo tempè nyetãrè k̀òku, képuoke Sadoməo bire Tafati. ¹² Kè Aidudi bire Baana nte Tanaki èi nè Mekidoo kperi nè Beti-Seanni kó kutempè nkuməu k̀ù t̀òkènnè Saditanni Sisedeedi bakù c̀nkù kèt̀òkenè Abedi-Meodaa nè Yokindeammu. ¹³ Kè Kebee bire nte Damoti èi d̀i bo Kadaadi tempè nnè Yaii Manansee bire kó sihekési, kè weè nte Adikabu Basãã tempè, nde kó kutempè ndo m̀òke yehékè sipísikuò ndi kè iduotí yè fité kè yecàkè kpeti ke páké nè disəwũ̀ kó imátidèí. ¹⁴ Kè Ido bire Ainnadabu nte Maannaimmu tempè. ¹⁵ Kè Ayimasi nte Nefutadii tempè. Ò m̀únke do po Sadoməo kóo sapàà nwe, kòo yètiri tu Basimati. ¹⁶ Kè Usaii bire Baana nte Asee tempè nnè Beadoti èi. ¹⁷ Kè Paduyaa Yosafati bire nte Isakaa tempè. ¹⁸ Kè Edaa bire Simèii nte Bensamee tempè. ¹⁹ Kè Uudi bire Kebee nte Kadaadi tempè nnè Aməriibe kpààti Sionni èi nè Basãã k̀òbe kpààti Oku kperi. Kè kùmàndáà diewè mbo òmáà weè baké de kó yehékè tepítè nè yèdèè.

²⁰ Sudaa k̀òbe nè Isidayeeribe bè do s̀u ke d̀onnè dàméèrì ǹù kó mubirímú mmu ke m̀òke ke yo nke yã nkè dè bè naati.

5

¹ Sodomao weè do baké kukó ndiekù Efadati kó yekpààtìyò yemou kéntò kētuakenè Fidisitēēbe tenkè Esibiti kó kutempē mmànkù. Kè de kó yekpààtìyò yemouu ò b̀ùtè, kè nhò yietì d̀ampòd.

² Kè bè ndò nké nhò duò mbá dìi yìè muyuo mmùù nàa nke í ỳkè mesàà ncìdòòbè sikòupísìwei (9000), mùù ỳkè mesàà ncìdòòbè tekòupííítè nè sikòupísìni (18000), ³ yenaadakè bè soó nyè ke yè duò ntìdisààtì tepíítè, c̀énkoo kpeye sipísìdé, ipe tekòutè (100). Bè í k̀aannè iwũd̀ t̀ei, siwei iwaurii nè iperí nè sikoó bè soó nsi ke sì duò ntìdisààtì.

⁴ Sodomao weè do baké diyìè yìèní kè, kubakù c̀anku bíékè kó kutempē nkumou kétúóté Tifisaa kētuakenè Kasaa, kè de kó bekpààtìbè bemouu ò b̀ùtè. Mudoò í mbo be cuokè wenwe nè yehékè yèè ò t̀akénè, kè bè mbo kè dè bè naati. ⁵ Sodomao kpàtì bie mmièke Sudaa k̀obe nè Isidayeeriibe kè bè mbo bá bè í ỳèkù be tenkè kemou mièke. Bá wè k̀o fiiku o tie mbè tu dè f̀inyĩ nè fikíè.

⁶ Sodomao do m̀ake sisēĩ nè si dèèbè tekòupííítè nè sikòupísìdé ndi (12000) nè yetuo sisēĩ sikòupísìnàà bo na ke ta yè (4000).

⁷ K̀um̀andàábè bè t̀aātè bè kè bè bo nhò duò ntidiitì bá wè ot̀ankù òm̀áà òm̀áà dibenni mièke, kè bè ndake kè ntì nhò duò mbá d̀emarè í nhò d̀onnì, wenwe nè o ǹepobè, ⁸ kè nhò tounì sisēĩ kó tidiitì nè timútì o sēĩ kpéi nnè inààke ìi dùd̀, kè bè ndè tounì bá wè o kó m̀efìè nnè dè d̀ò nkémmàmè.

Ti Yiè nKuyie ndo duóm̀mè Sodomao m̀eciì

⁹ Ti Yiè nKuyie ndo duò nSodomao m̀èè yèmmè nè m̀eciì nde do í sénnì, k̀oo nyé kè dè sũ ke d̀onnè d̀améèrì kó mubirímú. ¹⁰ Sodomao c̀ii ndo p̀ètèmu diyìè yìèní kèè bíékè k̀obe kó m̀eciì nyembè nè Esibiti k̀obe bemou k̀ome. ¹¹ Ò do p̀enkùmu benitìbè bemou m̀eciì, nkémp̀enkùnè Etã móm̀muo nhEdaasi eì kou, k̀emp̀enkù m̀eciì mMaodii kó ibí, Emaa nè Kadikòadi nè Dadidaa. Nè de kpéi nkòo yètirìi feitè yehékè yemou mièke yèè bè fitè. ¹² K̀oo ãnnè yekotinò sikòupísìt̀aati (3000) iyie tekòupííítè nè inùmmù (1005). ¹³ K̀oo náké detie nkpeí, kétúóté detie ndierè Dimaa kpeye, k̀etaunnè tif̀apèutì t̀ii yìè imarí ìnkè, kénákè tiwanwantì it̀aàke inàà kpèti kpéi nè sinòo nè debambaànnè nè siyĩ. ¹⁴ Kè benitìbè nyiitini ibotì imou mièke ke k̀orini ke bo keè m̀eciì nkó tinààntì Sodomao náá nti. Kè bekpààtìbè bemou keè o kpéi k̀éntũ̀nnì benitìbè kè bè k̀orini ke yo o náàntì.

Sodomao bàátímè ti Yiè nKuyie nc̀ìtè marimù

(Wéntè 2 Bekpààtìbè t̀ommù 2:2-15)

¹⁵ Idammu Tiiri kóo kpààtì do ò ndápùnèmu Dafiti. Ò kèè dìi m̀onnì bè p̀ìmmè Sodomao tikpàtì k̀oo bo sòotè o cice Dafiti kpàtì kédèite benitìbè kètò nkè bè bo ò d̀ou nSodomao. ¹⁶ Kè Sodomao m̀unkèe t̀ò nkè bè bo ò nàké ke d̀ò:

¹⁷ A yèmu ke d̀ò n cice Dafiti do í na nè o dootit̀abè kèmaá ti Yiè nKuyie nc̀ìtè. Kè kù me nduò nkòd̀ bè na. ¹⁸ Di mm̀onnì ti Yiè nKuyie mme nni nhòmp̀ummu, d̀emarè ténke í n k̀ónnè. ¹⁹ N yèmmè d̀ò ndi mm̀onnì m maámu ti Yiè nKuyie nteç̀ìtè bè yó nkù bàá ntèè mièke kéndònnè kù do ti nàkémè n cice Dafiti ke d̀ò: A bire dèè bo sòotè a kpàtì deè yó m maá teç̀ìtè. ²⁰ N da báámmu duò nkàa kó betòmbè n k̀ũ Dimaa t̀ari kó detekperè. N yóo duónkomu n kó betòmbè kè bèe teennè a k̀obe, k̀aa yĩ n yietì idè a t̀ombè, m̀ bè yietì. A yèmu ke d̀ò mbèmaabè í bo n cice bèè nò mmutekũ ke d̀onnè a k̀obe Sidonniibe.

²¹ Kè Idammuu keè de kó tinààntì kè dèe o narike, k̀oo sãnte ti Yiè nKuyie nke d̀ò: Ti Yiè nKuyie nyètirìi ndeu kunku kùù duò nDafiti debire dèè c̀ii, kè dè baké kubotì kudièkù Isidayeeriibe. ²² De kó dif̀ankùd̀ kètò nkè bèe náké Sodomao ke d̀ò: Okpààtì tu ò kèemu a yè mmù, ke tú ò bo da p̀a detekperè nè bè tu dè sètìrì a d̀ó dè mmamè. ²³ O t̀ombè yóo dè c̀ũnkumu dit̀ari Dimaa kékòtenè d̀améèrì, kè dè bou kètannè d̀améèrì, kè dèe tuàke a d̀ó dè kè bèe dè c̀ũ k̀aa dè t̀uótè. Ò d̀ó t̀ii yeti tú: A bo nhò duóm̀mè tidiitì kòo piúnè o c̀ìtè.

²⁴ Mèmmè kè Idammuu duó nSadamoo detekperè nè bè tu dè siperésì, ò dó dè mmàmè.
²⁵ Kè Sadomoo mè nni nhò duò ntidiiti bá dii benni tónni sikoupiísikuò (6000), detie mbè tu dè odifiè de kó mekosààmè dítiribè sikoupiísini (8000). Sadomoo do de nhò duò mbá dii benni.

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nduó nSadamoo mecii nkéndònnè kù do ti nhò nàkémè. Kè bè nnaati wenwe nè Idammu kédòònnè betòbè metaummè.

*Sadamoo do pīñné bèè nìtibè muheikèntōmmú
 (Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 1:18. 2:1, 16-17)*

²⁷ Kè Sadomoo pīnné Isidayeeriibe sikoupiísitàāti (30000) muheikèntōmmú, ²⁸ ké mbè duòko ditāri Dimaa bá wèè tǎnkù benitibè tekoupiíitè (10000). Bá dii tīnni kè di ní dǎ otǎnkù òmáà ditāri Dimaa, bèdébè tēcīētè. Adonidammu weè do bè baké bè pī ndè muheikèntōmmú. ²⁹ Bèè te mutòu kè bembè mbo sikoupiísiyiekè (70000). Bèè pùò nyetāre ditāri ñnkè kè bembè mbo sikoupiísini (80000). ³⁰ Kè né mbúútí bè do tǎāté bè, kè bè mpokoo bèè baké betōmbè, bembè do bo sikoupiísitàāti nè sikousitāāti ndi (3300). ³¹ Kòo kpààti duó nkè bè ndei yetāsàayè yèè kpeñni kè yè ncáá nke deu, bè bo pūūténè yè ti Yiè nKuyie ncīētè. ³² Mèmmè Sadomoo kó betōmbè nè Idammu kòbe nè Bibudo èi kòbe, bèè yè yetāre tōmmú, kè bè ndòori yetāre nè idéi kè dè tūnni ti Yiè nKuyie ncīētè marimù kpéi.

6

*Sadamoo maámè ti Yiè nKuyie ncīētè
 (Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 3:1-14)*

¹ Okpààti Sadomoo do yóó keté ti Yiè nKuyie ncīētè mumarimù, kè dè mòke yebie nsikousinàà nè sipísini ndi nè bè yèmè Esibiti o kpàti benni naanni, otǎnkù odéri bè do tú wè Sifi*.

² Sadomoo do maá ti Yiè nKuyie ntèè cīētè okùmè do bo métiri sipisitàāti ndi, mepékùmè métiri tepíitè, mecómmè métiri tepíitè nè mènùmmù. ³ Kòo maá kukpánkpánkù bè òò ta kù ke né tuòke kudieku diekù, Kuyie ncīētè kòku. Kè de kó kukpánkpánkù okùmè mbo métiri tepíitè, kudieku okùmè bíékè métiri mènùmmù, kudieku pèkùmè bíékè, métiri mènùmmù. ⁴ Kòo keú sibòo kéánnè simátidii, ⁵ kémaá ditou mari kékpeénnè kudieku diekù nè de fūò kòku ké kù múnne mètāāti. ⁶ Kè kudieku de fūò kòku mmòke mepékùmè métiri mèdémè nè dikéè, kè de cuokè kòku mòke métiri mètāāti nè dikéè, kutāānkù métiri mètāāti nè dikéè. Kè yé ti Yiè nKuyie ncīētè kó imarí cēè ndo í mamè imòu de fūò nè de ñnkè. Femarife mafè do í mǎnnè fetefè mecēè nnè de kpéi mbè kpeé nkùù dieku ku kó tipīmpīnti í nkáá nKuyie ncīētè kó imarí. ⁷ Bè do dǎò yetāre páíi nwe, kédeè ke né na kéketé mumarimù, bè maà dii mǎnni dihenkèri yoo tetūūtè kó kunampoo í mbo, yoo timáti kó kutōnnenkù tekù makù. ⁸ Ditou dii kpeké defūò kó kudieku kó dibòri do bo Kuyie ncīētè bakù cǎnku nku. Kè yedetisakè bo ku mieke yèè dèkùnè kudéríkù, ke pēētè ke tūòke kutāānkù. ⁹ Bè maá dii mǎnni kédeè, kè Sadomoo tè múnne nè detekperè kó imundéi nè de kó tidabeeti. ¹⁰ Bè do maá dii tou kékpeénnè ti Yiè nKuyie ncīētè ké di mùmму késòó ntidiēti, bá kùù dieku kè ku cómmè mbo métiri mèdémè nè dikéè, kè bèè ti múnne nè detekperè kó imundéi, kétaunnè ti Yié nKuyie ncīētè.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sadomoo ke dǎ: ¹² A mè nni mmaámè tēcīētè, kàa tū n kuó ke dǎori n da nàké ti ke dake ke yíe n tannò yemòu, m bo da dǎò n do nàké ti a cice Dafiti a kpéi. ¹³ M bo mbo n kòbe Isidayeeriibe cuokè, m báá bè yòu.

* **6:1** Sifi: Bè do kaà mmèè botí betāàbè nè ti kaammè yíe ndè í wè, be kóo tǎnkù sifi berínè tinti kó betāàbè onaanwè nè onummuwè de cuokè nke (dinótòòri nè tipòòdùti de cuokè).

Bè sàrimè ti Yiè nKuyie ncĭtètè tɛ mieke

¹⁴ Sodoməə maá dìi mònni ti Yiè nKuyie ncĭtètè kédeè, ¹⁵ kécónné detekperè kó tidabɛɛtì kè deè ntú kumarí, de mieke ketenkè kétuəkenè timùmmùntì, kédeè kénéé ndetekperè bè tu dè sipèrésì de kó tidabɛɛtì ketenkè, ¹⁶ kédínné detekperè kó tidabɛɛtì de mieke kó kufáá nkè ku okùmè mbo métìrì tɛpíítè kè bèe kù dàri tidaabɛɛtì de fũḥ nè de ìnkè. De kó kufáá nku bè do túmè ikuó nentì dieku. ¹⁷ Bè do toté kutempìètì kédeè, kè kùù dieku nkpaá ku okùmè do bo métìrì sipísìdé ndi. ¹⁸ Kè bèe kù dàri tidabɛɛtì, kékerí tifèntì ti ìnkè, kè tì ndònnè yeyaa nnè ye póó, tì do dàri kufáá nkuməu ndi bá kumarí í nfeí. ¹⁹ Kè bèe dɔɔ kètũntɛ kufáá nkè kù wènkùnnɛ kɛtanné ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu. ²⁰⁻²¹ De kó kufáá mpɛkùmè do bo métìrì tɛpíítè nte, meokùmè meè máá, mecómmè meè máá, kè bèe kù dàri mesəə nsààmè, kédɔɔ diwũstònnì nè detekperè kó idéí, ké dì dàri mesəə nsààmè, kédɔɔ isəəwɛí ke núnne ikuó nentì dieku kó dibòrì. ²² Mɛmme bè do dàrimè ti Yiè nKuyie ncĭtètè tɛməu mesəə, tɛməu páí páí nè diwũstònnì dìi bo kufáá mbòrì.

²³ De kó difɔnkúò kécíéké odifíè, dikpáà kou kó idéí sitenkəanì, kè si ndò mbɛ̀nkèmbàribè, kè si okùmè mbo métìrì mènùmmù. ²⁴ Kè tɛketitè fiètì okùmè mbo bá kù métìrì mèdémè nè dikéè, kè ì wènné ì mbo métìrì mènùmmù. ²⁵ Kè tɛtɛtè kó ifiètì okùmè múнке mme mà, meokùmè mèmáà mɛpɛkùmè mèmáà. ²⁶ Sidé kè si okùmè mma ke bo métìrì mènùmmù. ²⁷ Kòo si tanné kufáá nkécónné de cuokè kè tiè nkó kufiètì nkáá nkummari, kè tɛtɛtè kəku nkáá nkutèkù kè ì kətení ke màá de cuokè ²⁸ kòo si dàri mesəə.

²⁹ Ti Yiè nKuyie ncĭtètè kó tidietì tidé mieke, kédɔɔ tifèntì kè de kó tifèntì ndònnè tipuonti nè mutepóó mmùù tite. ³⁰ Kòo dari mesəə nfɛcàrifè ti Yiè nKuyie ncĭtètè dietì tidé, kuketikù nè kufáá.

³¹ Kè bèe dɔɔ dicàù dìi kpetírì mèdémè ke bo kpetínné ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu bo kùù dieku, ké dì dɔ̀nnè detie mbè tu dè odifíè dikpáà kou kó tidabɛɛtì, kédɔɔ tidabɛɛtì tìi pĭ́nnè dicàù kè tì pɛkùmè mmànnè bè bo yarímè kudieku kó kumarí mènùmmù diyari dìmáà kó mecéè. ³² Kè bèe cíéké tifèntì yecàkè yèdé kó tidabɛɛtì ìnkè, kè tì ndònnè bɛ̀nkèmbàribè nè tipuonti nè mutepóó mmùù tite, kédeè kòò dè dàri mesəə. ³³ Ke múнке dari kudieku kó dicàù nè ìi déí máá. Kè di kó tidabɛɛtì tìi dì pĭ́nnè, kè tinti kó mɛpɛkùmè mmànnè bè bo yarímè kudieku kó kumarí mènà diyari dìmáà kó mecéè. ³⁴ Kè de kó yecàkè ntú idéí bè tu ì sipèrésì ì kó tidabɛɛtì, kè bèe yè dɔ̀ò kè yè ntau nyèdéè yèdéè bá kùù píkù, ké yè pĭ́nnénè yecəubɛ kè yè nyè fiinko. ³⁵ Kè bèe cíéké de kó yecàkè ìnkè tifèntì kè tì ndònnè bɛ̀nkèmbàribè nè tipuonti nè mutepóó mmùù tite. Kòo dè dàri mesəə.

³⁶ De kó difɔnkúò kémaá kuduotí kéfii nKuyie ncĭtètè, ké kù maánè yetàrè dieyè, kè yè ndóké inaú itāāti ke səké səké yetəbè ìnkè, kédeè kécónné detekperè kó tidabɛɛtì ye ìnkè.

³⁷ Sodoməə kpàtì benni dinaannì mieke do nke, otànkù bè tu wè Sifi† o mieke, bè pũũtémè ti Yiè nKuyie ncĭtètè. ³⁸ O kpàtì benni tɛpíítè nè dìmáà mieke, de kó dibenni otànkù oniínwè bè tu wè Buudi, ké tè dèè tɛməu páíí ti Yiè nKuyie ndo bè nàké ke dò tè ndòmmè.

Bè do tè maá ke dò yebie nyèyiekè ndi.

7

Sodoməə maámè okpààti cĭtètè

¹ Kè Sodoməə maá tɛkpààticĭtètè, ké ntè maá ke dò yebie ntepíítè nè yètāāti ke né na ké tè dèè tɛməu páíí, ²⁻³ kémaá kudieku kè ku okùmè mbo métìrì sipísìnnùmmù, mɛpɛkùmè métìrì sipísìdé nè mènùmmù, mecómmè métìrì tɛpíítè nè mènùmmù. Ò do cònné Dimaa kó

† **6:37** Sifi: Wenté 6:1 nè tìi wènkùnnɛ defũḥ de kóo tànkù kpéí. **6:38** +Buudi: Bè do kaà mmèè botí be kó betāābè nè ti kaammè dè í wè, bè kóo tànkù Buudi berínè ti kó betāābè opíínwè nè tɛpíítè nè oketiwè de cuokè nke (tipɛ̀ntì nè diyoséè de cuokè).

detekperè kó yesā̀nkè nyε kέ yè dṵ́ nyinaú ìnàà, kέpánné de kó yesā̀nkè ìnkè detekperè kó imundéi sipísìnàà nè ìnùmmù, bá kùù cuó tepíítè nè ìnùmmù. Ì do pī́nnè timùmmùntì. Dε do te kè bèε kù yu ke dṵ́: Dimaa túúkù. ⁴ Kè sibòo mbo tipíítì timṵ́u icuó itā̀ati itā̀ati ke wetí sitṵ́bè. ⁵ Dε kó sibòo kó tidabεeti tii yè pī́nnè kè ti okùmè mma tipíítì tidé, kè tì tṵ́nké bá dii càù kè di wetí diteri yèdéè yèdéè kuce mètā̀ati.

⁶ Dε kó difṵ́nkúò kécónné kudieku tekù yesā̀nkè kémunnε, kè ku okùmè mbo métiri sipísidé nè mènùmmù, mεpṛkùmè métiri tepíítè nè mènùmmù, kòo keuté dibòri dieri kéā̀nné kuhā̀nhā̀nkù kέ kù còúténè yesā̀nkè.

⁷ Kòo ā̀nné dikpààtikà̀ri kó kudieku ò yó nkari dè ke bekù, kécónné Dimaa kó detekperè kó tidabεeti kédínné kumarí, kέketé ketenkè kέtuakεnè timùmmùntì.

⁸ Sodomṵ́ o mómmuṵ́ nhò yó nhā̀ tēè cī̀tè̀tè tentε do cā̀ā̀ ntemáà borè ndε, tè do í wēnné kubeéndieku. Sì né do maá kéndòmmu sidé.

Dε kó difṵ́nkúò kòo maá o pokù Esibiti kóo kpà̀ati kóo sapàà nho kpetε kè tè mme ndò.

⁹ Dε kó sicī̀i simṵ́u bè sì maánè yetāsà̀ayè nyε yediεyè, bè cī̀éké yè, ke yè kéké ke εnne ye pī́tì tidé. Kè bèε ye mpū̀úténè, ke ye ndeènè, kέ ye mmaánè kuduotí kùù fité tεcī̀tè̀tè. ¹⁰ Dipū̀ū mómmṵ́nni dii, bè do di pū̀úténè yetāsà̀ayè nyε yediεyè, yèè okùmè bo métiri mènàà yoo mènùmmù. ¹¹ Kè bèε deè késṵ́ nyetāsà̀ayè, bè benné yè kè yè mà, kédeè kécónné ye ìnkè Dimaa kó detekperè kó yesā̀nkè. ¹² Kuduotí kùù fité tεcī̀tè̀tè ku kó yetárè do bo icuó nyitā̀ati ndi, ke sṵ́ké yetṵ́bè ìnkè. Nè Dimaa kó detekperè kó tidabεeti, kucuó nkùmáà. Kéndònnè kuduotí ti Yiè nKuyie ncī̀tè̀tè kṵ́ku nè de kó kuhā̀nhā̀nkù.

*Bè do duó mmù̀ù tṵ́mmú Idammu
(Wénté 2 Bekpààtìbè tṵ́mmú 2:12-13)*

¹³⁻¹⁴ Onìtì mṵ́u weè do bo Tiiri, kòo yètiri tu Idammu, kòo cice tú de kó dihei kou, kòo yṵ́ tú Nεfutadii kó kuwuṵ́ nkou ke tú okúpokù. Kòò cii ke nṵ́ nke máátì demṵ́u nè disṵ́wū̀ṵ́. Kòo kpà̀ati Sodomṵ́ duó nkè bèε ò yúní, kòo duó nkòò bo dṵ́ṵ́ disṵ́wū̀ṵ́ kó tinentì timṵ́u.

*Bè dṵ́ṵ́mè disṵ́wū̀ṵ́ kó yesā̀nkè
(Wénté 2 Bekpààtìbè tṵ́mmú 3:15-17)*

¹⁵ Mὲmme ò ylemmè disṵ́wū̀ṵ́ kέuté kè dεε naá nyesā̀nkè yèdéè, kè òmari kó meokùmè mbo métiri mēwei kè di cḗékù bo métiri mèkuṵ́. ¹⁶ Kòo dṵ́ṵ́ kέuté kè dεε naá disṵ́wū̀ṵ́ kó yeteitiyè yèdéyè kέ yè òó nyesā̀nkè yómmè, kè de kó yeteitiyè okùmè mbo métiri mèdémè nè dikée bá di. ¹⁷ Dε kó difṵ́nkúò kòo dṵ́ṵ́ disṵ́wū̀ṵ́ kó mὲfī́mme kέ mè sèu mmetēmè, bá dii teitiri ìnkè mèyiekè mèyiekè. ¹⁸ Kòo sεu ndε kó yeteitiyè disṵ́wū̀ṵ́ icuó idéi kέfité kè dè ndònnè yetεbe bè tu yè kédénàtì. ¹⁹ Kòo yíε sṵ́ ndε kó yeteitiyè yómmè yeteyè kè yè ndònnè mutepóó mbè tu mù díisi kè ye okùmè mbo métiri mèdémè. ²⁰ Dε kó yeteitiyè mὲfī́mme sèu yèè ìnkè, kédṵ́ kè dè ndò nyebiè nkéfité. Kè bèε yè kpṛ ndisṵ́wū̀ṵ́ kέfité kè dè ndò nyetebe bè tu yè kédénàtì, kέmbo sikṵ́usidé bá kùù cuó ìnkè. ²¹ Kòo deè kέ yè cò́íné ti Yiè nKuyie ncī̀tè̀tè kó kuhā̀nhā̀nkù ìkè, dii nkubakù yóu diteri kucā̀nku, kέyú kuyóu kperi ke dṵ́: Ti Yiè nKuyie nkpré̀nkù̀nko, kέyú kucā̀nku kperi ke dṵ́: Ti Yiè nKuyie ntu muwērímú.

²² Kòo sṵ́ dii teitiri ìnkè yeteitiyè teyè kè yè ndò mmutepóó. Mὲmme bè dḕmè yesā̀nkè kó mutṵ́mmú.

*Bè dṵ́ṵ́mè disṵ́wū̀ṵ́ kó kunankú
(Wénté 2 Bekpààtìbè tṵ́mmú 4:2-5)*

²³ Kè Idammuu dṵ́ṵ́nè disṵ́wū̀ṵ́ kunankú pṛkùkù makù, kè ku pṛkùmè mbo métiri mènùmmù, mὲcómmè métiri mèdémè nè dikée. Kàa bo kù benné kέfité dè mbo métiri tepíítè nè mènùmmù. ²⁴ Kè bèε kpṛ ndε kó kunankú biè nkéfité, kè dè ndò nyeyaa, kέmbo bá wèè métiri mieke sipísidé, métiri bè tepíítè nè bènùmmù bεmbe mieke, de kó kunankú nè de kó

yeyaa mbè do dè wēnné kéuténè dii sɔwũḏ maa ndi. ²⁵ Kòo di ndònnè inààke tepíítè nè idéi, ké ì cònné kè itāāti nwetí kubakù yóu bíékè, kè itāāti wetí diyìè yìèní kèè bíékè kè itāāti wetí kubakù cānku, kè itāāti wetí diyìè taà kèè bíékè, kè i fḥ bíékè maa de cuokè. Kè bèe cōnné de kó kunankú i ìnkè. ²⁶ Kè ku biè ncéékù mǎnnè tenòutè kó mepèkùmè, ke yaa nke dò mmutepóó. Kè bè anté ku biè nfebòòfè kpèye kōme, kàa kù píe mmenie, mè mbo dítìribè sikòupíísini (80000).

Bè dǎnnèmè disɔwũḏ sikipàrinaasēi nè si bo

²⁷ Kòo dǎnnè disɔwũḏ sinaasēi tepíítè, bá tè kè tè mmàke meokùmè métìrì mèdémè. Kè mepèkùmè mme mma, mecómme métìrì òmáà nè dikéè. ²⁸ Bè do si dǎò kémunnènè disɔwũḏ ndi, kètōnné ipààti. ²⁹ Kè bèe dè kpè ndisɔwũḏ kè dè ndò nyecirícirè nè inààke nè beīnkembàribè. De kó denennè detāāti dende bá dè kè de fũḏ mmàke ditàri, kè bèe si cātinné tisāti de ìnkè nè de fũḏ. ³⁰ Bá tèè naasāntè kè tè mmàke yecēētiyè yènàà nè yebàkè yèè pīñnè imànke inàà bè dǎnnè yè disɔwũḏ, kumátidóú pīñnè yèè cēētiyè kè dè wē nke uté ke tú disɔwũḏ maa. ³¹ Ke cōnné demarè te mieke kè dè ntōnke ke tè dōnnè, ke tè sènté métìrì kó dikéè, kè bèe cirime de nùu bè níí bo na mèè kpéi nkétò dèè dò ncírícírì kè di pèkùmè mbo sántimétìrì sipísiyiekè nè mènùmmù kè bèe dè kerí. ³² Kè de kó yecēētiyè yènàà mbo tenaasāntè fũḏ. Kumátidóú kùu yè pīñnè kè kù tàunè tenaasāntè, kè te cēētiyè cómmè mbo bá di sántimétìrì sipísiyiekè nè mènùmmù. ³³ Bè do yè dǎò kè yè ndōnnè tekpàrinaasāntè kpèye ò ndōmmè mme, kè dè nwē nde kó ticēētiti nè de kó idabí nè de kó yedó idabí tūḡ yè kè dè wē nke uté disɔwũḏ maa. ³⁴ Yebàkè yènàà imànke kpèye ke dè wēnnénè tenaasāntè ke uté disɔwũḏ dimáà. ³⁵ Kè kukākú makù mbo bá tèè naasāntè biè, kè ku cómmè bo sántimétìrì sipísidé nè mènùmmù ke fité. Kè tè màke yebàkè kè yè wē nke uté disɔwũḏ maa. ³⁶ Kè bèe dǎò tidabèeti tipíiti kpèti, nè yebàkè ìnkè tifènti kè ti ndōnnè beīnkembàribè, nè yecirícirè, nè tipuonti, ke me nyí kécátíncátinné tisāti kéfité. ³⁷ De kó sinaasēi tepíítè bè do si dǎò kè si ndōmmu, bá tè kè tè nwē nke uténè disɔwũḏ maa, ke mà simòu ke dò nsimòu.

³⁸ Kè bèe deè kédòò disɔwũḏ kó inanké tepíítè, bá kù kè ku cómmè mbo métìrì mèdémè bè bo na kéānné bá kùu mieke dítìribè tekòupíítè nè sikòusikuò (1600). Kòo cōnné de kó inanké sinaasēi ìnkè bá tè kùmáà. ³⁹ Ò dèè memème kécónné sikipàrinaasēi sinùmmù ti Yiè nKuyie ncīètè bakù yóu, sinùmmù tòu kucānku, diyìè yìèní kèè bíékè kéñné kunankú diekù ti Yiè nKuyie ncīètè diyìè yìèní kèè bíékè, kètóónnè ti Yiè nKuyie ncīètè.

*Bè bàtemè tinènti bè yó mpīñnè ti mutōmmú ti Yiè nKuyie ncīètè
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 4:7-5:1)*

⁴⁰ Idammu dǎò dii mōnni yenaabò, nè tikāpenti, nè yebò bè yó mméínè yè meyī. Memème ò dèèmé Sodomò do yē nwèe dǎò tii nenti ti Yiè nKuyie ncīètè kpéi. Tii tú:

⁴¹ Yemátisānkè yèdèè

nè yeteitiyè yèdèè bè yóó seu nyèè yómmè mesōfimme yeteitiyè ìnkè.

⁴² Nè bè do dǎò dè kè dè ndò nyetebe bè tú yè kèdènátìbè kèmbò sikòusinàà, kè bèe dè cātinné mesōfimme seu dè icuó idéi kéfité.

⁴³ Sinaasēi tepíítè nè de kó yebò yèè cōmmú si ìnkè tepíítè.

⁴⁴ Kunankú diekù nè disɔwũḏ kó inààke tepíítè nè idéi, kù cōmmú ì ìnkè.

⁴⁵ Bè yó nkounè tii nenti mutapéi nnè tikāpenti nè yebò bè yó mméínè yè meyī.

De kó tinènti timòu Sodomò do yē nwèe dǎò ti, ò do ti dǎònnè disɔwũḏ ndi ké ti anté mesàà.

⁴⁶ Suditè kó kubiriku mieke nke bè do yèmmè disɔwũḏ, ké dè má Sukoti èi nè Seditanni kpèri de cuokè. ⁴⁷ Kè bèe deè kè Sodomò ti tanné ti Yiè nKuyie ncīètè. Tii do sū mediè mme, bá bè í nna ke bo batè disɔwũḏ bè ti dǎònnè di kó kucéékù.

48 Kè Sodomṓ dṓṓnè mesṓ nsààmè tinenti tètì bè yó mpĩnnè tì ti Yiè nKuyie ncĩètè mièke mutōmmú. Tìi tú:

Dihúúntònni,

nè tábùrì bè yó ndakù wèè ìnkè pèèbè bè pāā mbè ti Yiè nKuyie.

49 Sifitíkèkèe epítè sù do ìkú ke wetí ikuó nenti kó kudieku,

sìnùmmù kubakù you,

sìnùmmù kubakù cānku.

Bè do sù dṓṓnè mesṓ nsààmè mme nè si tòkè yèè dò mmutepóó

nè sibúkúsí bè yóó ānnè sù mièke ifitíwēī

nè de kó ihaaké,

demou mesṓ nsààmè máà.

50 Nè yenaabṓ nè siseú,

nè yebṓ bè yó mméínè yè meyī,

nè ibòòke nè tikadàabuuti bè yó ntuṓ ntìi mièke tihúúnti,

kè de ntú mesṓ nsààmè.

Timátì tìi pĩnnè yecàkè yèè kpetí ikuó nenti kó kudieku nè ikuó dieku kpeye.

Demou kè de ntú mesṓ.

51 Okpààti Sodomṓ dèè dī mōnni ti Yiè nKuyie ncĩètè kó mutōmmú, kētōní o cice Dafiti do cānnè de Kuyie nkpeí: Timátì péitì nè mesṓ nnè tinenti tètì tibotí tibotí, ké de tanné ti Yiè nKuyie ncĩètè kó tinenti do dò kémbo kùu dieku.

8

Bè tannémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ku cĩètè mièke

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 5:2-6:2)

1 Kè Sodomṓ tíi nyIsidayeeribe kó bekótibè nè bèè baké iwuṓ nnè tinaàmuntì kè bè bo kote Dafiti eì bè tu dī Siyṓṓ kétúóténì ti Yiè nKuyie ntaummè tou. 2 Kè Isidayeeribe bemouu tínni okpààti Sodomṓ borè. De kó dibenni tānkù oyiénwè do nwe bè tu wè Etanimmu*, kè bè mōke dibanni. 3-4 Isidayeeribe kó bekótibè bemouu tíi ndī mōnni ke dèè, kè ikuó nìùbèe túótè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kètṓ, kétúóténè ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè tikauténenti tìi bo di mièke. 5 Okpààti Sodomṓ nè Isidayeeribe kè bèè tíi nKuyie ntaummè tou borè kéfíe inààke nè ipe kè de nsū ke í dò nkéna kékaa nkédeè.

6 Kè ikuó nìùbèe di tanné ti Yiè nKuyie ncĩètè mièke kéñné di kó kufáá mbè tú kù ikuó nenti dieku, bè dṓṓ tìi fènti ke donnè bè ìnkèmbàribè ti fièti déè. 7 Bè do ti dṓṓ tidé kè ti fièti nyuo ke kānké ti Yiè nKuyie ntaummè tou ndi nè di pàati. 8-9 De kó ipàati do deumu, kàa ta ti Yiè nKuyie ncĩètè kudieku diekù, a nyi wùó, nkàa me mbo ditowàà a bá nyi wùó. Titápíèti tidétì máà tìi do bo ti Yiè nKuyie ntaummè tou mièke, kù do bè dènnè Esibiti kéduṓ ntì Mōyiisi, kù bè tàunnè dī mōnni kumáà ditāri Odebu kè tì kraá bo nè yíennì.

10 Ikuó nìùbèe yènni dī mōnni ti Yiè nKuyie ncĩètè kè diwetirì tè píe. 11 Bá bè í nna kēsṓté be tōmmú. Ti Yiè nKuyie nkó tikpetì tìi do píe nku cĩètè. 12 De mōnni kè Sodomṓ béi nke dṓ: Ti Yiè nKuyie nha dó kémbo diwetisùrì mièke nke. 13 Kè n né da maá tekpààticĩètè a yó mbo tè sáà!

Sodomṓ nàké tì benitibè

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 6:3-11)

14 Kōo kpààti Sodomṓ wēēte Isidayeeribe tīnni cōrmmú de kémṓ ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbe kpéi, kédeè ke dṓ: 15 Ti Yiè nKuyie nyètirì ndeu tínti Isidayeeribe ti tū nkù, kuù dṓṓ nè ku wērímú kù do nàké tì n cice Dafiti ke dṓ: 16 Nè ñ dènnè dī yìè n nìtìbè Isidayeeribe

* 8:2 Etanimmu: Bè do kaà mmè boti be kó betààbè nè ti kaammè yíe ndè í wē, be kóo tānkù Etanimmu berinè ti kó betààbè oweínwè nè opínwe de cuokè nke (kupṓsēikù nè tipeènti de cuokè).

Esibiti, n yí tããtè diyìè marì Isidayeeriibe ekè mièke òmarì, ke tú bè m maá teciètè n yó mbo tèè mièke. N tããtè Dafiti nwe kòo bo mbaké n nìtibè Isidayeeriibe. ¹⁷ Kè n cice Dafiti yèmmè è ò pã kéndò nwèè maá teciètè ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeriibe tũ nkù. ¹⁸ Kè kùu ò nàké ke dò: A yèmmè mè nda pãmè ke dò nhá m maá teciètè dè wennimu. ¹⁹ Dè né í tú fòò yóó tè nni mmaá, a yóó peítè dèè bire deè yóó tè nni mmaá. ²⁰ Kù ti ndòò ke duó nkè n sòoté n cice Dafiti kpàti, ke kàri o kpààtikàri, ke baké Isidayeeriibe, kéndònnè kù do ti nhò nàkémmè. M maá te nciètè nè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù kó diyètìrì kpéi nke, ²¹ ke ãnné kudieku ditou ti Yiè nKuyie ndo tàunnè kumáà Isidayeeriibe kù bè dènnè dii mǎnni Esibiti ké bè duó nyìi kuó ã dii mièke.

*Sadomǎo bántèmmè ti Yiè nKuyie nku cìètè kpetímù yìè
(Wénté 2 Bekpààtibè tǎmmú 6:12-40)*

²² Kè Sadomǎo cómmú diwũòtǎnni ìkè nè Isidayeeriibe bemou ìkè, kéyoute o nou keĩnkè bíékè kébántè ti Yiè nKuyie nke dò: ²³ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù, otòu mǎu í bo ke da dǎnnè bá keĩnkè mièke bá ketenkè ìnkè. Fò nwèè pĩ mmetaummè a dǎnnèmmè a tǎmbè ke dǎori mesàà mbèè da tũ nnè be yèmmè memou. ²⁴ A dǎmmu a kóo tǎnti n cice Dafiti a do ò nàké ti. A ti ndòò yìe nnè a wèrímú. ²⁵ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù a báá yè nha do nàké ti a kóo tǎnti n cice Dafiti ke dò: Kòo bí yie nke tũ nha kó kuce ò kù tũ mmèè botí, ì yó nsákè o kpàti kémbaké a nìtibè Isidayeeriibe. ²⁶ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù, dǎo di mǎnni a do nàké ti a kóo tǎnti n cice Dafiti.

²⁷ Kè Sadomǎo sòoté kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie mmènke bo na kémbonè benìtibè ketenkàà? Keĩnkè kie deu ke í na ke tǎ ti Yiè nKuyie nkè m mè mmaá tèè cìètè tèè bo na ké kù tǎ? ²⁸ Ti Yiè nKuyie nkénté kékeè mí nha kóo tǎnti n da báammè yìe! ²⁹ A nǎnfè báá ũũ nkeyènkè nè kuyie nte nciètè ìnkè, a béi nke tú a yètìrì yó mbo tèè mièke. Kénté a kóo tǎnti yóó da bántè ìi báammìi te mièke. ³⁰ Ti Yiè nKuyie, n kénté mí nnè a nìtibè Isidayeeriibe, kè ti da bàntè te nciètè mièke, á mboní keĩnkè kékeè ké ti cìé.

³¹ Kòo nìti cààrè otòu, kè de yìè nyí wèè parìkè, kòò kǎtení a cìètè ke parìkè a wũòtǎnni ìkè, ³² ti Yiè nKuyie nhá mboní keĩnkè kékeè, ké bè pùtè, kékpetínné osĩnwè kédeéte wèè naati.

³³ Kàa nìtibè Isidayeeriibe da yeténè, kè be dootitòbè bè na, kè bè wèètení a cìètè bíékè ke da mǎo mecíèmmè, ke da sǎnte, ke da bàntè. ³⁴ Ti Yiè nKuyie nhá mboní keĩnkè kékeè kécié nha nìtibè Isidayeeriibe, kéwète ké bè kpènnénì dihei a do duó ndi be yembè.

³⁵ Kè bè me mbo da yeténèmu, kàa kpetínné iwetibori kè fetaafe ténke í nniu, kè bè banté bè yetémè a bè poté mèè kpéi, ke kǎtení te nciètè mièke ke da bàntè ke da sǎnte. ³⁶ Ti Yiè nKuyie nhá mboní keĩnkè, kécié nha kóo tǎnti nè a nìtibè Isidayeeriibe, ké bè benke kuce saàkù bè dò nkétũnne kù, kéyǎore meniè nketenkè a duó nkè a kǎbe kè bè kè te.

³⁷ Kè dikònni dii me ntanní dihei yoo mutenkũũ, kè tidiiti tii me nfǎũ ndepaa nyoo kè fetùòrifè feè me ntì pĩ. Kè yecádúò nyèè me ntanní yoo fecofe. Kè Isidayeeriibe dootitòbè bèè me mbo bè pi be èi ké mbè fèũnko. Kè meyei mmamè tanní yoo mumǎmmú bá mù. ³⁸ Kàa nìtibè Isidayeeriibe yèmmè cààrè be yei nkpeí, kè bè wèè wèètení a cìètè bíékè ke da bàntè, bá kòò da mǎo mù, yoo ò da bàntè timati kpéi. ³⁹ Ti Yiè nKuyie nhá mboní keĩnkè a karì, kékeè, kécié, nkéteennè, kédǎò bá wè o borime dòmmè, ke yé a yémèmu o yèmmè. Fòò máà yé benìtibè bemou yèmmè. ⁴⁰ Nǎdǎori memme kè dèè yie nkè Isidayeeriibe nda dé be fòmmu mumou, bè yó nfòu mù dihei a duó ndi be yembè di mièke.

⁴¹⁻⁴² Benìtibè yóó keèmu a yetidierì nè a kpeñnìmmè ke pĩ mmutǎmmú nè muwèrímú. Bá opòò wèè í tú Isidayeeri, kòò ìténì dedétirè ke kǎtení a cìètè nè a yètìrì kpéi nke da báá. ⁴³ Ti Yiè nKuyie nha mboní keĩnkè kékeè kédǎò o yè mmù. Memme kutenkù kumou kǎbe bo

bantémè, ke da depe a nìtibè Isidayeeribe da dé mèè botí. Kè bèe banté ke dò n da maá tèè cǐètè mènke tú a kpete.

⁴⁴ Kàa duó nkàa kàbe dokénè be dootitòbè, kè bè bo a be tō nkè ke wèèṣení a eì a tāātè dī, n da maá dī teǐètè di bíékè ke da bàntè, ⁴⁵ Ti Yiè nKuyie nhá mboní keǐnkè kékeè be báammìi ké bè teennè.

⁴⁶ Kè Isidayeeribe beè me nda yeténè, ke yé òmòu í bomè wèè bo yí ò báa yeté. Kè dè dò mbè da yeténè, kàa mièke bè peike, kàa yóu kè be dootitòbè bè pǐmú ke kònnè dedétirè yoo de tóónnè, ke bè dòò tidaati, ⁴⁷ kè bè kè bo ke totí be yèmmè ke da bántè ke tú: Tí do kpénkúnne ti to, ti yetému, ti cààrèmu. ⁴⁸ Kè bè kè bo ke da mào mǎcǐemmè nè be yèmmè memou ke wèèṣení dihei a duó ndi be yembè di bíékè, a tāātè dī, n da maá dī teǐètè, kè bè da báa, ⁴⁹ ti Yiè nKuyie nha mboní keǐnkè kékeè be báammìi ké bè teennè. ⁵⁰ Á bè cǐè mbè da yeténèmè, nè be yetèmè a kpeti, á duó nkè bè dootitòbèe bè kuó mmesémmè. ⁵¹ Bè tú a kàbe mbe, kàa bè te, ke bè dènne Esibiti mehààrìmmè mièke.

⁵² A nànfè báa íté mí nha kóo tǎnti nè a nìtibè Isidayeeribe ti ñnkè. Nyo ti báammìi, ti yóo nkuò nke da báa nyì. ⁵³ Ti Yiè nKuyie nfǒò ti tāātè ibotí tei mièke kè ti bo ntú a kàbe, kéndònnè a do ti nàkémè a kóo tǎnti Mòyiisi, a dènne dii mǎnni ti yembè Esibiti.

Sadomào mǎmè ti Yiè nKuyie nke tú kùu bè dòò mesàà

⁵⁴ Sadomào kuónnè dii mǎnni ti Yiè nKuyie nke kù sautenè, kédeè kéité ò do nínkú dè diwǔòtǎnni ìkè ke yoo o nòu keǐnkè bíékè, ⁵⁵ kécómmú kémào ti Yiè nKuyie nkó mesàà nyIsidayeeribe bemou ñnkè ke dò: ⁵⁶ N sǎntímu ti Yiè nKuyie nkùu òmpúnne ku nìtibè Isidayeeribe kéndònnè kù do ti nàkémè ku kóo tǎnti Mòyiisi. Timou ti ti dòòmu tìmatì í sùó. ⁵⁷ Ti Yiè nKuyie nha nti bonè a do bonè mèè botí ti yembè, a báa ti bǎntóo! A báa ti yóu! ⁵⁸ Yǔǔnni ti yèmmè a bíékè, kè ti ndǎri a dómè, kéntū nha kuó nè a tannò a duó nyè ti yembè. ⁵⁹ Ti Yiè nKuyie nha báa yè n da báa nyì báammìi, yóu kè ì mbo a yèmmè keyènkè nè kuyie, kè dèe yie nkàa nteénnè a nìtibè Isidayeeribe nè mí nha kóo tǎnti yewe yemou. ⁶⁰ Memme ibotí imou bo bantémè ke dò nfǒ nti Yiè nKuyie nfǒò tu Kuyie, kòò mòu í bo ke da dònnè. ⁶¹ Díndi Isidayeeribe kè di duó ndi yèmmè memou ti Yiè nKuyie kényíé nku kuó nè ku tannò, kéndònnè dè mè ndòmmè yíe.

Bè do fié ì wǔò ti Yiè nKuyie nku ncǐètè kpetímù yìe (Wénté 2 Bekpààtibè tǎmmú 7:4-10)

⁶² Okpàati Sadomào bàntè memme ti Yiè nKuyie nkédeè, wenwe nè Isidayeeribe bemou kè bèe fié ti Yiè nKuyie nyiwǔò. ⁶³ Bè kpetírí dii yìe ti Yiè nKuyie ncǐètè kè Sadomào fíé ti Yiè nKuyie nyiwǔò metaummè kpèyi. Yenaadake sikòupíísidé nè sikòupíísidé (22000) ipe tekòupíkòutè nè sikòupíísidé (120000). ⁶⁴ Disòowǔò kó diwǔòtǎnni í nsànnè, kè Sadomào duó nkè bèe túóté ti Yiè nKuyie ncǐètè kó kudànkù, ké de ntùò nyiwǔò ì dò nkétuò nnè yepǎrè yèè tú tidiiti nè bè fié ì wǔò metaummè kpèyi kó mækùò mmækùò nkperè.

⁶⁵ Sadomào nè Isidayeeribe bè do tǐkú ditǐnni dièrì ndi, ke baà nde kó dibanni. Benitibè do iténí Debo-Amati nwe kèntò kétuòkenè Esibiti kó kukó nkè bè mbaà nde kó dibanni ke dò yewe yèyiekè. ⁶⁶ Diyè niínni yìe kòo kpàati cau mbenitibè, kè bèe kǎtení kémào Kuyie nkó mesàà nho ñnkè bá wè kòo kò nho cǐètè. Kè diwèi mbè bo ti Yiè nKuyie ndòòmè mesàà nku kóo tǎnti Dafiti nè ku nìtibè Isidayeeribe.

9

Ti Yiè nKuyie nyìe ke benkemè kumàà Sadomào (Wénté 2 Bekpààtibè tǎmmú 7:11-22)

¹ Sadomào maá dii mǎnni ti Yiè nKuyie ncǐètè nè tekpàaticǐètè kédeè nè ò dó dèè kó dimàà. ² Kè ti Yiè nKuyie nyíe kóò benke kumàà kù do o benke mèè botí kumàà Kabaòò, ³ kóò nàkè

ke dò: N kèèmu a m báámmè ke n kuònnè. N cànnému tecfètè a m maá tè n yó mbomu te mieke, n yèmmè nè n nuò ndè í yóó íté te ìnkè bìtì! ⁴ Fó nha mómmuò nha cénke ntū n kó kuce nè a yèmmè memou, kàa dòòri dèè sié, ke dòòri n da nàké tì timou, ke tū n kuó nè n tannò a cice Dafiti do dòmmè. ⁵ A kpàtì yó mbomu sáà kéndònnè n do tì nàkémè a cice Dafiti ke dò o bí ii yó nsóké o kpàtì sáà kémbaké Isidayeeribe. ⁶ Fó nnè a bí kè di me nni mbùtínné, kè di í pī n tannò nè n kuó n di duó ndè, kè di kòte ke nìrkú yebakè ìikè ke yè fié. ⁷ De mònni m bo di beti díndi Isidayeeribe ketenkè n di duó nkè mieke, kédootóo tecfètè a m maá tè, kè di wámpùnne, kè ibotí tēi di daá, ⁸ de mònni bèè bo mpēnkù tecēdietè tie mborè, dè bo bè di, kè bè mbékú mùu kpéi nte kè n dòò meboti de kó dihei nè de kó tecfètè tèè do de u ke wenni. ⁹ Kè bèè bè tēnné ke dò: Bè dootóo be Yiè nKuyie nku, kùu do dènnè be yembè Esibiti ke ninku ke feu iwūō yebakè ke pī nye tōmmú. Deè te kè kù yóu kè de kó meyei mmeuòu bè tūòkení.

Sadoməo pī mmùu tōmmú
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 8:1-18)

¹⁰⁻¹¹ Idammu Tiiri kóo kpààti weè do duó nSadoməo detekperè nè bè tu dè sipèrésì nè mesəo nhò dó mèè botí, kòò yàa maánè ti Yiè nKuyie ncfètè nè tekpààticfètè yebie nsipísidé mieke. Sadoməo dèè dii mònni mumarimù kēpā Idammu yehékè sipísidé, yèè bo Kadidee kó kutempē mmieke. ¹² Kè Idammuu íté Tiiri kékote kényà de kó yehékè, ò me nyí nyè pénsirì, ¹³ kébéi nke dò: N népo Sadoməo, a mè nni mpā yèè ekè í tú yèmayè. Kè bèè yè yu ke dò Kabudi ekè. Nè yíenni kè bè yè yu ke tú Kabudi ekè. ¹⁴ Kè Idammuu pā Sadoməo mesəo ntónni bètāāti nè dikéè.

¹⁵ Nte okpààti Sadoməo do pīnné mèè botí benitibè muheikèntōmmú kè bèè maá ti Yiè nKuyie ncfètè, nè tekpààticfètè, nè kudànkù bè do tú kù Midoo, nè Sedisadəmmu kó iduotí, nè Asəo nè Mekidoo nè Kesee kó yehékè. ¹⁶ Esibiti kóo kpààti weè do bè do kēpənte Kesee, kécúu ndiheì kékúu Kannahā kəbe bèè do dè bo, kēpā de kó dihei o kóo sapàà nhò yèti dii mònni o dāu Sadoməo. ¹⁷ Deè te kè Sadoməo do wète kémaá Kesee èi kēwēte kémaánè Beti-Onəo ekè defūō kpeye. ¹⁸ Nè Badati kperi, nè Tamaa kperi yèè bo be tenkè tempē ntedəntè kaku. ¹⁹ Nè yehékè o diiti do ā yè nè o kpàrinaasēi do bo yè nè o sēi. Kòo maánè ò dó dèè kó dimàà Sedisadəmmu, nè ditāri Dimaa, o tenkè keməu mieke cénke. ²⁰ Benitibè mabè bèè do kpāá be tenkè mieke bèè í tú Isidayeeribe: Aməriibe nè Itiibe nè Pedisiibe nè Efibe nè Sebusiibe. ²¹ De kó ibotí do kpāá be cuokè ke yé Isidayeeribe do í namè kè bè kùu beməu. Sadoməo do be mpīnné muheikèntōmmú, kè bè kpāá ke mù pī nnè yíenni. ²² Kè Sadoməo soó nyIsidayeeribe kè be ndəò behāāpəmbè nè tihāāpənti tii ò bàa, iwēi yembè nè bèè təu behāāpəmbè bèè dèkù sikpàrinaasēi be kpàrinenti nè bèè bè baké. ²³ Kè kùmandáàbèè wāa mbèè yó mbaké muheikèntōmmú kè bè mbo sikəusinūmmù nè sipísinūmmù (550) kè bèè nni diitīnni dii pī mmutōmmú.

²⁴ Esibiti kóo kpààti kóo sapàà nyité dii yie Dafiti èi keta Sadoməo maá tèè cfètè, de mònni ndi Sadoməo maámè kudànkù bè tu kù Midoo.

²⁵ Kè Sadoməo níí fié iwūō ti Yiè nKuyie kuce mètāāti dibenni mieke. Ke níí fié ii nkétuò nkéfié itèi metaummè kpeyi kēmpī nti Yiè nKuyie ncfètè kè dè wenni.

²⁶ Okpààti Sadoməo do dōdmu bātóòbè, kè bè mbo Esiyonni-Kebee Edəti borè, tipènti kóo dāmèèri také Edəmmu tenkè. ²⁷ Kè Idammuu duó nSadoməo benitibè bèè nə mmenie mmesàa nke pī ndāmèèri mieke mutōmmú kè bèè neinè Sadoməo kó betōmbè. ²⁸ Kè bèè kote Ofii èi kēwāa mmesəo ntónnibè tepíitè nè bèdébè kətə kédúo nSadoməo.

10

Sebaa kóo nitipokpààti kətemè ke dāu nSadoməo
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 9:1-12)

¹ Mèmmè kè Sebaa tenkè kóo nitipokpààtìi keè Sodomṓo cii nkpréi nkékote ke bo ò yàáké nè yenáànhāntiyè, ² kētuakoo Sedisademmu ke neiné betōmbè péu nè yòyóbè kè bè nṓo mesṓo mpéu nè yetásààyè yèè donku de, kētuake Sodomṓo borè kóò biéké tináànti o tóni tì péu. ³ Kè Sodomṓo ò tēñné ti timṓu ò tōnni tì, ke í nyíēke timati. ⁴ Kòo nitipokpààtìi keè Sodomṓo náànti mecii nkpeti, káyànè tekpààticīētè ò maá tē, ⁵ nè tidiiti ò yo ntì, nè o tūmbè ã sù cēi nè o tōmbè pī mmèè botí mutōmmú, nè bè ã tì yààti, nè bèè ò duò mmēnaà, káyànè bè feu ìi wūṣ ti Yiè nKuyie ke tuò nkè dèè ò di mediè nkòò kpéi.

⁶ Kòo náké okpààti ke dò: N do kpaaní n cie kè bè n nàkému a kpéi nnè a ciimè. Kè ñ tūòkení ke mènke sṓ ndè me ndo. ⁷ M mu ndo í yie, nkè n do í mè ntūòkení ke yà nè n nònfè. N yamu a cii ndeumè nè a mṓke dè nè a yetidieri, ke sṓ mbè do n nàké tì í tūòke n yà dè kó dikéè. ⁸ A kṓbe nè a tōmbè bèè da bonè sṓà ke kémú a náànti tì bè duò diwèi ndi. ⁹ A Yiè nKuyie nyètiri ndeu, kùu da dṓò mesàà nke da dṓò okpààti kàa baké Isidayeribe. Kù dómu Isidayeribe sṓà dèè te kè kù da tāātè kàa bo mbè bekùnè kè dè wenni.

¹⁰ Mèmmè kè Sebaa kóo nitipokpààtìi pā Sodomṓo mesṓo mmè bo ntūòke tónnibè bètāāti nè dikéè, nè tūdààrí kè dè í mmṓke dè māmè, nè yetásààyè yèè donku de. De kó difōnkúò tūdààrí tēñke í tūòkení mebotí Isidayeribe tenkè.

¹¹ Okpààti Idammu kóò bàtóòbè bèè do kṓte Ofii èi kētóni mesṓo, bè múnke do tónimu ideí péu bè tú ì sántàdì nè yetásààyè yèè donku de. ¹² Kòo kpààti Sodomṓo túóté ìi deí kédṓònnè ti Yiè nKuyie ncīētè kó yesāñkè tekpààticīētè, nè tikùtidùùtì nè tibómbonti beyendèmbè kpéi. Nè de kó diyè ideí bè tu ì sántàdì ì tēñke í tūòkení Isidayeribe tenkè me kó kubotí.

¹³ De kó difōnkúò kòo kpààti Sodomṓo pāmmú Sebaa kóo nitipokpààti ò yē nhò dó dèè kó dimàà, kédeè kóò pāmmú yepārè òmṓu tṓu í yóó na kēpā yè, kè dè í tú wenwe Sodomṓo. De kó difōnkúò kòo kò nho cie nè o tōmbè.

Sodomṓo do mṓke tìi kpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 1:14-17. 9:13-28)

¹⁴ Mesṓo mmèè do ṣṣ tuòkení Sodomṓo borè dibenni dimàà miēke me cēékù do ṣ mbo tónni sipísidè ndi. ¹⁵ Ke né yíénè bepótambè diebè nè besāmpóbè do ṣ nyietì ìi diítì be potantì kpéi nnè Adabii kó bekpààtibè do ṣṣ cuṣ wèè dàmpóò kóò duṣ.

¹⁶ Kòo kpààti Sodomṓo dṓò tidṓpìtì diētì sikṓusidè (200) kè tì ntú mesṓo mmàà bè yiemme ke uté, bá kùu dṓpikù kó mesṓo ncēékù do bo cidòò bèkuṓ ndi. ¹⁷ Tidṓpìtì sāmṓpòtì sikṓusitāāti (300) bè dṓònnè tì mesṓo mmàà, bá kùu dṓpikù mesṓo ncidòò òmàà nè dikéè. Kè bèè deè kè tì tannè kudieku bè tu kù Dimaa kó kutúúku.

¹⁸ De kó difōnkúò kédṓònnè dikpààtikàri yepápànì nké di dāri mesṓo nsààmè. ¹⁹ Kè di mmṓke yedetisàkè yèkuṓ kòò ní yó nkari ke díri dè ndò ncíríí, ke mṓke o baà nní yó nyíku dè kè bèè cíéké yecíríí kó tifènti tidétì, kécónné kuu nho bakù yóu kutekù kucānku. ²⁰ Kè yeteyè ndóké diwūṣtānni detisàkè ke cútóo, ku mpíkù yèkuṓ kutekù yèkuṓ, kè tìi wēnnè tepíitè nè tidétì. Bè í dṓò me kó kubotí dikpààtiyuu terì marì miēke.

²¹ Okpààti Sodomṓo kó ibòòke do tú mesṓo mmàà ndi kè yebṓ yèè bo tecīētè bè tu tē Dimaa kó kutúúku, kè yè ntú mesṓo nsààmè. Dèmarè do í tú timáti péiti kperè, ke yé Sodomṓo kó dimōnni bè dṓke do í wúó ntimáti péiti dèmarè sààrè. ²² Ò do mṓkemmu bàtóòbè péu kè bè niènnè okpààti Idammu kṓbe kè bè kàri dedétirè, ke ní dṓ yebie nyètāāti kénwētini ke tṓ mesṓo nsààmè nè timáti péiti, nè yepápànì, nnè iwaá nnè sinṓo sààsi.

²³ Okpààti Sodomṓo do pēnkumu bekpààtibè sṓmbe mecii nnè tikpàti. ²⁴ Ti Yiè nKuyie nkuu mènke do ò duṣ mmecii mmediè, nnè de kpéi nkè benitibè nyiitini tipitì timṓu ke kārini o borè, ke kemmu mecii nKuyie nhò duómè. ²⁵ Mèmmè kè bè nhò touni yebie yemṓu

duómè tinentì mesəə nkpeti, nè timátì péitì kpeti, nè tiyaàsààtì nè tikpàrinentì, nè tihúúntì nè sisēī, nè sisēī tesì masì, sisēī deke sāmmarímúbè kè dè peité sì.

²⁶ Kè Sodoməə tí nsikpàrìnaasēī nè sisēī kè dè mbo sikipàrìnaasēī tekəupíítè nè sikəusìnàà (1400) besāndèèbè tekəupíítè nè sikəupísidé (12000) kòo deite simasi kè sì mbo o borè. Kòo totí sitesì yehāp̀̀nkàrè teyè. ²⁷ Nè Sodoməə kpéi nkè timátì péitì mbo Sedisadəmmu ke sū ke dònne yetàrè, kè detekperè nsū ke mannè detie mbè tu dè sikoməə, dèè yìè dāmèèrì Mèditedandee pèmmè. ²⁸ Sodoməə kó sisēī do bonní Esibiti nè Sidisii nwe, o kó bepótambè do ke nkàrì ke sì nhò donní. ²⁹ Bè do fiiti de kó sikipàrìnaasēī tèmàà mèdítìbii nsikəusikuò ndi (600), tesāntè tèmàà mèdítìbii ntekòutè nè sipísìnùmmù (150). Bepótambè bèè do sì tau ke múnke fiitinè Itiibe kpààtìbè nè Sidii kəbe.

11

Sodoməə yeténè mè ti Yiè nKuyie

(Wénté 2 Bekpààtìbè təmmú 11:18-12:1)

¹ Kòo kpààtì Sodoməə yìè kètúóké benitipòbè tabè péu bèè í tú Isidayeeribe, kémbúútì Esibiti kóo kpààtì kóo sapàà. Nte ò do tùóké ìì botí kəbe: Məabiibe nè Aməniibe nè Edəmiibe nè Sidoniibe nè Itiibe. ² Ti Yiè nKuyie mme ndo nàkəmu Isidayeeribe ke dò bè báá túóté de kó ibotí miəke benitipòbè. Kù do bè nàkəmu weti weti ke dò: Di báá ta be miəke, bè me mbáá ta di miəke. Kè mèè dəkè bè bo di yūš nkè di fié be bəkè. Bá nè memme kè Sodoməə be dəkè ké bè tàunnè. ³ Kòo mməke o pobè sikəusiyiekè (700) bèè tu bekpààtìbè kó besapàmbè o pocīē nsikəusitāātì (300), kètūnne be yəmmè. ⁴ Ò kòté dii mənni kè bèè yūš nho yəmmè kóò tannè mubəəfèu miəke. Ò ténke í ntū nti Yiè nKuyie nhò cice Dafiti do kù tū mmèè botí. ⁵ Kòo fié Sidoniibe bəə Asitaditee nè Aməniibe kó dibəə yeiri Midikəmmu, ⁶ kédəə ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ò ténke í nkù tū nsei o cice Dafiti do kù tūmmè. ⁷ Yèè mərə miəke nke Sodoməə maámè ditənni Sedisadəmmu ìkè de kó ditāri ìnkè Məabiibe kó dibəə yeiri Keməəsi kpéi, ke múnke maánè ditənni Aməniibe kó dibəə yeiri Midikəmmu kpéi. ⁸ Ò do me ndəə ke maá o pobè bèè í tú Isidayeeribe yetə̀̀rè kè bè ntuə ntihúúntì ke feu iwūš. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie mmiəke peike Sodoməə ò kù bütinnémè kunku ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù, kunku kùu ò benke kumàà kuce mèdémè, ¹⁰ kóò nàké weti weti ke dò ò báá tūnne yebəkè. Sodoməə me nyí nyie nke tūnne ti Yiè nKuyie nhò nàké tì. ¹¹ Kè kuu ò nàké ke dò: A í mè nyiemme ke pī mmetaummè n da də̀̀nè mè, a me nyí yie nyitié n da duş nyi, n yóó cəutəmu a kpàtì kéduş nha təmbè kóò məu. ¹² A cice Dafiti kpéi nte kè n yí yóó mè də̀̀ kàa kpáá fòu, n yóó ti cəuté a bire nəu miəke nke. ¹³ N yí yóó cəuté tikpàtì timəu, n yóó súšmmu kubotí kumàà a cice Dafiti kpéi nnè Sedisadəmmu dihei n tāāté di kpéi.

Sodoməə dootitə̀̀bè

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Sodoməə məəte o dùəntə̀̀ Edəmiibe kó tekpààtìcīētè kou, kòo yètìrì tu Adadi.

¹⁵ Dafiti do pə̀̀nte dii mənni Edəmmu, ohāp̀̀nkótì Soabu nè behāp̀̀mbè kè bèè kəte ke bo kūnnè becírìbè, memme bè kùəmə Edəmmu eì kó benitidaabè bəməu. ¹⁶ Bè do kè bo ke dò betā̀̀bè bèkuò ndi ke bè kòu ke yàa bè dèènè bəməu páíí. ¹⁷ De mənni ndi Adadi do cokémè kéneinè Edəmiibe mabè bèè do tú o cice kó betə̀̀mbè, kè bèè kəte Esibiti, de mənni kòo kpáá tú dèdapùmbire. ¹⁸ Bè do ité Mandiyā nwe kətuəke Padanni kètúóté de kó dihei kəbe mabè kè bèè nei kətuəke Esibiti kóo kpààtì borè. Kòo duş nhAdadi tecīētè ké nhò piú kóò pā ketenkè. ¹⁹ Kè de kóo kpààtìi pə̀̀nsirì Adadi mediè nkóò duş nho pokù Tapenesi nantè kòo puoke. ²⁰ Kòo kpààtì pokù Tapenesi nantè peité Adadi denitidabire kòo dè yu ke dè Kennubati. Kè Tapenesi ndè piú okpààtì cīētè, kè dè nweínè okpààtì bí ke bo.

²¹ Adadi kèè dii mənni ke dò nDafiti ku kè ohāp̀̀nkótì Soabu múnke ku, kòo nàké okpààtì ke dò: Yóu kè n kò n tenkè.

²² Kòo kpààti d̀̀: Ba nda d̀̀nté n c̀̀fètè kàa d̀̀ó kékò? Kòò d̀̀: D̀̀marè í n d̀̀nté, m baa d̀̀ó kékòmmu.

²³ De kó difõnkúò kè ti Yiè nKuyie nyíé kédúò nkè Desõ Ediada birèe naá nSadomə dootitə̀. Desõ do tú Tisoba èi kóo kpààti Adadesèe kó kudaakù nku kécoké, ²⁴ kéwaá nho kó dihãpòntĩnni kè Dafiti mbè kə̀u kòo kə̀te Damaasi kəmbo ke yàa kè naánnè okpààti. ²⁵ Ò do dokùnèmu Isidayèeribe Sadomə fòmму muməu mièke.

Sedoboammu yetemè okpààti Sadomə kpèti
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 9:29-31)

²⁶ Sedoboammu do tú Nebati birè nde Efadaimmu naàm̀nkù kou, Sededa èi kou. Kòo yõ ntú okúpokù, kòo yètìrì tu Seduya. Sedoboammu do tú Sadomə kóo t̀̀nti nwe, kèyete o kpèti. ²⁷ Nte dè wũ̀skémè kòo yàa yetenè Sadomə kpèti: Okpààti Sadomə do maá dìi m̀̀nni kudànkù bè tu kù Midoo kénfièti o cice Dafiti èi kuduotí kó iyie. ²⁸ Kè Sedoboammu ntú wèè kpeñni kòo k̀̀nti naati kòo nə mmutōmmú ke mù pĩ nkè dè wenni. Kè Sadomə ò pénsìrì kóò tãátè kòo mbaké Efadaimmu nè Manansee be naàm̀nti kə̀be bèè pĩ mmutōmmú. ²⁹ Diyiè marì kè Sedoboammuu yè Sedisadèmmu mucèmmu, kè Kuyie mpããnaànti náaantò Aiya Sidoo èi kouu ò conè dikpàà bədé borè, ke ś nhAiya dàátí diyaàbòrì pànni marì. ³⁰ Kòo dì datè kékètè yekètíyè tepíítè nè yèdèè, ³¹ kénáké Sedoboamu ke d̀̀: Túótè yeyaàbòkètíyè tepíítè, ti Yiè nKuyie nyIsidayèeribe tũ nkù tu, kù yóó fietemu dikpààtiyuu Sadomə borè, kè da baá nyibotí tepíítè. ³² Ti Yiè nKuyie ntu ku yóó súò nkubotí kùmáà ndi ku kóo t̀̀nti Dafiti kpéi nnè Sedisadèmmu diheì kù tãátè dì ibotí iməu mièke di kpéi. ³³ Bè kù bùtínnè mèè kpéi nke fié yebəkè Sidoniibe bə̀ð Asitaditee nè Məabiibe kpèri Keməsi nè Aməniibe kpèri Midikəmmu, bá bè í tũnnè ku kó kuce, bè í də̀ri dèè sié, bè í tũ nku kuó nè ku tannò be cice Dafiti do yè tũmmè. ³⁴ Dè né í tú kù yóó fietenè Sadomə nwe tikpàti, ò yó nkpaá ke tì tə̀mu o fòmму muməu mièke ku kóo t̀̀nti Dafiti kù tãátè wè, kòo yié nku kuó nè ku tannò o kpéi. ³⁵ O birè nde kù yóó fietenè mè tikpàti kédúò nf́ nSedoboammu ibotí tepíítè kàa mbaké. ³⁶ Kù yóó yóumu kubotí kùmáà kòo nkù baké, kè ku kóo t̀̀nti Dafiti fuku báa paà okpààti wèè bo mbo Sedisadèmmu ku èi kù tãátè dì ke bo mbo.

³⁷ F́ nSedoboammu kù yóó da duómmu tikpàti a d̀̀ó mèè botí kàa mbaké Isidayèeribe. ³⁸ Kàa yie nkù da náá ntì timəu, ke tũ nku kó kuce ke də̀ri dèè sié, ke də̀ri ku kuó yèmmè, ke tũ nkù tannò ku kóo t̀̀nti Dafiti do d̀̀mmè. Kù yó nda bonèmu kàa yaàbí ntú bekpààtibè sáà Dafiti kó iyaàbí d̀̀mmè, kè kù da duó nyIsidayèeribe, kàa mbè baké, ³⁹ kè kùu yáúk̀̀nne Dafiti yaàbí kpàti, dè né í yó ntú sáà.

⁴⁰ Mè̀mme kè Sadomə nwanti ke bo kuə Sedoboammu, kòo coké kékə̀te Esibiti, kəmbo be kóo kpààti Sisaki borè kè Sadomə yàa kúnè.

⁴¹ Sadomə tōmmú tēm̀u nè o ciì ndè wàrimu o tōmmú pátiri mièke. ⁴² Sadomə do bo Sedisadèmmu nwe ke baké Isidayèeribe bəməu ke d̀̀ yèbie nsipísìnàà, ⁴³ kékú kè bèè ò kũnnè o cice Dafiti èi, kòo birè Odoboammuu sə̀tè o kpàti.

12

Bè tũmmè Sisemmu
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 10:1-15)

¹ Kè Odoboammuu kə̀te Sisemmu kè Isidayèeribe tii nke bo ò pĩ ntikpàti. ² Dè do ś nNebati birè Sedoboammu kpaaní Esibiti nwe ò do cokénè okpààti Sadomə nwe kè kè kə̀te. Ò do ke mbo kèkèè bè tũmmè kékonní. ³ Kè bèè ò yu kòo kə̀tení Isidayèeribe tii ndè kè bèè wènnè kénáké Odoboammu ke d̀̀: ⁴ A cice do ti f́ũ mudaatōmmú mmu kè mù ti kèite a

mù nti yaate kè ti mpí nha tōmmú. ⁵ Kè Odoboammuu bè tḗnne ke dò: Cíéténè, yewe yètààti kó difānkúò kéwētení.

Kè bèe cíété. ⁶ Kòo tí mbekótìbè bèè do bonè o cice Sadoməo ké bè beke ke dò: Di yèmmè dò n tḗnne ònti be nnitìbè.

⁷ Kè bekótìbèe ò nàké ke dò: Kàa yie nke dòò amàà be kóo tōnti ke bè nàànnè tináànsààti, bè yó mpímmu a tōmmú sáà.

⁸ Okpààti me nyi nyie mbekótìbè ò duó nyii tié, kébeke bedapàmbè, o kó kutōnkù kəbe bèè ò bonè ke dò: ⁹ Be nnitìbè tu m bè yààte dítəu n cice bè tóu ndi cḗékù, di yèmmè dò m bè nàké ònti?

¹⁰ Kè bedapàmbè o kó kutōnkù kəbe ò tḗnne ke dò: Benitìbè bèè tu a cice bè tóu ndi tóu cḗè, ke tú á bè yààte di cḗékù, nàké be ke dò a nómbíyāāre cḗènməu a cice ka. ¹¹ Kàa cice do bè tóu ndi tóu cḗè, a kperi bo pḗété mēmmə. A cice do bè tiènnè idá nyi, kè f́ mbo mbè tiènnè yedá yèè ā timáti ye yómmè.

¹² Diyie tǎánni yie, Sedoboammuu nè benitìbè kè bèe wētení Odoboammuu borè, ò sòò bè nàké ke yèmmè. ¹³ Kòo sènkèrì bekótìbè do ò duó nyii tié nkébaao benitìbè nè metankperímè, ¹⁴ kētūnne o kó kutōnkù kəbe ò tié nti nti, kébéi nke dò: N cice do di tóu nditəu cḗèrì kè n kperi bo pḗété mēmmə, n cice do di tiènnè idá nyi, kè mí m bo di tiènnè yedá yèè ā timáti ye yómmè.

¹⁵ Mēmmə okpààti yetemè benitìbè ò beke ti. Ti Yiè nKuyie nkuù do dòò mēmmə dè bo viemmè kè kù do nàké ti Nebati bire Sedoboammuu nè ku kóo tōnti Aiya Sidoo kou nù miéke kè tii dòò.

Dikpààtiyuu totémè

(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 10:16-11:4)

¹⁶ Isidayeeribe ś ndii mǎnni okpààti í yie mbe kpeti kóò nàké ke dò: Ti kpeti tú nè ba Dafiti Seseé bire?

Ti múú mba t́nti nè we?

T́nti Isidayeeribe tí kǎnnè,

kè Dafiti bire mbaké de ćètè.

Mēmmə kè bèe cíété kékūū. ¹⁷ De mǎnni kè Odoboammuu nkpaá baké Sudaa tempē nkəbe máà, ¹⁸ kētō nhAdodammuu wèè baké muhèikèntōmmú Isidayeeribe borè, kè bèe ò bùótí beməu yetárè kékū. Kè Odoboammuu nś ndè fuute, kòo deke o naasāntè mecāā nkécoké kékəte Sedisademmu. ¹⁹ Mēmmə Isidayeeribe yatènnè Dafiti ćètè nè yíenni.

²⁰ Isidayeeribe kèè dii mǎnni Sedoboammuu kǎnnimè, kətíi nkétō nkè bèe ò yùní. Kòo tuəkení kè bèe ò pī ntikpàti. Kè Sudaa naàmùnkù kəbe máà bèè nkpaá tū nDafiti ćètè kóo kpààti.

²¹ Mēmmə Odoboammuu tū̀kəmè Sedisademmu kətíi nSudaa wuə nkəbe nè Bensaməe wuə nkəbe kó behā̀pòmbè bèè nə mmudòò, kè bè mbo tekəupíkòutè nè sikəupípísini (180000) kè bèe kəte ke bo pənte Isidayeeribe kó dikpààtiyuu kòò mbè baké wenwe Sadoməo kó debire. ²² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku kóo niti Semmaya ke dò: ²³ Nàké Sudaa kəbe kóo kpààti Sadoməo bire Odoboammuu nè o kəbe nè Bensaməe wuə nkəbe nè besəmbə ke dò: ²⁴ N tú di báá kəte kékpannè di tebii Isidayeeribe. Bá wè, wèe kò nho ćètè, mí yè ndèè dòò dèe dòò.

Kòo ti mbè nàké kè bèe ti kèè ke ti yie mbá wè kòo kò nho ćètè.

²⁵ Mēmmə kè Sedoboammuu maá kuduotí kéfii nSisemmu Efadaimmu tǎrì kó dihèi kémbò. Ò de nyité kékəte kémaá kuduotí kéfii mPennyedi.

Sedoboammuu dǎ̀mè mēyèi

²⁶ Kè Sedoboammuu totí o yèmmè ke dò: Kè dè səké mié mbotí n kpààtiyuu wēti ke bo tūnne Dafiti ćètè kəbe mbe. ²⁷ Kè benitìbè kpáà kǎrì Sedisademmu ti Yiè nKuyie ncfètè iwúš

féù, be yèmmè bo wēte kētūnne Odoboammu Sudaa kabe koo kpààti kè bè n kuò. ²⁸ Ò totí dī mōnnī o yèmmè kédàò isōnààke idèi, kénáké Isidayeribe ke dō: Di sūi nSedisademmu nwe mukōtimù. Di mmōnnī ntenè kuyie nkù ti dènnení Esibiti.

²⁹ Ò me nyī kécónné fēsōnààfè mafè Betēdi, fetefè Danni tenkè. ³⁰ Mēmme ò tannémè Isidayeribe meyi mmieke kè bèe to fēsōnààfè tefè kéndenti ké fè kàtenè Danni èi.

³¹ Kòo maá yewūstàrè yetārè ìnkè kédèi be cuokè ikuó niùbè, bè ténke í ntú Defi botí kabe.

³² Mēmme Sedoboammu dōmè dibanni otànkù nínwè yìe tepíitè nè dinummurì Sudaa kabe do baà mmèè botí, kédeke o mómmuo ndiwūstànni ìnkè kéfíe iwūš isōnààke ò do dōò ì, kéwaá nyikuó niùbè kékanne Betēdi ò maá yèe wūstàrè kpéi. ³³ Ò do dèke ò maá dī wūstànni Betēdi di ìnkè otànkù nínwè ò do tātè wè kó diyie tepíitè nè dinummurì ndi. De yìe ndi ò duómme kè Isidayeribe ãnné dibanni, kòo deke ke bo tuò nyepāre.

13

Ti Yiè nKuyie nkpannèmè Sedoboammu Betēdi

¹ Kè ti Yiè Kuyie ntōnni ku koo niti mōu, kòo íte Sudaa tenkè kētuoke Betēdi, ke sō nSedoboammu bo ke tuò nyepāre diwūstànni ìnkè. ² Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè ku koo tōnti béinnè diwūstànni ke dō: Fí ndiwūstànni, keè ti Yiè nKuyie ntu mù. Ti Yiè nKuyie ntu bè yóo peité debire marè nde Dafiti naámunkù mieke ké dè yu ke dō: Sosiasi, kè de kó debire da fié ikuó niùbè bèe tūò nyiwūš a ìnkè, kētuò nyenitikūš a ìnkè.

³ Kòo deè ke dō: Nte di bo banté dè ke dō nti Yiè nKuyie nkuò béi. Diwūstànni bo yaté kè mekùò nkó mutapéi mmùò còu di ìnkè kè mùu nunté.

⁴ Kòo kpààti keè ò kpānnèmè diwūstànni ke pīekù kóo fietí fenómbife ke dō: Pīnnè we!

Kè de kó tenòtèe kpeio ò ténke í nna ké tè tēnnéni. ⁵ Kè diwūstànni yaté, kè mutapéi nnunté kù ti nàkémè ku koo niti kòo ti béi. ⁶ Kòo kpààti náké Kuyie nkoo niti ke dō: N da báammu banté ti Yiè nKuyie nha tū nkù kè n nùtèe wēte kētēnné.

Kè Kuyie nkoo niti banté ti Yiè nKuyie nkè tēe wēte kénaá ntè do dòmmè. ⁷ Kòo kpààti náké Kuyie nkoo niti ke dō: Kàtení kè ti kò n cīètè kàa di kè n da cú.

⁸ Kè Kuyie nkoo niti náké okpààti ke dō: Bá kàa bo n duó nha kpàti kó dikéè n yí kōri a cīètè ke bo di yoo n yà dèmarè die. ⁹ Ti Yiè nKuyie nni n nàkémè ke tú m báa di dèmarè, m me mbáa yà, m me mbáa wēte kētūnne n kèténí kùò ce kékò.

¹⁰ Ò me nyī kētūnne kuce tekù, ò ténke í ntūnne ò kàtení kù Betēdi.

Kuyie mpānāaanti náaantò yetemè ku kpeti

¹¹ De do sō nti Yiè nKuyie mpānāaanti náaantò mōu wèe bo Betēdi ke tú odakóti, kòo bí kōte kóò náké Kuyie nkoo niti dōò dè Betēdi nè ò náké tì náaanti okpààti, ke tì náké timou be cice. ¹² Kòo beke ke dō: Ò kètè ùnkuce?

Kè bèe ò benke Kuyie nkoo niti wèe yènni Sudaa tenkè ò tūnne kùò ce. ¹³ Kòo náké o bí ke dō: Bouñè n sāmmarímú kàri.

Kè bèe di bou kòo deke, ¹⁴ kētūnne Kuyie nkoo niti, kòò ninte ke sō nhò diéké mutie diemù mamù kó medéè. Kòo ò beke ke dō: Fí tu Kuyie nkoo niti wèe yènni Sudaa tenkàà? Kòò dō: Èè, mí nwe.

¹⁵ Kè Kuyie mpānāaanti náaantò dō: Kàtení kè ti kò nkàa di. ¹⁶ Kè Kuyie nkoo niti dō: N yí yóo da neinè kè ti kò nkè ò di dèmarè yoo n yà die. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nni nnàkémè ke tú m báa di dèmarè die m me mbáa yà, m me mbáa wēte kētūnne ò kèténí kùò ce kékò.

¹⁸ Kòo népoo ò tēnné ke dō: M múnke tú Kuyie mpānāaanti náaantò nwe ke da dònnè. Ti Yiè nKuyie nkuò tōnni ku tōnni kè di ò náké ke tú n da yúní kè ti kò nkàa di káyà.

Ke yé kòò sómmu! ¹⁹ Mēmme kè Kuyie nkoo niti ò neinè kè bèe kò nke bo di káyà.

Kuyie nkpannèmè ku pããnaànti náàntò

²⁰ Bè kàri dìi m̀nni ke yo nkè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pããnaànti náàntò, wèè me ntũnne koò ỳnì, ²¹ kòo náké Kuyie nkóo nìti ke d̀: ti Yiè nKuyie ntu a mè nyetemè ku náànti, bá a í tũnne kù do da nàké ti. ²² Ke wētení ke di ke ỳ, kù do yē nha báá di dè, a me mbáá ỳ. A yóo naá nhokpadouti nwe. Bè í yóo da kũnné a yembè f̄sti.

²³ Bè di dìi m̀nni ke ỳ ke dèè, kè Kuyie mpããnaànti náàntò wèè do ò tēnnéní kòo bou o népo sãmmarímú kàri, ²⁴ kòo deke kénkũnti. Kè diciriciri ò dinté kuce kékuo kédoúnko, kòo nduó kè sãmmarímú còmmú kè diciriciri còmmú. ²⁵ Kè becepèmbè mpēnkù koò ỳau koò duó kè diciriciri còmmú, kè bèe kote ke ti náké Kuyie mpããnaànti náàntò wenwe kó dihèi. ²⁶ Ti Yiè nKuyie mpããnaànti náàntò wèè do ò tēnnéní, ò ti kèè dìi m̀nni kébèi nke d̀: Kuyie nkóo nìti weè yete kù do ò náké ti, kè kù duónnì diciriciri kè di ò kùo, kéndonnè kù do ti nhò nàkémè.

²⁷ Ò béi memme kédeè ke d̀ o bí bou o sãmmarímú kàri.

Kè ìi di bou, ²⁸ kòo kote kénsó nti Yiè nKuyie nkóo nìti duó ke cããnko kuce mieke, diciriciri nè sãmmarímú kè dè còmmú, bá diciriciri í ò càáké, di me nyí kùo sãmmarímú. ²⁹ Kòo ò t̀oté kédaá nsãmmarímú ìnkè kékonnè ke bo ò sié, kòo kũnné. ³⁰ Wè ò sié dìi m̀nni kédeè kòo kũnné kuf̄sti ò do keú kù o mómmuə nho kpéi, ké nhò kũri ke sáuti ke tú: Áú! Ti népo kumu.

³¹ Bè ò kũnné dìi m̀nni kédeè kè ti Yiè nKuyie mpããnaànti náàntò náké o bí ke d̀: Kè ìi ku dìi yiè dí n kũnné di me nkũnné kù f̄sti Kuyie nkóo nìti ké n d̀ú nképéennè o kũ. ³² Ti Yiè nKuyie nhò duó nti náànti kòo ti béi nti yóo d̀omu, ò náké ti Betedi kó diwũd̀tanni kpéi nnè yèè bo Sammarii temp̄e nye kpéi.

³³ Nè memme Sedoboammu í ncèete, kòo baa nsóké ke waà nyikuó niùbè, kè wèè dó wèè ò d̀ò ikuó niùti, kòo nfeu iwũ yewũd̀t̀rè yèè bo yet̀rè ìnkè. ³⁴ De kó meborime mèè do tannè Sedoboammu c̄tè t̄mou meyei mmièke, kènte kè bèe t̄e kùo páí kè te yè̀t̄ri kpánné.

14

Kuyie mpããnaànti náàntò Aiya nàkémè Sedoboammu bire yóo kúmè

¹ Kè Sedoboammu bire Abiya muəke. ² Kòo náké o pokù ke d̀: Íté kékote Sidoo ti Yiè nKuyie mpããnaànti náàntò Aiya borè. Weè do n náké ke d̀ n yóo di tikpàti. Á ceete amáa kòo báa banté a tùmè m pokù. ³ Ntə p̄èèbè t̄p̄itè, nè yekàtindà, nè mecekùò ndidènni, kékote kòo ỳa kòo da náké t̄i yóo tuəkení debire.

⁴ Kòo pokùu d̀ò ò ò náké ti, kéité kénkəri Sidoo Aiya c̄tè. Aiya do kòtému ke ténke í nkpaá wúó. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie mme ndie nkóo náké ke tú: Sedoboammu bire deè m̀ nkòo pokù kàriní a borè ke bo p̄á, kòo t̀d̀kení á ò náké ke d̀ muu, ò í yóo ndó á ò banté.

⁶ Aiya kèè dìi m̀nni o nacèna dibòri kébèi nke d̀: Tanní f̄ nSedoboammu pokù. Dè d̀omme kàa í dó bè da banté? N yóo da náké t̄i náànti c̄èmu. ⁷ Kote kénáké Sedoboammu ke d̀: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeribe t̄u nkù tu kuù ò dèite Isidayeribe mieke koò d̀ò okpàti. ⁸ Kuù fiète Dafiti kó tikpàti ke ti nhò duó, ò me nyí yie nke t̄u nku kóo t̄nti Dafiti yèmmè, ò do t̄mmu ku tannò yeməu, ke kù t̄nnè o yèmmè meməu ke d̀ori kù dómè máa. ⁹ Kè wenwe me nd̀ori meyei nkè dè p̄ètè bèè ò niiténè ke di tikpàti, ke d̀ò yebəkè, ke maá sitenkaanì, keyíi nti Yiè nKuyie mmièke ke kù bùtinné. ¹⁰ Dè te kè kù yóo ỳou kè meyei ndo o c̄tè. Kù tu kù yóo kuəmu o fuku kó benitidaabè, bekótibè nè ibí beməu, tidaati nè bèè í tú tidaati kékáuté o c̄tè bè ò káuté mèè boti tiyontì nè kuhaa. ¹¹ Sedoboammu c̄tè kəbe bèè bo kù dihèi siməó s̄i yóo bè càáké, kè bèè ku dikpàa tiǹt̄i bè c̀. Ti Yiè nKuyie nkuu béi.

¹² Onitipòkù fí nyíté kékò. A naàcètè bo na diì m̀ǹǹni dihèi kó dibòrì debire yóo kú diì m̀ǹǹni. ¹³ Kè Isidayeeribe bemou kammú de kũũ nké de kũnné, deñde demáà Sedoboammu cífètè miéke bè yóo kũnnémè. Deè miéke nke demáà ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù yàmè meborime kù pénsìrì mè. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie nyóó waámmu okpààti Isidayeeribe miéke, wèè yóo ku Sedoboammu cífètè temou. De yóo d̀òm̀mu bàmbà. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie nyóó potému Isidayeeribe kè bèe sántè tipènti ò sántèmè menie mmieke, kuyaakù nampe diì m̀ǹǹni. Kè kùu bè bèti ku eì sààrì kù duó ndi be yembè, ké bè cie nké bèe sénté kukó nyáà bè fiíkú mèè kpéi ndibò Asedaa kó itedei ke íi nku miéke. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie mbo dootóo Isidayeeribe Sedoboammu d̀ò̀ mèè yei nkpéi nke te kè be múnke d̀ò̀ meyei.

¹⁷ Kè Sedoboammu pokùu íté kénkũnti kétuòke Tidisaa, ò nà diì m̀ǹǹni o cífètè kó dibòrì kè debiree kú. ¹⁸ Kè bèe de kũnné kè Isidayeeribe bemou kammú de kũũ nkéndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè ku pããnaànti náãntò Aiya kòo ti béi.

¹⁹ Sedoboammu pí mmùu tómmú temù, ò doké mèè botí nè ò di mèè botí tikpàti de wàrimu Isidayeeribe kpààtibè d̀ò̀rimè pátiri miéke. ²⁰ Sedoboammu do tú okpààti ke d̀ò̀ yebie nsipísidè nè yèdéè ndi kékú kòo bire Nadabuu sòtè o kpàti.

*Odoboammu naámmè Sudaa k̀be kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 12:1-16)*

²¹ De m̀ǹǹni ke ś nSadomòo bire Odoboammu tu Sudaa k̀be kóo kpààti. Ò do yóo di tikpàti ke m̀ke yebie nsipísìnàà nè òmáà ndi, kèntò tikpàti ke d̀ò̀ yebie ntepiítè nè yèyiekè, kèmbò Sedisademmu ti Yiè nKuyie ntãátè diì eì Isidayeeribe botí imou miéke kè ku yètìrì bo ndi bo. O yò yètìrì do tú Naama kòo tu Amòniibe botí kou. ²² Kè Odoboammuu d̀ò̀ ti Yiè nKuyie nyí d̀ò̀ de, kèyíi nku miéke kè d̀èe pèètè o yembè kperè do d̀ómmè. ²³ Bembe bèè do maá yetàrè ke fiíkú yetàrè nè dibò Asedaa kó itedei yetàrè yemou ñnkè nè detie ndemou také. ²⁴ Kòo tonté kédònnè titouti kétannè benitipòbè bè yó nkòrì ke d̀ounè bè be kó ibòkuó yèmmè. Bè do tekíi ibotí ti Yiè nKuyie ndo duó nké bèe beti ò kó isòke nyi.

²⁵ Mèmmè Odoboammu kpàti benni nummuri miéke Sisaki Esibiti kóo kpààti domè Sedisademmu ké bè pònte, ²⁶ kètúótè ti Yiè nKuyie ncífètè kó tinenti, nè tekpààticífètè kpeti tímou páíi, kètúótèné tisòdòpìiti Sadomòo do d̀ò̀ ti. ²⁷ Kòo kpààti Odoboammuu d̀ò̀ disòwũ kó tidòpìiti kéfóó nde kó difòtìrì, ké ti duó ntihãpònti tii bàa tekpààticífètè kó dibòrì. ²⁸ Kòo kpààti ní nkòrì ti Yiè nKuyie ncífètè kè bè ti tò, kòo kò mbèe ti kàtenè tihãpònti tii bàa tekpààticífètè ti kó kudieku.

²⁹ Odoboammu d̀ò̀rimè tèmè ò d̀ò̀ d̀èe kó òmáà, de wàrimu Sudaa kpààtibè d̀ò̀rimè pátiri miéke. ³⁰ Odoboammu nè Sedoboammu bè do dokumu sáà. ³¹ Kè Odoboammuu kú kè bèe ò kũnné o cie Dafiti eì, o yò yètìrì do tú Naama Amòniibe eì kou, kòo bire Abiyammuu sòtè o kpàti.

15

*Abiyammu tumè Sudaa k̀be kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 13:1-3, 22-23)*

¹ Nebati bire Sedoboammu kpàti benni tepíitè nè diniínni miéke nke Abiyammu naámmè Sudaa k̀be kóo kpààti, ² kèntò tikpàti ke d̀ò̀ yebie nyètãati ke bo Sedisademmu. Abusademmu kóo sapàà mMaaka wèè do ò peitè. ³ Kòo tũnne o cice do d̀ò̀ mèè yei mbá ò í nduó nho yèmmè memou ti Yiè nKuyie nho yààrì Dafiti kòme. ⁴ Nè Dafiti kpéi nké ti Yiè nKuyie nyóo kòo yaàbire baa sòtè tikpàti kòo fuku báa paà tikpàti, nè Sedisademmu bo ntúmè be kó diheidiè. ⁵ Dafiti do d̀ò̀rì ti Yiè nKuyie ndó mèmme, ò do í yóu ti Yiè nKuyie nhò nàké yèè nò kó òmarì mudò̀rìmu, kè de í tú Udii Itiibe botí kou kpeti.

⁶ Odoboammu fòmmu muməu miεke ò do dokùnèmu Sedoboammu.

⁷ Abiyammu də̀rìmè tēmè ò dḡ̀ dèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè də̀rìmè pátiri miεke. Abiyammu nè Sedoboammu bè do dokumu o fòmmu muməu miεke. ⁸ De kó difōnkúò kè Abiyammuu kú kè bèe ò kǔnné Dafiti εi, kòo birε Asaa səté o kpàti.

Asaa tumè Sudaa kəbe kóo kpàati

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 14:1-2. 15:16-19. 16:1-6,11-14)

⁹ Isidayεεribe kpàati Sedoboammu kpàti benni s̀p̀s̀idè kperi miεke nke Asaa naámmè Sudaa kəbe kóo kpàati, ¹⁰ kénto tikpàti ke dḡ̀ yebie nsip̀s̀inàà nè d̀imáà ke bo Sedisadεmmu. O yḡ̀ kóo yḡ̀ yètiri do tú Maaka Abusadεmmu kóo sapàà. ¹¹ Kè Asaa ndə̀ri ti Yiè nKuyie ndómè kéndōnnè ò yà̀ri Dafiti, ¹² kédenne o εi benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè be kó ibə̀kuú yēm̀mè, kédεite sibə̀atenkaaǹi o yembè do dḡ̀ si, ¹³ kédennènè ketike o yḡ̀ kóti tinitipokpàti, ke yé ò do ciékémè isə̀ke kó tebə̀atenkaaǹitè bè tu tē Asitaditee, kè Asaa te kḡ̀ kébə̀ nké tē cú nSetinə̀ biriku miεke. ¹⁴ Kè yetà̀rè baa nè nkpaá, bá nè memme kè Asaa duó nho yēm̀mè meməu ti Yiè nKuyie nho fòmmu muməu miεke. ¹⁵ Kòo tanné ti Yiè nKuyie nc̀f̀t̀t̀t̀ miεke o cice ku pā yèè pā̀rè nè o mómmuə̀ nhò kù pā̀ yè, yèè tu timáti péiti nè mesə̀ nnè tinenti.

¹⁶ Mudoò muù do bo Asaa nè Basaa be cuokè be fòmmu muməu miεke. ¹⁷ Kè Basaa Isidayεεribe kpàati do Sudaa kəbe mudoò, kémaá kuduotí ḱfité Damaa ke bo pénné kuce Asaa Sudaa kəbe kóo kpàati. ¹⁸ Memme kè Asaa túóté timáti péiti timəu nè mesə̀ mmeməu ndèè do kpaá ti Yiè nKuyie nc̀f̀t̀t̀t̀ nè tekpààt̀c̀f̀t̀t̀t̀ kè dè toú nho kó betāmbè, kè bè bo kəte Damaasi kè dè duó nTabidimə̀ birε Esiyḡ̀ birε Benni-Adadi, Sidii kóo kpàati, kóò nàkè ke dḡ̀, ¹⁹ wèe yóu kè bèe mə̀ote metaummè be nnè we, be yembè do mè mə̀ke mèè botí, deε te kòò ò pā̀ de kó dipā̀nni ke tú wèe tḡ̀tenè Basaa Isidayεεribe kpàati metaummè, kòo ténke báá ò do mudoò. ²⁰ Kè Benni-Adadii yie nhokpàati Asaa ò nàkè t̀i, kédεite bèè ni okpàati ā̀p̀ə̀mbè kətḡ̀ nké bèe kəte kəpə̀nte Isidayεεribe ekè, Iyḡ̀ εi nè Danni kperi nè Abedi-Beti-Maaka kperi nè Kinnedoti kó kutempē nkuməu, kəpə̀ntenè Nefutadii εi diməu. ²¹ Basaa t̀i kèè dii mōnni kékǔnné kuduotí marimù Damaa kəwēte Tidisaa. ²² Kòo kpàati Asaa tíi nSudaa kəbe beməu páii, ò í nsúò nhòmə̀, kè bèe túóté yetà̀rè yeməu nè idéi Basaa do maánè dè kuduotí ḱfi Damaa εi, kémaánè kuduotí Kebaa εi Bensameε tempē mmieke nè Misipaa kperi.

²³ Asaa də̀rìmè tēmè, o kḡ̀mbùò, nè ò dḡ̀ dèè kó dimàà, dè wàrimu Sudaa kpààtibè də̀rìmè pátiri miεke. Asaa kóté dii mōnni kəmuə̀ke sinaə̀c̀i. ²⁴ Ò do ku kè bèe ò kǔnné o yà̀ri Dafiti εi ndi, kòo birε Sosafatii weε səté o kpàti.

Nadabu naámmè Isidayεεribe kpàati

²⁵ Sedoboammu birε Nadabu do naá nyIsidayεεribe kpàati Asaa Sudaa kəbe kóo kpàati kpàti benni d̀r̀inni ndi, kénto tikpàti ke dḡ̀ yebie nyèdèé, ²⁶ kédə̀ ti Yiè nKuyie nyi dḡ̀ dè, kətū̀nne o cice do dḡ̀ mèè yei nkétanné Isidayεεribe meyei mmieke. ²⁷ Kè Isakaa naám̀nk̀kou Aiya birε Basaa ndó kébə̀ nNadabu ke ś nyIsidayεεribe pi Kibetḡ̀ Fidisitḕbe εi, bè de nhò kúə̀. ²⁸ Basaa do kúə̀ Nadabu Asaa Sudaa kəbe kóo kpàati kpàti benni tā̀nni ndi, ḱfiεte tikpàti. ²⁹ Ò cə̀uté dii mōnni tikpàti kékúə̀ Sedoboammu c̀f̀t̀t̀t̀t̀ təməu pái, ò í nsúò nhòmə̀, kéndōnnè ti Yiè nKuyie ndo t̀i béimmè Sidoo εi miεke nè ku pā̀nā̀aǹti náaǹto Aiya nùú miεke. ³⁰ Sedoboammu do dḡ̀ mèè yei nkétanné Isidayεεribe beməu meyei mmieke mèè do í nti Yiè nKuyie nyIsidayεεribe tū̀ nkù miεke, mèè do te kè t̀i bè tū̀kəní.

³¹ Nadabu də̀rìmè tēmè ò dḡ̀ mèè kó dimàà, dè wàrimu Isidayεεribe kpààtibè də̀rìmè pátiri miεke.

³² Asaa do dokùnèmu Isidayεεribe kpàati Basaa sáà.

Basaa naámmè Isidayeeribe kpààti

³³ Sudaa kɔbe kpààti Asaa kpàti benni tãänni ndi Aiya bire Basaa naámmè Isidayeeribe koo kpààti kɛmbo Tidisaa ke dɔ yebie nsipísidé nè yènàà, ³⁴ kédòò ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè, ò do tũnne o cice Sedoboammu kó meyei mme ò do dɔò mè kɛtanné Isidayeeribe meyei mmieke.

16

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Ananni bire Seu u ke dɔ wèe náké Basaa ke dɔ: ² Mí ndi Yiè nKuyie mmí ò kũténí mutáá mmieke koò dɔò okpààti, kòò baké n nìtibè Isidayeeribe, ke tũnne Sedoboammu kó meborime, ke tanné n nìtibè Isidayeeribe meyei mmieke ke í mmieke. ³ N yóó káútému o cĩtè kè tɛe dontenè Nebati bire Sedoboammu kpete. ⁴ Á ò náké ke tú n yɛ nho cĩtè kou wèe bo kú dihei simɔ sii yóó ò cááké, kè wèe ku dikpàà tinòti ò cɔ.

⁵ Basaa dɔòrimè tɛmè ò dɔò dèe kó dimàà nè ò doké mùù doò. Demou dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔòrimè pátiri mieke. ⁶ Kè Basaa kú kè bɛe ò kũnné Tidisaa. Koo bire Edaa sɔoté o kpàti.

⁷ Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè Ananni bire ku pãánaànti náàntò Seu u béinnè Basaa nè o cĩtè ò dɔò mèe kpéi mmeyei ke í nti Yiè nKuyie mmieke nSedoboammu do dɔòmè, nè ò kũmè Sedoboammu cĩtè temou.

Edaa tumè Isidayeeribe kpààti

⁸ Asaa Sudaa kɔbe koo kpààti kpàti benni sipísidé nè dikuónni mieke nke Basaa bire Edaa naámmè Isidayeeribe kpààti kɛmbo Tidisaa ke dɔ yebie nyédéè. ⁹⁻¹⁰ Koo koo ãpònkóti Simmidi wèe do baké okpàrinaasɛi dikéè kòò ndó koo bo. Asaa Sudaa koo kpààti benni sipísidé nè diyienni mieke do nke. Diyie mari kè Edaa mbo Tidisaa wèe baké tekpàaticĩtè o cĩtè mieke kɛyà menaà nkémuó. Kè Simmidii taroo kòò poté kɛkuo kécɔuté tikpàti. ¹¹ Ò na dii mɔnni kékari dikpàatikàri kɛkuo Basaa cĩtè temou páí ò í nsúò nhonitidòu mɔu o cĩtè mieke yoo o cɛdétè kou, yoo òmɔu wèe taunè Basaa. ¹² Kè Simmidii ku Basaa cĩtè temou kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nákémmè Basaa kpéi nnè ku pãánaànti náàntò Seu u nùù mieke. ¹³ Dende kó dimàà dè ò tũðkení o yei kpéi nke nè o bire Edaa kɔmè ò do dɔò mè kɛtanné Isidayeeribe meyei mmieke kɛyí nti Yiè nKuyie mmieke nè be kó mubɔféù.

¹⁴ Edaa dɔòrimè tɛmè ò dɔò dèe kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔòrimè pátiri mieke* ndè í tú Bekpààtibè tãmmú pátiri ketiri yoo didéri, bè nàá nyèmàyè kpéi nke kè de kó yepáte í bo nkáké Kuyie nnáànti pátiri mieke.

Simmidi naámmè Isidayeeribe koo kpààti

¹⁵ Sudaa kɔbe koo kpààti Asaa kpàti benni sipísidé nè diyienni mieke nkè Simmidi naámmè Isidayeeribe koo kpààti, kɛntɔ tikpàti ke dɔ yewe yèyiekè. Dè do sɔ mbè pi Kibetɔ nwe Fidisitɛɛbe eí. ¹⁶ Behãpòmbè kè dii mɔnni be kari ke dɔ nSimmidi bo nhokpàti koò kù. De kó diyie dimàà mieke kè Isidayeeribe pĩ nhohãpònkóti Omidi tikpàti dende dihãpònkari. ¹⁷ De mɔnni Omidi nè o ãpòmbè kè bɛe íte be do kari dè kèpi Kibetɔ kékate kèdo Tidisaa. ¹⁸ Simmidi sɔ ndii mɔnni behãpòmbè do dihei kòò kɔte keta tekpàaticĩtè o kó kudieku kécú nkè tɛe ò wɛnnénè kécúuté kòò kú. ¹⁹ Dende ò tũðkení o yei nképí nke, ò dɔò mè ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè, ke tũnne o cice Sedoboammu kó meyei nhò do dɔò mè kɛtanné Isidayeeribe meyei mieke.

²⁰ Simmidi dɔòrimè tɛmè, ò bɔmmè okpààti, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔòrimè pátiri mieke.

* **16:14** ...kpààtibè dɔòrimè pátiri: Bè nàá ndii pátiri kpéi die

²¹ De m̀ǹǹǹ k̀è Isidayeeribee toté k̀è diwétirì t̀̀nǹe Kinati birè Tibinni ké we mp̄ ntikpàti. K̀è diwétirì terì nkpaá t̀̀ nhOmidi. ²² Omidi kó dit̄nni dii do na Tibinni kperi k̀è Tibinnii kú k̀è Omidii naá nhokpàti.

Omidi naámmè Isidayeeribe kóò kpàati

²³ Sudaa k̀abe kóò kpàati Asaa kpàti benni sipisitàati nè dìmáà mieke nke Omidi naámmè Isidayeeribe kóò kpàati k̀embo Tidisaa ke dà yebie nyèkuò. Ò do t̀ tikpàti ke dà yebie ntepiítè nè yèdéè ndi. ²⁴ De kó dif̄nkúò kédonté Simmedi borè Sammarii t̄ari medítibii nsik̄up̄isikuò (6000) k̀emaá dihei de kó dit̄ari ìnkè, ké di yú ò di donténè wè kó diyètirì ke dà Sammarii. ²⁵ K̀è Omidii dàò ti Yiè nKuyie nyí d́ò dè k̀ép̄ēté bèè ò niiténè ke di tikpàti. ²⁶ Ò do t̀nǹe Nebati birè Sedoboammu kó m̀borime mme, ò do dàò mèè yei nkétannè Isidayeeribe meyei mieke k̀eyíi nti Yiè nKuyie mmieke nè be kó mub̄oféù.

²⁷ Omidi dà̀r̀imè t̄mè nè ò doké mùù doò dè w̄arimu Isidayeeribe kpààtibè dà̀r̀imè pátiri mieke. ²⁸ K̀òò kú k̀è bèè ò k̀unnè Sammarii k̀òò birè Akabuu s̄oté o kpàti.

Akabu naámmè Isidayeeribe kóò kpàati

²⁹ Sudaa k̀abe kóò kpàati Asaa kpàti benni sipisitàati nè diniínni ndi, Omidi birè Akabu naámmè Isidayeeribe kóò kpàati, k̀ent̄o tikpàti ke dà yebie nsipisidè nè yèdéè, ke bo Sammarii. ³⁰ K̀òò birè Akabuu dàò ti Yiè nKuyie nyí d́ò dè k̀è d̀e p̄ēté bèè ò niiténè ke di tikpàti. ³¹ Ò t̀nǹemè Sedoboammu borime k̀è dende ntú mp̄uti, k̀òò k̄ate k̀étúóté Sidoniibe kpàati Itibaadi kóò sapàà nSesabedi k̀epuoke k̀éninkú dib̄ò Baadi ìkè ké di fié iwūò, ³² k̀emaá dib̄ò Baadi ditou Sammarii k̀emaá de kó ditou mieke diw̄õt̄nni, ³³ k̀éfíinnè ndib̄ò Asedaa kó kuted̄ó k̀eyíi ti Yiè nKuyie mmieke k̀è d̀e p̄ēté Isidayeeribe kpààtibè s̄ombe bèè ò niiténè ke di tikpàti.

³⁴ De kó yem̀r̀è mieke nke Iyedi Beteedi kou w̄ete ke maámè Sedikoo kó kuduotí ké nkù p̄ũku k̀è o kóò po Abidammuu kú, k̀òò nkpeti yec̄akè k̀òò b́ȳāātè Sikubuu kú, ti Yiè nKuyie ndo t̀ nàk̀emu Nunni birè Sosuwee.

17

NKuyie mp̄ān̄aant̄i n̄aant̄o Edii nàk̀emè kutayiet̄i kp̄éi

¹ K̀è Edii, Tisibii èi kou, Kadaadi temp̄ nkouu náke okpàati Akabu ke dà: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe t̀ nkù bomu k̀è n tu ku kóò t̄nti. Timaant̄i í yóó mantè, fetaafe me nyí yóó ni, k̀è m̄i s̄àà í b̄ei nke tú f̄e ni.

Edii bomè Kediti kó tekóntè

² K̀è ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii ke dà: ³ Ítè k̀ék̄ate diyie ỳenì k̀è b́ékè kukó nSudit̄ē k̀ens̄ori Keditii kó tekóntè mieke t̀è bo Sudit̄ē yàà diyie ỳenì k̀è b́ékè. ⁴ A yó nte nyò nkè n duó nkè yek̄ākā nda duò mmudii.

⁵ K̀òò dàò ti Yiè nKuyie nhò nàk̀é t̀i k̀éitè k̀ék̄ate k̀embo Keditii kó tekóntè mieke Sudit̄ē diyie ỳenì k̀è b́ékè. ⁶ K̀è yek̄ākā ní ò duó mudii nè imaa ndik̄ünweñni nè kuyuo.

Edii k̄atemè Sadeputaa okúpokù c̄t̄è

⁷ K̀è dè mboni k̀è tekóntè kó menie nkũ ke yé fetaafe t̄enke do í niùmè. ⁸ De m̀ǹǹǹ k̀è ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dà: ⁹ Ítè k̀ék̄ate Sit̄ō temp̄ nSadeputaa èi k̀embo, n nàk̀emu okúpokù m̄ò d̄eborè, k̀òò bo nda duò nkàa yo.

¹⁰ Mem̄me k̀òò íté k̀ep̄i nSadeputaa kó kuce, k̀etuakoo dihei kó dibòri k̀eyà okúpokù m̄ò kòò kau ideí. K̀òò o yu ke dà: M̄ p̄a menie nkè n yā.

¹¹ K̀òò nitipòkù nk̄ari ke bo ȳent̄enì k̀òò w̄ete kóò yu ke dà: Á m̄ p̄anì mudii. ¹² K̀òò nitipòkù ò t̄ēnnè ke dà: Ti Yiè nKuyie nha t̀ nkù ȳemu n yí m̀k̄emè mudii mamù mùù bènnè, muyuo mmuù kpaá teconkute mieke ke m̄annè a bo pikùmè dinacekutiri, mek̀ùò

nsám̀pó dikòdénnì miéke. M m̀è nkau idabí ke yóó de ndòò, nè m biré kè ti di kédeè kémbaa mukũũ. ¹³ Kè Edii ò t̀énné ke d̀ò: A bá nyĩ̀kù, k̀ate kédòò a d̀ó kédòòm̀è, k̀aa d̀òò á keté kékake dikàtìndàà sámp̀ó kékàtenní kè n duó nke né na kékake f̀́ nnè a biré di kperi. ¹⁴ Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù béimmu ke tú: Muyuo nyí yóó deè teconkute miéke, m̀ekùò mmè nyí yóó deè dikòdénnì miéke, kè kù yàa duónnènní fetaafe.

¹⁵ Kòo k̀ate kédòò Edii ò nàké tì, kè bè nyo mbemou wenwe nè o biré nè Edii. ¹⁶ Muyuo nyí ndèè teconkute miéke, m̀ekùò mmè nyí ndèè dikòdénnì miéke, ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémmè Edii kòo ti béi.

Edii f̀òuk̀unnemè okúpokù biré

¹⁷ Kè okúpokù Edii bo wèè c̀f̀ètè, kòo biré muàke kè de ncèè mediè nkè dèe kù. ¹⁸ Kòo nàké Edii ke d̀ò: Ti kpeti d̀ommè mí nnè f̀́ nti Yiè nKuyie nkóo nìtì? A k̀atení n c̀f̀ètè ke bo dente n yei mmè ti Yiè nKuyie nkékuo m biraà?

¹⁹ Kè Edii d̀ò: N duónnì a biré.

Kòo dè c̀outé onitipòkù n̄ou miéke kédekenè kudànkù kudieku nhò ã dè, ké dè d̀óu n̄ho d̀óu ìnkè, ²⁰ kébántè ti Yiè nKuyie nke d̀ò: Ti Yiè nKuyie n tũ nkù, a d̀ó kédòòm̀u meyei nhonitipòkù yie nke kùò o biré, wenwe wèè n c̀outé o c̀f̀ètè miékaà?

²¹ Kè Edii nhokù debire ìnkè ke d̀ò kuce m̀ètããti ke báá nti Yiè nKuyie nke tú: Ti Yiè nKuyie n tũ nkù, n da báámmu yóu kè debire wènnì wètení de miéke.

²² Kè ti Yiè nKuyie ncouté Edii báammì, kè debire wènnì wètení de miéke kè dèe foute.

²³ Kòo dè c̀utènní kéduó nde yò ke d̀ò: A biré f̀òumu!

²⁴ Kòo nitipòkù ò nàké ke d̀ò: Di mm̀nnì m bantému ke d̀ò nha tú Kuyie nkóo nìtì, ke náá ntimómm̀nti ti Yiè nKuyie nda duò nti.

18

Edii nàkémmè fetaafe yóó wète kénimè

¹ Kè dèe m̀ante kémmake yebie nyètããti kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii ke d̀ò: K̀ate kébenke amáà Akabu, n yóó duó nkè fetaafe nimu.

² Kè Edii nkəri ke bo benke omáà Akabu.

De do s̀ó ndikònni deukemu Sammarii. ³ Nè de kpéi nke Akabuu yú Abudiasi wèè baké tekpààtìc̀f̀ètè. Abudiasi do tú wèè dé wenwe ti Yiè nKuyie. ⁴ Sesabee di do k̀òu d̀ì m̀nnì ti Yiè Kuyie mpããnáãnti náambè kè weè s̄onne Kuyie mpããnáãnti náambè tekòutè (100) ké bè toté yetĩre yèdèè, dii nsipísìnùmmù, diteri memme ké bè s̄onne titãdènti tidéti miéke, ké mbè duò mmudii nè meniè. ⁵ Kè Akabuu ò yu kòò nàké ke d̀ò: Ti ce ndihèi dimou sibií borè nè ikó mborè, k̀éyà ti bo pété timútì kéduó nsisèĩ nè sãmmarímúbè, kè dèe yie nkè ti báá kuò iwũ.

⁶ Kè bèe toté diheĩ yewétiyè bè yóó ce nyè. Kè Akabuu kété o kó kuce, kè Abudiasi keté o kó kupíkù. ⁷ Ò kètóo memme kéconè Edii kòò banté kénínkù késĩnnòo o ìkè ke d̀ò: Okóti Edii, f̀́ nweà? ⁸ Kòo ò t̀énné ke d̀ò: Mí nwe! K̀ate kénáké okpààti ke tú n kéroomu. ⁹ Kè Abudiasi kuónko ke d̀ò: N da càke ba okóti k̀aa yó n f̀ítè kè Akabu m pĩ nkékuo? ¹⁰ Nè ti Yiè nKuyie nti tũ nkù, diheĩ marì í bo okpààti í t̄o ndi benitibè kè bè bo da wammù, kè diheĩ marì k̀abe yoo dikpààtiyuu marì yĩ a í dè bo, bèe duó nkè bèe parikè ke d̀ò bè í da yà. ¹¹ A né m̀è ntu n k̀ate kòò nàké a kéroomè. ¹² Kè n yitè kè ti Yiè nKuyie nYaá nda t̀úóté bá n yí yé mù da k̀atenè kè, kòo kpààti k̀atení ke da m̀ònté ò yóó n kuomu. M me ndému ti Yiè nKuyie nnè m bíkémbènti. ¹³ Okóti bè í da nàké Sesabee di do k̀òu Kuyie mpããnáãnti náambè kè n d̀òràà? M̀ì do s̄onne Kuyie mpããnáãnti náambè tekòutè (100) ké bè toté yetĩre yèdèè, ké bè s̄onne titãdènti tidéti miéke, kuu nsipísìnùmmù kutekù sipísìnùmmù, ké mbè duò mmudii nè meniè. ¹⁴ A né m̀è ntu n k̀ate kòò nàké a kéroomè, n yóó k̀ate kòo n kuomu.

15 Kè Edii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa bomu kè n tu ku kóo tǒntì. N kàrimu yie nke bo benke m máà Akabu.

Edii nè Akabu bè màùtémè

16 Mèmmè kè Abudiasi kote kéconè Akabu ke tì nhò nàké, kè Akabuu kote Edii borè. 17 Ò yà dīi mǎnni Edii kóò nàké ke dò: N da yàmu! Fǒ nwèè te kè meyei ndo Isidayeeriibe.

18 Kè Edii ò tǎnné ke dò: Mí í te kè meyei ndo Isidayeeriibe, fǒ nnè a cǐtè kǎbe dīi te, ke yé di yetemè ti Yiè nKuyie, kàa feu iwũǒ yebǎkè Baadibe. 19 A né kote kénáké Isidayeeriibe bemou kè di katení m borè Kadimeedi tǎri ñnkè, kénneínèní Baadi kó bepǎǎbè sikousinàà nè sipísìnùmmù (450), nè Asedaa kǎbe sikousinàà (400) bèè yo nSesabedi borè.

Bè fiémè iwũǒ Kadimeedi

20 Kè Akabuu tíi nyIsidayeeriibe bemou nè Baadi kó bepǎǎbè Kadimeedi tǎri ñnkè. 21 Kè Edii kǎtoo be borè ke béi nke dò: Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaatimè tipítì tidéti? Kè ti Yiè nKuyie nkuù tu, tǔnnenè ku! Kè Baadi weè me ntu, tǔnnenè we!

Bá bè í nhò tǎnné timatì. 22 Kè Edii baa nkpaá sǎké o náàntì kǎbèi nke dò: Mí nwèè náà nti Yiè nKuyie mpǎǎnǎàntì n kpaá m máà ndi, dínidi Baadi kó bepǎǎbè kè di bo sikousinàà nè sipísìnùmmù (450). 23 Ti duónnè yenaadakè yèdéè, kè dí deite di kperi dimáà, kè dí di kùǎ kékéké kédáá nyidèi ñnkè, di mè mbáá ànné muháá. Kè n kùǎ n kperi kékéké kédáá nyidèi ñnkè m mè mbáá ànné muháá. 24 Kè dí yú di kó dibǎǎ Baadi kè n yú ti Yiè nKuyie. Kè Baadi duǎnni muháá nweè tu. Kè ti Yiè nKuyie nkuù me nduǎnni muháá nkuù tu.

Kè bèè yie bemou ke dò: Dè wenni. 25 Kè Edii náké Baadi kó bepǎǎbè ke dò: Keténè kǎtǎáté di kó dinaadaà ke yé dīi sǔmè, dí yú Baadi, di me mbáá ànné muháá.

26 Kè bèè túóté dinaadaà kékuǎ kédǎǎ kédèè, kényu be bǎǎ Baadi ke tú: Baadi keè ti da yumè! Kè bè nyu dikǔnweñni kè diyie yàa cǎnnénè yeyo. Bè í nkèè timatì yoo bèè yà metǎnnimè mamè, kè bè nhau ke ninku diwũǒtǎnni ñnkè. 27 Diyie cǎmmú dīi mǎnni yeyo kè Edii ndó ké bè daá ke dò: Yúnè mediè! Baadi me ntúmè nKuyie nku, ò bo ntoti o yèmmè mme, yoo o nǎtè í feí, bá ò mbo kupǎǎkù, yoo ò yè nke duó, yúnè we mediè nkòo ente!

28 Kè bèè wekii mediè nkényóúnè bemáà yese nè yekpǎǎ nkè meyiñ nyiè, kéndònnè bè do mǎkemè de kó memantimè. 29 Diyie tǔnte dīi mǎnni kè bèè íté ihúu kè kutoweku ndáátí ke yàa tuǎkenè kuyuoku bè ǎǎ fié dīi mǎnni iwũǒ, bè me nyí nkèè timatì yoo metǎnnimè mamè yoo bèè yà mecannimè mamè.

30 De mǎnni kè Edii bè nàké ke dò: Tóónnènni m borè! Kè bèè tóónni bemou o borè, kòo wǎte kǎtǔnte ti Yiè nKuyie nkó diwũǒtǎnni dīi do pǎnte, 31 kédèè kǎtuóté yetǎrè tǎpítè nè yèdéè kè yè mbo Sakǎbu bí do mamè. Ti Yiè nKuyie ndo nàké wè ke dò: Di mǎnni bè yó nda yu ke tú Isidayeeri nwe. 32 Mèmmè Edii maámè diwũǒtǎnni nè yetǎrè ti Yiè nKuyie nkpréi, kékéú difǎtǎri kǎfité, kàa bo dè cǔǎ menie mmè mbo dítǎri sipísitǎati. 33 Kòo daá nyidèi kékuǎ o náǎfè, kékéké kénóó nyi ñnkè. 34 Ke dò: Píennè menie nsicee sinàà kè bèè sì píe. Kòo dò: Cóúnnè idèi nè fenàǎfè de ñnkè. Kè bèè cóú. Kòo dò: Yíénè kuce medérímè.

Kè bèè yíé. Kòo dò: Yíénè kuce metǎmmè.

Kè bèè yíé. 35 Kè menie mpǎnté diwũǒtǎnni, kǎpíé ndifǎtǎri bè keú dī ke fité.

36 Dè tǔǎke dīi mǎnni bè ǎǎ fié de kuyuoku iwũǒ kè Edii Kuyie mpǎǎnǎàntì náàntò tóónko be borè kǎbèi nke dò: Ti Yiè nKuyie nhAbarahammu nè Isaki nè Sakǎbu bè do tǔ nkù, dǎǎ yíe nkè benitibèè banté a tǔmè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tǔ nkù, kè ñ tu a kóo tǎnti, kè fǒǒ n nàké kè ñ dǎǎ m mè ndǎǎmè. 37 Ti Yiè nKuyie ndǎǎ n yǎmmè, dǎǎ n yǎmmè! Kè benitibèè banté fǒǒ tumè ti Yiè nKuyie nke ceeri benitibèè yèmmè, kè mè wǎtini a bíékè.

38 Kè ti Yiè nKuyie ncǔǔnni muháá nkè mùu cóúté fenàǎfè nè idèi kǎsũǎtoo menie mmèè bo difǎtǎri miéke. 39 Kè benitibèè bemou yà dèè dǎǎ kédò kǎsǎnnóó katenkè kǎbèi nke dò: Ti

Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie! Ti Yiè nKuyie nkuù tu Kuyie! ⁴⁰ Kè Edii béi nke dò: Pínnènni dibàò Baadi kó bepāābè, di báá yie nkòò mǎu coké bá òmáà.

Kè bèe bè pīñní kòo bè kàtenè Kisṣṣ kó mborè ké bè fié.

Fetaafè wète ke nimè

⁴¹ Mèmmè kè Edii náké Akabu ke dò: Kote kédi keyà, n kèèmu fetaafè kuòmmè.

⁴² Kè Akabu nkòri ke bo di keyà. Kè Edii íté kédeke Kadimèedi tāri yómmè kénsṣi nkòo yuu soké o núu nsaku. ⁴³ Kòo náké o kóo tǎnti ke dò: Íté kédekoo kéwénté dàmèèrì bíékè.

Kòo dekoo kéwénté ke dò: N yí yà dèmarè bá sámǎpó.

Kè Edii ò náké ke dò: Nwīēti ke dò kuce mèyiekè. ⁴⁴ Kuce meyiémmè mǎnni kòo tǎnti wētení kòo náké ke dò: N yàmu diwetiri dàmèèrì bíékè kè di mǎnnè tenùtè kó mepèkùmmè. Kè Edii dò: Dekoo kénáké Akabu kòo cātinnè o sēi tenaasāntè kécúté fetaafè yàà bo ò pī.

⁴⁵ Kè dè nyóó yí kè yewetèe ānné, kè keīnkèe soute, kè kuyaaakùu fuute kè fetaafèe ni mediè. Kè Akabuu deke o naasāntè kénkūnti Sisedèedi. ⁴⁶ Kè ti Yiè nKuyie nkó muwērimúu cúténí Edii ĩnkè, kòo bóu o naakōnfè kécoké kéniténè Akabu kētuoke Sisedèedi.

19

Edii cokémè kékote Odebu tāri

¹ Kè Akabuu náké Sesabèedi Edii dǎò dèè kó dimàà, nè ò fiémè Baadi pāābè bəmou.

² Mèmmè kè Sesabèedii tǎ nkè bèe náké Edii ke dò: Sesabèedi tu kè dè naa kááké miè nkòò í da kùo a kùo mèè botí Baadi pāābè o bákèe ò dǎò yè dómè! ³ Kè Edii ti kèè kè kufōwaaá nhò pī nkòò coké. Ò tǎkè dii mǎnni Bèrisebaa Sudaa tempè mmieke ke de nyóu o kóo tǎnti, ⁴ kéntũũ ke centi dikpáà mièke kētuakoo mutie mamù také kékaroo kébeke Kuyie mmukũũ nke dò: Dè ò tontému! N Yiè nKuyie túóté n wēñni, n yí wenni ke pēēté n yembè.

⁵ Mèmmè kòo duó, kè munǎndǎmmúu ò pī kòo yè nkéduó. Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni marìi kàtení kóò bàùtè ke dò: Íté kédi!

⁶ Kòo íté kéwénté kénsṣi nkupèmpēnkù duó o yuu do bo kùu píkù, kè menie nyīlkú nè didénni, kòo kù tǎóté kécááké, keyà menie nkéwēte kéduó. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ntǎnni wētení kuce mǎdérímè kóò bàùtè ke dò: Íté kédi! A ce kpaá dētirìmu mediè.

⁸ Kòo íté kédi keyà, kè de kó tidiitì ò duó mmuwērimúu kòo ncenti ke dò iyie nsipísìnàà, deyènnè sipísìnàà ke yàa tuàkenè ti Yiè nKuyie ntāri Odebu.

Ti Yiè nKuyie mbenkemè kumáà Edii

⁹ Kè Edii tuakoo Odebu tāri kéta kutādènkù ke bo yíé nkè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dò: Edii a dǎ ba die?

¹⁰ Kòo kù tēñné ke dò: N kǎnti yaumu fǎ nti Yiè nKuyie Mpakèdaa a kpéi nkè dè ò yóu Isidayèribe dootómè a bè dǎnnè mèè taummè, ke pùo nha wūštǎrè, ke kùo a pāānāānti náam̀bè kè n kpaá m máà kè bè dǎ ké n ku. ¹¹ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Yènni kécómmú ditāri ĩnkè n yīlkè, n yóo pēētému.

Mèmmè kuyaaakù diekù iténímè kénfuutí ti Yiè nKuyie nyīlkè kè yetārè yaú, kè yepèrè pùò. Ti Yiè nKuyie me nyí bo de mièke. De kó difōnkùò kè ketenkèe áá, Kuyie mme nyí mbo de mièke. ¹² De kó difōnkùò kè muhāá ncóúté, ti Yiè nKuyie me nyí mbo mu mièke. De kó difōnkùò kè muyaá nyòmmù mamùu tuàkení. ¹³ Edii mù kèè dii mǎnni kékāá nho yaàbòrì o ùkè, keyènni kécómmú kutādènkù bòrì, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke dò: Edii a dǎ ba die?

¹⁴ Kòo kù tēñné ke dò: N kǎnti yaumu fǎ nti Yiè nKuyie Mpakèdaa a kpéi nkè dè ò yóu Isidayèribe dootómè a bè dǎnnè mèè taummè, ke pùo nha wūštǎrè, ke kùo a pāānāānti náam̀bè kè ò kpaá m máà, kè bè dǎ ké n ku.

15 Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò: Wēte kētūnne kuce kùù yìènè dikpàà ke kòrì Damaasi. Kàa tū̀koo a pī nhAsayēdi tikpàti kòò mbaké Sidii. 16 Kàa cóú mmekùò nNimmusi bire Seuu kóò pī ntikpàti kòò mbaké Isidayēeribe. Kàa pī nSafati Abēdi-Meodaa kou bire Edisee, kòò còutè a f̄tìrì kéntú m pāānāāntì nāāntò. 17 Kè wèè yenténè Asayēdi siè Seuu ò kùò, kè wèè yenténè Seuu kperì Edisee ò kùò. 18 N soómmu Isidayēeribe miēke benitibè sikòupisiyiekè (7000) bèè í nìkú dibòò Baadi tenkaanitè ìkè ke tè d̄ou nke tè waare.

Edii t̄āātēmè Edisee kòò bo s̄oatè o t̄ōmmú

19 Kè Edii k̄ate k̄yà Satati bire Edisee k̄és̄ò nhò dù̀nè inààke ìdèi d̄ei tit̄ōnti t̄epiitè nè t̄idèti kòò t̄o kut̄ōnkù t̄epiitè nè kud̄erikù k̄p̄eyi, kè Edii dátè o yaàbòrì k̄é d̄i doot̄oo o ìnkè. 20 Kè Edisee yóu o nààke k̄écoké t̄ūnne Edii, kóò nàké ke dò: Yóu kè n k̄ate k̄écau n cice nè n yō k̄éw̄etení ke da t̄ūnne. Kè Edii ò t̄ḗnné ke dò: K̄ate ke né nyé n da d̄ò d̄è.

21 Kè Edisee k̄ate k̄étúótè inààke ò do dùnè ì, k̄é i feútè ti Yiè nKuyie nk̄étúótè kud̄óù ì do bukú kù k̄ét̄ōt̄inne k̄é ì bè́nné, k̄éduó n̄ho k̄abe kè bèè cááké. Kòò íté k̄ētūnne Edii k̄éntú o kóo t̄ōnti.

20

Sidii kóo kp̄ààti pimè Sammarii

1 Kè Sidii kóo kp̄ààti Benni-Adadii tí mbehāāp̄òmbè b̄em̄ou, kè bekp̄ààtibè sip̄is̄it̄āāti nè bèd̄ébè nhò bonè nè sis̄ēí nè sikp̄ar̄inaas̄ēí kè bèè k̄ate k̄épi Sammarii kóo do. 2 Kòò t̄ō nkè bèè nàké Akabu Isidayēeribe kóo kp̄ààti dih̄ei miēke ke dò: 3 Benni-Adadi tu wèè te a mátì péitì nè a s̄o, nè a pobè nè a nitidabí s̄àayì. 4 Kè Isidayēeribe kóo kp̄ààti ò t̄ḗnné ke dò: Okp̄ààti n yiemmu a b̄ei nti, f̄s̄ò n te nè n k̄p̄ere dem̄ou. 5 Kè bè do t̄ōnni bèè yíe w̄etení Isidayēeribe kóo kp̄ààti borè kóò nàké ke dò: Benni-Adadi tu, ò do yē nhá ò duó nha mátì péitì nti nè a s̄o nnè a pobè nè a bí. 6 Dè naa bo nk̄ááké miē nkòò t̄ōnni o t̄ōmbè kè bèè ta a c̄iētè nè a t̄ōmbè k̄p̄esi, k̄ékuti, k̄étúótè a yèmmè naatinè d̄è.

7 Kè Isidayēeribe kóo kp̄ààti tí n̄ho èi kó bekótibè, k̄é bè nàké ke dò: Banténè ke dò n̄honit̄i yie nni nd̄ónè m̄eyei m̄m̄e, ò m beke m pobè nè m bí, timátì péitì nè m̄es̄o m m̄e nyí yete.

8 Kòò èi kó bekótibè ò nàké ke dò: Ntì bùútì! A báá tì yie.

9 Kòò nàké Benni-Adadi kó yet̄ōrè ke dò: K̄atenè k̄énáké okp̄ààti ke tú: N yē nhò m beke tì meketimè m bo tì d̄ò, t̄i n̄tii m báá na k̄é tì d̄ò.

Kè bèè k̄ate k̄é tì nhò nàké. 10 M̄em̄m̄e kè Benni Adadii t̄ō nkè bèè ò nàké ke dò: Benni-Adadi tu: Kòò p̄ònte Sammarii, kòò t̄āá ns̄annè bèè ò neinè bè bo pikúmè bá wè dinacekutiri o b̄ak̄e ò d̄ò yè d̄ómè. 11 Kè Isidayēeribe kóo kp̄ààti bè nàké ke dò: K̄atenè kóò nàké ke dò: Bè s̄ō í nk̄ōti ke euti.

12 Benni-Adadi t̄i k̄èè d̄ii m̄ōnni ke s̄s̄ mbè k̄ari be touti ke yō m̄menaà nwenwe nè bekp̄ààtibè bèè do ò bonè. Kòò péi n̄ho āāp̄òmbè ke dò: Bá wè wèè k̄ate o cónni! M̄em̄m̄e kè bèè cómmú k̄éwet̄inné dih̄ei.

Isidayēeribe namè Benni-Adadi

13 M̄em̄m̄e kè Kuyie mp̄āānāānti nāāntò m̄ou k̄atení Isidayēeribe kóo kp̄ààti Akabu borè, kóò nàké ke dò: A wúó nkunitis̄ükù kuu naà? Ti Yiè nKuyie ntu kù bè nda duómmu kè dè bo yie k̄aa banté ke do nkù tú ti Yiè nKuyie.

14 Kè Akabu d̄ò: Nè we m̄borè nde kù yóò bè nti duómmè? Kè Kuyie mp̄āānāānti nāāntò d̄ò: Ti Yiè nKuyie ntu bèè baké itemp̄ē nnè be kó behāāp̄òmbè borè nde. Kè Akabu d̄ò: We nyóò keté mudoò? Kè Kuyie mp̄āānāānti nāāntò d̄ò: F̄s̄ nwe.

15 Kè Akabuu k̄aa mbèè baké itemp̄ē nnè be kó behāāp̄òmbè kè bè m̄bo sik̄ousid̄é nè sip̄is̄it̄āāti nè bèd̄ébè (232). D̄e kó dif̄ōnkúò k̄ékaa mbehāāp̄òmbè nè Isidayēeribe b̄em̄ou kè bè m̄bo sik̄oup̄isiyiekè (7000). 16 Kè bèè ȳenni ke bo bè do, ke s̄s̄ ndiyiè c̄ómmú yeȳo, kòò kp̄ààti Benni-Adadi nè o k̄abe bekp̄ààtibè sip̄is̄it̄āāti nè bèd̄ébè bèè do ò bonè kè bè k̄ari be

touti mieke ke yǎ mmenaà nke muò. ¹⁷ Bèè ni itempè nnè be kó behāāpòmbè beè do niitè kényènní. Kè bèè tǎ nkè bèè náké Benni-Adadi ke dǎ: Benitibè yènní Sammarii. ¹⁸ Kòo dǎ: Kè bèè yènní ke dǎ ti narikemu dí bèè pī ndi báá bèè kùò, kè bèè me ndó mudoò mmu di bèè pī ndi báá be kùò.

¹⁹ Bèè baké itempè mbe kó besāmpòbè, beè do keté kényènní kè behāāpòmbè sǎmbe mbè tū. ²⁰ Bá wè kòo poté o dootitǎu kè bèè coké kè Isidayeeribe bèè bèti, kè be kóo kpààti Benni-Adadii deke o sǎntè kécoké. ²¹ Kè Isidayeeribe kóo kpààti yènní kètúóté sisēī nè sikipàrinaasēī kéauté Sidii kóo kpààti mediè.

Akabu wēte ke namè Sidii kóo kpààti

²² Memme ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò kòtemè Isidayeeribe kóo kpààti borè kóo náké ke dǎ: A kǎnti báá yārike, daate kényà a yóo dǎmè, dibenni yó nfitiní kè Sidii kóo kpààti wēte ké da domu.

²³ Kè Sidii kǎbe náké be kóo kpààti ke dǎ: Akabu nè o kǎbe be Yiè nKuyie ntu yetārè kǎku nku, deè te kè bèè ti na, ti bèè do kubiriku ti yóo bèè namu. ²⁴ Nte a dǎ nkédǎmè: A denne bekpààtibè kètúóté bèè ni itempè nkécónné be fǎtè, ²⁵ kǎpīmmú behāāpòmbè kè bèè nsū ke mǎnnè a do mǎke bèè, nè sisēī nè sikipàrinaasēī kè tí bèè do kubiriku ti yóo bèè namu.

Kòo yie mbe kpeti. ²⁶ Memme kè dibenni nfitiní kè Benni-Adadii tíi nSidii kǎbe, kè bèè kǎte Afeki ke bo do Isidayeeribe mudoò. ²⁷ Kè Isidayeeribe tíi mbetǎbè kéwaá ntidiiti kénkǎri ke bo dokénè Sidii kǎbe, kétuǎkoo kǎbáté be ìkè, kénkǎri ke mǎnnè tibǎcǎnti sǎmpǎtì tǎdétì. Kè Sidii kǎbe pité ketenkè kemǎu. ²⁸ Kè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò náké Isidayeeribe kóo kpààti ke dǎ: ti Yiè nKuyie ntu Sidii kǎbe mè mbéimmè ke yē nkù tu yetārè kǎku nku kè ku í bo kubiriku, kù ānné de kó difīnni dimǎu a nǎu mieke nke. Kè dè bo yie nkǎa banté ke do nkù tu ti Yiè nKuyie. ²⁹ Kè bèè nkari ke wetí betǎbè ke dǎ yewe yeyiekè. De kó difōnkúò kè mudoò keté kè Isidayeeribe ku Sidii kó behāāpòmbè, tekǎupíkǎpítè (10000) diyie dimáà. ³⁰ Kè besǎmbe bèè do kpáà fòu kè bèè coké kǎta Afeki èi kè kuduotí donní ké bèè yǎke.

Akabu coommè Sidii kǎbe kóo kpààti

Bèè do bo sikipárisidè nè sikipárisyiekè (27000) ndi. Dè do sǎ mBenni-Adadi cokému ke ta diheì tecǎtè matè ke sǎri kufǎá mmieke. ³¹ Kòo kǎbe è náké ke dǎ: Ti kèè kè bèè tu Isidayeeribe kó bekpààtibè mǎke benitibè kó mesémmè mme. Ti yóo yi tifǎtǎnti nti kǎmpī nti yǎ kǎkǎte kóo yǎ, kè dè naati è da yóu kǎa nfòu.

³² Memme kè bèè yi tifǎtǎnti, kǎmpī mbe yǎ, kǎkǎte Isidayeeribe kóo kpààti borè kóo náké ke dǎ: A kóo tǎnti Benni-Adadi weè tu á yóu kòo nfòu. Kòo bèè tǎnné ke dǎ: Ò kpáà fòumaà? Ò tu n tebite nte.

³³ Kè bèè banté o yèmmè kǎpoo nhò yīmù ke dǎ: Benni-Adadi tu a tebite nte. Kè Akabu dǎ: Kǎtenè kóo yuní! Kè Benni-Adadii tuǎkení kòo è dèe nho kpàrinaasǎntè ìnkè. ³⁴ Kè Benni-Adadii è náké ke dǎ: M bo da tǎnné n cice do fiètenè yèè ekè a cice, kǎa dǎdǎ yekǎàtè Damaasi kéndònnè n cice dǎmè Sammarii. Kè Akabu dǎ: N yóo da fīnkomu, ti né dǎ nkédǎ metaummè mme.

Memme Akabu è dǎnnèmmè metaummè kóo fīnko.

Kuyie mpāānāānti náāntò mǎu nákémè Akabu è dǎdǎ è í wennimè

³⁵ Kè ti Yiè nKuyie nnáké ku pāānāānti náāntè mieke òmǎu ke dǎ wèè náké otǎu kòo è poté. Kòo è náké ke dǎ: Ti Yiè nKuyie ntu á m poté! Kòo népoo yete, è í nhò poté. ³⁶ Kòo è náké ke dǎ: A í mè nyiemmmè ti Yiè nKuyie nda náké tì, diciríçirí bo da ku.

Kòo ítóo kéconè diciríçirí kè dii è pī nkéku. ³⁷ Kè ti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò kǎte kényà otǎu ke dǎ: M poté! Kòo è poté kóo kǎute. ³⁸ Kòo kǎte kémbaa okpààti kuce. Ò do bou kuyààkù nku o ìkè, dè í ndò nhokpààti bo na kóo banté. ³⁹ Kòo kpààti mpēnké, kòo kuśnko ke dǎ: Okpààti! Mí nha kóo tǎnti n do bo mudoò mieke nke, kòo mǎu yènní fekpàrinafe

mièke ke tɔ onitì ke wè nni nduó nke yē nní nhò bàa, kè ñ yóu kòò coké, mí nwe bè yóo kuamè, kè mèè dɔke n yietí medítíbií nsíkɔupísitāātí (3000). ⁴⁰ Okpààtì mí nha kóo tǒntì n nàùtè í nfeí, kòo coké. Kòo kpààtì dà: A bekénè amàà ndi.

⁴¹ Kòo deite kuyààkù kùu do bou o ìikè. Kè Isidayeeribe kóo kpààtì banté ti Yiè nKuyie mpāānāāntì náam̀bè kóò m̀ou nwe mè. ⁴² Kòo náké okpààtì ke dà: Ti Yiè nKuyie ntu, a mè nyóumè onitì kù do yē mbèe ku wè. Fǔǔ yóo cómmú o f̀tìrì, kàa nitìbèe cómmú o kòbe f̀tìrì.

⁴³ Kè Isidayeeribe kóo kpààtì ìikèe soute, kòo kò nho cie Sammarii nè kemieke.

21

Naboti yetemè ò bo duómme o paku Akabu

¹ Nte tii do d̀̀ de kó dif̀nkúò: Sisedeedi eì kou m̀ou weè do bo kòo yètìrì tu Naboti, kòo paku tókénè Sammarii kóo kpààtì Akabu c̀t̀t̀. ² Diyiè mari kè Akabuu ò nàké ke d̀̀: N duó nha paku kè n d̀̀ mupérímù kù me ntókénèmè n c̀t̀t̀, m bo da duó nkupaku tekù kùu kù p̀t̀t̀, kàa me ndó n kù donté.

³ Kè Nabotii náké Akabu ke d̀̀: Ti Yiè nKuyie mbáá yie nkè n da duó n yembè tenkè ti Yiè nKuyie mbè duó nkè.

⁴ Mèmmè kè Akabu ìikè soute kòo íté nè kemieke Naboti ò nàké tii náāntì kpéi nke tú ò í yóo ò duó nho yembè kó ketenkè ti Yiè nKuyie mbè duó nkè. Nè de kpéi nkòò nduó ke c̀mmu o ìikè o d̀̀ ìnkè kèyete mudii. ⁵ Kòo pokù Sesabeedii o beke ke d̀̀: A yèmmè cààrèè ba? Dè d̀mmè kàa yete mudii? ⁶ Kòo ò t̀nné ke d̀̀: M béinnè Naboti nwe Sisedeedi eì kou ke tú ò n f̀ténè o paku, kòo me ndó nhò cèete kutekù. Kòo yete ke tú ò í yó n duó nho paku.

⁷ Kòo pokù d̀̀: Kè f̀ǔǔ baa tú Isidayeeribe kóo kpààt̀̀? Íté kèdi! Cátinne a yèmmè, mí n yóo kù nda duómму.

⁸ Mèmmè kè Sesabeedii wāri yepáte nè okpààtì yètìrì kéikú okpààtì kó mecannimè, ké yè duó ndihèi kó bekótìbè nè muwērímú yembè bèè bo Naboti bo dii eì. ⁹ Ò do wāri tì de kó yepáte mieke tii tu: D̀̀nnè menùboúmmè kó diyiè, kè di t̀̀ke di kanne Naboti de ìikè, ¹⁰ kékanne benitiyonkubè o ìikè bèè yóo ỳ ò sǎá nti Yiè nKuyie nku nè okpààtì, kè dí ò dènnè ditowaà kóò bùtí yetārè kéku.

¹¹ Kè Naboti eì kó bekótìbè nè muwērímú yembè kè bèe d̀̀ Sesabeedi bè wāri yèè páte yē mmù. ¹² Kè bèe d̀̀ mmenùboúmmè kó diyiè kè dii tuòke kè bèe kanne Naboti dit̀nni ìikè. ¹³ Kè benitiyonkubè bèdébèe kari kóò wetínné ke béi nke d̀̀: Naboti sǎá nti Yiè nKuyie nku nè okpààtì.

Mèmmè kè bèe ò dènnè diheì kóò bùtí yetārè kéku. ¹⁴ Kè bèe deè kətō nkè bèe náké Sesabeedi ke d̀̀: Ti bùtímu Naboti yetārè ke kù. ¹⁵ Sesabeedi kèè dii m̀nni Naboti kumè kénáké Akabu ke d̀̀: Íté kətúóté Naboti Sisedeedi kou paku ò do yē nhò í yóo da f̀ténè kù. Ò kumu, ò t̀nkè í kpaá f̀̀.

¹⁶ Kè Akabuu tì kèè kèitè kékote Naboti Sisedeedi kou paku borè ke bo kù t̀̀tè kètieke.

Kuyie nkpannèmè Akabu nè Sesabeedi

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii Tisibiti eì kou ke d̀̀: ¹⁸ Íté kékote Sammarii kèyà Isidayeeribe kóo kpààtì Akabu, kòo bo Naboti paku mieke, ò k̀te ke bo kù t̀̀tèmu kètieke. ¹⁹ K̀te kóò nàké ke d̀̀: N tú ò kù onitì ke dèè ke tóu o paku yáaba? Nè de kpéi mmí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú simó díè dè Naboti ỳ̀ nsi yóo de ndíe o k̀me. Kè Edii k̀te kèyà Akabu.

²⁰ Kè Akabu d̀̀: Edii n dootit̀̀ a wète ke m p̀́m̀maà? Kè Edii d̀̀: Eē, n da p̀́m̀mu kèyé a d̀̀mè ti Yiè nKuyie nyí d̀̀ de s̀nnè. ²¹ Kuyie ntu kù yóo duó nkè meyei mmèe dá tuakení, kù yóo káutému a kó kubotí. A c̀t̀t̀ mieke òm̀ou í yó nkpaá, onitid̀̀ yoo kudaakù yoo wèè te omáà. ²² Kù yóo d̀̀ a c̀t̀t̀ kù d̀̀ m̀mmè Nebati bire Sedoboammu kpete nè Aiya bire

Basaa ke yé a tannémè Isidayεεribe meyei mmieke ke í ti Yiè nKuyie mmieke. ²³ Kè ti Yiè nKuyie n nàké tì yóó tuakení Sesabεedi ke dò: Simó sù yóó cááké Sesabεedi kupaku bè tú ku Sisedεedi ku mieke. ²⁴ Akabu cīètè kou wèè bo ku dihei mieke simó sù yóó ò cááké, kè wèè kú dikpàà tinòtì ò cò.

²⁵ Òmòu í bo wèè duó nhomáà meyei ndòrìmù Akabu tēmè ke dōri ti Yiè nKuyie nyí dó dè ke sōri. O pokù Sesabεedi wèè do ã duó nkòò mè dòò. ²⁶ Kòò dōò isake dihei ò fiémè yebókè Amōriibe do dōrìmè, kè ti Yiè nKuyie mbè bèti ke kànnε Isidayεεribe.

Akabu bantémè o yei nke cèète

²⁷ Mēmme kè Akabuu keè de kó tináañtì kékētè o yaàbòrì kédáátí kufòòtònkù máà, kébou dinùù, kéndounè de kó kufòòtònkù, kòò itè wèe banné kénkérí meyoòmmè. ²⁸ Mēmme kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Edii Tisibiti èi kou ke dò: ²⁹ A yà Akabu kékùnnemè omáà n yìkàà? Ò me n kékùnnemè omáà n yìkè, n ténke báá yóu kè meyei ntuakení o kó dimònnì, o birε kó dimònnì ndi n yóó yóumè kè meyei ntuakení o cīètè.

22

Mudoò wète ke ànnémè Sidii kòbe nè Isidayεεribe be cuokè
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 18:1-3)

¹ Kè dè dò yebie nyètāāti bá mudoò í bo Sidii kòbe nè Isidayεεribe be cuokè. ² Dibenni tāānnì mieke kè Sudaa kòbe kóo kpààti Sosafatii kate káyà Isidayεεribe kóo kpààti. ³ Kè Isidayεεribe kóo kpààti nàké o kó behāpòmbè ke dò: Di yému ke dò ntí te Damōti èi dii bo Kadaadi tempē. Ti pī mba? Ti bo katēmè ké di fiētenè Sidii kòbe kóo kpààti. ⁴ Kè bèe beke Sosafati ke dò: A bo n neinè kè tí kate Damōti èi Kadaadi tempē ndikpànnàà? Kè Sosafatii ò tēñné ke dò: Ti yóó neimu, ti dò nhonitì omáà ndi n nìtibè nè a kòbe, n kó sisēi nè a kpesi.

Kuyie mpāānāañtì náam̀bè soutémè Akabu
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 18:4-11)

⁵ De mōnnì kè Sosafatii nàké Isidayεεribe kóo kpààti ke dò: N da báámmu keté kébeé nti Yiè nKuyie nkéyà.

⁶ Kè Isidayεεribe kóo kpààti tíi nti Yiè nKuyie mpāānāañtì náam̀bè kè bè mbo sikousinàà (400), kòò bè beke ke dò: Ñ kate kédò Damōti dihei dii bo Kadaadi tempē mmudoòà, yàà n yóu? Kè bèe ò tēñné ke dò: Kote kè ti Yiè nKuyie nyóó bè ànnému a nou mieke.

⁷ Kè Sosafatii beke ke dò: Ti Yiè nKuyie mpāānāañtì náam̀tò mōu í kraá ti bo na kékote wèè borè kébeé nKuyie nti dó tàà? ⁸ Kè Isidayεεribe kóo kpààti tēñné Sosafati ke dò: Kuyie nkóo niti kraámu ti bo na kékote wèè borè kébeé nti Yiè nKuyie nti dó tì, m me nyí dó o kpeti nh ã ñ nhò beé ntimatì kòò n nàké tisààtì, ò ñ n nàké tiyeiti nti. Imida birε Misee nwe.

Kè Sosafati dò: Okpààti bá nnáà mmemme.

⁹ Kòò kpààti yú bè fōnte wè kòò tu tekpààticīètè kóo kótì kóò nàké ke dò: Kote mecāā nkéyúni Imida birε Misee.

¹⁰ Isidayεεribe kóo kpààti nè Sudaa kòbe kou kè be nkari bèdé be kpààtikarè ñnkè kédáátí yekpààtiyaàbòrè diyè, ke kari Sammarii èi kó dibòrì borè ditíinkari, kè Kuyie mpāānāañtì náam̀bè bεmou náá mbe pāānāañtì be ìkè. ¹¹ Kè Kenaana birε Sedesia duó nkè bè ò má timátì matì kè tì dò nyeyiè, kòò béi nke dò: Ti Yiè nKuyie ntu nè yè nyiè nye a yó nkūmmùmè Sidii kòbe ke yàà bè dèènè.

¹² Ti Yiè nKuyie mpāānāañtì náam̀bè bεmou kè bè ti nnáà nke tú: Kote Damōti èi dii bo Kadaadi tempē, a yóó di namu, ti Yiè nKuyie nyóó di ànnému a nou mieke.

Kuyie mpāānāañtì náam̀tò Misee nàkémè Akabu ò yóó yīkémè

¹³ Mèmmè bè t̄s nwè kòo bo yúní Mísee kòo k̄ate kòò nàké ke d̄ò: Ti Yiè nKuyie mp̄ānāānti náambè b̄em̄ou bè w̄e ndinùù ndi ke náá nt̄imatì máà okp̄ààti, a t̄unne be k̄peti kòò nàké wèè yóó namè.

¹⁴ Kè Mísee ò t̄énnè ke d̄ò: Ti Yiè nKuyie mbomu, kè kù n nàké tì n yóó ti mbéi!

¹⁵ Ò t̄ùòke dii m̄onni okp̄ààti borè kòo ò beke ke d̄ò: Mísee, ñ k̄ate k̄édo Dam̄oti èi dii bo Kadaadi temp̄e mmudoò, yáà n yóu? Kòo d̄ò: K̄ate a yóó bè namu, ti Yiè nKuyie nyóó bè ānn̄emu a n̄ou mīeke.

¹⁶ Kòo kp̄ààti ò nàké ke d̄ò: Nè yíe nd̄oke nda báámmè ke tú á n nàké timómm̄anti ti Yiè nKuyie nda nàké tì.

¹⁷ De m̄onni ndi Mísee béimmè ke d̄ò: N yàmu Isidaȳeribe b̄em̄ou c̄iétémè yet̄ārè ñnkè ke d̄onnè tip̄ièti t̄i k̄pa oc̄enti. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̄ò bè t̄énke í m̄ake wèè bè ni, bá wè wèè kò n̄ho c̄f̄èè nè kunaatì.

¹⁸ Kè Isidaȳeribe kóo kp̄ààti nàké Sosafati ke d̄ò: N do í da nàké kè n d̄ò ò ã̄ í nni mp̄āá t̄imatì kè tì ntú tisààti n kp̄éināà? Ò ã̄ n nàké tì tim̄ou baa ã̄ ntú tiȳeiti nti.

¹⁹ Kè Mísee s̄oté o náānti k̄ébéi nke d̄ò: Okp̄ààti k̄énté k̄ékeè ti Yiè nKuyie ntu mù: N yàmu ti Yiè nKuyie nkè kù k̄ari ku kp̄àatik̄ari kè k̄éinkè kó bek̄eribè còmmú, bie n̄ho bakù yóu bet̄abè kuc̄anku. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nd̄ò: We mbo k̄ate k̄ésouté Akabu kòo k̄ate k̄édo Dam̄oti èi dii bo Kadaadi temp̄e nkè bèe ò na? Kè yie nd̄ò muu nkòo t̄ù d̄ò mut̄emù. ²¹ De m̄onni kè bèe k̄peribè kòò m̄ou còmmú ti Yiè nKuyie nȳikè k̄ébéi nke d̄ò: Mí m bo k̄ate kòò souté. Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke d̄ò: A yóó ȳim̄e? ²² Kòò d̄ò: M bo náá mm̄eyáàb̄is̄iȳemmè k̄éta a p̄ānāānti náambè b̄em̄ou n̄o mīeke. Kè ti Yiè nKuyie nd̄ò: A yóó namu, k̄ate kòò souté, k̄ate k̄édoò mem̄me. ²³ Ti Yiè nKuyie nkuu ānn̄e m̄eyáàb̄is̄iȳemmè ku p̄ānāānti náambè n̄o mīeke bèè bo a borè, kù t̄ū ndó ke da d̄ò m̄eyei mmè.

²⁴ De m̄onni kè Kenaana bire Sedesia t̄ónko Mísee borè kòò bènte ke d̄ò: Ñnke bíékè nkè ti Yiè nKuyie nkó m̄uyáá nȳemè m borè ke da béinnè?

²⁵ Kè Mísee d̄ò: A yóó dè yàmu a bo ntati dii yiè sic̄éi ke s̄oti ke wanti a bo s̄ori dè.

²⁶ Kè Isidaȳeribe kóo kp̄ààti d̄ò: P̄innè Mísee, k̄éduó nh̄Am̄o wèè do tú de kó dih̄ei kóò k̄um̄andáà nè okp̄ààti kóo dap̄àà nSoasi, ²⁷ kè bè nàké ke d̄ò: Okp̄ààti tu di k̄petinnè de kóo n̄iti kè nhò duò mp̄éè s̄amp̄ò nè menie nk̄embaanè ò bo w̄etennimè nè kuk̄ōnnaatì.

²⁸ Kè Mísee d̄ò: K̄aa w̄etenní kuk̄ōnnaatì nè m̄i kó dinùù d̄ake, ti Yiè nKuyie mbéimmè k̄édeè ke d̄ò: Díndi ben̄itibè dim̄ou k̄énténè n tú mù.

Akabu kumè Dam̄oti èi Kadaadi temp̄e mmieke

(W̄énté 2 Bekp̄ààtibè t̄ommú 18:28-34)

²⁹ Mèmmè Isidaȳeribe kóo kp̄ààti nè Sudaa k̄obe kou kè bèe k̄ate k̄édo Dam̄oti èi Kadaadi temp̄e mmieke mudoò. ³⁰ Kè Isidaȳeribe kóo kp̄ààti nàké Sosafati ke d̄ò: N yóó ceete m máà ndi k̄éta mudoò mīeke, kè f̄́ n̄ni nh̄a a kp̄ààtiȳààti.

Mèmmè Isidaȳeribe kóo kp̄ààti c̄èetémè om̄áà k̄éta mudoò mīeke. ³¹ Dè do s̄́ nSidii kóo kp̄ààti nàkému o kó beh̄āp̄ombè bèè ni bèè deke o k̄par̄inaas̄éi ke ȳi bè bá nwanti beh̄āp̄ombè s̄amp̄óbè yoo iw̄éi yembè, bè nwanti Isidaȳeribe kóo kp̄ààti máà ndi. ³² Bèè ni sik̄par̄inaas̄éi kó bedèèbè kè bèe yà Sosafati k̄ényé ke tú Isidaȳeribe kóo kp̄ààti nwe, k̄ékétóo o bíékè, kòo kuōnnè ti Yiè nKuyie kè k̄uu ò teennè. ³³ Bèè ni sik̄par̄inaas̄éi kó bedèèbè kè bèe banté ke d̄ò nyIsidaȳeribe kóo kp̄ààti d̄ake kóò yóu k̄ep̄éé.

³⁴ Kòo n̄iti m̄ou nt̄o mut̄ammù k̄et̄ā c̄énkoo k̄emáánè Isidaȳeribe kóo kp̄ààti, kè kupie nta dic̄inc̄ink̄ōnni m̄anku di tuuténè dè ibaatì. Kòo nàké wèè piú o k̄par̄is̄antè ke d̄ò: T̄ūnte tes̄antè kè tí ye fek̄par̄inafe mīeke, bè n kòutemu.

³⁵ Kè mudoò binté de yiè kòo kp̄ààti mbo o s̄antè mīeke kè bè ò p̄i nk̄écómm̄unè ke weti Sidii kó beh̄āp̄ombè. Kè m̄eȳi nȳè. Kè dè nyóó ȳi kuyuoku kòo kú. ³⁶ Diȳiè tati dii m̄onni kè bèe p̄iékè dih̄āp̄ōnkari ke d̄ò: Bá wè wèè kò n̄ho cie, o èi, ³⁷ okp̄ààti kumu.

Memime kè bèè ò kàtenè Sammarii kékũnné, ³⁸ kékàtenè o kpàrìsàntè kubinkenkènkù makù Sammarii èi menie nsū dè ke tè òú, kè simòó dié de kó meyiĩ nkè benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè kè bèè wuò, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti béimmè.

³⁹ Akabu borime tēmè ò dòò mèè kó dimàà, ò do maá tètè cīētè ké tè dàri yepápánìi nnè yehèkè ò maá yèè kó dimàà, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtìbè dòòrìmè pátìri mièke. ⁴⁰ Akabu do ku kòo bire Aasia weè sòoté o kpàtì.

*Sosafati tumè Sudaa kàbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tēmú 20:31-21:1)*

⁴¹ Asaa bire Sosafati do naá nSudaa kàbe kóo kpààtì Akabu Isidayeeribe kóo kpààtì kpàtì benni naannì mièke nke. ⁴² Sosafati do màke yebie nsipísitããtì nè yènnùmmù ndi kèdi tikpàtì, kémbo Sedisadèmmu ke dò yebie nsipísidé nè yènnùmmù. Sidii kóo sapàà Asuba weè do ò peitè. ⁴³ Kòo tũnne ò cice Asaa kó meborime weti weti kéndòori ti Yiè nKuyie ndó dè. ⁴⁴ Yetòrè yèè máà do kpaá kè benitìbè feu iwũõ ke tuònnè tihúúntì. ⁴⁵ Sosafati nè Isidayeeribe kóo kpààtì kè bèè narikè.

⁴⁶ Sosafati kó meborime tēmè, ò do màke dii kãmbùò nè ò doké mùù doò. Dè wàrimu Sudaa kpààtìbè dòòrìmè pátìri mièke. ⁴⁷ Benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè bèè do sùó nho cice Asaa kó dimònnì, kòo bè dènnè o èi. ⁴⁸ Okpààtì do í bo Edòmmu. ⁴⁹ Kè Sosafatii dòò bàtòòbè diebè tepíítè Esiyonni-Kebèe kè bè bo nkòrì Ofii ke waànnì mesòò. De kóo bàtòòbè me nyí nna ke bo kòte, kè bèè può Esiyonni-Kebèe. ⁵⁰ De mònnì kè Akabu bire Aasia náké Sosafati ke dò: Yóu kè n kó betòmbèe neinè a kàbe kóo bàtòòbè, kè Sosafatii yete. ⁵¹ Memime kè Sosafatii kú kè bèè ò kũnné o yààrì Dafiti èi. Kè Yodammuu sòoté o kpàtì.

Aasia tumè Isidayeeribe kóo kpààtì

⁵² Kè Akabu bire Aasia naá nyIsidayeeribe kóo kpààtì kémbo Sammarii. Sudaa kàbe kóo kpààtì Sosafati kpàtì benni tepíítè nè diyiénnì ndi ò do naámmè okpààtì, kèntò tikpàtì ke dò yebie nyèdèè, ⁵³ kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè kètũnne o cice nè o yã bè do tũ nkùù ce nè Nebati bire Sedeboammu do tũ nkù kètanné Isidayeeribe meyei mmièke. ⁵⁴ Ò do fié iwũõ nyi dibòò Baadi kènninku di ìkè kényí nti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù mièke, o cice do dòòmè.

Bekpààtìbè pátírì d́erì Di mpátírì tó t̀ì náàntì

Bekpààtìbè pátírì d́erì sòoté diketírì kó tináàntì nti. Ké ti náá nSudaa kòbe nè Isidayeeri kòbe de kó bekpààtìbè sòmbé kó tináàntì.

De kó dipátírì kó diwétírì ketírì ti náá nyIsidayeeri kó bekpààtìbè do bùtínnémè mme Kuyie nkè kùu pònte be kó dikpààtìyuu. Asidii kóo kpààtì weè do bè do mudoò ké bè na kèpímmú benitìbè mabè kékònnè o ciè.

De kó dipátírì ketírì mièke nke bè nàkémè Edisee pì mmù tómmú. Edisee do tú Kuyie mpàānààntì náàntò nwe weè do sòoté Edii f̀t̀írì.

De kó dipátírì kó diwétírì diketírì mukàmmù 18-25 ti náá nSudaa kó dikpààtìyuu do kraámè dimáà kémònte mediè nkétuòke yebie ntekòutè nè sipísitããtì (130) kè Babidònni kóo kpààtì Nebukannesaa yàà bè donè mudoò kéfietè Sedisademmu èi, kèpònte Kuyie ncf̀t̀ètè, kèpímmú benitìbè mabè kékònnè Babidònni.

Di mpátírì náàntì duó ke dòmmè

1. Edii tómmú kó kumànkù 1-2
2. Edisee kó mutómmú kèntò kétuòkenè Isidayeeri kó dikpààtìyuu pòntemè 3-17
4. Sudaa kpààtìyuu kó tináàntì kétúóté Esekiasì tòmè tikpàtì kèntò kétuòkenè be dootitòbè bè pìrímúmmè ke kònnè 18-25

Okpààtì Aasia beémmè dibòò Baadi-Sebuudi

¹ Okpààtì Akabu kũũ nkó difònkúò kè Mòabu kòbe yetemu Isidayeeri kpeti.

² Dyiè mari kòo kpààtì Aasia r̀bo Sammarii okpààtì cf̀t̀ètè kudànkù ìnkè kédonnì kékòute mediè nkétò nyetòrè ké yè nàké ke d̀: Kòtenè Ekunòo kébeé ndibòò Baadi-Sebuudi kèyà kè m bo mièté. ³ Kè ti Yiè nKuyie ntònnì ku tònnì mari kè d̀i nàké Edii Tisibiti èi kou ke d̀: Íté kékòte kéconè Sammarii kóo kpààtì kó yetòrè ké yè beke ke d̀: Kuyie nyí bomu Isidayeeri tenkè kòò duó nkè di k̀te Ekunòo ke bo beé mbe bòò Baadi-Sebuudaa? ⁴ Nè de kpéi nti Yiè nKuyie ntu nh ò nàké ke tú ò mè nduó d̀i d̀òu ò ténke í iti, ò yóó kúmu.

Edii ti mbè nàké kèpètè. ⁵ Kòo kpààtì Aasia do t̀ mbèe wètoo o borè kòo bè beke ke d̀: Dè dòmmè kè di wètení? ⁶ Kè bèe ò t̀nné ke d̀: Onitì m̀u weè ti conè ke tú tí wètení ke da beke ke tú, ti Yiè nKuyie nyí bomu Isidayeeri tenkè kàa duó nkè ti k̀te Ekunòo ke beé mbe bòò Baadi-Sebuudaa? Ò tu nè de kpéi nha mè nduó d̀i d̀òu a í yóó íté, a yóó kúmu.

⁷ Kòo bè beke ke d̀: Onitì wèè di conè ke di nàké de kó tináàntì ò dòmmè?

⁸ Kè bèe ò t̀nné ke d̀: Onitì nwe ke dáátì diyaàbòrì bè dùòkèné d̀i yòyó kó ticitì ke bóu fenaàkònfè o ka.

Kòo kpààtì d̀: Edii nwe Tisibiti èi kou.

Aasia dómè kèpì nhEdii

⁹ Kòo kpààtìi deite kuhãpònkù nè behãpòmbè sipísìnùmmù kè bèe dekoò Edii kàri dè ditàri ìnkè kóò nàké ke d̀: Kuyie nkóo niti, okpààtì tu a cúténí!

¹⁰ Kè Edii bè t̀nné ke d̀: Kè mènke nwe n tùmè Kuyie nkóo niti, muhãá ncúténí kèìnkè ke da cóuté f̀ nnè a kòbe.

Kè muhãá ncúténí kóò cóuté wenwe nè o kòbe. ¹¹ Kòo kpààtìi yí kètònkò kuhãpònkù tekù nè behãpòmbè tòbè sipísìnùmmù kè bèe dekoò kóò nàké ke d̀: Kuyie nkóo niti, okpààtì tu a cúténí.

¹² Kòò bè tèǹné ke dò: Kè mènke nwe n túmè Kuyie nkóo nìti muhǎá ncúténí keǹkè ké da cóúté fǐ nnè a kǎbe!

Kè muhǎá ncúténí kóò cóúté wenwe nè o kǎbe. ¹³ Kòò kpààtìi Aasia yíé kètōnko kuhǎāpònkù tǎānkù nè behǎāpòmbè tǎbè sipísìnùmmù. Kè bèe tuǎkoo Edii borè kénínkóo o ìikè kuhǎāpònkù kùù bè ni kè kùu ò bàǹtè ke dò: Kuyie nkóo nìti, donté ti wūǒ, mmí nnè be nnìtìbè sipísìnùmmù ti tú a kó betōmbè mbe, a báá ti kuǎ, ¹⁴ kéndònnè muhǎá ncúténímè ke cóúté titōntì ketitì tidéti nè ti kó benìùbè bemou. Di mmònni donté nh ònni ke bá n kuǎ!

¹⁵ De mōnni kè ti Yiè nKuyie ntōnni náké Edii ke dò: Neinè we kè dí cóté, a bá nhò yǐkù.

Kè Edii íté kóò neinè kè bèe cóté, kékote okpààti borè. ¹⁶ Kè Edii ò náké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a mè nkòtemè Ekunǎ ke beé mbe bǎò Baadi-Sebuudi, nè de kpéi nha ténke í iti a mè nduó dìi dóù ìnkè. A yóó kúmu.

¹⁷ Kè Aasia mènke kú ti Yiè nKuyie nti nàkémè Edii, kòò ti béi. Ò ku memme kòò tebite Yodammu sǎoté tikpàti ke yé Aasia do í makemè debire. Dè do sǎ nSosafati bire Yodammu tǎù Sudaa kǎbe kóo kpààti bo o kpàti benni dèrì ndi.

¹⁸ Aasia dǎòrìmè tēmè nè o tōmmú dè wàrimu Isidayeribe kpààtibè dǎòrìmè pátiri mieke.

2

Kuyie ntùótémè Edii

¹ Nte dè do wūǎkémè ti Yiè Kuyie ndó kètúóté dìi mōnni Edii nè tefòdóntè kédekenè keǹkè. Edii nè Edisee bè do iti Kidikaadi nwe, ² kè Edii náké Edisee ke dò: Nkpáá die, ti Yiè nKuyie nni ntǎ mBeteedi nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, n yí yóó da yóu!

Memme kè bèe nei kékote Beteedi. ³ Ti Yiè nKuyie mpǎānǎāntì náam̀bè tǎbè bèe tikú Beteedi kè bèe yènní kécó Edisee kóò beke ke dò: A yé ke dò nKuyie nyóó túóté yíe nha cice kédekenè keǹkàà? Kòò bè tèǹné ke dò: N yému, yǐnè yúóó.

⁴ Kè Edii yíé kénáké Edisee ke dò: Nkpáá die, ti Yiè nKuyie nni ntǎ nSedikoo nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, n yí yóó da yóu! Kè bèe nei kékote Sedikoo. ⁵ Ti Yiè nKuyie mpǎānǎāntì náam̀bè tǎbè bèe bo Sedikoo kè bèe yènní kécó Edisee kóò beke ke dò: A í yé ke dò nti Yiè nKuyie mbo túóté yíe nha cice kédekenè keǹkàà? Kòò bè tèǹné ke dò: N yému, yǐnè yúóó.

⁶ Kè Edii ò náké ke dò: Nkpáá die, ti Yiè nKuyie nni ntǎ nSuditēē nwe.

Kè Edisee parikè ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu kàa bo, n yí yóó da yóu.

Kè bèe sǎoté kénneí bedé. ⁷ Kè Kuyie mpǎānǎāntì náam̀bè tǎbè sipísìnùmmùu kǎtení kécómmú medétimè, Edii nè Edisee kè bè bo kukó nSuditēē také. ⁸ Kè Edii dáté o yaàbòrì ké dì kpèú nképoté Suditēē kó mmenie nkè mèe kéété kécómmú tipùtì tidé kè bèe na dekperè késénté.

⁹ Bè sèntóo dìi mōnni kè Edii beke Edisee ke dò: A dó ba? Kè n dè nda dǎò kè Kuyie nnè na ké n túóté kédekenè keǹkè?

Kè Edisee dò: N dó kèpété Kuyie nYáá mmùù da bonè m̀mmu kuce medémè. ¹⁰ Kè Edii dò: A m békú dè yóumu, kàa n wùó n yiti dìi mōnni ke deèti keǹkè a bo dè pèté, kè mèe dǎke a báá dè pèté.

¹¹ Bè nei memme ke náante ké nyóó daatení kèyà tekparìsǎntè matè kè tè cǎú mmuhǎá nkè sisēī sùì tè dèrì kè si cǎú mmuhǎá. Kè si tuǎkení be borè kécómmó be cuokè, kè fefòdónfèe túóté Edii nè tekparìsǎntè kédekenè keǹkè. ¹² Kè Edisee ndè wùó nkékuónko ke dò: N cice! N cice! Isidayeribe kpàrìsēī nè si dèèbè tu fǐ nwe.

Ò me nyí kóò mǎntóo ke pǐ nho yaàbòrì kékété yekētíyè yèdèè, ¹³ kètúóté Edii yaàbòrì ò bǎnténì dì kèwète kécómmú kukó nSuditēē bènni, ¹⁴ ke tǎ Edii yaàbòrì ò túóté dì, ké dì poté menie nke dò: Ti Yiè nKuyie nhEdii tū nkù borè? Kéyíé kèpoté menie kè mèe kéété, kòò sènté.

¹⁵ Kè Kuyie mpããnaàntì náam̀bè t̀bè bembè bèè do t́kú medétimè, kè bèè ò yà kébèi nke d̀: Kuyie nYaá mm̀ù do bonè Edii, mùù bonè Edisee, kékétóo kóò conè kénínkú késínnóo o ìikè. ¹⁶ Kóò nàké ke d̀: T́nti a kó bet̀mbè ti mièke yek̀mbò yembè bomu sipísìnùmm̀ù, duó nkè bèè k̀te k̀wammú a cice k̀yà ti Yiè nKuyie nYaá mbá nhò t̀óté ke k̀te ke dootóo dit̀rì marì ìnkè yoo kubiriku mak̀ù mièke.

Kè Edisee yete ke d̀: Báá t̀nnè òm̀ù. ¹⁷ Kè bèè yetoo ke baa nhò k̀ónnè kòo mbo ke d̀: T̀nnè be! Kè bèè t̀ mbenìtìbè sipísìnùmm̀ù, kè bèè k̀te k̀nwàà nhEdii ke d̀ yewe yètããti bá bè í nhò yà, ¹⁸ k̀wètení Edisee borè Sedikoo, kòo bè nàké ke d̀: N do di nàkému kè n d̀ di báá k̀te!

Edisee wènk̀nnemè Sedikoo kó menie

¹⁹ Kè Sedikoo eì k̀bèe nàké Edisee ke d̀: Okóti, a wúómmu a mómmuò nti eì wennimè, menie nné í wenni d̀marè í pèi ti tenkè mièke. ²⁰ Kòo bè nàké ke d̀: Waánnènní dibúpànni, k̀ãnnè mukókúó nkè n duó.

Kè bèè dè nhò duó. ²¹ Kòo k̀te dinébòrì k̀ãnnè mukókúó ndi mièke kébèi nke d̀: Ti Yiè nKuyie ntu k̀ wènk̀nnemu me nniè, mmè t̀nkè í yó ntouni mukũũ nyoo d̀marè í mpèi di tenkè mièke.

²² Mèmmè kè menie nwenke kéndònnè Edisee béimmè, ke kpaá wenni nè yíenní.

Ibí daámè Edisee kòo ì b̀nté kus̀nk̀ù

²³ Kè Edisee ítè de borè k̀endeètì Betèedi, de kó dihèi do bo ditennì ndi. Ò kèrí d̀i m̀nnì ke deètì Betèedi kè idap̀mbí yènní Betèedi kè nhò s̀ã nke tú: Dekení a yukũòtik̀ù! Dekení a yukũòtik̀ù!

²⁴ Kè Edisee wèète kè nyì wùó nkè ì b̀nté kus̀nk̀ù nè ti Yiè nKuyie nyètìrì kè dep̀mp̀innè yènní d̀dèrè kèp̀immú ì dap̀mbí sipísìnàà nè ìdèi kètòte t̀te. ²⁵ Ò de nyìtè kèdeke Kadimèedi t̀rì, kèitè dende k̀wète Sammarii.

3

Yodammu naámmè Isidayèeribe kóo kpààti

¹ Sosafati Sudaa k̀be kóo kpààti kpàti benni t̀pítè nè diniínni mièke nke Akabu birè Yodammu naámmè Isidayèeribe kóo kpààti, k̀mbo Sammarii ke baké Isidayèeribe ke d̀ yèbie ntèpítè nè yèdèè. ² Kè Yodammuu d̀ò ti Yiè nKuyie nyí d́ dè, o yei nné í nt̀òke o cice nè o ỳ bè do d̀ò mè. Weè do p̀ò ndibòò Baadi kó diwũòt̀nni o cice do maá d̀. ³ Ke né nkpaá taunè meyei nNabati birè Sedoboammu do tanné Isidayèeribe mèè mièke. Ò do í mè yóu.

Isidayèeribe do domè M̀abu k̀be mudòò

⁴ De m̀nni kè M̀abu kóo kpààti Mesa tu opecènti, ke ní ndò nkèduó mbá d̀i benni Isidayèeribe kóo kpààti ipeni t̀k̀upíkòtè (100000), nè yepedakè yèè citi òk̀ù t̀k̀upíkòtè (100000). ⁵ Kè Akabuu kú kòo yete Isidayèeribe kpeti. ⁶ De yiè kòo kpààti Yodammuu yènní Sammarii k̀kaa nyIsidayèeribe bèm̀u, ⁷ kètò nkè bèè nàké Sudaa k̀be kóo kpààti ke d̀: Okpààti Yodammu tu M̀abu kóo kpààti weè yete o kpeti, kòò tu kàa bo yie nhá k̀too kè di ò dokénè. Kè Sudaa k̀be kóo kpààti bè t̀nnè ke d̀: N k̀roomu, mí nnè we ti tú onìtì òmàà ndi. N nìtìbè tu o k̀be m̀be kè n s̀i tú o k̀pesi. ⁸ Kè Yodammuu yí kóò beke ke d̀: Ònkuce nku ti yóó kètémè? Kòò d̀: Ed̀mmu kó kuce k̀ù yìè dikpàà.

⁹ Mèmmè kè bèè wènnè Isidayèeribe kóo kpààti nè Sudaa k̀be kou nè Ed̀mmu kou kékété, ke d̀ kuce yewe yèyiekè kè menie ndónté behããp̀mbè nè iwũò ì t̀ be nenti. ¹⁰ De m̀nni kè Isidayèeribe kóo kpààti kuónko ke d̀: Ti pàkèmu! Ti Yiè nKuyie nkuu ti tíí ntínti be nkpààtìbè titããti ke bo ti ànnè M̀abu k̀be ǹu mièke.

¹¹ Kè Sudaa k̀be kóo kpààti d̀: Ti Yiè nKuyie m̀ pããnaàntì náãntò m̀ù í bo die nke d̀ ntí k̀te o borè kòo beé nKuyie nti kpèínàà? Kè Isidayèeribe kóo kpààti kóo t̀nti m̀ù d̀:

Safati birɛ Edisee bomu diɛ nwèè do ǎǎ Edii meniɛ nkòò nìtì. ¹² Kè Sudaa kɔbe kóo kpààtì dɔ, ò yóó ti nákému ti Yiè nKuyie nti dónè tì.

Mɛmɛ kè bèɛ nei betǎati, Isidayɛɛribe kóo kpààtì nè Sudaa kɔbe kou nè Edɔmmu kou kékɔte kɛyà Edisee. ¹³ Kè Edisee náké Isidayɛɛribe kóo kpààtì ke dɔ: Kè n kpeti né da dònɛ mɛ? Kɔte kɛyà ti Yiè nKuyie mpǎǎnǎǎntì náam̀bè a cice nè a yɔ be kɔbe, kè Isidayɛɛribe kóo kpààtì dɔ: Dè í tú ti Yiè nKuyie nkuù ti tì ndie ntínti be nkpààtìbè titǎati ke bo ti ǎnnè m̀Mɔabu kɔbe nɔ miɛkǎ?

¹⁴ Kè Edisee ò tɛ́nné ke dɔ: Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa, n tú kùù kóo tǎntì, kè dè í tú ku kpréi nnè Sudaa kɔbe kóo kpààtì Sosafati kpréi, n na bá ndakɛ a kpeti, n keté ke na bá nda wɛnté bá sám̀pó. ¹⁵ Kòo deè ke dɔ: Waǎnnènní wèè bie nkukùtìdùkù.

Kè bèɛ ò waanní, kòo bentɛ, kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí Edisee ñnkè. ¹⁶ Kòo béi nke dɔ: Ti Yiè nKuyie ntu dí dammú yefɔ̀tè yefɔ̀tè dikondaa dii mmiɛke. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú: Di í yóó keè kuyaakù, di mɛ nyí yóó yà fetaafe nè mɛmmɛ kè meniɛ nné píe ndikondaa dimɔu, kè di yà díndi nè di ǎǎp̀mbè nè di wũ̀s̀ ì tɔ di nenti. ¹⁸ Dɛndɛ keté ke né tú desám̀pórè ndɛ ti Yiè nKuyie mborè, kù yóó ǎnnému M̀ɔabu kɔbe di nɔ miɛke. ¹⁹ Kè di puɔ mbe ekè dieyè nè iduotí fitè yè, kékɔũ detie ndemɔu bè yo ndèè be, kɛ́tínné be nébòrè yemɔu, kɛ́píe mbe paa ndemɔu yetárè kè dɛɛ cake.

²⁰ Kè dɛɛ wenté dikũnwɛnní bè ǎǎ fié dii m̀nni iwũ̀s̀ Kuyie. Kè meniɛ nyènní Edɔmmu bíékè, kɛ́píe mbe tenkè kemɔu.

²¹ Ke s̀s̀ m̀Mɔabu èi kɔbe kèè bekpààtìbè bètǎati bàátímè ke yóó bè do mudoò, kè bèɛ tí mbèè kó dimàà dò nkéna kékɔte mudoò kè bèɛ kɔte kɛokɛ be temm̀anku. ²² Dè wenté dii m̀nni kè diyie yènní, kè diwennécànni tiitè meniɛ nyínkè kè M̀ɔabu kɔbeɛ yà meniɛ nkó kuwũ̀skù, kè kù ndò mmeyĩ. ²³ Kè bè dɔ: Mɛyĩ mme, beè kpààtìbè beè kònté ke kùò bɛmáà, tí kɔtenè kɛhéi be kperɛ.

²⁴ Bè tũ̀kɛní dii m̀nni Isidayɛɛribe kari, kè bèɛ ootení kè bè do tiyɛ̀iti, kè bèɛ coké kɛta be tenkè, kè bèɛ bè dinté kè bè bèíté béíté, ²⁵ kɛpuɔ mbe ekè kédooté dooté bá wè ditári be paa nsààrè miɛke kè dè píe nyetárè, kɛ́tínné sibií simɔu kékɔũ detie mbè yo ndèè kó yɛbe.

Kè dè nkpáá Kiidi-Adeseti èi máà ndi, kè detǎntènditirè yembèɛ di cɛ̀tè kè di bùótí yetárè kɛpuɔ. ²⁶ Dɛ m̀nni kè M̀ɔabu kóo kpààtì yà dè ò fuutenèmè kétúóté behǎp̀mbè yesebábátè yembè sikɔusiyiekè (700) ke bo kɛtè benitìbè kékɔte Edɔmmu kóo kpààtì borè kɛyíɛke. ²⁷ Ò yíɛke mɛmmɛ kɛyóú kétúóté o kóo po wèè na nsɔtè o kpàtì, kóò fèúté dihéi kó kuduotí ñnkè kétuɔ, kè dɛɛ yonke Isidayɛɛribe, kè bèɛ ò yóú kékò.

4

Edisee dɔ̀ tì diɛtì okúpokù kpréi

¹ Diyie mari kè Kuyie mpǎǎnǎǎntì náam̀bè miɛke kóò m̀u kóo pokùu kɔte kɛyà Edisee kóò bàntè ke dɔ: A yému a kóo tǎntì n dɔ̀ wèè ku, ò do túmè ti Yiè nKuyie nkóo nìtì nwe. Ò ku kè ti banteu wèè kɔtení ke dɔ̀ kétúóté m bí idé kédɔ̀ ò daati.

² Kè Edisee dɔ̀: M bo na kédɔ̀ ba a kpréi? Kédeè ke dɔ̀: Kàa m̀kɛ mù tɛc̀tè̀tè a n náké. Kòo nitipòkù ò tɛ́nné ke dɔ̀: A kóo tǎntì mí, n yí m̀kɛ dɛmarè, kè dè í tú mɛkùò, mɛ̀ kpráá sám̀pórè tɛdɛntè miɛke. ³ Kè Edisee ò náké ke dɔ̀: Kɔte a cɛ̀pɛtitɔ̀bè borè kɛpɛntɛ yemátidíè mpéu a bo na kɛpété kè yè mmamè. ⁴ Kàa dèè dí ta kudieku f̀s̀ nnè a bí, kàa kpetínné dibòri, kénhuti mɛkùò mmɛmmɛ yedíè nkè dii ní píe nhá di kei nkéínné.

⁵ Kòo nitipòkù ítoo kékò nkéta o dieku wenwe nè o nitidabí kékpetínné dicà̀u, kòo bí nhò duò nyedíè nkòò uti mɛkùò. ⁶ Yedíè mpíe ndii m̀nni kédèè kòo náké o birɛ marè ke dɔ̀: N duǎnní didénni!

Kòo bire d̀̀: Didènnì í kpaá. De m̀̀nnì ndi mekù̀̀ ncòm̀̀m̀̀m̀̀. ⁷ Kòo k̀̀te k̀̀e t̀̀i nàk̀̀e Kuyie nkóo nìti Edisee. Kòo d̀̀: K̀̀te k̀̀éfítè de kó mekù̀̀ nkéyietí a bànnì! K̀̀e ìì sùó ndí nyo nf̀̀ nnè a bí.

Edisee nàk̀̀em̀̀e Sunemmu kóo nitipòkù̀̀ ò yóó p̀̀eit̀̀em̀̀e

⁸ K̀̀e Edisee mp̀̀enk̀̀e diyìe marì Sunemmu èì, kòo nitipòkù̀̀ m̀̀òu d̀̀e bo ke m̀̀ake o kperè mesàà nkéyú Edisee ke d̀̀ wèe di, k̀̀étúótè de kó diyìe nè yewe t̀̀eyè yèè kpaanì k̀̀e Edisee ní de mbátè k̀̀edì.

⁹ Diyìe marì kòo nitipòkù̀̀u nàk̀̀e o d̀̀òu ke d̀̀: N ỳ̀emu ke d̀̀ò nKuyie nkóo nitisàù wèe bàtírì ti c̀̀f̀̀t̀̀è, ¹⁰ yóo k̀̀e tí ò ànnè kudieku kóò d̀̀òu mmutèí nè dikàrì nè tábùrì nè fitìrè, kòo ní p̀̀enk̀̀e wèe de mbátè.

¹¹ M̀̀em̀̀me diyìe marì k̀̀e Edisee mp̀̀enk̀̀e de borè k̀̀ebátè k̀̀eta kudieku k̀̀enduó, ¹² k̀̀enákè o kóo t̀̀ntì Keasii ke d̀̀: N yúnì t̀̀e nc̀̀f̀̀t̀̀è kóo nitipòkù̀̀. Kòo o yúnì, kòo k̀̀atení k̀̀écóm̀̀m̀̀ò o ìk̀̀e. ¹³ K̀̀e Edisee duó nkòo kóo t̀̀ntì nàk̀̀e onitipòkù̀̀ ke d̀̀: A d̀̀ò d̀̀e ti k̀̀p̀̀eí ndè deumu, a d̀̀ó ti d̀̀ò ba a k̀̀p̀̀eí? A d̀̀ó tí nàk̀̀e okpààti yoo ohã̀̀p̀̀ònkóti a k̀̀p̀̀eínàà? Kòo nitipòkù̀̀u t̀̀ènnè ke d̀̀: M bo n k̀̀ab̀̀e cuokè k̀̀e d̀̀e n naatimu.

¹⁴ K̀̀e Edisee nàk̀̀e Keasii ke d̀̀: Ti nè bo d̀̀ò ba o k̀̀p̀̀eí? K̀̀e Keasii d̀̀: Ò í m̀̀ake debire, kòo d̀̀òu me nkòtè. ¹⁵ K̀̀e Edisee d̀̀: Yúnì we! Kòo ò yúnì. Kòo cómm̀̀ò o dieku b̀̀òrì, ¹⁶ k̀̀e Edisee d̀̀: D̀̀e yàa bo nkáákè mie nkàa ù̀̀kù̀̀ denitidabire nde.

Kòo nitipòkù̀̀ d̀̀: Àà okóti, Kuyie nkóo nìti a bá n soutè, mí nha kóo t̀̀ntì d̀̀!

¹⁷ M̀̀em̀̀me kòo nitipòkù̀̀u púó nk̀̀ep̀̀eitè denitidabire Edisee baà do ò bennènè dìì m̀̀nnì.

Edisee fò̀̀uk̀̀unm̀̀e debire

¹⁸ K̀̀e debiree kóte. Diyìe marì k̀̀ékòtè de cice nè betòmbè bè d̀̀è d̀̀e tidiiti. ¹⁹ Bè de mbo k̀̀e debire kuónko ke d̀̀: N yuu dìì yóu! N yuu dìì yóu!

K̀̀e de cicee nàk̀̀e ot̀̀ntì ke d̀̀: Túótè debire k̀̀ékòtenè de ỳ̀ borè.

²⁰ Kòo d̀̀e t̀̀úótè k̀̀ékòte k̀̀éduó nde ỳ̀, kòo ndè ù̀̀kù̀̀ k̀̀e diyìe nyóó cónnè yeyo k̀̀e d̀̀e kù. ²¹ Kòo d̀̀e d̀̀e nkudànkù̀̀ k̀̀etannè Kuyie nkóo nìti dieku k̀̀édòú nho d̀̀òú ìnkè k̀̀eyènnì k̀̀ékpetínnè, ²² k̀̀eyú o d̀̀òu ke d̀̀: N duó nhot̀̀ntì m̀̀òu nè sãmmarímú n d̀̀ó k̀̀écokóo Kuyie nkóo nìti borè nde k̀̀eẁ̀etení.

²³ Kòo ò beke ke d̀̀e d̀̀e d̀̀òm̀̀me? Kàa k̀̀àrì o borè yíe? Otànkù̀̀ pànwè d̀̀ake yíe, d̀̀e me nyí tú teom̀̀p̀̀utè. Kòo d̀̀: D̀̀emarè í d̀̀.

²⁴ Kòo duó nkè bèe boú o sãmmarímú dikàrì, kòo nàk̀̀e ot̀̀ntì ke d̀̀: K̀̀eté! A báa cómmú kuce! K̀̀e mí sàà í yí á cómmú.

²⁵ M̀̀em̀̀me ò k̀̀etè m̀̀e k̀̀ékòte Kuyie nkóo nìti borè Kadimèedi t̀̀ari ìnkè. K̀̀enkpaá díetirì k̀̀e Kuyie nkóo nìti ò yàní k̀̀enákè o kóo t̀̀ntì Keasi ke d̀̀: Sunemmu kóo nitipòkù̀̀ wenwe k̀̀erínì. ²⁶ Cokóo kóò co, kóò beke ke d̀̀: Kunaatí nku bakaà? A d̀̀òu k̀̀p̀̀eínàà? A bire k̀̀p̀̀eínàà?

Kòo nitipòkù̀̀u ò t̀̀ènnè ke d̀̀: D̀̀emarè í d̀̀. ²⁷ Kòo nitipòkù̀̀u tuakoo Kuyie nkóo nìti borè k̀̀enínkóo k̀̀ep̀̀i nho naàcèi, k̀̀e Keasi ndó kóò bèti. K̀̀e ti Yìè nKuyie nkóo nìti ò nàk̀̀e ke d̀̀: Yóu we! Ò bo meyeñcaàrì m̀̀e mieke nke. Ti Yìè nKuyie m̀̀e nyí n nàk̀̀e o yèmmè cààrènnè t̀̀i.

²⁸ Kòo nitipòkù̀̀ d̀̀: Okóti n sòò da m̀̀ommu debiraà? N sòò ti n da nàk̀̀e k̀̀e n tú a bá n soutè mí nha kóo t̀̀ntì.

²⁹ M̀̀em̀̀me k̀̀e Edisee nàk̀̀e Keasii ke d̀̀: Báátì k̀̀étúótè m pààti k̀̀ékétè, kàa k̀̀erì ke conè om̀̀òu a báa ò d̀̀ou. Kòò m̀̀òu me nda d̀̀ou nha báa yie. Kàa t̀̀òkoo a nóò m pààti debire ìk̀̀e.

³⁰ K̀̀e debire ỳ̀ d̀̀: Kuyie mbomu kàa bo, n yí yóó ẁ̀ete ke í da neínè.

M̀̀em̀̀me k̀̀e Edisee ò neínè. ³¹ Ke s̀̀ nKeasii ò niiténè ke nòò nkupààti debire ìnkè bá t̀̀imatì í d̀̀ò. Debire í bèi ndè m̀̀e nyí nampè. Kòo ẁ̀etení k̀̀eco Edisee kóò nàk̀̀e ke d̀̀: Debire í ènte.

³² Kè Edisee tuakoo, kéta o dieku ke sɔ̄ ndɛbirɛ duó o dáu ñnkè ke ku. ³³ Kòo taroo kékpetínné kè bè mbo bedé de miɛke, wenwe nè dɛbirɛ, kòo bántè ti Yiè nKuyie. ³⁴ Ke ní oke dɛbirɛ ñnkè kétuú nho nùu de kpɛri, o nuò ndɛ kpɛyi, ke nòó nho nau de kpɛsi ñnkè, kénhoke dɛbirɛ ñnkè kè dèe wɛte kɛtonkè. ³⁵ Kè Edisee cúténí kudieku kécentɛ, centɛ, kɛwɛte kédeke kéoke dɛbirɛ ñnkè ke dà kuce mèyiekè kè dèe cīɛ nkéwéntení. ³⁶ Kè Edisee yú Keasii ke dà: Yúni weè nitipòkù!

Kè Keasi ò yúni. Kòo kato Edisee borè. Kè Edisee dà: Túóté a birɛ.

³⁷ Kòo taroo kénínkóo Edisee ìkè késínnóó, kédeè kétúóté o birɛ kɛyè.

Edisee do nàríkùnnemè tikūnti tii

³⁸ Kè Edisee wɛte Kidikaadi, dè do sɔ̄ ndikònni dii bo diheì. Kè Kuyie mpāñáaanti náam̀bè tobè kàtení ke bo o borè, kòo náké o kóo tǎnti ke dà: Saa ntekūmbotè diɛtè kè ti bénné tikūnti késori.

³⁹ Kè be kou mǎu yè kéta dikpáa mukūnwammù kɛyà dikpáa kó yɛyáa mmayè bá ò í nyè banté kè yè tǎu kécūó o yaayòrì kékonnènni kécɔ̄ kɛuté tekūmbotè. ⁴⁰ Bè ānné dii mǎnni kè bè bo di kè bèe sote kékuónko ke dà: Kuyie nkóo niti mukūñ mmuù ā de miɛke bá dè í dò nkédi. ⁴¹ Kè Edisee dà: Waánnènni muyuo. Kè bèe mù waanní. Kòo ānné tekūmbotè ke dà: Ānnénè kè bè duó.

Kè bèe ānné kè bè duó mbá tì ténke í dò mmèmamè.

Edisee píimè benitibè tekòutè

⁴² Diiyè mari kòo niti mǎu yènni Baadi-Sadisa eì ke tǎni pèèbè bè dànnè bè tidipanti kè bè bo sipísidè, ke tǎnè tidipanti tɛyàatè kékàtení kè dè duó nKuyie nkóo niti Edisee kòo dà: Totínè kè bèe di. ⁴³ Kòo kóo tǎnti dà: M bo dè toti òmmɛ boti benitibè tekòutè (100)? Kè Edisee dà: Totí be kè bèe di, ti Yiè nKuyie nni nnàkémù ke tú bè yóó di kè dèe súó.

⁴⁴ Mèmmɛ kòo bè toti kè bèe di ke dèe súó nkéndònnè ti Yiè nKuyie nti nhò nàkémè.

5

Naamaa miɛtémè

¹ Naamaa do tú Sidii kabe kóo āpànkótì nwe kè be kóo kpààti ò tá mediè, ke yé nè weè borè ndɛ ti Yiè nKuyie ndo duóm̀mè kè bèe na be dootitòbè kè weè nni fehāpànnafɛ, ke né mǎ ntikànti. ² Dè do sɔ̄ nSidii kabe beè kàte ke pǎnte Isidayɛɛribɛ ke pīñní desapùmbire marè ke konní ke dè duó nNaamaa pokù, kè dè ò pī mmutǎmmù. ³ Diiyè mari kè desapùmbire náké Naamaa pokù ke dà: Kè n yiè ndo bo na kétuake Sammarii Kuyie mpāñáaanti náaantò borè ò na nhò miɛkūnnemù.

⁴ Kè Naamaa kote kè tì nàké okpààti ke dà: Nte Isidayɛɛribɛ kó desapùmbire yè mmù. ⁵ Kè Sidii kóo kpààti dà: Báátí! N yóó wārimu dipátiri Isidayɛɛribɛ kóo kpààti kè da duó nkàa bíí ò duó.

Kè Naamaa túóté timátì péitì cidóòbè sikòusitāāti (300) mesɔ̄ ncidóòbè sipísikuò, tiyàati meānnimè tɛpítè, ⁶ kétuakoo kéduó nyIsidayɛɛribɛ kóo kpààti dipátiri kè di tu: Mii duónko n kóo tǎnti Naamaa dipátiri ke tú á ò miɛkūnnɛ o kǎnti. ⁷ Isidayɛɛribɛ kóo kpààti kàa ndii mǎnni dipátiri kékɛtè o yàati kékuónko ke dà: N tú Kuyie nku, ke nǎ nke kǎu ke nǎ nke fòukùnkòá? Dè dòmme kòo n duǎnni oniti ke tú nh ò miɛkūnnɛ? Banténè ke dò nhò n wantinè dikpànni ndi.

⁸ Kuyie mpāñáaanti náaantò Edisee kèè dii mǎnni okpààti kètémè o yàati kètō nkè bèe ò nàké ke dà: Ba nkpéi nte kàa kèrì a yàati? Yóu kòo kàtení m borè kébanté Kuyie mpāñáaanti náaantò bomè Isidayɛɛribɛ tenkè.

⁹ Kè Naamaa tuakoo nè o sɛí nè o naasāntè kécómmóó Kuyie mpāñáaanti náaantò Edisee cīɛtè bòrì nùu. ¹⁰ Kè Edisee tǎnni kè bèe ò nàké ke dà: Ò yè nha ta kukó nSuditɛɛ kénduò ke kurì ke dà kuce mèyiekè, a yóo miɛtému kàa kǎnti wenke!

¹¹ Kè Naamaa miεεε peike kòò nkéí ke kprantì ke tú: N yèmmè do dò nhò yóó yènnímu o mómumu nkécómmú kébántè o Yìè nKuyie nke n kááké o nòùtè ké m miékunne. ¹² Damaasi kó ikó nhAbana nè Padipaa ì í pēētē Isidayεεribe kondakésíà? Kè n do nyì ta kéwuò mbáá wenkaà?

Ò me nyí kékónténè o naasāntè nè kemieke ke bo kò. ¹³ Kòo kó betōmbèε cokóo kóò nàké ke dò: Okóti! Kè Kuyie mpāānāāntì náāntò do nda beke dēmarè dèè yóu a na bá ndè dōdō? Ba nné te kàa báá dōò ò da nàké tì ke tú a wuò kēmiētē?

¹⁴ Mēmme kòo ta kukó nSuditēε, Edisee ò nàkémè kénduò ke kuri, ke dò kuce mēyiekè, kòo kōntii wēte kéwenke kēnaānnè debíbénnè kpeti, kòo wenke. ¹⁵ De mōnni kè Naamaa wētení Kuyie mpāānāāntì náāntò borè wenwe nè o tūmbè, kētaroo kécómmóo Edisee ìikè kóò nàké ke dò: M bantému di mmōnni ke dò nketenkè kemou miεε Kuyie nyí bo dēmarè kè dè í tú Isidayεεribe tenkè. Mí nha kóo tōnti n da báámmu, cōuté dipānni dii.

¹⁶ Kè Edisee dò: M pārikēmu ke tú: Ti Yìè nKuyie mbomu kè n tú ku kóo tōnti, n yí yóo cōuté dēmarè.

Kè Naamaa yetoo, kòo yete. ¹⁷ Kè Naamaa dò: Kàa yetemu m pāre á yóu kè bè m pā a tenkè kó mutáá mmùò bo nsānnè sinaasēi sidési ke yé mí nha kóo tōnti n ténke í yóo féútémè feǎfè kētuo nyoo metaummè kpeyi dibòò mari kè dè í tú ti Yìè nKuyie nyIsidayεεribe tū nkù. ¹⁸ N né kù bèkú tì tii tu: Kè n kōnko, kè nh εi kóo kpààti kōri ke bo ffé iwūō dibòò Dimōo, kòò ñ neinè kè n nìkú dibòò Dimōo ìikè ti Yìè nKuyie nhá n cǎé.

¹⁹ Kè Edisee dò: Kote kè dè nnaati. Kòo ítóo kédété sámpó.

Naamaa kó mumōmmú cāntémè Keasi

²⁰ Kè Edisee kóo tōnti Keasii totí o yèmmè ke dò: N cice Edisee mē nyetēmè Naamaa Sidii tenkè kou kó yepāre, ti Yìè nKuyie mbomu, m bo coké kóò ninte keyà ò bo m pā dēmarè.

²¹ Ò me nyí kécoké kémbeti Naamaa, kè Naamaa ò yāní kécúte mecāā nho naasāntè ñnkè kékétóo kóò co ke dò: Kusààkù bakaà? ²² Kè Keasii dò: Dēmarè í dōmmè. N cice weè n tōnni ke tú n da nàké ke tú Kuyie mpāānāāntì náāmbè tōbè bèè bo ke tuòkùni bèdébè ke bonní Efadaimmu tāri, kòò tu kàa bo yie nhá ò duónko timáti péiti cidóòbè sipísitāāti nè tiyāàti meānnimè mèdémè, kòo bè duó. ²³ Kè Naamaa dò: Nto timáti péiti cidóòbè sipísikuò, kényetíróo kè tì cūš siyàkèsi sidési kéboú kóò duōnnè tiyāàti meānnimè mèdémè kéduó nkè bedapāmbè bèdébèε dè tō kóò ciennè. ²⁴ Bè tuòke dii mōnni Ofedi εi kè Keasii dè cōuté demou kētannè tēcǎētè kédeè ké bè cau nkè bèε íté.

²⁵ O mómumu nkòo kote o yìè nhEdisee borè, kòo ò beke ke dò: Keasii a bonní de? Kòò dò: Mí nha kóo tōnti n yí kàtemè dēmarè.

²⁶ Kè Edisee né ò nàké ke dò: N wēnni do dè bomu onitì mōu cùtēni dè tenaasāntè ke da co. A í dò nkécōuté di mmōnni ndi tiyāàti, kè n né báá buónè a bo cōuté mē idíití kédonnè odifié kó depaa nnè fínyí kperε nè iwūō nè betōmbè benitidaabè nè benitipòbè. ²⁷ Naamaa kó mumōmmú yóo cānté fǎ nwe nè a yaábíó sáā.

Kè Keasii nyèti Edisee borè kè tikànti ò pī nkoò kōntii peike kēnaānnè tikónti.

6

Tepǎētè domè dibinni

¹ Kuyie mpāānāāntì náāmbè tōbè bèè bonè Edisee, kè bèε ò nàké diyie mari ke dò: Mēfè nténke í ti sànnè a borè. ² Yóu kè tí kote Suditēε kékōū bá wè kudáú kédòò titouti kēmbó. Kòò dò: Kōtenè!

³ Kè be kóò mōu dò: A bá nti neínè tínti a kó betōmbàà? Kòò dò: Eε, n kōrimu.

⁴ Kè bèε nei kētuoεe Suditēε kénkōū idéi. ⁵ Kè be kóò mōu nkōū, kòo pǎētēε feuté kēdoroo dibinni miεε, kòo kuónko ke dò: Áú yoo n yiè! Dè n dimu. M me ntè yāūtēnímu.

⁶ Kè Kuyie mpāānāāntì náāntò ò beke ke dò: Yé tē do dè?

Kòo ò benke tè do dè, kòo kéété kudóú kédootóo de borè, kè tèe nóónní. ⁷ Kòo náké de yiè nke dò: Dèitení te!

Kòo youtoo o nòutè ké tè dèitení.

Edisee dāummè Kuyie nkè kùu bonté Sidii kabe tiyũ̀̀nti

⁸ Sidii kabe kóo kpààtì nè Isidayeeribe kou kè bè mmàke mudoò, kè Sidii kabe kóo kpààtì tíi mbehā̀̀pòmbè iwě́i yembè ké bè náké ke dò: Kè di kété dí báté die nnè die. ⁹ Kè Kuyie mpā̀̀nā̀̀aantì náantò Edii náké Isidayeeribe kóo kpààtì ke dò: Á ndake, ke báá kété ku mpíkù Sidii kabe bèè kè bo.

¹⁰ Kòo níí ò náké kòo deite benitìbè kètš nhEdisee ò benné diì bòrì.

Weè do ò ò náké kòo yenté, dè í tú kuce mēmáà yoo mēdémè. ¹¹ Kè dèe di Sidii kabe kóo kpààtì, kòo yú o ā̀̀pòmbè iwě́i yembè, ké bè beke ke dò: N náké nè di mièke wèè kòrmú Isidayeeribe kóo kpààtì! Kòo nàá nti kpeti.

¹² Kòo tōmbè kóo mōu dò: Okpààtì, tínti a kó betōmbè ti kóo mōu dake, Isidayeeribe kou, Kuyie mpā̀̀nā̀̀aantì náantò Edisee weè dáanko Isidayeeribe kóo kpààtì a náá nti a dieku kufáá mmièke.

¹³ Kè Sidii kabe kóo kpààtì dò: Katenè kèyà ò borè, kè n tš nkè bèè ò pīrñí.

Kè bèè ò náké ke dò: Ò bo Dotā̀̀ nwe. ¹⁴ Kòo tš mbehā̀̀pòmbè péu nè sisḗi nè sikipà̀̀rinaasḗi kè bèè tuakoo keyènkè kécētinne dihei.

¹⁵ Kè dèe wenté kè Kuyie mpā̀̀nā̀̀aantì náantò kóo tōntii yènní sèi kénsó mbehā̀̀pòmbè cḕ̀tè dihei nè sisḗi nè sikipà̀̀rinaasḗi, kòo náké Edisee ke dò: Áú n yiè! Yé ti yóo yīmè? ¹⁶ Kòo ò tḗnné ke dò: A bá nyī̀̀kù, bèè ti bonè bè sūmu ke pḕ̀tè bèè bè bonè.

¹⁷ Edisee me nyī̀̀ kébántè ti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nkpeté o nuò nkòo yà.

Kè Kuyie nyi kpeté, kòo yà sisḗi nè sikipà̀̀rinaasḗi kè dè pièké ditā̀̀rì ke bè fité kécóu mmuhā̀̀.

¹⁸ Sidii kabe tōónní diì mōnni Edisee borè kòo bántè Kuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nfente be.

Kè Kuyie mbè fḕ̀nte kḕ̀ndōnnè ò béimmè. ¹⁹ De mōnni kè Edisee bè náké ke dò: Di yeté kuce nku, dè í tú dihei dí dó di, n tūnnenè kè n dí benke oniti dí waà nwè.

Mēmme ò bè kā̀̀tenēmè Sammarii. ²⁰ Bè ta diì mōnni Sammarii kè Edisee bántè ti Yiè nKuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie ntḗnné be be yḕ̀mmè.

Kè Kuyie mme mbè tḗnné, ke bè nsó mbè bo Sammarii èi.

²¹ Kè Isidayeeribe kóo kpààtì bè yà kḕ̀beke Edisee ke dò: n cice, m bè kùòà? ²² Kè Edisee dò: Báá bè kùò, bè ò ò í nkùò bè pīrñmú bè mudoò mièke, duó mbe kè bèè di, kàa bè duó mmenie nkè bèè yà kékò mbe yiè mborè.

²³ Kòo kpààtì duó nkè bèè bḗnné tidiiti kè bèè di kḕ̀yā̀̀ kḕ̀deè kòo bè yóu kè bèè kò nSidii be kóo kpààtì borè. Bè tḗnke í nwētení Isidayeeribe tenkè.

Dikōnni tannímè Sammarii

²⁴ Kè Sidii kóo kpààtì Benni-Adadii tíi nho ā̀̀pòmbè bemou kè bèè kote képi Sammarii èi, ²⁵ ké ndi pi weti weti kè dikōnni dierii tanní kè bè nfiiti disā̀̀mmarinyuu mḗdítibii nsipísidè. Ke níi benné dibuu sām̀̀pòrì yḕ̀dīmāsè koò mbo mḗdítibii mmḕ̀nū̀̀mmù.

²⁶ Diyie mari kè Isidayeeribe kóo kpààtì mpḕ̀nké kuduotí ñnkè kòo nitipòkù mōu ò yà kḕ̀kuónko ke dò: Áú! Okpààtì n deeté!

²⁷ Kòo kpààtì ò tḗnné ke dò: Kè ti Yiè nKuyie nyí da deeté, míi báá na ké da deeté! Tidiiti í kpaá, yetebe me nyí kpaá.

²⁸ Kòo ò beke ke dò: Ba nda kṑ̀nnè?

Kòo dò: Onitipòkù yie nweè sòò yḕ̀ ntí cááké m bire ke naa cááké o kperè. ²⁹ Kè ti bè́nné n kperè ke cááké, kè dè wenté kè n yḕ̀ nwèè duōnni o kperè kè tí cááké, kòo dè sṑ̀nne.

³⁰ Okpààti tì kèè diì m̀̀nni kékèté o yààti kéndáátí kufòòt̀̀nkù, ke centi kuduotí ìnkè kè bèè ò yà, kòò dàátí kufòòt̀̀nkù. ³¹ M̀̀m̀m̀e ò béimmè ke d̀̀: Kè diyie yóó ta yíe nkè Safati birè Edisee kpaánè o yuu Kuyie nni ndòò kù dómè.

Edisee do nàkémè dikònni yóó deèmè

³² Dè do s̀́ nhEdisee k̀̀ri o c̀̀t̀̀t̀̀t̀̀ nte nè dihei kó bekótíbè. Kòo kpààtì t̀̀nko o kóo t̀̀nti m̀̀u Edisee borè kòò nkpaá ke í t̀̀òkoo kè Edisee nàké dihei kó bekótíbè ke d̀̀: Di ỳ̀nàà? Weè nitik̀̀t̀̀ti weè t̀̀nni ke tú bè n féúté. N wàkénè! Kòò t̀̀òkení di kpetínné dibòrì, di báa yie nkòò tanní. N yo kè dè d̀̀ nhokpààti kó kunampoo kérínímu de yíè nf̀̀nkúò.

³³ Ò kpaá ke me nnáá nkòo kpààtìi tuòkení o borè kébéi nke d̀̀: Ti Yiè nKuyie nkuù te kè meyi mmie nkó dimàà ti t̀̀òkení. N t̀̀nke né kù dó ba nkpríí?

7

¹ Kè Edisee d̀̀: Kénténè kékeè ti Yiè nKuyie nni nnàké tì: Ti Yiè nKuyie ntu dè naa bo mmè nkàá kè bè do mmuyuo ncidòòbè t̀̀pítè nè bèdébè m̀̀dítìbii mmèmáà ndi dihei kó dibòrì. Kè m̀̀dibii ncidòòbè sipísidé nè bèdébè do m̀̀m̀dítìbii mmèmáà múnke.

² Kòo kpààti kóo t̀̀nti wèè tau o kparìnti, kòo beke Kuyie mpããnáantì náantò ke d̀̀: Bá kè ti Yiè nKuyie nkpeté yewetibòrè a mè nnàké tì bo na kédòòà? Kè Edisee d̀̀: A yóó dè yàmu nè a nuò nha me mbáá dè di.

Sidii k̀̀be cokémè ke yóu be ããp̀̀nkari

³ Dè do s̀́ m̀̀benitìbè mabè beè m̀̀ ntik̀̀nti bènàà, ke bo dihei kó dibòrì, kè bèè nàké bemáà ke d̀̀: Ba nte kè ti yó mbo die nke yàà kúnè? ⁴ Kè ti tú ti bo ta dihei dikònni dii kè bo, kè ti me nk̀̀ri die nti baá yóó kúmu. Yóunè kè ti k̀̀te Sidii k̀̀be kó dihããp̀̀nkari kè bè ti yóu tí nf̀̀ò, kè bè me nti kùò dè nsànnè.

⁵ M̀̀m̀m̀e kè bèè íté dihuri k̀̀ntuòkoo Sidii k̀̀be ããp̀̀nkari m̀̀nku ke s̀́ nhòm̀̀u í dè bo.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù do duó nkè bèè keè kunampoo makù, kè dè ndò nsisẽ nè sikp̀̀rìnaasẽ nè behããp̀̀mbè péu de kòku. Kè bèè nàké bemáà ke d̀̀: Isidayeeriibe kóo kpààti weè yietí Itiibe kpààtìbè nè Esibiti k̀̀be kè bè bo ti dokénè. ⁷ Kè bèè íté dihuri kécoké ḱ́yóu be touti nè be s̀́ nè be sãmmarímúbè kè dè mpíítí. Bè c̀̀nke do íté kécoké máà ndi ke bo deeté be f̀̀mmu. Bè do yóu be ããp̀̀nkari kè di m̀̀m̀e ndò.

⁸ M̀̀m̀m̀e kè beè nitìbèe tuòkoo be ããp̀̀nkari m̀̀nku ḱ́ta kutouku makù ḱ́di ḱ́yà, ḱ́to mesò nnè timátí péítì nè mesò nnè tiyààti kék̀̀te késanne. Bè s̀̀nne memme ḱ́wẽtení ḱ́ta kutouku tekù ḱ́to bè yà dèè kó dimàà kék̀̀te késanne.

Sidii k̀̀be itémè ke yóu Sammarii kè dikònni yè

⁹ Benitìbè bèè me m̀̀ ntik̀̀nti kè bèè nàké bemáà ke d̀̀: Ti d̀̀ri dè í wenni, yíe ntu tináansààti kó diyie ndi, kè ti c̀̀k̀k̀nè de kó tináantì kè dè yà wenténè Kuyie mbo ti poté. Yóunè kè ti k̀̀te kè tì nàké okpààti.

¹⁰ M̀̀m̀m̀e bè k̀̀temè dihei ḱ́yú wèè bàa dibòrì kóò nàké ke d̀̀: Ti k̀̀te Sidii k̀̀be kó dihããp̀̀nkari ti í yà òm̀̀u, onitì kó kunampoo keté ke í bo, sisẽ nè sãmmarímú deè bo ke píítí kè titouti duóo detetirè.

¹¹ Bèè bàa dibòrì kè bèè p̀̀k̀k̀, kè bèè tì nàké okpààti o c̀̀t̀̀t̀̀t̀ mièke.

¹² Kòo kpààtìi íté keyènkè kénàké behããp̀̀mbè iwẽi yembè ke d̀̀: N di náámmu Sidii k̀̀be ý́mu ke d̀̀ ndikònni ti bo, ke d̀̀ò ke d̀̀ mbè íté ke k̀̀te ke s̀̀ri, kè ti bo yeroo kè bè ti p̀̀mmú ḱ́ta ti èi.

¹³ Kòo kpààtì t̀̀mbè kóo m̀̀u d̀̀: Sisẽ s̀̀i kpaá dihei si mièke ti deite s̀̀nùmmù ḱ́t̀̀nnè benitìbè kè bèè k̀̀te ḱ́yà. Bá kè s̀̀i kpaá t̀̀i t̀̀òkení benitìbè t̀̀i yóó s̀̀i t̀̀òkení.

¹⁴ Kè bèe túóté sikhàrìnaasẽ̀ sídésì nè si deèbè bèdébè ké bè t̄õ nke d̄ò: T̄ũnnenè Sidii kó behāāp̄òmbè k̄éyà. ¹⁵ Kè bè ntũ mbe nacènà k̄étuak̄enè Sudit̄ẽ̀ tiyààti nè tinenti Sidii k̄obe cooti ke buònkò d̄è, k̄è d̄è nenkoo kuce. Kè bè do t̄õ mbèe w̄eteni k̄è ti nàké okpàati.

¹⁶ Kè benitibèe yè k̄ékote k̄eh̄ei d̄è bo Sidii k̄obe kó dihāāp̄ònkari k̄énfiiti muyuo ncidóòbè tepítè nè bèdébè medítibii mm̄emáà. Medibii ncidóòbè sipísidè nè bènàà medítibii mm̄emáà múnke, k̄éndonnè ti Yiè nKuyie ndo ti mbè nàkémè. ¹⁷ Dè do s̄́ nhokpàati duó nkòo kó ditõnni dii t̄ou o k̄p̄arinenti k̄è di k̄ote ke baa dibòri ndi. Bè de ndi n̄au k̄ekuò k̄éndonnè Kuyie mpāānāānti nāāntò do nàké ti okpàati ò do k̄ateni dii m̄onni o borè.

¹⁸ Kòo ò nàké ti ke d̄ò: Dè naa bo mm̄è nkāáké, k̄è bè do mm̄uyuo ncidóòbè tepítè nè bèdébè medítibii mm̄emáà ndi dihei kó dibòri, k̄è medibii ncidóòbè sipísidè nè bènàà do mm̄editibii mm̄emáà múnke. ¹⁹ Wèè do beke Kuyie mpāānāānti nāāntò ke d̄ò: Bá k̄è ti Yiè nKuyie nkpeté yewetibòrè a mè nnàké ti bo na k̄édòòà? Kòo ò nàké ke d̄ò: A yóó d̄è ȳamu nè a nuò nha me mbáá d̄è di. ²⁰ Ti do t̄ùòkeni k̄è bèe ò n̄au dihei kó dibòri borè kòo kú.

8

Okpàati duóm̄mè k̄è bèe t̄ènnè Sun̄emmu kóo nitipòkù o k̄p̄ere

¹ Dim̄onni mari mièke k̄è Edisee nàké Sun̄emmu kóo nitipòkù ò do fòuk̄unne wèè bire ke d̄ò: Ítè f̄́ nnè a c̄f̄ètè k̄obe k̄ékote dihei teri mari a d̄ó di k̄embo, ti Yiè nKuyie nkuu ȳuni dik̄onni k̄è di k̄orini dihei ke bo mbo ke d̄ò yebie nyèyiekè.

² Kòo nitipòkù d̄ò Kuyie mpāānāānti nāāntò ò nàké ti, k̄éité wenwe nè o c̄f̄ètè k̄obe, k̄ékote k̄embo Fidisit̄ẽ̀be tenkè ke d̄ò yebie nyèyiekè. ³ Yebie nyèyiekè kó dif̄onkùò k̄è de kóò nitipòkù konni k̄ékote ke bo yà okpàati, kóò beé n̄ho c̄f̄ètè nè o paku k̄peti.

⁴ Ke s̄́ nhokpàati nāānnè Kuyie mpāānāānti nāāntò Edisee kóo t̄õnti Keasii kóò beke ke tú: N nàké Edisee d̄ò t̄i dieti tim̄ou. ⁵ Kè Keasii nhò nāá nh̄Edisee do fòuk̄unne wèè bire. De m̄onni ndi onitipòkù ò do fòuk̄unne wèè bire ò t̄ùòkoomè ke bo beé nhokpàati o c̄f̄ètè nè o paku k̄peti. Kè Keasii d̄ò: Okpàati nte de kóo nitipòkù nè o bire Edisee do fòuk̄unne d̄è.

⁶ Kòo kp̄àatii beke onitipòkù, kòo ò nàké d̄è w̄ũòkémè. Kòo kp̄àatii ò neinnè tekp̄àatic̄f̄ètè kóo kóti ke d̄ò: K̄ote k̄edúò nkè bèe ò t̄ènnè o k̄p̄ere nè bè d̄èite d̄è kó dim̄àà o paku mièke nè ò itémè nè ȳienni.

Edisee nàkémè Asaȳedi yóó naám̄mè okpàati

⁷ Kè Edisee k̄ote Damaasi ke s̄́ nSidii kóo kp̄àati Benni-Adadi m̄o nkè bèe ò nàké ke d̄ò: Kuyie mpāānāānti nāāntò k̄ateni ti cie. ⁸ Kòo kp̄àatii nàké Asaȳedi ke d̄ò: Túóté yep̄ārè k̄ékote k̄éyà Kuyie mpāānāānti nāāntò kòo beé nti Yiè nKuyie nk̄éyà k̄è nsà k̄è m bo miétè.

⁹ Kòo k̄ote k̄ékp̄éè nDamaasi k̄p̄ere dem̄ou d̄è kó dim̄àà tu desààrè k̄étou nyòyóbè sipísinàà k̄ékatenè Kuyie mpāānāānti nāāntò borè k̄écóm̄m̄ó o ìkè ke d̄ò: A kóo dap̄àà m̄Benni-Adadi Sidii k̄obe kóo kp̄àati wèè n t̄õnni ke tú: N da beke k̄è nsà kòò bo miétè mum̄m̄m̄ú ò mè mm̄o mm̄u.

¹⁰ Kè Edisee d̄ò: K̄ote kóò nàké ke tú ò yóó miétè, ti Yiè nKuyie nnè n nàkém̄u ke tú ò yóó kú.

¹¹ Ò me nȳi ke d̄ò só k̄enwúò nf̄u! Kè tin̄onnietii ȳenni. ¹² Kè Asaȳedi d̄ò: Ba nte okóti k̄aa kuò?

Kè Edisee d̄ò: N yà meyi nha yóó d̄ò m̄emme Isidaȳeribe. A yóó cúummè be ekè iduot̄i fité yè, k̄éfié be kó bekp̄ar̄it̄iebe ke nau ibíbénni, k̄epuot̄i bep̄ur̄óp̄ombè. ¹³ Kè Asaȳedi d̄ò: Yé n tú wè mí nha kóo t̄õnti? Mí ndem̄oc̄irè ke bo p̄i mm̄ut̄m̄m̄ú diem̄u mum̄mu? Kè Edisee d̄ò: Ti Yiè nKuyie nti nni nnàkém̄u ke tú: A yóó naá nSidii k̄obe kóo kp̄àati.

¹⁴ Mem̄me k̄è Asaȳedii ité Edisee borè k̄ékò n̄ho kóo kp̄àati Benni-Adadi borè. Kòo ò beke ke d̄ò: Edisee da nàké ònti? Kòo ò t̄ènnè ke d̄ò: Ò tu a yóó miétém̄u.

¹⁵ Kè dèe wenté kè Asayeedii túóté kuyààkù kèpòtè menie nkénóó nhomuanti ìkè kòo kú. Kòo còutè tikpàtì.

Yodammu naámmè Sudaa kàbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 21:2-20)

¹⁶ Akabu biré Yodammu Isidayeeribe kóo kpààtì kpàtì benni nummurì ndi Sosafati biré Yodammu naámmè Sudaa kàbe kóo kpààtì. ¹⁷ Ò do yóó di tikpàtì ke màke yebie nsipísitǎati nè yèdéè ndi, kéntò tikpàtì kémbò Sedisademmu ke dò yebie nyèni, ¹⁸ kètũnne Isidayeeribe kpààtìbè kó ice, Akabu cǐtè kàbe do dòmè. Ke yé ò do puokemè Akabu kóo sapàà nwe kédòò ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè. ¹⁹ Bá nè memme ti Yiè nKuyie nyí ndó kékuò Sudaa kó kubotí ku kóo tǎntì Dafiti kpéí. Kù do béimmu ke dò: O cǐtè báá paà okpààtì dimònni mari.

²⁰ Yodammu kpàtì miéke nke Edømmu kàbe yetemè Sudaa kàbe bo mbè bakémè, kéwáá mbè kóo kpààtì. ²¹ Kè Yodammuu íté nè sikipàrinaasǐ simòu nè si dèèbè kékòte Saii. Kè bèe íté keyènkè wenwe nè bèè baké sikipàrinaasǐ kèpoté Edømmu kàbe bèè do bè cèti. Kè Sudaa kàbe kó behǎǎpòmbè sòmbe bie coké kékũũ mbè cǐ. ²² Mènmè Edømmu kàbe fiètemè bemáà Sudaa kàbe nòu miéke nè yíenní.

Diì mònni dimáà miéke nke, Dibunaa èi kàbe múnke yetemè Sudaa kàbe kóo kpààtì kpèti.

²³ Yodammu tǎmmú sòmму ò dǎò dèè kó dimáà dè wǎrimu Sudaa kpààtìbè dǎòrimè pátiri miéke. ²⁴ Kòo kú kè bèe ò kũnné Dafiti èi o yembè fǎti. Kòo biré Aasia sǎoté o kpàtì.

Aasia naámmè Sudaa kàbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 22:1-6)

²⁵ Akabu biré Yodammu Isidayeeribe kóo kpààtì kpàtì benni tepíitè nè didéri ndi Sudaa kàbe kóo kpààtì Yodammu biré Aasia naámmè okpààtì. ²⁶ Ò do yóó di tikpàtì ke màke yebie nsipísidé nè yèdéè ndi, kéntò tikpàtì ke dò dibenni ke bo Sedisademmu. O yǎ yètìrì do tú Atadii Omidi Isidayeeribe kóo kpààtì kóo sapàà. ²⁷ Kè Aasia tũnne Akabu cǐtè kàbe kó meborime kédòò ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè, Akabu cǐtè kàbe baa do dǎò dè, ke yé ò do tũótémè be kóo sapàà nwe képuoke.

²⁸ Mènmè Aasia neinèmè Akabu biré Yodammu kè bèe kòte Damòti Kadaadi tempè nke bo dokénè Sidii kàbe kóo kpààtì Asayeedi, kè Sidii kàbe kòute Yodammu. ²⁹ Kòo wètení Sisedeedi ke bo taà nhomáà Sidii kàbe ò kòute yèè muò mbè kpà ndii mònni wenwe nè Sidii kàbe kóo kpààtì Asayeedi. Ò de mbo kè Yodammu biré Aasia Sudaa kàbe kóo kpààtì kòte Sisedeedi ke bo ò dòu nwenwe nè kuyonku.

9

Bè pǎrmè Yeu tikpàtì

¹ Diiyè mari kè Kuyie mpǎǎnǎantì náantò Edisee yú Kuyie mpǎǎnǎantì náam̀bè tǎbè miéke odapàà mmòu kóò nàké ke dò: Báátí kètúóté tedéntè nè mekùò nkékòte Damòti Kadaadi tempè. ² Kàa tũòkoo á yà Nimmusi biré Sosafati biré Yeu, kóò yu kékenténè o kàbe, kè dí ta kudieku dimáà borè. ³ Kàa cóú nho yuu mekùò nkóò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu ku da tǎátému kàa yó ntú Isidayeeribe kóo kpààtì, kàa dèè á yè kécoké, a báá dè sòte.

⁴ Kè weè dapàà nkòte Damòti Kadaadi tempè, ⁵ kètũkoo ke sǐ mbèhǎǎpònkótìbè wè nke kari dibòrì dimáà. Kòo dò: Okóti m màke tìmatì nti ke bo da nàké, kè Yeuu o beke ke dò: A dǎ káyà we ti miéke? Kòo dò: Okóti fǐ nwe n dǎ káyàmè.

⁶ Kè Yeuu íté kéta kudieku, kòo dapàà nhò cóú mmekùò nho yuu kóò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù tu kuù da tǎáté kàa bo ntú ku nìtìbè Isidayeeribe kóo kpààtì.

7 Fṣṣ yóó poté Akabu a kóo kpààtì cīṣṣètè kérépíte ku kó betōmbè nè ku pāānāāntì náanbè Sesabēedi kùò bè. 8 Kù tu kù yóó kuomu Akabu cīṣṣètè benitidaabè bemou, tidaatì nè bèè í tú tidaatì, 9 kédṣṣ Akabu cīṣṣètè kù do dṣṣmè Nebati bire Sedoboammu kpete nè Aiya bire Basaa kpete. 10 Kè Sesabēedi yie, simṣṣ sīi yóó ò càáké kupaku bè tu kù Sisedēedi ku miēke, òmòu í yóó ò kūnné.

Ò ti nhò nàké kékpeté dicàù kényè kécoké.

11 Kè Yeuu yènní behāāpōmbè tṣbè borè, kè bèè ò beke ke dṣ: Kusààkù bakaà? De kó kuwáátikù da yē mba? Kòò bè tēíné ke dṣ: Di yému de kóo nìtì botí bo na kénáké tì. 12 Kè bèè yete ke dṣ: A soummu, tí náké ò yē mmù! Kè Yeu dṣ: Ò n nàké ke yē mmu mmu nè muu nke n còú mmekùò nke tú ti Yiè nKuyie nni ntāāté kè m bo ntú Isidayēeribe kóo kpààtì.

13 Bá wè kòò pānkēe túóté o yaābòrì kédṣṣ ndikpààtikàrì ñnkè kè Yeuu kari, kè bèè eé ditāteheù kēpīkē ke dṣ: Yeu weè tu okpààtì!

Yeu fiṣṣemè tikpàtì Yodammu borè

14 Mēmme Nimmusi bire Sosafati bire Yeu còmúmù mè ke bo bo nhokpààtì Yodammu. Dè do sṣ nYodammu nè Isidayēeribe bemou bè bo Damṣti nwe Kadaadi tempē nke baa diheì, Sidii kṣbe kóo kpààtì Asayēedi kpéi, 15 kè Yodammu yie kṣte Sisedēedi ke bo taà nho muṣ mbè ò kṣute yè bè kpà ndiì mōnnì wenwe nè Sidii kṣbe kóo kpààtì Asayēedi.

De mōnnì ndi Yeu bè nàkémè ke dṣ: Kè di yiemmu ke n kómú, òmòu báá yè diheì kékṣatenè de kó tināāntì Sisedēedi èi.

16 Ò me nyí kēdeè kēdeke o kparinaasāntè kékṣte Sisedēedi Yodammu mṣ nke duó dè, kè Aasia kṣte ke bo ò dṣ. 17 Wèè bàa Sisedēedi èi kòo ríbo didènnì ñnkè, Yeu nè o tīnnì kè bè nkéróo, kòo pīkē ke dṣ: N wúó nditīnnì mari ndi kè di kèrínì, kè Yodammu dṣ: Tṣ nhonitì nè tēsāntè kòo bè co, kè bè beke kényà kè bè kèrínì kusààkù.

18 Kòò tuṣkoo Yeu borè ke dṣ: Okpààtì tu n da beke kényà kàa kèrínínè kusààkù? Kè Yeu dṣ: Kàa kpeti né tú ba de miēke? Wēte n fōnkùò!

Wèè bàa diheì kòo pīkē ke dṣ: Ditōnnì tūòkoomu be borè, di me nyí wētení.

19 Kòò kpààtì yí kētṣ nditōnnì tēri kè diì tuṣkoo ke dṣ: Okpààtì weè n tōnnì ke tú n da beke kényà kàa kèrío nè kusààkù. Kòò dṣ: A kpeti nè tú ba de miēke? Wēte n fōnkùò!

20 Wèè bàa dibòrì, kòo pīkē ke dṣ: Ditōnnì tūòkemu, di me nyí wētení. De yiè nceé ndonnè Nimmusi yaābire Yeu kōmu mmu. Ò fimmúnímu!

21 Kè Yodammu dṣ: Pítinné sisēi n naasāntè! Kè bèè pítinné, wenwe Yodammu Isidayēeribe kóo kpààtì nè Aasia Sudaa kṣbe kou, kè bèè kṣte kēco Yeu Nabṣti Sisedēedi kou paku miēke.

Bè kùòmè Yodammu

22 Yodammu yà diì mōnnì Yeu, kóò beke ke dṣ: Kunaatí bakaà? Kòò ò tēíné ke dṣ: Kunaatí bo yīme kēmbō kàa yṣ Sesabēedi bùtinné Kuyie nke feu yebṣkè ke dṣori munitinòntōmmù.

23 Yodammu ti nkèè kénáké Aasia ke dṣ: Bè ti fitému! Kékónténè o kparinaasāntè ke bo coké.

24 Ke sṣ nYeu sèu nkupie nkētāū kētā Yodammu cīncīnnì, kè kupie nta kēpī nho dinni, kòò do ò kparinaasāntè miēke. 25 Kè Yeuu náké Bidikaa wèè tṣ o kparinenti ke dṣ: Deitenè we, kédootóo Nabṣti Sisedēedi kou paku miēke! Dentení ti do tū ndiì mōnnì o cice Akabu kè ti Yiè nKuyie nnàké tì o kpéi. 26 Kù do ò nàké tì ke dṣ: Mí ndi Yiè nKuyie n yāmu a kùòmè Nabṣti nè o bí, n yóó de nda fṣṣ nde mómmanne de kó kupaku miēke. Mí nKuyie mmú bí! Deite we tūnké, kédootóo de kó kupaku miēke kéndōnnè ti Yiè nKuyie ndo tì béimmè.

*Bè kùòmè Okosia Sudaa kṣbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 22:7-9)*

²⁷ Sudaa kàbe kóo kpààtì Aasia dè yà dìi m̀ǹǹǹi kécoké kètũ̀nne Beti-Akãã kó kuce kè Yeuu ò b̀t̀i ke d̀: Poténè we! Kè b̀èè ò poté kóò k̀ute o k̀p̀ar̀inaasàntè mièke, Kuudi tennì ìnkè dìi t̀k̀énè Ibedeammu èi, k̀oò coké kékote Mekidoo èi, ò de nku, ²⁸ k̀oò kó betõmbèè ò t̀uòtè kékotenè Sedisadammu kóò kũ̀nnè o yembè f̀t̀i Dafiti èi mièke.

²⁹ Akabu birè Yodammu kpàtì benni t̀p̀íítè nè òimáà mièke do nke Aasia naámè Sudaa kàbe kóo kpààtì.

Bè k̀uòmè Sesabedi

³⁰ Dè kó difõnkúò kè Yeuu kote Sisededi kè Sesabedii tì kèè kéãnnè còdòò késàri o yùtì kénsiékénì o dieku kó t̀ebòtè. ³¹ Yeu na dìi m̀ǹǹǹi dihei kó dibòrì kòò d̀: Kusàakù bakaà? F̀s̀ nnè Simmidi wèè k̀uò o kóo kpààtì di pókù nku.

³² Kè Yeuu búútè t̀ebòtè bíékè k̀p̀éi nke d̀: We ntú n kou? We nni nkómmú!

Kè benitìbè bèdébè yoo betããtìi siékénì, ke tú bè f̀õmmu bè kè tu t̀ekp̀ààtìc̀f̀ètè kó bekótìbè.

³³ Kè Yeu d̀: Tentenèni we!

Kè b̀èè ò t̀entèni, k̀oò donní k̀oò ỳi nseri kuduotí kè b̀èè na o ìnkè nè tenaasàntè.

³⁴ Kè b̀èè p̀èètè kéta t̀ekp̀ààtìc̀f̀ètè kédì k̀ỳà, k̀oò náké o kàbe ke d̀: Túóténè de kóo nitipòkù isake yiè nkékũ̀nnè bá nè memme ò tu okpààtì kóo sapàà nwe.

³⁵ Kè b̀èè kote ke bo ò t̀uòtè kékũ̀nnè, késóntè kuyukũ̀ nè sinaàcèi nè sinou máà. ³⁶ Kè b̀èè ẁtèni kè tì nàké Yeu. Kòò d̀: Ti Yiè nKuyie ndo nàké tì nè ku pããnáàntì náàntò Edii Tisibiti èi kou nùù mièke, tii d̀. Ò do béimmu ke d̀ simó sii yóó cááké Sesabedi kupaku bè tu kù Sisededi paku ku mièke. ³⁷ Kòò naá ntikùtì Sisededi paku mièke, òmòu ténke keté ke báá yie nke d̀ Sesabedi nwe.

10

Bè k̀uòmè Akabu c̀f̀ètè kàbe bemou

¹ Dè do s̀ nhAkabu bí ìi bo Sammarii sipísiyiekè, kè Yeuu wãri dipátiri kédúónko Sammarii kóo k̀m̀andáà nè dihei kó bekótìbè nè Akabu bí inyi bo b̀èè c̀f̀i, kè bè nàké ke d̀: ² Dii mè mbonèmè di kóo kpààtì bí, kè di yà dìi m̀ǹǹǹi di mpátiri di m̀k̀emu sisèi nè s̀k̀p̀ar̀inaasèi nè dihei kuduotí fité di nè tikp̀ar̀inenti. ³ Dí yà dí kóo kpààtì bí mièke d̀è m̀nnè tikpàtì kè tì ndè p̀i nkè dí kpa ndi cice kpààtiyuu k̀p̀éi.

⁴ Kè b̀èè yà dipátiri kè kufõwáà mbè autè kè bè d̀: Bekpààtìbè bèdébè í na ke còmmú o ìkè kè tii bo naà? ⁵ Wèè baké t̀ekp̀ààtìc̀f̀ètè nè dihei kó bekótìbè nè k̀m̀andáà nè Akabu bí bonè bè, kè b̀èè t̀énnè Yeu dipátiri ke d̀: Ti tú a kó betõmbè mbe, á ti nàké tì ti yóó ti ndò, ti í yóó wáà nhokpààtì m̀u, d̀ò a dómè.

⁶ Kè Yeuu ẁtè kèwãri dipátiri teri kè bè nàké ke d̀: Kè di tũ nni nwènnèmu ke bo nyié n kpeti, dè naa nkááké miè nkè di tuàkeni Sisededi nè di kóo kpààtì bí yò.

Be kóo kpààtì bí do bo sipísiyiekè ndi kè dihei kó bekótìbè ì t̀.

⁷ Bè kàa ndii m̀ǹǹǹi dipátiri k̀p̀im̀m̀ú be kóo kpààtì bí sipísiyiekè k̀f̀íé kèãnnè i yò yemómm̀ỳákè kè yè nhò duónko Sisededi èi.

⁸ Kè ditõnni tuakoo kénáké Yeu ke d̀: N tənímu okpààtì bí yò. Kòò d̀: Cóúnè ye yecùò yèdèè dihei bòrì kè d̀è wenté. ⁹ Kè d̀è wenté kòò yènni kécómmó benitìbè bemou ìkè k̀b̀éi nke d̀: D́ndi me nwennimèmu kè míi d̀ri ke bo n kóo kpààtì Yodammu kòò k̀uò! We nnè k̀uò benitìbè bie? ¹⁰ Banténè tũnké ke d̀ nti Yiè nKuyie nhõ í mbéi nkè ku nùù do ketenkè. Kù do nàké tì nè ku pããnáàntì náàntò Edii nùù mièke, tii d̀.

¹¹ Memme ò k̀uòmè Akabu c̀f̀ètè kàbe b̀èè do kpaá Sisededi èi mièke ke tú benitidièbè, o c̀f̀ètè kàbe kó dimáà nè b̀èè tú ikuó niùbè, òmòu í nsùò nwèè tu Akabu c̀f̀ètè kou.

*Bè k̀uòmè Sudaa tenké kó s̀k̀p̀ààtìb̀i
(Wéntè 2 Bekpààtìbè t̀õmmú 22:8)*

¹² Kè Yeuu íté dɛborɛ kékò nkénkɔri Sammarii kékété kɛmberínè Bɛti-Ekedi dinaacɛnhòò.
¹³ Ò dɛ nyà Aasia Sudaa kɔbɛ kóo kpààtì tebii kɛ bɛ beke ke dɔ: Di tú òmbɛ? Kè bɛ dɔ: Ti tú Aasia tebii nsi ti kɔri ke bo dɔu nhokpààtì Akabu bí nyi nè onitipokpààtì Sesabɛedi kpɛyi.
¹⁴ Kòo péi nkè bɛɛ bɛ pĩnmú kòo bɛ fié Bɛti-Ekedi tɛbintɛ borɛ bɛmɔu.

Bɛ do bo benitìbè sipísìnàà nè bɛdébè ndi. Ò í nsùò nhòmɔu.

Yeu nè Yonnadabu bɛ màútemè

¹⁵ Kè Yeuu íté dɛborɛ kɛconè Dekabu bire Yonnadabu kóò beke ke dɔ: A yèmmè n naatinè n kɔmɛ da naatinèmàà? Kè Yonnadabu dɔ: N yèmmè da naatinèmu. Kòo dɔ: Kàa yèmmè n naatinèmu, youtení a nòùtè!

Kè Yonnadabuu youtoo kòo ò dèenko o kparìnaasāntè miɛke, ¹⁶ kóò nàké ke dɔ: Yóu kè tí nei kàa yà m mɔke tii kɔnyauti ti Yiè nKuyie nkpréi.

Mɛm̀mɛ kè bɛɛ nei. ¹⁷ Bɛ tùòke dii m̀nni Sammarii kɛpoté Akabu c̄f̄ètè kɔbɛ kɛ bɛ dèè, kɛndoǹnè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè ku pāānāāntì nāāntò Edii kòo tì b́i.

Bɛ kùomè dibòò Baadi yembè ke pùò mbɛ kó dibòò tou

¹⁸ Kè Yeuu tí nyIsidayɛeribɛ bɛmɔu kɛ bɛ nàké ke dɔ: Akabu do fié dibòò Baadi sám̀pò nwe, kè m bo di fié kè dèe p̄ɛtè mɛmmɛ. ¹⁹ N yùnni dibòò Baadi kó bɛpāābè bɛmɔu nè bɛè kó dimàà di tũ. N yóò ānné dibanni diɛrì ndi, òm̀òu bá nkpa, kè wèè kpa bɛè ò kùò.

Ò do dɔ̀rínè mɛcii mɛ ke bo kùò Baadi kɔbɛ bɛmɔu. ²⁰ Kòo b́i nke dɔ: Ikúnè dibòò Baadi kó muféù kó diyie. Kè bɛɛ ikú. ²¹ Kòo t̄ nkè bɛɛ nàké dihèi dimɔu bɛè kó dimàà tũ ndibòò Baadi, kè bɛɛ kɔtení, bá òm̀òu í nkpa. Kè bɛɛ ta Baadi kó kudieku kɛpíe nféi féi. ²² Kè Yeuu nàké wèè ni dibanni kó ikuó ke dɔ: Denneni dibòò Baadi kó tiyààtì kédúò mbenitìbè. Kòo tì dènneni kè bɛ duó. ²³ Yeu nè Nakabu bire Yonnadabu kè bɛɛ ta Baadi kó kudieku kénáké Baadi kɔbɛ ke dɔ: Wénténè ḱyà kè Baadi kɔbɛ bɛè m̀àà bo diɛ nkè ti Yiè nKuyie nkou m̀òu bá ndè kóké.

²⁴ Mɛm̀mɛ bɛ tamè ke bo fié dibòò Baadi iwṹ kétuò.

Dè do s̄́ nYeu òo mbenitìbè mbɛ sipísini ke bɛ nàké ke tú: Kè wèè yóu kòo m̀òu yenté nè om̀àà ndi! Bè yóò we nkùò dɛ yiè nkó dif̄òt̄rì. ²⁵ Bè fié dii m̀nni iwṹ kétuò nkè Yeuu nàké bɛhāāp̀òmbè nè bɛè bɛ bàa ke dɔ: Tannènni kè bɛ poté ḱkuò, di báá yóu kòò m̀òu yè.

Kè bɛɛ ta kè bɛ kùò kédokóo ditowàà ḱta dibòò Baadi kó kudieku di borɛ, ²⁶ ḱeuttè kutédúú kùù dè bo ḱc̄óu, ²⁷ ḱɛp̀ontɛ dibòò Baadi tenkaanitè ḱɛp̀ontɛ dɛ kó dibòò tou, kédòò dɛ borɛ ditáp̀uò kè di kpaá bo nè yienni.

Yeuu do bakémè Isidayɛeribɛ

²⁸ Mɛm̀mɛ Yeu dènnemè dibòò Baadi Isidayɛeribɛ tenkè miɛke. ²⁹ Ke né taunnè Nebati bire Sedoboammu do tanné Isidayɛeribɛ m̀è yei miɛke. Isòom̀átìnààke ùi do bo Bɛtɛedi ei nè Danni kpɛri.

³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Yeu ke dɔ: A d̀ò m̀è kpréi nkè m̀ p̀énsirì, kàa d̀ò Akabu c̄f̄ètè n do d́ kè tè d̀ò m̀è, a yaábí nè a yaábíyúóó bo ntú bekpààtìbè.

³¹ Yeu mɛ nyí ndààtɛ ke bo tũnnɛ ti Yiè nKuyie nyIsidayɛeribɛ tũ nkù nè o yèmmè mɛmɔu. Ò í nyóu m̀mɛyɛi nSedoboammu do tanné Isidayɛeribɛ m̀è miɛke.

³² Dɛ m̀nni kè ti Yiè nKuyie nketé kù bo yaatemè Isidayɛeribɛ tenkè, kédúò nkè Asayɛedii bɛ poté kédenne bɛ tenkè kemɔu miɛke. ³³ Mɛm̀mɛ bɛ p̀àmè Sudit̄ɛ̀ diyie yìnni kè b́iké kó kutemp̄è nnè Adinò-Adowɛɛ bakù c̀nkku Kadaadi kó yehèkè nè Basā́ kpɛyɛ nè Dubenni nè Katì nè Manansee botí kɔbɛ bo yè.

³⁴ Yeu kó mɛd̀òrímè t̄mè ò d̀ò dèè kó dimàà nè dik̀mb̀ùò ò do m̀ke di, dè ẁrimu Isidayɛeribɛ kpààtìbè d̀òrímè pátiri miɛke. ³⁵ Kòo kú kè bɛɛ ò kũnné Sammarii kòo bire Yoakasi s̄̀oté o kpàtì. ³⁶ Ò do t̄ tikpàtì ke d̀ò yɛbie nsipísidé nè yèni ndi ke bo Sammarii.

11

Atadii dimè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 22:10-12)

¹ Aasia yō Atadii kèè diì mōnni ò kumè kéíté kécómmú ke bo kuᵛ Sudaa kpààticīètè kᵛbe bεmᵛ. ² Mεmε Yodammu kóo sapàà nYeoseba Aasia tāũ tūótémè o tāũ Aasia bire Soasi ikpààtibí tēi bè do dó kékuᵛ ì miεke kékᵛte kóò sōnne Kuyie ncīètè kó kufáá mmakù yedúò borè wenwe nè o yuàrì. Bá Atadii í nhò nìnte kékuᵛ. ³ Kè Soasi nsᵛri ti Yiè nKuyie ncīètè miεke ke dò yeᵛbie nyékuᵛ, de mōnni kè Atadii weè ntú okpààti Isidayεεribe tenkè miεke.

Bè pīmmè Soasi tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 23:1-21)

⁴ Soasi kpàti benni yiénni miεke nke ikuᵛ niùti Yeoyadaa tōmmè kè bèε yúní Asii kó behāāpòmbè iwēi yembè nè tihāāpònti tii bàa tekpààticīètè. Kè bèε kᵛtení o borè ti Yiε nKuyie ncīètè. Kòo bè dᵛdᵛnè metaummè ké bè benke okpààti bire, ⁵ ké bè nàké ke dᵛ: Ntenè di yóó yīmè: Díndi bèè bàa teomᵛpùtè yiè. Dí toté behāāpòmbè yeᵛᵛrè yeᵛāāti, ditīnni diì te mubàrimù teomᵛpùtè yiè, bè mbaa okpààti cīètè. ⁶ Kè ditīnni déri mbaa dibòri bè tu di dipūũ kó dibòri, kè ditīnni tāānni mbo kuhāāpònkù kùu bàa okpààticīètè ku cīètè fōnkúò, kè di ncᵛú ditᵛbè. ⁷ Yeᵛᵛrè ketiyè yeᵛdèé yeᵛè cuti mutōmmú teomᵛpùtè yiè kè ye mbaa ti Yiè nKuyie ncīètè okpààti kpéi. ⁸ Kè dí cēεte okpààti, bá wè kòò mpikú o kpàrinenti, kè wèè ta kukᵛriku miεke di ò kùᵛ, kè di mmurí okpààti bá kòo kàri kùu pikù, dí nhò neínè.

⁹ Kè bèè baké benitibè tekᵛùtè (100) kᵛùtè kè bèε dᵛò ikuᵛ niùti Yeoyada bè nàké ti, bá wè kòo tíi nho kó benitibè bèè dèèti mubàrimù teomᵛpùtè yiè, nè bèè cuti, kè bèε kᵛtení ikuᵛ niùti Yeoyada borè. ¹⁰ Kè ikuᵛ niùti duᵛ mbehāāpòmbè bèè baké benitibè tekᵛùtè kᵛùtè Dafiti kó tikpàrinenti, yekpāā nnè tidᵛpiti dèè do bo ti Yiè nKuyie ncīètè miεke. ¹¹ Kè bè mpikú tikpàrinenti ke cómmú Kuyie ncīètè bakù youú nè kucānku, ke fité Kuyie ncīètè nè diwūᵛtᵛnni. ¹² De mōnni kè Yeoyadaa denneni okpààti bire ké dè ìrné fesᵛyitòodáfè, ké dè duᵛ nKuyie ntannò pátiri, ké dè còu mmekùò nkè bè mpīékù ke tú: Soaasi weè tu okpààti!

¹³ Kè Atadii keè ditīnni ùúmè kécokóo ti Yiè nKuyie ncīètè benitibè tikú dè. ¹⁴ Ò tūòkoo kénsᵛ nhokpààti cómmú diwūᵛtᵛnni ìnkè, kéndᵛnnè bè ᵛ mmākemè de kó memantímè. Kè dihei kó bekótibè nè bèè eu siheú kè bè ò murí ke eu siheú, kè benitibè bεmᵛ yεmmè naati. Kè Atadii kēté o yààti kékuᵛnko ke dᵛ: Bè m bōmmu! Bè m bōmmu!

¹⁵ Kè ikuᵛ niùti Yeoyadaa nàké behāāpòmbè iwēi yembè ke dᵛ: Denneni we ditīnni miεke, kòo mᵛ ò tū ndí ò kùᵛ. Ikuᵛ niùti do í dᵛ bèε ò kùᵛ ti Yiè nKuyie ncīètè miεke.

¹⁶ Bèè ò pī mbè ò tūòkenè diì mōnni tekpààticīètè kó dibòri bè tu di sisēi kó dibòri ké dè nhò kùᵛ.

¹⁷ Mεmε Yeoyada duᵛmmè kè benitibèε dᵛúnnè ti Yiè nKuyie ndinùu ke bo ntú ku kᵛbe. De kó difōnkúò ke múnkeε dᵛúnnè okpààti dinùu. ¹⁸ Kè bèε wēnné bεmᵛ kékᵛte dibᵛò Baadi cīètè, ké tè pante, képuᵛnnè yeᵛwūᵛtᵛrè nè sitenkaanii páii, kékuᵛnè o bᵛyie mMatāā Baadi wūᵛtᵛrè také. Kè ikuᵛ niùti Yeoyada waá mbèè yó mbaa ti Yiè nKuyie ncīètè.

¹⁹ Kè Yeoyada tíi mbehāāpòmbè bèè baké benitibè tekᵛùtè kᵛùtè nè dihei teri Asii kó tihāāpònti tii bàa okpààti ti Yiè nKuyie ncīètè, kóò yeᵛnnè dibòri bèè bàa tekpààticīètè bè bàa di, kóò tannè tekpààticīètè kòo nkari dikpààtikàri. ²⁰ Kè benitibè bεmᵛ bo diwèi miεke.

Bè do kùᵛ diì mōnni Atadii bá kunampoo ténke í mbo dihei miεke.

12

*Soasi do túmè Suda kɔbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 24:1-3)*

¹ Soasi do yóó di tikpàtì ke mɔke yebie nyèyiekè ndi. ² Yeu kpàtì benni diyiènni mièke nke ò do naámmè okpààtì kéntɔ tikpàtì ke dɔ yebie nsipísìnàà ke bo Sedisadɛmmu. O yǝ yètìrì do tú Sibia nwe Bɛerisebaa èi kou. ³ Kè Soasi ndɔəri Kuyie ndó dè o fòmму mumɔu mièke, ke yé ikuó niùtì Yeoyada do ò tièmmè mɛsàà. ⁴ Nè mɛmmɛ bè í nyóu yewũɔ̀t̀r̀è mufèù, kè benìtìbè nkpaá feu iwũɔ̀ yet̀r̀è kó yewũɔ̀t̀r̀è ìnkè, ke tuò ntihúúntì.

*Soasi tũntɛmè Kuyie ncĭt̀èt̀è
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 24:4-14)*

⁵ Diyiè mari kè Soasii náké ikuó niùtì Yeoyada ke dɔ: Idíítì ì tu Kuyie nkpeyi, kè benìtìbè ì touní Kuyie ncĭt̀èt̀è nè bè bèkú ì bá wè yuu ìnkè nè yepãr̀è. ⁶ Di ní ì cɔutè ikuó niùtì bá wè ò yé bèè nìtìbè, kè dí túóté de kó idíítì kètũntenè Kuyie ncĭt̀èt̀è dèè càke.

⁷ Soasi do bo o kpàtì benni sipísídè nè ditã̀nni ndi, bá ikuó niùbè mu nyí tũntɛ Kuyie ncĭt̀èt̀è. ⁸ Mɛ̀m̀m̀e kè Soasii yú ikuó niùtì Yeoyada nè ikuó niùbè tɔbè ké bè beke ke dɔ: Ba nkpeí nte kè di í tũntɛ Kuyie ncĭt̀èt̀è? Di tũ mbá nsókè ke cɔú idíítì benìtìbè borè. Di ní ì duó nKuyie ncĭt̀èt̀è tũntimù kpéí.

⁹ Kè ikuó niùbèe yie nhò béi ntì bá bè ténke í ncɔú idíítì benìtìbè borè. Bè ténke í nte ti Yiè nKuyie ncĭt̀èt̀è kó mutũntimù.

¹⁰ Kè ikuó niùtì Yeoyada waá ntetɔute ké tè dùute te pòkù ké tè ìnné a bo ntatoomè Kuyie ncĭt̀èt̀è kubakù you diwũɔ̀t̀ònni také. Bèè bàa ti Yiè nKuyie ncĭt̀èt̀è kè bè ncɔú Kuyie ncĭt̀èt̀è kó idíítì ke ã̀ te mièke. ¹¹ Kè bè ś nyi sũũ nhokpààtì kóo pátíwã̀t̀i nè ikuó niùtì diewè bèe kɔte ké ì kàa, ¹² kè bè kàa nke dèè bèe ì duó mbèè ni mumarimù nè bèè yóó pĩ nde kó mutǝmmú, kè bèe yietì bedabeesũ̀ð̀bè nè betǝmbè, ¹³ nè bemaribè nè betácíèbè, kè bèe doinnè ideí nè yetáokùyè bè yóó dɔ̀nè yè ti Yiè nKuyie ncĭt̀èt̀è. Dèè kó dimàà dò nkétũnte ti Yiè nKuyie ncĭt̀èt̀è mièke.

¹⁴ Bè mɛ nyí ndò̀nè tì Yiè nKuyie ncĭt̀èt̀è kó tinentì timátì péítì yoo mɛsɔ. Yebɔ nè yese, nè yebɔ bè yó mméinè yè meyĩ̀ nnè siheú. Kunenkù tekù makù do í dò̀nè timátì péítì yoo mɛsɔ mbè cuó dè Kuyie ncĭt̀èt̀è kpéí. ¹⁵ Bè do ɔ̀ duó nde kó idíítì bèè ni bèmbɛ mumarimù, kè bèè ì túóté kètũntenè Kuyie ncĭt̀èt̀è. ¹⁶ Bè duó mbè de kó idíítì kè bè bo nyietì betǝmbè. Bè do ɔ̀ í mbeke be kóò mɔ̀u ke dɔ̀ wèe náké ò pĩ̀nnè mèè botí idíítì mutǝmmú. Ke yé bè do ì pĩ̀nnè mèè kè dè wennimu mɛsàà.

¹⁷ Bè duó nyi meyeyi ncĭém̀m̀è kpéí nnè meyeyi nhũ̀t̀imù kpéí, bè do í ì duó nKuyie ncĭt̀èt̀è tũntimù kpéí, ì do tú ikuó niùbè kpɛyi nyi.

*Soasi kó tikpàtì kó kumà̀nku
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 24:23-27)*

¹⁸ De kó dimò̀nni ndi Asayɛedi Sidii kóo kpààtì domè Kati kɔbe mudoò ké bè na, kémbaati ke bo do Sedisadɛmmu. ¹⁹ Kè Soasi Suda kɔbe kóo kpààtì túóté dèè tu Kuyie nkperɛ. O yembè Sosafati nè Yodammu nè Aasia Suda kpààtìbè do cànné dè Kuyie nkpeí nnè o mómму nhò do cànné dè, nè mɛsɔ mmèè kó dimàà do bo Kuyie ncĭt̀èt̀è kó ditɔu mièke, ké dè duónko Sidii kóo kpààtì Asayɛedii, kòo yóu Sedisadɛmmu kéítè ò ténke í mbè do mudoò.

²⁰ Soasi dɔ̀r̀imè sɔmmɛ ò dɔ̀ dèè kó dimàà dè wàrimu Suda kpààtìbè dɔ̀r̀imè pátìri mièke. ²¹ Kòo kó betũmbèe yete o kpeti kédake ke bo ò bɔ. Mɛ̀m̀m̀e kòo nkɔri Sida èi kè bèè ò poté Beti-Midoo borè. ²² Simmɛa bire Sosakaa nè Somɛɛ bire Sosabati bèè do ò potè kékuɔ, kè bèè ò kũnné o yembè fɔ̀tì Dafiti èi. Kòo bire Amasia sɔ̀tè o kpàtì.

13

Yoakasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹ Aasia bire Soasi Sudaa kàbe kóo kpààti kpàti benni sipísidé nè ditáánni ndi Yeu bire Yoakasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti, kéntò tikpàti ke dà yebie ntepiítè nè yèyiekè ke bo Sammarii. ² Kòo ndòori ti Yiè nKuyie nyí dó dè kètũnne Nebati bire Sedoboammu borime, ò do tanné Isidayeeribe mètè mieke, ò í mmè yóu. ³ Mèmmè ti Yiè nKuyie mmièke bè yèmè kè kùu bè tanné Asayeedi Sidii kàbe kóo kpààti nè o bire Benni-Adadi be nou mieke be fõmmu mumou.

⁴ De kó difõnkúò kè Yoakasii bántè ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkébonkũnne ku mieke ke yé kù do yàmè Sidii kàbe kóo kpààti bè fẽũnkomè. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbè duó nwèè bo bè fiète Sidii kóo kpààti nou mieke kè Isidayeeribe sòoté kénhã be touti mieke bè baa ò ndõmmè. ⁶ Bè me nyi nyóu meyei nSedoboammu do tanné Isidayeeribe mètè mieke. Kè kutedóú Akabu do fií nkù nkpaá fií kú Sammarii èi mieke.

⁷ Yoakasi do kpaánè besãndèèbè sipísìnũmmù ndi, sikpàrinaasẽi tepiítè, behããpòmbè tekoupiítè (10000) Sidii kóo kpààti weè do bè na ké bè auté ké mbè nàu mutáá nkõme.

⁸ Yoakasi dòòrimè sãmmè ò dòò dèè kó dimàà, nè dikõmbùò ò do mæke di dè wãrimu Isidayeeribe kpààtibè dòòrimè pátiri mieke. ⁹ Kòo kú kè bèè ò kũnné Sammarii o yembè fõti, kòo bire Soasi sòoté o kpàti.

Soasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹⁰ Sudaa kàbe kóo kpààti Soasi kpàti benni sipísitàãti nè diyiénni ndi Yoakasi bire Soasi naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kéntò tikpàti ke dà yebie ntepiítè nè yèkuò ke bo Sammarii, ¹¹ kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mètè mieke, ké mmè sòké.

¹² Soasi dòòrimè sãmmè ò dòò dèè kó dimàà, nè dikõmbùò ò do mæke di nè ò do dokénè mètè botí Sudaa kàbe kóo kpààti Amasia dè wãrimu Isidayeeribe kpààtibè dòòrimè pátiri mieke. ¹³ Kòo kú kè bèè ò kũnné Sammarii Isidayeeribe kpààtibè fõti. Kè Sedoboammuu còutè tikpàti.

Edisee kumè

¹⁴ Kè Edisee muæke kéduúnnè mukũũ nkè Soasi Isidayeeribe kóo kpààti kato o borè kénkuò nke tú: Áú n cice! Áú n cice! Isidayeeribe kparisẽi nè si deèbè tu fí nwe.

¹⁵ Kè Edisee ò nàké ke dà: Kote kéwaanní mutãmmù nè ipie.

Kòo kote ké dè waanní. ¹⁶ Kè Edisee dà: Seu nkupie nkòo kù sèu. Kè Edisee nóó nho nou o kpesi ìnkè, ¹⁷ kòò nàké ke dà: Kpeté tebòtè diyie yìèní kèè bíékè.

Kòo tè kpeté. Kè Edisee dà: Tãũ!

Kòo tãũ. Kè Edisee dà: Kupie nkuu nkuù benkú ti Yiè nKuyie nyóó duómmè kàa na Sidii kàbe ké bè poté Afeki kékuò bemou páíí.

¹⁸ Kè Edisee deè ke dà: Tùóté a pie!

Kòo ì tùóté. Kòò dà: Poté ketenkè!

Kòo kè poté ke dà kuce mètããti kényóu. ¹⁹ Kè Kuyie mpããnáãnti náãntò Edisee mieke ò peike. Kòò dà: A na nkè poté kuce mènũmmù ndi yoo mèkuò. A na nnamu Sidii kàbe ké bè kùò kédeè páíí. Di mmànni a né yóó bè na kuce mètããti máa ndi.

²⁰ Kè Edisee kú kè bèè ò kũnné. De do sã mMòabu kàbe bèè do òò dóóté bá dii benni ké bè do mudoò kéfeke be kperè. ²¹ Kè bèmabèè tò ocíi kékote ke bo kũnné, kè bèè bè yàní kédootò ocíi Edisee fõti mieke. Kòo cii kàáké Edisee kũò kényánté kéíté kécómmú.

Isidayeeribe namè Asayeedi

²² Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi kpàti timou miεke kè Asayeedi Sidii kóo kpààti mbè fěũnko mediè. ²³ Kè ti Yiè nKuyie mme mbè kuó mmesémme ké bè dòò mesàà nkéwěētení be bíékè metaummè kù do dònèmmè be yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakabu me kpéí. Kù í ndó ké bè dèè, kù mu ndo í bè dootóo.

²⁴ Kè Sidii kabe kóo kpààti Asayeedii kú kòo kóo dapàà mBenni-Adadi sòoté o kpàti. ²⁵ Memme Yoakasi bire Soasii wēte kécóútémè Asayeedi bire Benni-Adadi borè yehékè Asayeedi do bè pònte kéfεke yè o cice Yoakasi borè, kè Soasii wēte ké bè na kuce mētāāti kécóuté Isidayeeribe ekè.

14

Amasia naámmè Sudaa kabe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 25:1-4, 11-12, 17-28. 26:1-2)

¹ Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi kpàti benni déri miεke nke Soasi bire Amasia naámmè Sudaa kabe kóo kpààti. ² Ò do yóo di tikpàti ke mæke yebie nsipísidé nè yènúmmù ndi, kèntò tikpàti ke dò yebie nsipísidé nè yèwei ke bo Sedisademmu. Kòo yō yètiri tu Yeoyadanni Sedisademmu eì kou. ³ Kòo ndòari ti Yiè nKuyie ndó dè, ò né í ntùðke o yààri Dafiti, ò do tū nho cice Soasi borime mme weti weti. ⁴ Kè yebəwũštòrè né nkpaá bo kè benitibè nfeu iwũš ke tuò ntihúúnti ye ñnkè.

⁵ O kpàti fiíkú dii mōnni kédeè kòo kuə bekperibè bèè do kuə o cice wèè do tú be kóo kpààti. ⁶ Ò me nyí nkùə bèè do kuə o cice be bí, kéndōnnè tì wàrimè ti Yiè nKuyie nkuə pátiri Məyiisi wàri di miεke. Kuyie ndo béimmu di miεke ke dò: Bè báá kuə debire cice debire yei nkpeí, bè me mbáá kuə debire de cice yei nkpeí. Bá wè ò dò nkékú o yei nkpeí nke. ⁷ Weè Amasia do poté Edōmmu kabe kubiriku bè tu kù kukókébiriku ku miεke, kékuə benitibè tekəupípiítè (10000). Mudoò tēmù mamù miεke kòo fiete Sedaa eì ké di yu ke dò: Yoketeedi, kè de kó diyètiri kpaá bo nè yíenni.

⁸ Memme Amasia tōmmè kè bèè náké Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi Yeu yaàbire ke dò: Amasia tu a kətoə kè dí yááké ditəbè. ⁹ Kè Sudaa kabe kóo kpààti Soasii bè tēñné ke dò: Ditāri Dimaa kó tipotì tì do nàké diyie mari Dimaa kó detedierè ke dò dèè tì duó nde kóo sapàà nkè tii puó nti kóo dapàà. Kè mupĩmpĩmmù yènni Dimaa ké tì na kéütiroo. ¹⁰ Ò béi mmemme kédeè ke dò: N yému a namè Edōmmu kabe mbe kè deè kó tefentè da bo. Né mbo a cīètè ke sánti amàà, báá dánté mudoò mùù yóo da dòò meyei nkénte kè bè da na fš nnè Sudaa kabe beməu.

¹¹ Amasia me nyí nyie. De mōnni kè Isidayeeribe kóo kpààti Soasi báátí kè bèè yááké betəbè Beti-Semesi Sudaa kabe tenké miεke. ¹² Kè Isidayeeribee na Sudaa kabe, ke bèè cíété kékūū mbe cēí. ¹³ Kè Isidayeeribee pĩ nSoasi bire Amasia Aasia yaàbire Sudaa kabe kóo kpààti. Bè do ò pĩ mBeti-Semesi nwe kóò kōnnè o cie Sedisademmu, kèpònte Sedisademmu eì kó kuduotí, ku okùmè bo ntùðke mètiri sikəusidé (200), kétúóté Efadaimmu kó dibòri kèntò kētuəkenè kuduotí kéntimè kó dibòri. ¹⁴ Kè bèè túóté ti Yiè nKuyie ncīètè kó mesəə mmeməu nè timátí péiti nè tinenti tì kó dimàà bo te miεke nè dèè bo tekpààticīètè, kétúóténè bè pĩrmú bè mudoò miεke kéwēte kékōnnè Sammarii.

¹⁵ Soasi kó medəərimè səmmə ò dòò dèè kó dimàà, nè dikəmbùò ò do mæke di nè ò dokénè mèè botí Amasia Sudaa kabe kóo kpààti, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dəərimè pátiri miεke. ¹⁶ Kòo kú kè bèè ò kūnnè Sammarii Isidayeeribe kpààtibè fšti. Kòo bire Sedoboammuu sòoté o kpàti.

17 Isidayeeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi ku dùi m̀̀nni kédeè k̀̀e Sudaa k̀̀be kóo kpààti Soasi bire Amasia nkpaá f̀̀òumu ke dà yebie ntepiítè nè ỳ̀nùmmù. 18 Amasia dà̀̀rìmè s̀̀omme wàrimu Sudaa kpààtibè dà̀̀rìmè pátiri mieke.

19 K̀̀e b̀̀e dake ke bo ò b̀̀e nkóò pi Sedisademmu, k̀̀o coké k̀̀ékote Dakiisi k̀̀e b̀̀e t̀̀nko benitibè k̀̀e b̀̀e k̀̀e nhò k̀̀u. 20 K̀̀e b̀̀e ò t̀̀oténnè sisẽĩ k̀̀ekonnènni Sedisademmu, k̀̀ò k̀̀unné o yembè f̀̀ti Dafiti eì mieke. 21 K̀̀e Sudaa k̀̀be t̀̀oté Asadia kéduó nkòo s̀̀oté o cice kpàti, dè do s̀̀ nhò m̀̀ke yebie ntepiítè nè ỳ̀kuò ndi. 22 Weè do ẁ̀ete kémaá Edati eì k̀̀e d̀̀ t̀̀nné Sudaa k̀̀be o cice k̀̀ũ nkó dif̀̀nkúò.

Sedoboammu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

23 Sudaa k̀̀be kóo kpààti Soasi bire Amasia kpàti benni tepiítè nè dinummuri ndi Soasi bire Sedoboammu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti k̀̀nto tikpàti ke dà yebie nsipisìnàà nè dimáà ke bo Sammarii, 24 k̀̀dòò ti Yiè nkuyie nyí dá dè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè mieke. 25 Weè do ẁ̀ete k̀̀coute Isidayeeribe tenkè k̀̀tútóte Amati k̀̀nto k̀̀tuakenè Adaba. K̀̀ndonnè ti Yiè nkuyie nyIsidayeeribe tũ nkù do t̀̀ nakémè nè ku p̀̀ãnáant̀̀i náant̀̀o Amitaii bire Sonaasi Kati-Efee eì kou nùu mieke. 26 Ti Yiè nkuyie ndo yà Isidayeeribe yo mmèè sémmè deummè mme. Onit̀̀i t̀̀nke do í kpaá bá omáà Isidayeeribe tenkè wèè bo b̀̀ teennè. 27 Ti Yiè nkuyie ndo í dá Isidayeeribe bo k̀̀mè kédeè k̀̀e be ỳ̀tir̀̀i kpánné ketenkè ìnkè, dè do te k̀̀e k̀̀u duó nkè Soasi bire Sedoboammuu bè deaté.

28 Sedoboammu dà̀̀rìmè s̀̀omme ò dà̀̀ dèè kó dimáà, nè dik̀̀mbùò ò do m̀̀ke d̀̀ nè ò doké mèè botí ke ẁ̀ete ke fiète Damaasi nè Amati ekè ke yè t̀̀nné Isidayeeribe, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dà̀̀rìmè pátiri mieke. 29 K̀̀o k̀̀e b̀̀e ò k̀̀unné Sammarii Isidayeeribe kpààtibè f̀̀ti, k̀̀o bire Sakarii s̀̀oté o kpàti.

15

Asadia naámmè Sudaa k̀̀be kóo kpààti (Wénte 2 Bekpààtibè t̀̀mmú 26:3-4, 21-23)

1 Isidayeeribe kóo kpààti Sedoboammu kpàti benni sipisidé nè diyiènni mieke nke Amasia bire Asadia naámmè Sudaa k̀̀be kóo kpààti. 2 Ò do yóo di tikpàti ke m̀̀ke yebie ntepiítè nè ỳ̀kuò ndi k̀̀nto tikpàti ke dà yebie nsipisìnùmmù nè ỳ̀déè ke bo Sedisademmu. O ỳ̀ ỳtir̀̀i do tú: Yekodiyauu nwe Sedisademmu eì kou. 3 K̀̀o ndòòri ti Yiè nkuyie ndó dè o cice Amasia do dà̀̀rìmè. 4 K̀̀e yet̀̀rè né nkpaá bo k̀̀e benitibè feu iwũ ke tuò ntihúúnt̀̀i ye ìnkè.

5 K̀̀e ti Yiè nkuyie nhò poté k̀̀o muake tikònt̀̀i k̀̀e b̀̀e ò cànné k̀̀o mbo omáà borè k̀̀o bire Yotammu weè mbaké tekpààtic̀̀ètè ke ni benitibè, k̀̀o mme ndò nke yàa k̀̀nè.

6 Asadia dà̀̀rìmè s̀̀omme ò dà̀̀ dèè kó dimáà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dà̀̀rìmè pátiri mieke. 7 K̀̀o k̀̀e b̀̀e ò k̀̀unné o yembè f̀̀ti Dafiti eì mieke. K̀̀o bire Yotammuu s̀̀oté tikpàti.

Sakarii naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

8 Sudaa k̀̀be kóo kpààti Asadia kpàti benni sipisitàãti nè diniínni mieke nke Sedoboammu bire Sakarii naámmè Isidayeeribe kóo kpààti k̀̀nto tikpàti ke dà betáábè bèkuò ke bo Sammarii. 9 K̀̀o ndòòri ti Yiè nkuyie nyí dá dè o yembè do dà̀̀rìmè, ò í nyóu meyei nNebati bire Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè mieke. 10 K̀̀e Yabesi bire Sadummuu cómmú ke bo ò b̀̀. Mèmmè kóo ò poté Ibedeammu eì kékuò, k̀̀efiete tikpàti.

11 Sakarii kó tináant̀̀i s̀̀nti wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dà̀̀rìmè pátiri mieke.

12 Ti Yiè nkuyie ndo naké t̀̀i nti Yeu ke dà: A yaábí nè a yaábíyúo bo nkàri Isidayeeribe kpààtikàri ìnkè.

Sadummu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹³ Sudaa kàbe kóo kpààti Osiasi kpàti benni sipísitàãti nè diweínni miéke nke Yabesi biré Sadummu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kètò tikpàti ke dò otànkù òmàà ke bo Sammarii.

¹⁴ Mènìme Kadi biré Mennaemmu itémè Tidisaa kékote kéta Sammarii kèpoté okpààti kékua káfiete tikpàti.

¹⁵ Sadummu kó tináànti sànti ò bə mmèè botí okpààti dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dǎ̀rìmè pátiri miéke.

¹⁶ Mènìme Mennaemmu domè Tapua eì kèpoté bèè kó dimàà bo di miéke nè di tempè nyiməu kàbe kétaunnè Tifisa kèpuoti bəpəurópombè bèè kó dimàà dè bo. Dè kó dihei kàbe í yiemmə kòò kpeté yebòrè.

Mennaemmu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹⁷ Sudaa kàbe kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísitàãti nè diweínni miéke nke Kadi biré Mennaemmu naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kèntò tikpàti ke dò yebie ntepiítè ke bo Sammarii. ¹⁸ Kòò dǎ̀ ti Yiè nKuyie nyí dǎ̀ dè, ò í nyóu meyei Nebati biré nSedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè miéke.

¹⁹ Weè kó dimənni ndi Asidii kóo kpààti Pudi bè domè kè Mennaemmu ò duó ntimáti péiti tónni sipísitàãti kòò bo ò teennè kékpenkùnne o kpàti. ²⁰ Mennaemmu do cuó dè kó timáti péiti Isidayeeribe kó bekotibaabè borè nde bá wè yuu ìnkè medítibii nsipísìnùmmù kè dè wènnè kédúò nhAsidii kóo kpààti kòò bè yóu kèwète.

²¹ Mennaemmu dǎ̀rìmè səmmè ò dǎ̀ dèè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dǎ̀rìmè pátiri miéke. ²² Kè Mennaemmu ku, kòò biré Pekayaa səté o kpàti.

Pekayaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

²³ Sudaa kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísìnùmmù kperi miéke nke Mennaemmu biré Pekayaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kèntò tikpàti ke dò yebie nyédéè ke bo Sammarii.

²⁴ Kòò dǎ̀ ti Yiè nKuyie nyí dǎ̀ dè ò í nyóu meyei nNebati biré Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè miéke. ²⁵ Mènìme Demadia biré Peka wèè təu o kpàrinenti, kòò cómmù ke bo ò bə, kòò mbo Sammarii tekpààticfètè kó kudieku makù, kòò ò poté kékua, kékuañè Adikəbu nè Adiyee, kénèinè Kadaadi eì kàbe sipísìnùmmù, ò me nhò kùə káfiete tikpàti.

²⁶ Pekayaa borime səmmè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dǎ̀rìmè pátiri miéke.

Pekaa naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

²⁷ Sudaa kàbe kóo kpààti Asadia kpàti benni sipísìnùmmù nè didérinni miéke nke Demadia biré, Peka naámmè Isidayeeribe kóo kpààti kèntò tikpàti ke dò yebie nsipísidè ke bo Sammarii. ²⁸ Kòò dǎ̀ ti Yiè nKuyie nyí dǎ̀ dè, ò í nyóu meyei Nebati biré Sedoboammu do tanné Isidayeeribe mèè miéke.

²⁹ Isidayeeribe kóo kpààti Peka kpàti miéke nke Tekadati-Fadasaa Asidii kóo kpààti bè domè káfiete Nefutadii tenkè keməu: Iyōō nè Abedi-Beti-Maaka nè Yannəa nè Kedesi nè Asəo nè yehékè diyè Kadaadi nè Kadidee, kèpimmú benitibè kékònnè Asidii. ³⁰ Kè Edaa biré Osee cómmù ke bo bə nDemadia biré Peka kòò poté kékua, káfiete tikpàti.

³¹ Peka dǎ̀rìmè səmmè ò dǎ̀ dèè kó dimàà dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dǎ̀rìmè pátiri miéke.

Yotammu naámmè Sudaa kàbe kóo kpààti

(Wénté 2 Bekpààtibè təmmú 27:1-3,7-9)

³² Isidayeeribe kpààti Demadia kpàti benni dèri miéke nke Osiasi biré Yotammu naámmè Sudaa kàbe kóo kpààti. ³³ Ò do yóo di tikpàti ke məke yebie nsipísidè nè yènùmmù ndi, kèntò tikpàti ke dò yebie ntepiítè nè yèkuə ke bo Sedisademmu. O yə do tú Sadaki kóo sapàà nwe kòò yètiri tu Yedusaa. ³⁴ Kòò dǎ̀ ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tūnnè o cice Osiasi borime mme weti weti. ³⁵ Kè yetərə nè nkpaə bo, kè benitibè feu iwūō ke tuə ntihúúnti ye borè.

Weè do keuté ti Yiè nKuyie ncfètè kó dibòri bè tu di Dibòri dieri.

³⁶ Yotammu dɔ̀rìmè sɔ̀mmè, ò dɔ̀ dèè kó dimàà, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè dɔ̀rìmè pátiri mièke. ³⁷ De kó yemàrè mièke nke ti Yiè nKuyie nduómme kè Sidii kóo kpààti Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo kpààti kè bè bo dokénè Sudaa kɔ̀be. ³⁸ Kè Yotammuu kú kè bèè ò kùnné o yembè f̄ti Dafiti èi mièke. Kòo bire Aasii sɔ̀tè o kpàti.

16

*Aasi naámmè Sudaa kɔ̀be kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 28:1-27)*

¹ Demadia bire Pekaa kpàti benni tepítè nè diyíennì mièke nke Yotammu bire Aasi naámmè Sudaa kɔ̀be kóo kpààti. ² Aasi do yóo di tikpàti ke m̀ake yebie nsipísidè ndi kéntɔ̀ tikpàti ke d̀ yebie ntepitè nè yèkuò ke bo Sedisademm, bá ò í ndɔ̀ri ti Yiè nKuyie ndó dè, ò í ntũnne o yà̀ri Dafiti kó m̀borime. ³ Ò do tũnne Isidayeeribe kpààtibè borime mme kéfèútènè ketíke o bire kètuo, ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ò kè bè kànnè, ò do dɔ̀ri ò sàke botí. ⁴ Kòo nkò iwũ ò ke tuò ntihúúnti yetà̀rè ònkè nè detie nyò.

⁵ Mèmmè Sidii kóo kpààti Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeribe kóo kpààti bè domè Sedisademm èi kè d̀ pì, bè m̀e nyí ndi na. ⁶ Diì m̀nni dimàà mièke nke Sidii kóo kpààti ténémè Edamm kɔ̀be be èi Edaa, kèbeti Sudaa kɔ̀be di mièke, kè Edamm kɔ̀be di ta ke bo nè yíennì.

⁷ De m̀nni kè Aasii t̄ nkè bèè náké Asidii kóo kpààti Tekadati-Fadasaa ke d̀ Sidii kóo kpààti nè Isidayeeribe kou beè do mí nha bire, a kóo t̄nti, kè n tu á katení kè n deetè. ⁸ Ò m̀e nyí kètúótè timátì pèitì nè mesò nnè dèè bo ti Yiè nKuyie nc̄tè kó ditɔ̀ mièke nè dèè bo tekpàatic̄tè mièke kédúonko Asidii kóo kpààti ke d̀ wè ò p̄amu. ⁹ Kè Asidii kóo kpààti yie nkékote kèdo Damaasi èi kè d̀ p̄ante kèp̄immú di n̄tibè kékonnè Kiidi, kèkuò okpààti Desinni.

¹⁰ De kó dif̄nkúò kòo kpààti Aasii kote Damaasi ke bo yà Asidii kóo kpààti Tekadati-Fadasaa. Mèmmè ò yàmè diwũ̀st̄nni diì bo Damaasi kèw̄ari di d̄ommè weti weti, kédúonko ikuò n̄t̄ti Udii wèè bo Sedisademm. ¹¹ Kòo maá diwũ̀st̄nni kè d̀ ndò nhokpààti Aasi ò duónnì itié nDamaasi ke yè nwè d̀ maá kè d̀ ndommè, kè d̀ maá kédeè bá okpààti Aasi mu nyí kòonko. ¹² Kòo íté Damaasi kékòonko kèyà diwũ̀st̄nni kèdeke di ònkè, ¹³ kéfèútè o òfè kètuo nkétuonnè tihúúnti nè muyuo nke cóu mmenaa mbè tu m̀e dif̄è mu ònkè kémíétè diwũ̀st̄nni iwũ̀ ò fié ò metaummè kp̄eyi ò kó meȳi, ¹⁴ kètúótè disòwũ̀ kó diwũ̀st̄nni diì bo ti Yiè nKuyie nc̄tè ònkè kékote kè d̀ cònnè diwũ̀st̄nni p̄anni bakù you bíékè, ¹⁵ kédeè kénákè ikuò n̄t̄ti Udii ke d̀: Diwũ̀st̄nni dièri ònkè nke a yó ntuómme di feu ò wũ̀ dik̄unweñni nè kuyuoku, okpààti kó iwũ̀ nè o kó yep̄arè nè kubotí kó iwũ̀ nè ku kó yep̄arè, muyuo nkpeye nè dif̄è bè ò yòre wè yep̄arè ònkè. A ní yóo di mmíétè iwũ̀ di kù feu ò kó meȳi, kè disòwũ̀ kó diwũ̀st̄nni diì, m̄i yó nyé di kpeti.

¹⁶ Kè ikuò n̄t̄ti Udii d̀ okpààti Aasi ò náké t̄ timòu. ¹⁷ De kó dif̄nkúò kòo kpààti Aasii kékè sinaas̄i bè do d̀ s̄i kó tifènti Kuyie nc̄tè kp̄éi si kó yetà̀rè kédei yebò yèè còrmú s̄i ònkè, kéc̄ontè disòwũ̀ kó kunankú dièkù isòmátinààke kòku, kè kù ònnè ketenkè bè cè kè nè yetà̀rè, ¹⁸ kèp̄ante diwũ̀st̄nni Kuyie nc̄tè okpààti do d̄unko dè o kpààtik̄ari kèkpetinnè okpààti kó dibòri.

¹⁹ Aasi dɔ̀rìmè sɔ̀mmè ò dɔ̀ m̀è kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dɔ̀rìmè pátiri mièke. ²⁰ Kòo kú kè bèè ò kùnné o yembè f̄ti Dafiti èi mièke, kòo bire Èsekiasii sɔ̀tè o kpàti.

17

Osee naámmè Isidayeeribe kóo kpààti

¹ Sudaa kóo kpààti Aasi kpàti benni tepíítè nè didèrì miεε nke Edaa bire Osee naámmè Isidayεεribe kóo kpààti, kénto tikpàti ke dò yebie nyèwei ke bo Sammarii, ² kédòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè ò né í ntùòke Isidayεεribe kpààtibè bèè ò niiténè ke di tikpàti. ³ De mǎnni kè Asidii kóo kpààti Sadimanasaa kǎtení kédò Osee kóò na, kòò ò bǎúté ké nhò yietì dǎmpóò. ⁴ Kè Asidii kóo kpààti banté Osee dammùmè o cǐē nyi, ò sǐ ndì mǎnni Osee tǎ mbenitìbè Saii eì Esibiti kóo kpààti borè. Ò me nyí yietì de benni Asidii kóo kpààti dǎmpóò ò ò nhò yietì mǎè botí yebie nteyè. Memme Asidii kóo kpààti duómmè kè bèe pǐ nhOsee kéboú mǎfimme kékpetinné. ⁵ Kè Asidii kǎbee íté kǎpité ketenkè kemou, kékǎte kǎpi Sammarii eì kè ndi pi ke dò yebie nyètàāti. ⁶ Osee kpàti benni weínni miεε nke Asidii kóo kpààti namè Sammarii kǎpǐmmú benitìbè kékònnè Asidii kè bè kǎnne Adaa eì nè Abǎo kó mǎεémmè Kosǎa tempè nnè Medii ekè.

Dèè te kè Isidayεεribe kpààtiyuu pǎnte

⁷ Isidayεεribe yete mǎè kpéi mbe Yiè nKuyie nkùù bè dǎnnení Esibiti miεε ke dǎò mǎyèi ndǎè te kè tii mbè tùòkení. Kuyie ndo bè fiētenè Esibiti kóo kpààti nwe ké bè dǎnne kè bèe kù yóu kǎfíé yebǎkè. ⁸ Bè do tǔnne ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ò kè bè kǎnne ò borime mme, ⁹ kéndǎori ti Yiè nKuyie nyè mbè báá dǎò dè kǎmáá yetǎrè yehékè yemou miεε kǎtúóté bèe bàa dihei be kó yetuo kénto kǎtúòkenè yehékè dieyè iduotí fité yè, ¹⁰ kǎfííku yetǎrè, kǎfííku itedéi sitǎá simou ònkè nè yeteyo yemou. ¹¹ Kè bè nfeu iwūǎ yetǎrè ibotí ti Yiè nKuyie ndo bèti ò kè bè kǎnne, ò do dǎòrimè, kédǎò dèè í wenni kè ti Yiè nKuyie miεεe bè yè. ¹² Bè do feu yebǎkè nyè ti Yiè nKuyie mme ndo bè nǎkǎmu ke dò bè báá dǎò de kó kubotí.

¹³ Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè ku pǎánáahtì náam̀bè bè caummu weti weti bembe Isidayεεribe nè Sudaa kǎbe ké bè nǎké ke dò: Ceetenè kǎyóu di yei nkétǔnne n tannò nè n tié nnè n kuó n duó nkè m pǎánáahtì náam̀bè bemou duó ndè di yembè.

¹⁴ Bè me nyí nyie, kè bèe kpénkǔnne be to kè dèe pǎēté be yembè do kpénkǔnne mǎè botí be kpeye, kè bèe yete ti Yiè nKuyie nkpeti. ¹⁵ Bè dootóo ti Yiè nKuyie nkuó nyi nè metaummè kù do dǎònnè mǎ be yembè nè kù do bè nǎké yèè tannò, ke tǔnne detetirè kpeye, ke naá mbe mǎómmǎmbe detetirè. Bè tǔnne ibotí tǎi kó mǎborime mme Kuyie ndo yè mbè báá tǔnne mǎ. ¹⁶ Bè do dootóomu ti Yiè nKuyie ntannò páíí, kédǎò isǎmǎtǎnǎðke òdèi kǎfíí nkutedǎú kǎnninku ke dǎu ndiyiè nè otǎnkù nè siwǎá ke feu iwūǎ dibǎò Baadi. ¹⁷ Ke tuò mbe bí initidaaì nè initipòì ke pǎū ke dǎori munitinǎntǎmmú, kédúó mǎemǎá mǎyèi ndǎòrimù miεε, kè ti Yiè nKuyie mmiεεe bè yè. ¹⁸ Ke mǎnkεe bè yè mǎdiè nkè kùu bè kǎi nku borè kè dè nkpaá Sudaa botí kǎbe máà ndi.

¹⁹ Weè Sudaa kǎbe múnke í ntǔnne ti Yiè nKuyie ntannò, kǎtǔnne Isidayεεribe do mǎke mǎè mantímè be kó dikpààtiyuu miεε. ²⁰ Nè de kpéi nkè ti Yiè nKuyie ndootóo Isidayεεribe bemou ké bè ǎnné ifei, kédúó nkè ibotí tǎi bè na kǎnfekù be kpeye, kè kùu bè kǎi nku òkè.

²¹ Ti Yiè nKuyie nkuù do bè toté kédεite Isidayεεribe kǎcǎnnénè Dafiti kó tǎcǎtè, kè Isidayεεribe pǐ nNabati bire Sedoboammu tikpàti, kòò fétinne Isidayεεribe ké bè tannè mǎyèi ndiemè miεε. ²² Kè Isidayεεribe ntǔ nSedoboammu do dǎò mǎè yei, bè í mmè yóu. ²³ Kè ti Yiè nKuyie nYaá mbè kǎinnè ku borè kéndònnè kù do tì nǎkémè nè ku pǎánáahtì náam̀bè nò miεε. Memme kù bè cíemmè ku tenkè ònkè kè bèe kǎte Asidii ke ke mbo nè yíenni.

Kuyie ndǎnnemè Isidayεεribe kè ibotí tǎi kari be tenkè

²⁴ Kè Asidii kóo kpààti duó nkè Babidǎnni kǎbe nè Kutaa kǎbe nè Awa kǎbe nè Amati kǎbe nè Sefawayimmu kǎbe kè bèe kǎtení kǎmbo Sammarii kó yehékè miεε kǎfiete Isidayεεribe ekè bè do bo yè Sammarii kǎmbo. ²⁵ Bè kǎri dǎi mǎnni de kó yehékè miεε ke í ntǔ nti Yiè nKuyie nkè kùu duó nkè yecǎricǎrè mbè pǎi. ²⁶ Kè bèe tǎ nkè bèe nǎké Asidii kóo kpààti ke dǎ: A tǎ bèè nitìbè ke kǎnne Sammarii bè í yé bè bàámmè Kuyie dèè te kè kù duǎnní yecǎricǎrè kè

yè bè pīī. ²⁷ De m̀̀nnì k̀̀ Asidii k̀̀ k̀p̀̀à̀t̀̀i dù̀s ndiǹ̀ù ke d̀̀: Túótéǹ̀ ǹ̀ m̀̀ p̀̀ĩ̀m̀̀m̀̀ǹ̀i bè̀̀ ǹ̀t̀̀ìb̀̀è Sammarii be miẽke Kuyie nkuó niùtì m̀̀ù k̀̀ k̀ò t̀̀é̃ǹǹó k̀̀ k̀ò nk̀̀ bo ké bè benke bè bàámmè Kuyie. ²⁸ M̀̀m̀m̀e k̀̀ bè̀̀ d̀̀eite ti Yiè nKuyie nkuó niùbè miẽke òm̀̀ù k̀̀éduónko k̀̀ò mbo Betēdi ke bè benkú bè bàámmè Kuyie.

²⁹ Bá k̀̀ù botí k̀̀ù do d̀̀ò t̀̀ẽb̀̀õtenkaanìt̀̀e nte k̀̀éfií nyetuo bè do maá yè Sammarii k̀̀o yet̀̀r̀̀è ye miẽke. Bá k̀̀ù botí k̀̀ù do me ndòò ku eì k̀̀ù bo dii miẽke. ³⁰ K̀̀e Babid̀̀nni k̀̀be mm̀̀ke be kpete k̀̀e t̀̀e tú Suk̀̀ti-Benǹ̀ti, k̀̀e Kuta eì k̀̀be kpete ntú Nedikadi, k̀̀e Amati eì k̀̀be kpete tú Asimati. ³¹ K̀̀e Awa eì k̀̀be kpesi tú Nibasi nè Taditaki, k̀̀e Sefawayimmu eì k̀̀be kpesi ntú Adadamadeki nè Annamm̀̀deki, k̀̀e bè s̀̀i k̀̀ù ibí ke tuò. ³² K̀̀e bè ntũ mbake ti Yiè nKuyie nke né waá mbe botí miẽke ikuó niùbè bè̀̀ yó mbo bè maá yè̀̀ tuo ke p̀̀ĩ̀ mmub̀̀õt̀̀m̀̀m̀̀ú nè be k̀̀p̀̀éí. ³³ K̀̀e bè ntũ nti Yiè nKuyie nke feunè be b̀̀k̀̀è bè do yè feunè botí be cie bè do boní k̀̀e, k̀̀e bè t̀̀ǹí.

³⁴ Nè yíenní bè k̀̀p̀̀á tũ mm̀̀è mantím̀̀è, bè í tũ nti Yiè nKuyie nséi bè me nyí tũ mbe k̀̀o ikuó, bè me nyí tũ nti Yiè nKuyie nkuó k̀̀ù do dù̀s nyi Sak̀̀bu bí, k̀̀ù do yu ì ke d̀̀ Isidayeeriibe. ³⁵ Ti Yiè nKuyie ndo bè d̀̀ònnè metaummè mm̀̀e ké bè ǹ̀k̀̀é ku ǹ̀ù ke d̀̀: Di bá mm̀̀ke yeb̀̀k̀̀è, di bá nninku ye ìk̀̀è, di bá nyè d̀̀ú ndi me mbá nyè feunè iwũ. ³⁶ Di d̀̀ nkémbáá mmí ndi Yiè nKuyie nku, mí nwèè di d̀̀ennèni Esibiti nè muw̃r̀̀ím̀̀ú. Di d̀̀ nkéndé m̀̀i máà ndi, ke nni ntũ nke n feunè iwũ. ³⁷ Dí mp̃́ n di ǹ̀k̀̀é t̀̀i nè n tié, nnè n tannò nè n kuó ké ndè tũ nsáá, di báa fié yeb̀̀k̀̀è. ³⁸ Di báa yè mm̀̀etaummè n di d̀̀ònnè mè, k̀̀éfié yeb̀̀k̀̀è. ³⁹ Di ntũ mmí ndi Yiè nKuyie m máà ndi k̀̀e nní ndi d̀̀erí nè di dootit̀̀b̀̀è.

⁴⁰ Bè me nyí nyie nkè bè baa nkpaá ke tũ mbè do m̀̀ke mèè mantím̀̀è nè dim̀̀nni. ⁴¹ M̀̀m̀m̀e k̀̀e bè ntũ nti Yiè nKuyie nke feunè yeb̀̀k̀̀è, k̀̀e be bíi me nsòtè nè be yaabíó. Ke me ndòori nè yíenní.

18

Esekiasi naámmè Sudaa k̀̀be k̀̀o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i (Wénté 2 Bekpààtìbè t̀̀m̀̀m̀ú 29:1-2. 31:1)

¹ Isidayeeriibe k̀̀p̀̀à̀t̀̀i Edaa bire Osee k̀̀p̀̀à̀t̀̀i benni t̀̀á̃nni miẽke nke Aasi bire Esekiasi naámmè Sudaa k̀̀be k̀̀o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i. ² Ò do yóo di tikp̀̀à̀t̀̀i ke m̀̀ke yebie nsipísidé nè yè̀̀ǹm̀̀m̀̀ù ndi, k̀̀ént̀̀o tikp̀̀à̀t̀̀i ke d̀̀ yebie nsipísidé nè yè̀̀wei ke bo Sedisademm̃u. Sakarii bire Abi weè do tú o ỹ. ³ K̀̀ò ndòori ti Yiè nKuyie ndó d̀̀e o yà̀r̀̀i Dafiti do d̀̀òr̀̀im̀̀è s̀̀s̀ó. ⁴ Weè do p̀̀ùo nyet̀̀r̀̀è k̀̀ep̀̀ùo nsitenkaanìi k̀̀é̃k̀̀ũ Asedaa kuted̀̀ú k̀̀é̃b̀̀k̀̀é f̀̀ẽs̀̀õm̀̀át̃̀i wà̀d̀̀f̀̀è M̀̀ỹiisi do d̀̀ò f̀̀è, Isidayeeriibe do k̀̀p̀̀á ke f̀̀è t̀̀ùm̀̀mu ntihúunt̀̀i k̀̀étuakenní de m̀̀nni, k̀̀e bè f̀̀è yu ke tú f̀̀ẽs̀̀õm̀̀át̃̀i wà̀d̀̀f̀̀è. ⁵ Esekiasi do d̀̀ómu mediè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nk̀̀ k̀̀é̃p̀̀é̃t̀̀é Sudaa k̀̀p̀̀à̀t̀̀ibè s̀̀m̀̀be, bè̀̀ ò niiténè nè bè̀̀ ò t̀̀nni. ⁶ K̀̀ò ntaunè ti Yiè nKuyie nweti weti, ò í nk̀̀ yatenè k̀̀é̃ntũ nKuyie ntannò k̀̀ù do dù̀s nyè M̀̀ỹiisi. ⁷ K̀̀e ti Yiè nKuyie nni nhò bonè k̀̀ò d̀̀òri d̀̀e dem̀̀u yie. K̀̀ò yete Asidii k̀̀o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i kpeti ke t̀̀ǹke í nhò bùó. ⁸ Weè do poté Fidisit̃̀ébe k̀̀éfiete be tenkè k̀̀étúóté bè̀̀ baa diheì be k̀̀o yetuo k̀̀é̃nt̀̀o k̀̀étuakennè yeh̀̀k̀̀è iduotí fité yè.

Sidii k̀̀o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i Sadimanasaa pimè Sammarii

⁹ Sudaa k̀̀be k̀̀o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i Esekiasi k̀̀p̀̀à̀t̀̀i benni naannì miẽke nke Isidayeeriibe k̀̀o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i Edaa bire Osee k̀̀o tikp̀̀à̀t̀̀i benni yiènni miẽke d̀̀o nke, Asidii k̀̀o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i Sadimanasaa domè Sammarii eì ké di pi. ¹⁰ K̀̀e d̀̀e mm̀̀ke yebie nyet̃̀á̃ti k̀̀ò di na ke s̀̀o nhEsekiasi bo o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i benni kuónni, k̀̀e Isidayeeriibe k̀̀o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i Osee bo o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i benni weínni. De benni ndi bè p̀̀òntemè Sammarii. ¹¹ M̀̀m̀m̀e Asidii k̀̀o k̀̀p̀̀à̀t̀̀i p̀̀ĩ̀m̀̀m̀̀m̀̀è Isidayeeriibe k̀̀é̃k̀̀ònnè Asidii ké bè k̀̀anne Adaa, Ab̀̀o k̀̀o mp̃́emmè Kos̃ã temp̃́ nnè Medii ek̀̀. ¹² Bè do í yie mm̀̀è k̀̀p̀̀éí nke

ti Yiè nKuyie nnáàntì, kètôte metaummè kù do nàké tìi kó dimàà ku kóo tǎntì Mǎyisi bè do í kènté tìmatì, bè me nyí nyie nke dǎò tìmatì.

*Asidii kóo kpààtì Sānsedibu domè Sudaa kǎbe tenkè
(Wénté Esaii 36:1 nè 2 Bekpààtìbè tǎmmú 32:1)*

¹³ Sudaa kǎbe kóo kpààtì Esekiasi kpàtì benni tepíítè nè dinaannì miéke nke Asidii kóo kpààtì Sānsedibu domè Sudaa ekè iduotí fité yè ké yè fiète.

¹⁴ De mǎnnì kè Sudaa kǎbe kóo kpààtì tǎ mbenìtìbè Dakiisi eì kè bèe nàké Asidii kóo kpààtì ke dǎ: Okpààtì tu ò cààrèmu a ò yóu ke ténke báá ò dokénè, kàa ò beke tì, ò yóo tì dǎòmu.

Kè Asidi kóo kpààtì dǎ, wèe ò duó ntimátì péitì cidóòbè sikǎupísìwei (9000), mesǎo ncidóòbè sikǎusìwei (900). ¹⁵ Kè Esekiasii túóté timátì péitì tìi do bo ti Yiè nKuyie ncíètè kó ditǎu miéke nè tekpààtìcǐètè miéke timǎu. ¹⁶ Kòo pǎnte ti Yiè nKuyie ncíètè kó yecàkè kédate mesǎo nwenwe Esekiasi o mǎmmuǎ nhò do dànnemè tidabæetì tìi pǐnnè yecàkè. Kòo dè duó ndemǎu Asidii kóo kpààtì.

*Wèe ni Senakedibe āāpǎmbè nàké tì
(Wénté Esaii 36:2-22 nè 2 Bekpààtìbè tǎmmú 32:9-16)*

¹⁷ Kè Asidii kóo kpààtì mbo Dakiisi kédeite wèe baké o kó fehāāpǎnnafe nè wèe baké tekpààtìcǐètè, nè wèe bàa wenwe okpààtì o mǎmmuǎ, nè behāāpǎmbè péu, ké bè tǎnko Sedisadæmmu okpààtì Esekiasi borè. Kè bèe tuǎkoo kǎbáté kǎntǎkénè diyaahúútári kó kuce, meniè mpūǎ nkùù néce ke taà diheì kubiriku. ¹⁸ Bè de mbo ke dǎ bè dǎ kǎyà okpààtì kè Idikiya bire Ediakimmu wèe kòtì tekpààtìcǐètè miéke kè weè né yènnì nè Sebuna opátìwǎàtì nè Asafu bire Soaa wèe tǎu diheì kó yepáte. ¹⁹ Wèe baké fehāāpǎnnafe kòo bè nàké ke dǎ: Nàkénè okpààtì Esekiasi ke dǎ okpààtì diewè Asidii kóo kpààtì tu ti da beke ke dǎ: A tá ba ke kari? ²⁰ Yáà a yèmmè dǎ ntináàntì detetirè kpeti tú itié nyi nè dikǎmbùǎ a kpéi nkàa bo ò dòkénè? Yáà a yèmmè naatinè we, kàa dàátì ke yete wenwe Asidii kóo kpààtì kpeti? ²¹ Ò tu ò yému ke dǎ nha yèmmè naatinè Esibiti nwe a né í yé ke dǎ nhEsibiti dǎ ndipènnì dii pǎnte dǎndi, kè wèe di pǐ ndii ò kǎute. Esibiti kóo kpààtì me ndǎari bèe ò duó mbe yèmmè.

²² Kè dè yèmmè di bo yǐ di yèmmè naatinè di Yiè nKuyie ndi tǔ nkù dè né í tú kuù kó yetǎrè nyè nè yewūǎtǎrè Esekiasi pǔǎmmè o mǎmmuǎ nke nàké Sudaa kǎbe nè Sedisadæmmu kǎbe ke tú bè nfeu be wūǎ diwūǎtǎnnì dii bo Sedisadæmmu máà? ²³ Kàa yèmmè dǎ nnè n cice Asidii kóo kpààtì di mà, a dǎ fǐéũ! Kòo da duó nsisǐ sikǎupísidé (2000) kè nsà kàa bo péte bèe bo si dèke! ²⁴ A í yóo na kǎbaao n kóo kpààtì kó betǎmbè miéke bá omáà bá ketíke wèe tu osǎmpǎu be miéke. Kàa yèmmè né naatinè Esibiti yóo da duómmè sisǐ nè si dèèbè! ²⁵ Di yèmmè dǎ nhò kǎtení nè omáà ndi ke bo pǎnte di nheì bá di Yiè nKuyie nyí dǎà? Kuù ò nàké ke tú ò dǎ nké di pǎnte.

²⁶ De mǎnnì Idikiya bire Ediakimmu nè Sebunaa nè Soaa, kè bèe nàké wèe ni Asidii kóo fehāāpǎnnafe ke dǎ: Ti da báámmu nti náánnè Aramu eì kǎbe kó tináàntì, bèe bo kuduotí ñnkè kè bè bá nyo.

²⁷ Wèe baké Asidii kóo behāāpǎmbè kòo dǎ: N kóo kpààtì í n tǎnnì kè m bo tì nàké fǐ nnè a kóo kpààtì dii máà. Ò pètinke n tǎnnì kè m bo tì nàké benìtìbè mbe bèe bo kuduotí ñnkè, dǎndi nè bè, di yóo di di míntì kǎyà di yénkúmè.

²⁸ Memme wèe ni Asidii kóo fehāāpǎnnafe ò cǎmmúmè kǎpǐéké nè Sudaa kǎbe kó tináàntì ke dǎ: Kǎnténè Asidii kóo kpààtì diewè tu mù: ²⁹ Ò tu Esekiasi báá benné ké ndi sóu nhò í yóo na ké di fietè o nǎu miéke. ³⁰ Esekiasi bá ndi sóu nke tú di duó ndi yèmmè di Yiè nKuyie nkè kù yóo di deeté. Bá Asidii kǎbe báá pǎnte diheì. ³¹ Asidii kóo kpààtì tu dí báá yie nhEsekiasi kpeti, di taunnè wenwe Asidii kóo kpààtì, kè dǎe yie nkè di nyo mbá wèe o paku kó tidiitì ke cáá fǐnyǐ nè fikíe de be ke yǎ mbá wèe o binte niè, ³² ke kǎmmúnè ò bo tuǎkenímè ké di túóté kǎkǎnnè kǎkǎnnè diheì dii dǎnnè di kperi, kè tidiitì nè detie mbè tu dè

fínyĩ nè bè tu dè odiffè bè dii dèè be mekàsààmè kè dè bo, kè mecekùò mmúnke bo di mieke, kè dí mbo deborè ke báá kú die ndetetirè. Di báá kénté Esekiasi di náá nti ke tú Kuyie nyóó di deeté. Ò di fétinkomu. ³³ Yehékè teyè kó yebòkè na ke bè deeté kè Asidii kóo kpààti í bè pĩnnáà? ³⁴ Amati nè Adipadi kó yebòkè borè? Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa de kpeye borè? Yè deeté Sammarii kàbe kòò í bè naà? ³⁵ Ɔndi èi kó dibòò na ke deeté di kó ketenkè kòò kè yóu kè di Yiè nKuyie nné bo na kédèeté Sedisademmu?

³⁶ Kè bè ndò nkàré bá òmòu í mbè tènné tìmatì. Ke yé okpààti Esekiasi do bè nàkémè ke tú bè báá ò tènné tìmatì. ³⁷ Kè Ikidiya bire Ediakimmu wèè kòtí tekpààticfètè nè opátíwãàti Sebuna nè Asafu bire Soaa wèè tɔu dihèi kó yepáte kè bèe kèrì be yààti kèwètoo Esekiasi borè, kóò nàké wèè baké Asidii kó fehãàpònnafe ò bè nàké tì.

19

Esekiasi beémme Kuyie mpããnáànti náàntò Esaii o kpeti (Wénté Esaii 37:1-7)

¹ Okpààti Esekiasi ti kèè dii mǎnni kòo yèmmèe caàrè kòo kèrì o yààti ke dáátí kufòòtònkù kéntati ti Yiè nKuyie ncifètè, ² kètɔ nhEdiakimmu wèè kòtí tekpààticfètè nè o pátíwãàti Sebuna nè ikuó nùbè bèè tu bekótìbè ke dò bè ndáátí tifòòtònti kékote Amati bire Esaii Kuyie mpããnáànti náàntò borè. ³ Kóò nàké ke dò: Okpààti Esekiasi tu tí da nàké ke dò: Yie nkó diyè tu meyeñcaàrimè kperi ndi, ti pàkému, Kuyie nkuu ti poté ke ti di ifei. Ti kperè dònne kupeitéyonku òò ité mèmme onitipòkù kè muwèrímú né ò dònté ò bo nòrímè kè debiree yènní. ⁴ Kè dè naati ti Yiè nKuyie nha tũ nkù bo nkeè Asidii kóo kpààti tǎnni wèè ni o ãàpòmbè, kòo kù sàrmú mèè boti ke bo ò poté yesããmbè ò kù sàrmú yèè kpéi. A né kù bàntè ku kàbe bèe kpaá be kpéi.

⁵ Kòo kpààti Esekiasi kó yetòrèe tuokoo Esaii borè. ⁶ Kòo yè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu dí nàké okpààti Esekiasi ke dò o kǎmbùàti bá nduò ò kèè tii náànti nè yesããmbè Asidii kóo kpààti tǎnni kè bè kù sàrmú yè kpéi. ⁷ Ti Yiè nKuyie ntu kuú mómmonku yóó ò ànné meyèmmè mèè bo nte kòo keè tináànti mati kékò nho cie kè kùu duó nkè bèe kè nhò kù.

Asidii kóo kpààti wãri dii pátiri ke bo donné Sedisademmu kàbe kǎmbùàti (Wénté Esaii 37:8-13 nè 2 Bekpààtìbè tǎmmú 32:17)

⁸ Mèmme wèè ni Asidii kó behãàpòmbè ò kèèmmè Asidii kóo kpààti itémè Dakiisi ke kòte ke do Dibuna mudoò, kòo ke nhò sǎntóo. ⁹ Asidii kóo kpààti do kèè Etiopii kóo kpààti Tiidakaa kàriní mèmme ke bo ò do mudoò. Kòo yíe tǎ nke dò bèe nàké Esekiasi ke dò: ¹⁰ Asidii kóo kpààti tu ti da nàké ke dò: Kuyie nha duó nkù a yèmmè kù báá da souté kàa yèmmè ndò nhò í yóó pǎnte Sedisademmu. ¹¹ A mómmonu nha kèèmu wenwe Asidii kóo kpààti ò dòò dè yehékè teyè, ò yè kùòmè yemou páii, kè fǎ nyèmmè né dò nkù bo da coonnaà? ¹² Kosãã nè Anaa kperi nè Desefu kperi nè Edennibe bèè do bo Tedasaa de kó ibotí yembè ò kùu ò i bókè na ke ò deetáà? ¹³ Amati nè Adipadi nè Dayii nè Sefadifaimmu nè Enaa nè Ifa ye kpààtìbè bo de?

Esekiasi bántèmmè Kuyie (Wénté Esaii 37:14-20)

¹⁴ Kè Esekiasii cǎutè dipátiri yetòrè nou mieke kékaa nkédeè kéta ti Yiè nKuyie ncifètè ké di pĩnte ti Yiè nKuyie nyiikè, ¹⁵ ké kù bántè ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù, fǎ nwèè kàri a taummè tɔu beñkèmbàribè fènti ñnkè, fǎò baké yekpààtiyo yemou yèè bo ketenkè. Fǎ nwèè dòò ketenkè nè keñkè. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie n da báámmu kénté kékeè! Sǎnnéni káyà! A bomu fǎ nti Yiè nKuyie, keè Sennakedibu da sǎámmè. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie! Mómmonu nwe nhAsidii kóo bekpààtìbè dèèmmè ibotí tei kó yehékè yemou. ¹⁸ Ke cóu mbe bǎøtenkaani,

kétõũ de be. ³⁰ De m̀nni Sudaa k̀be bèè bo nkpaá, be c̄ẽ mbo ta ketenkè kè be bakεε peité yebe. ³¹ Sedisademmu nwe bèè bo yenté bè yè̀tìnímè Siyõõ tãri ndi bè yè̀tìnímè ti Yiè nKuyie Mpaκεdaa ti dó mèè kpéi nkè dè deu te, kòò yóó mè d̀ò. ³² Kè t̀i tukúnè Asidii kóo kpààti, nte ti Yiè nKuyie nnàké t̀i o kpéi. Kù tu ò í tati di nheì, ò báá di tãũ ipie, ò me mbáá di do nè tid̀p̀iiti, yoo wèè ònné di duotí mutáá nkéna kéta. ³³ Mí ndi Yiè nKuyie mbéimmu ke tú ò í tati di nheì. Ò wèti ke bo poo nhò kèténí kùu ce nku kékònnè. ³⁴ N yó nkánkému di nheì ké di deeté n yè̀tiri kpéi nnè n kóo t̀õnti Dafiti kpéi.

Sennakedibu yĩ̀kemè dikpànni ke kò

(Wénte Esaii 37:36-38 nè 2 Bekpààtìbè t̀õmmú 32:21-22)

³⁵ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nkó ditõnni k̀tení Asidii k̀be kó dihã̀p̀õnkari, kékuo benitibè tekoupípítè nè sikoupísini (18000). Kè dèe wenté kè bè nsó mbecírìbè beè máa duó duó. ³⁶ De m̀nni kè Asidii kóo kpààti Sennakedibuu uuté o ã̀p̀õnkari kéité kékò nkémbo Ninifu. ³⁷ Memme ò tamè diyie mari o b̀ò Nisidaki tou kénnikú di ìkè, kòo bí Adadamadeki nè Sadetisee, kè bèe ò kũ̀ disiè kékuo kécoké kékote Adadati eì, kòo bire Eda-Adonni s̀oté o kpàti.

20

Esekiasi muokemè kè Kuyie nhò miékunne

(Wénte Esaii 38:1-8 nè 2 Bekpààtìbè t̀õmmú 32:24)

¹ De kó dim̀nni ndi Esekiasii muokemè kéduúnnè mukũ̀ nkè Kuyie mpããnáãnti náãntò Amoti bire Esaii kote o borè, kòò nàké ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie ntú a tũnte a c̄ẽtè kpeti, a í yóó foute a yóó kúmu.

² Kè Esekiasii tũnte o ìkè kécuó nkumari, kékuónnè ti Yiè nKuyie nke d̀ò: ³ Áú! Ti Yiè nKuyie. N da báámmu, n kuó mmesémme. A yému n da tũmmè nè n yèmmè memou ke d̀õri a dómè.

Ò me nyĩ kékuó.

⁴ Kè Esaii nkpaá ke mu nyi yè tekpààtic̄ẽtè kó kudànkù, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè ke d̀ò: ⁵ Wète kénáké n nitibè kóo kpààti Esekiasi ke tú: N yè mmí ndi Yiè nKuyie nho yàari Dafiti do tũ nkù, n kèemu ò n kuónnèmmè ke ya o nãnnieti, ke yóó ò miékunne diyie tããnni yiè, kòo ta n c̄ẽtè mieke. ⁶ M bo ò yiè yebe ntepítè nè yè̀nùmmù, kòò deeté wenwe nè di nheì, kè Asidii kóo kpààti báá di na. N yó nkánkému di nheì n yè̀tiri kpéi nnè n kóo t̀õnti Dafiti kpéi.

⁷ Kè Esaii d̀ò, bèe nante fikie kó yebe kéwaare okpààti m̀ò ndè, kòo mieté.

⁸ Dè do s̀ nhEsekiasi bekemu Esaii ò yóó yà mù kébanté ke d̀ò ti Yiè nKuyie nyóó ò miékunne diyie tããnni yiè kòo wète kéta ku c̄ẽtè.

⁹ Kè Esaii d̀ò: Nte a yóó yà dè kébanté ke d̀ò nti Yiè nKuyie nyóó d̀ò kù béi nti, medèe mbo tote yedetisàké tepíitè tẽmè. A dó mèè keté de ìkàa kè de f̀õnkúò? ¹⁰ Kè Esekiasi d̀ò: Dè í yòunè medèe mmè bo kètémè de ìkè, n dó mèè botí dif̀õnkúò ndi.

¹¹ Memme Esaii bàntèmè ti Yiè nKuyie nkè medèe mbotire kétuoke yedetisàké tepíitè.

Esekiasi c̀outémè Babidanni kó yeheikentãrè

(Wénte Esaii 39)

¹² De kó yemàrè mieke nke Babidanni kóo kpààti Badadanni bire Medodaki-Badanni t̀õnnènnimè benitibè yepãrè kè bè bo d̀ou nhEsekiasi o muoke mèè kpéi. ¹³ Kè Esekiasi bè c̀outé ké bè benke o kpàti s̀õri kùu dieku nè timátì péitì nè mesã nnè tihúuntì tibotí tibotí nè meksààmè, ké bè benkenè o kpàrinenti s̀õri dè. Ò kó yesàrè yemou c̀enke, dèmarè í nsúò nhò í bè benke dè tekpààtic̄ẽtè mieke, yoo o mómmuò nho c̄ẽtè.

14 Dè yí mēmme kè Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò Esaii kətooo o cīṅtè kóò beke ke dò: Benitìbè bèè kàtení a cīṅtè bè yē mba? Bè yènní de? Kè Esekiasi dò: Bè bonní dihei dētiri ndi Babidənni. 15 Kè Esaii dò: Bè yà ba a kpààtìcīṅtè miēke? Kè Esekiasi dò: Dèmarè í sùò n yí bè benke dè n sòrè yeməu miēke.

16 De mōnnì kè Esaii dò: Kénté ti Yiè nKuyie ntu n da náké tì. 17 Ti Yiè nKuyie ntu: Dè kpaanímu kè bè bo túóté dèè kó dimàà bo a kpààtìcīṅtè miēke kékōnnè Babidənni, kétúóté a yembè do kou dè, kənto kətuəkenèni yíe ndəmarè í yó nkpaá. 18 A mómumu nha bí a peité í bè bo í pīrmú kékōnnè Babidənni, ké bè fōmmu ké bè pīnnè tekpààtìcīṅtè miēke mutōmmú.

19 Kè Esekiasi dò: Ti Yiè nKuyie nduó nkàa n nàa ntì wennimu. Nè o yèmmè miēke ke né tú: Kè kunaatì cēnke bo n kó dimōnnì kè tìmatì í n kəōnnè.

20 Esekiasi də̀rìmè səmmə, ò dòò dèè kó dimàà, ò do məke dii kōmbùò nè ò maá mèè botí kubinku dihei kékeú kukondəú kékpēnnéní meniə ndihèi, dəndə kó dimàà dè wārimu Sudaa kpààtìbè də̀rìmè pátiri miēke. 21 Kòo kú kòo bire Manansee səoté o kpàtì.

21

Manansee náammè Sudaa kəbe kóo kpàtì (Wénté 2 Bekpààtìbè tōmmú 33:1-10,18-20)

1 Manansee do yóó di tikpàtì ke məke yebie ntepiítè nè yèdèè ndi kənto tikpàtì ke dò yebie nsipísìnùmmú nè yènnùmmú ke bo Sedisadəmmu, o yə yètiri do tú Efiſiba nwe. 2 Kòo də̀ò ti Yiè nKuyie nyí dó dè. Ò do tūnne ibotí kù do bèti í ké bè kànnè í do də̀ri ì səke nyi, 3 kéwēte kémaá o cice Esekiasi do pùò nyèè wūōtə̀rè, yetə̀rè borè kémaá dibə̀ò Baadi yetə̀rè kécíéké Asedaa tedə̀ú kéfií, kənninku ke dəu ndiyiè nè otānkù nè siwāā Isidayeeribe kóo kpàtì Akabu do də̀mè. 4 Kòo maá yebə̀wūōtə̀rè ti Yiè nKuyie ncīṅtè miēke Sedisadəmmu, kù do bè náké ke dò kù dó ku yètiri mborè. 5 Kòo maá ti Yiè nKuyie nkó tidànti tidé miēke yewūōtə̀rè, diyiè nè otānkù nè siwāā de kpéí, 6 kékuə o bire kétuə, kənkə̀ri tipāāti ke náānnè yebəkè, ke waà mbenitinəmbè bèè yu becíribè, nè bèè bourí tinùbooti kəndə̀ri mēdə̀rìmè péu ti Yiè nKuyie nyí dó dè kè ku miēke o yè. 7 Kòo tanné tebə̀atenkaanitè Asedaa Kuyie ncīṅtè miēke. Ti Yiè nKuyie ndo nákému ku kóo tōnti Dafiti nè o bire Sadoməə ke dò Isidayeeribe tenkè miēke kù tāāté ke dó ku yètiri mbo Sedisadəmmu nwe nè ku cīṅtè miēke. 8 Kè dè bo yie nkè ku nìtìbè Isidayeeribe ténke bá nháá ntipiiti timəu kédéténè ketenkè kù duó nkè be yembè, kè bè cēnke də̀ri kù bè náké tì timəu ku kuó iməu ku kóo tōnti Məyiisi bè wāri í. 9 Sudaa kəbe me nyí nyie ti Yiè nKuyie nkpeti kè Manansee bè fétinne kè bèe də̀ò meyi nképḗtè ibotí Kuyie ndo kùò í ké bè kànnè í do də̀rìmè.

10 Mēmme kè ti Yiè nKuyie nní mbè nnāānnè kè ku pāānāaṅtì náāmbè tū̀onko. 11 Sudaa kəbe kóo kpàtì Manansee me ndə̀rìmè isəke kperə, kédə̀ò meyi nke dè pḗtè Aməriibe bèè do dè bo nè dimōnnì bè do də̀rìmè, weə tanné Sudaa kəbe bəməu mubə̀fèu miēke. 12 Nte ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū̀ nkù tu mù: Kù tu kù yóó duənní mèè yei nSedisadəmmu nè Sudaa kəbe tenkè, bèè kó dimàà bo tì kèè tì bo kpééte be to. 13 Kù tu kù bennénè Sammarii kùò ōū kù yóó ku mbennénè Sedisadəmmu. Kù anténè fèè nuəfè Akabu cīṅtè, kù yóó fe nhanténè Sedisadəmmu, kóò eitè bè ōō eitè mèè botí dibuu kékónténè di ĩnkè. 14 Ku nìtìbè bèè bo nkpaá, kù bo bè útóo. Kù bo duó nkè be dootitə̀bè mbè pīi nke fekù be kperə. 15 Ke yé nè be yembè yèmə Esibiti bè baa də̀ri kù í dó dè nde kényiinko ku miēke nè yíenni.

16 Sudaa kəbe kóo kpàtì Manansee do kùənnəmu benitìbè péu bèè í càke mùmamù, kè be yīi mpíe nSedisadəmmu èi. Ke né yíénè meyi nhò tanné Sudaa kəbe mèè miēke, kè bè ndə̀ri ti Yiè nKuyie nyí dó dè.

¹⁷ Manansee kó medòrìmè sòmme ò dòò dèè kó dimàà nè ò dòò mèè yèi ndemou dè wàrimu Sudaa kpààtibè dòòrìmè pátiri mièke. ¹⁸ Kòo kú kè bèè ò kùnné okpààti cǐtè kó mupérímù bè tú mù Usaa mu mièke. Kòo birè Aməə səoté o kpàti.

Aməə naámmè Sudaa kəbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 33:21-25)

¹⁹ Aməə do yóó di tikpàti ke məkə yebie nsipísidè nè yèdèè ndi, kéntə tikpàti ke dò yebie nyèdèè ke bo Sedisademmú. Kòo yə yètiri tu: Mesudemeti Adusi birè, Yotiba èi kou. ²⁰ Kòò dòò ti Yiè nKuyie nyí dó dè o cice Manansee baa do dòòmè memómommə, ²¹ kètūnne o cice borime weti weti kénfeu yebəkè o cice do feu yè ke ninku ye ìkè, ²² kédootóo ti Yiè nKuyie nho yembè do tū nkù, ò í ntūnne ku kó kuce.

²³ Mémme kòo tūmbèè cómmú ke bo ò bə nkóò kùə o cǐtè mièke. ²⁴ Kè dihèi kó benitibèè bè poté kékuə, kéduó nkòo birè Sosiasii səoté o kpàti.

²⁵ Aməə dòòrìmè sòmme ò dòò dèè kó dimàà dè wàrimu Sudaa kpààtibè dòòrìmè pátiri mièke. ²⁶ Kòo kú kè bèè ò kùnné o cice fəti mièke Usaa pèrimù. Kòo birè Sosiasii səoté tikpàti.

22

Sosiasii naámmè Sudaa kəbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:1-2)

¹ Sosiasii do yóó di tikpàti ke məkə yebie nyèni ndi kéntə tikpàti ke dò yebie nsipísitāāti nè dimāà, ke bo Sedisademmú kòo yə yètiri tu Sedida Adaya birè Bosikati èi kou. ² Kòo ndəəri ti Yiè nKuyie ndó dè, ò do tūnne o yààri Dafiti borime mme weti weti, ò í nyóu mèmamè.

Sosiasii pètémè Kuyie nkuó pátiri ku cǐtè mièke
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:8-18)

³ Sosiasii do bo o kpàti benni tepíitè nè diniínni mièke nke kətō nho kóo pátíwāāti Safāā Asadia birè, Mesudammú yaàbirè, ke dò bèè kəte ti Yiè nKuyie ncǐtè, ⁴ kénáké ikuó niùti diewè Idikiya kòo ya timáti péiti bè təní tì ti Yiè nKuyie ncǐtè kpéi, mbèè tè bàa kè bè tì cuó tì màmè, ⁵ kè tì tùóté kéduó mbèè baké ti Yiè nKuyie ncǐtè tūntimù kó mutómmú, kè bèè yietí bèè pī mmutómmú ku cǐtè mièke ke tūnni dèè càke. ⁶ Bedabeesūðbè, nè bèè ni mumarimù, nè bemaribè, ke donnè idéi nè yetádieyè kètūntenè Kuyie ncǐtè. ⁷ Kè bè bè duó mbè bá mbékú ke tú bèè náké bè tì pīnnè mèè botí mutómmú, ke yé bè pīmmè kè dè wennnimu.

⁸ Kè ikuó niùti diewè Idikiya náké opátíwāāti Safāā ò pètémè ti Yiè nKuyie nkuó pátiri ku cǐtè mièke, ké di nhò duó nkòo kaà. ⁹ Ò kàà mmemme kédeè kəkəte kénáké okpààti ke dò: Tínti a kó betómbè ti tùótému timáti péiti ke duó mbèè ni ti Yiè nKuyie ncǐtè kó mutómmú.

¹⁰ Kòo náké okpààti ke dò: Ikuó niùti Idikiya weè n duó ndipátiri mari, ké di nhò kàa.

Osiiasii beémmè onitipòkù wèè náá nKuyie mpāānāānti
(Wénté 2 Bekpààtibè tómmú 34:19-28)

¹¹ Okpààti kèè memme Kuyie nkuó bè ò kàa nyi kékēté o yàati, ¹² kénáké ikuó niùti Idikiya nè Safāā birè Ayikammú nè Miseen birè Akibəə nè opátíwāāti Safāā nè okpààti kóo tūnti Asaya ke dò: ¹³ Kətenè kébeé nti Yiè nKuyie n kpéi nnè benitibè kpéi, Sudaa botí kuməu kpéi nkéyà dipátiri bè mè mpèté di tō tì! Ti Yiè nKuyie mmieke ti yè mediè mmè ti yembè í yie mmè kpéi nke tūnne dipátiri dii ntə tì, bè í yie nke dòò di yé mmù.

¹⁴ Mémme ikuó niùti Idikiya nè Ayikammú nè Akibəə nè Safāā nè Asaya bè kətemè onitipòkù Udida borè wèè náá nKuyie mpāānāānti. Kòo dəu yètiri tu Sadummú Tikifa birè, Adasi yaàbirè kòò bàa ikuó yàati. Də kóo nitipòkù do bo Sedisademmú nwe, dicəkarì bè tu di: Dihèi pànni kè bèè ò náké bè tō tì. ¹⁵ Kòo bè tēnné ke dò: Kətenè kénáké oniti wèè

di tōnní m borè ke dō: Ti Yiè nKuyie ntu ¹⁶ Sudaa kabe koo kpààti kaa ndii pátiri náá mmèè yei nkpéi mè yóó bóte Sedisademma nwe nè o nìtibè. ¹⁷ Bè kù bantóo mèè kpéi nke tuò ntihúúnti yebakè kè be dōrímè ínkò ku mièke. Dèè te kè ku mièke yè di nheì, ke í yóó bonke. ¹⁸ Dí náké Sudaa kabe koo kpààti wèè di tōnní kè di bo beé nti Yiè nKuyie nyIsidayeεribe tū nkù ke tú ò kèè tì náànti yóó dōomu. ¹⁹ Ò né mè nti kèè mè kòo yèmmè cààrè, kòo kékùnne omáà. Kù nàké tì di nheì kpéi nnè di yembè kpéi. Meyei ndiemè mèè yóó bè tūàkení kè be tenkèe náá Kuyie ncōō kè. Ò mè nkērímè o yààti ke kōmmú ku ìkè kù tu kù kèèmu. ²⁰ Nè de kpéi nkù tu kù bo ò òmpùnne o yembè borè bàmmù, o nānfè báá yà meyei nkù yóó banténimè Sedisademma. Mēmme kè bèe kote ke tì nhò nàké.

23

*Okpààti Sosiasi kaammè benitibè Kuyie nku pátiri
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 34:29-32)*

¹ Kòo kpààti tíi nSudaa naàmùnkù kó bekótibè, nè Sedisademma èi kabe, ² kékote ti Yiè nKuyie ncīètè ke neínè Sudaa èi kabe nè Sedisademma èi kabe bemou, ikuó niùbè nè ti Yiè nKuyie mpāānānti náām̀bè nè benitidiebè nè cénkoo kabe, benitibè bemou. Kòo bè kaa nyikuó pátiri bè pètè dì ti Yiè nKuyie ncīètè mièke dimou. ³ Kòo nkpaá cómmú diwūštōnni ìnkè, kédōunnè ti Yiè nKuyie ndinùù dìi tu bè ntū be Yiè nKuyie kényie nku tannò nè ku kuó nè ku tié nè be yèmmè memou, kéndōori tìi kó dimàà wāri ikuó pátiri mièke ti yē mmù. Kè benitibè bemou dō: Ti yiemmu ke bo ntaunnè Kuyie.

*Bè wète ke tūntemè Kuyie mbáammù Sudaa tenkè
(Wénté 2 Bekpààtibè tōmmú 34:3-5)*

⁴ Kòo kpààti náké ikuó niùti diwè Idikiya nè bèè ò tūnko nè bèè bàa ti Yiè nKuyie ncīètè ke dō bèè denne tinenti bè do pīñnè tì dibòò Baadi nè Asedaa nè diyie nè otānkù nè siwāā de tōmmú ti Yiè nKuyie ncīètè mièke. Kè bèè dè denne Sedisademma kè dè tūò nSetinōo biriku, kèto de tápeí nkékōtenè Betēedi. ⁵ Kè bèè beti bèè do ni ibōoku Sudaa kpààtibè do ānnè bè kè bè ntùò ntihúúnti yetòrè yèè bo Sudaa tempē mmieke nè yehèkè yèè tākénè Sedisademma nè bèè do tuò ndibòò Baadi nè otānkù nè siwāā simou botí tihúúnti. ⁶ Kè bèè uuté Asedaa tedóú ti Yiè nKuyie ncīètè mièke, kèdenne Sedisademma, kékōtenè Setinōo kubiriku kè kù tuò nkè kùu náá mmutápeí nkè bèè mù útóo ifōti mièke. ⁷ Kè bèè può nyetuo bè do maá yè kètannè benitipòbè bè do soó mbè kénkōri ke bè dōunè be kó ikuó yèmmè. Nè benitipòbè do òō nkàri dè ke duòkù tiyààti bè ò nhā tì ke dōunnè tebōotenkaanitè Asedaa.

⁸ Kè Soasii duó nkè bèè yúní ikuó niùbè Sudaa tenkè kemou mièke kè bèè sīnkùnne yetòrè bè do tuò nyèè ìnkè tihúúnti kékēté Kebaa kèntō kétuōkenè Berisebaa yèè bo dibòri bè do tú dì diheì yiè nSosuwee kó dibòri borè. Kè bèè può nyeteyè yèè bo a bo ntatoomè diheì kó dibòri kubakù cānku. ⁹ Ikuó niùbè bèè do tuò ntihúúnti yebōowūštòrè ìnkè bè í ndò mbè bo na kékote ti Yiè nKuyie nkó diwūštōnni borè Sedisademma. Bè né bo na kēwēnnè be kabe tabè kécááké pēè wèè í kōorenè mutie mùu muuti.

¹⁰ Kè bèè sīnkùnne ditōnni dìi bo Benni-Inōmmu Biriku bè tu dì Tofeti, bè do ò ntuò ndii ìnkè ibí, kòo mōu ténke báá tuò ndenitidabire yoo denitipobire dibòò Mōdōki. ¹¹ Kè bèè kuò sisēī Sudaa kpààtibè do duó nsi kè bè bo ndōunnè diyie kè sī mbo ti Yiè nKuyie ncīètè kó dibòri také, ke tókénè tekpààticīètè kó kóti Mēdanni-Mēdeki cīètè. O cīètè do tókénè bè do maá kùu dieku nku kékpeénnè Kuyie ncīètè, kétuò nnè sinaasēī bè do pā sī kè bè bo ndōunnè diyie. ¹² Kòo può nyebōowūštòrè Sudaa kpààtibè do maá yè Aasi kó kudānkù ìnkè nè Manansee do maá yè ti Yiè nKuyie ncīètè kó dedānnè dedé mièke, kòo yè pānte kédéité kēútóo ye tāā nSetinōo biriku mièke. ¹³ Kòo cāke yebōowūštòrè Sado mō do maá yè Sedisademma kó yetòrè odifè tārì bakù cānku Sidoniibe bōyeiri Asitaditee kpéi nnè

Mɔabiibe bɔɔyɛiri Kemɔasi kpéi nnè Amɔniibe bɔɔyɛiri Midikɔmmu kpéi nkòo yè sɪnkùnnɛ yemɔu, ¹⁴ képuɔ nyebɔɔtārè bè do fiíkú yè kéu itedéi kètɔní bɛcírìbè kũḽ kɛ́píe ndè do bo yèè borè.

*Isidayɛeribe wète ke tũntemè mubáammu
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 34:6-7)*

¹⁵ Kè Sosiasii puɔ nNɛbati birɛ Sedoboammu do maá dìi wũḽtònni Betɛedi kó ditònni borè kètanné Isidayɛeribe meyeyi mmieke. Kòo dìi puɔ kécóu nditònni nè kutedáú, demɔu kè dèe naá mmutáá.

¹⁶ Mɛ̀mmɛ ò wèntémè kɛ́yà ifṵti ìi do bo deborè ditārì ìnkè kètṵ nkè bèè kũténì bɛ kũḽ kòò yɛ còu ndiwũḽtònni ìnkè, kè dìi sɪnkùnnɛ kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè ku pǎánáànti náàntò kòo ti béi, Sedoboammu dèke dìi mǎnni diwũḽtònni ìnkè dibanni yiè. Ò de mbo kɛ́wénté kɛ́yà Kuyie mpǎánáànti náàntò wèè do nàké de kó tipǎánáànti o fṵti.

¹⁷ Kè Sosiasii beke ke dṵ: Difṵtítārì dii we nkó kufṵti kperì ndi?

Kè diheì yembèè ò tɛ́nné ke dṵ: Kuyie mpǎánáànti náàntò wèè do iténì Sudaa tenkè kékɔtenì kénáké a mɛ mbo ke dṵori ti yíe, nho fṵtitārì ndi.

¹⁸ Kè Sosiasii dṵ: Yóunè de kó kufṵti, di báá kù kàáké! Mɛ̀mmɛ kè bèe yóu o kũḽ òmòu í nyè kũtè, kɛ́yóunè múnke Kuyie mpǎánáànti náàntò wèè do yènnì Sammarii tenkè o kpeye.

¹⁹ Kè Sosiasii múnke puɔ nyebɔɔtuɔ bè do maá yè Sammarii ekè mièke Isidayɛeribe kpààtìbè do maá yè kɛ́ii ti Yiè nKuyie mmieke. Kòo yè puɔ mpáíi ò puɔ mmèè botí Betɛedi kpeye. ²⁰ Kòo pǐmmú bebɔɔyembè bèè dè bo kè bè fié bɛ bɔɔwũḽtārè ìnkè, kécóunnè yenitikũḽ de kó yewũḽtārè ìnkè.

Ò mɛ nyí kèdeè kɛ́wète Sedisadɛmmu.

*Sosiasii duómme kè bèe baa ndiyentébanni
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 35:1, 18-19)*

²¹ De kó difōnkúò kòo kpààtì Sosiasii náké benitìbè ke dṵ: Baánnè diyentébanni kédéúkùnnɛ ti Yiè nKuyie nyètìrì, kɛ́ntũ ntii wàri ku kuó pátìri mièke. ²² Nè bebaatìbè kó dimònni, kɛ́ntò kɛ́tuɔkennì bekpààtìbè kó dimònni Isidayɛeribe nè Sudaa kɔbe, bè do í baà ndiyentébanni mɛbotí. ²³ Okpààtì Sosiasii kpàtì benni tɛ́píitè nè diniínni ndi bè wète kɛ́baámmè diyentébanni mɛbotí Sedisadɛmmu ke bo déúkùnnɛ ti Yiè nKuyie nyètìrì.

*Sosiasii kpàtì mǎnku
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǝmmú 35:20-27. 36:1)*

²⁴ Kè Sosiasii paa mpáíi Sudaa tenkè kemɔu mièke nè Sedisadɛmmu òmòu mièke bèè yu bɛcírìbè nè bèè bourì tinùbootì, nè bèè fiíkú bɛcírìbè, nè sibɔɔtenkaanìi, nè isɔke ìi kó dimàà do dṵori Sudaa tenkè, nè Sedisadɛmmu omɔu mièke. Sosiasii do tũnnɛ ikuó niùtì Idikiya do pètè ti Yiè nKuyie nkuó pátìri dìi ku cǐtèè mièke di yè mmù mmu, kékáúté dɛndɛ kó dimàà páíi.

²⁵ Bekpààtìbè bèè do ò niiténè kèdi tikpàtì nè bèè ò tũnnɛnì òmòu do í bo wèè ò dōnnè, wèè duó nhomáa Kuyie nnè o yèmmè memɔu nè o wɛ́rímú mumɔu, kéndṵori ti Yiè nKuyie ndo duó nyii kuó Mɔyiisi kòò ì wàri ì yè mmù.

²⁶ Bá nè mɛ̀mmɛ kè Kuyie mmieke nkpaá pèi Sudaa kɔbe bɛ kóo kpààtì Manansee, wèè do cààrè ti Yiè nKuyie nkè ku mièke bè yè bá kè í nyie nke bo do. ²⁷ Mɛ̀mmɛ kè ti Yiè nKuyie mbè nàké ke dṵ: M bo kei nSudaa kɔbe m borè, n kei mmèè botí Isidayɛeribe. N yóo dootóomu Sedisadɛmmu diheì n tǎātè dìi, nè n cǐtèè n do béi nke dṵ n yètìrì yó mbo tèè mièke.

²⁸ Sosiasi dǎ̀rìmè sǎmmè ò dǎ̀ dèè kó dimàà de wàrimu Sudaa kpààtìbè dǎ̀rìmè pátíri miεke. ²⁹ O kó tikpàtì miεke nke Esibiti kóo kpààtì Nεkoo kàrimè ke bo tee nhAsidii kóo kpààtì mudoo kukó nhEfadati borè. Kè Sosiasii ò dinté, kè Nεkoo ò kùo Mεkidoo kó mudoo ketimù miεke. ³⁰ Kòo kó betǎmbèè ò tùóté nè tekpàrinaasǎntè Mεkidoo kékònnè Sedisadεmmu, kóo kǔnnè Sudaa kpààtìbè fǎti miεke. Kè dihei yembèè pǐ nYoakasi tikpàtì, kóo còú mmekùò nkòo sǎoté o cice Sosiasi kpàtì.

*Yoakasi naámmè Sudaa kǎbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 36:2-4)*

³¹ Yoakasi do yóo di tikpàtì ke mǎke yebie nsipísìdè nè yètǎati ndi kéntǎ tikpàtì ke dǎ betǎàbè bètǎati ke bo Sedisadεmmu. O yǎ yètìrì do tú Amitadi Yedimeyau bire, Dibuna èi kou. ³² Kòo dǎo ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè o yembè do dǎo mèè botí weti weti. ³³ Mεmme Esibiti kóo kpààtì Nεkoo ò pǐmmè kékpetínnè Dibuda Amati tenkè miεke bá ò ténke í ntú Sedisadεmmu kóo kpààtì. Kòo duó nkè bè nhò yietì dǎmpóò bá dii benni timátì péitì cidóòbè sikǎupísitǎati (3000), mεsǎo ncidóòbè sikǎusitǎati (300).

³⁴ Kè weè kpààtì Esibiti kouu tùóté Sosiasi bire Ediakimmu kedúo nkòo sǎoté o cice kpàtì, kòo ò cèète diyètìrì kóo yú ke dǎ: Sosakimmu, kétúóté Yoakasi kékònnè Esibiti kòo ke nkú. ³⁵ Kè Sosakimmuu kéété o nìtìbè bá wè o wèrímú mamè ò bo duómmè timátì péitì, nè mεsǎo nkè dè nsànnè Esibiti kóo kpààtì beke dè. Kè bè ní dè nhò duó nkòo dè duó nhokpàtì Nεkoo.

*Sosakimmu naámmè Sudaa kǎbe kóo kpààtì
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 36:5-8)*

³⁶ Sosakimmu do yóo di tikpàtì ke mǎke yebie nsipísìdè nè yènùmmù ndi, kéntǎ tikpàtì ke dǎ yebie tepítè nè dimàà ke bo Sedisadεmmu, kòo yǎ yètìrì tu: Sebida Pedaya bire Dumaa èi kou. ³⁷ Kòo dǎo ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè o yembè do dǎo mèè botí weti weti.

24

¹ Sosakimmu kpàtì miεke nke Babidǎnni kóo kpààtì Nεbukannesaa ò domè kóo na, kòo ò bǎúté ké nhò bùs ke dǎ yebie nyètǎati kéwεte kéyete o kpeti. ² Mεmme kè ti Yiè nKuyie nduó nkè befèèbè Babidǎnni kǎbe nè Asidii kǎbe nè Mǎabu kǎbe nè Amǎniibe, kè bèè do Sudaa kó dikpààtiyuu ke bo di dèè páíi kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo ti nǎkémè ku kó betǎmbè ku pǎánǎantì náam̀bè kè bèè tì béi. ³ Ti Yiè nKuyie ndo duó nkè dεnde kó dimàà bè tǔ̀kení ke bo bè kei nku borè nde, Mananse kó meyei nkpréi nnè ò dǎo dèè kó dimàà, ⁴ nè ò do kùo bèè nìtìbè kè be yǐi ncóú nképiε nSedisadεmmu bá bè í càarè mùmamù, mεè do te kè ti Yiè nKuyie nyete kù bo bè cǐémmè.

⁵ Sosakimmu dǎ̀rìmè sǎmmè ò do dǎo dèè kó dimàà de wàrimu Sudaa kpààtìbè dǎ̀rìmè pátíri miεke. ⁶ Kòo kú kè bèè ò kǔnnè o yembè fǎti. Kòo bire Sosakinni sǎoté o kpàtì.

⁷ Esibiti kóo kpààtì ténke í nyè o èi ke yé Babidǎnni kóo kpààtì do fiètεmè o tenkè ò do te kè kétúóté Esibiti kó kukó nkétuǎkenè kukó nhEfadati.

*Bè pǐrímúmmè Sudaa kǎbe ke kònnè Babidǎnni
(Wénté 2 Bekpààtìbè tǎmmú 36:9-10)*

⁸ Sosakinni do yóo di tikpàtì ke mǎke yebie ntepitè nè yèni ndi, kéntǎ tikpàtì ke dǎ betǎàbè bètǎati ke bo Sedisadεmmu. Kòo yǎ yètìrì tu Nεusitaa Edinatǎa bire Sedisadεmmu èi kou. ⁹ Kòo dǎo ti Yiè nKuyie nyí dǎ dè. Ò do tǔnnε o yembè borime mme weti weti.

¹⁰ De mǎnni ndi Babidǎnni kóo kpààtì Nεbukannesaa domè Sedisadεmmu kóo pi. ¹¹ Kè Nεbukannesaa o mómmuǎ nkǎtení kédo dihei o ǎǎpǎmbè pi di. ¹² Mεmme Sosakinni Sudaa kǎbe kóo kpààtì yènnímè kékǎte kóo duó nhomáà kéneinè o yǎ nè o kó betǔmbè nè bè fǎmmu

bè kè tu tekpààtìcīḗtè kó bekótìbè. Kè Babidḗnni kóo kpààtì bè pīrmmú kédḗḗ tidaatì. O kpàtì benni diniñnì mièke do nke ò bè pīrmmúmè.

¹³ Mèmmè ò tḗmè ti Yiè nKuyie ncīḗtè kó tinèntì timḗu tì do bo te mièke nè tekpààtìcīḗtè mièke kpèti. Kè bèè puḗ mmesḗḗ nkó tinèntì timḗu Isidayeeriibe kóo kpààtì Sodomḗḗ do dḗḗ tì ti Yiè nKuyie ncīḗtè kpéí, nkù do tì nàké ke yèmmè. ¹⁴ Kòo pīrmmú okpààtì kó bètūmbè nè bèè tu benitidièbè, kè bè mbo tekḗupírípítè (10000), kèpīrmmúnè bemaábè nè bèè dḗḗri yecaukpetínyè, kè cénkoo kḗbe bèè nkpaá dihei. ¹⁵ Kòo tḗ Sosakinni nè o yḗ nè o pobè nè iwēí yembè nè bè fḗmmu bè kè bè tu tekpààtìcīḗtè kó bekótìbè, kè bè kònnè Babidḗnni. ¹⁶ Bèè kó dimàà nḗ mmudoò kè bè mbo sikḗupísìyiekè (7000) bemaábè nè bèè dḗḗri yecaukpetínyè kè bembè mbo tekḗupírípítè (1000), kèpīrmmú behāāpḗmbè yekḗmbè yembè kékònnè Babidḗnni.

¹⁷ Kè Babidḗnni kóo kpààtì túóté Sosakinni yḗ tāū Matanniya kédḗḗ okpààtì kòo sḗḗtè Sosakinni kpàtì. Kòo ò cèète diyètìrì kóo yu ke dḗ: Sedesia.

Sedesia naámmè Sudaa kḗbe kóo kpààtì

(Wénté Sedemii 52:1-3 nè 2 Bekpààtìbè tḗmmú 36:11-12)

¹⁸ Sedesia do yóo di tikpàtì ke mḗke yebie nsipísidè nè dimàà ndi kèntḗ tikpàtì ke dḗ yebie ntepíitè nè dimàà ke bo Sedisadèmmu. Kòo yḗ yètìrì tu Amitadi Sedemii bire Dibuna èi kou. ¹⁹ Kòo dḗḗ ti Yiè nKuyie nyí dḗ dè, ò do tūnne Sosakimmu borime mme weti weti.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nkuu mièke do yè Sedisadèmmu nè Sudaa kḗbe kè dèndè kó dimàà bè tḗḗkení, kè Kuyie mbè kei nku borè.

Kè dè mboní kè Sedesia yete Babidḗnni kóo kpààtì kpèti.

25

Babidḗnni kóo kpààtì pimè Sedisadèmmu

(Wénté Sedemii 39:1-7. 52:3-11)

¹ Sedesia kpàtì benni diwéínnì mièke do nke otànkù pínwè mièke diyìè pínnì Nebukannesaa Babidḗnni kóo kpààtì domè Sedisadèmmu mudoò nè o āāpḗntīnnì dimḗu kécḗḗte Sedisadèmmu èi kèpénnè kudookḗti kè ndi pi. ² Kè dèè tuḗke Sedesia kpàtì benni tepíitè nè dimàà.

³ Dibenni tḗnkù naanwè diyìè wéínnì ke sḗ ndikònnì deuke bá benitìbè ténke í péú mudì. ⁴ Kè bèè duute kuduotí keyènkè, kòo kpààtì yè nè o āāpḗmbè kètūnne Adaba kó kuce, dibòrì kḗku iduotí idé saku, kùù tḗkénè okpààtì pèrímù. Kè Babidḗnni kḗbe fité dihei. ⁵ Kè Babidḗnni kḗbe beti okpààtì kóò nìnte Sedikoo biriku kòo āāpḗmbèè cíté kóò yóu. ⁶ Kè bèè ò pī nkéḗḗtenè Dibuna Babidḗnni kóo kpààtì borè kóò nàké be dḗ kóò dḗḗmè. ⁷ Kè Babidḗnni kóo kpààtì fíé okpààtì Sedesia bí o nuḗ mmièke, kédoké Sedesia nuḗ nkòò bou timátì kékònnè Babidḗnni.

Bè wète ke pīrmmúmè Sedisadèmmu kḗbe ke kònnè Babidḗnni

(Wénté Sedemii 39:8-10. 52:12-30 nè 2 Bekpààtìbè tḗmmú 36:17-21)

⁸ Babidḗnni kóo kpààtì Nebukannesaa kpàtì benni tepíitè nè diwéínnì mièke nke Nebusadadanni tihāāpḗntì tì bà okpààtì ti kóo kóti wèè tū nhokpààtì, ò tḗḗkenímè Sedisadèmmu, ⁹ kéduḗ nkè bèè cóu nti Yiè nKuyie ncīḗtè nè tehāāpḗncīḗtè nè Sedisadèmmu kó sicéí simḗu, ke cóunnè benitidièbè kó sicéí simḗu. ¹⁰ Kè Babidḗnni kó behāāpḗmbè bèè cíennì tihāāpḗntì tì bà okpààtì ti kóo kóti kè tì puḗ nkuduotí kùù fité Sedisadèmmu.

¹¹ Kè Nebusadadanni wèè baké tihāāpḗntì tì bà okpààtì, kòo pīrmmú bèè nìtìbè do kpaá dihei nè bèè do yè kóò tūnne nè benitìbè tḗbè péu kékònnè o cie. ¹² Ke súḗ mbetenkútìbè máà bèè bo nkuuti nè bèè bo nhò fiiku detie mbè tu dè fínýí.

13 Kè Babidɔnni kó behããpòmbèe bóké disɔwũ ð kó yesãnkè ti Yiè nKuyie nciètè kpeye nè ye kó yeteitiyè nè disɔwũ ð kó kunankú diékù kùu bo ti Yiè nKuyie nciètè kètɔ disɔwũ ð kékònnè Babidɔnni. 14 Kòo túóténè yesɔbɔ bè do ð nkounè yè mutápeí nnè de kó tikãpentì nè de kó yese nè de kó ihaaké nè sibúkúsí. Dèè kó dimàà cénke tú disɔwũ ð kó tinentì bè do p̄innè ti ti Yiè nKuyie cīètè mièke mutōmmú. 15 Kuhããpònkù kùu baké tii bàà okpààti kè kùu túóté sisɔbúkúsí nè yebɔ bè do méúnè yè meyĩ ndèè kó dimàà cénke tú mesɔ nkperè nè timátì péiti kperè.

16 Sodomɔ do dðnnè dii sɔwũ ð ti Yiè nKuyie nciètè kó tinentì ti cēékù do í mɔke kù màmè. Yesãnkè dieyè yédé nè kunankú diékù nè tenaasántè tèè kù tɔ nè yecēētiyè. 17 De kó yesãnkè yédé, dimàà kó meokùmè do bo métiri bèwèi ndi, bá di kè di mɔke diteitiri di yómmè kè di okùmè bo métiri mèdémè nè dikéè. Bá dii teitiri ìnkè kè bè kpè mmesɔ nke fité kè dè dò nyetebe bè tu yè kèdènatì. Demou kè dè wè nke tú disɔwũ ð mää, ke me ndò nyédé.

18 Kè de kó kuhããpònkùu p̄i nyikuó niùti diewè Sedaya nè Sofonii wèè ò pòkoo, nè betɔbè bètãati bèè bàà ti Yiè nKuyie nciètè, kè bè kpetínnè. 19 Kè kùu p̄innè bè f̄onte wè kòò tu tekpààticīètè kóo kóti nè betɔbè mabè bènùmmù bèè wēñnè okpààti ke bo dihei mièke. Nè wèè baké behããpòmbè o kóo pátiwãàti, wèè p̄i mbèhããpòmbè nè dihei kó benitibè tɔbè mabè sipísikuð. 20 Nebusadadanni wèè baké Babidɔnni kó tihããpònti weè do bè p̄irmú kékònnè Dibuda èi Babidɔnni kóo kpààti borè. 21 Kòò kè mbè kùò Dibuda èi Amati tenkè.

Meñme Sudaa kɔbe yèmè be tenkè.

Kedaya naámmè kùmàndáà Sudaa tenkè
(Wénté Sedemii 40:7-41:18)

22 Kè Nebukannesaa túóté Ayikammu yaàbire Kedadia Safanni bire kédɔð kùmàndáà kòò bo mbaké benitibè ò p̄irmú ke sùò mbè Sudaa tenkè mièke. 23 Kè behããpòmbè iwēi yembè mabè nè be kó tihããpònti kè bèè keè Babidɔnni kóo kpààti dðmmè Kedadia kùmàndáà kékɔte o borè Misipaa. Nte de yembè yètè: Isimayeri nè Netanniya bire nè Soananni Kadeya bire nè Kedadia Tanneumeti bire Netofaa èi kou nè Yasanniyau Maaka bire, bèè do mbe nè be kó behããpòmbè. 24 Kè Kedadia be dɔúnnè dinùu ke dð: Di bá nyĩèkù Babidɔnni kɔbe kè di k̄m̀b̀ù̀à̀t̀ì bè duò, mbonè dihei mièke ke p̄i mBabidɔnni kóo kpààti tōmmú, di yó mbomu kè dè di naati timatì í yóò di kəkénè.

25 Meñme otãnkù oyiénwè mièke Isimayeri Netanniya bire nè Edisamaa wèè do tú tekpààticīètè kou, kényiénè betɔbè mabè tepítè, kè bèè kɔte képoté Kedadia kékuɔ, kéwēnnénè Sudaa kɔbe nè Babidɔnni kɔbe bèè do o bonè Misipaa. 26 Meñme benitibè bemou yòtemè Babidɔnni kɔbe, kétúóté besánpòbè nè bediebè nè bèè baké behããpòmbè kè bèè coké bemou kékɔte Esibiti.

Babidɔnni kóo kpààti dðmmè Sosakinni mesàà
(Wénté Sedemii 52:31-34)

27 Bè me mp̄i nSudaa kóo kpààti Sosakinni kékònnè Babidɔnni, kè dè mmɔke yebie nsipísitãati nè yèyiekè, otãnkù tepítè nè odérìwè, diyie sipísidé nè diyiénni yiè kè Babidɔnni kóo kpààti Efidi-Medodakii di tikpàti, kóò kuó mmesémmè kóò kpeté kóò dènnè dikpetíntou, 28 kóò nàké tináãnsààti, kóò níi nkoò mbaké bekpààtìbè tɔbè nè bèè do wè nke bo Babidɔnni. 29 Kòò duó nkè Sosakinnii dáté tikpetínyààti, kényo nwenwe Babidɔnni kóo kpààti borè o fòmmu mumou mièke. 30 Kòò kpààti weè nyé o kpéi nsãã, yewe yemou duómè, o fòmmu mumou mièke.

Bekpààtìbè tōmmú pátíri ketirì Di mpátíri tō tì nàaṅtì

Bekpààtìbè tōmmú pátíri ketirì nè didèrì yè wète ke kònté tì nàké tìnti Sammuyeyeri pátíri ketirì nè didèrì ye miéke nè bekpààtìbè pátíri diketirì nè didèrì ye miéke. Bekpààtìbè tōmmú páte yedé miéke ke né nàké kè dè ntukúnè Isidayeyeribe nè Kuyie mbe kó metaummè.

De kó yepáte yèè ti benkú ke dò mbá nè meyei mmèè do Isidayeyeri kó dikpààtìyuu nè Sudaa kperi, Kuyie nyí yè ndinùù kù do bè dǎunnè dì, ke dǎari kù bo yímè ké bè dæéte bembè ku nìtìbè bèè bo Sudaa tenkè. De kó kuce kuù tu Dafiti nè Sadomǎo nè Sosafati nè Esekiasi nè Sosiasi nè betǎbè betǎbè bèè do dǎari Kuyie ndómè. Be kó medǎòrìmè mèè benkú Kuyie nkuù dómè kédǎò kù do dǎunnè dii nùù ku nìtìbè

Diì pátíri ti benkú Kuyie nkuù tōmmú ketémè ku cǐètè nè bè kǎnnemè ikuù nìùbè nè Defiibe. De kó dipátíri dii ti náá nDafiti weè do yàmè bè dòmmè kémaá Kuyie ncǐètè, weè dǎu nyikuù tōmmú. Kè Sadomǎo weè né maá Kuyie ncǐètè.

Di mpátíri nàaṅtì duó ke dòmmè

1. Isidayeyeribe kó iwuǎ 1-9
2. Sauri kó mukũũ 10
3. Dafiti kó tikpàtì 11-29

ISIDAYEYERIBE KÓ IWUǎ NDUǎ KE DÒMMÈ

Adammu kèntǎ kètuǎkenè Esayuu kó iyaǎbí

¹ Adammu weè do peité Seti kè Setii peité Enǎsi. ² Kè Enǎsii peité Kenaa, kè Kenaa peité Matadeyeyedi, kè Matadeyeyedii peité Yederi. ³ Kè Yederii peité Enǎki, kè Enǎkii peité Matusademma, kè Matusademmuu peité Demeki, ⁴ kè Demekii peité Nǎwee kè Nǎwee peité ibí ìtǎǎtì: Semmu nè Kammu nè Safeti.

⁵ Kè Safetii peité Komèe nè Makǎku nè Madaii nè Safǎǎ nè Tubaaadi nè Mesekei nè Tidaasi. ⁶ Kè Komèe peité Asekenaasi nè Difati nè Tokadima. ⁷ Kè Safǎǎ peité Edisaa nè Tadisa nè Kitimmu nè Dodanimmu.

⁸ Kè Kammu peité Kuusi nè Misidaimmu nè Puti nè Kannahǎǎ. ⁹ Kè Kuusi peité Sebaa nè Afidaa nè Sabuta nè Dakima nè Sabutekaa. Kè Dakima kó ibí ntú: Saba nè Dedanni. ¹⁰ Kè Kuusi yíé képeité Nè mudodi, weè do tú okpǎriteu ketiwè ketenkè ìnkè. ¹¹ Misidaimmu, weè do tú Dudimmu kǎbe nè Ananimmu kǎbe nè Deabu kǎbe nè Nafutuyimmu kǎbe, be yààrì. ¹² Patidoosi nè Kasiduimmu nè Kafutǎǎ, beè do tú Fidisitèèbe yààrìbè. ¹³ Kè Kannahǎǎ peité o kóo po Posidonna nè Eti. ¹⁴ Kannahǎǎ weè do tú Sebusiibe nè Amǎriibe nè Kidikasiibe ¹⁵ nè Efiibe nè Adikiibe nè Sidoniibe, ¹⁶ nè Adifadiibe nè Semadiibe nè Amatiibe be yààrì.

¹⁷ Kè Semmu kó ibí ntú Edammu nè Asuu nè Adipakisadi nè Dudi nè Aramu nè Uusi nè Udi nè Ketèe nè Mesekei. ¹⁸ Kè Adipakisadii peité Sedaa, kè Sedaa peité Ebeè. ¹⁹ Kè Ebeè peité ibí idèl. O kóo po yètìrì do tú Mèyatimè. Nè be kó tinǎaṅtì Pedeki, ke yé de kó dimònni ndi benìtìbè yàtemè. Kòo nantè yètìrì ntú Yokitanni. ²⁰ Kè Yokitannii peité Adimǎdadi nè Sedefu nè Asadimafeti nè Yedaki, ²¹ nè Adodammu nè Usadi nè Diida, ²² nè Ebaadi nè Abimmayeyedi nè Sebaa, ²³ nè Ofidi nè Afidaa nè Yobabu. Yokitanni bí nyi memme.

²⁴ Kè Semmu peité Adipakisadi, kè Adipakisadii peité Seda. ²⁵ Kè Sedaa peité Ebeedi, kè Ebeedii peité Pedeki, kè Pedekii peité Deu. ²⁶ Kè Deuu peité Seduku, kè Sedukuu peité Nǎǎ, kè Nǎǎ peité Teda, ²⁷ kè Teda peité Abarammu. Kè dè mboní kè Kuyie nhò yu ke dò Abarammu.

²⁸ Kè Abarahamuu peité Isaki nè Isimayɛɛri. ²⁹ Nte Abarahamuu yaàbí yètè. Kè Isimayɛɛri peité Nɛbayɔti o koo po, nè Kedaa nè Adeberi nè Mibisammu, ³⁰ nè Misemaa nè Duma nè Masa nè Adadi nè Temaa, ³¹ nè Yetudi nè Nafisi nè Kedimaa. Isimayɛɛri bí nyi mɛmmɛ.

³² Kè Ketudaa, Abarahamuu do yìè kètúóté wèè nitipòkù kòo ò peité Simidanni nè Yokisanni nè Mɛdanni nè Mandiyāā nè Isebaki nè Suaa. Kè Yokisannii peité Sebaa nè Dedanni. ³³ Kè Mandiyāā peité Efaa nè Efɛɛ nè Enɔki nè Abidaa nè Edidaa, Ketudaa bí nyi nè o yaàbí.

³⁴ Kè Abarahamuu bire Isakii peité Esayuu nè Isidayɛɛri. ³⁵ Kè Esayuu peité Edifasi nè Deuyɛɛdi nè Yeusi nè Yaedammu nè Koda, ³⁶ kè Edifasii peité Temaa nè Omaadi nè Sefi nè Katammu nè Kenasi nè Timuna nè Amadeki. ³⁷ Kè Deuyɛɛdii peité Naati nè Seda nè Samaa nè Misaa. ³⁸ Kè Seii kó ibí ntú: Dotanni nè Sobadi nè Sibeṣṣ nè Ana nè Disṣṣ nè Eɛɛ nè Disāā. ³⁹ Kè Dotāā peité Ōdi nè Omammu. Kè Dotāā tāū yètìrì ntú Timuna, ⁴⁰ kè Sobadi peité Adiyanni Manati nè Ebaadi Sefi nè Onammu kè Sibeṣṣ peité Aya nè Ana. ⁴¹ Kè Ana peité Disṣṣ. Kè Disṣṣ peité Amidanni nè Esibanni nè Itidanni nè Kedanni. ⁴² Kè Eɛɛ peité Bideanni nè Safāā nè Yakāā, kè Disāā peité Usi nè Adanni.

Edǝmmu èi kó bekpààtìbè

(Wénté Tenketé 36:31-43)

⁴³⁻⁵⁰ Nte bekpààtìbè bèè do di tikpàti Edǝmmu èi kéféi mbetabè kè Isidayɛɛribɛ mu nyi mǝkɛ okpààti. Dinabaa èi kou Beṣṣ bire Bedaa weè do baké Edǝmmu kékú kè Bosedaa èi kou Sedaa bire Yobabuu cǝuté tikpàti, kékú, kè Temanni èi kou Usammu túóté tikpàti, kékú kè Afiti èi kou Bedadi bire Adadii di tikpàti, weè do dokénè Mandiyāā èi kǝbɛ Mǝabu èi, kè bè na. Ò ku dii mǝnni kè Masedekaa èi kou Sammudaa di tikpàti kékú. Kè Sauri wèè do bo Deobɔti èi kó kukó mborè kòo di tikpàti. Ò ku dii mǝnni kè Akibṣṣ bire Baadi-Ananni sǝuté tikpàti. Ò ku dii mǝnni kè Pauu èi kou Adadi cǝuté tikpàti kèmpo Masabu bire Matededi kó dɛbire Metebeyɛɛdi.

⁵¹ Okpààti Adadii ku dii mǝnni kè Edǝmmu naàmùnkù kó bekrétìbè beè mbaké. Nte be yètè: Timuna nè Adifa nè Yeteti ⁵² nè Odibamaa nè Edaa nè Pinṣṣ ⁵³ nè Kenasi nè Temaa nè Mibisaa ⁵⁴ nè Makidiyɛɛdi nè Idammu beè do tú Edǝmmu naàmùnti kó bekrétìbè kɛ baké.

2

Sakǝbu bire Sudaa yaàbí

¹ Nte Sakǝbu bè do yu wè ke tú Isidayɛɛri o bí yètè: Dubɛnni nè Simmɛṣṣ nè Defi nè Sudaa nè Isakaa nè Sabunṣṣ, ² nè Danni nè Sosefu nè Bensamɛɛ nè Nɛfutadii nè Kati nè Aɛɛ.

³ Kè Sudaa puokɛ Kannahāā èi koo sapāā Suaa, kòo ò peité initidabí itāāti: Eɛ nè Onanni nè Seda. Edi weè do tú Mpo, kédṣṣ ti Yiè nKuyie nyí dṣ dè kè kùu ò kùṣ. ⁴ Kè dè mboní kè Sudaa koo dapāā mpokù Tamaa ò peité initidabí tɛi idèl, kè bè mbè yu ke tú Pedesi nè Seda. O bí imǝu kè ìi wènné kèmbò initidabí inùmmù. ⁵ Kè Pedesi kó ibí ntú Etisidonni nè Amudi. ⁶ Kè Sedaa peité Simudi nè Etanni nè Emanni nè Kadikṣṣdi nè Dada kè bè mbo initidabí inùmmù. ⁷ Kè Kadimii peité Akaa* weè do te kè Kuyie mmiɛkɛɛ do Isidayɛɛribɛ, kɛ yé ò do sǝnnemè Kuyie nyè mbè báá túóté dè kètiekɛ. ⁸ Kè Etannii peité Asadia, ⁹ kè Etisidonnii peité Yedamɛyɛɛdi nè Dammu nè Kadɛbu, kòo yètìrì terì ntú Kedubaii.

¹⁰ Kè Dammuu peité Amminnadabu kè Amminnadabuu peité Nasṣṣ weè do tú Sudaa naàmùnkù koo kóti. ¹¹ Kè Nasṣṣ peité Sadima kè Sadimaa peité Boasi, ¹² kè Boasii peité Obedi, kè Obedii peité Sɛsee, ¹³ kè Sɛsee peité ibí iyiekè. Kòo koo po ntú Ediabu kòo nante Abinnadabu kè Aminnadabuu nante Simmea, ¹⁴ kè Samaa nante Nɛtanneyɛɛdi, kè Nɛtanneyɛɛdii nante Dadaii. ¹⁵ Kòo mɛ ntó nante Osemmu, kòo nante Dafiti, ¹⁶ kè be tǝbè ntú Seduya nè Abikayɛɛdi, kè Seduyaa peité Abikaii nè Soabu nè Asayɛɛdi kè bèè wènné

^{1:38} +Wénté Tenketé 36:19-21.

^{2:4} +Tamaa: Wénté Tenketé 38.

* ^{2:7} Akaa: Sosuwee pátiri miɛkɛ bè we nyu ke

tú Akāā.

bètããti. ¹⁷ Kè Abikayeedii peité denitidabire kè bèe dè yu ke dò Amasa o cice do tú Yetee Isimayeeeri wuò kou.

¹⁸ Kè Esidonni bire Kadebu pokù Asuba peité ibí ìnàà kè denitipobire yètìrì ntú Yediyoti nè initidabí ìtããti Yesee nè Sobabu nè Adidonni. ¹⁹ Asuba ku dìì m̀nǹǹ kè Kadebuu puoke Efadati kè Efadatii peité Uuri. ²⁰ Kè Uuri peité Udi kè Udii peité Besadedi.

²¹ Etidonni m̀ke dìì m̀nǹǹ yebie nsipísikuò, képuoke Kadaadi cice Makidi kóo sapàà nkòo ò peité Sekubu. ²² Kè Sekubuu peité Yaii weè do tieke yehékè sipísidé nè yètããti Kadaadi tempè mmieke. ²³ Kesuu èi nè Adamu èi kè ye kpààtibèe fietè Yaii kétieke yehékè nè Kenati eidíè, nè yehékè yèè yè t̀kénè yemou kè yèe wēnné yehékè sipísikuò. Bèè do bo ye mieke bemou bè do tú Kadaadi cice Makiidi yaàbí nyi. ²⁴ Etidonni weè do po Abiya kékú kè Kadebuu duónè o pokù t̀u Efadata kòo ò peité denitidabire, kè bèe dè yu ke dò Asuu, weè do keté Tekoa èi.

²⁵ Kè Etidonni kóo po Yedameyeedi pié ibí péu kè Dammu ntú o kóo po kénante Buna, kè Buna nante Odeni, kè Odenii nante Osemmu, kè Osemmu nante Aiya. ²⁶ Kè Yedameyeedi puoke onitipòkù t̀u Atada kòo ò peité Onammu. ²⁷ Kè Yedameyeedi kóo po peité Masasi nè Yaminni nè Ekee. ²⁸ Kè Onammuu peité Sammaii nè Yada. Kè Sammaii peité Nadabu nè Abisuu. ²⁹ Kè Abisuu puoke Abiyaii kòo ò peité Abanni nè M̀didi. ³⁰ Kè Nadabuu peité Sededi nè Apayimmu, kè Sededii kú bá ò í m̀ò̀te debire. ³¹ Kè Apayimmuu peité Iseii, kè Iseii peité Sesãã, kè Sesãã peité Adaii. ³² Kè Sammaii nantè Yada peité Yetee nè Sonnatãã, kè Yetee kú bá ò í m̀ò̀te debire. ³³ Kè Sonnatãã peité Pedeti nè Sasa. Yedameyeedi yaàbí nyi memme.

³⁴ Sesãã í m̀peité initidabí, képeité initipobí máà, kém̀m̀ke o t̀nt̀ Esibiti èi kou m̀u kè bè ò yu ke tú Yada, ³⁵ kòo ò duó nho kóo sapàà mm̀u kòo ò puoke kòo peité denitidabire, kè bèe dè yu ke dò Ataii. ³⁶ Kè Ataii peité Natãã, kè Natãã peité Sabadi. ³⁷ Kè Sabadi peité Efudadi, kè Efudadii peité Obedi. ³⁸ Kè Obedii peité Yeu, kè Yeuu peité Asadia. ³⁹ Kè Asadia peité Edesi, kè Edesii peité Edasaa. ⁴⁰ Kè Edasaa peité Sisimaii, kè Sisimaii peité Sadummu. ⁴¹ Kè Sadummu peité Yekammia, kè Yekammia peité Edisamaa.

⁴² Kè Kadebuu peité o kóo po Mesa kòo nante Yedameyeedi, kè Mesaa peité Sifi nè Madesa, kè Madesaa peité Ebunə. ⁴³ Kè Ebunə peité Kodaa nè Tapua nè Dekemmu nè Sema. ⁴⁴ Kè Sema peité Daammu, kè Daammuu peité Yodikoammu, kè Dekemmu peité Sammaii. ⁴⁵ Kè Sammaii peité Maṣṣ, kè Maṣṣ peité Beti-Sudi. ⁴⁶ Kè Kadebuu puoke onitipòkù t̀u kè bè ò yu ke tú Efaa, kòo ò peité Anaa nè M̀sa nè Kasesi. Kè Adaa peité denitidabire ké dè yu ke dò Kasesi. ⁴⁷ Kè Yadaii peité Dekemmu nè Yotammu nè Kesãã nè Pedeti nè Efaa nè Saafu. ⁴⁸ Kè Kadebuu yí képuoke onitipòkù t̀u, kòo yètìrì tu Maaka, kòo peité Sebee nè Tidana. ⁴⁹ Kè dè m boní kòo yí képeité Saafu, kè Safuu peité Madimana nè Sefaa, kè Sefaa peité Makibena, kè Makibena peité Kibea. Be kó di f̀nkúò kè Kadebuu yí képeité denitipobire ké dè yu ke dò Akisaa.

⁵⁰ Nte Kadebu yaàbí kó yeyètè: O pokù Efadata kóo po do tú Uuri, kòo nante Sobadi, weè do keté Kidiya-Yeadimmu kó dihèi, be ỳf̀ù̀ bè do bo bètããti ndi. ⁵¹ Sadima weè do keté Betideemmu èi. Kè Adefuu keté Beti Kedee èi. ⁵² Kè Sobadii keté Kidiya-Yeadimmu èi. Kè Sobadi yaàbí mbo Adowee nè Menuoti k̀be èi kó dikèè. ⁵³ Bèè kó tinaàm̀nt̀ do tú Iditiibe nè Putibe nè Sumatiibe nè Misedaiibe bèè do bo Sodaa èi nè Esitaadi k̀eri ye mieke.

⁵⁴ Sadima yaàbí do tú Betideemmu èi k̀be nè Netofaa èi k̀be nè Adidoti-Beti-Yoabu èi k̀be nè Manaati èi k̀be kó dikèè nè Sodaa èi k̀be, ⁵⁵ k̀ỳỳǹ bèè ý yepáte be kó tinaàm̀nt̀. Bèè do tú Yabesi èi k̀be bèè do tú Tidatiibe nè Simatiibe nè Sukatiibe nè bè tu bè Keniibe Amati kó kuwə nk̀be, bèè pié Dekabiibe.

3

¹ Nte Dafiti kó initidabí ò peité ì Ebunǝ i kó yeyètè: Amunǝ weè do tú Mpo, kòo yǝ tú Ainǝammu Sisedeedi èi kou. Kòo dèrì ntú Danniyeedi, kòo yǝ tú Abikayeedi, Kadimeedi èi kou. ² Kòo tǝánwè ntú Abusadǝmmu Kesuu èi kóo kpààti Tadimaii kóo sapàà Maaka ò peité wè. Kè onaanwè ntú Adonniya, kòo yǝ yètìrì tu Akiti. ³ Kòo nummuwè ntú Sefatia, kòo yǝ yètìrì tu Abitadi. Kòo kuónwè ntú Itediammu, kòo yǝ tú Ekidaa. ⁴ Dafiti tǝ dìi mǝnnì tikpàti kémbo Ebunǝ yebie nyèyiekè nè dikéè. Dii mǝnnì ndi ò piémè de kó initidabí ikuè. De kó difǝnkúò kè Dafiti ntǝ tikpàti kékǝte Sedisadǝmmu ke dǝ yebie sipísitǝāti nè yètǝāti. ⁵ Ó de mbo, kòo pokù Batisebaa Amiyeedi kóo sapàà nhò peité initidabí ìnàà: Simaa nè Sobabu nè Natǝā nè Sodomǝ. ⁶⁻⁸ Kè Dafitii yíe kèpeité ibí tèi ìwèi: Ibaa nè Edisua nè Edifedee nè Nǝka nè Nefeki nè Yafia nè Edisamaa nè Ediada nè Edifedee. Kè be tǝū ntú Tamaa, ⁹ kè né mbúúti initidabí o pobè tǝbè ò pié ì.

¹⁰ Nte Sodomǝ bí nè o yaàbí: Weè do peité Odoboammu kè Odoboammuu peité Abiya, kè Abiyaa peité Asaa, kè Asaa peité Sosafati. ¹¹ Kè Sosafatii peité Yodammu kè Yodammuu peité Aasia, kè Aasiaa peité Soasi, ¹² kè Soasii peité Amasia, kè Amasiaa peité Asadia, kè Asadiaa peité Yotammu. ¹³ Kè Yotammuu peité Aasi, kè Aasii peité Esekiasi, kè Esekiasii peité Manansee, kè Manansee peité Amǝ, ¹⁴ kè Amǝ peité Sosiasi. ¹⁵ Kè Sosiasi kóo po ntú Yoananni, kòo nante Sosakimmu, kè Sosakimmu nante Sedesiasi, kè Sedesiasii nante Sadummu, ¹⁶ kè Sosakimmu peité Yekonniasi nè Sedesiasi.

¹⁷ Yekonniasi bè do pī n wè kékǝnnè Babidǝnni o kó ibí do tú Seditieri ¹⁸ nè Madikidammu nè Pedaya nè Sennasaa nè Yekammia nè Osama nè Nedabia. ¹⁹ Kè Pedaya kó ibí ntú Sodobabeedi nè Simmeii, kè Sodobabeedi peité ibí idèi: Mesudammu nè Ananniya nè denitipobire Sedomiti, ²⁰ kèyíénè initidabí ìnùmmù Asuba nè Oedi nè Bedekia nè Asadia nè Yusuba Esedi.

²¹ Kè Ananniya peité ibí idèi: Pedatia nè Yesaya, kè Yesayaa peité Defaya, kè Defayaa peité Adinanni, kè Adinannii peité Abudiasi, kè Abudiasii peité Sekanniya. ²² Kè Sekanniya peité ibí ikuè: Semmaya nè Atuusi nè Ikadi nè Badia nè Neadia nè Safati. ²³ Kè Neadia peité ibí itǝāti Edioyennaii nè Isikia nè Asidikammu. ²⁴ Edioyennaii do peité initidabí ìyiekè ndi. Oafia nè Ediasibu nè Pedaya nè Akubu nè Yoananni nè Dedaya nè Ananni.

4

Sudaa bí nè o yaàbí

¹ Sudaa peité ìì bí do tú: Pedesi nè Etisibonni nè Kadimii nè Uuri nè Sobadi. ² Kè Sobadii peité Deayaa kè Deayaa peité Yaati kè Yaatii peité Aummai nè Daadu beè do tú Sodaa naàmùnkù kǝbe kó beyààribè.

³⁻⁴ Efadata kóo po do tú Uuri, weè keté Betideammu èi kèpié initidabí: Etammu nè Sisedeedi nè Isema nè Idibasi nè denitipobire Asedepenni, kèyíe kèpeité Pennuyeedi wè keté Kedǝri èi, kèyíe kèpeité Esee wè keté Usaa èi.

⁵ Asuu weè keté Tekoa èi kémbo benitipòbè bèdébè Edaa nè Naada. ⁶ Kè Naada peité initidabí ìnàà Ausammu nè Efee kè Efee nante Teminni kè Teminnii nante Aasitadi. Naadaa kó ibí nyi memme. ⁷ Kè Edaa peité ibí itǝāti Sedeti nè Soaa nè Etina.

⁸ Kè Kǝtii peité Anubi nè Sobeba weè do tú Adummu Adadeyeedi bire naàmùnkù kǝbe yààrì.

⁹ Yabesi do tú onitì nwe bè bùó wè kè dè pǝēté o tebií. O yǝ do ò pei kèfǝūtè mediè mme kè deè nte kòo ò yu ke dǝ Yabesi.

¹⁰ Weè do bànǝte Kuyie nke dǝ: Kuyie nyIsidayeribe tǝ nkù á m pǝ mesàà, n yíe m mǝke dè, nni nkǝnké meyei nnè mǝfǝūtímè memǝu. Kè Kuyie nhò duó nhò kù mǝo dè. ¹¹ Suaa kóo kóti Kedubu weè peité Meii, kè Meii peité Esitǝ. ¹² Kè Esitǝ mbo Beti-Dafaa kèpeité Paseāa nè Teina kòo keté Naasi èi kè be yaàbí mbo Dekaa èi.

¹³ Kè Kenaai peité Otinniyeedi nè Sedaya. Kè Otinniyeedi peité Atati nè Meonõtaii. ¹⁴ Kè Meonõtaii peité Ofidaa, kè Sedayaa peité Yoabu weè do tú beyántibè yààri, bèè do bo kubiriku bè tu kù beyántibè biriku.

¹⁵ Kè Yefundee bire Kadebuu peité initidabí itããti: Idu nè Edaa nè Naammu. Kè Edaa peité Kenasi.

¹⁶ Kè Yadeyeedii peité Sifi nè Sifaa nè Idiyaa nè Asadeyeedi.

¹⁷⁻¹⁸ Kè Esida peité Yetee nè Mededi nè Efee nè Yanoo, kè Mededii puoke Esibiti kóo kpààti kóo sapàà Bitiya, kóo peité Midiyammu nè Sammaii nè Iseba weè keté Esitemaa eì. Kè Mededii yí képuoke Sudaa kó kuwuo kou, kóo ò peité Yededi nè Ebee nè Yekutiyeedi. Kè Yededii keté Kedoo eì, kè Ebee keté Sokoo eì, kè Yekutiyeedii keté Sandoyaa eì.

¹⁹ Kè Odiya puoke Naammu tãũ. Weè kó iyaabí do tú Kadimiibe nè Makatiibe, kè Kadimiibe mbo Keidaa eì kè Makatiibe bo Esitemaa eì.

²⁰ Kè Simoo peité Amunoo nè Dinna nè Benni-Anaa nè Tinoo. Kè Iseii naàmunkù kàbe ntú Soeti nè o bire.

²¹⁻²² Kè Sudaa bire Sedaa peité Ee nè Dada nè Yokimmu nè Soasi nè Sadafi, kè Edii keté Deka eì, kè Dada keté Madesa eì kényénè beyaàdùùbè bèè do duòkù tiyaàkpeti be kó tinaàmùnti bèè do bo Iseti Asebeaa eì. Kè Yokimmu kàbe mbo Koseba. Soasi nè Sadafi kè bèe puoke Mabiibe kè mu nyí konní Deemmu. De kó tináahti tu tii ddo tinti nè dimònni.

²³ Bè do tú beyaamaribè mbe kèmbò Netaimmu eì nè Kededaa eì okpààti borè koò maà tiyaati.

Simmeõõ kó ibi

²⁴ Kè Simmeõõ peité Nemmuoyeedi nè Yaminni nè Yadibu nè Seda nè Sauri. ²⁵ Kè Saurii peité Sadummu, kè Sadummu peité Mibisammu, kè Mibisammu peité Misemaa. ²⁶ Kè Misemaa peité Amuyeedi kè Amuyeedii peité Sakuu kè Sakuu peité Simmeii. ²⁷ Kè Simmeii peité initidabí tepíitè nè ikuò initipobí ikuò. O tebíí í mpeité kè dè nsũ deè te kè Simmeõõ kó kuwuo nyí nsũ ke mànnè Sudaa kòku mamè.

²⁸⁻³² Dafiti mu nyí còuté dìi mònni tikpàti kè Simmeõõ kó kuwuo nkàbe bo yèè ekè tu yie nè sii ekési kèntò kètuòkenè Dafiti còuté dìi mònni tikpàti: Beerisebaa nè Mòdada nè Asaa-Suadi nè Bidaa nè Esemmu nè Todadi nè Betuyeedi nè Òdimaa nè Sikidaki nè Bèti-Madikaboti nè Atisaa-Susimmu nè Bètibidii nè Sadaimmu nè Etammu nè Ainni nè Dimoo nè Tokenni nè Asãã. ³³ Nè sihekési sii yè tókénè, kètuòkenè Badati yehèkè bè do bo yènye. Bè cèí kó yeyètè bomu diheikèmpátiri mièke.

³⁴⁻³⁸ Nte Simmeõõ kó kuwuo nkó tinaàmùnti kó bekótibè: Amasia bí do tú Mesobabu nè Yammidèki nè Yosaa. Asiadi weè do peité Sedaya, kè Sedayaa peité Yosibia, kóo né peité Yeu nè Sowèeri. Semmaya weè do peité Simidi kè Simidii peité Yedayaa kè Yedayaa peité Anoo, kè Anoo peité Sifei, kè Sifei kó ibí ntú Sisa nè Bennaya nè Yesimiyeedi nè Adiyedi nè Asayaa nè Yekoaya nè Yakoba nè Edioyennaii. Be kó kuwuo ndo sũ mmediè mme. ³⁹ Kè bèe cíté kètuòke Kedoo tenkè mànkù diyèè yìèní kèè bíékè kó kubiriku ke wanti bè bo ncèmmù dè be wũõ, ⁴⁰ kèpété dinaacènni sààri kè di ndeu mesàà mbá òmòu í mbè kóónnè. Kammu yaabí do de mbo nè dimònni. ⁴¹ Sudaa kóo kpààti Esekiasi tò dìi mònni tikpàti, de mònni ndi bekpààtibè ti bo ke yu bèè yètè bè domè de kó kutempè, képuò ntitouti nè yefe Kammu yaabí do borè, kékuò benitibè bèè do dè bo bemòu kédeè kékari deborè ke kpaá ke dè bo nè yíènni. Ke yé dinaacènni sààri dè bomè bè bo ncèmmù dè be pe.

⁴² Kè Simmeõõ kó kunaàmunkù kàbe mabè sikòusinùmmùu (500) kàte Edommu tempè nyetàrè kòku, kè Iseii bí inàà mbè ni bèè tu: Pedatia nè Adia nè Defaya nè Usiyeedi. ⁴³ Kè bèe kuò Amadesiibe, bèè do yenté kènkpaá ke dè bo kédeè kékari. Kè be yaabí kpaá dè bo nè yíènni.

¹ Dubenni weè do tú Sakǝbu kóo po ke né duónè o cice pokù mǝu, kè deè nte kòo paà Mpo dò nkétieke dè. Kè bèe dè duó nSosefu kó ibí, bá ò ténke í ncómmú o fǝtìrì. ² Kè Sudaa kó kuwuǝ nkpenke kǝpǝtǝtǝ o tebíi kpeyi. Weè kó kuwuǝ mmieke nke okpààti do yǝnnímè kǝmbaké Isidayeeribe. Kè Sosefu bí ìi baa né nte Mpo ð nte dè. ³ Kè Sakǝbu kóo po Dubennii peité initidabí ìnàà. Enǝki nè Paduu nè Etisibonni nè Kadimii.

⁴ Kè Soweerii peité Semmaya kè Semmayaa peité Kǝku kè Kǝkuu peité Simeii, ⁵ kè Simeii peité Misee kè Misee Deaya kè Deaya peité Baadi, ⁶ kè Baadii peité Beedaa. Beedaa do tú Dubenni kó kuwuǝ nkóo kpààti nwe. Kè Asidii èi kóo kpààti Tikidaa Fadasaa ò pǝ nkékònnè Asidii tenkè.

⁷ Nte Beedaa tebíi naàmùnti mieke bèè do tú benìùbè bè do bè kàà nkè bè ntǝmmè beǝbè. Yeyeedi weè do tú oketiwe. Kè Sakarii ntú odèrì. ⁸ Be kó difǝnkúò kè Bedaa ntǝnní. Ó do tú Soweeeri naàmùnkù kou nwe, Sema yaàbire. Kòo cice tú Asaai.

Beè kó tinaàmùnti kǝbe do bo ketenkè kèè bo Adowee tempǝ nkubakù cǝnku bíékè kǝntǝ kǝtuǝkenè Nǝbo tǝrì nè Baadi-Nǝǝ èi kubakù yóu bíékè. ⁹ Be kó ketenkè do keté diyè yìenì kèè bíékè kó dikpàà ndi kǝntǝ kédítǝnè kukó nhEfadati ke yé bè do mǝkemè iwǝǝ péu Kadaadi èi. ¹⁰ Sauri do tú diì mǝnnì okpààti kè bèe dokénè Akidiibe kè bè na kǝfiete be èi Kadaadi tempǝ diyè yìenì kèè bíékè.

Kadi kó kufuku do duó kè dò mmèè botí

¹¹ Kè Kadi yaàbí mbo Basǝ kó kubiriku kǝntǝ kǝtuǝkenè Sadikaa diyè yìenì kèè bíékè ke bè èrìnè. ¹² Kè Soweeeri kó kunaàmùnkù kuù mbaké tisǝnti kè bè mbo Basǝ, kè Safǝǝ kǝku mbè pòkoo kǝyíenè Yanaii kǝku nè Safati kǝku. ¹³ Be kó difǝnkúò kè tinaàmùnti teti mbo tìyiekè Mikayeeeri kǝku nè Mesudammu kǝku nè Sebaa kǝku nè Yodaii kǝku nè Meyakǝǝ kǝku nè Sebaa kǝku nè Siyaa kǝku nè Ebǝe kǝku. ¹⁴ Be kó kunaàmùnkù kó beyààrìbè do tú Abiyai nè Uuri nè Yadoaa nè Kadaadi nè Mikayeeeri nè Yesisaii nè Yado nè Buusi. ¹⁵ Kunni yaabire Abidayeedi bire Aii weè do bè baké, ¹⁶ kǝmbo Kadaadi tempǝ Basǝ tenkè ke né yíenè yehékè yèè dè tǝkénè, kè be naacǝnni ntú Sadonni kó kubiriku kǝntǝ kǝtuǝkenè be tenkè mǝnku.

¹⁷ Kè bèe wǝrì bè yètè dihei kó yepátè mieke Yotammu tu diì mǝnnì Sudaa kǝbe kóo kpààti nè Sedoboammu tu diì mǝnnì Isidayeeribe kóo kpààti.

¹⁸ Dubenni nè Kadi nè Manansee naàmùnkù kǝbe kó dikéè tǝrì bè do mǝke behǝǝpǝmbè sikǝupíísìnàà nè sikǝupíísìnàà nè sikǝusiyiekè nè sipísikuò (44760) bè do tú bèè nǝ mbǝmbe mudò mesàà ke tǝu tidǝpǝiti nè yekpǝrise nè detǝnnè. ¹⁹ Kè bèe dokénè Akidiibe nè Ayetuu botí kǝbe nè Nafisi botí kǝbe nè Nadabu botí. ²⁰ De kó mudò mieke kè bèe banté ke dò nkuyie mbo tee, kè kù bǝnté kè kù mǝǝ metǝemmè. Kè kùu bè teennè kè bèe na Akidiibe nè bèè bè kòmmú, ²¹ kǝpǝmmú be wǝǝ ìi tu: Yòyóbè sikǝupíísìnùmmú (50000) ipe nè sibǝǝ sikǝupííkǝupíísidé nè sikǝupíísìnùmmú (250000) nè sǝmmarímú sikǝupíísidé (2000) kǝpǝmmúnè benitibè tekǝupííkǝutè kékònnè (100000). ²² Kè bèe kuǝ be dootitǝbè péu ke yé de kó mudò do túmè Kuyie nkǝmu mmu, kǝdeè kǝkari be tenkè kǝmbo kè Asidii kóo kpààti yàa bè pǝrímúnè kékònnè o èi.

Manansee kó kuwuǝ ndikéè tǝrì kǝbe

²³ Kè Manansee kó kuwuǝ ndikéè sǝnnii kǝte kǝkari Basǝ tenkè, kǝntǝ kǝtuǝkenè Baadi-Edimǝ nè Senii nè Edimǝ tǝrè. Kè be wuǝ nsǝú. ²⁴ Nte bèè do ni be cǝi be yètè: Efǝe nè Iseii nè Ediyeedi nè Asidiyeedi nè Idimmeya nè Odafla nè Yadiyeedi. Bemǝu bè do tú bèè yètè fei bǝmbe, yekǝmbò yembè.

²⁵ Dubenni kó kuwuǝ nnè Kadi kǝku nè Manansee kǝku dikéè, kè bèe yete Kuyie mbe yembè do tú nkù, kè kù bǝtǝnnè kǝfíe iwǝǝ yebǝkè ibotí tǝi do feu yé, kè Kuyie nyi kùu kè bè kǝnnè. ²⁶ Memǝme kè Kuyie nyIsidayeeribe tú nkùu íi nhAsidii kpààtibè Pudi nè Tekidati-Fadasaa be mieke, kè bèe bè do mudò kè bè na kè bè pǝrímú kékònnè Adaa èi nè Abǝǝ kperi nè Ada ye tenkè. Kè bè mpǝkénè Kosǝ kó kukó nke kpàà dè bo nè yíenì.

Defii kó kufuku dú ke dǒmmè

²⁷ Defii kó ibí ì tu: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ²⁸ Kè Keatii peité Amidammu nè Yesea nè Ebunǎo nè Usiyeedi. ²⁹ Kè Amidammu peité Anǎo nè Mǎyiisi nè be tǎũ Midiyammu. Kè Anǎo peité Nadabu nè Abiu nè Edasaa nè Itamaa. ³⁰ Kè Edasaa peité Pinasi kè Pinasii peité Abisua. ³¹ Kè Abisua peité Buki kè Bukii peité Usi, ³² kè Usii peité Sedaya kè Sedayaa peité Medayǎti. ³³ Kè Medayǎtii peité Amadia kè Amadia peité Aitubu. ³⁴ Kè Aitubuu peité Sadǎki kè Sadǎkii peité Aimasi ³⁵ kè Aimasii peité Asadia kè Asadiaa peité Yoananni ³⁶ kè Yoanannii peité Asadia weè do tú ikuó nùtì Kuyie ncǐtè mièke Sadomǎo do maá tè Sedisadammu. ³⁷ Kè Asadia peité Amadia kè Amadiaa peité Aitubu ³⁸ kè Aitubuu peité Sadǎki kè Sadǎkii peité Sadummu ³⁹ kè Sadummuu peité Idikiya kè Idikiyaa peité Asadia ⁴⁰ kè Asadiaa peité Sedaya kè Sedayaa peité Yosadaki. ⁴¹ Kuyie ndo dú ndii mǎnni kè okpǎàti Nebukannesaa pǐ nSudaa kǎbe nè Sedisadammu kǎbe ké we nwǎnnénè Yosadaki kékǒnnè Babidǎnni.

6*Defii kó kuwuǎ nkǎbe tǎbè*

¹ Defii kó ibí do tú: Kerisonni nè Keati nè Medadi. ² Kè Kerisonni kó ibí ntú Dibini nè Simmeii. ³ Kè Keati kpɛyi tú: Amudamu nè Isaadi nè Abunǎo nè Usiyeedi. ⁴ Kè Medadi kpɛyi ntú Madi nè Musii. Beè do tú Defii kó kuwuǎ nkó tinaàmuntì kó beyààribè.

⁵ Nte Kerisonni kó kunaàmùnkù do dú ke dǒmmè: Kerisonni weè do peité Dibini, kè Dibinii peité Yaati, kè Yaatii peité Simma, ⁶ kè Simma peité Yoa kè Yoa peité Ido kè Idoo peité Seda, nè Yeatidaii.

⁷ Nte Keati kó kunaàmùnkù dú ke dǒmmè: Keati weè do peité Aminnadabu kè Aminnadabuu peité Kodee kè Kodee peité Aitubu. ⁸ Kè Aitubuu peité Edikanaa kè Edikanaa peité Abiyasafu, kè Abiyasafuu peité Aimasi, ⁹ kè Aimasii peité Taati kè Taatii peité Udiyeedi kè Udiyeedii peité Osiasi, kè Osiasii peité Sauri.

¹⁰ Edikanaa do peité initidabí ìdèi ndi, Amasaii nè Aimati. ¹¹ Kè Aimatii peité Edikanaa, kè Edikanaa peité Safaii, kè Safaii peité Naati ¹² kè Naatii peité Sammuyɛeri, ¹³ kè Sammuyɛerii peité o kóo po Sowɛeri nè o nantè Abia.

¹⁴ Nte Medadi kó kunaàmùnkù dú ke dǒmmè: Medadi weè do peité Madi, kè Madii peité Dibini, kè Dibinii peité Simmeii, kè Simmeii peité Usaa, ¹⁵ kè Usaa peité Sima kè Simaa peité Akiya, kè Akiyaa peité Asaya.

¹⁶ Bè tannè dǐ mǎnni Kuyie ntaummè tǎu ku cǐtè mièke, kè Dafiti dú nkè Defii yaábí ì nte mudèmmù. ¹⁷ Sadomǎo mu ndo í maá Kuyie ncǐtè Sedisadammu kè beè te mudèmmù Kuyie ntaummè tǎu ìkè ikuó yè ndè ndǒmmè.

¹⁸ Nte beè do te mudèmmù nè be bío: Keati naàmùnkù mièke Sammuyɛeri yaábire Emanni Sowɛeri bire. ¹⁹⁻²³ Nte o kó kuwuǎ ndo dú ke dǒmmè: Sakǎbu weè peité Defii kè Defii peité Keati kè Keatii peité Isaadi, kè Isaadi peité Kodee kè Kodee peité Ebiyasafu kè Ebiyasafuu peité Asii kè Asii peité Taati kè Taatii peité Sefanniya kè Sefanniyaa peité Asadia kè Asadiaa peité Sowɛeri kè Sowɛerii peité Edikanaa kè Edikanaa peité Amasaii kè Amasaii peité Maati kè Maatii peité Edikanaa kè Edikanaa peité Sufu kè Sufuu peité Toaa kè Toaa peité Pediyɛedi kè Pediyɛedi peité Yeodammu kè Yeodammuu peité Edikanaa kè Edikanaa peité Sammuyɛeri.

²⁴ Kè Emanni tebite Asafu ncómmú o bakù yóu ke ni didentǐnni tɛrì, ò do tú Simmeaa yaábire Bedikia bire nde. ²⁵⁻²⁸ Nte o kó kuwuǎ ndo dú kè dǒmmè: Defii weè do peité Kerisonni, kè Kerisonni peité Yaati kè Yaatii peité Simmeii kè Simmeii peité Sima kè Simaa peité Etǎǎ kè Etǎǎ peité Adaya kè Adayaa peité Seda kè Sedaa peité Etinii kè Etinii peité Madikia kè Madikiaa peité Basiya kè Basiyaa peité Mikayɛeri kè Mikayɛerii peité Sima kè Simaa peité Bedikiaa kè Bedikiaa peité Asafu. Kè Defii weè ntú be yààrì.

29-32 Kè Emanni nè Asafu be tebite Etǎã còmú o bakù cǎnku ke ni didentǎnni teri. Ò do tú Abudi yaàbire Kisi bire nde. Nte o kó kuwuo ndo duó ke dómme: Defii weè do peité Medadii kè Medadii peité Muusi kè Muusii peité Madi kè Madii peité Semmedii kè Semmedii peité Bani kè Banii peité Amisi kè Amisii peité Idikiya kè Idikiya peité Amasia kè Amasiaa peité Asabia kè Asabiaa peité Maduki kè Madukii peité Abudi kè Abudii peité Kiisi, kè Kiisi peité Etanni.

33 Kè Defii kó kuwuo nkabe mpí mmutǎmmú tǎmù mumou Kuyie nciètè mieke.

34 Anoo nè o bí beè do te bè bo mbenkúmè Kuyie nyiwũõ benitibè kù pǎã nyi, ke ì tùò ndiwũõtǎnni ìnkè, ke tuò ntihúúnti dihúúntǎnni ìnkè. Beè do te bè bo mpímmè mutǎmmú mumou mù tu Kuyie nciètè kómu. Beè do te bè bo ndoòrimè meyei nciémmè kó ikuó Isidayeeribe Kuyie ndo ti nàké ku kóo tǎnti Mǎyiisi ke yè ndemou dè dò nkéndómme. 35 Nte Anoo yaàbí: Anoo weè do peité Edasaa kè Edasaa peité Pinasi kè Pinasii peité Abisua. 36 Kè Abisuaa peité Buki kè Bukii peité Usi kè Usii peité Sedaya, 37 kè Sedayaa peité Medayoti. Kè Medayotii peité Amadia kè Amadia peité Aitubu, 38 Kè Aitubuu peité Sadaki kè Sadakii peité Aimasi.

Bè do duó nyèè ekè Defii yaàbí

39 Nte bè do totí mèè botí yehékè Anoo yaàbí: Bè do tǎũ tété kè Keati kó kunaàmùnkù kabe beè ntú beketibè kécouté be kó ketenkè. 40 Yèè ekè do tú Ebunoo èi Sudaa tempè mmieke nè be wũõ yó ncenti dè, 41 kéduó ndepaa nnè de kó sihekési Yefundee bire Kadebu. 42-45 Kè bèè duó nyikuó niùti Anoo yaàbí Ebunoo disòri kó yehékè. Ebunoo nè Dibunaa nè Yatiidi nè Esitemmoo nè Idenni nè Debii nè Asǎã nè Beti-Semesi. Kè Bensamèe kó kutempè nkpeye ntú Kebaa nè Adimeti nè Anatoti, kè de kó yehékèe wènné tepíitè nè yètǎãti nè bè wũõ yó ncenti dè.

46 Kè bèè tǎũ tété kéduó nKeati kó kunaàmùnkù kabe tǎbè be kó yehékè Efadaimmu tempè mmieke, nè Danni kó kutempè mmieke, nè Manansee kó kuwuo ndikèè kù bo diyèè yìèní kè ku mieke. 47 Kè bèè duó nKedisõ kó kunaàmùnkù kabe be kó yehékè tepíitè nè yètǎãti Isakaa nè Asee nè Nefutadii nè Manansee kó kuwuo itempè mmieke ì bo Basǎã tenkè mieke. 48 Kè bèè tǎũ tété kéduó Medadi kó kunaàmùnkù kabe be kó yehékè tepíitè nè yèdèè, Dubenni nè Kadi nè Sabunoo be tenkè mieke. 49 Isidayeeribe do duó nde kó yehékè Defiibe, ké bè duónnèmu be wũõ yó ncenti dè. 50 Yehékè ti nàké yèè kpéi yè do bo Sudaa nè Simmèõ nè Bensamèe be kó itempè mmieke nke, bè do tǎũ tété nwe ké yè mbè duó.

51-55 Nte disòri kó yehékè bè do duó nyè Keati kó kunaàmùnkù kabe Efadaimmu tempè mmieke nè Sisemmu tǎrè koku mieke, yèè tu: Kesee nè Yokimeammu nè Beti-Onoo nè Ayanoo nè Kati-Dimoo ké bè duónnè Manansee kó kuwuo ndikèè teri, dii bo diyèè taà kèè bíékè de kó yehékè yèè tu: Anee nè Bideammu, bè do yè mbè duó, ké bè duónnèmu be wũõ yó ncenti dè.

56-61 Nte bè do duó nyèè ekè Kerisonni kó kunaàmùnkù kabe, Manansee kó kuwuo ndikèè dii bo diyèè yìèní kèè bíékè kó kutempè mmieke Konaa èi nè Asitadoti yèè bo Basǎã tenkè mieke. Isakaa kó kutempè mmieke ké bè duónnè Kedesi nè Dabedati nè Damoti nè Anemmèii. Asee tempè mmieke ké bè duó Masadi nè Abudonni nè Ukoki nè Deabu. Nefutadii tempè mmieke ké bè duó Kedesi èi dii bo Kadidee nè Amoo nè Kidiyataimmu. Bè do yè mbè duó nké bè duónnèmu be wũõ yó ncenti dè.

62-66 Nte bè do duó nyèè ekè Medadi kó kunaàmùnkù kabe, Sabunoo kó kutempè mmieke, de kó yehékè tu yiè: Dimmǎnnoo nè Taboo, ké bè duó nDubenni kó kutempè nkù bo kukó nSuditèè diyèè yìèní kèè bíékè ke tókènnè Sedikoo de kó yehékè yèè tu: Dikpáa kó dihei Besèe Yaasi nè Kedemoti nè Metaati. Kadi tempè mmieke ké bè duó Damoti èi dii bo Kadaadi tenkè mieke nè Madaimmu nè Esibonni nè Yasee, kéǎnné bá dii èi nè be wũõ yó ncenti dè.

7

Isakaa kó kuwuo ndo dú ke dòmmè

¹ Kè Isakaa kó ibí mbo ìnàà: Toda nè Pua nè Yasubu nè Simmudonni. ² Kè Toda kpèyi ntú: Usi nè Defaya nè Yediyèedi nè Yammairi nè Ibusammu nè Sammuyèeri, bèè do tú bekótibè Toda naàmùnkù mièke, ke tú yekòmbò yembè. Okpààti Dafiti baké dii mònni bè do bo sikòupírisidè nè sikòupísidè nè sikòusikuò ndi (22600). ³ Kè Usii kpèyi ntú Isidaya kè Isidaya peité Mikayèeri nè Abudiasi nè Sowèedi nè Isiya bemòu memme bè do tú bèè kòtí bèmbè be cǐi mièke. ⁴ Be kó tinaàmùnti mièke kè benitidaabè bèè dò nkéna kékate mudòò kè bè mbo sikòupírisitáati nè sikòupísiikuò (36000), ke yé bè do mòkemè benitipòbè péu kè bèè bè pié ibí.

⁵ Kè bèè kaa nyIsakaa kó kunaàmùnkù mièke bèè nò mmudòò ke tú yekòmbò yembè kè bè mbo sikòupírisini nè sikòupísiyiekè (87000).

Bensamèe kó kuwuo ndo dú ke dòmmè

⁶ Kè Bensamèe kó ibí mbo itáati Bedaa nè Bekèe nè Yediyayèedi. ⁷ Kè Bedaa peité inùmmù Etisibonni nè Uusi nè Usiyèedi nè Yedimòti nè Idi, bè do tú yekòmbò yembè mbe ke baké be naàmùnti, bemòu kè bè mbo sikòupírisidè nè sikòupísidè nè sipísitáati nè bènàà (22034). ⁸ Kè Bekèe peité Semidaa nè Yoasi nè Ediesèe nè Edioyennairi nè Omudi nè Yedemòti nè Abiya nè Anatòti nè Ademèti. Bekèe kó ibí nyi memme. ⁹ Kè bèè kaa mbe kó tinaàmùnti kòbe kè bè mbo benitibè sikòupírisidè nè sikòusidè (20200) bèè nò mmudòò ke tú yekòmbò yembè. ¹⁰ Yediyayèedi weè do peité Bideanni kè Bideanni bí ntú Seusi nè Bensamèe nè Eudi nè Kennanaa nè Setāā nè Tadisisi nè Aisayaa. ¹¹ Yediyayèedi yaàbí nyi memme. Bá wè kòò nkóti o naàmùnkù mièke, kè bèè bè kaa nkè bè mbo tekòupípiitè nè sikòupísiyiekè nè sikòusidè (17200). Bèè nò mmudòò ke tú yekòmbò yembè.

¹² Idi weè do peité Supimmu nè Upimmu, Kè Aee peité Usimmu.

¹³ Kè Nefutadii bí ntú Yasiyèedi nè Kunni nè Yesèe nè Sadummu. Bè do tú Bidaa yaàbí nyi.

Manansee kó kuwuo nduo ke dòmmè

¹⁴ Manansee pocènni ò do tuòtè di Asidii kòbe mièke weè do ò peité Asidiyèedi nè Makiidi, kè Makiidii peité Kadaadi, ¹⁵ kè Makiidi waá nhonitipòkù képuó Supimmu kéwaá nhotòu képuó Upimmu, kèmmòke o tāū mòu kòò yètiri tu Maaka. Makiidi bire terè do tú Sedofadi, kè Sedofadii pié initipobí máà. ¹⁶ Kè Makiidii puoke Maaka kòò ò peité denitidabire ké dè yu ke dè Pèdesi, kéyíe képeité detèrè ké dè yu ke dè Sedesi kè Sedesii peité Udammu nè Dekemmu, ¹⁷ kè Udammuu peité Bedanni.

Kadaadi naàmùnkù kòbe mbe memme. Kadaadi do tú Makiidi bire nde Manansee yaàbire.

¹⁸ Kè Kadaadi tāū Amòdekèti peité Isehòodi nè Abiesèe nè Mada. ¹⁹ Kè Semidaa bí ntú: Ayanni nè Sisemmu nè Dikii nè Anniyammu.

Efadaimmu kó kuwuo nduo ke dòmmè

²⁰ Kè Efadaimmu peité Sutedaa kè Sutedaa peité Bededi kè Bedèdii peité Taati kè Taatii peité Edeyada kè Edeyadaa peité Taati. ²¹ Kè Taatii peité Sabadi nè Sutedaa. Kè Efadaimmu bí teli idèi Esee nè Edeyaadi kè bè ndó káfiete Kadi eì kòbe kó iwũò kè bèè bè kùò. ²² Kè bè cice Efadaimmu nkuò mbe kũũ nke dè yewe péu, kòò tebí ò bàntè. ²³ De kó difònkùò kòò duónè o pokù kòò púò nképeité denitidabire ké dè yu ke dè: Bediya, ke yé meyeñcaàrimè do bomè o cǐtè. ²⁴ Kòò yíe képeité denitipobire ké dè yu ke dè: Seeda, deè do maá Bèti-Onò tennì ìnkè nè Bèti-Onò biriku nè dihèi bè tu di Usenni Seeda. ²⁵ Kè Beda peité Defaa kòò peité Desefu kè Desefuu peité Tèdaa kè Tèdaa peité Taammu, ²⁶ kè Teannii peité Daedanni kè Daedannii peité Ammiudi kè Ammiudii peité Edisamaa, ²⁷ kè Edisamaa peité Nunnii kè Nunnii peité Sosuwee.

²⁸ Bèè do te Betæedi èi nè be wũõ yó ncenti dè, Nadaa diyie yìèní kèè bíékè, kènte Kesèè èi nè Sisemmu èi nè be wũõ yó ncenti dè diyie taà kèè bíékè kènto kètuakenè Aya èi nè bè wũõ yó ncenti dè.

²⁹ Manansee kó ibí ìi do te Bèti-Seanni èi nè Taanaki kperi nè Mekidoo èi nè Dòdia nè be wũõ yó ncenti dè.

Dè kó yehèkè Isidayèeri birè Sosefu yaàbí ìi do yè ã.

Asee kó kufuku duó ke dǝmmè

³⁰ Kè Asee peité Imuna nè Isifa nè Isifi nè Bediya nè be tāũ Sedaa. ³¹ Kè Bediya peité Ebèè nè Madikiyèedi, weè do peité Bidisaiti, ³² kè Ebèè peité Yafideti nè Somèè nè Otammu nè be tāũ Suaa. ³³ Kè Yafideti peité Pasaki nè Bimadi nè Asefati. Yafiti peité bèmbè. ³⁴ Semèè weè do peité Doka nè Ububa nè Aramu, ³⁵ Edemmu weè do peité Sofaa nè Imuna nè Sedesi nè Amadi. ³⁶ Kè Sofaa peité Suaa nè Adinèfèè nè Suadi nè Bedi nè Imida, ³⁷ nè Besèè nè Udi nè Samaa nè Sidisa nè Itidanni nè Beeda. ³⁸ Kè Itidannii peité Yefundee nè Pisipa nè Ada.

³⁹ Kè Udaa peité Ada nè Anniyèedi nè Disia.

⁴⁰ Bèmou memmè bè do tú Asee yaàbí nyi memmè. Bèè do tú be cèí kó bekótìbè, ke tú bekpàrinuambe nè yekòmbò yembè. Kè bèè kaa Asee naàmùnkù kàbe bèè nò mmudoò kè bè mbo sikòupìsìdè nè sikòupìsìkuò (26000).

8

Bensamèè kó kuwuo nkàbe bèè do bo Sedisademmu

¹ Nte Bensamèè peité ibí ìnùmmù kè ì ntùmmè itòbè: ² Bedaa nè Asebèedi nè Aada nè Nòo nè Dafa. ³ Kè Bedaa peité Adari nè Keda nè Ayiudi ⁴ nè Abisuaa nè Naama nè Aoa, ⁵ nè Keda nè Sefammu nè Udammu.

⁶⁻⁷ Kè Eudii peité Naamaa nè Aiya nè Keda. Bèè do tú be cèí kó bekótìbè kèmbò Kebaa kè bèè bè bèti kè bèè kòte kèmbò Mannaati èi. Usaa cice Keda nè Ahiudi bèè do bè niité dè kó dihei.

⁸⁻⁹ Kè Sadaimmuu beti o pobè bedé Usimmu nè Baada. Be kó difònkùò kòo mbo Mòabu tempè nkéyíé kétúóté Odési, kòo peité initidabí iyiekè: Yobabu nè Sibia nè Mesa nè Madikammu ¹⁰ nè Yesusi nè Sakia nè Midima, bèè do kótí be cèí mieke. ¹¹ O pokù Usimmu weè do peité Abitubu nè Edipadi. ¹² Kè Edipadii peité Ebèè nè Miseammu nè Semmèedi. Weè do maá Onòo nè Dòdi ekè nè sihekesí sù dè tǝké.

¹³ Bediya nè Semma bèè do tú Ayanòo èi kàbe cèí kó bekótìbè. Bèè do bèti Kadi èi kàbe. ¹⁴⁻¹⁶ Kè Bediya kó ibí ntú: Aiyo nè Saasaki nè Yedemoti nè Adadi nè Edèè nè Makayèedi nè Isepa nè Yoa.

¹⁷⁻¹⁸ Kè Edipadi kó ibí ntú: Sebadia nè Mesudammu nè Isikia nè Ebèè nè Isimedia nè Isidia nè Yobabu.

¹⁹⁻²¹ Kè Simmèii kó ibí ntú: Yakimmu nè Sikidi nè Sabudi nè Edienaii nè Sidetai nè Ediyèeri nè Adaya nè Bedaya nè Simmuda.

²²⁻²⁵ Kè Sasaki kó ibí ntú: Isepã nè Ebèè nè Ediyèeri nè Abudonni nè Sikidi nè Ananni nè Ananniya nè Edammu nè Anetotia nè Ifidea nè Pennuyèedi.

²⁶⁻²⁷ Kè Yedoammu kó ibí ntú: Sammèsedaii nè Seadia nè Atadii nè Yadesia nè Edia nè Sikidi.

²⁸ Bèè do tú bèè kótí be naàmùnti duó ke dǝmmè kèmbò Sedisademmu.

²⁹ Kabaãõ weè do keté Kabaãõ èi kèmbò di mieke kòo pokù yètiri tu Maaka. ³⁰ Kòo bísapo tu Abudonni kòo nei ntú Tisuu nè Kiisi nè Baadi nè Nadabu, ³¹ nè Kedòori nè Aiyo nè Kesèè, ³² kè Mitidoti peité Simma kè bè mbo Sedisademmu nè be tebíi.

Sauri yaàbí

(Wénté 9:39-44)

³³ Nèè weè do peité Kiisi kè Kiisii peité Sauri kè Saurii peité Sonnatã nè Madikisua nè Abinnadabu nè Esibadi. ³⁴ Kè Sonnatã peité Medibaadi, kè Medibaadi peité Misee. ³⁵ Kè

Misee peité Pitõõ nè Medeki nè Tadea. ³⁶ Kè Aasii peité Yoada kè Yoadaa peité Ademeti nè Asimafeti nè Simidi, kè Simidii peité Mõsa. ³⁷ Kè Mõsaa peité Binnea, kè Binneaa peité Defayaa kè Defayaa peité Edasaa kè Edasaa peité Aseedi. ³⁸ Kè Aseedii peité initidabí ikuò: Asidikammu nè Bokedu nè Isimayeri nè Seadia nè Abudiasi nè Annani. Bemou Aseedi bí nyi memme. ³⁹ Kè Aseedi mmàke o tebite kè te yètìrì tu Eseki, kòo peité o kóo po Udammu nè o nei Yeusi nè Edifedee. ⁴⁰ Kè Udammu kó ibí ntú yekãm̀b̀ yembè betãntã̀b̀, kè bè mmàke initidabí péu nè be yaabí bemou kè bè mbo tekòutè nè sipísìnùmmù (150).

Bemou Bensamèe kó kuwuo nkòbe mbe memme.

9

Isidayeribe bèè do niitè kékonní Sedisademmu

¹ Kè bèe kaa nyIsidayeribe be wuo ntú nyitòbè ke dõmmè kèwãri be yètè, Isidayeribe kpààtibè nè Sudaa kòbe be páte mieke. De m̀nni ndi bè p̃m̀m̀m̀m̀ Sudaa kòbe kékonnè Babidanni, bè yete m̀è k̃p̃éi nkuyie nkpeti. ² Isidayeribe nè ikuò niùbè nè Defiibe nè bèè do teennè Defiibe Kuyie nc̃ètè kó mutõmmú, bèè do tú beketibè kèniitè kékonní kékari be ekè.

³ Sudaa kòbe mabè nè Bensamèe kòbe mabè nè Efadaimmu kòbe mabè nè Manansee kòbe mabè kè bèe k̃tení kékari Sedisademmu.

⁴ Sudaa kó kuwuo mmieke Utaii weè do ni Pedesi kó kunaàm̀nk̀. Nte o yà̀r̀ibè kó kufuku do duó ke dõmmè: Sudaa weè peité Pedesi kè Pedesii peité Bani kè Banii peité Immuri kè Immurii peité Omudi kè Omudi peité Ammiudi kè Ammiudii né peité Utaii.

⁵ Sedoniibe kó kunaàm̀nk̀ mieke be kóo po Asayaa weè do bè ni nè o bí. ⁶ Sedaa kó kunaàm̀nk̀ mieke kè Yeuyeedi mbè ni. Sudaa kó kuwuo nkumou kè bèe w̃nnè kèmbò sikòusikuò nè sipísìwei (690).

⁷ Saduu weè do ni Bensamèe kó kuwuo. Nte o yà̀r̀ibè kó kufuku do duó ke dõmmè: Asennuyaa weè do peité Odafia kè Odafiaa peité Mesudammu kè Mesudammu né peité Saduu. ⁸ Yedoammu bire Ibinniyaa weè do ni o kó tec̃ètè, kè Uusi bire Edanni nni o kpete. Mikidi weè peité Uusi kòo peité Edaa kòo nni bè c̃ètè. Ibinniyaa weè do peité Deuyeedi, kòo peité Sefatia, kè Sefatiaa peité Mesudammu kòo nni be kó tec̃ètè. ⁹ De kó benitibè do tú bèè kòtí bèmbè be c̃̃. Bembè nè be tebíi bemou kè bèe w̃nnè kèmbò sikòusìwei nè sipísìnùmmù nè bèkuò (956).

¹⁰ Nte ikuò niùbè mieke bèè do konní be yètè: Yedaya nè Yoyadibu nè Yakinni. ¹¹ Asadiaa weè do kótí Kuyie nc̃ètè kó mutõmmú. Nte o yà̀r̀ibè do t̃nnemè betòbè: Aitubu weè do peité Medayoti kè Medayotii peité Sadaki kè Sadakii peité Mesudammu kè Mesudammuu peité Idikiya kè Idikiyaa né peité weè Asadia. ¹² Kòo t̃u ntú Adaya nte o yà̀r̀ibè do t̃nnemè betòbè: Madikiyaa weè peité Pasuu kè Pasuu peité Yedoammu kòo né peité weè Adaya. Kòo t̃u ntú Masaii, nte o yà̀r̀ibè do t̃nnemè betòbè: Imee weè do peité Mesidomiti kè Mesidomitii peité Mesudammu kè Mesudammuu peité Yaseda kè Yasedaa peité Adiyeri kè Adiyeri né peité weè Masaii. ¹³ Nè ikuò niùbè bèè kòtí be kó sic̃̃ kè bè mbo benitibè tekòupítè nè sikòusiyiekè nè sipísikuò (1760) bemou bè do tú bediebè mbe Kuyie nc̃ètè tõmmú mieke.

¹⁴ Defiibe kó kuwuo mmieke Semmaya weè do ni Medadi kó kunaàm̀nk̀. Nte o yà̀r̀ibè do t̃nnemè betòbè: Medadi weè do peité Asabia, kòo peité Asidikammu, kòo peité Asubu, kè Asubuu né peité weè Semmaya, ¹⁵ Asafu kó kunaàm̀nk̀ mieke Bakibakaa weè do ni. Asafu weè do peité Sikidi kè Sikidii peité Misee kè Misee peité Matanniya kè Matanniyaa peité Kadaadi kè Kadaadii peité Edesi kòo né peité weè Bakibakaa. ¹⁶ Yedutunni kó kunaàm̀nk̀ Abudiasi weè do kù ni. Kè Yedutunni peité Kadaadi kè Kadaadii peité Semmaya kè Semmayaa né peité weè Obudiasi. Edikanaa weè do peité Asaa kè Asaa né peité weè Bedekia. Kè bè mbo Netofaa èi kó kutemp̃ mmieke.

¹⁷ Nte yebòrè kó bebàribè kó yeyètè: Sadummu nè Akubu nè Tadimoo nè Aimanni ke né yiénè be tebíi, kè Sadummu ntú be kóo kótì. ¹⁸ Nè yiéní beè bàà okpààti kó yebòrè diyè yiéní kèè bíékè kpèye. Beè do tú beè bàà Defiibe kari kó yebòrè. ¹⁹ Abiyasafu yaàbire Sadummu Kodee bire nè o tebíi beè do bàà Kuyie ncīètè kó dibòrì nè dimònni be cicebè beè do tú beè bàà Kuyie ncīètè kó dibòrì. ²⁰ Edasaa bire Pinasi nè dimònni weè do tú be kóo niùti kè ti Yiè nKuyie nni nhò bonè. ²¹ Kè Mesedemia bire Sakarii mbaà metaummè tou kó dibòrì.

²² Bè do bè tãátè be ekè mieke nke kè bè bo mbaà yebòrè bè do bè kàa mbemou kè bè mbo sikousidè nè tepítè nè bèdébè (212). Dafiti nè Kuyie mpããnaànti náãntò Sammuyeri beè do bè duó nde kó mutõmmú. ²³ Bembe nè be bí beè do te bè bo mbaàmè ti Yiè nKuyie ncīètè kó yebòrè beè do baànè metaummè tou nè dimònni.

²⁴ Bebàribè do ò mbo tipítì tinàà ndi. Diyè yiéní kèè bíékè nè di taà kèè bíékè nè kubakú youú nè kucãnkú. ²⁵ Kè be tebíi sù kpaá be ekè kè sù ní kateni be borè ke dò yewe yeyiekè. ²⁶ Bèè do kótì yebòrè bàrimù bè do bo bènàà ndi ke ní ndè bo sãã. Defiibe beè do te bè bo mbaàmè Kuyie ncīètè, nè tidieti ku cīètè kpàti borè. ²⁷ Bè do wentí Kuyie ncīètè pítì nti, beè do te bè bo ntè bàamè ke tè kpetírì bá dii kũnweñi.

²⁸ Bè mabè be mieke beè do te bè bo ndakemè Kuyie ncīètè nenti kpéi. Ke ní nyóó ti dènneni ké ti kàa, ke nyóó ti tanné ké ti kàa. ²⁹ Kè beè tãátè betòbè mabè be mieke kè bè ndake ikuó nenti kpéi nnè muyuo nsàamù nè menaà nnè mekùò nnè tihúúnti nè metenie nfõõme. ³⁰ Ikuó niùbè bí ì do te ì bo ndòorimè metenie nfõõme.

³¹ Defiibe mieke Kodee naàmunkù kou Sadummu bísapo Matitaa weè do te ò bo nkaatimè yekàtindà bè pã nyè Kuyie. ³² Keati naàmunkù kòbe mabè beè do te bè bo mpũũmè pèèbè bè pã mbè Kuyie mbá tèè omputè.

³³ Defiibe beè do tú bedèmbè ke kótì be cēi kè bè nhã Kuyie ncīètè kó tidieti, bè do í pĩ mmutõmmú tēmù mamù, be kó mutõmmú do tú mudèmmù máà ndi kuyie nnè keyènkè.

³⁴ Beè do tú beè kótì be cēi mieke be yààribè wuò ntũmmè itòbè, kè bè mbo Sedisademmu.

Bè bàtemè Sauri yààribè

(Wénté Mukàmmù 8:29-38)

³⁵ Yeyiiedi weè do keté Kabaõõ èi kèmbò di mieke kòo pokù yètìrì ntú Maaka. ³⁶ Kè be bísapo yètìrì ntú Abudonni nè Tisuu nè Kiisi nè Baadi nè Nee nè Nadabu, ³⁷ nè Kedoo nè Aiyò nè Sakarii nè Mikidoti. ³⁸ Kè Mikidoti peité Simmammu kè bè mbo Sedisademmu nè be tebíi.

³⁹ Nee weè do peité Kiisi, kè Kiisi peité Sauri. Kè Saurii peité Sonnatãà nè Madikisuaa nè Abinnadabu nè Esibadi. ⁴⁰ Kè Sonnatãà peité Medibaadi, kè Medibaadi peité Miseen. ⁴¹ Kè Miseen peité Pitõõ nè Medeki nè Tadea. ⁴² Kè Aasii peité Yada, kè Yadaa peité Ademeti nè Asimafeti nè Simidi kè Simidii peité Mõsa. ⁴³ Kè Mõsaa peité Binnea kè Binneaa peité Defayaa kè Defayaa peité Edeyasaa kè Edeyasaa peité Aseedi. ⁴⁴ Kè Aseedii peité initidabí ìkuò: Asidikammu nè Bokedu nè Isimayeri nè Seadia nè Abudiasi nè Annani.

DAFITI, ISIDAYERIBE KPÀÀTÌ KÓ TINÁÁNTÌ

10

Sauri kó mukũũ

(Wénté 1 Sammuyeri 31:1-13)

¹ Fidisitèèbe beè do do Isidayeribe mudoò, kè Isidayeribe kó behãpòmbè ncokù kè bè bè puotì ditàrì Kidiboa ke kòu. ² Bè me nyí kécètinne Sauri nè o bí kékuò o bí: Sonnatãà nè Abinnadabu nè Madikisuaa. ³ Kè mudoò fuute kè betãntãübèe koute Sauri. ⁴ Kè Saurii náké wèè tò o kpàrinenti ke dò: Kpate a kpàrisiè ké n kuò n yí dó itayéi yembè n kuò ké nni ndaú.

Wèè tɔ o kpàrinentì kòo yɔte ke í nyie. Kè Sauri cóó nho kpàrìsiè kédò di ìnkè. ⁵ Wèè tɔ o kpàrinentì kòo yà ò kumè ke múnkèe cóó nho kperi kédò di ìnkè kékú.

⁶ Mémme Sauri nè o bí itããti bè kumè, be cǐtètè be mɔu. ⁷ Kè Isidayeeribe bèè kó dimàà do bo kubiriku kè bèè yà Isidayeeribe cokùmè, kè mudoò kònnè Sauri nè o bí, ke yóu be ekè kécoké, kè Fidisitēēbe ke tení ke yè kàri.

⁸ Mémme kè dèe wenté kè Fidisitēēbe kote kénkutiri becírìbè káyà Sauri nè o bí kè bè ku ke duó Kidiboa tãri ìnkè. ⁹ Kè bèè kuti Sauri kékéété o yuu kèwēnnénè o kpàrinentì kétúóté kékònnè, kè tì pǐéké Fidisitēēbe èi dimòu kénáké benitìbè nè yebòkè bè namè Isidayeeribe. ¹⁰ Kè bèè túóté Sauri kpàrinentì kètanné be kó tebɔɔcǐtètè, kétúóté o yukǔú kénúnné be kó dibɔɔ bè tu di Dakɔɔ di kó ditou mieke.

¹¹ Yabesi èi kɔbe bemou bèè bo Kadaadi tempē mmieke bè kèè dii mònni Fidisitēēbe dòò dè Sauri demou, ¹² kè benitidaabè yekǔmbò yembè bemou íté kékote kétúóté Sauri nè o bí kè bè kònnè Yabesi èi kékūnné be kǔð Yabesi èi kó mutie bè yu mù ke tú tedeménti mu také.

¹³ Sauri do yete ti Yiè nKuyie nkpeti nti kè deè nte kòo kú. Ò do í yie nkétūnne ti Yiè nKuyie nkpeti, ò do bùtinné ku kuó nyi kèmbourí tinùbooti, ¹⁴ kèyete ò bo mbekùmè ti Yiè nKuyie. Kè ti Yiè nKuyie nyóu kòo kú kè kùu duó ntikpàti Sese biré Dafiti.

11

Bè pǐrmè Dafiti tikpàti

(Wénté 2 Sammuyeerì 5:1-3)

¹ Kè Isidayeeribe bemou tíi nDafiti borè Ebunɔɔ kòò nàké ke dò: Nte tínti ti tú a botí kɔbe mbe kè ti wē mmeyĩ mmemáà. ² Nè dimònniní Sauri do tú dii mònni okpààti kè fǔð niù Isidayeeribe mudoò. Ti Yiè nKuyie nda nàkému fǔð yó mbakémè ku nìtibè Isidayeeribe, fǔð yó ntúmè bè kóo kpààti.

³ Mémme kè Isidayeeribe kó bekótìbè bemou kote késónké Dafiti Ebunɔɔ. Kòo bè dònè metaummè ti Yiè nKuyie nyìkè Ebunɔɔ. Kè bèè ò còu mmekùò nkòò pǐ ntikpàti kòò bo mbaké Isidayeeribe ti Yiè nKuyie ndo tì nàké Sammuyeerì kényè ndè ndòmmè.

Dafiti tiekemè Sedisademmu

(Wénté 2 Sammuyeerì 5:6-10)

⁴ Dafiti nè o kɔbe Isidayeeribe bemou, kè bèè báátí ke bo do Sebusiibe bèè do bo Sedisademmu. ⁵ Kè Sebusiibe bèè bo de kó diheì mieke kè bèè nàké Dafiti ke dò: A í tatiní di nheì!

Nè memme kè Dafitii fiète diheì kperi iduotí fité di Siyɔɔ. Kè bèè dè yu ke dò Dafiti èi Siyɔɔ. ⁶ Dafiti do béimmu ke dò: wèè bo niité kèpoté Sebusiibe weè yóo niité behããpòmbè kè Seduyaa biré Soabuu niité kèpoté Sebusiibe kèniité behããpòmbè.

⁷ Kè Dafiti mbo de kó diheì kperi iduotí fité di. Deè te kè bè di yu ke tú Dafiti èi. ⁸ Kòo maá iduotí kèfité kutãdèikù bè ìtinné kù, kè kù yu ke dò Midoo kè Soabuu tũnte diheì sɔnni.

⁹ Mémme kè Dafiti yètìrì nfeirí, kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa ní nhò bonè.

Dafiti kó behããpòmbè yekǔmbò yembè

(Wénté 2 Sammuyeerì 23:8-39)

¹⁰ Nte behããpòmbè yekǔmbò yembè bèè do bonè Dafiti o kpàti timou mieke, beè do wēnnénè Isidayeeribe sɔmbe kè bèè pǐ nDafiti tikpàti kèntū mbe Yiè nKuyie mbè nàké tì. ¹¹ Nte de kó behããpòmbè yètè: Yasobeammu, Akimɔniibe botí kou mɔu kó debire weè do kótí yekǔmbò yembè bètããti tǐnni, weè do èi nho kpãnni kékua benitìbè sikɔusitããti (300) dimònni dimáà.

¹² O kó difɔnkùò kè Edeasaa Dodo Ahoa èi kou kó debire nhò tũnko, ò do kàké yekǔmbò yembè bètããti tǐnni mieke nke. ¹³ Ò do bonèmu Dafiti Pasi-Damimmu Fidisitēēbe do tíi ndi mònni ke bo dokénè Isidayeeribe, kè Isidayeeribe kó behããpòmbèe coké, ke sǔ ntidiiti bè tú

tì ódìsì ti kó kupaku dè bo. ¹⁴ Edasaa nè o kàbe kè bèe cómmú kè kù fiète képoté Fidisitēēbe, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Isidayeeri bè na kè bè auté mediè.

¹⁵ Mēmme kè benitibè bētāāti bembe bèè ni benitibè sipísitāāti, kè bèe kateni ke bo yà Dafiti dipèrì dīi bo Adudammu tādènkù borè. De kó dimònni kè Fidisitēēbe bāté Defaimmu biriku ke kari. ¹⁶ Kè Dafiti mbo tēēkpetè miēke ke sōri, kè Fidisitēēbe kó dikarì marì bo Betideemmu. ¹⁷ Kè Betideemmu èi bōrì kó tēbinte niē nkó kudókùu pī nDafiti, kò saute ke dō: We mbo ndónnì Betideemmu èi bōrì kó tēbinte niē kè n yā?

¹⁸ Ò yī mēmme kè bekpàrìnuombe bētāāti bembe kēté Fidisitēēbe kó dihāpònkari kékote kédóni meniē Betideemmu kè mè tóni kóò duó nkòo yete ò bo yāmè, kè me pā ti Yiè nKuyie kè mè còúnko ku iikè. ¹⁹ Ke béi nke dō: Ti Yiè nKuyie mbáá yie nkè n yā de kó meniē, mè n dō mme yī mme ke yé de kó benitibè cīnnemè be bō nyē, ke kàáté mukūū nke kòte ke mè dóni. Kòo yete ò bo mè yāmè. De kó bekpàrìnuombe bētāāti bèè do pī nde kó mutōmmú.

²⁰ Soabu tebite Abikaii weè do ni benitibè sipísitāāti, kékuonè o kpānni be dootitābè sikousitāāti (300), kòo yetirìi feité benitibè sipísitāāti sinsi miēke. ²¹ Kè bèe ò dèúkunnè kè dèe pēēté sipísitāāti sinsi, o yetirìi me nyí nfeité ke tūòke beketibè bētāāti kpēye, kòo bè baatè.

²² Yoyada dikōmbùò yie nweè do peité Bennaya, o yàarì do tú Kabuseyēedi èi kou nwe, kòò mbaké benitibè péu, weè Bennaya do kùò Mōabu èi kó bekpàrìnuombe bèdè, weè do kùò Mōabu èi kó kubinku kó dicìricìri muséé diemù kó diyie. ²³ Weè do wète kékuò Esibiti kou mōu kòo okùmè bo métirìi bèdè nè dikéè, kòo tō dikpānni kè dikpāndóu mannè kupàakondùdóu, kè Bennaya fietè o kpānni kóò kùonè. ²⁴ Nte Yodayada birē Bennaya dōò dè, kòo yetirìi feité bekpàrìnuombe sipísitāāti bembe miēke. ²⁵ Ò do tú wèè yetirìi fei wènwè benitibè sipísitāāti bembe miēke, ò me nné í ntūòke bētāāti bembe, kòo kpààti Dafitii duó nkè wè mbaké behāpòmbè bèè bàà wenwe okpààti.

²⁶ Behāpòmbè yekōmbò yembè tōbè do tú: Asaedi Soabu nantè nè Edananni Dodo Betideemmu èi kou kó dēbire. ²⁷ Nè Samōti Adodi èi kou nè Edesi Padonni èi kou. ²⁸ Nè Idaa Ekesi Tekoa èi kou kó dēbire, nè Abiesē Anatōti èi kou. ²⁹ Nè Sibekaii Usaa èi kou, nè Idaii Ahoa èi kou. ³⁰ Nè Madaii Netofaa èi kou, nè Ededi Netofaa èi kou Baana kó dēbire. ³¹ Nè Itaii Dibaii Kibea èi kou kó dēbire Bensamē kó kutempē nkou, nè Bennaya Pidatonni èi kou, ³² nè Kasi èi kó ikó mpéemè kou Udaii nè Abiyēedi nè Betii Adaba èi kou, ³³ nè Baodimmu èi kou Asimafeti nè Sadibonni èi kou Ediaba. ³⁴ Kisōō èi kou Asemmu kó ibi tú: Sakee birē Sonnatāā Adaii èi kou ³⁵ nè Adaii èi kou Sakaa birē Aiyammu nè Udii birē Edifadi, ³⁶ nè Mēkeda èi kou Efē nè Padonni èi kou Aiya ³⁷ nè Kadimēedi èi kou Esido nè Esebii birē Naadaii. ³⁸ Natāā tebite Sowēeri nè Akiditi boti kou Mikaadi. ³⁹ Nè Amōniibe boti kou Sedeki, nè Bedōti èi kou Nadaii wèè do tōu Seduya birē Soabu kpàrinenti. ⁴⁰ Nè Yetēe cīētè kou Idaa nè Kaarebu be cīētè temāà ndi, ⁴¹ Itiibe kó kunaàmunkù Udii Adaii birē Sabadi, ⁴² nè Dubenni kó kuwuò nkou Sisa birē Adinna weè do neiné behāpòmbè sipísitāāti. ⁴³ Nè Maaka birē Annani nè Metenni èi kou Sosafati. ⁴⁴ Nè Asetado èi kou Usia nè Adowēe èi kou Otammu bí Samma nè Yeyēedi, ⁴⁵ nè Semudii birē Yediayēedi nè o tebite Tisi èi kou Yoā. ⁴⁶ Nè Mataa èi kou Ediedi nè Edinammu bí Yedibaii nè Sosafia nè Mōabu èi kou Itima, ⁴⁷ kēyiénè Tisoba èi kōbe Ediyēeri, nè Obedi nè Yasiedi.

12

Benitibè ketibè bèè do wēnnénè Dafiti

¹ Nte bèè do kòte kēwēnnénè Dafiti ke sō nhò bo Sikida ke sōri Kiisi birē Sauri kpéi, de yembè do tú yekōmbò yembè mbe, bekpàrìnuombe, bèè do òò ò teennè mudoò. ² Ke nò nke tāū kucānku nè kuyóu, ke si dokùnè detānténditirè.

Bensamē naàmunkù kou Sauri tebií nsi, sù yètè tu yie: ³ Kibea èi kou Simaa bí, Soasi nè o tebite Ayese wèè do ni be kó kunaàmunkù nè Asimafeti bí Yesiedi nè Pedeti nè Anatōti

èi kàbe Bedakaa nè Yeuu. ⁴ Isimayaa Kabaãð èi kou, ohããpònkperì weè do ni behããpòmbè sipísitàãti, ⁵ nè Kededaa èi kàbe Sedemii nè Yayeedi nè Yoanna nè Yosabadi, ⁶ nè Adufu èi kàbe Edusaii nè Yedimòti nè Beadia nè Semmadia nè Sefatia, ⁷ nè Koda naàmùnkù kàbe Edikanaa nè Isia nè Asadæedi nè Yoesee nè Yasobeammu ⁸ nè Kedoo èi kàbe Sedoammu bí Yoeda nè Sebadia.

⁹ Be kó difõnkúò kè Kadi kó kuwuo nkàbe tũnnoo kéwẽnnénè Dafiti ò sòri dè dikpàà mièke. Yekõmbò yembè do mbe bekpàrìnuombe bá wè kòò nò nke kèí kudòpikù, ke nò nke tãũ yekpãã nke mòke yecìricìrè kó yekõmbò ke cãã nsiwei cããmè yetãrè ìnkè. ¹⁰ Bè do bo tepíitè nè òmáà ndi, Esee weè do tú oketiwè kè Abudiasi ntú odériwè, kè Ediabu ntú otããnwè, ¹¹ kè Maseemana ntú onaanwè kè Sedemii ntú onummuwè, ¹² kè Ataii ntú okuónwè kè Ediyeyeri ntú oyiénwè, ¹³ kè Yoana ntú oniínwè, kè Edisabadi ntú owéinwè, ¹⁴ kè Immeyau ntú opíinwè, kè Makemanaii ntú tepíitè nè oketiwè. ¹⁵ Kadi kó kuwuo nkàbe mabè do mbe, bèè baké yehããpòntĩrè be mièke, wèè tu osàm̀pòu kòò wèrímú mmànnè behããpòmbè tekòutè (100) kõmu, kòò diwè kõmu mànnè tekòupíitè (1000) kõmu. ¹⁶ Bèè do sènté kukó nSuditèè dibenni kóo tãnkù ketiwè mièke, ke ś menie mpíe ke yènnè yekonnèbìè kèbeti bèè maá ku také diyè yìèní kèè bíékè nè di taà kèè bíékè.

¹⁷ Bensamæe kó kuwuo nkàbe mabè nè Sudaa kó kuwuo nkàbe mabè kè bèè wènné kékote késõnké Dafiti ò sòri dè. ¹⁸ Kè Dafitii iténí kè bèè co kèbèi nke dò: Kè di kòtení m borè nè kunaati nku ke bo n teennè n yóó yíemmu kè ti yèmmèe wènné, kè di me nkòtení ke bo n soutému kè n fiténè n dootitòbè, m me nyí cààrè mùmamù, ti Yiè nKuyie nti yembè do tũ nkù ti wúómmu ke bo ti púté. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nta Amasaii wèè do ni benitibè sipísitàãti kòò béi nke dò:

Ti da wènnèmu.

F́ nDafiti Sese birè ti da kómmúmu
kunaati nda bonè kèmbonè bèè da teènnè.
A kóo teènti tu ti Yiè nKuyie nku.

Kè Dafitii yie nké bèè còuté, kè bèè nwèínè bèè baké yehããpòntĩrè.

²⁰ Memme kè Manansee kó kuwuo nkàbe kote Dafiti borè ke ś nhò kòte Fidisitèèbe dokù ndè Sauri ke bo bèè wènnénè. O me nyí mbè wènnénè ke yé Fidisitèèbe kó bekpààtibè do nàkémè be máà kóò bèti ke dò ò yàà bo kónté kéwènnénè o yìè nSauri kè bèè kù. ²¹ Memme Dafiti itémè kénwèti Sikidaa kè Manansee kó kuwuo nkàbe bèmbè nhò neínè. Bèè yètè tu: Adinaa nè Yosabadi nè Yediyayeyeri nè Mikayeedi, nè Yosabadi, nè Ediu nè Sidetai. Bèè do tú bèè ni bèmbè Manansee kó kuwuo nkàbe bá wèè tekòupíitè (1000). ²² Kè bèè nteènnè Dafiti ke baké dihããpòntĩnni, ke yé bèè do tùmè bèmòu bekpàrìnuombe mbe, kòò bèè baá mbehããpòmbè. ²³ Bá dii yìè kè Dafitii mpieti bèteèmbè kòò kó dihããpòntĩnni dèúkú ke kpeínì.

Behããpòmbè bèè do pĩ nDafiti tikpàti

²⁴ Nte behããpòmbè bèè do bàátí késõnké Dafiti Ebunoo ke bo ò cèí nSauri kpàti ti Yiè nKuyie ndo yé ndè ndòmmè.

²⁵ Sudaa kó kuwuo mmieke behããpòmbè bèè do tò tidòpíiti nè yekpãã bèè do bo sikòupísikuò nè sikòusini ndi (6800). ²⁶ Simmèãð kó kuwuo mmieke kè bekpàrìnuombe r̀bo sikòupísiyiekè nè tekòutè (7100). ²⁷ Defii kó kuwuo mmieke kè sinitidabíi r̀bo sikòupísìnàà nè sikòusikuò (4600), ²⁸ kèyíénè Yoyada wèè do baké Anoo yaábí nè o kàbe kè bèè mbo sikòupísitàãti nè sikòusiyiekè (3700), ²⁹ nè odapàà nSadoki okpàrìnuònti nè o c̀tètè kó behããpònkòtibè sipísidè nè bèdébè. ³⁰ Bensamæe kó kuwuo nkàbe Sauri tebíi sikòupísitàãti (3000) sii do wènné ke yé besükùbè be mièke do kpaá tũmmè Sauri fõnkúò ndi. ³¹ Efadaimmu kó kuwuo mmieke bekpàrìnuombe bèè yètè do feí be naàmùnti mièke kè bèè r̀bo sikòupísidè nè sikòusini (20800). ³² Kè Manansee wuo nkó dikèè mièke kè bèè

tāāté tekəupíríítè nè sikə̀upísini (18000) kè bè bo kəte kəpīéké Dafiti tumè okpààti. ³³ Isakaa kó kuwuo mmiéke kè bekpàrinuəmbè mbo sikə̀usidé (200) kémbaké be tebií bè do tú bèè yé bèmbè Isidayeeribe dò nkédə̀ò ti nè bè dò nké ti dò̀ò dii m̀nni. ³⁴ Sabunə̀o kó kuwuo mmiéke kè behā̀p̀ə̀mbè mbo sikə̀upírísìnùmmù (50000) ke yé mudoò, ke wā́ké mudoò kpéi nke məkə tikpàrinenti timə̀u ke dokùnè be yèmmè memə̀u. ³⁵ Nefutadii kó kunaàm̀nkù miéke kè behā̀p̀ə̀nkótíbè mbo tekəupíríítè (1000) nè behā̀p̀ə̀mbè sikə̀upírísitā̀ati nè sikə̀upísìyiekè (37000) ke báátí tidə̀piiti nè yekpā̀. ³⁶ Danni kó kuwuo mmiéke kè behā̀p̀ə̀mbè bèè wā́ké mudoò kpéi, kè bè mbo sikə̀upírísidé nè sikə̀upísini nè sikə̀usikuò (28600). ³⁷ Asee kó kuwuo mmiéke kè behā̀p̀ə̀mbè mbo sikə̀upírísinà̀ (40000) bèè nə̀ mmudoò ke wā́ké mudoò kpéi ³⁸ nè iwuo nteì ìì bo kukó nSuditēē yáà diyè yèni kèè bíéké Dubenni kəbe nè Kadi kəku nè Manansee kəku dikéè teri, kè bè mbo tekəupíkə̀utè nè sikə̀upírísidé (120000) ke məkə tikpàrinenti timə̀u.

³⁹ Behā̀p̀ə̀mbè ti mè nnàké bèè kpéi bəmə̀u bèè do wā́ké bèmbè mudoò kpéi nkédə̀óte nè meyèmmè memà̀ kəkəte Ebunə̀o kəpī nDafiti tikpàti. Besə̀mbè bəmə̀u kè bèè bè wēnnénè meyèmmè kè bèè pī ntikpàti Dafiti. ⁴⁰ Kè bè nké bo ke dò yewe yètà̀ati ke wēnnè Dafiti ke yo nke yə̀. Bè tebií siì do bè bènné mudii. ⁴¹ Kè bè pə̀etitə̀bèè bè yìe tidiiti, kətúóte Isakaa kó kutempē nè Sabunə̀o kəntə̀ kətuə̀kenè Nefutadii kəku. Kè bè ntoummu sām̀marímú nè yòyòbè nè yesām̀marínnarè nè inà̀kke, tidiiti tibotí tibotí, muyuo nnè yekà̀tìndà̀ bè dò̀nè yè fikíè kó yəbe nè fínyí kó yəbe kperè nè menà̀ nnè mekùò nnè inà̀kke nè ipe péu. Dè do tú dibanni dieri ndi Isidayeeribe bəmə̀u kpéi.

13

Dafiti dómè kékonnení Kuyie ntaummè tə̀u (Wénté 2 Samuuyeri 6:1-11)

¹ Kè Dafitii tí nyIsidayeeribe kó benìubè bèè ni benìtibè bie nsikə̀upí, betə̀bè sikə̀u nè behā̀p̀ə̀mbè iwēi yembè. ² Kòo bè nàké ke d̀: Kè di wénté kè dè wenni, kè dè bonní tí Yiè nKuyie mborè, tí tə̀ nké ti tebií siì kpaá Isidayeeribe tempē nyimə̀u nè ikuó niubè nè Defiibe bèè bo Isidayeeribe ekè kè bèè kətení ti borè. ³ Kè tí kəte kə̀tə̀ní ti Yiè nKuyie nti tū nkù taummè tə̀u, ke yé ti do í dakemè di kpéi Sauri kó dim̀nni.

⁴ Kè dit̄nni dimə̀u ti yie nke yé di wùómmè kè dè wennimu ke dò nkédə̀ò. ⁵ Kè Dafitii tí nyIsidayeeribe bəmə̀u, kətúóte bəmbe nè Esibiti kəbe be temm̀nku kəntə̀ kətuə̀kenè Debo-Amati kè bè bo kəte Kidiya-Yeadimmu kə̀tə̀ní ti Yiè nKuyie ntaummè tə̀u. ⁶ Dafiti nè Isidayeeribe bəmə̀u kè bèè tí Badaa ei Kidiya-Yeadimmu dii bo Suda a tempē kè bè bo túóte ní ti Yiè nKuyie ntaummè tə̀u. Kuyie nt̄rè yèdèè bè tu yè beĩnkə̀mbà̀ribè ye fènti còm̀mú dii ìnkè ti Yiè nKuyie mborè. ⁷ Mem̀me bè t̄óte m̀ ti Yiè nKuyie ntaummè tə̀u Abinnadabu c̄t̄è kè di ā̀nné tenaasā̀ntè pā̀ntè miéke Usaa nè Aiyo kè bè nderi inà̀kke ìì di tə̀. ⁸ Dafiti nè Isidayeeribe bəmə̀u kè bè nyā̀nku ti Yiè nKuyie nyìkè nè be wērímu mumə̀u ke diè nke bie ntibómbonti nè tikùtìdù̀tì nè yə̀bà̀rè nè tikā̀penti nè yetā̀tə̀he. ⁹ Bè t̄òkè dii m̀nni Kidonni yìe borè kè inà̀kke ndó kə̀bə̀ ti Yiè nKuyie ntaummè tə̀u kè Usaa youte o nòutè ke bo di còuté, ¹⁰ kè ti Yiè nKuyie mmiéke ò còuté, kè kùu ò poté ò yòute mèè kpéi nho nòutè ke kàáké metaummè tə̀u. Kè Usaa kú dende ti Yiè nKuyie nyìkè.

¹¹ Kè dèe yonke Dafiti ti Yiè nKuyie mpotémè Usaa kòo yú də̀borè ke d̀: Pedesi-Usaa kè bè kpaá me ndè yu nè yíenni. ¹² De yìe kè Dafitii yote ti Yiè nKuyie nke béi nke d̀: M bo dáátí kè ti Yiè nKuyie ntaummè tə̀u ta n c̄t̄è t̄à̀?

12:41 +yesām̀marínnarè: Dèè naá ndènde sām̀marímú dè me nyí tú sām̀marímú, sisēi nè sām̀marímú dè wēnnè ke peitè dènde, kè dè cénke bo de cuokè dè me nyí tú sām̀marímú yoo tesā̀ntè.

¹³ Mèmmè kè Dafiti í nyie nke bo kònnè ti Yiè nKuyie ntaummè tou o cie, kédúó nkè bèè dì kòtenè Kati èi kou Obèdi-Edõmmu cǐètè. ¹⁴ Kè dì mbo o cǐètè ke dò betããbè bètããti, kè ti Yiè nKuyie nhò dðò mesàà nnè o cǐètè temou nè ò màke dè demou.

14

Dafiti kàrimè Sedisademmu

(Wénté 3:5-9 nè 2 Sammuyeri 5:11-16)

¹ Kè Tiiri kóo kpààti Idammuu tõnnè benitibè detekperè kó ideí nè bedabeesũðbè nè betácíèbè kè bè bo maá Dafiti tekpààticǐètè. ² Mèmmè kè Dafitii banté ti Yiè nKuyie nkuù ò duómmè tikpàti kòò baké Isidayeeribe kè kù dèúkunko o kpàti kù dó mèè kpéi nyIsidayeeribe.

³ Kè Dafiti mbo Sedisademmu kéwète képuoke benitipòbè tobè kè bèè ò pié initidabí nè initipobí. ⁴ Nte bè do pié ì bí Sedisademmu i yètè: Sammua nè Sobabu nè Natãã nè Sodomõ, ⁵ nè Ibaa nè Ediisua nè Edipedeti ⁶ nè Nõkaa nè Nefeki nè Safia, ⁷ nè Edisamaa nè Beediyada nè Edifedee.

Dafiti namè Fidisitèèbe

(Wénté 2 Sammuyeri 5:17-25)

⁸ Kè Fidisitèèbe keè Isidayeeribe còúmmè mekùò Dafiti, kòò pǐ ntikpàti kòò bo mbè baké bemou. Kè Fidisitèèbe íté bemou kénwanti Dafiti ke bo ò pǐ nkè Dafitii tì kèè kèbáátí kèyèroo ké bè co. ⁹ Kè Fidisitèèbe tuõkoo képitè Defaimmu biriku mieke. ¹⁰ Kè Dafiti beé ntí Yiè nKuyie nke dð: Kè ñ kòte ke dokénè Fidisitèèbe á bè ànné n nou miekaà? Kè ti Yiè nKuyie nhò tènné ke dð: Kòte! N yóó bè ànnému a nou mieke.

¹¹ Kè Dafitii kòte ké bè do Baadi-Pedasimmu kéna Fidisitèèbe kèbéi nke dð: Nè n nòutè nte Kuyie mpètémè n dootitòbè meniè nhõõ kpétè mèè botí kukpèroo.

Dèè te kè bè yu de kó dibòri ke tú Baadi-Pedasimmu. ¹² Kè Fidisitèèbe coké kébuónko bè bøkè, kè Dafitii duó nkè bèè yè cõu.

¹³ Kè dèe yíé kè Fidisitèèbe íténi képitè Defaiibe biriku. ¹⁴ Kè Dafiti wète kébeé ti Yiè nKuyie nkè kùu ò nàké ke dð: A báá bè do be fõnkúò bíékè, á kónté medétimè ké bè dinté, detie mbè tu dè mukokudiè de kó kubiriku péémmè. ¹⁵ Kàa kèè dì mònñi kunampoo makù detie nyómmè á kétóo ké bè do, ke yé de mònñi ndi n kèróomè ke bo do Fidisitèèbe ãpòmbè ké bè poté.

¹⁶ Kè Dafitii dðò ti Yiè nKuyie nhò nàké tì, kè bèè poté Fidisitèèbe kó behããpòmbè, ké bè bèti Kabaõõ kèntõ kètuõkenè Kesee. ¹⁷ De mònñi kè Dafiti yètìri feité dihei dimou mieke, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè ibotí tèi ò yàte.

15

Dafiti bàátimè ke bo kòte kètúóté Kuyie ntaummè tou

¹ Kè Dafitii maá sicéí dihei bè tu dì Dafiti èi, kédeè kètũntè ti Yiè nKuyie ntaummè tou yó nyíikú dè kédòò ditou. ² Kè Dafitii béi nkè dð: Kè dè í tú Defiibe ti í do nkéna kètúóté ti Yiè nKuyie ntaummè tou, ke yé ti Yiè nKuyie mbe ntããtémè kè bè bo ndi tou, ke pǐ ndi kó mutõmmú sãã.

³ Kè Dafitii tí nyIsidayeeribe bemou Sedisademmu mieke, kè bè bo kòte kékonnènní ti Yiè nKuyie ntaummè tou ké dì tanné kéínné kudieku ò tũntè kù di kpéi. ⁴ Kòò tí nhAnõ yaabí ikuó niùbè nè Defiibe bemou, ⁵ kè Udiyedi mbaké Keati kó kunaàmunkù nè o tebíi kè bèè wènné kèmbò tekòutè nè sipísidé (120). ⁶ Kè Asaya mbaké Medadi kòku nè o tebíi kè bè mbo sikòusidé nè sipísidé (220). ⁷ Kè Sowèri mbaké Kerisonni kó kunaàmunkù nè o tebíi kè bè mbo tekòutè nè sipísitããti (130). ⁸ Kè Semmaya mbaké Edisafãã kó kunaàmunkù nè o tebíi kè bè mbo sikòusidé (200). ⁹ Kè Ediyeri mbaké Ebunõ kó kunaàmunkù nè o tebíi kè

bè mbo sipísini. ¹⁰ Kè Amminadabu mbaké Usayeedi kó kunaàmùnkù miεε nè o tebíi kè bè mbo tekòútè nè tepíítè nè bèdébè (112). ¹¹ Kè Dafitii yú ikuó niùbè Sadaki nè Abiataa káyúnè Defiibe bèkuò, Udiēdi nè Asaya nè Sowεeri Semmaya Ediyēeri Amminadabu. ¹² Kòò dò: Dīi tu bèè baké Defiibe naàmùnti, dōnè dimáá mēwénkùmé kó ikuó, díndi nè di tebíi kékote kétúóténí ti Yiè nKuyie tinti nyIsidayēeribe tū nkù taummè tou ké di tanné n tūntε dii bòri di kpéi. ¹³ Ti do yóó di tóni mēketimè mōnni kè di í bo, kè deè nte kè ti Yiè nKuyie nti poté, ti í tūnne mēè kpéi nku kuó yē nde ndòmme.

¹⁴ De mōnni kè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe dōò bēmáá mēwénkùmé kó ikuó ke bo túóténí ti Yiè nKuyie nyIsidayēeribe tū nkù taummè tou. ¹⁵ Defiibe bèè do di tounè ipàati ke níi ndi bukú ti Yiè nKuyie ndo nàké Mōyiisi ke yē nde ndòmme. ¹⁶ Kè Dafitii náké Defiibe kó benìùbè kè dō bèe tāāté be tebíi miεε bedembè bèè nō nke bie ntikùtidùùti nè tibómbonti nè tikāpenti. Kè bè ndiē nke déúkùnkò ti Yiè nKuyie nyētiri nè diwèi. ¹⁷ Kè Defiibe tāāté Sowεeri bire Emanni nè Bedekia bire Asafu, kētāāté Medadi kó kunaàmùnkù miεε Kusaya bire Edanni. ¹⁸ Ke né yíénè be tebíi sīi do bè teénné mutōmmú ke baànè yebòrè Sakarii nè Bennii nè Yaasiēdi nè Semidamōti nè Yeyēedi nè Unni nè Ediabu nè Bennaya nè Maseya nè Matitia nè Edifedeu nè Mikineya nè Obedi Edōmmu nè Yeyēedi. ¹⁹ Be miεε Emanni nè Asafu nè Etanni bèè do nō nke bie ntikāpenti disōwūš kpēti tīi kuò mmediē. ²⁰ Sakarii nè Asiyēedi nè Semidamōti nè Yeyēedi nè Unni nè Ediabu nè Maseya nè Bennaya kè bè mbie ntikùtidùùti metammè daamè kpēti. ²¹ Kè Matitia nè Edifedeu nè Mikineya nè Obedi Edōmmu nè Yeyēedi nè Asasiaa bèè do bie ntikùtidùùti iwēi ini kpēti, bèè do niù iyie. ²² Defiibe kó bekótibè miεε Kenannia wèè do ni bèè tou metammè tou, ò yē mēè kpéi de kó mutōmmú. ²³⁻²⁴ Bedekia nè Edikanaa nè Obedi-Edōmmu nè Sesia bèè do te yebòrè kó mubàrimù kè bèè mbaà metammè tou. Ikuó niùbè Sebanniya nè Sosafati nè Netanneyēedi nè Amasaii nè Sakarii nè Bennaya nè Ediesεε bèè do eu sihéú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè.

Kuyie ntaummè tou konnìmé Sedisadēmmu
(Wénté 2 Samuuyēeri 6:12-19)

²⁵ Dafiti nè Isidayēeribe kó bekótibè nè bèè ni behāpòmbè tekōupíítè (1000) kè bèe íté kékote ke bo túóténí ti Yiè nKuyie ntaummè tou Obedi Edōmmu cīētè ké ndi kūntinní kè dè dō ndibanni mediē. ²⁶ Kè bèe fié yēnaadakè yēyiekè nè yēpedakè yēyiekè kè dè bo yie nkè ti Yiè nKuyie nteennè Defiibe bèè tou ti Yiè nKuyie ntaummè tou. ²⁷ Dafiti do níi mmupààkonkperímù kó diyaàbòri ndi kénó ntekoutéyaàbòtè péítè, bè dùàkenè tè mupààkommú sààmù. Kè Defiibe bèè do tou ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè Kannia wèè do bè ni de kó mutōmmú miεε kè bè dàátí yèè yaàbòrè botí. ²⁸ Kè Isidayēeribe bēmōu ntóni ti Yiè nKuyie ntaummè tou ke íútí nè diwèi ke eu ditāteheú nè sihāpònheú ke bie nyebàrè nè tikāpenti nè tikùtidùùti nè tibómbonti.

²⁹ Ti Yiè nKuyie ntaummè tou tùàkení dii mōnni Dafiti εi kè Sauri kóo sapàà Mikaadi nsíékéní tebòtè káyà okpàati Dafiti aumè ke puù. Kòo sènkèri Dafiti.

16

¹ Kè bèe tuàkenè ti Yiè nKuyie ntaummè tou ké di tanné ditou Dafiti do dōò di, ké di ĩnné de cuokè kè Dafitii fié ti Yiè nKuyie nyiwūš kétuó kéfíé itei metammè kpēyi. ² Ò dèè dii mōnni kémō ti Yiè nKuyie nkó mesàà Isidayēeribe ĩnkè, ³ kédeè ké bè totí tidiiti, benitidaabè nè benitipòbè, kédúó mbá wè pēè nè dikàtindàà bè dōnè di yetebe bè tu yè dátí, nè dikàtindàà bè dōò nè di fínyī kó yetebe kpēre.

Defiibe dièmmè ke sántí ti Yiè nKuyie
(Wénté Yēsāā 105:1-15 nè 76 nè 106:1, 47-48)

⁴ Bè dèè mēmmε kè Dafitii cōnné ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè Defiibe, kè bè bo nkù dōnti ke kù sántí, ke déúkùnkò ku yētiri, kunku ti Yiè nKuyie nyIsidayēeribe tū nkù. ⁵ Asafu

weè do bè baké kè Sakarii ò pòkoo, kényiènè Yasiedi nè Semidamoti nè Yeiyēdi nè Matitia nè Ediabu nè Bennaya nè Obēdi Edõmmu nè Yeiyēdi, kè bè mbie ntibómbonti nè tikùtìdùùtì, kè Asafu bie ntikāpentì. ⁶ Kè ikuó niùbè Bennaya nè Yayēdi kè bè eu sihāpònheú ti Yiè nKuyie ntaummè tɔu ìikè bá bè í ompu. ⁷ De kó diyie do tú diketirì ndi Dafiti duómmè kè Asafu nè o kabe kè bè bo sante ti Yiè nKuyie.

Bè dèntèmè feyènfè

⁸ Déúkùnnè ti Yiè nKuyie nyètìrì, ndontinè ku.

Nákénè ibotí miēke tidiētì kù dòò tì.

⁹ Ndiènnè ke kù sántì mbiennè debémbénnè ku kpéí.

Totínè di yèmmè tidiētì kù dòò tì kpéí.

¹⁰ Mpòtìnè ku, kunku kùu kra meyi, kè diwèi ndi bo díndi bèè wanti ti Yiè nKuyie.

¹¹ Wēte kéwammúnè ti Yiè nKuyie nè ku wērímú nè ku kpetì,

nwantinè di bo nkù tákénèmè sáà.

¹² Dentènní tidiētì kù dòò tì nè ku tõmmú càncàmmù,

Dentènní tibeéntì kù náké tìi kpéí.

¹³ Díndi ku kóo tǎntì Isidayēeri kó feyanfè díndi Sakabu yaàbí kù tǎáté ì.

¹⁴ Kuù tu ti Yiè nKuyie,

kuù bekùnè ketenkè kemou.

¹⁵ Di báa yè nku taummè kpéí.

Di báa yè ku tannò kù dǔu nyè yó mbomu sáà nè ti bo mbomè.

¹⁶ Báa yènnè metaummè

kù do dǔnnèmè Abarahammu

nyènnè kù dǔnnè dii nùu Isaki.

¹⁷ Kù tǎáté ke yóo dǔò tì Sakabu,

kù dǔò mèè taummè nè Isidayēeribe

mè í yóo deè.

¹⁸ Kù béimmu ke tú:

n yóo da duómmu Kannahā kó ketenkè.

N duómmu de kó ketenkè fǔ nnè a yaàbí.

¹⁹ Bá nè di í me nsūmè, ke í tú bèmabè,

ke tú bepòòbè.

²⁰ Di do òò ta ku mbotí kényè kéta kutekù nku,

kéta di nkpààtìyuu kécánté diterì.

²¹ Kuyie mme nyí yóu kè bè di fǔi

kù do puotìmu bekpààtìbè di kpéí.

²² Ke tú bè báa kááké ku nìtìbè kù tǎáté bè ku pǎnǎahti náam̀bè mbe bè báa bè cààrè.

²³ Ketenkè kemou kabe,

ndiènnè ti Yiè nKuyie nkpeí.

Mpǐ̀kùnè yewe duómè tináaṣààtì

ku deetímè kpetì.

²⁴ Nákénè yeboṭè ku kó tikpetì kpéí,

nákénè ibotí tidièti kù dòò tí.

²⁵ Kε yé ti Yiè nKuyie ndeumè,

ke dò nti nkù sántí,

kuù pḗḗté yebòkè yeməu ke dò nti nkù dé.

²⁶ Yebotè tũ nyebòkè nye,

ti Yiè nKuyie nkuù dòò keĩnkè.

²⁷ Tikpeti nè kuwenniku diekù dè bo ku borè nde.

Muwērimú nè diwèi dè bo kuù borè.

²⁸ Kutenkù kuməu kəbe,

ńsántínè ti Yiè nKuyie,

ndontinè ku,

ku kpeti nè ku wērimú de kpéi.

²⁹ Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètiri.

Tənèni yepāre kékətenèni ku borè.

Kōnkenè ku ìikè,

ké nkù sántí kù dò mpái pái nwe.

³⁰ Kutenkù kuməu kəbe, ńkpeutínè!

Ketenkè fiíkúmu ke í nampú.

³¹ Keĩnkè kəbe diwèi ndi bo,

ketenkè kəbe, ńyānkunè!

Nákénè yebotè miεε ti Yiè nKuyie nkuù bakémè.

³² Dàméeri nè dèè bo o miεε, nyōōtinè!

Dikpáa nè dèè kó dimàà bo di miεε, nyānkunè!

³³ Titúúti kó detie nyíútínè ti Yiè nKuyie nkpéi.

Kù kèrínímu ke yóó bekénè ketenkè keməu.

³⁴ Nsántínè ti Yiè nKuyie,

kù wennimu, kè ku sémmè bo sáà.

Di kù kuónnè ke dò:

³⁵ Ti deεté!

Fóò tú ti Yiè nKuyie nkù ti deεrí,

ti fietε yebotè nou miεε,

ti tí nkè tí ndéúkunko a yetisàari,

kè tí nda pətìnè ke da sántí.

³⁶ Ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù

ku yètiri deumu nsáà.

Kè Isidayεeribe beməuu cóúté ke dò: Dè mme ndò ti Yiè Kuyie nyètiri ndeu!

³⁷ Kè Dafiti yóu Asafu nè o tebíi kè bè nkpaá ti Yiè nKuyie ntaummè tou borè ke bo mpí mmutōmmú bè dò nké mmù pīrmè bá dii yiè. ³⁸ Kè Yedutunni bire Obedi Edəmmu nè Osaa nè be tebíi sipísikuò nè bèni kè bè mbaà yebòrè.

³⁹ Kè Dafitii duó nyikuó niùti Sadəki nè o tebíi ikuó niùbè təbè kè bè bo mpí Kuyie ntaummè tou dii bo Kabaōō kó ditōnni di kó mutōmmú. ⁴⁰ Kè bè nfeu iwūō ti Yiè nKuyie nke tuó ndiwūōtōnni ñnkè, bá dii kūnweñni nè kuyuoku, kéntũ nyikuó ti Yiè nKuyie nduó nyi Isidayεeribe, ⁴¹ kéyíénè Emanni nè Yedutunni nè besəmbε bè do yu bèè yètè ké bè tāāté kè bè bo nsántí ti Yiè nKuyie ke yé kù sémmè deumè sáà. ⁴² Emanni nè Yedutunni beè do eu sihāpōnheú ke biennè tikāpenti ke biennè ti Yiè nKuyie nkó iyie nkó dəbémbénnè kè Yedutunni bí baa dibòri.

⁴³ Dende kó difōnkúò kè bèε kũũ mbe cēi. Kè Dafitii kò nho cīētè ke bo pā o kəbe mesàà.

17

Kuyie ndóunnèmè dinùù Dafiti nè o yaàbí
(Wénté 2 Sammuyeri 7:1-17)

¹ Kè Dafiti ríbo o cǐètè kénáké Kuyie mpāānāāntì náāntò Natāā ke dò: Nte mí nke ā detekperè kó teciētè, kè ti Yiè nKuyie ntaummè tou fīkú ditou bè dōdōnè dī tiyāàti. ² Kè Natāā ò tēíné ke dò: A yēm̀m̀è dō nhá dōò tìi kó dimàà, dōò tì, Kuyie nda bonèmu.

³ De kó keyènkè kè Kuyie nnáké Natāā ke dò: ⁴ Kòte kénáké n kóo tōnti Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, weè í yó m maá teciētè n yó nhā tē. ⁵ Nè n dēnnení dīi yiè Isidayeribe Esibiti eì miēke n yí ta teciētè matè miēke nè yíenni. N do bè neínè, ke ā metaummè tou ndi. ⁶ Nè m bonè dīi daà Isidayeribe be cēmmu miēke ke bè duò mbebaatíbè, m bá mbeke Isidayeribe kóo niùti mōù, ke tú ò m maá teciētè nè detekperè kó idéí?

⁷ Á kòte kénáké n kóo tōnti Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa mī tu ò do cēmmù ipe nyi kè nh ò tāāté kòò naá nyIsidayeribe kóo kpààti. ⁸ Kè nní nhò nièné ò kòrì yèè bōrè yemou, kè mī kùò o dootitòbè bèè do ò wetí bemou. Ke dēúkūnne o yètìrì kè dī mātēnè ketenkè kó bekpààtibè kpeye. ⁹ N yóo duómmu n nìtibè Isidayeribe dikarì ké bè kànne kè bè ndè bo ke í yī̀kù, kè ibotí yeyi kó benìtibè ténke báá bè fēū, bè do bè fēūnko mēè botí. ¹⁰ N kànne dīi mōnnì bebaatíbè kè bè mbe baké. N yóo duómmu kòo dootitòbèè ò bōúté. M béimmu ke tú n yóo ò duómmu teciētè. ¹¹ Ò we bo tuàke dīi mōnnì, kòo kò nho yembè kũũ nkè, o kó difōnkúò m bo tāāté o bí o peitè ì miēke o bire marè kè dēe sōoté o kpàti kè n tì fíí. ¹² Dēe yó m maá teciētè kè n fíí nde kpàatikarì, kè dī mbo sáà. ¹³ Kè nni ntú de cice kè dē tu m bire, n yí yóo nóté n kó mesàà nde fīnkè n do mè nóté mēè botí okpààti wēè ò niiténè ke di tikpàti. ¹⁴ Dēe yó mbaké n nìtibè sáà nè n kpàatiyuu kè de kpàti mbo sáà.

¹⁵ Mēm̀me Natāā nākémè Dafiti Kuyie nhò benke tì timou.

Dafiti bàntèmè Kuyie
(Wénté 2 Sammuyeri 7:18-29)

¹⁶ Kè Dafitii kòte Kuyie ntaummè tou borè kéta ké kù bántè ke dò: Áú n Yiè nKuyie, n tú we? N cǐètè tu ònte, kàa n dōò mesàà a mè nni ndōò mè, ¹⁷ ke wúó nkè dè í sànnè kàa náà ndè yó mboní kàa dōò dè mí nha kóo tōnti n cǐètè. N Yiè nKuyie a n wēnté kè dè dō n tú onitidiēwè mōù nwe. ¹⁸ Mí nDafiti n ténke né bo da béinnè ònti? A n yēm̀m̀mu mí nha kóo tōnti ke baa né dó ké n déúkūnne. ¹⁹ Ti Yiè nKuyie! A n dó mēè kpéí nte kàa pī nde kó mutōndiemù ke bo benke a deumè ke í mōke kumànku. ²⁰ Ti Yiè nKuyie! Òmōù í bo wēè da dōnnè. Bè ti nākém̀u a dōò dēè kó dimàà, òmōù í bo wēè da dōnnè. ²¹ Kubotí makù í bo ketenkè kie nyīnkè kùù dōnnè a nìtibè Isidayeribe a kōtení ke deetè bè Esibiti ke bè dōò a nìtibè ke ni kè betì ibotí tēi. A yètìrì bo deuke mēè kpéí nkè bè da yòte dēè te kàa pī nde kó mutōndiemù. ²² A tāāté a nìtibè Isidayeribe kè bè bo ntú a nìtibè mbe sáà. F́s nti Yiè nKuyie nkàa bè te. ²³ Ti Yiè nKuyie, a béi nti mí nha kóo tōnti n kpéí nnè a dōunnè dīi nùù n cǐètè kpéí ndi pī nsáà ké dī dōò, a béi nke yē ndè ndōmmè. ²⁴ Á nti pī nkè dēe yie nkàa yètìrì ndeu, kè benìtibè béi nke dò: Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa weè te Isidayeribe, kàa fíí mmí nha kóo tōnti Dafiti n cǐètè. ²⁵ Ke yé f́s nha mómumu f́òò béi nke tú a bo n duó nteciētè bèè yóo sōoté n kpàti, kè dēè te kè n daátí ke da báá. ²⁶ Áú! Ti Yiè nKuyie f́òò tu Kuyie, ke béi mmesàà a yó n dōò mè mí nha kóo tōnti. ²⁷ A dóm̀u kédōò a kóo tōnti cǐètè mesàà kè dēe yie nkòo cǐètè nsóké tikpàti sáà. Ke yé ti Yiè nKuyie nha ò nkàa pā dè mesàà mè ò mbomu sáà.

18

Dafiti namè be pēetitòbè
(Wénté 2 Sammuyeri 8:1-14)

¹ Kè Dafitii na Fidisitẽẽbe káfiete Kadi kó dihei nè yehékè yèè bè tàkénè. Kè Fidisitẽẽbe è bòúté. ² Kòo nanè Mòabu èi kòbe kè bèe ò bòúté ké nhò yietì dàm্পòò. ³ Kòo yíe kèna Tisoba èi dii bo Amati tempẽ mbíékè di kóo kpààti Adadesee ke s̄s̄ nhò dó kébaaté kukó nhEfadati pèémme kòbe. ⁴ Kè Dafitii fietè sikipàrinaasẽi tekoupiítè (1000) nè behããpòmbè sikipòmbè sikipòmbè (7000) nè behããpòmbè bèe cènti nè be naacèi sikipòmbè sikipòmbè (20000) kékéké sikipòmbè duoti késúú nhomáà tekòutè (100). ⁵ Kè Sidii kòbe bèe bo Damaasi kè bèe kateni kètee Tisoba kóo kpààti Adadesee kè Dafitii kuò benitibè sikipòmbè sikipòmbè nè sikipòmbè (22000), ⁶ kékanne kumàndáàbè de kó kutempẽ mmieke kè bèe ò bòúté ké nhò yietì dàm্পòò. Kè ti Yiè nKuyie nduó nDafiti muwèrimú, bá kòò kàte kèè bíékè wèe na. ⁷ Kòo fietè Adadesee ããpòmbè dõpiti mesò nkpeti kékònnè Sedisadammu, ⁸ kèheí disòwũò mediè Adadesee kó yehékè yèdéyè Tibati nè Kũnni ye mieke. Kè dè mboni kè Sadomòò túóté de kó disòwũò kédònnè kunankú nè yesànkè nè ti Yiè nKuyie nc̄fètè kó tinenti.

⁹ Kè Amati kóo kpààti Touu keè Dafiti namè Tisoba èi kóo kpààti Adadesee ããpòmbè bemou, ¹⁰ kètõ nho bire Adodammu okpààti Dafiti borè kòò bo ò dau nkóò sãntenè ò namè Adadesee, kóò pã nè mesò nkó tinenti nè timáti péiti kpeti nè disòwũò kpeti. Ke yé Tou dootitòu do túmè Adadesee. ¹¹ Kòo kpààti Dafiti de pã ti Yiè nKuyie nnè timáti péiti nè mesò nhò do éi dè ibotí t̄i mieke, Edõmmu èi nè Mòabu èi nè Amõniibe èi nè Fidisitẽẽbe èi nè Amadeki kperi.

¹² Kè Seduia bire Abikaii do Edomiibe kékua benitibè tekoupiítè nè sikipòmbè (18000) kubiriku bè tu kù mukókúú nkó kubiriku mieke, ¹³ kékanne kumàndáàbè Edõmmu kó kutempẽ nkumòu mieke, kè Edõmmu kòbe bemou naá nDafiti kó betõmbè, kè ti Yiè nKuyie nhò duó muwèrimú bá kòò kàte kè mudòò wèe na.

*Okpààti Dafiti tõmbè kó yeyètè
(Wénté 2 Samuuyeri 8:15-18)*

¹⁴ Kè Dafiti mbaké Isidayeribe bemou, ke bè dõri dèè wenni ke bè bekùnè kè dè wenni. ¹⁵ Seduya bire Soabu weè do baké behããpòmbè, kè Aidudi bire Yosafati tu wèè t̄o dihei kó yepáte. ¹⁶ Kè Aitubu bire Sadaki nè Abiataa bire Abimedeki kè bè tu ikuó niúbè, kè Safesaa tu opátiwãàti. ¹⁷ Kè Yoyada bire Bennaya baké Kedetiibe nè Pedesiibe bèe bàa tekpàatic̄fètè kè Dafiti bí o tũnko.

19

*Bè díimmè Dafiti kó betõmbè ifei
(Wénté 2 Samuuyeri 10:1-5)*

¹ Dende kó difõnkúò kè Amõniibe kóo kpààti Naasii kú kòo biree sòoté o kpàti. ² Kè Dafiti d̄o: M bo d̄òò Naasi bire Anunni mesàà, ke yé o cice do n d̄òòmè mesàà. Mèmmè ò tõmmè benitibè kè bè bo ò dau nho cice kũũ kóò bantè. Kè betõmbèe tuòkoo Amõniibe èi Anunni borè ke bo ò bantè. ³ Kè Amõniibe kóo kpààti tũmbèe náke Anunni ke d̄o: A yèmmè d̄o nDafiti dó kédéúkunnè a cice yèt̄iri ndi ke t̄õnni kè bè bo da bantàà? Ò í bè t̄õnni kè bè bo paaté dihei ndi kèw̄etení ké d̄i p̄õntàà?

⁴ Kè Anunni duó nkè bèe p̄i nDafiti tõmbè kékúò be deembii kékéké be yaàbòrè kèbennénè be f̄s̄ ke né bè bèti. ⁵ Kè ifeii bè auté mediè nkè Dafitii keè t̄i t̄òkèni o tõmbè kètõ mbenitibè kè bèe bè co, ké bè nàké ke d̄o: Dafiti yé ndi nkpaáo Sedikoo ke kèmmúnè di deembii bo yènnimè kè d̄i né na kèkonní.

*Dafiti kpannèmè Amõniibe nè Asidii èi kòbe
(Wénté 2 Samuuyeri 10:6-19)*

⁶ Kè Amõniibe banté bè wèntémè Dafiti, kè Anunni nè o kòbe Amõniibe kè bèe yietì medítibii tekoupiítè (10000) Sidii èi kòbe bèe bo Mesopotamii, nè Maaka kòbe nè Tisoba

kàbe kè bè bo bè duànni behāāpòmbè nè behāāpònsāndèèbè nè sikipàrìnaasēī. ⁷ Kè bèe túóté sikipàrìnaasēī sikipàrìpísitāāti nè sikipàrìsidé (32000) nè okpààti Maaka nè o kàbe kè bèe kàtení kébáté Medebaa ìkè. Kè Amòniibe yènni be ekè kè bèe wènné ke bo do Dafiti nè o kàbe mudoò.

⁸ Kè Dafiti ti kèè kédúónko o āāpònkóti Soabu nè behāāpòmbè bémou bèè nò mmudoò. ⁹ Kè Amòniibe yènni kèpénné kudòokòti dihei kó dibòrinùù kè bekpààtibè bèè do kàtení ke bo bè tee kè bembè nhoke dikpàà mièke. ¹⁰ Kè Soabu yà ò yóó bootemè o dootitabè tipítì tìdétì biè nho ìkè, betàbè o fònkúò, kètāāté Isidayeeri be āāpòmbè mièke bèè nò mmudoò kè bèe wetínné Sidii kàbe. ¹¹ Kè Soabuu túóté behāāpòmbè sòmbè kédúó nho tebite Abikaii kè wenwe nè betàbè kè bèe wetínné Amòniibe. ¹² Kòo náké Abikaii ke dè: Kàa yà kè Sidii kàbe bo n na, á kàtení kè n teennè. Kè Amòniibe bèè me ndó kè da na, n kàtoo kè da teennè. ¹³ Yáúkùnnè a kòntì kè tí dokénè dikòmbùò kédèetè ti nìtibè nè ti Yìè nKuyie nti tū nkú kó yehèkè. Kùu dāò kù dómè.

¹⁴ Soabu nè o kó dihāāpòntīnni kè bèe kété ke bo dokénè Sidii kó behāāpòmbè kè bèe coké. ¹⁵ Amòniibe yà dii mōnni Sidii kàbe cokémè, kécoké Soabu tebite Abikaii kékò mbe èi. Kè Soabuu kò nSedisademmu.

¹⁶ Kè Sidii kàbe yà Isidayeeri be bè namè, kètō nkè bèe ínni be kàbe bèè bo kukó nhEfadati kó diyáà. Kè Adadesee kóo āāpònkóti Sofaki mbè ni. ¹⁷ Kè bèe ti náké Dafiti kòò tí nyIsidayeeri be bémou késénté Suditēē kétuàke kécómmú kè bè wetínné kè bè do mudoò. ¹⁸ Dafiti nè o kó behāāpòmbè kè bèe bè na kè bèe coké kè Dafiti nè o kàbe kè bèe kuò bèè dèke sikipàrìnaasēī sikipàrìsìyiekè (7000) nè bèè cènti sinaàcèi sikipàrìpísìnàà (40000) kékùonè ohāāpònkóti Sofaki wèè do bè ni.

¹⁹ Kè bekpààtibè bèè do teennè Adadesee kè bèe yà Isidayeeri be bè namè kè bèe yie Dafiti kpeti kèmpī nho tōmmú bá Sidii kàbe ténke í nyie nke teennè mudoò Amòniibe.

20

Dafiti cōutémè Dabaa èi

(Wénté 2 Sammuyēeri 11:1. 12:26-31)

¹ Kè dibenni teri yènni, bekpààtibè ã keté dii mōnni mudoò, kè Soabuu niité dihāāpòntīnni dieri, kè bèe do Amòniibe tempē nkè bè pònte, kèpi Dabaa èi.

De mōnni kè Dafiti wenwe bo Sedisademmu, kè Soabuu poté Dabaa èi kàbe kè bè pònte. ² Kè Dafiti túóté be kóo kpààti òké dii sōpìi, kè di cēékù tūòke cìdòòbè sipísitāāti kè di dāri ditāsàari dii donku kpeñni ke di òkù, kèhèinè tinenti teti péu kékonnènni. ³ Kòo pīmmúnè benitibè bèè do bo dihei kékònnè kè bè pīnné tidaati kó mutōmmú, kè bè nsū tidabèeti, ke duò, ke kōi ideí, ke me nyi Amòniibe ekè kàbe tabè. Memme Dafiti kòmmè Sedisademmu nè o āāpòmbè bémou.

Dafiti dokénèmè Fidisitēēbe

(Wénté 2 Sammuyēeri 21:18-22)

⁴ De kó mudoò kó difōnkúò kè mudoò tēmùu ānné Kesēedi èi Isidayeeri be nè Fidisitēēbe be cuokè, muù mièke nke Sibekaii Usaa èi kou kùòmè Defaii botí kou mōu Sipaii. Kè Fidisitēēbe bóté Isidayeeri be. ⁵ Kè mudoò tēmùu wēte kēānnénè Fidisitēēbe bake. Kè Yaii bire Edananni kuò Dami Kadi èi kou, Kodiyati nantè, kòo kpānni kó kudú cēékù mōnnè kuyaàdùòdú. ⁶ Kè mudoò tēmùu yí kēānné Kadi, kòo niti mōu dè bo ke okù mediè, ke mōke inómbi ìkuò ìkuò o naàcèi nè o nou kè ì wènné sipísidè nè ìnàà. Ò do tú Adafaa naàmùnkù kou nwe. ⁷ Kòo sáá nyIsidayeeri be kè Dafiti tebite Simma bire Yonnatā ò kùò.

⁸ De kó benitibè do tú Kadi èi kou Adafaa naàmùnkù kàbe mbe, Dafiti nè o āāpòmbè kè bèe bè kùò.

21

Dafiti do kàammè Isidayeeribe (Wénté 2 Sammuyeri 24:1-9)

¹ Kè dibòò ndó kédòò Isidayeeribe meyei, kénampε Dafiti yèmmè kòo bo kaa ny-Isidayeeribe. ² Kè Dafitii náké Soabu nè o tūmbè ke dò: Kòtenè kékaa nyIsidayeeribe kétúóté Beerisebaa èi kéntò kétuakenè Danni kperi. Kè di dèè di n náké kè nní nyé bè màmè.

³ Kòo ò ténné ke dò: N dómu ti Yiè nKuyie nduó nkè ku nìtibèe sũ nképèétié mie nkuce tekòutè (100). N yiè nhokpààti, bemou bè í tú a kó betōmbàà? Dè dōmme kàa dó ké bè kàa? Ba nte kàa dó kètannè Isidayeeribe meyei mmieke?

⁴ Kòo kpààti baa mpī nho béei nti, kè Soabuu íté kéce nyIsidayeeribe tenkè kemou, kèwētēni Sedisademmu, ⁵ kénáké Dafiti ò kàa mbenitibè kè bè màmè. Kè Isidayeeribe kó behāāpòmbè bemou mbo tekoupiókòupítè nè tekoupiókòutè (1100000). Kè Sudaa kòbe mbo sikoupiókòusinàà nè sikoupiópisiyiekè (470000).

⁶ Soabu í nkàannè Defii kó kuwuò nkòbe, nè Bensamεe kòku kòbe ke yé ò do wúómmè okpààti béei ndii nùù isòke nyi.

Kuyie mpotémè Isidayeeribe Dafiti caàrìmè kpéi (Wénté 2 Sammuyeri 24.10-17)

⁷ Mèmmè kè dèe yonke Kuyie nkè kuu poté Isidayeeribe. ⁸ Kè Dafitii kù kuónnè ke dò: N cààrè mediè mme m bantému n dōòmè tiyèinti nti, n cīé nde kó mecaàrìmè.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pāānāānti náāntò wèè do bonè Dafiti ke dò: ¹⁰ Kòte kénáké Dafiti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú nh ò duó ntiyēiti nti tītāāti ké tú wèè tāāté ò dó kù, kè n kù nhò poté.

¹¹ Kè Kadii kòte kénáké Dafiti ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu: ¹² Kàa dó dikònni dii bo tannímè yebie nyètāāti, á tāāté, kàa me ndó di dootitòbè beè bo di namè ké ndi kòu ke dò betāābè bètāāti á tāāté, kàa me ndó ti Yiè nKuyie mbo di potémè mme yewe yètāāti kè benitibè nkò dihei, kè ti Yiè nKuyie ntōnni duónni mutenkūũ nyIsidayeeribe tempē nkumou mieke, á tāāté. Totí a yèmmè ké n náké n yóó náké ti wèè n tōnni.

¹³ Kè Dafitii ténné Kadi ke dò: N yèmmè cààrè mediè mme, kè ti do ti Yiè nKuyie nnòutè mieke dè ntōũmu, ke yé kù sémmè deumè. N yí dó kédò n nititòu nou mieke.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nduōnni mutenkūũ nyIsidayeeribe. Kè benitibèe kù sikoupiópisiyiekè (70000). ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie ntō nku tōnni marì kè di bo pònte Sedisademmu. Ti Yiè nKuyie nyà dii mōnni ku tōnni kòumè benitibè kè mesémmèe kù pī, nkè kù dò: Dè sànnèmu memme ténke báá poté.

Ke s̄ ndi berínè Sebusiibe botí kou mōu bè tu wè Odinanni o kó kuyié borè. ¹⁶ Kè Dafitii wénté káyà ti Yiè nKuyie ntōnni èintemè ke pikú mesebii nke wetí Sedisademmu. Ke s̄ Dafiti nè Isidayeeribe kó bekótibè bè dàátí tifòtònti ke bo benke be yeñcaàrìmè kédò kénínkóo ketenkè. ¹⁷ Kè Dafitii kuónnè ti Yiè nKuyie nke dò: Mí duó nkè bè kàa mbenitibè, mí cààrè, mí dōò dèè í wenni, benitibè í cààrè mùmamù! N Yiè nKuyie nkùù n te poté mí nwe nè n cīètè, báá poté kuyēiku makù a nìtibè.

Dafiti maámè diwūstōnni Kuyie nkpéi (Wénté 2 Sammuyeri 24:18-25)

¹⁸ Kè ti Yiè nKuyie ntōnni náké Kadi ke dò: Náké Dafiti kòo deke Yebusiibe botí kou Odinanni yíé borè ké m maá diwūstōnni.

¹⁹ Kè Dafitii tūnne ti Yiè nKuyie nnáké ti Kadi kòò ti nhò nàké. ²⁰ Kè Odinanni mpuotì o diiti bè tu ti bedéé kèwētēte káyàni Kuyie ntōnni, kòo dapùmbi inàà ìì do ò bonè, kè ìì s̄ri. ²¹ Dafiti duunnì dii mōnni Odinanni borè, kè Odinannii wénté kòò yà káyènni o yíé mieke kénínkú Dafiti ììkè kēsīnnóo ketenkè. ²² Kè Dafitii náké Odinanni ke dò: N dó á n duó a yíé

nku kè m maá diwũõtònni ti Yiè nKuyie nkpéí, á kù nni nfiténè kudonku dò nkémmàmè, kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie mpoté kùu yěku Isidayεεribe kè kùu deè. ²³ Kè Odinannii ò ténè ké dò: N yie nhokpààti túóté ku kédòònè a dómè. Nte inààke n yì nda duómmu nè tenaasántè kó ideí kàa bo féúté inààke kétuànnè, ke da duónnè bèdèè kàa bo kù pā, n dè nda duómmu demou.

²⁴ Kòo kpààtìi náké Odinanni ke dò: Biti n dó ké kù dontému kudonku dò nkémmàmè, n yí dó kèpā n Yiè nKuyie dèè tu a kperε, demarè n yí fèüté dèè kpéí.

²⁵ Mémme kè Dafitii donté kuyié nè inààke, mesòo mmedítibii nsikousikuò (600), ²⁶ kémaá deborè diwũõtònni, kékuo iwũò nkétuò nkéfiénè metaummè kpeyi, kényú ti Yiè nKuyie nkè kùu yie nkécũñní muháá ndiwũõtònni ñnkè ké mùu cóúté ò féúté ì wũò. ²⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku tònni kè dii nònne disie.

²⁸ Dafiti yà ti Yiè nKuyie nhò ténémè ò kù mào ti Sebusiibe botí kou Odinanni yíé miεke, ké ndè nkù feu iwũò. ²⁹ Mòyiisi do dòò ti Yiè nKuyie ntou di dikpàa miεke nè diwũõtònni, kè dè bomu Kabaòò èi kó ditònni borè. ³⁰ Dafiti me nyí ndàátí ke bo kè kàte kébántè Kuyie, ò do depe ti Yiè nKuyie ntònni tò dii siè ndi.

22

¹ Kè Dafitii béi nke dò: Ti Yiè nKuyie ncíètè yó mbo die nde, die nde Isidayεεribe kó diwũõtònni yó mbomè.

Dafiti bàátímè kè bo maá ti Yiè nKuyie ncíètè

² Kè Dafitii duó nkè bèe tíi mberòòbè bèè bo Isidayεεribe tenké miεke, kòo tánké bèè bo cíéké yetàré kòo maá Kuyie ncíètè. ³ Kè Dafiti waá ntimáti mediè, bè yóó dòònè ti sikāũ kébaaké yecàkè, nè sineí, bá disòowũò í ndò nkékaa nkédeè, ⁴ nè detekperè kó ideí bá í í ndò nkéna kékaa nkédeè, ke yé Sidoniibe nè Tiiri èi kàbe bè ò tónimè detekperè kó ideí mediè. ⁵ Mémme kè Dafitii béi nke dò: M bire Sodomòo kpaá bènnèmu de kó mutómmú weè me ndò nkémaá ti Yiè nKuyie nteciètè kè tè ndeu ke wenni kè bèe fei nte yètìrì kè dii feité dihei dimou. M bo ò waá ntinenti. Mémme kè Dafitii waá ntinenti mediè nké né na kékú.

Dafiti duómmè Sodomòo Kuyie ncíètè marimù

⁶ Kè Dafitii yú o bire Sodomòo kóò nàké kòò bo maá ti Yiè nKuyie nyIsidayεεribe tũ nkù tecíètè. ⁷ Kè Dafiti dò: M bire n do dómu m mómmuò nkémaá ti Yiè nKuyie nkùu n te tecíètè. ⁸ Kè kù né n nàké ke tú n doké mediè, ke cóú mmenitiyíi nkè mè sũ, m báá kù maá tecíètè bè yó nkòrì dè ke kù bàá, n cóú mmèè kpéí mmenitiyíi mmediè. ⁹ Kù né n nàkému ke tú m peité dèè bire yó mbaké dii mònni mudoò í yó mbo, nè de dootitabè dè yóó narikemu. Bè bo ndè yu ke tú Sodomòo. Diyètìrì dii tu meòm̀p̀ùmè. Kè kùu duó nyIsidayεεribe meòm̀p̀ùmè de kpàti timou miεke, ¹⁰ deè yóó kù maá tecíètè kéntú ku bire kè kù tu de cice. Kè kùu fíí nde kpààtikàrì, kè dè mbaké Isidayεεribe sáà. ¹¹ Mémme kè Dafitii béi nke dò: M bire ti Yiè nKuyie nní nda bonè, kàa na ké kù maá tecíètè. Kù dóú ndinùu a kpéí ke yé mmè. ¹² Kù da duó mmeciì nkàa nnò nke baàti mesàà nnè meyei, kù bo da duó ndiì mònni kàa mbaké Isidayεεribe kéntũ nku kuó kunku kùu da te. ¹³ Kàa tũ nku kuó nè ku tié nkù duó ndè Mòyiisi Isidayεεribe kpéí, a tømmú mumou bo nyíé! Cómmú kétéi nkémòote dikòmbùò. Bá nyíèkù, kufòwaá mbá nda bo. ¹⁴ N yetoomu ke waá mmesòo ntónni sikòupísitàati (3000) ntimáti péiti, tònni sikòupísitàati (30000), ke yiénè disòowũò nè timáti, bá dè í dò nkékaa nkédeè, ke waánnè ideí nè yetàré ti Yiè nKuyie ncíètè marimù kpéí, kàa né yóó wète kényié. ¹⁵ A məkemu betòmbè péu: Betácíèbè nè bemaribè nè bedabeesũòbè nè beyántibè, bemou kè bè yé mutómmú mumou. ¹⁶ Mesòo nnè timáti péiti nè timáti, dè í dò nkékaa nkédeè. Íté kékété mutómmú. Ti Yiè nKuyie nní nda bonè!

¹⁷ Mēmme kè Dafitii duó ndinù Isidayeeri kó bekótíbè bemou ke dò: Dí teennè m birɛ Sodomoo. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkù di te kù di bonèmu. Kuù di duó mmeompùmè tipítì timou, kuù ànnè bèè bo diheì dii mmieke n nòtè mieke, kè bè bòuté ti Yiè nKuyie nnè ku nìtibè. ¹⁹ Duónnè dimáà ti Yiè nKuyie nnè di yèmmè memou kunku kù di te. Íténè ké kù maá tecfètè, kètóni ti Yiè nKuyie ntaummè tou nè ku kuó nenti kéínnè tecfètè di maá tè ku kpéi nte mieke.

23

Bè kàammè Defiibe ke bè duó mbè tōmmú

¹ Dafiti kòtè dii mōnni mesàà, ké nyóó kú kéduó nho birɛ Sodomoo tikpàti kòò bo soatè kémbaké Isidayeeri. ² Kòò tí nyIsidayeeri kó bekótíbè nè ikuó nìubè Defiibe.

³ Kè bèè kaa nDefiibe bèè màke yebie nsipísitàati kèndeètinko, kè bè mbo benìtibè sikoupiúsitàati nè sikoupiúsini (38000). ⁴ Kè Dafiti dò bèè tãátè benìtibè sikoupiúsídè nè sikoupiúsínàà (24000) bèè bo nni mutōmmú mùu bo ndo nkédòò ti Yiè nKuyie ncífètè mieke, kètãátè benìtibè sikoupiúsikuò (6000) bèè tu behèikèmpátíwããbè nè bebeémbè, kètãátè bèè bo mbaà yebòrè kè bè mbo sikoupiúsínàà (4000), ⁵ kètãátè bèè yó ndiè nke bie ntikùtidùùti nè debémbénnè Dafiti do dòò dè kè bè bo nsántínè ti Yiè nKuyie, kè bè mbo sikoupiúsínàà (4000). ⁶ Kè Dafitii totí Defii bí i naàmùnti duó ke dōmmè. Kerisonni kabe be kaku. Keadii kabe be kaku. Medadi kabe be kaku.

⁷ Kè Kerisonni peité ibí idéi, Daedanni nè Simmeii. ⁸ Kè Daedannii peité ibí itãati, Yeyeedi nè Setammu nè Soweeeri. Kè Yeyeedii mbè kòtí. ⁹ Kè Simmeii peité ibí itãati Sedomoti nè Asiyeedi nè Adaa bèè do baké Daedanni kó sicéí. ¹⁰ Kòò bí tɛi mbo inàà, Yaati nè Sisa nè Yeusi nè Bediya. ¹¹ Yaati weè do bè kòtí, kè Sisa nhò pòkoo, Yeusi nè Bediya bè í mmàke ibí péu, kè bèè bè kaa nkéwēnnè tecfètè tēmáà.

¹² Kè Keati kó ibí mbo inàà, Amudamu nè Isaadi nè Ebuuoo nè Usiyeedi. ¹³ Kè Amudamuu peité Anoo nè Mōyiisi. Kè bèè cánnè Anoo nè o bí ti Yiè nKuyie ncífètè kó mutōmmú kpéi n sãà. Bèè do dò kentuò ntihúúnti ti Yiè nKuyie, ke pí nku tōmmú, ke ní yú Kuyie nyètiri kápã benìtibè mesàà. ¹⁴ Mōyiisi do tú Kuyie nkóo niti nwe, kòò bí nwēnnè Defii kó kuwu. ¹⁵ Kè Mōyiisi bí ntú Kerisonni nè Ediesee. ¹⁶ Kè Kerisonni peité Sebuyeedi kòò nkótí o naàmùnkù. ¹⁷ Kè Ediesee peité Deabia omáà, kòò nkótí o naàmùnkù Ediesee do í peité kè dè nsū. Kòò birɛ Deabia né peité kè dè nsū mediè. ¹⁸ Kè Isaadi peité Sedomiti kòò ntú okótí o naàmùnkù mieke. ¹⁹ Kè Ebuuoo peité Yediyau kòò nkótí o naàmùnkù. Kòò nei ntú: Amadia nè Yasiaedi nè Yekamammu. ²⁰ Kè Usiyeedii peité Misee kòò nkótí o naàmùnkù mieke, kè Isia nhò pòkoo.

²¹ Kè Medadii peité ibí idéi: Madi nè Muusi. Kè Madii peité Edeasaa nè Kiisi. ²² Kè Edeasaa kú bá ò í mmàke initidabí. Ò do peité initipobí máà ndi, kòò nantè Kiisi kó ibí ò puoke. ²³ Kè Muusii peité Madi nè Edee nè Yedemoti bètãati.

²⁴ Bèè do tú Defii yaábí kénkótí be naàmùnti mieke. Kè bèè bè kaa mbè màke dii mōnni yebie nsipísídè kèndeètinko ké bè duó ti Yiè nKuyie ncífètè kó mutōmmú. ²⁵ Dafiti do béimmu ke dò: Ti Yiè nKuyie nduómmu meompùmè ku nìtibè Isidayeeri, ku mómmōnku ke yó mbo Sedisadammu sãà. ²⁶ Defiibe ténke í yó ntou metaummè tou nè ikuó nenti. ²⁷ Dafiti weè do yè mbè ní wari Defiibe bè màke dii mōnni yebie nsipísídè kèndeètinko ké bè duó mmutōmmú Kuyie ncífètè mieke. ²⁸ Bèè do te bè bo nteénnè mè ikuó nìubè, Anoo bí ti Yiè nKuyie ncífètè kó mutōmmú, kèndake te danti nè te dieti de kpéi. Bèè do te bè bo ndoorimè ikuó nenti, mewénkùmè kó ikuó. Bèè do te Kuyie ncífètè kó mutōmmú. ²⁹ Bèè dò kèndake

bè pãã ndè Kuyie nde kpéí, pèèè bè pãã nwè Kuyie nnè muyuo nsààmù bè pãã mmù Kuyie nnè yekàtindà yèè í kòorenè mutie mùù muuti, nè yekàtindà nè tipémpéñtì, kémbeú bè pãã ndè Kuyie, de cèékù nè de okùmè. ³⁰ Bè do dò nkénsántímu ti Yiè nKuyie mbá dìi künweñnì nè kuyuoku, ³¹ kèntuò nyiwũò bè feu ì ti Yiè nKuyie, siom̀p̀usi kó yewe nè betààbè kó yewe ketiyè nè Kuyie nkó yebaa, kèntũ mbè d̀ou nyikuó ke kèété mèè f̀iè mmè duó ke mamè. ³² Bè do te bè bo ndakemè ti Yiè nKuyie ntaummè tou kpéí, nè ikuó nenti bo kùù f̀áá. Kè bè ntũ mbe tebiù Anoo bí bè nàá nti ke p̀i ti Yiè nKuyie ncíètè tømmú.

24

Ikuó niùbè kó yet̀irè

¹ Nte Anoo bí kó yet̀irè: Anoo weè peité Nadabu nè Abiu nè Edeasaa nè Itamaa. ² Nadabu nè Abiu kè bèè niiténè be cice kékú, bá bè í m̀òòte initidabí. Edeasaa nè Itamaa kè bèè sooté be tømmú bè do p̀i mmù ti Yiè nKuyie ncíètè mièke. ³ Edeasaa yaàbire Sadaki nè Itamaa yaàbire Aimmèdeki beè do teennè Dafiti kè bèè bè totí yet̀irè kè bè duó mbe tømmú. ⁴ Kè Edeasaa kó iyaabí nsù kèpèété Itamaa kpèyi kè dèè nte kè bèè toté Edeasaa kó iyaabí kó yet̀irè tepítè nè yèkuò, bá dìi t̀inni kè dì mmòke wèè dì baké, kètoté Itamaa kó iyaabí kó yet̀irè yèni bá dìi t̀inni kè dì mmòke wèè dì baké. ⁵ Kè bèè tãá tété kè bè totí ke yé Edeasaa kó iyaabí kó yet̀irè do mòkemèmu bèè kòtí ikuó tømmú nè bèè kòtí Kuyie ncíètè kòmu. Kè Itamaa kó iyaabí kó yet̀irè m mòke ye kòbe.

⁶ Defii kó kuwuò nkou Netanneyeedi bire Semmaya opátíwãàti weè do wãù be yètè, kè nyè wãù kòo kpààti Dafiti nè o tũmbè kè bè bo nè ikuó niùbè Sadaki nè Abiataa bire Aimmèdeki nè ikuó niùbè Defiibe kó sicéí kó bekótíbè. Kè bè ní tãù tété Edeasaa kó yet̀irè kuce mèdémè Itamaa kó yet̀irè kuce mèmáà. ⁷ Kè bèè tãù meketimè, kè tété do Yoyadibu ñkè, kè bèè tãù mèdérímmè, kè dèè do Yedaya ñkè. ⁸ Kè bèè tãù metãámmè, kè tété do Adimmu ñkè, kè bèè tãù menaammè, kè dèè do Seodimmu ñkè. ⁹ Kè bèè tãù menummumè, kè dèè do Madikiyaa ñkè, kè mèkuómmè do Minyaminni ñkè. ¹⁰ Kè bèè tãù meyiémmè, kè dèè do Akikoti ñkè, kè bèè tãù meniímmè, kè dèè do Abiya ñkè. ¹¹ Kè bèè tãù mewéímmè, kè dèè do Yesuwa ñkè, kè bèè tãù mepíímmè, kè dèè do Sekanniya ñkè. ¹² Kè bèè tãù tepítè nè mèmáà, kè dèè do Ediasibu ñkè, kè bèè tãù tepítè nè mèdérímmè, kè dèè do Yakimmu ñkè. ¹³ Kè bèè tãù tepítè nè metãámmè, kè dèè do Upa ñkè, kè bèè tãù tepítè nè menaammè, kè dèè do Yesebabu ñkè, ¹⁴ kè bèè tãù tepítè nè menummumè, kè tété do Bidikaa ñkè, kè bèè tãù tepítè nè mèkuómmè, kè dèè do Imee ñkè. ¹⁵ Kè bèè tãù tepítè nè meyiémmè, kè dèè do Esii ñkè, kè bèè tãù tepítè nè meniímmè, kè dèè do Apitiseti ñkè. ¹⁶ Kè bèè tãù tepítè nè mewéímmè, kè dèè do Petayaa ñkè, kè bèè tãù sipísidé kòme, kè dèè do Esekieri ñkè. ¹⁷ Kè bèè tãù sipísidé nè mèmáà, kè dèè do Yakinni ñkè, kè bèè tãù sipísidé nè mèdérímmè, kè dèè do Kamudi ñkè. ¹⁸ Kè bèè tãù sipísidé nè metãámmè, kè dèè do Dedaya ñkè, kè bèè tãù sipísidé nè menaammè, kè dèè do Maasia ñkè.

¹⁹ Mèmmè kè bèè tũnne ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù do duó nyì tié mbe yààri Anoo, kè bè totí yet̀irè kè bè duó mbe tømmú ti Yiè nKuyie ncíètè mièke.

Defiibe tábè kó yeyètè

²⁰ Defiibe sòmbè bèè do kpaá be mièke bèè do ni beè yètè tu: Amudamu kó kunaàm̀nkù kè Subayeedi nkótí.

Kè Yedia kòtí Subayeedi kòku mièke. ²¹ Kè Isia kòtí Deabia kó kunaàm̀nkù mièke. ²² Kè Sedomoti kòtí Isia kó kunaàm̀nkù kè Yaati kòtí Sedomoti kó kunaàm̀nkù. ²³ Ebunoo naàm̀nkù mièke kè Yediyo nkótí kè Amadia ò pòkoo kè Yasèedi ntú otãánwè kè Yekamammu tu onaanwè. ²⁴ Usiyeedi kó kunaàm̀nkù mièke kè Misee mbaké. O kó ibí

mieke kè Samiidi mbaké. ²⁵ Kè Sakarii baké Miseen tebite Yesiya kó kunaàmùnkù. ²⁶ Kè Medadi bí ntú: Madi nè Musi nè Yaasiyau, kè bè nkótí o kó kunaàmùnkù mieke. ²⁷ Kè Medadi bire Yaasiyau bí ntú: Soammu nè Yakudi nè Ibidi kè bè nkótí o kó kunaàmùnkù. ²⁸ Madi kó kunaàmùnkù mieke kè Edeasaa kòtí. Ò í mpèité initidabí. ²⁹ Kiisi naàmùnkù mieke kè Yedameyēdi mbaké. ³⁰ Kè Muusi bí ntú: Madi nè Edeē nè Yedemōti kè bè mbaké be kó kunaàmùnkù.

Defiibe bí naàmùntì kó bekótibè mbe. ³¹ Kè bèe bè tāū tété bè dòòmè be tebíi Anō yaábí, ké mbè tāū kòo kpààti Dafiti dè bo, nè ikuó niùbè Sadaki nè Aimmēdeki nè ikuó niùbè cēī kó bekótibè nè bèe baké ti Yiè nKuyie ncīētè tōmmú. Bè dòòmè Mpo kó tēcīētè ké bèe me ndō tēyāātè kpete.

25

Kuyie ncīētè kó bedembè kó yetīrè

¹ Dafiti nè bèe baké Kuyie ncīētè tōmmú kè bèe cánné Asafu nè Emanni nè Yedutunni be naàmùntì kabe, kè bè bo ndonti Kuyie nke náá kù bè benke tì, kēmbie ntikùtidùùtì nè tibómbonti nè tikāpentì.

² Nte benitibè bè do tāāté bè de kó mutōmmú kpéi mbe yètè, bèe tu Asafu kó ibí: Sakuu nè Sosefu nè Netanniya nè Asadeda. Bèe do tú bedembè, kè be cice bè ni ke donti Kuyie nke náá nkù ò benke tì ke tū Dafiti kó itié.

³ Kè Yedutunni kó ibí ntú: Kedadia nè Sedi nè Yesayaa nè Semēii nè Asabia nè Matitia bekuò. Bèe do tú bedembè kè be cice Yedutunni bè ni ke déúkùnkò ti Yiè nKuyie nyètìrì ke kù dōnti ke náá nkù ò benke tì, ke bie nkukùtidùkù.

⁴ Emanni kó initidabí do tú: Bukiyau nè Matanniya nè Useedi nè Sebuyēdi nè Yedimōti nè Amanniya nè Ananni nè Ediataa nè Kidaditi nè Dommameti nè Esee nè Yosebekasa nè Madoti nè Otii nè Maasioti. ⁵ Emanni bí nyi memme weè do náá nhokpààti Kuyie nhò benke tì, ke bo déúkùnne ku yètìrì kunku kù ò duó nyinitidabí tepítè nè ìnàà nè initipobí itāāti.

⁶ Bemou bèe do tú bedembè ti Yiè nKuyie ncīētè mieke, ke bie ntikùtidùùtì nè tibómbonti nè tikāpentì, kè be cice bè ni. Kè bè mpī nhokpààti tōmmú, Asafu nè Yedutunni nè Emanni kè bè baké. ⁷ Bemou bè do tú bèe nò mbembe mudēmmù mesàà ke déúkùnkò ti Yiè nKuyie nyètìrì, bembe nè be tebíi kè bè mbo sikōusidé nè sipísini nè bèni (288).

⁸ Kè bèe tāū tété ke bo yà bè dò nkēmpī mmèè botí mutōmmú, bá bè í mbaàti bedènkótibè nè bepàmbè.

⁹ Nte bè do tāū tété kédei bèe kótibè, kè bè bo nni be yètè: Kè bèe tāū tété Asafu kó kunaàmùnkù kè dèe do Sosefu ñnkè, kè bèe yíé kétāū kè tétée do Kedadia ñnkè, wenwe nè o tebíi nè be bí kè bèe wēnné tepítè nè bèdébè.

¹⁰ Kè bèe tāū metāāmmè kè dèe do Sakuu ñnkè, wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹¹ Kè bèe tāū menaammè kè tétée do Isidi ñnkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹² Kè bèe tāū menummè kè tétée do Netanniya ñnkè wenwe nè o bí nè o tebíi kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹³ Kè bèe tāū mekuómmè kè dèe do Bukiyau ñnkè, wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹⁴ Kè bèe tāū meyiémmè kè tétée do Yesadeda ñnkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹⁵ Kè bèe tāū meniímmè kè tétée do Yesaya ñnkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

¹⁶ Kè bèe tāū mēwēímmè kè tétée do Matanniya ñnkè wenwe nè o bí nè o tebíi, kè bè mbo tēpítè nè bèdébè.

17 Kè bèe tãũ mepíímmè kè tétéε do Simmeii ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

18 Kè bèe tãũ tepíítè nè mèmáà kè tétéε do Asadæedi ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

19 Kè bèe tãũ tepíítè nè medérímmè kè tétéε do Asabia ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

20 Kè bèe tãũ tepíítè nè metáámmè kè tétéε do Subayæedi ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

21 Kè bèe tãũ tepíítè nè menaammè kè tétéε do Matitia ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

22 Kè bèe tãũ tepíítè nè menumumè kè tétéε do Yedemoti ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

23 Kè bèe tãũ tepíítè nè mekuómmè kè tétéε do Ananniya ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

24 Kè bèe tãũ tepíítè nè meyiémmè kè tétéε do Yosebakasaa ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

25 Kè bèe tãũ tepíítè nè meniímmè kè tétéε do Ananni ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

26 Kè bèe tãũ tepíítè nè mewéímmè kè tétéε do Madoti ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií, kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

27 Kè bèe tãũ sipísidé kōme kè tétéε do Ediatata ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

28 Kè bèe tãũ sipísidé nè mèmáà kè tétéε do Oti ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

29 Kè bèe tãũ sipísidé nè medérímmè kè tétéε do Kidaditi ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

30 Kè bèe tãũ sipísidé nè metáámmè kè tétéε do Maasioti ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

31 Kè bèe tãũ sipísidé nè menaammè kè tétéε do Dommameti Esee ñnkè wenwe nè o bí nè o tebií kè bè mbo tepíítè nè bèdébè.

26

Bèè do baà Kuyie nciētè kó yebòrè

1 Bèè do baà Kuyie nciētè kó yebòrè bè do bè totému yetĩrè, Asafu birε Kodee kó dεbirε Mesedemia kó ibí ì do baké Kodee kó kunaàmùnkù. ² Kè Sakarii ntú oketiwe kè Yesayæedi ntú odéríwè kè Sebadi tu otáánwè kè Yatinniyæedi tu onaanwè. ³ Kè Edammu tu onummuwè kè Yeoananni tu okuónwè kè Ediyoyennaii tu oyiénwè.

⁴⁻⁵ Kè Kuyie ndò mesàà Obedi-Edõmmu kòò peitè initidabí ìni. Semmaya nè o neí, Yoa nè Sakaa nè Netanneyæedi nè Amiyæedi nè Isakaa nè Peudetaii. ⁶ Kè Obedi-Edõmmu kóo po Semmaya kó ibí mbaké be naàmùnti ke yé bè tumè yekõmbò yembè mbe. ⁷ Bèè yètè tu Otinni nè Defayæedi nè Obeti nè Edisabadi nè o neí, sù yètè do feí mesàà Ediu nè Semmasia.

⁸ Obedi Edõmmu kó ibí nyi memme. Bè do tú yekõmbò yembè mbe kè be kònti yaunè be tõmmú. Bemou kè bè mbo sipísikuà nè bèdébè.

⁹ Kè Mesedemia bí nè o tebií kè bè mbo benitibè tepíítè nè bèni, ke tú yekõmbò yembè.

¹⁰ Kè Medadi kó kunaàmùnkù kou Osaa mmake ibí inà Simidi weè do tú Mpo. O cice weè do ò duó nde kó difõtiri, weè do í tú Mpo. ¹¹ Kè Idikiya nhò pòkoo kè Tebadiya tu otáánwè kè Sakarii tu onaanwè. Osaa kó kunaàmùnkù kòbe do tú o bí nyi, nè o tebií kè bèè wènné kè mbo tepíítè nè bètãati.

12 Bèè do ni bèè bàà yebòrè be kó yetĩrè kàbe, bəmou bè do wēm̄mu ke pĩ mbe tōmmú ti Yiè nKuyie ncĩètè mièke, be tebií kōm̄e. 13 Bè do tāū tété nwe ke bo yà bá tēè cĩètè tē dò nkémbaà dii bòrì, bè tāū tecēdiētè kè dè dōmmè bèè tāū tesám̄pótè kè dè mme ndò.

14 Kè bèè tāū tété ke bo yà tēè cĩètè kàbe yó mbaà diyie yìèní kèè bíékè kó dibòrì, kè tété do Sedemmiya ĩnkè, kè bèè yíé kètāū tété ke bo yà bèè yó mbaà kubakù you bíékè kó dibòrì, kè tété do o bire Sakarii ĩnkè, Sakarii do tú wèè ciì wènwe ke nò nke tiè. 15 Kè bèè tāū tété ke bo yà bèè yó mbaà kubakù cānku bíékè kó dibòrì, kè tété do Obedi-Edōmmu ĩnkè, kòo bí nte ì bo mbaàmè tidiiti kó tidietì. 16 Kè bèè tāū tété ke bo yà bèè yó mbaà diyie taà kèè bíékè kó dibòrì nè dibòrì bè tu di Sadiketi, kè di pèkénè ditenni kó kuce. Kè tété do Supimmu nè Osaà be ĩnkè kè bèè yè mbè toté.

Bá dii tĩnni kè di mbaà ke wetí diterì. 17 Kè Defiibe ní mbaà diyie taà kèè bíékè kó dibòrì bèkuò bèkuò ke feim̄mu betòbè, bá dii yie kè bènàà ní mbaà kubakù you bíékè kó dibòrì ke feim̄mu betòbè. Kè bènàà ní mbaà kubakù cānku bíékè kó dibòrì bènàà bènàà ke feim̄mu betòbè bá dii yie. Kè bèdébè bèdébè mbaà tidiiti ā tiì dieti kó yebòrè ke feim̄mu betòbè. 18 Bè maá kùu dieku ke kpeénnè Kuyie ncĩètè te ìkè, Defiibe bèè do tē bàà, bènàà kuce bíékè, bèdébè te mièke.

19 Kodee nè Medadi be kó tinaàmuntì kàbe kó yetĩrè nye yèè do bàà yebòrè.

Defiibe tóbè do pĩ mmùu tōmmú

20 Kè be tebií Defiibe tóbè kó mutōmmú ntú bè bo mbaàmè Kuyie ncĩètè kó tikpàti nè ikuò nenti.

21 Kè Kerisonni kó kunaàmunkù kou Daedanni bire Yeyēedi weè mbaké be kó sicēĩ. 22 Yeyēedi nè Setammu nè be tebite Sowēeri bèè kó ibí do te ì bo mbaàmè Kuyie ncĩètè kó tikpàti. 23 Amudamu nè Isaa nè Ebunōo nè Usiyēedi be yaábí múnke do pĩ mmùu tōmmú. 24 Mōyiisi bire Kerisonni kó debire Sebayēedi weè do baké bèè bàà Kuyie ncĩètè kpàti. 25 Kè Mōyiisi bire terè Ediesēē peité Deabia kè Deabiaa peité Yesaya kè Yesayaa peité Yodammu kè Yodammuu peité Sikidi, kè Sikidii peité Sedomōti. 26 Sedomōti nè o tebií bèè do te bè bo ndakemè okpàati Dafiti nè sicēĩ kó bekótibè nè kùmàndààbè bèè baké behāāpòmbè sikōupí nè sikōu nè behāāpònkótibè tóbè bè do cāñné dè Kuyie nkpéi. 27 Bè do dokému ké dè eí ké dè duó ti Yiè nKuyie kè bè bo ntūnninè ku cĩètè. 28 Kuyie mpāānāānti náāntò Sammuyēeri nè Kiisi bire Sauri nè Nēē bire Abunēē nè Seduya bire Soabu bè do cāñné dè Kuyie nkpéi. Sedomii nè o tebií bèè do dè bàà demou memme.

29 Iseyari yaábire Kenania nè o bí, kè bè tōmmú ntú bè bo nwāūmè dihei kó yepáte ke bekù benitibè bè touni ti.

30 Ebunōo bire Asabia nè o tebií tekōupítè nè sikōusiyiekè (1700) bəmou bè do tú yekōmbò yembè mbe, kè be tōmmú ntú bè bo ndakemè ti Yiè nKuyie ntōmmú kpéi nnè okpàati kōmu kpéi, nyIsidayēeribe tempē Suditēē diyie taà kèè bíékè. 31 Kè Yedeya weè mbaké Ebunōo kó kunaàmunkù, Dafiti kpàti benni sipisìnàà kperi mièke kè bèè fié be naàmunkù mièke kénsó nyekōmbò yembè bèè bo Yasēē eí dii bo Kadaadi tempē. 32 Yediyaa tebií do nsi kè bè ntú yekōmbò yembè ke kótì be cēĩ, kè bè mbo sikōupisidè nè sikōusiyiekè (2700) kè okpàati Dafitii bè baá nkè bè mbaké Dubenni kàbe nè Kadi kàbe nè Manansee kó kuwuo ndikéè kàbe, ke dake ti Yiè nKuyie ntōmmú kpéi nè okpàati kōmu kpéi.

27

Bè bàatimè behāāpòntĩrè bèè yó mpĩ nhokpàati tōmmú

1 Kè bèè bate Isidayēeribe bè māmè. Bè cēĩ kó bekótibè nè behāāpònkótibè bèè baké behāāpòmbè sikōupí nè sikōu nè bepátíwāābè kè bè bo mpĩ nhokpàati tōmmú kè be kó mutōmmú ntú bè bo nnimè yetĩrè yèè bo mpĩ mmutōmmú. Bá dii tĩnni otānkù ké me

nhõ ndibenni dimõu ke feimmu betãbè. Bá dìi tñnni kè benitibè mbo sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000).

² Kè Sabudiyeedi bire Yasobeammu nni ditñnni ketiri dìi do te otãnkù ketiwè, kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000).

³ Ò do tú Pedesi naàmùnkù kou nwe kémbaké behããpònkótibè otãnkù ketiwè kãbe.

⁴ Kè Ahoa èi kou Dodaii kó ditñnni ntú otãnkù dérínwè kãbe kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000) kè Mikudoti nhò pòkoo.

⁵ Kè dihããpòntñnni tããnni ntú otãnkù tããnwè kãbe, kè ikuó niùti diewè Yoyada bire Bennaya mbaké de kó benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000).

⁶ De kóo Bennaya do tú okpàrinuõnti nwe bekpàrinuõmbe sipísitããti tñnni miẽke. Kòo bire Amisabadi bo o kó ditñnni miẽke.

⁷ Kè dihããpòntñnni naanni ntú otãnkù naanwè kãbe kè Soabu nantè Asayeedi nè o bire Sebadia mbè baké, kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000).

⁸ Kè dihããpòntñnni nummuri ntú otãnkù nummuwè kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000) kè Isidaa naàmùnkù kou Samuti mbè baké.

⁹ Kè dihããpòntñnni kuõnni ntú otããkuõnwè kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000) kè Tekoa èi kou Ikési bire Idaa mbè baké.

¹⁰ Kè dihããpòntñnni yiènni ntú otããyiènwè kperi, kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000), kè Efadaimmu kó kuwuõ nkou Edesi wèè bo Padonni èi kòò mbè baké.

¹¹ Kè dihããpòntñnni niínni ntú otããniínwè kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000). Kè Sedaa naàmùnkù kou Sebekaii wèè bo Usaa èi kòò mbè baké.

¹² Kè dihããpòntñnni wéinni ntú otããwéinwè kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000). Kè Bensamèe kó kuwuõ nkou Abiesee wèè bo Annatõti èi kòò mbè baké.

¹³ Kè dihããpòntñnni pínni ntú otããpíinwè kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000). Kè Sedaa naàmùnkù kou Madaii Netofaa èi kou mbè baké.

¹⁴ Kè dihããpòntñnni tepíitè nè dimáà ntú otãnkù tepíitè nè omáà kperi kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000). Kè Efadaimmu kó kuwuõ nkou Bennaya Pidatonni èi kou mbè baké.

¹⁵ Kè dihããpòntñnni tepíitè nè didèri ntú otãnkù tepíitè nè odèriwè kperi, kè bè mbo benitibè sikõupísisidè nè sikõupísinàà (24000). Kè Otinniyeedi naàmùnkù kou Netofaa èi kou Edidaii mbè baké.

Bè bàtemè Isidayeeribe wuõ nkó bekótibè

¹⁶ Nte bèè do baké Isidayeeribe wuõ:

Sikidi bire Ediesee wèè do baké Dubenni kó kuwuõ,
kè Maaka bire Sefatia baké Simmeõõ kòku.

¹⁷ Kè Kemmuyeedi bire Asabia baké Defiibe kó kuwuõ,
kè Sadõki baké Anõ kòku.

¹⁸ Kè Dafiti tebite Ediuu mbaké Sudaa kó kuwuõ,
kè Mikayeri bire Omidi baké Isakaa kó kuwuõ.

¹⁹ Sabunõ kó kunaàmùnkù kãbe,
kè Abudiasi bire Semmaya mbaké, Nefutadii kó kunaàmùnkù,
kè Asidiyeedi bire Yedemõti mbè baké.

²⁰ Efadaimmu kó kunaàmùnkù,

kè Asadia bire Osea mbè baké,

kè Pedaya bire Sowèeri mbaké Manansee kó kuwuõ ndikèè kãbe bèè bo diyìè taà kèè bíékè.

²¹ Kè Manansee kó kuwuõ ndikèè kãbe bèè bo Kadaadi diyìè yièni kèè bíékè,

kè Sakarii bire Ido mbè baké Bensamèe kó kuwuõ nkãbe,

kè Abunee bire Yasiedi mbè baké.

22 Danni kó kuwuò nkàbe, kè Yedoammu biré Asadæedi mbè baké. Bèè do tú bèè baké Isidayæeribe kó iwuò.

23 Dafiti do í kàa mbedapàmbè bèè m̀̀ke yebie nsipísidé kénto kécutinko, ke yé ti Yiè nKuyie ndo nàkémè ke d̀̀, kù yóó duó nkè Isidayæeribe sũũ nsiwãã d̀̀mmè kèĩnkè.

24 Sedua biré Soabu do ketému be kàmmù, ò me nyí mpũõ, ke yé ti Yiè nKuyie mmieke do yèmè Isidayæeribe de kó mukàmmù kpéí, deè te kè bè í wàri bè mààmè okpààti Dafiti d̀̀òrìmè pátíri mieke.

Bèè do dake tekpààticĩètè kó tinenti kpéí

25 Adiyæedi biré Asimafeti weè do te ò bo ndakemè tikpàti t̀̀i bo tekpààticĩètè mieke t̀̀i kpéí.

Kè Osiasi biré te dè bo ndakemè dihei dimou, yehèkè dieyè nè yesàm̀̀póyè, nè yehããp̀̀nkare kó yebuò kpéí.

26 Kè Kedubu biré Esidi te ò bo ndakemè bèè tu betenkútíbè be èi mieke be kpéí.

27 Kè Simèii Damaa èi kou nte ò bo ndakemè fínyĩ kó depa nkpéí.

Kè Sabudi nte ò bo ndakemè menaà mbè kù̀̀tìmè nè fínyĩ kó yebe me kó tidieti kpéí.

28 Kè Baadi-Ananni Bèti-Kedæedi èi kou te ò bo ndakemè odifè kó detie nnè detie mbè tu dè sikomóò kè dè yìè Mèditedandee kó kubiriku de kpéí.

Kè Yoasi te ò bo ndakemè mèkùò nkó tidieti kpéí. 29 Kè Sitadayii Sadonni èi kou ndake bèè cẽmmù inààke Sadonni be kpéí.

Kè Adidayii biré Safati nte ò bo ndakemè iwũõ cẽmbe bèè bo kubiriku bíékè be kpéí.

30 Kè Isimayæeribe botí kou Obidi nte ò bo ndakemè yòyóbè kpéí.

Kè Yedia Mèdonoti èi kou nte ò bo ndakemè sãmarímúbè kpéí.

31 Kè Yasisi Akiditi èi kou nte ò bo ndakemè ipe nè sibóò de kpéí.

Bembè kó dimàà do tú bèè dàke bèmbe okpààti Dafiti kperè kpéí.

Bèè do òrí okpààti Dafiti

32 Kè Sonnatã Dafiti yã tãũ, oǹ̀tì mecii mpìéké wè mesàà nkòò yé mecii, kòò ntú wèè duò nhokpààti itié. Kè Yeyæedi Akimønniibe botí kou m̀̀ou kó debire te ò bo nduómmè okpààti bí itié. 33 Kè Aitofæedi ntú wèè múnke duò nhokpààti itié, nke Usaii Adikiti èi kou ntú okpààti népo. 34 Aitofæedi kó difõnkúò, kè Bennaya biré Yoyadaa bè còutè wenwe nè Abiataa. Kè Soabu weè ntú wèè baké behããp̀̀mbè okpààti kàbe.

28

Dafiti duómmè itié nSadomòò kòò bo maá Kuyie ncĩètè

1 Kè Dafitii t̀̀i nyIsidayæeribe kó bekótíbè bẽmou Sedisadẽmmu. Bèè baké be wuò nnè bèè baké bèè bàà okpààti be kó yetĩrè nè bèè baké behããp̀̀mbè sikòupírí nè sikou nè bèè bàà o kpàti ò m̀̀ke t̀̀i. Nè bèè dàke wenwe okpààti nè o bí be wũõ kpéí nè bè fõmmu bè kè bè tu tekpààticĩètè kó bekótíbè nè bekpà̀̀rĩnuòmbe nè benitimómmòmbe. 2 Kòò kpààti ité kécómmú kébèi nke d̀̀: n tebii nè n ǹ̀tìbè kém̀̀múnè n tú mù: N yèmmè meè n duó nke dò m maá ti Yiè nKuyie nteçĩètè ku taummè tou yó mborè, nè kunku ti Yiè nKuyie nti tũ nkù naàcètè yó nna dè, kè nní mbaati ke bo tè maá. 3 Kè Kuyie nnè n nàké ke tú m báá kù maá teçĩètè ku yetìri yó nyu dè, ke yé n dokémè ke còu mmenitiyĩ. 4 Ti Yiè nKuyie nyIsidayæeribe tũ nkù kuù n tãátè n cice cĩètè mieke kè m bo ntú Isidayæeribe kóo kpààti sãã. Kuù do tãátè Sudaa kó kuwuò kè kù bo mbè ni, Sudaa kó kuwuò mmieke ke tãátè n cice cĩètè, n cice cĩètè mieke ke n tãátè kè m bo mbaké Isidayæeribe. 5 Ti Yiè nKuyie nni nduó nyibí péu nwe, de kó ibí mieke ke tãátè m biré Sadomòò kòò bo kari dikpààtikàri kèmbaké Isidayæeribe bèè tu Kuyie nkó dikpààtiyuu. 6 Kù n nàkèmu ke tú m biré Sadomòò weè yóò kù maá teçĩètè nè

te dantì, ke yé kù we ntāātémè kòò tu ku bire, kè kù tu o cice. ⁷ Kù bo fíí nho kpàtì kè tì mbo sáà, kè nsà kòò tū nku tié nnè ku tannò ò dè tūmmè yíe. ⁸ Ti cómmú Isidayeεribe ti Yiè nKuyie nkó benitìbè ìikè nke kè Kuyie nti tū nkù bo ke ti kèmmú. Tūnnenè weti weti ti Yiè nKuyie nti tū nkù kuó iməu, kè dèe yie nkè di tieke dihei sààrì kè di bí ndi sòké sáà.

⁹ Fí m bire Sodoməo nyé Kuyie nha cice tū nkù, kèmpí nku tōmmú nè meyèmmè mèmáà, ké kù duó nha yèmmè meməu. Ke yé ti Yiè nKuyie kuù wèimè benitìbè miεke dòmmè nè be dó kédəò tì nè be yentotí iməu. Kàa kù wanti kù bo da benke kumáà, kàa me nkù bütínnè kù da dootóo sáà. ¹⁰ A nyé ke dò nti Yiè nKuyie nkuù da tãáté kàa bo kù maá təcĭtè kù yó nte tè. Yáúkūnne a kōntì kèpí mmutōmmú.

Dafiti benkemè Sodoməo ò yóo maá Kuyie ncĭtè kè tè ndòmmè

¹¹ Kè Dafitii benke o bire Sodoməo ò yóo maá Kuyie ncĭtè kè tè ndòmmè. De fūð kó kukpānkpānkù nè tidieti, nè ku cĭtè kó tikpàti yó mborè, nè tidieti tìi mùmmu nè de miεke kpeti, nè metaummè təu yó mborè. ¹² Kòo ò nàkénè o yèmmè do dò nwèè maá ti Yiè nKuyie ncĭtè kè tè ndòmmè, ti Yiè nKuyie ncĭtè kó kucuudānkù nè tidieti tìi tè fité, nè ku cĭtè kpàtì yó mborè, nè tinenti bè kù pāā nti yó mborè. ¹³ Kòo ò benke ikuó niùbè nè Defiibe be tĭrè yó ndòmmè nè bè yó mpí mmùù tōmmú ti Yiè nKuyie ncĭtè miεke. Nè tinenti timəu tìi dò nkémpínnè ti Yiè nKuyie ncĭtè tōmmú. ¹⁴ Kòo ò nàké bá kuù nenkù ò dò nkébenné mesəo nkè mè mmamè kòo kù dōnè, kóò nàké ò dò nkébenné timáti péiti kè tì mmamè kòo kù dōnè tinenti, kóò nàké bá kuù nenkù ku tōmmú yó ntú mù. ¹⁵ Ke me ndəonè sisəofitíkèkèe nè si kó isəofití, ke me ndəò timáti péiti kó sifitíkèkèe nè si kó ifití, kéntū mbá kuù nenkù dò nkémpínnè mùù tōmmú. ¹⁶ Kòo ò nàkénè mesəo nkóo tábùrì bè yó ndakù wè pĕĕ bè pāā nwè Kuyie nkó mesəo nkó kucĕĕkù yó mmamè, nè timáti péiti kó tábùrì kó timáti kó kucĕĕkù yó mmamè. ¹⁷ Kòo ò nàkénè simátipeé yenù nkpesi nè yebo nè ibòòke, deməu kè dè ntú mesəo nsààmè máà, nè mesəo nkó ibòòke nè timáti péiti kpeyi, bá dè nè de cĕĕkù yó mmamè. ¹⁸ Kòo ò nàkénè bè yó maá dihuúntənni kè di ñdòmmè, nè mesəo nsààmè mèè yóò dè dōnè me cĕĕkù dò nkémmàmè. Nè tenaasāntè dò nkéndòmmè, nè mesəo mmèè yóò dōnè beĭnkəmbàribè bèè fièti díéké ti Yiè nKuyie ntaummè təu me cĕĕkù dò nkémmàmè. ¹⁹ Kè Dafiti béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù wàri n do nkémaá ku cĭtè kè tè ndòmmè nè n dò nképí mmùù tōmmú, ke m benke kè n dè yĭtè.

²⁰ Kè Dafitii náké o bire Sodoməo ke dò: Tĕĭ nkéyáúkūnne a kōntì, ke pí mmutōmmú. A bá ndé, kufōwáá bá nda bo ke yé n Yiè nKuyie n tū nkù yó nda bonèmè. Kù í yóò da yóu, kù báá da bütínnè nè ti Yiè nKuyie ncĭtè kó mutōmmú bo deèmè. ²¹ Sodoməo a bá ndé ikuó niùbè nè Defiibe bè bomu be kó mutōmmú kpéi, benitìbè bèè duó mbe máà de kó mutōmmú kpéi, ke yé be tōmmú, bè da bonèmu. Isidayeεribe kó bekótìbè nè Isidayeεribe beməu bè yó ntūmmu a bè náà nti.

29

Isidayeεribe pāmmúmè be yèmmè kó yepārè Kuyie ncĭtè kó mumarimù kpéi

¹ Kòo kpààtì Dafitii náké ditĭnni diməu ke dò: M bire Sodoməo nwe ti Yiè nKuyie ntāātémè kòò né kpaá bennè de kó mutōmmú. De kó mutōmmú me ndeumu ke yé de kó təcĭtè í tùmè onitì kpete, ti Yiè nKuyie nkpete nte. ² Nè n wĕrímú muməu ndi m bàátímè Kuyie ncĭtè kó mumarimù kpéi, ke wáà mmesəo ndèè dò nkédəonè mesəo nde kpéi timáti péiti dèè dò nkédəonè timáti péiti de kpéi, disəowūð dèè dò nkédəonè disəowūð de kpéi, timáti dèè dò nkédəonè timáti de kpéi, idéi dèè dò nkédəonè idéi de kpéi, yetásààyè dèè dò nkédəonè yetásààyè de kpéi nè yeteyè yèè yóò dari imarí nè yetásəùyè nè meðrìmè mebotí mebotí kpeye

yèè donku kpeñni nè yetárè yèè dò ndoii péu. ³ N dó mèè kpéi nti Yiè nKuyie ncīètèe maá, m bo duó mmesəə nnè timáti péiti, m mómmuə m məke dè Kuyie n tū nkù cīètè kpéi, ké né yiénè n waá dè ku cīètè marimù kpéi. ⁴ M bo duó mmesəə mmèè yènni Ofi tempē nkè me cēékù mbo tónni tekòutè (100), timáti péiti bè pūíné ti kè ti wénkūnne tónni sikəusidé (200) kè bè bo dari Kuyie ncīètè. ⁵ N duómmu mesəə nnè timáti péiti kè beyántìbè bo dəənnè mesəə ndèè dò nkédəənnè mesəə, timáti péiti dèè dò nkédəənnè timáti péiti. Díndi, di miəke we nyèmmè ò pā ke dò nwèe pā o yèmmè dómè yie.

⁶ Kè Isidayeeriibe botí kó bekótìbè nè be cēi kó bekótìbè nè bèè pī nhokpààti tōmmú nè bèè baké behāpòmbè sikəupí nè sikəu kè bèe pā be yèmmè kó yepārè. ⁷ Kuyie ncīètè kó mutōmmú kpéi mesəə ntónni tekòutè nè sipísiyiekè (170) nè mesəə nkó medítìbii ntekəupípiítè (1000), timáti péiti tónni sikəusitāāti (300) nè disəəwūð tónni sikəusikuə (600), timáti tónni sikəupísitāāti (3000). ⁸ Kè di túótè dèè kó dimàà tu yetásààyè ké dè duó nKerisəə kunaàmùnkù kou Yeyeedi, kòò yè ānné ti Yiè nKuyie ncīètè kó tikpàti borè. ⁹ Kè diwèi mbo Isidayeeriibe bəməu be yèmmè kó yepārè bè pā yè kpéi, ke yé bè do yè pāmè nè be yèmmè məməu ndi be Yiè nKuyie ncīètè kpéi. Kè diwèi dieri pī nhokpààti Dafiti.

Dafiti sāntəmè Kuyie

¹⁰ Kè Dafitii sāntè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe bəməu ìikè, ke dò: A yètìri deumu sáà, fí nti Yiè nKuyie nSakəbu do tū nkù. ¹¹ Fó nti Yiè nKuyie nha deumu ke kpeñni ke wenni mediè nke bo sáà nke tú tikpeti timəu yie, ke yé dèè kó dimàà bo keñkè nè ketenkè fíð dè temè. ¹² Tikpàti nè tikpeti bonní a borè nde, fíð baké deməu, fíð kpeñni, ke məke muwērímú, fíð əə déúkūnne a dó wè kénte koò kpenke. ¹³ Deè kpéi nte fí nKuyie nti tū nkù kè ti da sāntí, ke déúkūnko a yetidieri. ¹⁴ N yí tú òməu, n kəbe me nyí tú bəmabè, dè í tú nè ti mómməmbə kó muwērímú mmu ti da pāāmmè ti yèmmè kó yepārè, deməu dè bonní a borè nde ti da pāā ndè tu a nəu kperè nde. ¹⁵ Ke yé ti tú mè bepòðbè mbə a ìikè, ti yóó pēētəmu ti yembè yīmè, ti we die nketenkè ñnkè yè pēnkù medéè ndòmme mme. Ti báa na kényí ti fòmму kó yewe. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie nti tū nkù ti tímmu dèè kó dimàà dò nkémaánè a cīètè ti yó ndéúkūnko tēè miəke a yetisààri deməu dè tu a nòutè kperè nde, fíð dè te. ¹⁷ Áú! Ti Yiè nKuyie n tū nkù n yému ke dò nha wúó nhoniti yèmmè, a dó wèè yèmmè wenni wənwe, m me nda pānè meyenwennime mme yepārè yie nkó dimàà, kàa wúó nha nìtìbè bèè bo die mbè da pāmè be yèmmè kó yepārè nè diwèi. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie ti yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakəbu bè do tū nkù, yóu kàa nìtìbè mməke de kó iyentotí botí kəmbo a bíékè sáà. ¹⁹ Duó m bire Sadoməə meyèmmè mēmáà kòò tūnne a tannò, nè a tié nnè a kuó. Kè dèe yie nkòo maá a cīètè n waá ntingenti tēè kpéi.

²⁰ Kè Dafitii béinnè ditīnni ke dò: Déúkūnne ti Yiè nKuyie nyètìri.

Kè ditīnni diməu déúkūnne ti Yiè nKuyie mbə yembè do tū nkù, ke sīnnó kékōnke ti Yiè nKuyie nyìikè nè okpààti ìikè.

Sadoməə dimè tikpàti

²¹ Kè dèe wenté kè bèe fíe ti Yiè nKuyie nyiwūš ìi yóó tuə: Nyənaadakè tekəupíitè (1000), yepedakè tekəupíitè (1000), nè metaummè kpeyi tekəupíitè (1000) nè menà mbè yóó yəəre mè kətuə, kéfíénè iwūš tēi péu, Isidayeeriibe bəməu yóó di ì. ²² De yie kè bèe di kényà ti Yiè nKuyie nyìikè, kè diwèi dieri mbè bo. Kè bèe wēte kēpīēké Dafiti bire Sadoməə wēe tumè okpààti, kóò còú mməkùð, nkòò bo mbaké. Ke me ndəə Sadəki kòò bo ntú ikuó nìutì. ²³ Kè Sadoməə səəté o cice Dafiti kpààtikàri ti Yiè nKuyie nhò duó ndi, kè tikpàti ò yie nkè Isidayeeriibe bəməu nyie nhò yē mmù. ²⁴ Kè behāpòmbè iwēi yembè nè yekōnìbò yembè, nè okpààti Dafiti bí tēi iməu kè bè mbuó Sadoməə. ²⁵ Kè ti Yiè nKuyie ndéúkūnne Sadoməə Isidayeeriibe bəməu ìikè. Kòò kpàti deuke kēpēēté bèè ò niiténè ke di tikpàti.

²⁶ Sese biré Dafiti do baké Isidayeeribe bemou ndi. ²⁷ Ò do bè baké yebie nsipísìnàà ndi, kэмbo Ebunəə ke dò yebie nyèyiekè, Sedisademmu yebie nsipísitāāti nè yētāāti. ²⁸ Dafiti do məkemu tikpàti kòo yètìrì feí, kòo kóté mesàà nkétuəke o m̀nnì kékúnè kunaatí, kòo biré Sodoməə səté o kpàti.

²⁹ Okpààti Dafiti tōmmú ò mù ketémè nè ò mù dèèmè dè wàrimu Kuyie mpāānāāntì náāntò Sammuyeerì pátìrì miēke nè Kuyie mpāānāāntì náām̀bè Natāā nè Kadi be kreye* miēke. ³⁰ De kó yepáte yèè nàà nhò do tə m̀èè botí tikpàti nè o wērímú do deu m̀èè botí nè tìi do ò t̀̀kení, nè tìi do t̀̀kení Isidayeeribe, nè yehəkè teyè kó yekpààtìyə yemou miēke.

* **29:29** Natāā nè Kadi be kó yepáte: Bè nàà m̀bè kó yepáte yèè kpéi die nyè fetimu. Bè nàà m̀bèè kpéi 1, 2 Sammuyeerì kó yepáte miēke.

Bekpààtìbè tōmmú pátìri dèrì Di mpátìri tō tìi náàntì

Bekpààtìbè tōmmú pátìri dèrì toté yewétiyè yèdèè ndi. Sodoməw kó tikpàtì, nè o kó kuwuo nkəbe bèè səté ke di tikpàtì, kémbaké Sudaa kó dikpààtiyuu ke yàa tuðkenè Nebukannesaa bè domè kèpənte Sedisadəmmu ké bè pīrmú kékònnè Babidənni. De kó dipátìri dii múnke ti náá nyIsidayeyeribe kó yekpààtiyò totémè yedéè: Isidayeyeri kperi nè Sudaa kperi.

Di mpátìri náàntì duó ke dōmmè

1. Sodoməw kó tikpàtì nè bè nàkémè ke wènkúnne bè maámè Kuyie ncīètè nè bè tè kpetémè 1-9
2. Sudaa kó dipààtiyuu kó tináàntì Odoboammu do tùmè okpààtì kèntə kétuəkənè Nebukannesaa pəntemè Sedisadəmmu ke bè pīrmú kékònnè 10-36

ISIDAYEYERIBE KPÀÀTÌ SADOMƏW KÓ TINÁÀNTÌ

¹ Kè Dafiti bire Sodoməw kpàtì nfiíkú kè ti Yiè nKuyie nni nhò bonè kéfei nhò yètìrìi.

Sodoməw məəmè Kuyie mmeciì

(Wénté 1 Bekpààtìbè pátìri 3:4-15)

² Kè Sodoməw tíi nyIsidayeyeribe beməu behāpənkótìbè bèè baké behāpəmbè sikəupí nè sikəu nè bebeémbè nè Isidayeyeribe kó bekótìbè, bèè baké be cēī. ³ Kè Sodoməw bè neinè beməu kè bèè kəte ditənni dii bo Kabaəṣ di borè, ke yé Kuyie ntaummè tou ti Yiè nKuyie nkóo tənti Məyiisi do dəḍ di dikpàa miəke di do ke mbomè.

⁴ Kuyie ntaummè təu me ndo í dè bo, Dafiti do di tūótəmu Kidiya-Yeadimmu kékònnè Sedisadəmmu ké di tanné ò do dəḍ kùu dieku metaummè təu kpéi. ⁵ Disəwūṣ kó diwūṣtənni Udi bire Besadedi Uuri yaəbire do dəḍ di do ke mbo ti Yiè nKuyie ncīètè iikè.

Sodoməw nè Isididayeyeribe bè do kəri dii borè ke bekù ti Yiè nKuyie mbe kpeti. ⁶ Sodoməw do ke nkəte kéfié iwūṣ ti Yiè nKuyie ntekəupíitè (1000) disəwūṣ kó diwūṣtənni iinkè kétuə Kuyie ncīètè iikè ku taummè tou borè. ⁷ De kó keyènkè nke Kuyie nkətenimè kénaké Sodoməw ke də: Məw a dó kè n da pā dè.

⁸ Kè Sodoməw ténne Kuyie nke də: Fṣḍ dəḍ n cice Dafiti mesàa, ke duó nkè n səté o kpàtì, ⁹ ti Yiè nKuyie nha nàké ti n cice Dafiti tii dəḍ ke yé a m baámmè kubotí diekù kùu sū ke mənnè mubirímú. ¹⁰ Á n duó mmeyəmmè nè meciì, kè dèe yie nkè n niité de kó kubotí diekù. We mbo na kémbaké a nìtìbè kubotí diekù kuu.

¹¹ Kè Kuyie nténne Sodoməw ke də: A í me nni mməəmè tikpàtì yoo a bo mməkemè a kperè, yoo kuyètifeitoo, yoo a níimbè bo kúmè, a me nyí m məw a bo nfòumè kəmənte, ke né məw meyəmmè mme nè meciì ke bo na kémbaké kubotí n da baá nkù. Tii mè mbomè a yəmmè miəke, ¹² n da duómmu meyəmmè nè meciì nke yóo da yí tikpàtì nè a bo mməkemè a kperè, nè kuyètifeitoo. Bekpààtìbè bèè da niiténè ke di tikpàtì òməu í pètè de botí. Bèè me nkpaaní ke bo di tikpàtì òməu í yóo dè məḍte ké da tuəke.

¹³ Kè Sodoməw íté Kabaəṣ metaummè tou borè nè ditənni borè kékonní Sedisadəmmu kémbaké Isidayeyeribe.

Sodoməw wērimú nè o kpàtì

(Wénté 1 Bekpààtìbè 10:26-29 nè 2 Bekpààtìbè tōmmú 9:25-28)

¹⁴ Məmmè ò tíimmè okpàrìnaasēi nè sikpàrìsēi. Ò do məke sikpàrìnaasēi tekəupíitè nè sikəusinəa ndi (1400) sikpàrìsēi nè si dèèbè tekəupíitè nè sikəupísidé (12000) ké dè duó nyehāpənkəre kó yehəkè kè sitesì nkpaá o borè Sedisadəmmu. ¹⁵ Weè do te kè timátì péitì nè mesəw nkè dèe buoté Sedisadəmmu kəmmənnè yetárè, kè detekperè nsū ke mənnè detie

mbè tu dè sikòmòò, kè dè yìè dàméèrì Mèditedandee pèémme. ¹⁶ Sodoməo kó bepotambè do kərì Esibiti nwe nè Sidisii ke donni o kó sisēī. ¹⁷ Bè do fiiti de kó sikipàrinaasēī tèmàà medítìbii nsikəusikuò ndi (600), tesāntè tèmàà medítìbii ntekòutè nè sipìsinùmmù (150). Beopotambè beè do si tau ke múnke fiitinè Itiibe kpààtìbè nè Sidii kəbe.

Sodoməo bàátímè ke bo maá Kuyie nteçtè
(Wénté 1 Bekpààtìbè 5:15-32 nè 7:13-14)

¹⁸ Kè Sodoməo duó nkè bè bo maá ti Yiè nKuyie nteçtè nè tekpààtìçtè ò yóo nhā tè.

2

¹ Kè Sodoməo kaa mbenitìbè sikipìpìsìyiekè (70000), kè bè bo ntəu tinenti, kékaa mbèè yóo ncéú yetàré yetàré ìnkè, kè bè mbo benitìbè sikipìpìsìni (80000), kékaa mbèè yóo mbè bàà kè bè mbo sikipìsitàati nè sikəusikuò (3600).

² Kè Sodoməo tō nkè bēe náké Tiiri kóo kpààti Udammuu kè dè: A do naatinèmu n cice Dafiti ké nhò duónni detekperè kó ideí kòò bo maá teçtè ò yóo nhā tè. ³ Nte mí nke maá ti Yiè nKuyie nteçtè, Kuyie n tū nkù. Teçtè kù te tè. Bè yóo nkù tūò ndè tihúúnti nè bè ní yóo neé ndè pèèbè bè kù pāā mbè sāā, kəntuò nyiwūō bè kù feu ì, dikūnweñni nè kuyuoku nè sionpùsi siməu nè betāpambè nè ti Yiè nKuyie nkó yebaa, Isidayeeribe do dò nkéndərimè sāā. ⁴ N yóo maá teçtè nte, ke yé Kuyie nti tū nkù kuù deumè ke pèètè yebəkè. ⁵ We mbo na kémaá Kuyie nteçtè? Keñkè kenke de, kè í na ke kù tə. Yé n tú wè ke bo na ké kù maá teçtè? N cénke dó kéānné bè yóo nkù tūò ndè nde tihúúnti fōōti. ⁶ Á n duó nhoniti wèè yé mesəo nnè timáti péiti nè disəwūō nè timáti de kó mutōmmú, ke yénè mupààkonwūōmù nè mùù dò mmeyī nnè mùù dò mmebèrimè de kó mutōmmú, ke nə mmuyántimù kòo pīnnè mutōmmú n cice Dafiti n duó mbèè yántibè, kè bè bo nni mbonè Sudaa tenkè nè Sedisadəmmu. ⁷ Á n duó nditāri Dimaa kó detekperè nè detèrè bè tu dè sipèrəsi nè bè tu dè sántadi, n yému a kó betōmbè nəmmè ke kōū Dimaa kó detie, m bo bè neínnè n kó betōmbè. ⁸ Kè bè n kōūni ideí mediè ke yé n yóo maámè teçtè nte teçsàtè. ⁹ N yóo duómmu mudii bèè yóo nkōū ideí, m bo bè duó ntidiiti bè tu ti bédèè tónni sikipìsìkuò (6000), nè tidiiti teti bè tu ti ódisi tónni sikipìsìkuò (6000), nè menaà ndítiribè sikipìkəusini (800000), nè mekùò ndítiri nsikipìkəusini (800000).

¹⁰ Kè Tiiri kóo kpààti Udammuu wāri dipátiri kóò tēñné ke dè: Ti Yiè nKuyie ndó mēè kpéi nku nitibè de te kè kù da dōò be kóo kpààti. ¹¹ Kòo yíe kébéi nke dè: Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu kunku Isidayeeribe tū nkù kuù dōò keñkè nè ketenkè kunku kùù duó nhokpàati Dafiti debire Sodoməo, dèè məke meyèmmè, ke yé de yèmmè ke cii ke yóo maá ti Yiè nKuyie nteçtè nè tekpààtìçtè dè yóo nhā tè. ¹² N yóo da duónkomu oniti wèè yé o tōmmú ke cii kòo yètiri tu Udammuu-Abi. ¹³ Kòo yō tú Danni boti kou, kòo cice tú Tiiri èi kou. Kòo nə mmesəo nnè timáti péiti nè disəwūō nè timáti nè yetàré nè ideí de kó mutōmmú, ke nə nke duòkù mupààkonwūōmù nè mùù dò mmebèrimè nè tiyàati kpeti kó mupààkómmù nè mùù dò mmeyī nke nə mmuyántimù bá kè bè yé nwèe dōò kùù nenkù wèè kù dōò. Ò bo pīnnè a kó betōmbè bèè nə mbe tōmmú nè a cice okpàati Dafiti kəbe. ¹⁴ Fō n yiè nkàa bo duónni a tōmbè tidiiti bè tu ti bédèè nè ódisi nè mekùò nnè menaà a béi ndèè kpéi, ¹⁵ ti yóo dekemu ditāri Dimaa ké da kōūni detie nha dó dèè kó dimàà ké dè bou ké dè tanné dàméèrì kè dèe tuəke Safaa èi, kàa dè tuóté kékōnnè Sedisadəmmu.

¹⁶ Kè Sodoməo kaa mbeppòbè bèè bo Isidayeeribe èi o cice Dafiti do kàa mbè, kè bè mbo benitìbè tekupìkòutè nè sikipìpìsìsinùmmù nè sikipìsitàati nè sikəusikuò (153600). ¹⁷ Kòo deite benitìbè sikipìpìsìyiekè (70000) kè bè bo ntəu tinenti, sikipìpìsìni (80000) bèè bo ncéú yetàré yetàré ìnkè, betəbè sikipìsitàati nè sikəusikuò (3600) bèè bo mbaa betōmbè.

3

Sadomǝ maámè Kuyie ncǝtǝtǝ
(Wǝntǝ 1 Bekpààtibè 6:1-38)

¹ Kǝ Sadomǝ ketǝ ti Yiè nKuyie ncǝtǝtǝ kó mumarimù Sedisadǝmmu Mǝdiyaa tǝrì ñnkè. Ti Yiè nKuyie ndo benke dǝ kumáà o cice Dafiti Sebusiibe botí kou Odinanni yíe mieke kòo dǝ tǝntǝ. ² O kpàti benni naanni mieke kóo tǝǝdǝrì mieke do nke ò ketǝmǝ Kuyie ncǝtǝtǝ mumarimù.

³ Nte Sadomǝ do maá Kuyie ncǝtǝtǝ kǝ tǝ ndǝmmǝ: Ò do bennǝ tǝ bǝ do beúmǝ mme de mǝnnì kǝ meokùmǝ rǝbo métìrì sipísitǝǝti kǝ mǝpǝkùmǝ rǝbo métìrì tǝpíítǝ. ⁴ Kòo maá kukpǎnkpǎnkù kǝ ku okùmǝ mmǝnnǝ tǝcǝtǝtǝ diǝtǝ kǝmǝ métìrì tǝpíítǝ, mǝcǝmmǝ métìrì sipísikuò kǝdari ku mieke mǝsǝ nsǝǝmǝ. ⁵ Kòo dari kudieku diekù detekperǝ kó tidabǝeti, kòo tì dari mǝsǝ nsǝǝmǝ, kǝ tì kerì kǝ dǝ ndò ntipuonti nǝ mǝfǝmmǝ. ⁶ Kòo kù dari yetǝsǝǝyǝ, kǝ tǝ sǝ nní ntú Padifaimmu kó ketenkǝ kó mǝsǝ. ⁷ Kòo dari mǝsǝ nyesǝñkǝ nǝ yebòrǝ nǝ yecǝkǝ, kǝkerì beñkǝmbàribǝ kó tifǝntì de kó imarì ñnkǝ.

⁸ Kòo maá ikuò nǝntì dieku kǝ ku okùmǝ mmǝnnǝ tǝcǝtǝtǝ kó mǝpǝkùmǝ métìrì tǝpíítǝ, kǝ ku pǝkùmǝ mbo métìrì tǝpíítǝ. Kòo kù dari mǝsǝ nsǝǝmǝ kǝ mǝ cǝǝkù rǝbo tǝnnì sipísidǝ.

⁹ Kǝ sikǝũ kó mǝsǝ ncǝǝkù mbo cidòò dikǝe. Kòo dari mǝsǝ nkudànkù kó tidieti.

¹⁰ Kòo dǝò beñkǝmbàribǝ kó tifǝntì tidǝtì kǝ tì dari mǝsǝ nkǝ tì cǝñné ikuò dieku, ikuò nǝntì kó kufǝǝ. ¹¹ Kǝ de kó beñkǝmbàribǝ bedǝ kó ifiǝtì kó meokùmǝ mbo métìrì tǝpíítǝ, kǝ oketiwe kó kufiǝtì kumáà kó meokùmǝ rǝbo métìrì mǝdǝmǝ nǝ dikǝe ke kǝ kǝ kumarì, kǝ kutekù kó meokùmǝ rǝbo métìrì mǝdǝmǝ nǝ dikǝe ke kǝ kǝ nhodǝrì kǝku. ¹² Kǝ odǝrì kǝku ketikù kó meokùmǝ mǝ mma ke kǝ kǝ nhoketiwe kǝku, kǝ kudǝrìkù mǝ mma ke kǝ kǝ kumarì. ¹³ Kǝ de kó beñkǝmbàribǝ bedǝ ncǝmmú ke pǝntǝ be fǝtì kǝ tì okùmǝ bo métìrì tǝpíítǝ kǝ bǝ wetì Kuyie ncǝtǝtǝ mieke. ¹⁴ Kòo dǝò kuyààkù kù bo kpetínnǝ dibòrì nǝ mupààkonkperimù mùù dǝ mmǝbǝrìmǝ nǝ muwũǝmmù nǝ mùù dǝ mmǝyǝ, ke kpǝ nkǝ dǝ dǝ mbǝñkǝmbàribǝ.

Sadomǝ dǝdǝmǝ disǝwũǝ kó yesǝñkǝ nǝ diwũǝtǝnnì
(Wǝntǝ 1 Bekpààtibè 7:15-22)

¹⁵ Kǝ disǝwũǝ kó yesǝñkǝ ncǝmmú Kuyie ncǝtǝtǝ ìkǝ kǝ ye okùmǝ rǝbo métìrì tǝpíítǝ nǝ mǝnùmmù kǝdǝò yeteitiyǝ de kó yesǝñkǝ ñnkǝ, kǝ ye okùmǝ rǝbo métìrì mǝdǝmǝ nǝ dikǝe. ¹⁶ Kòo dǝò kǝ dǝ ndò mmǝfǝmmǝ kǝfii nde kó yeteitiyǝ yǝmmǝ, kǝdǝò kǝ dǝ ndò nyetebe bǝ tu yǝ kǝdǝnátì, kǝ yǝ mbo tekǝtǝtǝ (100) kǝ bǝe yǝ cǝtínnǝ mǝfǝmmǝ yeteitiyǝ yǝmmǝ. ¹⁷ Kòo deǝ kǝcǝnnǝ Kuyie ncǝtǝtǝ ìkǝ yesǝñkǝ, dii nkubakù youú, diterì kucǝnkù, kǝyú kuyóu kperì ke dǝ: Yakinni (dǝǝ tu Kuyie nfií) ke yú kucǝnkù kperì ke dǝ: Boasi (dǝǝ tu Kuyie ntú muwǝrímù yíe).

4

¹ Kòo maá disǝwũǝ kó diwũǝtǝnnì kǝ di okùmǝ rǝbo métìrì tǝpíítǝ, mǝpǝkùmǝ métìrì tǝpíítǝ mǝcǝmmǝ métìrì mǝnùmmù.

Sadomǝ dǝdǝmǝ disǝwũǝ kó kunankù nǝ yǝnaabǝ
(Wǝntǝ 1 Bekpààtibè 7:23-26)

² Kòo deǝ kǝdǝò disǝwũǝ kó kunankù kǝ ku pǝkùmǝ rǝbo métìrì mǝnùmmù, kǝ ku cǝmmǝ rǝbo métìrì mǝdǝmǝ nǝ dikǝe, kǝa kù bennǝ ke fitǝ dǝ rǝbo métìrì tǝpíítǝ nǝ mǝnùmmù. ³ Kòo dǝò disǝwũǝ kǝ dǝ ndò nyinààke kǝwǝnnǝnnǝ kunankù biǝ nkǝutǝ, kǝ dǝ nwǝ nyicuò nyidǝi, kǝ ì mbo kucuò nkumáà mieke inààke sipísinàà, kǝ dǝ ntú disǝwũǝ máà. ⁴ Kǝ di ndònnǝ inààke tǝpíítǝ nǝ ìdǝi kǝ ì ncǝmmú kǝ itǝǝtì wetì kubakù youú bíékǝ, kǝ itǝǝtì wetì diyǝ tǝǝ kǝ bíékǝ, kǝ itǝǝtì wetì kubakù cǝnkù bíékǝ, kǝ itǝǝtì wetì diyǝ yǝnǝ kǝ bíékǝ kǝ ì fǝ máà

de cuokè, kè kunankú cǝmmú i ìnkè. ⁵ Kè ku kǝnti kó mecǝǝ mmànnè tenòutè kó mepǝkùmè, ke yaa nke dò mmutepóó nkè bèe anté ku bìè nfasǝbòòfè kpeye kǝme, kàa kù benné menie mmè mbo dífiribè tekǝupíkǝutè nè sikǝupísisidé (120000).

⁶ Kòo dàò disǝwũǝ kó yenaabǝ tepíitè, kǝínnè yènùmmù Kuyie ncǝǝtè bakù yóu, kǝínnè yènùmmù te bakù cǝnku, kè bè bo nwuò ke òunè iwũò bè feu ì Kuyie nke tuò, kè ikuó niùbè bembè nwuò disǝwũǝ kó kunankú mieke.

Bè bàtemè tinenti tii kó dimàà tu timàti
(Wénté 1 Bekpààtibè 7:40-51)

⁷ Kòo dàò mesǝ nkó sifitíkèkèe tepíitè, ti wǝri ke yǝ nsi ndòmmè, kè si Ìnnè Kuyie ncǝǝtè mieke kubakù yóu sìnùmmù, kucǝnku sìnùmmù.

⁸ Kòo dàò tábùdibè tepíitè kécónnè Kuyie ncǝǝtè mieke bènùmmù kubakù yóu, bènùmmù kubakù cǝnku.

Kòo dàò yesǝbǝ tekǝutè (100) bè yóó mméinè yè meyiĩ, ⁹ kédòò ikuó niùbè kó kucuudànkù nè kucuudànkù diekù kǝǝnnè yecǝkè kè yè dàri disǝwũǝ.

¹⁰ Bè do Ìnnè kunankú diekù Kuyie ncǝǝtè kubakù cǝnku diyie yìenì kèè bíékè nke.

¹¹ Kè Udammuu yíe kédòò yenaabǝ bè yó nhuti dè mutǝpéi nnè tikǝpenti nè yebǝ yèè yó mméinè meyiĩ. Memmè ò dèemè mutǝmmù okpààti Sodomǝ do yǝ nwèe dàò mù Kuyie ncǝǝtè kpéi. ¹² Kòo dàò disǝwũǝ kó yesǝnkè yédèe, kédòò yeteitiyè ye Ìnkè, bè yóó seunnè yè mesǝfimme. ¹³ Nè bè do dàò dè kè dè ndònnè yetebe bè tu yè kèdènátì kè yè mbo sikǝusìnàà (400). Kè bèe dè cǝtínnè mesǝfimme bá dii teitiri Ìnkè icuó idéi kǝfité. ¹⁴ Kòo dàò yenaabǝ kǝínnè tenaasǝntè mieke, ¹⁵ kédòò disǝwũǝ kó kunankú diekù kè kù cǝnnè disǝwũǝ kó inààke tepíitè nè idéi Ìnkè. ¹⁶ Kòo dàò yenaabǝ nè tikǝpenti nè simátipeé yeni nkpesi nè tinenti sǝnti okpààti Sodomǝ do duó nkè Udammu-Abi ti dàònnè disǝwũǝ ndi ti Yiè nKuyie ncǝǝtè kpéi nkè ti anté mesàà. ¹⁷ Suditǝ kó kubiriku mieke nke bè do yiemme disǝwũǝ kè dè uté Sukǝti ei nè Sededataa kperi ye cuokè. ¹⁸ Sodomǝ do dàò de kó tinenti kè ti nsũ mediè mme bá bè í ndò nkéna kǝbate disǝwũǝ bè ti dàònnè di di cǝékù mààmè.

¹⁹ Kè Sodomǝ yíe kédòò Kuyie ncǝǝtè kó tinenti timǝu nè mesǝ nkó diwũòtǝnni nè tábùdibè bè yó nnenkù bèe Ìnkè pǝǝ bè pǝǝ nwè Kuyie. ²⁰ Ò do dàòmu sifitíkèkèe nè si kó ifitii bè yó ntuànnè si ikuó nenti bo kùu dieku iikè, ikuó yǝ ndè ndòmmè nè mesǝ nsààmè. ²¹ Nè si tǝkè yèè dò mmutepóó nè sifitibúúsì nè ihaaké, demǝu ò do dè dàònnè mesǝ nsààmè mme. ²² Kédòò yese kédòò yebǝ bè yó mméinè yè meyiĩ nè sibúúsì, bè yóó nwaànnè si muhǝá, demǝu ò do dè dàònnè mesǝ nsààmè mme Kuyie ncǝǝtè kó yecǝkè nè te mieke kpeye ikuó nenti ã kùu fáá nè Kuyie ncǝǝtè kó kudieku diekù kperi, demǝu ò do dè dàònnè mesǝ mme.

5

¹ Sodomǝ dèe dii mǝnni ti Yiè nKuyie ncǝǝtè kó mumarimù, kǝtǝní o cice Dafiti do cǝánnè dè Kuyie nkpeí: Timàti nè mesǝ nnè tinenti teti tibotí tibotí, kǝtannè Kuyie cǝǝtè kó tikpàti dò nkémbo kùu dieku.

Bè kǝutémè Kuyie ncǝǝtè ke tannè Kuyie ntaummè tau
(Wénté 1 Bekpààtibè 8:1-13)

² Kè Sodomǝ tíi nSedisademmu Isidayeeribe kó bekótibè nè be wuǝ nkó bekótibè nè be naàmuntì kó bekótibè kè bè bo kǝte Dafiti ei Siyǝǝ kǝtúóténì Kuyie ntaummè tau. ³ Kè Isidayeeribe kó benitidaabè bembè tíi nhokpààti Sodomǝ borè, dibenni tǝnkù yienwè dò nwe kè bè màke dibanni. ⁴ Isidayeeribe kó bekótibè tíi ndii mǝnni kédèe, kè Defiibe túté Kuyie ntaummè tau, ⁵ kǝkpéété metaummè tou kó tinenti kǝtúóténè ikuó nenti tii kó dimàà do ã di mieke. Ikuó niùbè nè Defiibe bèe do dè tau. ⁶ Kòo kpààti Sodomǝ nè Isidayeeribe

bemou kè bèe tí mmetaummè tou ìkè kǝfíe ipe nè inààke kè dè nsũ bá dè í ndò nkékaa nkédeè.

⁷ Kè ikuó niùbèe tǝní ti Yiè nKuyie ntaummè tǝu kè di tanné Kuyie ncǝtè miéke kè di ìnné ikuó nenti kó kufáá m bè dǝò tǝi fènti ke dǝnnenè beǝnkèmbàrìbè ti fièti déè. ⁸ Kè de kó beǝnkèmbàrìbè fènti ncómmú ke yuo be fièti ke kǝnké Kuyie ntaummè tǝu nè di kó ipàati. ⁹ De kó ipàati do deumu kàa tatoo Kuyie ncǝtè kudieku diekù a nyi wùó, kàa me mbo ditowaà a bá nyi wùó. Metaummè tǝu kpaá dè bomu nè yienni. ¹⁰ Titápièti tǝdé tǝi do ã ti Yiè nKuyie ntaummè tǝu miéke kù do bè dènnè dii mǝnni Esibiti kè bè dǝdènnè metaummè Odebu tǝri kéduó nti Mǝyiisi.

¹¹ Kè ikuó niùbèe yènni Kuyie ncǝtè ikuó nenti ã kùu fáá kédǝò mewénkùmè kó ikuó bá bè í mbaàti bè tǝmmè betǝbè, ¹² ikuó niùbè bèe kó dimàà tu bedèmbè kè bè ndè bo bemou. Asafu nè Emanni nè Yedutunni nè be bí nè be kǝbe, bè do ã tiyaàkpeti nti ke tǝ tikǝpentì nè tibómbonti nè tikùtidùuti ke cómmú diwũstǝnni diyie yìenì kèe bíékè kè né yíenè ikuó niùbè tǝbè bèe nǝ nke eu siheú kè bè mbo tekǝutè nè sipísidé (120). ¹³ Bèe do eu siheú nè bèe diè nkè bè nsánti ti Yiè nKuyie nke déúkunko ku yètiri nè metammè mèmáa. Kè siheú tammè yìe nè tikǝpentì nè debémbénnè terè. Kè bè sánti ti Yiè nKuyie ke tú: Déúkunnènnè ti Yiè nKuyie, kù nitimu, kè ku sàa mbo sáa. Kè diwetiri píe nti Yiè nKuyie ncǝtè. ¹⁴ Bá ikuó niùbè í nna ke sǝtè be tǝmmú ke yé diwetiri nè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti dè píemmè ku cǝtè miéke.

6

¹ Kè Sodomǝ béi nke dǝ:
Ti Yiè nKuyie nha tǝatému ke dǝ kǝmbo diwetiri miéke,
² kè mí nné da maá tekpàatìcǝtè,
tecǝtè a yó mbo tǝè miéke sáa!

Sodomǝ nàké tì bè kǝuri dii yiè Kuyie ncǝtè
(1 Bekpààtìbè 8:14-21)

³ Okpàati yì memme kéwǝtè Isidayeeribe tǝnni cómmú dè kǝmǝ Kuyie nkó mesàa nyIsidayeeribe bemou kpéi, ⁴ kǝbéi nke dǝ: Ti Yiè nKuyie nyètiri ndeu kunku tínti Isidayeeribe ti tǝ nkù. Kuù dǝò nè ku wǝrímú kù do nàké tì n cice Dafiti ke dǝ: ⁵ Nè n dènneni dii yiè n nìtìbè Isidayeeribe Esibiti n yì tǝatè Isidayeeribe wuǝ mmieke dihei mari ke yé mbè m maá tecǝtè, m me nyi tǝatè oniti mǝu ke yé nwè mbaké n nìtìbè Isidayeeribe. ⁶ N né tǝatè Sedisademma nwe ke yé mbè m maá tecǝtè. Ke da tǝatè fǝ nDafiti kàa bo mbaké n nìtìbè Isidayeeribe. ⁷ Kè Sodomǝ sǝtè o náantì ke béi nke dǝ: Kè n cice Dafiti yèmmèe o pǝ, kòo ndó kǝmáa ti Yiè nKuyie ntecǝtè, kunku tínti Isidayeeribe ti tǝ nkù. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dǝ: A totí iyentotí sàayi nyi a bo m maámè tecǝtè, m pénsirimu. ⁹ Dè né í tú fǝò yóo tè nni mmaá. A birè a peité dè deè yóo m maá tecǝtè. ¹⁰ Ti Yiè nKuyie ndǝmmu kù do béi nti kè n sǝtè n cice Dafiti kpàti, ke kàri o kpàatikàri ke baké Isidayeeribe, ti Yiè nKuyie ndo tì nàké ke yé ndè ndómmè, kè n kù maá tecǝtè kunku ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeribe ti tǝ nkù kè ti bo nkù bàa. ¹¹ N tannému ku cǝtè metaummè tǝu titápièti kù do dǝdènnè metaummè Isidayeeribe, kéwǝri tǝi ìnkè ku kuó.

Sodomǝ bàntèmè Kuyie nku cǝtè kpetímù kpéi
(Wéntè 1 Bekpààtìbè 8:22-53)

¹² Kòo kpàati Sodomǝ cómmú ti Yiè nKuyie nwũstǝnni ìkè nè Isidayeeribe bemou ìkè kǝyoute o nǝu ke bo bántè Kuyie. ¹³ Sodomǝ do maá disǝwũò kó diwũstǝnni mari ndi Kuyie ncǝtè dǝnkù cuokè, kè di okùmè mbo métiri mèdémè nè dikéè mepǝkùmè mènùmmù mecómmè mètǝati. Ò do dèke dii ìnkè kénínkú Isidayeeribe bemou ìkè kǝyoute o nǝu kǝnkè

bíékè. ¹⁴ Ké dò: Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeribe ti tũ nkù kè dè í tú fǒ, òmòu í bo, kéǐnkè miéke yoo ketenkè ǐnkè ke da dǒnnè fǒ nwèè pǐ mmetaummè a dǒnnè mè a tǒmbè, ke bè dǒòri mesàà, bembè a kó betǒmbè bèè da tũ nnè be yèmmè memòu. ¹⁵ A do nàké tì a kóo tǒnti n cice Dafiti a ti ndòò yíe. ¹⁶ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeribe ti tũ nkù a báá yè nha do nàké dii nùu a kóo tǒnti n cice Dafiti kényí, kòo bí yie nke da tũnne ò da tũ mmèè botí ke yíe nha kuó, beè yó nsókè o kpàtì kémbaké a nìtìbè Isidayeeribe ke pǐ nha tómmú, o cǐètè báá paà okpààtì. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeeribe ti tũ nkù dǒò a nàké dii nùu a kóo tǒnti Dafiti.

¹⁸ Kuyie mmènke bo na kémbonè benitìbè ketenkè ǐnkàà? Kéǐnkè deu ke í mǎke kè màmè ke í na ke bo tǒ Kuyie, kè deǎǎbire m maá dè deè bo na ké kù tǒàà? ¹⁹ N Yiè nKuyie nkémmú mí nha kóo tǒnti n da báammè, keè mí nha kóo tǒnti n da kuònnè tì, kénté n dabònni nè m báammii n da báá nyi. ²⁰ A nǎnfè báá ùnné kuyie nnè keyènkè de kó tǎcǐètè ǐnkè, a bǐi nke yè nha yètìrì yó mborè, kénté mí nha kóo tǒnti da báá nyii báammii te miéke. ²¹ Kénté meyǎòmmè yedabùò n da kuònnè yè nè a nìtìbè Isidayeeribe ti da báammè de kó tǎcǐètè kpéí. Á mboní kéǐnkè kékeè ké ti cǐé.

²² Kuyie, kè dè dò nhòmòu cààrè o kou tǒu, kè bè yí wèe parikè kòò kǎtení a kó tǎcǐètè a wũòtǎnni borè, ²³ fǒ nKuyie, á mboní kéǐnkè kékeè ké bè pùtè, bembè a kó betǒmbè, kéduó nkè ocaàrìwèe caàrìmèe do o yuu ǐnkè, kàa deetè wèe naatì o naatí kpéí.

²⁴ Kè dè me ndò nha nìtìbè Isidayeeribe da yeténè kè be dootitǎbè bè na, kè bè banté bè yetémè ke wèètení a bíékè ke da sǎnte, ke da bàntè, ke da kuónnè a cǐètè miéke, ²⁵ fǒ nKuyie nha mboní kéǐnkè kékeè, ké bè cǐé mbe caàrìmè bembè a nìtìbè Isidayeeribe, kéwète ké bè tǎnnéní ketenkè a do duó nkè be yembè nè bembè.

²⁶ Kè dè dò mbè da yeténè kàa kpetínné iwetibori, kè fetaafe ténke í niu, kè bè banté be yetímè kpéí ntemè kàa bè poté, kè bè wèètení a cǐètè bíékè ke da bàntè ke déúkùnnè a yètìrì, ²⁷ fǒ nKuyie nhá mboní kéǐnkè kékeè ké bè cǐé bembè a nìtìbè Isidayeeribe, ké bè benke kuce bè dò nkétũnnè kù, kéduònni fetaafe a eì, diheì a duó ndi a kó benitìbè, kè bè di te.

²⁸ Kè dikònni tanní dii mǎnni diheì yoo mutenkũũ, yoo tidiitì tii me nfǎũ ndepaa, yoo fetuòrìfè feè me ntì pǐ yoo yecádúú nyèe me ntanní yoo fecofe, kè be dootitǎbè beè me mbo bè pì be eì, kè meyei mmamè mèe me ntanní yoo mumǎmmú mamù, ²⁹ kè bè da bàntè mùu báammu, kè bè da kuónnè dii dabònni, kòo niti omáà ndi yoo a nìtìbè Isidayeeribe bemòu, kè meyei caàrìmè mamè mèe bè sǒnké, yoo kuyonku makù kè bè yòutení be nǎu te ncǐètè bíékè ke da kuónnè, ³⁰ fǒ nKuyie nhá mboní kéǐnkè a cǐètè miéke kékeè ké bè cǐé, kédǒò bá wè ò dǎòrìmè dòmmè, ke yé fǒ nyémèmu be yèmmè dòmmè. Fǒò máà yé benitìbè yèmmè dòmmè. ³¹ Kè dèe yie nkè Isidayeeribe nda dé kǎntũ nha kó kuce be fòmму mumòu bè yó mbomè ketenkè a duó nkè ti yembè.

³² Kè dè dò nhopòò mòu wèe í tú Isidayeeri kòò kèè a yètìrì deumè, kàa kpeínì ke pǐ mmutómmú nè muwèrímú, ke iténì deǎǎtìrè ke kǎtení a cǐètè ke da bàntè, ³³ fǒ nKuyie nhá boní kéǐnkè kékeè kédǒò de kóo pòò yè mmù. Menmme kutenkù kǎbe bo da bantémè ké nda dé a nìtìbè Isidayeeribe da dé mèè botí, bè bo banté ke dò nteǎcǐètè n da maá tè tu a kpete nte.

³⁴ Kàa nìtìbè kòri mudoò ke bo dokénè be dootitǎbè, a bè tǒ nkèè bíékè, kè bè wèètení a bíékè a tǎàtè dii eì kè n di n da maá tǎcǐètè, ke da bàntè, ³⁵ Kuyie, á m boní kéǐnkè kékeè be báammii nè bè da kuònnè yèè dabùò nkédǒò bè yè mmù.

³⁶ Kàa nìtìbè Isidayeeribe beè me nda cààrè ke yé òmòu í bomè wèe bo yí ò báá cààrè. Kàa miéke bè peike kàa duó nkè bè dootitǎbè bè na ke bè pǐrímú ke kònnè diheì détirì yoo di tóónni. ³⁷ Kè bè kè bo de kó diheì bè tu di tidaatì ke totí be yèmmè ke banté be caàrìmè, ke da kuónnè ke yí: Ti tú beyeibe mbe, ti í tũ ntimómmǎnti, ti càkemu. ³⁸ Kè bè wèètení a borè nè be yèmmè memòu, ke da duó mbemáà de kó diheì bè bè pǐrímму ke kònnè dii miéke ke dǒò

yètìrì bo nyu te miεke sáà. N nònfè nè n yèmmè dè yóó mbomu te ìnkè yewe yemou. ¹⁷ Fó nSadamò nkàa n tū, a cice Dafiti do n tū mmè botí ke dōori n yē nha ndōori dèè kó dimàa ke pī n kuó nè n tié. ¹⁸ N yóó fímmu a kpààtikàrì n do dōunnè a cice Dafiti dinùu ké nyē ndè yóó ndòmmè, ke bèi ke dō: O cīètè í yóó paà okpààti wèè bo mbaké Isidayεεribe. ¹⁹ Kè di me nni nyete ke bùtinnè n kuó nè n tié n di duó ndè ke tūnne yebakè ke kōnkù ye ìkè. ²⁰ De mōnnì m bo di deite dīndi Isidayεεribe ketenkè n di duó nkè ìnkè, kédootóo tecīètè n tããté tē kè di bo ndè yu n yètìrì. M bo di wámpunne kè bè n di daú ibotí imou miεke. ²¹ De mōnnì bèè bo m pēnkù de kó tecīètè borè dè bo bè di. Kè bè mbékú mùu te kè ti Yiè nKuyie ndòò miε nde kó dihéi nè de kó tecīètè tēè kó diyètìrì do feí. ²² Kè bèe bè tēnnè ke dō, bè bùtinnè be Yiè nKuyie nku bè yembè do tū nkù kuú bè dēnnení Esibiti. Bè taunnè mèè kpéi nke yebakè, ke kōnkù ye ìkè ke pī n ye tōmmú, dèè te kè Kuyie mbè bōnté de kó meyei mmemou.

8

Sadamò tūntemè o kpààtiyuu (1 Bekpààtibè 9:10-28)

¹ Yebie nsipísidé miεke nke Sadamò maámè ti Yiè nKuyie ncīètè nè o mómmuò nho kpete. ² Kòo wēte kémaánè Udammu do ò pã yèè ekè kéduó nkè Isidayεεribe nyè bo.

³ Kè Sadamò kate kédò Amati èi dìi bo Tisoba èi bíékè di kabé ké dì fiète, ⁴ kémaá Tadimò èi kó dikpàa miεke nè Amati tenkè kó yehékè yemou. Ò do ye maá ye ke bo ānnè tidiiti nti. ⁵ Kòo maá Beti-Onò èi ditenni ìnkè nè Beti-Onò de fūò bíékè ké ye fii nyiduotí, kékpetinnè yecakè kápáa nyimátidéi. ⁶ Kòo maánè Badati èi nè yehékè yemou kéānnè tidiiti ye miεke nè sikpàrinaasēi nè sisēi dè do bo yèè miεke kémaá nè ò dó dèè kó dimàa Sedisademmu nè ditāri Dimaa nè o tenkè kemou ò cénke baké kèè kó dimàa.

⁷ Benitibè mabè bèè do kpaá be tenkè miεke bèè í tú Isidayεεribe: Itiibe nè Amōriibe nè Pedisiibe nè Efiibe nè Sebusiibe. ⁸ De kó ibotí kó ibí ii do kpaá be cuokè, ke yé Isidayεεribe do í bè kùòmè. Sadamò do bè pīnnè muheikèntōmmú mmu. Kè bè kpaá mù pī nnè yíenní. ⁹ Kè Sadamò soó nyIsidayεεribe ke í mbè pīnnè mudaatōmmú, ké bè ndòò behāpòmbè, kè bèe ntú behāpòmbè iwēi yembè, kémbaké behāpòmbè bèè tou tikpàrinenti, kémbaké bèè āpòmbè dèkù sikpàrinaasēi. ¹⁰ Okpààti Sadamò do be ntããté kè bè mbaké o nìtibè, bè do bo sikousidé nè sipísìnùmmù ndi (250).

¹¹ Kè Sadamò duó nkòo pokù Esibiti kóo kpààti kóo sapàa nyíténí Dafiti èi kékote keta tekpààticīètè okpààti maá tē o kpéi. Okpààti do béimmu ke dō o pokù í dō nkémbo Isidayεεribe kóo kpààti Dafiti kpààticīètè. Ke yé bè do de ntannémè ti Yiè nKuyie ntaummè tou. Nè de kpéi nkè tē cãã.

¹² Kè Sadamò fíé iwūō ti Yiè nKuyie nkétuò ndiwūōtānni ò do kù dòò dì, kunku Kuyie ku cīètè kpānkpānkù ìkè. ¹³ Ò do tūnne Mōyiisi do yē mbè nfeu mèè botí nku ti Yiè nKuyie nyiwūō ke tuò mbá dìi yiè, nè sionpùsi kpēyi nnè betāpòmbè kó yebaa nkpeyi nnè Kuyie kó yebaa ndieyè bè do baà nyè bá dìi benni, kuce mētāāti pēèbè bèè í kōorenè mutie mùu muuti de kó dibanni nè diyentébanni nè titouti kperi. ¹⁴ Kè Sadamò tūnne o cice Dafiti do yē nwèe dōòmè, kékanne ikuó niùbè be kó mutōmmú, kéduó nDefiibe be kōmu, kè bè bo ndiè ke sánti ti Yiè nKuyie ke teennè ikuó niùbè be tōmmú bè dō nkémpī mmù bá dìi yiè. Kòo totí yebòrè kó bebàribè be bòrè be bòrè, be tīrè dō ndòmmè, Kuyie nkóo niti Dafiti do ò nàké kényē ndè ndòmmè. ¹⁵ Kòo ntū nhokpààti Dafiti duó ndiì nùu ikuó niùbè nè Defiibe kpéi mbè dō nkémpī mmù tōmmú Kuyie ncīètè kpàti bo tìi dieti miεke.

¹⁶ Mēmme Sadamò tōmmú mumou dōòmè séi, kétúóté ò pūūtè dìi yiè ti Yiè nKuyie ncīètè, kēntō kétuokenè ò tē dèèmè. Mēmme kè ti Yiè nKuyie ncīètè dèèmè páíí.

17 Kè Sadoməw kəte Esiyonni Kebee nè Edati bíékè dàméèrì pɛém̄mè Edəmmu tenkè mieke.
18 Kè Udammuu duónko bàtóòbè nè o kó betōmbè bèè yé dàméèrì mesàà, kè bèe neiné Sadoməw kó betōmbè kè bèe kəte Ofii èi kətə mesəw ntónnibè tɛpíítè nè bètāāti, kékəte ké dè duó nhokpààti Sadoməw.

9

Onitipokpààti Sebaa èi kou kàtemè ke dəu nSadoməw (Wénté 1 Bekpààtibè 10:1-13)

1 Kè Sabaa èi kóo nitipokpààti keè Sadoməw yètìrì dɛumè kéndó kóò yàáké nè yenáaanhāntiyè, kékəte Sedisadəmmu kénneínè o kó betōmbè péu nè yòyóbè kè bè ntə metenie nfōōmè nè mesəw mpéu nè yetásààyè yèè donku kpeñni. Kè bèe tuəkoos Sadoməw borè, kòo ò nàké o yèmmè tə tìi kó dimàà. 2 Kè Sadoməw ò tēñné ò ò biéké tìi kó dimàà timəu, ò í n yīkè tìmatì ò bo ò tēñnémè. 3 Kè Sebaa èi kóo nitipokpààti yà Sadoməw ciimè nè ò maà tēè kpààticfētè, 4 kényànè tidiiti ò yo ntì nè o kó betūmbè taà sī cēī nè bèè ò duó mmenaa mbè pī mmèè botí mutōmmú nè bè ā tìi yààti, kényànè bè feu ìi wūš ti Yiè nKuyie ncīētè mieke kè dèè ò di mmediè nké ò kpeí. 5 Kòo nàké Sadoməw ke də: N do bo nh èi ke yo bè nàámmè a kpéí nnè a ciimè, kè n tūòkení ke mènke ś ndè me ndò. 6 M mu ndo í yie, m me n tūòkenímè ke yà dè nè n nānfè. N yamu ke ś mbè do n nàké tì í tūòke n yà dè kó dikéè, n yà kàa ciì mpēētəmu bè n nàké tì. 7 Dè ñnaati a kó benitibè! Dè ñnaati a tōmbè, bembè bèè da bonè sáà ke kém̄mú a ciì nkó tináaanti. 8 Ti Yiè nKuyie nha tū nkù yètìrì ndeu, kunku kùu da d́ ke da kànne dikpààtikàrì kàa bo ntú okpààti, kunku ti Yiè nKuyie, kù d́ mēè kpéí nke Isidayeyiribe, ke d́ bè mbo sáà, dè te kè kù duó n kàa bo mbè baké ke bè bekùnè kè dè wenni.

9 Mém̄mè kè Sabaa èi kóo nitipokpààti pā Sadoməw mesəw ntónnibè bètāāti nè dikéè, nè metenie nfōōmè péu nè yetásààyè yèè donku kpeñni. Bá metenie nfōōmè mamè ténke í buoté ke mánne onitipòkù Sebaa èi kóo kpààti do pāmè okpààti Sadoməw.

10 Okpààti Udammú kó betōmbè nè Sadoməw kəbe bèè do kəte Ofii èi kətóni mesəw nè detekperè kó ideí nè yetásààyè yèè donku kpeñni. 11 Kòo kpààti Sadoməw túóté dɛ kó ideí kédəw yedētisàkè ti Yiè nKuyie ncīētè nè o kpete, ké i ndònnè tibómbonti nè tikùtìdùùti bedèmbè kpéí. Bè í yà dɛ kó kubotí nè bè bomè Sudaas tenkè.

12 Kòo kpààti Sadoməw pā Sebaa èi kóo nitipokpààti ò ò məw dèè kó dimàà, kóò pā kè dèè pēētè ò ò tóni dè. Kòo wēte o èi wenwe nè o kó betōmbè.

Bè bātemè Sadoməw kpàti (Wénté 1 Bekpààtibè 10:14-29)

13 Mesəw mmèè do ɔ ntuòkùnì Sadoməw borè dibenni dimàà mieke, me cēēkù do ɔ mbo tónni sipísidé ndi, 14 ké né mbúútí bepótandiebè nè besám̄póbè bè ò yietì mēè səw mbe potantì kpéí nè Adabii èi kó bekpààtibè do ò yietì wèè dāmpòò nè dihei kó kùmāndāàbè do ò touni mēè səw nnè timátì péitì.

15 Kòo kpààti Sadoməw dəw mesəw nkó tidəpìtì diètì sikəusidé (200) kè tì ntú mesəw mmàà bè yèmmè ke uté bá kùu səwəpikù kè ku kó kucēēkù mbo cidóòbè bèkùò. 16 Kòo dəw tìsəwəpìtì tìsám̄pótì sikəusitāāti (300) mesəw mmàà, bá kùu səwəpikù kè ku kó kucēēkù mbo cidóò bètāāti, kédeè ké tì tanné tɛcīētè * bè tu tē Dimaa túúkù.

17 Kòo kpààti dəw dikpààtikàrì dièrì nè yepápánii nké di dāri mesəw nsààmè. 18 Kè dɛ kó dikpààtikàrì mməke yedētisàkè yèkùò nè o naacèi yó nna dè kè dè ntú mesəw, ke məke ò níí yó nkari kòo baà nyíkù dè. Kòo dəw yecirícirè yèdèè ké yè cònné dikàrì pītì tìdè dii nkubakù yóu dītèrì kùcānku. 19 Kòo dəw dètèrè kè dè ndò nyecirícirè kəmbo tɛpíítè nè dèdèrè kòo dè

* 9:16 tɛcīētè bè tu tē Dimaa túúkù: Bè do tē yu Dimaa túúkù ke yé bè do tē dānnèmmè ditari Dimaa kó detekperè kó ideí nyi péu. (1 Bekpààtibè 7:2).

cònnè dikpààtikàrì kó yedētìsàkè ìnkè, dèkuò kubakù yóú, dèkuò kucànkú. Bè í dòò mè botí dikpààtìyuu marì mièkè.

²⁰ Kòo kpààtì Sodomò kó ibòòkè imòu ntú mesò mmáà, kè tinentì tì kó dimàà bo tēcǐtè bè tu tē Dimaa túúkù kè tì ntú mesò nsààmè kpeti, dèmarè do í dòònè timáti péiti ke yé okpààtì Sodomò kó dimànnì bè do í wúómmè ntimáti péiti dèmarè dièrè. ²¹ Ke yé okpààtì do mǎkemè bàtòòbè kè Udammu kó betōmbè mbè kòrìnè Tadisìsì. Yēbie nyètāāti mièkè ke ní nkūntinì kòò tónì mesò nnè timáti péiti nè yepápánì nnè iwaá kpeye nè tinòti yefùrè yedièyè kpeti.

²² Kòo kpààtì Sodomò kpenke kǐpǐtè kútenkù kó bekpààtìbè bəmòu ké mbè cūnè. ²³ Kè kútenkù kumòu kó bekpààtìbè nwanti ke bo yà Sodomò kékémú tináāntì Kuyie nhò duó mmeciì nkòò nàà ntì. ²⁴ Bá dīi benni kè bè ò tounì yepārè: Timáti péiti kó tinentì nè mesò nkpeti, nè tiyààtì nè tikpàrinentì, nè tūdààribè nè sisēi nè yesāmmarinnarè.

²⁵ Sodomò do mǎke sisēi kó yetuo sikòupìsìnàà (4000) ndi sì bo ntaà dè nè sikpàrìnaasēi. Besāndèèbè tekòupìpítè nè sikòusidè (12000), ké bè kànnè nè be sēi yehèkè yehāāpònkārè, nè o borè Sedisadēmmu. ²⁶ Kè Sodomò mbaké bekpààtìbè bəmòu, kédítè kukó ndièkù Efadati kéntò kētuakè Fidisitēēbe kó dihèi, kétúóténè Esibiti kó kumànkú. ²⁷ Sodomò wèè do te kè timáti péiti nsū Sedisadēmmu ke dōnnè yetārè dōmmè o mièkè nè detekperè, ke pǐtè dèpùò ndōmmè Mēditedandee kóo dāmèèrì pǐmmè. ²⁸ Sodomò kó sisēi bè do sì tónì Esibiti nwe nè yehèkè tēyè yemòu.

*Sodomò kumè
(Wéntè 1 Bekpààtìbè 11:41-43)*

²⁹ Sodomò tōmmú sōmmu nè ò mù ketémè kéntò kētuakè kumànkú dè wàrimu Kuyie mpāānāāntì nāāntò Natāā tōmmú pátìri mièkè. Ke wàri Kuyie mpāānāāntì nāāntò Aiya Sidoo èi kou kperi mièkè. Ke wàri Kuyie mpāānāāntì nāāntò Yedo yà mèè benkùmè Nebati birè Sedoboammu ìnkè mè wàri dīi pátìri mièkè. ³⁰ Sodomò do bo Sedisadēmmu nwe kēmbaké Isidayēeribe bəmòu ke dō yēbie nsipìsìnàà, ³¹ kékò nho yembè kūū nkè kè bèè ò kūnnè o cice Dafiti èi, kòo birè Odoboammu sòtè o kpàtì.

SUDAA KPÀÀTÌBÈ KÓ TINÁÁNTÌ

10

*Sisemmu èi kǎbe tūmmè ke totí dikpààtìyuu
(Wéntè 1 Bekpààtìbè 12:1-15)*

¹ Kè Odoboammuu kǎte Sisemmu èi Isidayēeribe do tíkú dè bəmòu ke bo ò pī ntikpàtì. ² Dè do sǐ Nebati birè Sedoboammu bo Esibiti nwe, ò do cokénè okpààtì Sodomò nwe ké kè kǎte, ò ke m bo kékèè bè tūmmè kékonnì. ³ Kè beè tǎ nkè bèè ò yùnì kòò nēinè Isidayēeribe bəmòu kè bèè kǎte kǎyà Odoboammu kóò nàké ke dò: ⁴ A cice do ti pīnnè mudaatōmmú mmu kè mù ti kèite, a mù nti yaate kè ti mpī nha tōmmú, ⁵ kòò bè nàké ke dò: Yewe yètāāti kó difōnkúò di wētēnì ké n yà.

Kè bèè cǐtè. ⁶ Dè mè nyī kòo kpààtì Odoboammuu tí mbekótìbè bèè do pīnnè mutōmmú o cice Sodomò ò kpaá fòu dīi mǎnnì ké bè beke ke dò: Di yèmmè dò n tēnnè ònti be nnitibè?

⁷ Kè bekótìbè dò: Kàa bè pī mmesàà, ke dǎari bè dó dè ke bè nàánnè kè dè wenni bè yó mpīmmu a tōmmú sǎà.

⁸ Okpààtì Odoboammu mè nyī nyie mbekótìbè ò duó nyì tié, kēbeke bedapàmbè o kó kutōnkù kǎbe bèè ò bonè ke dò: ⁹ Benitibè tu m bè yàate mudaatōmmú n cice bè pīnnè mù, kè mù bè kèite, di yèmmè dò m bè nàké ònti?

¹⁰ Kè bèe ò tḗnè ke dò: Benìtibè bèe tu a cice bè tou ndì tou cḗè, ke tú a bè yààtè di cḗékù, náké be ke dò: A nómbyĩ yāārè cḗènèmu a cice ka. ¹¹ Kàa cice do bè tou dī̀ tou cḗè a kperi bo pḗētè memme, a cice do bè tiennè idá nyi, kè f́ mbo mbè tiennè yedá yèè ã timátì ye yómmè.

¹² Diyìè tǎ́nnì yìè Sedoboammu nè benìtibè kè bèe wḗtení Odoboammu borè, ò sòò bè náké kényè mmù. ¹³ Kè wèe sènkèrì bekótibè ò duó nyì tié nkébaao benìtibè nè metankperimè, ¹⁴ kētṹnne o kó kutōnkù kòbe ò tié nyì tié nkébéi nke dò: N cice do di tou nditau cḗèrì, kè n kperi bo pḗētè memme, n cice do di tiennè idá nyi, kè mí m bo ndi tiennè yedá yèè ã timátì ye yómmè.

Isidayeeribe kpààtiyuu totémè kè Odoboammu mbaké Sudaa kòbe
(Wénté 1 Bekpààtibè 12:16-25)

¹⁵ Memme kòo kpààti yete benìtibè ò beke ti. Ti Yiè nKuyie nkuù do dòò memme, kè dè bo yie nkè kù do náké tì dòò. Kù do tì náké ku pǎ́nǎ́aàntì náaàntò Aiya nwe Nebati bire Sedoboammu kpéí.

¹⁶ Isidayeeribe ś ndì mǎ́nnì okpààti í yie mbe kpeti kóò náké ke dò:
Ti kpeti túnè ba Dafiti Sese bire kó tḗtè,
tì wḗ mba tínti nè we?
Tínti Isidayeeribe,
tì kǎ́nnè kè Dafiti bire mbaké de cī́tè.

Memme kè bèe ciété kékṹ. ¹⁷ De mǎ́nnì kè Odoboammu mbaké Sudaa tempē nkòbe máà, ¹⁸ kētō nhAdodammu wèe baké bèe pī mmuheikentōmmú Isidayeeribe borè, kè bèe ò bùótí yetárè kékṹ. Kè Odoboammuu yà dè fuutemè kédeke o kparinaasāntè mecāā nkécoké kékòte Sedisadammu. ¹⁹ Memme Isidayeeribe yātenèmè Dafiti cī́tè nè yíennì.

11

Kuyie ndo náké tì ku pǎ́nǎ́aàntì náaàntò Semmayaa kòo tì béi

¹ Kè Odoboammuu tuòke Sedisadammu kētí nSudaa nè Bensamē de kó behā̀pòmbè bèe nò mmudoò, kè bè mbo tekoupiókùtè nè sikoupípísini (180000) kè bè bo kòte kèpante Isidayeeribe kó dikpààtiyuu, kè de kó yekpààtiyoo wḗte kēwḗnné. ² Kè tì Yiè nKuyie mbéinnè ku kóo nìtì Semmayaa ke dò: ³ Náké Sadomoo bire Odoboammu Sudaa kòbe kóo kpààti nè Isidayeeribe bemou bèe bo Sudaa nè Bensamē de tempē mmieke ke tú: ⁴ N yē mbè báá kòte kédokénè be kòbe. Bá wè wèe kò nho cī́tè. Mí yē ndèè dòò dèe dòò.

Kè bèe tì kèè ké tì yie nkéyóu bè bo dokénèmè Sedoboammu.

Odoboammu fimmè yehékè mayè iduotí

⁵ Kè Odoboammuu mbo Sedisadammu kémaá yehékè Sudaa tempē mmieke ké yè fii nyiduotí. ⁶ Kòo maá Betideemmu èi nè Etammu èi nè Tekoaa èi ⁷ nè Bēti-Sudi èi nè Sokoo èi nè Adudammu èi ⁸ nè Kati èi nè Madesaa èi nè Sifi èi ⁹ nè Adodaimmu èi nè Dakiisi èi nè Asekaa èi ¹⁰ nè Sodaa èi nè Ayanoo èi nè Ebunoo èi. De kó yehékè yèè tu Odoboammu do maá yè, kémaá iduotí ké yè fii Sudaa nè Bensamē be tempē mmieke. ¹¹ Kòo dòò ké yè tṹntè kè yèe kpenke, kòo kanne kumàndáàbè ye mieke kéánné tidiiti nè mekùò nnè menaà nye mieke, ¹² kéánné tidopiiti nè yekpǎ́à bá dī̀ èi, memme kè de kó yehékèe kpenke mesàà, Sudaa kòbe nè Bensamē kòbe kè bè mbo o fónkùò.

Ikuó niùbè nè Defibe be wḗnnénèmè okpààti

¹³ Ikuó niùbè nè Defibe bèe do ciété Isidayeeri èi dimou mieke kè bèe konní kóò wḗnnénè. ¹⁴ Ke yé Sedoboammu nè o bí bè do yetemè ikuó niùbè bo mpímmè bè Yiè nKuyie nkuó tōmmú. Kè bèe yóu be cḗi nè be kperere kékòte Sudaa tempē nSedisadammu èi. ¹⁵ Sedoboammu do waá nho mómmuoo nho kó ikuó niùbè mbe kè bè bo nfeu iwṹs yetòrè ìnkè nè sitenkaanì ò dòò sì ke sì dǎ́nnè yebodakè nè tinaabiiti. ¹⁶ Isidayeeribe kó iwuo

nyiməu miəke bèè do dó kětũnne ti Yiè nKuyie nnè be yèmmè məməu kè bèè tũnne Defiibe kētuəke Sedisadəmmu kéfíé iwũō ti Yiè nKuyie mbe yààribè do tũ nkù. ¹⁷ Kè bèè yíé Sudaa kpààtiyuu muwērímú, kè Sadoməə bire Odoboammu kpàti kpenke yebie nyètāāti mieke, ke yé bè do tũmmè Dafiti nè o bire Sadoməə be kó kuce yebie nyètāāti ndi.

Odoboammu kó kunaàmùnkù

¹⁸ Odoboammu do puoke Maadati nwe, Yediməti kóo sapàà. Yediməti cice do tú Dafiti kòo yō tú Abiyaidi. Abiyaidi cice do tú Ediabu, kè Ediabu cice tú Sese. ¹⁹ Kè Madati bí ntú Yesusi nè Semmadia nè Saammu. ²⁰ Maadati kó difōnkúò kè Odoboammu puoke Abusadəmmu kóo sapàà mMaaka kè wèe peité Abiya nè Ataii nè Sisaa nè Sedomiti. ²¹ Kè Odoboammu ndó Abusadəmmu kóo sapàà mMaaka kè dèe pēēté o pobè təbè nè o pocīē nyeməu. Ò do puoke benitipòbè tēpítè nè bēni ndi kēmməke yepocīē nsipísikuò, képeité initidabí sipísidé nè ìni nè initipobí sipísikuò. ²² Kè Odoboammu tāāté Maaka bire Abiya kòò bo mbaké o kəbe ke yé ò do dómè wèe naá nhokpàati. ²³ Kè Odoboammu péte mecii nkécie nho bí iməu Sudaa nè Bensaməe be tempē nkó yehəkè yeməu bè fii nyè iduotí, kè mbè duò ntidiiti mesàà, kéwəá mbenitipòbè péu ké bè puó.

12

Okpàati Sisaki domè Sudaa kəbe mudoò (Wénté 1 Bekpààtibè 14:25-28)

¹ Odoboammu kpàti fííkú dii mənni kòo kpenke, kényóu ò bo ntũmmè ti Yiè nKuyie nkó ikuó, kè Isidayēeribe beməu ò tũnne ké ì yóu. ² Okpàti benni nummuri mieke kè Esibiti kóo kpàati Sisakii do Sedisadəmmu mudoò ke yé bè do yetemè ti Yiè nKuyie. ³ Sisaki do tə sikpàrinaasēi tekəupíitè nè sikəusidé (1200) ndi nè sisēi nè si dèèbè sikəupíisikuò (60000) nè behāāpəmbè péu bèè bonní Esibiti nè Dibii kəbe nè Suki kəbe nè Etiopii kəbe ⁴ kòò fiete Sudaa eké iduotí fité yè kəntə kētuəkenè Sedisadəmmu. ⁵ Sisaki tōōnní dii mənni Odoboammu nè Sudaa eì kó bekótibè kè bèe coké kékəte Sedisadəmmu kè Kuyie mpāānāānti náāntə Semmayaa kətooo okpàati Odoboammu nè o kó betũmbè borè ké bè nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie ntú di kù bəntóomu dèe te kè kù yóu kè di ta okpàati Sisaki kó sinəu miəke.

⁶ Isidayēeribe kó bekótibè nè okpàati kè bèe yie mbe caàrimè kébéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nha naatimu.

⁷ Ti Yiè nKuyie yà dii mənni bè bantémè be caàrimè kénáké Semmaya ke dò: Bè mè mbantémè be caàrimè n yí yóó bè kùə, dè bo nyóó yí sáməpó kè m bè deetému, m mieke í yóó bè yè Sedisadəmmu eì kè n duó nkè Sisakii bè kùə. ⁸ Sisaki né yóó bè namu, kè bèe ò bəúté kébanté bè bo mpīmme n kó mutōmmú nè bè bo mpīmme yekpàatiyə teyè kōmu de cāā ndè.

⁹ Mēmme Esibiti kóo kpàati Sisaki domè Sedisadəmmu mudoò kòò pənte, kétúóté ti Yiè nKuyie ncīētè kó tikpàti nè tekpàaticīētè kpeti timəu, kétúóténè tisəəðəpiiti Sadoməə do dòò ti. ¹⁰ Kòo kpàati Odoboammu dəə disəəwũō kó tidəpiiti kéfóó ntisəəðəpiiti kó difòtirì ké ti bānne tihāāpənti tii bàà tekpàaticīētè kó dibòri. ¹¹ Kòo kpàati níi nkəri ti Yiè nKuyie ncīētè kè bè ti tə, kòò kò mbèe ti kətenè tihāāpənti tii bàà tekpàaticīētè ti kó kudieku.

¹² Okpàati Odoboammu do kékũnne mēè kpéi nhomáa ti Yiè nKuyie nyìkè dèe do te kè ti Yiè nKuyie nyóu bá kù mieke í nhò do. Deməu dèe do í càke Sudaa tenkè mieke.

Odoboammu kpàti tūəkemè ti mánku (Wénté 1 Bekpààtibè 14:21-24,29-31)

¹³ Kòo kpàati Odoboammu ntə tikpàti ke bo Sedisadəmmu kòo kpàatiyuu fííkú mesàà. Odoboammu do yóó di tikpàti ke məke yebie nsipísinàà nè òmáa ndi, kəntə tikpàti ke dò yebie ntēpítè nè yēyiekè ke bo Sedisadəmmu, ti Yiè nKuyie ntāāté dii eì Isidayēeribe wuə

nyiməu miəke kè bè bo ndi yu ku yètìrì. O yā do tú Aməniibe botí kou nwe kòo yètìrì tu Nama. ¹⁴ Odoboammu í n duó nhomáà ke bo banté ti Yiè nKuyie ndó dè. Kè deè nte kè wèe dòò dèè í wenni.

¹⁵ Odoboammu dər̀r̀imè məməu ò ketémè nè o dèntemè dè wàrimu Kuyie mpāānāāntì náāntò Semmaya tōmmú pátìri miəke nè Kuyie mpāānāāntì náāntò Yedo tōmmú pátìri miəke. Odoboammu nè Sedoboammu bè do dokumu sáà. ¹⁶ Kè Odoboammuu kò nho yembè kũũ nkè, kè bèe o kũnné Dafiti èi kòo birè Abiya sɔtè o kpàti.

13

Abiya do tòmè tikpàti (Wénté 1 Bekpààtìbè 15:1-8)

¹ Sedoboammu kpàti benni tepíitè nè diniínni miəke nke Abiya naámmè Sudaa kəbe kóo kpààti, ² kéntə tikpàti kè dè yebie nyètāāti ke bo Sedisademmu. Ò yā yètìrì do tú Mikaya nwe, Kibeə èi kou Udiyēedi wèe do ò pèitè.

Abiya nè Sedoboammu bè do dokumu sáà. ³ Kè Abiya íté ke bo dokénè Sedoboammu kénneínè bekpàrinuəmbə yekōmbò yembè sikəupíkòùsinàà (400000) kè Sedoboammuu báátí nè o kəbe yekōmbò yembè kè bè mbo sikəupíkòùsini (800000) ke bo ò dokénè. ⁴ Kè Abiya deke kéncómmú Efadaimmu tāri yómme bè tu dè Semadaimmu, képiéké ke dè: Sedoboammu nè díndi Isidayēeribe diməu kémmúnè! ⁵ Di nyé ke dō nti Yiè nKuyie nyIsidayēeribe tũ nkù kuú duó ntikpàti Dafiti nè o bí, kù ò dònè mēe taummè í yóó tōtè. Kù do ò nàkəmu ke tú wenwe nè o bí bèe yó mbaké Isidayēeribe sáà. ⁶ Bá nè mēme kè Dafiti birè Sadomə kóo tōnti Sedoboammu Nebati birēe yete o yiè nkpeti ké nhò dokùnè. ⁷ Odoboammu do kpaá ke bemmu kè meyēmmè nhò dónni kè benitiyonkubə nè bešinténitibè, kè bèe tíi nho borè kóò na. ⁸ Di mmənni di dó kédokénè ti Yiè nKuyie nkó dikpààtiyuu ndi kù tāātè di ke di duó mmí nDafiti birē. Di sūmu mediè ke tə sibəətenkaanli mesə nkpesi sù dōnnè tinaabiiti Sedoboammu do dōò si kè si tu di kó kuyie. ⁹ Díi bèti ti Yiè nKuyie nkuó niùbè Anəə yaabí nè Defiibe ke ānné di kó ikuó niùbè ibotí tēi kōmē. Kè wèe cénke kətenni dinaadaà nè yepedakè yèyiekè ke tú ò dó kéntú ikuó niùti dí ò dōò ikuó niùti nè dimáà bá Kuyie nyí ò yī ikuó niùti. ¹⁰ Tínti bie tũ nti Yiè nKuyie nku, ti í kù bùtínné Anəə yaabí iì tu ikuó niùbè, kè Defiibe pí mbe tōmmú, ¹¹ ke feu ti Yiè nKuyie nyiwūš ti kpéi dikūnwehni nè kuyuoku ke tuə, ke tuənnè tihúúnti fšōti ke dakù péē táburi sàwè ìnkè. Ke tuəmmu tesəfitikèkètè bá kùu yuoku. Tínti tūmmu ti Yiè nKuyie kùu ti te ku kuó, kè díndi kù bùtínné. ¹² Kuyie nti bonèmu ke ti ni kè ikuó niùbè bo ke tə sikpàrihéu ke bo eé mediè nkè tí di dokénè. Isidayēeribe di báá dokénè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tũ nkù. Di í yóó na.

¹³ Kè Sedoboammuu duó nkè behāpəmbèe kónté ké bè dinté be fənkúò bíékè. Mēmmē kè behāpəmbè mabè mbo be ìkè, betəbè be fənkúò. ¹⁴ Sudaa kəbe wēēte dii mōnni keyà bè bè cētinnèmé kékuónnè ti Yiè nKuyie, kè ikuó niùbèe eé sikpàrihéu. ¹⁵ Kè Sudaa kəbēe uu kénhúú kè ti Yiè nKuyie ndokénè Sedoboammu nè Isidayēeribe bəməu, Abiya nè Sudaa kəbe be ìkè. ¹⁶ Kè Isidayēeribeə coké, kè ti Yiè nKuyie mbè ānné Sudaa kəbe nəu miəke. ¹⁷ Kè bèe bè na mediè nkékuə bekpàrinuəmbə sikəupíkòùsinūmmú (500000). ¹⁸ Kè Isidayēeribeə di ifeì de yiè mediè nkè Sudaa kəbēe bè auté ke yé bè do ìkúmmè ti Yiè nKuyie nyīnkè nke be yembè do tũ nkù. ¹⁹ Kè Abiya beti Sedoboammu kéfiēte Betēedi èi nè Yesanna èi nè Efunəə èi, nè yehékè yēē yè təkénè.

²⁰ Abiya kó tikpàti miəke Sedoboammu í mməke muwērímú, de kó difənkúò kè ti Yiè nKuyie nhò poté kòo kú. ²¹ Kè Abiya kpàti fíikú kè wèe puoke benitipòbè tepíitè nè bènàà képeitè inítidabí sipísidé nè ìdèi inítipóbí tepíitè nè ìkuò.

²² Abiya d̀̀̀ d̀̀̀ kó dimàà d̀̀̀ wàrimu Kuyie mpããnáàntì náàntò Yedo pátíri mieke. ²³ De kó dif̀̀nkúò k̀̀ Abiya k̀̀ nho yembè kũũ nkè k̀̀ bèe ò kũnné Dafiti eì, k̀̀o bire Asaa s̀̀oté o kpàti.

Asaa do tòmè tikpàti
(Wénté 1 Bekpààtìbè 15:9-11)

Asaa t̀̀ dii m̀̀nni tikpàti k̀̀ dihei bo meom̀̀pùmè mieke nke ke d̀̀ ye bie ntepì̀tè.

14

¹ K̀̀ Asaa nd̀̀ori d̀̀̀ wenni ke síe o Yiè nKuyie nỳ̀ikè, ² k̀̀epuò nyibotí t̀̀i k̀̀o yeb̀̀owũ̀̀t̀̀rè kédíe yet̀̀rè, k̀̀epuò nyeb̀̀ot̀̀arè bè do fiíkú ye, k̀̀eu itedeí. ³ K̀̀o náké Sudaa k̀̀be ke d̀̀ bèe ẁ̀tè k̀̀ewammú ti Yiè nKuyie m̀̀be yembè do tũ nkù, k̀̀end̀̀ori ku kuó nè ku tannò ỳ̀e mmù. ⁴ K̀̀ wèe d̀̀ite yet̀̀rè yemou yèè do bo Sudaa ek̀̀ mieke k̀̀epuò ndib̀̀ot̀̀arì* bè do tuò ndi tihúúnti. De m̀̀nni k̀̀ meom̀̀pùmè mbo dihei dimou mieke. ⁵ De k̀̀o dif̀̀nkúò k̀̀o maá yehèkè Sudaa tenkè kemou mieke, k̀̀e ye fii nyiduotí. K̀̀e bè mbo diwèi mieke bá òmòu í bè dokùnè de k̀̀o yebie mmieke, ti Yiè nKuyie nkuù do bè duó mmeom̀̀pùmè, ⁶ k̀̀ Asaa náké Sudaa k̀̀be k̀̀ d̀̀: Ti maánè yehèkè k̀̀e ye fii nyiduotí, k̀̀ãnnè yedèrè k̀̀kpetínnè yecàkè k̀̀páá nyimátideí. Dihei kpáá bomu ti nau mieke, ke ỳ̀e ti ẁ̀tè ke wammúmè ti Yiè nKuyie nku, k̀̀e kù ti duó mmeom̀̀pùmè dihei dimou.

Mè̀mme k̀̀ bèe maá dihei bè dómè.

⁷ Asaa k̀̀o behã̀̀p̀̀mbè Sudaa k̀̀o kuwuò nk̀̀be do bo sikoupì̀k̀̀ùsitàati ndi (300000) ke to tidap̀̀iti dieti nè yekpãã, k̀̀e Bensamèe k̀̀be mbo sikoupì̀k̀̀ùsidé nè sikoupì̀p̀̀isini (280000) ke to tidap̀̀iti tisámp̀̀otí nè detãnnè. Bemou k̀̀e bè tu bekpà̀̀r̀̀inuambè yekòmbò yembè. ⁸ De k̀̀o dif̀̀nkúò k̀̀ Etiopii eì kou Sedaa íte nè behã̀̀p̀̀mbè sikoupì̀k̀̀ùp̀̀i ke bo bè dokènè k̀̀entò sikpà̀̀r̀̀inaasẽi sikousitàati (300) k̀̀e bèe tuakoo bè tu dè Madesaa. ⁹ K̀̀ Asaa íte ke bo bè dokènè k̀̀e bè wetínnè Sefataa biriku mieke Madesaa. ¹⁰ K̀̀ Asaa kuónnè o Yiè nKuyie nke d̀̀ n Yiè f̀̀ò máa ò̀̀ na kédèetè ocìri k̀̀e f̀̀ò d̀̀eri okperi, ti teennè ti Yiè nKuyie ti íkú f̀̀ò ìnkè. Nè a k̀̀o diyèt̀̀r̀̀i ndi ti k̀̀tenímè ke bo dokènè de k̀̀o ditínni dieri. Ti Yiè nKuyie nf̀̀ò ti te a báa yóu k̀̀o nìti wèe da na.

¹¹ De m̀̀nni k̀̀ ti Yiè nKuyie nteennè Asaa nè o k̀̀be k̀̀e bèe na Etiopii eì k̀̀be k̀̀e bèe cokè. ¹² K̀̀e bèe bè bèti k̀̀etuakèkè Kedaari k̀̀e k̀̀e k̀̀uò bemou bá òmòu í nyenté ti Yiè nKuyie nk̀̀be bèe do bè auté k̀̀eí be kperè mediè, ¹³ k̀̀epoté yehèkè yèè t̀̀kèkè Kedaari eì ye k̀̀be. Be kperè bè do m̀̀ke d̀̀e do sũmu mediè nkè bèe d̀̀e eí. Ti Yiè nKuyie nkuù do bè ãnnè kuf̀̀waá nkè bèe bè auté, ¹⁴ k̀̀eta bè̀c̀̀embe k̀̀o yekarè k̀̀kpaake ipe péu nè yòyòbè k̀̀kònnè Sedisademmu.

15

Asaa p̀̀uommè sib̀̀ot̀̀enkaanì
(Wénté 1 Bekpààtìbè 15:12-15)

¹ K̀̀ Kuyie nYáá ncúténì Odèdi bire Asadia ìnkè. ² K̀̀o íte k̀̀k̀ote k̀̀conè Asaa k̀̀o náké ke d̀̀: F̀̀ nhAsaa nè Sudaa k̀̀be nè Bensamèe k̀̀be, k̀̀emmúnè! Ti Yiè nKuyie ndi bonè di k̀̀ bonè dii m̀̀nni ndi, k̀̀e di k̀̀ wammú, di yóo k̀̀ yàmu, k̀̀e di me nkù bùtínnè, k̀̀e di bùtínnè. ³ Isidayeeribe d̀̀e m̀̀nte di í tũmmè Kuyie, di me nyí m̀̀ke ikuó nìt̀̀i wèe di tiè, bá di í m̀̀ke Kuyie nkuó. ⁴ Ke ta mesémmè mieke, ke ẁ̀tè ke wammú di Yiè nKuyie nyIsidayeeribe do tũ nkù, k̀̀e k̀̀uò yóu k̀̀e di k̀̀ yà. ⁵ De k̀̀o yem̀̀rè mieke òmòu do ò̀̀ í nyè k̀̀konnì nè kusàk̀̀u, ke ỳ̀e yekpà̀̀rè yèè do bomè dihei dimou mieke. ⁶ K̀̀e ibotí ndokùnè iteì k̀̀e yehèkè dokùnè yeteyè Kuyie nkuù do di b̀̀nté mesémmè mebotí mebotí. ⁷ D̀̀indi nf̀̀íkúnè, di k̀̀nti báa ỳ̀arìke ke ỳ̀e di tõmmú yeti yó mbomèmu.

* **14:4** dib̀̀ot̀̀arì: Dib̀̀ot̀̀arì ndi bè do fiímme k̀̀e ndi tuò nti h́̀únti ke báa ndiyè.

⁸ Asaa kèè diì mǝnni de kó tináànti nè Kuyie mpǎãnáànti náàntò Odedi do ò nàké tì, kè dèe yáúkǝnne o kǝnti, kòo deite sibǝatenkaanì simǝu Sudaa tempǝ mmièke, nè Bensamèe kǝku mièke nè ò do fiète yèè ekè Efadaimmu tǎri ye mièke kètũntè ti Yiè nKuyie nwũòtǝnni diì bo ti Yiè nKuyie nciǝtè bǝrì ìkè. ⁹ Isidayeeriè kó iwuǝ nkǝbe kusũkù Efadaimmu kǝku kǝbe nè Manansee kǝku kǝbe nè Simmèǝǝ kǝku kǝbe bè do yàmè ti Yiè nKuyie nhò bonèmè kékonní o kpààtiyuu. Mèmmè kòo kpààti bè yu bembè nè Sudaa kó kuwuǝ nkǝbe nè Bensamèe kǝku kǝbe. ¹⁰ Kè bèe tí nSedisademmu o kpàti benni tǝpíitè nè dinummuri otǎãtǎãnwè mièke. ¹¹ De kó diyìè kè bèe fié ti Yiè nKuyie nyiwũǝ bè do éi ì be dootitǝbè ciè kékonnènni inààke sikǝusiyeikè (700) ipe sikǝupísiyeikè (7000). ¹² Kè bèe dǝúnnè ti Yiè nKuyie ndinùu be yembè do tũ nkù ke dǝ bè yó nkù tũ nnè be yèmmè memǝu ndi, nè be wǝrímú mumǝu. ¹³ Kè wèè í tũ nti Yiè nKuyie nyIsidayeeriè tũ nkù, kè debire nde yoo okóti, kòo nitipòkù nwe yoo onitidùu bèe ò kù. ¹⁴ Kè bèe dǝúnnè ti Yiè nKuyie ndinùu kényíú ke eu siheú nè yetǎtehe nè sipǝmpǝǝ. ¹⁵ Kè diwèi pǝ Sudaa kǝbe bemǝu kè bè nyǎnkunè bè dǝúnnè diì nùu ti Yiè nKuyie ndi kpéi, ke yé bè do kù dǝúnnèmè dinùu nè be yèmmè memǝu ndi, kè kù wammú kè kùu yóu kè bèe kù yà, kè kùu bè duó mmèomǝpǝmè dihei dimǝu mièke.

¹⁶ Kòo kpààti Asaa denne o yǝ kóti tinitipokpàti mièke ke yé ò do cièkémè isǝke kó tebǝatenkaanitè bè tu tè Asedaa, kè Asaa tè bǝ nképǝntè kécóu Setinǝ biriku mièke. ¹⁷ Kè yetǝrè baa né nkpaá bo, nè memme kè Asaa duó nho yèmmè memǝu ti Yiè nKuyie nho fǝmmu mumǝu mièke. ¹⁸ Kòo tanné ti Yiè nKuyie nciǝtè mièke o cice ku pǎ yèè pǎrè, nè o mǝmmu ò kù pǎ yè, yèè tu timáti pǝiti nè mesǝ nnè tinenti.

¹⁹ Bá mudò ténke í nhǎnnè kéntǝ kétuǝkenè Asaa kpàti benni sipísitǎãti nè dinummuri.

16

*Asaa do dokùnèmè Isidayeeriè kóo kpàati
(Wénté 1 Bekpààtibè 15:16-22)*

¹ Okpààti Asaa kpàti benni sipísitǎãti nè dikuǝnni mièke kè Isidayeeriè kóo kpàati Basaa domè Sudaa kǝbe mudò, kémaá kuduotí kǝfitè Damaa èi ke bo pénné kuce Asaa Sudaa kǝbe kóo kpàati. ² Mèmmè kè Asaa túóté timáti pǝiti nè mesǝ ndèè do bo ti Yiè nKuyie nciǝtè nè tekpàaticǝtè kè dè duó Sidii kóo kpàati Benni-Adadi wèè do bo Damaasi èi kóo nàké ke dǝ, ³ wèè yóu kè bèe mǝte metaummè bembè nè we, be yembè do mè mòke mèè botí. Kè deè te kòo ò pǎ de kó dipǎnni ke tú wèè tǝte wenwe nè Basaa Isidayeeriè kpàati metaummè, kòo ténke báa ò do mudò. ⁴ Kè Benni Adadii yie nhokpàati Asaa ò nàké tì, kédèite bèè ni o ãǝpǝmbè kè bè tǝ nkè bèe kǝte kǝpǝntè Isidayeeriè ekè: Iyǝ èi nè Danni kperi, nè Abedi-Maimmu èi nè Nefutadii ekè bè do sǝrì dè tidiiti. ⁵ Basaa tì kèè diì mǝnni kékũnnè kuduotí marimù Damaa èi nè mutǝmmú tǝmù ò do pǝ mmù. ⁶ Kòo kpàati Asaa í nSudaa kǝbe bemǝu, kè bèe kǝte kǝtúóté Basaa do maànè yèè tǎrè Damaa èi kó kuduotí nè de kó idéi, kòo kǝte kémaánè Kebaa èi nè Misipaa èi.

Asa kpetínnèmè Ananni

⁷ De kó dimǝnni kè Kuyie mpǎãnáànti náàntò Ananni kǝte Sudaa kóo kpàati Asaa borè kóo nàké ke dǝ: A mè nyóumè a bo wammúmè meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè, ke kǝte ke mè wanti Sidii kóo kpàati borè, nè de kpéi Sidii kó behǎãpǝmbè yèmu a nǝu mièke. ⁸ Etiopii nè Dibii de kó behǎãpǝmbè do sũmu ke pǝtè memme nè sikpǎrìnaasǝi nè si dèèbè péu, nè memme kè ti Yiè nKuyie mbè ãnnè a nǝtè mièke, a wammú mèè kpéi meteèmmè ku borè. ⁹ Ti Yiè nKuyie nwùómmu kutenkù kumǝu kǝbe ke teénnè bèè kù duó mbemáà nè be yèmmè memǝu. A dǝ dǝyèinkpǝre nde deè te, kǝtúóté yie nnè yewe yèè kpaani ye mièke kè di yó mbo mudò mièke sǎã.

10 Kè Asaa miẽke peike Kuyie mpããnaantì náaàntò, kòo ò kpetínne. O miẽke do peike mediè mmóm̃mm̃me mme ò náké tì kpeí. De m̀nni ndi Asaa ketémè kénfẽũnko benitibè.

Asa kpàti mànkú
(Wénté 1 Bekpààtibè 15:23-24)

11 Asaa d̀òrìmè, ò ketémè nè ò dèntemè dè w̃arimu Sudaa k̀be nè Isidayeyibe kò bekpààtibè páte* miẽke. 12 Asaa do muakemu o naacèi kè dè ncèè o kpàti benni sipìsitàati nè diweínni miẽke, bá nè o m̀mmú miẽke ò í nwammú meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè, kékote bed̀òtòribè borè. 13 Kè Asaa kò nho yembè kũũ nkè o kpàti benni sipìsindà nè òimáá benni. 14 Kè b̀e ò kũnné kuf̃ti ò do keú kù Dafiti èi ku miẽke, kòò d̀u ntihúúnti tibotí tibotí kò did̃ú kòò pe mmekùò mmèè bo nte kòò b́áá pãake mecãã, kédeè k̀tuò ntihúúnti teti p̀eu o kpeí.

17

Sosafati t̀mè tikpàti

1 Kè Asaa bire Sosafatii s̀oté o kpàti, kètẽi nkébaao Isidayeyibe. 2 Kòo kanne behããp̀mbè Sudaa ekè iduotí fité yè yem̃u miẽke nè kùmàndáàbè, Sudaa tenkè miẽke nè Efadaimmu ekè o cice Asaa do fiète yè. 3 Kè ti Yiè nKuyie nni mbonè Sosafati ke yé ò do kù túñnemè o cice do c̀utè tikpàti bàmbà nkè nkù tũ mèè botí nku, bá ò í ntũ nyeb̀kè Baadibe. 4 Sosafati do wanti ke bo ntũ ti Yiè nKuyie nku, o cice do tũ nkù nè ku kuó, ò do í yie nke bo túñne Isidayeyibe kò med̀òrìmè. 5 Kè ti Yiè nKuyie nfíi nho kpàti, kè Sudaa k̀be bem̃u nhò pãã nyepãrè, memme kòo m̀ote tikpàti mediè kòo yet̀iri feité. 6 Ò do duó nti Yiè nKuyie nku o yèmmè ké nkù tũ nkédié Sudaa tenkè kò yet̀rè nè de kò itedeí.

7 O kpàti benni tãánni kòo t̃o nho kò betũmbè mabè kè bè bo duó nSudaa ekè k̀be itié b̀e yetè tu: Benni-Adadi nè Obadia nè Sakarii nè Netannedi nè Misee. 8 Kè b̀e ñinnè Defiibe b̀ewei: Semmaya nè Netanniya nè Sebadia nè Asayeedi nè Semidamoti nè Sonnatãã nè Adonniya nè Tobiya nè Tobu-Adonniya ke né yíènè ikuó niùbè bedé Edisama nè Yodammu.

9 Kè bè ntò ti Yiè nKuyie nkuó pátiri k̀ce nSudaa tenkè kò yehékè yem̃u ké òi tié mbenitibè.

Sosafati kpenkemè

10 Kè yekpàatiyò yèè kò òimáá fité Sudaa tenkè kè yèe yote ti Yiè nKuyie, bá yè t̃nke í ndokunè Sosafati. 11 Kè Fidisit̀be p̃ammú yepãrè Sosafati kòò yiet̃inè òampòò, kè Adabube b̀e nè bonè kè b̀e nè p̃ammú yepedakè sik̀upísìyiekè nè sik̀usiyiekè (7700) yeb̀dakè mèè máà.

12 Memme kè Sosafatii nsaké ke kpénkú kemaá Sudaa tenkè miẽke yehékè ké yè fi nyiduotí, kemaánè yehékè tidit̃i yó mbo yè. 13 Kòo mm̃ke det̀ndierè Sudaa tenkè nè behããp̀nkperibè yek̃mb̀ò yembè b̀e ño mmudòò, kè bè mbo Sedisademmu. 14 De kò behããp̀mbè bè do bè k̀a mbe c̃i tũ mmè mme sit̀bè, Sudaa kò behããp̀mbè iwẽi yembè sik̀upík̀ùsitàati (300000) kòo ããp̀nkóti Adinaa mbè baké. 15 Kè ohããp̀nkóti Yoananni nhò p̀koo, ke baké behããp̀mbè sik̀upík̀ùsidé nè sik̀upípísini (280000) 16 Sikidi bire Amasia ohããp̀nkóti wèè do duó nhomáá nè o mómmuò nke bo p̃i nti Yiè nKuyie nkò mutõmmú kòo nhò p̀koo ke baké behããp̀mbè yek̃mb̀ò yembè b̀e ño mmudòò. Kè bè mbo sik̀upík̀ùsidé (200000) 17 Bensam̃e kò kuwuò mmieke kè dik̃mb̀ò yìè Ediada wèè ño mmudòò kòo mbaké behããp̀mbè sik̀upík̀ùsidé (200000) b̀e nè nke tãũ detannè ke ño nke k̃i ntid̃pit̃i. 18 Kè Yosabadi nhò tũnko nè behããp̀mbè tek̀upík̀ùtè nè sik̀upípísini (18000) b̀e bàátì mudòò kpeí. 19 Bèè do p̃i nhokpààti tõmmú, ke né mbúútì ò k̀anne nè Sudaa tenkè kem̃u kò yehékè iduotí fité yè.

* **16:11** bekpààtibè páte: Bè náá mbekpààtibè páte yèè kpeí ndie nyè c̀áánnèmu 1 Bekpààtibè nè 2 Bekpààtibè yèè bo Kuyie mpátiri miẽke.

18

Sosafati taunnèmè Akabu
(Wénté 1 Bekpààtibè 22:1-4)

¹ Kè Sosafatii mōte tikpàti mediè kòo yètìrìi feité kòo kòò dapàa mpuoke Akabu kóo sapàa, kè bèe tau. ² Kè dèè yí yebie mmayè kòo kpààti Sosafati nè o kòbe kè bèe kòte Sammarii ke bo dōu nyIsidayeeribe kóo kpààti Akabu, kè Akabuu ò dòò kupòòkù wenwe nè o kòbe bèè ò neinè, kè bèe kùò ipe nè inààke mediè, kédeè kénáké Sosafati ke dò: Tí kòte kédò Damōti eì diì bo Kadaadi tempè mmieke di kòbe ké di fiète. ³ Wenwe Akabu Isidayeeribe kóo kpààti kè wèe beké Sudaà kòbe kóo kpààti Sosafati ke dò: A dó ké n neinè kè tí kòte kédò Damōti eì diì bo Kadaadi tempè mmieke mudoòà?

Kè Sosafatii ò tēñné ke dò: Mí nnè f̄ nti wēĩmu, n kó benitibè nè a kòbe ti kòrimu ke bo bè dokénè.

Bèè sòu nke tú bè nàa nKuyie mpāñáànti
(Wénté 1 Bekpààtibè 22:5-12)

⁴ Kè Sosafatii náké Isidayeeribe kóo kpààti ke dò: Beé nti Yiè nKuyie nkè tí yà kù yóó ti náké ti.

⁵ Kè Isidayeeribe kóo kpààti tíi Kuyie mpāñáànti náam̀bè sikousinàà (400) ké bèe beke ke dò: Ti kòte ké do Damōti eì diì bo Kadaadi tempè mmieke mudoòà yàá tí yóu? Kè bèe ò tēñné ke dò: Kòte, Kuyie nyóó bè ãnnému a nōu miéke.

⁶ Kè Sosafati dò: Ti Yiè nKuyie mpāñáànti náam̀ntò mōu í kpaá ke bo die nti bo na kékòte wèe borè kébeé nti Yiè nKuyie nti dó tàà? ⁷ Kè Isidayeeribe kóo kpààti tēñné Sosafati ke dò: Kuyie mpāñáànti náam̀ntò mōu kpaámu, ti bo kòte wèe borè kébeé nti Yiè nKuyie nti mōke ti. Nè we ti me nyí naati, nh ã ò beé kòò í nni nnáké tisaàti matì. Ò ã n náké tiyèiti nti, Imida bire Misee nwe.

Kè Sosafati dò: Okpààti bá nnáa mmemme botí.

⁸ Kè Isidayeeribe kóo ããp̀nti yú bèe f̄onte wèe kòò pí ntekpààtic̄f̄ètè miéke mutōmmú kóò náké ke dò: Kòte mecã nkéyúni Imida bire Misee.

⁹ Kè Isidayeeribe kóo kpààti nè Sudaà kòbe kou kè bèe dáátí be kpààtiyààti kénkari bá wèe o kpààtikari ñnkè. Sammarii eì kó dibòri nùù ditíinkari, kè Kuyie mpāñáànti náam̀bè nàa m̀be pāñáànti. ¹⁰ Kè Kennanaa bire Sidekia duó nke bèe ò má timáti kè dèe ò nyeyiè, kòò béi nke dò: Kuyie ntu nè de kó yeyiè nye a yóó nkūmmùmè Sidii kòbe ké bèe dèe.

¹¹ Kè Kuyie mpāñáànti náam̀bè t̄bèe baa nnáa ntiì máa, ke tú kòte kédò Damōti eì diì bo Kadaadi tempè, ti Yiè nKuyie nyóó bèe ãnnému a nōu miéke kàa bèe na.

Kuyie mpāñáànti náam̀ntò Misee nàkémè Akabu yóó yīkémè
(Wénté 1 Bekpààtibè 22:13-28)

¹² Memme kè bèe t̄ nwèe kòò bo yúni Misee, kòò náké Misee ke dò: Kuyie mpāñáànti náam̀bè bemōu wēe ndinùù dimáa ndi ke náa nhokpààti timati máa, á tūnne be kpeti kóò náké wee yóó namè.

¹³ Kè Misee ò náké ke dò: Ti Yiè nKuyie mbomu, Kuyie n tū nkù n náké ti, n yóó ti mbéi.

¹⁴ Kòò tuòkeni diì m̀nni okpààti borè, kòò kpààti ò beke ke dò: Misee, tí kòte kédò Damōti eì diì bo Kadaadi tempè mmieke mudoòà? Kòò dò: Kòtenè di yóó bèe namu ti Yiè nKuyie nyóó di duómmu de kó diheì.

¹⁵ Kòò kpààti ò náké ke dò: Nèe yíe ndòke n da báámmè, kè n tú á n náké timómmonti ti Yiè nKuyie nda náké ti.

¹⁶ De m̀nni ndi Misee ò nàkémè ke dò: N yàm̄u Isidayeeribe ciétémè yetāre ñnkè, ke dònne tipìèti t̄iì í mōke wèe ti cēmmú. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú,

bè ténke í m̀ake wèè bè ni,

bá wè wèè kò nho cīètè nè kunaatí.

¹⁷ Kè Isidayeeriḃe kóo kpààtìi náké Sosafati ke d̀: N do da nàkému kè n d̀, ò ɔ̃ í nni nnàké tìmatì kè tì ntú tisààtì, ò ɔ̃ nnàké tì tim̀ou tì ɔ̃ ntú tiyeiti nti.

¹⁸ Kè Mìsee yíé kóò nàké ke d̀: Okpààtì kénté ti Yiè nKuyie ntú mù, n yàmu ti Yiè nKuyie nkè kù kàri ku kpààtikàri ìnkè, kè keìnkè kó bekperìbè còmmú, biè nkubakù youú betòbè kucànkù, ¹⁹ kè ti Yiè nKuyie nd̀: We mbo k̀te késouté Akabu kòo k̀te kédò Dam̀ti èi d̀i bo Kadaadi temp̃ nkè bèè ò na? Kè yie nd̀ muu nkòo t̀u d̀ mutẽm̀. ²⁰ De m̀nni kè bèè kperìbè kóo m̀ou còmmú ti Yiè nKuyie nyìkè ke béi nke d̀: Mí m bo k̀te kóò souté. Kè ti Yiè nKuyie nhò beke ke d̀: A yóó yĩme? ²¹ Kòo d̀: m bo naá meyáàbisíyèmmè kéta a pãánaàntì náam̀bè bem̀ou nò mièke. Kè ti Yiè nKuyie nhò t̀nné ke d̀: K̀te kè bè souté, a yóó namu, k̀te kè me d̀. ²² Ti Yiè nKuyie nkuu ànné meyáàbisíyèmmè ku pãánaàntì náam̀bè nò mièke. Kù tũ nd̀ kè da d̀ meyei mme.

²³ De m̀nni kè Kennanaa birè Sidekia t̀onko Mìsee borè kóò bènte ke d̀: Ɔnke bíékè nke ti Yiè nKuyie nkó Muyaá nyèmè m borè ke da béinnè.

²⁴ Kè Mìsee d̀: A bo dè yà a bo ntati d̀i yìè sicéí ke yeti ke wanti a bo sari dè.

²⁵ Kè Isidayeeriḃe kóo kpààtì d̀: Pĩnnè Mìsee kék̀te kóò duó nwèè baké dihei, Am̀o nè okpààtì birè Soasi, ²⁶ kè bè nàké ke d̀: Okpààtì tu a kpetínné de kóo niti kè nhò duò mp̃éè sàmp̀ò nè menie nsàmp̀ò kèmbaanè m bo w̃tenenímè kukõ̀naatí.

²⁷ Kè Mìsee d̀: K̀a w̃tenení kukõ̀naatí nè m̀i kó dinùu d̀ke Kuyie mbéimmè. Kòo deè kébéi nke d̀: Díndi benitìbè dim̀ou keènè n yĩm̀!

Bè k̀umè Akabu mudoò mièke (Wénté 1 Bekpààtibè 22:29-40)

²⁸ Mem̀me Isidayeeriḃe kóo kpààtì nè Sudaa k̀be kou kè bèè k̀te kédò Dam̀ti èi d̀i bo Kadaadi temp̃ mmieke mudoò. ²⁹ Kè Isidayeeriḃe kóo kpààtìi náké Sudaa k̀be kóo kpààtì Sosafati ke d̀: N yóó ceete m máà ndi kéta mudoò mièke kè f̃ nni nhã a kpààtiyààtì.

Mem̀me Isidayeeriḃe kóo kpààtì cèetemè omáà kéta mudoò mièke. ³⁰ De m̀nni ke s̀ nSidii k̀be kóo kpààtì nàkému o kó behã̀p̀ombè bèè ni bèè deke o kpà̀rinaaséi ke yĩ, bè bá nwanti behã̀p̀ombè sàmp̀óbè yoo iwẽi yembè. Bè nwanti Isidayeeriḃe kóo kpààtì máà ndi.

³¹ De m̀nni kè bèè ni sikpà̀rinaaséi kó bedèèbè kè bèè yà Sosafati kényé kétú Akabu nwe kécoké kécétinne ke bo ò k̀u, kè Sosafatii kuónnè ti Yiè nKuyie kè k̀u ò teennè kédú nkè bèè w̃te. ³² Mem̀me bèè ni sikpà̀rinaaséi kó bedèèbè bè bantémè Isidayeeriḃe kóo kpààtì d̀kemè kóò youú kèp̃éé.

³³ Ke s̀ nhonitì m̀ou dè bo ke t̀ mutãmm̀ kétaũ cénkoo kémáánè Isidayeeriḃe kóo kpààtì kè kupie nta dicĩncĩnkõ̀nni m̀nku di tuuténè dè ibaatí, kòo náké wèè tũnni tekpà̀rinaasãntè ke d̀: Tũnte tenaasãntè kè ti ye mudoò mièke, bè n k̀utemu.

³⁴ Kè mudoò binté de kó diyìè mediè, kè Isidayeeriḃe kóo kpààtìi ncómmú o naasãntè mièke kè bè ò p̃i kè bè wetí Sidii kó behã̀p̀ombè kè dè nyóó tùke kuyuoku kòo ku.

19

Sosafati kànnemè bekótìbè Sudaa tenkè

¹ Kè Sudaa k̀be kóo kpààtìi kò nho cie Sedisademmu nè kukõ̀naatí. ² Kè Ananni birè Yeu Kuyie mpãánaàntì náàntò ò co kóò beke ke d̀: Dè d̀omme k̀a teennè onitiyeiwe? A d̀o ti Yiè nKuyie ndootitòbè mbèà? A d̀d̀ dè deè te kè ti Yiè nKuyie mmieke yóò da do. ³ Desà̀rè né bomu a d̀d̀ dè ke yé a còummè itedéi ìi do bo dihei, ke duó nha yèmmè ke tũnne Kuyie.

⁴ Kè Sosafati mbo Sedisadεmmu kέwεte kέítε kέce ndihεi kέtúótε Bεerisebaa kέnto kέtuakεnε Efadaimmu tārì, ke bo ténnéni benitibè ti Yiè nKuyie mborè, kunku be yembè do tū nkù. ⁵ Kòo kanne bekótibè Sudaa tempē nkó yehεkè iduotí fité yè yemou, bá dii εi nè di kó bekótibè, ⁶ kέ bè nàkε ke dò: Dí n dake kέmpī ndi tōmmú mesàà nke bá mbekù benitibè dómè, dí mbekù ti Yiè nKuyie ndómè, kù yó ndi bonèmu de kó mutōmmú mieke. ⁷ Dí ndé ti Yiè nKuyie nkéndake di pī mmùu tōmmú kpéi, ke yé ti Yiè nKuyie nkunku ti tū nkù borè siyáàbìsí í bomè, ku borè mebatimè í bo, kù í còu ticuuti.

⁸ Bá né Sedisadεmmu miekoo, kè Sosafatii kanne ikuó niùbè nè Defiibe, nè Isidayεeribe céi kó bekótibè, kè bè bo mbekùnè Sedisadεmmu εi kabε ke tū ti Yiè nKuyie nyε mmù, ke tūnni be kpεti. ⁹ Kòo bè duó ndinùu ke dò: Mεmme di yóo ndoirimè kéndé ti Yiè nKuyie, ke tū nku yε mmù nè meyεmmè mεmáà. ¹⁰ Bá dii mōnni kè di kabε bèè bo yehεkè kè bè níí tóni timati, kòo mōu weè kùo onitì yoo ò yeténè ikuó, yoo Kuyie ntannùu mari, yoo ikuó tεi mai, dí ti wènté, kέ mbè tiè nkè dè nweni, kè dεε yie nkè bè báá yeténè ti Yiè nKuyie nkè ku mieke báá di do dindi nè di kabε. Kè di me ndoiri di báá yeténè Kuyie. ¹¹ Nte ikuó niùti diewè Amadia wèè yó ndi baké ti Yiè nKuyie nkó mutōmmú mumou mieke, kè Isimayεeri bire Sebadia mbaké Sudaa ke teennè mí nhokpàati. Kè Defiibe biε yó ndi bonèmu ke pī nyεpáte kó mutōmmú. Íténè ke pī mmutōmmú nè dikōmbùò ti Yiè nKuyie nyó mbonèmu wèè dōri dèè wenni.

20

Sosafati namè Mōabiibe nè Amōniibe

¹ Kè Mōabu kabε nè Amōniibe kè bè nkōri ke bo do Sosafati mudoò kè Meuniibeε bè cíε. ² Kè bèε kεte kέ ti nàkε okpàati Sosafati ke dò: Behāāpōmbè mabè beε iténi ke sū mesàà nke yóo da do mudoò, bè iténi Edōmmu εi ndi dāméeri mukókúú nkou kó diyáà ke bo Asasōnni Tamaa diheì bè tu di Ānkedi.

³ Mεmme kè Sosafatii depe kétāāté ke bo beé nti Yiè nKuyie, kέduó nkè Sudaa tempē nkumou kabεε bou dinùu. ⁴ Kè Sudaa kó kuwuo nkabεε iténi Sudaa ekè yemou kέtíí nke bo kuónnè ti Yiè nKuyie. ⁵ Kè Sosafatii cómmú Sudaa εi kabε nè Sedisadεmmu εi kabε be iikè, ti Yiè nKuyie ncíētè iikè kénwetí te dānkù pānkù, ⁶ kέbánté ti Yiè nKuyie nke dò: Kuyie nti yembè do tū nkù dè í tú fōò baké keĩnkè, ke baké yεbotè yemou kó yεkpàatiyòà? Fōò mōke muwērimú ke kpeñni, òmōu báá na kέ da dokénè. ⁷ Fōò tu Kuyie nti tū nkù, fōò bèti bèè do maá di nheì ke kànnε a nitibè Isidayεeribe bè yènnímè Esibiti. Bembe Abarahammu a dó wè yaàbí sáà. ⁸ Kè bè di kàri ke da maá tεcíētè a yètiri yó nyu dè, ke béi nke yī: ⁹ Kè dè dò mmeyei mmamè ti tūàkení, kè dè dò mbè ti do mudoò mmu, yoo a yūá ti to nye, yoo mutenkūū mmuù tanní, yoo dikōnni, ti yóo kεte kέcómú tε cíētè borè, ke yé a yètiri de nyumè, kέ da kuónnè meyeñcaàrimè mèè ti tūàkení me kpéi, kàa keè ti dabùò nké tí deeté. ¹⁰ Wénté Amō εi kabε nè Mōabu εi kabε nè Edōmmu εi kabε, ke ti do mudoò, ti yembè do yènni dii mōnni Esibiti kó diheì kàa duó nkè bèè bè pεé nke í mbè pònte. ¹¹ Né nte de kó benitibè bè ti duó ntii cuuti tú bè bo ti betimè ketenkè a ti duó nkè kè ti kè te. ¹² Fō nKuyie nti tū nkù poté be, ti í mōke muwērimú mamù de kó kunitì iikè, kù kèrínimu ke bo ti do mudoò ti í yé ti bo dōò ti, ti búó fō nwe.

¹³ Mεmme kè Sudaa kabε bemou ncómú ti Yiè nKuyie nyiikè, bemou nè benitipòbè nè ibí.

Ti Yiè nKuyie nduómmè kè Sudaa kabε be na

¹⁴ Kè bè ntíkú, kè ti Yiè nKuyie nYaá cúténi Defiibe botí kou mōu Asafu yaàbire Yayεedi ñnkè. Asafu weè do peité Matanniya, kè wèè peité Yeiyεedi, kè Yeiyεedi peité Bennaya, kòo peité Sakarii, kè Sakarii né peité Yasiedi. ¹⁵ Kè Yasiedi pīkéké mediè nke dò: Kénténè mesàà dimou, dindi Sudaa kabε nè Sedisadεmmu kabε, nè fō ndake okpàati Sosafati! Nte ti Yiè

nKuyie ndi náá ntì: Di báá depe, kè kufōwáá nni ndi bo de kó kuhāpònnìti ìkè. Ke yé de kó mudòò í tú di kōmu, mù tu Kuyie nkōmu mmu. ¹⁶ Nanke dí íté ké bè do, nte be ke deètìní Atisiti kó ditenni, di naa yóó bè bùóténè kukó nwetí ndè nde Yeduyeedi kó dikpáà. ¹⁷ Di í yóó bè dokénè, kè di tùakoo, di cómmú kénwúó nti Yiè nKuyie nyóó di deeté mēè botí. Sudaa kàbe nè Sedisademmu kàbe bá ndénè kè di kǎnti nhau. Nanke dí yèroo ké bè bùóténè ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu.

¹⁸ Kè Sosafatii kǎnke kēsīnnóó ketenkè, kè Sedisademmu kàbe nè Sudaa kàbe bēmou kè bèe kǎnke kēsīnnóó ketenkè ti Yiè nKuyie nyìkè ké kù sānte. ¹⁹ Kè Defiibe, Keati nè Kodee wuò kàbee íté kēsānte ti Yiè nKuyie nnè metammè kperímè kunku Isidayeeriibe tū nkù.

²⁰ Kè dèe wenté kè bè nyeti Tekoa dikpáà bíékè, kè Sosafatii íté kécómmú kébèi nke dò: Kénténè n tú mù díndi Sudaa kàbe nè Sedisademmu kàbe, nyīkúnè ti Yiè nKuyie nyīnkè kunku di tū nkù, memme di bo namè ké bè bàao, nteñè kéntá Kuyie pānāaanti náam̀bè di náá ntì. Memme di bo bè namè.

²¹ Sosafati nè o eì kàbe kè bèe wēnné kətíí nkétānké bedèmbè, kè bèe dáátí tiyààti bè cǎnné ti mudèmmú kpéí, kòo bè níí mbehāpòmbè ìkè kè bè ndiè nke sāntí ti Yiè nKuyie nke tú: Ndiennè ke sāntí ti Yiè nke yé ku sàà ndeumè sǎà.

²² Bè keté diì mǎnni ke diè nke déúkunko ti Yiè nKuyie nnè yesāā nkè kùu duó nkè Amōniibe nè Mōabiibe nè Edōmiibe bèè do íténi kéndó kédò Sudaa eì kàbe mudòò, kè bè í nkèè betòbè tu mù, kéta betòbè mukò. ²³ Kè Amōniibe nè Mōabiibe kè bèe do Edōmiibe ké bè dèè, bè dèè diì mǎnni Edōmiibe kéta bēmáà mukò. ²⁴ Sudaa kàbe tùòke diì mǎnni ditenni diì sīí ndikpáà ke wénté kèyà becírìbè kè bè còu còu ketenkè bá òmòu í kpaá. ²⁵ Sosafati nè o kàbe kè bèe kàte kékuti becírìbè kèyà tinensààti nè be kperè desààrè kè dè nsū mesàà, kè bèe dè kou mediè bá bè í nna ké dè kònnè demou ké ndè ei ke dò yewe yetāāti ke yé dè do sūmèmu mediè.

²⁶ Diyiè naanni yiè kè bèe tí kubiriku makù kéndéúkunko ti Yiè nKuyie, kè deè nte kè bèe kù yu ke dò Mesàà nkó kubiriku, ke kpaá ke me nkù yu nè yíenni. ²⁷ Kè bèe deè kè Sosafatii niité Sudaa kàbe nè Sedisademmu kàbe bēmou kè bèe kò nSedisademmu nè diwèi, ke yé ti Yiè nKuyie nkuu do bè dǎdè diwèi kè bèe na be dootitòbè. ²⁸ Kè bè mbie ntibómbonti nè tikùtidùùti ke eutinè sipómpǎó ke kǔnti Sedisademmu kētuakèntè ti Yiè nKuyie ncíètè.

²⁹ Kè yehèkè yemou kó yekpààtiyòò keè ti Yiè nKuyie nkuu dokénèmmè Isidayeeriibe dootitòbè ké kù depe. ³⁰ Kè Sosafati ntò tikpàti kè dè dò mbàmmù, kè Kuyie nhò tū nkùu ò duó mmeòm̀p̀m̀m̀ dihei dimou.

*Sosafati kpàti tùòkemè ti mǎnku
(Wénté 1 Bekpààtibè 22:41-51)*

³¹ Sosafati do yóó di tikpàti ke m̀ke yebie nsipísitāāti nè yènùmmù ndi, kémbaké Sudaa kàbe ke dò yebie nsipísidè nè yènùmmù. O yò do tú Sidii kóo sapàà nhAsuba. ³² Kòò ntū nho cice Asaa kó kuce, kéndǎari ti Yiè nKuyie ndó dè. ³³ Bá nè memme kè yetòrè nkpaá bo, benitibè mu ndo í duó mbēmáà Kuyie mbe yembè do tū nkù. ³⁴ Sosafati tømmú sǎmmu ò mù ketémè nè ò mù pǎntémè dè wǎrimu Ananni bire Yeu tømmú pátiri mièke, ke bo Isidayeeriibe kpààtibè pátiri mièke.

³⁵ Dende kó difōnkúò kè Sudaa kóo kpààti Sosafatii taunnè Isidayeeriibe kóo kpààti Aasia wèè dǎr̀m̀m̀ do í wenni. ³⁶ Ò do ò taunnè kè bè bo dǎò bàtòòbè mbe kè bè nkòri Tadisisi. Bè do bè dǎò Esiyonni Kebee eì ndi. ³⁷ Memme kè Madesaa Kebee eì kou Dodafau bire Ediesee náké Sosafati Kuyie mpānāaanti ke dò: A taunnèmmè Aasia kpéí nte kè ti Yiè nKuyie nyóó cake a tømmú.

Memme kè bàtòòbèe péíté péíté ke ténke í nna ke kàte Tadisisi.

21

¹ Kè Sosafatii kò nho yembè kũũ ndè, kè bèè ò kũnné o yembè fãti Dafiti èi. Kòo bire Yodammuu sɔtè tikpàti.

Yodammu tumè Sudaa kàbe kóo kpààti
(Wénté 2 Bekpààtibè 8:16-24)

² Yodammu do mɔke o neí nsi, be cice òmáà beè yètè tu: Asadia nè Yeyeedi nè Sakarii nè Asadiyau nè Mikayeerri nè Sefatia beməu bè do tú Isidayeeribe kóo kpààti Sosafati bí nyi.

³ Be cice do bè pãmmú yepãrè dieyè nyè, timátì péítì nè mesəə nè tinenkpeti ké bè duónnè yehékè iduotí fité yè Sudaa tempè mmièke kédúó nYodammu tikpàti ò tu mɛè kpéi Mpo.

⁴ Yodammu kàri dìi mǎnni o cice kpààtikàri kòo kpàti fííki, de mǎnni ndi ò kùomè o yǎfũð kàbe beməu bá nè Isidayeeribe kó bekótibè mabè. ⁵ Yodammu do yóó di tikpàti ke mɔke yebie nsipísitǎati nè yèdéè ndi kɛntə tikpàti kɛmbo Sedisadəmmu ke dɔ yebie nyèni, ⁶ kɛtũnne Isidayeeribe kó bekpààtibè kó ice Akabu cǐètè kàbe do dǎmè. Ke yé ò do puokemè Akabu kóo sapàà nwe, kédɔ ti Yiè nKuyie nyí dɔ dè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie mme nyí ndó kékua Dafiti cǐètè kù do ò dǎnnè mɛè taummè kpéi, ke yé kù do ò nàkémè ke dɔ wenwe nè o bí okpààti báa pàà be cǐètè dimǎnni mari.

⁸ Yodammu kpàti mièke nke Edəmmu èi kàbe yetemè Sudaa kàbe bo mbè bakémè, kéwaa mbe kóo kpààti. ⁹ Kè Yodammuu íté nè o kó behǎapònkótibè nè sikpàrinaasɛí kè bèè kɔte keyènkè kédò mudò Edomiibe, bèè do bè cɛti nè bèè baké bèè dèke sikpàrinaasɛí. ¹⁰ De kó dimǎnni ndi Edəmmu èi kàbe fiètemè bemáà Sudaa kàbe nɔu mièke nè yíenní.

De kó dimǎnni dimáà mièke do nke Dibuna èi kàbe yetemè Sudaa èi kàbe kóo kpààti Yodammu kpèti ò do bütinné mɛè kpéi nke ti Yiè nKuyie o yembè do tũ nkù. ¹¹ Kè Yodammu dɔd yètrè Sudaa tǎrè ñnkè ke yũó nSedisadəmmu kàbe nè Sudaa kàbe kè bèè bütinné Kuyie nke nfeu yebakè* ke cánni.

¹² Kè Kuyie mpǎánáaanti náaantò Edii wǎri dipátiri kébéi nke dɔ: Ti Yiè nKuyie nha cice Dafiti do tũ nkù tu: A í tũnne mɛè kpéi nke a cice Sosafati kó kuce, o cice Asaa Sudaa kóo kpààti kaku, ¹³ ke tũnne Isidayeeribe kpààtibè kó kuce ke tanné Sudaa kàbe nè Sedisadəmmu kàbe mubɔtǎmmú mièke, Akabu cǐètè kàbe do dǎmè. Fó nYodammu kàa kùə a yǎfũð kàbe, bèè tu benitibè ke da pɛtè. ¹⁴ Nte ti Yiè nKuyie nyóó potému kuyɛiku diekù a kàbe, a bí nè a pobè nè a kpere deməu. ¹⁵ Fó nke yóó da bonté kemieke kó muməncéémù, kè mù nyéúti yewe yeməu, kente kàa nautii yènní.

¹⁶ Memme kè ti Yiè nKuyie ndúó nkè Fidisitɛɛbe nè Adabube nè Etiopii èi kàbe kè bèè do Yodammu mudò, ¹⁷ kédò Sudaa èi kéhéi be kpere nè dèè kó dimáà bo tekpàaticǐètè kɛpǐmmú o bí nè o pobè, kòo bíyǎatè Yoakasi weé máà nkpaá.

¹⁸ Kè ti Yiè nhò poté kemieke kó muməmmú kè mù í ndò nkémieté. ¹⁹ Kè de kó muməmmú nyéúti yewe yeməu. Dibenni dérì kó mukũũ nkè de kó muməmmú nte kòo nautii yènní kòo fɛúte mediè nkékú, bá o kàbe í nhò tũə ntihúúnti bè do dǎmè o cicebè.

²⁰ Ó do yóó di tikpàti ke mɔke yebie nsipísitǎati nè yèdéè ndi, kédi tikpàti kɛmbo Sedisadəmmu kékú bá be yèmmè í ncàarè, kè bèè ò kũnné Dafiti èi, bè me nyí nhò kũnné bè kũri dè bekpààtibè tɔbè.

22

Aasia tòmè tikpàti
(Wénté 1 Bekpààtibè 8:25-29. 9:27-29)

¹ Kè Sedisadəmmu kàbeə duó nkè o bíyǎatè Aasia sɔtè tikpàti ke yé Adabube do bè domè kékua o bí ikótí iməu. Memme kè Sudaa kóo kpààti Yodammu bíyǎatè Aasia ntə tikpàti.

* 21:11 feu yebakè: Bè do dekù sitáá ñnkè nke ke dɔari yètrè ke feu iwũə.

² Yoakasi do yóó di tikpàti ke m̀ake yebie nsipísìnàà nè yèdéè ndi, kédì tikpàti k̀embo Sedisademm̄u ke d̀ò dibenni d̀imàà. Omidi kóo sapàà nhAtadii wèè do tú o ȳ. ³ Kòo ȳ nhò tiè nyitié nyeyi, kòo tũnne Akabu c̀f̀ètè k̀obe kó ice, ⁴ kédòò dèè í wenni ti Yiè nKuyie nyìkè Akabu c̀f̀ètè k̀obe do d̀òòmè, ke ȳ o cice kũũ nkó dif̀onkúò bè do ò tiémmè itié nyeyi kè ì ò f̀étinne. ⁵ Ò do tũnne bèè kó itié nkéneinè Isidayeeriibe kóo kpààti Akabu bire Yodammu, kè bè bo dokènè Sidii kóo kpààti Asayeedi Damoti eì d̀ii bo Kadaadi temp̄e mmièke. Kè Sidii k̀obe k̀oute Yodammu. ⁶ Kòo w̄ete Sisededi ke bo taa nyekoutiyè Sidii k̀obe ò k̀oute yè Damaa ò do dokùnè d̀ii m̀nni Sidii kóo kpààti Asayeedi, ò ke mbo kè Sudaa kóo kpààti Yodammu bire Aasia k̀ote Sisededi ke bo d̀ou nhAkabu bire Yodammu nè kuyonku.

⁷ Kuyie nkuù do d̀ó k̀ekuò Aasia k̀eduò nkè wèe k̀ote ke bo d̀ou nYodammu. Ò t̀òkè d̀ii m̀nni Yodammu borè kòo ò neinè k̀ekote ke bo co Nimmusi bire Yeu. Ti Yiè nKuyie nkuù do t̄ātè Yeu kòo bo ntú okpààti k̀ekuò Akabu c̀f̀ètè kè t̀è dèè. ⁸ Kè Yeuu d̀ò Kuyie nyè nwèe d̀òò t̀i Akabu c̀f̀ètè, k̀ep̄i nSudaa eì k̀obe kó bekótìbè nè Aasia kó ibí ìi do p̄i nhokpààti tōmmú kè bè k̀uò. ⁹ Kè bèe wammú Aasia kóò p̄i nhò do s̄ari dè Sammarii kóò t̄oní Yeu borè, kóò k̀uò. Bè ò k̀uò memme kóò kũnnému bake, ke ȳ bè do náámmè ke tú Sosafati wèè do tũ ti Yiè nKuyie nnè o yèmmè mem̄ou, o bire nde.

Aasia c̀f̀ètè t̄em̄ou òm̄ou t̄enke í nkpaá wèè bo na kédì tikpàti.

Atadii fiètemè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè 11:1-3)

¹⁰ Aasia ȳ Atadii kèè d̀ii m̀nni Aasia kumè k̀éité k̀écómmú ke bo kuò Sudaa kpààtic̀f̀ètè k̀obe bem̄ou. ¹¹ Kè Sudaa k̀obe kóo kpààti Yodammu kóo sapàà nYeoseba túóté o t̄ũ Aasia bire Soasi ikpààtìbì t̀è bè do d̀ó k̀ekuò ì mieke, kè dè s̀onne Kuyie nc̀f̀ètè kó kudieku makù yedúò borè wenwe nè o yuàri bá Atadii í ndè n̄ntè ke k̀uò. Yeoseba do tú ikuò n̄t̄i Yoyadaa pokù nwe. ¹² Kè Soasii ns̄ari be borè Kuyie nc̀f̀ètè mieke yebie nyèkuò kè Atadii tu diheì kóo kpààti.

23

Bè c̀óummè mekùò nSoasi kóò p̄i ntikpàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè 11:4-20)

¹ Dibenni yiènni mieke, kè ikuò n̄t̄i Yoyada túóté met̄āātímè nè dik̄m̀b̀ùò kédòònè metaummè beh̄āāp̀onkótìbè bèè baké beh̄āāp̀ombè sik̄ou bèè tu: Yeodammu bire Asadia nè Yoananni bire Isimayeri nè Obedi bire Asadia nè Adaya bire Maseya nè Sikidi bire Edisafati. ² Kè bèe ce nSudaa tenkè kem̄ou k̀et̄i nDefiibe bèè bo Sudaa tenkè kó yehèkè yem̄ou, nè Isidayeeriibe c̀f̀i kó bekótìbè kè bèe k̀ote Sedisademm̄u. ³ Kè dit̄inn̄i dim̄ou t̄i nkédòònè okpààti metaummè Kuyie nc̀f̀ètè mieke, kè ikuò n̄t̄i Yoyada bè nàké ke d̀ò: Nte okpààti bire dèè yóó naà nhokpààti ti Yiè nKuyie ndo t̀i nàké Dafiti ke ȳ ndè ndòmmè. ⁴ Nte di yóó ȳmè ikuò n̄t̄i nè Defiibe bèè te mut̄ōmmú t̄eom̀p̀utè yìè, dí bè toté yet̄rè yèt̄āati, kè dit̄inn̄i ketiri m̄baa nyebòrè. ⁵ Kè dit̄inn̄i didèri m̄baa tekpààtic̀f̀ètè kè dit̄āānni m̄baa dibòri bè tu d̀i dipũ kó dibòri, kè ben̄it̄ibè bem̄ou mbo ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè d̀ankù mieke. ⁶ Òm̄ou báa ta ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè mieke kè dè í tú ikuò n̄t̄i nè Defiibe bèè ni Kuyie nc̀f̀ètè mieke mut̄ōmmú, ke ȳ bè bè c̀ānném̄em̄u de kó mut̄ōmmú kp̄éi. Kè ben̄it̄ibè mbo ti Yiè nKuyie nc̀f̀ètè d̀ankù. ⁷ Kè Defiibe c̀ēte okpààti bá wè kòo mpikú o kp̄arinenkù, kòo m̄ou tann̄i t̄ec̀f̀ètè mieke bèè ò k̀uò. Kòo kpààti yèti dí nhò neinè kòò kũntin̄i di nhò neinè.

⁸ Kè Defiibe bem̄ou nè Sudaa k̀obe bem̄ou kè bè nd̄ari ikuò n̄t̄i Yoyada bè nàké ke ȳ mm̄u. Bá wè kòo t̄i n̄ho kó ben̄it̄ibè bèè te mut̄ōmmú de kó t̄eom̀p̀utè yìè nè bèè d̀ò nk̄eom̀p̀è de kó t̄eom̀p̀utè yìè. Ke ȳ ikuò n̄t̄i Yoyada do d̀ómè bè mp̄i mmut̄ōmmú de kó diyìè. ⁹ Kè

ikuó niùti Yoyada duó mbèè baké behāāpòmbè sikou yekpāā nnè tidəpìtì dieti nè tisánpòtì okpààti Dafiti do te dè ké dè duó nKuyie ncĭĕtè. ¹⁰ Kè bèe bè cónné kétúóté Kuyie ncĭĕtè bakù you kéntə kétuəkenè te bakù cǎnku, kédíténè diwūštənni nè Kuyie ncĭĕtè de saku, bá wè kè wè mpikú o kpàrinenti, kè bè cĕti okpààti. ¹¹ Kè bèe kətenní okpààti bire ké dè òó ndikpààtipii ké dè duó nKuyie ntannò pátiri, kè bèe dè kǎnne tikpàti kè ikuó niùti Yoyada nè o bí kè bèe dè cou mmekùò nkè bè mpĭĕkù ke tú Yoasi weè tu okpààti.

¹² Mémme kè Atadii keè ditĭnni ùúmè ke cokù ke sánti okpààti. ¹³ Koò kətoo be borè ti Yiè nKuyie ncĭĕtè mieke kénwúó, káyà okpààti kòò còrmú dibòri borè diwūštənni ĩnkè. Kè behāāpònkótìbè nè bèè tə sipómpšš kè bè ò murí, kè diwèi bo dihei yembè beməu, kè bè eu sipómpšš, kè bedembè diè nyəsā nkó iyie ke bie ndebébénnè. Kè Atadii kĕtè o yààti kébéi nke dò: Bè m bəmmu! Bè m bəmmu!

¹⁴ Mémme kè ikuó niùti Yoyada deite behāāpònkótìbè bèè baké behāāpòmbè sikou, ké bè nàké ke dò: Dennenè we ditĭnni mieke! Kòò məu ò tū ndi ò kù. Ke yĕ ikuó niùti do béimmè ke dò bə bāá ò kù ti Yiè nKuyie ncĭĕtè mieke.

¹⁵ Kè bèe ò pĭ nké nhò dèri kétuəke tekpààticĭĕtè borè, dibòri bə tu di sisĕi kó dibòri, ké dè nhò kù.

¹⁶ Mémme Yoyada dǝnnèmè metaummè benitìbè beməu nè okpààti kè dè bo yie nkè bə ntú ti Yiè nKuyie nkəbe. ¹⁷ Kè benitìbè beməuu kəte dibəð Baadi cĭĕtè, ké tə pù, képuənnè yewūštəre nè sitenkaanii kékuəne obəyie mMatā yewūštəre také. ¹⁸ Kè ikuó niùti Yoyada duó nkè ikuó niùbè nè Defiibe kè bə mbaà ti Yiè nKuyie ncĭĕtè. Dafiti do bə totímè yetĭre ti Yiè nKuyie ncĭĕtè mieke kè bə bo nfeu ti Yiè nKuyie nyiwūš ke tuə. Məyiisi do wəri de kó ikuó ke yĕ ndè ndommè. Kè bə ndè dǝri nè diwèi ke diè nDafiti do kéu ĩi yie. ¹⁹ Ke duó nkè bə mbaa nti Yiè nKuyie ncĭĕtè kó yebòrè. Bèè sǎũ mbemáà nè meborime mamè kè be kóò məu bāá ta.

²⁰ Kè Yoyada tíi behāāpònkótìbè bèè baké behāāpòmbè sikou nè dihei kó bekótìbè bèè baké nè dihei yembè beməu. Kòò túóté okpààti ti Yiè nKuyie ncĭĕtè mieke, kòò tanné tekpààticĭĕtè kó dibòri dieri kóò kǎnne dikpààtikàri. ²¹ Dihei yembè beməu kè diwèi mbè bo, kè dihei nkari bəmmù.

Bè do kù Atadii nè disie ndi.

24

*Soasi dimè tikpàti ke tūnte Kuyie ncĭĕtè
(Wénté 2 Bekpààtìbè 12:1-17)*

¹ Soasi do yóó di tikpàti ke məke yebie nyeyiekè ndi, kéntə tikpàti ke dò yebie nsipísìnàà ke bo Sedisadəmmu o yō do tú Bəerisebaa eì kou nwe, kòò yètiri tu Sibia. ² Kè Soasii ndəori ti Yiè nKuyie ndó dè ikuó niùti Yoyada fōmmu muməu mieke. ³ Kè Yoyada ò puó mbenitipòbè bédébè kòò pié initidabí nè initipobí.

⁴ De kó difōnkúò kè Soasii duó nho yèmmè ke bo tūnte ti Yiè nKuyie ncĭĕtè. ⁵ Kòò tíi nyikuó niùbè nè Defiibe ké bə nàké ke dò: Kətenè Sudaa ekè kécuóni idíiti Isidayeyiibe beməu borè. Bá dii benni Kuyie ncĭĕtè tūntimù kpéi. Dǝnnè ti mecā.

Bá Defiibe í nti dǝ mecā. ⁶ Kòò kpààti yú ikuó niùti diwè Yoyada kóò beke ke dò: Ti Yiè nKuyie nkóò tǝnti Məyiisi do yĕ nDefiibe níi cuó wèè dǎmpòò Sudaa kəbe kó yehəkè nè Sedisadəmmu Kuyie ncĭĕtè kpéi. Dè dōmmè kè bə í ò cuó? ⁷ Onitipoyeiwe Atadii nè o bí bəè cəke Kuyie ncĭĕtè ke tūóté ti Yiè nKuyie ncĭĕtè kó tinenti bə cǎnnè ti ke ti pĭnnè dibəð Baadi kó mutōmmú.

⁸ Mèmmè kòo kpààti dɔ̀ bɛ̀e dɔ̀o tɛ̀tɔ̀ute kɛ̀ tɛ̀ Ìnné ti Yiè nKuyie ncī̀tɛ̀tɛ̀ bɔ̀rì ditowaa bíékè, ⁹ kɛ̀pī̀éké Sudaa ekè nɛ̀ Sedisadɛ̀mmu bɛ̀ dɔ̀mmɛ̀ kɛ̀ntɔ̀unì ti Yiè nKuyie nkóo tã̀ntì Mɔ̀yiisi do béi ndikpáa miéke kényɛ̀ nyIsidayɛ̀eribe dɔ̀ nkényieti ì̀ díítí. ¹⁰ Kè diwè̀i pī̀ mbekótibè bɛ̀mɔ̀u nɛ̀ benitibè bɛ̀mɔ̀u kɛ̀ bɛ̀ ntɔ̀unì idíítí ke ã̀ã̀ de kó tɛ̀tɔ̀ute miéke kɛ̀ tɛ̀ yaa píennɛ̀. ¹¹ Defiibe yà dii mɔ̀nnì tɛ̀tɔ̀ute cɛ̀̀kɛ̀mɛ̀ kɛ̀ tɛ̀ tùóté kékɔ̀te kɛ̀ tɛ̀ duó mbèè pī̀nnè okpààti mutōmmú, kɛ̀ okpààti kó opátíwã̀tì nɛ̀ ikuó niùti diɛ̀wè kou kɛ̀ bɛ̀e tɛ̀ tùóté kéuté idíítí kɛ̀wɛ̀tení kɛ̀ tɛ̀ Ìnné te do ì̀kú dè. Bè do me dɔ̀ari yewe yemɔ̀u kécúó idíítí mediè. ¹² Kòo kpààti nɛ̀ ikuó niùti Yoyada kɛ̀ bɛ̀e ì̀ tùóté kédúó mbèè ni ti Yiè nKuyie ncī̀tɛ̀tɛ̀ kó mutōmmú kɛ̀ bɛ̀ nyieti betácíèbè nɛ̀ bedabeesũ̀bè nɛ̀ bɛ̀è pī̀ ntimáti kó mutōmmú nɛ̀ disɔ̀wũ̀ kɔ̀mu, kɛ̀ bɛ̀ bo tũ̀ntenɛ̀ ti Yiè nKuyie ncī̀tɛ̀tɛ̀. ¹³ Kè betōmbè mpī̀ mmutōmmú ke tũ̀nni Kuyie ncī̀tɛ̀tɛ̀ kɛ̀ dè kèrí séi. Mèmmè bɛ̀ tũ̀ntemɛ̀ ti Yiè nKuyie ncī̀tɛ̀tɛ̀ kɛ̀ tɛ̀ kpenke mesàa.

¹⁴ Bè dèè dii mɔ̀nnì kɛ̀tɔ̀o okpààti Yoyada timáti péiti sɔ̀nti kɛ̀ bɛ̀e tì dɔ̀nɛ̀ ti Yiè nKuyie ncī̀tɛ̀tɛ̀ kó tinenti bɛ̀ yó mpī̀nnè tì mutōmmú, ke feu iwũ̀ɔ̀ ke tuɔ̀, ibòòke nɛ̀ mesɔ̀ nkó tinenti tɛ̀tì nɛ̀ timáti péiti kpɛ̀ti kɛ̀ bɛ̀ nfeu ti Yiè nKuyie ncī̀tɛ̀tɛ̀ miéke iwũ̀ɔ̀ sáa ke tuɔ̀, Yoyada fòmmu mumɔ̀u miéke.

Soasi yetemè Kuyie

¹⁵ Kè Yoyada kóté kɛ̀tuake o we kékú, kɛ̀ nyóó kú ke mɔ̀ke yebie ntekòutè nɛ̀ sipísitã̀ti (130). ¹⁶ Kè bɛ̀e ò kũ̀nnè bɛ̀ kũ̀rì dè bekpààtibè Dafiti èi kó ifã̀ti. Ke yé ò dɔ̀rimè Isidayɛ̀eribe mesàa, ke dɔ̀ari Kuyie ndó dè ke dake ku cī̀tɛ̀tɛ̀ kpéi.

¹⁷ Yoyada kũ̀ũ̀ nkó difōnkúò, kɛ̀ Sudaa tempɛ̀ nkó bekótibèe kɔ̀te kédou nhokpààti kékōnke o ì̀kè kóò déúkũ̀nne kɛ̀ wèe yie mbe kpɛ̀ti. ¹⁸ Mèmmè bɛ̀ bùtinnémè ti Yiè nKuyie ncī̀tɛ̀tɛ̀ be yembè do tũ̀ nkú kédɔ̀ sibɔ̀ntenkaanii kɛ̀fííku itedei. Kè ti Yiè nKuyie mmiekɛ̀e do Sudaa tempɛ̀ nnè Sedisadɛ̀mmu de kó mecaàrimè kpéi. ¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie ntō nku pã̀nã̀nã̀nti náam̀bè kɛ̀ bɛ̀e bɛ̀ nàké kɛ̀ bɛ̀ bo wɛ̀tení ku borè bá bɛ̀ í mbè kènté. ²⁰ Mèmmè kɛ̀ Kuyie nYaa ncúténì ikuó niùti Yoyada bire Sakarii ì̀nkè, kòo cómmú benitibè ì̀kè kébéi nke dɔ̀: Kuyie ntú dè dɔ̀mmè kɛ̀ di yete ku tannò di í yóó yà mesàa mmamè di me nkú yetemè kú di yetemu.

²¹ Mèmmè kɛ̀ bɛ̀e dake o kpéi nkòo kpààtì duó nkè bɛ̀e ò bùstí yetárè ti Yiè nKuyie ncī̀tɛ̀tɛ̀ towaa kékua. ²² Okpààti Soasi do í kpaá yé Yoyada do ò dɔ̀ mɛ̀ sàa kékua o bire Sakarii kòo nyóó kú, kébéi nke dɔ̀: Ti Yiè nKuyie nni nwúó nké ti púté.

Soasi kpàti kó kumànkú

(Wénté 2 Bekpààtibè 12:18-22)

²³ Kè dibenni terì nyetini kè Sidii kó behã̀pòmbèe kɔ̀tení kédou Soasi Sudaa kpààtiyuu nɛ̀ Sedisadɛ̀mmu èi kékua yehèkè kó behèikènkótibè bɛ̀mɔ̀u kɛ̀héi be kperɛ̀, kɛ̀ dè duó nDamaasi èi kóo kpààti demɔ̀u. ²⁴ Sidii kó behã̀pòmbè me nyí nkòto ke sũ̀, kɛ̀ Sudaa kɔ̀be bɛ̀e nsũ̀ ke í sénni kɛ̀ ti Yiè nKuyie mbè ã̀nnè Sidii kó behã̀pòmbè nɔ̀u miéke, ke yé bɛ̀ do kú bùtinnémè kunku be yembè do tũ̀ nkú. Ti Yiè nKuyie nkuu do duó nkè Sidii kó behã̀pòmbèe bɛ̀ poté ke bo yũ̀s mbe to, ²⁵ kékoute okpààti mesàa nkè wè nduó ke mɔ̀ nkè bɛ̀e pɛ̀tɛ̀tɛ̀ kóò yóu, kòo kó betōmbèe dake o kpéi ò kũ̀ mɛ̀ kpéi ikuó niùti Yoyada bire, kɛ̀ bɛ̀e ò kũ̀o dɔ̀ ì̀nkè, kɛ̀ bɛ̀e ò kũ̀nnè Dafiti èi bɛ̀ né do í ò kũ̀nnè bekpààtibè kó ifã̀ti. ²⁶ Nte bɛ̀è do dake o kpéi: Amɔ̀niibe botí kóo nitipòkú Simmeati bire Sabadi nɛ̀ Mɔ̀abiibe botí kóo nitipòkú Simudi bire Yoyabadi.

²⁷ O bí yètè nɛ̀ o tømmú diemù ò pī̀ mmù nɛ̀ ò tũ̀ntemɛ̀ Kuyie ncī̀tɛ̀tɛ̀ dè wàrimu bekpààtibè dɔ̀rimè pátiri miéke.

25

Amasia tòmè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 14:1-7)

¹ Amasia do yóó di tikpàtì ke mọke yebie nsipísìdè nè yè̀nùmmù ndi kèntò tikpàtì ke dọ yebie nsipísìdè nè yè̀wèi, ke bo Sedisademma. Kè o yā ntú Sedisademma kou kòo yè̀tìrì tu Yoadanì. ² Kòo ndòòrì ti Yiè nKuyie ndó dè, ke né í nkù duó nho yè̀mmè memou.

³ O kpàtì fiíkú dìi m̀nni ke dèè, kòo kuò o t̀mbè bèè do kuò o cice. ⁴ Ò me nyí nkùò be bí, ò do t̀nnè ti Yiè nKuyie nduó nyì kuó nyi M̀yìisi kòò ì ẁari ke tú: Debire cice báá kú o bire caàrimè kpéí, debire me mbáá kú de cice caàrimè kpéí. Bá wè ò dọ nkékú o caàrimè kpéí nke.

⁵ Mèmmè kè Amasia tíi nSudaa k̀be nè Bensamè k̀be be naàm̀ntì duó ke d̀mmè, kèt̀nké bèè bo mbaké behā̀p̀mbè sikoupi nè sikou. Kè bèè kaa mbenitidaabè bèè m̀ke yebie nsipísìdè kèndeèt̀nko, ke nò nke t̀ũ yekpā̀, ke nò nke kèi ntidə̀p̀tì, kè bè mbo benitibè sikoupi kousitā̀ti (300000). ⁶ Kòo duó timàtì péitì t̀nni bètā̀ti kó kudonku Isidayeribe kpà̀tiyuu kè bèè ò duó mbehā̀p̀mbè yekṑmbò yembè kè bè mbo tekoupi k̀tè (100000). ⁷ Kè Kuyie nkóo nìtì m̀ou né kə̀tení kóò nàké ke dọ: Okpà̀tì! A báá neinè Isidayeribe kó behā̀p̀mbè mabè bembè Efadaimmu k̀be, ti Yiè nKuyie nyí bè bonè. ⁸ Kàa bè neinè bá kàa nù ndokénè dikṑmbùò a dootitabè yóó da namu, ke yé Kuyie nkuù m̀kemè muwèrímu, kè kuù ò nte kàa na, kuù me nhō nte kàa do.

⁹ Kè Amasia beke Kuyie nkóo nìtì ke dọ: Kè n né yietí t̀i máti péitì t̀nni bètā̀ti Isidayeribe kó dihā̀p̀nt̀nni tá? Kè Kuyie nkóo nìtì ò t̀nné ke dọ: Ti Yiè nKuyie mbo na ké da duó nkè dèè p̀è̀tè memme.

¹⁰ Mèmmè kè Amasia yate Efadaimmu kó kuwuò nk̀be ke dọ, bèè kò, kè be mièke cútè Sudaa k̀be mediè, nkè bèè kōnnè kemieke.

¹¹ Kè Amasia túótè dikṑmbùò, kètúótè o ā̀p̀mbè kè bèè kə̀te kubiriku bè tu kù mukókúò nkó kubiriku. Dende ò k̀mè Edōmmu eì kó behā̀p̀mbè tekoupi p̀itè (10000). ¹² Kè Sudaa k̀be kó behā̀p̀mbè p̀immú behā̀p̀mbè t̀bè kè bè dèkenè ditā̀ri yómmè kè bè t̀ntení kè bèè duoní kékú bəmou.

¹³ Behā̀p̀mbè t̀bè Amasia do yete ke dọ bèè bá nneí mudoò kè bè kpènné, kè bèè kə̀te kèdo Sudaa k̀be kó yehèkè, kètúótè Sammari, kèntò kètuo kenè Beti-Onə̀. Kè bèè bè kuò kètuo ke benitibè sikoupi sitā̀ti (3000), kèhèi be kperè péu, bá dè í mməke dè māmè.

*Isidayeribe kpà̀tì Soasi namè Amasia
(Wénté 2 Bekpà̀tìbè 14:8-14)*

¹⁴ Mèmmè kè Amasiaa na Edomiibe kènkū̀ntini ke t̀ be bə̀tenkaanì kè sì fií nkénkōnkù ke sì báá, ke sì t̀uò tihúúntì. ¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mmièke yè Amasia kè kùu t̀nko ku pā̀nā̀ntì nā̀ntò kòo ò nàké ke dọ: Dè yíme kàa t̀nnè yebəkè yèè í na ke deetè ye k̀be n nòutè mièke?

¹⁶ Ò kpaá ke me nnáá nkòo kpà̀tì ò bàao, kòò beke ke dọ: A túmu wèè duò mmí nhokpà̀tì itiénáà! Yí káre, kè meè dake a bo cútè tiyè̀ti.

Mèmmè kè Kuyie mpā̀nā̀ntì nā̀ntò c̀éké ke né béi n ke dọ: N yému Kuyie n kuù tātémè ke bo da kuò deè te a dè d̀d̀mè ke í kènté n tié.

¹⁷ Kè bèè tié nSudaa kóo kpà̀tì Amasia kòo t̀ nkè bèè nàké Yeu bire Yoakasi bire Soasi Isidayeribe kóo kpà̀tì ke dọ: Amasia tú á kə̀toò kè di búótè. ¹⁸ Kè Isidayeribe kóo kpà̀tì Soasi t̀nné Sudaa kóo kpà̀tì Amasia ke dọ: Dimaa kó tipotì t̀i do nàké diyè mari Dimaa kó detedierè ke dọ dèè t̀ duó nde kóo sapáà nkè t̀i puó nti kóo dapáà, kè Dimaa kó mupĩmpĩmmù né yè̀nní kè t̀i na ké ũtiroo. ¹⁹ A na Edōmmu k̀be mbe, kè deè kó tefentè da bo. Né mbo a c̀ètè ke sántí amáà, dè d̀mme kàa yóó dántè mudoò mùu yó nte kè bè da kuò f̀ nne Sudaa k̀be.

²⁰ Amasia me nyí nkènté ke yé ò do bùtinnémè Kuyie nku kèt̀nnè Edōmmu k̀be kó yebəkè, kè kù ndó kòo dootitabè ò kuò wenwe nè o ā̀p̀mbè. ²¹ De m̀nni kè Isidayeribe kóo kpà̀tì Soasi báátì kè bèè búótè Beti-Semesi Sudaa k̀be kó kutempè mmièke. ²² Kè

Isidayεeribe poté Sudaa kabe ké bè na bá wè kè wèe coké kékò nho cǐtè. ²³ Kè Isidayεeribe kóo kpààti Soasii pǐ Yoakasi yaàbire Soasi bire Amasia Sudaa kabe kóo kpààti Beti-Semesi èi kékònnè Sedisadεmmu kέponte kuduotí kè ku okùmè bo métiri sikousidé (200), kétúóté Efadaimmu kó dibòri kénto kέtuakεnè kuduotí kentímè kó dibòri. ²⁴ Kòo túóté meso nnè timátì péitì nè tinentì tii kó dimàa bo Kuyie ncǐtè mieke nè Obedi-Edεmmu kpεti nè tekpààticǐtè kpεti, kétúóténè bè pǐnmú bè mudoò mieke kékònnè Sammarii.

Amasia kpàti kó kumàнку
(Wénté 2 Bekpààtibè 14:15-20)

²⁵ Kè Isidayεeribe kóo kpààti Yoakasi bire Soasi kú kè Sudaa kabe kóo kpààti Amasia nkpaá fòu ke dò yebie ntepiítè nè yènnùmmù. ²⁶ Amasia dǎòrimè sɔmmε ò ketémè nè ò pǎntémè dè wàrimu Sudaa kpààtibè nè Isidayεeribe kpààtibè be dǎòrimè páte mieke. ²⁷ Amasi do yete dii mǎnni ndi ti Yiè nKuyie mbè dákemè o kpéi Sedisadεmmu, kòo coké kékote Dakiiisi kè bèe kè nhò túnne kóò kù. ²⁸ Kè bèe ò túóténè sisǐi kékònnè Sedisadεmmu kóò kǔnnè o yembè fǎti Sudaa tempε mmieke Dafiti èi.

26

Osiasi sɔtémè o cice kpàti
(Wénté 2 Bekpààtibè 14:21-22. 15:1-3)

¹ Kè Sudaa kabe beməuu túóté Osiasi kέduó nkè wèe sɔtè o cice kpàti, ò do yóo sɔtè o cice Amasia kpàti ke mǎke yebie ntepiítè nè yekuò ndi. ² Weè do wète kémaá Edati èi ké di tǎnnè Sudaa kabe o cice kǔi nkó difǎnkú. ³ Osiasi do yóo di tikpàti ke mǎke yebie ntepiítè nè yekuò ndi kénto tikpàti ke dò yebie nsipísinnùmmù nè yédéé, ke bo Sedisadεmmu. O yǎ do tú Sedisadεmmu èi kou nwe kòo yètiri tu Yekodia. ⁴ Kòo ndǎori ti Yiè nKuyie ndó dè o cice Amasia do dǎòrimè só.

Osiasi dǎòrimè Kuyie ndómè nè o kù yeténèmè

⁵ Kòo duó nhomáa kétúnne Kuyie, ku pǎnǎaanti náahto Sakarii fòmму kó yewe yeməu mieke. Kuyie mpǎnǎaanti náahto Sakarii weè do ò tiè nkòo mmǎke ti Yiè nKuyie nkó kufǎwáa. Ò dǎori dii mǎnni Kuyie ndó dè, kè kùu duó nkòo dǎori dè nyié.

⁶ Kòo kate kédokénè Fidisitǎbe kέponte Kadi èi kó kuduotí nè Yabunεε kaku nè Asidoti kaku, kémaá yehékè Asidoti tempε mmieke nè Fidisitǎbe cuokè. ⁷ Kè Kuyie nhò teennè kòo dokénè Fidisitǎbe nè Adabube bèè do bo Kudibaadi èi nè Meuniibe. ⁸ Kè Aməniibe nhò yieti be kóò dǎmpóo, kòo yètiri faité kè Esibiti èi kabεε kèè o kpéi.

Ke yé ò do kpenkemè mediè mme. ⁹ Kòo maá yedèrè Sedisadεmmu èi kó dibòri bè tu di mekentímè nè bè tu di kubiriku kpεri nè dibòri kuduotí kentímè kpεri, kè yéε kpenke. ¹⁰ Kòo maá yedèrè dikpáa mieke kédammúnè sibií péu. Ke yé ò do mǎkemè iwūš nyi mediè nkubiriku mieke nè kutǎfuə mmieke, kέmmǎke betenkútibè Kadimεeri kó yetārè ĩnkè nè bèè fiiku fǐnyǐ kó detie nke yé ò dómè mutenkútímù.

¹¹ Osiasi do mǎke behǎǎpǎmbè mbe kè bè nǎ mmudoò, kòo kpààti kóo pátíwǎati Yeiyeedi nè Maseya wèe dǎke dihei kó tinǎaanti kpéi nkè bèe bè kàa nkétoté yetǐrè. Kòo kpààti kóo tǔnti Ananniya mbè ni. ¹² Sicǐi kó bekótibè beè do ni de kó bekpàrinuəmbε yekǎmbò yembè ke bo benitibè sikəupísidé nè sikəusikuò (2600). ¹³ Kè bè mbaké behǎǎpǎmbè yekǎmbò yembè bèè kpεnni ke bo na kéteennè okpàati kòo dokénè o dootitǎbè kè bè mbo sikəupíkəusitǎati nè sikəupísiyiekè nè sikəusinùmmù (307500). ¹⁴ Kòo kpààti Osiasii bè duó tikpàrinenti, tidəpiti nè yekpǎa nnè mudoò kó yepikè nè yecǐncǐnkǎrè nè detǎnnè nè yetántendititǎrè. ¹⁵ Kè Osiasii duó nkè mecii nyembεε ò má Sedisadεmmu dèè bo ntǎūnè ipie nke bəmmùnè yetārè dieyè. Kòo dè cónné yedèrè nè iduotí kentímè. Ò me nyǐ kòo yètiri faité. Kuyie nkuu do ò teennè kòo kpenke.

16 Ò né kpenke dii mǝnni kè tǝfentǝe ò ta tǝe yóó ò bǝ. Kòo dǝò dǝe í wenni ti Yiè nKuyie nhò tǝ nkù, kǝta ku cǝtǝtǝ miǝke kǝtuǝ ntihúúnti dihúúntǝnni ñnkè. 17 Kè ikuó niùti Asadia ò tǝnnǝ ke neinè ti Yiè nKuyie nkuó niùbè, yekǝmbò yembè sipísini. 18 Kè bǝe kpannè okpààti Osiasi ke dǝ: Osiasi! Fǝò í te a bo ntuǝmmè tihúúnti ti Yiè nKuyie, ikuó niùti Anǝ bí nyi bè cǝnnémè kè bè bo ntuǝ tihúúnti ti Yiè nKuyie, ku cǝtǝtǝ miǝke. Yǝ ti Yiè nKuyie ncǝtǝtǝ! A caàri ti Yiè nKuyie nku. Dǝe í yóó da dǝò mǝsàà.

19 Osiasi kpaá dǝ ncǝmmú diwǝstǝnni borè ke tǝ tǝbuute bè tǝdǝnnè tǝ tihúúnti, kòo miǝke pǝike ikuó niùbè, kè bǝe yà tikǝnti yǝnnimè o tǝnni. 20 Kè ikuó niùti diǝwè Asadia nè ikuó niùbè bǝmǝu kè bè nhò dǝ nfù! Bè yà dii mǝnni tikǝnti ti ò pǝrmmè o tǝnni, kóo dǝnnǝ mǝcǝã nditowaà, o mǝmmuǝ kòo ndó mǝcǝã ke bo yǝ, ke yǝ ti Yiè nKuyie nkuò do ò potémè.

*Osiasi kpàti kó kumǝnku
(Wǝnté 2 Bekpààtibè 15:5-7)*

21 Kòo kpààti Osiasii naá ndikǝnni, kè bǝe ò cǝnné tǝcǝtǝtǝ, bè ãã yǝmè dikǝnni, kòo mǝmǝ ndò nke yàa kúnè, ke yǝ bè do ò bǝtimè ti Yiè nKuyie ncǝtǝtǝ. O bire Yotammu wǝe do baké tekpààticǝtǝtǝ, ke baké dihèi. 22 Amǝti bire Esaii wǝrimu Osiasi dǝdǝrimè sǝmmǝ, ò ketémè nè ò pǝntémè. 23 Kòo kò nho yembè kǝũ nkè, kè bǝe ò kǝnné bǝ kǝri dǝ bekpààtibè, bè né í nhò kǝnné o yembè kó ifǝti ke yǝ ò do tǝmè dikǝnni. Kòo bire Yotammu sǝoté tikpàti.

27

*Yotammu tǝmè tikpàti
(2 Bekpààtibè 15:32-38)*

1 Yotammu do yóó di tikpàti ke mǝke yǝbie nsipísidè nè yǝnǝmmù ndi, kǝntǝ tikpàti ke dǝ yǝbie ntepítǝ nè yǝkuǝ, ke bo Sedisadǝmmu. O yǝ do tú Sadǝki kóo sapàà nwe kòo yǝtirì tu Yedusa. 2 Kè Yotammuu ndǝari ti Yiè nKuyie ndó dǝ, ò do tǝnnǝ o cǝcǝ Osiasi borimǝ mǝmǝ weti weti. Ò né do í ta ti Yiè nKuyie ncǝtǝtǝ ke bo tuǝ ntihúúnti. Nè mǝmmǝ kè benitǝbè né nkpaá bo mǝdǝdǝrimè yǝimǝ miǝke.

3 Wǝe do maá ti Yiè nKuyie ncǝtǝtǝ kó dibòri dieri, kǝtǝntǝ kuduotí kó yǝbòrè pǝu Sedisadǝmmu èi kó dicǝkari bè tu di Ofedi. 4 Kòo maá yǝhekè Sudaa tǝrè ñnkè, kǝmaá sicǝkperì nè yǝdǝrè titúúti miǝke.

5 Wǝe do dokénè Amǝniibǝ kǝ bè na. Dǝ kó dibenni kè Amǝniibǝe nhò yǝti dǝmpóò timátì pǝitì tǝnni bǝtǝãti nè tidiiti bè tu ti bǝdǝe tǝnni sikǝupísitǝãti (3000) nè tidiiti bè tu ti òdisi tǝnni sikǝupísitǝãti (3000), kǝ mǝmǝ nhò yǝti ke dǝ yǝbie nyǝtǝãti. 6 Mǝmǝ kè Yotammuu kpenke, ke yǝ ò do tǝnnǝmè ti Yiè nKuyie nkó kuce nku.

7 Yotammu dǝdǝrimè sǝmmǝ ò dokémè nè ò dǝò dǝ dǝmǝu dǝ wǝrimu Isidayǝeribǝ nè Sudaa kpààtibè pǝte miǝke. 8 Ò do yóó di tikpàti ke mǝke yǝbie nsipísidè nè yǝnǝmmù ndi, kǝntǝ tikpàti ke dǝ yǝbie ntepítǝ nè yǝkuǝ ke bo Sedisadǝmmu. 9 Kè Yotammuu kò nho yembè kǝũ nkè, kè bǝe ò kǝnné Dafiti èi o yembè fǝti. Kòo bire Aasii sǝoté tikpàti.

28

*Aasi naámmè Sudaa kǝbǝ kóo kpààti
(Wǝnté 2 Bekpààtibè 16:1-6)*

1 Aasi do yóó di tikpàti ke mǝke yǝbie nsipísidè ndi, kǝntǝ tikpàti ke dǝ yǝbie ntepítǝ nè yǝkuǝ ke bo Sedisadǝmmu, ò í ndǝari ti Yiè nKuyie ndómè ke dǝnnè o yàari Dafiti do dǝmmè. 2 Ò do tǝnnǝ Isidayǝeribǝ kpààtibè kó mǝdǝdǝrimè mǝmǝ kǝtǝntǝ kǝdǝò timátì kó sibǝotenkaanii Baadibǝ, 3 kǝntǝ ntihúúnti Benni-Inǝmmu biriku miǝke, kǝfǝiǝnè o bí kǝtuǝ, ibotì ti Yiè nKuyie ndo bǝti ò kǝkannǝ Isidayǝeribǝ, ò do dǝari ò sǝke. 4 Kòo nkǝu iwǝò ke tuǝ ntihúúnti yǝtǝrè nè yǝtǝrè ñnkè nè dǝtie nyǝ.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Sidii kóo kpààti ò do mudoò kóò na, kèpímmú benitibè péu kékònnè Damaasi èi kédúó nkè Isidayeeribe kó bekpààtibèe be do mudoò ké bè na mediè. ⁶ Kè Demadia bire Pekaa kuə Sudaa kó benitibè yekòmbò yembè tekoupiókòutè nè sikoupiópisidé (120000) diyie dimáà ke yé be do bùtinnémè ti Yiè nKuyie be yembè do tū nkù. ⁷ Kè Efadaimmu kó kuwuə nkou okpààtinuənti Sikidi kuə okpààti Asidikammu bire Maseya wèè kòtí tekpààticīètè nè okpààti kóo tūnti Edikanaa. ⁸ Kè Isidayeeribe pīmmú be tebíí miéke benitipòbè nè benitidaabè nè isapùmbi beməu kè bè mbo sikoupiókòusidé (200000) kéhéinè be kperε péu kékònnè Sammarii.

⁹ Kòo mbè kūntinko ke ś nti Yiè nKuyie mpāānāānti náāntò məu dè bo kòo yètiri tu Odedi kòo yèroo kéco behāāpòmbè bèè kūntiní Sammarii ké bè nàké ke dò: Ntènè ti Yiè nKuyie di yembè do tū nkù miéke ke còuté Sudaa kəbe kè kù bè ānné di nəu miéke kè di bè kòu mukòu yeyimu kè dè kpekii ke tūàke kēnkè. ¹⁰ Di me ndómè kédəò Sudaa kəbe nè Sedisadεmmu kəbe tidaati benitidaabè nè benitipòbè, di í dòò ti Yiè nKuyie nku meyei nnaà? ¹¹ N kénténè kēfīi ndi pīmmú bèè nìtibè di tebíí cuokè ke dòò tidaati, ke yé ti Yiè nKuyie mmieke yóó di cóutéme.

¹² Məmme kè Efadaimmu naàmunkù kó bekótibè Yoananni bire Asadia nè Mesideməti bire Bedekia nè Sadummu bire Yeikia nè Adidaii bire Amasa. Kè bèe íté kékpannè behāāpòmbè bèè kūntiní, ¹³ ké bè nàké ke dò: Di báá tanní die nnè de kó tidaati ke yé di yóó duómmè kè tí cake ti Yiè nKuyie nku. Di dó kényí meyei mme ti yeténèmè ti Yiè nKuyie mme ĩnkè. Ti die nke cəkemu ti Yiè nKuyie mmediè. Kè ti Yiè nKuyie mmieke do tínti Isidayeeribe ti ĩnkè.

¹⁴ Kè de kó behāāpòmbèe fīinko de kó tidaati kényounè be éi dè bekótibè nè ditīnni diməu ĩkè. ¹⁵ Kè bè tāātè bèè nìtibèe cəuté de kó tidaati ké ti bāntè kétúóté be kperε bè éini dè, kédeite tiyàati kényii mbèè feío, ké bè ānné tineùti, ké bè duó mmudiì nè meniε nkè bèe di kényà. Kè bèe bè tàa nyekoutiyé, kétúóté bèè kó dimáà cīte kédee nsāmmarímúbè ké bè tə Sedikoo tipuonti kó dihéi, be tebíí borè ke né na kēwēte Sammarii.

Aasi məmə Asidii kóo kpààti meteəmmè

(Wénté 2 Bekpààtibè 16:7-20)

¹⁶ De kó dimənni ndi okpààti Aasi tōmmè kè bè bo məə meteəmmè Asidii kóo kpààti. ¹⁷ Edomiibe bèe do wētēni kédə Sudaa kəbe ké bè na ké bè pīmmú kékònnè. ¹⁸ Kè Fidisitēēbeε pi Sudaa tempē nkó yehékè yèè bo kubiriku miéke nè kubakù cānku bíékè kperε, kéfiεte Beti-Seməsi nè Ayanəə nè Kededoti kényiénè Soko nè Timuna nè Kimmuso nè yehékè yèè dè təkè kékari. ¹⁹ Ke yé ti Yiè nKuyie nku do kékūnnemè Sudaa kəbe. Isidayeeribe kóo kpààti Aasi kpéi, wèe do te kè Sudaa kəbeε ta dikənkəənni miéke kédəò ti Yiè nKuyie nyí dó dè. O mómumuə nhò do í yie nti Yiè nKuyie nkpeti bitì bitì.

²⁰ Kè Asidii kóo kpààti Tekidati Fadasaa kətení, ò na nhò teennèmè kòo né ò do mudoò képi dihéi ò me nyí nhò na. ²¹ Aasi do tūóté Kuyie ncīètè kperε nè dihéi kó bekótibè kperε ké dè pā Asidii kóo kpààti bá dè me nyí nhò teennè. ²² Kòo kpààti Aasi baa mbo meyeñcaàrimè miéke ke səkè ke yetírí ti Yiè nKuyie nkpeti. ²³ Kòo tūóté Damaasi èi kó yebəkè yèè do ò poté, kénnaá nke tú: Yè mè nteennèmè Asidii kóo kpààti n yó nye nfeu kè yè n teennè. Ke yé kòo waá nhomáà ndi mudorimù nè Isidayeeribe beməu kōmu. ²⁴ Kè Aasii tíi nKuyie ncīètè kó tinenti ké tì pùə nkéketinné Kuyie ncīètè kó yebòrè, kémaá yewūštòrè Sedisadεmmu èi diməu miéke, ²⁵ kéhāā yetòrè Sudaa tempē nkó yehékè yeməu miéke kè bè ntuə nyebəkè tihúúnti. Məmme ò íimmè ti Yiè nKuyie mmieke.

²⁶ Aasi dəərimè səmmε nè ò pī mmùu tōmmú, ò ketémè nè ò pōntémè dè wārimu Sudaa nè Isidayeeribe kpààtibè páte miéke. ²⁷ Kè Aasi kò nho yembè kūū nkè, kè bèe ò kūnné Sedisadεmmu èi. Bè í nhò kūnné Isidayeeribe kpààtibè kó ifōti. Kòo bire Esekiasii səté tikpàti.

29

*Esekiasi sòatémè tikpàti ke wènkùnnè Kuyie ncīètè
(Wénté 2 Bekpààtibè 18:1-4)*

¹ Esekiasi do yóó di tikpàti ke mọke yebie nsipísídé nè yènúmmù ndi, kéntò tikpàti ke dọ yebie nsipísídé nè yèwei ke bo Sedisademmú. Sakarii biré Abi weè do tú o yó. ² Kòo ndòari ti Yiè nKuyie ndó dè o yààrì Dafiti do dòarimè só.

³ O kpàti benni ketirì otààkètiwè kè wèe kpeté ti Yiè nKuyie ncīètè kó yebòrè, kè yè dòò, ⁴ kédúó nkè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe katení ke tíi nKuyie ncīètè kó kupíkù diyie yìenì kèè bíékè. ⁵ Kòo bè nàké ke dọ: Kénténè n tú mù dínđi Defiibe! Dòò nè dimáà mawénkùmè kó ikuó nè ti Yiè nKuyie ncīètè, di yembè do tũ nkù, kédèite meýòò. ⁶ Ke yé ti yembè do dòòmè ti Yiè nKuyie nyí dọ dè, kè kù càke kunku Kuyie nti tũ nkù, kè kù bütínné ke í ndake ku taummè tou kpéí, kè kù yóu. ⁷ Kè bèe tonté kékpetínné kukpánkpánkù kó yebòrè kékúó ifití, bá bè ténke í ntuò ntihúúntì Kuyie mbembe Isidayeeriibe tũ nkù, bè me nyí ntuò nyiwũs ti Yiè nKuyie ncīètè mieke. ⁸ Kè dèè nte kè ti Yiè nKuyie mmieke cóúté Sudaa tempè nè Sedisademmú de kọbe, kè be kperè nduò tikòmbùàti, kè kùu bè yóu kè bèe ta mesémmè mieke, kè bè mbè daú, di mè nwúó nkè dè dòmmè. ⁹ Nè de kpéí nke bè kùòmè ti yembè ke pĩmmú ti bí, initidaaì nè initipòì nè ti pobè ke dòò tidaati. ¹⁰ Bàmbà n dọ kétaunnè m máà ti Yiè nKuyie nku, tínti Isidayeeriibe ti tũ nkù, kè ku mieke tí bonke. ¹¹ N kọbe báá òonnè dimáà ti Yiè nKuyie, kù tãáté dímbè, kè di bo nkù tũ nke pĩ nku tømmú ke tú ku tómbè ke kù tũò ntihúúntì.

¹² Mémme kè Defiibe Keati kó kunaàmùnkù kọbe katení beè tu: Maati biré Amasii nè Asadia Yoedi biré. Kè Medadi kó kunaàmùnkù kọbe ntú: Kiisi Afidi biré nè Asadiyau Yeadeedi biré. Kè Kerisonni kó kunaàmùnkù kọbe ntú: Yoá Simma biré nè Edenni Yoá biré. ¹³ Kè Edisafáá kó kunaàmùnkù kọbe ntú Simmidi nè Yeyeedi, kè Asafu kọku kọbe ntú Sakarii nè Matanniya. ¹⁴ Kè Emanni kọku kọbe ntú Yeiyeedi nè Semmeii. Kè Yedutunni kọku kọbe ntú Semmaya nè Usiyeedi. ¹⁵ Kè bèe tíi mbe naàmùntì kọbe, kè bèe dòò bemáà mawénkùmè kó ikuó, kédèè, kètúnne okpààti kó dinùù nè ti Yiè nKuyie nnáké tí, kékote kédòò ti Yiè nKuyie ncīètè mawénkùmè kó ikuó. ¹⁶ Kè ikuó niùbèe ta ti Yiè nKuyie ncīètè mieke ke bo tè wènkùnnè kétúóté tinentì tìi kó dimáà bo te mieke ke sī nkédenne ti Yiè nKuyie ncīètè dánkù, kè Defiibe tì tó kédenne dihei mànkù kékútoó Setinò kó kubontémbònkù mieke. ¹⁷ Bè do keté bè bo dòòmè ti Yiè nKuyie ncīètè mawénkùmè kó ikuó dibenni tánkù ketiwè kó diyie ketirì ndi. Diyie nínni yiè kéta kukpánkpánkù ke dọ yewe yèni. Bè do dòò ti Yiè nKuyie ncīètè temòu mawénkùmè kó ikuó ke dọ yewe tepítè nè yèkuò ndi kédèè.

¹⁸ De kó difònkúò kékote okpààti Esekiasi borè kóò nàké ke dọ: Tì dòòmu mawénkùmè kó ikuó ti Yiè nKuyie ncīètè temòu, diwũòtònnì nè di kó tinentì timòu, tábùrì bè pãà nwèè pèè Kuyie ndakù wèè ìnkè nè de kó tinentì timòu. ¹⁹ Tì tũntemu Aasi do tú dìi mònni okpààti kéyete Kuyie nkécake tìi nenti kó dimáà, ke tì dòò mawénkùmè kó ikuó ke tì tóni ti Yiè nKuyie nwũòtònnì ìkè.

Bè wète ke ketémè mubáammu Kuyie n cīètè

²⁰ Kòo kpààti Esekiasii íté dikúnweñni sèi ketíi ndiheì kó bekótíbè kè bèe kote ti Yiè nKuyie ncīètè. ²¹ Kè bèe tóni yenaadakè yèyiekè, yepedakè yèyiekè, yepedabe yèyiekè, yebòdakè yèyiekè, kè bè bo ì féúté Kuyie nkémò meyei ncíémmè, okpààti cīètè nè Kuyie ncīètè nè Sudaa tempè nkọbe kpéí. Kè wèe nàké ikuó niùbè Anò bí ke dọ, bèe dè féúté ti Yiè nKuyie nkó diwũòtònnì ìnkè. ²² Kè ikuó niùbèe féúté inàake kéceé mmeyĩ nkécóú ndiwũòtònnì, kékéúté yepedakè nè yepedabe kécóú mmeyĩ ndiwũòtònnì ìnkè. ²³ De kó difònkúò kètóni yebòdakè bè yóó féúté yè Kuyie nkémò meyei ncíémmè okpààti nè ditínni be ìkè, kè bèe nòó mbe nòu ye ìnkè. ²⁴ Kè ikuó niùbèe yè féúté kécóú mmeyĩ ndiwũòtònnì ìnkè kémò Kuyie

mbemou be kó meyei ncíèmmè, ke yé okpààti weè do duómmè kè bè bo dɔ̀ dɔ̀ meyei ncíèmmè kó ikuó, kékíé iwṹ kétuo nyIsidayeeribe bemou kpéí.

²⁵ Kòo cónné Defiibe ti Yiè nKuyie ncíètè mieke kè bè ntɔ tikùtìdùùtì nè tibómbonti nè tikāpenti, kéntũ nKuyie mpāānāāntì náāntò Kadi okpààti kou nè Kuyie mpāānāāntì náāntò Natāā bè do tì nàké Dafiti kényē mmù, ke yé ti Yiè nKuyie nkuù do duómmè de kó dinùù ku pāānāāntì náāmbè kè bèe tì nàké. ²⁶ Kè Defiibe mbo be kó mefiè nke bie ndebémbénnè Dafiti do duó nkè bèe dɔ̀ dɔ̀, kè ikuó niùbè ntɔ siheú. ²⁷ Kè Esekiasi dà bèe fié iwṹ kétuo ndiwṹd̀t̀nnì ñnkè, Bè keté dì m̀nnì de kó mutõmmú kè bedèmbè ndiè nke sántí ti Yiè nKuyie, kè bè eu siheú ke bie nnè debémbénnè Isidayeeribe kóo kpààti Dafiti do duó nkè bèe dɔ̀ dɔ̀. ²⁸ Kè ditĩnnì dimou nkōnke ke diè nke eu siheú kè iwṹ yàa cóúténè kédeè. ²⁹ Bè tũ ndiè m̀nnì iwṹ kédeè kè bèe kó dimàà neínè okpààti kè bèe s̄inné kékōnke. ³⁰ Okpààti nè o kó betũmbè kè bèe nàké Defiibe ke d̀, bè nsántí ti Yiè nKuyie nke tũ nDafiti nè Kuyie mpāānāāntì náāmbè bè do bè nàké tì kés̄innó kékōnke kénsántí Kuyie nnè diwèlì. ³¹ Kè Esekiasii bè nàké ke d̀: Di cáāmmu ti Yiè nKuyie nkpéí, tōnnì iwṹ ké ì fié ti Yiè nKuyie ké kù fiénè yesāā nkpeyi.

Kè ditĩnnì dimou ntouní iwṹ nè disānni kpeyi. Bèè niti kè bèe fié be kpeyi kétuo. ³² Ditĩnnì dimou tōnì ì wṹ kó dimàà kè bèe ì kùò kétuo, kè inàake mbo sipísìyiekè, yepedakè tekòtè (100) yepedabe sikousidé (200), demou kè bèe dè tũ nti Yiè nKuyie. ³³ Kè bèe fié inàake sikousikuó (600), ipe nè sibóó sikoupísitāāti (3000). ³⁴ Ikuó niùbè me nyí nsū ke bo na ke f̄rí iwṹ imou kè be tebì Defiibe bè teennè kè bèe de de kó mutõmmú kénkémmúnè ikuó niùbè tɔ̀bè bo dɔ̀mè bemàà mewénkùmè kó ikuó. Ke yé Defiibe do duómmè bemàà kè dèe p̄ēté ikuó niùbè kè bèe bè dɔ̀ mewénkùmè kó ikuó, kè bè nsūnè ikuó niùbè. ³⁵ Ke yé iwṹ bè do yóo tuò nyì do sūmè nè mekùò mbè do yóo tuómmè kpéí nè menàà mbè ð̄ yòremè yepāre ñnkè kétuo.

Memme bè do w̄te kékétémè ti Yiè nKuyie ncíètè kó mutõmmú. ³⁶ Esekiasi nè benitibè bemou kè bè yèmmè nnaati nè Kuyie ndò dè be kpéí. Ke yé bè do dè dɔ̀mè kè dè ndò mmecāā mme.

30

Esekiasi yumè Isidayeeribe bemou kè bè baá ndiyentébanni

¹ Kè Esekiasii t̄s mbenitibè Isidayeerii wuò nkumou mieke nè Sudaa kòku kumou mieke, kèwārinè yepáte Efadaimmu kó kuwuò nnè Manansee kòku kè bè bo kōtení Kuyie ncíètè Sedisadèmmu kè bèe baá ndiyentébanni ti Yiè nKuyie nkpéí kunku Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù. ² Okpààti nè o kó betũmbè nè benitibè bemou, bè do t̄i nSedisadèmmu nwe, kénáké bè bo baámmè ndiyentébanni dibenni kóo tādèrì. ³ Bè do í na ke bo dì baá ndi kó dimònnì, ke yé ikuó niùbè do í dɔ̀mè bemàà mewénkùmè kó ikuó kénsū. Benitibè me ndo í t̄i nSedisadèmmu. ⁴ Okpààti nè ditĩnnì dimou kè bèe pénsirì de kó tināāntì, ⁵ kētāāté ké tì nàké Isidayeerii wuò nkumou kétúóté Beerisebaa kéntɔ kétuokenè Danni kè bè bo kōtení Sedisadèmmu kè bèe baá ndiyentébanni ti Yiè nKuyie nkpéí kunku Isidayeeribe tũ nkù ke yé bè ténke do í dì baámmè ke sū tì w̄ri ke yē ndè ndòmmè. ⁶ Kè yetōrèe kōtenè okpààti nè o tũmbè bè bèe duó nyèè páte Isidayeerii tenkè kumou mieke nè Sudaa kòke kemou mieke kéntũ nhokpààti bè nàké dì nùù, ké bè nàké ke d̀, d̄indi Isidayeeribe bèe yenté Asidii kóo kpààti n̄u mieke w̄tēnnì ti Yiè nKuyie ndi yembè Abarahammu nè Isaki nè Sakabu bè do tũ nkù borè kè kù di cóuté. ⁷ Di bá ndònnè di yembè nè di kòbe bèe do yete ti Yiè nKuyie nkpeti, kunku Kuyie mbe yembè do tũ nkù. Kè kùu duó nkè bèe bè kùò kédeè kéndò ndi me ndè wùómmè. ⁸ Di báá kpénkunnè di to di yembè do dɔ̀mè. Duónnè dimàà ti Yiè nKuyie kékōtení ku c̄ètè mieke, kù cānné tē s̄āá kēp̄i nku tõmmú, kunku Kuyie ndi tũ nkù, kè dèe yie nkè ku mieke kèè di cóú nkè kèe do. ⁹ Kè nsà kè di w̄tēnnì ti Yiè nKuyie mborè, bèe do

pǎmmú di tebù nè di bí, bè bo bè kuó mmesémmè ké bè yóu kè bèe konní di nhèi, ke yé ti Yiè nKuyie kunku di yembè do tũ nkù, kuù 55 kuó mesémmè kédòò mesàà, kè di wètení ku borè kù í yóó di yete.

¹⁰ Memme kè yetòrè níí ta di nhèi kécánté diteri, ke me nyí Efadaimmu tempè nkumòu nè Manansee kòku kumòu. Kè bè mme ndò kétuòkenè Sabunòò kòku, kè bè mbè daú ke bè sǎá. ¹¹ Nè memme kè Asee kòbe mabè nè Manansee kó kuwuo nkòbe mabè nè Sabunòò kó kuwuo nkòbe mabè kè bèe banté be caàrimè kékàtení Sedisademmu. ¹² Kè Kuyie nnampe Sudaa kòbe yèmmè kè bèe wènné meyèmmè mèmáà kényíe nhokpààti nè o tũmbè bè yè mmù, ti Yiè nKuyie nyè ndè ndòmmè.

Esekiasi baámmè diyentébanni

¹³ Memme kè benitibè péu tíí nSedisademmu dibenni kóo tǎnkù dèri kébaá mpéè wèè í kòorenè mutie mùù muuti dè kó dibanni. Kunìiti kuù do tíí mmediè. ¹⁴ Kè bèe può nyewũòtòrè nè yehúúntòrè yèè bo Sedisademmu ké yè útóò Setinòò kó kubontémbònkù. ¹⁵ Kè bèe fié diyentébanni kó iwũò dibenni kóo tǎnkù dèri miéke diyie tepíítè nè dinaanni. Ikuó niùbè nè Defiibe sòò me ndimè ifei, kè bèe dòò bemáà mewénkùmè kó ikuó, kètóni iwũò ti Yiè nKuyie ncǐtè miéke kétuò. ¹⁶ Kè bèe kari bè dò nkékari yèè kàrè kéntũ nyikuó Kuyie nkóo niti Mòyiisi do dǎú nyi, kénçou Defiibe borè meyií nke méi diwũòtònni. ¹⁷ De kó kunìiti miéke benitibè péu do bomu bèè í dǎò bemáà mewénkùmè kó ikuó, ke bo fié iwũò ti Yiè nKuyie, kè Defiibe bèe cǎuté be kó yefòtè kényíe iwũò ti Yiè nKuyie. ¹⁸ Ke yé benitibè dikéè dierì do í dǎòmè bemáà mewénkùmè kó ikuó: Efadaimmu kòbe nè Manansee kòbe nè Isakaa kòbe nè Sabunòò kòbe bèè do í dǎò bemáà mewénkùmè kó ikuó, kèdi diyentébanni kó mudii, ke í tũnne ikuó yèmmè. Deè do te kè Esekiasii bántè Kuyie mbe kpéi nke dò: Ti Yiè nKuyie nfǎ nwèè sà, cǐé mbe. ¹⁹ Bembe bèè kó dimáà duó mbe yèmmè ke wanti fǎ nti Yiè nKuyie, Kuyie nti yembè do tũ nkù, ke né í dǎò bemáà mewénkùmè kó ikuó. ²⁰ Kè ti Yiè nKuyie ncǎuté Esekiasi kù bǎntè ke yè mmù, ké bè cǐé nke í mbè poté.

²¹ Memme kè Isidayeeribe bèè bo Sedisademmu kè bè mbaà mpéè wèè í kòorenè mutie mùù muuti de kó dibanni nè diwèi dierì ke dò yewe yèyiekè. Bá dii yiè kè Defiibe nè ikuó niùbè kè bè nsánti ti Yiè nKuyie nnè be wèrimú mumòu kè biennè debémbénnè ke déúkùnko ti Yiè nKuyie. ²² Kè Esekiasii sǎnte Defiibe bemòu bè pǎmmè ti Yiè nKuyie ntǎmmú nè meyèmmè memáà. Kè bè nyo ndibanni kó iwũò ke dò yewe yèyiekè kényíenè metaummè kpèyi, kéndéúkùnko ti Yiè nKuyie nkunku be yembè do tũ nkù. ²³ Kè ditǐnni dimòuu wènné dinùù kè bèe yíe kébaá ndibanni ke dò yewe yèyiekè nè diwèi. ²⁴ Kè okpààti Esekiasi duó nyenaadakè tekòupíítè (1000) ditǐnni kpéi, yepedakè sikòupíiyiekè (7000) kòo kó betũmbèe duó nyenaadakè tekòupííítè (1000) ipe tekòupííítè (10000), kè ikuó niùbè péuu dǎò bemáà mewénkùmè kó ikuó. ²⁵ Kè diwèi pǐ nSudaa kòbe bemòu nè ikuó niùbè bemòu nè Defiibe nè bèè kó dimáà iítini Isidayeeribe tenkè ke kàtení nè bepòòbè bèè kàtení ke bo Sudaa tenkè kè bè nyānkunè diwèi. ²⁶ Kè diwèi dierì mbo Sedisademmu, de kó diwèi boti í buoté diyie mari kétúótè Isidayeeribe kóo kpààti Dafiti bire Sodomòò kó dimònni kèntò kétuòkenni de yiè. ²⁷ Ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe pǎ benitibè Kuyie nkó mesàà, kè Kuyie nkeè be tammè nè be báammu keĩnkè.

31

Esekiasi tũntemè Kuyie ncǐtè kó mutǎmmú

¹ Dibanni dèè dii mònni, kè Isidayeeribe bèè kó dimáà dè bo kè bèe kòte Sudaa ekè, képuò nyebòòtǎrè, kékéké itedéi kédíe yetòrè, képuò nyewũòtòrè Sudaa tempè nkumòu miéke nè Bensamèe kòku nè Efadaimmu kòku nè Manansee kòku, kédeè kè Isidayeeribe bemòuu kũũ mbe ekè bá wè o cǐtè.

² Kè Esekiasii kannε ikuó niùbè nè Defiibe be tīrè be tīrè bá wè o tōmmú tú mù. Ikuó niùbè nè Defiibe beè do te bè bo nfeumè iwūš ke tuò nè bè bo nfeumè metaummè kpèyi. Nè bè bo ndièmmè ke sánti ti Yiè nKuyie nnè bè bo mbaamè ti Yiè nKuyie ncīètè. ³ Kè okpààtì deite o kpere kéduó nkè bè bo waánnè iwūš bè yó nfeu ì ke tuò dikūnweñni kpèyi nè kuyuoku kpèyi nè sionpùsi kó yewe kpèyi, nè betāàpàmbè nè yebaa nde kpèyi. Ti Yiè nKuyie nkuó wàri ke yē ndè ndòmmè.

⁴ Kòo náké Sedisadεmmu εì kàbe ke dò, bèe duó nyikuó niùbè nè Defiibe be kpere kè dèe yie nkè bè ntū nti Yiè nKuyie nkuó yèmmè weti weti. ⁵ Bè kèè dii mǎnni de kó tináaanti kè Isidayεeribe pā mediè mbe paa nkó tidiiti: Tidiiti bè tu ti bèdèè nè menaà nnè mekùd nè mecekùd ke yíénè desonne desonne nè bè šš berí be diiti timou kè dèè ntú depííndè kè bèe dè dèite demou kè dè nsū mesàà. ⁶ Nè Isidayεeribe bèè bo Sudaa tempē nkó yehékè kè bèe kaa mbe wūš kédei ì tu ipíinyi kētóni, inààke nè ipe. Nè yepārè bè cǎñné yè ti Yiè nKuyie nkprí, kè dè còú nyecúò nyecúò. ⁷ Bè do keté bè bo ncoumè yecúò otāātāánwè nwe kédeè oyiéwè. ⁸ Okpààtì nè o tūmbè kè bèe katení káyà de kó yecúò kénsánti ti Yiè nKuyie nnè ku nìtìbè.

⁹ Kè Esekiasii beké ikuó niùbè nè Defiibe de kó yecúò kpèti. ¹⁰ Kè ikuó niùtì diewè Sadaki cīètè kou Asadia ò tēñné ke dò: Nè bè keté dii mǎnni ke touni yepārè ti Yiè nKuyie ncīètè mièke ti yommu ke sànnè kè dè sùó nke sū, deè kó yecúò mè ntu yie. Ke yé ti Yiè nKuyie mpāmè mesàà nku nìtìbè.

¹¹ Kè Esekiasi dò, bèe tūnte ti Yiè nKuyie ncīètè mièke tidieti, kè bèe tì tūnte. ¹² Kè bèe túóté bè pā dè Kuyie nnè bè berí be diiti kè dèè kó dimàà tu depííndè kè bè dè dèite nè yepārè bè cǎñné yè Kuyie nkprí. Kè Defii botí kou Konanniya nni de kó mutōmmú kòo yōfūš kou Simmeii nhò tūnko. ¹³ Kè Defiibe tepíitè mbè tūnko ke tú bèè dàke tidiiti kpéi. Bèe yètè tu: Yeyεedi nè Asasiau nè Naati nè Asayεedi nè Yedemoti nè Yosabadi nè Ediyεedi nè Isimayaa nè Maati nè Bennaya bemou kè bè ntū Konanniya nè o tebite be kó dinùu nè okpààtì Esekiasi nè ikuó niùtì diewè Asasiau wèè baké Kuyie ncīètè be kó dinùu. ¹⁴ Kè Defii wuə nkou Immuna bire Kodee wèè bàa diyie yìèni kèè bíékè kó dibòrì, kòo nte ò bo ndakemè yepārè bè pāa nyè Kuyie nnè be yèmmè, ke toti nè bè dèi dè ti Yiè nKuyie nkprí nè dèè cǎá nke tú ikuó niùbè mǎà kpere. ¹⁵ Edenni nè Minyaminni nè Yesua nè Semmaya nè Amadia nè Sekanniya kè bè nhò tūnko. De kó benitìbè beè do te bè bo ntotimè tidiiti be kàbe ikuó niùbè kó yehékè mièke. Bekótìbè nè ibí be tǎnti be tǎnti. ¹⁶ Dè í tú bèe yètè wàri kètúóté bèè mǎke yebie nyètāāti kèndeètinko mǎà ndi bè do totimè tidiiti, bè do totínemu betòbè bèè kàrínì bá dii yie ti Yiè nKuyie ncīètè ke pīi mbe tōmmú be tǎnti be tǎnti. ¹⁷ Bè do kàa nyikuó niùbè be cēi be cēi nsi kéwàri be yètè kékaa nDefiibe bè mǎke dii mǎnni yebie nsipísidé kèndeètinko bè pīmpīmmè be tōmmú nè be tīrè. ¹⁸ Bè do bè kàa nnè be cēi kàbe mbe benitipòbè nè ibí initidaai nè initipòì nè bèè bè bonè ke yé bè do tùmè ikuó niùbè cēi kàbe mbe. ¹⁹ Bè do tǎátému benitìbè kè bè bo ntoti tidiiti ikuó niùbè Anə bí bèè bo dikpàà kó yehékè nè Defiibe bèe yètè wàri.

²⁰ Nte Esekiasi dǎdò dè Sudaa tenkè kemou mièke, ò do dǎdò dèe wenni dènde ke síé ke tú timómmonti ti Yiè nKuyie nyìkè. ²¹ Ò do pī mmùu tōmmú kó dimàà Kuyie ncīètè mièke, ò do mù pī nke bo wète kéente Kuyie nkuó nyi nè ku tannò, kè ndè dǎdòri ke tū nKuyie nnè o yèmmè memou, kòò dǎdòri dèe kó dimàà demou kè dè nyié.

32

*Sennakedibu domè Sudaa kó dikpààtìyuu kàbe mudoò
(Wénté 2 Bekpààtìbè 18:13. Esaii 36:1)*

²² Mēmme ti Yiè nKuyie ndeetémè Esekiasi nè Sedisademmu eì kàbe Asidii kóo kpààti n̄ou miēke nè be dootitòbè sòmbe, kè bèe om̄pènè de kó ibotí ìì bè fité. ²³ Kè benitibè péuu pām̄mú yepārè ti Yiè nKuyie nSedisademmu, kèpām̄múnè yepārè Esekiasi wenwe Sudaa tenkè kàbe kóo kpààti, kè ibotí t̄ei ò dèúkunn̄e.

Esekiasi kó tikpàti m̄anku

(Wénté 2 Bekpààtibè 20:1-21 nè Esaii 38:1-8,39)

²⁴ De kó yewe miēke kè Esekiasii muòke kéduún̄nè mukūũ kébántè ti Yiè nKuyie kè kùu d̄òò tidietì. ²⁵ Kè Esekiasi í mbanté mesàà nKuyie nhò d̄òòm̄ kèánnè tefentè, kè ti Yiè nKuyie m̄miēke ò do nè Sudaa tenkè nè Sedisademmu. ²⁶ Bá nè Esekiasi me nhām̄ tefentè kòo kékunn̄e om̄àà wenwe nè Sedisademmu eì kàbe, kè ti Yiè nKuyie m̄miēke í mbè do o fòm̄mu mum̄ou miēke.

²⁷ Kè Esekiasii m̄òote tikpàti mediè, kòo yètiri feité, kè wè mm̄oke tikpàti kémaá sicéí kèánnè timátì péitì nè mesòò nnè yetásàayè yèè donku kpeñni nè t̄udààribè nè tidòpiti nè tinensààti tibotí tibotí. ²⁸ Kòo maá ò yóó nhãà dè tidietì bè tu ti bèdèè nè mekùò, nnè bè yóó ntann̄inko dè o wũò ibotí ibotí. ²⁹ Kòo maá yehékè kém̄ote iwũò mediè nyisám̄pòì nè idieyi. Kuyie nkuu do ò duó ntikpàti mediè.

³⁰ Wenwe Esekiasi weè do kunnè Kiyòò kó kukó nkó menie nké mè tannè defũò kè mèe yèroo Dafiti eì diyè taà kèè bíkè.

Esekiasi tømmú mum̄ou do yíem̄mu. ³¹ Dèè kpéi ndo te kè Babid̄nni eì kó bekpààtibè t̄ónnì be kó yehik̄ent̄rè be borè, kè bè bo d̄ake ȳíté tidietì t̄ì d̄òò ò eì, kè Kuyie nhò yóu ke bo yà t̄ì bo o yèmmè miēke.

³² Esekiasi d̄òòrimè sòmme nè ò p̄i mm̄u tømmú Kuyie nkpéi ndè w̄arimu Kuyie benke ti ku p̄ānāant̄i náant̄o Am̄oti bire Esaii kòò t̄i w̄ari de kó dipátiri miēke nè Sudaa kpààtibè nè Isidayeri kàbe be páte miēke. ³³ Kòo kòo n̄ho yembè kũũ nkè kè bèè ò kunnè Dafiti bí f̄oti kó ditenn̄i. Kè Sudaa kàbe ò k̄auté kòò bire Manansee s̄òoté tikpàti.

33

Manansee s̄òotémè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtibè 21:1-18)

¹ Manansee do yóo di tikpàti ke m̄oke yebie ntepiítè nè yèdèè ndi, kémbò Sedisademmu ke t̄o tikpàti yebie nsip̄is̄n̄umm̄u nè yen̄umm̄u, ² kédòò Kuyie nyí d̄ò dè, kèt̄unn̄e ibotí t̄ei do d̄òò ìì s̄òke kper̄e kè ti Yiè nKuyie nyí bèti ke bè k̄ann̄e bemb̄e Isidayeribe. ³ Kòo w̄ete kémaá o cice Esekiasi do p̄uò nyèè b̄òowũòt̄rè kémaá dibòò Baadi kó diwũòt̄nn̄i kécíékè itedéí kéfíí nkénk̄nk̄u ke báá ndiyè nè ot̄ánk̄u nè siwãã. ⁴ Kòo maá yewũòt̄rè ti Yiè nKuyie nc̄ítè miēke Sedisademmu. Ti Yiè nKuyie ndo bè n̄akému ke d̄ò, kù d̄ò bè nkù báá nSedisademmu nwe s̄áã. ⁵ Kòo maá yèè wũòt̄rè ti Yiè nKuyie nc̄ítè d̄ant̄i tidé miēke diyè nè ot̄ánk̄u nè siwãã de kpéi, ⁶ kékuò o bire két̄uo In̄om̄mu biriku miēke kén̄n̄ánn̄e yeb̄akè, ke k̄ori tip̄ãti, ke p̄inn̄e muh̄ũt̄ømmú, kéwaá m̄benitin̄ombè bèè yu becírìbè nè bèè boorí tin̄ubooti, kénd̄òrinè med̄òrimè yeime ke íinko ti Yiè nKuyie m̄miēke. ⁷ Kòo tannè teb̄òatenkaanitè ò do d̄ò t̄e Kuyie nc̄ítè miēke. Kuyie ndo n̄akému ku kóo t̄ont̄i Dafiti nè o bire Sodom̄o ke d̄ò, Isidayeribe tenkè miēke kù t̄ãatè ke d̄ò ku yètiri nyu Sedisademmu nwe ku c̄ítè miēke s̄áã. ⁸ Kù do béim̄mu ke d̄ò, kè Isidayeribe t̄ũ nku tannò nè ku kuó nè ku tié nkù duó ndè be yembè ke n̄aké M̄oyiisi kòo dè w̄ari, kù báá bè d̄enne dihei kù duó ndi be yembè. ⁹ Kè Manansee nte kè Isidayeribe feti, kécake ti Yiè nKuyie nkè d̄e p̄éété ibotí t̄ei kù do kùò ì kè bè k̄ann̄e ì do d̄òrimè.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni nhò náannè wenwe Manansee, nè o kàbe kè bè í nkù kèmm̄u.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè bèè baké Asidii kóo kpààti kó behãp̄ombè kè bèè k̄ote

képfí mManansee kètōnné o yèi kuyĩmpie nkóò bou disəwũđ kó mefĩmme kėtə, kékōnnè Babidōnni. ¹² Ò ta dìi mōnni mesémmè miéke kékuónnè ti Yiè nKuyie nkémə mecfĩmmè, kékékūnnè omáà kunku Kuyie nhò yembè do tū nkù ìkè. ¹³ Kòo bántè ti Yiè nKuyie nkè mesémmè kù pĩ, kè kùù kémmú o dabōnni kóo tēnnéní Sedisadəmmu o kpààtiyuu miéke, kè Manansee banté ti Yiè nKuyie mmènke tùmè Kuyie nku.

¹⁴ De kó difōnkùò kòo maá kuduotí Dafiti eì miéke diyìè taà kè, Kiyōō kó kubiriku bíékè, kéntə kētuəkenè bè tú dè siyĩ kó dibòrì, kémaá kėfi nhOfedi tārì kè dèe okè mediè, kòo kanne behāāpōnkótìbè Sudaa tenkè kó yehékè iduotí fité yè miéke. ¹⁵ Kòo denne ibotí tēi kó yebəkè ti Yiè nKuyie ncfĩtè miéke nè tetenkaanitè, ké dè denne diheì mánku kėútóo, képuə nyebəwũđtərè yèè bo ti Yiè nKuyie ncfĩtè tèè bo Sedisadəmmu ditārì ìnkè. ¹⁶ Kòo maá ti Yiè nKuyie nkó diwũđtōnni kėfié iwũđ metaummè kpəyi nnè yesāā nkpəyi, kėduó nkè Sudaa kəbe ntū nti Yiè nKuyie nkunku Isidayeeriibe tū nkù. ¹⁷ Bá nè memme kè benitìbè nkpaá feu yetərè, ke baa né báá nti Yiè nKuyie.

¹⁸ Manansee dōrìmè sōmme nè ò bāntèmè Kuyie, nnè ku pānāānti náāntò ò nāké ti ti Yiè nKuyie nkprí, bembè Isidayeeriibe bè tū nkù dè wārimu Isidayeeriibe kpààtìbè dōrìmè pátiri miéke. ¹⁹ Ò bāntèmè Kuyie nnè kù cəutémè o báammu nè ò cākemè Kuyie nnè ò kù yetemè nè ò āāmè yetərè ke fiíkú itedéi nè ò dōòmè sibəatenkaanì, ò dōò dè ke né bo na kėbanté ò cākemè Kuyie ndè wārimu Esaii tōmmú pátiri miéke. ²⁰ Manansee kò ndiì mōnni o yembè kũũ nkè kè bèe ò kũnnè o cfĩtè pėrímù miéke kòo bire Aməə səté tikpàti.

Aməə təmè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè 21:19-26)

²¹ Aməə do yóó di tikpàti ke məkə yebie nsipísidé nè yèdéè ndi, kéntə tikpàti ke bo Sedisadəmmu ke dō yebie nyèdéè, ²² kédəò ti Yiè nKuyie nyí dó dè o cice Manansee do dōòmè, kėfié yebəkè o cice do dōò yè ké nyè bàá. ²³ Ò me nyí mbanté o caārìmè o cice do bantémè o kōmè, ò do cākemu kėpēēté o cice.

²⁴ Kòo kó betōmbèe dake o kpéi kòò kùə tekpààtìcfĩtè miéke. ²⁵ Kè diheì yembèe kuə bèè kó dimáà do dake kėkuə okpààti Aməə kėduó nkòo bire Sosiasii səté tikpàti.

34

Sosiasii təmè tikpàti

(Wénté 2 Bekpààtìbè 22:1-2. 23:4-20)

¹ Sosiasii do yóó di tikpàti ke məkə yebie nyèni ndi kėmbo Sedisadəmmu ke tō tikpàti ke dō yebie nsipísitāāti nè dimáà, ² kėtūnnè o yààrì Dafiti kó meborime weti weti.

³ O kpàti benni niínni o do kpaá tú odapàà nwe kėwammú Kuyie nho yààrì Dafiti do tū nkù. O kpàti benni tēpítè nè didéri miéke, kėketé ò bo puəmmè yebəwũđtərè Sudaa tenkè nè Sedisadəmmu, kėdíé yetərè, kėbuó nyitedéi, kėbóké sibəatenkaanì nè bè yìè ntimátì ke uté sì. ⁴ Kòo duó nkè bè mpuə ndibəò Baadi kó yewũđtərè kòo wùó, kè bèe puə nti húúnti kó yetərè yèè do bo de kó yewũđtərè ìnkè, kėpíé itedéi nè sibəatenkaanì bè yìè ntimátì ke uté sì, ké dè puə nkè dèe naá mmutāā, kè bèe dè útóo bèè do sì feu bè kũrì ì fōti ìnkè. ⁵ Kòo tuə mbè bəəyembè kó yekũđ, be bəəwũđtərè ìnkè. Memmè Sosiasii wénkūnnemè Sudaa tenkè nè Sedisadəmmu.

⁶ Manansee kó yehékè nè Efadaimmu kpəye nè Simmeāō kpəye kéntə kētuəkenè Nefutadii kpəye nè be pəetitəbè kpəyoo. ⁷ Kòo puə nyebəwũđtərè kėpíé itedéi kėpuə nnè sibəatenkaanì kè dèe naá mmuyuo, kòo puə nyebəwũđtərè bè tūò nyèè ìnkè tihúúnti Isidayeeriibe ekè yeməu miéke kėwēte kėkò nSedisadəmmu.

Ikuó niùti diwè yàmè Kuyie nkuú pátiri

(Wénté 2 Bekpààtìbè 22:3-10)

⁸ Kè Sosiasi mbo o kpàtì benni tepíítè nè diniínni mieke. Ò wènkúnne dii mònni dihèi nè ti Yiè nKuyie ncíètè ke dèè kètō Asadia bire Safāā Maseya èi kóo kpààti nè okpààti kóo pátíwāàti Yoakasi bire Yoā kè bè bo kate kètūnte ti Yiè nKuyie ncíètè. ⁹ Kè bèe kate kényà ikuó nìtùti diewè Idikiya, ké nhò tso Manansee kó kuwuò nkòbe, nè Efadaimmu kòku kòbe nè Isidayeeribe sòmbè Sudaa tenkè kemou kòbe nè Bensamēe kó kuwuò nkòbe nè Sedisadēmmu èi kòbe bè do tóni ìi díítí Kuyie ncíètè. Defiibe bèè bàa Kuyie ncíètè kó yebòrè kè bèe ì cuó. ¹⁰ Kè bèe ì duó mbèè ni bèè pī nKuyie ncíètè tømmú, kè bè bo dònè ti Yiè nKuyie ncíètè kè tè tūnte. ¹¹ Kè bèe ì duó mbèè yé ideí kó mutømmú nè bemaribè kè bè bo donténè yetárè bè ciéké yè nè imundéi kéliinnè tidieti Sudaa kpààtibè do càke ti. ¹² Kè de kó benitibè mènke mpī mmutømmú kè de wenni mesàà, kè Defiibe bí Yaati nè Abudiasi nè Sakarii nè Mesudammu ìi do bè ni. Kè Defiibe tòbè bèè nò nke bie ndebémbénnè ke nònnè mudèmmu. ¹³ Kè bè mbaké bèè tso tinènti, ke bakénè betòmbè bemou bá wè nè o tømmú. Kè Defiibe tòbè tu bepátíwāàbè ke baanè Kuyie ncíètè tòmbè nè yebòrè.

¹⁴ Bè dèi dii mònni idíítí bè do dáu nyi ti Yiè nKuyie ncíètè mieke, kè ikuó nìtùti Idikiya yà ti Yiè nKuyie nkuó pátíri, kù do duó nyi Mòyiisi kòo ì wàri. ¹⁵ Kè Idikiya náké opátíwāàti Safāā ke dò: M pètè ikuó pátíri ti Yiè nKuyie ncíètè, ké di nhò duó. ¹⁶ Kè Safāā di tso okpààti, kòò nàké nè mutømmú kpeti ke dò: Tínti a kó betòmbè ti pīmmu mutømmú a do yé ntí dòò mù. ¹⁷ Ti tùótèmu ti Yiè nKuyie ncíètè kó idíítí imou ke duó mbèè baké mutømmú nè betòmbè.

¹⁸ Kè opátíwāàti Safāā yíe kénáké okpààti ke dò: Ikuó nìtùti diewè Idikiya weè n duó ndipátíri, ké di kàà nhokpààti ìikè.

*Sosiasi beémmè Uvida
(Wénté 2 Bekpààtibè 22:11-20a)*

¹⁹ Okpààti kèè mēmme Kuyie nkuó bè ò kàa nyi kékēté o yààti, ²⁰ kényú Idikiya nè Safāā Ayikammu nè Mikee bire Abudonni nè opátíwāàti Safāā nè okpààti kóo tūnti Asayaa, ké bè nàké ke dò: ²¹ Katenè kébeé nti Yiè nKuyie n kpéi nè Isidayeeribe sòmbè kpéi nnè Sudaa kòbe kpéi ndipátíri bè pètè di tò tìi náaanti ìnkè. Ke yé ti Yiè nKuyie mmieke ti domè mediè mme, ti yembè í yiemme ke tūnne ti Yiè nKuyie yé mmu, tìi wàri dipátíri mieke timou.

²² Idikiya nè okpààti tãáté bè kè bèe kate onitipòkù Uvida borè wèè nàá nKuyie mpāānāaanti. Ò do tú Asidaa bire Tokiyati bire Sadummu pokù nwe, weè do baa ikuó yààti. De kó Kuyie mpāānāaanti náaantò do bo Sedisadēmmu nwe, dicēkarì bè tu di dihèi pànni, kè bèe ò nàké bè tò ti. ²³ Kòo bè tēnné ke dò: Katenè kénáké onitì wèè di tōnni m borè ke dò: Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nku tu: ²⁴ Bè kàa ndiì pátíri Sudaa kòbe kóo kpààti di náa mmèè yei nkpéi kù yóó mè bonté Sedisadēmmu èi ndi nè di kòbe. ²⁵ Bè mè nkù mbontóomè ke tuò tihúúnti yebakè bè dòò yè ke íinko ku mieke, nè medòòrimè yeime ku mieke bè yèmu ke í yóó bè bonke. ²⁶ Sudaa kòbe kóo kpààti wèè di tōnni kè di bo beé nti Yiè nKuyie, dí ò nàké ke tú, ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tū nkù tu ò kèèmu kù ò nàké ti. ²⁷ Ò mè nkèèmmè kù nàké ti Sedisadēmmu kpéi kè de kàáké o yèmmè, kòò kékúnne omáa kunku ti Yiè nKuyie nku ìikè, ke kēri o yààti ke kōmmú tinōnniēti. Kunku ku mómmanku kù kèèmu o dabōnni kunku ti Yiè nKuyie nkuù béi. ²⁸ Ò yóó kōmmu bāmmùu o yembè kūū nkè, kè bèe ò kūnnè o yembè fōti o nōnfē í yóó yà meyei nkù yóó bontémè Sedisadēmmu èi nè di nìtibè.

*Sosiasi wēte ke tūntemè nè Kuyie mbe kó metaummè
(Wénté 2 Bekpààtibè 22:20b-23:3)*

Ikuó nìtùti diewè Idikiya nè okpààti do ò neínè bè kè bèe wēte kénáké okpààti Kuyie mpāānāaanti náaantò bè nàké ti, ²⁹ kòo kpààtii tō nkè bèe náké Sudaa tenkè kòbe nè Sedisadēmmu èi kòbe ke dò bèe tíi. ³⁰ Bè tìi ndiì mōnni kòo kate ti Yiè nKuyie ncíètè ke neínè Sudaa èi kòbe nè Sedisadēmmu èi kòbe nè ikuó nìtùbè nè Defiibe nè Isidayeeribe bemou

bekótíbè nè ibí kòo bè kàa nti Yiè Kuyie nkuó nè ku taummè pátíri bè pètè dì ti Yiè nKuyie nciētè miēke. ³¹ Okpààti de ncómmú o cónni kébéi ndinùu dii tu bè ntū mbe Yiè nKuyie, ke yíe nku tannò, nè ku kuó, nè ku tié nè be yèmmè memou, nè be wērímu mumou. Kè dèe yie nkè bèe na kéndòari ku kuó nè ku taummè pátíri dii ntò ti yē mmù. ³² Kòo kpààti duó nkè bèè kó dimàà bo Sedisadèmmu èi nè Bensamēe tempē nkòbe kè bèe tūnne Kuyie mbè dònè mēè taummè kunku be yembè do tū nkù. ³³ Kè Sosiasii paa mmubòotōmmú Isidayēeribe ekè yemou miēke, kéduó nkè bèè kó dimàà bo Isidayēeribe tenkè kè bè mpí nti Yiè nKuyie ntōmmú kunku Kuyie mbè tū nkù, o fōmmu mumou miēke, bá bè í nyete be Yiè nKuyie be yembè do tū nkù.

35

Sosiasii baá ndiyentébanni (Wénté 2 Bekpààtibè 23:21-23)

¹ Kè Sosiasii baá ndiyentébanni Sedisadèmmu ti Yiè nKuyie nkpéi nkéfié dibanni kó iwūš dibenni kóo tánkù ketiwè kó diyìe epíitè nè dinaanni. ² Kòo wēte kékanne ikuó niùbè be tōmmú, kényáúkunnè be kònti kè bè mpí nti Yiè nKuyie nciētè kó mutōmmú, ³ kénákénè Defiibe bembè bèè cǎá nti Yiè nKuyie ntōmmú kpéi, ke te bè bo tiémmè benitibè ke dō: Tannénè ti Yiè nKuyie ntaummè tōu ku cīētè Isidayēeribe kóo kpààti Dafiti bire Sodomō do maá tē, di ténke í yóo ndi tōu. Pínnè ti Yiè nKuyie ntōmmú kunku di tū nkù nè ku nitibè Isidayēeribe. ⁴ Báátinè kéntū ndi naàmuntì duó ke dòmmè nè di tīrè di pí mpímmè mutōmmú kéntū nyIsidayēeribe kóo kpààti Dafiti wàri ì tié nyē mmù, kòo bire Sodomō ì ìkú. ⁵ Mbonè Kuyie nciētè miēke di cǎi tūmmè sitòbè, kènteénnè di kòbe Isidayēeribe be naàmuntì tūmmè titòbè. ⁶ Dii yóo fié diyentébanni kó iwūš, dònè dimàà mēwénkùmmè kó ikuó kéteennè di kòbe kè bèe tūnne ti Yiè nKuyie nnàké ti Mōyiisi kòo ti wàri.

⁷ Kè Sosiasii duó nyiwūš nyIsidayēeribe bèè kó dimàà dè bo be kpéi yepèbe nè yebòbe sikòupísitāati (3000) nè inààke sikòupísitāati (3000), kè bè bo fié diyentébanni. De kó iwūš do tú o kpèyi nyi wenwe okpààti. ⁸ Kòo kpààti kó betūmbèe duónnè be yèmmè iwūš, kè bè bo fié dibanni benitibè kpéi, nè Defiibe nè ikuó niùbè Idikiya nè Sakarii nè Yeyēdi bèè kòtí Kuyie nciētè kè bèe duó nyiwūš ikuó niùbè kpéi, yepedabe nè yebòbe sikòupísidè nè sikòusikuò (2600) nè inààke sikòusitāati (300) kè bè bo fié diyentébanni. ⁹ Kè Defiibe kó bekótíbè Konanniya nè o kòbe Semmaya nè Netanneyēdi nè Asabia nè Yeyēdi nè Yosabadi kè bèe duó nDefiibe yepedabe nè yebòdabe sikòupísinùmmù (5000) nè yēnaadakè sikòusinùmmù (500). ¹⁰ Nte bè do tūnte mēè botí dibanni ikuó niùbè do pímmu be tōmmú kè Defiibe pí mbe kōmu, kè bè ntū nhokpààti dōu ndii nùu. ¹¹ Kè bè nfeu diyentébanni kó iwūš kè ikuó niùbè cōu meyi nDefiibe borè ke cou diwūštōnni ìnkè. Kè Defiibe bie fēū iwūš bè fié ì. ¹² Ke cǎnnìnko dèè dō nkétuò nKuyie, kéduó nDefiibe bè dō nkénte dè, ké me nyí nè inààke, kéntū mMōyiisi kó ikuó duó ke dòmmè. ¹³ Kè bèe tūnne be kó ikuó kēpūnnè diyentébanni kó ipe, kébénnè iwūš tēi bè cǎnnè ì Kuyie nkpéi nè sikūmboó nè tikàdàabuuti nè sidòu, kédeé ké dè totí benitibè mecǎā nkè bèe di, ¹⁴ kédeé kébénnè be kpèyi nè ikuó niùbè kpèyi, ke yé ikuó niùti Anō bí do pímmè mutōmmú nè keyènkòo ke feu iwūš ke tuò, ke tuónnè mekùò. Dèè kpéi ndo te kè ikuó niùbèe bénnè dèè tu be kpere nè bembè ikuó niùbè kpere. ¹⁵ Asafu yaábí bèè tu bedèmbè kè bè mpí mbe tōmmú ke tū nDafiti nè Asafu nè Emanni nè Yedutunni Kuyie mpāānāàntì náàntò okpààti kou bè do dōu ndii nùu. Kè yebòrè kó bebàribè mbaa bá dii bōri. Bá bè í nyóu be tōmmú, ke yé be kòbe Defiibe do bérímè dèè tu be kpere. ¹⁶ Mèè botí nku bè tūntemè ti Yiè nKuyie nkó mutōmmú mumou de yie kébaá ndiyentébanni, kéntū nhokpààti Sosiasii kó dinùu, kéfié iwūš kétuò nti Yiè nKuyie nwūštōnni ìnkè.

¹⁷ Isidayeeribe bèè kó dimàà do bo ndiyentébanni, kè bèe yíe kébaá mpéèbè bèè í kəərenè mutie mùù muuti be kó dibanni ke dà yewe yèyiekè. ¹⁸ Bè í baá ndiyentébanni mari me kó kubotí kətúóté Kuyie mpāānāānti náāntò Sammuyeerí kó dimōnni kəntə kətuəkenni Sosiasi kó dimōnni. Isidayeeribe kpààtibè òmòù í baá ndiyentébanni kè di dōnnè Sosiasi baá ndi. Ikuó nìùbè nè Defiibe nè Sedisademmu èi kəbe bè do bomu de kó dibanni. ¹⁹ De kó diyentébanni bè do di baá nhokpààti Sosiasi kpàti benni tepíítè nè diniínni miéke nke.

*Sosiasi kpàti tù̀̀kəmè ti m̀̀nku
(Wénté 2 Bekpààtibè 23:28-30)*

²⁰ Sosiasi tũntè dùì mōnni ti Yiè nKuyie ncĭētè kédeè, kè Esibiti kóo kpààti Neko ítení nè o āāpòmbè ke bo do mudòò Kadikemiisi èi kəbe kukó nhEfadati borè, kè Sosiasii yèroo kéndó kóò bù̀̀sténè. ²¹ Kè Nekoo t̄ nkè bèe ò nàké ke dà n kpəti da dōnnème, f̄́ nSudaa kəbe kóo kpààti? Dè í tú ñ kətení yíe nke bo dokénè f̄́ nwe, ñ kətení ke bo dokénè tēcĭētè n dokùnè tē nte, kè Kuyie nné tú n dōò mēcāā, báá dinté Kuyie nkuù m bonè kè mēè dəke kù yàà bo da kuə. ²² Bá nè mēmmē Sosiasi me nyí nyie nke bo yóu, kéceete omáà kékəte ke bo ò dokénè. Bá ò í nkènté Neko náānti Kuyie nhò nàké ti kòò ti náá, kékəte kédò mudòò Neko Mekidoo biriku miéke. ²³ Kè detānnè yembèe ò tā kòo nàké o kó betōmbè ke dà, bèe ò tū̀̀oté kè bè ò kò̀̀tēmu.

²⁴ Kòo tōmbèe ò dèite o kparinaasāntè miéke kéānné o kparinaasāntè tetè miéke, kóò tə Sedisademmu kòo kú kè bèe ò kũnné o yembè f̄́ti. Kè Sudaa tenkè kəbe bəmou nè Sedisademmu èi kəbe bəmou kè bèe kari o kũũ.

²⁵ Bè yĭ mēmmē kè Sedemii kuó ndikúdabōnni Sosiasi kpéí, kè benitidadèmbè nè benitipodèmbè kè bèe béi nSosiasi kpéí, kè dè sonnè nke yĭ Isidayeeribe kó ikuó. De kó dikúdabōnni wàrimu Sedemii kúdabùò mpátiri miéke.

²⁶⁻²⁷ Sosiasi dṑ̀rìmè sōmmē ò ketémè nè ò p̄̀ntémè nè ò p̄̀r̄̀mè mutōmmú Kuyie nkpéí, ke tũ nKuyie nkuó duó ke dōmmè, dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè nè Sudaa kəbe be* páte miéke.

36

*Yoakasi təmè tikpàti Sudaa tenkè
(Wénté 2 Bekpààtibè 23:30-24:17)*

¹ Dè dōò mēmmē kè dihèi yembèe tū̀̀oté Sosiasi birē Yoakasi, kéduó nkòo tū̀̀oté o cice f̄́t̄̀iri kəntú okpààti Sedisademmu. ² Yoakasi do yóó di tikpàti ke məke yebie nsipísidé nè yètāāti ndi, kəntə tikpàti ke dà betāābè bètāāti ke bo Sedisademmu. ³ Kè Esibiti kóo kpààti Neko ò p̄̀ nkéduó nkè Sedisademmu èi kəbe nè Sudaa tenkè kəbe nhò yietì dāmpóò, nè timátì péitì cidóò sikəupísitāāti (3000), nè mēsəə ncidóò sipísitāāti. ⁴ Kè Esibiti kóo kpààti tū̀̀oté Yoakasi nantè Ediakimmu kéduó nkòo bo ntú Sudaa tenkè nè Sedisademmu èi de kóo kpààti. Kè bèe ceete o yèt̄̀iri ké nhò yu ke tú Sosakimmu. Kè Neko kōnnè o kóo kótì Yoakasi Esibiti.

⁵ Sosakimmu do yóó di tikpàti ke məke yebie nsipísidé nè yènùmmù ndi kəntə tikpàti ke dà yebie ntepiítè nè dimáà kédòò ti Yiè nKuyie nho tũ nkù í dō dè. ⁶ Kè Babidōnni kóo kpààti Nebukannesaa ò do mudòò kóò p̄̀ nképítinné disəwũ̀̀ kó mēf̄́imme kékōnnè Babidōnni, ⁷ kəntənè ti Yiè nKuyie ncĭētè kó tinenti, ké kò nké ti tanné o kó tēbəcĭētè miéke.

⁸ Sosakimmu dṑ̀rìmè sōmmē, isəke kpere ò dōò dè, nè t̄̀i ò tū̀̀akení dè wàrimu Isidayeeribe kpààtibè nè Sudaa kəbe be páte* miéke. O birē Sosakinni weè do səté tikpàti.

⁹ Sosakinni do yóó di tikpàti ke məke yebie ntepiítè nè yèni ndi, kəntə tikpàti betāābè bètāāti nè yewe tepíítè ke bo Sedisademmu, kédòò ti Yiè nKuyie nyí dō dè. ¹⁰ Dibenni

* **35:26-27** Wénté 16:11 nè t̄̀i wè̀̀nkũnnē. * **36:8** Wénté 16:11 nè t̄̀i wè̀̀nkũnnē.

pànni yètìní dìi m̀nni k̀o kpààti Nebukannesaa ò pĩ nkékònnè, k̀nt̀nè ti Yiè nKuyie nciètè k̀o tinenkpeti. K̀o túóté o cice nantè Sedesiasi k̀è weè ntú okpààti Sudaa tenkè nè Sedisademu.

Sedesiasi tumè okpààti Sedisademu

(Wénté 2 Bekpààtibè 24:18-25:21 nè Sedemii 39:1-10. 52:1-27)

¹¹ Sedesiasi do yóó di tikpàti ke m̀ke yebie nsipísidè nè òm̀aà ndi k̀nt̀ tikpàti ke d̀ yebie ntepiùtè nè òm̀aà ke bo Sedisademu. ¹² K̀o d̀ò ti Yiè nKuyie nyí d̀ò d̀è, kunku ò tũ nkù, ò í nkék̀nnè om̀aà Kuyie mpããnaànti náàntò Sedemii ìkè, wenwe ti Yiè nKuyie ndo náánnè wè k̀ò ò náá. ¹³ K̀o yete okpààti Nebukannesaa kpeti. Nebukannesaa do dú nk̀ò ò d̀únnèmu dinùù kè yú Kuyie nyètiri, ke bo nyíé nho kpeti. Bá nè memme k̀ò kpénk̀nnè o to k̀yete ti Yiè nKuyie kunku Isidayeeriibe tũ nkù. ¹⁴ Ikuó nùbè k̀ò bekótibè nè benitibè kè bèe sũ mbè bo nyetírímè ti Yiè nKuyie nkpeti, k̀tũnnè ibotí t̀i d̀òri ì s̀ke kperè, k̀cace ti Yiè nKuyie nciètè bè do cãnnè t̀ Sedisademu. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie mbe yembè do tũ nkù do d̀mu k̀deetè ku nitibè nè ku c̀tè, k̀ntũnni ku t̀rè sãà kè yè bè caú. ¹⁶ Kè Isidayeeriibe ndaú ku pããnaànti náànbè, ke bè s̀nku ke bè sãá, nkè ti Yiè nKuyie mmieke yàa bè c̀útènè, bá bè í mm̀ke bè bo yímè kè kè c̀nnè. ¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nduó nkè Babidanni k̀o kpààti bè do mudò k̀kuo bekpà̀riinuombe nè bebémbè nè isapumbí nè bekótibè nè sidakóó, kè mbè k̀ùtìnè Kuyie nciètè mièkoo, bá ò í nsùò nhòm̀ò. Kuyie nkuù do bè nhò dú mbem̀ò. ¹⁸ K̀o kpààti Nebukannesaa éi Kuyie nciètè k̀o tinenti tidieti nè tisàmp̀tì nè ku c̀tè k̀o tikpàti, nè okpààti kpeti nè o tũmbè kpeti, dem̀ò kè dè k̀nnè Babidanni. ¹⁹ K̀o c̀u nKuyie nciètè k̀puo Sedisademu k̀o kuduotí k̀c̀u ntekpààtic̀tè nè bekpèribè kpesi, k̀cace dihei k̀o tinensàati tim̀ò, ²⁰ k̀pĩmmú bèè do yenté yenté k̀k̀nnè Babidanni kè me nyĩnè okpààti nè o bí, kè bè ntú tidaati kè Peresi k̀o dikpàatiyuu yàa c̀utènè tikpàti. ²¹ Mem̀me ti Yiè nKuyie ndo náké t̀i ku pããnaànti náàntò Sedemii t̀i d̀òm̀è. K̀ do ò náké ke d̀: Be èi dìi yóó d̀úngo yebie nsipísiyiekè mièke, k̀fóó nsiom̀p̀sì k̀o yebie mbè na mbaa nyè.

Okpààti Siduusi dúmmè dinùù kè Sifube bo k̀o nkémaá Kuyie nciètè

²² Peresi k̀o kpààti Siduusi kpàti benni ketiri mièke nke kè Kuyie nni ndó k̀d̀ò k̀ do náké t̀i ku pããnaànti náàntò Sedemii, k̀ò t̀i ẁri. Mem̀me Kuyie mbenkemè okpààti Siduusi ò d̀ nkéd̀ò t̀i, k̀ò t̀i ẁri kè bèe dari yepáte o èi dim̀òu k̀pĩkè ke d̀: ²³ Ti Yiè nKuyie nkùù bo k̀nkè k̀ùù n dú nyekpàatiyo yem̀òu kutenk̀ù kè n yè baké, kuù n náké ke t̀ú n k̀u maá t̀c̀tè Sedisademu Sudaa tenkè mièke. Díndi bèè k̀o dim̀aà tu Kuyie nk̀obe k̀ù ndi bonè kè di k̀ Sedisademu Sudaa tenkè kè k̀u maá t̀c̀tè.

Esitadasi Di mpátiri tɔ tii náaanti

Esitadasi nè Nšemii de kó yepáte yedé ti náá nSifube bè do pĩmmú bè kékònnè Babidɔnni kè bèè konní be èi Sedisademmu, be kó tináaanti nti.

Tii wàri de kó yepáte yedé ye miéke tii dɔ̀ tinti yebie ntekùtè miéke. Esitadasi kó dipátiri ti náá mPéresi tenké kóo kpààti Siduusi pāmè mme kuce meketimè Sifube kè bè konní Sedisademmu. Bè do konní kéketé kémaá diwũ̀stònni ndi bè do feu de iwũ̀s Kuyie, de kó difɔ̀nkúò yebie mmayè kè bèè maá Kuyie ncĩ̀tè Dadiyuusi tu dii mɔ̀nni okpààti (5:1-2). Asee nè Sakarii bè tu dii mɔ̀nni ndi Kuyie mpããnaaanti náam̀bè. Kè dendee pḕtè kè Péresi tenké kóo kpààti Aditakisiesii tɔ̀ Esitadasi wèè do tú ikuó niùti nè i wã̀ti Sedisademmu, kòo yáúkũ̀ne benitibè kònti Kuyie mbáámmù bíékè.

Di mpátiri náaanti duó ke dòm̀mè

1. Okpààti duómmè dinùù Sifube kè bè bo kò nkémaá Kuyie ncĩ̀tè 1
2. Sifube bèè kò nKuyie ncĩ̀tè kó mumarimù 2
3. Bè íimmè Kuyie mbáámmù 3
4. Be dootitabè kó tináaanti kèntɔ̀ kètuakenè bè baámmè diyentébanni 4-6
5. Esitadasi pĩ mmù tãmmù 7-10

Okpààti Siduusi duómmè dinùù kè Sifube bo kò nkémaá Kuyie ncĩ̀tè

¹ Péresi tenké kóo kpààti Siduusi kpàti benni ketiri miéke kè ti Yiè nKuyie nní ndó kédɔ̀ kù do náké tì ku pããnaaanti náaantò Sedemii kòò tì wàri. Memme ti Yiè nKuyie mbenkemè okpààti Siduusi ò dò nkédɔ̀ tì kòò tì wàri, kèpĩ̀éké ke dò: ² Ti Yiè nKuyie nkùù bo kèĩ̀nkè kuù n duó nyekpàatiyɔ̀ yemou kutenkù kè n yè baké. Kuù n náké ke tú n kù maá tecìtè Sedisademmu Sudaa tenké miéke. ³ Díndi bèè kó dimàà tu ku kɔ̀be kù ndi bonè kè di kote Sedisademmu Sudaa tenké kè kù maá tecìtè. Kuyie nyIsidayeeribe tũ̀ nkù bo Sedisademmu nwe. ⁴ Isidayeeribe bo yèè kàrè kɔ̀bee yíé timáti péiti nè mesɔ̀ nè tinenti nè iwũ̀s kè bè pã̀nè yepã̀rè be yèmmè kpɛye ti Yiè nKuyie ncĩ̀tè marimù kpéi nSedisademmu.

⁵ Memme Sudaa wuɔ̀ nkɔ̀be kó bekótibè nè Bensamee kɔ̀be nè ikuó niùbè nè Defiibe Kuyie nnampe bèè kó meyèmmè kè bèè íté kèbáátí ke bo kò nSedisademmu kémaá ti Yiè nKuyie ncĩ̀tè. ⁶ Kè be pèetitabèè bè teennè mesàà nké bè pãmmù timáti péiti nè mesɔ̀ nnè tinenti nè iwũ̀s nè tinenti teti tii donku yóù, bè í nkàannè ketike bèè dó kèpã̀ nè be yèmmè be kó yepã̀rè.

⁷ De kó difɔ̀nkúò kòo kpààti Siduusii duó nkè bèè denneni ti Yiè nKuyie ncĩ̀tè kó tinenti okpààti Nebukannesaa do tùótè tì kètannè o bɔ̀cĩ̀tè. ⁸ Kòo duó nkè odítisɔ̀nniwè Mitidedati tì denneni kékaa nké tì duó nSudaa kɔ̀be kóo kpààti Sebasaa. ⁹ Nte bè do kaa nde kó tinenti kè tì mmàmè: Mesɔ̀ nyebɔ̀ sipísitã̀ati, timáti péiti yebɔ̀ tekɔ̀upíítè (1000), yese sipísidé nè yèwei. ¹⁰ Isɔ̀bòòke sipísitã̀ati, timáti péiti ibòòke isà̀ayi tekɔ̀upíítè (1000), itèi ìi kó kuwenniku í ì mɔ̀nnè sikɔ̀usinàà nè tɛpíítè (410) nè titeti tekɔ̀upíítè (1000). ¹¹ Kè bèè tì bàte tisɔ̀nenti nè timáti péiti kpeti kè tì mbo sikɔ̀upísìnùmmù nè sikɔ̀usinàà (5400), kè Sebasaa ndè tɔ̀ demou bè iti dii mɔ̀nni ke kũ̀nti Sedisademmu.

2

Sifube bèè do kò nSedisademmu bè do mamè

¹ Nte Isidayeeribe do ité Babidɔnni okpààti Nebukannesaa do pĩmmú bè kè bè ntú tidaati o cie, kèitè kékonní Sedisademmu Sudaa tenké bá wè kòo kari o èi. ² Nte bèè do bè ni be yètè:

Sodobabæedi nè Sosuwee nè Næemii nè Sedayaa nè Ededayaa nè Maadosee nè Bidisanni nè Misipaadi nè Bikibaii nè Deummu nè Baana.

Beè naàmùnti tu tii:

³ Padosi kó kunaàmùnkù kàbe do bo sikàupísidé nè tekòutè nè sipísìyiekè nè bèdébè mbe (2172).

⁴ Kè Sefatia naàmùnkù mbo sikàusitàāti nè sipísìyiekè nè bèdébè (372).

⁵ Kè Adaa naàmùnkù kàbe mbo sikàusìyiekè nè sipísìyiekè nè bènùmmù (775).

⁶ Kè Pasati-Moabu naàmùnkù kàbe mbo sikàupísidé nè sikàusini nè tepíitè nè bèdébè (2812), Sosuwee nè Soabu be yaábí nyi.

⁷ Kè Edammu naàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè sikàusidé nè bènàà (1254).

⁸ Kè Satuu naàmùnkù kàbe mbo sikàusìwei nè sipísìnàà nè bènùmmù (945).

⁹ Kè Sakaii naàmùnkù kàbe mbo sikàusìyiekè nè sipísìkuò (760).

¹⁰ Kè Bani naàmùnkù kàbe mbo sikàusìkuò nè sipísìnàà nè bèdébè (642).

¹¹ Kè Bèbairi naàmùnkù kàbe mbo sikàusìkuò nè sipísidé nè bètāāti (623).

¹² Kè Asikadi naàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè sikàusidé nè sipísidé nè bèdébè (1222).

¹³ Kè Adonnikammu naàmùnkù kàbe mbo sikàusìkuò nè sipísìkuò nè bèkuò (666).

¹⁴ Kè Bikibaii naàmùnkù kàbe mbo sikàupísidé nè sipísìnùmmù nè bèkuò (256).

¹⁵ Kè Adinni naàmùnkù kàbe mbo sikàusìnàà nè sipísìnùmmù nè bènàà (454).

¹⁶ Kè Atee naàmùnkù kàbe Esekiasi yaábí mbo sipísìwei nè bèni.

¹⁷ Kè Besaii naàmùnkù kàbe mbo sikàusitàāti nè sipísidé nè bètāāti (323).

¹⁸ Kè Yoda naàmùnkù kàbe mbo tekòutè nè tepíitè nè bèdébè (112).

¹⁹ Kè Asummu naàmùnkù kàbe mbo sikàusidé nè sipísidé nè bètāāti (223).

²⁰ Kè Kibaa naàmùnkù kàbe mbo sipísìwei nè bènùmmù.

²¹ Kè Betideemmu kó teheitè kàbe mbo tekòutè nè sipísidé nè bètāāti (123).

²² Kè Netofaa kó teheitè kàbe mbo sipísìnùmmù nè bèkuò.

²³ Kè Anatoti kó teheitè kàbe mbo tekòutè nè sipísidé nè bèni (128).

²⁴ Kè Asimafeti kó teheitè kàbe mbo sipísìnàà nè bèdébè.

²⁵ Kè Kidiati-Yeadimmu nè Kefidaa nè Bedoti de kó yehékè kàbe mbo sikàusìyiekè nè sipísìnàà nè bètāāti (743).

²⁶ Damaa nè Kebaa kè de kó yehékè kàbe mbo sikàusìkuò nè sipísidé nè òmáà (621).

²⁷ Kè Mikimasi èi kàbe mbo tekòutè nè sipísidé nè bèdébè (122).

²⁸ Betæedi nè Aii kè de kó yehékè kàbe mbo sikàusidé nè sipísidé nè bètāāti (223).

²⁹ Kè Nèbo kó teheitè kàbe mbo sipísìnùmmù nè bèdébè.

³⁰ Kè Makibisi èi kàbe mbo tekòutè nè sipísìnùmmù nè bèkuò (156).

³¹ Kè Edammu tòu kó kunaàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè sikàusidé nè sipísìnùmmù nè bènàà (1254).

³² Kè Adimmu naàmùnkù kàbe mbo sikàusitàāti nè sipísidé (320).

³³ Dodi èi nè Adidi nè Onoo kè de kàbe mbo sikàusìyiekè nè sipísidé nè bènùmmù (725).

³⁴ Kè Sedikoo èi kàbe mbo sikàusitàāti nè sipísìnàà nè bènùmmù (345).

³⁵ Kè Sennaa èi kàbe mbo sikàupísitàāti nè sikàusìkuò nè sipísitàāti (3630).

³⁶ Kè ikuò niùbè Yedaya naàmùnkù kàbe Sosuwee yaábí mbo sikàusìwei nè sipísìyiekè nè bètāāti (973).

³⁷ Kè Imæe naàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè sipísìnùmmù nè bèdébè (1052).

³⁸ Kè Pasuu naàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè sikàusidé nè sipísìnàà nè bèyiekè (1247).

³⁹ Kè Adimmu naàmùnkù kàbe mbo tekàupíitè nè tepíitè nè bèyiekè (1017).

⁴⁰ Defiibe nè Sosuwee nè Kadimiedi Odafia kè be yaábí mbo sipísìyiekè nè bènàà.

⁴¹ Kè Asafu naàmùnkù kàbe ríbo tekòutè nè sipísìdé nè bèni (128) beè do tú bedèmbè Kuyie ncîètè mièke.

⁴² Sadummu nè Atee nè Tadiməə nè Akubu nè Atita nè Sobaii beè kó ibí do tú bèè bàa Kuyie ncîètè kó yebòrè kè bè ríbo tekòutè nè sipísitàati nè bèwei (139).

⁴³ Tisisa nè Asufa nè Tabaati beè kó tinaàmùnti kàbe do pfi mmutōnyəðmmù Kuyie ncîètè mièke, ⁴⁴ nè Kedosi nè Siyaa nè Padonni be naàmùnti kàbe, ⁴⁵ Debannaà nè Akaba nè Akubu be naàmùnti kàbe, ⁴⁶ Akaabu nè Sammudaii nè Annani be naàmùnti kàbe, ⁴⁷ Kidedi nè Kasaa nè Edaya be naàmùnti kàbe, ⁴⁸ Edetisinni nè Nekoda nè Kasammu be naàmùnti kàbe, ⁴⁹ Usaa nè Pasiyaa nè Besaii be naàmùnti kàbe, ⁵⁰ Asina nè Meunimmu nè Nefusimmu be naàmùnti kàbe, ⁵¹ Bakibuku nè Akufa nè Aduuri be naàmùnti kàbe, ⁵² Basiduti nè Meyida nè Adisa, ⁵³ Badikosi nè Sisedaa nè Tamasi be naàmùnti kàbe, ⁵⁴ Nesiasi nè Atifa be naàmùnti kàbe.

⁵⁵ Sadoməə kó betōmbè kó tinaàmùnti kàbe do tú: Sotaii nè Sofedeti nè Peduda be naàmùnti kàbe, ⁵⁶ Yaada nè Dadikonni nè Kidedi be naàmùnti kàbe, ⁵⁷ Sefatia nè Atidi nè Pokedeti-Asebaimmu nè Ami be naàmùnti kàbe.

⁵⁸ Bəməu kè bèe wənné kəmbo sikəusitàati nè sipísiwei nè bédébè (392).

⁵⁹ Bèè do ité Babidənni kékò nSedisadəmmu ke í nna kénáké weti weti kəbenke bè tumè Isidayeeriibe. Bèè do bonní bè mbe Tedi-Medaa nè Tedi-Adisaa nè Kedubu nè Adanni nè Imee. ⁶⁰ Dedaya nè Tobiya nè Nekoda be naàmùnti kàbe mbe kè bè ríbo sikəusikuð nè sipísìnùmmù nè bédébè (652).

⁶¹ Ikuó niùbè mièke kè bèmabè ríbo: Obayaa nè Akikoti nè Badisidaii be naàmùnti kàbe. Badisidaii do tútóté onitipòkù mǎu nwe kòò tu Kadaadi èi kou, kòò tútóté de kó diyètìrì. ⁶² Kè bèe wammú o botí kó diyètìrì kémónté, kè bè bàa ikuó tōmmú. ⁶³ Kè kùmandáà bè bàa ke dò bè báá di bè pǎ mùu dii Kuyie kénkémúnè ikuó niùti bo beémme Kuyie nnè ikuó nenti bè tu ti udimmu nè tumimmu.

⁶⁴ Bəməu kè bèe wənné kəmbo sikəupípisinàà nè sikəupísìdé nè sikəusitàati nè sipísikuð (42360), ⁶⁵ ke né mbúúti tidaati nè benitipotōmbè kè bembè ríbo sikəupísìyiekè nè sikəusitàati nè sipísitàati nè bèyiekè, (7337) kè benitidadèmbè nè benitipodèmbè, kè bembè ríbo sikəusìdé (200). ⁶⁶ Kè sisēī ríbo sikəusìyiekè nè sipísitàati nè sikuð (736), sǎmmarímú nè sisēī de wənné ke peité si kè si ríbo sikəusìdé nè sipísinàà nè sìnùmmù (245). ⁶⁷ Kè yòyóbè ríbo sikəusinàà nè sipísitàati nè bènùmmù (435) kè sǎmmarímúbè ríbo sikəupísikuð nè sikəusìyiekè nè sipísìdé (6720).

⁶⁸ Bè tùðke dii mǎnni Sedisadəmmu ti Yiè nKuyie ncîètè kó dihei kè be cēī kó bekótibè mabèe pǎmmú be yèmmè kó yepārè kè bè bo wēte kémaánè Kuyie ncîètè te fǎtìrì. ⁶⁹ Kè bèe pǎ be wērimú mǎmè kè de kó yepārè ríbo yəsəwèrè sikəupípisikuð nè tekəupíítè (61000), medítibii sikəupísìnùmmù (5000), yekəutéyaabòrè tekòutè (100).

⁷⁰ Ikuó niùbè nè Defiibe nè betəbè bèe tu bedèmbè nè bèe bàa Kuyie ncîètè kó yebòrè nè bèe tu betōmbè te mièke, kè bèe kari yehékè bè bè duó nyè kè Isidayeeriibe sǎmbe kari be ekè bè do te yè nè dimǎnni.

3

Sosuwee nè Sodobabedi bè wēte ke ímmè Kuyie mbáámmù

¹ Dibenni tǎnkù yiénnwè mièke ke sǎ nyIsidayeeriibe kǎri be ekè ke dèè. Kè bèe wənné dinùu dimáà kétíi nSedisadəmmu. ² Kè Yotisadaki bire Sosuwee nè o tebií ikuó niùbè tǎbè nè Sodobabedi Seditieri bire nè o tebií kè bèe ité kémaá diwūōtǎnni Kuyie nyIsidayeeriibe

tũ nkù kpéi nke bo kù fié iwũs kù do duó nyìi kuó ku kóo tñnti M̄ayiisi kòo ì wàri ì yē ndè ndòmme. ³ Bá nè bè do me ndémè dihei yembè kè bèe wēte kémaá ti Yiè nKuyie ndiwũtònni di do bo dii f̄t̄iri k̄éfié iwũs, dikũnweñni kpeyi nè kuyuoku kpeyi. ⁴ De kó difōnkúò kébaá ntitouti kó dibanni ti wàri ke yēmmè k̄éfié Kuyie nyiwũs bè do dò nké ì fiémè, dibanni kó yewe miéke bá dii yiè nè di kó iwũs ì dò nkémamè, ⁵ k̄éfié bè s̄s̄ fié ì bá dii yiè k̄étuò, k̄éfiénè otànkù pànwè kó dibanni kpeyi nè ti Yiè nKuyie nkó yebaa nteyè kpeyi. Ke né mbúúti be yēmmè kó yep̄arè bè do kù p̄ammú yè. ⁶ Otànkù yiénwè kó diyè ketiri kè bèe keté bè bo nfeumè ti Yiè nKuyie nyiwũs ke tuò mbá bè mu nyí d̄óu ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kó dipũ.

⁷ Kè bèe yietí idííti bet̄ácièbè nè bedayaabè, kéduó ntidiiti nè menaà nnè mekùò nSit̄s̄ nè Tiiri èi k̄obe kè bè bo k̄ote Dimaa kéwaá ndetekperè kó ideí ké dè tannéní d̄améèri, kè d̄e cútè Safaa èi. Peresi kóo kp̄àti Siduusi weè do bè duó ndinùu kè bèe mè d̄ò. ⁸ Dibenni d̄érinni do ndi nè bè t̄ùòkemè Sedisademmu Kuyie nc̄f̄ètè borè otànkù od̄eri miéke. Kè Sedobab̄eedi Seditieri bire nè Sosuwee Yotisadaki bire nè be tebií nè ikuó niùbè nè Defiibe nè Isidaȳeribe s̄ombe bèè do konní Sedisademmu, kè bèe keté mut̄ommú. Bè do t̄ãátè Defiibe miéke nke bedap̄ambè bèè m̄òke yebie nsip̄isidè sidè k̄éntò ke deèt̄inko, kè bè nni ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kó mut̄ommú. ⁹ M̄em̄me Sosuwee nè o bí nè o tebií Kadimīedi nè o bí nè Odaya kó ibí, kè bèe w̄enné dinùu d̄imáà k̄enni Kuyie nc̄f̄ètè kó bet̄ombè kè Enadadi naàm̄unkù k̄obe Defiibe mbè teénnè.

¹⁰ Bemaribè d̄óu ndi m̄onni ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kó dipũ kè ikuó niùbèe dáátí ikuó yààti k̄enheu sihéu, kè Defiibe Asafu naàm̄unkù k̄obe t̄úótè tik̄apenti ke bo s̄ant̄enè ti Yiè nKuyie, Dafiti Isidaȳeribe kóo kp̄àti do ti wàri ke yē ndè ndòmme. ¹¹ Kè bè ndiè ke s̄antí ti Yiè nKuyie nke kù d̄óunnè mut̄ommú kè bet̄obè c̄óu nke tú kù wennimu ke d̄ó Isidaȳeribe s̄áà. Kè ben̄it̄ibè bem̄ou ȳiútí ke s̄antí ti Yiè nKuyie mbè d̄óu mmè kpéi ku c̄f̄ètè kó dipũ.

¹² Kè ikuó niùbè kus̄kù nè Defiibe kus̄kù bèè k̄oté ke do yà Kuyie nc̄f̄ètè ketitè, kè bembè nti yedabùò mbè d̄ounko dii m̄onni ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kó dipũ, kè bet̄obè bie ȳiútí. ¹³ Bè í nna ke bàte iȳiutii nè yedabùò, dè do yiè ke d̄étírí mediè mme.

4

Sifube dootit̄obè do d̄ómè k̄écónnè mut̄ommú

¹ Kè Sudaa k̄obe nè Bensam̄e k̄obe kè be dootit̄obèe keè bèè konní Babid̄onni bè maámè ti Yiè nKuyie nyIsidaȳeribe tũ nkù c̄f̄ètè, ² k̄éité k̄ékatè k̄éyà Sodobab̄eedi nè Sosuwee nè beheik̄enk̄ótibè mabè ké bè n̄aké ke d̄ò: Ti d̄ó ke di w̄ennén̄emu kè ti maá Kuyie nc̄f̄ètè, ti t̄ummu di kó Kuyie. Nè Asidii kóo kp̄àti Edi-Adonni ti t̄onímè die nti kù feumu iwũs.

³ Sodobab̄eedi nè Sosuwee nè Isidaȳeribe kó bek̄ótibè kè bèe bè n̄aké ke d̄ò: Dè báa yie nkè tí w̄enné tínti nè d̄índi kémaá ti Yiè nKuyie nti tũ nkù t̄ec̄f̄ètè. Tíi d̄ò nké t̄e maá timáà. Peresi kóo kp̄àti Siduusi weè ti duó ndinùu.

⁴ Kè dihei k̄obe íté k̄écómmú ke bo ȳárík̄unne Sudaa k̄obe k̄ontí ké bè ãnnè kuf̄waá nkè bèe yóu mumarimù. ⁵ Kè bèe yietí Peresi kóo kp̄àti t̄ombè kè bè bo c̄ónnè nKuyie nc̄f̄ètè marimù kó mut̄ommú. Kè bè mme nh̄s̄ Siduusi kp̄àti tim̄ou miéke k̄etann̄enko Dariyuusi kpeti miéke.

Bè n̄akémè okp̄àti Aditakis̄esi Sifube kpéi

⁶ Okp̄àti Siduusi kp̄àti ketírí dii m̄onni ndi Sifube dootit̄obè w̄arimè dipátíri k̄ewátí Sudaa tenkè k̄obe nè bèè bo Sedisademmu.

⁷ Aditakis̄esi tu dii m̄onni Peresi kóo kp̄àti, kè Bisidammu nè Mitidedati nè Tab̄eedi nè be t̄ñntit̄obè mabè, kè bèe ò wàri dipátíri nè Aramu èi k̄obe kó tináañti.

⁸ Kè Deummu kùmàndáà nè opátíwǎàti Simisaii kè bè múnke wǎri dipátíri okpààti Aditakisési bèè bo Sedisadεmmu be kpéi nke dò:

⁹ Mí nkùmàndáà Deummu nè opátíwǎàti nè titǒntitǒbè bèè bo Dinni èi nè Afadisataki nè Tadipedi nè Afadasi nè Edesi nè Babidǒnni nè Susi nè Dena nè Edammu de kó yehékè kǒbe, ¹⁰ nè ibotí tǐi okpààti diεwè Asinnapaa do pǐmúní bè ké bè kǎnne Sammarii nè kukó nhεfadati yàà kó yehékè tεyè.

¹¹ Nte bè do wǎri dii pátíri kéduó nhokpààti Aditakisési ke tú: Tínti a kó betǒmbè nè bèè bo kukó nyàà nè betǒbè, tǐi da wǎri di mpátíri, ¹² ke dǒ ké da náké kǐtú Sifube bèè iténí a cie ke konní Sedisadεmmu bè wǐte ke maámu dihei dii do yete a kpɛti, dihei yonkurì, bè ínkomu iduotí ke dammù ke bo dǒu ndipũ. ¹³ Okpààti, á nyé ke dǒ nkè bè wǐte ke di maá ke íi ndi duotí di nǐtìbè ténke í yóo nyietì dǎmpòò yoo dihei kó idíití yoo tipotantì kpɛyi de mǎnnì a nyé ke dǒ nha èi cǐtεmu. ¹⁴ Deε te tínti bèè tu a kpààtiyuu kǒbe ke da mǎkenè mεtaummè dè í ti naati bè bo da sǎnkèrímè, deε te kè ti dǒ ké tì nda náké. ¹⁵ Kǎa fié dihei kó yepáte de kó benǐtìbè kó tináàntì kǐyà de kó dihei do yetεmu bekpààtìbè kpɛti kéndǎari bè í dǒ dè, bè baa yetírímu bekpààtìbè nè bè bomè, deε do te kè bèε pǎnte be èi. ¹⁶ Ti da náámmu ke tú kǎa yóu kè bè wǐte ke maá dihei ke íi nyiduotí a ténke í yó mǎke ketenkè kukó nyàà.

Okpààti Aditakisési bè tǐnnémè dipátíri

¹⁷ Mεmme kǒo kpààti wǎri ké bè tǐnné ke dǒ: Mí nhokpààti mǐi wǎri di mpátíri kùmàndáà Deummu nè opátíwǎàti Simesaii, nè betǒntitǒbè bèè bo Sammarii nè betǒbè bèè bo kukó nyàà mǐi di dǎunko.

¹⁸ Dipátíri di n duǎnní di, bè di nni nkàammu ke n cǐi. ¹⁹ Kè n duó nkè bè fié yepáte ke sǒ nde kó dihei nè di bomè di í yíe mbekpààtìbè kpɛti, ke ǎǎ yekpǎrè bá dii mǎnnì ke yetírì bekpààtìbè. ²⁰ Bekpààtidiebè do buotεmu Sedisadεmmu kémbaké kukó nyàà kó yehékè kè bè mbè yietì dǎmpòò nè ihεikéndíití nè tipotantì kpɛyi. ²¹ Nè de kpéi duǎnné ké bèε cǒnné mutǒmmú ke báa sǎoté mumarimù kénkémúnè m bo wǐte kéduómme dinù. ²² Dí ndake ke báa wǎnnè de kó tináàntì kè mεε dǎke de kó mεcǎrímè bo nsǎké ke déúkú kè dè ti yonkenè tínti bekpààtìbè.

²³ Bè kǎa ndi mǎnnì okpààti Aditakisési wǎri dii pátíri kùmàndáà Deummu ìkè nè opátíwǎàti Simesaii nè betǒntitǒbè kè bèε ité mεcǎǎ kékǎte Sedisadεmmu Sifube borè ke neiné behǎǎpǒmbè kécǒnné mutǒmmú nè muwǐrímú. ²⁴ Mεmme Kuyie ncǐtè marimù kó mutǒmmú cǒrímúmè Sedisadεmmu, kéncómú kè dè yàà tuǎkenè Peresi kóo kpààti Dadiyuusi kpàti benni déri.

5

Bè wǐte késǎotémè Kuyie ncǐtè kó mumarimù

¹ Kè Kuyie mpǎǎnǎàntì náámbè Ido birε Sakarii nè Asee, kè bè mbè nǎá nKuyie mpǎǎnǎàntì Sifube bèè bo Sudaa tenkè nè Sedisadεmmu. Kè bè bè nǎá nKuyie ny-Isidayεeribe tǐi nkù kùu bè baké kù bè nǎké tì. ² Mεmme Sodobabεedi Seditieri birε nè Sosuwee Yotisadaki birε kè bèε ité kǐpǐ nKuyie ncǐtè mumarimù Sedisadεmmu mieke, kè Kuyie mpǎǎnǎàntì náámbè bè bonè ke bè teénnè.

³ De mǎnnì kè kukó nyàà kóo kùmàndáà Tatennaii nè Sedaa-Bosinaii nè betǒntitǒbè, kè bèε kǎte kébeke Sifube ke dǒ: We ndi duó ndinù kè di maá Kuyie ncǐtè ke íinko iduotí? ⁴ Di yètè tu ba díndi bèè maá dihei ke íinko iduotí?

⁵ Kè Kuyie mme nni mbonè Sifube kó bekótìbè bá bè í cǒnné be tǒmmú, kè bè nsǎké mutǒmmú kékémúnè bè bo duómme okpààti Dariyuusi yepáte kǒo bè tǐnné o kpɛri de kó tináàntì ñnkè.

Sifube dootitabè wàri dùi pátiri ke duó nDariyuusi

⁶ Nte dipátiri kukó nyáà kóo kùmàndáà Tatennaii nè Sedaa-Bosinaii nè betõntitabè bè do duó ndii pátiri Dariyuusi. ⁷ Nte bè do di wàri mèè botí: Okpààti diewè Dariyuusi ti da dõunkomu, mbo kè dè naati.

⁸ Okpààti ti dó ké da náké ke tú: Ti kòtemu Sudaa kòbe kó dikarì Kuyie ncīètè borè ke sò mbè maà Kuyie ncīètè nè yetárè ke commu yesānkè imarí cuokè ke pī mmutõmmú mesàà nkè mù kèrì. ⁹ Kè ti beke bèè ni mutõmmú, wèè bè duó ndinùù kè bè maà Kuyie ncīètè ke íinko dihei kó iduotí? ¹⁰ Kè ti bè biéké be yetè ke yè wàri ke bo yè nda duó. ¹¹ Kè bè ti tēíné ke tú, bè tu Kuyie nkùù baké keīnkè nè ketenkè ku kòbe mbe, kè be kóo kpààti diewè mòu weè do maá Kuyie ncīètè nè dimònni. ¹² Kè be yembèè càarè Kuyie nkùù bo keīnkè kè ku mieke bè yè, kè kùu duó nkè Kandee kòbe kóo kpààti Nebukannesaa wèè bo Babidõnni kòo bè pònte ke taunnè Kuyie ncīètè ké bè kònnè Babidõnni kè bè ntú tidaati. ¹³ Mèmmè okpààti Siduusi kpàti benni ketiri mieke kòo duó ndinùù ke dò bèè wète ké tè maá. ¹⁴ Kòò tùóté Kuyie ncīètè nenti mesòo nnè timáti péiti okpààti Nebukannesaa do tùóté ti Kuyie ncīètè mieke Sedisademmu kékònnè Babidõnni kétanne tebòcīètè, kòo ti duó Sesibasaa wèè tu be kóo kùmàndáà. ¹⁵ Kòò ò náké ke tú wèè tùóté de kó tinenti kékòtenè Sedisademmu Kuyie ncīètè borè kéwète ké tè maá te fòtiri. ¹⁶ Mèmmè kè Sesibasaa kòte ke pūūtè Kuyie ncīètè Sedisademmu kè bè kpaá ke tè maá, bá tè í dèè. ¹⁷ Okpààti kaa bo yie mbèè fié Babidõnni kóo kpààti kó yepáte kéyà kè nsà kòo kpààti Siduusi mènke do duó ndinùù ke dò bèè wète kémaá Kuyie ncīètè Sedisademmu. Kè bè dèè okpààti, á ti náké a yèmmè dõmmè de kó tináañti ñnkè.

6

Okpààti Dariyuusi bè tēíné ti

¹ Mèmmè kòo kpààti Dariyuusii duó nkè bèè fié Babidõnni èi kó tinenti nè yepáte yèè tò dihei kó tináañti duó duó sù cēi mieke, ² kéyà kupátikònkù makù Medii kó kutempè Ekibatanni èi kó tecēkpetè matè mieke, kè kù cití ke wàri ke tú: Nte tii dòò.

³ Okpààti Siduusi kpàti benni ketiri mieke kòo duó ndinùù ke dò: Bèè wète kémaá Kuyie ncīètè Sedisademmu te fòtiri te pūū borè, kè bè nfeu Kuyie nyiwũs te mieke, bèè tè maá kè te cómmè mbo métiribè sipísitāāti, mepēkùmè mèè máá. ⁴ Bèè cónné titápiētì icuó itāāti tidabētì kucus kùmáá, okpààti kó ditou kó idíítì ii yó nyietì te marimù kó idíítì. ⁵ Kè dèè tukúnè Kuyie ncīètè kó tinenti, mesòo nkpeti nè timáti péiti kpèti okpààti Nebukannesaa do tóni ti Sedisademmu kékònnènni Babidõnni bèè ti tēíné Sedisademmu Kuyie ncīètè bá kùù nenkù ku fòtiri.

⁶ De kó difõnkúò kè okpààti Dariyuusii wàri dipátiri kukó nyáà kóo kùmàndáà Tatennaii nè Setaa-Bosinnaii nè betõntitabè ké bè náké ke dò: Di bá mbè kòónnè. ⁷ Yóunè Sifube kóo kùmàndáábè nè Sifube kó bekótibè kè bè mpī mbe tõmmú kémaá Kuyie ncīètè te fòtiri. ⁸ Nte di yó mpī mmèè botí mumarimù kó mutõmmú: Díndi kukó nyáà kòbe di kó dihei kó ditou di yietì dàm póò kè ii taà, di yó nyi nyietì betõmbè ke báá kũnté. ⁹ Kè di ndake kènduò nyikuú niùbè dè bè bèkú dè bá dui yie. Yenaadapàà nnè yepedakè nè yepedabe bè yó nfeu dè Kuyie nkùù baké keīnkè nè ketenkè ke tuò, kè nkù pāānnè tidiiti nè mukókúú nnè menàà nnè mekúò. ¹⁰ Kè di nfeu Kuyie nkùù baké keīnkè nè ketenkè iwũs ke tuò, ku dake dó yèè pāre kufõku kpèye ké nkù bàānnè okpààti kpéi, wenwe nè o bí kè bè nfòu. ¹¹ Kè wèè yete de kó dinùù bèè deite o cīètè kó kudóú kóò tōnné kòo cīètèè naá nditápùò. ¹² Kòò kpààti mòu yoo kubotí makù yete n dõú ndii nùù, ke di pèennè ke pònte Kuyie ncīètè Sedisademmu bè yu dè ku yetiri, Kuyie nku mómmõnku kuú yóò ò poté. Mí nhokpààti Dariyuusi mii dõú nde kó dinùù ke di dò nkédòò weti weti.

¹³ Mēmme kè kukó nyàà kóo kùmàndáà Tatennaii nè Setaa-Bosinnaii nè betōntitòbè kè bèe tūnne okpààti Dariyuusi dǎú ndìi nùu weti weti.

Bè do kpetémè Kuyie ncīètè pàntè

¹⁴ Kè Sifube kó bekótìbè biε nsaké be tōmmú kéntū Kuyie mpāānāānti náam̀bè Ido bire Sakarii nè Asee bè do bè nàké tì, kédeè Kuyie nyIsidayεeribe tū nkù cīètè mumarimù kù do bè nàké ke yē ndè ndòmmè. Nè Pεresi tenkè kó bekpààtibè Siduusi nè Dariyuusi nè Aditakisési bè do bè duó ndìi nùu. ¹⁵ Kè bèe deè Kuyie ncīètè mumarimù okpààti Dariyuusi kpàti benni dikuónni, otànkù bè tu wè Adari * o yiè tǎānni. ¹⁶ Isidayεeribe nè ikuó niùbè nè Defiibe sǎmbe nè betòbè bèè do ité Babidǎnni kékonní Sedisadεmmu, kè bèe ānné dibanni, kényānkunè diwèi bè maámè Kuyie ncīètè ke dèè. ¹⁷ Kè bèe fíé ku cīètè kpetímù kpéi yεaadaakè tekòutè (100) yεpedakè sikǎusidé, (200) yεpedabe sikǎusinàà (400), kényiènnè yebòdakè tepíitè nè yèdéè Isidayεeribe bá kùu wuó kó mεyεi ncīém̀mè kpéi. ¹⁸ Kòo kanne ikuó niùbè be tǎnti be tǎnti nè Defiibe sǎmbe bè dǎ nkémpī mmèè botí Kuyie ncīètè mieke mutōmmú Sedisadεmmu. Kè bè ntū nti wǎri Mǎyiisi páte mieke ke yē ndè ndòmmè.

Bè baám̀mè diyentébanni

¹⁹ Dibenni pànni kóo tǎnkù ketiwè kó diyie tepíitè nè dinaanni bèè kó dimàà do konní Sedisadεmmu kè bèe baá ndiyentébanni. ²⁰ Ikuó niùbè nè be tebíi Defiibe kè bèe wēnné kédǎǎ mεwénkumè kó ikuó kέwénkunne bemáà kέfié diyentébanni kó iwūš bèè konní Babidǎnni be kpéi nnè bemómmǎmbe be kpéi, ²¹ kè bèe wēnné kέdi diyentébanni kó mudii nè bèè do tú tidaati Babidǎnni ke konní, nè bèè do kpaá dihei kέyatεnè bemáà yehεkè teyè kǎbe dǎori mèè yei, kέwammú ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tū nkù. ²² Kè bèe sǎoté kέmbaà mpéèbè bèè í kǎorenè mutie mùu muuti be kó dibanni ke nyānkunè diwèi ke dǎ yewe yeyiekè. Ke yé ti Yiè nKuyie ndo bè dǎǎmmè mesàà nkékááké Asidii kóo kpààti yèmmè kòo bo bè teennè Kuyie bembe Isidayεeribe bè tū nkù cīètè marimù.

7

Ikuó niùti Esitadasi kó tináānti

¹⁻⁶ Pεresi kóo kpààti Aditakisési kó tikpàti mieke nke oniti bè tu wè Esitadasi ò konnímmè Babidǎnni. Ò do tú ikuó niùti diεwè Anǎ kó kufuku kou mǎu nwe. Weè peité Pinasi kè Pinasii peité Abisuaa kòo peité Bukii kè Bukii peité Uusii kòo mε ntó peité Sedaya kè Sedayaa peité Mεdayǎti kè Mεdayǎtii peité Aitubu kè Aitubuu peité Sadǎki, kòo peité Sadummu, kè Sadummuu peité Idikiya, kè Idikiya peité Asadia, kè Asadiaa peité Sedaya, kòo peité Esitadasi. Bè do bè pīmmú kékōnnè Babidǎnni, kè wèe wēte kékonní Sedisadεmmu. Esitadasi do tú wèe yé wēnwe Kuyie nyIsidayεeribe tū nkù kuó, kù do duó nyi Mǎyiisi. Kè Kuyie nní nhò bonè kέduó nkè Pεresi kóo kpààti ò duó nwè ò beké dèè kó dimàà. ⁷ Dè do tú okpààti Aditakisési kpàti benni yiènni ndi Isidayεeribe mieke, kè ikuó niùbè mabè nè Defiibe nè bedèmbè nè bèè bàa yebòrè nè bèè tu betōmbè Kuyie ncīètè mieke bè tǎkεnīmè Sedisadεmmu. ⁸ Dii benni yiènni kóo tǎnkù nummuwè mieke nke Esitadasi konnímmè Sedisadεmmu. ⁹ Ò do ité Babidǎnni dibenni tǎnkù ketiwè kó diyie ketiri ndi, kè Kuyie nní nhò bonè kòo tuǎke Sedisadεmmu nè kusǎakù otànkù nummuwè kó diyie ketiri. ¹⁰ Esitadasi do duó nho yèmmè mme kénkaa ti Yiè nKuyie nkuó pátiri ke dǎori ò yèmmè, kέtié nyIsidayεeribe Kuyie nkuó nè ku tannò.

Okpààti Aditakisési do duóm̀mè mutōmmú Esitadasi

* **6:15** Adari: Bè do kaa mmèè botí be kó betǎàbè nè ti kaammè yíε ndè í wē. Be kóo tǎnkù Adadi berínè ti kó betǎàbè odéri nè tǎānwè de cuokè nke (dεwannè nè tibénti de cuokè).

¹¹ Nte okpààti Aditakisesei do duó ndì pátíri Esitadasi wèè do tú ikuó nùtì, ke wāũ Kuyie nkuó nè ku tannò ke dè tiè nyIsidayεeribe. ¹² Kè de kó dipátíri wàri ke tú: Mí nhokpààti diewè Aditakisesei mú wàri dipátíri ke da dou nfó nhEsitadasi Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè ku kuó nùtì wèè ì wāũ.

¹³ N duómumu dinùù ke tú bèè kó dimàà bo n kó dikpààtiyuu mieke ke tú Isidayεeribe, ikuó niùbè yoo Defiibe ke dó kékò nSedisadεmmu bè bo na ké da neinè. ¹⁴ Mí nhokpààti nè nh èi kó betũmbè bèyiekè tũ wēnné ke da duónko Sudaa kabe tenkè Sedisadεmmu, kaa bo ya kè nsà kè bè tũ nKuyie nha tũ nkù kuó pátíri a tó di yēmmè. ¹⁵ Kaa bo ntó mí nhokpààti nè n kó betũmbè ti yēmmè kó yepārè mesoò nnè timátì péitì ti pã dè Kuyie, kùù cĩètè bo Sedisadεmmu, Isidayεeribe tũ nkù. ¹⁶ A múnkεε cuónè Babidōnni kó kutempē nkabe ikuó niùbè nè cénkoo kabe duó nyèè pãrè kè yè bo kò nSedisadεmmu nKuyie ncĩètè kpéí, yèè tu timátì péitì nè mesoò. ¹⁷ Nè de kó timátì péitì nti, a bii yóó doñnèmè yenaadakè nè yepedakè nè yepedapàà nnè tidiitì nè menaa dèè ò kōrēnè, kaa dè tũ ndiwũōtōnni ñnkè Kuyie ncĩètè mieke Sedisadεmmu. ¹⁸ Timátì péitì nè mesoò ndèè bo nkpaá dí dè dōñnè di dómè fí nnè a tebii kántũ nKuyie di tũ nkù dómè. ¹⁹ Kuyie ncĩètè nentì bè da duó nti ku cĩètè tōmmú kpéí, ntó ti ké kù duó nku cĩètè Sedisadεmmu. ²⁰ Kè dēmarè kpaá ke dò nkédōò Kuyie ncĩètè kpéí a baá okpààti kó didítítu mieke ké dè dōò. ²¹ Mí nhokpààti Aditakisesei m mómumu, mmũ duó ndinùù kukó nyáà kó sidíticēĩ simou ke tú kè ikuó nùtì Esitadasi Kuyie nkùù baké keĩnkè ku kuó wāàti di beke dèè kó dimàà dí dè nhò duó nke báá ote. ²² Dí ò duó ntimátì péitì cidóòbè sikoupiisitaati (3000) tidiitì cidóòbè sikoupiisitaati (30000), menaa nyedié nsikoupiisinaà (4000), mmekùò nyedié nsikoupiisitaati (3000), di pã mukókúú ndi dó dè mmamè. ²³ Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kù béi ndì nùù ku kó benitibè dò nkè di dōomu nè tikōnyauti, kè dèe yie nkè ku mieke báá ti do, mí nnè m bí nè n kpààtiyuu. ²⁴ Nte dinùù teri n di duó ndi: Ikuó niùbè nè Defiibe nè bedēmbè nè bèè bàa yebòrè di bá mbè cōú dàmpòò nè ihèikēndiitì nè tipotanti kpēyi, bèè kó dimàà pĩ mmutōmmú Kuyie ncĩètè.

²⁵ Fí nha mómumu Esitadasi, nè Kuyie nda duó mmèè cii mmieke á ānné Kuyie nkuó wāābè nè bebeémbè bèè yó mbekùnè kukó nyáà kó benitibè bemou. Bèè kó dimàà yé Kuyie nkuó kè bēmbè í ì yé dí ì mbè tié. ²⁶ Kè wèè yete ke í tũnne Kuyie nha tũ nkù kó ikuó yoo mí nhokpààti kpēyi, bèe yūō nho to, kòò dò nkékuomu, bèe ò kù. Kè bè bo ò dēnne o kabe cuokè bèe ò dēnne, kòò bo yietímu wèe yietí, kè bè me mbo ò kpetínne mu bèe ò kpetínne.

Esitadasi sāntemè Kuyie

²⁷ Kè Esitadasii sānte ti Yiè nKuyie nke dō: Ti Yiè nKuyie n yembè do tũ nkù yètìrì nde. Kuù ānné okpààti meyēmmè ò bo déúkūnnemè ku cĩètè tēè bo Sedisadεmmu. ²⁸ Kuù duó nkòo kpààti nè bèè tu o kó betũmbè nè bèè tu bekperíbè o kpààtiyuu mieke kè bè n dōò mesàà. Mí m mómumu nkè m múnkεε túóté tikōnyauti, ke yé ti Yiè nKuyie nni mbonèmè. Memme kè n tíi nyIsidayεeribe kó bekótíbè kè bè n neinè kékonní.

8

Bèè do neinè Esitadasi kékò nSedisadεmmu

¹ Kè Esitadasii béi nke dō: Nte tìl naàmùntì kabe do n neinè n yitè dīi mōnni ke nkūnti Sedisadεmmu okpààti Aditakisesei kó dimōnni. ² Bèè tu:

Kedisōmmu Findee naàmùnkou

nè Etamaa naàmùnkou,

Danniyēeri nè Atuusi Dafiti naàmùnkù kou,

³ nè Sekanniya nè Padosi naàmùnkù kabe nè Sakarii kaku kè bè rbo bemou benitidaabè tekòutè nè sipisìnùmmù (150), ⁴ nè Pasati-Moabu naàmùnkù kabe nè Ediyoyennaii naàmùnkù kabe nè Sakarii naàmùnkù kabe kè bè rbo benitidaabè sikousidè (200).

⁵ Sekanniya Yasiiyēdi naàmùnkù kou Satuu yaàbí kè bè r̀mbo beməu sikəusitāāti (300).

⁶ Adinni naàmùnkù kəbe, Ebeedi Sonnatāā yaàbí, kè bè r̀mbo benitidaabè sipísìnùmmù.

⁷ Edammu naàmùnkù kəbe Yesayaa Atadii yaàbí kè bè r̀mbo benitidaabè sipísìyiekè.

⁸ Sefatia naàmùnkù kəbe Sebadia Mikayēdi yaàbí kè bè r̀mbo benitidaabè sipísìdé.

⁹ Soabu naàmùnkù kəbe Abudiasi Yeyēdi yaàbí kè bè r̀mbo benitidaabè sikəusidè nè tepíítè nè bèni (218).

¹⁰ Yedomiti naàmùnkù kəbe Yosifia yaàbí kè bè r̀mbo benitidaabè tekòutè nè sipísikuò (160).

¹¹ Bebaii naàmùnkù kəbe Bebaii yaàbí kè bè r̀mbo beməu benitidaabè sipísìdé nè bèni.

¹² Asikadi naàmùnkù kou Akatanni yaàbí kè bè r̀mbo benitidaabè tekòutè nè tepíítè (110).

¹³ Adonnikammu naàmùnkù kəbe bètāāti bèè do tú besám̀p̀óbè Edifedee nè Yeiyeedi nè Semmaya kè bè r̀mbo benitidaabè sipísikuò.

¹⁴ Bikibaii naàmùnkù kou Utaii nè Sabudi yaàbí kè bè r̀mbo beməu benitidaabè sipísìyiekè.

Esitadasi nè o kəbe bè bàátímè ke bo w̄eteni Sedisademmu

¹⁵ Mēm̄m̄e kè n tí mbenitibè kukó nkùù p̄ũ̀ ñke kər̀i Aafa eì ku borè kè ti ndè bo ke d̀ò yewe yètāāti, kè n w̄eì benitibè nè ikuò niùbè bá n yí nyà Defii wuə nkəbe. ¹⁶ Mēm̄m̄e kè n t̄ò nkè bèe yúni bekótibè Ediesee nè Adiyēeri nè Semmaya nè Edunatanni nè Natāā nè Sakarii nè Mesudammu k̄eyíénè Yoyadibu nè Edinatāā t̀ò, bedé beè do tiè nKuyie nkuó. ¹⁷ Kè m̀ bè t̄ò Kasifia kóo kpààti Ido borè nè o tebíi ke d̀ò bèe bè nàké kè bèe duənní betōmbè bèè bo ti teennè mutōmmú Kuyie nti tũ nkù c̄f̄ètè mieke. ¹⁸ Kè Kuyie nní nti bonè, kòo ti duənní Sedebia, onitì w̄èè m̀əke meyèmmè. Ò do tú Madi bí kó d̀em̄arè nde Defii birè, Sakəbu yaàbire nè o bí nè o tebíi kè bè r̀mbo benitidaabè tepíítè nè bèni. ¹⁹ Kè bèe yíénè Asabia nè o nantè Yesaya Medidaa birè nè o yaàbí, kè bè r̀mbo benitidaabè sipísìdé. ²⁰ Dafiti nè bekpààtibè t̀òbè bè do t̄āātè bè kè bè r̀mbo benitibè sikəusidè nè sipísìdé (220) kè bèe bè duó nDefiibe, kè bè bo mbè teennè mutōmmú Kuyie nc̄f̄ètè mieke kè bèe w̄ari be yètè.

²¹ D̄ende Aafa kó kukó mborè n d̀óummè menùboúmmè kó dikàt̄ir̄i kè ti bo bou ndinùù kékék̄unne timáà Kuyie nyìkè, kè ti c̀em̄mu nnaati kè tí tuəkenè diw̄èi, tínti nè ti c̄f̄i kəbe nè ti kperè. ²² Ifei iì do m̀ bonè m̀ bo bekemè okpààti behāā̀p̀ənsāndèèbè kè bè ti cíe, ké nti k̄anké ti dootit̀òbè. Ti do die nkénák̄emu okpààti ke d̀ò: Kuyie nh̄o mbonèmu bèè kù waà, kè bèè kù yete ku mieke diek̄ee do be ñnkè. ²³ Mēm̄m̄e kè tí bou dinùù k̄ekuónnè Kuyie, kè kùu c̀outè ti báamm̄i ké ti teennè.

²⁴ D̄e kó dif̄ōnkúò kè n t̄āātè ikuò niùbè mieke bekótibè tepíítè nè bèdébè k̄eyíénè Sedebia nè Asabia nè be tebíi mieke benitibè tepíítè. ²⁵ D̄ende be ìkè m̀ bennémè timátì péitì nè mesə nnè tinentì okpààti nè o t̄umbè nè o eì kó bekótibè nè Isidayēeribe bèè dè bo bè do p̄āmmú yèè p̄ārè Kuyie nc̄f̄ètè kp̄eí. ²⁶ Kè dè r̀mbo timátì péitì tónni sipísìdé, timátì péitì kó tinentì sààtì tónnibè bètāāti mesə ntónni bètāāti. ²⁷ Yesəb̄ə sipísìdé kè yè donku m̄annè medít̄ibii ntekəupíítè (1000) nè disəw̄ũ̀̀ kó ibòòke idél kè ì wenni ke mieti ke d̀onnè mesə nsààmè kè i donku kpeñni. ²⁸ Kè m̀ bè nàké ke d̀ò: Bè di c̄āñné mèè botí kè di tú ti Yiè nKuyie nkəbe ke p̄i nku tōmmú, tinentì bè múnke ti c̄āñnému kè tí tu ti Yiè nKuyie nkpeti, kè bè tí p̄ñnè Kuyie ndi yembè do tũ nkù tōmmú. ²⁹ Dí nti t̄ə mesàà nkè tí t̄uəkenè Sedisademmu ké tí bennè ikuò niùbè diebè nè Defiibe nè Isidayēeribe kó bekótibè ìkè, ké tí d̀óu nSedisademmu tí Yiè nKuyie nti tũ nkù c̄f̄ètè mieke.

³⁰ Mēm̄m̄e ikuò niùbè nè Defiibe kè bèe túótè d̄e kó timátì péitì nè mesə nnè tinentì bè bennè tí ké nti t̄ə k̄etuəkenè Sedisademmu Kuyie nti tũ nkù c̄f̄ètè.

Bè k̄etémè nè bè t̄uəkemè Sedisademmu

³¹ Dibenni t̄ānkù ketiwè kó diyie tepíítè nè did̄er̄i yiè ndi ti do itémè Aafa kó kukó mborè k̄enkər̀i Sedisademmu. Kè Kuyie nní nti bonè kuce ké nti k̄anké ti dootit̀òbè nè beyóóbè bo tí dintémè kuce, ³² kè tí tuəkení Sedisademmu ke d̀ò yewe yètāāti ke ompu. ³³ Diyie naanni yiè kè tí bennè timátì péitì nè mesə nnè tinentì Kuyie nc̄f̄ètè mieke, kè tí dè duó nyikuó

niùtì Odià birɛ Mɛdimɔti, kɛ Pinasi birɛ Edeasaa ò bonɛ, Defiibe wuɔ nkɔbɛ Sosuwee birɛ Yosabati nè Binnuii birɛ Nɔadia kɛ bè bè bonɛ. ³⁴ Kɛ ti dɛ kàa ndɛmɔu, kɛ dɛ benné kɛ dɛ cɛ́ékù mma kù do mamɛ.

³⁵ Bɛ̀ kó dimàà ité Babidɔnni kɛ konní Sedisadɛmmu kɛ bɛ̀ fié iwũɔ ti Yiè nKuyie nyIsidayɛɛribe tũ nkù kɛtuɔ, yɛnaadakɛ sipísidé nè yɛdɛ̀ɛ Isidayɛɛribe wuɔ nyimɔu kpɛ́í, yɛpedakɛ sipísiwei nè yɛkuò (96), yɛpedapàà nsipísiyiekè nè yɛyiekè (77), yɛbɔdakɛ tɛpíítè nè yɛdɛ̀ɛ mɛyɛi ncíɛmmɛ kpɛ́í, dɛmɔu kɛ bɛ̀ dɛ tũ. ³⁶ Kɛ bɛ̀ deɛ kɛ n náké bɛhɛikɛnkótibɛ nè kukó nyàà kóò kùmàndáábɛ kɛ bè bo ndakɛ kɛ n téennɛ Isidayɛɛribe bɛ̀ pĩ nKuyie ncíɛtè kó mutɔmmú.

9

Isidayɛɛribe do tũókémɛ benitipòbɛ bɛ̀ í tũ nKuyie

¹ Kɛ Isidayɛɛribe kó bɛkpààtibɛ̀ kɛtení m borɛ kɛ n náké kɛ dò: Isidayɛɛribe bɛmɔu ikuò niùbɛ̀ nè Defiibe bɛ̀ í yàtenɛ bɛmàà ibotí tɛi, bè teetɛ Kannahã kɔbɛ mbɛ nè Itiibe nè Pedisiibe nè Sebusiibe nè Amɔniibe nè Mɔabiibe nè Esibiti kɔbɛ nè Amɔriibe bè dɔ̀dɔ̀ri mɛ̀ɛ yɛi mmɛ. ² Bɛmbɛ nè bɛ bí bè tũóké ibotí tɛi kó bɛsapàmbɛ mbɛ kɛ puokɛ, bɛmbɛ bɛ̀ tu Kuyie nkɔbɛ kɛ kɔkɛ̀nɛ bɛ̀ í tũ Kuyie nkɔbɛ. Bɛkpààtibɛ̀ nè sɛkpààtibíi bɛ̀ tu bɛketibɛ̀ kɛ ta dɛ kó mɛdɔ̀rìmɛ̀ yɛimɛ miɛkɛ.

³ N kɛ̀ dɛ̀ dii mɔ̀nni dɛ kó tináaantì kékɛ́rì n yààtì kɛ́fɔ̀ri n yùtì nè n dɛ̀ɛnfɛ̀, kɛ̀nkari kɛ̀ n yɛ̀mmɛ̀ cààrɛ̀. ⁴ Kɛ̀ kufɔ̀waá nhauté benitibɛ̀ mabɛ̀ Kuyie nyIsidayɛɛribe tũ nkù yàà bo bè potémɛ̀ kɛ̀ bè ntíkú m borɛ̀, kɛ̀ nní nkari dikũnweñni kɛ̀ dɛ̀ tuɔkɛ̀nɛ̀ bè ɔ̀ɔ̀ fié dii mɔ̀nni kuyuoku kó iwũɔ̀.

Esitadasi bàammɛ̀ Kuyie nyIsidayɛɛribe bɛmɔu kpɛ́í

⁵ Dɛ̀ tũòkɛ̀ dii mɔ̀nni bè bo fié dɛ̀ kuyuoku kó iwũɔ̀ kɛ̀ n yíténì n do kari dɛ̀ nè mɛyɛ̀ncààrìmɛ̀ kɛ̀ baa dáátì tiyaàkɛ̀títì kédoroo kénínkú kɛ̀youtɛ̀ n nɔu n Yiè Kuyie mbíékè kɛ̀ kù bántɛ̀ kɛ̀ dò: ⁶ N Yiè nKuyie, ifɛi ì m bo n yí dàátì kɛ̀ bo mbúú a bíékè ti cààrìmɛ̀ mɛ̀ɛ̀ dɛ̀ukɛ̀ kɛ̀ sɛ̀nté ti yɔ̀, kɛ̀ ti yɛi nyotí kɛ̀ káá ntiwɛ̀tì. ⁷ Nè ti yɛmbɛ̀ kó dimɔ̀nni nè yíenní ti cààrìmɛ̀ í sɛ̀nní dɛ̀ɛ̀ tɛ̀ kɛ̀ ti dootitɔ̀bɛ̀ ti na tɛ̀nti nè ti kó bɛkpààtibɛ̀ nè ti kó ikuò niùbɛ̀, kɛ̀ ti kɔ̀u kɛ̀ ti naá ntidaatì kɛ̀ bè fèkù ti kɛ̀rɛ̀ kɛ̀ ti ta ifɛi miɛkɛ̀, dɛ̀ mɛ̀ mbo kɛ̀ ti dòm̀mɛ̀ yíé. ⁸ Kɛ̀ dɛ̀ í tũ di mɔ̀nni ti Yiè nKuyie a mɛ̀ nti kuómmɛ̀ mɛ̀sɛ̀mmɛ̀ kɛ̀ duó nkè bɛ̀mabɛ̀ yɛnté, kàa ti kànnɛ a càánné dii bòrì ti kpɛ́í ndimɔ̀nni sámpòrì miɛkɛ̀ kɛ̀ ti yɛ̀mmɛ̀ càtɛ̀ kàa ti om̀p̀unne. ⁹ Bá nè ti mɛ̀ ntúmɛ̀ tidaatì, ti Yiè nKuyie nha í ti dootóo, f́́̀ duó nkè ti mɔ̀kɛ̀ mɛ̀taummɛ̀ sààmɛ̀ nè Pɛ̀rɛ̀si kóo kpààtì, kòò ti pã kucɛ̀ kɛ̀ ti bo íi nha cɛ̀tɛ̀ tɛ̀ do, kɛ̀mɔ̀tɛ̀ ti bo mborɛ̀ Sedisadɛmmu Sudaa tenkè miɛkɛ̀.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkè tii nti tũòkɛ̀nì ti bo yí ba? Ti yetɛ̀ mɛ̀ɛ̀ kpɛ́í nkɛ̀ a nùù ¹¹ a do nàké di a pããnaantì náambɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ dɛ̀ wàri, dii tu: Dihèi di tati di kɛ̀ bo di tiekɛ̀, di tu dihèi mɛyɛi mbo di ndi, benitibɛ̀ bɛ̀ dɛ̀ bo bɛ̀ dɔ̀dɔ̀ri isɔkɛ̀ dihèi dimɔu miɛkɛ̀. ¹² Nè dɛ̀ kpɛ́í di báá bè duó ndi kó bɛsapàmbɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ puokɛ̀, di mɛ̀ mbáá tũóké bɛ̀ kó bɛsapàmbɛ̀ kɛ̀puó ndi bí. Di bá nwanti dɛ̀ kó ibotí kó kuyɛ̀nnaatí makù bitì, yoo bɛ̀ kó mɛ̀sàà mmamɛ̀! Mɛ̀mɛ̀ di bo kpenkɛ̀mɛ̀ kɛ̀nyo ndɛ̀ tu dɛ̀sààrɛ̀ dɛ̀ kó dihèi miɛkɛ̀, kɛ̀ di bíi sɔ̀tɛ̀ kɛ̀nyo dɛ̀ kó dihèi kó dɛ̀sààrɛ̀ sãã. ¹³ Ti yɛi nnɛ̀ ti yetímɛ̀ dɛ̀ sũũ ndɛ̀ tɛ̀ kɛ̀ tii nti tũòkɛ̀nì, nè mɛ̀mmɛ̀ ti Yiè nKuyie mbá a í yṹs̀ nti to a do dò nké yɛ̀ yṹs̀mmɛ̀, kɛ̀ ti sùò mbɛ̀ nnitibɛ̀. ¹⁴ Ti tɛ̀nkɛ̀ báá yie nkécaàrɛ̀ a tannò kɛ̀taunnɛ̀ timáà bebɔ̀fɛ̀úbɛ̀ kɛ̀ntóú bɛ̀ kó bɛsapàmbɛ̀ kɛ̀ puokú a miɛkɛ̀ yàà bo ti yɛ̀ kàa ti kuɔ pání bá a báá súò nhòmɔu. ¹⁵ A wetímu f́́̀ nti Yiè nKuyie tɛ̀nti Isidayɛɛribe ti tũ nkù, dɛ̀ tɛ̀ kɛ̀ ti kpáá yíé nkɛ̀ bo a ìkè. Ti bantému ti cààrìmɛ̀, ti kóo mɔu do í mɔ̀nnɛ̀ kɛ̀nkɛ̀pá kɛ̀ fòu.

10

Sifube bètimè bè do tùóké bèè nitipòbè ibotí tɛi mieke

¹ Kè Esitadasi nnínkú Kuyie nc̄ètè ìkè ke kuò nke kù bàá nke dáanko be yei, kè Isidayeeri be còmú o borè dit̄n̄ni péu benitidaabè nè benitipòbè nè ibí, ke kuò ntin̄n̄nieti. ² Mem̄me Edammu bire Yeyedi kó debire Sekanniya nàkémè Esitadasi ke dò: Kuyie, ti cààremu ti tùókémè benitipòbè ibotí tɛi ì bo di nhèi mieke i cuokè ke puoke, nè mem̄me kuce kpaá bomu tínti Isidayeeri be ti kpéi. ³ Ti dò nkétúóté met̄āt̄imè mm̄e Kuyie nȳikè kébeti ti cuokè ibotí tɛi kó benitipòbè ti tùóké bè nè be bí kéntū nhokóti Esitadasi nè bèè m̄ake Kuyie nti tū nkù kó kufōwá mbè bo ti duó ndi nū. Ti yó ntū Kuyie nkuó yemmè mm̄e. ⁴ Á íté kécómú! F̄ò te de kó mut̄ommú a bá nȳèkù ti bo a f̄nkúò ndi, p̄i mm̄ut̄ommú.

⁵ Kè Esitadasii íté kécómú kédúó nkè ikuó niúbèe parikè. Kè Defibee parikè kè Isidayeeri be bem̄ou parikè ke dò, bè yóó d̄om̄u Sekanniya do béi nti. ⁶ Kè Esitadasi íté Kuyie nc̄ètè borè, kékate kéta Ediasibu bire Yoananni dieku k̄eyié mbá ò í ndi, ò me nyí nȳa menie, k̄o yemmè cààrè meyei n̄ho k̄obe bèè yenté ke konní bè d̄ò mè kpéi.

⁷ Kè bèe p̄èkè Sudaa tenkè mieke nè Sedisad̄em̄mu Sifube bèè kó dim̄à konní be kpéi nke d̄ò, bèe tíi nSedisad̄em̄mu. ⁸ Bekp̄àt̄ibè nè beh̄ik̄enk̄ót̄ibè kè bèe t̄āat̄e ke tú: Kè yewe yēt̄āti p̄ēt̄e kè wèè í k̄atení met̄iimmè bèe ò d̄enne Isidayeeri be mieke k̄étúóté o k̄ere.

⁹ De m̄onni kè Sudaa k̄obe bem̄ou nè Bensamee k̄obe kè bèe tíi nSedisad̄em̄mu yewe yēt̄āti yenye mieke ot̄ankù ow̄éinwè kó diyie sip̄isidé, kè benit̄ibè bem̄ou ntíkú Kuyie nc̄ètè ke k̄peutí nè de kó tin̄ānti kpéi nè fet̄aaf̄e nīumè. ¹⁰ Kè ikuó niùti Esitadasii íté kè bè nàkè ke d̄ò: Di cààremu di tùóté d̄e ibotí tɛi kó benitipòbè kè de kó meyei nȳlè met̄ēmè ìnkè. ¹¹ Di m̄onni bant̄enè di cààrimè ti Yiè nKuyie ndi yembè do tū nkù ìkè, kéd̄ò kù d̄ómè k̄eyatenè dim̄à ibotí tɛi k̄obe bèè bo di nhèi mieke kébeti i kó benitipòbè di tùóké bè.

¹² Benit̄ibè bem̄ou bèè do t̄ikú kè bèe p̄èkè ke d̄ò: Ti dò nkéd̄om̄u a béi nti. ¹³ Ti né sūmu kè dè w̄ete ke tú diȳò, ti bàá na k̄embo ditowá, dè me nyí tú diyie dim̄à kó mut̄ommú yoo yèd̄é, ti í sénni tínti bèè bo de kó meyei mm̄ieke. ¹⁴ Ti kó bekp̄àt̄ibè m̄bo die nnè ti kó yeyètè, bèè kó dim̄à tùóké benitipòbè ibotí tɛi mieke kè bè nk̄oriní di bè k̄éet̄e yèè we, k̄enneinè be ekè kó bekót̄ibè nè bebeémbè, kè ti nkém̄m̄unè Kuyie ndo ti yè kèè mieke de kó meyei nk̄p̄éi nkè bo bonkemè.

¹⁵ Kè Asayedi bire Yonnatanni nè Tikifa bire Yasia kè beè máà yete de kó tin̄ānti, kè Mesudammu nè Sabetaii Defii wuò nkou kè bèe bè k̄ónné. ¹⁶ Bá nè mem̄me kè Isidayeeri be d̄ò bè do t̄āat̄e ti kè ikuó niùti Esitadasii t̄āat̄e sic̄éi kó bekót̄ibè bá t̄èè c̄èt̄e k̄ew̄ari be yètè, kè bèe kari ot̄ankù pí̄nwè kó diyie ketirì ke bo yà de kó tin̄ānti. ¹⁷ Dibenni terì koo t̄ankù ketiwè kó diyie ketirì do ndi bè d̄èemè bèè do tùóké ibotí tɛi kó benitipòbè de kó tin̄ānti.

Bè bàtemè bèè do tùóké ibotí tɛi kó benitipòbè

¹⁸ Ikuó niúbè mieke nte bèè do tùóké ibotí tɛi kó benitipòbè be yètè: Sosuwee naàm̄unkù mieke Yotisadaki yaábí nè be tebíi, Maseya nè Ediesee nè Yadibu nè Kedadia. ¹⁹ Kè bèe béi benit̄ibè bem̄ou ìkè ke d̄ò, bè bo beti be pobè, k̄éf̄éut̄e dipedaà meyei nh̄ūt̄im̄u kpéi. ²⁰ Im̄ee naàm̄unkù k̄obe Ananni nè Sebadia ²¹ Adimmu naàm̄unkù k̄obe Maseya nè Ediya nè Semmaya nè Yeyedi nè Usiya ²² Pasuu naàm̄unkù k̄obe Ediyoyennaii nè Maseya nè Isimayeri nè Natanneyedi nè Yosabadi nè Edasaa.

²³ Defii naàm̄unkù k̄obe: Yosabadi nè Simm̄eii nè Kedaya kè bet̄abè ò yu ke tú Kedita yoo Petayaa nè Yeuda nè Ediesee.

²⁴ Kè bed̄embè kó kut̄nkù kou m̄bo wèè tu Ediasibu, bèè bàa Kuyie nc̄ètè, kè be kó kut̄nkù k̄obe m̄bo beè yètè tu: Sadummu nè Ted̄em̄mu nè Uudi.

²⁵ Isidayeeri be s̄ombe mieke nte bèè do tùóké ibotí tɛi kó benitipòbè Padosi naàm̄unkù k̄obe Adammia nè Isiya Madikia Minyaminni nè Edeasaa Madikia t̄ou nè Bennaya.

26 Edammu naàmùnkù kòbè: Matanniya nè Sekanniya nè Yeyeedi nè Abudi nè Yedemoti nè Edii.

27 Satuu naàmùnkù kòbè: Ediyoyennaii nè Ediasibu nè Matanniya nè Yedemoti nè Sabadi nè Asisa.

28 Bebaii naàmùnkù kòbè Yeoananni nè Ananniya nè Babaii nè Atidaii.

29 Bani naàmùnkù kòbè Mesudammu nè Maduki nè Adaya nè Yasubu nè Seadi nè Yedamoti.

30 Pasati-Mòabu naàmùnkù kòbè Adina nè Kedadi nè Bennaya nè Maseya nè Matanniya nè Besadedi Binnuii Manansee.

31 Adimmu naàmùnkù kou Ediesee nè Isia nè Madia nè Semmaya nè Simmeõõ,

32 nè Bensamee nè Maduki tòu nè Semmadia.

33 Asummu naàmùnkù kòbè, Matennaii nè Matata nè Sabati. Edifedee nè Yedemmai nè Manansee nè Simmeii.

34 Bani naàmùnkù kòbè, Madaii Amudamu nè Uyeedi,

35 nè Bennaya Bedeiyà nè Keduii.

36 Wanniya nè Medimoti nè Ediasibu,

37 nè Matanniya nè Matennaii nè Yasaii,

38 nè Banni nè Binnuii nè Simmeii,

39 nè Sedemia nè Natanni nè Adaya.

40 Makinadebairi nè Sasaii nè Sadaii.

41 Asadedi nè Sedemia nè Semmadia.

42 Sadummu nè Amadia nè Sosefu.

43 Nebo naàmùnkù kòbè, Yeyeedi nè Matitia nè Sabadi nè Sebina nè Yadaii nè Yoyeedi nè Bennaya.

44 Bembè kó dimàà tu bèè do tùóké bembè ibotí tɛi kó benitipòbè. Kè bèmabè kòbè bè piénè ibí.

Nεemii Di mpátiri tɔ tii náahti

Nεemii kó dipátiri ti náa nNεemii kpéi nke, wèè do tú okpààti Aditakisési kóo tǎnti diewè. Kòo kàbe mabèe kò nSedisadεmmu kέwēténí kóo nàké Sedisadεmmu εi domè kè dè dò mmesémme kòo tì kèè kòo yèmmèe cààrè mediè. Mèmmè kòo mào kuce okpààti ke bo kò nkéyà Sedisadεmmu do mèè botí, ke bo wète kémaá iduotí kémaánè dihei.

Nεemii kǎnyauti kpéi ndo te kè kuduotí maá kédeè, dè do ò yóunèmu mediè, ke yé be dootitabè do bomèmu ke dó kέpaa mmutǔmmú, kòo ndake be kpéi nke yáúkunko betǔmbè kǎnti, kè kuduotí kó mumarimùu deè yewè sipísìnùmmù nè yèdèè miεke.

Nεemii do dó kétũntemu kuduotí kupànkù ò maá kù kó dibanni, kέbenke bè dò nkémpĩ mmèè botí Kuyie ncĩètè nè bèè pĩ nte miεke mutǔmmú, nè bè bo ndakemè teom̃pùtè yiè kpéi.

Di mpátiri náahti dúo ke dòmmè

1. Okpààti Aditakisési pāmè Nεemii kuce kòo bo kò nképààrè Sedisadεmmu 1:1-2:10
2. Bè wète ke maámè Sedisadεmmu kó iduotí 2:11-7:72
3. Esitadasi kàammè Kuyie nkuó pátiri kè Sifube banté bè yeténèmè Kuyie 8-10
4. Nεemii do pĩ mmùu tǔmmú temù 11-13

Bè nàkémè Nεemii Sedisadεmmu kpeti dòmmè

¹ Okpààti Aditakisési kpàti benni sipísidé kperi miεke nke, otǎnkù bè tu wè Kiside* o miεke, ke sǒ mmí Akadia birε Nεemii kè m bo diheidiè Susi miεke. ² Kè n tebite Ananni íténí Sedisadεmmu Sudaa tenkè kékətení ke neínè benitibè mabè, kè m bè beke sifube bèè do tú tidaati ke kònkò be kpeti dòmmè, nè Sedisadεmmu kpeti dòmmè. ³ Kè bè n téníne ke dà: Tidaati tii kònkò ke bo Sudaa tempē mmiεke bè bo mesémme diemè miεke nke nè ifei dieyi. Sedisadεmmu kó iduotí pǎnte pǎntemu, kè yecàkè yèè do kpetí dihei kó yebòrè kè yè cǔtè.

Nεemii kuǎnnèmè Kuyie nSifube kpéi

⁴ N kèè dii mǎnni de kó tináahti kénkari ke kuà, ke dà yewe péu kè n yèmmè cààrè mediè nkè m bouú dinùu kénkuǎnnè Kuyie nkunku kùu bo keĩnkè ke tú: ⁵ Áú! N Yiè nKuyie nfǒ nwèè bo keĩnkè, fǒ nwèè deu kè ti da dé, fǒ nwèè pĩ mmetaummè a dǎnnèmè a kàbe, ke kuà mmesémme bèè da dó ke pĩ nha tannò, ⁶ wēēténí m bíékè, kénté kékeè n da kuǎnnè dii dabǎnni, n da báámmu keyènkè nè kuyie a kó betǔmbè Isidayεeribe kpéi, ti bantému meyèi ntínti Isidayεeribe ti dǎd mè. Mí nnè n yembè ti cààrèmu. ⁷ Ti da cààrèmu mediè, ti í tũnnèmè a tannò nè a tié nnè a kuó a duó ndè a kóo tǎnti Mǎyiisi. ⁸ Kuyie ndenténí a do nàké dii nùu a kóo tǎnti Mǎyiisi dii tu: Kè ti yete a kpeti a bo ti cíe nkè tí ta ibotí tèi miεke. ⁹ Kè ti me nwēténí a borè ke tũnne a tannò ke dǎri yè yèmmè, bá kè dè sǒ nti cìété ke bo itemmànke, a bo wète ké ti tí ndibòrì a tǎáté di ke dó a yètìrì ndè yu. ¹⁰ Ti Yiè nKuyie nti tú a tǔmbè mbe, a nitibè, fǒ ti deetè nè a kó tikpeti nè a wērímú diemù. ¹¹ Áú! N Yiè nKuyie, kénté mí nha kóo tǎntí, n da báámmè, a kó betǔmbè tǔbè bèè da dé, bè da báámmè, dǎd n da móú tì, yóu kòo kpààti n kénté.

De mǎnni mii do tú wèè yaurí okpààti menàà nkòò yǎ.

2

Bè pāmè Nεemii kuce kòo bo kò nSedisadεmmu

* **1:1** Kiside: Bè do kaammè betǎàbè nè ti bè kaammè de í wē. Be kóo tǎnkù Kiside berínè ti kó betǎàbè tepítè nè oketiweè nè tepítè nè odèri de cuokè nkè (diyosèè nè mewaanaà nde cuokè).

¹ Okpààtì Aditakisesei kpàtì benni sipísìdé kperi miéke bace, otànkù bè tu wè Nisāā* o miéke, ke sò ndè tu n kó mēfiè mme m bo duómme okpààtì menaà. Kè n túóté menaà ké mmè yaurí okpààtì, kè n yèmmè cààrè, mè mu nyí cààrè diyie mari o ìikè. ² Kòo kpààtì m beké ke dò: A yèmmè cààrè nè ba? A kòntì baa naatimaà? Yáà tìmatì tii da kóónnè?

Kè n kōmbùàtì do mediè. ³ Kè nhò nàké ke dò: Okpààtì mbo sáà! N yèmmè bo yīme ke báá cààrè dihei n yembè kūrì dī pònte dī mōnnì kè yecàkè yèè kpetì dihei kó iduotí kè yè còuté? ⁴ Kòo kpààtì m beké ke dò: A yèmmè dòmmè?

Nè n yèmmè miéke kè m bántè Kuyie nkunku kùù bo keīnkè, ⁵ kébéinnè okpààtì ke dò: Okpààtì kàa bo yie nké n dōò diwèi, mí nha kóo tōntì, m pā kuce kè n kòte Sudaa tenkè n yembè kūrì dī ei kéwēte ké dī maá.

⁶ Kòo kpààtì m beké ke dò: A dó kémante kè dè mmamè? A bo wētení òmmōnnì?

Ke sò nhonitipokpààtì kàri koò pèkénè, kè nh ò nàké m bo wētení dī mōnnì, kè dè nhò sànnè, kòò yie nke dò: Kòte. ⁷ Kè n yí ke dò: Okpààtì kàa bo yie nhá n duó nyepáte yèè bo nte kè kukó nyáà kóo kùmàndáàbè n yóu kè m pēēté kētuoke Sudaa tenkè, ⁸ ké n duónnè dipátìri terì m bo duó ndi Asafu wèè bàà fí nhokpààtì a tie nkòo n duó nyidei kè n dōònè yecàkè, yèè bo kpetínnè tecēkpetè tèè tākénè Kuyie ncīètè nè dihei kó kuduotí nè n cīètè n yó mbo tè.

Kòo kpààtì yie nke yè nni nduó nke yé Kuyie ndo m bonèmmè kè n dōòri mesàà. ⁹ Mèmmè kè n tuoke kukó nyáà kóo kùmàndáàbè borè ké bè duó nyepáte. Okpààtì do duó nkè behāāpòmbè iwēi yembè nè besāndèèbè kè beè n cíe. ¹⁰ Odoniibe botí kou Sāmbadaa nè Tobiya wèè do ò pòkoo ke baké Amōò èi, kè bèe keè òmòu kàtenímè ke bo tūnte Isidayeribe kpeti, kè dèe bè yonke mediè.

Nɛemii cemmè Sedisademmu ke pààrè iduotí

¹¹ Kè n tuoke Sedisademmu kémmeke yewe yētāāti, ¹² bá m mu nyí nàké òmòu Kuyie nyē n dōò tì Sedisademmu, kēitè keyènkè kédeke nsāmmarímú kè benitibè mabè n cíe, feḏḏè mafè do í ti nēinè kè dè í tú n do deke wèè sāmmarímú. ¹³ Mèmmè n yitèmmè keyènkè kéye kubiriku bíékè kó dibòri ke kété kénwetí musīmmù binte nè dibòri bè tu dī tikùti kó dibòri, kénwéite mesàà Sedisademmu kó iduotí kénsó nyi dùùte duute kè yecàkè cùó. ¹⁴ Kè n kété kēpēēté tebinte kó dibòri kénwetí okpààtì kó kubinku, kè n dèke wèè sāmmarímú ténke í mpètè mēfiè nke bo pēēté. ¹⁵ Kè n yóu kētūnne dikondaa kébóu, keyènkè kēmáà bace, ke wéite kuduotí mesàà kékòte kētūnne kubiriku kó dibòri kékonnì.

¹⁶ Bèè baké dihei be kóò mòu do í yé n kòte kè nè m pī mmù. M me mmu n do í nàké tìmatì Sifube nè ikuó niùbè nè beheikènkótìbè nè bekótìbè sòmbe, òmòu do í yé n kòte kè. ¹⁷ De mōnnì ndi m bè nàkémè ke dò: Wénténè ti bo mēè sémmè miéke, Sedisademmu domu ke naá ntidobontì, kòo bòrè kó yecàkè cùó. Kàtenèni kè ti maá Sedisademmu kó iduotí ke ténke bá mbo ifei miéke.

¹⁸ Mèmmè m bè nàkémè Kuyie ndo m bonèmmè ke n dōò mesàà, nè okpààtì do m béinnè mēè botí. Kè bè dò: Íténè kè tí maá dihei!

Kè tí íténè tikōnyauti ke bo pī mmutōmmú. ¹⁹ Mèmmè Sāmbadaa Odoniibe botí kou nè Tobiya wèè do ò pòkoo ke baké Amōò èi, nè Adabube botí kou Kesemmu, bè ti sènkèrimè ké nti daú ke náá nke tú: Di dōòri ba dende, di dó kéyete okpààtì kpeti ntaà?

²⁰ Kè m bè tēnnè ke dò: Kuyie nkunku kùù bo keīnkè kù yóo ti teennèmu, tinti ku kó betōmbè, ti itimu ke bo maá dihei. Di í mōke ketenkè Sedisademmu miéke, di í mōke kuce, òmòu í yé di kpéi Sedisademmu miéke.

* **2:1** Nisāā: Bè do kaammè betāàbè nè ti bè kaammè dè í wè. Be kóo tànkù Nisāā berinè ti kó betāàbè otāánwè nè onaanwè de cuokè nke (tibènti nè dinótōòri de cuokè).

3

Sifube wête ke maámè Sedisadammu kó kuduotí

¹ Kè ikuó niùtì diewè Ediasibu nè o tebií ikuó niùbè tɔbè kè bèe maá bè tu dè ipe kó dibòrì, kè dì kouté, kécónné dicàù kó ideí, kèdeè kètũntɛ kuduotí kɛntɔ kɛtuɔkenè ditou bè tu dì tekòtè. Kè bèe sɔoté kɛtuɔkenè ditou terì bè tu di Ananɛedi, kèdeè kè kù kouté. ² Bè kó difɔnkúò kè Sedikoo kɔbɛɛ sɔoté, bè kó difɔnkúò kè Immuri birɛ Sakuu sɔoté. ³ Bè kó difɔnkúò kè Asenna bí maá bè tu dè siyĩ kó dibòrì kécónné ticádɔɔti kéãnné yɛcàkè kó ideí nè de kó yekpetínyè. ⁴ Bè kó difɔnkúò kè Akikoti birɛ Udiya birɛ Medemətii sɔoté. O kó difɔnkúò kè Mesesabɛeri birɛ Bedekia birɛ Mesudammuu sɔoté. O kó difɔnkúò kè Baana birɛ Sakɔbuu sɔoté. ⁵ Bembɛ kó difɔnkúò kè Tekoaa èi kɔbɛɛ sɔoté. Kè bè kó bekótibè í ntũnnè bèè bè ni mutɔmmú bè bè nàá ntì, kényete mutɔmmú.

⁶ Bè kó difɔnkúò kè Paseyaa birɛ Yoyada nè Besodia birɛ Mesudammu kè bèe sɔoté kédɔɔ dicàù ketirì, kèdeè kécónné dicàù kó ideí nè de kó ipààti nè yekpetínyè. ⁷ Bè kó difɔnkúò kè Kabaɔɔ èi kou Medatia nè Medonniibɛ botí kou Yadonni kè bèe sɔoté nè Kabaɔɔ èi kɔbɛ nè Misepaa èi kɔbɛ. Kukó nyàà diyìè taa kèè bíkè kóo kùmàndáà kɔbɛ do mbɛ. ⁸ Bè kó difɔnkúò kè Adaya birɛ Osiyɛeri wèè do tú mesɔ nkóo máátì kòò sɔoté. O kó difɔnkúò kéféi Ananniya wèè do tú tihúúntì kóo dɔ̀rìwè. Bè do dèè bè tɔmmú Sedisadammu duotí p̀kè dìi b̀rì ndi. ⁹ Bè kó difɔnkúò kè Uuri birɛ Edefayaa sɔoté, wèè do baké Sedisadammu èi kó dikéè. ¹⁰ Kè wenwee féi Adumafu birɛ Yedayaa, kòò sɔoté kénwetí o c̀fètè ìikè, kéféi Asabunniya birɛ Atuusi. ¹¹ Bembɛ kó difɔnkúò Adimmu birɛ Madikia nè Pasati-Mɔabu birɛ Asubu kè bèe sɔoté kɛtuɔkenè yep̀p̀p̀nnétuo kó mekentímè. ¹² Kè bèe deè kéféi Adoesi birɛ Sadummu wèè do baké Sedisadammu kó dihèi kó dikéè terì wenwe nè o nitipobí. ¹³ Anunni nè Sandoaa èi kɔbɛ kè bembɛ me ntó sɔoté kubiriku kó dibòrì bíkè bèè do kù maá kécónné yɛcàkè kó ideí nè de kó ipààti nè yekpetínyè, kénsɔkè kɛtuɔkenè bè tu dè tikùtì kó dibòrì. ¹⁴ Bè de nkáá nkè Edekabu birɛ Madikia sɔoté, wèè do baké Beti-Kedammu kó dihèi, wèè do kù maá kécónné yɛcàkè kó ideí ipààti nè yekpetínyè.

¹⁵ Bè kó difɔnkúò kè Kɔdi-Osee birɛ Sadummu wèè do baké Misipaa kó dihèi, kòò sɔoté kémaá dibòrì bè tu dì tebintɛ kó dibòrì kè dì p̀ĩ nkécónné yɛcàkè kó ideí nè ipààti nè yekpetínyè, kémaánè Sidoe kó kubiriku okpààti kó mupérímù také kɛntɔ kɛtuɔkenè yɛdɛtìsàkè yèè k̀rìnè Dafiti èi. ¹⁶ Ò de ndóú nkè Asibuku birɛ Neemiaa túóté, wèè do baké Beti-Tisuu èi dikéè kɛntɔ kɛtuɔkenè Dafiti kó kufɔti borè, kɛntɔ kɛtuɔkenè kubinku bè do keú kù kɛp̀ɛtè kɛtuɔkenè bèè bàà okpààti bè kó tɛc̀fètè. ¹⁷ Bè kó difɔnkúò kè Defiibe wuu nkou Bani birɛ Deummu nè o kɔbɛ kè bèe sɔoté kédóú, kè Asabia wèè do baké Keidaa kó dihèi dikéè kòò sɔoté o èi kó mɛfiè. ¹⁸ Kè wenwee dɔú, nkè Enadadi birɛ Binnuii tebitɛɛ sɔoté. Wèè do baké Keidaa kó dihèi terì dikéè. ¹⁹ Kè wenwee féi Yesuaa birɛ Asee wèè do baké Misipaa, kòò sɔoté kénwetí ditennì bè d̀d̀rì dè tikp̀arìntì, kɛntɔ kɛtuɔkenè iduotí maá dè. ²⁰ O kó difɔnkúò kè Sabuyii Baduki birɛ sɔoté nè tikɔnyauti kɛtúóté iduotí màá dè kɛntɔ kɛtuɔkenè ikuó niùtì diewè Ediasibu c̀fètè b̀rìnùù. ²¹ Bè kó difɔnkúò kéféi Akikoti birɛ Udiya kó debirɛ Medeməti, kòò túóté Ediasibu c̀fètè b̀rìnùù kɛntɔ kɛtuɔkenè tɛ mànkú.

²² O kó difɔnkúò kè ikuó niùbè bèè yènnì yehèkè yèè t̀kénè Sedisadammu kè bèe sɔoté. ²³ Kè bembɛɛ dɔú nkè Bensamɛɛ nè Asubu kè bèɛ sɔoté bè c̀ĩ ìikè. Bè kó difɔnkúò kè Ananniya birɛ Maseya kó debirɛ Asadia sɔoté o c̀fètè ìikè. ²⁴ Kè bembɛɛ féi Enadadi birɛ Binnuii, kòò túóté Asadia c̀fètè p̀íkù tekù kɛntɔ kɛtuɔkenè iduotí màá dè nè i kentímè. ²⁵ Kè bembɛɛ féi Usaii birɛ Padadi, kòò túóté kuduotí kentímè kɛtuɔkɛ okpààti c̀fètè kó ditou dièrì dìi benké kɛ t̀kénè dikpetíntou kó ditowàà. Kè wenwee féi mPadosi birɛ Pedayaa ²⁶ nè bèè teénnè Kuyie nc̀fètè t̀mbè bèè ã Ofèri èi, kè bèe túóté dibòrì bè tu dì menie nkó dibòrì dìi bo diyìè yìèní kèè bíkè kɛntɔ kɛtuɔkenè ditou dìi benké. ²⁷ Kè Tekoaa èi kɔbɛɛ sɔoté ditou dièrì dìi benké di ìikè, kɛntɔ kɛtuɔkenè Ofèri duotí.

28 Kɛ̀ ikuó nìùbèè sɔ́tɛ̀ sisɛ́í kó dibòrì kó mɛ́fíè, bá wè kòo nwetì o cǐɛ̀tè. 29 Bɛ̀ kó difɔ̀nkúò kè Imɛ̀e birɛ̀ Sadaki mɛ̀ ntó sɔ́tɛ̀ kénwetì o cǐɛ̀tè, kéféi nSekanniya birɛ̀ Semmaya wèè do tú diyìè yìèní kèè bíékè kó dibòrì kóo bàrì, kòò tó sɔ́tɛ̀. 30 Kè wenwee deè kéféi Sedemia birɛ̀ Ananniya nè Tisadafu birɛ̀ dèè do tú dɛ̀kuónnè nè Anunni, kè Bedekia birɛ̀ Mɛ̀sudammuu sɔ́tɛ̀ kénwetì o cǐɛ̀tè. 31 Kè wenwee deè kéféi Madikia, wèè do máátí mɛ̀sɔ̀ nkó tinɛ̀ntì, kòo túótɛ̀ bèè teé mbèè pǐ nKuyie ncǐɛ̀tè miɛ̀kɛ̀ mutɔ̀mmú nè bɛ̀potambè bɛ̀ cǐí kó mɛ́fíè mmèè wetì dibòrì bè tu dì Mifikadi, kénɛ̀tɔ̀ kɛ̀tuɔ̀kɛ̀nɛ̀ ditou diɛ̀rì dìi bo mɛ̀kɛ̀ntímè. 32 Bèè tu tisɔ̀nɛ̀ntì kó bɛ̀máábè nè bɛ̀potambè kè bèè túótɛ̀ dikèè sɔ̀nni kénɛ̀tɔ̀ kɛ̀tuɔ̀kɛ̀nɛ̀ bè tu dè ipɛ̀ kó dibòrì.

Sāmbadaa nè Tobiya bè dómè képaá nkuduotí kó mumarimù

33 Mɛ̀mɛ̀ Sāmbadaa kèè mɛ̀ ti maámè kuduotí kòo miɛ̀kɛ̀ pɛ̀ikɛ̀ kécóútɛ̀ mɛ̀diè kòò ti sɛ̀nkèrì tínti Sifubɛ̀, 34 kénnáá nɛ̀ kɔ̀bɛ̀ nè Sammarii kó bɛ̀hǎǎpòmbè kɛ̀ tú: Dɛ̀ kó bɛ̀sɛ́ntɛ̀nìtìbè dǎ̀rì ba? Ti yóu kè bè nsókè kɛ̀ pǐ ndɛ̀ kó mutɔ̀mmú kè mù dèèà? Diyìè dìmáà kó mutɔ̀mmú dǎkɛ̀. Yɛ̀tǎ̀rè yèè diɛ̀ nke cǔútɛ̀, bè bo na kɛ̀wɛ̀tɛ̀ kɛ̀yíi ndɛ̀ kó tidobontì kɛ́fíè nKuyie nyiwũ̀à?

35 Dè do sǐ nTobiya Amɔ̀niibɛ̀ botí kou wèè bo Sāmbadaa borè, kébéi nke dò: Yóunè kè bèè maá! Kè tɛ̀kpamɔ̀tè dèkɛ̀ dɛ̀ kó kuduotí kùù maánè yɛ̀tǎ̀rè kù dotimu.

36 Dɛ̀ mǎnnì kè m bántɛ̀ Kuyie nke dò: Ti Yiè nKuyie nwéntɛ̀ bè ti sɛ̀nkèrì mɛ̀, yóu kè yɛ̀sǎ̀mbè bè ti sǎ́ nyèè do bɛ̀ yɔ̀ ìnkè, yóu kè bèè bè pǐrímú kékònnè diheì tɛ̀rì kè bèè naá ntidaatì kédì ifeì. 37 Báá bè cǐé, báá ùtɛ̀ bɛ̀ yɛ̀i, bè ti cààrèmu tínti bèè maá kuduotí.

38 Mɛ̀mɛ̀ kè ti maá kuduotí kè kù tũ̀ntɛ̀ kɛ́fitɛ̀ kè mɛ̀okùmè mɛ̀è máà nkpaá kũ̀mmú. Bɛ̀nìtìbè do pǐ mmutɔ̀mmú nè bɛ̀ yèmmè mɛ̀mɔ̀u ndi.

4

1 Sāmbadaa nè Tobiya nè Adabubɛ̀ nè Amɔ̀niibɛ̀ nè Asidodiibɛ̀ bè kèè dìi mǎnnì ti maámè kuduotí kɛ̀ ǐtí yɛ̀fɔ̀tè kɛ̀ fitɛ̀, kè bɛ̀ miɛ̀kɛ̀ pɛ̀ikɛ̀ mɛ̀diè. 2 Kè bèè wènnè bɛ̀mɔ̀u kɛ̀ bo kɔ̀tɛ̀ní kédò Sedisademmú kóò càkɛ̀. 3 Kè tí kuónnè Kuyie nkéwáá mbèè bo mbaa diheì kuyie nnè kɛ̀yènkè, kè bè báá tanní. 4 Kè Sudaa kɔ̀bɛ̀ náá nke tú:

Bɛ̀tɔ̀mbè òumu!

Dèè pùò nkè dè dɛ̀u,

ti báá na kémaá kuduotí kédèè.

5 Kè ti dootitǎ̀bè biɛ̀ náá nke tú: Bè í yó ndakɛ̀ ti kpéi nkè, tí bè do kè bè kùò kè mutɔ̀mmú paà.

Nɛemii duómè bɛ̀tɔ̀mbè tikpàrɛ̀nti

6 Sifubɛ̀ bèè bo ti dootitǎ̀bè èkè fitímè kè bè nkɔ̀rìní kucè mɛ̀péu kɛ̀ ti náá nke tú: Bè kèrìnímu tipùtì timɔ̀u kɛ̀ bo ti do. 7 Mɛ̀mɛ̀ kè nh oo nhoo mɛ̀nìtìbè kuduotí fɔ̀nkúò yɛ̀fɔ̀tè miɛ̀kɛ̀ kè bè tũ̀nnɛ̀ bɛ̀ naámùntì dò ndòmmè, kè bè ntɔ̀ bɛ̀ se nè bɛ̀ kpǎ̀à nnè bɛ̀ tǎ̀nnè. 8 Kè n yà kufɔ̀wáá mbè bomè kɛ́ítɛ̀ kɛ̀pǐ̀kè kénákè diheì kó bɛ̀kótìbè nè bɛ̀bɛ̀émbè nè bɛ̀sɔ̀mbɛ̀ kɛ̀ dò: Di bá mbè yǐ̀kù, dɛ̀ntɛ̀nɛ̀ní Kuyie ndi tũ̀ nkù kpɛ̀nì mɛ̀ kè bè kù dé, kpànnè di tɛ̀bíi kpéi nnè di bí kpéi, inìtìdaaì nè inìtìpòì nè di pobè nè di cǐí.

9 Mɛ̀mɛ̀ kè ti dootitǎ̀bè kèè ti kèè mɛ̀ bɛ̀ kpéi, kɛ̀bantɛ̀ Kuyie ncàkɛ̀mè bɛ̀ dó kédò tì. Dɛ̀ mǎnnì kè tí wɛ̀tɛ̀ kuduotí borè bá wè kòo sɔ́tɛ̀ o tɔ̀mmú. 10 Kè tí túótɛ̀ dɛ̀ kó diyìè nè yɛ̀wɛ̀ yèè kpàaní, kè bɛ̀tɔ̀mbè dikèè dìi nní mpǐ mmutɔ̀mmú, kè dikèè tɛ̀rì tɔ̀ yɛ̀kpǎ̀à nnè tidɔ̀pùtì nè dɛ̀tǎ̀nnè kɛ̀ dáátí yɛ̀mátìyààbòrè, kè bɛ̀kpààtìbè còmú Sudaa kɔ̀bɛ̀ fɔ̀nkúò. 11 Kè bɛ̀maribè mmaà, bèè bè duà ntítàtì kè bè mpǐnnè mutɔ̀mmú sinɔ̀u sìmasì masì kè sìtɛ̀sì tɔ̀ tikpàrɛ̀nti. 12 Kè bɛ̀maribè mmaà kɛ̀ yì yɛ̀sɛ̀, kè ditǎ̀tɛ̀hèu yìè ncòrímú m píkù. 13 Kè n náké

bekótìbè nè bebeémbè nè benitìbè sãmbɛ ke dò: Mutãmmú dɛumu kuduotí í sénní kè ti dò nti bíékè ti bíékè òmòu í tókénè otòu. ¹⁴ Kè di bo kuù píkù ke kèè ditãteheù kuómme, dí tí nkékɔtení ti borè, Kuyie nti tũ nkù yóó kpàmmu ti kpéí.

¹⁵ Mɛmme kè ti ní mpĩ mmutãmmú kukũwentóo nè keyènkè, ti miɛke kè dikéè ní nto yekpãã. ¹⁶ Kè n náké bèè ni mutãmmú ke dò: Bá wè nè o kó ditĩnnì bè ní nyié nSedisadɛmmu miɛke ke ní nti baa keyènkè, kè dè wenté bè mpĩ mmutãmmú. ¹⁷ Mí nnè n tebii nè n kó betãmbè nè ti bàribè bèè ti neínè, òmòu í ndèi o yààti, bá wè kòò mpikú kukpàrinenkù o nòutè youte.

5

Nɛemii yetɛmè Sifube bo wɛte kénfɛũnkómè bɛ tebii

¹ Diyie mari kè Sifube mabè, benitidaabè nè benitipòbèè íté kénséi mbe tebii mediè. ² Ke bè nàá nke tú: Tínti nè ti bí ti sũmu initidaaì nè initipòì dí ti duó ntidiiti kè tí nyo nke fòùnè. ³ Kè betòbè tu: Dikònnì òò tanní kè ti duó ndɛpaa ndɛ nè ti kó titebiiti nè ti cɛí kè bè bo ti duó ntidiiti. ⁴ Kè betòbè tu ti ò ndò nkéyietí okpààti dàmpòò képentɛmu ké bè yietí ti paa nnè fínyĩ kó dɛtie. ⁵ Ti mɛ ntu mɛyĩ mmémáà kɔbe mbe, be bí í pɛtè ti kpɛyi, nè mɛmme kè ti dò nkéduó nti bí initidaaì nè initipòì kè ìi naá mbe kó tidaaì. Ti bí initipòì maì naámmu be kó tidaaì kápĩ mbe tãmmú. Ti í mɔke ti bo yĩmè, ti paa nnè fínyĩ kó dɛtie, betòbè beè dè tieke.

⁶ N kèè dii mònnì dɛ kó tináànti kè dè n yonke mediè. ⁷ Kè mɛyèmmè mamè n tanní kéndò n kpànnè diheì kó bekótìbè nè bebeémbè, ké bè nàké ke tú dè dòmme kè di diinko di tebii mesémmè. Mɛmme n yumè metíímmè diemè, ⁸ ké bè beke ke dò: Ti wɛte ke do nti tebii bè do fíití sì betòbè cie, kè sì tu tidaaì, kè di né wɛte ké sì fiiti di miɛkaà?

Kè bè ndò nkáré, òmòu í mpètè kébéi. ⁹ Kè m bè nàké ke dò: Di dɔari dè í wenni, di dò nkéndému Kuyie nkè dèè yie nkè ti báá ànné timáà ifei ibotí teì ìikè, ìi tu ti dootitòbè. ¹⁰ Mí m mómumu nnè n tebii nè n kó betũmbè ti múnke do pèntɛmu benitìbè idíití nè tidiiti, ti dè mbè pã, ti báá bè beke dɛ kó yebàà. ¹¹ Di do cuó bèè kó dɛpaa mbè di bannè mèè kpéí, dí dè mbè tɛnné yie nyie. Be paa nnè be fínyĩ kó dɛtie nnè odífè kpɛɛ nè be cɛí nè be diiti nè menaábémmè nè mɛkùò di do bè pènte dè nè di do dó ké cònte dè. ¹² Kè bèè yie mbemou ke dò: Ti yóó dɔòmu a ti nàké tì, ti bo bè tɛnné ti do cuó dè bá ti tɛnke báá bè beke dɛmarè.

Mɛmme kè n tí nyikuó niùbè kéduó nkè bèè parikè benitìbè ìikè ke dò bè bo dɔò bè béi nti. ¹³ Dɛ kó difɔnkúò kè n kpááté n yaàyòrì kébéi nke dò: Kè wèè í dɔò ò béi nti Kuyie nyóó ò kpááté mèè botí kòò dènnɛ o cɛtè kòo paà o kpɛɛ dɛmou ke tɛnke bá mmɔke dɛmarè. Ditĩnnì dimou kè di dò: Dè mme ndò.

Kè bèè sãntɛ Kuyie nkè benitìbèè dɔò bè béi nti.

¹⁴ Nè n naámmè Sifube kóo kùmàndáà Sudaa tenkè okpààti Aditakisési kpàti benni sipísidè kpɛri miɛke kɛntò kɛtuɔkenní yebie nsipísitããti dè mɔke yie nyebie ntepiítè nè yèdèè mí nnè n kɔbe ti í beke bè dò nkéyietí dè kùmàndáà. ¹⁵ Bèè n niiténè ke naá nkùmàndáàbè be do fɛũnkomu benitìbè ke békú idíití nè menaà nke còú dàmpòò medítìbii nsipísìnàà sìnàà bá dii yiè, kè kùmàndáà kó betũmbè múnke nfɛũnko benitìbè. Mí mme nyí dɔò dɛndɛ kó dimàà n dé mèè kpéí nKuyie. ¹⁶ M pètìnke do pĩmmu m mómumu mmutãmmú ke maà kuduotí, n kɔbe bemou bèè m bonè kè bè múnke pĩ mmutãmmú. N yí donté òmòu kó kupaku kudonku sãmpókù n tú mèè kpéí kùmàndáà. ¹⁷ Sifube kó bekótìbè nè bebeémbè bèè do yo n kó mudii bè do bo tekòutè nè sipísìnùmmú (150) ndi ke né mbúútí bèè do iitiní ibotí teì ìi ti tókénè i miɛke ke kòríní. ¹⁸ Bá dii yiè n do òò donténè n kó idíití nyi fenààfè nè yepedakè mɛkùò nkɛyɛ yekuò ke né yiénè sikoó. Yɛwe tɛpiítè menaà nyenaadó yenaadó. Bá nè mɛmme n yí bè beke ke tú bè nni nyietí be dò nké n yietí dè kùmàndáà ke yé kuduotí kó mumarimù do tímè mutãmmú cɛémù mmu diheì yembè kpéí.

19 Áú Kuyie! M pĩ mmùù tǒmmú benitìbè biè nkpréí mmù deumu, a báá yè n kpéí.

6

Bè maámè kuduotí kédeè

1 Bè nàké dii mǎnni Sǎmbadaa nè Tobiya nè Kesemmu Adabube botí kou nè ti dootitǎbè ti maámè kuduotí ke dèè kè mǎfiè mmamè í kpaá. Dè do sǎ m mu nyí cǒnné yecàkè kó idéí. 2 Sǎmbadaa nè Kesemmu kè bèè tǎnní kè bè n náké ke dǎ n kǎtoò kè tí máá Kefedimmu Onǎo biriku kénáké. Nè be yèmmè mièke ke né dǎ kè n dǎò meyèí. 3 Kè n tǎnkoo kè bèè bè náké ke dǎ: M pĩ mmùù tǒmmú í tú musǎmpómù, m báá na ké mù kǔnné kékǎtoò ké bè yà, kè n yitè, mutǒmmú yóó cómmúmu. 4 Kuce mènàà bè n duǎnnimè dipátíri kè di tǎ tináaǎnti tímáá. Kè m múnke mbè tǎnnínko metǎnnimè mèmáá. 5 Kuce mènùmmù Sǎmbadaa tǎnnènnimè o kóo tǎnti dipátíri kè di feí, 6 ke wǎri ke tú yehékè yemǎu kǎbe náámmu kè Kesemmu nàá nke tú: Fǎ nnè Sifube sǎmbe di dǎ kǎbǎ nhokpààti nwe, kè deè te kàa maá kuduotí ke bo naá nSedisademmu kóo kpààti, 7 kè kanne ikuú niùbè bèè yóó pǎéké Sedisademmu mièke a tímè Suda kǎbe kóo kpààti. Okpààti yóó tì kèèmu. Deè te kè n tu á kǎtení kè ti náké. 8 Kè nh ò tǎnné ke dǎ: A me nnáké tì òmǎu wèè í tì béi, fǎ yèmmè mè dǎ nkè fǎ tì keuté ke náá. 9 Bè dǎ kédonné ti kǎmbùàti nti ke náá nke tú: Be kǎnti bo yǎrike kè mutǒmmúu cómmú.

N Yiè nKuyie nhá n kpénkúnne n tǒmmú mièke.

10 Diiyè mari kè n kǎte Dedaya bire Semmaya borè Mǎetabedi yaàbire, ke yé ò do í namè kékǎtení m borè. Kòo n náké ke dǎ: Tí ta Kuyie ncfètè mièke, kékpetínné yebòrè, a dootitǎbè beè kǎriní ke nyènkè ke bo da pĩ nkéku. 11 Kè nh ò tǎnné ke dǎ: Míi kó kubotí í cokù, n keté ke í dǎ nkéta Kuyie ncfètè kénkpaá ke fòu. N yí tati.

12 N do bantému ke dǎ nhò nnáà ntìi náaǎnti í bonní Kuyie mborè, ò tì náá nTobiya nè Sǎmbadaa bè ò yietí mèè kpéí nke. 13 Ò béi mmemme kè kufǎwáá nkuù bo m pĩ nkè n dǎò ò yèmmè kéyeténè Kuyie, kòo na késǎnkúnne n yètiri ké nh ǎnné ifei. 14 Kuyie nha báá yè Tobiya nè Sǎmbadaa bè n dǎò dè, a múnke í yè Nǎdadia onitipòkù wèè náá nha pǎánáaǎnti nè betǎbè bèè náá nha pǎánáaǎnti bè do dǎmè kédonné n kǎmbùàti.

15 Kuduotí kó mumarimù do dèè dibenni tǎnkù bè tu wè Edudi* kó diiyè sipísidé nè dinummuri ndi. Ti do maá kémǎke yewe sipísinùmmù nè yédéè ndi. 16 Ti dootitǎbè nè yehékè yèè ti fité ye kǎbe kèè dii mǎnni ti maámè kuduotí ke dèè kè dèè bè di kè bè ti yǎte, kǎbanté Kuyie nkuù ti niitémè de kó mutǒmmú.

17 De kó mǎfiè mmieke Suda eí kó bekótibè nè Tobiya kè bè wǎu betǎbè yepáte mǎcǎa mmǎcǎa. 18 Kè Suda kǎbe péu nhò mǎkenè mǎtaummè ke yé ò do tímè Sifube botí kou Adaa bire Sikanniya cǎkù nwe. Kòo bire Yoananni po Bǎdekia bire Mǎsudammu kóo sǎpàà. 19 Kè bè nhò sǎntí n yìkè ke tǎu n náaǎnti koò náá. Mémme kè Tobiya wǎriní yepáte ke bo yǎríkúnne n kǎnti.

7

Bè kǎnnemè bebàribè dihei kpéí

1 Kuduotí maá dii mǎnni kédeè kè n cǒnné yebòrè kó idéí nè yecàkè kédeè, bèè yó mbaa yebòrè nè beyendèmbè nè Defibe kè bèè keté be tǒmmú. 2 Kè n túóté n tebite Ananni kébaá nSedisademmu kǎtúóté Ananniya behǎǎpǎmbè kóo kótí kòo mbaké tǎcǎkpetè. Ò do tú onití wèè dǎàri wènwè ò béi nti ke dé Kuyie nkè dè pǎétè besǎmbe péu. 3 Kè m bè náké ke dǎ:

* **6:15** Edudi: Bè do kaammè betǎàbè nè ti be kaammè dè í wè. Be kóo tǎnkù Edudi beriné ti kó betǎàbè oniínwè nè oweínwè de cuokè nke (diyoffi nè kupǎsǎikù de cuokè).

Sedisadɛmmu kó yebòrè ní báá kpeté kè diyìè í tònkè, kuyuoku ké nyè kpetí. Bèè bàa yebòrè kè bè bo ke cómmú be karè bè karè. Kè m bè nàké ke dò bèe maá didènni bèè yó mbaa dihéi be kpéí, bá wè o kó dikarì mbo o cīètè ìikè. ⁴ Sedisadɛmmu eì do pèkèmu ke de, benitibè né í nsū di mièke, sicéĩ mu ndo í maá kédeè.

Bè kàammè Sifube bèè bo Sedisadɛmmu

⁵ Kè Kuyie nni mbéinnè kè n tí ndihèi kó bekótíbè nè bebeémbè nè benitibè sɔmbe. Kè n duó nkè bèe kaa mbenitibè kè n wénté bèe do niité kékonní Sedisadɛmmu be yètè wàri dìi pátiri mièke káyà yeyètè yèè mè ntūnní.

⁶ Nte okpààti Nɛbukannɛsaa kó dimònni bè do pīrmú bè kékonnè Babidɔnni, kè kusūkùu wète kékò nSedisadɛmmu Sudaa tenké, bá wè kòo kari o eì. ⁷ Bèè do nɛínè Sodobabɛedi kékonní bèè yètè tu yiè: Sosuwee nè Nɛemii nè Asadia nè Adammia nè Naamanni nè Mòdokaii nè Bidisanni nè Misipedeti nè Bikibaii nè Nɛummu nè Baana. Nte be naàmùnti dò ndòmmè.

⁸ Kè Padeosi naàmùnkù kòbe ríbo sikòupísidé nè tekòtè nè sipísìyiekè nè bèdébè (2172).

⁹ Kè Sefatia naàmùnkù kòbe ríbo sikòusitāāti nè sipísìyiekè nè bèdébè (372).

¹⁰ Kè Adaa naàmùnkù kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísìnùmmù nè bèdébè (652).

¹¹ Kè Sosuwee nè Yoabu be yaàbire Pasati-Mòabu kó kunaàmùnkù kòbe ríbo sikòupísidé nè sikòusini nè tepítè nè bèni (2818).

¹² Kè Edammu naàmùnkù kòbe ríbo tekòupítè nè sikòusidé nè sipísìnùmmù nè bènàà (10254).

¹³ Kè Satuu naàmùnkù kòbe ríbo sikòusini nè sipísìnàà nè bènùmmù (845).

¹⁴ Kè Sakaii naàmùnkù kòbe ríbo sikòusiyiekè nè sipísikuò (760).

¹⁵ Kè Binnuii naàmùnkù kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísìnàà nè bèni (648).

¹⁶ Kè Bebaii naàmùnkù kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísidé nè bèni (628).

¹⁷ Kè Asikadi naàmùnkù kòbe ríbo sikòupísidé nè sipísitāāti nè sipísidé nè bèdébè (2322).

¹⁸ Kè Adonnikammu naàmùnkù kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísikuò nè bèyiekè (667).

¹⁹ Bikibaii naàmùnkù kòbe ríbo sikòupísidé nè sipísikuò nè bèyiekè (267).

²⁰ Kè Adinni naàmùnkù kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísìnùmmù nè bènùmmù (655).

²¹ Kè Esekiasi yaàbire Atee naàmùnkù kòbe ríbo sipísìwei nè bèni.

²² Kè Asummu naàmùnkù kòbe ríbo sikòusitāāti nè sipísidé nè bèni (328).

²³ Kè Besaii naàmùnkù kòbe ríbo sikòusitāāti nè sipísidé nè bènàà (324).

²⁴ Kè Adifi naàmùnkù kòbe ríbo tekòtè nè tepítè nè bèdébè (112).

²⁵ Kè Kabaḏḏ eì kòbe ríbo sipísìwei nè bènùmmù (95).

²⁶ Kè Betideɛmmu nè Nɛtofaa kè de kó yehèkè kòbe ríbo tekòtè nè sipísini nè bèni (188).

²⁷ Anatati eì kòbe ríbo tekòtè nè sipísidé nè bèni (128).

²⁸ Kè Beti-Asimmafeti eì kòbe ríbo sipísìnàà nè bèdébè.

²⁹ Kè Kidiya-Yeadimmu nè Kefidaa nè Bedoti kè de ekè kòbe ríbo sikòusiyiekè nè sipísìnàà nè bètāāti (743).

³⁰ Kè Damaa nè Kebaa ke de ekè kòbe ríbo sikòusikuò nè sipísidé nè òmàà (621).

³¹ Kè Mikimasi eì kòbe ríbo tekòtè nè sipísidé nè bèdébè (122).

³² Kè Betɛedi nè Aii kè de ekè kòbe ríbo tekòtè nè sipísidé nè bètāāti (123).

³³ Kè Nɛbo kó dihéi terì kòbe ríbo sipísìnùmmù nè bèdébè.

³⁴ Kè Edammu tòu kó kunaàmùnkù kòbe ríbo tekòupítè nè sikòusidé nè sipísìnùmmù nè bènàà (1254).

³⁵ Kè Adimmu naàmùnkù kòbe ríbo sikòusitāāti nè sipísidé (320).

³⁶ Kè Sedikoo eì kòbe ríbo sikòusitāāti nè sipísìnàà nè bènùmmù (345).

³⁷ Dodi nè Adidi nè Onḳḳ ekè kòbe ríbo sikòusiyiekè nè sipísidé nè òmàà (721).

³⁸ Kè Senaa eì kòbe ríbo sikòupísitāāti nè sikòusìwei nè sipísitāāti (3930).

³⁹ Kè ikuó niùtì Sosuwee yaàbire Yedaya naàmùnkù kàbe r̀bo sikousiwei nè sipìsiyiekè nè b̀tããti (973).

⁴⁰ Imee naàmùnkù kàbe r̀bo tekoupiítè nè sikousinùmmù nè b̀débè (1052).

⁴¹ Kè Pasuu naàmùnkù kàbe r̀bo tekoupiítè nè sikousidè nè sipìsinàà nè b̀yiekè (1247).

⁴² Kè Abimmu naàmùnkù kàbe r̀bo tekoupiítè nè tēpiítè nè b̀yiekè (1017).

⁴³ Kè Defiibe kó kunaàmùnkù kàbe ntú bie: Odefaa yaàbí Sosuwee nè Kadimiēdi be naàmùnkù sipìsiyiekè nè b̀nàà.

⁴⁴ Kuyie nciētè kó b̀dèmbè miēke Asafu naàmùnkù kàbe tekùtè nè sipìsinàà nè b̀ni (148).

⁴⁵ B̀è bàa yebòrè be miēke Sadummu nè Atee nè Tadiməə nè Akubu nè Atita nè Sobaii be naàmùnti kàbe tekùtè nè sipìsitããti nè b̀ni (138).

⁴⁶ Kè Kuyie nciētè tōmbè kó ditñni kàbe ntú bie: Tisisa nè Asufa nè Tabəati ⁴⁷ nè Kedosi nè Siya nè Padonni ⁴⁸ nè Debanaa nè Akaba nè Sadimaii ⁴⁹ Annani nè Kidēdi nè Kasaa ⁵⁰ nè Edeayaa nè Edesinni nè Nəkodaa ⁵¹ nè Kasammu nè Usaa nè Paseyaa ⁵² nè Besaii nè Mēunimmu nè Nefusesimmu ⁵³ Bakibuku nè Akufa nè Aduuri ⁵⁴ nè Batisidouti nè Meidaa nè Adisa ⁵⁵ nè Badikosi nè Sisedaa nè Temaa, ⁵⁶ nè Netisia nè Atifa.

⁵⁷ Sodoməə kó b̀tōmbè naàmùnti kàbe do tú bie: Sotaii nè Sofedeti nè Pedida, ⁵⁸ Yaada nè Dadikonni nè Kidēdi, ⁵⁹ Sefatia nè Atidi nè Pokedeti-Asebaimmu nè Aməə.

⁶⁰ B̀è do tú Kuyie nciētè kó b̀tōmbè nè Sodoməə kó b̀tōmbè yaàbí kè b̀è wēnné kəmbo sikousitããti nè sipìsiwei nè b̀débè (392).

⁶¹ B̀è do ité Babidənni kékonní Sedisadēmmu ke í nna kénáké be yaàribè yètè kébenke b̀ tumè Isidayēeribe b̀è do tú: Tēdi-Mēdaa nè Tēdi-Adisaa nè Kedubu-Adonni nè Imee ekè kàbe. ⁶² Bəməu kè b̀è wēnné kəmbo sikousikuò nè sipìsinàà nè b̀débè (642). Dedaya nè Tobiya nè Nəkoda be yaàbí nyi mēmmē.

⁶³ Ikuó niùbè miēke kè b̀mabè r̀bo ke tú: Obayaa nè Akikoti nè Badisidaii be naàmùnti kàbe. Badisidaii do t̀óté Badisidaii Kadaadi ei kou kóo sapàà nwe kè b̀è ò yu o yètiri. ⁶⁴ Kòo wammú o botí kàbe pátiri miēke o yètiri kémónté kè b̀è b̀ dēnne ikuó tōmmú miēke. ⁶⁵ Kè kùmàndàà b̀è nàké ke d̀: B̀e b́áa di b̀e p̄ mùu dii Kuyie kénkémùnè ikuó niùtì bo beémme Kuyie nnè ikuó nenti b̀e tu ti udimmu nè tumimmu.

⁶⁶ Isidayēeribe b̀è ité Babidənni ke konní Sedisadēmmu b̀è do bo sikoupiísinaà nè sikoupiísidè nè sikousitããti nè sipìsikuò ndi (42360). ⁶⁷ Kè b̀è neínè b̀tōmbè benitidaabè nè benitipòbè sikoupiísyiekè nè sikousitããti nè sipìsitããti nè b̀yiekè (7337). B̀dèmbè benitidaabè nè benitipòbè kè b̀è r̀bo sikousidè nè sipìsinàà nè b̀nùmmù (245), ⁶⁸ ke məkēnè yòyòbè sikousinàà nè sipìsitããti nè b̀nùmmù (435). Sāmmarímú sikoupiísikuò nè sikousiyiekè nè sipìsidè (6720). ⁶⁹ Kè dihei kó bekótibè mabēe p̄ammú yep̄arè kè b̀è bo maánè Kuyie nciētè. Kè kùmàndàà p̄a yesəwèrè tekoupiítè (1000). Yebə b̀è bo mméinè yè meyiĩ nsipìsinùmmù yekoutéyaàbòrè sikousinùmmù nè sipìsitããti (530) kè b̀è bo mp̄innè Kuyie nciētè miēke ikuó tōmmú. ⁷⁰ Beheikēnkótibè do p̄ammú yè p̄arè miēke kè mesəə nní r̀bo yesəwèrè sikoupiísidè (20000) nè timátì péiti cidóòbè tekoupiítè nè tekùtè (1100). ⁷¹ Kè Isidayēeribe sōmbe p̄a yesəwèrè sikoupiísidè (20000), timátì péiti cidóòbè tekoupiítè (1000) nè yekoutéyaàbòrè sipìsikuò nè ỳyiekè ikuó niùbè kpéi.

⁷² Ikuó niùbè nè Defiibe nè b̀è bàa yebòrè nè b̀dèmbè nè Isidayēeribe miēke b̀mabè b̀è p̄i mmutōmmú Kuyie nciētè miēke nè Isidayēeribe sōmbe kè b̀è kari be ekè be ekè.

8

Esitadasi do kàammè Kuyie nkuó benitibè ìkè

Dibenni tǎnkù yiénwè mièke kè Isidayeeribe íténi be ekè bè do bo yèè mièke. ¹ Kè Isidayeeribe wēnné dinùù kǎtíí mbè tu diì bòrì meniè nkó dibòrì, kénáké ikuó wǎàti Esitadasi ke dò wèe túóténi Kuyie nkuó pátiri kù do duó nkè Mòyiisii wāri di. ² Mémme kè ikuó niùti Esitadasii túóténi Kuyie nkuó pátiri kè benitibèe tíí, mbenitidaabè nè benitipòbè nè bèè kó dimàà mǎke meyèmmè ke bo na kékeè, otǎnkù yiénwè kó diyie ketiri do ndi. ³ Dende dibòrì bè tu di meniè nkó dibòrì ò kàammè Kuyie nkuó pátiri ké ndi kàà ndikūnweñni kè diyie yàa cónnénè yeyo, kòo di kàà mbenitidaabè nè benitipòbè nè bèè kó dimàà dò nkéna kékeè. Bemou kè bè kémmú.

⁴ Bè do dǎd diwūstǎnni ndi nè ideí kè Esitadasi ndeke di ìnkè. Matitia nè Semma nè Annaya nè Udii nè Idikiya nè Maseya kè bè còmúmú o bakù you. Pedaya nè Mikayeedi nè Madikia nè Asummu nè Asibadana nè Sekadii nè Mesudammu kè bè bo kucǎnku. ⁵ Kè Esitadasii pǎnte dipátiri benitibè bemou ìkè, kè bèe di yà ke yé ò do còmúmú de iitíre nde. Ó di pǎnte diì mǎnni kè bèe íté kécómúmú. ⁶ Kè Esitadasii sǎnte Kuyie nkperikù kè benitibè bemou cóuté ke dǎ: Dè mme ndò. Kédo kénínkú késǐnnóo ketenkè, ⁷ kǎiténi kécómúó Defiibe bèè do tú ikuó niùbè, kè bè mbè tiè Kuyie nkuó bè kàa nyi ìnkè, bèe Defiibe yètè do tú: Sosuwee nè Bani nè Sedebia nè Yaminni nè Akubu nè Sabetaii nè Odia nè Maseya nè Keitaa nè Asadia nè Yosabadi nè Annani nè Pedayaa. ⁸ Kè Esitadasi nkaa nKuyie nkuó pátiri kè dè feí ke ti wènkúnko, ke náá mbenitibè ti tu mù, kè bè kèrmú.

⁹ Kè benitibè bemouu ti kèè nkétiitè yedabùò. Mémme kùmàndáa Næemii nè ikuó niùti Esitadasi nè Defiibe bèè do duò nyitié mbenitibè kè bèe náké benitibè ke dǎ: Bá nkuònnè, yie nkó diyie tu Kuyie nkperi ndi.

¹⁰ Kǎtenè kédì tidiiti sààti kényà menaà nsààmè, kòo mǎu bo di cuokè ke í mǎke, dí ò toténè. Yie nkó diyie tu Kuyie nkperi ndi, di yèmmè báá caàrè, yóunè kè Kuyie ndi duó ndi wèi ntú di kó muwèrimú.

¹¹ Kè Defiibe mbáá mbenitibè ke tú: Cǎékénè, yie nkó diyie tu Kuyie nkperi ndi, báá yóunè kè di yèmmè caàrè.

¹² Mémme kè benitibèe kǎte kédì kényà menaà kǎpǎmmú be kǎbe tidiiti kè diwèi mbè bo mediè nke yé bè do kèèmmè bè bè nàké ti.

Bè do baámmè titouti kó dibanni

¹³ Otǎnkù yiè déri yiè, beheikènkótibè nè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe tí nyikuó wǎàti Esitadasi borè kénwéi Kuyie nkuó pátiri ò bè kàa ndi kó tináañti. ¹⁴ Kè bèe yà ikuó pátiri Kuyie ndo duó nkè Mòyiisii wāri di mièke ti wǎrimè ke tú Isidayeeribe dò nkémbo titouti mièke nke otǎnkù yiénwè kó dibanni mièke. ¹⁵ Mémme bè yàmè ke dǎ bè dò nképǐkè yehékè yemou mièke nè Sedisadammu. Mémme kè bèe pǐkè ke dǎ: Dekenè ditāri kékōūní odifíe dikpǎà kou kó tifǎàti nè detie mbè tu dè míri de kó tifǎàti nè tipuonti nè tifǎpèùti, kédònnè ti wǎrimè.

¹⁶ Bè pǐkè memme kè Isidayeeribe yè kéwaanní tifǎàti, bá wè kòo dǎd kutouku o cǎtè dǎnkù nè o pérímú mièke nè Kuyie ncǎtè pérímú mièke, nè bè tu diì bòrì meniè nkó dibòrì borè, nè dibòrì bè tu di Efadaimmu kperi di borè. ¹⁷ Isidayeeribe bèè do tú tidaati Babidōnni ke konní Sedisadammu kè bèe dǎd titouti bemou kémbo, ke yǎnkūnne diwèi mesàà, ke yé nè Nūnni birè Sosuwee kó dimōnni kǎnto kǎtuokenni de yiè bè do í dōmè mebotí. ¹⁸ Kè bè nkaa nKuyie nkuó pátiri yewe yemou, kǎtúótè dibanni yiè ketiri kǎnto kǎtuokennè disōnni. Kè dibanni mmǎke yewe yeyiekè kè diniñni ntú dibanni denni diì yiè, kè bèe ānnè metíimmè diemè ikuó yèmmè.

9

Bè kuónnèmè Kuyie nké kù nàké bè caàrìmè

¹ Mɛ̀m̀m̀e de kóo t̀̀nk̀ù omáà miéke baké diyìè sipísidé nè dinaanni yiè kè Isidayɛɛribɛɛ tí mbeməu ke bo boú dinùù kédáátí tif̀̀ò̀t̀ò̀ntí k̀̀p̀ũ̀ mbɛ yə mutáá. ² Kè Isidayɛɛribɛ kó kubotí kəbɛɛ banté be caàrìmè kécánnénè ibotí tɛ̀i kəbɛ kénnáá nKuyie mbɛ caàrìmè nè be yembè kɔ̀mɛ. ³ Kè bèè íté kécómmú, kè bèè kaa nKuyie nkuó pátíri kém̀m̀əke tɛwɛbiètè mɛfitímè mètááti, kédèè kè bèè sɔ̀tè kénnáá nKuyie mbɛ caàrìmè, ke d̀̀ò tɛwɛbiètè mɛfitímè mètááti ke ninku ke kù bàá.

⁴ Kè Sosuwee nè Bani nè Kadimiɛdi nè Sebanniya nè Bunni nè Sedebia nè Banni nè Kenanni kè bèè deke diwũ̀ò̀t̀ò̀nni ìnkè ke bóútè kɛ̀nkè, ke bántè Kuyie nnè metammè kperímè. ⁵ Kè Defiibe Sosuwee nè Kadimiɛdi nè Bani nè Asabunniya nè Sedebia nè Odia nè Sebanniya nè Petayaa kè bèè b́i nke d̀̀ò: Íténè kécómmú késánte ti Yiè nKuyie nkuù te disānni sáá.

Esitadasí bántèmè Kuyie

Kè Esitadasii bántè Kuyie nke d̀̀ò:
Kuyie nf̀̀ò̀ò̀ ỳ̀t̀ìrì dɛu ke d̀̀ò ntí nda sántí,
f̀̀ò̀ò̀ ỳ̀t̀ìrì p̀̀ɛ̀ɛ̀tè yɛsā́ nyeməu,
f̀̀ò̀ò̀ te disānni.

⁶ F̀̀ó nhamáà f̀̀ò̀ò̀ tu ti Yiè,
f̀̀ò̀ò̀ d̀̀ò kɛ̀nkè nè d̀̀è kó dimàà bo kɛ̀nkè miéke,
f̀̀ò̀ò̀ d̀̀ò ketenkè nè d̀̀è kó dimàà bo ketenkè miéke,
d̀̀ám̀ɛ̀ɛ̀rì nè d̀̀è kó dimàà bo o miéke.
F̀̀ò̀ò̀ te deməu ke dè f̀̀ò̀,
kɛ̀nkè kó bekperibè* ninku f̀̀ò̀ò̀ ìnkè ke da báá.

⁷ Ti Yiè nKuyie, f̀̀ò̀ò̀ t́́átè Abaraammu
koò d̀̀ennɛ Uudi Kandee kó ketenkè koò yu ke yí Abarahammu.

⁸ Ke p̀̀énsiri o ỳ̀emmè,
koò d̀̀ò̀nè metaummè ke b́i nke yí,
a bo ò duó nKannahā́ kó ketenkè,
Itiibe nè Am̄riibe nè Pedisiibe nè
Sebusiibe nè Kidikasiibe bè bo kè,
kòo tieke wenwe nè o yaábíó.
Ke d̀̀ò a b́i ntí ke ý́ a wetímèmu.

⁹ Ke yà ti yembè f̀̀ɛ̀ũ̀rì m̀̀ Esibiti
kékeè be dab̀̀ò ntip̀̀èntí kóo d̀̀ám̀ɛ̀ɛ̀rì p̀̀ɛ̀mmè.

¹⁰ Ke d̀̀ò m̀̀m̀ɛ̀bɛnk̀̀m̀è p̀̀éu nè tidiɛ̀tí,
ke bɛnkɛ Esibiti kóo kpà̀tí
nè o kó betɔ̀mbè nè o èi kəbɛ bɛməu,
ke ý́ a do ỳ̀ám̀è bè f̀̀ɛ̀ũ̀nkò m̀̀ ti yembè nè kemíéke,
ke bè deɛtè ke d̀̀éuk̀̀nnɛ a ỳ̀t̀ìrì
kè di kpáá ke dɛu nè yíenní.

¹¹ Ke k̀̀ɛ̀tè d̀̀ám̀ɛ̀ɛ̀rì niɛ mbɛ nuò mmíéke
kè bè nà dekperè késénté,
kàa diu mbèè do bè b̀̀tini mɛniɛ mmíéke
ditári ɔ̀̀ do m̀̀è botí dibinni.

* **9:6** kɛ̀nkè kó bekperibè: Bè náá mbèè kpéi die, ti í ý́ bèè kperibè botí nku. M̀̀nni mari dè bo na k̀̀ntú Kuyie ntòrè yoo diyìè yoo ot̀̀nk̀ù nè siwáá.

12 Kε ní mbè ni kuyie nnè diwɛtirì
 ké mbè ni keyènkè nè muhãã nkó diwɛtirì
 ké mbè mí kè bè wùó mbè kèrí dè.

13 Kàa cùténí Sinaii tãrì ìnkè ké bè béinnè,
 ké bè duó nha tié nnè a kuó
 ìi tu timómmɔnti kpɛyi,
 nè a cìrimù nè a tannò sààyè.

14 Kàa bè nàké a kó diyie kpéí
 dìi tu tɛom̄pùtè yie
 ké bè duó nha tannò nè a kuó nè a tié
 kàa kóo tǔnti Mɔyiisi ti mbè tùo.

15 Kè dikònni bè pĩ
 kàa cǔũnní mudii keĩnkè kè bèe di.
 Kè sinéyẽĩ bè pĩ
 kàa duó nkè mɛniɛ nyènní dipèrì kè bèe yã
 kàa bè nàké ke tú,
 bèe kɛtɛ kètúóté diheì a do béi nké parikè
 ke dò a yóó duó ndi be yembè
 kè bèe tieke.

16 Kè tɛfentè né deuté ti yembè,
 kè bèe kpénkũnne be to káyete a kpɛti
 bá bè í ntũnne a tannò.

17 Kè bèe yè ntidiɛti a do dòò ti be cuokè
 kékpénkũnne be to káyete a kpɛti,
 kètããtè ke bo wɛtɛ Esibiti
 bè do borè ke pĩ mmudaatǔmmú.
 Fǔ nKuyie nha mɛ ntú wèè cǐɛnko wè nwe,
 ke dɔɔri mɛsàà nke kuò mmesémmè,
 kàa miɛke boo,
 nè dè kpéí nha í mbè bɔntóo.

18 Bá nè bè mɛ ndòòmè fɛsɔmátínààfè kénnaá nke tú:
 Ntɛnè Kuyie nkùù ti dènnɛní Esibiti.
 Bè do da yeténèmu kénnaá nke tú:
 Ntɛnè Kuyie nkùù ti dènnɛní Esibiti.
 Bè do da yeténèmu mediè.

19 Nè a kó mesémmè diemè kpéí,
 nha í mbè yóu kè bè nhãã ndikpáà miɛke,
 kè diwɛtirì baa ní mbè ni kuyie nnè keyènkè
 ké mbè mí kè bè kèrí.

20 Kàa bè duó nha kó muyaá
 kè bè bo na kémbaàtìnè dèè wenni,
 kàa cǔũnní mudii keĩnkè kè bèe di.
 Kàa bè duó mmenie nkè bèe yã.

21 Kàa mbè tɔ dikpáà miɛke
 ke dò yɛbie nsipísìnàà
 bá bè í mmònté mùmamù be yààti í nkèrí,
 be naàcèi mɛ nyí mmùútí.

22 Kàa duó nke bèe na ibotí nè yekpààtìyɔ
 nè yehèkè yèè bè fité
 nè Esimɔo kóo kpààti Sionni tenkè

nè Basãã kóo kpààtì Ōku kòkè.

²³ Kàa duó nkè be yaàbíi sũũ

kémaatenè siwãã dòmme kèĩnkè,
kàa bè tanné dihei a do béi nképarikè
kè dò a yóó duó ndi be yembè kè bèe di tiekè.

²⁴ Kè bè bíi dì ta ké di tiekè,

kàa duó nkè bèè do bo de kó ketenkè
kè bèe bè b̀̀úúé,
kéduó nkè bèe na Kannahãã kòbe
nè be kó bekpààtìbè nè bèè bo be tenkè mièkè.

Kè bè mbè d̀̀òòri bè bè d́́ mmè,

²⁵ kéfietè yehèkè iduotí fité yè

kè ye tenkè naati,
kétiekè sicéĩ kè s̀̀i p̀̀iéké tinenti
nè sibií bè keú s̀̀i,
kè f̀̀inyĩ kó detie nnè fikìè kperè
nè titebiiti timòu botí kó detie,
kè bè nyo nke sànnè kédunne
kétuo nha bè d̀̀òò mèè sàà nkpréi.

²⁶ Nè memme kè be too kpenkè
kè bèe yete a kpeti kédootóo a tié

kè ì b̀̀ùtínné,
kékuò bèè nàà nha pããnáàntì
bèè do bè tiè nke tú bèe wètení a borè.
Bè do da yeténèmu mediè.

²⁷ Memme kàa deite a ǹ̀ùtè be ìnkè

kè be dootitòbèe bè do mudòò,
kè bèe ta meyeñcaàrìmè mièkè kè da kuónnè,
kàa m̀̀bo kèĩnkè kékeè be dabùò.

Nè a kó mesémmè mièkè kè bè duó mbèè bo bè deeténè be dootitòbè.

²⁸ Bè ta d̀̀ii m̀̀ònnì meom̀̀p̀̀umè mièkè

kéwète kéta meyei mmudòòrìmù,
kàa nóóté a ǹ̀ùtè be ìnkè
kè be dootitòbèe bè na ké mbè f̀̀éũko.
Kè bè da kuónnè kàa m̀̀boní kèĩnkè kékeè,
ké bè deeté kuce m̀̀p̀̀éu nè a kó mesémmè kpréi.

²⁹ Kàa bè tié nke d̀̀òò bèe wètení a borè,
kè tefentèe bè deuté kè bè í nyie nke kènté a tié
kéyeténè a tannò,

bè bo ntũ nyè kénfòù,
kè bèe kprénk̀̀unne be to,
bè í nyie nke kènté a kpeti.

³⁰ Kàa mbè m̀̀òkenè meminnímè yebie mpéu mièkè,
kéduó nha kó muyaá mbèè nàà nha pããnáàntì
kè bè mbè tiè, bè mè nyí nkènté,
memme kàa duó nkè yehèkè teyè kòbee bè na.

³¹ Nè a kó mesémmè kpréi nha í mbè kùò be m̀̀òu,
a í mbè dootóo,
kè yé a túmè Kuyie nku kè d̀̀òòri mesàà,
kè m̀̀òke onitì kó mesémmè.

32 Áú! Ti Yiè nKuyie nha deumu ke kpeñi,
 ke duò tikõmbùòti.
 Fó nwèè pĩ mmetaummè a ti dònè mè,
 a báá cè mmeháárìmè ti ta mè,
 tínti nè ti kó bekpààtìbè
 nè bèè baké ti kó yehékè,
 nè ikuó niùbè nè ti yembè,
 ti kó kubotí kumau,
 kétúóté Asidii kó bekpààtìbè ti do dii yiè kéntò kétuakenní yíe.

33 Tii ti tũ̀kení timou ti mièke a naatimu,
 a dònè dè wennimu,
 tíi cààrè.

34 Ti kó bekpààtìbè nè bèè ti baké
 nè ikuó niùbè nè ti yembè bè í yie nha tié,
 bè í tũ̀nne a kuó nè a tannò.

35 Bá nè a me mbè duómmè dihei
 kè bè di te ke di baké,
 kàa bè dònè mesàa mme botí mme botí de kó ketendiékè,
 ketennatikè, bè í nyie nke da tũ̀nne,
 bè í nyóu medòòrìmè yeime.

36 Nte tínti yíe nke tú tidaatì
 dihei a do duó ndi ti yembè,
 ke dònè bè ríbo ke yo ntidiiti kè dè be naati.
 Tíi né naá ntidaatì yíe nde kó dihei mièke.

37 Bèkpààtìbè a duó nkè bèè ti na
 ti yei ñkpéi bèè né yo nde kó tidiiti,
 ke ti dṑrinè bè dómè tínti nè ti wũ̀,
 kè ti bo meyeñcaàrìmè diemè mièke.

10

Isidayeribe do tãátémè ke bo ntũ̀ nKuyie nkuó

1 Nè dèè kó dimàà ti tũ̀kení de kpéi, kè ti wènné kédóunnè Kuyie ndinùù kéwāri dipátiri
 kè ti kó bekpààtìbè nè Defiibe nè ikuó niùbè kè bèè ìkú be nou.

2 Nte bèè do ìkú be nou be yètè: Akadia birè Nɛemii wèè do tú kùmàndáà nè Sidikia. 3 Sedaya
 nè Aasadia Idimmeya. 4 Pasuu nè Amadia nè Madikia 5 Atuusi nè Sebanniya nè Maduki
 6 Adimmu nè Medemoti nè Abudiasi 7 Danniyeri nè Kinnetonni nè Baduki 8 Mesudammu
 nè Abiya nè Minyaminni 9 Masia nè Bidikaii Semmaya.

Ikuó niùbè kó kutõnkù kabe mbe, 10 kéfeí nDefiibe kó kutõnkù kabe Asanniya birè Sosuwee,
 Enadadi bí mièke kè Binnuii yènní nè Kamièdi, 11 nè be tebite Sebanniya nè Odiya nè Kedita
 nè Pedaya nè Annani, 12 nè Mísee nè Deabu nè Asabia 13 nè Sakudi nè Sedebia nè Sebanniya
 14 nè Odiya nè Bani nè Beninu.

15 Bèkpààtìbè kó kutõnkù mièke Padeosi nè Pasati-Moabu, nè Edammu nè Satuu nè Banni,
 16 nè Bunni nè Asikadi nè Bebaii, 17 nè Adonniya nè Bikibaii nè Adinni, 18 nè Atèe nè Esekiasi
 nè Asuu, 19 nè Odiya nè Asummu nè Besaii, 20 nè Adifi nè Anatoti nè Nebaii, 21 nè Makipiasi
 nè Mesudammu nè Esii, 22 nè Mesesabereri nè Sadaki nè Yadu, 23 nè Pedatia nè Annani
 nè Ananniya, 24 nè Osea nè Ananniya nè Asubu, 25 nè Adosesi nè Pidisa nè Sobeki, 26 nè
 Deummu nè Asabuna nè Maseya, 27 nè Aiya nè Annani nè Anaa, 28 nè Maduki nè Adimmu
 nè Baana.

29 Tínti Isidayeribe ke né yíénè ikuó niùbè sãmbè nè Defiibe nè bèè bàa yebòrè nè bedèmbè
 nè bèè pĩ nKuyie nciètè mièke mutõmmú nè bèè kó dimàà do yatenè ibotí tèi kèntũ̀ nKuyie

nkuó nè be pobè nè be bí initidaaì nè initipòì bèè kó dimàà dò nké na kékeè. ³⁰ Mɛ̀m̀m̀e ti kɔ̀be bèè tu bekótìbè kè bèè bè wɛ̀nnénè kédóúnnè Kuyie ndinùù kébèi nképarìkè ke dò: Ti bo ntũ nku kuó nè kù do duó nyì ku kóo tǎnti Mɔ̀ỳiisi kòo ì wǎri kéndɔ̀ɔ̀ri ku tié nnè ku kuó nè ku tannò dè yɛ̀mmè.

³¹ Kè bèè yíé kébèi nke dò: Ti í yóó duó nti bí di nhèi kɔ̀be kè bèè puoke yoo tí túóké be kó besapàmbè képuó nti bí. ³² Kè dihèi yembè mɛ̀ ntɔ̀ní be potanti tɛ̀om̀p̀ùtè yìè ke fiiti yoo dibanni mari yìè ti báá tì donté. Dibenni yìènni késóó mmukútímù, kè bèè ti m̀akènè yebàà nti yè mbè pǎ. ³³ Kè ti túóté metǎātímè timómmɔ̀m̀be ke bo nduà mmédítìbii mmémàà bá dii benni Kuyie ntɔ̀mmú kpéi. ³⁴ Kè bè bo ndonnè pɛ̀èbè bè pǎã mbè Kuyie mbá dii yìè nè de kó tidiiti nè bè kù feu ì wũɔ̀ yewe yemɔ̀u ke cóunko nè bè kù feu ì sioǹp̀ùsi kó yewe nè yebaa nkó yewe nè otǎ̀p̀anwè kó dibanni nè yebaa nteyè nè dèè kó dimàà tu Kuyie nkperɛ̀ nè bè bo nkɔ̀ù ì wũɔ̀ mɛ̀yɛi nɛ̀fɛ̀mmè kpéi Kuyie nɛ̀fɛ̀tè mièke kó mutɔ̀mmú mumɔ̀u. ³⁵ Tínti ikuó niùbè nè Defiibe nè kubotí kumɔ̀u kè tí tǎá tétè ke bo yà ti yó nwaànni m̀èè botí idéi bè yó ntuònnè ì iwũɔ̀ diwũɔ̀tònni ìnkè bá dii benni, bá t̀èè c̀fɛ̀tè nè tɛ̀ kó mɛ̀fiè tì wǎri Kuyie nkuó pátíri mièke ke yè ndè ndòmmè. ³⁶ Kè ti náké ke dò: Ti dò nkéntòuní Kuyie nɛ̀fɛ̀tè mièke ti paa nkó tidiiti ketiti, detie ndemɔ̀u kó yetebe ketiyè bá dii benni, ³⁷ nè ti bí ì tu Mpo nè ti wũɔ̀ ketiyì. Tì wǎrimu Kuyie nkuó pátíri mièke ke tú ti ntòuní iwũɔ̀ dieyì nè isánpòì de kó ibí ketiyì Kuyie nɛ̀fɛ̀tè mièke, ikuó niùbè bèè p̄i mmutɔ̀mmú Kuyie nɛ̀fɛ̀tè mièke be kpéi. ³⁸ Kè bè dò nkénduó mmuyuo nsààmù nè yetebe sààyè nè menaà mpàmmè nè mekùò ke dè duó nyikuó niùbè Kuyie nɛ̀fɛ̀tè mièke. Kè ti ní kùúti ke dèite tidiiti ti túóté dèè tu depíinnè kéduó nDefiibe, ti ekè yemɔ̀u ti yó m̀m̀e ndɔ̀ri. ³⁹ Kè ikuó niùbè Anɔ̀ bí mièke kòò m̀òu ní nneínè Defiibe bè yóó cuó dii m̀ònni bè kùúti ke dèite tì diiti kó depíinnè, kè Defiibe de de kó depíinnè kó depíinnè ké dè tanné Kuyie nɛ̀fɛ̀tè kó tidiiti kó kudieku. ⁴⁰ Tèè c̀fɛ̀tè mièke nke Isidayeeribe nè Defiibe nòòri dè be diiti kó depíinnè ìnkè de bomè dèè tu: Tidiiti nè menaà nè mekùò nè tinenti tì p̄innè Kuyie nɛ̀fɛ̀tè mutɔ̀mmú ikuó niùbè nè bèè bàa yebòrè nè bedèmbè bè p̄innè tì mutɔ̀mmú.

Mɛ̀m̀m̀e ti do d̀òmmè kè dè bo yie nkè ti báá dootóo Kuyie nɛ̀fɛ̀tè.

11

Bè do kàammè Sifube bèè wɛ̀tɛ̀ kékonní Sedisadɛ̀mmu

¹ Sifube kó bekpààtìbè bèè do bo Sedisadɛ̀mmu. Sifube sɔ̀m̀be bèè do bo yehèkè teyè kè bèè tǎá tétè benitìbè tepíitè ìnkè kédeite onitì omáà omáà kòo kɔ̀tɛ̀ kɛ̀m̀bo Sedisadɛ̀mmu Kuyie nhèi kè besɔ̀m̀be nkpaá be ekè. ² Mɛ̀m̀m̀e kè benitìbèè m̀òo Kuyie nkó mesàà mbenitìbè bèè duó mbemàà ke bo kɔ̀tɛ̀ kɛ̀m̀bo Sedisadɛ̀mmu be kpéi.

³ Isidayeeribe sɔ̀m̀be nè ikuó niùbè nè Defiibe nè Kuyie nɛ̀fɛ̀tè tɔ̀mbè nè Sadomɔ̀ tɔ̀mbè yaàbí, kè bè m̀bo be ekè bá wè o tenkè. Nte bèè do baké baké yehèkarè ke bo Sedisadɛ̀mmu be yètè: ⁴ Sudaa wuɔ̀ nkɔ̀be mabè nè Bensamee kɔ̀be mabè bè do bomu Sedisadɛ̀mmu.

Sudaa wuɔ̀ nkɔ̀be do tú: Madadeyɛ̀edi kòo peité Sefatia, kè Sefatia peité Amadia kè Amadiaa peité Sakarii kòo peité Osia kè Osiaa peité Ataya beè do tú Pedesi naàm̀nkù kɔ̀be. ⁵ Sidonni weè peité Sakarii, kè Sakarii peité Yoyadibu kè Yoyadibuu peité Adaya kè Adayaa peité Asayaa kè Asayaa mɛ̀ ntó peité Kòdi-Osee kè Kòdi-Osee peité Baɔ̀uki kòo peité Maseya. ⁶ Pedesi yaàbí mièke beè do bo Sedisadɛ̀mmu ke bo benitidaabè sikòusìnàà nè sipísikuò nè bèni (468) bèè tu yekòmbò yembè.

⁷ Esaii weè do peité Itiyɛ̀edi kè Itiyɛ̀dii peité Maseya kè Maseyaa peité Kodaya kè Kodayaa peité Pedaya kè Pedayaa mɛ̀ ntó peité Yòeri kòo peité Mesudammù. Bensamee wuɔ̀ nkɔ̀be mbe beè do bo Sedisadɛ̀mmu, ⁸ kèyíénè Kabibaii nè Sadaii kè bèè wɛ̀nnè bemɔ̀u kɛ̀m̀bo

sikəusìwei nè sipísidé nè bɛni (928). ⁹ Sikidi birɛ Sowɛeri weè do baké de kó ditǎnni kè Sennuyaa birɛ Sudaa ò pòkoo.

¹⁰ Ikuó niùbè miɛkɛ kè Yoyadibu birɛ Yedaya mbo nè Yakinni. ¹¹ Ikuó niùti diɛwè Asitubu weè do peité Mɛdayəti, kòo peité Sadəki, kòo peité Mɛsudammu kòo peité Idikiya kòo peité Sedayaa. ¹² Kè bèe yíɛnè be naàmùnti kəbe bèè do pǐ nKuyie nɛfètè mutǎmmú, kè bèe wɛnné sikəusini nè sipísidé nè bèdébè (822). Madikia weè do peité Pesuu kè Peseuu peité Sakarii kè Sakarii peité Amutisi kè Amutisii peité Pedayaa kè Pedayaa peité Yedokammu, kòo peité Adaya. ¹³ Kè bèe yíɛnè sicéǐ kó bekótíbè sikəusidé nè sipísinàà nè bèdébè (242) nè Amasaii bèè do tú o botí kəbe: Imɛɛ weè do peité Misideməti kòo peité Asaii kè Asaii peité Asadɛedi. ¹⁴ Nè behāpòmbè yekòm̀b̀ùd̀ yembè bèè do tú o botí kəbe Sabidieri weè do baké de kó ditǎnni, ò do tú Akedodimmu birɛ ndɛ.

¹⁵ Bunni weè do peité Asabia kè Asabiaa peité Asidikammu, kòo peité Asubu, kè Asubuu peité Semmaya Defiibe botí kəbe mbe. ¹⁶ Nè Defiibe kó bekótíbè bèè do baké Kuyie nɛfètè towaà kó mutǎmmú Sabetaii nè Yosabadi ¹⁷ Asafu weè do peité Sabudi, kè Sabudii peité Misee, kè Misee peité Matanniya bèè do ɔ̄ niité Kuyie nsā nkó iyie kè betəbèe né cóúté. Kè Bakibukia ntú odéri Matanniya tebí miɛkɛ tɛɛ ò pòkoo, kényíɛnè Abuda. Yedutunni weè do peité Kadari, kè Kadari peité Sammua kè Sammua né peité Abuda. ¹⁸ Defiibe bèè do bo Sedisadɛmmu bè do bo sikəusidé nè sipísini nè bènàà ndi (284).

¹⁹ De kó difǎnkúò bèè bàa yebòrè kè bè ntú Akubu nè o naàm̀nk̀k̀ kəbe bèè do ɔ̄ mbo yebòrè kè bè mbo tek̀ùt̀è nè sipísiyiekè nè bèdébè (172).

²⁰ Defiibe sɔmbɛ nè ikuó niùbè nè Isidayɛɛribe sɔmbɛ kè bè mbo Sudaa kəbe kó yehɛkè tɛyè miɛkɛ bá wè o ɛi. ²¹ Bèè do tú Kuyie nɛfètè kó betǎmbè bèè do bo Sedisadɛmmu kó dicɛkari bè tu di Oferi, Tisia nè Kisipa kè bèè mbè ni.

²² Asafu weè do peité Misee, kòo peité Matanniya kè Matanniya peité Asabia, kè Asabiaa peité Bani kòo peité Usii, kòo nni Defiibe Sedisadɛmmu miɛkɛ, Asafu kó kunaàm̀nk̀k̀ kəbe mbe, bèè do ni bèè tu bedèmbè kó ditǎnni Kuyie nɛfètè miɛkɛ. ²³ Bèè yó mbie ndebémbénnè, okpààti do wàrimu be yètè kényé ò yó mbè toti mɛè botí mutǎmmú bá dii yìè.

²⁴ Sedaa naàm̀nk̀k̀ kou Mesesabɛeri birɛ Petayaa Sudaa wuə nkou weè do náánnè be kó diyètiri Pedəsi kóo kpààti borè.

Sifube təbè bèè do í bo Sedisadɛmmu

²⁵ Sudaa wuə nkəbe mabè bèè do bo Kidiya-Adiba nè o kó sihekési kè betəbè mbo Dibonni nè o kó sihekési kè betəbè bo Yekabusedi nè o kó sihekési. ²⁶ Kè betəbè bo Yesuwa nè Mədada nè Beti-Padeti ²⁷ nè Asaa-Suadi nè Bɛerisebaa nè ye kó sihekési. ²⁸ Nè Sikidaki nè Mɛkonna nè de kó sihekési ²⁹ nè ã-Diməə nè Tisodea nè Yadimuti ³⁰ Sandoaa nè Adudammu de kó sihekési nè Dakiiisi nè o kó sihekési nè Asekaa nè o kó sihekési bè do bo Bɛerisebaa bakù c̀anku nku kɛntə kɛtuəkenè Inəmmu kó kubiriku kubakù youú bíékè.

³¹ Bensamɛɛ wuə nkəbe do bo Kebaa nè Mikimasi nè Aya nè Betɛeri de kó sihekési nsi, ³² Annatəti nè Nəbu nè Ananniya ³³ Asəə nè Damaa Kitaimmu ³⁴ Adidi nè Siboyimmu nè Nɛbadadi ³⁵ Dədi nè Anəə nè bè do tú dè beyántibè kó kubiriku.

³⁶ Kè Defiibe mabè mbo Sudaa kəbe nè Bensamɛɛ kəbe cuokè.

12

Bè bàtɛmè ikuó niùbè nè Defiibe

¹ Nte ikuó niùbè nè Defiibe bèè do nɛínè Sodobabɛeri Seditieri birɛ nè Sosuwee kékò Sedisadɛmmu Sedayaa nè Sedemii nè Esidadasi ² nè Amadia nè Maduki nè Atuusi, ³ nè Sekanniya nè Edeummu nè Mɛdeməti. ⁴ Ido nè Kinnətəii nè Abiya. ⁵ Minyaminni nè Maadia nè Bidikaa, ⁶ nè Semmaya nè Yoyadibu nè Yedaya. ⁷ Saduu nè Aməki nè Idikiya Yedaya bèè do tú bèè ní ikuó niùbè bɛmbɛ nè be tebí Sosuwee kó dimənni. ⁸ Defiibe miɛkɛ Sosuwee nè Binnuii nè Kadimiədi nè Sedebia nè Sudaa nè Matanniya nè o tebí bèè do niù

iyie nKuyie ncîètè mieke. ⁹ Kè be tebií Bakibukia nè Unni kè bè ríbo be ìkè ke pĩ mbe kó mutõmmú.

Ikuó niùbè diebè kó yeyètè

¹⁰ Sosuwee weè do peité Yoyakimmu kè Yoyakimuu peité Ediasibu kè Ediasibuu peité Yoyada. ¹¹ Kè Yoyadaa peité Yonnatanni kè Yonnatannii peité Yadaa.

¹² Yoyakimmu kó dimònni kè ikuó niùbè bèè baké tinaàmùnti beè tu bie: Sedaya wèè do baké Mèdaya kó kunaàmùnkù kè Ananniya mbaké Sedemii kòku. ¹³ Kè Mesudammu mbaké Esitadasi kòku, kè Yoananni Amadia kòku. ¹⁴ Kè Sonnatāā mbaké Mèduii kòku, kè Sosefu mbaké Sebanniya kòku. ¹⁵ Kè Adina mbaké Adimmu kòku, kè Edikaii mbaké Mèdayoti kòku. ¹⁶ Kè Sakarii mbaké Ido kòku, kè Mesudammu mbaké Kinnetonni kòku. ¹⁷ Kè Sikidi mbaké Abiya kòku, kòò tòu mòu mbaké Minyaminni kòku, kè Pidotayii mbaké Mòadia kòku. ¹⁸ Kè Sammuyaa mbaké Bidikaa kòku, kè Sonnatāā mbaké Semmaya kòku. ¹⁹ Kè Matennaii mbaké Yoyadibu kòku, kè Usii mbaké Yedaya kòku. ²⁰ Kè Kadaii mbaké Sadaii kòku, kè Ebeè mbaké Amòki kòku. ²¹ Kè Asabia mbaké Idikiya kòku kè Netanneyeedi mbaké Yedaya kòku.

²² Ikuó niùbè diebè Ediasibu nè Yoyada nè Yosananni nè Yadaa be kó dimònni kè bè wàũmu Defiibe kó bekótibè yètè kèntò kètuakenni Dariyuusi Peresi tenkè kóo kpààti diewè kó dimònni.

²³ Defii wuò nkòbe bèè baké bè do wàũmu be yètè okpààti dòrìmè pátiri mieke kèntò Ediasibu bire Yosananni kó dimònni.

²⁴ Bèè do baké Defii wuò nkòbe bèè do tú Asabia nè Sedebia nè Sosuwee nè Kadimièdi bire nè be tebií sù do ò ríbo be ìkè ke diè Kuyie nkóo niti Dafiti kó iyie, bá wè o kó mēfēè ndòmmè kè bè ndiè nke sánti Kuyie.

²⁵ Matanniya nè Bakibukia nè Abudiasi nè Mesudammu nè Tadimòò nè Akubu beè do tú bèè bàa yebòrè kó yetuo tinenti do ò nhā yèè mieke. ²⁶ Bè do pĩ mbe tómmú Sosuwee bire Yoyakimmu, Yotisadaki yaàbire kó dimònni ndi. Neemii weè do tú kùmàndàà kè Esitadasi tu ikuó niùti nè ikuó wààti de kó dimònni.

Bè baámmè kuduotí kó dibanni

²⁷ Ti maá dìi mònni Sedisadammu kó kuduotí kédeè, kéce nDefiibe ekési simòu mieke, ké bè nàké kè bèè tíi nSedisadammu kè tí ànné dibanni kèndiè nyiyiè nke bie nyebàrè nè tikùtidùùti nè tibóbonti, ke déúkùnkò Kuyie nyètiri. ²⁸⁻²⁹ Beyendèmbè bèè do maá kéfité Sedisadammu nè ditenni Nefotaa kètúóté Bèti-Kidikaadi kèntò kètuakennè Kebaa nè Asimafeti, kè bèè tínni Sedisadammu. ³⁰ Kè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèè wénkùnnè bemáà kéwénkùnnè Isidayeribe bemòu, kéwénkùnnè kuduotí nè yebòrè.

³¹ Kè n tãáté Sudaa wuò mmièke bekótibè kéduó nke bèè deke kuduotí ìnkè kè n toté yedentirè dièyè yèdéè, kè diketirii kété kubakù you kénwetí bè tu dè Tikùti kó dibòri. ³² Kè Osea mbè tũnkò nè Sudaa wuò nkó bekótibè dikéè, ³³ Asadia nè Esitadasi nè Mesudammu, ³⁴ nè Sudaa nè Bensameè nè Sedemii nè Semmaya. ³⁵ Ikuó niùbè mieke, kè Sonnatāā bire Sakarii ntò tēheutè, weè yààribè tu: Semmaya nè Matanniya nè Misee nè Sakuu nè Asafu. ³⁶ Kè bèè yíénè be tebií Semmaya nè Asadēedi nè Midadaii nè Kidadaii nè Mahaii nè Natanneyeedi nè Sudaa nè Ananni. Kè bè ntò debémbénnè nè sihéu Kuyie nkóo tónti Dafiti do dòò dè. Ikuó wààti Esitadasi weè do ni de kó ditĩnni. ³⁷ Bè tũòke dìi mònni dibòri bè tu di tēbinte kó dibòri, kényóu kuduotí kètũnnè yedetisakè yèè kòrinè Dafiti kó dicēkari dìi sīi ntekpààticfētè, képēētè kètuake dibòri menie nkperi diyie yìèní kèè bíékè.

³⁸ Kè didentĩnni dèrri kété kubakù cānkù bíékè, m mómumuò nke nni mbè tũ. Kè Sudaa wuò nkó bekótibè dikéè sōnni n neinè, kè tí tuòke fepēēpūnnétofe kó dibòri kuduotí pēkè dè, ³⁹ kēsòoté kètuake Efadaimmu kó dibòri nè Yesanna kperi, nè bè tu di siyĩ kperi, kēsòoté kètuakennè Ananēedi kó didènni nè bè tu di tekòutè kó didènni, képēētè kètuake ipe kó dibòri ke káá mbebàribè kó dibòri. ⁴⁰ Kè yedentirè yèdéè tuòke Kuyie ncîètè kéta, kè m múnke bè neinè nè bebeémbè kó ditĩnni kòbe mabè bèè do n neinè. ⁴¹ Kè ikuó niùbè Ediakimmu nè

Maaseya nè Minyaminni nè Misee nè Ediyoyennaii nè Sakarii nè Ananniya kè bè eu siheú. ⁴² Kè Maseya nè Semmaya nè Edeasaa nè Usii nè Yoananni nè Madikia nè Edammu nè Esee kè bè diè, kè Sisidasia bè ni.

⁴³ Dɛ yiè kè tí fié iwũõ péu Kuyie nkémbo diwèi miéke. Kuyie nkuù do tí duó diwèi de yiè, benitipòbè nè ibí kè bè nyǎnku Sedisadammu, bèè bo mɛdétimè kè bè nyo bè íítimè.

Ikuó niùbè nè Defiibe bè dò nkénte dè

⁴⁴ Dɛ yiè kè bèe tǎáté benitibè kè bè bo mbaa tidieti kécúu tidiiti bè pǎã ntí Kuyie nnè tidiketiti nè depíinnè bèè bo depaa ke kuuti bè dò nke ní duó ndè ikuó niùbè nè Defiibe kpéí. Benitibè do pénsirímu Defiibe nè ikuó niùbè bè pí mmùu tǎmmú. ⁴⁵ Kè bè mpí nKuyie ntǎmmú ke dǎari mɛwénkùmè kó ikuó benitibè, bɛmbɛ nè beyendèmbè nè bèè bàa yebòrè bè do tú nKuyie nkóo tǎntí Dafiti nè o bire Sodomǎ bè do dǎu ndii nùu ndi, ⁴⁶ kétúóté Dafiti nè Asafu be kó dimònni bèè niu iyie mbè do bomu ke ní nni beyendèmbè kè bè dèúkunko Kuyie nyètiri ke kù sǎntí. ⁴⁷ Sodobabɛeri kó dimònni nè Nɛemii kperi Isidayɛeribe bɛmǎu do duómmu bè dò nkéduó ndè bedèmbè nè bèè bàa yebòrè bá dii yiè, kédeì dèè tu Kuyie nkperɛ kéduò nDefiibe kè bèe deì ikuó niùbè Anǎ yaábí kperɛ ké bè duó.

13

Nɛemii do wète kètũntɛmè Kuyie ntǎmmú

¹ Mɛmɛmɛ bè kàammè Mǎyiisi wǎri ìi kuó káyà tí wǎrimè ke tú Amǎniibe nè Mǎabiibe bè bá nkáké Kuyie nkǎbe kó ditínni bìti nè bè bo mbomè. ² Ke yé bè do í comè Isidayɛeribe ké bè pǎ mudii nè menie, bèè Mǎabiibe bèè do yietí Badammu, kòo bǎnté kusínkù Isidayɛeribe kè tí Yiè nKuyie nceete de kó kusínkù kè kùu naá mmesà. ³ Bè kàa ndii mònni Kuyie nkuó pátiri kè Isidayɛeribe dènnɛ be cuokè bèè kó dimàà í tú Sifube weti weti.

⁴ Dè do sǎ nyikuó niùti nhEdiasibu wèè baké Kuyie ncǐtè kó tidieti. Ò né do mɛ ntaunnèmè Tobiya ⁵ kòo ò duó nkudieku makù bè do ã kù yepǎrè bè pǎã nyè Kuyie nnè ku cǐtè kó tinènti nè depíinnè bè do ã nóté dè kéduó nKuyie, tidiiti nè menaà mpammè nè mekùò bè do dò nke ní duó ndè Defiibe nè beyendèmbè nè bèè bàa yebòrè nè dèè do tú ikuó niùbè kperɛ.

⁶ Dɛ kó dimònni dè do sǎ mmí nNɛemii n yí bo Sedisadammu ke yé okpààti Aditakisesi kpàti benni sipísitǎati nè yèdèè miéke n do kòtemè o borè Babidǎnni kè tí dǎ yewe sámǎpó kòo m pǎ kuce kè n wètení Sedisadammu. ⁷ Mɛmɛmɛ n yàmè mɛyɛi Ediasibu do dǎòmè kéduó nTobiya Kuyie ncǐtè kó kudieku makù. ⁸ Kè dè n yonke mɛdiè, kè n denne Tobiya kó tinènti timǎu de kó kudieku miéke, ⁹ kéduó nkè bèe kù dǎò mɛwénkùmè kó ikuó. Kè n tǎní Kuyie ncǐtè nentì nè yepǎrè bè kù pǎã nyè nè tihúúnti kéwète kètanné ku miéke.

¹⁰ Kè n keè bè ténke í duòmmè Defiibe bè do dò nké mbè duó ndè, bɛmbɛ nè bedèmbè kè bè cìtè ke kũdǎi be paa nke yóu Kuyie ntǎmmú. ¹¹ Kè n kpannè bebeémbè mùu kpéí nte kè bè yóu kè Kuyie ncǐtè kó mutǎmmú do, kédeè kètíi nDefiibe kéduó nkè bèe sǎoté be tǎmmú. ¹² Mɛmɛmɛ kè Sudaa kǎbe bɛmǎuu ndèi be kperɛ bè mòke de kó depíindè ke ãã Kuyie nkó yebuá. ¹³ Kè n tǎáté ikuó niùti Sedemia nè ikuó wǎàti Tisadǎki nè Pedaya Defii wuǎ nkou, kè Matanniya bire Sakuu kó debire Annani nhò teénnè, bè do bè yému kè be dǎòrimè sié, kè m bè duó mmutǎmmú kè bèe nte bè bo ntotimè tidiiti be tebíi.

¹⁴ Áú! N Yiè nKuyie nha báá yè n kpéí nè m pí mmùu tǎmmú sààmù a cǐtè mu kpéí nnè n tũnnèmè a kuó.

15 De kó yewe miεεε bakε kε n yà benìtìbè Sudaa εì miεεε kε bè nàù fínyĩ kó yεβε diyetitùò miεεε teòm̀p̀t̀è yìè kε betòbè t̀au tidiiiti ke deenko be sãmmarímúbè nè menàà mpàmmè nè fínyĩ kó yεβε nè fikíè kpεyε nè tinenti teti péu ke kũunnè Sedisademmu, kε m bè cau nke d̀ò bè bá nfiiti be potanti teòm̀p̀t̀è yìè. 16 Kε Tiiri εì kabε bèè bo Sedisademmu kε bè t̀ouni siyĩ nè tipotanti tibotí tibotí ke fiitinè Sudaa kabε Sedisademmu miεεε teòm̀p̀t̀è yìè. 17 Kε n kpannè Sudaa kó bekótìbè kε bè nàkε ke d̀ò: Di d̀òari ba mbotí nku ke s̀ĩnkũnko teòm̀p̀t̀è kó diyìè? 18 Dε í d̀ò ndi yembè do me ndòò, kε Kuyie nduò nkε meyei nti do, tínti nè ti εià? Di s̀ĩnkũnko dìi m̀onnì teòm̀p̀t̀è kó diyìè di d̀òke íinko Kuyie mmieεεε nke Isidayεεribe ìnkε. 19 De m̀onnì ndi n duóm̀m̀è kε bè níi kpetínné Sedisademmu kó yebòrè kuyuoku kε d̀εε wenté teòm̀p̀t̀è, kεmbaanè teòm̀p̀t̀è bo p̀ὲt̀ém̀è kε bè né yè kpeté, kε n deite n kabε mabè kεbanne kε bè nàkε ke d̀ò bè báá yie nkε tipotanti matli tanní dihei teòm̀p̀t̀è yìè. 20 Kuce m̀emáà ndi yoo m̀édém̀è n yàm̀è bepotambè d̀ennem̀è be potanti kékénné kuduotí f̀ĩnkúò. 21 Kε m bè kpannè ke d̀ò: Dε d̀omm̀è kε di kέ́nné kuduotí? Kε di dε yìè n yóó di p̀ĩmmu. De kó diyìè nè yewe yèè kpaaní òm̀òu ténke í nyènnè tipotanti teòm̀p̀t̀è yìè. 22 Mεm̀m̀ε n nàkém̀è Defiibe ke d̀ò bèè d̀òò bemáà m̀ewénkùm̀è kó ikuó kékote kεmbaa yebòrè kε d̀εε yie nkε bè báá s̀ĩnkũnne teòm̀p̀t̀è kó diyìè.

Nε de kpéi, áú! Kuyie nha nyé n kpéi, f̀s̀ nwèè tu osàù, á n kuó mmesém̀m̀è.

23 Mεm̀m̀ε n yàm̀è Sifube mabè tùókém̀è Asidodiibe nè Am̀oniibe nè M̀òabiibe miεεε benitipòbè. 24 Kε bèmabè nàà nhAsidodiibe kó tináaanti kε betòbè nàà ntiteti, bá bè ténke í nàà nSifube kó tináaanti. 25 Kε m bè kpannè mediè kε bè bonté kusĩnkù, kεpuotí besũkùbè kέ́f̀òri be ỳt̀i, kέ́duó nkε bèε pariké kέ́yú Kuyie nyètiri ke d̀ò: Ti í yóó bè duó nti kó besapàmbè kε bèε puó mbe bí, ti me nyí yóó túóké be kó besapàmbè kεpuó nti bí yoo tí bè puoke ti móm̀m̀ambε. 26 Kε m bè nàkε de kó mεborimε mεè bəmm̀è Sadom̀ò wèè do tú Isidayεεribe kóò kpààti, ibotí t̀ei im̀ou miεεε okpààti m̀òu do í bo wèè ò m̀annè tikpàti Kuyie ndo ò d̀ómu kóò d̀òò okpààti kóò mbaké Isidayεεribe bem̀ou. Nε mεmmε kε benìtìbè ibotí t̀ei kabεε ò t̀ente kóò yeténè Kuyie. 27 Kε m bè kpannè ke d̀ò: Ti ténke í d̀ó kέ́kεè kε di d̀òari meyei ndiem̀è miε mbotí ke tóu ibotí t̀ei kó benitipòbè ke caàri Kuyie nyètiri.

28 Dε do s̀í ikuó niùtì diewè Ediasibu birε Yoyada po Sãmbadaa Odoniibe botí kou kóò sapàà nwe, kε nh ò bèti m borè.

29 Kuyie nha nyé de kó benìtìbè kpéi bèè do càke a yètiri nè a t̀ómmú, kέ́t̀òte metaumm̀è a do d̀ònnèmm̀è ikuó niùbè nè Defiibe.

30 Mεm̀m̀ε m bè d̀òmm̀è m̀ewénkùm̀è kó ikuó kέ́wεte kέ́kanne ikuó niùbè nè Defiibe bá wè o t̀ómmú. 31 Kε n wεte kέ́d̀ou mmeff̀ie ti yóó nt̀ouni m̀εè botí idéi Kuyie ncíètè nè tidipànti.

Kuyie a nyé n kpéi kε n d̀òò mεsàà.

Esitɛɛ Di mpátírí tɔ̀ t̀ì náàntì

De kó dipátírí tì náá nt̀ì do d̀òò t̀ì nti Pɛrisi kó ketenkè be kó diheì bè tu di Susi di miɛke Sifube do kè tu diì m̀ònnì tidaatì. Onit̀ì m̀òu bè tu wè Amaa kòò í ndó Sifube kénwanti ò bo ỳimè kè bèe kuɔ Sifube bèè kè bo.

Sifube kòò sapàà mm̀òu bè tu wè Esitɛɛ kòò ke náá nhokpààtì pokù, weè do t̀ì nàké okpààtì kénte kè bè í nkùɔ Sifube bèè do bo be eì miɛke. Nè Kuyie nkó metèmmè kè bèe kuɔ Amaa kè Sifubeɛ cooté.

Di mpátírí náàntì duó ke d̀òmmè

1. Bè t̀ããtémè Esitɛɛ kòò bo náá nhokpààtì pokù 1:1-2:20
2. Esitɛɛ coommè Sifube 2:21-7:10
3. Sifube pèitemè be dootitòbè 8-10

Okpààtì Asuyeduusi ànnémè dibanni

¹ Asuyeduusi tu diì m̀ònnì okpààtì ke baké Ëndi nè Etiopii itempè ntek̀òutè nè sipísidè nè iyiekè (127), ² ke kari diheidiè Susi miɛke nke. ³ O kpàtì benni t̀ããnnì kòò ànné dibanni, kényú benitidièbè nè m̀iníísibè nè iwẽĩ yembè Pɛrisi nè Medii kòbe nè kùmàndáábè, ⁴ kédenneni tikpààtinent̀ì nè tinent̀ì tetì t̀ì m̀ièti, kè de kó dibannii m̀ante kèmmòke betààbè bèkuò. ⁵ De kó dif̀onkùò kòò yú diheidiè Susi kòbe bem̀ou, bekperìbè nè becìribè, kéànné dibanni o c̀fètè towaà kè di mmòke yewe yèyiekè. ⁶ Kòò núnné tiyaàpéit̀ì nè t̀ì dò nnúúsí nè tiwũòt̀ì, kécátinné demámánnè mesò nkperè, kédúò nkè bèe pítinné yetákerè kó yesànkè, kédenneni mesò nnè timátì péit̀ì kó yedúú kédúú mbe ce dè ke dàri yetápiè nè yewũòyè nè yesòuyè. ⁷ Bè do ỳònnè ìì bòòke menaà nyi do tú mesò nkpeyi nyi ke cáá nyibotì ibotì, kè menaà nsũ kè bè toti benitibè bem̀ou. ⁸ Bá wè kòò nyè nhò dómè, ke yé okpààtì do nàkémè o t̀òmbè ke dò bè nduò mbá wè ò dómè. ⁹ Kòò nitipokpààtì Fasitii me ntó àà benitipòbè dibanni okpààtì Asuyeduusi c̀fètè.

Okpààtì pokù Fasitii yetemè o dàu kpèti

¹⁰ Diyè yíènnì yìè kòò kpààt̀ì yà menaà nkòò yèmmèe caté, kòò yú bè f̀òmmu bè kè bè p̀i ntekpààtìc̀fètè miɛke mutòmmú, bèè tu: Meumaa nè Bisitaa nè Adibona nè Bikitaa nè Akakitaa nè Setaa nè Kadikasi. ¹¹ Ke dò bèe kòte kényúnì onitipokpààtì Fasitii kòò nhókè dikpààtìp̀ì kékòtení kèbenke o wenniku benitibè nè benitidièbè ke yé ò wennimè mediè. ¹² Kòò kpààt̀ì t̀òmbèe kòte kénáké Fasitii kòò yete ke í nkòte, kòò kpààt̀ì miɛkeɛ peike mediè. ¹³ Kòò yú mecìi nyembè bèè yé ikuó nè tibeéntì kè bèe tíi nho borè. ¹⁴ Bèè tu Kasena nè Setaa nè Adimata nè Tasisi nè Medesi nè Maaseonaa nè Memukãa beyiekè bè do tú Pɛrisi nè Medii kòbe mbe, bèè do baké diheì ìlkè ke tũ nhokpààtì. ¹⁵ Kòò kpààt̀ì bè beke ke dà: Ti dò nkédòò ba onitipokpààtì Fasitii wèè yete n t̀ò nkè bè ò nàké t̀ì?

¹⁶ Kè Memukãa nàké okpààt̀ì nè m̀iníísibè ke dà: Onitipokpààt̀ì í ànné okpààt̀ì máà ndi ifei, wè ì ànnému m̀iníísibè nè benitibè bem̀ou, itempè nyim̀ou. ¹⁷ Benitipòbè bem̀ou yóó keèmu okpààt̀ì yumè onitipokpààt̀ì Fasitii kòò yete ke múnke nyetírì be daabè kpèti, ke tú okpààt̀ì do yu o pokù kòò yetemu. ¹⁸ Pɛrisi nè Medii kòò m̀iníísibè pobè yóó t̀ì kèèmu kétúóté de kó meborime kényetírì be daabè kpèti, ke ínko be miɛke. ¹⁹ Okpààt̀ì, kàa bo yie nha wãri yepáte kédenne Fasitii kéwaá nhotòu wèè ò p̀èšté, kòò còuté o f̀òtìri kè de kó tináànt̀ì wãri Pɛrisi nè Medii kuó pátírì miɛke bá òm̀òu báá na kè t̀ì cèète. ²⁰ A tenkè diekè kem̀ou kòbe bo keè diì m̀ònnì a d̀òò t̀ì bá wèè nitipòkù bo nyié nho dàu kpèti, bá kòò deu yoo ò kènnì.

21 Kε δε κό tináaǹtì narike okpààtì nè mìnìísìbè kè bèe yie Memukãã kpεti. 22 Kòo wãri yepãte itempε nyimou bá kùù botí, ku wãrii dòmmè nè ku náaǹtì ke dò, bá wèè nitidùù mbaké o cǐètè ke tè nàá nho botí náaǹtì.

2

Esitεε naámmè onitipokpààtì

1 Kè dεe mǹnte kòo kpààtì miεkeε do, kòo dentení Fasitii do dòò dε nè bè do ò nàké tì. 2 Kòo kpààtì tǹmbè dò: Tí waánnè okpààtì besapàmbè bèè wenni ke mu nyí yé benitidaabè. 3 Okpààtì á dei benitìbè a tempε nyimou, kè bèe tããté besapàmbè bèè wenni ké bè tanné tenitipocǐètè diheidiè Susi, kè Ekee ndake be kpéi nke bè duò ndèè bo wénkùnnε be kǹntì. Ekee do tú bè fǹnte wènwe kòò pǐ ntekpààtìcǐètè miεke mutǹmmú ke baa benitipòbè. 4 Kè bè dò: Okpààtì, a bo pénsirì wèè sapàà mbe miεke kòo cǹuté onitipokpààtì Fasitii fǹtirì. Kòo kpààtìi yie ndε κό tináaǹtì.

5 Kε sǹ nSifu mǹù bo Susi diheidiè kòo yètìrì tu Maadosee Yaii bire, Simmεii nè Kiisi be yaábire Bensamεε wuò nkou. 6 Nebukannesaa do na Sedisademmu kέpǐmmú bèmbe kékònnè. Bè do pǐ mème Yekonniya Sudaa kóo kpààtì. 7 Kε sǹ nhEsitεε yembè ku kè be tebite Maadosee ò tùóté ke bonè. Esitεε do wenni mediè mmε.

8 Bè duó ndìi mǹnni tináaǹtì kè bè ntounì besapàmbè Susi diheidiè, kè Esitεε nkáké de miεke kè bèe bè duó nhEkee wèè bàa benitipòbè, kòo ndake be kpéi. 9 Kòo pénsirì Esitεε mesàà nkóò duó ndèè bo wénkùnnε o kǹntì, ké nhò duò mmudiì, kétããté benitipotǹmbè bèyiekè tekpààtìcǐètè kóò duó, kóò tanné tenitipocǐètè sààtè. 10 Esitεε do í nàké ò tumè Sifu ke yé Maadosee do ò tiémme ke dò ò báá náké. 11 Yεwe yεmou kè Maadosee ní nfirì tenitipocǐètè ke bo yà Esitεε kǹnnaatì nè bè ò dòòrimè.

12 Dε κό besapàmbè do mǹke dibenni ndi ke wuò ke panti. Bè do keté ké bè duó mmíirì kó mεkùò mmε betããbè bèkuò kpéi, ké bè yíε tùdààrì nè detεrè dèè wénkùnko tikǹntì, bá wèè sapàà nkòò ndò nkékote okpààtì Asuyeduusi borè, 13 kè wèè sapàà nkòri bèe ò duó nhò dó kèntò dèè kó dimàà. 14 Bè do ðð kote kuyuoku nku okpààtì borè, kè dεe wenté kè bèe bè kàtenè tenitipocǐètè tetè Sasikaasi bàa dè okpààtì pocǐè. Sasikaasi do tú bè fǹnte wè nwe kòò pǐ ntekpààtìcǐètè miεke mutǹmmú ke baa okpààtì pocǐè. Òmǹù ðð í nwète okpààtì borè kè dè í tú okpààtì weè ò dó koò yu.

15 Dè tùòke dii yíε Maadosee tebite Abikaii do ku kòo tùóté dèè bire Esitεε bo kotemè okpààtì borè, bá wenwe í mbεke dεmarè kè dè í tú Ekee do yε nhò nto dè. Kè benitìbè bemouu pénsirì Esitεε. 16 Kè bèe ò tùóté kékòtenè okpààtì Asuyeduusi borè tekpààtìcǐètè o kpàtì benni yiénnì, dibenni kóo tǹnkù pínwè, bè tu wèè tǹnkù Kisideu* betããbè tepítè nè odérì nè otããkètiwè de cuokè nke (mεwaanaà nnè tããpò de cuokè). 17 Kòo kpààtìi pénsirì Esitεε, ké nhò dó kè dè pǐètè benitipòbè tǹbè nè besapàmbè, kòo ò òò ndìkpààtìpìi kòo cǹuté Fasitii fǹtirì. 18 Kòo kpààtìi ãnnè dibanni Esitεε kpéi nkéyú benitidiεbè nè mìnìísìbè kέpaa ndampòò o tempε nyimou, kέpãmmú yepãrè nè diwèi.

19 Kè bèe wète kétìi mbεsapàmbè kuce medérímè kè Maadosee mpǐ mmutǹmmú tekpààtìcǐètè. 20 Esitεε do í nàké ò bonnì dè nè o botí kéndònnè Maadosee do ò nàkémè, kòò tì yie nkéndò nhò kpaá ke bo o cǐètè.

Bè do dómè kékuo okpààtì kè Maadosee bè dãa

21 Diyíε mari kè Maadosee mpǐ nho tǹmmú tekpààtìcǐètè kè Bikitãã nè Tεdeki bedé kè bè tu bè fǹmmu bè kè bè pǐ ntekpààtìcǐètè miεke mutǹmmú ke baa tekpààtìcǐètè bòrè, kè be

* 2:16 Kisideu: Bè do kaa mmèè botí be kó betããbè nè ti kaammè yíε ndè í wè. Be kóo tǹnkù Kisideu berínè ti kó

miɛkɛɛ pɛikɛ okpààti kɛ̀ bɛ̀ ndó kóò kùò. ²² Kɛ̀ Maadosee tì kɛ̀ kénáké Esitɛɛ, kɛ̀ Esitɛɛ tì nàké okpààti nè Maadosee kó diyètìrì. ²³ Kɛ̀ bɛ̀ fié tináàntì kɛ̀ nsó ntì tu timómmanti, kɛ̀ bɛ̀ bɛ̀ pĩ mbɛ̀dɛ̀, kécós nyidɛ̀í, kɛ̀wári dɛ̀ kó tináàntì diheikèmpátìrì miɛkɛɛ okpààti ìikɛ̀.

3

Amanni dómè kékuo Sifube

¹ Kòò kpààti Asuyeduusi déúkùnnɛ Amanni Amɛdata birɛ, Akaki yaàbirɛ, kóò níí ndeyìikɛ̀ kòò mbaké miníisibɛ̀ bɛ̀mɔ̀. ² Kɛ̀ tekpààticìɛ̀tɛ̀ tǎmbɛ̀ bɛ̀mɔ̀ nninku kɛ̀ dɔ̀uo Amanni ìikɛ̀, kɛ̀ Maadosee wɛ̀ mǎá yetɛ̀. ³ Kɛ̀ bɛ̀tǎmbɛ̀ tǎbɛ̀ ɔ̀ beke kɛ̀ dò: Dɛ̀ dòmme kǎa yetɛ̀ okpààti duó ndìi nùù? ⁴ Kɛ̀ bɛ̀ mbékú Maadosee yɛ̀wɛ̀ yɛ̀mɔ̀. Kòò dò: N tú Sifu nwe, kɛ̀ bɛ̀ tì nàké Amanni kɛ̀ bo yà Maadosee bo nkpaá sáké. ⁵ Kɛ̀ Amanni yà Maadosee yetɛ̀mɛ̀ kɛ̀ í ninku kɛ̀ dɔ̀uo ɔ̀ ìikɛ̀, kòò miɛkɛɛ pɛikɛ̀. ⁶ Kɛ̀ bɛ̀ ɔ̀ nàké Maadosee tùmɛ̀ Sifu, kòò nsó ndɛ̀ í sànnɛ ɔ̀ bo wɛ̀ nkɔ̀mɛ̀ omǎá, kéndó kékuo Sifube bɛ̀mɔ̀ bɛ̀ bo okpààti Asuyeduusi tenkɛ̀. ⁷ Okpààti Asuyeduusi kpàti benni tɛ̀pítɛ̀ nè didɛ̀rì, ɔ̀tǎnkù ketiwɛ̀, bɛ̀ tu wɛ̀ tǎnkù Nisǎǎ*. Kɛ̀ Amanni bɔ̀ nyipǎǎdíítì kɛ̀ bo yà wɛ̀ tǎnkù nwe nè dui yìɛ̀ ndi ɔ̀ yóó pĩmmɛ̀ ɔ̀ tǎmmú, kɛ̀ idíítì do dibenni tǎnkù tɛ̀pítɛ̀ nè odéríwɛ̀, bɛ̀ tu wɛ̀ tǎnkù Adarí†

Amanni dómè bɛ̀ kɔ̀ Sifube bɛ̀mɔ̀

⁸ Kɛ̀ Amanni nàké Asuyeduusi kɛ̀ dò: Kubotí makù kuù bo a ɛ̀ kó itempɛ̀ nyimɔ̀ kɛ̀ ku borimɛ̀ cáá, mɛ̀ í dònne ibotí tɛ̀ kǎmɛ̀, kù í yie nyikpààtikú. Okpààti báá sǎntɛ̀ kɛ̀yóú kɛ̀ dɛ̀ mbɛ̀ dò mbàmmù. ⁹ Okpààti kǎa tì pɛ̀nsìrì wári dipátìrì kɛ̀ bɛ̀ bɛ̀ kùò. N yóó duómmu idíítì cidóòbɛ̀ sikɔ̀upíkɔ̀usitǎáti (300000) kɛ̀ miníisibɛ̀ ɛ̀ tanné dikpààtìtɔ̀.

¹⁰ Kòò kpààti ùtɛ̀ ɔ̀ mǎmǎá nkédú nhAmanni Amɛdata birɛ Akaki yaàbirɛ Sifube dootitɔ̀. ¹¹ Kòò kpààti dò: Bá n duó nyidíítì, n da duómmu dɛ̀ kó bɛ̀nitìbɛ̀, dɔ̀ bɛ̀ a dómɛ̀.

¹² Kɛ̀ Amanni nàké kɛ̀ bɛ̀ wári yɛ̀pátɛ̀ kédú nhokpààti tǎmbɛ̀ nè kùmǎndǎábɛ̀ bɛ̀ baké itempɛ̀, nnɛ̀ ibotí kó bɛ̀kpààtibɛ̀, kɛ̀wári bá kuù botí nè ku náàntì nè ku wárii, bɛ̀ náá ntì bɛ̀ ɛ̀ miɛkɛ̀, kɛ̀dɛ̀ kɛ̀ ìkú bɛ̀ nɔ̀ nè okpààti yètìrì kɛ̀ ìkú ɔ̀ cannimɛ̀, kédú mbɛ̀ baké itempɛ̀ nyimɔ̀ nè ibotí kó bɛ̀kpààtibɛ̀. ¹³ Kɛ̀ bɛ̀ tǎ nyetǎrɛ̀ kɛ̀ yɛ̀ kǎtenɛ̀ yɛ̀pátɛ̀ itempɛ̀ nyimɔ̀ kɛ̀ bɛ̀ bo kɔ̀ Sifube bɛ̀mɔ̀ páíi, ibí nè bɛ̀kótìbɛ̀ nè bɛ̀nitipòbɛ̀ diyìɛ̀ dímǎá, dibenni tǎnkù tɛ̀pítɛ̀ nè odéríwɛ̀ diyìɛ̀ tɛ̀pítɛ̀ nè ditǎǎnnì ndi bɛ̀ yóó bɛ̀ kuòmɛ̀ kɛ̀hɛ̀i bɛ̀ kpɛ̀rɛ̀. ¹⁴ Kɛ̀ bɛ̀ cɔ̀utɛ̀ dipátìrì bá kuù tempɛ̀ nképiɛ̀kɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ bo nyé dɛ̀ kó diyìɛ̀ kɛ̀bǎáti. ¹⁵ Kɛ̀ yetǎrɛ̀ itɛ̀ mɛ̀cǎǎ nképitɛ̀ tináàntì diheidiɛ̀ Susi miɛkɛ̀, kòò kpààti nè Amanni kɛ̀ bɛ̀mbɛ̀ kari kɛ̀ yǎ, nkɛ̀ dihèi dímɔ̀ yèmmɛ̀ cààrɛ̀.

4

Sifube yèmmɛ̀ cààrɛ̀mɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ bóú dinùù

¹ Maadosee tì kɛ̀ dui mǎnnì kékɛ̀tɛ̀ ɔ̀ yaàbòrì kédǎáti kufǎòtǎnkù kɛ̀pũ mmutápèi nkénkuò mmediɛ̀ nke firì dihèi, ² kɛ̀ bii tuɔ̀kɛ̀ tekpààticìɛ̀tɛ̀ kɛ̀ncómmú ditowǎ kɛ̀ yé bɛ̀ ǎǎ í ndǎáatímɛ̀ mɛ̀yɛ̀ncààrìmɛ̀ kó tiyààti kɛ̀tǎ tekpààticìɛ̀tɛ̀. ³ Dɛ̀ kó tináàntì do tǎkɛ̀ ù tempɛ̀, nkɛ̀ Sifubɛ̀ tì kɛ̀ bɛ̀ yèmmɛ̀ do cààrɛ̀mɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ mbóú yɛ̀nɔ̀ kɛ̀ dǎáti tifǎòtǎntì kɛ̀pũ mmutápèi.

⁴ Kòò nitipokpààti Esitɛɛ nitipotǎmbɛ̀ nè bɛ̀ fǎmmu bɛ̀ kɛ̀ pĩ nɔ̀ tǎmmú tekpààticìɛ̀tɛ̀ miɛkɛ̀ kɛ̀ bɛ̀ tì nhò nàké kɛ̀ dɛ̀ cààrɛ̀ ɔ̀ yèmmɛ̀ mediɛ̀. Kòò wǎá ntiyààti kédúónko kɛ̀ Maadosee bo dǎáti kɛ̀yóú kufǎòtǎnkù, kòò yetɛ̀. ⁵ Kɛ̀ Esitɛɛ yu Ataki bɛ̀ fǎntɛ̀ wɛ̀ kòò pĩ ntekpààticìɛ̀tɛ̀ miɛkɛ̀ mutǎmmú, kòò kpààti wɛ̀ nhò duó nkòò bo mpĩ nɔ̀ tǎmmú, kóò tǎ

* **3:7** Nisǎǎ: Bɛ̀ do kǎa mmɛ̀ botí bɛ̀ kó bɛ̀tǎábɛ̀ nè tì kaammɛ̀ yíɛ̀ ndɛ̀ í wɛ̀, bɛ̀ kóò tǎnkù Nisǎǎ berínɛ̀ tì kó bɛ̀tǎábɛ̀ ɔ̀tǎánwɛ̀ nè ɔ̀naánwɛ̀ dɛ̀ cuokɛ̀ nke (tibɛ̀ntì nè dinótǎòrì dɛ̀ cuokɛ̀). † **3:7** Adari: Bɛ̀ kóò tǎnkù Adari berínɛ̀ tì kó bɛ̀tǎábɛ̀ odérì nè ɔ̀tǎánwɛ̀ dɛ̀ cuokɛ̀ nke (dɛ̀wǎnnɛ̀ nè tibɛ̀ntì dɛ̀ cuokɛ̀).

nke dɔ wɛɛ beke Maadosee kɛyà dɛ dɔmmɛ nɛ mùu te. ⁶ Kɛ Atakii yeroo kɛyà Maadosee tekpaàticifɛtɛ towaà. ⁷ Kɛ Maadosee ò nàké demou nɛ Amanni yɛ nhò bo tanné ì dítí dikpaàtítou kɛnsà kɛ bè kùo Sifube bemou. ⁸ Kɛ Maadosee duó nhAtaki dipátiri bè wári di Susi ke bo kuo Sifube kó dimàà, ke dɔ wɛɛ di duó nhEsitɛɛ kòò nàké dɛ dɔmmɛ. Kòò kɔte kɛbántɛ okpaàti o botí kɔbe kpéi. ⁹ Kɛ Atakii wɛte kɛnáké Esitɛɛ Maadosee ò nàké tì. ¹⁰ Kɛ Esitɛɛ dɔ: Wɛto kɛnáké Maadosee ke dɔ: ¹¹ Benitibè bemou nɛ okpaàti tɔmbè nɛ bèè kó dimàà bo o tempɛ nyimou bè yému ikuó túmɛ òmou báá ta okpaàti cɛtɛ kòò í ò yu, kɛ wɛɛ ta bèè ò kùo, okpaàti bo youte wɛ kupàati mesɔ nkaku wɛɛ maa bo nfou. Dɛ mɔke yie nhotànkù nwe okpaàti n yumɛ. ¹² Kɛ bèè náké Maadosee Esitɛɛ yɛ mmù. ¹³ Kɛ Maadosee tɛnnɔ tináantì ke dɔ: A yèmmɛ bá ndò nha bo cooté amáà a bo mɛè kpéi nhokpaàti cɛtɛ. ¹⁴ Kaa cɛké ke í béi, nSifube yóó pétému mteèmmɛ kupíkù tekù kécooté, kaa kú fɔ nnè a cɛtɛ. Kɛ dɛ yèmmɛ mehárìmɛ miɛ nkpéi nke a naammɛ okpaàtipokù. ¹⁵ Kɛ Esitɛɛ tɛnnɔ Maadosee ke dɔ: ¹⁶ Kɔte kɛtíi nSifube bemou bèè bo Susi kɛ dí bou dinùu n kpéi nyewe yetããti, keyènkè nɛ kuyie, di báá di mucie, di báá yà menie. M múnke yóó boumu nɛ n nitipotɔmbè. Bá nɛ ikuó me mbomɛ n yóó kɔtemu okpaàti borè, kɛ m bo kú, n kú. ¹⁷ Kɛ Maadosee kɔte kédɔ Esitɛɛ ò nàké tì.

5

Esitɛɛ kɔtemɛ okpaàti borè

¹ Bè bou memme dinùu kédeè, diyie tããnni yie kɛ Esitɛɛ dáátí tikpaàtipoyààti kɛtaroo tekpaàticifɛtɛ kudànkù, kécómú kéwetinné okpaàti kàri kùu dieku bori ke sɔ nhokpaàti kàri o kpàatikàri ke wetí dibori. ² Kòo kpàati yà onitipokpaàti Esitɛɛ kòò còmú kudànkù, kòo yie nkòò youte kukpaàtipàati mesɔ nkaku, kɛ Esitɛɛ taroo kékááké ku yómmɛ. ³ Kòo kpàati ò beke ke dɔ: Esitɛɛ, a dɔ ba kɛ n dɛ nda duó, mbá n kpàti kó dikéè! ⁴ Kɛ Esitɛɛ dɔ: Okpaàti n da ànné dibanni ndi. Kaa bo yie nɛ Amanni dí kɛtení yie n cɛtɛ kédi.

⁵ Kòo kpàati tɔ nke dɔ: Bèè náké Amanni kòo kɛtení mecã nkè bèè kɔte bedé Esitɛɛ bè yu dii banni. ⁶ Bè di dii mɔnni kédeè kòo kpàati beke Esitɛɛ ke dɔ: A dɔ ba kɛ n dɛ nda duó? Bá n kpàti kó dikéè m bo da duó. ⁷ Kɛ Esitɛɛ dɔ: Okpaàti n dɔ tì tu: ⁸ Kaa yie nke bo n dɔ mesàà nha naa wɛtení nɛ Amanni kɛ dí di n cɛtɛ kɛ n da náké n dɔ tì.

Amanni cɛkémɛ kudú ke bo cɔ mMaadosee

⁹ Memme ke Amanni nyetini Esitɛɛ cɛtɛ kɛ diwèi ò bo kòo yèmmɛ naati mediè nkòo yà Maadosee kòo kàri tekpaàticifɛtɛ towaà, wɛ í nyitɛ ke còmú, ò mɛ nyi benke fedediéfɛ mafè, kɛ Amanni miɛke ò cútɛ mesàà. ¹⁰ Kòo minné kékò nkétii nho néposààbè nɛ o pokù Sedesi. ¹¹ Kòo bè kammu o kpàti màmɛ nɛ o bí nɛ okpaàti ò tãátɛmɛ ke níi mbetɔmbè nɛ miníisibè bemou ìkè tikpàti miɛke. ¹² Kɛ dɔ: Mí nwe onitipokpaàti Esitɛɛ yumɛ nɛ okpaàti kɛ ti wɛnné ke di o cɛtɛ, kòò wɛte ke n yu nanke nɛ okpaàti kɛ ti kəri. ¹³ Dende kó dimàà í n naati kɛ nsà kɛ Maadosee Sifu kpaá ke pɛ ntekpaàticifɛtɛ mutómmú.

¹⁴ Kòo pokù Sedesi nɛ o népobè bemou ò nàké ke dɔ: Cíké kudú kɛ ku okùmɛ mbo métiribè sipisidè nɛ bènùmmù, kaa yè dikünweñni ke náké okpaàti kɛ dí cɔ mMaadosee ku ñnkè, kaa na kékɔte dibanni nɛ diwèi.

Kɛ de kó tináantii narike Amanni.

6

Bè dèúkùmmɛ Maadosee ke kékùnnɛ Amanni

¹ Dɛ yie kɛ inu nyete okpaàti Asuyeduusi de kó keyènkè, kòo duó nkè bèè túóténi diheikempátiri bè wãũ dii miɛke tii kó dimàà dɔri. Kòo duó nkè bèè di kaa nho ìkè. ² Kɛ bèè kaa Bikitana nɛ Tedeki bèè do tú bè fòmmu bè kɛ bè pɛ ntekpaàticifɛtɛ miɛke mutómmú, ke

baa tekpaàticĩtè bòrè kéndó kékúo okpaàti kè Maadosee bè d́́a nkè bèe wāri ti. ³ Kòo kpaàti d̀̀: Kè bè né ò d̀̀ò òmmè sàà nke d̀̀úk̀̀nne o ỳ̀t̀̀r̀̀i de kpéi? Kè bè d̀̀: Bè í ò d̀̀ò mùmamù.

⁴ Kòo kpaàti d̀̀: We mbo kudànkù? Dè do ś́ nhAmanni weè taroo ke bo náké okpaàti kè bèe ć́o mMaadosee ò c̀̀éké kùù d̀̀ú. ⁵ Kòo kpaàti t̀̀mbè d̀̀: Amanni nwe. Kòo kpaàti d̀̀ wèe tanní.

⁶ Kè Amanni taroo kòo kpaàti ò beke ke d̀̀: Bè òò d̀̀ò ba onit̀̀i okpaàti d̀̀o kédéúk̀̀nne wè nè o ỳ̀mmè mem̀̀u? Kè Amanni d̀̀ nè o ỳ̀mmè mièke okpaàti ý́o d̀̀úk̀̀nne wè kè dè í tú mí! ⁷ Ke d̀̀: Kòo kpaàti d̀̀o kédéúk̀̀nne onit̀̀i ⁸ wèe ò d̀̀t̀̀inné dikpaàtiyaabòr̀̀i ò daati d̀̀, kòò dèe ntesàntè ò d̀̀k̀̀u t̀̀, kòò òò ndikpaàtip̀̀i, ⁹ kédúo nkè m̀̀ǹ̀í̀̀s̀̀i m̀̀u d̀̀t̀̀inné de ỳ̀iè tikpaàtiyaàti, kòò dèe ntesàntè kòò fiténè dihei, k̀̀mp̀̀ĩ̀̀k̀̀u ke tú: Kòo kpaàti d̀̀o kédéúk̀̀nne onit̀̀i ò òò ò d̀̀ò miè m̀̀e.

¹⁰ Kòo kpaàti náké Amanni ke d̀̀: Mecãã nkétúóté diyaabòr̀̀i nè tesàntè ké mè d̀̀ò Sifu Maadosee wèe bo tekpaàticĩtè towaà, a báá súo nt̀̀mat̀̀i a béi nt̀̀i.

¹¹ Kè Amanni túóté diyaabòr̀̀i kédát̀̀inné Maadosee kòò dèe ntesàntè kénfirínè dihei ke tú: Kòo kpaàti d̀̀o kédéúk̀̀nne onit̀̀i ò òò ò d̀̀ò miè m̀̀e. ¹² De kó dif̀̀nk̀̀úò kè Maadosee kò ntekpaàticĩtè, kè Amanni nk̀̀nt̀̀i mecãã ke kãnké kuyààk̀̀u o ò̀̀kè nè ifei, ¹³ kénáké o pok̀̀u Sedesi nè o népobè dèe d̀̀ò. Kè bè d̀̀: De kòò Maadosee a di wèe ò̀̀kè ifei ò tu Sifu nwe, a í yóo na kédòò t̀̀mat̀̀i, a d̀̀ke yóo ỳ̀iè kédimu ifei.

¹⁴ Bè kpaá ke me nnáá nkè bè f̀̀mmu bè kè bè p̀̀i ntekpaàticĩtè mièke mut̀̀mmú kè bèe tuakoo kòò t̀̀óté mecãã nkékatènè Esitɛ cie, wenwe nè okpaàti kè bè bo di Esitɛ bè bènné mùù dii.

7

Bè c̀̀ómmè Amanni kud̀̀ú

¹ Okpaàti nè Amanni kè bèe k̀̀te Esitɛ cie mud̀̀i. ² Diyè d̀̀r̀̀i kè bèe di kédèe kòo kpaàti d̀̀: Onitipokpaàti Esitɛ a d̀̀o ba? Bá n kpaàti kó dikèe m bo t̀̀i nda dú.

³ Kè Esitɛ d̀̀: Okpaàti k̀̀a bo yie nha yóu kè nní nf̀̀u mí nnè n k̀̀be. ⁴ Bè ti fitému mí nnè n k̀̀be ke yóo ti fié. Kè bè do nti fité ke ti bo nt̀̀u ntidaati n na bá mbéi nkébénné ké nda k̀̀nnè f̀̀ nhokpaàti.

⁵ Kòo kpaàti Asuyeduusi d̀̀: Wenninwe wèe totí meyèmmè mem̀̀e, de ỳ̀iè mbore?

⁶ Kè Esitɛ d̀̀: Ti kpaantídènt̀̀u, ti dootit̀̀u tu Amanni nwe onitiyonkuwe.

Kè kuf̀̀wáá nhauté Amanni okpaàti nè o pok̀̀u be ò̀̀kè. ⁷ Kòo kpaàti mièke peike, kòo íté dènde bàmbà nkéyè tekpaàticĩtè towaà, kè Amanni nkpaá ke báá nhEsitɛ kòo bo yóu kòo nf̀̀u. ⁸ Kòo kpaàti nwētini bè do yo ndè, kénś́ nhAmanni do Esitɛ dúò dii d̀̀ú ò̀̀kè. Kòo kpaàti kuónko ke d̀̀: De kóo ǹ̀i d̀̀o k̀̀p̀̀i m pok̀̀u nwe kédúónè n ò̀̀nfè mièke n c̀̀tè!

Ò kpaá ke me nnáá nkòo t̀̀mbèe bóu Amanni ò̀̀kè kuyààk̀̀u. ⁹ Be mièke kè Adibona d̀̀: Okpaàti Amanni c̀̀éké kud̀̀ú nku ke bo ć́o mMaadosee wèe do da d̀̀eté, kè ku ok̀̀mè bo métiṛ̀̀bè sip̀̀sidé nè m̀̀ǹ̀m̀̀m̀̀. Kòo kpaàti d̀̀: C̀̀ónnè Amanni ku ò̀̀kè.

¹⁰ Kè bèe ć́o nhAmanni kud̀̀ú ò do c̀̀éké kù, kòo kpaàti mièke do.

8

Okpaàti dúmmè diǹ̀u Sifube

¹ De kó diyè ndi okpaàti Asuyeduusi dúmmè Esitɛ Amanni Sifube dootit̀̀u kpeṛe dem̀̀u, kè Esitɛ náké okpaàti Maadosee tumè o c̀̀tè kou, kòo dúò nkè bèe ò ỳ̀ǹi. ² Kòo kpaàti túóté mumámáá nhò do dúò mm̀̀u Amanni kédúo mMaadosee kè Esitɛ ò dúò nhAmanni c̀̀tè kòò mbaké. ³ Kè Esitɛ wèe okpaàti borè kédò kénínk̀̀u o ò̀̀kè ké nhò bàá nke tú, wèe yete Amanni Akaki yaàbire yè mbèe d̀̀ò mèe ỳ̀i nSifube. ⁴ Kòo kpaàti youte o paàti mesòo nk̀̀ku, kè Esitɛ íté kécómmú ⁵ ke d̀̀: Okpaàti k̀̀a p̀̀ns̀̀r̀̀i ke bo n d̀̀ò mesàà

nke n dó, a wāri yepáte kɛpaa nhAmanni Mɛmɛdata birɛ Akaki yaábire do wāri tì ke bo kuɔ Sifubɛ a tempɛ nyimɔu miɛke. ⁶ M bo yīme ke nwúónko kè bèe kuɔ n kɔbe? M bo yīme kénwúó mbè kàù dè n kɔbe?

⁷ Kòo kpààti Asuyeduusii náké Esitɛɛ nè Sifu Maadosee ke dɔ: N duómumu Esitɛɛ Amanni cīɛtè kè bè è còs nkudɔú ò do dó mèè kpéi nkékuɔ Sifubɛ. ⁸ Di bo na kéwāri nè n kó diyètiri di dó tì, tì yóó teennè Sifubɛ, kéikú n cannimè. Ke yé tì wāri ke ikú n cannimè nè n kó diyètiri tì ɔɔ í ncèetɛmè.

⁹ De kó diyie otāātāānwè, otānkù bè tu we Sifāā*, diyie sipísidé nè ditāānni kè bèe tíi nhokpàati pátíwāābè kè Maadosee náké kè bèe wāri yepáte kéduó nSifubɛ nè okpàati tūmbè, nè mīnīsibè nè kùmandāābè bèe bo itempɛ ntekòutè nè sipísidé nè iyiekè (127) miɛke, kétúóté ɛndi kétuɔkenè Etiopii, kéwāri bá kùù botí nè ku náānti nè ku wārii, kéwāri Sifubɛ nè be náānti. ¹⁰ Bè do yè wāri nè okpàati yètiri ndi kéikú o cannimè, ké yè duó mbesāndèèbè kè bèe deke sisɛī sī cāā kékɔte ké yè totí, ¹¹ ke wāri yepáte miɛke ke tú: Okpàati duómumu dinùù Sifubɛ bèe bo o ekè yemɔu ke tú bèe tíi nkédɛtè be fòmumu, ò bè pāmu dinùù ke tú bèe fíé itempɛ nyimɔu kɔbe bèe bo ndó ké bè dokénè, bè bo na kékuɔ benitipòbè nè ibí kéheí be kperɛ. ¹² Okpàati Asuyeduusi do bè duó ndii nùù do dò nkédɔò diyie òmáà ndi, dibenni tānkù tepíitè nè odéri diyie tepíitè nè ditāānni. ¹³ De kó yepáte do mɔke muwērímú mmu bè yè duó nyii tempɛ mmiɛke, ke náā mbenitibè bemɔu ke tú kè dè yie tūɔkení Sifubɛ náátí kédokénè bèe dó ké bè kù. ¹⁴ Okpàati bè duó ndii mōnni dinùù, kè besāndèèbèe deke sisɛī cāāsi kécoké mɛcāā nképitè tināānti diheidiè Susi.

¹⁵ Kè Maadosee yenni tekpàatīcīɛtè ke dáatí dikpàatiyaàbòrì dī ā mɛwūð nnè mɛpéi, kénóó ndiyāàbòkperì dī wūð ke péi. Kè dèe narike Susi kɔbe kè bè mpīkù ke péú. ¹⁶ Kè dèe narike Sifubɛ, kè diwèi mbè bo bè bè dèúkunnemè. ¹⁷ Okpàati duó ndii nùù tūðke dī mōnni yehèkè kè dèe narike Sifubɛ kè diwèi mbè bo kè bè ā yebaa nke yo ntidiiti, kè kufōwāā nhauté benitibè, kè besūkùbèe náā nSifubɛ.

9

Sifubɛ namè be dootitɔbè

¹ Dibenni tānkù tepíitè nè odéri diyie tepíitè nè ditāānni, okpàati dɔú ndii nùù do dò nkédɔò dī yie, Sifubɛ dootitɔbè yèmmè do dò mbèe yóó bè na, kè Sifubɛ bèe né wɛte ké bè na. ² Okpàati Asuyeduusi tempɛ nyimɔu miɛke kè Sifubɛ tíi nkébaao bèe bè dónè mɛyei, nhòmɔú í ndáatí kécómumu be ikè, ke yé kufōwāā ndo bè autémè. ³ Kòo kpàati tūmbè nè kùmandāābè bèe baké itempɛ, mīnīsibè nè okpàati tōmbè kè bèe kónné Sifubɛ bè dé mèè kpéi mMaadosee. ⁴ Mɛnke Maadosee do deukemu tekpàatīcīɛtè miɛke, kòo yètiri faité itempɛ nyimɔu kòò ndéúkú.

⁵ Kè Sifubɛ dɔò be dootitɔbè bè dómè, ké bè kùonè yese kè benitibèe kú kénsū mediè. ⁶ Sifubɛ do kù Susi diheidiè miɛke benitibè sikɔusinummù (500) ndi. ⁷⁻¹⁰ Kè bèe kuɔ Amanni Amɛdata birɛ Sifubɛ dootitɔú bí tepíitè: Padisannɛdata nè Dadifɔɔ nè Asipata nè Podata nè Adaya nè Adidata nè Padimaseta nè Adisaii nè Adidadia nè Fayesata. Bè mɛ nyí nhéi dɛmaré.

¹¹ De yie mómmoni kè bèe náké okpàati bè kù benitibè kè bè māmè Susi diheidiè miɛke. ¹² Kòo kpàati náké Esitɛɛ ke dɔ: Sifubɛ kù Susi diheidiè miɛke benitibè sikɔusinummù (500) ndi nè Amanni bí tepíitè, bè né bo nkù bède itempɛ nteì miɛke? Kàa kpaá dó timatì n náké kè n tì dɔò, a dó ònti? N yóó tì dòdmu.

¹³ Kè Esitɛɛ dɔ: Okpàati kàa bo yie nha duó ndinùù Sifubɛ kè bè naa yíe dɔò bè dòdmè yie nSusi kó diheí kécóó nhAmanni bí tepíitè idéi ñnkè.

* **8:9** Sifāā: Bè do kaa mmèè botí betāābè tì í mɛ nkaa nyie. Wénté 3:7. Be kóo tānkù Sifāā berinè tì kó betāābè onummuwè nè okuónwe de cuokè nke (tipòdùtì nè diyodòrì de cuokè).

14 Kòo kpààtì yie nkè bèe pité de kó tináàntì dihèi kécóó nhAmanni bí tepíítè ideí ìnkè. 15 Kè Sifube bèè bo Susi kè bèe tí ndibenni tǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni, kékuo benitibè sikousitǎati (300), bè mè nyí nhéi dèmarè. 16 Sifube bèè bo itempè ntèi kè bèe tí nkébaao be dootitabè kédεεté be fòmму, kékuo benitibè sikoupirisiyiekè nè sikoupirisinnùmmù (75000), bè mè nyí nhéi dèmarè. 17 De do dòò dibenni tǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè ditǎànni yìè ndi. Diyìè tepíítè nè dinaanni yìè kè bèe yóu kéǎnné dibanni kényǎnku nè diwèi. 18 Sifube bèè bo Susi bembε do kpa ntepiítè nè ditǎànni nè dinaanni ndi, kéom̄pè nè dinummurì, kéǎnné dibanni kényǎnku nè diwèi. 19 Kè Sifube bèè bo yehékè sám̄póyè kè bembεε baá ndibenni tǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni kèpǎmmù betabè yepǎrè.

Sifube ǎàmè dibanni ke denniní bè namè be dootitabè

20 Kè Maadosee wǎri de kó tináàntì yepáte kéduó nSifube bèè bo Asuyeduusi tempè nyimou, ì tǎké nè ì dètiri. 21 Ke dò bè ní ǎnné dibanni bá dii benni otǎnkù tepíítè nè odèrì diyìè tepíítè nè dinaanni nè dinummurì. 22 De kó yewe nye Sifube namè be dootitabè, kè meyei nnaá mmεsàà mbè do dò nkémbaàmmu kéndenniní de kó yewe kpéi nke pǎa mbetabè yepǎrè, ke pǎa nnè bec̄ribè yepǎrè. 23 Kè Sifubeε yie mMaadosee béi ntì, kè de kó dibannii naá mbε kó ikuó.

24 Ke yé Amanni Amédata bire Akaki yaábire do dómè kékuo Sifube kébo nyipǎadíítí ke bo yà dii yìè ndi ò yóó bè kùomè. 25 Kè Esitεε kote kényà okpààtì, kòo yie nkéwǎri ke dò: Bèe kuo Amanni wèè dó kékuo Sifube. Mem̄me bè còommè Amanni nè o bí ideí. 26 Dεè te kè bè yu de kó dibanni ke tú mudítibòmmù.

Kè Sifubeε yie mMaadosee béi ntì ke yé bè yàmè bemómmombe dèè dòò. 27 Kè bèe dǎu nde kó ikuó be kpéi nnè be yaábí kpéi nnè bèe yóó naá nSifube be kpéi nkè bè bo mbaà nde kó yewe yedé bá dii benni kéndonnè Maadosee béimmè. 28 De kó dibanni dò nkémbomu sǎà, bá tètè c̄fètè, bá kùu tempè mbá dii èi, bè mbaà mmudítibòmmù banni ke denniní de kó yewe, bè báá yè yè mbè báá yè yóu.

29 Kòo nitipokpààtì Esitεε nè Sifu Maadosee, kè bèe yí kéwǎri yepáte ke yí kécéékunne mudítibòmmù banni. 30 Kè bèe wǎri yepáte Sifube bèè bo Asuyeduusi tempè nyimou miεke ke dò diwèi mbè bo nè kunaatí. 31 Kè bèe bè nǎké ke dò bè mbaà mmudítibòmmù banni de kó yewe. Onitipokpààtì Esitεε nè Maadosee beè do dǎu nde kó ikuó ké ì mbo be kpéi nnè be yaábí, ke dōnnè menùboúmmè nè yedabùò nkpeyi. 32 Kè Esitεε yí kécéékunne mudítibòmmù banni, kè bèe wǎri de kó tináàntì dipátiri miεke.

10

Maadosee deukemè

1 Kòo kpààtì Asuyeduusii duó nkòò tenké kemou kabε mpí mmutōmmù nè muwèrímú nè dàméèrì také kaboo. 2 Okpààtì wèrímú diemù nè o kōmbòtōmmù nè ò dèe mmèè botí Maadosee, tì wǎrimu Mèdiibe nè Perisiibe kpààtibè dǎòrìmè páte miεke. 3 Maadosee wèè do tū nhokpààtì Asuyeduusi o tenké miεke, ke tú onitidiεwè, kòò kabε ò dé koò dó, kòò wanti be kó mesàà nke dó bè bo mbomè kè dè naati.

Isəbu Di mpátiri tɔ̀ t̀i náaànti

Isəbu do tú onitisààwè nwe ke dé Kuyie nke yennínè omáa meyei, mbá ò í mmàke a bo ò sei ntii ìnkè. Kè Kuyie nhò d̀̀d̀d̀ mmesàà nkòò màke dèè kó dimàà dò nho niti ndè d́́, kòò né dè màntóo demou dimònni dimáà, o kpàti timou nè o bí nè o konnaatoo. De kó mefèútímè diemè miēke Isəbu bo nkpaá ke t̀i nKuyie naà? Weti, Isəbu í wète o f̀̀nkúò.

Nè memme kòo nēpobè mabèe kateni ke bo ò d̀̀ou nke né d̀̀ake yíé kécaàrè o yèmmè. Bembe yèmmè do dò nyIsəbu yetému dèe te kòò f̀̀ẁri. Kè Isəbuu bè bàao nè muwèrimú kuce mēpéu miēke, ke d̀̀ò ò í càke mùmamù.

Kè Ediu ntú onaanwè be miēke kébéi nke d̀̀ò: Kuyie nhò duònni oniti mefèútímè kéndó kòò tiémmu.

Kè dè nyóó dente kè Kuyie nné béi nke d̀̀ò: Isəbu máa weè náá nku kpéi nkè dè wenni, kòò t̀̀éné o kpere dèè kó dimàà càke demou kénóò nkè dè mmànnè dèè do feti.

Di mpátiri náaànti duó ke d̀̀ommè

1. Dibàò b̀̀ontémè mefèútímè Isəbu 1-2
2. Isəbu nēpobè náaànti 3-31
3. Ediu náké t̀i Isəbu 32-37
4. Kuyie mbéi ntii 38-41
5. Isəbu dáammè o yetímè 42:1-6
6. Kuyie ntènnémè Isəbu ò do fetinne dè 42:7-17

Dibàò bennémè Isəbu meketimè

¹ Uusi eì miēke nke oniti m̀̀ou do bomè kòo yetiri tu Isəbu kè de kóo niti ntú wèè d̀̀òri Kuyie ndómè, ke weti, ke dé Kuyie, ke yennínè omáa meyei. ² Kòo peité initidabi iyiekè initipobí itãáti, ³ kèmmàke ipe sikaupisiyiekè (7000), yòyóbè sikaupisitàati (3000), inaàd̀̀òd̀̀riyi idéi idéi sikousinummù (500), sãmmarímúbè sikousinummù (500) bá o tãmbè í ndò nkaà nkédeè. O yetiri do feímu ke p̀̀enkù benitibè bemou, diyè yìèní kèè bíékè kòbe kpere.

⁴ Kòo kó bedapàmbè nhãà yebaa nke firì betabè c̀̀í, ke níi yúni be tãbè betãáti kè bèe wènnè kédi dibanni. ⁵ Kè bè baá nhòm̀̀ou c̀̀fète kè dibanni dèè, Isəbuu duó nkè bèe tínni kòo bè d̀̀ò mēwénkumè kó ikuó, kè bè nyiè nkè dèe wenté kòo pike yè dikũnweñni sèi kéféuté bá wèè yuu ìnkè f̀̀òfè kétuò, ke náá nke tú kè dè yèmmè m bí bo ndò meyei nyoo bè sãá nKuyie nnè be yèmmè miēke. Isəbu do me ndòri sãá.

⁶ Kè diyè mari né mbo kè Kuyie ntõrè ntíkú ti Yiè nKuyie mborè, kè dibàò múнке katoo be cuokè. ⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndi beke ke d̀̀ò: A boni de? Kè dii ò t̀̀éné ke d̀̀ò: N firini ketenkè nke ke ceñti ceñti. ⁸ Kè ti Yiè nKuyie ndi náké ke d̀̀ò: A yé n kóo t̀̀ontì Isəbu kpéinàà? Òm̀̀ou í bo ketenkè ìnkè kòò d̀̀onnè, ke d̀̀òri n dómè, ke weti, ke dé mí nKuyie, ke yennínè omáa meyei. ⁹ Kè dibàò t̀̀éné ti Yiè nKuyie nke d̀̀ò: Isəbu s̀̀ánté ke da démaà? ¹⁰ Dè í tú a ò kãnkému, we nè o c̀̀fète nè o kpere demouà? Kàa kó mesàà nhò bonè kòò d̀̀òri dèè kó dimàà yíé nkòò pièti péi kèpienko ketenkè kemouà? ¹¹ Mu nyoute a nùtè kènappe o kpere, n yému ke d̀̀ò nhò bo da c̀̀sè kè dè nfeíó.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nnáké dibàò ke d̀̀ò: O kpere kó dimàà n dè nda duómmu, a né báá ò kááké o mómmuò.

Meñme kè dibəð íté ti Yiè nKuyie mborè.

¹³ Diiyè mari ke sɔ nyIsəbu kó bedapàmbè nè o kó besapàmbè bè bo o kóo po cīètè ke yo ndibanni. ¹⁴ Kè ditōnni marii tuəkeni Isəbu borè ke dɔ: Inàake do duəmu kè sāmmarímúbè cènti i borè ke diiti, ¹⁵ kè Sabaa eì kəbe kəteni ke ti do ke fié a tōmbè ke fiète inàake, kè mī máà yenté ke kəteni ke bo da náké.

¹⁶ Ò kpaá ke me nnáá nkòo tɔ̀ù t̀ùəkeni ke dɔ: Fetaafè feè pee, kè fe kó muhǎá ncùtèni kèinkè ke còuté ipe nè i cēmbè ke bè kùə, kè mī máà yenté ke kəteni ke bo ti nda náké.

¹⁷ O nùu í do ketenkè kòo t̀ù t̀ùəkeni ke dɔ: Kandee eì kəbe beè kəteni titōnti titāāti ke ti do ke fèke ti yòyòbè, ke fié betōmbè kè mī máà yenté ke kəteni ke bo da náké.

¹⁸ Ò kpaá ke me nnáá nkòo tɔ̀ù t̀ùəkeni ke dɔ: A kó bedapàmbè nè a kó besapàmbè beè tikú be kóo po cīètè ke yo ndibanni, ¹⁹ kè kuyaakù makù itèni dikpáa tedəntè bíékè, ke sàntè teçīètè kentimè menàà, kè tè do ke bè yàke kè bè kú, kè mī yenté m máà ke kəteni ke bo da náké.

²⁰ De mōnni kè Isəbuu itèni, kékēté o yaàbòri kékuó o yùti kédoroo ketenkè kéninkú késīnnəə, ²¹ kébéi nke dɔ:

N yènni n yɔ̀ pəuti ntetiri ndi,
ke yó nkūnti n tetiri,
n Yiè nKuyie nkuu n duó nkè kuu wète ke còuté,
ku yètiri ndeu.

²² Deməu de miəke Isəbu í nyeté, ò í nnàké ti Yiè nKuyie tiyeiti mati.

2

Dibəð bennémè Isəbu kuce medérímè

¹ Diiyè mari kè Kuyie ntōrè tó tíi nti Yiè nKuyie mborè, kè dibəð múnke ke kəto o be cuokè ke cómmú ti Yiè nKuyie nyiikè. ² Kè ti Yiè nKuyie ndi beke ke dɔ: A boni de? Kè dibəð kù tēnné ke dɔ: N firini ketenkè nke ke ceñti ceñti. ³ Kè ti Yiè nKuyie mbeke dibəð ke dɔ: A yé n kóo tōnti Isəbu kpéinàà? Òmòu í bo ketenkè ñnkè wèè ò dōnnè, ò dā̀rimu n dómè ke n dé mí nKuyie, ke yenninè omáà meyei. Ò fiíkúmu ke weti kàa n tēm̀mu ke dó nh ò dṑ meyei ndetetirè. ⁴ Kè dibəð dɔ: Oniti kōnti tu o kōnti nti, oniti məke de deməu ò bo de duómumu o fōmmu kpéi. ⁵ Youte a nùtè kénampè o kōnti, n yēmu ke dō nhò bo da cōs kè de nfeio.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nnàké dibəð ke dɔ: N wè nda duómumu, a né báá kááké o fōmmu.

⁷ Kè dibəð íté ti Yiè nKuyie mborè, kékəte kúuté Isəbu yemuə nyonkuye, kētúóté o naàcèi kéntə kətuəkenè o yuu ñnkòo. ⁸ Kè Isəbuu waá nditántènyā̀, kénkpḕñnè omáà ke kari mutapéi mmieke.

⁹ Kòo pokùu ò nàké ke dɔ: A kpaá weti maà? Cōs Kuyie nkékú. ¹⁰ Kè Isəbuu ò tēnné ke dɔ: De dōmmè kàa nàá nke dō nwèè yèmmè í bo? Ti còu Kuyie mborè mesàà nke báá còuté meyeinaà?

Deməu de miəke Isəbu nùu í nhò yeténè.

Isəbu népobè bètāāti kətemè o dəumu

¹¹ Kè Isəbu népobè bètāāti ke meyei mmèè ò t̀ùəkeni kèité bá wè o eì ke bo ò dəu. Edifasi Temmaa eì kou do nwe nè Bididaa Suaa eì kou, nè Sofaa Naama eì kou kè bèe wēnné kékəte ke bo ò toténè meyeincaàrimè kòò bāntènnè o sémmè miəke. ¹² Kè bè nkpaá díetiri kəwénté kóo

yà, bè í nna kòò banté kėtiitè yedabùò kékērí be yaàbòrè kèpuo mbe maa mutáá, ¹³ kékaroo ketenkè o borè kénkari ke dō yewe yèyiekè dèyènnè dèyiekè bá be kòò mōù í nna kéaatè o nùù kébèi ntimatì, ke yé bè yàmè kuyonku ò deutè mèè botí.

ISƏBU NE O NEPOBE BE NÀÁMME

3

Isəbu demmè mufōmmu
(3-31)

¹ Kè Isəbuu cāō o peitèyìè, ² kébèi nke dō:

³ Bè m peitè dìi yìè, de kó diyìè dìi feti,
nè keyènkè kèè yī bè còútè denitidabire pòutì kèè feti!

⁴ De kó diyìè ntú dibìnnì kperi,
Kuyie nha borè kēīnkè,
a bá ndake de kó diyìè kpeti,
a báá míítè di īnkè a wenniku!
⁵ Kudōnkùu dì dātínnè ku kó dibìnnì,
yewetisùò mbo di īnkè
kè kupākù ndì dàátì kè kufōwaá ndì bo!

⁶ De kó keyènkè kupākù diekùu kè dātínnè,
bè báá kaa nde kó keyènkè dibenni kó yewe mièke,
de kó keyènkè bá nkaké betāābè kó yewe mièke!

⁷ De kó keyènkèe naá ntehāũnte,
bè báá kèè diwèi kó teyītè de kó keyènkè!

⁸ De kó keyènkè bèè kè fietì benitinòmbè
kè bèè kè bōntè kusīnkù!
Bèè kè fietì bewaàdāābè, kè bèè kè maánko!

⁹ Siwāā sīi òō yènnì diúríkèpānnì sīi soute,
kè kè mbaa kuwenniku kémóntè,
kè báá yà diyìè yètìní dè!

¹⁰ Ke yé de kó keyènkè í kpetínnémè n yō pòutì,
kè í ñ fūũnnè mesémmè diemè!

¹¹ Ba nte kè n yí ku n yō pòutì mièke?

Ba nte kè nyí ku n yènnì dìi mōnnì?

¹² Ba nte kè bè n ceé n yetìní dìi mōnnì?

Dè dōmmè kè bè n yāá ndi miè?

¹³ Nè yíe n na nduómu béu,
nè miè n do duómu ke ompu.

¹⁴ Ke na nwēínè bekpààtìbè nè bèè baké kutenkù,
bèè maa sikpààtìcēī kè sī naá nyedobuò.

¹⁵ N na mbonè sikpààtìbì nsi,
sīi do mōke mesō,
sīi do pièku timátì péitì si cēī.

¹⁶ Yoo bè pānke na nni ncùù kè m bá mbo,
n na nke nsəroo ibí ìì í yà diyìè ì kōme.

¹⁷ De bíékè beyeibe í kè dōòri be tōmmú,
bèè wērímu dèè bè òō ké nhomè.

18 Tikpetíntì ke nhompu,
 bè ténke í kè yo wèè bè bàa o kó fepífè.
 19 De bíékè bè í baàti bèè tu bediebè nè bèè tu besám̀póbè,
 tidaati yembè ténke í tì baké.

20 Ba nte kè Kuyie nhõ denne ní wèè yó nféũri?
 Ba nte kè Kuyie nhõ duó mmufòmmu wèè yo nyo mmesémmè?
 21 Wèè ã mbaa mukũũ mbá mù í tuòkùní,
 wèè ã nyáá mmukũũ mbè yáámmè tikpàti.
 22 Kòò bo nsó nhò kè bo diwèi bo ò kùò,
 kòò do mpèté kufõti dè na nhò naati,
 23 wèè í wúó nhò kèrí dè
 kè Kuyie nhò peri tipíiti timəu
 24 Mí nkó mudii né tú fekũũfè,
 kè n nannieti pũ̀ mmenie ntēmè.
 25 N cokù tì tii n tuòkùní,
 n dé tì tii né m bonè.
 26 Kari só í bo, meom̀pùmè í bo,
 diwèi í bo,
 meháarimè máà meè né m bonè.

4

Edifasi nàké ti Isəbu

1 Kè Edifasi Tema eì kou yóó béinnè Isəbu kòò nuù d̀:

2 Kè ti sàà yē nti bo da béinnè dè mè nda bimè dè báá da yonkaà?
 Ti me nyí yóó na kénçíéké
 3 F́ nwèè do duò mbenitibè itié,
 f́ nwèè do teénnè bèè baà mbèitè ke bè kpénk̀unko,
 4 f́ nwèè náant̀i do ínko bèè do,
 f́ nwèè do kpénk̀unko bèè k̀ont̀i bèitè.
 5 Di mm̀nni k̀aa kó dim̀nni tuòke k̀aa yèmmè cààrè.
 Kuyēiku kuù da do ke da auté.

6 A baa yē nha dé Kuyie nku ke fũ̀kú kuù ìnkàà?
 A mè nwetímèmu ke ìkú kuù ìnkè a bá nkù bùsá?
 7 Totí a yèmmè, a yà diyè mari wèè í m̀ke meyei nkòò féũràà?
 Yàà a yà benitisààbè k̀õ ndè?
 8 Mí nyé ke do mbèè kuuti meyei
 ke buot̀i mesémmè bet̀bè kpéi beè mè k̀õ.
 9 Kuyie nhõ fuute muyaá kè beè kú
 ku ònni kó muyaá nhõ be nneinè.
 10 Dicìricìri kó fekontifè nè dimanni kó feũntifè
 Kuyie nkuù ã nte kè dèe cíféké.
 Kuù b̀kíi yecìricìripàà nkó yenii.
 11 Dicìricìri òõ m̀ntèmu dì bo p̀i ndè kécááké kékú,
 kè yecìricìribèe cíété.

12 Tináant̀i matì tii bànné ke yē nkããroo
 kè n kèè ti kó kunampoo.

13 Keyènkè m̀ǹǹni ndi iyèntotì ã̃ tuàkenímè onìtì kè tidòuntì ò s̀ǹkè.
 Benìtìbè nuà ncẽ̀kè diì m̀ǹǹni,
 14 de m̀ǹǹni ndi kufõwaá nni mpĩm̀m̀m̀ kè n kpeute,
 kè n kũ̃ b̀òtè b̀òtè.
 15 Kè muyaá mmam̀u pẽ̀tòo n yìkè
 kè n k̀ntì yẽ nyúdùdù.
 16 Kòò m̀u de bo m me nyí na koò banté.
 Kè n né nwúo nho fènkù n yìkè kékéè feyíèfè kè fè tu:
 17 Onìtì bo na ke d̀ ò wenni Kuyie n yìkàà?
 Onìtì bo na kénáké wèè ò d̀ ò ke d̀ ò do nséià?
 18 Kuyie nkunku í tã ku kó betõmbè
 ku tãrè yie tú ku tãrè ke í kpa meyei!
 Kè nii benìtìbè bèè né bo nwennaà?
 19 Bembè bèè taà titátì mièke, ke ã mutáá mmieke
 bè ã̃ yète bè temíètè kãme.
 20 Bèè ã̃ yènní dikũnweñni kè de nyóo yĩ kuyuoku kè bè í kpaá
 bèè ã̃ kú kè bè keté ke bá ndake.
 21 Bèè ã̃ ã̃ tãte kè bèè do,
 ke kú bá mecii nyí bè sànnè.

5

1 Tũ n kuó kè nsà kòò m̀u bo da teennè!
 Kuyie ntõnni ã̃ndi ndi a yóo kuónnèmè?

2 Kunaupíe kuù kòu kuyènkù,
 kè tiyantiti kòu kudìenkù.
 3 N yàmù kuyènkù kperè yíe ndè,
 kè de nyóo yíe kè ku c̀fètè naá ntidobontì.
 4 Kè ku bí dètènè medestímè
 kè bè nyí bekùnè bá òm̀u í ì kòrmú.
 5 Kè bekòmbè bèè di ku diiti,
 bè bo keté tipotì kó kuperí kéta ké tì t̀óté.
 Bèè yàà ntikpàti bèè t̀óté kù m̀ke de.

6 Meyei nyí yìenì mutáá mmieke,
 m̀fè̀tímè me nyí boní ketenkè.
 7 Onìtì bo ke bo fè̀tému,
 ihã̀pè̀pè̀rí ã̃ t̀étémè képuu.

8 Kè n do nda tú, n na nkuónnè Kuyie nku,
 n na nku nàké m m̀ke tì.
 9 Kù d̀d̀ri de deumu de í d̀ ò nna kébanté,
 ku dièti í d̀ ò nkaa nkédeè.
 10 Kuù ã̃ c̀ũnní fetafè ketenkè ìnkè,
 kuù duònní menie ndepaa mmieke,
 11 kuù ã̃ dee mbèè do bo de fũ̃
 kuù ã̃ deètè bèè kuò.
 12 Kuù ã̃ cake mecii nyembè do d̀ kédòò tì
 kédúo nkè bèè yĩèke bè d̀ kédòò tì.
 13 Kuù duò nkè mecii nyembè cii mbè pĩ,
 kè be tié mmecii nkpeyi yìe detetirè.

14 Kè dè bè dò ndibiinnì kuyie ncuokè,
kè bè ǎǎ nkuyie ncuokè ke dò ndè tu keyènkè.

15 Kuyie nkuu me nhõõ deetému osénnìwè,
ké nhò kǎnké disiè dì yìèní be nò mièke.
Kòò fiètè bekperíbè nɔu mièke.

16 Ocírì yie mǎkemu ò ìkú tì ìnkè.
Oyèiwe yie nùù báá táúté.

17 Dè nnaati tũnké Kuyie nyṹs nwèè to,
Isəbu a báá senkèrì muwērímú muməu yiè nda tié ntì.

18 Ke yé kuù ǎǎ kəutemè kè kuù taa,
kuù ǎǎ poté kè kuù mièkùnnè.

19 Kù yó nda deerímu nè meyei,
meyei mmamè báá da nintè.

20 Kè dikònnì tanní kù da deeté bá a báá kú,
kè mudoò me ntanní kù da deeténnè kukpàriseú,

21 Kù yóó nda kǎnkému tináaṅyeiti tì puotì didàù kǎme,
kè beyeibe di do, a bá nyĩèkù.

22 Kè mudoò tanní yoo dikònnì f́s nní ndaú,
kè depĩmpĩnnè tanní kufōwaá mbá nda bo.

23 Bè bəmmù yèè tárè a paku mièke yè bá ncaàri a diiti,
depĩmpĩnnè me mbá nda kǎónnè.

24 Kunaatí yó mbomu a cĩètè mièke,
kàa siéké a naabaakèrì a òfè mafè bá nkpa.

25 A yaàbí yóó sũũmmu,
a yoo yèmu yepàà kè yèe siku kénsū ke dò ntimúti dōmmè.

26 A yóó ntati a f̄ti ke sànnèmu a we.
Tidiiti ǎǎ tuǎkemè ti mǎnnì kébi kè bèè tì dèite.

27 Ti yà tìnti memme, tì tu timómmənti ntì,
ntì p̄ mmesàà kè tì da duó nyitié.

6

Isəbu tēñné tì Edifasi

1 Kè Isəbuu béi nke dò:

2 Ke dò nkè bè do bàte n kó meháárìmè,
kè bè bo benné n sémmè tebiètè

3 Me cǎékù bo pǎètè dàméèrì nùù kó mubirímú kó kucǎékù,
dèè te kè n nàá nke í yé n yé mmù.

4 Kuyie mmuwērímú muməu yiè nkó ipie nyii ò tùòti
kè ò dōmmè ta m mièke.

Dekǎmbədorikpèrè Kuyie nduànnì dè deməu duò n yĩnkè nke behǎǎpòmbè kǎme.

5 Sǎmmarímú bo nwúó ntimúsùùtì o òkè kéncómmú ke kuənnàà?

Yàà fənààfè bo nwúó ntimúti kéncómmú ke kuə nnè dikònnàà?

6 We mbo na kédì desere dèè í ǎ mukókús?

Kunaatí bomu mekoyennətime mepéimè mièkàà?

7 N do ǎǎ í ndó kédéúté dè,

dεè né tú n kó mudìi kè n dè pè mmèdiè.

⁸ Kè Kuyie ndo bo yie nkédòò n kù beke tì,
kè kù do yie nkédòò mbaa tì.

⁹ Kè Kuyie ndo bo yie nké n yéte,
kù na nyòute ku nòutè ké n deè.

¹⁰ Dè na nni mbàntè,
diwèi na nni nkùò bá nè n fěũtímè í me ndeumè,
kè m mu n yí yete Kuyie nkùù dò mpáíí ku náahtì.

¹¹ N wěrimú tú òmmu kè m bo nsóké ke baa?
N yó nsóké ke baa ba m me nkumèmu ke dèè?

¹² N kpeñni ditári kōme mmaà?
Yàà n kònti kpeñnimu disòwũ ò kōme?

¹³ N kó meteèmmè kperε náá mpútì nweà?
N ténke í mōke dipĩnkèrì maràà?

¹⁴ Wèè fěũrì ò dò nho népobè nhò dómu,
bá kòò ténke í dé muwěrimú muməu yìè nwe.

¹⁵ N népobè n yóumu dikondaa kó menie nhòò yĩmè,
kukó nkùù kó menie nyí karì me kōme.

¹⁶ Fetaafè òò ni diyòò kè menésĩmmè mēè kù ta
kè mupàā mboomu ndáátí.

¹⁷ Kè kuyiinkù yènní kùu kũũ,
kè diyìè nàáté kùu kpeío dende bàmbà.

¹⁸ Kè bekātìpotambèe yóu be ce ké ndè daurí ke kù tũ,
ke deètì dikpàà tedòntè ke yàa fetinè.

¹⁹ Temaa èi kó bepotambè do i mbúó
Sebaa èi kó bepotambè do ìkú ì ìnkè.

²⁰ Kè be yèmmè cààrè nè ikó mbè do tá ì,
bè tũòkoo diì mònni bè í yà bè do dó dè, kè dèe bè di.

²¹ Di kperε me ndo nnè mí,
di yà tìi n tũòkení kè di kōmbùòtì tìi do,
kè kufòwaá ndi pĩ.

²² N di məumu kè n tu di m pã dèmaràà?

N yè mmu di n óóté dèmarè di kpàtì mieke ké m pãà?

²³ N yè mmu di n deeténè n dootitòbàà?

N yĩmu dí n fietε beyeibe nəu miekaà?

²⁴ N wénkunnε ti, n yóó yĩmu nyúóó,
n nákéne m béi ntì ke yeté.

²⁵ Tináahtì tìi tu timómmənti tìi í kòurì
di n wátìrì ì wátii tukúnè ba?

²⁶ Di n wátìrì ònti ìnkè?

Di wúó n náahtì kè tì dò nkuyaakù nku mí nhosénniwèà?

²⁷ Di í yóó yete di bo tãámè tété deciribire kpéi,
di í yĩke di bo fítémè di népo.

²⁸ Wěxtenèní m bíékè di mmònni
m bo na kénáké siyáàbisí di ìkàà?

29 Yóunè di bo nni mbekùnèmè,
 dɔ̀nè dèè wetí,
 mîi kpaá ke tú onatì.
 30 Siyáàbìsì bomu n nùù miεkaà?
 Yáà n nónɛnfè í baàti tiyeiti?

7

Isəbu seimmè Kuyie

1 Onìti kó mufòmmu dònne kuhāāpònkù kōmu mmu ketenkè ìnkè,
 ke dònne wèè pī mmuṭōnyonkumu.
 2 Ke do nkudaakù ã nyerímè Kuyie ke yáá mmedéè,
 otōnti ã mbaa mēè botí tiyeti.
 3 Mí nkperε n yau dè betāābè bεmɔu dε tu meyeñcaàrímè,
 m baa né wentí ke wuommu nè kuyonku deyennè demɔu.
 4 Nh ã nyóó duó ke tú dèe cārike kéwentému
 kè ñ duó dè nni nkóónnè kè dè yàa wenténko.
 5 Yebiè yeè ta n kǎnti kè ñ dàátí yemɔnkpērè,
 ke puòti kè memótímè yìè.
 6 N we firì ke pēētému teyaàdùòdabεetè,
 ye pēnkému n ténke í baa mùmamù.
 7 Kuyie nha yému ke dò n fòmmu tú kuyaakù nku,
 n yí kpaá ke bo yà metuò mmamè.
 8 F́ nwèè nǎnfè bo n yīnkè a ténke í yó n yà,
 a bo nyóó wénté ketenkè ke bá n yà.
 9 Diwεtirì ã yentémè kédeè,
 wèè ta kudɔnkù o kperε me ndò, ò í wētini.
 10 Ò ténke í wētini o cīètè,
 o cīètè ténke báá ò yà bitì.
 11 Dεè te kè n yí yóó yóu m bo nnáámmè
 m bo meyeñcaàrímè miεke nke, ke yó nnáá,
 n yó nsáútínemu n kó mesémmè n yo mmè.
 12 N túmu dàméèràà?
 Yáà n túmu dàméèrì kó musímmù?
 kàa waá mbebaribè ke m bannè?
 13 Nh ã nyóó duó kētú m bo om̀pèmu,
 kè n dóùu yaate n sáútì.
 14 De mǎnni kàa né n duǎnni tidòuntì tìi nh āā kufōwaá,
 Mεbenkùmè mēè donnìnko n kām̀bùòtì.
 15 Kuyie nkàa pǎnke do n yīεo dè nni ntōù,
 kè n do ku dè ntōù nē tikōùtì tikōùtì tii.
 16 N cītirimu n yí yó n fòu kémante
 n yóu, ke yé n fòmmu dònne mēè kuyaakù nku.
 17 Onìti tu we ke dò nhá ndake o kpéí?
 Kàa yèmmè mbo o ìnkè?
 18 Kàa ò sèú yekūnwerè yemɔu,
 koò yàú yemōrè yemɔu.
 19 Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nni ntāmè fenònfè?

A bá n yóu kè m maá n nántõütàà?

²⁰ Bá kè n cààrèmu dè bo da dɔ̀ ba f̃́ nwèè paké benìtibè?

Dè dòmme kàa yēiti timəu duò n yīnkè?

Ba nte kàa nh òunè?

²¹ Ba nte kàa báá minné ké n c̃́f̃́ n yei?

N yóó ta ketenkè nke kàa n wammú kémónté.

8

Suaa èi kou Bididaa béi ntì

¹ Kè Bididaa Suaa èi kou béi nke dò:

² Dè yó nkááké de kàa yóu a bo nnáammè tìi mbotí?

Ɔmmònnì ndi a náàntì yóó yóumè ti bo nyiènímè kuyaakperíkù kōme?

³ Kuyie mbo na kédì onìtì muwērimáà?

Muwērimú muməu yiè mbo dɔ̀ dèè í síéà?

⁴ A nyé ke dò nha bí dɔ̀ mɛyeyi mme,

dèè te kè kù bè yietí be yei mmànnè tìi yeti.

⁵ Kè f̃́ nkó fenònfè bo ku bíékè,

kàa kù bàá kunku muwērimú muməu yiè,

⁶ Kàa tu onitisàù ke wetí,

de m̀nnì kù yóó ndakemu a kprí,

ké da cónné a f̃́tìrì só.

⁷ A borime meketimè yó ntú mesám̀pómè mme.

Medérímè yóó mè deuténèmu mediè.

⁸ Beke bèè do bo nè dimònnì kè bè da náké,

kénté mesàà nkè bè da náké be yembè do yé dè.

⁹ Ke yé ti túmè wenke kəbe mbe ti í yé dèmarè.

Onìtì fòmму dònne medéè mme ke pēnké ketenkè ìnkè.

¹⁰ Bembè bo na ke da náké,

bè yóó da tiémmu tìi bo be yèmmè mieke, bè yé tì.

¹¹ Tipèntì yìèmu menie nyí boràà?

Yàà titàùtì yìèmu kbooku kra dè?

¹² Tì ò ndò nsùòò nwe nè mupóó mbè tì kōũ dìi m̀nnì,

kè menie mme ndèè tì kpeíomu kè titietì tetì nkpráa ke sũ.

¹³ Onìtì wèè í yé Kuyie nhò kperè ò mme ndò,

oyeiwe ìkú dèè ìnkè òò me ndentènè.

¹⁴ Ò do baa dè dèumu,

kòo do ìkú tìi ìnkèè c̃́f̃́te tinátì dòmme.

¹⁵ Kòò ní p̃́i nho c̃́f̃́tè kè tèe s̃́antè,

kòò p̃́i nkumarí kùu do.

¹⁶ Ò dònne mutie mmu mùù sèmmè sũ,

kè mù kòtírì bá kè kuyie ncòú,

mu pàà nní nsenti képitè mù còm̀mú dè.

¹⁷ Kè muc̃́f̃́ nta késeu nyetárè,

kéta k̃́f̃́ũkú yetárè mieke.

¹⁸ Kè bè mù uutè dènde bàmbà

mu f̄t̄ir̄i mù n̄enni ke d̄ò: N yí da yé bit̄i.

¹⁹ Mù do f̄òu ke yo nd̄i w̄èi de nk̄ááké,
kè mut̄em̄u ye mù do cómmú k̄èè tenkè ìnkè.

²⁰ Kuyie nh̄õ ì ndootóo w̄èè wetí bit̄i,
kù me nh̄õ ì nyóu kè w̄èè d̄òri meyei nk̄òo k̄p̄ere nyié.

²¹ A w̄eti ke bo daámu bàmbà,
f̄entif̄è ȳet̄in̄ímu a n̄ùù mīeke.

²² B̄èè da ní nyifei yóó b̄è p̄ĩm̄mu
beȳibe kó sic̄é ì yó nk̄p̄áá bo.

9

Isəbu t̄énné t̄i Bididaa

¹ Kè Isəbuu b̄éi nke d̄ò:

² Móm̄mu, n ȳemu ke d̄ò ndè me ndò.
Onit̄i bo ȳime ke d̄ò ò wenni Kuyie nȳìkè?

³ Kòò d̄ó k̄ésenninè Kuyie
kè kù ò beke yetannò tek̄up̄ítè (1000),
ò báá na kè kù t̄énné bá ditannùù dimáá.

⁴ Kuyie ncīimu ke w̄ète ke k̄pēn̄i,
we mbo na k̄écómmú kè kù bàao k̄éyè detet̄irè?

⁵ Kuù ò̄ tuo nyet̄arè,
bá yè bá nyé kuù mīeke ȳennimè kè kù nam̄pe.

⁶ Kuù ò̄ s̄antè ketenkè t̄ar̄i,
kè ke s̄ānk̄èe mēèrè.

⁷ Kuù ò̄ péi ndiyiè kè d̄i báá ȳenni,
kuù cànnè siw̄ā.

⁸ Kuù pité tiwet̄i ku máá,
kuù c̄ent̄i dàmēèr̄i kó menīe nȳìnkè.

⁹ Kuù d̄ò mukorimu nè mu dàkè
kuù ānné siw̄ā sibot̄i sibot̄i.

¹⁰ Kù d̄òri d̄è deumu d̄è ì d̄ò nk̄éna k̄ébanté,
ku dīet̄i ì d̄ò nkaà nk̄édeè.

¹¹ Kè kù p̄enké n ȳìkè nyí yóó kù yà,
kè kù n d̄inn̄ènè mbáá kù yà.

¹² Kè kù p̄i nke k̄érinè we mbo fiet̄e?
Yáa we mbo kù beke k̄étú: A d̄òri ba?

¹³ Kè ku mīeke p̄eike w̄èè bo kè c̄ònné ò ì bo,
bá dàmēèr̄i kó mus̄immù mù báá na kè kù bàao.

¹⁴ Mí nné bo kù t̄énné ò̄nti?
M bo kù sei nh̄õnti ìnkè?

¹⁵ Bá kè n naati n yí m̄oke m bo kù t̄énné t̄i,
m pet̄inke bo kù m̄o mēc̄íemmè mme kunku n kóo beénti.

¹⁶ Bá kè n kù yu kè kù yie n yí yóó n tá,
ke d̄ò nk̄ù k̄èè n tammè.

¹⁷ Kuù m puot̄i kuyaak̄per̄ikù k̄ōme,
ke n s̄ār̄i tiȳē̄ti s̄ā detet̄irè k̄p̄éi.

18 Kù ãã í nni nyóu kè n wei,
kù n díí nke n díí mmesémmè mme.

19 Kè dè tu muwèrímú mmu kuù kpeñni,
kè dè tu tibeénti nti we mbo dáátí ké kù yu tibeénti?

20 Bá kè n kpèti keté ke nù nnaati kù bo tí sīnkùnne,
kè n dǎ̀rri kù dó mè kù bo yī n tú oyeiwe.

21 N dǎ̀rri kù dómàà? M báá na kényé.
N demmu mufòmmu.

22 Demou demáà ndi mí n kpéi deè te kè n tu,
kù kùùmè osààwè kù me nkòu oyeiwe.

23 Kè kuyēīku makù donní ke kòu benitisààbè,
Kuyie nhō ndaúmu.

24 Kuù duó nhoyeiwe ketenkè kòò kè baké,
kuù kǎá mbebeémbè ìkè,
kè dè í tú kunku we nni we náké?

25 N kó yewe cārike ke pēētóomu wèè nǎ mmuceé nho kōme,
yè cārike ke pēētému bá n yí di diwèi mari.

26 Yè nùtè kudabekù yauku ãã yīmè mme meniè nyīnkè,
fēcīrife ãã domè dekoribire.

27 Nh ãã yī m bo yèmmu n kó isáútì,
ke cātinne n yèmmè, kémǎote diwèi,

28 Ke né nkpaá ke yīèkù n kó mēfēūtímè,
ke yé n yémèmu ke dò nkù í yó nni nwúó nhosààwè.

29 Mīi baa yó ntú oyeiwe,
m bo benné kénhòu ba nkpeí náke detetirè?

30 Bá kè n dó n wuǎnè safūnnè,
kénitenè medii nkóo ciékúrè.

31 Kùu wēte ké n tanné tisāsā̀tì mièke,
kè n yà̀tì m pè.

32 Kù í tú onìtì kè m bo kù tḗné tináàntì,
yoo ti kǎte tibeénti mí nnè ku.

33 Kòo pà̀tì mǎu do mbo ti cuokè,
ò na nti pùtè mí nnè Kuyie.

34 Kuyie nfūū nku dùò n yīnkè,
Kù bá nsǎké ke donnìnko n kǎmbù̀tì.

35 N na nkù nàánnè ke í yīèkù,
òmǎu me nyí bo m bo mmáà ndi.

10

Isaïbu sáútì sǎkémè

1 N demmu mufòmmu,
deè te kè n yóó nkù séi,
n náánnè meyeñcaàrimè mme.

2 N yóó nákému Kuyie nke dò:
kù bá nni ntounko tináàntì,
kù n náké kù n séi ntii ìnkè.

3 Kuyie nha n fēūnko kè dè da naatimaà?

A sènkèrì mí nha dòò wè nè a nɔu kè dè wennimaa,
dè wenni ke dò nhá dɔɔ beyeibe dɔ kédɔɔ tàà?

⁴ A mɔke onitì kó inuɔ nyaà?

A wúó nhonitì ti wúómmè mmaa?

⁵ A we kùpùrì onitì kpeye kɔme mmaa?

A bie ndònnè onitì kpeye dòmmè mmaa?

⁶ Kàa wanti n kó meyetímè,
ke feinte n kó meyeinaà?

⁷ A yému ke tú n yí cààrè mùmamù.

Òmòu né me nyí bomè wèè bo n fietè a nɔu mièke.

⁸ Fɔ̀d̀ m piité ke n dòò n kòntì timəu,
ke né bo n kuɔ páí páíà?

⁹ Dentenì ke dò nha m piité tiyaatì tēmè mme,
a dɔ kèwète kè n tanné mutáá mmaa?

¹⁰ A nh uté kè nni ndò mmenaaamiè mme,
kàa n kánté dinaakānni kɔme.

¹¹ Ke n dátinné tikòntì nè memambii,
ke nh ānné yekũ̀ ke n detì icĩ.

¹² Ke n dòò diwèi ke m pā mufòmmu,
a dakemu n kpéi ndèè te kè n fòu.

¹³ Né nte tìi sàri a yèmmè mièke.

N yému tìi bo a yèmmè tìi tú:

¹⁴ A bo nni mpakémè kè n cààrè a m pĩ,
kè n yeté a bá nni nwúónko.

¹⁵ Kè n cààrè, n tùòti ice nyi,
bá kè n yí cààrè m báá na kèéu n yuu,
n né di ifei nyi ke sànnè n diu n sémmè mièke nke.

¹⁶ Kè n yē m bo íi n yuu á n fēnné dicirícirì kɔme,
n yĩnkè nke a benkúmè a kpeti ke m puotì.

¹⁷ Tii nní nyitoo kè titetì tùòkení,
kàa mièke dake n yiè ke yéútí,
yehā̀pòntĩrè yeè né n duò ke séi.

¹⁸ Ba nné te kàa n dènneni n yɔ poutì mièke?

N na nku bá òmòu mu n yí n yà.

¹⁹ Kè dè na ndò n keté ke í buoté kutenkù,
kè n na nyetini n yɔ poutì kè bè m pēnkénè kufōti.

²⁰ N we ténke í kpaá ke sū,
n yóu kè m múnke wei sám̀pó.

²¹ Ke né na kékò mbè kũ̀ nkè ke í wĩ̀tiní,
dibiinnì kó diheì dè dò nkè bì,

²² de kó diheì dè ã̀ wenté kémbìmu,
de bíékè dibiinnì dii kè bo,

dèmarè í kè dò nséi,
kuyie ncuokè dè ã̀ ndò nkeyènkè nke.

11

¹ Kè Sofaa Naamaa èi kou béi nke dò:

² A náàntì sũmmu ke dò ntí da ténne.

Onìtì wèè nɔ ntínáàntì weè ò nnaataà?

³ A kó kutoweku kuù bo paa mbenìtìbè tináàntàà?

A bo ndaú benìtìbè kè bè cīékáà?

⁴ A yīme ke tú a náàntì tu timómmanti,
kàa dò mpáí páí Kuyie nyìkè?

⁵ Kè nsà kè Kuyie ndo bo béi,

kè kù do ààte ku nùu ke da béinnè,

⁶ kè kù dò nkù da benke ku cii nkó disòrì,
mè pēētēmu onìtì kó mecii.

A na mbanté kù ò bútínnémè a yei nkusũkù.

⁷ A bo na káyà Kuyie nkó mecũmpume mamàà?

A bo na kébanté muwērímú muməu yiè ndòmmè weti wetaà?

⁸ Kuyie ncii ndeumu ke pēēté tiwetì,

ke cũmpúrì ke pēēté kudənkù,

a bo na kébanté ònti de mièke?

⁹ Ku okùmè pēētēmu ketenkè,
kè ku pēkùmè pēēté dàméèrì.

¹⁰ Kè Kuyie mpī nhòməu koò kərinè tibeéntì,

kè kù ò kpetínnè,

we mbo ò fiète?

¹¹ Kù yēmu benìtìbè bèè tu besoumbè,

kù ò í nwammú kè dèe ku bi kè kù né na káyà meyei.

¹² Onìtì tibəti dònté wè í kpaá ke bo ciité,

disāmmarínnanni dikpáà kpəri kó debire í kpaá ke bo naánnè fecēðfè.

¹³ Kè fí nyie kàa do ncuó nKuyie mbíékè nke,

kàa do nyòute a nəu ku bíékè ké kù kuónnè,

¹⁴ kékei mmeyei mmèè bo a nəu mièke,

kè meyetímè bá mbo a cīètè.

¹⁵ De mònni a bo nkérì káyíéó ke wenni páíí,

kénfííkú tei tei ke í yīèkù.

¹⁶ A keté ke ténke báá dentení meyei nha yà mè kpéí,

A níí bo dentení kè dè ndò mmenie nhòò pōntémè dèè yúú.

¹⁷ Kè mufòmmu da wenkoo diyie ò ncómmú yeɔ ke dòmmè,

kè dibìnni naánko diwennécànni.

¹⁸ De mònni a bo mbo ke í yīèkù,

ke yé a məkemè a baa dè,

dèmarè bá nda kəónnè,

kàa níí nduó ke í yīèkù.

¹⁹ Kàa níí nduó ke cāānko bá òməu bá nda kəónnè,

benìtìbè beməu bo ndó kàa bè dòò mesàà.

²⁰ Kè beyeibe bie nuə nkpeí kè bè wanti disòrì,

bè báá pété bè bo səri dè,

tì bè bàa tì tu mukũũ.

12

Isəbu tēñné tì Sofaa

- ¹ Kè Isəbuu béi nke dò:
² Di yèmmè né dò ndí tò məcìi mmeməu,
kè di ku dii mǎnni məcìi ndèèmu.
³ M mǎmmuə m múnke məkemu məcìi,
ke di dǎnnè n yí di dǎnté,
di náá ntì benìtibè bəməu tì yému.
- ⁴ Bè tu onìtì népobè ò daú ke yē mí nwe,
mí nwèè do ã yú Kuyie kè kù n cóuté,
mí nwèè do tú onitisààwè ke wetí,
benìtibè né daú mí nwe.
⁵ Bèè bo kè dè bè naati bèè ã ndaú meyei nsǎńké wè,
wèè bèté ke doti bè we ntemmù.
⁶ Beyeibe bomu kè dè bè naati,
bembe bèè wēñni Kuyie nke íinko ku mieke,
kè be wērímu tú be kó kuyie.
- ⁷ Beke tiwanwantì kè tì da náké,
kè tinàtì dá yíé məcìi.
⁸ Kàa beke ketenkè kè yóó da duómму itié,
kè dàméèrì kó siyĩ tì nda náké.
⁹ Deməu memme,
ǎndé í yé Kuyie nkuù dè dǎmè deməu.
¹⁰ Kuù te tiwanwantì timəu fòùmè,
nè fenitiyanfè feməu kó yewēè.
- ¹¹ Ditoò bààtimè tináàntì,
dinùù me mbaàtì mudìi.
¹² Bekótìbè bèè mǎke meyèmmè,
wèè fòu ke mǎnte weè cii.
¹³ Kuyie nkuù né tú kùù mǎke meyèmmè kè kuù kpeñni,
kuù duò nyitié nkè kuù cii.
- ¹⁴ Kù ã nkè kù pǎnte bè báá na kémaá,
kè kù kpetínné òməu wèè bo ò kpeté ò í bo.
¹⁵ Kuù ã cónné menie nkè dèe kpeío,
kè kuù mè fĩ nkè ketenkèe peio.
¹⁶ Kuù mǎke muwērímu ke nǎ ndeməu dǎrìmù,
wèè feti nè wèè fétinne otəu bè bo bəməu kuù nǎutè mieke.
¹⁷ Kuù ã beñnè okpààtì kó betũmbè yèmmè,
kè kuù fènni bebeémbè.
¹⁸ Kuù ã cũ mbekpààtibè,
Kè kuù bè dùú ntidaatì kó iwēĩ.
¹⁹ Kuù duò nkè ikuó niùbè naà ntidaatì,
kuù buò mbekpààtibè bèè kpàtì fiíkú.
²⁰ Kuù ã nte kè bèè do nǎ ntináàntì kè bèe tì yĩèke,
bekótìbè bèè do mǎke meyèmmè kuù ã me dèite.
²¹ Kuù ã nte kè bèe senkèrì sikpààtibíi,
kuù pùò mbekperíbè wērímu.
²² Kuù ã dennení dibìnni kperε kuwenniku,

dèè do bo dèè dò mbì kè dèe yenní menáà.
²³ Kuù ã̃ déúkùnnε dikpààtiyuu kédeè ké dì pònte,
kuù ã̃ duó nkè yεbotεε sũũ nképité
kè kùu duó nkè bèe yè pĩmú.
²⁴ Kuù ã̃ fente bekpààtibè,
kéduó nkè be nháá ndikpáà tedòntè kuce í borè.
²⁵ Kè bè nháá ndibiìnnì mieke ke báá yà kuce,
ke sònté kénháá ntinaà yàkémúónti kòmε.

13

Isaïbu tēíné tì Sofaa tì sàké

¹ Tinti timòu n tì yàmú nè n nònfè,
n tì kèèmu timòu nè n toò ke tì banté.
² Di yé tì n tì yémú múnke,
di í m pēēté.
³ Muwērímú mumòu yiè nwe mí n náánnèmè,
n yóó beé nKuyie nku n kpeti.
⁴ Díndi bie di sũũ nsiyáàbìsí nsi,
di tú betàmbè bèè ciinte bèmbε benitibè.
⁵ Kè di pètinke do dò nkáre ke í béi ntìmatì,
benitibè na ndi wúó mmeciì nyembè mbe.
⁶ N tati tináámbeénti nti, kénténè ti,
kénténè mesàà ntì yètinì n nùù mieke.
⁷ Di yèmmè dò ndi bo cómmú Kuyie nfōnkúò nè siyáàbìsáà?
Di bo nkù kòmú ke náá nke sounnáà?
⁸ Di ku nkòmúmu mεmmaà?
Di náá nkuù kpéinnáà?
⁹ Kè kù di wènté kù bo nsó ndi wennaà?
Di bo na ké kù souté kéndò ndinititòùà?
¹⁰ Kè di kù kòmú disòri,
kù í yóó yóu kù bo di potémè.
¹¹ Kuyie nkpeti í duò di kōmbùòtàà?
Kufōwáá nyí kù ndi bonàà?
¹² Di tũũ nke náá ntì dò mutápeí mmu n yìikè,
di n tēnnìnko tì dò ntiyaamatì nti.
¹³ Cíékénè bàmbà! Yóunè kè m béi!
Kè tì bo n tuòkení tì n tuòkení!
¹⁴ N cīnnè m buu ndi,
kè n fōmmu bo n nòuténtennì ìnkè.
¹⁵ Bá kè kù bo n kuò, n yó nku mbeké,
n yóó kù benkemu n yí cààrèmmè dēmarè.
¹⁶ Dεè pètinke yó ntú n kó mεcootímè,
ke yé onitiyeyiwe í yóó dáátímè kécómmú Kuyie ndiekù ìkè.
¹⁷ Kénténè n náánti mesàà,
kè n tì ndi wénkùnnε kè tì ta di to.
¹⁸ M baati tibeénti nti,
m mε nyémú ke dò mmú yó nnaati.
¹⁹ Kè kù dó ké n senninè,
n yóó yīo yúóó nwe di mmònnì kékú.

20 Kuyie, n dó á n dɔ̀ dè, dè bo dèdèrè nde,
 kè n na kécómmú a ìkè.
 21 Bá nsòké ke m puotì,
 bá nsòké ke donnìnko n kɔ̀mbù̀tì.
 22 Dè kó difānkúò a né bo na kébéi kè n da ténne,
 yoo m béi nkàa n cóuté.
 23 N caàrìmè bo mède nè n yetímè?
 N náké n càke mù nè n yeté dè?
 24 Ba nte kàa m bùtinné
 ke n wúó nha dootitòù?
 25 A yó nni mbetimu mí nkufòkpèrikàà?
 A bo nni nfèmmú mí nkumukperíkàà?
 26 Dè yīme kàa wàri tì n kpéi nkè tì tu titiiti máà,
 ke n tounko m bíkémbéntì kó meyei?
 27 Dè dòmmè kàa táú n naàcèi
 ke pakíí n cemmu
 ke kaa n naçèfòtè?
 28 N kòntì pààkemu,
 iyaabiè òò cáákémè kuyààkù.

14

Onitì í tú òmòù

1 Onitì yie nhonitì peité wè,
 o we í sū ke né tú pèmpè nkpeye.
 2 Onitì dònnè mutepóó nhòò tite mèmme ke mótóo bàmbà,
 medéè nhòò yennímè bá mè báá ɔ̀te.
 3 Dè kóo niti botí nku a bo mpakíímàà?
 A bo nwe nyu tibeénti kè di bekù wenwe nè fònnàà?
 4 We mbo na kédennení dèè tu desààrè desīnnè mièke?
 Dè yie nyí bo bá omáà.
 5 A me nkààmèmu o we ke yé o tààbè bo bèdè,
 a ò kèétèmu kumànkù ò í yóó na késénté kù.
 6 Yī a nònfè kāmii kóò yóu kòo wei,
 kè dèe yie nkòo yà diwèi otònti òò yà di ò còuté dìi yie o yeti.
 7 Mutie kpere wète ke wenninèmu onitì,
 kàa mù kòũ mùu puku,
 mù báá paà yepàà mbo yennímè.
 8 Bá kè mu cīè nkòté ketenkè mièke,
 bá kè mu kūnni dò ndi ku mutáá mmièke,
 9 kè mù kèè menie nkó kubooku mùu wète késéntè,
 kè mu bakèe siku ditepànni kòme.
 10 Kè onitì yie me nku ò báá nampe,
 kòo wemmu kūnté a báá yà ò cuó nkè.
 11 Dàméèrì òò kūũmè,
 ikó nhòò kpeímè kèpáá.
 12 Onitì kpere me ndò nkòò ku ò kumu, íté í bo,
 nè ketenkè bo deèmè ò báá ente o nòndòmmú mièke.
 13 Kuyie nkàa do bo yie nhá n sònnè kudònkù,

kè nní nsəri kàa miεke yàa deènè,
kàa n kéété dimònnì, a yóó dentení dì n kpéí.

¹⁴ Kòo nìtì níí do nku kéfoute,
n na mmimmu nh ààrìmè miεke
ke kémmú n kó mεfíε mbo deèmè kàa nh om̀p̀unnε.

¹⁵ De m̀ònnì kàa yú kè n yie,
a bo nyáá ndìi m̀ònnì a bo n yàmè mí nha dó wè.

¹⁶ Di mm̀ònnì a mè nkàammè n nacèfòtè,
de m̀ònnì kraanímu kàa ténke í yó mpakíí n yei.

¹⁷ De m̀ònnì kàa cū́s n yei nkuyòrikù kédootoó,
memme a yóó ùtémè n caàrìmè.

¹⁸ Yetàrè mómm̀onye yóó duómu képuo,
kè dipèrìi tote dicónnì.

¹⁹ Menie nhõ p̀òntémè kékoké dipèrì,
menie nhõ mpũ̀è nke t̀umè mutáá,
mèè botí nku onìtì na m̀baa de dèumè.

²⁰ F́s̄s̄ ãs̄ ò kòte kòo do sáà ke báá íté,
kàa caàrè o ùkè kóò p̀εε.

²¹ Bá kè bè sántí o bí ò bá nyé,
kè bè me nyì sènkèrì ò báá yà.

²² Ò f̀éũrì omáà kó mεf̀éũtímè mme,
ò kuò nhomáà kó didabònnì ndi.

15

Edifasi nàkémè Isəbu kuce mēdérímè

¹ Kè Edifasi Temaα εì kouu yíε kébéinnè Isəbu ke dò:

² Mecii nyiè nhõ s̀òntému kép̄ĩεtoó tináahtàà?

Ò ãs̄ s̀ònté kébéinkomu detetiràà?

³ Ke s̀ònté kénnáá ndetetirè kó tináahtì ke wanti bèε ò duó nkunaatáà?
Yetannò yèè í yóó ò teennè t̀imatàà?

⁴ A í dé Kuyie,

A paànkò benitibè mbe be yèmmè bo mbomè Kuyie mbíékè.

⁵ A náahtì benkúmu a t̀umè oyeiwe,
kàa né ti cíí,

⁶ a nuù dìi nàá nha cààrèmè, de í tú m̀i me nyé,
a náahtì t̀i da bekùnè.

⁷ Ti yààrì ketiwè bá ntú f̀s̄ nwe?

A do yó mbo kè yetàrè mu nyí bo yáába?

⁸ A bá nkòkému Kuyie nkó dikotit̀innì miεke?
A bá nde mpèténì mecii?

⁹ A yé ònti kè ti í t̀i yé?

A banté ònti kè ti báá na ké t̀i banté?

¹⁰ Ti miεke tiyùpéitì yembè bomu nè bedakótibè,
bèè bie nsũnè a cice kpεye.

¹¹ Yáà a yèmmè dò nha p̀εé́tému Kuyie mmè nda duó nyì tié nyíe,

Ti me nda náá nyì nè yetannò yòònyè?

12 A miεke peike nè ba?

Dè dòmmε kàa ti wetiri inuò?

13 Ke tuùtenè Kuyie,
ke náá mmie mbotí?

14 Onìtì tu we ke bo nwenni páíí,
Onìtì peité wè bo yĩme kénwetí?

15 Kuyie nkunku í tá ku tǎrè,
keĩnkè í ku wenni ke sànnè,

16 kòo nìtì nàké wèè càke ke í dò nkétóónnè,
wèè dǎòri meyi mbè yǎmmè menie weè né bo nwennaà?

17 N yó nda duò nyitié nyì, á ì kènté,
n yóó da náké n yà dè ndε.

18 Mecii nyembè beè tì nàké,
bè tì cǔuté be yembè borè kè tì dòmmè bè me ntì nàké.

19 Beè do te dihei bemáà,
opòò mǎu mu ndo í kǎre be miεke.

20 De kó itié nyì tu:

Oyεiwe ð ð í mmàke meom̄p̄umè o fòm̄mu mum̄u miεke,
o kó yewe ò yóó dǎò yè ð ntú yeyeiye nyε.

21 Ò ð nyo tì ð ntú kufǎwáá nkpeti nti sǎà,
ò ð nkari ke í yǐkù ké nyóó daatení kòo kǎtì ò dèété,

22 Ò ténke ð ð í ntá ke dò nhò bo na kéyenténè dibiinnì,
mudoò muù ð nhò kètìrì sǎà.

23 Ò ð nháá nke wanti mudii mmu,
ò yém̄u ke dò mmu kũũ mmuù ò bàa.

24 Meyen̄càarimè nè meháarimè kè dè duò o kǎmbùòtì,
ke buríní o kpéi okpààtì ð ð báátimè kéndoti dihei.

25 Ke yé ò dán̄nimè Kuyie nku,
ò dàátì ke wènté muwērímú mum̄u yiè nwe.

26 Ò bunnóò ke bo kũnte Kuyie nku,
ke kǎá nhomáà tid̄p̄itì ticéétì.

27 Kòo ìikè piéké,
kòo ka ērì mekùò.

28 Kòo yó nkatì yehεkè bè pǎntì yè,
sicéĩ sù ò nkénhǎ, sù kǎri ke bo náá ntidobontì.

29 De yiè mbotí ténke báá kparikè,
o kpàtì báá m̄onte,
o mǎòtì báá sũũ nképité kutenkù.

30 De yiè nhò báá na kéyenténè mukũũ nkó dibiinnì,
muháá mbo cǔuté o bí,
kè Kuyie nnùù kó kuyaakùu ò neinè.

31 Ò tá tì tu detetirè nde,
ò sou ñhomáà ndi,
dè í yóó ò teennè tìmatì,
o cǎntimu tu detetirè nde.

32 Dè yóó dǎdumu kòo we mú nyí dèè,
bá o baka báá puku.

33 Kòo yote fínyí kó yebe bényè kǎme,
odifíè kó mupórimù kǎme.

34 De kó feyanfè ãã naá nteháũnte nte,
benitibè bèè cóú tìcuuti muháá mmuù ãã cóúté be cǎí.

35 Ò pùó ndeyeyire nde, ke peité meyi,
ò pùó mmesoummè kó dibii ndi.

16

Isaïbu tǎnné tì Edifasi

1 Kè Isaïbuu béi nke dè:

2 N kèè ke kèèmu di náá ntì kuce mǎpéu,
di tú bebáambè yeibe mbe dimǎu memme.
3 De kó tináañtì detetirè kpeti bo mǎote kumànkàà?
Yáà ònti da yonke kàa n tǎnnìnko mie?

4 M múnke na nnamu kénnáá ndi náámmè,
kè di do mbo n kó difǎtìrì,
n na nnáá m mè ndómè ke éuròo.

5 N na nyáúkùnnè di kǎntì nè n náañtì.
N sáútì na n di teennèmu.

6 Kè n nàá kuyonku kùù m bo kù í yóó yaate,
kè m me ncǎkè kù baa í iti.

7 Nte Kuyie nke deu n wǎrimú,
bèè kó dimàà do nh ǎrí òmǎu tǎnke í kpaá ke fòù.

8 N kǎñtì tì nàké n kǎí,
n cǎtoomu kè dè benkú n túmè oyeyiwe.

9 Kuyie mmièke kèè ñ tǎ ke tǎ,
kù m bètìmu ke cáá nku bènnì.
Kù tu n dootitǎu nwe ke n tǎ fenǎnfè.

10 Bè ààte tinùùtì nti ke n wetí,
ke m bemmu, ke n sǎá,
ke mbeti ke nfǎmmú.

11 Kuyie nkuù m pǎ nke duó mbedapùnyeyibe,
kuù nhǎnné beyonkubè nǎu mièke.

12 N do bo diwèi mièke nke kè kù m pǎnte,
kè kù pǎ n fǎnì ke bǎ nke m pǎité pǎité,
ku pie nwetí mí nwe.

13 Kù pie nyì tu níéé ké n kǎnnì,
ke n tǎ ke tǎtì n ceumbè bá mesémmè í kù bo.
Kè n nautì yènnì ke cóú ketenkè.

14 Kε n kə̀urì ke n kə̀urì yemuə,
ke n fεmmú okpàrìnuənti kōme.

15 N dáátí kufə̀tə̀nkù nku sãã,
kè Kuyie nni nna kè n sãnni dèè kè n duó mutáá mmiεke.

16 N kəmmú ke kəmmúmu kè n nuə nwũđté,
kè n nəmpòòtì cεεke kè n yìkè kəorenè mukũũ.

17 N nəu í teí menitiyĩ,
m báámmu dò mpáíí nwe.

18 Fś nkεtenkè a báá dátínné n yĩ,
dεmarè báá pénné n dabònnì.

19 Wèè náá n kpéí nhò bo kεĩnkè nke,
wèè kra n kpéí nhò bo tiwetì nti.

20 N népobè n daúmu,
n kuò nke búó Kuyie nku.

21 Wèè nàá n kpéí, wèè ti púté mí nnè ku,
bè òđ pútémè onìtì nè o népo.

22 Kε yé n we tòómmè ke bo deèmu,
kè n tũ nkuce bè kerì kù ke í wĩētinií.

17

Bè yetemè Isəbu koò bəntóo

1 Kè Isəbuu səté kébéi nke dè:
N wemmu ténke í yiè séi,
n we yeè kũpe,
kufə̀ti kuù m bàa.

2 Mudaá nyembè bèè n fité,
n yí nə nkεdounè be kó yesáambè.

3 Kuyie, nyietí a yε n càke mù ké n fĩnko,
kè dè í tú fś nhòmə̀ù í bo wèè bo m pate.

4 Fđđ bè məntε meyεmmè kè bè í banté,
a báá yóu kè bè n na.

5 Bè yàà bo də̀ò dináaəhə̀ntírì marì tu dè:
A yu a népobè kè di yo ndi éi dè,
kàa bí aunè dikònnì.

6 N kpepe naá nfeòhñifè nfe,
kè bè náaəntε n kpéí nkutenkù,
bè sùu n yìkè nke tinóntə̀ũtì.

7 N nuə nténke í wúónnè mesémmè,
n t̀uotì iì cĩtiroo mεdéè ndèumè.

8 Benitibè bèè wetí bè n yà kè dè bè dimu,
onitisàù ò n yà kòo miεke keè yènní bèè í dé Kuyie.

9 Wèè wetí ò fiíkú teii nwe ò kèrí kuù ce miεke,
wèè wenni kòò yèútì omáà muwērímu.

10 Díndi biε kè di dó di nwĩētinií,
n yí kpaá ke bo yà di miεke wèè məke meyεmmè.

11 N we pēnkému,
kè n do d́ kédòò tì kũnté dende,
n yemmè do naatinè dè mediè nkè dè pàà.
12 Kè dè bìite n nēpobè òò d̀ dè wentému,
kè dè urike bè d̀ dikũnweñni.

13 N ténke baa ba?
Kudənkù kuù tu n cīētè,
m pité n d́ dibiinnì miēke nke.
14 N nàkémú n f̄ti ke yī kuù tu n cice,
ke nàké yebiè ke yī yeè tu n yō nè n tāũ.
15 N do baa dè k̄te ke?
We ndè wùó nténke?
16 N do baa dè deməu nè mí ti tati kuf̄ti nku,
Mí nnè dende ti cuti ketenkè nke.

18

Bididaa nàkémè Isəbu kuce medérímè

1 Kè Suaa èi kou Bididaa nyóó b́i nkòo nùù d̀:

2 Dè yóó nkááké de,
kè di kũnté tináàntì s̄ntíke kp̄eti?
N náánnè ke yé di yē mmù,
ke ti nnáá.

3 Ba nte kè bè ti wùó ntiyèintì?
Dè d̀mmè kè di ti wùó ntidièntì?

4 F̄́ nwèè k̄nnè kemieke,
f̄̀̀̀ kp̄éi bo nte kè benitibèe deè kutenkàà?
A kp̄éi bo nte kè yetārèe f̄̀̀̀tàà?

5 Oyeiwe kó fem̄infè yóó kúmu,
o dekè kó muhãá nyóó kúmu.

6 Kuhããwenniku í yóó nkpraá o fii miēke,
o m̄infè yóó kúmu.

7 Kòo nkérí ke tú s̄immú s̄immú,
ò toti ke bo d̀ò tì t̄i yóó ò b̀.

8 O naàcèi s̄i ta ticù̀̀̀tì miēke,
o naàcèi s̄i ta kuhõũ kó dideè miēke.

9 Timátì t̄i p̄i n̄ho nacènkénnì,
ticù̀̀̀tì kó yedekè yeè ò p̄i.

10 Bè ò b̀ nkuhõũ nku,
ticù̀̀̀tì t̄i d̄i o ce.

11 Kukõmb̀̀̀dorí kp̄eti t̄i né k̄erínì tip̄itì timəu,
koò f̄mmú f̄nf̄.

12 Wenwe wèè do kpeñni kè dikònnì ò c̄irik̀̀̀nne,
mesémmè meè k̄ari o také.

13 Muməmmú muù càáké càáké o k̄ntì,
mukũũ nkóo po weè di o t̀̀̀̀tì.

14 Koò dènne o cǐtè è do tá tè miεke,
koò fūrí koò kàrinè kukǎmbòdoróo kóo kpààtì borè.

15 O fi, betəbè beè yóo di ta,
bè yóo di cǒu mmuhǎǎ* mmu.

16 O cǐε nkpeǐmu de miεke,
kòo fǎàtì mǎtírí o ïnkè.

17 Òmòu ténke í denniní o kpéi nkutenkù,
o yètìrì ténke í yu dihei.

18 Bè ò tèntoo dibìnnì miεke nke,
koò dènne kutenkù.

19 O kó kuwuə mmieke debire í bo,
deyaàbire í bo,
o cǐtè è òmòu í kpaá fòu.

20 Tii ò tùàkení tii donné diyie yìenì kèè bíékè kəbe kǎmbùàtì,
ke ānné kufōwaá ndiyie taà kèè bíékè kəbe.

21 Oyeiwe kperε ð mme ndò,
wèè í yé Kuyie nhò ðð tí ndentenè.

19

Isəbu tēnē tì Bididaa

1 Kè Isəbuu bēi nke dò:

2 Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrìmè n yèmmè?
Kè di náàntì ñ kòurì?

3 Kuce mēpéu ndi miε ndi n sǎǎmmè,
di mè nni nfěũnko kè ifei í di boà?

4 Bá kè ñ yetému,
de kó meyetímè tu n kǎme mme.

5 Kè di mènke dǒ ké n namu
ké n tou ntináàntì ké n dií nyifei.

6 Banténè ke dò Kuyie nkuù n tou ntináàntì
kuù ñ tanné ku kó ticùàtì miεke.

7 Nte mí nke kuò nke tú bè m puotì òmòu me nyí n cǒu,
kè ñ kuò mbá òmòu í m paàtì.

8 Kuù m pìi nkuce bá n yí yà m bo kété dè,
kuù yē ndè m biitoo kè m bá nwúó nkuce.

9 Kuù dèite n sǎnnì,
kuù òóté n kpààtìpìi.

10 Kù m bəmmù tipíitì timəu kè n kperε dèè,
kù dèite n tákùmmè do ïkú dèè ïnkè dènde bè ðð uutémè mutie.

11 Ku miεke kèè m peike,
kè kù n wènté ku dootitòu.

12 Ku āāpəmbè beè kèríní ditínnì ke n wetí,
ke keuté kuce ke tùàkení m borè,

* **18:15** muhǎǎ: Muhǎǎ mbè náà mmù kpeí mmù benkú bè ðð cǒu mmù mmu kéwénkúnne tecǐtè kédèite kusínkù wèè do keté ké tè ta ò do tǎní kù kòo tǎu mǎu tè ta.

ke bàtè ke n fité.

13 Ke n fũunnè n kəbe,
kè n népobè beməu ciété ke n yóu.

14 N tebii n dootóomu,
kè n natitəbè n yè.

15 Bèè ñ taànè, nè n kó betəmbè benitidaabè nè benitipòbè bè n wúo nhopòò nwe,
ke n wúo nhokpákràri.

16 Kè n yu n kóo tǎnti ò ncíéké,
kè dè mbékú nhò bàmmú m mómmuə.

17 M pokù ténke í dó n kpeti,
kè n kəbe mómməmbə m pè.

18 Kè ibí bénni n senku,
kè n yité ke còmmú ì nni ndaú.

19 Kè ñ naá nyisíe bèè do n tá be ìkè,
nè bè ti do naati beè kònté ke n dokùnè.

20 N kəmmè nè m maa nkè dè dàroo n kũò,
tininkóuti tii máà kpaá.

21 N kuónnè mesémmè bé!
Díndi n népobè n kuónnè mesémmè!
Kuyie nkuù nòutè m poté.

22 Yé dè yímè kè di m beti Kuyie nni mbetímè?
Di me nni nféũ nkè dè í di sànnàà?

23 Kè n do bo na kéwāri n náahti,
n na ntì wāri dipátiri mieke.

24 N na ntúóté dicíe ke kèri dipèri ñnkè,
ke ti wārinè mmebierime kè ti mbo sáà dipèri ñnkè.

25 N né yému ke dò n kóo donti fòu,
weè te dinùu sanni ketenkè ñnkè.

26 N kənti tii mbo pāake dii mənni,
n yóo yàmu Kuyie mmómmənkú nè n nənfe.

27 N yóo kù yàmu kumómmənkú nè n nənfe,
n yóo kù yàmu fè, dè í tú otəu məu,
nè n yəmmè meməu ndi m baamè de kó dimənni kè dè nh əti.

28 De mənni di bo yí:
Ba nte kè ti do ò bəti?
De mənni di yóo yàmu n do naatimè.

29 N yému ke dò nKuyie nyóó di bekénè,
nè de kpéi, ndénè kukpàriseú,
ke yé Kuyie nyéiti deumèmu.

20

Sofaa nàkémè Isəbu ke yé nhoyeiwe əə yà tii cənti

¹ Kè Sofaa Naama èi kouu béi nke dò:

² N yəntotí ì te kè n dó kəbéi,

n yĩ̀kε mεminnímε mμε dὲ te kὲ n dó kέbέi.

³ A nàkέ tì n yonkεmu,
kὲ n yóó da ténnè nὲ mεciì.

⁴ A yέmu kè dò nnὲ ti bomὲ,
nὲ Kuyie nkànnεmὲ onìtì ketenkὲ ìnkὲ,

⁵ oyεiwe kó kuyὲnnaatí ðð í mmònte,
osĩnwὲ kó diwὲi ð mma sámpó nwe.

⁶ Bá kòo òkὲ kè tùòkè kè ìnkὲ,
bá kòo yuu káá nyεwεtὲ.

⁷ Ò yóó pὲ̀tὲmu timúti kōmὲ kὲ dὲe dèe,
bὲe do ò yé̀ kὲ bὲ mbékú kè tú yé̀ ò kàte kὲ.

⁸ Ò yóó pὲ̀tὲmu tidòuntì ðð yĩ̀mὲ bá a bá nyé̀ tì kàte kὲ,
Ò yóó yentὲmu bὲ ðð yà dὲ nὲ tidòuntì keyenkὲ de kōmὲ.

⁹ Fenònfὲ fὲe do ò wùó nfὲ ténkè báá yà,
o kàri ténkè báá ò kōũ fenònfὲ.

¹⁰ Bὲcĩribὲ bo pi o bí,
kὲ ìi bὲ ténnè ò do fὲkè bὲe kperὲ.

¹¹ O kòntì do píéké muwὲrímú mmu odacĩὲ nkōmὲ,
kè né yóó ò wὲnnénè kéta kudònkù.

¹² Kὲ mεyεi mμὲe mὲ nnaati o nùù,
kòò mὲ sònnὲ o nòndεnfὲ fũ̀.

¹³ Kòo mὲ u kè í dó kέ mὲ tiúté,
kè mὲ dànnὲ o dandaakù sáã, kὲ mὲ dàri.

¹⁴ Mὲ yóó taroo o pə̀utì miεke kέceetεmu,
mὲ yóó naá mmedautidòmmὲ mμὲ o miεke.

¹⁵ Ò mammú tìi kpàtì ò bo tì tó,
Kuyie mbo duó nkòo wὲte kέ tì tĩ̀téní.

¹⁶ Ò yè̀ ndὲ dò mmedautidòmmὲ mμὲ,
mὲe yóó ò kù.

¹⁷ Ò ténkè báá yà mεcekùò pũ̀ ð ndὲ kukó nkōmὲ,
nὲ menaamiὲ mpũ̀ ð ndὲ kè dò nkukó.

¹⁸ Ò òu kè cōnte dὲ ò báá dὲ di,
ò dòò kupotaá nkεcōnte dὲ í yó ntú o kperὲ,
ò báá di dè kó diwὲi mari.

¹⁹ Kè yé̀ ò sènkèrìmὲ bὲcĩribὲ,
kè bὲ sénnìnko, kè yùúkú tὲcĩtὲ ò í maá tὲ.

²⁰ Ò do maánko demə̀u ndi kè í diè,
kòò yaa ndὲ ò báá dὲ yóu.

²¹ Ò do ð nkòo yà dὲ, wὲe maánkomu,
dὲe te kòo wὲi í yóó mōnte.

²² Ò yó mbo metuò mmiεkè nkè, kὲ mesémmὲe ò do,

meyei nkó tiyěĩti timəu doti weè ìnkè.

²³ Ò yóo ndakənè o pitiri ndi,
kè Kuyie nkó kemiekεε do o ìnkè,
kè cutiní o ìnkè fetaafe kōme mme,
ke yóo naá nho kó mudì.

²⁴ Kòò na kéyenténè timátì kó tikpàrìseuti,
disəwūò kó ipie nho tùàti.

²⁵ Bá kòò fūŭté kupie nkùù ta o ìnkè,
kè bè dèite mepembii mmèè ta o dinni,
kè kukōmbòdoróo ò kùə.

²⁶ Dibìnni dierì dii duó o kpéi ke bo ò do,
muhāā nhòməu í tətinne mù muù yóo ò còuté,
kécòúténè dèè kraá ke bo o cǐètè miεε.

²⁷ Kεìnkè dáammu o caàrimè,
kè ketenkè nàké o kpéi,

²⁸ Kuyie mmieεε bo ò yè dii yiè o kpàti bo yenté yenté,
tì bo pōnté menie ntēmè.

²⁹ Kuyie mbàanè tì oyeiwe tinti mεmme.
Ò yóo tieεε dènde,
Kuyie nde nhò bàanè.

21

Isaïbu tǐnǐmè Sofaa koò nàké beyeibe kpeεe yíemmè

¹ Kè Isaïbuu béi nke dò:

² Kénténè kékeè,

kè di kèè n tú mù dεε yó m bántè.

³ Mməkenè meminnímè ké m pā mǐfiè kè m béi,
kè m béi nke dèè di bo na kéndaú.

⁴ Benitìbè mbe n náammè n kpetaà?

Meminnímè mè nni ndòntémè n naatimu.

⁵ Wǐetenèní m bíékè kè dè di di,
kè di mpī ndi nò.

⁶ Nh əə wénté tìi n tùəkení kè dè n kəkénəmu,
bá m báá na kǐpī m máà.

⁷ Ba nte kè beyeibe kraá ke fòu,

ba nte kè bè kòtírí ke wǐēti ke bénkú?

⁸ Kè be yaàbí əə kóténí kè bè nwē nke bo,
kè be kó yepàà mbitírí be nuə mmieεε?

⁹ Kè be kpeεε kéri séi bá idebii í bè bo,
bá Kuyie nkó didùò í bè puotì?

¹⁰ Bá dinaadatannì í bo be naadakè miεε,
kè ini puo nke péi bá ì í cuunko?

¹¹ Kè be bí puti yenaàpàà nkōme,
ke yānku siweí kōme?

¹² Kè bè diè nke bie ntikùtìdùùtì,

nè tikāpenti ke eu itārí ke yānku?

¹³ Kè bè ò mbo metuò mmieke kè be we yàa deènè,
kè bèe taroo kudonkù dendè bàmbà,
bá dè í tùòke fenònfè kóo kāmíí.

¹⁴ Bembe bèè nàá nKuyie nke tú:

fūte ti borè, ti í wanti kényíété a kó ice.

¹⁵ We ntu muwērímú mumou yiè nkè ti bo nhò tū?

Ti yóó nhò bàá kécōnte ba?

¹⁶ De kó benitibè yèmmè dò mbè bo na kētuó nnè bemáà ndi,

Mí nyie n yí yóó yie mbe yieibe kó itié.

¹⁷ Kuyie mmieke duò beyeibe mbe sáà?

Kù í bè nyieti be yei sáà?

Bèè mūnfè kō nsáà?

¹⁸ Bèè nàá ntimúti sáà kè kuyaakùu bè tóúà?

Bèè ò yí timúti sáà kè tefòdóntèe bè tùótáà?

¹⁹ Díndi me ntúmè Kuyie nhò poté bèè kó ibí,

kù do dò nke be mpoté be mómmambe kè bèe banté.

²⁰ Oyeiwe o mómmuò nweè do dò nkédi mesémmè,

weè dò nkékeè Kuyie mmuwērímú mumou yiè nkó kemieke o kōnti.

²¹ Oyeiwe kpeti í bonè dè naa yó ndòmmè o cīètè,

o tààbè bo tuòke dìi mōnni be mánku.

²² Yàa dè né dò ntí tì tiémmu Kuyie nkè kùu tì yíété?

Kunku kùu baké ku tōrè keñkè.

²³ Bèmbè ò ntúmu benitisààbè kekú,
ke kari bàmmùu kè dè bè naati kè bè yàa kúnè.

²⁴ Kè be kpeyo píéké mekùò,

kè be kũò píéké mefemme.

²⁵ Kè betàbè mbo meyeñcaàrimè mieke ke yàa kúnè,

bá bè í yíété diwèi diyie mari.

²⁶ Bemou náke memme bè ò duò mutáá mmieke nke,

kè yebièe bè càáké bemou.

²⁷ N yému di yèmmè páíí,

n yému di n wúónnè tì.

²⁸ Di tú dìi mōnni:

Yé weè kpààti cīètè kàte kè?

Yé benitiyeibe do bo dìi fii cuó nkè?

²⁹ Di í békú becepèmbàà?

Yàa bè di náá nkè di í banté bè tu mù?

³⁰ Kè meyei ntùòkení oyeiwe ò yentému,

Kuyie mmieke kó tiyēiti ò ò í nhò poté.

³¹ We nné yóó ò sei nke dò ò dààrimè í wenni?

We nyóó ò yietí o yei?

³² Kòo ku bè ò tanné dedònnè nde,

kè bè ò kūnné bè mbaa o fōti.

³³ Bè do ò murímu ke kərinè mukūnnímù,
kè benìtìbè péu ni o ìkè.
Kè kudənkù tǎǎ nní nyau o ìnkè,

³⁴ Tūnké di m báá nyìì báammìi tú detetìrè nde,
di n ténniko tìi kó dimàà siyáàbìsì nsi.

22

Edifasi béimmè ke tú Isəbu mènke tú oyeiwe

¹ Kè Edifasi Temaα εì kou béi nke dò:

² Kòo nìtì wenni dè bo dɔ̀dɔ̀ ba Kuyie?
Wèè cii ò cii omáà kpéi nke.

³ Kàa wenni dè bo dɔ̀dɔ̀ ba Kuyie nkunku muwērímú muməu yiè?
Kàa dò̀dri Kuyie ndómè kù bo cǔnte ba de miεke?

⁴ A wenni kè Kuyie nné da potáà?
A wetí kè kù né nda bekùnàà?

⁵ A yei mmeè deuté dèè te,
a caàrìmè mèè tonté.

⁶ A do ɔ̀s sǔnté kéhéimu a kou kperε bá ò í da məkεnè tìmatì,
a do ɔ̀s fiete onìtì yààtì kòd còhńóo mebii mme.

⁷ A do í pǎā mmenie nsínyéi bo wè,
a do í pǎā mmudiì dikònnì bo wè.

⁸ A nùtè tεè do pikú muyuo nkàa baké diheì,
a deu mèè kpéi ndo te kàa tieke ketenkè.

⁹ A do betòo bekúpobè be nəu sìnùmmù ndi,
ke fǔũnko iciribí.

¹⁰ Dεè te kè bè da díi tipùtì timəu timátì,
kè kufɔ̀waá nda do ke da dèété.

¹¹ Kè dè da udikoo bá a ténke í wúó,
kè dibiinnì da dàtínné menie nkɔ̀me.

¹² Dè í tú Kuyie mbo keĩnkè nke yewetè miεkaà?
Wénté a bo yà siwǎǎ dètirì ke dòmmè.

¹³ Kàa né tú Kuyie mbáá na kéyà dèè dò̀dri,
ke tú kù bo na kémboní dibiinnì yewetè miεke ke ti bekénàà?

¹⁴ Ke tú yewetè kù kǎnké kù báá na ké ti yà,
kè kù nò̀nké tiwetì ìnkè nke ke firì.

¹⁵ A tũ ndó kénkpaá tũ nkuce kótí nku,
meyei nyembè do tũ nkàà?

¹⁶ Bè pǔtému bá bè mònnì mu nyí tù̀dke,
menie nhǔɔ̀ pǔnténè mèè botí tεcǔtè pũũ.

¹⁷ Bembe bèè do náá nKuyie nke tú: Fũte ti borè,
fǔ mmuwērímú muməu yiè nha bo na ké ti dɔ̀dɔ̀ ba?

¹⁸ Kuù mómmənkú me ndo bè dò̀d mεsàà nkè mè mpíéké be cǔi miεke,
Mí nyí yóó yie mbeyiε kó itié.

19 Bèè wetí bè yà beyeibe còú tì yěĩti kè dè bè narikemu,
kè dè pĩ mmudaá nwèè tu onitisàù.

20 Ti dootitòbè bèè do ti kpànnè bè kpaá boà?
Muhãá mmuù còúté be kpàtì.

21 Wēte kétaunnè amáà Kuyie nkè dí narike,
a bo yà a wēte ke pètémè metuò.

22 Yie nkécòuté itié nkù da duó nyì,
kéãnnè ku náàntì a yèmmè mièke.

23 Kàa wētení muwērimú mumòu yiè mborè,
ò yóó wēte ké da íimmu,
kè nsà kàa détinne a cǐtè mēyēi.

24 Útòó a sòó mmutáá mmieke Ofi kó mesòò nsààmè,
dootóo me kukó nkó yetárè mièke,

25 kè muwērimú mumòu yiè nní ntú a kó mesòò,
kéntú timátì péitì kó yecúò a kpéí.

26 Kàa mpieti a kó diwèi Kuyie mmuwērimú mumòu yiè mbo dè,
kàa tũntè a ìkè ké nkù bùó.

27 Kàa ní kù bàntè kè kùu keè,
kàa dòò a kù cànnenè yèè nò yemòu.

28 De mmònni kàa tãáté tì a bo yà ti yiemme,
kàa ce ntú kuwenniku kòku.

29 De mònni kè wèè sǐnné á nte kòò íi nho yuu,
ke yé Kuyie ndeirimè wèè nùò nsĩ nwè nwe.

30 Kù yóó deetému ocaàrìwè,
A nòu í sǐ mmèè kpéí.

23

Isaïbu yèmmè dòmmè Kuyie nyí ò dónè tináàntì

¹ Kè Isaïbuu béi nke dò:

² N wēte ke tũutenè Kuyie nku ke dó kényí kébéi,
n yĩkú n nùò kè n dabònni báá yènni ke yĩkemu.

³ Kè ñ do nyé m bo kù yà dè,
kè n do bo na kékòte ku cǐtè,

⁴ N na nkù beé n kpeti,
N na nkù tiúté nh u tì.

⁵ N na nkèè kù bo n ténne tì,
kébanté kù m mǎkenè tì.

⁶ Ku sàà na nni mbààomaà?
Ɔò, kù yó n kéntému meyòmmè.

⁷ Kè nní nkù náànnè ke tú onitì wèè wetí,
de mònni kunku n kóo beéntì yó n fĩnkomu sãã.

⁸ Kè n kòte diyìè yìèní kèè bíékè kù í kè bo,
kè ñ kòte diyìè taà kè m bá kù yà.

⁹ Kù sàà né bo mpĩ mmùmamù mmu kubakù yóu bíékè nkaà? Ɔò,

yàà kù sàri kucànkù bíékàà? N yí na ke kù yà.

¹⁰ Kù me nyému n tũ nkùù ce,
kè kù ñ yàáké n yetìmu páíí mesəə nsààmè kōme.

¹¹ N naàcètè tũ nku nacèfòtè nye,
n tũ nku kó kuce nku weti weti n yí dauté.

¹² Ku tannò nye n tũmmè,
n dəorimu ku náànti yèmmè kè dè pēēté n yèmmè dó tì.

¹³ Kè kuù tãāté tìmatì òmòù í bo wèè bo kù pàa?
Kù dó tì, kù ãã ti ndəò.

¹⁴ Kù yóó dəəmu kù tãāté ke bo dəò tì n kpéí
kù wùó nke bo dəò tì n kpéí tì sũmu.

¹⁵ Dèè te kè n kōmbùàtì duò ku ìikè,
kè ñ totí n yèmmè kufōwáá nhəə kù nni mpínnèmu.

¹⁶ Kuyie nkuù dèite n kōmbùà,
muwērímu múməu yìè nweè donné n kōmbùàtì.

¹⁷ Bá nè Kuyie mme nni ndátínnémè dibiìnni n yí cǎéké.
Keyensòukè kù n dàtínné kè keè í te.

24

Isəbu náànti səkémè: Kuyie nhəə yóumè kè beyeibe ndəori bè dó tì

¹ Ba nte kè muwērímu múməu yìè nyí tãāté obeénti kó yewe?

Ba nte bèè kù yé kè bè í yau kù yóó bè pùté yèè we?

² Nte benitìbè ke tuònkò betəbè pénnè kó yetārè,
ke yuuku iwũə ke duò mmucēmmu.

³ Ke ãã fietè iciribí kó musāmmarímú,
ke ãã eí dibànni okúpokù nààfè.

⁴ Nè be kpéí nkòo cīrì ãã yóu kuce kédauté dikpàà
kè diheì kó becīribè tu séũ séũ.

⁵ Kè bè sàáténè yesāmmarínnarè yèè bo tedəntè,
ke ãã pike yè kécíété dikpàà tedəntè kénwanti mudii ke bo duó mbe bí.

⁶ Bèè taà dikpàà ke déénte tidiiti,
kè bèè tōũ benitiyonkubè kó yetebe bè tu yè fínyĩ be yàké yè.

⁷ Bèè ã nduó keyènkè detetirè bá bè í dáátí tiyààtì,
bè í məke tiyààtì ke bo káá mmuséé.

⁸ Kè yetārè ìnkè kó fetəafè bè niu,
kè bè bùúté ke mònté bè bo díéké dè ke kpēnké yepèrè borè.

⁹ Bè fèkù bekúpobè bí nyi,
kòo cīrì í na ke yietí o bànni bèè fietè o yaàbòrì dimáà ò do məke dì.

¹⁰ Kè becīribè cènti be tetirì bè fèke mèè kpéí mbe yaàbòrè,
ke tɔu tidiiti kó yebuò nè dikònni.

¹¹ Kè bèè dii odífìè kó yebe mekùò,
ke bè duò nkè bè niu fínyĩ kó yebe kè sinéyēĩ né bè kòu.

¹² Bèè duúnnè mukũũ mbeè kó yedabùò ñdàátí diheì mieke,
bè bè kòutemu kè bè kuò nke békú meteèmmè,

Kuyie mme nyí yo be dabùò.

¹³ Benitiyeibe í nɔnne kuwenniku,
dèè te kè bè í beí Kuyie nkó kuce
bè ɔ̄ɔ í ñkèté kuce kuwenniku kaku.

¹⁴ Dè ɔ̄ nkpaá ke uumu kòo nitiyeiwe ènte,
kékuo ocĩri nè osénniwè.
Kè dè biite wée naá nhoyúókù.

¹⁵ Wèè dauti dautinè benitipobè ò ɔ̄ mbaa dihuri m̀nni ndi,
kènnáá nkétú òm̀òú í yóó n yàmè d̀ò!

Kòo yèti wèe káá nho ìkè.

¹⁶ Kè dè biite bè m̀può yecákè,
kè dè wenté bèe taá ticùùti,
bembe ɔ̄ɔ í nyà kuwenniku.

¹⁷ Kè dè biite dè né wentému be borè,
bè manténèmu keyènkè,
bè ténke í kè m̀kenè kufɔ́waá.

¹⁸ Oyeiwe ɔ̄ɔ p̀nté mecãã mme kufããkperíkù kɔ́me,
kòo tenkèe naá nKuyie ncɔ̄ɔ kè,
ò ténke báá k̀tè képaàrè fínyĩ kó detie.

¹⁹ Kutayietí nè kuyiinkù dè ɔ̄ɔ sũ̀toomè timaànti,
kudɔ̀nkù yóó me ndi beyeiwe.

²⁰ Kè be ỳbèe bè ỳè,
kè bèe naá nyebiè kó mudii sààmù,
kè benitibè bá ndenniní be kpéí.
Oyeiwe ɔ̄ɔ do mutie kɔ́me mme,
o d̀òrìmè yeime kó tiyeti nti memme.

²¹ Bè do fekù sihãũnsi kperè nde,
bá bè í d̀òri mesàà mbekúpobè.

²² Kuyie nnè ku kó muwèrímu kuù ɔ̄ɔ yóu kòo yeiwe kó yewee sũ̀.
Kuù ɔ̄ɔ bè í mbè ténke do í ỳè dii m̀nni ke d̀ò mbè bo nf̀ò.

²³ Kuù ɔ̄ɔ duó nkè bè mbo bá ke í ỳèkù,
ku ǹnfè ɔ̄ɔ í nyitè bè kèrí kùu ce ìnkè.

²⁴ Bè ní deukoo dende bàmbà nkàa bè m̀ntóo,
kè bèe donní dende bàmbà kékú bet̀bè kɔ́me,
ke m̀tóo bè ɔ̄ɔ senté tidiiti kè t̀i ỳimè.

²⁵ N nàké timómm̀nti nti,
we mbo ỳi n nàké siyáàb̀sì,
we mbo ỳi n nàké t̀i tu detetirè kpeti?

25

Bididaa nàké t̀i Isəbu kuce metããmmè

¹ Kè Bididaa Saa èi kouu béi nke d̀ò:

² Kuyie nkpeń̀nìmu ke duò tikɔ́mb̀ùt̀i,
kuù baké kèĩnkè k̀be,
ke bè duó nkè bè bo kè dè bè naati.

³ Ku kó behããpòmbè we mbo na ké bè kàa,
ku kó kuwenniku né í mí be we ìnkè?

⁴ Onìtì bo yĩme ke dò ò wetí Kuyie nyìkè,
Onìtì peité wè bo yĩme ke dò ò kpa meyei?

⁵ Otànkù yie me ntú otànkù ke í mí ku ìkè,
kè siwãã tu siwãã kè kù í sì wùó nsisàasi.

⁶ Kòo nìtì peité wè wèè né tú dibèù,
onìtì nwèè tu tɛbeutè weè né bo nwennaà?

26

Isəbu tɛ́íné tì Bididaa

¹ Kè Isəbuu ò tɛ́íné kòo nùù dò:

² Ǫmmè teèmmè ténke né mme a teèmmè ocìrì?

A teènnè ðmmè wèè baà nhòu?

³ A mè nnəmmèmu ke tiè nwèè í məkè meyeimmè,
benke we a ciimè nè a náàntì mièke.

⁴ We nni nwe a náánnèmmè de kó tináàntì?
Ǫmmè yeimmè mme mèè náánní a mièke?

Kuyie mbakémè kutenkù

⁵ Bedəmbè kòntì aumu be ei bè borè meniè nfũð.

⁶ Kuyie mborè kudənkù feĩmu,
mukũũ nkó dihei í kù sòrinè.

⁷ Kuyie nkuù pité tiwetì kè tì nùù mme mme kubakù youú bíékè,
kè kuù nùnnóo ketenkè detetirè.

⁸ Kuù pǎũ nfetaafè yewetè mièke,
meniè mme nyí yònte yewetè kè yè kété.

⁹ Kuù ǎ pité tiwetì kékáá nku kpààtikàrì, kè yewetèe di dàtínné.

¹⁰ Kuù kèété dàméèrì ò yó nfirì dè,
kuù kèété dibìnnì nè kuwenniku dè mànke dè.

¹¹ Kè Kuyie mpéi nkéìnkè,
dè kè dimu kè ke sànkèe sàntè.

¹² Ku wɛ́rímú muù te kè dàméèrì sànti,
nè ku ciimmè kù namè dàméèrì kó musimmù.

¹³ Ku nùù kó muyaá mmuù kàútoó tiwetì kè tì wenke.
Nè ku nòutè nte kù yèite yeitemè fəwaàyeife.

¹⁴ Ku tǎmmú kù pĩ mmù kó tekéètè nte mme mme,
ti yo ku tǎmmú kù pĩ mmù kó tináàntì sàmpó nwe,
kè mù né bo péé metammè mediè
we mbo dáátí kékeè de kó metammè?

27

Isəbu səotémè o náàntì

¹ Kè Isəbuu səoté kémbekù o kpeti ke béi nke dò:

² Kuyie mbomu kuù yete kù bo n kónnèmmè,
kunku muwɛ́rímú muməu yiè kuù m píe mme yeñcaàrìmmè.

³ Kè n kpaá wei,

kè ku kó muaá nkpaá ke yiè nh ãnnì.
 4 N yí kpaá ke bo náké tiyeiti matì,
 tìmatì báá yènní n nùù tì tu siyáàbisí kpeti.

5 N yí kpaá ke bo di duó nkunaatí,
 nè m bo kúmè n yí yóó nenni n wetímè.
 6 N yóó nnáámmu n wetímè,
 n yí wēti n fñkúò.
 N yèmmè í m bekùnè tìmatì ñnkè.

7 N dootitòu dèe ò dàò dè ã ã dàòmè beyeibe,
 tì ã tuàkení wèe cààrè tì tuàkení n dootitòu.

8 Ɔnti bo nkpaá onitiyeiwe baa tì?

Kuyie nkèéte diì mǎnnì o fòmmu kó feyĩfè?

9 Kè meyeñcaàrìme ò tuàkení diì mǎnnì,
 kòo kuò nke yu Kuyie nkù bo ò kèntáà?

10 Dè bo nhò naatinè Kuyie mmuwērímú mumòu yièndàà?

Ò bo nkù yu yemàrè yemòuà?

11 N yóó di benkemu Kuyie nkó tikpetì mǎmè,
 n yí yóó di sǎnne muwērímú mumòu yiè ndó kédàò tì.

12 Di mómmǎmbe di dè yàmu,

n né í yé mùù te kè di kpaá ke náá ndetètìrè kpeti.

Beyeibè kperè yíémmu ke me nyí yóó mǎnte

13 Nte Kuyie mbàanè tì oyeiwe,
 muwērímú mumòu yiè mbàanè tì oyeiwe tì tú:

14 Kòò pié ibí kè ì sũũ mudoò muù ã ã ì kònnè,
 o yaàbí ã ã í ndi kénsànnè.

15 Bèè yenté yenté kè mutenkũũ mbè kùò,
 be pobè keté ke báá kari be kũũ.

16 Kòò mòòte idiítí kè ì sũũ mmutáá ndòmmè ketenkè,
 kè tiyààtì còú còú titátì kǎme.

17 Wèe dè tikú kécóú nhosàù weè yóó tì dàátí,
 onitì wèe wetí weè yóó tieke de kó idiítí.

18 Ò maá tèè cǐtèè í tú tekpetè,
 tè dònne difii ndi bè ã ã dàò di kémbaanè kupaku.

19 Ò yóó kú ke tú okpààtì nwe,
 bè me nyí yóó tì nhò wēnnénè kékũnné
 bá kòò ènte ò báá yà dèmarè.

20 Kufōwaaá nkuù ò do koò dàtínné menie nhō ò dàtínnémè kukó,
 kufōwaaá nkuù ò tùóté tefòdóntè kǎme keyènkè.

21 Kè diyie yièni kèè bíékè kó kuyaakù ò tò kédéténè,
 kóò uuté o cónni

22 Kè Kuyie nho tāũ ipie mbá mesémmè í kù bo,
 kòo cokù ke bo yenténè Kuyie nkó tenòutè.

23 Kè bè ò wũñti mudaá,
 ke wúó nho cǐtèè ke ti ifontii.

28

Meciù nkó disàri

¹ Timátì péítì kó yebòrè bomu bè tì waà ndè,
kè mesò nkó yekàrè bo kè bè mè dèi ke ou,

² ke dammù timátì ketenkè,
ke ã ã pūnné yetárè kédeite disòwũð.

³ Bemátìwambè ã ã míité muháá mmu kéta ketenkè sòùkè,
kéwammú kéfié ketenkè fũð,
yetárè yèè bo ke miékoo desòùrè.

⁴ Bè ã ã dammú yefòtè ke cútóomu dedétirè òmòu í yóó na kétuòke dè,
ké nkè nùú nke détirinè benitibè.

⁵ Ketenkè tidiiti yìèní kèè ìnkè,
ke miéke né kùti ke kùtimu ke dò mmuháá nke còuté.

⁶ Kèè tenkè miéke kó yetárè miéke yetásàayè bè tu yè saffì yè bomu.
Ketenkè miéke kó mutáá mmu bè dèimè mesò.

⁷ De kó kuce fetúúfè í kù yé,
ditúsòù í yà de kó kuce.

⁸ Mukpasĩmmù mùù tá mumáà mù í tūnne de kó kuce.
Dicìricìri mari mu nyí kètè de kó kuce.

⁹ Onitì yie me nhã ã nampemu dipèrì,
kékpéi nditārì kétuòke dì fiíkú dè,

¹⁰ kékéú yepèrè yefòtè kécútóo,
dèè kó dimàà tu desààrè onitì nònfè dè yàmu.

¹¹ Weè ã ã kpénné menie kédenneni dèè do sari.

¹² Yé onitì bo pété dè meyèmmè?
Meciù nkó dikàri bore?

¹³ Onitì í yé me donku mààmè,
mè keté ke í bo kutenkù kuù mmieke.

¹⁴ Difòtìrì cūmpuri tú: Mè í bo m borè,
Kè dàméèrì tu: Mè í bo m borè.

¹⁵ Bè í mè cèkii nè mesò nsààmè,
yoo a cōnné timátì péítì cidòò ké mè cèètenè.

¹⁶ Bá mesò nsààmè Ofii eì kōme báá na ké mè ènnenè
ditásààrì bè tu dì onikìsì yoo bè tu dì saffì dì báá yè bennénè.

¹⁷ Mesò nyoo timátì péítì í mè tũòke,
bá mesò nsààmè kó febòòfè bá nsànnè ké mè cèètenè.

¹⁸ Kè n ténke né báá buónè bè dòòrinè dè medèi mbè tu dè kòdái,
nè ditásààrì bè tu dì kidisítàrì,
kàa màke meciù dè pèètému medèi.

¹⁹ Etiopii kó yetásàayè bè tu yè tòpási yè báá na ké mè tũòke,
mesò nsààmè mómmomme í mè tũòke.

²⁰ Bè pieti ònke bíékè meyèmmè náke?
Meciù ncíètè bore?

²¹ Dè borè onitì yie mbáá na ké dè yà,

bá tenòtè tètè pùtì deĩnkè tètè báá mè màánè.

²² Difòtìrì cūmpuri nè kudònkù dè nàá nke tú:
Ti kèèmu nè ti to bè nàámmè me kpéí.

²³ Kuyie nkuù máà yé me cĩètè kó kuce,
kuù máà yà mè ã dè.

²⁴ Ke yé kuù wùómmè nè ketenkè mànkoo,
kè kuù paké dèè kó dimàà bo ketenkè ìnkè.

²⁵ Kunku kùù benné kuyaakù ke yé ku kó kucéékù mààmè,
ke yé dàmmèrì kó mecūmpume mamè.

²⁶ Kuù kèété fetaafè ikuó fè yó ntū nyì,
ke keuté kuce fetaafè yó mmí nke yìè dè.

²⁷ Mèmmè kù yàmè mecìi kè mè wenni,
ke yà me wenniku mamè ke mè paaté.

²⁸ De mànnì kénáké onìti ke dò:
A bo ndémè Kuyie ndèè tu meyèmmè,
a bo nyennínèmmè amáà meyei ndèè tu mecìi.

29

Isaïbu dèmmumè yewe yèè pèèté ye kpéí

¹ Kè Isaïbuu sòtè kémbekù o kpèti ke tú:

² We mbo wète kéténnénì betààbè bèè pèèté?
Kuyie ndo m baa yèè mòrè bo yĩme kéwètení?

³ Kuyie nfitìrè dèè do ò nyuo n yuu ìnkè,
kuù do ò nni mmí keyènkè kè n kèrì.

⁴ N do bo dìi mànnì n yìè kè dè dòmme,
Kuyie ndo kánkè dìi mànnì n cĩètè.

⁵ Muwèrímú mumòu yìè ndo m bonè dìi mànnì,
kè n kó bedapàmbè m murímu.

⁶ N do bonti metuò mmièke nke,
kè odifíè kó mekùò mpiéké n tuò.

⁷ N do ò nkè n yè ke kàte beheikènkótíbè kàri dè,
ke waá ndikàri ke kàri.

⁸ Kè bedapàmbè n yà bè ò nfūūtìmu,
kè bedakótíbèe íté be kàrè kécómú.

⁹ Kè beheikènkótíbè kũnné bè do nàá ntì képi be nò.

¹⁰ Kè bekpààtìbè kó metammè dòo yúóó,
kè be nòndiè ndari.

¹¹ Bèè kèmmú n náàntì bè do ò nni nsántímu,
bèè n yàù kè bè nàá n yetisààri.

¹² Osènniwè do ò nkòo kuónkoo nhò deetému,
deciribire dèè í mòke oteèntì kè n dè teennè.

¹³ Bèè do ò nyóó kú bè do ò m pāmu mesàà,
n do nàrikùnkumu bekúpobè yèmmè.

¹⁴ N do dáátí mewetímmè mme diyaàbòrì kōme,
ke dáátí medòòrìmmè sààmè tiyààtì kōme,

kè mè tu kuyaàbomboúnkù m bou kù n yuu.

¹⁵ Mî do ã ntú tiyũñtì kó inuò,

ke tú tihòùtì kó itààke.

¹⁶ Ke tú besénnìbè kóo cice.

Kòo pòò màke tìmatì n ti wèríní ti dò nkéndòmmè.

¹⁷ Mî do ãã kéété beyeibe kó muyèi,

kéfiete ò pĩ ndè ke aaké.

¹⁸ N do tú n yóó kú n cîètè nte,

ké nyóó kú kè n we sũũ mmubirímú dòmmè.

¹⁹ N cîè n do ta kétuàke menie mme,

kè n fãàtì níi mantè keyènkè.

²⁰ Bè do ã nni nsãntímu sáà,

N wèrímú do í deu.

²¹ N do ã nkè n nàá mbè nkémmúmu n tú mù,

kè n yóó béi, bè ddo yúóó nwe,

kénkémmú n tú mù.

²² N do ã nkè m béi nhòmòù bá n ténné,

Kè n náàntì mbè taà.

²³ Bè do ãã nni mbaa ti baamè mme fetaafe,

bè ã mbaa mèè botí fetaketife.

²⁴ Bè do ãã yà n wèi kè dèe bè dimu,

bè me nyí nna ke bo saukùnne n yìkè.

²⁵ Mî do ãã tãáté ké bè neinè,

ké mîi mbaké,

ké mbo be tñnni mièke ke tú be kóo kpààtì,

ke báá mbèè yèmmè cààrè.

30

Isaïbu wèntémè ò do dòmmè, ke né dòmmè di mmònni

¹ Di mmònni ibi ìi né n daú,

inyi ìi cicebè do í sànnè m bo bè neínnèmè simóó sù cèmmù n wũã.

² Bè keté ke do yóó n ddo ba?

Be wèrímú í yó mbo kémante.

³ Mesémmè nè dikònni dèe bè poté kè bè màté,

ke áá ntedòntè ke wanti bè bo mankoo mù

tedònkpetè ìnkè dèmarè í dè bo.

⁴ Ke kèiti sifakesi sitekesí yò, ke cáante,

kè itecîè ntú be kó mudii.

⁵ Bè do bè bètimu,

ke níi mbè bèti ke úú ke dò mbè tu beyóóbè.

⁶ Bè do fòù yekondake mièke nke,

titádèntì mièke nè yepèrè fiè.

⁷ Bè do ã nhoke tifapèùti mièke nke ke kuò,

ke kūrì kūrì tifãàtì mièke.

⁸ Bembè bèè do tú isĩntébi kè be yètè í bo,

bè do puoti bè ke bè bèti dihei.

9 Bàm̀bà mb̀̀e ǹe n dìe,
m̀i ǹe naá mb̀e kó feonnìf̀e.

10 B̀e m p̀emmu ke m b̀utínǹe,
k̀e í ỳièke b̀e bo n suum̀e n ỳik̀e tinónt̀õut̀i.

11 Kuyie nkuù t̀òte n t̀amm̀u ke n dií nyifei,
k̀e b̀e d̀ek̀u n ỳink̀e ke í ỳièk̀u.

12 B̀e it̀e ditínǹi ndi ke c̀óm̀m̀u ke m buò nyiẁeí ke bo m b̀o,
b̀e keù ice nyi ke k̀ariní m bor̀e ke bo n d̀òd meyei.

13 B̀e peri n ce nku,
b̀e wanti ke bo n kuom̀u,
b̀e ket̀e ke í d̀ó òm̀òu b̀e teenǹe.

14 B̀e t̀ente kuduot̀i nku, ke uríní yedombire ìnk̀e mecaã,
ke k̀ariǹe m bor̀e.

15 Kuf̀õwaá nkuù nh aut̀e ke k̀aut̀o n sãnni kuyaak̀u ãã ỳim̀e,
k̀e n ẁeì p̀eèt̀o diwetiri k̀õme.

16 Di mm̀ònni n f̀ommu muù paare,
meháarim̀e kó yewe yeè n s̀ònk̀e.

17 Keỳenk̀e m̀onǹi kuyonku kuù ãã nni ncáá nke taà n k̀ũð,
ke n d̀amm̀u bá nyi m̀ake meom̀p̀um̀e.

18 Kuyie mp̀i n yaàb̀òr̀i ndi nè muẁerím̀u ke t̀ute,
k̀e d̀e c̀etínǹe n f̀òní.

19 Kuù m b̀o ntisããt̀i mièke,
k̀e n sãát̀eǹe mutáá nǹe mutápeí.

20 Kuyie, n kuònǹe f̀ó nwe, a me nyi k̀em̀m̀u,
n cómm̀u a ìk̀e nke, k̀aà b̀uút̀o n kp̀eí.

21 A tiikení n kp̀eí nke,
a m puot̀iǹe a ẁerím̀u mum̀ou ndi.

22 A n t̀uót̀eǹe kuyaak̀u nku ke t̀o ke k̀ariǹe,
k̀e kuyaak̀u m puoti ke n k̀oommu.

23 N ỳemu ke d̀ò nha n k̀untiǹe mukũũ mbor̀e nde,
tim̀ou kó dim̀unném̀aù.

24 N do í f̀eũnko bec̣irib̀e,
bec̣irib̀e do ãã í nkuò nk̀e m b̀uút̀o.

25 B̀eè do bo meháarim̀e mièke n do be kuommu mesém̀m̀e,
mesém̀m̀e do m boǹemu besénib̀e.

26 N do ỳe ke tú n ỳoó yà mesàà mme,
ke né yà meyei,
n do ỳe ke tú kuwenniku kuù k̀eríní,
ke né yà d̀e m b̀iitoom̀e.

27 N nauti tii k̀ónǹi ke k̀ónǹi,
mef̀eũt̀im̀e kó yewe yeè n s̀ònk̀e.

28 M boǹe meyeñcaarim̀e mme, diẁeì í bo,
k̀e n kó tináañt̀i tu didabònni benit̀ib̀e cuok̀e.

29 K̀e n dabònni te k̀e n naánǹe yekpamaà,
ke neitiǹe icuo.

30 Kè n kàmmè sàùte ke pekí,
 kè n kũò binè kukõntonnikù.
 31 N kùtidùkù naá mmukũũ nkòku nku,
 kè n tārife naá ndidabònni kàfe.

31

Isaïbu nàkémè ò í cààrèmè mùmamù

1 N do dǎúnnè dinùù ndi n nuò nke dò:
 M báá wénté osapàà nkóò yaá.

2 Kuyie nna nni nduó mba kèĩnkè?

Muwèrímú mumòu yiè nna nni mbaanè ba dèè tu n kó tiyeti?

3 Beyeibe beè òò yà meyei,

kè becaàribè kó ticõnti tú mefèũtímè.

4 Kuyie nsàà í wúó n kéri kùù cèà?

Kù í kaa n nacèfòtáà?

5 Kè n do nfòù siyààbìsí mièke nke,
 kè n do kéri mesoümmè kó kuce nku,

6 Kuyie nhá m benné a kó tēbiètè,
 a yóó yàmu n yí mǎkemè meyei mmamè.

7 Kè n naàcètè do nyóu kuce sààkù,
 kè n yèmmè do ntũnne n nuò ndómè,
 kè mutõnyeimu mamù do nsãũ n nòu,

8 Kè dè do dò mmemme otòu mòu kũũ m buotí dè,
 bèe u n fiíkú dè.

9 Kòo nitipòkù mòu do yũó n yèmmè,

kè n do nhòke n népotòu bòri ke baa o pokù,

10 Kè n do ndò memme, m pokù mómmuò nnaá mbetòbè kó kudaakù,
 bá wè kòò nhò dòarinè ò dómè.

11 Ke yé dè túmè meyei ndiemè mme,

bá wèè beénti kòo yé ke dò mmè mànnè dikpetíntou.

12 De kó meyei nna ndò mmuháá nké n cóuté kékuò,
 kécóuténe n kperè m mǎke dè demòu páíí.

13 Kè n kóo tõnti mòu ní do nyí nh ò dòò
 n dò nkóò dòò ti kè n ti nhò yetenè,

14 Kè n do ndò mebotí kè Kuyie nni nsei n yĩme?

Kè kù ti nni mbeke n kù tēíné ònti?

15 Ke yé Kuyie nkùù máà ti dòòmè mí nnè be,

bá wè ti yòbè pòuti mièke,
 kuù ti pìité ti yòbè pòuti mièke.

16 Kòo cĩri ní do ndó demarè kè nh ò mànte,
 kòo kúpokù ní do nkùà nkè m bùútóo,

17 Kè n do òò nyo n diiti m máà ke báá pǎ deciribire!

18 Nè m bíkémbénti mièke m pètinke tú iciribí cice nwee,
 nè n yènnímè n yò pòuti nti ke pǎnke ntú bekúpobè kóo teènti.

19 Kè n do òò yà osènniwè weè kpa tiyààti,

ocĩrì wèè í m̀̀ke kuyà̀̀kù ke daati,
 20 kòò í nni ndəunnè mutōmmú,
 kè n yí nhò datínné kuyà̀̀kù ke t̀̀nk̀̀nne o k̀̀ntì.

21 Kè n ǹ̀utè do yau iciribí ìnkè,
 n yé m̀̀è k̀̀péí nke d̀̀ò bəbeémbè yó n k̀̀nné,
 22 Kè n do d̀̀ò m̀̀botí m bakùu t̀̀te kù tuuténè dè m baayuu,
 kékééte n kpāncentuku borè.
 23 N dému Kuyie nkó tibeéntì,
 M báá dáátí kécómmú Kuyie nkperíkù ìikè.

24 Kè n do t̀̀óté n yèmmè kéduó mmesəə,
 Kè n yèmmè do mbo mesəə nsààmè ìnkè,
 25 Kè n do mp̀̀tì m m̀̀kemè tikp̀̀tì mediè,
 Kè n do nfũũ n yèmmè n ǹ̀utè waá ndè ìnkè.

26 Kè n do nyà diyie kó menáà,
 kè n do nyà ot̀̀nkù péimè ke ḱ́rí kè dè wenni.
 27 Kè dè do nyũš n yèmmè
 kè nni ndò m bo nínkú ké dè d̀̀u.
 28 Kè n do d̀̀ò m̀̀botí,
 meyei ntó mme m̀̀è m̀̀nnè dikpetíntou.
 Ke yé m b̀̀tínnémè Kuyie nku kunku kùu bo ke ìnkè.

29 Kè meyei ndo s̀̀ńké n dootit̀̀u kè n yèmmè nnaati,
 kè diwèi ní do n kuò meyei mm̀̀è ò t̀̀̀kení me k̀̀péí.
 30 M me nhšš í nyie nke p̄̄ n ǹ̀u m̀̀fiè nkè d̀̀i bo ò b̀̀nté kus̀̀nkù,
 ke d̀̀ò wèe kú.
 31 Bèè do taà n c̀̀tète be mièke we ndo šš yí ò í diè nyimaa?
 32 Op̀̀d̀̀ do šš í nyié nditowaà,
 m b̀̀r̀̀ do kpeté kénfeímu bep̀̀d̀̀bè k̀̀péí.

33 Kè n do nsər̀̀ n yei beǹ̀t̀̀bè t̀̀bè d̀̀̀rimè,
 kè m m̀̀ ẁ̀nǹ̀nko m mièke.
 34 N ỳ̀te m̀̀è k̀̀péí mbeǹ̀t̀̀bè,
 ke yĩ̀̀kù n k̀̀be bo n senk̀̀r̀̀imè,
 nè de k̀̀péí kè nni mmuti táú táú ke c̀̀é́ké,

35 We nsàà bo yie nké n ḱ́nté,
 n yĩ̀̀k̀̀mu n ǹ̀utè ke dèè,
 muw̄̄r̀̀mú muməu yie nweè yó n t̀̀nné dipátiri n dootit̀̀u ẁ̀ri d̀̀i ke n wátiri.
 36 N yó ndi bukúmu,
 N yóó d̀̀i d̀̀ò dikp̀̀àt̀̀p̀̀i ndi ḱ́óké.
 37 N yóó ò benkemu n nac̀̀f̀̀tè yeməu,
 N yó nké́ri o borè ke yíéo tekp̀̀àt̀̀bite k̀̀me mme.

38 Kè n do nfiète ketenkè n kuuti kè,
 kè n do nkè c̀̀uténè ke yembè,
 39 kè n ní do ndi de ḱ́o ketenkè peité t̀̀i diiti ke í ti donté,
 ke yóu kè ke yembèe k̀̀nè dik̀̀nni.

40 Kè n dǎ̀ mèbotí, kèe peité tisāmpotì,
kèe ye tipotì kèyóu kè bo peitémè tidiiti.

Isɔbu náaṅ̀ti mànku nku memme.

32

Ediu kó tináaṅ̀ti

¹ Edifasi nè Bididaa nè Sofaa kè bèe yóu ke ténke í nnáannè Isɔbu, ke yé ò do wúómmè omáà wèè wetí wènwe. ² Dammu naàmùnkù kou Buusi weè do peité Badakεedi kòo peité Ediu. Weè Ediu mieke do peike Isɔbu mediè ò yèmmè ò tú wèè wetí kè Kuyie nné ò nìnté. ³ Kòo mieke yènnè o népobè betāāti bè í yà mèè kpéi mbè yóó ténne tì Isɔbu. Dèè benkú Isɔbu naatimè kè Kuyie nyí naati. ⁴ Ediu do kpaá cǐékému ke mu nyí béinnè Isɔbu ke yé o népobè betāāti do ò kòtínèmè. ⁵ Ò yà dii mǎnni ke tú o népobè betāāti nò ténke í táùrì kòo mieke peike mediè.

Ediu nàkémè dèè te kòo dǎ̀ kébéi

⁶ Kè Buusi naàmùnkù kou Badakεedi birε Ediu béi nke dǎ̀:
N tú dεbirε ndε kè dǎ̀ndi tú bedakótíbè,
dèè te kè n yòte bá n yí dàátí ke bo di benke n kó meyǐétímè.
⁷ N yèmmè do dǎ̀ ndi me ntúmè bekótíbè, dii yé di bo béi ntì
ke yé ndi bie mme nsūŭmmè dii mǎke mecii.

⁸ Ke yé ba kè muaá mmùù bonè onitì muù ò ciinko,
muwērímú mumou yiè nweè mù nhò duó.

⁹ N kòté weè í tú n yé dèè wenni,
a bo nyémè dèè siè í boní tikótì borè.

¹⁰ Dèè te kè n tu dí kénté kè m béi,
kébenke n kó meyǐétímè.

¹¹ N yèmmè do dǎ̀ ndi yóó náké timatì ntì,
n do di kémúmu ke bo keè di yóó yí mù,
kè n yà di bo náké tì o náaṅ̀ti ñnkè.

¹² N do di kémúmu mesàà nke só ndi kòò mǎù í na ke sei nyIsɔbu,
ke só nhò nàà nkè di í téniniko.

¹³ Di yèmmè bá ndò ndi tú mecii nyembè,
Kuyie nkuù yóó ò na tináaṅ̀ti dè í tú onitì.

¹⁴ Isɔbu do í náannè mí nwe,
n yóó ò ténne tì yó ncáánnèmu di kpeti.

¹⁵ Dè di dimu di í yà di bo ò ténne tì,
yetannò yeè di dǎ̀nté.

¹⁶ N do di kémúmu di me nyí náá,
di me nyí n téniniko timatì.

¹⁷ Dè tǎ̀ke n kó dimònni ndi kè m bo béi,
n dǎ̀ kébenke n kó meyǐétímè mme.

¹⁸ M mǎke tináaṅ̀ti péu ndi,
dè nh ɔ̀tímu ke n cókíi m bo béimmè

¹⁹ Dè fǎ̀nnimu mmieke menàà mmèè bi me kǎme,

bè cūšmè kudəukù kè kù dó képotə.

²⁰ N dò nkébéi mmu képété muyaá nkéwei,

n yóó béimmu kéténné Isəbu tináaàntì.

²¹ N yí yóó yəte òmòu,

m me nyí yóó duó nhòmòu kunaatí.

²² N keté ke í nə nke duò nkunaatí,

kè m mè dḡ wèè n te ò yóó n túótému bàmbà.

33

Ediu béimmè ke tú Kuyie nhḡ caummu onìti

¹ Fḡ nyIsəbu kénté kékeè n dó ké béi ntì:

Keè n dó ke dá náké ti timəu.

² Nh ààtemu n nùu ke dèè,

kè n nóndenfè nampú n nùu mieke.

³ Nè meyèmmè memáà ndi n yó nnáámmè,

N dó kénáké n yé dè nde weti weti.

⁴ Kuyie nkó muyaá mmuù n dḡ,

muwērimú muməu yiè nkó muyaá mmuù te kè n fòu.

⁵ Kàa bo na ké n kpénné tináaàntì,

a báatí kénwāké kè ti máuté.

⁶ Mí nnè fḡ nKuyie mborè ti mamu òmòu í pēēté otəu,

bè ti dḡnè mutáá mmu tidé.

⁷ A tū mbá nni nyīēkù kàa bùàti duò,

N yí yóó da benke tikpetì.

⁸ A béi ntì n ti kèèmu,

a tannò yènní ke tamu n to.

⁹ Kàa tu a wennimu Kuyie nyīkè ke í məke meyetímè,

ke dḡ mpáí pái ke í məke meyei mmamè.

¹⁰ Kuyie nkūu me nyàmu kù da sei ntì ñnkè,

ke da wúó nku dootitəu.

¹¹ Ke tàú nha naàcèi timátì,

ke paké a nacèfḡtè yeməu a kéri yè.

¹² Isəbu mí m bo da náké kè ñ dḡ a cààremu deborè,

a í naati Kuyie ndeumu, onìti í dḡ nké kù nènninè.

¹³ Dè dḡmme kàa kù séi?

We mbo na kéténné kù bèkú ti timəu?

¹⁴ Kuyie nhḡ béimu me mborime mieke yoo nè metēmè mieke kè ti me mbá ndake.

¹⁵ Kù ḡ béimu nè tidəuntì keyènkè,

benitibè duó diì mḡnnì kè be nuə ncīēke, kè bè yé nke duó.

¹⁶ De mḡnnì ndi kù ḡ benkemè benitibè kù dó ké bè benke ti,

ké bè cau mmesəmmə.

¹⁷ Kù ḡ ndó képaannè onìti nwe mutəmmú yeimu,

képatenè onitikperì tefentè tēè na nhò pī.

¹⁸ Kù ḡ ndó kḡd dēeténè kufḡti nku,

kénte kè wèè yenténè mukūū nkó fecièfè.

19 Kuyie nhõõ bənté mən̄n̄ni marì on̄tì mēfēũtímè,
kòò d̄áú ndid̄óú ke bo yṹs̄ n̄ho to nyε.

Kè kuyonku ncáá n̄ho k̄ənt̄i tim̄əu,

20 k̄ənt̄e kè wèè p̄ε mmudiī mum̄əu,

ò do n̄ənnè t̄i diit̄i t̄énke bá nhò naati.

21 Kòò k̄ənt̄i móté k̄aa w̄ənté a báá yà t̄i k̄əte kè.

Kòò kṹs̄ yèè do s̄əri kè yèε feité.

22 O naàc̄ètè t̄éè n̄a kuf̄ōt̄i b̄ənn̄i,

kòò duúnnè kud̄ənk̄u.

23 Kè dè naati Kuyie nt̄ənn̄i marì d̄i n̄á n̄ti kp̄éi

Kuyie mborè d̄i bo ȳənn̄i Kuyie nt̄ərr̄è tek̄əup̄íítè (1000) miεke

d̄i n̄á m̄b̄en̄it̄ibè b̄è d̄ò nk̄énd̄əri m̄è.

24 Kè m̄esém̄m̄è p̄ī n̄Kuyie nk̄è k̄u d̄ò:

D̄eet̄énè we kòò báá ta kuf̄ōt̄i.

Kè ku t̄ənn̄i d̄ò m̄ p̄èt̄əmu tidonti o kp̄éi.

25 D̄e m̄ənn̄i kòò w̄ēt̄e k̄éh̄ənk̄é k̄ésũũk̄é k̄énaá nhob̄íè,
k̄énaá nhò do c̄ənt̄i ke d̄òmm̄è.

26 D̄e m̄ənn̄i kòò kuón̄n̄è Kuyie nk̄uò ò k̄ənt̄é,

kòò nk̄əri ku c̄f̄èt̄è n̄è diw̄èi ke ȳé k̄u yóó t̄ũnt̄em̄è o kp̄eti.

27 Kòò ndiè n̄ke n̄á m̄b̄en̄it̄ibè b̄em̄əu ke tú:

N̄ cààr̄əmu ke yet̄énè ikuó k̄u m̄e nyí n̄ yiet̄i n̄ yei.

28 K̄u n̄ dont̄əmu bá n̄ w̄ənn̄i í tati kud̄ənk̄u, k̄è n̄ kp̄áá f̄òu ke wúó n̄kuwenniku.

29 Kuyie mp̄ī mmuù t̄əmm̄ú on̄t̄i kp̄éi,

ke k̄ón̄ni kuce m̄édém̄è m̄ət̄āāti d̄è b̄ékú m̄è.

30 Kè d̄è bo yie nk̄è k̄uò ò d̄ənn̄en̄i kuf̄ōt̄i,

kòò w̄ēt̄e k̄éyà b̄ef̄òubè wúó nk̄uò wenniku.

31 Isəbu k̄ənt̄é k̄ékeè n̄ tú mù,

ȳī só kè m̄ b̄éi.

32 K̄aa m̄əke t̄imat̄i ke bo b̄éi nhá b̄éi,

n̄ d̄ómu ke d̄a duó nkunaat̄i.

33 K̄aa m̄e nyí m̄əke t̄imat̄i á n̄ni nkém̄m̄ú,

a ȳī só kè n̄ dá b̄enke m̄ecī.

34

Ediu s̄əkém̄è ke s̄ei nyIsəbu

1 Kè Ediu baa ns̄əké o n̄áānt̄i ke b̄éi n̄ke d̄ò:

2 Díndi m̄ecī nyembè keè n̄ túmu,

d̄índi b̄èè m̄əke m̄eȳəmm̄è k̄ənt̄én̄è n̄ n̄áānt̄i.

3 Ditoò bààt̄im̄è tin̄áānt̄i,

d̄in̄uù m̄e m̄baàt̄i mud̄īi kó kunaat̄i.

4 Yóun̄è kè ti bat̄e d̄èè sié,

yóun̄è kè ti wamm̄ú d̄èè wenni.

5 Isəbu m̄e n̄tu wenwe wennimu,

kè Kuyie nk̄uò d̄ó k̄óò n̄īt̄é.

6 Ò tu bá n̄è ò m̄e nd̄ə̀r̄im̄è d̄èè sié, Kuyie nhò wúó nsiyá̀b̄is̄i ȳiè n̄we.

Koò poté koò kàute ò me nyí cààrè mùmamù.

⁷ We mbo dèmarè ke dònne Isəbu?

Wèè nàá nhò dómè ke í yǐ̀kù?

⁸ Wenwe wèè dàpúnè meyei ndə̀rìbè?

Ke neitinè benitiyonkubè?

⁹ Ke nàá nke tú ò bo ntaunnèmè Kuyie ndè tu detetìrè nde,
dè í m̀ake mucóntimu mamù.

¹⁰ Díndi bèè m̀ake meyèmmè kénténè n tú mù:

Kuyie nyí tú kùù d̀ari,
muwèrímú muməu yiè nyí tú wèè d̀arimè í síé.

¹¹ Kù yieti benitibè be d̀arimè d̀omme mme,
kù bè f̀oku be d̀arimè d̀omme mme.

¹² Kuyie nyí tú kùù d̀ari bitì,
muwèrímú muməu yiè ntũ ntimómmənti nti.

¹³ Òmòu wèè í yè nKuyie nni mbaké kutenkù,
òmòu wèè í kù b̀anne kutenkù.

¹⁴ Kè dè d̀o nKuyie ndo dake ku m̀aa kpéi nke,
kè kù d̀eite ku yaá nnè ku wemmu.

¹⁵ Dèè kó dim̀aa wei dè na nkumu dim̀anni dim̀aa,
onitì na nwètemu mutáá mmièke.

¹⁶ Isəbu k̀aa m̀ake meyèmmè kénté n tú mù,
keè n ǹaañtì.

¹⁷ Wèè í tũ ntimómmənti ò bo na k̀ebaataá?
A bo na k̀esei nwèè wetí ke tú o kperàà?

¹⁸ Kuù m̀aa ə̀ náké okpààti ke d̀ò ò tu oyèiwe,
kénaké sikpààtibìi ke d̀ò sì tu benitikò̀ubè.

¹⁹ Kuyie nkunku í kommu sikpààtibìi,
kù ə̀ í nwúo nhokpààti kè dè p̀èéte fedawanfè,
ke yé kuù bè d̀òmè beməu.

²⁰ Bè ə̀ kúmu dim̀anni dim̀aa keyènkè cuokè,
Kuyie nkuù ə̀ bè poté ké bè mèèrè kè bèe kú.
Kù ə̀ í m̀poté okperì nè muwèrímú ke né ò kùə.

²¹ Kuyie nwúómmu benitibè beməu d̀arimè,
kù yému bè kèrí ìi ce iməu.

²² Dibìnni dierì marì í bo yoo keyensò̀ukè
meyei ndə̀rìbè bo s̀ari dè.

²³ Dè í békú Kuyie nkù bo wénnímè onitì kè dèe m̀ante,
kè kù né na kóò bekénè.

²⁴ Kuyie nhə̀s í m̀paaté bekperibè ke né na ké bè p̀ante,
kékanne betə̀bè be f̀òtè.

²⁵ Kù yému be tómmú muməu ke yóó bè kpéi,
ké bè p̀ante keyènkè kem̀aa.

²⁶ Kù bè puotì benitiyeibe kə̀me mme,
kupitì ìikè.

²⁷ Bè kù bùtinné mèè kpéi nke ke ténke í d̀ó ké nkù tũ,

bè í yie nke bo banté ku kó itié mmaì.
 28 Bèè duó nkè bεcĩribè dabuò ndèkù ku borè,
 kù kèèmu besénnibè kuòmmè.

29 Kè kù dò nkáré we mbo kù sei?
 Kè kù sònnε kumáà we mbo kù yà?
 Kù με ndákεmu yεbotè nè benitìbè δε κρεί.

30 Kuyie nyí dó beniticiùmbè bo mbakémè
 bè yàà bo naá ndidũntáři kébø nkubotí.

31 Kè dè dò ndε yiè mbo náké Kuyie nke dè:
 n yiemmu n yetímè n ténke báá dαò meyei.

32 N cààrè dè kè mu nyí yé,
 α dè nni mbenke n ténke báá dè yié.

33 A yèmmè dò nkuù ò potáà?
 A í mè nyiemmè kù tāáté tì,
 fṣṣò mè nyémè kù dò nkédαò tì,
 α tũ nnáké tì.

34 Bèè mðke meyèmmè bè yóó béimmu,
 mecii nyembè bèè n kèmmú bè bo yí:

35 Isaïbu í yé ò tu mù,
 o náañtì í mðke tì co kèè bíékè.

36 Isaïbu náañtì με ndònnè beyeibe kpeti nti.
 Mεbennímè nsóké koð tũðkùní.

37 Ó sòkému ke dðke cààri ke kéri,
 ò í yie nke bo banté o cààrimè,
 ke sũũnko tináañtì ke sáá nKuyie.

35

Isaïbu í mðke tináañsààtì matì ò bo béi nti

¹ Kè Ediu baa nsóké o náañtì ke béi nke dè:

² A yèmmè dò nha naatimu nyáà ba
 α tú dũ mðnni α wenni Kuyie nyùkè?

³ A náá ndũ mðnni ke tú kàα dððri meyei nKuyie nkpeti í bo?
 Kàα yóu meyei nkù báá cõnte mùmamù?

⁴ Mí m bo tì nda ténné,
 n yóó tì ndi wènnému fṣ nnè α népobè.

⁵ Bóuté keĩnkè káyà,
 wénté tiwetì káyà tì da díetirinèmmè.

⁶ Kàα dððri meyei ndè kàα mba Kuyie?
 Kàα cààrimè dó mèε sũũ ndè bo kù dðð ba?

⁷ Kàα wetí dè duò mba Kuyie?

Kù bo còutè ba α nùtè miεε?

⁸ Kàα dðri α cààri α nititòu nwe wèè da dðnnè,
 kàα wetí dè teénnè α nititòu nwe.

⁹ Kè benitiyeibe sũũ mbè ò mbè kuònnèmu,
 kè bediebè dðri bè ò mbè kuònnèmu ke békú meteèmmè.

10 Òmòu me mbáá yí: Yé Kuyie nkùù n dòò kù borè?
Kunku kùù ti duò nyiyie nkeyènkè.

11 Kunku kùù ti duò mmeciì nkè mè pèḗtè tiwanwanti kōme,
kunku kùù ti ànné meyèmmè kè mè pèḗtè sinṵ mṵke mè.

12 Bè né kuḍmmu, kù me nyí bè còú,
benitiyieibe kó sifeí kpéí.

13 Bè kuḍ ndetètìrè nde Kuyie mbáá bè kènté,
muwèrímú mumṵu yiè nyí dake be kpèti.

14 A mè nyèmmè a í kù wùómmu,
kù yému a kpèti á nkù kèmmú.

15 A me nyèmmè ku mièke òḵ í mpèike onìti,
kù keté ke í dake onìti kó mecaàrìmè kpéí.

16 Isaïbu a sònté ke náánkomu,
a yeimmu deè te kàa sũũnko tináaḅtì.

36

Ediu nàkémè Kuyie ntièmmè benitibè

1 Kè Ediu baa nsàké o náaḅtì ke béi nke dò:

2 Isaïbu nkpaá kèmmú kè n tì nda wénkùnnè,
tináaḅtì kpaá bomu Kuyie ndó n da nàké tì.

3 N yíḗtímè yóó tuṵke dè í tṵké,
n dó kéduó nwèè n dòò wènwe kunaatí.

4 N náá ntimómmṵnti nti n yí sou,
meyíḗtímè mómmṵmmè yiè nweè tũḅkení.

5 Kuyie nkpeñnìmu kù í yetírí òmòu,
kè kù béi ntì tinti.

6 Kù òḵ í nyóu oyeiwe kòo nfòu,
kuḍ ò nkómmú osénniwè.

7 Kù òḵ í ndétinnè ku nḅnfè bèè wetí be ìnkè,
kuḍ bè kànnìnko yekpààtikàrè, kè bè yè kàrì sáà,
kè tefentè né bè pĩ.

8 Kè bè bè tàú mmefimme,
kè bè ààrì mediè.

9 Kù bè benkú be caàrìmè mme,
nè bè yetírímè ku kpèti ke àà sifeí.

10 Kù bè caúmmu ke tú bèe kènté ku tié,
ke bè nàá nke tú bèe yóu meyei mmudṵòrìmù.

11 Kè bè kènté ke yie nku kpèti,
bèe deè be we nè diwèi,
kèntuó nkédeèné be bie.

12 Kè bè me nyí yie nke kènté mudoò mùù bè doti,
kè bè bo kù bè í banté mèè kpéí.

13 Benitiyieibe bie mièke ò mpéimu Kuyie,
bè me nhṵ í nkù kuḅnnè kù bè poté dii mḅnnì.

14 De yembè òḵ kù be béntì nti,

bè ò ndouti dautinè betabè mbe kékũnté be fõmmu.

15 Kuyie nhõõ yóu kè mefẽũtímèe tũakení ku kabe
kè kũ bo bè duò nyitié nyi,

kũ òõ yóu kè bèe fẽũté ke bo kũ kèntému.

16 Kũ dó ke da denne mesémmè miéke nke,
ke da tanné metuò mmiéke,
kàa nyo ndesààrè.

17 Kàa yèmmè me ndònnè beyeibe kõme,
tibeénti doti a ñnkè nke.

18 Kemiéke báá da souté kàa sãã nKuyie,
ticuuti bá nte kàa dauté.

19 A dabònni dii í yó nte kàa yè mesémmè miéke,
bá kàa dó a kuónnè a wẽrímú mumau.

20 A bá mbaa keyènkè bo tuakenímè kécíe mbenitibè.

21 A ndake ke báá yie nkétũnne meyei nkó kuce,
ke yé deè temè kàa ta mesémmè miéke.

Kuyie mbakémè demou

22 Kuyie ndeumu ke kpeñni,
we mbo na kéduò nyitié nkũ duò nyi?

23 We nkũ benkũ kũ dò nkédòòmè?
Ke bo na ke kũ nàké ke dò: A yetému?

24 Benitibè bemou ku nsánti ku tõmmú kpéi,
fõ mmúnke, a nyé ké nkũ sánti.

25 Benitibè bemou mù yàmu,
medétimè mme bè mù wùónnímè.

26 Kuyie ndeumu ke mènke deu,
ku bie nyí dò nkaa nkédeè.

27 Kuù òõ yũõ mmenie nkédee nkeĩnkè,
kè deè dòò yewetè kè fetaafe ni.

28 Kè yewetèe fè cũũnní,
kè fè nniu benitibè bemou ñnkè.

29 We mbo na kébanté yewetè cèntimè?

We nyé fetaafe dabònni dòmmè tiwetì miéke?

30 Kuyie kuù òõ míité kuwenniku tiwetì miéke,
kè dàméèrì ndo nsãũ.

31 Kũ piú yebotè nè fetaafe nfe,
ke yè duò ntidiiti mediè.

32 Kũ pikù fetapiéfè nfe ku nòutè miéke,
ke fè bõmmù kũ fè dónè wè.

33 Fetaafe dabònni dii òõ benke Kuyie ntóónnímè,
ke iwũõ mómmõnyi nyé kũ duunnímè.

37

1 De kó fetadiéfè donné n kõmbùòti nti,
kè n dinni au ke dó kètõte.

2 Kénténè, di bo keè Kuyie mpéúmè metammè,
di bo keè fepíéfè fèè yìèni Kuyie nnùù.

³ De kó fepíèfè cèntemu ke fité tiwetì timou,
ke tũðke ítemmànke imou mieke.

⁴ Kè ti kèè Kuyie ntammè ùùtimè,
ke péu metankperímè,
kè ítapíe dàátí tipíùti timou.

⁵ Kuyie nhõõ pèe mmētankperímè mme,
kè mutõndiemũu dõdõ,
ku tõmmú ti báá na ké mù banté.

⁶ Kuù õõ péi nfetaafè mátárè ke dõ: Donè ketenkè,
kénáké fetaafè ke dõ: Ni mekperímè.

⁷ Kè benitibè tõmmúu cómmú,
kè dèe yie nkè benitibèe banté ku tõmmú.

⁸ Kè tiwanwantii taá ti sòrè kedúó
titädènti mieke.

⁹ Kuù õõ íinní kuyaakperíkù kubakù cànkù bíékè,
kéduó nkè muséé nyènní kubakù youú bíékè.

¹⁰ Kuyie nkuù õõ fuute kè menie mpíté ditári kõme,
kékpenke kénáánnè timáti.

¹¹ Kuù õõ píe mmenie nyewetè kéduó nkè yèe cíeté kèmmí ntipíùti timou.

¹² Ke keroo ke wĩtini ke dõari kù dómè
kù yè nyè nhõmmè kutenkù kumou mieke.

¹³ Kù õõ yè tõnní mòmni marì ke bo yũõ mbenitibè to nye,
yoo kùu bè dõdõ mesàà.

¹⁴ Isaïbu kènté kékeè!
Yĩ só kéwènté Kuyie ndòòri tii dieti.

¹⁵ A yé Kuyie nni yewetè mèè botáà?
A yé kù õõ yĩme kè yewetèe míítáà?

¹⁶ A yé yewetè nùú mèè botí keĩnkàà?
Meciì ndiemè yiè nweè mè dõdõ.

¹⁷ Kubakù cànkù kó kuyaakù õõ cómmú, kè ketenkèe tonkè,
kè fĩ nwèè kó tiyààtì tònkè kè kuyiinkù da pĩ.

¹⁸ A bo na kèpité tiwetì kù dõdòmè kè tì kpeñni ke dõ ntewèitè,
ke dõ ntimáti bè yie ntì ke utáà?

¹⁹ A né n náké ti dõ nké kù nàké tì,
ti í dõ nkéna kénáké timati,
dè ti dõ mbì nwe.

²⁰ M bo na kécau nKuyie n dómè kébéinaà?
N dõmmu ké kù nàké kè ku nyéà?

²¹ Ómòu õõ í nyà diyiè yewetè di dàátí dii mòmni,
kè dè nyóó yíe kè kuyaakùu yè kàútóó kè bèe di yà.

²² Kuwenniku yiènní kubakù youú bíékè nke,
kè ku kó kumietoo fité Kuyie nke duò tikõmbùòti.

²³ Muwèrímú mumou yiè ntu Kuyie nti báá na ké kù nìnte,

kù deumu ke kpeñni kè ku beénti sié,
 kù me nhõõ í nfẽũ nwèè wetí,
 kù bekù sei nwe.
 24 Dèè te kòo nitì dò nké nkù dé,
 ku kpeti í bonè bèè yèmmè dò mbè wetí.

38

Kuyie mbànté dii tancĩnni Isaïbu

1 Kè ti Yiè nKuyie nyúni Isaïbu kuyaakperíkù miéke kóò beke ke dè:

2 Wenninwe de yiè nwèè dó kédinne n yèmmè,
 nè tináahtì detetirè kpeti?

3 Pĩ nhamáà onitidòù f́,
 n yóó da beke tináahtì nti kàa tì nni nténné.

Kuyie nkuù baké keĩnkè nè ketenkè

4 Mí nKuyie n do yóó píité ketenkè kàa bore?
 Kàa cii nkè tũðke kàa yé a béi.

5 We ndò ke benné, a ò yéà?

We ndo dajú nkuhũú ké kè benné?

6 Yesãnkè yèè kè cùó yè còmú ba nyĩnkè?

We ndajú nke pũú kó ditãri ketiri?

7 Sikũnwentéwãã do diè ndii m̀nni ditĩnni,
 diwèi do bo dii m̀nni Kuyie ntãrè kè yè iú.

8 We nkpetinné dàméèrì kó yecàkè?

O nie ndo puuní dii m̀nni de miékení nè muwèrimú?

9 N yóó dátinné dii m̀nni dàméèrì tiwetì tiyààtì kōme,
 kè yewetè ntú o kó teyaabòtè.

10 N yóó cónné dii m̀nni dàméèrì ke bo ò kèété kumàнку,
 kékpetinné dicàù kápáá.

11 Kóò nàké kè ñ dè: A n keriní ke kããku die nha báá sénté.
 A ní yó nkááké die ñde kàa néfĩnfirè wèrimúu deè.

12 Nè a bomè a mu nnàké dikũnweñni ke tú: Wentáà?
 Yàà a benné diyie di bo yènni dii b̀rì?

13 F́õõ ã duó nkè dèe wenkení kutemmàнку
 ke kpéété beyeibe be s̀ràà?

14 F́õõ ã nte kè ketenkè wũðkùu feité
 kéceete meðrìme tibanyààtì kōmaà?

15 Kè beyeibe paà be kó kuwenniku
 kubakù kùu do yuo kè kùu kèétáà?

16 A ta dàméèrì ke tũðke o fũõ de miéke
 ke cè nke ta dàméèrì bintuotàà?

17 Bè mu nda benke mukũũ nhei kó yebòràà?
 A mu nyà kudànkù kó yecàkàà?

18 A na ke yé kute nkù duó ke mamàà?
 Kàa de yé a n náké kè n yà.

19 Ɔnkuce kārìnè kuwenniku èì?
Dibiìnnì ciè kó kuce bore?

20 Kè bè tu a dè yùní a bo yà de cǐètàà?
A bo banté de èì kó kuceà?

21 A dò nké ndè yému,
ke yé a do bomèmu de m̀nnì,
kàa we sũũ nke í dò nkékaa nkédeè.

22 A tùàke mupãã mboomu kó diheìà?
A yà fetaafe mátárè kó dikàrì yè boràà?

23 A yé n dè dòò ke d̄u ndè meyei nkó diyie kpéínáà?
N dè d̄ú ndè mudòò nè yekpàrè de kpéínáà?

24 A yé kuwenniku òò yènnì dè képitè kutenkàà?
Diyie yìèní kèè bíékè, kuyaakù iitiní dè ke fuu kutenkàà?

25 We nkpeté fetaafe yenébòrè?
Kè we nhānné kuce fetapíèfè tũ nkù?

26 We nhõõ duó nkè fèè ni ketenkè òmòù í bo kè?
We nhõ nte kè fèè ni fekpáfè òmòù í ã dè?

27 We nhõõ yĩ fèe cũũnní menie dikpáà,
tedòntè dàméèrì í borè
kénte kè timusũũtì yènnì?

28 Fetaafe m̀ke fe cìcàà?
We nné péi timaàntì?

29 We mpùó nke peité fetaafe mátárè?
Mupãã nkóò yõ tú we?

30 Muséé nhõõ pĩ mmenie nkè mèè kpenkemu ke naá nditári,
kè menie nyĩnkèè naá nkupèrikù.

31 Siwãã kó tenúntè sì nùú ntè tu ònte?
A bo na képitè kuhõũ kùú sì piítàà?

32 Fõõ òò denneni kutennakú tiwetàà?
Fõõ denneni mukorimu nè mudàkàà?

33 A yé ikuó ìì bo keĩnkàà?
Fõõ te kè ì pĩ nyi tōmmú ketenkàà?

34 Kàa béi a tammèe tuòke tiwetì,
kè menie ncúténì ke da dátinnáà?

35 Kàa péi fetapíèfè fèe keà?

Kàa fè yu fèe yie nke dò nte mínáà?

36 We nhõõ náké kucáduonku kukó ntaamè menie?
We nhõõ náké kukodaakù dè wentémè?

37 We mbo na nè o kó m̄ciì nkékaa nyewetè?
We mbo na kébíinnì keĩnkè kó sicèe?

38 Kutãayukú òò yĩme kéwète kénaá nketenkè?
Yedombie nhõõ yĩme kéwète kétau?

Kuyie nkuù baké dèè weí demou

39 Fõõ òò duó nkucìrìrìyòkù kù bo dimàà?
Fõõ piú icìrìrìbìà?

40 Ì ɔ̀ nkpaá okε dìì m̀ǹǹǹì titädèntì,
 ì kpaá s̄ori dìì m̀ǹǹǹì yefãpiè miεke.
 41 We nh̄ɔ̀ waa ndikākābii mudii?
 Di bí ɔ̀ n kuənnè dìì m̀ǹǹǹì mí nKuyie
 ke áá nke m̀ǹǹtè mudii?

39

1 A yé sitābɔ́ pɛí dìì m̀ǹǹǹàà?
 Siyóó ɔ̀ nkuənnè kupɛitáyonku kàa yéà?
 2 Sì ɔ̀ púó kém̄m̄kε betāābè bèdε?
 A yé si pɛitè m̀ǹǹǹàà?
 3 Sì ɔ̀ nkūũ dìì m̀ǹǹǹì ke bo pɛitè si bí,
 kéom̄p̄n̄n̄ kupɛitáyonku.
 4 Sìì bí ɔ̀ kóté kékpenke kékíté mucèmmu,
 ke dété ke ténke báá w̄ɛtɛní diyie mari bitì si yəbè borè.
 5 We mpitè dikpáà kó musāmmarímú ke fīinko?
 We nt̄t̄te disāmmarinnanni kó kuh̄ũ?
 6 M̄i dì duó ndikpáà tɛd̄ntè kè dì bo mbo,
 di kó diārì tu m̄ɛt̄ī nkó ketenkè.
 7 Di kpɛti í bonè dihei kó kutoweku,
 oc̄ntì í kpaá ke bo di p̄i.
 8 Dì firì yetārè ñnkè nke ke waà mmudii,
 dì dó dè tu timusūūtì.
 9 Fehāātìnààfè bo yie nkàa fè p̄īn̄n̄ mutōmmàà?
 Fè bo yie nkéwenté dinaadieà?
 10 A bo pítinnè fehāātìnààfè kuh̄ũ kè dò fèe duaà?
 Fè bo nderi dikāā ke da tū nke duó ip̄naà?
 11 A bo yī fe w̄rímú d̄u kè n fè táà?
 A bo yie nké fè duó nha tōmmàà?
 12 A bo ntá ke dò nfè bo k̄ɛtε k̄éw̄ɛtɛnàà?
 A bo fè toū ntidiitì ke dò fèe ti kp̄ennàà?
 13 Fεc̄on̄fè f̄t̄i p̄intimù í yóu,
 kè fè f̄t̄i m̄kε tic̄it̄i ȳənt̄i m̄sàà.
 14 Fè né ɔ̀ nkè fè d̄u n̄fε yiè mmubirímú miεke fè p̄ēēt̄ɛmu,
 kè yè nduó d̄ndε mubirímú tonn̄imù miεke.
 15 Fè keté ke bá nyé ke dò nhon̄it̄i bo na kè yè nà,
 yoo kuwanwankù makùu yè p̄ōmmu.
 16 Fè ɔ̀ í ndake fe bí kp̄i,
 dè keté ke bá ndò nfèè ì te.
 Fè ɔ̀ í nyīk̄kù fè bo ɔ̄umè detetirè.
 17 Mí nKuyie n yí fè p̄ā m̄c̄i,
 n yí fè duó m̄yèmmè.
 18 Kè fè m̄e nyitè ke coké,
 fè bá mb̄oti o s̄ānd̄èet̄i nè o s̄āntè bε kpɛti.
 19 F̄s̄ò duó n̄t̄s̄āntè muw̄rímú
 ke dat̄innè tε f̄ñí dibùà?

20 Fǎǎ te kè tè ǎǎ puu dicádónnì kǎmàà?
 Fǎǎ te kè te dabònnì yìè ke duò tikǎmbùdàà?
 21 Tè ǎǎ potè yetàrè kubiriku kè diwèi ntè bomu te wērímú kpéí,
 kè tè nwetóo te dootitábè kó ditǎnnì.
 22 Tè í yé bè tu dè kufǎwáá, te bùdàtì í duò,
 tè ǎǎ í nyà kukpàriseú kébotire.
 23 Kè didoò kuò nte ìnkè,
 kè mekpāmbii nkó kupié tu níéé.
 24 Kè tè pùtìnè muwērímú ke fǐmmú mecǎã,
 kè ditāteheù kuó ntè báá na kécómmú.
 25 Kè ditāteheù kuó ntè dò: Toò!
 Kénkpáá ke díetiri kékeè mudoò kó kunúú,
 nè behǎāpònkperíbè péikomè nè mudoò kó kutoweku.

26 Fǎǎ kó mecii nhǎ nte kè fetúúfèe pǎnte fe fèti
 kécuó nkubakù cǎnku bíékè ke bo yè tifèti pàntàà?
 27 Fǎǎ ǎ duó ndinùù kè fèe eitàà?
 Fǎǎ ǎ nte kè fèe deke yetàrè yómmè ke ceé nfe yǐéntàà?
 28 Fè ǎ yepèrè ìnkè nke, fè wentí yepèrè yómmè mme,
 yepèrè yómmè meè tu fe kó tecēkpetè.
 29 Fè ǎ nke mboní képaaté fe diì,
 fè ǎ mboní dedétirè nde káyà fè bo di mù.
 30 Fetúúfè bí yǎ mme yǐ mme,
 decírè borè fè ǎ ndé mbo.

40

1 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Isəbu ke dò:

2 Fǎ nwèè dó mí muwērímú muməu yìè nnè fǎ ntí nenni a mǎke ònti ke bo béi?
 Fǎ nwèè séi m mí nKuyie nhònti bo a bo n tǎnné tì?

3 Kè Isəbu tǎnné ti Yiè nKuyie nke dò:

4 Mí nwèè í tùðke dèmarè, m bo tǎnné ònti?
 N yóu ke pǐ n nùù ndi.

5 M béimu kuce mèmáà n ténke báá kónté,
 m báá yíé kébéi kuce medérímè.

Kuyie nyíé ke bonté diì tancǐnni Isəbu

6 Kè ti Yiè nKuyie nyíé káyúni Isəbu kuyaakù miéke kóò nàké ke dò:

7 Pǐ nhamáà onitì fǎ,
 n yóo da beke tináàniti nti kàa n tǎnné.

8 A dó n kó tibeénti cake páíi nweà?

A dó mí ntú osǐnwè kàa tu onatàà?

9 A nǎyǎnni mǎnnèmu mí nKuyie nkperaà?
 A bo na képee metammè n kǎmàà?

10 Tikpeti nè disǎnni deè múnke tú a kó tisātàà?
 Diyetidieri nè kuwenniku deè múnke tú a kó diyaàbòràà?

11 A miéke tū mpèike benitibè mediè,
 wénté be fenənsǐnfè mèmáà kè bèe kēke.

12 Wénté sifeí yembè kè bèe sǐnné,
 pante benitiyonkubε dimònni dimáà.

13 Wǎnné be bemou ké bè dàtínné mutáá,
 tanné be difòtìrì miεke dibìnni.

14 Dε mònni kè n né da sānte,
 a namè ke dòò de kó mutōmmú.

Dikondènni kó medonnimè

15 Wénté dikondènni, mú di dòò n da dòò mè,
 kè di yo ntimúti fenààfè kōme.

16 A né wénté muwērímú di mòke mù,
 kényà di pòukòrè tǐ mēè botí.

17 Kè di yóu kpeñni sétìrì kó kudóu dòmmè,
 kè di kpèrè mambii mpirí ke pirí.

18 Kè di kǔǔ dònnè disəwũǔ kó imátidéí,
 kè di cǐntíi dò nyimátìkpāntíi.

19 Mí nKuyie n dòò de demou miεke, m mènke né di ndòò,
 mí nwèè di dòò mú di duó ndisiè.

20 Yētārè ñnkè nke di waàmmè di diiti
 tiwanwantì sǎnti timou kpèiti dè.

21 Di dou tifāpèùti miεke nke, kukó nkó tipènti miεke,
 dèè dò nkupúú meniε mborè.

22 Di ɔ ndiéké tifāpèùti déè mme,
 kè kukó nkó tipùònti di fité.

23 Bá kè kukó ndó kùu ta kériε, di í yǐkù,
 kè meniε mpǔǔ nke puotì di nùù di mbúútóo.

24 We mbo dáátí ké di wetínko ké di pǐ,
 kékeuté di yèi?

Femùòfè kó medonnimè

25 Bè pǐmmu femùòfè kuyǐmpiennàà?
 Dekòkòrè bo kǔǔ fe nóndenkaà?

26 A bo tǎnné fekòtífè femùòfè yèlà?
 Dekòkòrè bo duute fe baàà?

27 Fεè bo da bámmáà?
 Fεè bo nda náánnè diyòònnàà?

28 Fè bo da dǔúnnè dinùù mari kè dò:
 M bo ntú a kóo tǎnti n fòmму mumou miεkaà?

29 A bo nfè kpèitinè bè kpèitinè mè tenòtàà?
 A bo fè pítínné kàa bí initipòì nfè kpèitinàà?

30 Beyǐmpǐmbè bo fè dou nkénfiitaà?
 Bεpotambè bo fè posìrì kéfítáà?

31 Mεpembii mbo fǔǔkú fe kònkàà?
 Mεkpāmbii mbo ta fe yuuà?

32 Nóó nha nòùtè fe ñnkè kéndò nha fè dónè dikpànni,
 kàa borè yìé nè a bo mbomè!

41

1 We nyèmmè bo ò pǎ kòò dò ò bo fè na?

A bo fê yàmè máà sànnèmu kè kufõwaá n da auté kàa do.

² We mbo yí o kōmbùò ðeu ké fê wěńté?

We nné bo dáátí ké m baao mí nKuyie?

³ We nni mpènte o kperε kè ñ dò nkóò yietí?

Dèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè mîi dè te.

⁴ N yóó wēte kébéi nfemùòfè fenfe kpéi nke,
M mu nné í nàké fε tùòti kó muwērímú kpéi,
fê kònti pìité ke wennimu.

⁵ We mbo dáté fε yaabòrì de ìikè bíékè?

We mbo ta fε yèi saku?

⁶ We mbo kpeté fε nùù kó dicàù?

Fenimbòbòre fííku dè dè duò tikōmbùòti nti.

⁷ Kè tidòpìiti kó inaú dóké fε ñnkè,

ke tau ke dò mbè ti wěnné ke uté.

⁸ Bá kù kè kù kàá nkutekù,

muyaá nyí pēnkù ti cuokè.

⁹ Kè ti wē nke taunè titòbè,

ke pī ntitòbè teii bá ke í dò nkéna kéyate.

¹⁰ Kè fê cīē mmuhāā ntīēté,

kè fê wěnténí dè ndò ndiyiè bo ke yetiní,

¹¹ Kè muhāā mmíinní fε nùù mieke,

kè ihāāpémperí yièní.

¹² Kè kuyukú yièní fε wūò,

ke dò ntekūmbotè òò fānte kè kùù yukú ñyiè.

¹³ Kè fê wei yekūò ncóuté,

kè muhāā nyènní fε nùù mieke.

¹⁴ Kè muwērímú bo fε fōníní mieke,

kè wèè fε yà kufõwaá nhò auté.

¹⁵ Kè fε kònti wěnnè titòbè teii,

ke kpeñni bá ke í dò nkénampε.

¹⁶ Fè í dé dèmarè,

dèmarè báá na ké fê yòkūnne.

¹⁷ Kè fê iténí kufõwaá mpī nyedakperè,

ké yè auté kè yè ncokù ke sòrì.

¹⁸ Kukpàriseú í fê fūūku,

dikpānni nè disiè mēè máà ndi.

¹⁹ Fε borè timátì dōnnè timútì nti,

fε borè disəwūò nè kudəú kùù dùrì dè í cāá.

²⁰ Fè í cokù kupie,

yeditifantàrè dò ntimútì nti fε borè.

²¹ Didùri í duò fε kōmbùòti,

kè dikpānni fūnte fε ò ndi daúmu.

²² Fε pəuti cùóké sikāū nsi meyómmè kpesi,

kè fê kètè dè ndò mbè dətènè dinaakāā.

23 Kè fè do dibinni di fàntemu tekũmbotè kōme,
kè kubinku nku kùu kutirè kéndò mbè tũò ntihúuntì.

24 Kè fè pèšté dè dèè dǎúnko kuhāawenniku,
kè difòtirì cūmpuri dontenè tiyùpéiti.

25 Ketenkè ìnkè òmǎù í fè baké,
bè fè dǎò nè fè kōmbùò ndi.

26 Bá dèè deu fè ò nwetóomu,
fèè baké tiwanwantì timǎu dikpráà mieke.

42

Isəbu bantémè ò í túmè òmǎù

1 Kè Isəbuu tǎnné ti Yiè nKuyie nke dǎ:

2 M bantému ke dǎ nha nǎ ndemǎu,
n yému timatì í bomè a yĩékú tì.

3 A naatimu a béimmè ke tú:
Wenninwe de yiè nwèè da sei?
De yiè nyí bantému,

n do náá ntì pèšté tinti n wǎrímú, bá n yí yé.

4 A do n náámmu ke tú n da kénté,
kàa mǎke timatì ke bo m beke, kè n tì nda tǎnné.

5 Bè do n nǎkému a kpéi,
di mmǎnni ndi n né da yàmè nè n nǎnfè.

6 Dèè te kè n yie n caàrimè ke dèmmu,
kè n yèmmè caàrè kè n kàri mutǎǎ nnè mutápeí nde ìnkè.

TI YIE NKUYIE NWEŦE KE ÍIMME ISƏBU

7 Ti Yiè nKuyie nnǎkénè Isəbu dii mǎnni kédeè, kébéinnè Edifasi Temaà eì kou ke dǎ: M mieke di yému fǎ nnè a népobè bedé, di í nǎké n kpéi kè dè siè n kóo tǎntì Isəbu dǎòmè. 8 Di mmǎnni, di waà nyenaadakè yèyiekè nè yepedakè yèyiekè, ke sǎnkénè n kóo tǎntì Isəbu ké yè nni nféúté kétuǎ. N kóo tǎntì Isəbu n dǎ wè bo m bántè di kpéi, bá m báá di dǎò n do dǎ nké di dǎòmè. Di í nǎké n kpeti kè dè siè n kóo tǎntì Isəbu dǎòmè.

9 Memme kè Edifasi Temaà eì kou nè Bididaa Suaa eì kou nè Sofaa Naamaa eì kou bè kǎtemè kédǎò ti Yiè nKuyie mbè nǎké tì. Kè ti Yiè nKuyie ncǎuté Isəbu báámmu.

10 Isəbu bàntè memme Kuyie nkè kùu wǎte kóò cǎnné o fòtirì, kóò tǎnné o kpàtì kè dèe nǎó nkuce mèdémè démè. 11 Isəbu tebii simǎu nè o tǎbè nè o népobè bèè do ò yé nè dimǎnni kè bè nkǎrini kòò dǎú. Kè bè nwè nke yo nho cǎtè kè bè ò totirine o sémmè kòò bàá meyei Kuyie nhò bǎntè mè kpéi. Kè bè nhò pǎǎ mbá wè medítibii mèmǎà nè mesǎo nkó mumámǎá.

12 Kè ti Yiè nKuyie ndǎò Isəbu mesǎà nho we yesonye mieke, kè dèe pèšté ò dèení yè. Kóo mǎte ipe tekǎupípiíte nè sikǎupísinaà (14000), yòyóbè sikǎupísikuò (6000), inǎàke idéi idéi tekǎupípiíte (1000), sǎmmarímúbè tekǎupípiíte (10000). 13 Ke múnkee mǎte ibi benitidaabè bèyiekè, benitipòbè bètǎati, 14 kóo yú denitipobire deketirè ke dǎ: Yemima (dèè tu tenónkpete), ke yú dedérè ke dǎ: Kesia (dèè tu kǎnnédì kó mupóó), ke yú detǎannè ke dǎ: Kedenni-Apuki (dèè tu tenǎnfǎnte). 15 Be kóo ketenkè kemǎu mieke onitipòkù mǎu do í wenni ke tǎòke Isəbu kó besapǎmbè kè be cicee bè wènné bembe nè be tǎbè ké bè toté bè dǎ nkétieke dè.

¹⁶ Dε kó difɔ̀nkúò kè Isəbuu sɔ̀tɛ́ kénfò̀u ke d̀ò yebie ntek̀ùtè nè sipísìnàà (140), keyà o bí nè o yaàbí, nè o yaàbí kó ibí, ¹⁷ ké nyóó kú ke kòtè mesàà nke t̀ù̀ke o yìè.

Yesã Di mpátiri tɔ̀ t̀̀ nààntì

Bè yu de kó dipátiri ke tú Yesã nke yé iyie nyi bè do ò ndièmmè mubáammu mièke ke sánti Kuyie nyoo bèe kù mɔ̀ meteèmmè. Bá fèè yènfè kó diketiri kè bè ò keté kéwāri fè k̀nni kénáké fè diè mmè boti.

De kó dipátiri tú dipátiri ndi benitibè dó di mediè Bibidi kó yepáte yemou mièke. Ke yé de kó iyie ntumè ì kàa nyinyi benitibè yèmmè, kè dè ntukúnè mubáammu yoo Kuyie nkó disānni yoo isáútì, yoo meyei nkó mudáammù nè a bo ndémè Kuyie nyoo a bo mbomè mehárìmmè mièke kè dè me ndò nha kémmú Kuyie nkó meteèmmè mme yoo a yèmmè cààrè, kè Kuyie nda bàntè yoo kù da cǐè nkè dè da naati, yoo nè ku di kó metaummè bíékè. Nè de kó yesã mmièke nke ti ò bantémè Kuyie nti tókénèmmè ke fòu, ke tú kù do mpáí, kè kù dókùmmè de ti ìnkè, kè kù dòri kù béi nti.

Di mpátiri nààntì duó ke dòmmè

1. Yesã nyèè dèúkunko Kuyie nyètiri: 8 nè 19 nè 33 nè 100 nè 103-105 nè 111 nè 113 nè 114 nè 117 nè 135 nè 136 nè 145-149
 2. Yesã nyèè benkú Kuyie nkuù tumè okpààti: 47 nè 93 nè 96-99
 3. Yèè tu bè bàammè Kuyie nhokpààti kpéi 2 nè 18 nè 20 nè 21 nè 45 nè 72 nè 89 nè 101 nè 110 nè 144
 4. Yesã nyèè tu Kuyie ncǐètè tarimù kpèye: 15 nè 24
 5. Yèè tu bè bo nkòri Kuyie ncǐètè dibanni ke denti yè: 84 nè 91 nè 121 nè 122
 6. Yèè tu bè do ò ndiè nyè Siyòò ke sánti dicèkari Kuyie ntāātè di Sedisadèmmu ke bo maá ku cǐètè: 46 nè 48 nè 76 nè 87 nè 132
 7. Yèè tu Kuyie ndo ò náké ti ikuò niùti m̀u yoo Kuyie mpāānāàntì nāàntò m̀u yoo kù bè cau ntimatì ìnkè yoo kù yè mbèe d̀ò timati: 14 nè 50 nè 53 nè 75 nè 81 nè 95
 8. Yèè tu itié nKuyie nkòbe kpéi: 37 nè 49 nè 73 nè 78 nè 112 nè 127 nè 133 nè ke né yíènnè Yesã 1 nè 119
 9. Kuyie nkòbe bèè bo meyeñcààrìmmè mièke ke báá nKuyie nke kù m̀u meteèmmè. Bè do ò ndiè nyè: 12 nè 44 nè 58 nè 60 nè 74 nè 79 nè 80 nè 83 nè 85 nè 90 nè 94 nè 106 nè 108 nè 123 nè 126 nè 137
 10. Yèè tu mǐfǔtímè mebotí mebotí bo sántémè oniti kòò kuónnè Kuyie nké kù m̀u meteèmmè. De kó yesã mbotí yèè sũ: 5-7 nè 13 nè 17 nè 22 nè 25 nè 26 nè 28 nè 31 nè 35 nè 38 nè 39 nè 41-43 nè 51 nè 54 nè 57 nè 59 nè 61 nè 63 nè 64 nè 69-71 nè 86 nè 88 nè 102 nè 109 nè 120 nè 130 nè 140-143
 11. Yesã mmóm̄m̄nyè, kè dè yèmmè Kuyie nda deetè m̀è kpéi ntimatì mièke, yoo kù da cǐèmmè a yèi: 9-10 nè 30 nè 32 nè 34 nè 40:1-12 nè 92 nè 107 nè 116 nè 118
 12. Yèè benkú Kuyie nkou bo mmàkemè diwèi o yèmmè mièke nè kù ò òmpùnne: 3 nè 4 nè 11 nè 16 nè 23 nè 62 nè 131 nè 139
- Kè dè dò mmèmmè ti bo namu yíè nkétúótè de kó iyie nkó tināàntì kéndéúkunkonè Kuyie nyètiri kéáá nè ti kó metammè kèntũ mbe ì nti nàké kè ì dòmmè.

YESÃ MPÁTIRI DIKETIRI

1

*Diwèi móm̄m̄nni kó tināàntì
(Yesã 1-41)*

- ¹ Dè nnaati wèè í tũ mbenitiyonkubè tié,
wèè í tũ mbenitiyèibè kó kuce,
wèè í katìnè bèè daú Kuyie.
- ² Wenwe dó Kuyie ntié nyi,

ke ì ǎǎ o yèmmè miεke kuyie nnè keyènkè.
³ De yiè ndònnè mutie mmu bè buotí mù kukó ntaké,
 kè mù péi yebe ye mǎnnì,
 bá mu fǎǎtì í kpeì,
 de yiè ndòòri dè demou ò nyiémmu
⁴ Benitiyonkubε kpeε í me ndò,
 bè dǎnnè tiyontì nti kuyaakù tǎ tì.
⁵ Deè te kè bè í yóó na kécómmú Kuyie mbeéntì yiè,
 bè me nyí yó nkáké Kuyie nkǎbe tǐnnì.
⁶ Kuyie nyémmu bèè wetí be kó kuce,
 kè beyeibe bie tū mmefétimè kǎku.

2

Kuyie ntǎǎté wèè kpààtì kó tinǎǎntì

¹ Ba nte kè ibotí miεke cǎú?
 Ba nte kè yebotè dǎkii meyei nkpréi ndetetirè?
² Kè kutenkù yembè baati dikpǎnnì,
 kè sikpààtibí wènné ke bo kpǎnnè Kuyie nnè kù tǎǎté wè,
 ke náá nke tú:
³ Tí tǎte bè ti pitínné ì wǎi,
 kèpíté bè ti dùú mèè fǐmme kédootóo.
⁴ Wèè kàri keǐnkè kòò bè daú,
 ti Yiè nKuyie mbè ti mudaá mmu.
⁵ Ke bè nǎǎnnè kemieke.
 Nè kemieyonkuke ke bè ǎǎ kufǒwaá nke tú:
⁶ Míi pǐ n kóo kpààtì,
 ditǎsǎàrì Siyǒǒ ìnkè.
⁷ N yó nnáámmu Kuyie nyē nkù yóó dǎò dè kpéi.
 Kù ñ nǎkémmu ke yǐ:
 A tú m bire nde yíe,
 kè n tú a cice,
⁸ ke tú n kù mǎo yebotè yemou kè kùu yè nni nduó nkè n yè tieke,
 kéntenè itemmǎnkoo,
⁹ kécǎmmú yebotè nè kumátìpààtì,
 ké nyè pùò ntiyaamatì kǎme.
¹⁰ Díndi bekpààtibè, ñciinè,
 ketenkè kó bebeémbè, ñyiénnè itié.
¹¹ Mpǐnnè Kuyie ntǎmmú ke kù dé,
 nyénè kù kpeñnimè kè di kǎmbùàtì nkù duò.
¹² Kè di nkù déúkunko
 ku mieke yàà bo di peike mèè kpéi
 kè di feti di tū nkùu ce mieke,
 ku mieke í yóó ǎte kè bo peikemè.

Dè nnaati bèè sǎri ku borè.

3

Medetímè boní Kuyie mborè nde

¹ Dafiti do cokùnè o birɛ Abusadɔmmu, kéndiè nfèè yènfè.

² N Yiè nKuyie n dùòntòbè sũmu,
bèè n wanti bè í sénní.

³ Bè í sénní bèè náante n kpéí,
bèè tu f́ nKuyie nha í yó n deeté

⁴ N Yiè nKuyie nf́òò tu n kó kudɔpìkù,
a deumè kpéí nte kè dè n naati.

⁵ Kè n kuónko ke yu n Yiè nKuyie,
kù òò yiemmu ku tāsààrì ìnkè.

⁶ N duómu ke yè nke duó, ke ènte,
ke yé n Yiè nKuyie nni ncúómè.

⁷ N yí yíèkù benìtìbè sikou sikou,
bèè n cètinè tipùtì timou.

⁸ N Yiè nKuyie,
ité kécómmú ké n deeté,
f́òò bèmmù n dootitòbè,
ke bókií benitìyonkubɛ nì.

⁹ N Yiè nf́òò deeri,
a sàà nni mbonè a nìtìbè.

4

Kuyie ndeeri mè bè sòh́té ke wátìrì wè

¹ Dafiti yènfè bè diè nfè nke biennè tibómbonti.

² F́ nKuyie nf́òò n kòmmú,
n kuònnè f́ nwe, n teennè!
N yèmmè do cààrè kè f́òò n deeté,
n kuó mmesémmè kékénté m báammì.

³ Díndi benìtìbè,
dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrimè n yètìrì?
Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ndómè detetìrè kperɛ
ke wanti siyáàbìsí?

⁴ Banténè Kuyie nkuù n dòòmè mesàà,
kè n kù yu kù n tee.

⁵ Kè di mièke peike di báá dàò meyei,
totínè keyènkè di yèmmè di duó dè,
kébónkùnne di mièke.

⁶ Fíénè Kuyie nyiwũò kù dó ì,
ké kù duó ndimáà.

⁷ Besũkùbè nàámmu ke tú:
We mbo ti duó ndiwèi?
Ti Yiè nKuyie ntí mítté a wenniku.

⁸ A né n duó ndì wèi pèttému tidiiti nè menaà
ndè ò mpíéké kè bè mòke di.

⁹ Nh òò duó káyè nkéduó nè diwèi ndi,

ke yé n Yiè Kuyie nfóò n kãnkémè.

5

Kuyie ncouté wèè kó ibáammù

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke eunè itārí.

² N Yiè nKuyie nkénté n náaàntì,
keè n dabònnì.

³ N kóo kpààtì, fí nKuyie fíò n te,
keè n da yumè, fí nwe m báámmè.

⁴ N Yiè nKuyie ndikũnweñnì a ã ã keèmu n tammè,
nh ã ã pike mbúó fí nwe ke da kèmmú.

⁵ Kuyie nha í dó meyei,
a ã ã í ncouté oyeiwe.

⁶ Bèè yete yeto bè í yóó da tóónnè,
a í dó bèè dòòri betòbè meyei.

⁷ A kòumu siyáàbìsì yembè,
nè bèè cou menitiyĩ nè becũmbè,
ti Yiè nKuyie mbè dò nha borè isòke nyi.

⁸ Mí nyie a n dòò mèè sàà ndeumu,
kè n tati a cĩètè.
N da dému,
ke yó nnínkú a cēsààtè mièke.

⁹ N Yiè nKuyie nha tú timómmònti yiè nwe,
nni ncèmmú bèè n díínte be kpéí,
tũnte kuce a dó n tũnne kù.

¹⁰ Bè í mòke timómmònti,
bè dó meyei mme,
kè be náaàntì dò nkufòti kùù feí,
bè tu besòumbè mbe,
ke ã nnáá nke kpreti ke né dó meyei.

¹¹ Kuyie nwénté be beyeibe,
kè bè dó kédòò tii bè buó,
be yei nsũũmmu,
beti be,
bè yete a kpeti nti.

¹² Kè bèè bie sòri a borè,
kè diwèi mbè bo,
kè bè nyānku sáà nè diwèi,
kàa mbè kãnké,
bè da dómú, yóu kè bè nyānkunè diwèi.

¹³ Fí nKuyie nfóò dòòri mesàà mbesààbè,
kàa sàà mbè kãnké kudòpikù kòmè.

6

Bè bàámmè Kuyie nke dó meteèmmè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè kubómbonku iwěĩ ini kòku.

² Kuyie nha bá m poté nè kemieke,
 a bá n tiénnè kumiepié.
³ N Yiè nKuyie, n kuó mmesémme, n cĩtemu,
 n Yiè nKuyie, m miekũnne n kũò í pĩ nyetabè.
⁴ N yí yé m bo tìi mieke.
 N Yiè nKuyie dè yó nkááké de kàa n teennè?
⁵ Áú n Yiè nKuyie, bónkũnne a mieke ké n deeté!
 N coo nha sàà nkpréí.
⁶ Becírìbè da yèmmu,
 we mbo da sántè kudankù?
⁷ N kuòmmu ke cĩtiroo,
 bá kèè yènkè nh ò nkuòmmu kè n dóùu búúté,
 n dóù dii sààkenè tinanniéti.
⁸ Mesémme meè te kè n nuò ncĩte,
 n dùòntabè beè sũ kè n nuò nhòu.
⁹ Fũtenè m borè, díndi bèè dòòri meyei,
 ti Yiè nKuyie nkèèmu n dabònni.
¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkèèmu n sáútli,
 ke còuté m báammì.
¹¹ N dootitabè kufòwaá nkuù bè pĩ nkè bè di ifei,
 kè be kònti au,
 kè bè cokù mecãã nnè ifei ke wèti.

7

Dafiti dómè Kuyie nhò kònné

¹ Feyènfè Dafiti dèntè fè Kuyie. Kuusi, Bensamèe wuò nkou kpréí.

² N Yiè nKuyie n sari fòò borè,
 n deeténè bèè n féũnko,
 m patè.
³ Bè yàà bo n nété dicìricìrì kòme,
 dicìricìrì òò pĩmmè kénété bá òmòu báa fietè.
⁴ N Yiè nKuyie, kè m mènke dòò bè n wátìrì tì
 kè m mènke cààrè,
⁵ Kè n fòó mmeyei n wèè n dòò meyei,
 kè nh éi n dùòntabè kperè detetirè,
⁶ n dùòntabèè nni mbetì ké n ninte,
 ké n yèèrè, ké n kuò,
 kékũnné n yètìrì mutáá mmieke.
⁷ N Yiè nKuyie nyíté kécómmú,
 kàa miekeè bè yè,
 baao n dùòntabè bèè mieke n cóú,
 n kónné fò nwèè te tibeénti.
⁸ Ibotí imòuu tíi nha borè,
 kàa mbo keĩnkè ke ì baké.
⁹ Kuyie nfò nwèè bekùnè ibotí,
 n kónné n naatí kpréí,

n yí cààrè dèmarè.

¹⁰ Cónné benitiyeibe caàrìmè,
kékpénkúnne besààbè,
fí nwèè yé benitibè yèmmè,
nè be yentotí,
a tú Kuyie nku ke wenni.

¹¹ Kuyie nkuù tu n kó kudɔpìkù,
kuù deerí besààbè.

¹² Kuyie nkuù bekùnè timómmanti,
ke né yóù sáà.

¹³ Kòo nitiyeiwe í cèète ò sǎũ o siè ndi,
ke deenko o tām̀m̀.

¹⁴ Ò màátí tìi kpàrinentì yóó we nkuɔ,
ò sǎũ ìi pie nyóó we ntã.

¹⁵ Ò kuò mmeysi nkó tipoutì nti,
ò pùó mmesoummè mme,
ke yóó peité siyáàbìsí.

¹⁶ Ò keù difòtìrì ndi ke dì cūmp̀nko,
ò doti ò keú dù fòtìrì mieke nke.

¹⁷ Ò dǎ̀ mèè yei ndoti o yuu ìnkè nke,
ò yóù kùù yonku doti o tìnni ìnkè nke.

¹⁸ N yó nsántímu n Yìè nKuyie,
kù tumè timómmanti yìè,
n yó ndièmmu ke bie ntibómbonti,
ke déúk̀nko Kuyie nkùù baké keìnkè nè ketenkè ku yètìrì.

8

Kuyie nkpeñnimè ke dǎ̀ onitì kòò deũ

¹ Bedèmbè kóo kòtì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè kubómbonku.

² Ti Yìè nKuyie nha yètìrì feímu
ketenkè kem̀ou mieke.

A yètìrì deumu ke sènté tiwetì,
n yó nda sántímu.

³ Ibí nè ibibénni bo ndiè nke da santí,
ìi kó yè̀ǹ peri a dù̀nt̀bè diebè,
a dootit̀bè diebè í pieti tináàntì.

⁴ Kè n wùó nkeìnkè a nou kó mutómmú,
otánkù nè siwáá a dǎ̀ dè,

⁵ m báá yà onitì tu wè kàa yé o kpéi,
n yí yà onitì yie ntu wè kàa dàke o kpéi.

⁶ Kuyie nha ò dǎ̀ kòò sàke dónnè fí nwe,
kàa ò duó ntikpetì nè diyetìdierì.

⁷ Kòò duó nha dǎ̀ dè kó dimàà kòò dè baké,
kàa ò baá ndem̀ou.

⁸ Tipièti nè inààke nè tikpasĩntòo,
⁹ nè sinəə nè siyĩ
 nè dèè kó dimàà bo menie mmieke.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nha yètìrì feĩmu
 ketenkè keməu mieke.

9

Kuyie ndeərímè beçĩribè nè bè fěũnko bè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè debémbénnè metammè daamè kperε.

² N Yiè nKuyie n yó nda sántí nè n yèmmè meməu ndi,
 kénnáá nha kó tidietì.

³ Fṣṣ te kè nh auné diwèi,
 ke diènnè debémbénnè ke da sántí,
 fṣ nKuyie nha bakému ketenkè nè keĩnkè.

⁴ N dootitəbè bótìrì be fñnkó nyε,
 ke duò ke kṣ nha ùkè.

⁵ Fṣṣ n kòmú ke kpa n kpeí,
 ke kari a kpààtikàrì ke bekùnè timómmənti.

⁶ A puotĩmu bèè í da báá,
 ke kə̀u benitiyeibe,
 ke ũ̀tì be yètè paí sáà.

⁷ Fṣṣ kùə ti dootitəbè ke bè dèè,
 ke pùə mbe ekè paí paí,
 kè ti yè mbe kpeí.

⁸ Kuyie nkpààtirĩmu sáà,
 ke fií nku kpààtikàrì tibeéntì kpeí.

⁹ Kuù baké kutenkù nè timómmənti,
 ke bekùnè ibotí kè dè sè.

¹⁰ N Yiè nKuyie nfṣṣ tu bè fěũnko wè kó disòrì,
 Bè sòrì fṣṣ borè meyeñcaàrì mè mənnì.

¹¹ Bèè da yé bè da duómmu bemáà,
 ke yé fṣ nKuyie nha í yóumè bèè da waà.

¹² Ndiènnè kédéúkùnko ti Yiè nKuyie,
 kuù kàrì ku kpààtikàrì ìnkè Siyṣṣ,
 mpĩ̀kùnè Kuyie ndòò mèè də̀rì mè diemè ibotí mieke.

¹³ Kuù bekùnè benitikù̀bè,
 ke yé beçĩribè kpeí,
 kù í yè mbèè kuò mbe kpeí.

¹⁴ N Yiè nKuyie, n kuó mmesémmè,
 wénté n níimbè n diinko mèè sémmè,
 fṣṣ n deərínè mukũ̀.

¹⁵ Kè nní ndiènnè diwèi
 ke da sántí Siyṣṣ kə̀be tĩnnì mieke,

a n deetémè.

16 Yebotè duò yè keú yèè fòtè miéke nke,
kè yè dii tì cùòtì yè pī.

17 Kuyie mbenkúmu kù tu kù,
ke dōori timóm̄m̄nti,
kòo yeiwe dii tì máti ò pī.

18 Benitiyeibe tati kudonkù nku,
nè yebotè yem̄ou yèè yè nKuyie.

19 Kuyie nyí yóó yè mbeçiribè kpéí,
ocīri í yó nkém̄m̄ú dèmarè kém̄ónté kè dèe deè.

20 Kuyie nyíte kécóm̄m̄ú,
báá yóu kòo nìtì weè na,
bekénè yebotè.

21 N Yiè nKuyie nhänné yè kufōwaá,
kè yèe banté yè tumè benitibè mbe.

10

1 Dè yīme n Yiè nKuyie nkàa dété?
Dè dòmm̄e kàa sòri meyeñcaàrìm̄e m̄onni?

2 Benitidonnibè m̄òke sip̄o nsi,
ke fēũnko beçiribè,
kè be dōòrìm̄e bè pī.

3 Dè ò nnaatimu onitiyeiwe ò dó kédòò tì kpéí,
kòò fiète otòu kper̄e dè nhò naati,
kòò sáá nKuyie.

4 Onitiyeiwe ò nnáánnè tepòtè nte ke tú:
Kuyie nyí kpetì òm̄ou,
kù keté ké í bo.
Tìi bo o yèmm̄e sáá.

5 Ò dōòri dè yíémm̄u sáá,
ò í banní Kuyie mbeénti,
ò aúmm̄u o dootitòbè bem̄ou.

6 Kòò nàá nho yèmm̄e miéke ke tú:
N yí doti bìtì,
meyei nyí yó n yà bìtì bìtì!

7 Kòò nùu m̄òke tináaṅs̄nti,
siyáábìsí nè meçim̄m̄e,
kòo náaṅtì tu tiyeiti ò í náá ntimóm̄m̄nti.

8 Ò òò oke diheì také nke,
kékuo wèè í cààrè mùmam̄u disòri
ke ò ntũũ nke paké ocīri.

9 Ò ò nhoke kutúúkù nku,
medétim̄e diciricirì kōme,
ke paké ocīri,
kòò kpààke kétanné ticùòtì miéke.

10 Ò òò kúkúmu, kébake,

kéyāke ocīrì.

11 Kòo yèmmè dò nKuyie nyè nho kpeti,
ke dò nkù í dake o kpeti ìnkè,
ke dò nkù í wúó nhò d̀̀̀rì d̀̀̀.

12 Kuyie, nyíté kécómmú,
Kuyie, nyoute a ǹ̀̀tè!
Báá yè mbecīribè kpeí.

13 Dè yīme kòo yeiwe da daú,
ke tú a í yóó ò kpetínné?

14 A wúómmu ocīrì á̀̀̀rìmè ke f̀̀̀ũrì,
f̀̀̀ò ò kómmú,
Ocīrì duó nf̀̀̀ nwe omáà,
f̀̀̀ò dàke deciribire kpeí.

15 P̀̀̀ntè oyeyiwe wḗrímú,
yietí we o yei,
deite we a ù̀̀kè.

16 Ti Yiè nKuyie nf̀̀̀ò tu okpà̀̀̀tì sáá,
bèè í da yé bè í yó nkpaá a eì.

17 A kemmumu becīribè dó tì,
ke nárik̀̀̀nko be yèmmè,
ke yo bè tu mù.

18 Ke kommu iciribí nè bè f̀̀̀ũnko wè,
kè dè bo yie nkòo nìtì bá nd̀̀̀orinè otò̀̀̀ muwḗrímú.

11

Kuyie nwùómmè benitìbè beməu

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

Kuyie mborè n de nsori,
di bo yīme ke dò nní ncokù yetārè mièke teǹ̀̀tè kōme?

² Beyeyibe fī mbe tānnè nde,
bè s̀̀̀unko be pie nyi,
ke sori dibìnnì mièke ke bo tā wèè yèmmè wenni.

³ Kè diheì càà̀̀̀rè,
onitìsà̀̀̀u bo d̀̀̀ò ba?

⁴ Kuyie mbo ku c̀̀̀sà̀̀̀tè mièke nke,
ku kpà̀̀̀tìkà̀̀̀rì bo keìnkè nke,
kù wùómmu benitìbè beməu,
ke yé be yèmmè mièke dòmmè.

⁵ Kuyie nyému osà̀̀̀wè nè oyeyiwe be yèmmè,
kù í dó oyonkuwe.

⁶ Kuyie nyóó c̀̀̀ũnní yehā̀̀̀kũ̀̀̀ nyè nè mehā̀̀̀k̀̀̀̀pè̀̀̀rìmè benitiyeyibe ìnkè,
be kó tiyeti de ntú.

⁷ Ti Yiè nKuyie ntu timómmənti yiè nwe,
ke dó wèè d̀̀̀̀rì timómmənti,
bèè pī ntimómmənti bèè yóó kù yà.

12

Beyeiβe sūūmmè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke biennè kukùtìdùkù iwēĩ ini kaku.

² Ti Yiè nKuyie nti dεεté,
benitisààbè dèèmu,
timómmanti yembè í kpaá.

³ Bá wè ò wátìrì otòu nwe,
koò kpèntì kòo yèmmè né bo mèdémè.

⁴ Kuyie nkuò benitikpèntibè,
nè bèè nàánnè sifeí.

⁵ Bèè tu:
Tì nò yèè tu ti kó muwērímú,
ti nò nke náámmu,
we mbo na ké ti baaté.

⁶ Kè Kuyie ndò:
Mí nKuyie m bo íté kécómmú,
bè fēũnko bèè sénnibè kpéí
nè beçĩrìbè bèè kuò,
m bo dεεté bè sènkèrì bè.

⁷ Kuyie nnáàntì dò mpáíí nwe
ke dò mmesòò mbè pũnné mè fehããtofe,
kè mè wenke mesàà.

⁸ Fó nti Yiè Kuyie,
fóò yó nti kãnké benitibè biè mbotí.

⁹ Bá kè de kó benitibè bo tipítì timòu,
bá kè beyeiβe sūũ nkutenkù.

13

Onitì dómè Kuyie nhò dεεté kè dè ò òotí

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Kuyie nde yó nkááké de kàa dentení n kpéí?

Dè yó nkááké de kàa yóu kè n da yà?

³ Dè yó nkááké de kè iyĩèke nè meyeñcaàrìmè yewe yemou kōme kè dèe deè m miεke?

Dè yó nkááké de kè n na n dootitòbè?

⁴ N yiè nKuyie nwéntení kékeè n tú mù,
ké n yíé muwērímú,
n yàà bo kú.

⁵ Kè n dootitòbè báá yĩ bè n na,
dè yàà bo narike n dootitòbè n yĩèkemè.

⁶ N yému a tùmè mesàà nyiè,
kè n yèmmè naati a n dεεtéme.
N Yiè nKuyie, n yó ndiè nke da sãntímu,
a n dòò mèè sàà nkpeí.

14

Onitiyeiwe kó mēborime

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

Tiyèntì tì ò ò yí Kuyie nyí bo!

Bè càkemu, bè dòòrì isòke kperere nde,
òməù í bo be mièke wèè dòòrì mesàà.

² Ti Yiè nKuyie mboní kèínkè nke ke wúó mbenitibè,
ke bo yà wèè mòke meyèmmè ke kù waà.

³ Beməu bè fetimu ke càke,
òməù í bo wèè dòòrì mesàà mbá omáà.

⁴ Kuyie mbéimu ke tú: De kó benitibè sàà í yé demaràà?
Ke sou n nitibè ke bè yo mbá bè í dake n kpetàà?

⁵ Kufəwáá n yóó bè autému kè bè nkpeutí,
ke yé Kuyie nkommumè besààbè.

⁶ Di paankonè becīribè mbe be kperere kè ifei yóó di pī,
ke yé ti Yiè nKuyie nkuù tumè be kó disòrì.

⁷ Medεεtímèe yènní Siyōō kédεεté Isidayεeribe!
Kuyie mbo wēte kéténnéni dii mōnni ku nitibè,
dè bo narike Sakəbu kəbe,
Isidayεeribe bo nyānku.

15

Kuyie ndó ku kəbe ndommè

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nha yóó cəuté we a cīètè mièke?
We n yó mbo a tāsààrì ínkè?

² Wèè borime wenni wènwè kòò tū ntimóm̄m̄anti,
ke náá mmóm̄muə ntì boní o yèmmè.

³ Wèè í wátìrì betəbè, wèè í caàrì o kou,
wèè í sáá nho cəpetitəù.

⁴ Wèè yetírì Kuyie nyete bè, ke cəú bèè kù dé,
kòò béi ndi nùù bá kè di ò yóù wèè di dòò.

⁵ Wèè í penni o díítì ke dó mucóntimu,
wèè òò í ncəuté ticuuti kécaàrè wèè naati.

Wèè dòòrì mεmme demarè báá ò nampε.

16

Kuyie ndεεté wè kó diwèi

¹ Dafiti yènfè.

Áú Kuyie! Nni nkānké,

fóò tu n kó disòrì.

² N Yiè nKuyie nfóò m baké,
m péú fóò máà borè diwèi.

³ Bēsààbè bèè bo dihèi miεke
 bèè tu benitimómmbε n dé bè.
⁴ Bèè kòri yebòkè borè,
 m báá kòte bè feu dè be kó iwũḽ,
 m báá fié be kó iwũḽ,
 n keté ke báá aate kényú be bøkè kó yeyètè.

⁵ N Yìè nKuyie nfḽḽ tu n kperε demḽu,
 fḽḽ n duḽ n dó dè,
 n kpeti timḽu bo a nḽu miεke nke.
⁶ A n duḽ ndè n naatimu,
 dè tu desààrè nde n kpréi
 ke n duḽ ndiwèi.

⁷ N sántímu Kuyie nkùù n tiè,
 bá keyènkè n yèmmè ḽ n dentemmu de kó itié.

⁸ M buḽ n Yìè nKuyie nku sáà,
 kù m bonèmu, m báá kpeute.

⁹ Dèè te kè n yèmmè naati,
 kè n diènnè diwèi.

¹⁰ Ke yé ke dò mbá kè n ku,
 m bá nkpaá kufḽti miεke,
 ke yé a í yóó yóumè a kou kòo pāake.

¹¹ A m benkemmu mufòmму kó kuce,
 ke yo nni mbonè ke n duḽ ndiwèi.

17

Wèè í cààrè mùmamù ò mḽmè Kuyie mmeteèmmè

¹ Dafiti kó ibáammì.

N Yìè nKuyie, keè n da móú tì, ké n kónné,
 keè n dabònni kékeè m báammì,
 siyáàbìsì í bo m miεke.

² Fḽḽ yó m bekénè,
 fḽḽ yó m púté n naatimu.

³ A yému n yèmmè, a n séúmu keyènkè,
 kàa n fie a í yóó yà timati,
 tii bo n yèmmè tii yièní n nù.

⁴ A náaḽtì tii n ni,
 ke n yennínè mmáà beyeibe kó ice.

⁵ N tūmmu weti weti a ce,
 n tààke í kpeutí.

⁶ Kuyie n da yumu ké yé a yó n ténnémè,
 kénté m bíékè kékeè n da náá ntì.

⁷ Benke a sàa n diemè fḽ nwèè dεerí bèè wanti disòri a borè,
 ke bè fèkù be dootitòbè nḽu miεke.

⁸⁻⁹ N ni nkānké kunḽmpòkù ḽ nkānkémè tenḽnnitè,
 benitiyεibe bèè n fḽũnko be kpréi,
 a nni ndiéké a kó mēdèè.
 N dootitòbè yonkubε bèè n fité be kpréi.

10 Bè í m̀ake mesémmè,
 bè nàánnè sipɔɔ nsi.
 11 Bè tũ n naàcèi nsi,
 ke n fité ke wanti ké m bɔ nkɛtenkè.
 12 Bè dònne dicìricìrì ndi dìi dó kèpí nkè dè di ɔɔtí,
 musĩmmù mùù òke difāpèù ke díí.

13 Kuyie mbáátí ké bè kpannè,
 ké bè bɔ nkɛtenkè,
 youte a siè ké n deeténè benitiyonkubɛ.
 14 A bè kùɔnè a kpàrìsiè, ké bè dèè páíí,
 bè bá nkpaá befòùbè mièke,
 nii mbe menétiime a sùó mmè be kpéí,
 kè be bíí yà kénsànnè késúó mbe yaàbí.
 15 Mí n wetímu ke yóó da yà,
 m bo ente dìi m̀nni n yóó da yàmu kénsànnè.

18

*Dafiti dèntèmè ke sãnte Kuyie
 (Wénté 2 Samuuyeri 22.1-51)*

¹ Bedèmbè dièmmè Dafiti Kuyie ntɔ̀nti yènfè. Ò do dèntè de kó feyènfè Kuyie nhò deeté
 dìi m̀nni ndi nè o dootitɔ̀bè bəm̀ou nè Sauri.

² Kòò b́ei nké d̀:
 N Yìè nKuyie n da d̀mu,
 f̀ɔ̀ tu n kó muwèrímu.

³ N Yìè nKuyie f̀ɔ̀ n te n sɔ̀ri f̀ɔ̀ borè,
 f̀ɔ̀ tu n kó kupèrikù kùù n kãnké,
 f̀ɔ̀ tu n kó kudɔ̀pikù,
 f̀ɔ̀ tu okperì wèè n deerí,
 f̀ɔ̀ tu n kó tecèkpetè n sɔ̀ri tèè mièke,
 f̀ɔ̀ tu n deetíwè wèè n deeténè beyeibe,

⁴ Kuyie nyètìrì ndeu,
 n ku n yu kè kù n deeténè n dootitɔ̀bè.

⁵ Mukũũ ndo m boumu ké n fité,
 menie mmèè pũ̀ ò nke kòù kè m̀e donné n kòm̀bù̀tì.

⁶ Kudɔ̀nkù kó iwèí ìi do n cè̀tè,
 kè mukũũ nkó ticù̀tì nduó n ỳikè.

⁷ Dè do n di kè n yú Kuyie nku,
 ké ku nkuónnè,
 kè kùu keè n tammè ku c̀tètè mièke,
 kè m báammì tuòkoo ku borè.

⁸ Kè ketenkèe aá,
 kè yetārèe sãntè kéaá,
 ku mièke peike m̀è kpéí.

⁹ Kè kuyukú nyièní Kuyie nwũ̀,
 nkè fehã̀deènfè ỳièní ku nùù nè ihã̀pém̀péí.

¹⁰ Kè kùu bíi ntiwetì kécúténí,

kéncutiní ke na yewetisùò.

11 Ke deke oĩnkembàrì, ke puù,
kémpùtì kuyaakù miεke.

12 Kè yewetisùò kù fité,
kè yewetè dieyè kù cèète,
kè dè sòù ke dò ndibinni cūmpuri.

13 Kè kuwenniku diεkù yìèní ku ìkè
Kè yewetè pēnkù nè yemátárè nè ihāāpémperí.

14 Kè ti Yiè nKuyie mpéú keĩnkè fetaafe kōme,
kè bè yo Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè ku tammè.

Kè fetaafe mátárè duòní,
kè muhāā ncóú.

15 Kè fetaafe nwéí tipùtì timou,
kè Kuyie ntāū ku pie ntipùtì timou.

16 Kè kùu pee kè dàméèrì fūò feité,
kè kùu wei kè ketenkè miεkeε feité.

17 Kè kùu youtení ku nòutè keĩnkè,
ke n yūó mmenie mmiεke kédenneni.

18 Kuù n deerínè n dootitòbè,
nè n sīmbè bèè wērímú pēēté n kōmu.

19 N do bo mesémmè miεke nke kè bè n cèète,
kè Kuyie mme nní nni mbonè.

20 Ke n dènneni difòtìrì miεke,
ke nh òmpùnne kù n dó mèè kpréí.

21 Kuyie nni nyietí n dōori mēmmε dèè sié.
N wennimu kè kù n yietí mesàà.

22 N tūmmu Kuyie nkó kuce,
n yí yetε ku kpeti matì.

23 N yí yeté ku kuó mai,
m me n yí yeté ku tannùù mari.

24 N dōorimu kù dómè.
N dakemu nyàà bo yeté mèè kpréí.

25 Kuyie nni nyietí n wetí kè dè mààmè mme,
n wennimu kè kù n yietí mesàà.

26 Kuyie, nwèè dōori dèè wenni,
a we ndōori dèè wenni.
Wèè tu onìtì mómumu a we ndōori timómumanti.

27 Wèè dò mpáíí, a òò ò benkemu amáà páíí.

Kòò tu oyeiwe a nyé a bo ò yīmè.

28 Fòò deerí besénnibè
ke kékùnkò sifeí yembè.

29 N Yiè nKuyie nfòò cóunko n fitírè,
fòò m mí dibùnnì miεke.

30 Kuyie nfòò te kè n do n dootitòbè.

Fòò te kè n sènté be duotí.

31 Kuyie nkó kuce do mpáíí nwe,

kè ku náànti tu timóm̄m̄onti,
kè kù dò nkudəpikù ke kánkù bèè sòri ku borè.

³² Kuyie nkuù tu ti yiè,
Kuyie mbo kumáà ndi,
kuù máà tu dipèrì d̄i ti kánké.

³³ Kuyie nkuù n duò mmuwērímú,
kuù wènkùnkò n ce.

³⁴ Kuù te kè n tààke cāā tēhontè kpeyi kōme.
Kuù te kè n còmmú ditennì ìnkè.

³⁵ Kuù m benkú dikpànnì,
ke n teénnè kè n nò nke yūō mmutāmmù.

³⁶ N Yiè nKuyie nha nòutè youte tēè n to,
ke n kánké kudəpikù kōme, ke n deerí,
nh òō da yú kàa yiemmu ké n kpénkùnnè.

³⁷ Fòō te kè n kèrí mecāā,
bá n tààke í seití.

³⁸ M bèti n dootitəbè mbe ke bè n̄ntè,
kè n yí bè kùò bəm̄ou m báá wēte.

³⁹ M bè kèété kéétému kè bè còú kè m bè nàù,
bè báá na kéíté, m bè namu.

⁴⁰ Kuù n duó mmukpàriwērímú,
ke te kè n dootitəbè m b̄úté.

⁴¹ Fòō te kè n dootitəbè b̄utínnè ke coké,
kè nh auté n s̄imbè ke bè k̄ù.

⁴² Kè bè kuò mbá òm̄ou í bè teénnè,
kè bè da kuònnè f̄ó nKuyie mbá a í bè còú.

⁴³ M bè n̄ntemu kè bè naá nkutāyukú, kuyaakù to kù
kè m bè nàù kuce kó tisāsāàti kōme.

⁴⁴ Kuù n deeténè m botí kəbe bèè yete n kpeti,
ke n ní nyibotí ìnkè,
kè kubotí n yí yé kù naá n kó tidaati.

⁴⁵ Kè bep̄òbè n s̄ántí,
kè m b̄éi mmémáà bèe yie n kpeti.

⁴⁶ Kè bè c̄ite ke kpeutí,
ke yièní be sòrè mieke.

⁴⁷ N Yiè nKuyie mbomu kuù tu n kó dipèrì.
Ndéúkùnkonnè ku yètìrì, kuù tu n deetiwè.

⁴⁸ Kuyie nkuù m pèrì,
ke te kè ibotí m b̄úté.

⁴⁹ Kuù n deerínè n dootitəbè,
ke te kè n nò n k̄rantídèntəbè,
kuù n deerínè benitiyonkubè.

⁵⁰ Deè kpéi nte kè n yó nkù s̄ántí ibotí cuokè,
ke diè nke déúkùnkò ku yètìrì.

⁵¹ Kuù deerí ku kóo kpààti,
koò d̄òri mesàà wenwe kù t̄āaté wè,
wenwe Dafiti nè o yaábíó s̄āà.

19

Kuyie ndòò dè dè benkú kù deumè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Keĩnkè benkúmu Kuyie ndeumè,
kè tiwetì benkú kù pĩ mmùù tómmú.
³ Bá dìi yìè kè dì nàá nditerì kù deumè,
bá kèè yènkè kè kè nàá nketekè kù deumè.
⁴ Dè í tú nè tináaàntì, dè í tú nè yetannò,
òmòù í yo de tammè.
⁵ Kè de náaàntì né pité kutenkù kumòu,
kè bè tì kèè itemmànkè imòu.

Kuyie ndòò diyìè cǐètè keĩnkè nkè.

⁶ Kè dì ò nyetini ke do nwèè tùóté o pokù bàmbà,
kè dò ndikòmbùù yìè nwèè kèrí o ce kè dè ò naati.
⁷ Kè dì ò yènni ku ntemmànkù kénkèrí kéta kutèkù,
dèmarè í yennínè di iinkù.

⁸ Kuyie nkuó dò mpáíí nwe ke duò mmufòmmu,
ku tannò tu yemómmanye nye, ke ciinko besĩntíbè.

⁹ Kuyie ndó dè wennimu ke náríkùnkò meyèmmè,
ku tannò dò mpáíí nwe ke náríkùnkò inuò.

¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndè wennimu,
de kó fedédíéfè ò mbo sáà nwe.
Kù tǎáté tì wennimu ke tú timómmannti.

¹¹ Tì wenninèmu mesòò,
ke pènkù mesòò nsààmè kuwenniku.
Tì wèètinèmu mecekùò,
ke pènkù mecekòbèmmè kunaatí.

¹² A dè tiènnè mí nwe a kóo tǎntì,
Wèè yìè nha kpèti ò péúmu mucóntimu diemù.

¹³ We nyé o yetímè? N cǐé n yí yé mèè yei,

¹⁴ Nkǎnké mí nha kóo tǎntì kè tefentè bá m pĩ,
kè nní nwenni ke báá dòò meyei ndiemè.

¹⁵ Áú Kuyie! Còuté n náaàntì nè diwèi,
kéccòuté tì bo n yèmmè.

N Yiè nKuyie nfóò tu n kó dipèrì, n kóo donti.

20

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Kàa bo meyeñcaàrìmè mieke ti Yiè nKuyie nda teennè,
kunku Kuyie nSakòbu do tũ nkù nda kǎnké.

³ Kù mbo ku cǐètè Sedisademmu ke da teennè,
kù mboní Siyòò tǎrì ke da cúó.

⁴ Kù báá yè nha pǎrè kpéi,
kùu còuté iwũò a kù feu ì ke tuò.

⁵ Kù da duó nha yèmmè dó dè demòu,

kétũnne a dɔ́ kédɔ̀ tì timɔu.

⁶ Kè ti nyíúnè diwèi kù da teennèmè kàa na,
kè ti cònnè mēnakùmè kó mecannimè nè ti Yiè nKuyie nkó diyètìrì.
Ti Yiè nKuyie ndɔ̀ a kù mɔ̀ dè dēmɔu.

⁷ N yěmu ke dò nti Yiè nKuyie ndeeri okpààtì kù tãáté wè,
ke boní ku cīètè keĩnkè koò teenní,
koò deerínè ku wērímú diemù.

⁸ Bēmabè tá be kpàrisēĩ nsi,
kè betɔ̀bè tá be sēĩ.
Tínti me nyu ti Yiè nKuyie nyètìrì ndi.

⁹ Kè bè bótìrì ke duò,
kè tínti bie cómmú teii,
ti í nampú.

¹⁰ Kuyie nteennè okpààtì,
kè tì da yu á keè.

21

¹ Bè dièmmè Dafiti yènfè.

² Ti Yiè nKuyie ndè naatimu okpààtì a m̀ake m̀èè kpéi mmuwērímú,
a ò teennèmu kè de kó diwèi dierì ò bo.

³ A ò duóm̄mu o yèmmè dɔ́ dè,
a í ò yetenè ò da mɔ̀ dè.

⁴ A ã ò conè mesàà mme,
kòò òò mmesɔ̀ nsààmè kó dipì

⁵ Ò da mɔ̀ mufòm̄mu mmu kàa mù nhò duó,
koò yíe yewe kòò fòm̄mu òkè mediè.

⁶ F̄ò ò deeté kòò yètìrì deuke,
f̄ò ò déúkũnne koò duó ndisãnni.

⁷ Koò d̀̀̀rì mesàà ndiemè sãã,
kòò duò ndiwèi a borè.

⁸ Okpààtì duó nhomáà ndi Kuyie,
nè Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè
ku kó mesàà nkpeí nke ò fiúkùmè teii.

⁹ Okpààtì, a yóó nintemu a dootitɔ̀bè,
a yóó p̄immú bèè da níí.

¹⁰ A yóó feiténí dìi yìe ké bè tanné fehããtofe miēke nke,
ti Yiè nKuyie mbo bè maanko nè kemieke kè bèe cóúté.

¹¹ A yóó kuɔmu be kó feyanfè,
be yaábí nè be botóo ketenkè ìnkè.

¹² Bè dɔ́ ke dá d̀̀̀ meyi mme,
bè wēnné ke bo da cakemu,
bè me nyí yóó na.

¹³ A yóó duó nkè bèe bútinné kécokému,
kàa mbè tãũ ipie.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie mbenke a wērímú diemù,
ti diè nke déúkũnko f̄ò yètìrì a wērímú kpéi.

22

Kuyie ndè yĩme kàa n yóu?

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè nè metandaamè.

² Áú Kuyie! Áú Kuyie!

Dè yĩme kàa n yóu?

Kè n kuò nke kuò mbá a í n deerí?

³ Kuyie, nh ã ntũũ nke kuòmmu kàa dò nyúó,
kè nní nyié nke kuò mbá n yí ompu.

⁴ Kè fǒǒ né tú wèè dò mpáíí,
ke kari a kpààtikàrì kè Isidayeeribe da sántí.

⁵ Ti yembè do duó nfǒ nwe bemáà,
bè do búó fǒ nwe kàa bè deerí.

⁶ Bè do òò kuónnè fǒ nwe kàa bè deeté.
Bè do ìkú fǒǒ ìnkè kàa bè dènnìnkò ifei.

⁷ Mí n naá ndibeù ndi!

N ténke í tú onìtì,

benìtibè bemou sàá mmí nwe,
kubotí kumou sènkèrì mí nwe.

⁸ Benìtibè bemou n yàu ke daúmu,
ke cǒũ kéhéunko be yǒ.

⁹ Ke náá n kpéí nke tú:

Ò yè nhò duó nhomáà ndi Kuyie,

kuù tũnte o kpeti,

ò yè nkù ò dómu,

kù tũ nhò deeté.

¹⁰ N Yìè nKuyie nfǒǒ n dènnèní n yǒ pǒutì mièke,
fǒǒ n duó nho miè.

¹¹ Bè m peité ke n duó fǒ nwe,

nè m peiténímè, Kuyie nfǒǒ n te.

¹² Meyèncààrìmè mèè n tókénè, a bá n déténe,
òmòù í bo wèè bo n tee.

¹³ Yenaadakè péu yeè n fité,

Basāa naadakè yeè n cètinè.

¹⁴ Yè ààte tinùùtì nti ke bo m pĩ,

ke dò ndicirìcìrì dìì pĩ nke kontí.

¹⁵ N wèrímú muu sũđtoò menie mbè còúmmè ketenkè me kǒme,

kè n kũǒ bǒkíí,

kè n kǒmbùđtì yìète mekùò nkǒme.

¹⁶ N ní kuù kpeí tiyaàkpeti kǒme,

kè n nóndenfè dàrì n dáandaakù.

A n dǒú nkufǒtì bènnì ndi.

¹⁷ Simǒó sii n cèète ke bo n cááké,

benìtiyeibe beè n dií ke bo m pĩ,

ke dùùte n naàcèi nè n nǒu.

¹⁸ N yǒkè mediè mme kè n kũǒ feité.

N dootitabè n wùómmu ke m paké,
¹⁹ ke totí n yààti,
 ke tãũ tété n yaàbòri.

²⁰ F́ nKuyie, nha bá n déténe,
 f́òò tu n wērímu,
 cokéni mecāā ké n teennè.

²¹ N deeténè dikpàrisiè,
 ké n deeténè yemòni.

²² N deeténè dicìricìrì nùù,
 ké n deeténè yepaanaadayiè.

A n teemmu,

²³ m bo nnáá nha kpéi n kàbe cuokè,
 m bo nda sántí ditínni cuokè.

²⁴ Díndi bèè dé Kuyie, nsántínè kù,
 díndi Sakàbu yaàbí dimòu, ndéúkùnkònè ku yètìrì.

Díndi Isidayeri yaàbí dimòu, nkpeutínè ku ìkè.

²⁵ Kù òò í n wúónko mesémmè yiè nho sémmè mièke,
 kù í ò yetírí,

kù òò í nhò bùtínné,
 kòò kù kuónnè kù òò kéntému.

²⁶ M bo nda sántí ditínni dièrì cuokè,

kédòò bèè da dé be cuokè m béi ntì.

²⁷ Becìribè yóó dimu kénsànnè,
 bèè waà nKuyie nkè bè nkù sántí,
 kénfòù kémònte.

²⁸ Itemmànke imòu kàbe yóó dentenèmu Kuyie nkpréi,

bè wētínímu ku borè,
 ibotí imòu kàbe yóó nínkúmu ku ìkè.

²⁹ Ke yé ti Yiè nKuyie nkuù tumè okpààti,
 kuù baké ibotí imòu.

³⁰ Bèè duó ketenkè mièke bemòu bè yóó kōnkemu ku ìkè,
 bèè kó dimàà tati kudònkù bè bo nínkú ku ìkè.

Mí n fòù Kuyie nkpréi nke,

³¹ kè n yaàbí yó nkù ntũ,

kénáké ku kpéi mbe bí,

³² kè ìi náké be yaàbí kù dòò dè

ke deeté ku kàbe.

23

Kuyie nkuù tu n cēnti

¹ Dafiti yènfè.

Kuyie nkuù tu n cēnti kè n tú ku kó fepièfè
 n yí yóó mónté dèmarè.

² Kuù nh ompùnko timusũũti borè,
 ke n kòrinè meniè nyííku dè só.

³ Kuù n kpénkùnko,
 ke m benkú kuce sààkù,

ku yètìrì d̄eu m̄èè kp̄éí.

⁴ K̄è n k̄erí dibìnnì dīerì mīeke
m bá nyĩ̀èkù d̄emar̄è ke ȳé kù m bon̄èm̄è,
ke t̄o kunaac̄ēndùòkù ke m bāàn̄è,
ke t̄o kunaac̄ēmp̄ààti
d̄eè n duò ndik̄ōmbùò.

⁵ Kù n duò mmudii mmu,
n dootit̄ab̄è ìik̄è,
a ncon̄è diw̄èi ndi ke w̄ààrì mek̄òf̄ō̄m̄e n yuu,
ke píen̄ko m b̄òòf̄è k̄è d̄è cou.

⁶ Diw̄èi nè mes̄àà d̄è yó nni mbon̄emu yewe yem̄ou,
k̄è nní mbo a c̄f̄èt̄è n f̄ōmmu mum̄ou.

24

Kuyie ntatim̄è ku c̄f̄èt̄è

¹ Dafiti ȳēnf̄è.

Kuyie nkuù te ketenk̄è nè d̄èè bo ke mīeke,
kuù te kutenkù nè b̄èè bo ku mīeke.

² Kuyie nkuù fií nketenk̄è d̄àm̄èrì ìnk̄è,
kuù k̄è fií nyikó nyĩ̀nk̄è.

³ We mbo na k̄édeke Kuyie nt̄arì?

We mbo na k̄éta ku c̄s̄ààt̄è mīeke?

⁴ W̄èè nou wenni k̄òo ȳemm̄è d̄ò mp̄áíí,
w̄èè í duó n̄ho ȳemm̄è yeb̄ak̄è,
w̄èè ò̄ó í mpariku ke né sou.

⁵ W̄èè yóó p̄ét̄é Kuyie nkó mes̄àà,
Kuyie n̄ho d̄eet̄iw̄è yóó w̄è k̄ò̄n̄é̄mu.

⁶ B̄èè wanti Kuyie m̄be k̄p̄ere yó m̄me ndò,
b̄èè wanti Kuyie nSak̄obu do t̄ũ nkù.

⁷ Di yíé k̄éok̄un̄ne yeb̄òr̄è,
ok̄un̄nen̄è yeb̄òr̄è ȳèè bo nè dim̄ònnì,
k̄òo kp̄ààti dīew̄è ta.

⁸ We ntu d̄e k̄óo kp̄ààti dīew̄è?

Kuyie nku, kù kpeñ̄n̄imu,
kuù tu ok̄ōmb̄òteu.

⁹ Yíé k̄éok̄un̄ne yeb̄òr̄è,
ok̄un̄ne yeb̄òr̄è ȳèè do bon̄è dim̄ònnì,
k̄òo kp̄ààti dīew̄è ta.

¹⁰ We ntu d̄e k̄óo kp̄ààti dīew̄è?

Kuyie M̄pak̄edaa nwe,
kuù tu ok̄p̄ààti dīew̄è.

25

N Yiè nKuyie m ben̄ke a ce k̄é n c̄f̄è n yei

¹ Dafiti ȳēnf̄è.

N Yiè nKuyie m búó f̄ó nwe.

2 N Yiè nKuyie n duó nfó nwe m mǎà,
A báá yóu kè n di ifei,
n dootitǎbè bá n na kényǎnku.

3 Bèè da duó mbemǎà ifei í bè pī,
ì yóó pī mbèè da yete bèmbè.

4 N Yiè nKuyie, m benke a ce,
n niité ice a dǒ nní ntū nyì.

5 M benke timómmǎnti kó kuce ké n tié,
fǒò tu Kuyie nke n deerí.

N yīkú fǒò ñnkè yewe yemǎu.

6 Ti Yiè nKuyie nha báá yè, nha ti kuðmmè mesémmè
ke ti dǎori mesàà nsǎà.

A sémmè nè a sàà ndè bomu nsǎà.

7 Bá ndenniní n do dǎori mèè yei,
nè n yetémè n kpaá be ndì mǎnnì,
a sà mèè kpéí bá n yè.

A niti mèè kpéí nyé n kpéí.

8 Kuyie nwennimè ke dǎori dèè wenni,
dèè te kè kù benkú onitiyeiwe ò dò nkétūnne kùu ce.

9 Ke kerinè bèè kékunko bemǎà timómmǎnti miéke,
ke bè benkú ku kó kuce.

10 Kuyie nkó itié nwennimu, ke tú imómmǎnyi,
bèè kù taunnè ke tū nku kuó be kpéí.

11 Ti Yiè nKuyie nnè a kó diyètìrì kpéí,
n cǐé n yei, mè deumu.

12 Kòo niti dé ti Yiè nKuyie,
kù ã ò benkemu kuce ò dò nkétǎáté kù.

13 De yiè nhǒ di diwèi ndi,
kòo bíi tieke dihéi.

14 Kuyie mbenkúmu ku kó disòrì kpèti bèè kù dé,
ke bè benkú ku taummè tié.

15 M búó Kuyie nku sǎà,
kuù yó m pité ticùàtì tì m pī.

16 Wéntení m bíékè ké n kuó mmesémmè,
n kpa n kou nwe ke sénní.

17 Kúkǎmbàdorí kuù m bo,
n denne kukǎmbàdorí miéke.

18 Wénté n sémmè nè n fěūtímè,
ké n cǐé n yei mmemǎu.

19 Wénté n dootitǎbè sūmè,
be miéke kèè ñ cǒú.

20 Nni nkǎnké ké n deeté,
kè m bá nsǎri a borè kédi ifei.

21 M búó fǒ nwe, fǒò yó n teennè,
kè nní ndò mpáíí ke wenni.

22 Áú, Kuyie! Deeté Isidayeribe
nè be ààrìimè memǎu.

26

Dafiti tumè Kuyie nhò kònné

¹ Dafiti yènfè.

Ti Yiè nKuyie n kónné,
n tūmmu a kuó,
n yīkú fǒǒ ìnkè nè n yèmmè memou,
n yí yóó nampe.

² Ti Yiè nKuyie, n wénté,
n yááké, feité n yèmmè.

³ M búó fǒ nwe ke bàa a kó mesàà,
n kéri a kó timómmanti miéke nke.

⁴ N yí katìnè siyáàbìsì yembè,
n yí neitinè meyèmmè mèdémè yembè.

⁵ N yí dó bèè dàòri meyei mbe kó ditīnnì,
n yí katìnè benitiyonkuba.

⁶ N Yiè nKuyie n yóó nite n nou nsi kébenke n wennimè,
n firì a wūǒtònnì ndi,

⁷ ke da sántí,
ke náá nha kó mesàà mmemou.

⁸ N Yiè nKuyie, n dómu ké mbo a cǐètè,
a wērímu bo tēè miéke.

⁹ Bá n wēnnénè beyeibe kékuo,
bá n wēnnénè benitikòbè.

¹⁰ Be nou tú sisīnsì nsi,
bè bè duò nticuuti nti ke dó bèè bè kònné.

¹¹ N tūmmu a kuó,
n kuó mmesémmè ké n deeté.

¹² N kéri kuce sààkù nku.
M bo nsántí n Yiè nKuyie nku nìtìbè tìkú dè.

27

Ti Yiè nKuyie nkānkémè wèè sàri ku borè

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nkuù m mí ke n deerí, n yí yīèkù òmòu.

N Yiè nKuyie nkuù kānké n fōmmu, n yí dé òmòu.

² Kè benitiyeibe n tòónnè,
ke dó ké n cááké tikpasīntì kōme.

N dootitòbè bèè n wanti,
beè yóó bété kéduó ketenkè.

³ Bá kè fekparinafe n dinté, kufōwaá mbá m pī,
kè n dootitòbè dó ké n dokénè,
m baa nyīkú a ìnkè nke.

⁴ N dó dèmarè mää ndi mediè nke dè mòú ti Yiè nKuyie:

M bo mbomè ku cǐètè miéke sáà,
ke wúó nku sàà,

ke dake ku cǐètè kpéí.

⁵ Deñde kù yóó nni nkānkémè meyei ndiyiè yeiri yiè,
kè nní nsəri ku cīētè,
kè kù n dee nku pèrì ìnkè,
meyei nyí yó n ninte dè.

⁶ N sīmmu n dootitabè bèè n fité,
n yóó fiému yesāā nkó iwūō ku cīētè kéndiè,
kédéúkùnkò ku yètìrì.

⁷ Áú n Yiè nKuyie! N kuó mmesémmè ké n teennè,
n kuònnè fǒ nwe, n kénté.

⁸ N dèntení a béi ntì ntì ke tú: N wammúnè!
N Yiè nKuyie, n da waammu.

⁹ Bá m bútínné, a miéke bá m peike,
fǒ nwèè n dæerí bá m bantóo.
Bá n yóu fǒ n Yiè nKuyie,
fǒò n dæerí.

¹⁰ N cíce nè n yó kè bè n dootóo,
fǒ nyó n cǒutému.

¹¹ N Yiè nKuyie, m benke a ce,
n dootitabè beè bo,
n niité kuce sààkù.

¹² Báá yóu kè n dootitabè n dǒò bè dómè,
bè sǒnté ke n wátìrimu,
bè dó meyei ndòòrimù mmu sáà.

¹³ Dè na nni ndomme
kè n do í yé ke dò m bo yà a kó mesàà ketenkè kie ìnkè?

¹⁴ A mbúó Kuyie, kpénkùnne amáà,
yáúkùnne a kòntì, mbúó Kuyie.

28

Wèè tǒnnè mukūū nhò bàammè Kuyie

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie n kuònnè fǒ nwe,
fǒò tu dipèrì dìì n kānké,
bá ncíéké kè n kuò nkàa cīéké,
n tati kudǒnkù nku.

² Kénté m báammìi n da báá nyì.
Keè n da yumè ke tú a n tee.
N yuo n nou nsi a cēsààtè bíékè ke da báá.

³ Bá n wēnnénè beyonkubè nè bèè dǒòrì meyei,
bèè ò nnáá mbe kabè diwèi kó tináàntì,
kè meyei nné píéké be miéke.

⁴ Dǒò be be tǒmmú dǒmmè, be yei ndǒmmè,
yietí be be yei mbè dǒò mè betabè.
Duó nkè bè dǒò mèè yei ndo be yó ìnkè.

⁵ Ti Yiè nKuyie mbè í dake a teèmmè kpéí
nè a pǐ mmùù tǒmmú,

ti Yiè nKuyie nha bè bə nke báá bè íi.

⁶ Ti Yiè nKuyie nyètìrì ndeu,
kù kèèmmè m báammì.

⁷ Ti Yiè nKuyie nkuù n kǎnké,
kuù tu n kó kudəpìkù,
n ku n duó mmáà,
kuù ò teénnè kè n yèmmè naati,
n yó ndiè ke ku nsǎntí.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkuù kǎnké ku kəbe,
kuù tu tɛɛkpetè ke dɛɛrí kù tǎáté wè.

⁹ Ti Yiè nKuyie ndɛɛtɛ a kəbe, fǒǒ bè te,
dɔ̀dɔ̀ be mesàà, a ntú be kóo cɛnti, ntə be sǎà.

29

Kuyie mpèúmè ku tammè

¹ Dafiti yènfè.

Díndi kǎnké kəbe déúkùnkònè Kuyie nyètìrì,
sǎntenè ku, kù dɛu mɛ̀è kpéí nke məke muwǎrímú.

² Déúkùnnɛ ti Yiè nKuyie nyètìrì,
nínkúnè ku ìkè ku cɛsààtè miɛke.

³ Ti Yiè nKuyie nkpeń̀nìmu, kuù te kè fetaafe pèú,
kè kù pèú metammè menie n yǐnkè,
kuù baké menédiemè.

⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù pǐɛkù nè muwǎrímú,
ti Yiè nKuyie nkuù pèú metammè kperímè.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù pèú kè detekperè duò.
Ti Yiè nKuyie nkuù kékíí Dimaa kó detekperè.

⁶ Kuù duó nkè Dimaa kó yetārè yǎnku kunaabiiku kǎme,
kè Edimə tǎrì yǎnku dipaanaabii kǎme.

⁷ Ti Yiè nKuyie nkuù pèú kè fɛhǎādeɛnfè yiè.

⁸ Kuyie nkuù pèú metammè kè dikpáà sǎnti,
kuù duó nkè Kadɛɛsi kpáà sǎnti.

⁹ Kuyie nkuù pèú metammè kè detie nsǎnti,
kuù pèú kè tifǎàtì yòrì dikpáà.

Ku cǐɛtè miɛke bəməu kè bè tu ku yètìrì ndeu.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuù do baké fetadiefe mǎnnì,
kuù tu okpààtì sǎà.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nduó nha kəbe muwǎrímú,
pǎ be mesàà, ké bè duó ndiwèi.

30

Kuyie nfòùkùnnemè Dafiti kòò kù sǎntí

¹ Dafiti yènfiè bè do kpetírí Kuyie ncfètè ke diè nfè.

² N da sántí n Yìè nKuyie nha n dènne mètè kpéí ndifòtìrì mièke, a í yóu kè n dootitòbè n na ke yānku.

³ N Yìè nKuyie n kuónnè fí nwe, kàa m mièkùnne.

⁴ Kuyie nfóò n dènne ní kudonkù n do dommú kufòti nku kàa n fòunkùnne.

⁵ Díndi bèè tũ nKuyie, nídiennè ke déúkùnko ku yètìrì, nsántínè ku, kù sà mètè kpéí.

⁶ Ku mièke í ɔɔtí kè bo bonkemè, ku sàà mbo sàà ndi, yedabùò nhō mbo kuyuoku nku, kè dikũnweñnì ntú diwèi.

⁷ N yèmmè do dò n fííkúmu, kè dèmarè í yó n nampe.

⁸ N Yìè nKuyie nè a kó mesàà nkpéí, fóò do n kpénkùnne ditàrì kōme, di mmònni ke m bùtínné kè n yèmmè cààrè.

⁹ Kuyie n kuònnè fí nwe, m báá nfó nwe

¹⁰ Kàa n kùò á cōnte ba? Kàa n tanné kufòti a bo cōnte ba? Bécírìbè bo na kénkpaá ke da sántàà? Bè bo na kénkpaá kénáá nha kó timómmonntàà?

¹¹ Kuyie nha n kénté ké n kuó mmesémme, Kuyie nhá n teennè.

¹² Fóò dèite n yeñcaàrìmè ke n duó ndiwèi, Fóò n dàtè kufòtònkù ke n dàtínné tibanyààtì.

¹³ N yóó ndéúkùnkumu a yètìrì nè n yèmmè memou, n yí yóó yóu m bo nda sántímè.

N yó nda sántímu sáà.

31

Kuyie nkānkémè Dafiti

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² N Yìè nKuyie n sàrì fóò borè, báá yóu kè n di ifei bìtì, a sàmu n deeté!

³ Kénté m bíékè, n deeté mecāā, Fóò yó ntú n kó dipèrì kperì, tecēkpetè tètè n deerí.

⁴ Fóò tu n kó dipèrì, n kó tecēkpetè.

A nni nni ke n cēmú, a yètìrì bo deuke mètè kpéí

⁵ Fóò yó n denne bè n díi ntì cùàtì,

ke yé fǒǒ n kǎnkémè.

⁶ N Yiè nKuyie nh ānné m máà a n̄ou miεke nke,
a tú Kuyie nku timómm̄anti yiè, fǒǒ n deεté.

⁷ A í dǒ beḅḅoféúbè,
n duó nfǒ nwe m máà.

⁸ N yóó nyānku nè diwèi ndi a sàà nkpréi,
a yāmè n sémmè ke banté n yeñcaàrìmè.

⁹ A í yóu kè n do n dootitǎbè n̄ou miεke,
a n deεtému kè n kèrí ke í yīèkù.

¹⁰ N kuó mmesémmè meyeñcaàrìmè meè n deuté
n kǒnti tiì bèitè kè n yèmmè yè,
kè n nuḅ nhònté.

¹¹ N yóó kú meyeñcaàrìmè miεke nke,
n yóó deè m bie iyentotí miεke nke.
Meyei n dǒò mè meè dèite n wērímu,
n wērímu s̄ammu muù dèè.

¹² N kprantídèntǎbè beè te kè m p̄etitǎbè n sǎǎ
n dootitǎbè beè te beè n yé kè bè n yǎte,
beè n yàu kè bè n yǎte ke cokù
n naá kukūmbocíríkù nku.

¹³ Bè n yè nhocí kōme mme,
n naá nkukūntaacíríkù nku.

¹⁴ N yo bè náántemè mme n kpréi kè kufōwaá nni nhauté,
bè wēnné beḅḅou ndi ke n dónè meyei,
bè dàkemu ke bo n kuḅ.

¹⁵ N Yiè nKuyie, n duó nfǒ nwe m máà,
fǒǒ tu Kuyie ke n te.

¹⁶ N kpeti tim̄ou ā fǒǒ n̄ou miεke,
n deεténè n kprantídèntǎbè nè beè ñ fēũnko.

¹⁷ N c̄outénè diwèi mí nha kóo tǎnti,
nè a sàà nkpréi n deεté.

¹⁸ N Yiè nKuyie m báá da yú kédi ifei,
benitiyibe beè dǒ nké ì dí ke dǒ yúó kékú.

¹⁹ Duó nkè beè nàá nsiyáábìsí osààwè kpréi kè bè dǒ yúóó,
sipḅḅ yembè nè mesenkùmè yembè nè sifei yembè kè beè cǐéké.

²⁰ A sàà ndeu mediè mme,
benitibè beḅḅou wùómmu a d̄arimè beè da dé,
bè yému a āà dè beè s̄ori a borè.

²¹ A bè s̄ori a borè nde ke bè kǎnké beyeibe kó mediímmè,
kè bè bo a cǐètè, ke d̄etirinè iwátì.

²² N Yiè nKuyie nnè mutōmmú a n dǒòmè mesàà,
mí n dootitǎbè do c̄èète wè bè ḅḅ pi mèè botí dihei.

²³ Dè do n dimu kè n yèmmè ndo n da d̄eténè,
kàa me nkèè n kuòmmè ke da yu.

²⁴ Ndónè ti Yiè nKuyie, díndi ku kó besààbè,

ti Yiè nKuyie nkānkému bèè kù tū,
ke fěũnko mediè nsifeí yembè.

²⁵ Kpénkunnè dimáà ke yáúkunnè di kòntì,
díndi bèè bùó ti Yiè nKuyie.

32

Kuyie ncǐé nwè mǎkemè diwèi

¹ Dafiti yènfè.

Dè nnaati Kuyie ncǐé nwè o yetímè,
kù ũté wè o yei.

² Dè nnaati ti yiè nKuyie nténke í kaànnè wèè kó meyei,
dè nnaati wèè yèmmè wenni.

³ N do í dáa dìi mǎnni n yei nkè n wērímú mùù dèè,
kè n níí ntũũ nke mítìrì.

⁴ Ke yé a do m puotimè kuyie nnè keyènkè,
kè n wērímú dèè kè m mǎté mupaakèntie kǒme.

⁵ M me nda dáammu n yei,
n yí sǎnnè n yetímè,
m béimmu ke tú n cààrè, ke da dáa n yei,
nkàa mè nni nhũté.

⁶ Dèè te kè besààbè dò nké nda báá ndimǎnni sààrì.
Bá kè meyei tũòkení fetaafe díefè kǒme mè báá bè nìnte.

⁷ Fǎò tu n kó disàrì ke ò nni nkānké meháàrìmè mǎnni,
M bo ndiè nke da sǎntí a n kǎnké mèè kpéi.

⁸ Kè Kuyie ndò:

N yóó da tiémmu ke da benke kuce a dò nkétũnnè kù,
m bo nda duò nyitié ké nda wúó nsáà.

⁹ Báa yei ntesǎntè nè sǎmmarímú de kǒme,
bè ãà dè tisǎnkéndánti nè iwěi kè dè bo yie mbe kpeti.

¹⁰ Oyeiwe ò nfěũrìmu mediè,
kè Kuyie nyári wèè kù duó nhomáà.

¹¹ Díndi besààbè nyānkunè Kuyie nkó kuce mieke, diwèi ndi bo.
Díndi bèè yèmmè wenni mpǐèkùnè diwèi.

33

Ti bo ndièmmè ke sǎntí Kuyie

¹ Díndi besààbè dí mpǐèkùnè diwèi,
ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.
Díndi bèè yèmmè wenni di kó diwèi ndi di bo nkù sǎntímè.

² Sǎntenè Kuyie nè debémbénnè iwěi kperε,
sǎntenè ku nè kubómbonku iwěi tepítè kǎku.

³ Dentènè fεyεmpanfè, mbíennè debémbénnè, pietènè ku.

⁴ Kuyie nnáànti tu timómmǎnti nti,
kè kù dǎàrì dè tu demómmǎnnè.

6 Kàa b̀̀ut́́e Kuyie, nha ỳ̀emm̀̀e m̀̀e ò̀̀ c̀̀at́́e,
 bá ifei t́́enk̄e bá nda bo.
 7 K̀̀o s̀̀enn̄iẁ̀e kuó nti Yiè nKuyie nh̄̄o kè̀mu,
 k̀̀o d̄̄et́́en̄e meh̄́arim̄e mem̄ou
 8 Kuyie nt̄̄nn̄i dii b̀̀a b̀̀e d̄́e ti Yiè nKuyie
 ke b̀̀e d̄̄er̄i.
 9 Yáák̄en̄e k̄́yà Kuyie nwennim̄e,
 d̄́e nnaati ẁ̀e k̀̀u duó nhom̄áa.
 10 Díndi Kuyie nkó bes̄̀ab̀̀e, nk̀̀u d̄́en̄e,
 b̀̀e k̀̀u d̄́e d̄́emar̄e í b̀̀e d̄́on̄ni.
 11 Yec̄ir̄ic̄ir̄e m̄on̄nim̄u ỳ̀e d̄́o d̄́e k̀̀e dik̄on̄ni ỳ̀e p̄̄i,
 d̄́emar̄e í d̄́on̄ni ẁ̀e búó Kuyie.

 12 M bí, k̄̄eten̄en̄i k̄́e n k̄́ent́́e,
 k̀̀e n di ben̄ke di bo ndé m̀̀e botí Kuyie.
 13 K̀̀o m̄ou d̄́o muf̄̄om̄mu,
 ke bo n̄f̄ou k̀̀e d̄́e naati,
 14 o n̄on̄den̄f̄e bá nn̄áa ntin̄áanyei,
 ò̀̀ bá nsounte.
 15 W̄̄e d̄́et́́en̄e m̄eyei,
 k̄́end̄̄ori m̄es̄̀aà,
 k̄́enwaà nkunaatí ke k̀̀u b̀̀eti.
 16 Ti Yiè nKuyie nw̄̄om̄mu bes̄̀ab̀̀e,
 ke yo be dab̄̄o.
 17 Ti Yiè nKuyie nk̄̄ann̄em̄u beȳ̄ibe,
 ke bo b̀̀e d̄́e ketenk̄e ìnk̄e k̀̀e b̀̀e ỳ̀e m̄be k̄́eí.
 18 K̀̀e bes̄̀ab̀̀e kuónn̄e ti Yiè nKuyie,
 k̀̀u ò̀̀ kè̀mu k̄́e b̀̀e d̄́et́́en̄e meh̄́arim̄e mem̄ou.
 19 Ti Yiè nKuyie m̄bon̄em̄u b̀̀e ỳ̀emm̀̀e c̀̀ar̄e,
 ke d̄̄er̄i d̄́e dí b̀̀e.
 20 Meh̄́arim̄e p̄́e tuòk̄un̄im̄u os̄̀aẁ̀e,
 k̀̀e ti Yiè nKuyie m̄me nh̄̄o d̄́er̄in̄e m̄e mem̄ou.
 21 Ke dake o t̀̀oti im̄ou k̄́eí,
 k̀̀e b̀̀e báa k̄́eéte o k̄́ũ mar̄i.
 22 M̄eyei m̄m̄e k̀̀u oȳ̄iwe,
 Kuyie nyóó k̄́et̄inn̄em̄u b̀̀e n̄i mb̀̀e d̄́d̄̄ri d̄́e wenni.
 23 Kuyie nkù̀u d̄̄er̄i ku t̄̄omb̀̀e,
 k̀̀u í yóó k̄́et̄inn̄e b̀̀e s̄̀ari ku bor̄e.

35

Kuyie nkòmm̀̀m̀̀e oc̄̄ri

¹ Dafiti ỳ̀enf̄e.

Kuyie nh̄́a k̄̄ann̄e b̀̀e ñ k̄̄ann̄e,
 k̄́edok̄en̄e b̀̀e n dok̄un̄e.
 2 Íte k̄́et̄uóte kud̄̄p̄ik̄u kus̄̀am̄p̄ók̄u n̄e kud̄̄iek̄u.
 Cóm̄m̀̀u k̄́e n d̄́et̄e.
 3 Youte a k̄̄ann̄i n̄e a cáúk̄u,
 k̄́eb̄̄aao b̀̀e n f̄́ũnko.
 N náké f̄́d̄̄ tum̄e n d̄́et̄iẁ̀e.
 4 B̀̀e d̄́o k̄́e n kuó ifeii b̀̀e p̄̄i nk̄̀e b̀̀e k̄́eke,

bèè n dónè meyei, ifeii bè pī kè bèe bó tí be fōnkúò,
 5 kēnaá ntiyontì kuyaakù tò tì.

Kuyie ntōnnii bè bèti.

6 Be ceē naá ndibiinnì kēanke,
 kè Kuyie ntōnni mbè bèti.

7 Bè sǎnté ke n dii ticùòtì nti,
 ke n keù difòtìrì kè m bo do kékú.

8 Mēháárimēe bè dēété,
 bèe ta bè dii ntii cùòtì miēke,
 kédò bè keú dii fòtìrì.

9 Kè diwèi ní nni mbo,
 kè nni nyānku,
 Kuyie nni nteenēmè kpéi.

10 N náánnè n yèmmè mēmou ndi,
 ke tú òmòù í da dōnnè fǒ nKuyie,
 fǒǒ ò dēeténè ocīrì wèè ò kpeínìnè,
 ke dēerí osénniwè nè bèè fèkù o kperε.

11 Bè nàá mbè í yà tì nti,
 Bè m bèkú nyí yé tì nti.

12 Kè n dǎòri mesàà nkè bè n dǎòri meyei,
 kè m bo m máà.

13 N dootitabè ò mmə nkè n dáátí kufòòtònkù nku,
 kēbenke n yeñcaàrimè
 kébou dinùù kékékùnnε m máà kénsīi,
 kēmbáá nKuyie nsáà,

14 kéndò n népo yoo n tebite, kè n yìkè ísòù,
 kè n yèmmèe caàrè kéndò n yō ku.

15 Kè n do dii mōnni bè né tíí ké nni ndaú,
 kéwēnné ké nni ndǎòri meyei,
 kè bepòòbè n yí yé bè nni nnáá ntiyēiti.

16 Bèè í dé Kuyie nnè bèè daú benitìbè
 kè bè wēnné ke n daú mediè,
 ke maà nyebìè n kpéi.

17 N Yiè nKuyie nha yó nni nwúónkomaà?
 N dēeténè be kó kuyonku,
 bè tu yeçirìcìrè nyε.

18 M bo nda sǎntí ditīnni cuokè,
 ké nda sǎntí kubotí diékù cuokè.

19 N dootitabè bá nyānku n kpéi,
 bèè sǎnté ke n níí bè bá nni nhūūnnè inuə.

20 Bè í náá ndiwèi kó tináàntì bìtì!
 Bè dàkii ke bo dǎò meyei mme diheì kó benitisààbè.

21 Ke aari tinùùtì ke tú: Àà ti da yàmu!

22 N Yiè nKuyie nha wúómmu dèè dǎòri,
 bá ncíéké, bá n dēténè.

23 Kuyie nyíté ké n kónné!

N Yiè nKuyie nhente kékpa n kpànnì.

²⁴ N Yiè nKuyie nha wennimu,
n kónné kè bè bá nni ndaú.

²⁵ Bá yóu kè n dootitòbè dò:

Tóò! Ti do me ndó,

ti ò maankomu.

²⁶ Bèè do n dónè meyei nke yānku,

ifeii bè pī nkè dèe bè di,

ìi pī mbèè yèmmè do dò mbè m pēēté,

kè bèe kēke kè ifeii bè pī.

²⁷ Bèè yé nyí dòdmè meyei,

be yèmmè ñnaati,

kè bè mbonè kunaatí

kénnáá nsáà ke tú:

Déúkùnnè Kuyie nyètìrì kùù dó ku tǒntì kó mesàà.

²⁸ Mí mmómmu m bo nnáá nha wennimè,

m bo nda sántí sǎà.

36

Ti Yiè nKuyie mborè nde mufòmmu bomè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè ti Yiè nKuyie nkóo tǒntì Dafiti yènfè.

² Oyeiwe náá ntì tii n yóu,
ò tu dè ò bo ndé ba nkpeí Kuyie?

³ Ò tá omáà ndi,

ò í dó kébanté o yei nké mè yete.

⁴ Ò mòke siyáàbìsì nsi ke sou,

ò í dó kébanté mesàà ntúmè.

⁵ Kòò duò wè ntotí o yèmmè meyei nkpeti máà,

ke tū nkuce yeiku,

ò í yóu meyei.

⁶ Ti Yiè nKuyie nha sàà mmànnè tiwetì nti,

a dǎorimu a béi ntì kè dè feí tiwetì kǒme.

⁷ A wetí kè dè deumu ke mǎnnè a tǎrè,

kàa beéntì cūmpúrì difǒtìrì kǒme.

Kuyie nkuù teénnè benitibè nè tikpasǐntì.

⁸ Kuyie nha sàà nwenni mediè mme.

Benitibè diéké a fieti déè mme.

⁹ Bè yo nha cǐtè sàà mmè ke sànnè,

kàa bè nùinko a sàà nkó kukó.

¹⁰ Fǒò tu mufòmmu kǔnnì,

fǒò ti duò nkuwenniku.

¹¹ A sàà nní mbonè bèè da yé,

kàa nkómmú bèè yèmmè wenni.

¹² Báá yie nkè tepòtè yiè nni nninte,

báá yóu kòo yeiwe nni mbeti.

¹³ Bèè dǎrì dèè í wenni bè duòmu,

bè domu bè í yóó na kéíté.

37

Ti bo mbúsmè Kuyie

¹ Dafiti yènfè.

A miεke bá mpéi beyeibe,
a bá nyáá mbèè d̀̀̀ri meyei.

² Bè yóó kpeímu meçãã ntimúti kōme,
kémóte tifããti kōme.

³ Duó nhamáà Kuyie nkénd̀̀̀ri d̀̀̀e wenni,
mbonè kunaatí dihèi kù da duó ndi.

⁴ A yèmmè nnaatinè a Yiè nKuyie,
kù bo da duó nha yèmmè dó dè.

⁵ Duó nhamáà a Yiè nKuyie,
ké nkù bùs,

kè kùu pí mmutōmmú,

⁶ kéfei nha borime sààmè kuwenniku kōme,
kéfei nha kó timómm̄nti diyie ò ncómmú yeyo ke d̀̀mmè.

⁷ Ndò nyúóó Kuyie nyìkè ke kù kèmmú,

a miεke bá mpéi wèè kpepe yíé,

a miεke bá mpéi wèè d̀̀̀ meyei nhò tããté ke bo d̀̀̀ mè.

⁸ Yóu kunaupíé,

yóu kemietonnikè,

a miεke bá ncóú,

d̀̀ ce mmeyei mme.

⁹ Kuyie nyóó deitemu bèè d̀̀̀ri meyei,

kè bèè kù duó mbemáà kè bèe tieke dihèi.

¹⁰ Dè kpaá sámpó nwe kè beyeibe deé,

kàa wammú bè do borè a báá yà òm̀̀.

¹¹ Bèè yèmmè boo kè bèe tieke dihèi,

kémbonè kunaatí nè diwèi móm̄m̄nni.

¹² Onitiyeiwe wèè wantinè osàù meyei,

ke méìrì o ǹ̀̀tè.

¹³ Kè ti Yiè nné ò wùó nke daú,

ke yé o yiè duunnímè.

¹⁴ Benitiyeibe beè kpàte be kpàrise,

ke deenko be tãnnè,

ke bo dokénè oc̄rì nè osénniwè,

kékuo bèè borime wenni.

¹⁵ Be se yóó kónté kékũũ be dire nye,

kè be tãnnèe kéké.

¹⁶ Desámpórè wèè wetí ò m̀̀ke dè wenni ke p̄̀̀tému beyeibe péu kó tikpàti,

¹⁷ Ke yé Kuyie nyóó p̄̀ntemè beyeibe w̄rímú,

kénto besà̀̀bè.

18 Kuyie nyému bèè yíé nku kuó be we màmmè,
kù yóó bè duó ndè yó ntú be kperere nde sáá.

19 Kè dimònni yeiri tùòkení ifei báá bè pĩ,
bá kè dikònni bo bè nyo nke sànnè.

20 Beyeibe yóó kúmu,
kè Kuyie ndootitòbèè pèèté mutepóó nkòme kènaá nkuyukú.

21 Oyeiwe ò pentè ke báá ténne,
kòo sàawè yie mòke mesémmè ke pãã.

22 Kuyie ndòò bè mesàà mbèè yóó tieke dihei,
kè kùu beti kù còò bè.

23 Kè Kuyie mpénsiri onitì borime,
kuù òò duó nkòò nkéí ke í yìèkù.

24 Kòò do ò bá nduó,
Kuyie nkuù òò pĩ nho nùtè kényí.

25 Nè m hemmè ke yàa kóténè,
n yí yà Kuyie mbòntóo dè osàù,
yoo ò yaàbí mmúóte dè mudii.

26 Osàù mòke mesémmè mme sáá,
ke penni o kperere betòbè,
kòo yaàbí péú de kó mesàà.

27 Yóu meyei nkéndòori mesàà,
a yaàbí bo mbo sáá dihei.

28 Kuyie ndó timómmònti nti,
kù í buòko bèè kù tũ.

Kù bè bàamu sáá,
kù yóó deite benitiyeibe yaàbí nyi.

29 Kè besààbèè tieke dihei,
ké ndi bo sáá.

30 Osàù nàá mmeciì nkó tináànti nti,
tì yìèní o nùù kè tì wenni.

31 Ó dó Kuyie nkuó nyi,
ke yennínè omáà meyei.

32 Oyeiwe ò ndíímu osàù,
ke dó kòò kù.

33 Tì Yìè nKuyie nhòò í nyóu kòo sàù ta oyeiwe nou mièke,
kè bè ò bekùnè kù báá yóu kè bèè ò kpetínné.

34 Mbúó Kuyie nke tũ nku kó kuce,
kù bo da déúkùnne kàa tieke dihei,
kéyà kù deitemè benitiyeibe.

35 N yàmu onitiyeiwe mòòte dè muwèrímú,
ke sèntè mutie sũmù kòme,

36 képèètóò ò ténke í ndè kpaá,

kè nh ò wammú n yí ò yà.

³⁷ Nwúó nwèè tũ Kuyie nkuó nè osàù,

dè kóo nìtì botí ò dentenè mesàà mmè.

³⁸ Ti Yiè nKuyie nyóó kuòmu benitiyèibe,
bè wuò nyí yó nkpaá.

³⁹ Ti Yiè nKuyie nkuù dèerí besààbè,

ke bè kánkè meháàrìmè m̀nnì.

⁴⁰ Kuyie nkuù bè teénnè, ke bè dèerí,

ke bè kánkè benitiyèibe ke bè dèerí,

ke yé bè s̀rimè kuù borè.

38

Omuanti wèè banté o yei nhò bàammè Kuyie

¹ Dafiti yènfè bè diè nfè ke denniní Kuyie nkpréí.

² Ti Yiè nKuyie nha bá n f̀ũnnè kemieke,

bá m puotínè kunaupíé.

³ A pie nduò n ỳnkè nke,

kàa nacèkuute duò n ỳnkè.

⁴ N k̀ntì mieke ténke í pĩ,

a mieke n cóú mmèè kpréí.

N kũò yèè b̀ké n yei nkpréí.

⁵ N yei mmèè deuke ke m p̀ééé,

mè n ỳntemu ditou cééèrì k̀me.

⁶ M muò nyèè ànné imañcírí,

yè p̀ààkemu n yeintì kpréí.

⁷ Kuyonku kuù ñ na ke ñ p̀tínnè mediè,

kè n yèmmè cààri yewe yemou.

⁸ N k̀ntì tii cóú,

dèmarè ténke í pĩ n k̀ntì mieke.

⁹ N yí m̀ke muwèrímú,

n k̀ntì kèéé kèéému,

n yèmmè mèè cààrè kè n kuò nke mítìrì.

¹⁰ Kuyie nha yému n dó dè,

a wúómmu n dabònnì.

¹¹ N k̀mb̀tì tii duò,

kè n wèrímú dèè,

n nuò nténke í wúó.

¹² N népobè nè n neitinè bè n kentému,

n k̀be n yentému nh ààrìmè kpréí.

¹³ Bèè n dónè mukũũ mbè n dii timátì nti,

bèè n dónè meyei nkè bè n s̀áá,

bè ò ntũũ nke náante n kpréí nke.

14 Mí n naá ndiònnì ndi, n ténke í yo,
n naá nwèè nòndenfè dàri wènwè n yí náá ntìmatì.

15 N dò ndiònnì ndi,
n yí téninko tìmatì.

16 N Yiè nKuyie m búó fǐ nwe,
Kuyie nfǐ n te,
fǐ yóó n teennè.

17 Báá yóu kè bè nni nyānkunè,
n dó kèdo dìi mōnnì, báá yóu kè bè n na.

18 N tòónnè m bo domè mme,
mefǐtímè í iiti m borè.

19 N yiemmu n caàrimè,
kè n yei nni nkóónnè.

20 N dootitabè kǝntì naatimu kè bè kpeńni,
bèè n nù ndetètìrè bè sūmu.

21 M bè dǝdri mesàa mme kè bè n tǝńninko meyei,
ke n kpannè n dǝdri mǝ kpeí mmesàa.

22 N Yiè nKuyie mbá n dootóo,
bá n dǝténè, Kuyie nfǐ n te.

23 Kǝtení mǝcǝ nké n teennè,
fǐ n Yiè nKuyie n kóò dǝetiwè.

39

Wèè fǝrì ò bàammè Kuyie

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè Yedutunni kpeí.

² N yèmmè do dò n yó ndakemu n dǝdrimè kpeí,
ke báa béi ntìmatì kéyeté,
kémmuti táu oyeiwe ìkè.

³ Mǝmmè kè nni ndò nyúóó ke dò nkáré ke í mmǝke diwèi,
kè n fǝtímè né dǝke dǝuke.

⁴ Kè dè n cóú m mieke,
kè iyentotí n tǝd nke dò mmuhǝǝ,
kè n dentenè m bo béimmè.

⁵ N Yiè nKuyie n náké n fǝmmu mamè,
n náké n we kpaá yǝdǝ,
kè m banté n yí kpeńnimè.

⁶ A n duó mmùù fǝmmu mǝnnè tenǝtè pǝkùmmè mme,
n we í tǝdke dǝmarè a ìkè,
a borè onitì dò mmuyaá mmu.

⁷ Onitì dǝnnè mǝdǝè mme ke firì,
ò àrimu ke dò mmuyaá

ke waà ntikpàtì ò mǝ nyí yǝ wèè yóó tì tieke.

⁸ N Yiè nKuyie, n kémú we?

Fó nwe m búómè.

⁹ N δεετένè n yei,
báá yóu kè tiyèintì nni ndaú.

¹⁰ M muti táu nwe,
n yí náá nkéyé dè bonímè fṣṣ borè.

¹¹ N yóu tiyēīti,
a m puotì kè n duòmu.

¹² A ṣ mpuotì onìti koò tiè nho yei nkpréi nke,
ke dò nyibié ke caàri ò dó dè mediè.
Onìti dò mmuyaá mmu.

¹³ N Yiè nKuyie nkénté m báammì nè n sáútì,
m bá nkuò nkàa cīéké,
n tú opòò nwe a borè ke yóó pēēté n yembè kōme.

¹⁴ N yóu kè nh om̄pè kè n yèmmèe narike
kè n né na kékpaake.

40

Dafiti dómè bèe banté Kuyie nhò dṣṣ dè

¹ Bè dièmmè Dafiti yènfè.

² M bṣṣúté Kuyie nku kè kù cuonní m bíékè
ke kèè n dabònnì,

³ ke n dènnení difṣṣtìrì n na nku diì mièke,
ke n fūūté disāū mièke,
ke n còíné dipèrì ìnkè,
ke kpénkúnne n tààke,

⁴ ke ānné n nùù feyempānfè,
ku sānni kṣṣe,
besūkùbè bo kù yà ké kù depe,
ké kù duó mbemáà.

⁵ Dè nnaati wèè duó nhomáà Kuyie,
wèè í tū nsipṣṣ yembè,
nè siyáàbisí yembè.

⁶ N Yiè nKuyie nha pī mmùù tṣṣnsààmù ti kpéi mmù sūmu,
a dó kédṣṣò tì ti kpéi ntì sūmu,
òmṣṣù í da mànnè a tṣṣmmú sūmu,
m báá na kénáké mù màmè.

⁷ A dó dè í tú bè bo nda feumè iwūṣ yoo yepārè,
n tì bantému,
a í dó bè nda feu iwūṣ ke tuò nyewūṣtṣṣrè ìnkè,
yoo bè da feu ì meyei ncīēmmè kpéi.

⁸ De mṣṣnnì ndi n yīmè: Nte mí,
tì wāri n kpéi nyikuó pátìri mièke ke yèmmè.

⁹ Kuyie n dó kéyie nha kpèti ntì,
a kuó bomu n yèmmè mièke.

¹⁰ N nàkému ditīnnì cuokè a sàà,
n yí muti n nùù, n Yiè nKuyie nha ti yému.

¹¹ N yí sṣrì mesàà nha n dṣṣ mè,

n náámmu ditínnì dièrì mièke a tú mè n deetíwè ke wenni,
n yí sàrì a sàà nnè a kó timóm̄m̄nti

¹² Kuyie nha yó n kuóm̄mu mesém̄m̄, a sàà nnè a kó timóm̄m̄nti deè m bàà sáà.

¹³ Meyei mmèè n tùòkùnì tip̄tì tim̄u mè í m̄ake mè m̄amè, n yei mmèè n tū m mè òunèmu, mè sūnèmu n yùtì, n k̄m̄bùò yèmu.

¹⁴ Kuyie nyàà n deeté!

N teennè mecāā.

¹⁵ Bèè n dónè mukūũ bem̄u ifeii bè p̄i nke bèe s̄inné, bèè n dónè meyei mbèe bóti nè ifei.

¹⁶ Dèe di bèè n ti mudaá, ifeii bè p̄i.

¹⁷ Dè nnaati bèè waà nKuyie, kè diwèi mbè bo. Bèè dó medeetímè, bè ntú sáà: Kuyie nkuu deu.

¹⁸ N tú oc̄rì nwe, osénniwè, N Yiè nKuyie nné yému n kpéi, Kuyie nf̄s̄ tu n kóo teenti, n deetíwè, báá ɔ̄tení!

41

Bè f̄ẽũnko wè bàámmè Kuyie

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Dè nnaati wèè dàke bec̄rìbè kpéi, kè meháárìmè ò tùòkení Kuyie nh̄s̄ ò dènnemu.

³ Ti Yiè nKuyie nh̄s̄ nh̄ò k̄nkému kòo ífòu, kèdi kunaatí ketenkè mièke, kù s̄s̄ í nyóu kòo dootitòbèe ò na.

⁴ Kòò m̄ nke duó Kuyie nh̄s̄ nh̄ò bàamu, ke yáúkũnko o k̄ntì o muòndóu ìnkè.

⁵ Mí nh̄s̄ yí: N Yiè nKuyie n kuó mmesém̄m̄ kè m mièkũnne n da yeténèmu.

⁶ N dootitòbèe náámmu n kpéi nke tú:

Ò yóó kú òmm̄nni?

O yètìrì yóó kpánné òmm̄nni?

⁷ Be mièke kòò m̄u k̄tení ke n yà, ò nni nwátìrì, kèto siyáábìsì kèyènnè kèpité.

⁸ N dootitòbèe s̄s̄ tímmu kénwéú n kpéi, bè náante n kó meyei mme.

⁹ Bè tu dèe n tùòkení dè í tú desààrè, bè tu n domu ke ténke í yóó íté.

¹⁰ Kè n népo móm̄muò n tá wè,

nè wè ti wẽ nke yo, weè kònté ke n cuùti.

¹¹ N Yiè nKuyie n kuó mmesémme,
n yíi nkè m bè fòó mbè n dòò dè.

¹² N yóó banté a n kómmúmè,
n dootitòbè n yĩẽke diì m̀nni ndi.

¹³ A yó nni ntò n yíé mmèè kpéi nke a kuó,
kè nni mbo a borè sáã.

¹⁴ N Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe dajú nkù,
a yètirì ndeu kè tí nda sántí sáã f́ nnè mutõmmú a pĩ mmù,
ke yó mmù pĩ nsáã,
kè dè mme ndò. Ami.

YESÃ MPÁTÍRI DIDERÌ

42

*Bè pĩ nwè ke kònnè ò yáámmè Kuyie ncĩètè
(Yesã 42-72)*

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí yènfè.

² Áú Kuyie!

Teyúótè yáá mmèè botí menie,
memme n wènni da yáámmè.

³ Kuyie nha bomu kè n da yáá
sinéyẽ bo wè yáá mmè menie.

N tati òmmònni a cĩètè miẽke, a borè?

⁴ Keyènkè nè Kuyie n nònnieti tii tu n kó mudii,
kè bè m bekú sáã ke tú:
Kuyie nha tũ nkù bore?

⁵ Nh õ dentení n do õ nneínè diì m̀nni kunitisũkù,
ke bo fenafe ìkè,
kè ti kòri Kuyie ncĩètè dibanni,
ke diènnè diwèi Kuyie nkó yesã ke n yèmmè meè cààrè.

⁶ N yèmmè bo cààrè ba n kpéi
nkè nni nsáúti?
N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsántí,
kunku kùu tu Kuyie n deetiwè.

⁷ N yèmmè meè cààrè nè tii n tũ̀kùní,
kè n dèntení a kpéi
m bo kè Suditèè nè Edimòo tãri,
nè Mitisea kperi ye borè.

⁸ Fòò duó nkè ikó nhuuti,
kè me nnie nni nyeti kè metèmè tũ̀kùní,
kè yenéfinfirè n datínne ké n diu páíí.

⁹ Ti Yiè nKuyie nhá n doò mesàà nkuyie mmònni,
kè nni ndiè nkeyènkè a kó yesã,

ke da báá, fí nKuyie nkùù te kè n fòù.

¹⁰ N náá nKuyie nku, kunku kùù tu dipèrì dīì n kǎnké.

Dè yīme kàa n yè?

Ba nte kè n fòù nè meyeñcaàrì mè?

Dè dòmmè kè n dootitabè n na?

¹¹ N dootitabè beè ã ke n sǎá,

kè n kũò kèété kéété,

bè m békúmu sǎá ke tú:

Kuyie nha tũ nkù bore?

¹² N yèmmè bo caàrè ba nkpréi kè nní nsáúítí?

N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsǎntí,

kunku kùù tu Kuyie n deetíwè.

43

¹ Áú! Kuyie nha n kónné,

cómmú n fǎtìrì kékpánnè bèè kpa onìtì kó mesémmè,
siyáàbìsì yembè nè besòumbè.

² Kuyie nfǒò tu wèè n kǎnké,

dè yīme kàa n yóu?

Ba nte kè n fòù nè meyeñcaàrì mè?

Dè dòmmè kè n dootitabè n na?

³ Duó kè kuwenniku nè timómmonti kè dè n niité,
ké n kǎtenè a tǎsààrì,

a cǐètè borè.

⁴ Kè n tóónnè a wũòtònnì,

kè n da tóónnè fí nha mómmuò nwèè tu n wèi,

kétuóté n kùtidùkù kényānku,

ke da sǎntí fí nKuyie.

⁵ N yèmmè bo caàrè ba nkpréi kè nní nsáúítí?

N yó mbúó Kuyie nku ke ku nsǎntí,

kunku kùù tu n deetíwè.

44

Kuyie ndootóomè ku kǎbe

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí yènfè.

² Ti kèèmu nè ti to,

ti yembè ti nàkému a do dǒò dè

dīmònnì kótìrì mièke.

³ Fǒò bèti ibotí ke kànnè ti kǎku,

ke poté ibotí kè bè kàri ke pité.

⁴ Dè í tú nè be kpàrise nye be tiekemè dihei,

dè í tú nè be wèrímú mmu bè namè,

nè a nǎyǎnkperì ndi be namè

ke yé a do bè kòmímúmè

a bè dǒ mèè kpéi.

⁵ N Yiè nKuyie, nfǒò tu nkóo kpààtì,

fǒò òò duó nkàa kǎbe na.

- 6 Fṣṣ te kè ti bèti ti dootitabè
nè a kó diyètìrì ndi ti naumè bèè ti dokùnè
- 7 n yí tá n tām̀m̀m̀u mmu,
n siè dii í dɛɛrí.
- 8 Fṣṣ ti dɛɛrínè ti dootitabè,
kɛ fɛik̀nk̀o bèè í ti d́.
- 9 Ti Yiè nKuyie nti p̀t̀inè a yèt̀irì ndi yewe yem̀ou,
kɛ da sántí sáá.
- 10 Nè mɛmmɛ kàa ti yete
kɛ ti ānné ifei,
a t́nkɛ í niènè ti kó behā̀p̀òmbè dikp̀annì.
- 11 Fṣṣ duó nkè ti cok̀u ti dootitabè,
kè bèè ti níi nkè bè éi ti kperɛ bè dómè.
- 12 Fṣṣ bè nti duó nyiwũṣ bè kòu ì kōmɛ,
kɛ ti cíenko kè ti taà yehɛkè tɛyè.
- 13 A fiiti a nìtibè mbɛ detetirè
a bè fiiti fààrè fààrè nwe.
- 14 Kɛ yóu kè ti c̀p̀ɛɛtitabè ti senku,
kè bèè ti tókénè kè bè ti daú.
- 15 Fṣṣ duó nkè ibotí ti diè,
bè ti daúmu kɛ èùròo.
- 16-17 Nh ṣ nkè n kèè n kpantídèntabè tammè ifei ì ð mpĩ
kè m pi n yìlkè,
nh ṣ nkè n yà n dootitabè bèè ti sáá nkɛ ti wénnì
kɛ d́ k̀p̀ɛitɛ nh ṣ senkèrì mmáà ndi.
- 18 Dɛndɛ kó dimàà ti t̀ù̀k̀um̀mu ti mɛ nyí da yè,
ti í yete a taummè.
- 19 Ti í wè̀tɛ ti f̀ònkó,
ti í yóu kucɛ a ti benkú k̀u.
- 20 Kàa né ti k̀ùṣ s̀ikpamṣ́ miɛkɛ,
kè mukũũ nkó dibìnnì ti dàtínné.
- 21 Kè ti do nda yè, f́ nKuyie,
kè ti do ntũnnɛ yebəkè,
- 22 a na nyému,
kɛ yé a yémè onìti yèmmè dòmmè.
- 23 Fṣṣ kpéi nkɛ kè bè ti d́ mukòu yewe yem̀ou,
ti do ntipiètì t̀ì̀ bo t̀ì̀nti mukòu kpéi.
- 24 N Yiè nKuyie, entɛ! Ba nte kàa duó? Entɛ!
Báá ti b̀òntóo sáá.
- 25 Dè yíme kàa tí s̀òr̀inè?
Kɛ yè mbè ti yommè nè muwērímú mmu kɛ ti f́ũ̀nk̀o,
- 26 kè ti yèmmè cààrè kè ti duó mutáá mmíɛkɛ,
kɛ c̀ā̀nk̀o ketenkè.
- 27 Íté kɛ ti dɛɛt́! Nè a sàà nkpéi nti coo.

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí yènfè nè tibóbonti. Fecanyènfè.

² Tináaṅsààtì tìi doorí n nùù.
N dọ kékeuté feyènfè nfe okpààtì kpéí,
n yóó dèntè feyensààfè nfe
opátíwǎàtì sààwè ǎǎ duókémè o pátíri.

³ A wenni ke pǎēté benitibè bemou ndi,
kàa náaṅtì naati.
Dèè te kè Kuyie nda dọ̀ mesàà nsáà.

⁴ Okpà̀riteu túóté a siè
dèè tu a sǎnni nè a yetidierì.

⁵ Túóté a tǎmmù kékété
deke a sǎntè,
kpa ntimómmṅnti kpéí,
kónné beçiribè.
Kónné bèè naati.
A wǎrimú muù yó nte kàa na dikpànni dierì.

⁶ Nè a penyómmè mme a yóó buómmè ibotí,
okpà̀tì, a yóó me nkuǎnè a dootitabè.

⁷ Dikpà̀atikà̀ri Kuyie nda duó ndi yó mbomu sǎà,
a baké nè timómmṅnti nti.

⁸ A dọ timómmṅnti nti, a í dọ meyei,
dèè te kè Kuyie nha Yiè nda tǎāté a kǎbe mièke
ke waare a yuu mekùò,
ke da dọ̀ diwèi.

⁹ A yààtì ǎ tudà̀aribè bè tu bè mírì nè adòwèè nè kási
be kó kufǎ̀ku nku,
kàa cǐètè sǎri yepápani nkó tisàtì kè bè bie
debémbénnè a cǐètè kè dè da naati.

¹⁰ Bekpà̀tisapàmbè bèè ǎǎ dá co,
onitipokpà̀tì ǎ ncómmú a píkù nku ke sǎri
mesǎ nsààmè kó tisàtì.

¹¹ N kóo sapàà, nkénté mesàà nkékeè!
A ténke bá ntoti a yèmmè a botí kǎbe nè a cǐètè kǎbe kpéí.

¹² Okpà̀tì da dọ mediè mme a wenniku kpéí,
ò tu a yiè nwe, nnínkú o ìkè.

¹³ Tiiri èi kǎbe bedítìkpà̀tìbè yóó da wammú nè
yepǎ̀rè nye.

¹⁴ Okpà̀tisapàà mbo tekpà̀tìcǐètè nte ke wenni
ke dáátì tiyaàsààtì tìi dù̀kenè musǎ̀pà̀akómmú.

¹⁵ Kè tì kpè nke kpè mmeǎ̀rimè mebotí mebotí,
kè bè ò tatinè okpà̀tì borè kòo dú̀bè ò urí.

¹⁶ Kè bè mbè urí ke yǎnku nè diwèi kètannènko
okpà̀tì cǐètè.

¹⁷ A bí ìi yóó sǎoté a yembè kpà̀tì,
kàa ì baá nkè ì mbaké kutenkù kumou.

¹⁸ N yó nnáámmu a kpéí nyidap̀ntéi imou,

kè benìtìbè bəmou nda sántí sáá.

46

Kuyie nti bonèmè

¹ Bədèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí yènfè ke biennè debémbénnè metammè mēdaamè kperε.

² Kuyie nkuù tu ti kó disòrì mómmənni,
kuù ti duò mmuwērímú,
kuù ti teénnè meyeñcaàrìmè mənni.

³ Dèè te kè ti í yīèkù, bá kè ketenkè au,
kè yetārè duò dàméèrì miεke.

⁴ Bá kè menie nkpa nke kóonko ke puotì yetārè
kè yè sánti.

⁵ Kukó nkuù pūð nKuyie nhei,
ke duò ndiwèi Kuyie kùù baké keñkè nè ketenkè ku èi sààrì miεke.

⁶ Kuyie mbomu de kó dihei miεke,
kè di yó nfiíkú teii, kuù di teénnè dikünweñni sèi.

⁷ Ibotí ii kuò nkè yekpààtiyo sánti,
kè Kuyie mpéú metammè kè ketenkè pùò.

⁸ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa wèè baké demou,
wè ti bonèmu,
Kuyie nSakəbu do tū nkù tu ti kó tεcēkpetè nte.

⁹ Kətenèní kéyà ti Yiè nKuyie ndòò dè,
kù càkεmè kutenkù.

¹⁰ Kuyie nkuù còmú dikpànni kutenkù kumou duómè,
ke kékíi detānnè nè yekpāā, ke cóunko sikpàrisēi.

¹¹ Ke náá nke tú: Yīnè só kébanté mī
túmè Kuyie nke baké ibotí nè kutenkù.

¹² Kuyie nkùù baké demou kù ti bonèmu,
Kuyie nSakəbu do tū nkù tu ti kó tεcēkpetè nte.

47

Ti bo déúkunkomè Kuyie nhokpààti diewè

¹ Bədèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí kó didèntīnni kó fèyènfè.

² Ibotí imou, mpéúnè di nou,
ñdiènnè diwèi ke sánti Kuyie.

³ Ti Yiè nKuyie nkùù baké keñkè nè ketenkè kù duò tikəmbùòti nti,
kuù tu ketenkè kemou kóo kpààti diewè.

⁴ Kuyie nkuù duó nkè ti na ti dootitəbè
kuù te kè ti nə nyebotè.

⁵ Kuù ti tāāté ti yóó tieke dè tínti ku kəbe,
ti yèmmè naatinèmu ti yóó tieke dè,
tínti Sakəbu yaàbí kù dó bè.

⁶ Kuyie ndèèti Siyāā nwe kè bè kù sánti,
ke eu ditātεheù kè kù kèrì.

⁷ Nsántínè Kuyie! Nsántínè ku!

Nsāntínè ti kóo kpààtì! Nsāntínè we!
⁸ Kuyie nkuù tu kētenkè kemou kóo kpààtì,
 ndiennè ke kù sántí.
⁹ Kuyie nkuù baké yebotè,
 ke kari ku kpààtikàrì sààrì.
¹⁰ Kutenkù kó ikpààtìbí,
 wēnnénèmu Kuyie Abarahammu do tũ nkù kòbe,
 Kuyie nkuù te bekpààtibè bèè baké kutenkù,
 kuù te kutenkù kó bekpààtibè,
 kuù baké demou.

48

Okpààtì diewè èi kó tináàntì

¹ Fyènfè Kodee bí kó didèntĩnnì diè nfè.

² Ti Yiè nKuyie ndeumu, Kuyie nkuù dò mbè nkù sántí
 ku èi, ku tāsààrì ìnkè.

³ Siyṣṣ tārì kubakù yóu bíékè okpààtì diewè èi.
 Di wennimu kè dè naati kutenkù kumou di kpéí

⁴ Kuyie mbomu ku kpààtìc̣f̣ètè mièke Siyṣṣ,
 Kuyie nkuù tu ti kó tēc̣kpetè.

⁵ Bekpààtibè beè wēnné ke dàke,
 bè bàátímu ke bo kpānnè Siyṣṣ.

⁶ Ke yà Siyṣṣ kè dè bè pĩ nkufōwāá,
 kè bè yòte ke coké.

⁷ Kè be ḳntì aá dende bàmbà,
 nkupéitèyonku ṣṣ pĩ nhonitipòkù kòò nkpeutímè.

⁸ Ke dò ndiyiè yìèní kèè bíékè kó kuyaakù kùù pùò Tadisisi kóo bàtòòbè dièbè.

⁹ Ti kèè dè ti de nyà. Kuyie Mpaakedaa èi,
 Kuyie nheì, kuù dì kpénkùnnè sáà.

¹⁰ Kuyie nti wète ke yaumu a sàà nha c̣f̣ètè mièke.

¹¹ Kuyie nha yètìrì pitémè kutenkù,
 a sānni tūòkemu itemmànke,
 kàa bekù ke dè sié.

¹² Siyṣṣ tārì kòbe, nyānkunè!
 Kè dè nnaati Sudaa ekè kòbe
 Kuyie mbeéntì kpéí.

¹³ Fiténè Siyṣṣ èi
 kaannè o dèrè māmè.

¹⁴ Ke wénté o duotí kèyà o c̣kperí,
 kèna kénáké di yaàbí,

¹⁵ ke dò: Kuyie nkuù ti te ke yó nti ni nè ti kũũnko.

49

Onitì báa na kédonté mufòmmu

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí kó difĩnnì diè nfèè yènfè.

² Díndi benìtibè, kénténè,
 kutenkù kumou kabè keènè:
³ Besámpróbè nè benitidièbè, bekrààtibè nè idawaá kèènè.
⁴ N yóó béei mmeciì nkó tináaàntì nti,
 n totí tì n yèmmè mièke tisààtì nti.
⁵ N yóó totí n yèmmè mme yekotinò ìnkè
 kéndiè nke náá nyè tu mù ke biennè n kùtidùkù.

⁶ Ba nte kè m bo nyĩèkù meyei nni ntùàkení dìi mònni?
 Benitiyeibe n cèèèe dìi mònni ke bo n caàrè?
⁷ Bè tá be kperè nde,
 bè pàtìnè be kpàtì nti.

⁸ Onìtì báá na kédonté otòu fòmmu,
 yoo wèe yietí Kuyie nho mómmuò nho donti.

⁹ Onìtì fòmmu donku yóumu,
 a keté ke báá na.

¹⁰ Omòu báá na kénfòu sáà,
 omòu í yóó yenténè kufōti.

¹¹ Ti yaumu mecii nyembè kōmmè,
 tiyeintì nè tidìèntì kè bè múnke kō,
 kè betòbè tòú be kperè.

¹² Kè be fōti naá mbe cēi sáà kpesi.
 Be yèmmè do dò mbe cēi yó mbomu sáà
 bè yó mbo sii mièke sáà,
 bembè bèè do duò mbe tenkè be yètè.

¹³ Bá kòo nìtì yètìrì fei ò báá na kénfòu sáà,
 ò dònne fēfē nfe ke í mōnni.

¹⁴ Nte bèè tá bemáà bè yóó dentènè tì,
 bèè dó kénkémmú bè náá nti be kperè yó mme ndò.

¹⁵ Bè bè kpààke tipìèti kōmme mme ke kōrinè dibìinnì,
 kè mukūũ mbè cēmmú kè bè tati kufōti,
 be wenniku yóó deèmu kè bè mbo kudōnkù.

¹⁶ Kuyie nné yóó n deeténèmu mukūũ
 nke yé kù yó n túótémè.

¹⁷ Kòo mòu kpàtì dèúkú a bá ndake.
 Kòo kperè sũũnko a bá ndake.

¹⁸ Ò í yóó kú kénneínè o kperè,
 o kpàtì í yó nhò tũ nkufōti mièke.

¹⁹ Ò do fòu kè dè ò naatimu,
 kòo sántí omáà o kperè yíémè.

²⁰ Ò yóó sōnkóo o yembè mbe kudōnkù,
 bè ténke í yóó yà kuwenniku bìtì.

²¹ Wèè màke tikpàtì ke í cii,
 ò yóó kú fēfē kōmme mme.

50

Kuyie nyóó bekénèmè ku kɔbe

¹ Asafu kó feyènfè bè diè nfè.

Ti Yiè nKuyie nnáámmu,
kunku Kuyie nkù yumu kutenkù kumɔu kɔbe,
diyie yìenì kè nè dì taà kè.

² Siyṣṣ èi sààrì móm̃m̃nni,
Kuyie nde mbo nè ku kpeti.

³ Kuyie nkàrinímu,
kù í yó ndò nyúó.

Kù yó nkéríní kè muháá mmuù ni ke tuò,
kù yó nkéríní ke neínè kuyaakperíkù nku.

⁴ Kuyie nyumu keĩnkè ke yu tiweti nè ketenkè,
kè dè bo mbo kù bekù ndè ku kɔbe.

⁵ Kuù tu: Tínnènní díndi n kɔbe bèè yìé n kpeti,
díndi bèè feúté feḍḍè ke n taunnè.

⁶ Keĩnkè nàámmu Kuyie nwennimè,
kuù tu obeénti.

⁷ Isidayeeriβε kénténè, n dó ke di béinnèmu,
N kó benitibè n náánnè dí mbe ke di seí,
mí nKuyie ndi tũ nkù.

⁸ N yí di seí nyiwũṣ di n feu ì kpéí,
di ì nni nfeumu sãã.

⁹ N yí yóó pĩ nyenaadakè di cẽĩ mieke,
yoo yebɔdakè di bɔtuo mieke.

¹⁰ Mĩ te ikpawũṣ imɔu,
yetãrè ìnkè kó siweí ticēnti ticēnti,
mĩ si te.

¹¹ N yému tinòtì timɔu,
tikpasĩnti timɔu tu n kpeti nti.

¹² Kè dikònni do m bo m báá di náké,
mĩ te kutenkù kumɔu nè dèè bo ku mieke.

¹³ N cáámmu yenaadakè kó imaa nnaà?

N yòmmu yebɔdakè kó meyĩ nnàà?

¹⁴ Di bo nni mpãámmè yepãrè,
pètìnke nni nsántínèmu mí nKuyie ndi tũ nkù,
ndəarinè mí nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè di yè ndi yó n dɔò tì.

¹⁵ Kè dè di di diè yìé dí n yú kè n di deeté,
kè di nni nsánti.

¹⁶ Kuyie mme nnàámmu oyeiwe ke tú:

Bá nnáánnè a nùù n kuó,
bá nnáánnè a nùù n tannò.

¹⁷ Fṣ nwèè sènkù n tié,
ke dokoo n kpeti.

¹⁸ Kàa yà oyúókù dè nda naatinè we,
kòo nitipowantì me nni nwe dí nneí.

19 Kàa nùù tò tináaṅyeiti,
kàa nónḍenḍe nḥnḥnè fè bo ciitémè otàù.

20 Kàa náante a kou kpéí,
ke sīnkùnkò a yōfūḥ kou yètìrì.

21 Nte a dḥò tì kàa yèmmè dḥò nni nḥḥéḥé,
ke yé ke tú n dḥonnè fḥ nwe,
n né yóó da benkemu a dḥò mèè yei meməu.

22 Díndi bḥè m bùtínné keèné tii,
kè mèè dḥake m bo kḥḥé kḥḥé onitì bá òmḥù báá ò pàte.

23 Wèè n sāntí ò na nni nfeumè iwūḥ wèè n dḥúkùnkò,
wèè dḥake o borime kpéí n we mbenkú n túmè Kuyie nke dḥerí.

51

Dafiti bàammè Kuyie nḥo yei nḥḥémmè kpéí

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yḥnfḥ. ² Dafiti duónè Batisebaa kè Natāā wèè nàà
nKuyie mpāānāāntii kḥte kóò yà koò dentè fè.

³ Áú Kuyie! N kuó mmesémmè a sàà nkpeí,
a sémmè dḥumu, ūté n yei.

⁴ Nh óuté páíí kè n wénkùnnè n yei.

⁵ M bantému n cààrèmmè,
n wúómmu n yei n sḥā.

⁶ N yeténè fḥ nwe amáà,
ke dḥò a í dḥò dè,
dḥè te kàa yó nni nkpannè ke naati,
òmḥù báá sei nha beéntì.

⁷ N tú meyei nyiè nwe nè bè m peínímè,
nè meyei mme n yḥ m pùónnimmè.

⁸ A dḥò dḥè onitì yèmmè mieke dḥè tu:
Ò bo ntūmmè timómmḥnti.
N duó mmḥcìi n yèmmè mieke.

⁹ N wénkùnnè nè ìsópù kó tifaàtì ke n wenke páíí,
nh óuté ke n wenke kḥnāānnè kupààkónkù.

¹⁰ Náríkùnnè n yèmmè, n duó ndiwèi,
kè n yèmmèe cāté, mí nha poté wè ke n nāntoo.

¹¹ Ūté n yei mmeməu,
bútínné n cààrìmmè.

¹² Áú Kuyie! Nh ānné meyenwennime,
tūnte n yèmmè kè mè mbo a bíékè.

¹³ Kuyie mbá m bḥntóo,
báá dḥeite a kó Muyaānsāāmù m mieke.

¹⁴ Wḥḥe kè n duó mmḥḥetímè kó diwèi kè nní nda dḥò,
n duó mmḥyèmmè m bo nyíènnèmmè a kpeti.

¹⁵ N yóó benkemu a ce bḥè yete a kpeti,
kè beyeibeḥ wḥḥení a borè.

16 Áú Kuyie! Kuyie n deetiwè,
n nòutè teè yeté.
N deeté kè nní mpĩèkù a n deetéme.

17 N Yiè nKuyie nhaa n nùù,
kè n na ké da sānte.

18 A í dó iwũõ bè da feu ì,
a í yíé mbè da feu ì ke tuò,
n na nyì nda fiému,

19 Kuyie nha dó yèè pāre tu idebii nyi,
onitì wèè banté o caàrimè.

Áú Kuyie nha í yetírí idebii mómmōnyì.

20 Benke a sàmè kédòò Siyõõ mesàà,
kéwēte kémaá Sedisademmu duotí.

21 De mōnnì ndi a yóó dākemè iwũõ a yè mbè nda feu ì
nè bè yó nda tuò nyì.
De mōnnì ndi ti yóó namè kéfié yenaadakè a wũõtōnnì ìnkè.

52

Tikpàti yeiti yiè nyóó dentenè ti

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè. ² Doweki Edomiibe kou do nàké Sauri Dafiti tamè Aimmedeki cīètè kòò dentè fè.

³ Dè dōmme fǒ nwèè kpeñni meyei ndòòrimù miēke kàa pòtìnè meyei?
Ke ò ntũũ nke toti mukòù máà kpéí?

⁴ A mōke mesòummè mme,
kàa nùù naati kuponkù kōme,
kàa tú oniticiintì.

⁵ A dó meyei mme ke yóu mesàà,
ke dó siyáàbìsí ke yóu timómmōnti.

⁶ A nōnnè tináañtì tìi kó dimàà kòurì tìnti,
ke mōke mēciimmè.

⁷ Kuyie mbo da bō nsáà,
kù bo da uuté a cīètè miēke ké da denne,
ké da deite befòubè miēke ketenkè kie nyĩnkè.

⁸ Bèè borime wenni kè bè da yà ke kufōwaá mbè pĩ,
kè bè nda daú ke tú:

⁹ Ntenè onitì wèè do í yíé nKuyie mbo nhò kānkémè,
kòo yèmmè ñnaatinè o kpàti,
ò do soutému kékpenke.

¹⁰ Mí m bo Kuyie ncīètè nte ke dò mmutie mùù sènti,
ke búó Kuyie nkó mesàà nsáà.

¹¹ N yó nsántí fǒ nwe sáà a dòò dè kpéí,
n yó mbúó fǒ nwe ke yé a sàà mbonèmmè bèè da dó.

53

*Kuyie nyí boà?**(Wénté 14)*

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke eu fetārifè.

² Kuyèinkù kuù òò yí nè ku yèmmè mièke Kuyie nyí bo.

Bè càkemu ke dōori isòke kperè,
be mièke òmòù í dōori dèè wenni.

³ Kuyie mbo keĩnkè nke ke wúónnì benitibè,
ke bo yà kòò mòù bo wèè mòke meyèmmè ke kù wanti.

⁴ Bemòu bè dèténè Kuyie nku,
bemòu bè càkemu,
òmòù í dōori mesàà mbá omáà.

⁵ Bèè dōori meyi mbetòbè bè í yé dèmarè,
bè sòú n kòbe mbe ke yo,
bè í n yu mí nKuyie.

⁶ Nte be kè kufōwáá mbè auté detetirè,
Kuyie nyóó díému a dootitòbè kũò,
kàa bè ànné ifei,
ke yé Kuyie mbè bantóomèmu.

⁷ We nyóó yènnì Siyòò kédèetè Isidayeribe?
Kuyie mbo fietení dii mōnnì ku kòbe bèè tu tidaati,
dè bo narike Sakòbu kòbe,
Isidayeribe bo nyānku.

54

Wèè fēūrì ò bàammè Kuyie

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè ke bie ntibómbonti iwēĩ kpeti. ² Sifīèbe do nàké Sauri ke dō Dafiti sòri be cie kè Dafitii dentè fè.

³ Áú Kuyie! N deetè a yètìrì kpéí,
n kónné kébenke a wērímú.

⁴ Kuyie nkénté m báammì,
keè n yē mmù.

⁵ Bepòòbè beè ité ke n dokùnè,
kè benitiyonkubè dó ké n kuò,
bè í bōti Kuyie nkpeti.

⁶ Kuyie nyó n teennèmu,
n Yiè nKuyie nyó nni nkprénkùnkoomu.

⁷ Meyei ndo n dootitòbè ìnkè,
fí ntimómmanti yiè, kuò be páíí.

⁸ M bo da pā dipānnì nè n yèmmè memòu,
n Yiè nKuyie m bo ndéúkùnkò a yètìrì, a wennimu.

⁹ A n deeténè meyeñcaàrìmè memòu ndi,
kè n yà n dootitòbè domè.

55

Wèè népo ò fité ò sàúítímè

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè bè diè nfè ke bie ntibómbonti iwěĩ kpeti.

² Áú Kuyie! Kénté m báammì,
báá yete n sáútti.

³ Dóunní a toò m bíékè ké n ténne,
nh arĩmu tipĩtì timou nè meyeñcaàrimè ke mítiri

⁴ n dootitòu tammè kpéi nè oyeiwe wèè n fěũnko,
bè n dónè meyei mme,
ke n wátiri nè kemieke.

⁵ Kufōwaa nkuu m bo ke n kònti au,
Mukũũ nkó kufōwaa nkuu n do.

⁶ Iyĩèke nè kukōmbòdoróo deè m̄ pĩ,
kufōwaa nkuu nh auté, kè n kònti au.

⁷ Kè n yĩ, we mbo m pã ifièti,
kè m puu tenónkpete kōme kēsori.

⁸ N na mpùu ke dèté,
n na nkòte kēmbò dikpáa.

⁹ N na ndòò mecāā nke pèté disòri,
ke yenténè kuyaakù kperikù.

¹⁰ N Yiè n Kuyie, cake n dootitòbè dó kédòò tì,
duó nkè be náaṅtì báá máá.

Ke yé n wúómmè diheì mieke bè kpàmmè ke puotì betòbè.

¹¹ Bè firì diheì duotí ñnkè nke keyènkè nè kuyie.
Meyei nnè mesémmè deè máà piéké diheì.

¹² Munitikòu muu píe ndiheì,
siyáàbìsì nè mesòummè dè í deu yecēkarè mieke.

¹³ Kè n kpantídèntòu wèè do n sáá ndè bá nni nyóu,
kè n dootitòu wèè do n kpànnè nna nhò sàrinèmu.

¹⁴ F̄s̄ n kó kutōnkù kou f̄s̄s̄ me nni nwe,
nè wè ti yé titòbè kpeti ke neiti.

¹⁵ Tĩ do naati mesàà,
ke niè nè ditĩnni ke kòri Kuyie ncĩètè.

¹⁶ Mukũũ mbè dèété kè bèe ta kudōnkù befòùbè,
ke yé kuyonku bè neínèmmè tipĩtì timou.

¹⁷ Mí nyóó yú Kuyie nku,
kè kù n deeté.

¹⁸ N kuòmmu ke sáutí dikũnweñni nè kuyie nnè kuyuoku,
kè kù kèè n dabònni.

¹⁹ Kuu yó n deeté kè n yè sũs̄s̄,
bá bèè n kpànnè bè me nsũmè.

²⁰ Kuyie nyóó keèmu n dabònni ké bè kékũnne,
kuu tu okpààti sáá.

De kó benìtìbè í yóó ceete,
bè í dé Kuyie.

²¹ De kóo niticiìntò cààri o népobè mbe,
ke t̄õũ metaummè.

²² O náaṅtì wèèti mecekùò nk̄õme mme,
kòo yèmmè né dó dikpànnì.
O náaṅtì yòò nke p̄èètému mekùò,
ke né dò mmesekontibii.

²³ Duó nti Yiè nKuyie nha yentotí kè kù nda t̄o,
kù í yóó yóu kè d̄e di osàù bitì!

²⁴ F̄s̄ nKuyie nha yóó tanné de kó benìtìbè kuf̄õti mieke nke,
bembè benitik̄ùbè, besoumbè,
bè í yóó tūake be we kó dikéè,
mí mme nda duó mmu mmáà.

56

Bè f̄eũnko wè ò duóm̄mè omáà Kuyie

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè f̄eȳen̄f̄e Fidisit̄ēbe do p̄i nDafiti Kati kó diheì kòo dentè f̄e.
Bè f̄e diènnè mèè tammè dònnè dikp̄etin̄ónk̄peri kó didabònnì ndi, diì yìèní d̄ed̄étirè.

² Áú! Kuyie n kuó mmesémmè,
bè m b̄èt̄imu,
ke n dimmù ke n dokùnè yewe yem̄ou.

³ N kprantíd̄ent̄obè m b̄èt̄i yewe yem̄ou ndi,
bè s̄ũmu bèè n dimmù ke n dokùnè tefentè.

⁴ Kuf̄õwaá nh̄ȭ m p̄i,
kè n duó f̄õ nwe mmáà.

⁵ N s̄ánt̄ĩmu Kuyie nku náaṅtì kp̄éí,
n ku nduó mmáà
n yí ȳĩèkù d̄èmarè,
benìtìbè bo na ké n d̄ò ba?

⁶ Yewe yem̄ou be náaṅtì ò k̄ónn̄emu,
bè n wantinè meyei mme.

⁷ Bè dàkiimu ke m pakíí,
bè t̄ũ n naàc̄èi nsi ke dó ké n kūo.

⁸ Bè bo d̄ò meyei mmie nk̄éna ke da yenténàà?
Kuyie, mb̄o mbe nè kemieke.

⁹ A ȳému nh̄ arì mèè botí,
ceé n n̄on̄niet̄i a d̄oukù mieke,
a ti w̄ar̄imu a p̄át̄iri mieke.

¹⁰ Kè n da yu n dootit̄obè ã̄̄ cokému,
Kuyie, n ȳému a n kómm̄úm̄è.

¹¹ Kuyie n da s̄ánt̄ĩmu a b̄éi nti kp̄éí,
n Yiè nKuyie n da s̄ánt̄ĩmu a náaṅtì kp̄éí.

¹² N da duó mmáà ndi n yí ȳĩèkù t̄imat̄i,
benìtìbè bo na ké n d̄ò ba?

¹³ Kuyie ndò nk̄éd̄ò̄mu n ȳe n yóó da d̄ò t̄i,

n yóo da fíe disãnni kó iwũõ nyi.
 14 Fṣṣ n deeté nè mukũũ,
 fṣṣ n teennè kè n naàcèi í bèté,
 kè dè bo yie nkè nni nkéí a ìkè,
 ke wúo mmenáà.

57

Dafiti yumè Kuyie nhoĩnkènkpààti
 (Yenàankékè 8-12, wénté Yesã 108:2-6)

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ò do cokùnè Sauri titādèntì mièke kédentè fè.
 Bè do fè diènnè metammè mèè tu mè mme báá kuṵ.

² Áú Kuyie, n deeté, yàa n deeté!
 N sori a fièti déè mme,
 ke kémmú meḗũtímè bo deèmè.
³ Kuyie n da yumu fṣ wèè baké keĩnkè nè ketenkè,
 fṣṣ te kè n kpeti timou yíe.
⁴ A yó mboní keĩnkè nke ké n deeté,
 kéfèikùnne wèè m bètì,
 ké m benke a sàà nnè a kó timómmonti.

⁵ N soké yecirícirè cuokè nke,
 n duó benitíacáambè cuokè nke,
 Be nì ndò nyekpãà nye nè ipie,
 kè be nóndié ndò tikpàriseuti.

⁶ Kuyie nha yètìrì ndeu keĩnkè,
 benke a kpeti ketenkè kemou mièke.

⁷ Bè n dii ticùòtì nti,
 bè àa nkuhõũ deè ndi ke bo n dúú,
 bè keù difòtìrì ndi n yìkè.
 Bèè do bemómmambe di mièke.

⁸ Kuyie, m bùòtì ténke í duò, n ténke í yìkè,
 m bo ndiè nke da sántí.

⁹ N wènnì, ente,
 n kùtìdùkù nè m bómbonku, entenè,
 n yóo entemu dikũnwehni sèi kédentè.

¹⁰ N Yiè nKuyie n yó nda sántímu benitibè cuokè,
 kèndiè nke déúkùnko a yètìrì ibotí cuokè.

¹¹ Ke yé a sàà ndeumè ke tuòkù tiwetì,
 kàa mómmonti tuòkù yewetè.

¹² Áú Kuyie! A yètìrì ndeu keĩnkè,
 benke a kpeti ketenkè kemou mièke.

58

Kuyie mbomè kutenkù ke bekù

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè nè metammè mèè tu: Á báá kuṵ.

² Bekpààtìbè di bekù bakε weti weti nweà?
 Bè bekùnè miè mmε benitìbàà?
³ Di dɔɔri dèè í wenni ke yému,
 dí píε mmeyei ndihèi.

⁴ Oyeiwe tú oyeiwe nwe nè o yɔ pɔutì mieke,
 kè siyáàbìsì yìè nfeti nè bè ò peinímè.
⁵ Bè mòke medautidòmmè mmε,
 ke dɔɔri ke dò ndiwaàhǎnnì,
⁶ dìi í yo owaàpĩntì tammè,
 ke í yo oteteu diewè náàntì.

⁷ Kuyie, mbóké be nìi,
 bóké yecirìcìrìnì mbè mòke yè.
⁸ Kè bèe pēētóo meniε nhǎǎ pǎnté mmèè botí,
 kè bè ntǎũ be pie mbá ì báá dòò dèmarè.
⁹ Bèe naánnè tidàtikonkontì,
 tìi fūrì kè ti ammè dèu,
 bè ndò mbè peité wè ocìrì kòò í yà diyìè.
¹⁰ Be po yó nkpaá ke mu nyí yè tifaàtì,
 kè tefòdóntèε ì tùótému,
 kè dè sǎ nyì sũ tèε ì tùóté.

¹¹ Osàù bo yà Kuyie mpèitemè kè dèε ò narike mediè,
 kòo óú o naàcèi be yĩ mmiεke.
¹² Kè benitìbèε dè yà ke dò:
 Kuyie mmènke yietìmu osàù,
 bè bo yĩ Kuyie mmènke bomu ketenkè ke bekù.

59

Dafiti bàammè Kuyie nke tú kù nhò kǎnké

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè. Sauri do tǎ nkè bè mbaa Dafiti cǐtèε ke bo ò kùò
 kòo dentè fè. Bè do fè diènnè metammè mèè tu mè mmε báá kuò.

² Kuyie n deeténè n kpantídèntòbè,
 báá yie nkè n dootitòbè n ninte.
³ N deeténè bèè n dónè meyei,
 n deeténè benitikòùbè.

⁴ Benitidònnibè beè dàke ke n wanti,
 bè dó ké n kuomu.
 N Yìè nKuyie m me nyí cààrè,
 n yí dòò meyei mmamè.
⁵ N yí cààrè mùmamù kè bè cokùní ke baatiní ke bo n kuò.

Íté ké n teennè,
 wénté keyà.
⁶ Ti Yìè nKuyie Mpaakedaa Isidayεeribe tũ nkù,
 cómmú kékpannè yebotè,
 a báá cǐé nde kó benitiyonkubε bèè í dɔɔri bè nàá ntì.

7 Bè ɔɔ wētēnī kuyuoku nku,
kénhóú simɔ́ kōmε ke firì dihèi.
8 Tináanyēiti tì pìéké be nò miεke,
kè be nónidié ndò mmεsekontibii,
be yemmè dò nhòmòù í yóó keèmu bè nàá ntì.

9 F́ n Yiè nKuyie nkàa né bè daú,
a daúmu yεbotè yεm̄u.
10 M búó f́ nwe, f́ nwèè n kánké,
f́ nKuyie nf́òò tu n wērímú.
11 F́ nKuyie n tū nkù a sàmu kè f́òò yó n niité,
f́òò yó nte kè n na n dootit̄abè.

12 Báá kuɔ yεbotè mεcāā,
benit̄ibè yàà bo yè nha namè,
nè a kó muwērímú duó nkè bè ncooti ke doti.
Kuyie nf́òò tu ti kó kud̄pikù
13 Bè ɔɔ béi nke dá yeténèmu,
be p̄òò bè t̄ùàti,
bè buò nkus̄inkù nku ke sou.
14 Kuɔ be nè kemieke,
kuɔ be kè bè ténke bá mbo,
d̄òò kè benit̄ibèe banté f́ nKuyie nf́òò bakémè Sak̄abu yaàbí,
ke baké kutenkù kum̄u.

15 Bè ɔɔ wētēnī kuyuoku nku,
kénhóú simɔ́ kōmε ke firì dihèi.
16 Ke firì ke wanti bè bo di mù,
kè bè di ke auté bè nkpa.

17 Mí m bo ndiè nke da sántí a kpeñn̄imè,
kémp̄īēkù a sàà ndik̄unweñn̄i,
F́òò tu n kó tεc̄ēkpetè
nh ɔɔ s̄ari f́òò borè m̄eyēñcaàr̄imè yiè.

18 F́òò n kánké,
m bo ndiè nke déúkunko a yètìrì,
f́òò tu n wērímú f́ nKuyie nkùù n d̄òòri mεsàà.

60

*Bè namè Kuyie nk̄abe kè bè kù yu
(Dináan̄kéè 7-14 de kó tináan̄ti bomu 108:14)*

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yēnf̄ē itié nk̄afe nè kukùt̄idùkù, ² ke denninì ò do
kp̄annèmmè Sidii èi k̄abe Mεsopotamii èi k̄abe nè Sobaa èi k̄abe. Kè bè nk̄untinì kè Soabuu
kp̄annè Edomiibe kubiriku bè tu kù mukókúú nkó kubiriku, kéna benit̄ibè tεk̄aup̄ip̄ítè
nè sik̄aup̄isidè (12000).

³ Kuyie nha ti b̄ontóomu ke p̄onte ti āp̄ont̄īnn̄i.
Bá nè a miεke mε nyēnn̄imè wētε ke ti cónné ti f̄òt̄irì.
⁴ F́òò s̄antè ketenkè kè kè p̄àá,

wēte kémáú nde kó iyie,
kè s̄antimu.

⁵ F̄ó̄ duó nkàa nìtìbè yà meháárìmè diemè,
f̄ó̄ ti nì mmenaa mmèè firì keyìkè.

⁶ F̄ó̄ duó nha sààbè mecannimè kè bè yenténè bèè tãũ ipie.

⁷ Kè dè bo yie nkàa d̄eeté tínti a d̄ó bè,
yàa ti d̄eeté nè a w̄erímú c̄outé ti báammu.

⁸ Kuyie mbéimmu ku c̄esààtè miēke ke tú
kuù yóó bè na!

Ke totí Sisemmu ei,
kéberí Suk̄oti biriku.

⁹ Kuù te Kadaadi nè Manansee be kó itemp̄e,
kè Efadaimmu k̄oku tú ku p̄iì,
kè Sudaa k̄oku tú ku kp̄ààtìp̄ààti.

¹⁰ M̄abu tú tenaate nte kù wuòñè tè,
kè kù b̄ammù ku neùkù Ed̄ammu ke bo benke kù ò temè,
Fidisit̄ēbe yèmmè dò mbè bo kù namaà?

¹¹ We nyó n k̄atenè dih̄eikperì?

We mbo n k̄atenè Ed̄ammu?

¹² Kè dè í tú f̄ó̄ nKuyie nkùù ti dootóo,
f̄ó̄ nwèè ténke do í niènè ti kó yehããp̄ònt̄irè mudoò.

¹³ K̄atení ke ti teennè ti dootit̄abè,
onìti kó meteèmmè í tú d̄em̄arè.

¹⁴ Kuyie nkuù yó nte kè ti p̄i mmut̄õndiemù,
kuù yó nte kè ti na ti dootit̄abè ké mbè cùùti.

61

Dafiti d̄ómè Kuyie nni nhò k̄anké

¹ Bedèmbè kóo kòtì dièmmè Dafiti yèn̄fè ke biennè tibómbonti iw̄ẽi kp̄eti.

² Kuyie nkénté n dabònnì,
keè m báammìi.

³ M bo kutemmànku nku,
kè n yèmmè cààrè kè n da kuònnè,
n dee kupèrikù n ȳĩke kù.

⁴ F̄ó̄ tu n kó dis̄arì,
didènni kperì ti dootit̄abè í yóó ninte dì.

⁵ N d̄ó kémbo a c̄iētè miēke nke,
kéns̄ari a fiētì miēke s̄áà.

⁶ Kuyie nf̄ó̄ kèè n da náá ntì,
ke duó nha k̄abe bèè da dé be kó ketenkè sààkè.

⁷ Yíé okp̄ààti muf̄õmmu,
kòò nf̄òu yebie nyebie.

⁸ Kòò nda taunnè, á nhò bonè kòo mbaké s̄áà,
kàa sàà nnè timómm̄onti nhò bàa.

⁹ M bo ndiè nke déúkùnkò a yètìrì s̄áà,

bá dìi yìè kéndǎari n yē n yóó da dǎò tì.

62

Kuyie mborè n de mmàke diwèi

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè Yedutunni diè nfè.

² Kuyie mborè máà ndi m mǎkemè diwèi,
kuù n dɛɛrí.

³ Kuù tu dipèrì dìi n kǎnké,
tɛcɛkpetè tɛè n dɛɛrí,
kè kù m bonè m báá cǐtɛ.

⁴ Ɔmmònni ndi di yóó yóumè di bo ntíkúmè,
di bo domè onìtì kóò pǎntɛ kumarí kùù ku ku kǎmɛ?
Kóò yèètɛ kuduotí kùù bíi nku kǎmɛ?

⁵ Di mènke dakiimu ke bo bǎ nhokpààtì,
ke nǎnnè siyáàbìsì,
ke ò nsǎntínè di nǎ di yèmmè miɛke ke né buò nkusǐnkù.

⁶ Kuyie mborè máà ndi n yóó na kèpétémè diwèi,
ke yé n ku mbúómè.

⁷ Kuù tu dipèrì dìi n kǎnké,
tɛcɛkpetè tɛè n dɛɛrí,
kè n kù bonè m bá cǐtɛ.

⁸ Kuyie nkuù n dɛɛrí,
kuù tu n kó disǎnni,
kuù tu dipèrì dìi n kǎnké,
kuù tu n sǎrì.

⁹ Díndi Isidayɛɛribɛ mbúónè ku sǎà,
ke kù nǎá ndi yèmmè kpɛti,
kuù tu ti kó disǎrì.

¹⁰ Onìtì dò nkuyaakù nku,
benìtibè mènke tú siyáàbìsì yembè mbɛ,
kàa bè wènnè kécǎnnè cidóò bè bo nyau ke pɛ̀ɛ̀tɛ muyaá.

¹¹ Di bá ndó kényo mbetǎbè nè muwèrímú,
bá ndónè mufèè kpɛɛɛ,
kàa kpàtì dèúkú a báá tì duó nha yèmmè.

¹² Dè í tú kuce mèmáà ndi Kuyie mbéimè.
N kèèmu kù tumè kuù te muwèrímú.

¹³ N Yìè nKuyie nha sàmu,
ke yé fǎǎ yietimè bá wè o tǎmmú mannè tìi yeti.

63

Kuyie m bo nda dómè pɛ̀ɛ̀tɛmu mufòmму

¹ Dafiti yènfè ò dèntè fè o cooti dìi mǎnni ke bo Sudaa kpáà miɛke.

² Kuyie, nfǎǎ tu Kuyie n da waàmmu,
n da yáámmu ke dò ntedǎntè tɛè kpɛí tɛ ò ndómè mɛniɛ.

³ N dó ké nda wúómmu a cǐtɛtɛ miɛke,
kéyà a wèrímú nè a dɛumè.

⁴ A n dómè p̄ētému m bo n fòùmè,
n yó nda s̄ántímu s̄āā.

⁵ N yó nda s̄ántímu n fòm̄mu mum̄ou miēke,
ke da báá nke yu a yètìrì.

⁶ F̄óò te kè n s̄annè ke dò n di mekùò nkperε,
kè dè n naati kè n diè nke da s̄ántí.

⁷ Kè n duó nh ò nyé f̄óò kpéí,
ke totí n yèmmè a bíékè keyènkè kem̄ou.

⁸ F̄óò n teénnè,
ke n k̄ānké a fièti,
kè dè n naati kè n diè nke da s̄ántí.

⁹ N da pí n nou sidé ndi,
k̄āa nòutè youte n cúó.

¹⁰ Bèè d́ó ké n kuó,
bèe taá kud̄onkù.

¹¹ Duó nkè mudoò bè kùó,
kè sikpam̄óò bè càáké.

¹² Kè Kuyie nnárìkùnne okp̄ààti yèmmè.
Bèè cànnenè bet̄òbè yenò nè Kuyie nkó diyètìrì,
bè yó ns̄ántímu bem̄áà.
Siyààbìsì yembè biε kó yenò me mbáá táúté.

64

Dafiti bàammè Kuyie nke tú kùu ò deeténè beyeibe

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Áú Kuyie! N kuònnè f̄ó nwe,
kénté n dabònnì,
a nni nk̄ānké n dootit̄òbè,
n k̄ōmbùòtì duò bè.

³ N deeté nè benitiyeibe dakii ke bo n d̄òò tì,
a n d̄étinne yed̄onnet̄irè yèè d̄àkii n kpéí.

⁴ Be nóndié nyìl dò nyesekonte bè s̄ūóté yè,
kè be náānti k̄òurì ipend̄onni k̄ōme.

⁵ Bèè òò d̄éké benitis̄ààbè ké mbè tāū,
bè ò mbè tāū dis̄òrì ndi ke í ȳèkù.

⁶ Bè yàúkùnko bet̄òbè k̄òntì nti ke bo nd̄òori meyei,
ke dakii ke bo s̄ori ke díí ntimátì,
ke náá nke tú: Òm̄ou í yóó ti yà.

⁷ Bè d̄àkii ke d́ó meyei mm̄áà ndi,
ke náá nke tú bè bàátì kè dè wennimu.
Onitì yèmmè cūmp̄úrìmu,

a báá na kényé dèè bo o miēke.

⁸ Kuyie mme mbè tāū ku pie nyi d̄endε bàmbà,
kè ì bè t̄ùòtì kè bè duò.

⁹ Be nò yèè bè t̄ùòtì,

bèè bè yàu bè bo ndaú kéhéùròo.

¹⁰ Kè kufōwaá mpĩ mbenìtibè,
kè bè nnáá nKuyie ndòò dè,
kébanté kù pĩ mmèè botí mutōmmú.

¹¹ Wèè wetí we nyānku o Yìè nKuyie nkpéí,
kénsàrì ku borè.
Bèè yèmmè wenni kè bè nyānku ku kpéí.

65

Kuyie nkuù mànnè ti nkù sántí

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Kuyie nha èi Siyōō miēke fōō dò mbenìtibè bəmou nda sántí,
bá wè kòo ndòori ò da dōunnè diì nùù.

³ Fōō nwèè yo benìtibè báammì,
benìtibè bəmou kàrìní a borè nde.

⁴ Ti yèi mmèè ti deuté,
fōō ti cīēnko ti caàrìmè.

⁵ Dè nnaati a tãāté bè kè bè bo mbo a cīētè,
tì yó nte desààrè dèè bo a cēsààtè miēke,
kè dè nti sànnè.

⁶ Fōō nKuyie nti deetiwè,
fōō ntimómmannti yìè,
fōō còú ti báammu ke dòori tidiētì kè titentì timou kòbe da búó
nè ketenkè kèè soké dàméèrì cuokòo.

⁷ Fōō kó muwērimú te kè yetārè fiíkú.
A wērimú muù tu a kpàrìnenkù.

⁸ Fōō commu dàméèrì nè o néfīnfīrè,
ke commu kutenkù kó kunampoo.

⁹ Kutenkù kumou yà a dòori tì diētì nti ke da yòte,
kè diyè yìè kèè bíékè nè dì taà kèè bíékè kòbe íú mediè.

¹⁰ Fōō dòori ketenkè mesàa ke kè duò nfetaafè,
kè dè boo kè tidiitì pèí,
Kuyie nha binte í kũũ,
fōō duò mbenìtibè tidiitì,
ke tūnni ketenkè.

¹¹ Ke yòdri ipè,
ke può nyedombie,
ke duò nkè fetaafè niù,
ke duò nkè tidiitì yìè.

¹² Ke dòò mesàa ndibenni dimou,
kàa pēēté kèè bíékè tidiitì mpíéké.

¹³ Kè timútì yè tedontè,
nè yetārè ìnkòo kè dè yè naati.

¹⁴ Kè iwũō pìéké dinaacēnhòò,
kè tidiitì dàátì kubiriku,
dēmou kè dè yānku ke íú.

66

Kuyie nkùù d̄eeri ku yètìrì nd̄eu

¹ Bedèmbè kóo kótì diè nfèè yènfè.

Kutenkù kum̄ou k̄obe nsāntínè Kuyie nke p̄ĩkù.

² Ndiènnè diwèl ke déúkùnkò ku yètìrì,
Nsāntínè ku iyie mmieke ku kpetì kpéí.

³ Nákénè Kuyie nke d̄ò:

A t̄ommú d̄eumu ke m̄enke d̄eu,
nè a w̄erímú diemù kpéí nke
a dootit̄obè k̄ékùnkoomè b̄emáà.

⁴ Kutenkù kum̄ou k̄obe nínkú a ìkè,
kéndiè nke déúkùnkò a yètìrì.

⁵ K̄atenèní k̄éyà Kuyie mp̄i mmùù t̄ondiemù,
kù kpeñn̄imu kù p̄i mmùù t̄ommú ben̄it̄ibè cuokè.

⁶ Kuù do k̄éété d̄am̄èèrì kó meniè,
kè ti yembèè na dekperè k̄ésénté
kuù duó nkè meniè nkũũ kukó nkè ti s̄ènté,
kè dè ti naati ku kpéí.

⁷ Kuù baké nè muw̄erímú kutenkù kum̄ou s̄áà,
ke paké ibotí im̄ou,
kù í yóó yóu bèè yete ku kpeti kè bè nkérí ke yíéo.

⁸ Ibotí, d̄ounè Kuyie mmut̄ommú,
mp̄ĩkùnè ke kù s̄ántí.

⁹ Kuù ti duò mmuf̄ommu,
ke í yóu kè ti duò.

¹⁰ Kuyie nha ti w̄èntému ke ti yàáké,
bè ã̄ p̄ünnè m̄èè botí timátì péítì,

¹¹ ké tì tanné ticùd̄tì mieke,
ké tì tou nyetūo c̄ééyè,

¹² ke duó nkè ben̄it̄ibè nnàù ti ìnkè nè sis̄ĩ,
kè ti ta muh̄áà nke ta meniè,
kàa me nti d̄ènnèní kè ti di diwèl.

¹³ N tati a c̄f̄ètè mieke nke ke bo da fíé iwũ̄õ,
ke dá d̄d̄ n ȳè n yóó da d̄d̄ tì,

¹⁴ n do b̄éi nti n yènc̄arimè m̄ènnì.

¹⁵ N yóó da kūo iwũ̄õ mekùd̄ nkpeyi nyi,
yepedakè nè yenaadakè nè yeb̄odakè,
kécóu nkè kuyukúu dekoo a bo kè.

¹⁶ Díndi bèè dé Kuyie k̄atenèní dim̄ou,
k̄ékénté kè n di náké kù n d̄d̄ dè.

¹⁷ N ku kuónnèmu ke p̄anke ku s̄ante.

¹⁸ Kè n do nyáá meyei mmamè n yèmmè mieke,
n Yiè nKuyie nna bá nni nkènté.

¹⁹ Kù me nni nkèntému

kù kèèmu m báammì.
²⁰ Kuyie nnè mutōmmú,
 kù í yete m báammu,
 kù í m m̀ante ku kó mesàà.

67

Benitibè beməu dommè kénsántí Kuyie

¹ Bedèmbè kóo kótì diè nfèè yènfè ke bie ntibómbonti iwěĩ kpeti.

² Kuyie ntí kuó mmesémmè,
 ti d̀òò mesàà,
 a ti wénté fənənsààfè.
³ Kè d̀èe yie nkè kutenkù kuməu kəbɛɛ banté a ɛɛ,
 kè yebotèe yĩéé a dɛɛrímè.
⁴ Kè benitibè beməu nda sántí f́ nKuyie,
 kè yebotè yeməu ndéúkùnkoo a yètìrì.
⁵ Dè nnaati ibotí kè ì da sántí,
 f́òò bekùnè yebotè kè dè s̀ié,
 ke ni ibotí ketenkè ìnkè.
⁶ Benitibè beməu nda sántí f́ nKuyie,
 kè yebotè yeməu ndéúkùnkoo a yètìrì.
⁷ Ti Yiè nKuyie nha ti d̀òòmu mesàà,
 kè ketenkè pèí tidiiti.
⁸ Kuyie nkuù ti d̀əəri mesàà,
 itemm̀anke iməu kəbɛ dí kù depɛ.

68

Kuyie nnamè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² Kuyie nyitè ke còmmúmu,
 kè ku dootitəbè c̀éeri,
 kè ku s̀imbè cokù ku ìkè.
³ Kuyukú yènní m̀èè botí a mɛ mbè cíenko,
 titankũ̀ntì ỳèri m̀èè botí muhãá mmiɛkɛ,
 benitiyɛibɛ kpɛɛ mɛ ndò nKuyie nỳìkè.
⁴ Bèè d̀òòri d̀èè s̀ié, bəmbɛ diwèi dii b̀è bo
 kè b̀è ỳanku Kuyie nỳìkè!
 Diwèi dii b̀è k̀èitɛ kè b̀è ti ientii.
⁵ Ndiènnè ke déúkùnkoo Kuyie nyètìrì,
 t̀untənè kuce wèè k̀éríní yewetè miɛkɛ nè o sántè o kpéi,
 wèè yètìrì tu: Ti Yiè.
 Nỳānkunè o ìkè.
⁶ Wèè tu isènnìmbí cice,
 wèè kpà mbekúpobè kpànnì,
 wèè tu Kuyie nkɛ bo o c̀əsààtè miɛkɛ.
⁷ Kuyie nkuù duò nsicéi b̀èè kpa bɛ kəbɛ,
 kuù dènǹinko tikpetínti ke ti duò ndiwèi,
 b̀èè yete Kuyie nkpeti b̀èè m̀áà ò mbo tɛd̀ankpetè.

8 Kuyie nha do ni diì m̀nni a k̀be,
 a do k̀rì diì m̀nni dikp̀ràa cuok̀e,
 9 ketenk̀e do s̀ntimu,
 k̀e menie ncuutini f̀ nKuyie nha ìk̀e,
 f̀ nKuyie nkùu do k̀tenì Sinaii t̀rì k̀benke am̀àa a k̀be,
 Kuyie nyIsidayeeriibe t̀ nku.

10 Kuyie nf̀ò c̀ũnni fetasààf̀e,
 f̀ò b̀nk̀unne a tenk̀e k̀e do c̀te.

11 Dende a nitib̀e bom̀e,
 Ti Yiè nKuyie nf̀ò d̀e mb̀e k̀anne a s̀a nkpr̀eì,
 f̀ò t̀unte de k̀ dik̀rì bes̀ennib̀e kpr̀eì.

12 Ti Yiè nKuyie nkuu duó ndinùu ku náaht̀i kpr̀eì,
 bèè t̀i pit̀rì k̀e be t̀nni s̀.

13 Ti dootit̀b̀e bekp̀ràt̀ib̀e nè be k̀o beh̀ãp̀omb̀e bè u yet̀ar̀e nye,
 k̀e benitip̀ob̀e eì d̀e bo be c̀eì ke tot̀i.

14 Di ỳo mbo di kar̀e nyèà?
 Dikp̀et̀inónkperi fièti dàri mes̀o mp̀eím̀e mme,
 k̀e di cit̀i dàri mes̀o nwũóm̀e.

15 Ti Yiè nKuyie Mpak̀eadaa ỳoó cíe ndiì m̀nni bekp̀ràt̀ib̀e,
 k̀e mup̀ã mboomu muu dàát̀i dit̀rì Sadim̀o.

16 F̀ nKuyie nk̀o dit̀rì,
 f̀ mBasã t̀rì,
 f̀ ndit̀rì diì ỳomm̀e s̀,

f̀ mBasã t̀rì,
 17 Yet̀ar̀e ỳeè ỳomm̀e s̀,
 ba nte k̀e d̀e di ỳou Kuyie ntãát̀e diì t̀rì kpr̀eì,
 k̀u bomu di ìnk̀e ke ỳo mbo s̀ã,
 k̀u ỳo nd̀e bomu s̀ã.

18 Kuyie nkp̀ar̀is̀eì bo sik̀oup̀i sik̀oup̀i nsi,
 k̀u do si nk̀ateǹenì Sinaii dit̀as̀àr̀i.

19 A d̀eke k̀eìnk̀e nke,
 ke neìǹenì tidaat̀i,
 k̀e benit̀ib̀e da p̀ammú yep̀ar̀e,
 bá bèè do yet̀r̀i a kpr̀eti k̀e bè da b̀út̀e,
 ke dò nk̀e mbo a bor̀e f̀ nti Yiè nKuyie.

20 Ti ns̀ant̀i Kuyie nyewe yem̀ou,
 kuu dàke ti kpr̀eì,
 kuu tu ti deet̀iẁe.

21 Kuyie nkuu tu ti deet̀iẁe,
 kuu ỳe k̀u bo ỳim̀e k̀e tí deet̀eǹe mukũũ.

22 Kuyie mm̀enke ỳoó p̀antemu ku dootit̀b̀e ỳo,
 k̀ep̀ante onitik̀òut̀i yuu nè tiyùt̀i.

23 Kuyie mb̀eimmu ke tú k̀u bo c̀ũnni a dootit̀b̀e bèè bo Basã t̀rì,
 k̀edenǹenì bèè bo dàméèr̀i f̀.

24 K̀e d̀e bo yie nk̀aa naàc̀eì mbonti be ỳi,

kàa kó simóò bè pèté kécááké.

²⁵ Kuyie nha ò̄ kpa nkéna kénkūntiní,
kè benitibè wúómmu a kpàrinafe a cēsààtè miéke,
f̄́ nKuyie nkùù n te,
f̄́ n kóo kpààti.

²⁶ Kè bedèmbè ni deyìikè kè besapàmbè soké decuokè ke bie nsibéí,
bèè bie ntikùtidùùti kè bè tū.

²⁷ Nsāntínè Kuyie ndit̄innì cuokè,
nsāntínè ti Yìè nKuyie ndíndi Isidayeeri yaábí.

²⁸ Bensamēē tēbýāātè tēè di ni,
kè Sudaa kó bekpààtibè nè be kó yet̄irè
nè Sabunəə kəbe nè Nefutadii kəbe kè bè tūnní.

²⁹ Kuyie nkùù di te d̄́ndi Isidayeeri be kuù yē ndí nkpeñni.
Kuyie ndəò kēf̄́í nha d̄́ò dē ti kpéí.

³⁰ A bo a c̄f̄ētè nte,
ke baké Sedisadēmmu,
kè bekpààtibè da p̄ā nyepārè.

³¹ Kpānnè mus̄immù tipènti kōmu,
kékpānnè yebotè yèè dōnnè yēnaadakè nè tinaabiiti,
kè dēe nínkú a ìikè ké nda p̄ā ntimátì péítì.
Cíe nyebotè yèè nōnnè yekpārè.

³² Benitidiēbè yìèní Esibiti nwe,
kè Etiopii kəbe cokòo Kuyie mborè ke yuo be nəu.

³³ Ketenkè kó bekpààtibè, ndiènnè ke sántí Kuyie,
ndéúkunkonè ti Yìè nKuyie nyètiri.

³⁴ Wèè cutiní kēīnkè kèè bo nè dimōnni nè o sántè,
weè péu metankperimè.

³⁵ Banténè Kuyie nkpeñnimè,
kuù kpàatiri Isidayeeri be,
ku wērímú bo yewetè miéke nke.

³⁶ Kuyie mbenkúmu kù kpeñnimè ku cēsààtè miéke,
Kuyie nyIsidayeeri be tū nkù kuù duò nku kəbe muwērímú,
kuù te kè bè nə.
Ku yètiri ndeu.

69

Dafiti yumè Kuyie nkè kù bo ò teennè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yēnfē ke bie ntibómbonti.

² Áú Kuyie n deeté!

N ta meniē mme ke tūòke n f̄́n̄í.

³ N f̄́íkú dis̄āū ndi,
n yí pèté dekperè ke na,
n ta decūmpure nde,
fenéwuonfe fēè n tə.

⁴ N kōmmú ke òumu kè n níí kpéí,
m b̄́úté ke b̄́úté Kuyie nkùù n te kùnkú kè n nuə nyete.

⁵ Bèè n níí nke d̄́ó ké n kuə bè sūmu ke pēēté n yùti,
bè n d̄́ò be dootit̄òu nwe detetirè,

bè kpeñni ke m pēētēmu ke yó n kuò,
ke duó nkè n yietí n yí yùúkú dè.

⁶ Kuyie nha yému n yeinti,
n caàrimè í sori a ìkè.

⁷ Kuyie Mpaakedaa, a báá yóu kè mû nte,
kè bèè da búó kè bèè di ifei.
Fó nKuyie ntínti Isidayeeribe ti tū nkù,
a báá yóu kè mû nte kè bèè da waà nkè bèè di ifei.

⁸ Fòò kpéí nke bè n sãámmè,
n yo nyifei fòò kpéí.

⁹ N naá nhopòò nwe n kabe cuokè,
n yò fũò kabe ténke í n yé.

¹⁰ Ke yé n dómè a cǐtè mediè nkè dè n tùò,
bè da sáá nyèè sáàmbè duò n yuu ìnkè nke.

¹¹ M bouú dinùù ndi ke kuò,
nè de kpéí nkè bè n daú.

¹² N dàátí kufòòtònkù nku,
kè bè náante n kpéí ke n daú,

¹³ Bè kàtìnè mí nwe yeteyò,
mû naá nfenaaayãayènfè.

¹⁴ Mí nyie n kuànnè fò nwe n Yiè nKuyie,
dè tùòkemu a bo n tee ndè.

Áú Kuyie! A sàà ndeumu, n kénté,
n yému nweti weti ke dò nha yó n deeté.

¹⁵ Nh uuté disàù, kè n ténke bá nfũúkú
n denneni dibinni,
n deeténe bèè ñ nìí.

¹⁶ Báá yóu kè menie nni mpònténè,
báá yóu kè n do kudúókù,
báá yóu kè tebinte n yáke!

¹⁷ Kuyie nha n kénté ke yé a sàmèmu ke dɔɔri mesàà,
wēētēní m bíékè a sémmè deu mēē kpéí.

¹⁸ Bá m bútinné mí nha kóo tǒnti,
nh áàrimu, cārikení.

¹⁹ Kətení kédonté nh ònni,
n deeténe n dootitòbè.

²⁰ A wúómmu bè n sãámmè,
ke yé n yo nyì fei ke kēke,
n dootitòbè í da sòrinè.

²¹ Yesáàmbè yeè kòùri n yèmmè kè m mɔ,
n wanti wèè bo n kuó nwè nwe mesémmè bá sàm̀pó ke m̀òh̀té,
wèè bọ m bántè ò í bo.

²² Bè àà mutie mùù kòù mùmmu n diì mieke,
kè sinéyēí m pí nkè bè n duó mmenéyãã mmèè kəkénè detiire.

²³ Be bandiitì naá ntimátì ké bè tùòti,

kè be kpàtì naá nkuyaú.

²⁴ Be nuò nhũũ nkè bè ténke bá nwúó,
pũtínné be sáà kè bèe naá nsihùù yembè.

²⁵ A miēke be pēike kàa bè poté,
a miēke diēkèe do be ìnkè ké bè còuté.

²⁶ Kè be cēkàrè naá ntidobontì,
òmòù bá nkpaá be cēi miēke.

²⁷ Bè bètì a poté bèmbè,
ke náante a kòute bè kó mēfēũtímè.

²⁸ Yietí be be yei mmēmou,
bá bè báá yà a kó mesàà mbìtì.

²⁹ Ũté be yètè mufòmму pátíri miēke,
Bá mbè wùónko ke dò mbè í cààrè mùmamù.

³⁰ Áú Kuyie, n tú osénniwè nwe ke fēũrì,
n deeté ké nni nkānké.

³¹ M bo ndiè nke sántí Kuyie,
m bo ndéúkunko ku yètìrì nè yesāā.

³² Ti Yiè nKuyie nde ndó ke pēēté dinaadaà,
ke pēēté fenààfè nè yeyiè nnè yekpèètè.

³³ Kuyie nha n deetémè deè narike besĩntíbè.
Díndi bèè wanti Kuyie di fòmму okè.

³⁴ Kuyie nyomu besénnibè dabùò,
kù í buònko ku kòbe bè bè kpetí dì mònnì.

³⁵ Ketenkè nè keĩnkè, ñsántínè Kuyie,
dàmèèrì nè deè kó dimàà nampú o miēke, ñsántínè ku.

³⁶ Kuyie nyóó deetému Siyōō kémaá Sudaa ekè,
kè ku kòbe wēte ké yè tieke kénhã.

³⁷ Kè ku kòbe yaàbí dì sòoté,
bèè dó Kuyie nkè bèe pété kémbò.

70

Dafiti dómè Kuyie nhò tee mmecāā
(Wénté Yesāā 40:14-18)

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè ke denniní Kuyie nkpréí.

² Kuyie, nyà n deeté!

Cārikéní ké n tee.

³ Bèè n dónè mukũũ ifeii bè pĩ nkè bèe sīnné,
bèè n dónè meyei bèe di ifei kéwēte be fōnkó.

⁴ Bèè n daú ke tú wũòò,
ifeii bè pĩ nkè bèe bótí.

⁵ Bèè da waà ndè mbè naati kè bè nyānku,
diwèi mbo bèè dó f̄ñ nhOdεεtíwè,

bè nnáá nsáà ke tú a yètìrì ndeu.

⁶ N tú osénniwè nwe, ocĩrì,
Kuyie mmónnéní ké n tee.

F̄òò tu n teenti n deetíwè.
N Yiè nKuyie mbáá sòte!

71

Okòtì bàámmè Kuyie

¹ N Yìè nKuyie n waà nfóò borè disòrì,
báá yóu kè n di ifei bìtì!

² A wetí mèè kpéí, n deeté ké n coo,
n kénté ké n deeté.

³ A ntú n kó dipèrì n sòri dìi borè.

A yĩmu a yó nni ndeeri,
fóò tu dipèrì dìi n kánké,

fóò tu n cēkpetè.

⁴ Kuyie nkùù n te n deeténè beyeibe,
ké n fietenè bekòùbè nè beyonkubè nou miēke.

⁵ N Yìè nKuyie m búó fí nwe,
n yé fóò kpéí nè m bemmè.

⁶ Nè bè m peiténímè m buó fí nwe,
fóò n dènnení n yó poutì miēke,
kè n da sántí sáà.

⁷ Besũkùbè òò n yà kè dèè bè dimu,
kàa né tú n kó disòrì kperì.

⁸ A sãnni mbo n nùù miēke,
kè nni ndéúkùnkò a yètìrì sáà.

⁹ Kè n kòté, a bá m bontóo,
kè n wērímú dèè a bá n yóu.

¹⁰ N dootitòbè náante n kpéí nke,
bèè m pakí bè dàkiimu n kpéí.

¹¹ Ke tú: Kuyie nhò dootóomu,
betinè we, pĩnnè we,
òmòù í yóó ò deeté.

¹² Kuyie mbá n dèténè,
mónnéní mecãã ké n teennè.

¹³ Ifei nè meyei ndèe do bèè n wátìrì,
bèè n dónè meyei mbèe bè sènkèrì kè bèe di ifei.

¹⁴ Mí m búó fí nwe sáà,
ke yó nda sántí sáà,

ke baà da sántí ke da sántí.

¹⁵ N níi bo ntũũ nke náá nha túmè timóm̄m̄nti yiè,
ke náá nha deerímè,

kàa sàà nsũ ke í dò nkaà nkédeè.

¹⁶ N Yìè nKuyie m bo pĩ mmutòndiemù nè a kó muwērímú,
kènnáá nha kó timóm̄m̄nti kpéí mmáà.

¹⁷ Kuyie nha n tièmmu nè m bíbéntì,
nè yíenní ke n náá nha diētì.

¹⁸ Nè m bo kotémè kè n yùtì peike,

áú Kuyie nha bá m bontóo
n dó kénákému di mmònni kòbe a wērímú,
kénáké bèè kpaaní a kpeñnìmè.

¹⁹ Kuyie nha móm̄m̄nti deumu ke tuòkù keĩnkè,

fǒǒ dǎǎ dǎdierè dǎmǎu,
we nda mànnè?

²⁰ Fǒǒ duó nkè n yà mǎháárìmè nè mǎsémǎmè,
kàa yó n fòúkùnnǎ, ké n dennení kudǎnkù.

²¹ A yóó wǎte ké m bántǎmu,
kéndéúkùnnǎ.

²² N yó nda sǎntínè kubómbonku nku,
a tú mǎè kpéí ntimómǎnti yiè nfǒ nKuyie.
M bo ndéúkùnkoo a yètìrì nè kukùtidùkù,
fǒ nKuyie nyIsidayǎeribe tǔ nkù a sǎmu.

²³ M bo ndiè nkǎ da sǎntí
kéndéúkùnkoo a yètìrì a n dǎeté mǎè kpéí.

²⁴ N ní yó ntǔǔ nkǎ náámmu a kó timómǎnti kpéí,
ifei pǐmmu bèè n dónè mǎeyei nkè bè sǐnné.

72

Bè bàámmè Kuyie nkè kù bo dǎǎ okpǎàtì mǎsǎǎ

¹ Bè dièmmè Sǎdomǎǎ yǎnfè.

Kuyie nyóu kòo kpǎàtì mbekù a bekù mǎè botí,
duó nkòo kpǎàtì birǎ nni nè timómǎnti a kǎmǎ.

² Kòo mbekùnè a nìtìbè kè dè wenni,
kǎntǔnni bǎsǎnnìbè kpǎti.

³ O kó tikpǎtì miǎkǎ kè bǎnìtìbèe pété yetǎrè kó mǎsǎǎ,
kè sitǎǎ bè dǎǎ timómǎnti.

⁴ Kòo kpǎàtì mbekùnè bǎcǐrìbè kè dè wenni,
kǎ dǎerí bǎsǎnnìbè, kǎ kǎù bèè bè fǎũnkoo.

⁵ Kè bè nhò dé sǎǎ diyìè bo mǎè botí,

ké nhò cokù sǎǎ otǎnkù bo mǎè botí.

⁶ Kòo ndò nfǎtaafè ò nniùmè kunǎpǎkù,
diwǎtìrì ò cúténì mǎè botí kǎtenkè.

⁷ Kè timómǎnti ndéúkù o kpǎtì mǎnnì,
kè mǎsǎǎ nni mbo otǎnkù bo mǎè botí sǎǎ.

⁸ Kòo mbaké we ndǎmǎèrì nè otǎù,

kukó ndiǎkù nè itemmǎnkǎ imǎu.

⁹ Dikpǎǎ kǎbǎe yóó nínkúmu o ìkè,

kòo dootitǎbǎe múúkù mutǎǎ.

¹⁰ Tǎdisisi kó bǎkpǎàtìbè,
nè dǎmǎèrì cuokè tenkè kǎbǎe bo ò pǎmmú yǎpǎrè,
Sǎbǎa nè Sebǎa kpǎàtìbè kè bèe ò pǎmmú yǎpǎrè.

¹¹ Bǎkpǎàtìbè bǎmǎu yóó nínkúmu o ìkè,
kè yǎbotè yǎmǎu mpǐ nho tǎmmú.

¹² Wǎè yóó dǎeté ocǐrì,

kékuó nhosǎnnìwè mǎsémǎmè, wǎè í mǎkǎ wǎè bo ò teennè.

¹³ Wǎè yóó kuó nhocǐrì nè wǎè kpǎ o kpǎerǎ mǎsémǎmè,
ké bè dǎeté.

¹⁴ Wǎè yóó bè dǎeté nè mǎfǎǔtímè nè bǎnitiyonkubǎe,
kǎ yǎè ò wùómǎmè bǎ fòmǎmǎ dǎmǎrè dierè.

15 Kòo kpààtì mbo kè bè nhò pãã mmēsəə nSebaa kōme,
ke níí ntũũ nke báá nKuyie nho kpéí kè kùu ò dḡḡ mesàà.

16 Kè tidiiti mbo dihei ke sũ,
kè yetārè ïnkè nyuu ntidiiti Dimaa tie nkó yebe kōme,
kè benitibèe pité dihei timúti kōme.

17 De kóo kpààtì yètìrì mbo sãã,
kémbo sãã diyie bo mètè botí,
kè benitibè nyu o yètìrì ke pãã mbetəbè mesàà,
kè yebotè ntú: Dè nnaati okpààtì.

18 Ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù,
kuù dəərì tidièti kumáà,
ku yètìrì ndeu.

19 Ku yètìrì ndeu sãã,
kè ku kpetii píe nketenkè keməu,
kè dè mmē ndò. Ami!

20 Isaii bire Dafiti báammì mánku nku.

Yēsāā MPÁTÍRI DITĀĀNNÌ

73

*Beyeiɓe kperɓe ɓ ndò nde yíemmu
(Yēsāā 73-89)*

¹ Asafu yènfè.

Kuyie mmènke wennimu Isidayeeribe borè,
ke wenni bèè yèmmè wenni be borè.

² Bá nè memme kè nní ndó kéyeté,
dè do kpaá sám̀pó nwe kè n do.

³ Ke yé n do yà dìì m̀nnì sipəə yembè kperɓe yíem̃mè ké m bè yàámmu.

⁴ Dèmarè í bè kóónnè, nè be kũũnko,
bè kpènkúmu, ke ãã mekùḡ.

⁵ Bè í yé mefèũtímè mamè,
betəbè beè ààrì, bembè í ààrì.

⁶ Kè be feí tú be dèi mbè dùúkú mè,
kè kuyonku tú be yaàbòrè bè dàátí yè.

⁷ Kè be ùkè píe nticákpeúti nè mekùḡ,
bè totí be yèmmè bè í m̀nnè tì nti.

⁸ Ke m̀ke mudaá nnè tináányeiti,
ke ãà kufəwáá, ke m̀ke sifeí.

⁹ Ke sãã nkeĩnkè,
bè í sokù òməu ketenkè ïnkè.

¹⁰ Dèè te kè benitibè bè tũ mbá nè Kuyie nkəboo,
ke yḡ mbe náàntì meniè nkōme.

¹¹ Ke náá nke tú:
Kuyie mbo yĩme ké ntì yé?

Ke tú: Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kù í yé dèmarè.

¹² De kó benitiyeibe dèmarè í bè kóónnè,
beè kpàtì dèúkú.

13 N tũ nné wènkũnne n yèmmè detetirè ndèà?
N nìte n nou ke benke n yí cààrèmè dèmarè fààrè nweà?

14 Kè bè ò ntũũ nke m puotì,
ke n kōmmù bá dii kũnweñni.

15 Kè n do tú m bo nnáá mbè nàá mmèè botí,
n na nsouté a kòbe yaàbí nyi.

16 N totí n yèmmè ke bo banté de kó tináàntì,
kè ti bantímù n yonkenèmu.

17 N ta dii yiè ndi Kuyie ncīētè,
m bantémè tii bè bàa.

18 A mènke bè cònné dèè anni dènde,
ke bo bè tènte kè bèe do difòtìrì mièke.

19 Dende bàmbà nkè be kperere deè,
kè be kperere mōte kukōmbòdoróo.

20 Ti Yiè nKuyie nkàa ité a tōmmú be kperere yóó dèèmu,
tidòuntì ò pēēté mēè botí a ènte dii mōnni.

21 Meyeñcaàrimè do nh auté dii mōnni,
kè dè n yonke ké n ta mediè mme.

22 N yí nciì, n yí banní dèmarè,
n do dò nfeòfè nfe a ìlkè.

23 Nè memme ké nda bonè sáà,
kàa m pí nha nòutè youte.

24 Fòò yó n niité a tãáté tì n kpéi nti mièke,
ké n tanné a kpetì mièke.

25 M mōke we keīnkè, kè dè í tú fò?
N yí dó detere marè ketenkè ñnkè, kè dè í tú fò!

26 N kōntì nè n yèmmè dè bo na kédeè,
Kuyie nfòò né yó ntú n yīkú wèè ñnkè sáà.

27 Bèè da yóu bè yóó duómu kékú,
kàa kuò bèè dootóo a bè dōdōnè mēè taummè.

28 N kó mesàa tu m bo nda tókénèmè,
n kó disòrì tu fò n Yiè nKuyie,
kè dè bo yie nkè nní nnáa nha tōmmú mumou a dōdōmu.

74

Kuyie ncīētè còutémè kè bè kuònnè Kuyie

¹ Asafu yènfè.

Áú Kuyie! Dè yīme kàa ti dootóo sáà?
Dè dōmme kàa mièke ti cóu ntínti a pe?

² Dentení a kòbe kpéi, a donté bè nè dimōnni,
bè tu a kòbe mbe kàa bè tō,
dentení Siyōō tārì kpéi a do ã dè.

³ Kote káyà bè cààri dè sáà dè deumè
ti dootitòbè càkemmu demou a cēsààtè.

⁴ A dootitòbè tamu a cēsààtè ke íutí,

ke còíné be kó mecannimè a kōme do borè.

⁵ Bè pùo nha cīètè otekōūti òō kōūmè mme detie ndikpàà, kényōkii o pīètè.

⁶ Bè tō sipēé nsi nè mààtòòbè ke può nha cīètè kó tisāti.

⁷ Ke cōu nha cīètè ke tè pùo, ke sīnkūnne a cīètè bè yu dè a yètìrì.

⁸ Bè do náá mbemáà ndi ke tú: Ti yóó bè puotímu, kécōu nye bōrè yemou dihei mieke bè bàá ndè Kuyie.

⁹ Yebenkùye mayè ténke í bo, ti ténke í mōke bèè nàá nKuyie mpāānāāntì, òmōu í yé dè yó nkāáké dè.

¹⁰ Áú Kuyie! Dè yó nkāáké de kàa níimbèe yóu bè bo nyíinkomè a mieke? Dè yó nkāáké de kàa dootitòbè da yóu mudaá?

¹¹ Dè dōmme kàa wēnke a baà? Dè yīme kàa meí a nōu?

Youtení a nòutè ké bè kùo paíí.

¹² Kuyie nkuù tu n kóo kpààtì nè ti bomè, kuù deerí benitibè ketenkè ìnkè.

¹³ Kuyie, nfōō yaté dāmèèrì nè a wērímú, fōō pònte musīmmù yō menie mmieke.

¹⁴ Fōō pònte musīmmù bè tu mù Defiatāā mu yō, ke mù duó ndāmèèrì kó yekūre.

¹⁵ Fōō ānné sibií nè ikó, ke duó nkè ikó nyìí í kũũ kè ì kpei.

¹⁶ Fōō te kuyie nnè keyènkè, fōō dōò otānkù nè diyìè.

¹⁷ Fōō ānné itemmānke imou, fōō dōò dipaà nè diyōō.

¹⁸ N Yiè nKuyie nha nyé a dootitòbè da sáámmè, kè kubotí kùu yei nkè kù cààrì a yètìrì.

¹⁹ Báá yóu kè desīnnèe pī nha kōbe bèè dò nsinónkpeé, báá yè nha kó becīribè kpéí mbitì bitì.

²⁰ A báá yè nha taummè kpéí, ti píemmu dihei kó yesōrè mieke, kè bè ti fēūnkoo dēborè.

²¹ Báá yóu kè bè fēūnko wèe di ifei, ocīrì nè osénnìwè bè ndéúkùnko a yètìrì.

²² Kuyie nyíté kécómmú kébenke a tú wè, dentení yesáāmbè kubotí yeiku da sáá nyè sáā.

²³ A báá yè nha dootitòbè kó fehúùfè kpéí, kutoweku a kpantídèntòbè wèkíí kù kè kù dèúkú sáā.

75

Kuyie nkuù tu obeénti diwè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Asafu yènfè nè metammè mètè tu: Báá kuò.

² Kuyie nti déúkùnkò fǝ nwe,
a yètìrì í yìè ti nò mièkè,
ti náámmu a dòò mùù tǝndiemù.

³ Kè Kuyie mbéi nke dò:
Mí nKuyie, kè m mǝnnì tùòkè,
n yó mbekù kè dè siému.

⁴ Ketenkè sǎntimu nè ke nìtibè,
mí nKuyie mǝ fií nketenkè sǎnkè.

⁵ N nàkèmu sipǝ yembè ke tú bè bá mmǝke sipǝ,
ke nàké beyeibe ke tú bèe yóu sifeí.

⁶ Ke bá nhéunkò be yǝ,
bè bá nnáá ntipocǝmmúnáǎntì.

⁷ Dè í bonní diyìè yìèni kèè bíékè yoo diyìè taà kèè bíékè,
dè me nyí bonní dikpáà yoo yetǎrè ìnkè.

⁸ Dè bonní Kuyie mborè ndè,
kùù bekùnè benitibè
kùù òò kékùnnè yie nkédéúkùnnè otàù.

⁹ Ti Yiè nKuyie mpikú fèbòòfè nfe,
nè ku mièkè kó menàà nkperímè kù kǝnnémè,
kè yóó mè yauté benitidǝnnibè bèmǝu,
kè bèe mè yǎ kékúótóo nè defūò kperè.

¹⁰ Mí nyó mpǝkùmu sǎà ku yètìrì,
n yó ndiemmu ke sǎntí Kuyie Sakǝbu do tǝ nkù.

¹¹ N yóó dèitemu beyeibe feí,
bèè wetí kè bè ndeukú.

76

Kuyie kuù nǝ nku dootitǝbè

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Asafu yènfè bè diè nfè ke biennè tibómbonti iwǝí kpeti.

² Kuyie nyètìrì feímu Sudaà kǝbe cuokè,
ku yètìrì deumu bembè Isidayeeriibe borè.

³ Ku cǝtèè bo Sademmu nwe
kù ã Siyòò nwe.

⁴ Deǎde Kuyie nkèkémè betǎntǎùbè pie,
be dǝpǝitì nè bè kpǎrise, be kpǎrǝnentì timǝu.

⁵ A náà ndeumu nè a wenniku,
a deumu ke pǝtè yetǎrè yèè do bonè dimǝnnì.

⁶ Yekǝmbò yembè yè nke duómu kè bè bè eí,
bekpǎritiebe nǝu bèitèmu.

⁷ Kuyie nSakǝbu do tǝ nkù kuù péi,
sikpǎrinaasǝí nè behǎǎpǝnsǎndèèbè kè bè yè nke duó.

⁸ Kuyie nha duò tikǝmbùòtì nti,
kàa mièkè peike dìi yìè we mbo dáátí kécómmú a ìkè?

⁹ Kuyie nha bo keĩnkè nke ke náánní a tãáté tì,
kè kufõwaá mpĩ ketenkè kabe kè bè yē nyúóó!

¹⁰ A ité dìì mōnni ke bo bekénè kutenkù,
kédeetè bèè kékũnne bemáà.

¹¹ Bá benitibè kó kemieke kè dèúkũnkomu a yètìrì,
bèè bo cooté a mieke bo peike dìì yìè bè bo ānné dibanni a kpéí.

¹² Dí dōũnnè di Yiè nKuyie nyenò ké yè dòò,
dĩndi bèè kù tǎkénè, pāmmúnè ku yepārè, kù duò tikōmbùòtì nti.

¹³ Kuù kèkíí sikpààtibíí kó muwemmu,
kutenkù kó bekpààtibè í kù daati.

77

Wèè ta meyeñcaàrìmè ke denniní Kuyie nkpéí

¹ Bedèmbè kóo kótì Yedutunni tĩnnì dièmmè Asafu yènfè.

² N kuòmmu ke yu Kuyie,
n yu Kuyie nku kè kù yo n dabònnì.

³ N ta meyeñcaàrìmè mieke nke ke waà n Yiè nKuyie,
nh ò nyié nke yuo nnou nsi kù bíékè bá mbáá ou,
ke yetírì bè bo m bántèmè.

⁴ Nh ò nkè n dèntení Kuyie nkpéí nní nkuòmmu,
kè n sìè n yèmmè mè òò caàrèmu.

⁵ Nè a kpéí n nònfè òò í nhũũ,
dè n káónnèmu n yí nò nke náá.

⁶ N kpaá yé dè do dòmmè mme,
n kpaá ke denniní nyebie yèè pèēté yènye.

⁷ N do ò ndiè nyiì yìè nyiì ò nyié nke bo n yèmmè,
kè n wentí ke totí n yèmmè,
ke siemu ke bo tì banté.

⁸ N Yiè nKuyie, a ti dootóomu kè dè dèèà?
A báá wēte kédentení ti kpéínnáà?

⁹ A sàà ndèèmu sáà?
A nàké tì í kpaá bo dòò dibenni maràà?

¹⁰ Kuyie nha ténke í mǎke mesémmàà?
Kemieke kèè te kàa í ti kuò mesémmàà?

¹¹ Kè m bēí ke dò:
Dèè n yóù deè tu

Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè ku nòùtè ténke í bomè n yĩnkè.

¹² N Yiè nKuyie n yí yóó yè nha pĩ mùù tōmmú,
m mómmuò n kpaá wúómmu tidietì a do dòò tì.

¹³ N totimu n yèmmè mutōmmú mumou a do pĩ mmù ìnkè,
n siemumu mutōndiemù a do dòò mù kpéí.

¹⁴ Kuyie nha kó kuce sàmu.

Kuyie, kè dè í tú fǎ nkutèkù makù í bo ke da mànnè.

¹⁵ Kuyie, fǎò dòòri tidietì,
fǎò benke a wērímu yebotè.

¹⁶ Nè a wērímu mmu a deetémè a nìtìbè,
Sakabu yaàbí nè Sosèfu kpèyi.

17 Kuyie, meniē ndo yà fǒ nwe,
 mè do da yàmu kéfānte,
 kè dāmèèrì fū̀ kó meniē nkutirè.
 18 Kè yewetèe cóunní meniē,
 nkè itapíe nyièní,
 kè itapíe ntú níéé tipî̀tì timou.
 19 Kè fetaafè mpéú kè kuyaakù fī,
 kè fetaafè mii kè dèe wenke ketenkè kemou,
 kè ketenkèe aá késāntè.
 20 A kó kuce do yè dāmèèrì miēke nke,
 a do kéri meniē ncuokè nke,
 òmòu do í yau a nacèfǒtè.
 21 A do duó nkè Mòyiisi nè Anò kè bèè nni a nìtìbè,
 onìtì ò ncēm̀m̀m̀m̀ è o pe.

78

Kuyie ndòò dè Isidayeeribe dè í dò nkéyè

¹ Asafu yènfè.

Díndi n nìtìbè kénténè n tié.
 Kénténè mesàà nkékeè n tú mù.
² N dó ke di onnimu,
 m bo di náké nè yenáanhāntiyè dèè do dòò nè dimònni.
³ Ti kèè tì ke ti yé,
 ti yembè ti t̀uo ntì.
⁴ Ti báá tì sònne ti bí,
 ti yóó ti t̀uòmmu ti yaàbí,
 Ti Yiè nKuyie nkó disānni nè ku kó muwērímú,
 nè tidietì kù dòò tì.
⁵ Kuù dǎunnè Sakòbu yaàbí ku tié,
 kuù duó nku kuó Isidayeeribe,
 ke náké ti yembè ke tú bèe tì tié mbe bí.
⁶ Kè dèe yie nkè kutōnkù kùù tūnní kè kù nti yé,
 ibí bè bo pié ì kè ì tì t̀uo nyi kó ibí.
⁷ Kè dèe yie nkè bè mbúó Kuyie,
 ke báá yè nku tōmmú,
 bè ntū nku tannò.
⁸ Ke bá ndonnè be yembè kè be to nkpehni,
 kè bè nyetírí Kuyie nkpeti, kéntú bèè yèmmè í fííkú,
 bèè í tū Kuyie nséi.
⁹ Efadaimmu kòbe tú betānnuòmbe mbe,
 ke kūnné mudoò ke bùtinné ke coké.
¹⁰ Bè í yie nke pī mmetaummè Kuyie mbè dòònnè mè,
 bè í yie nke tūnne ku kuó.
¹¹ Ke yè mmutōndiemù kù do dòò mù,
 bè do yà t̀u dieti kó dimàà.

12 Kuyie ndo dòòmu tidietì be yembè nuò mmieke,
 Esibiti tenkè Soāa tempè miēke.
 13 Kuù do kèété dāmèèrì kè bèe sénté,

kè mēniē ncómmú kéndò nkuduotí.

¹⁴ Kè kù ní mbè ni nè diwetiri kuyie,

keyènkè kè di mbè mí muhāā.

¹⁵ Kè kùu dennení mēniē ndipèrì miēke,

kè mēe pōnté mediè nkè bèe yā.

¹⁶ Kuù do yaté dipèrì dikpāā cuokè kè mēniē ncóunní mediè,

kuù do dennení mēniē nkè mēe puś sikondakesí nè ikó ndiēyì kōme.

¹⁷ Nè memme kè bè nsoké ke caari Kuyie,

ke yetírí Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè ku kpeti tedonkpetè ìnkè.

¹⁸ Nè be yèmmè miēke kè bè ìinko Kuyie mmiēke,

ke kù bèkú tidiitì bè dó tì.

¹⁹ Kè bè n wátirì Kuyie nke tú:

Kuyie mbo na ké ti duś ndikpāā diì mmiēke mudii kè ti dià?

²⁰ Nte kù potémè dipèrì kè mēniē nni mpuunní ke pūò nyikó kōme,

kù bo na ke ti duś mmudii nè imaannaà?

²¹ Kè ti Yiè nKuyie ti kèè kè ku miēke peike Sakabu yaàbí,

kéfante mediè kétuo nyIsidayēeribe.

²² Bè í yie mmèè kpéi nku kpeti,

bè í tāmè ke dò nkù bo bè deeté.

²³ Memme kù péimmè yewetè,

kékpété yewetibòrè,

²⁴ kécūñní mánnì,

keĩnkè kó mudii mmu kù do bè duōnnimè.

²⁵ Bembe benitibè kè bèe di benitidiebè kó mudii,

kè kù mbè duò mudii bè dó mēè botí.

²⁶ Kè Kuyie nduś nkè diyie yìenì kèè bíékè kó kuyaakùu fuute,

nè ku kó tikpeti miēke kè kùu duś nkè kubakù cānku kó kuyaakùu fuute.

²⁷ Kè kùu cūñní imaa mbe cuokè kè ì nsū ke dò mmubirímú,

kétonì yepèpèrè kè yè nsū dàméèrì kó mubirímú dòmmè.

²⁸ Kè Kuyie nduś nkè yè nduò be kari

ke ncóú cóú kéfité be touti.

²⁹ Kè bèe di bè dómè kénsānnè,

kè kùu bè duś mbe yèmmè kó mudii.

³⁰ Kè bè nkpaá ke mu nyí mù de,

kè de kó tidiitì nkpaá bo be nò miēke,

³¹ Kè Kuyie mmiēke be yè,

kè kùu ku yedakperè,

nè bedapàmbè Isidayēeribe cuokè.

³² Bá nè memme kè bè nsoké ke caari,

bè í nyie nkéntá Kuyie ndòò tì dieti.

³³ Memme kè Kuyie mbè fùute muaá nkè bèe kú,

kè meyei mbè do ke kūnté be fōmmu.

³⁴ Kè Kuyie mbè poté diì mōnnì bèe kù wammú,

kéwēētenì ku bíékè, kécokénì ku borè,

³⁵ kédentenì Kuyie nkuù do túmè be kó dipèrì,

kunku kùu baké keĩnkè nè ketenkè kuù tumè be kóo donti.

³⁶ Ke né nku cií,

ke kù nàá nsiyáàbìsì máà.

³⁷ Be yèmmè do í fííkú ku ìnkè,

bè í mpí nkù bè dònnè mēè taummè.

38 Nè ku sémmè diemè kpéi nkè kù mbè cǐém̄mu,
 bá kù í mbè kùò kédeè,
 kuce m̀péu ké mbè m̀ðkenè meminnímè
 bá kù í nyóu kè ku miẽkẽe bè yè mediè.

39 Kù do yému bè tumè benitibè mbe,
 ke do mmuyaá ke yóó p̄ẽtè kè dèe deè.

40 Kè bèe yete ku kpeti kuce m̀péu dikpáà miẽkẽ,
 kémpéikunko ku miẽkẽ kuce m̀péu tedonkpetè ìnkè.

41 Kè bè nsaké ke beú Kuyie,
 ke íinko ku miẽkẽ kunku kùu bè te bembẽ Isidayeeriibe.

42 Bè í ndenniní Kuyie nwērímú kpéi,
 bè í nkpaá yé kù bè deetè dii yiè nè be dootitabè.

43 Bè í kpaá yé kuù do d̀òmè tidietì Esibiti,
 nè kù do d̀ò mèè benkùmè Soã temp̄.

44 Bè í kpaá yé kù do cèetemè ikó nkó menie kè mèe naá mmeyĩ,
 kè Esibiti kabee me yĩkẽe muyàà.

45 Kù do duóm̄mè kè sikonsapoo yènní ké mbè d̄ammù,
 kè yecedakèe píe nke cake dihei.

46 Kè fecofee cááké be diiti,
 kè yecádúù ndéútóo be ùtì kó mucóntimu.

47 Kè fetaafe mátárèe cake be tie mbè tu dè fínyĩ,
 kè fetadièfèe kuò detie mbè tu dè Sìkòmód.

48 Kè fetaafe mátárèe kuò be wũõ,
 kè fetapíèfèe kuò be naacēnti.

49 Kè ku miẽkẽe bè peike mesàà,
 káfante ké bè t̀ò nkè dè nyóu mediè,
 kè kùu bè duónnì ku t̀rè yèè kòu kucēnku.

50 Ku miẽkẽ do bè yèmu kétonté,
 bá kù í mbè coo,

ké bè bonté mutenkũ nyaimu,

51 képoté bèè kó dimàà tu Mpo bemou Esibiti,
 bèè kó dimàà do tú beketibè Kammu* kó kuwuò mmiẽkẽ.

52 Kè kùu denne ku nitibè oniti òð dennemè o pe,
 ké mbè cēmmú oniti ò ncēmmúmè o wũõ dikpáà miẽkẽ.

53 Kè kù mbè cēmmú béu bá bè í nyĩèkù,
 kè menie mpōnténè be dootitabè.

54 Kè kùu bè tanné be ei kù cānné di be kpéi,
 ku tāsààrì kù fiète di nè ku wērímú.

55 Kè kùu beti yebotè yèè do dè bo,
 kéberí ketenkè ké bè totí,

kè Isidayeeriibe tieke be cēĩ kēmbõ.

56 Nè memme kè bè nyíinko Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè ku miẽkẽ,
 kéyete ku kpeti,

bè í ndake ku kuó kpeti.

57 Kè bèe détenè Kuyie mbe yembè kōme,
 ké nkù sou ke í ndò nhá na ké mbè tá,

* 78:51 Kammu: Kammu tu Nōwee kó ibí kó dèmarè ndè, ò do bonté dè kusĩnkù, o naà mmōnté dii mōnni.

mutāmmù mùù í fī mmesàà mu kōme.

⁵⁸ Kè bè nfeu yetòrè ke íinkoo Kuyie mmieke,
ke feu yebòkè kè dè kù yòu.

⁵⁹ Kè Kuyie ndè yà kè kù miekee peike,
kè kùu pē nyIsidayeeriibe páíí.

⁶⁰ Kè deè nte kè kùu íté ku kàrì Sidoo,
dì tou kù do bo dì benitibè cuokè.

⁶¹ Kè kùu yóu kè ibotí tēi kōnnè ku taummè t̄u,
dìi benkú ku dieti nè ku wērímú
kè dìi ta be dootitòbè n̄u mieke.

⁶² Kè kùu yóu kè bè nkòu ku nìtibè,
ku mieke keè do yè ku kó benitibè kù te bè.

⁶³ Kè muhāā ncóuté bedacēmbè,
kè beporicēmbèe paà be daabè.

⁶⁴ Kè ikuó n̄iùbèe kú mudoò mieke,
bá bekúpobè í nkuó.

⁶⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíté kéndò nkù do yè nke duó,
okpàrinuanti òò yà menaà nkémuó kè m̄èè íimmè o k̄nti.

⁶⁶ Kè bè ncooti kè kù tū nke poti,
kè bèe dì ifei s̄áà.

⁶⁷ Kè kùu dootóo Sosefu kó t̄ec̄t̄èè,
kéyete kù bo tāātémè Efadaimmu kó kuwu.

⁶⁸ Ke né tāāté Sudaa kó kuwu,
Siyōō t̄ari kù d̄o dì.

⁶⁹ Kù de nfii nku c̄t̄èè kè te okùmè mmànnè yetādiyè,
kéndò nketenkè dòmmè ke fííkú s̄áà.

⁷⁰ Kuù tāāté ku kóo t̄nti Dafiti,
koò d̄èitení mupecēmmu mieke.

⁷¹ Ò do c̄mmú ipe nyi kè kùu ò d̄èitení,
kòò bo ncēmmú ku nìtibè Sakòbu yaàbí,
nè Isidayeeriibe kù te bè.

⁷² Kè Dafiti mbè c̄mmù nè meyèmmè mem̄u,
ké mbè ni kè dè dò nséi.

79

Ti deeté ti ta mesémmè mieke nke

¹ Asafu kó feyēnfē.

Áú Kuyie! Yebotè yeè do a nìtibè tenkè.

Ke s̄āū nha c̄s̄ààtè,
ke p̄onte Sedisadēmmu kòò naá tidobontì.

² Kè kùò a kó betòmbè ke d̄áúnko kè timancònti bè cò,
a kòbe naá ntikpas̄inti kó mudii mmu.

³ Kè be ȳī ncòú ke p̄onté meniè nkōme ke fité Sedisadēmmu,
kè bè duó bá òm̄u í bo wèè bo bè k̄unné.

⁴ Kè ti p̄etitòbè ti s̄áà,
bèè ti fité kè bè ti s̄enk̄èrì ke ti daú.

⁵ Ti Yiè nKuyie, dè yó nkááké de kàa mieke do?

Dè yó nda yóumu ke da cǔ́ nsǎ́ muhá́ nkǒmaà?

⁶ Yóu kàa miεkeε do ibotí teì ìí da yé,
nè yekpààtiyǎ yèè í yu a yètìrì.

⁷ Ke yé beè pàntemè Sakǒbu yaàbí,
ke cǎke Isidayεeribe tenkè.

⁸ Bútínné ti yei mmekótímè,
nè a mǎkemè menitisémmè wēētení mēcǎā nti bíékè,
ti naá mbesénnibè mbe.

⁹ Yàà ti deeté fǒ nKuyie nti deetíwè,
a yetìsààrì báá cǎke mēè kpéí,
ūté ti yei nké ti deeté kédéúkunnε a yètìrì.

¹⁰ Báá yóu kè bèè í tǔ nfǒ nKuyie nkè bèε yí:
Yé Kuyie mbè tǔ nkù bo dè?

Dǎò kè bèε banté a pèitemè a kó betǒmbè bè kùǎ bè,
kè tí dè yà nè ti nuǎ.

¹¹ Keè tikpetínti kó yedabùò,
a kpeñnìmu, nkǎnké bè dǎnè bè mukũũ.

¹² Ti Yiè nKuyie nti pεetitǎbè da sǎmǔ́ yèè sǎām̀bè,
a yè mbè fǒó nkucε mēyiekè.

¹³ Tínti a nìtibè, tínti a kó kupecēnku a cēmmù kù,
ti sǎntí fǒ nwe
ti yó nda sǎntímu nè ti bo mbomè.

80

Kuyie ntíimmè Isidayεeribe be ei

¹ Bedèmbè kóo kótì Asafu dentínni diè nfèè yènfè ke bie nkubómbonku.

² Isidayεeribe kóo cēnti, kénté kékeè,
fǒ nwèè kpàake Sosefu yaàbí kupecēnku kǎmε,
fǒ nwèè baké beĩnkèmbàribè, benke a kpetì!

³ Benke a wērímu Efadaimmu nè Bensamεε nè Manansee be wuǎ mmiεke,
kǎtení ké ti deeté!

⁴ Duó nkè tí wētení,
ti wénté fenǎnsàáfè ké ti deeté.

⁵ Ti Yiè nKuyie fǒ Mpakedaa,
de yó nkááké de kàa miεkeε bonke?
Ti bo nda báá nkàa miεkeε ti pèià?

⁶ A kǎbe nǎnniεti tìi naá mbe diì,
be nǎnniεti tìi piεku yeǎbe kè be yǒ.

⁷ Ti pεetitǎbè né kpa ntíi kpéí,
ti dootitǎbè ti daúmu.

⁸ Kuyie nfǒ Mpakedaa duó nke tí wētení,
ti wénté fenǎnsàáfè ké ti deeté.

⁹ A ti uuténí Esibiti nwe fínyí kó mutie kǎmε
ke bèti yebotè ke mù fíí.

¹⁰ Ke píε mmu také kè mu cǐè nta ketenkè,
kè mù wùǎ nke pité ketenkè.

11 Kè mu dèè ndàtínné yetārè,
kè mu bake yè ke pēēté sètìrì kó detie ndierè.

12 Kè mu bake wùò nke tùòke dàméèrì,
kè ibake pànyì yè ke tùòke kukó nhEfadati.

13 Dè yīme kàa kēté kuperí kè becepèmbè tōū mu be?

14 Kè dikpàà kó sidoó cáá mmu fāātì,
kè tikpasīntì mù kēī.

15 Fó nKuyie Mpakēdaa wēēteni,
mboní kēīnkè kēwénténí kényà tì mù tùòkení,
ké mù deeté.

16 Fōō mù fií nnè a nòùtè.
A nkānké a biré dèè tu mutie a fií rmmù,
ke mù kpénkūnne.

17 N Yiè nKuyie mbè kōūmu a tie ke mù cóu.

Bèè mù cóu wénté be fenənsīnfè kè bèe kú.

18 A wērímú mbo okpààtì wèè bo a bakù youú o ìnkè,
onìtì a kpénkūnne wè a mómmuò.

19 Ti ténke báá da déténe,
a ti fòukūnne kè tí nda sāntí.

20 Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa duó nkè tí wēteni,
ti wénté fenənsààfè ke ti deeté.

81

Isidayeeribe dòmmè kényie nKuyie nkpeti

¹ Bedèmbè kóo kótì Asafu yēnfè bè diè nfè ke biennè kukùtìdùkù.

² Diwèi ndi bo kè di nyíútí Kuyie nkpeí nkuù tu ti kó muwērímú,
pietenè Kuyie nSakəbu do tū nkù.

³ Bentenè debémbénnè kédentè,
bentenè yebàrè nè tikùtìdùùtì nè tibóbonti.

⁴ Yiénnè yetātehe otāāpānwè kó dibanni,
kòò cómmú dedānnè ìnkè dí nheu, ti kó dibanni ndi.

⁵ Dè tu ikuó nyi tínti Isidayeeribe ti kpéi,
dinùù ndi Kuyie nSakəbu do tū nkù dōú ndi.

⁶ Metaummè mme kù dōònèmmè Sosefu yaàbí,
bè yènnì diè mōnnì ke bo dokénè Esibiti.

Bè de nkèè tináàntì bè mu nyí kèè tì diyie marì tì tu:

⁷ N da toutému ditəu cēēri,
kàa nòùtè fīinko dimámmùyáà.

⁸ Kàa ta meyeñcaàrimè mieke ke n kuónnè kè n da deeté,
ke da béinnènní fetapíèfè mieke,
ke da yàáké tebinte bè tu tē Mediba te borè.

⁹ Díndi n nìtibè kenténè kè n di cau,
díndi Isidayeeribe kè di do bo n kénté!

¹⁰ Dibəò na bá mbo di kóo mōù cīètè,
di kóo mōù na bá nninku deterè marè ìkè ke dè bàà.

¹¹ Mī tu di Yiè nKuyie,
mī di dènnení Esibiti,

aatenè di nò kè n yè píe.

¹² N nìtibè me n yí n kènté,
Isidayeeriibe í dós n kpèti.

¹³ Kè m me mbè yóu kè bè kèrí be tookperí kó kuce,
ke tũ mbe mómməmbè bè dómè.

¹⁴ Díndi n nìtibè Isidayeeriibe,
kè di do bo n kènté,
kè Isidayeeriibe do ntũ n kó kuce.

¹⁵ N na nfèikunnemu be dootitəbè bəmbà,
n na nhānnému tenə̀tè be dù̀ntəbè.

¹⁶ Bèè níi nKuyie mbè na nnìnkúmu ku ìkè ké kù bàntè,
kè Isidayeeriibe kó diwèi mbo sáà.

¹⁷ Mí mbe Yiè nKuyie nna mbè piúnemu tidisà̀tì,
kè bèè di mecekùò nkénsà̀nnè.

82

Kuyie nyóó bekénèmə bebeényiibe

¹ Asafu kó feyènfè.

Kuyie nyítè ke còmmúmu ku kó ditĩnnì cuokè,
ke bekùnè bèè tu bebeémbè.

² Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrimè tibeéntì,
nè di bo nkómmúmè beyeibe?

³ Di ntũ nyikuó yəmmè kənduò beçĩribè nè iciribí bè dò nkénte dè,
di mbekùnè besénnibè nè beçĩribè dè bèkúmè.

⁴ Ndeerínnè besénibè nè beçĩribè,
fietenè be beyeibe nou mieke.

⁵ Di í yé dèmarè, di í cìi,
di kèrí dibìnnì mieke nke,
kè ketenkè kó dipũ̀ diməu sàntè.

⁶ M béimmu ke tú: Di tú keĩnkè kəbe mbe,
ke tú di məu Kuyie nkù̀ baké keĩnkè nè ketenkè ku kó ibí.

⁷ Di yóó kú benìtibè kəme mme,
di yóó duómu diməu sikpà̀tìbì kəme.

⁸ Ti Yiè nKuyie nyítè kébekénè kutenkù,
ke yé f́ò̀ temè yebotè yeməu.

83

Bè f́eũ̀komè Kuyie nkəbe kè bè bàá nKuyie

¹ Bè dièmmè Asafu yènfè.

² Áú Kuyie! Bá nduó káré,
bá ndò nyúó! Bá mbúútóo.

³ A dootitəbè beè burì,
a níimbè beè baati a kpéi.

4 Bè dàkiimu a nìtìbè kpéí,
 bè wanti kédò a kòbè a kǎnké bèmbè mudoò.
 5 Bè nàámmu ke tú:
 tí kòtènè kékua be kó kuwua nkumou,
 kè Isidayeeri be kó diyètìrì kpránné.
 6 Bè dàkemu ke wēnné dinùù,
 bè dòdnè betòbè metaummè ke bo dokénè fǐ nwe.
 7 Edomiibe nè Isimayeeri be,
 Mɔabiibe nè Akadiibe.
 8 Kɛbadiibe nè Amadiibe nè Amadesiibe,
 Fidisitēēbe nè Tiiri èi kòbè.
 9 Bá Asidii kòbè bè wēnnému,
 bè dó kéteennè Dɔti yaàbí nyi.
 10 Dɔò be a do dòòmè Mandiyāā èi kòbè,
 Sisedaa nè Yabinni a bè dòòmè kukó nKisōō.
 11 Adadi binte bè do de nku bɛmou,
 kénáá ntikùti ketenkè.
 12 Bè kó sikpààtìbí dɔò si a do dòòmè Odebu nè Sebu,
 kè be kó bekpààtìbè kperɛ ndònnè Seba nè Sadimmuna
 be kperɛ do dòmmè.
 13 Bèmbè bèè nàá nke tú:
 Tí fietènè Kuyie nkó ketenkè kétéie,
 14 Kuyie n tū nkù,
 a yóu kè tefòdóntèe bè tùóté,
 kuyaakùu bè tɔ tifòkpèti tēmè.
 15 Cóuté be muhāā nhōō cóuté mēè botí kutúúkù,
 déútóo be fehāādɛɛnfè ōō déútóomè ditāri.
 16 Bèti be nè kuyaakù nè fetaafe,
 donné be kōmbùàtì nè kuyaakperíkù.
 17 Ānné be ifei,
 kè dèe yie nkè bè da wammú fǐ nti Yiè nKuyie.
 18 Yóu kè bèe di ifei,
 kè be kōmbùàtì nduò sáà,
 yóu kè dèe bè di,
 kè bèe kú.
 19 Kè bèe banté ke do nfōō maa yètìrì tu ti Yiè nKuyie,
 kè fǐò baké ketenkè nè kēĩnkè.

84

Nyáámmu Kuyie ncīètè

¹ Bèdèmbè kóo kòtì dièmmè Kodee bí kó feyènfè bè diè nfè ke biennè kubómbonku.

2 N Yiè nKuyie Mpaɛdaa n dómu a cīètè mediè.
 3 N yáámmu a cīètè dánkù mutarimù kè dè nh ɔtí,
 m búó fǐ nwe kè diwèi m bo kè ñ yíú.
 4 Inɔribí cekù tiyīèntì a cīètè nte,
 sikpàncéndéi dɔunko siyiè nke pēũ si bí a wũòtòrè borè nde.
 Fǐ nti Yiè nKuyie Mpaɛdaa,
 Kuyie nfōō tu nkóo kpààtì.

⁵ Bèè bo a cīētè dè bè naatimu kè bè da sántí sáà.

⁶ Dè nnaati bèè ìkú Kuyie nyĩnkè,
ice imou tũntemu be kpéí

⁷ Kè bè pēnké tedontè kpetè ìnkè,
menie mbuoté,
kè feĩnkèmbóntaafèe ni kébónkùnne ketenkè.

⁸ Kè bè nkérí kè be wērímu yéúí,
kè bèe tuokenè Siyōō Kuyie mborè.

⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa kénté m báammì,
fí nKuyie nSakōbu do tũ nkù n keènè.

¹⁰ Áú Kuyie! Fóó tu ti kó kudōpikù,
wéntení káyà a tǎǎté wè ke cǎǎné.

¹¹ Kè n yī a cīētè miēke diyie òimáà,
dè pēētému m bo yīmè yewe tekōupíítè (1000) kupíkù tekù.
Kè n còmú fí Kuyie nkù n te a cīētè bòrì,
dè wenninèmu m bo mbomè beyeibe cīētè.

¹² Ti Yiè nKuyie ntu ti kó kuwenniku nku,
ti kó kudōpikù,
Kuyie mpāāmu mesàà nnè tikpetì,
kù ōō í mmòntè diwèi bèè borimè wenni.

¹³ Dè nnaati wèè da duó nho máà,
fí nti Yiè nKuyie Mpakēdaa.

85

Kuyie nyīmè diwèi bo mbonè bèè kù dó

¹ Bedèmbè kóo kótì dièmmè Kodee bí kó fèyènfè.

² Ti Yiè nKuyie nha benkemu a dómè a tenkè,
ke kpēnnéní Sakōbu yaábí ì do tú tidaatì.

³ A dèitèmu a nìtibè kó meyei,
a ūtému be yei mmemou.

⁴ A bónkùnnemu a miēke,
a miēke domu.

⁵ Kuyie nfó nti deetiwè ti tēnnéní,
bónkùnne a miēke kèè ti peike.

⁶ A miēke bo nhā ke ti cóú nsáà?
A miēke bo mbo ti ìnkè nè ti yaábíòà?

⁷ Fóó í yóó wēte ke ti fòùkùnaà?
Tínti a nìtibè ke ti pété a kó diwèlà?

⁸ Ti Yiè nKuyie nti benke a ti dómè,
ke ti deeté.

⁹ N yó nkémmúmu n Yiè nKuyie nyó n náké tì,
ké yé kù nàkémè ku kōbe ke tú bè bo mbo diwèi miēke
bè né nyé ke báá wēte kéta deyeinkpere mudōrìmù.

¹⁰ Kù deerímu bèè kù dé sáà,

ku kó tikpetì yóó wēte kébuotému ti tenkè.

¹¹ Mēdṑrìmè sààmè nè timóm̄m̄nti dè wētenímu,
dèè wenni nè diwèi kè dè buoté.

¹² Timóm̄m̄nti kó kuye yìèní kētenkè nke,
dèè wenni kè dè cuutiní dēīnkè.

¹³ Ti Yiè nKuyie nyóó ti duóm̄mu metuò,
kè tidiitìi pēité kētenkè.

¹⁴ Timóm̄m̄nti yó n̄n̄imu ku ìkè,
ke kerì kè ku tũ.

86

Nh ò mbo meyeñcaàrìmè miēke kékuónnè f̄́ nwe

¹ Dafiti bàñtè m̄ Kuyie.

N Yiè nKuyie n kénté kéc̄outé m báamm̄i,
n tú oc̄rì nwe, osénn̄iwè.

² N tú wèè dṑrì wēnwe a dóm̄è, a nni nkānké,
mí nha kóo tṑnti, n dēeté,
n yīkú f̄́ ìnkè f̄́ nwèè n te.

³ N Yiè nKuyie nhá n kuó m̄m̄esémmè,
n tũũ nke kuònnè f̄́ nwe.

⁴ Náríkūnne n yèmmè mí nha kóo tṑnti,
n Yiè nKuyie m búó f̄́ nwe.

⁵ N Yiè nKuyie nha sàmu ke c̄f̄émmu,
ke kuò m̄m̄esémmè mediè mbèè da kuònnè.

⁶ N Yiè nKuyie nkénté m báamm̄u,
kénté n dabònni n da kuònnè di.

⁷ Kè meyeñcaàrìmè n sṑnké nh ò̄ kuónnè f̄́ nwe, kàa n keèè.

⁸ Dibòò marì í da dṑnnè,

f̄́ nti Yiè nKuyie,
ò̄m̄ò̄u báá na kédòò a dṑrì dè.

⁹ F̄́ ò̄ dṑ yebotè yem̄ou,
yè kòrinímu ke bo nínkú f̄́ nti Yiè nKuyie nha ìkè,
kédéúkūnne a yètìrì.

¹⁰ Ke yé a dēumè ke dṑrì tidiētì,
f̄́ ò̄ máà tu Kuyie.

¹¹ N Yiè nKuyie m benke a ce kè nni ntũ nha kó timóm̄m̄nti,
yòkūnne n yèmmè kè nní da dé.

¹² N Yiè nKuyie n yó nda s̄antímu nè n yèmmè mem̄ou,
n yó ndéúkūnkōmu a yètìrì s̄á̄.

¹³ Ke yé a sàà ndēumè n yīnkè,
kàa dēeté n wēnni ké n denneni kudṑnkù.

¹⁴ Kuyie, sip̄ò̄ yembè bèè n dinté,
benitiyonkubè bèè m munné ke bo n kuò bá bè í dake a kpéí.

¹⁵ F̄́ nti Yiè nKuyie nha sàmu ke m̄ake onitì kó m̄esémmè.
Kàa miēke boò kàa dó onitì mediè,

ke tú timóm̄m̄nti yiè.

¹⁶ Wēēteni m bīékè ké n kuó mesémmè,
duó mmí nha kóo tōnti muwērímú,
n deeté mí nha kóo nitipotōnti bire.

¹⁷ Dòò tidiēti n kpéi tii benkú a n dómè,
kè n dootitòbèe yà kè ifei bè pī,
N Yiè nKuyie n teennè ke náríkùnnè n yèmmè.

87

Siyōō nwe iwuo nyimau yóo yènnímè

¹ Kodee bí kó feyènfè.

Ti Yiè nKuyie mpũúté Sedisademmu ditāsààrì ìnkè nke.

² Siyōō èi ndi ti Yiè nKuyie ndómè,
kè dè pēēté yehékè teyè yemau Sakabu yaabí bo yè.

³ F́ nKuyie nkó dihei,
bè da sāntí kè dè deumu a yetìrì kpéi.

⁴ Kè Kuyie ndò: N yóo kaammu bèè n yé,
kékaannè Esibiti kòbe nè Babidōnni kòbe
nè Fidisii èi kòbe nè Tiiri èi kòbe nè Etiopii èi kòbe
ke dò bè peité diè.

⁵ Siyōō èi dii yóo naá nyebotè yemau kperi,
Kuyie nkùù baké kèìnkè nè ketenkè kuù yóo dì maá.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù yóo kaa nyebotè,
kéwāri ku pátiri mieke ke dò:
bè bè peité Sedisademmu nwe.

⁷ Behaubè nè bedèmbè kè bè ndiè ke da sāntí ke tú
be kperè demau bonni a borè nde.

88

N duúnnè mukũũ mmu

¹ Bedèmbè kóo kótì Kodee dentĩnni dièmmè Emanni Esidaiti botí kou keuté fèè
sáútìyènfè ke eunè fetārifè.

² N Yiè nKuyie n deetiwè, nh ã ntũũ nke yu f́ nwe,
kè dè biite nní nda kuōnnè.

³ Keè m báammii,
kènté n dabōnni.

⁴ Dè bi n wēnni ndi,
n duúnnè kudōnkù nku.

⁵ Bè n wènté ocii nwe,
n wērímú í kpaá.

⁶ Nè bèè duó kudōnkù tii wē ndidòù,
n sàáténè ocii nwe wèè bo kudōnkù,
a yè nwèè kpéi,
a nùtè dèténè wè.

⁷ A n dootóo difòtìrì cūmpuri ndi,

dibiinnì diērì miēke kudānkù.

⁸ A miēke kemou keè do n yīnkè ke n yōnte,
a yēīti timou sārì n yīnkè nke.

⁹ Kàa n dētinne n kōbe kè n naá nyisíé be kpréi
n kpetímu, n yí mōke m bo yè dè.

¹⁰ N ta mēfēūtímè mme ke kōmmú kè n nuō ntiike.

N Yiè nKuyie n kuōnnè f́ nwe yewe yemou,
n yuo n nou f́f́ bíékè.

¹¹ Bēcírìbè kpréi nke a dōrimè tidietàà?

Bedāmbiùbè bo ente ke da sāntàà?

¹² Bèè bo difōtìrì miēke bè nàá nha kó mesàà nkpréinàà?

Yàà bèè duó kudānkù bè bo náké a tùmè timómmōnti yiè?

¹³ Bèè bo dibiinnì miēke bè bo banté a kó tidietàà?

Wèè ta kudāmbiùkù ò bo na kébanté a wetímàà?

¹⁴ N Yiè nKuyie m búó f́ nwe ke da kuōnnè,
bá dii kŭnweñni kè m báammu tūòkemu a borè.

¹⁵ Dè yīme n Yiè nKuyie nkàa n yete,
ba nte kàa í dó n da yà.

¹⁶ N tú osénnìwè nwe nè m bemme,
n yí dētìrìnè mukūŭ,
a donné n kōmbùòtì nti,
n ténke í yé m bo tìi miēke.

¹⁷ A miēke keè n còuté ke n tūo,
a yēīti tìi n sūŭ n kè n yīēke tináañtì.

¹⁸ Yewe yemou a yēīti tìi n fité ke n dātínné menie nkōme,
ke n dātínné m mōu dimōnnì dimáà.

¹⁹ Kàa n dētinne n népobè nè n neititōbè,
kè n kōbe kó dimàà n dēténè.

89

Kuyie ndo dōunnè dii nùu Dafiti di borè?

¹ Bè dièmmè Etāā Esidaiibe botí kou kó feyènfè.

² N Yiè nKuyie n yó ndièmmu ke náá nha n dòò mèè sàà.
N yóó nákému tidapūtōntì tìi tūnnì a dōrimè timómmōnti.

³ A béimmu ke tú a kó tinìtì bomu sáà,
kàa kó timómmōnti fííkú tiweti dōmmè.

⁴ Kàa dōònè metaummè a tãáté wè,
a kóo tōntì Dafiti,
koò dōunnè dinùu ke tú

⁵ a yóó fíí nho kó kuwuō nsáà,
kè tikpàtì mbo weè kó tēcīētè nè ti bo mbomè.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkeīnkè kōbe da sāntímu a dietì kpréi,
a kōbe tíkú ke sāntí f́ nwe,
a dōori mèè kpréi nha béi ntì.

⁷ Òmōu í bo keīnkè miēke wèè mōnnè ti Yiè nKuyie,
keīnkè kōbe miēke òmōu í da dònnè.

- 8 Kuyie nha tōrè kàrimè yè dé fǝ nwe,
 bèè da ɔrì bè í da daati.
- 9 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa, we nkpeñni ke da dònne,
 ti Yiè nKuyie nha kpeñnimu kè timóm̄m̄nti da fité.
- 10 Fǝǝ baké dàmmèrì koò ìkù,
 kè yenef̄inf̄irè pùùnì fǝǝ ɔ̄ yè bónkùnne.
- 11 Fǝǝ do nante Esibiti kóò ùtire kékuɔ,
 fǝǝ do cíe nha dootitabè nè a kó muwērimú.
- 12 Fǝǝ te kēĩnkè kè fǝǝ te ketenkè,
 ketenkè nè ke kpàti timou fǝǝ dè fíí.
- 13 Kubakù cǎnku kó kutemp̄e nè kubakù yóú kaku fǝǝ dè dǝ.
 Bèè bo Tabɔɔ tǎrì nè bèè bo Edimɔɔ kperi bè dèúkùnko fǝǝ yètìrì.
- 14 Fǝǝ kó kubakù kpeñni kàa nàùtè mǎke muwērimú,
 kàa nɔ ndemou.
- 15 A beénti wennimu ke síe kè tii te kàa kpàti fiíkú.
 A ni a eì ke dì dɔɔrì mesàa mme nè timóm̄m̄nti.
- 16 Dè nnaati kubotí kùù da íútí fǝ nti Yiè nKuyie.
 Bè bo nkérì a kó kuwenniku mieke.
- 17 Nè a kpéi nke bè yánkunèmmè diwèi yewe yemou,
 a wetí mēè kpéi nte kè bè sǎntí be máà.
- 18 Fǝǝ te kè be yètè fei kè bè mǎkè muwērimú,
 a kó mesàa mmeè bè yèútí muwērimú.
- 19 Ti Yiè nKuyie nfǝǝ te wèè tu ti kó kudɔpìkù,
 wèè te Isidayɛɛribe weè te ti kóo kpààti.
- 20 A do benkemu amáa a nìtibè ké bè béinnè ke dǝ:
 Míi duó n kó meteèmmè okpàr̄inuǎnti,
 míi dèite n nìtibè mieke odapàa koò dèúkùnne.
- 21 N yǎmu Dafiti n kóo tǎnti,
 koò còú mme kùò nkoò cǎñné.
- 22 N yó nhò p̄ĩĩmu nè n nàùtè,
 míi ò kǎnne tikpàti
 ke yó nhò duò mmuwērimú
- 23 O dootitabè báa ò do kóò dèété,
 onitiyeyiwe báa ò díí nyifei.
- 24 Míi yó nni o ìkè ke kòùti o dùǎntabè,
 ke poti bèè ò nìí.
- 25 N kó timóm̄m̄nti nè n sàa dè yóo nhò bonèmu,
 nè n kpéi nkòo wērimú ndéúkú.
- 26 M bo duó nkòo mbaké Meditedandee kóo dàmmèrì,
 kèntɔ kédíténè kukó nhEfadati.
- 27 Ò bo nni nyu ke tú o cice,
 Kuyie nkùù ò te, o kó dipèrì dìi ò dɛerí.
- 28 Kè nh ò dǝ n kóo po,
 kòo m̄pēnkù bekpààtibè bemou bèè bo ketenkè ìnkè.
- 29 Kè n kó mesàa nní nhò bonè sǎà,
 mí nnè we ti kó metaummè báa kũnté.
- 30 O cǐètè báa paà okpààti,
 kēĩnkè bo mēè botí sǎà o kpàti yó mme mbo.

- 31 Kòò bí mε ndootóo n kuó,
ke ténke í tũ n tié,
32 Kè bè cààri n kuó,
ke í tũ n tannò.
33 M bè ànné kudáú bè yetε mèè kpéí n kpeti,
kè bèε cuó be caàrimè kó tiyēīti.
34 N né báá bè yetenè n kó mesàà,
m báá yóu m bo bè dòòmè m béi ntì.
35 M báá cake m bè dòònè mèè taummè,
m báá náké n nùù kékpate.
36 M béimmu ke pàrikè nè n yetisààri,
m bo souté Dafitaa? M báá dè dòò bitì.
37 O wuò nyó nsakému sáà,
kòò fuku mbo sáà diyìè dòmme.
38 Otànkù bo mèè botí tiwetì sáà kè ti ò wùó,
o kpàtì yó mme ndò.
- 39 Kuyie nha né ò yetεmu koò dootóà?
Koò yè kemieke wenwe okpààtì a tããté wèà?
40 Kε sènkèrì f̄s̄ nnè a kóo tãntì di kó metaummè,
ke bə nhokpààtì p̄īi ketenkè kè d̄i s̄āũ.
41 Kε buó nyiduotí ìi fité o c̄f̄ètè,
ke p̄uò nho c̄ékperì kè s̄i naá ntidobontì.
42 Kè becepèmbè p̄enkù ke tóú bè dó dè,
kòò p̄etitòbè ò daú.
43 Kε duó kòo dùòntòbè ò na,
kòò dootitòbè yãnkù.
44 F̄s̄s̄ kùò okpàrisiè kó menatimè,
bá a í ò teennè mudò miεke.
45 F̄s̄s̄ fiète fekpààtipàtífè o n̄ou miεke,
ke bə nhokpààtikàrì ketenkè.
46 Kε yààte o dapàntì kó yeuwe,
koò dii nyifei mediè.
47 N Yiè nKuyie, dè yó nkááké de kàa yóu a bo nti s̄or̄inèmmè?
A miεke bo nhā ke ti cóú muhāá nkōmaà?
48 A yému ke dò n f̄õmmu í detóo,
a dòò onìtì dimònnì s̄ám̄p̄or̄i kpéí nke.
49 Onìtì m̄ou bo wèè bo nf̄ou ke báá kúà?
Yàà we mbo na kéyenténè o w̄enni kudònkù?
50 N Yiè nKuyie mmesàà nha do d̄or̄imè kòte ke?
A do nàké Dafiti ke dò a yó nhò d̄òòri dè bore?
51 Kuyie nha yému bè ti diinko ìi fei tínti a kó betōmbè.
A yému ke dò n t̄o yebotè péu ndi.
52 Bèè í da dó bè ti s̄āāmmu,
ke s̄áà nha kóo kpààtì a c̄āāné wè tip̄it̄i tim̄ou.
- 53 N Yiè nKuyie nha yèt̄ir̄i ndeu s̄āà.
Kè dè mme ndò. Amì.

90

Onitì pēnkūmu kè Kuyie nkuu í pēnkù
(Yesāā 90-106)

¹ Mɔyiisi Kuyie nkóo nìtì kù bàntèmè.

Kòò dò: Ti Yiè nKuyie nnè meketimè mǎnnì fǒǒ baa tú ti kó disòrì.

² Yetārè do í bo diì mǎnnì,

ketenkè mu ndo í dǎǎ kàa bomu sǎǎ ke tú Kuyie.

³ Fǒǒ tēñnìnkò benitìbè ketenkè bè yènní kèè mièke.

Fǒǒ ǎǎ bè nàké ke dǎ: Benitìbè díndi wētenè ketenkè.

⁴ A borè, yebie ntekɔupítè (1000) dò ndiyiè dìmáà ndi,
keyènkè kèè bo ke wennó, teyenkènkéétè.

⁵ A ǎǎ yè pēmmu tidǎuntì tēmè,

tì ǎǎ pēstóo dikūnweñni de kó yebie nyí cáǎnnè timútì.

⁶ Timútì ǎǎ kótému dikūnweñni ke póri,
kuyuoku kémóté kékpeí.

⁷ A mièke kèè ti yè kè ti wērímu dèè,

a mièke kèè donnìnkò ti kǎmbùtì.

⁸ A wúómmu ti caàrìmè,

a kó kuwenniku mímu ti kó yesàrè yemɔu.

⁹ A mièke kèè ti yè kàa yàari ti we,

kòo nìtì ǎ nyóó wei mèmáà kòo fòmму pǎnke deè.

¹⁰ Ti fòmму kó yewe í pēnkù yebie nsipísìyiekè,

bekperíbè bèè tǔkù yebie nsipísìni,

de kó yewe mièke yesūkùye tu mutǎmmú kpeye nye nè tihùtì nè mesémmè,
mufòmму pēnkému kè ti kéri mukũũ mbíékè.

¹¹ We nyé a mièke kó kuyonku mamè ke na ké nda dé?

We mbo na kényíété a mièke cóú nke mamè?

¹² Ti benke ti we màmè,

kè ti na kémǎte meyèmmè.

¹³ Ti Yiè nKuyie, dè yó nkǎáké de kàa wētení ti bíékè?

Ti kuó mmesémmè tínti a kó betǎmbè.

¹⁴ Cũũnní a kó mesàà mmediè pìke dikūnweñni,

kè ti nyǎnku nè diwèi ti fòmму mumɔu mièke.

¹⁵ Ti duó ndiwèi kè di mmannè a ti díí mmèè sémmè.

Ti duó nkuyènnaatí kè kù mmannè a ti díí nyèè bie nyifei.

¹⁶ Yóu tínti a kó betǎmbè kè ti yà a kó tidietì,

kè ti yaábíi yà a kpeñnìmè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie nhá ti dǎǎ mesàà.

Duó nkè ti tǎmmú ti dǎari mù nyié,

ǎǎ yóu kè ti tǎmmú ti pǐ mmù nyié.

91

Kuyie nti kǎnkémè

¹ Fǒ nwèè ǎ Kuyie nkùu baké keñkè nè ketenkè ku kó disòrì mièke
ke díéké muwērímu mumɔu yiè nkó mǎdèè,

² Fǎḏ kù yu ke tú: N kó disàrì n kó tɛcēkpetè.
Kuyie nkùù n te n duó nkù mmáà.

³ Kuù da dɛɛrí nè ticùḏti bè da dìi ntì,
nè mutenkũũ mmùù na nda tùḏkení.

⁴ Kuù da oke ku fièti kó mɛdɛè.

Kuù kó tifèti miɛke nke a sɔrimè.

Ku kó timóm̄m̄nti tiì da kǎnké dikātepiù nè dimátìyaàbòrì de kōme.

⁵ Bá kè keyènkè biète kufōwaá mbá nda bo a í yó nyĩèkù ipie nyii duóni kuyie ncuokè.

⁶ Yoo mutenkũũ mmùù cènti keyènkè,
nè muməmmú mùù cánni ke kùù kuyie ncuokè.

⁷ Kè benitibè do tɛkəupíítè (1000) a píkù,
a bakù yóu tɛkəupííítè (10000) dèmarè báá da kááké.

⁸ Nwúó nkéyà nè a nuɔ,
A yóó yàmu Kuyie nyóó yietímè beyeibe.

⁹ Ti Yiè Kuyie nkuù tu a kó disàrì.
Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù da kǎnké.

¹⁰ Meyei mbáá da tuoke,
kuyēĩku makù báá tóónní a cǐtè.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nyóó duóm̄mu dinùù ku tǔrè,
kè yè nda baa bá kàa kòri kè,

¹² ké nda ceúnè ku nɔu,
bá a naàcètè báá bété ditàri mari.

¹³ A bo nnaùti yecìricìrè nè yɛdautɛ,
kèncènti yekpamaà nnè iwààke ìnkè.

¹⁴ Kè Kuyie mbéi nke dò:
A mɛ nni cáátímè n yóó da dɛɛtému,
a mɛ nni mbàh̄témè n yó nda kǎnkému.

¹⁵ Kàa ní n yú kè n yie,
m bo nda bonè meyeñcaàrimè miɛke,
m bo da dɛɛté ké da déúkùnnɛ.

¹⁶ M bo duó nkàa mbo kém̄ntɛ,
kè dè nda naati,
kè n da benke m̄i tumè a dɛɛtíwè.

92

Beyeibe yóó yàmu meyei kè besààbèe yà mesàà

¹ Bè diè nfèè yènfè tɛom̄pùtè yiè.

² Dè wennimu ti bo nsāntímè ti Yiè nKuyie,
ke diè nke déúkùnkò ku yètìrì kuù baké keĩnkè nè ketenkè.

³ Dè wennimu ti bo nnáámmè ku kó mesàà nkpeí dikūnweñni m̄onni,
kè dè biète tí mpĩèkù kù dòòrimè kù bèi ntì,

⁴ ke mbie ntikùtìdùùti nè tibómbonti,
ke bie ndebémbénnè terè iwēĩ kperɛ.

⁵ N Yiè nKuyie nha p̄i mmùù tōmmú diwèi mu nni bonè,
a dɔəri dè dɛè n naati kè n yìú.

⁶ N Yiè nKuyie nha tōmmú dɛumu,
kàa yentotí cūmpùrì.

7 Kuyènkù báá na ké dè banté,
kudiènkù báá na ké dè yĩéte.

8 Beyeibe ò nkótírí timúti kōme mme,
kè meyei ndòòribè bitírí,
kè mukũũ nsāā né bè bàa kumàнку.

9 N Yìè nKuyie fǝ mme mbo keĩnkè nke sǝā.

10 Ti Yìè nKuyie nte a dootitòbè ke kǝ,
meyei ndòòribè bemou cíerĩmu.

11 Fǝǝ n duó mmupaanààwērimú,
ke n waare mekpàmmè.

12 N wúómmu n dootitòbè dǝori dè bá n yí yĩèkù,
ke yo bèè n dónè meyei be kó ihúu kè dè í n kǝónnè.

13 Wèè dǝori Kuyie ndómè ò dǝnnè mupuommu mmu mùù ò nsenti,
ke dǝnnè Dimaa kó detedierè bè tu dè sètìrì dèè kòtírí mediè,

14 dèè fiíkú Kuyie ncǝtè mièke,
ke sèntè ke yènní te dǝnkù.

15 De kó detie nhǝ mpeĩmu bá kè dè kòté,
dè nkpaá píéké mesèmmè ke bitírí.

16 Dèè benkú o Yìè nKuyie nwetímè,
ke tú o kó dipèrì,
meyei nyí bo ku borè.

93

Kuyie nkuù tu okpààti

1 Kuyie nkuù tu okpààti, tikpàti tii tu ku kó diyaàbòrì,
kè muwērimú tú ku naàkǝnfè.
Dèè te kè ketenkè fiíkú bèù bá ke í nampú.

2 Ti Yìè nKuyie, a kpàti í mǝke tì keté dè tì me nyí mǝke kumàнку.
A bo nè dimònni ndi ke yó mbo sǝā.

3 Ti Yìè nKuyie nyikó mpiemmu ke uuti,
kè yenéfinfirè iiti,
kè kutoweku dáátí.

4 A me ndeumu ke pǝtè menie nkó kunǝodo,
ke pǝtè dàmèèrì kó yenéfinfirè.
Ti Yìè nKuyie nha bomu nkeĩnkè ke pǝtè dende kó dimàà.

5 Ti Yìè nKuyie nha kuó tú imómmonyi nyi,
a cǝtè sǝmu ke yóó nsà sǝā.

94

Kuyie nkuù yóó peite bè dǝori dè ku kǝbe

1 Áú ti Yìè nKuyie! Fǝǝ òǝ peite,
fǝ nwèè te mupèitimù benke a kpetì.

2 Kuyie nfǝ nwèè yóó bekénè kutenkù,
íté kèyietí sipǝ yembè bè mǝnnè tii yeti.

3 Ti Yìè nKuyie, dè yó nkǝáké de?

Yé dè yó nkááké dè kè beyeibe yóu tiyānkùtì.

⁴ Bè náante betòbè kprí nke,

ke pēīti pēīti,

ke náante sipòò kó tináaàntì,

ke tú meyei ndòòrìbè.

⁵ Ti Yiè nKuyie mbè fēũnko a nìtìbè mbe,

bè diinko a kòbe mbe mesémmè.

⁶ Bè kòu bekúpobè mbe nè bepòòbè.

Ke feu iciribí.

⁷ Ke náá nke tú: Ti Yiè nKuyie nyí wúó,

ti Yiè nKuyie nSakòbu do tũ nkù í dake.

⁸ Díndi tiyèntì dòònè meyòmmè.

Tidìèntì díndi dè yó nkááké de kè di mòòte meyèmmè?

⁹ Kuyie nkùù ànné onìtì yeto, kù bo yīēke kù bo keemàà?

Kunku kùù ànné onìtì inuò kù bo yīēke kù bo yàmàà?

¹⁰ Kunku kùù tiè nyebotè kù báá na ké bè potáà?

Kuù í duò mbenìtìbè mecìnnàà?

¹¹ Ti Yiè nKuyie nyému onìtì kó iyèntotí,

kù yému ì tumè kuyaakù.

¹² Dè nnaati onìtì ti Yiè nKuyie ntié nwè,

kù cìikùnkò wè nè ku kuó.

¹³ Dèè yó nhò kānké diyìè yeiri yiè,

ke baanè bè bo keúmè oyèiwe fōti.

¹⁴ Ke yé ti Yiè nKuyie nhō í ndootóomè ku kó benìtìbè,

kù í yóó yóu ku te bè.

¹⁵ Obeéntì sààwè yóó còutému tibeéntì.

Bèè yèmmè wenni kè bè nhò tũ.

¹⁶ We mbo n kónné kè tí dokénè beyeibe?

We mbo n teennè kè tí kpannè meyei ndòòrìbè?

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie ndo í n teennè

nè yíe n do bo kudòmbiùkù nku.

¹⁸ Kè n naàcètè dó késeite.

Ti Yiè nKuyie nkó mesàà mmèè òò n cóuté.

¹⁹ Kè iyèntotí n sũnnè,

a òò m bántèmu ke nárìkùnne n yèmmè.

²⁰ A bo wēnnénè bebeémbè bèè tu benitikòùbè,

bembe bèè fēũnko benìtìbè nè ikuó kó diyètìràà?

²¹ Bembe bèè òò dake ke bo kuò onitisàù,

kè dò ò cààrè, bá ò í cààràà?

²² N Yiè nKuyie nkuù me ntú n kó tēcēkpetè.

Kuyie nkuù tu dipèrì dìi n kānké.

²³ Kù yóó duó nkè be yei ndo be yò ìnkè nke.

Bè yonku kprí nte kè kù yóó bè kùò páíí.

Ti Yiè nKuyie nkuù ti te,

kuù yóó bè kùò kédeè.

95

Tí kōtenè Kuyie ncīētè nè diwèi

¹ Ti kōtenè kénsántí ti Yiè nKuyie,
diwèi nti bonè ti Yiè nKuyie nkè ti nyíútí,
kuù tu ti kó dipèrì dī ti dēerí.

² Ti kōtenè ku cīētè ke kù sānte,
kémpíétí ke bie ndebémbénnè nè diwèi.

³ Ti Yiè nKuyie ndeumu,
kù tu okpààti diewè nwe ke kpeínìnè yebòkè yemou.

⁴ Kuù baké ketenkè nè ke cūmpume,
yetārè nè ye yómmè.

⁵ Kuù dōò dāmèèrì kè kuù ò te.
Kuù piíté ketenkè nè ku nou.

⁶ Tí tannè ku cīētè kénínkú kēsīnné kékōnke,
ti Yiè nKuyie nkùù ti dōò ku ìkè.

⁷ Kuù ti te kè ti tú ku nìtibè kù cēmmú bè,
tipièti kù kpàake ti nè ku nòùtè.

Kè Kuyie ndi béinnè yíe

⁸ di baá kpénkùnnè di to,
di yembè do dōorimè Mediba.

Bè do dōò dè diyìe marì Masa kó dikpàà mieke.

⁹ Di yembè do kù bennému,
bè do de nkù yàáké bá nè bè do me nyàmè kù pī mùù tōmmú.

¹⁰ Yebie nsipìsìnàà mieke kè kùu bè pè,
ke béi nke dō ku mbotí yèmmè meè kù dēténè bá bè í yie ku kpeti.

¹¹ Memme kè ku miekeè bè peike kè kùu béi nképarìkè ke yí
bè í tati ku èi meom̀pùmè kperi.

96

*Dentènè feyem̀pànfè Kuyie nkpéi**(Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 16:23-33)*

¹ Dentènè ti Yiè nKuyie nkpéi nfeyem̀pànfè,
kutenkù kumou kòbe dentènè ti Yiè nKuyie nkpéi.

² Ndiènnè ti Yiè nKuyie nkpéi, ndéúkùnkònè ku yètìrì.
Nnàánnè yewe yemou tináànsààti ku dēetímè kpeti.

³ Nákénè ibotí tēi ku kó tikpeti kpéi.
Nákénè yebotè yemou ku tōndiemù kpéi.

⁴ Ti Yiè nKuyie ndeumu ke m̀annè disānni.
Kuù duò tikōmbù̀àti ke pēēté yebòkè yemou.

⁵ Yebotè m̀ake yèè b̀kè tu siyá̀abìsì kpēye nyē.
Ti Yiè nKuyie nkuù me ndōò keīnkè.

⁶ Kuwenniku dièkù nè tikpàti dēè bo ku borè.
Tikpeti nè tidièti dēè piéké ku cīētè mieke.

⁷ Kutenkù kumou kòbe nsántí ti Yiè nKuyie.
Ndéúkùnkònè ti Yiè nKuyie ku kpeti nè ku wērímú de kpéi.

⁸ Ndéúkùnkònè ti Yiè nKuyie nyètìrì.

Di ní ntò yepārè kètannè ku c̣ĕtè dānkù.

⁹ Di ní ndò mpáíí ke nínkú ti Yiè nKuyie nyìkè, kutenkù kumòu kòbe, nkpeutínè ku ìkè.

¹⁰ Nákénè ibotí ṭèi mièke ti Yiè nKuyie nkuù tumè okpààtì.

Kè dèe yie nkè kutenkù n̄fííkú só ke bá nkpeutí.

Ti Yiè nKuyie nkuù bekùnè yebotè kè dè wenni.

¹¹ Kēĩnkè á nyānku, ketenkè, diwèi nda bo.

Dámèèrì nè dèè kó dimàà bo a mièke yōṭènè.

¹² Dikpàà nè dèè kó dimàà bo a mièke nhaunè.

Titúútì kó ḍetie m̄poténè tip̄iètì

¹³ ti Yiè nKuyie nyìkè, kù k̄erínímu,

kù bonímu ke bo bekénè kutenkù,

kù yóó bekénè kutenkù kè dè nwennimu,

kébekénè yebotè nè timómm̄nti.

97

Kuyie mbakémè kutenkù kumòu

¹ Ti Yiè nKuyie nkuù tu okpààtì,

ketenkè kemòu kòbe nyānkunè,

yehèkè d̄etiyè kòbe nhaunè.

² Diwetirì nè dibiinnì d̄eè kù fité, kù baké kè dè wennimu kè ku beénti sié.

³ Muhāā mmuù ni ku ìkè ke k̄erí,

ke t̄antì ku dùònt̄òbè bèè kù fité.

⁴ Kuù duó nkè fet̄aaf̄è mií nkutenkù,

kè kutenkù kòbe dè yàù ke kpeutí.

⁵ Yet̄arè yìerimu ti Yiè nKuyie nyìkè mekùò nkōme,

kunku ti Yiè nKuyie nkùù baké kutenkù kumòu ku ìkè.

⁶ Kēĩnkè n̄ámmu Kuyie ntumè timómm̄nti yiè,

kè yebotè yà ku kó tikpetì.

⁷ B̄eb̄ōf̄éúbè b̄em̄ou ifei bo bè p̄ĩ.

Bèè p̄òt̄inè yebòkè nè sitenkaan̄i.

Díndi yebòkè dimòu nínkúnè ti Yiè nKuyie nyìkè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nha d̄òò tì,

Siyōō kòbe ti kèèmu kè diwèi bè bo,

kè Sudaa kòbe ti kèè ke yānku.

⁹ Ketenkè kemòu duómè,

ti Yiè nKuyie n̄f̄ōō baké kēĩnkè nè ketenkè kemòu,

a p̄ēēt̄emu yebòkè yem̄ou.

¹⁰ Díndi bèè d̄ó ti Yiè nKuyie, nníinnè meyei.

Kuù k̄ānké ku kòbe,

ke bè d̄eerínè beyeibe.

¹¹ Bèè d̄òòri timómm̄nti kuwenniku kuù ò mbè mí.

Bèè ȳemmè wenni bè ò mm̄kem̄u ndiwèi.

¹² Díndi bèè d̄òòri timómm̄nti nyānkunè,

ns̄āntínè ku ke d̄éúkunko ku yèt̄irì, kù do mpáíí nwe.

98

*Piɛtɛnɛ ti Yiɛ nKuyie*¹ Feyɛnfɛ.

Dentɛnɛ ti Yiɛ nKuyie feyɛmpɔnfɛ, kù dɔ̀̀ tì diɛti kpéi.

Nɛ ku wɛrímú diɛmú mmu kù dɛɛrímɛ.

² Ti Yiɛ nKuyie mbenkɛmu kutenkù kù dɛɛrímɛ.

Kuù benke yɛbotɛ kù dɔ̀̀rimɛ timóm̃m̃nti.

³ Kù í yɛ mmɛsàà kù do yɛ nkù yóó dɔ̀̀mɛ Isidayɛɛribɛ,
kù p̃m̃mu kù bɛi ntì.

Itemm̃ankɛ im̃ɔu kɔ̀bɛ ỹamu,

Kuyie nkù ti te kù ti dɛɛtɛmɛ.

⁴ Kutenkù kum̃ɔu kɔ̀bɛ piɛtɛnɛ ti Yiɛ nKuyie,
ndiɛnnɛ ke íú.

⁵ Mbiennɛ kukùtidùkù ke déúkunko ti Yiɛ nKuyie,
kém̃bie ntibómbonti ke diɛ.

⁶ Ndéúkunkonɛ ku nɛ siheú, nɛ yet̃atɛhe.

Piɛtɛnɛ ti Yiɛ nKuyie nkuù tu okpààti.

⁷ F̃ ndàméèrì ỹɔ̀tɛ nɛ a m̃akɛ dɛ dem̃ɔu.

Kɛtenkɛ nɛ dɛ̀̀ kó dimàà bo a miɛke nyãnkunɛ.

⁸ Díndi ikó, m̃potɛnɛ tipíɛti.

Díndi yet̃arɛ kɛ di wɛnnɛ kɛiitɛ.

⁹ Ti Yiɛ nKuyie nkèrínímu ke yóó bekénɛ kutenkù.

Kuù yóó bekénɛ kutenkù kɛ dɛ nwenni.

Kuù yóó bekénɛ yɛbotɛ séi.

99

Ti Yiɛ nKuyie ti kóo kpààti dò mpáí nwe

¹ Ti Yiɛ nKuyie nkuù tu okpààti kɛ yɛbotɛ kɔ̀nti au.

Kù kàri ku kpààtikàri bɛĩnkɛmbàribɛ cuokɛ nkɛ,

kɛ ketenkɛ s̃anti.

² Ti Yiɛ nKuyie nyètìrì dɛumu Siỹɔ̀ èi miɛke.

Kù dɛumu kɛ kuù bakɛ yɛbotɛ yem̃ɔu.

³ Ns̃ántínɛ ti Yiɛ nKuyie, ku yet̃ìrì dɛumu,

ke duò tik̃m̃bù̀̀ti kù dò mpáí nwe.

⁴ A kpeh̃ñimu ke tú okpààti wèè dɔ̀̀ tibeénti sààti,

ti Yiɛ nKuyie nf̃ɔ̀̀ ti benke kuce kù sié.

F̃ɔ̀̀ benke timóm̃m̃nti Sak̃ɔbu yaàbí cuokɛ.

⁵ Ndéúkunkonɛ ti Yiɛ nKuyie nyètìrì.

Nínkúnɛ ku kpààtikàri ìkɛ kék̃ɔnke, kù dò mpáí nwe.

⁶ M̃ɔyiisi nɛ Añɔ̀ bɛ do tú Kuyie nkuó niùbɛ mbɛ,

kɛ Sammuyɛɛri ntú wèè bàá nKuyie.

Bɛ̀ do ɔ̀̀ yú Kuyie nkɛ kù yie.

⁷ Kù do bɛ̀ nàánnɛnní diwɛtìrì miɛke nkɛ.

Kɛ̀ bɛ̀ nyíé nku tannò ke p̃ nku kuó kù bɛ̀ duó nyì.

⁸ Ti Yiɛ nKuyie, bɛ̀ do ɔ̀̀ nda náánnɛ kàa bɛ̀ còúmmu,

fǒ nKuyie nke bè cǐ́mmu be yei.
Kè bè cààrè a né yǔ́ǒ mbe to.

⁹ Ndéúkùnkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.
Nínkúnè ku tāsààrì ìnkè.
Ti Yiè nKuyie ndò mpáíí nwe.

100

Ti ní ta Kuyie ncǐ́tè nè yesā

¹ Disānni kó feyènfè.

Ketenkè kemou kabè pietenè ti Yiè nKuyie.
² Mpǐnnè ti Yiè nKuyie ntōmmú nè diwèì.
Katenení ku borè kéndiennè diwèì.
³ Banténè ke dò nKuyie nkuù tu ti Yiè.
Kuù ti dòò kè ti tú ku kabè,
ku nitibè, ku pièti kù cēmmú tì.

⁴ Kè di ní tati ku cǐ́tè di nkù sántí.
Kè di ta te dānkù di ndéúkùnko ku yètìrì,
ké nkù dōúnne mutōmmú, ke déúkùnko ku yètìrì.

⁵ Ti Yiè nKuyie nnìtimu kè ku sàà mbo sǎǎ.
Kuù dòòri timómmanti nè kù baa bomè sǎǎ.

101

Okpààti yèmmè ò yóó ntū ntimómmanti

¹ Dafiti kó feyènfè.

N yó ndièmmu Kuyie nkó mesàà nnè ku beéntì,
n yó ndéúkùnko fǒ́ yètìrì nè n kó iyie.

² N yó nkéí bèè dó mewetímmè bè bo kùù ce mieke nke.
Dè yó nkááké de kàa katení m borè?
N yó ntū nkuce wenniku nku n yèmmè kaku, n kabè cuokè.

³ M báá yie nkénwúó ndèmarè yeire,
n yí dó bèè í tū ntimómmanti be kó mufòmmu,
be borime í n yǔ́ǒ.

⁴ Meyèmmè yeime fūte m borè,
beyeibe m báá bè tǒnnè.

⁵ Bèè wátìrì betòbè disòrì m bo bè dèite,
bèè m̀̀ke sifeí nè sipòò yembè n yí yóó bè wènnénè.

⁶ Bèè dòòri timómmanti n yó mbè yému,
nè be tí yó nwě nke bo,
wèè tū nkuce sà̀̀kù weè yó ntú n kóo tǎntì.

⁷ Wèè ciinte betòbè de yiè nyí m̀̀ke dikàrì m borè.
Wèè m̀̀ke siyá̀̀bisí de yiè mbáá cómmú n yì̀̀kè.

⁸ Bá dìi kúnwehni n ní yóó deitemu beyeibe ti kó ketenkè mieke,
n yó deitemu bèè dónè betòbè meyei n Yiè nKuyie nkó dihèi mieke.

102

Osénnìwè bàámmè Kuyie

¹ Osénnìwè yèmmè cààrèmè kòò bàá nKuyie nke kù benkú o sémmè.

² N Yìè nKuyie, kénté m báammìi,
yóu kè n dabònnì tuòke a borè.

³ Bá m búttínné, meyeñcaàrìmè yìè,
kénténì m bíékè, n da kuònnèmu yíè,
còuté m báammìi báá ɔɔte.

⁴ N kó yewe yèè yennì kuyukú kōme,
n kũò yèè còuté yehāākũò ntēmè.

⁵ N yèmmè mèè sàáténè timúkpetì,
n ténke í yé mudii kpeti.

⁶ N kōmmú ke kōmmúmu,
n kòntì kpeímu ke dàri n kũò.

⁷ N sàáténè kuyīnwuokù kùù bo kùнку dikpáà,
n dōnnè dionduò dìi bo dìndi tidobontì mièke.

⁸ Nh ò n yíè nkéwúómmu ke kuò,
n cúókému tenòtè ò ncúókémè ditou ñnkè.

⁹ N yeibe n sáántemu yewe yemou,
n níimbè ò mbuò nkusīnkù ke beúnè mí nwe.

¹⁰⁻¹¹ A mièke keè n yè ke n còuté
kè mutápeí nnaá n kó mudii.

A mièke keè n yonke
kè n nōnnièti taà n yò ndè
ke yé a n dootóomè

¹² N we yèè pēnké medèè ntēmè,
n kpeí timúti kōme mme.

¹³ N Yìè nKuyie nha kpaatìrìmu sáà,
benitibè yó nyé fòò kpeí nsáà.

¹⁴ A itimu ke bo kuó mmesémmè Siyòò èi kòbe,
a do nàké dìi mōnnì kpeí dì tùòkemu
kunáá mbo da pīnnè dè Siyòò kòbe.

¹⁵ A kó betōmbè tínti ti dōmu Siyòò bá nè ò me ndomè,
mesémmè wè nti bonèmu bá nè ò me nnaámmè tidobontì.

¹⁶ Yebotè yóó bantému ti Yìè nKuyie nkó diyètìrì,
kutenkù kó bekpààtìbè bemou yóó yàmu ku kpetì.

¹⁷ Ti Yìè nKuyie nyóó wēte kémaámu Siyòò èi,
kù yóó benkemu ku kpetì o mièke.

¹⁸ Kù yomu osénnìwè kó mubáammu,
kù í senku o báammìi.

¹⁹ Bèè tì wàri kutōnkù kùù kpaanì ku kpeí,
kè bè yóó pié bèè sántè ti Yìè nKuyie.

²⁰ Kù boní keīnkè nke ku cēsààtè ke wúónnì,
ti Yìè nKuyie nke mbo ke wúónnì ketenkè.

²¹ Ke bo keè tikpetíntì kó isáútii,
kédeetè bèè duunnè mukũũ,

²² ke bèè nàké Siyòò èi mièke ti Yìè nKuyie nkpeí,

ké nkù sántí Sedisademmu èi miéke,
 23 yebotè bo tí ndì m̀nnì,
 yekpààtiyo bo wēnné kébántè ti Yiè nKuyie.

24 M berínè kuce cuokè nke kè kù dèite n wērímú,
 ke kùp̀nnè n we.

25 Áú Kuyie! N da báámmu, bá n toote,
 ke yé f́ bomèmu sáà yebie nyebie.

26 F́òò d̀ò ketenkè nè dim̀nnì,
 tiwetì tu a ǹutè kó mutāmmú mmu.

27 Dende yóó p̀xétèmu, kè f́ nní mbo,
 dè yóó kótèmu kuyààkù tēmè.
 A yóó dè kpèúmu kuyààkù kōmè, kè dèe ceete.

28 F́ nyie me mbaa yó ndò nha d̀ntì nti,
 a we í deu.

29 A kó betāmbè bí yóó m̀otèmu dik̀rì,
 kè be yaàbí nf́íkú teii a ìkè.

103

Dafiti sántèmè Kuyie

¹ Dafitii kó feyènfè.

N sántímu n Yiè nKuyie nè n yèmmè mem̀ou,
 n wēnnì dèúk̀nkumu ku yetisà̀rì.

² N sántímu n Yiè nKuyie nnè n yèmmè mem̀ou,
 m báá yè mmesà̀ nkù n d̀ò mè kó mèmamè.

³ Kuù n c̀ēnko n càrìmè mem̀ou,
 kuù m miék̀nko m mōmmú mum̀ou.

⁴ Kuù n dènnè dif̀tìrì miéke,
 kuù c̀óunnì ku kó mesà̀ n ỳnkè, ke n kuò mmesémmè.

⁵ Ke m píe ndiwèl̀ n f̀mmu kó yewe yem̀ou miéke,
 ke wète ke m b́nk̀nnè kè m p̀ù f̀c̀rife òmmè.

⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù bekù kè dè wenni,
 kuù ò kónné bè di wè nè muwērímú kóò duó nhò dò nkénte dè.

⁷ Kuù benke M̀oyiisi ku kó ice
 kè Isidayeeriibe yà ku dietì.

⁸ Kuyie nsémmè deumu, kè kù d̀òrì mesà̀,
 ku miéke í c̀ā ḱpéíkú, kù ǹtìmu mediè.

⁹ Kù ò í nhā ke kpa nsā̀,
 ku miéke ò í nhā ke péi.

¹⁰ Kù í ti yietì ti càrìmè m̀amè,
 kù í ti f̀ku ti yei mm̀amè.

¹¹ Tiwetì yò̀utenè mèè botí ketenkè,
 Kuyie nkó mesà̀ mme ndeu bèè kù dé be kpéi.

¹² Diyè yìèní kè dè d̀tìrìnèmmè d̀i taà kè,
 ti Yiè nKuyie nh̀ò me nti d̀tìnne ti càrìmè.

¹³ Oǹtì ò ndó mèè botí o bí,
 ti Yiè nKuyie mme ndó bèè kù dé.

14 Kuyie nyému kù ti piíténè mù,
kù yému ke dò nti tú mutáá.

15 Onìtì fòmmu dònne timútì nti,
mù òó pórímu timútì tēmè.

16 Kè kuyaakùu fuutení kè mu kperεε deè,
a ténke báá banté mù do borè.

17 Ti Yiè nKuyie nkó mesàà nhō mbonèmu bèè kù dé sáá,
kù ò mbè dòòrimu dèè sié bεmbe nè be yaábíó.

18 De kó mesàà mbomu bèè pī nku taummè,
ke yé ku kuó kpéi nke dōori ì yēmmè be kpéi.

19 Ti Yiè nKuyie ñfíí nku kpààtikàrì tiwetì nti,
ke baké demou dèè bo.

20 Díndi Kuyie ntōrè nsāntínè ku,
díndi bèè tu muwērímú yembè ke yíé nku kpeti,
kè kù òó béi nkè di yie nkù yē mmù.

21 Diyiè nè otànkù nè siwáá, nsāntínè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa,
díndi bèè pī nku tōmmú ke yíé nku kpeti.

22 Díndi kù dòò dè, nsāntínè ku,
kuù baké tipùtì timou.

N wēnnì, á nsāntí a Yiè nKuyie.

104

Ti bo nsāntímè ti Yiè nKuyie nkùù dòò demou

1 N wēnnì á nsāntí a Yiè nKuyie.

N Yiè nKuyie ndεumu mediè,
kuù te tikpetì nè disānni.

2 Kù dàátí kuwenniku nku diyaábòrì kōmε,
kuù pité tiwetì bè òó pitémè kuyààkù.

3 Kuù fií nku cīètè yewetè ñnkè,
kè yewetè tu ku sāntè,
kè ku fètì tu kuyààkù.

4 Kuyaakù kuù tu ti Yiè nKuyie ntōrè,
kè fehāādeñfè tu ku kó betōmbè.

5 Kuyie n kuù fií nketenkè kó dipūū,
kè kè fiíkú sáá yebie nyebie.

6 Kè kù kè dàtínné menédiemè kuyààkù kōmε,
kè mè dàtínko yetārè.

7 Kè kùu péi nkè mèε coké,
kè kùu pεε mmetammè bá mè í wuóké.

8 Kè mèε pōntení yetārè kécúténí dibiri,
kékote kù mè benke dii bōrì.

9 Kuù mè kèété kumànkù mè yó nkááké dè,
ké báá wētení kédátínné ketenkè.

10 Kuù niù sibií kó menie nkè mè taà ikó,
nke pūò nke tūū nyitāfuó.

11 Kè tiwanwantì timòu yǎ,
kè dikpàà kó musāmmarímú* mè kòùnè sinéyǎ.

12 Kè sinòo cekù si yǎntì dèborè,
kè karì detie nyǎnkè kè kuò.

13 Kuyie mbo ku cǎtè nte kǎnkè,
kè yǎrì yetārè, kuù te kè ketenkè sànnè menie.

14 Kuù te kè timùtì yìenì kè iwũò bo nyo,
kè tidiitì bo mpéi kè benitibè piéti kè yo.

15 Ketenkè nke menaà nyìenímè kè cátinko onitì yèmmè,
ò òò de mpétè mekùò nkéwaare o ìkè kè kè mmietì,
bè de mpiéti tidiitì kè yo nke mòke muwǎrímú.

16 Kè ti Yiè nKuyie nkó detie nsànnè menie,
Dimaa kó detie mbè tu dè sètìrì kù fiíkú dè.

17 Sinòo de ncekù si yǎntì,
icuo nde ncekù i yǎntì kè wentí.

18 Kè sitābòò bo yetārè dieyè ìnkè,
kè yese te taà yepèrè fiè.

19 Kuyie nkuù dǎò otǎnkù kòò bo m baàtì yemàrè,
kè diyè yé dì òò ta dǎi mǎnnì.

20 Kuù òò yúnì dibìnnì kè dèe yǎ keyènkè
kè tikpasǎntì timòu ité mucèmmu.

21 Yecìrìcìrè kó yepàà nhǎ mbeti kè bo pǎ,
kè kontí kè móú Kuyie nku mudì.

22 Kè diyè yètinì yèè cǎtè kétaá ye dèntì mieke.

23 Kè benitibè me ntó yènnì kékũòtì be tǎnnè,
kènkémmùnè kuyuoku.

24 N Yiè nKuyie nha pǎ mmutǎmmú diemù mmu,
a dǎò dèè kó dimàà a dè dǎònnè mǎcìi mme,
dèè piéké ketenkè fǎò dè dǎò.

25 Nte dàmèèrì kè duò kè í sénnì
tiwanwantì tibotì tibotì tidiéti nè tisǎmpòtì kè dè piéké o mieke.
Bá tì í dò nkékaa nkédeè.

26 Kè bàtóòbè cèntì o mieke tipùtì timòu,
dàmèèrì kó musǎmmù† a dǎòmù kè mù bo nkpeiti o mieke.

27 Tiwanwantì timòu bùò fǎ nwe,
kàa bo ntì duò mmudì dè dò nhá ntì duò ndìi mǎnnì.

28 Fǎò òò yaaténì kè tìi kou,
fǎò òò yanne a nòutè kè tìi di kènsànnè.

29 Á tì bùtinné kè tìi ta kukǎmbòdoróo mieke,
deite ti wemmu kè tìi kú kéwète mutǎá mmieke.

30 Kàa ti duónko a kó muyaá ntì fòutemu,

* **104:11** dikpàà kó musāmmarímú: Tehontè matè nte kè tè dǎnnè sāmmarímú kè né bo dikpàà, de kó siweí í bo kunitisòkù kè dò ntì nyé si yèté. † **104:26** dàmèèrì kó musǎmmù: Dimǎnnì kòbe yèmmè do dò nfewàáfè mafè fèè bo dàmèèrì mieke yoo femùòfè mafè yoo dibòò dimǎmmǎnnì fèwàáfè diefè, Kuyie nyóò kuò fè yemàrè sonye. (Wénté Mudáammu 12:3,9).

ketenkè bo wēte kēnaá nkepànkè.

³¹ N Yìè nKuyie nha kpetì mbo sǎǎ,
dè nda naatinè a tōmmú a pǐ mmù.

³² Kàa wènté ketenkè kè sǎntèmu
kàa kàáké yetārè yè còuté muhǎǎ mmu.

³³ N fòmmu mumou n yó ndièmmu ke sǎntí n Yìè nKuyie.
Kè n kpaá wei n yó ndéúkunkomu ku yètìrì.

³⁴ Kùu yie nkécouté n kó yesāa,
mí n yie nYìè nKuyie nkuù n duó ndiwèi.

³⁵ Beyeibe kó dimàà òmòu bá nkpaá ketenkè ìnkè.
Benitidənnibèe deè páíí ketenkè.

N sǎntímu n Yìè nKuyie nnè n yèmmè memou.
Sǎntenè ti Yìè nKuyie!

105

*Ò dentenímè Kuyie mbè dǎ dè
(Yenáaṅké kè 1-15 Wénté 1 Bekpààtibè tōmmú 16:8-22)*

¹ Nsǎntínè ti Yìè nKuyie,
pǐṅkénè ku yètìrì.
Nákénè yebotè mutəndiemù kù pǐ mmù.

² Ndiènnè ke kù sǎntí nè debémbénnè,
nnáánnè ku dietì kù dǎ tì.

³ Mṗətìnè ku yètìrì, kù dò mpáíí nwe,
di yèmmè nnaati díndi bèè wanti ti Yìè nKuyie.

⁴ Wammúnè ti Yìè nKuyie nnè ku wērímú,
nwantinè kù bo ndi bonèmè sǎǎ.

⁵⁻⁶ Díndi ku kóo tǎntì Abarahammu kó kuwuə nkəbe
di báá yè nku dǎ tì dietì kpéí.
Díndi Sakəbu yaəbí kù tāāté bè
di báá yè mmutəndiemù kù dǎ mù nè kù nàké tì.

⁷ Kuù tu ti Yìè nKuyie,
kuù baké ketenkè kemou.

⁸ Kù í yǐè mbìtì ku taummè kpéí,
ku nùu kù béi ndi tidapuntəntì tekəupíítè (1000) kpéí.

⁹ Kù í yè nkù dǎnnè mèè taummè Abarahammu,
kù me nyí yè nkù dǎnnè dii nùu Isaki ke pàrikè.

¹⁰ Kù nàké dii nùu Sakəbu di duómu,
kù dǎnnè mèè taummè Isidayeri mè bomu nsǎǎ.

¹¹ Kù do ò nàké di ke dǎ:
N yóó da duómmu Kannahǎǎ tenkè.
Di kperè nde n di duó ndè.

¹² Bè do í sū, bè do í tú bèmabè
ke tú bepəḍḍbè de kó ketenkè.

¹³ Kè bè nkéí ke pēnkute yebotè yebotè,
ke tati yekpààtiyo yekpààtiyo.

14 Kù do í yie nkòò mǎ̀u bè fěũ,
kéncaú mbekpààtìbè be kpéí.

15 Ke náá nke tú:

Di báá kááké n cǎ́nè bè.

Di báá dǎ̀dǎ̀ meyei mbèè náá m pǎ́nǎ́nǎ̀tì.

16 Kè kùu tannéní dikònni be tenkè miéke,
kè bèe mónté mudii.

17 Kè kù né níí nhonitì,

Sosɛfu bè do fité wè kòò ntú kudaakù.

18 Kè bèe táú nho naàcèi mɛ́fimmè,

kòò dùú ntimátì,

19 kémbaà̀nè Kuyie ndo ò nàké tì bo dǎ̀dǎ̀mè,

kè Kuyie mbenke ò í cààrè̀mè.

20 Kòò kpà̀atì duó nkè bèe ò píté,

wenwe wèè baké yebotè weè ò fíí.

21 Kòò kpà̀atì ò báá nkòò mbaké o cǐ̀tè̀tè̀ tɛ̀mǎ̀u,

kémbakénè okpà̀atì te dè demǎ̀u.

22 Kè dè bo yie kòò níitè̀ bèe tũ nhokpà̀atì,

wenwe Sosɛfu ò bè dónè̀mè

kétuo mmɛ̀cì ndihèi kó bekótìbè.

23 Isidayɛeri mɛ̀ nkò nhEsibiti,

Sakɔ̀bu mɛ̀ nkàri Kammu tenkè.

24 Kuyie nde nduó nkè be wuǎ nsũũ.

Bè de nkpenke kèpè̀tè̀tè̀ be dù̀d̀ntǎ̀bè.

25 Kè Kuyie nceete Esibiti kǎ̀be kó meyè̀mmè,

kè bè níí nku nitìbè,

kéndó ké bè bǎ̀ nnè mɛ̀cìi.

26 Kè Kuyie ntǎ̀nní ku kóo tǎ̀ntì Mǎ̀yiisi,

nè Anǎ̀ kù do tǎ̀atè̀ wè.

27 Kè Kuyie nduó nkè bèe dǎ̀dǎ̀ mɛ̀benkùmè Esibiti

nè ku kó muwè̀rímú.

Kammu èi ndi bè do dǎ̀dǎ̀mè tidietì.

28 Kè kùu duǎ̀nní dibìnni kè dèe biite,

bè mǎ̀u í nna kèyete ku náà̀tì.

29 Kè Kuyie nceete menie nkè mèe naá mmeyĩ,

kè siyĩ kú.

30 Kè yɛ̀cɛ̀dakèe píe mbe tenkè kemǎ̀u,

nè sikpà̀atìcè̀i miékoo.

31 Kè kùu béi nkè isè̀ĩ píe ndihèi nè tidǎ̀ndǎ̀ntì.

32 Fetaafè na nniumè kè fetaafè mǎ̀tǎ̀rè̀ yeè né cùténí

kè muhǎ́á ncóuté be tenkè kemǎ̀u,

33 kécake detie mbè tu dè fínyĩ nè bè tu dè fikìè,

kémarí detie ndemǎ̀u be tenkè miéke.

34 Kè kùu béi nkè fɛ̀cofɛe tanní,

nè sibèii péu péu.

35 Kè dèe déútóo timútì timǎ̀u ketenkè,

kéaaroo dèe kó dimà̀dà̀ yìèni ketenkè.

36 Kè kùu poté bèe tu Mpo bɛ̀mǎ̀u Esibiti tenkè,

bè píe bè be dacè̀ntì miéke.

37 Kè kù kǎ̀be nyetì ke tǎ̀ timátì péitì nè mɛ̀sǎ̀,

kè bèe kété kényè bá òmòu kǎntì í nyārike.

³⁸ Kè dèe narike Esibiti kǎbe bè yèmè,
ke yé kufōwaaá ndo bè autémè mediè.

³⁹ Kè Kuyie nduǎnní diwetiri kè dì níí mbè diéké,
ke níí mbè mí keyènkè.

⁴⁰ Kè bèe mǎo Kuyie nyimaa nkè kùu bè duó nyepèpèrè
nè keǐnkè kó mudii kè bèe di kénsànnè.

⁴¹ Kè Kuyie nyaté dipèrì, kè meniè nyènní kémpūḡ,
képǎntè tedǎntè kó dikpáa kukó nkōme.

⁴² Kù do kpaá yé ku nùu sààrì,
kù dǎunnè dì ndi ku kóo tǎntì Abarahammu.

⁴³ Kuù dènnè ku nìtibè kù tāāté bè nè diwèl,
kè bè nkéí ke íútí.

⁴⁴ Kè kùu bè duó nyebotè tenkè,
kè bèe tieke yebotè òtì kperè.

⁴⁵ Kè dè bo yie nkè bè ntū nku tié,
ke yíé nku kuó yè mmù.

Nsǎntínè ti Yiè nKuyie!

106

Isidayeeri bè í dómè Kuyie nkè Kuyie mbè dǎ

(Dináan kée 1, 47-48 wénté 1 Bekpàatibè tǎmmú 16:34-36)

¹ Nsǎntínè ti Yiè nKuyie!

Déúkunnè ti Yiè nKuyie, kù nìtimu,

kè ku kó mesàa mbo sǎa.

² We mbo na kénáké mutǎndiemù kù pǐ mmù?

We mbo na ké kù sǎntè kédeè ku sǎnni?

³ Kunaatí mbonè bèè dǎdri dèè wenni,

bèè tū ntimómmǎnti sǎa.

⁴ N Yiè nKuyie nhá nyé n kpéí,

fǒ nwèè dǎdri a nìtibè mesàa,

yàa tí dèetè fǒ nwèè tu odèetiwè.

⁵ Kè dèe yie nkè m pété mesàa, a dǎrimè a tāāté bè,

kényānku kubotí kùu tu a kǎku kù yānkumè,

kè n wènnénè a kǎbe kè tí mpǎti.

⁶ Ti càkemu ti yembè càkemè, ti yetému,

tū te mecaàrimè.

⁷ Ti yembè do í banté tidietì a dǎd tì Esibiti,

bè do í kpaá ke yé mesàa nha do bè dǎdrimè péu, péu,

kéyete a kpeti dàméèrì tipèntì kou borè.

⁸ Kàa baa bè dèetè a yètìrì kpéí,

kè benìtibè bo banté a kpeñnimè.

⁹ Fǎḡ do péi ndàmèèrì tipèntì kou, kòo kǔũ,

kè bè nkéí meniè ndo borè ke dò mbè kèrì tedǎntè.

10 Kè fṣṣ̀ bè dεεténè bèè do bè nìí
ké bè pàtenè be dootitábè.

11 Kè mēniε ndátinné be dùòntábè
bá òmòu í nyenté bá omáà.

12 Kè bèε yie nha náàntì, kéndiè nke da sāntí.

13 Kè dè nyóó yíε kè bè yēnko a pī mmùu tōmmú,
bè í nkènté ke bo yà a yóó dṣṣ̀ tì.

14 Bè bo diì mōnni dikpáà miεke,
kéketé bè bo nyáámmè bè í mṣke dè,
kéketé bè bo nyíinkomè fṣ́ nKuyie nha miεke
dikpáà tedòntè miεke.

15 Kàa bè duó mbè da beké dè,
kè bèε dè di kēpē.

16 Be karì miεke kè bèε íté kénhēēnnè Mōyiisi nè Anṣṣ́ a cā́nné wè.

17 Kè ketenkēε aate kémaánkoo Datanni,
kè mutáá ndátinné Abidammu kó ditīnni.

18 Kè muháá ncóúté de kó kutōnkù kṣbe,
kè fεhāādēnfēε déútóo de kó benitiyeibe.

19 Odebu tāri bè de nyiε ntimáti kéuté kè dè ndò nkunaabiiku.

Kè bè nninku ke báá ntimáti bè yie ntì ke uté,

20 kētúóté Kuyie nkùu tu be kó disānni
kédonnenè fεnàáfè kó kufēnkù dèè càá ntimúti,

21 kēyēnko Kuyie nkpréí,
kunku kùu tu be dεétiwè.

Kuù dṣṣ̀ tidiεti Esibiti εi miεke.

22 Kuù do dṣṣ̀ tidiεti Kammu tenké miεke.
Kuù do pī mmutāndiēmù dàméēri tipēnti kou miεke.

23 Kè Kuyie nni ndó ké bè kùṣ be mṣu páíí,
kè ku kóo tōnti Mōyiisi kù tāāté wè,
wèε né cómmú Kuyie nnè benitibè be cuokè,
ké bè pàte kébónkūnnε ku miεke bá kù í mbè kùṣ.

24 Kè bèε senkèri diheì sààri,
bè í nyie nke dò nKuyie mbè nàké tì bo dṣṣ̀.

25 Kè bè nséi nKuyie mbe touti miεke,
bè í nkènté be Yiè nKuyie ntammè.

26 Kè kùu youte ku nòutè képarikè ke dò
kù bo bè kùṣ dikpáà miεke,

27 kécíε mbe wuṣ nyimṣu kè ìi ta ibotí tēi tenké,
kékú ibotí ìi í yé Kuyie nyi cuokè.

28 Kè bèε taunnè dibṣṣ̀ Baadi Peṣṣ́ εi,
kécááké iwūṣ̀ bè fié ì be círíibè.

29 Kè be dṣṣ̀rimēε yonke Kuyie,
kè kùu bè poté kuyēi ku makù.

30 Kè Pinasi íté kécómmú,
képoté bèε cààrè, kè Kuyie nkó kuyēi ku cómmú.

31 Kè Kuyie mpénsiri o tōmmú kè bè nnáá mmu kpréi nyεbie nyεbie.

32 Mēdiba kó tebinte borè kè bèε íi nKuyie mmiεke,

dè tóní Mòyiisi mèyèi.

³³ Kè yé bè do suuremè o mièke kòo náké bá ò í ntótí o yèmmè.

³⁴ Bè í nkùò ibotí tòi,
ti Yiè nKuyie ndo yé mbèè ì kùòmè.

³⁵ Kè bèè kòorenè ibotí tòi,
kétũnne í kó medòrìmè,

³⁶ kéfié iwũò ibotí tòi kó yebòkè,
kè yèè bè bò.

³⁷ Kè bè nfeu be bí initidabí nè initipobí yebòkè,

³⁸ kénkòu benitibè bèè í cààrè dèmarè,

ke feu be bí initidabí nè initipobí,
bè do ì feu Kannahã kó yebòkè nye,
késãũ nketenkè nè menitiyĩ.

³⁹ Kè be dòrìmèè bè sɪnkũnne,
kè bèè yete Kuyie nkénfeu yebòkè ke cánni.

⁴⁰ Kè Kuyie mmièkeè bè yè mediè mbembe ku nìtìbè,
kè kùu bè pè mbembe kù do te bè,

⁴¹ Kè kùu yóu kè bèè ta ibotí tòi nòu mièke,
bèè bè nù nkè bèè bè baaté ké mbè fěũnko.

⁴² Kè be dootitòbè mbè fěũnko,
kè bèè bè bòúté.

⁴³ Kè Kuyie nni mbè dèerí kuce mèpéu,
kè bè né nyetírí ku tié, ke kpénkũnko be to,
ke dake tati mèyèi mmièke.

⁴⁴ Kè kùu yà be sémmè kékeè be dabònni,

⁴⁵ kédenténí kù do bè dòònè mèè taummè kpéí,
ku sémmè deu mèè kpéí, kè kùu bè kuó mmesémmè.

⁴⁶ Kè kùu duó nkè bèè do bè pĩnmú,
kè bèè bè kuó mmesémmè.

⁴⁷ Ti Yiè nKuyie nha ti dèeté,
ti dennení ibotí tòi mièke ké ti tíí,
kè ti ndéúkũnko a yetisààrì,
kè ti nda pòtìnè ke da sãntí.

⁴⁸ Ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeribe tũ nkù, a yètìrì ndeu,
a yètìrì do deumu ke yó ndeu sãã,
benitibè bemòu, yiennè ke dò:
Dè mme ndò! Nsãntínè ti Yiè nKuyie.

YESÃ MPÁTÍRI DINUMMURÌ

(Yesã 107-150)

107

Kuyie ndèeté bè kù sãntímè

¹ Ndéúkũnkonè ti Yiè Kuyie nkù nìtimu,
ku sàà mbomu nsãã.

² Díndi ti Yiè nKuyie ndèeté bè, òsãntínè ku,
díndi kù fiète bè di dootitòbè nòu mièke.
Ndéúkũnkonè ku.

³ Díndi kù dènnení bè yehèkè yemòu mièke kè di tíí.

Diyiè yìenì kè nè di taà kè,
kubakù yoù nè kucà̀nku kòbe ñsà̀ntínè ku.

⁴ Bè do áámmu dikpáà mièke ketempéíkè,
bá dihei í bo ke dò nkékari,
⁵ kè sinéyēĩ bè poté nè dikònnì,
kè bèe duúnnè mukũũ,
⁶ kéta mesémmè mièke kékuónnè be Yiè nKuyie,
kè kùu bè deeténè meyeñcaàrimè.
⁷ Ké bè niité kuce kùu sié,
kè bè bo kò ndiheì kékari,
⁸ kéndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí,
kù dòò tìi dieti ke bo deeté benitìbè ti kpéí.
⁹ Kuù duó nsinéyēĩ do bo bè kè bè yà,
ke duó ndikònnì do bo bè kè bè di ke sànnè.

¹⁰ Bembè bèè do ã dikpetíntou mièke dibìnnì,
ke bo mesémmè mièke ke táú mēfimme.
¹¹ Ke yé bè do yetemè Kuyie nkpeti,
késenkèrì Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè ku kó itié.
¹² Kè kùu bè tanné meháàrimè mièke kè bèe kēke,
kénduò bá òmòu í bè íimmu.
¹³ Kè bèe ta mesémmè kékuónnè be Yiè nKuyie,
kè kùu bè dènnè meyeñcaàrimè mièke.
¹⁴ Kè kùu bè dènnè dikpetíntou mièke dibìnnì,
kékéété tidaati kó iwēĩ.
¹⁵ Kè bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí,
kù dòò tìi dieti ke bo deeté benitìbè ti kpéí.
¹⁶ Ke yé kuù kèétemè disəwũđ kó yecàkè,
ke bóké imatideí ìi do páké.

¹⁷ Bè tu tiyèintì nti ke tú benitikòùbè,
nè be kó mecaàrimè ke tanné bemáà mesémmè.
¹⁸ Ke pè ntidiitì timəu,
ke duúnnè kufōti.
¹⁹ Ke ta mesémmè mièke ke kuónnè be Yiè nKuyie,
kè kùu bè deeténè meyeñcaàrimè,
²⁰ kéduənnì ku náàntì kè tìi bè miékùnnè,
ké bè deeténè kufōti.
²¹ Kè bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí,
kù dòò tìi dieti ke bo deeté benitìbè ti kpéí.
²² Kè bèe kù pāmmú yesāā nkó yepārè,
kémpĩkùnnè diwèi ke náá nku dòò dè.

²³ Bè do centinè bàtóòbè mbe dàméèrì mièke,
ke pĩ mbe tōmmú dàméèrì mièke.
²⁴ Bè yàmu ti Yiè nKuyie mpĩ mmùu tōmmú,
kù dòò tìi dieti menie mmieke.
²⁵ Kù do béi nku nùu mēmáà ndi,
kè kuyaakù diekùu ítení kényíínko yenéffĩrè,
²⁶ kè bàtóòbè nyiiti ke dekù deĩnkè,
ke cuuti ketenkè fũđ,

kε bè duò mmeyēñcaàrìmè.

²⁷ Kε bè ìkèé fité kε bè nháá nke dò mbè muó mmēnaà.

Kε be cii mmēmāuu deé.

²⁸ Kε bèe ta mesémmè miεke kékuónnè ti Yiè nKuyie,

kε kùu bè dēnne meyeñcaàrìmè miεke,

²⁹ kécónné kuyaakperíkù só,

kε yēnéfīnfīrè dò béù.

³⁰ Kε dēe bè narike kuyaakù kperíkù còmúmù, mè,

kε ti Yiè nKuyie mbè sée mbè dó dù bòrì.

³¹ Kε bè ndéúkùnkò ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréi.

Tidiētì kù dōò tì ke deēté benìtibè ti kpréi.

³² Nsāntínè Kuyie kubotí kumāu tīnni miεke,

ké nkù sāntí bekotibaabè tì ndè.

³³ Kuyie nkuù ò ceete ikó ndiēyì kε dēe naá ntedankpetè,

kéduó nkè sibií kó ketenkèe naá nketenkè kèè dōnté meniε.

³⁴ Kuù do duó nkè ketensàakèe naá mmetīè nkó ketenkè,

benìtibè bèè kε bo be kó kuyonku kpréi.

³⁵ Kε kù me ndó kùu ceete tedankpetè kε meniε nyènni,

kε meniε ndo í bo dēe naá nsibií.

³⁶ Kε kùu dē kànnε dikònni do bo bè,

kε dēe naá ndihèi kε benìtibè mbo,

³⁷ kékúútí depaa nkéfiíkú detie mbè tu dē fīnyī,

kε dēe pié mmediè.

³⁸ Kε kùu bè dōò mesàà nkè bèe pié kēsūū,

kù í nyóu kε be wūō yaate.

³⁹ Mesémmè nè meháárìmè,

dēè do bè yàate kékékùnnε.

⁴⁰ Kε ti Yiè nKuyie nsenkèrì sikpààtibí,

kéduó nkè bè nháá nfekpáfè miεke kuce í borè.

⁴¹ Kuù deēté becīrìbè mesémmè miεke,

ke duó nkè be wuō nsūū nyiwūō dòmmè.

⁴² Bèè dòòrì dēe sié kε bèe dē yà kε dēe bè narike,

beyeiβε biε kó yēnò í ntàuté.

⁴³ Wèè mōke meyēmmè wèe daate de kpréi,

wèe banté ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkù dōò mè.

108

N dó kénampemu kéente dikūnweñni ndi

(Yēnāānkékè 2-6 Wénté Yesāā 57:8-12. Yēnāānkékè 7-14 wénté Yesāā 60:7-14)

¹ Dafiti yēnfè ò dèntè fè.

² N kām̀b̀ù̀t̀ì í nampú,

Kuyie n yó n diēmmu ke da sántí.

Kε biennè debémbénnè dēè tu n kó disānni.

³ N kùtiduùtì nè m bōmbonti, entēnè!

N dó kéente dikūnweñni ndi.

⁴ N Yiè nKuyie nyó nda sántímu benìtibè cuokè,

kéndéúkùnkò a yètìrì ibotí cuokè.

5 Kε yé a sàà mpěētóomè tiwetì,
kàa kó timóm̄m̄anti sènté yewetè.
6 Kuyie nhá ndeu keĩnkè
kàa kpetì m̄bo ketenkè kem̄ou ĩnkè.
7 A ti deeté t̄inti a dó bè mediè.
Kénté m báammu, yàa ti patε nè a wērímú.

8 Kuyie mbéim̄mu ku cēsààtè miεke,
ke tú kù yóó bè namu, kétotí Sisem̄mu εì,
kéberí Suk̄oti biriku kétotí,
9 k̄ente Kadaadi εì nè Manansee kperi.
Kè Efadaim̄mu ntú ku p̄ì,
kè Sudaa tu ku kó kukp̄ààt̄ip̄àati.
10 M̄abu tu tenaate nte, kù wùòh̄nè tè,
kù namu Ed̄ammu koò b̄onté kunεùkù d̄èè benkú kù bè temè,
ke péú Fidisit̄ēēβε mekp̄ar̄itammè.

11 We mbo n k̄atenè diheikperi?
We mbo n tanné Ed̄ammu tenkè?
12 Kè dè í tú f̄s̄ nKuyie nkùù do ti dootóo,
bá a t̄enkε í niènè ti kó behāp̄òmbè mudòò.

13 K̄atení ké tí teennè, tí patenè ti dootit̄abè.
Kε yé onit̄i kó m̄eteèmmè í túmè m̄emamè.
14 Kuyie nyó nti bonèmu kè ti p̄ĩ mmut̄òndiemù.
Kuù yóó n̄au ti dùònt̄abè.

109

Bè sei nwè m̄om̄è Kuyie m̄meteèmmè

1 Bedèmbè kóo kót̄i dièmmè Dafiti ȳenf̄è.

Kuyie n s̄ant̄i f̄s̄ nwe, bá n̄c̄ék̄óo,
2 ke yé beyeibe, besòumbè náántemè n kp̄éi,
bè n̄á nt̄i tu siyáàbisí nsi.
3 Meníimmè kó tináānt̄i t̄ii n fité,
bè n kp̄annè detet̄irè ndε.
4 Mí m̄ε mbè d̄ómu kè n kó ticuuti né tú iwát̄ii,
n né kuònnè Kuyie nku be kp̄éi.
5 M̄ bè d̄òr̄i m̄esàà m̄m̄ε, kè bè n yiet̄i m̄eyei,
m̄ bè d̄ómu kè bè n cu meníimmè.
6 Bè n̄áammu n kp̄éi nke tú:
Duónnè we onit̄iyeiwe,
kòo dùònt̄òu wèè bo ò w̄at̄i kòo mbo o bakù yóú.
7 Kè bèε ò bekénè k̄éyà o caàr̄imè,
Kòo kó mubáamm̄uu naá mmuyeiimu.
8 Kòo kó yewee k̄ūpe,
kòo t̄òu m̄òu c̄outé o f̄òt̄ir̄i,
9 kòo bí naá nyiciribí,
kòo pokùu naá nhokúpokù.
10 Kòo bí naá mbecièmbè, k̄émm̄úóte,

kéyè i dobontì kényāũti.

11 Kòo bantiebεε tieke ò màke dè demau,
kè bεpòðbèe εί o òtì kperε.

12 Òmòu ténke bá nhò dòòri mesàà,
òmòu me mbáá kuó nho bí mmesémmè, ò ku ke yóu ì.

13 Kòo yaàbí kú ke deè, kòo kó kuwuò nkpanné,
o yètìrì bá nkpaá bo.

14 N Yìè nKuyie nha báá yè nho yembè kó meyεi nkpréi,
o yò kó mecaàrìmè báá íté a ìkè.

15 N Yìè nKuyie nhá nyé be yei nkpréi,
kè bè bá ndenninì be kpréi ketenkè ìnkè.

16 De kóo nìtì í mòòte mèè kpréi mmesémmè,
ke fèũ nhocĩrì, koò kùò mesémmè miεke.

17 Ò me ndómè kusĩnkù nku kùu do o ìnkè,
ò í me ndómèmu mesàà, mèè ò déténè.

18 Kè kusĩnkùu ò dátinné diyaàbòrì kōme,
kéta o miεke menie nkōme,
kétuεke o kũò mèkùò nhōmmè.

19 Kusĩnkùu naá nho kó diyaàbòrì kénáá nfenaakōnfè,
kòò nkù yì sǎǎ.

20 Kuyie nhá yóu kè dè mme ndò mbèè náante n kpréi.
Bèè kó dimàà náante n kó meyεi dèe me mbè dòò.

21 Fǎ n Yìè nKuyie, fǎ nwèè n te,
a bá m bǎntóo a kó diyètìrì kpréi.
A sàà ndεumu, yàa n deεté.

22 N tú osénniwè nwe, ocĩrì.
Dè cààrè n yèmmè mme.

23 N kéri ke pēnkému medéè ntēmè,
bè m bètìmu dicádōnnì kōme.

24 M bou ke bou dinùù ndi kè n núù nhòòte,
m mǎntε mǎàà ndi mudìi ke cĩte.

25 N naá nyisíε kperε ndε be ìkè,
kè bè n yàu ke dáankoo be yǎ.

26 N Yìè nKuyie nfǒò n te, yàa n teennè,
nè a kó mesàà nkpréi yàa n deεté.

27 Dòò kè bèe banté a kó muwērímu mmumè,
kébanté ke dò n Yìè nKuyie nfǒò mè dòò.

28 Bembe m bōmmù kusĩnkù nku,
kè fǎ nni n dǎori mesàà.
Kè bè íté ke còmú bèe yóó di ifei,
mí nha kóo tǎntì kè nni mbo diwèi miεke.

29 Mesenkùmèe dátinné n nímbè,
kè bèe dáátí ifei diyaàbòrì kōme.

30 N yó nsǎntì n Yìè nKuyie nnè metankperímè mme,
bá nè ditĩnnì miεkoo n yó ndéúkùnkomu ku yètìrì.

31 Ke yé kuù kōmmumè ocĩrì,
ke bo ò pàtenè bèè ò bekùnè.

110

Kuyie ntāāté wè kòò tu ikuó nùtì ke tú okpààtì

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie n nàkémú n Yiè nke yĩ
we nkàri o bakù youú,
ke kémúnè kù bo ò duómme o dootitabè,
kòò bè cùùti.

² Kuyie nda duómme fekpààtìpàtìfè Siyōō,
mbaké a dootitabè.

³ A kpàrinuambe da duómme bemáà,
a ò nyóó tí nha āāpòmbè kè bèe kotenímu nè tikōnyauti a cēsààtè,
kàa dapàntì kó muwērímú wētení a borè
tikūwentémaàntì kōme.

⁴ Ti Yiè nKuyie m béimmu ke íkú,
kù í yóó kpatε ku nù.

Kù yĩ a tú ikuó nùtì nwe sáà,
ke dònne Mesisedeki.

⁵ Ti Yiè nKuyie, n kómú fí nwe,
kù mieke bo íté dìi yìè,
kù bo ùtire bekpààtìbè.

⁶ Kuyie nyóó bekénemu yebotè,
kè becíribè maa píe ndihèì.
Kù kóo kpààtì yóó ùtiremu ketendiekè kóo kpààtì.

⁷ Ò yó nkérí keyà kukó nku,
kéwēte kèpété muwērímú ò yóó nanè mù o dootitabè. *

111

Bè sántímè Kuyie nkù dòò dè kpéí

¹ Nsántínè Kuyie, kù bomu nsāà!

N yó nsántímu n Yiè nKuyie nnè n yèmmè memou
bèè tū ntímómanti be cuokè, ku tñni tikú dè.

² Ti Yiè nKuyie ntómú deumu,
bèè mù dó kè bè wanti ké mù yíété.

³ Ku tómú deumu ke wenni,
kù dòòri tímómanti nti sáà.

⁴ Kù dó tí nyému kù pĩ mmùù tōndiemù kpéí,
ti Yiè nKuyie nsámu ke mōke onìti kó mesémmè.

⁵ Ke duò mmudii bèè kù dé,
kù í yìè nkù bè dōunnè dìi nùù kpéí bìti.

⁶ Kù benkemu ku nìtibè kù pĩ mmùù tōndiemù,
ke bè duó nyibotí tèi kó yehékè kè bè tieke.

⁷ Kù dòòri dèè kó dimàà tu tímómanti nti ke síé,
ku tannò í ceeri.

⁸ Yè fiíkúmu sáà, yè í yóó ceete,

* **110:7** fr 110:7 Dε kó tináànti bo na kémbenkú behāpòmbè bèè do yà kukó nképeté muwērímú Sedeōō kó dimònni, yoo ti Yiè nYesu wèè na o dootitabè nè Kuyie nkó metèemmè, ke kéri ke yíeo.

yè tu timóm̄m̄nti nti ke síé.

⁹ Kuù donté ku nìtìbè,

ke bè dòn̄n̄è metaummè kè mè bo s̄áà.
Kù dò mpáíí nwe, ke duò tikòmbùàtì.

¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndeè tu meciì nkó diketìrì,
bèè dòòri memme bè m̀̀̀ke meyèmmè mme.

Kuyie nha s̄anni bomu ns̄áà.

112

Wèè wetí ò ò nkarimè ke íyĩ̀̀̀kù

¹ Ns̄ántínè ti Yiè nKuyie!

Dè nnaati onìtì wèè dé Kuyie,
dè nnaati wèè pièti diwèi ku tannò mièke.

² Kuyie mbo d̄ò̄ mesàà nwèè wetí o kó f̄eyanfè,
o kó kuwuò mbo nkpeñni be tenkè mièke.

³ Mesàà nè tikpàtì dè yó mbomu de yiè ncĩ̀̀̀tè,
Kuyie nhò wùò nwèè wetí wènwe s̄áà.

⁴ Kè dè bì̀̀̀toò wèè wetí Kuyie nkuù ò̄ ò̄ miíté,
wèè sà ke m̀̀̀ke onìtì kó mesémmè,
Kuyie nkuù ò̄ nhò mí.

⁵ Dè ñnaati onìtì wèè pènni betòbè o kperè nè diwèi,
ke tũ nyikuó duó ke dòmmè,
ke tũnni o kpeti.

⁶ De yiè nhò í ndo bìtì.

Bè ò̄ nyému wèè wetí o kpéí ns̄áà

⁷ De yiè nkòo kèè tiyèiti matì ò̄ ò̄ ò̄ í nyĩ̀̀̀kù,
dè ò̄ ò̄ í nhò nampè ke yé ò̄ duómmè omáà Kuyie nku.

⁸ O kòmbùàtì í duò, ò̄ í yĩ̀̀̀kù dèmarè,
kòò wetí o dootitòbè, ò̄ ò̄ nyému weè yóó namè.

⁹ O nùtè yàammu kòò p̄āā mbecĩ̀̀̀rìbè,
Kuyie nhò wùò nwèè wetí wènwe s̄áà,
o w̄erímú nè o kpeti kè dè dèúkú.

¹⁰ Kòo yeiwe ò̄ wùò nkè dè ò̄ yóù,
kòò càá n̄ho n̄i ke cĩ̀̀̀tiri,
oyeiwe d̄ó dè ò̄ yè detetirè nde.

113

Ti dòmmè k̄éns̄ántí ti Yiè nKuyie

¹ Ns̄ántínè ti Yiè nKuyie!

Díndi ti Yiè nKuyie nkó betòmbè, ñs̄ántínè ku,
ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì.

² Ti Yiè nKuyie nyètìrì nde
kétúóté yíè nnè ti bo mbomòò s̄áà.

³ Ndéúkunkonè ti Yiè nKuyie nyètìrì,
diyè bo yènnímè nè di yàa bo tamè.

⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù baké yebotè yem̄ou,
kè ku kpeti dèke ke sènté tiwetì.

⁵ We ndònnè ti Yiè nKuyie nti tũ nkù?

Ku kpààtikàri bo keĩnkè nke.

⁶ Kè ku ɔ̃ sɪnné kéwénténí,
keĩnkè nè ketenkè.

⁷ Kuù ɔ̃ ínní osénnìwè mutáá mmieke,
kuù ɔ̃ kūténí ocĩri ditápùò mieke,

⁸ kóò wēnnénè sikpààtibíi kékanne,
kè wèe wēnnénè o eì kó bekótíbè.

⁹ Kuù ɔ̃ pā tɛcĩtè wèè do tú tehāũnte,
kòò naá nhobíyɔ̃ kémbonè diwèi.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

114

Isidayɛeribe sèntémè dàméèrì tipèntì kou

¹ Isidayɛeribe yè dii mōnni Esibiti,
Sakɔbu yaábí yè dii mōnni bekpákpàribè tenkè.

² Kè Sudaa wuɔ nni ntú ku kɔbe mbe,
kè Isidayɛeribe tu kù te bè.

³ Kè dàméèrìi bè yà kécoké.

Kè Suditɛɛ kó menie mbótí.

⁴ Kè yetārè mpuù yepedakè kōme,
kè sitāá puù yebɔdakè kōme.

⁵ Dàméèrì a cokùnè ba?

Fɔ̃ nSuditɛɛ dè dōmme kàa nie mbòtí?

⁶ Díndi yetārè dè dōmme kè di puù yepedakè kōme?

Sitāá ba nte kè di puù yebɔdakè tēmè?

⁷ Ketenkè a kōnti nhau ti Yiè nKuyie nyìkè,

kunku Sakɔbu do tũ nkù

⁸ Kuù ɔ̃ ceete dipèri borè kè dèe naá ndibinni,

kutāá duó dè kè dèe naá nkukó.

115

Kuyie nkuù maa dò tí nkù sāntí

¹ Ti Yiè nKuyie dè í tú tũ te disānni,

fɔ̃ te disānni, déúkūnne a yètìrì

a sà mèè kpéi nke dɔ̃ri timómmanti.

² Ba nte kè yebotè bo mbékú ke tú:

Yé Kuyie mbè tũ nkù borè?

³ Kuyie nti tũ nkù bomu keĩnkè,

ke dɔ̃ri ku dɔ̃ dè demou.

⁴ Be bókè tu timátì péitì nti nè mesɔ̃,

beè yè dòò nè be nou.

⁵ Yè màkemu yenò yè me nyí nɔ nke náá,

ke mɔke inuɔ, nyè me nyí wúó.

⁶ Ke mɔke yeto, yè me nyí yo,

ke mɔke yewũð, nyè me nhɔ̃ í nkèè kunú.

7 Kε ā sinəu, yè mε nyí nə nke pīī,
ke məkε sinaàcèi, yè mε nyí nə nke ceñtì,
metammè í yièní ye ní mieke.

8 Bèè dòòri de kó sitenkaanì, bèe sì naánnè,
bèè kó dimàà sì duó mbemàà, bèe sì naánnè.

9 Díndi Isidayeeribe kó kuwuə, duónnè dimàà di Yiè nKuyie,
nkuù tu di kóo teèntì, di kó kudəpikù.

10 Díndi Anəə kó kuwuə nkəbe duónnè ndimàà di Yiè nKuyie,
nkuù tu di kóo teèntì, di kó kudəpikù.

11 Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie duónnè ku dimàà,
kuù tu di kó oteèntì, di kó kudəpikù.

12 Ti Yiè nKuyie nyí yè nti kpéi, kù yóó ti dəəmu mesàà,
kù yóó dəəmu mesàà nyIsidayeeribe kó kuwuə,
kédəə mesàà nhAnəə kó kuwuə.

13 Ti Yiè nKuyie nyóó dəəmu mesàà mbèè kù dé,
besámpróbè nè bediebə beməu.

14 Ti Yiè nKuyie nduó nkè di sūī,
díndi nè di bío.

15 Ti Yiè nKuyie nkùù dòò kéĩnkè nè ketenkè,
kù di dəə mesàà.

16 Kéĩnkè ti Yiè nKuyie nkuù kè te,
ke duó nketenkè tínti benitibè.

17 Ti Yiè nKuyie ndè í tú becírìbè bèe yó nda sántí,
Bedəmbè bèe í yó nda sántí.

18 Tínti bie mε nyó nsántímu ti Yiè nKuyie,
di mmənnì nè ti bo mboməə.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

116

Kuyie ndeeténè wè mukūū nkòò kù sántí

1 N dómμ n Yiè nKuyie,
ke yé kù yomè nkó yedabùò nnè m báammì.

2 Kù n kèmmúmu, kè ku to bo m bíékè,
n yó nkù yumu sáà nè m bo mbomè.

3 Mukūū mmuù do m pítínné mu kó iwēī,
kè kudənkù kó ticùətì m pī,
kè meyeñcaàrimè n na,
kè n ta kukəmbədoróo mieke.

4 Kε kuónkoo kéyú n Yiè nKuyie nke yī:
N Yiè nKuyie nyàa n deeté.

5 Ti Yiè nKuyie nwetímu, ke məkε mesémmè,
Kuyie nti tū nkù kuəmmu onitì mesémmè.

6 N Yiè nKuyie nkuù kənkù besíntíbè,
n do cītemu kè kù n deeté.

7 N wète ke pètémμ meom̀p̀m̀m̀,
N Yiè nKuyie nkuù n dòò mesàà.

⁸ Kuù n dεεténè mukũũ, ke ùté n nǎnniēti,
ke pī n naàcèi, bá n yí do.

⁹ N Yìè nKuyie nkuù yó nni nwúó nkè n kéri,
ketenkè ìnkè befòùbè borè.

¹⁰ N yèmmè do í nǎóté n Yìè nKuyie nyínkè.

Bá nè m mè n tamè mesémmè miēke.

¹¹ N do ta meyeñcaàrìmè miēke nke,
ke náá nke tú benìtìbè bεmǎu tú siyáàbìsì yεmbè mbe.

¹² M bo na káyietí ba Kuyie kù n dǎò mèè sàà mmεmǎu?

¹³ N Yìè nKuyie nni ndεεtému,

kè n yó nyuo mεdεεtímè kó febòòfè* ke kù sǎntí.

¹⁴ N yó ndǎorimu n dǎúnnè yèè nǎ Kuyie
n kǎbe bεmǎu ìlkè.

¹⁵ Ti Yìè nKuyie nkǎbe kó mukũũ nku dò ndèmarè diεrè ndε.

¹⁶ N Yìè nKuyie n tú a kóo tǎntì nwe,

kè n yǎ tú a kóo tǎntì,

kàa m píté iwěĩ.

¹⁷ N yóó da fiému iwũǎ disǎnni kpεyi,

kè n yu fǒ n Yìè nKuyie a yètìrì.

¹⁸ N yó ndǎorimu n dǎúnnè yèè nǎ n Yìè nKuyie,
ku kǎbe bεmǎu ìlkè.

¹⁹ Ti Yìè nKuyie ncǐētè dǎnkù miēke,
nè Sedisadεmmu èi miēke.

Nsǎntínè ti Yìè Kuyie!

117

Ti mǎu ti dòmmè kénsǎntí ti Yìè nKuyie

¹ Dǐndi yεbotè nsǎntínè ti Yìè nKuyie,
dǐndi ibotí imǎu ndéúkùnkǎnè ku yètìrì.

² Ku sàà mbomu sǎà,
kù tǎ timómmǎnti nti sǎà.

Nsǎntínè ti Yìè nKuyie!

118

Ti bo nsǎntímè ti Yìè nKuyie nku dǎò dè kpéi

¹ Nsǎntínè ti Yìè nKuyie nkù nìtimu,

kù sàà mbomu sǎà.

² Isidayεεribε kó kuwuǎ nkè di dǎ:

Ku sàà mbomu sǎà.

³ Dǐndi Anǎ kó kuwuǎ nkè di yĩ:

Ku sàà mbomu nsǎà

⁴ Dǐndi bεè dé ti Yìè nKuyie nkè di dǎ:

Ku sàà mbomu nsǎà.

* **116:13** febòòfè: Dε kó febòòfè benkú menǎà bè do ǎǎ pǎ dǐi pǎnni Kuyie, nkéyǎore mèè nǎà mme di ìnkè, dε kó dipǎnni do ǎ ntú disǎnni kó dipǎnni ndi. Ke benkú diyentébbanni kó mudǐi be do ǎ nyo mmù ke dennini Kuyie mbè dεεtémè Esibiti. Pǎori dε ntú ti ǎǎ sǎnte Kuyie nkéyǎ fèè bòòfè. (Wénté 1 Kǎdenti 10:16).

⁵ M bo meyeñcaàrìmè miεε nke ke kuónnè ti Yiè nKuyie,
kè kù kèè ke cátinne n yèmmè.

⁶ N Yiè nKuyie nni nkómmúmu,
n yí dé dèmarè.

Onìti bo na ké n dòò ba?

⁷ N Yiè nKuyie nni mbonèmu ke n teénnè,
dèè te kè n wùó n nímbè duòmè.

⁸ A bo nsòrimè ti Yiè nKuyie mborè,
dè wenninèmu a bo mbuómè onìti.

⁹ A bo n sòrimè ti Yiè nKuyie mborè,
dè wenninèmu a bo mbuómè sikpààtibí.

¹⁰ Iwuò nteì kòbe do n cèètemu,
kè n yú n Yiè nKuyie nyètiri ké bè bié.

¹¹ Bè do n cèètemu ké nh éũté,
kè n yú n Yiè nKuyie nyètiri ké bè bié.

¹² Bè do n cèètemu ké m munné ice kōme,
kékú dende bàmbà tipotì kó muháá ntēmè,
n yú n Yiè nKuyie nyètiri ndi ke bè bié.

¹³ Bè do n tèntoomu kéndó ké m bo,
kè n Yiè nKuyie mme nni nteennè.

¹⁴ N Yiè nKuyie nkuù tu n wērímú,
n diè nke ku nsántí, kuù tu ndeetiwè.

¹⁵ Ti yo bèè dòòri timómmonti bè namè mme ke íúni be touti
ke yé Kuyie mpĩmmè ku tōmmú nè ku wērímú.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nnōmmu demou,
ku pĩ nku tōmmú nè muwērímú mmu.

¹⁷ N yí yóó kú, n yó nfòumu,
ke náá nKuyie mpĩ mmùù tōmmú.

¹⁸ N Yiè nKuyie nyũómmu n to,
kù me n yí yóu kè m bo kú.

¹⁹ N kpeténè yebòrè bèè tũ ntimómmonti bè taà yè,
kè n ta késānte n Yiè nKuyie.

²⁰ Kè bè dō: Nte ti Yiè nKuyie ncīètè kó dibòri.
Bèè tũ ntimómmonti bè di ntaà.

²¹ N yó nda déúkunkomu nYiè nKuyie
nke yé a kèèmè n dabònni ke n deeté.

²² Bèè maà bè dootóo dii tãri,
dii náá ndipũũ kó ditãri mómmōnni.

²³ Ti Yiè nKuyie nkuù pĩ nde kó mutōmmú,
kè mù tu tidietì kōmu, kè ti mu yà.

²⁴ Ti Yiè nKuyie nkó diyie tu dii,
kè ti dò nkéyānku nè diwèi.

²⁵ Áú, ti Yiè nKuyie! Nyàa tí deeté!

Áú Ti Yiè nKuyie nhá ti pã muwērímú kè ti na.

²⁶ Mesàà nní mbonè wèè kèríní nè ti Yiè nKuyie nkó diyètiri,

ti bo Kuyie nciētè nte, ke kù mǎú mesàà ndi kpéí.

²⁷ Ti Yiè nKuyie ntú Kuyie nku,
kuù ti mí ku kó kuwenniku, ti dóténè dibanni kénto tipuonti,
kétuoke ku wũštònni bàkè borè.

²⁸ A tú Kuyie nku ke n te, n yó nda déúkùnkomu.

Kuyie fǎ nwèè n te n yó nda sǎntímu.

²⁹ Ndéúkùnkonè ti Yiè nKuyie, kù nìtimu.

Ku sàà mbomu nsáà.

119

Kuyie nkuó túmè isàayi

¹ Dè nnaati bèè borime wenni,
bèè tū nti Yiè nKuyie nkó ikuó.

² Dè nnaati bèè yie nke tū nku tié,
bèè kù wanti nè be yèmmè memou.

³ Dè nnaati bèè í dǎori meyei,
bèè tū nku kó kuce.

⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù duó nku kuó.
Kè ti bo nyi tū nweti weti.

⁵ N dǎ kǎntūmmu a kó kuce weti weti,
kéndǎori a kuó yè mmù.

⁶ Kè dèe yie nkè n ní báá wénté a tannò kè ifei m pí.

⁷ N yó nda sǎntímu nè meyèmmè mèmáà.

N yó nhǎǎmu a tannò n yèmmè miéke.

⁸ N yó ndǎrimu a tié nyèmmè.

A bá m bǎntóo yúó.

⁹ O bíe mbo yǐmè kòo borime nwenni?

Ò bo ndǎori a náǎnti yèmmè mme.

¹⁰ N da waàmmu nè n yèmmè memou,
a báá yóu kè n dǎténè a tannò.

¹¹ N sǎrimu a náǎnti n yèmmè miéke,
kè dè bo yie nkè m báá da yeténè.

¹² N Yiè Kuyie nha yètiri deumu,
m benke a tié.

¹³ Nè n nùù ndi mbaàtimè a tannò.

¹⁴ M bo ntūmmè a tannò dè n naatimu,
ke dǎnnè m bo mmǎkemè tikpàti mediè.

¹⁵ N totímu n yèmmè a tié nyǐnkè ke wéí a kó ice.

¹⁶ Dè n naatimu m bo ntūmmè a kuó,
n yí yóó yè nha náǎnti.

¹⁷ Dǎd mí nha kóo tǎnti mesàà.

Kè nní nfòù ke dǎori a náǎnti yèmmè.

¹⁸ Wéí n nuò nkè n na kǎyà,
a kuó wennimu mediè.

¹⁹ N tú opǎd nwe ketenkè ìnkè,
bá n sǎnne a tannò.

²⁰ N dǎmu nè n yèmmè memou
kényé a tannò sǎà.

²¹ A kpǎnnèmu sifeí yembè, kusǐnkù do bè,

bèe dēténè a tannò.

²² N yāāte yēsāāmbè nè mesenkùmè,

ke yé m pīmmèmu a tannò.

²³ Bá kè sikpààtibìí tii nke náá n kpéí,
mí n tú a kóo tǎnti nwe, ke tũ nha kuó yé mmù.

²⁴ A tié nni nnaatimu
ii n tiè.

²⁵ N duó mutáá mmièke nke,
n fòukùnnè kéndò nha béimmè.

²⁶ N da bàtemu n kó ice imòu, kàa kèè.

Á m benke a tié.

²⁷ M benke a kó kuce kó yetannò,
kè n na kétotí n yèmmè a kó mesàà nyĩnkè.

²⁸ Meyèñcaàrìmè meè n deuté kè n kuò,
n yí nkéndò nha náaànti béimmè.

²⁹ A n dētinnenè siyáàbìsí kó kuce.
N dǎò mesàà nkè n na kétũnnè a kó ikuó.

³⁰ N tǎātèmu timómmǎnti kó kuce.

N tũ nha tannò nyè.

³¹ N Yiè nKuyie n tũ nha tié nyi.

A báá yie nkè n di ifèi.

³² M beti a kó yetannò nyè,

ke yé a cáttinnemè n yèmmè.

³³ N Yiè nKuyie n tié nha kuó,
kè dèe yie nkè nni nyi tũ nkétuòkenè kumànkù.

³⁴ M pǎ mecii nkè n tũnnè a kuó

ké nyi pīnnè n yèmmè memòu.

³⁵ A nni nni a tannò kó kuce mièke,
n wèi bo kùù mièke.

³⁶ Yũónní n yèmmè a tié bíékè,

kè mè bá ndó mucóntimu.

³⁷ Bente n nǎnfè kè fè bá nwúó ndèè tu detetirè,
duó nkè nni ntũ nha kó kuce.

³⁸ Dǎò mí nha kóo tǎnti a béi nti bèè da dé be kpéí.

³⁹ A m péité munitidaá, m mu nyĩèkù,
a tannò yeè tu yēsààyè.

⁴⁰ N dómù kéntũ nha tannò,
yóu kè nni nfòu a kó timómmǎnti mièke.

⁴¹ N Yiè nKuyie nhá n dǎò a kó mesàà,
n deeté kéndò nha béimmè.

⁴² Kè dèe yie nkè n ní na kéténné tináaànti bèè n sǎá,
ke yé n yĩkúmè a náaànti ñnkè nke.

⁴³ Á báá deite timómmǎnti n nùù mièke yúó,
m baa a tǎáté tìnti.

⁴⁴ N yóó mpīmmu a kuó,
n yí yóó yóu a kuó nè m bo mbomè.

⁴⁵ Yóu kè nni mbonè kuyèñnaatí,
ke yé n tũmmè a tannò.

46 N yó nnáámmu a tié bekpààtìbè ìikè,
ifei í yó nyì nni mbonè.

47 Dè ò nni nnaatinèmu a tannò,
n yè dómu.

48 N yuo n n̄ou nsi ke bo c̄outé a tannò,
n yè dómu, nh ããmu a kuó n yèmmè miēke.

49 Dentení a nàké tìi náàh̄tì,
mí nha kóo t̄ñtì n ti mbaa.

50 Nh ò mbo meyeñcaàrìmè miēke, kè d̄e m bántè d̄e tu:
A náàh̄tì n duòmmè mufòmmu.

51 Sip̄oo yembè n daúmu,
m me nyí yeténè a kuó.

52 Nh ò dentení a tãáté tì nti,
n Yiè nKuyie nkè d̄e nárik̄unne n yèmmè.

53 M miēke yènnímu benit̄iyonkub̄e,
bè dootóomu a kuó.

54 A tié nyì tu n kó feȳenf̄e,
ketenkè kie m bo kè kup̄òòkù nku.

55 N Yiè nKuyie, keyènkè nh òò í nyè nha kp̄éi.
N t̄ūmmu a kuó.

56 N kp̄eti n te tì tu
m bo t̄ūnnemè a tannò.

57 N Yiè nKuyie nkp̄eti tú tì n ti mbéi.

Tìi tu: M bo nt̄ūmmè a náàh̄tì.

58 Nè n yèmmè mem̄ou ndi n da kuònnemè,
n kuó mmesémmè kéndònnè a béi mme.

59 N wèh̄n̄ímu n t̄ū nyì cè.

Ke w̄et̄ení ke bo t̄ūnne a tié.

60 N t̄énke í yóó ōote, n dó m̄ef̄ei mme,
ke bo t̄ūnne a tannò.

61 Benit̄iyonkub̄e b̄eè n dií ntic̄uòtì kè tì m p̄í.

M me nyí yè nha kuó.

62 Keyènkè cuokè nh òò ent̄emu ké nda s̄ánti.

A tãáté tì sié m̄èè kp̄éi.

63 N naatinèmu bèè kó dim̄àà da dé.

Bèè kó dim̄àà t̄ū nha tannò.

64 N Yiè nKuyie nha s̄àà m̄m̄eè piéké kutenkù
n tié nha kuó.

65 N Yiè nKuyie nha do tì béim̄mu,
ke me nni ndòò mes̄àà m mí nha kóo t̄ñtì.

66 M benke mes̄àà nnè m bo mbaat̄imè d̄eè wenni nè m̄eciì.
Ke yé n ȳik̄umè a tannò ìnkè nke.

67 N do í k̄ēke diì m̄ònni ke da d̄étir̄inèmu,
di m̄m̄ònni m me mp̄ĩ̄mmu a náàh̄tì.

68 A nit̄imu ke d̄ōri mes̄àà,
n tié nha kuó.

69 Sip̄oo yembè b̄eè n s̄ĩnk̄unne nè be kó siȳààb̄isi,
mí m me mp̄ĩ̄mmu a tannò nè n yèmmè mem̄ou.

70 Bè ank̄emu t̄imat̄i í be taà,
dè me nni naat̄imu nè a kuó.

71 Bè n díí nyifei kè dè n dòò mesàà mme,
kè n yíēté a kuó.

72 Mí m borè ikuó ì yènní a nùù ì pèētému yesòwèrè,
sikəupí sikəupí yoo timátì péítì kpεεε.

73 A nou sù n dòò kè sù n kpénkùnne,
m pā mecù, kè n na kényíēté a kuó.

74 Bèè da dé, bè n wùó nkè dè bè naatimu.
Ke yé n kémmúmèmu a náàntì.

75 N Yiè nKuyie n yému ke dò nha tāāté tì wenni,
a n kékùnne ke naatimu.

76 A sàmu m bántè!
A tì nàkému mí nha kóo tǎntì.

77 A n kuó mmesémmè kè nní nfòù.
Ke yé n naatinèmè a kó ikuó.

78 Ifei ì bo pī sipəə yembè bèè n fěũnko detetirè,
mí n wèè pī nha tannò.

79 Bèè da dé, bèe kətení m borè.
Kè dèe yie nkè bèe banté a tié.

80 N dómu nè n yèmmè meməu kédəò a kuó,
kè dèe yie nkè ifei bá m pī nha ìkè.

81 Dè nh ətímu a bo n deetémè,
n kémmúmu a bo dəòmè a béi nti.

82 N kémmú a béi nti bo dəòmè mme, kè dè nh əu,
kè m bèkú mmáà ke tú: Ɔmmənni ndi a yó m bántèmmè?

83 N dònne kudəukù bè nùnnóò kùnkù muhāāfǒrímú ìnkè,
m me nyí yè nha kó itié.

84 Mí nha kóo tǎntì n we kpaá yède?
A yóó bekénè ònyie bèè n fěũnko?

85 Sipəə yembè n keù yefǒtè nyε.
Ke búútóo a kuó kpeti.

86 A tannò tu yemómmanye nyε,
bè n fěũnko detetirè ndε, yàa n deeté.

87 Dè do kpaá sámpó nwe kè bè n deite ketenkè ìnkè,
nè memme m me nyí bùtínné a tannò.

88 A sàmu, n foukùnne,
kè dèe yie nkè nní mpī nha tié.

89 N Yiè nKuyie, a náàntì bomu nsáà,
tì fiíkú keìnkè nkε.

90 A tú timómmannti yiè nwe nè a bomè!
Fǒò fií nketenkè kè kè fiíkú.

91 A béimmu deməu kè dè buoté ke bo nè yíenní,
ke yé deməu dè pīrímè a tǎmmú mmu.

92 Kè dè do í n naatinè a kuó,
nè yie n do kumu n sémmè miεke.

93 N yí yóó yè nha tannò bitì!

Ke yé a n duəmmè mufòmму nè yeè borè ndε.

94 N tú a kou nwe, n deeté,

ke yé n tūmmèmu a tannò.

⁹⁵ Beyeibe n díímu ke bo n kuɔ,
mí mmé n kèrímú a tié nyi.

⁹⁶ Deməu bá dèè dòò ke wenni dè məkemu kumàнку,
a tannò yie mè nyí məke kumàнку.

⁹⁷ N dómu a kuó mediè,
ye we yeməu nh ò ntoti n yèmmè iì ñnkè.

⁹⁸ A kó yetannò n ciikùnnemu.

Kè n ciì ke pèèté n dootitəbè.

Ke yé yè bomè n yèmmè miεke nke sáà.

⁹⁹ N ciimu ke pèèté bèè n tiè,

ke yé n totimè n yèmmè a tié nyíñkè.

¹⁰⁰ N yèmmè deunèmu beheikènkótíbè kōme,

ke yé m pīmmèmu a tannò.

¹⁰¹ N yennínèmu meyei nkó ice iməu,

kè dè bo yie nkè nni mpī nha náaṅtì.

¹⁰² N yí bùtinné a tannò,

ke yé fòò yè nni ntiémmè.

¹⁰³ A náaṅtì wèètimu n nùu miεke,

ke pèèté mecekùò.

¹⁰⁴ A kó yetannò yeè te kè n ciité,

Deè te kè n yí dó iyáabisice.

¹⁰⁵ A náaṅtì tu defitírè nde dèè m mí,
Tìi n duò nkuwenniku n kó kuce miεke.

¹⁰⁶ M béi ndì nùu n yó ndi pīmmu.

Dìi tu m bo tūmmè a tannò yeè tu timómmənti.

¹⁰⁷ N di ifei nyi mediè,

n Yiè nKuyie nha n fòukùnne a náaṅtì yèmmè.

¹⁰⁸ N Yiè nKuyie ncəuté n sǎǎ,

ké n tié nha tannò.

¹⁰⁹ M bo mukūũ nnè mufòmму de saku nku,

m me nyí yè nha kuó.

¹¹⁰ Beyeibe n dii ticùṅtì nti,

m me nyí dèténè a tannò.

¹¹¹ A tié nyii tu n kperε n te dè,

n yèmmè i nnaatinè.

¹¹² N duómmu n yèmmè ke dəəri a kuó yèmmè,

ke yó mmè dòəri sáà n fòmму muməu.

¹¹³ N yí dó yenò yèdèè yembè,
n dó a kuó nyi.

¹¹⁴ Fòò tu n kó disəri, n kó kudəpikù,
n kémmú a yó n náké tì nti.

¹¹⁵ Díndi benitiyeibe fūtenè m borè.

Kè dèe yie nkè nní ntū n Yiè nKuyie ntannò.

¹¹⁶ A nni mpī nha béi nke ye mmù.

Kè dèe yie nkè nní fòu.

A báa yóu kè nní nda kémmú kédi ifei.

117 Fṣṣò yó ntú nkó dipĩr̀nì k̀è n na kécooté.

K̀è d̀èe yie nk̀è nni ndake a kuó kpéí.

118 A dootóomu bèè kó dimàà b̀utínné a kuó.

Ke yé be kó mutōmmú muməu t́úmè siyáàb̀isí k̀əmu mmu.

119 A ùtóomu beyeibe kó dimàà tiyontì k̀əme.

D̀èe te k̀è n d́ó a tié.

120 N wúó nha kuó k̀è n k̀əntì aumu,

k̀è n k̀əmb̀ùàtì duònè a t̀āāté tì.

121 N d̀əərimu d̀èe sié,

ke t̀ū ntimómmənti,

b́áá yóu k̀è n do bèè n f̀éũnko be nəu miəke.

122 D̀əúnnè mí nha kóo t̀əntì dinùù ke yí:

A yó nni ndəəri mesàà.

B́áá yóu k̀è sipəə yembè nni nf̀éũnko.

123 M b́úu nha kó medeetímè ke òumu,
n k̀əmmú timómmənti a nàké t̀ì kpéí k̀è d̀è m bimu.

124 D̀əò mí nha kóo t̀əntì mesàà, a nitimu,

m benke k̀è n ýété a kuó.

125 N tú a kóo t̀əntì nwe,
m p̄a mecìi nk̀è m banté a tié.

126 N Yiè nKuyie ndè t̀ùðkemu a bo p̄i ndè a t̀əmmú.

Benitibè càarimu a kuó.

127 N d́ómu a tannò k̀è d̀è p̀ēēté mesəə.

Ke p̀ēēté mesəə nsààmè.

128 A tannò yeməu n yè ẁúó nk̀è yè wennimu,

n yí d́ó deyáàb̀isíkperè nde.

129 A tié ntú isààyì nyi.

D̀èe kpéí nte k̀è n yì ãã n yèmmè miəke.

130 K̀àa ẁéēté a náàntì ke benke onitì d̀è ãṣ ò duó nkuwenniku nku.

T̀ì duò mmecìi mbesĩntibè.

131 Nh onné n ní nku ke bo maánko a tannò,

n d́ó mèè kpéí nha tannò k̀è d̀è nh əotí.

132 Ẁēēténí m bíkè ké n kuó mmesémmè,

k̀éndònnè a d̀əərimè bèè da d́ó.

133 N teennè k̀è nni nyĩkú a náàntì ìnkè.

A b́áá yóu k̀è meyei mmamè n na.

134 A n deeténè bèè n f̀éũnko

k̀è n na k̀éntũ nha tannò.

135 Ẁénténí mí nha kóo t̀əntì fenənsààfè,

k̀è n tié nha kó ikuó.

136 N nənnietì t̀ì p̄ũṣ,

benitibè í t̀ū mmèè kpéí a kuó.

137 N Yiè nKuyie nha wetímu,

k̀àa beəntì d̀ò nséi.

138 A ẁàri a tié k̀è ì wennimu,

ke tú timómmənti máà.

139 N wúó n dootitəbè yèmmè a náàntì,

k̀è d̀è n yóumu.

140 N yáákému a náàntì, t̀ì m̀enke tú timómmənti nti.

Mí nha kóo tǎntì kè n tì dó.

141 N kũñnnìmu kè bè n sènkèrì.

M me nyí yè nha tannò.

142 Timóm̄m̄nti a dǎú nti bomu nsǎǎ,

kàa kuó tú timóm̄m̄nti.

143 Meyeñcaàrimè nè kukōmbòdoróo deè n tùòkení.

Dèè n naati deè né tú a tannò.

144 A tié ndò nséí nwe sǎǎ.

M pǎ meciì kè dèe yie nkè nní nfòu.

145 N Yiè nKuyie n da yu nè n yèmmè mem̄ou ndi.

Yie nké n teennè kè nní ntũ nha kuó.

146 N da kuònnèmu ke tú á n deeté,

kè nni ntũ nha tié.

147 Dè ò nkpaá ke í wenté,

kè n kuònnè fǒ nwe.

N kémmú a yó n náké tì nti.

148 Dè ò n kpaá uú kè n nònfè siéké a náahti nti.

Kè nh ãǎ a tié n yèmmè mieke.

149 N Yiè nKuyie, nkénté n dabònnì,

a sà mèè kpéí, n fòukùnnè kéndò nha tǎáté tì.

150 Bèè n fěũnko bè n tǒntenímu,

de kó isòke yembè dèténèmu a kó ikuó.

151 Fǒ n Yiè nKuyie nha n tókénèmu,

a tannò yem̄ou tú timóm̄m̄nti nti.

152 N yému nè dimònnì a tié,

fǒ ò nàké kè ò bo sǎǎ.

153 Wénté n yo mmèè sémmè,

ké n deeté ke yé n yí yèmmè a kuó.

154 N kónné ké n deeté

n fòukùnnè kéndò nha béimmè.

155 Be yeibe í yóo cooté,

ke yé bè í wantimè ke bo tũnne a kuó.

156 Áú n Yiè nKuyie! A sémmè deumu.

N dó kéntũ nha tannò nyè.

157 N dùòntòbè bèè n fěũnko bè í sénnì

m me nyí bùtinné a tié.

158 N yàm̄u benitibè fiiti mèè botí betòbè,

kè dè m pǐ nyisíé.

De yembè í tũ nha kó ikuó.

159 N Yiè nKuyie n wénté n dǎmu a tannò.

A sàm̄u n fòukùnnè.

160 A náahti kó dikũnnì tu timóm̄m̄nti nti.

A tannò tu yemóm̄m̄nyè nyè ke bo sǎǎ.

161 Sikpààtibìí n fěũnko detetirè nde,

m bùòtì me nduò a náahti mǎà ndi.

162 A náahti n duò ndiwèi ndi

kè dì dònnè wèè doké ke eí o kpèri ò ndommè.

163 N yí dó siyáàbisí, sì n dò nyisíé nyi.

N dó a kuó nyi.

¹⁶⁴ Diyìè dimáà miéke kuce mèyiekè ndi,
nh ãã da sãntemè.

A tannò tu yemómmanye nye.

¹⁶⁵ Diwèi dierì bo bèè dó a kó ikuó be kpéi nke.

Meditímmè mamè í bo be kpéi.

¹⁶⁶ N Yiè nKuyie n kémú a bo n deetémè mme,
ke yé n dɔ̀rimè a tannò yèmmè.

¹⁶⁷ N tūmmu a tié nnè n yèmmè.

N yi dómu mediè.

¹⁶⁸ N tūmmu a tannò nè a tié.

N ce imɔu a ì wùómmu.

¹⁶⁹ N Yiè nKuyie nyóu kè n dabònni tuɔkoo a borè.

N duó mmeciù kéndò nha tì béímmè.

¹⁷⁰ Yóu kè m báammì tuɔkoo a borè,

n deeté kéndò nha tì béímmè.

¹⁷¹ A sãnni báá yè n nùù miéke.

Ke yé a m benkemèmu a kuó.

¹⁷² M báá yóu m bo n dièmmè a n dɔ̀unnè dìi nùù

ke yé a tannò yemɔu túmè yèè sié yè nye.

¹⁷³ A nòutè nni nteénnè.

Ke yé n tãátémè a kó yetannò nye.

¹⁷⁴ N Yiè nKuyie, n yáámu a bo n deetémè,

n yèmmè naatinèmu a kó ikuó.

¹⁷⁵ N dó nni nfòumu ke da sãntí.

Yóu kàa tãáté tì nni ncúó.

¹⁷⁶ Nh átiremu ke dónnè fepièfè fèè feti.

N wammú mí nha kóo tɔ̀ntì,

ke yé n yi yèmmè a tannò.

120

Onitì bè wàtí wè kó mubáammu

¹ Bè ã nkòri Kuyie ncíètè ke dentì fèè yènfè.

N ta meyeñcaàrimè ke kuónnè n Yiè nKuyie nku,
kè kù cɔ̀uté n dabònni.

² N Yiè nKuyie nha n deeténè siyáàbìsí yembè.

Fũũ mbesòumbè.

³ Díndi bèè ã mpariku ke né souí.

Di dò mbè di yíme?

Di dò mbè dí dɔ̀ ba?

⁴ Mepenyómme bè sṹtè mè nè yehããkṹ nyèè còú mmuhãã
deè yó ntú di kó tiyeti.

⁵ N kóò kémbo bekpákpàribè cuokè dè í n dòò mesàà,
n kóò kénhãnè bèè í yé Kuyie dè n cààremu.

⁶ N karinè bèè í dó kunaatí kè dè mɔ̀ntemu.

⁷ Mí n dó kunaatí nku,

kè n né náá mbè nni nwantinè mudoò.

121

Ti Yiè nKuyie ntúmè Isidayeeribe kóo bàrì

¹ Bè ò nkàri Kuyie ncīètè ke dentì fèè yènfè.

M búó yetārè bíékè nke
meteèmmè yóó ke nyenní.

² N Yiè nKuyie nkuù tu n kóo teèntì,
kunku kùù dòò kēfinkè nè ketenkè.

³ Kuyie mbáá yóu dínđi Isidayeeribe kè di naàcèii seite,
wèè di baa munòndómmú í ò pī.

⁴ Isidayeeribe kóo bàrì munòndómmú í ò pī,
ò ò ò í nyè nkéduó.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù tu di kóo bàrì ke di díéké ku kó medèè,
kù bomu di bakù yóu.

⁶ Diyìè báá di kəkénè kuyie mmònnì,
yoo otànkù keyènkè m̀nnì.

⁷ Ti Yiè nKuyie nyó ndi kánkému meyei memou.
Kù yó nkánkému di fòmmu.

⁸ Kè di yetì, ti Yiè nKuyie nyó ndi bonèmu,
kè di kũntiní kù ndi bonè,
kétúóté yíe nnè di bo mbomòò sáà.

122

Kunaatí mbonè Sedisademmu

¹ Dafiti yènfè bè ò ndiè nfè ke kàri Kuyie ncīètè.

Kè bè ò nàké ke yī:

Ti kote ti Yiè nKuyie ncīètè.

Dè ò nni naatimu.

² Sedisademmu ti cómmú a bòrì ndi.

³ A maá ke wennimu kè kuduotí kperíkù da fité.

⁴ Iwuò nde nkàrìní,

ti Yiè nKuyie nkó iwuò,

ke déúkùnkò ti Yiè nKuyie nkù bè nàké ke yè mbè ndòorimè.

⁵ Dafiti yaàbí kó yekpààtikàrè bo f̀òò mièke,
bè de nkari ke bekù.

⁶ Ti móú ti Kuyie ntii tu

kunaatí bo mbonèmè f̀ó nSedisademmu,
bèè da dó kè bè nkari bàmmùù.

⁷ Kunaatí mbo Sedisademmu mièke,
kè bè nkari sicéí kè tìmatì í bè kòónnè.

⁸ N kòbe nè n népobè kpéi nte,

kè n tú kunaatí mbo a mièke.

⁹ Ti Yiè nKuyie n tũ nkù kó tēcīètè tēè bo a mièke
tēè kpéi n te kè n dó diwèi mbo a mièke.

123

Bè sènkèrì bè kuònnèmè Kuyie

¹ Bè ò nkòri Kuyie ncīètè ke dentì fèè yènfè.

M búó fǒò bíékè,
fǒ nwèè kàri a kpààtikàri keĩnkè.

² Tidaatì ò mbúó mèè botí ti yembè,
kunitipodaakù ò mbúó mèè botí ku yiè,
mèè botí nku ti búómè ti Yiè nKuyie,
kunku ti tū nkù,
kè kù bo ti kuó mmesémmè.

³ Tí kuó mmesémmè ti Yiè nKuyie!
Ti kuó mmesémmè!
Mesenkùmè mèè ti bi.

⁴ Sípòò yembè kó mudaá nti bimu,
sifeí yembè ti cè ndiyuu ndi mediè.

124

Isidayeribe sántímè Kuyie nkù bè deetémè

¹ Dafiti yènfè bè ò ndentì fè ke kòri Kuyie ncīètè.

Kè ti Yiè nKuyie ndo í ti bonè...
Isidayeribe, nnáánnè ti ke tú:

² Kè ti Yiè nKuyie ndo í ti bonè,
benitibè do ité diì mǎnnì ti kpéí.

³ Bè na nti maankomu ti fòùbè,
be miéke mèè ndo ti cǔtè mèè botí.

⁴ Menie mmèè na nti pǎnténè,
ti na ndiù fenéwuonfe nfe.

⁵ Yenéfinfirè yeè na nti dátínné,
yénéfinfirè dieyè yeè na mpéètè ti ìnkè.

⁶ Ti Yiè nKuyie nyètìrì ndeu,
kunku kùù í yóu kè bè ti di.

⁷ Kuù te kè ti na ke yenté,
tenàtè òò yenténè mèè botí ticùàtì,
kuù tǒtè ticùàtì kè ti na ke yenté.

⁸ Ti kó metèemmè boní ti Yiè nKuyie mborè nde,
kunku kùù dòò ketenkè nè keĩnkè.

125

Kuyie mbonèmè bèè ìkú ku ìnkè

¹ Bè ò ndentì fèè yènfè ke kòri Kuyie ncīètè.

Bèè ìkú Kuyie nyìnkè bè dònnè Siyòò tārì ndi
diì fiíkú ke í nampú,
di fííkúmu sǎà.

² Yetārè fité mèè botí Sedisademma,
ti Yiè nKuyie mme nfité ku nìtibè di mmǎnnì nè sǎà.

³ Okpààtì yeiwe báá kari bèè wetí be tenkè bitì,
bèè wetí bè yàà bo dǎke meyi mmudòòrìmù.

⁴ Ti Yiè nKuyie ndòò mesàà mbèè dòòri dèè wenni,
bèè yèmmè wenni.

⁵ Bèè tū nyice yeiyi ti Yiè nKuyie nhá bè bèti,
kéwēnnénè beyeibe.

Kè kunaatí mbonè Isidayeεribe.

126

Wèè kōti ke kōnti diwèi ɔ nhò bomè dididèi mōnni

¹ Bè ɔ ndenti fèè yènfè ke kōri Kuyie ncīètè.

Ti Yiè nKuyie nwète ke tēhnéní dii mōnni Siyōō
bè do pīrmú bè,
dè do ti dò ntidònti nti.

² Kè mudaá nti kuò kè ti nyíútí,

kè ibotí tēi nàá nke tú:

Bè Yiè nKuyie nkuù pī mmutōndiemù bè kpéi.

³ Ti Yiè nKuyie nkuù pī mmutōndiemù ti kpéi,
kè ti bo diwèi miεke.

⁴ Ti Yiè nKuyie nhá wète kētēnnéní bè do pīmmú bè,
menie nhōō ta mēè botí kukó nkùù do kũũ.

⁵ Wèè buòti nè tinōnnieti,
ò ɔ nti dèi ke dièmmu nè diwèi.

⁶ Wèè kōti ke bo buotí tidibotí ke kōnti,

ò ɔ nti dèi kēntə kè diwèi dii ò bo

kòò iútí ke kũnti.

127

Kuyie nkuù maà tēcīètè

¹ Sadoṃəwó kó feyènfè, bè ɔ ndiè nfè ke kōri Kuyie ncīètè.

Kè ti Yiè nKuyie nyí maá tēcīètè,

kè bèè tē maà bè òù detetirè ndε.

Kè ti Yiè nKuyie nyí baà dihei,

kè wèè di bàà ò di bàà detetirè ndε.

² Di bo na ke ní pike ente mecāā nkékōté,

ke báá cārike kékonní,

ke ní káté di tīi nke na kēpété kédi,

Kuyie nkuu me nduò nkù dó wè o dóù ndi.

³ Ibí tú mesàà mme ti Yiè nKuyie nhōō dāòmè tēcīètè,

ibí tú mucōntimu mmu ti Yiè nKuyie ndi duò mmù.

⁴ Ipie nhō ndommè okpārīnuōnti nōu miεke,

onitì peite ì bí o dacēnti mōnni ì ɔ mme nhò dò.

⁵ Dè nnaati onitì wèè píe nyipie nho doò,

dè yìè nhò bo bootenè dii mōnni o dootitəbè dihei kó dibòri nùù

dè bá ò di.

128

Bèè wetí bè yóó yà mèè sàà

¹ Bè ã ndenti fèè yènfè ke kəri Kuyie ncíètè.

Dè nnaati onìti wèè dé Kuyie,
wèè tũ nku kó kuce.

² De yiè nyó nyommu o òtìti kó mucántimu,
ò tu diwèi yiè nwe,
o kpere demou yó nyíemmu.

³ De yiè mpokù bo mpéi,
fínyĩ tie mùù péi mesàà mmu kōme,
o bí ní bo nhò murí odifíè tie nkōme,
ò yo ndè.

⁴ Onìti wèè dé ti Yiè nKuyie,
kù ã ò dòò mesàà mmèè botí.

⁵ Kuyie nhá mboní a cíètè,
Siyãã tãri kóò dòò mesàà,
kòò yà Sedisademmu yóó yà mèè sàà
o fòmmu mumou mièke.

⁶ Kòò yà o yaàbí.

Kunaatí mbonè Isidayeeriibe.

129

Beyeiibe càkemu kè dè deu

¹ Bè ã ndenti fèè yènfè ke kəri Kuyie ncíètè.

N dootitabè n do ke n domu mudoò nè m bemmè.
Isidayeeriibe nnáánnè ti.

² Bè n do ke n domu mudoò nè m bemmè,
bè me nyí n na.

³ Ke dirí ke dirí n yĩnkè,
kè dè dò mbè deí kupaku ipè nhokù.

⁴ Ti Yiè nKuyie nwetímu,
kuù tôte beyeiibe kó iwéi ìi do m bou.

⁵ Bèè kó dimàà í dó Siyãã èi,
ifei bè pí nkè bèe búttínné kécké.

⁶ Bè dònne timúti tìi ãã yènní tìnti kudànkù ìnkè,
bè ã nkpaá ke í uuté tì kè tì kpeío.

⁷ Tì me mbáá píe nwèè tì uuté o nòtè,
tì me mbáá tuàke ò bo tì boumè dibou.

⁸ Bεεpèmbè báá mōō ti Yiè nKuyie nkó mesàà ndi kpéi.

Bè báá yí:

Ti tú ti Yiè nKuyie ndi dōò mesàà.

130

Meγēncārīmè kó fēyēnfē

¹ Bè ò ndenti fèè yènfè ke kəri Kuyie ncīètè.

Meyèncààrìmè mèt m bi,

kè n da yu fí n Yiè nKuyie.

² N Yiè nKuyie, keè n tammè,

bíinní a toò kékeè ibáammì n da báá nyì.

³ Ti Yiè nKuyie nkàa tu a bo wénté ti yei,
we mbo nkpaá bo?

⁴ A me ntu mæcīémè yei nwe,

ke dò nti nda dé.

⁵ M buó n Yiè nKuyie nku,

n kémmú kù yó n náké tì nti.

⁶ N wènnì yàá nYiè nKuyie

kè dè pēētēmu ohèikèmbàrì ò nyáámmè dikūnweñì.

Dè pēētēmu ohèibàrì yàámmè dè bo wentémè.

⁷ Isidayeeribe, mbúónè ti Yiè nKuyie,

ke yé mesàà mbomè kuù borè,

mèdētímè mèbotí mèbotí bo kuù borè.

⁸ Kuù yóó dæeté Isidayeeribe be yei mmemou mièke.

131

Wèè dèntè ò kékūnnemè omáà debire kōme

¹ Dafiti yènfè bè ò ndenti fè ke kəri Kuyie ncīètè.

N Yiè nKuyie, n yí mæke tefentè,

n yí tú tēpòtè yei,

n yí beti dædièrè,

n yí wanti dèè m pēēté.

² N dò mbéu nwe, ke dò nsó,

dæbire dèè yáá nke sannè dè ò ndómmè dæ yó kpèrè ñnkè,

n yèmmè dònnè dæbire kōme dòmmè mme.

³ Isidayeeribe, nyīkúnè di Yiè nKuyie nyīnkè,

kétúóté di mmònnì nè sááò.

132

Ti Yiè nKuyie ncīètè bomè Siyōō Dafiti èi

¹ Bè ò ndenti fèè yènfè ke kəri Kuyie ncīètè.

N Yiè nKuyie ndenténí Dafiti kpéí,

a báá yé nti hùtì ò òu tì.

² Kuyie nSakabu do tū nkù kpeñìmu,

Dafiti do kù dāúnnèmu dinùù,

képarikè kéyú ku yètìrì ke dò:

³ M báá ta n cīètè mièke bitì,

m báá duó n dōù ñnkè kéomèpè.

⁴ M báá ye nkè n nuò nhũ,

m báá yie nkè munəndəmmú m pī.
⁵ Kè n yí pèté n Yiè nKuyie ndikàrì,
 kè n yí pèté təcīètè,
 Kuyie nkùù kpéñnì,
 Sakəbu do tū nkù kpéí.

⁶ Ti do kèèmu Kuyie ntaummè təu bomè Efadata,
 kè ti di yà Yaari kó dəpaa mmiəkə.

⁷ Ti tannè ti Yiè nKuyie ncīètè
 kénínkú késīnnóo ku ìikè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkətení
 a cīètè nè a taummè təu a wērimú borè,
 kékətení a cīètè kéom̀pè.

⁹ A kuó niùbè ndaati a kó timómmənti,
 bèè wetí kè bè nyānkunè diwèì.

¹⁰ Nè a kóo tōnti Dafiti a dó wè kpéí,
 a báá dootóo a tāāté wè.

¹¹ Ti Yiè nKuyie ndəúnnè dii nùù Dafiti,
 di í yóó dəite,
 dii bomu nsáà, dii tu:
 A bí a peité ì miəkə i kóò məù
 weè yóó kari a kpààtikàrì.

¹² Kè nsà kàa bí pī mmettaummè m bè dònèmə,
 kə tū n kuó m bè duó nyì,
 bekpààtibè yó nyièní beè miəkə,
 bembə nè be yaàbíó sáà kénkarì a kpààtikàrì.

¹³ Ti Yiè nKuyie nkuù tāāté Siyōō,
 kuù dó kédəò ku cīètè.

¹⁴ Ku kó diompùrì ndi,
 ku kó diārì ndi,
 kuù dó ké ndè bo.

¹⁵ Kù yóó dəəmu Siyōō eì kəbe mesàà
 kè bè mməke tidiiti mediè,
 kù yóó duómmu o kó beçīribè mudii bè dó mè.

¹⁶ Ikuó niùbè bo ntú bèè təu medeetímè kó tináahtì,
 bèè wetí kè bè nyānkunè diwèì.

¹⁷ Kù yóó yíemu okpààti Dafiti muwērimú,
 kù bo ò duó nwèè yóó səəté o kpàti wenwe kù tāāté wè.

¹⁸ O dootitəbè kù bo bè dií nyifèi,
 kè wenwe kó dipìì* mmìèti o tīnnì.

133

Mewēnnímè sààmè

¹ Dafiti yènfè bè òò ndentì fè kə kəri Kuyie ncīètè.

Dè wennimu, kə naati Kuyie nkəbe bo nwēmmè kə bo.

² Dè dò mbè òò cóú mmèmmə ikuó kó mekùò nyikuó niùti yuu,

* **132:18** fr 132:18 dipìì: Dè kó dipìì bè nàà ndii kpéí die, ikuó niùti weè do òò ndi òké, yoo okpààti, yoo okóti wèè ni Kuyie nkuó.

kè mēē ɔri o dēēnfē,
 ikuó niùtì Anəo dēēnfē,
 kéɔri o yaàbòri mànke.
³ Ke dò nhEdiməo tārì ɔ̄ mantèmè,
 kēpōnté kécúténní Siyō̄ tārì ìnkè
 deè borè nde Kuyie nduómme ku kó mesàà nku kəbe nè mufòmму sáà.

134

Kuyie ntōmbè nsāntínè Kuyie

¹ Bè do ɔ̄ ndenti fēē yēnfē ke kəri Kuyie ncīētè.

Díndi Kuyie ntōmbè diməu sántenè ku,
 díndi bèè bo ti Yiè nKuyie ncīētè
 ke pī nku tōmmú keyènkè.

² Youtenè di nəu Kuyie ncīētè bíékè késānte ti Yiè nKuyie.

³ Ti Yiè nKuyie nní mboní Siyō̄ tārì ké di dòò mesàà,
 kunku kùù dòò kéìnkè nè ketenkè.

135

Disānni kó fēyēnfē

¹ Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Déúkūnne ku yètìrì.
 Díndi ti Yiè nKuyie ntōmbè, nsāntínè ku.
² Díndi bèè bo ku cīētè miēke nè díndi bèè bo te dāntì.
³ Nsāntínè ti Yiè nKuyie nke yé kù wennimè,
 déúkūnne ku yètìrì ke yé kù ti dónèmè mesàà.
⁴ Ke yé kuù tātémè Sakəbu yaàbí,
 bembə Isidayeribe kè bè tu ku kəbe.

⁵ N yému ti Yiè nKuyie ndeumè,
 ti Yiè nKuyie nkpeñnìnèmu yebəkè yeməu.

⁶ Ti Yiè nKuyie ndó kédəò dè,
 kù dè dòòrimu kéìnkè miēke nè ketenkè ìnkè,
 dàméèrì miēke nè decūmpure deməu miēkoo.

⁷ Kuù ɔ̄ ìnní yewetè itemmànke,
 kuù ɔ̄ duó nkè fetāafēe kperi kém míí ke niù,
 kuù ɔ̄ kpeté kuyaakù.

⁸ Kuù do kùə Esibiti kəbe bèè tu Mpo nè iwū̄ɔ̄ ketiyì.

⁹ Kè kù dəò mēbenkùmè nè tidietì Esibiti èi miēke,
 ke bo benke Esibiti kóo kpààtì nè o tōmbè,

¹⁰ kuù poté yebotè péu,
 kuù kùə bekpààtìbè kperìbè.

¹¹ Siyō̄ Aməriibe kpààtì, nè Ōku Basāā tenkè kóo kpààtì
 nè Kannahāā kó bekpààtìbè bəməu.

¹² Ke duó nkè ku nìtìbèe tieke be tenkè,
 ké nkè te bembə Isidayeribe.

13 Ti Yiè nKuyie nyètìrì feímu sáà,
ti báá yè nha kpéí nè ti yaàbíó.

14 Ti Yiè nKuyie nyóó kónnémú ku nìtìbè,
kù yóó kuámmu ku nìtìbè mesémmè.

15 Yébotè kó yebókè tu timátì péítì nè mesòò,
benìtìbè dòò dèndè nè be nòu.

16 Yè màkemu yenò yè me nyí nò nke náá,
ke màke inuò nyè me nyí wúó.

17 Yè màkemu yeto, yè me nyí yo,
yè í màke muwemmu.

18 Bèè dòòrì de kó yebókè bèe yè naánnè,
bèè kó dimàà yè duó mbemàà bèe yè naánnè.

19 Díndi Isidayeeribe sántenè ti Yiè nKuyie.

Díndi ikuó nìùbè Anòò kó kuwuò nkòbe, nsántínè ti Yiè nKuyie.

20 Díndi Defii kó kuwuò nkòbe, nsántínè ti Yiè nKuyie,
Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie, nsántínè ku.

21 Nsántínè ti Yiè nKuyie nkùù bo Siyṓṓ, kunku kùù ā Sedisademmu.

Nsántínè ti Yiè nKuyie!

136

Disānni kó feyènfè

1 Nsántínè ti Yiè nKuyie, kù nìtimu,
ku sàà nyí màke kumàнку.

2 Nsántínè Kuyie nkù kpénnìnèmu yebókè yemòu,
ku sàà nyí màke kumàнку.

3 Nsántínè ti Yiè nKuyie nkùù baké demòu,
ku sàà nyí màke kumàнку.

4 Kuù máà dòòrì tidièti,
kù sàà nyí màke kumàнку.

5 Kuù dòò kèínkè nè ku kó mecìi,
ku sàà nyí màke kumàнку.

6 Kuù pité ketenkè menie nyínkè,
ku sàà nyí màke kumàнку.

7 Kuù dòò diyie nè otànkù nè siwǎǎ.
Ku sàà nyí màke kumàнку.

8 Kuù dòò diyie kè dì bo mmí kuyie,
ku sàà nyí màke kumàнку.

9 Kuù dòò otànkù nè siwǎǎ kè dè bo mmí keyènkè,
ku sàà nyí màke kumàнку.

10 Kunku kùù kùò Esibiti tenkè kòbe bèè tu Mpo,
kù sàà nyí màke kumàнку.

11 Ke dènnè Isidayeeribe Esibiti èi kòbe cuokè,
ku sàà nyí màke kumàнку.

12 Nè ku wèrímú diemù mmu kù bè dènnemè,
ku sàà nyí màke kumàнку.

13 Kuù do toté tipèntì kóo dàméèrì mèdémè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁴ Ke duó nkè Isidayeeri be nà o mieke ke sènté,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁵ Kuù diu Esibiti kóo kpààtì nè o ããp̀mbè tipèntì kóo dàméèrì,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁶ Kuù do ni ku nìtìbè bè kèrì dè dikpàà mieke,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁷ Kuù do kòutì bekpààtìbè diebè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁸ Kuù do kù bekpààtìkperìbè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

¹⁹ Am̀ariibe kpààtì Siyõõ,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²⁰ Basãã tenkè kóo kpààtì Ōku,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²¹ Kè bèe tieke be tenkè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²² Ku kó betãmbè Isidayeeri be è do tieke be tenkè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²³ Ti bo dii m̀onnì mesémmè mieke kù í yĩè nti kpéi.

Ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²⁴ Kuù ti deeténè ti dùòntòbè,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²⁵ Kuù duò nfenitiyanfè fem̀ou mudii,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

²⁶ Nsãntínè Kuyie nkù bakému dem̀ou,

ku sàà nyí m̀ake kum̀anku.

137

Bè pĩmmú bè ke d̀òò tidaatì bè diè nfèè yènfè

¹ Ti do kari Babidõnni kó kukó nnùù ndi,
ti do de nkari kédenténì Siyõõ èi kpéi kénkuò.

² Ti do nùnné nùnné ti kó tikùtìdùùtì kukó nkó titieti nti.

³ Bèè ti pĩmmúnì bembè bèè ti fèũnko bè de nti békú ke tú

ti bè dèntè diwèi kó feyènfè,

Siyõõ èi kó feyènfè.

⁴ Ti né bo yĩme kédentè ti Yiè nKuyie nkó feyènfè betòbè cie.

⁵ Sedisademmu kè n da yè,

n nòutè youtee fãũ.

⁶ N nándenfèè dari, kè nsà kè n da yè.

Fèè dari kè nsà kè dè í n naatinè f̀ó nSedisademmu ke pèèté desonne dem̀ou.

⁷ N Yiè nKuyie nha báá yè nhEdõmmu èi kòbe do d̀òò dè,

bè pònte dii yiè Sedisademmu bè do pĩèkù ke tú:

Pòntenè we kédéité páíi nè dipũũo.

⁸ Bèè yóó pònte Babidõnni èi kòbe, kunaatí mbè bonè.

Bèè yóó di f̀óó mmeyei ndi ti d̀òò mè.

⁹ Dè nnaati bèè bo pĩmmú Babidõnni èi kó ibíbènnì

ke ì fǎǔtè fǎǔtè dipèrì ìnkè!

138

Disānni kó fɛyènɛ

¹ Bè dièmmè Dafiti yènɛ.

N Yiè nKuyie n da déúkùnkomu nè n yèmmè mɛmɔu,
n yó ndièmmu ke da sǎntí a tǔrè ìkè.

² N nínkúmu a cēsààtè ke déúkùnko a yètìrì,
a sà mèè kpéí nè a túmè timóm̄m̄nti yiè,

ke yé a ti dǎúnnè dǐi nùù pēētémè ti yèmmè do dò nhá bo ti dǎòmè.

³ N da yu dǐi yiè kàa yiemmu,

ke yáúkùnnè n kǎnti ke n kpénkùnnè.

⁴ N Yiè nKuyie, yebotè yemɔu kó bekrààtibè yó ndéúkùnko fǎ nwe,
bè bo keè dǐi mǎnnì a nùù.

⁵ Bè yó ndièmmu ti Yiè nKuyie mpí mùù tǎmmú,
ke yé ti Yiè nKuyie nkpeti dɛumèmu.

⁶ Ti Yiè nKuyie mborè í tóké,

kè kù wùónnì besǐntíbè,

kù wùómmu sipɔɔ yembè bá kè bè borè.

⁷ Bá kè m bo mbo mɛyɛncaàrìmmè mièke,

fǎǎ yó nkǎnké n fòm̄mu,

kè n dootitǎbè mièke n yènnì,

fǎǎ yóó bè cònnè ké n dɛɛtè nè a wērímú.

⁸ N Yiè nKuyie nyóó pǔmmu kù keté mùù tǎmmú,

n Yiè nKuyie nha sàà mbomu sǎà,

báá kǔnnè a tǎmmú.

139

N Yiè nKuyie nha yému n kpeti timɔu

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènɛ.

N Yiè nKuyie nha n wúómu ke n yé.

² Kè n kàri a yému, kè n yitè a yému,

n yentotí ò nkpaá díetirì kàa ì yému.

³ Kè m bo kupààkù a yému, kè n duó a yému,

a í biinnìnè n kó kuce makù.

⁴ Tináaǎnti òò í nyènnì n nùù,

n Yiè nKuyie nkàa pǎnke ti yému timɔu.

⁵ A bomu n fǎnkúò, ke bo n yìkè,

kè m bo a nùtè mièke.

⁶ A n yé kè dè tontému,

m báá na kébanté a n yé kè dè mǎmè,

dè pēētém̄mu n cǐi.

⁷ M bo kǎte ke ke da déténè?

M bo coké kécuó nke kàa í nni nyà?

⁸ Kè n dèke keĩnkè a kè bomu,
kè n ta kudɔnkù a kè bomu.

⁹ Bá kè m pùu ke kòte diyie yìenì kè,
bá kè n sènté dàmèèrì yáa a kè bomu.

¹⁰ A nòùtè tɛè baa yó nni nni,
kàa nòùtè youte m pĩ.

¹¹ Kè n yĩ di mmònnì dibiìnnì né ñ dàtínnému
dibiìnnì dùi n fité dùi naáanko kuwenniku.

¹² A borè dibiìnnì í tú dibiìnnì,
a borè keyènkè dò nkuyie nku,
a borè dibiìnnì nè kuwenniku demáa ndi.

¹³ Fǒǒ n dǒǒ,
fǒǒ m piíté n yǒ pɔutì miéke.

¹⁴ N da sántímu, a n dǒǒ kè m mènke wennimu mediè,
a tǒmmú deumu kè n tì yé mesàa.

¹⁵ N kǔǔ do í da biìnninè,
a do n dǔǔrì dùi mǒnnì disǔrì,
a do m piíté dùi mǒnnì n yǒ pɔutì miéke.

¹⁶ N do ketírì n yǒ pɔutì miéke, kàa n wùómu,
ke wǎrì a pátìrì miéke yewe a n duó nyè,
bá dìmari mu nyí keté.

¹⁷ Kuyie nha yentotí í dò n yì nìnte,
ì mènke deumu.

¹⁸ Kè n tú m bo ì kàa m báa deè,
ì sūnèmu mubirímú,
bá dùi yiè nh ǔǔ entení ke nsó m bonè fǒ nwe.

¹⁹ Áú Kuyie! Kàa bo yie nhá kuɔ beyeibe,
kè dè bo yie nha détinne benitikòùbè.

²⁰ Bè yu a yètìrì nè siyáábìsì nsi,
bè tɔ a yètìrì detetìrè nde bembè a dùòntòbè.

²¹ Ti Yiè nKuyie mbèè da ní, n yí bè dó,
bèè í dó a kpeti bè n dò nyisíé nyi.

²² M mènke bè nìmmu timómmonnti,
bè tu n dootitòbè mbè.

²³ Kuyie! Á n wénté nè n yèmmè miékoo,
á n yááké kéya n yentotí dòmmè.

²⁴ N wénté mesàa kè m bá ntũ nkuce yeiku makù,
kàa n niité kuce kùù í ceeri ku miéke.

140

Dafiti túmè Kuyie nhò deeténè beyeibe

¹ Bèdèmbè kóo kótì dièmmè Dafiti yènfè.

² N Yiè nKuyie nhá n deeténè beyeibe,
á nni nkānké benitiyonkubè.

³ Bè ǔ ntoti bè yèmmè ke bo dǔǔ meyei mme,

yewe yeməu bè dàhni yekpàrè nye.

⁴ Bè pèrímú be nónndié nyi iwààke kōme,
kè be náahti dō mmewaàdōmmè.

⁵ N Yìè nKuyie nhá nni nkānké benitiyibe,
á nni mbaa benitiyonkuba,

bèè wanti kékote n tààke.

⁶ Sipəə yembè n díí kufāku nku,
bè piiti iwēi nyi n kó kuce,
bè dōú nticùtì nti n kéri kùù ce,
bè n díí timátì nti.

⁷ N Yìè nKuyie n da nàkému ke tú

fṣṣ tu Kuyie n tū nkù,

n Yìè nKuyie nkénté m báammì.

⁸ N Yìè nKuyie nha kpeñnìmu, ke n deerí,

fṣṣ ṣ nkānké n yuu mudoò miēke.

⁹ N Yìè nKuyie nha báá yie kòo nitiyonkuwe wanti ke bo dōò tì dōò,

báá yóu kòò n díínte ke bo dōò tì dōò,

a báá yóu kòò n sée nfenñfè.

¹⁰ Yóu kè bèè n cèète, kè be yei ndo be yə ñnkè.

¹¹ Cóú mbe yə yehāākūṣ, yeetoo be muhāá mmiēke,

tanné be kudúókù kè bè ténke báá yènní.

¹² Iwátì yembè báá naá mbēmabè diheì miēke,

meyei mmèè yó mbetì benitiyonkuba ke bè fēmmú.

¹³ N yému ke do nti Yìè nKuyie nyóó kónné besénnibè bè naati dii mōnni,

kéduó becīribè bè dō nkénte dè.

¹⁴ Bèè wetí bè yó ndéúkunkomu a yètìrì,

bèè dōòrì dèè sié kè bè nda bonè.

141

N Yìè nKuyie m píe mbeiyibe

¹ Dafiti kó feyènfè.

N Yìè nKuyie n da yumu, cārikení ké n teennè,

kénté kékeè n da kuònnèmmè.

² Yóu kè m báammuu tuəkoo a borè,

kéndò ntihúúntì fṣṣti,

cəuté m báammì kè ì ndò nkuyuoku kó dipānni.

³ N Yìè nKuyie nhá ndò n nùù kóo bàrì,

mbaa n nùù dibòrì kōme.

⁴ Báá yóu kè n duó n yèmmè deyeire,

báá yóu kè n tūnne benitiyonkuba kó medəòrìmmè,

kédəò meyei, báá yóu kè n di be kó tibandiiti.

⁵ Wèè wetí kòò bo m poté ò n dómu,

kè Kuyie nkóo niti n tiè ndè dō nhò yóòrì tudaàrì nwe n yuu,

m báá ò yetenè n yuu,

m báá yóu m bo m báammè Kuyie nke tú kùù cónné beyeibe yei.

⁶ Bè bo ntemmùní dìi m̀nni be kó bebaatíbè yetárè ìnkè,
 bè bo banté a náànti do naatimè.
⁷ Bè ò nduò ketenkè kè kè yaúmè,
 kud̀nkù yóó me nhaate,
 kè be kũ̀ yèè yaá yaá kè yèè taá kud̀nkù.

⁸ N Yìè nKuyie m búó f́ nwe,
 n s̀ri f́̀ borè a báá yóu kè n kú.
⁹ A nni nk̀nké bè n dii t̀i c̀t̀i,
 n d̀tinne meyei nd̀̀r̀bè kó yed̀nt̀r̀.

¹⁰ Yóu kè beyeibeε duó bè dii t̀i c̀t̀i mieke
 kè mí n yenté.

142

Wèè kùnnè mesémmè ke yu Kuyie

¹ Dafiti dèntè f̀è yènfè ò bo dìi m̀nni kut̀d̀nkù mieke.

² N kùmmu ke yu n Yìè nKuyie,
 n kù kùnnèmu ke kù s̀éti.
³ N kù s̀út̀inèmu
 ke kù náá n yècaàr̀imè.
⁴ N ẁr̀ímú ò nkè mù dèè, f́̀ ò n yé kuce n yóó t̀nne kù,
 bè n dii tic̀t̀i nti kuce n ḱrí kùù mieke.
⁵ Wénté m bakù yóu bíéké ḱyà,
 òm̀ù í dake n kpéi,
 n t́nke í m̀ke m bo s̀ri dè,
 òm̀ù í b̀ti n f̀mmu kpeti.

⁶ N Yìè nKuyie n kùnnè f́ nwe,
 kè n tú f́̀ tu n kó dis̀r̀i,
 n kpeε dem̀u tú f́ nwe ketenkè kiè nỳnkè.
⁷ Kénté kékeè n dab̀nni,
 n di mesémmè mme, n d̀eténè bèè n f́̀nko,
 bè kpénnìmu ke m p̀éte.
⁸ Á n denne dikpetíntou mieke,
 kè nní ndéúk̀nko a yè̀r̀i,
 bèè wetí bè yó nh ònnèmu,
 bè bo yà dìi m̀nni mesàà nha n d̀ò mè.

143

Osénniwè kùnnèmu Kuyie

¹ Dafiti yènfè.

N Yìè nKuyie nkénté m báamm̀i,
 a tú timómm̀nti yìè nwe,
 ke d̀ri a béi nt̀i,
 kénté kékeè n s̀út̀i,
 c̀uté m báamm̀i.
² Báá bekénè mí nhá kóo t̀nt̀i,

ke yé òmòu í bomè wèè bo yí ò í m̀̀ke meyetímè.

³ N dootitòu weè m b̀̀ti,
ò m b̀̀mmu ke naù,
ò n tanné dibìnnì mièke nke,
kè n sããténè bèè duó kudònkù nè dimònnì.

⁴ Dè m bimu n ténke í nò nke nampú.

⁵ N kraá ke yému yewe yèè pèèté ye kpéí,
n kraá siemmumu mutòmmú a do d̀̀ori mù ìnkè,
ke totí n yèmmè a d̀̀d̀ dè ìnkè.

⁶ N yuo n nòu nsi ke da báá,
n d̀̀onnè ketenkè kèe dónté kènkè menie.

⁷ N Yiè nKuyie ncārike kécòuté m báammì,
dè m bimu a báá m búttinné,
kè mèè d̀̀ake m bo naánnè bèè duó kudònkù.

⁸ Bá d̀̀i k̀̀nnweñnì a n náké a kó mesàà,
ke yé n ỳ̀kùmè f̀̀s̀̀ ìnkè,
m benke kuce n do nkétũnne kù,
n duó nf̀̀ nwe mmáà.

⁹ N Yiè nKuyie nhá n deeténè n dootitòbè,
n s̀̀ori f̀̀s̀̀ borè.

¹⁰ M benke kè n na kénd̀̀ori a dó dè,
kéyé f̀̀ nKuyie nf̀̀s̀̀ n temè,
a kó Muyaánsààmù n niité kuce kùù èri.

¹¹ N Yiè nKuyie, déúkũnne a yètiri, n f̀̀òkũnne,
a tú timómm̀̀nti yiè nwe,
n denne meyeñcaàrìmè mièke.

¹² A n dó mèè kpéí, á kuò n dootitòbè,
a báá súó n dùòntòbè kóò m̀̀u,
ke yé n túmè a kóo t̀̀nti nwe.

144

Kuyie nte bè bomè diwèi mièke

¹ Dafiti yènfè.

N Yiè nKuyie nyètiri ndeu,
kuù tu dipèrì d̀̀i n kãnké,
kuù kpénkũnko m baà mmudoò kpéí,
ke kpénkũnko n nòu dikpànni kpéí.

² Kuù n d̀̀d̀ri mesàà nkè kuù tu n kó tecèkpetè,
n c̀̀diètè, n deetiwè, n kó kudòpikù, n s̀̀ori dè,
kuù te kè ibotí m búó.

³ N Yiè nKuyie, we ntu oniti ke dò nhá ndake o kpéí?
Oniti yie ntu we ke dò nhá nyé o kpéí.

⁴ Oniti d̀̀onnè muyaá mmu,
kòo we pènké medèè nkõme.

⁵ N Yiè nKuyie nkpeú ntiwetì kécúténí,
kékááké yetàrè kè yèè c̀̀uté.

⁶ Duɔnní itapíe kè ìì cié n dùntɔ̀bè,
tāũ a pie nkè bèe cíéte.

⁷ Youtení a nùtè deĩnkè ké n deeté,
ké n dennení kubinku miéke,
ké n deeténè bekpàkpàribè.

⁸ Bèè náante siyáàbìsì,
bèè ò̃ mpariku ke né sou.

⁹ Kuyie n yóo da dentè feyempànfè nfe,
kémbiennè kukùtidùkù iwēĩ tɛpíitè kòku.

¹⁰ F́ nwèè ò̃ nte kè bekpààtibèe na,
f́ nwèè deeri mí nha kóo tɔ̀nti Dafiti.

¹¹ N deeté, n fietè bekpàkpàribè nau miéke,
bè náante siyáàbìsì nsi.
Bè ò̃ mparikumu ke né sou.

¹² Ti bí initidaaì ndònnè detie ndèè yè ke kótírí,
kè ti nitipobí nwenni kedònnè sikpààticéĩ kó yesā̀nkè,
bè kèrí yè tifènti.

¹³ Kè ti buo mpíemmu tidiiti,
kè ti wũ̃ pèi ti paa mmieke ke sũ̃mmu sikɔ̀upí sikɔ̀upí.

¹⁴ Ti nààke ìì tɔ̀u tinenti kè ìì sũ̃,
kè ti dootitɔ̀bè bá ntaà ke ì pĩ n ke kũ̃nnè,
yedabùò nténke bá mbo ti ekè miéke.

¹⁵ Dè nnaati kuwuò nkùù bo pété de kó mesàà,
dè nnaati kuwuò nti Yiè nKuyie nte kù.

145

Kuyie nkpàti bomè sáà

¹ Disā̀nni kó feyènfè Dafiti dèntè fè.

N yó nsántímu Kuyie nkùù n te,
kuù tu n kóo kpààti,
n yó ndéúkùnkumu ku yètìrì sáà.

² Bá dìi yiè n yó nkù sántímu,
kédéúkùnko ku yètìrì sáà nè m bo mbomè.

³ Ti Yiè nKuyie ndeumu mediè ke mànnè disā̀nni,
kù deumu ke í m̀ke kumànkù.

⁴ Benitibè yemòrè yemou kabe sántímu a tōndiemù,
ke yó nnáá nha tōmmú deumè.

⁵ N yó nnáámmú a yetidieri nè a kpeti nè a sā̀nni,
n yó nnáámmú benitibè a tōndiemù kpéi.

⁶ Benitibè yó nnáámmú a kpeh̀nimè ke duò tikōmbù̀tì,
kè mí nní nnáá nha deumè.

⁷ Bè yó ndeninímu à sàà ndeumè,
ke pĩ̀kù a túmè timómm̀nti yiè.

⁸ Ti Yiè nKuyie mm̀ke onitì kó mesémmè mme ke sà,
ku miéke í cā̀ ke péikù kè kù ti dó mediè.

⁹ Ti Yiè nKuyie nnitimu timou ti kpéi,

kù dómu mediè kù dòò dè demou.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nha dòò dèè kó dimàà yó nda sántímu, bèè dààri a dó dè kè bè ndéúkunko a yètìrì.

¹¹ Bè yó nnáámmú a kpàtì deumè, kénnaá mutōndiemù a dòò mù kpéí.

¹² Kè dèe yie nkè benitibèe banté a pī mmùù tōndiemù, a kpeñnìmè mediè nke baké.

¹³ A kpaatìrimu yemòrè yemou, fṣṣò yó mbaké yemòrè yemou.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nhō ncúómu bèè duò, ke teénnè becīribè.

¹⁵ Benitibè bemou bùs fṣ nwe, kàa bo mbè duò mmudii dikōnni bè bo dii mōnni.

¹⁶ Fṣṣò ṣṣ yanne a nùtè, bèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè kè bèe di kénsànnè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie nkó ice imou wetímu, kè ku tōmmú mumou tú mesàà nkōmu.

¹⁸ Bèè yu ti Yiè nKuyie nkù ṣṣ mbè tākénèmu, kù í yóu bèè kù yunè timómmōnti.

¹⁹ Kù ṣṣ dāōmu bèè kù dé bè dó tì, kù ṣṣ keèmu be dabùò ké bè deeté.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nhṣṣ mbaāmu bèè kù dó, kékuo benitiyonkuba bemou.

²¹ N Yiè nKuyie nsānni í yóó deè n nùù mieke, dèè kó dimàà weí dè nsāntí Kuyie nkùù dò mpáí páí sáà.

146

Kuyie nkānkémè becīribè

¹ Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

N yó nsāntímu n Yiè nKuyie.

² N yó nsāntímu n Yiè nKuyie n fōmmu mumou, n fōmmu mumou n yó ndièmmu ke kù sántí.

³ Di báá duó ndimàà kutenkù kó bekpààtìbè, benitibè mbe bè báá na ké di deeté.

⁴ Kòò nìtì wemmu kũnté, ò ta ketenkè nke, kòò do wúó ntii deè de yiè.

⁵ Dè nnaati onitì wèè ñkú Kuyie nSakōbu do tū nkù ñnkè, wèè kèmmú ti Yiè nKuyie nhò tū nkù.

⁶ Kuù dòò keñnkè nè ketenkè, dàméèrì nè dèè kó dimàà bo o mieke kuù pī ntimómmōnti sáà.

⁷ Kuù ṣṣ kónné ocīrì ò naati dii mōnni, kuù duò mmudii dikōnni bo bè, ti Yiè nKuyie nkuù ṣṣ píté tidaatì iwēí.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkuu ṣṣ wéí nwèè tu kuyūñnkù, kuù ṣṣ teennè becīribè,

ti Yiè ndómu bèè tū ntimóm̄m̄nti.
 9 Ti Yiè nKuyie nkuù ã nkānké bεp̄d̄bè,
 kuù kommu iciribí nè bekúp̄obè,
 kuù ã duó nkè benitiyonkubε d̄ó kéd̄d̄ò t̄i yetε.

10 Ti Yiè nKuyie mbakému s̄ãã,
 Siyãã èi k̄obe Kuyie ndi tū nkù yó mbakému s̄ãã.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

147

Sāntenè Kuyie ku t̄s̄ndiemù kp̄éí

1 Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Dè wennimu ti bo nsāntím̄è ti Yiè nKuyie,
 d̄è naatimu ti bo nkù d̄éúk̄unkom̄è, kuù m̄ann̄è disānni.

2 Ti Yiè nKuyie nkuù w̄ètε ke íi nSedisad̄emmu,
 ke t̄i nyIsidayεεribε bèè do c̄iété.

3 Kuù ã miék̄unne w̄èè ȳemm̄è k̄òtε,
 ke ɔu bε muɔ.

4 Kuù k̄aa nsiw̄ãã keĩnkè ke ȳé s̄i m̄am̄è,
 ke yu bá t̄è nè tε ȳèt̄ir̄i.

5 Ti Yiè nKuyie nd̄eumu mediè nke kp̄eñni,
 ku c̄i nyí m̄ake mε m̄anku.

6 Ti Yiè nKuyie nkuù ã ncúó oc̄ir̄i k̄óó íi,
 kuù ã kote oyeyiwe t̄ààkε k̄òò do.

7 Dent̄ènè yēsāā nkó iyie ti Yiè nKuyie nk̄p̄éí,
 ndienn̄è ku, ke bienn̄è d̄ebémbénn̄è iw̄éĩ kp̄εε.

8 Kuù ã denn̄eni yewet̄è keĩnkè,
 kuù ã duó nkè fet̄aaf̄εε kp̄eri k̄éni,
 kuù ã duó nkè timus̄ũt̄i ȳé yet̄ār̄è.

9 Kuù duò nyiw̄ũ ã nè tiwanwant̄i mudii,
 kuù ȳé yek̄ākābε bo di mù dik̄onni ȳé bo d̄i m̄onni.

10 Kuyie nk̄p̄eti í bonè tesānt̄è t̄èè n̄o mmuceé,
 kù í d̄ake w̄èè t̄ānt̄ã nnaati o kp̄eti.

11 Ti Yiè nKuyie nyemm̄è naatin̄è bèè kù dé bèmbε,
 bèè k̄èmm̄ú ké ȳé ke do nkù bo bè d̄ò mes̄àà.

12 Díndi Sedisad̄emmu k̄obe d̄éúk̄unne ti Yiè nKuyie nyèt̄ir̄i,
 díndi Siyãã èi k̄obe nsāntínè Kuyie ndi tū nkù.

13 Ke ȳé ku kp̄enk̄unn̄em̄è dih̄ei kó yem̄atic̄ak̄è,
 ke d̄ò mes̄àà ndi n̄it̄ibè.

14 Kuù duó nkè di kó kutemp̄ε nk̄obe kari k̄è d̄è bè naati,
 ke bè duó ntidiiti s̄àt̄i k̄è bè yo nke s̄ann̄è.

15 Kuù ã péi nkutenkù,
 k̄è kù b̄ei n̄ti báá wuak̄é.

16 Kuù ã duó nkè mup̄ãã mboomu nduò ketenk̄è tik̄ont̄i t̄ēm̄è,
 kéyaat̄é ketenk̄è mut̄ap̄éí nk̄ōmε.

17 Kuù ã duó nkè fet̄aaf̄è m̄át̄ār̄è nw̄éú ke duóni,

kè dèe bonke kè mušéé nhauté benitibè.
¹⁸ Kè kù bèi nku nùu dèe yiete,
 kè kù fùùte dèe naá mmenie.
¹⁹ Kuù nàké ku náaàntì Sakəbu yaàbí,
 kuù duó nku kuó nè ku tannò Isidayeεribe.
²⁰ Kù í dòò mebotí kubotí tekù makù cuokè,
 kubotí makù kəbe í yé ku tannò.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

148

Kéínkè kəbe nè ketenkè kəbe dommè kénsāntí Kuyie

¹ Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Díndi kéínkè kəbe nsāntínè ti Yiè Kuyie,
 díndi bèè bo kéínkè, nkù sāntínè.
² Kuyie ntōrè yeməu, nsāntínè ku,
 Díndi ku āāpòmbè, nsāntínè ku.
³ F́ ndiyiè nè f́ nhotànkù kè dí nkù sántí,
 díndi siwāā sù kó dimàà mí, nsāntínè ku.
⁴ Díndi tiwetì ínkè kəbe, nsāntínè Kuyie,
 tiwetì ínkè kó menie, nsāntínè ku.
⁵ Dèè kó dimàà bo dè nsāntí ti Yiè nKuyie,
 ke yé kuù béimmè ku nùu mèmáà kè dè buoté.
⁶ Kè kù dè ānné kè dè bo sáà,
 kè kù dè kèété ikuó ì í yóó ceete.
⁷ Dèè kó dimàà bo ketenkè ínkè, nsāntínè ti Yiè nKuyie,
 Dáméèrì, nè desínnè dèè bo de mieke, nsāntínè ku.
⁸ Muhāá nè fetafè mātárè, mupāā mboomu nè mutonnimù nè kuyaakperikù,
 díndi bèè yie nku náaàntì nsāntínè ku.
⁹ Díndi yetārè nè díndi sitāā,
 nè detie ndèè peí nè detie mbè tu dè nsétìrì, nsāntínè ku.
¹⁰ Iwūš iməu nè tiwanwantì,
 debambaànnè nè tinòtì deməu, nsāntínè ku,
¹¹ Díndi bekpààtibè nè ibotí iməu,
 díndi sikpààtibì nè benìùbè beməu,
¹² bedapàmbè nè besapàmbè,
 bedakótibè nè ibí nsāntínè ku!
¹³ Diməu di nsāntí ti Yiè nKuyie,
 ke yé kuù máà yètìrì feímè,
 kuù tu deínkè nè ketenkè kóo kpààtì.
¹⁴ Kuù wète ke duó nku kəbe muwērimú,
 bèè yie nku kpeti kè bè bè sántí,
 bembε Isidayeεribe bèè kù təkénè be kpéí.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

149

Kuyie nkəbe kó diwèi

¹ Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Dentènè feyempànfè di Yiè nKuyie nkpréí,
díndi bèè d̀̀̀rri Kuyie ndómè kè di tii, nsāntínè ti Yiè nKuyie.

² Isidayeeribe diwèi ndi bonè wèè di d̀̀̀,
Siyōō èi kabe, nyānkunè di kóo kpààtì kpéí.

³ Nhaunè ke sántí ti Yiè nKuyie,
ndiennè ke kù sántí ke biennè yebàrè nè tibómbonti,

⁴ ke yé ti Yiè nKuyie mpietimè ku kó diwèi ku kabe cuokè nke,
kè besīntíbè kó tisāti tu medestímè.

⁵ Díndi bèè d̀̀̀rri Kuyie ndómè nyānkunè diwèi,
ke déúkunko ku yètiri, kényíúti nè di dúò ìnkòo.

⁶ Kuyie nsānni mbo di nò miεke,
kè di nou mpikú kuseú menatimè mèdémè koku.

⁷ Dí peite yebotè yè di d̀̀̀ dè,
dí ānné ibotí tiyēiti kéfóó,

⁸ kēpīmmú ye kó bekpààtibè ké bè bou mēfīmme,
kétáú mbe kpààtītūmbè timátì.

⁹ Dí bè bekénè tì wāri ke yēmmè,
bèè d̀̀̀rri Kuyie ndómè be kó disānni ndi memme.

Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

150

Nsāntínè Kuyie nnè debémbénnè

¹ Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Nsāntínè ti Yiè nKuyie nku cēsààtè miεke,
Nsāntínè ku keīnkè ku kpeti borè.

² Nsāntínè ku ku tōndiemù kpéí,
nsāntínè ku ke yé ku kpeti deumè ke í mōke kumànkú.

³ Nsāntínè ku nè yetātehe,
nsāntínè ku nè tibómbonti nè tikùtìdùùtì.

⁴ Nsāntínè ku ke bie nyebàrè ke au,
nsāntínè ku nè tikùtìdùùtì nè siheú.

⁵ Nsāntínè ku nè tikāpenti tii tammè kpeñni,
nsāntínè ku nè tikāpenti tii tammè yìè mediè.

⁶ Dèè kó dimàà weí dè nsāntí ti Yiè nKuyie.
Nsāntínè ti Yiè nKuyie!

Yekotinò Di mpátiri tò tìi náahti

Yekotinò kó dipátiri tu yekotinò nye yewè yemau kpeye bè wēnnè wēnnémè. De kó dipátiri kó ditanyuu dièri tu: Mecii nkó diketiri tu a bo ndémè Kuyie, de kó dipátiri í duós nKuyie nkó itié mmáà, di duómmu itié nha bo yĩmè kàa fòmmu nwenni, kàa nyé a fòu mèè botí.

Yekotinò péu bomu de kó dipátiri mieke yèè nàá nteçfètè kó mufòmmu kpéí, nè a bo mpĩmmè mutōmmú, a bo mbomè a èi kè dè da naati, a bo mpĩmmè a máà, ke náá nha bo kékūnnemè amáà, a bo nnōmmè ke mi, ke bá nsenku becīribè nè a bo ndómè a kou tōu.

Di mpátiri náahti duó ke dōmmè

1. Bè sāntemè mecii 1-9
2. Sodomō kó yekotinò 10-29
3. Akuu nè Demmuyeri bè nàké tìi náahti 30
4. Yekotinò sonye 31

Di mpátiri kó tináahti yuu

¹ Isidayeriibe kóo kpààti Sodomō, Dafiti bire kó yekotinò.

² De kó yekotinò teénnè onìti nwe koò duò mmeborime sààmè, koò ciìnko, koò teénnè kòò banní tináahtutintì. ³ Yekotinò tiè nhonìti nwe ke tūnni o borime, kè mè wènkú ke séiri, ⁴ ke duò mbèè í dake tidààti, ke duò mbèèmbè meyĩtímè. ⁵ Wèè ciì wèè kèmmú ke òke ciitè, wèè m̀̀ke meyèmmè kòò na kènni omáà. ⁶ Kè dèè ò teennè kòò na kèbanté yekotinò cūmpuye nè yenáahtutinyè mecii nkpeye.

⁷ A bo ndémè Kuyie ndèè tu mecii nkó diketiri. Bèè í dó itié nè mecii mbè tu tiyèinti nti.

Ti bo ndakemè bedapũnyeiibe kpéí

⁸ M bire, nyo a cice da náá nti kényié nha yō tié. ⁹ Dèè yó ndò nkusārikù feitòodáfè kōme a yuu ìnkè, kèndò mmedèi nha fñní. ¹⁰ M bire bèè borime í wenni kè bè dó ke da yūš nha báa yie. ¹¹ Kè bè da nàké ke tú: Katení kè ti dinté benitibè kékuo, kédíí mbèè í ti dòò meyi nkékuo, ¹² kè bè pĩmmú befòubè kékuo mukũũ nhō yĩmè, ¹³ kètúóké be kpepe desààrè debotí debotí kèpíe nti cēí, ¹⁴ kàa nkàké ti mieke, kè ti wē ndidítitau dimáà. ¹⁵ M bire, a báa bè neinè, a báa tūnne be kó ice. ¹⁶ Bè bèti meyi mme ke ò ndó mecāa ke bo kuo benitibè. ¹⁷ Tenòtè òš í nwúó mbè díí ndè ticùòti kèdo ti mieke. ¹⁸ Bembe né dii ticùòti nti bemómmōmbe, kè ti yóó bè pĩ. ¹⁹ Dèè yóó tuakení beyóóbè, bèè yuuku, muyòò muù yóó bè kōnnè.

Mecii nnàá nti benitibè

²⁰ Mecii mmeè nàá ndihèi mieke, ke pĩèkù yaàrè mieke, ²¹ ke bo yecemákè ke yu benitibè, ke cómmú diheì m̀̀nku ke pĩèkù, ²² ke tú: Tifaũtiti, dè yó nkááké de kè dí ciitè? Sipō yembè, dè yó nkááké de kè dí yóu benitibè mudaá? Tiyèinti, dè yó nkááké de kè di ciitè? ²³ Kénténè n tié kéceete kè n di duós nkó muaá kè di keè n náahti. ²⁴ N di yumu bá di í yie, kè n dó kè di teennè kè di í dake. ²⁵ Di yetemu n tié nyimau, ke sènkèri n di náá nti. ²⁶ Nè de kpéí meyi mbo di tuakení dii m̀̀nni m múnke yó ndi daúmu, kè kufōwaá nní ndi bo kè n daú. ²⁷ Meyei nyóó di tuake ndii m̀̀nni kuyaaakù kōme, kè meháarimè di túóté tefòdóntè tēmè, kè kufōwaá ndi pĩ nkè di yèmmèe caàrè. ²⁸ Dè m̀̀nni kè di nni nyu kè ò cĩéké, kè di n wammú kémóntè, ²⁹ ke yé di í yiemme ke bo yĩtè dèè wenni, di me nyí dé Kuyie. ³⁰ Di yete n tié nyi, ke sènkèri n náahti timau. ³¹ Di yóó yamu di borime cóntimu kèpè n di tié. ³² Wèè yete mecii ntifaũtiti tii òš ò kù, kè kuyèinkù kùu yèmmè dò ndèmarè í kù dónni kè kùu feti. ³³ Wèè me nyie n kpeti, ò bo mbonè diwèi, ò í yó nyĩèkù meyi.

2

Meciì mmèè ã nkānké onitì kè meyei mbáá ò nìnte

- ¹ M bire mpĩ nda tiè ntì,
 a báá yè n yè nha ndɔ̄ri dè,
² kénté mesàà meciì nkó tináahtì,
 kéduó nha yèmmè ké tì banté.
³ Yú meciì nnè meyèmmè kè dè nda teénnè.
⁴ Wammú de bè waammè idítí,
 ké ndè bètì tikpàtì kōme.
⁵ De mōnni ndi a yóo depemè Kuyie nkéna ké kù yǐtété,
⁶ ke yé Kuyie nkuù duòmmè meciì,
 kuù ã nte kòo nìtì ciité kébanté dèmarè.
⁷ Kuù dòòri mesàà mbèè borime wenni,
 ke kānké bèè dòòri kù dómè.
⁸ Kuù kānké bèè dòòrimè wenni,
 ke baa bèè kù duó mbemáà.
⁹ Kàa kèrímú n kpeti a bo banté kuce sààkù
 kéna kédòò dèè sié.
¹⁰ De mōnni ndi a bo nciimè,
 kàa ciì nda duó ndiwèi.
¹¹ Kè meciì nni nda kānké,
 kè meyèmmè da baa.
¹² Dèè yó nte kàa báá dòò meyei,
 dèè yó nda kānké siyáabìsí yembè,
¹³ nè bèè yóu kuce sààkù ke tū ndibìnni kaku,
¹⁴ bèè kpèitinè meyei,
 kè dè bè naatinè meyei,
¹⁵ kè bè tū nyice ìí wenni.
¹⁶ Mèmmè a bo namè kéyenténè onitipòkù
 wèè dauti dautinè benitidaabè o nùnaatí,
¹⁷ wèè yete o dàu,
 ke bùtinné ò dōunnè diì nùu Kuyie.
¹⁸ Wèè tū nho cǐtètè kó kuce
 ò kòri mukũũ mborè nde.
¹⁹ Wèè kàte o borè ò ã ì nwètení,
 ò ténke ã ì mpètè mufòmmu kó kuce.
²⁰ Tāāté benitisààbè kó kuce,
 kèntū mbèè borime wenni be dòòrimè.
²¹ Ke yé bèè borime wenni,
 beè yó mbo diheì mièke.
²² Bè né yóo dennemu benitiyonkubè diheì mièke,
 bè yóo deitemu bèè borime í wenni.

3

Ti bo nciimè ke dé Kuyie

- ¹ M bire a báá yè n da tiè ntì, mpĩ n yè nhá ndɔ̄ri tì. ² N tié nyii yó nte kàa fòmmu okè, kàa nyo ndiwèi. ³ Ndɔ̄ri mesàà kèntū timómmōnti, a báá yóu kè dè da dèténè, ndè dùúkú a fòní ké dè wàri a yèmmè mièke. ⁴ Kàa dòòri memme Kuyie nnè benitibè dè bo nda dó. ⁵ Bá nyĩkú a ciì nyĩnkè, duó nhamáà Kuyie nku. ⁶ Yóu kè kuù nda ni a dòòrimè memou mièke, kènte kàa dòòri dè nyié. ⁷ A yèmmè bá ndò nha ciì, ndé Kuyie nke yóu meyei. ⁸ Dèè yó ntú

a kànti kó mutie, ké da duó kukõ̀naati. ⁹ Túóté a m̀ake dè kédéúkùnnenè Kuyie nyètìrì, duó nku a diiti ketiti sààti. ¹⁰ M̀em̀me tidiiti bo píemmè a buo, kè menaà mpíe nha cèe kécou. ¹¹ M biré kè Kuyie nyṹs̄ nha toò a báá yete, kè kù da kpànnè, a kòm̀bù̀òti báá do. ¹² Ké yé Kuyie nhã yṹmmè kù d́ wè toò ndi, wèè d́ o biré ò ã̄ yṹmmè de toò.

M̀eciì nduòmè diwèi

¹³ Dè nnaati wèè pètè m̀eciì nnè wèè m̀ò̀te meyèmmè. ¹⁴ De kó mucóntimu deumu ke pè̀tè idííti nè mesoò nde kómu. ¹⁵ M̀eciì nwennimu ke pè̀tè medèi, dèmarè í bo dèè pè̀tè m̀eciì. ¹⁶ M̀eè teénnè oniti kòo fòmmu m̀onni, koò duó ntikpàti nè disànni. ¹⁷ M̀eè ò benkú kuce sààkù, kòò kèrí ke í yĩ̀kù. ¹⁸ M̀eè duó mmufòmmu nè diwèi bèè mè pikú sáà. ¹⁹ Nè m̀eciì m̀me Kuyie ndò̀mè ketenkè, nè meyèmmè m̀me kù ànnémè keĩnkè. ²⁰ Nè m̀eciì m̀me kù duómmè kè menie nyièni ketenkè kè fetaafe niù.

Kuyie nkãnkémè wèè cii

²¹ M biré, ntaunnè m̀eciì nnè meyèmmè, báá yóu kè dè da dé́tènè. ²² M̀eè yóo da duó mufòmmu kéntú a kó kusàrikù. ²³ M̀em̀me a bo nkérímè a ce ke í yĩ̀kù, bá a báá bété. ²⁴ M̀em̀me a ní bo nduómè a yèmmè dómè ke í yĩ̀kù kè dè nda naati. ²⁵ A bá ndé dèmarè bo da dé́témè, nè benitiyeibe bo da pímmè. ²⁶ Ké yé Kuyie nyó nda kãnkémèmu ke de meyei mmè da díí.

Kuyie ndò̀rimè mesàà nwèè d́ o kou

²⁷ Kòo m̀ò̀ d́ ndèmarè, kàa m̀ake a báá yete a bo ò duómmè. ²⁸ A báá náké a kou ke d̀: Kò nke naa wètení. Kàa m̀ake a ò duó ndende bàmbà. ²⁹ Kàa kou da tá, a bá nwanti kóò d̀ò meyei. ³⁰ A báá s̀ònté kèkpànnè òm̀ò̀ kòò í da cààrè m̀umamù. ³¹ Bá ndó benitiyeibe kèntù m̀be borime. ³² Ké yé Kuyie nyí dómè bèè d̀ò̀ri meyei, kù naatinè besààbè m̀be. ³³ Kuyie ncààrimu benitiyeibe cèi, ke d̀ò̀ri mesàà mbèè d̀ò̀ri kù dómè be kpesi. ³⁴ Kuyie nsènkumu bèè kù sènkù, ke d̀ò̀ri mesàà mbèè kékunko bemáà. ³⁵ Kuyie nyóo sãntemu m̀eciì nyembè kèfèikùnnè tiyèinti.

4

M̀eciì ndeummè demou

¹ M bí kèntènè di cice tié m̀mesàà nkémò̀te m̀eciì. ² N di duó nyitié sà̀yì nyi, di nyi pí. ³ M múnke do tú debiré ke yíemmu n cice náànti kè n yã n d́ mediè. ⁴ Kè n cice n tié nke tú: M pí n da náá nti ke tũ n tié kénfò̀, ⁵ kèmmò̀te m̀eciì nnè meyèmmè, a báá yè n da náá nti, a me mbáá tì yóu. ⁶ A báá yóu m̀eciì m̀m̀eè yóo da teennè! Ndó me kè mè nda kãnké. ⁷ A bo mmò̀kemè m̀eciì ndeè pè̀tè demou. Demou mièke a d̀ò nkéwammú m̀eciì m̀me. ⁸ Ndó m̀eciì nkè mè da déúkùnnè, òrí me kè mè ntú a kó disànni. ⁹ M̀eè yó ntú a sãrikù sààkù, ke d̀ò ndipìi sà̀ari.

A bo kèntémè benitiyeibe kó meborime

¹⁰ M biré, kènté n da náá nti ké nti pí nkàa fòmmu okè. ¹¹ N da benkú a bo yĩ̀mè m̀me kèpétè m̀eciì, ke da benkú kuce sààkù. ¹² M̀em̀me a bo nkérímè bá dèmarè báá da dí́nnè, kèncokù ke báá bété. ¹³ A báá yete itié, nyi pí, nyi tu a fòmmu. ¹⁴ Báá tũnnè benitiyeibe borime, báá tũnnè bèè d̀ò̀ri meyei m̀be kó kuce. ¹⁵ Báá tũnnè be ce, yóu ku, yenté ku kékónté. ¹⁶ Kè benitiyeibe í d̀ò meyei mbè ã̄ í nna kédúó, kè bè í bo nhò̀m̀ò̀ bè ã̄ nyiè nkéwúómmu. ¹⁷ Be dii tu meyei, kè be naà ntu kuyonku. ¹⁸ Besààbè kó meborime d̀onnè kukũ̀wentóo nku, ke ã̄ nwenkú kè diyie yàa yennènni. ¹⁹ Kè beyeibe bie kóme d̀onnè dibìnni, bè í wúó mbè yóo bété dè.

Ti bo ntaunèmè mesàà

20 M birε kénté n náaàntì kéyie n tié. 21 A báá ì yě, ànné i a yèmmè miεke. 22 Ì tu bèè ì yìé mβε fòmму, ì bè duò nkukòhnaatí. 23 Ndake a toti tì a yèmmè, deè pḗḗtè demou, ke yé a yèmmè meè temè a fòmму. 24 A bá nnáante siyáàbìsì ke sounte. 25 Nwúó nha ìkè weti weti, ke bá nsíí. 26 Totí a yèmmè a yóó tūnne kùù ce kpéí, kàa borime memou nwenni. 27 Báá wḗḗte kucàнку yoo kuyóú, détinne amáà meyei.

5

Ti bo ndakemè benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè be kpéí

1 M birε, kénté n cii, kètūnne n yèmmè. 2 Memime n tié mbo da teemmè kàa nyé a náá ntì. 3 Onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o náaàntì wèèti mecekùò kōme mme, ke yòò nke dò mmekekùò. 4 Ke né ð nyóó dentenè ke tii ke dò mmedòmme, ke kòurì ke dò ndisiè menatimè mèdémè kperi. 5 O ce kòrinè mukūū mmu, ke taànè kudònkù. 6 Ò í tū mmufòmму kó kuce, ò fetimu bá ò í yé. 7 M birε kénté n náaàntì, báá yete n tié, 8 kénté o ce, báá na o cīḗtè, 9 a yàà bo fétinne a sānni, onitiyonkuwe yàà bo cake a fòmму. 10 Kè bepòòbè báá di a kperε, kàa fḗḗtè ke pètè dèe naá nhotòu kperε. 11 Kàa dentenè didabònni a fòmму càke dii mònni, 12 kḗntú: Dè yīme kè n yete itié, ke yete bè ñ nàké tì, 13 ke í kḗnté bèè m baké be kpeti? Ke yete bèè ñ tié mβε kpeti? 14 Nte mí nke kàáté meyei bo n tuòkenímè n kòbe cuokè nè benitibè cuokè.

A bo ndómè a pokù

15 A pokù dònnè tebinte sààtè nte, ñyò nte kó menie. 16 Báá yóu kè mè mpūḗ nyicekátì nè kupiiti, 17 m mmè te amáà, báá mè toténè bepòòbè. 18 Diwèi nda bonè a pokù a tāáté wè, kàa nhò pī mmesàà. 19 A pokù wenni ke dò ntehonḗ nte, kàa níí kàáké o kḗnti dè da narike. Diwèi nwe nda bonè sáà. 20 Ba mbo nte kàa ndó onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kénkáá nho me? 21 Kuyie nwúómму bá wè o dòòrimè, ke yé ò tū nkùù ce. 22 Ocaàriwè yei mmeè ò pī. Mè ò pī ncéū nwe timátì kōme. 23 Wèè í nò nke pī nhomáà, ò buò nhomáà ndi, koò yeinti ò kòu.

6

A báá còutémè otòu bànni

1 M birε, kàa béi nke yī a bo yietí a kou bànni ke poté a nòutè ketenkè, 2 kàa fité a nùù ke tanné amáà tináaàntì miεke. 3 Kàa mè dòò fḗḗ tieke dibànni. Kote kóò bàntè mecāā nkòò da yóu. 4 Bá ntú a bo omḗpè, báá yóu kè inuò nda pī. 5 Denne amáà teyúótè ðḗ yenténèmè opaawaà, tenòtè ðḗ yenténèmè ticùòti.

Ti bá ntúmè betōnnédíébé

6 Fḗ nhotōnnékóti, kote sikēū borè kéyà sì dòòrimè kḗpété mecii. 7 Sikēū í mōke wèè sì bàa, sì í mōke wèè sì benkú mutōmmú, sì í mōke okpààti, 8 ke né ð waá nsi diiti dididèi mònni ke bo nyo. 9 Fḗ nhotōnnédékóti a yó nduó kḗité ðmmònni? A yóó ente ðmmònni? 10 A yóó yī m bo duó sámḗp nwe kéūū nsámḗp, kéomḗp sámḗp. 11 A bo n yóó daate kè tidawanti da íkú, kè mesémmè da pī nhoyúókù kōme.

Osoùnti kó meborime

12 Wèè cènti ke poti siyáàbìsì ò tu osīnténitì nwe. 13 Ke ð nkāmíí inuò nke náánnè o naàcèi ke fieti inómbí, 14 ke dó meyei nke mè wanti sáà, ke ce nyekpàè. 15 Deè te kè meyei nhòò ò do dimònni dimáà, kòò poté bá ò báá na kéyenté bitì!

Kuyie nyí dó dè

16-19 Denennè bo dèkuò ndi Kuyie nyí dó dè, dèyiekè ndi ketíke kù í dó kéyà dè fenònfè, deè tu:
Tepòtè,
siyáàbìsì,

a bo s'ntémè kékuo onitì,
iyentotí yeiyi,
wèè cāā meyei mmudòrìmù,
a bo nsoúmmè ke náá nha í yà dè,
nè a bo ncemmè yekpàrè a tebií cuokè.

Ti bo ndakemè benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè kpéí

²⁰ M biré, nyo a cice da náá nti, báá yete a yō tié. ²¹ Ánné i a yèmmè miéke, ké nyi dùúkú a f'óní kusàrikù kōme. ²² Ìi yó nda ni a cèmmu, ké nda baa a duó dè, kàa ènte ì nda náánnè. ²³ A cice nè a yō, be tié ndò nfitírè nde, ke tú kuwenniku, bè da kpannè ke da benkú mufòmmu ce nku. ²⁴ Ìi yó nda kánkè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otòu pokù nùnaatí. ²⁵ A bá nyáá nde kóo nitipòkù botí o wenniku kpéí, báá yie nkòò da souté nè o nuo. ²⁶ Onitipòkù wèè dauti í bo kòò dauti dautinè benitidaabè o borè a kperè ò yè sámpò nwe, wèè m̀̀ke o dauti kòò t̀̀kénè ò bo níntémè a fòmmu. ²⁷ Òm̀̀u bo ánné muháá nho yaáyòrè miéke kòò yààti báá cóútáà? ²⁸ Onitì bo na kénkérí muháá miéke ke báá cóútáà? ²⁹ Mèè botí nku a báá na kékááké a kou pokù kè bè da yóu. ³⁰ Bè ò ò í ncíé nwèè yùúkú ke bo kuò dikònni d̀̀mmè. ³¹ Kè bè ò yà ò ò yietí kuce mèyiekè ndi, kéduó nho kperè demou ò m̀̀ke dè o c̀̀ètè. ³² Wèè me nduónè otòu pokù ò tu kuyèinkù nku, ke cààrè o fòmmu. ³³ Bè ò ò puotímu kóo f̀̀ik̀̀unne bá de kó ifei báá deè. ³⁴ Dè ò ò yonke o dauti nwe kòò miéke peike kòò mpèiri bá mmesémmè báá ò pí. ³⁵ Ò ò ò í ndó tiyeti matì, bá kè di dó dí ò cu kè dè nsù ò báá yie.

7

Onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè ciitémè odapàà

¹ M biré nyo n náàntì, kényíé n tié, ² ndòòri nda náá nti kénfòu. Nda ke n tié òkpéí nha nònnitè kōme, ³ ké nti pikú tei tei, ké tì wàri a yèmmè miéke. ⁴ Ndó mecìi ke dò nha tãù, kéntaunè meyèmmè ke dò nha népo. ⁵ Mèè yó nda kánkè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otòu pokù kó kunùnaatí.

⁶ Diyie mari kè nní mbo n c̀̀ètè, ke síéké fenéti, ⁷ kéyà idapùmbí, ìi í yé dèmarè, i miéke kè dèmarè tu kuyèinkù. ⁸ Kè dè ncènti dihei benitipòbè bèè dauti dautinè benitidaabè kó dikàri, kèt̀̀unne òm̀̀u c̀̀ètè kó kuce. ⁹ Ke s̀̀ nde dò ndiúríkèpànni, ke yuotóo ke bo ke biiri. ¹⁰ Kòò íténi kóò co ke bo ò ciité ke sàri onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kōme. ¹¹ Kòò nònfè tònni, kòò kònti yàuti, bá ò ò í kari o c̀̀ètè, ¹² ke firì dihei, yaárèbè nè sicékaa simou, ke wanti benitidaabè. ¹³ Kòò pí nde kóo dapàà, kóò arí bá ò ò í dé, ¹⁴ ke d̀̀: N sòò béi ndinùu mari ndi Kuyie nyìkè ke di dèite yíe. ¹⁵ Dèè te kè n yènní a wammù ke me nda yà. ¹⁶ M pitému n d̀̀u ìnkè tiyààti ke di sàri Esibiti kó tiyaáyónti, ¹⁷ ke di yòòrè t̀̀ddàribè bebotí bebotí. ¹⁸ Kòtení kè tí nyíé nke yo nkunaatí ke d̀̀ari ti dómè kè dèè wenténè. ¹⁹ N dauti itému ke kòte kupòòkù dedétirè. ²⁰ Ò t̀̀mu kudòukù nè idíítì ò ò í yóo konní kòò t̀̀nkù pànwè í yènní. ²¹ Kòò ò kpèntè kpèntè nè kunùnaatí. ²²⁻²³ Dènde kòò ò t̀̀unne, kéndò mbè k̀̀rinè f̀̀è nààfè muk̀̀u, ke dò mbè bou kuwáátikù ke bo puotí, ke kù tã ke ta ku dinni, ke dò ntenòtè ò ntatimè nticùàti ke dó mecāā. Bá ò ò í yé ke tú dè yóo k̀̀nté o fòmmu.

²⁴ M biré kènté n náàntì, kéyie n yè mmù. ²⁵ A báá yóu kàa yèmmèè kòte de kóo nitipòkù botí bíékè kòò da souté, báá t̀̀unne o ce. ²⁶ Ò buó mbenitibè péu ndi ke kùò benitikperibè. ²⁷ O c̀̀ètè tu muk̀̀u nkó kuce nku kùu k̀̀rinè kudònkù.

8

Mecìi nyumè benitibè

¹ Mecìi mèè yu, di í yoà?
Meyèmmè píèkù kè di baa yoà?

2 Mè bo ditennì ìnkè nke,
 ke cómmú iceyàtìi,
 3 benitìbè pēnkù dè yebòrìnò
 ke náá nke tú:
 4 Dìndi benitìbè, n yu dí mbe,
 n náánnè dí mbe.
 5 Dìndi tidìènti wammúnè mēciì,
 dīndi tiyēinti mōatenē mēyēmmè.
 6 Kēntēnè n yóó di náké tì,
 n yóó di náké weti weti nwe.
 7 N náá ntimóm̄m̄nti nti,
 tiyēiti í yìèní n nùù.
 8 N náá ntináaṅsààti nti,
 n yí sòú m mē nyí cíf.
 9 Wèè ciì wèè yóó tì banté.
 Wèè yé dèmarè kòò banté tì tumè timóm̄m̄nti.
 10 Ndónè n tié nkè dèe pēēté idíítí.
 Ndónè mēciì kè dèe pēēté mēsōō nsààmè.
 11 Mēciì mpēētému mēdèi,
 kusārikù makù í mè tūòke.

Mēciì nnàámmè mè tu wè

12 Mí mmēciì n neitinè mēyēmmè mme,
 kè n yóó dōò dè n totí n yēmmè.
 13 A bo ndémè Kuyie dèè tu a yete mēyēi.
 N yí naatinè sifei yembè, sipōō yembè
 bēè borimē í wenni nè bēè sounte.
 14 Mīi òò tié nhonitì kòò ciitè.
 Mīi tu mēciì nke duò mmuwērimú.
 15 Mīi te kè bekpààtidiebè baké,
 kè bebeéndiebè bekù kè dè wenni.
 16 Mīi te kè bekpààtibè nè beheikènkótíbè nè
 kētenkè ìnkè kó bebeémbè bēmōu kè bè baké.
 17 Bèè n dó, m be ndó,
 bèè n wàà, mbeè n yàù.
 18 Mīi te tikpàti nè disānni,
 tikpàti tìi í deu nè mēborimē sààmè.
 19 M pāre wennimu ke pēēté mēsōō nsààmè,
 kè n cōntimu pēēté idíítí.
 20 N kéri timóm̄m̄nti kó kuce nku benitisààbè tū nkù,
 21 ke dōōri mēsàà mbèè n dó,
 ke bè duò ntikpàti.
 22 Kuyie nni ndòò kè dè mōntēmu,
 kù niitè kédòò mí nwe ke né dōò dēsōōnne.
 23 M bomu sáà,
 kutenkù mu nyí dōò kè m bomu.
 24 N yó mbo kè dàméèribè nè sibíí kè dè mu nyí bo.
 25 Yetārè nè sitáá dè yóó dōò kè m bomu.
 26 N do bomu ke s̄ nKuyie mmu nyí dōò kētenkè nè kēinkè,
 kù yóó dōò denennè sām̄p̄rè ketirè kè m bomu.
 27 Kù yóó dōò kēinkè ké bo ānné tiwetì m̀anku kè m bomu.
 28 Kè kùu ānné yewetè nè sibíí

kè meniè nní nyièní nè muwērímú.

²⁹ N do bomu kè kùu kééte dàmèèrì mànkù ke dò:

Meniè mbá mpēnkù, kéānné ketenkè.

³⁰ N do bomu nè ku kè ti pī mmutōmmú yewe yemou,

ké n kù duò ndiwèi,

ke yānku sáà ku ìikè,

³¹ kényānku ketenkè kù dòò kè ìnkè,

kè dè n naatinè benitibè.

Dè bo nnaatimè wèè yie mmeciì nkpeti

³² Di mmònni m bí, keèné n náaṅti.

Dè nnaati wèè yie n tié.

³³ Di báa yete n tié,

cōuténè i kéciitè.

³⁴ Dè nnaati bèè kèmmú n tié,

kè ò ncómmú m bōrìnùù ke tūntí n cīètè sáà.

³⁵ Wèè m pètè ò pètè mufōmmu mmu,

ke pètè Kuyie nkó mesàà.

³⁶ Wèè ñ cààrè ò cààrè omáà ndi,

wèè n sènkèrì kòò dó mukūũ.

9

Meciì yumè tiyèinti

¹ Meciì mmaá me cīètè nte ke cònné yesānkè yèyiekè, ² ke kùò iwūō, ke kùòti menaà nke cònné tábùrì, ³ ke tō mbenitipotōmbè dihei, kè bè còmmú dèè ikú ke yu, ⁴ ke tú: Díndi tiyèinti kōtènní diè. Ke náá ntidiènti ke tú: ⁵ Kōtènní kèdi n diiti, kényà n naà n kùòti mè. ⁶ Yóunè tiyèinti kéfòute. Tūnnenè meciì nkó kuce.

Meciì nyiè nè tepòtè yiè be kó tináaṅti

⁷ Kàa tié ntepòtè yiè nhò dá senkèrimu, kàa tié nhonitiyonkuwe ò da sámmú. ⁸ Báa tié ntepòtè yiè, ò yàà bo da sīntenè, tié nwèè ciì kòò nda dó. ⁹ Kàa tié nwèè ciì ò dòke ò ciitèmmu, kàa tié nhonitisààwè dèè ò yé meciì. ¹⁰ A bo ndémè Kuyie ndèè tu meciì nkó diketirì, kàa dòòrì Kuyie ndómè a mōote meyèmmè. ¹¹ Kè meciì béi nke dò: Mí mmeciì m bo okūnne a fōmmu kó yewe kè yèe sūũ. ¹² Kàa ciì dè tu a kó mesàà mme, kàa tu tepòtè yiè nha pètè de kó tiyeti amáà.

Tiyèinti yumè benitibè

¹³ Tiyèinti dōnnè onitipòkù nwe wèè wéketè ke yei nke í yé dèmarè, ¹⁴ ke kari o cīètè bōrì, dihei ikú dè. ¹⁵ Ke yu bèè bókù kuce ke pēnkù, ke tú: ¹⁶ Díndi tiyèinti kōtènní diè, ke náá ntidiènti ke tú: ¹⁷ Meniè mmèè yùúkú mè wèètimu, kè musòrikèdii naati. ¹⁸ Bè me nyí yé ke tú bè kòrì mukūũ mborè nde, kè de kóo nitipòkù yu bè kè bè tati kudōnkù.

10

Yekotinò yèè tukúnè onitì kó mufōmmu

¹ Sodomō kotinò. Debire dèè ciì dè nárìkùnkò de cice yèmmè mme, dèè yei nkè dè cààrì de yō kōme.

² Mèyèi nkó tikpàti í mōke mucōntimu, mēborime sààmè kpeti tiì duò mmufōmmu.

³ Kuyie nhō í nyóu kè dikōnni pī nwèè borime wenni, kù me nhō í nduó nhonitiyèiwe ò dó dè.

⁴ Wèè pī mmutōmmú nè tikōnnéyāāti ò naà n fèdawanfè nfe, kè wèè pī nnè tikōnyauti kòò kpàrìku.

- 5 Wèè sàrì tidiitì dididèi m̀nnì ò ciimu, wèè duó dididèi m̀nnì kòò yo nyifèi.
 6 Bèè borime wenni bè pieti mesàà mme, kè benitiyeibe sàrì be yonku be náànti mieke.
 7 Bè ãã í nyè nwèè borime wenni o kpéí, bè ãã yè nhoyonkuwe nwe nè o yètìròò.
 8 Wèè ciì weè yìè ntinààntì, wèè náante tiyeinnààntì kòò fieti.
 9 Wèè dààrimè wenni ò ã nkéí ke í yī̀kù, wèè kōme í wenni kè bè ò yàù.
 10 Wèè sàrì ke kāmii inuò ò fēũnko betòbè mbe, wèè nàá tiyeinnààntì kòò fieti.
 11 Bèè borime wenni bè náàntì duò mmufòmmu mmu, kè benitiyonkubè sàrì be yonku be náànti mieke.
 12 Wèè nií mbetòbè ò ce nyekpàrè nye, kàa d́ otòù a báá yà o yei.
 13 Bè ãã banté mecii nyiè nho náànti mieke nke, kè tiyēiti bo kuyèinkù kpéí.
 14 Mecii nyembè yéúti bemáà ndi mecii, kè bèè yei nkè be náànti bè buò mmecãã.
 15 Tikpàti yìè nkpàti ò kánkè kuduotí kōme mme, kòò cīrì sémmè ò kòù.
 16 Wèè borime wenni o kó mucántimu tú mufòmmu, kòò nitiyonkuwe yeti tú meyei.
 17 Wèè yìè nyitié nhò kèrí mufòmmu ce nku, wèè yete itié nkòò fieti.
 18 Wèè sàrì mepómme ò tu siyáàbisí yìè nwe, wèè wátìrì betòbè kòò tu kuyèinkù.
 19 Kàa nuù tònni a ãã yetému, wèè pī nho nuù ò ciimu.
 20 Wèè borime wenni o náànti dònne mesòò nsààmè mme, onitiyonkuwe toti mèè yèmmè í tú dèmarè.
 21 Wèè borime wenni o náànti teennèmu benitibè péu, kè kuyèinkù kō nku yeintì kpéí.
 22 Kuyie ndòò wè mesàà nweè kperè yíé, wèè dààrinè muwērimú ò í yéúti dèmarè.
 23 Kuyèinkù borè meyei nyí tú dèmarè, dè ã nkù dò ntikpèiti nti, wèè m̀ke meyèmmè kè wenwe ǹnnè mecii.
 24 Onitiyonkuwe í d́ dè, dèè ò t̀̀k̀ǹí, kè wèè borime wenni kòò pieti ò d́ dè.
 25 Kè kuyaakù t̀̀kení kù ãã ǹinèmu onitiyonkuwe, wèè borime wenni kòò nfííkú dipũ kōme.
 26 Dèmmùrè yàríkú mèè botí yenì, kuyukú tii mèè botí inuò, wèè duó nhotònnédíéti mutòmmú dè ã mme nhò dò.
 27 Wèè dé Kuyie nho bie nhãã yíému, kòò nitiyonkuwe kperè yaate.
 28 Onitisàù bàa dè, dèè ò duò ndiwèi, onitiyonkuwe bàa dè í ò duò dèmarè.
 29 Kuyie nhõ nkánkèmu wèè dààrimè sié, wèè kōme í sié kòò duò.
 30 Dèmarè báá nampe wèè borime wenni, benitiyonkubè me nyí yó nkpaá dihèi.
 31 Wèè borime wenni ò náànnè mecii mme, kè siyáàbisí yembè dò mbèè kéké be nòndié.
 32 Wèè borime wenni o náànti teennèmu, kòò nitiyonkuwe kpeti kòùrì.

11

- 1 Kuyie nyí d́ siyáàbisí potampeé, kù d́ s̀i beú s̀nsi weti weti.
 2 Bè ãã í ndake tepòtè yìè nkpeti, wèè í m̀ke tepòtè ò ciimu.
 3 Wèè yèmmè wenni o yèmmè mèè ã nhò ni, kè medààrimè yeime yìè ndààrimè ò kòù.
 4 Idíítí í yóó da teennè Kuyie mbeénti yìè, wèè borime wenni weè yóó cooté.
 5 Onitisàù dààrimè mèè píenko o ce kòò nitiyèiwe yei nhò buò.
 6 Onitisàù dààrimè sààmè mèè ò dèerí, kòò nitiyèiwe yei nho pī.
 7 Onitiyeiwe ãã kù kòò do baa dèe yeimmu kéwēnnénè o kpàti ò do tá tì.
 8 Wèè borime wenni ò ãã yenténèmu meyei, nkòò nitiyèiwee do me mieke.
 9 Bèè í dé Kuyie mbe náànti kòùmu, bèè dé Kuyie nkè be ciì mbè dèerí.
 10 Kòò nitisàù bo kè dè naati, dè ã nnaatimu o èi kòbe, kòò nitiyèiwe ku o èi kòbe nyānku.
 11 Benitisààbè náànti tii dèúk̀ǹko be èi, kè benitiyeibe kpeti di buò.
 12 Wèè nàá ntinàanyèiti otòù ò í ciì, wèè ciì ò ã nti ncī́kèmu.
 13 Wèè wátìrì betòbè ò dáanko disàrì kpeti nti, wèè ciì ò ã nti sàrimu.
 14 Kubotí kùù kpa bekótibè kù kōmmu, kùù kó bekótibè sũ kuù ã nfòù.

- 15 Kàa béi nke tú a bo yietí opòò kó dibànnì, a bo demmu, kàa cǐéké dè bo nda naati.
- 16 Onitiposàù nwe bè nsàntímè, wèè dó mutǒmmú weè kpàriku.
- 17 Kàa dǎ̀rri mesàà a mè dǎ̀ amáà ndi, kàa dǎ̀rri meyei, a caàri amáà ndi.
- 18 Onitiyeiwe kó mucǒntimu tú siyáàbìsì kǒmu mmu, wèè borime wenni kòo kǒmu tú mumóm̄mm̄mmu.
- 19 Wèè dǎ̀rri mesàà nhò yó nfò̀umu, wèè dǎ̀rri meyei kòo kú.
- 20 Kuyie nyí dó wèè ciinte, kù dó wèè dǎ̀rri wènwe timóm̄m̄m̄nti.
- 21 Bè yóó kpetínnému benitiyeiwe, kécoo mbesààbè bemou.
- 22 Onitipòkù wèè wenni ke í cii ò dǒnnè mumámáà mesòo kǒmu mmu bè tǒnné mù def̀nkùrè ãnni.
- 23 Onitisàù wanti mesàà máà ndi, kòo nitiyeiwe ce nhomáà kemieke.
- 24 Wèè pǎã mmediè nweè kpàriku, wèè nà̀tè pikú kòo cǐtiri.
- 25 Wèè pǎã mmediè bè we mpǎã mmediè, wèè pǎã mbetòbè menie bè yóó we pǎ menie.
- 26 Bè sǎãmmu wèè sà̀ri tidiiti, ke yá̀ri wèè tì fiiti.
- 27 Wèè dǎ̀rri mesàà mbè we ndó, kè meyei ntuà̀kùní wèè dǎ̀rri meyei.
- 28 Wèè dúo nhomáà o kpà̀ti ò bo do, wèè borime wenni kòo mbitírí.
- 29 Wèè ã̀ dikà̀nkà̀nni o cǐtè̀tè̀ ò í cǒntí dèmarè, kuyè̀nkù naà mmecii nyiè nkó kudaakù nku.
- 30 Onitisàù dǎ̀r̀imè duò mmufò̀mmu mmu. Wèè cii kòo nò nke yũ̀nní betòbè o bíékè.
- 31 Wèè borime wenni ò m̀kemu mucǒntimu ketenkè ñnkè, onitiyonkuwe nè wèè dǎ̀rri meyei nkè bè m̀ke be kǒmu mediè.

12

- 1 Wèè dó kéciité weè yie nyitié, kuyè̀nkù kuù í kemmu itié.
- 2 Kuyie nhò̀ pènsìrì wèè dǎ̀r̀imè wenni wènwe, kébekénè wèè yèmmè í wenni.
- 3 Òmò̀ ã̀ í nfíi nhomáà nè kuyonku, wèè dǎ̀rri Kuyie ndómè weè ã̀ nfííkú.
- 4 Onitiposàù duò nho d̀u nwe kuyè̀naati, kòo yeiwe do mmumóm̄mmú mùu càá nho d̀u.
- 5 Benitisààbè kó meyèmmè tu mesààmè mme, kè beyeiwe kǒme tú mèè ã̀ ndó kéciité.
- 6 Beyeiwe náànti tu didíntá̀ri ndi dii kòu, kè besààbè kpeti tú tii dèerí betòbè nè mukũ̀.
- 7 Kè benitiyeiwe do be kperè marè ã̀ í nkpaá, besààbè cǐi siì ã̀ nfííkú teii.
- 8 Bè sántí wèè cii wènwe, ke sǎã nkuyè̀nkù.
- 9 A bo mmàkemè otònti òmáà dè tũ̀nè a bo déúkùnnemè amáà ke mónté mudii.
- 10 Onitisàù ã̀ ndakemu o wũ̀s kpéi, kòo yeiwe mieke ì còu.
- 11 Wèè kuuti kupaku weè m̀ke tidiiti, wèè firì detetirè ò í cii.
- 12 Benitiyeiwe dó mucǒntimu yeimu mmu, benitisààbè beè ã̀ cǒntè.
- 13 Onitiyeiwe náànti ò pĩ mmu, kòo sà̀u ã̀ yè bá tii mieke.
- 14 Onitì pieti mesàà nho náànti mieke nke, bè pieti mèè botí mucǒntimu mutǒmmú mieke.
- 15 Kuyè̀nkù yèmmè ã̀ ndo nkù dǎ̀rri dè wennimu, wèè cii kòo yìe nyitié.
- 16 Kuyè̀nkù kuù mieke cùu mmecã, wèè cii kòo sà̀ri o mieke.
- 17 Wèè náà ntimóm̄m̄nti weè tũ̀nni tináànti, wèè náà nsiyáàbìsì kòo tì caàri.
- 18 Wèè nùu yau o náànti kà̀r̀imu disie kǒme, wèè cii kòo náànti miekùko.
- 19 Timóm̄m̄nti ã̀ mbomu sǎã, kè siyáàbìsì pènkù mēcã.
- 20 Bèè wanti meyei mbè tu beniticiimbè mbe, bèè tiè nyitié nsà̀yì kè bè pieti diwèi.
- 21 Meyei mmamè í tuà̀kùní benitisààbè, mè tuà̀kùní beyeiwe mbe.
- 22 Kuyie nyí dó siyáàbìsì yembè, kù dó timóm̄m̄nti yembè mbe.
- 23 Wèè cii ò í pò̀ti o cii, kuyè̀nkù kuù benkú ku yeinti.
- 24 Wèè dó mutǒmmú weè naà nhokpà̀ti, kòo tǒnnédiéti naà nkudaakù.
- 25 Iyentotí yòku onitì nwe kè tináànsà̀ti ò kpènkùko.

26 Onitisàù benkú o kou kuce sàakù nku, kòo nitiyeiwe ò fétinko.

27 Otānnédíétì í cáá nyiorimaa, dèè wenni onìtì kpéí dèè tu mutōmmú.

28 Wèè yìe nKuyie nkpeti ò kèrì mufōmmu kó kuce nku, dè kó kuce í kàrinè mukūũ mborè.

13

1 Debire dèè cii dèè yìe nde cice tié, dèè mǎke tefentè dè í yìe nhòmǎu kpèti.

2 Onitisàù náàntì ò péi mesàà mme, kòo yeiwe ò nwanti kédǎò meyei.

3 Wèè yé ò náà nke tú mù wèè kǎnké o fōmmu, wèè í yé ò náà nke tú mù kòò cààri o kǎmu.

4 Otānnédíétì í péú ò dǎ dè, wèè dǎ mutōmmú wèè dè pièti.

5 Onitisàù í dǎ siyáàbìsì, kòo nitiyeiwe cààri ke ãã omáà ifei.

6 Wèè dǎàri mesàà mme ò nhò kǎnkému, kòo nitiyeiwe yei nhò fétinko.

7 Bèmarè ò ndǎari ke dǎ mbè kpààtiri bá bè né í mǎke dèmarè, kè betǎbè ndǎari ke dǎ mbè tu bēcīribè kè né mǎke demǎu.

8 Tikpàtì yìe nhǎǎ yietì mǎnnì mari kédèté o fōmmu, ocīri yie í yīèkù tìmatì.

9 Onitisàù dǎnnè fitírè dèè càú dènde, kòo yeiwe dǎnnè fitírè dèè ku.

10 Tèpǎtè yìe nce nyekpàrè nye, wèè cii kòò yìe nyitié.

11 Bè waá ntì kpàtì péu dimǎnnì dimáà tì dèu mecǎã mme, bè waá ntì sǎmpǎ sǎmpǎ tì dèúké.

12 Kǎa kèmmú dèmarè ke mǎnté dè cààri meyèmmè mme, kǎa dǎ dèmarè ke dè pèté, dè duò mufōmmu mmu.

13 Wèè yete itié nhò bo yà dè kó tiyeti, wèè yete ikuó kòo yà dè kó mucǎntimu.

14 Mecii nyiè nkó itié nyii duò mmufōmmu, ke dèerì onìtì nè dèè na nhò tǎnì mukūũ.

15 Bè dému mecii nyiè, kòo nitiyeiwe borime yóu.

16 Mecii nyiè nhǎǎ totì o yèmmè mme kédǎò tìmatì, kè kuyèinkù benkú ku yeintì.

17 Ditōnnì yeiri waà meyei mme, kè ditōnnì sààri tì tūnnì.

18 Wèè yete itié nhò yóó náà nfedawanfè nfe kè bèè ò sènkèrì, wèè yie nyitié kè bèè ò sǎnte.

19 Kòo nìtì dǎ dèmarè ke dè pèté dè ò nhò naatimu. Benitiyeibe bie í dǎ kényóu meyei.

20 Wèè neitinè mecii nyembè ò ò ciiémú, wèè neitinè tiyèintì kòo náà nkuyèinkù.

21 Meyei ntū mbenitiyeibe mbe, kè mesàà ntu besààbè kó mucǎntimu.

22 Mesàà nyiè mbì ò sǎoté o kpere nde, kòo nitiyeiwe kpere náà mbesààbè kpere.

23 Bēcīribè paa mpéimu mesàà, kè benitibè kǎ mbè í wenni mèè kpéí.

24 Wèè í puotì o bire, ò í dè dǎ, wèè dè dǎ wèè dè tié.

25 Onitisàù í mǎnnì ò yo mmù, onitiyeiwe wèè mǎnnì ò yo mmù.

14

1 Onitipòkù wèè cii wèè maà o cǎtè, wèè yei nkòò tè pùànnè o nǎu.

2 Wèè borime wenni wèè dé Kuyie, wèè borime í wenni kòò kù sènkù.

3 Kuyèinkù ò nnáá tefentè kó tináàntì nti, kè mecii nyiè nkpeti ò kǎnkù.

4 Inààke ìi dùò ì í borè, mùmamù ò ò í nhǎ yebu, inaakperì borè tidiitì dè mbo.

5 Timǎmmǎnti yìe nnáà nhò yà dènde, kè siyáàbìsì yìe nnáà nhò í yà dè.

6 Tèpǎtè yìe nhǎǎ wammú mecii nke mǎntému, wèè mǎke meyèmmè kòo pèté mecii nfààrè.

7 Kenté kuyèinkù a í yóó pèté mecii nkpeti matì ku borè.

8 Wèè cii wèè yé ò dǎàri mè, kè kuyèinkù yeintì tu kù bo nsoúmè.

9 Kè kuyèinkù dǎò meyei ndè ò ò í nkù dǎ mmèmamè, wèè borime wenni wèè pièti Kuyie nkó mesàà.

10 Onìtì wèè ò nyé o yeñcààrimè dǎmmè nè o wèi, otǎù báá na kényé dè ò dǎmmè.

11 Benitiyeibe cǎi yóó duómu kè besààbè kpesi ndéúké.

12 Mǎnnì mari onìtì yèmmè ò ndò nho borime wennimu kè mè né ò kàrinè mukūũ.

13 Onìtì bo na késɔ̀nnɛ o yɛ̀ncaàrìmè kéndáú, kè mudaá nní nyóó deè kè meyèncaàrìmè feité.

14 Wèè borimɛ í wenni ò yóó yàmu de kó tiyeti, wèè kōmɛ wenni kòo yeti ntú tisaàtì.

15 Wèè í dakɛ weè yíè mbè naá ntí timou, wèè dàkɛ kòò ɔ̀ɔ̀ totí o yèmmè.

16 Wèè cii weè dé meyei nke mè kenní, kuyènkù í yī̀èkù dèmarè ke m̀akɛ tefentè.

17 Wèè miɛkɛ cãã ke péíkú ò d̀ò̀rì dɛyè̀nkperɛ ndɛ. Kè bè s̀enku wèè yèmmè í wenni.

18 Bèè í totí be yèmmè be c̀óntimu tu tiyè̀ntì, bèè totí be yèmmè kè be kōmu tú bè bo yī̀étémè dèmarè.

19 Benitiyèibe yóó nínkúmu besààbè iikè. Kè benitidə̀nnibè ndari bèè wetí be kó yebòrè ke d̀ó kéta.

20 Kpankperɛ í m̀akɛ o népo, tikpàtì yíè nyie népobè í sénní.

21 Wèè s̀enkèrì o kou ò d̀ò̀ mèyei mme, dè nnaati mesémmè bonè wè becīrìbè.

22 Bèè wanti meyei mbè fietimu, bèè wanti mesàà nkè bè d̀ò̀rì dèè wenni ke síé.

23 Mutōmmú mumou m̀akɛmu muc̀óntimu, kàa me mpoti dinùù máà dikònni da pī.

24 Mecii nyembè c̀óntimu tu tikpàtì kè tiyè̀ntì yó ntú tiyè̀ntì sáà.

25 Timómmə̀nti yíè nnáá nho yà d̀endɛ ke dɛerí benitibè, kè siyáàbìsì yíè nnáá nhò í yà dè.

26 Wèè dé Kuyie nhò í yī̀èkù timatì, kè kù kãnkè o bí.

27 A bo ndémè Kuyie ndèè duò mmufòmmu, ke dɛerí onìtì nè dèè na nhò tənì mukūū.

28 Kòo kpààtì nìtibè sū ò ɔ̀ ndɛumu, kè bè kèkɛ o kpàtì do.

29 Wèè miɛkɛ í cãkè ke péíkú weè cii, wèè k̀akɛ péíkú mecãã nkòò benkú ò tumè kuyènkù.

30 Kuyè̀nnaatì tú kukò̀nnaatì nku, kè mepómmè tu mumə̀mmú mùù cãá ntikòntì.

31 Wèè s̀enkèrì ocīrì ò s̀enkèrì Kuyie nku kùù ò d̀ò̀, wèè m̀akɛnè ocīrì mesémmè kòò dèúkùnkò ku yètìrì.

32 Onitiyèiwe yei mmeè ò buò, onitisàù í yī̀èkù timatì bá mukūū.

33 Meyèmmè yíè weè m̀akɛ mecii, kuyènkù báá na ké mè banté.

34 Kubotí kùù t̀o timómmə̀nti kuù dèúkú, kè meyei nhãã kubotí ifei.

35 Okpààtì sãntí betōmbè bèe cii bèmbɛ, kòo miɛkɛ cóú mbèè ò ãã ifei.

15

1 A bo ténémè otə̀u tináánnatì dè bónkùnkò kemieke nke, kè tináanyèiti kè íinko.

2 Mecii nyie nnáahtì naatimu, kè kuyènkù náante ntiyè̀nnáahtì.

3 Kuyie nwùómmu tipíitì timou, ke wúó mbeyèibe nè besààbè.

4 Tináahtì duò mufòmmu mmu, kè tináanyèiti kò̀urì meyèmmè.

5 Kuyènkù kuù s̀enku ku cicɛ tié, wèè dàkɛ kòò ì yíè.

6 Tikpàtì dieti bo onitisàù cī̀ètè miɛkɛ nke kòo nitiyèiwe kó muc̀óntimu tú meyèncaàrìmè.

7 Mecii nyembè ntùònkò mecii mme, tiyè̀ntì kperɛ í me ndò.

8 Kuyie nyí d̀ó benitiyèibe pãrè, kù cóú besààbè kó mubáammu mmu.

9 Kuyie nyí d̀ó benitiyèibe borimɛ bitì, kù d̀ó bèè wanti bèmbɛ dèè wenni.

10 Fenasáàfè bo wèè yóu kucɛ o kpéi nke, wèè yetɛ itié nhò yóó kúmu.

11 Kuyie nyému kudə̀nkù d̀ómmè, kù né bá nyé onìtì yèmmè mmaà?

12 Tɛp̀ətè yíè nyí d̀ó bèè ò kpannè, ò í kərì mecii nyembè borè.

13 Kuyè̀nnaatì caánni keyī̀kè nke, kàa yèmmè cààrè kèe yátì kényátì.

14 Wèè m̀akɛ meyèmmè weè wanti mecii nkéyī̀été dèmarè, dè ɔ̀ nnaati kuyènkù ku yeintì miɛkɛ nke.

15 Yewe yemou tu mɛfè̀útìmè mme osénnìwè borè, ke tú dibanni sáà wèè yèmmè naati o borè.

16 Kàa kpa a kperɛ ke dé Kuyie ndè tṑūnè a bo ndè m̀akɛmè ke bonè iyī̀èkɛ.

17 Kàa yo ntikũnfãàti ke bonè diwèi dè tãũnè a bo nyommè inaamàa mekùò nkpeyi ke bonè yekpàrè.

18 Kemieke yiè nce nyekpàrè nye, wèè pĩi nhomáà kòo yè bónkùnko.

19 Otãnnédíétì ce ã ndáátí tipotì nti, kòo nitisàù kòku wenni.

20 Debire dèè ciì dè náríkùnko de yembè yèmmè mme, kè dèe yei nkè dè bè sènkù.

21 Kè kuyèinkù dòòri deyèinkpere dè ã nkù naatimu, wèè toti o yèmmè kòò dòòri dèè wenni.

22 Kòo niti í békú betòbè mecii o kperè báá yie, kè benitibè péu ò duó nyitié nwèe na ké dè dòò.

23 Kòo niti nò nke ténininko tináaàntì dè wennimu, ke naati ò bo béimmè tináaàntì tii wenni dè dò nwèe ti béi ndii mòmni.

24 Onitì wèè ciì ò tũ nde ìnkè kó kuce nku mufòmму kòku, ke búútí kùù cuuti kudònkù.

25 Kuyie nhõõ pòntemu tepòtè yiè ncíètè, kénkánkè okúpokù kó tebàtè.

26 Kuyie nyí dó meyèmmè yeime, tináaàntì nti kù dómè.

27 Wèè dó idíítí mediè nhò buò nho cíètè nte, wèè í dó ticuuti kòò ã nfòù kémònte.

28 Onitisàù ãã totí o yèmmè mme ke né na kébéi, kòo nitiyeiwee sánté kèpĩẽtoò tisĩnténáaàntì.

29 Kuyie nyí dó benitiyeibe, kù kèímú besààbè kó mubáammu mmu.

30 Fenansàáfè náríkùnko meyèmmè mme, kè tináaàntì yéútí muwèrímú.

31 Bè kpànnè wè o ãnni kpéi nkòò kèímú ò bo mecii nyembè kó fenafe mieke nke.

32 Wèè yete itié nwè í dó o ãnni, wèè kemmu itié nkòò pieti mecii.

33 A bo ndémè Kuyie ndè duò mmecii mme, kàa dó kédeuke, kékùnnè amáà.

16

Kuyie mpĩrímè mutãmmú onitì borime mieke

1 Onitì ãã náké ò yóó dàò tìnti kè Kuyie nkuù né yé tii yóó dàò.

2 Onitì yèmmè ã ndò nho dàòrimè memou wennimu, Kuyie nkuù né yé bá wè o yèmmè.

3 A dó kédàò tì, duó nti Kuyie nha bo yà tì dàòmè.

4 Kuyie ndòò bá dè ke yému kù dè dàò mùù kpéi, bá onitiyeiwe kù ò dàò diyie yeiri kpéi nke.

5 Kuyie nyí dó sifei yembè kù yóó bè kpetínnému.

6 Mesàà nnè timómmònti deè tũnni meyei, kàa dé Kuyie nha ãã yóumu meyei.

7 Kè Kuyie mpénsiri onitì borime bá o dootitòbè bè ãã ò narikenèmu.

8 Kàa dàòri dèè wenni ke pètè sárnpó dè tãũnè a bo dàòmè dèè í wenni kèpétè mediè.

9 Onitì ã nwúómmu ò yóó dàò tì kè Kuyie nkuù né nte kòò tì dàò.

Bekpààtibè borime dòmmè

10 Okpààti bekùnè Kuyie nkó muwèrímú mmu ò ãã í nyeté o beénti mieke.

11 Kuyie ndó tí mbeú kè dè wennimu, kuù ànné tebiètè ti bo mbeú mèè botí.

12 Okpààti í dó bèè dàòrimè í wenni, wèè dàòri dèè wenni wèè kpàti ã nfííkú.

13 Okpààti dó wèè nàá wènwè weti weti, ke dó wèè nàá ntimómmònti.

14 Kòo kpààti mieke peike ò bo na kékuò onitì, mecii nyiè nweè bo na kébónkùnnè okpààti mieke.

15 Okpààti wèi duò mmufòmму mmu, kòò dàòri mèè sàà ndò nfetaboofe.

Onitì fòmму mieke dèè tu desààrè

16 A bo mmòkemè meyèmmè dè tãũnè a bo mmòkemè mesòò, kàa bo nciimè tãũnè a bo mmòkemè idíítí.

17 Benitisààbè yennínèmu meyei nkó kuce, wèè dàke o borime kpéi nhò dó o fòmму mmu.

18 Tepòtè teè ãã niitè kèpĩ nhonitì kóò càke, tefentè teè ãã niitè ke pĩ nhonitì kòò do.

19 A bo nwēnnémè benitisààbè ke kpa a kperε dè t̄ũnè a bo wēnnénémè sifeí yembè kè dí totí bè éí dè.

20 Kàa totí a yèmmè mesàa nke dòò dèmarè a bo yà diwèi, wèè duò nhomáa Kuyie ndè bo nhò naati.

21 Wèè náa ntináaàntì tìi wenni bè we ntú mecii nyiè, wèè náa ntináannatì bè yìé nweè kpeti.

22 Bèè mòke mecii mè bè duò mmufòmmu mmu, kè kuyèinkù yeìntì kù kòu.

23 Mecii nyiè nh̄õ totí o yèmmè mme ke béi nkè bè me nyiè nho náaàntì.

24 Tináaànnatì dònne mēcekùò mme ke wεeti dinùù, ke duò nkukōh̄naatí.

25 Onìtì yèmmè ò ndò nho borime wennimu kè mè né ò kòrinè mukũũ.

26 Dikònnì dii ò nte kòo nìtì pī mmutōmmú, ke yé ò dómè kédì.

27 Onitiyeiwe waà mmeyei mme kòo náaàntì tùò mmuhāá nkōme.

28 Onitiyeiwe waà nyekpàrè nye, kòo náantəuti t̄ũ tinépotì.

29 Onitiyonkuwe cii mbenitibè mbe ke bè tanninko meyei nkó kuce.

30 Wèè ũũ nke maá nho bènnì ke dó kédòò meyei, nhò mè dòòmu ke dèè.

31 Tiyùpèttì tu kusārikù sàakù nku, ke yé mufòmmu okùmù tumè benitisààbè kó mucōntìmu mmu.

32 Onitidòò mómmuò ntú wèè nò nke ìkù o mieke, wèè nò nke pīi nhomáa ò pēētēmu wèè òò kpa nkéna.

33 Onìtì ò ntāũ tété ke bo yà nanke kpeti nti, deməu dèè né dəəri dè bonní Kuyie mborè nde.

17

1 Kàa yo ntikūnfāātì ke bonè diwèi dè t̄ũnè a bo nhāmè imaa mpiéléké tēè cīētè ke bonè yekpàrè.

2 Otāntì wèè cii ò òò baatēmu tēcīētè birε dèè yetε ditoò, kēwēnnénè de tebíi kè bèe toté de cice kperε.

3 Bè òò yááké mesəə nnè timátì péitì muhāá mmieke nke, Kuyie nkuù me nyàú onìtì yèmmè mme.

4 Onìtì wèè dó meyei nhò kemmu inóndie nyeyi yembè mbe, kè siyáàbisí yìè nkenti siyáàbisí.

5 Wèè daú ocīrì ò daú Kuyie nku kùù ò dòò, kè meyei ntùòkení otàù kàa ò daú a báá mónté de kó tiyeti.

6 Bekótibè kó diwèi tu be yaàbí, kè ibí kperi tú i cice.

7 Kuyèinkù í yíénnémè tináaànsàatì, siyáàbisí yìè nyí me nyíénnè ò bo mbakémè.

8 Bèmbè yèmmè dò nticuuti dəəri mesàa nke ò nte kè bè dó tii dòò.

9 Kè bè da dòò meyei nkàa mè yé dí nnaati, kàa mè mmè dènniní sàà dí nsī.

10 Kàa kpannè wèè cii dè bo ò teennè kēpēēté a bo puotímè kuyèinkù dinasáũ kuce tekòutè (100).

11 Onitiyeiwe ò ndó mecaàrìmmè mme ò me nyóó máánèmu ditōnnì yeiri.

12 Kàa conè kumuntūnkù kùù mònté ku bí dè t̄ũnè a bo conémè kuyèinkù nè ku yeìntì.

13 Bè òò dòò wè mesàa nkòo dòò meyei, meyei nyí iiti o cīētè.

14 Kàa keté dikpànnì a kpēté kukpéroo nku, yī yúó ke dikpànnì mu nyí keté.

15 Kuyie nyí dó onìtì caàrè kàa ò kònné, kù me nyí dó wè nnaati kàa dò ò caàrè.

16 Kuyèinkù yóò dəənnè ba idíítì, kù bo ò donténè mecii mmaà? Kù í mòke de kó meyèmmè.

17 Onìtì a népo ò nda dómù bá dii mōnnì, kàa kou da teénnè diyìè yeiri.

18 Kuyèinkù kuù òò béi nképoté ku nùtè ketenkè ke dò kù bo yietí otàù kó dibànnì.

19 Wèè nōnnè yekpàrè ò dó meyei mme, wèè tã omáa ò dotimu.

20 Oniticiìntì báa yà diwèi, kè meyei mpīi fēnōndenyeyife yìè.

- 21 Wèè peité kuyèinkù ò ò mbonè meyeñcaàrìmè mme, kuyèinkù cice í màke diwèi mari.
 22 Kuyèinnaatí tú mutie mmu, kè meyeñcaàrìmè yòku onìtì.
 23 Onitiyeiwe ò còutè ticuuti disàrì ndi, kécake tibeéntì.
 24 Mecii nyiè nhõ nwúó mmeciì nkperè nde, kè kuyèinkù wúó ndedétirè kù í yóó nintè dè.
 25 Kuyèinkù cice ò mbonè meyeñcaàrìmè mme, kè ku yò bonè iyìkè.
 26 Dè í wenni a bo duómme kè wèè í cààrè kòò yietí, dè me nyí wenni a bo puotímè bekótìbè be sàà nkpeí.
 27 Wèè í náante náante sántíke ò màke meyèmmè mme, wèè mièke í péikú ò ciimu.
 28 Bá kuyèinkù kè kù cìéké bè ò nyé ke tú kù ciimu, wèè pī nho nùò ò ciimu.

18

- 1 Tenoutèitè yiè nhõ ncáá nhomáà ndi, kè bè ò tié nho mièke peike.
 2 Kuyèinkù í wanti mecii, kù ò ndó kèbenke ku yèmmè dòmmè mme.
 3 Kàa yóú bè ò da senkèrimu, kàa dòò dèè í wenni a di ifei.
 4 Onìtì náantì cūmpúrìmu ke dònnè dàméèrì, ke dò ndinébòrì ke pūš nke duò mmeciì.
 5 Dè í wenni a bo kónnémè wèè cààrè, kétou nwèè í cààrè tináantì.
 6 Kuyèinkù náantì waà nyekpàrè nye, ke ce nyenacèkuute.
 7 Kuyèinkù nùò dii kù buò nkè ku náantì kù pī timátì kōme.
 8 Onáantoutì náantì ò ndò mmucekòyuo mmu, ke weti ke cuutoo tipoutì mièke.
 9 Wèè í pī nho tōmmú ò í cáánnè wèè mù cààrì.
 10 Kuyie nyètìrì kpeñni ke dò nkuduotí kperíkù nku, bèè borime wenni bè ò sari kuù borè ke bá nyìkù.
 11 Tikpàtì yiè nkpatì tii tu o kó disàrì, o yèmmè dò ntiò ò kánkè kuduotí kōme.
 12 Tepòtè tē ò niiténì kécààrè onìtì, wèè kékunnè omáà kòò deuke.
 13 Wèè ò ténne tináantì ke mu nyí tì kèè mesàà nhò yeimmu ke àà omáà ifei.
 14 Kàa mō nkàa yèmmè caánnì dè ò da teennèmu, kàa yèmmè me ncààrè ba mbo na ké mè cátinnè?
 15 Mecii nyiè nhõ nwanti ke yìtému, wèè màke meyèmmè kòò kemmu itié.
 16 Ticuuti ò kpeté onìtì nwe kuce, kòò na kétuake benitidièbè borè.
 17 Wèè niité ke beé nho kpeti wèè ò ndò nhò naati, yóú kòò dootitò tuakení kàa yà.
 18 Kè di tãú tété dè bo na képaà ndikpànnì, képatè bekperíbè.
 19 Bè cààrè wè ò nkpeñnimu kèpèté diheikperi, kè yekpàrè kpeñni ke pèté dimátikpetínnì.
 20 Nè onìtì náantì mièke nke ò pietimè mudii, o nùò dii te kòò yo.
 21 Onìtì náantì bo nte kòò nfòú yoo tì nte kòò kú, wèè nōnnè tináantì ò yóó yàmu de kó mucóntimu.
 22 Wèè pètè onitipòkù ò pètè diwèi ndi. Kuyie nkuù ò dòò mesàà.
 23 Ocìrì ò nnáa nke báammu kè tikpàtì yiè nni nnáa nkè dè kpeñni.
 24 Kòò niti népobè sū dè bo na kèntú o kó meyei. A népo mómmuò né pètému a tebite.

19

- 1 Kàa cīnnì kàa borime wenni dè tōūnè a bo ntúmè kuyèinkù ke náante siyáàbisí.
 2 Kàa í yé dèmarè dè í wenni, kàa dó kédòò dèmarè mecāā nha ò dòò meyei mme.
 3 Onìtì yeintì tii ò nte kòò cààrè ò borime, kòò mièke ncóú nkuyie.
 4 Tikpàtì yiè nnépobè ò nsūñkomu, kòò cīrì népobè ò yàtenè.
 5 Bè ò ò nyóú wèè sou nke náá nwè í yà dè, siyáàbisí yiè mme nyí yóó yenténè tiyèiti.
 6 Bè ò nkpentimu wèè niti o òikè, kè benitibè bemou népo tu wèè pā.
 7 Ocìrì tebiì ò yetemu, kòò népobè ò sīntenè, kòò dó ké bè béinnè ò báá bè yà.
 8 Kàa totí a yèmmè a dó amáà ndi, wèè màke mecii nkòò péú diwèi.

- 9 Bè ãã í nyóu wèè náá nwè í yà dè, wèè náá nsiyáàbìsì ò fètìnkò omáà ndi.
 10 Kuyèìnkù í mannèmè kù bo mmàkemè desààrè, kudaakù í me mmannè kù bo mbakémè bεkpààtìbè.
 11 Wèè cii wèè nà nke ìku o miεke, ò bo yèmmè bè ò dò mèè yei, deè ã ntú o kó diyètìrì.
 12 Okpààtì naupíé dònne dicìrìcìrì kó fèüntìfè nfe, kòo sàà mboo ke dònne tinémaàntì.
 13 Debire dèè yei ndè càari de cice yèmmè mme, onitipòkù wèè màke yekpàrè kòò dònne dinésìmbàù dùi dòu sáà.
 14 Debire ãã tieke de cice cǐtè nte nè o kpere, Kuyie nkuù me nhã da pã onitipòkù wèè cii.
 15 Titãnnédíétì màke munãndãmmú mmu, kè tikãnnéyããti yiè nkãnnè dikònnì.
 16 Wèè yie nyikuó ò ã nfòumu, wèè í dake o borime kpéi nkòò kã.
 17 Wèè pãã mbεcǐribè ò pènni Kuyie nku, kè kù naa yóó dè nhò tǐhéné.
 18 Ntiè nha bire a kpaá màke dùi mònne mǐfiè, a né báá dè kùò nè kemieke.
 19 Kemieke diékè yiè nhã pètèmu de kó tiyeti, kòò càarè ò dò nkéyietímu, kàa ò yóu ò naa yóó dè yíèmu.
 20 Kénté itié, cǔtè i kéciité.
 21 Onitì ã nyému o yèmmè mieke ò yóó dàò tì, Kuyie ndó tì tii né ãã dòò.
 22 Wèè borime wenni bè we ndó, a bo ntúmè ocìrì dè tǔnè a bo ntúmè oyáàbìsìkótì.
 23 Kàa dé Kuyie nha pètè mufòmmu kédi kunaatí bá meyei mmamè báá da tuàkení.
 24 Otãnnédíétì ãã baá dicabuu mieke nke, ò né báá na kéãnné mucìè o nùù.
 25 Poté tepòtè yiè, kuyèìnkù yóó ciitému, kpannè wèè màke meyèmmè kòò ciité.
 26 Wèè càari o cice ke betì o yã, ò tu debíyeire nde dèè ãã ifei.
 27 M bire, kàa í kémú bè da náá nti a yete mecii nkó itié nyi.
 28 Siyáàbìsì yiè nhã soutèmu kénáké wè í yà dè kécaàrè tibeéntì, kè meyei nnaati benitíyeibe.
 29 Bè ãã fǐmmu sipòò yembè, képuotí tiyèintì.

20

- 1 Menaà ncií benitìbè mbe, kè menakperímè càari onitì, wèè náá nkunaayààkù wè í cii.
 2 Kòò kpààtì mieke peike ò ãã í ncáãnnè dicìrìcìrì dùi ùntí, wèè péikúnne okpààtì mieke ò dó kékũntè o fòmmu mmu.
 3 Kàa í kpanitì dè tu diyètìrì ndi, wèè mieke péikú mecãã nhò tu kuyèìnkù nku.
 4 Otãnnédíétì wèè í kuuti diyãã, ditènwàà ò bo ndó kékãũ kémónté.
 5 Onitì yèmmè dò ntebinte tèè cūmpúri tènte, mecii nyiè wèè bo na ké mè fei.
 6 Bè náámmu benitìbè péu kó tinìtì kpéi, dè me nyóumu a bo pètèmmè onitì mómmu.
 7 Kòò nitì borime wenni, kòò dòòri dèè wenni ke ku, o bí ãã di diwèi ndi.
 8 Kòò kpààtì kàri dikpààtikàri ke bo beké ò pànke ãã bantèmu oyeiwe.
 9 We mbo na ke dò ò wènkúnne o yèmmè ke ténke í màke meyei?
 10 A bo mmàkemè sipotampeé sidsèsi kè sì càá nkàa yé a sì beú dùi mònne Kuyie nyí mè dó.
 11 Kè debire borime yó nwenni bè pànke ãã mè yàmu de dòòrìmmè mieke.
 12 Yeto yèè yonè, nè inuò nyii wúonnè Kuyie nkuù dè dòò dedé.
 13 Wèè nãnnè inuò nhò naà nfeɖawanfè nfe, wèè ènni mecãã nweè yo nke sànnè.
 14 Odonti ã ntú dè í wenni, dè í wenni nwe, kè né ítóo késãnte omáà.
 15 Mesò nnè medèi ndè sūmu péu, mecii nkó tináàntì tii né wenni ke pǐtè demou.
 16 Kàa í yé wèè da màkenè dibànni kòò tòu yé nhò bo di yietí, cǔtè o yaàbòri kè di nduú a borè a í ò yé mèè kpéi.
 17 Muyaàbìsìdii ã nnaatimu, ke né dente ke náá nyitáá a nùù mieke.
 18 Wèè kèmmú itié nweè nà nke dòòri dèmarè, kàa yóó kate dikpànni baatí mesàà.

- 19 Wèè wátìrì betòbè ò dáanko disòrì kpeti nti, kenté wèè nùù yau.
 20 Wèè sǎǎ nho cice nè o yǎ o fòmму bo ndònnè wèè fitírè ku keyensòùkè.
 21 Kàa waà ntikpàti mɛcǎǎ mmɛcǎǎ dikétémònni tì òò í ndèntenè mɛsàà.
 22 Bá ndó ke fǒó mmeyei mbè da dòò mè, bǒúté Kuyie nkè kù da dɛɛté.
 23 Kuyie nyí dǒ sipotampeé sǐdésì tɛyáàbìsìpotampete í wenni.
 24 Kuyie nkuù ni onitì naàcèi yetì dè, onitì bo na kényé ò kàri kàà?
 25 Dè tu mɛyeyi mmɛ a bo sǒnté kébéinkoomè Kuyie nyìkè ke dò a bo kù dòò dɛmarè, kàa yóó dǒúnnè dinùù Kuyie, totí a yèmmè.
 26 Okpààti wèè cii ò òò batemu bèè dòòri mɛyeyi nké bè kpetínné bá mɛsémme bá mbè nhò bonè.
 27 Onitì yèmmè mɛè dò nfitírè Kuyie nhò duó ndè kè dè bo nhò mí.
 28 Okpààti wèè tu onitisàù ke dǒori timómmònti wèè kpàti fííkú.
 29 Muwɛrímú muù tu odapàà nkó kusàrikù, kè tiyùpéítì tu odakótì kàku.
 30 Onitiyonkuwe kó mutie tú tiyèítì, kè kupààti taà nhonitì yèmmè.

21

Mɛcii nyiè bo nfòù mèè botí

- 1 Okpààti yèmmè dònnè mɛniɛ mmɛ ke pǔò Kuyie mmè dónè kèè bíékè.
 2 Onitì yèmmè ò ndò nho dǒòrìmmè wennimu Kuyie, kuù né yé bá wè o yèmmè.
 3 A bo ndǒòrìmmè dèè wenni ke síé, Kuyie nde ndó, kè dè pɛɛté a bo kù fiémè iwũò.
 4 Tɛpòtè nè tɛfentè dɛè feinko benitiyeyibe kó mɛyeyi.
 5 Wèè pǐ mmutòmmú nè tikònyauti wèè pieti tikpàti, wèè dǒ mɛcǎǎ nkòò naà nɛdawanfè.
 6 Wèè waà ntikpàti nè siyáàbìsì dè í mǎke mucóntimu dè kàrìnè mukũũ mmu.
 7 Onitiyeyiwe yeyi mmɛè òò kùò ke yé ò yetemè ò bo dǒòmmè dèè síé.
 8 Onitiyeyiwe tũ nkùù cɛ í wenni, kòò nitisàù borimɛ wenni.
 9 A bo mbomè difi ke kpɛnké dè tǒùnè a bo nhǎnèmè onitipòkù yekpàrè yiè.
 10 Onitiyeyiwe dǒ mɛyeyi mmɛ nè o yèmmè mɛmɔu ò òò í nɛǎ mbá o nɛpo.
 11 Kàa puotí tɛpòtè yiè nkuyèinkù òò ciitèmu, wèè mǎke mɛyèmmè kòò yèútì mɛcii nnè itié mbè ò duó nyì mièke.
 12 Kuyie ndó dèè wenni dèndɛ, kù wùómmu dèè dǒori benitiyeyibe cǎí, ke bè tannìnkò mɛyeyi mmièke.
 13 Kòò cǐrì kuò nkàa cǎéké, a múnke naa bo nkuò nkè bè cǎékèmu.
 14 Disòrì kó dipànni bónkùnkò kemieke, kè dipànni dii bànné ke cǔó diyòrì kè di kòò kemieke diekè.
 15 Onitisàù ò ndǒori ikuó yèmmè kè dè ò naatimu, ke dò nkuyonku onitiyeyiwe borè.
 16 Onitì wèè yóu mɛcii nkó kuce ò bo nɛinè becírìbè bàmbà.
 17 Wèè dǒ kutenkù kó diwèi ò báa mǎote o kpɛɛ, wèè dǒ mɛnaà nnè imaa nhò báa kparìkè.
 18 Benitiyeyibe bèè í mǎke bè tũ ndè bè bo yà mɛyeyi, besààbè í yóó yà mè.
 19 A bo nhǎmè tɛdòntè ìnkè dè tǒùnè a bo nhǎnèmè onitipòkù yekpàrè yiè nwèè mièke péíkú mɛcǎǎ.
 20 Mɛcii nyiè nweè mǎke tikpàti nè dɛsààrè o cǎètè, kè kuyèinkù dè cààri dɛmɔu.
 21 Wèè dòòri dèè síé ke niti ò ò nfòù kémòntemu kè bè ò dòòri mɛsàà nkoò dé.
 22 Mɛcii nyiè mbo na képi diheikperi bè bàa di, kèpòntɛ bɛ yèmmè do dò ndèè bè kǎnké.
 23 Wèè yé ò nàá nke túmu wèè yennínè mɛyeyi.
 24 Wèè mǎke tɛpòtè nè tɛfentè ò ò ndaú betòbè mbɛ kòò kpɛɛ dɛmɔu tu tɛfentè kpɛɛ.
 25 Otònnédíétì ò ndè yáammu dɛmɔu ke yàa kúnè, ke yé o nòutè í dómè ke pǐ mmutòmmú.
 26 Wenwe ò ndè dómú dɛmɔu, kòò nitisàù yie níi pǎ ke báa súó ndɛmarè omáà.

²⁷ Kuyie nyí dó benitiyeibe kó yepārè, bè yè pãännè meyèmmè yeime mme.

²⁸ Wèè sou nke náá nhò í yà dè ò í yóó nhā ke bo. Wèè kèrímú tináaànti weè m̀̀ke ò náá nti sáà.

²⁹ Onitiyeiwe ò ntá omáà ndi kòo nitisàù tũnni o fòmmu mesàà.

³⁰ Onitì í m̀̀ke mecii mmamè yoo meyèmmè mamè yoo iyentotí mai Kuyie mborè.

³¹ Bè daati tesāntè yekōnke dikpànni kpéi nke, Kuyie nkuù né ò nte kàa na a dootitò.

22

¹ Kuyetifeitòo tãũnèmu tikpàti, kè benitibè da dó dè pēētè mesəə nnè idíítí.

² Okpààti nè ocīrì dè wḗrímú, Kuyie nkuù bè d̀̀ò bedé.

³ Wèè dàke ò òs yaní meyei nkésorimu. Wèè í dake kòo nkéroo kè m̀̀e ò pī.

⁴ Wèè kékũnne omáà o kó mucántimu tú ò bo ndémè Kuyie, ke m̀̀ke o kperè, ke m̀̀ke diyètìrì nè mufòmmu.

⁵ Ipo nè timátì dèè dii onitiyeiwe kó kuce mieke, wèè dó o fòmmu ò báá kù tũnne.

⁶ Benke debire kuce sààkù dè kpaá be ndii m̀̀nni, dè bo kóté dè báá kù yóu.

⁷ Tikpàti yiè nhā mbakému ocīrì kè dibànni yiè nnaà nho banteu kó kudaakù.

⁸ Wèè buatí dèè í wenni ò òs kōũ meyei mme, ò wḗrímú ò do d̄̄ori mm̀̀u meyei nkè mùu deè.

⁹ Wèè niti ò yàù mesàà mme ke yé ò totírínèmmè becīribè o kperè.

¹⁰ Beti tefentè yiè nkè yekpàrè nè kutoweku nè mesenkùmè kè dèè deè.

¹¹ Wèè dó timómm̄nti ke m̀̀ke tináaànsààti weè d̀̀púnè okpààti.

¹² Kuyie nkānkému mecii nyembè, ke yetírì benitiyeibe náaànti.

¹³ Otānnédíétì òs yī diciricirì dii bo kuce, kòo yèroo di bo ò pī.

¹⁴ Onitipòkù wèè d̄̄outi d̄̄utinè benitidaabè náaànti dò ndif̄̄tìrì cūmpuri ndi, Kuyie nyete wè weè òs do di mieke.

¹⁵ Debire ò mm̀̀ke mewáátéyèmmè mme, kunasāā kuù òs mè dèite.

¹⁶ Wèè f̄̄ũnko ocīrì wè ò kpàrikũnkomu, wèè pãā nhokpààti ò cīrikũnko omáà ndi.

Mecii nkó tináaànti

¹⁷ Kéntè mesàà nkékeè mecii nyiè nkó tináaànti. Daate n da náá nti kpéi kè n da tuo mmecii.

¹⁸ A mè ānnè a yèmmè kè dè nda naati kàa m̀̀mè yē sáà. ¹⁹ N dó a yié nha Yiè nKuyie nku, dèè te kè n yóó tì nda tié nyíe. ²⁰ N da w̄̀ari itié nsipísitāāti ndi nè yetannò a dò nkétotí dèè ìnkè a yèmmè kébanté timómm̄nti. ²¹ Kè bè da t̄̄ nkàa w̄̀etení á náké timómm̄nti.

²² A báá yà ocīrì cīnnimè kéfiete o kperè, a báá f̄̄ũ nhosénniwè tibeénti borè. ²³ Kuyie nkuù yóó kpà mbe kpéi nkékuò bèè fèke be kperè.

²⁴ A bá nnaatinè kemieke yiè, a báá neinè onitiyonkuwe, ²⁵ a yàà bo bè teeté kéta timati mieke.

²⁶ A báá béi nképoté a nòutè ketenkè ke dò a bo yietí otòu kó dibànni. ²⁷ Kàa yī memme ke í na ke yietí bè bo fiete a dóu.

²⁸ A báá tuo nha yembè d̄̄ú ndii t̄̀ari be bàtè mànkú.

²⁹ Kòo niti yé o t̄̄mmú mesàà bekpààtibè beè òs ò t̄̀oté ò òs í ntú s̄̀ntíke kou.

23

¹ Kàa wḗnnè onitidièwè kè di yo, á d̀̀ò meyoòmmè nè dèè ìkú a ìkè. ² Bá kàa pitiri deu, di ke kũnné. ³ Bá nyáá mmudii wennimè keyīēke a bo minnémè, kè de yèmmè bè dó ke da díímu.

⁴ Bá mbeti tikpàti, keté ke bá ntoti a yèmmè de bíékè. ⁵ A bo nkpaá ke mu nyí yà idíítí kè ò pēētèmu. Idíítí do nyí ã ifièti nyi ke puù ke détírì kēīnkè fetúúfè kōme.

6 A báá wēnnénè meyèmmè yeime yiè nkè di di o dii, bá ndake o diiti wenniku kpéí. 7 Ò yó ndəəri ke dò nhò da dómu ke tú: Di kényà, ke né da dónè meyei. 8 A bo dentenè a bo ti tòmè, kàa do náá ntìi náànnatì yei detetirè.

9 Báá náké kuyèinkù a kó tináaansàatì kù í yóó tì pénsìrì.

10 A báá tuo tebatè mànkù kó ditári, báá ta deciribire kpete mieke. 11 Wèè kpà mbe kpéí nhò kpeñnìmu, weè yóó da kpannè be kpéí.

12 Duó nha yèmmè bè da tié nyìi tié, kékénté mesàà kè bè da tuo mecii.

13 Báá yóu a bo puotimè a birè, kunasáã í yóó dè kù. 14 Kunasáã pètìnke yóó dè deeténè mukũũ mmu.

Oniti tiémmè o birè

15 M birè, kàa cii dè yó nni nnaatimu. 16 Dè bo n narike mediè mmómme kè nsà kàa náá timómme.

17 A báá teeté benitiyeibe, ndé Kuyie nsáã. 18 Mèmmè dè bo nda naatimè a borime mieke, kàa yà a dó dè deməu.

19 M birè, kénté n yē mmù kéciité, kētūnne kuce kusàakù. 20 Bá nneitinè benaayààbè nè bemancààmbè. 21 Benayààbè nè bemancààmbè bè taà tidawantì mieke nke, kè tikōncéētì yiè ndaati tiyaaciti.

22 Nkémú a cice kpeti ke yé weè da temè. Báá senkèrì a yó ò kòté mēè kpéí. 23 Wammú timómme nte meyèmmè nè itié nè mecii, kàa dè mòòte, a bá ndè càari. 24 Kòo niti peité onitisàù dè ò nhò naatimu. Wèè peité mecii nyiè koò nyànkunè diwèi. 25 Duó nde kó kuyènaatí a cice nè a yó duó mbe de kó diwèi.

26 M birè, n duó nha yèmmè kèntū n dòmmè nè diwèi. 27 Nyé ke dò nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè nè otəu pokù, bè dònne difòtirì cūmpuri ndi, tebinte tēè pēũ, 28 ke ò ndíi benitibè benitikòubè kōme ke càke benitibè péu fōmmu.

Kunaayàkémuónkù ò ndómme

29 Mesémmè yiè ntu we? We ntu idebìi yiè? We nkpaǹti sáã? We mbeeti o kpeti benitibè? We ncəu tiyēiti detetirè? We nwùó tinənwūōti? 30 Wèè òò í nyité wənwe menaà mborè, wèè nənnè menaà nkperimè. 31 A báá yóu kè menaà nkó kuwūōkù da souté mè mietimè febòòfè mieke. Mè yó ntati a ní ke wēetimu, 32 ke né taroo ke da dənté fəwààfè kōme, didautiri kōme. 33 Kàa nuə nkəre, kàa yèmmèe kəkè nè a náànti. 34 Kàa ndò nha duó dāmēeri ñnkè ke kari bàtòò kó kudəú ñnkè kè dè sànti ke da kóònkò. 35 Fóò ò nnáá nke tú: Bè m puotí ke n kəute bá dè í n yonke, n keté ke í dake, kè nh ènte dii mōnni m bo wēte kényà.

24

Mecii nyiè nè onitiyeiwe

1 Báá teeté benitiyeibe, bá mbè neitinè. 2 Bè dó kéndəəri meyei mme ke náá mmeè kpeti máá.

3 Nè mecii mme bè maàmè tecfètè, mecii mmeè ò nte kè tè nkpeñnì. 4 Nè mecii mme bè òò píemmè yebuə tikpàti tisàatì tìi wenni.

5 Wèè cii weè məke muwērimú, wèè cii weè kpeti dēúkú. 6 Wèè bàatí mesàà nweè òò na mudoò, wèè məke bèè ò duò nyitié nkè bè sū weè nə ndikpànni.

7 Mecii nkó tináànti pēētēmu kuyèinkù wērimú, dè te kè bè tii nke náá nkù ncíéké.

8 Wèè wanti meyei nsáã bè we ntu meyei ncice. 9 Kuyèinkù yentotí tú iyeyi nyi, bè í dó kényà tepòtè yiè fenənfè.

10 Kè mēháarimè tūòkeni kàa bonke a do í kpeñnì.

11 Deeté bè dó kékuə bè, bè dèri bè ke kərinè mukòù, deeté be. 12 Kàa yí a do í yé, Kuyie nkuu wúómmu, kunku yému a yèmmè, kù da wúómmu, kuù bekùnè bá wè o tōmmú dòmmè.

13 M birɛ, nyo mmɛcekùd, mè teénnèmu ke naati. 14 Nyé ke dò mmɛcii nwennimu a fòmmu kpéí kàa mè pèté meborime bá nda yóunè, kàa yà a dó dè.

15 Báá dɔ̀d onitiyeiwe kōme kɛpante onitisàù cīètè ò bo tè. 16 Onitisàù bo na kédò kuce mèyiekè ke baa nyiitimu, kòo nitiyeiwe ta mehàárìmè miéke dè dèèmu.

17 Kàa dootitòù do dè báá da narike, kòò bèté, diwèi báá da pī, 18 Kuyie nyàà borè yà kè dèe kù yonke bá kù ténke báá ò dɔ̀d meyi.

19 Bá nhēñnè benitiyeibe, báá teeté meyi ndòòribè. 20 Benitiyeibe í baa dèmarè deyìkè, be fòmmu yóó kúmu fitírè kōme.

21 M birɛ, ndé Kuyie nnè okpààti, báá taunnè bèè dó kéceete demou. 22 Meyei nyóó bè tù̀kénìmu bàmbà, òmòu me nyí yé be yēiti yó mmamè.

Mɛcii nyiè dò nkénnáá nti

23 Nte mɛcii nkó tináànti teti, dè í wenni a bo mbekùmè ke mɔ̀ke mebatimè. 24 Kòo beénti mòu kò́nné oyeiwe, ibotí nè benitibè de miéke ò nhò péimu. 25 Kàa kpànnè oyeiwe dè wennimu, ò ò̀ pèté mesàà mmɛ kédì diwèi.

26 Kàa tḗnné otòù timóm̄m̄nti, dèe benkú a ò dómè.

27 Bá ntu a bo maá tecīètè ke í tūnte a tōmmú ditowàà kōmu, ke í kùúti kupaku.

28 Báá sǒnté kénáá a kou kpéí ndetetirè, a dó kénáá nsiyàábìsí yiè nwea? 29 Báá yí ò n dɔ̀d mie nkè m bo ò fò, m bo ò tḗnné ò n dɔ̀d tì.

Otōnnédíétì borime

30 M pḗtè diyèè mari otōnnédíétì mòu paku, kuyèinkù makù paku, 31 tisāmpotì nè timúsīnti kè dè dàátì kupaku, kuduotí kùù fité o paku kè kù do. 32 Kè nní ndè wùó nkétotí n yèmmè kè dè m benke mɛcii mmamè: 33 Kàa tu m bo duó sām̀pó, m bo ũ̀nko sām̀pó, kéom̀pè sām̀pó, 34 a bo nyóó daate kè tidawantì da íkú, kè dikònni da dééte oyúókù kōme.

25

1 Nte Sadowəə kotinò teyè Sudaa kóo kpààti Esekiasi kəbe wàri yè.

Yekotinò yebotí yebotí

2 Dè tu Kuyie nkó disānni ndi kù bo sōnnemè dèmarè ke tú bekpààtibè kpəri bè bo wénnímè dèmarè mesàà.

3 Ti í yé mèè botí kḗnkè youtimè māmè, nè ketenkè cūmpume mamè ti í me nyé bekpààtibè yèmmè.

4 Ūtè mesəə meyó̀d̀ nkè mèe wenke, wèè dò̀ri tisāti kòo na ke mè dò̀nnè dèmarè sàarè.

5 Deite onitiyeiwe okpààti také kè timóm̄m̄ntii kpénkùnne o kpàti.

6 Bá ndéúkùnko amáà okpààti ìkè, bá mbeúnè amáà benitidièbè. 7 Bè bo da deemmè dèe tṑnè bè bo da kékummè onitidièwè ìkè.

8 Bá ncā́ a bo yúmè tibeénti kè dè yèmmè a yu wè bo beé nho kpɛti kàa sīntɛ.

9 Kàa m̀kɛnè a kou timati a ò yà kè dí tì tūnte, a né báá náké otòù kó disàri kpɛti, 10 ò yàà bo ti kèèmmè ke da sām̀mú kàa m̀nté dè yīmè kè tì yènní a nùù.

11 Tináànti tìi béi nke wenni tì dōnnè kusārìkù sààkù nku, bè dàri kù mesəə nnè timatì péitì.

12 Mɛcii nyiè mbéi ntii náànti dōnnè mubierimámáá mmu nè mesəəfimme wèè tì yie nho borè.

13 Menébuo ndóm̄mè kuyiinkù m̀nni ke kpénkùnko oniti, ditōnni sààri me ndò nwèè di tō nho borè.

14 Wèè pèèri o kpɛrɛ ò dōnnè kuyaakù nku nè tiweticiti tìi í yóó ni.

15 Wèè m̀kɛ meinnímè ò bo na kéceete okpààti yèmmè kè tináànnati taà oniti nè o kũ̀dò.

16 Kàa yà mɛcekùd ndi kébenné, kàa tonté a yàà bo mè tó. 17 Bá ncā́ a cḕpɛtitòù cīètè ò yàà bo da pè nke da sīntenè.

18 Onitì wèè nàá nhotòù kó meyei nhò dònne didùrì ndi nè disìe nè dipencòù.

19 Kàa yèmmè naatinè onitiyèiwe, mehààrìme yìè, dè ò nda dònne a cáánnè dinìnni dìi keuté dindi, ke cómmúnè kutààku kùù kpeutí.

20 Kàa diè mmeyeñcaàrìme yìè ndè dònne a daté o yaàbòrì ndi muséé mmònni, ke ãnné o mɔnne metekãã.

21 Kè dikònni bo a dootitòù, duó nwe kòo di, kè sinéyèi ò bo, duó nwe kòo yà. 22 Kàa dòòri memme a cou yehããkũõ nyè o yuu ñnkè, kè Kuyie nyóó dè nda yietí.

23 Kubakù you kó kuyaakù touni fetaafè nfe, kè siyáàbìsì ce nkemiekè.

24 A bo mbomè difi ke kpènké dè tũñèmu a bo nhãnnèmè onitipòkù yekpàrè yìè.

25 Tináaansààtì tii yènni dedétirè tì dònne menébuo mme ke bónkùnko kuníí.

26 Onitisàù wèè yóu kè beyeibe ò souté ò dònne tebinte nte yoo dinébòrì dìi kó menie ncàke.

27 Dè í wenni a bo dimè mcekùò mmediè, yoo a bo ndómè disãnni mediè.

28 Onitì wèè í pĩi nho mièke ò dònne dihei dìi í baa dindi dimáà.

26

Ti bo nfòunè mèè botí nè tiyèinti

1 Kè di duó nkuyèinkù diyetidieri, dè dònne muséé mmu kuyiinkù mònni ke dò fetaafè dididèi mònni.

2 Inaribí puti mèè botí nè sikpàncéndéi, mèè botí nku meyei mmèè í màke mè tukú nè mù mè í pĩimmè òmòù.

3 Didáù bo tesàntè kpéi nke kè tisãmmánti bo sãmmarímú kpéi, kè tedabæetè bo kuyèinkù ñnkè kpéi.

4 A báá ténne kuyèinkù tiyèinnáànti, a yàà bo kù naánnè. 5 Ténne kuyèinkù dè dò nha kù ténne tì ku yèmmè yàà bo ndò nkù ciì.

6 Wèè tã nkuyèinkù nè tináànti, ò kèké o tààke nyi ke waà nhomáà kunaupíé.

7 Kuhòkù tààke dòmmè ke kpa muwèrímú, kuyèinkù kó dikotinùù me ndò.

8 Kàa sãnte kuyèinkù dè dònne a bou ditári ndi mutántènditímù.

9 Kupo òò kũũ kunaàyákémuónkù kè dè ndòmmè, dikotinùù me ndò kuyèinkù nùù mièke.

10 Okpààtì wèè sònté ke tóu tiyèinti mutómmú, ò càari benitibè bemou ndi.

11 Temotè òò tó mèè botí kéwète kédi, kuyèinkù me nkónni deyèinkperè.

12 Kàa yà òmòù kòo yèmmè dò nhò ciì, a nyé ke tú kuyèinkù kòme ò tũñèmu.

Otònnédíétì borime tème

13 Otònnédíétì wèè òò yí kè n yè diciriciri bo m pĩ nkuce, kumuntũnkù kuù bo kuce.

14 Dicàù firì di máti ñnkè nke, kòo tònnédíétì pènni o dóù ñnkè.

15 Otònnédíétì òò wéitè mucie kè dæe ò yonkemu ò bo mù kòtemmè o nùù.

16 Otònnédíétì yèmmè dò nhò ciimu ke pèëtè mecii nyembè bèyiekè bèè ténininko tináànti kè dè wenni.

Yekotinò yebotíyebotí

17 Kàa ta dikpànni dìi í tú a kperi, dè dònne temotè bo mpènkémè mme kàa pĩ nte yóu.

18 Kuwáátikù kuù bømmù yehããtĩre, ke tãũ ipie nke kòù. 19 Onitì wèè souté otòù ke dèè ke tú ò do wánti, o kperè me ndò.

20 Kè idéi dèè muháã nhòó kúmu, kè benáàntòubè dèè yekpàrè dèèmu.

21 Wèè ce nyekpàrè ò dònne yekũõ nyèè còú nyènyè muháã, idéi ù còú mmuháã.

22 Onáàntòuti náànti dònne mucèkòyuo mmu, ke wæeti ke cuutoo tipòuti mièke.

23 Tináàntatì nè meyèmmè yeime, donnè mesòò sĩmmè mme bè dàrìme tiyaamatì ñnkè.

7 Wèè yie nKuyie nkó ikuú ò tu debísààrè nde, wèè neitinè bèè borime í wenni kòò àà ò cice ifei.

8 Wèè pènni idíítí kè bè bo nhò yietì ke nɔnku, wèè niti ke pãã bec̄iribè, weè òò tieke de yiè nkó tikpàti.

9 Wèè í dós kékeè Kuyie nkuú, Kuyie nhòò í nkèè de yiè nkó mubáammu.

10 Wèè fétinko benitisààbè ò bo do ò keú dìi f̄t̄irì mièke. Benitisààbè bie me mpèú mesàà mme.

11 Wèè màke o kperε o yèmmè ò ndò nhò ciimu, oc̄iri wèè cii kòò né ò daú.

12 Kòò nitisàù baatè dè ò nnaatimu benitibè, kòò yeiwe baatè bè nsòti.

13 Wèè s̄arì o yei nhò í yau mesàà mmamè, wèè mè dáa nke mè yóu, Kuyie nwe c̄enke.

14 Dè nnaati wèè dé ò bo doòmè meyei, wèè to kpeñni weè duò meyei mmieke.

15 Onitiyonkuwe wèè baké bec̄iribè ò dònne dic̄iric̄irì ndi dìi pèú, kumuntũnkù kùù dós kép̄i.

16 Kukpààtiyeinkù f̄éũnko benitibè mbe, wèè í dós ticuuti kòò kpàti m̄onni.

17 Wèè kùò onitì weè ò ncooti ke bií tannè kuf̄ati bá bè í ò cònné.

18 Wèè borime wenni weè coorí, wèè tũ nyice idèl kòò duò.

19 Wèè kuuti ketenkè weè yo nke s̄annè, wèè s̄ónté ke bo kòò ns̄annè tidawanti.

20 Onitisàù weè pieti mesàà, wèè dós kékparikè mecãã kè meyei nhò tùkù.

21 Dè í wenni a bo mbaatimè benitibè nè memme kòò niti òò na kédòò meyei mudii sám̄pòmù kpéi.

22 Wèè dós kékparikè mecãã nweè ò mbetì tikpàti bá ò í yé ke dò ntidawanti bo ò do.

23 Wèè nàké onitì o caàrimè bè òò dentε ke we ns̄ante kép̄ééte wèè ò kpenti.

24 Wèè yùúkù o cice nè o ȳ ke tú dè í tú meyei, nhò í cáãnnè onitikòùti.

25 Onitì wèè dós dem̄ou ò ce nyekpàrè nye, wèè dós Kuyie nkòò màke dem̄ou.

26 Wèè tá omáà ò tu kuyeinkù nku, wèè cii kòò coorí.

27 Wèè pãã mbec̄iribè wè í m̄onni d̄emarè, wèè nòutè t̄éi kòò yàu meyei.

28 Kòò nitiyeiwe baatè, benitibè ò ns̄arimu, kòò ku besààbèe s̄ũ.

29

1 Bè tié nwè kòò yetε, ò bo do mecãã bá bè báá na kòò tàa.

2 Kè benitisààbè s̄ũ dè ò nnaatimu kubotí, kòò yeiwe baatè dè mbè yóu.

3 Wèè cii dè ò nnaatimu o cice, wèè k̄arì benitipòbè bèè d̄outi d̄outinè benitidaabè borè kòò càari o kperε.

4 Okpààti wèè bekù weti weti weè kpàti ò nf̄ííkù, weè c̄ú ticuuti kòò tì buà.

5 Wèè kpenti o kou ò dii omáà ndi timàti.

6 Benitiyibe yei ndò ntimàti nti ke bè p̄i, kè besààbè ȳnku nè diwèi.

7 Onitisàù ȳmu oc̄iri kpéi, oyeiwe yie me nyí m̄ake de kó meyèmmè.

8 Sip̄oo yembè beè kònninko benitibè, kè besààbè bónkũnko kunaupíe.

9 Kè mecii nyiè mm̄okenè kuyeinkù timati, kòò mièke peike yoo ò daú bè í yóó narike.

10 Benitikòùbè niĩmmu onitisàù, kè besààbè ò dós.

11 Kuyeinkù kuù feinko ku yèmmè, kè mecii nyiè nyííkù omáà.

12 Kòò kpààti yíé nsiyáàbisí o tũmbè òò naá mbeyibe mbe.

13 Oyeiwe nè osènniwè bè w̄ ndè bo d̄emáà ndi, Kuyie nkuù kpetírí bá wè kó inuò.

14 Okpààti wèè bekùnè bec̄iribè kè dè wenni o kpàti ò nf̄ííkùmu s̄ã.

15 Kunasãà nè itié ndèè duò mmecii, bè yóu dèè bire kè dè d̄òri dè dómè dè àà de ȳ nwe ifei.

16 Kè beyeibe s̄ũ mmeyei mmeè òò s̄ũ, bè né yóó duómu, kè besààbè nwúó.

17 Tié nha bire kè dè da om̄p̄unne ke nárík̄unne a yèmmè.

18 Kè Kuyie mpããnaaanti náam̀bè í bo kubotí ãã í nyé kù co kè, dè nnaati wèè yíé nKuyie nkuó.

19 Bè í tiè nkudaakù nè tináaanti, kù yóó keèmu kù me mbáá yie.

20 Kàa yà wèè náá nke í yé ò tu mù, a nyé ke tú kuyèinkù kōme ò tōñèmu.

21 Kàa cùu nhotōnti nè o bíkém̀bènti o yèmmè ã ndò nhò tu tēc̄f̄t̄è birè nde.

22 Kemieke yíè nce nyekpàrè nye kòo nitiyonkuwe d̄ori meyei péu.

23 Tēp̄t̄è kék̀unkomu te yíè, wèè kék̀unko omáà kòò pieti diyètìrì.

24 Wèè wēñnè oyúókù ò càari omáà ndi, ò yému meyei mmèè ò bàa, ò né í dó ké mè dáa.

25 Kàa yòte oniti dè tu didiñtári ndi, wèè duó nhomáa Kuyie, kù we nkānké.

26 Bá wè ò ã ndó kennaatinè wèè ò baké wènwe, Kuyie nkuù né bekùnè bá wè.

27 Benitiyeibe nímmu besàabè kè besàabè ní mbeyibe.

30

Akuu kó tináaanti

1 Akuu Sakee birè náké tì náaanti Itiyēdi nè Ukaadi.

2 N tú kuyèinkù nku ke p̄ēt̄è benitibè bemou, n yí m̄ake meniticì.

3 N yí m̄ake mecì n né m̄akemu mecì mmèè bo nte kè n ȳēt̄è Kuyie.

4 We ndèke keĩnkè ke w̄etení?

We mpikú kuyaakù nè o n̄ūt̄è?

We mp̄ũ m̄menie nnè kuyàakù?

We nhānné itemmānke?

De yíè nyèt̄irì tu ba?

O birè kperi tú ba? N náké ti.

5 Kuyie nnáké tì timou tu timómm̄anti nti, kuù kānké bèè bo ku bo dè kud̄p̄ikù kōme.

6 Báa yíè timati ku náaanti mieke, kù yàà bo da kpetinné kébenke a túmè siyáábìsí yíè.

7 Kuyie, n da m̄óú d̄em̄arè d̄éd̄érè nde n f̄ōmmu mieke, báa dè nni nyetenè. 8 N d̄étinné siyáábìsí, nè mecìmmè, a báa yóu kè n d̄ake naá n̄fedawanf̄è yoo n d̄ake kparikè, nni nduò m bo nyo mù ke f̄òunè. 9 Kè n d̄ake kparikè n yàà bo da yete ke d̄ò: We ntu Kuyie? Kè mme n d̄ake naá n̄fedawanf̄è n yàà bo yúúkú kécake a yèt̄irì.

10 Bá nwát̄irì ot̄ōnti wèè ò duó mmut̄ōmmú ò ìkè ò yàà bo da b̄anté kus̄inkù kàa t̄o meyei.

11 Bè̄mabè bomu ke s̄áá mbe cicebè bá bè í náá mbe yōbè kó mesàà.

12 Bè̄mabè bomu kè be yèmmè dò mbè wenni kè bè né ã meyōò.

13 Kè bet̄obè bo ke senku benitibè ke bè séenko inuò.

14 Bè̄mabè bomu kè be n̄i ndò ntiseuti, kè be yèi ndò nyese, ke k̄ou besénnibè, ke deu bec̄ribè.

Dèè yóu mubantimù

15 Bè̄mabè bomu ke ã ntú: M p̄ā, m p̄ā. Bè d̄ōnnè inacákpei nyi ke ȳāá mbet̄obè ȳi, d̄em̄arè bo d̄ēt̄āti ndi dèè ãã í nsānnè, kè de naānnè bo dèè í diè.

16 Kud̄ankù nè tēh̄āunte,
nè ketenkè kèè í diè m̄menie,

nè muh̄āá mm̄uò c̄óú nke í diè.

17 Kòo niti s̄áá nho cice, ke s̄enk̄erì o yō, yebankete yeè yóó doké o nuò, kè itúúkè ò càáké.

18 D̄em̄arè bo d̄ēt̄āti ndi dèè p̄ēt̄è n ciì, d̄ènàà ndi ketíke n yí na ke banté d̄è:

19 Fetúúf̄è kó kuce keĩnkè,

f̄ewàáf̄è k̄aku dit̄ari ìnkè,

bát̄òò ce dàméèrì mieke,

dèè yūñ nhonitid̄òu osapàà mbíékè.

20 Nte onitipòkù wèè d̄outi d̄outinè benitidaabè o borime d̄ōmmè, ò ãã di kédeè kéūt̄é o n̄uù ndi ke d̄ò ò í d̄òò meyei mmamè.

21 Dèmarè bo dètããti ndi benitibè kãm̀b̀ù̀t̀i duò dè ke dò nketenkè ãã aámè, dè bo dènàà ndi ketike ketenkè yĩ̀èk̀ù̀ dè.

22 Kudaakù bo naámmè okpààti nè kuyèinkù kùù yo nke sànnè,

23 nè tepodòntè bo nyerímmè

nè kunitipodaakù bo cəutémè océpokù f̀òt̀ìr̀ì.

24 Desíntékpere bo titònti tinàà ndi ketenkè ìnkè, dèè kèínni kè de ciì nné deu.

25 Sikèũ s̀ìi kpa muwèrímú, ke né ãã waá nsi diiti kudisèikù m̀ònni.

26 Nè yeyiù yèè kpa muwèrímú ke né keù ye f̀òti yetàrè mieke.

27 Nè f̀ecofe f̀èè í m̀ake okpààti ke ãã ye yetìrè yetìrè.

28 Nè yem̀anke a bo na kèpfi nyè nè a ǹùtè kè ye né ã sikpààtìcèĩ mieke.

29 Denennè bo dètããti ndi, dènàà ndi ketike dèè cèmmu wenni.

30 Diciriciri dikpàà kóo kpààti dii í dé òm̀ò,

31 nè tekpàrisàntè,

nè dibòdaà,

nè okpààti wèè neínè o ããpòmbè.

32 Kàa m̀ake teyeinfentè nte ke fontí, ke banté, pfi nha nùù. 33 Kàa poké menaamiè menaankù mèè ãã yènni, kàa poté diònni meyiĩ mèè ãã yènni, kàa mieke yènni a ãã cé nyekpàrè nyè.

31

Bè tiémmè Demmuyeri

1 Okpààti Demmuyeri yò ò tié nyi tié.

2 A tú m bire nde, m bire mómm̀anne, kènté n tié. 3 Báá yóu kè benitipòbèe di a wèrímú, báá tũnne bèè f̀étinko bekpààtibè be kó kuce. 4 Demmuyeri, bekpààtibè nè bèè baké bè í dò nké nyò m̀menaà kperímè. 5 Bè yàà bo muó nkéyè nyikuó ke f̀éũ mbesénnibè. 6 Di níi duó m̀menaà kperímè wèè yóó kú, kèduó m̀menaà nwèè yèmmè cààrè, 7 kòo yà kèyè nho dawantì nè o yeñcaàrimè. 8 Á nteénnè bèè í nò ntináànti nè bè b̀òntóo bè. 9 Mbekù weti weti ke kommu besénnibè nè becìribè.

Onitiposàù kó tináànti

10 Wèè pètè onitiposàù ò pètèmu, de kóo nitipòkù wennimu ke pèèté medèi.

11 O d̀òu ã nhò támu kòò d̀òri be kpere kè bè c̀òntí.

12 Ò í d̀òri o d̀òu meyi ò ò d̀òri mesàà m̀me o f̀òmmu mum̀òu mieke.

13 Ke waà tipààkònti ke pfi m̀mutòmmú nè diwèi.

14 De kóo nitipòkù dònne bàtòó kupotaá nkou nwe ke waànni o diiti dedétirè.

15 Ò ãã ente kè dè kpaá uumu kòo bénné kèduó nho c̀ètè k̀òbe, kèduó mbetòmbè mutòmmú.

16 De kóo nitipòkù weè ãã totí o yèmmè kédonténè o díiti ketenkè kèfíikú detie ndèè pei.

17 Ò ã mpfi m̀mutòmmú nè tikònyauti nti ò ãã í nkari ke m̀mei o nòu.

18 Ò ã nwúó nho tómmú kèrímè m̀me kòo fitirè níi nyié nkécóú.

19 Tepààkonditè í yiè o nòu mieke, kòò dùòkù mupààkómmú.

20 Ke teénnè besénnibè, ke niti ke pãã mbecìribè.

21 Ò í yĩ̀èk̀ù̀ muséé, ke yé ò c̀ètè k̀òbe bem̀òu m̀òkemè tiyaàdándátintì.

22 Kòò dùòkù tiyaàcèèti, ke daati tiyaàkpeti wũòti tii dò ndéú déú.

23 Kè bè dé o d̀òu dihei mieke kòò k̀òké bekótibè kó ditinni.

24 Kòò dùòkù tiyààti ke fiiti, ke fiitinè inaakũ ã mbepotambè.

25 Ke kpeñni kè bè ò s̀ántí, ò í yĩ̀èk̀ù̀ nanke.

26 Ke náá m̀mecii nkó tináànti, ke tiènnè diwèi.

²⁷ Kε dakε o cīētè kpéí, ò í dé mutōmmú.

²⁸ Kòo bí ò sántí kòo dṵ̀ ò dèúkùnkò.

²⁹ Kòò sántí kε tú: Benitiposààbè bomu kàa né bè pēēté bεmṵ̀.

³⁰ Diwèì pēnkùmu kè kuwenniku deu, onitipòkù wèè dé Kuyie mbè we nsántí.

³¹ Yietínè we o tōmmú ké nhò sántí dihèì dimṵ̀ o tōmmú kpéí.

Meborime wéiti wãri dũ pátiri Di mpátiri tã tũ náãnti

Meborime wéiti do tú mecii nyiè nwe kéntú bèè ta Isidayeeriibe kó mecii nkóo dàkósòri be kóò mǎu. Ke wéi meborime ke náá nhò yà tì meborime ìnkè, kòo béi nke tú meborime í kéri ti do mè wùónnèmè.

Ò í mǎke yenò yèdéè, ò tu oniti wèè dó wè nwe Kuyie nke cii ke békú omáà tináãnti péu kè dè ntukúnè meborime dòmme. Kè ti dó kékeè o pátiri tã tì ti dò nkétúóté ti máà kécónné o f̂tìrì ndi ò do bo mèè borime mièke, nè o do tú wè. Sifube kó meborime mièke wèè wetí Kuyie we nyietì, ke ò kpetínnè oyeiwe, kè meborime wéiti wénté kénsó ndè í me ndò nsáá. Dèè te kòo náá nho pátiri mièke kuce mǎpéu ke tú: Meborime yóumu mè í dò nkébanté.

Di mpátiri náãnti duó ke dòmme

1. Meborime wéiti wéntémè ke ŝ mmēborime í dò nkébanté 1.1-4:16

2. Meborime wéiti wéntémè ke ŝ mmēborime í cáãnnè a bo mbètìmè kuyaakù 4:17-10:20
Meborime wéiti náãnti kó dikò 11:1-2:16

Meborime í dò nke banté

¹ Dafiti bire meborime wéiti Sedisadēmmu kóo kpààti nàké tì meborime ìnkè.

² Mí mmēborime wéiti kè m béi nke dò: Meborime yóumu mè í dò nkébanté bá sám̂pó.

³ Mutōmmú oniti p̂i mmù ketenkè ìnkè, mu kó mucóntimu tú òmmu?

⁴ Ku ndapùntōnkù ò p̂ēēté, kè kundapùntōnkù tekùu yènní, kè ketenkè baa bo.

⁵ Dyiè ò yènní kékote kéta, kéndó mecãã nke bo wēte di yìèní kè.

⁶ Kuyaakù ò ité diyie yìèní kè, kénfũũte ke fiti kubakù cãnkù kénfiti, ke wēti ke bo kéténi kù iténi kè.

⁷ Ikó nyimǎu p̂ũ ò nke taà dàméèrì nwe, ò me nyí pièku, kè ì baa p̂ũ ò nkoò taà, ke ŵētì ì yènní kè.

⁸ Bá dè de tōmmú í mǎke kumànkù, oniti báá na kénáké kédeè. Fèññfè í diè mmuwéimù, ditoò mè nyí diè mmukeèmù.

⁹ Dèè baa do bo dèè yó mbo, dèè do dò dèè yóó dò. Dèmarè í tú depànnè ketenkè ìnkè.

¹⁰ A bo yà dè ke dò:

Wúó! N yà dèmarè pànnè!
Dè yó mbo kè ti mu nyí bo.

11 Bè òó í nkpaá yé bèè pèṣṣṣé bε kpeí,
bèè bo tūnnení bè í yóó nkpaá yé
bèè bè tūnní bε kpeí.

Meborime wéiti yà tì ke náá

12 Mí mmēborime wéiti n naámmu Isidayεεriβε kóo kpààti, kέmbo Sedisadεmmu,
13 kέduó n yèmmè kέwammú, kέfié nè n yèmmè ke bo banté dèè dòòri ketenkè ìnkè.
Mutōnyonkumu mmu, Kuyie nduó mmù onìti kòò bo mmù pĩ. 14 Kè n wénní mutōmmú
mùù kó dimàà dòòri ketenkè ìnkè, kénsó ndεmou dè í dò nkébanté, dè í cáánnè a bo ndómè
kékpaake kuyaakù.

15 Bè òó í nna késéi ndèè kòmmú
bè me nhó í nkàa ndèè kpa.

16 Nè n yèmmè mieke kè n dò: M mè nwammúmè ke yìé mecii péu ke pèṣṣṣé bèè n
niiténè ke di tikpàti Sedisadεmmu mieke, kè n yà n yíétémè meborime péu, ke mòòte mecii
mmemou. 17 Ke duó n yèmmè ke bo bate dèè tu mecii nkperε, nè dèè tu deyεinkperε, nè dèè
tu dεwáátékperε. Ke só ndende kó dimàà í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

18 Kàa mòke mecii mmediè
nha fèùtímè ò ndεumu,
kàa yíétimè dεuke a yìé amáà ndi meháárímè.

2

1 Nè n yèmmè mieke kè n dò: M bo yááké diwèi kέwammú kunaatí, kénsó ndende í dò
nkébanté. 2 Kè nní nsó nkè diwèi baa da bo ke da bo dè tu deyεinkperε nde, tewèitè me nyí
màke mucóntimu mamù. 3 Memme n duómmè mmáà menaà nke né nkpaánè n yèmmè,
kédòò mmáà kuyεinkù ke bo yà dèè wenni onìti dò nkédòò dè ketenkè ìnkè yewè o fòu yè.
4 Kè n duó mmáà mutōndiemù, kémaá sicéí, m mómumu n kpesi kέfiíkú detie mbè tu dè
fínyí, 5 kédéi depénnè kέduó depaa nkéfiíkú detie ndεbotí ndεbotí dèè péi. 6 Kè n keú sibií
kényóòrìnè detepànnè n fiíkú dè, 7 kέdo ntidaatì tinitidaatì nè tinitipòti, kè bè m pié ibí
n cīṣṣṣé mieke, kè nní mmàke iwūó inààke nè ipe nè sibóò mediè, kέpèṣṣṣé bèè n niiténè ke
buoté Sedisadεmmu. 8 Kè n kóu timatí péiti, kέwaa mbedèmbè benitidaabè nè benitipòbè,
kémmake onìti dó dè, benitipòbè péu* kéntú benitipotōmbè diebè. 9 Kè n dεuke ke pèṣṣṣé bèè
n niiténè ke di tikpàti Sedisadεmmu. Bá nè memme kè nní nkpaánè n yèmmè. 10 N nuó
nyà dèè kó dimàà ke ndó, n yí dè nyi yetenè, n yí mmònte n yèmmè diwèi mari kè dè nní
nnaati nè mutōmmú mumou m pĩ mmù. Dèè do tú n kó mucóntimu. 11 De mōnni kè ntotí
n yèmmè n tōmmú mumou ìnkè, n dòò dèè kó dimàà, kénsó ndè í dò nkébanté dè í cáánnè a
bo ndómè kékpaake kuyaakù. N yí cōnte dèmarè ketenkè ìnkè.

12 Kè n totí n yèmmè a bo nciiimè nè a bo ntúmè kuyεinkù nè a bo wáátémè de ìnkè. Yé wèè
yóó còuté mí nhokpàati de yìé nyóó dòò mù kè mù ncáá. 13 Memme n yàmè mecii mmàkemè
mucóntimu ke pèṣṣṣé a bo yeimmè, kuwenniku màkemè mucóntimu ke pèṣṣṣé dibiinnì.

14 Mecii nyiè nnuó nwúómmu
kè kuyεinkù áante dibiinnì mieke.

* 2:8 benitipòbè péu: De kó ditannùù í fei mesàà, dè bo na

Kè nní nsó ntìmatì máà tìi bè bàà. ¹⁵ N de nyà mεborime yóumè ke í dò nkébanté. Tìi yóó tuakení kuyèinkù kè tìi yó n tuakení, n né cii ba nkpréí? ¹⁶ Bè ãã í nhã ke yé mecii nyiè nkpréí, bè me nhã ã ã í nhã ke yé kuyèinkù kpréí mbè ãã bè yèmmu bedé. Kuyèinkù ãã kúmu ke mecii nyiè nkú. ¹⁷ N yèmmè mèè cààrè dè í n naati! Dèè dɔ̀ri ketenkè ìnkè dè í n naati, mεborime í dò nkébanté, dè í cáãnnè a bo ndómè kékpaaake kuyaaakù. ¹⁸ Mutōmmú m pī mmù ketenkè ìnkè ke òu, ke yóó mù yóunè wèè n tūnní, dè í n naati mu kpréí. ¹⁹ We nyé wèè n tūnni kòò bo ncii yoo ò bo ntú kuyèinkù? Weè né yóó baaté n dòò dèè kó dimàà ketenkè ìnkè nè n kó mecii. Dende múnke í dò nkébanté. ²⁰ Mémme dè yārikemè n kònti nè mutōmmú m pī mmù ke òu ketenkè ìnkè. ²¹ Nte oniti wèè pī nho tōmmú nè mecii nnè meyiḗtímè kè mù yíé mmesàà. Kòò né mù yóu nè otòu wèè í pī mmùmamù. Dende í dò nkébanté dè cààri meyèmmè mme. ²² Oniti kó mucóntimu né tú òmmu o tōmmú nè tihòuti o òu tìi kó dimàà ketenkè ìnkè? ²³ O we yemou tu kuyonku kpeye nye, kòo tōmmú tú muyonkumu. Bá keyènkè ò ãã í nhòmpè. Dende í dò nkébanté.

²⁴ Oniti bo dimè kényà dèè tu o kó diwèi nè o tōmmú ò pī mmù. Dende kó dimàà bonní Kuyie mborè nde. ²⁵ Kuyie mbéimmu ke tú kè kuù í te we mbo di kè dè nhò naati? ²⁶ Kuyie nhã duó nkù dó wènwe mecii nnè meyiḗtímè nè diwèi. Benitiyeibe kó mutōmmú Kuyie mbè duómmù tu bè bo kóumè ke tíi nkù dó bè kpréí. Dende í dò nkébanté dè í cáãnnè a bo ndómè kékpaaake kuyaaakù.

3

Bá dè nè de m̀nni ndi

¹ Bá dè nè de kó dim̀nni ndi.
Bá dii m̀nni nè di kperε nde ketenkè ìnkè.

² Dipèitèmm̀nni bomu kè mukũũ nkó dim̀nni bo.
Mufii mm̀nni bomu,
kàa bo uutémè a fii ndè kperi bo.

³ Mukòu kó dim̀nni bomu.
Kàa bo mièkũnnemè kó dim̀nni bo,
mupòmmù kó dim̀nni bomu,
kè mumarimù kó dim̀nni bo.

⁴ A bo kuómmè kó dim̀nni bomu,
kè mudaá nkó dim̀nni bo.
Didab̀nni kó dim̀nni bomu,
kè muhaù kó dim̀nni bo.

⁵ Itáá kó mubəmmù m̀nni bomu,
kàa bo yóumè itáá kó mubəmmù kó dim̀nni bo.
Debaà nkó mupĩmmù m̀nni bomu,
kàa bo yóumè debaà nkó mupĩmmù kó dim̀nni bo.

⁶ A bo waámmè dèmarè kó dim̀nni bomu,
kè dè bo fetimè kó dim̀nni bo.
A bo sənnemè dèmarè kó dim̀nni bomu,
kàa bo dootóomè a do səri dè kó dim̀nni bo.

⁷ Muyaàkētímù kó dim̀nni bomu,
kè muyaàyántimù kó dim̀nni bo,
a bo ncíékémè kó dim̀nni bomu,

kàa bo nnáámmè kó dimònni bo.

⁸ A bo ndómè otòu kó dimònni bomu,
kàa bo nníímmè otòu kó dimònni bo.
Mudoò kó dimònni bomu,
kè kunaatí kó dimònni bo.

⁹ Wèè pī mmutōmmú ò mù pī nkòo kó mucóntimu tú òmmu? ¹⁰ N yàmu Kuyie nduú mmùu tōmmú benitìbè kè bè mù pī. ¹¹ Kù dòò demou kè dè wennimu bá dè kè dè bo de mōnni, kè kù duó nhoniti meyèmmè ò bo nyénèmmè ke dò nhoniti ɔɔ í nku kè dèe deè, oniti né í na ke bo banté Kuyie mpī mmùu tōmmú, kù mù keté mēè botí nè kù mù dèèmmè. ¹² M bantému ke dò nhoniti kó diwèi tu o bo ndərimè ò dómè, kəmbo kè dè ò naati o fōmmu muməu miεke. ¹³ Kòo niti yo nke yò nke dè ò naati nè o tōmmú, Kuyie nkó dipānni ndi. ¹⁴ N yému ke dò nKuyie ndòò dè deè yó mbo sáà, demarè í dò nkéyíε de miεke. Demarè me nyí dò nkéyaaε. Kuyie ndè dòò memme kè dè bo yie nkè bè nkù dému.

¹⁵ Dèè bo dè do bomu nè dimònni,
dèè yóó buoté dè dié nke buotému.
Kuyie nkuu tēñninkoní dèè pēēté.

Demou de mànku tú mukūi

¹⁶ Kè n wénté ketenkè ñnkè kénsó ntibeénti naá nsiyáábisi kè mesàa nnaá mmeysi. ¹⁷ Nè n yèmmè miεke kè n dò: Kuyie nyóó bekénèmu osàu nè oyeiwe. Ke yé bá dè nè de kó meffè mme. Bá mēè dərimè kè me beénti mōnni bo. ¹⁸ Kè n wénté oniti kó mufōmmu, nè n yèmmè miεke kè dò: Kuyie ndó ke yáákému oniti kòo banté ò í cáánnèmmè feòfè. ¹⁹ Ke yé tii tūòkùni feòfè, tii tūòkùnimè oniti, feòfè kōmmè oniti me nkō. Oniti nè feòfè de fōmmu mumáa ndi oniti í pēēté feòfè. Demou dè í dò nkébanté.

²⁰ Demou dè kūnti dibòri dimáa ndi,
demou dè bonní mutáá mmiεke nke,
demou dè wēti mutáá mmiεke nke.

²¹ We nyé kòo niti kó mufōmmu dekù keñnkè kè feòfè kōmu ɔ nkpaá ketenkè miεke? ²² Kè nni nsó nhoniti kó diwèi tu dè bo nhò naatinè memme o tōmmú, dèè tu o kó mucóntimu. We nyóó ò benke dèè yóó tuəkení o kó difōnkúò.

4

Benitìbè dəəri mēè botí betəbè meysi

¹ N yàmu benitìbè fēũnko mēè botí betəbè ketenkè ñnkè.

Wénté bè bè fēũnkomè kè bè kuò mbá òmòu í bè bàá.

Bèè bè nə mbèè bè fēũnko
òmòu me nyí bè bàá.

² Kè nni nsó mbeçírìbè bèè ku nè dimònni
be kpeεε wenninè befòubè.

³ Wèè né dəke bo diwèi miεke ke bè pēēté bedé
weè tu bè mu nyí peité wè,
wèè mu nyí buoté kutenkù miεke,
ke yé ò í yàmè meysi mmèè dəəri ketenkè ñnkè.

⁴ Kè n wénté ké n sá mmutōmmú muməu oniti pī mmù kè mù yìé,

ò ò mmù pĩ nke betínè betòbè mbe.
Dende í dò nkébanté,
dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

⁵ Kuyèinkù ò mméi ku nòu nsi,
ke né kòù kumáà.

⁶ A bo mmòkemè dèmarè dinacekutiri mèmáà
ke ompu
dè tōūnè a bo ndè mòkemè dinacekutiri mèdémè
ke né òu mediè,
dende a beti kuyaakù nku.

⁷ N wète ke yàmu meborime tēmè ketenkè ìnkè mèè í dò nkébanté. Mèè tu: ⁸ Oniti wèè bo omáà ke í mòke oderíntòù, ò me nyí mòke debire, ké í mòke o tebite. Bá o tōmmú í mòke kumànkù, ò né pĩ mba nkpréi mmutōmmú ke pàà diwèi? Dende yòumu, dè í dò nkébanté.

⁹ Kè di bo bèdébè dè wenninèmu
a bo mbomè amáà,
ke yé bèdébè kó mutōmmú ò yiemmèmu mesàà.

¹⁰ Bèè bo bèdébè, kòò mòù do,
otòù yóó ò ímmu.
Wèè bo omáà kòò do,
we mbo ò íí?

¹¹ Kè di duó bèdébè
di ò ntonkùnkómú ditòbè,
kàa né duó amáà a bo yĩme kè dè nda tonni?

¹² Kè benitibè bo bèdébè kòò máà bè dinté
bèè bo bèdébè beè yóó ò na,
kuhōū kùù kònné mètāāti kù í tōū mecāā.

¹³ Odapàà nwèè í tú òmòù ke né cii
ò pēētēmu okpààti wèè tu okótì ke né yei,
bá ò í kēmmú itié.

¹⁴ Bá kè de kóo dapàà nyènní dikpetíntou ke naá nhokpààti,
bá kè bè do ò pèitè kòò í ntú òmòù o kpààtiyuu mièke.

¹⁵ Kè n yà benitibè bemòu
bèè bo ketenkè ìnkè bè munnémè weè dapàà
nwèè yóó còuté tikpàti.

¹⁶ Benitibè péu beè do ò tū,
mbèè me mbo dente kētuòkení dè í yóó bè narike.
Dè í dò nkébanté,
dè í cáánnè a bo ndómè kékpaake kuyaakù.

A náànti bá nsū Kuyie nyìkè

¹⁷ Kàa tati Kuyie ncīētè,
totí a yèmmè mesàà.
A bo tamè kénkémú dè wenninèmu

a bo kù fiémè iwũõ kuyèìnkù tēmè,
kuyèìnkù í yé ke dò nkù dòòri dè tu mɛyɛi.

5

¹ A nùù bá ncãã tináaàntì,
a níí bá ndó mɛcãã nke bo búi ntináaàntì Kuyie nyiikè,
ke yé Kuyie mbomè keĩnkè nke,
kàa bo ketenkè,
a tũ mbá nsũ tináaàntì.

² Iyɛntotí ìì òò da sũũ
kè tidòuntì kətɛní,
kàa sũũ ntináaàntì a yóó náké tiyèinnáaàntì nti.

³ Kàa dɔúnnè dinùù Kuyie,
dòò dì mɛcãã,
Kuyie nyí dɔ tiyèìntì,
a dɔúnnè dìì nùù Kuyie, dòò dì.

⁴ Kàa í dɔúnnè dinùù Kuyie dèè wenni
ke pɛɛtè a bo kù dɔúnnèmè dinùù,
ke né báá dòò a dì nkù dɔúnnè ke yé nha yóó dòòmè.

⁵ A báá yóu kàa nùù nte kàa naá nhonitiyèiwe,
kénáké ikuó nùùtì ke dò:
N nùù dìì n fiténè.
Báá duó nkè Kuyie mmieke dá yè
kè kùu cake a tómmú.

⁶ Kuyèìnkù bo dɔúnnèmè Kuyie ndinùù
dè ò nkù dònnè tidòuntì nti,
tináaàntì sɔ̀ntíke kpeti,
mudaá nkperɛ.
F́ nwèè cii á ndé Kuyie.

Fedífe kó mɛdòmmè

⁷ Mɛ̀m̀m̀e kàa yà ke ś ndihèi mari
kè bè f́ũ̀nko bèè í tú bèmabè,
ke í bɔ̀ti mɛwetímmè kpeti,
kòò m̀ò̀ù í wúó nhotò̀.
Dè báá da di ke yé onitì ò mbakémè betò̀bè
kè bè ò bakému,
kè wèè tó bè baké kòò bomu.

⁸ Bè pɛ̀ti mùù c̀ntimu ketenkè,
mù tu bɛ̀m̀ò̀u k̀m̀mu mmu.
Bá okpà̀tì ò f̀ò̀unè dɛ̀paa ndɛ.

Tikpà̀tì í m̀akɛ muc̀ntimu mamù

⁹ Wèè bètì idíítì ò í kpaá ke bo nyi sànnè,
wèè bètì tikpà̀tì ò í kpaá ke bo tì nintɛ.

Dè í dò nkébanté.

¹⁰ Kè tikpàti sũ nti diibè ã sũmmu.
Tikpàti yiè nkó mucóntimu né tú òmmu
kè dè í tú ò tì wúómmè nè o nu.

¹¹ Kòo tōnti di ke sànnè yoo ò auté
ò ã nduó kè dè ò naatimu.
Kè tikpàti yiè ndi kénsànnè,
ò me mbáá na kéduó.

¹² N yà meborime tēmè mme ketenkè ñnkè,
kè mè yóu mediè.
Onìti bo sànnemè tikpàti yewe yeiye kpéí,
¹³ kè tì sǒnté kécake
kòo nyóó mǎte debire bá dèmarè í kraá o nou mieke.

¹⁴ Ò yènní mèè botí o yǎ pǎuti,
kòo me nwēte ketenkè.
Ò pī mmùù tǎmmú kó dimàà,
ò í cǎnté dèmarè kété.

¹⁵ Meborime tēmè mme,
mèè yóu mmediè.
Nte we ke ité otetiri
ò do kàtení mèè botí.
Ò né cǎnté ba o tǎmmú mieke?
Dè í cáánnè a bo ndómè kékraake kuyaakù.

¹⁶ Nte we ke ààrì o fòmmu mumau
ke bo yedabùò mmieke nè meyeñcaàrìmè,
kòo mieke péíkú.

¹⁷ Nte n yà kòo nìti kó diwèi tu di: Ò bo dimè káyà kè dè nhò naatinè o tǎmmú ò pǎrmmù
ketenkè ñnkè. Kòo dǎnnè yewe Kuyie nhò duó nyè, deè tu onìti kó mucóntimu. ¹⁸ Kuyie nduó
nwè tikpàti, kòo mǎke o kperè ke yé ò bo yīmè ké dè di, ke yà o tǎmmú kó diwèi, Kuyie nkuù
ò pǎ. ¹⁹ De yiè nhǎ ì nyé ke dò nho fòmmu kó yewe kǔpúri, ke yé Kuyie nhò duómmè diwèi
mediè.

6

¹ Kè n yíé káyà meborime younkume tēmè ketenkè ñnkè mèè yǎnte onìti. ² Onìti Kuyie
mbo pǎ wè tikpàti, kòo mmǎke o kperè kòo yètiri feí bá dèmarè í ò dǎnni ò dó dè. Kuyie
mme nyí nyóu kòo dè di, kòo tǎu wèè né dè di. Dende yóumu dè í dò nkébanté. ³ Yoo onìti
wèè mǎke ibí tekòutè (100), kòo fòmmu mǎnte, ò me nyí sànnè diwèi ke ku, bá bè í nhò kǔnné
séi. Mí nkpeí mbè pùó nwè kè tì donní o kperè wenninèmu de yiè nkperè.

⁴ Ke yé ò yènnímè dibiinnì ndi
ke ta kudǎnkù kè dè dèè.

⁵ Bá ò í yà diyie,
ke í di yǎtè.
O kó meom̀p̀m̀m̀ p̀èè̀t̀m̀u otàù kǎme.

⁶ Bá kè de kóo kpààti do nfòu ke dò yebie nsikòupísìdé (2000),
ò í yóó di diwèi mari.
Bè pùó nwè kè ti donní o kperε ò tǔnèmu.
Timòu ti kũnti dibòri dimáà ndi.

⁷ Onìti pĩ mùu tǔmmú kó dimàà,
ò mù pĩ nho nùu kpéi nke.
Nè mεmme bá dè í ò naati.

⁸ Kè dè dò mεmme wèè cii ò pēēté ba kuyèinkù?
Yàà ocĩri wèè yé ò bo ndòmme benitibè ìkè?

⁹ A mǎke dè wenninèmu
a bo nyáámmè a í mǎke dè.
Dendε í dò nkébanté
dè í cáánnè a bo ndómè kékraake kuyaakù.

We nyé dèè wenni ke dò nhonitii dè dǎd

¹⁰ Dèè bo yíe ndè do bomu nè dimònni,
kè bè dè yu de yètiri.
Fǎ nhonitii a báá sei nwèè da pēēté.

¹¹ Kàa í yé a dò nkénáké ti
a ã nsũ ntináànti nti
tìi í mǎke mucóntimu.

¹² We nyé dèè wenni
ke dò nhonitii dè dǎd o fòmму miεke,
o we sám̄póyè ò pēnké yèè miεke mēdēè ntēmè?
We mbo ò nàké dèè yóó dǎd ketenkè ìnkè
o kũũ nkó difǎnkùò?

7

¹ Kuyetifeitoo naatinèmu tùdààrí.
Kàa kũũ nyiè wenninè a peité kperi.

² A bo kǎtemè yekúdabùò mbo tèè cǐètè,
dè wenninèmu a bo kǎtemè dibanni bo tèè cǐètè
ke yé onitii kó kumàнку nkumè,
bá wè kòò dò nkétotí o yèmmè de ìnkè.

³ Meyeñcaàrimè wenninèmu mudaá,
ke yé meyeñcaàrimè ciikùnkómèmu.

⁴ Wèè cii ò ã kǎte yekúdabùò mbo tèè cǐètè nte,
kè kuyèinkù kàri diwèi bo tè.

⁵ A bo yiemme mecii nyiè nda kpannè ti,
dè wenninèmu a bo nkémumè tiyèintii kó yesãã.

⁶ Bè ã tií ntidabiti kè ti mpori,
mèè botí kuyèinkù kó mudaá mme ndò.
Mù í mǎke mù co kèè bíékè.

7 Meféútimè meè ò nte kè wèè cii kòo fente,
kè ticuuti caàri onìtì.

8 Dèmarè kó mudeèmu wenninèmu de ketímù,
kè meminnímè wenninè tefentè.

9 A mièke bá ncãã ke péíkú,
tiyèintì tii mièke cãá ke péíkú.

10 A yèmmè bá ndò nyemòrè yèè pèéte
yè wenninè di mmònni kreye.
Wèè cii wè í toti de kó meyèmmè botí.

11 Mecii ntu dèmarè sààrè nde
ke dònne onìtì yembè òó kú kòò yóunè dè,
bá wè kòò pèú me kó mucóntimu.

12 Tikpàtì yiè nyí yĩèkùmè,
mecii nyiè nyí me nyĩèkù.
Mecii yiè nkó mucóntimu tú
me ò ntemè wèè mè mòke kòo nfòù.

13 Wénté Kuyie nkó mutómmú,
we mbo na késéi nkù kòhéné dè?

14 Kàa bo diwèi mièke dè nda naati,
kè meyeñcaàrimè me nda tùòkení totí a yèmmè,
Kuyie ndè dòò dedé
kè dè bo yie nkòo nìtì bá nyé tii yóó ò tùòkení
tinti o kũũ nkó difònkúò.

15 N fòmmu kũpumu mmuu mmieke n yàmu demòu.
Osàù òó tootemu bá nè o sàà mmieke,
kòo yeiwe nfòù kémònte
bá nè ò me ndòarimè meyei.

16 Bá nsà kétonté
a me mbá ncii kétonté a yàà bo kuò amáà.

17 A báá yóu kè kuyonku dá tieke
a me mbá yóu kè tiyèintì dá tieke
a yàà bo toote.

18 Dè wennimu ke dò nha ndè pí,
a báá dè yè.
Wèè dé Kuyie nwè í yóó páké.

19 Mecii nhòò kpénkùnnemu me yiè
nkè dèe pèéte kùmàndáábè bo mbomè tepíítè diheì dimáà mièke.

20 Onìtì mòù í bo ketenkè ìnkè
wèè wenni ke sànnè ke dò nwenwe báá dòò meyei.
Ke bo ndòari mesàà mmáà.

21 Bá nkenti benìtìbè nàá ntì timəu
kè dèe yie nkàa báá keè a kóo tǒntì da sáámmè.

22 A yému ke dò nha ò nsáá mbetəbè yemòrè mayè.

23 N dè wènímu deməu
m bennému nè n cii mmieke
ke bo ntú onìti wèè cii,
ke yĩ̀ke.

24 Dèè kó dimàà bo dè cùtè cùrícùrí nwe
we mbo na ké dè nìntè?

25 Mèmmè ke n duó m máà kéwammú
kéfié nè n yèmmè meməu
ke bo yĩ̀tè mùù tu mecii
nè mùù te kè meborime dò mmè mè ndòmmè,
kénsó nkàa yóu yoo a yei,
dè í məke mucóntimu mamù.

26 N yà onitipòkù məu nwe kòò tu didíntàri
ke tii ke pè̀tè mukũũ,
ò tu timátì dindínti nti,
kòò baà ntu ticùòti.
Wèè dǒri Kuyie ndómè weè bo na kóò yenténè,
kuyèinkù kuu báá na kóò yenténè.

27 Kè Mεborime wéiti bée nke dò:
N waammu ke wéi denennè dema dema
ke toti n yèmmè ke bo dè banté.

28 Ke kpaá waà,
bá n yí dè yàu.
N wanti dè benitidaabè tekoupiítè (1000) mieke,
onìti òmàà borè nde ndè yàmè.
Benitipòbè beməu mieke n yí dè yà òmòu borè.

29 N yà ke sǒ nKuyie ndòò onìti
kòò ntú osàwè nwe,
onìti weè né te deməu kè dè yonke.

8

Dè wennimu a bo nyíemmè okpààti kpèti

1 We ntu mecii nyiè
wèè bo na kénáké tinnáànti?
Mecii ncaánni onìti ìkè nke
ke ò nte kòò ìkèe ceete ke ténke bá ncéti.

2 Nkémmú okpààti da náá nti,
a ò dǒunnè dii nùu Kuyie nyìkè di kpéi.

3 A báá ò yóu mecãã,
a báá kpénkùnnè a to

medòrìmè yeime mamè miεke okpàtì í dómè,
ke yé kòò dómè ò yóó mè ndòòmè.

⁴ Kòò kpàtì béi ntì tiñti
we nné yóó ò beke ke tú a dɔri ba?

⁵ Wèè yè nyitié nhò í taà tináahtì miεke.
Meciì nyiè nyému ke dò ntibeéntì kó dimònnì bo.

⁶ Ke yé bá dè nè de kó dimònnì ndimè,
nè de kó tibeéntì
ke yé meyei mmèè bàà onìtì me í sénnímè.

⁷ Ò me nyí yé tìi yóó tuakení.
We nné yóó ò nàké dè yó ndòmmè.

⁸ Òmòu í te o fòmmu
òmòu me nyí yé o kũũ nyiè.
Bè me nhò í mbo mudoò kékũnné ke kò.
Wèe yóu, o yonku í ò dεerí.

Meyei nkutenkù kuù mmieke

⁹ Mí mmeborime wéiti
n wèhí dīi mōnni ke yà dèè dòri ketenkè ñnkè,
ke yà onìtì bakémè onìtì tòu koò diinko mesémmè, ¹⁰ kényà beyeibe kumè
kè bè bè kũnné ke ìté Kuyie ncīètè,
ke yènkò meyei mbe do dɔri mè,
de kó dihei miεke.
Dende í dò nkébanté.

¹¹ Benitibè í yau mèè kpéi mmeçã be yei nkó mucóntimu deè te kè benitibè dó meyei
mmudòrìmù. ¹² Kòò yeiwe dòri meyei nsáà, bá ke fòu ke mōnte, mí nné yé ke dò nKuyie
nhòò dòò mesàà nwèè kù dé, ò kù dé mèè kpéi nke. ¹³ Beyeibe me nyí mōke diwèi,
be fòmmu í yóó okè mù yóó pēētóo kufènkù kōme mme.
Ke yé bè í démè Kuyie.

¹⁴ Mεborime tēmè bomu ketenkè ñnkè mèè í dò nkébanté. Mèè tu: Benitisàabè mabè còúmè
beyeibe na ncóu tìi yīēti, kè beyeibe mabè còu benitisàabè na ncóu mèè sàà. N tì m bēi nke
tú dè í dò nkébanté.

¹⁵ Mēmme kè n dò a bo mmakemè diwèi mufòmmu muù mmieke deè tu desààrè. Ke yé
dèmarè í pēētémè onìtì a bo dimè kényà kè dè nda naati a fòmmu miεke. Kàa pīnnè a tōmmú
nè diwèi a fòmmu mumòu Kuyie nda duó mmù ketenkè ñnkè. ¹⁶ Mēmme kè n duó n yèmmè
ke bo yīété mecii, nkéyà benitibè yentotí tú ì ketenkè ñnkè. Bá n yí dōu keyènkè nè kuyie.
¹⁷ Kè n wénté Kuyie mpī mmù tōmmú kó dimàà kénsó nhonìtì báá na ké mù banté. Bá
kòò wammú ke òu mēè botí ò báá na, bá ke mecii nyiè mmòu tu ò dè yē ò báá na kébanté
demòu.

9

¹ Nte n wèhí demòu ke yà tì: Benitisàabè nè mecii nyembè nè be tōmmú mumòu dè bo
Kuyie nnòu miεke nke. Ti né í yé kè nsà kè Kuyie mbo ti pēnsirì yoo kù bo ti yete. Demòu ti
báá na kénáké de yó ndòmmè. ² Dende mēmme dè í dò nkébanté, dèè tūòkūnì benitibè demàà
ndi. Osàu nè oyeiwe wèè niti nè wèè dāri, wèè sãũ nhomáà nè wèè í sãũ nhomáà, wèè

feu Kuyie nyiwũõ nè wèè í kù feu iwũõ. Wèè dòòri mesàà nho kperε dòmme oyεiwe kperε me ndò. Wèè parikunε Kuyie nè wèè dé ò bo mparikunεmε Kuyie nyètiri. ³ Meborime mèè dòòri ketenkè ìnkè mè í wenni, tìmatì mǎà tũ tũòkùnì benitibè bemou, benitibè piéké medòmme mme nè tiyεintì kè mukũũ ntú be kó kumànkù. ⁴ Onitì wèè fòu wèè mǎke ò bàà dè. Temofòutè tũnèmu dicìrìcìrì dìi ku.

⁵ Kε yé befòubè yémè
ke dò mbè yóó kú,
becírìbè bie me nyí yé tìmatì.

Bè ténke í baà dèmarè,
òmǎu ténke í yé be kpéí.

⁶ Bè do dó mèè botí benitibè,
nè be do ní mèè botí benitibè,
nè mehèmmè bè do mǎke mè,
dèndε kó dimàà pèētému.
Mutōmmú mùu dòòri ketenkè ìnkè
bè ténke í kǎké mùmamù miεε.

⁷ Kè dè dò mme mme nyo nha dìi nè diwèi
ke nyò nha naà nnè a yèmmè
ke yé Kuyie ndie nke pénsirimè a tōmmú.

⁸ Nhǎà tiyaàsààtì sǎà,
kényòòrì amǎà tũdààrí kèmmǎke diwèi.

⁹ Dè nda naati nè onitipòkù a tǎāté wè
koò dó yewe sǎmpóyè a fòu yè ketenkè ìnkè.
A kperε ndε Kuyie nda duó ndè.
A tōmmú a pǐmmù ketenkè ìnkè mu kpéí.

¹⁰ Kǎa yóó na kédòò dè,
dòò dε, nè a wèrímú mumou,
ke yé a kũntimè kudǎnkù nku,
mutōmmú nè iyentotí nè meyǐétímè nè mecii ndè í borè.

Meborime í kéréimè ti dò me dónèmmè

¹¹ N yà meborime tēmè mme ketenkè ìnkè
N yà ke sǎ ndè í tú bèè nǎ mmuceé
beè nǎ ncokébetε sǎà,
dè me nyí tú yekǎmbò yembè beè nǎ mmudoò sǎà,
mecii yembè beè í yo nke sǎnnè sǎà,
bèè ciì beè me nyí naà mbekpààtìbè sǎà,
dè me nyí tú be kommu meyǐétímè yembè mbe sǎà.
Dè tu kuyunaatí nku.

¹² Onitì í yé o kũũ nyiè,
muyǐnditímù òò pǐ mmèè botí siyǐ,
ticùòtì pǐ mmèè botí sinǎ.
Mèè botí nku mukũũ nhǎò domè onitì kòò dèété.

¹³ Nte n yà mèè cii nketenkè ñnkè kè dè n nampe. ¹⁴ Dihèi sámþòrì mari dii do bo bá di nìtìbè í sũ, kòo kpààtì diewè mǎu u kotení kè dì pi, kéonné yetárè di duotí. ¹⁵ Kòo cĩrì mǎu bo de kó diheì mieke ke tú mecii nyiè, kédεεtè de kó diheì o cii nkpréi. Òmǎu me nyí nkpaá yé de kóo cĩrì kpéi. ¹⁶ M béimmu ke tú:
Mecii nwenninè muwērímú,
bè me nyí dake ocĩrì kpéi,
bè í kemmu o náaǎtì.

¹⁷ De né wennimu
a bo nkémmú mè mecii nyiè nnáá ntii náaǎtì diyǎǎnì,
ke pēēté wèè baké tiyeintì o kó kutoweku.

¹⁸ Mecii mpēētému tikpàrinentì.
Kòo yeiwe né bo omáà ò bo na kécake mesàà mpéu.

10

¹ Kè fesĩēfè fè mǎá
do tǔdǎàrì mieke ke kú,
fè ãã ò càkemu.
Kè deyèinkperε mà sámþó,
dèè ãã na dèè tu mecii nkperε,
disǎnni kperε.

² Mecii nyiè nhǎ nkérì kuyóu nku
kè kuyèinkù kèrì kucǎnku.

³ Kuyèinkù ã nkérì
kè meyèmmè mèè kù dǎǎtè
kè benitìbè bemǎu ntú ò yeimmu.
⁴ Wèè da baké mutǎmmú kòo mieke da peike
a báá yóu mutǎmmú.
A bo bónkǔnnemè a mieke de pǎanko meyei mme péu.

⁵⁻⁶ N yà meborime tēmè mamè mme
mèè tu meyeime ketenkè ñnkè.
Dè bo kpeténèmè wèè ni kòo kanne tiyeintì
mutǎmmú kó yekàrè diyè,
kékanne bedièbè mutǎmmú kó yekàrè sámþóyè.
⁷ Tidaatì bo ndeke dè sisēĩ
kè bekpààtibè cèntì be naàcèi tidaatì tēmè.

⁸ Wèè keù difǎtìrì wèè duò dì mieke,
wèè pùò ndidombìrì fèwǎáfè we ndǎmmù.

⁹ Wèè kpéinko yetárè yè we nkǎurì.
Wèè yaú idéi ì we nhéũrì.

¹⁰ Kè tepĩētè natimè kú,
kǎa í tè sũtè a dò nkéyíé muwērímú mmu,
kǎa pĩ nnè mecii mmutǎmmú a cǎntemu.

¹¹ Kè fèwǎáfè dié nke da dǎnté ke deè
a ténke né fè diε mba nkpréi.

- Kàa sũ tináaànti dè í wenni*
 12 Meciì nyiè nnáaànti ò nte
 kè benìtìbè nhò dému
 kè kuyèinkù kpèti kù fétìnkò.
 13 Kù ò keténè tiyèinnáaànti nti
 kédenténè tináaànti.
 14 Kuyèinkù náaànti tii ò nsũ,
 onìti me nyí yé ò yóó denténè tì.
 We mbo ò nàké tii yóó ò tũàkení o kũũ nkó difònkúò?
- 15 Kuyèinkù tómmú tú tihòùti nti ku kpéi detetirè.
 Kù keté ke í yé kuce kù kàrìnè dihei kù bo kèè bíékè.
- 16 Dè bo nyóùnè dihei dii kóo kpààti tu debire
 kè di kó bekótìbè dàkenè be pite máà sáá.
- 17 Dihei dii kóo kpààti tu tekpààtibite,
 kè di kó bekótìbè ò di bè dò nkédi dii mòmni
 ke bo péte muwèrímu,
 bèè í yè nke muò,
 de kó dihei yembè bo diwèi mièke nke.
- 18 Wèè méi o nɔu, o cɛ̀tè mundóu kuù ò kèéte,
 tidààti dònté wè, wè ò nduó kè dè ò nuu.
- 19 Tidiiiti borè tiyānkùti de mbo,
 menaà mborè, meyeñcátímè de mbo,
 idíítí borè, demou dè de mbo.
- 20 Báá sáá nhokpààti a yèmmè mièke,
 báá sáá nwèè m̀ke o kperè a dieku mièke kufáá.
 Tenòtè yàà bo túóté a tammè,
 ifièti yiè nyàà bo mè iténè.

11

Dè wennimu a bo bennémè demarè

- 1 Dootóo a dii dibinni mièke,
 dè yó mboní kàa wète ké mù pètému.
- 2 Pã a kperè benìtìbè bèyiekè,
 bá bèni ke yé a í yémè tii naa yóó da tuàkení.
- 3 Fetaafè ò kperi de ìnkè kèni ketenkè nke.
 Kè mutie do kubakù cānku
 yoo kuyóu mù ò nduó mù do kùu píkù nku.
- 4 Wèè wéi kuyaakù ò ò í mbuotí.
 Wèè búu nyewetè ò me nhò ò nkũ.
- 5 A í yé mèè botí kuyaakù kerì kùu ce,

a í me nyé dɛbirɛ ɔɔ pííté mɛ̀è botí
dɛ yɔ pɔutì miɛkɛ kénweí.

A í me nyé Kuyie mp̄immè ku tōmmú kunku kùù d̀̀̀ri deməu.

⁶ Kè dè wenté a buɔtí a diiti.
Kuyuoku bá mmeí a nɔu
kɛ yé a í yémè dèè yóó yiénnè d̀̀̀tɛrè,
yoo kè dè me mbo yié ndɛdɛ, a í yé.

⁷ A bo nwúómmè kuwenniku
dè wenté dii m̀̀nni dè naatimu,
kàa f̀̀̀u dɛ̀̀ wenni.

⁸ Kè wèè f̀̀̀u kɛ yí yɛbie mp̄éu dè nhò naati
dɛ kó yɛbie nyeməu miɛkɛ,
dɛ yiè nné nyé yɛwe yɛiyɛ sũmè,
dèè kpaaní dè í d̀̀ nkébanté.

Nyānku kɛ né nyé

⁹ Odapàà nf̀̀!
Dè nda naati, kàa mməke diwèi a dap̀̀nti m̀̀nni.
Ntũ nha yèmmè da náá nti,
kéndɔ̀̀ri a d̀̀mè.
A né nyé kɛ dò nKuyie nyóó da bekénè deməu dɛ kp̄í.

¹⁰ Kenténè amáà dèè bo da tanné meyeñcaà̀̀r̀̀mè miɛkɛ
nè muməmmú kɛ yé tidap̀̀nti
nè tibíkembénti dè í yóó ɔ̀̀tɛmè.

12

¹ Odapàà nf̀̀!
Nyé wèè da d̀̀̀ o kp̄í a dap̀̀nti miɛkɛ,
kè yɛwe yɛiyɛ mu nyí t̀̀̀kɛní.
Kè yɛbie nné na k̀̀tuəkɛní,
a yóó yí yèè miɛkɛ a ténkɛ í d̀̀ d̀̀marè.

² Diyèè nè ot̀̀nkù nè siwãã kè dè wenniku mu nyí s̀̀ute,
kè fetaafè mu nyí ni kɛ dèè
kè yewɛtè wè̀tɛ kɛ s̀̀ute.

³ Kè bɛcɛ̀̀b̀̀r̀̀ibè k̀̀nti bo nhau
diì yiè mu nyí t̀̀̀kɛ,
kè bɛwɛ̀̀díntiɛɛ mu nyí p̄t̄́nné,
kè benàmbè mu nyí yóu bema bema munàmmù,
kè dè mu nyí bìltoò wèè siéké tɛ̀̀b̀̀tè.

⁴ Kè diheì kó dibòrì kó yɛcàkè yɛdɛ mu nyí kpetínné,
kɛ c̀̀nni mu nyí c̄̀éké,
kè dè mu nyí t̀̀̀kɛ teǹ̀tè bo kuó ndè kàa entɛ,

kè benitipodèmbè mu nyí cǐéké.

⁵ Kè ditennì kó mudèè mu nyí yonke,
kè dè mu nyí tùòke a ní bo nkéí dè ke yĩèkù.
Kè ikúó mmu nyí pàá,
kè dicádónnì kǎntì mu nyí cǐéke,
bá dè mu nyí tùòke,
a í yó mbaàtì dì mǎnnì ticǎtì kó kunaatí.
Ke yé a tǎónnèmè a bo kòmmè dihei sǎá kperi,
kè bekúdabònkombè pǎnke firì ice mieke.

⁶ Kè fesooyĩèfè mu nyí tǎte,
kè fesoobòòfè mu nyí pǎnte,
kè didúù mu nyí pǎnte diyèrì
kè tpeibinte kó kuhǔ mu nyí tǎte.

⁷ Kàa mu nyí wète mutáá mmieke bè da dǎnnè mù,
kè diwènnì mu nyí kó nKuyie nkù di duǎnnì ku borè.

⁸ Kè meborime wéiti búi nke dǎ:
Demou dè í dǎ nkébanté.

Di mpátiri náàntì kó dikò

⁹ Dè kó difǎnkúò nte tì kraá: Meborime wéiti do tú mù mecii nyiè, ke tié mbenitibè mecii, ke tié yekotinò péu, ke yè wènté mesàà nke yè tǔnte. ¹⁰ Ke yetoo ke pèté tináànti péu, ke tì wǎri, kè tì tu timómmǎnti. ¹¹ Mecii nyiè nkó tináànti dǎnnè onaacǎnti ð nkpaàkùnè kù pààti nku o nààke kè ì kèrí séi. Ke dǎ nsikǎũ sǐ cùóké kupààti yómmè be ð nkũũnè kù inààke. Onaacǎnti wèè bo omáà ke ni mutǎmmú mumou wèè tì búi. ¹² M biré a nyé ke dǎ nyepáte kó muwǎàmù í mǎke kumànkú. Yepáte péu kó mukàmmù mǎke tihòtì nti.

¹³ Di mpátiri tǎ tì kó dikò tu: M búi nkè di keèmu! N náàntì kó dikò tu: Ndé Kuyie nke tǔ nkù tannò, benitibè bemou dǎ nkéndǎri mèmme. ¹⁴ Ke yé Kuyie nyóó bekénèmè benitibè bemou be dǎrìmè mèè sǎri me ìnkè nke, mesàà nyoo meyi.

Fecanyènfè Di mpátírì tò tùi náàntì

Wèè wàri de kó iyie mbenitibè yèmmè dò nSadomᵃᵃ nwe ke be yu de kó iyie nke tú fecanyènfè, ke yé de kó feyènfè mièke nke bè nàá mmè medókùmè kó tináàntì: Osapàà nnè odapàà nkè bè nàá nke tiètì betòbè medókùmè kó tináàntì.

De kó dipátírì tú medonnimè kperi ndi. Ke dó ke benke medókùmè mèè bo Kirisi nè diwedəuntīnnì be cuokè. De kó dipátírì né í bo ke bo benke mèè máà, ke nsà ke ti yie nke dò nKuyie nkuù dᵃᵃ onitidᵃᵃ nè onitipòkù kè bè bo betòbè kpéí kéndonnè ti wàrimè Tenketé 2:23-25. Kè ti kàa nde kó iyie mmesàà nti bo yà ì dómè ké ti benke medókùmè do dò nkéndommè mme, ké bá ncánnì cánnì. Deè te kè Kuyie nduó nkè be keuté de kó feyènfè ke fè bo nti teennè.

¹ Sadomᵃᵃ wàri fèè canyènfè.

*Bèè dᵃᵃ betòbè bè nàámmè
(Osapàà mbéi nti)*

² Á nh ɔrí,
ɔrí mí nwe,
n da dó kè dè m muómmu ke pḗḗtè menaà.

³ A fᵃᵃku dᵃᵃnnè tᵃᵃdààrí kᵃᵃku nku,
a yètìrì tu tᵃᵃdààrí nwe,
deè te kè isampùmbí da dó.

⁴ N yᵃᵃnko a borè kè ti coké
okpààtì n tanné a cḗḗtè,
dè bo nti naati tidé, kè tí nwei,
n da dó kè dè m muómmu ke pḗḗtè menaà.
Isapùmbí naatimu, ì mè nda dómè.

⁵ N sᵃᵃumu, ke né wenni,
n wenni ke dᵃᵃnnè Kedaà eì kó tiyààtì nti,
ke dᵃᵃnnè Sadomᵃᵃ cḗḗtè kó tiyaàsààtì.

Sedisadεmmu eì kó besapàmbè,

⁶ Bá ndakenè nkᵃᵃnsᵃᵃtì kpeti,
diyie diì n tᵃᵃ
n yᵃᵃfᵃᵃ kᵃᵃbe mièke kè m péì
kè bè m bànnε detie mbè tu dè fḡnyĩ.
N kperε bomu m me nyí dè bàa.

⁷ Fᵃᵃ n dó wè a né n náké,
a kᵃᵃrinè kè a wᵃᵃ ke bo ì cḗmmú.
Diyie bo nyóó cᵃᵃnné yeyᵃᵃ kàa ì ompᵃᵃnne de?
Kè dèe yie nkè m bá nh áá nha népobè wᵃᵃcḗnku mièke.

(Benaacḗmbe béi nti)

⁸ Kàa í kù yé fḡ mbenitipowennibe kóo wenniwe,
yèroo kḗtᵃᵃnne ipe kó yεnacḗnà,
kḗncḗmmú a bᵃᵃbí kḗkᵃᵃte benaacḗmbe kó titouti borè.
(Onitidᵃᵃ béi nti)

⁹ A wenni ke dònɛ Esibiti kó kpààtì kó tesāntè tètè dèri okpàrìnaasāntè nte.

¹⁰ A ìkè yienèmu yetootòre

kàa fǎnǎi yiennè mɛdèi.

(Benaacɛmbɛ bɛi nti)

¹¹ Ti yóó da dòò mɛsɔɔ nkó mɛdèi mme,

ké mɛ dàri timátì péítì.

(Osapàà mbɛi nti)

¹² Okpààtì bonèmu o kɔbe

kè n kó meteniɛ nfɔ̀ɔmɛ kó kufɔ̀ɔku yiè.

¹³ Odasáátì n yèmmè kou a dò m borè tùdààrí

bè tu wè mírì o kó fɛbatife nfe.

Keyènkè a ɔ̀ nduó m mɛ saku nku.

¹⁴ N dacɛnni n yèmmè kou

a dònɛ mutie bè tu mù ennèè mu kó mupóó mmu,

mùù bo fínyí kó kupaku miɛɛ.

(Onitidòù bɛi nti)

¹⁵ M pocɛnni n yèmmè kou a wennimu,

ke mènke wenni.

Kàa nuɔ̀ ndò nfeɔ̀duonfe kpɛyi.

(Osapàà mbɛi nti)

¹⁶ N dacɛnni fǎ, a wennimu ke mènke wenni.

Ti kó didòù yòò nke dònɛ tifaàbèntì nti.

¹⁷ Ti kó tɛɕìtè kó yesānkè tu sètìrì kó detie nde,

kè ti cìtè kó itempìeti tú detie mbè tu dè siperésì de kó tidabɛti.

2

¹ Kè mí n tú mutepóó mmùù bo Sanɔ̀ biriku miɛɛ,

nè bè tu mù adimónni.

(Onitidòù bɛi nti)

² Mutepóó nhɔ̀ nwenni ke dòmmè tipotì miɛɛ,

m pocɛnni a mɛ ndò mbenitipòbè tɔ̀bè miɛɛ.

(Osapàà mbɛi nti)

³ N dacɛnni a dònɛ mutie bè tu mù pɔ̀mmiè mùmmu,

ke soké detie ncuokè.

N dacɛnni a mɛ ndò mbenitidaabè tɔ̀bè cuokè,

kè nh ɔ̀ ndó kénkari a déè,

kàa tebe naati ke n duò ndiwèi.

⁴ Fǎ̀ n niitè dibanni kó tɛɕìtè,

a n cànnɛ mèè cannimè tu a n dómè.

⁵ Á nni nduò nfínyí kó yebe kó yekàtindà kè dè n teénnè

n duó nyetebe bè tu yè pómùù kè m pété muwèrimú,

n da dómu kè dè tonté ke n duó mmumòmù,

⁶ A nùtè cànkutè nceú n yuu

kè teyoute nh ɔ̀rí.

(Onitidòù bɛi nti)

⁷ N di báámmu díndi Sedisadɛmmu kó isapùmbí,

ke tú nè iwaurì kó diyètìrì nè siweí sùù bo dikpàà,

ke tú di báá ente mɛdókùmè

di báá mè dànté kè mɛ mònni mu nyí tùòke.

(Osapàà mbɛi nti)

⁸ M baà n dacēnnì ndi,
nte di ke kéréni,
ke putini yetārè ìnkè,

ke burini sitāā ìnkè,

⁹ N dacēnnì dōnnè fewaurifè nfe,
ke dōnnè kuperiniku.

Nte we ke cómmú ti cīètè donfūò
ke dommúni tecīètè kóo fenéti,
ke síete fenétibè bèè ā sidii,

¹⁰ n dacēnnì n nāánnèmu ke tú:
M pocēnnì, n càà, íté, kōtení.

¹¹ Diyōò dèèmu,

fetaafè ténke í niu,

fetaafè kōmmu,

¹² ti kó ketenkè detie mpòrímu,

iyie nkó dimōnnì dii tūòke,

kè ti yo tenónkpete dabōnnì ti èi mièke.

¹³ Detie mbè tu dè fikie peitému yebe ketiyè,
deterè bè tu dè fínyí kè de póó nkó kufōòku yiè
íté fí n càà, m pocēnnì kōtení.

¹⁴ N kó fepoduonfe fèè yíè n yepèrè fiè,

ke sori itāyie mmièke,

m benke a ìkè,

béi nkè n kèè a tammè,

a tammè wèètimu,

kàa ìkè wenni.

(Onitipòkù yō béi ntì)

¹⁵ Ti pīmmúnè iānké,

ti pīmmúnè iānké kó ibí,

ì cààri fínyí tie nde,

fínyí tie ndeè pòrí kè ì dè cààri.

(Osapàà béi ntì)

¹⁶ N dacēnnì n duómumu dimáà,

kè n di duó m máà,

di cēmmú di pe nyi mutepóó m mièke,

¹⁷ N càà ndōnnè fepèrifè nife nfe,

coké kécánté yetārè,

kékōtení m borè kè diyie mu nyí tònkè,

kè medéè mmu nyí pēēté.

3

Osapàà nwantimè ò dó wè

(Osapàà mbéi ntì)

¹ N duómu keyènkè n dóu ke wanti n yèmmè dó wè,
ke mènke ò wammú m me nyí ò yà,

² ke me ònyitè ke cè ndihèi,

ke tūnne ice, ke cè yecēkarè,

ke wanti n yèmmè dó wè,

ke mènke ò wammú bá n yí ò kōũ fenònfè.

³ Ke mautinè beheikèmbàribè bèè paké dihéi,

a ɔ nkàa dáátí kuyààkù
 a baà nní ndònnè yetebe
 bè tu yè kèdènáti yè kó diyatiri ndi.

⁴ Kàa fòní dònne Dafiti kó didènni,
 bè maá dì kè dì dò ncírícírí,
 kè tidɔ̀pìtì tekɔ̀píítè (1000) dì nùú.
 Bekpà̀rìnuɔ̀mbɛ kó tidɔ̀pìtì.

⁵ A me yedé dònne kuperiniku nku,
 ke dònne fewaurifè kó yetáátébe,
 yèè cènti mutepóó nhã dè.

⁶ Diyie bo nkpaá ke í tònkè,
 kè medéè mmu nyí pèéte kè n katoomu,
 míri tie mbè dòòrinè dè tudaàrí dè bo dii tãri,
 tihúúnti tie, bè tu ti ànsáá kó tetãtè.

⁷ A tú osapùnsáati nwe,
 n càa nha í ã kuyènkù kupíkù makù.

⁸ F́ m pocènni, íténi kutúúkù Dimaa
 kékɔ̀tení kè tí nneí,
 a itinímu Amaa kè ti bo nneí,
 íténi ditãri Seii nè Edimɔ̀nni kperi.
 Cokénè yecírícírè kékɔ̀tení.

De kó yetãre tu yekpamaà nkpeye nye.

⁹ A ta n yèmmè mme n tãũ, m pocènni,
 a n wènté kuce mèmáà ndi
 kè n yèmmè kèé nke da ta,
 medèi nha dúúkúmè meè yṹs n yèmmè.

¹⁰ N càa nha káam̀m̀m̀ n naatimu,
 a káam̀m̀m̀ ɔ̀ nni nnaatimu ke pèéte menaà,
 a kó kufɔ̀ɔ̀ku n naatimu
 ke pèéte tudaàríbè bemɔ̀u.

¹¹ M pocènni a biè n wèetimu,
 mecekùò ndòmmè,
 a nóndenkù dò nkù ã mecekùò mme nè menamiè,
 a yaàbòrè fɔ̀ɔ̀ku dònne kutúúkù Dimaa
 kó kufɔ̀ɔ̀ku nku.

¹² N tãũ, m pocènni, a dònne dikũmpúri sàari ndi
 dii dii,
 m máà n kó tebinte, m máà n kó dinébòri.

¹³ A boomu ke dònne detie mbè tu dè kèdènáti
 dèè bo kupúú sàakù,
 ke peí yebe kè yè naati,

kàa fɔ̀ɔ̀ku dònne tudaàrí bè tu wè edéè.

¹⁴ A kó kufɔ̀ɔ̀ku dònne tudaàrí
 bè dònne wè nwe detie mbè tu dè náari
 nè dodie nè kánédi nè míri nè àdòwéè
 nè deterè dèè kó dimàà fɔ̀ɔ̀tí.

¹⁵ Ke dònne kupúú kó tebinte,
 ke dònne menésàamè kó teminte
 tèè pũ̀ɔ̀nni Dimaa túúkù kó ditenni.

(Osapàà mbéi nti)

¹⁶ Kubakù you kó muaá

nè kubakù cǎnku kǎmu kǎtenèní
 kéfuute n kũmpúú,
 kè kufǎǎkuu dátínné,
 fǎ n dacǎnni kǎtení a púú miéke
 kédi a tebe sààyé, yénatiyé.

5

(Onitidǎu béi nti)

¹ N tatimu n kũmpúú miéke,
 fǎ n tǎũ, m pocǎnni,
 ke bo tǎũ míiri nè adòmátì,
 kédinè n cièti káyǎ n naà ndifǎǎ nè n naamiè.

(Onitidǎu népobè béi nti)

N népobè yǎnè mǎdókùmè kó menaà nkémuó.

(Onitipòkù béi nti)

² N do yè nkéduómu kè n yèmmè né nwúó,
 kè n kèè n dacǎnni biemmè dicàù ke tú:

(Onitidǎu béi nti)

ń kpeté n tǎũ, n càà,
 fǎ n kó fepoduonfe n kóo sapùnsáátì,
 n yuu dii dàátí timaàntì,
 kè n yùti bùúténè tiyenkèmmaàntì,

(onitipòkù mbéi nti)

³ M bàtému n yaàbòrì,
 m báá na kéwǎte ké di bàátí!

Nh òútému n naàcǎi
 m báá na kéwǎte ké si sǎũ,

⁴ kè n dacǎnni n yèmmè kouu baaní
 o nòùtè dicàù kó mǎfiè.

Kè n kǎmbùòtìi do.

⁵ Kè n yíténí kémbo kpeté n dacǎnni,
 kè n nòùtè dàátí tùdààrí bè tu wè míiri,
 kè m pǎ ndicàù kó yèbàkè kòo yè tòri.

⁶ Kè n kpeté n dacǎnni,

ke né nsó ndi pǎǎtè bá di í dè kpaá,
 kè n yeroo di wammù ké di wammú kémónté,
 káyú káyú, kè dè ndò nyúó.

⁷ Kè m máánè beheikèmbàribè bèè bàà diheì,
 kè bè m puotí ké n kǎute kǎute,
 kébáté n yaàbòrì.

Bembè bèè bàà diheì kó iduotí.

⁸ N di báámmu Sedisademmù kó isapùmbí,
 kè di máánè n dacǎnni n yèmmè kperi,
 di bo di nàké ke yǎ ba?

Dí di nàké ké yǎ n di dómu

kè dè tonté ke n dǎò mumǎmmú.

(Osapàà ndúàbè ò tǎnné tì)

⁹ Kè bè dǎ:

A dǎ wè ò mǎke ba kè dè pǎǎtè betòbè?

Fǎ nhoposáátì wèè pǎǎtè benitipòbè bemou?

A dǎ wè mǎke ba kè dè pǎǎtè betòbè

kàa ti báá mmemme o kpéi.

(Osapàà mbéi ntì)

¹⁰ N dacɛnni tu tedahontè nte ke dò ndoii.

Bá kè benitibè bo tekəupiítè (1000),

wè ncáá mbe miεke.

¹¹ Kòo yuu pĩnti ke dò mmesəə nsààmè.

Kòo yùtì nampú kukodayónkù kəme

ke sàù ke dònne dikākāā.

¹² Kòo nuə ndònnè feduonfe kpeyi,

feduonfe fèè bo meniε ntaké,

ke péi ke dò mbè ì súnè menaamiè,

kè fè ompu menésààmè borè.

¹³ Kòo baa dònne kupè titieti fəōti buəti kùù ìnkè,

kòo bìè ndònnè mutepóó.

Ke dò mmekùə mmèè kəkénè tùdààrí.

¹⁴ Kòò ù mesəə nkó demámánnè

kè dè dàri yetásààyè bè tu yè sàffírì,

kòo pəutì dònne yepápanì

bè dàri yè yetásààyè bè tu yè sàffírì.

¹⁵ Kòo tààke dònne yetápié kó fetofe,

kè fε tàrì tu mesəə nsààmè.

Kòo ìkè wenni ke dònne kutúúkù Dimaa kó detie.

Ke cáá nke dònne detie mbè tu dè sétirì.

¹⁶ Kòo nùù yìè kufəōku,

kè nh ò yáá nhoməu.

Díndi Sedisadεmmu sapàmbè

N dacɛnni n yèmmè kou me ndò,

wenwe n neititəù.

6

(Osapàà ndúəbè ò tɛ́nɛ̀ tì)

¹ Yé a dacɛnni a yèmmè kou kəte kè

fə́ mbeposáátibè kóo nitiposáátì?

A dacɛnni a yèmmè kou cuó nhə́nke,

kè ti da teennè kóò wammú?

(Osapàà mbè tɛ́nɛ̀ tì)

² N dacɛnni n yèmmè kou cùtè kukūmpúú nku,

titieti bè də̀rri nè tì tùdààrí ti borè,

ke bo cə́mmú o wūə kətə̀ū o tepóó.

³ Mí n duómmu mmáà n dacɛnni n yèmmè kou,

kè n dacɛnni n yèmmè kperi n duó n dimáà,

dì cə́mmú di wūə mutepóó ncuokè nkè.

(Onitidə̀ù beí ntì)

⁴ M pocɛnni, n càà, a wennimu,

a dònne Tidisaa kó dihei ndi,

ke sáátí ke dònne Sedisadεmmu èi,

ke toñni ke dònne dihā̀pə̀ntĩnni.

⁵ Yóu a bo nni nwúómmè,

a n wúó nkè dè n kə́ənnəmu,

a yùtì dònne kubə́cə́nku nku kùù cutiní Kadaadi tārì,

⁶ A nù ndònnè ipe nyi kè ì neí kucə́nku,

kè bè ì wùò kè ì yètíní kukó,
 imou ke dò nyí tàáté
 ke bo imou fɛmafɛ í kra,
 7 a ð ndáátí kuyààkù
 kàa baà dònɛ yetebe bè tu yè nye kèdènátì,
 ye kó diwétirì ndi,

8 Okpààtì pobè bo sikousikuò (600) ndi,
 o pocĩè nyí do nkékaa nkédeè,
 9 Bɛmou miɛke òmòu maa weè tu m pokù,
 bá ò í dò nkései,
 o yɔfũð omáà ndi,
 kòo yɔ ò yárí,
 kè besapàmbè ò yàu koò sántí,
 kòo kpààtì pobè ò dèúkunko,
 10 wè nsapàà mbo yenní kénwenni miɛ mbotí,
 we nsapàà ntu yie,
 nwèè dònɛ diyennécànnì,
 ke péi ke dònɛ otánkù,
 ke pĩnti ke dònɛ diyie,
 ke tonni ke dònɛ behããpòmbè.

11 N tati nkupúú nku detie ndierè borè
 ke bo yà kè nsà kòò buatí dè dipúri dè yìenì,
 káyà kè nsà kè detie mbè tu dè fínyĩ
 kè dè pũntɛ
 káyà kè nsà kè kèdènátì kó detie m pòrí.

12 N do í yé ke dò mbè bo n wènnénè sikipààtibì kè n kari be kpàrisántè miɛke.

7

(Benitipòbè nè besapàmbè bè nàké tì)

1 Wètení, wètení Sunɛmmu èi kóo sapàà!
 Wètení, wètení kè ti nda wúó.

(Osapàà mbè beke tì)

Dè dòmme kè di n wúó mmí nSunɛmmu èi kóo sapàà
 kè dè dònɛ tihautì kó yetĩrè.

(Onitidùu búi ntì)

2 A naàcèi yiennèmu tinèùtì,
 fĩ nhokpààtì kóo sapàà,
 a ka dònɛ oyántì ðð dòò mɛdèi
 nkè mè ndòmme mme.

3 A pèri dònɛ dibòò ndi,
 mɛnaà nyí deu dìi miɛke,
 a pautì dònɛ tidiitì bè tu tì bèdèè
 kó dicòu ndi mutepóó nfité dì.

4 Kàa mɛ dònɛ fɛpɛrifɛ,
 ke dònɛ tiwauripántì tii tàáté.

5 A fɛnìí dònɛ didènnì
 bè dònɛ dì ndi yepápánì,
 kàa nambii ndònɛ Èsibonni èi kó sibií

sii bo a bo nyètòomè dihei.

Kàa ònnì dò Dimaa èi kó didènnì
dii wetí Damaasi.

⁶ A yuu dònne Kadimeeri kó ditāri ndi,
a yupāātí dònne meōrime wūōmè mme,
ke yūō nhokpàātì yèmmè.

⁷ A wennimu ke tú oposáātì
kè n yèmmè da ta kè n da dó.

⁸ A dò nsèrèrè nwe ke dò mmupuommu,
kàa me dò nyepuo.

⁹ Deè te kè m béi nke yĩ n deèti mupuommu
ke bo tōũ yepuo.

A me dònne fínyĩ kó yebe nye,
a fōōku dònne yetebe bè tu yè nye póm̄m̄.

¹⁰ Kè n sūōte a nùu m muó mbè òō muóm̄m̄ mēnaà.
(Osapàà mbeí ntì)

De kó mēnaà mbo n càà nkpeí nke,
ti bo nduó dii mōnnì ke mè yō.

¹¹ M bo n dacēnnì kpeí nke
kè n dacēnnì dókumè bo n yĩnkè.

(Osapàà mbéi ntì)

¹² Kōtení n dacēnnì kè ti kōté depara,
kénwentí sihekésí,

¹³ kè dè wenté tí kōte detie
mbè tu dè fínyĩ de kó kupaku
kéyà kè nsà kè de kó detie mpūnni,

kéyà kè nsà kè dè yè tifāātì,
kéyà kè nsà kè detie

mbè tu dè kèdènatì kè dè pòrí.

Deborè nde n yóó da benkemè n wèi.

¹⁴ Yetebe bè tu mantidakōō* ye kó kufōōku kuù dàátí,
yetebe sààyè yebotí yebotí yè còú ti bōrì,
yepàà nnè yekótè.

N dacēnnì n yèmmè kou n yè waá n fō nwe.

8

¹ N dó a na ntú n tãũ nwè
nè wè ti wēnné ti yō miè
kè n da máánè ditowaà
ke da orí ke benitibè bá n sènkèrì.

² Kè n da tō kékōnnè n yō cīētè
kàa n tié nyipocēntié,
kè n da nii mēnaà mmè fōōn̄n̄,
n kó yetebe bè tu yè kèdènatì ye kó mēnaà.

³ A nòutè cānkutè nceú n yuu
kè teyoute n hōrí.

⁴ Sedisademmu kó isapumbí n di báámmu,
di báá ente medókumè,

* **7:14** mantidakōō: Mutie mamù kó yebe nye bè do yè nyèè teénnè benitipòbè kè bè kè bè puo. Wénté Tenketé 30:14.

kuperiniku ð n dõmmè ditãrì ñnkè,
ditãrì titieti fãõti borè.

Esaii Di mpátiri tɔ tii náaanti

Ti bo na kɛtotɛ dɛ kó dipátiri kuce mɛtããti. Diwétiri kètiri mukàmmù 1-39 ti náá nSudaa kɔbe kó dikpààtiyuu kubakù cãnkù bíékè kperi do ta mɛ̀ àarimè miɛke nke. Asidii kó kpààti diwè do bè fẽũnkoomè. Kè Esaii bè nàké ke tú, mɛfẽũtímè bè fẽũrimè í bonní be dootitɔbè borè mǎà, kè be yei mmè te nè bè yetemè Kuyie nkpeti. Esaii náá nti nè ò dɔ̀rìmè kè dè mbenkù benitibè ke tú bè dò nkéceetemu kénfòu mufòmmu sààmù bembɛ nè be kó bekpààtibè kòò mbè nǎà nke tú kè bè í cèètɛ bè bo bè kùò páíí kédèè. Kòò nàké Kuyie mpããnáaanti kébéi nke dò: Dafiti kó kufuku miɛke okpààti mǎu yè̀tini ke bo duó ndiwèi kutenkù 40-55. Di ti náá nSudaa kó dikpààtiyuu kɔbe kusũkù, bè do bè pĩ̀rímè kédòò tidaati Bahidanni kó diheì miɛke.

Kè Kuyie mpããnáaanti náaantò búi nke tú Kuyie nyóó dɛetému ku nìtibè kɛwɛte kè bè tɛ̀nnéni be tenkè Sedisadɛmmu, kè bèe keté mufòmmu pàmmù.

Dɛ kó mukàmmù miɛke tii bo tii tu Kuyie nyɛ nkù yóó dɔ̀ tì kè dèe yie nkè ibotí imòuu pété mesàà nnè Isidayɛeribe miɛke.

Mukàmmù 56-66 nǎànnè bèè wɛ̀te ke konní bèmbɛ Sedisadɛmmu, ke dò mbè nyáúkùnkò be kònti, ke yé̀ bè konnímè ke sǎ̀nké tidobontì mǎà ndi.

Kè Esaii búi nke dò: Ti Yiè nKuyie nkó Muyaá mmuù ò tǎnni kòò bo nàké tináaansàati besénnibè kédáate be bǎntóò bè kpéi 61 Yesu do kàa nti náaanti Kuyie ncíètè miɛke, ke búi nke dò: Ti dòòmu, kè dè ntukúnè wenwe Yesu ò pĩ̀ mmuù tǎmmù Duku 4:16-21.

Di mpátiri náaanti duó ke dòmme

1. Bè nàké tì Sudaa kó kuwuo nkɔbe kpéi 1-12
2. Bè nàké tì ibotí ìì í tú Sifube i kpéi 13-27
3. Kuyie ncaummè Efadaimmu nè Sudaa kɔbe 28-35
4. Sennakedibu yóó bè domè mudòò nè Esekiasi kó muməmmú 36-37
5. Kuyie ndɛumè ke bo tipii tì timòu 40-48
6. Ti Yiè nKuyie nkóo tǎnti kó mɛfẽũtímè 49-57
7. Esaii tiémmè benitibè nè ò pããnáaanti sǎnti 58-66

Kuyie mbenke tì Esaii

¹ Di mpátiri tɔ Kuyie mbenke tì nti Amɔti birɛ Esaii nè kù ò nàké tì Sudaa kpààtiyuu nè Sedisadɛmmu èi kɔbe be kpéi. Sudaa kpààtibè Osiasi nè Yotammu nè Aasi nè Esekiasi be kó yemòrè nyɛ Kuyie nti nhò benkemè.

Isidayɛeribe í bantémè Kuyie

² Kɛ̀nkè kɔbe kɛnténè!
Kɛtenkè kɔbe keènè!
Ti Yiè nKuyie nkuù nǎà nke tú:
Mí ndi Yiè nKuyie mmù pii ibí,
ke ì tié kè ì né yete n kpɛti.

³ Fɛnààfɛ yému fɛ yiè,
kè sǎmmarímú yé dè yo ndè.
Isidayɛeribe biɛ mɛ nyí yé wèè bè te.
N nìtibè í ciì.

Kuyie nseimmè ku kɔbe

⁴ Di bo yà díndi kubotí kùù dòòri mɛyei,
díndi benitibè bèè yei ntonté,

di tú kuwuə nyɛiku nku,
 di kó feyanfè tu feyonkufe nfe.
 Di tú beyonkubε mbe.
 Di m bəntóomu mí ndi Yiè nKuyie,
 ke n sènkèrì mí nwèè di te díndi Isidayεεribε,
 kè di m bùtínné.

⁵ Ba nte kè di bo nsóké ke yetírí n kpeti,
 kè dè nte kè n yíé ké dí poté?

Di yə yèè dàátí yemuə,
 kè di bo meyeñcaàrímè miεke,

⁶ kétúóté di naàcèi kéntə kētuəkenè di yə

dèmarè ténke í feí,
 yekautiyè nè yemuə nè yemààtè deè di dáátí,
 òmòu í yè əu, òmòu í yè bou,
 òmòu me nyí yè wáàrì mekùò.

⁷ Di kó ketenkè dəúnkomu,

kè muhǎá ncùó di ekè,
 kè di bo kè bepəðbè tanní di tenkè ke caari di kperε
 Ke càke dihèi bè do càke mèè botí betəbè tenkè.

⁸ Siyǎǎ èi kəbe beè mǎà né yenté,
 ke kraá kupaakótétouku ə ndòmme
 finyí kó detie mmiεke,
 difii ə nsokémè tipéti miεke
 ke do ndihèi bè pí di.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa
 do í coo nti kó bəmabè,
 nè yíé nti kperε do dèemu ke naánnè Sodəmmu èi kəbe kperε,
 ke sǎáténè Koməə èi kəbe kperε.

Mubáammu Kuyie nyí dó mù

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:
 Kénténè díndi Sedisadəmmu èi kó bekpààtìbè,
 di càkemu ke dònne Sodəmmu èi kəbe,
 kénténè kékeè mí nKuyie n tié.

Di sɪntemu Koməə èi kəbe do dòmme.

¹¹ Iwūǎ di n feu ì péu péu, n kpeti í ì bonè.

M pèmmu yepedake di n kəu yè ke tùò
 nè yenaadapàà nkó mekùò.

N yí dó yenaadakè nè yepedapàà nè yebədakè de kó meyíí.

¹² Di əǎ kətení m borè nè ì wūǎ
 kè ì nsínkùnko n dánkù,
 míi dè ndi bekaà?

¹³ Yóunè di bo nni mpǎāmmè yepǎrè detetirè kpeye,
 di n cúnko tìi úúnti n dō nyisəke nyi,
 yóunè otánkù pànwè kó dibanni nè teom̀pùtè,
 nè yebaa nsənye di baà nyè n kpéi
 yebaa nyèè kəkénè meyei,

n dè pèmmu n yí dè dó,

¹⁴ Di baà mbetǎpàmbè kó yebaa nyè
 nè metíímmè di ǎàmè n kpéi

dè n dò nyisié nyi
 dè tu ditau ndi n kpéi,
 n dè òunèmu.
¹⁵ Di ò nkè di yòutení di nòu
 m bíékè ke m báá nní mbúútóomu
 kè di m báá nke m báá, m bá nkémmú
 di nòu sù mùòti menitiyí.
¹⁶ Óúnè dimáà kéwenke,
 yóunè di dòori mètè yei n yùikè
 Yóunè dètè í wenni mudòòrimù.
¹⁷ Keténè mesàà mmudòòrimù,
 ndòarinè dètè sié,
 kénkommu bè fèũnko bè,
 kémpí mmesàà nyiciribí,
 kénkommu bekúpobè.

Kuyie nyúmè ku kòbe

¹⁸ Kè tí Yìè nKuyie mbéi nke dò:
 Kòtenèní kè tí yà di kpeti
 bá kè di yei nwũòtè ke dò mmeyí
 di bo wenke tewàtè dòmmè
 kè mè dó mè ndò nfeònfè
 di bo peike tipedapáàti kòme.
¹⁹ Kè di tããtè ke yíé n kpeti,
 di yóó dimu dihéi kperè dètè tu desààrè.
²⁰ Kè di me nyete ke kpénkùnne di to,
 disiè dii yóó di kònnè.
 Mí ndi Yìè nKuyie mmù búi nde kó dinù.

Kuyie nsautemè Sedisademmu kpéi

²¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Sedisademmu èi kòbe!
 Yé dè dòmmè kè di m bùtínné ke tũnne yebòkè?
 Díndi bèè kó meborime do wenni,
 kè di beénti wenni,
 di mmònni kè di né naá mbenitikòùbè*.
²² Sedisademmu kòbe di do dò ntimáti péiti nti,
 di mmònni ke naánnè yekpèrè,
 di do dò mmenaà nkperímè mme
 di mmònni ke naá mmenacéduo.
²³ Di kó bekpààtibè í yíé n kpeti
 nè beyóóbè be pókù kumáà ndi,
 bemòu bè dó ticuuti nti,
 ke beti tiyeti
 bè í pí nyiciribí kè dè wenni
 bè òò í nkènté okúpokù kpeti.

²⁴ Dètè kpéi nte mí Mpakedaa di Yìè nKuyie
 n kpeññimu ke baké Isidayeeriibe
 kè múi búi nke tú:
 N yítè ke còmmúmu n dootitòbè kpéi,
 n yóó peitemu n dootitòbè.

* **1:21** benitikòùbè: Wénté Osee 2:4-15 nè Esekieri 16:15-43, 23:22-49.

25 Sedisadεmmu kəbe m bo di poté
m bo di óúnè mutie bè ounè mù timátì
kè dí wenke kè meýṵṵ ndeite.

26 Bebeénsààbè bo wēte kébuoté dihèi bè do dòmmè.
Kè itié nyembèe wēte kéānné bè do dòmmè nè dimònnì,
kè bèe wēte kéyú di kó dihèi ke dò:
Bèè dǎ̀rri Kuyie ndó dè be kó dihèi,
bèè dǎ̀rri dèè sié be èi.

27 Kè Siyṵṵ èi kəbeε tūnne kuce kusà̀kù kécooté,
bèè bo Siyṵṵ kè bèe ceete kéyié nKuyie nkpeti
kéndǎ̀rri dèè sié.

28 De mǎ̀nnì bèè né yete mí ndi Yiè nKuyie n kpeti
nè meyei ndǎ̀rribè beməu mí mbe Yiè nKuyie
m bo bè poté kéyoure youre.
De yó ntú bèè ñ yete be kó kumà̀nku nku.

29 Ifei bo di pǐnnè detedierè di do feu iwūṵ dè,
Ifei bo di pǐnnè depaa nkó yetà̀rè di kəri dè ke báá nkè di paa mbo peité.

30 Kè di naánnè detie ndèè fǎ̀à̀ti yòte
kénaánnè detie ndi buə́tì dè,
kè dè dònté menie.

31 De mǎ̀nnì wèè do tú onìti kperì kòò naá ntimúkǎ̀à̀ti
kòò tǎ̀mmúu naá nyihǎ̀pém̀pé́ri kè dèe wēnné kécóúte,
bá òmə̀u báá na ké mù kúə.

2

1 Ti Yiè nKuyie kuè benke ti nnáà̀ntì Aməti bire Esaii Sudaa kó dikpà̀à̀tiyuu nè
Sedisadεmmu èi kəbe be kpéí.

*Ibotí iməu yóo wēte kétíúmmè Sedisadεmmu
(Yenáà̀nkéke 2-4 wénté Mísee 4:1-3)*

2 Yewe sonye miεke ti Yiè nKuyie ncǐ̀tè tǎ̀rì bo fííkú
kè di yómmèe pḕtè yetà̀rè ké yè sínné,
kè yebotè nhuroo dí borè.

3 Kè iwua mpéu nkeroo di borè ke náá nyitə̀bè ke tú:
Tí kətenè ti Yiè nKuyie nSakəbu do tū nkù tǎ̀rì,
ku cǐ̀tè kè kù ti benke ku kó kuce,
ku tié mbonní Siyṵṵ tǎ̀rì ndi,
ku náà̀ntì yènnì Sedisadεmmu nwe.

4 De mǎ̀nnì kè ti Yiè nni ntú yebotè kóo beéntì,
ke tú wèè tūnni iwua kpeti.

Kè bèe bóké be kpà̀rìseuti kéma yekā,
kéma be kpā̀à̀ nsimúkēí.

Kubotí makù ténke bá nkpannè kutekù
bè keté ke ténke bá mbebí mudoò.

5 Díndi Sakəbu yaà̀bí
tí wēnné kénké́ri ti Yiè nKuyie nkó kuwenniku miεke.

Bè nàkémè Kuyie nyóo bekénè dù yìè benitìbè di kpéí

6 Ti Yiè nKuyie nSakəbu yaà̀bí ta tipā̀à̀ti nti,

kàa bè dootóo, be tũnne diyie yìenì kèè bíékè kàbe kó meḁḁòrìmè mme,
ke ta mutediì Fidisitēēbe kōme,
kè ikpákparìbí píéké be cuokè.

⁷ Mēsḁḁ nnè timátì péítì

kè dè sũũ mbe èi mieke
bá be díítíuḁ ténke í mḁke yè màmè
kè sisēĩ píéké
sikpàrìnaasēĩ í dò nkékaa nkédeè.

⁸ Kè sibḁḁtenkaanì píéké be ekè

kè bè ninku bè dḁḁ dè nè be nḁu de ìikè,
bè maá dè nè be nḁu.

⁹ Onìtì bo nínkú Kuyie nyìikè kékḁnke,
ti Yiè nKuyie nha me mbáá bè cīē.

¹⁰ Taánè yepèrè fiè

tannè ketenkè kēsḁrinè ti Yiè nKuyie nkó kemieke
kéyenténè Kuyie nkó tikpetì dietì

¹¹ Kuyie m beéntì yìè kù bo kékũnne sipḁḁ yembè
kēsīnnè sifeí yembè,

kè ti Yiè nKuyie nkuù máà yètìrì nfeí.

¹² Ti Yiè nKuyie Mpakḁdaa tāātè dī yìè ndi

sipḁḁ yembè nè sifeí yembè be kpéí
de yìè bèè yèmmè dò mbè deḁ bè bo kēke.

¹³ De kó diyie kù bo kḁũ sétìrì kó detie ndierè
Dimaa kperε.

Basāā kó detedierè bo duó.

¹⁴ Kè kũu puḁ nyetārè diēyè,

kédíé sitāá,

¹⁵ kébuó nyedèrè diēyè,

képuḁ nyiduoṭí kperíyì,

¹⁶ kébuó mbátóòbè diēbè Tadisisi èi kàbe,

Bátóòbè sámṑóbè bo cakε.

¹⁷ De yìè onìtì kó tefentè bo deè,

sipḁḁ yembè bo sīnnè,

de yìè kè ti Yiè nKuyie nkuù máà yètìrì nfeí.

¹⁸ Sibḁḁtenkaanì, tēmatè ténke í yó nkpaá.

¹⁹ Benìtìbè bo taá yepèrè fiè,

bè bo cúté ketenkè fũḁ,

ke bo sḁrinè ti Yiè nKuyie nkó kemieke,

ke bo yenténè ku kpetì dietì.

Kù bo íté kécómmú dī yìè yebotè kḁmbùàtì bo do!

²⁰ De yìè benìtìbè bo dokóo be ḁḁtenkaanì, mēsḁḁ nnè timátì péítì kpəsi, bè do dḁḁ si kénininku si ìikè, yetìrè nè tidéítì kè dēe pété kétúóké kécááké. ²¹ De yìè benìtìbè bo taá yepèrè fiè bè bo cúté ketenkè fũḁ ke bo sḁrinè ti Yiè nkó kemieke, ke bo yenténè ku kpetì dietì, kù bo íté kécómmú dī yìè yebotè kḁmbùàtì bo do.

²² Yóunè di bo mbúómè onìtì,
onìtì wemmu í tũḁke mùdémù.
Onìtì kpetì tú ba?

3

Sudaa kó dikpààtiyuu bo paà okpààti

¹ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa yóó deitemu
dèè te kè Sedisadεmmu kɔbe nè Sudaa kɔbe kè bè fòu,

be diiti nè be nie nnè bè tá dè dèè tu:

² Bekpàrinuɔmbε nè behããpònkperibè
nè bebeémbè nè bèè náa Kuyie mpããnáànti
bèè tu bediebé nè bekotibaabè.

³ Behããpòmbè iwẽĩ yembè nè sikpààtibí
nè behεikènkótibè nè benitinòndiebé
nè betediibè diébè.

⁴ N yóó duó nkè idapùmbí ìi di baaté,
ké ndi dɔ̀ri ì dómè.

⁵ Di botí miεε, di bo nkè fěũnko ditɔ̀bè
oniti bo nfěũnko o kou,
kòo bíè nni nfěũnko tedakótè,
besĩnténitibè bo nfěũnko benitimóm̄m̄mbε.

⁶ Oniti ní bo pí nho tebite be cice cĩètè miεε
kòò nàké ke d̀:

A mè nkpaá m̀kεmè diyaàbòri, naá nti kóo kpààti,
baaté kubotí kùù í m̀kε okpààti.

⁷ Kè de yiè nhò bààní ke d̀:

N yí tú otànti,

n yí m̀kε mudii n cĩètè,
m me nyí m̀kε diyaàbòri
di bá n d̀ò okpààti.

⁸ Sedisadεmmu kɔbe bètému,
Sudaa kɔbe domu.

Be náànti nè be d̀òrìmè kè dè yóu Kuyie.

Bè yetemu ti Yiè nKuyie nke kù fuonnè
kunku Kuyie nkperíkù kè dè feío.

⁹ Kàa wènté be ìkè a p̀anke ò̄ yàmu be yetémè
be fei mbe yei mme Sodammu ei kɔbe k̄mε,
Ifei í bè bonè meyei mbè d̀òri mè.
Bè bo yà! Bè ce mbe máà ndi meyei.

¹⁰ Di bo yí wèè yìè nKuyie nkpeti,
weè tu diwèi yiè nke yé ò yóó dimèmu,
o t̄mmú kó tic̄nti.

¹¹ Beyeibe bèè d̀òri meyei, mbè bo yà!
Bè yóó bè yietí be d̀òrìmè d̀ommè mme.

¹² Mí nKuyie n kó benitibè,
ibí ìi bè baké, benitipòbè bèè bè ni.
Bèè bè ni bè bè fétinkomu,
ke bè k̄ó mbè kèrí kùù ce.

Kuyie nkpannèmè bèè ni ku nitibè

¹³ Ti Yiè nKuyie nyité ke còmmúmu ke seí nku kɔbe,
kù ité ke còmmúmu ke bo bekénè yebotè.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkpannèmu

bèè tu bekótìbè ku kàbe mièke nè bekpààtìbè ke tú:
Dìi maanko fínýĩ kó yebe
ke fèke besénnìbè kperè ke píe ndi cǎĩ.

¹⁵ Nè òmmu wǎrímú mmu di fǎũnkómè n nìtìbè?
Ke naù besénnìbè?
Mí ndi Yìè nKuyie Mpakèdaa mû tì ndi békú.

Kuyie nkpannèmè Sedisademmù èi kó benitipòbè

¹⁶ Kè ti Yìè nKuyie mbéi nke dò:
Sedisademmù kó benitipòbè mòke sifeí nsi
ke ò nkérí kǎyíé,
ke tú pìi bè wéimè, ke naù detóónnè,
kè kònnìnko be naàcènéi.
¹⁷ Nè de kpéi mmí ndi Yìè nKuyie m bo fāri be yùtì,
ké bè cònnó meyùbii.

¹⁸ De yiè bo tuòke dìi yiè mí ndi Yìè nKuyie m bo deite di sātì. Be naàcènéi kó demámánnè nè dèè bou be yùtì nè sinéi dudúúnsi nè medèi. ¹⁹ Yetootōre nè sinéi nè ifátíyì. ²⁰ Tiyaàbomboúntì nè sinacènéi kó demámánnè nè inaakũò nè tũdààribè kó yedíè nè mefĩmme, ²¹ nè demámánnè nè dèè tũò yewũò. ²² Tiyaàkpetì nè yeyaàbòrè pǎkùye, tiyaàbomboúntì nè tidautì. ²³ Siwéi nè mupààkkonkperímù kó tiyààtì tìi iri nè tiyaàyauti bè daati tì yeyò.

²⁴ De yiè tũdààrí bo ceeté kéānné kunóú,
bè bo yi iwǎĩ inaakũò ntǎmè,
bè bo kuó iyùpāātí kǎyóu meyùbii,
kǎyóu tiyaàsààtì kǎyi tifòtòntì
kè be wennikuu naá nkuhāātòntònkù kó kuffèkù.

Sedisademmù èi kó bekúpòbè

²⁵ Sedisademmù, a kó benitidaabè yóó kú mudoò mièke nke,
behāāpònkperíbè iwǎĩ yembè í kũntiní mudoò.
²⁶ Sedisademmù nìtìbè bo nkari o èi kó yebòrè,
ke kuò nyekúdabùò.
Bè bo paà be bí kénkari mutáá mmièke ke kuò.

4

¹ De yiè benitipòbè bèyiekè bo mmurí onitidòu òmáà,
ke tú ti bo nwaà ntimáà ti bo nyo mmù,
ti bo ndo ntimáà tiyààtì.
Yóu kè ti da yenke,
á ti deite iféi.

Kuyie nyó nkānkémè bèè bo yenté kénkpaá Sedisademmù

² De yiè ti Yìè nKuyie yóó dennení dìi tepànnì, dìi yó ntú Isidayeeribe kó disānni, dìi yó ndeumu ke wenni, képeité yebe kè yè nsū, kè diwèi mbo bèè bo yenté kénkpaá dihéi mu kpéi. ³ De mōnni bèè bo nkpaá Siyōō, bèè bo yenté kémbo Sedisademmù bè bo mbè yu ke tú Kuyie nkàbe, ke yé n wārimè bè yètè kè bè bo Sedisademmù mièke sǎà. ⁴ Ti Yìè nKuyie mbo súté Sedisademmù kàbe, nè ku nùu kó muaá, kéūtè menitiyĩ mbè còúmmè Sedisademmù.
⁵ Ti Yìè nKuyie mbo ānné diwetiri Siyōō tāri ìnkè kè dì ndíéké bèè dè tiku kuyie mmōnni, keyènkè kéndò nkuyukú kécóú mmuhāá kōme, kénhānkènè Kuyie nkó tikpeti be yò ìnkè,

⁶ kéndò ndifii ké mbè diéké, ké mbè kǎnké kuyiìnkù kuyie mmònnì, ké mbè kǎnké kuyaakù nè fetaafè.

5

Isidayeribe túmè Kuyie nkó kupaku

¹ N yóó dentè feyènfè nfe n népo kpéí, de kó feyènfè tukúnè o paku nku.

N népo sàù weè do kùúí fínyĩ kó kupaku
ditārì ñnkè ketenkè naati dè,

² kētũntè ketenkè mesàà, kédèi yetárè,
kétãáté detie ndesààrè kébuotí,
kémaá didènnì de cuokè ò yó mbaanè dì,
kékeuté difòtìrì ò yó nhũti dè fínyĩ be,
kényé ke dò ndè yóó pié yebe sààyè,
kè dè né pié yèè í wenni.

³ Díndi Sedisademmu kòbe Sudaa kó kuwuò nkòbe tí púténè
mí nnè n kóo fínyĩ.

⁴ Ɔnde kraá n yí dòò dè de kó detie nkpréí?
N do yé kétú dè yóó pié yebe sààyè nyè,
kè dè né pié yebe sīnyè, ba nte?

⁵ Ntenè n dò nkédòòmè de kó detie,
n yóó deitemu kuperí kè iwũò dè càáké.
M bo pété kuperí kè bè ndè nàù.

⁶ De kó kupaku bo kpánné,
òmòù ténke bá nkù kǎũ òmòù ténke bá ndè kèí,
tipotì nè tisãmpotì dè borè èũté.
Kè n náké yewetè kè yè báá yóu kè fetaafèe dè dùóté.

⁷ Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa kóo fínyĩ tie ntú
Isidayeribe kó kuwuò.
Ò tãáté dèè tie ke fíi ndèè tu Sudaa kó kubotí,
Kuyie ndo yé ke tú beè yó ndòori dèè wetí,
kè bè né dòori dèè í dò nkédòò.
Beè do dò nkéndòori mesàà,
kè benitìbè né kuònnè beè kó kuyonku,
tipíitì timòu ke bo meyeñcaàrìmè mièke.

Kuyie nkpannè tì bèè fèkù betòbè kperè (Yenaànkékè 8-24 wénté 10:1-4)

⁸ Di bo yà díndi bèè maá ke maá sicéí
ke do nke do ndepaa nke dèè mēfíè mmemòu,
kè dè bo mboní kè dí tieke diheì dimòu.

⁹ Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa n tú mù:
De kó sicéí bo dǎúnko,
de kó sicēsàsì í yó mmòke bèè sì ã.

¹⁰ Kupaku kùù bo ibaaké tepíítè nè idéì,
kè bè buotí fínyĩ kó detie,
kè bè tǎũ de be ke niu menaà
mè báá pié ndítìrìbè sipísìnùmmù,
kàa buotí tidibotì kuyòrikù,

a deíte temámbòòtè memáà.

11 Di bo yà! Díndi dè ò nwenníní,
kè bèè cokòo menaà nkperímè borè,
ké nke ntũũnko nè keyènkòo kémuó.

12 Bèè ò mbaà nke au ke bie ntikùtìdùùtì
nè yebàrè ke eu itārí, ke yè nke yè mmenaà.
Bá bè í wéí mí ndi Yiè nKuyie mpĩ mmùù tōmmú,
n dòò dè nè n nou.

13 N nìtibè í bantému, deè te
kè bè yóó bè pĩmmú kékònnè
Sikpààtibíí bo kú dikònnì
kè sinéyēĩ kuò benitibè.

14 Mukũũ nhààtemu mu nùù ke onné mu ní
ke bo maánko sikpààtibíí nè benitibè tóbè
diwèi bo bè kè bè yānku ke úú.

15 Onitì bo nínkú kēsīnné Kuyie nyìkè
sipòò yembè pòò bo deè kè bèe sīnné.

16 Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa dààri dèè sié dènde,
ke benkú kù deumè,
ke bekùnè ku nìtibè kè dè sié ke benkú kù wetímè.

17 Dihèi bo naá ntidobontì kè bè ndè cēmmù ipe,
iwũò bè dùnne ì do borè,
ibəbí bo ndè cèntì ke diiti timútì.

18 Di bo yà díndi bèè dèri di yei nkó mucóntimu,
nyinààke ò nderimè tenaasāntè.

19 Díndi bèè nàá nke tú: Kuyie mmónné
kédoò ku tōmmú kè ti mù yà.
Kuyie nyIsidayeεribe tũ nkùu doò ku tōmmú
mεcāā nkè tí kù banté.

20 Di bo yà! Díndi bèè yu meyei nke tú mesàà,
nke yu mesàà nke tú meyei,
nke yu kuwenniku ke tú dibìnnì,
ke yu dibìnnì ke tú kuwenniku,
ke yu detiire ke tú deweètìrè,
ke yu deweètìrè ke tú detiire.

21 Di bo yà díndi bèè yèmmè dò ndi cii
díndi bèè yèmmè dò ndi məke meyèmmè.

22 Di bo yà díndi bèè yètè feí munaàyaà mieke,
díndi bèè məke menaà kperímè kó yekōmbò.

23 Díndi bèè kommu becaàribè ticuuti kpéí,
ke yetírí di bo nkommumè bèè naati.

24 Deè kpéí nte kè di yóó cóuté timúkpetì kōme,
muhāá nhōó cóuté mē tiyonkààti,
di cīè mbo pāāke kè di pórímùu yote,
di yete mēè kpéí mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa n kuó.

Di sènkèrìmè mí ndi Yiè nKuyie,
díndi Isidayεeribe di í tũ n náaànti nti.

*Kuyie nyóó duómme kè Asidii kàβεε do Sudaa kàβεε
(Dinàaànkèè 25 wénté 9:7-20)*

²⁵ Dεε te mí ndi Yiè nKuyie nkè m miεke di yè,
kè ñ yòùte n nòùtè ke di poté.
Kè yetārè sàntè kè benitibè ku ke cóú cóú ice miεke.
Nè memme m miεke í do,
n nòùtè kpaá yuomu di ñnkè.

²⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n cònné mecannimè mme
yεbotè yèè bo medétimè ye kpéí.
N yè yu nè fεfontifè nfe, ke yè iténí itemmànke
ke cokùní mecãã.

²⁷ Bε miεke òmòù í yo tihòùtì,
bε miεke òmòù í bèté bá omáà.
Munəndəmmú í bo bè kóò mòù,
bε kóò mòù í yè nke duó.
Bè boú bε naákũɔ nyi tei tei,
bε neùtì kó iwēī í əke.

²⁸ Bè sũótému bè pie, ke fīnné bε tānnè,
kè bε sēī kpèètè dònne yetārè
kè bε naasēī cèètiyè cokù tefòdóntè kōme.

²⁹ Kè bè kontí kuciríciriyòkù kōme,
kè bε dabùò ndònnè yeciríciripàà kpeye,
kè bε ũntí, kè bè pī dèmarè òmòù ɔɔ í nfiète.

³⁰ Dε yiè Asidii kàβεε bo do Isidayεeribe
kè bε uutoo ndònnè dàméèrì kəku ɔ ndòmmè kuyaakù fùùtè diì mònnì.
Dε yiè yewetè bo soute kè dibiinnì dátínné ketenkè,
kè meyeñcaàrìmè mbo.

6

Kuyie nyúmè Esaii mutōmmú

¹ Sudaa kàβεε kóo kpààtì Osiasi ku diì benni, kè Kuyie nní mbenke kumáà kè n kù yà,
kè kù kàri dikpààtikàrì okùrì marì ñnkè ku cīètè, kè ku yaàbòrì pité ke piéké te miεke. ² Kè
Kuyie ntōrè kperè còmú ke kù cèti, ke məke bá di ifièti ikuò, kè idéi tu ì ɔ ndáátí di yuu,
itei idéi sinaàcèi, itei idéi ì pùùnè. ³ Kè yè nàá nyetəbè ke tú:

Ti Yiè nKuyie Mpaεdaa dò mpáí páí nwe,
kòo kpetì piéké ketenkè keməu.

⁴ Kè ku cīètè bòrè kó yesānkèè sántè nè ku tōrè kperè kó metammè kpéí. Kè kuyukúu pié
nku cīètè miεke. ⁵ Kè n kuónko ke dò: N kúmu yíe! N tú onitì nwe wèè nùù sī, kè nh ā kubotí
kùù kó benitibè nò sī mbe cuokè, kè n nuə nyà ti Yiè nKuyie Mpaεdaa.

⁶ Dε mònnì kè Kuyie ntōrè kperè kó dìmarì puuní m bíékè, ke tə dihāākōnni, ke di dèitení
diwũōtònni ñnkè nè ihaaké, ⁷ ké di kàáké n nùù kébéi nke dò:
Dihāākōnni diì mmè nkàákémè a nùù,
di wenkəmu.

A yei ndèitemu, bè ùtému a yei.

⁸ Kè n keè ti Yiè nKuyie nkó metammmè kè kù tu:

M bo t̄õ nwe?

We mbo k̄õte kénáké ti kó tináàntì?

Kè ñ d̄ò: Nte mí, ñ t̄õ.

⁹ Kè de kó metammmè d̄ò:

K̄õte kénáké ku mbotí k̄õbe ke d̄ò:

Di bo nyo di me mbáá keè,

kénwúó, di me mbáá banté.

¹⁰ Ke yé de kó kubotí k̄õbe yèmmè kpeñnìmé,

bè í yíé ntìmatì,

ke ìtínné be to ke báá keè,

ke ùũ nke báá yà,

bè yàà bo ceete mèè kpeí nkè m bè miékùnnè.

¹¹ Kè n kù beké ke d̄ò:

Dè yó mmè d̄ò ke k̄áá nde?

Kè de kó metammmè d̄ò:

Dè yó mme ndò nke kémmúnè diheì bo d̄óunkomè,

kè sicéñ paà bèè bo nsì ã,

kè diheì naá ndikpáà.

¹² Dè yó mme ndò nke kémmúnè,

mí ndi Yiè nKuyie m bo cíemmè benitibè

kè diheì d̄óunko kénáá nfekpáfè.

¹³ De kó diheì kó benitibè bèè bo yenté,

kénkpaá sám̄pó sám̄pó,

bè í yó ndè kpaá.

Dè né yó ndonnè bè òõ k̄õmmè mme mutie,

kè dikūnnì nkpaá kèpuku.

Mèè botí nku dikūnnì dii kpaá

di mièke nke kuwuò nsààkù yètinímè.

7

Kuyie nnáké ti Esaii wèè nàá nku p̄ānāàntì

¹ Osiasi bire Yotammu kó d̄ebire Aasi tu dii m̄onnì Sudaa k̄õbe kóo kpààtì. De m̄onnì ndi Sidii k̄õbe kóo kpààtì, Desinni nè Demadia bire Pekaa Isidayeeriibe kóo kpààtì kè bèè do Sedisademmu ke bo ò p̄õnte ke me nyí nna. ² Kè bèè ti nàké Dafiti yaàbire Aasi nè o kpààtiyuu k̄õbe ke d̄ò: Sidii kó beh̄āp̄òmbè bàté Efadaimmu temp̄e. Aasi nè o k̄õbe kè bèè ti kèè kè be k̄õntì nhau, kuyaa kù òõ fuute kè detie nní nhōmmè kutúúkù.

³ Memme kè ti Yiè nKuyie nnáké Esaii ke d̄ò: Túóté a bire Seasubu kè di k̄õte dit̄arì kó menie mp̄ũ ò nke cuutiní dè diyaah̄oubinni k̄éyà Aasi. ⁴ Kàa ò nàké ke d̄ò: Wèè p̄ñ nhomáà, ò bá ndé, o k̄õmbùòti bá nduò Sidii k̄õbe Desinni nè Demadia kpeí, bè d̄onnè tedakèmp̄utè t̄èè còúté kédeè t̄ente kè kuyukú kuti. ⁵ N yému ke d̄ò nSidii k̄õbe nè Pekaa k̄õbe nè Efadaimmu kó kuwuò nk̄õbe bè da d̄ónè meyei mme, ke náá nke tú: ⁶ Yóunè kè tí do Sudaa k̄õbe kè bè ãnnè kuf̄ōwáá kè bè d̄ònnè muw̄erímú kè bè ti w̄ennénè kè tí p̄ñ nTabeedi bire tikp̄àtì. ⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakēdaa béimmu ke tú dè í yóó d̄ò ò tu dè báá di.

⁸ Ke yé Damaasi wèè tumè Sidii kó diheidiè.

Kè Desinni tu di kóo kpààtì.

Dè bo nyóó ȳñ yebie nsip̄isikuò nè yèñùmmù,

kè bè namu Efadaimmu kó kuwuə,
kù ténke í yó nkpaá.

⁹ Sammarii weè tu Efadaimmu kó diheidiè,
kè Demadia bire tú di kóo kpààtì.
Kè di í yie ti Yiè nKuyie nkpeti
ke kù taunè di í yóó nhã ke bo.

Dèè benkú Kuyie nti bonèmè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nsəoté ku náaànti kébéinnè Aasi ke dò: ¹¹ Beké mí nha Yiè nKuyie kè n da benke medə̀rìmè mamè ketenkè mieke yoo keĩnkè mieke.

¹² Kè Aasii béi nke dò: N yí yóó beké n Yiè nKuyie ntìmatì n yí dó ke da benné.

¹³ Kè Esaii ò nàké ke dò: Díndi Dafiti yaabí benitibè me ndi òunè kè dè í sànnè kè di dó Kuyie ndi ounàà? ¹⁴ Dèè te kè ti Yiè nKuyie nyóó di duó mmecannimè: Desapùmbire dèè mu nyí duónè onitidòu dè bo púó nképeité denitidabire ké dè yu ke dò Emmaniyერი (dèè tu Kuyie nti bonè). ¹⁵ Dè kó debire yó nyò mmenaamiè mme nè mecekùò nke yàa tuəkenè dè bo yetemè meyei nkétãáté mesàà. ¹⁶ Dè bo nyóó tuəke dè bo yetemè meyei nkétãáté mesàà kè dè kó yehékè yedé a dé yèè kó bekpààtibè kè yè də̀únkomu. ¹⁷ F́ nti Yiè nKuyie nnè yóó duó nkè yewe yonkuyeyè da tuəkení f́ nnè a kó dikpààtìyuu, di mu nyí yà ye botí nè Efadaimmu yàtenè dìi yie Sudaa kəbe. M buò Asidii kóo kpààtì yóó di domè mme.

Kuyie nnàkémè bè yóó bè domè kécake be ei

¹⁸ Dè kó diyie ti Yiè nKuyie mbo fonte
kè Esibiti kó isēĩ itení.

Kè kùu fonte kè icee íténi Asidii,

¹⁹ kékətení kédátínné ikó nyiməu
nè yekondake yeməu
nè yepèrè kó mefiè mmeməu
nè tifə̀pèutì timəu nè iwũə cèntì dè.

²⁰ Dè yie ti Yiè nKuyie mbo ikú oponkorì kukó nyàà kou,

Asidii kóo kpààtì, kòo kuó

di yùtì nè di deə̀mbii nè di cìtì * Isidayeribe dootitə̀bè yóó be namè mme ké bè f́éũ.

²¹ Dè yie bá wèè nìtì ò níi bo ncēmmú

fə̀nààfè fə̀máà nè ipe idéi.

²² Menaamiè mbo mpiéké,

bèè bo nkpaá dihei,

bè bo nyo mmenaamienkùò nnè mecekùò.

²³ Dè mōnnì f́inyĩ kó depaa ndèè kó detie mbo tekə̀upítè

ke dò nkè bè bo dè fité de díítì mbo medítìbii ntekə̀upítè (1000),

dè kó depaa mbo kpánné kéye tipotì nè tisāmpotì.

²⁴ Kè bè nde nkə̀rì kupaawaá nnè detānnè nè ipie,

dè kó ketenkè bo naá ntipotì nè tisāmpotì máà kəke.

²⁵ Yetārè yeməu bè do kuuti yè nè sikāmmùu,

benitibè ténke í yóó ndaati ke kerì dè kó depaa mmieke

ipo yàa bo bè kũũ mèè kpéi,

kè bo naá nyinààke kó ditūnnì,

ipe kó diciènnì.

* **7:20** ...kuó di yùtì nè di deə̀mbii: Dè benkú

8

Bè yóo p̄ntemè Sammarii èi nè Damaasi kperi kéhéiyé kperé

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké n náké ke dò: Túóté kutápiékù diekù kéwāri ke yĩ: Kupònkèheikù. Kè de kó iwārii nfeí. ² Kè n kù wāri kébenke benitibè mómm̄m̄m̄be bédébè, ikuó nùtì Udiya nè Yebedekiyaa bire Sakarii. ³ Kè n duónè m pokù Kuyie mpāānāāntì náāntò kòo púó nképeité denitidabire, kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò n dè yu diyètìri ke dò: Kupònkèheikù. ⁴ Ke yé de kó debire yó nkpaámè ke í na ke yĩ n yō yoo n cice, kè bè p̄ntemu Damaasi ke éi o kperé nè dèè bo Sammarii ke kònnè Asidii.

Asidii kabe domè Sudaa kabe

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò:

⁶ Benitibè sènkèrimu kukó nSidowee kó menie m̀è pũ ò mmeyòðmmè.

Deè te kè be kònti yārike

kè bè kpeutí bekpààtibè

Desinni nè Pekaa bè ìkè.

⁷ Deè te mí ndi Yiè nKuyie

kè n yóo duó nkè Asidii kóo kpààtì di do,

nè o kó tikpeti timou.

Kéndonnè menékperímè ò ntatiní kukó nke dòmmè.

Mè ò píe kukó nhEfadati ké kù dátinnémè.

Mè ò dátinnè m̀è botí yekonnébìè nkémpũ.

⁸ Mè bo dátinnè Sudaa kabe kè bèe kuri

kénkááké be f̀nii,

mè bo p̄nté kédátinnè a èi dimou,

di duó ke kááké dè, áú yoo! Emmaniyeri*.

Yebotè wùó nke bo d̀ò dè tu detetirè nde

⁹ Díndi yebotè bá kè di d̀ó dí wènnè kébáátí,

kuf̀waá mbo di kpéété.

Kénténè díndi yehékè détiyè kabe kékeè,

bá kè di d̀ó dí báátí m̀è botí

kuf̀waá mbo di kpéété.

¹⁰ Bá kè di d̀ó dí náké ke bo d̀ò tì,

tì bo díé.

Nákénè ketaáté di d̀ó tì.

Di teti me mbáá d̀ò!

Ke yé Kuyie nti bonèmè.

Kuyie nyèmmè Esaii nè Isidayeribe báa teeté betabè

¹¹ Ti Yiè nKuyie nni mpĩ ndii m̀nni,

kè n caummu ke d̀ò:

Báá tũnne ku mboti tũ nkùù ce.

Kè n náké ke d̀ò:

¹² Báa teeténè de kó benitibè,

kè bè dàkii ke bo bo ndihèi kóo kpààtì,

di báa bè teeté, di bá ndé bè dé dè,

di k̀mbù̀tì bá ndè duò.

¹³ Ti yiè nKuyie Mpakedaa,

di dò nkényé ke do nweè tu wèè kpa meyeyi,

* **8:8** Emmaniyeri: Wénté Esaii 7:14 nè 8:10.

weñwe di dò nkéndémè,
 weè máà ndi di kōmbùòtì dò nkéduòmè.
 14 Ti Yiè nKuyie ntu disòrì ndi dìi dò mpáíí,
 ke né tú ditàrì benitibè yó mbétírí dì ke duò
 dìi yó mbuò mbenitibè,
 ke do ntimátì dindííntì Isidayεεribe kó yekpààtiyò yedé kpéí.
 Ke dò nticùòtì Sedisademmu kpéí.
 15 Benitibè kusũkù yó mbétírí dì ke duò ke kékíí.
 Bè bo duò timátì dindííntì miεke kè bèε bè pĩrmú.

Kuyie mpāānāāntì nāāntò dōmmè kénkémmú Kuyie nyóó dāò tì

16 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dā: Sōnne de kó tināāntì nè de kó itié n tũmbè kpéí.
 17 N Yiè nKuyie mbùtínnému Sakōbu yaábí. Bá nè memme n ku mbúó, n kù kèmmúmu.
 18 Mí nnè m bí, ti Yiè nKuyie nkùù bo Siyōō tārì, kù n duó nyì, ti tú Kuyie Mpakεdaa kó meccanimè mme, ke benkú ti Yiè nKuyie Mpakεdaa yóó dāò tì Isidayεeri.

19 Kè bè di nàké ke tú: Kōtenè bèè bourí tinùbootì bè borè, nè bepāābè borè kè bè dí pāā,
 bεmbe bèè ò nnāá mbe nò miεke bèè ò nwéú kétú, dè wennimu ke dò nhonitì níí beé nho
 bōò, kémbourí tinùbootì, kè becírìbè ò nāá mbèè fòu be kpεti. 20 Di tēnné be ke dā: Ti Yiè
 nKuyie nkó itié nè ku nāāntì ti dò nke de ntũnne, kè wèè í dè tũnnè ò báá yà Kuyie nkó
 mesāā.

Dikōnni nè meyeñcaàrìmè dè yóó tannímè

21 Dikōnni bo bè poté ké bè auté,
 kè bè nkérí dihei miεke nè meyeñcaàrìmè,
 kè be miεkeε yenni, kè bèε bōmmú kusĩnkù
 be eì kóo kpààtì nè Kuyie, kémbúó tiwεti.
 22 Ke sīnnéní ketenkè kényà dibììnni
 nè meyeñcaàrìmè kpεre nè dèè duò tikōmbùòtì,
 kè bèε bè tēntoo dibììnni miεke.
 23 Dibììnni í yóó nhā ke bo dihei
 meyeñcaàrìmè bo dìi miεke.

Kuyie nyóó dεētémè ku kabε

Ti Yiè nKuyie ntanné Sabunōō kó dihei
 nè Nεfutadii kpεri ifei miεke nke.
 Dè né yó mboní kè kùu yè dèúkùnnemu,
 kétúóté dāmèèrì kēntō kētuōkenè Suditēē
 kukó nyāā diyie yìèní kèè bíékè nè Kadideeo
 bèè í tú Sifube be kó kutempē.

9

1 Kubotí kùù do kéri keyensòùkè miεke
 kù yāmu kuwenniku diékù.
 Bèè do bo dibììnni kó dihei
 mukúũ nkperi
 kè kuwennikuu bè mìíté.
 2 Ti Yiè nKuyie nhā duó nkāa nìtìbèε sũũ
 duó mbe diwèi dieri,
 ké bè duó nkuyēñnaatí,
 kè bè nyānku a ìikè
 bè ò nyānku mèè botí dididèi mōnni
 ke íú bè ò ntoti bè eì dè ke íúmè.

³ Be dootitabè do bè buú nkùù naàdòdòrìdòú,
kumundòú bè do bukú kù
kupààti bè do bè puotinè kù,
a dè kèétemu bè do dòòmè Mandiyãã èi.

⁴ Be dootitabè do puoti yetàrè nè tì ããpònnèùtì
nè tì yààti dèè mùòtì meyĩ
dè tati muhãã mmièke nke,
muhãã mborè còuté.

⁵ Ke yé bè ti peitémè debire
bè ti pãmu denitidabire
Kuyie nde nduó nkè dè bo mbaké.
Bè bo ndè yu ke tú:

Otentisààwè
Kuyie nkperikù,
ti cice wèè bo sãã
meom̄pùmè kóo kpààti

⁶ O kpàti yó ndéúkúmu
kè meom̄pùmè mbo sãã
kòo fíí nDafiti kpàti kè tì nsaké
kòo mbaké o kpààtiyuu.
Mewetímmè nè timóm̄m̄nti
kè dè mbo di mm̄nni nè sãão.
Tì Yiè nKuyie ndómu ku kòbe mediè dèè kpéi nte,
kè kù yóó dè dòò.

*Kuyie mpoté kùù yēĩku bèè bo Sammarii
(Wénté 5:25)*

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi ti nnáànti ke kpannè Sakòbu yaàbí
kè tì bè do bembè Isidayeeribe.

⁸ Kè kubotí kumòu tì kèè
Efadaimmu èi kòbe nè Sammarii omòu kòbe bè tì kèèmu.
Kè tefentè bè deuté kè bè nàá nkétú:

⁹ Titàti kó iduotí iì do,
kè ti yóó maánè yetáhokùyè
bè kũ dètie mbè tu dè sikomòò, kè ti yóó fíí kù
dètekperè bè tu dè sètìrì.

¹⁰ Mí nKuyie mbe Yiè mm̄i duó nkòo kpààti Desinni èi kòbe bè do.
Mí nKuyie mm̄i íi mbe dootitabè mièke.

¹¹ Sidii kòbe bèè iténí diyie yìèní kèè bíékè
kè Fidisitēēbe iténí diyie taà kèè bíékè
kè bè àate ke maanko Isidayeeribe
bá nè memme mí mbe Yiè nKuyie m mièke í do
n nòutè kpaá yuomu Isidayeeribe kpéi.

¹² Bá nè m me mbè potémè bè í wètení m borè,
bè í n wammú mí mbe Yiè nKuyie Mpakèdaa.

¹³⁻¹⁴ Dèè kpéi nte mí mbe Yiè nKuyie
kè n yóó kèéte Isidayeeribe yuu nè be yóú,
n yóó kũmu tipuonti nè tipènti * diyie òm̄m̄.

* **9:13-14** tipuonti nè tipènti: Dè benkú bèè tu bè mbe bedièbè nè besám̄pòbè Esibiti èi mièke.

Diyuu benkú bekótíbè mbe nè sikpààtìbì.
 Kè kuyóú benkú bèè tu bemàà Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè.
 15 Kuwuᵛ nkuù nkó benìùbè kù fétinkomu.
 Bè bè niitè kuce yeiku nku.
 16 Deè kpéí nte mí mbe Yiè nKuyie
 kè n yèmmè í naatinè de kó bedapàmbè
 m me nyí yóó kuó mmesémmè be kó iciribí nè bekúpobè
 ke yé bemou bè dòòmè dèè í wenni dè nde.
 Bè tu benitidənnibè mbe kè tináanyeiti píéké be nò
 deè te mí nKuyie nkè m miεke be péi, kè n yùo n nòùtè be kpéí.

17 De kó benitibè yonku dò mmuhāá mmu,
 ke cóú ntipotì nè tisāmpotì
 ke cóú nkutúúkù tikòtì
 kè kuyukú fī nke dekù tiwetì.
 18 Ti Yiè nKuyie Mpakedaa weè miεke còuté benitibè,
 kòo miεke kó muhāá mbè tùò,
 bá wè kòo ceké o yuu.
 19 Bè níi yunténì kubakù youú bíékè
 dè me mbáá kuᵛ be kònnì,
 kè bèe éinì kucānku bíékè kémaánko
 bè me mbá nsānnè.
 Bá wè kòo cáá nho kou bakù.
 20 Kè Manansee kəbe cáá nEfadaimmu kəbe,
 kè Efadaimmu kəbe cáá mManansee kəbe,
 de kó iwuᵛ nyidé kè ì wēnné ke cáá nSudaa kó kuwuᵛ nkəbe,
 bá nè memme mí mbe Yiè nKuyie m miεke í do,
 n kpaá yuomu n nòùtè be kpéí.

10

*Kuyie nkpānnè m̀è bèè fēũnko becīribè
 (Yenāaṅkékè 1-4 wénté 5:8-24)*

1 Di bo yà! Díndi bèè dəunko siyáàbisí kó ikuó,
 ke ì diinko n nitibè mesémmè.
 2 Bá di í kemmu becīribè kpèti,
 ke bè yetírínè bè dò nkénte dè.
 Ke ei bekúpobè kpere ke fekù iciribí kpere.
 3 Kuyie nkó tiyēĩti bo di do dii yiè di bo yĩme?
 Meháarimè mèè iténì dedétirè mè bo di do dii mōnnì,
 di bo coké kécuó nke kè bè dí teennè?
 Di bo dōú nde di kpàtì?
 4 Tii di kpaánè tu bè dí wēnnénè tikpetíntì,
 di bo wēnnénè m̀è becīribè tii di baa.
 Nè memme m miεke í do,
 n kpaá yuomu n nòùtè.

Kuyie ntāmmè Asidii kəbe kè bè dōò kè dè tonté

5 Di bo yà díndi Asidii kəbe!
 Di tú m miεke kó didùò ndi.
 M miεke keè peike kè n di pikú kunasāā kōme.
 6 N di tō ndíndi Asidii kəbe kubotí kùù yete n kpèti ku borè nde.
 Kùù botí íiko m miεke

kè di bo kù pònte kèhéí ku kperε,
 ké nkù nàù tisāsāàti kōme.
 7 DÍndi Asidii kòbe di né í ti banté,
 ke dó kékuò ibotí ké ì deè páíí.

8 DÍndi Asidii kòbe kè di né tú
 di kó behāāpònkótíbè kpeñnìmu,
 ke mǎnnè bekrààtibè.

9 Ke na Kadinòò nè Kadikemiisi nè Amati èi kòbe
 nè Adipadi èi kòbe nè Sammarii èi kòbe nè Damaasi èi kòbe.

10 Nè n kó tenùtè nte m potémè yehékè yèè kó yebòkè
 nè yesĩmpókè kpeñnìnè Sedisadεmmu nè Sammarii de kpeye.

11 N dǎòmè Sammarii nè o kó yebòkè
 n yóó me ndǎò Sedisadεmmu nè o kpeye.

12 Mí ndi Yiè nKuyie m bo pĩ ndì mǎnnì n tōmmú Siyōō tārì ñnkè Sedisadεmmu m bo
 yūš nhAsidii kóo kpààti to, ò mǎòte mèè kpéí ntefentè nè tepòtè, 13 ke náá nke tú:

N dǎò deè kó dimáà,
 n de dǎònnè n kó muwērimú mmu, nè n kó meciì.
 Ke tú: N ciìmu deè te kè n kei nyehékè yèè nh érinè,
 ke fèke ye kpàti ke cūũ mbekpààtibè bè kpààtikàrè ñnkè.

14 N tùótému yebotè kpàti bè òò ceeté mèè botí tinəriyĩèntì
 ke tùóté yebotè tenkè bè òò pété yenəriyie
 ké yè dèite mèè botí,
 bá tēmatè í nnappe te fièti,
 tēmatè í nhààte te nùù,
 tēmatè í nyĩ fiéũ.

15 Tepĩētè bo na kémpòti temáà ke búútí wèè tè kōũnàà?
 Yàà disiè bo na kēntá dimáà ke búútóo wèè dì sinè?
 Di dùò bo na kéfāá ndi yiè mbakàà?
 Yàà didùrì bo youte wèè dì pikú o nùtè?

16 Deè te kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa yóó bǎnté benitibè
 bèè cīè tikūòntì.

Muhāá mbo cóuté be kpàti dikpáà òò cóutéme.

17 Wèè tu Isidayεeribe kó kuwenniku ò yóó naá mmuhāá mmu,
 mí nwèè kpa meyei m bo naá nfehāādēñfè be cuokè
 kécóuté tipoti nè tisāmpoti diyie dimáà miεke.

18 Mù bo cóuté be túúkù sààkù kumòu
 nè detie ndεmòu deè pèi titebiiti,

kè deè dontenè mumòmmú pĩ nwè ke cīè koò kuò.

19 Detie ndèè bo nkpaá Asidii kó kutúúkù miεke,
 de yiè bá debíbénnè de bo na ké de kàa.

Isidayεeribe bèè yó nkpaá bè yóó wētenímè Kuyie mborè

20 De kó diyie Isidayεeribe bèè bo nkpaá, Sakòbu yaàbí ìì bo yenté bè bo yóu bè bo
 nwaàmmè meteèmmè wèè do bè puoti o borè, kéwammú meteèmmè ti Yiè nKuyie mborè
 nè be yèmmè memòu kunku kùù dò mpáí páí, bεmbe Isidayεeribe bè tū nkù, ké nkù tá.

21 Sakòbu yaàbí Isidayεeribe bèè bo nkpaá bè bo wētení Kuyie nkperíkù borè. 22 Bá kè
 Sakòbu kó kuwuò ndó kùu sũũ nkémaatenè dà mèèrì pèémmè kó mubirimú, bèè bo nkpaá bè

í yó nsū bèè yóó wētení mí mbe Yiè nKuyie m borè. N tāāté ke bo bè kùòmu. Bè de mmannè.
²³ Mí mbe Yiè nKuyie Mpakεdaa n tāātemu ke bo bè kuò, ke yóó me dòò dihei dimou.

Kuyie nyēmmè bè bá nyīkù Asidii kabe

²⁴ Dεè kpéi nte kè mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa kè n nàá nke tú: Díndi n nìtìbè bèè bo Siyōō di bá nyīkù Asidii kabe, bá kè bè di puotì kupààti, ke yuo didùrì di ìnkè Esibiti kabe do di yuòmè di ìnkè. ²⁵ Dè kpaá sám̀pó nwe m miεke ténke í yó ndi péi, m miεke doti Asidii kabe mbe kè m bo bè kùò. ²⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa yóó ānné teātè nte Asidii kabe, kù do dòòmè Mandiyāā èi kabe Odebu kó dipèrì borè. Ti Yiè nKuyie nyuò ku pààti nku dāmèèrì ìnkè kù do dòòmè Esibiti kabe. ²⁷ De yiè ndi kù yóó deitemè ditou bè di buú ndi, késaate kunaàdòdòrìdòú di f̀nńí. Kè mεborimεε di narike.

Isidayεeribe dootitabè bè domè

²⁸ Kè Asidii kabeε do Ayati kó dihei, kēpēēté kēsénté Nikidonni kέyóu be nentì Mikimasi,
²⁹ kēsōoté be cemmu kēsénté kutāfuò, kétuoke Kebaa kέyíé, kè kufōwaá mpí Damaa èi kabe kè bè nkpeutí, kè Kibea Sauri èi kabe coké.
³⁰ Kadimmu èi kabe tiiténè yedabùò. Diasa kabe kénténè! Anatoti èi kabe di kperε dò mmesémme mme.
³¹ Madimena èi kabe cokému, kè Kebimmu èi kabe wammú disòrì.
³² De yiè ndi Isidayεeribe dootitabè tùòkemè Nòbu èi ke mméi sinou Sedisadεmmu èi kabe Siyōō tārì ìnkè, ke tú bè bo yà!

³³ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa bo do Isidayεeribe, kè bè bìé bè òò bíé mèè botí itεbake. Bè bo cūūnnì itεbàke cēēyì kè iokùli duó ketenkè.
³⁴ Ti Yiè nKuyie mbo bè bìé bè òò kōū mèè botí detesūūrè kutúúkù miεke. Dimaa kó detesààrè bo duó.

11

Bè nàkémè Dafiti kó deyaàbire kpéi

¹ Seseε kó ditekūnnì kótírì ìnkè nke ditepànnì yètìnímè, di cīē nyīnkè nke ditepànnì yètìnímè.
² De yiè, ti Yiè nKuyie nYáá mmuù yó nhò bonè Kuyie nYáá mmùù duò mmeçii nnè meyèmmè mùu yó nte kòò nyé o yèmmè kè mùu ò duó mmuwērímú mùu yó nte kòò nyé ti Yiè nKuyie nke kù dé.
³ Muù yó nte kòò mmàke ti Yiè nKuyie nkó kufōwaá, ò í yó mbekù o nuò nwùò ndè, ò í yóó tūnne benitibè tu kέbeké.
⁴ Ò yóó mbekùnè beçīrìbè ikuó duó ke dommè mme, kέmbekùnè besénnìbè kè dè wenni. O nààntì tìi yó ntú kupààti ò puotìnè kù yεbotè

kòo nùù kó muyaá nní nkòù beyeibe.

⁵ Ò yóó nyi mewetímmè mme nè timómmanti
fenaàkònfè kōme o ka sáá.

⁶ De mōnni dikpamanni nè fepièfè kè dè nwē nke bo dibòrì dìmáà.
Kubiikù nè dibòbii kè dè nwē ndidòù.
Kunaabiiku nè dicìrìcìrìbii nè feòfè bè dùnne fè kè dè nwē nke yo.
Kè dedapùmbire de cēm̀m̀.

⁷ Fenààfè nè mupĩmpĩmm̀ kè dè nwē nke diiti timútì
kè de bí nwē ndidòù dìmáà.
Dicìrìcìrì nè fenaàfè kè dè nwē nke yo ntimútì.

⁸ Debíbènnè bo nkpeiti kutām̀nfòti borè,
kè dibíkényènni mbaú nkudautifòti.

⁹ Òm̀òù ténke báá d̀ò̀ meyei,
òm̀òù ténke báá caàrè otòù,
ke yé mí ndi Yiè nKuyie, n náànti yóó pitém̀emu kutenkù kum̀òu
képiè mmenie mpíékém̀è dàm̀éèrì,
kè benitibè bem̀òu ti banté.

¹⁰ De kó yewe mièke Sese yaàbire
deè yó ncáá nke tú mecannimè
kè iwuò nní ntikoo de borè
kè yebotèè dè wamm̀ú,
kè Kuyie nkó tikpeti mbo de kàrì.

Isidayeeri be bèè ciété be yóó wēte kətímmè

¹¹ De yiè Kuyie nyóó yíé kébenkem̀u ku wērím̀ú,
kédeetè ku kòbe bèè kpáá.
Bèè bo nkpaá ke bo Asidii nè Esibiti
nè Patidoosi nè Etiopii,
nè Edammu nè Sindeaa.
Amati nè yehekè yèè soké dàm̀éèrì mièke,

¹² kécónné mecannimè yebotè kpéi,
kéwēte kətíi nyIsidayeeri be bèè do ciété.
Sudaa kòbe bèè d̀ò̀ nyaá yaá
kè bèè íténí itemm̀anke im̀òu kékũ̀nní.

¹³ De mōnni kè Efadaimmu kòbe ténke bá nhḕnnè Sudaa kòbe,
Sudaa kòbe me nténke bá nsīnnè Efadaimmu kòbe.

¹⁴ De mōnni bè bo wēnné kédò Fidisitḕbe diyie taà kèè bíékè,
kéwēnné kédò diyie yìèní kèè kòbe kéhéi be kperè,
kébaatè Edammu nè M̀òabu de ekésí kòbe
kè Am̀oniibeè bè b̀ò̀uté.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nyóó duó nkè kukó ntuuténè dè
Esibiti kòò dàm̀éèrì kè dèè kũ̀.
Kè ti Yiè nKuyie nyoute ku ǹò̀tè kukó nhEfadati ìnkè,
kéduó nkè kuyaakù diekùu fuutení
kè de kó kukó ntoté kuce m̀èyiekè.
Kè bè ní nkù senti bá bè báá deite be neùti.

¹⁶ Kè kuceè ànné ku nitibè bèè bo nkpaá bo Asidii be kpéi,
kù do ànné mèè botí Isidayeeri be kpéi
bè do yeti dì mōnni Esibiti.

12

Nsāntínè ti Yiè nKuyie nti dæetíwè

¹ Dε yiè di bo yĩ:

Ti Yiè nKuyie nti da sāntí!

A miεke do ti yonkεmu, di mmònni ke bonke,
kàa ti bántè.

² Di bo yĩ: Kuyie nti dæetému,

ti ténke í yĩèkù, kufōwaá nyí ti bo,
ti Yiè nKuyie nkuù tu ti kó muwērímú,
ti yó nku nsāntí kuù ti dæeté.

³ Dε yiè di bo dó meniε nnè diwèi
mædæetímè kó tεbintε.

⁴ Dε yiè di bo yĩ:

Nsāntínè ti Yiè nKuyie,
pĩèkénè ku yètìrì.

Benkenè yεbotè ku tōmmú dεumè,
nyénè ku yètìrì dεumè.

⁵ Nsāntínè ti Yiè nKuyie nke yé kù dòò dè dεumè,
pĩèkénè dε kpéi ketenkè kemou.

⁶ Díndi Siyōō èi kàbe nyānkunè diwèi kényíú,
ke yé wèè bo di cuokè ò dεumèmu,
wèè te Isidayεeribe ò do mpáíí nwe.

13

Kù kpannè ti Babidōnni èi kàbe

¹ Kuyie mbenke ti Amōti birε Esaii, kòò bo kpannè Babidōnni èi kàbe.

² Kè Kuyie ndò:

Cónné mεcannimè ditārì timútì nè titieti dè í yiè dì,
képĩèké mεtammè Babidōnni èi behāpòmbè bíékè
ké bè pàsìrì kè bèε ta bè èi kó dibòrì.

³ Míi duó ndinùù bèè duó mbemàà n kó mudoò kpéi,
míi yu n kó bekpàrìnuεmbe bèè dó n yètìrì ndeu,
kè bè bo dòò m miεke yóù tì.

⁴ Keènè, kutoweku kùù dàátí yetārè ìnkè,

ke dōnnè kunitisūkù kó kutoweku.
Ke dōnnè yεkpààtiyō péu kó kutoweku,
ke dōnnè yεbotè tiku dè.

Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa weè bààti o āāpòmbè mudoò kpéi.

⁵ Bè boní dè í tóké,

bè iténí kutemmānku nku,
Kuyie mmiεke kó titōnnenti nti.
Kù yóó puānnè tì kutenkù.

⁶ Tiiténè yékúdabùò

ti Yiè nKuyie nkó diyie duunnímu.
Mukòù kó diyie ndi,

Kuyie nkperikù yóo kuò dìi yìè ndi kutenkù.

⁷ Dèè te kè benitibè kònti yàrike,

benitibè kònti cùùtèmu.

⁸ Dè bè dimu ke bè kpeí,

dè bè pĩmmu ke bè yóu kè bè mítiri,

ke donnè onitipòkù wèè kuò ndebire,

bá òmàù ténke í náánnè otàù kè be nuò nwũòté.

⁹ Ti Yiè nKuyie mmièke kó diyie kèrínímu,

diyie yeiri ndi Kuyie mmièke yóo di do dì,

kè di èi dáuńko, kù bo kuò de yìè beyeibe bemàu.

¹⁰ Siwãã sibotí sibotí ténke í yó mmí,

diyie ní bo nyetini ke sàù, otànkù me nténke bá mpèi.

¹¹ M bo poté kutenkù kàbe be yonku kpeí,

képoté beyeibe be caàrimè kpeí,

m bo duó nkè sifeí yembè feíi deè,

kè bekpààtibè yonkubè kó sipà deè.

¹² Bè bo wammú benitibè dihei bè waàmmè mesàà nsààmè kémónté.

Onití wammù bo yonke Ofii èi kó timátí kòme.

¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m mièke bo cóuté dìi yìè,

m bo yoòrè tiwetì, ketenkè bo aá kè fííkú dè.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa m mièke kó diyie ndi.

¹⁴ De yìè bè bo mbè bèti bè bètìmè teyúóté,

tipièti tii kpa ocènti ti tēmè.

Bá wè kòo ncokù ke wetí o kó kubotí,

bá wè kòo tāté muceé kéndó o èi.

¹⁵ Kè bè conè wè bèè ò kũũ disiè.

Kè bè nìnte wè bèè ò fèúté.

¹⁶ Bè bo mpĩ mbe bí ke tãũ ketenkè,

kétò dèè bo be cẽĩ mièke kékonnè,

képĩmmú be pobè kéduónè.

¹⁷ N yóo ínní Medii èi kàbe mbe kè bèè bè do.

Bembè í wanti idíítí,

be kpeti í bonè mesàà.

¹⁸ Bè yó ntãũ ipie nyi bedapàmbè ke buò.

Mesémmè í yó mbè bonè ibí,

bè í yó mmàke ibí bénní kó mesémmè.

¹⁹ Babidànni fò nwèè tu yekpààtiyo kó mædèè,

Kandee tenkè kàbe kó tisàti,

a kperè bo náánnè Sodammu kédontenè Komàà ekè,

Kuyie ndo pònte yè.

²⁰ Onití ténke báá buoté de kó dihei,

òmàù ténke báá dì kàri nè dì bo mbomè.

Bá becièmbè bè báá dì kàri.

Benaacèmbè báá dè cònné titouti.

²¹ Yekpamaà yó nde ndàu,

Yeondo bo píe mbe cẽĩ.

Dè bo naá nyicùò nkó diãrì,

m bo p̄ētóo Kuyie nhānné s̄i wāã
k̄éfíí n k̄p̄ààtikàrì.

M bo dekoò kubakù yóú bíékè kó ditārì
k̄eĩnkè kó bekperíbè tiku dè k̄ékari.

¹⁴ M bo dekoò tiwetì yómmè,
n yóó maatenè Kuyie nku kùù baké k̄eĩnkè nè ketenkè.

¹⁵ Né nte f̄s̄ nkè bè da yèètoo kud̄onkù,
k̄àa cùtoo dif̄t̄irì cūmpuri mièke.

¹⁶ Bèè da yà kè bè da dò m̄men̄mbii nkā.

Ke da dò nf̄u, ke békú bemáà ke tú:

Dè í dò nwèè do ð̄ ð̄ nampe w̄enwe kè ketenkèe s̄antàà?

Kè yekp̄ààtiȳo nkpeut̄àà?

¹⁷ Wèè do ceeri kutenkù kè kù naà ndikp̄àà,
ke p̄antì yehèkè bá ò í f̄ĩnko tikpet̄int̄àà?

¹⁸ Yebotè kó bekp̄ààtibè bem̄ou òmp̄emu,
ke duó b̄ammùù be f̄ōti s̄àayì mièke.

¹⁹ F̄s̄ mbè né da dootóomu, bè í da k̄ūnné,
bè da ùtóomu bè peité dèè bire dec̄irì de k̄ōme,
bè da yāammu bec̄iríbè bè k̄uò bè mudoò mièke.

Bè bè nda w̄ennén̄emu ke ùtóo dif̄t̄irì yet̄árè k̄peri ke naù.

²⁰ Bè í da w̄ennén̄è ibotí t̄ei kó bekp̄ààtibè kuf̄ati

ke ȳé a p̄ant̄emè a èi ndi,

a k̄ùòmu a kó kubotí,

a botí tú kuȳeiku nku.

Ku yè̀t̄irì t̄énke báá yú.

²¹ Báátínè k̄ekuò de kóo k̄p̄ààti bí i cice ȳei nk̄p̄éí,
kè bè báá íté k̄éfiet̄e dih̄ei k̄ép̄ie nkuyonku kutenkù.

²² N yóó báátímu be k̄p̄éí, mí ndi Yiè nKuyie Mp̄ak̄edaa, m̄i b̄éi. N yóó p̄ant̄emu Babid̄onni
s̄onwe, o yè̀t̄irì í yó nk̄p̄áá. Be yaabí nè be yaabíyúó bá nk̄p̄áá. Mí ndi Yiè nKuyie m̄i b̄éi.

²³ Be èi bo naá tiné̄p̄è̄t̄i, tiȳĩnwuot̄i kó diārì. M bo k̄áút̄e Babid̄onni èi páíí nè kuaa. Mí ndi
Yiè nKuyie Mp̄ak̄edaa m̄i b̄éi.

Kuyie nyóó pot̄émè Asidii èi k̄obe

²⁴ Kè tí Yiè nKuyie Mp̄ak̄edaa dò:

M b̄éim̄mu kè tì yóó d̄ò,

n t̄āāt̄é tì í yóó p̄àà.

²⁵ N yóó p̄ant̄emu Asidii èi k̄obe,

n yó mbè n̄àumu n t̄ārè ĩnkè.

Bè do buú mbè kunaad̄òd̄òr̄id̄óú,

n yóó kù buut̄ému,

bè do tou mbè dit̄ou m bo dì mbè tout̄é.

²⁶ N t̄āāt̄é t̄inti kutenkù k̄p̄éí.

N yòute n n̄ùt̄è nte ke bo pot̄é yebot̄è.

²⁷ Tì Yiè nKuyie Mp̄ak̄edaa t̄āāt̄é tì, we mbo tì p̄àà?

Kù yòute ku n̄ùt̄è nte we mbo t̄è p̄i.

Kuyie ncaummè Fidisit̄ē̄be

²⁸ Okp̄ààti Aasi ku dii benni ndi Kuyie mbè caummè.

²⁹ Fidisii tenkè k̄obe dim̄ou diw̄èi bá ndi bo.

Bè do di puotìnè dùi dùò fètémè,
fèwààfè ò nkō nkè didautiri dùi yètìní,
kè didautiri nkō nkè kuwààcèkònkù yètìní.

³⁰ Bècīribè kó ibí bo pété mudii.

Besénnibè bo mbo kè dè bè naati,
kè n né duó nkàa kàbèe kúnè dikònnì.
A kàbè bèè bo yenté kè m̀ bè kùò.

³¹ Díndi Fidisii tenkè kàbè tiiténè yekúdabùò.

Fidisii tenkè kemou kàbè di kpeutínè kufōwáá nku.
Kuyukú kuù fīnní kubakù yóú bíékè.

Di dootitabè urinímu.

³² Ti yóó ténne ònti Fidisii èi kàbè kó yetōrè?

Ti bo yí:

Ti Yiè nKuyie nfiímmu Siyōō,

kè ku nitibè bèè tu bècīribè kè bè pété disòrì.

15

Kuyie nnàké tì Mòabu èi kàbè

(Mukàmmù 15-16, wénté Sedemii 48)

¹ Kuyie nkpannè tì Mòabu èi kàbè.

Keyènkè kèmáà ndi bè pòntemè Adi-Mòabu èi.

Keyènkè kèmáà ndi bè pòntemè Kiidi-Mòabu èi kè dì dǎúnko.

² Kè Bèti-Dimòò kàbè deke Baiti nè Dibonni yetòrè borè ke kuò,
Kè Mòabu èi kàbè kuò nNèbo tārì nè Mèdeibaa èi,
bèmou kè bè kuó meyubii,
ke kuó be debii.

³ Dihèi dimou kè bè dàátí tifòòtònti ke dò mbè kàri mukūũ.
Kè bèè bo dedànnè nè yetowaarè bèmou,
kè bè kuò nke ti tinònnièti.

⁴ Kè benitibè kuò, Esibonni nè Edeyade ekè mièke,
kè be dabùò ntùòkù Yaasi,
dèè te kè Mòabu èi kó behāāpòmbè wúótí.
Kè be kōmbùòtì duò.

⁵ Dè n yóumu mediè Mòabu èi kàbè kpéi.

Bè ciétému ke coké ke tùòkenè Soaa èi
nè Ekodaa Sedesia ke deeti Dutì tenni ke kònti,
ke wúótí Odonnaimmu kó kuce.

⁶ Kè kukó Dimmudimmu kūũ,
kè timúti kpeí,

timúsūūti ténke í kpaá,

titietì ténke í bo.

⁷ Kè bè tǎu be kperè, be kperè dèè do yenté,
kénkraá ke séenko kukó ntietietì bè tu tì Sori tì yìè dè.

⁸ Kè iwúótii tuòkù Mòabu tempē nkumou.

Kè yekúdabùò ndàátí Efadaimmu omou,
ke tùòkenè Bèedi Edimmu.

⁹ Kukó Dimònni bo píe mmenitiyī.

Kè n yíé ké bè bǎnté meyei ntēmè,

M bo duónko dicìrìrì kè dui pīmmú,

Mɔabu eì kɔbe bèè yenté.

16

Mɔabu eì kɔbe mɔɔmè meteèmmè Sedisadèmmu kɔbe

¹ Díndi Mɔabu eì kó tɛdɔntè kɔbe duónnè okpààti diɛwè, wèè bo Siyɔ̄ɔ̄ tārì fɛpièfè.

² Mɔabu eì kó benitipòbè bo ciété sinɔ̀ bè ceeté siì kó tiyĩ̀ntì si kɔmɛ. Bè bo nháá kukó nhAdinɔ̀ kó diyèrì.

³ Bè bo mbáá nSudaa eì kɔbe ke tú: Di ti duó nyitié, túóténè metāātímè, ké ti dátínné di kó mɛdɛ̀ɛ̀ kuyie ncuokè, ké ti sɔnnɛ, bè ti dɛnnɛ ti eì ndi, di báá yie nkè bè ti yà.

⁴ Yóunè kè Mɔabu eì kɔbe bèè cooti kè bèè kari di ciɛ, yóunè kè bèè pété disòrì kè bɛpòmbè báá bè yà, kè bè yóu diì m̀nnì bè bo m̀ bè fěũnkómè, kè mupòmmù dèè diì m̀nnì, bɛpòmbè bo íté diì m̀nnì.

⁵ Dɛ m̀nnì Dafiti yaábire bo di tikpàti, kòo kpàti nfííkú. Ke yé dè yó mbakémè benitibè ke bè dó. Ke bekùnè timómm̀nti ke dɔ̀ri dèè sié.

Mɔabu eì kɔbe kó didab̀nnì

⁶ Kè Sudaa eì kɔbe d̀: Ti kè̀mu Mɔabu eì kɔbe kó tɛfentè kpéi, bɛ kó tɛfentè tontému. Bɛ p̀tè m̀mè bɛ fentè mɛ mmà bɛ kó kuyonku kperɛ í d̀ mbéi, kè bè tá bɛmáà detetirè.

⁷ Di mm̀nnì bɛ̀ né kuò mbɛtɔ̀bè kpéi, bɛm̀u bè kuò nKiidi-Adeseti eì kó tidobontì kpéi nkɛ, kè bɛ yèmmè cààrè mɛdiè.

⁸ Fínyĩ kó detie ndo fííkú dèè paa, Esibonni tempè ndè d̀únkomu, kè Sibuma eì kperɛ móté, dɛndɛ dèè kó mɛnaà ndo muò nkutenkù kó bɛkpààtibè, dɛndɛ dèè do wùɔ̀ nkétuòkɛ Yasɛɛ kétuòkɛnè tɛdɔntè kó dikpáà, dɛndɛ dèè kó ibakɛ do pité kétuòkɛ d̀mɛ̀èrì mukókúó nkoú.

⁹ Dɛ̀ te di mm̀nnì kè n wɛnnénè Yasɛɛ eì kɔbe, kè ti kuò fínyĩ kó detie ndèè bo Sibuma eì dɛ kpéi, f́ Esibonni eì nè f́ Edeyade n ǹnniɛti tiì dòú di ĩnkè, ke yé̀ bè di domè mudoò nè iúu mudidèi m̀nnì, di t̄ũ̀ diì m̀nnì di tebɛ.

¹⁰ Diwèi nè kuyènaatì dè ténkɛ í kpaá,

dεtie nkó δεραα mmiεke,
Iyie mpàamu nè siyíkpeì fínyĩ kó dεtie mmiεke.
Òmòu ténke í kpaá wèè tǔũ yetebe,
ke yè ũti diyetituo miεke,
m pàammu siyíkpeì sì ténke í kpaá bo.

¹¹ Dεε te kè n kǎnti seití kubómbonku kó iwēĩ tēmè Mɔabu εì kpeí.
N yemmè meè càarè Kiidi-Adeseti εì kpeí.

¹² Mɔabu εì kɔbe né òu yetàrè borè mubáammu,
ke kàrì dibòrì bè tǎāté dì mubáammu kpeí,
ke báá mbè me nyí keu tìmatì.

¹³ Ti Yiè nKuyie nnàké tì nti Mɔabu εì kpeí. ¹⁴ Di mmònnì nte ti Yiè nKuyie nné béi dìi
nùu ke tú: Yεbie nyètǎati cáu cáu, Mɔabu εì kó bekràritiebe nè be εì kó benitibè bèè bo nkpaá
bè í yóó tuàke dèmarè, bè me nyí yó ntú bèmabè ténke.

17

Kuyie nkpannè tì Damaasi εì kɔbe

¹ Kè Kuyie mbéi nDamaasi εì kpeí nke dò:

Damaasi ténke í yó nkpaá ke tú dihei,
ò yóó naá tidobontì nti.

² Adowεε kó yehékè yóó dǎúnkomu,
yè bo naá nyiwũǎ kó ditũnnì,
ì yó ndòu dè bá dèmarè í ì kǎónnè.

³ Efadaimmu kó dikpààtìyuu ténke í yó mmàke mùu dì kǎnké,
tikpàtì me nténke í yó nkpaá Damaasi εì.
Sidii εì kɔbe bèè bo nkpaá be sǎnni bo kèke,
kémaatεnè Isidayεeribe kperi.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mî béi.

⁴ Dε kó diyie Sakɔbu yaàbí kó tikpeti bo yaate,
bè bo naá nyidawaá.

⁵ Bè bo ndònnè bè ǎǎ kǎũmè tidiiti kupaku mieke,
bè ǎǎ kǎũmè tidiiti Defaiibe biriku kékónté kédérí.

⁶ Isidayεeribe bèè bo nkpaá,
bè bo ndònnè bè ǎǎ tǔũ yetebe kéínté yè.

Bè ǎǎ tǔũ odifíε kó yebe ke ínté yè,
yèdéé yoo yetǎati kè yè ncáátí meyómmè.

Kè yeteyè yènàà yoo yènùmmu ncáátí tifǎàtì miεke.
Mí ndi Yiè nKuyie Isidayεeribe tũ nkù mî béi.

⁷ Dε yiè onitì bo wεεte wèè ò dǎò o bíkè, bè bo m bóuté mí nKuyie nkùu te Isidayεeribe ke
dò mpái pái. ⁸ Bè ténke bá mbúó sibɔɔtenkaanì bè tu sì Asεdaa nè yeɔwũǎǎtòrè bè cóunko
yè tihúúntì.

⁹ Dε yiè Isidayεeribe bo coké kényóu be ekè iduotí fité yè, ke yèe dǎúnko Isidayεeribe do
sǎnké Efiiibe nè Amòriibe Kannahǎa εì kè bèe cokémè, kè be εii dǎúnko. Dèmarè í yó nkpaá.

¹⁰ Isidayεeribe di ò yèmmu mí nKuyie nkùu di dεerí,

di m bùtínnému mí ndipèrì dii di kãnké.

Dεè te kè di buɔ̀tì tibɔ̀diiti,

ke fiiku δεbɔ̀tie

kè di yèmmè dè naatinè.

¹¹ Ke ɔ̀ɔ̀ tì buɔ̀tì kè tì kóté dii yie,

kè dè naá nwenniní kè tì pòrí.

Di na ntì dèite dii mɔ̀nnì kè di né tì móntóo.

Dèmarè í yóó na kétaa mmuməmmú nè meyei ndèè di doti.

Yεbotè kó kunɔ̀roo

¹² Tóò! Yεbotè péu yeè te kunɔ̀roo

kè kù dò ndáméèrì kó kunɔ̀roo ɔ̀ ndòmmè.

Yεbotè yeè wèkí kè dè ùùti meniε nhɔ̀ɔ̀ ta kukó nkénhuutimè.

¹³ Yεbotè kó kutoweku dɔ̀nnè meniε nhɔ̀ɔ̀ tamè mme kukó

tì Yiè nKuyie nyóó péimmu kè yeè coké

kédété kuyaa kù ɔ̀ káuté mèè botí tiyontì

fefɔ̀dɔ̀nfè ɔ̀ kouté mèè botí timúkpetì.

¹⁴ Kuyuo ku bo nyóó yuoté kè benitibè kɔ̀mbùòtì tì bè duò.

Kè dè nyóó wenté kè bè ténke í kpaá.

Tì yóó tuakení tìnti bèè do ti può,

tì doti bèè do éi ti kperε.

18

Kuyie nkpannè mè Etiopii kɔ̀be

¹ Di bo yà! Díndi bàtòòbè bèè mɔ̀ke ifièti idéi

Kuusi kó kukó mpεémmè di bo yà!

² F́ nKuusi εi, f́ nwèè dèi yehεikèntɔ̀rè ke tũò

kè ye taà bàtòó yaube ke kerì meniε nyĩnkè.

Yεtɔ̀rè cāāye wētenè tidadietì kó kuwuɔ̀ mbíékè,

bèè dεu ke miεti kè bè bè dé kutenkù kumɔ̀.

Dε kó kuwuɔ̀ nkpeñnìmu ke nɔ̀ nyitèi.

Kè ikó nsū be tenkè.

³ Dimɔ̀u díndi bèè bo kεtenkè,

kutenkù kumɔ̀u kɔ̀be,

kè bè cònné mεcannimè ditàri ìnkè di mè wènté,

kè bè kɔ̀nné ditàteheù di kénté.

⁴ Tì Yiè nKuyie nni nnàkému ke tú,

kù bomu béu ke wúónnì diyie ɔ̀ mmímè kuyie ñcuokè,

yεwetè ɔ̀ ndòmmè dididèi mɔ̀nnì.

⁵ Dè ɔ̀ nkè fínyĩ kó mutie pòrí ke yòte kè yebe ãnné ke bi,

bè ɔ̀ cíému ibake nè disiè,

kédèi dèè siku nè tifaàtì kè dè ncóúo.

⁶ Bè yóó mε nyí Etiopii εi kɔ̀be,

yεtārè kó timancòntì nè tikpasĩntì kè dè mbè yo ndipaà nè diyɔ̀ɔ̀.

⁷ Dε mɔ̀nnì tidadietì kó kuwuɔ̀ nkɔ̀be bεmbe bèè dεu ke miεti, kè bè bè dé titentì timɔ̀,

kè bè pòntì ibotí tɛi, bεmbe ikó mpíéké bèè tenkè bè bo ntɔ̀uní yεpārè ke pãà ntì Yiè nKuyie

Mpakεdaa Siyɔ̀ɔ̀ tārì ku yètìrì yu dè.

19

Tù yóó tuakení Esibiti

¹ Kuyie nkpannè tì Esibiti èi kàbe.

Ntè ti Yiè nKuyie nkε kéríní nè diwεtirì mεcãã nkε kòri Esibiti.

Kè Esibiti kó sitenkaanì kòntì au ku ìkè,

kè Esibiti kàbe kòntì cùùtè.

² M bo suure Esibiti èi kàbe kè be miεke mpéi betàbè,
bá wè nè o kou kè bè nkpa, bá wè nè o népo kè bè nkpa.

Bá dii èi kè di nkpannè diteri,

bá dii kpààtiyuu kè di nkpannè diteri.

³ M bo beñnè Esibiti kàbe yèmmè

kè bè do dó kédòò tii àntè.

Kè bè mbekù yεsĩmpókè nè benitinòmbè,

ke yu becíribè,

ke kòri tipããti, ke bourí tinùbooti.

⁴ N yóó duó nkè sikpààtibìi yeisi sii baaté Esibiti kàbe,

okpààti dänniwè bo bè baaté.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa, mîi béi.

⁵ Dàméèrì kó menie mbo deè,

íkó mbo kũũ kékpeí.

⁶ Ikó mbo ànné inéi,

Esibiti kó kukó nNiidi bo còote,

kè ku kondakésíi kũũ.

Tiàti nè tipènti kè dèe móté.

⁷ Timúti nè titieti dè bo kpeí,

dèe kó dimáa bo kukó nNiidi pèémmè o yuu nè o fũs dè bo kpeí.

Kè kuyaakùu dè kouté kè dèe deè.

⁸ Beyĩmpĩmbè bo kómmú,

beyĩmbòmbè bèè taà Niidi kó ikó mbè bo kómmú.

Bèè buò nNiidi kó ikó mmiεke bè ditirè bè bo móté.

⁹ Bèè kuuti tipàakonkpeti nè bèè tì puoti

nè bèè dùòkù tiyaakpeti péiti, be yèmmè bo caàrè.

¹⁰ Beyaàdùòbè yèmmè bo caàrè.

Bèè do pĩ mmutòmmú kéréú ke yonnè kè be yèmmèe cààrè.

¹¹ Soãã kó sikpààtibìi naá ntiyèintì nti,

Esibiti kóo kpààti kó mεciì nyembè ò duó nyii tié,

ntú iyèintié nyi.

Di miεke we mbo na kénáké okpààti ke dò:

Mîi tu mεciì nyiè nkó debire.

Okpààti wèè do bo nè dimònni o kó deyaàbire.

¹² Esibiti kó okpààti kó mεciì nyembè bo de?

Bè bo da nàkémè kàa banté ti Yiè nKuyie Mpakεdaa

tãáté tì Esibiti èi kpéi.

¹³ Soãã èi kó sikpààtibìi naá tiyèintì nti.

Manfi èi kàbe totí tì be yèmmè tì í kraá ke bo daò,

bèè ni Esibiti kàbe kó iwuo mbè fétinnemu Esibiti.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkuu bènnè Esibiti kó bekpààtibè yèmmè,

kè bè fétinne Esibiti kàbe be tómmú mumou miεke

kè bè àántè, kunaáyãákù s̄s̄ muó,

kénháántemè ke tũòti.

15 Esibiti oməu miεke òməu ténke í yóo dəò tìmatì. Wèè tu diyuu, yoo wèè tu kuyóu, tipuonti nè tipèntì * tì kupatifāākù fūš.

Esibiti yóo dentenè tì

16 Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa bo youte dìi yiè o nùtè Esibiti ìnkè, o nìtìbè bo dontenè benitipòbè kè kufōwāá mbè pī nkè bè nkpeutí. 17 Kufōwāá mbo pī Esibiti èi kəbe nè tìi yóo tuəkεní Sudaa tenkè ti kpéi, bè níi bo béi nSudaa tenkè kpéi nkè benitìbè kōm̀b̀ù̀t̀t̀i do nè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa tāāté ke bo dəò tì kpéi.

18 Dε kó diyie Esibiti kó yehékè yenùmmù yèè yó nnáá nKannahāā kəbe kó tináahtì. Kè bèè dəúnnè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa dinùù ke bo nkù taunnè. Bè bo nyu dε kó diheì kó òimari ke tú dikòù èi.

19 Dε yiè ti Yiè nKuyie nkó diwūštənnì bo mbo Esibiti cuokè, kè ti Yiè nKuyie nkó ditári ncómmú diheì m̀nku. 20 Dèè yó ntú mecannimè mèè nàá nti Yiè nKuyie Mpakεdaa kpéi Esibiti miεke. Bè bo yà bèè bè fēūnko kékuónnè ti Yiè nKuyie nkè kùù bè duənnì odeetiwè wèè yóo bè pàte. 21 Ti Yiè nKuyie nyóo benkemu kumáà Esibiti kəbe kè bèè kù banté, ké nkù feu iwūš ke kù pāā ntidiitì kó yepārè, ké nkù dəummu nè yenò ke yè dòòri. 22 Ti Yiè nKuyie yóo potému Esibiti kəbe, kù yóo bè potému ke né bè miékunnè, kè bèè wētēnì ti Yiè nKuyie mborè kè kù cəuté be báammu ké bè miékunnè.

23 Dε kó diyie kuce yóo ānnému Esibiti kénkərìnè Asidii, kè Asidii kəbe nkərì Esibiti. Kè Esibiti kəbe kərì Asidii. Kè bè nwē nke báá nti Yiè nKuyie.

24 Dε kó diyie Isidayεeribe bo wēnnénè Asidii kəbe nè Esibiti kəbe. Dε kó yehékè yetāāti kè ti Yiè nKuyie nyè dòò mesàà. 25 Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa níi bo béi nke dò: Esibiti kəbe tú n kəbe mbε, mesàà nní mbè bonè. Asidii kəbe mīi bè pīité nè n nou, kè Isidayεeribe tú n te bè.

20

Kuyie mpāānāahtì náahtò cemmè menacèbii nke feío

1 Asidii kóo kpààtì Sadikšš tənnì dìi benni o kóo āp̀r̀ǹk̀ò̀t̀i Taditanni, kòò bo pi Asidəti èi ké dì p̀nt̀e.

2 Dε kó dibenni ndi ti Yiè nKuyie ntì nàkémè Aməti bire Esaii, wèè nàá nku pāānāahtì ke dò: Kəte kəbouté kufōštənkù a bou kù a kà, ke bo benke meyeñcaàrimè, kédeite a neùtì, kòò mè dòò kéncentì menacèbii nke feío.

3 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N kóo təntì Esaii cemmè menacèbii mbá ò í dáátí tiyààtì. Dè m̀ke yíe yebie nyètāāti ndi, dè dò mmecannimè mme nè dibenkèrì Esibiti nè Etiopii dε kpéi. 4 Asidii kóo kpààtì yóo me mpīmmu Esibiti kəbe nè Etiopii kəbe kè bèè ce mmenacèbii, bedapàmbè nè bedakótìbè. Esibiti kəbe fei bo feité. 5 Bèè do búó Etiopii èi kəbe nè bèè do pətìnè Esibiti èi kəbe, kufōwāá nnè ifei dè bo bè pī.

6 Dε m̀nnì dε kó itempē nkəbe bo nnáá nke tú: Nte ti do búó bè íbie ti yèmmè do dò nti yóo sərì kè, kəpété meteəmmè, kè bè ti deeténè Asidii kóo kpààtì. Ti né yóo cuó nke kəpété medeetímè?

21

Bè yóo pəntemè Babidənni

1 Kuyie nkpannè tì dāméèrì bíékè kó kutempē tēdəntè kəku kəbe.

Kuyaakperíkù šš iténì mèè botí diyie yìenì kèè bíékè,

* 19:15 nè tipèntì: Wénté 9:13-14 a bo yà bè wāri

di dootitabè itiní mèè botí dikpáà tédòntè bíékè kó dihèi bè dé dì.

² Kuyie nni mbenke tì yóumu tì tu:

Nè bè di do naati, bèè kònté ke di fiiti,
okòùtì itému o tǎmmú.
Díndi Edamiibe donè be,
díndi Mediiibe pinè be,
m pàammu ikúũ imou.

³ Dèè kpéi nte kè dè pĩ n ka,
kuyonku kuù nh auté ke n cáá.
Onitipòkù wèè kuò ndebire o kǒme,
n yèmmè mèè yě mbì,
n ténke í yo.

N yèmmè mèè fité n ténke í wúó.

⁴ N yèmmè mèè kǎre,
kufōwáá nkuù nh auté n do yáá nkuyuoku nku ke bo om̀pè,
kè Kuyie nné n tóni kukǎmb̀doroó.

⁵ Bè ĩnné tidiiti nti,
ke dǎú nyekàrè kè ti yo nke yǎ,
ke yóó daate kè bè péi nke tú:
Behǎǎp̀nkótíbè, íténè kébáátí,
kékpááté tidòp̀iti.

⁶ Ti Yiè nKuyie ntu:

Kǎte kécǒnné obàrì kòo mpaké
kòò yà dè wèè pĩéké.

⁷ Kòò yà tenaasǎntè kè sisēĩ s̀idésì tè d̀eri,
yoo sǎmmarímúbè kè bè dè dèke,
yoo yòyóbè kè bè bè dèke,
wèè dǎò meyoǎmmè, wèè daate mesàà.

⁸ Kòò bàrìi kuónko ke d̀ò: Áú, n Yiè!
N túũ nke de ncómmú.

N de nwentí.

⁹ Né nte ñ yà dè:

N yà benitìbè mbe kè bè dèke tenaasǎntè,
kè sisēĩ s̀idésì tè d̀eri.

Ke yíé b́ei nke d̀ò: Babidǎnni domu.

Ò domu páíí.

Kòo b̀ǎatenkaaǹi duó ke b̀ǎké, ke cóú ketenkè.

¹⁰ Mí nhEsaii mí nàá nke tú bè di puotímu,

bè ǎǎ puotímè yeyò kuyié miéke.

Ti Yiè nKuyie Mpakédaa Isidayeeriibe tũ nkù kuù
tì nni nnàké, kè n tì ndi nàá.

Kuyie kpannè tì Edǎmmu èi kǎbe

¹¹ Kuyie nkpannè tì Dumaa èi kǎbe,
kè n kee òm̀òu pĩékémè Seii èi ke tú:
F́ǎ nhoheikèmb̀arì keyènkè d̀omme?
Keyènkè naataà?

¹² Kòo eikèmbàrìi b́ei nke d̀: D̀e went́emu ke d̀e, t́imatì í bo d̀e né yóó ẃete ḱebiitemu nanke k̀aa d̀ó nanke kpeti a naa ẃetení.

B̀e ǹaké t̀i Adabii eì k̀péí

¹³ Kuyie nǹaké t̀i Adabii eì k̀péí:

d́indi Dedanni eì k̀be beciemb̀e, di bo went́e Adabii ḱo dikp̀aa miẽke.

¹⁴ D́indi Temaã eì k̀be, k̀ateǹe ḱeco sinéyẽí bo b̀e, ḱe b̀e p̀ã meniẽ, p̀aǹe b̀e cooti mudii k̀e b̀e di.

¹⁵ Ke ýe b̀e cokùm̀e mudoò mmu, b̀e k̀p̀ate yese nye, b̀e f́inné detãnǹe nde, mudoò muù binté.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nni n ǹakému ke tú: Yebie nyètããti cáu cáu, k̀e Kedaa eì ḱo disãnni deèmu.

¹⁷ Betãntãũb̀e b̀e ǹo mmudoò b̀e bo nkpaá Kedaa eì, b̀e í yó nsũ, b̀e í yóó tuãke b̀edéb̀e. Ti Yiè nKuyie Isidayeeriibe tũ nkù kuù b́ei.

22

Kuyie ncaumm̀e Sedisademm̀u eì k̀be

¹ Kuyie nǹaké t̀i t̀i tukúǹe kubiriku b̀e tu k̀u mebenkùm̀e biriku:

F́s̀ nSedisademm̀u, d̀e d̀omme k̀aa ǹit̀ib̀e bem̀ou d̀eke dedãnǹe?

² Sedisademm̀u, ba nte k̀aa eì dàátì kutoweku?

Ba nte kunòdroo, ba nkó iúu bo f́s̀ ndihèidiè miẽke?

A k̀be b̀e ku, mudoò muù í b̀e k̀onǹe, b̀e í ku dikp̀anǹi miẽke.

³ A ḱo behããp̀ònkótib̀e cokému bem̀ou, k̀e b̀e b̀e b̀etiǹe detãnǹe ke b̀e p̀ĩrm̀ú, ke bou, bá ǹe b̀e do coké ke d̀eté b̀e b̀e p̀ĩrm̀úmu ke bou.

⁴ D̀e te k̀e n tu di bá nni nwúó, n yóuǹe k̀e nni nti didabònǹi, di bá nyetíróo ke m báá mmeyei mmèè do n k̀be.

⁵ D̀e n dimu nyíe, keisòuk̀e k̀e m p̀ĩ, meyencaàr̀im̀e m̀e n do, Ti Yiè nKuyie Mpaãdaa weè m̀e ýe, kubiriku ò benkú d̀e o náaǹti k̀e iduotí duò, k̀e iúu d̀ekù ditãr̀i ìnk̀e.

⁶ Edamm̀u eì k̀be bàátímu be duok̀e, ke d̀eke sikp̀ar̀inaasẽí, b̀e k̀erínímu, Kiidi eì k̀be k̀p̀ãátému tid̀opiiti.

⁷ Sedisademm̀u sikp̀ar̀inaasẽí piém̀mu a biti sàat̀i miẽke. K̀e besãndèèb̀e còm̀m̀ú diheì ḱo yebòr̀e.

⁸ Sudaa eì k̀be di t́enke í m̀ake muù di k̀anké.

Di búó kutúúkù ḱo tecẽkpetè, tikp̀ar̀inent̀i ã t̀e nte.

⁹ Di yà Dafiti eì ḱo kuduotí keúm̀e m̀me yebòr̀e péu, ke do m̀meniẽ, nke s̀ar̀i diheì ḱo kubinku k̀u bo de fũs̀.

¹⁰ Ke k̀aa nSedisademm̀u ḱo sicẽí ke può nsìmas̀i, ke bo na k̀etũnte iduotí,

11 Kε keú kubinku iduotí ìdèì cuokè,
 ke bo yũónní kubinku kótíkù kó menie.
 Ke yóu di bo wě̄eteme wèè te kè deude kó dimàà d̀̀̀̀ri o bíékè.
 Ò pĩ mmutõmmú nè dimònni ndi,
 di me nyí mù yà.

12 Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa di yu,
 kè di bo kəmmú yedabùò nye,
 kékuó di yùtì kédáátí tif̀̀̀̀t̀̀̀̀ntì,
 kébenke di yeñcaàrìmè.

13 Kè di né bo diwèì miéke ke yānku,
 ke kə̀̀̀̀ inààke nè ipe,
 ke cáá nyimaa nke ỳ̀̀̀ mmenaà,
 ke náá nke tú:
 Ti nyo nke ỳ̀̀̀,
 ke yé ti naa yóó kúmèmu.

14 Kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa n náké ke d̀̀̀̀:
 N yí yóó bè cǐé nde kó meyei nnè be kũũnko.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bíi.

Kuyie nkpannè ti Sebuna

15 Kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa, n náké ke d̀̀̀̀: Kote kényà Sebuna, wèè baké tekpaàtìcǐètè kóò beke ke d̀̀̀̀:

16 A kperε òndε bo die?
 A kou we mbo die, kàa keu a f̀̀̀̀ti?
 Ke keu amáà kudènkù deyitírè?
 Kàa keu a cǐètè sante dipèri ìnkè?

17 Né nte f̀̀̀̀,
 kè ti Yiè nKuyie nyóó da bə mbèmmù kuce mèmáà,
 ké da pikú ku nòùtè tei tei,

18 ké da dootóo kàa mbírímú ketempèkùkè,
 bànóò tēmè.

A yóó ke nkú f̀̀̀̀ nnè a kpà̀̀̀̀naasēī a do pətìnè sì,
 f̀̀̀̀ nwèè s̀̀̀̀nk̀̀̀̀nko tekpaàtìcǐètè.

19 N yóó da deitemu a kà̀̀̀̀ri,
 m bo da deite a f̀̀̀̀t̀̀̀̀rì.

20 De yiè kéwète kényúní
 n kóo t̀̀̀̀nt̀̀̀̀ Idikiya bire Ediakimmu.

21 Kóò d̀̀̀̀t̀̀̀̀nné a yaàb̀̀̀̀rì,
 kóò ỳ̀̀̀ nha naàk̀̀̀̀nfè
 kóò duó nha m̀̀̀̀ke mùù w̄̀̀̀rímú,
 kòo naá nSedisadεmmu nè Sudaà kəbe be kóo cice.

22 Kè nh ò duó nDafiti cǐètè kó dikpetínni,
 kòò kpetínné òm̀̀̀̀u b́́́á kpeté,
 kòò kpeté òm̀̀̀̀u b́́́á kpetínné.

23 Kè nh ò f̀̀̀̀í n̄̀̀̀c̀̀̀̀ù̀̀̀̀fè k̄̀̀̀me ketenkperíkè ìnkè,
 kòo kpà̀̀̀̀t̀̀̀̀yè̀̀̀̀t̀̀̀̀rì̀̀̀̀i feité o cice cǐètè miéke.

²⁴ O yaabí nè i kó iyaabí i bo nhò yùu ticatòòñenti ò nyuummè fècùùfè, tisámpròtì nè tidietì,
²⁵ Dè yó mboní diyie mari kè fècùùfè fèè fííkú ketenkperíkè, fè bo ou kékéété, kèdo dèè do fè yùu nkè dèè cakè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpaakedaa mí bèi.

23

Kuyie nkpannè tì Tiiri nè Sitōō de ekè kabe

¹ Kuyie nkpannè tì Tiiri èi kabe.

Díndi Tadisisi èi kóo bàtóò dèèbè kómmúnè.
 Tiiri èi pàntemu bàtóòbè còmmú dè ténke í kpaá,
 di do kpaaní Sipidii èi ndi ké tì kèè.

² Díndi bèè bo dàméèrì pèémmè
 nè díndi Sitōō kó bepótambè,
 dè di dimu ke di kpeí.

Díndi bèè kó yetōrè cèntì menie nyĩnkè,

³ ménédiemè ìnkè,
 dèè kó dimàà buotí Niidi pèémmè,
 bè òò dè dèite ké dè fiténè yebotè nye.

⁴ Fí nSitōō èi a di ifei nyi,
 fí nwèè do tú bàtóòbè kó dicónni.
 Dáméèrì náámmu ke tú n yí kuó ndebire,
 n yí pèité denitidabire,
 m me nyí yò inipobí.

⁵ Esibiti kabe bo keè dii mōnni tii tūòkení Tiiri èi,
 kufōwáá mbo bè pí kè bè nkpeutí.

⁶ Díndi dàméèrì pèémmè kabe sénténè Tadisisi,
 kómmúnè yedabùò.

⁷ Wúó! Tiiri èi ndi diennaà?
 Dihèi ndi dii do bo nè dimōnni,
 kè benitibè di piéké,
 kè di baké yehékè détiyè,
 we ndi càke mie mbotí?

⁸ Tiiri èi dii do toti yekpààtìpikè,
 díndi bèè do tú bepótandiebè

kè bè di dé titenti timòu.
 We mōnni de kó dihèi.

⁹ Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa weè dōò memme,
 ke bo kékūnne sipōō yembè,

bè do sánti bè,
 késenkèrì bèè do tú benitidiebè ketenkè ìnkè.

¹⁰ Díndi Tiiri èi kabe kúútínè di tenké,
 bè kuutimè Niidi kó mpèémmè,
 bàtóòbè ténke í dè commu.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nkuù yòute ku nòutè dàméèrì ìnkè,
 kuù donné yekpààtiyò kōmbùòtì.
 Kuù duó nkè Kannahāā èi kabe pànte be kó sicēkperí.

¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Díndi Sitōō èi kabe,
 di yānkùtì dèemu,

di sàáténè osapàà mbè càke wènwè,

bá kè di ìtè ke sènté dàmèèrì ke kòte Sipidii,
de bíékè di báá pété meom̄pùmè.

¹³ Kandee èi ténke í kpaá,
Asidii èi kabe bèè do di cètinne
kémaá yedèrè ké di fité,
ké di do képuo nsikpààticéí,
kè dii dounko kénaá ndikpáà kè tikpasĩntii di ta.

¹⁴ Díndi Tadisisi èi kabe kammúnè yedabùò,
di koo bàtóòbè còmú dè ténke í kpaá.

¹⁵ Dè yó mboní kè bèe yèmmu Tiiri èi kpéí, kè dè mmàke yebie nsipísiyiekè okpààti kó mufòmmu ò mmamè. De m̀nni tii bo tuàkení Tiiri èi tii bo ndònnè feyènfè fie nnàá nwèè nitipòkù dauti dautinè bentidaabè o kpéí nke tú mù:

¹⁶ Túóté a kùtidùkù, kénfirí dihei ke denti,
f́ nhonitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè, bè yèmmu a kpéí.
N firí dihei ke bié nha kùtidùkù ke diè,
kè dèe yié nkè bèe dentení a kpéí.

¹⁷ Yebie nsipísiyiekè kó difònkùò, ti Yiè nKuyie mbo wète képoté Tiiri èi kabe kè bèe wète ké kù yóu, kéta di kó kupotaá nkétaunnè yekpààtiyo yemau yèè bo ketenkè*. ¹⁸ De m̀nni ticònti bè bo mpéú tii nè de kó ticuuti né yó ntú tii Yiè nKuyie nkperere nde, bè í yó ntii tikí ke sòrì. Bè yó ntii piúnè bèè pí mbè mbe Kuyie ncíètè mièke mutòmmú kè bè nyo nke sannè, kéndaati tiyaàsààti.

24

Kuyie nyóó p̀ntemu kutenkù

¹ Ti Yiè nKuyie nyóó p̀ntemu ketenkè, kè kèè dounko,
kutenkù bo kónté kè benitibèe cíété bèè tu:

² Ikuó niùbè nè c̀nkoo kabe.
Kudaakù yiè nnè kudaakù,

Tecíètè yò nè o koo t̀nti,

wèè fiiti nè wèè do,

wèè p̀nni nè bè p̀nni wè.

Dibànni yiè nnè ò bannè wè.

³ Ti Yiè nKuyie nyóó p̀ntemu ketenkè páíí,
kéheí di kperere, kè di tenkéè dounkoo.

Ti Yiè nKuyie nkuù tii béi.

⁴ Ketenkè kuòmmu ke c̀te,
kutenkù càkemu ke naá ntidobonti ke wènnénè kéĩnkè.

⁵ Bèè bo ketenkè ìnkè beè kè sãù,

ke yé bè bùtinnémè Kuyie nkuó,

bè sènté Kuyie ntié nyi,

ke t̀te metaummè mèè do bo sãà,

bembere nè Kuyie mbe cuokè.

⁶ Dèè te kè Kuyie ncòò ketenkè,

bèè bo ketenkè kè bè yàu be yei nkó mucóntimu,

* 23:17 Wénté 1:21.

ke dèè bá bèè kpaá bè ténke í tùòke dèmarè.

Menaà ndèèmè dihéi kè diwèi dèè

⁷ Fínyĩ kó detie mmàtému,

menaà pàmmè ténke í kpaá.

Bèè yèmmè do dò ncátíré

kè bè ta meyeñcaàrìmè mièke.

⁸ Yebàrè kó yedabùò ncíékému

kè siyíkpeì yè nyúóó,

kè tibóbonti yè nkáré.

⁹ Inaayààyiè nténke í bo.

Menaà kperímè tiikemu, benaayààbè kpréí.

¹⁰ Dihéi dimou dounkomu ke pùò,

kè sicéí yàà nyàã mbá òmòu ténke í nò nke taà.

¹¹ Kè benitìbè kuò ndihéi mièke.

Menaà ndònté mèè kpréí,

diwèi ténke í kpaá,

kè tiyànkùtì dèè dihéi.

¹² Dihéi dimou naá ntidobontì nti,

kè yecàkè pèité péité ke cóú.

¹³ Ibotí imou kutenkù

dè bo ndònnè bè ãã tãũ odifìè kó yebe ke ínté yè,

bè ãã tãũ fínyĩ be kényáké yè.

Bèè nanté ke yānku

¹⁴ Bè pīèkù metammè mme,

ke déúkùnko ti Yiè nKuyie nyètìrì,

kè diyìè taà kèè bíékè kòbe yānku.

¹⁵ Díndi diyìè yìèní kèè bíékè kòbe,

déúkùnne ti Yiè nKuyie nyètìrì.

Díndi dāmèèrì bíékè kòbe

sāntenè ti Yiè nKuyie kùu ti te tínti Isidayeeriè.

¹⁶ Ti kèèmu bè dièmmè fe nyènfè:

Ti Yiè nKuyie nkùu wetí ku yètìrì ndeu!

Kè mí nné kuónko ke dò:

N fetimu, n fetimu!

Meyei mmè ti do,

bè n fitému, nè bè ti do naati beè kònté ke n fité.

¹⁷ Díndi bèè bo ketenkè ìnkè

Difòtìrì nè ticùòtì,

dèè bo di ìkè.

¹⁸ Wèè bo keè iúu kécokénè kufōwaá,

nhò doti difòtìrì ndi,

kè wèè yètìní difòtìrì kòo ta ticùòtì mièke.

Yewetibòrè yèè kpeté,

kè ketenkè kó dipũũ sàntè.

¹⁹ Ketenkè kèè sànti,

ke yaú ke wéú yewétiyè.

²⁰ Ketenkè àntimu kunaàyàkémúónkù tēmè.

Ke sãnti dipaakõtéfii kōme,
meyei mmeè kè yōnte,
kè domu ke ténke í yóó íté.

Bekpààtìbè yóó domè kè Kuyie mbaaté

²¹ De yiè ti Yiè nKuyie mbo ānné tenòutè keĩnkè kó bekperíbè, képoté ketenkè kó bekpààtìbè, ²² ké bè tii mbemou bè ãã tíímmè tikpetínti ké tì tanné difòtìrì, kékpetínné kè bè nkpetí, kè dèe mǎntè kè bè né bè dòò bè dò mbèe bè dòò tì.

²³ Otǎnkù bo sǐnné
kè ifeii pí ndiyiè.

De yiè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa weè yó mbaké
kémbó Sedisademma Siyãã tǎrì ìnkè,
nè o kpeti kè bekótìbè ntì wùó.

25

Disãnni kó feyènfè

¹ Ti Yiè nKuyie nha tú Kuyie nku n tũ nkù,
n yó nda sǎntímu ke déúkunko a yètìrì,

ke yé a dòòmè dèmarè sààrè,
a do tǎáté tì nè dimònnì,
kè tì bo bá ke í ceeri,

² Fǎò pùò mbekpákpàribè èi,
kè di naá ndidobonni ke cóú,
bekpákpàribè kó dihei,
nè sicèkperí kè dè naá ntidobontì.

Òmòù í kpaá ke bo di maá bìtì.

³ Dèè te kè kuwuò nkperíkù kǎbe da sǎntí,
ibotí tèi kó bekpààtiyeibe yóó da yòtemu.

⁴ Fǎò tu ocìrì kó disàrì,
osénniwè ã nsari fǎò borè meyeñcaàrimè mǎnnì,
fǎò ã nhò kǎnké fetaafe,
kè kuyie ntònkè á nhò diéké,
ke yé bekpààtiyeibe kó kemieke donnèmè fetadiéfè nfe,
fèè puotì imarí.

⁵ Ke donnè kuyiinkù ã ndòmmè tedòntè kó ketenkè.

Fǎò kùò bekpààtiyeibe kó ihúu.
Diwetirì ãã dátínné diyiè kè dèe bonkemè.
A me mpàa beyeibe kó ihúu.

Ibotí imòu yóó dimè dibanni

⁶ Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa yóó ānné dibanni ndi,
Siyãã tǎrì ìnkè ibotí imòu kpéi,

kékuò iwũã mekùò nkpeyi nè menaà kperímè bè tumè diféè,
nè tidiitì sààtì nè menaà kperímè.

⁷ De kó ditàrì ìnkè ke dáté kuyààkù
kùù do kǎnké yebotè yemou ìkè.

Kuyààkù kùù do dáátí ibotí imòu,

⁸ kékei mmukũũ yúóó,
ti Yiè nKuyie nyóó ùtímu tinǎnnièti,

kédèite ku nìtìbè ifèi.
Mí ndi Yiè nKuyie mû búi.

Isidayεεribe yó nyānkumè kè Mɔabu kabe kuò

⁹ De yiè di bo nnáá nke tú:

Kuyie nkuù tu ti Yiè, ti do ku mbúó,
kè kù me nti dεεté.
Ti do ku nkémmú kè kù ti dεεté,
nyānkunè ke au.

¹⁰ Ke yé ti Yiè nKuyie nnòutè teè yó nkānkémè di ntārì!

Kè Mɔabu kabe bie, bè yóó bè namu be karì kékuo.

Bè ɔɔ nàù mèè botí timútì difòtìrì kédòò tikùtì.

¹¹ Deñde bè yó nharimè ke einko tibaati bè ɔ ndeìtìmè dibinni.
Ti Yiè nKuyie nyóó deitemu be fentè.

¹² Mɔabu, bá nè a èi duotí me nhokùmè ke kpeñni,
ti Yiè nKuyie mbo ì pùò nkè ìi duó kéwēnnénè mutáá.

26

Disānni kó feyēnfē

¹ De yiè Sudaa èi kabe bo dentè fe nyēnfē:

Ti mɔke diheì kperì ndi
kè Kuyie ndi fii nyiduoí ke ì ti dεerí.

² Kpeténè diheì kó yebòrè,
kè kubotí kùù dòòri dèè sié kè kùu ta,
kubotí kùù dòòri Kuyie mbéi ntì.

³ Kuyie nwèè dòòri a béi ntì,
a we nduò ndiwèì,
wèè da duó nhomáá, a we nduò meom̄pùmè

⁴ Duónnè dimáá ti Yiè nKuyie nsáá,
ti Yiè nKuyie nkuù tu dipèrì dìi di kánké sáá.

⁵ Kuù bɔnténí bèè do bo deyitírè,
ke pònte be èi kperì,
ke di bɔnténí ketenkè
kè di naá mmutáá.

⁶ Bèè í tú bèmabè kè bè dì nàù,
kè besénnibè di ūtírí.

Yemàrè sanyε kó mubáammu

⁷ Ti Yiè nKuyie fɔ nwèè wetí,
fɔ̀ò ènnìnko wèè dòòri dèè sié o kó kuce.

⁸ Áú! Ti Yiè nKuyie! Nti búó fɔ̀ nwe,
a ti cònné dìi fòtìrì ti di mbo,
ti dó tì tu: Ti bo nyumè a yètìrì.

⁹ Nh ɔɔ duó keyènkè kè n wēnnì yáá nfɔ̀ nwe,
n yemmè wanti fɔ̀ nwe.

A bekénè dìi mōnnì kutenkù, kù dò nhá kù bekénèmè
de mōnnì ndi, benìtìbè ɔɔ tūnnemè kuce kùù sié.

¹⁰ Kè bè kuò nhoyeiwe mesémmè ò ɔɔ í ndòò dèè sié.

Ò ò ndòari meyei mme, dihei dii dòòri dèè sié di miéke
bá ò báá yà a deumè f̄s̄ nti Yiè Kuyie.

11 Ti Yiè nKuyie nha yòutemu a nòutè
ke yóó bè poté bè me nyí t̄e wùó,
bè né yóó yàmu a d̄òòm̄e a n̄it̄ibè k̄e ifei bè p̄i,
k̄e bèe cóuté muhãã nha w̄ete mù a s̄imbè kp̄éi.

12 Ti Yiè nKuyie nf̄s̄ ti duó ndiw̄èi,
f̄s̄ te k̄e ti d̄òari d̄e dem̄ou k̄e d̄e ȳié.

13 Ti Yiè nKuyie bekperíbè t̄òbè do ti baatému,
f̄s̄ m̄àà kó diyèt̄ir̄i me mbo ti nò miéke.

14 Bèè ku bè í w̄eti ke bo foute,
Bed̄ambè í iti.
F̄s̄ còmm̄ú ke bè k̄uò k̄e d̄e d̄èè.
Bá òm̄òu t̄énke í denniní be kp̄éi.

15 F̄s̄ duó nk̄àa kó kuwuò nsũũ,
f̄s̄ k̄u d̄èúk̄unn̄e k̄e d̄e tu a kó dis̄anni,
k̄àa f̄ũũ ntitemm̄ànk̄e.

16 Ti Yiè nKuyie nk̄e ti ta meyeñcaàr̄im̄è
f̄s̄ òò tí teenn̄è.

K̄àa ti poté ti da kuónn̄è.

17 Ti do dò nha ìk̄e onitipòk̄u w̄èè kuò nw̄ènwe debire,
ke kuò nke mít̄ir̄i nè kuyonku.

18 Ti do p̄úómmu,
k̄e ti peitém̄ònn̄i t̄ùòke,
k̄e ti kuò ntip̄outi ke né peité kuyaak̄u,
ti peité d̄e í yóó deeté m̄umam̄u k̄utenk̄u,
ti í ȳié on̄it̄i k̄utenk̄u.

Kuyie nk̄abe bèè ku bè bo ȳánté k̄e k̄uu poté beyeibe

19 Díndi n n̄it̄ibè, di k̄abe bèè ku bè yóó foute mu,

n k̄abe bèè ku bè bo ȳánté,

bed̄ambè bèè duó mut̄áã mmiéke, k̄e bèe ente kényãnk̄u.

Timaànti òò bónk̄unn̄em̄e ketenk̄e,

Ti Yiè nKuyie nyóó me nt̄énn̄ení becír̄ibè bèè duó kud̄onk̄u.

20 Díndi n n̄it̄ibè k̄ũñn̄è k̄etaá di c̄éi,
kékp̄et̄inn̄e k̄és̄ari yem̄òr̄e s̄ám̄p̄ó miéke,
k̄énk̄émm̄ún̄e ti Yiè nKuyie mmiéke bo dom̄è.

21 Ti Yiè nKuyie nyit̄én̄ímu ku k̄àr̄i,
ke bo poté ketenk̄e k̄abe be yei nk̄p̄éi,
ketenk̄e bo feinn̄í menitiȳĩ,
kéfeinn̄í bè do k̄uò bè.

27

Kuyie nyóó kuom̄e dàméèr̄i kó mus̄imm̄u

1 De ȳié ti Yiè nKuyie nyóó túót̄ému ku seú natik̄u, ku seú diék̄u, kukperík̄u, kékuò
mus̄imm̄u bè tu mù Defiat̄ãã, f̄ew̄ààf̄è diéf̄è, f̄ew̄ààf̄è f̄èè citi ke citi. Ti Yiè nKuyie mbo kuò
dàméèr̄i kó mus̄imm̄u.

Kuyie ndònnenèmè kumàà wèè te fínyĩ kó kupaku

² Kè de yiè tùòke di dentè feyènfè,
n kó kupaku fínyĩ kó detie nkpréi,
bè kùòtìnè deè kó yebe menaà kperímè * dimònni mari ke bè dòninkonè fínyĩ kó kupaku ke
yè nkù bè temu otenkúti ò mmòkemè kupaku ke kù te.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mmú bàa m paku,
ke kù yóòrì yemòrè yemòu,
ke kù bàa keyènkè nè kuyie,
dèmarè báá kù càke mètè kpréi.

⁴ M mièke ténke í kù péi,
kè ò né yà ku mièke tipoti nè tisāmpoti,
n kéroomu ke borè cóu dimònni dimáà.
⁵ Kè wèè wammú m borè disòri,
ke n wammú nè kunaatí,
ti yóó narikemu.

Kuyie nyóó cǐmmu Isidayεεribe

⁶ Yemòrè sonye mièke Isidayεεribe cǐ nyóó fiíkúmu,
Isidayεεribe bo pūntè kéroóri
képié yebe képié nkutenkù.
⁷ Ti Yiè nKuyie nsàà bè potému kù do dòòmè bèè do bè puotàà?
Yàà kù né bè kùòmu kù do dòòmè bèè do bè kù.
⁸ Àà! Kù yūś mbe to nye
ke duó nkè bè bè pīmú ke kònnè,
Kuyie nkuù yóu kè diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyiakù bè tùóté.

⁹ Díndi Sakòbu yaàbí puònnè di bəwũòtòrè,
déítènè ye kè yèe naá mmutáá,
kébuó ndi bəotenkaanì nè di kutìnè dè tihúúnti.
Ke ténke báá dè í mbìtì,
kè di dòò mēmmē m bo ūté di yei nke dí cǐé.

¹⁰ Dihèi dì do tú dikperì, di dounkomu,
òmòu í kpaá di mièke.
Bè di dootóomu kè di naá ndikpáà.
Kè tinaabiiti de cènti ke cáá ntifaàti ke dè dɔu.

¹¹ Kè idéi kpréi bè òò ò bókému kè benitipòbèè ò cóu.

Kubotí kuù nkòbe í banté,
deè te wèè bè dòò kòò ténke í bè mòkenè mesémmè,
wèè bè pìité ò ténke í yóó bè cǐé.

Sifube bèè cìeté bè yóó wète kékūūmmè be ei

¹² De yiè ti Yiè nKuyie mbo keté o diiti mupotimù,
kébate mebii nnè tifènti,
kétúóté Efadati kèntò kétuòkenè Esibiti.
De mònni kù bo di tǎnké dima dima, díndi Isidayεεribe.

¹³ De yiè bè bo kònnè ditātèheù mediè,
bèè do cìeté kèmbò Asidii kè bèè kūūnní,
nè bèè coké ke kò nhEsibiti,

* 27:2 Kuyie ndo ò nnáánnè Isidayεεribe

kè bèe nínkú ti Yiè nKuyie nyìkè
ku tāsààrì dìi bo Sedisademma di ìnkè.

28

Kuyie nkpannèmè Sammarii kó dihei

¹ A bo yà f́ nSammarii kó dihei!

A donnè dipìi ndi,

kè Efadaimmu kó tinaàyààtì da pòtìnè,

kàa bo ditennì ke s̄f̄i nkubiriku ketennatikè.

A kó tisātì dōnnè mutepóó mmùù m̀tè mù mmu,

tìi né tú tinaàyàkémúóntì kó tisātì.

² Nte ti Yiè nKuyie tōnnímè

onìtì dikōmbùò yìè nwèè kpeh̀nì,

ke donnè fetadiefè fèè k̀k̀k̀k̀nè yemátàrè,

nè kuyaaakperikù ke caari,

ke dò mmenniè nh̄õ tamè kukó ḱpíe.

Nè o ǹt̀t̀è nte ò yóó dì b̀mmè ketenkè.

³ Dikpààtìpìi Efadaimmu kó tinaàyààtì pòtìnè dì,

bè bo nau ketenkè.

⁴ A kó tibansātì dōnnè mutepóó mmùù bo mù mmu ditennì,

ke s̄f̄i nkubiriku natikù.

A kperè yó ndōnnè fikìè kó ditebii dìi nanté ke bi d̀ndi,

wèè dì yà kòò p̀nke dì t̀t̀t̀e ke aaroo.

⁵ De yìè ti Yiè nKuyie M̀p̀k̀k̀daa wèè yó ntú o ǹt̀t̀bè bèè bo nkpaá be kó dikpààtìpìi, be

kó kuyítùòkù be kó kubansārikù. ⁶ Kuù yó nduò meyemmè mèè wenni bèè tu bebeémbè, ke

duò mmuwērímú bèè bàa dihei kó yebòrè ke beti be dootitòbè.

Bè daúmè wèè nàá nKuyie mpāānāaṅtì

⁷ Ikuú niùbè nè bèè nàá nKuyie mpāānāaṅtì, menaà mmèè bè fétinne,

bè muó mmènaà kperímè mmè ke yeté kuce,

bè ò ntũũ nke méú menaà kperímè mièke nke,

bè s̄riike menaà kperímè mmè

mèè te kè bè nàá ntìi pāānāaṅtì í co kuce

be beéntì í síe.

⁸ Títòntũṣtì tìi dàátì be tábùrìbè ìnkè,

kupíkù makù í fei.

⁹ Kè bè né náá nke tú:

De kóo Esaii d́ ke tí tié nh̄nti?

Ṣmbe mbe ò nàámmè tipāānāaṅtì?

Yebíkèmpìèè bè càtè yè bàmbànàà?

Yàa yèè yāātè bàmbà?

¹⁰ Ke tekíí Esaii ke tú:

Ò òõ ntũũ nke náá nke tú: Kè kè, kà kà,

ku m̀p̀íkù s̀m̀p̀ó kutekù s̀m̀p̀ó.

¹¹ Ti Yiè nKuyie mbo duó nkè ibotí t̄i

ìi bè nàkèné í kó tināaṅtì,

ì bo bè nàkèné didáúdirì.

¹² Kù do me mbè nàkémèmu ke dò:

Ntenè diom̀p̀urì bèè òu bèè om̀p̀è.

Diom̀p̀urì ndi,

bè me nyí nyie ke kènté kù tu mù.

13 Nè de kpéi ti Yiè nKuyie nyóó duó nkè ibotí tɛi ìi bè nàkénè didáúdirì: Kè kè, kà kà, ku mpíkù sámpó kutékù sámpó. Kè bè nkéí kébíétí ke duó diyànyànì, kékoute koute be kà, kényĩkè muceé, kè bèe bè pĩmmú.

Dipũũ kó ditári

14 Díndi bèè ni Sedisadɛmmu kó benitibè,
díndi sipɔɔ yembè keènè ti Yiè nKuyie tu mù.

15 Díndi bèè nàá nke tú:
Nè mukũũ nti naatimu,
nè kudɔnkù ti dɔ̀̀ metaummè mme,
kè mutenkũũ nkéríní mu í yóó ti nintɛ,
ti sɔri siyáàbisí mieke nke,
mesoummè mɛɛ tu ti kó disòrì.

16 Dɛɛ te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú:

N dɔú ndipũũ kó ditári ndi,
ditári dii kpeñni mesàà, dii donku kpeñni,
dii ð mbo ditou kentímè kè wèè ìkú di ìnkè,
dèmarè báá ò nampe.

17 Tibeénti sààti tiì yó ntú n kó tebiètè,
kè mɛwetímmè ntú kuhũũ n ní yóó tãũ nkù kéya dèè siè.

Fetaafè mátárè yɛɛ yóó neinè disòrì siyáàbisí kperi.
Menie mbo pɔnténè di kó disòrì.

18 Fetaafè mátárè bo dɛite metaummè di do dò̀̀nèmè mukũũ
di do dɔ̀̀nnè dii nùù kudɔnkù di bo dɛite,
mɛyeyi mbo di do dii mɔ̀̀nni mè bo di pɔnténè.

19 Bè yó ndi duòmu bá dii kũnweñni, bá kùù yìe, bá kèè yènkè. Di ní yóó keè be nam̀̀pòò
kè kufɔwáá nkuù di pĩ.

20 Kè didò̀̀ kũpenè di yìè, ke bá ndò nkéduó kécãã,
kè kuyààkùu kèke ke bá ndò nkédáátí.

21 Ti Yiè nKuyie nyiti ke bo cómmúmu, kù do dò̀̀mè Pedasimmu,
ke bo nampe kumáà kù do dò̀̀mè Kabaã biriku,
kù dó dii mɔ̀̀nni ke pĩ nku tɔmmú mucàncàmmù, mukpákpàrimù.

22 Di tũ nténke bá ntú sipɔɔ yembè, kè mɛɛ dɔke kuhũũ kó dideè bo cétínné, ti Yiè nKuyie
Mpakèdaa ti nni nnákému ke tú ò tããtè ke bo kuò kútenkù nku, ti í yóó paà.

Kuyie nduómmè otenkúti mɛciì

23 Mɛ̀̀mme kè Kuyie mbéi nke dò:

Kénténè n tammè,
keènè n tú mù.

24 Otenkúti ð nsẽĩmu,
ke dei ke pũũku ke dɔummɔɔ sáãã?

25 Ò ð ð nkòò dùò ke dèè wèe buɔtímu o dibotì,
tibotí tibotí nè o kũmbotí,
kébuɔtí titetì yepɛnyɔ.

26 Kuyie nkuù ò nàké ò dò nkédò̀̀mè,
kuù ò duó mɛciì.

27 Bè ð ð í nnàù ikũmbotí nè tenaasántè,
bè ð ð ti puotínè kudɔú nku,
ké ti kpááké nè kupàati.

28 Bè òò pítínné tidabεεtì nti inààke,
 kénaunè tidiiti bè tu tì bédéé.
 Bè né ò nti nàù ke berímu ke báá tì pùò.
 29 Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa weè duò ndε kó mεcìi,
 kù dòòri mùù tómmú dεumu.

29

Bè yó ndò mbè namu Isidayεeribe kè Kuyie nné bè dεεté

1 A bo yà f́ nSedisadεmmu diheidiè,
 f́ nDafiti do cònné dii èi o touku,
 á nyéúti bake yebaa nyebie nduómè.
 2 M bo cεεre Sedisadεmmu èi kè dii kómmú yedabùò,
 kéta mεyeñcaàrìmè nè meháàrìmè miεke,
 Sedisadεmmu bo naá nkehããdekè.
 3 N yóó da domu ke da cεεte ke cónné sikpàrìnaasẽ
 ke da fité, ke da pi.
 4 A dotimu ke bo nduó ke náánní,
 bè bo nyo a tammè kè mè dò mmè yìèní ketenkè,
 a tammè bo nyièní ketenkè ke dònne dèmarè kōmε,
 bè bo nyoní a wíε ketenkè.
 5 A dootitòbè kusũkù bo naá mmutápopùò nkécíété,
 bekpààtiyeibe kó yetĩrè bo naá ntiyonti kè kuyaakù bè tùóté,

Di yóó dòòmu, dè yóó da dεεtému.

6 Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa kèrínímu
 ke bo da teennè kè fetaafe mpéú kè ketenkè au,
 kè kunòòroo ndáátí nè fetaafe diefè,
 nè kuyaakù kperíkù nè fefòdónfè
 nè fehããdeènfè kè fèε cóuté demou.
 7 Behããpòmbè bèε doti Sedisadεmmu èi mudoò
 be kperε yó ndònnè tidòuntì òò pĩmmè mme onitì keyènkè kèpèètóo
 bèε di peri idookoti ke di èũrì, be kperε yó mme ndò.

8 Dε mònñi bèè dokùnè Siyòò be yèmmè bo caàrè
 kéndonne dikònni bo wè, kòò duó tidòuntì ke yo,
 ke èntení ke ś nhò baa kpaá o kònni ndi,
 yoo sinéyẽi bo wè,
 kòò duó tidòuntì ke yò,
 ke èntení ke ś nhò baa kpaá sinéyẽi nsi.

Isidayεeribe muómmu dè né í tú menaà

9 Dè yóó di dimu ke dí kpei
 ùñnnè késonné kénaá ntiyũñntì,
 di muómmu dè né í tú menaà,
 di áámmu, dè né í tú di muó menaà.
 10 Ti Yiè nKuyie nkuù di tanné tikòncééti miεke,
 kuù pìi ndíndi bèè nàá nku pãánaantì di ìkè,
 kuù kãá mbeyuwúombè yò kè bè báá yà tìi kpaaní.

11 Dεε te kε di í beí Kuyie ndi benke tí ke ðonnε onítì bè duó nwε dipátírì ke yě nwεε kaà, nkòò tu: M báá na, bè di p̄õmmu ke íkú mecannimε. 12 Yoo bèε di duó nwεε í nò nke kaà nke ðò wεε kaà nkòò bè t̄énε ke ðò: N yí nò nke kaà.

Kuyie yóó ðàò tí bo ðééte ku nítìbè

13 Mεm̄mε kε tí Yiε nKuyie mbéi nke ðò:

Bε nnítìbè ã̄ k̄at̄ení m borè
kε nni ns̄antí nε be nò nyε,
kε bè yεmmε né n ðéténε

bè n ðé kùù f̄waā ntú benítìbè ðáú nyìi kuó k̄oku nku.

14 Dεε kpéi nte mí ndi Yiε nKuyie nkε n yóó

ns̄aké ke ð̄ori mudεut̄mmú kε ðεε bè ði.
Bèε m̄oke m̄eyεmmε bè báá na kε mù banté.

Mεc̄i nyembè báá na kε mù ȳt̄é.

Òm̄òú báá s̄annεnε Kuyie nho ð̄r̄imε

15 Di bo yà!

D̄indi bèε ã̄ nd̄ori di k̄peti ke n s̄r̄inε,
bèε p̄i m̄be t̄mmú dib̄inn̄i miεke,
ke náá nke tú: We nti wúó,
we nti ȳ.

16 Di yeim̄maà? Tiyaamatì nε oyaamarì ðε m̄amaà?

Kunεnkù bo náké ku yiε nke ðò:

A í n ð̄òà? Yáà tiyaamatì bo náké wεε tí maá ke ðò:

A í c̄i?

Yεm̄r̄ε yóó ceet̄mε

17 Kε tí Yiε nKuyie mbéi nke ðò:

Ðε k̄paá s̄amp̄ó nwe kε Dimaa t̄arì naá kupaku.
Ðε k̄paá s̄amp̄ó nwe, kε ðε kó kupaku naá nkutúúkù.

18 Dε yiε yεw̄ũ̄ m̄bo keε dipátírì t̄ò t̄i náāntì,
kε tiȳũ̄nt̄i yenní dihuri, dib̄inn̄i miεke k̄ena k̄éyà.

19 Dε m̄onn̄i bèε í tú bèmabè be w̄èi bo ndéúkú
tì Yiε nKuyie nk̄péi.

Bèε tu bes̄enn̄ibè, fen̄itiyanfè miεke,
kε bè nyānku tì Yiε nKuyie kùù ðo mpáí pái ke ði
te Isidayεεribε ku kpéi.

20 Bek̄p̄āt̄iȳibe t̄énke í yó nk̄paá.

Bèε ðáú benítìbè bè bá m̄bo.
Bèε k̄ét̄ir̄i bet̄bè ke bo bè ð̄ò m̄eȳi bè bo ðεε.

21 Bèε toūnko benítìbè tináānt̄i,
ke ã̄ nd̄íi obeé̄nt̄i dib̄òr̄i,
kε k̄peti benítìbè nε be naatí bè bo ðεε.

22 Dεε kpéi nte kε tí Yiε nKuyie nSak̄abu ðo t̄ū nkù,

kunku kùù ðεt̄é Abarah̄ammu kε kù béi nke tú:

If̄ei t̄énke í yóó p̄i Sak̄abu kó kuwū nk̄abε,

bè t̄énke báá s̄inné be ȳ.

23 Bè bo yà ði m̄onn̄i mut̄mmú m p̄i mm̄u be cuoké,

bè bo banté n túmε w̄èε k̄pa m̄eȳi,

kébanté n tú w̄è, mí nw̄èε te Sak̄abu kó kuwū nk̄abε,

kε n ðεpε, mí nw̄èε te Isidayεεribε.

24 Bèè kó meyèmmè do dó kédauté
kè bèe mōote mecìi, bèè do ũūrì kè bèe cōuté itié.

30

Kuyie nyí dómè ku kàbe ntaunè Esibiti

1 Díndi itookperí yembè di bo yà!

Di dōori tìi kó dimàà n yí tì yé,
di wàà mmèè taummè í bonní m borè.
Di yéúúti meyei mme di yō ñnkè.

2 Kè kārì Esibiti di me nyí m beé,
di kè kārì kè Esibiti kóo kpààti weè bo ndi kānké,
kè di ndíéké Esibiti kó medéé,

3 ifei bo di pī nnè meteèmmè di wantimè
Esibiti kóo kpààti borè,

disòrì di wanti di bo di dií nyifei,

4 bá kè di kó bekpààtibè tùòke Soaa,
bá kè yehaikèntōrè tùòke Anesi.

5 Ifei ìi yóó di pī nnè Esibiti kàbe,
bè í yóó di teennè tìmatì,
bè pètìnke yóó di dií nyifei nyi,
késñnkùnnè di yètè.

Bè pāammè Esibiti yepārè ke dó meteèmmè

6 Kè ti Yìè nKuyie mbéi ndiyiè yìèní kèè bíékè,

kubakù cànkù bíékè kàbe kpéi nke dō:

Díndi bèè tounko di kpàti sāmmarímúbè ke tounko di kperè sààrè yòyòbè,
ke kérínè kuce meyei nnè meyeñcaàrimè kòku

yecìricìrè borè nè yedaute,
di kārì ke borè duó nkùù botí kàbe
í yóó di teennè tìmatì.

7 Esibiti kó meteèmmè tu detetìrè nde,
dekpaure, deè te kè m bè yú ke tú
sóntíke kó kutoweku kàbe.

Kubotí kùù dó bè nkù nàá nkù dó tì

8 Kè ti Yìè nKuyie nnáké Esaii ke dō:

Wāri be ti nnáañti titápíèti ñnkè,
kè tì nduó yewe yèè kpaaní ye kpéi,
kéndò dibènkùrì sáà nè bè bo mbomè.

9 Ke yé de kó feyanfè í yiemmmè n kpeti,
bè tu itookperí yembè mbe,
bè í dó mí mbe Yìè nKuyie n náañti.

10 Kè bè nàá mbeyuwúomè ke tú: Bá nwúónnè!
Ke nàá mbèè nàá mí nKuyie m pānánáañti ke tú:
Di bá nti nàá ntimómmānti, dí nti nàá nti dó tì,
dí nti nàá ntìi naati ti yèmmè.

11 Ke nàá mbèè nàá m pānánáañti ke tú:

Íténè kuce sààkù, dauténè kuce.

Ke nàá nke tú: Tì í dó kékéè

Kuyie nkùù dō mpáí páí Isidayεeribe tũ nkù kó tináañti.

Bè nàkémè Sudaa èi yóó pōntemè páíí

12 Nte ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí páí, Isidayεεriβε tũ nkù tu mù:
Di mè nsènkèrìmè ñ náàntì
ke tũnne befèèbè, siyààbìsí yembè,
ke ìkú beè ìnkè.

13 De kó meyei nyó mbo di yó ìnkè nke,
kéndonnè kuyie nhõõ ànnémè kuduotí, kéndéúkú,
kè bè nyóó daate, kè kù do dimònnì òimáà.

14 Di bo pònte pònte tiyaamatì òõ do kéyaare yaaremè.
Bá bè báá pété kuyõũ kéwaánnè muhãã
nyoo bèè òónè menie.

Ti bo yĩmè só kénkémmú Kuyie

15 Nte ti Yiè nKuyie nkùù dò mpáí páí Isidayεεriβε tũ nkù tu mù:
Kè di wètení m borè ke yĩ só,
mèmmè m bo di deetémè,
di bo yĩmè só ké nni mbúó deè yó ntú di kó tikpetì.
Di me nyí yie.

16 Kè di me nyete ke tú di òó kécokénè sisèĩ,
di mènke yóó cokému,
di yè ndi òó kédeke sisāncāāsi nsi,
bèè bo di beti bè yó ncokù mecāã mme,
kè dèe pèēté di kperε.

17 Onitì òmáà níí bo péi nkè benitibè tekoupiítèe (1000) coké,
kè bènnùmmù péi ndi coké dimòu.
Bèè kpaá kè bè mbo òmáà ke donnè kudóú ò ncúókémè ditāri yómmè,
bè òõ cóómmè tetātè ìnkè mecannimè.

Kuyie nyóó cēm̄mè ku nìtibè

18 Ti Yiè nKuyie nyóó di òòmmu mesàà,
kù kèrínímu ke bo di kuó mmesém̄mè,
ke yé ti Yiè nKuyie ntumè kùù wetí kùnkù.
Dè nnaati bèè kó dimàà kù bùó.

19 Díndi bèè bo Siyõõ èi Sedisademmu di ténke bá nkuò,
kè di kù yú kù yóó keèmu,
kè di kuónko kù yóó di teennèmu.

20 Ti Yiè nKuyie nyóó di duómmu mudii,
meyeñcaàrìmè mōnnì,
ke dí duó mmenie dinékōnnì mōnnì.
Bèè di tiè bè ténke í yóó sari,
di yóó bè yàmu nè di nuò.

21 De mōnnì di to bo keè metammè mèè nàá ndifōnkúò ke tú:
Ntenè kuce, ntũnne kù
bá kè di kōri kubakù yóú bíékè yoo kucānku.

22 De mōnnì di bo wénté òemare sīnnè di bōotenkaanì,
di bo wénté sī òari timátì
nè sī òari mesōò nè sī òari timátì, isòke kperε,
ke nsi dokòò ditowàà ke tú: Yènnè die!

23 De mōnnì kè ti Yiè nKuyie ncũũnnì fetaafe
kè tidiitì yè, képeitè, kénsũ ke cīè,

kè di wũṣ ncentì ì dómè, ke diiti.

²⁴ Di nààke ì òdù nè di sãmmarímúbè,
dè bo ncáá ntimúti bè yǽre tì mukókúó.

Kè di ntì piitinè tikāpentì tì ã yenì.

²⁵ Mudoò diemù yiè, sicēkperí bo duó

kè di dootitǽbèe kú kénsũ,

inéce bo ānné yetārè ìnkè nè sitāá kēpũṣ.

²⁶ De mǽnnì otānkù bo pēike kéndonnè diyìè ṣṣ náátémè,

Kè diyìè nááté kénkpeñì,

ke mannè yewe yèyiekè kó menáà mbo wēnnémè.

De yiè ti Yiè nKuyie mbo taa nku kǽbe muṣ,

kémiekùnne be yēĩti.

Kuyie yũṣmmè Asidii kǽbe to

²⁷ Ti Yiè nKuyie nkèrínímu ku mómmonku dedétirè

kè ku miēke cóú mmesàà nke fānnì,

kè ku tannò tu kemieke kpeye

kè ku náaǹtì dò mmuhǻá nke tuṣ.

²⁸ Ku nùù kó muyaá ndonnè menie nhṣṣ tamè mme kukó kēpíe,

kàa ta a nkǻáke a fēnìí.

Kuyie nyóó mēèrèmu yebotè

nè mēborime mēè í wenni me miēke

ké bè ānné tisāndántì be nò ké bè kǽtenè bè í dó kè.

²⁹ Díndi Sedisademu kǽbe, di bo ndiè mbè ṣ ndièmmè dibanni yiè kó keyènkè. Diwèl bo ndi bo ke dōnnè bè ṣ ndeètì, ti Yiè nKuyie nkó ditāri kè dii bè bo. Kè bè eu itāri ke kǽri ti Yiè nKuyie nkùù kǻnké Isidayeribe ku borè.

³⁰ Ti Yiè nKuyie mbo pīēké mēkpàtìtammè

kéyoute ku nòutè kēpoté,

benitibè bo yà ku miēke yóùmè

ku miēke dò mmuhǻá mmu ke tuṣ,

ke dò nfetadiefè ṣ nniùmè nè yemátārè nè kuyaakù.

³¹ Asidii kǽbe bo keè ti Yiè nKuyie ntammè,

kè kufṣwaá mbè pī.

Ti Yiè nKuyie mbo bè puotí nè kupàati.

³² Bá kùù yēĩku yó ndò mētooyṣmmè mmè. Ti Yiè nKuyie mbo mpuotì Asidii kǽbe kè Isidayeribe bie ntikùtìdùùtì nè tibómbonti ke au. Kuyie nkùù yóó youte ku nòutè ké bè dokénè.

³³ Bè tũnte kehǻádekè kè dè mǽntemu,

kè kè bo nè okpàati kpéi mmúnke.

De kó dihǻátǽtìrì cūmpúrìmu ke pēkè,

de kó muhǻá nyó ncóú ke deumu,

ke yé ideí sūmè,

ti Yiè nKuyie nnùù dii yóó wete de kó muhǻá

kè mù ncóú nke de muhǻáyo nkó muhǻá nkōme.

31

Kuyie nkpannèmè bèè kǽri Esibiti ke dó mēteèmmè

¹ Mènmè kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Di bo yà díndi bèè kàrì Esibiti èi meteèmmè wammù.
 Díndi bèè yèmmè naatinè sisēī,
 kè di tá sikipàrìnaasēī si sūkù kpéí,
 ke tá besāndèèbè bè kpeñni mēè kpéí,
 bá di í wéí mí nKuyie nkùù di te díndi Isidayeεriβε.
 Di í n waà mmí ndi Yiè nKuyie.

² Mí ndi Yiè nKuyie n cìimu
 mī touní meyei
 n náaṅtì í duò ketenkè.
 N yitè ke cómmúmu beyeibe cīētè kpéí.
 Meyei ndòrìbè kpéí
 di kàrì bèè borè ke waà meteèmmè.
³ Esibiti kàβε tú benitìbè mβε,
 bè í tú Kuyie
 be sēī tú sisēī nsi
 sì í mōke muwērí mú mamù.
 M bo youte dìi mōnni n nòùtè
 wèè teé nhò bo bété,
 kòò teé nwèè do, kè bèε kú bεdè.

Kuyie nnàké tì Asidii kàβε

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Dicìricìridaà yoo dicìricìribii òṣ pī nkékontemè.
 Bá kè benaacēmbε sū mēè botí,
 ke péi nkufōwaá mbáá di pī,
 di báá yote be úu.
 Mèè botí nku mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n cutoomè,
 ke bo dokénè bèè bo Siyōṣ tārì nè o tātè.
⁵ Tenòtè òṣ pīntemè te fètì te yiè nyīnkè,
 mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n yóó mme nkānké Isidayeεriβε
 ké bè deεté, ké bè coo nkè bèε yenté.

⁶ Díndi Isidayeεriβε di m bùtinnému páíí, wētenèní m borè. ⁷ De yiè bo tuàke dìi yiè di bo dokóo sibòatenkaanì timátì péitì nè mesò nkpesi di dòò sì nè di nou ke n yeténè.

⁸ Disiè dìi í tú dinitisiè,
 dìi yóó kuò Asidii èi kàβε,
 disiè dìi yóó bè kònnè di í tú dinitikperi.
 Asidii èi kó bεdapàmbè bo coké mudoò, bè bo pī mmudaatōmmú.
⁹ Wèè do bè kānké dipèrì kōmε kòò cokénè kufōwaá,
 kè behāpònkótìbèε coké kényóu be kó mεcannimè
 bè do còrínémè.
 Mí ndi Yiè nKuyie mī béi, mmí nwèè tātinne muhāá nSiyōṣ,
 mí nwèè wèε fehāātofe Sedisadεmmu mī béi.

32

Bè nàkémè okpààtì sààwè kpéí

¹ Okpààtì mōù wèè yóó buoté kénwenni
 kè sikipààtìbíí mpī ndihèi dè bèkúmè.
² Bá wè be miεke kòò ndònnè disòrì
 bè òṣ sòrì dì kuyakù mōnni

bè ɔ̃ sɔri dè fetaaɸè m̀nni,
 bè bo ndò mm̃eni nh̃ ndòmmè
 ketenkè kèè kpa m̃eni nke ìnkè,
 dipèrì kó m̃edèè nh̃ ndòmmè kuyaa kù bo kèè tenkè.

³ Beñwúóm̃bè nù mbo dake wénté,
 kè betooyuobè toò keè mesàà,

⁴ Kè tidààtì d̀nté b̃e m̃ote meyèmmè,
 kéna kékeè itié,
 kè tidauditi ǹndiè ndate kè tì náké mesàà.

⁵ Bè ténke báá yí kuyèinkù tekpaàtibite,
 bè me nténke báá yí siyáàbìsì yìè ntú onitisààwè.

⁶ Kuyèinkù ɔ̃ nnáá ntì í wenni t̀nti,
 kè ku yèmmè d̀ó meyei mmáà,
 kè kù d̀̀ri isòke,

ke sáá nti Yiè nKuyie,
 ke búútóo wèè k̃nnè dik̀nni
 ke muò mm̃eni nsiñyèi bo wè

⁷ Ocih̀ntì kó mut̃mmú tú muyeimu mmu.

Ò ɔ̃ ndó kéd̀ò tì tu tiyèiti nti
 ke bo souté osènniwè kóò fét̃nne
 bá kòo sènniwè nù nnaati.

⁸ Wèè tu onitì sààwè,
 wenwe ɔ̃ ntoti iyentotí sààyì nyi,
 ke d̀̀ri mut̃mmú sààmù.

Kuyie nkpannèmè Sedisad̃mmu kó benitipòbè

⁹ Díndi Sedisad̃mmu kó benitipòbè b̃è tá b̃emáà,
 kénténè n tú mù,

díndi Sedisad̃mmu èi kó tipobooti
 iténè kécómmú kékeè n náá ntì.

¹⁰ Díndi benitipòbè b̃è tá b̃emáà,

dè kpaá dibenni dimáà ndi nè yewe mayè kè di k̀ntii aá.
 Fínyí kó yebe kperè dèemu, kè mudidèi kperè paà.

¹¹ Díndi benitipòbè b̃è tá b̃emáà,
 di k̃mbù̀t̃ti d̀o,

díndi tipobooti, di k̀nti nhau,
 dáténè di yààtì, kéboú iyaàwèi di ka,
 kéndò ndi kari mukũũ.

¹² Mp̃innè di yò ke kuò ndi paa nsààrè kpéi
 fínyí tie ndèè do péi mesàà nde kpéi.

¹³ K̃mmúnè n nitibè èi kpéi,

tipotì t̃i dátinné be èi,
 ke dátinnè sicéi s̃i bo diwèi mièke ke yānku.

¹⁴ Bè cokému ke yóu tekpaàtic̃ètè,
 dihèi kuñ̀roo do ɔ̃ ndáátì d̀i kè d̀i d̀únko.
 Kè tetátè nè didènni d̃eri dè bo náá
 nsāmmarímùbè yó nkpeiti dè, dinaac̃nhò.

Bè nàkémè Kuyie nYaá nkpeí

¹⁵ M̃m̃me dè yó ndòmmè,
 kékémmúnè Kuyie mbo c̃ũnnímè ku Yaá nti ìnkè.

De m̀nni t̀d̀nt̀ bo naá ndepaa nk̀ depaa nnaá ntitúútì.

¹⁶ B̀̀ bo depaa k̀̀ b̀̀ mbekù k̀̀ d̀̀ sìé,
k̀̀ titúútì k̀̀̀be nd̀̀ri d̀̀ bekúm̀̀ * ndi, ketenk̀̀ naati d̀̀ ǹ̀ k̀̀ í naati d̀̀.

¹⁷ K̀̀ m̀wètímm̀̀ p̀̀it̀ m̀̀om̀̀p̀̀m̀̀,
m̀wètímm̀̀ k̀̀ tíc̀nti bo ntú ti bo mbom̀̀
k̀̀ í ỳ̀k̀̀ k̀̀nkari b̀̀t̀̀.

¹⁸ K̀̀ ku ǹt̀b̀̀ mbo m̀̀om̀̀p̀̀m̀̀ miéke
k̀̀mbo bá d̀̀mar̀̀ í b̀̀ k̀̀nǹ̀,
k̀̀ b̀̀ nkari b̀̀mm̀̀.

¹⁹ Fetaaf̀̀ m̀̀t̀̀r̀̀ bo buó m̀̀e túúk̀̀,
k̀̀ b̀̀ eì do k̀̀k̀k̀.

²⁰ De m̀nni k̀̀ di mbo diẁ̀ miéke,
k̀̀ kuuti yep̀̀r̀̀ miéke k̀̀ buòti di diiti,
k̀̀p̀̀t̀̀ s̀̀mmarím̀̀ ǹ̀ inà̀k̀̀ k̀̀ d̀̀ ncenti d̀̀ d̀̀m̀̀.

33

M̀ỳi m̀̀m̀̀ yóó tùkení ok̀̀ti

¹ Di bo ỳ̀ d̀́ndi b̀̀̀ p̀̀nti bet̀̀b̀̀, bá b̀̀ í di può,
d̀́ndi b̀̀̀ fiiti bet̀̀b̀̀ bá b̀̀ í di fiiti!
Di yóó può nd̀̀ m̀nni k̀̀d̀eè k̀̀ b̀̀ di puəmm̀̀,
k̀̀ di fiítì k̀̀d̀eè k̀̀ b̀̀ di fiítì.

² Ti Yiè nKuyie nha tí kuó m̀̀s̀m̀̀,
ti búó f̀̀ nwe bá d̀̀ k̀̀nweh̀̀ǹ
a ti duó m̀̀uẁ̀r̀̀m̀̀,
k̀̀ nti d̀̀er̀̀ m̀̀ỳ̀ǹc̀̀r̀̀m̀̀ miéke.

³ A ã nk̀̀a k̀̀t̀́ǹ
k̀̀ ibotì k̀̀̀ a nam̀̀p̀̀ò ì ã cokému,
k̀̀a ìt̀̀ k̀̀ c̀̀m̀m̀ yebot̀̀e cíét̀̀o.

⁴ K̀̀ tí eì b̀̀ k̀̀p̀̀e f̀̀c̀f̀e ã dom̀̀ ketenk̀̀ k̀̀d̀éút̀̀o tim̀̀ti
yecádúò nh̀̀ dom̀̀ kupaku kuc̀̀nku.

⁵ Ti Yiè nKuyie nk̀̀̀ baké k̀̀ bo k̀̀nk̀̀ nke,
k̀̀ ãnǹ̀ tim̀̀m̀nti ǹ̀ tibeénti s̀̀t̀̀ Siyã.

⁶ D̀́ndi Kuyie nk̀̀̀
di yó mbo k̀̀ d̀̀ di naatimu,
di bo m̀̀k̀m̀̀ m̀̀ỳ̀m̀̀ k̀̀nỳ́ ti Yiè nKuyie
k̀̀ k̀̀ dé, d̀̀ tu tikp̀̀ti ǹ̀ t̀̀ d̀̀er̀̀.

Kuyie nyóó pot̀̀m̀̀ Isidaỳ̀erib̀̀ dootit̀̀b̀̀

⁷ Nte bekp̀̀r̀̀nuəmb̀̀e k̀̀ ỳ̀ b̀̀ eì k̀̀ kuò m̀̀e eì miéke,
b̀̀̀ do náá ndiẁ̀ k̀̀ tinaànti b̀̀̀ ti yedab̀̀ò.

⁸ Ice im̀̀u d̀̀únkomu òm̀̀̀ t̀̀nk̀̀ í p̀̀nk̀̀,
m̀̀taumm̀̀ t̀̀nk̀̀ í bo b̀̀ cuok̀̀,
k̀̀ b̀̀ senku bet̀̀b̀̀, òm̀̀̀ í dé ot̀̀.

⁹ Dih̀̀i dim̀̀u k̀̀ri muk̀̀ũ m̀̀u k̀̀ c̀̀t̀̀,
k̀̀ Dim̀̀a t̀̀ri di if̀̀i, k̀̀ di tie m̀̀t̀́.
K̀̀ Sadonni biriku naá nk̀̀t̀mp̀̀k̀̀,
Basã biriku ǹ̀ Kadim̀̀edi t̀̀ri k̀̀ d̀̀ f̀̀t̀̀ti ỳ̀t̀̀.

* **32:16** D̀̀ b̀̀nk̀̀ Isidaỳ̀erib̀̀ eì dim̀̀u

10 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Di mmònni n yiténímu, n cómmúmu bàmbà,
 n feiténímu di mmònni.
 11 Di dó kédòò dè yó ntú ticamùtì nti.
 Di bo tì dòò kè tì ntú timúkpetì
 kè n nùù kó muyaá ntì còuté muhãá nkõme.
 12 Yebotè bo cóuté kènaá mmuhããyo,
 bè bo cóuté tipotì kõme.
 13 Díndi bèè bo medétimè, kénténè kékeè n dõari dè
 díndi bèè tókè kè di yà n wērímú deumè.
 14 Meyei ndòòribè bèè bo Siyõõ,
 be kãmbùòti duòmu.
 Bèè cààri Kuyie nyètìrì bè kòntì aumu.
 Ti we mbo dáátí kécómmú Kuyie
 n wète mùù áá mmu ìkè?
 Kuyie n wète mùù áá ke mù í kã mmù bo yĩèke we?
 Mù bo yĩèke wè tu:
 15 Wèè dòòri dèè sié, ke náá ntimómmònti
 ke í dó mufèèdiì, ke yetírì tìcuuti
 wèè õõ pi o to ke báá keè, bèè tu bèè kuõ onìti be kpeti,
 wèè pi o nuõ nke í dó kèyà meyei.
 16 De yiè nweè yó mbo dèè ikú
 kè yepèrè dieyè ntú o kó disòrì,
 ò báá mónté mudii
 meniè mbáá ò dõáté.

Kuyie nyóó deetémè Sedisademmu kabe

17 Sedisademmu kabe di nuõ nyóó yàmu
 di kóo kpààtì kèyà nè ò wennimè,
 kè di yà dihei, nè di pèkùmè.
 18 Kè di níí dentení mēfēūtímè dimònni kõme kpéí,
 kébeke dimáá ke yí:
 Bèè do kaà dàmpóò díítì bè borè?
 Bèè do baà sicèkperí bè kòte ke?
 19 Di ténke báá yà benitidònnibè,
 kubotí di do í yo kùù kó tináàntì di ténke báá kù yà.
 Bèè do náá nke dáùrì bá di í yo,
 bá be náàntì í mæke tì tu mù,
 bè í yó nkpaá.
 20 De mònni kàa yà Sedisademmu,
 kàa wénté Siyõõ di do báá ndè
 Sedisademmu èi bo kari béu.
 N cīētè ténke bá ntú tètè tùòtì,
 bè ténke báá uuté te baaké bitì,
 bè me mbáá pítè te wēi.
 21 Deñde ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku dietì ti kpéí.
 Ikó mborè ànné, ikó ndièyì borè buoté.
 Bá bàtóòbè bá ndè kerì,
 bá dikpànni kóò bàtóòbè bá ndè cèntì.

22 De mònni ti Yiè nKuyie nkuù yó ntú di kóo beéntì

kéntú ti kó ikuó yiè
ti Yiè nKuyie nkuù tu ti kóo kpààti
kuù tu ti kóo δεετίwè.

²³ Be bàtóòbè wēĩ pítému,
ì í kraá pĩ nyidεί ù tɔ bàtóòbè kó tiyààti,
Bè í pĩnte be kó μεcannimè kó tiyààti.

Ti yóó bè domu kéhéi be kpepe.
Bá nè tihòùti kè tìi péte kéhéi.

²⁴ De kó dimònni bèè bo Sedisadεmmu,
òmòu ténke báá bée nke dò ò mɔ.
Sedisadεmmu kɔbe bεmɔu Kuyie nyóó bè cǐémmu be yei.

34

Kuyie mpotémè Edómmu kɔbe

¹ Díndi yεbotè tóónnènní kékeè,
díndi ibotí kénténè mesàà,
fǐ nketenkè nè dèè kó dimàà bo a miεke keènè.
Fǐ nkutenkù nè bèè kó dimàà bo a miεke kè dí keè.

² Mí ndi Yiè nKuyie m miεke keè peike yεbotè,
m miεke keè còuté yεbotè kó yehããpòntĩrè yεmɔu,
kè n yóó yè kùò páíí, bè bo bè fié.

³ Bè bo kú kécóú cóú,
becíríbè kó kunóú bo dátínné tipùti timɔu,
menitiyĩ mbo pònté yetãrè ìnkè.

⁴ Siwãã bo puɔ,
kè tiwetii kpéú nkpéú nkupátifããkù tēmè,
siwãã bo ntãũ ke duóní
fínyĩ kó tifaàti kōme,
fikíè kpeti tēmè.

⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n siè dii muó mmenitiyĩ,
ke doti Edómmu èi ìnkè,
de kó benitìbè n tããté ke bo bè kùòmu páíí.

⁶ N siè wùɔ menitiyĩ mme,
ke mùàti menitikùò,
disiè dii feunè ipe nè sibɔó di ãɔ muɔti mèè botí,
iwũɔ kó mekùò nyεceumbè kōme.

Iwũɔ kó muféu muù bo Bosedaa èi,
mukòu muù bo Edómmu tenkè miεke,

⁷ kè yεpaanààdakè duò, kè yεnaadakè tu yàbèiì,
kè ketenkè sãàke nè menitiyĩ,
kè mutáá nsãàke nè menitikùò.

⁸ De yiè dii tùðke mí ndi Yiè nKuyie nkè n yóó peite,
n yóó kpàmmu Siyãã èi kó dikpànni.

⁹ De mònni Edómmu tenkè kó ikó mbo naá mmedòmmè,
kòo tenkèe naá mmuhããyuo.
Edómmu èi bo naá mmedòmmè.

10 Keyènkè nè kuyie mbá mù báá kú,
 kuyukú báá deè bìtì,
 dihèi bo dǎúnko òmǎù ténke bá ndè pēnkù.
 11 Kè ti Yiè nKuyie di tǎũ mmeyei nkó feyǐèfè,
 ké di kũǎte kéhenne, kè dii naá ntei.
 12 Benitidiébè ténke bá mbo
 bèè bo ntǎnkíi bekpààtibè,
 sikpààtibìi kperε deèmu.
 13 Kè tipotìi yè sikpààtìcǐi mieke,
 timésátǎtì nè tisǎmpotì,
 kè dèe yè dihèi iduotí fité di,
 kè dii naá nsikpamǎó kó diǎrì,
 icùo nkó ditũnnì.
 14 Yekoute nè yemaà nde kó temúnnécǐètè.
 Yebǎdaké kó diciènnì,
 diyenkèmbǎò kó dikàrì.
 15 Iwààke níi yóó de ndǎú nyeyiè
 nképēté kéndake i bí kpéi,
 timancòntì yó nde ntiku timǎu.

16 Kè di wammú ti Yiè nKuyie mpátìri mieke di bo yà tì wàrimè ke tú:

Kumancònkù makù í yó nkpa, kùmakù í yóó mǎnté kutekù.
 Kuyie nkuù tì béi nnè ku nùù,
 kè ku kó muaá nyóó tì tìi,
 17 Kuyie nkuù tǎǎ dihèi tété timancòntì kpéi.
 Ke tì ndi totí kè tì yó ndi te sǎǎ.
 Ke ndè ǎ sǎǎ nè ti bo mbomè.

35

Isidayeribe yóó wēte be èi kémǎoke dii wèi

1 Fǎ nkεtempéikè kǎa nyǎnku,
 fǎ ndikpǎà kǎa mǎote diwèi kéyè tifaàtì kǎpóri.
 Fǎ ntedǎntè dè nda naati.
 2 Kè di póri di yemmè dómè,
 kényǎnku nè diwèi,
 kéndiè nke íú
 ke yé di yètè màatenèmè Dimaa tǎrì kperi
 kè di wenniku dǎntenè Kadimεedi tǎrì
 nè Sadonni biriku de kǎku,
 di borè ndè bè yóó yàmè
 ti Yiè nKuyie nkó tikpetì nè ku dieti.
 3 Di kpénkùnnε bèè kó dimàà kó sinǎu òu,
 duǎnnè iduotì kperiyì bèè núù nhòòte.
 4 Nákénè bèè kǎmbùòtì duò ke dǎ:
 Cátinnè di kǎntì kè di kǎmbùòtì bá nduò,
 Kuyie ndi tũ nkù kèrínímu ke bo peite di kpéi,
 kéyietí di dootitǎbè di dǎò dè,
 kù kèrínímu ku mǎmmǎnku ke bo di dǎeté.

⁵ De yiè kù bo wéi ntiyũ̀nti
kédúó nkè yewũ̀ò nkeè.

⁶ De m̀nni kè yekpĩ̀è nséíté, k̀mpuù tēhontè kōme,
bèè ǹndié ndàri kè ìi date kè bè nyíú.

Menie mbo mpũ̀ò ndikpáà tēd̀ntè kperi mieke.
Kè ikó nhānné menie ketempéíkè.

⁷ Mubirímú do ñ ntonni dè ke cóú,
dè bo naá nkubinku.
Menie ndo í bo kèè tenkè bo ānné yenébòrè.
Sikpam̀ó do tũ̀ntí dè,
bo yè tipènti nè tiātì.

⁸ De m̀nni kuce makù kuù yóó ānné de kó dibòrì mieke.

Kè bè nkù yu ke tú besààbè kó kuce,
wèè sãũ̀ nhomáà ò báá kù kèté.
Kù yó mbo Kuyie nk̀obe máà kpéi nke,
bèè yó nkù tũ̀, bá kuyè̀nkù kù báá feti.

⁹ Yecìrìcìrè í yó mbo de kó kuce,
mupĩ̀mpĩ̀mmù mamù báá kèté de kó kuce,
bè báá yà musĩ̀mmù ku mieke.
Kuyie ndeetè bè bèè máà yó nkù kerì.

¹⁰ De m̀nni kè ti Yiè nKuyie ndonté bèè konní Siyõ̀õ
kéndiè nke déúk̀unko Kuyie nyètìrì
be wèi bá mm̀ke kum̀anku.
De kó diwèi bo ncátinko be yèmmè
diwèi nè kuyè̀naatí dè bo mbè bo,
meyè̀ncà̀rimè nè yedabùò nkè dèè dété.

36

*Asidii kóo kpà̀tì Sennakedibu domè Sudaa k̀obe
(2 Bekpà̀tìbè 18:13,17-37)*

¹ Sudaa k̀obe kóo kpà̀tì Esekiasi kpà̀tì benni tepíítè nè di naanni mieke nke, Asidii kóo kpà̀tì Sennakedibu domè Sudaa ekè iduotí fité yè ké yè fiètè. ² Dè do ś nhò bo Dakiiisi nwe kédèite wèè baké o ã̀p̀òmbè kóò t̀nnè. ³ Kè Idikiya bire Ediakimmu wèè baké tekpà̀tìcĩ̀ètè kòo yenni diheì kóò co, ke neínè opátíwã̀tì Sebuna nè Asafu bire Yoà wèè t̀u diheì kó tináahtì ã̀ yèè páte mieke. ⁴ Wèè baké Asidii ã̀p̀òmbè kòò béi nke d̀: K̀tenè kénáké Esekiasi ke tú, okpà̀tì diewè Asidii kóo kpà̀tì tu: A tá ba ke ìkú deè ìnkè? ⁵ Yáà a yèmmè dò nha náà ntì náahtì detetìrè kpeti tú itíe nyi ke da duò ndikõ̀mbùò? Yáà a yèmmè naatinè we, kàa dàátí ke yete wenwe Asidii kóo kpà̀tì kpeti? ⁶ Ò tu ò yèmu ke dò nha yèmmè naatinè Esibiti nwe, a í yé ke dò nhEsibiti dò ndipènni dii p̀ntè di ndi, kè wèè di pĩ̀ ndii ò kòute. Esibiti kóo kpà̀tì me ndòori bèè ò duò mbemáà. ⁷ Kè dè yèmmè a bo yĩ̀ a yèmmè naatinè di Yiè nKuyie ndi tũ̀ nkù nku, dè né í tú kuù kó yewũ̀õt̀rè nye Esekiasi p̀òmmè o mómmuò, ke nàké Sudaa k̀obe nè Sedisadèmmu k̀obe ke tú: Bè nfeu be wũ̀ò diwũ̀õt̀nni dii bo Sedisadèmmu máà?

⁸ A tũ̀ ncannenè n yiè nhAsidii kóo kpà̀tì dinùù, kè n da duò nsisèi sikò̀p̀isidé ke nsà kàa bo pété bèè bo si dèke. ⁹ A í yóó na kébaao n kóo kpà̀tì kó betõ̀mbè mieke bá omáà bá ketíke wèè tu osámp̀ù be mieke kàa yèmmè né naati nè Esibiti yóó da duómmè sikpà̀rinaasèi nè si dèèbè. ¹⁰ Yáà a yèmmè dò n k̀tení nè mmáà ndi ke bo p̀ntè diheì bá di Yiè nKuyie nyí d̀, kuù n nàké ke tú n di do kèp̀ntè.

¹¹ De m̀onnì Ediakimmu nè Sebuna nè Yoa k̀e bèe náké wèè ni Asidii dihã̀p̀ònt̀ĩnnì ke d̀ò: Ti da báámmu bá nti náánnè Sudaa k̀obe k̀ó tináàntì, a nti náánnè Aramu eì k̀obe k̀ó tináàntì, bèè bo kuduotí ĩnk̀e k̀e bè bá nyo.

¹² Wèè baké Asidii k̀ó behã̀p̀òmbè k̀òò d̀ò: N k̀óò kpààtì í n t̀õnnì k̀e m bo tì nàk̀e f̀ĩ nnè a k̀óò kpààtì di máà, ò pètink̀e n t̀õnnì k̀e m bo tì nàk̀e be nnit̀ibè mbe. Bembè nè d̀ĩndi di yóó di di míntì nti k̀éyà di ỳenk̀úmè. ¹³ Mem̀me wèè ni Asidii k̀ó dihã̀p̀ònt̀ĩnnì, ò còmm̀úmè k̀épiĩk̀é nè Sudaa k̀obe k̀ó tináàntì ke d̀ò: K̀énténè Asidii k̀ó kpààtì di ewè tu mù. ¹⁴ Ò tu: Esekiasi báá benné k̀é ndi sou, nhò í yóó na k̀é di deetè o ǹou mièke. ¹⁵ Esekiasi bá ndi sou nke tú di duó ndi yèmmè di Yiè nKuyie nk̀e k̀ù yóó di deetè bá Asidii k̀obe báá di p̀onte. ¹⁶ Asidii k̀ó kpààtì tu, di báá yie nhEsekiasi kpèti, di we ntaunnè wenwe Asidii k̀ó kpààtì k̀éyie nho kpèti, k̀e d̀eè yie nk̀e di nyo mbá wè o paku k̀ó tidiitì, ke cáá nho tebe, ke ỳò nho binte niè, ¹⁷ ke k̀émm̀ùnè ò bo k̀atènimè k̀é di túóté k̀ékònnè k̀etenk̀e, k̀èè d̀onnè di k̀ake ke mièke. Tidiitì borè nè detie mbè tu dè f̀inyĩ. ¹⁸ Di báá k̀énté Esekiasi di náá nti ke tú di Yiè nKuyie nyóó di deetè, ò di f̀étinkomu. Yehèk̀e t̀eyè k̀obe k̀ó yebakè na ke bè deetè k̀e Asidii k̀ó kpààtì í bè p̀ĩnnáà? ¹⁹ Amati nè Adipadi de k̀ó yebakè bore? Sefadifaimmu kpèye bore? Yè yete ò bo p̀ontemè Sammariia? ²⁰ Yehèk̀e yenyè yemou àndi k̀ó yebakè na koò bàà, k̀òò báá p̀onte ye k̀ó dihei, k̀e di Yiè nKuyie nné bo na k̀éyetè k̀òò báá p̀onte Sedisademmu?

²¹ K̀e bè ndò nkáré bá òm̀òú í nhò t̀énné t̀imatì. Esekiasi wèè do bè nàk̀e ke tú bè báá ò t̀énné t̀imatì. ²² K̀e Idikiya bire Ediakimmu wèè k̀otí tekpààtìc̀ĩtè nè opátíwã̀tì Sebuna nè Asafu bire Yoa wèè t̀ò dihei k̀ó tináàntì ã yèè páte mièke nè dikpààtìt̀õnnì, k̀e bèe tì k̀èè, k̀e be mièke peike k̀e bèe k̀erí be yààtì k̀éwètoo Esekiasi borè, k̀òò nàk̀e wèè baké Asidii k̀ó behã̀p̀òmbè ò bè nàk̀e tì.

37

Esekiasi beémmè Kuyie mpã̀nã̀àntì náàntò Esaii (2 Bekpààtìbè 19:1-7)

¹ Okpààtì Esekiasi tì k̀èè d̀ii m̀onnì k̀òò yèmmèe caàrè, k̀òò k̀erí o yààtì k̀edáátì kufò̀t̀ònk̀ù k̀éntati ti Yiè nKuyie nc̀ĩtè, ² k̀étõ Ediakimmu wèè k̀otí tekpààtìc̀ĩtè, nè opátíwã̀tì Sebuna nè ikuó niùbè bèè tu bekótìbè ke d̀ò bè ndáátì tifò̀t̀òntì k̀ékòte Amati bire Esaii Kuyie mpã̀nã̀àntì náàntò borè, ³ k̀òò nàk̀e ke d̀ò: Okpààtì Esekiasi tu ti da náké ke d̀ò: Yíe nk̀ó diyie tu meyeñcaàrimè kpèri ndi, ti pàk̀emu, Kuyie nkuù ti poté k̀e ti di ifei. Ti kpère d̀onnè kupeitéyonku ã̃ ítemè mme onitipòk̀ù, k̀e muwèrímu né ò d̀onté ò bo ǹerímè k̀e debiree yènnì. ⁴ K̀e dè naati ti Yiè nKuyie nha tũ nk̀ù bo nkeè Asidii k̀ó kpààtì t̀õnnì wèè ni o ã̀p̀òmbè k̀òò k̀ù sã̀rm̀ú mèè botí ke bo ò poté yesã̀ambè ò k̀ù sã̀rm̀ú yè kpéí. A né k̀ù bàntè ku k̀obe bèè k̀páá be kpéí.

⁵ K̀òò kpààtì Esekiasi k̀ó yetõrè tuokoo Esaii borè, ⁶ k̀òò bè nàk̀e ke d̀ò: Ti Yiè nKuyie ntu di náké okpààtì Esekiasi ke d̀ò o kã̀mbùàtì bá nduò ò k̀èè t̀ii náàntì nè yèè sã̀ambè okpààtì Asidii kou t̃ nk̀e bè ò sã̀rm̀ú yè kpéí. ⁷ Ti Yiè nKuyie ntu kuù mómm̀onku yóó ò ànné meyèmmè mèè bo nte k̀òò keè tináàntì matì k̀ékò nho cie k̀e k̀ù duó nk̀e bèe k̀e nhò k̀ù.

Asidii k̀ó kpààtì wã̀rimè dipátìri ke bo donné Esekiasi kã̀mbùàtì (2 Bekpààtìbè 19:8-13)

⁸ Mem̀me wèè ni Asidii k̀ó behã̀p̀òmbè, ò k̀èèmmè Asidii k̀ó kpààtì ítemè Dakisi ke k̀àte ke do Dibuna mudoò, k̀òò k̀e nhò sã̀ntòo. ⁹ Asidii k̀ó kpààtì do k̀èè Etiopii k̀ó kpààtì Tidakaa k̀èrinì mèmme ke bo ò do mudoò, ke yíe k̀étõ nke d̀ò: ¹⁰ Nákénnè Esekiasi ke d̀ò: Asidii k̀ó kpààtì tu: A báá yóu k̀e Kuyie nha duó nk̀ù amáà, k̀e k̀ù da souté k̀àa yèmmè ndò mí nhAsidii

kóo kpààti n yí yóo pànte Sedisademmu. ¹¹ A mómmuɔ nha kèèmu wenwe nhAsidii kóo kpààti ò dǎò dè yehékè tɛyè, ò yè kùòmè páíí, kè fǒ nyèmmè né dǎò nha bo cootáà? ¹² Kosǎǎ èi nè Anaa kperi nè Desefu èi nè Edeniibe bèè do bo Tedasaa èi de kó ibotí n yembè do kuò ì, i bókè na ke ì deetáà? ¹³ Amati nè Adipadi nè Daii Sefadifaimmu nè Enaa nè Iwa, de kó yehékè kó bekpààtibè bore?

*Esekiasi bántèmè Kuyie
(2 Bekpààtibè 19:14-19)*

¹⁴ Kè Esekiasi cǔtè dipátiri yetǒrè nǔu mièke kékaa nkédeè, kéta Kuyie ncfètè ké dì pǐnte ti Yiè nKuyie nyìkè, ¹⁵ ké kù bàntè ke dǎò:

¹⁶ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayεεribe tǔ nkù, fǒ nwèè kàri a taummè tǔu beǐnkèmbàribè fènti ìnkè, fǒ nwèè baké yekpààtiyǔ yemǔu yèè bo ketenkè. Fǒ nwèè dǎò ketenkè nè kéǐnkè. ¹⁷ Ti Yiè nKuyie nha bomu, kènté kékeè, sǐnnéní káyà! Keè Sennakedibu da sǎáammè. ¹⁸ Ti Yiè nKuyie, mómmuɔ nwe yie Asidii kó bekpààtibè deèmmè ibotí tɛi kó yehékè yemǔu. ¹⁹ Ke cǔu mbe bǔatenkaanì, kè sǐ cǔtè, benitibè beè sǐ dǎò nè idéi nè yetǎrè, sǐ í tǔu Kuyie. ²⁰ Ti Yiè nKuyie tí deetè nè Sennakedibu, kè ketenkè kó yekpààtiyǔ yemǔuu banté fǒò tumè ti Yiè nKuyie nhamàà.

*Kuyie ndaáammè Asidii kóo kpààti
(2 Bekpààtibè 19:20-34)*

²¹ Mèmmè Amǔti bire Esaii tǔommè kè bèe náké Esekiasi ke dǎò: Ti Yiè nKuyie ny-Isidayεεribe tǔ nkù tu kù kèèmu a kù kuònnèmè Asidii kóo kpààti Sennakedibu kpéi.

²² Nte ti Yiè nKuyie nnáké tì o kpéi:
Siyǔò kó desapǔmbire da sènkèrimu,
ke da daú,

kàa cokù kè Sedisademmu kó desapǔmbire da cǔǔ.

²³ Mí ndi nYiè nKuyie ntu: Wennì nwe a sǎmmúmè?

Wennì nwe a ommúmè yesáàmbè?

Wennì nwe a sèèmmè fenǎnfè?

Mí nKuyie nkùù dǎò mpáí páí Isidayεεribe tǔ kùà?

²⁴ A baa tǔnní a tǔrè kè yè sǎmmú mí ndi Yiè nKuyie nkuà?

Ke nàké ke tǔ a naasǐi kpeǐnì mèè kpéi nte,

kàa dèke Dimaa tǎri yómmè,

ke ta Dimaa túúkù cuokè,

ke kǔǔ detekperè bè tu dè sètiri nè siperésì?

Ke tǔòke ditǎri yontényómmè detie nsǔ deà?

²⁵ Ke béi nke tǔ a keúmu sibíi betǔbè cie,

ke yǎ betǔbè tenkè kó menie

nke na a naàcètè mèmáà,

ke ìtínné Esibiti kó ikó nyìi tukúnè kukó ndiekù Niidi.

²⁶ A né í yé ke dǎò mmí nKuyie mmí pǐ nde kó mutǔmmú,

nè dimǎnni kǔtíri mièke nke,

n tǎátémè ke yé n dǎò nkédǔòmè,

ke yóo me dǎò di mmǎnni.

Mí do da tǎáté,

kàa bo puɔ nyehékè iduotí fité yè ké yè deíté.

²⁷ Kè de kó yehékè kǔbeεe dónté muwǎrímú kè deε bè kpeí,

kè bèε di ifei, késááténè timúti,

bè í yóó ncáánnè memúyòðmmè, bè yóó dontènè tiyòyienti,
nè timúti tì ã yè tecadopòtè ìnkè
kékpeío bá ti mònni í tùðke.

²⁸ A kpeti mati í bo tì m bìnnìnè,
mí nKuyie! Kàa kàri n yému,
kàa yèti n yému,
kàa me n tati n yému,
kàa miεke m peike n yému.

²⁹ A n yè mèè kpéi nkemieke, kè tepòtè da deuté
dèè te, kè n yóó tōnné a ònni mumámáá,
kéánné a nùù tisāndánti ke da dete,
képoonnè a nacèfòtè kékpeñné a cie.

³⁰ Esekiasi, nte dèè yó ntú mēbenkùmè: Di mbenni di yóó di tidiiti tì ãnké tì nti, dibenni
terì kèdi tididenti, dibenni tāánni kébuotí kékōū, kéfííkú detie mbè tu dè fínyĩ kētōū de
be. ³¹ De mōnni Sudaa kabe bèè bo nkpaá, be cīè mbo ta ketenkè kè be bakεε peité yebe.
³² Sedisadεmmu nwe, bèè bo yenté bè yètinímè, Siyōō tārì ndi bè yètinímè.

Ti Yiè nKuyie Mpakedaa ti dó mèè kpéi nkè dè deu te kòò yóó mè dōò. ³³ Kè tì tukúnè
Asidii kóo kpààti, nte ti Yiè nKuyie nnàkè tì o kpéi: Mí ndi Yiè nKuyie mmú tu ò í tati di
nhei, ò báá di tāū ipie, nhò mè mbáá di donè tidòpìtì, yoo wèe ònné di duotí mutáá nkéna
kéta. ³⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú ò í tati di nhei. Ò wēti ke bo poo nhò kèténí kùù
ce nku kékonnè. ³⁵ N yó nkānkému di nhei ke di dεeté n yètirì kpéi, nè n kóo tōnti Dafiti
kpéi.

*Asidii kabe cokémè kè bèe kuò Sennakedibu
(2 Bekpààtibè 19:35-37)*

³⁶ De kó keyènkè kè ti Yiè nKuyie nkó ditōnni katení Asidii kabe kó dihāāpònkari, kékuo
benitidaabè tekòupíkòutè nè sikòupípísini nè sikòupísinùmmù (185000). Kè dèe wenté kè bè
nsó mbecírìbè beè máà duó duó. ³⁷ De mōnni kè Asidii kó okpààti Sennakedibuu uuté o
āāpònkari kèité kékò nkémbo Ninifu, ³⁸ kéta diyie marì o bōò Nisidaki tou kéniníki di ìkè
kòo bí Adamedeki nè Sadetisεε kè bèe ò kōū disie kékuo, kécoké, kékote Adadati èi, kòo bire
Eda-Adonni sōtè o kpàti.

38

*Esekiasi muakemè kè Kuyie nhò miékùnnε
(2 Bekpààtibè 20:1-11)*

¹ De kó dimōnni ndi Esekiasi muakemè kéduúnnè mukūū. Kè Kuyie mpāānāantì náantò
Amoti bire Esaii kote o borè, kòò nàké ke dō: Ti Yiè nKuyie ntu a tūntε a cīètè kpeti a í yóó
foute a yóó kúmu.

² Kè Esekiasi tūntε o ìkè kécuó nkumarí, kékuónnè ti Yiè nKuyie nke dō: ³ Áú! Ti Yiè
nKuyie n da báámmu n kuó mmesémmè! A yému n da tūmmè nè n yèmmè memou, ke dōori
a dómè. Ò me nyĩ kékuó.

⁴ De mōnni kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Esaii ke dō: ⁵ Kote kénáké Esekiasi ke dō: Mí ndi Yiè
nKuyie, nho yààri Dafiti do tū nkù n tú: N kèèmu o báámmu ke yà o nōnnieti koò yié yεbie
ntepíitè nè yenùmmù. ⁶ N yóó ò dεétému wenwe nè di nhei Asidii kóo kpààti nōu miεke, n
yó nkānkému di nhei. ⁷ Nte mí ndi Yiè nKuyie, n yóó be benke mèè benkùmè kòo banté n

yóo dɔ̀òmè m b́ei nti. ⁸ M bo duó nkè mɛdɛ̀è mbótí kɛ́mməke Akasi maá yè̀è dɛtɛ̀sàkè tɛpíítè, kè mɛdɛ̀è mm̀enkɛ bótí yɛdɛtɛ̀sàkè tɛpíítè, kè m̀è do dàtínnè yè̀è dɛtɛ̀sàkè fɛitè.

Esekiasi miɛ̀tɛ̀mè kɛ̀sāntɛ Kuyie

⁹ Sudaa kəbe kóo kpà̀àti Esekiasi do muəke kɛ́miɛtè, kɛ̀wāri fè̀è yè̀nfè nfe diɛ.

¹⁰ Mí n yè̀mmè do d̀ò n yóo kúmu bá n we mu nyí t̀ù̀kɛ yè̀ cuokè. N yè̀mmè do d̀ò n tati kudənk̀ù nku kɛ̀ pà̀a n we sɔ̀nyɛ yè̀è kpaá.

¹¹ N yè̀mmè do d̀ò n ténkɛ í yóo yàmu, n Yiè nKuyie kɛtenkè kɛ nyí̀nkè. N do í yé kɛ d̀ò, m bo yà onítì kɛtenkè í̀nkè.

¹² Bè c̀ó̀tè n fòmmu mmu bè ã̀ c̀ó̀tè m̀è̀ botí dinaacɛ̀nfii, n kpéú n fòmmu mmu o yaàd̀ù̀tì ã̀ kpéú̀mè kuyaà̀yónk̀ù, kékééte mupà̀akómmú dè bo nyóo yí kuyuoku kàa n dè̀èmu.

¹³ Dè bo nyóo wenté kè mukũũ nni nnamu, k̀ù c̀à̀a n kũ̀̀ nyɛ dicìrìcìrì kōmɛ. Dè bo nyóo yí kuyuoku n Yiè nkàa n dè̀èmu.

¹⁴ N do kuò tɛkpà̀ncéndéitè kōmɛ mme, kɛ kuò ndikpɛtínónkperi tɛ̀mè, kɛ bóú nkɛ́nkè sáà kɛ n nuə nkpeí. N Yiè nKuyie ndè m̀ bimu yàa n dɛɛtè.

¹⁵ M bo b́ei nke d̀ò ba? M bo náké ònti n Yiè nKuyie? Kuù m̀è nni ndò̀òmè, n kéri kɛ ỳnti n k̀òntì nti n fòmmu muməu miɛkɛ. M bonè mɛyɛ̀ncà̀rìmè mme.

¹⁶ N Yiè nKuyie nè a kó mɛsàà nkpeí nke n fò̀ùmè. A kó mɛsàà mmè̀ te kè n kpaá kɛ wei, f̀ó̀ò m miɛk̀̀nnɛ kɛ wè̀tɛ kɛ n duó mufòmmu.

¹⁷ Kè n kó mɛyɛ̀ncà̀rìmè naá ndiwè̀i, a n dómu kɛ n dènnɛní mukũũ nkó difò̀tìrì miɛkɛ, kɛ b̀ùtínnè n yɛi mmɛməu.

¹⁸ Kɛ yé bedəmbè í da sántímè, bɛcírìbè í da sántí, bè̀è bo kudəmbì̀ùk̀ù bè ténkɛ báa na kédɛntɛní a tùmè timómmənti yìè.

¹⁹ Bɛfò̀ùbè bɛ̀è maá yóo na ké nda sántí, m mɛ nda sántímè yíɛ, bá wè kòò nnáa nho bí a tùmè timómmənti yìè.

²⁰ N Yiè nKuyie a n dɛɛtèmu kè ti yó mbie ntik̀ùtìd̀ù̀tì a c̀f̀ètè miɛkɛ kɛ da sántí, ti fòmmu muməu miɛkɛ f̀ó̀ nti Yiè nKuyie.

²¹ Kè Esaii dò bèe waanní fikìè kó yèbe kénante,
kéwaare Esekiasi mǎnne kè dèe yíè nkòo miétè.

²² De do sís Esekiasi bekému Esaii ò yóó yà mèè benkùmè kébanté ke dò nhò bo wète kéta ti Yiè nKuyie ncíètè.

39

*Esekiasi cǔtémè Babidǎnni kó yehéikéntǎrè
(2 Bekpààtìbè 20:12-19)*

¹ De kó yemǎrè miéke nke Badadanni biré Medodaki Babidǎnni kóo kpààtì kèè mè Esekiasi muǎkemè ke miétè, kètǎnnènní benìtìbè dipǎnni kè bè bo ò dǎu. ² Kè dèe narike Esekiasi kòo bè benke o kpàtì tì sǎri kùù dieku nè timátì péitì nè mesǎo nnè tihúúnti nè mekòsǎàmè. Kòo bè benkenè o kpàrìmentì sǎri dè. O kó yesǎrè yemǎu cénke. Dèmarè í nsúò nhò í bè benke dè tekpààtìcǐètè yoo o mómumu òho kó tǎcǐètè.

³ Dè yí memme kè Kuyie mpǎǎnǎǎntì náǎntòo Esaii kǎto o cǐètè kòò beke ke dò: Benìtìbè bèè kǎtení a cǐètè bè yé mba? Bè yènní de? Kè Esekiasi dò: Bè bonní dihei dètiri ndi Babidǎnni. ⁴ Kè Esaii dò: Bè yà ba a kpààtìcǐètè? Kè Esekiasi dò: Dèmarè í sùò n yí bè benke dè n sǎrè yemǎu miéke.

⁵ De mǎnni kè Esaii dò: Kénté ti Yiè nKuyie Mpakedaa yé n da náké tì. ⁶ Kuyie ntu: Dè kpaanímu kè bè bo túóté dèè kó dimàà bo a kpààtìcǐètè miéke kékònnè Babidǎnni. A yembè do kóu dè, kèntǎ kétuǎkenèní yíe, dèmarè í yó nkpaá. ⁷ A mómumu nha bí a peité ì, bè bo í pǐnmú kékònnè Babidǎnni, ké bè fòmumu ké bè pǐnné tekpààtìcǐètè miéke mutómumu.

⁸ Kè Esekiasi dò: Ti Yiè nKuyie nduó nkàa n nàá ntì wennimu. Nè o yèmmè miéke ke né tú kè kunaatí cénke bo n kó dimǎnni kè timatì í n kǎnnè.

KUYIE NYÓÓ BÁNTÈMÈ ISIDAYÈERIBÈ

40

Kuyie nnàkémè kù yóó dǎetémè ku kǎbe

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Yáúkùnnè n nìtìbè kǎntì, ãnnénè be dikǎmbù.

² Yáúkùnnè be kǎntì, náké be ke tú, mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Bè yèmu mudaatómumu miéke,

nh ùtému be yei,

n do bè díí mmesémme mme mediè,

ke fós mbè n dòò dè.

³ Metammè mamè mèè pǐékù tǎdǎntè kó dikpáa miéke ke tú:

Keuténè ti Yiè nKuyie kuce.

Keuténè Kuyie ntì tǔ nkù kuce ketempéíkè.

⁴ Ítinné itǎfuǎ nyimǎu,

yǎtǎrè nè yǎterè kè dèe enne.

Kè dèè ikú ikú kè dèe maate

kè yǎtǎrèe náá nkubiriku.

⁵ De mǎnni ndi ti Yiè nKuyie nyóó benkemè ku kpetì,

kè benìtìbè bemǎu ti yà.

Di Yiè nKuyie nkuù tì béi.

⁶ Kè n keè metammè mamè, kè mè tu: Pīēké!

Kè n dò m bo pīēké ònti?

Kè mè dò: A bo pīēké tì tu:

Benitibè í cáánnè timútì,
be wenniku donnè mutepóó nkaku nku.

⁷ Timútì ò kpeímu kè ti póó mmóté,
ti Yiè nKuyie nkó kuyaakù fuute dii mònni.

Mómumu nwe benitibè í cáánnè timútì.

⁸ Tì ò kpeímu kè ti póó nyote
ti Yiè nKuyie nkuù kó tináaanti me mbomu sãã.

Tináaansàati bè dò nképīēké tì

⁹ Díndi Sedisademma kabè dekenè Siyòò tãri,
pīēkénè mediè.

Pīēkénè ke bá ndé.

Nákénè ti Sudaa èi kabè ke tú
ti Yiè nKuyie nti tũ nkù kèróomu.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkéróomu nè muwērímú,
ku wērímú muù te kè kù baké.

Kù kèróomu ke tó tiyeti kè tìcuuti ni ku ùkè.

¹¹ Kè kù yó mbè ncēmú opecēnti ò ncēmúmè o pe
kù ní yóó youte ku bakù nku kətíí nku pe,
kénhúúkú ku pebí ke kpaake ku peyōti.

Kuyie nkù dò kēnkè nè ketenkè ku cii ndeumè

¹² We mbo na kébenné dàméèri kó meniè nnè o nùtè?

We mbo na kébenné tiwetì nè o nùtè?

Ketenkè mè nduó ke mamè,

we mbo na kéánné ke táá ndinaabuu?

We mbo na kécōnné yetārè nè sitáá o biètè ìnkè.

¹³ We nyé ti Yiè nKuyie ncii mmàmè?

We nkù duò nyitié?

¹⁴ Nè we be sènni ke pèté mecii?

We nkù benke tibeénti tii sié?

We nkù benke mecii?

We nkù benke meyítímè kó kuce?

¹⁵ Kuyie nyìkè yebotè kēñni

ke dōnnè dinésimbàù ò dúótémè mme tenaate mieke.

Ke donnè fetárfè ò ndakémè cidóò ìnkè.

Ketenkè kèè soké dàméèri cuokè

ke kó benitibè dōnnè kutāyukú nku kuyaakù tó kù.

¹⁶ Dimaa kó detie nyí sannè ke bo ntuàtìnè ku wūštònni.

Iwūš ì bo Dimaa túúkù mieke,

ì me nyí sannè bè bo ì fiémè kētuò nku wūštònni ìnkè.

¹⁷ Bá kè yebotè wēnné yemou Kuyie mborè,

yè í tuòke dèmarè,

kù yè wùó ndetetirè nde.

Kuyie nyí m̀ke ti bo kù dōnnenè mù

¹⁸ Ti bo dōnnenè we Kuyie?

Ti bo dàò ba ke kù dōnnenè?

¹⁹ Tetenkaanitaa kè ba?

Omáátì wèè ã̃ yie ntimátì kéuté kè dèe naá ntetenkaanitè,
wèè màátì μεσο nkòo tè dàri μεσο
ké tè càtinné timátì péitì kó demámánnè.

²⁰ Kòo cīrii waá nkudóu kùù í duri
kéwaá nwèè nò nke céú sitenkaanì,
kòo ò ciéké tetenkaanitè tèè yó nfiíkú ke bá nnampú.

²¹ Di mu nyí banté wèè dòò kutenkàà?

Di í tì kèèà?

Di í tì yéà?

Bè í tì ndi nàké nè dimònnàà?

²² Kuyie nkprààtikàrì bo keĩnkè nke

kuù pité tiwetì kuyààkù kōme,

ke tì pĩnte kè tì dò nkutouku

benitibè de mbo kè kù bè wùónnì kè bè dò nsikēũ.

²³ Kuù ã̃ nte kè bèè tu sikprààtibíi kè bèe naá ndetetirè,

kuù ã̃ nte kè bèè baké kè bèe naá ndetetirè.

²⁴ Bè ã̃ nkpráa ke í kàri, kénkpráa ke í fiíkú,

be cĩe nhō nkpráa ke í ta ketenkè

kè tì Yiè nKuyie mbè fùùte kuyaakù nku kè bèe kpeí.

Kè kuyaakùu bè tùóté tefòdóntè ã̃ tùótémè timúkpetì.

²⁵ Mèmmè kè Kuyie mbéi nke dò:

Di bo ndonnenè we mí nKuyie nkùù dò mpáí páí?

We nni mmànnè?

²⁶ Bóúténè keĩnkè, wénténè káyà,

we ndòò siwãã, we nsi cònné bá tè te kó mēfiè?

We nte kè sì yènnì ditĩnnì

ke kéri bá tè te dò nkénkérímè?

Kòò sì yu bá tè nè te yètìrì

de yiè nwērímú deumu kòò kpehni.

Deè kpeí nte kè tēmatè ã̃ yí nkpa ò sì yu dè.

Kuyie nhō ã̃ wēte kéduómme ku kabe bèè cĩte muwērímú

²⁷ Díndi Isidayēeribe Sakōbu yaabí,

dè dòmmè kè di tú mí nKuyie n yí yé tìi di tuòkùní?

Kè di yèmmè dò m búútóo di kpeti?

²⁸ Di í tì yéáà? Di í tì kèèà?

Di Yiè nKuyie mbomu sáã.

Kuù dòò kutenkù kumou, kù ã̃ í nhòu.

Dè ã̃ í nkù bi!

Ku cii nyí mōke kumànkú.

²⁹ Kuù ã̃ yíé muwērímú wèè òu,

kéduó ntikpetì wèè cĩte.

³⁰ Bèbémbè ã̃ oumu kényĩke

kè bedacēmbèe cĩte kèdo.

³¹ Bèè me mbús tì Yiè nKuyie nkuù ã̃ mbè yèútí muwērímú,

ke bè pĩnni be fètì itúúkè ã̃ yĩmè képuu,

kè bè ã̃ ncokù ke báá ou.

Kè bè kèrí bè báá keè tihòùtì.

41

Kuyie ntāātémè ku kóo nìtì kòò kèríní

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Díndi ketenkè kèè soké dàméèrì ke kòbe yīnè yúóó,
kékénté kékeè n tú mù,
Yébotè yemau kòbe, túóténè tikōnyauti,
kékotení kè ti máá kébeké.

² Míi ínní okpàrinuanti diyìè yìèní kèè bíékè,

kòò bo tūntè dihei
bá kòò kòte kèè bíékè weè nò.
Míi duó nkòò na yébotè ke yè baké
kè ye kpààtibè ò bùó
kòò yè yaurí nè o siè
kòò pie nyè cíenko kuyaakù òmmè timúkpetì.

³ Kòò yè bètì ke dò nhò èintè

bá o naàcèi í tuòku ketenkè
bá dèmarè í ò dòò.

⁴ We nte kè dè dòò?

We mpī nde kó mutōmmú?
Wèè dènnení wènwè fenitiyanfè nè dimònnì.
Mí ndi Yiè nKuyie mmí nwe!
N do bomu mēketimè ke kpaá bo,
ke yó mbo sáà.

⁵ Ketenkè kèè soké dàméèrì ke kòbe
de yàmu kè be kòntì au.

Kè itemmàanke imau kòbe kpreutí,
ke iiti ke tikiíní.

⁶ Ke teé mbetòbè,

bá wè kòò nàá nhotòu ke tú o kòntì nýau.

⁷ Wèè màátí kòò yàúkùnkò wèè dàrì mesòò nho kòntì,
wèè òò anténè timátì kòò yàúkùnkò wèè tò dimátàrì o kòntì
kè bè tuuté dii mònnì be tenkaanitè ke dèè,
bè dò tè wenni,
ké tè baakénè sikkāũ kè tè bá nnampú.

Kuyie ntāātémè Isidayeeribe ke bè kánkè

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Kénténè díndi n kó betōmbè Isidayeeribe.
Kénténè díndi Sakòbu yaàbí n tãáté bè,
kénténè díndi n népo Abarahammu kó kuwuò.

⁹ N di wammúní itemmàanke nyi,
kutemmàanku nku n di yùnímè.
Kè n di nàké ke yī: Di tú n kó betōmbè,
míi di tãáté n yí yóó di dootóo.

¹⁰ Di bá nyīèkù n di bonèmu,
di bá nwéíte wéíte nè iyīèke, míi di te,
míi di kpénkùnkò ke di teénnè
ke di pīnnè n kó dinoyònkperi.

¹¹ Bèè mièke di péi,
ifèi yóó bè pīmmu kè dèè bè di.

Bèè di wantinè dikpànnì
bè wērímú yóó deemu kè bèe kú.

12 Bèè do di dokùnè
di bo bè wammú kémónté.
Bèè do di wantinè dikpànnì
bè bo kpaake kénáá ndetetirè.

13 Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te.
Mî pî ndi nòutè ke tú: Di bá nyîèkù
m bomu ke di teennè.

Kuyie nyemmè kù yóó teennè Sakabu yaàbí

14 Díndi Isidayεεriβε Sakabu kó kuwuο nkαβε
díndi bè wùó mbè ke donnè yebiè
díndi bè nàù bè sibéú tēmè,
bá nyîèkùnè.

Mí m mómmuο m bomu ke di teennè,
mî yóó di donté, mí ndi Yiè nKuyie, mî béi.

Mí nwèè dò mpáí páí
ke di deerí díndi Isidayεεriβε.

15 N di dòò kè di sákénè dinaakāà pànnì ndi diì màke yenì.
Ke di bo mpuο yetārè,
ke déi sitāá ke dò ndi déi timúkpetì.

16 Di yóó bè cíemmu kè kuyaakùu bè tα,
tefòdóntè bo bè ìténè.
Kè díndi né nyānku mí ndi Yiè nKuyie
n di duó ndi wèi kpéi,
kémpòtì mí nwèè dò mpáí páí n kpéi.
Mí nwèè di te díndi Isidayεεriβε.

Kuyie nyóó ceetemè ketempéikè kè kèe naá nkupúú

17 Besénnibè nè besīntíβè bè dómu menie
nke bo yā ke mōhnté,
kè be níi kpeí nè sinéyēī.

Mí ndi Yiè nKuyie n yóó bè teennèmu.
Mî di te díndi Isidayεεriβε n yí yóó di dootóo.

18 Kèè tenkè do tú tedóntè m bo kè dòò ikó,
yεbire bo ānné dèè do dò nkubiriku
m bo dαò ketenkè kèè dò nketempéikè tepútè,
ketenkè kèè do kpeí wákéré menie mbo pūó nke miεke.

19 Kè n fíikú ke miεke detekperè
bè tu dè sétirì nè bè tu dè àkàsía,
nè tìi tieti pèi bè tu dè mîrì,
nè bè tu dè odífìè.
M bo fíikú ketempéikè miεke,
deteokùrè bè tu dè siperésì,
nè bè tu dè pinni, nè bè tu dè pēē.

20 Kè dèe yie nkè benitibèe dè yā
kétotì be yèmmè kébanté mî dè dòòmè,
kéyíété mî dè ānnémè, mí ndi Yiè nKuyie
nkùù dò mpáí páí,
ke di te díndi Isidayεεriβε.

Sitenkaanì tumè detetirè

²¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Mí nKuyie, mmí nSakabu yaàbí kóo kpààtì
mî tu: Díndi yebotè kó sitenkaanì
katenèní ké m beé ndi kpèti, n náké n di kpèti.

²² Dí katení ke tí náké dèè yóó dọ̀,
di do náké tì, tì dọ̀dọ̀?

Yoo di tí náké tìi kpaanì ke bo dọ̀
kè ñsà kè tì bo dọ̀.

²³ Náké n tìi yóó dọ̀ yemòrè sonye,
dọ̀nè mesàà nyoo meyi,
kè tí ndè wùó, timou kè tí dè yà
kébanté di mannèmè mí nKuyie.

²⁴ Díndi sitenkaanì, detetirè di tǔ̀nèmu,
di tǔ̀mmú mumou mù tu detetirè nde.
Wèè di tǎ̀tè kòò tu isíé kou.

²⁵ Mí nKuyie mmî ìinní onìtì kubakù youú,
ò itení diyie yèní kè nke,
kè yuutiní n yètìrì,

ke naùtì benìùbè mutǎ́ nkǔme
ke bè ùtírì oyaamari ò nhùtírì mèè botí tiyaatì.

²⁶ We ntì náké nè dimònnì kè dè bo yie nkè tí ntì yé,
we ntì pǎ́ kè tí né bo yí tì tu timómmonti,
di kóò mǎ̀ í na ke tì náké,
tì í yènní di kóò mǎ̀ nùù miéke.

²⁷ Mî tì pǎ́kè meketimè Siyǎ́,
mî duó nkè bè náké tináansàatì Sedisademmu.

²⁸ Díndi sitenkaanì, n wènní n yí yà òmǎ̀ di miéke,
wèè bo na kénáké o yèmmè dǔ̀mmè,
m bo beke we timatì kòò n ténné?
N yí yà de yiè.

²⁹ Dimou di tú siyáàbìsì kǎ̀be mbe,
kè di tǔ̀mmú tú mutetìmù,
díndi sitenkaanì di tú kuyaakù nku
di í ã̀ mǔ̀mamù.

42*Kuyie ntǎ̀tè mè ku kóo tǎ̀ntì*

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Ntenè n kóo tǎ̀ntì m bo wèè kó difǎ̀nkùò
mî ò tǎ̀tè
kòò dǎ̀ mesàà
kòò duó n kó muyaá,
kòò bo benke yebotè
dèè wenni, dèè tu kuce.

² Ò í yó nwékute,
o tammè í yó nkpeñnì
bè í yóó keè o tammè ice miéke.

³ Ò í yóó bǎ̀tè dipènnì dǎ̀ kǎ̀mú
ò í yóó kuǎ̀ defitirè dèè kó muhǎ́ ndó kékú,

weè yóó niité yebotè timómmṁnti kó kuce.

⁴ Ò í yóó yóu o tṁmmú, ò í yóó ɔu,
kè yàa niiténè kutenkù timómmṁnti kó kuce,
kè yehékè yèè soké dàmèèrì cuokè kè ye kàbɛɛ keè o tié.

Kuyie nnàké tì kù tǎāté wè kòò bo ntú yebotè kó kuwenniku

⁵ Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù,
mí nwèè dṁò tiwɛtì ke tì pité,
mî ãnné ketenkè nè dèè kó dimàà bo kèĩnkè
mî duó mmufṁmmu benitibè bèè fòu ketenkè,
mî te kè bè wei ke ceñtì.

⁶ Mí nha Yiè nKuyie mmî da yùní fṁ nkóo tṁntì,
ke da duó mmuwèrímú kàa bo benke kutenkù timómmṁnti.
Mî da tǎāté ke da kǎnké kàa bo ãnné metaummè,
mí nnè benitibè ti cuokè.
A yó ndò nkuwenniku nku yebotè cuokè,

⁷ kéwéi ntiyũṁntì,
kékpeté tikpetíntì,
kédenneñí bèè bo dibìnnì ké bè tanné kuwenniku miéke.

⁸ Mî tu di Yiè nKuyie, n yètìrì ndi memme.

N yí yóó duó n kó tikpetì otàù mṁù.

M báá duó nsitenkaanì n kó disānni.

⁹ Mèdṁṁrìmè ketimè dṁṁmu ke dèè.

Kè n di náá mmetēmè mèè kraanì ke bo dṁò,
mè kraanìmu kè n di náá nke mè mu nyí tùṁkení.

Disānni kó fɛyènfè

¹⁰ Deñtènè fɛyempānfè ti Yiè nKuyie nkpéí,
nsāntínè Kuyie!

Díndi bèè cèntì dàmèèrì ñnkè nè dèè kó dimàà bo o miéke
díndi bèè iténì itemmānke.

¹¹ Díndi bèè bo dikpáá miéke kó yehékè nsāntínè Kuyie.

Kedaa kó sihesesí kàbe ndéúkũnkone Kuyie nyètìrì.

Sedaa tārì kàbe nyíúnè kè diwèi ndi bo.

¹² Nsāntínè ti Yiè nKuyie ndíndi yehékè détiyè kàbe,
pĩèkénè ku sānni!

¹³ Ti Yiè nKuyie nkèrínìmu okpàrìteu kōme,

ke toñnì okpàrìnuṁnti kōme,

ke úú ke pĩèkù,

ke buò nku dootitṁbè fèúùfè.

Kuyie ndó kédṁò tì í yóó pàà

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dṁ:

Mí ndi Yiè nKuyie ndò nyúóó kè dè mṁntemmu,

n yí buò, m pĩ mmáà nè dimṁnnì ndi.

M mítìrìmu onitipòkù wèè kuò ndebire o kōme,

ñ fìumu kè n wemmu èké.

¹⁵ M bo dáté yetārè nè sitāá kéfeinko,

timútì nè detie ndè bo kpeí,

kè ikó nkũũ kénáá nketenkè,

kè yebiree kpeí.

16 M bo niité tiyũ̀nti kucè tì í yé̀ kù,
 m bo tì kèténè kucè tì í yà kù,
 m bo ceete dibiinni kè dii naá nkuwenniku,
 kè n yĩ̀tí yefò̀tè kè dèe enne.
 Dè̀ndè n d́ kédò̀mè dè í yóó paà n yóó dè d̀̀̀mu.

17 Bè̀ duó mbemáà sitenkaanì,
 bè̀ ò nnáá ntimátì bè̀ yìe ntì, ke uté,
 ke tú dè tu be kó kuyie,
 bè̀ yóó bó̀tímu kédì ifei.

Kuwuo nkùù ò nke yé̀

18 Dè m̀nni kè Kuyie mbéi nke d̀:
 Díndi yewũ̀ kénténè kékeè,
 díndi tiyũ̀nti wénténè káyà.

19 N tú we kuyũ̀nkù kè dè í tú díndi n kó betõmbè?
 We nhõ nkè dè í tú n kó betõmbè
 n tã mbè ke tú bèe náké n náantì.

20 Di yà kè dè sũmu di me nyí kraá yé̀ dèmarè,
 kè n naá nkè di kémmú di me nyí kèè timatì.

21 Mí ndi Yiè nKuyie mĩ tu timómmantì
 n d́ ke dí deetému,
 deè kpéi nte kè n di duó n kó ikuó ìi kpehni,
 ke wenni ke pè̀tè demou.

22 Nte díndi kè bè eí di kperè ke di còhno,
 bè di dii nyefò̀tè nye,
 kè di duó ye mieke,
 kè bè di pĩ nke kpetínné,
 bè di do mudoò mmu ke fekù di kperè
 òmòu me nyí di deerí,
 kè bè eí di kperè
 bá òmòu í bo wèè bo yĩ ténénè be be kperè.

23 Di mieke òmòu me nyí totí o yèmmè ti ìnkè.
 We nné yóó totí o yèmmè tìi kraanì ti kpéi.

24 We nduó nkè di ta mehárìmè mieke díndi Sakõbu yaàbí,
 we nduó nkè be eí di kperè ke dè fèkù?
 Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie nnaà?
 Di í yie n kpeti díndi Isidayeeribe
 di í tũnne mí ndi Yiè nKuyie n di benke kùù ce,
 di í tũnne n kuó.

25 Dè te mí ndi Yiè nKuyie
 nkè n còúnni m mieke kó muhãá ndi ìnkè,
 kè mudoò yonkumu tanní
 ke di fité muhãá nkõme tipũ̀tì timou,
 di me nyí banté kè mudoò di kùo
 di me nyí totí di yèmmè.

43

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Mí ndi Yiè nKuyie mîi di dòò dîndi Sakabu yaàbí.
 Mîi di piíté dîndi Isidayeeribe
 di bá nyĩèkù, mîi di donté,
 mîi di yu di yètìrì ke di tú n kabe.
² Kè di senti meniè n di bonèmu,
 kè di senti ikó ndi báá diu,
 kè di kéri muháá mmièke mù báá di cóu,
 fehããdeñfè báá di tuo.
³ Ke yé n tùmè di Yiè nKuyie nku ke dò mpáí páí,
 ke di te dîndi Isidayeeribe ke di deerí.

N yóo duó nkè bèè namu Esibiti kabe,
 kè bè ndò ndi deetímè kó tidonti.
 M bo duó nkè bèè na Etiopii nè
 Sebaa de ekè kabe di kó difòtìrì.
⁴ N wúó ndímbe,
 n yèmmè naatinè dímbè, n di dómu,
 n duó mbenitibè díi kpéi,
 n duó nyebotè díi kó difòtìrì.

⁵ Di bá nyĩèkù n di bonèmu,
 n yóo tónímu di yaàbí ìi bo diyie yìenì kèè bíékè,
 ke tínní diyie taà kèè bíékè kabe.
⁶ M bo náké kubakù youú bíékè kabe ke dò:
 Ténnénèní be!
 Kénáké kucãnkú bíékè kabe ke dò:
 Fínnènní be!
 Ténnénèní n nitidabí ìi bo di bíékè.
 N nitipobí ìi bo kutemmãnkú kè ìi konní.
⁷ Bèè kó dimàà tã n yètìrì, n dòò bè,
 mîi bè ãnné, mîi bè piíté kè bè bo benke n kpeti.

Kubotí kùù dò nkénnáá nKuyie nkpeí

⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Dennènní tiyũòntì,
 tì màkemu inuo, nti me nyí wúó.
 Dennènní yewũò, bè màke yeto bè me nyí yo.
⁹ Yebotè yemou kabe tínnènní,
 kè ibotí imou kabee wènné.

Di kó sitenkaanìi mièke,
 ònte pãá ke nàké tìi mè ndòò?
 Ònte do niitè ké tì nàké?
 Tèè nàké tè do tì nàá nkè bèè bo,
 kè bèè kónné tè do tú mù,
 kè ti né yie nke dò tì tu timómmanti.

¹⁰ Dîndi Isidayeeribe díi nàá n kpéi mí ndi Yiè nKuyie,
 díi tu n kó betãmbè n tããté bè,
 n dó tì tu di bo bantémè,

kéyie, nkéyíété mî tumè Kuyie,
kè dè í tú mí Kuyie ntekù makù í bo,
kùmakù í buoté, kùmakù me nyí yóo buoté.

11 Mí nKuyie mmî tu di Yiè nKuyie m máà,
n kó difōnkúò odeeṭiwè tǝ̀̀ mǝ̀̀ í bo.

12 Mî nǝ̀̀ náà mmedeṭimè kpéí kè mî deeri,
dè í tú tebǝ̀̀tenkaanìtè matè tǝ̀̀ tì ndi nàké.

N dǝ̀̀ dè di kpéí deè náà n túmè di Yiè nKuyie.
Mí nKuyie mmî búi.

13 N tú Kuyie nku ke yó nkù tu sǝ̀̀,
òmǝ̀̀ báá na ké dè fiète n nǝ̀̀tè miēke,
òmǝ̀̀ báá na képaà n dǝ̀̀ri dè.

Kuyie nyité ke cǝ̀̀mmúmè Isidayeeribe kpéí

14 Kè tì Yiè nKuyie mbúi nke dǝ̀̀:
Mí ndi Yiè nKuyie nwèè di deeri n dǝ̀̀ mpáí páí nwe,
ke di te díndi Isidayeeribe.

Nè di kpéí nke n tǝ̀̀mmè benitibè Babidǝ̀̀nni
kè bè bo bè do mudoò,
kè bè yeinko meniē mmiēke nè be bǝ̀̀tǝ̀̀bè.
Bembe Kandee kǝ̀̀be.

15 Mí n di Yiè nKuyie n do mpáí páí nwe,
ke di te díndi Isidayeeribe,
mî di dǝ̀̀ mî tu di kóo kpǝ̀̀tì.

Kuyie nyóo keutémè Isidayeeribe kuce pǝ̀̀nkù tedǝ̀̀ntè kó dikpǝ̀̀a miēke

16 Mí ndi Yiè nKuyie m mî búi,
mí nwèè do keuté kuce dǝ̀̀mǝ̀̀eri miēke.
Mí nwèè do ānné kuce fenéwuonfe miēke.

17 Mí nwèè do duó nkè sinǝ̀̀sǝ̀̀í kété nè si dèèbè
nè dihǝ̀̀pǝ̀̀ntǝ̀̀nni kperi kè bèe duó,
bá be tǝ̀̀nke í nyité kè be kperēe deè,
kufitǝ̀̀nhǝ̀̀ũ ǝ̀̀ cǝ̀̀uté kédeemè.

18 Di tǝ̀̀nke báá denteni dèè pǝ̀̀ēté de kpéí,
di bá ntoti di yǝ̀̀mmè dèè pǝ̀̀ēté de ĩnkè.

19 N yóo dǝ̀̀ demarè pǝ̀̀nnè nde,
dè feiténimu ke deè, di í bantǝ̀̀a?
N yóo keuté kuce nku dikpǝ̀̀a miēke,
m bo duó nkè ikó nhǝ̀̀nné ketempéí kè miēke kémpũ̀̀.

20 Tikpasǝ̀̀nti, sikpamǝ̀̀ó nè icùo ndiēyi dè bo n sǝ̀̀nte,
nh ānné mǝ̀̀ kpéí meniē ndikpǝ̀̀a tedǝ̀̀ntè kperi,
nh ānnémè ikó nketempéí kè miēke,
kè n kǝ̀̀be n tāǝ̀̀tè bè bo nyǝ̀̀.

21 Benitibè n dǝ̀̀ bè ke bè te,
bè bo nni nsǝ̀̀nti.

Kuyie nseimmè Isidayeeribe

22 Kè Kuyie mbúi nke dǝ̀̀:
Díndi Sakǝ̀̀bu yaǝ̀̀bí mî dǝ̀̀ke di yumè
di pǝ̀̀tǝ̀̀nke m bütínnému díndi Isidayeeribe.

23 Di í n feúté dipedapǝ̀̀nni ke tuò,
di í n fié iwũ̀̀ ke n sǝ̀̀ntenè,

n yí di beke ke yē ndí m pã tidiiti,
n yí di kəkénè ke yē ndí nni ncóunko tihúúntì.

²⁴ Di í donté tihúúntì n kpéí,
di í n tuò ndi wũò kó mekùò,
di pètínke nh ānné mutōmmú mmu nè di kó meyei,
di n tanné tihòùtì nti.

²⁵ Mîi ũŭtí di yei n di dó mēè kpéí,
n yí yóó dentení di yei nkpeí.

²⁶ Dí n dente di n séí ntii ñnkè
kè ti tì beé nkè bè ti púté
batenè di kpeti di yóó beé nti kénnaati.

²⁷ Di yiè nketiwè do yetému.
N dente ke tōnní bè kè bè bo di náké n náaàntì,
kè bè yete n kpeti.

²⁸ Kè n dií nyifei bèè do pī mmutōmmú n cīètè
ke dèite n nòùtè Sakabu yaàbí ñnkè, kè bè ì kùò.
N di dootóomu díndi Isidayeeri
kè di dootitòbè di na sãã.

44

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
Díndi Sakabu yaàbí n kó betōmbè kénténè!
Díndi Isidayeeri n tãáté bè.

² Nte mí ndi Yiè nKuyie nkùù di dòò n tú mù,
mîi di píté di yò pòutì mieke, kè mîi di teennè
di bá n yīèkù díndi Sakabu yaàbí, díndi n kó betōmbè,
díndi Yesudummu yaàbí, díndi n tãáté bè.

³ N yóó cūñnúmu menie ketenkè kèè kpeí keñnkè,
kè ikó mpũò ketenkè kèè do kra menie.
N yóó cūñnkómu n kó muyaá nha yaàbí ñnkè,
n kó mesàà ncutoomu a kó feyanfè ñnkè.

⁴ Kè bè bo nkótírí timútì kōme,
tiàtì kòtírímè menie ntaké.

⁵ Yiè nní bo yí: N tú tì Yiè nKuyie nkou nwe,
kòò tòu yú omáà ke dò: Sakabu.
Kòò tòu wāri o nòùtè ñnkè ke dò:
Mí ntú tì Yiè nKuyie nkou nwe,
ke dò weè tu Isidayeeri.

Kuyie mbo kumáà ndi

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeri kóo kpààtìi béi nke dò:
Mîi tu oketiwe nè osanwe mîi di deeri
n kó difñnkúò Kuyie ntekù í bo.

⁷ We nni mmànnè? De yiè mbéi!
Wèe feinní omáà kédòò dèmarè kè n yà.
Kòò náké dèè dòò nè kutenkù bomè.
Kè n náké dèè kpaaní ke bo dòò.

⁸ Díndi bèè tu n kòbe di bá nyīèkù, di kōmbùòtì bá nduò,
n die nke tì ndi nàkému nè dimònni ke tì ndi benke,
di tì yému ke bo na ké m púté, n kó difñnkúò Kuyie ntekù í bo,

dipèrì marì terì í bo, dìi di kǎnké
di í yé diterì marì kǎmε.

Bèè màátí sibəətenkaanì ifei bo bè pǐhǎnè si

⁹ Bèè dǎdǎri sibəətenkaanì bεməu bè tu dεtetìrè ndε,
mutǎmmú sààmù bè dǎdǎri mù muməu kè mù tu dεtetìrè,
kè bè nàá mbe bəətenkaanì kpéí,
sì mε nyí wúó sì í yé dεmarè,
ifei ìi yóó bè pǐhǎnè si.

¹⁰ A bo dǎdǎmè tεbəətenkaanìtè,
kéyie mmesəə nké tē uté,
kè tē né í nda teennè tìmatì,
ǎmmu tǎmmú mmu?

¹¹ Bèè sì dǎdǎri bεməu ifei bo bè pǐ,
benìtibè bèè sì dǎdǎri,
bèè sì cèú, benìtibè mbe,
bèè pǐ ndε kó mutǎmmú,
bèè tínní bεməu,
kufǎwaa nnè ifei dè yóó bè pǐrǐmu.

¹² Omáátì weè ǎǎ kéété timátì
képǔnné kè tìi wǔǎtè kòo má,
ké tì tǔntè ò tì dónémè,
ké ntì màátínè o wǎrímú muməu,
kè dikònnì ò pǐ nhò cǐtemu,
kè sinéyǎi ò pǐ nkòò í yà menie tihǎtì tìi ò na.

¹³ Kòo yántìi túóté kuhǎũ kébenné kudǎú,
kéníété kécíéké tεtenkaanìtè nè o pǐǎtè,
ké tē anté kéenne,
kè tē ndònnè onìtì nè kenitiyǐkè kòo tē tanné tεcǐǎtè.

¹⁴ Bè ǎǎ kǎũ dεtie mbè tu dè sètìrì,
kétǎnké dεtekperè kutúúkù miεke
késóó nkè dèe kpenke.

Bèè ǎǎ fíi nyetepàà
kè fetafè nyè yǎdǎrì kè yèe kóté.

¹⁵ Nè dε kó dεtie ndε,
bè tǔdǎtì mè, bè ǎǎ dé ntǎtinnε kényiiri.
Kε dε ntǎtinnε kébénné mudii,
kéwǎtε ké dε ndǎdǎnè dibǎdǎ
kénínkú di ìikè kédǎdǎ tεbəətenkaanìtè ké ntè feu iwǎũ.

¹⁶ Kε níi kéété didakéè kǎtǎtinnε
képǔnné imaa nkécááké kénsànnè,
kǎtǎtinnε itei
kè dè ncóú nkè bè ìiri
kè dè bè naati kè bè daú ke tú:
Àà! N yiiri muhǎá.

¹⁷ Kε né tǔóté dikéè sǎnni
kédǎdǎ tεbəətenkaanìtè ké ntè feu iwǎũ,
ké ntè bàá nké tú: N dεtè.

¹⁸ Dε yembè í mǎke meyèmmè bè í cii,

be nùə nyii ũũ, mbè í wúó,
mbè yèmmè í bo ke dò mbè bo banté dèmarè.

¹⁹ Bè í totí be yèmmè,
meyèmmè í bo, bè í ciì,
ke dò m bè bo yĩ,
m mè ntòtinne itei ke bènné mudii,
ke pũnné imaa nke càáké,
ke bo dàò dikéè teri tetenkaanitè,
kènninku, ke tè bàá,
ndè í tú isàkàà?

²⁰ Kudáú kùù yóó cóúté kènaá mmutápéí,
bè de nduó mbè yèmmè,
be yèmmè meè dauté,
bá bè í yé be yèmmè.
Sibòatenkaanii í bè deeri
bè me nyí beí ke dò mbè pikú
dè tu detetirè siyààbìsí kperè.

Isidayeeribe í dòmmè kényè mbè tumè Kuyie nkòbe

²¹ Díndi Sakòbu yaàbí dentenèní
díndi Isidayeeribe di tú n kó betòmbè mbè.
Mii di piité ke di tú n kó betòmbè.

Isidayeeribe n yí yóó yè ndi kpéí.

²² Nh ùté di cààrimè diwetiri òò kããtóomè mme,
ke dèite di yei yewetisùò òò yĩmè.
Wètenèní m borè ke yé mii di dontémè.

²³ Kèĩnkè kòbe nyíúnè,
ke yé di Yiè nKuyie pi mmè mutòmmú.
Ketenkè fũò kòbe nyíúnè,
yetàrè ìnkè kòbe kè di nyíú,
titúútì nè detie nkè di nyíú.
Ti Yiè nKuyie ndeetémè Sakòbu yaàbí,
kù bè benkemu ku dieti, bembè Isidayeeribe.

Kuyie ndòòmè kutenkù ke kù baké

²⁴ Díndi Isidayeeribe, mí ndi Yiè nKuyie mmii di donté,
mii di piité di yò pòuti mieke,
mí nKuyie mmii dòò demou,
mii pĩnte tiwetì ke mii pité ketenkè mmáà.

²⁵ Mii te kè bepããbè pããti naá ndetetirè.
Mii fènte bepããbè bá bè í yé be yèmmè,
kè mecii nyembè ciì nwète defònkúò,
mii benke mecii nyembè í yémè be yèmmè.

²⁶ M benkemu n kó betòmbè bie
náá ntì tumè timómmònti,
mii te kè n kó betòmbè náá ntì dòòri,
m béimmu ke tú benitibè bo wète kékari Sedisademmu,
kóò maá nkéíi nho duotí,
bè bo wète kémaá Sudaa ekè
n wèti ke bo íimmu Sudaa ekè.

²⁷ Mi nwèè òò béi nkè dàmmèrì kũũ,

n yóó duó nkè dihèi kó ikó nkũũmu.
²⁸ Míi b́ei nke yí, Siduusi tu n tããtè wènwè
 kòò bo cẽmmú n nìtìbè,
 kédòò n d́o tì timòu.
 Wee yóó duó ndinùù
 kè b́ee ẃete kémaá Sedisademmu eì,
 kémaá n ćfètè.

45

Kuyie ntããtè Siduusi ke bo ò ṕh́nè ku tãmmú

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Siduusi kù tããtè wè ke d̀ò:
 Mí nha Yiè nKuyie mmí da tããtè
 ke da ṕi n ǹùtè youte,
 kè yebotè bo da bóútè,
 f́òò yóó t́ũ bekpàtìbè doobaatí,
 n yóó da kpetému yebòrè kéfeínko,
 yebòrè yó nfeíomu a ìkè.
² Míi mómmuò n yó nni a ìkè ke enǹnko yeterè,
 ke può ndisòwũò kó yecàkè,
 ke keku imátiferí ì pàké yebòrè.
³ N yóó da duó tikpàtì tì s̀rì t̀nti,
 d̀è bo dis̀rì mièke, n yóó d̀è nda duómму,
 kàa banté m̀i tumè a Yiè nKuyie
 ke da tããtè kàa bo mṕi n tãmmú,
 mí nKuyie Isidayeeriibe tũ nkù.
⁴ N kó betòmbè Sakòbu yaàbí kpéi nkè
 bembè Isidayeeriibe n tããtè b̀è,
 beè te kè n da yu kàa bo mṕi n tãmmú
 kéfei nha yètìrì bá a í nyé.
⁵ Míi tu di Yiè nKuyie
 n kó dif̀nkúò ot̀ò m̀ò í bo
 kè d̀è í tú mí nKuyie, kutekù makù í bo.
 N yóó da duó mmuwérimú kàa í nyé.
⁶ M m̀è d̀òò kè d̀è bo yie nkè diyie yìèní kèè bíékè
 nè dì taà kèè bíékè kòbèe banté m̀i tumè di Yiè nKuyie
 nkè kutekù makù í bo n kó dif̀nkúò.
⁷ Míi d̀òò kuwenniku, m̀i ãnné dibìnnì.
 Míi ã̀ diwèi kè m̀i ò nte kè meyei ntuòkení.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmí d̀è d̀òò demòu.

⁸ Kéinkè, a kpeté kè kbookuu cúténí,
 yewetè c̀ũnnènní medeetímè fetafè òò cúténímè,
 ketenkè a kpeté!
 Kè medeetímè kó kuyee yenní, kè mewetímmèe kóté.
 Mí ndi Yiè nKuyie m̀i d̀è d̀òò demòu.

Tiyaati òò í nsei nhoyaamari

⁹ Kè Kuyie mbéi nke d̀ò:
 Wèè sei nwèè ò d̀òò, de yiè mbo yà!
 Tiyaamatì bèkú wèè tì maá ke tú:
 A d̀òòri ba? Yàà tì òò yí o tãmmú í wenni?

10 Wèè bèkú o cice yoo o yã ke tú:

Ba nte kàa m peité? De yiè mbo yà!

11 Mí ndi Yiè nKuyie mí nwèè yètìrì tu kpa meyei,
mí nwèè píté n nìtìbè Isidayeeribe di bo m beke ònti?

Di bo n náké ònti m bí ìnkè?

Yáá díi bo n náké n dò nkédòò tì?

12 Mî dòò ketenkè ke ànné benitìbè,
mî píté tiwetì nè n nou,

mî nàá nsiwã sî dò nkécentimè.

13 Mî tãáté Siduusi kòò ànné ke bo di deeté.

N yóó tũntemu o ce imou,

weè yóó wete kémaá nh èi kékpennéní bèè ciété

ò í yóó beke ticuuti yoo tiyeti.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi!

Iboti ò í yé Kuyie nyi kàrinímè Isidayeeribe borè

14 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Esibiti kabe kó mucóntimu

nè Kuusi kabe dòò kupotaá nke pèté dè kũntiní di borè nde,

Sebaa èi kó tidadietì kàriní di borè nde,

kè di bo tì tieke, kè tì ndi tũ nke píítí mefĩmme.

Bè bo nínkú di ìkè, bè bo ndi báá nke tú:

Díi máà borè nde Kuyie mbomè,

Kuyie ntekù makù í bo kupíkù makù.

15 Mómмуo nha tú Kuyie nku a né í fei nhamáà.

Fó nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù, fí nhOdεεtíwè.

16 Bèè dòòri sitenkaanì ifei yóó bè pĩmму, kè bèè sĩnné,
dè bo bè di kè bèè ciété.

17 Díndi Isidayeeribe bie ti Yiè nKuyie ndi deetému sáà
ifei í kpaá bo di pĩ ndé í kpaá bo dí di nè di bo mbomè.

Kuyie nyi náké Sakabu yaabí ke sònnε

18 Nte ti Yiè nKuyie ntu mù:

Mî dòò keĩnkè,

mî píté ketenkè, mî kè fíi,

n yí kè dòò ke feĩnko

n kè dòò kè benitìbè beè bo nkè ã,

mî béi nke tú:

Mî tu di Yiè nKuyie, n kó difonkúò kutekù makù í bo.

19 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie n yí náá ndisòri

n yí náké timatì kufáá ndibiinnì mieke.

N yí sònté ke náké Sakabu yaabí, kè n tú bè n wammú detetirè.

Mí ndi Yiè nKuyie nh òó náké dèè wetí dènde

dèè tu demómmonne n de nnáá.

Yεbotè yóó ceetεmè

20 Díndi iwuo nyì kpaá ke fòu tíinnè kékotení.

Kotenéní dimou.

Bèè tauti sitenkaanì ideí kpesi ke sî bàá ndi í banté.

21 Senninè kénáké di yé tì,
tíinnè kébenke mebenkùmè kè bè di púté.

Be miéke we m pǎá ke nàké?

We ntì nàké nè dimònnì?

Dè í tú mí ndi Yiè nKuyie naà?

N kó difōnkúò Kuyie mmakù í bo
ke wetí, ke dæerí.

Kè dè í tú mí nkutékù makù í bo.

22 Díndi itemmàanke iməu kəbe
wēētenèní m borè kè n di dæeté.

Mî tu Kuyie

n kó difōnkúò kutékù makù í bo.

23 Mí nKuyie mî pàrikè

mî tì bēi nnè n nùù,
tì tu timóm̄m̄nti nti,

tì í yóó paà,

bá wèè nìtì bo nínkú n yìkè

ba kùù botí kè kùù bēi nke dò:

Ti bo nyíé nha kpɛti

24 Bè bo nnáá nke tú:

Ti Yiè nKuyie nkuù dǎ̀rri dèè wetí ke kpeíni,

bèè miéke do m pèi

kè bēe kətení m borè nè ifei, kénsĩ.

25 Dè m̄nnì mí ndi Yiè nKuyie nkè n duó nkè di na di dootitə̀bè,
díndi Isidayeeri be kó kuwuə nkè di mp̄tì n kpéi.

46

Babid̄nni kó yebə̀kè báá na kébennénè Kuyie

1 Tə̀b̄ə̀tenkaan̄tè bè tu tē Bæedi tē bíim̄mu,
tə̀b̄ə̀tenkaan̄tè Nə̀bo domu,
di do tounko s̄i tenkaan̄i iwũ̄ə ke s̄i dèúkũ̀nko,
s̄i naá nyiwũ̄ə kó yetuə nyɛ,
iwũ̄ə s̄i ð̀n̄n̄mu.

2 Sib̄ə̀tenkaan̄i bíim̄mu,
s̄i wēnnému ke do,
s̄i í na ke dæeté simáà,
bè s̄i t̄ə̀mu ke kũ̀ntinè bətə̀bè ciɛ.

3 Kénténè n tú mù, díndi Sakə̀bu yaàbí,
díndi Isidayeeri be bèè kpaá,
díndi n tə̀ bè nè di yə̀bè p̄outi miéke,
díndi n te bè nè bè di púóm̄mè.

4 Nè di bo kótémè n yó mme ndi dò,
nè diyùpèítì miékoo n yó ndi t̄ə̀mu,
mî p̄i nde kó mut̄ə̀mmú ke yó mmu p̄i,
ke yó ndi ceú ke di dæerí.

5 Di bo nh ennenè we kè tí mma?

Di bo ndonn̄n̄nè we kè ti ndò?

6 Benit̄ibè ə̀ə̀ yóótému be yaà̀ȳə̀rè mɛsə̀ə̀,
kéc̄ə̀nnè timátì péitì cidóò,
kéwaá nhomáátì, kòò bè dǎ̀ d̄ə̀ t̄ə̀tenkaan̄tè.
Kè bè nninku te ìkè ke tē bàá.

⁷ Ke tè tauti, ke tè buuti,
kè bè tè cònnè dè tè nde ncómmú.
Kè bè ta tìmatì mièke ke tè kuónnè tè báá cóuté,
tè báá bè deeté.

Medeetímè í dètirimè

⁸ Díndi di ndè yé, ke kpénkúnne dimáà,
totínè di yèmmè, díndi bèè yetírí n kpeti.

⁹ Dentenèní tì dòò nè dimònnì,
n tú Kuyie nku kutèkù makù í bo,
kè dè í tú mí nhotòu màù í bo,
ke n dònne.

¹⁰ Míi òò náké nè dimònnì tì yóó dòò,
nh òò ti nàkému kè tì kraanì tì me mbáá paà.
Kè n yí n yóó dòò ti nh òò ti dòòmu.

¹¹ N yùní fetúúfè * nfe diyè yìenì kèè bíékè,
dihèi dètirì ndi n yunímè onìtì wèè yóó dòò n tãátè tì,
n nàké tì, tì yóó tuðkení,
kè n tãátè tì n yóó ti n dòò.

¹² Kénténè n tú mù díndi itookperí yembè,
díndi bèè dèténè timómmònti.

¹³ Nh autóomu ke bo dòò timómmònti,
m bo dòòmè timómmònti dè í kraá ke dètirì,
n tóótému ke bo deeté n nìtìbè,
n yóó deetému Siyòò èi,
n yóó duómmu n kó tikpetì Isidayeeribe.

47

Babidònni èi kòbe domè

¹ Díndi Babidònni èi kòbe,
cúténè kékari ketenkè
fó mBabidònni èi bè do í káá nwè,
karoo ketenkè a kpàtì í kraá,
díndi Kandee èi kòbe.
Bè ténke í yó ndi yu ke tú bewennibe, besààbè.

² Túóténè kunàntèmbiku kénna mmuyuo.
Dáténè tiyààtì di ìkè, kéféínko,
deènnè di yààtì kéféí ndi kpèrè,
kéna késénté kukó.

³ Kè di fòò feitè, kè bèè yà di fei,
mí yóó peite,
òmòù í bo wèè bo yete.

⁴ Kuyie nkuù me nyé,
kè tínti Isidayeeribe bie
ti kòò donti tú ti Yìè nKuyie Mpakèdaa
wèè dò mpáí páí,
ke ti te tínti Isidayeeribe.

⁵ Babidònni èi kòbe,
karinè ke yí só,
sòrinè dibìnnì mièke

* **46:11** fetúúfè: Kuyie ndòò dináànḥántírì ke dó kényí Pedesi kóo kpààtì nwe. Wénté 41.2.

ke yé bè ténke í yó ndi yu ke tú bèè baké yekpààtìyò tɛyè.

⁶ M miéke keè do yè n nìtìbè,
n díímmu n te bè ifei,
m bè ànnému di nòu miéke,
di me nyí bè kuó mmesémmè,
ke toummu bedakótìbè yetuò c'èéyè.

⁷ Kè di yèmmè dò ndí yó mbaké s'áà,
bá dí í toti di yèmmè tìi d'òrì ti ìnkè,
di í dààte ke dò ndè màke kumànkù.

⁸ Díndi mmònnì k'énténè n yé mmù, díndi bèè d'òrì di dómè.

Díndi bèè k'ari bètèìi, ke náá ndi yèmmè miéke ke tú:
Kè dè í tú t'inti otòu m'òu í bo,
kè di yèmmè dò ndi í yóó naá mbekúpobè,
ke yé ke tú di bí í yóó kú.

⁹ De kó meborime medé yóó di tuòkenímu,
dimònnì dimáà, diyìè dimáà.
Di bí yóó kúmu, di yóó naámmu bekúpobè,
dè yóó d'òmu bá kè di d'ó di d'ò denitinònkperè,
bá kè di d'ó dí tì beé n di b'akè.

¹⁰ Di do tá dimáà ndi di n'ommè ke d'òrì denitinònkperè,

di ò nd'òrì dè ke náá nke tú: Òm'òu í ti w'ó,
di kó mecìi nnè di kó mey'ítímè d'èè di f'ente,
kè di náá n ke tú: Kè dè í tú t'inti òm'òu í bo ke ti d'ònnè.

¹¹ Meyèncàrìmè mèè di doti, di í yóó na ké mè c'ònné,
meyèi ndiemè mèè di tati, di í yóó na ké mè yenténè.
Bep'òmbè beè di doti dimònnì dimáà.

Di do í dake bèè kpéi.

¹² S'òténè k'ènd'òrì denitinònkperè ke beeti yeb'akè,
di duó ndè dimáà nè di bíkémb'èntì,
kè dè naati di p'été muc'òntimu, kè d'è yie ndí kpenke.

¹³ Di òu bèè borè tip'áàtì bè borè?

Bèè k'atení ké dí teennè,
bembè bèè b'òu ntiw'èti ke w'í siw'áà,
ke náá ntìi dò nkétuòkení bá w'èè t'ankù.

¹⁴ Di s'ááténè timúkpetì nti kè muh'áà nyóó di cóuté.

Di í yóó na kéyenténè d'è kó muh'áà.
Mù í yó ntú mus'ám'p'ómù bè p'ũnè mù p'èè,
yoo bè òò t'òt'innè mù kedekè k'ényiiri.

¹⁵ Tìi yóó tuòkení di kó benitinòmbè di òu bèè borè nè di bíkémb'èntì.

Bè yóó cíétému b'emáà b'emáà,
bè k'òò m'òu í yóó na ké di d'èetè.

48

Ti Yiè nKuyie nh'òò nákému kè tì né na kéd'òò

¹ Díndi Sak'òbu ya'ábì k'énténè,
díndi bèè p'òt'innè bè bo ndi túmè Isiday'èribè,
díndi Sudaa kó f'eyanfè k'òbè díndi bèè p'àrikunè ti Yiè nKuyie nkó diy'èt'ìrì,
ke yu Kuyie nk'ùu te Isiday'èribè ku y'èt'ìrì.
Dè né í tú nè tim'ómm'ònti nè m'ewetímmè miéke.

² Díndi bèè pòtìnè bè bo ndi yumè ke tú dihèi sààrì kòbe,
díndi bèè dàrìnè dimáà Kuyie nke tú Isidayeεribe kó Kuyie nkuù yètìrì tu Mpakεdaa.

³ Ti ketiti tù yóó dɔ̀dɔ̀ n tì nàké nè dimònnì ndi,
tì yènní mû nùù, mû tì béi ke pànke tì ta mudò̀rìmù ke tì d̀d̀.

⁴ N di yému nè dimònnì kè di tú kubotí kùù í yíé ntìmatì,
kè di f̀f̀nìí do nkumátìd̀d̀ kè di to kpeń̀nì.

⁵ N tì ndi nàkému nè dimònnì, di tì kèèmu kè tì né na ke t̀̀̀̀kení,
kè dè bo yie nkè di báá yí di b̀̀̀̀kè yeè dè d̀̀̀̀,
kè di yèmmè bá ndò sib̀̀̀̀tenkaanì s̀̀̀̀ te kè dè d̀̀̀̀.

⁶ Di tì kèèmu ke yà tì d̀̀̀̀mè,
di í dò nké tì nàkáà?

N di náá ntì di mmònnì tì tu tipàntì nti,
tì s̀̀̀̀rìmu di mu nyí tì yé.

⁷ Tì buoté bàmbà nwe, tì do í bo nè dimònnì,
di mu nyí tì kèè kè dè í tú yíe,
kè dè bo yie nkè di báá yí di do tì yé nè dimònnì.

⁸ Di me nyí kèè tìmatì di í banté tìmatì,
nè dimònnì tìmatì í taà di to,
n di yému kè di tú benitidònnibè ke yetírì n kpeti nè bè di peiténímè.

⁹ Nè n yètìrì kpéi nke m b̀̀̀̀nk̀̀̀̀nnemè m miεke,
nè n s̀̀̀̀nni kpéi nke n kpaá ke di m̀̀̀̀kenèmè meminnímè deè te kè n yí di deite.

¹⁰ N di tíf mmuháá mmu dè né í tú n d̀̀̀̀ kécõnte mùmmamù
n di tanné mef̀̀̀̀ũtímè kó muhãã mmu
ke bo di yááké.

¹¹ N yètìrì kpéi nte kè m pĩ mmutõmmú,
ke yé n yí d̀̀̀̀mè n yètìrì caàrè, n yí d̀̀̀̀ n toté nè òm̀̀̀ n s̀̀̀̀nni.

Kuyie n tãátémè Siduusi ke bo ò p̄r̄nè mutõmmú

¹² Díndi Sakòbu yaàbí kenténè,
díndi Isidayeεribe n yu bè,
mû tu oketiwè ke tú os̀̀̀nwe.

¹³ Mû d̀̀̀̀ ketenkè nè n ǹ̀̀̀tè,
kè mû pité tiwetì,
kè n dè yu dè k̀̀̀̀rinímu mecãã.

¹⁴ Tíinnè dim̀̀̀ n kékeè, oǹ̀̀tì n d̀̀̀̀ wè,
wèè yóó d̀̀̀̀ Babidònni kòbe n d̀̀̀̀mè,
ò bo c̀̀̀̀ὲ̀̀ὲ̀ὲ Kandeε kòbe.
Di miεke we ntì nàké nè dimònnì.

¹⁵ Mû m̀̀̀̀mmuò ntì béi,
mû ò yúnì, mû duó nkòò k̀̀̀̀tení,
o t̀̀̀̀mmú yóó yíémmu.

¹⁶ T̀̀̀̀ónnènnì m borè kékeè,
nè dè ketémè kè n ǹ̀̀̀ámmu,
kè dè t̀̀̀̀̀kení ke n s̀̀̀̀́té.

Tũ mbanténè ke do ti Yiè nKuyie nkuù n t̀̀̀̀nnì
kè ku Yaá nni mbonè.

Kè Isidayeεribe do nyíe nKuyie nkpeti dè na mbè d̀̀̀̀mmè

¹⁷ Ntenè di Yiè nKuyie ndi kóo donti,

wèè dò mpáí páí ke di te díndi Isidayeeri be ò tu mù,
mí ndi Yiè nKuyie m mû di te ke di tiè ntù yóó di dɔ̀d mɛsàà,
mî di ni kuce di kéri kùù miẽke.

18 Áú! Kè di do yie nkékénté n tannò,

di na mmakemu diwèi kè di mpũ̀ kukó nkõme,
kè di kó timómmonti mpíéké menie ndómmè dàméèrì.

19 Kè di kó feyanfèe sũ̀ mubirimú dómmè,
kè di yaábí kó kusũ̀kù ndónnè ibirí dómmè dàméèrì nùù,
be yètìrì báá kpánné,
kè be yètìrì mbo n yìkè sáã.

Kuyie nyèmmè bèe yè Babidanni

20 Yennè Babidanni,
cokénè kéye Kandee kabe cuokè,
pĩ̀ékénè tì, yeènè tì tipítì timou,
ke náké ti Yiè nKuyie ndontémè Sakabu yaábí.

21 Kuù do ni ku nitìbè dikpáà tedóntè kperi miẽke,
bá sinéyẽí í mbè pĩ̀, kuù do duó nkè menie nyenni dipèrì,
kuù do yaté dipèrì kè menie ncóúnní.

22 Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú diwèi í bo beyeibe kpéi.

49

Kuyie ntáátémè ku kóo tãnti

1 Kè Kuyie mpããnáãntì náãntòo béi nke dò:
Díndi ketenkè kèè soké dàméèrì cuokè ke kabe kénténè,
díndi yehékè détiyè kabe keènè.

Nè n yõ pouti miẽke nke ti Yiè nKuyie nni ntáátémè,
n yetiní dii mōnni ndi kù n yúmè,

2 Ke n duó ntinããntì tìi dò ndisiè,
ke n kãnké ku nõùtè
ke n duó nku náãntì tìi dò nkupie,
ke nh ãnné ku doò miẽke.

3 Ke n náké ke yĩ̀:

fó̀ tu nkóo tãnti.

Fó nyIsidayeeri n tãáté wè kàa bo benke n kó tikpeti.

4 Mí nhEsaii kè mí n yèmmè né dò nh òu detetirè,
ke càke n wèrimú fààrè
ke yé ba kè n Yiè nKuyie nyému n kpéi,
ke n cuuti bo ku borè.

5 Di mmōnni n Yiè nKuyie nkuù béi kunku kùù m pìité n yõ pouti miẽke,
kè m bo ntú ku kóo tãnti.

Ke ténnéni Sakabu yaábí ku borè,
kè bè ntíkú ku borè.

N Yiè nKuyie nkùu n dɔ̀d mɛsàà nke n yu,
kuù tu n kó muwèrimú.

6 Kù n nákému ke yĩ̀:

A bo ntúmè n kóo tãnti,

kéi nSakabu yaábí máà dè í sannè

n da tãáté kàa bo ntú kutenkù kó kuwenniku nku,
kè dèe yie nkè mēdētīmēe pité kētūōke itēmmānke imou.

Isidayeeri bɛ̀ɛ̀ cìɛ̀tɛ̀ bɛ̀ yóó wɛ̀tɛ̀ kékũũmmɛ̀

7 Mɛ̀mɛ̀ kɛ̀ Kuyie mbéi nké dɔ̀:

Ntɛ̀ mí nha Yìè nKuyie n tú mù
mí nwèè dɔ̀ mpáí páí,

mí nwèè tu f̃ nyIsidayeeri a kóo donti,

ntɛ̀ n da náá nti f̃ mbè sɛ̀nkèrì wè,

f̃ nkutenkù wùó nwè kè dè kù màkɛ̀ isíé,

f̃ mbèè baké bɛ̀ dɔ̀ wè bɛ̀ kó kudaakù
bɛ̀kpààtìbè yóó da yàmu kɛ̀ íté kécómmú

ké sɛ̀kpààtìbìí da yà kɛ̀ nínkú a ìkè

n dɔ̀rimu m bɛ̀i nti

kè dɔ̀ mpáí páí mí nwèè da tããtɛ̀ f̃ nyIsidayeeri.

8 Kɛ̀ yí kɛ̀ bɛ̀i nké dɔ̀:

N kèèmu a báammìi dimònnì sààrì kɛ̀ ì cɔ̀utɛ̀,

kɛ̀ da teennè n dɔ̀ kɛ̀ da dɛ̀ɛ̀tɛ̀ d̀ì m̀nnì.

Míi da p̃ítɛ̀ kɛ̀ da dɛ̀ɛ̀tɛ̀ kàa bo dɔ̀ dɛ̀taummɛ̀

mí nnè benìtìbè ti cuokè,

kɛ̀ íi ndihèi, kè benìtìbèè kari ketenkè kèè do duóo.

9 Kàa kpeté bèè bo yekpetíntuo kɛ̀ bɛ̀ɛ̀ yè

bèè bo dicuri kè bèè yènnì dɛ̀daatírè.

Dɛ̀ m̀nnì bè bo ndònnè ipe ì cènti kɛ̀ diiti yetārè ìnkè ì dómè.

10 Dikònnì báá bɛ̀ p̃i

sinéyèi mɛ̀ mbáá bɛ̀ poté ketenkè báá tonkè kɛ̀ bɛ̀ t̀u.

Diyiè mɛ̀ mbáá bɛ̀ c̀ou nke yé wèè bɛ̀ ni ò bɛ̀ m̀kɛ̀nɛ̀mɛ̀ mɛ̀sɛ̀mmɛ̀ kɛ̀ yó mbè k̀òrìnè
mɛ̀nɛ̀sààmè borè.

11 M bo dɔ̀ yetārè kè yèɛ̀ náá nyicɛ̀,

m bo ìt̃i yef̃tè icɛ̀.

12 Ntɛ̀ bɛ̀ kɛ̀ k̀érínì bè ìt̃énì dɛ̀détírè ndɛ̀ kè b̀mabè boní kubakù you,

kè betòbè boní diyiè taà kèè bíékè,

kè betòbè boní Esibiti.

13 F̃ nkɛ̀ ìnkè dè nda naati,

f̃ nkɛ̀tenkè kàa nyānku,

d̀índi yetārè kè di nyíú

kɛ̀ yé mí ndi Yìè nKuyie m b̀ànt̀mɛ̀ n ǹtìbè,

n kuómmu bɛ̀sɛ̀nnìbè mɛ̀sɛ̀mmɛ̀.

Kuyie ntumè kù íyóó yè nku kabɛ̀

14 Kè Kuyie mbéi nkɛ̀ dɔ̀:

Sedisadɛ̀mmu náá nkɛ̀ tú:

Ti Yìè nKuyie nni mb̀ònt̀óomu

kù n yèmmu.

15 Onitipòkù bo yè nho biraà?

Mɛ̀sɛ̀mmɛ̀ ã̃ í ndè nhò bonàà?

Bá kòo nitipòkù bo yè nho bire mí m báá da yè.

16 N da ẁàrimu n ñou miɛ̀kɛ̀,

n ǹònfè í iiti a èi kó iduotí ìnkè.

17 Ntɛ̀ bèè yóó maá f̃ nSedisadɛ̀mmu èi kɛ̀ cootínì.

Bèè do da p̀òntɛ̀ kédéítɛ̀ bè ỳlèmu kɛ̀ cokù.

18 F̃ nSedisadɛ̀mmu èi, éu nha yuu k̀éwéntɛ̀ a fitímè,

a bí iməu tikumu ke kəríní a borè.
Mí nKuyie m bomu kè mûi béi.

Ì yó ndo ntisāti nti a kpéí, kàa mbè yì fenaàkònfè kōme.

¹⁹ Sedisadεmmu a do dɔ̀únkomu ke naá ntidobontì
benìtibè né wēti ke bo ékémú a miεke.
Bèè do da pànte kè bèe dété.

²⁰ A nìtibè a do pàà bè,
bè wēti ke bo da náké ke dò:
Ti ékémú tí pā mēfiè nkè ti kari.

²¹ A bo mbékú amáà ke tú:
We mpéité bè nnìtibè n do pàamu ibí
kéndò ntehāũntε kè bè n yetε,
we nné bè píí, n do bo m máà kè bè bore?

²² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò:
Mí nha Yiè nKuyie n yóó youtε n nàutè nte.
Yεbotè bíékè kè yèe yà n cannimè,
bè bo nhúúkú initidabí ke tũ̀ské initipòì ke kũ̀ntiní a borè.

²³ Bekpààtisapàmbè bo ntú a kó bebíyuàribè,
kè bekpààtibè tu bèè ì tiè,
bè bo nnínkú a ìkè ke sī̀nko ke déú a nacètáá.
De m̀nni kàa banté dè ò̀ ì ndimè bèè duó mbemáà mí ndi Yiè nKuyie.

²⁴ Okpà̀rìnuònti do εí dè bè bo dè fiètaà?
Okpà̀àtìyonkuwe do kpetí bè bè bo bè kpetáà?

²⁵ Okpà̀rìnuònti do εí dè bè bo dè fiètemu
kékpeté okpà̀àtìyonkuwe do kpetí bè.
Mí nKuyie mmûi béi.

Mûi mómumu nyóó dokénè a dootitə̀bè kédεεté a bí.

²⁶ Bèè do da fēũnko m bo duó nkè bèè cááké be k̀nti
bè bo yà bè yī̀ nkémú mmenaà nkōme,
kè benitibè beməuu banté múi tumè a Yiè nKuyie, a δεετίwè, a donti.

50

Kuyie nyí yetε Isidayεeribe

¹ Mὲmme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Kè di yē n yetemu Sedisadεmmu wèè tu di yō,
yé dipátiri meyatimè kperi?
Kè m me ndi fitému ke bo yietí m bàà,
yéne de kó dipátiri?
Di yei mmeè te kè n di fité,
di caàrimè mēè te kè n yetε Sedisadεmmu wèè tu di yō.

² N kàtenímu, dè yīme kè n yí yà òməù,
n yumu, ba nte kòò məù í yíé?
Di yèmmè dò m bakù kũ̀púrìmu ke báá na ke dí δεεtáà?
Di yèmmè dò n kparamu muwērímú m bo di δεεtémáà?
Mûi ò̀ béi nkè dàméèri kũ̀,
mûi ò̀ duó nkè ikó nkpeí,
kè siyī̀ m̀nté menie nkékú kēpā̀ake.

³ Mûi ò̀ duó nkè dibìnni dátinné kēnkè,
mûi ò̀ kè dàtinné kuyasò̀kù wèè kàri mukũ̀ nho kōme.

Kuyie nkóo tǎnti dómè ké nkù kèmmú

⁴ Ti Yiè nKuyie nni ntiémmu detancóumbire kōme n do nkénáké tì,
kè n yé tináaṅtì tì bo teennè bèè àu,
bá dìi kǔnweñni ò ñ nh entemu kè nní ndó m bo nhò kèmmúmè,
detancóumbire ñ nkémmúmè wèè dè tiè.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù n duó meyèmmè m bo kù kènténè mè, m me nyí yete, n yí wète n fñnkúò.

⁶ M benkemu m può bèè m puotì,
n yí yetenè n kúònni bèè fǔñ n deñfè,
n yí yetenè n yìkè bèè n sǎá ke n suu tinóntǔtì.

⁷ Ti Yiè nKuyie mme nni nteénnèmu, deè te kè n kǎnti í yārike,
kè n fíikú teii,
n yému ke dò n yí yóó di ifei.

⁸ N kóo patiwè tǎkèmu, kè wèè n dónè tináaṅtì, wèè kǎteni kè ti máá.
Wèè dó tí beké de yiè nkéténí.

⁹ Ti Yiè nKuyie nyó n teennèmu,
we nné yóó yí n yí naati?
N dootitabè yóó kǎrímu tiyààti kōme ke n cóú kè ibié bè càáké.

Kuyie nkóo tǎnti tumè bèè ò kènté

¹⁰ Di mièke we ndé ti Yiè nKuyie,
we nkèmmú ku kóo tǎnti tu mù?
Wèè kèrí dibìnni mièke kè kuwenniku í bo
de yiè n duó nhomáa Kuyie ké nku mbúó.

¹¹ Díndi bèè tùòti muhǎá ke baàti mependòmmè díi mómmǎmbe tati mu mièke.
Di pendòmmè yóó tǎá dímbè,
Ti Yiè nKuyie nkuù yé deè di tùòkení,
di yóó kú mefǔtímè mièke nke.

51*Kuyie nyèmmè kù yóó deeté Abarahammu yaàbí*

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Díndi bèè wanti medeetímè kènténè,
díndi bèè wanti mí ndi Yiè nKuyie,
wénténè dipèrì bè di yará dìi mièke,
totínè di yèmmè difǎtìrì bè di dènnení dì.

² Wénténè di yààrì Abarahammu,
nè Sadaa bèè di pié,
n do yóó yú Abarahammu kòò í mǎke debire,
kè nh ò dǎò mesàà kòò pié.

³ Mí ndi Yiè nKuyie n wúó nSiyǎǎ kè mesémmè mèè m bo,
Siyǎǎ kó yedobuò nkperè,
ndònnè mesémmè mme,
Siyǎǎ èi naá ntedǎntè nte,
kè m bo di dǎò tepútè
de kó tedǎnkpetè bo naánnè
kupúú sààkù Edenni
diwèi nè kuyènaatí dè bo ānné deborè.
Bè bo ndiè nyèsǎá nke bie ndebémbénnè.

⁴ Díndi bèè tu n kɔbe kɛntɛnɛ
 díndi n kó kuwuɔ nkeɛnɛ.
 Míi yóó di duó nyikuó ìi yó ntú yebotè kó kuwenniku.

⁵ N kó medeetímè tɔ́nnímu,
 mè duunnímu kè m bo bekénè yebotè,
 kè yehékè détiyè kɔbe m bóúté
 kémbaa m bo yè deetémè.

⁶ Bóúténè keĩnkè kɛyà,
 kɛsĩnné kɛwɛnté ketenkè,
 keĩnkè yóó pɛɛtému kuyukú kɔme,
 kè ketenkèe kɛrí tiyaàcítì kɔme,
 bèè bo ketenkè ìnkè kè bèe kú
 isɛĩ kɔme kè n kó medeetímè mbo sáà
 mè í yóó mmɔke kumànkú.

⁷ Díndi bèè yé dèè wenni ke síe kɛntɛnɛ kékeè!
 Díndi bèè tũ n kó ikuó di bá nyĩèkù benitìbè kó yesáàmbè.
 Di bá ndé bè bo di senkèrimè.

⁸ Imambié yóó bè càákému kukànkù kɔme
 ibié bo bè càáké tipecítì kó kuyààkù tɛmè.
 N kó medeetímè í yó mmɔke kumànkú.
 Míi yó mbaké sáà.

Kuyie mpããnáàntì náàntò dómè Kuyie nyoute ku bakù

⁹ Kè Kuyie mpããnáàntì náàntòo béi nke dò:
 Áú! Ti Yiè nKuyie nyoute a bakù,
 benke a wɛrímú!

Ítè kécómmú a do dòmmè nè dimònnì.
 Dè í tú fɔ́ do pòntɛ Esibitàà?
 Dè í tú fɔ́ do kù Esibiti kó musĩmmàà?

¹⁰ Fɔ́ do duó nkè dàméèrìi kũũ
 kufɔ́tikù diékù kó menédiemè.
 Fɔ́ do keuté kuce dàméèrì mieke
 kàa kɔbe a deeté bèe kété.

¹¹ Mèè botí nku ti Yiè nKuyie ndonté bè yóó konnìmè Sedisademmu,
 bè bo nkũntinì ke dentì nè diwèi be namè,
 be wèi í yó mmɔke kumànkú,
 kuyeñaatí bo mbè piéké nè diwèi mediè.
 Meyeñcaàrimè nè yedabùò kè dèe déte.

Kuyie nyàúkùnnemè ku kɔbe kòntì

¹² Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Mí ndi Yiè nKuyie mmũ yàúkùnkò di kòntì.
 Onitì tu we kè di ò yĩèkù
 ò tu onitì nwe ke yóó kú, onitì í cáãnnè timútì.

¹³ Di yèmmu mí ndi Yiè nKuyie nkùù di dòdò?
 Di yèmmu mí nwèè pité tiwetì ke fií nketenkàà?
 Di yèmmu n kpéi nkè di kãm̀bùòtì duò,
 kè di kòntì au ke dò mbèè di fɛũnkò bè yóó di kuàà?
 Bèè di fɛũnkò be kó kemieke bo di dòò ba?

14 Bè kpetí bè yekpetíntuo miεε bè yètìmu bàmbà,
bè í yóó kú ye miεε bè í yóó mónté mudì.

15 Mî tu di Yiè nKuyie,
mî nampú dàméèrì ke íinko yenéfinfirè
mî yètìrì tu Mpakεdaa.

16 Mî ãnné tiwetì kè mî fî nketenkè.
Sedisadεmmu, a tú n kou nwe
mî ãnné n náaàntì a nùù miεε
mî da kãnké n nùtè kó medéè.

Kuyie nkònnémè ku kabε

17 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Íté f́ nSedisadεmmu.
Entε! N do da nì m miεε kó febòòfè nfe
kàa fè yà kékúótóo,
kàa ìkèε fité.

18 A bí a pié ì dèmarè í bo dèè bo da detε.
A pií ì bí dèmarè í bo dèè bo da benke kuce.

19 A né yóó beé nwe tì me nda tùàkení tidé?
Bè mè nda pòntemè ke εí a kperε
kè mudòò tanní nè dikònnì
we nné yóó da bántè?

20 Sedisadεmmu a kó bedapàmbè yĩεkemu ke duó
kéduó duó ice miεε
bá bè í nampú, tímátì òò pí ntehontè kè tè ndòmmè.
Mí ndi Yiè nKuyie m miεε keè di do.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî di kpannè.

21 F́ nSedisadεmmu kénté kékeè!
A kperε n dò mmesémmè mme
a muómmu dè né í tú menaà.

22 Sedisadεmmu nte mí nha Yiè nKuyie n tú mù
mí nwèè bo a f́nkúò
n yóó còutému m miεε kó febòòfè fèè firì a ìkè,
a ténke báá fè yà.

23 N yóó fè pií mbèè do da f́ũnko bè mbè
bèè do òò da péi nke dò:
Kúútí kè ti nnaù ke pēnkù,
bèè do dòò a ìnkè kuce kénnaù.

52

Sedisadεmmu εì yóó wēte kémaámè

1 Kè Kuyie mbéi nke dò:
Entε f́ Sedisadεmmu εì,
íté mecãã f́ nSiyòò εì, íté kécómmú kétéĩ,
ãnné a banyààtì
bekpákpàribè itayéi yembè bè í tatiní a tenkè ténke.

2 Sedisadεmmu íté képeité amàà mutáá,
kari a kàrì,
Siyòò píté a f́nùí kuhõũ, f́ nkudaakù.

3 Ti Yiè nKuyie ntu:

Bè di fité ke í còuté tiyeti,
 kè kù yóó di donté ke báá yietí.
⁴ Kè ti Yiè nKuyie yíé kébéi nke dò:
 N nìtibè do kàte Esibiti ke bo nkarimu,
 kè dè né mboní kè Asidii kàbe mbè fěũnko detetirè.
⁵ Di mmànni n né bo yĩme?
 Mí ndi Yiè nKuyie ndi beke mu.
 Bè me mpĩmè n nìtibè detetirè ke kònnè,
 de kó benitidənnibè buò nsiyí nsi,
 ke n sáá, mí ndi Yiè nKuyie mmí b́ei.
⁶ Dèè te kè n tu n nìtibè yóó bantému n tú wè,
 de yiè bè bo banté mú bè náannèmè,
 n tũ̀kenímu.

Bè nàkémè Kuyie nkó medeetímè kpéi

⁷ Kàa yà wèè náantəní tináaṅsààti
 yetārè ĩnkè dè ò nda naatimu.
 Wèè nàa ndiwèi kó tináaṅti,
 medeetímè kpèti ke náa nSiyōō kàbe ke tú:
 Kuyie ndi tũ̀ nkù kuù tu okpààti.
⁸ Kénté bèè baà a èi,
 bè pĩ̀kùmu bè iúmu nè diwèi,
 ke yé bè yàmè nè be nuò nti Yiè nKuyie nwētínímè Siyōō èi.
⁹ Díndi Sedisadəmmu dobontí kàbe uunè kéii,
 ti Yiè nKuyie mbántèmu ku nìtibè,
 kù dontému Sedisadəmmu èi kàbe.
¹⁰ Ti Yiè nKuyie nyòutèmu ku nòutè
 ke bo benke yebotè yeməu kù dòmmè pái pái,
 títentì timəu kàbe yóó yàmú Kuyie nti tũ̀ nkù deerímè.

Kuyie ntumè ku kàbe yè Babidənni

¹¹ Yènnè! Yènnè! Íténè Babidənni,
 díndi bèè tó mí nKuyie n cĩ̀tè kuó nenti,
 di báá kááké dèmarè dèè s̄i, dí nyetì ke wenni.
¹² Bá nyetìnè ke deití,
 di bá nyetì ke cooti, mí ndi Yiè nKuyie n nimu di ìkè,
 mí nKuyie ndíndi Isidayeeriibe di tũ̀ nkù m bomu di f̄nkuò.

Kuyie nkóo t̄nti fěũtémè

¹³ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Nte n kóo t̄nti ò yó ndéúkúmu,
 kòo yetirìi feité,
 kòo baaté ò yó ntú onitidièwè nwe.
¹⁴ Kusũ̀kù do ò yàu kè be k̄m̀bù̀àti duòmu
 ke yé o ìkè do càkemè ke ténke í ndò nkenitikàke,
 o k̄nti ténke do í dò ntinitikpèti.
¹⁵ Yebotè yóó ò yàmú kè dèè yè di,
 bekpààtibè bo pi be nò o kpéi,
 ke yé bè yàmè bè í bè benke tì diyèè marì
 ke kèè bè í kèè tì diyèè marì.

53

1 N Yiè nKuyie, we nyie nha náaàntì ti náá nti?

We mbanté a wērímú a benke mù?

2 Ò yènní ditepànni kōme mme ti Yiè nKuyie nyiikè,
ditepànni òò yèmè ketenkeríkè.

O dòmmè do í cáá nke mièti
ke do nha ò yà kénwúó

o kònti do í cáánnè betabè kpeti.

3 Ò do tú bè senkèrì wè nwe kòò yete,

kòò fěũté kémanténè kuyonku,

kédontenè onitì bè òò yà wè kékáá nkeyiikè.

Ti do ò sènkèrimu ke í ndake o kpeti.

4 Ò né do tó tũ kó mēfěũtímè,

ò do cōuté tũ kó tikōnyonkuti,

kè tinti yèmmè né ndò Kuyie nkuù ò poté,

koò poté kè bo ò dií nyiféi.

5 Ke yé ba! Kè ti kó meyei mmeè te kè bè ò kòute,

ti kó mecaàrimè kó tiyēiti nti ò tòmè kè ti ò yònte,

weè cōuté tiyēiti kè ti pèté diwèi,

bè we nkòute kè ti miété.

6 Ti do áantemu timou tipietì kōme,

bá wè kòò tũ nhò dó kùù ce,

kè ti Yiè nKuyie nhò tou timou kó meyei.

7 Kè bèè ò fěũ nkòo yie nkékékùnnè omáà,

bá ò í àate o nùù,

ò do dònnè fepièfè bè kòrinè fè nfe mukòù,

bè kēi fèè citì,

ke nciéké ò í àate o nùù.

8 Bè ò pīmmu kóò bekénè kóò kùò,

o kó kutōnkù kabe òmòù í ndake o kpeti,

òmòù í mbékú mùù te kè bè ò dèite kutenkù.

O botì kabe kó meyei nkó tiyēiti nti bè ò puotímè.

9 Koò wēnnénè benitikòubè ke kūnné,

kòò fōti wēnnè tikpàti yembè,

bá ò í me ncààrēmè mùmamù,

ò me nyí nàké timatì tũ tu siyáàbìsí.

10 Ti Yiè nKuyie nkuù do ò tãáté ke bo ò tou mēfěũtímè,

kòò duó nho fōmmu kè bè ò kùò,

kòò ūté benitibè yei,

ò yóó mōttemu o yaàbí kòò fōmmu sōté kémante,

nè weè borè nde Kuyie nyóó dōòmè kù dómè.

11 O fěũtímè kó difōnkúò benitibè bo ò ylēté kè dèè ò duó

ndiwèi kè meborimèè ò narike,

Kuyie nkóò tōnti sààwè bo nte kè kùu wénté benitibè bèè wetí,

weè yóó tó be yei.

12 Dèè kpéi nte kè kù yóó ò wēnnénè bediebè

nè bekperibè bè bo wēnné kétotí be éi dè.

Ke yé ò duómme o máà kè bè ò kùò,
 koò wēnnénè benitiyeibe.
 Bá nè ò me ntómè kusũkù kó meyei
 nke deetè benitikòbè.

54

Kuyie nyóó wēte kétaunnèmè kumáà Isidayeeriibe ké bè duó ndiwèi

- ¹ Sedisademu eì, fǝ ntehãũnte,
 fǝ nwèè í pèi, ñyãngu nè diwèi,
 tiitè teyũtè, fǝ nwèè í peitè,
 ke yé bè yete wèè nitipòkù kó ibí yóó sũũnnèmè
 wèè ye nho kpeyi.
- ² Pèkũnne a yààti kó kutouku yóó cónné dè,
 pĩnte a touku kó tiyààti kèpèkũnne,
 tuuté iwẽi ke bá nyĩèkù,
 baaké ibaaké mesàà.
- ³ A nitibè yóó sũũmmu kèpíe ntipĩtì timou
 kèfiete yehèkè yèè da tókénè,
 a nitibè bo wēte kèpíe nyehèkè yèè do dounko.
- ⁴ A bá nyĩèkù a í yóó di ifei,
 dè báá da di ke yé bè ténke í yó nda sáámmè,
 a yóó yèmmu a do di ì fei a sapànti m̀nni,
 a ténke báá denteni bè do da sáá nyèè sáámmè a tú dii m̀nni okúpokù.
- ⁵ Ke yé wèè da d̀̀d̀ weè tumè a d̀̀̀ weè yetiri tu Mpakedaa,
 weè d̀̀ mpái pái ke te Isidayeeriibe weè tu a donti,
 weè yetiri tu Kuyie nkùù te ketenkè.
- ⁶ Sedisademu! A d̀̀nnè onitipòkù bè yete wè nwe,
 kòò bo meyeñcaarimè mieke,
 kè Kuyie nda yu, kuù béi nke tú:
 M bo yĩme kédootóo m pokù n tãátè wè,
 n kraá cẽntí dii m̀nni?
- ⁷ N do da dootóomu dim̀nni sám̀pòrì mieke,
 kè mesémmè m pĩ mmediè, kè n d̀́ kèwēte ké da túótè
- ⁸ M mieke kèè do da yè mediè bá n ténke í ndó ké nda wúó dim̀nni sám̀pòrì mieke.
 N né me nda d̀́mè kè dè í m̀ke kumànkù,
 deè te kè mesémmè wēte ke m pĩ nnè fǝ,
 mí nha Yiè nKuyie nha donti mí me n yẽ.
- ⁹ N do pàrikè mèè botí Nowee kó dim̀nni ke d̀̀:
 N ténke báá yóu kè fetaafe diefe kuò benitibè,
 meĩme m pàrikèmmè ke tú:
 M mieke ténke í yóó da yè kè n da kpannè.
- ¹⁰ Bá kè yetàrè bo tote ye córè, bá kè sitãã bo sãntè.
 N da d̀́ mèè d̀́kùmè báá ceete, diwèi kó metaummè
 n da d̀̀̀nnèmè mè í yóó ceete,
 mí nha Yiè nKuyie nkùù da kuó mmesémmè,
 mí béi.

Kuyie nyóó wēte kémaámè Sedisademu

11 Áú Sedisadεmmu εì! A κπερε dò mmesémmè mme,
 menie mmεè píε nha εì κε da kuòti
 òmòu me nyí bo wèè bo da bántè.

N yóo wēte κε da maámu nè yetásààyè yebotí yebotí,
 κε da pũýténè yetásààyè
 yèè dò nyewetè.

12 M bo maá a dèrè nè yetásààyè yèè dò nfetònfè,
 kémaá a bòrè nè yetásààyè yèè dò ndoii
 kédari a duotí nè yetásààyè.

13 A bí imòu bo naá ti Yiè nKuyie nkó betũmbè
 kè be wèi ndeu mediè.

14 De mǝnni kàa nfiíkú timómmǝnti miεke,
 òmòu ténke bá nda fěũnko,
 kufōwaá nténke bá nda tókénè.

15 Bá kè bè bo da do mudoò dè í yó mbonní m borè,
 kè wèè da dèke weè doti.

16 Mii dǝò omáátì kòò fuutí timádǝutì,
 κε máátí kukpàrinenkù ò dómè,
 m me n né dǝòmu ocaàrìwè wèè bo kù càke.

17 Tikpàrinenti bè màátí ti a kpeí nti báá na ké dá dǝò dèmarè,
 kòò mòu da yu tibeénti
 dèè ò kǝare kǝare ò báá yà ò da yu mùù kpeí,
 n duó ndènde n kó betōmbè, m bè dǝò dè dò m bè dǝò mèmmε.
 Mí mbe Yiè nKuyie mmí béi!

55

Bè í do mmedεεtímè

1 Áú! Díndi sinéyēi bo bè kǝtenèní menie mborè,
 bá nè bèè í mǝke idiítí kǝtenèní,
 kǝtenèní kécǝuté kédì,
 kǝtenèní kécǝuté menaà nnè menaamiè
 bá kè di í mǝke idiítí,
 di í yóo yietí dèmarè.

2 Ba nkpeí nte kè di bo ndenninko di díítí di yóo di dè kè í nsànnè de kpeí?
 Ba nkpeí, kè di òu dèè í diè nde kpeí?
 Keènè n kpeti κε di desààrè,
 mekùò nkπερε bo ntú di kó mudii.

3 Kénténè n kpeti kékǝtení m borè,
 keènè n kpeti kè dèε yie nkè dí ríòu.

Kè n dí dǝònè metaummè mèè yó mbo sǝá,
 κε dí dǝò n do yē n yó ndǝori mèè sàà nDafiti

4 N do we ntǝáté kòò bo nnáánnè ibotí n kpeí,
 n do we ndǝò okpààti kòo mbaké ibotí.

5 Díndi Isidayεeri di ní bo yú bepǝòbè ibotí tēi kǝbe,
 ibotí tēi ìi í di yé ì bo ncokùní di borè mí ndi Yiè nKuyie n kpeí,
 mí nwèè dò mpáí pái κε di te díndi Isidayεeribe κε di déúkùnko.

Kuyie nkó dinùù í duò kεtenkè

6 Wammúnè ti Yiè nKuyie nkù kpaá feí dii mǝnni.
 Yúnè ku kè kù kpaá tóké.

7 Onitiyeiwee yóu kuce ò tũ nkù,
kè meyei ndòrìwèe yóu meyèmmè yeime
kéwēténí ti Yiè nKuyie mborè,
kè kùu ò cǐě, Kuyie nti tũ nkù sémmè ðeumu kè ku cǐěnko.

8 Kè Kuyie mbéi nke dò:
Di kó iyeñtotí cáámmu kè n kpeyi cáá,
di kó ice cáámmu kè n kpeyi cáá.

9 Tiwetì yòutenèmmè ketenkè
n kó ice me nyòutenè di kpeyi
n kó iyeñtotí me mpěēté di kpeyi.

10 Fetaafè ãã í ncùténí nè yemátárè ke kpénté kédeke ke í nyòore ketenkè,
kè tidiitì nè titieti kè ðe yè,
képeité kè benitìbèe péte kébuatí képété kédi.

11 N náañtì kperre me ndò, nti ãã í nwēténí m borè ke í pǐ mmutōmmú,
ke í dòò n dó tì, kè í dòò n tì ðennò ke yē nti pǐ mmù.

12 Di yetìmu Babidōnni nè diwèì,
di kũntimu di cie nè diwèì,
yetārè nè sitāā kè ðe bo nyíú,
kè dikpáà kó titieti ti tipíētì.

13 Detie mbè tu ðe siperésì ðe bo yè di tenkè tipotì do borè.
Kè bè tu tì tiyeti mírì kufōōku kpeti,
ke tì yè mumesatōtimù do borè.
Ðe bo ntú ti Yiè nKuyie nkó disānni,
kè ðe kó mecannimè mbo sáà ke báá ðeite.

56

Kuyie nyoo cōutémè benitìbè bemou

1 Mēmme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Ndòarinè ðe sǐé,

ntũnnè n kuó n yóó di ðeetému bàmbà
kè benitìbèe yà n ðòrimè m béi nti,

2 Ðe nnaati onitì wèè bo ndòri m béi nti
kénfííkú ti miéke, kéndake teom̀pùtè kó diyiè kpéí
ke báá ði sǎũ,
kémenténè omáà meyei mmemou.

3 Wèè í tú Sifu kòò n taunnè mí ndi Yiè nKuyie
ò báá yǐ n yóó ò cǎñnénè Isidayeeribe.
Bè fǎnte wè kòò pǐnnè tekpààtìcǐētè miéke mutōmmú
ò báá yǐ ò ðonnè mutie mùu kpeí.

4 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
Kè ðe yiè ntũ nteom̀pùtè kó ikuó
ke ðòri ì yē mmù
kòò ðòòri n yē n kòbe ndòrimè.

5 Ðe yiè m bo soó mmefiè n cǐētè miéke
kéwāri o yètìrì me miéke, ðeè wenni o kpéí ke pēēté
initidabí nè initipobí.

De yiè nyètìrì bo mbo sáà, m báá dì ùté.

⁶ Bèè í tú Sifube kè bè n taunnè mí ndi Yiè nKuyie,
ke pĩ n tōmmú, ke n déúkùngo,
ke n dó, ke tú n kó betōmbè ke tū nteom̄pùtè kó ikuó,
ke í ì sãũ,

ke dōori n yē n kōbe ndōorimè,

⁷ De yembè m bo bè kàtenè n tāsààrì ñnkè kéduó nkè bè nyānkunè diwèi,
n cīētè mubáammu kpete miēke,
kécuté be wūš bè n feu ì ke tūò diwūštōnni ñnkè,
ke yé bè yó n yumè n cīētè ke tú mubáammu kpete
yebotè yem̄ou yó mbáá ndè.

⁸ Yebotè yem̄ou yóó tínnímu betōbè bèè kpaá be borè,
n yóó yíé kētímmu betōbè.
Kè bèe wēnnénè n tii mbè ke deè.
Mí ndi Yiè nKuyie mii béi.

Kuyie nkpannèmè benìùbè yeibe

⁹ Mēm̄me kè Kuyie mbéi nke dò:
Díndi tikpasĩnti kàtenèní kédi
Titúútì kó desĩnnè kàtenèní kédi dibanni.

¹⁰ Bèè bàa Isidayeeri be bè tu tiyūšnti nti bem̄ou,
bè í yau dèmarè bè tu yem̄owūš nye
yèè í nō nke óú, bè nōnnè mudōmmú mmu ke dó inuó.
Bè í iiti be dúò ñnkè.

¹¹ Bè nōnnè mudii mmu simóó kōme,
bè šš í ndi kénsānnè.
Bèè nu nné ba Isidayeeri be, bè í yé dèmarè,
Bá wè kòò wanti mucōntimu.

¹² Ke náá mbe tōbè ke tú kàtenèní kè ti yà menaà
kémuó mmenaà nkperimè, nè nankoo mè í yóó deè,
mè í sénni ti yó nyōmmu.

57

¹ Bèè wetí beè kō mbá òm̄ou í dake,
kè benitibè mómm̄ambe duò kè bè bùútóo,
besààbè kō mbá òm̄ou í dake.

² Bè tatimu diwèi miēke,
bèè tū timómm̄anti bè yóó duómu kéom̄pè.

Kuyie nkpannèmè bèè feu yebakè

³ Díndi onitipòkù wèè nàá nKuyie mpāānāānti o kó ibi kàtenèní diè,
díndi feyanfè fèè n yóu ke tūnti tūnti yebakè.

⁴ Wenni nwe di daúmè?
We nkpeí nke di entímè?
Di périmúnè we inóndie?
Di mēnke tú itookperí yembè mbeà?
Siyáábisi yembè kó feyanfàà?

⁵ Díndi bèè dounè ditōbè detie dierè yō,
díndi bèè kàti debōatie nkó medéè,
díndi bèè feu ibi tidúótì miēke,
díndi bèè feu ibi titādènti miēke.

⁶ Ke tóu ikó nkó yetáanniye, ke dɔəri yebákè,
ke yè cou menà ke yè pāā ntidiiti kó yepārè,
dènde bo n narikaà?

⁷ Ditádièrì ìnkè nke di waàmmè di dúò ke dɔunè ditɔbè,
ke de ndekù ke feu iwũ.

⁸ Ke nuu ndi bákè di bòrè ke diri yeteyè di ánnùduotí,
ke m bùtínné ke dei di yààti ke dekù ke pèkùnkò di dúò,
kè bè di dɔunè ke péu mucóntimu, kè di dó bè ndi dɔunè
kè di yau be fei.

⁹ Ke tau mekùò mpéu ke kòtenè okpààti diewè * borè,
ke kpèé mekùò nfɔ̄me ke tóu mbenìtibè ke bè tɔnnè dedétirè,
ke bè tanné kudɔnkù.

¹⁰ Di tũnne de kó ice ke òu di me nyí banté dè tumè detetirè,
ke kpaá mɔke muwèrímu, bá di í òu.

¹¹ Di do yĩèkù we? Di do yòte we kénáké siyáàbìsì,
bá di ténke í dèntení n kpéí, bá di í dààte n kpéí?
N do nyuo nwe, n cĩéké kè dè m̀ntemu deè te kè di í n dé.

¹² Di yèmmè dò ndi í càkemu, kè n né yóó di daá,
nkè di tómmú naá detetirè.

¹³ Di bo kuó ndi m̀nni,
di bákè yèè di murí yè bo di deetáà?
Kuyaakù kuù yóó yè neinè yemou,
m bo yè fùùte muyaá,
bèè n duó mbe máà bèè yóó tieke dihei,
bèè yóó kari n tāsààrì.

Kuyie nyóó bántè m̀è bèè tu ku kòbe

¹⁴ Kè tí Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Ennenè kuce, tũntenè ku,
deitenè mebétímè memou n nìtibè kó kuce mièke.

¹⁵ Nte Kuyie nkùù baké ke ìnkè nè ketenkè ke bo sáà,
kùù yètìrì tu kpa meyei nhò tu mù:

N kàrì bo ke ìnkè nke kè n dò mpáí páí,
ke né bonè wèè bo meyeñcaàrimè mièke,

kòo yèmmè cààrè m mè cáttinne,
ke náríkũnne wèè bo meháàrimè mièke o k̄me.

¹⁶ N yí yó nhā ke di séí, m mièke í yó nhā ke di cóú,
kè dè í dò mmemme yenitiwèrè bo kú, bembe n dòò bè.

¹⁷ Isidayeribe kó meyetímè mèè do te
kè m mièkeè bè yè dim̀nni sámpòrì mièke,
kè m bè poté ké bè bùtínné

kè bè me mbaa ncĩéké kékpénkũnne be to,
kèntũ bè dó ì ce.

¹⁸ M bantému be ce imou,
n né yóó bè mièkũnne mu, ké mbè ni,
n yóó bè bántèmu bembe nè bè bè wè ndidabònni,

¹⁹ ké bè duó nyenò bè bo nni nsántínè yè,
bèè bo medétimè nè metóómmè kè bèè pété medeetímè.

* **57:9** okpààti diewè: Bè nàà nwèè kpéí ndie mbo na kèntú dibòò dièrì bè tu di Mòdòki nè Ebedeebe kó tináànti diyètiri dimáà ndi ke né cáà mmuyúù.

N yóó di miékùnnemu mí ndi Yiè nKuyie mmî búi.

²⁰ Benitiyeibe bie dònne dàmeèrì dómme mme,
bè ã ì nyí só dimònni mari,
yefinfirè ò nyiitimu ke kónni,
ke uutoo tiyontì dèè tu desinnè.

²¹ Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú:
diwèi í mbo benitiyeibe kpéi.

58

Menùboúmmè Kuyie ndó mè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Píéké! Kàa tammèe ye ditàteheù kōme,
kàa náké Isidayeeriibe be yei,
bembe Sakabu yaabí be caàrìmè.

² Yewe yemau bè n waammu ke dó kényíté n kó ice,
ke dō mbè nu ndó kédòò dèè sié,
ke dōri ke do mbè yó ntū n kuó mí nKuyie,
ke m békú ikuó ì wenni,
ke dó nní mbè bonè.

³ Ke m békú ke tú: Ti bou ba nkpeí dinùù,
kàa í dake ti kpéi?

Ti fēũnko ba nkpeí ntimáà bá a í ti wúó.

Kè m bè tēnné ke dò:
Bè ã bou ndinùù ke né ntūnni be kpeti nti,
ke fēũnko be kó betōmbè.

⁴ Bè ã bou yendò kempìetì nè betabè mbe ke kpa nke dukù betabè,
bè í dōri menùboúmmè n dómè.
Bè ã ì mboú dinùù dè bo yiènnèmmè kè n cōuté be báammì.

⁵ Mí nKuyie n dó mèè nùboúmmè botáà?

A bo fēũmmè a kōntì kékōnné dipènni kōmaà?

Ke dáátì kufòtònkù kēpū mmutápéinaà?

Bè de ntú menùboúmmè mí mbe Yiè nKuyie ndómàà?

⁶ Mí nKuyie ndó mèè nùboúmmè di mè yému mèè tu:

Di miéke bá mpéi benitibè,

di touté yetuò cēéyè bè tō yè,

kédeetè bè fēũnko bè, ké bè touté be tuò yemau,

⁷ kētoténè a dii dikōnni bo wè

kédéé nha cīètè bèè kpa bè bo díéké dè.

Kòo niti bo o tetiri a ò dàtinné tiyààti

ke bá mbúútóo a nititòu kpéi.

⁸ Kàa dōri memme dè bo nda wenni diwennécànni kōme,

a mōnne báá òte dè bo miētémè

kè medeetímè mbo a yeti dii bōri,

mí nha Yiè nKuyie nkè n kó tikpeti nda baa.

⁹ Kè nsà kàa yóu a bo nfēũnkomè benitibè,

ke bè fieti inómbí, a ní bo n yú mí nha Yiè nKuyie nkè n yie,

kàa n kuónnè n keè kékatení.

10 Kè nsà kàa totírínè a kó mudii dikònni bo wè,
kè wèè kpa mudii a ò pã kòo di.
De m̀nni a bo ndò mmenáà dibiiñni miεε,
kè dibiiñni naánko dè ò ndòmmè diyie còmmú dì m̀nni yeyo.

11 Kàa Yiè nKuyie nní ntú a kóo cēnti,
bá kàa bo dikpáà tedəntè kperi a báá ḿnté mudii,
kù bo nduò nha t̀toti muwērímu
kàa mbitíri kupaku bè yóòri kù kōme,
kùu bo kupúú menie nyí kũũ dè.

12 F́òò yóó fíi dim̀nni kó tidobonti,
kéwēte kēpũúté yehékè do borè nè dim̀nni ke duó,
kè bè da yú ke d̀ wèè ìiti iyie,
wèè t̀nni ice ìi bo nte kè benit̀bèe wēte kékari dihei.

Kuyie ndó teom̀p̀tè ndòmmè

13 Kè di ní yóu mutōmmú teom̀p̀tè yie,
ke yóu di bo túótémè n kó diyie tu di,
kēnt̀nninè di kpeti.
Kè di wúó n kó diyie, diyie disàari
kè di wúó nde kó diyie kè di cãá nke deu.
Kè di di dèúkunko ke í di t̀ou ke karinè di kó ice,
kè di í di t̀ou ke t̀nninè di kpeti kè di í náá nsóntíke kó tináahti,

14 De m̀nni mí yó ntú a kó diwèi ké nda to,
ke da dee ndihèi deit̀rè kàa baaté,
kémbo dihei n do duó ndi a yààri Sakabu,
kè nni nda piú,
mí nha Yiè nKuyie mmũ bíi.

59

Kuperi kùu bo tínti nè Kuyie nti cuokè

1 Kénténè! Di Yiè nKuyie nnòutè í kũp̀ri,
ke do nkù bo yĩεke kù bo di deetémè,
kù me nyí ò ke bo yĩεke kù bo keémè di báammii.
2 Di kó meyei mmeè náá nkuperi díndi nè ku di cuokè,
di caàrimè meè te kè kù di b̀tinné.
Kù í na ke bo di kēnté.

3 Ke yé di nou siì mùòtimè menitiyĩ,
kè di nómbi kòu,
kè di nōnnè siyáàbisí,
kè di nóndié ndó tináanyeiti.

4 Di yu ditəbè t̀i beénti í tú tisàati,
òmòu í bekùnè otəu timómmonti,
di pĩ nti tu tibénti nti, t̀i í m̀ke t̀i co kè.
Di òò púo mmeyei mme kè mēe peité mēcaàrimè.

5 Di ukú yèè yie ntu yedautiyie nye,
kè wèè maá ndi d̀u nyèè yie nhò kúmu,
kàa wèété dimáà kutām̀nkù kuè yènni.
Di duòkù t̀i yàati í cãánnè tináti.

6 Di duòkù t̀i yàati bè í t̀i daati.
Di yàati í tú t̀i daati.

Di tǎmmú tú meyei nkǎmu mmu.
 Mudǎnnētǎmmú mmu di pǐmmè
 7 Kè di naàcèi kerì meyei nkó ice máà,
 kè di ò ndó mecǎã nke bo kuò bèè í cààrè mùmamù.
 Kè di toti meyei nkó iyentotí máà,
 kè di pēēté dè dè dǎúnkomu,
 ke naá ntidobontì.
 8 Di í yé diwèl kó kuce,
 di kerì ì ce í dò nsei,
 di tǔ nyice kónkóntíyì nyi.
 Wèè tǔ nde kó kuce ò báá yà diwèl.

Kuyie nkǎbe bantémè be yetímè

9 Dèè te kè Kuyie nhǎotí kù bo ti deeténèmè ti dootitǎbè,
 deè te kè kù í cǎrike ke bo ti deeté,
 kè ti baa kuwenniku bo yènnímè kè dibìnnì máà né bo.
 Kè ti dó kuwenniku bo míitémè bá kù í míí,
 kè ti bo dibìnnì miéke.
 10 Ke áante kuyũ̀nkù ò nháámmè kuduotí borè,
 ke firì bèè nuò nyí wúó mbe kǎme,
 ke bétírí kuyie ncuokè ke duò ke dò ndè tu keyènkè,
 kè ti kǎntì naati kè ti né do mbe círíbè.
 11 Kè ti kuò mmukpasǐmmù kǎme,
 ke kuò yekpetìnónkperè tēmè, bá ti í om̄pu,
 ke kémú Kuyie mbo ti patemè,
 kè dè dò nyúóó,
 kè ti baa medeetímè bá mè í tuàkùní.

12 Kuyie nti caàrìmè meè sṹ nha ìkè,
 ti yei mmèè nàké ti kpéí,
 ti yei mbo ti yǎ ìnkè nke,
 ti bantému ti caàrìmè.

13 Ti í yie nha kpeti, ti da soutému,
 ti da bütínnému, f̄s nKuyie nkùù ti te.
 Ti yèmmè dó ti tu: Ti bo nfěũ̀komè betǎbè,
 nè ti bo yetemè a kpeti.
 Ti yeñtotí ì bo ti yèmmè ì tu siyáàbisí nsi.

14 Ti yóumu ti bo mbekùmè kè dè wenni,
 ti ténke í dǎari dèè sié,
 kè benitìbè kàri dè bè bá nnáá ntimómmǎnti.
 Benitímómmǎmbe í bo.

15 Òmǎu ténke í náá ntimómmǎnti,
 Wèè dó kemp̄i ntimómmǎnti bè ò nfekù weè kperè sǎà.

Kuyie nteémmè ku kǎbe

Ti Yiè nKuyie nyàmu timómmǎnti í kpaámè,
 kù me nyí dè pénsìrì.

16 Kè kù nsó nhòmǎu í buò timatì kè dèe kù di,
 kù yàmè òmǎu í bǎtimè besénnìbè kpeti,
 kè kùu youte ku nòùtè ke bo bè deeté,
 kè kù wetímè meè nte kè kùu na,

17 Kè ku wetímè nkù dàátí

ke dò ndimátìyaàbòrì dī̀ pì dicĩncĩnnì,
 kè kù òké dipì̀ dī̀ tu mēdētīmè,
 kè ku yaàbòrì kù dàátí dī̀ tu mēpēitīmè,
 kè ku kó kuyaádándátínkù tu diyantidùò,
 kù kpànnè dī̀ ku kàbe kpéí.

¹⁸ Kù bo yietí bá wè o tōmmú dòmmè,
 ku dootitàbè bo yà ku miēke dòmmè,
 ku dootitàbè bo còuté ku yēĩti,
 bèè bo mēdētīmè bè í yóó mǎnté be kó tiyeti.

¹⁹ De mǎnnì diyìè taà kèè bíékè kàbe bo yàte ti Yiè nKuyie.
 Kè dī̀ yìèní kèè bíékè kàbe yà ku kpeti,
 be dootitàbè yó nkéríní ke dò mmēniē nhōō tamè mmē kukó nnè muwērímú,
 kè Kuyie nYaá mbè bèti kēfūū.

²⁰ Odeetiwè kèrínímu Siyōō tārì,
 ke bo deeté Sakàbu yaàbí ì̀ bo yóu i yei.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmí̀ bēi.

²¹ De yembè kpéí m bēimmu ke tú m bè taunnèmu, kè n kó muyaá mbo be ì̀nkè ke túóté yíè nnè bè bo mbomè, m bè duómumu n náàntì kè tì yó mbo be nò miēke nè be yaàbíó, nè be yaàbí kó iyaàbíó sǎà.

60

Sedisadēmmu èi yóó wēte kémaámè kè ti Yiè nKuyie nkpeti mbo di miēke

¹ Sedisadēmmu èi, ité kécómmú kēmiēté,
 dè tū̀òkemu a bo mǐ̀tè dè a wenniku,
 Kuyie nkó tikpeti bomu a ì̀nkè.

² Dibì̀nnì dī̀ dàtínné kutenkù dè urikemu benitibè,
 kè ti Yiè nKuyie nné da mǐ̀tè ku kó kuwenniku,
 ke da benke ku kó tikpeti bomè a ì̀nkè.

³ Yēbotè bo ntū̀ nha kó kuwenniku,
 kè bekpààtibè wúò nha wennécànnì kó menáà ké nda tū̀.

⁴ Sedisadēmmu wénnì a èi fitímè, a bí iténímu tipĩ̀tì timou,
 ke tì̀i nke kũ̀ntiní a borè.

A dapàmbè iténímu dēdētirè,
 kè bè uukuní a sapàmbè ke kpēnnìnkóní a borè.

⁵ A yóó dè yà kè diwè̀ dī̀ da pĩ̀ nkè kuyḕnaatí da kuò,
 ke yé tikpàtì tì̀ bo dàméèrì tì̀ kòrinímè a borè
 kutenkù kó tikpàtì yó ndòkuní ke cuuti a borè nde,

⁶ Kè benitibè nyiitinèni yòyóbè titòntì titòntì,
 Mandiyāā kó kutempē nkàbe nè Efa kòku kàbe nè Sabaa kó kutempē nkumou kàbe
 kè bè nkòriní ke touní mēsōō nnè tihúúntì
 ke pĩ̀kù ke sántí ti Yiè nKuyie.

⁷ Kedaa èi kó iwū̀ō imou yóó tíimmu a borè.
 A yóó tiekemu Nēbayōti èi kó yēpedakè kè di n yè nni nfeu,
 mí nKuyie n wū̀ōtònnì ì̀nkè dipànnì ndi dī̀ kó kufōōku n naati.
 De mǎnnì kè n cĩ̀tè n kpeti bo tè yètìrì ndeu.

⁸ Ōmbe mbe bèè pùtì ke do nyewetè?
 Ōmbe mbe ke putíní yēkpētìnónkpere ò mputimè ke kũ̀nti ye weñnì?

⁹ Yehəkè détiyè kəbe buó mí nwe,
Tadisisi èi kóo bàtóòbè beè yó ntú beketibè kékpènnéni,
a bí nè timáti péiti mesəə bè bo déúkunnemè
mí ndi Yiè nKuyie n yètìrì,
mí nwèè dò mpáíí, ke di te díndi Isidayεεribe ke di déúkunko.

¹⁰ Bepòòbè beè yóó maá f́ nSedisadεmmu èi kó iduotí,
kè be kó bekpààtibè mpī nha tōmmú.
Mí ndi Yiè nKuyie mmī bēi.
M miεke kèè do di yè kè n di poté,
nè n sà mèè kpéi n yóó di kuómmu mmesémme.

¹¹ A èi kó yebòrè yó nfeíomu sáà kuyie nnè keyènkè,
bá yè báá kpetínné kè dèe yie nkè yebotè ntəuní ye kpàti a miεke
kè ye kpààtibè nkəriní a èi.

¹² Yebotè nè yekpààtiyo yèè bo yete ye bo mpīmmè a tōmmú yè í yó nkpaá bè bo yè kùə
páíí.

¹³ De mōnni Dimaa tùúku kó tikpàti timəu,
idei bè tu ì sipérésì nè bè tu ì pinni nè bè tu ì bisi,
kè dèe kətení kéntú n cīètè kó tisāti,
kè n déúkunnε n cīètè m bo tē yètìrì.

¹⁴ A dootitəbè bèè do da f́éũnko
be bí kərinímu ke bo sīnné a ìkè.
Bèè do da senku bεməu bè yóó da búutému,
bè bo nda yu ke tú ti Yiè nKuyie nkó dihei Siyōō,
Kuyie nkùù dò páíí ke te Isidayεεribe ku èi.

¹⁵ Bè do da dootóomu ké nda níí,
bá òməù í mpēnkù a borè.
N né yóó duó nkè bè nda pətìnèmu sáà,
benitibè yèmmè bo nda naatinè nè be yaábíó sáà.

¹⁶ De mōnni f́óò yóó di yebotè məke dè
késūōte bekpààtibè,
kébanté ke dò mmí nha Yiè nKuyie mī tu a dεetíwè
kébanté ke dò mmí nKuyie Sakəbu do tū nkù
n kpeínìmu kè mī da donté.

¹⁷ De mōnni kè bè nda təuo disəəwūō kó difōtìrì mesəə
timáti kó difōtìrì timáti péiti,
idei kó difōtìrì disəəwūō,
yεtárè kó difōtìrì timáti.

¹⁸ A èi miεke òməù ténke bá nf́éũnko otəù,
òməù ténke báá pənte otəù kəo èi naá ntidobontì kédəúnko,
a tenkè keməu duómè.
A èi kó iduotí yètìrì bo ntú medεetímè,
kè di bòrè kpeye ntú mí nKuyie nkó disānni.

¹⁹ Diyiè kó menáà mmè ténke í yó nda mí nkuyie mmōnni,
otānkù wèe me nyí yóó nda duò nkuwenniku keyènkè.

Ti Yiè nKuyie nkuù yó ntú a kó menáà sáà kéntú a kó tisàti.

²⁰ Yekúdabùò nténke bá nkpaá a èi miεke.

Mí nha Yiè nKuyie mû yó ntú a kó menáà nsáà,
mè í yóó deè diyie dèumè yoo otànkù kōmmè.

²¹ Kè benitisààbè beè maa ríbo a èi kè beè ndi baké sáà,
dihèi n dòò dì.

Bè bo nkótírí titieti n fiúkú tì deboore ti kōme
kéndéúkùnkò n yètìrì.

²² A nìtìbè miεke wèè kó kunaàmùnkù kēñnì
kuù yó mbo sikou sikou

wèè kó kuwu nyí tú kùmakù kè kù ntú kuwu nkperíkù,

mí ndi Yiè nKuyie n yóó dè dòòmu mecāã nde mǎnnì bo tuεke dìi mǎnnì.

61

Kuyie ntāāté wè koò tōnnè ku náantì

¹ Ti Yiè nKuyie nkó muyaá mmuù bo ny ñnké,

ti Yiè nKuyie nni ncòúmmu mekùò ke n tǒ,

kè m bo náké tináañsààti besénnìbè,

kéduó ndiwèi bèè yèmmè cààrè,

kékpété tikpetíntì,

képité iwēi tidaati,

² kénáké benìtìbè ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbenni tūàkenímè,

kè ti Yiè nKuyie nyóó kpa nti kpànnì,

kébántè bèè bo meyeñcààrìmmè miεke.

³ Siyōō kabe kuàmmu kè m me nyóó bè bántè,

bè pū mbe yo nye mutápeí,

kè m me nyóó bè ínné iyítòòdá,

bè kōmmú yekúdabùò nye

kè m me nyóó bè waare mekǎfōōme,

ké bè daté tiyōōtì kó tiyààti,

ké bè datínné tibanyààti,

kè bè mbè yu ke tú:

Detedierè mewetímmè kpepe,

Ti Yiè nKuyie nfíi ndè ke bo déúkùnnè ku yètìrì.

⁴ Bèè yóó wēte kéíi nyedobuò ndimǎnnì kpeye,

kémaá sicēi sù pùò nnè dimǎnnì,

kéwēte kéíi nyehékè kótè,

kékūté yedobonkótè.

⁵ Bepòòbè bo ndi cēmmù di wūō,

bekpákpàribè bo ndi kuuti di paa

nnè detie mbè tu dè fínyí de kó depaa.

⁶ Díndi biε bè bo ndi yu ke tú:

Ti Yiè nKuyie nkuó nìùbè,

bè bo ndi tú ti Yiè nKuyie nkùù ti te ku kó betōmbè,

di bo di yεbotè kó tikpàti,

kénsārì be kó tisàti.

⁷ De yie ifei ténke í yó ndi bo,

di yóo pété ticuuti nti kuce mèdeémè,
 kémbó diwèi miéke sãã.
⁸ Mí ndi Yiè nKuyie n dó timóm̄m̄nti nti,
 n yí dó dèè wènnìnko ke sari,
 n yóo bè yietímu weti be yeti,
 ké bè dònè metaummè mèè yó mbo sãã.

⁹ Kè bèe yíété be yaàbí ibotí im̄u miéke,
 keyíété be kó feyanfè iwua nteì miéke,
 kébanté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie n di dòò mesàà.

Disãnni kó feyènfè.

¹⁰ N yèmmè naatinèmu ti Yiè nKuyie
 kè ñ yānku kè diwèi n kua Kuyie nkùu n te ku kpéí
 kù n datínnémè medeetímè kó diyaàbòrì.
 Kù n datínnémè mewetímmè kó diyaàbòrì,
 wèè tòu o pokù ò ã sārímè kéiri feítòòdáfè,
 kè n dò nyikúú niùti, ke dò nhosapàà nhã pammè kénkari o d̄u,
¹¹ Ketenkè ã dennení mèè botí bè buotí dè,
 bè ã yore ikũmbí kè ñ yèmmè
 ti Yiè nKuyie nyóo dennení mèè botí medeetímè,
 kè yeboṭè yem̄u mè yà ké kù sante.

62

Sedisademmu yóo wète kétũntemè

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 N dó mèè kpéí nSiyã deè te kè n yí yó ndò nyúó,
 n dómu Sedisademmu deè te kè n yí na ke bo ndò nsó,
 n yó mme nhã ke kémmúnè
 mewetímmè kó kuwenniku bo míitémè,
 diwennécànni kōme,
 medeetímè kó kuwenniku bo míitémè dihããtĩnni tēmè.
² Kè yeboṭè yem̄u yà a wetímè,
 bekpààtibè bem̄u bo yà a kpeti,
 ke da yu diyètìpànni ti Yiè nKuyie nyóo da keuté di.
³ Kè ti Yiè nKuyie nni nda pikú ku n̄utè dikotipìi kōme,
 ké nda ceú dikpààtipìi tēmè.
⁴ Bè ténke bá nda yu ke tú diheì bè dootóo di.
 Bè ténke bá nyu a tenkè ke tú ketenkè kèè d̄únko,
 bè bo nda yu ke tú mí nha Yiè nKuyie n càà,
 bè bo nda yu ke tú m pokù
 ke yé mí nKuyie n yèmmè da naatinèmmè,
 kàa tenkè n ye.
⁵ Odapàà nhã túótémè osapàà nképuoke,
 mèè botí nku a n̄itibè yóo da yenkemè
 diwèi ñ mbomè odapàà nho pocēnni kpéí,
 Kuyie nyèmmè yó nda naatinè mèè botí.
⁶ Sedisademmu n cōnné bebàribè mbe a duotí,
 bè í dò nkéçíéké keyenkè nè kuyie.

Díndi bebàrìbè,
 bèè dó ti Yiè nKuyie mbo dentenímè Sedisadεmmu kpéí,
 di í dò nkésakìi, n náánnè o kpéí.

⁷ Di báá pā Kuyie mmefiè,
 kénkémùnè kù bo wēte kētūntemè Sedisadεmmu
 koo naá nkutenkù kuməu yó nsāntí wè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nyòutemu ku nòutè ke poté ketenkè,
 ke béi nke pàrikè ke yī:
 F́ nSedisadεmmu a dootitabè ténke í yóó di a diiti,
 bekpákpàribè kó ibí báá yà a naà mpàmmè a fèüté ke pèté mè.

⁹ Bèè kùúti tidiiti beè yó ntì yo
 nke déúkunko mí ndi Yiè nKuyie n yètìrì,
 bèè tōū f́inyī be ke dəəri menaà
 mbeè yó mmè yè n cīètè dānkù miεke.

¹⁰ Díndi Sedisadεmmu kəbe yènnè,
 píennè kuce bèè kūntiní be kpéí,
 kéitínné kuce kó yefòtè kúpíe nyetárè
 kécónné mεcannimè kè yεbotèe yà.

¹¹ Di Yiè nKuyie mpīēkùmu itemmānke iməu ke tú:
 Nákénè Siyōō èi ke dò: A dεetiwè kéroomu
 ke bo tíi nhò dεeté bè,
 bèè tu o tōmmú kó tiyeti.

¹² Bè bo mbè yu ke tú: Bèè cāā nke tú Kuyie nkəbe,
 bè bo mbè tu ti Yiè nKuyie ndonté bè.
 F́ nSedisadεmmu bè bo nda yu ke tú:
 Dihèi bè dó di, bè í bəntóo di.

63

Kuyie nyóó potémè yεbotè képeite ku kəbe bānni

¹ Wenni nwe yie nwèè itini Edəmmu tenkè,
 we nyitini diheidiè Bosedaa kòo yààti tò mmewūð?
 We nkèrini ke dáátí o yààti ke yíeo,
 ke tá o wērímú.

Ti Yiè nKuyie nkuù kətení ke bo bekénè yεbotè,
 kédeeté ku nìtibè.

² Ba nte kàa yààti tēi mmenitiyī?

Ba nte kè tì dōnnè wèè nàù nf́inyī kó yεbe diyetituo?

³ Kuyie nnàá nke tú: N do bo m mää ndi diyetituo ke nàù,
 n kəbe kóò məu í n teennè,
 m miεke kèè do bè yè kè nní mbè nàu ke be ūtíri,
 kè be yī nsèri n yààti.
 Kè m mùəti n yààti timəu.

⁴ N do yému nè n yèmmè miεke ke dò ndiyiè marì m bo peite n nìtibè bānni.
 Dimənni tūəkemu m bo dεeté di n nìtibè,

⁵ Kè n wènté ke ś nhòməu í buə de kpeti,
 kè dè n di n yàmè òməu í bomè n f́onkúò,
 mēmme kè n yòute m bakù m miεke còuté mēè kpéí,
 kè dè n duó mmuwērímú.

⁶ Mèmmè m mièke yèmè yebotè kè n yè nàntè
kè yè yòurè m mièke ye yè mèè kpéí.
Kè be yĩ ncóú nketenkè.

Bè nàkémè Kuyie nsémmè kpéí

⁷ N yó nsántímu ti Yiè nKuyie nku sàà nkpréí,
kù ti dòò mèè sàà nkpréí, m bo ndéúkùnkò ku yètìrì,
ku nìtì tiì dèu Isidayeeribe kpéí,
ku sémmè mèè te kè kù bè dòò de kó mesàà ndiemè.

⁸ Kuù béi nke tú: Isidayeeribe tu n nìtìbè mbe,
m bí nyi, ì í yó n souté.

Mèmmè kè kùu bè deeté.

⁹ Bè do bo diì m̀nni meyeñcaàrìmè mièke
kù í t̀nní ku kóo t̀nti m̀u,
yoo ku t̀nni mari ku m̀mm̀nku kuù bè deeté.

Kù bè d́mu kè mesémmè kù mbè bonè
dèè te kè kù bè donté.

Kuù do bè ùúkú ke bè yùàri,
be borime memou mièke.

¹⁰ Bè me nyí nyie nku kpèti,
kéncaàrè Muyaánsààmù yèmmè,
kè kùu kónté kénáá mbe dootitòu,
ké bè ta mudòò.

¹¹ Mèmmè bè d̀ntenímè dim̀nni kótìrì
dè do d̀mmè M̀yiisi kó dim̀nni,
kè bè mbékú bemáà ke tú wèè do bè sée
d̀m̀èrì ò bore?

Wèè kó muaá ndo bo be cuokè de yiè nk̀te ke?

¹² Wèè do bonè M̀yiisi kóò duó mmuwērímú,
wèè bakù do kpeñni kòò kèéte kukó nkó menie mbe ìkè,
képéte diyetidieri kè di bo sáà.

¹³ Weè do bè ni kè bèe keté d̀m̀èrì mièke
tesántè ð nkérimè mutencatímu bá bè í mbète bá sám̀pó.

¹⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù kó Muyaá ndo bè kpaake ke karinè meom̀p̀mè borè,
kupecenku ð nkérimè ke cuti kubiriku.

Mèmmè ti Yiè nKuyie ndo nimè ku nìtìbè,
ke fei ku yetidieri.

Kuyie mpāānāānti náāntò kuōnnèmè Kuyie

¹⁵ Áú! N Yiè nKuyie á mbo keñkè

a cēsààtè deñkè,
kéwéntení káyà dè ti d̀mmè.

Dè yĩme kàa ténke í ti d́?

Ba nte kàa ténke í ti kuò mesémmè?

¹⁶ F́òò tu ti cice!

Ti yààri Abarahammu í ti yé,

ti yààri Sakabu ti yèmmu.

Ti Yiè nKuyie nf́òò tu ti cice.

Nè dim̀nni f́òò tu ti kóo deetiwè.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie, ba nte kàa yóu kè ti m̀nté a ce?

Dè dòmme kàa yóu kè ti áá nke ti to kpenke,
 bá ti ténke í da dé?
 Wě̄x̄t̄ení ti bíékè, a dó m̄èè kp̄éí ntínti a kó betōmbè.

Tínti a kó benìtìbè, f̄òò ti te.

¹⁸ Yem̄rè s̄ám̄p̄ó miēke nke a nìtìbè tínti ti tiekemè dihei,
 kè ti dootit̄òbè k̄t̄ení ke p̄ònte a c̄ēs̄ààtè t̄èè dō mp̄áíí.

¹⁹ Dè ȳíme kàa ti d̄òri ke dō nha í ti baaté diyìè marì?
 Dè dòmme kàa ti d̄òri ke dō nti í t̄o a yètìrì n̄è ti bomè?
 Ba nte kàa báá k̄t̄é tiw̄etì k̄écút̄ení
 yet̄ārè na nda yà k̄ēs̄ānt̄e.

64

¹ Ti Yiè nKuyie nti da báámmu,
 ncutíní ke dō mmuh̄áá nk̄éc̄óút̄é id̄eí
 ncutíní ke dō nkeh̄āādek̄è k̄è d̄èe f̄ānt̄e
 kàa dootit̄òb̄e banté a tú w̄è,
 k̄è yebot̄èe kpeute a ìk̄è.

² A do d̄òò tidiet̄i k̄è d̄è ti d̄éét̄emu,
 a na ncùt̄ení k̄è yet̄ārèe s̄ānt̄e a ìk̄è.

³ Ti mu nyí tì k̄èè diyìè marì,
 tì í ta òm̄òù kó ditoò,
 ti me mmu nyí yà dib̄òò marì d̄òòm̄è mebotí b̄èè d̄i bùò be kp̄éí,
 nk̄è d̄è í tú f̄ò nKuyie.

⁴ A òò c̄out̄en̄è diw̄èi ndi w̄èè d̄òòri a d̄óm̄è
 b̄èè d̄enniní a kp̄éí ke t̄ū nha kó kuce,
 ti cààr̄emu kàa miēke ti p̄eike
 k̄è ti t̄ūnne ice ti do t̄ū nyì n̄è dim̄ònnì,
 a yóó ti d̄eet̄emu.

⁵ Tim̄ou ti s̄āū ntim̄áà ndi,
 k̄è ti t̄ōmm̄ú mùù tu mus̄āām̄ù k̄è mù naá tiyaàc̄it̄i,
 ke kp̄éí tif̄āàkpetì k̄ōme,
 k̄è ti caàr̄im̄è ti t̄o kuyaak̄ù ò nt̄òm̄è tif̄āàkpetì.

⁶ Òm̄òù í bo w̄èè yu a yètìrì,
 òm̄òù í dààt̄e ke bo da taunn̄è om̄áà,
 ke ȳé a ti bùt̄inn̄ém̄è k̄è ti ȳei nti tieke.

⁷ Bá n̄è memme ti Yiè nKuyie f̄òò tu ti cice,
 ti tú tiyaat̄i nti kàa tu oyaamarì a n̄ou s̄iì ti d̄òò.

⁸ Áú! Ti Yiè nKuyie a miēke báá ti ȳè k̄étonté,
 bá nh̄a ke ȳé ti caàr̄im̄è,
 a ti w̄ént̄é fen̄ōns̄ààf̄è ti tú a kó benìtìbè m̄be tim̄ou.

⁹ A ek̄è s̄ààȳè d̄òúnkomu ke naá ndikp̄àà,
 Siȳòò naá ndikp̄àà ndi k̄è Sedisad̄emmu feít̄óo.

¹⁰ A c̄ēdiet̄è, a c̄ēs̄ààt̄è,
 ti yembè dō déúk̄unko t̄èè miēke a yètìrì
 t̄è c̄òút̄é muh̄áá mmu,
 d̄es̄ààr̄è ti ȳemm̄è do naatin̄è d̄è k̄è d̄è càke.

¹¹ Ti Yiè nKuyie a bo na k̄énw̄úó nd̄end̄e kó dim̄àà ke búút̄óòà?
 A bo nti w̄úónko ke ti yo nyifei dīeyì s̄áà?

65

Kuyie nyóó bekénèmè bèè kù bùtínné ke feu iwũõ yebòkè

¹ Mémme kè Kuyie mbéi nke dò:

Bèè í n waà n duó nkè bèè m bekù be kpèti.

Bèè do n waà n duó nkè bè n yàmú.

M benkemu m máà kubotí kùù do í yu n yètìrì

ke yí: Ntenè mí, ntenè mí.

² N dièkù n nàùtè nte yewe yemou kuwuò nkùù í yie

n kpèti ku bíékè,

kè bè tũ nkuce yeiku,

ke dōori be yèmmè dómè.

³ De kó kuwuò nkòbe n wénnìmu ke dè feío ke feu iwũõ depénnè kó yetòrè

ke cóunko tihúúntì titáti kó yedombie nyĩnkè,

⁴ ke ã ifōti mieke ke wentí titādèntì mieke,

ke cáá nyefònkè

ke ãã tidiiti tì sī mbe bō mieke * mieke nke ke náánnè becíribè ke waà mmeteèmmè, ke yo
ntibōdiiti, Kuyie ndo yē nyIsidayeribe bá ndōori dè.

⁵ Bèè ã nnáá mbenitibè tóbè ke tú:

A bá n tóónnè a bá n tóónnè,

n yí dò nkékááké kàa n kááké a tuoti ice nyi.

Mí nKuyie m mieke kèè péi de yembè mediè

dè còú m mieke nke sãã.

⁶ N wārimu be dōōrimè n yí yó mbè wùónko,

n yóó bè yietímu be dōōrimè weti weti.

⁷ N yóó bè yietímu be yei nnè be yembè kōme,

bè do caari mí nwe bè cóunko diì mōnni tihúúntì yetòrè yetārè ìnkè.

N yóó bè yietímu meyei mbè n dōò mè.

Mí nKuyie mmũ bíi.

⁸ Fínyĩ kó kubakù kùù peité,

bè ãã í nkù biè bè ãã kù soómmu,

meè botí nku n yóó dōòmè n nìtibè,

n yí yóó bè kùò bemou.

Mí nKuyie mmũ bíi.

⁹ M bo ānné Sakabu yaabí kuwuò,

bembe Sudaa kó kuwuò nkòbe beè yóó tieke n tāsààrì,

bembe n tãáté bè.

Bembe n kó betōmbè.

Beè yóó di tieke kēmbō.

¹⁰ Bèè bo n wammú beè yó ncēm̀m̀m̀

ipe nè sibōó Sanōó biriku

kè Akōó kōku ntú dinaacēnhò.

¹¹ Díndi bèè né n dootóo mí ndi Yìè nKuyie

ke yè n tāsààrì kpéi ke pãã ndibōó Kati tidiiti

ke waà nyeyunatè ke cou menaà dibōó bè tu di Menii.

¹² N yóó duó nkè bè di kuò mudoò mieke nke,

di bo nnínkú di núù kè bè di feu,

ke yé n di yumè kè di cīéké, kè n náá mbá di í ncóú.

* **65:4** De kó benitibè do ã nkōri ifōti

N yē ndèè í wenni di né de ndəəri.

N yē n yí dọ̀ dè di de ntāāté.

¹³ Dεε kprí nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú

n tǎmbè bo nyo nkè dè sànnè,

kè dikònni né di bo,

n tǎmbè bo nyò mbè dómè,

kè sinéyēĩ né di kə̀.

N tǎmbè bo nyānkunè diwèi,

kè ifei né di bo.

¹⁴ Diwèi bo mbo n kó betǎmbè kè bè nyíú,

kè meyeñcaàrimè né di bo kè di kuò.

¹⁵ N yóó di kuomu, kè di yètèe naá ndibenkèrì

kè n kó benitibè n tǎāté bè níí yè yu képarikè ke dọ̀:

Ti Yiè nKuyie nni nkuo kù kùo mèè botí de kó benitibè.

¹⁶ Wèè níí bo ndó n kó mesàà ò níí yó n yú ke dọ̀:

nè Kuyie ntimómmanti kə̀ku,

ké mè pèté.

Kè wèè dọ̀ képarikè, ò níí yóó parikènè n yètìrì ndi.

Kuyie nyóó dọ̀mè ketenkè pànkè nè kēĩnkè

Mí nKuyie n ténke báá dentení meyeñcaàrimè mèè pēēté me kprí.

Mí nKuyie n yóó mè kèimmu.

¹⁷ N yóó dọ̀ kēĩnkè pànkè nke nè ketenkè pànkè,

bá òmòu báá dentení dèè pēēté de kprí,

òmòu ténke bá ntoti o yèmmè de kprí.

¹⁸ Dí nyānku nè diwèi kè di yèmmè nnaati sǎ̀.

N yóó dọ̀ dè kprí.

Sedisademmu ei bo ntú diwèi kperi,

kè di nitibè mbo kuyeñnaatí mièke sǎ̀.

¹⁹ Diwèi yó nni mbonèmu Sedisademmu kè nní nyānku n nitibè kprí.

Òmòu ténke báá keè Sedisademmu mièke
didabònni nè éyooi!

²⁰ Dε mǎnni dibíkempètìrì ténke báá kú,

òmòu me mbáá kú o bénti.

Dε mǎnni wèè bo mmàke yebie ntekòutè (100) kékú ò bèntému.

Dε mǎnni wèè bo kú ke í tù̀ke yebie ntekòutè (100) Kuyie ncṑ wènwe

²¹ Dε mǎnni n nitibè níí bo maá sicéĩ ké nsi ã,

kéfiíkú detie kécááké de be.

²² Dε mǎnni bè ténke báá maá kòo tǎ̀u mǎ̀u ta,

bè me mbáá fiíkú detie n kòo tǎ̀u mǎ̀u cááké de be.

Be we kó kusùkú yó mmànnè detie nkpeye mamè mme,

de mǎnni kè n nitibè dọ̀ dè beè yóó dè di.

²³ Dε mǎnni òmòu báá ɔ̀u detetìrè

òmòu me mbáá peitè o bire kè dèe kú o nuo mmieke

ke yé be mǎ̀u be mbe nè bè bí bè tumè n dọ̀ bè mbe mesàà.

²⁴ Dε mǎnni bè níí bo nkpaá ke í m mǎ̀

kè m bè duómmu bè dọ̀ dè.

Kè bè nkpaá ke í béi kè n kèè.

²⁵ Dimanni nè fepièfè dè bo nwē nke diitì timútì.

Dicìricìrì nè fenààfè kè dè nwē nke diitì timútì

kè fèwààfè kó mudii ntú mmutáá,
 dèmarè ténke báá dọ̀ dèterè mèyeyi.
 Dèmarè báá cààrè dèterè n tāsààrì ìnkè
 Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́éi.

66

Kuyie ndó ku cīètè ntú t̀è botí

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dọ̀:
 Kéìnkè tu n kpààtikàrì ndi,
 kè ketenkè tu n nacèdaánnì.
 Di yó m maá ònte cīètè?
 Ọ̀ndi b̀òrì ndi n ní yóó om̀pè̀mè?
² Di wúó ndèè kó dimàà m̀i dè d̀òò,
 dèè kó dimàà bo m̀i te ke dè yènní.
 Mí nwúó nwe tu ocīrì, osénnìwè, wèè yèmmè cààrè,
 wèè kemmu n náàntì nè kufōwáá nke n dé.
³ Wèè n fèúté fènáàfè ke kùò onìtì,
 wèè n kùò fepièfè ke kèéte tamòtè f̀nní,
 wèè m pãã ntidiitì kó yepãrè, ke n kòu yefònkè,
 wèè n t̀ùò ntihúúntì ke wète ke feu yebakè,
 bembè kó dimàà bè tãátèmu de kó kuce,
 kè dè bè naatinè de kó isake.
⁴ N tãátèmu ke bo duó nkè bèe yà mèyeyi,
 be kōmbùòtì duò dè n yóó de mbè b̀onté,
 n yu ke yumu òmòu me nyí còúté,
 kè m b́éi nhòmòu me nyí n t̀ènné,
 ke né d̀òò m baa yè n yí d́ó dè,
 n yete dè bè né de ntãáté.

Kuyie nyóó dente kéteemmè ku kòbe

⁵ D́índi bèè kōmbùòtì duò ti Yiè nKuyie nnáàntì,
 keènè kù tu mù: Di kòbe bèè di ní nke di yetírì di yu m̀èè kpéi n yètìrì.
 Bè di daúmu ke tú:
 Ti Yiè nKuyie mbenke ku kpeti kè ti yà di kó diwèi,
 de yembè bèè móm̄m̄m̄be yóó di ifei.
⁶ Kénténè di bo keè kutoweku kùù dàátí dihei.
 De kó metammè yìèní Kuyie ncīètè nte.
 Ti Yiè nKuyie nkó metammè mme,
 kù yietì ku dootitòbè mbè bè m̀annè t̀i yeti.

⁷ Siyōō èi í kuó ntipòutì ke né na ke peité,
 di kpaá ke tú di bo kuó ntipòutì ke p̀anke peité denitidabire,

⁸ We nkèè t̀i mbotí diyìè marì?

We nyà diè mbotí nè ti bomè?

Dihei òò í nhãnné diyìè dìmáà,
 kubotí òò í nhãnné dimònnì dìmáà,
 Siyōō yie kpepe né me ndòò,

ò í kuó ntipòutì ke p̀anke peiténí initidabí.

⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m bo nte kòò nitipòkù pòutì bi kòò né báá peitáà?
 Mí nwèè ò nte kè debiree yènní, m̀i bo dè d̀itinnáà?

Mí nKuyie nkùù di te mî ti ndi beke.

¹⁰ Díndi bèè dó Sedisadεmmu dí nhò wě́nnè ke yānku, dè ndi naatinè o kpéí.

Díndi bèè do kuò nSedisadεmmu kũũ tiiténè tihauti.

¹¹ Di yóó yā́amu o me kénsànnè kè dè di bántè.

Di yóó sōmu o miesεrè di dómè.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nsɔɔté kébéi nke dò:

N yóó tóní diwèi ndi Sedisadεmmu kè di mpũ̀ ò nkukó nkōme,

menie nhō̄̄ ta kukó nképiemmè,

kutenkù kó tikpàtì yóó me nhò píε.

Bè bo ndi pĩ̀εke ke di yā́ā̀nko,

ké ndi úúkú ke di wáà̀rì.

¹³ Onítipòkù ò mbáá mmèè botí o birε,

n yóó di bántè mèè botí Sedisadεmmu mieke.

¹⁴ Di yóó dè yàmu kè di yèmmèε narike,

kè dí bité fὲĩnkèmbóntaafè ò̄̄ dúóté kè timútìi dò̄̄mè.

Ti Yiè nKuyie nyóó benkemu kù nìtìbè kù kpeń̀nìmè,

kè ku dootitòbèε yà ku mieke dō̄̄mmè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nkèrínímu muhā́á mmieke,

kè ku kpà̀rìnaasḗĩ fĩmmú fefò̄̄dónfè kōme.

Ke bo peite ku pèi nè kemieke, kètuo mbenitìbè fehā́ādὲenfè.

¹⁶ Ti Yiè nKuyie bekùnè muhā́á mmu

nè dikpà̀rìsiε ndi kù tièmmè benitìbè.

Kù bo kuò benitìbè kutenkù kè bè nsũ.

¹⁷ Bèè wè̀nkùnkò bemáà ké́cánnìnkò ke kòrì depénnè kó yebòkè borè,

ke tũũ nhobò̄̄yìε nfṑnkúò,

ke cáá nyefṑnkè, nè yetìrè, Kuyie nyete dè.

De yembè yóó kúmu ò̄̄mò̄̄nnì ò̄̄máà.

Mí ndi Yiè nKuyie mî béi.

¹⁸ N yé̄mu be dò̀rìmè nè be yḕtotí.

Kuyie nyóó tímmè ku kòbe

Kè Kuyie mbéi nke dò: N kéroomu ke bo tí nyibotí iməu kəbe, kè bèε yà n kó tikpeti. ¹⁹ M bo dò̄̄ mèbenkùmè yεbotè cuokè, kè ye kəbe bèè yenténè m beénti m bo bè t̄̄ nyibotí t̄̄ mieke, Tadisisi nè Puti kperi nè Dudi kperi, bεmbe bèè tu betā̄ntā̄ubè, m bo bè t̄̄ nyehékè détiyè, Tubaadi nè Yafā́. Bèè í kèè bè náammè n kpéí, bè mu nyí yà dè n kpeti. De kó benitìbè bo náké n kpeti ibotí t̄̄. ²⁰ Kè n t̄̄ mbè ntəuní di tebí s̄̄i bo ibotí iməu mieke. Bè bo mbè təuní nè sisḗĩ nè sikpà̀rìnaasḗĩ, nè sisḗĩ tesì s̄̄i mùmmu. Kè betòbè ndeke yesāmmarínarè nè yòyóbè. Ke kũ̄̄nnènnì n tāsà̀rì Sedisadεmmu ke n duò. Isidayεεribe ò̄̄ nni mpā́ā mmèè botí yepā̀rè, ke ā̀ā yεbò sà̀yè mieke ke təuní n c̄̄tè̄̄ mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmî me nyē.

²¹ Be mieke m bo t̄̄nké ikuó niùbè nè Defiibe mí ndi Yiè nKuyie mî béi.

²² Kὲĩnkè p̄̀nkè nè ketenkè p̄̀nkè n dò̄̄ kè bo mèè botí, di kó kuwuə yó mmε mbo nè di kó diyètìrì.

²³ De m̀̀nnì benitìbè bεməu

bo nkə̀rìnì m borè bá wèè t̄̄nkù,

bá t̄̄è oǹ̀pùtè ke ninku n ỳ̀kè

mí ndi Yiè nKuyie mî búi.

²⁴ Δε μὸννὶ βενὶτὶβὲ βὲὲ yetε n kpeti
 bè bo kú kénduó kè βενὶτὶβὲ kòríní κε βὲ yàu.
 Υεbiè yèè càá mβε kǎntì yè í yóó kú,
 muhǎǎ mmùù bè tùò mmù í yóó kú,
 βε κπερε bo ndò nyisòκε βενὶτὶβὲ βεμου κπέí.

Sedemii Di mpátiri tɔ tii náaànti

Sedemii do tú ikuó niùti Idikiya birɛ ndɛ. Idikiya Anatɔti ɛi kou kòo bo Bensamɛɛ kó kutempɛ mmiɛkɛ, kɛ Kuyie nhò yu kòdò dɔ̀̀ ku pããnáaànti náaàntò kɛ ś́ nho kpaá kɛ tú odapàà. Bɛmɔu kɛ bè nhò niímmu, nè memmɛ kòo baã nyíku o móm̄m̄nti ñnkè kɛtuɔkɛ kumànku.

Weè Sedemii o móm̄m̄u nweè wàri dɛ kó dipátiri. O kó tipããnáaànti do tú ò bo caummè Isidayɛɛribɛ kɛ tú Kuyie nyóó bè bekénè bè feu mɛ̀̀ kɛ́́ nyiwṹ́ yɛbɔkè kɛ dɔ̀̀ri mɛyɛi. Sedemii do tú Kuyie nkóo niti nwe kɛ mènke duó nhomáà Kuyie nkó mutãmmú kɛ́́ kɛmmɔkɛ dikɔ̀̀mbù̀̀ ò í nyĩ̀̀kù̀̀ ò bo náké m̄ timóm̄m̄nti bá kòo bo fɛ̀̀tɛ̀̀. Kuyie ndo yóó ò yu ku tãmmú kɛ Sosiasi bo o kpàti benni tɛ́́pítè nè ditããnni miɛkɛ nke. Kuyie mpããnáaànti náaàntè tɔ̀̀bè Sofonii nè Abakuku bè do tú o kó dimànni kɔ̀̀bɛ mbɛ.

Sedemii do kpaá fòumu kɛ Kuyie mpããnáaànti ò náké ti kɛ tisũ̀̀kù̀̀ti dɔ̀̀. Kɛ Nebukannɛsaa Babidɔ̀̀nni kóo kpààti bè do kɛ́́pɔ̀̀ntɛ Sedisadɛmmu nè Kuyie nɛ́́fɛ̀̀tɛ̀̀, kɛ́́pɛ́́ nSudaa kóo kpààti kékònnè nè benitibè tɔ̀̀bè pɛ̀̀u. Bè bè p̄́́m̄m̄ú dii m̄nni kɛ kònnè kɛ Kɛdadia bè do baá nwè dihɛi kɛ bè ò kù̀̀. Sudaa kɔ̀̀bɛ bè do kpaá kpaá, kɛ bè cɔkè kékɔ̀̀tɛ Esibiti kɛ́́sɔ̀̀ri, kɛ bè p̄́́ nSedemii nè muwɛ́́rímú kòo bè nɛinè dɛ bíékè. Ò kɛ nku.

Di mpátiri náaànti duó kɛ dóm̄m̄

1. Kuyie nyóó bekénè m̄ Sudaa kó dikpààtiyuu 1-45
2. Kuyie mpããnáaànti náaàntò náké ti kɛ dɛ ntukúnè yebotè tɛyè bè ò í tú Isidayɛɛribɛ 46-51
3. Bè domè Sedisadɛmmu ɛi kɛ di pòntɛ 52

¹ Di mpátiri tɔ̀̀ Idikiya birɛ Sedemii náké ti nti nè ò dɔ̀̀ dɛ, Idikiya do tú ikuó niùbè bè do bo Anatɔti ɛi Bensamɛɛ tempɛ mmiɛkɛ bɛ kòdò m̄ nwe. ² Kɛ ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedemii Am̄o birɛ Sosiasi tu dii m̄nni Sudaa kɔ̀̀bɛ kóo kpààti, o kpàti benni tɛ́́pítè nè ditããnni miɛkɛ. ³ Kɛ kù̀̀ wɛ̀̀tɛ kòdò béinnè Sosiasi birɛ Sosakimmu tu dii m̄nni Sudaa kɔ̀̀bɛ kóo kpààti. Kɛ Kuyie nni nsákè kɛ náánnè Sedemii kɛntɔ̀̀ kɛtuɔkɛnè Sedesiasi Sosiasi birɛ tɛ̀̀rɛ kpàti benni tɛ́́pítè nè dimáà. Dɛ kó dibenni kóo tããnummù̀̀wè miɛkɛ nke bɛ p̄́́m̄m̄ú m̄ Sedisadɛmmu ɛi kɔ̀̀bɛ kɛ kònnè.

Kuyie nyumè Sedemii kòo bo náké ku náaànti

⁴ Kɛ ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii kɛ dɔ̀̀:

⁵ N do da yému
kɛ mu nyí da pítè a yɔ̀̀ pɔ̀̀uti miɛkɛ.
A do kpaaní a yɔ̀̀ pɔ̀̀uti miɛkɛ
kɛ n da cã́́nnému,
n do da tããtému
kàa bo ntú wèè náá m pãã náaànti yebotè.

⁶ Kɛ n tɛ́́nnè Kuyie nke dɔ̀̀:

Áú! N Yiè nKuyie n yí nɔ̀̀ nke náá,
n kpaá bɛmmu.

⁷ Kɛ ti Yiè nKuyie nni ntɛ́́nnè kɛ dɔ̀̀:

Bá ntú a kpaá bɛ.
A kɔ̀̀rimu n yóó da t̄́ mbèè borè
kɛ bo bè náké n yóó da náké ti timɔu.

⁸ Bá mbè dé kɛ yé n da bonèmmèmu

ke bo da deetè.

Mí ndi Yiè nKuyie mû búi.

⁹ Mèmmè ti Yiè nKuyie nyòutemè ku nòutè kékááké n nùù, ké n náké ke dò: Nh ànnému n náànti a nùù mieke.

¹⁰ Banté ke dò n da báammu yíe nyebotè,

kàa bo mbaké yekpààtìyò,

kàa bo nhuuti, ke kòtì,

ke bonti ke pònti, ke déite,

ke mati ke fíinte.

Sedemii dǎúmǎmè tidǎuǎnti ke yà mutie bè tu mù amandíè

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbekè ke dò: Sedemii a yà ba? Kè n dò: N wúó mmutie bè tu mù amandíè kó kubakù nku.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: A de yàmu weti weti, de benkú m pǐmmè mme m búi nti ke yóó tì dǎd.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: A yà ba? Kè n kù tǎnné ke dò: N yà tekũmbotè nte kè tǎ bo kubakù yóú bíékè, kè fǎnni ke bíkúní m bíékè.

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò:

Kubakù yóú bíékè nke

meyei nyóó cóúnnímè dihei dii nyembè bemou ìnkè.

¹⁵ Nte n yóó yúmu kubakù yóú kó iwuo nyimou nè yekpààtìyò yemou,

dè kòrinímu ke bo pi Sedisademmu èi kó yebòrè,

kéfité iduotí nè Sudaa ekè yemou.

Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi.

¹⁶ M búi nti be kpéi n yóó tì mbè dǎdumu

bè dǎri mǎè kpéi nke m bùtínné,

ke tuò nyebókè tihúúnti,

ke kǎnkù ke báá mbè dǎd dè.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:

Fǎ nSedemii báátí,

íté kékote ké bè nàké n da nàké tì kó dimàà.

A kǎnti bá mpaati be ìnkè,

kàa pàati mû né yóó da ànné

kufǎwáá mbe ìnkè.

¹⁸⁻¹⁹ Dihei yembè bemou,

bekpààtìbè nè be kó betũmbè

nè ìkúó nùbè nè Sudaa èi kǎbe

bemou bè í yó ndó a kpeti.

N né yóó da duómmu muwǎrímú

kàa bè bàao.

A bo ndònnè dihei iduotí fité di,

dimátisǎà disǎwũǎ kó iduotí dǎmmè

bè í yóó da na.

Ke yé n yó nda bonèmmèmu ke da kǎnké.

Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi.

2

Isidayeeribe ténke í dǎmè Kuyie mbè do kù dǎ mǎè botí

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Kote Sedisademmu kǎbe borè kǎpǎéké kè bèe keè. Mí ndi Yiè nKuyie m mû tu:

N kpaá ke yémú di do n taunnémè

di bíkémbéntì m̀ǹǹǹ.
 N do di puoke bàmbà,
 k̀è di ǹǹi ndómè,
 k̀è ǹǹi ǹǹimè dikpàà t̀ed̀ont̀è mièke ke di ntũ.

³ Isidayeeribe di do cáámmu ke tú n k̀obe,
 k̀è n dí te nh ò ntemè bá t̀i diiti di ò̀ ò̀ deite t̀i meketimè,
 k̀è t̀i tu n kpeti,
 òm̀ò̀ do ò nkòò di k̀ááké wèe tuòti ice nyi,
 k̀è meyei nhò do.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bíi.

⁴ Díndi Sakòbu yaàbí keèné n tú mù,
 Isidayeeribe kó iwuò nkémmúnè n yé mmũ.

⁵ M bíimmu ke tú:
 n do cààrè ba di yembè
 k̀è deè nte k̀è bè n yóu ke t̀unne detetirè kperè?
 Ke naá bemómmbè detetirè.

⁶ Bá bè í békú bemáà
 mí mbe Yiè nKuyie nkũu bè d̀ennení Esibiti m borè.
 Mí nwèè do bè bonè dikpàà t̀ed̀ont̀è mièke yefòtè borè.
 T̀ed̀onkpetè mufòmmu í borè.
 Òm̀ò̀ í borè, oǹt̀i í p̀enkù dè.

⁷ Mí di k̀atenení ke di k̀anne ketennatikè,
 k̀è di bo nyo ntidisààt̀i,
 k̀è di né ta nh èi ke di s̀ink̀unne,
 ke di càke, k̀è di naá nyisòke.

⁸ Bá ikuó niùbè í békú bemáà
 mí mbe Yiè nKuyie mborè.
 Ikuó yembè t̀énke í n yé.

Bèè tu benìùbè bè t̀énke í yie n kpeti,
 k̀è bèè do náá m p̀ānāānt̀i
 k̀è bè nàānnè dibòò Baadi kó muwērímú,
 ke t̀unne detetirè kperè.

⁹ Deè te k̀è n di bek̀unè
 ke yó ndi bek̀unè díndi nè di yaàbí.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bíi.

¹⁰ K̀atenè Kitimmu ekè yèè soké meniè mmieke k̀eyà.

T̀ōnnè benìtibè k̀è bèe k̀ote Kedaà èi,
 k̀è nsà k̀è bè d̀ò̀r̀i di mè ndò̀rimè.

¹¹ Kubotí makù k̀obe ceeri ku b̀akè miè m̀botáà?
 Bá nè yè í me ntúmè Kuyie nnaà?

Díndi n kó benìtibè k̀è díndi né n t̀uóte
 mí nwèè do te k̀è bè di s̀ānt̀i,
 ke c̀èetenè detetirè kperè!

¹² Díndi keĩnkè k̀obe dè dò nké dí dimu
 ke dí p̀i nyisíé.

Mí ndi Yiè nKuyie m̀i bíi.

¹³ N nìtibè n cààrèmu k̀è dè deu,
 bè n dootóomu mí mbe Yiè nKuyie,
 mí mmenésààmè kó dinébòr̀i
 ke k̀ote ke keú yefòtè,

yefõtìkperè bá mēniē nyí bo.

Isidayēeribē bo bantémè kē dò ndè yòù a bo dootóomè Kuyie

14 Isidayēeribē di tú tidaatàa?

Yàà di tú kudaakù kó ibí nyí?

Dè né dōmmè kè bè di pòntì kē eiti di kperē?

15 Bè kontí yecìrìcìrè tēmè mmē,

kē péú metammè,

kē pòntē dihèi dimòu kè di dounko,

kē naá ntidobontì bá òmòu ténkē í di bo.

16 Bá nè Esibiti kó yehèkè Nofu nè Tapanesi kòbē,

kè bè kuó di yùtì.

17 Isidayēeribē di kó meyetímè mēè te

kè dè di tũkēnì,

di dootóo mí ndi Yiè nKuyie nku,

kù do di ní dī mōnnì kucē sàakù miēkē.

18 Di né dōri ba miē

di mē ntũmmè Esibiti kó kucē

kē bo yà kukó nNiidi kó mēniē

di dōri Asiidi kó kucē

di bo kōtemè mmē kényà kukó ndiekù Efadati kó mēniē, ndē bo di teennè ba?

19 Di dōnniti tũ yóo di tié,

di bũtinnémè Kuyie dē kó tiyēĩti nti di yaumè,

kè dè bo yie nkè di banté di bo yóumè

mí ndi Yiè nKuyie nwèè di te,

kē í nní ndé, dè n yòù mēè botí kē n tii.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa mú bēi.

Kuyie ndōmmenēmè Isidayēeribē onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè

20 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nkē dò:

Nè dimōnnì ndi di í yiemmmè n kpeti,

kē n yàtenè kē náá nkē tú: Ti dó kēntē timáà.

Kē né kōri sitāá simòu ìnkè

onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kōmē,

kē kōnkù detedierè demòu yò.

21 M mē ndo di fíí

nkè di ndōnnè fínyĩ tie nsààmù mmu.

Mutie mùù mēnkē wenni.

Dè né yĩmē kè di cēetē kē náá mmutie dikpáà kōmu musĩmmù?

22 Bá kè di òú dimáà nè yefòdúò

bá kè di òúnè ciékùrè di yēi

mè baa yó nkpaá bomu kè m mè wùó.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí bēi.

23 Di bo yĩmē kē dò di í sãũ ndimáà?

Di í tũnnē yebòkè Baadibaa?

Wénténè di do kéri sī naàcèi dikpáà dibiri miēkē,

kè nsà kè di bo banté di dōri dè.

Bá yòyó kó debirē bá nkōrì mēmmē sinaàcèi.

24 Di dōnnè disāmmarínannì kó diserì ndi,

dī manténè dikpáà kó mucèmmu,

kè di kōntì ìté kè di wanti yēdaayè.

Kē fĩmmù di í dò nhòmòu bo na kē di còríné,

yedaayè yèè dì wanti yè báá benné kéou,
kè di kòntì yàùtè yè yóó dì yàmu.

²⁵ Isidayeeribe kè di cokù mecãã

ndi naàcèi bo fáũté kè di níí kpei.

Kè di né mè ntúmè di kpeti í bomu,

kè díndi dó yebókè nye ke yó nye ntũ.

²⁶ Bè ãã pĩ nhoyúókù kè ifei ò kùò mèè botí,

ifei yóó me ndi pĩ ndíndi Isidayeeribe

nè di kó bekrààtibè nè di krààtitũmbè,

nè ikuó niùbè nè bèè nàá mí nKuyie m pããnáàntì.

²⁷ Díndi bèè ã nwúó ntebãatenkaanitè ke tú
teè tu di cice,

kénwúó ndibãatãri ke tú

dì di te.

Dì bo ntũ mmè mí ndi Yiè nKuyie

nkè di m bùtinné pái pái.

Kè dè di di di m̀nni di né nni nyu

ke tú n di deeté.

²⁸ Dè kó yebókè bore di d̀ò yè?

Yèe katení kè nsà kè yè bo na

ké dí deeté meyei ndi do di m̀nni.

Díndi Sudaã kãbe di bókè sũmu

ke m̀nnè di ekè m̀mmè.

²⁹ Dè d̀ommè kè di dó ti m̀ote tináãntì
mí nnè díndi?

Dimou di m bùtinnému,

mí ndi Yiè nKuyie m̀i béi.

³⁰ Kè n di puotí ke di puotí detetirè,

de kó tiyẽiti í di duó nyitié mmai,

kè di né pètinke kùò bèè nàá m pããnáãntì,

yekpamaà nkõme.

³¹ Díndi di m̀nni kãbe kénténè mesàà,

mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì.

Díndi Isidayeeribe n naá ndi kpeí tedontè kó dikpàà ndi

ke duò tikõmbùdàà?

Yáà n naá ndi kpeí dihei dibìnni kperi ndi?

Dè né d̀omme díndi n nìtibè

kè di tú di yó ncehntì

di dómè mme di í wẽtiní m borè.

³² Osapàà nhõ yè nhosãtãà?

Osapàà nwèè bo ke yenkú ò bo yè nho yààtãà?

N nìtibè bie me nni nyèmmu bá

dè í tóké de kó yewe í dò nkékaa nkédeè.

³³ Onitipòkù wèè nã nke waà mbenitidaabè

ò d̀ommè di kperè me ndò

nke yé di yémè di òmmè ke waà nyebókè.

Nè de kó medòòrimè yeime mieke

ke bo na këtuo nyitié mbenitipòbè bèè d̀outi d̀utinè benitidaabè.

³⁴ Besénnibè bèè í cààrè mùmamù

kè di bè kùò
 be yĩ nkpaá ke darimu di yaábòrè mánke.
 Di me nyí bè pĩ nkè bè dòòri meyei.
³⁵ Nè memme kè di yèmmè dò ndi wenni
 kè di tú Kuyie mmieke í yó nsóké ke di péi.
 Di náá mèè kpéi nke tú di í cààrè deè te
 kè kù yóó di bekénè.

³⁶ Dè yĩme kè di cãã ice mucántímù,
 di di ì fèi Asidii di yóó i ndi Esibiti.
³⁷ Di yó nke wētíní ke ceú di yò nye,
 ke yé di Yiè nKuyie ndootóomèmu,
 di do ìkú bèè ìnkè
 deè te kè di í yóó pété meteèmmè mamè.

3

Kuyie ndòmmenèmè Isidayeeribe onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kòò to kpeñi

¹ Mí ndi Yiè nKuyie m bèimmu ke yĩ:
 Kòò niti yete o pokù koò bèti,
 kòò ité ke yenke otàù mǎù,
 o dǎù kótì ténke báá na kóò tùóté,
 kòò ò tùóté o èi sīntemu.
 Dè né dòmme díndi Isidayeeribe
 kè di m bùtinné ke tūnne yebókè
 ke dó n wēte ké di túóté?
 Mí ndi Yiè nKuyie mmíù tì ndi beke!
² Wénténè yetārè kényà
 ditārì mari bo di í dèke di ke fié iwũṣ yebókàà?
 Di do ã nkari ice nyi ke bàà beyóóbè tēmè,
 di do me ndǎari ke m bùtinné ke tūnne yebókè,
 ke sīnkūnne dihei.
³ Nè de kpéi nke n di mǎnte fetaafe,
 bá di ténke í yé feyṣṣkèntaafe.
 Kè di cīké ke mǎke
 onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó mèyèmmè,
 bá ifei í di pĩ,
 di í banté di caàrimè.
⁴ Di mmònni kè díí né kuò nke n yu ke tú:
 Ti cice nè ti bemmè mme a ti dómè.
⁵ Ke bekú dimáà ke tú Kuyie mmieke sàà yó nsóké ke ti péimaà?
 Kù yó nti u kemieke nke sáà?
 Mèmmè di náámmè ke baa né soké ke dǎari meyei
 ndíndi de kó itookperí yembè.

Wèè náá nKuyie mpānānāntì ò tumè bèè ceete

⁶ Okpààti Sosiasi kpàti mieke, kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: A yà Isidayeeribe m
 bùtinné ke dòò dèà? Bè dèkù yetārè yemǎu ìnkè nke nè detie ndemǎu yò ke feu iwũṣ yebókè.
⁷ N yèmmè do dò mbè yóó dǎò dende kó dimáà kéwēténímu m borè, bè me nyí wēténí! Kè
 be yṣ fũṣ kǎbe Sudaa kó kuwuò nkǎbe mǎke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó
 meyèmmè kè bè wúónko. ⁸ Sudaa wuò nkǎbe yǎmu Isidayeeribe m bùtinnémè, kè m bè yete
 ke bè duó ndiyetepátíri. Nè memme kè bè í n depe ke mǎke onitipòkù wèè dauti dautinè

benitidaabè o kó meyèmmè ke kòte ke fié iwũṣ yebòkè. ⁹ Isidayeeribe kóò ke í ndake n kpeti, ke m bùtínné ke fié iwũṣ sibòotenkaanì nè yebòtárè ke s̀nk̀unne dihei. ¹⁰ Bá nè memme kè bè yṣ fũḍ kàbe Sudaa kó kuwuṣ nkàbe màke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó meyèmmè bè í wētení m borè nè be yèmmè memou. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke d̀: Isidayeeribe bèè m bùtínné be kperè wēte ke t̄ũnèmu Sudaa wuṣ nkàbe bèè màke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó meyèmmè. ¹² Kè kù d̀ n kòte ḱp̄ĩkè ḱcau nkubakù you kàbe Isidayeeribe ke d̀: Di Yiè nKuyie díndi Isidayeeribe di tũ nkù tu:

Wētenèní m borè,
díndi bèè n yete,
n yí yóó yóu kè m mièkèe do di ìnkè,
ke yé n sémmè deumèmu.
Mí ndi Yiè nKuyie m̀i me nyè.

M mièkè ṣṣ í nhā ke cóú nsáà.
¹³ Díndi ćenkèe banté di caàrìmè.
Banténè ke d̀ ndi yete n kpeti nti,
mí ndi Yiè nKuyie ndi do tũ nkù,
ke kòte ke fié iwũṣ yebòkè di do í yé yè
yeteyo yemou borè bá di í k̀nté n tammè.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei.

Sudaa kàbe wētenímè Kuyie mborè

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu: Wētenèní m borè díndi bèè do n yete ke yé m̀i di temè. N yóó di t̀nkè dimáà dimáà ndi di nheì òmáà, ku nnaàm̀nkù bédébè ke di tanné Siyṣṣ èi,
¹⁵ kè di duó m̀ecèmbè n yèmmè kàbe kè bè ndi ćemmú, nè mecìi nnè tidààti.

¹⁶ Kè di pié d̀i m̀nni ke sũũ nke pié ndiheì, mí ndi Yiè nKuyie m̀i b́ei. De m̀nni di t́enke bá nnáá, mí ndi Yiè nKuyie nkó metaummè tau ḱp̄í, di t́enke bá nnáá ndi ḱp̄í, òmou t́enke báá dentení di ḱp̄í. Di báá daatení di ḱp̄í bè me nt́enke bá d̀ò diteri. ¹⁷ De kó yem̀rè mièke bè bo nyu Sedisadèmmu ke tú ti Yiè nKuyie nkó dikpààtikàrì ke yebotè yemou ncokùní di bíékè, ti Yiè nKuyie nkó diyètìrì yu dè Sedisadèmmu. Bè t́enke bá ntũ m̀be kó meyèmmè yeime itookperí k̄ome. ¹⁸ De kó yewe mièke Sudaa kó kuwuṣ nkàbe bo s̀nkè Isidayeeribe kó kuwuṣ nkàbe kè bèe wēnné ḱiténí kubakù you kó ketenkè mièke ḱewētení dihei n duó ndi be yembè kè bè di te.

Itookperí yembè yóó wēte ḱep̄enténímè Kuyie mborè (Ti Yiè nKuyie mb́ei nti)

¹⁹ N do d̀ó kè di d̀ò m bí nyi kè di duó nketensààkè,
kè di kè tieke,
ketenkè kèè p̄èté kesonke kemou.
Kè n yèmmè ndò ndi bo nni nyu ke tú di cice.
Bá di bá m̀ bùtínné bitì.
²⁰ Onitipòkù wèè yìè ke waà m̀benitidaabè ò òmmè o d̀ò.
Isidayeerì me nni nhṣ.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei.

²¹ Isidayeeribe kó yedab̀ò nyèè yìèní sitáá ìnkè,
kè bè kuò nke m báá.
Be ce ì s̀inte,
bè yè mmí m̀be Yiè nKuyie nku bè do tũ nkù.

22 Díndi m bí ì n yete wētenèní,
kè n tũntè tì bo mí nnè díndi ti cuokè.

(Benitibè tērné ti)

Nte tĩnti ti wētenímu a borè
ke yé fǒǒ tumè ti Yiè nKuyie.

23 Yebəkè Baadibe ti soutému nè ti ñ nyè feu iwũǒ ke úú ì úú.
Ti Yiè nKuyie nkuù ti dεerí tĩnti Isidayεeribe.

24 Nè ti baa bεmmè mme
kè ti yembè feu be naàke
nè be piètì dibǒǒ Baadi ifei diitì.
Kè dè dèènè ibí initidaaì nè initipòì.

25 Ifei ì do dò nké ti pǐ.
Ifei ì do dò nké ti dátinné kuyààkù kōme.
Ti cààrèmu ti yeténè ti Yiè nKuyie nku ti tũ nkù
tĩnti nè ti yembòo nè ti bεmmè nè yíenní,
ti í kènté ti Yiè nKuyie nti tũ nkù kó metammè.

4

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

1 Díndi Isidayεeribe kè di cèète,
kè di wētení m borè.
Kè di fũũ nsibǒǒtenkaanì isəke kpesi n yìikè.
Kè di ténke í cánnì cánnì.

2 Kè di pàrikè ke yí:
Ti Yiè nKuyie mbomu
kè di béinnè timómmənti kè dè tu kuce,
de mǎnnì yεbotè bo kətení m borè ke dò
n yè dǒǒ mesàà.
Kè dè nye naatinè n kpéí.

3 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Sudaa kəbe nè Isidayεeribe sēñnè kupaku pànkù,
kéyóu di bo mbuətìmè tipotì miεke.

4 Díndi Sudaa tenkè kəbe nè Sedisadεemmu èi kəbe.
N duónnè di yèmmè
kè mεè dəke nè di dǒǒ mεè yei nkpéí
m miεke kó muhǎá mbo di cóúté,
bá òmǒu báá na ké mù kùə.

Kuyie nyé mbèe pīéké ti Sudaa tenkè

5 Kè Kuyie mbéi nke dò: Pīékénè ti Sudaa tenkè,
nákénè ti Sedisadεemmu èi miεke.
Eénè ditāteheù képīéké mediè nke dò:
Tíinnènní kè ti kəte kéta yehékè iduotí fité yè.

6 Cónnénè mεcannimè kécuó nSedisadεemmu bíékè,
kécoké kéwammú di bo səri dè,
kè di cokù di báá cómmú.
N yóó íinní meyei mme kubakù yóu bíékè.
Meyei ndiemè mómməmmε.

7 Dicìricìri òòtenímu di dóù,
opòntì iténímu o kàrì ke bo puə nyehékè kè yèe dǒúnko,
dì ekè bo naá ntidobontì bá òmǒu bá nyè bo.

⁸ Kè dè dò mmemme dáátínè tifòtòntì kékəmmú,
tiiténè iwúótì
kè yé ti Yìè nKuyie mmieke kpaá ti cóúmmèmu,
kè mu nyí ti bonke.

⁹ De yìè bo tuəke dìi yìè bekpààtibè kōmbùàtì bo do.
Ifōyí bo auté sikpààtibì.
Dè bo di ikuó nùbè,
kékpeí bèè nàá m pāānāāntì
mí ndi Yìè nKuyie mmî b́í.

¹⁰ De mōnnì bèè bo nnáá nke tú:
Ti Yìè nKuyie nha ti soutému tínti Sedisademu eì kəbe,
a ti náá ndì mōnnì ke tú
ti bo mbo dihei mieke kè dè naati,
né nte tínti kè disìè ìkú ti fōnìí.

Bepòmbè itinímè tipùti timəu

¹¹ De kó yemòrè Kuyie mbo nnáá Sedisademu eì kəbe ke tú:
Yētārè ìnkè kó kuyaatonnikù
kuù kèríní dikpáá bíékè ke wetí n nìtibè
kù í tú kuyaakù bè ò yennè kù tidiitì.

¹² De kó kuyaakù kù iténí de bíékè, kù kpeínìmu.
Mî kù ínní ke bo bè bekénè.

(Benitibè b́í nti)

¹³ Ti dootitəbè kèrínìmu diwetirì kōme,
ke fimmú kuyaakperíkù kōme,
kè be kpàrisēī cāā ícírí dōmmè.
Ti kperè deèmu! Bè ti pòntemu.

(Ti Yìè nKuyie mb́ei nti)

¹⁴ Sedisademu kəbe yóunè meyei nke wénkùnne di yèmmè,
kè dèe yie nkè di cooté.

Dè yó nkááké de kè kuyonku kó meyèmmèe yè di mieke.

¹⁵ Danni eì kəbe tì pīékùmu,
kè tùàkení Efadaimmu eì ke náá nde kó meyei mmèè kèríní me kpéí.

¹⁶ Caunnè yebotè, nákénè Sedisademu eì kəbe ke tú:
Tihāāpòntì iténí yehékè détiyè ke kèríní,
ke úú fèkpàriúùfè,
ke wetí Sudaa tenkè kó yehékè.

¹⁷ Ke cēēte Sedisademu bebàribè ò cēētemè kupaku,
ke yé Sedisademu eì kəbe yetemè n kpeti.
Mí ndi Yìè nKuyie mmî b́í.

¹⁸ Sedisademu eì kəbe tì di tùàke
di yei nnè di caàrimè deè te kè de kó meyei ndi do,
ke di kòute ke di yo me doò tiiku.

Sedemii yàmè meyei mmèè kèríní ke muəke

¹⁹ N yo ditāteheù kuəmmè mme nè mudoò kó iúu,
kè n kōmbùàtì duò kè dè n yóu ke n cáá kè m mítirìnè kuyonku,
dè í yie nkè m bo n ćf́éké.

²⁰ Be mpòmbè ní yó mpēnkóo kè betəbè beè tùàkení,
titouti ténke í yó nkpaá,

difi marì í yó nkpaá dihèi ke cúóké
 deməu dè bo duó dimənnì dimáà.
 21 Nh ùnəmu m bo nwúómmè n dootitəbè kó mekpàricannimè
 nè m bo n yomè ditāteheù kuəmmè.

22 Kè Kuyie mbéi nke dò:
 N nìtìbè beè tu tiyèintì
 bè í məkə meciì.
 Be ciì meyei ndə̀̀rìmù bíékè nke
 bè í yé mesàà mmudə̀̀rìmù.

23 N wènté ketenkè kè kè í məkə ke dòmme,
 bá demarè í bo,
 n wènté keĩnkè bá kuwenniku í bo.

24 Kè n wénté yetārè ke s̄́ nyè s̄́antè
 kè sitāá siməu yə̀̀̀ti.

25 Kè n wénté ke s̄́ nhonitì ténke i kpaá ketenkè,
 kè sinə̀̀ ciété siməu.

26 Kè n wénté dihèi titebiiti do peí dì,
 ke s̄́ ndi naánkoo tedə̀̀ntè.
 Kè yehəkè yeməu naá ntidobontì,
 dende kó dimàà boní Kuyie mborè nde,
 ku mieke keè ti yè ke tonté.

27 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Dihèi diməu yóó də̀̀nkumu,
 n né í yóó bè kùə kédeè páíí.

28 Nè de kpéi ketenkè keməu yó mbo yedabùò mmieke nke,
 kè tiwetì səute,
 m béi ntì tinti.
 N yí yóó ceete,
 n yí yóó wə̀te n f̄̀nkúò.

Siyə̀̀ èi kəbe natitə̀̀bè bè soutémè

29 Sikpàrinaasēi nè betāntā̀̀bè kó kutoweku kuù dàátíní,
 kè benitìbè ciété muceé nke taà titúútì mieke,
 kè betə̀̀bè dèkù yetārè, kè yehəkè yeməu də̀̀nkò,
 bá omə̀̀ ténke í bo ye mieke.

30 Sedisademmu èi kəbe bè yóó di pə̀nte kè di né benné
 ke də̀̀ri ba?
 Ke s̄̀rì dimáà ke tũ̀̀ mesə̀̀ nkó yetootṑre,
 ke ā̀̀ còróò di nuə̀.
 Di panti dətetirè nde di cə̀mbè di sènkè̀rìmu,
 ke dó di kũ̀.

31 N yo mèè tammè
 dò nhonitipòkù wèè kuò ntipə̀uti o kə̀me mme,
 desapùmbire dèè peí meketimè.
 Siyə̀̀ èi kó desapùmbire nde,
 dèè fiu, ke yuo de nou ke tú: N fetimu n kúmu n kò̀̀bè beè n na.

5

Osàù í kpaá Sedisademmú bá omáà
(*Ti Yiè nKuyie mbéi ntì*)

¹ Cennè Sedisademmú èì diməu,
kébíéké kéwammú yecĕkàrè yeməu
kòò məù bo bá omáà wèè dòòrì dèè sìé ke tū ntimóm̄m̄nti,
n cĕé nSedisademmú.

(*Sedemii béi ntì*)

² Bè ð nnáá ndì m̄nnì
ke tú ti Yiè nKuyie m bomu
bè ð m̄parikumu ke né soú.

³ Ti Yiè nKuyie nha dó wèè nàá nwènwe timóm̄m̄nti,
a bè potému dè m̄e nyí bè nampɛ.
A bè kòùmu ke dó ké bè dèè bəməu
bè m̄e nyí yie nha tié,
kè be to kpenke ditári kōm̄e
bè í yie nke bo w̄ɛɛnì a borè.

⁴ Bèbíékennitibè m̄be be yèmmè í bo,
bè í banté be Yiè nKuyie ndó dè
Kuyie mbè tū nkù kó ikuó.

⁵ Kè n yóu ke dà
m bo kəte bekótibè borè ké bè béinnè
ke yé bembɛ yém̄m̄mu be Yiè nKuyie nkó kuce
ke yé ku kó ikuó.

Ke n s̄ m̄be kperɛ í cáá, be m̄əu bè dó kénte bəmáà ndi,
ke t̄t̄e metaum̄m̄è m̄èè do bo bembɛ
nè Kuyie m̄be cuokè.

⁶ Nè de kpéi nyecirícirè bo yènnì
kudúókù ké bè cááké,
des̄innè bo yènnì kutāfuə nké bè p̄m̄m̄ú.
Yekpamaà mbo nhoke be ekè
kè wèè yènnì yèè ò p̄ nkénété
ke yé bè kù yetem̄m̄ kuce m̄p̄éu
kè be caàrim̄m̄ s̄ũ.

(*Ti Yiè Kuyie mbéi ntì*)

⁷ Sedisademmú kəbe ba mbo nte kè n di cĕé?
Di n dootóomu ke parikunè yebəkè yètè.
N di duó nkè di di ke sànn̄m̄mu,
ke buróo yebəkè borè
ke d̄ontenè onitipòkù wèè yóu o d̄əu
ke tūnn̄e wèè í tú o d̄əu.

⁸ Di s̄ááténè yesāndakè nye,
yèè dó mudèè bá di kè d̄i k̄anti ke tū nditerì pokù.

⁹ M bo nwúónko de kó benitibè ke báá bè potáà?
M bo nwúónko de kó kubotí kəbe ke báá peitaà?
Mí ndi Yiè nKuyie n di bekúmu.

¹⁰ Dekenè dihéi kó iduotí
kéta kék̄ũ fínyĩ tebakɛ,
di né báá ì dèè páíí.

Cíénè ìí tǔ mí ndi Yiè nKuyie n kpeyi.

¹¹ Isidayeeribe kó kuwuò nkàbe nè Sudaa kàku kàbe, bè n soutému. Mí ndi Yiè nKuyie m mí me nyē.

A bo yetemè Kuyie nde kó mucántimu tú mù

¹² Sudaa èi kàbe yetemu mí mbe Yiè nKuyie, nke náá nke tú:
Kuyie nyí bo, meyi mmamè í yóó ti tuàkení.

Bè me nyí ti doti mudoo.

Dikònnì me nyí yóó ti pí.

¹³ Kè bèè tu bè náá mmí nKuyie mpāānāāntì,

bè náá ntì tu detetirè nde,

tì í boní m borè.

Bè náá ntì tuàkení beè ìnkè.

¹⁴ Kè dè dō mmemme Sedemii

nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n tú mù:

Nè tināāntì bè náá ntì kpéí

bè bo yí idéí,

kè n náāntì n da náá ntì ntú muhāā nké bè còúté.

¹⁵ Díndi Isidayeeribe n yóó ínní kubotí dedétirè kàku nku di kpéí,

mí ndi Yiè nKuyie mmíu bēi.

Kubotí kukperíkù nku.

Kubotí kùù do bo nè dimònnì.

Dì í yo ku náāntì,

dì í yé kùù náá nyèè tannò.

¹⁶ De kó kubotí do dōnnè kufōti kùù pòòte ke feío kùnkù,

de kó kubotí kàbe tú be kpàrìnuòmbè mää ndi.

¹⁷ Beè yóó cake di paa nnè di dii,

kékuò di bí initidaai,

nè initipòì nè di wūō,

kécake fínyí kó detie nnè fikíè kperè.

Bè bo può ndi ekè iduotí fité yè.

Di yèmmè naatinè yè.

¹⁸ Mí ndi Yiè nKuyie kè m bēi nke dō: Bá nè memme de kó yewe mieke n yí yóó di kuò kédeè. ¹⁹ Kè bè beke dii mōnnì ke yí ba nte kè Kuyie nti dōò miè? Fí nSedemii, á bè nàké ke dō: Di dootóo mēè botí ti Yiè nKuyie, ke fié iwūō ibotí tēi kó yebakè, di tenkè mieke, mēè botí nku ibotí tēi yóó di kōnnēmè dihei dii í tǔ di kperi, kè di mpī mbe tōmmú.

Bèè yete Kuyie nkpeti be kó mucántimu

²⁰ Pīēkénè ti Sakàbu kó kuwuò nkàbe cuokè,

ké tì yèè Sudaa kó kuwuò nkàbe cuokè ke dō:

²¹ Kénténè ti díndi kuwuò nkùù yei nke kpa meyèmmè,

díndi bèè mōke inuò ndi me nyí wúó,

ke mōke yeto di me nyí yo.

²² Dì í yó n yōtāà?

Mí ndi Yiè nKuyie n di bekemu?

Di bùòtì í nduòà?

Mí nwèè pènné dāmèèrì mubirímú,

kè mù dō nku perí sǎā,

kè meniè nyí mù sei.

Kè yenéfinfirè tōu meniè mmè me nyí mù sei,

kè kuyaakù íinko yenéfinfirè

kè yè ùùti, yè me nyí mu sei.

²³ Díndi ku nwuò nkòbe di to yeè kpeñni,
di í yie n kpeti di m bütínnému ke ité.

²⁴ Di í totí di yèmmè ke bo n depe
mí ndi Yiè nKuyie,

mí nwèè di duò nfetaafè fe mònni,
feĩnkèmbóntaafè nè fetadentifè,
ke di duò nyedidèi mòrè,

²⁵ Di yete mèè kpéi nte kè dè ténke í tùòkùní de mònni.
Di caàrìmè mèè te kè di pàà de kó mesàà.

²⁶ Beyeibe beè bo n nìtìbè cuokè,
ke ò nwoke wèè díi sínòò ticùòti o kòme,
bè dii mèè botí ke pĩ mbenitibè.

²⁷ Bè òò pĩmmú sínòò ke píe mmèè botí kunòridieku,
bè yùúkú dè piéké mèè botí be cèĩ mieke,
bè me nhò nke kpenke ke mòòte be kperè.

²⁸ Ke kpénkú ke cèékú
ke né òake sàké meyei ndòòrìmù,
bè í bekù tibeénti tì dò nkémbekùmè,
bè í pĩ nyiciribí bè dò nké nyi pĩmèè,
nè memme kè be kperè yíé.

Bè me nyí kommu becĩribè.

²⁹ Kè di né yè m mieke bá mpèi de kó feyanfè kòbaà?
Mí ndi Yiè nKuyie mmí tì ndi beke?
M bo yóu m bo potémè kubotí kùù dò mmie nnaà?

³⁰ Dèmarè cànnè isòke kperè deè dòòri diheì mieke.

³¹ Ke yé bèè nàà m pàānàāntì bè nàāmmè siyáàbìsì nsi,
kè ikuó niùbè wanti mucóntimu,
kè n nìtìbè dè wùó ndesààrè.
Diyiè sònni yiè di né yóó yĩme?

6

Meyei ndiemè mèè doti Sedisademmu èi

¹ Díndi Bensamèe kó kuwuò nkòbe,
cokénè kéyè Sedisademmu,
kéwammú disòri.
Eénè ditàteheù Tekoa èi mieke,
cónnénè di kó mekpàricannimè Bèti-Akedemmu èi,
ke yé meyei mmèè kèrínimè kubakù yóu bíékè,
ke yó ndeu mediè.

² Siyòò diheì dii do tú diheì sààri kè bè di dó,
n yóo di pòntemu kè dii do kè dèe deè.

³ Benitibè tùòkenímu Siyòò èi,
ke bàté ke di fité ke bo di pònte,
benaacēmbè òò bátémè nè be wũò,
kécónné be touti,
bè me nyí bá wè nè o kó kupíkù,
otòù nè o kòku.

⁴ Kè bè nàà nke tú: Báátínè,

íténè kè tí bè do ké bè pĩ,
 kè diyìè kpaá cómmú yeyo,
 diyìè ti dèèmu,
 kè mēdēè nfūtenè detie nyo,
 5 Íténè kè ti bè do keyènkè
 nképuo nsikpààtìcēĩ.

6 Nte dinùù ti Yiè nKuyie Mpakēdaa ndi duó ndi dīi tu:
 Kōūnè idēi kēonnē Sedisadēmmu kēfité kēna kēdeke,
 de kó diheì n yóó yūš ndi to nyē,

bè fēūnko benitibè mbe mediè.

7 Tēbintē tōnní mēè botí menie
 Sedisadēmmu eì kōbe mē ntōnní kuyonku

bè dōrimu ke fēūnko benitibè.

Bè bè puotimu ke bè kòu kè n dè wùó.

8 Sedisadēmmu eì kōbe ceetenè,
 kè dēe yie nkè n yèmmè báá di yè.

Kè mēè dōke n yóó duó nkè di kó diheì dōúnkomu.

Bá òmòu tēnke bá ndi bo.

Kuwuo nkùù kōbe í dō kēkeè timati

9 Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa m bēi ndi nùù:

Dérínè Isidayēeribe sōmbe, dété dété nē be,

bè šš tōū fínyĩ kó yēbe kédérí mēè botí,

kétūnne ibake imou kécáté caté yèè kpaá.

(Sedemii bēi nti)

10 Wenni nwe n yóó béinnè wè kòo keè.

Díndi itookperí yembè di í yie nke bo keè Kuyie nnáàntì,

kè ku náàntì di dò mmudaá.

Di keté ke í dō kē tì kèè.

11 Kè Sedemii dò:

Kuyie nha miēke bè còú mmèè botí

n kōke mē mbè còú, bá n yí na ke bo minné.

(Ti Yiè nKuyie mbēi nti)

Yóu kàa miēke bè do bē mōu,

ibí sām̀pòì nē bebémbè,

ke yé bè yóó pīmmúmu benitidaabè nē benitipòbè nē

bekótibè nē sidakóó.

12 Be cēĩ bo náa mbetòbè kpesi,

be paa nnè be pobè betòbè borè tieke.

M bo bè ānné dīi mōnni tenòutè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmú bēi.

13 Bē mōu besám̀pòbè nē bediēbè bè dō ticuuti nti,

bèè náa mí nKuyie m pāānāàntì nē ikuó nìùbòo.

Bē mōu bè tu siyáàbìsì yembè mbe.

14 Bè í wúó mmeyei mmèè duò n kó benitibè dēmarè,

ke náa nke tú demou dè kèrí séi,

dēmarè mē nyí kèrí,

demou kè dè càari.

15 Ifei na mbè pīmmè be dṑri ìì sòke kpéi

ifei mē nyí bè bo,

bè keté ke í yé bè tu dè ifei,

dεè te kè bè yó nkàké becíribè miεke
m bo íté kécómmú dìì mǎnnì ké bè poté.
Mí ndi Yiè nKuyie mmí búi.

16 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
kũnténè kuce di kéri kù,
kécómmú kéwénté kébeke kè bè di náké
ice ìì do bo nè dimǎnnì.
Kè dí tǎáté kùù wenni ké kù tũnne képété meom̄p̄umè,
kè di né tú dín̄di í yóó mè dǎdò.

17 Nh ānné beheikèmbàribè mbe di cuokè,
dǎdònnè meγǎdmmè kékénté ditǎteheù kuǎmmè,
kè di yete ke tú di báá kénté.

18 Dεè te kè n tu:
Dín̄di iwuǎ nteì kénténè mesàà nkékeè,
dín̄di kuniìti kèènnè tìì yóó bè tùðkení.

19 Titenti tim̄ou kǎbe kèènnè n túmè,
n yóó duǎnko meyei mme de kó benitibè ìnkè,
be yeñtotí meyei nkpeyi mǎnnè tìì yeti nti,
ke yé bè í dààtemè n náañti kpéí,
ke sènkèrì n kuó.

20 Di kǎrì Sebaa εì ke tǎouní wèè tùdǎàrí bo n dǎdò ba?
Yeheke dètiyè kóo tùdǎàrí bo n tǎ mba?
Di n feu ìì wũǎ ke tuǎ n yí ì dǎ,
di n feu ìì wũǎ n yí ì wùó.

21 Dεè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu:
m bo dǎú mmebétimè kubotí kuu nyiìkè
cicebè nè be bí onitì nè ocεpetitǎù,
bem̄ou kè bè mbétírí ke duò ke kǎ.

Isidayεeribe dootitǎù kèrínimu kubakù youú

22 Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:
kuwuǎ mmakù kuù itini kubakù youú bíékè,
kuwuǎ ndiekù kuù itini kutemmmǎnku.

23 De kó behǎǎpǎmbè nǎmmu
ke tǎũ ipie nnè yekpǎǎ,
bè yóumu bè í mǎke onitì kó mesémmè,
kè be tammè ùuti dàmméèrì ñ nhuutimè.
Bè dèke siséí nsi ke tú fenafe mǎmmò,
ke dò nhonitì òmǎà,
ke bo di dokénè dín̄di Siyǎǎ εì kǎbe,
(Benitibè búi nti)

24 Ti ti nkèè kè ti kǎntì bèitè
kè ti yèmmè cààrè,
kè kuyonku ti p̄i nke dò nhonitipòkù ñ nkuǎmmè debire.

25 Ti í yóó dáátí kékǎté depa, a,
ti báá dáátí kékéte ice maí,
ti dootitǎbè beè bo tip̄itì tim̄ou nè yeκpàrise,
kè benitibè bùòtì cùùtè.
(Ti Yiè nKuyie mbúi nti)

26 Dín̄di n nitibè dáátínè tifǎòtǎntì kékari mukũũ.
Pũñnè mutápeí kénkuò nyekúdabùò,
wèè bire bo demǎà dè ñ kú kò nkuǎmmè.
Kuónnè dikúdabònnì ke yé di p̄ntì kèrínimè ke bo di do ké di dééte.

Timáti tì í dò nkéna kéwénkúnne
(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

²⁷ Fǒ nSedemii n da kànnε n nìtibè cuokè
kàa bo bè yáákému,
omáátì ǎ yáákémè timáti.
Paaté be káyà be ce dòmme.

(Sedemii béi nti)

²⁸ Bè tu itookperí yembè mómmǎmbe mbe.
Bè tu bèè náante bè mbe betǎbè kpéí,
be to yeè kpeñni disǎwũǎ nè timáti de kǎme.
Bè tu bemǎu bekǎùbè mbe.

²⁹ M bè fuute ke fuute timádǎuti ke dò ntimátimínti na nyè
kè timátii peike,
timátimínti me nyí yie nke càténè timáti.

³⁰ De kó benitibè bè dǎnnè tisíntémáti nti
ti Yiè nKuyie mbè sènkèrimu.

7

Bèè sǎntí bemáà detetirè
(Wénté Sedemii 26:1-19)

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Kǎte kécómmú n cǐtèè bǎrì kǎpǐkè ke dò: Díndi
Sudaa kǎbe bèè taànní te ncǐtèè mieke mubáammù, kénténè di Yiè nKuyie ntu mù. ³ Ntenè
mí ndi Yiè nKuyie Mpakadaa n tú mù: Tǔntenè di ce nè di dǎrímè, kè n yóu kè dí mbo dihei
dii mmieke. ⁴ Di báá duó ndimáà tiyáàbisínáaanti kénnáá nke tú: Ti Yiè nKuyie ncǐtèè tu
tie, ku cǐtèè tu tie, ti Yiè nKuyie ncǐtèè nte die. ⁵ Kè di mènke tǔnte di ce nè di dǎrímè, ke
pǐ nditǎbè nè timómmǎnti. ⁶ Ke í fǐũko bepǎǎbè nè iciribí nè bekúpobè, kè di í kǎu di nhei
mieke bèè í cààrè. Ke í feu iwũǎ yebǎkè kè yè di càari. ⁷ De mǎnni m bo di yóu kè di mbo die,
dihèi n do duó ndi di yembè kè dí ndi te sǎà nè di bo mbomè.

⁸ Kè di me ntũ siyáàbisí kó tináaanti detetirè kpeti. ⁹ Di bo nyuuku ke kǎu benitibè, ke dǎuti
dǎutinè ditǎbè, ke dǎummu yenò di me nyí yè dǎrri, ke tuò ntihúúnti yebǎkè di do í yé yè.
¹⁰ Kè dí dèè ke kǎtení n cǐtèè mieke, bè yu dè n yètiri, kécómmú n yìkè ke tú: Ti cootému, ke
né wǎti ke bo sǎtè isǎke mudǎrímù. ¹¹ Di yemmè dò n cǐtèè bè yu dè n yètiri tè tu beyóóbè
kó disǎri ndià? N dè yǎmu mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi.

¹² Kǎtenè Sidoo di do yu dè n yètiri nè dimǎnni, kè di bo yà n dǎmè deborè, n nìtibè
Isidayeribe kó kuyonku kpéí. ¹³ Di mmǎnni nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: Di me ndǎò
meyei mmèè kó dimáà kè n di náánnè, ke di náánnè nè dikǔnweñnini bá di í n yí. ¹⁴ N
dǎò mèè botí Sidoo n yóó me ndǎò te ncǐtèè n yètiri yu tèè mieke di pǎtinè tè, nè ke ntenkè
n duó nkè di yembè nè díndi. ¹⁵ N yóó di dootóomu n dootóo mèè botí di tebii Efadaimmu
naàmùnkù kǎbe.

Mubáammu Kuyie nyí dǎ mù

¹⁶ Kè Kuyie mbéi nke dò: Fǒ nSedemii bá nni mbáá mbe kpéí, bá nni nkuǎnnè be kpéi ke
sáuti, bá nni mbáá nke yetíróo, n yí da kǎmmú. ¹⁷ A í wúo mbè dǎrri dè Sudaa kó yehékè
nè Sedisademma kperi ye miakaà? ¹⁸ Ibi ìi kau ideí kè i cicèbè wìtèi muháá nkè benitipòbè
puoti ticooti ke bo kake kè bèè pǎ tebǎatenkaanitè bè tu tè Asitaditee, ke pǎánnè tidiiti yebǎkè
dèè íinko m mieke. ¹⁹ Mí ndi Yiè nKuyie n né bè náámmu kè n tu: Bè í íinko mǐ kó kemieke.
Bè ǎà bemáà ndi ifei.

²⁰ Nè de kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: N yóó yóu kè m miεyonke do de kó dihei nè benitibè nè iwũṣ nè dikpáá kó detie nnè titieti timṣu. M miεke kó muhãã mborè còuté bá demarè báá na ké mù kùṣ.

Kuwuṣ nkùù í kèmmú ku Yiè nKuyie nkpeti

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa díndi Isidayεeribe di tũ nkù múi béi nke tú: Túóténè iwũṣ di na nni nfeu ì ke tuṣ kényíénè mewēnnímè kpeyi kécááké. ²² Ke yé n do í nàkémè di yembè m bè dēnnēní dīi mōnni Esibiti ke dō bè nni nfeu iwũṣ ke tuṣ ke n feunè itei. ²³ N do bè duṣ nyii tié ntú bè bo nyíemmè mí ndi Yiè nKuyie n kpeti kè nní mbè te kè bè tu n kṓbe ke tũ nkuce m bè benke kù kè dēe yie nkè bè mbo kè dè bè naati. ²⁴ Bè me nyí yie nke bo kénté, bè í nyie ke bo keè, kénsaké ke tũ mbe mómmṓmbe kó meyēmmè, kéntũ mbe tookperí bè nàá ntì, bè botí be fānkúò ndi bè ténke í kéri de ìkè. ²⁵ Nè di yembè yēmè Esibiti nè yíenní yewe yemṓu duómè n yí yóu m bo ntũḍnkómè n kó betṓmbè. Bèè nàá m pānāaḥnti di borè yekūnwerè yemṓu duómè. ²⁶ Di me nyí kénté n kpeti, di to keté ke í kénté de bíékè, kè di kpénkūnne di to ke dō meyi nke pēēté di yembè do dō mè.

²⁷ Sedemii a yóó tí mbè nàkémú timṣu, bè me nyí yóó da kénté, a yó mbè yumu òmṓu me nyí yóó yie. ²⁸ Kàa né bè nàké ke dō: Di tú kubotí kùù í yíé nkù nku Kuyie nkpeti, ke í yíé nku tié, òmṓu ténke í wetí, mewetímmè kpeti ténke í kraá di nò miεke.

Meyi mmè doti Isidayεeribe bè yete mēè kpéi nKuyie

²⁹ Díndi Sedisadεmmu eì kṓbe, kuónè di yùtì di soké tí ke benkú di cáámmè ke tú n kṓbe, úténko ti tetāpéitè ìnkè kékuó ndikúdabònni.

Di kó kuwuṣ di íinko m miεke nke n ténke í di dó, di n dootóomu.

³⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dō: Sudaa kó kuwuṣ nkṓbe dō isṓke kperε nde dèè í wenni bè tanné be bṓatenkaanitè nte n cīētè n yètiri yu dè ke tè sīnkūnne. ³¹ Ke maá yebṓwũṣtṓrè Tofeti ditōnni borè Inṓmmu biriku ke tuṣ be bí initidaai nè initipòì m me nyí tí mbè nàké, ò keté ke í tí totí n yēmmè.

³² Nè de kpéi mí ndi Yiè nKuyie mmú béi, de yíè kèrínímu kè bè ténke í yó nyu Tofeti ditōnni borè ke tú Tofeti. Bè me nténke bá nyu Inṓmmu biriku ke tú Inṓmmu biriku bè yó nde yu ke tú kukùbiriku nku, bè yó nde kūrì becírìbè mbe mefiè ndòrté mēè kpéi tipùtì teti. ³³ Tinṓtì nè tikpasīntì dè bo pété de kó kuwuṣ nkṓbe ké mbè còu bá òmṓu í ntì kṓúnnè. ³⁴ M bo duṣ nkè yebaa ndeè Sudaa tenkè nè Sedisadεmmu eì de miεke, wèè puoke bàmbà nè wèè yenke be kó iyie mbo dèè, ke yé de kó ketenkè yóó naámmè tidobontì.

8

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō: De kó yemṓrè miεke bè bo kūté Sudaa kpààtibè, nè sīkpààtibìi kó yekūṣ, ikuó niùbè nè bèè nàá m pānāaḥnti nè Sedisadεmmu eì kṓbe tṓbè kpeye, ² ké yè còúnko diyie nè otānkù nè siwãã kè dè nyièní ke yè sṓnku, dende bè do ninku dèè ìkè ke dè bàá, be kũṣ yó nde cóú, bá bè báá yè aké kékūnné bè bo naá ntikùtì ketenkè ìnkè. ³ De yíè bèè bo nkpaá ke fòu Isidayεeribe miεke bè bo dṓke mukūũ nkè dēe pēēté bè dómè mufòmmu. De kó feyanfè yeife kṓbe m bo bè bèti kè bèe cíété kémbo be bíékè, be bíékè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mmú béi.

Isidayεeribe kó itookperí í dò nkébanté

⁴ Beke be ke tú n yē nkòo nitì do ò ṣṣ í nyitàà?

Yàà kòo nitì yeté kuce ò ṣṣ í nwētēní ke tūnne kusààkù?

⁵ Dè né dò mmè kè Sedisadεmmu kṓbe yete n kpeti?

Dè dòmmè kè bè yetíróo ke bo ntũ nkuce kuyeiiku ke í dó kēwētēní m borè?

⁶ N kèmmúmu be náan̄tì ke sṣ nhòmṓu í náá nkè dè co kuce,

òmòù í dèmmu o caàrìmè kpéí,
 òmòù í békú omáà ke tú n dòò ba?
 Bá wè ò né tũ mmeyei nkó kuce nku
 tesāntè tēè baati mudoò te kōme.
 7 Bá fecōnfè fè yému dimònni fè ãã tote dì dihèi,
 tenónkpete nè tekpāncéndèitè
 nè kukunaakù dè yému de kũñní dìi mōnni
 n nìtìbè biè me nyí yé bè bo wētenímè m borè.

Meyààbìsìcì nyembè

8 Dì bo yĩme ke ntú: Tì cìimu
 ke mōke ti Yiè nKuyie nkuó. Kè ì né tu siyààbìsì kpèyi,
 ke yé bèè ì wāũ bè tumè siyààbìsì yembè ke ì cèèri.

9 Mecìi nyembè di ifei nyi bè ātiremū
 timátì tii bè pī,
 bè sènkèrì mí mbe Yiè nKuyie n náāntì nti
 be cìi nné ténke tú òmmè?

*Kuyie mpāānāāntì náāmbè nè ikuó niùbè bè yè nke duómè
 (Wénté Sedemii 6:12-15)*

10 Dèè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu betòbè bo tieke be pobè,
 betòbè bo fietè be paa nkétieke,
 ke yé bemou besámpòbè nè bediebè bè dó ticuuti nti,
 bèè náá m pāānāāntì nè n kuó niùbè
 bè náá nsiyààbìsì yembè mbe.

11 Bè í wúó mmeyei mmèè duò n kó benitìbè dèmarè,
 ke náá nke tú demou dè kèrì séi,
 dèmarè me nyí kéri, demou kè dè càari.

12 Ifei na mbè pīmmè be dòòri ì sòke kpéí,
 ifei me nyí bè bo,
 bè keté ke í yé bè tu dè ifei.
 Dèè te kè bè yó nkòké becírìbè mieke,
 m bo íté kécómmú dìi mōnni ké bè poté.
 Mí ndi Yiè nKuyie mmūi bēi.

*Kuyie mmántémè kù do dó dè ku nìtìbè borè
 (Tì Yiè nKuyie mbéi nti)*

13 N dó kətíí n nìtìbè mbe,
 bè ãã tãã fīnyī nè fikíè de be ké yè tìimmè.
 Bè me nyí cáátì dèmarè, be fāātì mōtému.
 Dèè te kè n yóó ïtinné de kó feyanfè,
 kéduó mbe eì bepòòbè.

(Benitìbè bēi nti)

14 Tì kari die nke pī mba?
 Tí kōtenè yehèkè iduotí fité yè kémbaà mukũũ.
 Tì Yiè nKuyie nkuù tāāté ke bo ti kuò.
 Kuù ti niinko menie mmèè ā mutie mùù kòù,
 ti kù càke mèè kpéí nte kè kù ti dòò memme.

15 Tì do baà diwèi ndi di me nyí kōrini,
 ti do yé ke tú ti mōmmú yóó dèèmu,

kè mù né d̄ake yetíróo ke duò ti k̄m̀b̀ù̀ò̀tì.

¹⁶ Ti yoní sisēĩ n̄ò̀roo nku Danni tempē
sikp̄arisēĩ kó yedab̀ù̀ò̀,

nyèè dàátí kè kutenk̀ù̀ kum̄ou kab̄e k̄ò̀ntì au.

Bè k̀erínímu ke p̄ò̀ntì dih̄eì,

ke caàri d̄èè bo di miēke,

ke k̄ò̀ di nitìbè.

(Ti Yiè nKuyie mb̄eì nti)

¹⁷ N yóó di duónko yedaute nyē.

Kè yè ndi d̄amm̀ù̀, mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b̄eì.

Sedemii yèmmè cààrèmmè

(Sedemii b̄eì nti)

¹⁸ N yèmmè mèè cààrè kè dè n duó mmum̄omm̀ù̀,

we mbo m b̄ántè?

¹⁹ N nitìbè dab̀ù̀ò̀ nyèè yìèní itemm̄à̀nke im̄ou kè bè móú metèèmmè,

ke kuò nke tú: Ti Yiè nKuyie nt̄énke í bo Siyõõ eìà?

Ti t̄énke í m̄ake okp̄à̀t̄à̀?

(Ti Yiè nKuyie mb̄eì nti)

Dè d̄ommè kè bè n yóu

ke t̄ũ̀nne yeb̄akè bè do í ȳé yè

ke p̄è̀k̀ũ̀nne m miēke?

(Sedemii b̄eì nti)

²⁰ Kudis̄ḕk̀ù̀ p̄ḕt̄ému,

ditenwaà auté ke bo deèmu,

kè ti kpaá ke mu nyí p̄è̀t̄e m̄ed̄eetímè.

²¹ Dè nkò̀ute mediè mme,

m̄eyei mm̄èè do n nitìbè mē k̄p̄eì.

Dè n dimu kè n k̄m̀b̀ù̀ò̀tì duò mediè.

²² Detie nd̄èè t̄à̀nnè yem̄ou,

dè í kpaá Kadaadi tenk̄à̀?

Bet̄à̀mbè í kpaá de kó yeh̄ek̄à̀?

Dè d̄ommè kè bè í taà n nitìbè?

²³ Kè n yuu do ntú tebinte,

kè n nuò ndo ndò ndin̄éb̀ò̀rì,

n na nkuò nkuyie nnè keyèn̄k̀ò̀

n nitìbè kó mukũ̀!

9

Kubotí k̀ù̀ sũ siȳà̀b̄isí

¹ Áú! Kè n do bo p̄é̀t̄e difii marì dikp̄à̀ miēke,

becièmbè diēku d̄i n na nyóu n nitìbè,

ke ke nk̄ote ke bè d̄ét̄enè.

Bem̄ou bè bù̀t̄inn̄ému Kuyie ke t̄ũ̀nne yeb̄akè,

bè tu siȳà̀b̄isí yembè kó dit̄inn̄i ndi.

² Ti Yiè nKuyie ntu: Be nóndiè nkò̀ m̄epend̄ommè k̄ōme mme.

Dè í tú nè tim̄ómm̄anti miēke nke bè baat̄émè dih̄eì.

Be k̄p̄ere dem̄ou tu tid̄ann̄iti m̄á k̄p̄ere nde,

bè í banté be Yiè nKuyie.

³ Bá wè wèè d̄ò̀ m̄eyò̀ommè nè o népo

ò mē mb̄áá duó nhom̄áá o tebite,

a kou weè òò da kote,
nè wè di ñeiti weè da wátìrì.

⁴ Bá wè kòò cíí nho kou,
òmòù í náá ntimóm̄m̄nti,
be nón̄dié nyì manténè siyáàbìsì,
be yei ntontému.

⁵ Bè ò nyóó íté meyei mmie mmieke kéta metēmè mieke nke,
kényeti si nyáàbìsì mieke kéta sitesì mieke.
Bè í dó ké m banté, mí mbe Yiè nKuyie mm̄í b́í.

⁶ Nè de kpéí kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa b́í nke d̀:
Bè òò p̄nné m̀è botí mesòò nké m̀è wénk̀nn̄e
m̀è botí nku n yóó benném̀è kuwuò nyeyiku kuù nk̀be,
ke ýé n yí yàm̀è m bo bè ýim̀è.

⁷ Be nón̄dié ndò mmewaàd̀mm̀è mme ke k̀ò.
Bè í náá ntimóm̄m̄nti bè náá ntì tu mesò̀mm̀è mme.
Bè ò nnáá nnè bet̀bè kunaatí kpeti nti,
nè be yèmm̀è mieke ke né bè díí timátì.

⁸ Kè n né báá íté kécómm̀ú k̀époté de kó beǹt̀bàà?
M báá yóu m bo potém̀è de kó kubotí k̀be k̀épeite.
Mí ndi Yiè nKuyie mm̄í b́í.

Sedemii kuòmm̀è ke sáútì

⁹ N kuòmmu yetār̀è kpéí ke sáútì,
ke kuò ndikúdab̀nǹì dinaac̄ñni kpéí,
ke ýé dem̀ou de c̀útém̀è páíí,
bá òmòù t́enke í de kerì.

Ti t́enke í yo iwũò dab̀ò nsinòò nè tikpas̄ntì d̀emarè í kpaá,
dem̀ou de c̀iétému ke coké.

¹⁰ Kè Sedisademmu náá ntidobontì,
sikpam̀ó kó diār̀ì,
Sudaa ekè yóó p̄ntemu kédéíté,
kéd̀óúnko bá òmòù bá nyè ã.

¹¹ We ntu meyèmm̀è yiè nwèè bo na k̀ebanté tii?
Ti Yiè nKuyie nti nàké we?

De yiè nti náké mùù te kè diheì p̄nt̄e páíí.

Ba nte kè di c̀úté ke naánko t̀d̀ontè
bá òmòù t́enke í de kerì?

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyíé nke b́í nke d̀: Bè dootóo m̀è kpéí nke n kuó, n do bè duó nyì bá
bè í k̀éité n kpeti, bè í t̀nn̄e n kuó yèmm̀è. ¹³ Bè t̀nn̄e be mómm̀ambe be kó meyèmm̀è mme
ke fié iwũò yeb̀kè Baadibe be yembè bè benke yè. ¹⁴ Deè te mí mbe Yiè nKuyie Mpakedaa,
bemb̄e Isidayeεribe tũ nk̀ kè n tu m bo bè díí mm̀ed̀mm̀è ké bè ñi mmutie mùù k̀ò. ¹⁵ M
bo bè tanné ibotí t̀è mieke bè do í ýé ì bemb̄e nè be yembè, k̀ét̀nkoo mudoò de bíékè kè bè
mbè k̀ò ké bè d̀è. ¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̄í b́í.

(Beǹt̀bè b́í nti)

Totínè di yèmm̀è t̀ì yóó di tùkení ti kpéí,
yúnè bekúdab̀nk̀mbè,
cokénè kécénnì bèè nò mmukúdab̀nk̀mm̀ù mesàà
nkè bèe k̄tení.

¹⁷ Kè bèe cokénì mecãã kédentè dikúdab̀nǹì,
késaute ti kpéí,
ti mómm̀ambe kè ti tiité yedab̀ò

kè ti nɔnnieti ncouní ti nuɔ.

(Sedemii béi ntí)

¹⁸ Yɛdabùò nyìlèní Siyɔ̃ɔ̃ èi ndi kɛ tú:

Bè ti pàntɛmu, ti di ifei nyi,

bè pàntɛ ti cɛ́i nsi kè ti dò nkéyè dihei.

¹⁹ Díndi benitipòbè kénténè,

keènè ti Yiè nKuyie ntu mù:

Bɛnkenè di kó bɛsapàmbè bè kuò mmè yekúdabùò,

kè bèe bɛnke bɛtɔbè yekúdabùò nkuòmè.

²⁰ Mukũũ mmuù siéké ti cɛ́i kó sibòo,

kɛ taà ti kó sikpààtìcɛ́i miɛkɛ,

kè bè kòu ibí dihei miɛkɛ,

kè bɛdapàmbè kɔ nyekààtè yɛmɔu miɛkɛ.

(Ti Yiè nKuyie mbéi ntí)

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké mí nSedemii kɛ dɔ:

Mí ndi Yiè nKuyie mîi tu:

Bɛcírìbè bèe còu còu kɛ dò mbè ɔ̃ɔ̃ cóúmmè tinaàkùtì ketenkè,

bè ɔ̃ɔ̃ kòu tidiitì kupaku kényáké kè ti ncóu cóúmè.

Mɛcìi mmám̃mmè tú a bo yíɛtémè Kuyie

²² Ntɛ mí ndi Yiè nKuyie n tú mù:

Wèè cù ò bá mpɔ̀tì ò cùmmè,

wèè ã dikɔ̀mbùò ò bá mpɔ̀tì ò ãmè dikɔ̀mbùò,

wèè m̀àkɛ o kpɛɛ ò bá mpɔ̀tì ò m̀àkɛmè o kpɛɛ.

²³ Kè wèè dɔ́ kɛmpɔ̀tì ò mpɔ̀tì ò cùmmè mmɛ kɛ m banté,

kɛ yé n túmè di Yiè nKuyie nke dɔ̀ari mɛsàà,

kɛ tũ ntimám̃m̃nti kɛ dɔ̀ari dèè sié ketenkè ìnkè,

dɛndɛ dɛè n naati mí ndi Yiè nKuyie mmîi béi.

Kuyie ncaummè bèè cām̀m̀ù tik̀nti máà kó mucām̀m̀ù

²⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ̀: Dɛ yiè kpaanímu kè m bo íté kécómmú, kɛpoté bèè cām̀m̀ù

bè mɛ nyí m báá. ²⁵ N yitimu kɛ bo cómmú Esibiti kɔ̀bɛ, nè Sudaɔ kɔ̀bɛ nè Sodɔmmu kɔ̀bɛ nè

Am̀niibe nè M̀ɔ̀abiibe nè bèè kó dimàà kuò bɛ tempáátì*, bèè bo dikpáà tɛdɔ̀ntɛ kpɛri bíékè.

Dɛ kó ibotí tú bèè í cām̀m̀ù bèmbɛ nè Isidayɛɛribe kó kuwuɔ nkɔ̀bɛ bèè cām̀m̀ù mucām̀m̀ù

kɛ né í m báá.

10

Kuyie nnè sib̀ɔ̀atenkaanì dè báá benné

¹ Díndi Isidayɛɛribe kénténè di Yiè nKuyie ntú mù: ² Kù tu:

Di báá tũnnɛ ibotí tɛi kɔ̀bɛ dɔ̀ari dè

di báá yà mɛbɛnkùmè cām̀m̀è mamè dɛìnkè

kè di kɔ̀mbùòtìi dɔ̀,

bèè í yé Kuyie bèè kɔ̀mbùòtì dè duò.

³ Ibotí tɛi tũ nyɛbɔ̀kè nyɛ dɛtɛtìrè kpɛyɛ,

bè ɔ̃ɔ̃ yà mutie mmu dikpáà kékɔ̀ũ,

kòo yántìi cíéké tɛtenkaanìtè,

⁴ kè bèe tè dàri mɛsɔ̃ nyoo mɛbiɛrimɛ,

kédeè kényà sikãũ nè mààtòò kè tè baaké

* **9:25** kuò bɛ tempáátì: Iwuɔ nteì bèè í tú Sifube bèè dɔ̀ dɔ̀ari dɛ kó ibɔ̀kuò kɛ dɔ̀unè bɛ kó ibɔ̀kuò yɛmmè, kè Kuyie nyɛtɛ Isidayɛɛribe bo ndè ndò̀̀rimè.

kéfií kè tè bá nnampú.

⁵ De kó sibɔatenkaanì dònne timátì nti
bè ɔ́ cónné tì kupaku kè tì bo ndéèrì sinɔ,
de kó sibɔatenkaanì í nɔ nke náá
kè bè sì tɔuti ke yé sì í nɔmmè ke ceñti.
Di bá nsì yíèkù, sì í nɔ nke dɔari meyei,
sì me nyí yóó na kédòò mesàà.

⁶ Ti Yiè nKuyie, òmòù í da dònne,
a deumu kàa yètìrì feí kàa kpeñni.

⁷ We mbo demarè ke í da dé?
Fóò tu ibotí imòu kóo kpààti,
fóò dò nti nda dé,
bèè ciì ibotí imòu mièke
nè yekpààtiyò yemòu mièke òmòù í da dònne.

⁸ Bemòu bè yeimmu òmòù í ciì,
be kóò kémbáá sitenkaanì deè benkú bè yeimmè.

⁹ Bè sì dàrì Tadisisi eì kó timátì péítì nti.
Ofaasi eì kó mesɔ mme bè sì dàrì mè,
beyántibè bèè sì dòò ke sì sàri tiyaàwũòtì nè tìlì dò mebèrìmè.
Demòu memme de tu oyántì kó mutòmmú mmu.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nkuu mènke tú Kuyie nku ke bo,
ke tú okpààti sáà.
Kè ku mièke peike ketenkè ɔ nhaumu,
ibotí me nyí daati ke commu ku ìkè
ku mièke yonke diì mònni.

¹¹ Nákénè be ke tú: Sibɔatenkaanì siì í dòò ketenkè nè keñkè. Sibɔatenkaanì bè tu sì
Kuyie tèmataè í yó nkpaá bá temáà ketenkè ñnkè.

¹² Ti Yiè nKuyie ndòò ketenkè nè ku kó muwèrímú mmu,
nè ku yenfòùmè mme kù fiímmè ketenkè,
ke pité tiwetì nè ku ciì.

¹³ Ke béi nku nùù memáà
kè menie ntíi keñkè,
kuù ɔ́ í nyewetè itemmàanke kè yèe deke tiwetì,
kuù ɔ nte kè fetafèe kperi kémmí nkéni,
kuù ɔ́ dennení kuyaakù ku kàrì.

¹⁴ Benìtibè bemòu bo banté bè í ciìmè,
ifei bo bè pññè bè ylènko timátì
ke uti siì bɔatenkaanì,
sì tu siyáàbìsì kpesi nsi,
muwemmu í bo si mièke.

¹⁵ Sì tu detetìrè nde mutòntetìmù,
demòu de bo paà ti Yiè nKuyie mbo sì poté diì yiè.

¹⁶ Sakòbu kòbe tũ nKuyie nkù ku kperè í me ndo,
kuù dòò kutenkù,
kuù tãátè Isidayeribe ke bè te,
kuù yètìrì tu ti Yiè nKuyie Mpakedaà.

*Sedemii nakémè meyei ndotimè Sedisademmu
(Sedemii béi nti)*

17 Sedisadεmmu εì kαβε bè di pìmu,
kpéénnè di nenti kéínné.

18 Ntenè ti Yiè nKuyie ntu mù:

M bo denne benitibè diheì,
m bo bè èũté tipûti timou,
bá bè báá na kéyenté.

(Sedisadεmmu εì kαβε béi nti)

19 Ti tùòti ice nyi!

Ti mōnne deumu ke yòu mediè,
ti yèmmè do dò nti yóó na kétōmu de kó kuyēĩku.

20 Nte tínti kè ti touti pĩnté,
kè iwēĩ tōũ.

Ti bí ciétému, ì ténke í kpáá,
òmōu ténke í bo wèè bo í nti tuo,
wèè bo wēte ké ti ānné medéè.

(Sedemii mbéi nti)

21 Benìùbè kó meyetímè mme,
bè yeimmu bè í wammú be Yiè nKuyie.
Deè te kè bè yĩèke, kè bèè do ni kè bè ciété.

22 Keèné kunòòroo kuù kèríní kubakù yóú,
ke tùòkení ke dèè,
ke bo pante Sudaa ekè,
kè dèe dōúnko kénáá nsikpamóó kó diāri.

Sedemii bàámmè Kuyie nyIsidayεeribe kpéi

23 Ti Yiè nKuyie nti yému ke dò,
nhonití í te o fōmmu,
onití báá na kénni o fōmmu.

24 N Yiè nKuyie á n tié,
a né bá n tiénnè kemieke,
kè meè dōke n yí yó nkpaá.

25 Yóu kàa miekeε do ibotí tēi ĩnkè nke,
beé í da yé, iwuo nyù í yu a yètìrì,
ke yé bè fèkemè a kó benitibè Sakōbu kó kuwuo nkōbe kperε,
ke mēnke fèke be kperε demou páíí,
kè be tenkè dōúnko.

11

Isidayεeribe tãtemè metaummè Kuyie ndo bè dòòndè mè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ² Kénté metaummè kpeti n yóó da náké tì, kékote ké tì nàké Sudaa tenkè kōbe nè Sedisadεmmu εì kαβε. ³ Á bè nàké ke tú mí nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù, mũ yē nkè wèè í yie mmetaummè kó tináañtì tii, nde yiè mbo yà. ⁴ N dēnnení diì mōnni di yembè Esibiti bè do borè ke dò mbè bo fehããtofe mieke, n de mbè nàké kè n dò bè nkémú n náañtì ke dōri ti yē mmù, mēmme bè bo ntúmè n nìtibè kè nní mbè te. ⁵ Kè n dōò n dōúnnè diì nùu be yembè diì tu: M bo bè duómmè ketenkè menaamiè nnè mecekùò ndè pũò ndè, ketenkè di mè mbo kè yíe. Kè n tēñné ke dò: N Yiè nKuyie dè mme ndò.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: Pĩéké de kó tináañtì timou Sudaa tenkè nè Sedisadεmmu εì ke dò: Kénténè metaummè kó tináañtì kéndōori tì yē mmù. ⁷ Nè n dēnnenímè di yembè Esibiti tenkè n yí yóu m bo mbè caummè kè n tu bèε kénté n náañtì nè yienni m baa bè caummu kè n tu bèε kénté n náañtì. ⁸ Bè me nyí kènté, bè keté ke í dōu mbe

to de bíékè, bá wè kòò tũ nho tookperí kó kuce, de m̀nǹni ndi n d̀̀̀m̀m̀e n do yě nkè bè yete metaummè kó tináaant̀i t̀i yóó bè t̀̀̀̀kení.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké n náké ke d̀̀̀: Sudaa k̀̀̀be nè Sedisademm̀u k̀̀̀be bè dàkemu ke n yete. ¹⁰ Bè wè̀te ke ta be yembè do d̀̀̀̀ri m̀̀̀e yei mme mud̀̀̀̀r̀̀̀m̀̀̀, ke yete n náaant̀i, ke t̀̀̀nne yeb̀̀̀kè ibot̀̀i t̀̀̀i k̀̀̀me ke yè feu iwũ̀̀. Sudaa k̀̀̀be nè Isidayeeribe bè t̀̀̀temu metaummè n do d̀̀̀̀ǹ̀m̀̀e be yembè.

¹¹ Dèè kpéí nte mí mbe Yiè nKuyie nkè m b́́i nke tú: M bo bè b̀̀nté meyei, mbá bè b́́á na ḱ́eyenté, ké nni nkuònnè, m me mb́́á ḱ́énté. ¹² De m̀̀nǹi Sudaa kó yehékè k̀̀̀be nè Sedisademm̀u eì k̀̀̀be bo kuònnè yeb̀̀̀kè bè tuò nyè tihúúnt̀i yè me mb́́á na ké bè deeté meyei mbo bè t̀̀̀̀kení dii m̀̀nǹi, ¹³ ke yé d́́indi Sudaa k̀̀̀be di ekè sũ ke m̀̀m̀e di b̀̀̀kè me mm̀̀, ice sũ Sedisademm̀u eì ke m̀̀m̀e dib̀̀̀d̀̀ Baadi isíé kperi kó yehúúnt̀̀̀rè di tuò nyèè ìnkè tihúúnt̀i yè me mm̀̀. ¹⁴ De m̀̀nǹi f́́ nSedemii a bá ntú a bo m b́́ánté be kpéí, yoo á n kuònnè ké n sautenè be kpéí ke yé meyei mbo bè do dii m̀̀nǹi kè bè nni nkuònnè n yí yóó keè.

Isidayeeribe túmè ti Yiè nKuyie nkóo odifè sàawè

¹⁵ N k̀̀̀be n d́́o bè d̀̀̀̀ri ba n c̀̀̀t̀̀e mieke?

Bè t́́ááté meyei mme ke mè d̀̀̀̀ri,
di yèmmè dò ndi n fié ì wũ̀̀ kó imaa mbo di d́́etinnè meyei
mmè di doti kè di na kényãnkã?

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n do di yu

ke tú odifè tie s̀̀̀am̀̀m̀u mmu
m̀̀̀u peíté yèbe s̀̀̀ayè.

N né bo dúo nkè fetaafeè mù pee
kè m̀̀̀u cóúté kè mu bakèe ḱ́éké.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie Mpakedaa wèè do di fií nwèè nàá nke tú meyei ndi doti d́́indi Isidayeeribe nè Sudaa k̀̀̀be di tuòmmè tihúúnt̀i yeb̀̀̀kè Baadibe ke íinko o mieke.

Bè dàkemè ke bo ku Sedemii

¹⁸ N Yiè nKuyie nkuò t̀̀̀i nni mbenke kè nt̀̀i yíé́t́́é, kè k̀̀̀m benke bè n dónè t̀̀̀i kè n t̀̀̀i yà. ¹⁹ N do d̀̀̀nnè fepeyònfè nfe bè k̀̀̀rinè fè muk̀̀̀̀, bè do dakii n kpéí nke bá n yí yé ke bè tu: Tí k̀̀̀ũ̀̀nè mutie nè mu be kè bè ténke bá nnáá mmu kpéí ketenkè ìnkè.

²⁰ N Yiè nKuyie Mpakedaa beént̀i me nwennimu

o kóo kényé onit̀i yèmmè nè o toti t̀̀i
nwe nduó n kpeti weè yóó peíte m pèi.

²¹ Anat̀i eì k̀̀̀be d́́o ké n kuòmu ke náá nke tú: Kàa í d́́o ti bo da kuòmè yóu a bo nnáámmè Kuyie mpããnáant̀i. ²² Dèè kpéí nte kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa b́́i nke tú ò bo bè poté kè bedapambèe kú mudoò mieke, kè dikònni kuò be bí initidaaì nè initipòì. ²³ Dèmarè ténke bá nkpaá be eì, ò yóó bè b̀̀nté meyei mme ò bo íté kécómmú dii m̀̀nǹi ké bè poté bembè Anat̀i eì k̀̀̀be.

12

¹ N Yiè nKuyie nha náá ntimómmant̀i nti m b́́á na ke da nenninè,
n né d́́o ḱ́ebéimmu sámpó a beént̀i ìnkè.

Ba nkpeí nte kè beyeibe kperè yíé?

Ba nte bèè yete a kpeti kè bè bo diwèi mieke.

² A bè fiimmu kè be c̀̀̀e nta ketenkè kè bè s̀̀nti mesàa nke peí yèbe.

A yèt̀iri bomu be nò mieke kè be yèmmè né da d́́éténè.

³ N Yiè nKuyie, a n wúómmu ke n yé,

a yému ke dò n yèmmè bo a bíékè,

cánnè be ipe bè k̀̀rinè ì i kò̀̀dièku i k̀̀me,

bate be dikòuyiè kpéí.

⁴ Dè yó nkááké de kè dihei yè yedabùò mmieke? Timúti tii kpei deɔaa nkè iwū̄s kɔ̄ ndiheì mieke, benitibè bèè bo dihei mieke be kó kuyonku kpéí kè bè né náá nke tú Kuyie nyí wúó nti dɔ̄ri dè.

⁵ Kè Kuyie nní tḗnné ke dò:

Kàa neinè bèè kèrí be naàcèi ke òu,
a bo yīme kèna kébetenè sisēí?

Kàa bo mbo dihei meom̄pùmè kperi ndi kè dè da naati,
dè bo nda dòmme meháarimè bo tanní dii mōnni?

⁶ Bá a cīētè kɔ̄be nè bè di wē ndi cīce bè bo da fité. Bè wēnnénè a kòùbè mbe kè bè da úú. Kè bè da krentinè menáankùò nha dòò meyoðmmè.

Kuyie ndootóomè ku cīētè nè ku nitibè

⁷ Kè Kuyie mbéi nke dò:

N dootóomu teçīētè tēè do tú n kpete,
m peité n n̄ou nsi n nitibè Isidayeeribe ĩnkè,
n yèmmè do naatinè bè,
m bè ānné be dootitabè n̄ou mieke nke.

⁸ Bèè do tú n kɔ̄be bèè naá ntimuntūnti n kpéí,
ke kontí ke n wanti.
Dèè te kè m bè níí.

⁹ N nitibè bèè do tú n kɔ̄be bèè naá
ndi mmōnni dikoribii kè icírí di duò.
Pīékénè kè tikpasīnti tii nkédi dibanni.

¹⁰ Benaacēmbè bèè bàté m paku ke kùò fínyī kó detie,
bèè n̄au deɔaa nsààrè kè dè danné ke naá ntedòntè.

¹¹ Kè dè naánkò tedòmpéitè ke duó n yìkè kè dè dò mmesémmè,
kè dihei d̄únko bá òmòu í b̄oti de kpeti.

¹² Sitāpíe sim̄ou ĩnkè nke befèèbè tùòkenímè,
ti Yiè nKuyie nkó kuyēiku kuù bè do itemm̄anke im̄ou,
bá òmòu í súó.

¹³ Nte d̄índi ke ò̄ buotí tidiiti bè tu ti bèdèè
kè tii yè tipoti,

di me mbáá cōnte dēmarè.
Ifei ù di bonè di dei tii diiti
ti Yiè nKuyie mmieke kèè di yè,
dèè kpéí nte.

Kuyie nyē nkù yóó d̄òòmè Isidayeeribe p̄etitabè

¹⁴ Nte mí ndi Yiè nKuyie n nàké tì n nitibè p̄etitabè bem̄ou kpéí. Bè tu beyeibe mbe n kpéí, bè kááké n kperè n duó ndè nde n nitibè Isidayeeribe. De yembè n yóó bè ùtiremu ketenkè bè fīkú dè, kēfietè Sudaa wuò nkɔ̄be bem̄ou. ¹⁵ De kó difōnkúò mesémmè yóó bè nni mp̄innèmu, kè n wēte kè bè tḗnnéní be tenkè, bá wè o èi. ¹⁶ De mōnni kè dè s̄ó mbè tūnne n nitibè Isidayeeribe kó ice, ke pariku nè n yètiri ke tú Kuyie mbomu bè do benke mèè boti n nitibè kè bè mparikunè dibòò Baadi kó diyètiri, m bo bè k̄anne n nitibè cuokè. ¹⁷ Be mieke kè kubotí makù kɔ̄be me nyete n kpeti n né kù uuté páíí kè kù kùò. Mí ndi Yiè nKuyie m m̄i béi.

13

Fenaàkōnfè kó mēbenkùmè

1 Kè ti Yiè nKuyie nní m béinnè ke dò: Kote kédonté fenaàkònfè bè dònè fè mupààkonkperímù kéyi ke né nyé ké báá fè mèú mmenie. 2 Kè n tũnne n Yiè nKuyie nni nnàké tì kékote kédonté fenaàkònfè kéyi. 3 Kè n Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè kuce medérímè ke dò: 4 Íté kètúóté fenaàkònfè a donté fè kéyi, kékote kukó nhEfadati ké fè sònne yepèrè fíè. 5 Kè n kote ké fè sònne Efadati n Yiè nKuyie nni nnàké ke yè ndè ndòmmè, 6 kè dèe yíé kémonte kè ti Yiè nKuyie ndò: Íté kékote Efadati kéwète kètúóté fenaàkònfè n do duó nkàa sònne fè. 7 Menime kè n yíte kékote Efadati kéwammú n do fè sònne dè ké fè tùóté, ke né nsó nfè càke ke ténke í dò nkédòònè mùmamù.

8 Kè n Yiè nKuyie nwète ké m béinnè ke dò: 9 Mí nha Yiè nKuyie mmù búi nke tú: Mèè botí nku n yó cakemè Sudaa kabe do pòtìnè dè, dèè do tú Sedisademmu kabe kó tefentè m bo dè càke. 10 Kubotí yeiku nku, bè í dó kékeè n náañti, bè baa sàké be tookperí yeiyi mieke nke, ke taunkonè bemáa yebakè, ke ninku ke yè bàá. De kó kubotí kabe kperere wèti fèè naàkònfè kperere nde bè ténke í yó ndò nkédòònè dèmarè. 11 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Bè òò yi mèè botí fenaàkònfè n do me nyi Isidayeeriibe nè Sudaa kó kuwuò nkabe, n do dó bè ntú n nìtìbè mbe kéndéúkunko n yètìrì kèntú n kabe bè me nyí kènté n kpeti.

Kuyie ndònnenèmè ku mieke menaà

12 Kè Kuyie nni mbéinnè ke dò: Kote ké bè nàké ke dò, mí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù mù tu: Sicèe bo ke bo mpíéké menaà mme. Kè bè da ténké ke tú: Ti yému sicèe bomè ke bo mpíéké menaà, 13 nha né bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: M bo nii mmènaà ndihèi dii nkabe bemou, kétaunnè bekpààtìbè bèè kàri okpààti Dafiti kó dikpààtikàri ìnkè nè ikuò nìbè nè bèè nàá m pāānāānti, nè Sedisademmu eì kabe bemou. 14 Benitìbè bo mbokù betòbè cicebè nè be bí, mesémmè báá bè nni mpīnnè, m báá bè cīé, m báá bè kuò mmesémmè, m bo bè kùò páíí.

Ti dòmmè kékénté Kuyie n kpeti kè dè kpaá ke tóké

15 Kènténè kéyònkùnne di to,
bá mmàkenè sifeí,
di Yiè nKuyie nkuù nàá.
16 Ndéúkùnkonè di Yiè nKuyie ndi tũ nkù yètìrì,
kè kù mu nyí duònní keyènkè, kè dè di bìitoo,
kè di bétírì yetārè yetārè ìnkè keyènkè,
di do baa diyie dii bo yènnímè,
kè kù né duó nkè dè di bìitoo sãũ
keyõõkènyènkè kōme.
17 Kè di í kènté itié m bo ta didabònni m máa borè,
kékammú tinōnnieti mediè.
Di kó tefentè dietè kpéí,
m bo kammú mediè.
Ke yé bè yóó pīmmúmè Kuyie nkó benitìbè kékònnè.

Kuyie nnàké tì tekpààtìcētè kpéí

18 Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò:
Nàké okpààti nè o yō onitipokpààti kè bèè kari ketenkè,
ke yé dikpààtìpìí í kpaámè be yō ìnkè.
Di do ketenkè nke.
19 Kubakù cānku bíékè kó yehékè kpetínnému,
òmòu ténke í kpeti dihèi kó yecàkè,
ke yé bè bè pīmmúmè bemou ndi bè í sùò nhòmòu.

Isidayεεriβε dimè ifei

20 Ìnnè di yə kɛyà di dootitəbè kèrínímè,
kubakù you bíékè.

Benìtibè n do di bannε bè cuó nke?
Benìtibè bèè do tú di kó disānni.

21 Di do naatinè bè bo di na dìi mōnnì ké di baaté,
dè bo ndi dōmmε?

Dε kó kuyonku bo ndōnnè kupεitεyonku ɔ̄ɔ pī mmèè botí onitipòkù.

22 Dε mōnnì kè di mbékú dimáà mùù kpéi nte
kè tii nkó dimàà di tū̀̀kení.

Di yei mmèè deuté deè te kè bè kàté di yaàbòrè,
ke kò̀̀tε di naàcènkiè.

23 Onitisò̀̀u b́́áá na kéceete o kò̀̀nti ti dōmmè,
dimannì me mbáá na kédeite di yò̀̀rè.

Díndi bèè manténè meyei ndi b́́áá na ké mè yóu kédoò mesàà.

24 N yóó di cíemmu kè di cíété,

kuyaaakù ɔ̄ɔ cíε mmèè botí tedəntè kó timúti.

25 Kè ti Yiè nKuyie nyié kébéi nke d̀̀:

Díndi Sedisademmu èi kəbe ntenè n tāāté tì di kpéi,
n di ɔ̀̀aanè tì tinti.

Ke yé di n yèmmèmu ke m bùtinné ke tū̀̀nne yebəkè.

26 Míi mómumu n yóó kàté di ǎ yèè yaàbòrè kékáá ndi ì̀̀kè,
ke di cónnóò detetirè kè bèè yà di fei.

27 Di kó mubəətū̀̀mmù yetārè ì̀̀nkè kōmu tontému,
dè d̀̀o nhonitidò̀̀u ɔ̄ ntū̀̀mmè mme otə̀̀u pokù,

dinaadaà ɔ̄ ntū̀̀mmè fənaanife ke kənti.

N yàmù ifei kperε di d̀̀ə̀̀ri dè díndi Sedisademmu èi kəbe.

Di bo yà! Di kó meyei nyóó deè ò̀̀ndaà ndi?

14*Kuyie mbéinnè tì Sedemii kutayietí mōnni*

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii kutayietí mōnni ke d̀̀:

² Sudaa kəbe bo yekúdabùò mmieke nke,

be ekè yeè naá ntidobontì,

kè be yèmmè cààrè kè bè kàri ketenkè.

Kè Sedisademmu kəbe kó isáútì dèke keìnkè.

³ Bekótìbè tū̀̀ɔ̄ mbesám̀̀pò̀̀bè mudúò kukó

kè bè kũ̀̀nnì nè yedó yetetirì,

kè dè bè di kè bè sī́ nsī́.

⁴ Kè be tenkè kpéi ke páá,

ke yé fetaafè í niúmè,

kè betenkútìbè yèmmè cààrè kè bè sī́ nsī́.

⁵ Kè siyóó péi ke dokòo si bí,

ke cokù timúti í kpaá mèè kpéi.

⁶ Dikpáá kóo sām̀̀marímú cṑ̀rímú yetārè ì̀̀nkè

ke yó mmuyaá sikpamó kōme,

kè si nùò nhonté timúti í kpaá mèè kpéi.

(Benìtibè béi nti)

⁷ Bá kè ti yei nti bekùnè
ti Yiè nKuyie nha pĩ mmutōmmú a kó diyètìrì yàà bo cake mèè kpéí,
ti da bùtínnému kuce mèpéu,
ti da cààrèmu.

⁸ Isidayeeri be bùs f̄s̄ nwe,
f̄s̄ò bè deeri, be yeñcaàrìmè m̀nnì.
Dè yĩme kàa í dake be eì kpéí,
ke do nhopòò wèè bàté ke bo yíé nképx̄éte pike.

⁹ Bá nd̄ari ke dò nhonìtì dè di wè,
ke dò nhokpàrìnuanti wèè c̄t̄e ke t̄enke í yóó na kéd̄eet̄e bet̄abè.
F̄s̄ nti Yiè nKuyie nha bomu ti cuokè,
ti tú a k̄obe mbe, a báá ti b̄ontóo.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̄ò: De kó benìtìbè n̄onnè bè bo nc̄anni c̄annimè mme, bè í
d̄ó kécómmú dibòrì dimáà. Di mm̄nnì m bè p̄emmu. N d̄ent̄en̄imu be yei nkpéí, n yóó bè
yiet̄ímu be yei.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke d̄ò: A bá nni mbáá be nnìtìbè kpéí ke tú m bè d̄ò
mesàà. ¹² Bá kè bè boū dinùù ke úú n yí yóó keè, kè bè n feu iwũ̄ ke tū ke m p̄ā ntidit̄i
kó yep̄arè n yí yóó dè c̄outé. N yóó bè b̄anté mudoò mmu nè dik̄onnì nè mutenkũ̄ kè bè
kú bem̄ou páíí kéd̄eè.

¹³ Kè n kù t̄ēñné ke d̄ò: Áú n Yiè nKuyie! Bèè yē mbè nàá nha p̄ān̄aant̄i beè bè nàá nke
tú bè bá nyĩ̀kù mudoò bè me mbá nyĩ̀kù dik̄onnì kàa yóó bè duómmu meom̄p̄umè de kó
dihèi mieke.

¹⁴ Kè n Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̄ò: Bèè yē mbè nàá m p̄ān̄aant̄i bè nàá nsiȳàb̄is̄i nsi,
m̄i í bè t̄ōnkoo, m̄i í bè duó nde kó dinùù, m̄i í ti mbè nàké. Bè yē mbè yà mèè benk̄umè tu
siȳàb̄is̄i nsi, meb̄ōk̄ōme, be móm̄m̄mbe kó mesōummè mme bè di náámmè. ¹⁵ Dè te mí
ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Bèè yē mbè nàá m p̄ān̄aant̄i ke náánnè n kó diyètìrì m me nyí bè t̄ō.
Bèè tu mudoò nè dik̄onnì dè í tatiní dihèi, mudoò nè dik̄onnì deè yóó bè kù. ¹⁶ Kè benìtìbè
bè yē mbè nàá mbè m p̄ān̄aant̄i, bè bo duó Sedisad̄emmu eì mieke, mudoò nè dik̄onnì de
kpéí, be pobè nè be bí initidaai nè initipòì dè bo kú, kénduó duó bá bè báá p̄eté bè bo bè
kũnné dè. N yóó bè yiet̄ímu be yonku kó tiyeti.

¹⁷ Náké be ke tú:

N na ndó n nū nyīi sũ̄ n̄tin̄nniet̄i,
kè nní nkuò nkeyènkè nè kuyie,
ke yé kuyēĩku kuù domè n n̄it̄ibè ke bè k̄òute,
kè de kó dik̄outirì deu mediè.

¹⁸ Kè mudoò yó nk̄ò ditowaà k̄obe,
kè dik̄onnì k̄ò bèè bo dihèi.
Bèè nàá mmí nKuyie m p̄ān̄aant̄i nè ikuó n̄iùbè bè í banté mùù terè nde.

(Benìtìbè béi nti)

¹⁹ Ti Yiè mm̄enke sàà dootóomu tínti Suda k̄obe páííà?

Kù ti p̄emmu kè dè dèèà?
Ba nné te kè kù ti poté kuyēĩku kuu mbá kù í mierí?
Kè ti baa diwèì bá ti í d̄i yàu,
ti yé ke tú ti yóó miéte kè kuf̄ōwáá nné d̄oke t̄i auté.

²⁰ Ti Yiè nKuyie nti bantému ti caàrìmè,
ke yà ti yembè k̄ōme,
ti tú becaàrìbè mbe.

²¹ A yètìrì yàà bo cake mèè kpéí.
Báá senkèrì dihèi a kp̄àtik̄arì borè nè di kpetì.

Dentení metaummè a ti dòn mè ke báá mè tôte.

²² Sitenkaanì ibotí tòi tũ nsi mieke tēmatè bo na kéduó nkè fetaafeè nià?

Tiwetì tii duònní fetaafaà?

Fǎ nti Yiè nKuyie nti búó fǎ nwe fǎ dè dòn demou.

15

¹ Kè nYiè nKuyie nsòtè ku náàntì ke béi nke dò: Bá kè Mòyiisi nè Sammuyēeri kè bè m bànmú be nnitibè kpéi, n yèmmè í wētini be bíékè. Bèti be kè bèe déte n yìkè! Kè bèe fūte m borè. ² Kè bè da beke ke tú:

Ti bo kate ke?

A bè nàké ke tú,

n yè nwèè dò nkékú, ò yóó kúmu,

kè bè dò nkékuò wè, bè yóó ò kùomu.

Wèè dò nkékúnè dikònnì ò yóó di nkúnè.

Wèè do nkéta tidaatì ò tì tatimu.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mú béi! Tiyēiti tinàà tinti n yóó ti mbè potému, tii tu: Bè bo kúmè mudòò mieke. Simó bo bè dōmmumè, tinàti bo bè cōmè, tikpasīnti bo bè dimè, dè bo bè di ké bè dèè páíí. ⁴ M bo bè dòn dè bo do kutenkú kó yekpààtiyo yemou kōmbùàti Esekiasi bire Manansee Sudaà kabe kóo kpààti do càke mèè caàrimè Sedisademmu me kpéi.

Dè bimè Kuyie nkè kù bàanì

⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Díndi Sedisademmu kabe,

òmòu bo wèè bo di kuó mmesémmàà?

We mbo saute di kpéi?

We mbo fétinne o fiè kémbékú dè di dòmmè?

⁶ Di m bōntóomu, ke m bütinné,

kè mme n yòute n nòutè ke bo di poté kékuò,

dè m bimú, n di kuó mmesémmè ke òumu.

Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

⁷ Dè te kè n tùótè m pienkú ke còrmú dihéi mànkú ke di ye,

kè di pàà di bí kè n di kùò di í yíémmè ke yóu di yei.

⁸ Kè bekúpobè sũũ ndi cie mubirímú dòmmè dàméèrì nùù.

Tibíyōtì tii kèè kuyie ncuokè ti bí kumè,

kè kufōwáà nti auté kè meyeñcaàrimè tì do.

⁹ Onitipòkù wèè do mōke ibí iyiekè kòò ì pàà.

Kè dè ò kpéi kòò bìtòo kuyie ncuokè,

kòò ta mesémmè mieke.

Bèè bo yenté kénkpáá, m bo tōnkoo be dootitabè kè bèe bè kùò.

Mí n di Yiè nKuyie mú béi.

Sedemii kuónnèmmè Kuyie kè kùu yáúkùnnè o kǎnti

(Sedemii béi nti)

¹⁰ N tùòti ice bé!

N yō, ba nte kàa m peité?

Dihéi dimou mieke òmòu í n dó,

bemou bè n dónè dikpànnì ndi.

N yí pènte òmòu kpepe,

òmòu me nyí m pènte demarè,

bá wè kòò né tú m bo yà.

(Ti Yiè nKuyie mbéi nti)

¹¹ Mú duó nkàa dootitabè da bòuté,

mepei nnè meyeñcaàrimè da do dii mǎnnì.

12 Timátì bo kééeté kubakù cǎnku bíékè kó dicièà?

Timátì bo kééeté disəwũḏà?

13 Díndi Sudaa kó kuwuə nkəbe,
di kó tikpàtì nè di kperε di məkε dè,
bè bo dè éi fààrè.

Meyei ndi dḏò mè dihei diməu miεε mε kpéí.

14 M bo duó nkè di dootitəbèε di pǐmmú

kékənnè dihei di do í yé di.

M miεε kεè di yè kε di cóú.

(Sedemii béi nti)

15 N Yiè nKuyie nha báá yè n kpéí,

n yé n kpéí nké n deeténè n dootitəbè,

fḏḏ bo pεite bèε n fḏḏnko,

a báá ti wənné kunasáá a minnímə deu mēε kpéí,

n yé kε dḏ mbè n sàá fḏḏ kpéí nke.

16 A ḏ nkàa béi nha náàntì, n tì ànné n yèmmè mme,

a náàntì tìi do tú n kó diwèi, n kó kuyènaatí.

N Yiè nKuyie Mpakεdaa bè yu a yètìrì ndi kε n cǎnné.

17 N do í katìnè mudaá nyembè kè ti daú,

fḏḏ m pǐ kε bè nni ncǎnnénè,

a miεε kεè bè pèi kε toñni.

18 Ba nte kè n kó mεfḏḏtímè í məkε kumànkú?

Dè dḏmmε kè n kó tiyḏtì í dḏ kémieté?

A n soutému kukó nkùù kó menie nkūū ku kḏme.

19 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dḏ:

Kàa wḏténì m borè m bo wḏte kε da dḏò n kóo tḏntì,

kàa bààtì tìi wenni, kε náá kε yóu tiyεitì,

n yóo wḏte kε da duómmu n náàntì.

Sudaa kəbe beε dḏ nke da tūnne,

fḏḏ í dḏ n ké bè tūnne.

20 M bo da kpénkūnne be ìkè

kàa ndḏ ndisəwũḏ kó kuduotí,

bè bo nda kūmmù, bè mε mbáá na ké da dḏò dèmarè,

kε yé n yó nda mbonèmmu kε da deerí kε da coonko.

Mí nha Yiè nKuyie m mū béi.

21 N yó nda deerímu beyeibe nḏu miεε,

kε da fietε bekperíbè nḏu miεε.

16

Meyei mmèḏ doti Isidayεribε be tookperí kpéí

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè kε dḏ 2 m báá túóté onitipòkù m báá pié ibí initipòì nè initidaaì ku ntempḏ mmiεε.

3 Nte ti Yiè nKuyie nni nnàké tì kè dè ntukúnè ibí bè yóo pié ì Sudaa kó kutempḏ mmiεε initidabí nè initipobí i yḏbè nè i cicεbè be kpéí. 4 Ti Yiè nKuyie ntú bè yóo kú mutḏntḏnkūū mmu, bè báá pété wèè bo kəmmú be kūū nnè wèè bo bè kūnné. Beε yó ntú tikùtì ketenkè ìnkè, mudoò nè dikḏnni deε yóo bè kḏnnè. Tinḏtì nè tikpasīntì kè deε bè pété kédi.

5 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè kε dḏ: Báá kəte tekúçḏtè matè kéntú a bo kuó, a bá ntú a bo bè toténè mesémmè. Nè de kó benitibè tì ténke í məkε tinépotì, n yí bè mḏkenè diwèi, n

yí yóó bè kuó mmesémmè. Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi. ⁶ Bekperíbè nè besámpròbè bè yóó kúmu bemou, bá bè báá pété wèè bo bè kúnné òmòu báá kuó mbe kúũ, òmòu báá dúókè omáá * yoo wèè kuó o yùti kébenke o yeñcaàrimè. ⁷ Òmòu báá neite mucie tekúciètè kòbe òmòu me mbáá donté menaà nkéduó nwèè cice ku yoo o yó ke bo ò bántè.

⁸ Fó nSedemii, a me mbáá kòte tebancíètè matè, a báá bè wènnénè kékari yoo dí wènné kénkari kényò mmenaà. ⁹ De yiè siyíi nè tipíèti dè bo deè, mupotúòmù kó iyie nyí yó nkpaá, di yóó dè yàmu nè di nuò nke kpaá fòu, mí ndi Yiè nKuyie Mpakadaa Isidayeeribe tũ nkù mî búi.

¹⁰ Fó nSedemii, a bo bè nàké dii m̀nni m mè nda nàké ti bè yóó da bekemu ke d̀: Ba nte kè ti Yiè nKuyie ntínti Isidayeeribe ti tũ nkù yè nde kó meyei nti tuakeni? Ti kù yeténè ònde? Ti kù cààrè ba kunku ti Yiè nKuyie? ¹¹ Á bè nàké ke tú: Mí mbe Yiè nKuyie n tú be yembè beè n dootóo ke tũnne yebókè ke yè feu iwũò ke ninku ye ìkè ke yè báá, bè m b̀tínnému bè í tũ n kuó. ¹² Di mómmámbe kè di n càke kè dè pèètè di yembè kperè, bá wè kòo kpréknunne o to, òmòu í kèmmú n kpeti. ¹³ Dèè te kè n yóó di denne di nhèi mieke ke di kòtènè dihei di í yé di díndi nè di yembè. Kè di nkè pĩ nyebókè tómmú keyènkè nè kuyie, bá n ténke báá di kuó mmesémmè.

Isidayeeribe yóó wète kékpénténimè be ei

¹⁴ De kó yewè kraanímu, yè bo tuake dii yiè bè ténke níí báá yí: Ti Yiè nKuyie mbomu kunku kùu dènneni Isidayeeribe Esibiti kó ketenkè, mí ndi Yiè nKuyie mmî búi. ¹⁵ De yiè bè níí bo yí ti Yiè nKuyie mbomu kuù dènneni Isidayeeribe kubakù you bíékè kó ketenkè, bè do be bèti kè bèe kòte kè. N yóó ke mbè ìnní kè bè ténéní be ei n do duó ndi be yembè.

Kuyie nyèmmè kù yóó duó nkè bèe pĩmmù beyeibe

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie m búi nke d̀: N yóó tónkoo bekèibè mbe kè bèe ùrí Isidayeeribe, de kó difònkúò kè n tónko bepaawambè kè bèe bè wammú yetàrè nè sitáá de ìnkè nè yepèrè fiè. ¹⁷ N wúómmu be borime dòmmè mè báá na késari, be yei nfeímu páíi n yìkè, ¹⁸ n yóó bè yietímu be yetímè nè be caàrimè kénóó kuce m̀démè, ke yé bè s̀nkùnèmè n tenkè nè sibòatenkaanì isòke kpesi s̀ií í fòu. Ke tò isòke kperè ke píe n tenkè.

Ibotí imòu yóó bantémè Kuyie

¹⁹ Kè mbúi nke d̀:
N Yiè nKuyie nfóò tu n kó tecèkpetè,
n kó kupèrikù, n kó disòrì nh òò sòri dè meyeñcaàrimè yiè.
Ibotí imòu itinímu itemmánke imòu ke bo kòtèni a borè,
kébúi nke d̀: Ti yembè do tũ ndè tu detetirè kperè nde.

Dè í teénnè mùmamù.

²⁰ Onìti bo na kédòò Kuyie naà?

Onìti d̀ò dè báá na kèntú Kuyie.

²¹ Kè Kuyie ndò: Dèè kpéi nte kè n yóó bè benke n kpeti nè n wèrímú kè bèe banté ke d̀ mmî yetirì tu be Yiè nKuyie.

17

Kuyie nfeimmè Sudaa kòbe kó meyei

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke d̀:
Sudaa kòbe di kó meyei nwàri nè dicie ndi,
mè wàri nè timàti kpeti kó tekàütè nte,

* **16:6** dúókè omáá: Kannahā kó ketenkè mieke kòo niti ku bè òò dúókè bemáa ndi ke bo benke be yèmmè cààrèmè. Kuyie mme nyí yie nde kó medòòrimè kó kubotí, kénáké Isidayeeribe ke d̀ bè bá ndè ndòòri kè bèe yete kè ndè d̀òòri be tenkè.

mè wàri di yèmmè mièke nke,
 ke wàri di wũstòrè kó yebàkè ìnkè mè báá yie nkéúté mecãã.
² Kè dè bo yie nkè di bí ndenniní di wũstòrè kpéí
 nè itedéí di fiúkú ì detie nyò nè sitãã ìnkè.
³ Yetãrè ìnkè nè kubiriku,
 di kó tikpàti nè di kperè di mọke dè m bo duó nkè bèe dè eí,
 di maá mèè kpéí yebòwũstòrè ketenkè kemou mièke.
⁴ M bo duó nkè di dootitòbè di pĩmmú
 ketenkè n duó nkè di yembè ke mièke
 ké di kònnè dihéi di do í yé dì,
 di íi m mièke nke kè kè di còúté ke kraá cóú.

Wèè bùtínné Kuyie nè wèè kù duó nhomáà be kó mucóntimu

⁵ Onìti wèè bùtínné o Yìè nKuyie
 nke búó onìti ke wanti weè borè meteèmmè,
 de yìè mbo yà!
 Mí ndi Yìè nKuyie mmíu b́eí.
⁶ De yìè mbo ndònnè tetietè t̀è còmmú tedòntè ìnkè,
 de yìè mbáá yà diwèì marì bitì.
 Ò bo ndònnè tetietè d̀ommè tedònkpetè ìnkè,
 mukókúó nkó ketenkè, òmòu í borè.
⁷ Wèè me nni nduó nhomáà mí ndi Yìè nKuyie
 nke m búó de yìè mbo yà mesàà.
⁸ De yìè mbo ndònnè mutie mùu còmmú menie ntaké,
 kè mu c̀e nta inéce borè,
 kè kuyiinkù t̀ùòkení mù ẽ ́ í nyĩèkù,
 mu fãàti ẽ ndò nsùòò nwe sãã,
 bá kè fetaafe yietí mù ẽ ́ í nyĩèkù,
 mu be ẽ ́ í nkuoté bitì.
⁹ Onìti yèmmè kómmú ke p̀èèté demou,
 mè í dò nkéna késéi,
 we mbo na kébanté t̀i bo mè mièke?

¹⁰ Mí ndi Yìè nKuyie n wúómmu onìti yèmmè,
 ke yé o yèmmè mièke kpeti,
 ke yóó yietí bá wè o d̀òrìmè d̀ommè,
 bá wè o t̀ammú màmmè.
¹¹ Wèè dòò d̀èè í wenni ke p̀àrikè,
 ò d̀onnè tenahéítè t̀è kòte ke oke t̀ente kunòrikù kó yeyiè,
 o kpàti itimu ke bo ò yóu,
 ke wè nyóó dentènè ke bi kuyèinkù.

Ti Yìè nKuyie nkuu máà duó mmufòmmu

¹² Dikpààtikàrì tikpeti kperi marì dìi s̀i nyeteyè sãã,
 Kuyie nc̀ètè bo ti cie ke me ndò.
¹³ Ti Yìè nKuyie nyIsidayeribe bùó f̀s nwe,
 bèè da dootóo ifei ìi yóó bè p̀í,
 bèè da bùtínné bèè yètè wàri bèmbe kudònkù,
 ke yé be dootóomè f̀s nti Yìè nKuyie nkùu tu mufòmmu binte.

Sedemii kuónnèmmè Kuyie

14 N Yiè nKuyie m miékùnnε kè m mieté,
n dεεté kè n cooté,
fṣṣò te kè bè n sāntí.

15 Benitibè m bèkúmu ke tú:
A Yiè nKuyie nha náá nkùù kó tináaṅtì,
de kó tináaṅtì pī mba tì bo dḍò mè?

16 Mii me nyí da sukú ke yé nha duḗnní meyei
a yému a mómmuḗ n do í dómè meyei m bo tuḗkenímè,
n nàké tì timḗu a tì wùómmu.

17 A báá yóu kè n ta kukḗmbḗdoró miεke,
fṣṣò tu n kó disòrì, n yóó sari de meyei n kó diyie.

18 N dootitḗbè beè dò nkédi ifei,
dè í tú mii bo ì di,
beè kḗmbùḗtì dò nkéduò,
dè bá ntú mí,
yóu kè meyei mbè bḗté kè beè péíté péíté.

Kuyie ndèntemè Isidayεeribe teompùtè yiè kpéi

19 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dḍò: Sedemii íté kékḗte beè baké diheì be kó dibòrì
Sudaa èi kó bekpààtibè yiè dì ke di ntaà, a yóó me ndḗ Sedisadεmmu èi kó yebòrè yemḗu.

20 Á nàké Sudaa kó kuwuḗ nkḗbe beḗu nè beè bo Sedisadεmmu èi ke taà o bḗrè ke dḍò:
Díndi bekpààtibè nè besḗmbe beḗu. Kénténè ti Yiè nKuyie ntú mù: 21 Ti Yiè nKuyie ntu:
Dí ndake ke níí báá tḗ ditḗu teompùtè yiè kétannèní Sedisadεmmu. 22 Di me mbáá tḗ dḗmarè
di cǐi miεke káyennè teompùtè yiè, di níí báá pī mmutḗmmú mamù, dí di cǎnné kè di ntú
n kperi. N tì nàké di yembè ke yé ndè ndḗmmè mme. 23 Di me nyí tì kèè, di í kènté de kpeti,
ke kpénkùnnε di to, di í yie nke bo tì keè, ke yete n di tié ntì.

24 Kè di mènke kènté mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì, ke yóu di bo ntḗumè yetuḗ teompùtè
yiè ke tannìkoní diheì, kè de kó diyie cǎá nke tú n kperi kè di í pī mmutḗmmú mamù de
yiè. 25 De mḗnni bekpààtibè nè sikpààtibí beè kàrì Dafiti kó dikpààtikàrì be bo ntaà de kó
diheì kó dibòrì ke deke sisǐi nè sikpàrisǐi kḗwǎnnénè Sudaa kḗbe nè Sedisadεmmu kḗbe. De
kó diheì bo mmḗke beè di ā sǎá. 26 Sudaa tenkè kó yehékè yemḗu kḗbe nè yehékè yèè tḗkénè
Sedisadεmmu nè Bensamεε kó ketenkè kḗbe kḗntḗ kḗtuḗkenè Sefedaa yetārè ìnkè kḗbe nè
beè bo Nεkefu bíékè, be bo nkḗrìní mí mbe Yiè nKuyie n cǐètè ke n feu iwūḗ ke tuḗ, ke n feunè
metaummè kpeyi ke m pǎā ntidiitì kó yepārè ke n tuḗ ntihúúntì, ke n feu nè disānni kó iwūḗ.

27 Kè di me nyete n kpeti ke í cǎnné teompùtè kó diyie n kpéi, kè di tḗu yetuḗ teompùtè yiè
ke yiènnè diheì m bo bḗnténí muhǎá nkè mùu cóúté sikpààticǐi bá mù báá kú bitì!

18

Oyaamarì nè tiyaatì de kó medonnimè

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dḍò: 2 Íté kékḗte oyaamarì cǐètè, n yóó ke nda nàké n dḍò
ké da nàké tì.

3 Kè n yíté kékḗte oyaamarì cǐètè kénsḗ nhò maà tiyaatì. 4 Kòò dḍò kémaá kùù nenkù yete,
dè ḗ mbo kékpeténèmmè oyaamarì. Kòò ceete kémaá kunenkù tekù ò dómè. 5 Memme kè
ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dḍò: 6 Díndi Isidayεeribe di yèmmè dò m báá na ké di dḍò
oyaamarì yie mmè ndḗmàà? Tiyaatì āmè oyaamarì nḗu miεke di me nhā n nḗutè miεke,
díndi Isidayεeribe mí ndi Yiè nKuyie mmii béi. 7 Mḗnni marì nh ḗ tǎātému ke bo uutè
kubotí makù yoo dikpààtiyuu marì ké de pḗnte kédéíté. 8 De kó kubotí yoo dikpààtiyuu n
nàké dèè kpéi mme kè de wḗtení ke yóu mudḗnnεtḗmmú, m bo yóu meyei n yé n yóó
bè dḍò mè. 9 Mḗnni marì nh ḗ tǎātému ke bo maá kubotí makù yoo dikpààtiyuu marì ké de

fíí. ¹⁰ Kè de kó kubotí yoo de kó dikprààtiyuu me ndòò dèè í wenni n yìkè, ke í kènté n kpeti, n cèète n yèmmè ke yóu ke í mbè dòò mesàà n do tããté ke bo bè dòò mè.

¹¹ Di mmònni á náké Sudaa tenkè kòbe nè Sedisademmu eì kòbe ke tú: M bàátí ke bo bè bənté meyei mme, n dó kédòò ti í wenni, bá wè wèe yóu kuce yeiku ò tū nkù, kèwēténí m borè, kètūntè o borime nè ò dōorimè.

¹² Bè yóó da ténne mu ke dò: Ti í yóó ceete, ti yó ntū nti mómməmbə ti kó meyeimmè mme, ti tookperí kōme, ti dómè ti yó mme ndōori.

Isidayeribe yèmmè be Yiè nKuyie

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi ke dò:

Bíékénè ibotí tēi kè bè di náké.

Di mu nkèè tii mbotí diyie maràà?

Isidayeribe mēnke dòò isòke kperere nde.

¹⁴ Dimaa tārì yómmè kó yepèrè òò í nyóu yè bo ndáátímè mupãã mboomaà?

Ikó nyibooi ì pũ̀ ò nyi kũ̀à?

¹⁵ N nìtibè bie n yèmmu ke tuò ntihúuntì yebòkè detetirè kperere

kè yè te kè bè bētírí be ce mieke

ke yóu kuce bè do tū nkù nè dimònni

ke tūnne ì í tú ice.

¹⁶ Dèè te kè bè eì yóó dōúnko

kè benitibè mpēnkù ke dì yàu kè be kōmbùòtì duò,

kè dè wētè ke be naati kè bè daú ke bókii be yò.

¹⁷ M bo duó nkè be dootitòbèe bè cie

diyie yiení kèè bíékè kó kuyaakù òò fuute kè mutáá nciété mèè botí.

Meyei mbo bè do dii yiè m bo bè bütinné m báá bè wētèe.

Bè dàkiimè ke bo kuò Sedemii

¹⁸ Kè benitibè mabè nnáá nke tú: Ti dakenè káyà ti bo yīmè kēpī nSedemii, ti í yóó mónté ikuó niùbè bèè bo nti tiè, ti í yóó mónté mecii nyembè bèè bo nti duò nyitié nsààyi, Kuyie mpāānāānti náam̀bè bomu ke bo nti náá nKuyie nkpeti. Ti wammúnè tináānti tìi bo nte kè tí ò kùò. Bá nyíennè ò di náá nti timəu.

¹⁹ Mí nSedemii kè m béi nke dò:

N Yiè nKuyie ndaatení n kpeí,

keè bèè í dó n kpeti bè náá nti n kpeí.

²⁰ N dòò mesàà kè bè bo n ténne meyeinaà?

Bè keú difòtìrì ndi ke bo m bəntóo di mieke.

A báá yè n do kōrimè a borè ke da báá mbe kpeí,

nkè dè bo yie nkàa mieke báá bè do.

²¹ Nè de kpeí duó nkè dikònni tanní kēpoté be bí, yóu kè bèè bè kùò kè be pobèe pàà be bí nè be daabè, kēnaá mbekúpobè.

Yóu kè mutenkũ̀ ntanní kè bèe kú,

kè mudoò kōnnè be kó bedapàmbè.

²² Duó nkè benitiyeibee bè do kè yedabùò ndátinné be cēĩ

bè keú mèè kpeí ndifòtìrì ke bo m bəntóo,

ke buò nyiwēĩ n ce mieke.

²³ N Yiè nKuyie nha yēmu bè dàkiimè n kpeí

18:17 +diyie yiení kèè bíékè kó kuyaakù: De kó kuyaakù ò nkpeínimu ke tōnni ke buò ndetie.

ke bo n kuɔ, a báá bè cǐé mbe yei,
a báá ũté be yei.
Yóu kàa miεkeε bè do.
Bɔ mbe ketenkè a báá bè yóu.

19

Kuyie ndònnènèmè Sedisadεmmu tεcètè tètè pònte

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Kote kédonté tεcètè kàa dèè a yú Isidayεεribe wuo nkó bekótìbè nè ikuó niùbè. ² Kè dí yè beyaamaribè kó dibòrì kékote Inɔmmu biriku kàa pǐéké n yóó mè nda náké tì: ³ A pǐéké ke dò: Díndi Sudaa kó kuwuɔ nkó bekpààtibè nè Sedisadεmmu εi kɔbe ntenè mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n tú mù: N tú n yóó bɔnté meyei mme di nkàrì kè benitibèε tì kèè kè dèε bè di kè be to nseití. ⁴ Bè m bütínnému, ke sǐnkùnnε n kó dikàrì ke dè tùò nti húúnti yebókè bεmbe nè be yembè nè Sudaa kó bekpààtibè, bè do í yé yè, ke cou bèè í cààrè mùmamù be kó meyiñ ndihèi miεke. ⁵ Bè maá dibɔɔ Baadi nwe yewũstòrè ke feu be bí ke tuò nye ñnkè. Nè m bomè n yí bè duó nde kó dinùù, n yí tì mbè nàké, n keté ke í tì totí n yèmmè.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu kè bè ténke í yó nyu de kó dibòrì ke tú Tofeti yoo Inɔmmu biriku, bè bo ndè yu ke tú kukòùbiriku. ⁷ M bo duó nSudaa kɔbe nè Sedisadεmmu kɔbe kè bèε yǐéke bè do dó kédòò tì di nkàrì, m bo duó nkè be dootitòbèε bè do mudoò ké bè kùɔ. Tinòtì nè tikpasǐnti kè dèε bè di. ⁸ Be εi bo dɔúnko kè benitibè ndi yàù kè be kǔmbùòtì duò kè bè tu wúó! Wúó! Wúó, ké wète ké mbè naati kè bè ndaú ke bókii yeyo meyei mmèè dì tùòkení me kpéi. ⁹ Be dootitòbè bèè í mɔke onitì kó mesémmè bè bo bè pi, kè bèε cááké bεmóm̄m̄m̄m̄be be bí initidaaì nè initipòì. Bè bo ta mètè fèũtímè nè mètè áárìmè bo ndeu kènte kè bèε cááké betòbè.

¹⁰ Sedemii kàa tì pǐéké ke dèè á pònte tεcètè a to tè bèè da neínè be ìkè ké bè nàké ke dò: ¹¹ Mí mbe Yiè nKuyie Mpakεdaa n tú m bo pònte be kó kubotí nè be εi bè òò pòntemè tiyaamatì, bá de kó yeyákè ténke báá yie nkétau.

Bè bo nkūrì becírìbè Tofeti ke yé mǎfiè nténke í yó nkpaámè kupíkù tekù makù. ¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N yóó me ndòò di nhèi nè bèè bo di miεke di kperε bo naánnè Tofeti kó dikàrì kperε dòmmè. ¹³ Sedisadεmmu kó sicéí nè Sudaa kpààtibè kpesi bè tùò nsii ñnkè tihúúnti siwǎǎ kpéi nnè bè cou sì yebókè menaà sì bo sǐnte kánaá nTofeti εi kperε dòmmè.

¹⁴ Mεn̄mε mí nSedemii kè n wēténí Kuyie ndo n tō ndè Tofeti kéta kécómmú Kuyie cǐètè dánkù kébéinnè benitibè bεm̄u Kuyie m pǎānāānti ke dò: ¹⁵ Ti Yiè nKuyie Mpakεdaa Isidayεεribe tū nkù tu kù yóó duó nkè meyei nkù nàké mètè kpéi nkè mètè domu di nhèi nè sihekési sii dì tókénè bè kpénkùnnε mètè kpéi mbe to ke í yie nke kènté kù nàké tì.

20

Bè pǐrmè Sedemii ke bou

¹ Mεm̄mε ikuó niùtì Pasuu Imεε birε wèè baké bèè bàà Kuyie ncǐètè ò kèèmmè mí nSedemii n náámmè Kuyie mpǎānāānti, ² ké m bente ké m pǐ nkéboú kápítínné Kuyie ncǐètè kó dibòrì didérì bè tu dì Bensamεε kperì ké m pütínné. ³ Kè dèε wenté kè Pasuu m píté, mí nSedemii kè nhò nàké ke dò: Ti Yiè nKuyie nténke í yó nda yu ke tú Pasuu, kù yó nda yu ke tú Kukǔmbòdorí nku. ⁴ Ti Yiè nKuyie ntu: Kù bo da bɔnté kukǔmbòdorí f̄ñ nnè a népobè, kù bo di ānné di dootitòbè n̄u miεke kè bè ndi kòù, a yóó dè yàmu nè a nuɔ. Díndi Sudaa kɔbe kù bo di ānné Babid̄nni kóo kpààtì n̄u miεke kòo di pǐmmú kékònnè ké di kuɔ nè disiè. ⁵ Di nhèi kɔbe mɔke dè dem̄u, be tōmmú kó mucóntimu mum̄u, be kperε desààrè bè tá dè. Sudaa kó bekpààtibè kó tikpàtì tim̄u, be dootitòbè borè éi, bè borè to dem̄u kékònnè

Babidənni. ⁶ F́ mPaseuu nè a cǐètè kəbe bəməu bè bo di pǐmmú kékònnè Babidənni, a yóó kə nkú, bè yóó kə nda kǔnné f́ nnè a nɛpobè a do náá mbè siyáàbisí kə tú Kuyie mpāānāàntì.

Sedemii seimmè Kuyie

⁷ N Yiè nKuyie nha n ciitému kə n na a m pǐnnè muwērímú mmu kə nh auté, kè benitibè n daú yewe yeməu, bəməu kè bè nti ientii.

⁸ Kə yé m baa ð n yóó béimmè kə tú:

Meyei mbo di do, bè bo di f́ǔ.

N Yiè nKuyie nha kó tināàntì kpéi nte kè bè ð ntǔ kə n daú.

Kə n sǎǎ ntipítì timəu.

⁹ Kè n yǐ m báá béi nha náàntì, m báá kǎāte a yètìrì,

dè ndò muhǎǎ mmamù còú m miəke,

kè n dò m bo minné kényǐkə.

¹⁰ N yomu benitibè bəməu wéúmè kə tú:

N tú: Meyei nkéríní, meyei nkéríní

kə donninko be kǎmbùòtì tipítì timəu,

kə n nɛpobè sààbè tu tí ò dáa, ti ò dáa

bè bàa m bo yetémè mme kédò

kə náá nke tú: Ti yóó ò namu képeite.

¹¹ N Yiè nKuyie mme nni mbonèmu kə tú okpàrìteu kperì,

dèè te kè bèè n f́ǔnko kè bèè yóó duó,

bè yóó yǐkəmu kédi ifei,

də kó ifei bo mbo sǎǎ, ì báá deè.

¹² N Yiè nKuyie Mpakədaa f́ nwèè wèi wèè wetí,

kə yé o yèmmè nè o yeñtotí,

a yóó bè pèltemu n kpéi.

Kə yé n duómmè n kperε f́ nwe.

¹³ N dièmmu kə sǎntí n Yiè nKuyie,

kə yé kuù ðð dɛetémè ocǐrì,

kóò fiète beyeibe nəu miəke.

¹⁴ Kuyie ncǎǎ bè m peité dìi yiè.

N yènní dìi yiè n yǎ pəutì miəke də kó diyie báá yà mɛsàà.

¹⁵ N cǎǎmu wèè nàké n cice kə tú:

A pokù peité dɛnitidabire kè diwèi benné kóò pǐ.

¹⁶ Də yiè mbo ndònnè diheì Kuyie mpəntε dì bá mɛsémmè í kù bo,

ò ní bo keè mudoò kó tɛheutè dikǔnweñnì,

kuyie ncuokè mudoò kó yedabùò.

¹⁷ Kuyie nkàa do nyóu kè n kú n yǎ pəutì miəke tá?

N yǎ pəutì na ntú n kó kufǎti, kè n na nkpaáo kə í yènní.

¹⁸ Ba nte kè n yènní n yǎ pəutì kə bo nyau mɛf́éǔtímè mǎà nè meyeñcaàrìmè?

Kə m bo ifei miəke sǎǎ kə yàa kúnè?

21

Kuyie mpāānāàntì náàntò nàkémè bè yóó pəntemè Sedisadəmmu

¹ Nte ti Yiè nKuyie ndo m béinnè tì okpààti Sedesia tǎnní dìi mǎnnì Madikia birɛ Pasuu nè Maasesaa birɛ Sofonii ikuú niùtì m borè kè bè bo n náké ke dǎ: ² Babidǎnni kóo kpààti Nebukannesaa weè ti do mudoò. Beé nKuyie nkè ti yà kù bo dǎò tidiɛtì ké wè nti dètinnè. ³ Kè m bè tǎnné ke dǎ: Dí náké okpààti Sedesia ke tú: ⁴ Ti Yiè nKuyie nyIsidayɛɛribe tǔ nkù tu di tǎ tǔi kpàrɛntì ke cokùnè Babidǎnni kóo kpààti m bo duó nkè di kó behǎǎpǎmbè bèè yè ke dokùnè Babidǎnni kóo kpààti nè o kǎbe bèè cǛtinne diheì kè bèe kǎnté, kétanní diheì miɛke ké di do. ⁵ Kè n cómmú ké di dokénè m mómmuɔ kè dí yà n nǎnyǎnni dǎmmè nè n kpeñnì m miɛke kèè di yè ke di cǎúté mǎdiè. ⁶ M bo bǎnté mutenkǔũ nde kó diheì benitibè nè iwũǎ kè dǎe kú dǎmǎu. ⁷ Kè Kuyie nni nsǎké ku náǎntì ke béi nke dǎ: Sudaa kǎbe kóo kpààti Sedesia nè o tǔmbè nè besǎmbe bèè bo yenténè mutenkǔũ nnè mudoò nè dikǎnni m bo bè ǎnné Babidǎnni kóo kpààti Nebukannesaa nǎu miɛke nè bè dootitǎbè bèè bè dǎnnè mukǔũ mbe nǎu miɛke. Bè bo mbè kǎu nè yese bè báá súó nhòmǎu. Bè báá kuó nhòmǎu mesémmè, kunáá mbá mbè bonè òmǎu.

⁸ Náké be ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bèe tǎáté mufòmму yoo mukǔũ. ⁹ Wèè bo mbo diheì miɛke mudoò muú yóó ò kǎnnè yoo mutenkǔũ yoo dikǎnni kè wèè me nkǎte ke duó nhomáa Babidǎnni kǎbe bèè di pi ò báá kú dǎe yó ntú o kó mucǎntimu. ¹⁰ N yitè ke wǎɛtemu de kó diheì bíékè ke bo di dǎò meyei dè í tú ke bo di dǎò mesàa. De kó diheì kǎbe doti Babidǎnni kóo kpààti nǎu miɛke nke kòò bo bè cóu mmuhǎá. Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Kuyie nnàké tì tekpààticǎtè kpeí

¹¹ Díndi Sudaa kóo kpààti kǎbe kǎnténè di Yiè nKuyie ntú mù.

¹² Díndi Dafiti yaábí ntenè di Yiè nKuyie ntú mù:

Dí mbekù bá dii yie kè dè nwenni,

kédǎɛtè bè fǎũnko wè,

kóò fiètɛ nè wèè ò fǎũnko.

Kè mǎe dǎke m miɛke bo di yènní

di dǎò mǎe yei nkpeí,

ké di cóúté muhǎá nkǎme bá òmǎu báá na ké mù kǎu.

¹³ Díndi bèè bo Sedisadǎmmu tǎri yómmè

ke sǎi nkubiriku,

ti ta titǎbè mbe.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

Díndi bèè náa nke tú

òmǎu báá na ké ti do mudoò kǎta ti cǎkperí miɛke.

¹⁴ N yitoomu ke bo di yietí di dǎò mǎe yei,

mí ndi Yiè nKuyie mmí béi.

M bo bǎnté muhǎá ndi kó kutúúkù dǎtie mbè tu dè sétiri de kǎku,

kè kǎu cóúté páíi kǎtaunnè dǎe kù tǎkénè.

22

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dǎ: Cúté kǎkǎte Sudaa kǎbe kóo kpààti cǎtè kénáké ti nnǎǎntì. ² Náké be ke dǎ: Fǎ nSudaa kǎbe kóo kpààti wèè sǎoté ke kari Dafiti kó dikpààtikàri ñnkè nè díndi bèè tu o tǔmbè nè bèè kó dimáa taà tekpààticǎtè, ³ ntenè ti Yiè nKuyie ntu mù: Mbekùnè tibeéntì kè dè sié ke níi dǎɛtè bè fǎũnko wè, kóò fiètɛ, di bá nfǎũnko bèè tu bǎpǎòbè nè iciribí nè bekúpobè ke fekù be kpeɛ. Di bá nkǎu bèè í cǎke mǎmamù diheì dii mmiɛke. ⁴ Kè di yie nke tǔnne de kó yetannò Dafiti yaábí bo ntú bekpààtibè kénkarì o kpààtikàri. Bè bo ndekù sisǎi nè sikipàrinaasǎi bembɛ nè be kó betǔmbè nè benitibè ke taà tekpààticǎtè miɛke. ⁵ Kè di me nyí yie nke tǔnne de kó yetannò, mí ndi Yiè nKuyie m béimmu, ke pàrikè kè de kó tǎcǎtè bo pǎnte kǎnaá ntidobontì.

⁶ Nte mí ndi Yiè nKuyie mbéi ntì kè dè ntukúnè Sudaa kàbe kó tekpààticfètè:

Fó nSudaa kàbe kóo kpààti n wúo nha cfètè
kè tè donnè Kadaadi tãri kó kutúúkù nku,
ke dò nDimaa tãri yómmè.
N né béimmu ke pàrikè
ke tú m bo tè dòò tedantè kó dikpàà
òmòu í ã dì.

⁷ N yóo ínní bepòmbè mbe a kpéi nnè titōnnenti,
kè bèe kōũ sètiri deí kó yesānkè
ke yè cōu mmuhāā.

⁸ De mmānni kè iwuò nteì kàbe mpēnkù de kó dihei borè ke békú betàbè mùu kpéi nte kè
mí ndi Yiè nKuyie kè n dōò miē nde kó diheidiè. ⁹ Kè bèe bè tēnné ke dō: Bè dootōo metaummè
be Yiè nKuyie ndo bè dōñnèmè mme ke ninku yebàkè ìikè ke yè feu iwūō.

Bè nàké ti Sadummu kpéi nwèè cōuté Sosiasi tikpàti

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dō:
Díndi Sudaa kàbe, báá kuōnnè wèè ku,
mesémmè báá we ndi pīnnè
pètinke kuōnnè bè pī nwè ke kōnnè o kpéi,
ke yé ò ténke í wētínimè.
Ò ténke í yóo yà dihei bè ò peité dì.

¹¹ Nte ti Yiè nKuyie nnàké ti Sosiasi biré Sadummu * kpéi, Sudaa kàbe kóo kpààti, wèè do
sōtè o cice Sosiasi kpàti kù tu ò me nyítémè di nheì ò ténke í wēténí. ¹² Bè ò pī nke kànnè
kòò yóo ke nkú, ò í wētíní ténke ke bo yà di nheì.

Kuyie nkpannè ti Sosakimmu

¹³ Fó nSosakimmu a bo yà,
fó nwèè duó nkè bè da maá sikpààticéí
bá a í dōori dèè sié,
ke duó nkè bè maà ke sòkù tidànti
a me nyí bè duò nha dò nké bè duó ndè,
ke pīnné benitibè mutōmmú detetirè
bá a í bè yietì.

¹⁴ Fó nwèè nàá nke tú:
M bo maá tekpààticfètè dietè
kékéké tidietì dietì
kékéú sibòo ké si diti sètiri kó tidabētì,
ké ti tò mmewūō kè mè ndò nfetōnfè.

¹⁵ Okpààti a cice do yommu ke yō betàbè kōme,
ke me nní ndōori dè békúmè,
kémbekù kè dè sié,
kòo kperè demou yìé.

¹⁶ Kòo nkommu becīribè nè besénnibè,
kòo kperè demou yìé
wèè dōori memme weè ñ yē,
mí ndi Yiè nKuyie mû béi.

¹⁷ Fó mme nwanti amàà kó mesàà mme,
ke kòu bèè í cààrè mùmamù,

* **22:11** Sadummu: Okpààti Sosiasi yètiri terì ndi Sadummu (wénté 2 Bekpààtibè 23:31).

ke fẽũnko benitibè mediè.

¹⁸ Nè de kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè nda náánnè f̃ Sosiasi bire Sosakimmu Sudaa kòbe kóo kpààtì kpéi nke tú:

O bo kú òmòu báá kuó nho kũũ,
òmòu báá saute o kpéi,
ke dò: Áú n tebite! Áú n tãũ!
Dikúdabònni báá kuó nho kpéi nke dò:
Áú n yiè! Áú okpààtì!

¹⁹ Bè bo ò kũnnè feòfè tẽmè
bè bo ò f̃urí kédenne Sedisadεmmu εi kédootóo.

Sedisadεmmu εi kòbe yóo dimè ifei

²⁰ Sedisadεmmu εi kòbe, dekenè Dimaa tãrì kèpĩkèkè,
pɛɛnè metammè Basãã tãrì,
kéwekii mediè Abadimmu tãrì ñnkè,
ke yé di natitòbè bεmòu domèmu.

²¹ N do yóo di béinnè kè dèmarè í di kóónnè,
kè di yete ke dò:

Di báá kènté,
di borimε mmε nè di bémmè.
Di í yie n náàntì diyiè marì.

²² Kuyaakù kuu kau bèè kó dimàà tu a kó benitibè,
kè bè p̃ĩ ndi natitòbè bεmòu ke kũũnnè,
di kó meyei mmεè te kè di di ifei ke k̃εke.

²³ Díndi Sedisadεmmu εi kòbe
di kó dihei maánè Dimaa túúkù kó ideí nyi,
kè di c̃éĩ sàrinè sétirì kó detie nkó tidabεεtì ke fité,
kuyonku bo di do dii m̃onni
kuperitéyonku ðð p̃immè onitipòkù,
di bo kammú de yiè.

Kuyie nnàké ti Sosakimmu bire Konniyau kpéi

²⁴ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè m̃ũ béi, bá kè Sosakimmu bire Konniyau † do dò mmumámáá kè nh ò ũ n nòutè youte m bo ò ùté, mí ndi Yiè nKuyie mm̃ũ béi. ²⁵ M bo ò duó mbèè dó kòò kùò, bεmbε o bùtì duò bè, n yóo be nhò duó. Nεbukannesaa Babidònni kóo kpààtì, ò tati weè ñou miεke, wenwe nè o kòbe. ²⁶ Wenwe nè o ỹò wèè ò peité n yóo bè dootóo dihei terì marì miεke nke, bè í bè peité dè, kè bè ke nkú. ²⁷ Kè bè nyáá mbè bo w̃εtenímè dihei bè me mbáá na k̃εw̃εtení.

²⁸ De kóo Konniyau, ò naá nkuyõũ nku bá òmòu ténke í ò dóà? Yàà ba nte kè bè ò dènnε dihei wenwe nè o bí? Ke bè dootóo dihei bè do í yé di?

²⁹ Áú n kó ketenkè kòbe! Kènténè ti Yiè nKuyie ntu mù. ³⁰ Ti Yiè nKuyie ntu dí w̃ari o yètirì bekpààtibè yètè bo dii pátirì miεke ke dò ò í m̃ake debire, o kperε yè detetirè ndε, o yanfè miεke òmòu í yóo naá nhokpààtì kékari Dafiti kó dikpààtikàrì kèbaaté Sudaa kòbe.

23

Bεpec̃εmbε yeibe nè opec̃enti sàawè bè c̃ãã ndè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Di bo yà díndi bèè ni n kó benitibè. Di dònne bεpec̃εmbε yeibe mbε bèè ðð yóu ipe kè ìi c̃ite kécíété. ² Nte mí ndi Yiè nKuyie díndi Isidayεεribε di tũ

† 22:24 Konniyau: Konniyau do di dii m̃onni tikpàtì kè bèè ò yu ke dò Yeoyakimmu nwe (wénté 2 Bekpààtibè 24:8).

nkù m béi ntì bèè ni n nìtìbè be kpéí. Dî cíe m pe ke ì bèti, di í dààte m pe kpéí, n yóó íté kécómmúmu ké di poté di yonku nè di dǎòrìmè yeime kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmû béi.

³ N yóó wēte kétéímmu m pe ìi kpaá kpaá yehékè ì do ciété kэмbo yèè mieke kéwēte ké ì ténké i cónni kè ìi pié késũũ. ⁴ N yóó wammúmu bepecēmbē bèè yó nyì cēm̀m̀m̀u kè ì ténke bá nyĩ̀èk̀ù, kufōwáá nténke bá nyì bo, fēmafè ténke báá feti. Mí ndi Yiè nKuyie mû béi.

⁵ De yiè kraanímu dì bo tuòke dìi yiè, kè n dennení Dafiti wuò mmieke okpààti sààwè, ò yó ntù okpààti wèè ciì wènwe, kém̀bek̀ù kè dè wenni, ke dǎori dèè sié dihei mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mû béi.

⁶ De kó yeve mieke Sudaá kǎbe bo cooté, Isidayēeribe bo mbo, tìmatì bá mbè kǎnnè, bè bo nda yu ke tú: Ti Yiè nKuyie a dǎori dè siému.

⁷ De yiè mènke kraanímu mí ndi Yiè nKuyie mû béi, de yiè bè ténke níí í yóó parikè ke dǎ ti Yiè nKuyie mbomu kuù dennení Isidayēeribe Esibiti. ⁸ Bè níí bo parikè kè dǎ ti Yiè nKuyie mbomu kuù dèitení Isidayēeribe kó kuwuò kubakù youú bíékè kó yehékè mieke nè itempē mbè do ciété ké mborè kè bè wēte ke bo be kó ketenkè mieke.

Sedemii kpànnèmè bèè sou nke tú bè nàá nKuyie mpānāaanti

⁹ Mí nSedemii kè m béinnè Kuyie mpānāaanti náam̀bè ke dǎ:

N yèmmè mèè cààrè mediè kè n kũ̀ò kèkè kè n kǎnti au, kè n sàáténè onitì wèè muó mmenáà, onitì menáà mbènnè wè, ti Yiè nKuyie nkùù dǎ mpáíí kù n nàké tìi kpéí nke tú:

¹⁰ Dihèi dimou kǎbe dǎuti dǎutinè betǎbè mbe, mí Kuyie m bè cṑm̀mu kè bè ti yedabùò.

Timúti kpeímu dinaacēnni.

Benitìbè buróo meyei mbíékè máà ndi, be kǎnti yau meyei ndǎòrìm̀u bíékè nke.

¹¹ Bèè nàá m pānāaanti nè ikuó nìùbè bè náá mbeyēibe mbe, ke dǎori dèè í wenni nè n cǐètè miekoo. Mí ndi Yiè nKuyie mû béi.

¹² Nè de kpéí be kó ice bo anke, dè bo bè biite kè bè ntuòti ke duò, m bo bè bǎnté dìi mǎnni meyei, m bo bè poté dìi mǎnni.

Mí ndi Yiè nKuyie mmû béi.

Kuyie nkpannèmè bèè sou nke tú bè nàá nku pānāaanti

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ:

Bèè bo Sammarii ke náá m pānāaanti, n yàmu be kó tiyèinti, nè dibǎò Baadi kó muwērím̀ú mmu bè nàámmè ke fétinko n nìtìbè Isidayēeribe.

¹⁴ Bèè bo Sedisademma ke náá m pānāaanti kè bembe kperε né náá nyisǎke, bè dǎuti dǎutinè betǎbè mbe ke náante siyáàbìsí, ke yáúkunko meyei ndǎòribè kǎnti, ke bè diití bá bè í yóó na kébanté be yei. Nè Sodammu èi kǎbe be pókù nku,

nè Komṵṵ èi kṵbe bè dṵmmu só.

¹⁵ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa kè n tu:

M bo nii mmedṵmmè bèè bo Sedisadεmmu ke náá m pāānāāntì,

bè bo yā meberimè,

ke yé nè beè borè nde meyei nyiènimè ke torì besṵmbe.

Bèè sou nke tú bè nàá Kuyie mpāānāāntì

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mī bēi nke tú:

Di báá kénté bèè di sou nke tú bè nàá m pāānāāntì,

bè di soummu, bè di náá mbe yèmmè dó tì nti,

tì í bonní mí ndi Yiè nKuyie m borè.

¹⁷ Bèè nàá, bèè sènkèrì bèmbe n náāntì,

bèè di náá nke tú n yē ndi yó nyo ndiwèi máà,

ke náá mbèè yete n kpeti ke tū mbemómṵmṵmbe be kó itié,

ke tú meyei mmamè í yóó bè tūṵkení.

¹⁸ N do náá kè be we mbo ke wúó?

We ndo kémṵ kékéè n tú mù?

We ndo dake n náá nti kpéí?

We ndo tì kèè?

(Sedemii bēi nti)

¹⁹ Kuyie nkó kuyaakù kuù kèríní,

ku miεke kèè yènní,

kuyaakù kperíkù kuù iténí ke puoti beyeibe.

²⁰ Kuyie mmieke í yóó do kè kù mu nyí dṵṵ kù wúó nke bo dṵṵ tì,

di yóó dente kè tì bantému.

(Ti Yiè nKuyie mbēi nti)

²¹ Dε kó benitibè bèè nàá m pāānāāntì bè sṵnté

ke cokùmu, n yí bè tṵ,

bè sṵnté ke náámmu n yí bè béinnè.

²² Kè bè do mbo n náá ndè, bè na nnamu kénáké n nitibè n náāntì,

kè dè nte kè bèè yóu ice yeiyi kéwētení m borè.

Ti Yiè nKuyie mbomè kutenkù kumṵ

²³ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu tipítì timṵ:

N wúómmu detṵónnè ke wúó ndedétirè.

²⁴ Omṵ bo na késari kupíkù makù kè n yí nhò yàà?

Mí ndi Yiè nKuyie n di bekeṵ.

M bomu tipítì timṵ ketenkè nè keĩnkè.

Mí ndi Yiè nKuyie mī bēi.

Ti bo mbaatimè meyòbii nnè tiyòfèntì

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbēi nke dṵ: N kèèmu bèè yē mbè nàá m pāānāāntì bè nàá nti. Yie nní dṵ: N yà tidṵntì. Kòò tṵṵ dṵ: N yà mebenkùmmè. ²⁶ Dè yó nkāáké dε bèè yē mbè nàá m pāānāāntì kè bèè yóu bè bo nnáámmè siyáábisi nè be yèmmè dó tì? ²⁷ Bè nàá mbè yàu tìṵ dṵntì ke dó n nitibè beè n yè. Be yembè do n yèmmè kètūnne dibṵṵ Baadi. ²⁸ Kè wèè yà tidṵntì wèè náké o dṵntì, kè n duó nwè n náāntì wèè tì nàké n tì nhò duó nkè tì dṵmmè.

Di báá wēnnè tiyòfèntì nè meyòbii,

mí ndi Yiè nKuyie mī bēi.

²⁹ N náāntì dò mmuhāá mmu ke tuò,

ke do ndieñkèrì ke può ndipèrì.

Mí ndi Yiè nKuyie mí búi.

³⁰ Dεε kπεί nte mí ndi Yiè kε n kπànnε bèε tu bè nàá m pããnáãnti, ke yuukunε betabε n náãnti. ³¹ Nε δε kó benitibε bèε yε mbε nàá m pããnáãnti bè ãã sónté kéhaatoomu kédeε ke dò mí ndi Yiè nKuyie mí yε, nε be titabε mbe. ³² N kπannεmu δε kó benitibε bèε yε mbε nàá m pããnáãnti, bè m̀ake sifei nsi, bè di soummu ke di náá ntidouǹti siyáábisi kpeti ke fétinko n nitibε. Mí í bè t̄s, n yí ikú òm̀ou, bè náãnti í teénnε timati. Mí ndi Yiè nKuyie mí búi.

Kuyie nnáãnti tu ditau ndi ku nitibε kπéinnáa?

³³ Kε ti Yiè nKuyie mbúi nke d̀: K̀o nit̄i m̀ou yoo wεε nàá m pããnáãnti yoo ikuó nit̄i m̀ou da beke ke tú: Ti Yiè nKuyie nda tou nh̀nti náãnti? Á bè t̄énné ke d̀: N yε mbeε náá nditau n kπεί kε n yóó bè dootóo. ³⁴ Kε m pããnáãnti náãnt̄o m̀ou yoo ikuó nit̄i yoo benitibε miεke k̀o m̀ou yí mí ndi Yiè nKuyie nh̀o tou nditau mari, δε k̀o nit̄i mí mómmu n yóó ò poté wenwe nε o c̄t̄ε. ³⁵ Ntenε di d̀ nke ní beke ti ditabε: Bá wε ò ní beke ot̄u kε d̀ Kuyie nti t̄énné ãnti, k̀u ti béinnε ãnti? ³⁶ Ditannù di tu: Kuyie nti tou nku náãnti di bá ndi nàá, ke yé bá wε weε tu o kó ditau, ke yé di càarēm̄e mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa d̄indi Isidayεribe di t̄u nk̀u n kó tináãnti nti. ³⁷ Wεε tu ò nàá m pããnáãnti a ní ò beke ke d̀: Ti Yiè nKuyie nda t̄énné ãnti? K̀u da nàké ãnti? ³⁸ Kε di mε ntu: Ti Yiè nKuyie nti tou nku náãnti bá nε m mε ndi nàkém̄e ke tú di bá nnáá nde kó ditannù. ³⁹ Nε δε kπεί n yóó di yetemu páíi ke di dootóo, kε di détnε dihei n do di duó ndi d̄indi nε di yembε. ⁴⁰ N yóó duó nkε dí di ifei nyi s̄ã, bá di báá yε i miεke diyie mari, di báá ì yε nnε di bo mbomε.

24

Kuyie nd̄onnεm̄ε Isidayεribe yetebe s̄ayε nε yεε càke

¹ Kε Kuyie nn̄i mbenke kε n yà yemámm̄uyákε yédéyε kε fikie kó yεbe píékε yε miεke kε yε ik̀u ti Yiè nKuyie c̄t̄ε ìkε. De do s̄ mBabid̄onni k̀o kπàati Nebukannesaa p̄irm̄u Konniyau Sosakimmu bire Sudaa k̀be k̀o kπàati nε o kó bet̄umbε nε beyántibε nε bemáábε ke bè k̀onnε Babid̄onni. ² Kε dimámm̄uyáa mari kó yetebe tú yesàayε ke wenni mediε, kε diteri kpeye càke, bá ke í d̀ nkédi.

³ Kε ti Yiè nKuyie nn̄i m beke ke d̀: Sedemii a yà ba? Kε n k̀u t̄énné ke d̀: N yà fikie kó yεbe nyε kε yemayε wenni mediε nkε yeteyε càke bá yε í d̀ nkédi.

⁴ Kε ti Yiè nKuyie nn̄i mbéinnε ke d̀: ⁵ A wúó nyetebe s̄ayε kε dε da naatimε, n wúó nSudaa k̀be n d̄enne bè be ei, kε bè bè p̄irm̄u ke k̀onnε Babid̄onni kε dε n naati mεε boti, kε n d́ kε bè d̀d̄ mesàa. ⁶ N yóó bè w̄nté fen̄onsàáf̄ε nfe, kéw̄te kε bè t̄énnéni be ei kε bè k̄anne ke t̄enke báá bè p̄ante, n yóó bè fiim̄mu ke t̄enke báá bè uuté. ⁷ N yóó bè duó mmeyεmmε mme kε bè m banté mí mbe Yiè nKuyie nkéntú n k̀be kε m bè te ke yé bè yóó w̄tenimε m borε nε be yemmε mem̄ou ndi.

⁸ Bε ãã d̄d̄ m̄εε boti yetebe yεε càke ke í d̀ nkédi n yóó mε nd̄d̄ Sedesia Sudaa k̀be k̀o kπàati nε o t̄umbε, nε bes̄ombe bèε kπáá Sedisad̄emmu nε bèε bo Esibiti. Bem̄ou n yóó mε mbε d̀d̄ mí ndi Yiè nKuyie mm̄i búi. ⁹ M bo bè d̀d̄ dε nε m bo bè banté m̄ε yei m bo do yεboté k̄mb̀uòti, m bo bè cíe nkε bèε taá yεε ekε miεke bè bo mbε s̄enku, ke bè s̄ã, ke bè b̄omm̄u kus̄ink̀u. ¹⁰ N yóó duó nkε mudoò muù bè do kε dik̀onn̄i tann̄i nε mutenkũ nkε bèε k̀u ketenkε m bè duó nkε bembε nε be yembε kédeε.

25

Kuyie mbúi nti Sedisad̄emmu ei nε Sudaa k̀be bem̄ou kπεί

¹ Sudaa k̀be k̀o kπàati Sosiasi bire Sosakimmu kπati benni naann̄i miεke nke Kuyie nn̄i mbéinnεm̄ε Sudaa k̀be bem̄ou kπεί. De do s̄ mBabid̄onni k̀be k̀o kπàati Nebukannesaa bo o kπati benni ketiri miεke nke. ² Mí nSedemii kε m béinnε Sudaa kó kuwu n̄k̀be nε

Sedisademma kabe ke dɔ: ³ Nɛ Amɔɔ birɛ Sosiasi Sudaa kabe koo kpaaɔti kpaaɔti benni tɛpiɔtɛ nɛ ditaaɔnni kɛntɔ kɛtuakɛnɛni yie, dɛ mɔkɛ yɛbie nsipisiɔdɛ nɛ yɛtaaɔti ndi, n di naaannɛmɛ di mɛ nyi dɔ kɛ n kɛntɛ m mɛ nyi yoo m bo ndi naaannɛmɛ Kuyie nni nduo nti di mɛ nyi n kɛntɛ. ⁴ Ti Yiɛ nKuyie ntũɔnnimu ku koo betɔmbɛ bɛɛ naa nku paanaaantɛ saa, di mɛ nyi yie nke caannɛni di to ke bo kɛntɛ. Di i yie nke kɛɛ. ⁵ Bɛ do di naamma ke tu ba wɛ wɛe yoo kuce kuyɛiku, nɛ o daarimɛ yɛimɛ kɛ dɛɛ yie nkɛ di mbo dihei di Yiɛ nKuyie ndi duɔ ndi nɛ dimɔnni, dindi nɛ di yembɛ kɛ ndi te saa. ⁶ Di baa tunne yɛbɔkɛ kɛnninku yɛ iikɛ ke yɛ baa, di ba mbaa ndi dɔɔ dɛ nɛ di nɔu ke iinko Kuyie mmieke kɛ dɛɛ yie nkɛ ku baa di caare. ⁷ Ti Yiɛ nKuyie nti ndi nakɛmu di mɛ nyi yie nku kpɛti, ke sɔkɛ ke ninku di dɔɔ dɛ nɛ di nɔu dɛ iikɛ ke iinko ku mieke kɛ dɛ di touni mɛyɛi.

⁸ Dɛɛ te kɛ ti Yiɛ nKuyie ntuu: Di mɛ nyi yiemɛ ke kɛntɛ ku kpɛti, ⁹ ku yoo iinnimu kubaku youu biekɛ koo iwua nyimou kɛ ku koo tɔnti Nebukannesaa Babidanni koo kpaaɔti nyi ni ke ii do di nhei nɛ yehɛkɛ tɛyɛ yɛɛ di fitɛ, kɛ di ku paaɔi kɛ di ei daunko kɛnaa ntidobonti, kɛ iboti tɛi nii di ya kɛ dɛɛ i di kɛ i mmaari i ya. Kunku ti Yiɛ nKuyie nkuu bei. ¹⁰ Kɛ diwɛi koo yɛbaa ndɛɛ kɛ mupotuomuu koo iyie ntɛnke ba mbo, dinaa tɛnke ba nkuu, fitirɛ koo kuwenniku tɛnke ba mbo. ¹¹ Kɛ dihei dimou naa ntidobonti, kɛntɔ kɛtuakɛnɛ yɛbie nsipisiyiekɛ. Dɛ koo iwua nyimou kɛ ii buute Babidanni koo kpaaɔti. ¹² Kɛ yɛbie nsipisiyiekɛ pɛɛtɛ ku bo potɛ Babidanni koo kpaaɔti o dɔɔ mɛɛ yɛi nkpeii. Kunku ti Yiɛ nKuyie nkuu bei. Bɛ ei bo naa ntidobonti kedauunko saa. ¹³ Dɛ mɔnni ku bo duɔ nkɛ mɛyɛi mmemou ku nakɛ mɛɛ kpɛii kɛ mɛɛ do dɛ koo dihei, mɛyɛi mmɛɛ wari di mpaaɔiri mieke ku koo tɔnti mi nSedemii n nakɛ mɛɛ kpɛii yɛbotɛ yemou kpɛii. ¹⁴ Dɛ mɔnni kɛ Babidanni kabe munke buute iboti tɛi nɛ bekpaaɔtikperibe, ku yoo bɛ foommu mɛyɛi mbɛ dɔɔ mɛ.

Kuyie nnakɛmɛ ku yoo bekɛnɛmɛ yɛbotɛ

¹⁵ Ti Yiɛ nKuyie nyisidayɛeribe tu nkuu m beinnɛmu ke yi: Nto febɔɔfɛ fie, m mieke koo menaa nha dɛ kɛkɔtɛ kɛ mɛ nii nyɛbotɛ n da tɔ nyɛɛ borɛ, ¹⁶ kɛ yɛɛ ya kɛmuo nkɛnhaa mmudoɔ n yoo bɛ bantɛ mu mieke.

¹⁷ Kɛ n caute febɔɔfɛ n Yiɛ nKuyie nnɔutɛ mieke, kɛkɔtɛ kɛ fɛ nii nyɛbotɛ yemou, n Yiɛ nKuyie nni tɔ nyɛɛ borɛ, ¹⁸ ketuote Sedisademma nɛ Sudaa bɛ koo yehɛkɛ nɛ yɛ koo bekpaaɔtibɛ nɛ yɛ koo betumbɛ ke bɛ pante kɛ bɛ cou, kɛ bɛ tenkɛɛ naa ntidobonti, kɛ benitibɛɛ dɛ ya kɛ dɛ bɛ di kɛ bɛ mmaari bɛ ya. Mɛyɛi mmɛɛ bɛ do mɛ kpɛii, di mɛ nwuo nkɛ dɛ dommɛ yie.

¹⁹ Kɛ n dɛɛ memmɛ kɛ fɛ nii nhEsibiti koo kpaaɔti nɛ o tumbɛ nɛ sikpaaɔtibii nɛ o nitibɛ bemou. ²⁰ Nɛ iboti tɛi imou nɛ Uusi ei koo okpaaɔti nɛ Fidisi ei kou nɛ Asikanoo ei kou nɛ Kasaa kpɛri kou nɛ Ekunoo ei kou nɛ bɛɛ kraa kraa Asidati tenkɛ mieke.

²¹ Edammu ei nɛ Mɔabu kpɛri kabe nɛ Amoniibe.

²² Kɛ tuote Tiiri kpɛri koo bekpaaɔtibɛ nɛ Sitso ei kabe nɛ damɛeri yaa koo yehɛkɛ kabe.

²³ Nɛ Dedanni ei nɛ Tema kpɛri nɛ Buusi nɛ bɛɛ kuɔ bɛ tempaaɔti bɛ tenkɛ kabe.

²⁴ Nɛ Adabii ei koo bekpaaɔtibɛ bemou nɛ bɛɛ bo dikpaa tedantɛ kpɛri biekɛ.

²⁵ Nɛ Simudi ei koo bekpaaɔtibɛ bemou nɛ Edammu ei kabe bemou nɛ Medii tenkɛ kabe bemou,

²⁶ ketuote bɛɛ bo kubaku youu biekɛ, metoommɛ kabe nɛ dedetirɛ kabe, kutenku kumou koo yekpaaɔtiyo duome cenke kɛ bɛ ya bemou Kuyie mmieke koo diboo ke dentenko Babidanni kabe koo kpaaɔti.

²⁷ Kɛ ti Yiɛ nKuyie nni nnakɛ ke dɔ: A bɛ nakɛ ke dɔ: Di Yiɛ nKuyie Mpakedaa Isidayɛeribe tu nkuu tu: Di ya kɛmuo ketoo keduo ba ke baa na keite, ku yoo di bantɛ muu doo kpɛii. ²⁸ Kɛ ti Yiɛ nKuyie nyie ke dɔ: Kɛ bɛ yetɛ bɛ bo cautemɛ febɔɔfɛ keya, a bɛ nakɛ ke tu: Mi ndi Yiɛ nKuyie Mpakedaa mi tu bɛɛ ya kɛ bɛ i dɔ bɛ dɔ. ²⁹ N yoo ketɛ kebantɛ mɛyɛi mmɛ dihei n yetiri yu di, kɛ bɛmbɛ yemmɛ ne do n yoo bɛ coona? M baa bɛ coo! Kɛ ye n yoo tannɛnimɛ mudoɔ kutenku kumou ndi. Mi ndi Yiɛ nKuyie Mpakedaa mi bei!

30-31 Kè ti Yiè nKuyie ndò m bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie nkpànnímu kẹ́nkè, m péúńímu n cēsààtè miéke, n kra nkutenkù kpéi nke, kè m piéfè dònne bèè nàù fínyĩ kó yetebe * be kafe ð ndòmmè kè m piéfè tùòkù itemmànke imou.

Ke yé mí ndi Yiè nKuyie mú tannémè yebotè tibeénti, ke bekùnè benitibè bemou ke kòu beyeibe.

Mí ndi Yiè nKuyie mmú me nyè.

32 Ti Yiè nKuyie Mpakadaa béimmu ke tú:

Meyei mmè tanní kutenkù ke cánni yebotè, kuyaaakù kperíkù kuù itení kutemmànku.

33 De yiè Kuyie mbo kuò bè bo ncóú kutenkù kumou miéke òmòù í yó mbè kuò, òmòù í yó mbè tòú ke kùrì, bè bo naá ntikùti ketenkè ìnkè.

34 Díndi bèè ni benitibè poténè yekúdabùò, díndi bèè cēm̀m̀m̀u benitibè nduò̀nè kébíntí ketenkè. Dikòù yiè dii tùòke kè bè bo di kuò yepedakè kòmè.

35 Bèè ni benitibè di í m̀ake di bo coké kékote kè, bèè cēm̀m̀m̀u benitibè di bo sari ke?

36 Keènè bèè ni benitibè bè kuòmmè, dí nyo bèè cēm̀m̀m̀u benitibè bè úúmè,

ke yé ti Yiè nKuyie nkòùmè be pecēnku.

37 Ti Yiè nKuyie mmieke keè yènní kupecēnku ke de yè nfíúú ke yè nkáré.

38 Ti Yiè nKuyie nhòtenímu diciriciripànni kòmè, ku miéke keè bè yènní, kè kù bè bonté mudoò kè be èi dounko.

26

Bè yèmmè bè bo kuò Sedemii wèè naá nKuyie mpāānāānti

1 Sudaa kabe koo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu kpàti ketírì dii m̀onnì, kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò: 2 Sedemii kote, mí nKuyie n cīètè towaà, kèpīēkè kénáké Sudaa ekè yemou kabe bèè kòrìní n cīètè mubáammu, tināānti n da nàké tì, a báá súó ntimatì. 3 Kè de naati bèe keè kèwēténì m borè, kèyóu be yei, kè n ceete n yèmmè kèyóu n do dó kè bè d̀ò̀d̀ mèè yei mbe d̀ò̀r̀im̀è yeime kpéi. 4 Náké be ke tú: Mí ndi yiè nKuyie mú tu kè bè í kènté n kpèti ke tū̀nne n kuò m bè duó nyi, 5 ke yie n kó betōmbè bèè naá m pāānāānti bè bè naá ntì, n kó betōmbè n tū̀nko bè sáà, bè me nyí yie mbe kpèti. 6 M bo d̀ò̀d̀ te ncīètè n d̀ò̀d̀m̀è Sidoo èi*, kè yebotè ní ndó kébonté kusīnkù kèyú te yètìrì.

7 Ikuó niùbè nè bèè naá nKuyie mpāānāānti nè benitibè bemou kè bèe keè mí nSedemii n tì béimmè Kuyie ncīètè towaà. 8 Kè nní nyóó deè ti Yiè nKuyie nni nnáké tì, ikuó niùbè nè bèè naá nKuyie mpāānāānti nè benitibè sòmbe kè bè m pí nke béi nke dò: A d̀ò̀ nkékuomu! A d̀ò̀ nkékuomu! 9 Dè yīme kaa naá nKuyie mpāānāānti ke tú te ncīètè bo naá nSidoo kpète d̀ò̀mmè, kè dihei naá ntidobontì, bá òmòù bá ndè ā?

Kè benitibè bemou m munné Kuyie ncīètè miéke. 10 Kè Sudaa èi kó sikpààtibíi nè bèè baké dihei kè bèe tì kèè, kèitè tekpààticīètè kékote Kuyie ncīètè kékari te b̀ò̀r̀ì bè tu dì dib̀ò̀r̀ì pànni.

11 Ikuó niùbè nè Kuyie mpāānāānti náam̀bè sòmbe kè bèe náké sikpààtibíi nè benitibè sòmbe

* **25:30-31** bèè nàù fínyĩ kó yetebe: Bè do ðs keú dipèrì ndi kè de ndò nkuyiè kè bèe uté yetebe de miéke, kennaù kè ye nie ncuuti kuyiè kó kuyóú ke taà dif̀t̀ìr̀ì miéke. Kè bè ní nnaù de kó yetebe ke diè. * **26:6** Sidoo èi: Sidoo èi do tú mubáammu kó dihei ndi, kè bè de báà nKuyie nkè metaummè tou de bo, be dootitabè bè na dii m̀onnì kètuótè metaummè tou kè Sidoo eii do.

ke dò: Onitì yie ndò nkékuomu, ke yé ò nàké tì dihèi dii nkpéí tì í wennimè, di kèemu di mómombe nè di to ò nàké tì.

¹² Mèmmè, mí nSedemii kè m béinnè sikipààtibìi nè benitibè bemou ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuu n tōnni kè n nàké di me nkèè tì tēcītē tē nkpéí nè dihèi dii nkpéí. ¹³ Di mmōnni tūntenè di borime nè di dōrīmè kékénté di Yiè nKuyie ndi tū nkù tu mù, mèmmè kù bo yóumè meyei kù do yé nkù yóo di dō mè. ¹⁴ Kè dèè tu n kpeti, mí m bo di nou mieke nke, n dōnè di pēnsirīmè, dèè di wenni. ¹⁵ Di né nyé ke dò nkè di n kùò kè n yí cààrè mūmamù, de kó meyei mbo di yò ìnkè nke, di kó dihèi dimou nè bèè bo di mieke, ke yé Kuyie nkuu mēnke n tōnnimè di borè kè m bo di nàké m me ndi nàké tì timou, kè dí kèè nè di to.

¹⁶ De mōnni kè sikipààtibìi nè benitibè bemou kè bèe nàké ikuó niùbè nè bebeembè ke dò: Onitì yie nyí dō nkékuo, ò ti náá nti, ò ti nàánnè ti Yiè nKuyie nti tū nkù kó diyètiri ndi.

¹⁷ Benitibè bèè tu bekótibè kè bèe ité kébéinnè ditīnni ke dò: ¹⁸ Mōdeseti eì kou Miseen wèè náá nKuyie mpāānāanti ò do ānnēmu Esekiasi Sudaa kabe koo kpāati kó dimōnni kēnnāá nSudaa eì kabe ke tú: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa béimmu ke tú:

Siyōō eì bo naá ndikpāa kè bèe dè kùútí,
kè Sedisadēmmu eì pōnte kēnāá nyedombirè,
Kuyie ncītē tē bo naá nkutúúkù.

¹⁹ Esekiasi Sudaa kabe koo kpāati nè o kabe, bè do kùò Miseen? Bè pētinke do yōte Kuyie nku kè kù bàntè, kè kùu bōnkūne ku mieke, ke yóu ke í mbè dōò kù do yé nkù yóo bè dōòmè. Kè ti kùò onitì yie nti càari timāa ndi.

Sosakimmu kùòmè Udiya Kuyie mpāānāanti náantò

²⁰ Kòo nitì mōu múnke buoté kéntú Kuyie mpāānāanti náantò Semmaya bire Udiya, Kidiyati-Yeadimmu eì kou, kēnnāá nKuyie mpāānāanti kēnkpannè di nhèi nè di kó benitibè mí nSedemii m baa me dōrīmè só. ²¹ Okpāati Sosakimmu nè o kabe yekōmbò yembè nè o kó betūmbè, bemou kè bèe keè ò nàké tìi pāānāanti kéndó kóò kùò. ²² Kè Udiya tì kèè kè kufōwāá nhò pī kòo coké kékote Esibiti, kòo kpāati Sosakimmu tō Akibōo bire Edinatāā, kòo nneínè benitibè kè bèe kote Esibiti, ²³ Udiya wammù kóò pī nkéketenēní kóò duó nhokpāati Sosakimmu kòo ò kùò nè disiè, kóò dōu nkufōti bè āā kù benitibè bemou.

²⁴ Mí nSedemii, kè Safāā bire Ayikammu nni nkānké kè bè í nni mpī nke duó mbenitibè kè bè n kùò.

27

Kuyie mpāānāanti náantò nàkémè yebotè yóo bōútémè Babidōnni kóo kpāati

¹ Sosiasi bire Sosakimmu naá ndi mōnni Sudaa kabe koo kpāati kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dò: ² Dōò kunaadōdōrīdōú nè iwēī kēndúúkú, ³ kè kù nānke Edōmmu eì koo kpāati nè Mōabu eì kou nè Amōniibe eì kou nè Tiiri eì kou nè Sitōō eì kou bè tōnni bè Sedisadēmmu Sudaa kabe koo kpāati Sosakimmu * borè. ⁴ A bè nàké kè bèe nàké be kó bekpāatibè ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa dīndi Isidayēeribe di tū nkù tu.

⁵ Nè n kó muwērímú diemù mieke nke nè n kó muwērímú mmu n dōòmè ketenkè nè onitì, nè iwūō nè tiwanwanti, dèè kó dimāa bo ketenkè ìnkè ke de duò n dè dōnè wè. ⁶ Ye mmōrè mieke mī ānné ku ntempē Babidōnni kóo kpāati Nebukannesaa nou mieke wenwe n kóo tōnti, nh ò duómmu tikpasīnti kè ti bo mpī nho tōmmú. ⁷ Yebotè yemou yé bo ò bōúté, wenwe nè o bire nè o yaàbire kēmbaanè de kó dimōnni bo tuokemè kè bè múnke bōúté ibotí tēi péu nè be kó bekpāatibè péu bèè bè kpeñninè.

⁸ Kè kubotí makù kabe yoo dikpāatīyuu mari kabe yete ke í dō kébōuté Babidōnni kóo kpāati, kè wèè í dō kēbuuté o kó kunaadōdōrīdōú mí ndi Yiè nKuyie m mī yóo duó nkè mudoò bè do yoo dikōnni yoo mutenkūū. N yóo duó nkè wèè bè kuò kédeè.

* **27:3** Sosakimmu: Yēpāte péu yu de koo kpāati ke tú Sedesia nwe ke yé bè náá nti náantì diē nti do dōò Sedesia kó dimōnni ndi, de kó tināantì do yóo wāri ke sō nSosakimmu kumu.

⁹ Díndi di báá yie mbèè tu bè di náá mí nKuyie m pããnáànti be kpɛti yoo beyuwúòmbè di náá nti nè bèè tu bè yàù tidòuntì nè bèè wèi siwãã nè benitinòmbè bè di náá nti ke tú di í yóó bóúté Babidònni kóo kpààti. ¹⁰ Bè di náá nti pããnáànti tu siyáàbìsì nsi ke dó ke bo di dètinnè dihei, bè dó n di betimu kè di kú.

¹¹ Kè kubotí kùù kàbe yie nke buuté Babidònni kóo kpààti kó kunaàdòdòrìdòú ke pĩ nho tómmú mí ndi Yiè nKuyie m bo bè yóu kè bè mbo be èi ke di kuuti.

¹² Mí nSedemii kè m múnkɛ tì nàké Sudaa kàbe kóo kpààti Sedesia ke dò: Fí nSedesia nè a nìtìbè di dò nkébuutému Babidònni kóo kpààti kó kunaàdòdòrìdòú kèmpĩ nho tómmú wenwe nè o nìtìbè kè dèe yie nkè dí nfòù. ¹³ Di bo yóu kékú mudoò miɛke nke nè dikònni nè mutenkũũ nti Yiè nKuyie nnàké ke tú dèe yóó kònnè kubotí kùù kàbe bo yete ke í mpĩ mBabidònni kóo kpààti tómmáà? ¹⁴ Kuyie mpããnáànti náam̀bè bèè di náá nke tú di í yóó bóúté Babidònni kóo kpààti bè di sóummu di báá bè kèrté. ¹⁵ Ti Yiè nKuyie m béimmu ke tú: N yí bè tãnkoo ke tú bè nnáá nnè n yètìrì, bè di náá nsiyáàbìsì nsi ke yunè n yètìrì kè m bo di beti kè di feti díndi nè di kó benitìbè bèè tu bè di náá m pããnáànti. Mí ndi Yiè nKuyie mĩ b́i.

¹⁶ Mí nSedemii kè n nàké ikuó niùbè nè benitìbè bèè dè bo ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu di báá yie mbèè di náá nku pããnáànti ke tú Kuyie ncíètè kó tinenti bè do tùótè tì kékònnè Babidònni bè bo tì t́nnéni bàm̀bà, siyáàbìsì nsi. ¹⁷ Di báá kénté be kpɛti, mpĩnnè Babidònni kóo kpààti tómmú kè dèe yie nkè di nfòù. Di báá yie nkè dihei naà ntidobontì.

¹⁸ Kè de yembè m̀nke tú Kuyie mpããnáànti náam̀bè, kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa weè m̀nke bè náannè bèe kù bántè tinenti tì bo Kuyie ncíètè nè tekpààticíètè kè tì báá kò mBabidònni. ¹⁹ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa nàkèmu Kuyie ncíètè kó yesànkè kpéi, nnè kunankú dieku nè inàake ò ncómmú yèè tàrè nè tinenti sánti tì kpaá dihei dii mmiɛke tì kpéi. ²⁰ Okpààti Nebukannesaa do í tùóté dè ò pĩ ndii m̀nni Sosakimmu bire Sosakinni Sudaa kàbe kóo kpààti nè Sedisadèmmu kó beheikènkótìbè nè Sudaa èi kàbe. ²¹ Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayɛeribe tũ nkù nàkèmu tinenti tì kpaá ku cíètè nè tekpààticíètè de miɛke tì kpéi nke tú: ²² Bè bo tì èi kékònnè Babidònni kè tì nke mbo ke kèmmúnè ku m̀nni bo tuakemè kè kùu tì t́nnéni die.

Ti Yiè nKuyie nkuù tì b́i.

28

Kuyie mpããnáànti náàntò Sedemii nè Ananniya bè ǹnnimè

¹ Sudaa kàbe kóo kpààti Sedesia kpàti benni dinaanni miɛke otãnkù nummuwè, dii benni dimáà miɛke kè Asuu bire Ananniya Kuyie mpããnáànti náàntò Kabaã ò kouu m béinnè mí nSedemii ti Yiè nKuyie ncíètè miɛke ikuó niùbè nè benitìbè bəm̀ou ìkè ke dò: ² Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayɛeribe tũ nkù tu ku kèétèmu kunaàdòdòrìdòú Nebukannesaa Babidònni kóo kpààti di buú nkù. ³ Dè kpaá yebie nyèdèè ndi kè kù wète kèt́nnéni ku cíètè nenti Nebukannesaa Babidònni kóo kpààti do tò tì timou kékònnè o cie. ⁴ Ke múnkɛ kpènnéni Sosakimmu bire Ekonniya Sudaa kàbe kóo kpààti nè Sudaa kàbe bè do pĩrmú bè kékònnè Babidònni. Ke yé kù yóó kèétèmu kunaàdòdòrìdòú Babidònni kóo kpààti di buú nkù. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù b́i.

⁵ Mí nSedemii kè n t́nnè Ananniya ikuó niùtì benitìbè bəm̀ou ìkè bèè do bo Kuyie ncíètè miɛke ke dò: ⁶ Kuyie ñcúté a nuù kédòò a b́i nti, kèt́nnéni die nKuyie ncíètè nenti timou nè bè do pĩrmú bè bəm̀ou kékònnè Babidònni. ⁷ Né kénté kékeè n yóó di náké tì f́ nnè benitìbè bèè bo die ndimou. ⁸ Kuyie mpããnáànti náam̀bè bèè tì niiténéni mí nnè f́, bè nàkèmu Kuyie mpããnáànti yehèkè dièyè péu nè yekpààtiyò dièyè péu kpéi, bè me mbaa do náá mmudoò kpéi nke nè meyi nkpéi nè mutenkũũ nkpéi. ⁹ Kuyie mpããnáànti náàntò wèè bo náké ke

dò: Diwèl kèríní, ò nàké tì bo dɔ̀ d̀ di m̀ǹǹǹ ndi bè bo bantémè ke dò nKuyie nkuù m̀ǹke ò t̀ǹǹí.

¹⁰ M̀m̀m̀e Kuyie mpããnáànti náàntò Ananniya buutémè kunaàdòdòrìdòú mí nSedemii n do bukú kù, kékéété, ¹¹ kébèi mbenitibè bəm̀əu ìkè ke dò: Ti Yiè nKuyie nkuù tu nè yebie nyèdèè kè kùu kékétemu kunaàdòdòrìdòú, okpààti Nəbukannesa do di buú nkù.

M̀m̀m̀e mí nSedemii kè n yíté.

¹² Kuyie mpããnáànti náàntò Ananniya kékéte di m̀ǹǹǹǹ kunaàdòdòrìdòú n do bukú kù kédeè kè Kuyie nni mbéinnè ke dò: ¹³ Kote kénáké Ananniya ke dò: Ti Yiè nKuyie ntu a kékéte kudòu nku ke né yóó kù cèetenè timáti kòku.

¹⁴ Ke yé ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayɛɛribe tũ nkù béimmu ke tú kunaàdòdòrìdòú timáti kòku nku kù buúmmè yebotè kè yè bo mbuó Nəbukannesa Babidənni kóo kpààti kè yè me nhò bùó, kù ò duónnèmu ketike dikpàà kó tiwanwanti.

¹⁵ Mí nSedemii n ti ndèè kénáké Ananniya ke dò: Ananniya kénté n tú mù, Kuyie nyí da t̀ǹǹí, nè amáà ndi a soutémè Kuyie nkəbe kè bè yie nsiyáàbìsí. ¹⁶ Nè de kpéi ti Yiè nKuyie ntú kù da dèitemu ketenkè ìnkè. Di mbenni mièke nke a yóó kúmè, ke yé f̀ò̀ sukúmè benitibè kè bè yete be Yiè nKuyie nkpeti.

¹⁷ Kè dè nyóó yí betààbè bèdébè kè Kuyie mpããnáànti náàntò Ananniya m̀ǹke kù.

29

Sedemii do wàri dii pátiri bè pĩ mbè ke kònnè Babidənni

¹ Mí nSedemii kè nni mbo Sedisademmu kéwari dipátiri okpààti Nəbukannesa pĩ mbè ke kònnè Babidənni, n do di wàri bèè tu bè mbe bekótibè nè ikuó niùbè nè Kuyie mpããnáànti náam̀bè nè benitibè bəm̀əu. Okpààti Nəbukannesa do pĩrmú bè kékònnè. ² N do yóó wari de kó dipátiri ke s̀ó nhokpààti Yekonnia nè o yò onitipokpààti nè tekpààticìètè kó bekótibè, nè Sudaa kəbe kó sikpààtibíi nè Sedisademmu èi kəbe nè bèè do tú bedabeyyaàbè nè bemáábè kè bè múnke bè pĩrmú ke kònnè Babidənni. ³ Kè n di duó nSafã bire Edasaa nè Idikiya bire Kemadiya. Sudaa kəbe kóo kpààti Sedesia weè do bè t̄ Nəbukannesa Babidənni kəbe kóo kpààti borè, mí nSedemii kè m̀ bè duó ndipátiri kè di wàri ke tú:

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa d́ndi Isidayɛɛribe di tũ nkù m̀i náánnè n duó nkè Babidənni kóo kpààti pĩrmú bè ke kònnè, ke tú: ⁵ Maánè sicéi kénhã, fííkúnè detie ndi pénnè kényo nde be. ⁶ Túókénè benitipòbè kè bè dí pié ibí initidaai nè initipò, túókénè benitipòbè képuó ndi bí kè bèè pié initidabí nè initipobí, piénè de bíékè ke sũũ ndi báa kèke, ⁷ nwantinè n duó nkè bè di pĩrmú ke kònnè dii èi di bo nnaatimè, ké nni mbáa mí ndi Yiè nKuyie nde kó dihei kpéi nke yé de kó dihei kó kunaatí tùmè di kòku nku.

⁸ Ke yé mí ndi Yiè nKuyie m̀ béimmemu ke tú: Di báa yóu kè bèè tu bè náa m̀ pããnáànti kè bè ndi sou, di bá ntũ ndi yau t̀i d̀əunt̀i kp̄eti. ⁹ Bè yó ntú bè di náa nt̄i bonní mí ndi Yiè nKuyie m̀ borè nde, siyáàbìsí me nni nsi m̀i í bè t̀ǹǹí. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́i.

¹⁰ Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: Babidənni èi kó dikpààtiyuu bo mm̄ke dii m̀ǹǹǹǹ yebie nsipísiyiekè n yóó wè̀t̄ením̀u di bíékè ké dí d̀ə̀ m̀sà̀, ké dí t́nǹǹní Sedisademmu. ¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie n yému n tãáté ke bo d̀ə̀ t̀i di kpéi. N tãáté t̀i tu m̀sà̀ nkpeti nti t̀i í tú meyei nkpeti. Di yèmmè bàa dè n yóó de ndi d̀ə̀. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́i. ¹² De m̀ǹǹǹǹ kè di k̀t̄eǹi ke m̀ bántè, n yóó yiémmu kécəuté di báamm̄i. ¹³⁻¹⁴ Kè di wammú ké n yà, di yó n wammúmu nè di yèmmè məm̀əu, kè n yóu kè di n yà. Mí n di Yiè nKuyie m̀i b́i. De yiè di bo n yà, kè n wète ke t́nǹǹní bè do pĩrmú bè kékònnè Babidənni kédə̀ tidaat̀i m̀ bo di denn̄ǹi tip̄it̀i timəu. Ibotí im̄əu n do di cíe nkè di taá ì mièke ke dí t́nǹǹní di do borè kè bè di pĩrmú. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́i.

¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n di náa nke yé di yèmmè d̀omm̀è m̀i di duó m̀ pããnáànti náam̀bè Babidənni mièke.

¹⁶ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie n di náá ntì kè dè ntukúnè okpààti wèè kàri Dafiti kó dikpààtikàri nè di kàbe bèè kpaá bo Sedisademmu, bè í pīrmú bè ke kònnè Babidanni. ¹⁷ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mī bēi nke tú: N yóó duó nkè mudoò muù bè do, kè dikònni tanní kè mutenkūū nní mbo. Be kperε bo dontenè fīnyī kó yebe yèè pāàke ke ténke í dò nkédi. ¹⁸ N yóó duó nkè bè mbè duò mudoò mmu, kè dikònni tanní be tenkè nè mutenkūū. Be kperε kutekù kumou kó yekpààtiyo bo dè keè kè dèe do ye kōmbùàti. M bo bè cōō, dè bo dí yebotè be kpéi kéwēte ke ye pī mmudaá. Yebotè n yóó bè tanné yèè miεke ye bo mbè sènkú. ¹⁹ Bè í yie mmèè kpéi nke ke kènté n tūñko m pāānāanti náam̀bè s̄āà kè bè nàà ntì. Mí ndi Yiè nKuyie mmī bēi.

²⁰ Díndi tidaati bè pīrmú bè ke kònnè Babidanni, keènè mí ndi Yiè nKuyie n tú mù:

²¹ Ntenè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa, díndi Isidayεeribe tū nkù m bēi ntì kè dè ntukúnè Kodaya bire Akabu nè Maaseya bire Sedekia. Bedé memme bè soumu ke tu bè náá m pāānāanti, bá bè me ntúmè mī bè tōnni. M bo bè ānné Nebukannesaa Babidanni kóo kpààti n̄ou miεke, kòo bè puoti kékuo di ìkè. ²² Díndi Sudaa kàbe bè pīrmú bè ke kònnè Babidanni di ní bo nnáa mbε kpéi ndi dó dii mōnni kébonté kusīnkù, di ní bo yī: Kuyie nda dōò kù dōòmè Sedekia nè Akabu Babidanni kóo kpààti cōu mbè muhāá. ²³ Ke yé bè dōòmè Isidayεeribe ci dè ke dounè betabè pobè, ke sou nke tú bè náá n kpeti, m me nyí bè tō. N dè yēmu demou ke dè wùó. Mí ndi Yiè nKuyie mmī bēi.

Semmaya wàrimè dipátiri Sefayaa Sedemii kpéi

²⁴⁻²⁵ Memme kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa, Kuyie nyIsidayεeribe tū nkùu n duó mmí nSedemii tināanti kè dè ntukúnè Semmaya Nēdammu naām̀nkù kou. Semmaya wèè do wàri dipátiri kéduōnni ikuó niùbè Maseya bire nè Sofonii nè ikuó niùbè tōbè, nè Isidayεeribe sōmbε bèè do kpaá Sedisademmu, kè di wàri ke tú: ²⁶ Ti Yiè nKuyie nkuù duó nkàa cōuté ikuó niùti Yeoyada f̄t̄iri ke baké ku c̄ētè. F̄ōō dō nkéndake bèè tu bemáa ku pāānāanti náam̀bè be kpéi, kè wèè í yé o yē mmù a táu n̄ho naàcèi mēf̄imme kēp̄itinné o f̄ōn̄í timátì, ²⁷ dè né dōmmε kàa í kpannè Sedemii Anatoti èi kou, wèè di náá nKuyie mpāānāanti? ²⁸ Ò yē nhò tu Kuyie mpāānāanti náantò nwe ke ti wàriní dipátiri die mBabidanni, ke ti nàké ke tú ti í yeti mecāā nketike, ke tú ti maá sicēī kēmbō, kēf̄íikú detie nti pénnè kè dè mpeí kè ti yo.

²⁹ Kè ikuó niùti Sofonii kaa nde kó dipátiri mí nSedemii kè n keè.

Sedemii tḗnnémè dipátiri Semmaya

³⁰ Memme kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dō: ³¹ Tō nkè bèe náké bè pīrmú bè ke kònnè Babidanni ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie mmī yē Nēdammu èi kou Semmaya mè nyēmmè ò tu m pāānāanti náantò, mī me nyí ò tō, ò mè ndi ciitémè kè di yie n̄ho kó siyāābisí, ³² mí ndi Yiè nKuyie mmī bēi, n yiti ke bo cómmúmu Nēdammu èi kou Semmaya kpéi nnè o fukoo. O kó kufuku miεke oniti bá nkpaá bá omáa ke bo di cuokè, ò báa yà mesàa n yóó dōòmè n n̄itibè, ke yé ò sukúmè n n̄itibè kè bè n yetε. Mí ndi Yiè nKuyie mī bēi.

30

Kuyie nnàké ti Isidayεeribe kó dikpààtiyuu kpéi

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè mí nSedemii ke dō: ² Mí ndi Yiè Kuyie ndíndi Isidayεeribe di tū nkù, mī tu á wàri n da nàké ti timou dipátiri miεke ke dō: ³ Mí ndi Yiè Kuyie n tú, de yie kpaanímu kè m bo tēnnéni n n̄itibè Isidayεeribe nè Sudaa kàbe, kéwēte ké bè duó ndihèi n do duó ndi be yembè kè bèe di tieke. Mí ndi Yiè nKuyie mī bēi.

⁴⁻⁵ Nte ti Yiè nKuyie nni nnàké ti mí nSedemii Isidayεeribe nè Sudaa kàbe be kpéi, ti tu: Ti yo metammè mamè mme, mè me nyí tú diwèi kōme,

mè duò tikōmbùàtì nti ke ãà kufōwaá.

⁶ Bíékénè, wénnínè,
benitidaabè pείμαά?

Dè né dommè kè benitidaabè ceú ceú be ka,
ke dò nhonitipòkù wèè dó képeité ò ã ndòmmè,
kè be ìikè sàù sàù bεmαυ.

⁷ Mεyει ndiemè kó diyìè ndi,
diyìè yeiri ndi,
di kó kubotí mu nyí buoté,
meyεñcaàrìmè μεε kèríní Sakαbu kρεί,
de yiè n né yóó bè deetému.

⁸ Kè ti Yiè Mpakεdaa dò: De yiè bo tuαke dìi yiè, m bo kéété kunaàdòdòrìdòú bè di buú nkù,
ké di píté iwεĩ. Bèè í tú Isidayεεribe bè ténke bá ndi baké. ⁹ Kè di mpĩ ndi Yiè nKuyie ndi tũ
nkù tōmmú, kè n di duó nDafiti yaàbire kè dè ntú di kóo kpààtì kè di pĩ nho tōmmú.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò:

Díndi n kó betōmbè Sakαbu kó kuwυα nkαbe di bá nyĩèkù,
díndi Isidayεεribe di kōmbùàtì bá nduò,
n yóó di deetému kédenneni di yaàbí itempē ndétiyì miεke, di tú dè tidaatì.
Díndi Sakαbu yaàbí di wētínímu,
ke bo kari di tenkè bàmmùù kéom̀pè,
òmαù ténke í yó mbo wèè bo di kαkénè.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie ndi bonemu ke yóó di deeté mĩ béi!
N yóó kuαmu ibotí n di cíe kè di taá ìi miεke páíí kédeè.
Díndi bie n yí yóó di kuα kédeè,
n né yóó di tiému dè bèkúmè,
n yí yóó na ké n di wúónkoo ke dò ndi í càke dèmarè.

¹² Di kó dikαutirì í dò nkétaà,
di kó dimōnni í dò nkémieté,
mí ndi Yiè nKuyie mĩ béi.

¹³ Omαù í dake di kpeti,
ke bo taa ndi muα,
mutie mamù με nketé ke í bo mùù bo di taa.

¹⁴ Di natitαbè di yèmmu,
bè ténke í denniní di kρεί,
n di poté ke dò ndi tú n dootitαbè mbe,
n di poté kuyεĩku diekù nku,
di yei ndεuté mèε kρεί,
di càke kè dè deumu.

¹⁵ Ba nte kè di kuò mμεcaàrìmè mèε di tùàkení με kρεί?
Di kó dimōnni í dò nkémieté,
di yei mμεε deuté deè te,
di càke kè dè deumu deè te kè n di dòò mεmμε.

¹⁶ Bèè di kαù yíe n yóó bè kùαmu,
bèè di dokùnè yíe m bo bè dαò tidaatì,
bèè di ei yíe nyóó bè éimu,
bèè di senku yíe n yóó duó nkè bèε bè sènkèrìmu.

¹⁷ Ke yé n yóó yααremè mutie di muα,
n yóó miεkùnnemu di kαutiyè.

Mí ndi Yiè nKuyie mî búi!
 Díndi Siyṣṣ èi kṓbe, òmṓu ténke í di kaànnè,
 ke di yu ke tú bè dènnè bè be tenkè.

18 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébúi nke dò:
 N yóó wēte kéténnénímu tidaati Sakṓbu kó yefe miéke,
 mesémmè meè m bonè be kó sicéí,
 di kó dihei wēti ke bo fííkúmu di dobontì ìnkè,
 kè tekpaàtìc̄t̄èt̄è fííkú te f̄t̄ìrì.

19 Kè di ndiè ke n sántí,
 ke íútí nè diwèi,
 kè n duó nkè dí sũũ nke ténke bá nkēñni,
 kè n di déúkùnnè bá di kó diyètìrì ténke báá kēke.

20 Díndi Sakṓbu yaábí di wēti ke bo naámmu di do dōmmè,
 kénfííkú n yìkè,

kè n yíté kécómmú kéfēũ mbèè do di fēũmmu,

21 di kóo kpààtì yó ntú di botí kou nwe,
 di kou weè yó ndi baké,
 kè n duó nkòo nni ntókénè,
 kè dè í tú memme we m bo dáátí kékṓtení m borè?
 Mí ndi Yiè nKuyie mî me nyē.

22 De m̀nni di bo ntú n kṓbe,
 kè nni ndi te kè di n tũ.

23 Mí ndi Yiè nKuyie mmieke itému kuyaakù diekù kṓme,
 ke fíimmú fef̄dónf̄è dief̄è kṓme ke bo do bèè cààrè be yo ìnkè.

24 Mí ndi Yiè nKuyie m mieke di c̀útému,
 kè í yóó bonke ke í p̄i nkè do d̀ nkép̄i mm̀̀̀ tōmmú,
 dè yó nkéríní kè di tì bantému.

31

1 Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò: De kó yewe miéke mí ndi Yiè nKuyie m bo tieke
 Isidayeeribe wuṓ nyimṓu, kè bè ntú n kṓbe.

Kuyie nnàkémè kù yóó kannemè Isidayeeribe be tenkè

2 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú:
 Díndi kubotí kùu yenténè mudoò ke bo dikpáà miéke,
 di yàmu n kó mesàà.

Díndi Isidayeeribe di kũnti meom̀̀̀p̀̀̀m̀̀̀ èi ndi.

3 Nè dim̀̀̀nni ndi n di benkemè m máà,
 n di nàké ke tú n di d̀mu s̄̀̀̀, deè te kè n kó mesàà nyí iiti di ìnkè.

4 N wēti ke bo fíimmu díndi Isidayeeribe n d̀o bè kè di n̄fííkú,
 di wēti ke bo túótému yebàrè sà̀̀̀yè nè diwèi,
 di yóó neinèmu behaubè kè dí yè kēmbie nke au.

5 Di wēti ke bo buotímu Sammarii t̄̀rì ìnkè detie mbè tu dè fínyĩ,
 díndi bèè dè buotí kè dí nt̄ũ de be.

6 De yiè kpaanímu kè bèè báà yebòrè kè bè bo p̄̀̀̀kè,
 bè yóó nákému bèè bo Efadaimmu t̄̀rè ìnkè ke d̀o:
 Íténè kè ti kṓte Siyṣṣ t̄̀rì ti Yiè nKuyie nti tũ nkù borè.

7 Ntenè mí ndi Yiè nKuyie m búi ntì:

Nyíútínè Sakɔbu yaàbí kpéí,
nyānkunè diwèi wèè baké yekpààtiyɔ o kpéí,
ndiennè ke sántí mí ndi Yiè nKuyie nke tú:
Ti Yiè nKuyie ndeeté a nìtìbè,
deeté Isidayeeribe sɔmbe.

⁸ Kubakù yóú bíékè kó dihéi ndi m bè ínnímè,
m bè dèitení itemmànke nyi ke bè tíí,
tiyũánti nè yekpĩè,
berɔupómpómbè nè tibíyǎti,
bèè wētíní be èi be tĩnní í yó nsénní.

⁹ Bè yó nwētíní ke kɔntimu ke m báá,
kè m bè kpàake kékéténè kuce sàakù kùù sùé,
bè í yóó bété kùù ìnkè, kè m bè kòtenè menésààmè borè.
Mí tu Isidayeeribe cice kè Efadaimmu tu n kóo po.

¹⁰ Díndi yebotè keènnè mí ndi Yiè nKuyie ntú mù,
ké tì nàké yebotè yèè bo medétimè ke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ do di cíe ndíndi nyIsidayeeribe
ke wète ke di tínní,
ke yó ndake di kpéí o pecēnti ã ndakemè o pe kpéí.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie mĩ di deeté díndi Isidayeeribe,
mĩ di fiète kubotí kuù di kpeñnè ku nɔu mieke.

¹² Di kũntimu Siyǎǎ tǎrì ke bo nyíúnè diwèi,
ke bo ndeitiní ke dó mí ndi Yiè nKuyie nkó mesàà,
dèè tu tidiiiti nè menaà nnè mekòpàmmè,
ipe nè sibɔɔ nè inààke.

Di bo ndònnè kupúú sàakù bè yòòrì kù,
di ténke bá mbo meyeñcaàrìmè mieke.

¹³ De mǎnni besapàmbè bo nyānkunè diwèi
bedapàmbè nè bedakótibè kè bè nwē nke au,
m bo ceete di dabùò nkè yèe naá ndiwèi
kè di bántè kédeite di áárìmè kè di yèmmèe narike.
Mí ndi Yiè nKuyie mĩ béi.

¹⁴ De yiè ikuó niùbè bo de nyiwũǎ kó mekùò,
kè n nìtìbèe tuó,
mí ndi Yiè nKuyie mĩ béi.

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
N yo metammè mamè Damaa èi,
yekúdabùò nyèè yìèní nè iwúótìi,
Dasedi bí ìi ku kòò kuò,
bá ke í dó bèè ò bántè.

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò:
Cféké, kéũté a nǎnnieti,
n yóó da cúmu a òùtì kó ticuuti,
mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi:
a nìtìbè itinímu di dootitòbè cíe ke kũntiní.

¹⁷ Diwèi kèrínímu a yaàbí kpéí.
Mí ndi Yiè nKuyie mĩ béi!
Ì wētínímu i tenkè.

18 N kèèmu Efadaimmu wuò nkòbe kuòmmè,
 ke sáúítí ke tú:
 Ti Yiè nKuyie nha ti poté mediè mme,
 ke ti tiè mbè òò poté mèè botí kunaàwàátíkù,
 ti yũñní a borè kè ti na kéwētení,
 ke yé fǒò tumè ti Yiè nKuyie nti tũ nkù.

19 Ti do da bùtínnému,
 bàmbà ke me nwētení,
 ti bantému ti caàrìmè ke pĩ nti nò,
 ifei ìì ti pĩ nkè ti sǐhñé,
 ti dǒò dè ti dapàntì mǒnnì de kpéí.

20 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Efadaimmu kòbe n sàà bè cùùmmaà?
 Yàà n sàà bè dó kè dè tontému?
 Nh ò nkè n kèè bè nàámmè be kpéí diwèi dii m pĩ,
 kè mesémmè ní mbè nni mbonè,
 kè m bè dó mediè.

21 Ānnénè mecannimè,
 fiíkúnè ideí,
 dǒònnè kunaàsinyakú di ce,
 totínè di yèmmè di tũ nkù cè kéwētení,
 díndi Isidayeeribe n dó bè,
 wētenení yehékè yèè tu di kpeye ye mieke.

22 Díndi Isidayeeribe n dó bè,
 dè yó nkááké de kè di yóu mufirìmù?
 Díndi bèè í dó kéyie n kpeti,
 di mmǒnnì dè cèètemu di tenkè mieke,
 kòo nitipòkù beí nhonitidù!

Isidayeeribe yóo wēte kémòatenèmè Kuyie mmetaummè

23 Kè ti Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidayeeribe tũ nkùu béi nke dò: M bo ténnéni dii mǒnnì bè
 do pĩmú bè kékònnè kédǒò tidaatì, bè bo nnáá nSudaa tenkè nè o ekè mieke ke tú:

Fǒ nSiyǒò ditāsààrì timómmǎnti borè,
 ti Yiè nKuyie nda dǒò mesàà.

24 Kè Sudaa kòbe mbo a mieke. Betenkútìbè nè bèè cèmmù iwũò kè bè nwē nke bo a ekè mieke.

25 Ke yé mǐ duómme menie nsinéyǐ kùò bè, ke duò ntidiitì dikònnì kùò bè. 26 Mí nSedemii
 kè nh entení kénsǒ mmunǎndǎmmù n dǒò mesàà mme.

27 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu Isidayeeribe nè Sudaa kòbe kè bè bo pié
 késũ nketenkè, kè iwũò pété késũ. 28 N do wētení mèè botí be bíkè ké mbè u, ke bè pùò
 nke déi ke bè dǒòri meyei, n yóo wētení mèè botí be bíkè ké bè maá, ké bè fií, mí ndi Yiè
 nKuyie mmǐ béi. 29 De mǒnnì òmǎu ténke bá nnáá dináànhǎntírì dii tu:

Cicèbè càáké yesĩè bényè
 kè ibí nì nyārike.

30 De mǒnnì bá wè ò yóó kú o yei nkpeí nke, wèè càáké yesĩè bényè weè nì nyóó yārike.

31 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: De yiè kpaanímu kè m bo wēte kétaunnè Isidayeeribe nè
 Sudaa kòbe. 32 Dè ténke í yó ntú metaummè ndo dǒònnèmè be yembè m bè dète dii yiè Esibiti
 ke dènnè. De kó metaummè bè mè tǒtemu bá nè mǐ me mbè temè. Mí ndi Yiè nKuyie mǐ
 me nyè. 33 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Nte de yiè n yóò bè dǒònnè mèè taummè: N yóò ãnné
 n kuó be mieke nke, kè ì wǎri be yèmmè mieke ké m bè te mí nKuyie kè bè ntú n kòbe. 34 De

yiè òmòu ténke báá tié n kuó o kou, yóó o kou ò tié nke dò wè n yíété mí ndi Yiè nKuyie. Bè yóó nyi yému bemou, ibí sám̀pòì nè bekótíbè, mí ndi Yiè nKuyie mmî b́ei, n yóó bè cífèmmu be yei, n ténke báá dentení me kpéí.

³⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mî ãnné diyie kè dî ð ntũũ nkémí, ke duó nkòo t̀ankù nè siwãã kè dè ð mmí keyènkè.

Mî ðð nampe dàmmèrì kè yenéfinfirèe íté, mí nwèè yè̀tìrì tu M̀pakèdaa mî b́ei nke tú:

³⁶ Kè dèndè cèète dîi yiè,

memme Isidayeri kó kuwuò nténke í yó ntúmè n kòku.

³⁷ Kòo nìtì bo na kébenné kè̀nkè okùmè màmè, késíéké ketenkè cūmpume mamè,

de m̀nni m bo dootóo Isidayeri kó kuwuò nkòbe bè d̀ò dèè kó dimàà de kpéí.

Mí ndi Yiè nKuyie mî b́ei.

³⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò: De yiè kpaanímu kè Sedisadèmmu èi bo wète kémaá, mí ndi Yiè nKuyie n kpéí, kékétèné Ananèdi kó didènni borè kèntò kètuòkenè dibòrì bè tu dî kuduotí kentímè kó dibòrì, ³⁹ kèsòoté kètãũ kuhũ kùu beúnè kètuòke Kaarebu tãrì, kékánté kékòtenè Koa kperi, ⁴⁰ kédíténè kubiriku bè buònkò kù bekírìbè ke dè cóunko deyeire, kèntò kètuòkenè kukó nSetinò kèpè̀tè kètuòke dibòrì bè tu dî sisèí kó dibòrì diyie yìèni kèè bíékè kperi. Dè yó ntú bè cànné dèndè mí ndi Yiè nKuyie n kpéí, bè ténke báá di uuté, bè me nténke báá di pònte bitì.

32

Kuyie mpããnaàntì náàntò Sedemii dontémè kupaku

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii Sudaa kòbe kóo kpààtì Sedesia kpàtì benni pínni mieke, ke ś Nebukannesaa bo o kpàtì benni tepítè nè diniínni. ² Dè do ś mBabidònni kó behã̀pòmbè beè pi Sedisadèmmu èi. De m̀nni kè bè m pī mí nSedemii ke kànnè Sudaa kóo kpààtì kó tekpààtìcífè̀tè kó kudànkù. ³ Sudaa kòbe kóo kpààtì Sedesia weè do m pī nkékanne kè nni nkari. Kòo n nàá nkétú dè d̀omme kè n nàá nke tú ti Yiè nKuyie nyè nkù yóó duó ndiheì Babidònni kóo kpààtì kòo di tieke, ⁴ okpààtì Sedesia í yóó cooté. Bè yóó ò pī́mmu kèduó Babidònni kóo kpààtì kè bèè yà betòbè kénáké. ⁵ Kè bèè kònnè Sedesia Babidònni kòo nke mbo ke kémúnè kù bo yàmè o kpeti. Bá kè di dokùnè Babidònni kòbe di báá bè na.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀ò ⁷ n cice nantè Sadummu bire Anamèedi kèríní m borè, ke bo n náké kètú n donté o paku kùu me mbo Anatòti, kèyè mî tumè o cífè̀tè kou wèè baaténí ke d̀ò nké kù donté.

⁸ Memme n cice nantè Sadummu bire Anamèedi kòtenímè m borè tekpààtìcífè̀tè kó kudànkù kèntũ nti Yiè nKuyie nni nnakémè kè n náké ke d̀ò: Donté m paku kùu bo Anatòti Bensamèe tempè, ke yè f̀òð tumè n cífè̀tè kou wèè baaténí ke d̀ò nké kù donté. Donté ku kètieke. Kè m banté tì tumè ti Yiè nKuyie nkpeti nti.

⁹ Memme kè n donté n cice nantè Sadummu bire Anamèedi kó kupaku kùu bo Anatòti, kóo yietí medítìbii tepítè nè mèyiekè, ¹⁰ kèwãri yedontépáte kè yè mbo yèdèyè. Kè n yĩkú mecannimè kè benitìbè nwúó nkè m benné medítìbii ncéèkù tēbiètè ìnkè. ¹¹ Kè n túóté didontépátìri n yĩkú dî n kó mecannimè kèpònné, n wãri dîi mieke ikuó yèmmè nè diterì dîi feío. ¹² Kè n duó ndidontépátìri Baduki Nediya bire Maseya kó deyaàbire, kè n di nhò duó n cice nantè bire Anamèedi ìikè. Nè bèè do dè bo kèikú be nou dipátìri be ìikè nè Sudaa kó kuwuò kòbe bèè do bo tekpààtìcífè̀tè kó kudànkù be ìikè. ¹³ Kè n deè kèduó mBaduki dinùu benitìbè bemou ìikè kè n d̀ò: ¹⁴ Tii ntu ti Yiè nKuyie M̀pakèdaa kpeti nti, Kuyie ntinti

Isidayεεριβε ti tũ nkũ. Túóté didontépátiri m pũũ ndi nè dii feio kéãnné didúu miεε kè yè mbo sãã.

¹⁵ Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa kunku Isidayεεριβε tũ nkũ naké ti: Kũ tu di wēti ke bo dommu sicēĩ nè deπaa dihei dii mmieεε.

Sedemii kuónnēmè Kuyie

¹⁶ N duó ndii mōnni Baduki Nediya bire yedontépáte kébántè Kuyie nke dò: ¹⁷ Áú n Yiè nKuyie f̄s nwèè dōò kéĩnkè nè ketenkè nè a wērímú, dēmarè í da yóunè! ¹⁸ F̄s̄s̄ s̄s̄ c̄f̄é nhoniti kētuakēnè o yaabí kó iyaabí titōnti titōnti tekòupítè, f̄s̄s̄ s̄s̄ poté ibí i cicèbè kó meyei nkó tiyēiti, Kuyie nha deumu ke kpeñni, ti Yiè nKuyie f̄s̄ nwèè yètiri tu Mpakedaa. ¹⁹ F̄s̄s̄ tu otenti sàawè kàa tōmmú de, f̄s̄ nwèè wúo mbenitibè bemou kó meborime ke yieti bá wè o tōmmú dòmmè, mù mǎnnè tii yeti.

²⁰ F̄s̄ nwèè dōò mebenkùmè càmmè nè tidieti Esibiti kó ketenkè miεε, ke ti dòòri nè yíenni kàa yètiri feité Isidayεεριβε cuokè nè kutenkũ kumou miεε, ke feínè yíenni. ²¹ F̄s̄s̄ dōò mebenkùmè càmmè nè tidieti, ke benke a wērímú nè a kpeti kè yebotè da yòte kàa dēnneni a nitibè Isidayεεριβε Esibiti miεε. ²² Kàa bè duó ndihei a do béi nkéikú ke dò a yóo duó ndi ti yembè, menaamiè nnè mecekùò ndè pũũ ndi. ²³ Kè bè kōteni ke di ta ke kãri, bè me nyí yie nke tũnne a kó kuce, bè í yie nke tũnne a kó ikuó, bè í yie nke dōò a bè naké ke yē mbèe dōò dè. Dè te kàa bè duōnni meyei mēè mē nti tũòkeni!

²⁴ Nte Babidōnni kabe ke pi dihei, bè tũòkenimu ke bo pōnte dihei, ti doti be nou miεε nke, bè yóo ti do mudòo mmu kè dikōnni ti kuò nè mutenkũũ. A naké ti tii dōò kàa ti yà. ²⁵ N Yiè nKuyie a yé ke dò mBabidōnni kabe yóo fietε dihei ke né n naké ke tú n donté kupaku, kēyietí kè bèè naa bo m púté kè bè mboà?

Ti Yiè nKuyie ntēíné ti Sedemii

²⁶ Mēmme kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dò: ²⁷ Mí ndi Yiè nKuyie m̄i baké benitibè bemou, dēmarè n yóunēmaà? ²⁸ Dè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: N duómmu di nhei Babidōnni tenkè kabe, n di tannému be kóo kpàati Nebukannesaa nou miεε kòo bo di pōnte. ²⁹ Babidōnni kabe bèè me ndó kèdo dihei bè tatimu di miεε ke bo míté muhãã kè di cóu nkè dii cóuté nè sicēĩ bè tũò s̄i inkè tihúúnti yebokè Baadibe, ke yè pãã ntidiiti bè yōre ti menaà nke ínkoo m miεε.

³⁰ Ke yé Isidayεεριβε nè Sudaa kabe nè bè bomè bè dòòri n yí dó dè nde. Isidayεeri dōò dè íi m miεε nke. Mí ndi Yiè nKuyie m̄i béi. ³¹ De kó dihei Sedisadēmmu nè bè di maámè kēnto kētuakēnè yíenni di baa ínkoo m miεε nke kè kè cóu nsãã de te kè n dó ke di bútinné. ³² Isidayεεριβε nè Sudaa kabe bè dōò mēè yei nke íi m miεε, bembè nè be kó bekpàatibè nè sikpàatibíi nè bèè nàa m pããnáantì. Sudaa kó kuwuò nkabe nè bèè bo Sedisadēmmu, ³³ bè tũnte be ikè nke ke m bútinné, nè dimōnni ndi m bè duōmmè itié bè me nyí yie nke bo ì kēnté kè ì cóuté. ³⁴ Ke tanné be kó tetenkaanitè isòke kpete n c̄f̄ètè n yètiri yu dè ke tē s̄inkũnne. ³⁵ Ke maá yewũòtòrè Beni-Inōmmu biriku ke feu be bí dibòò Mòdoki, initidaaì nè initipòì n yí yē mbèe dōò dè diyie mari. De kó iyentotii keté ke í tanní n yèmmè miεε m bo duómmè kè bèè dōò de kó isòke ke tanné Sudaa kabe meyei mmieεε.

³⁶ Di mmōnni nte mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayεεριβε di tũ nkũ m béi nti kè dè ntukúnè dihei di náa ndii kpéi ke tú di tati Babidōnni kóo kpàati nou miεε kòo bo di do mudòo, dikōnni nè mutenkũũ nkè dèe tanní. ³⁷ N yóo di dennénu m miεε do di yè kè di peike kè di cóuté kè n di cíe nkè di taá yebotè yèè miεε. N yóo di ténnénu diè nkè dí mbo bá dēmarè í ndi kōōnnè. ³⁸ Kè di ntú n kabe kè n di te mmí ndi Yiè nKuyie ndi tũ nkũ, ³⁹ kè ndí duó mmeyèmmè mēmáà kè di ntũ nkuce kumáà kè nni ndé sãã, kè dèe yie nkè di mbo kè dè di naati kè di bíi sōtè kēmbò kè dè ì naati. ⁴⁰ Kè n di dòònnè metaummè mēè yó mbo sãã, n

ténke báa di búttinné, n yó ndi d̀̀̀rimu mesàà, m bo duó nkè di mm̀̀ke n kó fedédiéfè kè d̀̀e yie nkè di ténke bá m búttinné. ⁴¹ De m̀̀nni n kó diwèi yó ntú m bo di d̀̀̀mè mesàà, n yóo di fíimmu teii di nhèi mieke, n yóo mè d̀̀̀ nè n yèmmè mem̀̀u ndi nè n ẁ̀rímú mum̀̀u.

⁴² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀: N t̀̀ní m̀̀è botí meyei ndiemè kuwuò nkuù nyĩnkè, n yóo me nt̀̀ní mesàà mmem̀̀u n ǹ̀ké mè di kpéi. ⁴³ Dihei di yè ndii d̀̀únko kòo nitì ténke í di bo yoo kuwanwankù kè di ta Babid̀̀nni k̀̀be ǹ̀u mieke, di ẁ̀ti ke bo do ndepaa de kó dihei mieke. ⁴⁴ Bensamèe kó ketenkè mieke nè yehèkè yèè t̀̀kèné Sedisadèmmu nè Sudaa kó yehèkè mieke nè ditàri ìnkè kpèye nè yehèkè yèè bo Sefadaa nè yèè bo Nekefu tempè mbè ẁ̀ti ke bo dommu depaa nde kó yehèkè mieke kénwãũ yedontépatè kè benitibè bèè naa bo di pùtè kè bè bo ke yè n yóo ténénimè di kó tidaati mí ndi Yiè nKuyie m̀̀i béi.

33

Kuyie nyèmmè kù yóo wète kéti nSedisadèmmu

¹ Mí nSedemii kè m baà nkpaá ke bo bè m pĩ nke k̀̀nne dè tekpaàticĩètè mieke, kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke d̀̀: ² Mí ndi Yiè nKuyie, mí nwèè d̀̀̀ ketenkè, mí nwèè kè piítè ke fii nke f̀̀tìrì, mí nwèè yè̀tìrì tu: Di Yiè nKuyie. ³ N yú kè n yóo yiemmu, ke da dáa ndèmarè dierè, dis̀̀rì kpere a í yè dè. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayeeribe tũ nkù, nte n náá nti kè dè ntukúnè Sedisadèmmu kó dihei nè Sudaa kó sikpaàticĩĩ sì yóo puommu kè d̀̀e d̀̀únko. ⁵ Kè di tú di bo baao Babid̀̀nni k̀̀be bèè di pi ké bè dokénè di í yóo na. Becírìbè bèè yóo píe ndihei ke yè m mieke di yè̀mè mediè. Díndi Sedisadèmmu èi k̀̀be di yei mmèè sũũ nkè n yèmmè nóté di ìnkè. ⁶ N né yóo daatenímu di kpéi ké di taa, ké di mièk̀̀nne ké di duó ndiwèi dierì kè dí m bo kè dè di naati. ⁷ N yóo wète kèténénimè Sudaa k̀̀be bè pĩrímú bè ke d̀̀̀ tidaati nè Isidayeeribe bè pĩrímú bè ke k̀̀nnè m bo wète ké bè k̀̀nne be èi bè do d̀̀mmè nè dim̀̀nni.

⁸ Kéútè mecaàrimè bè do n c̀̀ke mè, ke bè cĩè mbe yei mmem̀̀u bè n yeténèmmè nè bè yetemè n kpeti. ⁹ De m̀̀nni diwèi bo nni mbonè Sedisadèmmu èi, yebotè yem̀̀u yèè bo ketenkè ìnkè yè bo keè m bè d̀̀̀ mèè sàà ké n sãnte ké n d̀̀unnè mutãmmú ké nni nsãntí. Dè bo yè di kè yè nkpeutí m bè d̀̀̀ mèè sàà nkpeí kè be kpere dem̀̀u yíe.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀: Díndi Sudaa k̀̀be di náá nke tú dihei d̀̀únko bá onitì ténke í bo di mieke bá feòfè. Sudaa ekè nè Sedisadèmmu kó ice d̀̀únkomu bá onitì ténke í bo di mieke bá feòfè. ¹¹ Bè wèti ke bo keèmu de kó ketenkè mieke diwèi kó metammè nè siyíi, nè bèè t̀̀oté betòbè bàmbà be kó iyie. Kè bèè t̀̀uní Kuyie ncĩètè yepãrè kè bè ndiè nke tú:

Sãntenè ti Yiè nKuyie Mpakedaa ke yè kù wennimè,

ke ti dó sãà.

Ke yè n wèti ke bo ténénimè bè do pĩrímú bè be èi, ké bè k̀̀nne bè do d̀̀mmè nè dim̀̀nni.

¹² Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa béi nke d̀̀: Dihei dii mmè nd̀̀únkomè, bá onitì nè feòfè kè dè ténke í kèrímú yehèkè yem̀̀u mieke, yenaacènhòkè wèti ke bo buotèmu kè iwũò cèmbè ndè ò̀ommu be wũò. ¹³ Yetãrè ìnkè kó yehèkè nè kubiriku kpèye, nè yèè bo Nekefu kó kutempè nnè Bensamèe kó dihei mieke nè Sedisadèmmu kó mefitimè kó yehèkè nè Sudaa kpèye mieke, ye pe bo ndaku ke pènkù i cènti ìkè kòò ì kàa. Mí ndi Yiè nKuyie m̀̀i béi.

Kuyie nd̀̀ú ndii nùu kù í yóo di kpàte

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀: De kó yewe kpaanímu, kè m bo d̀̀̀ mesàà n ǹ̀ké mèè kpéi Isidayeeribe kpéi nnè Sudaa k̀̀be kpéi. ¹⁵ Kè de kó yewe t̀̀òke dii m̀̀nni n yóo denneni onitì m̀̀u nwe Dafiti kó kuwuò mmieke wèè yó mpĩ ntimóm̀̀nti, ke bek̀̀nè benitibè dihei kè dè wenni. ¹⁶ De yiè Sudaa k̀̀be yóo cootèmu, kè Sedisadèmmu k̀̀be mbo bá dèmarè í bè k̀̀ónnè, bè bo nyu Sedisadèmmu ke tú ti Yiè nKuyie nkuù ti d̀̀ari timóm̀̀nti.

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Okpààti Dafiti c̄t̄èt̄è báá paà okpààti wèè bo nkari dikpààtikàrì kèmbaké Isidayeeriβe. ¹⁸ Ikuó niùbè me mbáá paà nè Defiibe bèè bo nni nfeu iwũõ ke tuò, kécóunkonè yep̄arè bè ȳore yè menaà, nè iwũõ yewe yemou.

¹⁹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè mí nSedemii ke dò: ²⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i tu kè di bo na kéceete dinùù n d̄óú ndi, kuyie nnè keyènkè kè dè ténke bá mbo. ²¹ Mem̄me n d̄ounè dii nuù n kóo t̄ónti Dafiti di bo paàmè k̄oo kó kufuku kou m̄ou bá nsaké o kp̄ati, Defiibe nè ikuó niùbè kè bè ténke bá mp̄i n t̄ómmú. ²² N yóó duó nkè n kóo t̄ónti Dafiti yaabí nè Defi kó iyaabí bèè tu ikuó niùbè kè bèe sũũ nsiwãã d̄ómmè keĩnkè ke í ndò nkékaa nkédeè bè bo sũũ ndámèèrì kó mubirímú do mmè.

²³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè mí nSedemii ke dò: ²⁴ A yému benitibè yèmmè d̄ómmè, n nu ndootóo Isidayeeri kó kuwua nnè Sudaa k̄aku, bembè n do t̄ãt̄é bè, ke bè bè sèngu ke ténke í bè wùó nkubotí. ²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Mí nwèè duó ndinùù kuyie nnè keyènkè kè dè bo mmí, mí nwèè duó nyikuó keĩnkè nè ketenkè, ²⁶ dè bo ȳime kè n dootóo Sak̄abu kó kubotí, n kóo t̄ónti Dafiti kó kuwua nk̄abe, m báá yóu m bo n deimè be mièke bekp̄àtibè bèè bo mbaké Abarahammu nè Isaki nè Sak̄abu be yaabí. Mesémmè bè nni mbonèmu kè n yóó w̄ete k̄étt̄ennéni bè do p̄im̄mú bè kédòò tidaati.

34

Kuyie mp̄ããnaãnti náãntò nàkémè t̄i yóó tuakéní Sedesia

¹ Babid̄onni kóo kp̄ààti Nebukannesaa nè o kó behããp̄òmbè nè yekp̄ààtiȳo yemou kutenkù ò baké yè be dokunè dii m̄onni Sedisad̄emmu nè Sudaa kó yehèkè teyè, kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nSedemii ke dò: ² K̄ote kénáké Sudaa k̄abe kóo kp̄ààti Sedesiasi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yóó duó ndi nh̄ei Babid̄onni kóo kp̄ààti nwe kòò di c̄óu. ³ O m̄ómmuò nhò í yóó na k̄eyenté. Bè yóó o p̄im̄mu, kóo duó mBabid̄onni kóo kp̄ààti kè bèe yà bet̄abè k̄etete bet̄abè tinããnti, kòo né na kóò k̄onnè Babid̄onni.

⁴ Né nte mí ndi Yiè nKuyie n nàké t̄i kè dè ntúkúnè wenwe Sudaa k̄abe kóo kp̄ààti Sedesiasi: Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i tu o í yóó kú mutòntònkũũ. ⁵ Ò yóó kú bàmmùù nwe kè bèe tuò ntihúúnti o kp̄éi, bè do t̄i t̄uòmmè o yembè bèè o niiténè ke di tikp̄àti kénkuò ndikúdabònni ke tú: Áú ti Yiè! Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

⁶ Mí nSedemii kè n t̄i nàké Sudaa k̄abe kóo kp̄ààti Sedesia. N do t̄i nhò nàké Sedisad̄emmu nwe. ⁷ Dè do s̄ mBabid̄onni domu mudoò Sedisad̄emmu kó dih̄ei ke donè Sudaa kó yehèkè Nakiisi nè Asekaa yèè do tú yeh̄eikperè kè bèe yè ȳièke.

Bè do f̄im̄mè tidaati t̄i tu Ebedeebe k̄ew̄ete k̄é t̄i p̄i

⁸ Okp̄ààti Sedesia nè Sedisad̄emmu k̄abe kè bèe w̄enné dinùù ke dò: ⁹ Kè wèè m̄òke kudaakù kè kù tu Ebedee, ke tú kunitidaakù yóó kunitip̄òrikù wèe kù f̄i nkè be kou m̄ou ténke bá mm̄òke kudaakù kù tu Sudaa kó kuwua nkou, ¹⁰ Sedisad̄emmu èi kó bekótibè bemou nè benitibè bèè do bo ò d̄óú ndè de kó dinùù, kè bèe yie mbá wè kòò f̄i n̄ho daakù ò do m̄òke kù ke ténke báá w̄ete k̄é kù t̄uóté k̄é kù p̄iñné mudaat̄ómmú. ¹¹ Kè dè né nyóó yíé kè bèe ceete be yèmmè k̄ew̄ete k̄étuóké be daati bè do f̄i n̄ti k̄ew̄ete k̄é t̄i p̄iñné mudaat̄ómmú. ¹² Mem̄me kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii kè n dò: ¹³ T̄i Yiè nKuyie nyIsidayeeriβe t̄i nkù tu kuò d̄óunnè dinùù di yembè kù bè d̄enneni dii m̄onni Esibiti bè do tú kè tidaati k̄é bè nàké ke dò: ¹⁴ Yebie nyèyiekè mièke di k̄abe Ebedeebe bèè di fiténè bemáà ke naá ndi kó tidaati, kè di bè p̄iñné mut̄ómmú di ní bè f̄iñko. Bè ní yóó p̄i ndi t̄ómmú k̄emm̄òke yebie nyèkuò ndi kè dí bè f̄iñko. Di yembè me nyí n k̄énté, bè keté ke í ndààte. ¹⁵ Kè d̄indi me nyie nke d̄òò n yèmmè, bá wè kòò f̄iñko o kó kudaakù, kè di d̄óú nketike dinùù n c̄t̄èt̄è mièke n yèt̄iri yu dè. ¹⁶ De kó dif̄onkúò ke w̄ete ke c̄èete di yèmmè ke càke n yèt̄iri ke w̄ete ke t̄ènnéni di do f̄i mbè ke w̄ete ke bè p̄iñné mudaat̄ómmú.

17 Nè de kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: N tú di í me nyiemme n kpéti, ke bo fñ mbá wè o tebite, bá wè o kou, n yóo di fñkomu kè bè di do mudoo, kè dikõnni tanní nè mutenkũũ. Di kpere bo donné yebote kó yekpàatiyo kãm̀b̀ùati.

18-19 Sudaa eì kó bekótibè nè Sedisademu eì kàbe nè tekpàatiçfètè kó bekótibè nè ikuò nìubè nè benitibè bemau bè do yiemmu kè n dounnè dinùu, kéwenné kè n kuò fenàafè kè fè kèkè yekèkè yèdèè kénkeri ke pēnkũ de kó yekèkè cuokè. De kó benitibè bè cààremu bè n dounnè dii nuu. Bè í dòò bè do dáu ndinùu ke yē mbè yóo dòomè nè de kpéi m bo bè dòò bè dòomè fenàafè. 20 N yóo bè duò mbe dootitabè mbe bèè bè dónè mukũũ nke bèè bè kũo, kè dikpàà kó tinàti nè tikpasĩnti kè dèè bè di. 21 Sudaa kàbe kóo kpàati Sedesiasi nè o eì kó bekótibè m bo bè tannè be dootitabè nau miēke, bèè bè dónè mukũũ mbè bo bè ninte bè tati Babidanni kó behāapombè nau miēke nke. Bá bè mu mme ndi yóumè, 22 n yóo duò nkè bèè wētēní kè di do mudoo mme kè di pante kécóu ndiheĩ. M bo duò nkè Sudaa kó yehèkèè dáuinko yè ténke bá mmøke wèè yè ã. Mí ndi Yiè nKuyie mĩ béi.

35

Dekabiibe yetemè menaà mmuyàà

1 Sosiasi bire Sosakimmu tu dii mōnni Sudaa kàbe kóo kpàati, kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dò: 2 Kòte kèyà Dekabu kó kuwuò nkàbe, kè bè yu kè dí ta Kuyie ncifètè kó tidieti kó kumakũ miēke kàa bè duò mmenaà nkè bèè yà.

3 Memme kè n kòte ke yú Idimmeya bire Abatisinniya yaàbire, Yasanniyau kó debire nè o nei Dekabiibe çfètè temau. 4 Kè m bè kàtenè ti Yiè nKuyie ncifètè Ikidadia bire, Annani Kuyie kóo niti kó kudieku o tiè ndè o kàbe. De kó kudieku do tákènè okpàati tũmbè kpéti nti ke sòké Sadummu wèè do baà Kuyie ncifètè bõri o bire Maseya kaku ñnkè. 5 Kè m bè ñnné sicèè nè menaà fèi fèi, nè ibòòke kè bè nàké ke dà yànè menaà.

6 Kè bè n ténne ke dà ti í yóo yà menaà ti yàari Dekabu bire Yonnadabu do ti nàkemu ke tú:

Ti bá nyò mmenaà tĩnti nè ti bío sãã.

7 Ti me mbáá maá sicéĩ,

ti me mbá mmøke depaa ti báá fiikú detie mbè tu dè fĩnyĩ,

ti bá mmøke ti kpere

ke yē ti yó nhāmè titouti miēke nke ti fõmmu mumau,

memme ti bo nfòumè kémante diheĩ ti bo di kupòòkũ.

8 Memme kè ti yie nti cice Dekabu bire Yonnadabu ti nàké ti kèyóu menaà mmuyàà ti fõmmu mumau miēke, tĩnti nè ti pobè nè ti bí initidaaì nè initipò. 9 Ti í maá sicéĩ ke bo nhã, ti me nyí kùutí depaa, ti í fiikú detie mbè tu dè fĩnyĩ, ti í buotí dèmarè. 10 Ti ã titouti miēke nke, ti yie nke tũnne ti cice Yonaadabu ti nàké tĩnti. 11 Babidanni kóo kpàati Nebukannesaa weè do ti do mudoo kè ti coké kèta Sedisademu ke bo yentènè Babidanni nè Sidii kàbe kó behāapombè. Memme kè ti bo Sedisademu nè yienní.

12-13 Memme kè ti Yiè nKuyie Mpaakedaa Isidayeribe tũ nkũ n nàké mí nSedemii ke dà n kòte kénákè Sudaa kàbe nè bèè bo Sedisademu ke tú kũ yē mbè í dò nkékénté kèyie nku kpetaà? 14 Dekabu bire Yonnadabu do nàkemu o kàbe ke tú bè bá nyò mmenaà, kè bè yie nke ti pĩ mbá bè í yõ mmenaà nè yienní, kè yē bè yiemme be yàari kó dinùu. Mí ndi Yiè nKuyie kè n né yie ke di náannè bá dí í yí. 15 Kè n yie ke tũònkõ m pãñãantĩ náam̀b̀è kè bè di náá nke tú dí ceete kèyóu meborime yeime kédòò dèè wenni kèyóu di bo ntũmmè yebókè ke yē feu iwũõ. Memme di bo mbomè diheĩ n di duò ndi, dĩndi nè di yembè. Di me nyí kènté, di í yie n kpéti. 16 Dekabiibe bie yiemmu ke tũnne be yàari Yonnadabu bè nàké ti. Sudaa kàbe díndi di me nyí yie n kpéti.

17 Kè n sɔɔté kébéi nke dɔ: Deè kpéi nte kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tínti Isidayɛɛribe ti tũ nkù tu, kù bo bɔnté Sudaa kɔbe nè bèè bo Sedisadɛmmu mɛyɛi nkù ti nàké mɛè kpéi, ke yé kù ti ndi nàké mɛ ke di nàké di mɛ nyí yie, kè kù di yùúkè ke di yùúkè bá di í kù còúté.

18 De kó difɔnkúò kè n nàké Dekabiibe ke dɔ: Ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tínti Isidayɛɛribe ti tũ nkù tu: Di mɛ nyiemɛ ke tũnne di yààri Yonnadabu di nàké ti ke dɔò ò nàké ti timɔu.

19 Nè de kpéi Dekabu bire Yonnadabu cīètè í yóó pàà wèè bo mpī nKuyie tōmmú ku cīètè miɛke.

Kunku ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tínti Isidayɛɛribe ti tũ nkù kuù mɛ nyɛ.

36

Sosakimmu cɔutémè Sedemii kó tipāānāānti kó yepáte

1 Sudaa kɔbe kóo kpààti Sosiasi bire Sosakimmu kpàti benni dinaanni miɛke kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè mí nSedemii ke dɔ: 2 Waá nkukɔnkù kéwāri tināānti n nàké ti kè dè ntukúnè Isidayɛɛribe nè Sudaa kɔbe nè iwuɔ nteì, kétúóténè Sosiasi tu diì mǎnni okpààti kɛntɔ kɛtuakɛnè yíenni. 3 Kè dè yèmmè Sudaa kɔbe bo keè n tāāté ke yóó bè dɔò mɛè yei kéceete kényóu be borime yeime kè m bè cīé mbe yetímè nè be caàrimè.

4 Mɛmɛ kè Sedemii yú Nɛdiya bire Baduki kóò nàké ti Yiè nKuyie nhò nàké tìi kó dimàà kòò ti wāri kukɔnkù ñkè.

5 Ò ti wāri mɛmmɛ kédeè kè Sedemii ò nàké ke dɔ: M bo mɛdíttimmè miɛke nke, n yí dò m bo na kéta ti Yiè nKuyie ncīètè. 6 Fɔ́ò mómumu nyóó kɔte ti Yiè nKuyie ncīètè menùboúmmè kékaa n da nàké ti kàa ti wāri. A ti kàa mbèè kɔtení menùboúmmè nè bèè iténí Sudaa ekè yemɔu ke kɔtení kè bèè ti kèè. 7 Kè dè yèmmè be báammì tuake ti Yiè nKuyie mborè kè bèè ceete kényóu be borime yeime ke yé ti Yiè nKuyie mmieke yè mɛ de kó benitibè ke bè còúté mɛdiè.

8 Kè Nɛdiya bire Badukii dɔò mí nSedemii nhò nàké ti timɔu kékaa nti Yiè nKuyie nnāānti tìi wāri kukɔnkù ñkè Kuyie ncīètè miɛke. 9 Dè do ś nSosiasi bire Sosakimmu Sudaa kɔbe kóo kpààti bo o kpàti benni dinummurì ndi otāāwéinwè miɛke, kè bèè yú Sedisadɛmmu èi kɔbe nè Sudaa kó yehékè yemɔu kɔbe kè bèè kɔtení Sedisadɛmmu Kuyie ncīètè menùboúmmè. 10 Kè Badukii kaà n duó nkòò wāri tìi nāānti. Ò do bo Safāā bire Kemadiya wèè tu opátíwāāti o dieku nku. De kó kudieku do bo Kuyie ncīètè dānkù de ñkè kɔku nku. Kuyie ncīètè bòri bè tu di dibòri pānni di borè.

11 Kè Kemadiya bire Misee Safāā yaàbire keè tināānti bè kàa nti ti Yiè nKuyie mpátiri miɛke timɔu, 12 kédeè kékɔte okpààti kóo pátíwāāti dieku, kòo kpààti kó betūmbè bɛmɔu bèè tu: Edisamaa opátíwāāti nè Sammaya bire Bedaya nè Akibɔɔ bire Edinatāā nè Safāā bire Kemadiya nè Ananniya bire Sedekia kényiénè okpààti kó betūmbè tɔbè bɛmɔu. 13 Kè Misee bè tũò mBaduki do kaà nti nāānti dipátiri miɛke benitibè bɛmɔu ñkè.

14 Mɛmɛ kòo kpààti kó betūmbè bɛmɔu tō Nɛkanniyaa bire Eudi Sedemia yaàbire wèè do tú Kuusi yaàbíyómmè kòò bo nàké Nɛdiya bire Baduki kòo kɔtenéní kukɔnkù ò do kaà nkù benitibè ñkè. Mɛmɛ kòo túóté kukɔnkù kɛtóni be borè. 15 Kè bèè ò nàké ke dɔ: Kari dende ké ti kaà nti bo kukɔnkù miɛke. Kòò kù mbè kàa. 16 Kè bèè keè de kó tināānti kè kufɔwáá mbè pī nkè bè nwúó nwúó mbetɔbè kénáké Baduki ke dɔ: Ti nàké a ti wāri mɛè botí.

17 Bè mɛ nyí kèbeké Baduki ke dɔ: Ti nàké a ti wāri mɛè botí.

18 Kòò bè tɛ́nné ke dɔ: Ò ti nni nnāāmmu kè nti wāũ kukɔnkù ñkè.

19 Kòò kpààti kó betūmbè nàké Baduki ke dɔ: Kɔte f́ nnè Sedemii kè di sɔri bá òmɔu bá nyé di borè.

20 Mɛmɛ kè bèè yóu dende dipátiri opátíwāāti Edisamaa kó kudieku kékɔte okpààti cīètè dānkù borè kóò nàké dipátiri tɔ tì timɔu.

21 Kòo kpààtì duó nkè Yeuudii kòte kètúóténí de kó dipátíri okpààtì kóò pátíwààtì Edisamaa dieku ké dì kàa nhokpààtì nè o tũmbè be ìikè. 22 Dè do s̄ ndè tu muséé nkóò tãnkù nwe dibenni tãnkù weínwè kòo kpààtì kàri o c̄f̄ètè muséé mmònni kpete kè muhãã ntuati. 23 Kè Baduki níi kaà nkéfīnte kukònkù mètããti yoo mènàà kòo kpààtì kù kèéte kécúu, ké mme nhõ ké kù cùu nkumou kédeè. 24 Okpààtì nè o tũmbè bèè kó òimàà do dè bo kékeè de kó tinàāntì be kãm̀b̀ù̀à̀tì í ndo, bè í nkèrí be yààtì. 25 Edinatãã nè Dedaya nè Kemadiya bè do bàrm̀m̀umu okpààtì ke d̀ò ò báá cùu nde kó kukònkù, ò me nyí nyie nké bè kènté. 26 Kòo kpààtì péi nho bíre Yedameyēēdi nè Asidiyēēdi bíre Sedaya nè Abudiyēēdi bíre Sedemia ke d̀ò bèe p̄i nhopátíwããtì Baduki nè mí nSedemii kè ti Yiè nKuyie mme nti s̄onne.

27 Okpààtì cùu ndi m̀nni kukònkù mí nSedemii do nàké ti Baduki ti wàri kùù ìnkè kédeè kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀ò: 28 Waa nkukònkù tekù kéwēte kéwāri a do wāri ti kuketikù ìnkè timou kè Sosakimmu Sudaa kabe kóo kpààtì kù cùu. 29 Kàa dèè mēmmē á náké Sosakimmu kpéi nke d̀ò:

Ti Yiè nKuyie ntú a m̀e ncóummè dipátíri ke náá nke tú ba nte kè n wāri de kó dipátíri ke náá nke tú Babid̄nni kóo kpààtì kèríní ke bo p̄onte dihei kékuo benitibè nè iwũ. 30 Dè te kè ti Yiè nKuyie ntu f̄s̄ nSosakimmu Sudaa kabe kóo kpààtì a kou m̀ou báá kari Dafiti kó dikpààtikàri, a bo kù kénduó, kuyie mmònni kè diyie níi da tiité, keyènkè m̀nni kè muséé nda poté. 31 Ti Yiè nKuyie ntu ku yóo potému f̄s̄ nnè a kó kuwuò nnè a kó betõmbè, meyi ndi d̀òò m̀e nkpeí. Sudaa kó kuwuò nkabe nè bèè bo Sedisad̄mmu eì meyi nku bè nàké m̀e kpéi mbá bè í kènté m̀e dotimu di yò ìnkè.

32 De kó dif̄ñkùò mí Sedemii kè n túóté kukònkù tekù ké kù duó Nediya bíre mBaduki ké nhò náá ntii do wāri kuketikù Sudaa kabe kóo kpààtì do cùu nkù kòò wãũ kényénè titeti péu tii tì d̀onnè.

37

Okpààtì Sedesia t̄ommè kè bè bo beé nSedemii

1 Nebukannesaa Babid̄nni kóo kpààtì weè do p̄i nSosiasi bíre Sedesia tikpàtì kòo c̄outé Sosakimmu bíre Konniyau kémbaké Sudaa kabe. 2 Ò me nyí nyie nKuyie nkpeti, mí nku p̄ããnáāntì náāntò nh ò náá nti, wenwe nè o kó betũmbè nè o n̄itibè bemou, dihei miēke òm̄ou í nti yie.

3 Bá nè mēmmē kòo kpààtì Sedesia t̄o Sedemia bíre Yukaari nè ikuó niùtì Maseya kè bè bo kòte kénáké mí Kuyie mp̄ããnáāntì náāntò Sedemii ke d̀ò: Ti d̀ó a bántè ti Yiè nKuyie nku ti kpéi.

4 Dè do s̄ mmí nSedemii n ceñt̄imu n d̀ómè, bè mu ndo í n kpetínnè. 5 De m̀nni kè Esibiti kóo kpààtì yè Esibiti, kè Babid̄nni kó behããp̄ombè bèè do p̄i Sedisad̄mmu, kè bèe keè be kpéi k̄éf̄ute bè t̄enke í mpi dihei. 6 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀ò: 7 Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayēēribe di tũ nkù m̄i tu, a náké Sudaa kabe kóo kpààtì wèè bè t̄õnni ke tú á m beé nke d̀ò: Esibiti kóo kpààtì kabe bèè do yènni ke bo di teennè bè w̄ete ke kũũmmu be eì. 8 Babid̄nni kó behããp̄ombè w̄eti ke bo domu Sedisad̄mmu eì ké dì p̄onte ké dì cùu. 9 Mí ndi Yiè nKuyie m beímmu ke tú di sou ndimàà ndi ke náá nke tú Babid̄nni kó behããp̄ombè ité kè dè dèè. Bè í kòte d̄emarè. 10 Bá kè di d̀ó kédokénè Babid̄nni kó behããp̄ombè ké bè na kékuo b̄emabè. Di kòute koute bè kè bè duó be touti miēke, bè itinímu ke bo cùu ndihei.

Bè kpetínnémè Sedemii

11 Babid̄nni kó behããp̄ombè ité dii m̀nni k̄éf̄utenè Sedisad̄mmu Esibiti kó behããp̄ombè kpéi, 12-13 kè n yènni Sedisad̄mmu kénk̄ori Bensamē eì kó dibòrì, bèè bàa yebòrè be kóo kòtì Sedemia bíre Idiya Ananniya kó d̄eyaàbire kòo m p̄i nke d̀ò: A k̄ari

ke bo duó nha máà ndi Babidənni kəbe. ¹⁴ Kè nh ò tḗnné ke dò: Ɔ̀, n yí kəri ke bo bè duó m máà.

Idiya me nyí nti kènté ké m pĩ nkékəte kéduó nhokpààti tūmbè. ¹⁵ Kòo kpààti tūmbè miéke n yènní kè bè m puotí kédeè ké n kpetínné dihéi kóo pátíwā̀ti Yonnatā́ cī̀tè, ke yé bè do tè ndò̀mè dikpetíntou. ¹⁶ Mí nSedemii kè nní mbo dikpetíntou ketenkè miéke kperi kémənte, ¹⁷ kòo kpààti Sedesia tō nkè bè n kpeténí kòo m beke tekpààticī̀tè miéke tidé borè ke dò: Tìmatì í bo n kpéi Kuyie nda nàké ti ke dò nha n nákáà? Kè nh ò tḗnné ke dò: Ɛ̀ tìmatì bomu, kébéi nke dò: Bè yóó da pĩmmu kéduó mBabidənni kóo kpààti.

¹⁸ Kè m beke okpààti Sedesia ke dò: N da càke ba f́ nnè a tūmbè nè a nìtibè kè di m pĩ nke kpetínné? ¹⁹ Kuyie mpā̀nā̀nti náam̀bè bèè sòò di náá nke tú Babidənni kóo kpààti í kəriní ke bo di do, ò í kəriní ke bo pənte dihéi, bè kəte ke?

²⁰ Di mmənni n né da báámmu, f́ n yìè nhokpààti á kènté m báammì, báá wēte ke n tḗnné dihéi kóo kpààti kóo pátíwā̀ti Yonnatā́ cī̀tè miéke kó dikpetíntou, n yàà bo kú.

²¹ Kòo kpààti Sedesia duó ndinùù ke dò bè n dènneni dikpetíntou ké n tanné kudànkù bèè bàà tikpetínti bè borè ké nni nduò mbá dii yìè pḕ, kè pḕ weè sàà í dèè. Mí nSedemii kè nní mbo bèè bàà tikpetínti be kó kudànkù kémənte.

38

Bè cū̀nkómè Sedemii tēbinte miéke

¹ Mèmmè kè Matā́ bire Sefatia nè Pasuu bire Kedadia nè Sedemia bire Yukaari nè Madikia bire Pasuu kè bèe keè n náá nti benìtibè bəməu tìi tu: ² Ti Yiè nKuyie nkuù tu wèè bo nkpaá dihéi dii mmiéke mudoò bo ò kònnè yoo dikònni kè dè me nyí tú məmme mutenkū̀. Kè wèè me nyè ke duó nhomā́ Babidənni èi kəbe ò bo cooté kénfòù.

³ Ti Yiè nKuyie mbéimmu ke tú Babidənni èi kó behā̀pəmbè bo do di nhèi ké di fiète.

⁴ Kòo kpààti tūmbèè ò nàké ke dò: Onìti yie ndò nkékuəmu, ò yárikunko behā̀pəmbè kònti nti bèè kpaá dihéi dii mmiéke nè benìtibè bəməu ò í wanti benìtibè kó mesàà, ò bè dónè meyi mme.

⁵ Kòo kpààti Sedesiasi bè tḗnné ke dò: Də̀nè we di dómè n yí yóó na ke di baa.

⁶ Kè bè m pĩ nképítínné iwēi kécū̀nko okpààti bire Makidia kó tēbinte tēè do bo tekpààticī̀tè dānkù. Menie ndo í ā te miéke, tisā̀tì do nti kè n fū̀kóo ti miéke.

⁷ Ke ś nhEtiopii kou mə̀ wèè do tú tekpààticī̀tè kóo kóti kòo yè̀tìri tu Ebeedi-Medeki, kòo keè bè n tannémè tēbinte miéke kòo kpààti nkari Bensamee èi kó dibòri ke bekù. ⁸ Kè Ebeedi-Medekii yènní tekpààticī̀tè miéke kénáké okpààti ke dò: ⁹ Áú n yìè! F́ nhokpààti, be nnìtibè cààremu bè pĩ ndè Sedemii ke tanné tēbinte miéke kè dikònni yóó dè nhò kùo ke yé pḕ í kpaámè dihéi miéke.

¹⁰ Kòo kpààti duó ndinùù Ebeedi-Medeki Etiopii èi kou ke dò: Túóté benìtibè betā̀ti * kè bè da neinè kè dí kəte kédenneni Sedemii tēbinte kòò mu nyí ku.

¹¹ Kè Ebeedi-Medekii túóté de kó benìtibè kè bèe kəte kəta okpààti cī̀tè, tekpààticī̀tè kó tikpàti ā kùù dieku kó kudieku defū̀s kəku, kətúóté tiyaàcìti tìi kòtè ke kəri, ké ti pítínné kuhṑ ké n duónko tēbinte miéke, ¹² ké n nàké ke dò: Túóté tiyaàcìti kéceé nha pè̀təmpfè̀kù kəpínné iwēi ti ìnkè. ¹³ Kè m me ndə̀ kè bèe yū̀s nkuhṑ ké n denneni tēbinte miéke. Mèmmè mí nSedemii kè nní mbo bèè bàà tikpetínti be kó kudànkù.

Okpààti wēte ke yumè Sedemii kòo beé

¹⁴ Kòo kpààti Sedesia tō nkè bè n yúní kè ti kəte Kuyie ncī̀tè dibòri tā̀nni kòo kpààti n náké ke dò: N do dó ké da beke tìmatì nti, kè n tì nda beké a bá n sənnè tìmatì.

* **38:10** betā̀ti: Yə̀pəte mayè miéke bè wəri ke tú sipísitā̀ti ndi.

¹⁵ Kè n dà: Kè n tì nda nàké a yó n kuomu kè m me nda duó nyitié a í yó n kénté.

¹⁶ Kè Sedesia n yú tidé borè ké n nàké ke dà: Kuyie mbomu kuù ti duó mmufòmmu, m béimmu ke tú n yí yóó da kuò, m me nyí yóó da pĩ nkéduó mbèè da dónè mukũũ.

¹⁷ De mǎnnì kè n nàké Sedesia ke dà: Ti Yiè nKuyie Mpakédaa kunku tínti Isidayeeriibe ti tũ nkù tu kàa yè ke kòte ke duó nhamáà Babidǎnni kóo kpààti ããpòmbè iwěĩ yembè, a yó nfòumu fí nnè a cǐtè kǎbe, bè báá còu ndiheì. ¹⁸ Kàa me nyí yè ke duó nhamáà Babidǎnni kóo kpààti ããpòmbè iwěĩ yembè, bè yóó domu diheì diì nké di còu mmuhǎǎ, a mómmuò nha báá na kéyenté. ¹⁹ Kòo kpààti Sedesia n nàké ke dà: N yĩèkù Sudaa kó kuwuò nkǎbe bèè duó mbè mbe bemáà Babidǎnni kǎbe, n kǎmbùàtì duò bè bo m pĩmmè mme ké bè duó nké bè n fěũ.

²⁰ Kè nh ò tǎnné ke dà: Bè í yóó da pĩ nke bè duó. Kénté ti Yiè nKuyie nkpeti n da náá ntì. Meyei mmamé í yóó da tuòkení a yó nfòumu. ²¹ Kàa me nyete a bo yèmè ké bè duó nhamáà, nte ti Yiè nKuyie nni nduó ntì tìi yóó da tuòkení: ²² Benitipòbè bemòu bèè kraá a kpààticǐtè mièke Sudaa eì, bè yóó bè duómmu Babidǎnni kó behǎãpòmbè iwěĩ yembè, de kó benitipòbè yó nnáámmu a kpéi nke tú:

O natitǎbè ò ciitèmu ke na,
o fũũkù disǎũ ndi kè bè coké.

²³ A pobè nè a bí bè bo bè duó mBabidǎnni kǎbe, a mómmuò Babidǎnni kóo kpààti bo da pĩ nkécòu ndiheì.

²⁴ Kè Sedesia n nàké ke dà: A báá yie nkòò mòu keè ti nàké tì, kè bè tì kèè a kumu. ²⁵ Sikpààtibìi nè bèè baké diheì kè bè kèè a kòtenímè m borè kè ti nàké, kè bè tu á bè nàké ti nàké tì ke báá bè sǎnne tìmatì kè meè dǎke bè bo da kuò. ²⁶ Á bè nàké ke tú a kòtení ke bo m báámmúmu kè m báá da tǎnné Sonnatǎ cǐtè a yàà bo kù.

²⁷ Sikpààtibìi nè bèè baké diheì kè bèè kòtení m borè ké m beke ti nàké tì, kè m bè tǎnné okpààti n nàké tì, kè bè dà yúóó kéíté, ke yé bè í kèèmmè ti nàké tì. ²⁸ Mí nSedemii kè nnì mbo bèè bàa tekpààticǐtè be kó kudǎnkù kè bè yàa pǎntenè Sedisadèmmu.

Nte de wũòkémè kè bè yàa pǎntenè Sedisadèmmu.

39

Babidǎnni kǎbe pǎntemè Sedisadèmmu

(Yenáànkékè 1-10 wénté 52:4-16 nè 2 Bekpààtibè 25:1-12)

¹ Sudaa kǎbe kóo kpààti Sedesia kpàti benni weínni mièke nke otǎnkù pínnwè, Nebukannesaa Babidǎnni kóo kpààti nè o ããpòmbè bemòu bè kòtenímè képi Sedisadèmmu eì. ² Sedesia kpàti benni tepíítè nè dìmáà mièke nke otǎnkù naanwè diyìè weínni yiè, Babidǎnni kóo kpààti nè o kǎbe bè màtémè diheì kó kuduotí. ³ Memme Babidǎnni kó behǎãpòmbè iwěĩ yembè tamè kékari dibòri de cuokè kperi, beè yètè tu: Nedikadi-Sadetisee wèè baké bè fǐmmu bè kè bè pĩ ntekpààticǐtè mièke mutǎmmú, kòo kpààti ò tá nè bekótibè tǎbè bèè do tú iwěĩ yembè.

⁴ Sudaa kǎbe kóo kpààti Sedesia nè o kó behǎãpòmbè bè yà diì mǎnnì Babidǎnni kó behǎãpòmbè kécoké diheì keyènkè. Bè do tǎnne okpààti pèrímù kó kuce nku dibòri diì soké iduotí idé cuokè kètǎnne okpààti kó kuce kùu yìènè Suditǎ biriku. ⁵ Kè Babidǎnni ããpòmbèè bè bèti kéninte Sedesia Sedikoo biriku mièke kóò pĩ nkékòtenè Babidǎnni kóo kpààti borè Dibuda Amati eì. Dende Nebukannesaa ò bekénèmè. ⁶ Babidǎnni kóo kpààti de nfíé Sedesia bí o ìkè, kǐfíènè Sudaa eì kó bekótibè bemòu, ⁷ kédoké Sedesia nùò kóò boúnè disǎwũò kó mefímme kóò kǎnnè Babidǎnni.

⁸ Kè Babidǎnni kǎbe còu nsikpààticǐtè nè diheì yembè kpesi képuò Sedisadèmmu eì duotí. ⁹ Kè Nebusadadanni, tihǎãpòntì tìi bàa okpààti ti kóo kótìi pĩmmú benitibè bèè kraá diheì

nè bèè do ò duó mbemáà nè beyántibè bèè do kpaá kètò kékònnè. ¹⁰ Kòò súó mbecĩribè bèè í mǎke mùmamù kédúó nkè bè nkpaá Sudaa èi miεke, kòò bè totí fínyĩ kó detie nnè depaa.

Bè fĩmmè Sedemii

¹¹ Dè do sǎ mBabidǎnni kóo kpààti duómmu dinùù Nebusadadanni tihǎǎpǎnti tii ò bàa ti kóo kótì kè de kó dinùù tu: ¹² Túóté Sedemii kéndake o kpéi kè bè báá ò dǎò meyei mmamè, kòò da beke tì a ti nhò dǎò. ¹³ Mèmmè kè Nebusadadanni wèè baké tihǎǎpǎnti tii bàa okpààti nè Nebusasibanni wèè baké bè fǎmmu bè kè bè pĩ ntekpààticĩètè miεke mutǎmmú nè Nedikadi-Sadetisee wèè baké behǎǎpǎmbè nè bèè do tú bekótibè Babidǎnni kóo kpààti kpààtiyuu miεke. ¹⁴ Kè bèè tǎ nkè bè n túóténí bèè bàa okpààti be kó kudànkù miεke, ké n kǎtenení ké n duó nhAsikammu bire Kedadia Safǎǎ yaàbire kè Ayikammuu n kpènné kè nni mbo o kǎbe borè.

Kuyie nnáké tì Sedemii Ebeedi-Medeki kpéi

¹⁵ Mí nSedemii n do kpaá bo bèè bàa okpààti be kóò kótì kó kudànkù nku kè Kuyie nní mbéinnè ke dǎ: ¹⁶ Kǎte kénáké Ebeedi-Medeki Etiopii èi kou ke dǎ: Ti Yiè nKuyie Mpakedaa kunku tínti Isidayεeribe ti tũ nkù tu kù do nǎké tì di nheì kpéi kù yóó tì dǎòmu de yiè bo tuǎke diì mǎnni, tiyeiti nti dè í tú tisààti. A yóó tì yàmu. ¹⁷ Kù yóó da deeténemu, benitibè a yĩèkù bè bè í yóó da pĩ. Kunku ti Yiè nKuyie kuù béi. ¹⁸ Kù yóó da deetému, mudoò í yóó da kònnè, a yóó nfòumu, ke yé a yiemmmè ke dǎ nkù da nǎké tì bo dǎ. Kunku ti Yiè nKuyie nkuù me nyè.

40

Sedemii kǎtemè Misipaa ke kǎri

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní m béinnè mí nSedemii, Nebusadadanni wèè baké bèè bàa okpààti ò n fĩ ndiì mǎnni Damaa èi.

Ò do yóó n fĩ nkè m bou mǎfĩmmè mme ke soké Sedisademmu kǎbe nè Sudaa kǎbe be cuokè, bè do pĩmmú bè ke bo kònnè Babidǎnni. ² Kè Nebusadadanni n yú mí nSedemii tidé borè ke dǎ: A Yiè nKuyie nkuù do da nǎké ke tú kù yóó duǎnni meyei mmie di nheì, ³ ke me mmè duǎnni, kù do nǎké tì kù ti ndǎò ke yé di càkemè di Yiè nKuyie mbá di í yie nku kpeti kù do di nǎké tì tii di tùǎkení. ⁴ Nte yíe n da deetému, ke da pité iwēĩ ì do da píítí. Kǎa dǎ ke bo n neinè Babidǎnni ti nei, n yó ndakemu a kpéi. Kǎa yèmmè me nyí yie nha bo n neinèmmè a yóu. Ketenkè kemǎu duómu a iikè, kǎa dǎ ke bo kǎte kùù píkù a ku nkǎte.

⁵ Mí nSedemii kè nní nkpaá ke mu nyí kǎte kè Nebusadadanni yíe kébéi nke dǎ: Wète Ayikammu bire Kedadia Safǎǎ yaàbire borè, Babidǎnni kóo kpààti we mbaá nSudaa ekè. Wète nè we kè di mbo a kǎbe borè, kǎa me nyí dǎ a kǎte a pénsiri kùù píkù.

Mèmmè wèè baké bèè bàa okpààti ò n duómmè tidiiti ké m pǎnè yepǎrè ké n cau. ⁶ Mí nSedemii kè n kǎte Ayikammu bire Kedadia borè Misipaa kémbo o borè, mí nnè benitibè tǎbè bèè do kpaá diheì.

Kedadia tumè kùmàndáà Sudaa tenkè (Yenáǎnkéké 7-19 wénté 2 Bekpààtibè 25:23-24)

⁷ Behǎǎpǎmbè iwēĩ yembè nè betǎbè bèè do ciétóo kè bèe keè Babidǎnni kóo kpààti kǎnnemè Kedadia kòò bo mbaké be èi, kòò bàanne kòò bo mbaké bèè í mǎke dèmarè, benitidaabè nè benitipòbè nè ibi bè í pĩ mbè ke kònnè Babidǎnni. ⁸ Kè de kó behǎǎpǎmbè iwēĩ yembèe kǎte Kedadia borè Misipaa. Beè yètè tu Netanniyau bire Isimayεeri nè Kadeya bí idé Yoananni nè Yonnatǎǎ nè Tanneumeti bire Kedadia nè Netofaa èi kou Efaii bí nè Maakaa èi kou Yasanniyaa bembè nè be kǎbe. ⁹ Kè Ayikammu bire Kedadia Safǎǎ yaàbire bè dǎunnè dinùù bembè nè be kǎbe ke dǎ: Mpĩnnè Babidǎnni èi kǎbe kó mutǎmmú ke bá nyĩèkù. Mbonè diheì kèmpĩ mBabidǎnni kóo kpààti tǎmmú. Di bo mbo kè dè di naati. ¹⁰ M

bomu Misipaa kè Babidanni kàbe kéréni mû yóo bè yà nè di kó difòtìrì. Ntòũnè di tebe ke dɔ̀rì menaà, ke deì tidiiti ke dii mekùò nke ãã di buò miéke, kénkari di ekè bè di duó nyè.

¹¹ Sudaa kó kuwuò nkàbe bèè do bo Mɔ̀abu tenkè nè Amòniibe kàke nè Edomiibe kàke nè bèè bo yehékè tɛyè miéke kè bèe keè Babidanni kóo kpààti sùómme bèmabè Sudaa tenkè ke tããtè Safãã bire Ayikammu kó debire Kedadia kòò bo mbaké. ¹² Kè Sudaa kó kuwuò nkàbe bèmòu bèè do cìété kémbo yehékè tɛyè. Kè bèe wètení Sudaa tenkè Misipaa Kedadia borè, kètõũ be tebe péu nè bè kùòtìnè yè menaà.

*Bè kùòmè Kedadia
(Wénté 2 Bèkpààtibè 25:25-26)*

¹³ Diyiè mari Yoananni Kadeya bire nè behããpòmbè bèè do cìété kè bèe kòte Misipaa Kedadia borè, ¹⁴ kóò nàké ke dò: A yé ke dò nhAmòniibe kpààti Baadisi tōnní Netanniya bire Isimayèri ke tú bè da kuà? Bá Ayikammu bire Kedadia í nyie nke dò mbè nàá ntì tu tímommanti. ¹⁵ Kè Kadeya bire Yoanannii nàké Kedadia disòrì Misipaa ke dò: Duó nkè n kòte kékuò Natanniya bire Isimayèri. Òmòu í yó nti yé, kè meè dake ò yóo da kuòmu, kòò me nda kùò Sudaa kàbe bèè tikú a borè bè yóo cìétému kè Sudaa kó kuwuò nkperèe deè.

¹⁶ Kè Ayikammu bire Kedadia nàké Kadeya bire Yoananni ke dò: A nàá ntì Isimayèri ñnkè tì tu siyáàbìsì nsi.

41

¹ Dibenni tãnkù yiénwè miéke nke Edisamaa bire Natanniyèri kó debire Isimayèri wèè do tú tekpààtìc̣f̣ètè kou waámmè benitibè tepítè Amòò èi kè bèe ò neínè kè bèe kòte Ayikammu bire Kedadia borè Misipaa kè bè nkari ke yo. ² Memme Isimayèri nè benitibè tepítè bèè ò neínè bè itémè kékõũ Kedadia kuseuku kékuò. Babidanni kóo kpààti weè do ò tããtè kéduò nkòò mbaké Sudaa tenkè kàbe. ³ Kè bèe kuòne Sudaa kó kuwuò nkàbe bèè do bonè Kedadia Misipaa nè Babidanni kó behããpòmbè bèè do ò bonè.

Isimayèri kùòmè bèè kàtení Sedisademmu Kuyie mbáammu

⁴ Bè kùò Kedadia kè dè mmàke yewe yèdèè ndi bá òmòu í yé ke dò mbè ò kùò. ⁵ Kè benitibè sipísìnií iténí Sisemmu nè Sidoo nè Sammarii kékuò be debii, kè be yààti kèrí ke yòrì kè be kònti yòrì kè bè tɔ̀ yepãrè nè tihúúnti ke bo tì tũò nti Yiè nKuyie nku c̣f̣ètè miéke. ⁶ Kè Natanniya bire Isimayèrii yènní Misipaa ke bè co, ke kònti. Ò tũòkení dii mòmni be borè kè bè nàké ke dò: Kòtenèni Kedadia c̣f̣ètè.

⁷ Bè tũòke dii mòmni dihei cuokè kè Netanniya bire Isimayèri né bè fié kécũò difòtìrì mari miéke, wenwe nè o kàbe bèè ò bonè bèè do wènné kè bè kùò. ⁸ Benitibè mabè beè né do bo de miéke tepítè ke nàké Isimayèri ke yĩ: A báá ti kuò, ti mækemu tidiiti nè mekùò nnè mecekùò ke dè sònne depaa.

Bè do me nhò nàké kòò bè yóu ke í mbè wènnénè be kàbe ke kùò. ⁹ Isimayèri do bè kùò kécũò dii fòtìrì miéke, okpààti Asaa do duó nkè bèe keú dindi Isidayèribe kóo kpààti do ò dokùnè dii mòmni. Isimayèri do di mbè cũò kèpíe.

¹⁰ Ò dèè memme kèpímmú besòmbe bèè kpáá Misipaa nè okpààti sapùmbí. Bèè kó dimàà cénke do kpáá dihei, Isimayèri do be mpírmú kè mbè tɔ̀ ke kũntinè kèyènnè Amòniibe tenkè. Nebusadadanni wèè baké tihããpònti tii bàa okpààti ò do duó mbè mbe Ayikammu bire Kedadia kòò mbè baké.

Bè deetémè Isimayèri pĩ mbè

¹¹ Kedeya bire Yoananni nè behããpònkótibè iwẽĩ yembè bèmòu bèè do ò bonè kè bèe keè meyei Netanniya bire Isimayèri dòò mè. ¹² Kòò túóté behããpòmbè bèmòu kè bèe kòte kèdo Isimayèri mudòò dè do ṣ́ nyIsimayèri bo Kabaãð kó kukó ntaké nke. ¹³ Isimayèri do pĩrmú bè bèmòu bè yà dii mòmni behããpònkótibè neínèmè Yoananni kè dèe bè narike mediè.

¹⁴ Μεὺνμε Isimayεeri do pĩrmú bè Misipaa kénkũntinè bè kòntémè kètũnne Yoananni. ¹⁵ Kè Isimayεerii yie coké kè benitibè bèni ò neínè kè bèe kòte Amòniibe cie.

¹⁶ De kó difònkúò Yoananni nè behāāpònkótibè iwēĩ yembè bèè do ò neínè kè bèe túóté benitibè sòmbè Isimayεeri do kùò Ayikammu bire Kedadia Misipaa kèpĩmmú bè. Ò do pĩrmú behāāpòmbè mbe nè benitipòbè nè ibí nè bè fòmmu bè kè bè pĩ ntekràaticĩètè mieke mutōmmú, ò do pĩrmú bè Kabaāō bemou. ¹⁷ Kè bè nkérí kébáté tepòòcĩètè tèè bo Kimmammu Betideemmu také ke bo pēēté kékòte Esibiti. ¹⁸ Ke yé bè do démè Babidōnni kòbe, Isimayεeri do kùò mèè kpéi Kedadia Babidōnni kóo kpààti do tāāté wè kóò baá ndihèi.

42

Sedemii kpannèmè bèè dó kékòte Esibiti kēsarinè dikònni

¹ De mònni kè behāāpòmbè iwēĩ yembè bemou nè Kadeya bire Yoananni nè Osea bire Yesanniya nè benitibè bemou besám̄pòbè nè bediebè kè bèe kòtení ² m borè mí nSedemii kè n náké ke dò: Ti do ò nsũmu ke kpaá yíe nsám̄pò ke ma a me nti wúó nkè ti mamè. Yie nti yóó da náké ti kébántè a Yiè nKuyie, beé nku ti kpéi tínti bèè kpaá, ³ kè dèe yie nkàa Yiè nKuyie nti benke kuce ti dò nkéntũ nkù nè ti dò nkéndōarimè.

⁴ Mí nSedemii kè m bè tēñné ke dò: N kèèmu ke yóó bántè ti Yiè nKuyie, kéndò ndi ti nni mbekemè, kè ti Yiè nKuyie nni mbenke tũ kó dimàà n yóó ti ndi nákému n yí yóó di sònne tĩmatì.

⁵ Kè bè n tēñné ke dò: Kuyie nti wúómmu ke tú timómm̄nti yìe ke dōari kù bēi ntì, kè ti í dōò kù bo da náké ti kàa ti náké, ti Yiè nKuyie nti poté. ⁶ Ti Yiè nKuyie mbo da náké ti ke dò a ti nti náké, kè tisààti nti yoo tiyeiti ti yóó ti dōòmu, meñme diwèi bo ti pĩmmè ti yie mmèè kpéi nti Yiè nKuyie nkó dinù.

⁷ Kè dè nyóó yĩ yewe ntepiítè kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè, ⁸ kè n yú Kadeya bire Yoananni nè behāāpòmbè iwēĩ yembè, ke né yíénè benitibè bemou, ⁹ kè bè náké ke dò: Di do n tō nke dò m bántè ti Yiè nKuyie nyIsidayεeribe tũ nkù, ntenè kù yē mmù, kù tu:

¹⁰ Kè di baa sòké ke bo di nhèi mieke,
m bo dōò ke di kanne, m báá di pònte,
m bo di fíĩmmu m báá di uuté bĩti,
dè n yóòmu n di dōòmè meyei.

¹¹ Kufōwaá mbá ndi bonè Babidōnni kóo kpààti di me nhò démè,
mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu di bá nhò yĩèkù,
n di bonèmu ke yóó di deeté,
n yí yóó yóu kòo di kááké.

¹² N yóó di kuómmu mesémmè,
kènte kòò di kuó mmesémmè kéduó nkè di wētení di tenkè.

¹³ Kè di me nyĩ di í dó kémbò diheì dii mmiēke, kè di í kènté di Yiè nKuyie nkó metammè,
¹⁴ kè di yĩ di kəri Esibiti nwe mudoò í yó mbo kè, di í yóó keè kè ditāteheù dabōnni, dikònni í bo kè ke nke mbo. ¹⁵ Né keèné ti Yiè nKuyie nnáà ntì, díndi Sudaa kòbe bèè kpaá súò nkù tu:

Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa,
díndi Isidayεeribe di tũ nkù n tú mù:
Kè di yete, ke kòte Esibiti ke bo kari,

¹⁶ mudoò di yē ndi cokùnè mù muù di doti de bíékè,
dikònni di sòrinè di,
di yó ndi tũmmu kētuakenè Esibiti kè di kú deborè.

¹⁷ Bèè kó dimàà bo tāāté kékò nhEsibiti ke bo sori,
mudoò bo kè mbè kōnnè yoo dikònni, yoo mutenkũ,
ke yé òmòu í yóó namè kéyenténè meyei n dó kè di bantémè.

¹⁸ Ke yé di Yiè nKuyie Mpakedaa dindi Isidayeeribe di tũ nkù béimmèmu ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie m miéke do do mèè botí Sedisadèmmu kàbe, kè me ndi doti kè di kperè bo naá mmesémmè kè nsà kè di kòte Esibiti. Kè bè ní nnáá ndi kpéí bè dó képarikè di mònni yoo bè dó kébonté di mònni kusĩnkù yoo bè senkèrì dèmarè ke dè wùó nyisíé. De mònni di ténke báá yà dihéi di mbiti.

¹⁹ Dindi Sudaa wuò nkàbe sàmbè, di Yiè nKuyie nkuù tu di báá kòte Esibiti kè n ti ndi náá nyíe, nyénè ti weti weti. ²⁰ Ke yé di soute mè dimáà, di nàké ke yé m bántè di Yiè nKuyie kè kù beé, kè kù n nàké ti ní di nàké, kè di yóó yiemmu kédàò kù yé mmù. ²¹ N ti ndi nàké yíe ndi me nyí dó kékénté di Yiè nKuyie ntú mù, kù n nàké ti timòu ke yé n di nàké, di ti yetemu. ²² Banténè tũnké ke dò mmudoò muù yóó di do yoo dikònni yoo mutenkũũ, di tãáté ke dó kékòte di èi kéomòpè di miéke.

43

Bè tòmè Sedemii nè muwèrímu ke kònnè Esibiti

¹ Mí nSedemii kè n nàké benitibè bémòu ti Yiè nKuyie nní nnàké ti timòu kè m bo bè nàké. ² Kè Osea birè Asadia nè Kadeya birè Yoananni, bembè itookperí yembè kè bè n ténne ke dà: A sòummu ti Yiè nKuyie nyí da nàké ke tú ti báá kòte Esibiti kè kè kàri, ³ Nediya birè Baduki weè da sũkú ti kpéí kàa bo ti ànné Babidònni kàbe nòu miéke kè bè ti kuò yoo bè ti pĩmmú kékònnè Babidònni.

⁴ Mèmmè kè Kadeya birè Yoananni nè o àpòntòbè iwèi yembè nè benitibè bémòu kè bè í nkènté ti Yiè nKuyie mbè nàké di nùu ke tú bè mbo Sudaa tenkè. ⁵ Kè Kadeya birè Yoananni nè o àpòntòbè iwèi yembè kè bèe túóté benitibè bémòu nè Sudaa kàbe bèe kpaá, bèe do ciété kémbò iwuò nteì miéke ke wète ke konní Sudaa tenkè ke bo kari. ⁶ Benitidaabè nè benitipòbè nè ibi nè okpàati kó besapàmbè, benitibè bémòu Nebusadadanni tihàpònti ti baa okpàati ti kóo kóti do bannè bè Ayikammu birè Kedadia, Yafáa yaàbirè kéwènnénè mí nKuyie mpàánáànti náàntò Sedemii nè Nediya birè Baduki. ⁷ Ke bùtinné Kuyie ndo bè nàké ti kékété kènkèri Esibiti kètuòke dihéi bè tu di Tapanesi.

Sedemii nàkémè bè yóó pòntemè Esibiti

⁸ Kè Ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Tapanesi èi miéke ke dà: ⁹ Sedemii túóté yetàrè diyé ke yè fiinnè sìmáà Esibiti kpàati cĩtè tèè bo Tapanesi te kó kudànkù dibòri borè, ké nyè fiiku kè Sudaa kó kuwuò nkàbe de bo. ¹⁰ Kàa bè nàké ke dà: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tũ nkù, mĩ tu n yóó tómmu kè bèe yúni Nebukannesaa n kóo tònti, kè n fií nho kpàatikàri yetàrè bè fií nyè ìnkè, kè wèe pitè o kpàatiyààkù ye ìnkè. ¹¹ Ò kòrinímu ke bo poté Esibiti èi kè bèe dò nke kú kè bèe kú, bè dò nképĩmmú bè kè bèe bè pĩmmú, bè dò nkékuò bè mudoò miéke kè bèe bè kù. ¹² Ò bo còu nhEsibiti kó yebòtuò, kètò de kó yebòkè kékonnè, ò bo kpááté Esibiti èi kó yebòkè onaacènti ò kpááté mèè botí yecìsè o yàati. Ò yóó me nyí kédeè, kéité bàmmù. ¹³ Ò bo può ntebòntenkaanitè tèè bo Bèti-Semesi Esibiti tenkè miéke kécòu nyebòtuò yèè bo Esibiti tenkè.

44

Kuyie nkpannè ti Sifube bèè coké ke kòte Esibiti

¹ Kè Ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nSedemii Sifube bèè bo Esibiti tenkè Mikidòdi èi kàbe nè Tapanesi èi kàbe nè Nòfu èi kàbe nè Patidoosi kó kutempè nkàbe kpéi nke dà: ² Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tũ nkù mĩ tu, di yàmù dimòu mèyèi m bonté mè Sedisadèmmu nè Sudaa kó yehèkè yemòu miéke, nte de kó yehèkè yíe nke dàúnko ke naá ntidobontì, bá òmòu ténke í ã ye miéke, ³ di dàò mèè yèi nke tũ nyebòkè tihúúnti di do í yé yè dindi nè di yembè, deè te kè m miéke di yonke. ⁴ Kè n di duónko sã n kó betòmbè m pàánáànti náànbè kè bè di náá nke tú di bá mpĩ nyisòke kó mutómmú, mù n dò nyisíé nyi.

⁵ Di me nyí kèè, di í kènté, di í cèète ke bo búttínné di yei nkéyóu yebòkè tihúúnti mutòmmù.
⁶ Mèmmè kè m miéke di yè mèdiè nke tonté ke di còuté muhãã nkõme, Sudaa kó yehèkè nè Sedisadèmmu kó ice kè dè naá ntidobontì ke dǎúnko dè mè ndòmmè yíe.

⁷ Di mmònni mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidayèeribe tũ nkù n di náámmu ke tú: Ba nkpréi nte kè di dǎori dimáà meyi ndiemè miè nke deu ditòbè díndi Sudaa wuò nkòbe, benitidaabè nè benitipòbè nè bebémbè nè ibí sámprói, di dó di kó kuwuò ndeèmu, bá òmòu bá nsúnáà? ⁸ Dè dòmme kè di dǎori dèè bo yonke m miéke, ke tuò ntihúúnti yebòkè Esibiti èi miéke di kàte kè ke kari? Ke deu dimáà ke dó bè ndi senku ke di sáá nyibotí imòu miéke. ⁹ Di yèmmu di yembè kó meyi, nnè Sudaa kó bekpààtibè kõme, nè be pobè kõme, nè di mómmambè di kó meyi nnè di pobè kõme, dimòu memme di dòmmè Sudaa tenkè, nè Sedisadèmmu kó diheì miéke di dè yèmmaà? ¹⁰ Nè yíenni ke í mǎòte idebii, kufõwáá nyí di pĩ, di í tũnne n kuó nè n tié n di duó nyi díndi nè di yembè.

¹¹ Dè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidayèeribe tũ nkù kè n tu n tǎátèmu ke bo di caàrè, Sudaa kó kuwuò m bo kù dèite páíí. ¹² N yóó túótèmu Sudaa tenkè kòbe sòmbè bèè tǎátè ke kàte Esibiti ke kàri, n yóó bè kùòmu páíí Esibiti èi miéke. Mudoò bo bè kònnè yoo dikònni, bè bo kú bemòu ibí nè ibíbènni nè bekótibè. Be kperè bo naá mmesémmè, kè bè níí nnáá mbè kpéi bè dó képarikè dii mǎnni, yoo bè dó kébonté dii mǎnni kusĩnkù, yoo bè sènkèri dii mǎnni dèmarè ke dè wùó nyisié. ¹³ N yitè ke còmmúmu bèè bo Esibiti èi miéke be kpéi ke bo bè poté n dòmmè Sedisadèmmu èi kòbe, mudoò bo bè do nè dikònni nè mutenkũũ. ¹⁴ Sudaa kòbe bèè kraá ke kàtení ke bo Esibiti nè be yèmmè miéke ke dó kéwète kékò. Be miéke òmòu bá nkpráá bá òmáà, kè de mènke sàà í tú bèè bo na kéyenté bèmbè.

Bèè do tuòmmè tihúúnti dibòò bè do tú di oĩnkèmpokpààti

¹⁵ De mǎnni benitibè bèè do yé ke dò mbè pobè tuò ntihúúnti yebòkè nè benitipòbè bèè do dè tikú ditĩnni dièri nè bèè ã Esibiti kó diheì bè tu di Patidoosi di miéke, kè bè n ténne mí nSedemii ke dǎ: ¹⁶ Tináànti a tú ti Yiè nKuyie nyè nha ti náké ti, ti ti yetemu. ¹⁷ Ti nè béi nti ti yóó ti ndǎò, ti yó ntuòmmu tihúúnti dibòò Asitaditee, koò pǎànnè yepǎrè bè òò yòore yè menáà nkétuò. Ti yembè nè ti kó bekpààtibè bè do me nhõ nSudaa ekè miéke kè ti me nyo nke sànnè, ke bo kè dè ti naati, bá ti í yau meyi mmamè. ¹⁸ Nè ti yóu dii yiè ti bo ntuòmmè tihúúnti Asitaditee nè ti bo nhò pǎàmmè yepǎrè yèè yòore menáà nke tuò, nè de yiè ndi ti pààmè demòu, kè bè ti duò mudoò ke ti kòu kè dikònni ti kòu.

¹⁹ Kè beè nitipòbèè béi nke dǎ: Ti ò ntuò ntihúúnti oĩnkèmpokpààti Asitaditee ke pèmmù tipèmpènti koò dòninkonè koò pǎànnè menáà nkó yepǎrè kè ti daabè yèmu, dè í tú ti dè dǎòri disòri.

²⁰ De mǎnni mí nSedemii kè nkprannè Isidayèeribe bemòu nè benitidaabè bemòu nè benitipòbè bemòu, benitibè bemòu bèè kó dimáà do ti béi. Kè m bè kprannè ke dǎ: ²¹ Di tuò ntii úúnti Sudaa tenkè kemòu nè Sedisadèmmu èi miéke, díndi nè di cícebè nè di kó bekpààtibè nè bèè tu diheì kó bekótibè nè diheì kòbe bemòu. Di yèmmè dò nti Yiè nKuyie nyí yèmu de kó meyeinaà? Di yèmmè dò nkù mè yèmmaà? ²² Ti Yiè nKuyie nyí na ke pĩ nkumáà nè di kó tidònniti kpéi, nè isòke kperè di dǎò dè. Dè te kè diheì naá ntidobontì, ke dǎúnko ke naá mbè cǎò di, bá òmòu ténke í ã di miéke, dè mè ndòmmè yíe. ²³ Di tuò mmèè kpéi nyebòkè tihúúnti, ke càke di Yiè nKuyie nke í yie nku kó dinùù, di í tũnne ku kuó nè ku tié nnè ku tannò dè te kè meyi mmie ndi tũkèni dè me ndòmmè yíe.

²⁴ Mí nSedemii n dèè tinti kénákè benitidaabè bemòu nè benitipòbè bemòu ke dǎ: Díndi Sudaa kòbe bèè bo Esibiti keènnè ti Yiè nKuyie ntú mù: ²⁵ Ti Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidayèeribe tũ nkù tu díndi nè di pobè di béi mmu ke mènke ti dǎò. Di béi nke íkú ke tú díndi í yóó yóu di bo ntuòmmè oĩnkèmpokpààti Asitaditee tihúúnti koò pǎànnè yepǎrè menáà nkpraye. Dònnè tũnké di béi ndii nùù. ²⁶ Né keènnè ti Yiè nKuyie ndi náá nti díndi Sudaa kòbe bèè bo Esibiti. Kù tu: Mí di Yiè nKuyie m parikèmu nè n kó diyetidierì ke tú díndi Sudaa kó

kuwuo nkabe omou tenke baa aate o nuu keparikene n yetiri Esibiti ko ketenke miere keyi: Ti Yiè nKuyie mbomu. ²⁷ N daatenimu di kpei ke bo di caare, de i tu m bo di dao mesaa. Dindi Sudaa wuo nkabe be bo Esibiti be bo di do mudo ke di ku yoo dikonnii ndi kou ke ya da deene. ²⁸ Be bo yente mudo miere Esibiti kekò nSudaa tenke be baa tuke bedebè. Dindi be ko dimaa iteni Sudaa tenke ke kateni Esibiti, di miere be bo nkpa be bo bante ke nsà ke mi ko tinantii di yoo di kpeti ti di. ²⁹ Nte de yoo benke kendò n yiti ke bo commu di kpei nke di caare dikari dii, di yoo de mbante ke do n nake me yei ndi inkè me bo dao. ³⁰ Mi ndi Yiè nKuyie mi bei nke tu n yoo anemu Esibiti ko kpaati Ofidaa o dootitabe nou miere ne be wanti o ku, n dao me boti Sedesia Sudaa kabe ko kpaati ko ane Nebukannesaa Babidanni ko kpaati nou miere we do tu o dootitau ko donè mukũ.

45

Sedemii yaúkunnemè Baduki kanti

¹ Sudaa kabe ko kpaati Sosiasi bire Sosakimmu bo dii mnni o kpaati benni dinaanni mi nSedemii ke mbinnè Nediya bire Baduki. N do ð nwe nnaa kou waũ dipatiri miere. Memme ke n do: ² Ti Yiè nKuyie ntinti Isidayeeri be ti tu nkũ ku da naanne f mBaduki ke tu: ³ A me ntumè a tuoti ice, kaa Yiè nKuyie nda ye tihuti a yencarime inkè, kaa fiu ke wei ketu u ke i pieti meompumè.

⁴ Ti Yiè nKuyie ntu ku può nkũ do maà dende,
ke u ku do fi nde,
ke yoo me ndò ketenke kemou.

⁵ Ke f nne wanti demare dierè a mommu nha kpeinnad?
Ba wanti demare,
ku yoo bante me yei mme benitibe bemou.
Ku yoo da detemu kaa fomu ntũ a ko ticanti
ba kaa bo ku pikũ.
Kunku Ti Yiè nKuyie nkuu bei!

46

¹ Nte Kuyie nni nake ti mi nSedemii yebote kpei.

Be namè Esibiti kabe Kadikemiisi

² Kuyie nake ti Esibiti kpei ne o ko behapombè, ne be ko kpaati Neko, o do bo Kadikemiisi nwe kuko nEfadati mpeemme ke Nebukannesaa Babidanni ko kpaati o do mudo ko na. De do s nSudaa kabe ko kpaati Sosiasi bire Sosakimmu bo o kpaati benni dinaanni ndi.

³ Ke Kuyie ndo:

Tuntene di dopiti sampoti ne tidieti,
ketene kekote mudo.

⁴ Boune sese si kenne,
besandebè dekenè di sei,
okene di pike kecommu,
sũkenè di kpa!

Pinne tikanti di cincire.

⁵ Ba nni nde n ne woomme?

Kufwaá nkuu be aute,
ke be botiri ke wieti be finko,
ke bekombatiebe duo,
ke cokũ ba be i weirinĩ,
kufwaá nne nku tipiti timou.

Mí ndi Yiè nKuyie mî búi!

⁶ Tenaàcècããte yiè mbá benné kécoké,
okãmbàteu í yóó cooté,
kubakù youú bíékè kukó nhEfadati kó mepéemmè,
bè de mbétírí ke duò.

⁷ Wennínwe wèè iitiní,
ke dò nkukó nNiidi òò ta meniè kényiitimè?

We nkùtiri ke kpréinko,
ikó ndièyì kó yenéñfñfìrè kōme?

⁸ Esibiti weè iitiní kukó nNiidi kōme,
kòo nie mpièku ikó ndihèi tēmè!

Weè do náá nke tú:
M bo píe nke dátinné yehékè nè ye nìtìbè.

⁹ Sisēī, kéténnè!

Sinaasēī buténè yetàrè,
bekãmbàtiebe yènnènní,
Etiopii nè Puti de ekè kàbe bèè nò nke kèí ntidòpiiti.
Duti èi kàbe díndi betãntãübè.

¹⁰ Di nyiè tu mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa kperi ndi,
diyìè ndi n yóó pèite ndi n dootitòbè,
n kparìseú bo si kénsànnè,
n seú bo yã menitiyī kémuó.

Mí ndi Yiè nKuyie mî ãnné diféúbanni,
kubakù youú kó kutempè kukó nhEfadati pèémmè.

¹¹ Esibiti kàbe kperè dò mmesémmè mme,
kàtenè Kadaadi mutie wammù
kè di dó di wammù kèwammù detie detetirè nde,
mutie mamù í bo mùù bo di taà.

¹² Yèbotè kèèmu di dimè ifei,
yè kèèmu di kuòmmè,
ke kèè okãmbàteu cootimè
ke bèté otòù kè bè do bedé.

Bè dotimè Esibiti kàbe mudoò

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké mí nSedemii Babidònni kóo kpààti Nebukannesaa kòrimè
ke bo do Esibiti kàbe mudoò.

¹⁴ Pīēkénè ti Esibiti,
yeenè ti Mikidòdi èi kàbe,
yeenè ti Manfi nè Tapanesi ekè kàbe,
nákénè be ke tú:
Báátínè ke yé bè domè di pèetitòbè mudoò.

¹⁵ Dè né dōmme kè di kó dibòò Apiisi do?

Dè yīme kòò yàntoo?
Ti Yiè nKuyie nkuù ò yèète.

¹⁶ Behããpòmbè kusũkù bétírí

ke duòmu betòbè ñnkè,
ke náá mbetòbè ke tú:

Íténè kè ti kàte ti kàbe borè,
ti èi bè ti pié dè,

kéyenténè kukpàrìseú yeiku.

¹⁷ Yúnè Esibiti kóo kpààti ke dò:

Kutoweku detetirè kòku yiè,

ò yóu kè dè ɔtɛmu.

18 Kè Ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Tabəə tārì dɛunɛmè yetārè sɔnyɛ,
 Kadimɛɛdi tārì ikúnɛmè dàméèrì,
 Esibiti kóo kpààtì kèríní ke yó nkpeñni mɛɛ botí.
 M bomu, mí nhokpààtì wèè yètìrì tu Mpakɛdaa kè mî béi.

19 Díndi Esibiti kəbe,
 pánke mbounè di nɛntì,
 bè yóó di pīmmúmu,
 Manfi kó dihèi bo dɔúnko kénáá ndikpáà,
 di bo cúté kénáá ntidobontì.

20 Esibiti tu dinaasɛrì sààrì ndi,
 kè disānsūð mɛ nyiténí kubakù yóu bíékè ke kèríní,
 di kèrínímu.

21 Bɛhāāpəmbè bè yietí bè mudoò kpéi,
 bè í cáānnè yɛnaadakè bè dùnne yè,
 bè múnke bütinnému ke dèíté itáá,
 bè cokému bɛmɔu,
 òmɔù í bàào,
 bɛ kó mudorimù muù tùòke,
 bɛ yēiti yiè di tùòke.

22 Kè bè tu núóó,
 fɛwààfè ɔ̄ kèè kuwaaroo kényimè.
 Bɛ dootitəbè bɛè kèríní ditīnnì
 nè sipéé betekōūbè tēmè.

23 Bè yóó kōūmu o túúkù.
 Mí ndi Yiè nKuyie mî béi!
 Bá kù mɛ nfīrmè ke í dò nkéna kéta,
 ke yé bɛkōūbè sūmèmu
 ke dò nɛcofɛ dōmmè,
 ke í dò nkéna kékaa nkédeè.

24 Ifei ìi kùò Esibiti èi kəbe,
 kubakù yóu bíékè kəbe bè namu.

25 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa Isidayɛɛribɛ tū nkù mî béi nke tú: N yitè ke còmúmu dibəə Aməə dii bo Tabesi èi di kpéi, Esibiti kóo kpààtì nè o nitìbè bɛ kpéi, Esibiti kəbe nè bɛ kóo kpààtì nè bèè ò bùó bɛ kpéi. 26 N yóó bè ānnému bèè dó bɛ kòu bɛ nɔu miɛkɛ, bèè tu: Nebukannesaa Babidənni kóo kpààtì nè o kəbe, o kó betōmbè.

Dɛ kó difōnkùò kè Esibiti èi wētɛ kémaá di do dōmmè nè dimənnì. Mí ndi Yiè nKuyie mî béi.

*Kuyie nyóó dɛɛtémè Isidayɛɛribɛ
 (Wénté Sedemii 30:10-11)*

27 Díndi n kóo tǎntì Sakəbu yaàbí di bá nyīèkù,
 díndi Isidayɛɛribɛ di bùàtì bá nduò.
 N yóó di dennemu dihèi dètìrì miɛkɛ,
 di yaàbí í yó nkpaaní bè ì pīrīmu ke kònnè kè.
 Sakəbu yaàbí wētìmu ke bo kari bammùù
 bá òmɔù bá nyì kəónnè.

28 Díndi n kóo tǎntì Sakəbu yaàbí

di bá nyĩ̀èkù, n di bonèmu,
 n yóó kuomu ibotí imou,
 n di cié nkè di taá ì miéke,
 m bo ì deè m me nyí yóó deè díndi bié,
 n né yóó di potému di mànne tì yéiti,
 de í tú n yó ndi wúónko memme,
 ke dò ndi í cààrè mùmamù.
 Mí ndi Yiè nKuyie mî bí.

47

Bè nàkémè Fidisitēēbe kpéí

¹ Esibiti kóo kpààtì mu ndo í do diì mǎnnì Fidisitēēbe eì Kasaa kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè mí nku pǎánáàntì náàntò Sedemii ke dò:

² Kukó nkùù itiní kubakù yóú,
 kù bo mpiéku ke dátinné dihéi nè deè kó dimàà bo di miéke,
 yehékè nè ye nitibè, bè bo nkuò mbemou,
 iúu bo ndáátí dihéi.

³ Bè yo sisēí kó yetàrè kuòmmè mme,
 sisēí kperí nsi,
 sikpàrìnaasēí kó kunòòroo,
 si cēētiyè fūrìmè,

deè kpéí nte kè ibí cicèbè ì yè,
 kufōwaa nkuù bè auté.

⁴ Fidisitēēbe bémou kó dikòù yiè diì tùòke,
 Esibiti kóo kpààtì bo kuò bèè kó dimàà na nteennè Tiiri nè Sitōō.
 Ti Yiè nKuyie nyóó kuomu páíí Fidisitēēbe bèè bo Kafutōō dihéi
 diì soké dàméèrì miéke.

⁵ Kasaa eì kòbe kuó meyubii mme ke kari mukūū,
 kè Asikanōō eì miéke dò nfíúú.
 Díndi Anakiiibe de yó nkááké de kè di yóu di bo nkarimè mukūū,
 ke yóú dimàà tipontì?

⁶ Áú! Fó nti Yiè nKuyie nkó kukpàrìsèú,
 de yó nkááké de kàa om̀pè,
 ta a nòrikù miéke ke yí só.

⁷ De kó kukpàrìsèú bo yíme kéom̀pè?
 Ti Yiè nKuyie nkuù kù péi
 kè kù wetínné Asikanōō nè dàméèrì pèémmè kó yehékè.

48

Kuyie mpǎánáàntì náàntò nàké tì Mòabiiibe kpéí

¹ Nte ti Yiè nKuyie M̀pakēdaa tínti Isidayeeriibe ti tū nkù nàké tì M̀abu kòbe kpéí. Kù tu:

Nébo eì kòbe tùòti ice nyi,
 be eì diì dǎúnko!
 Kidiyataimmu kòbe di ifei nyi,
 bè fiètemu be eì,
 diheidìè di ifei nyi,
 di domu.

² M̀abu eì kó disānni deèmu,
 bè dàkii Esibonni eì kpéí nke, ke tú:

Tí k̄atenè ké dì p̄ònte ké dì d̄èite yebotè mièke.

F̄s̄ mmúnke Madimenni, a nùù í yóó táuté ténke,
mudoò muù da tũ.

³ Odonnaimmu èi k̄abe kuòmmu,
ke wanti meteèmmè,
bè dì p̄òntemu ke d̄èité demou.

⁴ M̄oabu èi p̄òntemu,
ti yomu o bí dabùò.

⁵ Bè dèkù Duiti tenni nè yedabùò nye,
kè iúu yìenì Odonnaimmu tenni kó mecútímè, meyeñcaàrìmè kprí.

⁶ Cokénè kédεεté di f̄òmmu,
ns̄arinè dikp̄àà kó musāmmarímú tēmè.

⁷ M̄oabu, a do tá a tōmmú mmu nè a kpatì,
bè yóó da p̄ĩmmu,

két̄o a b̄òò Kem̄oosi kékònnè,
nè di kó beb̄ooyembè,

nè bèè tu bekótibè a èi mièke bemou.

⁸ Op̄ònti weè k̄eríní ke bo ta yehékè yemou,
dihèi marì í yóó cooté,
kubiriku kó yehékè òimari í yó nkpaá,
yèè bo ditenni yè bo puo.

Mí ndi Yiè nKuyie m̄i me nyē.

⁹ Duónnè M̄oabu èi k̄abe ifièti,
kè bèè puu kédété,

o ekè yóó d̄óúnkomu,

òm̄òù ténke í yó nyè ã.

¹⁰ Wèè p̄i nKuyie nkó mutōmmú nè tikōññéyããti de yiè mbo yà!
Wèè m̄ònte o k̄p̄arisiè meyĩ de yiè mbo yà!

¹¹ M̄oabu èi nè di bíkémbéntiní di bo bàmmùù nwe,
bè í p̄ĩm̄mú di n̄itibè diyìè marì ke kònnè,
dì ñkú só nwe menaà mbè tètēmè kōmε.

Deè te kè di naatí bo s̄ãã,
bá di kó kuf̄ōōku í yaari.

¹² Bè bo di do yèè we yèè né t̄ùòke ke dèè, kè m bo t̄onko bèè yóó uté di cèe, ké s̄i p̄òmmu.
Mí ndi Yiè nKuyie m̄i béi! ¹³ De m̄ònni ifei bo p̄i mM̄oabu èi k̄abe nè be kó dib̄òò Kem̄oosi,
ifei do p̄ĩñnèmè Isidayεεribe Betεedi * bè do tá wè.

¹⁴ Di bo ȳime ke d̄ò:

Ti tú bekp̄ar̄it̄iebe, behããp̄òmbè yekōmbò yembè?

¹⁵ M̄oabu kóo p̄ònti t̄ùòkenímu,

ke do yehékè mup̄òmmù,

ke ta mukòù o èi dap̄ambè bèè tu bekperíbè.

Mí nhokp̄ààti wèè yèt̄iri tu Mpakεdaa m̄i béi.

¹⁶ M̄oabu kó mudorimù duunnímu ke dèè,

meysi mmèè ò doti mè k̄erínímu mecãã.

¹⁷ K̄ōmmúnè M̄oabu èi kprí kēmmáàrì di yo,

* **48:13** Betεedi: Sak̄abu do duó dè nde keyènkè kè Kuyie nhò benke kumáà kè d̄εε wenté kòo f̄ií ndit̄ari (Tenketé 28:19).
Kè Isidayεεribe ndè bàà nKuyie, kè dè mboni, Sedoboammu kó dimònni kè bèè dè d̄òò dit̄ònni (Bekp̄ààtibè 13:1-32).

díndi o pɛɛtítàbè,
 díndi bèè do yé o yètìrì feí ke dòmme,
 bekénè dimáà ke dò:
 Ba nte kè didùò kperì dii nkèéte?
 Ba nte kè kukpààtìpààti kperíkù kuu nyí kpaá?

¹⁸ Díndi Dibonni èi kàbe cúténè di kpààtikàrè
 kékari tɛdɔnkpetè,
 ke yé Mɔabu tenkè kóo pònti di domè ke pùò ndi cɛkperí.

¹⁹ Díndi Adowɛɛ èi kàbe,
 yènè kécómmú ice
 kékékè bèè cokù mùu te kè bè cokù.

²⁰ Bè bo di ténne tì tu:
 Mɔabu tenkè kàbe di ifei nyi ke kpeutí.

Kuónnè kèwuotoo,
 pĩékénè kè kukó nhAdinɔ pɛémmè kàbeɛ keè bè pòntemè Mɔabu tenkè.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie n kó tiyɛ̃tì tii do yetàrè ìnkè kó yehékè, Onɔɔ èi nè Yatisa èi nè Mɛfaati èi, ²² nè Dibonni kperì nè Nɛbo kperì nè Bɛti-Dibidataimmu, ²³ nè Kidiyataimmu nè Bɛti-Kamudi nè Bɛti-Mɛonni, ²⁴ nè Kediyɔti ke yíénè Bosedaa. Dɛ kó tiyɛ̃tì tùòkemu Mɔabu tenkè kó yehékè yemɔu yèè tókè nè yèè dìétìrì.

²⁵ Mɔabu kó diyènnì bòótému,
 o nɔyɔnnì kèéteému.

Mí ndi Yiè nKuyie mî bée!

²⁶ Nii mbe mí nKuyie m mieke kó febòòfè kè bèe yà kémuó nkétó kèmmuàtì. Dè tùòke bè bo mbè daú dè nde, ke yé bè yetemè n kpeti. ²⁷ Díndi Mɔabu tenkè kàbe díi do í daú Isidayɛɛribàà? Bè do yuukumu kè di mbè daú ke bákii yeyòàà?

²⁸ Díndi Mɔabu tenkè kàbe yènnè di ekè ketaá yepèrè fiè,
 dɔ̀nè dimáà yekpɛtìnónkperɛ tēmè
 yèè cekù ye yíèntì yepèrè fiè.

²⁹ Ti kèèmu bè nàámmè Mɔabu kó tɛfentè kpeí,
 o fentè tɛè deuté,
 o pòtì tii tonté,
 o pòtè tɛè deuté,
 ò tá omáà ndi,
 o yèmmè mɛè dò nhò pɛ̃tè demɔu.

³⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmî bée nke tú: N yému ò pòtìmè ke náá ndidiè detetìrè, o tōmmú tú mutetìmu mmu.

³¹ Dɛè te kè n kuò ndikúdabònnì Mɔabu,
 n kuòmmu Mɔabu tenkè kemɔu kpeí,
 n sáútímu Kidi-Edesi èi kàbe kpeí.

³² Díndi Sibuma èi kàbe
 di dònne fínyí kó detie nde,
 n kuòmmu di kpeí,
 kè dè pɛ̃tè n kòmmúmè Yasɛedi èi kàbe kpeí,
 di bake do wùòmmu késénté dàméèrì mukókúó nkou,
 kétuòke Yasɛedi kóo dàméèrì,
 kè bepòmbè di do ke tōũ di be.

³³ Diwèi nè kuyènaatí dèè ò mbó fínyí kó depaa mmieke,

dè ténke í kpaá di cuokè.
 Mî duó nkè menaà nkũũ sicèe mièke,
 òmòu ténke í bo wèè bo nàù fínyĩ be diyetitùò mièke,
 inàntènyìe nténke í yìèní di cuokè.

³⁴ Esibonni èi kàbe kuòmmu ke békú meteèmmè, kè be dabùò nyìè ke tuòkù Edeyade, Yaati èi kàbe yo metammè, nè Isoa èi kàbe kè mè pèḗtè ke tuòkenè Odonnaimmu, nè Ekidati-Sedisia, ke yé Nimudimmu kó menie nkũùmè.

³⁵ Mòabu tenkè kàbe bèè feu iwũṣ yebàkè ke yè tuò ntihúúntì, m bo bè kùò bemòu. Mí ndi Yìè nKuyie mî béi.

³⁶ Deè te kè n kuò Mòabu èi kpéi kè n tammè yìè tepòmpũṣtè kòme, kè n dabònni yìè Kiidi-Edesi kpéi tepòmpũṣtè kó didabònni kòme, ke yé bè do pètè mùù còhítimu mù fetimè.

³⁷ Benitibè bemòu kuò meyùbii mme nè be debii, ke yòrí be nòu, ke dàátí tifòòtòntì. ³⁸ Mòabu cèĩ simòu kó dedànnè yekúdabùò nyèè dàátí, yekàrè yemòu yedabùò nyè, ke yé m pòntemè Mòabu tiyaamatì bè ténke í dó tì kòme. Mí ndi Yìè nKuyie mî béi. ³⁹ Tiiténè yekúdabùò, Mòabu domu ò di ifei nyi, ò bùtínné ke cokému. O kperè naá mmudaá mmu o pèetitòbè kpéi ke wète ke duò tikòmbùòtì.

⁴⁰ Nte ti Yìè nKuyie mbéi ntì: Opòntì pĩnte o fètì nti fetúúfè kòme ke einte Mòabu tenkè ìnkè.

⁴¹ Bè fiètemu yehèkè,
 ke tieke sicèkperí.

Kè Mòabu ãàpòmbè yekòmbò yembè kòmbùòtì duò, kupèitèyonku òò íté onitipòkù kè dè ndòmmè.

⁴² Bè kùò Mòabu tenkè kàbe ke dèèmu,
 be wuò nténke í kpaá,
 bè yè mbè kpenkemu ke pèḗtè ti Yìè nKuyie.

⁴³ Di pàkému díndi Mòabu èi kàbe,

bè di keù yefòtè nyè,
 ke di dii ticùòtì.
 Mí ndi Yìè nKuyie mî béi!

⁴⁴ Kè kufòwaá nhauté wè kòò coké,

ò doti difòtìrì ndi,
 kòò na ke yènní difòtìrì,
 ticùòtì ò pĩ,

Mòabu yèiti yìè dii tuòke.
 Mí ndi Yìè nKuyie mî béi.

⁴⁵ Bèè cooti bè òumu,
 ke wanti disòrì Esibonni.

Kè muháá mmamù né yènní
 okpàtì Esibonni èi ke còuté de kó inònkperí yembè èi,
 di mànke kèntò kètuòkenè di cuokè.

⁴⁶ Di bo yà, díndi Mòabu tenkè kàbe,
 díndi bèè tũ ndibòò Kemòosi di fetimu,
 di bí initidaaì nè initipòì,
 bè ì pĩmúmu ke kònnè.

⁴⁷ Bè pĩmú bè Mòabu tenkè ke kònnè,
 n wèti ke bo bè ténénímu yemòrè sonyè.
 Mí ndi Yìè nKuyie mî béi.

Ti Yiè nKuyie nàké tì Məabu èi ìnkè tinti memme.

49

Kuyie nkpannè tì Aməniibe

¹ Nte ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tínti Isidayɛeribe ti tũ nkù nàké tì Aməniibe kpéi kù tu:

Isidayɛeribe í məke ibiá?

Bè í məke wèè bo tieke be kperaà?

Dè né dòmme kè dibəð Midikəmmu tieke Kadi tenkè?

Ba nte kè Aməniibe kàri be kó yehékè?

² Yewe kpaanímu kè m bo duó nkè mudoò kó iúu

dátínné Adabaa Aməniibe eidiè,

di bo cóuté nè di ekési kédóúnko,

Isidayɛeribe bo baaté bèè do bè baké.

³ Esibonni èi kəbe,

tiiténè yekúdabùò,

ke yé Aii èi dóúnkomè,

díndi bèè bo Adabaa èi,

kəmmúnè yedabùò,

dáátínè tifòtònti kékari mukũũ,

ncokùnè ke firì dihei ke kuò,

ke yé bè yóó təmè di kóo kpààtì kékònnè,

nè o bəyembè nè dihei kó bekótíbè. *

⁴ Díndi Adabaa èi kəbe bèè yete n kpeti,

ke pətìnè di biriku, kù pəntemu,

díndi bèè do pətìnè di kpàtì

ke tú òmòu í yóó dáátí ke di deke.

⁵ Nte mí nke kéroo ke bo di bənté kukəmbədoroo.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakɛdaa mĩ béi!

Kukəmbədoroo bo di fité,

kè di cíété di bíékè di bíékè,

bá òmòu báá na ke di tíi.

⁶ De kó difənkúò n né wəti ke bo tímmu Aməniibe,

bè pĩrmú bè ke dòò tidaatì.

Mí ndi Yiè nKuyie mĩ béi.

Kuyie nkpannè tì Edəmmu èi kəbe

⁷ Nte ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa tínti Isidayɛeribe ti tũ nku nàké tì Edəmmu èi kəbe kpéi. Kù tu:

Meciì nyembè ténke í boà?

Meciì nyembè ténke í yé bè bo tié ntàà?

Be ciì ndèèmaà?

⁸ Díndi Dedanni èi kəbe bútínnénè kécoké,

taánè titādèntì.

Meyei mmeè doti Edəmmu èi kəbe.

De mənni dii tùòke bè bo cuó dè tiyēiti.

⁹ Bèè tũ fínyĩ kó yebe

bè tatinímu Edəmmu èi bè ò tamè kupaku,

bè í yóó tũ káyáké dèmarè.

* **49:3** kpààtì: Dè bo na kéntú dibəð Midikəmmu.

Beyóóbè bo tanní dìì m̀nnì keyènkè,
bè yóó yúúkú bè dómè mme.

¹⁰ Mí yóó káúté Esayuu kó kuwuò,
bè ténke í yóó na késari,
Esayuu kó kuwuò ndèèmu,
o tebíì nè o p̄etitòbè,
òmòù í yó nkpaá.

¹¹ Dooténko iciribí,
m bo nyì piú.
Bekúpobè, di nni mbuó.

¹² Mí ndi Yiè nKuyie mí tu, bèè do í dò nkéyà m miεε kó febòòfè bè fè yà kè díndi bo nsoké yáaba? Di yóó fè yàmú! ¹³ M p̄arikèmu ke tú tìì bo tuakení Bosedaa èì tì bo ncéè, benitibè bo tì kèè kè dèe bè di kécaàrè be yèmmè, be èì bo dájunko kénaá ntidobontì. Mí ndi Yiè nKuyie mí béi.

¹⁴ Mí nSedemii kè m béi nke dò:
N kèè tináàntì matì nti kè tì bonní ti Yiè nKuyie mborè,
ku kó ditōnni mari dìì tì tōní ke náá nyebotè ke tú:
Tíinnè nkédo Edōmmu kabe mudoò.

¹⁵ Edōmmu èì kabe,
n kékūnne dí mbe yebotè yemou mieke,
benitibè bemou yó nsenku dí mbe.

¹⁶ Edōmmu èì kabe,
di fentè tēè di souté,
kè di yèmmè dò mbenitibè di dé,
díndi bèè sīéké yepèrè fīè,
ke bo yetārè yómmè,
bá kè di dèke yetārè ìnkè,
ke ceenní di yīèntì fetúúfè kōme,
m bo di cūñní.

Mí ndi Yiè nKuyie mí béi.

¹⁷ Edōmmu èì bo dájunko, bèè bo mpēnkù ke dì yàù, dè bo bè di, kè bè mmáàrì be ya, mayei mmèè di tùakení me kpéí. ¹⁸ Sodōmmu nè Komòò be kperε dòòmè di kperε yóó me ndòò, onitì í yó nkpaá di mieke, fenitayanfè òmòù í yó ndè kpaá.

¹⁹ N yitoomu kukó nSuditēē kó mepémmè diciriciri kōme,
ke deètòo timúsūūti borè.
Edōmmu kabe bo coké be tenkè dimōnni dimáà,
m bo kannε n tāāté wè de kó ketenkè.
Ke yé òmòù í bomè wèè bo m péi,
ocēnti mòù í bo wèè bo dáátí kécómmú n yìkè.

²⁰ Keènè mí ndi Yiè nKuyie n tāāté tì Edōmmu èì kabe kpéí,
nè n dó kédòò tì Temaa èì kabe, tìì tu:
Bè yóó bè kpàake tipìètì tēmè mme,
be tenkè bo dájunko.

²¹ Bè do bèmmù nwe kè ketenkè au,
be kó yedabùò nyèè yìè ke tuòkù tipèntì kóo dàméèrì.

²² Opònti weè p̄inte o fētì fetúúfè kōme,
ke einte Bosedaa èì ìnkè,
kè Mòabu āp̄òmbè yekōmbò yembè kōmbùòtì duò,
kupèitèyonku òò p̄i nhonitipòkù kè dè nhò dòmmè.

Kuyie nkpannè tì Damaasi èi kòbe

²³ Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa tínti Isidayeeriibe ti tũ nkù nàké tì Damaasi èi kpéi nti tu:

Amadi nè Adipadi, dè di dimu,
ke yé bè di nàké tì í tùmè tisààtì,
tì í mmeyencaàrimè di mièke,
kè mè kónnì dàméèrì tēmè,
bá dèmarè í bo dèè bo mè cònné.

²⁴ Damaasi èi kòbe wērímú dèèmu,
kè bè bùtinné ke coké,

kè be kòntì au,
meyencaàrimè mèè bè pī,
kuyonku ã ã íté mè onitipòkù wèè kuò ndebire.

²⁵ Dè dòmmè kè bè bəntóo dihei n yèmmè do naatinè dì?

Dihèi diwèi do m bonè dì?

²⁶ Bedapambè yóó duómu be córè, kè bekparinuambèe kú bəmou de yiè. Mí ndi Yiè nKuyie mī bēi! ²⁷ N yóó cóu mmuhãã mmu Damaasi èi kè mùu cóúté okpààtì Benni-Adadi kpààtìcēi.

Kuyie nnàké tì Adabube kpéi

²⁸ Nte ti Yiè nKuyie Mpakedaa tínti Isidayeeriibe ti tũ nkù do nàké tì Kedaa kó kuwuò nkòbe nè Asə kó yekpààtìyò kòbe Nebukannesaa Babidənni kóo kpààtì yóó na bè. Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dè:

Íténè kédò Kedaa èi kòbe mudoò,
puənnè diyè yìèní kèè bíékè kòbe!

²⁹ Fekenè be touti,
nè be wūš nè be yààtì nè be nenti,
kèfèke be yòyóbè,
ké bè uu tipīti timəu,
kè kufəwaá mbè pī.

³⁰ Dīndi Asə èi kòbe cokénè kédéíté itáá,
kétaá titādèntì,
ke yé Nebukannesaa Babidənni kóo kpààtì
tāāté ke bo dəò tì í wennimè,
ò tāāté di kpeti ke dèèmu.

³¹ Kè Ti Yiè nKuyie ndò:

Kətenè ké bè do,
bè kàri ke í yīèkù,
tìmatì í bè kóənnè,
be bərə feíomu,
bè í məke yecàkè ketíke,
bè kàri, ke cáá mbe máà ndi.

³² Fekenè be yòyóbè,
kéheí be wūš sūkùyi!
N yóó bè cíemmu ítemmànkè inàà mièke.
De kó benitibè bèè kuò be tempáatì,
m bo mbè bəmmù meyei ntipīti timəu.

Mí ndi Yiè nKuyie mī bēi.

³³ Asə èi bo ná nsikpamó kó diārì,

dì bo dǎúnko sǎǎ,
onìtì ténke báá dè kàri nè dì bo mbomè,
fenitiyanfè òmòu bá dè bàté.

Kuyie nnàké tì Edamiibe kpéí

³⁴ Sudaa kǎbe kóo kpààtì Sedesia kpàtì ketírí dìi mǎnnì ke ti Yìè nKuyie nní mbéinnè ke dǎ:

³⁵ Mí di Yìè nKuyie Mpaakedaa
n yóó kéétému Edammu eì kǎbe tǎmmù,
be wǎrímú kó dikũnnì.

³⁶ M bo ínní kuyaakù itemmànke inàà,
kè kùu bè fùùte.

M bo bè cie nyebotè yemou miεke, kubotí makù i yó mbo bè í yóó coké kétaá kùu miεke.

³⁷ M bo duó nkè Edammu eì kǎbe nkpeutí be dootitǎbè ìkè
bèè bè dónè mukũũ.

M bo bè bǎnté meyei,
m miεke kèè bè cǎu mmèdiè.
N yóó bè bǎnté mudoò mmu,
kè bè mbè kǎu ke yàa bè dèènnè.
Mí ndi Yìè nKuyie mǐi béi.

³⁸ N yóó puǎmmu Edammu eì kóo kpààtì,
nè o tǔmbè,
ke fíí n kpààtikàrì.

Mí ndi Yìè nKuyie m mǐi béi.

³⁹ Yemǎrè sǎnye,
n né yóó wǎte kéténnénímu Edammu eì kǎbe,
bè do pǐrímú bè kédǎò tidaatì.
Mí ndi Yìè nKuyie mǐi béi.

50

Bè nàkémè Babidǎnni kó mudorimù kpéí nnè Kuyie nyóó deetémè Isidayεeribe

¹ Nte Ti Yìè nKuyie nní nnàké tì mí nku pǎǎnǎǎntì nǎǎntò Sedemii kè dè ntukúnè Babidǎnni eì nè Babidǎnni tenkè kemou:

² Pǐékénè ti yebotè yemou miεke,
yeenè be ti,
cónnénè mekpàrìcannimè.

Pǐékénè ti di báá tì mbè sǎnne,
yǐnè Babidǎnni domu.
O bǎotenkaanitè Beedi di ifei nyi,
kufǎwaá nkuù auté Medeki,
o bǎotenkaanì di ifei nyi,
kufǎwaá nkuù auté yebǎkè.

³ Kubakù yóu bíékè kǎbe beè bè do,
ke bo bè pǎnte,
kè be eìi dǎúnko,
òmòu ténke bá nhǎ di miεke.
Benitibè nè iwũǎ demou dè bo cíté,
dèmarè ténke bá ndè bo.

4 De m̀onnì Isidayeeribe nè Sudaa k̀obe,
 bè bo w̃enné kéw̃etení mí nKuyie m borè,
 k̀enk̃anti ke n wanti mí mbe Yiè nKuyie.

5 Bè bo mbékute Siỹōō k̀o kuce,
 bè bo túóté be ìkè kéwetínné Sedisademmu èi.
 Bè bo nnáá mbet̀obè ke tú:
 k̀atenèní k̀è ti taunnè timáà ti Yiè nKuyie,
 ke t̀énke báá ỳè nde k̀o metaummè nè ti bo mbomè.

6 N ǹitibè do s̃ááténè tipìètì t̀ì feti t̀inti,
 be k̀o bec̃embe beè do bè f̀étinne,
 k̀è bè nháá nyet̃arè ìnkè,
 ke dekù sit̃áá ke cánnì,
 ke ỳè mbe pedie nkpr̃í.

7 Bá wè k̀o mbè pieti,
 ke p̃ĩ nke cáá,
 ke náá nke tú:
 N kpeti í bè bonè,
 bè yeténè be Yiè nKuyie nku,
 k̀ù d̀òrri k̀ù nàá ntì,
 kunku be yembè do búó k̀ù.

8 Ỳènè Babid̃onni k̀o diheì,
 òm̀òu bá nkpr̃áá Babid̃onni k̀o ketenkè mièke,
 niiténè deỳìkè,
 yeb̀odakè ò̃ niitémè kub̀oc̃enku.

9 N ỳóo duó nkè kubotí dièk̀ù k̀obe beè do Babid̃onni k̀obe,
 bè itini kubak̀ù ỳóu bíékè nke,
 ke bo do Babid̃onni èi ké dì p̀onte.
 Be pie nyó nd̀onnè ot̃annuanti kpreyi ò̃ nd̀ommè mme,
 be pie nyí duò ketenkè.

10 Bè bo éi Babid̃onni èi k̀obe kperè,
 bèè bo d̀è éi bè bo di kéde.
 Mí ndi Yiè nKuyie m̀i b́í.

11 Dè ndi naati k̀è di nỹanku,
 díndi bèè ỳóo éi d̀èè do tú n kperè,
 r̀putinè yenaaserè k̀ome,
 ñkuònnè yes̃andakè ò̃ nkuòmmè.

12 Di k̀o diheikótírì di ifei nyi,
 di k̀o diheikótírì bè dì p̀èitemu dì ta ifei mièke nke,
 dì naá ndif̃onk̀ùò kperi ndi yehèkè mièke,
 ke naá ndikpr̃áà ted̃ontè kperi,
 tetentè timútì í ỳiè d̀è t̀énke.

13 Ti Yiè nKuyie mmièke keè di ỳè,
 nè de kpr̃í òm̀òu t̀énke í ỳó mbo de k̀o diheì mièke,
 dì ỳóo d̀áúnkomu,
 bèè k̀o dimáà bo ndè p̃enk̀ù ke di yau,
 bè bo mmáàrì be ỳò,
 t̀ì dì t̀ù̀kení ti kpr̃í.

14 Díndi be tāntāũbè, cómmúnè kékénné Babidɔnni,
poténè be ipie,
di bá nyĩèkù ì bo dóntémè,
ke yé bè yeténèmè ti Yiè nKuyie nku.

15 Uunè tipítì timòu fekparìhúùfè,
bè yĩèkemu kè be dèrè duó,
be duotí yànte yantemu,
ti Yiè nKuyie nyóó peite dii yie dii tùòke,
peitenè, fóónnè be bè di dòò dè.

16 Kuɔnè bèè buɔti,
kuɔnè bekẽĩbè Babidɔnni eì mièke.
Mudoò mùù doti Babidɔnni mù í sénní,
bá wè wèe wammú o kɔbe bo kèè bíékè,
bá wè kòo kòo nho ciè.

17 Isidayeeribe dònne tipìetì tii feti tinti,
kè yecirícirè bè bèti.

Dicirícirì ketirì dii bè càáké dii tu Asiidi kóo kpààti, dicirícirì sɔnni dii dèrì yekũḽ kè di tu Nebukannesaa Babidɔnni kóo kpààti. 18 Dèè te kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa tinti Isidayeeribe ti tũ nkù, kè kù bèi nke tú: N yitè ke cómmúmu Babidɔnni kóo kpààti nè o nitibè be kpéi ke bo bè dòò n dòò mè Asiidi kóo kpààti.

19 N yóó ténénímu Isidayeeribe be kó dinaacẽnhòò,
bè bo ncenti Kadimedi nè Basãã borè,
ke diiti timútì Efadaimmu tārè nè Kadaadi kperi.

20 De kó yewe nè de kó yemòrè mièke,
bè bo wammú Isidayeeribe kó meyei nkémónté,
kéfí Sudaa kɔbe kó mecaàrìmè ke báá yà,
ke yé n yóó cĩémme mu besɔmbe bèè bo nkpaá.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bèi.

21 Donè Medataimmu eì kɔbe mudoò,
kuɔnè Pekodi eì kɔbe bemou,
di báá súó nhòmòu.
Mí ndi Yiè nKuyie mmũ me nyẽ.

Dí dòò n di nàké tì timòu.
22 Ikpàrìúu ì dàátì dihei dimòu mièke,
dèè càke dè í sénní.

23 Dè dòmme kè Babidɔnni eì do?
Dè yĩme kè di dɔúnko yebotè yemòu mièke,
dindi dii do tú dihenkèrì,
ke pònti demòu kutenkù mièke,
dè dòmme kè di kèété?

24 Babidɔnni eì, n da dii timátì nti
kàa ta ti mièke bá a í dake,
kè bè da sɔńké ke pĩ,
ke yé a dokùnèmè mí nKuyie nku.

25 Ti Yiè nKuyie nkpeté ku kpàrinenti kó ditou ndi,
ke dènnèní ku mièke kó tikpàrinenti,
ke yé kunku ti Yiè nKuyie Mpakedaa

kù dómè kéǎnné mutōmmú Babidōnni kó dihei kabe.

²⁶ Tipiiti timou kabe tínnènní Babidōnni èi,

óóténè o buo káyóóté dèè ã ye mieke

ke cóú nyecúò yecúò,

kécóú kè dèe cóuté páí,

bá dèmarè báá súó.

²⁷ Kuðné yenaadakè yemou,

yè yóó duó dituò ndi yemou,

de kó yenaadakè bo yà,

ye yēiti yiè dii tūðke.

²⁸ Keèné, bèè yenténí Babidōnni,

bè cootinímè kénáá nSiyōō èi kabe

ti Yiè nKuyie mpèitemè,

kù pèitemè ku cēsààtè bè pànte tè.

²⁹ Tíinnè betāntāūbè, bèè yūō ndetānnè,

kè bèe tí mBabidōnni èi ke di munné,

di báá yie nkòo mōu yenté.

Fóōnnè de kó dihei kabe bè dōò dè,

bè dōò dèè kó dimàà, dí de mbè yietí,

ke yé bè benkemè be fentè nte ti Yiè nKuyie,

kunku kùu te Isidayeribe.

³⁰ De yiè Babidōnni èi kó bedapàmbè bo duó dihei mieke, bekràrinuambe bemou bè bo kú mudoò mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu bēi.

³¹ M bàátí a kpréi nke,

fí mBabidōnni tefentè yiè,

a mōnni dii tūðke,

a bo cóú dii yiè tiyēiti.

Mí ndi Yiè nKuyie Mprakēdaa mmíu bēi!

³² De kó tefentè yiè nfó nha yóó bétému kedo,

òmōu me nyí bo wèè bo da íi,

n yóó cóú mmuháá mmu a ekè,

kè yèe cóuté kéfité yemou.

³³ Ti Yiè nKuyie Mprakēdaa tu:

Bè fēūmmu Isidayeribe,

ke wēnnénè Sudaa kabe ke fēū.

Bèè bè pī nke kōnnè ke dōò tidaati

bè bè pī nteii nwe,

ke yete bè bo bè fīnkomè.

³⁴ Be deetiwè me nkpeññimu,

wenwe wèè yètiri tu Mprakēdaa,

Ò yóó bè kōhñému,

kéom̄pūnne be èi,

kébānté dikōnkōññi Babidōnni èi kabe.

Kuyie nnàkémè kù dó kédòò ti Babidōnni èi kabe

³⁵ Mudoò muu doti Babidōnni tenkè kabe,

muu doti o kràati tūmbè nè mecii nyembè.

³⁶ Mudoò muu doti beyuwúòmbè,

kè bè bo naá mbebiimbè,

kufɔwaa mbo auté bekpàritiebe.
³⁷ Mudoò muù doti sikpàrisɛí nè sikpàrinaasɛí,
 nè behããpòmbè yehékè yehékè kɔbe,
 bè bo dontenè benitipòbè,
 be kpàti kó sicéí bè bo sì pùò,
 kéhéí be kperε.

³⁸ De kó dihéi tenké bo kpeí
 kè menie nkũũ.
 Ke yé dì tumè dibɔɔhèi ndi,
 ke nɔnnè isòke kperε.
³⁹ Dεè kpéí nte yekpamaà nnè sikpamɔó
 kè dè bo konní de kó dihéi,
 icùo ndieyì borè konní kémbò sãã,
 nè de kó dihéi bo mbomè
 onìti ténke báá dè kàri bitì.

⁴⁰ Mí ndi Yiè nKuyie m bo kuɔ de kó dihéi,
 n kuɔmè Sodɔmmu nè Komɔɔ,
 nè yehékè yèè dè tóké,
 onìti ténke í yó ndè bo,
 fenitiyanfè bá ndè kraá.

⁴¹ Kubotí makù kuù itini kubakù yóu bíékè,
 kuwuɔ ndiekù nku,
 bekpààtikperíbè beè itini itemmànke imɔu.

⁴² Bè nɔ nke tãũ ipie nyi nè yekpãã,
 bè tu benitiyonkubε mbe,
 bè í mɔke mesémmè,
 kè be tammè yìè ke dò ndàméèrì ò nhuutimè,
 bè dèke sisɛí nsi,
 ke kéri ke dò nhonitì omáà,
 ke bo di do díndi Babidɔnni èi kɔbe.

⁴³ Babidɔnni kóo kpààti ti nkèè
 kòo baà mbèitè,
 kòo yèmmè cààrè,
 kè dè ò yóu ke dò nhonitipòkù wèè dó képeité.

⁴⁴ N yitóomu kukó nSuditɛɛ kó mepéémmè dicirícirì kɔme,
 ke deètòo timúsũũti borè.
 Babidɔnni èi kɔbe bo coké be tenké dimònni dimáà,
 m bo kanne n tãáté wè de kó ketenkè.
 Ke yé òmòu í bomè wèè bo m péi,
 ocɛnti mòu í bo wèè bo dáátí kécómmú n yìkè.

⁴⁵ Keènè ti Yiè nKuyie ntãáté ti Babidɔnni èi kɔbe kpéi,
 nè kù dó kédòò ti Kandee tenké kɔbe, tii tu:
 Bè yóo bè kpàake tipìètì tēmè mme,
 be tenké bo dɔúnko.

⁴⁶ Babidɔnni èi kɔbe do bèmmù nwe kè ketenkè au,
 be kó yedabùò nyèè yìè ke tuòkù yebotè yemɔu mieke.

51

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

N yóo ínní kuyaakù makù nku kùu kòu,

kè kùu do Babidɔnni kó dihèi nè Debukamaii èi kɔbe.

² N yóó tɔnni beyèmbè mbe,
kè bèe ye mBabidɔnni èi kɔbe,
kékáúté o èi.
Dè bo tuàke dùì yìè,
meyei mbo bè do,
benìtibè bo yènní tipîti timɔu,
ké bè munné.

³ Díndi betāntāūbè,
tāānè betāntāūbè ipie,
di báá kpáké bèè dàátí yecīncīnkòrè,
bedacēmbè kó dimàà,
di báá súó nhòmòu,
kuàhè behāāpòmbè bemɔu.

⁴ Di bè kàute kàute,
kè bè ncóú cóú Kandee tenkè mièke,
kè becírìbè nduó duó Babidɔnni èi mièke.

⁵ Ke yé Isidayeeribe nè Sudaa kɔbe,
mí mbe Yiè nKuyie Mpakɛdaa n yí bè bɔntóo,
bá nè bè me nní yeténèmè,
mí nwèè bè te bembe Isidayeeribe.

⁶ Cokénè keyè Babidɔnni èi,
bá wè kòo deeté o ònni,
kè bè báá di wènnénè be kékuɔ,
dè tùòke mí ndi Yiè nKuyie m bo peite dènde,
n yóó bè fòò mbè dòò dènde.

⁷ Babidɔnni do dò nƒesɔbòòfè nƒe
mí ndi Yiè nKuyie n nòutè mièke,
kè ketenkè kemɔu kɔbe
yò nƒe kó menaà nke muò.

Yebotè yàmù ƒe kó menaà
kè ye yèmmè kòore.

⁸ Dende bàmbà kè weè Babidɔnni do
ke kèété kéété.
Kammúnè o kpéi,
wammúnè mekùò nkéwaare o mɔnne,
kè dè naati wèe miété.

⁹ Ti tàa mBabidɔnni ke yīkemu,
tí ò yóunè tūnké,
kékò mbá wè o cie.
Ke yé tiyēiti tūi bè dò
ti í sénnímè,
tí deumu ke pēēté yewetè ke káá ntiwetì.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nti kònnému,
tí kɔtenè Siyōō kénáké ti Yiè nKuyie
ti tū nkù pī mmùù tōmmú.

¹¹ Ti Yiè nKuyie ndó kèpɔnte Babidɔnni èi kɔbe mbe, kù dó képeite bè pòntemè mme ku cīētè.
Dèè te kè kù yàúkunko Medii tenkè kpààtibè kònti ke tú:

Sũáténè ipie kéré ndi duokè.

¹² Cónnénè mudoò kó kuyààkù kéwetínné Babidᵔnni,
yíénè bebàribè,
cónnénè bèè yó mpaké,
oo nhoonnè benìtìbè,
ke yé ti Yiè nKuyie ntãátémèmu
kù dᵔ kédᵔò tì Babidᵔnni èi kᵔbe
ke ti ndᵔᵔri.

¹³ Babidᵔnni fᵔ nwèè bo kukó ndièkù pérémmè,
kàa kpàtì deu,
a mᵔnni dii tᵔᵔke,
a kó muyóò mánku nku.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa
m pàrikèmu ke tú:
Benìtìbè beè tatiní
ke bo píe mBabidᵔnni èi fēcofe tēmè,
bè bo di munnénè ihúu.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie ndᵔᵔ ketenkè
nè ku wērímu mmu,
nè ku kó meyenfòumè mme
kù fiímmè ketenkè,
nè ku ciì mme
kù pitémè tiwetì,

¹⁶ ke béi nku nùù mēmáà
kè meniè ntíi nke dèke kéĩnkè,
kuù ᵔᵔ íi nyewetè itemmànke
kè yèe deke tiwetì,
kuù ᵔ nte kè fetāafèe kperi kénì,
kuù ᵔᵔ íinní kuyaakù kù sᵔri dè.

¹⁷ Benìtìbè bemᵔu yeimmu,
meyíétímè bè dᵔᵔté mēè kpéi,
bèè yìenko timátì ke uti sibᵔᵔtenkaanìi
ifei bo bè pīñnè be tēsì,
sì tu siyáàbìsì kperè nde,
muwemmu í bo si mieke.

¹⁸ Sì tu detetirè nde, mutᵔntetimù,
demᵔu dè bo deè,
ti Yiè nKuyie mbo wēᵔtení dii yìè si bíékè.

¹⁹ Kuyie nkùù te Sakᵔbu yaàbí
ku kperè í me ndò,
Kuyie nkùù dᵔᵔ demᵔu,
kuù te Isidayeeribe,
kunku kùù yètìrì tu Mpakēdaa.

Babidᵔnni dorimù tᵔᵔkemè

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dᵔ:
Babidᵔnni weè do ᵔ ntú dihenkèrì
m puᵔnnè di yēbotè,
nè wenwe m puᵔnnè mē yekpààtiyo.

²¹ M poténè weñwe tēsāntè nè te dèètì,
nè weñwe m puᵔmmè tekpàrìnaasāntè nè te dèètì.

22 Nè weñwe m potémè onitidòu nè onitipòkù,
 nè weñwe m potémè odakòtì nè odapàà,
 nè weñwe m potémè odapàà nnè osapàà.
 23 Nè weñwe m potémè opecēnti nè o pe,
 nè weñwe m potémè otenkútì nè o nààke ò duònè ì,
 nè weñwe m potémè kùmàndáàbè nè bebeémbè.

24 Di mmànnì n né yóó yietímu Babidànni èi kàbe,
 Kandeè tenkè kàbe,
 bè dòò mèè yei nSiyōō
 n yóó mè mbè yietímu kè di dè yà nè di nuo.

25 N còmmú a kpéi nke,
 fí nditārì dii do pònti demou ketenkè ìnkè,
 n youte n nòutè nte ke bo da poté,
 m bo da bonténì ketenkè,
 m bo da còu nkàa cóuté.

26 Bá bè ténke báá péte a borè ditārì
 kéānné kudieku kentímè
 yoo bèe pūūténè,
 a yóó dájunkomu sáà.
 Mí ndi Yiè nKuyie mī bēi.

27 Cónnénè mudoò kó kuyààkù dihei miēke,
 eénè ditāteheù yebotè cuokè,
 kè yebotèe tíi mBabidànni èi kpéi,
 yúnè yekpààtiyo Adadati nè Minni nè Asekenasi,
 waánnè ohāāpònti wèè yó mpī mbenitibè tihāāpònti,
 tíinnè sisēi kè sì nsū ke dò nfecofe
 ké bè do.

28 Íinnè yebotè kàbe,
 kè di do Medii kó bekpààtìbè
 nè iwēi yembè nè bebeémbè
 nè dihei dimou ò baké di.

29 Ketenkè áamu ke sántè.
 Ti Yiè nKuyie ntāāté ke bo dōò tì Babidànni tìi tu:
 Babidànni èi bo pònte kédájunko
 bá òmòu ténke bá mbo di miēke.

30 Babidànni kó bekpààrinuambe ténke í dokù,
 bè taà be cēkperí miēke nke ke sari,
 be kōmbò dèèmu kè bè naá mbenitipòbè.
 Bè cóummu be èi
 yecàkè cùómu ke kèké.

31 Yetōrè yèè mau Babidànni kóo kpààti cīètè,
 ke bo ò nàké bè pòntemè dihei dimou pái pái.

32 Be dootitabè beè pì yeyèrè,
 kè sicēkperí cóuté,
 kufōwáá nhautému bekōmbòtiebe.

33 Kè ti Yiè nKuyie Mpakedaa kunku Isidayeribe tū nkùu bēi nke dò:

Babidànni dōnnè kuyiē nku
 bè òri kù ke bo puotí tidiiti kudisēikù mōnnì.

*Kuyie nyóó peitemè ku kàbe
(Sedisademmu èi kàbe b́ei nti)*

³⁴ Babidànni kóo kpààti Nebukannesaa
ti càákóomu ké ti sũ̀òtoo,
ké ti nínté b̀è ã̃ níntémè dibuu ké ìnnóò,
b̀è ti maankoo musĩmmù ã̃ yĩmè mme,
ké sũ̀òte ti femme,
ké dèè ké ti b̀ontóo.

³⁵ Kè Siyã̃ ìi kàbe b́ei nke d̀:̃
Babidànni èi kàbe ti d̀d̀ mèè yei,
b̀èè yà me kó tiyeti.
Kè Sedisademmu kàbe d̀:̃
Babidànni èi kàbe còu mmèè nitiyĩ ti èi,
b̀èè yà mè kó tiyeti.

³⁶ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedisademmu èi kàbe ké d̀:̃
Mĩ mómumu n yóó kpa ndi kpéi
mĩ yóó peite di pèi.
Mĩ yóó duó nkè sibií kũũ o èi ké ikó nkpeí.

³⁷ Babidànni èi bo naá nyedombirè,
sikpamó kó diãri,
benitibè ní bo ò yà kè dèè b̀è di,
kéwète ké b̀è pĩ mmudaá,
d̀i bo d̀áúnko bá onitì bá ndè bo.

³⁸ Babidànni èi kàbe yó mmuntĩmu yeciriciripàà ntēmè,
ké kontí yeciricirè kãme.

³⁹ Sinéyẽ si b̀è pĩ nkè m b̀è yu dibanni
kè b̀è bo yà menaà nkémuó,
kéduó, ké ténke báá ente.
Mĩ ndi Yiè nKuyie mĩ b́ei.

⁴⁰ N yóó b̀è kpààke tipietì nè yepedakè
nè yebòdakè tēmè mme kètanné kukòùdieku.

B̀è kuómme dikúdabònni Babidànni èi kpéi

⁴¹ Dè d̀omme kè Sesaki kó diheì do,
dindi dii kó diyètìrì do feí kutenkù kumòu mieke,
dè d̀d̀ òmme kè Babidànni èi d̀áúnko
ké naá ntedòntè?

⁴² Dàméèrì kó menie mmèè dèkení
ké tũ̀ðke Babidànni èi,
ké yenéfĩnfirè di dàtinné.

⁴³ Kòo ekè naá nyèè d̀áúnkoo,
kòo tenkè kpeí ké naá ntedòntè,
òmòu ténke í ã ké mieke
fenitiyanfè òmòu ténke í dè p̀enkù.

⁴⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:̃
N yóó potému Bèedi Babidànni kó dibòò
ké dii t́ di maá ndè.
Yebotè ténke í yó ncokoo di borè.

Babidànni èi kó kuduotí domu.

⁴⁵ D́indi n nitibè yènnè de kó diheì,

bá wè kòo deeté o ònnì,
mí ndi Yiè Kuyie n kó kemieke yàà bo ò poté.

⁴⁶ Di kònti báá yárike kè kufōwáá ndi pī di bo keè dii mōnni kunōroo kutenkù miēke,
di mbenni ní bo nfitiní kè dēe nōrēmu kè diteri nyetini kè dēe nōrē, yekpārē bo mbo
kutenkù, we nkparāti yonkuwe ní bo beti otōu kékari.

⁴⁷ De kó yewe kraanímu kè m bo íté
kécómú Babidōnni kó sibōatenkaanì kpéi,
Babidōnni èi kōbe bo di ifei,
becírìbè bo ncóú cóú dihei miēke.

⁴⁸ Ketenkè nè keīnkè dè bo nyíú Babidōnni èi kpéi,
diwèi bo dè pī mberōmbè bo íténi dii yiè kubakù yóu,
kédo Babidōnni èi.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

(Kuyie mpāānāānti náāntò béi ntì)

⁴⁹ Babidōnni èi dò nképōntemu,
Isidayeribe ta, ke ta ketenkè
nè o kpéi ndè í sénni.
O kùo ke kùo benitibè kutenkù,
dè í mōke dè māmè.

⁵⁰ Dīndi bèè na ke yenté,
cokénè kényè, bá nhōtínè deborè,
bá kè di dèté ke berínè dè,
di báá yè ndi Yiè nKuyie nkpeí nnè Sedisademmu èi kpéi.

(Kuyie nkōbe béi ti)

⁵¹ Bè do ti sáá ndi mōnni dè do í ti naati,
ifei iì do ti kùo,
bèè í tú Sifube bè ta dii mōnni
ti Yiè nKuyie ncēsàatè miēke.

(Ti Yiè nKuyie mbéi ntì)

⁵² De kó yewe kraanímu
kè m bo cómmú Babidōnni kó sitenkaanì kpéi,
de yiè bè kōute bè bo nkō dihei dimōu miēke,

⁵³ kè Babidōnni èi dó dii deke kētuōke tiwetì,
bá kè di duotí òkè ke í dò nkéninte
n yóo duōnni berōmbè mbe kè bēe di do.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

(Kuyie mpāānāānti náāntò béi ntì)

⁵⁴ Ti yo ihúu mai nyi Babidōnni èi miēke,
meyēncārīmè diēmè kó yedabùò nyēè
dàátí Kandee tenkè miēke.

⁵⁵ Ti Yiè nKuyie nkuù ta Babidōnni mupōmmù kè de kó kutoweku dèe,
be dootitōbè kó kunōroo kuù né yiè
ke dò ndàméèrì kó yenéfīfīrè,
kutoweku diékù nku.

⁵⁶ Opōnti weè do Babidōnni èi
ke pīrmú bekōmbòtiebe ke kèké be tānnè.
Ti Yiè nKuyie nnōmmu ke fōku onitì yei,
ke yietì bá wè o yei.

⁵⁷ N yóo niimmu menāà bèè tū nhokpāàti,
mecii nyembè nè kùmāndāàbè

nè bebeémbè nè bekpàrìtiebe,
kè bèe muó nkéduó ke ténke báá ente.
Mí ndi Yiè nKuyie nwèè yètìrì tu Mpakedaa mí bái.

⁵⁸ Babidanni kó iduotí céesi yóo puammu
yecàkè dieyè yèè kpetí yebòrè
muháá mbo yè cùó.
Iwuə mpī mmùù tōmmú bo naá ndetètìrè.
Yebotè àrì ke dōri dè bo ntú muháá nkperε.

Dipátiri bè dootóo di kukó nhEfadati

⁵⁹ Sedesia Suda kəbe kóo kpààti benni naanni mieke, kè Nediya bire Sedaya Maseya yaabire wèè do baké tekpàaticfètè be cōú dè bepòbè, kòo nkōri Babidanni ke neínè Sedesia Suda kəbe kóo kpààti mí nSedemii kè nhò nànce dipátiri. ⁶⁰ Kè di wàri meyi mmèè dò nkétuəkení Babidanni eì meməu. ⁶¹ Kè n di nhò duó nkóò nàké ke dō; Kàa tūəko Babidanni á nyé kékəa nde kó dipátiri. ⁶² Kàa di kàa nke dèè á bántè ke dō: Fó nti Yiè nKuyie fōó bái nke tú di nhèi bo dounko sáà, di bo pante bá òmòu ténke bá ndè bo, onìti yoo feǝfè. ⁶³ Kàa dèè á waá nkuhōū ké di pítinné ditári ké di dootóo kukó nhEfadati mieke, ⁶⁴ kébéi nke dō: Babidanni yóo do mmie mbotí nku meyi n yóo ò bə mmèè mieke bá ò ténke báá íté.
Sedemii náañti mánku nku memme.

52

Nebukannesaa pīrmè Sedesia

(Wénté Sedemii 39:4-7 nè 2 Bekpàatibè 24:18-25:7)

¹ Sedesia do yóo di tikpàti ke məke yebie nsipísidé nè òmáà ndi, kəmbo Sedisademmu ke dō yebie tepítè nè òmáà. O yō do tú Dibuna eì kou Sedemii kóo sapàa nwe, kòo yètìrì tu Amitadi. ² Kòo dōò ti Yiè nKuyie nyí dō dè, ò do tūnne Sosakimmu borime mme weti weti. ³ Ti Yiè nKuyie mmieke keè do yè Suda tenkè kəbe nè Sedisademmu eì kəbe kè kùu bè kai nku borè.

Kè dè mboní kè Sedesia yete Babidanni kóo kpààti kpeti. ⁴ O kpàti benni weínni mieke, otāpīnwe diyie pínni yiè kè Nebukannesaa Babidanni kóo kpààti nè o āpòmbè kè bèe kətení kécēte Sedisademmu eì kédammú mutáá nkéənné di duotí. ⁵ Kè bè ndi pí kè dèe tuəke Sedesia kpàti benni tepítè nè òmáà.

⁶ Dibenni tánkù naanwè diyie weínni, ke sǝ ndikònni deuke bá benitibè ténke í péú ke yo. ⁷ Kè Suda kó kuwə nkəbe duute dihei kó kuduotí, okpàati nè o āpòmbè beməu kè bèe coké keyènké kéye, kètūnne kuce kùu yènnè iduotí idé sakù, okpàati périmù také. De kó kuce kərinè kukó nSuditē kó kubiriku nku. Bè do dè nkèté bá nè Babidanni kəbe me mpimè dihei. ⁸ Kè Babidanni kəbe beti okpàati Sedesia, kóo ninte Sedikoo biriku, kòo āpòmbè cíté kóo yóu. ⁹ Kè bèe ò pí nkékətené Dibuda eì Amati tenkè Babidanni kóo kpààti borè kòo ò bekénè kénáké ò dò mbèe ò dōmè. ¹⁰ Kè Babidanni kóo kpàati fié okpàati Sedesia bí o òikè, kéfíénè o tūmbè Dibuda eì mieke. ¹¹ Ò me nyí kédóké Sedesia nuə nkóò bou disəwūð kó mefimme, kóo kònnè Babidanni, kóo kpetínné, kòo nkpetí ke yàa kúnè.

Nebukannesaa pīrmúmè Sedisademmu kəbe səmbε

(Wénté Sedemii 39:8-10 nè 2 Bekpàatibè 25:8-21)

¹² Babidanni kóo kpàati Nebukannesaa kpàti benni tepítè nè diweínni mieke nke Nebusadadanni tihāpònti tii bàà okpàati ti kóo kóti kətenímè Sedisademmu. ¹³ Memme ò cóummè nKuyie ncifètè nè tekpàaticfètè nè bèè tu benitidiebè be kó sicēi, nè sicēi siməu

sii bo Sedisademmu eì miεke. ¹⁴ Kε Babidōnni kó behāāpōmbè bèè ciénní tihāāpōntì tìi bàà okpààtì tì kóo kótì. Kε tìi puo nkuduotí kùu fité Sedisademmu.

¹⁵ Kε Nebusadadanni tihāāpōntì tìi bàà okpààtì tì kóo kótìi pīmmú besīnténitibè bèè do kpaá dihei nè bèè do duó mbemáá Babidōnni kóo kpààtì nè dimōnni, nè benitibè tōbè péu, beyántibè sōmbe, ké bè kōnnè Babidōnni o cie. ¹⁶ Kōo súo mbetenkútibè, kε bè bo nkuuti detie mbè tu dè fīnyī ke kuuti depaα.

¹⁷ Kε Babidōnni kōbeε puo ndisōwūō kó yesānkè yèè do bo ti Yiè nKuyie ncīētè miεke, nè de kó yεcaube, nè disōwūō kó kunankú kùu do bo ti Yiè nKuyie ncīētè miεke kέtō de kó disōwūō dimou kékōnnè Babidōnni. ¹⁸ Kōo túóténè disōwūō kó tinenti timou sikūmboó nè tikāpentì bè do o nkounè tì mutápeí nnè yese nè ihaaké nè sibúkúsí, dèè kó dimàà cénke pīnnè ti Yiè nKuyie ncīētè miεke mutōmmú. ¹⁹ Kuhāāpōnkù kùu baké tihāāpōntì tìi bàà okpààtì, kε kùu túóté dèè kó dimàà tu mesōo nkpeε nè timátì péitì kpeε nè inanké nè sibúkúsí sii tùōnnè tihúúntì nè yebo bè mèúnè yé meyī nnè sikūmboó nè sifitíkékéε nè ibòòke nè yebo yèè yonnè.

²⁰ Sado mōo do dōò dii sōwūō Kuyie ncīētè di kó kucéékù do í mōke kù māmè: Yesānkè dieyè yédé nè kunankú diekù nè tenaasāntè tèè kù tō nè de kó yεcēētiyè. ²¹ De kó yesānkè yédé dimáà kó meokùmè do bo métìrì mèwèi. Kàα bo di benné kέfité di mmōke kuhōū métìrì mèkuò kε yé ā mefiè, kε yebiè ncéékù mōnnè sāntimétìrì meni. ²² De kó yesānkè yédé bá di kε di mōke ditèitìrì di yómmè. Kε di okùmè bo métìrì mèdémè nè dikéè. Bá dii tètìrì īnkè kε di kpē mmesōo nke fité, kε dè dō nyetebe bè tu yé kèdènátì. Demou kε dè wē nke tú disōwūō máà, ke me ndò nyedé. ²³ Kε ye kpē ke dō mmutepóo mbè tu mù kèdènátì kε dè mbo sipísìwei nè mèkuò tipítì tidé kpeε. Kε bè bo kaà nkéfité dè mbo tekòtè (100).

²⁴ Kε kuhāāpōnkù kùu baké bèè bàà okpààtì kε kùu pī Sedaya ikuó niùtì diewè nè o kóo tōntì Sefaa nè ikuó niùbè bètāātì bèè bàà Kuyie ncīētè bòrì. ²⁵ Kε kùu pīnnè tekpààtìcīētè kóo kótì mōu wèè do baké behāāpōmbè kέyíénè betōbè bèyiekè bèè do bonè okpààtì dihei miεke nè kuhāāpōnkù kùu te kù bo pīmmè behāāpōmbè ku kóo pátíwāātì nè benitibè tōbè sipísikuò bèè do bo dihei miεke. ²⁶ Kε Nebusadadanni bè kōtenè bemou ké bè duó nNebukannesaa Babidōnni kóo kpààtì Dibuda. ²⁷ Babidōnni kóo kpààtì de mbè poté kékuo Dibuda eì Amati tenkè miεke. Mēmme bè pīmmè Sudaa kōbe kékōnnè kε bèè déténnè be tenkè.

²⁸ Nte Nebukannesaa do pīmmú bè o kpàtì benni yiénni miεke: Sudaa wuō nkōbe sikōupí sitāātì nè sipísidé nè bètāātì (3023), ²⁹ o kpàtì benni tepítè nè diniínni miεke kōo pīmmú Sedisademmu kōbe sikou sini nè sipísitāātì nè bèdébè (832). ³⁰ O kpàtì benni sipísidé nè ditāānni kε Nebusadadanni wèè baké tihāāpōntì tìi bàà okpààtì, kōo wēte kέpīmmú Sudaa wuō nkōbe sikou siyiekè nè sipísìnàà nè bènùmmù (745) kε bèè wēnnè bemou sikōupísìnàà nè sikou sikuò (4600).

Babidōnni kóo kpààtì dōòmè Sosakinni mesàà

(Wénté 2 Bekpààtìbè 25:27-30)

³¹ Bè me mpī nSudaa kóo kpààtì Sosakinni kékōnnè Babidōnni, kέmmōke yebie nsipísitāātì nè yeyiekè, otānkù tepítè nè odéríwè, diyie sipísidé nè dinummurì yiè kε Babidōnni kóo kpààtì Efidi-Medodakii di tikpàtì, kóo kuó mmesémmè kóo kpeté kóo dènnè dikpetíntou, ³² kóo nàké tináānsàātì, kóo níi nkòo mbaké bekpààtìbè tōbè nè bè bè do wē nke bo Babidōnni. ³³ Kōo duó nkè Sosakinnii dáté tikpetínyàātì, kényo nwenwe Babidōnni kóo kpààtì o borè o fōmmu mumou miεke. ³⁴ Kε Babidōnni kōo kpààtì wèè nyé o kpéi nsáà, yewe yemou duómè, o fōmmu mumou miεke kōo yàà kúnè.

Sedemii kó Isáúti Di mpátiri to tii náahti

Sedemii weè wàri de kó dipátiri, ke di wàri kè dè ntukúnè Sedisademmu kó mupòmmù kó tináahti. Ti yému ke dò nSedemii do tú Kuyie mpāānāahti náahtò nwe, kè kùu ò nàké Sedisademmu kó mupòmmù kpéi, Nebukannesaa Babidanni kóo kpàati do bè pòntemu, kè Sudaa kabe kó dikpàatiyuu do. Bembe Kuyie ndo dounnè bè dinùu ke dò: Dafiti kó dikpàatiyuu báa pàa okpàati. Kè dii kpàatiyuu né pònte nè be ei Sedisademmu, kè bèe ta mesémmè miéke, kéta tidawanti miéke, kè dikònni bè pī nkè be dootitòbèe kuò be bí nè be dapàmbè nè beheikènkótibè kétaunè ikuó niùbè nè Kuyie mpāānāahti náahtò, nè bekpàatibè, kécake Kuyie ncēsàatè.

Memme kè dèe pī nSedemii mesémmè kòo né kuó nde kó dikúdabònni késaute, dèe bè tùðkeni bembe Kuyie nkó benitibè de kpéi. Ke bo bè benke ke tú tii bè tùðkeni Kuyie nkó tenòutè tè bè poté, ke bo bè benke kù í dómè meyei mbè dòðrimè, ké bè benke Kuyie ntumè kùu weti kunku kè bè yóu be yei nke wèteni kù yóo bè cǐemmu be yei nké bè deeté.

Sedemii nè o sáúti miéke kòo banté ke dò nhoniti báa na nè omáa kéwèteni Kuyie mborè kè dè í tú Kuyie nku mómmanku kuò bo ò ānné de kó meyèmmè. Memme kòo béi nke dò: Ti Yiè nKuyie nha ti ténnéni a bíékè kè dèe yie nkè ti wèteni a borè (mukàmmù 5:21).

Mukàmmù 3:22-23 kòo ti benke ke tú Kuyie nkó mesàa nyí deu bá kè tii ti tùðkeni kè ti kraá fiíku Kuyie nkó kuce miéke kù yóo ti teennemu ké ti denne de kó difòtìri miéke.

De kó dipátiri náahti duó ke dòmmè

Sedemii kuó ndi kúdabònni Sedisademmu ei kpéi 1

Kuyie mmieke peikemè Isidayeeri bè 2

Meǎǎimè kó didabònni 3

Meyei mmè do Sedisademmu 4

Bè pòntemè Sedisademmu kè Isidayeeri bè báa nKuyie 5

Sedemii kuó ndi kúdabònni Sedisademmu ei kpéi

¹ Dè dòmmè Sedisademmu kàa kàri ke sǎi!

fó nwèè do tú dihei dieri kàa nitibè sǎi!

Dè dòmmè kàa sǎaténè okúpokù!

Fó nwèè yètiri do feínè yehékè yemou kutenkù,

Fó nwèè do baké yehékè teyè,

kè fǎǎ né naá nkudaakù!

² Ke wenti ke kuò ndeyènnè demou,

kàa bàà búúténè tinonnieti,

bá òmòu í da báa,

kàa natitòbè bemou da fité,

bèe naá nha dootitòbè.

³ Kè bè pīnmú Sudaa kabe ke kònnè ke bè fǎũnko,

ke bè pīnné mudaatōmmú diemù,

kè bè wèhnè bèè í yé Kuyie nke bo,

bá bè í mǎke meom̄pòmè,

bèè bè bèti, bè bè nintemu,

ke bè èũté depéũtirè.

⁴ Siyōō ei kó ice dounkomu,

òmòu ténke í dè kàrini Kuyie mbanni,

kè dihéi kó yebòrè càke,
 kè ikuó niùbè ti yekúdabùò,
 kè besapàmbè bo meyeñcaàrimè mièke,
 dihéi dimómmanni kè di ta meyeñcaàrimè mièke.

⁵ Be dootitabè beè bè baaté,
 be dootitabè beè di diwèi.
 Ti Yiè nKuyie nkuù bè poté,
 be yei nsũũ mmèè kpéi,
 kè bè pĩmú be bí ke dòò tidaatì,
 ke ì ní nke kraake.

⁶ Siyõõ èi, a sãnni dimou yèmu,
 kàa kpààtibìi sãáténè siweí sù ì pètè timútì ke bo di,
 ke cĩte ke kéri ke ni, kè bèè sù bèti kè bè tũ nke betì.

⁷ Sedisademmu àtirèmu ke di ifei,
 ke dèntení tikpàti ò do màke ti nè dimònni ti kpéi,
 di mmònni o kàbe me ndomu be dootitabè nou mièke,
 bá òmòu í kàriní ke bo bè teennè,
 kè be dootitabè bè daú be èi dǎúnkómè.

⁸ Sedisademmu caàrimè meè sũũ ndeè te kòò sĩnte,
 bèè kó dimàà do ò sãntí kè bè ò sènkú.
 Ke yé bè yàmè o fei,
 o mómumu nkè dè ò yóu kòò tu sĩmmú sĩmmú,
 ke bùtinné ke ité.

⁹ O yóò mmèè sãũ nho yaàbòrì,
 ò do í totí o yèmmè ò yóó dentenè ti,
 ke do mediè mmómumme defũõ,
 bá òmòu í bo wèè bo ò bántè,
 kòò kuò nke tú:
 Kuyie nwénté n sémmè,
 a yà n dootitabè n namaà?

¹⁰ O dootitabè beè yùo be nou o kpàti timou ìnkè,
 Ò yàmú ketíke yebotè kàbe tamè Kuyie ncĩtè,
 ti Yiè nKuyie ndo béi mbèè kpéi nképarikè,
 ke dò bè í yóó nkaké ku kàbe mièke.

¹¹ Kòò nitibè kuò mbemou ke wanti mudii,
 ke tóu be kperè desààrè ke cekiinè mudii ke bo nfòùnè,
 ke kuò nke tú:
 N Yiè nKuyie nwénté káyà bè n sènkèrì mèè botí.

¹² Dimou díndi becepèmbè, wénténè káyà,
 òmòu yo kuyonku makù dèmarè kè kù dònne m mè nyo kùu yonkaà?
 Ti Yiè nKuyie mmieke mè nni nyè kè kù m poté kuò yonku botí!

¹³ Kù bənténí keĩnkè nke muhãã kè mù cóu n kũð ke taòo,
 kù ndii nticùòti nti kè m bété ke do,
 kù m bəmmu ke m bəntóo, kè n sonnè ke muàke sãã.

¹⁴ Kuyie nwùómmu meyei n dǎori mè memou,
 ke mè wènné ke bou ke m buú,
 kè mè n yònte kè n cĩte.
 N Yiè nKuyie nkuù nh ànnè n dootitabè nou mièke,

n ténke í dò m bo na ké bè bàao.

¹⁵ N Yiè nKuyie nkuù bèti n kó behããpòmbè bèè do m bonè,

ke tí n dootitabè kó behããpòmbè n kpéí
 kè bè bo kuò n kó behããpòmbè yekõmbò yembè,
 ké n nante mí nSiyõõ èi Sudaa tenkè miéke,
 bè õõ nau mèè botí fínyĩ kó yébe diyetituo.

16 Dèè kpéí nte kè n kuò kè n nuò nti tinõnnieti,
 ke yé wèè bo m bántè ò í bo mè.
 We m bo n kpénkũnne kè nní nfòù?
 M bí ténke í dè kpaá,
 N dootitabè bèè ì pĩrmú ke kònnè.

17 Siyõõ kuõmmu ke yuo sinou,
 òmòù í bo wèè bo ò bántè, bá omáà.
 Ti Yiè nKuyie nkuù ìnní Sakõbu yaábí dootitabè bèè bè fité,
 Sedisademmu naá mbe kpéí dèmarè s̄innè nde.

18 N Yiè nKuyie nwetímu,
 ke yé n yetemèmu ku kpeti.
 Kénténè tũnké díndi yebotè yemou kòbe,
 wénténè kùù yonku n taà,
 n kó besapàmbè nè bedapàmbè bè bè pĩrmúmè ke dòò tidaatì.

19 Kè n yu n natitabè do tú bè ke só mbè n soutému.
 N kó ikuú nùbè do tú bè nè beheikènkótíbè kè bè ku dihei miéke,
 bè do wanti mudii mmu ke bo di kénfòù.

20 N Yiè nKuyie nwénté n yeñcaàrimè,
 Dè kpéinko n nauti nti m miéke,
 n yèmmè mèè m bekùnè,
 ke yé m mènke yetemè a kpeti mediè mme.
 Ditowaà bíékòo mudoò muù dèu m bí,
 Dihei miéke mukũũ ncie nke.

21 Bè yomu n kuõmmè,
 bá òmòù í bo wèè bo m bántè,
 n dootitabè yàmu meyei mmèè n tũàkení,
 kè dè bè narike a n dòò dè.
 Yũánní diyie a nàké dii kãme kè bèè yà n yà dè.

22 Yóu kè be yonku kumouu feitè a ìikè,
 kàa bè dòò a n dòòmè n caàrimè memou kpéí,
 n dabònni dii deuté mediè,
 kè n sonnè ke muòke.

2

Kuyie mmieke peikemè Isidayeribe

1 Ti Yiè nKuyie ndè yíme kàa miéke peike kàa tanné Siyõõ èi dibìnni miéke?
 Ke bõnténí Isidayeribe ketenkè fũò bembè bèè yètìrì do feí?
 A miéke kèè peike kàa yè nha c̄ètàà?

2 Ti Yiè nKuyie nkuù pònte Sakõbu yaábí ekè, bá mesémmè í kù bo,
 ku miéke kèè peike kè kù buó nSudaa kòbe kó sicèkperí,
 ke yèke yekpààtiyò,
 ke yè s̄ĩnkũnne yenyè nè s̄ikpààtibí.

3 Ku miéke kèè yonke mediè,
 kè kù pònte Isidayeribe kó muwèrímú mumou,

kè be dootitabè kèríní kè kù kãáté ku nòútè be ìnkè.

Kù còu mmuhãã mmu Sakəbu yaàbí,

kè mù bè còu nke fité tipíti timəu.

⁴ Kù sèu nkupie nku be dootitəu kəme,

ke yṹs nku tãmmù be dootitabè kəme,

ke kùə bebémbè bè do ɔ̄ yà bè kè dèe bè narike,

ke còúnní ku miéke ke dō mmuhããpòpùò Sedisadəmmu èi ìnkè

⁵ Ti Yiè nKuyie nsááténè Isidayəeribe dootitəu nwe,

ke bè pùò nke buó mbe kpààtìcěí,

ke yèke be cěkperí,

ke duó nkè yedabùò nnè isáúti kè dè dətínné Sudaa èi.

⁶ Kuù kěté ku cēsààtè kó kuperí,

ke pənte ku cětè,

kè Siyɔ̄ɔ èi kəbe yè nku kó yebaa nnè sionpùsi.

Ku miéke keè yènní ke tonté kè kù útóo bekpààtibè nè ikuó niùbè.

⁷ Ti Yiè nKuyie mpèmu ku wũ̀stənni,

ke wenté ku cětè isəke kpete,

ke ānné sicēsààsì sīi bo Siyɔ̄ɔ be dootitabè nəu miéke,

kè bè wèkíí ku cětè miéke kè dè dō nku banni ɔ̄ mbo kè dè dōmmè.

⁸ Ti Yiè nKuyie nkuù tãáté ke bo puə nSiyɔ̄ɔ èi kó iduotí,

kù dəú nkuhəũ nku kùù beúnè,

kù í yóó cānne ku nòútè deməu kè dè í do,

kuù pùò nkuduotí de miéke kəku nè ditowaà kəku kè ì wənné ke do ke naá ntidobonti.

⁹ Kè yecàkè duò ketenkè,

kè yekpetínyè bəké ke yarı ke cóú,

bèè í yé Kuyie nkè bè kənnè okpààti nè sikpààtibí,

ikuó ténke í bo,

Kuyie nténke í duò nku pãánáànti ku pãánáànti náam̀bè,

ti Yiè nKuyie nténke í bè duò ntimatì.

¹⁰ Siyɔ̄ɔ èi kó bekótíbè kàri ketenkè nke,

bá bè í náá ntimatì,

ke pũ mmutáá mbe yə,

ke dáátí tifòòtənti,

Sedisadəmmu èi kəbe sī́nné be yə nyə ketenkè.

¹¹ N kəmmúmu kè n nuə ntiikenè tinənnieti,

dè còu m miéke nke,

n yí na ke bo pĩ m máà,

meyei mmèè tũ̀kəní n nìtibè me kpéí,

ibí nè ibíbənní kè dè kə ndihèi mmieke,

¹² ke békú í yəbè ke tú: Tidiiti í boàà?

Ì citemu ke duò bè kòute bè kəme,

kè i wemmu deu kè ì kə ndihèi miéke,

ì yəbè kpèrè ìnkè.

¹³ M bo da náké ànti f̄s nSedisadəmmu?

M bo da donnenè we?

M bo da ennenè we ke da bántè f̄s nSiyɔ̄ɔ èi?

A mənne deè deuke dàmèèrì tēmè,

we mbo na ke da taà?

¹⁴ Kuyie mpããnaànti náam̀bè bèè bo a miéke bè da náá nti tu detetirè nde, siyáàbìsí, bè í da benke a caàrìmè kè dè bo yie nkàa na kéyenté, kè bè báá da dòò kudaakù, bè da nàké tii pããnaànti tu siyáàbìsí nsi, detetirè kpèti.

¹⁵ Bεεp̀embè bo nda yau ke ti mudaá nke c̀ũo, ke b̀k̀i yeyo Sedisademmu eì k̀obe kpéí, ke náá nke tú diheì diì wenniku do p̀enkù yeyè, kè kutenkù kumou yèmmè di naatinè diì tu dinnàà?

¹⁶ Bèè tu a yeibe bè bo nhaari tinùùti ke da daú, ke c̀ũ ke maà nyebìè, ke tú: Ti da maánkomu, ti do baa diì yiè diì t̀òkení, ti bo di miéke nke.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie ndo tããtè t̀inti, kù do nàké tii tii d̀ò, kù do béi nti nti nè dimònni, kuù da p̀onte bá mesémmè í kù bo, kuù duó nkàa dootit̀bè ỳanku a kpéí, ke duó mmuwērímú a dootit̀bè.

¹⁸ Sedisademmu, níkuò nkàa dabònni deke a Yiè nKuyie mborè, yóu kàa ǹnnieti mpũ̀ò nkukó nkōme kuyie nnè keyènkè, a báá yie nkéntú a bo ompè, a báá yie nkàa ǹnnietii cómmú.

¹⁹ A ní nyiè nke kuònnè Kuyie ke kù náá nha yèmmè kpèti, bántè ku ibíbénni kpéí, ì c̀ite nè dikònni ke k̀o ndiheì miéke tip̀iti timou.

²⁰ N Yiè nKuyie nwénté kéyà, ònku botí nku a f̀ẽũ mmè miè mbotí diyè mari? benitipòbè caámmu be bí bè ùúkú ì, a kuó niùbè nè a pããnaànti náam̀bè kè bè k̀o nha c̀fètè miéke.

²¹ Ibí nè bekótibè beè ku ke duó duó ice miéke, mudoò muù k̀o besapàmbè nè bedapàmbè, a miéke keè yènni kàa bè k̀o, ke bè fié, bá mesémmè í da bo.

²² A ỳuni kukòmb̀odoroo nku kè kù n duò tip̀iti timou, n Yiè nKuyie nha miéke yènni diì yiè, òm̀ou do í yenté bá omáà, m pií bè ke bè yò, n dootit̀ou bè k̀umu bεmou páíí.

3

Me f̀ẽũtímè kó didabònni

¹ N tú oniti wèè di wenwe mesémmè, Kuyie mmieke keè yonke kè kù m poté,

² Kuù n t̀entoo ke n tanné dibiinni miéke, dibiinni miéke nke dè í tú kuwenniku.

³ Mii ìnkè baa né nke ku nòutè ò ntũũ nke duòmè, ke kónni

⁴ Kuù c̀ũ m mambii nnè n k̀nti, ke b̀òké k̀ũ.

5 Kù m pènné kudookati nku,
meféúútímè meè n fité ke tii mēdōmmè tēmè.

6 Kuù duó nkè nh ã dibìnnì miēke,
bèè ku nè dimōnnì bē kōme.

7 Kù n fii nkuduotí nku kè dè bo yie nkè m báá yè,
ke m bouú ntifínti cēéti.

8 Kè n kuò nke kù yu ke òù,
kè kù yete kù bo keēmè n dabōnnì.

9 Ke pènné yetárè diēyè n kó kuce,
ke diti nce imou.

10 Kù òke musīmmù kōme mme,
ke n dií diciriciri ð nhokemè kuce timúti miēke.

11 Ke òòteni ke n dètoo ke nèté nèté,
ke dōúnko.

12 Kù sèu nkupie nku ke n wetínné tēhontè tēmè,
ke bo tā.

13 Kù n tãá ku pie nyi,
kè ì ta ke tūòti n ceumbè,
kù kùóté ku doò dimou ndi n yīnkè.

14 M botí kabe bemou n daúmu,
kè dè sonné ke naá mbe kó feyènfè.

15 Kuù n dií ndetiire kè n de,
ke n nì mmedōmmè.

16 Kuù duó nkè n càáké itáá,
ke n kūnné mutápeí mmiēke.

17 Kuù n détinne meom̄p̄umè,
kè n yēnko bè tu dè diwèi.

18 Mēmme kè m béi nke dò:
n kperε dèèmu mmeammaà!
N do baa dè n Yiè nKuyie mborè,
dè yè detetirè ndeà!

19 Denteni n do dimè ifei kénháá,
n càáké mēè sémmè tii ke dò mmedōmmè mme.

20 N ti ndenniní,
kè n yèmmè cààri m miēke sáá.

21 N te n dó kéndenniní tì,
tì te kè n kpaá kémmú tì tu tii:

22 Ti Yiè nKuyie nkó mesàà mmu nyí dèè,
ku sémmè mu nyí tūòke me mànku.

23 Mè ãnkūmu bá diì kūnweñni,
n Yiè nKuyie nha tú timómm̄nti yiè nwe sáá.

24 N Yiè nKuyie nkuù tu n kpàti,
dèè te kè n kù bùó.

25 Ti Yiè nKuyie nnìtimu wèè ìkú ku ìnkè o kpéi,
wenwe wèè kù wanti.

26 Dè wennimu onìti a bo ndōmmè káré,

ke kémú a Yiè nKuyie mbo da deetémè.

27 Dè wennimu onìti fí nha bo yiemme,
bè da náá ntì a bikémbéntì mònnì.

28 Kè ti Yiè nKuyie nda tanné mehárìimè mièke,
a kenté amáá kédò só.

29 Karoo kéfũũ nha nuù ketenkè,
kè dè naati a yà meteèmmè.

30 Benke a baa bèè dó ke dá puoti,
bèè wanti ké da dií nyifei.

31 Ke yé ti Yiè nKuyie nhõõ í ndootóomè onìti sáá.

32 Kù õõ poté kéwête kékuómmu mesémmè,
ke yé ku sàà ndeumèmu.

33 Dè í tú nè ku yèmmè mme kù fěũnkome benitibè,
ke diinko mesémmè fenitiyanfè,

34 Bè mè ncùùti tikpetintì timou dihei mièke,

35 ke kommu bèè í naati tibeéntì mièke,
fí nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè a ìlkè.

36 Bè mè ncaàri tibeéntì,
Ti Yiè nKuyie nkàa í wúónnàá?

37 We mbo béi nkè dèe dàò,
kè dè í tú ti Yiè nKuyie nkuù duó ndinùù

38 Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù õõ béi,
nkòo nitii yà meyei nyoo mesàà.

39 Onìti fí nnè a yei mmieke,
kàa fòu a ténke né nsáúti nè ònti?
kàa í kuò nha yei nkpréi nke.

40 Yóunè kè ti wénté ice ti tũ nyi,
ke ì paaté mesàà,

kéwête ti Yiè nKuyie mborè.

41 Tí youte ti nou Kuyie mbíékè,
ké kù bántè nè ti yèmmè memou.

42 Kuyie nti da càkemu mediè nke yete a kpeti,
dèè te kàa múnke í ti cǐé.

43 Kuyie ndáátí ku mièke nke diyaàbòrì kōme,
ke ti beti ke kòùti bá mesémmè í kù bo.

44 A dàtínné a mää ndi yewetè,
kè dè bo yie nkè ti báammu báá da tuòke.

45 A ti dòò tiyontì nti,
desĩntékpere yebotè ìlkè.

46 Kè ti dootitòbè bemou,
ààte tinùùti ke ti wetí.

47 Kukõmbòdoróo nè meyanfii,
dèè né tú ti kpere,
kè bè ti può nke ti kòu.

48 N nuɔ nyii pũ̀ ò n tinɔnnieti,
meyei mmèè tũ̀ ò kení n nìtìbè me kpéí.

49 N nuɔ nyii ti tinɔnnieti sãã,
bá meom̄pùmè í bo.

50 Kè n kèmmú n Yiè nKuyie
mbo s̄innénímè kè ìnkè ké n yà.

51 N kɔmmúmu kè n nuɔ nyonke,
tì tũ̀ ò kení nh èi kɔbe ti kpéí.

52 Bèè n níí mbè n níí ndetètìrè nde,
ke m bètì tenòtè kɔme.

53 Ke n tanné n fòuwè difòtìrì,
ke m bɔmmù yetárè.

54 Kè menie ndátinné n yuu,
kè nní nyé ke tú n kperè dèèmu.

55 Kè nní mbo difòtìrì cūmpuri mièke ke yu a yètìrì,

Áú n Yiè nKuyie!

56 A kèèmu n dabònnì,

báá pi a toò,

keè nh úùfè.

57 N do da yu kàa n tóónnìmu,

ke n náké ke tú m bá nyĩ̀kù.

58 N Yiè nKuyie nha n kònnému,

ke n deeté.

59 N Yiè nKuyie nha yàmu bè n cààrèmè,

a m púté ké m pate.

60 A yàmu be mièke n cóúmmè,

kè bè náante n kpéí ke bo n kuɔ.

61 N Yiè nKuyie nha kèèmu bè n sãámmè,

bè dammù mèè botí n cĩẽ.

62 N níímbè náá nti n kpéí,

nè bè n dónè tì yewe yem̄u tì tu tiyèiti nti.

63 Kè bè kàri yoo bè cómmú,

míí naá mbe kó feyènfè.

64 N Yiè nKuyie nfóó mbe bè n dòò dè,

yietí be be tãmmú mànnè tì yeti.

65 Duó nkè be too kpenke,

kàa bè dòò meyi.

66 Kàa bè bètinè kemieke,

ké bè kùɔ ketenkè ìnkè ké bè dèè.

4

Meyei mmèè do Sedisademmu

1 Dè dòmme kè mesɔɔ mmèè do tú mesɔɔ nsààmè kè mè s̄inte?

Dè dòmme kè bè do cànné yèè tásàayè Kuyie nkpéí nkè yè cìeté ke yaá yaá dihèi kó ice mièke?

2 Dè dòmme kè Siyõõ èi kó ibi ìi yètè do feí mesɔɔ nsààmè kperi kɔme,

kè bè naá ntiyaamatì,

bè maànè tì sinou?

³ Sikpamóó mómmonsì yãankomu si bí,
kè n nìtibè biè né yonke,
ke pèéte dikpàà kó icùo ndieyi dómme.

⁴ Sinéyēi sii pī nyibíbénní,
kè i nóndiē nkpeí,
kè ikótí békú mudii,
bá òmòu í ì pãã.

⁵ Bèè do yo ntidiiti sààti,
bèè kǎnnè dikònni ice miēke,
bèè do ā sicēsààsì miēke,
bèè kūrì kūrì yetápò miēke.

⁶ N nìtibè kó meyei ndeumu,
ke pèéte Sodammu eì kōme do dómme,
kè dii do dimònni dimàà,
bá òmòu í di kàáké.

⁷ Be kó sikpààtibii do pīntimu,
ke pēnkù siwãã,
ke péi ke pèéte menaamiè,
kè be kǎnti wũã,
ke pèéte medèi nwũãmè,
kè be ìkè dò ndoii,
ke dò nditásààri bè tu di sáfii.

⁸ Kè beè né sòute ke pèéte yehãakũã,
bè ténke í bè baí diciènni,
kè be kǎmmè dàrinè be kũò,
kè bè kpeí ke dòntenè idakperí.

⁹ Bèè ku mudoò miēke,
be kperè tǎūnèmu dikònni kùò bè,
mudii bo dónté bè,
kè bèe cīte kénkǎnnè dikònni.

¹⁰ Benitipòbè bá nè bè me ndómè be bí,
kè bèe ì kùò kébénné,
kè ìi naá mbe kó mudii,
n nìtibè ta mèè fěŭtímè mèè te.

¹¹ Ti Yiè nKuyie mmiēke keè bè yè ke tonté,
kè kù còúnni ku miēke kó muhãã nSiyãã eì ìnkè,
kè mù còuté dihei nè di pũkoo.

¹² Kutenkù kó bekpààtibè nè bèè kó dimàà bo kutenkù,
òmòu do í yé ke dò nSedisademmu eì dùòntòbè,
o dootitòbè, òmòu bo ta Sedisademmu eì kó yebòrè.

¹³ Tii mè ntùòkení,
Kuyie mpããnaaanti náam̀bè bèè bo Sedisademmu,
nè ìkúò niùbè beè kó mecaàrimè kpeí nte,
bembè bèè do kòu benitisààbè,
ke cou be yĩ ndetirè.

¹⁴ Bèè do ò nhãante ice miēke,
ke muòti menitiyĩ,
nè de kpeí mbá be yààti í ndò ndáátí kékááké.

¹⁵ Bèè do òò be nyà kèpĩkè ke dò:

Cíéténè besĩmbè mbe,
 cíéténè kẹ́fũte ke báá bè kàáké,
 kẹ̀ bè nháǎnte bá bè í mọ̀ke bè bo cuó nkẹ̀,
 kẹ̀ ibotí tẹ̀i kọ̀be tú:

Di báá kari diẹ nti ciẹ.

¹⁶ Kuyie nku móm̄m̄onku kuù bè ciẹ,

kù ténke í bè wùó,
 benitibè í bè wùó nyikuó niùbè,
 bè í bè wùó mbekótibè.

¹⁷ Kẹ̀ bè nàá nke tú:

Ti nuò nyii òunè muwéimù,
 kẹ̀ ti baà bèè bo ti teennè òmòu í kòrini,
 kẹ̀ ti deke ti dèrè ìnkè ke paké ke wéi detetirè,
 kuwuò nkùù í yóó na ke ti deetè ku bíékè,

¹⁸ Kẹ̀ bè mpakíí ti cèmmu,

bá ti í nò nke yiè,
 ti m̀nni dii autení,
 ti kũũ mmuù duunni,
 ke tũ̀kení ke dèè.

¹⁹ Bèè ti beti kẹ̀ bè ncāā,

képētè icírí dòm̄mè,
 ke ti beti ke dèenko yetārè ìnkè,
 ke ti dinté dikpáà miẹke.

²⁰ Wèè do tú ti kó muwemmu,
 ti Yiè nKuyie ntāātè wè koò còu mmekùò,

kòò do be f̀tirì bè keú di miẹke,
 ti yèmmè do dò nti yó ndieku
 wèè kó medèè nyibotí tẹ̀i cuokè.

²¹ Díndi Ed̄mmu èi kọ̀be nyānkunè,
 díndi bèè bo Uusi èi bè yóó di duóm̄mu Kuyie mmieke kó febòòfè,
 kẹ̀ di fè yà kémuó nkédátè di yà̀ti kénfeío.

²² Díndi Siyōō èi kọ̀be di kó meyi ndèemu,

bè ténke í yóó di p̄ nkédàò tidaatì,
 Díndi Ed̄mmu èi kọ̀be di kó tiyēiti tii tũ̀ke,
 Di yei mmèè datè ke feío.

5

Bè p̀ntemè Sedisad̄mmu kẹ̀ Isidayēribè bàá nKuyie

¹ Ti Yiè nKuyie ndentení tii ti tũ̀kení,
 wénté kẹ̀yà ti dimè ifei.

² Kẹ̀ bepòòbè tieke ti tenkè,

kẹ̀ bekpákpàribè taà ti cēĩ.

³ Kẹ̀ ti naá nyiciribí bá ti í mọ̀ke ti cicebè,

kẹ̀ ti yṑbè naá mbekúpobè.

⁴ Ti ò̄ dontému menie nkéyà,

ti ò̄ yietímu kéna kẹ̀pétè idéi.

⁵ Kẹ̀ ti dootitabè bo ti dàkè sáà,

bá ti í mọ̀ke meon̄pùmè.

6 Ti ceké ti nɔu Esibiti nwe nè Asidii,
kè bo pété kédi.

7 Ti yembè beè càke, bè me nténke í kpaá,
kè be yei nkó tiyeti né duò tii kó yeɔ ñnkè.

8 Tidaati tii né ti baké,
ti me nyí mæke wèè bo ti deeté.

9 Ti ã nkōti tidiiti wammù kécĩnne ti bɔ nye,
ti ã kēté ti dootitabè kó tikpàriseuti nti dikpáà.

10 Kè dikōnni tí poté,
kè tikōnti còuté kedekè tēmè.

11 Kè bè pĩmmú benitipòbè Siyãã eì ke duónè,
ke càke besapàmbè Sudaa ekè mièke.

12 Ke pĩmmú bèè do tũ nhokpààti ke bè nùnné ke bè kùɔ,
bá bè í depe bèè tu bekótibè.

13 Ke tounko bedapàmbè yenàkè,
kè ibí duònè yedatuɔ.

14 Bekótibè ténke í kòrì diheì kó dibòrì,
bè kàrì dè ke bekù,
kè bedapàmbè yóu iyie mmudèmmù.

15 Diwèi ténke í bo ti yèmmè mièke,
kè ti kó tihauti cèète ke naá ndikúdabònni.

16 Kè ti kó dikpààtipii òóté ke do ketenkè,
ti dòò meyei mme ke tũ̀ti ice.

17 Deè te kè ti mɔ nti yèmmè,
bá ti nuɔ nténke í wúónnè tinōnnieti.

18 Siyãã tãrì dii dɔúnko,
ke naá nyiãnké kó ditũ̀nni, i kó diciènni.

19 Ti Yiè nKuyie nfãã baké sãã,
a kpàatikàrì yó mbomu sãã.

20 A báa yè nti kpéi nsãã,
a báa ti bɔntóo ti fōmmu mumɔu.

21 Ti Yiè nKuyie nti tēnnéni a borè kè ti wēteni,
wēte ké ti tēnné ti do dòmmè dimònni.

22 A ti dootóomu kè dè dèèà?
A mièke bo ti yè kétontáá?

Esekieri Di mpátíri tɔ̀ tìi náaàntì

Esekieri do tú ikuó niùtì nwe, kénkəké Babidənni kóo kpààtì do p̄ĩrmú bè kékònnè be miéke, ò ke mbo kėwāri dipátiri kécəu nSifube bè do p̄ĩrmú bè kékònnè Babidənni nè bèè do kpaá, kòo nnáá nke dḁari nè mēdḁarimè péu nè mēbenkùmè, o náaàntì miéke kòo nnáánnè mēbenkùmè péu, Kuyie nhò benkemè. O náaàntì yḁ do bo yèdéè ndi: O náaàntì yuu ketiri tú ò bo nákémmè bè pié bè Babidənni ke tú Isidayeeribe kó meyei mmè te kè Kuyie mmieke bè do.

Kòo tanyuu dèrì tu ò bo kpénkūnnemè bèè bo tidaatì miéke be kó metākùmè, nè de kpéi nkòo bè nàké Kuyie nyóó bekénèmmè be dootitəbè, kėwēte kécónnè Isidayeeribe be fḁtiri kòo bè nàké ke dḁ: Dè dḁ mbè kumu kè Kuyie nyóó bè fòukūnne.

Di mpátiri náaànti duó ke dōmmè

1. Esekieri kpànnèmmè Isidayeeribe ké be cau nke s̄ mbè mu nyí pi Sedisadəmmu mēdérímmè 1-24
2. Kuyie nyóó bekénèmmè yeboṭè 25-32
3. Ò yàúkūnnemè Isidayeeribe kḁnti dèè yóó dḁḁ yemḁrè sḁnye de kpéi Isidayeeribe bo wēte kékari dii mḁnni be tenkè 33-39
4. Kuyie nc̄ētè yó ndōmmè nè mubáammu 40-48

Kuyie mbenkemè kumáà Esekieri

¹ Mí nhEsekieri n do bo m benni sipísitāāti kperi miéke nke Babidənni, otānkū naanwè kó diyie nummuri, kè nní mbo kukó nKebaa nè betəbè nè bè, bè do tí p̄ĩrmú kékònnè Babidənni. N de mbo kè kēnkēe kpeté kè ti Yiè nKuyie nní mbenke mēbenkùmè péu. ² Dè do s̄ nSosakinni kè bo o benni nummuri ndi otāānaanwè kó diyie nummuri. ³ Dende ti Yiè nKuyie nwērímú cùténimè n yīnkè kè kù m béinnè mí nhEsekieri Buusi biré Babidənni tenkè miéke, kukó nKebaa také.

⁴ Kè n yà kuyaakù kperikù makù iténimè kubakù yóu ke tḁ diwetiri dieri kè di còú mmuhāā nkè kuwenniku di fité kè di cuokè mièti ke dḁ ntimáti bè p̄ūtírini tì diōnni miéke. ⁵ Kè n yà de kó diwetiri cuokè dekpákperε marè dēnāā, kè dè dōnnè benitibè. ⁶ Demou memme bá dè kè dè mḁke keyiikè kēnāā, ifièti ināā. ⁷ Kè de tàake síé, kè de kpèètè dōnnè kunaabiiku kpeye ke mièti ke dḁ ndisəwũḁ bè anté di. ⁸ Kè sinitinḁ bo de fièti fũḁ ke weti tip̄iti tināā bá dè, kè dè mḁke keyiikè nè de fièti. ⁹ Kè de fièti māā i yómmè bíékè, bá dè kè dè kèrì ke weti deyikè co kèè bíékè dè í wēkii. ¹⁰ Bá dè kè de iikè dōnnè kenitikəke, ke wēte ke dḁ nkeciririkəke kubakù yóu, ke dḁ nkenakəke kucānku ke dḁ nketúkəke, bá dè dēnāā memme. ¹¹ Kè de fièti p̄inte dēinkè bíékè, ke māā idé i yómmè bíékè, kè de fièti tēi idéi dè dāatí. ¹² Bá dè kè dè kèrì ke weti deyikè, bá dè kè dè kèrì de yēmmè dè pā kèè bíékè bá dè í wēkii. ¹³ Kè n yà de kó desinnè cuokè dēmarè kè dè dḁ nyehāākūḁ nke wēte ke dōnnè yehāātire ke keroo ke wīētini dēē kpákperε cuokè, ke tāū muhāā, nkè fetāafè pēú, kè muhāā nyiè. ¹⁴ Kè de kó dekpákperε keroo ke wīētini kè dè dḁ nfetaafè ḁ mmíimmè.

¹⁵ Kè nní nwúó nde kó dekpákperε dēnāā kēyā bá dèè také dicēētiri kè di kāā nketenkè. ¹⁶ Kè de kó yecēētiyè mièti ke dḁ nyetāpié kè yè bo yēnāā ke dḁ nke wē nke seu yetəbè, yēnāā memme. ¹⁷ Kè dè kèrì ke weti tip̄iti tināā bá dè í wēkii. ¹⁸ Kè de kó yecēētiyè yēnāā òkù mediè nkè ye okùmè duó tikḁmbùḁtì kè yè mièti ke p̄inti ye p̄iti timəu. ¹⁹ Kè de kó dekpákperε kéri, yecēētiyè nde wēnné ke kéri, kè dè yòute yēe youte. ²⁰ Kè de yēmmè yī dēe kḁte kèè bíékè, dè ke nkəri, kè dè yòute yecēētiyè múnkeε youte ke yé mēè yēmmè dè bo mēè bomè yecēētiyè

mieke. ²¹ Kè dè kèté yèe kèté, kè dè còmúmú yèe còmúmú, kè dè yòutenè ketenkè yèe youte ke yé mèè yèmmè dè bo mèè bomè yecèètiyè.

²² De kó dekpákperεe yó ñnkè kè dèmarè dònne tiwetì ke dò ndoii ke dò ntewèitè ke ãnke de yó ñnkè. ²³ Kè de fièti idéi déi pĩnte ke káá nyitòbè, kè iteì bo ìi dè dàátí. ²⁴ Kè dè dó kéíté, n kèè kunampoo kè dè ndònnè meniε nhõõ tamè kukó ndiekù, ke dònne Kuyie muwèrímú mumou yiè nkó metammè, ke dònne kunitisükù kó kunòroo, ke dònne fehããpònnafe ñ nkérímè. Kè dè còmúmú dii mònni dèe kpéú nkpéú nde fèti. ²⁵ Kè metammè mamèe yènni dèè me ndò nkuyaadéikù ke bo de ñnkè de mieke. ²⁶ Dèè me ndò ntiwetì ke bo be yó ñnkè, de ñnkè, kè dèmarè bo ke dò nditásàari bè tu di sãfi ke dò ndikpààtikàri, de kó dikpààtikàri yómmè kè dèmarè kàri ke dò nhoniti, ²⁷ kétúóté dèè dònne o ka na mboré kédekenè o yuu bíékè kè dè mièti ke pĩnti, ke cóú mmuhãã nkoò fité, kétúóté o ka kéwètenko o fũò bíékè kè dè dò nkuhããwenniku koò fité. ²⁸ Kè de kó kuhããwenniku dònne kutãmmeyãri ññ yènni fetaafè kpèri dii mònni kéndòmmè, Kuyie nkó tikpeti do nti, kè n dè yà kédo késinnóo ketenkè kékeè metammè mamè m béinnèmè.

2

Kuyie ntõmmè Esekieri Isidayεeribe borè

¹ Nte metammè n do kèèmè do m béinnè ti. Kè mè dò: Oniti fí! Íté kécòmúmú n dó ke da béinnèmu.

² Mè yí memme kè Kuyie nYaá nní nta ké n yíi nkécónné kè m bo keè wèè n nàánnè ò tu mù. ³ De mònni wèè n nàánnè kòò dò: Oniti fí! N yóó da tã nyIsidayεeribe borè nde, benitibè bèè yete n kpeti, kétúóté be yembè kó dimònni kèntò kètuokenèní yíe. ⁴ De kó benitibè yèmmè mèè kpeñni, be to í yo tináañti, n da tõmmú be borè. Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmíi yè, ⁵ nkè bè da kèmmú yoo bá kè bè í da kèmmú, bè tu mèè kpéi nyitookperí yembè, bè né banté ke dò m pãánáañti náañtò bo be cuokè.

⁶ Oniti fí nha bá mbè dé, a kãm̀bù̀òti bá nduò bè nàá nti a né nyé ke dò nha kari ipo ñnkè nke nè tisãmpotì nè inaá. Bá ndé bè nàá nti, a kãm̀bù̀òti bá nduò, itookperí yembè mbε. ⁷ Á bè nàké n náañti kè bè da kèmmú yoo bá kè bè í da kèmmú, bè tu itookperí yembè mbε.

⁸ Oniti fí, kènté n yóó da nàké ti, a to báá kpenke de kó benitibè kpeye kpenke mèè botí, bè tu itookperí yembè mbε. Aate kémaánko n yóó da duó ndè.

⁹ Kè n wénté keyà tenitinòutè kè tè yùò dipátiri kè di kpéú, ¹⁰ kè tèe di kpéúté n yùikè kè di wàri tipíiti tidé, isáútiti nè yekúdabùò nnè iwúótiti.

3

¹ Kè de kóo niti n nàké ke dò: N da duó ndii pátiri maánko di kékote kénákénè Isidayεeribe.

² Kè nh aate, kòò di ãnné n nùu ke dò: Maánko. ³ Ke n nàké ke dò: Oniti fí! Píi amáá nè dipátiri n da duó ndi kénsannè.

Kè n di maánko kè di nweeti n nùu mieke ke dò mmεcekùò.

⁴ Kè kù n nàké ke dò: Oniti fí! Kote keyà Isidayεeribe ké bè tũò n náañti. ⁵ N yí da tã mbedáuribè cuokè a í yo bèè náañti, n da tã nyIsidayεeribe borè nde. ⁶ Kè n do nda tã mbedáuribè péu borè nde a í yo bèè náañti, bè na nyiemmu a kpeti. ⁷ Isidayεeribe me nyí yóó yie nké dá kènté ke yé bè í dómè kékèmmú n kpeti, be kó kuwuò nkumou yèmmè mèè kpeñni, bá ku to í yo! ⁸ N yóó kpénkũnne a yèmmè be kōme dōmmè mme, kékpeñkũnne a to be kpeye dōmmè kaa bè bàao. ⁹ N yóó kpénkũnnemu a yèmmè kè mèe kpenke kènaánnè kupèrikù kèpèèté ditàri, a bá mbè yíèkù kaa kãm̀bù̀òti mbè duò, itookperí yembè mbε.

¹⁰ Kòo n náké ke dò: Onìtì fǒ! Kémmú n náàntì mesàà nké tì ànné a yèmmè miéke. ¹¹ Kòte a kòbe nè bè, bè di pǐm̀m̀ǹǹi bè borè ké bè náké ke dò: Tì Yiè nKuyie nkuù yě. Kè bè da kémmú yoo bá kè bè í da kémmú fǒ mbéi!

¹² Mèmmè kè ti Yiè nKuyie nYaá nni ntúóté kè n keè metammè mamè n fǒnkúò kè m̀e tu: Kuyie nyètìrì ndeu, ku borime nè ku wḗrímú bo dii b̀òrì.

¹³ Kè n keè deè kpákperè fièti potémè itòbè nè yecèètiyè yèè bo de p̀it̀i de kó kunampoo, nè kunòòroo diékù tekù makù. ¹⁴ Kè Kuyie nYaá mmùù do n t̀uóté kè mù n yíténè. Kè nní nké́rì bá dè í naati n yèmmè ke n yóu, kè ti Yiè nKuyie mme nni mpǐ ndè yí m̀ake m bo yímè. ¹⁵ Mèmmè n t̀uòkenímè n kòbe bè pǐm̀m̀ǹǹi bè borè, dihei bè tu di Tedi-Afiifu kukó nKebaa také, kémmo be borè ke dò yewe yèyiekè kè dè n di ké n kpeí.

Kuyie mbànnemè Isidayeribe Esekieri

¹⁶ Yewe yèyiekè kó difǒnkúò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁷ Onìtì fǒ! N da d̀òò Isidayeribe kóo bàrì nwe, kè n da náké tì a tì mbè náké. ¹⁸ Kè n náké oyèiwe ke yí ò bo kù, kàa í ò náké, kàa í ò cau nkòò yóu o yei nke cooté. Ò yóó kúmu o yei nkpeí, kè n né bekénè fǒ nwe o kpeí. ¹⁹ Kàa me nhò náké kòò í yie nke yóu kuyonku nè o borime yèime ò bo kù o yei nkpeí nkè fǒ ndetè a fòmmu. ²⁰ Kòo nitisàù wèè me nyóu mesàà nke ta meyei mmudòòrìmu, kè nh ànné mebétímè o ce miéke, kàa í ò náké, ò yóó kúmu o yei nkpeí. Bá n ténke báá dentení mesàà nhò do d̀òòrì mè. Fǒ nkè n né da bekénè o kpeí. ²¹ Kàa me nhò náké ke tú ò báá d̀òò meyei nkòò í mè d̀òò ò bo nfòu ke yé a ò caummè, fǒ nkàa detè a fòmmu.

Kuyie nduómme kè Esekieri bo ndò nkáré kè dè d̀òò yemàrè mayè

²² Kè ti Yiè nKuyie nwḗrímúu wēte kécúténí n yǐnkè kè kù m béinnè ke dò: Íté kékòte kubiriku n dó ke da béinnèmu.

²³ Kè n yíté kékòte kubiriku ké dè yà ti Yiè nKuyie nkó tikpeti kè tì d̀onnè n do yà tì kukó nKebaa také, kè n do késinnóò ketenkè. ²⁴ Kè ti Yiè nKuyie nYaá nni nyíi nkécónné, ké m béinnè ke dò: Kò nkéta a cǐtè kékpetínnè. ²⁵ Onìtì fǒ! Bè yóó da bou iwḗi nyi, kàa ténke báá na kéité be borè. ²⁶ N yóó dannemu a nòndenfè bá a ténke bá nno nke náá, nha ténke í yó mbè kpànnè, ke yé bè tumè itookperí yembè mbe. ²⁷ Kè n yóó béi ndi m̀onnì n date a nòndenfè kàa bè náké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmú yě. Kè wèè bo da kénté, ò da kénté, kè wèè bo yete, wèè yete. Ke yé bè tumè itookperí yembè mbe.

4

Kuyie nnákémè bè yóó pimè Sedisademmu èi kòbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Onìtì fǒ! Túóté didombenni kédóu nha ìkè kédòò di ìnkè Sedisademmu èi kó kufènkù. ² Kàa di d̀òò ke deè á ndi pi, kèpénné kudookòti ké di fité, ké di ànné mutáá, nkéánné yehāpòntǐrè ké di fité, kécónné sikipàrìsḗi ké di fité. ³ Kàa deè á waá nkumátipenku makù kécónné fǒ nnè dihei di cuokè kè kù ndò nkuduotí, kàa nkù wùò nfù, kédòò kéndò nha di pi, dè yó ndò ndibenkèrì ndi Isidayeribe kpeí.

⁴ A duó a píkù cànkù, yewe a yó nduó yèè kó dimáà, a tò Isidayeribe kó meyei mme. ⁵ Míi kèetè de kó yewe a yó nto yè Isidayeribe kó meyei, kè yè m̀annè yebie mbè d̀òò yè meyei nke bo yewe sikòusitáati nè sipísìwei (390). ⁶ Kè de kó yewe deè á duó a píkù yóu, kèto Sudaa kòbe kó meyei nke d̀òò yewe sipísìnàà, n da kèetè diyie dimáà ndi dibenni dimáà kpeí nkè. ⁷ Kàa deè memme á wénté Sedisademmu èi a pi di bíkè, ké di fietí a nóm̄bife ké di náké n kó tipāānāāntì. ⁸ N da bou iwḗi nyi, a í yóó pentè kè de kó yewe a pi yè dihei ke yè yàa deènnè. ⁹ De kó yewe a yó nduó yèè miéke, a waá ntidiiti bè tu tì bédéè nè bè tu tì ódisì nè titetì bè tu tì fèfù nè itù bè tu tì nantí nè itèi bè tu tì midéè nè tidiiti teti bè tu tì epotìrì ke dè wḗnnè demou kékòre kénna nkédòò pèè, ke nwe ncáá nde kó yewe miéke yewe sikòusitáati nè sipísìwei

(390). ¹⁰ Diyè òmáà kó mudì ní mmànnè a bo mù cǎnnémè cìdòò omáà ké mù toté kuce mènùmmù. ¹¹ Ke ní benné meniè nha yó nyò mmè kè mè mbo diyè òmáà dítirì òmáà. ¹² De kó mudì a ní yóò mù dǎò kè mù ndò nkupémpēnkù nku, a ní yóò tǎtinnè tinitimíntì tì kpeí tìnti ké kù pēmmù benitibè ìkè.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nsǎoté ké n náké ke dǎ: Mèè botí nku Isidayēeribe yóò dimè ikuó yete dè. Ibotí n yóò bè bèti kè bèe kǎte ì borè ì miēke.

¹⁴ Kè n dǎ: Bìtì! Áú nYiè nKuyie! Nè m bomè nè yíenní n yí sǎũ m máà, n yí cááké feǎfè fèè ku, yoo musimmù pǐ nfè. Isíe kperè marè í ta n nùù miēke. ¹⁵ Kè ti Yiè Kuyie nní nténné ke dǎ: Dè wenni, m bo da ceete munaàyeì kó yekũǎ, kàa mù ndǎònnè a pēmpēnkù, ke yóu tinitimíntì.

¹⁶ Kè kùu yíe ké m béinnè ke dǎ: Onitì fǎ! Esekieri n yóò duó nkè mudì muù deè Sedisadēmmu èi miēke, bè ní yóò bè bènnémmu mudì nè meniè nkè bè ndè yo nnè meyeñcaàrimè. ¹⁷ Mudì nè meniè ndè bo dónté kè dèe bè di kè bèe cǐte, kékú be yei nkpeí.

5

Kuyie nyóò potémè Isidayēeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní sǎké ku náàntì ké n náké ke dǎ: Onitì fǎ! Túóté kuponkù kékuó a yùtì nè a deñfè, kécǎnné de kó ticìtì tebiètè, ké tì toté yecúò yètǎati. ² Kè yewe a pi yè diheì kè yè deè dii yie á túóté dicóu òmáà kécúu ndiheì cuokè, kétúóté dicóu terì ké ndi keeti ke yaati ke firì diheì, kétúóté dicóu ditǎánni ké di yaaté yaaté, ke ní mbè bèti ke be kòutì nè disiè. ³ Kàa sùò nsámǎpǎrè kécũǎ a yaàyeì. ⁴ Tii miēke nke a yóò yētémè kécúu nkè muhǎá ncóúté kécúu nyIsidayēeribe.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kǎbèi nke dǎ: Tii yóò tuǎkení Sedisadēmmu èi dindi n do soó ndi yebotè cuokè kè yehékè di fité. ⁶ O kǎbe í yie n tannò nè n tié, ke sǐnte kè dè pēǎté yebotè yèè í n yé, bè yetemu n kuó ke pēǎté yehékè yèè di fité ye kǎbe. Bè yete mèè kpéi n yé mmù ke í tǔnnè n tié, ⁷ deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke tú: Be to mè nkpenkémè ke pēǎté yebotè yèè di fité ye kǎbe kperye, bá bè í tǔnnè n tannò, bá bè í dǎori m bè náké tì, bè me nketé ke í tǔ nyebotè yèè di fité ye kó meborimè. ⁸ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu: Mii mómmuò n yóò wēǎtení be bíékè, ké bè benke kè yebotèe yà. ⁹ Isǎke bè dǎò ì kpéi ntemè kè m bè dǎò m mu nyí dǎò dè òmǎu diyèè marì, m me nyí yóò mè dǎò òmǎu diyèè marì ténke. ¹⁰ Benitibè bo cááké be bí kè ibii cááké i cicèbè kè m bè poté ké bè cǐe nketenkè kemǎu miēke.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu, kè múi béi! Bè dǎò mèè kpéi nyisǎke kperè nè isíe kperè ke sǐnkùnnè n cǐtè. M bo bè kuó de kperè bàmbà, n yí yóò bè kuó mmesémmè. N yí yóò bè sùú. ¹² Sedisadēmmu a nìtibè dikéè bo kú mutenkũũ nyoo nè dikònni, kè mudoò kuò dikéè déri, kè n cǐe ndikéè tǎánni tipitì timǎu ké m bè betì ke kǎu nè disiè. ¹³ M miēke bo bè yè kè dó mèè botí kékǎá nkè dó dè, kè bèe banté ke dǎ mmí ndi Yiè nKuyie dè n yóu be tookperí kpéi. ¹⁴ Sedisadēmmu èi bo naá ntidobontì kè di nitibèe wuò ifei, kè yehékè yèè di fité kè ye kǎbe mbè yàu ke daú. ¹⁵ Be kperè bo ánné ifei kè bè mbè sǎá mbeè yó ntú mebenkùmè. Ibotí tǎi bo bè yà kè kufǎwáá nyi pǐ. M miēke bo bè yè mediè nkè m bè kpánnè ké bè poté nè kemieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

¹⁶ M bo bè duónko dikònni kè di ntonni kupendónni kǎme ké mbè kǎu, ke yé n yóò di duónkomè mèè kpéi. M bo duó nkè dikònni dǎke yíe kédεuke ké mbè kǎu. ¹⁷ Dikònni dieri bo tanní kè tikpasintì mpǐi mbe bí. Kè mutenkũũ nhánné kè benitibè nkò mmutòntònkũũ, kè n duó nkè mudoò tanní. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

6

Kuyie nkpannèmè bèè feu iwũ sibeatenkaanii

1 Kè ti Yiè Kuyie nyíé ké m béinnè ke dò: 2 Onìti fí! Tũntε kεcuó nyIsidayεeri tārε bíékε kαβε ké bè nàké m pāānāanti. 3 Á bè nàké ke dò: Díndi Isidayεeribe tārε kαβε nè sitāā kαβε nè yekondake kαβε nè tibiti kαβε kénténε mí ndi Yiè Kuyie n tú mù: N yóó duó nkε bè di do mudoò mmu képuo ndi tārε. 4 Bè bo puo ndi wũōtārε, di tuò nyèè ñnkε tihúúnti kε yèe kpánné, kε n duó nkε di dootitabè di kuo kédóú ndóú di bøkε ìkε. 5 M bo duó nkε bè dí kuo kédóú ndóú ndi bøkε také, m bo yaá di kũō kεfité di bōwũōtārε. 6 Di ekε bo naá tidobonti kε di bōwũōtārε kpánné, di do feu yèè ñnkε iwũō kε yèe duó, kε di bøkεε puo nkédeè kε di ō nuò nyèè ñnkε tihúúnti kε yèe puo, di dōò dèè kó dimàà dèmarè ténke í yó nkpaá. 7 Bè bo mpuoti benitibè di mieke kε di duò ke kō, nkε di banté n túmè di Yiè nKuyie. 8 Nè memme n yóó yóu kε bèmabèe yentému mudoò mieke kénfòu ibotí tεi n yóó di cíe nkε di kote ì borè i mieke. 9 Di mieke bèè bo yenté kénkpaá fòu bè bo dentení n kpéi bè borè ibotí tεi cuokε ke tú tidaati, kε be yèmmèe yókε kε bèe yóu mebōyèmmè mèè te kε bè n yete ke m bùtínné ke tũnne yebøkε. De mōnni bè bo pē mbemàà meyei nnè isōke bè dōò dè kpéi. 10 De mōnni kébanté ke dō mmí ndi Yiè nKuyie n yí sãnté ke náá nke tú m bo di banté de kó meyei.

11 Meire a nòutε kécatirè! Catirè kε dè da pī nyisíε Isidayεeribe dōò ì sōke kpéi. Mudoò nè dikōnni nè mutenkũũ dεè yóó bè dèè. 12 Kε bèè détirì mutenkũũ mbè kùo, bèè tókε kε mudoò bè kùo, kε bèè wète ke na ke yenté dikōnni bè kùo, ke yé m mieke yóó bè yèmè kε dō mèmme. 13 Becírìbè bo nduó duó dii mōnni be bøkε cuokε kεfité be wũōtārε sitāā simou nè yetārε yemou ñnkε nè detie ndemou yo nè detedierè demou také, nè bè tũò ndè tihúúnti be bøkε kpéi. 14 M bo youte n nòutε be ñnkε kε be eii dōúnko, kétúóté dikpáá tedanté kperi kénto kétuokεnè Dibuda ei, bè bo yèè ekε kó dimàà. Kε bèe banté n túmè di Yiè nKuyie.

7

Meyei mmèè yóó do Isidayεeribe

1 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: 2 Onìti fí! Náké Isidayεeribe ke dō Kuyie ntú be kperε dèemu! Be kó kumānku kérínimu tipítì tìnà ke tũōkení ke dèè. 3 Díndi Isidayεeribe di kperε dèemu, m mieke yóó di yemu kε n di bekénε di dōrìmè dōmmè, ké di bekénε isōke imou di dōò ì kpéi. 4 N yí yóó di kuó mmesémmè, n yí yóó di coo, n di dōò dè n yóó dè ndi yietímu, di sōke di dōò ì doti di yo ñnkε nke, kε di bo banté ke dō n tú di Yiè nKuyie.

5 Kè ti Yiè Kuyie nyíé béi nke dò: Meyei mmèè í mōke mè mānnèmmè mèè kèríní ke yóó di do. 6 Meyei nténke í díétirì, mè duunnímu, nte me ke tũōkení. 7 Dikōnni dii doti di tenkε, de mōnni dii tũōkení kε de yiè auténí. Dè dō mmeyēncārìmè mme yetārε ñnkε kαβε kpéi, de ténke í tú diwèi be kpéi. 8 Bāmbà nwe m mieke dotimè di ñnkε, m mieke yóó di yemu kε dō mèè botí kε n dí bekénε di dōrìmè dōmmè. Di dōò dè n yóó dè ndi yietímu, di dōò ì sōke imou kε ì do di yo ñnkε. 9 N yí yóó di kuó mmesémmè n yí yóó di coo, n yóó bekénε bá wè o dōrìmè dōmmè mme, kε di sōke mbo di cuokε. Kε di banté ke dō n tú di Yiè nKuyie nku ke puoti.

10 De yiè tũōkenímu, dikōnni dii tũōkení, kε kunasāā bité, kε tefentè dεuke. 11 Kuyonku kuù ité ke cōmmú ke dō ndidáú ke puoti, di kperε marè ténke í yóó nkpaá, di kó kusũkù nè di kó kunōroo. 12 De mōnni kèrínímu, de yiè ténke í kpaá díétirì, dè bá nnaati odonti, ofítíwè yèmmè me mbáá caārè, ke yé mí ndi Yiè nKuyie m mieke í yóó bè domè késoó nhòmou. 13 Wèè fiiti ò í yóó na kéwēte kápété ò fité dè bá kòò kpaá fòu, tũi yóó bè tũōkení tì í yóó soó nhòmou. Bá wè o yei ndoti o yuu ñnkε nke, òmou í wēti ke bo pété o wērímú. 14 Bè yó nheumu sikpārìheú kētũntε demou, òmou me nyí kōrì dikpānni ke yé m mieke yèmè benitibè bemou ndi.

Òmou í yóó na kéyenté Kuyie nkó tibeénti yiè

15 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dà: De kó dimònni bèè bo mbo ditowaà mudoò muù yóó bè kùò, dikònni nè mutenkũũ nkè dèe kuò bèè bo sicéĩ miéke. Bèè bo depaa mbè yóó kú mudoò miéke nke, bèè bo dihei miéke mutenkũũ nnè dikònni dèè bè kũntinè. 16 Bèè bo na kéyenté kè bèè deke yetārè ñnkè yekpētìnónkperε kōme kénkuò mbe yei nkprí.

17 Kè be baà ncĩte,
kè be núù nni ntú bókè bókè.

18 Kè bèe dáátí tifòtònti,
kè kufōwaá mbè auté kè ifeii bè pĩ,
nkè bèe kuó meyubii.

19 Bè bo mbuànkò be díítí ice miéke
kè mesoò nnaá ndetetìrè,
Be máti péítí nè mesoò mbáá na ké bè deeté,
mí ndi Yiè nKuyie m miéke bo bè yè dìi yiè.
De yiè bè báá na kédi kénsànnè
bè báá na képié mbe bùòtè,
ke yé be máti péítí nè be soò,
ndeè do túmè meyei nkó dikũnni.

20 Be sãti kó kuwenniku kuù do te kè bè mmòke tefentè.
Bè de ndòðnè be bəətenkaanii mesoò nkpesi.

Dèè te kè n yóó duó nkè bèè dè pè.
21 N yóó yóu kè yehékè teyè kəbe beè dè fèke,
benitiyibe beè yóó éi be kperε
ké dè kònnè ke dè sīnkũnnε.

22 N yóó mbúútóomu,
kè bèe sīnkũnnε n cīètè nenti,
benitiyibe, befèèbè beè tatiní Sedisadεmmu éi
ke bo di sīnkũnnε.

23 Bè màátí mēfīimme mme be kpéi,
ke yé bè còúmmè menitiyĩ
nkè kuyonku sũũ ndiheì miéke.

24 N yóó duó nkè ibotí ìi yóu ke bè pēēté kè ìi kətení
kéfεke be cēĩ, kè bekpàrìbè feíi deè,
kè bèe sãũ mbe wũòtòrè bè do feu yeè ñnkè iwũò.

25 Kukōmbòdorí kó diyè kèrínímu
kè di bo wammú wèè bo di deeté kémónté.

26 Me nyei nní bo mpēnkóo kè metēmè tūòkenímu,
kè di nyeti tii nke tati titeti,
kè di wammú m pāānāānti náāntò kòò bo di náké nh ò benke tì kémónté.
Ikuó niùbè ténke bá nyé ikuó,
beheikènkótíbè me nténke bá nduò nyitié.

27 Okpààti bo mbo yekúdabùò mmieke
kè meyeñcaàrimèe auté tekpààtibite,
kè dihei yembè n̄ou nkpeutí.
N yóó d̄oò bá wè o d̄oòrimè d̄ommè mme,
kébekénè bá wè ò m̄annè tii beénti,
kè bèe banté n tú mè di Yiè nKuyie.

8

Kuyie mbenkemè Esekieri Sedisadεmmu kəbe d̄oari mèè yei

¹ Kè dè mmàke yebie nyèkuò nè bè ti p̄m̄m̄m̄m̄ ke kònnè Babidanni. Otànkù kuónwè kó diyie nummuri yìè, kè nní nkari n c̄f̄t̄t̄ kè Sudaa kó bekótíbè bo m borè, dende ti Yiè nKuyie nwērímú cùténímè n ȳnkè. ² Kè n wénté k̄yà d̄marè kè dè dònne onìtì, k̄t̄úóté de ka na mberí ndè k̄w̄t̄enèní de f̄ũ̀ kè dè dò mmuhāá, k̄t̄úóté de ka na mberí ndè k̄w̄t̄enko d̄f̄nkè kè dè dò kuhāawenniku ke dò ntimátì bè p̄t̄énì tì diònnì mièke. ³ Kè de kóo nìtì youtenì o n̄ùtè k̄p̄í n yùtì kè ti Yiè nKuyie nYáá nní ntúóté k̄h̄āātenè ketenkè. Kè ti Yiè nKuyie nní mbenke kè dè ndò m bo Sedisademmu, ke bo diheì kó dibòrì kubakù c̄nku bíékè kperi teb̄āatenkaanitè do borè, ti Yiè nKuyie ndo wúó ntè kè dè kù yóu ke ínko ku mièke. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeriibe tū nkù kó kufenkù dè bo ke dònne n do yà kù kubiriku mièke. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onìtì f̄s̄! Wénté kubakù yóu bíékè.

Kè n wénté k̄yà teb̄āatenkaanitè kubakù yóu bíékè t̄è ínko ti Yiè nKuyie mmieke kè te bo diwūšt̄nni bakù yóu a bo ntatoomè. ⁶ Kè kù n náké ke dò: Onìtì f̄s̄! A yà Isidayeeriibe d̄d̄rì ì s̄òke kperi, ke bo nte kè n d̄t̄énè n c̄f̄t̄t̄ yáa ba? Isòke t̄è né kpaámu a yóo yà ì.

⁷ De kó dif̄nkùò kè kù n k̄tenè ku c̄f̄t̄t̄ d̄nkù kó dibòrì borè, kè n wénté k̄yà dif̄t̄irì mari keutémè kumari. ⁸ Kè kù n náké ke dò: Onìtì f̄s̄! Duute kuduotì dibòrì.

Kè n kù dùt̄e kè d̄e naánko dibòrì. ⁹ Kè kù dò: Taroo k̄yà bè d̄d̄rì ì s̄òke dieyi.

¹⁰ Kè n taroo k̄éns̄ ndebambaannè demou kó tif̄ntì t̄i dè bo, tiwanwantì isòke kpeti nè sitenkaanì kè bè dè kerì ke fité kumari. ¹¹ Kè Isidayeeriibe kó bekótíbè sipísìyiekè còmmú sib̄āatenkaanì ìkè, kè Safāā bire Yaasanniyau bè k̄k̄énè, bá wè kòò t̄o tes̄s̄ékébuute, k̄t̄uò ntihúúntì kè kuyukù ndekù kef̄nkè. ¹² Kè kù dò: Onìtì f̄s̄! A yà Isidayeeriibe kó bekótíbè d̄d̄rì dè dis̄rì mièke yáa ba? Bá wè ò d̄d̄mu o dieku mièke sib̄āatenkaanì kó tif̄ntì kè be piètiyuu né tú m b̄t̄innè be èi, n yí bè wúó.

¹³ Kè Kuyie nyíé kè n náké ke dò: A yóo yíé k̄yàmu isòke t̄è bè d̄d̄rì ì.

¹⁴ De kó dif̄nkùò kè kù n k̄tenè ku c̄f̄t̄t̄ b̄rì d̄i bo kubakù yóu di bíékè kè benitipòbè k̄ari d̄borè ke kuò ndib̄ò Tamuusi k̄ũũ * mari ndi kè bè do ò nkuò ndi k̄ũũ mbá d̄i tenwāà.

¹⁵ Kè kù dò: Onìtì f̄s̄! A yàa? A yóo yíé k̄yàmu isòke ì p̄ēt̄é ì.

¹⁶ Kè kù yíé kè n k̄tenè ku c̄f̄t̄t̄ de mièke kó kud̄nkù kè n yà a bo ntatoomè ku c̄f̄t̄t̄ kukp̄ánkp̄ánkù nè diwūšt̄nni de saku kè benitibè dè bo, ke bo benitibè sipísidé nè b̄n̄ummù ke còmmú ke búútì ti Yiè nKuyie nc̄f̄t̄t̄ ke co diyie yìè k̄è bíékè, ke nínkù ke báa ndiyiè. ¹⁷ Kè kù dò: Onìtì f̄s̄! A yàa? Sudaa k̄be d̄d̄rì ì s̄òke s̄à í bè s̄annàa? Dè ȳm̄è kè bè píenko kuyonku diheì ke ínko m mièke? Nte be ke yuo tipuonti be wū̀ ntaké † ib̄o kuó mayì nyi, deè do te kè d̄e yonke Kuyie ke yé de kó med̄d̄r̄imè do d̄ommè dis̄ánni ndi ku kp̄éi. ¹⁸ M múnke yóo bè d̄d̄nè kemieke nke, n yí yóo bè kuó mesémmè n yí yóo súó nhòm̄òu bá kè bè d̄ó bè n kuónnè mèè botì m báa keè.

9

Kuyie m̄potémè Sedisademmu èi k̄be

¹ Kè n keè metammè mamè p̄enímè ke tú: K̄tenèní d̄indi bèè yóo poté Sedisademmu èi k̄be, bá wè w̄e túóté o k̄p̄ar̄inenkù kùu k̄òunè.

² Kè benitibè mabè bèkuò yenni Kuyie nc̄f̄t̄t̄ b̄rì d̄i bo kubakù yóu bá wè kòò pikù o k̄p̄ar̄inenkù. Kòò m̄òu bo be mièke ke dáátì mup̄àak̄onkperímù kó tiyààtì, ke s̄īk̄é t̄ewāātè o naak̄ñf̄é k̄k̄at̄enì k̄c̄ómm̄ò dis̄w̄ũ̀ kó diwūšt̄nni také. ³ De m̄nni kè Kuyie nyIsidayeeriibe tū nkù kó tikpetì íté ku taummè t̄o bef̄nk̄emb̄ar̄ibè bàa d̄i borè, k̄nk̄ari Kuyie nc̄f̄t̄t̄ b̄rì bíékè, k̄yú onìtì w̄è do dáátì tiyààtì t̄i dùòkenè mup̄àak̄onkperímù ke s̄īk̄é t̄ewāātè o naak̄ñf̄é. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò náké ke dò: Ce nk̄éfité Sedisademmu èi

* **8:14** Tamuusi: Bè n̄áa nd̄i b̄ò kp̄éi nd̄ie Mesopotamii k̄be kó dib̄ò † **8:17** ...be wū̀ ntaké: De kó med̄d̄r̄imè do tú

dimou miεke kεcanne benitibε bεε wu0 nyisake i0 d00ri be cuokε kε dε bε y0u. A canne kudapaa0i be t0i.

⁵ Kε kuu pεi mbεtabε ke d0: T0nnenε be kεmpuot0. Mesεmmε b0 ndi bonε 0m0u di b00 s0s nh0m0u. ⁶ D0 ku0 bek0tibε nε bedapambε nε besapambε nε ib0 nε benitip0bε, di bε ku0 bemou p00i di nε b00 k00kε bεε t0i nc0nnε idapaa0i, di ketεnε n k0 tεc0tε k0be.

Kε bεε ketεnε bek0tibε bεε bo Kuyie nc0tε i0kε. ⁷ Kε kuu bε nakε ke d0: K0tenε kεs0nk0nne n c0tε, piεnnε bec0ribε te d0nk0, kε di dεε di ye!

Kε bεε deε kεyε kεta dihei kεpotε benitibε.

⁸ Kε nni nkpa0 m m00 kεdo kεn0nk0 kεs0nn00 ketenkε, kεku0nko ke d0: A0! N Yiε nKuyie nha miεke kεε ye Sedisadεmmu k0a y00 ku0 Isidayεεribε bεε kpa00?

⁹ Kε k0 n nakε ke d0: Isidayεεribε nε Sudaa k0be bε d0d mεε yei ny0 senni. Menitiy0i mmeε p0e ndihei miεke, kε dihei c00rε, kε be piεtiyuu nε t0: N y0 kpa0 be εi, n tεnkε i bε wu0. ¹⁰ M m0mmu0 m me mm0nke i y00 bε ku0 mmesεmmε, n y0 y00 s0s nh0m0u. Bε d0d dε n y00 de mbε f00.

¹¹ On0ti wεε d00ti tiy00ti t0i d00kenε mup00konkper0m0 ke s0εkε tew00tε, k0o wεten0 kεn0kε Kuyie nke d0: N d00mu a do ye n d0d t0 tim0u.

10

Kuyie ny0ε ke benkemε kum00 Esekieli

¹ Kε nni nw00 nkεy0 n s0d ya dε kε dε d0 ntiwet0 ke 0nke be0nkεmb0ribε y0 0nkε, ke d0 ndit0s00r0 bε tu di s0f0i kε de c0mmε d0 ndikp00tik0r0. ² Kε ti Yiε nKuyie mbεinnε on0ti wεε d00ti tiy00ti bε d00kenε t0 mup00konkper0m0 ke d0: K0te tenaas0ntε tεε bo be0nkεmb0ribε f00 te borε, kεkoutεnε a n0u yeh00k00 nkεy0atε dihei.

K0o kεtε kε nni nh0 wu0. ³ Kε be0nkεmb0ribε bo Kuyie n c0tε bak0 y0u kε diwetir0i p0e nte miεke k0 kud0nk0. ⁴ Kε ti Yiε nKuyie nk0 tikpet0i itε be0nkεmb0ribε y0 0nkε kεk0te ku b0r0 borε, kε diwetir0i p0e nKuyie nc0tε miεke, kε ti Yiε nKuyie nk0 tikpet0i k0 kuwennikuu p0e nte d0nk0 kεnd0 kuh00wenniku. ⁵ Kε be0nkεmb0ribε fiεti namp0, bεε bo ku c0tε d0nk0 ditow00 k0ku kε bε y0. Kε de k0 metammε d0nnε muwεr0m0 yiε nKuyie nk0mε. ⁶ Kε ti Yiε nKuyie nn0kε on0ti wεε d00ti tiy00ti t0i d00kenε mup00konkper0m0 ke d0 wεε k0te tεf0d0ntε miεke be0nkεmb0ribε cuokε kεdεiten0 muh00, k0d k0te kεnc0mm0 tenaas0ntε cεεtir0i takε. ⁷ K0o 0nkεmb0r0 m0u youte o n0utε muh00 mm0u do bo be cuokε nε tenaas0ntε kεyεtε yeh00k00 nkε0nnε mup00konkper0m0 k0 tiy00ti yiε n0u miεke, k0o ye c0utε kεyε.

⁸ De m0nni kε ten0utε matεe yenni be0nkεmb0ribε fiεti f0 ke d0nnε tenitin0utε. ⁹ Kε n wεntε kεy0 yecεεtiyε yεn00 kε ye c0mm0 be0nkεmb0ribε takε, dicεεtir0i dim00, b0 wε borε, ke miεti ke d0 nyet0s0yε bε tu ye kid0s0d0ti. ¹⁰ Ke d0 nyet0bε yεm0u, ke wε nke seu yet0bε miεke. ¹¹ Ke totε ye b0kε ye b0kε tip0ti t0n00 kεnkεr0i ke wet0 ye i0kε b0 ye i wεk0i. ¹² Kε be0nkεmb0ribε k0nt0 tim0u be 0nkε nε be n0u nε be fiεti, be k0nt0 tim0u kε t0 c0u mmuh00 nke p0nti kε yecεεtiyε yεn00 me nd0. ¹³ Kε n keε bε yumε yecεεtiyε ke d0: Fεf0d0nfε. ¹⁴ Be0nkεmb0ribε bεn00 bεmbe b0 wε k0d m0ke key0kε kεn00 ke kεketikε d0nnε o0nkεmb0r0i k0ke, kε kedεr0kε d0nnε kenitik0ke, kε ket00nkε d0nnε kec0r0c0r0k0ke kε kenaa0nkε d0 nket0k0ke. ¹⁵ Kε de k0 be0nkεmb0ribεε itε, kε nni ns0 ndεkp0kperε n s0d ya dε ndε kuk0 nKεbaa k0 mεpεεmmε. ¹⁶ Kε be0nkεmb0ribε kεtε, yecεεtiyεε kεtε be p0ti, kε bε p0ntε be fiεti ke y0utenε ketenkε yecεεtiyε m0nkεε bε neinε kεitεni. ¹⁷ Kε bε c0mm0 yεε c0mm0, kε bε itε yεε itε, ke ye mεε yεmmε bo be0nkεmb0ribε, mεε bomε yecεεtiyε.

Kuyie nk0 tikpet0i itεmε ku c0tε b0r0

18 Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti ité ku cîètè bòrì kékòte kécómmú beĩnkèmbàribè yò ìnkè. 19 Kè beĩnkèmbàribèe youte be fièti kéhāātenní ketenkè, kè nní mbè wùó nkè yecèètiyè bè neínè ke cómmú Kuyie ncîètè bòrì diyìè yìè kèè bíékè kperi, kè ti Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù kó tikpeti bo beĩnkèmbàribè yò ìnkè. 20 Dekpákpere n sòò yà dè nde kukó nKebaa pèémme, kè m banté beĩnkèmbàribè bembè kè bè tò Kuyie nyIsidayeeribe tũ nkù kpààtikàrì. 21 Kè bè mòke bá wè keyìkè kènàà nè ifièti ìnàà, be fièti fò kè dèmarè dè bo ke dò nsinitinòu. 22 Kè be ìkè dònne n sòò yà dè kukó nKebaa mpèémme de kòke, bá dè kè dè kèrì dè ìkè co kèè bíékè.

11

Sedisademmu eì kòbe sàkémè ke dǎari meyei

1 Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kékòtenè ti Yiè nKuyie ncîètè kó dibòrì dii bo diyìè yìè kèè bíékè, dii weti diyìè yìèni kèè bíékè. Kè n yà benitibè sipísidé nè bènùmmù kè bè bo Kuyie ncîètè bòrì kè m banté be mièke Isidayeeribe kpààtibè bédébè Asuu birè Yaasanniyau nè Bennaya birè Pedatia. 2 Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní nnáké ke dò: Onitì fò! Be nnitibè beè tannìnkóní meyei, beè tiè nyitié nyeiyi dihei. 3 Ke náá nke tú: We ntu dè í tũòke ti bo maámè sicèi! Sedisademmu eì tu tekũmbotè nte kè ti tú imaa. 4 Dèè kpéi nte onitì fò, á bè nàké m pããnáantì kè bè cau.

5 Kè ti Yiè nKuyie nYaá ncúténí n yĩnkè kè kù m béinnè ke dò: Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yèmu bè nàà ntì nè bè totí tì be yèmmè. 6 Di kùò benitibè dè í sénní dihei dii mmieke, becírìbè beè duó duó ice mièke. 7 Dèè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú: Di kùò bèè nitibè ke dǎú ndǎúnko dihei mièke beè tu imaa nke dihei tu tekũmbotè. Díndi n yóó di dennemu. 8 Di dé mudoò mmu yáàba? M me mmu nkòrinèni dihei mièke. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí. 9 N yóó di dennemu ke di tanné bepòòbè nòu mièke ke di bekénè, 10 kèduó nkè bè di poté kè di kuonè yese Isidayeeribe tenkè mànkù kè di banté n túmè di Yiè Kuyie. 11 Di nhei dii í yó ntú tekũmbotè kè di tú imaa. Isidayeeribe tenkè mièke nke n yóó di bekénèmè. 12 Kè di banté ke dò mí ndi Yiè nKuyie di yete mú kuó nè n tié nkè tũnne ibotí tei ì di fité i kpeyi.

13 Kè nní nnáá nKuyie mpããnáantì kè Bennaya birè Pedatiyauu kú, kè n do késinnóò ketenkè kékuónko mediè nke dò: Áú Kuyie! A yóó kuò Isidayeeribe sǎmbè bemòu ndià?

Kuyie nnàkémè kù yóó wète kètímmè Isidayeeribe bèè cìeté

14 Kè ti Yiè Kuyie nní mbéinnè ke dò: 15 Onitì fò! A yǎfũò kòbe bemòu nè a tebií Isidayeeribe bemòu nè Sedisademmu eì kòbe bè nàámmu ke tú: Díndi ndíétirìnè Kuyie nku, kù duó ntímbè di nhei kè ti di te. 16 Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie ntú: Bá nè m me mbè cìèmmè kè bè ta ibotí tei mièke ke cìeté ketenkè kemòu. Bá nè memme m bè bonèmu de bíékè ke dò m bomè n cîètè. 17 Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yóó wète ke bè tímmu, n yóó bè dènnènímu ibotí tei nè yehèkè teyè mièke bè do cìeté kèmbò dè, kéwète kè bè duó mbe tenkè bembè Isidayeeribe. 18 Bè bo wètení dii mǎnni bè bo denne dèè tu isíé nè isòke kperè. 19 M bo wète kè bè duó mmeyèmmè mèmáà, meyempàmmè, kéwète kè bè ànné iyentotí panyì, kédeite meyèmmè mèè kpeñni ke dò ndipèrì kè bè duó mmenitiyèmmè. 20 Kè dèe yie nkè bèè tũnne n kuó nè n tié nkéndǎari dè yèmmè, kèntú n kòbe kè m bè te. 21 Mèè yèmmè kpáá bo be síé kperè nè be sàke kperè kó mudǎòrìmù bíékè, n yóó bè yietímu bá wè o dǎòrìmè. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí.

Kuyie nkpeti itémè Sedisademmu

22 Mèmmè beĩnkèmbàribè pĩntemè be fèti kè yecèètiyè mbè neínè, kè Kuyie nyIsidayeeribe tũ nku kpeti ànke be yò ìnkè. 23 Kè ti Yiè nKuyie nkpeti ité be eì kédeke ditàrì dii bo dihei, diyìè yìè kèè bíékè. 24 Kè ti Yiè nKuyie nYaá nní ntúóté kékòtenè Babidǎnni bè pĩrnmúni bè

borè, ti Yiè nKuyie nYaá mmuù do dè nni mbenke. Diè nde m mantóomè ti Yiè nKuyie ndo m benke mèè benkùmè. ²⁵ Kè nni nnáá n kabe bè pĩrmú bè ti Yiè nKuyie nni mbenke dè kpéí.

12

Esekieri dòòmè kéndò nhò yèti dihei

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìti fǎ! A ã kubotí kùu to í yo tináaanti ku cuokè nke. Bè mòkemu yeto ke bo keè, bè me nyí yo, ke mọke inuò nke bo yà bè me nyí yau. Ke yé bè tumè itookperí yembè mbe. ³ Onìti fǎ! Dennení a nenti kédòò kéndò mbè da pĩ nkuyie ncuokè ke yetinè dihei, kè bè nda wúó nkè dè yèmmè bèe banté bè tumè itookperí yembè mbe. ⁴ A mbou a nenti a yetinè ti dihei kuyie ncuokè kè bè nda wúó, kàa nyeti kuyuoku mǎnni kè bè da wúó, nkàa yè bè ǎǎ pĩ mbè káyènnè dihei bè ǎǎ dǎòmè, ⁵ kéduute dihei kó kuduotí kédenne a nenti ⁶ kè ti buuté dihuri, kè bè nda wúó nkàa yè. A kǎá nha ìkè kuyààkù kè dèe yie nkàa báa yà dihei, n da dǎò dibenkùrì ndi Isidayeribe kpéí.

⁷ Kè n dǎò kéndònnè ti Yiè nKuyie nni nnàkémè, kéboú n nenti kuyie ncuokè bè pĩ nwè ke yetinè dihei ò ǎǎ yǐmè. Kuyuoku mǎnni kè n duute dihei kó kuduotí, kényeti dihuri ke tǎ n nenti, kè bè nni n wúó kè n yè. ⁸ Kè dèe wenté kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ⁹ Onìti fǎ! Isidayeribe, de kó itookperí yembè í da beké ke tú a dǎari baà? ¹⁰ Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie mmú búi nde kó tináaanti Sedisademma kóo kpààti kpéí, nnè Isidayeribe bèè bo o èi miéke be kpéí. ¹¹ Náké be ke dò a tú mbenkùmè mme be kpéí, a dǎari dèe yóó bè tùòkení dènde, bè yóó bè dènnemu dihei kè bèe kate betòbè tenkè. ¹² Be kóo kpààti wèè bè baké kòo buuté o nenti káyè dihei dihuri mǎnni, káyè bè dùute dii bòri kuduotí, kényeti kénkánkè o ìkè kè dè bo yie nkòò bá nwúó nho èi. ¹³ N yóó ò bǎnté ticùàti nti, kòo ta n dìtè miéke kè nh ò kònnè Kandee Babidǎnni èi, kòo kú ò báa di yà. ¹⁴ Bèè kó dimàà tu o tǔmbè nè bèè ò baà nè o ǎǎpǎnti, m bo bè cíe ntipùti timòu, ké mbè bètìnè disie. ¹⁵ M bo bè cíe ndi mǎnni kè bèe ta ibotí tǎi miéke bè bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁶ N né yóó yóu kè mudoò nè dikònni nè mutenkũũ nkè dèe soómmu bèmabè be miéke, kè dèe yie nkè bèe náké ibotí tǎi n yóó bè cíe nkè bèe ta ì miéke bè dǎò ì sòke kpéí ntemè, kè tii mbè tùòkení kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

¹⁷ De kó difǎnkùò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁸ Onìti fǎ! Á nyo nha dii ke kpeuti ke yò nha nie nnè iyǐèke nè kukǎmbàdoróo. ¹⁹ Á náké Isidayeribe tenkè kabe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú Sedisademma èi kabe bèè bo Isidayeribe tenkè miéke, bè bo nyo mbe dii nè iyǐèke ke nyǎ mbe nie nnè kukǎmbàdoróo, ke yé be tenkè yóó dǎúnkomè dèè bo ke miéke dèmarè ténke í yó nkpaá, benitibè bèè ã di miéke be kó kuyonku kpéí. ²⁰ Yehékè benitibè piéké yè bo dǎúnko kè dihei naá ndikpauri kè bèe banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

Kuyie nnàké ti Isidayeribe ti yóó dǎomu

²¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²² Onìti fǎ! Ba nkpeí nte kè di náá nkotiyè nyie nyIsidayeribe tenkè, wèè tu: Yewe pǎnkù ke pǎnkù bá ti í yà Kuyie nkó mbenkùmè mamè dǎòrimè? ²³ Náké be ke dò mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó paámmu de kóo kotiyè nyIsidayeribe tenkè miéke. Pètinke bè nàké ke dò: Yewe tùòkemu kè n kó mbenkùmè memòu bo dǎò. ²⁴ Bepǎasoùmbe ténke í yó mbo Isidayeribe tenkè miéke. Bèè bo nnáá nke tú m bè benke dèmarè bá bè í yà mùmamù. ²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie nkè m búi nti m béimmu. Ti me nyóó dǎomu ti í yóò ǎǎte. Díndi itookperí yembè dii kó mborime miéke nke n ti béimmmè ke yóó ti dǎò. Mí ndi Yiè nKuyie mmú búi!

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ²⁷ Onìti fǎ! Isidayeribe náa nha kpéí nke tú: Onìti yie nyè nKuyie nhò benke ti tu nanke kpeti nti, tipǎánaanti ò náa nti tu yemòrè yèè

kpaaní ye kpeti nti. ²⁸ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú dè ténke í yóó ɔte kè m búi nti dò. Kè m búi nti, m béimmu kè tì yóó dò. Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi.

13

Kuyie nnàké tì bèè sou nke tú bè nàá nku pãánaanti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ² Onitì fí! Náké Isidayeeri be bèè nàá mbe yèmmè kpeti ke sou nke tú bè nàá m pãánaanti ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bèe kénté kékeè n yóó bè nàké tì. ³ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà, bembè bèè tū mbe mómmambe be kó meyèmmè bá bè í yà dèmarè. ⁴ Náké be ke tú, bè sàáténè iánkè nyi ke ã tidobontì mieke. ⁵ Bè í tũntè be duotí càke dè, bè í maá kuduotí ke fitè be èi, kè dè bo yíe nkè bè ncómmú mudoò mǎnni, m mieke bo bè yè dii yiè. ⁶ Bè yàu mèè benkùmè tu detetirè kōme mme, bè benkú yèè benkùyè tu siyáàbisí kpèye nye. Bèè ɔ sǎnté kéntú Kuyie nyè, m me n yí bè nàké tìmatì, kè bè búi nke dèè, bè nkémmú m bo dèdè bè yè mmù. ⁷ Bè nàá ndi mǎnni ke tú Kuyie nyè, m me n yí búi nti matì, dè í tú bè nàá nsiyáàbisí nsi, kè bè benkú yèè benkùyè tu detetirè? ⁸ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu bè me nnáammè bè dó tì ke sou nke tú m bè benke mebenkùmè mamè. Mí mómmu n yóó wèètení be bíkè, mí ndi Yiè nKuyie m mî búi.

⁹ M bo ànné tenùtè bèè sou nke tú bè nàá mpãánaanti ke sou nke tú m bè benke tìmatì, kénáá nsiyáàbisí. Bè í yó nkòké n kòbe tǎnni mieke, be yètè í yó nkòke Isidayeeri be yètè mieke, be naàcèi báá na Isidayeeri be tenkè. Kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie.

¹⁰ Bè fétinko n nìtibè mbe ke náá ndiwèi kpéi, diwèi me nyí bo. Bè biítí n nìtibè maá kùu duotí nku. ¹¹ Náké be ke tú fetadiéfè kèrínimu nè kuyaakù nè yemátárè. ¹² Ke bo poté kumarí kè kùu do kè bè yí benke tibítì sòò borè, a báá yà. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m béimu ke tú m mieke kèè bè còuté, kè n yóó bè duónko fetaafè nè kuyaakù, m mieke kó fetaafè bo bè poté nè yemátárè kè bè càke. ¹⁴ M bo pante kuduotí di bí kù kè kùu do, kè ku pũũ feitóo, kù bo do kè di yàke, kè di banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁵ M mieke bo yè dii mǎnni kuduotí nè bèè kù biítí, de mǎnni m bo di beke ke dò: Yé kuduotí borè nè bèè do kù biítí? ¹⁶ Isidayeeri be mieke bèè do tú bemáà m pãánaanti náambè? De mǎnni di ténke báá yà m pãánaanti náambè, bèè do náá nSedisadèmmu kòbe ke tú diwèi kèríní, bá dìmarí í kèríní. Mí ndi Yiè nKuyie mî búi.

Kuyie nyè nhEsekierii náké tì bèè sou nke tú bè tu ku pãánaanti náambè

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nyíe kè n náké ke dò: Onitì fí! Wèète a botí kó besapambè bèè nàá mbemáà kpeti ke tú bè tu m pãánaanti náambè. A bè nàké m pãánaanti, kè bè cau. ¹⁸ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà! Bembè bèè yántí iduké ke ùnninko n nìtibè ke duòkù ifátíyì ke daati benitibè yò, bekótibè nè ibí ke tanninko n nìtibè wèè ticùòti mieke ke né dó kécoo mbe mómmambe be kpèye yáàba? ¹⁹ Bè càari n yètèrì ndi n kòbe cuokè medibii ndinacèkutiri dimáà kpéi nnè mudii sámpòrè kpéi nke kòu bèè í dò nkékuo ke yóu bèè dò nkékuo, ke sou n nìtibè bèè í yetírí tìmatì. ²⁰ Dèè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè m búi nke tú: M mieke bo bè yè, be duké bè sounnè ì n nìtibè ke bè tanninko ticùòti mieke. N yóó ì tǔũmu kèpítè be wèè bè pǐ nyè nè ticùòti sinò kōme. ²¹ N yóó kèrínimu be fátíyì kédeetè n nìtibè kè bèè yè be cùòti mieke, kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie. ²² Di niirí bèè dòòri bè mbe mesàà nnè di kó siyáàbisí m mómmu m me nyí càarè be yèmmè kè di yáúkunko meyei ndòòribè kǎnti bá bè í yóu meyei nkè dè bo yie nkè bè ríòu. ²³ Dè dèemu yíe! Di ténke í yóó náké siyáàbisí, n yóó fietemu n nìtibè di nou mieke, kè di banté n tùmè di Yiè nKuyie.

14

Dibòò bo mbomè a yèmmè mieke

¹ Kè Isidayeeribe kó behaikènkótíbè mabèe kàtení m borè, kénkari. ² Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ³ Onìtì fǎ! Be nnìtibè bókè bo be miéke nke, bè dǎu mmédíimmè mme mèè yó nte kè bèe yeté, m bo yie nkè bè m beé ntimatàà? ⁴ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú Isidayeeribe miéke, wèè yèmmè bo mbo o bókè ìnkè kòò kàtení ke bo beé mpāānāāntì nāāntò tìmatì, mī mómumu n yóò ò tēñné o bókè sū mèè kpéí. ⁵ Kè dèe yie nkè n wēte kényūš nyIsidayeeribe yèmmè bèè n déténe be bókè sūū mmèè kpéí. ⁶ Nè de kpéí náké Isidayeeribe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Wētenèní, bútinnénè di bókè nè isòke imòu.

⁷ Isidayeeribe bemòu miéke yoo bepààbè bèè kàtení ke bè bonè. Kòò mòu n déténe, kòò bókè bo o yèmmè miéke, kòò yèmmè bo dèe yóò ò bo nde bíékè, kè de yiè nkòte ke sǎnté m pāānāāntì nāāntò ke bo ò beé ntimatì, mī mómumu n yóò ò tēñné. ⁸ Mī yóò wētení o bíékè kòò dǎò mèdǎòrìmmè mamè mèè yóò náá ndikotinùù kè bè ndi naá. De yiè, m bo ò dèite n kòbe cuokè kè di banté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁹ Kè m pāānāāntì nāāntò mòu bo wèe me nyóu kè bè o ciité, mí ndi Yiè nKuyie mmī yóu kè bè ò ciité. N yóò youte n nǎutè nte o ìnkè, kòò dèite n nìtibè Isidayeeribe cuokè. ¹⁰ Bè bo tǎ bedé de kó meyei, nwèè kàtení ke bo ò beé nnè wenwe bè beé nwè. ¹¹ Kè dèe yie nkè Isidayeeribe dǎke bá n déténe, kè n yetírí n kpeti ke dǎke sǐnkũnko bemáà, bè tu n kó benìtibè mbe kè m bè te. Mí ndi Yiè nKuyie, mmī béi.

Kuyie nhǎǎ í nsǎnté kékpetínné onìtì

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ¹³ Onìtì fǎ! Kè dè dò ndihèi mari kòbe yete n kpeti, ke dǎò dèè í wenni, kè n yòute n nǎutè ke dèite be kperè demòu dèè do sùó mbe buo miéke, kè n duānní dikònnì, ke kùò iwūš nè benìtibè. ¹⁴ Kè dè sǎ mbenìtibè bo de kó diheì miéke, ke dǎnnè benìtibè biè mbe tǎāti Nòwee nè Danniyèeri nè Isòbu, bèe yóò yenté, bè dǎòrì mèè kpéí n dómè. Mí ndi Yiè nKuyie mmī béi.

¹⁵ Kè dè me ndò n duó nkè depǐmpǐnnè deè yènní ke pǐ nde kó diheì miéke benìtibè ke di dǎúnko bá òmòu ténke í dè pēnkù depǐmpǐnnè dende kpéí. ¹⁶ Kè de kó benìtibè botí bo de kó diheì miéke bètǎāti, mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mī béi, mbè báá na kédèetè be bí initidaaì yoo initipòì, bèe máà yóò cooté kè de kó diheì dǎúnko.

¹⁷ Kè dè me ndò n duó nkè mudoò muù tanní be tenkè miéke kè bè kǎù iwūš nè benìtibè. ¹⁸ Kè dè sǎ nde kó benìtibè botí bo bètǎāti. Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mī béi, mbè báá na kédèetè be bí initidaaì yoo initipòì, bèe máà yóò cooté.

¹⁹ Kè dè me ndò m miéke keè bè yè kè n duānní mutenkũũ, kè mù bè kǎù ke bo deè benìtibè nè iwūš. ²⁰ Bá kè benìtibè mabè bo de kó diheì ke dǎnnè Nòwee nè Danniyèeri nè Isòbu. Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mī béi, bèe báá na kédèetè be bí initidaaì yoo initipòì, bèe máà yóò cooté bè dǎòrì mèè kpéí n dómè.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie mmī béi nke tú, bá nè m me nduónkomè tiyēiti tìnàà: Mudoò nè dikònnì nè depǐmpǐnnè nè mutenkũũ nSedisademmu ke bo kuò benìtibè nè iwūš kédèe. ²²⁻²³ Bá nè memme n yóò súómmu benìtibè kè bèe yènní Sedisademmu èi kékàtení bè di pǐnní kè di borè, kè di yà be borime nè be dǎòrìmmè, kébanté mùù kpéí nte kè n duó nkè de kó meyei ndo nSedisademmu, de mǎnni kè dí banté ke dò n yí sǎnté ke duó nkè de kó meyei ndo Sedisademmu, mí ndi Yiè nKuyie mī béi.

15

Kuyie ndòmmenèmmè Sedisademmu kòbe fínyĩ kó mutie

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ² Onìtì fǎ! N yóò da beke tìmatì nti, fínyĩ kó kudǎu pēētè ba detie nterè kpeyi? ³ Bè dǎòrinè demarè de kó kudǎuà? Bè bo na ké kù dǎònnè febaafe mafè kénsakù tinentàà? ⁴ Nte ku kè bè kù tǎtinnè kè kù cǎutè tipùtì tidé. Kè ku

cuokè còuté. Kù bo yie nkédòònè dèmaràà? ⁵ Bá kù do wenni dìi m̀nni bè do í kù d̀̀rinè m̀mamù, kè kù bo còutému kè bè né kù d̀̀nè dèmaràà?

⁶ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m b́i nke tú: N còu mmèè botí nfínyĩ kó kudòú ideí t̀i cuokè, n yóo me n d̀̀ Sedisadèmmu k̀be. ⁷ N wè̀̀tení be bíékè nke, kè be yèmmè dò mbè yenténè muhãã nkè mù né yóo bè còuté. M bo wè̀̀tení be bíékè kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁸ M bo duó nkè be èi ndòúnko bè n yete m̀è kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́i.

16

Kuyie ndònnènè Sedisadèmmu dèbire bè dootóo dè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀: ² Onìti f̀! Benke Sedisadèmmu k̀o banté ò d̀̀ri ì s̀ke. ³ Á ò nàké ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie mmí ò nàà nke tú: Sedisadèmmu a fuku nè bè da peitémè a tu Kannahã kou nwe, kàa cice tú Am̀riibe botí kou, kàa ỳ tú Itiibe botí kou. ⁴ Nè bè da peitémè nè a yàmè diyìè, kéndònnè dèbire nde, bèe da peité bè í nkèété a neitit̀, bá bè í nda ẁd ke da wénk̀nne, bè í nda waare mukókúú, bè í da dátinnè kuyààkù. ⁵ A do dò nyisíè nyi òm̀ ò nda kuò mmesémmè, bè do í da d̀̀ dende kó dimàà, bè do da dootóomu dikpàà mièke bè da peiténí dìi yìè. ⁶ Kè nní mpènké ke da yà kàa duónè meyĩ. Mèmmè n da nàkémè ke d̀: Ǹfòù! Ke s̀ nha kpaánè meyĩ. ⁷ Mèmmè n duóm̀è kàa kòtè dikpàà kó timútì k̀me, ke p̀nte ke deuke, ke t̀nté, ke yè yeme, ke yè ticitì, ke né nkpaá bo a tetìri. ⁸ Mèmmè kè nní mpènké ké da yà, ke s̀ nha c̀ntení ke dèè. Kè n da dátinnè n yaàbòri mànkù kékãã nha fei, ké da d̀nnè dinùù ke d̀: M bo da puoke, kàa naá m pokù. Mí ndi Yiè nKuyie mmí me nyè.

⁹ Mèmmè n da ẁmè ke òuté meyĩ mmèè da dáátí, ke da pe mmekùd, ¹⁰ ke da dátinnè tiyààti t̀i kpè nnè tineusàati bè d̀̀nè t̀i tik̀nti t̀i nukú mesàà, nnè kuyaàbomboúnkù kùu dù̀kenè mupà̀konkperímù, ke da dátinnè kuyaàsààkù, ¹¹ ke da s̀ri, ke da ùnnè sinei, ke da dùú mmedèi, ¹² ke t̀nnè a ònni mumámáa nke da t̀nnè yetoot̀re, ke da ìnnè fesə̀yítòòdáfè. ¹³ Ke da s̀ri mesə̀ nnè timátì péiti kó tisàti kàa ndaati mupà̀konkperímù kó tiyààti nè tiyaàsàati t̀i kpè, kè n da duó mmuyuo nsààmù nè mecekùd nnè mekùd kàa yo nke wenke mediè nke naá nhokpàati. ¹⁴ Kè yebotè da ỳtè a wenniku kpéi nke yè kù do í mànnèmè kùmakù a s̀ri t̀i s̀ti kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmí me nyè.

Sedisadèmmu d̀̀rimè onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè o k̀me

¹⁵ Dè m̀nni kàa wenniku nè a yetifeítóo kè dè né da souté kàa naá nhonitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè ke yaá nhamáa nè bèè kó dimàà k̀riní a borè, ¹⁶ ke t̀oté a yaàsàati yeỳrè kpeti ke d̀̀nè titouti yebə̀wũ̀t̀rè borè ke càke amáa nè ye. ¹⁷ Ke t̀oté mesə̀ nnè timátì péiti kó tisàti n do da duó ntì, ke d̀̀nè sibə̀tenkaanì s̀daasi ke m b̀tinnè ke s̀ t̀nne. ¹⁸ Ke t̀oté tiyààti t̀i kpè nke s̀ dátinnè, ke t̀oté n kùd nnè n t̀d̀àrí ke s̀ còu. ¹⁹ N do da duó mmùu ỳo nsààmù nè wèè pèè nè m̀è kùd nnè m̀è cekùd n do da duó ndè, kàa nyo, nha de mpãã nsitenkaanì ke dè nsì còunko. Mí ndi Yiè nKuyie mmí me nyè. ²⁰ A d̀̀ onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè o k̀me mme ke m b̀tinnè kèt̀nne yebəkè, kè dende í sànnè, kàa t̀oté m bí a m peiténè ì, initidaaì nè initipòì ke yè pãã, ²¹ ke t̀oté m bí ke ì fié sibə̀tenkaanì ke còu. ²² Ke m b̀tinnè ke d̀ori isə̀ke kperè, ke t̀nne yebəkè bá a í denniní a b́kémbénti, a do bo dìi m̀nni a tetìri ke duónè meyĩ.

²³ A yei mmeè sũ. A bo yà! Mí ndi Yiè nKuyie mmí b́i. ²⁴⁻²⁵ A ãã yèè wũ̀t̀rè tipítì timə̀, bá kùu cè nùù, ke sũ a wenniku nè bèè kó dimàà pènkù. A d̀ori onitipòkù wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè o k̀me mme kè dè sũ. ²⁶ F̀ò taunnè Esibiti k̀be a c̀pèetitə̀bè kperíbè. Kè dè sũ nke íi m mièke. ²⁷ Kè n yòute n ǹtè a ìnkè, ke da neuté tidiiti ke duó nkàa dootitə̀bè da na, kè ifei p̀ nFidisitè̀be kó bekpààtìbè a m b̀tinnè m̀è kpéi. ²⁸ Bá dè í da sànnè, kàa t̀nne Asidiì èi k̀be, bá nè memme dè í da sànnè. ²⁹ Kàa sòtè ke taunnè

Babidɔnni kɔbe, bepotambè diébè nè mɛmmɛ a mɛ nyí sànnè. ³⁰ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Mɛyèmmè mèè da dɔ̀nté kàa dɔ̀dɔ̀ onitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè o kɔmɛ. ³¹ Ke maá yewũ̀t̀rè tipĩti timɔu, bá kùù cɛ nùù ke senku ticuuti. A í dɔ̀nnè benitipòbè tɔ̀bè bèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè bè dɔ̀mmè. ³² A dɔ̀nnè onitipòkù wèè ã̃ yóu wènwe o dɔ̀u káyè kéwammú mbenitidaabè tɔ̀bè. ³³ Benitipòbè tɔ̀bè bèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè bè bè yietimu, kè f̃́ nné pãã nyepãrè a dacĩè ke yè yũ̀nní kè yè bo nk̀r̀r̀nì a borè ke da dɔ̀unè. ³⁴ A kó munitidawammù í dɔ̀nnè betɔ̀bè kɔmu, benitidaabè beè í da wanti, f̃́̀ wanti benitidaabè, ke bè yietí ke kònté mɛborimɛ.

³⁵ Sedisadɛmmu, a dɔ̀nnè onitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè wènwe. Kénté mí ndi Yiè nKuyie n tú mù. ³⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n tú, a càke mèè kpéi nha kpàti ke benke a fei a naatinè bè, ke taunnè yebakè ke yè fié ibí. ³⁷ Dɛè kpéi nte kè n yóó tíi nha natitɔ̀bè bèè kó dimàà da dɔ̀ke nè a dɔ̀ke bè nè a pè mbè, m bo bè tĩnní dì m̀nnì n yóó dátɛmu a yààti ké da cònnó a tetìrì be ìikè kè bèè yà a fei imɔu. ³⁸ N yóó da bekénɛmu bè bekùnɛmè onitipòkù wèè dɔ̀uti dɔ̀utinè benitidaabè nè bè bekùnɛmè benitikùbè a íi m mièke nke ke yóu kè n yóó da kuò. ³⁹ M bo da ã̀nné be nɔu mièke kè bèè puɔ nha wũ̀t̀rè kéfeke a yààti nè a sãti ke da cònnó a tetìrì. ⁴⁰ Bè bo suku benitibè kè bè da búótí yetárè ké da kũ̀kè yese, ⁴¹ kécóu nha cẽi ke da dɔ̀dɔ̀ bè yè mbè da dɔ̀mè benitipòbè péu ìikè. Kè n kũ̀nté a nitidawammù bá a ténke bá mpãã nha kpàti. ⁴² M mièke bo da yè dì m̀nnì kékáá nke m̀nku, n yèmmè bo da nóóté, de m̀nnì a dɔ̀r̀imè ténke bá nni nyóu. ⁴³ M mièke bo do a ñnkè. A í mè ndèntenímè a bíkémbénti m̀nnì nè mɛmmɛ ke íinko m mièke, m múnke né còmmúmu ke bo da f̃́́o nha dɔ̀dɔ̀ dè. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi. A dɔ̀dɔ̀ tì sã̀sã̀tì kperɛ dɛdɛ kè n yí mbuò de kpeti kàa né sɔ̀tè ke dɔ̀ke dɔ̀dɔ̀ isòke kperɛ mómmɔ̀nnɛ.

Sedisadɛmmu kɔbe kó mɛyèi mpè̀t̀t̀m̀u yehèkè tɛyè kɔbe kɔmɛ

⁴⁴ Sedisadɛmmu a kperɛ yóó naá ndikotinùù ndi bèè nɔ̀nnè yekotinò kè bè ndi nàa nha kpéi nke tú: Yã dɔ̀mmè, bire mɛ ndò. ⁴⁵ A yã baa do dɔ̀mmè ke senku o dɔ̀u nè o bí, a kperɛ mɛ ndò. A kó bekótibè nè a neí bè do dɔ̀mmè ke senku be daabè nè be bí. A kperɛ mɛ ndò. Di yã do tú Itiibe botí kou nwe, kè di cice tú Aməriibe botí kou. ⁴⁶ A kóò kò tu Sammarii wèè bo a bakù c̀nku bíékè, a kó tɛyã̀t̀t̀ èè mɛ mbo a bakù yóu tɛ tu Sodɔ̀mmu nè o bí. ⁴⁷ A tũ̀nnɛ beè kó mɛborimɛ ke dɔ̀dɔ̀ be kó isòke, a càke ke dè pè̀t̀t̀m̀u be kperɛ mediè. ⁴⁸ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mĩu béi. A kóò kótì Sodɔ̀mmu nè o bí bè í dɔ̀dɔ̀ f̃́́ nnè a bí di mè ndɔ̀mè. ⁴⁹ Nte a kóò kótì Sodɔ̀mmu yie kó mɛyèi ntúmè: Tefentè nè tidikédenti, ò bo ntiemmè, kénkari ke í yĩ̀kù dèmarè, wenwe nè o bí, bá mɛsèmmè í ò bonè ocĩrì nè osènnìwè. ⁵⁰ Tefentè tɛè do bè deuté kè bèè dɔ̀dɔ̀ isòke kperɛ n yìikè, kè m bè kei nkéndɔ̀nnè a yàmè. ⁵¹ Sammarii yie wenwe í dɔ̀dɔ̀ mɛyèi mbá kè mè kã̀kè a kɔmɛ cuokè. A dɔ̀ke pèi nha kó isòke kè dè tontému. A kó isòke ìi sũ̀, ndèè te a kó bekótibè nè a neí kè bè dò mbè wenni. ⁵² F̃́̀ yóó tɔ̀ tũ̀nkè be kó ifei, ke yè f̃́̀ dɔ̀dɔ̀mè isòke kè ì pè̀t̀t̀t̀ be kpɛyi, kè bè dò mbè wenke, f̃́̀ tieke ifei, nè yesáambè, ke yè f̃́̀ temè kè bè dò mbè wenni. ⁵³ N yóó wète kéimmu Sodɔ̀mmu nè o bí kécónné, kéi nSammarii nè o kpɛyi kécónné, ke múnke da íi nkécónné be cuokè. ⁵⁴ Kè dèè yie nkàa tɔ̀ a fei késĩnné a yuu a dɔ̀dɔ̀ dèè kó dimàà de kpéi nkè dèè bè bántè. ⁵⁵ A kóò kótì Sodɔ̀mmu nè o bí bè bo wète kécómmú be f̃́̀t̀t̀ kótè nyɛ, Sammarii nè o kpɛyi kè bèè wète kécómmú be kpɛyɛ. F̃́́ nnè a kpɛyi kè di wète kécómmú di kpɛyɛ. ⁵⁶ A do m̀ke dìi yie tefentè kénsenkumu Sodɔ̀mmu koò daú. ⁵⁷ Ke s̃́ nha fei mu nyí feité koò dɔ̀nnè. Di mm̀nnì Edɔ̀mmu èi kó besapàmbè nè yehèkè tɛyè kɔbe bèè di fité bè né daú f̃́́ nwe, bembɛ nè Fidisitè̀̀be kó besapàmbè bèè do da senku tipĩti timɔu. ⁵⁸ F̃́̀ yóó tɔ̀ a kó munitidawammù a dɔ̀dɔ̀ tì nè isòke kperɛ a dɔ̀dɔ̀ de kó tiyeti. Mí ndi Yiè nKuyie mmĩu mɛ nyè.

⁵⁹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: A dɔ̀dɔ̀ dè n yóó de nda f̃́́. Ke yè f̃́̀ sènkèr̀imè a n dɔ̀únnè dìi nùù ke t̀t̀t̀ mí nnè f̃́́ nti kó metaummè. ⁶⁰ Mí m̀mɛ nkpaá yèmu metaummè

n do da dònè mè a bikémbénti m̀nni, n yóó w̄ete ke da dònèmu metaummè mèè yó mbo s̄ã. ⁶¹ De m̀nni k̄aa dentení a borime a bo c̄outé dii m̀nni a kó bekótibè nè a n̄í, kè m̀ bè nda duó nkè bè ntú a bí, nè be ti í yó mm̄oke metaummè mí nnè f̄ó nti m̄oke mè. ⁶² Ke yé m̄i yóó w̄ete ke da dònèmu metaummè, k̄aa banté n túmè di Yiè nKuyie, ⁶³ kédentení a borime do d̄ommè, kè ifei da p̄i mbá a nuù báá táuté m bo da c̄íè ndi m̀nni a d̄ò dè dem̄ou, mí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

17

Kuyie nh̄antémè Isidayeribe ke d̄onnenè fetúúfè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke d̄ò: ² Onìti f̄ó! Waá dináānh̄antírì Isidayeribe kpéi nke di mbè ánté. ³ Náké be ke d̄ò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú fetúúfè diefè mafè feè k̄atení Dimaa kè fe fièti deu kè fe f̄eti òkù, kè fè dàátí ticiti ke ā yeyòrè, ke b̄óté Dimaa túúkù kó mutie sétirì kó kubakù meyómmè k̄oku. ⁴ Ke k̄ééte mu bake meyómmè kp̄eyi kó dimàà ke iténè, ke k̄onnè bepotambè cie, ke ì d̄ou mbepotambè kó dihei mieke. ⁵ Ke d̄è ke waá ntieteti de kó dihei kp̄eti ke ti buotí kupaku kùu duò, ke ti fií m̄menie ntaké, mutie mùu n̄onnè menie mmu k̄ome. ⁶ Kè ì p̄unte ke naá n̄f̄inyí kó mutie mùu pei mesàà ke w̄uò nkè mu f̄aàti weti feè túúfè kè mu c̄íè ntati ketenkè, kè mù yè ibake. ⁷ Kè fetúúfè diefè tefè yènní kè fe fièti deu kè fe f̄eti òkù ke í sénní. Kè f̄inyí kó mutie c̄íè nyè ke fè weti. Kè mu bake fe weti kè mu yèmmè dò mmù bo pété menie nfe bíékè, kè d̄è p̄ééte mù fiíkú dè. ⁸ M̀ me nné do fiíkú ketensààkè nke kukó m̄p̄émmè kè dè bo yie nkè mùu yè ibake k̄ep̄ité yeb̄e, k̄éntú f̄inyí kó mutie s̄amù.

⁹ Mí ndi Yiè nKuyie n tú: M̀ bo na k̄ékótáà? Fetúúfè báá uuté mu c̄íè nk̄étũ mu be, mu f̄aàti t̄i bité kè t̄i kp̄eá? Dè í yó mbékú onitikperi yoo kubotí kùu s̄u kù bo mù uutémè. ¹⁰ Nte mu, bè mù fiímmè mù bo na k̄ékótáà? Kè diyie yè k̄è bíékè kó kuyaakù t̄uòkení mù báá kp̄eí mù fiíkú dàà?

Kuyie mbè wènk̄unnemè kù bè n̄aké t̄i náānti

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m̀ béinnè ke d̄ò: ¹² Náké de kó itookperi yembè ke d̄ò: Di í banté de kó tináānti benkú dàà? T̄i benkú Babid̄onni kóo kp̄àati nwe wèè k̄atení Sedisad̄emmu, ke p̄ímmú bekp̄àatibè nè s̄ikp̄àatib̄i ke k̄onnè o cie Babid̄onni, ¹³ ke p̄i ntekp̄àat̄ic̄íète yuu kou, ke duó nkòò ò d̄ounnè dinùu ke bo nyíé n̄ho kp̄eti, ke p̄ímmú bèè tu bekótibè dihei ke k̄onnè. ¹⁴ Kè dè bo yie nkè be kp̄àat̄iyuu mberí ke bá n̄wanti kéd̄euke, k̄emp̄i nh̄ò bè d̄ounnè dii nuù. ¹⁵ Kè t̄èè kp̄àat̄ibite me nyete o kp̄eti ke deite yetòrè ke t̄o nh̄Esibiti kè bè bo duonni sis̄eĩ nè sinaas̄eĩ, nè beh̄ãp̄ombè. Ò bo naà? Wèè d̄ò m̄emme ò bo na kéd̄eéte omáà? Ò t̄ète metaummè ke né bo na kéd̄eéte omáà?

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m̀ bomu! Kè m̄i béi. Okp̄àati wèè ò p̄i ntikp̄ati, ò s̄enk̄erì weè kó dinùu ò do ò d̄ounnè di ke t̄ète metaummè ò do ò d̄ònè mè, weè kp̄àati kó dihei Babid̄onni mieke nke ò yóó kúmè. ¹⁷ Babid̄onni kóo kp̄àati bo bè do dii m̀nni mudoò k̄ép̄enné kuperí nè kudook̄oti ke bo kuò ben̄it̄ibè péu. Esibiti kóo kp̄àati báa na kè bè d̄eéte bá nè o ãp̄ombè me ns̄umè nè o nit̄ibè. ¹⁸ Sedisad̄emmu kóo kp̄àati s̄enk̄erì dinùu ò do ò d̄ounnè di ndi, ke t̄ète metaummè. Weè me ndo yie nke d̄ò ò yó nyíé n̄ho kp̄eti, ke né w̄ete ke d̄ò d̄ende, ò báa na kéd̄enne omáà de mieke.

¹⁹ D̄è te mí ndi Yiè nKuyie kè m̀ béi nke tú, ò mè nyetenèmmè nh̄ ò d̄ounnè dii nuù ke t̄ète metaummè n do ò d̄ònè mè dè doti o yuu ìnkè nke. ²⁰ N yóó ò dii nt̄ic̄uòti nti k̄oo ta n diè mieke kè nh̄ ò k̄onnè Babid̄onni, kóo bekénè ò n yete mèè kp̄eí. ²¹ O kó bekp̄ar̄inuomb̄e bem̄ou nè beh̄ãp̄ombè bem̄ou bè yóó bè k̄uonè disie ndi, bèè bo yenté kè bèè c̄íéte tip̄it̄i tim̄ou, kè di banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mm̄i béi.

Kuyie nyèmmè kù bo w̄ete k̄éti nyIsidayeribe

²² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmî mómumu nyóó bóóté mutie diemù sètiri yómmè kédeite o kó dipànni dîi pũntè o baku yómmè kédeke ké mù fîi nditãri dieri yómmè. ²³ Isidayeeriibe tãri dieri dîi bè sîi ndi yómmè mme n yóó mù fíimmè kè mùu yènni ibake képeité yebe, kénáá nsétiri kó mutie sààmù, kè tinàti timou boti nhã mu bake ñnkè, ke dieku mu déé. ²⁴ Kè detie ndemouu banté ke dò n tú di Yiè nKuyie nkè múi kũ detie ndierè ke duó nkè desãmpárè kótírí. Míi ãã duó nkè dèè sũ kè dèe kpeí, dèè kpeí kè dèe pórí. Mí ndi Yiè nKuyie múi béi nke yóó tì dòò.

18

Bá wè nè o yuu ndi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ² Yekotinò ònye nye di náámmè Isidayeeriibe tenkè miéke? Ke tú: Bekótíbè càáké yesĩé bényè kè ibí nù nyãrike.

³ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè múi béi. Di ténke í yó nsaké kénáá nde kó dikotinùu Isidayeeriibe tenkè miéke. ⁴ Bá wè o fòmumu bo n nou miéke nke, cice fòmumu nè debire kómu. Wèè cààrè wèè yóó kú.

⁵ Kè wèè wetí ke dõari n dómè, ⁶ wèè í kari yetãrè ñnkè ke yo ntibãdiiti, ò me nyí feu iwũõ Isidayeeriibe bõatenkaanii, ke í sãũ omáà nè otãu pokù, ke í duónè onitipòkù o yónti m̀nni. ⁷ Wèè í cií mbetabè ke yo mbe kperè, ke ãã ténne wèè ò màkenè dibànni ò wè dõunnè dè, ke í yuuku, ke pãã ndikònni bo bè tidiiti, ke daati tiyààti bèè bo yefòkperè. ⁸ Ke ãã í mpènte kéndó bèè ò yietí kénóó, nke yóu meyei, ke bekù timómmaniti, ⁹ Ke tũ n tannò ke dõari n kuó yè mmù ke tã timómmaniti. Ò tú oniti wèè wetí wènwè, de yiè nyó nfòumu, múi béi.

¹⁰ Kè de yiè mme mpèité debire kè dè tu oyeiwe ke kòu benitibè, kè dè dòò dende kó demarè. ¹¹ Kè de cice yie í dòò demarè kè dè kãri yetãrè ñnkè ke di tibãdiiti ke sãũ demáà nè otãu pokù. ¹² Kè dè í ténne wèè dè màkenè dibànni ò dè duó ndè. Kè dè cií mbec̄iribè nè besénnibè ke yo mbe kperè, kè dè fié Isidayeeriibe bõatenkaanii ke dòò isake kperè. ¹³ Ke níi pentè kéndó kécõnte, wenwe kó kubotí ò nfòuà? Ò bo kú, ò dòò ìi sãke doti o yuu ñnkè nke, kòò yóó kú.

¹⁴ Kòo niti me mpèité debire kè dè wùó nde cice dõari m̀èè yei nkó dimáà ke í mè tũnne. ¹⁵ Ke í katí yetãrè ñnkè ke yo ntibãdiiti ke í feu iwũõ Isidayeeriibe bõatenkaanii ke í sãũ nhomáà nè otãu kóo pokù. ¹⁶ Ke í cií mbenitibè ke yo mbe kperè, ke í yuuku ke pãã mmudiì dikònni bo bè, ke daati tiyààti bèè bo yefòkperè. ¹⁷ Kòò í dòò dèè í síé, ke ãã í mpènte kéndó kécõnte, yoo bèè ò yietí kénóó ke tũ n tannò nè n kuó. De yiè mbáá kú o cice yei nkpeí, nhò yó nfòumu. ¹⁸ O cice wèè fèkù betabè kperè, ke yuuku bá ò í dõari mesàà nho kãbe cuokè, wèè yóó kú o yei nkpeí.

¹⁹ Kè d́indi tú: Ba nkpeí nte kè debire ãã í ntõ de cice yei. Debire dõarimu dèè wetí ke tũ n kuó ke dõari ì yèmmè, dende yó nfòumu. ²⁰ Wèè dòò meyei nweè yóó kú. Debire báá tã de cice yei, nde cice me mbáá tã debire yei. Wèè dõòri kè dè wenni n yóó we nyietí mesàà, nwèè dõòri meyei nkóò yietí meyei.

Kuyie nyáúkunnemè ku kãbe k̀nti kè bè bo ndõari mesàà

²¹ Kè ti Yiè Kuyie nyíé kébéi nke dò: Kòo yeiwe wèè me ncèète ke yóu meyei nhò do dõari mè, ke tũ n kuó imou, ke dõari dèè wetí, n dó dè, ò yó nfòumu, ò báá kú. ²² N ténke báá dentení ò do dòò mèè yei. Ò yó nfòumu ò dòò mèè sàà nkpeí. ²³ Mí di Yiè nKuyie n dó oyeiwee kúmáà? N dó wèè yóu meyei nhò dõòri m̀emme kénfòu. ²⁴ Wèè do dõari mesàà nkè wèè me nyóu mesàà nhò do dõarimè, ke kòu benitibè ke tũnne beyeibe dõari mèè yei ò né nfòuà? N ténke báá dentení mesàà nhò do dòò mè. Ò yóó kúmu ò yete mèè kpeí n kpeti ke dòò meyei. ²⁵ Kè d́indi tú mí ndi Yiè nKuyie ndõari dè í wenni: Kénténè d́indi Isidayeeriibe n tú mù: Míi kó medòòrimè í wenná? Dè í dò ndíi kãme s̄nàà? ²⁶ Kè nsà wèè do dõari mesàà nkòò mè

yóu ke dɔ̀rri meyi nke ku, o kó meyi nhò do dɔ̀rri mè mèè kpéi nte. ²⁷ Wèè do dɔ̀rri meyi nkè weè me nyóu meyi nhò do dɔ̀rri mè ke dɔ̀rri dèè wetí, n dó dè, ò yó nfòumu. ²⁸ Ò tãáté mèè kpéi nke yóu meyi nke dɔ̀rri mesàà ndeè te kòò yó nfòu ò báá kú, ²⁹ Bá nè memme díndi Isidayeeriibe kè di tú n dɔ̀rri mè í wenni, mĩ dɔ̀rri mè í wennaà kè di kóme? Dè í tú dí kóme sɪnàà? ³⁰ Dèè te kè n yóó di bekénè díndi Isidayeeriibe bá wè o dɔ̀rri mè dómme. Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ b́ei. Ceetenè ḱeyóu meyi nke t́enke bá ndɔ̀rri dèè bo di bo. ³¹ Yóunè meyi ndi dɔ̀rri mè ḱemáate meyempámmè, di dó ḱékúmaà Isidayeeriibe yáa ba nte? ³² Mí ndi Yiè nKuyie n yí dó òmáù bo kúmè, ceetenè t́unké ḱenfòu.

19

Esekieri kuó ndi kúdabònni Isidayeeriibe kpààtìbè kpéi

¹ Kuyie nkuù n nàké ke tú n kuó ndikúdabònni Isidayeeriibe kpààtìbè kpéi.

² Náké be ke dò:

Nè dimònni di yó do tú diciriciri niiri ndi,
ke duó yedaayè cuokè kè di bí di ɔ́rí kè di ì piú.

³ Ke píi diciriciribii dimáà ke di naá ndiciriciripànni,
kébebíi mupĩmmù, ḱempĩ mbenitibè ke cáá.

⁴ Kè yebotèe keè bè nàámmè di kpéi,
ké di pí ntimáti ḱetónné di ònni kuyĩmpie
nke di kónnè Esibiti.

⁵ Kè kuciriciryòkúu yà kù pààmèmu kù do baà dè,
kè ku yèmmè do bo dèè ìnkè kè dè naá ndetetirè
kè kúu yóu ḱetúóté ku bire terè kédòò diciriciripànni.

⁶ Kè di nfiri yeciricirè daayè cuokè
kénaá ndiciriciridaà kébebíi mupĩmmù
ḱempĩ mbenitibè ke cáá.

⁷ Ke può nsikpààticéi ke può nyekpààtihekè,
kè di konte kufòwáá mpĩ mbèè bo de kó dihei.

⁸ Ke píi mbekúpobè ke dounè
kè ibotí t́ei yehékè dieyè kòbe bèè fité de kó dihei
kè bèè ité ḱecómmú
ké di díi nticùòti
kè tíi di t́ùòti.

⁹ Kè bèè di t́ónnè kuyĩmpie
nkékatè ké di duó mBabidònni kóo kpààti,
kòo di tanné kutàdènkù mièke
kè dè bo yie nkè bè báá keè di tammè Isidayeeriibe tãrè ìnkè.

Bè kuó ndi kúdabònni fínyi kó mutie kpéi

¹⁰ Memme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Di yó do dò nfínyi kó mutie bè buòtí mùmmu menie mborè
kè mù péi mesàà nke ã tifààti menie nsũ mèè kpéi mù borè,

¹¹ Kè mu bakee pũnte ḱeyè mupóó,
kékpenke kénaá nkukpààtipàati,
kénhokù ḱepèèté ibake sonyi
kè ì yómmèe tuòke yewetè,
kè bè mmù bùó mu bake okù mèè kpéi nke sũ.

¹² Kè bèè mù uuté nè kemieke ḱebo nketenkè
kè diyie yiè kèè bíékè kó kuyaakúu mù fùute
kè mu bæe kpéi ḱeduoní,
kè mu baku diekúu kpéi kè muháá nkù còuté.

13 De m̀̀nni k̀̀ b̀̀e m̀̀ fií ntetenkpet̀̀, dikpáà ted̀̀nt̀̀ ìnk̀̀.

14 K̀̀e muhãá mmam̀̀u ỳ̀nni mu mieke ke c̀̀u mmu baka ǹ̀ mu be. Kubaku kperik̀̀u t̀̀nke í mbo mu ìnk̀̀ k̀̀u bo naá nkukpààtipààti. Dikúdab̀̀nni ndi fesáútif̀̀e kperi.

20

Kuyie ndo t̀̀m̀e Isidayeeribe bá ǹ̀ b̀̀e me nyetírím̀̀e ku kpeti

1 K̀̀e d̀̀e mm̀̀ke yebie nyeyiek̀̀e ǹ̀ b̀̀e ti p̀̀im̀̀m̀̀m̀̀e ke k̀̀nǹ̀e Babid̀̀nni dibenni yienni, ot̀̀nk̀̀u nummuẁ̀e k̀̀o diyie pínni yiè. K̀̀e Isidayeeribe k̀̀o bekótib̀̀e mab̀̀e k̀̀ateni m borè ke bo beé mbe kpeti ti Yiè nKuyie. 2 De m̀̀nni k̀̀e ti Yiè nKuyie nni mbéinǹ̀e ke d̀̀: 3 Onit̀̀i f̀̀! Náké Isidayeeribe k̀̀o bekótib̀̀e ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú b̀̀e k̀̀ateni ke bo m beémmaà? Mí ndi Yiè nKuyie n f̀̀umu! N yí yóo yie nk̀̀e b̀̀e m beé ntimat̀̀i. Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i b̀̀i.

4 Onit̀̀i f̀̀! M̀̀i ỳ̀e nha b̀̀e bekéǹ̀e, bekéǹ̀e be ké b̀̀e náké be yemb̀̀e do d̀̀ori ì s̀̀ke. 5 A b̀̀e náké ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú ǹ̀e m b̀̀e tãátém̀̀e, ǹ̀e n taunǹ̀e dii yiè Sakabu c̀̀t̀̀t̀̀e k̀̀be, ké b̀̀e benke mmáà ke s̀̀ mb̀̀e bo Esibiti k̀̀e m b̀̀e nképarik̀̀e ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i b̀̀e te. 6 De yiè ndi m béimm̀̀e ke d̀̀: M bo b̀̀e d̀̀enne Esibiti tenk̀̀e, ké b̀̀e tanǹ̀e dihei m paaté di be kpéi nke s̀̀ ndi tenk̀̀e wenni k̀̀e tidiiti bo ǹ̀e inààke. Dihei ndi dii p̀̀ēt̀̀e yeteỳ̀e yem̀̀u. 7 Dend̀̀e m b̀̀e nàkém̀̀e k̀̀e n d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i b̀̀e te, beè dootóo be b̀̀k̀̀e be yemm̀̀e bo ỳ̀e ìnk̀̀e. Ke b̀̀e nàk̀̀e ke d̀̀: B̀̀e báá sãu mbemáà ǹ̀e Esibiti k̀̀o yeb̀̀k̀̀e.

8 B̀̀e bo dii m̀̀nni Esibiti b̀̀e í d̀̀o k̀̀eyie n kpeti, b̀̀e í nyóu isake kper̀̀e, be k̀̀o m̀̀u í nyóu be b̀̀k̀̀e be yemm̀̀e bo ỳ̀e ìnk̀̀e. B̀̀e me nyí nyóu Esibiti k̀̀o yeb̀̀k̀̀e, k̀̀e m mieke kááté k̀̀e bo b̀̀e ỳ̀m̀̀e Esibiti tenk̀̀e ke káá nke m̀̀nku. 9 K̀̀e n né wént̀̀e n ỳ̀t̀̀iri yàà bo cakem̀̀e, de m̀̀nni ndi n d̀̀òm̀̀e d̀̀e bo yienǹ̀m̀̀e k̀̀e n ỳ̀t̀̀iri báá cake yebot̀̀e ìk̀̀e. Ibot̀̀i b̀̀e do bo ì mieke k̀̀e m b̀̀e benke m máà ké b̀̀e d̀̀enne Esibiti k̀̀o ketenk̀̀e mieke. 10 Mem̀̀me m be d̀̀ennem̀̀e Esibiti tenk̀̀e k̀̀e b̀̀e k̀̀etéǹ̀e dikpáà ted̀̀nt̀̀e kper̀̀e mieke, 11 ké b̀̀e duó n kuó ǹ̀e n tanǹ̀e b̀̀e d̀̀o nkénd̀̀ori d̀̀e k̀̀e d̀̀e yie nk̀̀e b̀̀e nf̀̀u. 12 K̀̀e m b̀̀e duónǹ̀e teom̀̀p̀̀t̀̀e k̀̀o yewe k̀̀e ỳ̀e ndò mmetaumm̀̀e m̀̀e bo mí nǹ̀e be ti cuok̀̀e me k̀̀o mecannim̀̀e. K̀̀e d̀̀e bo yie nk̀̀e b̀̀e banté mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i b̀̀e c̀̀ánm̀̀e. 13 Ǹ̀e mem̀̀me k̀̀e b̀̀e yete n kpeti dikpáà cuok̀̀e, b̀̀e í ntũ n kuó, k̀̀eyete n tanǹ̀e n ỳ̀e mb̀̀e d̀̀o nkéntũ nyè, k̀̀e d̀̀e yie nk̀̀e b̀̀e nf̀̀u. Mem̀̀me k̀̀e b̀̀e s̀̀nk̀̀unko nh om̀̀p̀̀t̀̀e k̀̀o yeẁ̀e. De m̀̀nni k̀̀e m mieke kááté k̀̀e bo b̀̀e ỳ̀m̀̀e dikpáà mieke k̀̀e m b̀̀e k̀̀u páíí. 14 K̀̀e n né wént̀̀e n ỳ̀t̀̀iri yàà bo cakem̀̀e. De m̀̀nni ndi n d̀̀òm̀̀e d̀̀e bo yienǹ̀m̀̀e k̀̀e n ỳ̀t̀̀iri báá cake yebot̀̀e ìk̀̀e, ibot̀̀i b̀̀e do bo ì mieke Esibiti k̀̀e m b̀̀e d̀̀enneni. 15 Mem̀̀me n ỳ̀e ke parik̀̀em̀̀e kuce medérím̀̀e dikpáà mieke ke d̀̀ b̀̀e báá ta dihei n do ỳ̀e n yóo b̀̀e tanǹ̀e di, dii tenk̀̀e naati k̀̀e tidiiti bo ǹ̀e inààke, be k̀̀o dihei dii p̀̀ēt̀̀e yesonye yem̀̀u. 16 Ke ỳ̀e be dootóom̀̀e n kuó, b̀̀e t̀̀nke í ntũ n tanǹ̀e, ke wént̀̀e teom̀̀p̀̀t̀̀e yiè s̀̀ntik̀̀e kperi, k̀̀e be yemm̀̀e k̀̀te yeb̀̀k̀̀e bík̀̀e. 17 K̀̀e mesémm̀̀e né m b̀̀e nni mboǹ̀e, bá n yí mb̀̀e k̀̀u ke b̀̀e d̀̀e páíí dikpáà mieke.

Isidayeeribe í yie nKuyie nkpeti diyie mari

18 Mí ndi Yiè nKuyie k̀̀e n náké be bí dikpáà mieke ke d̀̀: Di bá ntũ ndi yemb̀̀e tié, di me mbá ntũ mbe k̀̀o meborime, di bá ns̀̀nk̀̀unko dimáà ǹ̀e yeb̀̀k̀̀e. 19 Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i di te. Di ntũ n tié nke nyé n kuó kpéi nkénd̀̀ori ì yemm̀̀e. 20 Di nyé teom̀̀p̀̀t̀̀e yiè kpéi, nk̀̀e di ncáá nke tú n kperi, k̀̀e d̀̀e yie nk̀̀e di banté m̀̀i tum̀̀e di Yiè nKuyie nwèè di te. 21 B̀̀e me nyí nyie n kpeti, b̀̀e í ntũ n tié mb̀̀e me nyí nd̀̀ori n kuó yemm̀̀e. Onit̀̀i d̀̀o nkéntũ nyi k̀̀e d̀̀e yie nk̀̀o f̀̀u. Mem̀̀me b̀̀e d̀̀òm̀̀e teom̀̀p̀̀t̀̀e yiè tetir̀̀e kperi, k̀̀e m mieke kááté k̀̀e bo b̀̀e ỳ̀m̀̀e ke káá nke m̀̀nku dikpáà mieke. 22 K̀̀e n né yóu ke t̀̀enneni n yemm̀̀e n ỳ̀t̀̀iri yàà bo cake

mèè kpéí kè n dǎǎ dè bo yiennèmè kè n yètìrì báá cake yebotè m bè dènnení Esibiti yèè ìkè. ²³ Mèmmè n yíé kébéimmè ke pàrikè ke dǎ m bo bè ciè nkè bèè ta ibotí tèi mièke yehèkè yèè í tú be kpèye. ²⁴ Bè í dǎǎ mèè kpéí n kuó yèmmè bè do dootóo n tié nyi kéwénté teompútè kó diyìè detetirè kpèri. ²⁵ Kè dè mboní kè m bè duánnè ikuó * ìí wenni ìí í fòùnkùnkò, ²⁶ kèduó nkè bèè cake bémáá ké nni nfeu be bí ìí tu Mpo. Kè dè bo bè pī nyisié kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nyóó kǔntémè Isidayeribe kó mubǎǎfèù

²⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎ: Dèè kpéí nte onìtì fǎ! Náké Isidayeribe ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú be yembè do n yetírímu sǎǎ ke ínkò m mièke. ²⁸ Bá nè m me mbè tannémè dihéi n do béi nképarikè ke dǎ n yóó bè duó ndi. Diì mièke nke bè yàmè sitǎǎ dièsì simǎu nè detie ndierè ndemǎu yǎ ke dè fié iwūǎ, ke nde ntuǎ tihúúntì fǎǎtì ke dè cou menǎǎ ke íi m mièke. ²⁹ Kè m bè beke ke dǎ: Bá nkó ditenni ndi di dekùmè, kè bèè di yu ke dǎ ditònni, ke me ndi yu nè yíenní. ³⁰ Dèè te kè n tu a bè nǎké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bè báá nsǎūrì bémáá ndi be yembè kǎme ke tǔnne yebǎkè, ³¹ ke yè pǎǎ nyepǎrè ke yè feu be bí ke tuǎ, ke baa saké ke sǐnkùnkò bémáá nè yebǎkè nè yíenní. Ke né yè m bo yóu bembè Isidayeribe kè bè nni mbekù bè kpetaǎ? Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mǐi béi! N yí yóó yie nkè bè m beé ntimatì. ³² Bè toti tì be yèmmè tì í kpaá bo dǎǎ tì tu: Bè dǎ kéndònnè ibotí tèi nyi kénfeu iwūǎ sibǎotenkaanì idéi kpesi nè yetǎrè kpesi. ³³ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mǐi béi nke tú: M mièke bo bè yè kè n youte n nùtè ké mbè baké nè muwèrímú. ³⁴ M mièke bo bè yè diì mǎnni, n yóó bè dènnemu nè muwèrímú, ibotí tèi mièke bè ciété ke bo ìi mièke. ³⁵ M bo bè kǎtenè dihéi terì kó dikpǎǎ mièke kè ti wetínnè titǎbè kè m bè bekénè, ³⁶ m bekénè mèè botí be yembè Esibiti tenkè kó dikpǎǎ mièke, n yóó me mbè bekénè mí ndi Yiè nKuyie, mmǐi béi! ³⁷ M bo mbè cǎmmúnè kupǎǎtì kè bèè tǔnne n taummè kó ikuó. ³⁸ N yóó batemu be mièke bèè yetírì n kpèti ké bèè dènnè dihéi bè bo diì mièke, bè me nyí tati Isidayeribe tenkè. Kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie. ³⁹ Díndi Isidayeribe, mí ndi Yiè nKuyie n tú be mièke bá wè wèè kǎte kénfeu o bǎkè, kè dè nyéútóo kè ti yǎ kè nsǎ kè bè báá yie n kpèti, ke ténke bá ncaàri n yetisààri nè be kó yepǎrè nè be bǎotenkaanì. ⁴⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmǐi béi nke tú Isidayeribe kó kubotí kumǎu, be èi dimǎu mièke bè yó nni mbáá nditǎri sààri ìnkè nke diì tu Isidayeribe tǎri. Dènde n yó ncaúmè be pǎrè, kè bèè nni nduǎ mbe diiti nè tìi keté ke bi nè yepǎrè yèè tu n kpèye. ⁴¹ M bo bè dènnení diì mǎnni ibotí tèi mièke bè bo ndò n kpéi ntihúúntì kufǎǎku natikù kpèti. Nè beè borè nde ibotí tèi yóó bantémè ke dǎ n tú di Yiè nKuyie nke kpa meyei. ⁴² Bè bo banté ke dǎ n tú di Yiè nKuyie m bo wète ké bè tanné diì mǎnni be tenkè bembè Isidayeribe, n do béi nke dǎ n yóó duó nkè be yembè. ⁴³ Dènde bè yóó dentenímè be borime nè mèdǎǎrímè bè sǎū mèè mièke bémáá, de mǎnni kèpè mbémáá meyei mbè dǎǎ mèè kó dimǎǎ kpéi. ⁴⁴ De mǎnni n yóó bè dǎǎ dè, n yóó dè dǎǎ n yètìrì báá cake mèè kpéi nke, dè í yó ntú meyei nnè isǎke kpèrè bè dǎǎ dè kpéi. De mǎnni bè bo banté ke dǎ n tú Kuyie. Mí ndi Yiè nKuyie mmǐi béi.

21

Kuyie nyèmmè kù yóó poté Sedisadèmmu èi kǎbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dǎ: ² Onìtì fǎ! Wèète kubakù cǎnku, diyìè yìèní kèè bíkè kó dikpǎǎ kécau nde kó kutempè nkǎbe ké bè nǎké m pǎǎnǎǎntì. ³ Á bè nǎké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie mmǐi tu n yóó cóu mmuhǎǎ mmu kubakù cǎnku diyìè yìèní kèè bíkè kó dikpǎǎ, kè mùu cóuté ndetekperè nè desūūrè. Bá de kó fehǎǎdènfè báá kú, ke í cóuté

* **20:25** ikuó: Bè náǎ nyìi kuó kpéi ndie nyi tu Kuyie ndo duó nyi nyi Isidayeribe ìi tu bè bo nkù pǎǎ mbèè tu Mpo, dè né í tú Kuyie ndo yè mbè níi bè nkù kù, meè dǎke. Benitìbè bémǎu né do í banté de kó tinǎǎntì mesǎǎ. Kuyie ndó be ndǎǎrímè kù do dǎ bè níi bè tùóté kéceetenè fèǎfè ketifè nfe ké fè nkù fèuté (Mudennimù 13:1-16). Esekieri dǎ ké tí mbè dents, kè nsǎ kè ti wènté Odommu 3:20.

kubakù cànku diyìè yèní kèè bíékè kàbe beməu. ⁴ Benitibè beməu kè bèe banté ke dò mmî mù tâtinne, bá mù í yóó kú.

⁵ Mémme kè n kuónko ke dò: Àù ti Yiè nKuyie! Bè náantemu n kpéi nke tú n nu nnənnè yenáànhántiyè.

⁶ De mənni kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: ⁷ Onitì fǎ! Wēēte Sedisademmu bíékè kékpannè bèè bo n cǎtè nè bèè bo Isidayeribe tenkè, ké bè nàké m pānāānti. ⁸ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yitè ke còmúmu be kpéi nke kpàte n siè ke bo kǎŋ oyeiwe nè osàù kékua. ⁹ N siè yètiní di nàrikù miéke ke bo kuə osàù nè oyeiwe, kékua benitibè beməu, kétúóté Nékəfu kénə kətuəkenè kubakù yóu. ¹⁰ Kè benitibè beməuu banté mí ndi Yiè nKuyie mmî kpàtemè n siè ke ténke í yóó di kpànnə. ¹¹ Onitì fǎ! Sǐnnè a ìikè nè meyeñcaàrimè, m mǐtirì nè kuyonku kè bè da wúó. ¹² Kè bè da beke ke yī: A kuənnè ba? A dò: N kuə ndèè yóó tuəkení kécake benitibè yèmmè de kpéi nke, kè be nəuu bèitè, kè be kǎmbùtì do kè be núu nni ntú bókè bókè, dè kèrinímu, ke tūəkení ke dèè, mí ndi Yiè nKuyie mmî béi!

Kuyie n nàkémè kù yóó kuənnè Isidayeribe disie

¹³ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò:

¹⁴ Onitì fǎ! Náké be m pānāānti ke tú, n sūátəmu n siè kè di narike.

¹⁵ N di sūáté mukòù kpéi nke, ke di anté kè di pǐnti.

¹⁶ N di sūáté ke di anté ke dèèmu, n di sūátəmu kè di narike, kè n di ūté ke di duó nho kòùtì, kòò bo di èi.

¹⁷ Onitì fǎ! Kuó nkéwuotoo ke yé de kó disie bomè n nìtìbè kpéi nke nè Isidayeribe kó sikpàtìbì kpéi, bè yóó wənnénè si n nìtìbè kékua. Kè de dò memme ceuté a yuu.

¹⁸ Dè tu mebennímè diemè mme, mí ndi Yiè nKuyie mmî béi!

¹⁹ Onitì fǎ! Meire a nùtè dikòusiè yóó kónté ke dò kuce mèdémè ndi, mètāāti ketíke, kukòuseú kudiékù kuù firì di cuokè ke kəu.

²⁰ Kè bo donné benitibè kǎmbùtì kè bè nkpeutí ke duò.

Dikòusiè dii bo bá wè o bòrì. N di sūátəmu kè di bo mpǐnti, di narike mukòù kpéi nke.

²¹ Disie, benke a natimè kubakù yóu nè kucànku a yóó cuó mbèè kó dimàà.

²² Mí ndi Yiè nKuyie m múnke yóó meiremu n nəu kè m miéke bè yè ke kǎá nke mánku. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi!

Babidənni kó kpàtì yóó domè Sedisademmu mudò

²³ Kè ti Yiè Kuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ²⁴ Onitì fǎ! Keuté ice idéi Babidənni kó kpàtì yóó tūnnénì ì kékəténì nè o siè, kè de kó ice nwē nyì iténì dii èi, kàa ānnè mecannimè bá kùu ce kó diketírì, bá mèè cannimè kè mè mbenkú dihei marì. ²⁵ De kó ice kó kùmakù nku Babidənni kó kpàtì kó fehāpənnəfe yóó tūnnénimè kédə Aməniibe èi Adaba. Kè kutékù kətənnè Sudaa tenkè Sedisademmu dihei iduotí fité di. ²⁶ Babidənni kó kpàtì

còmú iceyàtii nyi, de kó ice idé keté dè, kètãũ tété ke sààri ipie nke bekù yebàkè ke wéi iwũ kó yè. ²⁷ Kè tété do o nùtè youte kébenke Sedisadèmmu ke dò, bèe cónné sikpàrisèí káfii ndihèi kó yebòrè kéwuotoo, kéhuu fekpàrihúùfè kécónné sikpàrisèí kè sì mbaa Sedisadèmmu èi bòrè, kè bèe dammú kèpénné kuperí nè kudookòti. ²⁸ Sedisadèmmu kàbe bie yó nwúó nde kó mebenkùmè detetirè nde, ke yé bè do bè dàunnèmè dinùù ke dò timati í yóó bè tùðkení, kè Babidànni kóo kpààti yie né bè benkú be yei mbè dòòri mè, mèè yó nte kè bèe bè pĩrmú kè bè dòò tidaati. ²⁹ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m bè nàá nke tú: Di me nni ndennimè sáà di yei nke yetírí n kpèti kè dè feío kè di yei nfeí di dòòrimè memòu mieke, dèè te kè n yóó yóu kè di ta di dootitabè nòu mieke kè bè di pĩ.

³⁰ Fí nhonitikòùti Isidayèeribe kóo kpààti a yie tòónnìmu a yóó yóu di munitikòù. ³¹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú, bè bo deite a kpààtiyítòòdáfè nè a kpààtipìi kàa ceete. Kè bèe déúkùnne wèè do kénni kékékùnne wèè do de. ³² M bo pònte Sedisadèmmu pái pái, kòo naá nyedobuò, de kó kubotí mu nyí buoté diyie mari, kénkémúnè n duó nkè wèè bo bekénè kútenkù ò bo tuàkenímè.

Kuyie nnàkémè bè yóó domè Amòniibe mudò

³³ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Onitì fí! Amòniibe daú benitibè mbe, náké be m pãánaantì ke dò: N sũtému n kòusiè ke dèè, n di sũtè mukòù kpéi nke, ke di anté, kè di pĩnti. ³⁴ Bè yó ndakenè mebenkùmè siyáàbìsì kòme mme kè bepããsoumbè bè nàá nsiyáàbìsì kè de yièe tuàke kè disiè do beyeibe fñní, kè munitikòùu kũnté. ³⁵ Di mmònni bèè kpànnè be se, bè yènni dii èi mieke nke n yóó bè bekénèmè, be èi bè bè peité di. ³⁶ M bo bè yè kemieke kè bè fùùte m mieke kó kuyaakù kùù dò mmuhãá, kè bè duó mbeyeibe, bekòubè kè bèe bè kùò bemòu páií. ³⁷ Kè muhãá mbè còuté kè be yĩ ncóú nképònté be èi mieke, bá òmòu ténke báá dentení be kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

22

Sedisadèmmu èi kàbe dòòri ù sòke

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onitì fí! Mí yè nha bekénè Sedisadèmmu kó diheì kàbe, benitikòùbè. Bekénè be kè bè benke be sòke be dòòri ù. ³⁻⁴ Náké bè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: De kó diheì kàbe tú bèè cou bembe menitiyíi mbe tenkè mieke, ke dòòri sibòatenkaanì ke sìnkùnko bemáà. Bè sũũ mmunitikòù mmu ke naá mbeyeibe ke yóó duó nkè be beénti yiè tuàkení mecãã. Dèè te kè n duó nkè yehèkè détiyè nè yè tóónyè kàbe kè bè bo mbè daú, kè ifeì bè pĩ. ⁵ A càke a yètiri ndi, a yei mmeè sũũ, dèè te bèè détiri nè bèè tókè kè be bo nda daú.

⁶ Isidayèeribe kpààtibè bèè bo Sedisadèmmu èi mieke, bá wè ò cou mmenitiyíi mme ò mòke mèè kpéi muwèrímú. ⁷ A èi kàbe senku be cicebè mbe nè be yòbè ke fèũnko bepòòbè bèè kàtení ke bè bonè, ke diinko mesémmè iciribí nè bekúpobè. ⁸ Bá bè í mòke n cìètè kó kufõwaá nke wúó nteomòpùtè kó diyie detetirè kpèri. ⁹ Be mieke kè benitibè mabè tounko betòbè tináantì ke bè kòù, ke katì yetārè ñnkè ke yo ntibòdiiti ke dòòri isòke kpere. ¹⁰ Kè betòbè dàunè be cicebè pobè, kè betòbè dàunè benitipòbè be yòntì mònni. ¹¹ Kè betòbè dòòri isòke kpere nè be kàbe tòbè pobè. Kè betòbè dàunè be bí kó bepobè. Kè betòbè dàunè be tábè nè bè bè wè mbe cice. ¹² Kè bèmabè yietì kè bè kòù betòbè, kè wèè pènte otòù o kpere ò ndó kécõnte, yoo bèè ò yietí kénóó. Kè betòbè fèkù be kàbe kpere ke yè n kpéi mmí ndi Yiè nKuyie mmũ béi.

¹³ M mèiri n nùtè nte Sedisadèmmu nitibè dòò mèè yei nkpéi nnè bè còú mmèè nitiyíi kpéi. ¹⁴ M bo wèstení dii yiè be bíékè bè bo mmòke dikòmbùò kètèí mbe baa nke m baaòà? Mí ndi Yiè nKuyie mmũ béi nkè dè yóó dòò. ¹⁵ N yóó cièmmu benitibè bèè bo Sedisadèmmu mieke kè bèè ta ibotí tei mieke yehèkè teyè mieke yèè í tú be kpere. De mònni kédenne meyei nSedisadèmmu èi mieke. ¹⁶ Kè ibotí tei bè wènté detetirè, kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie ndònnenèmè Sedisademmu kàbe timátihũũtì tìi mu nyí bàte

17 Kè ti Yiè nKuyie nyíé ke m béinnè ke dò: 18 Onìtì f́! Isidayeeribe n dò ntimátihũũtì nti tìi kpaá kàkénè mutáá nnè mebierime nè disòwũḍ nè timáti nè dibierimínni. Bè me ndò nke kpaá kàké ke ã diònni mieke. 19 Dèè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tu: Bè mè nnaámmè timátihũũtì tìi kàkénè tìnti mutáá. N yóó bè wènné kétéímmu Sedisademmu mieke. 20 Bè ãḥ wènné mèè botí timátihũũtì nè mebierime nè disòwũḍ nè timáti nè dibierimínni ké dè ãnné muháá mmiéke kè dèè yiete kébate. Mèè botí nku n yóó di tíímmè kè m mieke di yè, ke di tuò nke di yiete. 21 N yóó di tíímmu Sedisademmu èi kécóú, nké di yè kemieke ké di tíí muháá nké dí yiete. 22 Timátíũũtì ãḥ yiete mèè botí diònni mieke di yóó me nyiete Sedisademmu mieke kébanté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmũ di yè kemieke.

23 Dè kó difõnkúò kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: 24 Onìtì f́! Náké Sedisademmu èi kàbe ke tú be èi dònne ketenkè fetaafe í niu kènke, m mieke bo bè yè dù yie bè yóó kpeímu ketenkè fetaafe í niu kè kãme. 25 Be kó bekpààtibè sàáténè yecírìcìrè nye ke kontí ke pĩ mbenitibè ke kòu ke tóu be kpàti kè be kúpòbè sũũ mbe èi mieke. 26 Kè be kó ikuó niúbè càari n kuó ke s̄nkũnko n c̄t̄ètè, be ténke í baàti dèè tu n kperè nè dèè tu s̄ontíke kperè, bè í baàti ikuó yete dè nè ì yie ndè, ke bùtinné teom̄pùtè yie kpeti ke càari n yètìrì be cuokè. 27 Be kó bekpààtibè sàáténè yekpamaà nye ke kòu benitibè ke tóu be kperè. 28 Bèè yè mbè tu m pããnaànti náam̄bè kè bè pũḍ tibítì kè bè benkú meyáabisibenkùmè ke náá nsiyáabisí. Ke níí nnáá nke tú: Ti Yiè nKuyie nyé! M me nyí béi tìmatì. 29 Kè kuyonku píe ndihèi dimòu mieke nè muyóó ke f̄ẽũnko besénnibè nè becírìbè ke fekú bepòḍbè kperè nè muwérímú. 30 Kè n wammú be cuokè wèè bo pénné kuperí kédòò kudookòti ke cómmú ké m baao kédèetè o kàbe nè o èi, kè m báá di kùò, m me nyí pètè òmòu. 31 Mèmmè m mieke di yèmè kè n di tuò mmuháá nke di kùò, kè di d̄òri dè do di yò ñnkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ mè dòò.

23

Kuyie ndònnenèmè Sammarii nè Sedisademmu yemancéndúò

1 Dè kó difõnkúò kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: 2 Onìtì f́! Benitipòbè mabè beè do bo bèdébè ke wè mbe yò. 3 Bè do kpaá ke bemmu kényúúkú nkéya nhEsibiti, dende bè kàkémè be c̄ñc̄rè ke wẽũ mbe mieserè. 4 Oketiwe yètìrì tu Oodaa, kòo nantè kperì tú Oodibaa, kè m bè tieke, kè bè m peiténè ibí initidaaì nè initipòì. Oodaa benkú Sammarii nwe, kòo nantè Oodibaa benkú Sedisademmu. 5 Kè Oodaa n yete kéwammú yedac̄t̄è nhAsidii kó behãpòmbè, 6 bèè dàátì tiyaàwũḍtì, kùmàndáàbè nè bebeémbè diebè, bedapùnsáátibè, meyeñcátímè yembè, besãndèèbè. 7 Kòo yie nhAsidii behãpòmbè iwẽĩ yembè bemòu késãũ omáà nè be bókè o k̄ntì yàùti mèè kpéí. 8 Kè baa nsókè ke d̄outinè benitidaabè ò do keté dè Esibiti bè do kàké dè o c̄ñc̄r̄n̄n̄i kéwẽũ o mieserè, kòò benke mùu fòm̄mu yeimu. 9 Mèmmè nh ò ãnnémè o dac̄t̄è nhAsidii kàbe ò d̄ó bè n̄ou mieke. 10 Kè bèè ò daté kécónnòò o tetìrì kéfiete o bí initidaaì nè initipòì kòò kùòne disie kòò yietí o yei, nkòò bo ndò mmebenkùmè benitipòbè tòbè kpéí.

Sedisademmu èi kàbe dòúmmè

11 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Dende kó dimàà do d̄òri o nantè nuò mmiéke nke, bá nè memme kòo nc̄t̄éké nè o kó kukõnyaautoo mieke kénd̄outi d̄outinè benitidaabè kè dèè p̄ètè o kóo kòtì kperè do dòmmè. 12 Kòo benke Asidii kó bedapàmbè o k̄ntì yaumè, kùmàndáàbè nè bebeémbè diebè nè behãpòmbè iwẽĩ yembè bèè dàátì tiyaàwũḍtì nè besãndèèbè, bedapùnsáátibè bemòu. 13 Kè nni nsó mbè sãũ mbemáà ndi bedé kè be borime do mmè máà. 14 Kòo sãmpòu kperè dèè d̄òke tonté kòo yà bè wàrinèmmè mewũḍ mBabid̄onni kó bedapàmbè kó tifèntì. 15 Kè bè bou yenaakũḍ mbe ka ke bou tiyaàbomboúntì be yò, kè be

nuo ntònni bekràrinuambe kpeyi kōme, ke dònne Babidanni eì kó bedapàmbè dòmme be cie. 16 Kòo bè kōũ fenònfè ke pànkèe bè ðake ké bè nànkoo mudoummu. 17 Kè bèe katení kè bèe wēnné didòu kè bèe ò càke kòò sīnkūnne kédeè kòo bè pè. 18 Kòo bè benke ò dauti dautinèmmè benitidaabè kè bèe yà o fei, de mōnni ndi nh ò pèmmè n do pè mmèè botí o kóo kótì. 19 Kòò né ðake sòoté ke cánni cánni ò do dōorimè Esibiti o sapànti mōnni. 20 Ò do bè ðakemu ké mbè dauti dautinè iwũō tēmè, sāmmarímú nè sisēī de kōme.

Kuyie nnàkémè kù yóo wēte képotémè Sedisademmu eì kabè

21 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Ò do wēte kéndauti dautinè benitidaabè mbe ò do dōorimè nè dimōnni Esibiti bè do kàké dè o cīncīnni kéwēũ o mieserè. 22 Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n nàa nhOdibaa ke tú: N yóo duó nkòo dacīè nhò pè nyè, yeè wēētení o bíékè tipíiti timou kóò kpannè. 23 Babidanni kabè bemou, Kandee omou kabè, Pekadi eì nè Soaa eì kabè nè Koa nè Asidii kabè, bemou bedapùnsáatibè nè kùmàndáàbè nè bebeémbè diebè nè behāpòmbe iwēī yembè nè besāndèèbè be mieke yóo ò yèmu. 24 Kè kubakù you kabèe ítēnni nè sīkpàrisēī sidiesi nè sisāmpòsi nè behāpòmbe tipíiti timou kabè nè tidapíiti nè yepikè, ke da do mudoò kè m bè nda duó nkè bè da bekénè be kuó dòmme. 25 M mieke bo da yè kè n duó nkè bè da pī nnè kemieke ke kéeté a ònni nè a to, a kabè bèè bo nkpaá kè bèe bè fié képímmú a bí initidaai nè initipòì, bèè bo yenté kè muhāā mbè còuté. 26 Bè bo dáté a yààti kédeite a sātì. 27 De mōnni kàa yóu mufòmму yeimu nè a bo ndauti dautinè benitidaabè a do ketémè Esibiti tenkè a nònfè ténke bá mbo be bíékè, a ténke bá ndenniní Esibiti tenkè kpéi.

28 Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi nke tú n yóo da duó nha í dó bèmbè a pè mbè. 29 Kè bè da benke mepómme kéfiete dèè do tú a kó mucóntimu, ke da cónnó a tetirì, kè bèe yà a fei, ké da wenté mufòmму yeimu yiè, onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè. 30 Dende kó dimàà yóo da tuakení a cánni cánni mēè kpéi nke ke taunnè ibotí tei, ke fié be bókè. 31 A tūnne a kóo kótì kó kuce nku, deè te kè n yóo da niinnè ò yànnè fèè bòòfè.

32 De kó febòòfè cūmpúrimu ke wēte ke pèkè nè fe kpéi mbè bo da daá ke yé fè piékémè féi!

Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi.

33 A yóo fè yà kémuó mmeyèncààrimè mme nè kufōwaá nnè keisòukè, a kóo kótì Sammarii fe nyā.

34 A yóo fè yàmu kékúótóo páíí ké fè dōmmú nè a nù nke wérí, kétúóté de kó yewétiyè ke yórinè a me. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi.

35 Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: A n yèmmu ke m bùtínné, deè te kè n tú mufòmму yeimu nè a cánni cánnimè dè doti a yuu ìnkè nke.

Kuyie ncaummè Oodaa nè Oodibaa

36 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onìti fí! Míu tu a bekénè Oodaa nè Oodibaa ké bè kpannè isòke bè dòòri ì kpéi. 37 Ke yé bè cánni cánnimè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kōme mme ke kùò benitibè, ke fié yebókè, ke yè fié be bí initidaai nè initipòì nè bè do m peiténè ì ke ì cóu. 38 Ke né ðake yiè ke sīnkūnne n cīètè de kó diyie dimàà mieke, ke wènté teompútè yiè detetirè kperi. 39 Bè feu dii yiè be bí yebókè, de yiè ndi bè tamè mí ndi Yiè nKuyie n cīètè ke tè sīnkūnne. Bè de ndòò n cīètè mieke! 40 Kè nù ntōnnè kè bè yùní benitibè yehekè détiyè kabè, bè bè nàké dii mōnni de kó tináantì bè í nwuakéní kénsó mbè wùò ke ànnè còróò ke sàri. 41 Ke kàri detēī nsààrè ìnkè, kè tidiiti ìkú nè tihúúnti nè mekùò n do bè

duó ndè. ⁴² Kè kunitisũkù nwékíí ke í yĩ̀kù tìmatì, kunitisũkù kùù yènní dikpáà tɛdɔntɛ kperì bíékè ku kpéí, ke bè ṹnné sinéí ke bè òò nyepìkè sààyè. ⁴³ De m̀nnì kè n d̀: Bèè d̀uti d̀utinè benitidaabè ke s̀oté beè kpaá ke s̀akè bè d̀uti d̀utinè benitidaabàà? ⁴⁴ Kè bè k̀rì de kó benitipòbè mufòmmu yeimu yembè borè, bè k̀rì m̀è botí benitipòbè t̀bè bèè d̀uti d̀utinè benitidaabè be boràà? ⁴⁵ Bèè borime wenni bè yóó bekénèmu de kó benitipòbè bè bekùnè m̀è botí benitipòbè t̀bè bèè d̀uti d̀utinè benitidaabè nè benitik̀ùbè, ke yé bè d̀uti d̀utinè benitidaabè m̀e ke k̀ù benitibè.

⁴⁶ Mí ndí Yìè nKuyie mm̀i béi nke tú, bèe tíí ndibeént̀nnì ké bè bekénè ké bè tanné kuk̀mb̀doróo mièke k̀fèke be kperè. ⁴⁷ Kè bèe bè bùótí yetárè ké bè fié k̀kuo be bí initidaaà nè initipòì ke cóu m̀e c̀í. ⁴⁸ De m̀nnì m bo denne isàke kperè be tenkè kè benitipòbè t̀bèe banté ke t̀nke bá nd̀ori de kó isàke. ⁴⁹ Bè d̀ò ì s̀ake doti be yò ìnkè nke. Bèè yóó t̀ meyi mbè d̀ò mè ke fié iwũ̀ yeb̀kè me kó tiyeti, kè di banté ke d̀ò n tú di Yìè nKuyie.

24

Kuyie nd̀onnenè mè Sedisadèmmu tekṹmbotè t̀èè nirimè

¹ Kè dè mm̀ke yebie nyèwèi nè bè ti p̀ímmè ke k̀nnè Babid̀nnì. Dibenni wéínnì kóo t̀nkù p̀ínwè, diyìè p̀ínnì yìè, kè ti Yìè nKuyie nnì mbéinnè ke d̀: ² Onitì f̀! Ẁri yíe nkó diyìè ké ndí yé, yíe nwe Babid̀nnì kóo kpààtì yóó domè Sedisadèmmu kóò pi. ³ N nìtìbè tu itookperì yembè m̀e, náké be dináàh̀ántìrì. Náké be ke d̀:

Mí ndí Yìè nKuyie mm̀i yè nha d̀ò de kó m̀benkùmè.

Á tíí mmuháá nkèdekè, k̀saa ntekṹmbotè k̀ánnè menie,

⁴ k̀ánnè te mièke imaa nsààyì,
nyekpèrè nè yebaayò de kpeyi,
nè yekũ̀ yèè tu yesààyè.

⁵ Á t̀áté ipemàa nyì tu isààyì
ké ì ánnè tekṹmbotè mièke
kétíí mmuháá nkè t̀e f̀ante k̀wènnénè yekũ̀,
demou k̀ébi.

⁶ Mí ndí Yìè nKuyie m béimmu ke tú:
Sedisadèmmu k̀be tú benitik̀ùbè m̀e,
bè bo yà! Be èi d̀nnè tekṹmbotè t̀èè nirimè t̀ nte,
bá bè í yóó na k̀éite d̀èè nirimè
yóóté te maa nké nyì d̀èi ima ima, a báá soó nkùmakù.

⁷ De kó diheì k̀be cóu mm̀è nitiỳ nkpaá feímu,
mè cóu dipèrì ìnkè nke,
mè í cóu nketenkè ke d̀ò nkèè mè sũ̀toò,
òm̀u me nyì mè dàtínnè mutáá.

⁸ N d́ m mièke bo bè yèmmè m̀e kè m bè pèite,
dèè kpéí nte n yóumè kè bè cóu mm̀è ỳ ndipèrì ìnkè
kè mè feío bá òm̀u í mè dàtínnè.

⁹ Dèè te mí ndí Yìè nKuyie nkè n tú:
De kó diheì k̀be bo yà,
bè cóu m̀enitiỳ m̀e kè n yóó bè t̀uò mmuháá.

¹⁰ Tíí nyidéí, k̀t̀t̀inne muháá
nkébénnè imaa nkè ì bi mesàà,
nkàa c̀te k̀yóu kè yekũ̀ c̀uté.

¹¹ Kàa dèè á saa ntekṹmbotè tekpetè muháá nỳnkè
kè t̀e bi k̀wũ̀tè,

meyóò mmèè bo te miεke kè mèe yè,
dèè nirimε kè dèe deite.

¹² Bá nè a yóó me ntè pūñnémè muhāá ndèè nirimε dè í yóó deite. ¹³ Sedisadεmmu! A kabe kó mufòmму yeimu muù da sīnkūnne, kè n dó ke da wénkūnne, a me nyí yie nkè m bo da wénkūnne, a ténke í yóó wenke ke nkémúnè m miεke bo da yèmmè ke káá nke mànkú. ¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi nkè dè yóó dāò, n ténke í yóó pī m mää, mesémmè í yó m pī, n yí yóó kuó nhòmòu mesémmè. N yóó bekénè bá wè o dāòrīmè dōmmè mme. Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

Kuyie nduómmè kè Esekieri pokù kú

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dā: ¹⁶ Onìti fō! N yóó deitemu metòntōmmè wèè da duò ndiwèi, a me mbáá kari mukūū, nha báá kuó, tinōnnieti báá yenni a nuo. ¹⁷ A mmítiri amáa borè, a báá kari mukūū. Á bou a yaàbomboúnkú a yuu, kéníe a neùti, a báá káá nha deēnfè, a me mbáá di bekúdaumbè tóni tū diiti.

¹⁸ Kè nní nnáánnè benitibè dikūnweñni, kè m pokù yàà kú kuyuoku, kè dèe wenté kè n dāò Kuyie nwee n nàké ti. ¹⁹ De mōnni kè bè m beke ke dā: Ti náké a dāori mēè benkūmè benkú mù? ²⁰ Kè m bè nàké ke dā: Ti Yiè nKuyie nkuù tu: ²¹ N náké díndi Isidayεeribe kunku ti Yiè nKuyie nkù tu mù: Kù tú kú yóó yóu kè bèe sīnkūmму ku cīètè, tēè di āā tefentè, tēè tú di kó diwèi, di yèmmè naatinè tē. Di bí initidaai nè initipòì ìì kpaá de kó dihei bè bo ì fié. ²² De mōnni kè di dāò ndo dāòmè, di báá káá ndi deēmbi, di me mbá nyo ntidiiti bekúdaumbè di touni ti, ²³ kémbou di yaàbomboúnti di ya ke nie di neùti, di me mbáá kari mukūū nyoo dí nkuó. Di dāori mēè yei mbo nte kè dí ncítiri kénwē ndimou ke mítiri. ²⁴ Mí nhEsekieri n tú mebenkūmè mme di kpéi. N dāòmè di yóó me n dāò. Kè dè tūàkeni di mōnni di bo banté ti Yiè nKuyie ntumè ti Yiè nKuyie.

²⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke dā: Onìti fō! Bè yóó paamu n cīètè tēè bè āā tefentè. Tēè tu be kó diwèi, be yèmmè naatinè tē, bè dó dè nè be yèmmè memou nè be bí initidaai nè initipòì. ²⁶ De yiè wèè bo yenté ò bo kateni a borè ke bo da náké de kó tináañti. ²⁷ De yiè a nuù yóó wēte ketaútému kaa bè nàkénè, de yiè a nōndenfè ténke í yó ndari. A yó ndò ndibenkèri ndi be kpéi nkè bèe banté n tūmè di Yiè nKuyie.

25

Kuyie kpannè ti Amōniibe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dā: ² Onìti fō! Wēēte Amōniibe bíékè ké bè kpannè, náké be m pāānāañti. ³ Á bè nàké ke dā: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bèe kénté kékeè n yóó bè nàké ti. Bè do sīnkūnne n cīètè kè bè ndaúmu, kè Isidayεeribe tenkéè dāúnko kè bè ndaú, kè bèe pīmmú Sudaa kabe kè bè ndaú. ⁴ Deè kpéi nte kè n yóó bè āānné diyie yiè kèè bíékè kabe nou miεke, kè bèe cōnné be āāpōnkàrè be tenké miεke, kénhā be tenké miεke, kényo mbe diiti ke yè mbe naamiè. ⁵ M bo duó nkè Adabaa tenkéè naá mbè cēmmù dè yōyóbè, kè Amō tenkéè naá ndipedie. Kè di banté n tūmè di Yiè Kuyie.

⁶ Mí ndi Yiè nKuyie n tú meyi ndo do dii mōnni Isidayεeribe kè bè n daúmu ke péu sinou ke au ke yānku ke senku Isidayεeribe tenké. ⁷ Di mōnni n youte n nōtè nte be ñnkè ke bo bè duó nyehékè teyè kabe kè bèe feke be kperε ké bè dēnne ibotí tei miεke ké bè kùo, ké bè dèè. Kè bèe banté n tūmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nkpannè ti Mōabu kabe

⁸ Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì Mōabu tenké kabe nè Seii tenké kabe bèè do náá nke tú Sudaa kabe í cáānnè ibotí tei. ⁹ Nè de kpéi n yóó piitemu yehékè yèè pi Mōabu tenké, de kó yehékè ténke í yó ntú yehékè be tenké miεke, bè bo yè pūo nyemou ketaunnè yehékè sàayè: Beti-Yesimoti nè Baadi-Meōō kēnto kētuakēnē Kidiyataimmu. ¹⁰ Diyie yiení kèè bíékè

kəbe mbe n yóo duómme de kó yehəkè kè bèe yè tieke, kéwēnnénè Aməniibe kè bè ténke bá ndenniní be kpéí. ¹¹ N yóo bekénemu Məabu tenkè kəbe kè bèe banté n tùmè di Yiè Kuyie.

Kuyie nkpannè ti Edəmmu kəbe

¹² Nte mí di Yiè nKuyie n náá ntì Edəmmu kəbe: Edəmmu kəbe pèite bè pèi Suda kəbe ñnkè nke, bè càkemu mediè mbè peite dè. ¹³ Deè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n náá nke tú n yóo youtemu n nùtè Edəmmu ñnkè kékuə benitibè nè iwūō Temaa ei nè Dedanni kperi dè bo dounko, bè bo fié ye nitibè. ¹⁴ N yóo duó nkè n nitibè Isidayeribe be peite m pèi Edəmmu kəbe, bè bo bè dōō m miəke bè yè, ke bè cúté kè dè māmè. Kè bèe banté nh òō peite mēè botí, mí ndi Yiè nKuyie mmū bēí!

Kuyie nkpannè ti Fidisitēēbe

¹⁵ Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì Fidisitēēbe: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè mē ndómè kémpēiri be dootitəbè sáà ke bè sēnku ke bè nīi nke dō ké bè kùə ké bè dèè. ¹⁶ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú n yóo youtemu n nùtè be ñnkè, kédeite Kedetiibe kəbe, kékuə kukó mpémmè kəbe bèè sùó. ¹⁷ M bo bè pèite kè dè n yóu, ké bè poté mediè nde mōnni kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie.

26

Kuyie nkpannè ti Tiiri ei kəbe

¹ Kè dè mməke yebie ntepiítè nè dimáà nè bè ti pīrmè, otānkù yiè ketiri yiè kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dō: ² Onití fō! Tiiri ei kəbe daúmu Sedisadəmmu kəbe ke tú: Wūōō! Sedisadəmmu pənte, benitibè beməu do ke nkəri di kpàti kpéí, bāmbà ntī né ti te, bè ti pàamu. ³ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: N yitè ke cōmmúmu Tiiri ei kəbe kpéí nke yóo duó nkè ibotí péuu bè do mudoò, biè nní bo mpēnkóo kè betəbè beè tūdkūni yenéññirè òmmè dāmèèrì, ⁴ kəpənte Tiiri ei kó kuduotí nè di cēkperí, ke káuté mutáá nkè kupèrikùu feítóo, ⁵ kénsoke dāmèèrì cuokè kè beyīndiimbè nye mbe ditirè. Yehəkè teyè kəbe bo bè pənte. Mí ndi Yiè nKuyie mmū bēí! ⁶ Tiiri ei kó besapəmbè bèè bo mbo dikpáà bè bo bè fié kè bèe banté n tùmè di Yiè Kuyie.

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie mmū bēí nke tú: M bo duó nkè kubakù yóu kóo kpàati Babidənni ei kou Nebukannesaa wèè kpeñni ke pēēté bekpàatibè təbè, kòò kəteni nè sisēi nè sikiparinasēi nè besāndèèbè nè behāpəmbè péu nè benitibè péu. ⁸ Tiiri ei kó besapəmbè bèè bo mbo sihekési bè bo bè fié, kəpénné kudookəti kédammú mutáá nkéonné Tiiri ei kó kuduotí ké ndi pi nè tidəpiti. ⁹ Bè bo cónné be kpàrisēi kéfi nTiiri ei kó iduotí kè sī puə nsicēkperí. ¹⁰ Be naasēi sū ke í sénni bè bo ntatiní di mōnni Tiiri ei kó yebòrè bè òō ta mēè botí bè dùute di ei kó yebòrè. De mōnni mutáá mbo di dátinné kè si nampoo nte kè di duotí sántè. ¹¹ Be sēi kó yekpèètè bo puə ndi ce iməu, kè bèe fié di nitibè kébuó ndi tenkaanì diesi ketenkè. ¹² Kè bèe ei di kpàti nè di potanti képuə ndi duotí képuə nsicēi sààsì kéútóo di tārè nè timunnanti nè di táá mmenie mmieke. ¹³ M bo kūnté be ye, bè ténke bá nyo bè biemmè tikùtidùuti. ¹⁴ M bo duó nkàa ná nkupèrikù kénfeió kè beyīmpīmbè nye mbe ditirè a ñnkè, bá òmòu ténke báa da maá. Mí Yiè nKuyie mmū bēí!

¹⁵ De kó difənkúò kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Tiiri ei kpéí nke dō: Bè bo bè do di mōnni ke bè kòute kè bè nkuò, bè bo kuò de kó dihei miəke benitibè de yiè. Ketenkè kèè soké dāmèèrì miəke, ke ekè bo sántè. ¹⁶ Nè tii bo bè tūkeni ti kpéí nkufōwáá mbo auté dāmèèrì také kó bekpàatibè, kè bèe cúténi be kpàatikarè ñnkè ke dáté be yaàsàati tii kpē, nkénkari ketenkè ke kpeuti kè be kōmbùəti duò. ¹⁷ Bè bo kuó ndikúdabōnni a kpéí nke dō:

Wúó! Dihei di yètiri do fei dāmèèrì miəke
kè di kpeñni kè bè di dé,
di ténke í kpaá.

18 De yiè dè bo kpei ketenkè kèè soké dàméèrì mièke ke kàbe,
kè be kãm̀bùàtì nduò tì da tùòkení ti kpéí.

19 Mí di Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo d̀òò Tiiri èi kè dì naá ntidobontì, kéndònnè yehèkè benitibè í ã yè. N yóó duó nkè ketenkè fũ̀ò kó menie mmeè yenní ke dì dàtínné, 20 kè di wènnénè ketenkè fũ̀ò kàbe bèè do bo nè dimònnì bè ã dè, kàa mbo ketenkè fũ̀ò yehèkè m può nyè nè dimònnì ye kãm̀. Kè dì mbo ketenkè mièke ke ténke báá wète kéãnné ketenkè ìnkè. 21 M bo di d̀òò dè bo do benitibè kãm̀bùàtì, di ténke í yó nkpaá bá kè bè di waá mbè ténke báá di yà bitì. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ̀i béi.

27

Bè kuó ndì kúdabònnì kuce m̀edérimè Tiiri èi kpéí

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke d̀ò: 2 Onitì f̀í! Kuó ndikúdabònnì Tiiri èi kpéí nke d̀ò:
3 Díndi Tiiri èi dìi bo dàméèrì nùu ke d̀òòrinè yehèkè teyè yèè soké dàméèrì mièke nè yèè ò t̀òkénè kupotaá. Mí ndi Yiè nKuyie n tú Tiiri èi dìi do náá nke tú:

Di tú bàtòò wèè p̀èxéte betàbè kuwenniku.

4 Di do soké dàméèrì cuokè nke,

kè bè di maá kè dì wenni mesàà.

5 Senii t̀àrì kó detekperè bè tu dè sipèrésì,

bè de ndòònnè de kóo bàtòò,

kétúóté Dimaa t̀àrì kó detekperè

kédòònnè kupààti kùu t̀ò kuyààkù.

6 Kè bèe d̀òònnè Basã kó detekperè kó idéi

tidapentì tì p̀ààtinnè menie.

Kóo munnénè Kitimmu ekè yèè soké dàméèrì mièke,

de kó detie mbè tu dè sipèrésì,

de kó idéi, ke c̀ìéké de mièke sipápáheú.

7 Kè bèe ò cónné Esibiti èi kó kuyààkù

kùu dùòkenè mupààkonkperímù ke kpè.

Kè Edisaa ekè yèè soké dàméèrì mièke,

kè ye kó tiyaàsòùtì nè tì wũ̀ò,

ke d̀ò mmek̀òcèburime nè tì berí kè tì ò dàátí.

8 Sidonni nè Adifadi kè de ekè kàbe ò piú

kè Tiiri èi kó mecìi nyembè bo o mièke kèpí mmutòmmù.

9 Kè Kebaadi kó behèikènkótibè nè be kó beyántibè

kè bè bo o mièke koò d̀òòri. Bàtòòbè bemou

do cómmù Tiiri èi borè nde ke do nho potantì.

10 Perisi nè Dudi nè Puti

kè de kó behããpòmbè bo, be kó behããpòmbè mièke

ke nuu mbe d̀òpìtì nè be pikè o èi mièke,

kè dèe ò duó ndiyeticèèrì.

11 Adifadi èi kó behããpòmbè wènné o èi kàbe ke baa o èi kó iduotí kè Kamadi èi kàbe cómmù yedèrè ìnkè ke nuu mbe d̀òpìtì o èi kó iduotí ke dì yèútí kuwenniku.

Dik̀atidieri do bomè Tiiri

12 Kè Tasisi èi kàbe bèè do Tiiri èi kàbe potantì nè mebierime nè timátì péitì nè timátì mómmòntì nè dibierimínnì. 13 Yafã nè Tubaadi nè Meseki kè bè bè donnè tidaatì nè disòowũ̀ò kó tinentì, kè bè cèkiinè be potantì. 14 Kè Beti-Tokamaa èi kàbe bè duó nsisèí s̀ìl dèrì sikpàrinaasèí nè bè do dekù s̀ì, sisèí deke sãmmarímù kè dè pié s̀ì. 15 Kè Didanni èi kàbe be d̀òòrinè kupotaá, nyehèkè péu ketenkè kèè soké dàméèrì mièke ke kpèye sũ̀kùyè taà be cie dik̀atìrì ke bè yietí yepápànì nè tinentì péu bè d̀òònnè tì detekperè, desòùrè kó tidabèti.

16 Kè Edammu kàbe péu tɔu tinenti péu nè yetásààyè yèè dò ntitookāti nè yèè dò nfetònfè nè tiyaàwũṣ̀tì nè tinenti tìi kpè nnè tiyààtì tìi dùòkenè mupààkonkperimù nè ideí wũṣ̀yì ìì bo dàméèrì mièke ke ceekiinè tipotanti. 17 Sudaa kàbe nè Isidayeeribe kè bè bè fiitinè tidiiti tibotí tibotí nè mecekùò nnè mekùò nnè tihúúntì kufṣ̀ṣ̀ku natikù kpèti. 18 Kè Damaasi kàbe do mbe potanti tì sũ mèè kpéi nnè tikpàtì tibotí tibotí kè bè tɔunko menàà mbè tu mè diféè, Edibonni èi kōme nè tipeciti péitì. 19 Kè Danni nè Yafāā nè Usadi ekè kàbe bè yietì timátì bè má tì ke dèè nè tihúúntì tibotí tibotí kufṣ̀ṣ̀ku natikù kpèti. 20 Kè Dedanni èi kàbe be fiitinè yesānkānkè. 21 Adabiibe nè Kedaa èi kó sikhààtibìi kè bè tu be kó bepotambè, ke donnè be potanti ipe nè yepedakè nè yebòdakè. 22 Kè bepotandiebè Sebaa nè Damati kàbe kè bè bè dḡḡnè kupotaá nke bè tɔuo tihúúntì timəu botí kufṣ̀ṣ̀ku natikù kpèti nè yetásààyè yebotí yebotí nè mesəu. 23 Kè Anaa èi kó bepotambè nè Kandee èi kàbe nè Edenni èi kàbe nè Sebaa èi kàbe nè Asidii tenkè kàbe nè Medii tenkè keməu kàbe kè bè mbè dḡḡrinè kupotaá, 24 nke be fiitinè tiyaàkpetì nè tiwũṣ̀tì nè tìi kpè nnè tìi dò ndiùdiù, nè iwēī ìì kpeñni.

Bè kuó ndìi kúdabònni Tiiri èi kpéi

25 Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mpāānāāntì nāāntò béi nke dḡ: Tasisi èi kóo bàtòòbè daku ke kərì Tiiri èi kupotaá nkè de kóò bàtòò píe nke cēēke dàméèrì cuokè.

26 Bèè piú de kó bàtòòbè kè bèè ò tannè dàméèrì cuokè, kè diyìè yìè kèè bíékè kó kuyaaakùu ò pòntè.

27 Kè tikpàtì tìi do bo o mièke, dèè kó dimàà do sərì o mièke. Tipotanti, bepotambè nè bèè pī mbàtòò mièke mutōmmú nè beyántibè bèè dàke bàtòò kpéi nnè behāāpòmbè. Dende kó dimàà kè dèe pōnté, ò bo do dii yìè.

28 Bèè do pī mbàtòò mièke mutōmmú kè bè nkuò nkè dàméèrì pēēmmè kàbe kpeutí.

29 Bèè kó dimàà do piri bàtòò kè bèè yóu mupirìmù. Bèè do pī mmutōmmú o mièke kè bèè cúténì ketenkè,

30 kénkuò nfṣ̀ nTiiri èi a kpéi mmediè nke cou mutáá mbe yə ke pūntí mutápeí,

31 ke kuò be yə ke daati tifḡḡtḡntì kénkuò nha kpéi ndikúdabònni.

32 Ke kuò nke tú: We ndo dōnnè Tiiri èi di soké dii mōnni dàméèrì cuokè?

33 Bàtòòbè do tɔu dii mōnni a nenti ke toti yebotè, tikpàtì tìi do bo a èi mièke nè a potanti, dè do sũmu kènte kàa kparikùnnè kutenkù kó bekpààtibè beməu.

34 Di mōnni nte fṣ̀, kè dàméèrì da pōnténè.

Fṣ̀ nnè a nìtibè nè a nenti kè di wēnné ke pōnté.

35 Kè kufṣ̀waa mpī nketenkè kèè soké dàméèrì mièke ke kàbe, nè a kpéi nkàa kó bekpààtibè kōmbùḡtì duò kè be ììkè sḡute,

36 kè kutenkù kuməu kó bepotambè kuò nha kpéi ke máàrì be yə, ke yé a kperè duòmè tikōmbùḡtì nti, a pōntému memme sáà kè dè dèèà yoo!

28

Kuyie nyē mbèe náké tì Tiiri èi kóo kpààti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dâ: ² Onìti fò! Mî tu á náké Tiiri èi kóo kpààti ke dâ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú ò mè nhānnémè tefentè, kòo yèmmè dò nhò tu Kuyie, kénáá nke tú ò kàri Kuyie nkó dikàri ndi dàméèrì cuokè. Kòo yèmmè dò nhò m mǎnnè wenwe onìti. ³ Kòo yèmmè dò nhò ciinè Danniyeeri ke yé disòrì kpeti timòu. ⁴ Nè o ciì mmieke nke ò kpenkemè ke mǎòte tikpàti mediè nke tanné mesò nnè timáti péiti o cǐtè. ⁵ Ò nò nkupotaá nku mesàà nkòo kpàti sũũ nkòò mǎòte tefentè.

⁶ Deè te mí ndi Yiè nKuyie kè n tu o yèmmè me ndòmmè ò tu Kuyie. ⁷ Nè de kpéi m bo duó nkè ibotí teli ò tu iyonkuyi kè ò dokénè képuò nhò dâ dè nè mǎciì nkécake o yetidièrì. ⁸ Ò yóó kúmu! Ò me nyóó kú mutòntònkũũ mmu dàméèrì mieke. ⁹ Bèè yóó ò kùò bè bo ò pǐ ndi mǎnni ò bo dáátí ke dâ ò tu Kuyie nwenwe onitáa? ¹⁰ Ò yóó kú detetirè kou wèè í yé ti Yiè nKuyie nho kǎme mme, bepòbè beè yóó ò kùò mí ndi Yiè nKuyie mmũ búi!

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dâ: ¹² Onìti fò! Kú ndikúdabònni Tiiri èi kóo kpààti kpéi nke dâ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Weè do pǎtè betòbè bemòu kuwenniku kénici mesàà, ke wenni mediè, ¹³ kémbo n kó kupúú Edenni mieke, yetásàayè yebotí yebotí kó kuduotí fité di, kè dii ndò nyefùkè, kè diteri dò mmukompóó, kè diteri dò ndoii ke dò ntewéitè, nè dii dò ntitoókáti nè dii dò nkupecenkónkù nè dii dò ntesānwũstè nè dii dò ntiwetì, nè dii dò nfetònfè nè dii dò ntinóbénti nè mesò, ke sārì mesò nkó tisāti bè dâ tì bè ò dâ dii yiè. ¹⁴ Kè ti Yiè n Kuyie ndò: A tú n yé n do ò dâ kòò n tú oĩnkembàri nwe ke pĩnte o fèti kémbo n tāsàari ìnkè, ke centi yetásàayè yèè còú nyihāpémperí ye mieke. ¹⁵ Kòo borime nweni nè nh ò dâ dii yiè, kèntò kétuakenni meyei nhò ta dii yiè. ¹⁶ O potaá kuù deuke ke te kòò yonke mediè ke dâ meyei, deè te kè nh ò bétini n tāsàari ìnkè wenwe oĩnkembàri wèè centi yetásàayè yèè còú nyihāpémperí ye cuokè. ¹⁷ O wenniku kuù ò ānné tefentè, o wenniku kuù tonté ke cāke o ciì, kè nh ò banténi ketenkè kè bekpààtibè ò wéni. ¹⁸ Nè o kó kupotaá mmieke ò í dǎari sei, nè o kó kupotaá ndiekù mieke nke ò dâmmè meyei nke sũ n cǐtè, deè te kè n tǎinne muhāá nkè mù yóó ò còuté kè bè nhò wúó, nkòò naá mmutápei mmáà. ¹⁹ Ibotí mieke bèè ò yé kufōwāá mbo bè pǐ nnè o kpéi nke yé o kperè duòmè tikōmbùàti nti, ò pòntemu sǎà kè dè dèè.

Kuyie nkpànnè tì Sitōō èi

²⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dâ: ²¹ Onìti fò! Wēte Sidonni èi bíkè ké bè náké m pānāantì. ²² Náké be ke dâ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yitè ke còmmú Sidonni èi kòbe kpéi nke ke bo bè benke n wérímú kè bēe banté n túmè Kuyie. N yóó bè potému ké bè benke mí ndi Yiè nKuyie n yí mākemè meyei. ²³ N yóó duónkoo mutenkũũ mmu Sitōō èi kè tipùti timòu kòbe ò do mudòò, kékuò benitibè péu kè meyi ncou ndihèi dimòu, de mǎnni bá wè kòò banté ke dâ n tú di Yiè nKuyie.

Isidayeribe yó mbomè kè dè bè naati

²⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dâ: De mǎnni ibotí ò fité Isidayeribe, òmòu ténke í yó mbo wèè bo ndò nyipo ké mbè kũũ, yoo tisāmpotí ké m bè kòuri. De mǎnni bèè do bè sènkù bè bo banté n túmè di Yiè nKuyie.

²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo wēte ke tínni dii mǎnni Isidayeribe, bèè do cìtè kémbo ibotí teli mieke m bo bè benke n kparamè meyei nkè ibotí teli yà. De mǎnni kè bè mbo ketenkè n do duó nkè n kóo tǎnti Sakòbu ke mieke. ²⁶ Bá demarè bá mbè kònnè, bè bo maá sicéi kéfiíkú detie mbè tu dè fínyi, kémbo kè dè naati, ke yé n yóó potémè yehèkè yèè bè fité ye kòbe. De mǎnni bèè do senku Isidayeribe bè bo yie nke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmũ bè te.

29

Kuyie nkpannè tì Esibiti èi kòbe

¹ Kè dè mmàke yebie ntepiítè nè bè ti pĩrmmè ke kònnè Babidònni otànkù pínwè, diyìè tēpiítè nè didérinnì kó diyìè kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ² Onìtì fǎ! Wēēte Esibiti bíékè kénáké okpààtì nè o nìtìbè m pānānāntì. ³ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yìtè ke còmúmumu o kpéí, wenwe kukó nNiidi kó femùðfè, wenwe wèè bo kukó nNiidi mmieke, kòo yèmmè dò nhò kù tieke ke náá nke tú weè dòò kukó nNiidi nke kù te. ⁴ Nè de kpéí n yóó tōnnè kuyĩmpie nku o yèi kè kukó nNiidi kó siyĩ ncáátí o yíékè kè nh ò yṹ nkédennení kè sì ncáátí o yíékè. ⁵ Kè nh ò dootóo dikpàà tēdōntè miēke wenwe nè de kó siyĩ, kòò nduó dikpàà miēke bá òmòu báá ò tūóté kékūnné. Tikpasĩnti nè sinò deè yóó ò di. ⁶ Kè Esibiti tenkè kòbe bēmouu banté n tùmè di Yiè nKuyie.

Ke yé bè do dōmmè dipènni ndi Isidayēeribe nou miēke. ⁷ Bè do ò pĩ nkoò pùdmmu ke si be nou, kè bè ò diri kòò pùò nke donnìnko be kōmbùòtì. ⁸ Deè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tú: M bo duó nkè bèè ò do mudoò kékūò o èi miēke benitìbè nè iwũš.

⁹ Ò me nyēmmè weè te kukó nNiidi kè weè kù dòò. Nè de kpéí nhEsibiti kó ketenkè bo dōúnko kénáá ntidobontì kè bèè banté n tùmè di Yiè nKuyie. ¹⁰ N yìtè ke còmúmumu wenwe nè kukó nNiidi be kpéí, m bo duó nkè be tenkèe dōúnko kénáá ntidobontì, kétúóté Mikidòdi káyènnè Siyenni kéntò kētuakenè Kuusi temmànkù. ¹¹ Bè ténke báá yà de kó ketenkè miēke onìtì kó tenaàcètè yoo kuwanwankù makù kpete. De kó ketenkè bo dōúnko kè dè mmàke yebie nsipísìnàà. ¹² M bo duó nkè Esibiti tenkèe dōúnko kénáá dikpàà tēdōntè kénáá ntidobontì yehékè tēyè cuokè m può nyè, kéntò kētuakenè yebie nsipísìnàà. De mōnni m bo cíe nhEsibiti tenkè kòbe kè bèè ta ibotí tēi miēke.

¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m mĩ bēi nke tú, yebie nsipísìnàà kó difōnkùò m bo wēte kédennení Esibiti tenkè kòbe ibotí tēi bè do ciété kēmbò ìi miēke, m bo wēte kè bè tii. ¹⁴ De mōnni m bo wēte kētíi nhEsibiti kó tidaatì, kè tii kari be tenkè Patidoosi èi bè do borè nè dimōnni kēānnè dikpààtiyuu dii berí. ¹⁵ Esibiti bo ntú de mōnni dikpààtiyuu dii berí, ò ténke bá mbaké ibotí. N yóó ò kékūnnemu, bá ò ténke bá mbaké ibotí tēi. ¹⁶ Isidayēeribe ténke bá nhò tá, bè yóó bantému ke dò ndè do tú mēyēi mme bè do kōrìmè o borè ke dō meteèmmè. De mōnni kēbanté n tùmè di Yiè nKuyie.

Kuyie nnàkémè Nebukannesaa yóó domè Esibiti mudoò

¹⁷ Kè dè mmàke yebie nsipísidè nè yèyiekè nè bè ti pĩrmmè kékōnnè Babidònni, otànkù ketiwè diyìè ketirì yìè, kè ti Yiè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ¹⁸ Onìtì fǎ! Nebukannesaa Babidònni kóo kpààtì weè tanné o āpòmbè mutōnkperímù, ke tú bèè pònte Tiiri kó dihéi kè behāpòmbè yò kũšte kè be baayò fāūtè, ò me nyí pètè mucōntimu wenwe nè o kó behāpòmbè mutōmmú bè pĩ mmù kpéí. ¹⁹ Deè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: N yóó ānnè Esibiti tenkè Nebukannesaa nou miēke nke, kòo di pònte kēhéi di kpàtì kè dè ntú o āpòmbè kó tiyeti. ²⁰ N yóó ò duó nhEsibiti nwe kòò ntú o kó tiyeti ò òu tii òtì kpéí, nke yé ò pĩrmmè n kó mutōmmú mmu. Mí di yìè nKuyie mmĩ bēi!

²¹ De yìè ndi n yóó wēte kédéúkūnnemè Isidayēeribe wērímú, kè da pā kuce fǎ nhEsekieri kàa mbè nāānnè kè bèè banté n tùmè di Yiè Kuyie.

30

Kuyie mmieke yóó domè Esibiti èi kòbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìtì fǎ! Náké be m pānānāntì, á bè náké ke dò: Mí di Yiè nKuyie mmĩ tu bèè kuó ndikúdabōnni ke dò: Eeyooyi! Diyìè dii kērínì di kpéí. ³ Di tōōnnímu, m miēke kó diyìè duunnímu, de kó diyìè yó ndáátí yewetisùò nyè, dii yìè ndi n yóó bekénèmè yebotè. ⁴ Bè bo do dii yìè Esibiti tenkè kufōwáá mbo bè autè kè bèè bè

pònte kédéité kétúóté be kpàtì. Benìtibè bo nduò dì mònñi Esibiti tenkè mieke ke kō, Kuusi èi kàbe yèmmè bo caàrè. ⁵ De yiè Kuusi èi kàbe nè Puti èi kàbe nè Dudi èi kàbe nè Adabiibe tenkè kemau kàbe bè bo bè fié kétaunnè bèè tu n kàbe. ⁶ Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi nke tú: Bèè cuó Esibiti bè bo duó, muwērímú bè màke mù kè mù bè àà tefentè mù bo deè, kétúóté Mikidodi kàbe kèntò kétuàkenè Siyenni kàbe, bè bo bè fié. Mí di Yiè nKuyie mmû búi! ⁷ De kó ketenkè bo dájunko kénáá ndikpáà tedàntè kè be ekèe naá ntidobontì yèyèyè cuokè m pùò nyè. ⁸ M bo cóu ndi mònñi Esibiti kékuò bèè kó dimàà ò cuó, de mònñi bè bo banté n túmè di Yiè nKuyie. ⁹ De yiè m bo tō nyetōrè kè yèe deke bàtòòbè kékàte kédò Kuusi èi kàbe bèè kàri kè í yīèkù, m bo pònte dì yiè Esibiti kufōwáá mbo bè auté kè bè nkpeutí. De yiè tùòkemu kè deè.

¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi nke tú: M bo duó nkè Nebukannesaa Babidanni kóo kpàtì kuò Esibiti tenkè kó kunitisūkù. ¹¹ Wenwe nè o kàbe, kubotí kùù yóu nke pēxé itèi bè bo kàtení kédò dihéi kékuò Esibiti kàbe kè becírìbèe píe ndihèi mieke. ¹² M bo duó nkè Niidi kó ikó nkūū, m bo duó nhEsibiti kó ketenkè benitiyonkubè kè bèe kè pònte kétúóté deè kó dimàà bo ke mieke. Mí ndi Yiè nKuyie mmû búi!

¹³ Mí búi nke tú: M bo deite be bəatenkaani, dibəò ténke bá mbo Nofu èi mieke, tekpàatibite me nténke bá mbo Esibiti tenkè. M bo ānné Esibiti tenkè kàbe kufōwáá. ¹⁴ Patidoosi èi bo dájunko kè Soāā kperii cóuté, m bo poté Nəə èi kàbe. ¹⁵ M mieke bo yè Sinni èi dì tu Esibiti kó dihéi kperi, m bo kuò Nəə èi kó kunitisūkù. ¹⁶ M bo cóu nhEsibiti èi kè kufōwáá nhauté Sinni èi kàbe, be dootitəbè bo duute Nəə èi kó iduotí ké di dátinné menie nkōme. ¹⁷ Bè bo fié Ɔə èi kó bedapəmbè nè Pii-Besiti kàbe ke pīmmu besəmbè kékōnnè kédəò tidaatì. ¹⁸ M bo bóté dì mònñi Esibiti kó fekpàatipàtifè, kòo wērímú mùù do ò àà tefentè kè mùu deè. Yewetisùò bo dátinné de kó dihéi kè bèe pīmmú di nìtibè kédəò tidaatì. ¹⁹ N yóo me mpoté Esibiti kàbe kè bèe banté n túmè di Yiè nKuyie.

Kuyie ntúótémè Babidanni kóo kpàtì ke yūñnè ku nìtibè to

²⁰ Kè de mməke yebie ntepiítè nè dimáà nè bè ti pīrmúmè ke kōnnè Babidanni dibenni tənku ketiwè diyè yiènni yiè kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: ²¹ Onìtì fí! N kèéte Esibiti kóo kpàtì bakù nku, òmòu me nyí ò taà nkóò bou kòo bo miéte kénà ke fāā ndisiè. ²² Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m búi nke tú: N yítè ke còmúmumu Esibiti kóo kpàtì kpéi nke bo kèéte o baà ndedé, kùù kpáá kpeñni nè kùù kèéte, kòò do pikú dì siè do. ²³ M bo cíe nhEsibiti tenkè kàbe kè bèe ta ibotí tèi mieke. ²⁴ M bo kpénkūnne Babidanni kóo kpàtì baà nkòò píi ndisiè, kòò bóké Esibiti kóo kpàtì baà nkòò nkō nke kuò nho dootitəbè ìkè. ²⁵ N yóo kpénkūmmu Babidanni kóo kpàtì baà nkè Esibiti kóo kpàtì kperèe beité. M bo pii ndi mònñi Babidanni kóo kpàtì disie kòò di fāā nkénwetí Esibiti tenkè kàbe bè bo banté n túmè di Yiè nKuyie. ²⁶ N yóo cíemmu Esibiti kàbe kè bèe ta ibotí tèi tenkè mieke, m bo bè cíe ndi mònñi bè bo banté n túmè di Yiè Kuyie.

31

Kuyie ndònnenémè Esibiti kóo kpàtì mutie bè tu mù sètiri

¹ Kè de mməke yebie ntepiítè nè dimáà nè bè ti pīrmè ke kōnnè Babidanni otāātāānwè, diyè ketiri yiè, kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onìtì fí! Náké Esibiti kóo kpàtì nè o nìtibè ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

N yí yà ò deu ke mánne mù.

³ M bo yí ò dōnnè Dimaa tārì kó mutediemù mmu bè tu mù sètiri, mùù màke ibake sàayì nè medèè nsààmè,

kè mu bake dèke kékáá ntiwetì.

⁴ Fetaafè feè te kè mù kòté,

mù fiíkú kunéce ìnkè nke

kè menie mpūò mù fiíkú de,

ke bónkùnkò dikpàà kó detie ndemòu.

⁵ Dèè te kè mù òkè ke pḗḗtè detèrè demòu

ke yè yetepàà mpéu,

kè mu bake wuḍ mmèniè mmù sànnè mèè kpéí.

⁶ Kè dikpàà kó tinàti timòu yĩè mmu bake ìnkè

kè tiwanwanti timòu péi mu také

kè benìtìbè péu dieku mu déè.

⁷ Mu cómmè nè mu bake yèrimè kè dè wennimu

ke yé mu cīè nfiíkúmè menie nsū dè.

⁸ Detie mbè tu dè sètìrì dèè bo n kó kupúú mièke,

mùmamù do í mù mǎnnè bè tu dè sìpèrésì,

mùmamù kó ibake do í mannè mu kpèyi.

Bè tu dè padatǎnnì mùmamù kó ibake pànyì do í mannè mu kpèyi,

mutie mamù do í mù mǎnnè kuwenniku n kó kupúú mièke.

⁹ N do mù ānné tifāàsààti nti kè mù nwenni,

detie ndemòu déè bo n kó kupúú Edenni mièke kè dè mmù yaá.

Bè bammè Esibiti èi kóo kpààti mutie kǎme

¹⁰ Kè ti Yiè Kuyie mbéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi nke tú, mù òkè mèè kpéí mmediè nkè mu bake tùḍke tiwetì dèè mù ānné tefentè. ¹¹ Dèè te kè m mù duó nketenkè kóo kpààti dièwè, kòò mù dḍò mù mǎnnè dè, m mu dootóomu. ¹² Kè bekpákpàribè, benitiyonkubè mù kǎũ ke dǎúnko kè mù duó yetārè yemòu ìnkè, tibiti timòu mièke, kè mu bake kèké ke duó yekondake yemòu mièke, bèè do mù dieku kè bè mù yóu ke ité. ¹³ Kè tinàti timòu botí commu mu kǎnni ìnkè kè tiwanwanti timòu nàù mu bake. ¹⁴ Dè dḍò memme kè dè bo yie nkè detie ndèè cómmú inéce kè menie ndè sànnè, kè mùmamù muù ténke báá okè, kè mu bake nkáá ntiwetì, kénte kè mùù mǎote tefentè, ke yé demòu dè dōmmè kékúmu kéta ketenkè kéwēnnénè bèè bo kudǎnkù.

¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Sètìrì kó mutie ta dii yiè kudǎnkù dii yiè ndi n duómmè dèè bo ketenkè ìnkè, kè dè kàri mukũũ, muù kpéí nte kè n cónné ikó mbá i ténke í pũḍ nkè yebire kũũ, kè dè bìitoo kè Dimaa tārè ìnkè kó detie demòu kpéí. ¹⁶ M mù bǎnténí dii mǎnni kè mùu ta kudǎnkù kè yebotèe keè, kè dèè domu ye kǎmbùḍti. Detie ndèè kó dimàà bo n kó kupúú Edenni mièke nè Dimaa kó detedierè dèè péu kubooku kè de yèmmè nnaati. ¹⁷ Ibotí mièke bèè do mù cuó ke dieku mu déè nkè bè múnkeè bè wēnnénè bè kùḗ bè mudòò mièke ké bè tǎnné kudǎnkù.

¹⁸ Detie ndèè kó dimàà bo n kó kupúú Edenni mièke mùmamù do í mù mǎnnè kuwenniku nè meokùmè. Bá nè memme kè di wēnné fǎ nnè be nè bèè í cǎmmù nè bè kùḗ bè dikpànni mièke ke ta kudǎnkù. Esibiti kóo kpààti nè o kǎbe be kpere yó mme ndò. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu béi!

32

Bè kuó ndii kúdabònni Esibiti èi kóo kpààti kpéí

¹ Kè dè mmǎke yebie ntepiítè nè yèdéè nè bè ti pírmúmè ke kònnè Babidǎnni, otǎnkù tepíitè nè odéri diyie ketiri yiè kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: ² Oniti fǎ! Kuó ndikúdabònni Esibiti èi kóo kpààti kpéí nke dò:

A do bo ibotí cuokè

ke dò ndicìrìcìribii ndi,

ke wète ke dò ndàméèrì kó femùḍfè.

Ke duó ikó mmieke ke kǎrì menie nnè a tààke

ke ìinko menie.

³ Ibotí bo tíi ndii mǎnni péu, de mǎnni ndi n yóó da bǎntémè muditìmù kè bè da yũḍ nkédenne, ⁴ kédǎúnko ketenkè kàa nduóo dikpàà cuokè, kè dikpàà kó tinàti ncómmú a ìnkè

kè tikpasīnti timəuu da di. ⁵ Kè desənnè dèè pààkè kè dè nduó yetārè ñnkè nè tibiti mieke. ⁶ A yī mbo cóu nketenkè kèpōnté yetārè ñnkè kèpíe nyekondake. ⁷ A bo kú dii mōnni m bo pii nkēñkè, késəukūnne siwāā, kéduó nkè diwetirii dátínné diyie, bá otānkù ténke bá mpéi. ⁸ M bo səukūnne dèè kó dimàà mí kēñkè, m bo duó nkè dibìnni ānné a èi mieke a kpeí. Mí ndi Yiè nKuyie mmū bēi! ⁹ Ibotí péu a í yé i m bo duó nkè ìi keè dii mōnni a domè kè i yèmmèe caàrè. ¹⁰ Yebotè péu kōmbùòti bo do a dōò dè kpeí, m bo ei ndii mōnni n siè bekpààtibè ìikè kè bèe kpeute. A bo do dii yiè be kóò mōu báá na kēpī nhomàà.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú Babidənni kóo kpààti kó disiè da tati. ¹² Kòo āāpòmbè bo kuə benitibè péu. Bè tu bèè yóu bembè ibotí mieke, bèe yóo pante fí nhEsibiti a èi kó tefentè kékuə a kó kunitisūkù. ¹³ M bo kuə a wanwanti tii bo kukó nNiidi také, oniti mōu kó tenaàcètè yoo kuwanwankù makù kó dikpèètìrì ténke báá kəəre kukó nNiidi nkó meniè. ¹⁴ De mōnni m bo bónkūnne a niè nkè mè mpūš mmekùò nkōmè. Mí ndi Yiè nKuyie mmū bēi! ¹⁵ M bo poté dii mōnni Esibiti tenkè kəbe kè bè kùə nè dèè kó dimàà bo ke mieke kè ketenkèe dəúnko, bè bo banté n tùmè di Yiè nKuyie.

¹⁶ Ibotí iməu kó benitipòbè yó nkuəmmu de kó dikúdabənni o kpeí. Mí ndi Yiè nKuyie mmū bēi.

Bè kuómme dikúdabənni ibotí bè na ì kpeí

¹⁷ Kè dè mməke yebie ntepiítè nè yèdéè nè bè ti pīmmúmè ke kōnnè Babidənni, otānkù ketiwè, diyie tēpiítè nè dinummuri yiè, kè ti Yiè Kuyie nni mbéinnè ke dō: ¹⁸ Oniti fí! Kuó ndikúdabənni Esibiti tenkè kó kunitisūkù kpeí. Á bè wēnnénè ibotí tēi ìi tu ibotí dieyi kó besapəmbè kè bè tanné kudənkù bá nè bè me ndeumè kè bèe wēnnénè bedəmbè. ¹⁹ Náké be ke tú: N yé mbe yèmmè dō mbè pēštému betəbàà? Bèe ta kudənkù kéwēnnénè bedəmbè təbè ibotí ìi í cāmmù ì kəbe, bè kùə bè mudoò mieke. ²⁰ Esibiti èi kəbe yóo kú mudoò mieke nke, bè sūštému disiè ke dèè ke yóo kuənnè Esibiti èi kó behāāpòmbè beməu. ²¹ Bekpàritiebe diebè bèè bo kudənkù nè bè do naati bè bo bè daá ke dō: Bè bè kùəmu mudoò mieke bembè bèè ì cāmmù kè bè ti sōñkénì.

²² Kè Sidii kóo kpààti múnke dè bo kòo fəti soké o kó behāāpòmbè kpeyi cuokè, beməu bè bè kùə mudoò mieke nke. ²³ Wèè kó kufəti bo ketenkè cūmpure mómmanne kòo āāpòmbè kpeyi kù fité. Bè bè kùə mudoò mieke nke, bembè bè do dé bè ketenkè ñnkè.

²⁴ Kè Edammu kóo kpààti múnke dè bo kòo fəti soké o kó behāāpòmbè kpeyi cuokè. Beməu bè bè kùə mudoò mieke nke, bè tu ibotí tēi kəbe mbe bèè ì cāmmù ke ta kudənkù, bembè benitibè do dé bè ketenkè ñnkè. Kè bè di ifei. ²⁵ Edammu kpààti ta kudənkù nku, kòo nitibè fəti fité o kəku, bè tu ibotí ìi í cāmmù ìnyi, kè bè bè kùə mudoò mieke. Bembè benitibè do dé bè ketenkè ñnkè. Kè bè bè wēnnénè kékuə mudoò mieke. Kè bè di ifei.

²⁶ Məseki kóo kpààti nè Tubaadi kou kè bè múnke dè bo kè be kó behāāpòmbè fəti fité be kpeyi, bè tu ibotí ìi í cāmmù ìnyi, kè bè bè kùə mudoò mieke, bembè benitibè do dé bè ketenkè ñnkè. ²⁷ Bè báá na kéwēnnénè bekpàritiebe bèè ku nè dimənni, bè tu ibotí ìi í cāmmù ìnyi. Bekpàritiebe yètè do feímu kè bè bè dé ketenkè ñnkè, kè bè ta kudənkù ke duó kè be yə yāke be se ñnkè, kè be dəpiiti nāñké be ñnkè. ²⁸ Díndi múnke Esibiti kəbe bè yóo di wēnnénè ibotí ìi í cāmmù ìnyi kékuə mudoò mieke.

²⁹ Edəmmu èi kəbe múnke de mbo nè be kóo kpààti, bá nè bè me mməkemè dikōmbùò bè yóo bè kùəmu ibotí ìi í cāmmù ì kōmè, kè bèe ta kudənkù.

³⁰ Kubakù yóu kó bekpààtibè beməu de mbo nè Sidoniibe bè kùə bè mudoò mieke, bá nè bè do me mməkemè muwērímú kè bè bè dé. Bè tu ibotí ìi í cāmmù ìnyi kè bè bè kùə mudoò mieke, kè bè wēnnénè bedəmbè ke di ifei.

³¹ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Esibiti kóo kpààti bo yà dii mōnni bè kùə bèè kó dimàà mudoò mieke, o yèmmè bo narike wenwe nè o āāpòmbè beməu. ³² Dè bo bè narike ke yé be yètè do feímè ketenkè ñnkè kè bè bè dé, bè bo wēnnénè Esibiti kóo kpààti nè o āāpòmbè ibotí ìi í cāmmù kékūnné. Mí ndi Yiè nKuyie mmū bēi.

33

Kuyie ndònnemè Esekieri o eikèmbàri
(Wénté mukàmmù 3:16-21)

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onìti fí! Náké Isidayεεriβε ke dò: ² Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Kè dè dò m bo duó nkè mudoò tanní dihei mari, kè de kó dihei yembè bannè onìti be εi. ³ Wèè bàa kòò yà be dootitòbè kèrínímè ke eé ditāteheù kécau nho kòβε. ⁴ Kòò mǎu keè ditāteheù kuómme ke búútóo kè be dootitòbè kàtení kòò kùǎ, dè tu o kpeti nti. ⁵ Ò kèemu ditāteheù kuómme ke búútóo, kòò ku dè yí tú òmǎu kpeti, ke yé kòò do nyié nhò na ncootému. ⁶ Kè dè me ndò nhobàri weè yà be dootitòbè kè bè kèríní kòò dò nkáré ke í eé ditāteheù kè be dootitòbè kàtení ke kùǎ òmǎu, ò kumu o yei nkpréi, wèè bàa dibòri weè né to de kó meyi.

⁷ Onìti fí! N da bannemu Isidayεεriβε, á nkémú n náaǎnti, kè ñ yí á bè nàké tí, á tí mbè nàké. ⁸ Kè n da nàké ke tú: Náké onitiyeiwe ke tú n yé nhò bo kú, kàa í ò nàké kòò bo yóu o yei nhò yóo kúmu o yei nkpréi, kè n né da bekénè o kpréi. ⁹ Kè dè me ndò nha ò nàkému ke tú wèè yóu o yei nkéceete, kòò yete o yóo kúmu o yei nkpréi nkè fí nné deeté a fòmmu.

Onìti dòmmè mè ò kòu

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onìti fí! Náké Isidayεεriβε ke tú n yé mbè mè nnàámmè ke tú be yei nnè be yetimè deè cēēke ke bè yǎnte kè bè cītiri, ke békú bemáa ke tú: Ti bo ñfòuà? ¹¹ Náké be ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie m bomu! N yí dó onitiyeiwe bo kúmè. N dó wèè yóu meyi mme kénfòu. Ceetenè kényóu meyi. Díndi Isidayεεriβε di dó kékúmaà?

¹² Onìti fí! Náké a tebii Isidayεεriβε ke dò: Kòò nitisàu yóu mesàa mmudòrìmù ke dǎò meyi, mesàa nhò do dǎori mè báa na kóò deeté. Kòò yeiwe me nyóu o yei nke dǎori mesàa, meyi nhò do dǎori mè báa na kóò fétinne. Kòò nitisàu ta meyi mmudòrìmù, mesàa ndoké kōme báa na kóò deeté. ¹³ Kè n nàké onitisàu ke tú: Ò yóo ñfòu, kòò yóu mesàa nke ta mmeyi mmudòrìmù, n ténke í yóo dentení mesàa nhò do dǎori mè kpréi. Ò yóo kúmu meyi nhò dǎò mè kpréi. ¹⁴ Kè m me nnàké onitiyeiwe nwe ke tú: Ò bo kú! Kòò yóu meyi nke dǎori dèè wenni. ¹⁵ Kòò ténne wèè ò mǎkenè dibànni wè ò dǎunnè dè, ke ténne ò do yuúku dè, ke tūnne itié nyii duò mmufòmmu, kòò ténke í dǎori meyi nhò yóo ñfòumu ò báa kú. ¹⁶ M me nténke báa dentení meyi nhò do dǎò mè, ò yóo ñfòumu ò tūnne mèè kpréi ndèè wenni ke dǎori dèè sié.

¹⁷ Onìti fí! nha tebii náámmu ke tú: Mí ndi Yiè nKuyie n dǎori dè í wenni! Dè í tú mii kó medòrìmè í wenni, beè kó medòrìmè sí. ¹⁸ Kòò nitisàu yóu mesàa nke ta meyi mmudòrìmù, ò yóo kúmu de kpréi. ¹⁹ Kòò yeiwe weè me nyóu meyi ke dǎori mesàa, nè de kpréi nhò yóo ñfòumu.

²⁰ Di né me ntúmè n dǎorimè í wenni, díndi Isidayεεriβε n yóo di bekénè bá wè o dǎorimè dòmmè mme.

Bè pòntemè Sedisadεmmu

²¹ Kè dè mmoke yebie ntepiítè nè yèdèè nè bè ti pírmè ke kònnè Babidǎnni, otǎnkù píinwè, diyie nummuri yiè, kòò niti mǎu yenté Sedisadεmmu kécokéní ké n nàké ke dò: Bè pòntemu Sedisadεmmu!

²² De kóo niti do yóo cokéní m borè késó Kuyie nkó muwērímu wee cùténímu n yínkè kè ñ na kéwēte kébéi, kòò ntuakuní ke sǎ n nónndenfè dàte kè n nǎ nke náa. ²³ Memme kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ²⁴ Onìti fí! Benitibè bèè kpaá bo Isidayεεriβε tenké kó tidobontí bè náa nke tú: Abarahammu do bo omáa ndi kè nh ò duó nde kó ketenkè kòò bo nkè te, kè bè né bo sūmmu kè n yóu m bo kè mbè duòmmàà? ²⁵ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: Bembe bèè yo mmeyii, kè be yèmmè bo yebòkè bíékè, kè bè cou menitiyii mbeè bo tieke

n kó ketenkàà? ²⁶ Bembε bèè pikú yekpàrise ke dɔ̄ri isòke kperε, bá wè kòò dounè o kou pokù bεè bo tieke n kó ketenkàà?

²⁷ Náké be ke dɔ̄: Mí ndi Yiè nKuyie n fò̀umu, kè m̀i b́ei nke tú bèè kraá de kó tidobonti miεke bè yóó bè do mudoò mmu ké bè kùɔ, kè desɪnnèe p̄immú bèè bo dikpáà kè mutenkũũ nkuɔ bèè bo titādènti nè itāfuɔ mmieke. ²⁸ M bo deite Isidayεeribe w̄erímú mùu bè ãã tefentè, be ei nè be tārè kè d̄e d̄úngo kénáá ntedòntè, bá òmòu ténke bá ndè p̄enkù. ²⁹ Nè bè d̄ò ì sòke kp̄ei mbe tenkè bo d̄úngo kénáá ntedòntè, kè bèe banté n túmè di Yiè nKuyie.

³⁰ Onìti f̄ó! A tebíi náantemu a kp̄ei ndiheì kó kuduotí fitímè nè be c̄éi kó yebòrè ke tú: Tí katenè, kòo ti náké ti Yiè nKuyie nhò náké tì. ³¹ Deè te kè bè kòriní a borè kusũkù ke karí a ìikè ke bo keè a tɔ tì. Bè kèmmúmu a náantì, bè né í d̄ori tì ȳemmè, bè yó nda náá ntináannatì nti ke né tũ mbe mómmɔmbe kó meyèmmè ke dó mucóntimu. ³² Bè da dònneñe oyendènti nwe wèè tammè naati, kòò nɔ nke diè nke nɔ nke bie ndebémbénnè. Bè ð nda kèmmú kè dè bè naatimu, òmòu me nyí d̄ori a bè náá ntì. ³³ A bè náá ntì duunnímu, tì bo d̄ò diì m̀onnì bè bo banté mí ndi Yiè nKuyie mp̄ānāantì náantò bomè be cuokè.

34

Kuyie nkpannè tì bèè ni Isidayεeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dɔ̄: ² Onìti f̄ó! Kpannè bèè ni Isidayεeribe. Náké be m p̄ānāantì ke dɔ̄: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bè bo yà bembε bèè ni Isidayεeribe. Opecēnti ð ncēmmú o pe nyi, kè bembε né piú bemáà ke yóu bè bo ndakemè m pe kp̄ei. ³ Ke ȳò nyi miè, nke duòkùnè ì citi tiyàatì ke daati, ke k̄ou yepedakè mekùò nkpeye ke cáá, bè me nyí ì cēmmù. ⁴ Bè í duò nyipe ì c̄ite tidiitì kè ì bo kpenke. Bè me nyí taà nyìlì m̄, mbè í bou ì kèeté, bè í p̄erini ì dó k̄efeti, bè me nyí waà nyìlì feti, bè ì cēmmùnè muw̄erímú mmu, ke ì f̄ũnko. ⁵ Kè m pe m̀nté ì c̄embe ke ciété kè desɪnnè ì p̄i. ⁶ Kè ì ãante yetārè yem̄ou ìnkè nè sitáá sim̄ou ìnkè ke ciété ketenkè kem̄ou miεke bá òmòu í dake ì kp̄ei, òmòu í ì waà. ⁷ D̄indi bèè tu n kó bepecēmbε, kénténè mí ndi Yiè nKuyie n tú mù! ⁸ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu, kè m̀i b́ei nke tú: M pe me mm̀ntémè becēmbε ke ta beyóóbè n̄ou miεke kè desɪnnè ì p̄i mbá ì c̄embe í dake ì kp̄ei nke piú bemáà ke búútóo m pe kp̄ei. ⁹ Nè de kp̄ei nd̄indi bèè tu n kó bepecēmbε, kénténè n dó ké di náké tì. ¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: N w̄èētenímu de kó bepecēmbε bíékè ke bo fietε m pe bá bè ténke bá ntú bèè ì cēmmù. De m̀onnì kè bèe paà bemáà mup̄iimù. M bo fietε m pe be n̄ou miεke kè bèe ì paà mucáammù.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i mómmuɔ n yóó daate m pe kp̄ei nke ì cēmmù. ¹² M bo w̄ete k̄etíi m pe opecēnti ð̄ t̄i mm̄è botí ipe ì ciété. M bo ì kp̄aakení tip̄it̄i tim̄ou fetaafe nè kuyaakù dè do ì cié nkè ìi k̄ote kè kéndake ì kp̄ei. ¹³ M bo ì d̄ennení ibotí tei miεke ké ì kp̄ennéní ì tenkè ké nyi cēmmú Isidayεeribe tārè ìnkè nè ikondeí im̄ou miεke nè diheì kó yebòrè sàayè yem̄ou. ¹⁴ N yó nyi cēmmù timúsàat̄i borè nde, Isidayεeribe tādant̄i kó timút̄i nti ì yó nyommè ì kó dinaacēnhòò ndi. Ì níi yóó de nhom̄pè kényo nyIsidayεeribe tārè kó timúsàat̄i. ¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i mómmuɔ n yó ncēmmù m pe ke níi nyi om̄p̄unko. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́ei. ¹⁶ M bo wammú ì feti k̄ep̄éit̄eni ì dó k̄ekenté, k̄etaa nyìlì kòute, k̄emiekùnne ì m̄. M bo kuɔ ì ã mekùò nke kpeñni ke cēmmù m pe.

Kuyie ntumè kù k̄erini ke bo tee nku k̄obe

¹⁷ M̄em̄me kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dɔ̄: Nte mí ndi Yiè nKuyie n náá ntì m pe kp̄ei. Mí ndi Yiè nKuyie n tú, n yóó batemu m pe ì kpeñni k̄écānné iniyi nè yepedakè nè yebodakè. ¹⁸ Ì di timúsàat̄i ke cēmmu ke naù tis̄ont̄i. Ì ȳā menésàamè ke cēmmu ke k̄orí mes̄omme. ¹⁹ Ì dó m pe s̄onyi nyó nyi naù t̄i m̀t̄i nti ke ȳò nyi k̄òke m̄èè niε. ²⁰ Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: M̄i mómmuɔ n yóó bekénè ipe mekùò nkpeí ì c̄iñni ì kp̄ei. ²¹ Ke ȳé ì k̄ummumè ì c̄iñni ì p̄it̄i nè ì baaȳo ke ì cié nkè ì yè ditowaà. ²² N yóó fietemu m pe beyóóbè n̄ou miεke

ke né ì bekénè itabè kpéí, ²³ kéduó nkè n kóo tǎnti Dafitii naá n kóo pecēnti, wèè yó ndake m pe kpéí, weè yó ntú n kóo pecēnti omáà. ²⁴ De mǎnni mí ndi Yiè nKuyie mmú yó nyi te kè n kóo tǎnti Dafiti tú ì kóo kpààti. Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

²⁵ N yóó ì dǎnnè metaummè mme kè ti narike kè n kei ntikpasǎnti, bá tì ténke bá nkpaá bo kè m pe ncenti dikpáà ke bá nyǐkù ke níi duóo bètèi kutúúkù mieke. ²⁶ Kè n duó nkè ì mbo n tāsààri pēri, kè fetaafe nniù fe mǎnni ke dǎori ketenkè mesàà. ²⁷ Kè detie nni mpéi kè depaa mpéi kè ì mbo i tenkè ke í yǐkù. M bo tǎte mēfimme mēè ì piítí kè ì dēnne tidaati mieke, kè ìi banté n tǔmè di Yiè nKuyie. ²⁸ De mǎnni ibotí tei kǎbe ténke bá nyi pǐi, ndesǐnnè me nténke bá nyi càà. Ì bo mbo ke í yǐkù, dēmarè bá nyi kǎónnè. ²⁹ Kè n fiíkú detie nyi kpéí, dikǎnni ténke báá ku fēmafè dihei mieke. De mǎnni ibotí tei kǎbe ténke bá nyi daú. ³⁰ De mǎnni ì bo banté ke dò mmú ì te ke ì bonè. Díndi Isidayēribe di tú n kǎbe mbe, mí ndi Yiè nKuyie mmú béi.

³¹ Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi nke tú di tú n kó kupecēnku nku kè n di te ke dake di kpéí.

35

Kuyie nkpannè ti Seii èi kǎbe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ² Onití fǎ! Wēēte Seii tǎri ekè bíékè kè bè nàké m pǎānǎānti. ³ Náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yitè ke cǎmmúmu Seii ekè tǎri kǎbe kpéi nke bo bè kpannè. N yòute n nòutè nte Seii tǎri ekè ìnkè kè yè bo dǎúnko kénáà ntedǎntè. ⁴ M bo duó nkè be ekèe dǎúnko kénáà ntidobontì kè bèe banté n tǔmè di Yiè Kuyie. ⁵ Bè mē nniimmèmu Isidayēribe sǎà, kè Isidayēribe yei ntonté kè m bè poté, kè bè bo meyeñcaàrimè mieke bá bè í bè kuò mmesémme ke cǐkè ke bè kòu. ⁶ Mí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mú béi. Bè í me ndepemè menitiyǐ mmucóúmmù, menitiyǐ mmeè yó ncóú be tenkè. ⁷ M bo kuò bèè kó dimáà pēnkù Seii tǎri borè, kè dii dǎúnko yúóó. ⁸ Bè bo do Seii tǎri kǎbe mudoò kè bè kù. Bécírìbè bo píe nho tǎrè ìnkè nē sitǎà ìnkè nē tibiti mieke nē ikondei imǎu mieke. ⁹ Be ekè bo dǎúnko sǎà, bá òmòu ténke bá nyè ā, kè bèe banté n tǔmè di Yiè nKuyie.

¹⁰ Seii ekè kǎbe beè béi nke tú, bè bo túóté mí ndi Yiè nKuyie n kó ketenkè n kpààtiyo borè yèdéà? ¹¹ Nè de kpéi mmí ndi Yiè nKuyie m bomu kè mú béi, be mieke do péi mēè kpéi n nìtibè kè bè bè níi nke bè póó, n yóó me mbè dǎò memómme, m bo bè poté kè bèe yà n dòmmè. ¹² Kè bèe banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie n kèè tipocēmmúnáānti bè nàké ti, bè do tú dii mǎnni Isidayēribe tǎrè dǎúnko kè bè yè pètè ke tieke. ¹³ Bè n cēnnénè kè dè deumu, ke n sǎrmmú kè n dè kèè demǎu.

¹⁴ N yóó pǎnte be èi pái pái nwe kè dii dǎúnko kè dēe narike yebotè mí ndi Yiè nKuyie mmú béi. ¹⁵ Isidayēribe tenkè do dǎúnko kè dè mbè naatimu, n yóó me mbè dǎò memómme, Seii tǎri bo dǎúnko, Edǎmmu omǎu, kè bèe banté n tǔmè di Yiè nKuyie.

36

Kuyie nnàkémè ku nìtibè yóó wēte kètiekemè be tenkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onití fǎ! Náké m pǎānǎānti Isidayēribe tǎrè ìnkè kǎbe ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú bèe kénté n dǎ kè bè nàké ti. ² Mí ndi Yiè nKuyie mmú béi nke tú: Be dootitabè bè daúmu ke tú wǔǎǎ! Ti né í tieke di tǎrè di do tá yèà? ³ Deè kpéi nte kè n tu: Á bè nàké m pǎānǎānti, náké be ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú ibotí tei kǎbe me mbè yáammè ke bè pǎnte ke bè tieke ke bè daú. ⁴ Deè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie kè n tu: Díndi bèè bo Isidayēribe tǎrè di kénté kékeè n tú mù, n tú: Di tǎrè me ndǎúnkomè nē sitǎà nē ikondei nē tibiti kè be ekè naá ntidobontì ke dǎúnko kè yebotè di daú. ⁵ Dè n yonkemu mí ndi Yiè nKuyie kè n cǎmmú ke pǎrikè ke tú m bo kpannè ibotí ìi di fité dǎke Edǎmmu tenkè kemǎu kǎbe, ke yé dè do bè naatimu kè bè pòti bè pètémè n tenkè ke bo tieke, kétúóté dèè

bo ke miεke. ⁶ Nè de kpéi náké Isidayεeribe bèè bo yetārè ìnkè nè sitáá nè tibiti nè ikondéi ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú dè n yonkemu kè m miεke peike ibotí bè daú mèè kpéi. ⁷ Dεè te mí ndi Yiè nKuyie nkè m béi nke pàrikè ke tú bè múnke bo daá de kó ibotí ì do bè daú. ⁸ Díndi Isidayεeribe tārè kó detie! Pūntenè tifaàtì kèpié yebe péu n nìtìbè Isidayεeribe kpéi, bè wētínímu bàmbà mbe tenkè miεke. ⁹ Di mmànnì n dàatenímu be tārè kpéi nkè bè bo wēte ke yè kùúti depaa nkébuatí tidiiti ye ìnkè. ¹⁰ N nìtìbè Isidayεeribe bo wēte kèpié ndi ìnkè kéwēte kémaá yehékè yèè do pùò nkénhã. ¹¹ M bo duó nkè benìtìbè nè iwūō kè dèe pié késūū nképié nképēēté dè do dōmmè, m bo di dōò mesàà nkè dèe pēēté dè do dōmmè kè dí banté n tímè di Yiè nKuyie. ¹² N yóó kè duó n nìtìbè Isidayεeribe mbe, kè bè nkè te ke centi ke ìnkè, kè kè ténke bá nte be tārèe paà be bí. ¹³ Nte mí ndi Yiè nKuyie n tú mù: Benìtìbè náamu ke tú: Isidayεeribe tenkè yo mbenìtìbè ke dèè kubotí kùù bo ke miεke. ¹⁴ Nè de kpéi nha ténke í yó nyo mbenìtìbè, a ténke í yó ndeu a nìtìbè bí, mí ndi Yiè nKuyie mmū béi. ¹⁵ Fó nyIsidayεeribe tenkè ibotí tēi ténke í yó nda sáá. Bè ténke í yó nda daú, a me nténke í yó ndeu a nìtìbè bí, mí ndi Yiè nKuyie mmū béi.

Kuyie nnákémè kù yóó wēte kētímmè Isidayεeribe

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: ¹⁷ Onitì fò! Isidayεeribe do bo dii mōnnì be tenkè miεke ke kè sīnkūnemu nè be dōòrìmè nè be borime miεke kè kèe dontenè onitipòkù ò nyúó nke dōmmè. ¹⁸ Mēmme kè m miεke ke yè kè n kuò benìtìbè bèè bo ke miεke, bè kè sãū mèè kpéi nnè sibōatenkaanì nè be còú mmèè nitiyī nképéi. ¹⁹ Kè m bè cíe nkè bèe ta ibotí tēi miεke betòbè tenkè. Kè m bè bekénè be borime dōmmè, nè be dōòrìmè. ²⁰ Kè bè ta ibotí tēi miεke ke te kè bè càari n yètiri ke náá nke tú: Be nnìtìbè tu ti Yiè nKuyie nkòbe mbe kè kù bè yīēke ke bè dènne ku tenkè. ²¹ N yí nyie nke bo nwúónko kè Isidayεeribe càari n yètiri ibotí tēi bè cìété ke ta ì miεke. ²² Dεè kpéi nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu: Náké Isidayεeribe ke dò: Dè í tú bèè kpéi nte kè n yóó pī mmutōmmú. N yóó mù pī n yètiri càari mèè kpéi nke bè cìété ke taá ì botí miεke ì borè nde. ²³ N yètiri dii càke ibotí tēi bè cìété ke taá ì miεke ì borè, kè n yóó di wénkūnne. Nè dí borè nde yebotè yóó bantémè n tímè di Yiè nKuyie.

²⁴ N yóó di dennénímu ibotí tēi kó ketenkè di cìété ke bo ì cuokè kéwēte ke di tíi ndi tenkè miεke. ²⁵ Nè di fié mèè kpéi nyebòkè ke sīnte, m bo di óúnè menésààmè ke di wénkūnne meyōō mmemou, ²⁶ kéwēte ké di duó mmeyempàmmè ke di ànné iyentotí pànyì, kédeite meyèmmè mèè kpeñnì ke dò ndipèrì, ké di duó mmenitiyèmmè. ²⁷ M bo di duó n kó muyaá nkè di ntū n tié nke dōari n kuó yèmmè, ²⁸ ké m bo ketenkè n do duó nkè di yembè, kè nni ndi te kè di tú n kòbe. ²⁹ Kè n dí dεeté nè dèè do di sīnkūnko, kéduó nkè tidiiti pié ndi tenkè kè dikōnni yè. ³⁰ Detie mbo mpéi mmediè nkè tidiiti péi mmediè nkè ifei ténke bá ndi bo ibotí tēi cuokè. ³¹ Kè di dentení di borime nè di dōòrìmè dè do í wennimè kèpē ndimáà di yei nnè isòke di do dōari dè kpéi. ³² Díndi Isidayεeribe ifei ì do dò nké di pī nnè di borime, mí ndi Yiè nKuyie mmū béi nke tú dí kpéi nyí te kè m pī m me mpī mmūò tōmmú.

³³ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: M bo wēte ke di wénkūnne dii yiè di yei mmemou, m bo duó nkè di wēte kémaá di ekè yèè do pùò nkémbo. ³⁴ Di tenkè kèè do dōúnko kè benìtìbè mpēnkù ke kè yàu, di bo wēte ké kè kùúti. ³⁵ Benìtìbè bo náké ke kpéi nke dò: Ketenkè kèè do dōúnko kèè naá nkupúú sààkù ke dōntenè kupúú Edenni. Yehékè yèè do pùò nkénaá ntidobontì kè di wēte ke yè maá sicékperí kénhã. ³⁶ De mōnnì ibotí ì di fité ì bo banté ke dò mmí nKuyie mmū maá yehékè yèè do pùò, ke fiíkú detie nketenkè kèè do naá ntedontè ke miεke. Mí ndi Yiè nKuyie mmū béi nkè dè yóó dōò.

³⁷ N yóó yóu díndi Isidayεeribe kè di n wammúmu kè n né na ke di teennè kè di sūū nkémaatenè kupecēnku. Mí ndi Yiè nKuyie mmū béi. ³⁸ Dibanni do ò mbo Sedisadēmmu, kè iwūō di yó n fié ì pié mmèè botí n cīētè, benìtìbè yóó wēte ke pié mmèè botí yehékè yèè do può, nkè di banté ke dò n tú di Yiè Kuyie.

37

Kuyie nnàkémè yekũḽ yèè kpeí yè yóó wēte kéfoutemè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nkó muwērímúu cúténí n yĩnkè kè ku Yaá nni ntúóté kékote kécónné kubiriku makù cuokè kè yenitikũḽ piéké ku miéke. ² Kè ti Yiè nKuyie nní nni nfirinè de kó kubiriku miéke tipĩtì timəu, kè n yà yenitikũḽ cóú cóúmè ku miéke, bá yè í sénní ke kpeí wákéré. ³ Kè kù m beke ke dò: Onitì fḽ, a yèmmè dò nye nkũḽ bo na kēwēte kéfoutaà? Kè n dò: N Yiè nKuyie nfḽḽ yé.

⁴ Kè kù dò: Náké de kó yekũḽ m pānāantì ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú yenyeyekũḽ yèè kpeí yèè kénté n dó ké yè nàké tì. ⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó yè ānnému muwemmu kè yèè foute. ⁶ N yóó yè ānnému icīē nnè memambii nnè tikòntì, ké yè duó mmuwemmu kè yèè foute kébanté n tùmè di Yiè nKuyie.

⁷ Kè nní nkpaá ke yè nàá nti Yiè nKuyie nyē n yè nàké tì, kékeè kutoweku makù nè kunaḽpoo kè yekũḽ tóntonè yetəbè. ⁸ Kè n wénté kénsó nyicīē nhānné nè memambii nnè tikòntì, kè muwemmu muù máa kpa. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò: Onitì fḽ, náké muyaá mmùu bo itemmànke inàà ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú m̀u kətení kéta becíribè miéke kè bēe foute.

¹⁰ Kè nní nkpaá ke náá nti Yiè nKuyie nyē n náké tì kè muyaá nkətení ké bè ta kè bēe foute, kéíté kécómmú kəmmānnè dihāāpəntīnni dieri.

¹¹ De m̀onnì kè kù n náké ke dò: Onitì fḽ, de kó yekũḽ benkú Isidayeribe mbe. Bèè nàá nke tú be kũḽ kpeí ke ténke í yóó na kédəḽ timatì kè be kperε dèè. ¹² Deè kpéí nte kè n tu, á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó pootəmu be fḽti ké bè dènnení ké bè tērné bembé n nìtibè Isidayeribe be tenkè. ¹³ Mí ndi Yiè nKuyie m bo pootə di m̀onnì ifḽti, kè n nìtibèe yènní bè bo banté ke dò n tú di Yiè nKuyie. ¹⁴ M bo bè ānné muwemmu kè bēe foute, kè n wēte ké bè kànnε be tenkè. Kè bēe banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmĩ bēi nkè tì d̀̀.

Kuyie nnàkémè Sudaa kəbe nè Isidayeribe bè yóó wēnnémè dikpààtiyuu dimáà

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: ¹⁶ Onitì fḽ, túóté kudəú kēwāri ku ĩnkè ke dò: Sudaa kəbe nè Isidayeribe bēè bè bonè, kətúóté kutəkú kēwāri ku ĩnkè: Sosəfu (yoo Efadaimmu) nè Isidayeribe bēè ̀ bonè. ¹⁷ Kàa ì wēnné kēpikú a ǹutè miéke kè ì ndò nkudəú kumáà. ¹⁸ Kàa botí kəbe da beke ke tú á bè nàké dè benkú mù. ¹⁹ Á bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, n yóó túótəmu Sosəfu kó kudəú nè Isidayeribe bēè ̀ bonè, n yóó kù wēnnénè Sudaa kəku nku kēpikú kè ì naá nkudəú kumáà. ²⁰ Esekieri a bo mpikú di m̀onnì idéi a wāri ì ĩnkè kè bè da wúó, ²¹ a bè nàké ke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó fietənəmu ibotí tēi Isidayeribe bè cīété kətaá ì miéke, n yóó bè dènnenímu tipĩtì timəu ké bè tĩ nké bè kpēnnéní be tenkè miéke, ²² ké bè d̀̀ kubotí kumáà be tenkè miéke, kè bè mbo bembé Isidayeribe be tārè ĩnkè, kòo kpààti omáà mbè baké, bè ténke bá ntú ibotí idéi ke məke yekpààtiyə yèdéè. ²³ Bè ténke bá nsĩnkũnko bəmáà nè sibəətenkaanì nè isəke kó mudə̀rimù nè munitikũ. N yóó bè dēetənəmu be yei mbè d̀̀ mè, ké bè wēnkũnnε, kè bè ntú n kəbe kè m bè te. ²⁴ N kóo tǎnti Dafiti weé yó ntú be kóo kpààti, bè yó mməke ocēnti omáà ndi kəntũ n kuó, kényíe n tié, ke dəəri ì yēmmè, ²⁵ kēmbó diheì n do duó ndi n kóo tǎnti Sakəbu, be yembè do bo dii miéke. Kè bè mbo bembé nè be bí nè be yaəbío sáà kè n kóo tǎnti Dafiti ntú be kóo kpààti sáà. ²⁶ Kè m bè d̀̀nnè metaummè kè ti narikε kè ti kó metaummè mbo sáà. Kè n wēte ké bè kànnε be eì kéduó nkè bēe sũũ kè n cīètè mbo be cuokè sáà. ²⁷ Kè nní mbè bonè ke bè te kè bè tu n kəbe. ²⁸ Kè n cīètè mbo be cuokè sáà kè yeboḽε banté ke d̀̀ mmí ndi Yiè nKuyie mmĩ bè cāñné.

38

Kuyie nkpannè tì Kòku Makòku kóo kpààtì

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke d̀̀: ² Onìtì f̀̀, wě̀x̄te okpààtì Kòku wèè bo Makòku tenkè mièke, wèè tu Meseke kàbe nè Tubaadi kàbe kóo kpààtì diewè, kòò kpannè. Náké we m pããnáàntì. ³ Á ò nàké ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yítè ke cómmúmu wenwe okpààtì Kòku o kpéí, wenwe wèè tu Meseke nè Tubaadi be kóo kpààtì diewè. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie n tú n yóó ò dintému, kètõnnè o yèi kuyĩmpie, nkóò dènnè wenwe nè o ããpòmbè nè sisẽí nè si deèbè bèè bàátí weti weti kè be tĩnnì sũ, kè bè tò tikpàrìntèntì nè tidòpìtì ke tú bekpàrìnuombè. ⁵ Pèresi nè Kuusi nè Puti kè be kàbe bè nèinè ke tò tidòpìtì, ke óké yepikè. ⁶ Kòmèè nè o kó behããpòmbè nè Beti-Tokamaa, wèè bo kubakù yóú nè o ããpòmbè bemaou kè yebotè péu ò nèinè. ⁷ Wèe bàátí wenwe nè o ããpòmbè nè bèè ò bonè kòò mbè ni. ⁸ De kó yewe bo tuàke dii m̀nni n yóó wète ké da tōmmu kàa kote ké do dihei n nìtibè do bo di, kè dikpànni bè ciè, kè bèe taá ibotí teli mièke kè be kó ketenkèe d̀̀unko yemàrè mayè mièke, di m̀nni kè bèe konní kékari bàmmù. Dè bo yíe yebie mmayè mièke kè n da tōmmu bèè yenténè mudoò be tenké, Isidayeeri be tãrè yèè do d̀̀unko kènaá ntidobontì. Nè bè yàtenè dii yiè ibotí teli ke konní, bè bo kè dè bè naatimu, timatì í bè kóonnè. ⁹ De m̀nni ndi n yóó duómme wenwe nè o ããpòmbè nè o nìtibè bèè ò bonè kè bèe bè do kuyaakù kperikù kòmè, ké bè dàtinnè diwetiri tēmè.

¹⁰ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí. De yiè bo tuàke dii yiè meyèmmè mamè bo ò ta kòò totí iyentotí yeiyi. ¹¹ Ke d̀̀ ò bo kote kèdo benitibè bèè kàri bàmmù bá demarè í bè kóonnè, bè bo yèè ekè feíomu, demarè í yè kãnké, iduotí í yè fité yè í kpetí ke páké. ¹² Dè yóó me nyí kòò kote kèdo yehèkè yèè do tú tidobontì kè bè wète ké yè maá, ké yè pònte kéheí be kperè, bè yènni ibotí teli mièke nke ke bo fehewuonfe ke m̀ke iwũã nè be kperè. ¹³ Sebaa ei kàbe nè Dedanni ei kàbe nè Tadisisi kó bepotambè bè bo nhò bèkú ke tú: A kòtení nè a ããpòmbè ke bo ti pòntemu kéheí mesoò nnè timatí péití kèpĩmmú ti pe kèfèke ti potantì kèmmote tikpàtì péu yààba?

¹⁴ Dèè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tú: Onìtì f̀̀, nhá náké Kòku ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú n nìtibè Isidayeeri be yó nkari f̀̀è nwe, kòò bè do. ¹⁵ Ò yóó iténì o ciè nke kubakù yóú nè o ããpònsãndèèbè péu bè í yó ndò nkèna kékàa nkèdeè. ¹⁶ Kè bèe kòtení kèdo n nìtibè Isidayeeri be ké bè dàtinnè diwetiri tēmè. Yewe sonye mièke nke n yóó duómme kòò do n nìtibè tenkè wenwe Kòku. Nè o borè nde n yóó benkemè yebotè n tùmè Kuyie nke kpa meyi nkè yè m banté.

¹⁷ Mí ndi Yiè nKuyie n náámmu ke tú: Wèè kpéí nke n duómme kè m pããnáàntì náámbè bèè bo Isidayeeri be mièke kè bè nàké nè dim̀nni ke tú: Yemàrè sonye mièke m bo duó nkòò bè do mudoò. ¹⁸ Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke tú: Kòku bo do dii yiè n nìtibè Isidayeeri be, m mièke bo ò yè mediè. ¹⁹ De yiè dè bo n yonke, kè m mièke ò yè, mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí. De yiè kunòroo bo dàtinnè Isidayeeri be tenkè mièke. ²⁰ De yiè dàméèrì kó siyĩ nè sinò nè tiwanwantì nè debambaànnè nè benitibè bèè bo ketenkè de k̀nti bo áá, kè yetàrèè può nkè yepèrèè duoní kè iduotí duó. ²¹ M bo duó nkè tipítì timou kàbe do Kòku mudoò kòò ããpòmbèe kónté kénkòu bemaá. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ bí. ²² M bo duó nkè be dootitabè mbè kòu, kè mutenkũũ mbè kòu. M bo duóni fetaafe diefe nè yemátàrè nè muháá nnè muháayuo nho ìnkè, wenwe nè o ããpòmbè nè bèè kó dimàà ò bonè. ²³ M bo benke yebotè péu n deumè ke kpa meyi nkè yè banté n tùmè di Yiè nKuyie.

39

Kuyie nyíe ke kpannèmè Kòku

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke d̀̀: Onìtì f̀̀, náké Kòku m pããnáàntì. Náké we ke d̀̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú: N yítè ke cómmúmu wenwe Kòku wèè tu Meseke nè Tubaadi

be kóo kpààti diewè o kpéí. ² N yóó ò ímmu o eì kubakù youú ké nhò ni kóò kàtenè kòo do Isidayeeribe ekè yetàrè ìnkè kpeye. ³ N yóó de nkéété o tãmmù o nòutè cãnkutè mièke, kòo pie nfíté teyoute mièke kédò. ⁴ Ò yóó de nkú Isidayeeribe tãrè ìnkè wenwe nè o ããpòmbè nè o nìtibè bèè ò bonè. Timancònti nè tikpasínti deè yóó ò di. ⁵ Ò yóó kú dikpráa mièke nke, mí di Yiè nKuyie mmíu búi. ⁶ M bo banté muhãã Makaku tenkè nè ketenkè kèè soké dàméèrì cuokè kèè kó yehékè kòbe kari fèè, kè bèe banté n tùmè di Yiè nKuyie. ⁷ M bo benke n nìtibè Isidayeeribe n yetìrì tumè: Kpa meyei. De mònni bè ténke bá ndi caàri, kè yebotè banté ke do mmí ndi Yiè nKuyie nyIsidayeeribe tũ nkù n kpa meyei. ⁸ Mí ndi Yiè nKuyie n nàké dii yiè kpéí tũkénímu ke deè, de yóó dàòmu, mí ndi Yiè nKuyie mmíu búi. ⁹ De mònni Isidayeeribe ekè kòbe bo yènní kécóu mbe dootitòbè kparìmentì nè tidòpiiti nè detãnnè nè ipie nnè yekpãã nnè tikpãanseuti, bè bo ntuòtìnè de kó idéi ke dò yebie nyèyiekè. ¹⁰ Bè ténke bá ntaà dikpráa mudakáú, bè ténke bá nkũ idéi titúúti mièke, tikpàrìmentì nti bè yó ntuòtìmè. De mònni bèè do bè pùò nkéheí be kpeye, bè múnke bo bè pùò kéheí be kpeye. Mí nKuyie mmíu búi.

¹¹ De yiè Kaku fòti bo mbo Isidayeeribe tenkè dibòrì dii yetìrì feí, kupotance yiè kùu biriku, mukókúú nkóo dàméèrì, diyie kè yìenì kèè bíékè. De yiè de kó kuce bo ítinné, bè bo de kũnné Kaku, kényú deborè ke dà: Kaku nè o ããpòmbè be biriku. ¹² Isidayeeribe bo mbè kũrì ke bo wénkũnne be eì, bè bo mbè kũrì ke dò betããbè bèyiekè. ¹³ Isidayeeribe tenkè kemou mièke, òmòu í yó nkpa, be kũnnímù, de yó ndò ntepatè nte be kpéí. M bo bè benke de yiè n deumè, mí ndi Yiè nKuyie mmíu búi. ¹⁴ De kó difònkúò bè bo tãnké benìtibè kè be kó mutòmmú ntú bè bo nfirimè be tenkè kemou mièke ke kũrì bèè kpaá kpaá ke bo wénkũnne be tenkè. ¹⁵ Kè bè nfirì, kòò mòu yà yenitikũò, wèe tí nyetàrè deborè kécóu nkè befòtikeubèe yè tũóté kékũnné kubiriku bè tu kù: Kaku nè o ããpòmbè biriku. ¹⁶ Kè bèe yú diheí terì mari ke dà: Kunitisũkù, bè kũnné kùu nitisũkù kpéí. Mèmmè kè diheí wenke.

¹⁷ De kó difònkúò kè ti Yiè nKuyie nyíe ké m béinnè ke dà: Onitì fò, nàké tinòti timou botí tipíiti timou kpeti nè desínnè demou ke dà: Mí ndi Yiè nKuyie n tú deè tí nyIsidayeeribe tãrè ìnkè kè n dó ke de pã dipãnni dierì ndi. De bo di initimàa nkéyã mmenitiyí. ¹⁸ De yóó cáákému bekpàrìtiebe kényã bekpààtibè yí. M bè ndè pãmu, Basãã tenkè kó yepedakè nye nè ipeni nè sibóò nè inààke deè ã mekùò. ¹⁹ M bè ndè pãmu kè de bo bè cááké nè be kùò nkénsànnè, kényã be yí nkémuó. ²⁰ N de ãnné dibanni ndi kè de bo cááké sikipàrìsèí nè si deèbè, bekpàrìnuombè nè be ããpòmbè, mí ndi Yiè nKuyie mmíu búi.

²¹ M bo benke yebotè n deumè, m bo yè ãnné dii mònni tenòutè yè bo yà n dòmmè. ²² Ke tũóté de kó diyie nè de ìkòo Isidayeeribe bo banté ke dò mmí ndi Yiè nKuyie mmíu bè te.

Esekieri wète ke kòntémè o pããnaànti

²³ De yiè yebotè bo banté ke dò nyIsidayeeribe yei nkpeí nte kè bè ciété be cie ke ta betòbè tenkè, ke banté ke dò mbè yete n kpeti nti kè m bè bùtinné, kè bè ta be dootitòbè nou mièke kè bè bè kòu. ²⁴ Bè yete mèè kpéí n kpeti ke sínte, deè te kè m bè bùtinné. Bè bo banté ke dò m bè dòò bè mànnè dènde.

²⁵ Mí ndi Yiè nKuyie mmíu búi nke tú: M bo wète kéténnéni Sakabu yaabí ì tu tidaati betòbè tenkè. Mesémmè mèè bè nni mbonè kè de n yóu n yetisàari càari mèè kpéí. ²⁶ Bè bo mbo dii mònni be eì mièke bàmmùú bá òmòu í bè káonnè bè bo yè nyifei kpeye bè do dàri de n yìkè nè bè do yetìrìmè n kpeti. ²⁷ M bo bè dènneni dii mònni be dootitòbè ekè kéwète kè bè tíi mbe tenkè. Nè be borè nde n yóó benkemè yebotè n kpaamè meyei, ²⁸ kè yèe banté mí ndi Yiè nKuyie mmíu bè temè, ke yé n yóó bè dènnenímè ibotí tei mièke, kéwète kè bè tíi mbe tenkè mièke. Be kóò mòu ténke bá nkpaaní de bíékè. ²⁹ De mònni n ténke báá bè bùtinné, ke yé n yóó cũũnnímè n Yaá mbe ìnkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmíu búi.

KUYIE MBENKEME ESEKIERI KU CEPANTE YÓ NDÒMME

40

¹ Kè dè mmàke yebie nsipísidè nè yènùmmù nè bè ti p̄m̄mè ke kònnè Babidanni dibenni t̄ankù ketiwè kó diyìe pínni yìe, ke s̄ó ndè m̄àke yebie ntepītè nè yènàà nè bè p̄ntemè Sedisademmu. Kè ti Yiè nKuyie nw̄erímúu cúténí n ȳnkè k̄éntò k̄ék̄otenè de bíékè. ² Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke kè dè ndònnè m bo Isidayeeriibe tenkè ke cómmú ditāri dieri mari ĩnkè, di bakù c̄anku diyìe yìenì k̄èè bíékè, kè dè dò mbè maá dihei dieri. ³ Kè ti tuakoo deborè kè n yà oniti m̄òu, kòo k̄ònti dònne disawũ, kòo t̄o kuhũ kùu dùàkenè tit̄ōnkpeti nè kupàati kùu beúnè ke cómmú dihei kó dibòri. ⁴ Kè de kóo niti n náké ke dò: Oniti f̄ó, wénté mesàà nk̄ék̄énté mesàà, k̄endake n yóó da benke dè kp̄éi dem̄ou, ke yé bè da k̄ōtenenímè die nk̄àa bo de nyà. A bo yà dèè kó dimàà á dè benke Isidayeeriibe.

Kuyie nc̄f̄ètè d̄ankù nè te c̄àkè ditowaa bíékè kp̄eye

⁵ Kè Kuyie mp̄ānāaanti náantòo béi nke dò: Mem̄me n yàmè ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kè kuduotí t̄e fité tip̄iti tim̄ou, kòo niti wenwe pikú kùu p̄àati okùmè bo métiri m̄etāāti, kòo benné de kó kuduotí c̄èè kè mè mbo de kó kupàati m̄emāà, kè mecómmè nkù bo m̄emāà. ⁶ Ò dèè mem̄me k̄ék̄ote dibòri dii bo diyìe yìenì k̄èè bíékè k̄edeke yedetisakè, k̄ebenné dibòri c̄èè nkè mè mbo de kó kupàati m̄emāà. ⁷ Kòo benné yetuo bè maá yè ke c̄atinné kuduotí, bèè bàa ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè bè níí yó mbo yè, kè di okùmè mbo kupàati m̄emāà, mep̄ekùmè kupàati m̄emāà, iduotí ìi soké de kó yetuo cuokè kè ì c̄éékù mbo métiri m̄etāāti, kè ye kó yebòrè yèè weti kukp̄ānkp̄ānkù kè yè c̄éékù mbo kupàati m̄emāà m̄emāà. ⁸⁻⁹ Kòo benné kukp̄ānkp̄ānkù kó dibòri de miēke kperi, kè mep̄ekùmè mbo métiri m̄enāà, imarí kó mec̄éè métiri òmāà. ¹⁰ De kó yetuo bè c̄atinné yè kè yè bo yētāāti yētāāti, bá kùu pikù ke ma yem̄ou, iduotí ìi soké ye cuokè kè ì mà im̄ou. ¹¹ Kòo benné ditowaa kó dibòri kè mep̄ekùmè mbo métiri m̄enùmmù, meokùmè métiri m̄ekuò nè dikéè. ¹² Kè kuduotí makù bo de kó yetuo ìikè kè ku okùmè bo métiri kó dikéè ku p̄iti tim̄ou. Bá dii tou kè di m̄àke métiri m̄etāāti bá kùu pikù. ¹³ Kòo benné di ntou m̄anku k̄éntò k̄etuak̄enè diteri k̄oku kè dè mbo métiri tep̄itè nè mèdè nè dikéè bá dii b̄ori kè di weti diteri. ¹⁴ Kòo benné kukp̄ānkp̄ānkù kè kù mbo métiri tep̄itè kè ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kó kudankù fité de kó kukp̄ānkp̄ānkù tip̄iti tim̄ou. ¹⁵ Meff̄è mmèè duó kukp̄ānkp̄ānkù dibòri ditowaa kperi k̄éntò k̄etuak̄enè de miēke kperi kè mè mbo métiri sipísidè nè m̄enùmmù. ¹⁶ Yetuo bè maá yè ke c̄atinné kuduotí bèè bàa ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè bè níí yó mbo yè, kè yè mmàke fenétibè ditowaa bíékè kè bè kpeti simátidii kè iduotí ìi yè tukúnè kè ì bè m̄àke kè kukp̄ānkp̄ānkù bè m̄àke. Kè bè kerí de miēke bíékè kè dè dò ntipuonti.

¹⁷ Kè de kóo niti n tanné Kuyie nc̄f̄ètè kudankù ditowaa k̄oku kè tidieti de bo ke cè ke d̄ari yetāsàayè ke fité, kè tidieti bo sipísitāāti. ¹⁸ Bè cè ke d̄ari yèè t̄arè yeè b̄orè bo tip̄iti de miēke bíékè kè ye okùmè m̄annè yebòrè k̄ōme. ¹⁹ Kòo benné dibòri de miēke kperi k̄éntò k̄etuak̄enè ditowaa kperi, dii k̄òrinè Kuyie nc̄f̄ètè d̄ankù de miēke k̄oku, kè dè mbo métiri sipisìnùmmù. Ò benné mem̄me diyìe yìenì k̄èè bíékè kó yebòrè. ²⁰ De kó dif̄ōnkùò k̄ebenné kubakù c̄anku bíékè kó dibòri dii k̄òrinè ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè kó kudankù ditowaa k̄oku, di okùmè nè di p̄ekùmè. ²¹ Kè yetuo bè maá yè bèè bo mbaa ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè be kp̄éi, nkè yè mbo yētāāti yētāāti bá kùu pikù. Iduotí ìi yè c̄atinné nè de kó kukp̄ānkp̄ānkù, de okùmè nè de p̄ekùmè kè dè mmannè deketiri k̄ōme do mamè. Meokùmè métiri sipísidè nè m̄enùmmù, mep̄ekùmè métiri tep̄itè nè mèdémè nè dikéè. ²² De kóo fenétibè nè de kó kukp̄ānkp̄ānkù nè dèè kerí kè dò ntipuonti ke mannè diyìe yìe k̄èè bíékè kperi, kè yedetisakè bo yèyiekè ke t̄òkenè kukp̄ānkp̄ānkù de miēke k̄oku. ²³ Kè ti Yiè nKuyie nc̄f̄ètè d̄ankù de miēke k̄oku

kó dibòrì, kè kubakù cǎnku kperi wetí kuyóú kperi kè dèyìkè kperi wetí diyìè yìè kèè kperi, kòo benné mǎfiè mmèè soké yebòrè sàku kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. ²⁴ De kó difǎnkúò kòo n kǎtenè kubakù cǎnku bíékè, kè dibòrì marì bo de bíékè, kòo benné de kó yetuo nè iduotí nè di kó kukpǎnkpǎnkù kè dè mmannè dǎterè do mamè. ²⁵ Dibòrì nè di kó kukpǎnkpǎnkù kè dè mmǎke fenétìbè kè bè dǎnnè betǎbè do dǎmmè ke fité, kè be okùmè bo métìrì sipísìdè nè mènùmmù, mǎpǎkùmè métìrì tepíítè nè mèdémè. ²⁶ Mǎfiè mmèè duó dibòrì nè kukpǎnkpǎnkù de cuokè kè mè mbo yedètìsàkè yèyiekè kè bè kerí de kó iduotí kè dè dò ntipuonti ke fité. ²⁷ Kè dibòrì bo dìi kǎrìnè ti Yìè nKuyie ncǐètè kó kudànkù de mieke kǎku, kè bo kubakù cǎnku bíékè, kòo benné di mbòrì kǎntǎ kǎtuǎkenè dǎterì kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù.

Kuyie ncǐètè dǎnkù nè te bòrè de mieke bíékè kpeye

²⁸ Mǎmmè kòo duó nkè n ta dibòrì kubakù cǎnku bíékè kperi kékǎte ti Yìè nKuyie ncǐètè dǎnkù de mieke kǎku. Kòo benné de kó dibòrì kè dì mmànnè yètèyè do mamè. ²⁹⁻³⁰ Kè di kó yetuo nè di duotí nè di kó kukpǎnkpǎnkù kè dè mǎnnè dǎterè do mǎmè ke mǎke fenétìbè ke fité. Kè dibòrì nè kukpǎnkpǎnkù, kè de okùmè mbo métìrì sipísìdè nè mènùmmù, mǎpǎkùmè métìrì tepíítè nè mèdè nè dikéè. ³¹ Kè de kó kukpǎnkpǎnkù bòrì kǎrìnè Kuyie ncǐètè dǎnkù ditowàà kǎku, kè dè mbo yedètìsàkè yèni, kè bè kèrì imarì kè dè dò ntipuonti ke fité. ³² De kó difǎnkúò kòo n tannè ti Yìè nKuyie ncǐètè dǎnkù diyìè yìèní kèè bíékè kperi, kè di benné kè di baa mmànnè yètèyè do mǎmè. ³³ Di kó yetuo nè di kó iduotí nè de kó kukpǎnkpǎnkù kè dè mmànnè dǎterè do mǎmè ke mǎke fenétìbè ke fité, kè de okùmè mbo métìrì sipísìdè nè mènùmmù, mǎpǎkùmè métìrì tepíítè nè mèdémè nè dikéè. ³⁴ Kè de kó kukpǎnkpǎnkù bòrì kǎrìnè ti Yìè nKuyie ncǐètè dǎnkù ditowàà kǎku, kè de kó mǎfiè mbo yedètìsàkè mènì, kè bè kèrì imarì kè dè dò ntipuonti ke fité.

³⁵ Kòo n kǎtenè kubakù yóú bíékè kó dibòrì kè di benné kè di mmànnè yètèyè do mǎmè. ³⁶ De kó yetuo nè de kó iduotí nè kukpǎnkpǎnkù kè dè mǎnnè dǎterè do mǎmè ke mǎke fenétìbè ke fité kè dè okùmè bo métìrì sipísìdè nè mènùmmù, mǎpǎkùmè métìrì tepíítè nè mèdémè nè dikéè. ³⁷ Kè de kó kukpǎnkpǎnkù bòrì kǎrìnè ti Yìè nKuyie ncǐètè dǎnkù ditowàà kǎku. Kè de kó mǎfiè mbo yedètìsàkè mènì, kè bè kerí imarì kè dè dò ntipuonti ke fité.

³⁸ De kó difǎnkúò kè ditou marì bo kè di kó dibòrì bo kukpǎnkpǎnkù bíékè, bè do ǎǎ dé nhóú iwũǎ bè kùò ì ti Yìè nKuyie nke né na kè ì tuò. ³⁹ De kó kukpǎnkpǎnkù mieke kè tǎbùrìbè bo bá kùù píkù bèdébè débè be yó nkǎù bèè ìnkè iwũǎ ti Yìè nKuyie nke tuò mmeyei ncǐèmmè nè meyei nhūtìmù de kpéí. ⁴⁰ Ditowàà bíékè a bo ntatoomè ti Yìè nKuyie ncǐètè bòrì, kubakù yóú bíékè kè tǎbùrìbè bo bèdébè bá kùù píkù. ⁴¹ Tǎbùrìbè do bo bá kùù píkù bènàà bènàà ndi, kè bèè wǎnnè bènì bè yó nfeu bèè ìnkè iwũǎ. ⁴² De kó difǎnkúò kè tǎbùrìbè tǎbè bo bè dǎnnè bè titǎpíètì, tìi okùmè bo sǎntimétìrì sipísìyiekè nè bènùmmù, mǎpǎkùmè mèè mǎà, mǎcómme métìrì kó dikéè be yo ndakù bèè ìnkè titǎnnenti be yó nfeunè tì iwũǎ ti Yìè nKuyie nke tuò nnè yepǎrè. ⁴³ Kè bèè dǎò yebìè nde mieke bíékè kè yè pǎkùmè mmànnè tenǎtè kó mǎpǎkùmè ke fité, bè níi yóó daa ndènde imaa mbè pǎ ì ti Yìè nKuyie. ⁴⁴ De kó difǎnkúò kòo n kǎtenè ti Yìè nKuyie ncǐètè dǎnkù de mieke kǎku, kè tidietì bo tidétì ku mieke. Kè kùmakù bo kubakù yóú bíékè, kè ku bòrì wetí kubakù cǎnku, kè kutèkù bo kubakù cǎnku kè ku bòrì wetí kuyóú. ⁴⁵ Kè de kóo nìtì n nǎké ke dǎ: Kudieku kùù kó dibòrì mè nwetí kubakù cǎnku ikuó niùbè bèè yó mpǐ ti Yìè nKuyie ncǐètè mieke mutǎmmù, be kǎku nku. ⁴⁶ Kè kùù kó dibòrì mè nwetí kubakù yóú ikuó niùbè Defii botí kou Sadǎki bí ìi yó mpǐ ndiwũǎtǎnnì ìnkè mutǎmmù, be kǎku nku.

Bè bennémè ti Yiè nKuyie ncīètè òmmè

⁴⁷ De kó difōnkúò kòo benné ti Yiè nKuyie ncīètè kó kudànkù de miēke kòku, kè ku okùmè mbo métìrì sipísìnùmmù, kè kù mmà tipūtì timòu ke diwũōtònnì bo ku ìikè. ⁴⁸ De kó difōnkúò kòo n tanné ti Yiè nKuyie ncīètè kó kukpánkpánkù kébenné ku kó imarí kè kù mbo ku mpíkù métìrì mèdé nè dikéè, kutekù mèè máà, kè dibòrì kó mepēkùmè mbo ku mpíkù métìrì òmáà nè dikéè kutekù mèè máà. ⁴⁹ Kè kukpánkpánkù okùmè mbo métìrì tepíítè, mepēkùmè métìrì mèkuò, kè yedetisàkè mbo tepíítè yèè kòrìnè deborè, kè yesānkè bo ku mmànkù òmáà, kutekù òmáà.

41

¹ Kòo n tanné Kuyie ncīètè kó kudieku diekù, kébenné dibòrì kó kumarí kè mepēkùmè mbo ku mpíkù métìrì mètāāti kutekù mèè máà. ² Kè dibòrì kó mepēkùmè mbo métìrì mènùmmù kè di kó imarí kó mēcēè mbo métìrì mèdé nè dikéè, ku mpíkù nè kutekù. Kòo benné kudieku kó meokùmè kè mè mbo métìrì sipísidé, mepēkùmè métìrì tepíítè. ³ De kó difōnkúò kòo ta de miēke kó kudieku, kébenné dibòrì kó imarí kè ì mbo métìrì òmáà, dibòrì métìrì mètāāti, imarí kó mēcēè métìrì mètāāti nè dikéè. ⁴ Kòo benné kudieku kumómmonku kè kù mbo meokùmè métìrì tepíítè, mepēkùmè mèè máà. Kòo n náké ke dò: Ku ndieku tú ikuó nenti kòku nku.

Bè do maá tìi dieti kékpeénnè Kuyie ncīètè

⁵ Kòo benné Kuyie ncīètè kó kumarí kè ku cēè nnì mbo métìrì mètāāti, kè bè maá tidieti mati ke kpeénnè Kuyie ncīètè kè tì bo métìrì mèdé mèdé ke fité. ⁶ Kè bèe benné de kó tidieti tìi sòké titòbè ìnkè inaú itāāti itāāti bá kùù píkù. Ku mpíkù tidieti sipísitāāti, kutekù mēmmē. Kè de kó tidieti tukúnè kuduotí bè maá kù ke fii nKuyie ncīètè. Tì me nyí tukúnè Kuyie ncīètè mómmonte kó kumarí. ⁷ Kè de kó tidieti pēkùmè nyéúti ke deètò ke taà kumarí ke mme ndo nke fité Kuyie ncīètè. ⁸ Kè n yà dèmarè pūūtémè ke iiténì ke fité Kuyie ncīètè. Bè maá yèè tuo ke kpeénnè Kuyie ncīètè ye kó dipūū ndi, kè di bo kupàati mēmáà métìrì mètāāti kòku. ⁹ Kè kumarí ditowaà bíékè kòku de kó yetuo cómmú kùù ìnkè kó kucéékù bo métìrì mèdé nè dikéè kè mēfiè nsoké soké de kó yetuo cuokè. ¹⁰ Kè yetuo kó mepēkùmè bo métìrì tepíítè píitè ke fité. ¹¹ Kè de kó yetuo mòke yebòrè yèdéè, dii nkubakù cànkù, diterì kuyóu mēfiè mmèè soké de kó yetuo cuokè kè mè bo métìrì mèdé mèdé nè dikéè ke fité. ¹² Kuyie ncīètè ìikè kè ditou mari bo kè di pēkùmè bo métìrì sipísitāāti nè mènùmmù, kè kumarí kó mēcēè mbo métìrì mèdé nè dikéè ke fité, kè di okùmè bo métìrì sipísìnàà nè dikéè. ¹³ Kòo benné Kuyie ncīètè kè te okùmè mbo métìrì sipísìnùmmù, te dànkù nè te marí kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. ¹⁴ Kuyie ncīètè ke yíénè te dànkù de miēke bíékè kòku kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù. ¹⁵ Kòo benné Kuyie ncīètè kó meokùmè nè te dànkù difōnkúò kòku kōme nè de kó tikpánkpánti kè dè mbo métìrì sipísìnùmmù.

Bè sàrimè Kuyie ncīètè te miēke

De kó difōnkúò kè Kuyie ncīètè de miēke nè kukpánkpánkù kùù kòrìnè Kuyie ncīètè dànkù ditowaà kòku. ¹⁶ Kè bèe dè dàri ideí kētúóté ketenkè kéntò kētuokenè simátidii fenétibè borè, ke me nyí tikpánkpánti tìi fité Kuyie ncīètè tipūtì titāāti ke múnke dariné fenétibè simátidii kòbe ideí, ¹⁷ kētúóté ti Yiè nKuyie ncīètè kó dibòrì kètannènko de miēke nè ditowaà nè imarí kēfité i miēke nè i ìnkòo. ¹⁸ Kè bèe kerí kè dè ndò mbēinkēmbàribè nè tipuonti, kè bēinkēmbàribè bo bédébè, kupuonku mbo kumáà. Bá wèè ìnkēmbàri kòo mòke keyìikè kédékè. ¹⁹ Keyìikè kèè dò nkenitikòke kè kè níi nwetí ku mpíkù kupuonku, kè kèè dò nkecìricìrikòke kè kè wetí kupuonku kupíkù tekù kè dè me ndo nke fité Kuyie ncīètè

tipiiti timou. ²⁰ Beĩnkembàribè nè tipuonti bè do de kerí kumarí ñnkè nke, kétúóté ketenke kénto kétuakenè dibòri ñnkè. ²¹ Kuyie ncĩtè kó dibòri kó ideí do màmú tipiiti timou.

Bè do dònne dii wũstònni ideí

²² Kè Kuyie ncĩtè ìkè kè dèmarè bo ke dònne diwũstònni ideí kperi, kè di cómmè bo métiri òmáà nè dikéè, di okùmè métiri òmáà mepèkùmè métiri òmáà kémmeke ditari nè mekpèmmè kè imànke tú ideí. Kòo n náké ke dò: Ti Yiè nKuyie nkòò tábùri nwe.

²³ Kuyie ncĩtè kó dibòri kó yecàkè do bo yèdéè ndi, kè de mieke kó dibòri kpeye múnke bo yèdéè. ²⁴ Kè yè kpetiri tipiiti tidèti, yèdé memme. ²⁵ Kè bè kerí ye ñnkè kè dè dò mbeĩnkembàribè nè tipuonti, ke dònne dèè do kerí imari ñnkè. Ke ànné kudóu makù kè kù nhànke Kuyie ncĩtè kó dibòri ditowàà bíékè. ²⁶ Kè bèe ànné sibòo nè simátidii, kékeri kè dè ndònne tipuonti tipiiti timou. Ti Yiè nKuyie ncĩtè bòri nè bè maá sù cèi ke tè kpeennè nè ideí ì ãnke yebòrè.

42

Bè do maá yèè tuo képéennè Kuyie ncĩtè

¹ Kòo n katenè Kuyie ncĩtè dánkù ditowàà kubakù you bíékè kaku, kè ti ta yetuo yèè wetinè tecĩtè tèè bo kubakù you nè te dánkù. ² Kè te okùmè bo métiri sipisínùmmù, mepèkùmè sipisidè nè dikéè ³ Te bòri ìkè de mieke bíékè nè kudánkù ditowàà bíékè kaku bè ce kù ke dári yetàrè, kè tidieti mati dè bo ke tè weti nè tii soké titòbè ñnkè, ke bo titàati titàati. ⁴ De kó tidieti ìkè kè mēfiè mmamè soké de mieke bíékè, kè mepèkùmè bo métiri mēnùmmù kè mè okùmè bo métiri sipisínùmmù kè ti bòrè bo kubakù you bíékè. ⁵⁻⁶ Kè deĩnkè kó tidieti mōpúrìnè defũð nè decuokè kpeti, ke yé te kpánkpránti kó imari ti èũtémè. De kó tidieti do soké titàati titàati ndi, ti í mōke yesāñkè titeti dōmmè. ⁷ Kè Kuyie ncĩtè dánkù ditowàà bíékè kè kumarí makù wetinè yetuo yèè bo ditowàà, kè ku okùmè mōnnè yetuo kōme, ⁸ Ke yé ti Yiè nKuyie ncĩtè dánkù ditowàà kaku kó yetuo okùmè do bomè métiri sipisidè nè bēnùmmù ndi, dii tou do bo ti Yiè nKuyie ncĩtè ìkè kè di mbo métiri sipisínùmmù. ⁹ De kó yetuo fũð kè dibòri bo diyie yìèni kèè bíékè, bèè kèrini Kuyie ncĩtè dánkù ditowàà kaku bè bo ntaà dè.

¹⁰ Kuyie ncĩtè dánkù kó kuduoti ñnkè kè yetuo bo ke weti diyie yìèni kèè bíékè, ke weti tecĩtè matè nè te dánkù. ¹¹ Kè mēfiè mmamè bo ye cuokè ke dōnnè yeteyè do dōmmè, meokùmè nè mepèkùmè nè yebòrè nè ye dōmmè nè yecàkè kè dè mà. ¹² De kó yetuo yèè bo diyie yìèni kèè bíékè bá di kè di mōke dibòri, kè di dōnnè kubakù you bíékè kpeti kpeye do dōmmè, ke bo bá kùù ce mōnku ke weti kumarí kùù perì diyie yìèni kèè bíékè. ¹³ Kòo n náké ke dò: Tidieti tii me mbo kubakù you nè kucānku, ke weti Kuyie ncĩtè dánkù, ti Yiè nKuyie nkó tidieti nti, ikuó niùbè bèè pī ti Yiè nKuyie ntōmmù bè níi yóo de nkari kēdi mudii bè pā mù Kuyie, ke de ndóu mbè kù pā tii diiti nè bè kù fié ì wũð meyei ncĩmmu nè me nhūtímù kpéi. De kó dibòri tú ti Yiè nKuyie nkperi ndi. ¹⁴ Kè ikuó niùbè níi ta Kuyie ncĩtè dibòri sàari mieke, bè báa yennè be yàati bè pīñnè ti ikuó tōmmù kékote benitibè tóbè borè, bèè ti dāu ndende kéceete titeti ke né na kékote benitibè tóbè borè. Ikuó yàati nti.

Bè bennémè Kuyie ncĩtè marí ditowàà bíékè

¹⁵ Ò dèè dii mōnni Kuyie ncĩtè mieke kó mubennímù kénto kè ti ye dibòri dii bo diyie yìèni kèè bíékè, kòò benné Kuyie ncĩtè dánkù kó kuduoti kéfité. ¹⁶ Kòò benné diyie yìèni kèè bíékè kó kupikù nè o pàati kè dè mbo métiri sikousidè nè sipisínùmmù (250) kéfité. ¹⁷ Kòò benné kubakù you bíékè nè o pàati kè dè mbo métiri sikousidè nè sipisínùmmù (250) kéfité. ¹⁸ Kòò benné kubakù cānku bíékè nè o pàati kè dè mbo métiri sikousidè nè sipisínùmmù (250) kéfité. ¹⁹ Kòò benné deyikè bíékè nè o pàati kè dè mbo métiri sikousidè nè sipisínùmmù

(250). ²⁰ Kòo benné kuduotí kùù fité te pîiti tinàà kè ku okùmè mbo métìrì sikòusidè nè sipísìnùmmù (250). Ku pèkùmè métìrì sikòusidè nè sipísìnùmmù (250). Kuù do yaàti Kuyie ncîètè nè dihèi kpesi.

43

Kuyie nkó tikpeti wête ke cutinimè ku cîètè

¹ Kòo n kàtenè dibòrì dii bo diyie yìenì kèè bíékè. ² Kè n yà Kuyie nkó tikpeti kè ti kèríní diyie yìenì kèè bíékè, ke uuti ke dò mmenie nhõõ tamè kukó, kè ti wenniku mí ðaborè. ³ Kè n yà mēbenkùmè ðaborè kè mē ndònnè n do yà mē Kuyie pànte dii mōnni Sedisadammu, kéndōnnè n do yà mē Kebaa kó ntaké. Mēmme n domè kēsīnnóo ketenkè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie nkó tikpeti tuòkení diyie yìenì kèè bíékè kéta ku cîètè bōrì diyie yìenì kèè bíékè kperi. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nYaa nní ntúóté kētannè ku cîètè dānkù ðe miēke kaku, kè n yà Kuyie nkó tikpeti píemmè te miēke. ⁶ Kè n keè òmòu m béinnènnimè Kuyie ncîètè miēke, oniti wèè do n neínè kòò baa kpaá bo m borè. ⁷ Kè ðe kó metammè n náké ke dò: Oniti fí! N kpààtikàrì dii bo ðie, n nacèdaánni ndi kè n yó mbonè n nìtibè Isidayeēribe sáã, bá bè tēnke bá n yóu kētūnne yebakè kēnkūri be kó bekpààtibè n cîètè borè ke caari n yètirì. ⁸ Kè be kó bekpààtibè maá be cēi kētóōnnè n kpete kékeú yebòrè n cîètè kpēye také, kécónné yecàkè kó idéi kētóōnnè n kpete kpēye, kè kuduotí kumáa ti yaàti. Bè sãu n yètirì ndi nè isake kperε kó mudòrìmù, ðeè te kè m miēke bè yè kè mbè kù. ⁹ Di mmōnni bè yóó yóumu yebakè kó mufèu nè bè bo nkūrimè be kó bekpààtibè n cîètè borè, kè nní mbè bonè sáã.

¹⁰ Kòo yíé ké n náké ke dò: Oniti fí! Náké Isidayeēribe n da benke tēè cîètè te kó kufènkù dòmmè kè bèe tē benné, kè ðeè yie nkè ifei bè pī mbè ðòrì ìi sàke kpéi. ¹¹ Kè ifeii bè pīñnè be ðòrìmè, a bè benke n cîètè kó mēdòmmè nè te ðamme nè te bōrè bè taà yè nè bè yìe yè nè te tié nnè te kuó. A ðe wàri ðemou kè bèe ðe yà kéndòrì ðe yēmmè. ¹² Nte n cîètè kó ikuó, kētúóté ðitāri yómmè nè ði tenkè kó ðimàà cēnke kēfité. ðe kó ketenkè tu n kake nke.

Kuyie nnakémè bè yó nkù feumè iwūō ke tuò nyewūōtārè ñnkè

¹³ ðe kó ðifōnkúò kēbenné diwūōtōnni nè kupàati kùù beúnè ðe kó kupàati do bo métìrì kó dikéè ndi. Kòo benné ðifōtirì dii fité diwūōtōnni kè ði cūmpume mbo métìrì kó dikéè, ði pèkùmè mēè máà, kè ði biè nkó mēokùmè mmānnè tenòutè kó mēpèkùmè kēfité. ¹⁴ Kè bèe túóté diwūōtōnni tàrì ketenkè kperi kētō kētūkenè kukākú ðe miēke kaku, kè ðe mbo mēokùmè métìrì kó dikéè, mēpèkùmè mēè máà. ¹⁵ Bè yó ntuotì ðe muhāá nkè ðe bo métìrì kó dikéè. Kè yebakè bo yènáà mēyómmè. ¹⁶ Diwūōtōnni ðimou kè ði okùmè bo métìrì mēyiekè, mēpèkùmè mēè máà, ði do māmù tipīiti timou. ¹⁷ Kè ðifōtirì dii fité diwūōtōnni kè ði cūmpume bo sántimétìrì sipísidè nè mēnùmmù. Kè ði ðetisakè wetí diyie yìenì kèè bíékè.

¹⁸ ðe kó ðifōnkúò kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dò: Oniti fí! Kè bè maá diwūōtōnni, nte a yóó ðòmmè kè bè né na kētū nyiwūō ði ñnkè, ke ði cóú mmeyī. ¹⁹ A waá ndinaadapānni kēduó nDefii botí kabε, ikuó niùbè Sadaki bí bèè pī n tōmmú diwūōtōnni ñnkè kè bèe ði feuté mēyie ncîèmmè kpéi. ²⁰ Kàa waá mmeyī nkéfeté diwūōtōnni bàkè nè kukākú kpèèmmè kó tipīiti tinàà, ke mē nyī nè yebiè nkéfité. A yóó mē nyī kédεite ði yie nké ði wēnkūnne. ²¹ Kè bè feuté ðe kó dinaadaà mēyie ncîèmmè kpéi, nha ði tūóté kēdenne n cîètè dānkù ké ði tūò ndibòrì bè tāatè ði ðe kpéi. ²² Diyie ðérì yie kéwaá ndibòdaà dii kpa kuyènkù ke ði feuté kēwénkūnne diwūōtōnni a do ðòmmè dinaadaà. ²³ Kàa ðεite dii mōnni diwūōtōnni kó mēyie nke ðeè, a waá ndinaadapānni tērì nè ðipedaà ðeè kpa kuyènkù. ²⁴ Kè ðe nni nféúté kè ikuó niùbèe ðe yōre mukókúó nke ðe nni ntú. ²⁵ Kàa mme nhõ nyewe yèyiekè miēke, bá dii yie a níi kuò ðibòdaà mēyie ncîèmmè kpéi, nkéféúté dinaadaà nè ðipedaà ðeè kpa kuyènkù. ²⁶ A yó mme nhõ nyewe yèyiekè miēke kēwénkūnne diwūōtōnni kè bè né na kēketé mutōmmù

di ñnkè. ²⁷ Kè de kó yewe p̄ēēté, kétúóté diyie nínni yiè nè yèè sàké, ikuó niùbè beè yó nfeu iwũṣ ke tuò nnè di yó nni nfeu ì metaummè kpéí. De m̀nni kè nni nyo di kpeti. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́í.

44

Bè yó ntaà mèè botí Kuyie nc̄ētè

¹ Kè weè niti n k̄atenè Kuyie nc̄ētè b̀rì ditowaà bíékè kperi dii bo diyie yièni kèè bíékè, kè ti nsó ndi kpetí. ² Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: De kó dib̀rì yó nkpetímu, òm̀u b́áa di kpeté ke ýé mí ndi Yiè nKuyie n di ntamè, nè de kpéí di yó nkpetímu. ³ Tekp̀at̀ibite tiè ní yóó dè k̀rì m borè kédì o dii, ò ní tanni kukp̀ánk̀p̀ánk̀. Ò ní yóó ku nta ké k̀ yènnè.

Bep̀òb̀è í yó ntaà Kuyie nc̄ētè

⁴ K̀o n k̄atenè kubak̀u yóu bíékè kó dib̀rì dii wetí Kuyie nc̄ētè, kè n yà Kuyie nkó tikpeti píemmè ku c̄ētè mièke, kédò kés̄inǹo katenkè. ⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Oniti f̀s! Daate kéwénté mesàà, kékénté mesàà nkékeè n yóó da duó nyèè tannò, n yóó da náké Kuyie nc̄ētè d̀ommè mme nè te kuó, a daate bè taà mèè botí n c̄ētè nè bèè í d̀ nké ntè taà.

⁶ Á náké Isidayeribe de kó itookperi yembè ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú, bè d̀ò isàke kperi kè dè tontému. ⁷ Beè tannè n c̄ētè bèè í c̄amm̀u be yèmmè nè be k̀nti, ke s̄ink̀unko n c̄ētè di tuò ndi m̀nni iwũṣ di n feu ì kó mek̀ò nnè meȳĩ. Bè t̀te metaummè mèè bo m̀mme díndi nè mí nti cuokè. ⁸ Bè í dake bè m p̄ā ndè kpéí, ke yóu bè bo mp̄immè n t̄omm̀u ke mù duó mbetòbè kè bèe p̄i mbè na mp̄i mm̀u t̄omm̀u n c̄ētè mièke. ⁹ Náké be ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n tú op̀ò wèè í c̄ánté yoo di mièke wèè í yíe n kpeti o b́áa ta n c̄ētè bá k̀ò tu op̀ò ke bè bonè.

Defiibe kuó bè yó mp̄i mm̀è botí Kuyie nc̄ētè mut̄omm̀u

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Defiibe bèè do n d̀ténè Isidayeribe do n yóu dii m̀nni k̄t̄unne yebòkè. Bè yóó ỳamu de kó meyei nc̄ántimu. ¹¹ Bè yó ntú betòmbè s̀m̀p̀òbè mbe n c̄ētè mièke, beè yó mbaa yebòrè ke feu iwũṣ bè yó ntua nyi nè metaummè kpeyi, beè yó ntú n n̄tibè kó betòmbè. ¹² Ke ýé beè do fiémè Isidayeribe kó iwũṣ yebòkè, kènte kè bèe ta meyei mm̄ièke. Deè te mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu n yitè ke c̀óm̀umu be kpéí, kè bè bo ya be yei nkó muc̄ántimu. ¹³ Bè ténke í yó n t̄ónnè k̄ep̄i n kuó t̄omm̀u bè b́áa ḱáké ikuó nenti, bè b́áa ta ikuó nenti dieku, kè d̀e yie nkè ifeii bè p̄ĩnnè isàke bè d̀ò ì. ¹⁴ Beè yóó naá n c̄ētè t̄ombè bèè yó mp̄i n c̄ētè t̄omm̀u.

Ikuó niùbè yó nd̀ommè

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀: Ikuó niùbè Defiibe bèè tu Sadaki yaábí, Isidayeribe do n d̀ténè dii m̀nni kè beè mp̄i n c̄ētè mièke mut̄omm̀u, beè yó mbo n c̄ētè ke n feu iwũṣ ke tuò mmek̀ò nnè meȳĩ. Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b́í. ¹⁶ Beè ní yóó ta n c̄ētè dib̀rì s̀àrì kékote n táb̀rì bo dè k̄ep̄i n t̄omm̀u bè yó ndakemu mu kpéí. ¹⁷ Kè bè ní tatiní n c̄ētè d̀nk̀u de mièke k̀ku, beè dáátí tiyà̀ti t̄i d̀̀kenè mup̀à̀konkperím̀u, bè ní bá ndáátí tipeciti kó tiyà̀ti ke p̄innè mut̄omm̀u n c̄ētè d̀nk̀u yoo n c̄ētè mièke. ¹⁸ Bè ní yó mboú mup̀à̀konkperím̀u kó tiyà̀bomboúnti nti be ya kényi mup̀à̀konkperím̀u kó ifietí, bè me mbá mboú d̀marè be ka d̀è bo nte kè bèe biete. ¹⁹ Kè bè ỳtini dii m̀nni n c̄ētè d̀nk̀u ditowaà k̀ku ke bo k̄ate benitibè borè bèe dáté tiyà̀ti bè do p̄ĩnnè t̄i ikuó t̄omm̀u, ke t̄i d̀u n c̄ētè mièke, bè bá nti ã ke t̄ónnè benitibè, bè yàa bo bè ḱáké kékú.

²⁰ Bè ní b́áa kuó páíí, bè me mbáa yóu kè be ỳt̄i s̄ũ mmediè, bè nk̄ĩ be ỳti mesàà. ²¹ Ikuó niùti m̀u ní b́áa ỳ menaà nhò tati dii yiè n c̄ētè d̀nk̀u de mièke k̀ku. ²² Ikuó

nìtì m̀òu báá túóté okúpokù yoo onitipòkù bè yete wè, wèe túóté osapàà nwèè mu nyí yíètè onitidòu Isidayeeribe mièke, yoo kòò me mbo túóté okúpokù, wè ntú ikuó nìtì t̀òu kou.

²³ Bèè yóò bənke n nìtibè dèè tu n kperε nè dèè tu c̀enkoo kperε, ikuó yete dè nè ì yie ndè. ²⁴ Bèè yó ntú bebeémbè kémbekù n kuó dòmmè k̀éntũ m baa nyemou kó ikuó, teompùtè yie ní ntú n kperi.

²⁵ Bè báá t̀óonnè ocũ bè yàà bo s̀ĩnte, kè dè sàà í tú ò cice nwe yoo o ȳ yoo o birε yoo o nantè yoo o kóo kòtì yoo o t̄ũ wèè í ye. ²⁶ Kè dè t̀ù̀kení ke dò mmemme, kòò kàáké ocũ ke wè̀nkunne omáà ke dèè, we mbaa yewe yèyiekè ke né na k̀ewεte k̀ésəotè o t̀ómmũ. ²⁷ Ò yóò ta dii yie n c̀ĩètè d̀ankù de mièke k̀aku ke p̄i mmutómmú ikuó dieku, mièke wèe féuté f̀eðfè meyei nc̀ĩèmmè kpéi. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei. ²⁸ Ikuó niùbè bèè te bè bo mp̄immè mutómmú n c̀ĩètè mièke. Di báá bè duó nketenkè Isidayeeribe mièke. Be kperε yó ntú mínwe, mí nKuyie. ²⁹ Bèè yó nyo di m p̄ã nti diiti nè di n feu ì wũ meyei nc̀ĩèmmè kpéi nnè meyei nh̀útímù kpéi, kè di c̀ánnè dè kè dè bo ntú n kperε, bèè yó ndè te. ³⁰ Tidipànti mièke di ní deite tisààtì ke yíènè di d̀èite dè ke c̀ánnè n kpéi nnè muyuo nsààmù, di ní yóò dè duó nyikuó niùbè mbe kè dèè yie nkè n di dòò mesàà. ³¹ Ikuó niùbè bá ncáà ndèè ku nè demáà yoo musimmù p̄i ndè sinə yoo iwũ yoo tiwanwanti.

45

Kuyie nnákémè bè yóò totí mèè botí ketenkè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dò: Kè di t̄ã dii m̀onni tété ke bo totí ketenkè di t̄ãtè n k̀eke kè kè ncáà nkémbò meokùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdè nè dikéè mep̀ekùmè cidòmétiri tepíítè. ² De kó ketenkè mièke di yóò de mbenné n c̀ĩètè kó ketenkè okùmè nè ke p̀ekùmè kè dè mmà, kémbò métiri sikousinùmmù nè sipísinùmmù (550) k̀esoó mmefíè mmamè k̀éfitè kè mep̀ekùmè mbo métiri sipísidè nè mènùmmù. ³ Kè di yíé k̀ebenné de kó ketenkè mièke cidòmétiri tepíítè nè mèdè nè dikéè kè mep̀ekùmè mbo cidòmétiri mènùmmù n c̀ĩètè yó nde mbo nè ikuó nenti dieku. ⁴ De kó ketenkè yó ntú n k̀eke nke, ikuó niùbè bèè p̄i n t̀ómmú bè c̀ĩ yó nde mbo. N tenkè mièke nke be k̀eke yó mbomè. ⁵ Kè di benné ketenkè meokùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdè nè dikéè mep̀ekùmè cidòmétiri mènùmmù kè kè ntú Defibe bèè p̄i n c̀ĩètè mutómmú be k̀eke nè yehékè bè yó mbo yè. ⁶ Kàa benné de kó ketenkè mièke bake mep̀ekùmè cidòmétiri mèdémè nè dikéè meokùmè cidòmétiri tepíítè nè mèdémè nè dikéè kè kè ntókénè n c̀ĩètè k̀eke Isidayeeribe bəmou k̀eke. ⁷ Tekpààtibite t̄e kó ketenkè yó mbo n c̀ĩètè nè dihei de m̀anku, ku mpíkù nè kutekù diyie yìèní kèè bíékè nè diyie taà kèè bíékè, kè ke okùmè nheri nè n c̀ĩètè k̀eke nè dihei k̀eke de kó meokùmè. ⁸ Isidayeeribe tenkè mièke kèè yó ntú n c̀ĩètè k̀eke, kè dèè yie nkè sikpààtibíi bá nf̄ẽũnko n nìtibè, kèè kpáà kè kè ntú Isidayeeribe boti imou k̀eke.

Kuyie nkpannè ti sikpààtibíi

⁹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè Isidayeeribe kó sikpààtibíi kpéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu: Dè sànnèmu memme d́indi sikpààtibíi yóunè kuyonku nè di bo nf̀ekùmè n nìtibè kperε, d̀ə̀nnè dèè síé nè dèè wenni ke yóu di bo nf̄ẽũnkomè n nìtibè. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei.

¹⁰ Di beúnè dè nè dibièpeé nè di bo di beúnè yè, dè ntú dèè wenni. ¹¹ Di yó mbeúnè dè tidiiti nè dèè yó ncũ̀ dèè tu menie nkperε dè r̀m̀à. Bè ò̄ keténè t̄èè bièpete do ò̄ mbo kuce tepíítè nte k̀éta bè tu dè òmèè. ¹² Kè timátì péitì me nni nti kè di ȳi ti c̀éékù bo cidóòbè bènùmmù tì mènke mme mbo, kè cidóòbè tepíítè me nni nte tì mènke mme mbo.

yóo tanní kukpánkpánkù kó dibòrì ditowaà bíékè kperi ndi, kéwēte ke di nyennè. ⁹ Yebaa nkó yewe kè benitibè ní katení n cīètè m báammu, kè wèè ta dibòrì kubakù cānku kperi wèè yè kubakù yóu kperi, kè wèè ta kuyóu kperi wèè yè kucānku kperi, òmòu báá yè dibòrì ò ta dì, kè wèè ta kùu píkù wèè yè kutèkù. ¹⁰ Tekpààtibite ní yó mbè èrinèmu kéta ké mbè èrinè kèyè.

Bè bo nfeu mēè botí iwūš ibotí ibotí ti Yiè nKuyie

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: Yebaa nkó yewe nè di kó metíimmè memou, tekpààtibite ní waá mmuyuo ncidóòbè tepíitè nè bènùmmù mùu yóo wēnnénè dinaadaà kētuo, ke me nyí dipedaà kéwaá nhò dó mù mmamè yepedakè kpréi, kè muyuo mbo cidóòbè tepíitè nè bènùmmù wèè kōore mekùò ndítiribè bèkùò.

¹² Kè tekpààtibite m pā feǎfè ke yóo fè nni nféuté kētuo, yoo ò m pā dipānni metaummè kperi, bèè ò kpeté diyie yìèní kèè bíékè kó dibòrì kòò n féuté o òfè kētuonnè o pānni metaummè kperi, ò òy yīmè teomputè yiè. Kòò dèè wèè yè kè bèè kpetínné dibòrì.

¹³ Ò ní n féuté bá dìi yiè dipedabii dìi mōke dibenni òmáà ke kpa kuyènkù. Ke ní dìi féuté bá dìi künweñni. ¹⁴ Bá dìi künweñni ke níi m pā muyuo ncidóòbè bènùmmù, mekùò ndítiribè bèdébè mēè yóo kōorenè muyuo. De kó ikuó yó mbomu sáà bá dìi künweñni ò níi me nyí. ¹⁵ Bá dìi künweñni di níi n féuté dipedabii ké m pā muyuo nnè mekùò, di yó mme nhō nsáà.

Tekpààtibite kó ibí ní yó nte dè

¹⁶ Kè ti Yiè nKuyie nyíé ké m béinnè ke dò: Kè tekpààtibite wètè te tenkè ke pā te bire marè, tè me nkè pā wè, wèè yó nkè te, kòò kú o bíi sōtè. ¹⁷ Kè dè me ndò ntekpààtibite wètè ketenkè ke pā te kóo tōnti mōu, wè nkè te, kè n kó dibenni tūòkení, tidaati yèrimù benni, wèè wēte ké kè nhò duó, te bí iì máà bo na kènte ò í pā kè sáà. ¹⁸ Tekpààtibite báá túótè n nítibè kóò mōu kó ketenkè kèpā te bí, kè de yiè mpaà ketenkè. Tè níi deite te tenkè mièke nke kèpā te bí.

Kuyie ncīètè kó dedè

¹⁹ De kó difōnkùò kòò n tannè kukpánkpánkù kó dibòrì kè ti kote Kuyie ncīètè dānkù de mièke kōku kó dibòrì kubakù yóu kperi, dìi wetí ikuó niùbè kó tidieti kè ditou marì bo de ìikè bíékè. ²⁰ Kòò n náké ke dò: Ikuó niùbè yó nde mberi iwūš bè n feu i meyei ncīémmè kpréi nnè meyei nhūtímù. Bè ní yóo de mpūnné mudii, bè báá mù kàtenè kukpánkpánkù bòrì ditowaà bíékè kperi, benitibè cénkoo kōbe yàà bo mù kàáké kékù.

²¹ Kòò deè ké n katenè kukpánkpánkù ditowaà bíékè kōku ku kpréémmè menàà borè, bá mēè kpréémmè kè mè mōke kudānkù. ²² Bá mè kè me kó kudānkù okùmè bo cidòmétiri sipísidé, mepèkùmè cidòmétiri tepíitè nè mènùmmù ke ma tipíiti tinàà. ²³ Kè kuduotí tì fité tinàà memme, kè dedè nkù òrì ke fité. ²⁴ Kòò n náké ke dò: Bèè pī nKuyie ncīètè mièke mutōmmù bè yó mberi dende iwūš ku nítibè kù feu ì.

47

Menie mmèè yìèní Kuyie ncīètè

¹ Kòò n tō kè ti wētení Kuyie ncīètè bòrì borè, kè n yà menie mpourinimè Kuyie ncīètè bòrì diyie yìèní kèè bíékè, ke yé te bòrì do ke nwetímè. Kè me yiè ke pūōnni ku cīètè bakù yóu diwūōtānni bakù cānku. ² Kòò n denne Kuyie ncīètè bakù yóu bíékè kó dibòrì kè tí tè fité kētuoke dibòrì diyie yìèní kèè bíékè kperi, kè n yà menie mpūōmmè Kuyie ncīètè bakù yóu. ³ Kòò kété kédétóo diyie yìèní kèè bíékè kébenné kuhūò ò do pikú kù, kè dè mbo métiri sikōusinùmmù (500) kéduó nkè n na menie nkéséntóo kè mè nkááké n nacèkpáà. ⁴ Kòò yíé kébenné kè dè mbo métiri sikōusinùmmù (500), kòò duó nkè n na menie késéntóo kè mè nni nkááké n núu. Kòò yíé kébenné métiri sikōusinùmmù (500) kéduó nkè n na menie nkéséntóo

kè me nni nkááké n ka. ⁵ Kòo yíé kébenné kè dè mbo métìrì sikòusìnùmmù (500) de m̀ǹǹǹ kè dèe naá nkukó mbá n yí nna késénté ke yé menie nsũũmmè kè dè cūmpe mediè, mbá dè í ndò nkéna késénté. ⁶ De m̀ǹǹǹ kòò m beke ke dà: Onìtì f́! nha yàà? Ké n túóté kè ti nwētìní kukó mbènnì. ⁷ Ke ś ndetie nyè kukó nyákè yedé bá dè í sénní. ⁸ Kòo n náké ke dà: Menie mmie mpũ̀̀ ke k̀r̀r̀r̀ diyie yìenì kèè bíékè kó kutempē nku, ke pēnkù ke k̀r̀r̀r̀ Suditēē biriku, ke taà dàméèrì mukókúó nkou, kòo nie mbo wenke. ⁹ Kè de kó menie keté kùù píkù menie nkperε bo foute, kè siyĩ píe nke yé de kó menie nh̄ nkè mè ta dè, dè ã̄ wenkemu kè mufòmmu buoté. ¹⁰ Beyĩmpĩmbè bo buoté de kó kukó mpéemmè, kétúóté Ā-kedii kéntò kétuòkenè Ā-Ekadaimmu, kénye mbe yĩnditìrè ku péemmè, siyĩ s̄i bo dàméèrì s̄i yó ndè bo ke sũ mediè. ¹¹ Tibinkènkenti nè ikondéi dende kó menie mie í yóó wenke, mè yó nkpaá píéké mukókúó mmu. ¹² De kó kukó mpéemmè yeyákè yedé, detie ndèè péi titebiiti dè bo mpíéké debotí debotí, dèè f̄ààtì í yotìri, dèè ã̄ í nkuoté, kémpéi yebe bá wèè t̀nk̀k̀ ke yé de kó menie bonnìmmè Kuyie nc̄f̄ètè nte. Bè bo nyo nde be, ke taànnè de f̄ààtì.

Kuyie nkèétémè Isidayεeribe tenkè mànkε

¹³ De kó dif̀nk̀k̀ kè ti Yiè nKuyie nní nnáké ke dà: Nte di yóó totí mèè botí Isidayεeribe botí t̄p̄it̄è nè idéi ketenkè, di duó nSosefu kó kubotí di duó nkè betòbè kuce mèdémè. ¹⁴ Di totí kè kè mmà, ke yé m̄i do nàkémè di yembè ke dà: N yóó bè duó nde kó ketenkè, di yembè k̀k̀ke nke kè di dò nke kè tieke. ¹⁵ Nte di tenkè mànkε yó mberí ndè: Kubakù youú bíékè kó kum̀nk̀ yóó díté dàméèrì diewè nwe, kéntò kéye Etin̄̀ kó kuce, kétuòkenè Damati nè Sedadi, ¹⁶ nè Bedota Sibadaimmu dihei dii bo Damaasi tempē nnè Amati k̀k̀ku de cuokè nè Asee-Atik̀nni, k̄p̄ēt̄é k̄n̄wetì Adanni tempē. ¹⁷ Di tenkè mànkε yóó keté dàméèrì nwe kéntò kétuòkenè Asaa-Eǹnni, kè kubakù youú kó kum̀nk̀ ntú Damaasi nè Amati, kubakù youú bíékè kó kum̀nk̀ nku. ¹⁸ Kè diyie yìenì kèè bíékè kó kum̀nk̀ ntú Adanni nè Damaasi nè Isidayεeribe tenkè nè Kadaadi k̀k̀ke de mànkε, Suditēē weè yó ntú kum̀nk̀, kéntò kétuòke dàméèrì diyie yìenì kèè bíékè kétuòkenè Tamaa. Diyie yìenì kèè bíékè kó kum̀nk̀ nku. ¹⁹ Kubakù youú diyie yìenì kèè bíékè, kétúóté Tamaa kéntò kétuòkenè Mediba Kadeesi kó menie, kédíténní kukó ndiekù kéntò kétuòke dàméèrì diewè. Kubakù youú kó kum̀nk̀ nku. ²⁰ Dàméèrì diewè weè yó ntú diyie taà kèè bíékè kó kum̀nk̀ kéntò kétuòkenè Amati. Diyie taà kè kó kum̀nk̀ nku.

²¹ D̄indi Isidayεeribe d̄i yóó totí de kó ketenkè di botí mieke. ²² Di yembè k̀k̀ke nke kè bè kè ndi yóonè kè di dò nké kè totí. Kè di yóó t̄áá t̄été ké kè totí dí w̄ennénè bep̄òbè bèè di bonè k̄p̄ié ibí, ke yé di yó mbè p̄ĩmmè ke d̄onnè di p̄i mm̄emme Isidayεeribe. Bè yóó di w̄ennénèmu kè di totí di yembè kperε. ²³ Kòo p̄òò bo kùù botí mieke di dè nhò duó nketenkè, mí nKuyie mm̄i béi.

48

Bè totímè kubakù youú bíékè k̀k̀be ketenkè

¹ Nte ìì botí yó mbo kubakù youú bíékè, k̄n̄wetì Etin̄̀ k̄mp̄ekénè kuce kùù dè pēnkù, k̄yènnè Amati nè Asaa-Eǹnni Damaasi kó kum̀nk̀ me nke mbomè ke p̄ekénè Amati, kè de mànkε diyie yìenì kèè bíékè k̀k̀ku tú dàméèrì, Danni kó ketenkè nke. ² Danni k̀k̀ke kó kum̀nk̀ diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì, kè Asee k̀k̀ke túóté. ³ Asee k̀k̀ke kó kum̀nk̀ diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì p̄éemmè kè Nefutadii k̀k̀ke túóté. ⁴ Nefutadii k̀k̀ke kó kum̀nk̀ diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì kè Manansee k̀k̀ke túóté. ⁵ Manansee k̀k̀ke kó kum̀nk̀ diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì kè Efadaimmu k̀k̀ke túóté. ⁶ Efadaimmu k̀k̀ke kó kum̀nk̀ diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì kè Dubenni k̀k̀ke túóté. ⁷ Dubenni k̀k̀ke kó kum̀nk̀ diyie yìenì kèè bíékè kéntò kétuòkenè dàméèrì, kè Sudaa k̀k̀ke s̄oté.

Bè tããtémè Kuyie nkó ketenkè

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke dò: Di deite Sudaa kó ketenkè také n kàke kè ke pèkùmè mbo cidòmétìrì tepíítè nè bèdé nè dikéè kè ke okùmè mmannè di kàke kōme, kumàнку diyie yìenì kèè bíékè kàku kèntò kètuàkenè dàméèrì kè di maá n cǐtè ke cuokè. ⁹ Di yóo deite kèè tenkè n kpéi nke okùmè yó mbo cidòmétìrì tepíítè nè mèdé nè dikéè, mepèkùmè cidòmétìrì tepíítè. ¹⁰ Kè ikuó niùbè kàke mbo ke cáá nkè ke okùmè mbo kubakù yóu bíékè cidòmétìrì tepíítè nè mèdé nè dikéè kè dàméèrì bíékè kó mepèkùmè mbo métìrì sikòusinùmmù (500), kè diyie yìenì kèè bíékè kó mepèkùmè mbo métìrì sikòusinùmmù (500) kè kubakù càнку bíékè kó meokùmè mbo cidòmétìrì tepíítè nè bèdébé nè dikéè kè di soó n cǐtè de cuokè. ¹¹ De kó ketenkè yó ntú ikuó niùbè Sadaki bí kàke nke Isidayeeriibe do n dèténè diì mǎnnì kè bèe nkpaá ke pí n tǒmmú ke í nni ndeténè Defiibe tǎbè kōme. ¹² Bembè kó ketenkè yó ncáámmu ke bo mí ndi Yiè nKuyie n kàke mièke ke tókénè Defiibe tǎbè kàke. ¹³ Defiibe tǎbè kó ketenkè yó mmannè ikuó niùbè tǎbè kàke nke, cidòmétìrì tepíítè nè bèdébé nè dikéè mepèkùmè métìrì sikòusinùmmù (500). ¹⁴ De kó ketenkè tu n kàke nke bè báá kè fité yoo bèe kè cèetenè òmǎu, yoo bèe kè pǎ.

Bè bennémè Kuyie nkó ketenkè nè tekpààtibite kàke

¹⁵ De kó difǎnkùò kè bèe benné Kuyie nkó ketenkè mepèkùmè cidòmétìrì tepíítè nè mèdébé nè dikéè kèè yó nkpaá, kè yó ntú benitìbè cénkoo kàbe kàke nke nè iwũò yó ncentì dè, kè diheì mbo de cuokè. ¹⁶ De kó ketenkè yóo ciite kèmmàmu tipíiti timǎu, kubakù yóu bíékè cidòmétìrì mèdé nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250), diyie taà kèè bíékè meè máà. ¹⁷ Kè iwũò yó ncentì kèè bíékè mbo métìrì tekǎtè nè sipísidé nè bènùmmù (125) diyie yìenì kèè bíékè meè máà, diyie taà kèè bíékè meè máà. ¹⁸ Kè yó nkpaámu diyie yìenì kèè bíékè meokùmè cidòmétìrì bènùmmù diyie taà kèè bíékè kōme meè máà, bèe yó mpí ndi èi kó mutǒmmú bè yó nyo nkeè kó tidiiti. ¹⁹ Isidayeeriibe botí imǎu mièke nke bè yóo deimè betǎmbè kè bè nkè kuuti. ²⁰ De kó ketenkè kemǎu yó mbo cidòmétìrì tepíítè nè bèdébé nè dikéè tipíiti tinàà, di yóo deite kèè mièke ketenkè makè kémaá diheì. ²¹ Kèè kpaá kè kè ntú tekpààtibite kàke n cǐtè nè diheì de mǎnke idé diyie yìenì kèè bíékè kpèyi, kummàнку kèntò kètuàkenè dàméèrì diyie taà kèè bíékè kó kumàнку kumǎu ku mpíkù nè kutèkù. Tekpààtibite kó ketenkè yó mmannè betǎbè kàke nke, n kàke kèè yó mbo de cuokè nè n cǐtè. ²² Defiibe tenkè nè diheì kàke kè yó nsoké Sudaa nè Bensamee be kàke cuokè nke nè tekpààtibite kàke cuokè.

Isidayeeriibe bèe yó mbo kubakù càнку kó ketenkè

²³ Nte ibotí ìi kpaá ì yóo totímè ì kó ketenkè, kétúóté diyie yìenì kèè bíékè kèntò kètuàkenè dàméèrì, Bensamee kàké nke. ²⁴ Bensamee kàké kó kumàнку diyie yìenì kèè bíékè kèntò kètuàkenè dàméèrì, kè Simmeǎǎ kàké sǎtè, ²⁵ kétúóté Simmeǎǎ kàke kó kumàнку diyie yìenì kèè bíékè kèntò kètuàkenè dàméèrì, kè Isakaa kàkè sǎtè. ²⁶ Isakaa kàke kó kumàнку diyie yìenì kèè bíékè kèntò kètuàkenè dàméèrì kè Sabunǎo kàkè sǎtè, ²⁷ kétúóté Sabunǎo kàke kó kumàнку diyie yìenì kèè bíékè kèntò kètuàkenè dàméèrì, kè Kadi kàkè sǎtè, ²⁸ kétúóté Kadi kàke kó kumàнку kubakù yóu bíékè kèntò kètuàkenè diyie yìenì kèè bíékè, kumàнку yóo díte Tamaa nwe Mediba nè Kadeesi de kó menie nké yè kukó ndiekù, kètuàkenè dàméèrì diewè. ²⁹ Díndi Isidayeeriibe di yóo totí kèè tenkè nke di botí mièke. Di yóo tieke kènke, mí ndi Yiè nKuyie mmú bèi.

Diheì kó yebòrè yó ndòmmè

³⁰ Nte diheì kó yebòrè yó ndòmmè: Di benné kubakù yóu bíékè cidòmétìrì bèdé nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250). ³¹ Diheì kó yebòrè yó ntò Isidayeeriibe kó yeyètè nye, yebòrè yó mbo yètàati ndi kubakù yóu bíékè: Dubenni kpèri nè Sudaa kpèri nè Defii kpèri. ³² Kè di benné diyie yìenì kèè bíékè cidòmétìrì bèdé nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250)

kè yebòrè mbo yètããti: Sosefu kperi nè Bensamεε kperi nè Danni kperi. ³³ Kè di benné kubakù cãnkù bíékè cidòmétìrì bédébé nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250) kè yebòrè mbo yètããti: Simmεõõ kperi nè Isakaa kperi nè Sabunəə kperi. ³⁴ Kè di benné diyìè taà kèè bíékè cidòmétìrì bédé nè métìrì sikòusidé nè sipísìnùmmù (250) kè yebòrè mbo yètããti. Kadi kperi nè Aσεε kperi nè Nεfutadii kperi. ³⁵ Kuduotí kùù yóó fité dihèi ku okùmè yó mbo cidòmétìrì bèwεi. Dihèi yètìrì yó ntú: Kuyie ndè bo, (nè bε kó tináàntì Yaawe-Samma).

Danniyeri Di mpátiri náá ntì

Danniyeri kó dipátiri ti náá mbè do p̄m̄m̄m̄m̄ mme Sifube kékònnè Babidōnni kédòò tidaati kè bedapàmbè bènàà nkókè be mièke, kè de kó bedapàmbè mbo ibotí ì tū nyebokè i cuokè, ke tú tidaati kè i kóo kpààti ndó ké bè dònè muwērímú kè bèe tūnne o kó kuce. Kè Danniyeri nè o népobè betāāti kè bembèe yete kèbenke bè tumè Kuyie nkòbe ke tū nKuyie nnè meyèmmè memáà bá kè dè tu mukūū mmu bèe kúnè Kuyie nkó diyètìrì.

Danniyeri nè o népobè betāāti be kó mebenkùmè mèè do te kè bekpààtibè nè bekpèribè kè bèe banté Kuyie nkuù kpeñnì.

De kó difōnkúò kè Kuyie mbenke mebenkùmè mènàà Danniyeri. De kó mebenkùmè menàà ti náá nyibotí t̄i do bakémè mme Sifube nè Kuyie mbè deetémè ke bè t̄ènné be èi, de kó mebenkùmè ti náámmu Yesu w̄t̄inímè.

Danniyeri kó dipátiri dōnnè Mudáammu kó dipátiri ndi dii tu Metaummè Pàmmè kperi sōnni. De kó yepáte yedé teénnè Kuyie ntūmbè mbe. Kè bè bo nw̄èèrì ke baà Yesu bo w̄t̄énímè kè dè dó de ndōmmè.

Di mpátiri náánti duó ke dōmmè

1. Danniyeri do bomè Babidōnni kó tekpààtic̄ètè 1
2. Nebukannesaa duó ke yàmè tidōuñti sitenkaanì 2
3. Kuyie ndeetémè Ebedeebe kó bedapàmbè betāāti 3
4. Kuyie nkékūnnemè Nebukannesaa 4
5. Danniyeri kó tináañti bekpààtibè Baditasaa nè Dariyuusi be kó dimōnni 5-6
6. Danniyeri yàmè mebenkùmè iwūš inàà 7
7. Danniyeri yàmè mebenkùmè kè Kerékibe p̄nt̄e Pedesiibe nè bè s̄āūmè Kuyie nc̄ètè 8
8. Danniyeri bántèmè Kuyie 9
9. Danniyeri yàmè tidōuñti s̄onti 10-12

Danniyeri nè o népobè bè bomè Babidōnni

¹ Sudaa kóo kpààti Sosakimmu kpàti benni t̄āānni kè Babidōnni kóo kpààti Nebukannesaa do Sedisadēmmu mudoò. ² Kè Kuyie nduó nkòo na Sosakimmu, ké bè p̄m̄m̄m̄m̄ k̄étúóté nè tikouténent̄i mat̄i Kuyie nc̄ètè mièke kékònnè Babidōnni, ké t̄i tanné teb̄oc̄f̄ètè o bókè bo kùù dieku mièke.

³ Kè Nebukannesaa náké Asepenaasi wèè baké bè f̄ōmmu bè kè bè p̄i ntekpààtic̄ètè mièke mutōmmú ke d̄ò wèè wénté Isidayeribe mièke, k̄et̄āāté bedapàmbè bèè yènni bekpààtibè c̄ēi yoo benitidiebè kpesi mièke, ⁴ ke í m̄oke kuyènkù, ke wenni ke kpeñni, ke yé mec̄iì mmem̄ou ke n̄o nke beí dem̄ou, kè bèe bè benke muw̄āām̄u nè Babidōnni kó tináañti, kè bèe p̄i nhokpààti c̄f̄ètè mièke mutōmmú. ⁵ Kòo kpààti d̄ò bè mbè duò nyewe yem̄ou mudii wenwe okpààti ò yo mmù, nè menaà nhò ȳò mmè, ké mbè duò nyitié nyebie nyètāāti mièke, kè bè né na k̄éta o t̄ōmmú mièke.

⁶ Bè t̄āāté bèè dapàmbè kè Sudaa botí k̄obe mbo be mièke bènàà: Danniyeri nè Ananniya nè Mikayeri nè Asadia. ⁷ Wèè baké bè f̄ōmmu bè kè bè p̄i ntekpààtic̄ètè mièke mutōmmú kòo bè keuté yeyètè t̄eyè, ke yú Danniyeri ke d̄ò Betisasaa ke yú Ananniya ke d̄ò Sadidaki, ke yú Mikayeri ke d̄ò Mesaki, ke yú Asadia ke d̄ò Abēedi-Nekoo. ⁸ Kè Danniyeri t̄āāté ke í ndó k̄és̄nk̄unne omáà nè okpààti yo mmù dii nè ò ȳò mmè naà. Kòo náké wèè baké bè f̄ōmmu bè kè bè p̄i ntekpààtic̄ètè mièke mutōmmú ke d̄ò ò báà ò d̄ònnè muwērímú kòo di okpààti yo mmù dii k̄és̄nk̄unne omáà. ⁹ Kè Kuyie nkááké wèè baké bè f̄ōmmu bè kè bè p̄i ntekpààtic̄ètè

mieke mutōmmú o yèmmè kòo yie nDanniyeri ò nàké tì. ¹⁰ Ke né nàké Danniyeri ke dò: Okpààti mómmuo nweè n nàké di dò nkényo ntii diiti kòò sò ndi kònti í dònne bedapàmbè tǎbè di yàà bo n fíté koò n kuò.

¹¹⁻¹² Kè Danniyerii nàké wèè baké bè fōmmu bè kè bè pī ntekpàaticīètè mieke mutōmmú ò tāāté wè kòò bo mbè duò ntidiiti ke dò: N da báammu a ti yááké, mí nnè n népobè Ananniya nè Mikayeri nè Asadia kè bè nti duò ntikūnfāàti kè ti yo nke nti duò mmenébuo nkè ti yò nkè dè mmàke yewe tepíítè. ¹³ Kàa nti wéi tínti nè bedapàmbè tǎbè bèè yo nhokpààti kó mudii, de mōnni kàa yà kè dè dōmmè, kàa né bo dōòmè á mè dòò.

¹⁴ Kè de kóo nìti yie nde kó tináànti kè bè yááké ke dò yewe tepíítè. ¹⁵ De kó yewe kó mepēētímè mieke, kè bè nsó mbe ìkè piéké ke pēēté bedapàmbè tǎbè bèè yo nhokpààti yo mmùu dii bemou. ¹⁶ Mēmme kòo sǎtè kè mbè duò ntikūnfāàti mǎà ke bè mennínè okpààti kó mudii nè o naà. ¹⁷ Kè Kuyie nduó nde kó bedapàmbè benàà mecii mmediè nkè be nyé yepáte kè be yèmmè ífòu, kè Danniyeri nnò nke beí ntiduuntì nè mēbenkùmè memou botí.

¹⁸ Kè dèe tuòke okpààti Nebukannesaa do yē nhò dó kè bè wènní dii mōnni kè wèè baké bè fōmmu bè kè pī ntekpàaticīètè mieke mutōmmú kòò bè kòtenko. ¹⁹ Kòò kpààti bè nàkénè bemou, òmòu í mmānnè mecii nDanniyeri nè Annaniya nè Mikayeri nè Asadia. Mēmme kòò bè tūótè o tōmmú. ²⁰ Kòò mbè nàánnè bá kòò dó wèè bè beké tii ìnkè tii tu meyèmmè nè mecii nkpeti, be kó meténnímè nwenni kēpēēté kuce tepíítè o eì kó bepāābè nè o kó benitinōmbè kōme.

²¹ Kè Danniyeri mpī nhokpààti tōmmú kētuakenè Siduusi naá ndii mōnni okpààti diewè.

2

Nebukannesaa duómè tiduuntì kèyà tetenkaanìtè

¹ Nebukannesaa kpàti benni dèrì mieke, kòò dǎu ntiduuntì matì kè dèe ò di mediè mbá ò í nna ke duó. ² Kòò duó nkè bèe tíi nho eì kó beyuwúòmbè bemou nè betetiebe nè bepāābè kè bè bo ò nàké o dǎuuntì tu mù. Bè tūòkoo dii mōnni o borè kòò bè nàké ke dò: ³ N dǎu ntiduuntì matì nti kè dè n di mediè nkè n dó di ti nni nnáké.

⁴ Kè bèe ò nàké nè Aramu eì kǎbe kó tináànti ke dò: Okpààti rǎbo sǎà! A ti nàké a dǎuuntì, ti yóo da nàkému tì tu mù.

⁵ Kòò bè tēnné ke dò: Kè di í n nàké n dǎuuntì nè tì tu mù n yóo di kékému kè di cēī naà ntidobontì. N ti ntāāté. ⁶ Kè di me nti nni nnáké n di pāmmú yepārè diyè ke di déúkūnne. N nàkénè n dǎuuntì nè tì benkú mù.

⁷ Kè benitinōmbèe yíe kénáké okpààti ke dò: Okpààti ti nàké a dǎuuntì, ti yóo da nàkému tì tu mù. ⁸ Kòò kpààti dò: Dè wenni! M banté ke dò ndi dó kénkpaá mǎke meffè mme di yà mèè kpéi n tāāté tì. ⁹ Kè di me nyí n nàké n dǎuuntì tu mù n yóo di wènné kunasǎà kùmáà ndi. Di dǎkemu ke yó nni nsou nke náá nsiyáàbìsì kè dè yàa pēēténè. Mí mme n yē ndi n nàké n dǎuuntì nti, de mōnni ndi m bo bantémè ke dò ndi bo na kè n nàké tì benkú mù. ¹⁰ Kè benitinōmbèe yíe kóò nàké ke dò: Òmòu í yóo na kédǎò a mè mbèkú tì kutenkú kuù mmieke, okpààti mǎu mu nyí beké oyuwúòntò yoo oteteu yoo opāū mǎu a me nti békú tì, bá kòò dèu yoo ò kpeñni ke mamè. ¹¹ A ti békú tì dèumu, oniti mǎu ketenkè kie ñyīnkè kou báa na kè tì nda nàké. Wèè bo tì nda nàké dè í tú wèè bo ketenkè ke mǎke tinitikōntì.

¹² De mōnni kòò kpààti miekee peike mediè nkòò dǎ bèe kuò mecii nyembè bèè kó dimàà bo Babidōnni. ¹³ Kè bèe pīéké de kó tináànti ke dò bè dò nkékuò mecii nyembè bemou. Kè bèe yúnì Danniyeri nè o népobè ke bo bè kùò.

Kuyie mbenkemè Danniyeri okpààti dǎuuntì

¹⁴⁻¹⁵ Kè Danniyerii bekenè mecii nhokpààti kó tihāāpànti kóo kòtì Adiyòki, wèè do kǎri ke bo kuò Babidōnni kó mecii nyembè ke dò: Ba nkpeí nte kòò kpààti duó ndinùu dindi kó

kubotí? Kè Adiyokii ò nàké tì dòmme páíí. ¹⁶ Kè Danniyeri pànkèe kàte okpààti borè kóò bàntè ke dò wèe ò pà mefiè nkòò yóó ò nàkému o douǹtì nè tì benkú mù.

¹⁷ Kè Danniyerii kò nké tì nàké o népobè Ananniya nè Mikayeri nè Asadia. ¹⁸ Ke dò bèe bàntè Kuyie nkè kùu bè kuó mmesémmè ké bè dáa nde kó disòri kpeti, kè bè báá bè wènnénè Babidanni kó meciì nyembè kékuo.

¹⁹ Mèmme kè Kuyie mbenke Danniyeri de kó tidouǹtì tu mù ò duó dè keyènkè, kòo kù sante ke dò:

²⁰ Tí nsántí Kuyie nsáà,
kuù te tikpeti nè meciì.

²¹ Kuù cèèri yemòrè nè yewe,
kuù ò bo nhokpààti kè kù me ndó kuù ò í.

Kuù duó mmeciì mbèè mè màke,
kuù ò nte kòo nìtì nno nke baàti dèmarè.

²² Kuù ò benke onìtì dèè tu disòri kperè.

Kuù yé dèè sòri dibiinni mièke,
ke yé kù borè tumè kuwenniku nku.

²³ Fó nKuyie n yembè do tũ nkù n sántí fò nwe,
ke da douǹnè mutómmú,
fóò n duó mmeciì nnè muwèrímu
ke m benke ti da beké tì,
ke ti dáa ntii kóónnè okpààti.

²⁴ Kè Danniyerii kàte Adiyoki borè okpààti do yé nwèe kuó meciì nyembè, kètuokoo kóò nàké ke dò: Báá kuó meciì nyembè, n tanné okpààti borè kè nh ò nàké o douǹtì nè tì benkú mù.

²⁵ Kè Adiyoki pànkèe kàtenè Danniyeri okpààti borè kóò nàké ke dò: Sudaa kàbe ti pírmúni bè, òmòu bo be mièke ke bo na ke da náké a douǹtì nè tì benkú mù.

Danniyeri nàkéme okpààti o douǹtì nè tì benkú mù

²⁶ Kòo kpààtìi beké Danniyeri bè do yu wè ke tú Betisasaa ke dò: A yé nha bo na ké n náké n yà tii douǹtì ké n náké tì benkú maa?

²⁷ Kè Danniyerii ò ténne ke dò: Okpààti, meciì nyiè mòu í bo yoo onitinònti yoo opáũ yoo oteteu wèè bo na ké da náké a douǹtì tu mù. ²⁸ Kuyie nné bomu keĩnkè kùu dáanko disòri kpeti. Okpààti Nebukannesaa, kuù dó ké da benke tii yóó tuakení. Nte a douǹtì keyènkè a douǹtì: ²⁹ Okpààti a duó dii mòmni kèntoti a yèmmè dèè kpaaní de kpéi, kè wèè dáanko disòri kpeti kòò da benke tii yóó tuakení yewe yèè kpaaní. ³⁰ Kuyie nkuù tì nni ndáa, ndè í tú kù yé n ciì ke pèèté besombe, kù tì nni ndáa nkè m bo ti nda nákému kàa yéé tii da kóónnè a yèmmè mièke.

³¹ Okpààti nte a yà dè a douǹtì mièke: A yà tetenkaanitè nte kè tè deu ke mènke deu bá tè í màke tè màmè ke duó tikòmbùòti ke mièti ke cómmú a ìkè. ³² Kè te yuu tú meso mmáa, te cĩncĩnni nè te baà nkè dè tu timátì péitì, te pòutì nè te kpèrè kè dè tu disòwũ. ³³ Kè te tààke tú timátì, kè te naàcèi dikèè tu timátì diteri tiyaati. ³⁴ Kàa ntè wùó nkè ditàri marii cátèni ditàri ìnkè nè dimáa bá òmòu í di nampe kè di mbírimúni ke bótè te tààke ì tu timátì nè tiyaati kè dèe bóótè bóótè. ³⁵ Timátì nè tiyaati nè disòwũ nè mebierime nè meso nkè dèe naá nkutāyukú kè kuyaakú dè tùótè kù ò tító mèè botí muyabuó, kàa dè mòntóo. Ditàri dii do tè bótè kè dindii naá nditàri dièri kèpíe nkètenkè kemou.

³⁶ Okpààti a yà tii douǹtì nti. Né nte tì benkú mù: ³⁷ Fóò tu okpààti wèè pèèté besombe bemou. Kuyie nkuù da duó ntikpàti nè muwèrímu kàa kpeñni kàa yètiri deu. ³⁸ Kuyie n duó nfó nwe benitibè nè iwũ nè tiwanwanti nè tinòti kàa dè baké. Okpààti fóò tu tetenkaanitè

yu, meso nkperi. ³⁹ A kó difōnkúò dikpààtiyuu teri dii yóó ãnné di wērímú í tùðke a kōmu, dindi kó difōnkúò, kè ditāānni ãnné dii tu disoowũð kēpité kutenkú kumou. ⁴⁰ Kè dikpààtiyuu naannii ãnné kēnkpeñni ke dō ntimáti, timáti pùð mmèè boti ke yauri demou, meè boti nku de kó dikpààtiyuu yóó pōntemè yeketiye. ⁴¹ Kéndōnnè a yàmè tetenkaanitè naacèi kōkēnēmè tiyaati nè timáti, dende benkú ke tú metaummè í yó mbo de kó dikpààtiyuu mieke kè di né wēte kēnkpeñni di mieke timáti tēmè. ⁴² Inómbí ìi kōkēnè tiyaati nè timáti dende benkú ke dō nde kó dikpààtiyuu yó nkpeñni kupikú kumáà ndi, kè kutekú cīnni. ⁴³ Dè benkú ke dō nde kó bekpààtibè yóó taunnè betòbè mbe kēmpuokú betòbè kó besapambè. De kó metaummè me nyí yó nkpeñni, kéndōnnè timáti òò í ntaunnèmè tiyaati.

⁴⁴ De kó tikpàti mōnni ndi Kuyie nyóó ãnnēmè dikpààtiyuu teri dii yóó pōnte yesonye yèè di niiténè bá yè ténke bá mbo kè dindi né mbo sáà. ⁴⁵ A do yà dii tári kè di caténi ditāri ìnkè nè dimáà bá òmòu í di nampè kè di birímúni ke pōnte timáti nè disoowũð nè tiyaati nè mebierime nè meso. Okpàati, Kuyie nkuu da dáa ndèè yóó tuakeni. De kó tiduñti tu timómmanti nti kàa dō nkéyie n da nàké ti.

⁴⁶ Kòo kpàati Nebukannesaa do kénínkóo Danniyeri ìikè kóò sante kóò déúkūnne kéduó nkè bèè ò pāmmú yepāre nè tūdaaribè bebóti bebóti, ⁴⁷ kédeè kòo náké Danniyeri ke dō: Kuyie ndi tū nkú kuú mēnke deunè desonne demou ke pēētè yebòkè, kuú baké bekpààtibè, kuú máà dáanko dèè sòri ke yé fòò máà na ke n dáa ndisòri kpèti. ⁴⁸ De kó difōnkúò kòo kpàati déúkūnne Danniyeri kóò pāmmú yepāre sàayè kóò baá mBabidōnni kè weè mbaké mecii nyembè bemou. ⁴⁹ Kè Danniyerii beké okpàati kòo baá nSadidaki nè Mesaki nè Abēdi-Nekoo Babidōnni tempē nkè wenwe ntú wèè tū nhokpàati.

3

Nebukannesaa dōmè tesōatenkaanitè

¹ Kòo kpàati Nebukannesaa dō tesōatenkaanitè kè te okùmè mbo métiribè sipísitāati, mepēkùmè métiribè mētāati. Kòo duó nkè bèè tè cōnné Babidōnni tempē mmieke Dudaa kó kubiriku, ² kētō mBabidōnni kó itempē nyimou mieke, kè bèè náké miníisibè nè kumandáabè diebè nè besámpròbè nè méeribè nè bedítidúmbè nè bebeémbè diebè nè besámpròbè ke dō bèè kōtení kè bèè ãnné dibanni tetenkaanitè ò dōò tè kpéi. ³ Kè bekperibè bemouu tíi nkékari okpàati Nebukannesaa tenkaanitè ìikè.

⁴ Wèè ni dibanni kó ikuó kòo pīēké ke dō: Yehékè yemou kòbe, ibotí imou kénténè okpàati béi ntí. ⁵ Kè di kèè dii mōnni siheú kuōmmè nè itāri nè tikùtidùùti nè tibómbonti nè yetātehe nè sipómpūš cénke debémbénnè demou, dí nínkú dimou okpàati kó tesōatenkaanitè ìikè kè tè dōu. ⁶ Kòò mōu yete ò bo nínkúmè kédou ntesōatenkaanitè bèè ò ãnné dihāātou mieke.

⁷ Bè kèè dii mōnni siheú kuōmmè nè itāri nè tikùtidùùti nè tibómbonti nè yetātehe nè sipómpūš cénke debémbénnè demou, ke nínkú bemou ketenkè kédou nhokpàati cōnné tèè sōatenkaanitè.

Danniyeri nepobè yetemè bè bo dōummè tesōatenkaanitè

⁸ Dende bām̀bà nkè Babidōnni kòbe mabèè kōte kénáké okpàati Sifube kpéi nke dō: ⁹ Okpàati mbo sáà! ¹⁰ Okpàati fòò mómumu nduó ndinùù ke tú kè bè eé siheú nè itāri ke bente tikùtidùùti nè tibómbonti ke eé yetātehe nè sipómpūš ke bente debémbénnè demou, bá wè wèè nínkú kédou ntesōatenkaanitè. ¹¹ Kè wèè yete ò bo nínkúmè kédou ntesōatenkaanitè bèè ò dootóo dihāātou mieke. ¹² Okpàati Sifube Sadidaki nè Mesaki nè Abēdi-Nekoo a baá mbè Babidōnni kó itempē mbè í yie nha béi ndi nùù! Bè yetemu a kó yebòkè ke í dō kédou ntesōatenkaanitè a cōnné tè.

¹³ Kè Nebukannesaa miekèe peike mediè nkòo duó nkè bèè yúni Sadidaki nè Mesaki nè Abēdi-Nekoo kè bèè tuakeni. ¹⁴ Kòo bè beke ke dō: Sadidaki nè Mesaki nè Abēdi-Nekoo mēnke nwe di yetemè n kó yebòkè ke yete di bo dōummè tesōatenkaanitè n cōnné tè.

tèà? ¹⁵ Bè yóó wēte kéheému sihéú nè itārí kébente tikùtidùùtì nè tibómbonti kéheé yetātehe nè sipómpūš kébente debémbénnè demou. De mōnnì di dò nkénínkúmu kédou ntesōtenkaanitè, kè di me nyete di tati dihāātou mieke nke. De mōnnì kè n né yà Kuyie nkùù yóó di deetè n nùtè mieke.

¹⁶ Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo kè bèe tēnné okpààti ke dō: Ti í mōke ti bo da náké tì. ¹⁷ Kuyie nti tū nkù bo na ké tí deeténè dihāātou ke tí deetè a nùtè mieke. ¹⁸ Bá kè kù me nyí ti deetè, á nyé ke dò nti yetemu a bōkè, ti me nyí yóó dou ntesōtenkaanitè a cōnné tē!

¹⁹ Kè Nebukannesaa miekee peike mediè nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo kòo ìikè yātire, kòo duó nkè bèe yíe muhāā ndihāātou kè di tonkè kēpēētè di ñ ndòmmè kuce mēyiekè. ²⁰ Kòo péi mbehāpòmbè bèe kpeñni ke dō bèe bou Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo kédootóo di mieke. ²¹ Kè bèe bè pī nkéboú kè bè ā be yààtì, be yaàtàake nè be yaàbòrè ke ókénè be kēí, kè bèe bè dootóo dihāātou mieke. ²² Ke s̄ nhokpààti béi nkè bè tūnne o nùù ke yíe muhāā ndihāātou kè di tōnkè ke wūšté. Kè fehāādēnfēe kuò behāāpòmbè bèe do bè pī nkédootóo de mieke. ²³ Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo kè bèe do betāāti dihāātou mieke ke bou.

Kuyie ndeetémè Danniyeri népobè dihāātou mieke

²⁴ De mōnnì kè dèe di okpààti Nebukannesaa mediè nkè bè nyóó daate kòò ité ditñnì mieke kébeke o kó betūmbè ke dō: Di í bou benitibè betāāti ndi ke dootóo dihāātou miekaà? Kè bèe ò tēnné ke dō: Okpààti memme. ²⁵ Kòò dō: N né wúó nhō mbenitibè bēnàà kè bè cēnti muhāā mieke bá bè í bou, be mōu me nyí kòute, kòo naanwè mōu dè bo ke dōnnè Kuyie ntōnni?

²⁶ Kòo kpààtì tóonko dihāātou kó dibòrì ke yú ke dō: Sadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo bèe bàà nKuyie nkùù baké kēñkè nè ketenkè, yēnnēnnì kēkatēní diē!

Kè bèe yēnnì betāāti dihāātou mieke. ²⁷ Kè mìníisibè nè kumàndáàbè diēbè nè besám̄póbè nè méérìbè kè bèe tíí nkè bè wēnnì, ke s̄ mmuhāā nyí bè kàáké, be yùtì keté ke í wūšté, be yààtì me nyí cōúté, kuyukú nóú keté ke í bè dèke. ²⁸ Kòo kpààtì pīéké ke dō: Kuyie nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo tū nkù yetirì ndeu, kuò tōnnì ku tōnnì kè di deetè ku kó betōmbè, bè do ku ndé ke yete mí nhokpààti n kpeti, ke yíe nke duó mbemáà ke tú bè bo bè fēūmmè tōūnè bè bo yóumè Kuyie mbè tū nkù, kédou nyebōkè. ²⁹ Dèe kpéi nte kè n yóó yeè ke dō: Bá wèè niti, bá kòo botí tú kù, bá kòò yēnnì dè, bá kòò nàà ntì nàaṅtì wèè bo s̄āā nKuyie nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo bè bàà nkù bèe ò kèké kòo c̄fētēe naá ndidobonni. Dibòò mari báà na kédetè miè mbotí benitibè.

³⁰ De kó difōnkúò kè Nebukannesaa duó nSadidaki nè Mesaki nè Abēedi-Nekoo yekàrè yèè pēētè ò do bè duó nyè.

³¹ Kòo kpààtì béinnè benitibè bemou ibotí imou kōbe ketenkè kemou kōbe ke dō: Dí mbo kè dè naatì dimou.

³² N wēnté ke s̄ ndè wenni ke dō n náké benitibè kè bè nyé Kuyie nkùù baké kēñkè nè ketenkè kù dōò tìi diētì n kpéi.

³³ De kó medōrìimè cām̄mè deumu mediè,
kù dōò tìi diētì kpetì nti,
kuù yó mbaké s̄āā,
ku kpàtì í yó mmōke kumànkù.

4

Okpààti dōúmmè tidouñtì keyà mutie diemù

¹ Mí nNebukannesaa kè nnì mbo n kpààtic̄fētè kè dè naatì, demou kè dè cēnti mesàà. ² Keyènkè makè kè n duó keyà tidouñtì matì kè dè n di mediè nkè m pī nkufōwaa. ³ Kè n duó nkè bèe tíí mmēcìi nyembè bemou bèe bo Babidōnni kè bèe bo n náké de kó tidouñtì tu

mù, ⁴ beyuwùombè nè betetieβε nè bedieβè nè bedítibombè bè tùàkení dìi mònñi kè m bè nàké n dɔuñti. Òmòu me nyí na ke bo n nàké ti tu mù. ⁵ De kó difɔnkúò kè Danniyeri bè do yu wè n kó dibòò yètiri ke dò Betisasaa, kè Kuyie nkó Muyaá nhò bonè, kòo tuàkení kè nh ò nàké n dɔuñti. ⁶ Kè m b́ei nke d̀: Betisasaa f́ nwèè baké bepããbè n ýemu ke d̀ nKuyie nkó Muyaá nda bonè kè timati òò í nda di, á n nàké n yà tii dɔuñti benkú mù. ⁷ Nte n duó ke yà dè:

N duó ke yà mutie mamù mmu kè mù yènní kutenkù cuokè ke deυ mediè.

⁸ Ke kpenke kè mu bake dèke ke káá ntiwetì.

Kè kutenkù kumòu kòβε mù wùó.

⁹ Kè mu fãàti wenni mesàà

kè mù peité yeβε.

Dèè fòu ketenkè ñnkè kè dè pieti de kó mudii mu borè.

Kè tikpasĩnti dieku mu déè,

kè sinò cekù si ýènti mu bake.

Bá dèè botí kè dè mu nfòunè.

¹⁰ Kè m baa nkpaá duó n d̀òu ñnkè ḱyà Kuyie ntõnni mari kè dì cùténí deñkè, ¹¹ ḱepĩkè ke d̀:

Kõũnè de kó mutie!

Ciénè mu bake ḱyuo mmu fãàti

ḱyaa mu be kè tikpasĩnti cíté

kè tinòti ité ḱyuo mmu bake,

¹² ḱyóu kè dikũnni nkpaá fííkú

nè icĩè ndikpáà mièke,

kè dì pitinné timáti kó mefĩmme nè disòwũò kõme.

Kè dìi mantè ḱbúúté nè timaànti

kécaáké timúti tiwanwanti kõme.

¹³ De kó dikũnni ténke bá mmòke menitiyèmmè

bè bo di duó nfeòfè kõme

kè dìi cááké timúti

kè mme ndò nke d̀ò yeβie nyèyiekè.

¹⁴ Kuyie ntõrè yeè nàké de kó tináaanti kè dè bo yie nkè benitibè bemòuu banté Kuyie n kùù baké keñkè nè ketenkè kuù bakémè yekpààtiyò yemòu kutenkù mièke, ke duò ntikpàti kù tì d̀ónè wè bá kòò tu osámpòu.

¹⁵ Mí nhokpàati Nebukannesaa n yà tii dɔuñti nti. F́ mBetisasaa a né n nàké ti benkú mù, nh eì kó mecii nyembè òmòu í na ke bo n nàké ti tu mù, f́ mme nyóó namu ke ýe Kuyie nkó Muyaá nda bonèmè.

Danniyeri nàkémè okpàati o dɔuñti tu mù

¹⁶ Kè dèè di Danniyeri bè tu wè Betisasaa kóò kpeí mediè nkóò kòkénè dimònni sámpò. Kòo kpàati ò nàké ke d̀: Betisasaa a báá yóu kè de kó tidɔuñti nè ti benkùmè kè dè da kòkénè.

Kè Betisasaa ò t́nné ke d̀: Okpàati, kè de kó tidɔuñti nè ti benkùmè kè dè do nwetínè a dootitòbè mbe! ¹⁷ A yà mùù tie kè mù deυ ke kpeñni kè mu bake dèke ke káá ntiwetì kè kutenkù kumòu kòβε mù wùó. ¹⁸ Kè mu fãàti wenni kè mù piéké yeβε dèè kó dimàà fòu

ketenkè ñnkè kè dè yè yo, kè tikpasĩnti dieku mu déè nkè sinò cekù si ýènti mu bake ñnkè.

¹⁹ Okpàati f́ò tu de kó mutie, a deυkemu ke kpenke, kàa diekù tùòke tiwetì kàa kpàti pitè kutenkù kumòu. ²⁰ De kó difɔnkúò kàa yà Kuyie ntõnni kè dì cùténí keñkè ke náá nke tú:

Kõũnè de kó mutie ḱbò nke yóu dikũnni kè dì nfííkú dikpáà mièke kè dì dì pitinné mefĩmme

timátì kōme nè disəwũḏ kōme kè dīi mantè kénwě́r̀nè tiwanwantì ke dò yebie nyèyiekè. ²¹ Okpààti nte de kó tidəuñti benkú mù. Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù tì tǎátè a kpéi. ²² Bè yóó da betimu benitibè cuokè! Kàa nwě́n̄nè tikpasĩntì ke bo ke cáá ntimúti fenààfè kōme, kè timaànti da búúté kàa mbo de kó meborime mieke ke dò yebie nyèyiekè. De kó yebie nkó mepě́tímè mieke a bo banté ke dò nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyọ́ yeməu ketenkè ñnkè ke duò ntikpàti kù tì dọ́ nwè. ²³ Mutie kũnni bè yóu dīi nè icíē ndende benkú ke tú: Bè yóó wě́te ke da duómmu tikpàti a bo banté dīi mǎnni ke dò nKuyie nkuù baké keĩnkè nè ketenkè, ²⁴ nè de kpéi n da báámmu okpààti ke tú, a kénté itié n yóó da duó nyi. Yóu a yei nnè meyetímè a dǎari mē, kéndǎari dèè wenni, kéndǎari beçĩribè mesàà, kè dè yèmmè á nsóké meborime sààmè mieke.

Okpààti Nebukannesaa dəuñti dǎmè

²⁵ Bè do nàké tìi kó dimàà okpààti Nebukannesaa kè tìi dǎò. ²⁶ Dè mǎke dīi mǎnni dibenni dimàà kòo ncenti o kpààticĩtè kudànkù ñnkè Babidənni, ²⁷ kěpĩkè ke dò: Nte Babidənni dihei dieri! Míi dīi maá nè n nəu! N deumu ke kpeñni ke nǎ nke dǎari deməu kè dè wenni.

²⁸ Ò kpaá me nnáá nkè metammè mamèe béinní keĩnkè ke dò: Okpààti Nebukannesaa bè da cūūmmu tikpàti! ²⁹ Bè yóó da betimu benitibè cuokè kàa nwě́n̄nè tiwanwantì ke fòù, kéncaá timúti fenààfè kōme, kémbo de kó meborime mieke ke dò yebie nyèyiekè. De kó difǎnkúò kàa banté ke dò nKuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyọ́ yeməu ketenkè ñnkè ke duò ntikpàti kù tì dónè wè.

³⁰ Dende bàm̀bà nkè de kó tináaantii dǎò kè bèe beti Nebukannesaa benitibè cuokè, kòo ncáá ntimúti fenààfè kōme, kè timaàntii ò búúté, kòo yùtìi okè kěpě́tè fetúúfè kó ticitì, kòo nónkuótii naánnè sinəo kpeti.

Nebukannesaa yèmmè wenkè

³¹ Yebie nyèyiekè kó difǎnkúò, mí nNebukannesaa kè m bóúté keĩnkè bíékè kè menitiyèmmèe wě́te ké n ta, kè n sǎnte Kuyie nkùù baké keĩnkè nè ketenkè kù bomè sǎà, ké nku nsánti ke tú: A deumu, a kpàti í mǎke kumànkú, a baké sǎà nwe. ³² Kutenkù kǎbe bá kè bè sū a í bè kàànnè, a dǎari a dómè mme ketenkè kǎbe nè keĩnkè kǎbe. Òmǎu báá na kέyete a yē mmù yoo ò da sei.

³³ De mǎnni ndi n wě́te ke pètémè meyèmmè mèè do te kè n kpàti ndeu, kè n kó betūmbè nè bekperibè kè bèe wě́te ké n yúní, kè Kuyie nni nduó ntikpàti, kè n yètiri né dǎke deuke kěpě́tè dīi do dóm̄mè. ³⁴ De mǎnni mí nNebukannesaa kè m béi nke dò: Dè kpéi nte kè n sǎnte f̄ nKuyie nke da déúkunko. A dǎari dèè kó dimàà siému. A tǎmmú muməu wennimu, kàa nǎ nke kékunko sifei yembè.

5

Okpààti Baditasaa ānnémè dibanni

¹ Diyiè mari kòo kpààti Baditasaa ānné dibanni, kέyú o eì kó bekperibè, kè bè mbo tekəupíítè (1000) kémbo dibanni, kòo yā menaà. ² O yèmmè caté dīi mǎnni kòò dò, bèe túóténí isəbòòke nè timátì péítì kpeyi, o cice Nebukannesaa do tǎní i Sedisademmu kó Kuyie ncĩtè kè bèe yǎnnè, wenwe nè o eì kó bekperibè nè o pobè nè o pocĩē. ³ Kè bèe túóténí Kuyie ncĩtè kó ibòòke bè do tǎní i Sedisademmu kédúó nhokpààti kè bèe yǎnnè wenwe nè o eì kó bekperibè nè o pobè nè o pocĩē. ⁴ Bè yà dīi mǎnni kénsànnè kéndiè nke sánti sitenkaanii mesəo nkpesi nè timátì péítì kpesi nè disəwũḏ kpesi nè timátì kpesi nè ideí kpesi nè yetárè kpesi.

⁵ Dende bàm̀bà nkè tenùtè matèe yènni kénwāū kumarí defitirè také bè kàri dè tekpààticĩtè. Kòo kpààtii te yà ke dò màtì màtì kè dèe ò kpéi, ⁶ kòò kpéi mediè nkòo ñkèe yātire, kòo kǎmbùtìi do mediè, nkòo núu nní nkpeuti ke bokù yetəbè. ⁷ Kòo pĩkè ke dò bèe

yúni benitinòmbè nè bepããbè nè bedítíbòmbè. Kè bèe bè yúni. Kòo bè nàké ke dò: Wèè bo banté i nwārii ké n náké ì tu mù m bo ò dátinné tiyaàsààti kòò dùú mmesòfimme kòò ntú otáánwè n kpàti mieke.

⁸ Bèè kàtení bemou, òmòu me nyí nna ke kàa nde kó iwārii ke nàké okpààti de kó tináànti tu mù. ⁹ Kè dèe di Baditasaa kòo ìkè dake yíe yātire mediè. Kè dè múnke di o eì kó bekperibè mediè.

Danniyeri nàkémè okpààti iwārii tú mù

¹⁰ Kòo kpààti Nebukannesaa pokuu onitipokpààtii keè bè kuòmmè kétaroo dibanni kó kudieku mieke bè kàri dè kébéi nke dò: Okpààti mbo sãã! A báá yóu kàa kōmbùòti nduo kàa ìkè yātiri. ¹¹ A kpààtiyuu mieke oniti bomu Kuyie nkó Muyaá mbonè wè. A cice kó tikpàti mieke nke ti do bantémè ò wùómmè diyuu ke yé demou, kòo cii ndònnè Kuyie nkōme. Dèè do te kàa cice Nebukannesaa duó nkòo mbaké mecii nyembè bemou nè benitinòmbè nè bepããbè nè betetiebe nè bedítíbòmbè. ¹² O kó mecii càámmu kòò yé demou, ke nò nke beí ntidòuntì ke beí yenáànhāntiyè, ke nò nke dáanko tìi sòri. Duó nkè bèe yúni de kóo niti bè tu wè Danniyeri, okpààti do yu wè ke dò Betisasaa kòo ti náké i nwārii tú mù.

¹³ Kè bèe yúni Danniyeri, kòo kpààti ò beke ke dò: Fòò tu Danniyeri, n cice okpààti Nebukannesaa do tóni tìi daati Sudaa tenkè ti kó kumakàà? ¹⁴ N kèè bè tumè a màke Kuyie nkó Muyaá nke wúó ndiyuu, ke cii, kàa cii ncáá. ¹⁵ Bè yúnimu die mmeçii nyembè nè benitinòmbè, kè bè bo kaà nyiwārii ké n náké ì tu mù, bè me nyí na. ¹⁶ Kè bè n náké ke tú fí nnò nke náá nyenáànhāntiyè tu mù ke nò nke dáanko tìi sòri. Kàa na ke kàa nyiwārii ìi nke ò náké ì tu mù, bè da dátinné tiyaàsààti ke da dúú mmesòfimme, kàa ntú otáánwè n kpàti mieke.

¹⁷ Kè Danniyerii tēnné okpààti ke dò: Okpààti nte a cuuti nè a pãrè, yoo a dè pã otòu mòu, n né yóó kaammu baka de kó iwārii ké da náké ì tu mù. ¹⁸ Kuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè kuù do dòò a cice Nebukannesaa okpààti dièwè. Kòo yètiri ndeu kè bè ò dé, ¹⁹ nè de kpéi nkè titenti timou kabè, ibotí imou kònti nhau o ìkè, kòò kòu ò dó kékuò bè, ke yóu betòbè, ke kékùnkò ò dó kékékùnnè bè, ke déúkùnkò ò dó kédéúkùnkò bè. ²⁰ Kòo ānné tefentè kè tepòtèe ò deuté kè Kuyie nhò bonténí kòo pàà tikpàti. ²¹ Kè bèe ò bèti benitibè cuokè, kòò nfòu fèfè kōme ke wēñnè dikpàà kóo sāmmarímú kéndiiti timúti fenàáfè kōme, kè timaàntii ò bùúté kòò mme ndò nke kēmmúnè ò bo bantémè ke dò nKuyie nkùu baké keĩnkè nè ketenkè kuù baké yekpààtiyò yemou, ke òó déúkùnnè kù dó kédéúkùnnè wè. ²² Fí nho bire Baditasaa kàa dè yé demou baka, a me nyí kékùnnè amáà. ²³ A yeténè ti Yiè nKuyie nku kùu baké keĩnkè a duó ndii mōnni kè bè tóni ku cīètè kó ikòutébòòke kè di yōnnè menàà nfó nnè a eì kó bekperibè nè a pobè nè a pocīè. De kó difōnkúò kàa diè nke sánti sisòatenkaanì nè disòawūò kpesi nè timáti péiti kpesi nè timáti kpesi nè ideí kpesi nè yetārè kpesi. Ke sánti dèè í wúó, ndè me nyí yo, dè me nyí yé demarè, ke yóu a bo sántemè Kuyie nkùu tò a fōmmu ku nòu mieke, yíe nkōmu nè nanke kōmu. ²⁴ Kè Kuyie mme ntōnni tenòutè kè tè wāri ì nwārii. ²⁵ Nte iwārii ìi wāri ì tu mù: Mende, mende, Tekedi, Padisīni. ²⁶ Nte de kó yetannò dó kénáké tì: Mende, dè benkú ke tú Kuyie nkàámmu a kpàti we kè yè dèè. ²⁷ Tekedi, kè bè benné a cēékù tebiètè ke sò nha yau. ²⁸ Padisīni, bè toté a kpàti ke tì duó mMediibe nè Perisiibe.

²⁹ Kè Baditasaa duó nkòo tōmbèe dátinné Danniyeri tiyaàsààti kòò dùú mmesòfimme kè bèe pīéké ke dò ò tu onititáánwè o kpàti mieke.

³⁰ De kó keyènkè kemáà mieke nke bè kùòmè okpààti Baditasaa.

6

¹ Kɛ Dariyuusi Mɛdiibe botí kouu cɔuté tikpàtì, ke sɔ̀ nhò màke yɛbie nsipísikuò nè yèdèè.

Danniyɛri dootitabè ò dìummè

² Mɛ̀m̀m̀e kɛ Dariyuusii ānné kùmàndáábè tekùtè nè sipísidé (120) o tempɛ mmiɛke kɛ bè mbaké nè o yètìrì. ³ Kòo tǎáté mìníisibè bètǎāti bèè yó mbaké kùmàndáábè ke bè nǎa mbe tǔmmú bo ncentì mèè botí kɛ dɛe yie nkòo kpɛɛ marè báá cake. Kɛ Danniyɛri ntú be kóò mǎu, ⁴ kòo mpɛ̀nkù betǎbè bedé nè kùmàndáábè mecii mmediè, kòo kpààtì ndó kóò báá ndihèi dimǎu mutǔmmú. ⁵ Nè de kpéi nkè mìníisibè nè kùmàndáábè kɛ bè nwanti ke bo yà Danniyɛri bo ndòò meyei mmamè de kó tikpàtì yete mè. Bè me nyí nyà o kó meyetímè mǎmè yoo mɛcaàrimè, kɛ bè nsɔ̀ nho kpɛɛ demǎu do nséi nwe, timatì í bo bè bo ò sei ntii ñnkè. ⁶ Kɛ bèè yóu kénáké bemáa ke dò: Tì í yóó yà Danniyɛri kó meyei mmamè kɛ ti sàà í ò dìinnè Kuyie nhò tũ nkù kuó ñnkè nke.

⁷ Benìùbè bedé bembè nè kùmàndáábè kɛ bèè unné kékote okpààtì borè mɛcǎā nkóò nàké ke dò: Okpààtì Dariyuusi mbo sǎā! ⁸ Mìníisibè nè kùmàndáábè diebè nè besǎmpóbè nè méérìbè nè dihèi kó bekótìbè bèè tii nke tǎáté ke tú bè bo da náké kǎa béi ndinùu marì ke dì wǎri dii tu otǎnkù òmáa miɛke tinti benìtibè timǎu tí mbáá nfɔ̀ò máà, òmǎu báá bántè Kuyie nyoo onitì tǎu mǎu, kɛ dè í tú fɔ̀ò máà ndi ti bo mbáammè. Kɛ wèè yete ke bǎntè dɛtɛrè marè bèè ò dootóo yɛcìrìcìrè ã dii fɔ̀tìrì miɛke. ⁹ Okpààtì, dǎu nde kó dinùu kékú a cannimè kɛ de kó dinùu tɛnke báa ceete, kéndonnè Mɛdiibe nè Pɛrisiibe kó ikuó.

¹⁰ Mɛ̀m̀m̀e kòo kpààtì Dariyuusii wǎri de kó dipátìri kékú o kó mɛcannimè.

Bè dootómè Danniyɛri yɛcìrìcìrè fɔ̀tìrì

¹¹ Danniyɛri kèè dii mǎnni de kó dinùu dǎummè kòo kpààtì ñkú o kó mɛcannimè, kòo kò nho cǐtè kédèke kudànkù kó kudieku kékpeté fenétìbè Sedisademmu bíkè ke níi nínkú kébántè Kuyie nké kù sǎnte kuce mètǎāti diyie dimáa miɛke ò baa do ò ndǎorimè. ¹² Kòo dootitabèe kote mɛcǎā nho cǐtè ke bo ò paaté ke nsɔ̀ nhò báa nKuyie nke kù kuðnnè. ¹³ Kɛ bèè kote okpààtì borè kóò nàké ke dò: Okpààtì a í wǎri dipátìri ke ñkú a cannimè ke tú we ntǎnkù miɛke ti ndǎu nfɔ̀ò máà, kɛ wèè me nyete ke dǎu ndɛtɛrè marè yoo onitì mǎu bèè ò dootóo yɛcìrìcìrè ã dii fɔ̀tìrì miɛkaà? Kòo kpààtì dò: Weti weti! Tinti n tǎátémè kéndonnè Mɛdiibe nè Pɛrisiibe kó ikuó tì í yóó ceete. ¹⁴ Kɛ bèè ò tɛ̀nné ke dò: Benìtibè bè tǎnì bè Sudaa èi be kóò mǎu bè tu wè Danniyɛri, ò í da dé, ò keté ke í dake a dǎu ndii nùu kpéi. Ò báa nKuyie nku kuce mètǎāti diyie dimáa miɛke.

¹⁵ Okpààtì kèè dii mǎnni de kó tináantì kòo yèmmèe caàrè mediè, nkòo ndó kédɛtè Danniyɛri, kɛntũũ nke waà nhò bo yimè kóò dɛtè. ¹⁶ Kɛ Danniyɛri dootitabèe wɛtení mɛcǎā nhokpààtì borè kóò nàké ke dò: A yému a mómmuò nke dò mMɛdiibe nè Pɛdisiibe kó ikuó miɛke kɛ bè wǎri timatì kòo kpààtì ñkú o nǎutè, tì òò í ncèete.

¹⁷ Mɛ̀m̀m̀e kòo kpààtì duó nkè bèè tǎnì Danniyɛri ke nyóò ò dootóo yɛcìrìcìrè fɔ̀tìrì miɛke. Kòo kpààtì náké Danniyɛri ke dò: Kuyie nda dɛtè, kunku a tũ nkù nè mɛwɛ̀ɛ̀rìmè.

¹⁸ Kɛ bèè tǎnì ditàri dièrì kɛpoo nkòo kpààtì ñkú o kó mɛcannimè, bèè tu bekótìbè kɛ bè múnkɛe ñkú be kǔmɛ kɛ dè bo yie nkòò mǎu báa denne Danniyɛri. ¹⁹ De kó difɔ̀nkùò kòo kpààtì kò nho cǐtè, ò í nyie nke di demarè, bá ò í nyu o pocìè, ò me nyí nna ke duó de kó keyènkè.

Danniyɛri yènnímè yɛcìrìcìrè fɔ̀tìrì bá demarè í ò dòò

²⁰ Kòo kpààtìi ité kɛ dè kpáá uu kékote yɛcìrìcìrè fɔ̀tìrì borè. ²¹ Ò tǎonko dii mǎnni kékú nè meyeñcaàrimè kó kuníi ke dò: Danniyɛri Kuyie nkóo tǎntì, Kuyie nha tũ nkù nè mɛwɛ̀ɛ̀rìmè kù na ke da dɛtènen yɛcìrìcìrè nónkuótàà?

²² Kè Danniyerri ò tḗnnéni ke dò: Okpààti mbo sãã! ²³ Kuyie n tũ nkù tṓnnímu ku tṓnni kè dì tàú nyecìricìrè nò, bá yè í n dòò meyei mmamè, n yí cààrè dèmarè Kuyie, m me nyí dòò dèmarè dèè í da naati.

²⁴ Kè dèe narike okpààti kòo duó nkè bèe denneni Danniyeri yecìricìrè ã dii fò̀tìrì mieke, kòò yènni kè bè nsó nhò í kàute bá sãmpòrè ke yé ò do duómme o yèmmè memou Kuyie. ²⁵ De kó difōnkúò kòo kpààti duó nkè bèe pīnni bèè do dake ke bo kuə Danniyeri kè bè dokoo yecìricìrè fò̀tìrì nè be pobè nè be bí, kè bè ní nkpaá ke í tũ̀koo difò̀tìrì fũ̀ kè yecìricìrè bè t̄̀t̄̀e t̄̀t̄̀e ke aaroo nè be kũ̀.

²⁶ De kó difōnkúò kòo kpààti wāri dipátiri kénáké benitibè bemou nè ibotí imou, titenti timou kabè ke dò: Mbonè kè dè naati.

²⁷ N dó kénáké ti tu: N kó ketenkè kemou duómè bá wè wè ndé Kuyie nDanniyeri tũ nkù. Kuù fò̀,

ke yó mbo sãã,
ku kpàti í yóó deè,
kuù yó mbaké sãã.

²⁸ Kuù coonko kè kuù deeri,
kuù dṑri tidietì nè medṑrimè cãmmè,
keĩnkè mieke nè ketenkè ìnkè.
Kuù fiète Danniyeri yecìricìrè nou mieke.

²⁹ De kó difōnkúò kè Danniyeri dake deuke Dariyuusi kó tikpàti mieke kètannenko Siduusi Perisi kou kpèti mieke.

7

Danniyeri dṓummè tidoùti kèyà desīnnè dè̀nàà

¹ Baditasaa kpàti benni ketiri Babidōnni mieke, kè Danniyerri dṓu ntidoùti kèyà mebenkùmè péu ò duó dii mōnni o dṓu. Ò ènte dii mōnni kèwāri ò yà dè o dṓu ti mieke. Nte ò ti yà kè ti ndōmmè.

² Kè Danniyeri béi nke dò: N duó dii mōnni kèyà kuyaakù iténimè itemmānke inàà dà mèèri ìnkè ke ìnko o nie. ³ Kè desīnnè dè̀nàà yènni dà mèèri mieke bá dè í sénni. Bá mùu sīmmù kè mù cãānnè mutēmù. ⁴ Kè muketimù dōnnè dicìricìrì ke né m̄ke ifièti fetúúfè kōme. Kè nní nkpaá wúó nkè bèe deite mu fièti kè mùu íte kécómmú onitì kōme, kè bèe mù duó mmenitiyèmmè. ⁵ Kè musīmmù dérimmùu yènni ke dōnnè kutontonkù kèité kèkpáá, ke aaké icintí itāāti, kè bè dō mùu íte kécómmú páíí, kèkote kèpīmmù péu kécááké. ⁶ Kè nní nkpaá wúó nkèyà mutēmù kè mù dōnnè dimanni ke m̄ke ifièti tenòtè kōme kè ì bo inàà mu ìnkè nè yeyə yè̀nàà, kè bèe mù duó mmuwērimù kè mù bo mbaké. ⁷ Kè m baa nsaké ke wúó n yà dè n dōùti mieke kèyà musīmmù tēmù kè kufōwáá nní mpī mmediè kè n kōmbùòtì do, kè mù m̄ke muwērimù diemù bá mù í m̄ke mù mōnnè mù, ke m̄ke timáti kó yenì nyedieyè ke bo ncáá nke kēũ mù pī ndè, ke naù mù cááké ke sùó ndè. Bá mù í dōnnè deketirè, kè mummu m̄ke yeyìè ntepiítè. ⁸ Kè nní nkpaá wúó nde kó yeyìè nkè disãmpòri marii yènni ye cuokè kèbə nyè̀tāāti, kè de kó diyènni m̄ke inuə nhonitì kōme nè dinùu ke náá ntipocēmmúnáàti.

Kuyie mbeéti

⁹ Kè nní nkpaá wúó nkè bèe dṓu nyekpàatikarè, kòo dakóti mōu kōtení kékari, kòo yàati péi ke dō ntipààkónti, kòo yùti dō ndipedabùu péiri, kòo kpàatikarì còu mmuháá nke m̄ke yecè̀tiyè kè yè múnke còú. ¹⁰ Kè mehā̀kpèrimè yè̀ni ke pũ̀ ñho ìkè kukó nkōme kè benitibè sikou sikou pī ñho tōmmù kè sikoupìkòupí cōmmù o ìkè, kè tibeéti keté, kè bèe pṑtè yepáte.

11 Kɛ nní nkpaá wúó ndiyènni sámpòrì dìi nàá ntipocēm̀m̀únáàntì tefentè kpeti. N kpaá ke de nwúó nkè bèe kuɔ musĩmm̀ù mummu ké mù dootóo muhãã diem̀ù mieke kè mùu cóúté. 12 Desĩnnè sɔnne ténke í nkpaá m̀ake muwɛrím̀ù, kè bè né dè yóu kè dè bo nkpaá fòu yem̀òrè mayè mieke.

13 Kɛ nní nkpaá wúó n yà mèè benkùm̀è n d̀oùntì mieke kòò m̀òu yènní tiwetì mieke ke d̀ò nhonitì ke kété kénwetì odakótì kè bè ò ni o borè. 14 Kè bèe ò d̀èúk̀unne kòò duó ntikpàtì kòo baaté, kè titentì tim̀ou, yehèkè yem̀ou, ibotì im̀ou k̀obe mpĩ nho tòm̀m̀ù, kòo mbaké sãã, o kpàtì í yó mm̀ake kum̀anku.

De kó tid̀oùntì tu mù

15 Kè n k̀m̀b̀ù̀d̀t̀i do mediè mm̀í nDanniyɛri kè kufɔwáá nni nhauté ke yé de kó tid̀oùntì tumè tik̀m̀b̀òdorikpèti nti. 16 Kè n tóónnè benitibè bèè dè bo be kòò m̀òu kòò beke de kó denennè tu mù, kòò n nàké tì tu mù ke d̀ò: 17 Desĩnnè d̀enàà d̀ende benkú yekpààtìyɔ nye yènáà. 18 De kó dif̀onkúò Kuyie nkùù baké k̀eĩnkè nè ketenkè ku k̀obe bo còutè tikpàtì kè ntì te sãã. 19 Kè n yíé kébeké musĩmm̀ù naamm̀ù benkú mù mùù do í d̀onnè dèterè detããtì, mùù do duó tik̀m̀b̀ù̀d̀t̀i ke m̀ake yem̀átinì nnè disəwũð kó tinónkúótì, ke cáá nke k̀eũ mù pĩ ndè ke nau mù càáké ke sùó ndè. 20 Kè m̀ m̀únke beke de kó musĩmm̀ù mùù do m̀ake yeyiè ntepiítè mù benkú mù nè diyènni terì dìi do yènní k̀ebɔ nyeteyè yetããtì d̀i benkú mù, dìi do m̀ake inuɔ nnè dinùù ke nàá ntipocēm̀m̀únáàntì ke deu ke p̀èèté yeteyè. 21 Kè nní nkpaá dè wúó nkè de kó diyènni kpànnè Kuyie nkó benitibè kéndó ké bè na. 22 Kòo dakótì íténí kékónnè Kuyie nkùù baké k̀eĩnkè nè ketenkè ku k̀obe. De m̀onni t̀òkè dìi m̀onni kòò bè duó ntikpàtì.

23 Kòo n nàké ke d̀ò: Musĩmm̀ù naamm̀ù benkú dikpààtìyuu naanni ndi, dìi cããnnè yeteyè, de kó dikpààtìyuu dìi yóo na yesonye ké yè maanko ké n yè nàù ke yè yaurí. 24 Kè yeyiè ntepiítè benkú bekpààtibè tepítè bèè yóo ànnè de kó dikpààtìyuu mieke. De kó dif̀onkúò kòo tòu m̀òu yènní ke cããnnè betòbè k̀ena bekpààtibè bètããtì, 25 k̀ennáá ntipocēm̀m̀únáàntì, ke sãã nKuyie nkùù baké k̀eĩnkè nè ketenkè, ke f̀èũnko ku kó benitibè kéndó kéceete Kuyie nk̀obe benfitimè kó dipátìrì nè be kó ikuú. Ò bo mm̀ake de kó muwɛrím̀ù ke d̀ò yebie nyètããtì nè dikéè. 26 De kó dif̀onkúò kè Kuyie nkó tibeéntì íté, kè bèe deite o wɛrím̀ù kè mùu dèè sãã. 27 Kè bèe duó nKuyie nkùù baké k̀eĩnkè nè ketenkè ku k̀obe tikpàtì, kè bè mbaké ke te yekpààtìyɔ yem̀ou. Kòo kpàtì mbo sãã, kè titentì kó bekperíbè bem̀ou nyié nho kpeti ke pĩ nho tòm̀m̀ù.

28 N d̀oùntì m̀anku nku memme, mí nDanniyɛri n dè yà dìi m̀onni kè dè n di ké n kpeí kè nní ntoti n yèmmè de ìnkè.

8

Danniyɛri duómè tid̀oùntì k̀éyà dipedaà nè dibɔdaà

1 Baditasaa kpàtì benni tããnnì, mí nDanniyɛri kè n wɛte kédóú ntid̀oùntì tetì k̀embúútì n do d̀où nti m̀eketimè. 2 Nte de kó tid̀oùntì: N duó kè dè ndò m bo Suusi kó diheidie ndi Edammu tempè, nhUdaii kó ntaké, 3 kè nní nwúó nkéyà dipedaà kè d̀i còm̀m̀ú kukó ntaké ke m̀ake yeyiè nyédéè kè yè òkù mediè. Dìi d̀ente ke yènní kè d̀i deunè diterì. 4 Kè n yà de kó dipedaà k̀umm̀ùmè de ìkè bíékè kubakù c̀anku nè kuyouú. Bá kuwanwankù tekù makù í nna ke bo d̀i bàao. Kè d̀i wetinnè kù kù báá na ké d̀i bàao, kè d̀i d̀òrì d̀i dómè kè d̀i wɛrím̀ù déúkù.

5 Kè nní nkpaá ke toti n yèmmè kè dibɔdaà marii yènní deyìkè bíékè k̀encokù ke firì kútenkù ke cãã mediè, bá d̀i naacèi í káá nketenkè kè d̀i yènni dieri soké d̀i nuɔ nsaku ke duó tik̀m̀b̀ù̀d̀t̀i. 6 Kè d̀i tuakení dipedaà n do yà d̀i kè d̀i bo kukó ntaké d̀i borè, k̀ebunnóo nè d̀i wɛrím̀ù mum̀ou. 7 Kè n yà d̀i potémè dipedaà nè kemieke ké ndi puotì ke bóóté bóóté d̀i yìè nyedé ké d̀i b̀ò mbá d̀i í nna ke d̀i bàao, ké ndi f̀ürì bá òm̀òu í nna ke d̀i fiètè. 8 Kè dibɔdaà

wērímú ndeukú mediè mbá mù í mmàke mù màmè, di wērímú tùðke dìi m̀nni mu mànkú kè diyènni dieri b̀óté, kè yeteyè yènni yènaà de kó dif̀tìrì kénwetì itemm̀anke inàà.

⁹ Kè di sàm̀pòrì terì mari yènni ye kó dimari ìnkè kè di wērímú ndéúkú mesàà nkè di weti diyè yènni kè nè kubakù c̀ankú nè dihei sàari. ¹⁰ Ke múnke kpannè kèìnkè k̀be ké bè na, kèt̀ũnè siwãã péu ke si nàu. ¹¹ Kè di kpannè siwãã kóo kpàati kèpaà nyiwũs̀ bè do o feu ì yewe yem̀ou kèsãũ nKuyie nc̀sààtè. ¹² Kè di nanè dèìnkè k̀be kèpaà mbè do feu ìi wũs̀, nè med̀òrìmè yeime mieke kè de kó diyènni yete timóm̀m̀nti kènnò nke d̀ari di dó mèè kó dimàà.

¹³ Kè n keè Kuyie nt̀nni mari nàammè, kékeè diterì mari di bekémè ke tú: Mèbenkùmè a benkemè yóo káã nde? Ònye m̀rè mieke nke iwũs̀ kó mufèu yóo wète kèsòtèmè? Oyeiwe wèè càari ò yó mbo kékáã nde? Dè yó nkááké de kòò yóu ò bo nd̀arimè Kuyie nc̀fètè nè dèìnkè k̀be ci dè? ¹⁴ Kè Kuyie nt̀nni ketirì d̀: Deyuo nsikòupìsidé nè sikòusitãati (2300) nè yekũnwerè sikòupìsidé nè sikòusitãati (2300) dèè dò nképèètè kè Kuyie nc̀fètè né wète kéwenke.

Danniyeri d̀ùnti dérìnti kó mèbenkùmè

¹⁵ Mí nDanniyeri kè nnì ntoti n yèmmè ke bo banté de kó tid̀ùnti tu mù, kè dèmarèe k̀tenì kécóm̀m̀ú n ỳikè ke d̀nnè onitì. ¹⁶ Kè n keè metammè mamè kukó Udaii borè kè mè p̀ìkù ke tú: Kuyie nt̀nni Kabiyeri, náké onitì yie nho d̀ùnti tu mù. ¹⁷ Kè Kabiyerii k̀tenì n cómmú dè, kè kuf̀waá nni mp̀ì nkè n nínkú kèsìnnò kètenkè, kòò n náké ke d̀: Danniyeri, onitì f̀, á nyé ke dò nha yà dè tukúnè yem̀rè sonye nye, ¹⁸ kènsòké ke n náánnè kè m baa s̀i nketenkè bá n yí yé m berì ndè kòò m p̀ì nkéìní kécóm̀né, ¹⁹ ke n náké ke d̀: M bo da dáa nKuyie mmieke yó ndóm̀mè, dèè yóo d̀ò yem̀rè sonye Kuyie ntãátè yè m̀nni ndi. ²⁰ Dipedaà a yà di nè yeiyè nyèdèè, dè benkú Medii nè Perisi kó yekpàatiyo nye. ²¹ Dibòdaà benkú Keresi kóo kpàati nwe, diyènni dieri dìi soké di nuò ncuokè di benkú okpàati ketiwè nwe. ²² Diyènni dìi b̀óté kè yeteyè yènaà yènni di kó dif̀tìrì dè benkú bekpàatibè bènàà ndi bèè yóo c̀uté oketiwe, be kó muwērímú né í yóo tuòke o k̀mu. ²³ Be kpàti bo tuòke dìi m̀nni ti mànkú kè benitiyibe yei ntuòke me dúònni, kòo kpàati tefentè yìè nyènni kènnò nke cìi mbenitibè mediè. ²⁴ O wērímú yó ndéúkúmu, mù né í yó mbonni o borè, ò bo cake mediè. Ò d̀ari dèè kó dimàà bo nyíè ò bo na kékuò benitikperibè, kéwènnènè Kuyie nk̀be móm̀m̀m̀be. ²⁵ Ò bo ncii mediè nkéna kèsuò betòbè, nè o kó tefentè mieke ò bo kuò benitibè bèè do kari ke í ỳìkù, ò bo ndó kèkpannè múnke okpàati diewè, de m̀nni né ndi bè yóo ò kùòmè bá òm̀u í ò poté. ²⁶ Nte a yà t̀i d̀ùnti benkú dè. Timóm̀m̀nti nti, kè t̀i tukúnè deyuo nnè yekũnwerè. A t̀i s̀nnè ti kó yem̀rè kpaá dètirìmu. ²⁷ De kó dim̀nni mí nDanniyeri kè dè n ỳnte, kè nnì mmò nke d̀ò yem̀rè mayè. N k̀nti t̀ènné dìi m̀nni kè n wète kèsòtè n t̀ommú okpàati borè. Kè dè nkpaá n k̀ònnè de kó tid̀ùnti kpéi mbá m mu nyí t̀i banté.

9

Danniyeri bàntèmè Kuyie

¹⁻² Mediiibe botì kóo kpàati Dariyuusi Asuyeduusi birè kpàti benni ketirì Babid̀nni, mí nDanniyeri kè nnì nfeì nKuyie mpáte, de m̀nni ndi m bantèmè Kuyie ndo béi nti nè ku pããnáànti náãntò Sedemii nuù mieke, t̀i tukúnè yebie nsipìsiyiekè Sedisadèmmu yóo naámmè tidobontì. ³ Kè m bou dinùu ke dáátì tif̀d̀t̀nti, ke cóu n yuu mutápeì, nkéboútè n Yiè nKuyie mbíékè ke bo kù d̀u nke kù bàntè. ⁴ Kè m bántè Kuyie nké kù dáa nti càarimè ke d̀:

Áú! Kuyie nkuù de, ke kpeñni. F̀s̀ nwèè taunnè bèè p̀ì nha tannò, bá a s̀s̀ í nyè mbèè da dó be kpéi. ⁵ Ti da yeténèmu, ti d̀ò mèyei mme, ti càarèmu, ke yete a kpèti, ke bùtinnè a tannò nè a kuó. ⁶ Ti í kèntè a pããnáànti náãnbè bèè do náánnè ti kó bekpàatibè nè ti kó

bekótìbè nè ti yembè nè ti kó kubotí kuməu. ⁷ Kuyie nfó nwennimu páíí, tî cààrè ke dò nkékékùnnè timáà. Tî te ifei Sudaa kəbe nè Sedisadɛmmu kəbe nè Isidayɛeribe bɛmou bèè tókè nè bèè díetirì, bèè cìtétè ke bo yehékè tɛyè ti da yeténè mɛè kpéí. ⁸ Kuyie ntî te ifei, tínti nè ti kó bekpààtìbè nè bèè ti baké nè ti yembè ti da yeténè mɛè kpéí. ⁹ Áú! Ti Yiè nKuyie nfó nwèè mòkè mesémmè, ke ti cǐnko bá nè ti me nyetəmè a kpeti. ¹⁰ Kè í yie nke tǔnne a kuó a ti nàké ì nè a pǎánáàntì náam̀bè nò mièke. ¹¹ Isidayɛeribe bɛmou yetemu a tié nke da bùtínnè ke cààrè. Dɛè te kè mɛyèi nha nàké mɛè kpéí a kóo tǔntì Məyiisi páte mièke kè mè ti tùòkení. ¹² A do nàké tì, tínti nè ti kó bekpààtìbè bèè ti ni, tî dǔdri mɛyèi mmèè ti tùòkùnì Sedisadɛmmu mɛ kó kubotí í buoté kupíkù tɛkù makù. ¹³ A do nàké mɛè yèi nkpéí a kóo tǔntì Məyiisi páte mièke, mɛè ti tùòkení, ti me nyí yóu mɛyèi nke bo bónkùnnè a mièke, ti í dake a tǎáté tì ke bo tì dǔdri kpéí. ¹⁴ Dɛè kpéí nte kàa í yóu a bo ti duənnímè de kó mɛyèi. Ti Yiè nKuyie nha dǔdri mɛmou siému. Tî yete a tié.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie nha dɛnne dii mǔnnì a nìtìbè Esibiti nè muwɛrímú kàa yètìrìi feitému, ke kpaá bo nè yíennì tî yeté a kpeti. Tî cààrè. ¹⁶ Kuyie nha sàa ndeumu, báa yóu kàa mièkɛɛ do Sedisadɛmmu a èi, a kó dítsààrì. Ti kó mɛyèi nnè ti yembè kǎmɛ, mɛè te kè benìtìbè sǎá nSedisadɛmmu nè a nìtìbè. ¹⁷ Kuyie nkénté m báammì n da báa nyí a yètìrì kpéí, wénté a cǐtétè cǎkemè. ¹⁸ Kuyie nkeè n da báammè, wénté a te dii èi pǔntɛ mɛè botí. Ti í da báa nke yè nti mǎnnè á ti tee, ti da báa nha ti kuò mmèè kpéí nke mesémmè. ¹⁹ Kuyie nkénté ti báammì ke tí cǐé, keè ti yè mmù ke tí teennè, báa ɔte nè a kó diyètìrì a kəbe yu di de kó dihèi mièke di kpéí.

Kuyie ndáa ntì Danniyɛri yebie nsipísìyiekè kpéí

²⁰ Kè nnì nkpáá báa nKuyie nke kù dáanko n yèi nnè n kəbe Isidayɛeribe kǎmɛ ke nkù báa nku tǎsààrì kpéí. ²¹ N kpaá ke mɛ nnáá nkè Kuyie ntǔnnì Kabiyɛeri n do yà di n dǔuñtì tètì mièke kè dii kǎtení m borè ke einte mɛcǎá nke sǔ ndè berínè kuyuoku bè feu dii mǔnnì iwūš Kuyie. ²² Kè di n duó nyitié nke dò: Danniyɛeri n kǎtení ke bo da yíé mɛcii mmɛ. ²³ A bǎntè dii mǔnnì ndi Kuyie nkù n duənnímè tináàntì a kpéí, kè n kǎtení ke bo tì nda nàké. Kuyie nda dǔmu, yetoo kékeè de kó tináàntì, kébanté a dǔuñtì tu mù. ²⁴ Bè benné dimǔnnì ndi dii tu yebie nsipísìyiekè kuce mɛyiekè, de kó yemǎrè bo a nìtìbè nè dihèi sààrì kpéí nke, kè dè bo yie nkè be tookperíi deè, kè bèe yóu mɛyèi mmudǔdri mǔ, kè Kuyie mbè cǐé mbe yèi, kè be dǔdri mɛè séíté kénsíé sǎá. A yà dè tidǔuñtì mièke nè Kuyie nnàké tì kè tì dǔd. Kè bèe wɛtɛ kɛwénkùnnè Kuyie ncǐtétè. ²⁵ Nte a dò nkébanté tì ke tì yǐtétè: Kébennénè bè béi ndi yie di bo wɛtəmè Sedisadɛmmu kóo maá ke yàa tuəkenè okpààtì bè tǎáté wè, dè mòkè yebie nsipísìyiekè kuce mɛyiekè ndi. De kó difǔnkúò yebie nsipísìkuò nè yédéè kuce mɛyiekè ye mièke dihèi nè di kó sicǎkperí dè bo maá. De kó yemǎrè dè yó nyóumu mediè. ²⁶ De kó yebie nsipísìkuò nè yédéè kuce mɛyiekè kó difǔnkúò kè bèe kuə Kuyie ntǎáté wè, bá òmòu í nhò páte. De kó difǔnkúò kòo kpààtì tǔu mǔu kǎtení nè behǎapòmbè, kɛpǔntɛ dihèi nè Kuyie ncǐtétè kè nyóó dentenè kè Kuyie nhò poté. Ò né yó ncaàritemu menie nhǔ ta kukó nkénhǔmmè ke yàa kúnè, ke yé bè tì tǎátémè weè kpéí nke. ²⁷ Yebie nyèyiekè yèè kpaá ye mièke ò bo dǔd nè benìtìbè péu metaummè. Yebie nyètǎàtì nè dikéè kó difǔnkúò kòo bè pàa mbè bo nfeumè Kuyie nyiwūš ke kù pǎa nyepǎrè. De kóo caàrìwè bo ndǔdri isəke kperɛ kè dèè tonté. Ò yó mmè dǔdri mǔ kè bè tǎáté tì o kpéí nkè tì ò tùòkení.

10

Danniyɛri dǔu ntidǔuñtì kɛyà onìtì wèè dàátì tiyaapéitì

¹ Siduusi Perisi kóo kpààtì kpàtì benni tǎánnì mièke, kè Kuyie mbéinnè Danniyɛeri bè yu wè ke tú Bétisasaa nè tidǔuñtì mièke, kóo benke tii dò nkétuəkení tii tukúnè mehǎárì mɛ diemè. Kè Danniyɛeri ntoti o yèmmè ke bo ti banté kè Kuyie ntì nhò benke.

2 Kòo dɔ̀: Mí nDanniyɛri dè do sá n kari mukũũ mmu ke bo seménnì tǎánwè. 3 Bá n yí yo mmudiì sààmù, m me nyí cáá nyimaa, m me nyí yǝ mmènaà, bá n yí panti kè de kóo seménnìbè yàa pǝɛtɛ. 4 Otǎnkù ketiwè kó yewe nsipísidé nè dinaanni yiè ke sá m bo kukó ndiekù Tikidi také. 5 Kè nní nwúó nkéyà onìtì mǎu kòò dàátí diyaàbòrì péirì, ke bou fəsənaàkǎnfè o ka. 6 Kòo kǎntì dǎnnè ditásààrì, kòo ìkè mièti ke dò nfetaafè ǝǝ míítémè, kòo nuò ndò mbè ǝ mmímè tóósi, o baà nnè o tààke kè dè mièti ke dǎnnè disəwũǝ bè antè dì. Kòò béi ndè ndǎnnè ditǎnnì dǎ nǎa. 7 Mí nDanniyɛri mǎ máà do yà de kó mɛbenkùmè, benitibè bèè m bonè bè í nyà mùmamù, nè mɛmme kè kufǝwáá mbè pǎ nkè bèè coké késori. 8 Kè nní nkpaá m máà ke wúó nde kó mɛbenkùmè diemè kè n wǝrímúu deè kè n yìikèe ceete bá n ténke í mǎke muwǝrímú. 9 Kè n keè weè nìtì tammè, bá n ténke í n yé m berí ndè, kè n doroo ketenkè, kécǐmmǎ. 10 Kè tenǎtè matè n kááké, kè n yínní kè nní nnínkú ke ìkú n nǎu ketenkè kè nkǎntì au. 11 Kè de kóo nìtì n náké ke dɔ̀: Danniyɛri Kuyie nda dǎmu, yetoo kébanté tináàntì kù da náa ntì tu mù. Íté kécómmú! Bè n tǎnní a borè nde. Ò béi mɛmme kè n yíté kécómmú kè n kǎntì nkpaá au. 12 Kòò yíé ke dɔ̀: Danniyɛri a bá nyǝ̀kù! Nè a kékũnne dǎ yiè amáa Kuyie nyǝ̀kè ke wanti ke dó kébanté dèè dǎ̀rì, nè de yiè ndi kù kèèè a báammu ke duó nkè n yiténí ke kǎriní ke bo tì nda náké. 13 Wèè bàa Pèrisi kǎbe kó dikpǎàtiyuu kòò m pèitè kè n dè dǎ̀ yewe sipísidé nè dǎmáa, kè Misɛedi Kuyie ntǎ̀rè kperè kó dimari kǎtení ke n teennè, nh ǎ̀te Pèrisi kó bekpǎàtibè borè nde. 14 Ke tǎ̀kení di mmǎnnì ke bo da náké tì yóo tuǎkení a nìtibè yewe yèè kèriní ye mieke. Nte mɛbenkùmè mèè benkù de kó yemǎ̀rè.

15 Ò n nǎánnè dǎ̀ mǎnnì de kó tináàntì kè n sǎ̀ nkɛtenkè nke ke dò nyúóó bá n yí ténnninko tǎmatì. 16 Kè tenitǎ̀tè matèe kááké m biè nkè n na kǎwǝte kǎate n nuù kébéi nkénáké de yiè nke dɔ̀: N Yiè n yà mèè benkùmè mèè do n kǎmbù̀tì ke n wǝrímú deè. 17 M bo yǐme mí nhonitì yiè nwèè í tǎ̀ke dǎmarè kénákénè n yiè m me n yí kpaá mǎke muwǝrímú yoo muwemmu? 18 Kè de yiè nyíé kè n kááké kǎwǝte kè n duó mmuwǝrímú. 19 Ò deè mɛmme kè n náké ke dɔ̀: Kuyie nda dǎmu. A bá nyǝ̀kù, kàa kǎmbù̀tì duò, cǎtǎnne a kǎntì kǎwǝte kǎpété muwǝrímú. Ò n nǎánnè dǎ̀ mǎnnì mɛmme kè n wǝrímúu wǝtení m borè, kè nh ò náké ke dɔ̀: N yiè nha bo na kè m béinnè di mmǎnnì ke yé a n duómè muwǝrímú. 20-21 Kòò yíé kè m beke ke dɔ̀: A yé n kǎtení mùù kǎpéi nha boràà? N kǎtení ke bo da náké tì wǎ̀rì tǎnti timámmǎnti pátiri mieke. N né kpaá dò nkékpǎnnèmu wèè bàa Pèrisi kó dikpǎàtiyuu, m bo nyóó tuǎkoo wèè bàa Keresi kòò tǎ̀kenímu òmǎu mɛ nyí bo wèè bo n teennè kè dè í tú Misɛedi Kuyie ntǎ̀nnì dǎ̀ bàa Isidayɛribè.

11

1 N do ò teennèmu Mɛdii botí kou Dariyuusi kpàtì benni ketirì mieke. 2 Né nte n tǎnì tì nǎántì mómǎnti ke bo da náké.

Kubakù cǎnku kó bekpǎàtibè nè kubakù yóu kǎbe kó dikpǎnnì

Bekpǎàtibè bètǎ̀tì bèè yóo cǎutè betǎ̀bè Pèrisi kó tikpàtì mieke kòo naanwè mbè tǎnnì wèè kó tikpàtì yó ndeu kǎpǝ̀tè betǎ̀bè beketibè. O kpàtì bo deuke dǎ̀ mǎnnì mɛdiè nkòo báátí ke bo kpǎnnè Kedesibe kó dikpǎàtiyuu. 3 Kòò kpàtì dikǎmbù̀tì yiè mmǎu ãnné kémbaké benitibè bɛmǎu ke dǎ̀rì ò dómè. 4 Kòò fiúkú dǎ̀ mǎnnì weti weti ke deè o kpààtiyuu bo pǎn̄te kǎtóté itemmǎnke ìnàà mieke. O yaàbí ì mɛ nyí yóo cǎutè tikpàtì, betǎ̀bè bèè yóo totí de kó tikpàtì, be wǝrímú né báa tuǎke o kǎmu dóm̄mè.

5 Okpàtì wèè yó mbaké diyèè yìèní kè kubakù cǎnku kó dikpǎàtiyuu ò yó nkpeń̀n̄mu, kòò kóo ãpǎ̀ntì mǎu né kpenke kóò pǝ̀tè kòò kpàtì pǝ̀tè o kpeti do kááké dè. 6 Yebie mmayè kó difǎnkùò bè bo ãnné metaummè, kè kubakù cǎnku kou kóo sapàà nyenke kubakù yóu kou. De kóo nitipòkù mɛ nyí yó nkpaá nè o wǝrímú, be kó metaummè í yóo

mante, ò bo kú wenwe nè o dǎu nè o birɛ nè o kɔbe. ⁷ Kòo cǐtè kou mǎu cǎutɛ tikpàti, kékɔtení kǐpǐ nkubakù yóu kóo kpààti o cǐtè mieke, kékpannè o kó behǎǎpǎmbè ké bè na, ⁸ kéhéi be tenkanii kékonnè Esibiti nè tikǎuténentì timǎu, mesǎo nkpeti nè timátì kpeti bè pǐnnè tì ikuǎ tǎmmú. Dè bo yǐ yebie mmayè péu bá dikpànni í bo. ⁹ Kè kubakù yóu kóo kpààti do kucǎnku kou mudòò kǐyǐkɛ kǐwɛtɛ kékò nho kó kutempɛ.

¹⁰ Kè kubakù yóu kou kó ibíi báátì dikpànni ke tíi nkunitisũkù mesàà nkè be kóò mǎu báátì nè behǎǎpǎmbè késéntɛ kutemmǎnku, menie nhǎǎ ta mèè botí kukó nképiɛ. Kòo wɛtɛ kékò nho cie ke báátì kǐpi o dootitǎbè kó dihéi kperì. ¹¹ Kè kubakù cǎnku kouu íténni nè kemieke kébaao kubakù yóu kou. Kòo wǎa nyetǐrè yetǐrè péu, kòo dootitǎbè me nhò na. ¹² Tefentè bo pǐ nkubakù yóu kóo kpààti nè muwǐrímú ò mǎke mù kǐpí mbá nè ò yóó me nkuǎmè behǎǎpǎmbè péu ò í yóó bè na. ¹³ Kubakù cǎnku kóo kpààti bo yíé kéwǎa nyetǐrè kè yèe pǐtɛtɛ yeketiye do mamè. Yebie mayè kó difǎnkúò ò bo wɛtení nè behǎǎpǎmbè péu nè tikpǎrinentì kpeti. ¹⁴ Dɛ kó dimǎnni benitibè péu bo báátì ke bo kpannè kubakù yóu kóo kpààti, bá fǐ nDanniyeri a kó benitibè mómmǎmbe itookperì yembè bo íté ké nhò kpannè kè dè bo yie nkè dèe dǎò tii nǎké tidǎuntì matì mieke, bè me mbáá ò na. ¹⁵ Kubakù yóu kóo kpààti bo kǎtení kécǐtɛ dihéi kperì mari ké di pǎntɛ, bá kubakù cǎnku kóo kpààti báá na kóò bàao, bá ò ǎǎpǎmbè me nkpeǐnimè. ¹⁶ Ò yó ndǎari ò dǎ mǐmme dǎmarè báá ò cǎnné, ò yóò kari dihéi sǎari mieke nke dii wenni ke pǐtɛtɛ yeteyè, kǐmpǎntì demǎu ke súó ntidobontì mǎá ò pǐtɛtɛ dè. ¹⁷ Dɛ kó difǎnkúò ò bo íté kécómmú nè o kpààtiyuu dimǎu kó muwǐrímú ò bo ndǎari kè dè dǎò nhò dǎ mesàà nkéduó nnè kubakù cǎnku kóo kpààti kè bèe tau nkòo ò duó nho kóo sapǎa nkòo puoke kè dè bo yie kòo ò nintɛ kékua. Ò me mbáá na nè dɛ kó mecii nkédǎò dǎmarè bá sámǎpó. ¹⁸ Dɛ kó difǎnkúò ò bo cuó ndǎmǎeri bíékè kó yehékè kǐtieke itempɛ mpéu, kòo kpààti mǎu wèe tu opǎò kòo pǎntɛ o fentè kòo yǎ tɛ kó mucǎntimu. ¹⁹ Dɛ mǎnni kǐwǐtɛ o kó yehékè kperè bíékè, kǐyǐkɛ kédò kékú kè dèe de. ²⁰ Wèe bo sǎotɛ o fǐtǐri ò bo tǎ nhonitì kòo túótɛ dɛ kó dikpàatiyuu kó tɛcǎsǎatè kó tinentì. Dimǎnni sámǎpó mieke bè bo ò pǎntɛ, bè me nyí yóó ò pǎntɛ kè dè nfei yoo dè ntú nè dikpànni mari mieke.

²¹ Wèe bo ò cǎutɛ ò yó ntú osǐnténitì nwe, bè do í wúónnè wè tikpàti. Kòo tanní benitibè bo dii mǎnni mǎonpǐmè mieke kécǎutɛ tikpàti nè mecii. ²² Bá òmǎu báá ò na, wèe yóó bè pǎntɛ bǎmǎu kékua nè Kuyie ntaunnè bè kumǎa be kóo kpààti. ²³ Ò bo díinnè metaummè bè dǎò mè, ké bè soutɛ, o wǐrímú dǎke bo ndɛukú bá nè o nitibè í me nsũmè. ²⁴ Kòo kǎtɛ yehékè yèe kǎri kè dè yè naati ye kó itempɛ nke bo dǎò o cǐcɛbè nè o yǎaribè í dáátì ke dǎò dè, kéhéi dihéi kó tikpàti kǐtotí o kɔbe kǐbennè ò bo pǎntɛmè sicǐkperì, dɛndɛ kó dimǎa né í yó nhǎ ke bo.

²⁵ Ò bo bantɛ dii mǎnni ò kpeǐnimè weti weti kǐbáátì nè behǎǎpǎmbè ke bo pi kubakù cǎnku kóo kpààti, kè wenwe múnke mbaatiní nè behǎǎpǎmbè bèe kpeǐni mediè mmómmǎmme, bè me mbáá na ke yé ò yóo kpannè mècii mme. ²⁶ Nè mǐmme o kɔbe bo ò fitɛ kè bèe na o ǎǎpǎmbè kékua kusũkù. ²⁷ Dɛ kó bekpàatibè bɛdɛ bo wǐnné kǐkari kǐdi, ke ndè kǎrinè kemieke ke náa mbetǎbè siyǎábisi, bè í yóó dè mǎá kǐnáké timatì kè tii pǐ mmutǎmmú, ke yé dimǎnni dii tu kumǎnku di mu nyí tũðkemè. ²⁸ Dɛ kó difǎnkúò kè kubakù yóu kóo kpààti wɛtɛ kǐnkũnti o cie nè tikpàti dieti kòo mieke péi Kuyie ntaunnè bè kumǎa, kòo bè kpannè kǐpǐtɛtɛ kékò nho cie.

²⁹ Kè dè mboní kè kubakù yóu kóo kpààti wɛtɛ kékɔtɛ kubakù cǎnku kou borè, dè me nténke báa dǎò dè do dòmmè meketimè mǎnni. ³⁰ Diyie yǐení kèe bíékè kɔbe yóo tuǎkenímu nè bàtǎòbè kóò bàao. Kòo kǎntii yǎrike kòo bútinné kòo mieke do Kuyie ntaunnè bè kumǎa be ïnkè, kòo dakenè bèe yetɛ dɛ kó metaummè. ³¹ Kòo kó behǎǎpǎmbèe bátɛ Kuyie ncǎsǎatè borè ké tɛ sǐnkũnne, kǐbaa bè bo nfeumè Kuyie nyiwũǎ, kǐdǎa ndiwũǎtǎnni ïnkè isǎke kperɛ dèe tu meyɛ ndiemè. ³² Nè dɛ kóo kpààti kó mesòummè mieke ò bo bǎ mbèe do í fǐkú

Kuyie nkó kuce mieke. Bèè do fiíkú kè bèe yete kénkpaá fiíkú. ³³ Be mieke bèè cii bè bo tuo mbetabè mecii nyemàrè mayè mieke, bè bo nkòu be kó bèmabè kécóunko betabè, ke fekú betabè kperè ke bè kpeti. ³⁴ De kó mefěũtímè mieke bè í yóó pété meteèmmè péu bèè bo nkòrìní bè yó nkòrìnèní meyèmmè mèdémè mme. ³⁵ De mieke mecii nyembè péu bo kú, kè be kũ nwénkúnne Kuyie nkòbe ké bè bàte, ké bè òúté kè kumàнку né na kétuàkení, ke yé bè dómèmmè de kó diyè.

³⁶ De kóo kpààti bo ndòari ò dómè kòo fentè ndeu mediè. Ò yèmmè bo ndo nhò deu ke pěētè yebakè yemou nè tefentè kénsáá nKuyie nkùu baké desonne demou. Ò yó nnəmmu demou, kè Kuyie nkùu baké demou kè ku mieke yàa donè o ìnkè, kè kùu dòò kù tãáté tì o kpéí. ³⁷ De kóo kpààti í yó ndake o yembè do tũ nyèè bakè kpéí nhò í yó ndé dibòò mari, bá nè benitipòbè dó dì ke pěētè yeteyè, o yèmmè yó ndo nweè pěētè demou. ³⁸ Ò bo yóu dende kó dimàà kéndú ndibòò kperì mari o yembè do í yé dì, ké ndi pãa mmesò nnè timáti péiti nè yetásàayè nè tinenti sàati péu. ³⁹ Ò bo ndó kèponte yehèkè péu nè de kó dibòò cànni kó muwèrimú kédéúkúnne bèè kó dimàà bo yie nde kó dibòò ké bè totí ketenkè kè dè ntú be kó ticuuti.

⁴⁰ Dimànni sanni kó dimànni kubakù cànkú kóo kpààti nè kubakù yóu kou kè dèe wète kémáá, kè kubakù yóu kou ò donè sinaasēi nè si dèèbè, nè bàtóòbè péu nè o kó behāāpòmbè, kè bèe ta yehèkè péu kékété itemmànke menie nhò ta mèè botí kukó nképié nképité, ⁴¹ kédò dihei sàari dii pěētè yesonye, kè benitibè péuu duó ketenkè, kè Edomiibe bie nè Moabiibe nè Aməniibe kó bekperibè kè bèe na kóò yenténè. ⁴² O kpàti bo tuàkenè yehèkè teyè, bá Esibiti kòbe mómməmbə báá na kóò yenténè. ⁴³ Ò bo túóté Esibiti kó tikpàti, mesò nnè timáti péiti, nè tinenti sàati teti péu. Dibii kòbe nè Etiopii kòbe kè bèe ò bəúté. ⁴⁴ Ò nè bo keè dii mənni diyè yìèni kè, kubakù yóu kòbe kpéí, kòo kəmbùàtì do. Ò yóó íténèni kemieke nke, bè bo kuə kunitisükú mesàà. ⁴⁵ Ò bo cónné be touti dāmèèri nè dihei sàari kó ditāri de cuokè, deñde ò yóó kúmè, bá òmòu báá na kóò teennè.

12

Yemàrè sonye kó tináànti

¹ Kè Kuyie ntōnni yíé ké n náké ke dò: De mənni Kuyie tōrè kóo kóti Misēedi wèe bàa Kuyie nkòbe ò bo kəteni, de kó dimànni yó ntú meyeñcaàrimè kperi ndi. De kó meyeñcaàrimè botí mu nyí ànné nè ti bomè kétuàkenèni yíe. De mənni a kòbe bèè yètè wàri mufòmму pátiri mieke bèè yóó cooté. ² Becírìbè bèè bo kudənkù, kusükù bo ente de yiè, kè bèmabèe ta mufòmму mùu bo sãã, kè betabèe ta ifei mieke, meháàrimè sãã. ³ Kè mecii nyembè mmiēti keĩnkè tiwetì kōme. Bèè teennè betabè kè bè na ke dōari Kuyie ndómè kè bè mmiēti siwãã dómme sãã.

⁴ Fó nDanniyɛri á nsəri de kó tináànti, a báá denne di mpátiri tə tì kè kumàнку mu nyí tùðke. Kè de mənni tùðke memme benitibè péu yóó di kààmmu kè dii bè yíe mecii.

⁵ Mí nDanniyɛri kè nní nwúó nde kó mebenkùmè káyà benitibè tòbè bédébè kè bè cómmú kukó nyákè yedé yiè ndimari otòu diteri. ⁶ Kè be kóò məu beke wèe dàátí tiyaàpéiti ke cómmú menie nyĩnkè ke dò: De kó mebenkúcàmmè yóó deè òmmənni? ⁷ Kòo youte o nòutè keĩnkè kè n keè ò béimmè ke dò: Kuyie mbomu kè m bēi ke yu ku yètiri, de kó meborime yó mməke yebie nyètàati ndi nè dikéè. Mè yóó deè Kuyie nkòbe kó muwèrimú bo deè dii mənni ndi páíí.

⁸ Mí nDanniyɛri kè n keè de kó tináànti, m me nyí mbanté, kè deè nte kè m beke ke dò: N Yiè ndende kó dimàà yóó deè òmmənni? ⁹ Kòo n tēnné ke dò: Danniyɛri a bá nyíèkù, de kó tináànti dò nkénsərimu kè kumàнку yàa tuàkenni. ¹⁰ Mebennímè bo wénkúnne benitibè péu, kè bèe wenke késaate. Beyeibe bèè í dò nkéna kékeè kè bè nsaké ke dōari meyei. Bèè cii kè bəmbəe banté dèè dōari. ¹¹ Ke túóténè bè yóó yóu dii yiè bè bo nfeumè iwũō Kuyie

nnè bè yóó dǎú ndì yìè isàke kpere dèè tu meyi ndiemè diwũõtònnì ìnkè dè yó mmàke yewe tekoupiítè nè sikousidé nè sipísìwei ndi (1290). ¹² Dè nnaati bèè bo mbaa kétuàke yebie ntekoupiítè nè sikousitàãti nè sipísitàãti nè yènùmmù (1335). ¹³ Fǎ́ nDanniyeri, fǎ́ nní ntǎ́ kétuàke kumànkù, de mǎnnì ndi a yóó tamè meonpùmè mièke, kutenkù deèmù mǎnnì kǎíté kécouté a cuuti.

Osee Di mpátiri tɔ̀ tìi náaàntì

Osee do tú Kuyie mpāānāaàntì náaàntò nwe, kè kùu ò tōnní Isidayeeri kó dikpààtiyuu kubakù yóu kperi miéke, kòo bo bè nàké kù ò nàké tì be kpéi. Kòò ndè bo ke dò yebie nsipísidè nè yènnùmmù kè Asidii kàbe yàa pòntenè de kó dikpààtiyuu.

De kó dimònni dihéi do bo meborime yeime miéke nke mediè. Asidii kàbe kó behāāpòmbè bèè do bè ā mudodò. Kè mufòmmu yeimu mmómú ke sũmmu Isidayeeri. Dèè né do dake ntú deyeyire deè tu benitibè do yómè bè bo ntámè Kuyie nke né ntũ nKannahā kàbe kó yebakè. Nè de kpéi nkè Kuyie nni ndó Osee puoke onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kè dèe benke meborime yeime bè kù dòrimè. Kuyie nfěũrimu ku nìtibè kpéi mbè í yíemmè ku kpeti. Kuyie nné yému ke dò nku nìtibè bo kù dake. Osee né náá ntì benitibè tu bèè dake Kuyie.

Di mpátiri náaàntì duó ke dòmmè

1. Osee yàmè dende bàmbà mmeýĩtímè 1-3
2. Isidayeeri seimmè Osee 4-8
3. Kuyie nyóó potémè Isidayeeri 9-10
4. Kuyie ndómè ku nìtibè kè dè í mòke kumàнку 11:1-13:8
5. Isidayeeri yóó wète kékarimè be tenkè 13:9-14:10

¹ Sudaa kpààtibè Osiasi nè Yotammu nè Aasi nè Esekiasi bè do còú dìi mònni betòbè dikpààtiyuu miéke Sudaa kàbe kó dikpààtiyuu miéke, kè Soasi bire Sedoboammu ntú Isidayeeri kóo kpààti. Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Bedi bire Osee.

Osee puokemè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè

² Kè ti Yiè nKuyie nni nyóó keté kù bo béinnèmè ku nìtibè kénáké Osee ke dò:

Osee! Kòte kétúóté onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè kè dì da pié idacēmbí,
ke yé dihéi dìi nkàbe duómme bemáà mubòofèù,
ke m bùtinné, mí ndi Yiè nKuyie.

³ Kòo kòte kétúóté Dibadaimmu kóo sapàà nKomèe, kóo puoke kè wèè ò peité denitidabire.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò:

Yú de kó debire ke dò: Sisedeedi.
Ke yé dè kpaá sám pó nwe kè m poté Yeuu cǐtè,
ò do còú mmèè nitiyĩ nSisedeedi èi miéke me kpéi,
Isidayeeri kpààtiyuu bo kpánné.

⁵ De yiè bo tuòke dìi yiè
m bo kéété Isidayeeri kpàritāmmù
Sisedeedi biriku miéke.

⁶ De kó difōnkúò kòo yíe kèpúó nkèpeité denitipobire, kè ti Yiè nKuyie nnáké Osee ke dò:

A dè yu ke dò: Mpè.
Ke yé mesémmè ténke í yóó nni mbonèmè Isidayeeri,
n ténke í yóó bè cǐé.

⁷ Kè Sudaa kàbe bié, n yóó bè kuómumu mmesémmè ké bè deeté, mí mbe Yiè nKuyie mmî bè te. N yí yó ntà mutāmmù yoo disie, yoo n doké ké bè deeté, yoo n deke sikpàrisēī, yoo n waá mbesāndèèbè.

⁸ Kè weé Mpè nkóté kòo ò càté ke yíé kèpúó nképeité denitidabire. ⁹ Kè ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dò:

Yú we ke dò: Okpákpàrì,
ke yé díndi Isidayeeribe
di ténke í tùmè n kàbe,
m me nténke í bo di kpéi.

2

Kuyie nnàkémmè Isidayeeribe yóó dimè diwèi

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Diyiè mari bo mbo kè Isidayeeribe sũ ndàmèèrì nùù kó mubirímú kōme,
ke bá ndò nkéna kékaa nkédeè.
Bè do bè yu dè ke tú bekpákpàribè,
bè bo bè yu de ke dò:
Kuyie nfòukù kó ibí.

² De mōnni Sudaa kàbe
nè Isidayeeribe bè bo wēnné,
kéwaá nhokpààtì omáà,
kéyè be tenké,
de kó diyie bo ndeu, bè di ntú Sisedeedi.

³ Nákénè di tebií bekpákpàribè ke dò,
bè tu n kàbe, kénáké di tábè bè do tú bè Mpè
ke dò m bè dómu.

Kuyie ndōmmenèmmè Isidayeeribe onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè

⁴ Kè Kuyie mbéinnè Isidayeeribe ke dò:

Sèinnè di yō. Sèinnè di yō,
ke yé ò ténke í tùmè m pokù,
m me n ténke í tú o dōu * Yiè nKuyie nke tūnne yebòkè (Wénté Isaii 1:21, 23:17, Esekieri
16:15-43, 23:22-49).

Wèe deite o ìkè dèè benkú ò dauti dautinèmmè benitidaabè
kédeite o me saku mecannimè mèè benkú ò yùúkùmmè benitidaabè.

⁵ Kè meè dake m bo ò dāté kécōnnō o tetiri
m bo duó nkòo naá mbe do ò peini kòò dōmmè.
M bo duó nkòo naá ntedontè,
kòo feitóo tedontè kōme,
kè sinéyēī ò kùo.

⁶ O bí, mesémmè í ì nni mbonè
ke yé ì tumè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè o kó ibí nyi.

⁷ Be yō dauti dautinè benitidaabè mbe,
wèè bè peité ò dōòri ifei kpere nde,
ke náá nke tú: N dó kéwammú yedacīè
kè yè nni nduò mmudii nè menie,

* **2:4** De kó yenáàhkékè nà nyIsidayeeribe yóumè mme be

ke n duò ntipecìtì nè mmupààkonkperímù.
Ke n duò mmekùò nnè menaà.

⁸ Deè te kè n yóó pii nho ce tipotì,
m bo pénné kunaàsìmpèrí kéfíté,
bá ò ténke báá yà o ce.

⁹ Ò bo ntũ nho dacĩè nkédónté,
ò bo yè wammú kémónté.
De mònnì ò bo yĩ:
M bo wēte n dǎu ketiwè borè,
n do de nyo ndiwèi ke pēxété di mmònnì.

¹⁰ Ò í banté mĩ do ò duòmmè mudii
nè menaà mpàmmè nè mekòsààmè.
Kè mĩ nhò duò ntimátì péitì nè mesò.

Kòò dè tǒú ke dǎorinè Baadi kó tibǎǎenti.
¹¹ Deè kpéi nte kè n yóó fietè n diitì dididèi mònnì,
kè bè tǎũ fínyĩ kó yebè ke dǎò menaà,
n cǎuté n naà, kéfietè m pecitì nè mupààkonkperímù
kó tiyààtì ò daati dè ke kǎnkù o fei.

¹² M bo feinko o fei o dacĩè nyìkè,
bè kóo mǎu me mbáá na kóò fietè.
¹³ M bo deite o wèi dimǎu nè o baa nyemǎu,
otǎnkù pǎnwè kpèye nè siomǎpùsi kpèye nè yebaa nteyè.

¹⁴ Kòo paa nfínyĩ nè fikíè kó detie ndo borè bo dǎúnko,
ò do tú dèè tu tucuuti o dacĩè nhò cu tì,
de kó depaa mbo naá ndikpáà kè tikpasĩntì dè cǎáké.

¹⁵ Ò dǎò dè, mēfíè nhò do tǔóté mè,
kémpǎā ndibǎò Baadi yepǎrè,
ke ũ demámánnè ke duuku medèi,
ke tũ nho dacĩè ke n yè.

M bo dè nhò yietí.
Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ bēi.

¹⁶ N yóó ò na mecii mme,
kóò tannè dikpáà kēwēte kóò bēi.

¹⁷ De mònnì kè n yu wèè yie nhò do dòmmè ò bè ndii mònnì,
o yètiní dii mònnì Esibiti.

Kè n wēte kóò tēíné o paa nfínyĩ kpere,
ke mesàà nwēte kēyènní Akǎo biriku.

Kuyie nyóó wēte kētaunnè mē Isidayeribe

¹⁸ Kè tí Yiè nKuyie mbēi nke dǎò:
De yiè kèrínímu kòò bo nni nyu ke tú: N dǎu,
ò ténke í yó nni ntú: N yiè mBaadi.

¹⁹ M bo deite Baadi kó diyètìrì o nùù mieke,
de kó yebǎkè botí bè ténke í yóó nyé ye yètè.

²⁰ De yiè m bo bè dǎònnè metaummè,
bembè nè desĩnne nè tikpasĩntì
nè tinòtì nè debambaànnè
ke dèè yie nkè m bá mbè dǎòri meyei.
M bo kéké dekparitǎnnè nè yekparise kè mudoò deè,

kè n nìtìbè ní nduó pètèì, ke í yĩèkù.

²¹ Díndi Isidayeeribe mû yóó di puoke

ké ndi po sáá,
kè di dɔ̄ori dè bèkúmè,
ke di náá ntimómmanti
ke di dó.

Ke di kuò mmesémmè,

²² M bo ndi po ke di wetí

kè dí m banté mí ndi Yiè nKuyie.

²³ De yiè m bo cɔ̄uté n kɔ̄be báammì,

kéduó nkéĩnkè yewetè,

kè keĩnkèe duó nketenkè fetaafe.

Mí ndi Yiè nKuyie mmíu b́ei.

²⁴ Kè ketenkèe peité tidiiti,

kè f́inyĩ peité yebe bè d̀̀̀̀rinè yè menaà.

Kè odifíè peité be diinè yè mekùò.

²⁵ Di bo sũũ ndiheì,

kè mesémmè m ṕinnè wèè yètìrì do tú Mpè.

Kè n náké wèè yètìrì do tú okpákpàrì ke d̀̀̀:

A tú nkou nwe. Kòò d̀̀̀:

F́ó nKuyie nf́óò n te!

3

A bo tũntemè metaummè m̀̀̀̀ t̀̀̀̀t̀̀̀t̀̀̀ d̀̀̀̀ m̀̀̀̀ke tiyeti nti

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nnáké ke d̀̀̀: Kote kéwète kátúóté a pokù, wèè da yete ke waá nyedacíè. D̀̀̀ke we mí ndi Yiè nKuyie n dó m̀̀̀è botí Isidayeeribe, bá nè bè me nni mbùtínémè ke tũ nyebokè Baadibe, yèè n̄̄n̄̄n̄̄ f́inyĩ * kó yekàtìndà. ² Memme kè n kote ké bè yietí medítíbi ntepítè nè m̀̀̀n̄̄m̄̄m̄̄, muyuo cidóò tekòtè nè sipísìn̄̄m̄̄m̄̄ (150), ³ kédeè kòò náké ke d̀̀̀: Á mbo die nkémante, a báá nd̄̀̀uti d̄̀̀̀utinè benitidaabè, a báá yie nhòm̄̀̀, m múnke í yóó ndè d̀̀̀̀ri.

⁴ Ke yé yebie mmayè mièke Isidayeeribe yó mbomè, ke í m̀̀̀ke okpà̀̀tì yoo tekpà̀̀tìbite, bè í yó nni nfeu iwũð, bè í yó nfiiku yetárè, ke bo ndenniní mí mbe Yiè nKuyie nkpréí, ikuó nùtì í yó mbo, bè í yó mm̀̀ke sitenkaanì. ⁵ Isidayeeribe bo wète, ké n wammú mí mbe Yiè nKuyie, mí nwèè bè te, kéwammú be kóo kpà̀̀tì Dafiti. De kó yewe bo p̀̀̀tè kè bè nni nwanti ke kpeutí ke dó n kó mesàà.

4

Kuyie nkpannè tì Isidayeeribe

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀̀:

Díndi Isidayeeribe kénténè kékeè n dó ké di náké tì,

òm̄̀̀ ténke í d̄̀̀ori dèè sié,

òm̄̀̀ ténke í dó ot̄̀̀.

Om̄̀̀ ténke í n yé diheì dii mmieke.

² Bá wè ò ò mparikumu ke né sou,

ke kòu ke yuuku,

hem̄̀̀ kè bè d̄̀̀uti d̄̀̀utinè betabè ke yòu mmèdiè.

Ke kòu benitibè.

* **3:1** F́inyĩ kó yekàtìndà: Ib̀̀okú mái nyi. Benitipòbè beè do ò mp̄̀ā ndib̀̀ò bè tu di Asitaritee de kó yekàtìndà.

³ Deè kpéí nte kè dihéi diməu kàri mukũũ nkè benitìbè dèu
ke taunnè tikpasĩnti
nè tinòti nè siyĩ.

Kuyie nkpannè ti ikuó niùbè

⁴ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Òmòu í dò nké n sei,
yoo wè n kpannè,
f̃ nyikuó niùti diewè n sei f̃ nwe!

⁵ A bo nkéí kuyie ncuokè kébété,
kè m pããnáànti náàntò nkéí keyènkè kébété,
kè n kuə a ỹ.

⁶ N nìtìbè k̃ mbé í yé mèè kpéí nke n náànti.
F̃ n kuó niùti a mómmuə nha í d̃ó ké n ỹf̃é.
Nè de kpéí n yóó da deitemu n kuó t̃ómmú miεε.
A mè n yèmmè mí nKuyie mmí nwèè da te,
n yóó yèmmu a bí kpéí.

⁷ Bè d̃òrri meyei mme nè bè baa bomè.

M bo deite be s̃anni kè bèe di ifei.

⁸ N nìtìbè feu ì w̃ũ meyei ntũntimù kpéí mbè de nyonnè,
deè te kè bè d̃ó bè nd̃òrri meyei nkè bè p̃éú ke yo.

⁹ Mèè yei ndoti n nìtìbè,
mèè doti ikuó niùbè,
n yóó bè yietímu be yei nke f̃ó
mbe yei mbè d̃ò mè.

¹⁰ Bè yo nke í diè,
ke nyóu ke t̃unne yebəkè bá bè í s̃ũnko.

Ba nte?

Bè t̃enke í n dé mèè kpéí nke mí mbe Yiè nKuyie.

¹¹ Bè d̃outi d̃outinè betəbè mbe
ke ñonnè yεnacəkote nè menapammè,
deè bè f̃ente.

¹² N nìtìbè né bekù be p̃ãd̃ò nye
ideí ì bè nàá mbe kpeti.
Kè mub̃əyaá mbè ta ke bè f̃étinne,
kè bè d̃éténè Kuyie nke t̃unne yebəkè,
mí nKuyie mmí nwèè bè te.

¹³ Yεt̃àrè ìnkè nke bè feumè iw̃ũ,
ke tuò mməkùò nsit̃áá ìnkè nè yet̃òrè kó detedierè,
ke ñonnè de kó m̃edéé nkó mukàrimù,
deè te kè be kó besap̃ambè nè be c̃òbè kè be d̃òrri deb̃əkpere.

¹⁴ M me nyí yóó bè poté bè d̃outi d̃outinè mèè kpéí benitidaabè,
n yóó poté ikuó niùbè mbe,
bembe bèè ò̃ kenténè benitipòbè bèè d̃outi d̃outinè benitidaabè
ké bè toténè n kó mudii.
Kubotí kuù nkəbe í baàti, bè fetimu.

Kuyie ncaummè Sudaa kəbe nè Isidayεribe

¹⁵ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Isidayεεριβε δαυτι δαυτινè βετòβè mβε,
 δίνδι Sudaa κòβε di báá bè teeté κέδωò μεγεί,
 di báá κòτε Kidikaadi,
 di báá δεκε Βετι-Aφέννι.
 Μί nKuyie m bomu,
 òmòu báá parìkènè n yètìrì.

¹⁶ Isidayεεριβε to kpeñnì kunaàwàátìkù kpeye kòmε mmε. Μί ndi Yiè nKuyie m bo bè yóu kè bè ncentì bè dómè dipebii kòmaà? ¹⁷ Kè Isidayεεριβε taunnè yebòkè dí mbè wùó. ¹⁸ Bè ò nyóó yènnì tinaàyàkémúòntì miεke ke ta munitipowammù mmu, ke dó ifei kpepe kè dè pèxètè be kó disännì. ¹⁹ Kuyaakù kuù yóó bè tùóté tefòdóntè kòmε kè ifeii bè pññè iwũò bè feu ì.

5

Kuyie nkpànnè tì ikuó niùbè nè bekpààtìbè

¹ Kè Kuyie mbéinnè ikuó niùbè nè Isidayεεριβε kpaàtìbè ke dò:

Díndi ikuó niùbè, kénténè kékeè!

Dòònè meγòmmè díndi Isidayεεριβε kpaàtìbè,
 keènè n yóó di náké tì.

Díi do dò nkébenke benìtìbè dèè sié.

Kè díi né naá mβε κρεί timátì dindííntì Misipaa èi miεke,
 ke naá nticùòtì Tabòò tārì.

² Di keù difòtìrì cūmpuri ndi Sitimmu èi miεke

kè n yóó di poté dimòu.

Μί ndi Yiè nKuyie mmíu béei.

³ Díndi Isidayεεριβε n di yému.

Isidayεεριβε n yí di biinninè,

Isidayεεριβε di tūnne yebòkè nyε,

Isidayεεριβε di sãũ dimáà ndi.

⁴ Isidayεεριβε di dòòrìmè í yie

ke di bo wētení m borè,

di bo ndaυtinèmmè ditòbè de kó meγèmmè meè di tò,

kè di í na ke m banté mí ndi Yiè nKuyie.

⁵ Isidayεεριβε di kó tefentè teè nàké di κρεί

Efadaimmu kòβε nè Isidayεεριβε di yei meè di bo.

Kè Sudaa kòβε múnke di tūnne ke do.

⁶ Di bo n wammú ke fíé ipe nè inààke

ké m mónté ke yé n yitémè di cuokè.

⁷ Di n ciitému mí ndi Yiè nKuyie nke daυtinè ditòbè nke pié de kó ibí,

nè de κρεί otánkù pànwè kó dibanni bo di neinè,

díndi nè di kpepe.

Kuyie n nàkémè Isidayεερι kòβε nè Sudaa kòβε mudoò κρεί

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nni mbéinnè ke dò:

Eénè ditàteheù Kibea èi miεke!

Eénè tekpaàrìheutè Damaa èi!

Poténè teíkòntè Βετι-Aφέννι èi.

Bensamεε kòβε! Nè di ñnkè nke.

⁹ M bo poté díi yie Efadaimmu botí kòβε,

be èi bo daúnko.

N náá nti Isidayeeribe tí tu timóm̄m̄nti nti.

¹⁰ Sudaa kpààtìbè tu bèè taà bèmbè betòbè kó sibaa miéke,
Nè de kpéi m miéke bo bè dàtínné menie nhõ tamè kukó.

¹¹ Isidayeeribe díndi bèè do fěũnko betòbè,
di mmònni di fěũri mèè fěũtímè di mè m̀annèmu,
di tũ ndetetirè kperè nde sáà.

¹² N yóó naá ndimònsĩnni ndi
Isidayeeribe kpéi,
Sudaa kòbe bo yà, kùu yonku bo ndònnè kuninyonku ò ndòmmè,

¹³ Isidayeeribe bantému be m̀ammú,
kè Sudaa kòbe yà be yonku.
Isidayeeribe bié né kàte Asidii nwe
okpààti diewè borè, ò me mbáá na kétaa mbe m̀nni
ò báá na kédeite be yonku.

¹⁴ Mí nKuyie mm̄i di do
díndi Isidayeeribe dimanni tēmè,
m̄i do Sudaa kòbe dicìrícìribii kōme
kè m p̄i nke aaké ke kéri,
we mbo na kéfiete?

¹⁵ N yóó bè yóumu kékò nkénkémmú
bè bo bantémè be caàrímè, ké n wammú.
Bè bo ta dii m̀nni meyeñcaàrímè miéke bè bo n wammú.

6

Bè d̀d̀mè kéndò mbè wète ke taunnè Kuyie

¹ Mèmmè kè bèè náké betòbè ke d̀:
Tí wète ti Yiè nKuyie mborè,
kuu ti poté kuu me nyóó ti miékũnne,
kuu ti k̀ute kè kuu yóó ti taa.

² Dè bo nyóó yĩ yewe yèdéè
kè kù ti fòukũnne mu,
diyè tãánni kè kù ti íi nkè tí nkù wènné ke fòu.

³ Ti bantému ke d̀ nKuyie ntu Kuyie,
yetenko ke tí kù banté.

Ti yému ke d̀ ndè òõ biite kéwenté
fěĩnkèmbóntaafè òõ yòremè ketenkè
fè òõ kàtenímè ku kperè yó mme ndò
kù í yóó pàà kù bo kàtenímè.

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:
M bo di yĩme díndi Isidayeeribe nè Sudaa kòbe?
Di n d̀ kè dè p̄enkù mecãã mme yekũwentéwetè tēmè,
ke d̀ ntimaànti d̀mmè ke òõ m̀antè kényote dende bàmbà.

⁵ Dèè te kè m p̄ãnáànti náambè di k̀uri,
kè n di kùo páíi nè tináànti tii yìèo n nùu miéke.
M beénti d̀ m̀páíi nwe diwennécànni kōme.

⁶ Di bo nni ndómè deè n naati,
dè í tú di n feumè iwũõ ke tuò.

Di bo bantémè ke dò n tú di Yiè nKuyie ndeè n naati,
ke p̄ḗtè di bo nni nfeumè iwũḗ ke tuḗ.

Isidayeeribe dḗri m̄è yei

⁷ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Di t̄ũ m̄è botí metaummè di dḗrinè m̄è ditḗbè
m̄è botí nku di t̄temè n di dḗnè m̄è taummè.

⁸ Kadaadi èi tu meyei ndḗribè kperi ndi,
menitiyĩ nníéké d̄i.

⁹ Kè ikuḗ niùbè naá mbenitikḗbè,
ke oke Sisemmu kó kuce ke kḗ.
Dèè dḗri Sisemmu kó kuce dè í dò nkéyà.

¹⁰ Isidayeeribe dḗri isḗke kperè nde,
bè dḗuti dḗutinè betḗbè mbe ke tḗnne Isidayeeribe bemḗu.

¹¹ Díndi Sudaa kḗbe m bātímu ke bo di kḗ tidiiti kḗme.
M bo w̄tè k̄tí ndii mḗnni n nitibè bèè do cītè k̄ntú tidaati.

7

Isidayeeribe dḗ m̄è yei m̄m̄è yó nte kè meyei mbè tḗkení

¹ M̄m̄e kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

N do dḗ d̄i mḗnni k̄miékḗnne n nitibè,
k̄miékḗnne Isidayeeribe,
de mḗnni ndi, be yei nné feitémè
nè Sammarii kḗbe kó kuyonku.

Be kperè demḗu do tú mesoummè mme,
kè beyóóbè taà sic̄í kè benitiyeibe firì ice.

² Bá be kóò mḗu yemmè í ò p̄ ke dò n yé bè dḗri m̄è yei.
Nte be di mmḗnni kè be yei mbè p̄,
mmè feitému n yìkè.

³ Bè dḗri m̄è yei mbenitibè kè dè naati bekp̄àtibè
ke sou benitibè kè dè naati sikp̄àtibí

⁴ Bemḗu bè dḗuti dḗutinè betḗbè mbe,
be mīke dḗnnè fep̄ḗp̄nnétofe nfe bè t̄t̄inne fè,
kè fè w̄ḗtè, kè bè yóu ke t̄nke í tikii,
ke baà tip̄ḗcootì bo múútímè.

⁵ Dikp̄àtibanni yiè kè sikp̄àtibí yà k̄muḗ,
k̄duḗ mbemáà benitiyeibe.

⁶ Kè bè dḗ k̄bḗ nhokp̄àti,
bè ñ ntonni fep̄ḗp̄nnétofe k̄me mme,
keyènkè ke ní bonke, dik̄nweñni k̄c̄útè mediè,

⁷ k̄c̄útè fep̄ḗp̄nnétofe k̄me k̄tuḗ mbèè bè ni,
kè bekp̄àtibè duḗ bemáà bemáà.

Òmḗu me nyí n kuḗnnè.

⁸ Isidayeeribe kḗrenè ibotí tei nyi,
ke s̄áténè kup̄émp̄éñkḗ bè í p̄è nkḗ.

⁹ Kè bep̄ḗbè d̄eu be w̄rímú bá bè í yé,
kè tiȳp̄éiti keté be yḗ ñnkè bá bè í dake.

¹⁰ Isidayeeribe fentè t̄è nàké be kp̄éi.

Bè me nyí wètení mí mbe Yiè nKuyie m borè.
Bá nè tìi kó dimàà bè tùàkení ti mièke, bè í n wammú.

¹¹ Isidayeeribe yeimmu ke dònne dikpetinónkperi,
bè í màke meyèmmè bè kòte Esibiti nwe nè Asidii
ke wanti meteèmmè.

¹² Kè bè dó bèe cuó nkèè bíékè,
m bo bè bonté ticùàtì,
kè tìi bè pī ntinòtì kōme,
kè m bè tié mbè dòò mèè yei nkpéí.

¹³ Di bo yà díndi Isidayeeribe,
di í me ndómè ke n tóónnè,
di mè nyetemè n kpeti, di kó dihèi bo dounko.
Di yèmmè dò ndi bo nni sou nkè n di deetáà?

¹⁴ Di í n kuónnè di yèmmè memou,
di ò nkuò nke mítírì di dúò ìnkè ke yóú dimáà,
ke dó tidiiti nti nè menaà,
di í dó n kpeti.

¹⁵ Míi do di tiè nke di duò mmuwērímú,
nè memme kè di dó kéndòò meyei.

¹⁶ Di wētini Baadi borè nde, dè í tú m borè
di dònne mutāmmù mùù kèété mùmmu ke díí,
bè yóó kuò di kó bekpààtibè nè yesè nye,
tináányeiti di n nàké tì kpéí,
bè bo di daá Esibiti èi mièke.

8

Kaa buatí kuyaakù a yóó kōũ tefòdòntè nte

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Eénè ditātetheu meyei mmeè doti n kòbe èi fecīrife kōme.
Bè cààrè mèè kpéí mmetaummè n do bè dòònè mè, ke yete n tié.

² Bá kè bè dó bè n kuónnè mèè botí ke dò:
Áú! Kuyie, tínti Isidayeeribe ti da yému,
fòò ti te.

³ Isidayeeribe yete mesàà mme mudòòrìmù,
deè te kè be dootitòbè bè bètì.

⁴ Bè pīmmú bekpààtibè, bá bè í m beé,
ke tānké benìübè, bá n yí yé,
ke tùóté be mātì péitì nè be sòò nke dōòrinè sitenkaanì,
kè sì bè fétinko.

⁵ Sammarii kòbe!
Di kó fesòomátinààfè fenfe n yí fè dó fenònfè,
m mièke kèè di yè.

Dè yó nkááké de kè di yóu di bo ncaàrìmè?

⁶ Díndi Isidayeeribe díi dòò de kó fesòomátinààfè,
fèè bo Sammarii fè í tú Kuyie,
fè bo pònte kényoure youre.

⁷ Di buatí kuyaakù nku ke yóó kōũ fefòdónfè,
Dikotinùù marì de ntú:
kè tiyòùtì í òte mebii mbè òò í nti nàa mmuyuo.
Bá kè tì keté ke dó tì peitè, bepòòbè bèè yóó tì di.

8 Ibotí teì ì tiεε Isidayεεribε,
 kε bε bo i miεεε,
 κε δò nkunenkù be ténke í dó kù.
 9 Nε bεmáà ndi bε kòtemε Asidii.
 Bε í tókunε feséfε κε fe pī,
 kε Isidayεεribε bie né do ntinépoti.
 10 Kε díndi baa dó dí mbe cu ticuuti,
 de mǎnni tùðkemu kε m bo di tíí,
 nke Asidii kóo kpààti di fěũ.
 11 Isidayεεribε maá κε maá yewũðtǎrε,
 kε yε né dǎke bε tanné meyei mmieεε.
 12 Bá kε m bε wǎri n kuó pεu pεu,
 ì bo ndò ndεmarε cànnε be kpéí.
 13 Bε n feu ì wũð, bε ì feu κε bo ncáá nyimaa nyi.
 Mí mbe Yiε nKuyie n yí cǎú de kó yepǎrε.
 N yí yóó yε mbe yei nkpréí, n yóó yũðmmu be to,
 kε bεε wεte Esibiti.
 14 Isidayεεribε yεmmu wεε bε dǎd, κε maá sikpààticéí,
 kε Sudaa kabe maá yehεkε diεyε pεu kε yε fii nyiduotí.
 M bo cũũnko muhǎǎ nkε mùu cǎuté de kó yehεkε nè de kó sicēsààsi.

9

Isidayεεribε yóó di mεε sémmε betǎbε εi

1 Kε ti Yiε nKuyie mbéi nke dǎ:
 Díndi Isidayεεribε de bá ndi naati
 kε di nyǎnku ibotí teì kǎme,
 κε yé mí ndi Yiε nKuyie mmī di temε
 kε di n yóu κε tũnnε yebǎkε,
 kéndǎuti dǎutinε ditǎbε κε cǎú de kó ticuuti di puotí dε tidiiti.
 2 Di dó tidiiti nti nε mekùð,
 di me mbáá dε pété,
 di dó menaà mpàammε mme, di báá mε yà.
 3 Isidayεεribε di ténke í yó mbo,
 mí ndi Yiε nKuyie nhei miεεε,
 di wεtimu Esibiti yoo Asidii.
 Di yó nke nyo ndi cǎrimù κε sǎũri dimáà.
 Ti diiti yó nsànnε bε bo nyommε máà ndi
 bε í yóó pété kétannε n cǎtεtε miεεε.
 4 Isidayεεribε ténke í yó nni
 m pǎǎ ntidiiti bε yǎre ti menaà,
 yoo bε n fié iwũð kε n dε cǎuté,
 be kó tidiiti yó ndò ntikúdiiti nti,
 kε wεε tì di ò sǎntemu,
 bε n yo mbe diiti bεmáà bε báá tì tanné mí ndi Yiε nKuyie ncǎtεtε.
 5 Di né bo nhǎmmε yεbaa nkó yewe?
 Di bo yǐme m banni yiε?
 6 Di coké meyei mbo di domε mme yáàba?

Esibiti yóó di cóútému kè Manfisi èi ntú di kó kufōti,
tisāmpotì bo dátínnè di nenti sààti,
kè tipotì dátínnè di cēĩ.

⁷ Dè tū̀̀kemu mí ndi Yiè nKuyie m bo yū̀̀ó ndè di to,
dè tū̀̀kemu m bo di bekénè dè,
di dò nké ti bantému díndi Isidayeeribe.
Díndi bèè náá nke tú m pāānāāntì náāntò tu kuyeiñkù,
kòo yuwúòntì í yē o yèmmè.

Di yei ndeu ke mà̀̀mè di yēĩti yó mme mmà.
Di ò ní mmeè kpéi nte kè di náá mmemme.

⁸ Mí nKuyie mpāānāāntì náāntò,
Kuyie nkuu yē n di cau ndíndi Efadayimmu kəbe,
kè di n dii timáti n ce iməu,
ke n nínnè Kuyie ncī̀̀tè miəkoo.

⁹ Di fiíkú meyei mmieke nke weti weti,
di do bo Kibea ke dōmmè, kù í yē ndi yei.
Kuyie n yóó mè ndi yietímu.

Kuyie nyèmmè cà̀̀rènèmmè ku nì̀̀tìbè

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

N do yà Isidayeeribe məkətimè mōnni,
kè bè ndōnnè fínyĩ kó mutie mù̀̀u cṑ̀m̀̀m̀̀ú dikpáà mu kó yebe nye.
N do yà be yembè kè bè ndōnnè fikie kó yetebe yedaayè nye, yèè bi kè yè mōnni mu nyí tū̀̀ke.
Kè bèe tuəkení Baadi-Peəə, bè de nfié dibəə yeiri Baadi
kédəə isəke kperə, kənaá mbe mómməmbə isəke,
kédontenè be bəə.

¹¹ Díndi Isidayeeribe di kó disānni bo pù̀u tenòtè tḕ̀mè
kupəitoo ténke í yó mbo,
bè báá yà opəupómpúò ndi cuokè,
onitipòkù báá cóúté tipouti.

¹² Bá kè bè peitè ibí,
m bo ì kùə bá ì mu nyí naá mbenitìbè.
M bo bè dèténè dii mōnni, bè bo yà.

¹³ Isidayeeribe do dōnnè mupuommu mù̀̀u fiíkú
ketensààkè mù̀̀mmu
di mōnni kè beè né kərìnè be bí bekò̀̀ubè borè.

¹⁴ Mè̀̀mme kè ti Yiè nKuyie npāānāāntì náāntò bēi nke dò:
Ti Yiè nKuyie nha bo dəə ba Isidayeeribe?
Duó nkè be pobè mpuo nkè ti duóni,
mənte be memiè.

¹⁵ Kè Kuyie nyíé ké bēi nke dò:
N yà be yei mmeəu Kidikaadi nwe,
dende n ketémè m bo bè pèmmè,
be də̀̀rìmmè yeime kpéi,
n yóó bè bə̀̀timu n cī̀̀tè,
n ténke í yó mbè dó.
Be kó bekpà̀̀tìbè bə̀̀məu ò̀̀məu í yie n kpeti.

¹⁶ Mí ã̀̀nnè tenò̀̀tè Isidayeeribe,

bε cĩē nkpeĩmu, bε tēnke báá peité yebe,
bá kè bε pobè pié,
m bo duónko mutenkũũ nkè mùù kuə bε bí bε dó ì i bénti.

¹⁷ Ti Yiè nKuyie m pĩ nkùù kó mutōmmú,
kù bε yetemu ke yé bε í yiemme ku kpeti,
bε yóó nháante ibotí teì miēke nke.

10

Kuyie ncónnème Isidayεeribe kó mubəǝféù ke pəntε be kpààtiyuu

¹ Isidayεeribe do dònne fĩnyĩ kó mutie sààmù mmu,
ke pei mesàà, bε peité dii mōnni ke sũũ,
nke maá yewũōtārè péu,
bε mōòte dii mōnni be kperε,
ke fiíkú yebəōtārè ké nyè sārì.

² Bε tu meyèmmè mèdémè yembè mbe,
bε me nyóó yàmu bàmbà mbe yei nkó tiyeti,
mí mbe Yiè nKuyie mĩ mómumuə nyóó puə mbe bəəwũōtārè
kébóké be bəōtārè.

³ De mōnni bε bo yĩ: Ti í məke okpààti,
ke yé ti í məkemè ti Yiè nKuyie nkó kufōwaá.
Bá kè ti do məke okpààti ò bo ti dōò ba?

⁴ Bε nàá ndetètìrè nde ke pariku ke né sou,
ke dōòrinè betəbè metaummè.
Kè tiyáàbìsibeénti sũũ ke kəu
fetùòrifè òò yèmè kupε nyĩnkè
kè fε dōmmèe kuə mèè botí tidiiti.

⁵ Sammarii èi kəbe yĩèkù fεəəmátìnààfè,
fèè bo Beti-Afenni fε kpéi,
kòo nìtìbè kuó nyekúdabùò
kè ikuó niùbèe kuó ntinōnniēti.
Fεəəmátìnààfè wērimú dèitemu kè bε fè iténè.

⁶ Bε bo fε kōnnè Asidii ké fε pā okpààti diewè.
Ifei bo pĩ nhEfadaimmu kəbe de mōnni.
Bembe Isidayεeribe bε bo demmu bε borè ke tūnne de kó kuce.

⁷ Sammarii èi kperε dèèmu nè di kóo kpààti,
o kperε dònne ticádèncáuti òò yentémè mme dibinni miēke.

⁸ Beti-Afenni kó yebəəwũōtārè yèè do te kè bε dōòri meyeyi,
yè bo puə ntipoti nè tisāmpoti kè dεe yè dàtinné,
de yiè bε bo nnáa nyetārè ke tú:

Ti káánnè, ke nnáa sitáá ke tú:
Donnènni ti ìnkè ke tí yāke.

Isidayεeribe buotí dè, bε yóó de nkōũ

⁹ Mēmme kè Kuyie nni mbéinnè ke dò:
Isidayεeribe do bo Kibea nwe kédəò meyeyi.

Nè yienni ke səké ke mè dōòri,
dè wennimu ke dò mbèè bε do mudoò weè Kibea miēke bake.

¹⁰ N yitè ke cōmmúmu ke bo bε kpānnè.
Ibotí iməu bo wēnné ké bε tié mmeyeyi mmédé bε dōò mè kpéi.

11 Isidayeeribe dònne dinaaseri ndi bè tũntε di,
 ke di nɔ ndi tɔmmú mesàà nke puotì tidiitì,
 kè n yà de kó dinaaseri fñní wennimè,
 kè di buú nyenaakã kó kudóú,
 kè Sudaa kɔbe bo nduò
 kè Isidayeeribe pùò nyedombiε.

12 Buotínè dèè tu mewetimmè kperε,
 kékɔũ yebe yèè tu n kó mesàà.
 Sɛĩnè kupaku pànkù,
 dè tũ̀kemu ke dò di n wammú mí ndi Yiè nKuyie,
 kénkémmúnè m bo cũ̀nkómè n kó mesàà ndi ìnkè.

13 Di buotí kuyonku nku ke kɔũ meyei,
 di yáàbisí di peité dè di de nyo.

Di do tá di mómmɔmbε di kó muwérímú mmu
 nè di ã̀pòmbè sũ̀mè.

14 Nè de kpréi nkunɔ̀r̀ò bo ã̀nné di nìtibè cuokè.
 Kè di ekè yekperè iduotí fité yèε puɔ.
 Sadimanni do p̀ante mèè botí Beti-Adibenni mudoò miεke,
 kékua tibiyɔ̀tì nè ti bí, di kperε yó mme ndò.

15 Dèè yóó di tuɔkení díndi Isidayeeribe,
 di yonku diékù di d̀ò dè Betεedi de kpréi nke,
 dè bo nyóó wenté ke di kóo kpà̀tì kperε dèèmu.

11

Kuyie ndómè ku kɔbe bá bè í banté

1 Kè Kuyie mbéi nke d̀ò:
 N d̀oke Isidayeeribe nè be bíkémbéntì nti,
 ké bè yu bεmbe bèè tu m bí,
 ké bè dènnε Esibiti.

2 Kè nní mbè yu kè bè n détirinè,
 ke feu dibɔ̀ Baadi ke tuò nsitenkaanì tihúúntì.

3 Míi mómmuɔ n do benke Isidayeeribe mucèmmu,
 ké mbè ùúkú nè m baà
 bè me nyí banté ke dò m bè yù̀r̀i.

4 Kè m bè ni meyòmmè ke bè d̀ó mediè.
 Ke bè yù̀r̀i obíyù̀r̀i ò ntómè debire kè dè wáàr̀i,
 ke dè duò ntidiitì.

5 Isidayeeribe mè nyetεmè bè bo wētεnímè m borè,
 bè í wēti Esibiti, Asidii kóo kpà̀tì weè yó mbè te.

6 Mudoò muù yó mbo be εi,
 dèmarè í yó mbo dèè bo mù cò́nné,
 bè tããté ti kó mucóntimu mmu dεnde.

7 N nìtibè m bùtinnému páíí,
 kè m bo keĩnkè ke bè yu
 bá bè kóò m̀òú í d̀ó ké ínní o yuu,

8 M báá na ké di yóu díndi Isidayeeribe!
 Isidayeeribe m báá na ké di b̀ontóo,
 m báá na ké di yóu n d̀òmmè Adima,

m báá na ké di dɔ̀ n yĩ̀mè Seboimmu kó yehékè,
 n yèmmè mèè cààrè kè mesémmè m pĩ̀ ndi kpéí.
 9 N yí yóó yóu kè m miéke di yè díndi Isidayeeribe,
 n yèmmè í yie m bo di kuómè,
 n tú Kuyie nku n yí tú onìtì,
 n tú Kuyie nku ke dò mpáí páí,
 n yí yóó yóu kè m miéke di yè kètonté.
 10 N nìtìbè bè do pĩ̀mú bè kékònnè yehékè teyè,
 bè wētínímu, mí mbe Yiè nKuyie nkè m bo mbè ni,
 ke kontí dicirírì tēmè kè bè tū.
 Be bí bo yènní diyìè taà kèè bíékè
 kénkpeutí kékòtèní m borè.
 11 Bè itinímu Esibiti sikpàncéndéi kōme.
 Ke itiní Asidii yekpetinónkperè tēmè,
 kè m bo bè tannè be cēí miéke kè bè mbo.
 Mí ndi Yiè nKuyie m mĩ̀ bēi.

12

Isidayeeribe tumè siyáàbìsì yembè

1 Kè Kuyie mbéi nke dɔ̀:
 Isidayeeribe n sũ̀nnè siyáàbìsì nsi,
 Isidayeeribe n ciímmu,
 kè Sudaa kɔ̀be bèè kraá ke n taunè
 ke dɔ̀ri n dó dè sáà mí nKuyie,
 kùù dò mpáí páí.
 2 Isidayeeribe dii mekù̀ nhEsibiti kɔ̀be
 ke waà ntìì népotì dònne kuyaakù nku,
 bè dò̀rinè Asidii kɔ̀be mèè taummè
 dònne diyìè yìèní kèè bíékè kó kuyaatonnikù nku.
 Bè sũ̀ nsiyáàbìsì nsi nè mucaàrìmù.
 3 Mí ndi Yiè nKuyie, nnè Sudaa kɔ̀be ti mɔ̀ke tináàntì nti,
 m miéke kèè yè Sakɔ̀bu yaàbí,
 kè n yóó bè poté ké bè yietí be yei.
 4 Be yà̀rì Sakɔ̀bu do kraá o yɔ̀ pɔ̀utì miéke nke
 kécɔ̀uté o kóo kótì f̄tìrì.
 O kòtè dii mònne kèmanè mí nKuyie,
 5 kèmanè n tōnnì kè dii ò na kòo kuó nké di bàntè
 de kó difōnkúò kòo m máánè Betēdi kè tí nnáá.
 6 Mí ndi Yiè nKuyie m mĩ̀ yètìrì tu Mpakēdaa.
 Bè n yu ke tú ti Yiè nKuyie nku.
 7 F̄́ nSakɔ̀bu a wētínímu m borè,
 á nnitì ke dɔ̀ri dèè sié,
 ké nni mbuó mí nha Yiè nKuyie mmĩ̀ da te.
 8 Kannahā kɔ̀be tɔ̀ siyáàbìsìbièpeé nsi,
 ke nōnnè bè bo ciitēmè otà̀ kédì.
 9 Kè Isidayeeribe kɔ̀be náá nke tú ti kpàrikèmu
 ke m̀̀̀te ti kperè mediè.
 Tì pĩ̀ mmutōmmú mmu ke cōnte dè í tú meyei.
 10 Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ̀ di te nè di do bomè Esibiti,

n wēti ke bo di dɔ̀ bɛciɛmbɛ̀ mbe.

Kɛ̀ di nhā titouti mieke,
di do ɔ̀ ndòmmè titouti kó yebaa mmieke.

¹¹ Dɛ̀ m̀nni m bo duó n náànti m pããnáànti náam̀bè,
ké bɛ̀ benke mɛbenkùmè pɛ̀u
m bo duó nkè m pããnáànti náam̀bè nnáá nyenáànhãntíyè.

¹² Kadaadi eì kɔ̀be tú meyei ndɔ̀r̀ibè mómmɔ̀mbe mbe,
dɛ̀ te kè bɛ̀ náá ndetètìɛ̀,
bè feu yenaadakè nye sãã Kidikaadi,
kè be wũ̀st̀rè náá nyekòtè dòmmè dɛ̀paa mmieke.

¹³ Sakɔ̀bu do coké kékɔ̀te Aramu nwe,
Isidayɛeri dɛ̀ mpĩ mmutõmmú onitipòkù kpéí,
Onitipòkù kpéí nke ò d̀òmè omáá opecɛ̀nti.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie n do tɔ̀nko m pããnáànti náàntò nwe
kòo bɛ̀ d̀enne Esibiti,
kè n duó nkè wèe mbè ni

¹⁵ Isidayɛeribe n cààrè mediè mme mí mbe Yiè nKuyie.
N yóó bɛ̀ yietímu menitiyĩ̀ bɛ̀ còúmmè,
ké bɛ̀ f̀ò mbe yei.

13

Kuyie mpotémè ku nìtìbè bɛ̀ kù yete m̀è kpéí

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀:

Efadaimmu wuɔ̀ nkɔ̀be do ɔ̀ nnáá nkè benitìbè kpeutímu,
bè do tú benitidiɛ̀bè mbe Isidayɛeribe mieke,
ke né sãũ mbemáà nè dibɔ̀ Baadi ke ku.

² Nè yíenni kè di kpaá sɔ̀ké ke d̀ari meyei,
ke yienko timátì pɛ̀itì ke máátì sitenkaanì,
ke tóu timátì pɛ̀itì ke d̀ari sitenkaanì di d̀ómè,
Dende kó dimáà d̀i dè d̀ònè di nɔ̀u ke né s̀i wáàrì,
ke náá nditɔ̀bè ke si feu inààke.

³ Dɛ̀ kpéí nte kè di yóó yote timaànti tɛ̀mè,
kuyaàkù ɔ̀s̀ túóté m̀è botí kufã̀kperíkù,
kuyukú ɔ̀s̀ yèmè tɛ̀cádopòtè.

⁴ D́indi Isidayɛeribe, nè di yèmè Esibiti m̀i di te,
n kó difɔ̀nkúò di Yiè nKuyie ntekù í bo di yĩ̀tè kù,
n kó difɔ̀nkúò odeetíwè t̀ò m̀ò í bo.

⁵ M̀i do di bonè dikpáà tɛ̀dɔ̀ntè mieke,
kutayietí mieke.

⁶ Di t̀òke d̀i m̀nni ketensààkè kédi kénsànnè,
di di d̀i m̀nni ke dɛ̀,
ke m̀òtɛ tefentè ké n yè.

⁷ Mɛ̀mme n naámmè di kpéí ndicìrìcìrì,
n sã̀áténè dimannì ndi,
ke okɛ kuce ke di díí.

⁸ N yóó di do kumuntonkù kù m̀nté ku bí ku kɔ̀me mme,
m bo di kètè kucìrìcìrìyò̀kù tɛ̀mè.
Musĩmmù bo di ỳoure.

⁹ Isidayeeribe di kúmu,
 di í n dọ m̀̀è kpeí
 mí m̀̀á na nna ke di teennè.
¹⁰ Di kóo kpààti í yie bore ò bo di teennèmè?
 Yé di kó bènùbè íbie?
 Di do m̀̀ békú ke tú n di duó nwèè kpààti nè bèè nùbè?
¹¹ M̀̀ miéke kèè do yènní kè n di duó nde kó bekpààtibè
 kè bè d̀̀ò d̀̀è í wenni kè dè n yonke kè m̀̀ bè d̀̀ite.

¹² N cùs Isidayeeribe kó meyi n d̀̀ukù nku,
 m̀̀ me s̀̀nnè dù s̀̀rì mè báá na k̀̀yè.
¹³ Kuyonku kùù bo di p̀̀í,
 kù bo nd̀̀onnè kupèitéyonku ò p̀̀immè onitipòkù.
 Debire di p̀̀úó ndè me ntú dibíyèinnì ndi,
 d̀̀è í d̀̀ó k̀̀yènní.
¹⁴ N yí yóó di d̀̀eetènnè kud̀̀nkù,
 n yí yóó di d̀̀eetènnè mukũũ.
 Mukũũ nyé a kp̀̀arinenti?
 Kud̀̀nkù yé a ẁ̀rímú mùù k̀̀ù?
¹⁵ Mesémmè ténke í n tókénnè.
 Bá nè Isidayeerì k̀̀be k̀̀père me nyiémmè o k̀̀be cuokè
 diyè yènní k̀̀è bíékè kó kuyaakperíkù k̀̀rinímu,
 kuyaakù kùù t̀̀nni ku k̀̀rinímu
 dikp̀̀àà t̀̀d̀̀ntè bíékè,
 kè yènébòrè bo kũũ, kè di birèe kpeí.
 De kó kuyaakù bo káútè di kp̀̀àti di m̀̀ke tì,
 di k̀̀père desààrè kó dim̀̀à.

14

¹ Sammarii k̀̀be yóó ỳ̀amu be yei nkó tiyeti,
 ke yé bè n yetemè mí m̀̀be Yiè nKuyie nkùù bè te.
 Bè bo bè fié k̀̀nau íbíbènní,
 k̀̀epuoti bep̀̀upómpóbè.

Isidayeeribe yóó ẁ̀te k̀̀yíémmè Kuyie nè bè yèmmè mem̀̀u

² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku p̀̀ānāāntì nāāntò ke d̀̀:
 Díndi Isidayeeribe ẁ̀tenènní mí ndi Yiè nKuyie m̀̀ bore,
 mí nwèè di te ke yé di yei mmèè di b̀̀mmè.
³ Ẁ̀tenènní Kuyie m̀̀borè ké kù nàké ke d̀̀:
 Kuyie nha tú wèè d̀̀èi ẁ̀nwe meyi,
 d̀̀ite ti yei nk̀̀écútè ti p̀̀arè
 yèè tu yesã nti da duò nyè,
 ti na nda fié ì nààke kó dif̀̀tìrì.
⁴ Asidii weè í yóó ti d̀̀eeté,
 ti ténke í yóó deke sikp̀̀arìsẽĩ,
 ti me nténke í yóó yĩ
 sitenkaanì ti d̀̀ò s̀̀ nè ti ǹ̀u
 s̀̀ tu Kuyie,
 Kuyie nf̀̀s̀̀ m̀̀á ò kúó ndeciribire mesémmè.

⁵ N yóó miék̀̀nnemu Isidayeeribe

bɛ kó muməmmú muù tu bè bo n yetírímè n kpɛti.
 M bo bè dɔkɛ nè n yèmmè mɛmɔu,
 m miɛkɛ ténkɛ í yó mbè péi.

⁶ N yó ndò ntinémaàntì nti Isidayɛɛribɛ kpéí,
 bè bo pórí mutepóó tēmè,
 bɛ cīɛ m bo ta kɛtenkè Dimaa kó dɛtie nkɛyi kōmɛ.

⁷ Bɛ bakɛ bo sɛntè kénwenni odifíè kó ibakɛ kōmɛ,
 kè bɛ pórímú kó kufɔ̃ɔku ndònnè Dimaa kó dɛtie nkɔku.

⁸ Bè wētínímu kɛ bo díéké n kó mɛdɛ̀ɛ,
 kékúútí dɛpaa nkè tidiitì ãnné,
 kè bè pórí fínyĩ kó mutie nkōmɛ,
 kè bɛ yètìrì feité Dimaa èi kó mɛnaà nkɛri dòm̀mè.

⁹ Díndi Isidayɛɛribɛ,
 di kpɛti ténkɛ í bonè yɛbɔkè,
 n cɔutému di báammìi, kɛ dààtɛ di kpéí,
 n dòǹnè mutie bè tu mù mmu sìpè̀ɛ̀sì,
 n fããtì í yorì, mĩ borè ndɛ di yó mpéúmè yɛbɛ.

¹⁰ Di məkɛmu mɛyèmmè keènè di ñpátíri kó tináàntì,
 wèè cìi wèè bo ti yĩ̀ɛ̀tɛ,
 Kuyie nkó kucɛ síému, bèè wetí kè bè kù tũ
 bèè yetírí Kuyie nkɛti kè bè bètírí.

Sowɛɛri Di mpátiri tɔ̀ tii náànti

Sowɛɛri kó dipátiri náá nKuyie nkó diyie kpéi nke ke benkú di dómme. Ke náá nKuyie mpuotimè Isidayɛeribe be borime bè màkemè kpéi kè dè ntukúnè bembè nè Kuyie mbe kó metaummè bíékè. Kòo náké n múnke Kuyie mpuotimè yebotè, bè dòdri dè Isidayɛeribe de kpéi. Kòo bè náké ke dà: Meyei mmèè bè tùàkùnì Kuyie nniinnimè mme kè ku kó diyie né tūnni, de kó meyeyi mmèè tu fɛcofe nè kutayietí. O náànti kūnni dò mpáíí nwe dii tu: Kuyie nkabe ta tidawantì mieke nke, ke dò nkéwɛtení Kuyie mborè ké kù bàntè kè kùu bè cǐé nké bè deeté. Kuyie mmieke bè do kè kù bè poté tii yēiti yóó deemu, kè bèe wɛte kémote be kperɛ, kè Sowɛɛri dà Kuyie nyóó kuamu yebotè kémbonè Isidayɛeribe, Kuyie nkó mborime be cuokè, deè dò Pàntikótì yie Muyaá nsààmù cùténì dii yie benitibè ìnkè 3:1-2, Yesu tɔ̀rè. 2:16-21.

Di mpátiri náànti duó ke dómme

1. Kuyie mbè poté tii yēiti kó kumànkù 1:1-2:27
2. Kuyie nnákémè Muyaánsààmù kpɛti 3:1-2
3. Kuyie nkó diyie yóó tuàkemè kè kùu deeté ku kabe 3:3-4:21

¹ Di mpátiri ti náá nti Yiè nKuyie mbéinnè tinti Petuyɛedi bire Sowɛɛri.

Meyei mmèè doti Isidayɛeribe

² Díndi bekótibè kénténè!

Díndi Sudaá tenkè kabe keènè!

Di yà diɛ mbotí diyie mari,

bá nè di yembè do bomàà?

³ Náké n ti di bí, kè ì múnke tì náké i kó ibí,

kè ìi tì cǐi nyi kó ibí,

⁴ ke tú, yebiè càáké ke sùó ndè fɛcofe de ncàáké,

fɛcofe càáké ke sùó ndè sibeɪ de ncàáké,

sibeɪ càáké ke sùó ndè yecádúú nde ndèè.

⁵ Díndi tinaàyàkémuónti entenè kékómmú!

Díndi tinaàyààti tiiténè yedabùò, di pàamu menaà.

⁶ Fɛcofe fèè ti do behããpònkperíbè tēmè ke sū mediè,

kè fè nì ndònnè diciríciridaà kpɛye dómme,

kè fè ninkpete dómme diciríciriniiri kpɛye.

⁷ Fèè yùo nfinyí kó tifààti,

ke kùò fikíè tie páíí,

ke òrì de wéétì kè ibake peikoo ke cómmú.

⁸ Díndi n nìtibè kómmúnè

osapàà ndacɛnni ò yóó yenke di ã kú kòo nkuò mmèè botí,

ke dáátì kufààtònkù, ke bo benke o yèncààrimè.

⁹ Ti Yiè nKuyie ncǐtèè pàamu menaà nnè tidiiti de kó yepãrè,

deè te kè ikuó niùbè bèè tu ti Yiè nKuyie ntōmbè kè bè kuò.

¹⁰ Dèmarè ténke í kpaá depaa mmieke,

kè ketenkè kuò,

tidiiti í kpaá kè menaà ndèè,

mekòpàmmè ténke í bo.

¹¹ Dè dimu betenkútibè,

bèè fiiku finyí kó detie

kè bè kuò ntidiiti kpéí,
tidiiti bè na ndèite tì í pèité.
12 Fínyĩ kó detie nyootému,
kè fikíè tie mmàté,
kè detie nterè bè tu dè kèdènàdíè,
nè depuonne nè dèè pèí yetebe bè tu yè póm̀m̀m̀ kè dè kpeí,
benitibè ténke í m̀ke diwèi.

Kuyie mp̄ānāānti náāntò yè mmè b̀e boú dinùù kékuónnè Kuyie

13 Díndi ikuó niùbè, dáátínè tifò̀tò̀nti
kékòmm̀m̀ yedabùò,
ndíndi ti Yiè nKuyie ntòmbè bèè p̄i nyikuó tómm̀m̀,
tannè meyeñcaàrimè mièke.
Wenténè inuò nke yé bè ténke í tounímè tidiiti
nè menaà nde kó yep̄rè ti Yiè nKuyie ncíètè mièke.
14 Ikúnè menùboúmmè, d̀únnè metíímmè kó diyìè,
tínnè beheikènkótibè nè dihei yembè bem̀ou
ti Yiè nKuyie ncíètè ké k̀ kuónnè.

Diyìè yeiri

15 Diyìè yeiri dii t̀̀kení,
ti Yiè nKuyie mbeénti kó diyìè ndi,
Kuyie Mpakadaa kó tiyèiti yìè ndi.
16 Ti ténke í kraá yau tidiiti nè ti nuò.
Diwèi ténke í kraá bo Kuyie ncíètè mièke.
17 Tidibotì kpeímu ipè mmieke,
bá tidiiti í kraá bè tì s̀r̀r̀ dè,
kè yebuò può ntidiiti í kraá m̀è kpéí nye mièke.
18 Keèné iwũò kuòmmè kè tinà̀t̀ àānte
bá tì í pièti timúti
kè tipìèti m̀h̀té mudii ke k̀.

Kuyie mp̄ānāānti náāntò k̀ kuónnè m̀

19 Ti Yiè nKuyie, n kuónnè f̀ nwe,
muháá m̀muù c̀útè timúti dinaacēnhòò
ke taunnè titietì.
20 Tikpas̄inti bùó f̀ nwe,
ikó nyii kũũ kè muháá nc̀útè timúti dinaacēnni.

2

Bè nàkémè Kuyie mbeénti kó diyìè kpéí

1 Kè ti Yiè nKuyie mp̄ānāānti náāntò béi nke d̀:
Eénè ditátèheù, p̄íékénè, ti Yiè nKuyie ntásà̀r̀ Siyõõ ñnkè.
Dihei k̀be di k̀nti d̀ nkékpèutemu,
ke yé ti Yiè nKuyie mbeénti yìè duunnímè,
d̀ t̀̀kenímu ke dèè.
2 De yìè dè yóó biitemu késoute,
De yìè yewetè bo dátínnè nè kup̀k̀,
kubotì kperík̀ kuù k̀r̀nì ke sũ mesà̀ nke kpeñni,
ke bo dátínnè kè dèè s̀outo,
de yìè dè bo ndò ndiúrìkèp̀nni õõ ketémè yetārè ñnkè.

De kó diyìè botí mu nyí buoté
dì me nyí kpaá ke bo buoté nè ti bo mbomè, bìtì!

³ Bè kèríní mmuháá nkõme mme ke cóuntoo,
ke cóu nfehããdeñfè tēmè,
ketenkè do dò nkupúú sààkù Edenni nwe bè kèríní dìi m̀nnì
kè bè yóó pēēté kè kèe naá ntedontè,
bè í yóó súó ndèmarè.

⁴ Bè kèríní ke dònne sisēī nsi,
kè be tārè dònne sikpàrinaasēī kpeye,

⁵ Bè cokumu ke cánni yetārè,
kè be nàroo dònne sikpàrinaasēī kòku,
ke uuti ke dònne muhãã nhõ ncóúmmè dikpàà,
ke dònne behããpòmbè ò b́áátímè kénkòri dikpànnì.

⁶ Kè benitibèe keè be kpéi kè kufõwaá mbè auté
kè be ìkèe ceete.

⁷ Bè kèrì nè dikõmbùò ndi, ke séi iduotí behããpòmbè kõme,
bá wè kòò tũ nho ce,
bá òmòù í daurí.

⁸ Bá wè kòò tũ nho ce bá òmòù í kòónnè otòù.
Bá kè bè tãù ipie, mbè nhuróo bè báá yatenè betòbè.

⁹ Bè ò munnému kédò dihèi,
ke séi iduotí ke dekù sicēī,
ke taà sibòo beyóóbè kõme,

¹⁰ Ketenkè be nyà ke au, kè tiwetì sánti,
diyìè nè otànkù kè dè sòùte,
bá siwãã ténke í péi.

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nni be ìkè ke péú metammè,
ku ããpòmbè í sénní,
wèè bè ni o wērímú í sénní,
ti Yiè nKuyie mbeéntì kó diyìè dierì ndi
diyonkuri mediè, we mbo na kényenté de yiè?

Kuyie nnàkémè ti dõmmè kéceète

¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie mmù tu:
Wētenèní m borè nè di yèmmè memòu,
bouñè yenò kékõmmú yedabùò ké n sautenè.

¹³ Ceetenè di yèmmè mme kémbúú tí di bo kèrímè di yààtì,
wētenèní mí ndi Yiè nKuyie m borè.
N sàà ndeumu kè m m̀kè mesémmè,
kè m mièke boo kè n d̀òri m b́éi ntì,
kè n dó kédò onitì meyei n wēte kényóu.

¹⁴ Kè dè naati n ceete n yèmmè
ké di d̀ò mesàà nkè di diitì pié,
kè di na kèwēte ké m pãmmú tidiitì nè menaà.

Bè nàkémè bè dõmmè kébouú dinùù kébántè Kuyie

¹⁵ Eénè ditàteheù Siyõ tãrì,
ikúnè menùboúmmè kó dikàtìrì,
d̀óunnè metíímmè kó diyìè,

¹⁶ Tíínnè benitibè, d̀óunnè Kuyie mbáammu kó diyìè,

tíinnè bekótíbè nè bebémbè nè ibíbénní.

Wèè puokè bàmbà nkòo yènní,

kòo sapòm̀p̀d̀d̀ yènní o toute.

¹⁷ D́ndi ikuó niùbè bèè pī nyikuó tōmmú,

cómmúnè kukpánkpánkù nè diwũštònnì de cuokè,

kékuónnè ti Yiè nKuyie, nké kù bántè ke d̀:

Ti Yiè nKuyie nhá ti cǐé ntínti a nìtìbè,

báá yóu kè tí ta ifei mieke yebotè ìlkè.

Yè yàà bo ti daá ke d̀:

Yé di Yiè nKuyie ndi tũ nkù borè?

Kuyie ncòutémè be báammì

¹⁸ Mèmmè kè ti Yiè nKuyie mbenke kù dómè ku kòbe tenkè mediè,
kè mesémmè kù mbè bonè.

¹⁹ Kè kùu bè nàké ke d̀:

N yóó di duónkomu tidiiti nè menaà,

nè mekpàmmè kè di mmàke kè dè di sannè,

bá yebotè ténke bá ndi daú.

²⁰ Di dootitábè kubakù yóu kòbe,

n yóó bè fũmmu, n yóó bè bétimu,

ké bè tanné dikpáà tédòntè.

Bèè bè ni m borè bètoo dàméèrì diyie yènní kèè bíékè kou bíékè,

kébetoo bèè bè tũ ndáméèrì diyie taà kè kou bíékè,

kè bèè kú képãake kè kunóúu dátínnè.

N yóó pī mmùù tōmmú deumu.

²¹ F́s nketenkè, a bá nyĩèkù,

a yèmmè nnaati kàa nyānku nè diwèi,

ti Yiè nKuyie mpī mmùù tōmmú deumu.

²² D́ndi tiwanwantì di bá nyĩèkù!

Mémúpàmmè bitírímu dinaacēnhò,

kè detie mpeí,

fíkíè nè fínyí kperè kè dè yùnnè yebe.

²³ D́ndi Siyōō èi kòbe dè ndi naati kè di nyānku nè diwèi,

di Yiè nKuyie nkó kuce mieke,

kuù di duònní fetaafe fe m̀nnì,

ke bo di deeté,

kuù duònní fetaketifè fe m̀nnì

nè diyōō kofe nè fetadentifè,

dè do dòmmè nè dim̀nnì.

²⁴ Tidiiti píemmu iyíé,

kè menaà nnè mekpàmmè kè dè píe nyeconkuyè.

²⁵ Kuyie ntu kù yóó di yietímu,

kù do tōnní yebiè nè fecofe nè sibeí

nè yecádúò nkè dèe cááké dè.

²⁶ Di yóó dimu kéde, nke nkù sántí,

kunku kù d̀ò tidietì di kpéí,

kù tu ku nìtìbè ténke báá di ifei, bìtì!

²⁷ Di bo banté ke d̀ nkù bo di cuokè,

d́ndi ku nìtìbè, kè di kù tũ,

nkè otòu m̀u í bo ke kù m̀nnè.

Kù tu ku nìtìbè ténke báá di ifei bìtì nè bè bo mbomè.

3

Kuyie nnàkémè kù yóó duannímè ku Yaá

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

De bo yíé mí di Yiè nKuyie nkè n cūũnko n Yaá mbenitibè bemou ñnkè
di kó bedapàmbè nè di kó besapàmbè
bè bo naá m pããnáãntì náam̀bè,
kè bekótibè nyau n kó tidəùntì,
kè bebémbè nyau n kó mebenkùmè.

² De kó yewe mieke n yóó cūũnkomu n Yaá n tōmbè,
benitidaabè nè benitipòbè be ñnkè,
kè bèe naá m pããnáãntì náam̀bè.

³ De yiè m bo ãnnè mebenkùmè càmmè m̀èè tu,
keñnkè nè ketenkè dè bo naámmè meyĩ nnè muhãã,
kè kuyukúu dátinnè diwetiri kōme.

⁴ Diyie bo soute, kòo tãnkúu wũđté kéndò mmeyĩ,
kè ti Yiè nKuyie nkó diyie dieri né na kētuokení,
dii de u ke duò tikōmbùòti.

⁵ De m̀nni wèè bo kuónnè ti Yiè nKuyie nhò bo cooté.

Ke yé medeetímè yó mbomè Siyõõ tãri ñnkè nè Sedisademmu,
ti Yiè nKuyie nkuù do ti béi.
Kù bo yú bè, bèe yó ntú bèe yenté.

4

Kuyie nyóó bekénèmè yebotè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Mí ndi Yiè nKuyie m bo wēte kéíi ndii m̀nni n nitibè
Sudaa kəbe nè Sedisademmu kəbe.

² M bo tí nyebotè kubiriku bè tu kù Sosafati (dèè tu Kuyie mbekù),
n yóó dè nye bekénè n nitibè Isidayeribe n tãáté bè ke bè te kpéi,
ke yé yè bè cíemmè kè bè ta ibotí t̀i mieke
ke yè totí n tenkè.

³ Bè tãá tété nwe ke totí n nitibè
ke fiiti be nitidabí ke yietí benitipòbè bèe dauti dautinè benitidaabè,
ke fiiti benitipobí ke donnè menaà.

⁴ Díndi Tiiri nè Sitõõ eì kəbe nè díndi Fidisitēēbe,
di n dónè ãnti? Di dó képeitemaà?
Kè di dó képeitemu di n náké!
Bàmbà m bo duó nkè de kó meyei ndo di yə ñnkè.

⁵ Díndi bèe tə m mátipéiti nè n sɔɔ
ke tə n nenti sààti ke kōnnè
ke tannè di bəkè kó yetuo.

⁶ Díndi bèe t̀óté Sudaa kó initidabí,
nè Sedisademmu kpɛyi ke fiténè Kerekibe
ke bè détinne be eì.

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie n yóó wēte ké bè ỳnĩmu bè do borè,
kè di bè fité, ke di yietí di yei.

⁸ M bo fiténè di nitidabí nè di nitipobí Sudaa kəbe,
kè bèe sɔɔté ké ì fiténè Sabaa eì kəbe
be eì détiri.
Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ béi.

Mudoò sammu nè tibeénti santi

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Pĩ̀ékénè ke tú n yē nyebotèe báátí mudoò,
duónnè kè di ā̀pòmbè yekòmbò yembèe báátí kékété.

¹⁰ Túóténè di naakā kémá yekpàrise,

kétúóté tinunseuti kémá yekpãã.

Bá kufōwaá nyiè kòò dò omáà dikòmbùò yiè.

¹¹ Díndi yebotè tínnènní mecãã nde kó kubiriku mieke,
mí ndi Yiè nKuyie nkè n cū̀nkoo nh ā̀pòmbè.

¹² Yebotè, pĩ̀nnè kuce kékətení kubiriku

bè tu kù Sosafati,

n yóó de nkari kébekénè yebotè yeməu.

¹³ Tidiiti bimú, túóténè yese ké tí kōũ.

Fínyĩ tie mbimú naunè yebe diyetitùò

kéníú kápíe nsicee kè dè ncou

ye yei mmèè sũũ.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu,

benitibèe tí nyetĩrè yetĩrè m beénti kó kubiriku mieke,

ke yé m mieke kó diyìè duunnímèmu,

n yóó bekénè di benitibè m beénti biriku mieke.

¹⁵ Diyìè nè otànkù dè ténke í yó mpéi,

siwãã me nténke í yó mmí.

¹⁶ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ pèú metammè Siyōō tārì ñnkè,

n tammè yìèmu Sedisademmu,

tiwetì nè ketenkè kè dè sànti,

kè n kãnké n nìtibè.

Isidayeeribe kó disòrì tu mí nwe.

¹⁷ Díndi Isidayeeribe di bo banté

mí ndi Yiè nKuyie, mmũ tumè Kuyie,

ke bo Siyōō n tāsààrì ñnkè.

De m̀nni Sedisademmu bo naá ndikàrì sààrì,

bá bepòòbè ténke bá ndè pènkù.

Isidayeeribe yóó wēte káyà m̀èè sàà

¹⁸ Kè Kuyie mbéi nke dò:

De yiè bo tuəke d̀i yiè,

menaà mbo mpũ̀ò nyetārè ñnkè

kè menaamiè mpũ̀è nsitãã ñnkè

kè Sudaa tenkè kó yekondake yeməuu ā̀nné meniè nkémpũ̀ò

kè dinébòrì nyièni ti Yiè nKuyie nc̄fètè mieke ke yòòrì Sitimmu biriku.

¹⁹ De m̀nni Esibiti bo d̀ú̀nko,

kè Edəmmuu naá ntidobontì,

ke yé bè pĩ̀nmè Sudaa kəbe detetirè.

²⁰ De m̀nni kè benitibè mbo Sudaa tenkè

kénhã Sedisademmu be borime meməu.

²¹ Mí ndi Yiè nKuyie n yóó peitemu be pèi,

n yí yó nwúónko be dootitəbè,

mí ndi Yiè nKuyie m bomu Siyōō tārì ñnkè.

Amoasi Di mpátiri tɔ tii náànti

Amoasi do wári o pátiri yebie nsikòusiyiekè nè sipísikuò (760) kó kemieke nke kè Yesu né na kékòtèní.

De kó yebie mmieke nke ò itémè o eì Tekoa kékòtè Isidayeeribe kó dikpààtiyuu Kuyie nhò tɔ nke. De kó yemàrè mieke Sedoboammu weè do baké Isidayeeribe. Kè dè ndò mbe kperè demou kèrí séí. Kè Amoasi mbè náànnè tikōnyauti nè dikōmbùò ke tú: Kuyie ndi duómmu ikuó kè di né ì càari kè bekperibè fěũnko becīribè, Kuyie nné yóó deetému becīribè, kù tu kù yóó di potému. Nè de kpéí nkè bèè ò dènnè be cuokè bá dè í nhòtè 7:10-17.

Di mpátiri náànti duó ke dòmmè

1. Kuyie nkpannèmè Isidayeeribe kó dikpààtiyuu nè yehékè yèè bè tòkénè 1-2
2. Dèè kònnè Kuyie nnè ku kàbe 3-6
3. Kuyie nhò benkemè mēbenkùmè mèè benkú Kuyie nhautémè ke bo bè deeté 7-9

¹ Di mpátiri náá nhAmoasi nàké tì nti. Amoasi do tú Tekoa eì kou nwe ke cēm̀m̀u o wũ. Kè ti Yiè nKuyie nhò benke ku náànti Isidayeeribe kpéí. Dè do ś nhOsiasi weè tɔ tikpàti Sudaa tenkè. Kè Soasi bire Sedoboammu tu Isidayeeribe kóo kpààti. Kè ti Yiè nKuyie ntì nhò nàké kè dè mmàke yebie nyèdèè, kè ketenkè né áá Osiasi nè Sodoboammu be kpàti mieke. ² Kè Amosii béi nke d̀̀: Tì Yiè nKuyie nkuù kontí Siyāš ke péú metammè Sedisademmu, kè timúti m̀̀tírí yenaacēnhò kè Kadimēeri tārì yómmè kpèti kpéí.

*Kuyie nkpannè tì Isidayeeribe nè yehékè yèè bè tòkénè
(Kuyie nkpannè tì Sidii eì kàbe)*

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀: Damaasi eì kàbe kó meyei mmèè sũũ nke tonté, n yí yóó yóu n tãátè ke bo d̀̀ò tì, bè p̀̀ntè mèè kpéí Kadaadi eì kàbe ke bè nàntè múyuo nkōme.

⁴ N yóó cũũnko muhāá mmu, kè mùu cóuté Asayeedi cīētè, mù bo cóuté Benni-Adadi kpààticīētè.

⁵ N yóó uutému Damaasi eì kó dimáticàù kékuò bèè bo de kó meyei mbiriku mieke, kékuò wèè kù baké, kè bèè bè p̀̀m̀m̀ú kékònnè Kiidi. Mí ndi Yiè nKuyie mm̀̀i béi.

(Kuyie nkpannè tì Fidisi tenkè kàbe)

⁶ De kó difōnkúò kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀̀: Kasaa eì kàbe kó meyei mmèè sũũ nke tonté n yí yóó yóu n tãátè ke bo d̀̀ò tì. Bè p̀̀m̀m̀ú mèè kpéí mbenitibè péu ke duó nhEdammu eì kàbe.

⁷ N yóó cũũnko muhāá mmu Kasaa eì mieke kè mùu cóuté sikpààticēí.

⁸ M bo kuò Asidōti eì kàbe bemou,

kédεite wèè pikú fεkpaàtìpàtìfε Asikanō εì,
kédαά n nòtè Ekunō εì kέkuo Fidisii kαβε sαμβε.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

(Kuyie nkpànnè tì Fennisii tenkè kαβε)

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Tiiri εì kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n tāāté ke bo dαò tì,
bè pĩrmú mèè kpéi mbenitibè péu
ke duó nhEdōmmu εì kαβε,
bá bè í dentení n do yε mmetaummè
mèè bo bεmbe nè be tebii be cuokè.

¹⁰ N yóó cũũnko muhãá mmu Tiiri εì miεke

kè mùu cóuté sikpààtìcēĩ.

(Kuyie nkpànnè tì Edōmmu εì kαβε)

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie nsōoté ku náaṅtì ke béi nke dò:

Edōmmu εì kαβε kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n tāāté ke bo dαò tì.
Bè bèti mèè kpéi mbe tebii Isidayεeribe
bá mesémmè í bè bo,
kè be miεke bè còú nsãã kè bè bè u medōmmè.

¹² N yóó cũũnko muhãá mmu kè mùu cóu Temaα εì

nè Bosedαα εì kó sikpààtìcēĩ.

(Kuyie nkpànnè tì Amōniibe)

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Amōniibe kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n tāāté ke bo dαò tì.
Bè pùòti mèè kpéi Kadaadi εì kó bεpəurópómbè
ke bo pεkũnne be tenkè.

¹⁴ N yóó cũũnko muhãá mmu Dabaα εì miεke

kè mùu cóuté be cēĩ sàasi mudoò kó kunōòroo miεke.
Fεfòdónfε nè kuyaakù diεkù mōnni.

¹⁵ Kè bèε pĩ nhokpààtì kóò kōnnè

kéwēnnénè sikpààtìbíio.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

2

(Kuyie nkpànnè tì Mōabu kαβε)

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Mōabu εì kαβε kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
n yí yóó yóu n tāāté ke bo dαò tì,
bè cóu mmèè kpéi nhEdōmmu kóo kpààtì kũò
kè yè cóuté fũkũfũkũ.

² N yóó cũũnko muhãá mmu

kè mùu cóuté sikpààtìcēĩ sù bo Kediyoiti.
Mōabu kαβε bo kú mudoò kó kunōòroo
nè yetātehe kó yedabuò mmiεke.

³ M bo kuo benitubè o cie páíi

kέkuo sikpààtìbíi kóò wēnnénè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

(Kuyie nkpànnè tì Sudaa kαβε)

4 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Sudaa kabe kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
 n yí yóó yóu n tãáté ke bo dɔ̀̀ tì,
 bè yete mèè kpéi n tié,
 bá bè í tũnne n kuó ke tũnne siyáàbisí kperε,
 be yembè do tũ ndè kè dè bè fétinne.

5 N yóó cũũnko muhãã mmu
 kè mùu cóúté sikpààtìcēĩ sù bo Sedisademmu.
(Kuyie nkpànnè ti Isidayεεribe)

6 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
 Isidayεεribe kó meyei mmeè sũũ nke tonté,
 n yí yóó yóu n tãáté ke bo dɔ̀̀ tì.
 Bè fiiti mèè kpéi mbenitisààbè
 ke cɔ̀̀ idíítí bè í yietí mèè kpéi mbe bàà,
 ke ɔ̀̀ fité ocĩri tineùtì mehãnnímè mēmáà kó dibànni kpéi.

7 Ke naù beçĩribè ke tĩntí be yɔ̀ mutáá
 bá bè ɔ̀̀ í nkènté beçĩribè kpeti kubeéndieku,
 cice nè debire kè bè wē nhonitipòkù
 ke caàri n yètìrì.

8 Bè fèkù tìi yààtì beçĩribè borè
 bè í yietí mèè kpéi mbe bàà,
 bè ti mpitírí be bɔ̀kè kó yetuo miεke,
 ke yɔ̀ mbè fèke mèè naà mbeçĩribè borè.

9 Di yému mú kùòmè Amōriibe
 bèè okùmè do mannè detie ndierè
 kè bè kpeñni kè m bè uuténè be cīē nnè be be.

10 Dende kó difɔ̀nkúò,
 di báa yè mmũ do di dènnenímè Esibiti
 ké ndi tɔ̀ dikpáà miεke ke dò yebie nsipísìnàà
 kè di me ntiεke Amōriibe èl.

11 De kó difɔ̀nkúò
 kè nh ãnnè m pããnáàntì náam̀bè di cuokè
 kètãnké di cuokè bèè yó ncáá nkétú n kabe.
 Yàà n soummu? Díndi Isidayεεribe n di békúmu.

12 Dè dòmme kè di niinko menaà,
 bèè cáá nke tú n kabe ke í dò nke mmè yɔ̀?
 Ke paanko m pããnáàntì náam̀bè,
 bá bè ténke í náá m pããnáàntì.

13 Nè de kpéi
 n yóó di nantemu páíi kéũtire
 tenaasãntè tèè tɔ̀ decéérè tè ɔ̀̀ na kè dè ndòmme.

14 Bá wèè nɔ̀ mmuceé nhò báa na kéyenté.
 Muwērímú yiè mme mbáa na kébenke o wērímú.
 Okɔ̀mbòteu me mbáa na kédεεté omáà.

15 Bè bo kuɔ̀ otãnnuɔ̀nti,
 wèè nɔ̀ mmuceé ò báa na kéyenté.
 Osãndèètì me mbáa na kécokénè o sãntè kédεεté omáà.

16 Okɔ̀mbòteu mómumu
 bo coké de yiè difɔ̀kperì.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî béi.

3

Kuyie ncaummè ku kabe Isidayeribe

¹ Díndi Isidayeribe kénténè mí ndi Yiè nKuyie ndi náá ntì, díndi n dènnení bè Esibiti:

² Ibotí iməu miéke n tãáté dímbé,
dèè te kè n yóó yṹs ndi to
meyei ndi dɔəri mɛ̀è kó dimàà kpéi.

Kuyie mpãánaànti náàntò báá na ke í mbéi Kuyie nhò nàké ti

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Kè benitibè bèdébè í wɛ̀nné dinùù
bè bo nneíá?

⁴ Dicìricìri òò í nhũnte kutúúkù miéke
ke í yà dì bo pĩ ndè.
Dicìricìribii báá kuó nkutādènkù miéke
ke í pĩ mmùmamù.

⁵ Tenòtè í yóó sánté kéta ticùtì miéke
ke í yà mudì.

Timátì í yóó sánté kètãũ
kè dèmarè í na ti miéke.

⁶ Ditãteheù bo kuó ndihèi miéke kè kufōwáá
mbáá pĩ mbenitibàà?

Meyei mbo tuàkení diheì mari
kè ti Yiè nKuyie nyí mè duónnàà?

⁷ Mí ndi Yiè nKuyie nhòò í ndòò timatì ke í keté ke duó nkè m pãánaànti náam̀bè tì nàké.

⁸ Kè dicìricìri ũnte
we mbo yĩ kufōwáá nyí ò pĩ?
Kè ti Yiè nKuyie nyĩ: Béi!

We mbo ncíéké ke báá béi nku pãánaànti?

Kuyie nnàkémè Sammarii èi yóó pòntemè

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Pĩékénè Asidoti kó sikipàtìcèĩ nè Esibiti kpəsi,
kéduó nkè bèe tíí nSammarii tãrè ìnkè,
kéyà dikònkònni dìi bo o miéke
nè be fěũnko mɛ̀è botí betòbè.

¹⁰ Sammarii èi kabe í dɔəri dèè síé,
bè dòrimu
ke yoti be kpàtìcèĩ miéke bè fèke dè.

Mí ndi Yiè nKuyie, mmî me nyě.

¹¹ Nè de kpéi ndi dootitòbè yóó di cētinnemu
képònte di wɛ̀rímú
kéhéi dèè bo di kpàtìcèĩ miéke.

Isidayeribe bèè bo Sammarii be kó medetímè bo nyóù

¹² Dicìricìri òò pĩ nfepièfè
kòo pecènti fietè mɛ̀è botí yekpàà nyoo ditoò kũnni,
n yóó me ndeeté Isidayeribe bèè bo Sammarii
ke kari yekàrè dieyè ìnkè yoo de tãĩ mbìè.

Kuyie ncaummè Betēdi èi kabe

13 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie Mpaƙeɗaa mî bēi nke tú:
Náké Sakabu yaàbí ke tú:

14 N yē nde yiè

m bo yūó nyIsidayeeriɓe to be yei nkpéi.

M bo íté kécómmú
kérante yewūštòrè yèè bo Betēdi,
ke bóké ye kó yebàkè
ké yè buó nketenkè.

15 M bo puɔ mbe cēī

bè ɔ nhā sì diyōð nè bè ɔ nhā sì dipaà,
sì dāri yepāpānì nkó tisāti,
kébuó nsicēdiēsì.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî bēi.

4*Kuyie nkpānnèmè Sammarii kó benitipòbè*

1 Mēmme ti Yiè nKuyie mbéimmè ke tú:

Díndi Sammarii èi kó tinitipòti
tì dùnne Basā èi kó inaani tēmè,
dínni bèè yo mbesénnibè kperɛ,
ke fēūnko becīribè,
díndi bèè nàá ndi daabè ke tú,
bè ndi duò nkè di yò,
kénténè kékeè.

2 Mí ndi Yiè nKuyie n dò mpái pái nwe kè mî bēi,
de yiè kpaanímu

kè bè bo di tōnné iyīmpie ndieyi
kétōnné isānpòì di kó iyaàbí
ke dí deɛ kédenne diməu.

3 Di bo yie iduotí kó mēfiè dimáà dimáà,
bá wè kòò nwetí o ìkè,
bè bo di kei nke dí dee nhEsiməɔ tārì ñnkè.
Mí ndi Yiè nKuyie mmî bēi.

Mubáammu tetirè kōmu

4 Kè Kuyie mbéi nke dò:

Tū nkətenè Betēdi kédəð meyei,
kətenè Kidikaadi kédəke dəð meyei.

Fiénè di wūó dikūnweñni sèi,
diyè tāānni yiè

kédəite di məke dèè kó dimáà miəke
dèè tu depííndè ké n duó.

5 Cōunnè disānni kó yepārè
yèè kəkénè mutie mùu muuti,

ikúnè yepārè kó dikàtìrì

ke yé díndi Isidayeeriɓe di me ndómè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmî bēi.

Isidayeeriɓe to kpeñnimè

⁶ Mɛmɛ kɛ ti Yiɛ nKuyie mbɛi nkɛ dɔ:
Mí ndi Yiɛ nKuyie mî di bɔntɛ dikɔnni,
mî duɔ nkɛ di pàa tidiiti sihekɛsí simɔu miɛkɛ,
nɛ mɛmɛ bá di í wɛtɛní m borɛ.

⁷ Mî duɔ nkɛ fetɔafɛ dɔntɛ tidiiti betããbɛ bɛtããti,
mî duɔ nkɛ fɛ ãñ ni di nhɛi kɛsoó nditeri,
kɛnniu ku mpaku kɛ kutɛkù kó tidiiti kpɛi.

⁸ Yɛhekɛ yɛdɛɛ yoo yɛtããti ní bo nhããnnɛ sinɛyɛi
kɛ kɔri dihɛi dimáa miɛkɛ kɛ bo pɛtɛ mɛniɛ nkɛyã,
bɛ mɛ mbáa pɛtɛ kɛyã kɛnsànnɛ.

Nɛ mɛmɛ di mɛ nyí wɛtɛní m borɛ.
Mí ndi Yiɛ nKuyie mmî tì ndi dɛnni.

⁹ Mî duɔ nkɛ tidiiti fãũ ndɛpaa
nkɛ fetùrífɛ tì pî,
kɛ fɛcofɛ cáákɛ di pɛnnɛ nɛ titebiiti.
Nɛ mɛmɛ di í wɛtɛní m borɛ.
Mí ndi Yiɛ nKuyie mmî tì ndi dɛnni.

¹⁰ Kɛ n duɔ nkɛ di wũã muɔkɛ kɛ ku,
Esibiti kɔbɛ kpɛyi do kumɛ,
kɛ duɔ nkɛ bɛ kùɔ di kó bɛdapàmbɛ mudoò miɛkɛ
kɛ pîrímú di sɛi,
kɛ bɛɛ ku di kó dihããpɔnkari kɛ bɛ nóú dàtínnɛ.
Nɛ mɛmɛ di í wɛtɛní m borɛ.
Mí ndi Yiɛ nKuyie mmî tì ndi dɛnni.

¹¹ Kɛ di dɛítɛ
n do dɛítɛ mɛɛ botí Sodɔmmu nɛ Komɔɔ,
kɛ di yɛntɛ tɛcɛtɛ ð ncóú
kɛ bɛɛ pũtɛ mɛɛ botí kudakɛmpùu.
Nɛ mɛmɛ di í wɛtɛní m borɛ.
Mí ndi Yiɛ nKuyie mmî tì ndi dɛnni.

¹² N yóó mɛ ndi dɔò díndi Isidayɛribɛ,
kɛ n yóó di dɔò mɛmɛ,
tũntɛnɛ dimáa kɛ ti máútɛ mí nnɛ díndi.

¹³ Ti Yiɛ nKuyie nkuù dɔò yɛtãrɛ kɛ ãnnɛ kuyaa kù,
kɛ náa mbenitibɛ kù dɔ kédɔò tì,
kuù ãñ ceetɛ kuwenniku kɛ dɛɛ naá ndibiinnì,
kù cɛnti yɛtãrɛ yómmɛ mɛmɛ,
kuù yɛtìri tu Mpakɛdaa.

5

Kuyie mpããnáãnti náãntò saute fɛɛ sáútifɛ Isidayɛribɛ kpɛi

¹ Kɛ Kuyie mpããnáãnti náãntò bɛi nkɛ dɔ: Díndi Isidayɛribɛ kɛntɛnɛ fɛsáútifɛ n saute fɛ
di kpɛi.

² Isidayɛribɛ tu dɛsapùmbirɛ ndɛ
kɛ do kɛ duɔ
kɛ cããnko kɛ dɔ ndɛ kù,

wèè borè í nhò í bo.

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Isidayeribe ekè mièke
dì kó behããpòmbè do bo tekòupíítè,
bè ténke báá pèééte tekòutè (100).
Bèè do bo tekòutè (1000),
bè ténke báá pèééte tepíítè.

Isidayeribe dòmmè kétããté Kuyie kénfòù

⁴ Mí ndi Yiè nKuyie mmî di náá ndíndi Isidayeribe ke tú:
N wammúnè kè dèe yie nkè di nfòù.

⁵ Dè nè í tú n yè ndi kòte Betèedi
ke n tú di n wanti
Betèedi yóó dɔ̀únkomu,
di me mbáá kòte Kidikaadi
bè yóó ò pòntemu,
di bá ntú di bo kòte Bèrisebaa.

⁶ N wammúnè mí ndi Yiè nKuyie,
kè dèe yie nkè di nfòù,
kè dè í dò mmemme muhãã mbo cútóo
ke dí do díndi Sosefu yaábí,
de yiè mme nyí bo Betèedi wèè bo na ke mù kù.

⁷ Di yónkúnne tibeénti nti,
di í bekù kè dè sié.

⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmî dòò siwãã,
mî ã ceete keyensò̀̀kè
kè dèe naá ndiwennécànnì,
mî ã tí ndàméèrì kó menie
nké mè yaatóo ketenkè.
Mî tu di Yiè nKuyie.

⁹ Mî ã duó nkè bèe pònte onìti kperì,
kéta o cèkpetè kéhéi o kperè.

¹⁰ Di nímmu wèè bekùnè timóm̃m̃nti,
di í dó wèè nàá ntimóm̃m̃nti.

¹¹ Di fèũnko mèè kpéi mbec̃ribè
ke duó nkè bè di dokì dididèi m̀̀nnì.
Nè de kpéi di í tati sicēsà̀̀sì
di maá s̀̀ nè yetásà̀̀yè,
di me nyí yóó yà fínyĩ kó detie ndi fííkú dè kó menaà.

¹² N yému di caàrimè m̀̀mè,
di yèi nyí sénnì,
díndi bèè fèũnko bèè í cààrè mùmamù
ke còú ticuuti tibeénti mièke,
bá di í kommu bec̃ribè.

¹³ Dèè kpéi nte yemòrè yèiyè yie mmièke
kàa bo nc̃ékémè t̃ũ.

Kuyie mpããnáãnti náãntò yáúkùnnemè benìtìbè k̀̀nti

14 Kè Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò b́ei nke d̀: Wammúnè mesàà nke yóu meyei, nkè d̀e yie nkè di nf̀ò, memme Mpakɛdaa m bo ndi bonèmè ke ndònnè n di náammè.

15 Nníinnè meyei kédake mesàà, t̀ntenè tibeéntì kémbekù dè bèkúmè, kè d̀e yie nkè Mpakɛdaa kuó mmesémmè Sosefu yaàbí ì kpaá.

16 Nte Mpakɛdaa, Kuyie nkùù baké demou kù tu mù, kù tu isáútì bo dátínné dihèi dimou mieke, benitibè bo nkuò ntipítì timou ke tú: Eeyoo! Eeyoo! Kè bè ñyu deṗaa nyembè kè bè bo kari mukũũ. Benitibè bo nwanti bèè nò mmukúdabònkòmmù. 17 Yekúdabùò mbo dátínné deṗaa ndemou mieke ke yé n yóó di síékémè, mí ndi Yiè nKuyie mmũ b́ei.

Kuyie nkó diyè yó ndòmmè

18 Kè ti Yiè nKuyie mb́ei nke d̀: Di bo yà díndi bèè bàà n kó diyè, di yèmmè dò nde kó diyè yóó di t̀nní ba? Dì yó ntú dibìnnì ndi, di í yó ntú kuwenniku.

19 De kó diyè kpeṗe yó ndònnè onitì wèè cokù wenwe dicìricìrì ke conè kumuntonkù, ke kò nke ta o c̀tètè, ke ìkú kumarí kè f̀wààfè ò d̀nté.

20 Di yèmmè bá ndò nKuyie nkó diyè yó ntú kuwenniku kpeṗi, di yó ntú dibìnnì ndi.

Kuyie nyí dómè bè nkù d̀únnè memantímè

21 Kè ti Yiè nKuyie mb́ei nke d̀: M p̀emmu di kó mubáammu, n dè s̀nkèrimu, n t̀nke í d́o kékeè di t̀rè di tiku yè kó kunóú.

22 N yí d́o di n feu ì wũḡ ke tuò nè di m p̀ā nyèè p̀āṗè. Yenaadakè mekùò nkpeye di n feu yè, n yí dè wùó!

23 Dí f̀utenè m borè, kutoweku di wékí kù ke tú iyie, n yí d́o kékeè di kutidùùtì kó yedabùò.

24 N d́o tibeéntì sààtì t̀i mbo di cuokè, ke p̀ũ̀ mmenie nkòme, kéndò ndinébòrì ò ndòmmè, ke báá kũũ.

²⁵ Isidayεεribε di do n feumu iwũõ yεbie nsipísìnàà di do dòò yè dikpàà miεkaà? ²⁶ Di do dòò dibəò Məðəki nè Defāā kó tεwātè nte ké ndè bàá.
²⁷ Dεε te kè n yóó di dennε
 κε dí pεε mBabidənni,
 mí ndi Yiè nKuyie mmí nwèè yètìrì tu Mpakεdaa mî búi.

6

Kuyie nkprànnè tì Siyōō kəbe

¹ Mεm̄mε kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:
 Di bo yà dín̄di bèè kàri bètèi Siyōō εi miεke,
 bèè tá bεmáà Sammarii tārè ĩnkè,
 dín̄di bèè yèmmè dò ndi tú bεketibè ibotí tεi miεke,
 Isidayεεribε cokóo dí borè yáàba?

² Kətenè Kandee káyà
 kè di dèè mεmmε di kəte Amati diheidiè,
 kəpēēté kékəte Kati Fidisitēēβε εi,
 di yèmmè dò ndi pēētému de kó yεkpààtìyòà?
 Di kó dikpààtìyuu pēētému bε kpeyaà?

³ Di yèmmè dò ndi dètinkomu mεyεi,
 di né í yé ke dò ndi yūōnní kuyonku nku di cuokè.

⁴ Dín̄di bèè duó yedúò sààyè

bè dòò yè nè yεpápán̄i,
 ke yaa nyaa ndi kàrè ĩnkè,
 ke cáá nyεpedakè nè yanaadabe,

⁵ ke diè, nke wékíi mēdiè, nke bie ntikùtìdùùtì
 ke tekíi Dafiti ke dəəri tikùtìdùùtì.

⁶ Ke yō mmenaa nnè ibòòke pēkùyi

ke pe mmeκəsààmè

bá di í yīèkù mεyεi

mmèè doti Sosεfu yaàbí ĩnkè.

⁷ Dεε kpréi nte kè bè bo di p̄i ndi mmònni
 ke di níi ntidaatì kó fεnafε ìikè ke di kònnè,
 de mònni kè metuò nkó yεbaa ndeè.

Kuyie nnàkémè kù yóó pəntemè Sammarii

⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbúi nképarikè nè ku yètìrì ke dò:

Mí nKuyie Mpakεdaa mî búi nke tú:

M pèmmu Isidayεεribε kó dikpààtìyuu kó tεfentè

n yí dó kénwúó mbe kpààtìcēi,

n yóó deitemu n nàùtè de kó diheì ĩnkè

kè bèè di pənte.

⁹ Bá kè benitibè sùó nteçīètè matè miεke tεpítè de kó diheì miεke bè bo kú. ¹⁰ Kè dè dò nhòmòu yenté tεçīètè matè miεke kufāā, nkòo tebite kətení ke bo tə bεçírìbè kécóu, koò beké ke yī: Ómòu kpaáamu kenke kufāā miεke a boràà? Ó bo ò tēñné ke dò: ʒò! Kòò yèkìi tenòùtè ke dò: Yé yé yé báá búi, dè í dò nkéyú ti Yiè nKuyie nyètìrì di mmònni.

¹¹ Ti Yiè nKuyie nkùù baké

kè kùu b́ei nke tú kù bo poté tēcēdiētè
kè tēe do ḱeyoure youre,
kè tesámpótè páá iyie.

Di bá mpòtìnè di wērímú

¹² Sisēī í cokù tipètì ìnkè,
bè í duònè inààke dàméèrì miēke.
Kè d́indi né cèètè tibeéntì kè tì tiike
ke naá mmedòmmè ke yē ntóróó ke dòntenè diyīēnnì.

¹³ Kè di yèmmè naatinè Dodebaa èi * kè di pòtì ke tú: Nè ti kó muwērímú mmu ti fietemè Kadinaimmu èi † Diyènnì dèè benkú muwērímú, Tenketé 14:5 bè nàámmu de kóó Karinaimmu kpéi. ¹⁴ Dèè te mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa kè n yóó duó nkè ibotí tēi kàbēe di fēū nkétúóté Debo-Amati èi kénto kētuakēnè Adaba kó kukó.

7

Kuyie mbenkemè Amōssi fēcofe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke mēbenkùmè mamè, kè n yà fēcofe dàtínnémè ke dò ndiwetirì ke ś mbè kēī okpààtì sámmútì kè tì bo ke d́o ḱepuku. ² Kè fēcofēe déútóo timútì kéndó kè tì dèè kè n kuónko ke d̀: Áú! Ti Yiè nKuyie nti kuó mmesémmè kè mēè d̀ake Sakabu kó kufuku í sū bè í yó nkpaá. ³ Kè ti Yiè nKuyie nceete ku yèmmè ke b́ei nke d̀: Dè í yóó tuàkení.

Kuyie nyè ke benkemè Amōssi muhāá

⁴ Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke muhāá, kè mù ỳnì kè mùu cóúté ketenkè miēke kó menie, kè mē sū̀toó, kè dēpaa ncóútóo. ⁵ Kè n kuónko ke d̀: Áú! Ti Yiè nKuyie nti kuó mmesémmè kè mēè d̀ake Sakabu kó kufuku í sū kù bá nkpaá. ⁶ Kè ti Yiè nKuyie nceete ku yèmmè ke b́ei nke d̀: Dende múnke í yóó tuàkení.

Kuyie mbenkemè Amōssi kuhāũ kùu càátí dibierímínnì

⁷ Kè n yà ti Yiè nKuyie nkè kù còmmú kuduotí makù ìnkè ke pikú kuhāũ kè kù càátí dibierímínnì. ⁸ Kè kù m beke ke d̀: Amōssi a yà ba? Kè n d̀: N yà kuhāũ kùu càátí dibierímínnì. Kè kù d̀: N yóó tāũ kuhāũ nku kùu càátí dibierímínnì n kàbe Isidayēeribe ìnkè ḱeyà kè bè sié. N ténke í yóó bè ćiē, mbìtì!

⁹ Isaki yaàbí kó yewū̀st̀rè bo d̀únko,
kè Isidayēeribe kó yet̀rèe naá ntidobontì.

Kè n còmmú nè disiè ḱewetínnè Sedoboammu ćiētè.

Amasia nè Amōssi bè pètemè kè bèe beti Amōssi Betēedi

¹⁰ Mḕmme kè Amasia ikuó nìùtì tō nkè bèe náké Isidayēeribe kóo kpààtì Sedoboammu ke d̀: Amōssi d́o kè da b̀mmu kàa ténke bá ntú Isidayēeribe kóo kpààtì. Ti í d́o kényo ò nàà ntì. ¹¹ Ò nàá nke tú:

F́́ nSedoboammu a bo kú mudoò miēke
kè bèe ṕimmú Isidayēeribe
kékònnè dedétirè.

¹² Mḕmme kè Amasiaa náké Amōssi ke d̀: Oyuwúòntì f́́! Kò nSudaa tenkè ḱennáá nKuyie mpā̀nā̀antì ke péúnè mudii. ¹³ A ténke bá mbo die mBetēedi kénáá nKuyie mpā̀nā̀antì ke ý okpààtì kó ditònnì ndimè, tekpààtìćiētè kperi ndi.

* **6:13** Dodebaa èi: Dodebaa èi benkú ke tú: Detetirè nde. † **6:13** Kadinaimmu èi: Kè Kadinaimmu kperi benkú ke tú:

¹⁴ Kè Amṓsii ò tēnné ke d̀̀: N do í tú ti Yiè nKuyie mpããnáànti náàntò, n keté ke do í tú Kuyie mpããnáànti náam̀̀bè kó kufuku kou. N do tú onaacēnti nwe ke fiiku d̄etie mbè tu d̀̀ sikomṓ. ¹⁵ N do cēm̀̀m̀̀ú n wũṓ nyi, kè ti Yiè nKuyie nni nyú ke n náké ke d̀̀: K̄ote kénáké n n̄itibè Isidayeeriḃe m pããnáànti, ¹⁶ di m̀̀m̀̀nn̄i ḱénté ti Yiè nKuyie ntu n da náké t̀̀: F̄́ṓ nwèè tu m bá nnáá nKuyie mpããnáànti Isidayeeriḃe kpéí, ke tú m bá nnáá nyIsaki yaabí n kó tiyēinnáànti. ¹⁷ Nè de kpéí ti Yiè nKuyie ntu:

a pok̀̀u bo ȳ́i onitipòk̀̀u wèè d̄outi d̄outinè benitidaabè
kè b̀̀è nhò d̄outinè kup̀̀iti dihei mieke,
kè b̀̀èe kuṓ a bí
initidaaì n̄è initipò̀̀i mudoò mieke,
kéberí a tenkè ke totí,
kè b̀̀è da kuṓ bet̀̀abè tenkè b̀̀è í tũ ndè Kuyie,
kép̄́imm̀̀ú Isidayeeriḃe kék̀̀onnè dedétirè * d̀̀onninkonè onitipòk̀̀u wèè yóu o d̄ou ke d̄outi
d̄outinè benitidaabè.

8

Kuyie mbenkemè Amṓsi kuhonku kùù ã yetebe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke kuhonku kè kù piéké yetebe yèè bi. ² Kè kù m beke ke d̀̀: Amṓsi a yà ba? Kè n d̀̀: N yà kuhonku nè yetebe yèè bi. Kè kù n náké ke d̀̀:

N n̄itibè Isidayeeriḃe bim̄u,
b̀̀è deèm̀̀u m̀̀nn̄i dii t̀̀ùðke,
n t́enkè í yóó b̀̀è c̄íé.

³ De yiè iyie nỳ̀i diè ntekr̀̀à̀̀t̄ic̄íè̀̀tè mieke
ì bo naá nyekúdab̀̀uò,
kè beçirib̀̀èe sũũ nkéncóú cóú tip̀̀it̄i tim̄u,
tináànti í yó mbo de yiè.
Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i b̀̀éi.

Kuyie nkpànnèmè b̀̀è c̄i m̄bet̀̀abè ke yo m̄be k̄pere

⁴ Kè ti Yiè nKuyie mb̀̀éi nke d̀̀:

D̄́indi b̀̀èè f̄éũnko beçirib̀̀è
ke d̀̀ó kédèè besénn̄ib̀̀è,
ḱénténè ḱékeè.

⁵ D̄́indi b̀̀èè ò nnáá nke tú,
ot̀̀ánk̀̀u p̀̀anwè kó dibann̄i m̀̀onnè ḱép̄̀è̀̀tè
kè t̀̀i f̄íté ti diiti,
teom̀̀p̀̀utèe m̀̀onnè ḱép̄̀è̀̀tè
kè t̀̀i óóté ti buṓ ḱécũũnn̄i tidiiti,
ḱéyaate sibièpeé, ḱéyíé id̄ítí,
ḱéyaate c̄idóò kó kucéé̀̀k̀̀u.

⁶ Ke do m̄beçirib̀̀è,
ke fiiti besénn̄ib̀̀è tinè̀ut̄i meh̄ann̄imè m̀̀emáà kó dibànn̄i kpéí,
ke fiitinè tiyof̀̀ut̄i benitib̀̀è.

⁷ M̄em̄me kè ti Yiè nKuyie mb̀̀éi nképarikè ke d̀̀:

Mí ndi Yiè nKuyie m b́im̄mu ke tú:

Nè Isidayeeriḃe kó tefentè kpéí
n yí yóó yè m̄be d̀̀à̀̀r̄imè mamè.

⁸ Nè de kpéí ketenkè bo aá,

* **7:17** Kuyie nkuù kpànnè ku n̄itibè Isidayeeriḃe ke

bèè bo ke miεke kè bèe kəmmú yekúdabùò,
ketenkè bo íténí kédoroo menie
nhṓ ta Esibiti kó kukó nNiiri ké yīmè.

⁹ De kó diyie,
diyie bo ta kuyie ncuokè
dè bo naá nkeyènkè kuyie ncuokè.
Mí ndi Yiè nKuyie mmû béi.

¹⁰ Di baa mbo naá nyekúdabùò,
nkè di yie nnaá nyisáútì,
benìtibè bεmṓu bo dáátí tifṓtṓnti
kékuó meyùbii,
kutenkù kumṓu benìtibè bo nkuò,
wèè mṓke debire demáà dè ṓṓ kú kòò nkuòmmè.
De kó dihei borime bo tiike medòmmè kṓme.

Kuyie nnáànti kó dikònni nè ti kó sinéyēi yóó pīmmè benìtibè

¹¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
De yiè kpaanímu
kè m bo duó nkè dikònni nè sinéyēi kè dèe tanní.
Dè í tú dikònni dù ṓṓ da pī nkàa di mucie
nè sinéyēi sù ṓṓ da pī nkàa yà menie.
N náànti kó dikònni ndi nè ti kó sinéyēi.

¹² Benìtibè bo nhàrì tipíti timṓu,
kubakù youú nè kucàñku,
diyie yie kèè bíékè nè dì taà kèè bíékè,
ke wanti ke bo keè n náànti bè me mbáá tì pèté.

¹³ De yiè besapùnsáátibè nè bedapùnsáátibè
bè bo móténè sinéyēi.

¹⁴ Bèè kó dimàà pàrikunè
tebṓtenkaanitè tèè bo Sammarii
nè Danni kṓbe kó dibṓò nè Beerisebaa kó ditònni,
bè bo do bá bè ténke báá íté bitì!

9

Kuyie nnàkéme kù yóó pəntemè bè kù maá tèè cītè

¹ Kè n yà ti Yiè nKuyie
kè kù còmmú diwūṓtònni ñnkè ke náá nke tú:
Poté yesāñkè kó yeteitiyè kè yebòrèe sāntè,
ke wérí kéduoní be yṓ ñnkè kè bèè kpaá
kè m bè kùṓ nè disiè,
òmṓu í yó mbo wèè bo coké kéyenté
òmṓu me nyí yóó na késəri kécooté.

² Kè bè ta ketenkè m bo bè dèitení,
kè bè dèke keñkè m bo bè cūñní.

³ Kè bè dèke Kadimēedi tārì ke sòri
m̀ bè wammú ké bè sàtení,

kè bè me nta dàméèrì fūṓ ke sòri
n duó nkè dàméèrì kó musimmù mbè dəmmù.

⁴ Kè bè duó mbemáà be dootitəbè ke bo naá ntidaatì,
n duó nkè bè mbè feu de bíékè.

N n̄nf̄e yóo mbomu be ñnkè
dè nè í tú kè m̄ bè d̄d̄ri mesàà,
n yó mbè d̄d̄ri meyei mme.

⁵ Kè ti Yiè nKuyie Mpakɛdaa
kàáké kèè tenkè o nómbii kè s̄ant̄emu,
kè ben̄it̄ibè bèè kè bo kè bèe k̄ommú yekúdabùò,
kè kù kàáké ketenkè kèe íténí kédoroo
menie nh̄ōō ta Esibiti kó kukó nNiidi kénȳimè.

⁶ Kuyie nc̄f̄ètè bo keñnkè nke,
kè te ành̄ankù còm̄mú ketenkè.
Kuù ò̄ yú d̄am̄èr̄i kó menie
nke mè yaaténí ketenkè.
Kuù yèt̄ir̄i tu ti Yiè nKuyie.

Kuyie nyóó bekénèmè beyeibe

⁷ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̄ò:
D̄indi Isidaȳeribe
mí ndi wúómmè di í p̄ēēt̄é Kuusi èi k̄abe.
M̄i di d̄enn̄en̄í Esibiti,
kè m̄i d̄enn̄en̄í Fidisit̄ē̄be Kafut̄ō,
ke d̄enn̄en̄í Asidii k̄abe Kiidi.

⁸ Mí ndi Yiè nKuyie
n wúómmu Isidaȳeribe kp̄ààtiyuu càkemè
ke yóo di kùò páíi kè di k̄am̄e deè ketenkè ñnkè.
N né í yóo deè Sak̄abu yaàbí im̄ou.
Mí nKuyie mm̄i b̄éi.

⁹ Mí nKuyie Mpakɛdaa
n yóo duó nkè ibotí t̄ei m̄èr̄èmu Isidaȳeribe,
bè ò̄ m̄èr̄è mèè botí tidiiti
k̄ebate m̄ebii nn̄è tifùt̄i.
Bá m̄ebii mm̄amè báá do ketenkè.

¹⁰ N kó ben̄it̄ibè bèè cààr̄è,
bèè n̄àá nke tú:
Meyei nyí yóo ti t̄ónn̄è,
meyei nyí yóo ti kàáké
bè yóo kù mudoò miεke nke.

Kuyie nnàkémè kù yóo w̄ēte k̄éim̄mè Isidaȳeribe

¹¹ M̄em̄me kè Kuyie mbéi nke d̄ò:
De yiè m bo í nDafiti kó difii d̄iì d̄ó k̄édo,
k̄é̄t̄ín̄é iyie k̄éi nyiduoṭí,
m bo w̄ēte k̄émaá Dafiti c̄f̄èt̄è t̄è do d̄omm̄è.

¹² Kè Isidaȳeribe w̄ēte k̄étieke Ed̄om̄mu tenkè
nè ibotí t̄ei ìi do tú n kp̄eyi i k̄ake.
Mí nKuyie mm̄i b̄éi nke yóo d̄è d̄ò.

¹³ Kè Kuyie mbéi nke d̄ò:
De yiè k̄er̄ín̄ímu
kè yiè nn̄í bo nd̄ot̄i ke b̄oti
k̄òo t̄àù ò t̄ū nke d̄èit̄i tidiiti.
Kè yiè nn̄í mb̄oti d̄etie

nkòo tǎ̀u ò tũ nke tǎ̀ũti yetebe.

De yiè fínyĩ kó menàà mbo mpũđ nyetǎ̀rè ìnkè,

kè sitǎ̀á simǎuu sǎ̀áke.

¹⁴De yiè m bo wēte kécónné

n nìtibè Isidayeeribe be fǎ̀tè

kè bèe wēte kémaá be ekè yèè do pùǎ kémbo,

kénfiiku fínyĩ kó detie

ke yè nde naà ke fiiku detie mbe pénnè

kéntǎ̀ũ de be.

¹⁵M bo wēte ké bè fíi

mbe tenkè n do bè duó nkè,

bá òmǎ̀u ténke báá bè uuté.

Mí nKuyie mmìi bè te kè mîi búi.

Abudiasì Di mpátiri tɔ tì náàntì

Abudiasì pátiri kó tináàntì náá mbè kpànnè tì nti Edɔmmu kàbe, bè wùó mmèè botí Isidayeeribe. Edɔmmu èi kàbe do tú Esayuu kó iyaábí nyi. Kè Isidayeeribe tu Sakɔbu yaábí.

Sedisadɛmmu do dii m̀nni kè Edɔmmu kàbe ndaúmu, kédíinnè Sedisadɛmmu kó mudorimù kéta be èi kétúóké be kperè. Kè Abudiasì d̀ Kuyie mbo bè poté kèwènnénè yehèkè tɛyè yèè do í d̀ Isidayeeribe.

Di mpátiri náàntì duó ke d̀mmè

1. Kuyie nyóó potémè Edɔmmu èi kàbe 1-9
2. M̀ù te kè meyi mbe do 10-14
3. Edɔmmu èi kàbe yóó nd̀mmè ti Yiè nKuyie nkó diyè 15-21

Ti Yiè nKuyie nnàké tì Edɔmmu èi kàbe kpéi

- ¹ Nte ti Yiè nKuyie mbenke tì Abudiasì Edɔmmu èi kpéi nk̀o tì béi nke d̀:

Ti Yiè nKuyie nkuù t̀nni ku kóo t̀nti ibotí cuokè
kè tì kèè ò náammè ke tú:

Báátínè kè tí do Edɔmmu èi kàbe mudoò.

² Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i tu:

díndi Edɔmmu èi kàbe n yóó di kék̀nnemu ibotí t̀i l̀kè,

kè ì di cè nke di senkèrì mediè.

³ Tefentè t̀è di deuté kè di náá nke tú:

We mbo na ke tì denneni yetārè fiè

nke tì b̀nténì ketenkè?

Di né í yé ke d̀ ndi kó tefentè tentè di fétinkomu.

⁴ Bá kè di dèke kè̀nkè itúúkè kōme,

ke ceé ndi ỳnti siwãã cuokè,

m bo di b̀nténì.

Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i béi.

⁵ Kè beyóóbè k̀tení keyènkè ke di do

bè b̀ tɔ bè d̀ m̀èè botí nku.

Bèè t̀ũ yetebe kè bè ta di paku,

bè báá t̀ũ ke yákè dèmarè.

⁶ Bè yóó di kutimu díndi Edɔmmu èi kàbe,

késote di s̀ri t̀i kpàti.

⁷ Bè yóó di betimu ke káá ndi temm̀nku.

Nè bè di do yè ndi naati bè di ciitèmu ke di na.

Nè bè di do wè nke yo mbèè di keù yef̀tè.

Bè náammu ke tú di yèmmè í bo.

⁸ Mí nKuyie mm̀i béi nke tú:

De yiè bo tuoke dii yiè,

m bo ku Edɔmmu èi kàbe kó mecii nyembè,

bá m báá súó nhEdɔmmu tārè ìnkè mecii nyiè m bá òmáà.

⁹ Díndi Temaà èi kó bekpà̀tiebe,

di k̀nti bo aá de yiè,

nè de kpéi mbè bo ku Edɔmmu tārè ìnkè kàbe, bemou ké bè dèè.

Isidayeeribe do bomè meyencaàrimè mièke kè dèe narike Edɔmmiibe

10 Di pɛi nkuyonku nku di tebii Sakabu bí cuokè,
kè ifei yóó di pĩ,
nkè di dootitabè di kuɔ,
kè dèe deè sãã.

11 Bɛ dootitabè do kàteni dii mǎnni,
kémpii mbe kó behããpòmbè,
kè di búútóomu kè bekpákpàribèe ta bɛ ei
kétãã tété Sedisadɛmmu kó tikpàti kpéi,
nke di pètinke né mbè wèñnèmu.

12 Di do í dò ndi kabe bo dii mǎnni meyeñcaàrimè mieke dè ndi naati,
di do í dò nkényãnkú meyei ndo mǎè kpéi nSudaa kabe.
Bɛ kó meyeñcaàrimè mǎè báá naá ndi kó mudaá.

13 Di do í dò nkéta n nìtìbè èi,
bè bo dii mǎnni meyeñcaàrimè mieke,
di do í dò nkénwúó mbè domè kè dè di naati,
di mɛ ndo í dò nkétúóké bɛ kpàti bè bè pǎnte dii mǎnni.

14 Di do í dò nkéoke icyàtii,
kékuɔ bèè cooti ke bo yenté,
di do í dò nké bè pĩrmú bè bo dii mǎnni meyeñcaàrimè mieke,
kéduó mbe dootitabè.

15 Mí ndi Yiè nKuyie n yóó bekénè dii yiè yebotè di duunnímu,
díndi Edɛmmu kabe di dǎmè betabè n yóó mɛ ndi dǎò,
meyei ndi dǎò mè mǎè doti di yɔ ñnkè.

Kuyie nnàkémè Isidayɛeribe yóó pɛitemè bɛ pèi Edɛmmu ei kabe

16 Díndi Isidayɛeribe di yàmú
m mieke kó febòòfè n tāsààri ñnkè,
ibotí tɛi yóó fè yàmú ke báá tuuté, bè yóó fè yàmú,
kémuó nkétonté kékraakenè.

17 Dɛ mǎnni bèè yenté yenté,
bèè yó nkpaá n kó ditāsààri Siyãã ñnkè.
Sakabu yaábí wèti ke bo tiekemu i tenkè.

18 Sudaa botí kabe yó ndò mmuhãã mmu,
kè Isidayɛeribe ndò nfehããdeñfè kécóúté Edɛmmu ei kabe,
muhãã nhãã cóuté mǎè botí timúkpeti,
bè bo cóuté páíí, bá òmòu báá yenté bá omáà.
Mí ndi Yiè nKuyie mmú bɛi.

Isidayɛeribe yóó wète kɛtiekemè bɛ ekè

19 Sudaa kabe bèè yóó tieke Edɛmmu ekè yetārè ñnkè kpɛye, yèè bo kubakù cǎnku bíékè,
kɛtieke Fidisitèẽbɛ biriku nè Sammarii Efadaimmu yaábí tenkè, kè Bensamɛe kabe tieke
Kadaadi tenkè.

20 Isidayɛeribe bè do pĩrmú bè kékũũnnè, bèè kó behããpòmbè yóó wète kɛtieke Kannahãã
èi, kɛntɔ kɛtuɔkenè Sadɛputaa. Sedisadɛmmu kabe bè do pĩrmú bè kékũũnnè, kè bèè tieke
Sefadati nè Nɛkefu dɛ ekè. 21 Bèè yóó na Edɛmmu ekè kabe, bèè yóó deke Siyãã tãri ñnkè ké
bè baaté, kè ti Yiè nKuyie nní ntú bɛ kóo kpàti.

Sonaasi Di mpátiri to tii náaanti

Sonaasi kó dipátiri ti náá nKuyie mpãánaanti náaanti maù kpéi nke.

Kuyie ndo tã nwè ke dò wèe kote Asidii kó diheidiè ké bè nàké Kuyie nnáaanti. De koo niti yètirì dii tu Sonaasi. Kè Sonaasi né yete ke í ndó ké kè kòte ke yé Isidayeeri be do í naatinè mè Asidii kòbe. Nè tii ò tùòkení kuce ti kpéi nkòo yóu kéyie, mbá ò í ndó. Kòo kote ké bè nàké meyi mmèè dò nké bè tùòkení kè nsà kè bè í cèete. Kè bèe banté be caàrimè kéceete kè dèe wèete kóò yonke kòo ùũre. Dèe benkú ke dò nKuyie nkùù baké kù dòò dè ke né ti dó, ke ti kuò mmesémmè, ke ò cǐé nku kòbe dootitòbè ké bè dèetè kémbúúti kù bo bè potémè ké bè kùò páíí.

Di mpátiri náaanti duó ke dòmmè

1. Kuyie nyumè Sonaasi kòo yete 1:1-17
2. Sonaasi dèmmumè o yei nke cèete kè Kuyie nhò cǐé 2:1-10
3. Sonaasi nàké tì Ninifu èi kòbe 3:1-10
4. Kuyie nkuómme Ninifu èi kòbe mesémmè 4:1-11

Sonaasi dómè kécoké kédéténè Kuyie

¹ Diiyè mari kè Kuyie mbéinnè Sonaasi, Amitaii bire ke dò: ² Íté kékote Ninifu diheidiè ké bè cau. Be yei mmèè sũũ n ténke í na ke bo mmi.

³ Kè Sonaasii íté ke né coké ke bo kote Tasisi èi medétimè kédéténè Kuyie. Memme ò itémè kékote Safaa kéyà bàtòò wèe kè kàri, kéyietí mucèmmu díítí kéta kè bèe kété kénkòri Tasisi. Ò do cokù ke bo détténè Kuyie nku.

⁴ Kè Kuyie mme nduonni kuyaakperikù kè kù nfuuti dàmmèèri mièke, kè bàtòò ndó kèpante. ⁵ Kè kufòwaa mpí mbàtòò yembè kè bè nyu be bókè, be bókè, ke dei tinenti bàtòò mièke ke buòko dàmmèèri kè dè bo yauke. Kè Sonaasi yie cùté bàtòò fũò ke yè nke duó. ⁶ Wèe baké bàtòò kòo tóonko ke dò: A duómaa? Íté kékuónnè a kó Kuyie nkè dè naati kùu daatení ti kpéi nke ti báá kú.

⁷ Kè bàtòò yembè dò: Yóunè kè tí bo nyidiítí kéyà wèe ti toní de kó meyi. Kè bèe ò bo nkè òi benke Sonaasi. ⁸ Kè bè dò: Kè fòò mènke nwe, náké a yènní dè nè a èi nè a tómmú tú mù nè a botí.

⁹ Kòò dò: N tú Ebedee nwe, ke dé n Yiè nKuyie nkùù baké kéĩnkè, kùù dòò dàmmèèri nè ketenkè.

¹⁰ Kè Sonaasii bè nàké ò cokùnèmmè Kuyie nku, kè kufòwaa mbè autè kè bè dò: A dòò ba mbotí nku? ¹¹ Ti yóò da yíme kè dàmmèèri bonke?

Ke yé kuyaakù do sokémè ke dake kpénkú. ¹² Kòò bè ténne ke dò: N túóténè kédootóo dàmmèèri mièke kòo bonke. N yému ke tú mú te kè kuyaakù deu.

¹³ Kè bè ncǐéké ke paati menie nnè be wèrimú mumou ke bo tuòke ketenkè borè, kè kuyaakù dake kpénkú kè bèe yǐèke. ¹⁴ Memme kè bèe yóu kékuónnè Kuyie nke dò: Áú ti Yiè nKuyie! Báá ti kuò oniti yie nkpéi, ò báá kú kàa ti caàrè. Fó nKuyie nfòò dòò a dómè.

¹⁵ De mōnni kè bèe túóté Sonaasi kédootóo menie mmieke kè dàmmèèri cómmú. ¹⁶ Kè kufòwaa mbè autè kè bèe yote Kuyie nké kù feútè feòfè, ké kù cànnenè dinùù.

2

Sonaasi bàammè Kuyie nteyĩntè mièke

¹ Bè dootóo memme Sonaasi kè Kuyie nduó nkè teyĩndietèe ò maánko. Kòò dò iyie nyitàati, deyènnè dètāati teyĩntè mièke. ² Kè Sonaasi mbáá nho Yiè nKuyie nke tú:

³ Dè m pàkèmu n Yiè nKuyie nkè n da kuónnè kàa n deeté!
N do bo kudònkù nku ke da yu, kàa kèè n tammè.

⁴ A do n dootóo dàméèrì fũḽḽ ndi decũmpure,
kè meniè nni ndàtínné, kè yenéffínfirè nni mpuotì.

⁵ N yèmmè do dò nha n dootóomu,
bá nè mèmme n do yèmu ke dò m bo wēte kényà a cēsààtè.

⁶ N do diumu kéfiu, n do ta tebintuotè nte,
kè dàméèrì kó tipèntì nni kòti.

⁷ N do cùté de fũḽḽ ndi kéta kudònkù sáà.
N Yiè nKuyie nkàa n deeté ke n dènnení kudònkù!

⁸ N do fiumu kè n yèmmèe cuonni a bíékè
kè nní nda báá nke tú m báammì tuòkoo a cēsààtè mièke.

⁹ Bèbòféúbè pàamu Kuyie nkó mesàà.

¹⁰ Mí m bo da fié iwũḽ, kéndiè nke da sántí,
ke dōri m béi ntì, Kuyie nfḽḽ maa deeri.

¹¹ Kè Kuyie nduó nkè teyĩntèe tĩtũtũ Sonaasi dikonnébènnì.

3

Sonaasi nàkémè Kuyie nnáaṅtì Ninifu

¹ Kè Kuyie nyíé kébéinnè Sonaasi medérímè, ² ke dò: Kote Ninifu diheidiè ké bè nàké n yóo da nàké tì.

³ Kè Sonaasii íte kékote Ninifu kéndònnè Kuyie nhò nàkémè. Diheidiè do ndi, kàa dó ké di ce, nha mmàke yewe yètàāti. ⁴ Kè Sonaasii yè kénfirí diyie ketirì dihei ke pĩèkù ke tú: Dè kpaá yewe sipisínàà ndi kè Ninifuu pònte. ⁵ Kè Ninifu kòbèe yie nKuyie mbè nàá ntì ke dáátí tifòòtòntì, ke bo benke be yèmmè cààrèmmè, kè bèe bou dinùù benitidiebè nè besámpòbè. ⁶ Kè Ninifu kóo kpààtì tì kèè kéité o kpààtikàrì kédáté o kpààtiyààtì kédáátí kufòòtònkù kénkari ditápùò ìnkè, ⁷ kéduó nkè bèe pĩèké dihei ke dò: Okpààtì nè o tũmbè bè tu benitibè nè iwũḽ dè báá déúté dèmarè dè me mbáá yà meniè. ⁸ Benitibè nè iwũḽ dèe dáátí tifòòtòntì, bá wè kòò kuónnè Kuyie nnè o wèrímú mumou kényóu o yei nnè kuyonku. ⁹ Kè dè naati Kuyie nyèmmèe ceete, kè kùu bónkũnne ku mièke kè ti báá kú.

¹⁰ Kè Kuyie nyà benitibè yóumè be yei nkéyóu kù ténke í mbè poté kù do yè nkù yóo bè potémè.

4

Sonaasi seimmè Kuyie nkù cĩemmè Ninifu kòbe

¹ De mōnnì kè dèe yonke Sonaasi, kòo mièke peike mediè. ² Kòo nàké Kuyie nke dò: N Yiè nKuyie n do ti nyé m bo dii mōnnì nh èi, deè do te kè m pànkèe coké kénkari Tasisi. N do yèmu ke dò nha sàà ndeu a í ɔtí a bo yóumè a bo potémè benitibè. ³ N Yiè nKuyie nyóu kè n kú, m bo kúmè tũñè m bo nfòumè. ⁴ Kè ti Yiè nKuyie ndò: Dè wenni a mièke bo peikemàà?

⁵ Dè do s̄ nSonaasi yèmu dihei ke kòte diyie yìenì kèè bíékè ke dòò difii ke díéké, ke bo yà tii yóo tuòkení dihei. ⁶ Kè Kuyie nduó nkè mutie mamùu yènní kéndònnè munasiñyàà, kòò dèé nkòo yèmmèe caté, kè mu déè nnàríkũnne o yèmmè. ⁷ Kukũwentóo kè Kuyie nduó nkè dibèu marri mù càáké, kè mùu kpeí. ⁸ Diyie yènní dii mōnnì, kè Kuyie nduó nkè diyie yìenì kèè bíékè kó kuyaakùu yènní ke tonni mediè nképoté Sonaasi yuu, kòo fiu kébeke mukũũ nke dò: Kè n ku dè ntũñè m bo nfòumè. ⁹ Kè Kuyie nnàké Sonaasi ke dò: A í naati a mièke bo peikemè mutie muu ñkpéí.

Kòò dò: N naatimu, m mièke peikemu kè n dó mukũũ.

¹⁰ Kè Kuyie ndò: A kuó mmutie mmu mesémmè a í dḡò mùù kpéí ndèmarè a í te kè mùù kòté, mùù yènní keyènkè ke kpeío. ¹¹ Ke né yē m báá kuó mmesémmè Ninifu diheidie benitibè bo dè tekòupíkòtè nè sikòupísidé (120000) ke í yé be ìkè nè be fḡnkó ke iwũḡ múnke de bo péuà?

Misee Di mpátiri tɔ̀ tì nààntì

Kuyie mpāānāāntì nāāntò Misee nè Esaii be mōnni dimáà ndi. Kòò múнке náánnè Sudaa kó dikpààtìyuu kɔ̀be Esaii do náánnè bè. Dè do s̄ nhAsidii kó behāāpòmbè beè bè f̄ũnko.

Kè Misee bè nàké ke tú tì tūðkení Sammarii kɔ̀be tì yóó bè tūðkení, ke yé be yei mmemáà ndi, mēè tu bè f̄ũnkomè betòbè. Kòò múнке kpannè Kuyie mpāānāāntì náāmbè bèè sou mbenitibè, Misee do náánnè bè kéndó bèè totí be yèmmè kètāāté tì dò mbèè tì tāāté. Ò do bè caummu kēwēte ké mbè nàà nKuyie nyóó dɔ̀ dè yewe yèè kpaaní ye miēke kédēeté ku nìtibè.

Di mpátiri nāāntì duó ke dōmmè

1. Kuyie mbeénti dotimè Isidayeri kó dikpààtìyuu nè Sudaa kɔ̀be kperi 1:1-3:12
2. Kuyie nyóó wēte kētēnnénimè Isidayeribe be tenkè, kè bèè di diwèi 4:1-5:15
3. Misee bāntēmè Kuyie nkè kù dò kù yóó bè kuó mmesémmè 6:1-7:20

Kuyie nkpannè tì Isidayeribe nè Sudaa kɔ̀be

¹ Sudaa kpààtibè Yotammu nè Akasi nè Esekiasi be kpàti bie mmieke nke ti Yiè nKuyie mbenkemè Misee Mōdeseti eì kou ku náāntì, Sammarii eì nè Sedisademmu kperi ye kpéi.

² Yebotè yemou kɔ̀be kēténè!

Titenti timou kɔ̀be nè dèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè keènè!

Ti Yiè nKuyie nyiténimu ku cēsààtè

ke bo di bekénè.

³ Kù iténimu ku kàri

Kù cùténimu ke centiní yetārè ñnkè.

⁴ Ke yè nàù kè yè yèri,

muhāā nhō eute mekùò nkè mēè yietemè,

yè pūmmu ke cuutiní kubiriku miēke,

ke kù dammù menie nhō mpūō ndèè yùú nke dōmmè.

⁵ Isidayeribe di kó meyei mmè te,

Isidayeribe kó meyetimè kpéi nte.

We ntanné Isidayeribe meyei mmieke?

Bèè bo bèmbè diheidiè Sammarii.

We nte kè Sudaa kɔ̀be fié yebokè yetārè ñnkè?

Bèè bo bèmbè diheidiè Sedisademmu.

⁶ Nè de kpéi, mí ndi Yiè nKuyie m bo dɔ̀ Sammarii eì tidobontì,

kè dī yāā nyāā nkénaā nyedobuò nkéyĩ dikpàà,

kè bè ndè fiiku detie mmáà.

M bo díé o tārè ke cūū nkubiriku,

kòo pūū feitóo.

⁷ Kè m bókè o bōtenkaani ké s̄i c̄ou,

tibōnentì bè pāmmú tì be bókè n yóó tì c̄ummu.

Bè fié iwūō nyi yebokè ke tì do.

Bè dootitòbè bo tì tɔ̀ kécú be kó yebokè.

Me yei mmè yóó do Sedisademmu

⁸ Mí mMisee n yó nkuðmmu ke mítiri,

ke centi menacèbii ke bo n tetiri,

ke úú sikpamó kōme,

ke kuò ndisendabōnni fecōnfè tēmè.

⁹ Sammarii cɔ́ tì yě̀iti í yóó deè,
de kó tiyě̀iti yó nsòkémú kétuòke Sudaa tenkè,
tì tùòkenímu ke bo Sedisademu eì kó dibòrì.

¹⁰ Di báá tì yèè ti dootitòbè Kati eì kòbe cuokè,
ncíékénè, di báá kuó, nhAkɔɔ eì mièke,
Beti-Deafada eì kòbe,
pṹnnè mutáá nkébenke di yè̀ncaàrìmè.

¹¹ Safii eì kòbe cārikenè ké yè̀ dihèi di fòkperè nè ifèi.

Sanaa eì kòbe ténke í dàátí ke bo yè̀nní be eì.

Beti-Esedi eì kòbe biè né kuò mmáà ndi,
meteèmmè ténke í kè bo.

¹² Madoti eì kòbe kònti au ke naatimu,
ti Yiè nKuyie nduònní tì yě̀iti tùòkenímu ke deè ke bo Sedisademu.

¹³ Dakiisi eì kòbe cátínnè di sě́.
Di teeténè Isidayeeriibe mbe ke dòò meyei,
díi te kè Sedisademu kòbe yete n kpeti.

¹⁴ Deè kpéi nte kè di dò nkéyatènè Mòdeseti eì,
dìi bo Kati tempè mmieke di kòbe.

Akisibu cě́i kòbe í yóó na kéteennè okpààtì tìmatì

¹⁵ Madesaa eì kòbe, ti Yiè nKuyie nyóó yíé kéduònnímu,
di dootitòbè kè bèe pònte di eì,
kè di kó bekpààtidiebèe coké kékote késòri Adudammu tādènkù.

¹⁶ Díndi Sedisademu eì kòbe kuónè di yùtì kénínté meyùbii,
nke di yòò dontènè timancòntì kpere.

Kòmmúnè di bí kpéi,

di bí sààyi nyi ke di ì dó,

ke yé di dootitòbè yóó ì pĩ́mmúmè kékònnè.

2

Kuyie nkpànnèmè bèè fèkù betòbè kpere

¹ Di bo yà díndi bèè ò nyié nke toti di yèmmè meyei nyĩnkè mádà,
ké mè tũ̀nte di duó dè di dúú
kè tekote nyóó kuó nkè di mè dòòri,
di mòke mèè kpéi mmuwèrímú.

² Di ò nkè di yaa nwèè paku di kù fiètemu,

kè tecíètè me nni nte di tè fiète,

ke níi pi onìtì nè o cě̀ètè

kéfietè deè do tú o kpere.

³ Deè kpéi nte kè ti Yiè nKuyie ntu,

kù bo di bònténí meyei mmieke.

Bá di báá na kéyenté,

di mè mbáá na kéli ndi yò.

De kó yewe yó ntú meyei nkpeye nyè.

⁴ De kó diyìè bè bo ntekí di kó dikúdabònnì ke tú:

Bè ti pàntemu páíi kè ti nìtibè pàà be tenkè,

Kuyie nkuù kè còuté ke kè totí ti dootitòbè.

⁵ Ti Yiè nKuyie nkòbe wě̀ti ke bo totímu bè tenkè,

di kòò m̀òu m̀e nyí yó nk̀aké de miéke.

B̀e yetem̀e Kuyie mp̀ããnáàntì náàntò b̀e ǹaké tì

⁶ B̀e náámmu n k̀péí,
b̀e tu n yóu tiyèinnáàntì, n náá ntì
ke tú ifeì í yóó b̀e do,
ifeì maì í yóó b̀e do bìtì.

⁷ Ke náá nke tú ti Yiè nKuyie n cãõmu Isidayeeribàà?
Kù minním̀e d̀òntémáà?
Ku borime me ndònnàà?
Tináàntì n náá ntì naatimu,
b̀eè d̀òri d̀eè sié.

⁸ Ti Yiè nKuyie nnàá d̀i k̀péí ke tú:
Nè yíe ndàke di túm̀e ku ǹitib̀e dootit̀ab̀e,
ke fekù be yaàb̀orè be k̀ũũnní d̀i m̀ònnì mudoò,
ke yé ke d̀o demarè ténke í b̀e k̀óonnè.

⁹ Ke denǹinko n ǹitib̀e pobè be c̀éí miéke,
diẁèi b̀e bonè sì k̀è b̀e sì d̀ó,
ke paankonè be bí desààrè n yì duó ndè k̀è ì borè tieke.

¹⁰ Íténè k̀éyè!

Meom̀p̀um̀e ténke í bo de k̀ó diheì,
de k̀ó diheì yei mmeè te m̀ef̀éũtím̀e.

¹¹ K̀è n do nk̀atení k̀é mb̀e náá nsiyáàb̀isí,
detetirè k̀pesi nsi ke tú b̀e bo mm̀ake menàà nkperím̀e
p̀eu de k̀ó kubotí me ndó.

Kuyie nnàkém̀e k̀u yóó ẁete k̀étíímm̀e Isidayeeribe

¹² Mí ndi Yiè nKuyie mm̀i b̀eí nke tú,
n yóó ẁete k̀étíímmu Sak̀abu yaàbí,
n yóó tímmu Isidayeeribe b̀eè k̀páá,
k̀è b̀eè dontenè kupec̀enku ò ndòmm̀e dipedie miéke.
Inààke ò ndòmm̀e dinaabaak̀èrì,
k̀è b̀eè ẁete k̀ésũũ m̀be èi miéke.

¹³ Okp̀ariteu ẁeè yóó niité k̀ékeuté kuce,
weè tu ti Yiè nKuyie, ke yóó duute kuduotí k̀è b̀eè yè,
k̀è k̀u mb̀e ni ke b̀e baké.

3

Kuyie mp̀ããnáàntì náàntò k̀pànnèm̀e b̀eè ni Isidayeeribe

¹ K̀énténè d̀índi Sak̀abu yaàbí!
N náánnè d̀ím̀be, d̀índi Isidayeeribe k̀ó sikp̀ààtìb̀i,
di k̀ó mutõmmú í tú di bo ndakem̀e,
k̀è benitib̀e ndòri d̀eè siáà?

² D̀è né yíme k̀è di ní ndèè sié,
ke d̀òri meyei,
ke f̀éũ benitib̀e k̀òntì ke d̀eì b̀e mambii,
ke feinko be k̀ũũ?

³ D̀i b̀e c̀áá nke f̀éũ be k̀òntì ke k̀ékí be k̀ũũ,
ke b̀e yaurí b̀e òò yíme imaa nkéuté tekũmbotè.
B̀e òò posirím̀e itùòti k̀éãnnè kukàdààbuuku.

⁴ Di bo kuónnè dīi mǎnnì ti Yiè nKuyie nkù báá di cóúté,
kù bo mbúúútóo di kpɛti di dǎò mèè yei nkpéí.

Kuyie ncaummè bepāāsoumbè

⁵ Nte ti Yiè nKuyie nkpǎnnè tì bepāāsoumbè,
bèè fétìnkò ku nìtìbè.
Bèè ò nkè wèè waare be nò mekùò mbè dǎò
diwèi bo nhò bonè.
Kè wèè me nyí waare be nò mekùò mbè dǎò,
meyei mbo ò dǎò.

⁶ Dèè kpéí nte mí ndi Yiè nKuyie nkè n tu,
m bo duó nkè dèè bè bìite,
bè báá yà n kó mebenkùmè
m bo bè bǎnté dibìinnì bá bè báá yà tipāānāantì,
de yiè dè bo bè sǎute sǎũ sǎũ.

⁷ De mǎnnì ifei bo pī nde kó beyuwúòmbè,
dè bo bè di, kè bè mpi be ùikè,
ke yé Kuyie nténke í yó mbè téninnìkomè bè kù bèkú tì.

⁸ Mí nyie, ti Yiè nKuyie nni nduómumu ku Yaá,
kè m mǎke muwērímú ke náánnè dikǎmbùò dèè sié,
ke benkú Isidayeeribe be yetímè nè be yei.

Kuyie mpāānāantì náantò Misee nàkémè Sedisademma yóó pǎntemè

⁹ Kénténè díndi Sakǎbu yaábí,
n náánnè dímbè Isidayeeribe kó bebaatíbè,
díndi bèè bekùnè Isidayeeribe,
díndi bèè í dǎò dèè sié,
ke penni tibeéntì.

¹⁰ Di kǎù benitìbè mbe ke maànè Kuyie nhèi,
Nè kuyonku nku di maánèmè Sedisademma.

¹¹ De kó benìùbè bekù ticuuti kpéí nke,
kè ikuó niùbè tiè nke dǎò mucóntimu,
bèè tu m pāānāantì náam̀bè kè bè pǎũ ke dǎò idíítí,
ke baa nu nné ìkú ti Yiè nKuyie ìnkè nke ke náá nke tú:
Kù ti bonèmu meyei nyí yóó ti tuǎkení.

¹² Nè di kpéí Siyǎ Sedisademma èi bo naá ndikpáà,
kè bèè dè kùútí,
Sedisademma bo naá nyedobuò kéncóú,
kè ti Yiè Kuyie ncǐtè kó ditārìi naá nkutúúkù.

4

Kuyie nyóó wète kébaatémè Sedisademma

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǎò:

Yewe sonye mièke n cǐtè tārì bo wète kékpenkenè yetārè teyè,
kébaaté sitāá.

Kè yebotè ndǎkuní di borè,

² Bè bo nnáá mbetobè ke tú:

Tí kǎtenè ti Yiè nKuyie ntārì,

Kuyie nSakǎbu do tũ nkù cǐtè.

Kè kù tí tie nku dǎò tí nfòu mèè botí,

kè ti tũnne kù ti benke kùu ce,
ku tié mbonní Siyõõ tãrì ndi,
ku náaàntì yìèní Sedisademma nwe.
³ De mònni ti Yiè nKuyie mbo mbaké yebotè,
kuu yó nni ibotí ìi kpeñni ke díetiri,
kébóké be kpàriseuti kémá sitũkusi,
ke má be kpãã sicamúkẽkusi,
kubotí makù ténke bá nkpànnè kutekù.
Bè ténke bá mpĩ nhòmòu tihããpòntì.
⁴ Bá wè kòo nkuuti nè diwèi o paku,
nè o pérímù bá dèmarè í nhò káónnè.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa míu béi.

⁵ Ibotí tèi tũ nyebakè nye,
tínti biè me ntũ nti Yiè nKuyie nku sãã.

Kuyie nyóó wẽte kètínnímè ku kàbe ké bè baaté

⁶ Kè ti Yiè nKuyie nsòoté ké m béinnè ke dò:
De yiè kpaanĩmu kè m bo wẽte kètíi m pekpĩè nyèè ciété,
n do ì potému.
⁷ N yóó tímmu yepèkpĩè,
kédòò ìi ciété kubotí kùu kpeñni,
mí ndi Yiè nKuyie nkè nní mbo Siyõõ tãrì,
ke bè baké sãã.
⁸ Fõ nSedisademma nè fõò borè nde Kuyie mpakémè,
ku nitibè opecènti ð ndeke mèè botí didènni ke paké o pe,
fõò yóó wẽte kènaá ndiheidiè okpààti yó mbo di.

Kuyie nyàákému Sedisademma èi kàbe ke dèè ke bè deeté

⁹ Dĩndi Sedisademma kàbe dè dòmme kè di kuò?
Di ténke í m̀ke okpààtãà?
Bè ténke í di duò nyitiénãà?
Dè né yĩme kè di mítirìnè kuyonku
onitipòkù wèè yóó peité o kãme?

¹⁰ Di naatimu ñkuònnè kénfãũ dimáà,
onitipòkù wèè peí o kãme
ke yé bè yóó di dennemèmu diheì,
kè dí mbo dikpáà kè bè di kònnè Babidõnni.
Dende ti Yiè nKuyie nyóó di deetéme,
ké di fietè di dootitòbè nõu mièke.
¹¹ Yebotè péu itè ke còmmú di kpéi nke, ke náá nke tú:
Ti dó Sedisademma cakemu kèsĩntè,
kè ti yà Sedisademma pòntemè dè bo nti naati.
¹² Yè í banté mèè kpéi nke ti Yiè nKuyie ndó kédòò tì,
yè í yé ti Yiè nKuyie nyèntotí dòmme,
yè í yé ke dò nkù bè tíi mbè õõ tímmè mme tidiiti
kuyié mièke ké tì puotí.
¹³ Kè Kuyie mbéinnè Sedisademma kàbe ke dò:
Ítènnè kécómmú kè n di kpènkũnne dinaadaà kãme,

ké di duó nyemátìwìè nnè disəwũḏ kó yekpèètè,
 kè di nnaù di dootitəbè, ke bè yəurí,
 ke éi be kpàtì, ké tì duó mmí ndi Yiè nKuyie,
 nkùù baké ketenkè keməu.
¹⁴ N né di náámmu kè n tu níkuənnè yekúdabùò,
 ke yóú dimáà, kè bè di pĩmmú kébemmu di kóo kpàtì metoffiè.

5

Bè nàkémè okpàtì wèè yóó deetè Isidayeeribe o kpéi

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

Fḡ mBetideemmu Efadata,
 fḡḡ tu Sudaa ekè miəke disámprì.

Nè memme wèè yó mbaké n nìtìbè ò yètìní fḡḡ miəke,
 wèè yó mbaké n nìtìbè Isidayeeribe.

De yiè ntu wèè do bo wənwe nè dimənnì.

² M mu nyó mbè wùónkomu,
 ke kəmmúnè wèè dò nkòò peité ò bo ò peitémè.
 De mənnì ndi o kəbe bèè do kpaá bè do bè pĩmmú,
 kékənnè kè, bè wētìnímè Isidayeeribe təbè borè.

³ De mənnì kòo cómmú ké mbè cəmmú nè ti Yiè nKuyie nkó muwərimú nè o kó tikpetì,
 opecənti ḡ ncəmmú mèè botí o pe,
 kè bè mbo kè dè bè naati kè bè ò dé,
 kòo yètìrìi feité titentì timəu miəke.

⁴ Ò yó ntú wèè duò nwənwe meomprùmè.

Bá kè Asidii kəbe ti do,
 ke ta ti tenkè,
 ke puə nti kpàtìcēĩ
 ti bo tənko benìùbè bèyiekè,
 nè sikpàtìbìí sìni kè bèè bè bàao.

⁵ Bè bo ncəmmú Asidii kəbe nè disìè,
 kəmbaké Nəmmudoti kəbe nè disəkontiri,
 kè dè dò nhAsidii kəbe ta ti tenkè
 beè yóó ti deetènè be.

Isidayeeribe bèè bo nkpaá yemàrè sənye bè yóó pĩ mmùù təmmú

⁶ De kó dimənnì Isidayeeribe bèè kpaá ibotí péu miəke,
 bè bo ndò ntimaəntì ti Yiè nKuyie nduənnì tì ḡ ndəmmè,
 ke duò nkubooku ketenkè,
 bè bo ndò nfetaafè dəmmè ke ḡ nyóḡrì timútì,
 fè dó dìi mənnì, bá onìtì kpəti matì í kəké de miəke.

⁷ De mənnì Isidayeeribe bo nkpeñnì ibotí tēi péu cuokè,
 yecìrìcìrè dəmmè tiwanwantì cuokè,
 yecìrìcìrè ḡ ndəmmè ipe cuokè.
 Bè níí bo nyì nàù ke kəù òməù me mbáá na ké bè bàao.

⁸ Isidayeeribe donè di dootitəbè,
 ké bè yəure páíí.

Kuyie nnàkémè kù yóó deitemè Isidayeeribe yèmmè naatinè dè

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:

De yiè kpaanímu kè m bo kuò di sēĩ, kèpuò ndi kpàrìnaasēĩ.

¹⁰ M bo può ndi tenkè yehékè dieyè,
kèbuò nyehékè iduotí fité yè.

¹¹ M bo paa ntinitinòntì di cuokè,
opāũ ténke bá mbo di tenkè.

¹² M bo u di bókè nè di tenkaanì,
bá di ténke báá na kénínkú
di dḡò dè nè di nḡu de ìkè nè di bo mbomè.

¹³ M bo u di bḡḡ Asedaa teedéĩ kèpuò ndi ekè dieyè.

¹⁴ De mḡnnì m mièke bo yè mediè mbèè yete n kpeti,
kè m bè poté kèpeite.

6

Ti Yiè nKuyie nseimmè ku nìtìbè

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní mbéinnè ke dḡ:

Íté kécómmú kékpaannè n nìtìbè yetāre nè sitāá kè dèe keè.

² Náké be ke dḡ, ti Yiè nKuyie ntu:

Díndi yetāre keè n Kuyie nkó tibeéntì.

Díndi ketenkè kó yesānkè yèè fííkú teii keè n!

Kù seimmu ku kḡbe ke kpaannè Isidayeeribe.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mmũ tu:

Díndi n nìtìbè n náké n di càke mù.

Di nh òunè ba nkpréi? N náké n!

⁴ Mí di dènneni Esibiti tenkè

ke di deeténè mudaatōmmú

ke duó nkè Mḡyiisi nè Anḡ nè Midiyammu

kè bè di niité.

⁵ Denteneni Mḡabu kóo kpàtì Badaki do dḡ kè di dḡḡmè,

denteneni Beḡ biré Badammu do ò tēhéné tì,

kédenteni di do ité Sitimmu

késénté Suditēē kè dè ndōmmè,

kè di tuḡkenè Kidikaadi.

De mḡnnì di bo banté n di dḡḡ mèè sàà.

Ti Yiè nKuyie ndó ku nìtìbè ndōmmè

⁶ Kè Isidayeeribe bēi nke dḡ:

Ti ní bo ntḡ ḡndi pānni kēpā ti Yiè nKuyie

ti dḡ dḡ mḡnni kè kù bántè?

Ti Yiè nKuyie ndó ti ní bo ntḡ mēmmē yenaadake

yèè mḡke dibenni dīmáà dīmáà kè kù fié kētḡḡnà?

⁷ Ti Yiè nKuyie ndó ti ní ntḡ yepedake nyē sikḡu sikḡu

yáà mēkùò sicēe sicēe

yáà ti né ní bo kù fié bèè tu bèmbè Mpo

kè kù ti cīē nti yēi?

⁸ Di yēmu dēè wenni!

Ti Yiè nKuyie ndi wúónnè tì tu:

Di bo ndḡḡrimè ditḡbè dēè sié,

kéndó mesàà nkó mmudḡḡrìmù,

kékékùnnē dīmáà kè nkù tũ.

Kuyie nyēmmè kù yóó poté Sedisadēmmu èi kḡbe yonku nè bè yuukumè kpréi

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sedisadæmmu èi kòbe ke dò:
Wèè cù wèè daate ndi náá ntì kpéí.

Díndi Sudaa kòbe nè bèè kó dimàà bo dihéi miéke,
kénténè n tãáté tì!

¹⁰ Dè í yie m bo nwúómmè benitiyéibe yuuku dè,
kè dè bo be cǐ́ miéke,
bè beú nè siyáàbìsì bièpeé sì ndò nyisòke nyi,
nyí sì dó.

¹¹ M báá na kénwúónko bèè tóuti siyáàbìsìbie,
ke cǎ́ti be yòrè miéke cidòò tǎ́rè siyáàbìsì kpeye.

¹² Di nhèi kó bekpààtìbè nǎnnè muyòò mmu,
ke sóú nke cíi mbetòbè.

¹³ Di yèi mmèè sũũ,
dèè te kè n yó ndi puoti
n yóó di deèmu páíí de kó meyei nkpéí.

¹⁴ Di níí bo di, dí bá nsànnè,
dikònni bo ndi bo,
kè di sùó ndè, di báá na ké dè sònnè,

bá kè di na ke sònnè n dè càke.
¹⁵ Di níí bo kúúti bá di báá deite,
ke níí díí mekùò ndi me mbáá mè dǎ̀nnè mùmamù,
ke níí kuoti menàà di me mbáá mè yà.

¹⁶ Di tũnnè okpààti Òmmidi nè o cice Akabu,
nè o cǐ̀tè be borime yeime mmè weti weti,
dèè kpéi nte kè m bo duó nkè di kó dihéi náá ntidobontì,
kè bè di daá díndi dihéidiè kòbe,
ke ifei dí pí.

7

Kuyie mpǎ́nǎ́nǎ̀tì náǎ̀ntò sautemè benitìbè dǎ̀rì mèè yèi nkpéí

¹ Mí mMisee kè m béi nke dò:
Mí nhosénnìwè!
N kperè dǎ̀nnè wèè dó wènwè kètṹ yetebe ye mǎ̀nni ke mǎ̀nté
yoo wèè kòte ke bo déri yetebe
bá ò í mpèté bá dimáà ke càáké,
ò í mpèté ditebii sũũrì ò dó dì.

² Òmòu ténke í kpaá di tenkè miéke,
wèè dǎ̀rì ti Yiè nKuyie ndó dè,
òmòu í wetí bá omáà.
Bá wè ò dó munitikòu mmu, bè dii betòbè mbe tìmatì.

³ Meyei ndǎ̀rìmù bíékè bèè tu beketibè,
bekpààtìbè nè bebeémbè kè bè wè ndinùu bémou,
ke ò mbekù ke dó ticuuti,
kè beheikènkótìbè ò nnáá nke dó mucántimu.

⁴ Be miéke wèè tṹ wèè dǎ̀nnè tipotì
wèè tu osàù be miéke,
wèè dǎ̀rìmè né dǎ̀nnè
a ò ta tisǎmpotì còu kùu yí kè dè da dǎ̀nmè.

Ti Yiè nKuyie mpǎ́nǎ́nǎ̀tì náǎ̀nbè do nàké tì be kpéí,
tì tũ̀kenímu ke dèè, dè bè dimu.

⁵ Òmòù ténke bá ntá o tebite,
òmòù me mbáá duó nho yèmmè o népo,
bá o pokù mámmuò mborè,
ò báá yie nkòo nùù táuté.

⁶ Ke yé di m̀m̀nni denitidabire sáámmèmu de cice,
kè desapùmbire kpannè de yǎ,
kòo cēpokù sīnnè o còkù,
bá wè kòo cǐtè kàbe tú o dootitòbè.

⁷ Mí m me mbùó ti Yiè nKuyie nku,
n tá kù, kunku n tũ nkù,
kù yóó keèmu n dabònni ké n deetè.

Dè naatimè Kuyie nkó benitibè kù bo bè deetémè

⁸ Díndi ti dootitòbè dè bá ndi naati ti do mèè kpéí.
Ti domu kè ti Yiè nKuyie mme nyóó ti íi,
ti bo dibìnni mièke nke kè ku me nyóó ti mííté.

⁹ Ti càkemu ti Yiè nKuyie nyìkè,
ke do ntí yà de kó meyei nkó tiyeti.
De m̀nni né kpaanímu kè kù bo ti pate,
kéwète ké ti cónné ti f̀t̀r̀i,
kè tí ta kuwenniku mièke,
kéyà kù d̀ò̀r̀i mèè sàà nkù wetí mèè kpéí.

¹⁰ De m̀nni ti dootitòbè
bo dè yà kè ifeii bè pī,
bembè bèè do ò ntú:
Yé di Yiè nKuyie ndi tũ nkù íkuu bore?
De m̀nni be dootitòbè bo mbè nàù kè ti wúó
bè ò nnàù mèè botí kuce kó mutáá.

¹¹ Díndi Isidayeeribe de yiè kpaanímu,
kè di bo wète kémaá kuduotí káfii ndihèi,
de yiè bè bo détinne di tenkè m̀nku.

¹² De yiè di kàbe bo yènni Asidii,
kèntò kètuòkenè Esibiti tenkè,
kétúóté kukó nNiidi kèntò kètuòkenè Efadati kòku,
nè dà mèèr̀i pèèmmè nè yetàrè ìnkè kàbe, kékonní di borè.

¹³ Kè ketenkè bè do bo kèe d̀ú̀nko,
kénaá ntedòntè benitibè bèè kè bo be yei nsũũ mmèè kpéí.

¹⁴ Kuyie, cèmmú a nìtibè nè a pààti,
bè tu a kàbe mbe,
bè bo tedòntè mièke nke,
kè depaa mbè fité.
Cèmmú be a do ò mbè cèmmúmè Basãà nè Kadaadi kpàà timúsũùti borè.

¹⁵ Ti Yiè nKuyie ndòò tidietì,
a do tì d̀ò̀r̀i mèè botí a ti dènnè di m̀nni Esibiti tenkè.

¹⁶ Kè ibotí t̀i kàbeè dè yà,
kè ifeii bè pī mbá nè be wèrímú me ndeumè,
dè bo bè di ké bè kpéí,
kè bè mpi be nò,
dè bo ndò mbè tu yewũ̀.

17 Kè bèe múúkú mutáá nyiwààke nè debambaànnè terè kōme,
 kufōwaá mbo bè kpèéé,
 kè bèe yènní be sòrè mièke
 kékatení fǒ nti Yìè nKuyie nti tũ nkù a borè ké da yote.

18 We nda dònne fǒ nti Yìè nKuyie,
 fǒ nwèè minníme deu kàa ti cǐenko ti yei,
 tínti a nìtìbè bèè kraá.
 A mièke òò yí nhã ke péi,
 fǒ nwèè nònne a bo dòòmè onìti mesàà.

19 A ti cǐé nti yei, nké mè yè,
 ké mè dù ndàméèrì mièke.

20 A yóó ti dòomu mesàà,
 tínti Abarahammu nè Sakabu be yaàbí
 kéndònne a do bè dounnèmè dinùù nè dimònni.

Naummu Di mpátiri tɔ̀ tii náaànti

Naummu kó dipátiri tú feyènfè nfe Ninifu diheidiè kó muròmmù kpéí. Ke benkú Kuyie nkuù kpeñnimè kè kuù baké kù dǎ̀ dè deməu Ninifu èi kəbe do dokùnèmu Isidayeeriibe kè dè yóu mediè nnè dimənni, kè Naummu nnáá nke tú Kuyie nyóó pəntemu Ninifu diheyonkuri, diheyeyiri kédeté Sudaa kəbe. Kòo náké ke dǎ̀: Dè kó diheì kó muròmmù yó ntú Kuyie nkó tiyēiti nti, be kó tidənniti kpéí.

Di mpátiri náaànti duó ke dòmme

1. Kuyie nyóó bekénèmè Ninifu èi 1:1-8
2. Kuyie nyóó potémè ku dootitəbè 1:9-14
3. Kuyie nnakémè Ninifu èi kó muròmmù duunnímè 2:1-14
4. Mùu te kè Kuyie nyóó pənte Ninifu 3:1-19

¹ Nte ti Yiè nKuyie mbenke tì Naummu Edikəsi èi kou Ninifu diheidiè kpéí.

Kuyie mmieke yóumu kè kù né wenni

² Ti Yiè nKuyie mmieke yóumu,
kè kù puotì bèè yete ku kpeti.

Ku mieke yóumu mediè,
kù ɔ̀ í nyóu kù bo peitemè bèè kù nì,
kù ɔ̀ í mbè wùónko.

³ Ku mieke boomu, kè kù kpetì deu mediè,
kù né ɔ̀ í nyóu oyeyiwe,
kù ɔ̀ nkéri nè tefədóntè nte kè kuyaakù fì,
ku naàcèi íinko mùu táá mmuù tu yewetè.

⁴ Kuù ɔ̀ péi ndáméèrì kòo kũũ,
kè kù béi nyikó nkpeí,
Basāa biriku kó timúti nè Kadimēedi tāri kpeti kè tii kpéí,
kè Dimaa túúkù kó mutepóo mmóté.

⁵ Kuù ɔ̀ benke ku wērimú kè yetārè sàntè,
kè sitāá nkpeuti,
kè ketenkè nḥau ke kónnìnè dèè kó dimàà bo ke mieke.

⁶ Kè ti Yiè nKuyie mmieke peike we mbo na ké kù bàao?
Kè ku mieke cóuté we mbo nkpaá?
Ku mieke cóú nfehādeènfè kōme mme kè yepèrè pù.

⁷ Ti Yiè nKuyie nwennimu,
kuù ɔ̀ nkānké bèè səri ku borè meyeñcaàrì mè yiè,
kuù ɔ̀ ndake bèè səri ku borè be kpéí.

⁸ Kè menie nta ikó nke bo pənténè diheì.
Kuù ɔ̀ pənné bèè kù nì mpáíí,
ké bè kpààke kétanné dibiinnì mieke.

Ti Yiè nKuyie nnàké tì Sudaa kəbe nè Ninifu kəbe be kpéí

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè ku pāānāànti náaànbè ke dǎ̀:

Díndi Ninifu kəbe n kó meyei nhòmme mme di yàmè?

Míi kəu di dootitəbè di í wēti ke bo yà meyei mmamè.

¹⁰ Bèè di níi mbè yóó cóuté tipotì tii kpéí ke cóú ti kōme mme,
timúkpetì tēmè.

11 Ninifu èi, fǒǒ miεε nke,
wèè wanti ké n dǒǒ mí nKuyie mmeyei nhò yènnímè.
De yiè nhò màke meyèmmè yeime mme.

12 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéi nke dǒ:
Díndi Sudaa kàbe bá nè di dootitòbè me nsūmè ke kpeñni,
m bo bè kùò ké bè dèè.
Míi do duó nkè bè ndi fěũnko,
m me nténke í yó nsàké ke di fěũnko.

13 Di mmònni n di deeténemu Asidii kàbe bèè do di fěũnko,
ke di píté tidaatì kó iwěĩ.

14 Díndi Ninifu kàbe, ntenè ti Yiè nKuyie ntāāté tì di kpéi:
Di kó kufuku miεε òmòù í yó nkpaá
wèè bo sòtè di kó diyètìrì.
Sibòatenkaanì ideí kpesi nè timátì kpesi,
dè ténke í yó nkpaá di bòotuo miεε.
N keù di fǒti nku,
di ténke í tú bèmabè ti Yiè nKuyie nyìikè.

2

1 Díndi Sudaa kàbe!
Ntenè wèè náá ntináansàatì ke kéríní yetārè ìnkè,
ò tóní diwèi kó tináañtì nti.
Sudaa kàbe mbaànnè di baa,
kéndòri di dǒunnè yèè nò ti Yiè nKuyie,
ke yé Asidii kóò kpàatì yeiwe ténke í wétinímè di borè,
bè ò dèite páíi nwe.

2 Díndi Ninifu kàbe bè di doti mudoò mmu,
dekenè dihéi kó iduotí kémbaa yebòrè,
képénné ice, báátínè mesàà, nke pĩ ndimáà,
3 Ti Yiè nKuyie nwéti ke bo duómumu Sakòbu yaabí i wērímu,
kù wéti ke bo cónnému Isidayeεribe be fǒtìrì,
befèèbè beè do bè pònte.

Kuyie mpāānāañtì náañtò nakémè bè yóó domè Ninifu kóò pònte

4 Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dǒ:

Ninifu kàbe di dootitòbè dǒpìtì tò mmewũǒ mme,
be kó behāāpòmbè yekōmbò yembè dàátí tiyaàwũǒtì nti,
kè be kpàrìnaaséi pĩnti ke dò mmuhāá, kè bè yùò yekpāā.

5 Nte bekpàrìnaaséi ke puotì yetārè di kó dihéi miεε,
ke tũũ ndi ce nè di kari dè,
ke pĩnti ke dò nyehāātíre,
ke cāá fetapíèfè kōme.

6 Ninifu kpàatì yumu o āāpòmbè iwěĩ yembè kè bè kpeutí,
kè be dootitòbè coké mecāā nke kòte kuduotí borè ke bè bàà,

7 ke cònné kuperí, ke pònte kunéce kó dibòrì.

Kè kufōwāá nhauté tekpàatìcǐtè kàbe.

8 Kè bè dèite tebòatenkaanitè sātì,
ke tè uuté ke kònnè.

Benitipòbè bèè do tè bàà,
kè bè kuò nyésáútídabùò
nyekpetinónkperε kōme,
ke pīī mbe cīncīrè.

⁹ Kè benitìbè cokù Ninifu ke yiè kubinku òò kpéte,
kè meniε nní nhorì mèè botí,
kè bè péinko ke tú: Cómúnè! Cómúnè!
Òmòu me nyí wēēri.

¹⁰ Kounè mesòò, kounè timátì péitì.
Tikpàtì tì bo dihei tì í dò nkédeè,
Tinensààtì tibotí tibotí píékému.

¹¹ Pòntenè kédéité kéheí di dó dè,
bemòu be kōmbùòtì domu,
kè be núù mbòké
kè be kōntì au.

Bè dònneñemè Ninifu dicìrìcìrì bè na dì

¹² Yé dihei dii do tú yecìrìcìrè kó kudènkù dì kàte kè?
Dii nìtìbè do bo yecìrìcìrìbe kōme bá òmòu í bè kóònnè.

¹³ De kó dihei kòbe do waà mbe diiti dicìrìcìrì òò pīimmè mme kédáú nkè yeniiyεε túóte,
Dì òò pī nképiemmu ye dènkù iorimaa.

¹⁴ Di mmònnì mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n yìté ke còmúmu fí nNinifu èi a kpéí,
ke bo cóu nha kpàrinaasēī,
kéfié a nìtìbè bèè dònne yecìrìcìrìbe.
A ténke í yó nkpaá pīī ntiwanwantì,
ketenkè ìnkè dende dèemu.
Bè ténke báá keè dèmarè a tōrè kó metammè.

3

Bè kùamè Ninifu kòbe bèè do kòu benitìbè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Dihei dii nkó benitìbè kòu benitìbè mbe,
ke tú siyáàbisí yembè,
ke yuuku ke fekù becìrìbè kperε,
bè bo yà!

² Be dootitòbè beè bè doti,
bè fàá nyedá nye sisēī kè yè kuò nsáú,
kè sì cokù, kè sikpàrinaasēī cēētiyè urì, kè sì pùù.

³ Kè besāndèèbè fīmmúnè sisēī,
kè yese pīnti, kè yekpāā ntu níéé,
kè benitìbè duò ke kō, nkè becìrìbè cóu cóu,
bá bè í dò nkékaà nkédeè, kè bè bè bètírí.

Ninifu èi dimè ifei

⁴ Ninifu èi kòbe dibòòtømmú muù tonté,
di wenniku nè di kó diwèi nè di dòòri dèè tie,
dèè te kè di yūōnní benitìbè nè yebotè,
ke bè dòòri tidaatì kè bè pīī ndi tømmú.

⁵ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n yìté ke còmúmu a kpéí,
ke bo káté fí nNinifu a yaàbòrì kédeènní a ìkè,

kè benìtìbèe yà a fei.
 Kè yekpààtìyà da wénní.
⁶ N yóó da dátínné tiyontì nti,
 ke dá yáúkùnnè, kè benìtìbè da wénní,
⁷ ké nda yau ke cokù,
 ke tú Ninifu kperè dò mmesémmè mme,
 òmòu báá ò kuó nde kó mesémmè,
 òmòu báá ò bàntè.

Tù do tùàkení Tebesi èi tii yóó tuàkení Ninifu

⁸ Fí nNinifu a yèmmè do nha pèētému Tebesi èi
 dì do soké Niidi kó ikó ncuokè
 kè menie nhò fité kóo kònté iduotí kōmaà?
⁹ Etiopii nè Esibiti,
 de kó yehékè do kpeñnìmu mediè,
 yeè do tú a kó muwērímú.
 Puti kàbe nè Dibii kàbe kè bè da naatinè.
¹⁰ Nè memme kè bè bè pī nke kònnè ke d̀̀̀̀ tidaatì,
 ke naù be bí ice imòu mièke.
 Ke tãá tété ke totí sikpààtìbí,
 ke boù̀̀ bèè tu benitidièbè mēfimmè.
¹¹ Fí nNinifu dè tùàke a kó dimònnì ndi,
 kàa yà kuyonku ke muó nke dùu,
 ke wanti disòrì,
 a bo sàri dè kàa dootitòbè da mónté.

Ninifu èi kàbe bàátí fààrè nwe

¹² Ninifu! A cēkpetè sàáténè fikìè tie mmu,
 mùù kó yebe ketiyè bi mesàà,
 kè ye cáantì nampe kè yè p̀̀̀̀nke donnì o nùù mièke.
¹³ Kàa ã̀̀̀p̀̀̀mbè sàáténè benitipòbè,
 kàa càkè kpeté ke feío,
 kàa dootitòbè bo na kéta.
 Muhãá mmuù c̀̀̀úté a càkè kó yekpetínyè.
¹⁴ Íténè kédó menie ndi bo nyò mmè,
 bè dó ke dí pìmu, nanè titátì,
 ùtínè tiyaatì, pííkúnè yedombie,
 kémaá iduotí kèpénné.
¹⁵ Muhãá mbo di c̀̀̀úté,
 bè bo di kuò mudòò mièke,
 bá kè di dó dí nsũ yecádúù ntēmè,
 bá kè di dó dí maatenè fecofe mamè.
¹⁶ Ninifu èi a potambè do sũmu
 ke d̀̀̀nnè siwãã d̀̀̀mmè keĩnkè.
 Bè itému fecofe tēmè.
¹⁷ Bèè d̀̀̀ke mutòmmú kpeí,
 kè bè sũ ke d̀̀̀nnè fecofe,
 kè bepátíwããbè sũ,
 ke do ntikotaàyòùtì ò̀̀̀ yènní kubooku m̀̀̀nnì kéndòmmè,
 kè diyìè yènní tii cíété,
 a ténke báá banté tì do borè.

Meyi mmè í m̀ke mutie

¹⁸ Asidii èi k̀be di k̀o bekp̀at̀ibè ỳè nke duómu bè í ỳóo ente.

Muǹnd̀mmú koutému a k̀o iwẽĩ yembè s̀áá.

A ã̀p̀mbè c̀iétému ke dèke yetã̀rè ìnkè,

òm̀òú í bo wèè bo bè tíí,

¹⁹ A k̀o muǹmmú í m̀ke mutie,

a m̀nni í ỳóo miété.

Bèè k̀o dim̀àà yo bè ǹá nti a k̀péí,

bè f̀áá mbe baà nde,

we mbo dèmarè t̀énke, wèè í ỳíété a ỳóumè?

Abakuku Di mpátírì tò tìi náàntì

Abakuku do wàri o pátírì Babidɔnni kɔbe baké dii mɔnni ndi, kè Isidayeeribe bèkú bemáà tìi yóó bè tùðkení, ke yĩ̀kù bè í yé kè nsà kè Kuyie nkpaá ke yé be kpeí. Kè bè mbékú Kuyie nke tú: Ba nte kè bè ti fěũnko kàa bùútoó? kè beyeibe fěũnko besààbè kàa cĩ̀éké? Kè Kuyie nhò tḗné ditannùu mari dii bo benitibè bemau kpeí dii tu: Onitì a bo mbúómè Kuyie ndèè bo nte kàa nfòu kè dè da naati bá kàa bo tìi mieke a mbúó Kuyie. Mukàmmù 3.

De kó dipátírì dikéè didèrì mieke Kuyie nnàámmu ku nìtìbè ke tú: Ntũnnè mí ndi Yiè nKuyie n yè mmù kényé ke dò n yóó di teennè.

Di mpátírì náàntì duó ke dòmme

1. Kuyie mpããnáàntì náàntò í yémè ò bo tãáté tì 1:1-2:1
2. Bèè bùtínnè Kuyie mbè bo yà 2:3-20
3. Kuyie nyèmmè kè wèè kù tá ò bo na 3

¹ Di mpátírì ti náá nKuyie mbenke tìnti ku pããnáàntì náàntò Abakuku.

Abakuku kuónnèmè Kuyie

² Ti Yiè nKuyie!

Dè yó nkãáké de kàa keè n da kuónnèmè?

A yóó n cóúté ãndaà?

Mbaa da kuónnè benitibè yonku deutémè mme kàa bùútoóà?

³ Dè dòmme kàa yóu kè benitibè dòòri meyei?

Ba nte kàa yóu kè bè ti fěũnko?

Me fěũtímè maa ndi nè mufèè n wúómmè, tìneitì tìi né bo nè yekpàrè.

⁴ Bè ténke í tũ nyikuó yèmmè,

bá tibeéntì ténke í bekù mesàà, oyeiwe weè nɔ nhosàù, deè te kè tibeéntì càke.

Kuyie nhò tḗné tì

⁵ Kè Kuyie nhò tḗné ke dò:

Wénténè kèyà yebotè dòò dè,

kè dè di di, ké di kpeí.

N yóó pĩ mmùu tòmú di mmònni,

kè bè do di nàké ke tú mù bo dòò

di báá yie.

⁶ N yóó ínni Babidɔnni kó benitiyonkubè mbe,

benitidənnibè, bèè firì titenti timəu,

ke feèti yehékè.

⁷ Bè kpeínìmu ke duò tikəmbùàtì.

Ke ã sifeí,

ke ãà bemáà be kó ikuó.

⁸ Be sēĩ cãamu ke pēēté yekpamaà,

ke tonni ke pēēté sikpaməó

ō mbeti kuyuoku mōnni ke bo pĩ nke cãāmè.

Be sēĩ boni dedétirè nde,

ke pùtìní ke cãã ke dò nfeçĩrife ðð yà fè
dó kèpĩ ndè, kèfĩètè mèè botí.

⁹ Bè kèrínímu, ke pòntì ke eiti,

ke wetí be ìkè,

diyè yèní kèè bíékè kó kuyaakù kōme

ke kouti tidaatì mubirímú kōme.

¹⁰ Bè sènkumu bekpààtìbè, ke daú sikpààtìbìí,

bè í bōti dihèi iduotí fité dì kpeti,

bè ðð ì ònné mutáá mmu kéta,

kèpĩmmú bèè bo di mièke.

¹¹ Bè pènkùmu kuyaakù tēmè,

ke dó meçãã nke kōri kupíkù tekù.

Benitikòbè mbe, bè tá be wērímú mmu,

bè na ntá mèè botí Kuyie.

Abakuku kuónnèmè Kuyie nkuce medérímè

¹² Ti Yiè nKuyie nha tú ti Yiè nKuyie nku nè dimònnì.

Fóò ti te, a dò mpáí páí nwe ke bo sáá.

Fó n kó kupèrikù.

Fóò tãáté be nnitibè kéduó nkè bè bo yũó nti to,

a bè kpénkùne kè bè bo ti tiémmu.

¹³ Kuyie nha dò mpáí páí nwe,

a báá na kénwúó mmeyei.

A báá na kénwúó nke bè ti fěũnko.

Dè dòmmè kàa wùó mbeyei be ke í náá ntimatì?

Ba nte kè beyei be na bèè bè wenninè kàa wúónko.

¹⁴ Dè yĩme kàa wúónko benitibè,

kè bè bè dòòri ke dò mbè tu siyĩ,

ke do mbè tu desĩntèkperè dèè í mōke onìùti?

¹⁵ Babidònni kóo kpààti bè pĩmmú nè o yĩmpie nku,

bè ta o dītìmù mièke nke,

kòò bè ũrínè kuyáakù kè dè o naati, kòò yānku.

¹⁶ Nte be, ke feu be dītìrè iwũó,

ke tuò ntihúúntì be yáàtì,

ke yé dèè bè duòmmè mudìi mediè,

mudìi mùù sũ mesàà.

¹⁷ Bè yo nsakému ke kou yebotè,

nè be yĩnditìrè sáàà?

Mesémmè í yóó bè pĩnáà?

2

Kuyie nyèmmè kù yóó poté Babidònni

¹ Dè mònnì kè ti Yiè nKuyie mpāānāāntì náāntòo béi nke dò:

Mí nhoheikèmbàri n yóó cómmú n cónnì ndi.

N yó mbo n dènnì ìnkè nke ke paké,

n yó nkémmúmu káyà kù yó n náké tì,

káyà m mè nkù kuónnè kè kù yóó n tēnné tì.

² Mèmmè ti Yiè nKuyie nni ntēñnémè ke dò:

Wāri n yóó da benke tì, á tì kèrí titápíètì ìnkè,
kè dèe yie nkè bèe na ké ntì kaà mmesàà.

³ N yóó da benke tì tu yemòrè yèè kpaaní ye kpeti nti.

Dè auté ke bo dòòmu, dè í yóó pàà.

Bá kè dè ɔ̀tí n dè bàamu,
tì yóó dòòmu, dè í m̀ke kpèrè.

⁴ Wèè í d̀ori dèè sié ke m̀ke tefentè ò yóó kúmu.

Wèè me nwetí ò bo nfòu ò n tá m̀è kpéí * yé: Mufòmmu kó dikũnnì tu a bo ntámè Kuyie,
kàa bo ànnémè tefentè kéyete Kuyie nkè dè touní mukũũ. Wénté Odommu 1:17 nè

Kadasii 3:11 nè Ebedeebe 10:38.

⁵ Ti kpàti soù nhonìti nwe,

tepòtè yiè nyí m̀ke meom̀pùmè.

Be pite yèè deu kudònkù kperi d̀ommè.

Kudònkù í diè mmèè botí becíribè,

bè í me ndiè ntikpàti.

Bè pònti yehèkè yemou ndi, ke baarí ibotí imou.

Meyei mmènummù

⁶ De kó yehèkè k̀be beè yóó wènné,

kènnáà mBabidònni k̀be kpéí nyenáànhãntíyè ke bè daú ke tú:

Di bo yà díndi bèè fèkù betòbè kperè!

Dè yó nkááké de kè di yóu di bo mpíimmè benitibè,

nè muwèrímú kè bè di yietì ke dò mbè di m̀kenè yebàà?

⁷ Di di bèè kperè bè itinímu di kpéí.

Bè yóó wè̀tenímu di kpéí,

ké di do kéfèke di kperè múnke.

⁸ Di fèkemè ibotí péu kperè meè botí nku

ibotí t̀i yóó fekemè di kperè,

Di còu mmèè nitiyí nkpéí,

nnè di yonku deumè kutenkù,

kè di fèũnko benitibè.

⁹ Di bo yà! Díndi bèè cií mbetòbè,

ke yo m̀be kperè,

kè di yèmmè dò ndi bo ceé ndi yíènti,

keĩnkè kéyenténè meyei.

¹⁰ Di né í yé ke dò ndi tanné dimáà ndi ifei,

di kùò kùò nitisũkù, di kùò dimáà ndi.

¹¹ Di cèĩ kó imarí yóó nákému di kpéí nkè ticádòoti di bekénè.

¹² Di bo yà! Díndi bèè maánè menitiyí ndi èi,

di bo yà díndi bèè kùò benitibè ke pũ̀ténè di eidiè.

¹³ Di nyé ke dò mbenitibè fèũrì dèè kpéí ndè yóó cóútému

bè fèũrì detetirè nde.

Mí nKuyie Mpakedaa mí tì béi.

¹⁴ Menie mpíéké m̀è botí dàméèrì,

kutenkù kumou k̀be yóó me mbanté ti Yiè nKuyie nkó mesàà

nnè ku kó tikpeti.

* **2:4** De kó dináàhkèè nàà mmukũũ nnè mufòmmu kpéí ke

15 Di bo yà díndi bèè nìinko di kəbe mɛnaà,
kɛ bè diinko dinaadoò
kè bè bo muó nkè dí nwéí bɛ fɛi,
yànè mɛ di mómmɔmbɛ.

16 Dè tu di kó ifɛi nyi, dè í tú disānni.
Dè tùòkɛ di bo yà dèndɛ Kuyie mmiɛkɛ kó fɛbòòfɛ,
kémúó nkéfei ndi fɛi,
ti Yiè nKuyie ndi yuo ku miɛkɛ kó fɛbòòfɛ nfɛ.
Kè di bo fɛ yà kè ifɛii dátínné di do məkɛ dii sānni.

17 Di kǎũ mɛ̀̀ botí Dimaa tārì tediɛrè kɛ dè dèè,
bè yóó mɛ ndi deè
di do kǎ̀̀ tìi kpasĩnti, di bo tì yòtɛ.
Di còú mmèè nitiyĩ, kè di yonku deuté,
kè di fɛũ mbenitibè yehəkè miɛkɛ,
nè dɛ kpéí nkɛ bè yóó yũómmè di to.

18 Sitenkaanìi kpeti tú ba?
Benitibè beè sì cèú,
di ɔ̀̀ yie mmèè hierimè kéuté,
mè tu siyáàbisí kperɛ ndɛ.
Ba nte kòo niti ɔ̀̀ duó nhomáà o mómmuɔ̀̀ nhò dòò dè,
dèè í nò nkɛ náá?

19 Di bo yà díndi bèè ɔ̀̀ nnáá nkudǎú kɛ tú: Entɛ!
Kɛ nnáá nditārì kɛ tú: Íté!
Dì mɛ nyí yóó na ké b́́i,
bá kè di di dàri mesɔ̀̀ nnè timátì péítì,
mmufòmmu í bo di miɛkɛ.

20 Ti Yiè nKuyie nkunku mɛ mbo ku cɛ̀̀sààtè miɛkɛ nkɛ,
kutenkù kuməu kəbe yĩnè káré ku ù̀̀kè.

3

Abakuku sautenè Kuyie nnè fɛ̀̀ yènfɛ̀̀

1 Kè Abakukuu dèntɛ fɛ̀̀yènfɛ̀̀ késautenè Kuyie nkɛ dà:

2 Ti Yiè nKuyie, n kèèmu a do pĩ mmùù tōmmú,
kɛ da yòtɛ.

Wɛ̀̀tɛ kɛ̀̀pĩ ndɛ kó mutōmmú ti kó yɛwɛ yie mmiɛkɛ.

Dòò mu kè ti yà.

A miɛkɛ mɛ nti pɛikɛmè a naatimu,
a né ti kuó mmesémmè.

3 Kuyie nyiténímu Edəmmu tempɛ̀̀, Temaɛ èi,
kù iténímu Panaa tārì ìnkè,
kè kuwenniku píɛ nkɛ̀̀nkè nè ketenkè,
kɛ tɛ kè bè kù sántì.

4 Kù kèrínímu kɛ pĩnti di wennécànni kōmɛ,
kè diyìè kpèrìmè yìèní ku nɔu miɛkɛ,
ku kpetì sòri ku nɔu miɛkɛ nkɛ.

5 Kuù niinní mutenkũũ,
kɛ kéri kè muməmmú kù tũ.

6 Kè kù còmmú dè ketenkè aá,

kè kù wènté, yebotè yèe kpeute,
 yetārè yèè do bo nè dimònni kè yè pùò.
 Kè sitáá sù do bo nè dimònni kè sù yaú,
 kù do de nkeri nè dimònni.
⁷ Kè n yà Kusãã èi kàbe kãm̀b̀ù̀ò̀ti domè be touti miεke,
 ke yà kufõwaá nhautémè Mandiyãã èi kàbe.

⁸ Ti Yiè nKuyie mmiεke peike ikó ndiεyì nyià?
 Ikó nyi a miεke cóú mmàà?

Yàà dàméèrì nwe a miεke peikemè?
 Kàa dèke sikpàrìnaasẽĩ òm̀ò̀ í yóó na sù?

⁹ Kuyie nha fìnnému a tãmmù,
 kàa pie ntu yenò a ti d̀ò̀unnè yè.

Kuyie, f̀ò̀ò̀ dammù ketenkè
 kè meniε nyièní kè dè naá nyikó.

¹⁰ Kuyie nyetārè da yà ke sàntèmu,
 kè meniε ncòúní, kè dàméèrì ù̀ù̀ti,
 kè yenéf̀f̀f̀firè dèkù keĩnkè.

¹¹ A pie nnè a kpãnni de kó mekpèrimè nè de kó fepiéfè
 deè còr̀né diyie nè otãnkù.

¹² Nè kemieke nke a ceñtìmè ketenkè,
 nè kumiepié nku a naùmè yebotè.

¹³ Kuyie nha còr̀m̀m̀ú ke bo deetè a nìtìbè mbe,
 nè a kóò kpààti a tãáté wè.

A p̀ò̀ntemu oyeiwe c̀f̀ètè ke feínko dipũũ.

¹⁴ Ti dootitabè pie nyi a fiètemè
 ke dù̀ù̀tenè be kóo kpààti yuu.

Bè do uríní kuyaakù kóme mme ke íútí,
 ke bo ti do tínti besénnibè.
 D̀ic̀ìr̀ic̀ìr̀i ò̀ò̀ p̀ĩ̀mmè kétannè di dènkù.

¹⁵ Dàméèrì nè o kó yenéf̀f̀f̀firè
 de kó kunòroo miεke nke a keutémè kuce,
 kàa sẽĩ kètè.

¹⁶ N de nkèè kè n kãm̀b̀ù̀ò̀ti do,
 kè n k̀ò̀nti aá kè m biè nkpeute,
 n né baàm̀u ti dootitabè bo tuòkenímè ké ti do.

¹⁷ Fikíè kó detie nténke í pori,
 f̀ìnyĩ kperε me nténke í cáátí m̀m̀mam̀ù,
 depaa mme nténke í peí,
 fepièfè ténke í kpaá dipedie miεke,
 fenààfè me nténke í k̀é̀r̀ím̀ú dinaabaakèrì.

¹⁸ Mí nyie dè n naatimu ti Yiè nKuyie nkpeí,
 kè n yãnkù, kuù n deeri,

¹⁹ Ti Yiè nKuyie nkuù tu n kó muwèrímú,
 kuù kpénkùnkò n tààke teyúòtè kpeyi kóme,
 kè n deèti ditennì kuù ò̀ mpĩ n tààke.

Bè do ò̀ ndiè nde kó fèyènfè ke biennè kukùtidùkù nku.

Sofonii Di mpátiri tɔ tii náahti

Kuyie mpããnáahti náahtò Sofonii do yóó wãri o pátiri kè okpààti Sosiasi mu nyí tũntɛ Kuyie ncf̃t̃ɛ mubáammu. (Wénté 2 Bekpààtibè 23:1-28)

Kòo náké Kuyie nyóó bekénèmè Sudaa kó kuwɔ nkɔbe nè Isidayeribe 1:1-2:3, kénáké ke d̀: Kuyie nyóó kuɔ iwɔ nyii fité Sudaa èi nè Sedisadɛmmu kperi, kɛw̃tɛ kɛtũntɛ Sedisadɛmmu, bèè tú benitisààbè ke wetí kè bèè mbo de miɛke.

Di mpátiri náahti duó ke d̀mmè

1. Nebukannesaa yóó w̃tɛ kè bè domè
2. Kuyie mpããnáahti náahtò Sofonii de nyu ke tú
3. Kuyie nkó diyè 1:1-2:3
4. Ò nàkémè Kuyie nyóó potémè yebotè yèè bè fité 2:4-15
5. Kuyie nyóó poté Sedisadɛmmu kɔbe kédeè kè bè dɛetémú 3:1-20

¹ Di mpátiri ti náá nti Yiè nKuyie ndo béinnè tì nti Sofonii. Esekiasi weè do peité Amadia, kè Amadiaa peité Kedadia, kè Kedadiaa peité Kuusi, kè Kuusi peité Sofonii, kè ti Yiè nKuyie nhò béinnè Amɔ birɛ Sosiasi Sudaa kɔbe kóo kpààti kpàti miɛke.

Kuyie nnàkémè kù yóó potémè kutenkù kumɔu

² Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sofonii ke d̀: Mí ndi Yiè nKuyie n yóó kuɔmu dèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè, mí ndi Yiè nKuyie mm̃i béi.

³ N yóó kuɔmu benitibè nè iwũɔ nè sinɔ nè siyĩ. N yóó kuɔmu benitiyibe nè be t̃mmú, n yí yóó súɔ nhoniti bá omáà, mí ndi Yiè nKuyie mm̃i béi.

Kuyie nyɛmmè kù yóó poté Sudaa kɔbe nè Sedisadɛmmu kɔbe

⁴ Kè Kuyie mbéi nke d̀: N yóó youte n ǹutè nte Sudaa kɔbe, nè Sedisadɛmmu kɔbe bemɔu ñnkè, kédeite dibɔ̀ Baadi kperɛ dèè kraá nè bebɔyembè, bèè p̃i ndi t̃mmú,

⁵ kékuɔ bèè dèkù dɛdànnè ke báá ndiyiè, nè otànkù nè siwãã, nè bèè n d̃únnè dinùù ke tú bè bo nni n tũ, nke w̃tɛ ke parikunè be bɔ̀ Midikɔ̀ kó diyètiri.

⁶ M bo kuɔ bèè b̀tinnè mí ndi Yiè nKuyie nke ténke í n waà, nke ténke í m bekù timatì.

⁷ Yĩnè yúóó mí ndi Yiè nKuyie, m miɛke kó diyè duunnímu n waámmu n wũɔ ke dèè, ke cànné bèè yóó di m banni.

⁸ De yiè bo tuàke dù yiè m bo poté okpààti t̃mbè nè sikpààtibí, nè bèè tekíí ibotí t̃i kó muyaãnnímu ke c̃ú be borime.

⁹ De yiè m bo poté bèè dèkù yebɔwũɔ̀t̀rè nè bèè taà nè

bèè yìè n cǐtè bè fèke dè nè bè ciité betòbè ke cuó dè.

¹⁰ Dε yìè iúu bo dátinné Sedisademmu εì,
dibòrì bè tu dì siyĩ kó dibòrì,
kè yedabùò nní mbo dihεikarì bè tu dì Dihεipànnì,
kè kunòòroo mbo yetārè ñnkè,
Mí ndi Yiè nKuyie mmî búi.

¹¹ Díndi bèè bo Sedisademmu εikarì bè tu dì Makitesì,
kammúnè yedabùò nke yé
bepotambè bεmòu òmòu í yóó nsúómmè.
Bepotandiebè òmòu í yóó nkpaá.

¹² Dε yìè m bo wammú Sedisademmu kòbe nè femúñfè,
m bo yà de yìè bèè kàri be kpàtì ñnkè bètèìì,
ke náá nke tú,
mí ndi Yiè nKuyie n yí dòòri dèmarè dèè tu desààrè,
yoo deyeire.

¹³ M bo duó nkè bèè εí be kpàtì, képuò mbe cǐí.
Bè maámu sicǐí bè me nyí sì tati,
bè fiúkúmu fínyĩ kó detie mbè me mbáá yà de naà.

Bè nàkémè Kuyie mbeénti kó diyìè kpéí

¹⁴ Kè ti Yiè nKuyie mbúi nke dò:
Mí ndi Yiè nKuyie m beénti kó diyìè auténímu,
dì duunnímu, ke tùðkení ke dèè,
yedabùò nkó diyìè ndi,
de yìè dè bo páké bekpàrítiebe kè bè nkuò nke tú:
We mbo ti deeté!

¹⁵ Dε kó diyìè m miεke bo di cóuté,
de yìè kufòwaá nnè meyeñcaàrìmè kó diyìè ndi,
de yìè ndi bè yóó di pòntemè páí páí,
de yìè dè bo kòtì kényáké,
de yìè kupàkù nè yewetè dè bo ãntè,
¹⁶ Dε yìè sikipàriéú bo nkuò,
kè behāpòmbèε duó yekekè iduotí fité yè,
képuò nyedèrè,

¹⁷ Dε yìè m bo tanné benitibè meyeñcaàrìmè miεke,
kè bè nháãnte tiyũònti kòme,
bè n yeténè mèè kpéí mí ndi Yiè nKuyie,
nè de kpéí mbe yĩ mbo cóú nketenkè mutáá nkòme,
kè becírìbè ncóú cóú tiyontì dòmmè.

¹⁸ Bε sàò nyoo be mátipéitì báá na ké bè deeté,
m miεke bo bè yè dìi yìè,
kécóuté muhāá nkòme
Dε yìè kutenkù kumòu bo cóuté
Dε kó diyìè m bo kuò bèè kó dimàà bo ketenkè ñnkè.
Diyìè yeiri yó nni ndi de yìè!

2

Kuyie mpāānāānti náāntò túmè bèε ceete

¹ De kó difɔ̀nkúò kè ti Yiè nKuyie mpããnáàntì náàntòò b́ei nke d̀ò:

Díndi kubotí kùù kpa ifei,
Tíínnè ḱetotí di yèmmè kéceete,

² Kè bè mu nyí di b̀eti,
kè di ciéte kuyaakù òò t̀ò m̀èè botí timútì.
Kè ti Yiè nKuyie mmièke mu nyí di do,
kè di c̀úté muhãã ntẽmè.

³ Díndi bèè dé ti Yiè nKuyie nke tũ nku tannò,
wammúnè ku, ndòòrinè kù dómè ke ḱék̀unko dimáà,
kè dè naati ku mièke yiè dí yenté.

Kuyie ncaummè deyìkè bíèkè k̀obe

⁴ Kasaa èi yóó d̀óúnkomu,
kè Asikanòò kperii naá ndikpáà,
kè Asidòti k̀obe ciéte bá diyìè mu nyí c̀ònné yeyò,
bè bo denne Ekunòò k̀obe be èi mièke.

⁵ Di bo yà díndi dàméèrì p̀éèmmè k̀obe,
díndi Kedetiibe kó kubotí,
mí ndi Yiè nKuyie m m̀i di kpannè,
díndi Fidisitẽèbe Kannahã èi k̀obe,
ke tú di kó dihèi bo paà di ǹitibè.

⁶ Dàméèrì p̀éèmmè kó kutempè mbo naá ndinacènhòò,
benaacèmbè kó diciennì, tipìetì kó ditũnnì.

⁷ Sudaa k̀obe bèè bo nkpaá bèè yóó tieke de kó kutempè,
kéncèmmù be wũò ke wentí Asikanòò èi kó sicéí mièke,
ke yé mí ndi Yiè nKuyie mbè tũ nkù m̀i yóó bè k̀ònnémè,
kéwète ké bè c̀ònné be f̀òtìrì.

Kuyie ncaummè M̀oabu nè Amòò ekè k̀obe

⁸ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:
Díndi M̀oabu èi k̀obe nè Amòò èi k̀obe,
n k̀èèmu di daúmè n ǹitibè ke bè sãã,
nke fiète be tenkè ke yìénè di k̀oke.

⁹ Nè de kpréi m̀M̀oabu kperè bo naá nSodòmmu kperè,
Kè Amòò èi k̀obe kperè naá Komòò kperè,
tipòti bo yè be tenkè,
kè bo naá ndikókétàri,
kè bo d̀óúnko yúóó.
N k̀obe bèè bo yenté,
bè bo bè p̀ònte ḱetieke be tenkè.
Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa Isidayèribe tũ nkù m bomu,
kè m̀i b́ei.

¹⁰ Bè m̀òòte t̀èè fentè kó mucóntimu mmu dènde,
bè sènkèrì m̀èè kpréi, mí Mpakèdaa, n ǹitibè ke bè sãímú.

¹¹ Mí ndi Yiè nKuyie m bo bè benke mmáà kè bè n yote,
m bo p̀ònte yebòkè wèrímú,
kè titentì timòu k̀obe nínkú,
bá wè o karì ké m bántè.

Kuyie ncaummè kubakù yóú nè kucànkù k̀obe

¹² Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke d̀ò:

Díndi múнке Etiopii èi kàbe,
n yóo duó nkè bè di kuò mudòò miéke nke.

¹³ N yóo youtemu n nàùtè kubakù yóu bíékè,
kèpònte Asidii,

kè Ninifu dǎúnko kénáá ntedòntè.

¹⁴ Ninifu èi bo náá nyiwũò kó diweñni,
tikpasĩnti timòu botí kó diãrì,
yeondo nè ondopúsicayì bo nwentí de kó yesãnkè ìnkè.

Yeondo bo nkuò sicéí kó sibòò ìnkè,
bè bo u sétirì kó idéi.

¹⁵ Benitibè bo m pènkù ke dì yàu kè dèe bè di
kè bè ndi daú ke yókii be baayò ke tú:

Dihèi dìi do kari ke í yĩèkù,

kè di yèmmè ndò dì í mǎnnè dìmarì,

dìi náá ntidobontì,

ke náá ntikpasĩnti kó diãrìàà?

3

Kuyie nkpànnè ti Sedisademma èi kàbe

¹ Kè Kuyie mbéinnè Sedisademma èi kàbe ke dò:

Di bo yà díndi Sedisademma èi kàbe,

di to yeè kpeñni,

bá di borime í wenni,

kè di fěũnko ditòbè,

² Mí ndi Yiè nKuyie n di yumu kè di yete,

di í kènté n tié,

di í n duó ndimáà,

di í n tòónnè dimáà.

³ Sedisademma kó bekpààtibè sǎáténè yecìricìrè nye,
yeè kontí.

Bèè baké kè bè sǎáténè timuntũnti,

tìi ã pĩ nkuyuoku ke cáákoo bá tì báá súó nkè dèe wenté.

⁴ Bèè yè mbè tú m pǎãnáànti náam̀bè Sedisademma,

bè í tũ n kuó bè tú beyóóbè mbe,

kè ikuó niùbè sǎũri dèè tú n kperere,

ke caàri n kuó.

⁵ Mí ndi Yiè nKuyie m me mbo be èi miéke,

ke dǎòri dèè sié dènde ke wenni,

bá dìi yiè ke bè dènni n kuó,

nh ã ì nsoó ndiyiè marì.

Nè memme ifei í pĩ meyei ndǎòrìwè.

⁶ Kè n kùò ke kùò yebotè,

ke pùò mbe dèrè nè be ekè,

kè ye kó ice dǎúnko,

bá òmòu těńke í dè keri,

kè benitibè dèè diheì,

onitì těńke í bo di miéke.

⁷ Kè n yèmmè dò ndíndi Sedisademma kàbe,

di bo n depε kékénté n tié,
 bá di báá yè n di tiè ntii kpéí,
 kè dèe yie nkè diheì báá pònte
 n né níí di poté kè di né ðàke ðò ìmeyei,
 nkè dèe pèéte dè do ðòmmè.

⁸ Di nni m baa tũnke mí ndi Yiè nKuyie,
 n kéroomu ke bo di bekénè.
 N tãátému ke bo tíí nyebotè,
 kéwènné yekpàatiyo,
 kè m miεkeε bè còúté
 kè m miεke kó kuyiinkù kumou bè do.
 Dè n yonkemu di n yete mèè kpéí
 kè n yóó cóu nkutenkù kumou mmuhãã.

Kuyie nnàkémè kù yóó ceètemè yebotè

⁹ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke ðò:
 De m̀nni bo tuoke ðii yiè m bo ceete yebotè,
 kéwènkũnne be nò
 kè bè nni mbáá,
 nke pí n tōmmú nè meyèmmè mèmáà.

¹⁰ De m̀nni n nìtìbè bèè ciété bè bo íténi Etiopii,
 kékòtení m borè ké m bántè ké m pãmmú yepãrè.

Kuyie nyóó ðòòmè Isidayεεribe bèè yó nkpaá

¹¹ De kó diyie, díndi n kabe,
 ifei ténke í yó ndi bonè meyei ndi n ðòò mè.
 De yiè n yóó ðeitemu sipəə yembè di cuokè.
 De m̀nni sifeí yembè í yó nkpaá,
 ditãsäàrì n cfiète bo ðii ìnkè.

¹² De yiè n yóó súó mbèè í moke bèmbε sifeí,
 nè bèè kékũnne bemáà,
 kè bèε wammú disòrì m borè.

¹³ Isidayεεribe bèè bo nkpaá de yiè,
 bè ténke í yó ndòòri meyei,
 bè ténke í yó nnáá nsiyáàbìsí,
 bè ténke bá ncií mbetòbè,
 de m̀nni bè bo nyo nke ðou,
 òmòu bá mbè kóónnè.

Sedisadεmmu kabe ðòmmè kényãnku

¹⁴ Díndi Sedisadεmmu kabe ndiènnè diwèi,
 nyíúnè, nyãnkunè, ndaúnè di yèmmè memou.

¹⁵ Mí ndi Yiè nKuyie n ténke í yóó di poté,
 n keimmu di dootitòbè,
 mí ndi Yiè nKuyie nyIsidayεεribe kpààti,
 m bomu di cuokè,
 di ténke bá nyièkù ðèmarè.

¹⁶ De yiè bè bo nnáá nSedisadεmmu kabe ke tú:
 Di bá nyièkù, di kònti báá yãrike.

¹⁷ Mí ndi Yiè nKuyie ndíndi Isidayεεribe di tũ nkù,
 m bomu di cuokè
 n tú okpàrìnuònti nwe ke di ðeeri,

diwèi dii m bonè dín̄di kè n yānku,
 n di d́mu ke di kpénk̀nko,
 ke yānku ke íú di kpéí,
 kè dè n dò dibanni.

18 N yóó keìmmu meyei ndi ñnkè, ifei ténke í yó ndi bo.

19 De m̀nni m bo kuɔ bèè do di f́ũnko,
 kédeeté d́ndi bè k̀ute bè,
 ke dí tíí d́ndi bè do bèti bè,
 kè di cíété tip̀ti tim̀u,
 kéwēte ke dí duó ndiyet̀dier̀ nè disānni,
 titenti tim̀u t̀i do di diinko ifei ti ìkè.

20 M bo wēte ke di tíí ndi m̀nni m̀i yó ndi ni,
 kéwēte ke di duó ndiyet̀dier̀ nè disānni,
 titenti tim̀u ìkè.
 N yóó wēte ke di cónnému di kó dif̀t̀ri,
 kè di dè yà nè di nuɔ,
 mí ndi Ỳiè nKuyie mm̀i béi!

Asee Di mpátiri tɔ tìi náaṅtì

Asee kó dipátiri kó tináaṅtì ti náá nhAsee do dɔ̀ dèè kó dimàà ndi kè dè bo yie nkè benìtibèe maá Kuyie ncĭètè Sedisademma dè do ś mbè iténimu Babidɔ̀nni bè do bè pĭ nkékònnè kè kédòò tidaatì. Bè do konní kè dèe mɔ̀ntɛmu bè né mu nyí ndààte ke bo wĕte kémaá Kuyie ncĭètè. Kè Asee nyáúkùnkò be kòntì kè bè bo maá Kuyie ncĭètè, kòo mbè nàa nke tú bè yóu Kuyie ncĭètè nte kè tè do dèe te kè bè ta ticĭtì miēke, kè ɔ̀ kúútí mediè nkékòũ sám̀pó, kè Asee nyáúkùnkò be kòntì ke tú bèe maá Kuyie ncĭètè kè bèe yà diwèi Kuyie nkòbe kù wènkùnnè bè do nkém̀m̀ke d̀i.

Di mpátiri náaṅtì duó ke dòm̀m̀e

1. Asee yēm̀m̀e bèe wĕte kémaá Kuyie ncĭètè 1:1-15
2. Bè yáúkùnnem̀e be kòntì Kuyie ncĭètè marim̀u kpéi 2:1-23

Bè dòm̀m̀e kéwĕte kémaá Kuyie ncĭètè

¹ Okpààti Dariyuusi kpàti benni didèrì do ndi, otànkù kuónwè kó diyìe ketirì, kè ti Yiè nKuyie nduó nkè ku pãñáaṅtì náaṅtò Asee béinnè Seditieri birɛ Sodobabɛedi Suda kòbe kó kùm̀andàà nè Yotisadaki birɛ Sosuwee ikuó niùtì diwèe ke d̀ò: ²⁻³ Nte Kuyie M̀pakɛdaa tu mù, ku tu: Benìtibè nàa nke tú dè mu nyí tuòke bè bo maám̀e n cĭètè. Dèe te kè kù tu n di beke ke d̀ò: ⁴ Dè né tuòkɛmu d́ndi bo nhām̀e sicēsààsì miēke kè ku cĭètè doà? ⁵ Ntenè tũnké Kuyie M̀pakɛdaa tu mù, kù tu: Totínè di yēm̀m̀e tìi di tuòkùní ti ñnkè,

⁶ Di ɔ̀ kúútí mediè kédeite sám̀pó

kédi kéauté,

kéyà menaà nkéauté,

ke ɔ̀ dáátí tiyààtì bá muséé mbáá yè,

kè bè yietí otòntì ìi pĕĕtòo kéndò nhò ì cū́ɔ̀ diyaà̀ỳòrì dìi dùùte.

⁷ Kè Kuyie mbéi nke d̀ò:

Totínè di yēm̀m̀e tìi di tuòkùní ti ñnkè,

⁸ kédeke diṭàrì ñnkè kékòũní ideí

kémaá n cĭètè dè yóó n narikɛmu

kè n déúkùnnè n yètìrì te miēke.

⁹ Kè ti Yiè nKuyie M̀pakɛdaa béi nke d̀ò:

Di ɔ̀ kúútí kényé ke bo deite mediè mm̀e,

ke né deite sám̀pó,

kè di dè kpĕnnénì tɛcĭètè n fuute kuyaakù de ñnkè.

Ba nkpeí nte?

N cĭètè do m̀èè kpéi nke,

bá wè kòò dàkenè o kpɛte.

¹⁰ Dèe te kè fetaafe yietí

kè tidiitì yete.

¹¹ M̀i duó nkè fetaafe yietí

di tenkè kem̀ou miēke nè yetàrè ñnkòo,

kè tidiitì nè f́nyĩ kó detie nnè odifíe kpɛre kè dè kpéi

nè tidiitì tìi kó dimàà pĕi ketenkè ñnkè kè ti kpéi. Benìtibè nè iwũɔ̀ kè dè di mesém̀m̀e,

di n̄ou kó mutōmm̀ú mum̀ou kè mù yete.

¹² Mēmme Seditieri birε Sodobabεedi nε Yotisadaki birε Sosuwee ikuó niùti diεwè, nε besɔmbe bεmɔu kε bεε kéntε ti Yiè nKuyie mbè nàké ti nε ku pāānāānti náāntò Asee nùu miεke, kémɔtε ti Yiè nKuyie nkó kufōwáá. ¹³ Kòo bè nàké ke dò: Kuyie ntu kù di bonèmu, kunku Kuyie nkuù béi!

¹⁴ Mēmme kε ti Yiè nKuyie nnampε Seditieri birε Sodobabεedi yèmmε Sudaa kɔbe kóò kùmàndáá nε Yotisadaki birε Sosuwee ikuó niùti diεwè kōmε nε benitibè bεmɔu kōmε, kε bεε kɔtení kέpī mmutōmmú ti Yiè nKuyie mbè tū nkù cīètè kunku Mpakεdaa. ¹⁵ Okpààti Dariyuusi kpàti benni didéri kóò tǎnkù kuónwè kó diyie sipísidé nε dinaanni do ndi.

2

Kuyie nyóó wεtε kέduómme ku cīètè diyetidieri

¹ Okpààti Dadiyuusi kpàti benni déri, otǎnkù yiénwè kó diyie sipísidé nε dimáá. Kε ti Yiè nKuyie nyíé kénáké ku pāānāānti náāntò Asee ò bo nàké ti benitibè, ² kóò béinnε ke dò: Náké Seditieri birε Sodobabεedi Sudaa kɔbe kóò kùmàndáá nε Yotisadaki birε Sosuwee ikuó niùti diεwè nε benitibè sɔmbe ke dò:

³ Di miεke we ndo yà n kpeti do dómme n cīètè miεke?

Di né tε wùómme yíε, ntε dómme?

Tε í naá ndetetiràá?

⁴ Fǒ nSodobabεedi nε Yotisadaki birε Sosuwee ikuó niùti diεwè yáúkunnε di kǎnti, dihei kó benitibè bεmɔu, yáúkunnε di kǎnti ke pī n tōmmú.

N di bonèmu. Mí nKuyie Mpakεdaa mī béi!

⁵ N do ti ndi nàkému di yeti dù mǎnni Esibiti.

N kó Muyaá ndi bonèmu, di bá nyīékù!

⁶ Mí nKuyie Mpakεdaa mī béi nke tú:

Dè kpaá sámpró nwe,

kε n sǎntε tiwetì nε ketenkε nε dàméèri, ketenkε kemɔu.

⁷ M bo sǎntε yεboté kε ye kpàti timɔu cóúnni m boré,

kε n wεtε kέduó n cīètè tεyetidieri.

Mí nKuyie Mpakεdaa mī béi!

⁸ Mī te mesɔɔ nnε timáti péiti,

mí nKuyie Mpakεdaa mī béi!

⁹ N cīètè yetiri bo deuke kέpēēté di do dómme

n yóó di dúmmu meomprumé,

mí nKuyie Mpakεdaa mī béi!

Wèè í yie nKuyie nyε mmù ò dǎdri dε demɔu ò nsĩmmu

¹⁰ Dariyuusi kpàti benni déri otǎnkù wéinwè kó diyie sipísidé nε dinaanni kε ti Yiè nKuyie mbéinnε ku pāānāānti náāntò Asee ke dò: ¹¹ Mí nKuyie Mpakεdaa mī tu: Beké ikuó niùbè kε bè da nàké ikuó yε mmù, ¹² beké ke dò: Kε dε dò nyikuó niùti mǎu cūó imaa bè fèuté i Kuyie nho yaáyàri miεke, kε di kàáké pēè yoo mudii yoo menaa nyoo mekùò, yoo tidiiti teti mati ti bo wenkaá? Kòo bè beke. Kε bεε ò tēnné ke dò: Ǵò! ¹³ Kε Asee sɔtε kέbéi nke dò: Kòo niti né kàáké ocū ke sīntε, ke kàáké dende kó demarè dεε sīntàà, kε dε báá sīntε? Kε bεε ò tēnné ke dò: Dε bo sīntε. ¹⁴ Dε mǎnni kε Asee bè nàké ke dò:

Di kperε me ndò ndíndi ku mbotí

di kperε me ndò nti Yiè nKuyie nyīiké,

di dǎdri mùù tōmmú me ndò,

di kù pāā ndèè kó dimáá sĩmmu.

Wèè yie nKuyie o kperε ò nyíémmé

¹⁵ Kε ti Yiè nKuyie nyíé kε bè béinnε ke dò:

yíe nnè yewe yèè kpaaní,
totínè di yèmmè mesàà ntì di tuòkùnì ti ìnkè.

Ke né na kèpũúté n cǐètè.

¹⁶ Ɔnti di tuòkùnì?

Di ǎǎ kǎũ kùù paku kèpété meyòbii ntiyòtì tidétì
Di ǎǎ ku nkǎũ di mmònnì kèpété meyòbii nkuyòrikù kùmáà
di ǎǎ tǎũ kùù paku fínyĩ kó yebe
kékuati menaà nképié nteçètè,
di ǎǎ ku ntǎũ kékuati kéuté teçètè dikéè.

¹⁷ Kè n duó nkè tidiiti fǎũ ndepaa nke pũũti.

Kè yemátárè cààri desonne
kè di òù detetìrè,
bá nè memme di í wètení m borè.

¹⁸ Totínè di yèmmè tìi yóó di tuòkení nè yewe yèè kpaaní ye kpéí,
kétúóté otànkù wéinwè yìè nkó diyìè sipísidé nè diwéinnì yìè,
di pũúté dii yìè n cǐètè,

¹⁹ Dèmarè kpaá ke ã di buò mièkaà?

Detie mbè tu dè fínyĩ nè fikíè
nè kèdènáti nè odifíè dè kpaá peíà?
Ke túóté yíe nkó diyìè nè yewe sonyoo
n yó ndi dǎorimu mesàà.

Kuyie ndǎúnnè dii nùù Sodobabedi

²⁰ Weè tǎnkù yìè sipísidé nè dinaannì yìè, kè ti Yìè nKuyie nyíé kèbéinnè Asee ke dǎ:
²¹ Náké Sodobabedi Sudaa kǎbe kóò kùmàndàà ke dǎ: N tú n yóó yíé késǎntèmu kèìnkè
nè ketenkè.

²² N yóó buómmu yekpààtiyò kó yekpààtikàrè,

kédeite bekpààtibè kó muwèrímú.
N yóó buómmu sikpàrìnaasèí nè si dèèbè,
kékuò besǎndèèbè nè be sèí.
N yóó duó mbá wè kòo kou weè ò kùò.

²³ Dè yìè m bo da túóté fǎ nSeditieri bire

Sodobabedi n kóo tǎntì kàa ndò n kó mumámáá mmecannimè kǎmu * yoo ò mmù ù kè mù
ntú o kó mecannimè kòo dǎ kècannè dèmarè wèè mù ìkú de ìnkè. Kòo wǎri dipátíri
wèè mù ìkú di ìnkè kè dèe benke weè di wǎrimè.

N tǎáté fǎ nwe mí nKuyie Mpakedaa míi béi!

* **2:23** mumámáá mmecannimè kǎmu: Okpààti do ǎ ndúúkú mù mmu

Sakarri Di mpátiri to tii náaanti

Sakarri do yóo náké Kuyie mpāānāanti ke sǎ mbè í kpaaní bè do bè pǎmmú kékònnè kè Babidōnni. Ò náké tii náaanti wetínè mēfiè mbè maá dii mōnni ndi Kuyie ncǐtè kéntò kētuōkenè yēbie ntekòupítè (1000) Kirisi, okpàati Kuyie ntāāté wè kōbe yó mbo yè diwèi miēke. O pátiri náaanti cūmpúrìmu, kè dii né wētè ke tú dii náké Kirisi, okpàati Kuyie ntāāté wè kpéi nkè dè feí, dii múnke náké Isidayēeribe kpéi nnè yēbotè kè dè feí, wèè náké Kirisi, okpàati Kuyie ntāāté wè tumè Kuyie, nè ò tumè onìti páíi, nè ò tumè ikuó niùti, ò kékūnnemè omáà, ke kàtení kutenkù bèè do tú ikuó niùbè kè bè ò yete. Weè múnke náké bè yóo ò fítēmè kécōuté mēdítibii nsipísitāāti ke nàkénè Kirisi, okpàati Kuyie ntāāté wè wētínimè kè Isidayēeribe bo ò yà wenwe bè baaké wè kédemmu ke dǎ ò tu be kóo kpàati. Weè nàkénè Kuyie ncǐtè yóo wētè kēmaámè Sedisademmu, kè diwèi kàtení. Ò múnke nákému yemōrè sonye kpéi.

Di mpátiri náaanti duó ke dōmmè

1. Kuyie mpāānāanti náaantò nàkémè Isidayēeribe ke tú bèe ceete 1:1-6
2. Mēbenkūmè Kuyie mbè benkemè ke bo bántè Sedisademmu eì kōbe 1:7-6:15
3. Bè tēñné ti Babidōnni eì kōbe tōnni bè kè dè ntukúnè menùboúmmè kó tināaanti 7-8
4. Kuyie mpāānāanti náaantò náké ti kè dè ntukúnè tii yóo dǎ Isidayēeribe mōnni kéntò kētuōkenè Kirisi, okpàati Kuyie ntāāté wè bo wēténimè kédi tikpàti 9-14

SAKARII YÀ MÈE BENKŪMÈ

Kuyie ntumè ku kōbee wēténí ku borè

¹ Okpàati Dariyuusi kpàti benni didèri otānkù niínwè miēke nke Kuyie mbéinnèmè ku pāānāanti náaantò Sakarri Ido bire Bedekia kó debire ke dǎ: ² Mí ndi Yiè nKuyie n tú, m miēke do peikemu di yembè mēdiè. ³ A bè náké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakēdaa, mii tu bèe wēténí m borè, kè n wētōo be borè, mii me nyē. ⁴ Di báá teeté di yembè, n do duó nkè m pāānāanti náam̀bè n yu bè ke tú bèe wēténí m borè, kényóu kuce kuyeyiku bè tū nkù nè be dǎdǎrimè yeime, bè me nyí nkènté bè bè nàà ntì, bè í ndake de kpeti. Mí ndi Yiè nKuyie mmii ti ndi denni. ⁵ Yé di yembè kòte kè? M pāānāanti náam̀bè tá? Bè í kuà? ⁶ Bá nè n duó nyèè tannò m pāānāanti náam̀bè nè n do bè náké tii náaanti, deè do tū̀kení di yembè kè bèe wēténí kébéi nke dǎ, Kuyie Mpakēdaa do béi nke dǎ ò yóo ti dǎdǎmè ice iyeyi ti tū nyi nè ti dǎdǎrimè yeime kpéi ò me nti dǎdǎ.

Kuyie ndo benkemè Sakarri kòo yà besāndèbè

⁷ Okpàati Dariyuusi kpàti benni didèri otānkù tepítè nè òmáà, bè tu wèè tǎnkù Sebati *, diyè sipísidé nè dinaanni yiè, kè Kuyie mbéinnè Sakarri ku pāānāanti náaantò. Sakarri do tú Ido bire Bedekia kó debire nde. ⁸ Kòo béi nke dǎ: N duó keyènkè nke kè Kuyie nni mbenke, kè n yà onìti mǎu kòò dèke tesānwū̀stè ke cómmú tifāpèùti cuokè bè tu ti mii riti tii cǐe nfíikú ke cùtè, kè sitesì ò tūnni siwū̀sì nè sii dǎ mmetiè nnè sii péi. ⁹ Kè m beke Kuyie ntōnni dii n nàānnè ke dǎ: N Yiè nhǎm̀be mbe? Kè di dǎ: N yóo da nákému bè mbe.

¹⁰ Di kpaá me nnáa nkòo niti wèè do cómmú titieti bè tu tí mii riti ti cuokè ke deke tesāntè kòò dǎ: Kuyie nkuù bè tōnni kè bè bo ce nkutenkù.

¹¹ Mēm̀me kè bèe náké Kuyie ntōnni dii cómmú titieti bè tu ti mii riti ti cuokè ke dǎ: Ti cèmmu kutenkù bá kunampoo í bo, bè kàri béu nwe.

* **1:7** Sebati: Bè do kaammè betā̀bè nè ti bè kàammè dè í wè. Be kóo tǎnkù Sebati berinè ti kó betā̀bè oketiwè nè odèri de cuokè nke (tā̀pò nè dewannè de cuokè).

¹² Dε m̀nǹni ndi Kuyie nt̀nǹni b́imm̀e ke d̀: Ti Yiè Kuyie M̀pakɛdaa! D̀e ỳo nkááké dε k̀e m̀sém̀m̀e da p̀inǹe Sedisadɛmmu ǹe Sudaa ek̀e sonye, a miεke p̀eì ỳe k̀e d̀e m̀ke ỳie nyebie nsip̀is̀iyiek̀e?

¹³ K̀e ti Yiè nKuyie mbéinǹe tináaṅsà̀t̀i ibáamm̀i k̀peti ku t̀nǹni d̀i do n náánǹe, k̀e d̀i d̀:

Kuyie nyóó ẁεte ḱetiekem̀e Sedisadɛmmu

¹⁴ Náké Sedisadɛmmu k̀obe ǹe Siyṅṅ k̀obe ke d̀: Ti Yiè nKuyie M̀pakɛdaa tu:

K̀u b̀e d́omu k̀e d̀e k̀u t̀uò mmuháá nkṅm̀e.

¹⁵ K̀e ku miεke né cóú mm̀ediε nyibot̀i t̀eì, ìi k̀ari bàmm̀u, ke ỳé ku miεke do p̀eikem̀e Isidayεeribe sámp̀o nwe,

k̀e k̀u nd́o ìi ỳṅṅ m̀be to,

k̀e ìi né tont́e ke b̀e tanǹe m̀sém̀m̀e miεke.

¹⁶ D̀e k̀p̀eì nte, k̀e ti Yiè nKuyie M̀pakɛdaa tu,

k̀u ẁεti ke bo d̀ò Sedisadɛmmu εi m̀sà̀a,

k̀e ku c̀f̀ὲt̀εε ẁεte ḱemaá di miεke,

k̀e b̀εε ẁεte ḱemaá sicé̀i di miεke.

¹⁷ K̀e Kuyie nt̀nǹni ỳié ḱe n náké ke d̀:

Náké bε ke tú:

M̀i ndi Yiè nKuyie M̀pakɛdaa m̀i tu:

nh ek̀e ỳoó ẁεte ḱepiεmmu m̀sà̀a,

k̀e n ẁεte ḱetieke Sedisadɛmmu ḱebánt̀e Siyṅṅ.

2

Kuyie nyiè ke benkem̀e Sakarri yeyiè nǹe bemááb̀e

¹ K̀e nǹi nwúó nk̀e Kuyie nni m̀benke k̀e n ỳa yeyiè nyènà̀. ² K̀e m beke Kuyie nt̀nǹni d̀i do n náánǹe ke d̀: Ye nyiè m̀benkú ba? K̀e d̀i n t́enǹe ke d̀: Ỳe benkú ibot̀i k̀periỳi nyi ìi do cíe nyIsidayεeribe Sudaa k̀obe ǹe Sedisadɛmmu k̀obe.

³ K̀e d̀endεε p̀ὲst̀oó k̀e ti Yiè nKuyie nǹi m̀benke bemááb̀e b̀enà̀. ⁴ K̀e n k̀u beke ke d̀: B̀e k̀atení ke bo d̀ò ba? K̀e k̀u d̀: B̀e k̀atení ke bo donǹe yebot̀e k̀m̀b̀ù̀t̀i nti ke b́óké yeyiè nyè do k̀umm̀u ǹe ỳe Sudaa k̀obe ke b̀e aut̀e ke b̀e cíe.

Kuyie m̀benkem̀e Sakarri ẁεe t̀o kuhṅṅ ke bo benné diheì

⁵ K̀e Kuyie nǹi m̀benke k̀e n ỳa onit̀i k̀òò pikú o ǹut̀e kuhṅṅ k̀u beúǹe. ⁶ K̀e nh ò beke ke d̀: A k̀ari ke? K̀òò d̀: N k̀ari ke bo benné Sedisadɛmmu nwe ḱeya o ok̀um̀e m̀am̀e ǹe o p̀ὲk̀um̀e.

⁷ Kuyie nt̀nǹni d̀i do n náánǹe k̀e d̀i nkpaá cómm̀u, k̀e diter̀i marii ḱeténí ḱe d̀i co. ⁸ K̀e d̀i d̀i náké ke d̀: Coké ḱenáké odapà̀a nwèe m̀e nt̀o kuhṅṅ k̀u beúǹe ke d̀: Sedisadɛmmu εi ỳo nfeíomu, iduot̀i báá d̀i fité benit̀ib̀e b̀ὲe ỳo mbo di miεke ǹe iwṅṅ d̀e í senǹi. ⁹ M̀i ndi Yiè nKuyie mm̀i ḿómmu ǹe ỳo ndo mmuháá nkó kuduot̀i ḱe d̀i fité, k̀e n k̀peti mbo di miεke.

Kuyie nyum̀e b̀ὲe do ciéte

¹⁰ K̀e ti Yiè nKuyie mpéi nke d̀:

Eì! M̀i ndi Yiè nKuyie mm̀i tu:

Ítéǹe d́indi n do cíe mb̀e

k̀e d̀i taá ibot̀i t̀eì miεke

cokéǹe ḱeyè kubak̀u c̀anku ḱo diheì miεke.

M̀i ndi Yiè nKuyie mm̀i béi.

¹¹ Eì! D́indi Sedisadɛmmu k̀obe

b̀ὲe do bo Babid̀anni cokéǹe ḱeyenté.

12 Di Yiè nKuyie Mpakedaa weè n tōnní ke n duó mmuwērímú ke tú n náké ibotí tɛ̀i ìi di fěũnko ke dò:

Kè wèè di kááké ò káá nku ñannitè nte.

13 Kuyie ntu kù yòute ku nòutè nte

ibotí ìi do di dòtidaaatì i ñnkè,

kè ì bo naá ndi kó tidaatì.

Dè bo dò d̀i m̀nni di bo banté ke d̀o nKuyie Mpakedaa weè n tōnní.

14 Kù tu: Nyíunè,

kényānku d́indi Sedisadɛmmu kɔbe,

kù kèróomu ke bo mbo di cuokè.

Kunku Kuyie nkuù b́ei.

15 Yɛbotè ṕeu bo kù taunnè de yiè,

kéntú ku kɔbe kè kù mbo be cuokè.

De yiè bè bo banté ke d̀o nKuyie Mpakedaa weè n tōnní.

16 Kuyie nwɛ̀ti ke bo tiekemu Sudaa kɔbe

kè bè mbo ku eì

kù wɛ̀ti ke bo t́aátému Sedisadɛmmu.

17 Yɛbotè ñnè yúóó Kuyie nyìikè,

kù itému ke yetìní ku c̀sàatè mieke.

3

Kuyie mbenkemè ku pããnaañti náañtò ikuó nùtì diɛwè Sosuwee

1 Kè ti Yiè nKuyie nni mbenke ikuó nùtì diɛwè kòò c̀ómú Kuyie ntōnni ìikè, kè dibòò c̀ómú o bakù yóu ke bo ò wátì. 2 Kè Kuyie ntōnni náké dibòò ke d̀ò: F́ó ndibòò ti Yiè nKuyie ntu a c̀f́éké! F́ó ndibòò Kuyie ntu a bá nwátìrì Sedisadɛmmu kù t́aáté wè, onitì yiè ndonnè kudáú kù c̀ú nku kè bè kù p̀tè.

3 Ke śó nSosuwee c̀ómú Kuyie ntōnni ìikè ke dáátí tiyàatì kè t̀i ã meyóò. 4 Kè Kuyie ntōnni náké bèè bo de borè ke d̀ò: Dáténè we tiyàatì meyóò nkpeti, kòò dátinnè tiyaàsàatì. Di dèè m̀mme kénáké Sosuwee ke d̀ò: N da wèúkunnemu kè bè bo da dátinnè tiyaàsàatì.

5 Kè Kuyie ntōnni sɔ́oté di náañti ke d̀ò: Ìnnénè we kuyaábomboúnkù sàakù, kè bèè ò ìnné kuyaábomboúnkù sàakù, kòò dátinnè tiyaàsàatì, kè Kuyie ntōnni c̀ómú de borè. 6 De kó difónkùò kè Kuyie ntōnni náké Sosuwee ke d̀ò: 7 Nte Kuyie Mpakedaa náá ntì. Kù tu:

Kaa t̀i nku kó kuce,

ke t̀i nku kuó,

f́óò yó mbaké ku c̀f́ètè,

kè f́óò nwéi tɛ̀ d̀ankù,

kè n da tannè bèè me ncómú die m̀be kó fenafe mieke.

Kuyie nnakémè kù yóó duónnìme odɛtíwè

8 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Sosuwee ke d̀ò:

F́ó nSosuwee ikuó nùtì diɛwè nè a kɔbe

kénténè kékeè,

d́indi bèè p̀i nyikuó t́ommú

ke d̀ò m̀mɛbenkùmè mèè benkù n yóó duónkomu odɛtíwè,

wèè yètìrì tu kuye * t̀erì ndi dèe benkù ke d̀ò nnè Yesu borè m̀borime p̀ammè mèè ketírì.

9 N d̀óú nditárrì ndi Sosuwee ìikè

kè d̀i m̀òke inuò nyiyiekè.

M̀i mómumuò n yóó kerì di ñnkè iwārii.

M bo f̀ũũ ndihèi d̀i nkó meyei ndiyiè d̀imáà mieke.

10 De yiè diwèi bo di p̀i

* 3:8 kuye: Wèè yètìrì tu Kuye bè yè nYesu nwe o yètìrì

kè di nyu ditòbè yebaa
 ke wē nke yo nfínyí nè fikíè de kó yebè.
 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa mí b́í.

4

Kuyie mbenkemè Sakarri tefitíkèkètè nè odifíè kó detie

¹ Kè Kuyie ntōnni dii n nàánnè, kè dii wētení kè nh ente bè òò ente mèè botí onití wèè yè nke duó. ² Kè di m beke n yà mù, kè n dò: N yà tēsōōfitíkèkètè nte, kè mekùò ncū́s te cuokè te yómmè kè sifitibúkúsí bo siyiekè nè de kó iwēí. ³ Kè odifíè kó detie ncómmú te také, muù nte bakù yóú, mutēmù ku cānku.

⁴ Kè m beke Kuyie ntōnni dii n nàánnè ke dò: N Yiè die mbenkú ba? ⁵ Kè di dò: A í banté dè benkúmàà? Kè n dò: N yí banté.

Kuyie ndóúnnè dii nùù Sodobabæedi

⁶ Kè Kuyie ntōnni n náké ke dò: Náké ti nnáañtì Sodobabæedi ke tú:

Dè í tú nè o wērimú mmu yoo nè o kpeti,
 dè tu nè n kó Muyaá mmu.
 Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa mí b́í.

⁷ Ditāri dieri f́s nha í tùòke dēmarè Sodobabæedi ìkè,
 ò bo da pante kédéíté kédèite ditāri
 ò yóó cóó ndi n cīètè yómmè,
 kè benitibè ndi sāntí ke tú:
 Di wenni! Di wenni!

⁸ Kè Kuyie nyíé kè n náké ke dò:

⁹ Sodobabæedi weè pūūtè n cīètè
 kè weè yóó tē dèè.

Kè dèe yié nkāa banté ke dò mmí nKuyie mmū ò tōnko.

¹⁰ Wèè do senku Sodobabæedi tōmmú
 ò mù ketírí dii mōnni kè mù yí deu,
 dè bo ò narikè ò bo yà dii mōnni ò maámè n cīètè.

¹¹ Kè n wēte kébéinnè Kuyie ntōnni ke dò: Odifíè kó detie ndende dèè cōmmú tefitíkèkètè také, muù nte bakù yóú, mutēmù kucānku, dè benkú ba?

¹² Kè n yíé kébeké ke dò: Kè odifíè kó ibake ìdèi ì me mmōke isōōkūōti, kè odifíè kó mekùò nyi tū nke do mmesō, ndè benkú ba? ¹³ Kè di dò: A í yé dè benkúmàà? Kè n dò: Áà, n yiè, n yí yé. ¹⁴ Kè di dò: Benitibè bédébè mbe n tāāté bè kè bè cóu mmekùò nkè bè cōmmú Kuyie Mpakèdaa ìkè.

5

Kuyie mbenkemè Sakarri dipátiri kè di pùtì

¹ Kè Kuyie nyíé kè m benke, kè n yà dipátiri kè di pùtì. ² Kuyie ntōnni dii n nàánnè kè di m beke n yà mù, kè n dò: n yà dipátiri marì ndi kè di okùmè bo métiribè tepítè, kè di pēkùmè bo métiribè bènūmmù.

³ De mōnni kè Kuyie ntōnni n náké ke dò: De kó dipátiri tō meyei mmèè yóó tuōkení dihei me kó tináañtì nti. Kè kupíkù makù kpeti tú beyóóbè bemou, òmòu í yó nkpaá dihei, kè kupíkù tekù kpeti tú: Bèè ò mparikunè Kuyie nyètiri ke né sou mbè kóò mōu í yóó nkpaá dihei. ⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa n duónko de kó meyei nkè mè bo do oyúókù cīètè nte nè bèè ò mparikunè n yètiri ke né sou. Mè tati beè cēí mieke ke bo cóuté yesānkè kēwēnnénè imarí.

Kuyie mbenkemè Sakarri onitipòkù mǎu kòò kàri tenaate mieke

⁵ De mǎnni kè Kuyie ntǎnni dǐi n nǎánnè kè dǐi tǎónni m borè, ké m béinnè ke dǎ: Wénté a bo yà dèè kèríní dè dǒmmè. ⁶ Kè n dǎ: Ba nni nde? Kè dǐ dǎ: Tenaate nte a yà mè kè tè kèríní, ke n náké ke dǎ: Diheì dimǎu kó meyei mme.

⁷ De mǎnni kè n yà dibierimínni kó kupòkù pòòtemè ke ãàtènni de kó tenaate, kòo nitipòkù mǎu kàri te mieke. ⁸ Kè Kuyie ntǎnni dǎ: Bè we ntú kuyonku kéndó kóò tèntoo te mieke, képoonko dibierimínni kó kupòkù.

⁹ De kó difǎnkúò kè Kuyie nni mbenke kè n wénté keyà benitipòbè bèdébè kè bè pùti kè ã ifièti kè ì dǒnnè fècǒnfè kpèyi. Kè bèe túóté tenaate keyoutenè ketenkè. ¹⁰ Kè m beke Kuyie ntǎnni dǐi n nǎánnè ke dǎ: Bè kàrinè ke tenaate? ¹¹ Kè dǐ n tǎnné ke dǎ: Bè tè kǔntinè Babidǎnni nwe ke bo tè maá teciètè, kè bè maá ke dèè, bèe tè cǒnné disǎ kó ditèitiri ìnkè.

6

Kuyie mbenkemè Sakarri sinaasǎi sǐnǎà

¹ Kè Kuyie nni mbenke kè n yà sinaasǎi sǐnǎà kè sǐ yètini yetǎrè yèdèè cuokè, kè de kó yetǎrè tu disǎwǔ. ² Kè sisǎi siwǔǎsi dèri teketitè kè sisǎusi dèri tedétè. ³ Kè sipéisi dèri tetǎántè, kè yeyǎrè kpesi deri tedétè. ⁴ Kè m beke Kuyie ntǎnni dǐi n nǎánnè ke dǎ: N Yiè die mbenkú ba? ⁵ Kè Kuyie ntǎnni n náké ke dǎ: Bè yènni itemmǎnke ìnǎà ndi, bè bonni ketenkè kemǎu yiè mborè nde, ke bo ke itini bàmbà.

⁶ Tenaasǎntè sisǎi sǎusi dèri tè kàri kubakù yóu bíékè nke, kè sipié tè tǔ nkè yeyǎrè kpèsi kété kubakù cǎnku bíékè. ⁷ Kè siwǔǎsi kété kèncatiri ke dǎ mecǎ, nke bo ce nkutenkù, kè Kuyie ndǎ: Kǎtenè kéce nkutenkù.

Kè sǐi coké kékǎte ké kù ce. ⁸ Kè kù m beke ke dǎ: A wúó nsǐi me nkéri kubakù yóu bíékàà? Sǐ yóó cǔũnko n Yaá mmu de kó kutempè mmieke.

Kuyie nnákémè kù yóó déúkǔnnemè ikuó niùti Sosuwee

⁹ Kè Kuyie nni mbéinnè ke dǎ: ¹⁰ Yíe nhá kǎte Sefanniya bire Sosiasi cǎtè bèè itè Babidǎnni ke konni bè de mbo, kǎa cǎuté Edidaii nè Tobiya nè Yedaya be borè, bè m pǎni yèè pǎrè. ¹¹ Kǎa yè cǎuté a túóté timátì péiti nè mesǎ nkédǎò dikpǎàtǐpǐi, ké dǐ óó nYotisadaki bire Sosuwee ikuó niùti diewè. ¹² Kǎa dèè a ò náké ke dǎ: Mí ndi Yiè nKuyie Mpakèdaa mǐ tu:

Wèè yètiri tu kuye * weè yètini,
weè yóó maá mí ndi Yiè nKuyie n cǎtè.

¹³ Weè yóó tè maá kèntú okpǎàti diewè
kènkari okpǎàtikàri ìnkè

ke baké o nìtibè kè ikuó niùti nkari o bakù yóu,
kè kunaati dièkù mbo bedé be cuokè.

¹⁴ Kè dikpǎàtǐpǐi dǐi, dǐ yó mbo n cǎtè mieke nke, kè di dennini Edidaii nè Tobiya nè Yedaya nè Sefanniya bire bè n dǎò dǐi wèi.

¹⁵ De mǎnni bèè bo mǎdétimè bè bo kǎtení kémaá Kuyie ncǎtè kè di banté Kuyie Mpakèdaa weè n tǎnnimè di borè.

Kè di yie ndi Yiè nKuyie nkó metammè dè yóó dǎòmu nweti weti.

7

Bè nákémè menùboúmmè kó tináànti

* **6:12** kuye: Kuye bè nǎá nkùù kpéi ndie mbè yè nYesu nwe, odeétiwè. Wénté Esaii 4:2.

¹ Okpààti Dariyuusi kpàti benni naanni, otànkù wéinwè bè tu wè Kisideu * o kó diyìè naanni kè Kuyie mbéinnè mí nSakaríi. ² Kε s̄s̄ mBetεedi kabe tōnní Sadesεε nè o nìtìbè, Dekemmu-Mεdeki nè o kabe Kuyie nč̄t̄èt̄è kè bè bo kù bántè, ³ kébekénè Kuyie Mpakεdaa kuó niùbè nè ku p̄ānāaàntì náambè ke tú, di dò nkénsaké ke kuòmmu ke bou dinùù otāānummuwè yìè mmieke di do ðmmè nè dimònnàà?

⁴ Dε mōnnì kè Kuyie Mpakεdaa m béinnè ke dò: ⁵ Náké kubotí kumou nè ikuó niùbè ke dò:

Di bou yèè nò otāānummuwè nè otāāyiénwè
dè tūðke yíe nyebie nsipísiyekè,
di bou dε kó yenò di n dó mēè kpéí nkaà?

⁶ Di ð nyo ndi mōnnì ke yō,
dè ð ñ ntú dū yo nkè dū yōnàà?

⁷ Di í yé Kuyie ndo nàké tì nè ku p̄ānāaàntì náambè dimònnì kabe nò mieke, ke s̄s̄ nSedisadεmmu kabe nè yehékè yèè ò fité bè kpaá kari bá dεmarè í bè kōōnnè. Kè benitìbè kpaá píéké Nεkefu nè diyìè taà kèè bíékè kó yehékàà?

⁸⁻⁹ Mēmme kè Kuyie Mpakεdaa m béinnè ke dò m bè dente kù do bè nàké tì nè dimònnì ke dò:

Mbekùnè timómmōnti,
ndónè ditabè kēm̄m̄kēnè ditabè mēsém̄m̄.

¹⁰ Di bá n̄f̄ēũnko bekúpobè nè iciribí nè bepòòbè nè besénnìbè òmōu bá nwantinè otōu meyi.

¹¹ Bè me nyí nyie nke bo kénté kù tu mù, ke kù bùtinné ke kpénkūnne be to. ¹² Kè be yēm̄m̄e kpenke ke naānnè kupèrikù, bè í nyie nke bo kèè Kuyie Mpakεdaa bè duōnnì ì tié nnè tì náāntì nè ku Yaá mmieke, nè ku p̄ānāaàntì náambè dimònnì kabe borè. Mēmme mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa kè m mieke bè peike mediè.

¹³ Kè bè nni nyu kè n c̄īéké
n do bè yu kè bè c̄īéké mēè botí.

Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa m̄i me nyē.

¹⁴ M̄i bè cíe nkè bè ta ibotí t̄i bè í yé ì mieke,
kè be èi d̄óũnko,
òmōu t̄énke í yièní dε bíéké,
òmōu me nt̄énke í kè k̄òrì,
ketenkè kèè kó mek̄àr̄imè do naati,
kè kè naánko t̄ed̄ontè.

8

Kuyie nnàkémè kù yóó d̄ò mēè s̄à nkutenkù

¹ Kè Kuyie Mpakεdaa m béinnè ke dò:

² Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa m̄i tu
n dómu Sedisadεmmu kabe kè dè n yóu mediè,
nè dε kpéí, kè m mieke cóú mbe dootitabè.

³ Mí ndi Yiè nKuyie mm̄i tu n w̄toomu Siyōō,
ke bo mbo Sedisadεmmu,
kè bè nhò yu ke tú:

Bèè d̄òrì Kuyie ndómè be èi,
kényu Siyōō ke tú mí nKuyie Mpakεdaa n t̄āsàr̄i.

⁴ Tidakótì nè tipokótì bèè dúkute ipààti bè kòté mēè kpéí,

* **7:1** Kisideu: Bè do kaammè betāābè nè ti kaammè dè í wē. Be kóo t̄ānkù Kisideu berínè ti kó betāābè t̄epítè nè oketiwè nè t̄epítè nè od̄erì dε cuokè nke (diyosèè nè mewaaanaà nde cuokè).

kè bèe wētε kèbuoté Sedisadεmmu miεke.

⁵ Idapùmbí nè Isapùmbí kè bè nkpeiti dihei miεke yecēkarè yemou.

⁶ Isidayεεribe bèè kraá di mmànni bè í wúó nke dò ndè bo na kédòò, di yèmmè né dò ndè múnke n yóùnèmu mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa?

⁷ N yóó δεεtému n nìtibè bèè ciété ke bo diyie yìèní kèè bíékè nè di taà kè, mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mî béi.

⁸ N yóó bè tḗnnénímu kè bè mbo Sedisadεmmu kéntú n kàbe, mí nKuyie kè nní mbè te, ké mbè baké, ke báá bè yóu, m bo mbè dòòri dèè sié.

⁹ Nte mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa n tú mù:

Yáúkùnnenè di kònti

díndi bèè kèè m pā́nāànti náam̀bè béi ntii náànti n cī́tè pūũku dii m̀nni.

¹⁰ De m̀nni bè do í yietì betōmbè

iwũõ me nyí mmàke mucóntimu mamù.

Becièmbè me ndo í m̀ake meom̀pùmè nè be kprantídèntàbè kpréi.

Mî do yóu bá wè kòò nwantinè otòu meyei.

¹¹ Di mm̀nni n ténke í yóó dàò n kàbe bèè kraá n do d̀òmmè doké kàbe.

Mí nKuyie Mpakεdaa mî béi!

¹² De m̀nni bè bo nkari kè dè boo,

detie mbè tu dè fínyĩ kè dè mpeí,

kè bè kùúti ketenkè tidiitii peité,

kè keĩnkè nduànni fetaafe,

n nìtibè bèè bo nkraá beè yóó dè tieke.

¹³ Díndi Sudaa kàbe nè Isidayεεribe n do di d̀ò m̀èè botí meyei nke ibotí t̄ei yà meè botí nku n yóó di dàòmè mesàà nkè ìi yà.

Di bá nyĩ̀kù, yáúkùnne di kònti.

¹⁴ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mî tu:

Di yembè do n cààrèmu ke íi m miεke

kè n tãáté ke dò n yí yóó yóu m bo bè d̀òmmè meyei.

¹⁵ Di mm̀nni n né pètinke tãáté ke yóó di dàò mesàà mme

díndi Sedisadεmmu kàbe, nè Sudaa tenkè kemou kàbe,

di tũ mbá nyĩ̀kù.

¹⁶ Ntenè di yó ntũ ntì,

bá wè, wè nnáá nhotòu timómm̀nti kè di mbekù timómm̀nti

dè bo yiémmè kè kunaatí mbo di cuokè.

¹⁷ Di bo dàòmè ditàbè meyei nde kó iyè̀ntotí báá tanní di yèmmè miεke

di níi bá mparìku ke né sou,

mí nKuyie n yí dè dó.

Menùboúmmè kó yewe yóó naámmè yewe yebaa nkpeye

¹⁸ Kè Kuyie nní mbéinnè ke dà: ¹⁹ Mí nKuyie Mpakεdaa mî tu: Sudaa kàbe bou m̀èè nùboúmmè otã̀nnaanwè nè onummuwè nè okuánwè, nè opíínwè de kó yewe bo naá ndiwèi kpeye, kuyè̀nnaatí kpeye, yebaa nkpeye, kè di nyã̀nku. Né ndónè timómm̀nti kè kunaatí mbo di cuokè. ²⁰ Mí nKuyie Mpakεdaa mî béi:

Ibotí nè yehékè dè itinímu péu ke kòriní Sedisadεmmu.

²¹ Dihèi dii nkàbe níi bo s̀ónké diteri kàbe ké bè nàké ke dà:

Ti kàtenè kébántè ti Yiè nKuyie Mpakεdaa,

kè bèè bè tènnè ke dò: Ti kòrimu.

²² Yebotè péu nè ibotí ìì kpeñni bè bo katení Sedisademmu kèwammú ti Yiè nKuyie Mpakεdaa,

ké kù bàntè.

²³ Mí ndi Yiè nKuyie Mpakεdaa mú búi!

De yiè benitibè bo yènní tepítè bèè cáá nyibotí kéncaátí Sifu òmáà yaàbòrì ke tú:

Ti dó ke da neinèmu,

ti kèèmu Kuyie nda bonèmè.

9

Kuyie nkpannèmè yehékè yèè tókénè Isidayεεribe

¹ Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò:

Dè í tú Isidayεεribe máà ndi n kpannèmè, Adaraki tenkè kòbe nè Damaasi èi kòbe m bè kpannèmu múнке.

Ke yé mí nKuyie n wúómmèmu benitibè bεmou n wúó mmèè botí, Isidayεεribe bεmou.

² N kpannèmu múнке Amati èi dii tu kutemmànku, ke kpannè Tiiri nè Sitōō kpeye yèè ciì ndeu.

³ Tiiri èi kòbe maá tεcεkpetè nte

ke píe ntimátì péitì mutáá ndòmmè ketenkè.

Ke píe mmesō mubirímú dòmmè ice.

⁴ Kuyie mmuwērímú yiè nyóó pಂತemu dihei, kédéité iduotí kétanné dàméèrì mieke,

ké di còu mmuháá.

⁵ Kè Asikanō kòbeè dè yà kè kufōwáá mbè auté, kè Kasaa èi kòbe nkpeutí,

dè bo di Ekunō èi kòbe okpààti ténke í yó mbo Kasaa èi mieke.

Onitì ténke bá nkérímu Asikanō èi,

⁶ Bèè kóké ibotí bèè yó mbo Asidōti èi, m bo deite Fidisitēēbe fentè,

⁷ M bo deite iwūō bè í fié ì kè meyī nyè i kó imaa mbe nò mieke, nè bè fié ì yebókè.

Bèè bo nkpaá de yiè bè bo naá n kòbe, kéndonnè Sudaa kó kunaàmùnkù kòbe dòmmè,

kè Ekunō kòbeè ta n kòbe mieke Sebusiibe do dōmmè.

⁸ Míi mómumu nyóó cómmú kébba nh èi, n dootitòbè kpeí, òmou ténke báá di ta kэфéū n nìtibè, n yàmú m mómumu nnè n nònfè.

Okpààti wèè yóó tóni diwèi o kó tináànti

⁹ Díndi Sedisademmu kòbe nyānkunè diwèi!

Díndi Siyōō kòbe iinè!

Ntenè di kóo kpààti ke kéríní di borè.

Ò dòòri dèè sié dènde ke nò ndemou, ke yòò nke deke disāmmarínserì kó dibii.

¹⁰ Sikpàrìnaasēī í yó nkpaá bo Efadaimmu tenkè mieke, sikpàrìsēī me nyí yó nkpaá Sedisademmu èi.

Ò yóó kékému de tānnè,

kéānnè kunaatí ibotí nè itèi de cuokè.

O kpààtiyuu bo túóté dàméèrì yie nkéntò kétuàkenè otàù, kédíté kukó ndiekù Efadati nè kutemmànkoo.

Kuyie nyóó wête kécónnèmè Isidayeribe be fòtìrì

¹¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Nè ti kó metaummè n di dònè mè di n feu ì wũ kó meyĩ mmièke, mèè te kè n yóó di denne di kpetí dùi fòtìrì mièke.

¹² Mí nKuyie mmù ti ndi náá nyíe, díndi tidaati tì m bùs!
Konnènni di kó dihei iduotí fité di,
n yóó di dòmmu mesàà nkè dèe pèèté kuce mèdeémè di di mèè sémmè.

¹³ Siyõõ èi, n yóó duó nkàa nìtìbè beè do Yafanni kàbe mudoò,
Sudaa kàbe beè yó ntú n tãmmù,
kè Efadaimmu kàbe tú m pie,
díndi Siyõõ kàbe kè dí ntú n kpàrìsiè.

¹⁴ Mí nKuyie n yó mbo n kàbe yò ìnkè nke kè m pie ntú níéé fetaafe õõ míítémè,
mí ndi Yiè nKuyie m bo kànné dùi mònni ditàteheù kékétóo
nè kubakù youú bíékè kó kuyaaakperíkù.

¹⁵ Mí nKuyie Mpakedaa n yó nkãnkému n nìtìbè,
ke bõmmòò yetárè,
kè yè buoti be dootitòbè, ké bè nànte páíi bè õõ nantemè fínyĩ be,
kè bè mméú meyĩ mmièke, bè õõ féuté feòfè kè ikuó nùtìi
kunne mèè botí dinaabuu meyĩ mmièke,
ké mè wũ diwũòtònni bàkè.

¹⁶ Mí mbe Yiè nKuyie m bo bè deeté de yiè.
N nìtìbè mbe, n kó ipe.

Bè bo ndò nyetárè yèè donku de ke mmièti be èi mièke.

¹⁷ De yiè be wenninku í yó mmàke kumànkù.

Be wèi me nyí yó mmàke di màmè.

Tidiiti nè menabémmè dè bo nte bedapàmbè nè besapàmbè
kè bè nkpeñni.

10

Kuyie nkuù duò nfetaafe

¹ Mònnè Kuyie nkè kù dí duònni fetadentifè.

Kuù õ nte kè fetaafe kperi kéni mediè.

Bá wè kòo pakuu yè tidiiti.

² Sibòotenkaanì di sóummu,
kè bepãábè di náá nsiyáàbìsí,
di yaù tìi dòuñtì tu detetirè nde
ke nárikùnkò di yèmmè fààrè
dèè te kè benìtìbè cìété nè meyeñcaàrìmè
tipièti tìi kpa ti cènti ti kòme.

Kuyie nnàkémè kù yóó wête kédèetémè ku nìtìbè

³ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Mí nKuyie m mièke kèè peike bepecenyibe,
n yitè ke còmúmu be kpéi.

Mí nKuyie Mpakedaa m bo daatení dùi yiè n kó ipe Sudaa kàbe kpéi,
bè bo náá nsikpàrìsèi kperí kè m bè kàtenè mudoò.

⁴ Bekpàtìbè yètiní Sudaa kó kufuku mièke nke,
ke bo nkpeñni ke dònne ditàri bè õõ pũténè di,

ke dò nfebaafe ke dò nhokpàrinuonti kó mutāmmù.

⁵ Bè bo ntú bekpàrinuambe

ke naù be dootitabè kuce kó titàtì kōme.

Bè bo mbè nàù ke yé mí nKuyie n yó mbè bonèmè.

De yiè dè bo di be dootitabè kó behāāpònsāndèèbè.

⁶ M bo kpénkùnne Suda kabe,

m bo deeté Sosefu yaabi ké ì còhné i fòtìrì,

mesémmè mèè bè nni mbonè.

Dè ténke bá ndò mbèè do n dootóo dimònni mari.

Mí mbe Yiè nKuyie mmù bè te,

ke yóó keè be báammì.

⁷ Efadaimmu kabe bo ntú bekpàrinuambe,

be yèmmè bo nnaati ke dò mbè yà menaà.

Be bí bo mbè wùò nkè diwèi ì bo.

Be yèmmè bo nni nnaatinè mí mbe Yiè nKuyie.

⁸ Kè n ní bè yúnè fefontifè kè bèe tíí,

nke yé mii bè deetéme,

kè bè sũũ nke maàtenè bè do mamè nè dimònni.

⁹ Mii bè yaá ibotí tèi mieke

bè òò yaá mèè botí medibii,

bè me nyó nkè bo kédentenímu n kpéi

kétié mbe bí kè bèe wètení.

¹⁰ N yóó bè dèitenímu Esibiti nè Asidii,

ké bè tíí nKadaadi tenkè mieke nè Dimaa, kè bèe duú.

¹¹ Ke sénté Esibiti kó kukó,

mí nKuyie mii yóó cónné dàméèrì kó yenéfinfirè kè kukó nNiidi kũũ.

Asidii kabe fentè bo deè.

Kè fekpààtìpàtìfèe détenè Esibiti kabe.

¹² Kè n kpénkùnne n nitibè kè bè nkéri nè n yètìrì,

mí nKuyie mii béi.

11

Kuyie nnàkémè yehékè yèè kpeñni yè dotimè

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:

Fó nDimaa tùúkú, kpeté a bòrè,

kè muhāā nta kécóuté a tedierè sétìrì.

² Díndi detie nsipèrésì, kōmmúnè!

Sétìrìbè duómu,

de kó detesààrè ténke í kpaá,

díndi Basāā tie mbè tu dè sénni, kōmmúnè!

Kutúúkù bè do í daati ke taà kù domu, kù í kpaá.

³ Ti yo bepecēmbè dabùò,

be pe í kpaá mèè kpéi nke.

Kè yecirìcirìbe kuò Suditēē tùúkù yè do tá kù í kpaá mmèè kpéi.

Bepecēmbè bèdébè kó tináànì

⁴ Kè Kuyie nní mbéinnè ke dò: Cēmmú m pe ìì bo mukòù kpéi. ⁵ Bè do nyi ke n kòù bá òmòù í bè bōnnè, kè bèè fiiti kè bè tu: Kuyie nnè mutōmmú, tí bo kparikè. Kè i cēmbè né búútóo bá mesémmè í bè bo. ⁶ M múnke ténke í yóó deeté di nhèi kabe, mí nKuyie mmù béi,

n yó yóumu bá wè kòò do o kou n̄ou miεε, nè o kóo kpààtì n̄ou miεε, kè bèε bè f̄ẽũ, m me mbáá bè d̄εεté.

⁷ M̄εm̄me kè n k̄ote ke bo c̄εmmu ipe bè do nyì ke k̄òu, k̄εwáá nyedò yèdéyè, ke yú dìmarì ke d̄ò: M̄εsàà, nke yú diterì ke d̄ò: M̄εw̄enním̄ε, k̄ék̄ote k̄éc̄εmmú ipe. ⁸ Ot̄ankù omáà miεε kè n cíε m̄βεpec̄εm̄βε bèt̄ããti bèè do ì c̄εmmù. Kè m̄εminn̄ím̄εε ì nní nd̄ònt̄énè kè ì múnke m p̄è. ⁹ M̄εm̄me n yì n̄akém̄ε ke d̄ò: N t̄énke í yóó ndi c̄εmmú kè f̄èè bo kú, f̄èε kú! Kè f̄èè bo feti f̄èε feti, ìì kpáá kè ì bo ncáá nyit̄abè, ì ncáá.

¹⁰ M̄εm̄me n t̄úótém̄ε didùò n do yu dì ke d̄ò: M̄εsàà nke dì k̄éété, kè d̄ε bo yie nkè metaumm̄ε n do d̄ònd̄ém̄ε ibotí kè m̄εε t̄òte. ¹¹ N k̄éété dìì m̄ònnì de kó didùò ipe kó bedomb̄ε bèè n w̄úò nkè bèε banté Kuyie nk̄uù bè naánn̄ém̄ε de kó m̄εd̄òr̄im̄ε miεε. ¹² Kè m̄ε bè n̄aké ke d̄ò: Kè di p̄énsirì n yiet̄ínè kè di m̄ε nyì p̄énsirì di yóu. M̄εm̄me kè bèε k̄aa nyid̄íítì m̄εd̄ít̄ibii nsip̄ísit̄ããti kè n duó. ¹³ Kè Kuyie nní nnáké ke d̄ò: T̄úóté de kó id̄íítì bè ȳε mbè nu nni nt̄aa nk̄uù donku k̄éãnné n c̄f̄ètè kó dit̄ou miεε.

Kè n t̄úóté de kó m̄εd̄ít̄ibii nsip̄ísit̄ããti k̄éãnné Kuyie nc̄f̄ètè kó dit̄ou miεε. ¹⁴ De kó dif̄onk̄úò k̄étúóté didùò terì dìì ȳèt̄irì tu: M̄εw̄enním̄ε ke k̄éété. D̄èε benkú ke d̄ò nSudaa k̄obe nè Isidaȳεeribe be kó m̄εw̄enním̄ε t̄òte. ¹⁵ Kè Kuyie nyíε k̄éb̄éi nke d̄ò: D̄òò amáà k̄éndò n̄hopec̄enti w̄èε ȳemm̄ε í naati, ¹⁶ ke ȳé mí nKuyie n yóó duónkom̄ε opec̄enti t̄òu nwe de kó d̄ih̄ei miεε, wenwe bá kòò m̄ònt̄é ipe o pec̄enku miεε ò í yó ndake de kp̄eti, kè f̄εmaf̄ε feti ò í yóó f̄ε wammú, kè f̄εmaf̄ε k̄oute ò báá f̄ε t̄aa, ò m̄ε nyì yó mpiú ìì k̄ònt̄i naati, ò yó nk̄òumu ìì ã m̄ek̄ùò nke cáá nke d̄ei is̄onyi kp̄èètè.

¹⁷ Di bo yà d̄índi bèè tu dimáà b̄εpec̄εm̄βε, d̄índi bèè doot̄óo m pe bè bo c̄ò di baà nyese, k̄ék̄ũúk̄é di nū nyoyui yese, kè di baà nf̄ãũ nkè di nū nyoyuyi ȳẽĩ.

12

Ibotí yóó w̄enném̄ε k̄édo Sedisad̄εmmu

¹ Nte Kuyie nnáké t̄i Isidaȳεeribe, Kuyie nk̄uù pité tiwetì ke f̄íi nketenkè kó ȳεs̄ãnkè, ke ãnné onit̄i di w̄ennì, kuù b̄éi nke t̄ú:

² Mí nKuyie m bo d̄ò Sedisad̄εmmu f̄εb̄òðf̄ε kóò píε m miεε kó m̄εnaà, nyebot̄ε ȳèè ò fité, kè ȳèε ȳà k̄émuó nkè ye ìk̄éε fité. Deε múnke yóó tūak̄enì Sudaa k̄obe be doot̄it̄abè bo bè do dìì m̄ònnì k̄épi Sedisad̄εmmu. ³ De ȳiè m bo d̄òú nSedisad̄εmmu yebot̄é ìk̄é k̄òò ndo nkut̄áárì bèè bo ndó kóò c̄òte bè bo k̄oute b̄εmáà, yebot̄é ȳεm̄ou bo w̄enné kóò do. ⁴ De ȳiè m bo duó nkè sis̄ẽĩ wááté, kè kuf̄ōwáá nhauté si d̄èèbè, m bo ȳẽĩk̄unne ibotí t̄ei kó sis̄ẽĩ, n n̄onf̄ε m̄ε mbáá ũũ nSudaa k̄obe ìnkè. ⁵ De m̄ònnì Sudaa botí kó bekót̄ibè bo nnáá m̄βε ȳemm̄ε miεε ke t̄ú: Sedisad̄εmmu k̄obe kó muw̄ér̄imú bonnì be Yiè nKuyie Mpak̄εdaa borè nde. ⁶ De m̄ònnì m bo duó nkè Sudaa kp̄ààt̄ibè kū yeh̄ekè ȳèè bè fité kubakù c̄anku nè kuyoū yε k̄obe, muh̄ãã nh̄ȭ c̄óúté m̄èε botí timút̄i nè id̄ei. Kè Sedisad̄εmmu nk̄páá bo o karì kè benit̄ibè ò ã.

⁷ Mí nKuyie n yóó keté k̄édeεté Sudaa kó ȳefe k̄obe m̄βε, kè d̄èε yie nkè Dafiti k̄obe nè bèè bo Sedisad̄εmmu kè be ȳemm̄ε bá ndò mbè bè p̄èz̄té. ⁸ De ȳiè mí nKuyie n yó nk̄ank̄ému Sedisad̄εmmu k̄obe, de ȳiè w̄èε tu oc̄irì be miεε weε yó nd̄onn̄é Dafiti do d̄òmm̄ε kè bè n̄wúò n̄ho yaábì kè d̄è d̄ò nKuyie, nke d̄ò nKuyie nt̄õnnì.

Bè yóó k̄ammú̄m̄ε bè k̄ũũ wè ke o dùùte o kp̄éi

⁹ De yiè m bo íté kécómmú kékua ibotí ìì bo katení kéndó kédó Sedisademmu mudoò.
¹⁰ De yiè m bo ãnné Dafiti kabe nè Sedisademmu kabe meyèmmè bè bo n kuónnè mè ké m banté kékéwétení m bíékè. De mǎnni kékómmú bè kũũ wè ke dùùte o kpéí, wèè bire bo demáà dè ãã kú kòò nkuòmmè, Mpo ãã kú kè bè nkuòmmè. ¹¹ De yiè yekúdabùò mbo dátínné Sedisademmu dibòò Adatidimòò * ãã kú kè bè nkuòmmè Mekidoo biriku mieke. ¹² Dihèi mieke bè bo nkuò be naàmùnti be naàmùnti, kè Dafiti kó tecíètè kabe ncáá nkè be pobè cáá nkè Natáá kó tecíètè kabe ncáá nkè be pobè cáá. ¹³ Kè Defii kó tecíètè kabe ncáá nkè be pobè cáá kè Simèii cíètè kabe ncáá nkè be pobè cáá. ¹⁴ Tinaàmùnti sǎnti tii kpaá kè ti cáá ncáá nkè ti pobè cáá.

13

¹ De yiè dinébòrì mari bo mpũò nke ou Dafiti kabe nè Sedisademmu kabe kó meyei nnè be yóò.

Kuyie nyóó paammè yebakè nè bèè sou nke tú bè nàá nku pããnáànti

² De yiè m bo deite yebakè kó yeyètè be nò mieke, mí nKuyie mmũ bíi. Òmòu ténke bá ndenniní ye kpéí, m bo denne diheì bèè tu bemáà m pããnáànti náambè nè yebakè yèè bè sǎnkũnko. ³ De mǎnni kòò mòu cíéké ke tú ò nàá m pããnáànti, o cice nè o yó bèè ò peité bèè ò nàké ke dò: A yóó kúmu! A náá nsiyáàbìsì nsi ke tú a náá nKuyie mpããnáànti. Kòò cíéké ke tú ò nàá m pããnáànti o cice nè o yó bèè ò kũũ disìè kékua. ⁴ De mǎnni ifei bo pĩ m pããnáànti náambè nè be kó tipããnáànti kè bè ténke bá ndáátí iwũò kó ticìti kó yeyaàbòrè ke sou. ⁵ Bè bo nyetírì ke tú: Mí n yí tú Kuyie mpããnáànti náàntò, n tú otenkútì nwe nè bè m peitémè n tú ketenkè kou nwe. ⁶ Kè bè ò beke ke yí: Bá n kó tifiètè né bo a cǐncǐnni? Ò dò: N népobè beè dè nni nkòùte.

Bèè yó nkpaá bè yóó bantémè Kuyie

⁷ Ntenè mí nKuyie Mpaakedaa n tú mù:
 N tú nh èi ndisiè ndi ke bo kũũ n kóo pecènti
 nè wè ti wè nképĩ mmutómmú kékua,
 kè ipee cíété kè n kua ipebí.

⁸ Kè Kuyie nyíé kébéi nke dò: De yiè ketenkè kó benitibè bo toté yewétiyè yètáati, kè yèdéé kú kè dimáà nkpaá bo. ⁹ Kè m bè yááké ké bè wénkũnne bè ãã pũnnè mèè botí mesòò nnè timátì péitì kè dèe wenke. De yiè kè bè ní n yú kè n yie nke dò bè tu n kabe mbe, kè bè dò: Kuyie nkuu ti te.

14

Kuyie n yóó baatémè ku nitibè mesomme

¹ Kè Kuyie mbéi nke dò:
 Mí nKuyie n kó diyè duunnímu
 kè di dootitabè bo totí di kperè di nuò mmieke,
 díndi Sedisademmu kabe di nuò mmieke.
² N yóó duó nkè ibotí tēi tímmu kédó Sedisademmu mudoò
 kèpònte diheì kéhéi dèè kó dimáà bo di mieke,
 kèpĩmmú benitipòbè kédúónè,
 kèpĩmmú besũkùbè kékũũnnè kédòò tidaati,
 kè besòambe nkpaá diheì.
³ De mǎnni mí nKuyie nkè n cómmú kédokénè yebotè
 n do òmmè mudoò mǎnni.

* **12:11** Aditidimòò: Fedisiibe kó dibòò mari botí do nku, kè benitibè yèmmè ndò ndi ãã kú fetaafè kò ndii mǎnni, kékéte kékénni fetaafè konní dii mǎnni.

⁴ De yiè n naàcètè bo na odifiè tãrì
 dì bo Sedisadεmmu donfũð,
 kè dìi yaté di cuokè diyìè yìèní kèè bíékè
 nè dì taà kè, kè dèe naá nkubiriku diékù
 kè diwetirì òmáà fũte kubakù yóu bíékè
 kè diterìi fũte kucãnkù.

⁵ Kè di coké kètũnne ðe kó kubiriku
 ke yé kù yó nduómè kétuòkenè Asòadi nwe,
 kè dí coké ké kù tũnne
 ketenkè do áá Osiasi Sudaà kòbe kóo kpààti mǎnnì
 kè di yembèe coké mèè botí.
 De mǎnnì kè di Yiè nKuyie nfeiténì
 ke neínè ku tǎrè.

⁶ De mǎnnì diyìè ténke í yó mbo
 dè yó ndò mbàmmùu nwe ke dò nnìkèì.

⁷ De kó diyìè yó ncáámmu
 Kuyie nkuù máà dì yé
 de mǎnnì kuyie nyí yó mbo
 keyènkè me nyí yó mbo,
 bá kuyuoku kuwenniku kuù yó mbo.

⁸ De kó yewe miéke menie mmèè duò mmufòmmu
 mè bo nyìèní Sedisadεmmu
 kè mèmamè mpũð nke taà dàméèrì diyìè yìèní kèè bíékè kou,
 kè metémè ntaà diyìè taà kèè bíékè kou
 kémpũð ndiyòð nè dipaaò.

⁹ De kó yewe miéke
 Kuyie nkuù yó ntú ketenkè kemòu kóo kpààti
 kè benitibè bemòu nkù bàá nke nkù yé.

¹⁰ Kè dihei dimòu wète kènaá nkubiriku
 kétúóté Kebaa kèntò kétuòkenè Dimòò
 kubakù cãnkù Sedisadεmmu diyìè yìèní kèè bíékè
 kè Sedisadεmmu baaté yehékè sonye,
 ke túóté Bensamεε kó dibòrì borè
 kèntò kétuòkenè bè tu dè dibòrì kótírì,
 képèéte kétuòkenè dibòrì kuduotí kentímè kperi
 kèntò kétuòkenè Ananεedi kó ditennì,
 képèéte kétuòkenè okpààti kó diyetitùò borè.

¹¹ Ikuó màì ténke í yó mbo a bo yeténè ì kè bè dá kuò.
 Benitibè bo nkari bàmmùù Sedisadεmmu miéke.

¹² Nte Kuyie nyóó poté kùù yéìku benitibè bèè dokénè Sedisadεmmu:
 Onitì ní bo nkpaá fòu kòo kònti pààke,
 kòo nòm̄bii mpààke,
 kè be nóndié mpààke be nò miéke,

¹³ De yiè kufòwaá ndiekù bo auté benitibè
 kè bèè kónté kènkpannè betòbè,
 bá wè kòò nkpaànè o cèpèetitòù.

¹⁴ Kè Sudaà kòbeε wènnénè Sedisadεmmu kòbe
 kè bèè dokénè ibotí ì bè fité,

kékou bé máti péiti nè mesəə nnè tiyàtì péu.

¹⁵ Kuyēku kùù do benitibè kuù doti sisēī,
nè sitesì sāmmarímú nè sisēī dè wēnné ke peité si
nè yòyóbè nè sāmmarímú
nè iwūš sonyi ìì bo be āpònkari.

¹⁶ Dε m̀nni bèè bo nkpaá f̀ù,
ibotí ìì dokénè Sedisadεmmu kəbe i miεke,
bè bo nkərini Sedisadεmmu bá d̀i m̀nni,
ke ninku ke m̀ báá mmí nKuyie Mpakεdaa,
ke baá ntitouti kó dibanni.

¹⁷ Ibotí ìì kəbe bo nkpaáo ke í nkəteni Sedisadεmmu
mí nhokpàtì Kuyie Mpakεdaa m̀ borè,
bè báá péte fetaafè.

¹⁸ Kε Esibiti kəbe kpaáo ke í kəteni,
m̀ poté kùù yēiku ibotí tēi ìì í kəteni
ke baá ntitouti kó dibanni,
kuù doti be ìnkè.

¹⁹ Esibiti kəbe nè ibotí tēi ìì bo nkpaáo
ke í nkəteni ke baá ndibanni titouti kperi
tì yēiti doti be ìnkè.

²⁰ Dε yiè bè bo wāri sisēī kó yesānkεwe ìnkè
ke d̀: Bè cānné dè nKuyie nkpeí.
Kε n c̀tè kó sikũmboó naá nyεbo
bè yó mméinè yè yewūš̀t̀rè.

²¹ Sedisadεmmu kó sikũmboó nè Sudaa tenkè kpesi
kè bè dè duó mí nKuyie Mpakεdaa n kpeí
bèè kó dimàà n feu iwūš̀ kè bè nsi t̀ú
ke berinè imaa,
beopotambè t̀nke í yó nkpaá mí nKuyie Mpakεdaa n c̀tè miεke.

Madasii Di mpátiri to tii náaanti

Madasii wàri o pátiri kè dè mmàke yebie nsikousinàà (400) mieke nke kè Yesu né na kékatení. Ò do yóó náké de kó tináanti ke sò nKuyie ncifètè wète ke maámu kè bè wète ke feu iwũs Kuyie nku cifètè mieke, ke né wète ke bonke Kuyie nkó kuce, bá wè kòò fòu ò dómè. Kè benitibè sou nKuyie nnè be pàrè mieke, bá òmòu ténke í dake Kuyie nkuó kpéí. Kè Madasii nnáa nyikuó niùbè nè benitibè sòmbe ke tú bèe ceete, ké mbè dènni Kuyie mbè dómè, ke bè nàánnè múnke ku beénti kpéí.

Madasii do bè nàa nKuyie nyóó tñnnímè mme wèè bo náké ku náaanti (3:1) Kuyie mpáñnáaanti náaanti Edii do nákémmè (3:23) Matie kó dipátiri nè Duku kperi Madasii náké dii nùu bomu ye mieke, dii tú: Isāā-Batiisi do náámmè ke tú ò katení ke bo tũnte Yesu nwe kuce (Matie 17:11-13, Duku 1:17).

Di mpátiri náaanti duó ke dómme

1. Isidayeeribe í banté Kuyie mbè dómè 1:1-5
2. Bè seimmè ikuó niùbè ke tú bè sènkèri Kuyie nkè bè yetírí 1:6-2:9
3. Mecaàrimè Isidayeeribe do caàrimè betòbè 2:10-16
4. Kuyie mpáñnáaanti náaanti nákémmè Isāā-Batiasi yóó katenímè kètũnte kuce kè Yesu né na kékatení 2:17-3:5
5. Isidayeeribe dómme kéwèteni Kuyie mborè nè dèè yóó dòò Yesu bo wèteni dii yiè 3:6-23

¹ Di mpátiri ti náá ti Yiè nKuyie mbéinnè tinti Madasii Isidayeeribe kpéí.

Kuyie nhõõ tããtémè kù dó wè

² Mémme kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò: N di dómu kè di né békú dimáà ke tú: Ba mbenkú ti Yiè Kuyie nti dómè? Dè í dò nhEsayuu weè kòtí Sakòbaa? Nè memme kè n òke Sakòbu ke nii Esayuu. ³ Ke pònte o kó kutempè nkó yehèkè ke duó nkè yè dounko, ke naá nsikpamóó kó diàri. ⁴ Kè dè dò nhEdómmu ei kàbe bo yí, bè mè nti pòntemè ti bo maá, kè bè maá m borè pònte, mí nKuyie Mpakèdaa mí béi! M bo bè pònte kè bèe yú de kó ketenkè ke dò: Meyei nheì, m mieke péi bè sãà be ei. ⁵ Díndi Isidayeeribe kè dí dè yà, kébanté ke dò m mí ndi Yiè nKuyie n deu ke í pí ndíi máá kó yehèkè mutómmú.

Ikuó niùbè cààrémè kè Kuyie mbè kpannè

⁶ Kè ti Yiè Kuyie Mpakèdaa béinnè ikuó niùbè ke dò: Debire ò ndému de cice kè kudaakú yiè nku yiè nkpeti. Kè n tu di cice dè né yíme kè di í n dé? Kè n tu di yiè, dè né yíme kè di í yíe n kpèti? Di n sènkèrimu ke né békú dimáà ke tú: Ti kù sènkèri ba mmieke? ⁷ Dè yíme kè di m pãà n ci dè, ke dè dakù n wũstòrè ñnkè? Di caàri n yetiri ndi, di wènté n wũstòrè nye detetirè. Ke né békú dimáà ke tú ti sñnkunne òmmè botí ku wũstòrè? ⁸ Di n feu dii mòmni iwũs ì ã inuò nyimáà ìmáà nè ì tu yekpíè nnè ì m, di yèmmè dò nde wennimáà? Kè di yèmmè dò ndè wennimu dí dè pã di kóo kumàndáà, ké nsà kè dè bo ò narike kòò di còuté. Mí nKuyie Mpakèdaa mí béi! ⁹ Di bo dòò dende kó dimáà kédeè ke né nni nyu, mí nKuyie nke tú n di kuó mmesémmè, kè n ti kèèà? Mí nKuyie Mpakèdaa m báá ti kèè bitì! ¹⁰ Kòò mòu di mieke do nkpetínnè n cifètè kó yebòrè dè na ntõumu, kè di bá ncóunko n wũstònni detetirè. N di wúó ndè í n naati, nyí còu di m pãà nyèè pàrè ketíke. ¹¹ Titenti timòu duómè n yetiri feímu tipíti timòu. Kè bè m pãà nyepàrè sààyè, ke n tuò nti húúnti. Mí nKuyie Mpakèdaa n yetiri feímu titenti timòu mieke. ¹² Kè díndi né caàri n yetiri kè di yèmmè dò n kó diwũstònni tu cénkoo kperi, kè di bo na kédaá ndii ñnkè di cénke ninte dè. ¹³ Kè dè di dònne muwèrimú. Di sènkèrimu mí nKuyie Mpakèdaa, ke m pãà nyiwũs di yùúkú ì yoo ì tú yekpíè, yoo ì m. Mí ndi Yiè nKuyie m báá còuté de kó yepàrè. ¹⁴ Di yuukumu díndi bèè ò mmàke iwũs sààyè

di dò nké m pã ì ke né n féúté fèè ã kuyènkù. Dè yembè díndi di bo yà. N tú okpààti dièwè nwe, kè yebotè yemou yé n kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mú béeí.

2

Kuyie ndómè bè mpĩ nku tãmmú kè dè wenni

¹ Kè Kuyie mbéeí nke dò: N náánnè dímbè ikuó niùbè. ² Kè di í kènté n náá nti, kè di í yie nke dèúkùnnè n yètìrì, m bo duó nkè meyei ndi do, di bo pàà mesàà nke yé òmòu í bomè di mieke wèè ãà n náànti o yèmmè mieke. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mú béeí! ³ M bo di kei n cĩètè tãmmú, kè di úútí di wũs di n feu ì kó tipiti di ìikè, kè bè di wènnénè ti kékáúté. ⁴ De mònni kè dí banté ke dò m mí nKuyie Mpakedaa n di kpannè kè dè bo yie nkè metaummè n do dònèmmè Defii nè o yaàbí kè meè báá tōte. ⁵ Nè de kó metaummè mieke nke n do bè duómmè mufòmmu nè diwèi kè bè nni ndé, ke yíé n kpèti, ke mōke n kó kufōwáá n yètìrì de m èè kpéí. ⁶ Kè bè ntiè mbenitibè timómmōnti, kè siyáàbìsí í bo be nò mieke, mí nnè be kè tí nnaatí, kè bè dòòri dèè siè ke yũōnní benitibè m bíékè kè bè you meyei. ⁷ Ikuó niùti wèè dò nkétiè mbenitibè n tié, wèè borè nde benitibè dò nképétémè n tié ke yé ò tumè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n kóo tōnti nwe. ⁸ Kè díndi biè me ndèténè n kó kuce, ke fétinne kusũkù nè di kó itiè mmieke, ke tōte metaummè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa n do dònè mè Defii. ⁹ Deè te kè n duó nkè ibotí tēi di sènkèrì ke di cè nke yé di í yiemmmè n kpèti, ke bekù tikouti.

Meborime mède m èè cààrè Defiibe nè Kuyie mbè kó metaummè

¹⁰ Kè Madasii béeí nke dò: Dè í dò nti cice omáà ndià? Dè í tú Kuyie nkumáà kuè ti dòòà? Dè né dòmmè kè ti fiiti titòbè ke càari metaummè m èè do bo Kuyie nnè ti yembè be cuokè? ¹¹ Sudaa kòbe càkemu dinùu ti Yiè nKuyie ndo bè dōunnè di, ke dòò isòke kperè Sedisademmu nè Isidayeeribe tenkè kemou. Ti Yiè nKuyie ncĩètè càámmu ke tú ku kpète kè kù tè dó kè bè tè sīnkùnnè ke tūóké benitipòbè bèè feu yebakè. ¹² Wèè dòò mebotí, de yiè mbáá pété wèè bo ò kònné Sakòbu naàmùnkù mieke ò mè mbáá pété wèè bo féúté f̄ nKuyie Mpakedaa feǒfè o kpéí.

¹³ Nte dèmarè dèdéríndè di dōori dè, di kuò nyèè dabùò ke wuò Kuyie nwũstōnni ntiññièti, ku í dake di pãrè kpéí nkù mè nyí yè còú. ¹⁴ Kè di né békú dí máà mùu kpéí nte kè kù yí còú di pãrè. Di yetírí mèè kpéí nke di pobè di puoke bè di dapànti mōnni ke béeí nKuyie nyìkè ke yí di yó mbè po ke né wète ke bè bèti. ¹⁵ Kuyie ndi wènné onitì omáà ndi f̄ nnè a pokù, kù né mè dòò ke dó ba? Kù dó dí nwē ntikōnti nti nè meyèmmè di wènné dii mōnni ke náá nhonitì omáà di ò mbaa ba? Di ò mbaa Kuyie mbo di duó mmèmmè ibí. Nyénè tūnke kòò mōu báá yete o pokù o puoke wè o dapànti mōnni nè o bí bè ntú ku kòbe mbè. Nyénè tūnke di toti ti di yèmmè ti kpéí nnè di pobè di puoke bè didacēnti mōnni, kòò mōu báá yete o pokù. ¹⁶ Mí nKuyie Mpakedaa Isidayeeribe tū nkù m mieke cōummu wèè bèti o pokù ke yé wè ò bètimè nè kuyonku nku. Ndakenè di toti ti di yèmmè mieke ti kpéí. Kòò mōu báá yete o pokù.

Kuyie nnàkémè kù yóò duōnnímè ku kó ditōnni

¹⁷ Kè Madasii béeí nke dò: Ti Yiè nKuyie nhòunèmu di kó tináànti. Kè di né békú dí máà ke tú, kù ti òunè ba nkpéí? Kù di òunè ti, tii tú, di ò nnáá nti ke tú ti Yiè nKuyie nhō nwúó nwèè dòòri meyei nke dè kù naati, kè kù ò yàrí, kù né yè nkù wetí òmmè botí?

3

¹ Kè ti Yiè Kuyie mbéeí nke dò: Mí nKuyie Mpakedaa, m béimmu ke tú: M bo duónko n kó ditōnni kè dii keuté kuce. Di yiè ndi bàà wè ò yóò di déétému kè dí ta o cĩètè mieke. Di yiè nwèè di dònè metaummè ò kèrínímu. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa mú béeí! ² We mbo

nkpaá de yiè? Kòò feiténí we mbo nkpaá cómmú! Ò yó ndònnè dihònni kó muhãá mmùù òò wénkùnnè mù mmu mesáa nkéndò nciékùrè bè òunè dè tiyààti. ³ Weè yóó wénkùnnè benìtibè mesáa nkõme. Weè yóó wénkùnnè Defiibe muhãá nhõõ wénkùnnè mèè botí timátí pèítí nè mesáa. De m̀nni kè bèè naá mbèè yó nni mpãã nyepãrè ikuó yèmmè. ⁴ De m̀nni kè tí Yiè nKuyie ncòuté Sudaa kàbe nè Isidayeeribe kó yepãrè kù do yè còú mèè botí nè dimònni, yebie nketiyè mièke. ⁵ De m̀nni mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m bo ndi kómmú kébekénè betediibè nè bèè dauti dautinè betòbè nè bèè ò mparikunè n yètiri ke né sou, nè bèè í yietì be kó betòmbè be díítí nè bekúpobè nè iciribí kperè nè bèè fèũnko bepòòbè bá bè í n dé mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa.

Isidayeeribe dòmmè kéwètení be Yiè nKuyie mborè

⁶ Kè tí Yiè nKuyie mbéi nke dò: Mí ndi Yiè nKuyie n yí cèète, di me nyí yóu di bo ntúmè Sakòbu yaàbí. ⁷ Nè di yembè do bomè mme di bùtinnémè n tié ke í ì tũ, wètenení m borè kè m múnke wètoo di borè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̀i béi! Kè di né békú dimàà ke tú: Ti bo wètoo òmmè botí ku borè? ⁸ Nte m múnke yóó di beke tí, onìti bo na késouté mí nKuyie nnaá? Kè de yèmmè di bo yí: Nè ba mmièke nke tí da sóummè? Di m̀ke dè demou kó depííndè di dò nké nni n duò ndè. Nè di dò nké nni mpãã nyèè pãrè, deè mièke nke di n sóummè. ⁹ Meyei ndi do, kubotí kumou n sou mmèè kpéi nke. ¹⁰ Tònni dèè kó dimàà tú depííndè kéãnnè n cìètè mièke kè dèe yie nkè n cìètè mm̀ke tidiiti. N yáákénè káyà kénsà kè m báa kpeté iwetibori, kécũũnko keĩnkè kó mesàà nkè mèè píe. Mí nKuyie Mpakedaa m̀i béi! ¹¹ Kè nsà kè m báa beti yecádúò mbá yè ténke bá ncáá ndi diiti, kè fínyĩ kó detie mpeité. ¹² Kè yebotè yemou ndi tú diwèi yembè, ke yé di tenkè kó mekàrimè yó nnaatimè. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̀i béi!

Bèè tũ nKuyie nnè timómmanti bè yóó yàmè mucóntimu

¹³ Kè tí Yiè nKuyie mbéi nke dò: Di náá ntí ti kpéi ntí tu tipocẽmmúnáànti nti, kè di né békú dimàà ke tú: Ti kù cènnénè ònti? ¹⁴ Díi baa náá nke tú: Kàa tũ nKuyie, detetirè nde, kàa tũ nku tannò dè í m̀ke mucóntimu mamù, kè di nù nkómmú yedabùò m mí nKuyie Mpakedaa n yìkè bá di í yà mucóntimu mamù. ¹⁵ Kè sipòò yembè bèè né bo kè dè bè naati, kè bedònnibè kperè yíe mbá kè bè wènté mí nKuyie ndèmarè báa bè dòò.

¹⁶ Bèè n dé bèè náa mme mmè kè n kèè bè nàámmè ke duò nkè bè wàri be yètè bembe bèè n dé ke yé n kpéi. ¹⁷ Mèmmè mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m béimmè ke dò: M bàátí dii yiè kpéi ndi bo tuòke dii yiè, bè bo ntú n kàbe kè m bè te. M bo mbè m̀kenè mesémmè, onìti ò mm̀kenè m̀ o birè dèè pĩ nho tómmú mesémmè. ¹⁸ De yiè di bo yà mebatimè mèè bo beyeibe nè besààbè be cuokè, wèè pĩ n tómmú nè wèè í mù pĩ mbe cuokè. ¹⁹ De yiè kèrínímu ke yó ntònni diònni kó muhãá nkõme. De yiè meyei ndòòribè nè sipòò yembè bè bo cóuté timúkpeti kõme páíí, bè cìè nnè be fãàti bá dèmarè bá nsúó. Mí di Yiè nKuyie Mpakedaa m̀i béi! ²⁰ Díndi bèè n dé, de yiè m bo di dòò dèè sié kè medeetímè kó diwennécànni di mííté, kè di miékùnnè kè dí mpuù yenaadapàà mbè píté yè ke fĩnko ye kõme. ²¹ De yiè di bo nàu beyeibe kè bèè naá mmutáá. Mí ndi Yiè nKuyie Mpakedaa m̀i bàátí de kó diyie kpéi.

Edii yóó wètenímè

²² Di báa yé nkóò tónti Mòyiisi di duò nyii kuó kpéi. Ntũnnè n tannò nè n tié n do ò duò ndè Òdebu tãri ìnkè Isidayeeribe dimou di kpéi.

²³ N yóó niité kéduónko m pããnáànti náàntò Edii nwe kè diyie dièrì dii duò tikõmbùòti kè di né na kètuòkení. ²⁴ Weè yóó wète ketau nyibí nè i cicèbè ketau mbèè tu ibí cicèbè nè be bí, kè dèe yie nkè m bá nkeróo képoté di kó dihei dimou páíí.

Matie wārimè tináaṅsààtì Di mpátìri tɔ tìi náaṅtì

Tináaṅtì tìi ti náa Matie kó dipátìri tɔ tìi náaṅtì. Yesu tancòumbè tepíítè nè bedébé kóò mòu bè tu we Matie, weè wāri de kó dipátìri.

Matie wāri o pátìri meketimè o kɔbe Sifube kpéi nke, ke bo bè benke Yesu tumè Sifube kóò kpààtì Dafiti yaàbire Abarahammu kó kuwuò nkou, nè de kpéi nkòo bate o yaàribè fuke ì duó ke dòmme. Ke nàké o pátìri miéke Kuyie nkó dikpààtiyuu kpéi, Kuyie nkpààtiyuu tòónimè kè benitìbè dò nkéceete, kòò nàké ke benke ke dò nYesu tú Kuyie mpāānāāntì náaṅbè nàké wèè kōme mme.

Di mpátìri náaṅtì duó ke dòmme

1. Bè peitémè Yesu nè ò ketémè o tōmmú. (1-4)
2. Yesu duó nyìi tié nditāri ìnkè. (5-7)
3. Yesu dòò tìi dieti nè bè ò yetemè (8-12)
4. Yesu nàké yèè náaṅhāntiyè (13)
5. Okpààtì bè yete wè kó mutōmmú (14-23)
6. Bè nàkémè Yesu kó muwētimmù kpéi (24-25)
7. Yesu kó mukūū nnè ò yāntémè (26-28)

Yesu yaàribè kó yeyètè

(Wénté Duku 3:23-38)

¹ Ntenè Yesu Kirisi yaàribè kó kufuku: Yesu yaàri kótì tu Dafiti kè Dafiti kóò yaàri kótì me ntó tú Abarahammu.

² Abarahammu weè peité Isaki, kè Isaki peité Sakɔbu, kè Sakɔbu peité Sudaa nè betòbè.

³ Kè Sudaa peité Pedesi nè Isaraa kè be yō ntú Tamaa, kè Pedesi peité Esidommu, kè Esidommu peité Aramu. ⁴ Kè Aramu peité Aminadabu, kè Aminadabu peité Nasōō, kè Nasōō peité Sadimə. ⁵ Kè Sadimə peité Boasi, kè Dahabu ntú o yō. Kè Boasi peité Obedi kè Uduti ntú o yō. ⁶ Kè Obedi peité Isaii, kè Isaii peité okpààtì Dafiti.

Kè Dafitii peité Sadomə kòo yō ntú Udii pokù Dafiti do kùò Udii kétúóté wè. ⁷ Kè Sadomə peité Odoboammu, kè Odoboammu peité Abia, kè Abiaa peité Asaa. ⁸ Kè Asaa peité Sosafaa, kè Sosafaa peité Sodammu, kè Sodammu peité Osiasi, ⁹ kè Osiasii peité Soatammu, kè Soatammu peité Akaasi, kè Akaasii peité Esekiasi. ¹⁰ Kè Esekiasii peité Manansee, kè Manansee peité Amə, kè Amə peité Sosiasi, ¹¹ kè Sosiasii peité Yekoniasii nè o neí. De mōnni ndi Babidōnni kóò kpààtì bè pīrmúmè kékōnnè.

¹² Bè bè kōnnè dii mōnni Babidōnni de mōnni ndi Yekoniasii peitémè Sadatieri, kè Sadatieri peité Sodobabēedi. ¹³ Kè Sodobabēedi peité Abiudi, kè Abiudii peité Ediakimmu, kè Ediakimmu peité Asəri. ¹⁴ Kè Asəri peité Sadəki, kè Sadəki peité Akimmu, kè Akimmu peité Ediudi. ¹⁵ Kè Ediudii peité Ediesee kè Ediesee peité Matāā kè Matāā peité Sakɔbu, ¹⁶ kè Sakɔbu peité Sosefu. Weè Sosefu do puoke Maari wèè peité Yesu bè tu wè Kirisi.

¹⁷ Abarahammu kó dimōnni kéntò kétuəkenè Dafiti tidapuntōnti bo tepíítè nè tìnàà ndi. Dafiti kó dimōnni kétuəkenè bè bè pīrmúmè ke kōnnè Babidōnni kè de mōke tidapuntōnti tepíítè nè tìnàà. Bè bè pīrmúmè ke kōnnè Babidōnni kétuəkenè bè peitémè Yesu kè de mōke tidapuntōnti tepíítè nè tìnàà.

Maari do pùómme Yesu

(Wénté Duku 2:1-7)

¹⁸ Nte de wūškémè kè bèe peité Yesu Kirisi. Sosefu weè do pō Maari Yesu yō, ke mu nyi nhò duónè, kòò púonnè Muyaānsàāmù kó muwērímù. ¹⁹ Sosefu wèè do pō Maari kòò tu

wèè dé Kuyie, ò í ndó kòò yete kè dè nfeí ò yàà bo sīnkùnne mèè kpéí Maari yètìrì, ke né ndó kòò yete disòrì. ²⁰ Ò kpaá ke me ntoti o yèmmè kè Kuyie ntōnnì marii ò béinnè tidòuntì ke dò: Sosefu, Dafiti yaàbire, bá nyĩèkù a bo túótémè a pokù Maari, ke yé ò pùómmè nè Muyaánsààmù kó muwērimú mmu. ²¹ Ò bo peité denitidabire kàa dè yu ke dò Yesu, weè yóó deeté o nìtìbè be yei mmieke.

²² Dende kó dimàà do tūàkení kè dè bo dòò Kuyie ndo nàké tìnti ku pāānāāntì náāntò kòò tì bēi, nke dò:

²³ Desapūmbire dèè mu nyí duónè onitidòù
dè bo púó nképeité denitidabire
kè bèè dè yu ke dò Emanniyēeri,
(dèè tu Kuyie nti bonè).

²⁴ Sosefu ènte dii mōnni kédòò Kuyie ntōnni ò nàké tì, kétúóté o pokù Maari, ²⁵ ò me nyí nhò duónè koò yàa peiténè debire kè Sosefuu dè yu ke dò Yesu.

2

Siwāāwéibè dāummè Yesu

¹ Edōti do tú dii mōnni ndi okpààti, bè peitémè Yesu Betideemmu Sudee kó kutempē mmieke. Kè siwāāwéibèe * ítení diyie yìenì kèè bíékè kētuàkení Sedisademmu, ² kébeke ke dò: Yé Sifube kóo kpààti bè peité wè bàmbà? Ti yà o wàtè nte diyie yìenì kèè bíékè ke kàtení ke bo ò dāu.

³ Okpààti Edōti kèè dii mōnni de kó tināāntì, kòo yèmmèe caàrè mediè. Kòo èi Sedisademmu kòbe bemou yèmmè caàrè. ⁴ Kòo tí nyikuó niùbè kó bekótìbè bemou nè ikuó wāābè, ké bè beke bè dò nképeité dè Kirisi. ⁵ Kè bèè ò nàké ke dò: Bè dò nkóò peité Betideemmu nwe Sudee tempē mmieke. Kuyie mpāānāāntì náāntò tì wārimu ke tú:

⁶ F́ mBetideemmu Sudaa tenkè kó dihei,
a í kēhñinè Sudaa kó yehèkè teyè,
ke yé f́ò mièke nke okpààti yētìnímè,
weè yóó cēmmú n kó benitìbè Isidayēeribe.

⁷ De mōnni kè Edōtii duó nkè bèè yúnì siwāāwéibè kòo bè beke disòrì bè yà dii mōnni ndi weti weti tewàtè, ⁸ kédeè ké bè t̄ mBetideemmu ke dò: Kàtenè kéwammú kébíéké weti weti kè di yà de kó debire di wētení ké n nàké kè m múnke ke kote ké dè dāu.

⁹ Okpààti bè nàké dii mōnni o kpeti kédeè, kè bèè kété kè tewàtè bè do yà tē diyie yìenì kèè bíékè kè tē nkéri be iikè kētuàke debire bo dii bōrì ke cómmú. ¹⁰ Kè diwèi bè pī mmediè mbè yà dii mōnni tewàtè cōmmúmè. ¹¹ Kè bèè taroo tēcīètè kényà debire nè de yō Maari ke nínkú ké dè dāu, kékpeté be dauti ké dè pāmmú yepārè, mesò nè tihúúntì idiítì idieyi kpeti bè tu tì ànsàà nè bè tu tì mīrì. ¹² Kè Kuyie mbè nàké keyènkè nè tidòuntì ke dò: Di báá wēte Edōti borè. Memme kè bèè kété kuce tekù kékò.

Bè túótémè Yesu ke cokénè

¹³ Siwāāwéibè kò ndi mōnni kè Kuyie ntōnni marii kàtení Sosefu borè kóò béinnè tidòuntì ke dò: Íté kétúóté debire nè de yō Maari kécoké kékote Esibiti, ké nke mbo ke baanè m bo da nàkémè ke dò a wētení, ke yé Edōti yóó wammúmè debire ke bo dè kùò.

¹⁴ Kè Sosefuu íté kétúóté debire nè de yō keyènkè kè bèè kote Esibiti, ¹⁵ ké nke mbo kè Edōti yàa kúnè. Memme kè dèè dòò Kuyie mpāānāāntì náāntò do nàké tì ke dò: N yu m bire ke dè dènnè Esibiti mieke.

Edōti kùòmè ibí

* **2:1** siwāāwéibè: Beyuwúòmbè do mbe, bè me ndo í tú Kuyie nkòbe. Kè bè mpakí siwāā nè si tōmmú si tōmmú.

16 Edoti banté dii mōnni ke dò nsiwāāwéibè ò souté, kòo miēke peike mediè. Kòo duò nkè bè nkòu initidabí ìi màke yebie nyèdèè nè isámpròì Betideemmu miēke nè sihekésí sù ò tókénè, kébennénè siwāāwéibè do yóó ò nàké kè dè berí ndè. 17 Memme kè dèe dōò Kuyie mpāānāānti náāntò Sedemii do nàké ti ke dò:

18 N yo metammè mamè mme Damaa eì,
yekúdabùò nyèè yìèní nè iwúótìi,
Dasēedi bí ìi ku kòò kuò,
bá ke í dó bèè ò bántè.

Bè kōnnēmè Yesu Nansareti

19 Edoti ku dii mōnni kè Kuyie ntōnni marìi kōtení Esibiti Sosefu borè, 20 kòò béinnè tidòuntì miēke ke dō: Íté kētúóté debire nè de yō, kè dí wēte Isidayēeribe kó ketenkè, ke yé bèè do wanti kékua debire bè kumè.

21 Kè Sosefuu íté kētúóté debire nè de yō kè bèè wēte Isidayēeribe kó ketenkè. 22 Kòo kee kè bè tu Adisedauusi cōuté o cice Edoti kpàti ke tú Sudee kóo kpàti, kòo yōte ò bo bátémè de kó dihei miēke. Kè Kuyie nhò béinnè tidòuntì kòo kōte Kadidee kó kutempē, 23 kékari Nansareti kó dihei miēke kè dèe dōò Kuyie mpāānāānti náānbè do nàké ti ke dō bè bo nhò yu ke tú: Nansareti eì kou.

3

*Isāā-Batiisi do āāmè benitibè bátémmù
(Wénté Mariki 1:1-8 nè Duku 3:1-18 nè Isāā 1:19-28)*

1 De kó dimōnni kè Isāā-Batiisii keté o tōmmú kēnnāá Kuyie nnāānti Sudee kó dikpāá miēke ke tú: 2 Ceetenè di borime, ke yé Kuyie ntōótémè ke bo kanne ku kó dikpāātìyuu.

3 Wèè Isāā kpéi nke Kuyie mpāānāānti náāntò Esaii do náámmè ke tú:
Wèè pèú dikpāá miēke ke tú:
Tūntenè ti Yiè nKuyie nkó kuce,
séinnè o ce.

4 Isāā do dáátí diyāābòrì dii dùākenè dindi yōyó kó ticiti, ke bou fenaākōnfè o ka, kòo kó mudii ntú ico nè ticièti. 5 Kè Sedisademmu kōbe nè Sudee kó kutempē nkumou kōbe nè yehékè teyè yèè tókénè Suditēē kó kukó nkè bè nkōrini o borè, 6 ke dáanko be yei nkè Isāā bè āā bátémmù Suditēē kó kukó mmieke.

7 Kè Isāā yà Fadisīēbe péu nè Sadusīēbe, kè bè kōròo o borè kòò bo bè ānné bátémmù kòò bè nàké ke dō: Iwāāke dindi! We ndi nàké ke tú dí yenténè Kuyie nkó tibeénti tii kērini?

8 Di borimee benke tūnké ke dò ndi cèète. 9 Di yèmmè bá ndò ndi bo na kécōté di tú mēè kpéi Abarahammu kó ibí. N di náámmu Kuyie mbo na kédōò yetārè yie nho bí. 10 Okōūtì sūótému o pīētè ke bo u detie, detie ndèè í péi yebe sàayè bè bo dè u kécóu. 11 Mí n di āā bátémmù menie mmieke nke kè dè benkú ke dò ndi borime cèète, wèè tūnni ò deumu ke m pēēté. N yí sannè m bo deitemè o neuti, wenwe bo ndi āā bátémmù nè Muyaánsàamù nè muhāā. 12 Ò tō o pienkù nku ke bo ye nkébate mebii ñnè tifuti, kékouté mebii nkéānné o bou miēke, kécóu ntifuti muhāā mmùù í kō mmu miēke.

*Isāā-Batiisi āānnémè Yesu bátémmù
(Wénté Mariki 1:9-11 nè Duku 3:21-22 nè Isāā 1:29-34)*

13 Isāā āā dii mōnni bátémmù Suditēē kó kukó mmieke, kè Yesu íténi Kadidee kó kutempēē kētūōkeni o borè kòò bo ò ānné bátémmù. 14 Kè Isāā yete ke dō: Fōò do dò ké nh ānné bátémmù ke wēte ke tú n da ānné bátémmà!

15 Kè Yesu ò tēnné ke dō: Yie mbake ké nh ānné bátémmù ke yé dè wennimèmu ke dò nti dōò Kuyie ndó dè.

Kè Isāa yie nkòò ānné bàtém̀m̀, ¹⁶ kòò nyètìní menie mmieke kè tiwet̀ti kpeté kè Muyaáansààm̀m̀ cùténí ke dòǹnè dikp̀et̀ínónkperi kécómm̀ú o ìnkè. ¹⁷ Kè bèe keè metammè mamè de ìnkè bíékè ke mè tu: Yie nweè tu m birè kè n dè dó mesàà ke dè tã mediè.

4

Dibòò bennémè Yesu

(Wénté Mariki 1:12-13 nè Duku 4:1-13)

¹ De m̀ǹǹǹ kè Muyaáansààm̀m̀ tanné Yesu dikp̀áà mieke kè dibòò bo ò benné. ² Kè Yesu r̀boú dinùù ke d̀ iyie nsipísìnàà, deyènnè sipísìnàà kè dikònnì ò p̀í. ³ Kè dibòò k̀tení o borè kóò nàké ke d̀: Kàa tu Kuyie mBire nde, duó nkè yetà̀rè yie nnaá mmudii. ⁴ Kè Yesu dì nàké ke d̀: Tì wàrimu ke tú oǹtì í fò̀nè mudii máà, ò fò̀nè tináàntì t̀i yìenì Kuyie nnùù mieke t̀nti.

⁵ Mèmmè kè dibòò ò k̀tenè Sedisadèmmu kóò dèkenè Kuyie ncìtè̀tè ìnkè kóò nàké ke d̀:

⁶ Kàa tu Kuyie mBire nde, puuo, ke yé Kuyie nnáàntì wàrimè ke tú:

Kuyie mbo duanní ku t̄rè

kè yè da cóúté

bá a naàcètè báá bété dità̀ri mari.

⁷ Kè Yesu di t̄h̀né ke d̀: Tì wàrimu kupíkù tekù ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

⁸ Kè dibòò ò dèkenè dità̀ri dièri mari ìnkè kóò benke kutenkù kó yekp̀à̀t̀iyò yemou nè ye kpà̀tì deu mèè botí, ⁹ kóò nàké ke d̀: N yóó dè nda duómmu demou kè nsà kàa nínkú n ỳikè ke m bàntè. ¹⁰ De m̀ǹǹǹ kè Yesu dì nàké ke d̀: Fũte m borè f̄́ ndibòò ke yé tì wàrimè ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmáà kèmp̄i nkuù t̄ómmú.

¹¹ Mèmmè kè dibòò íté kè Kuyie nt̄rèe k̀tení kèmp̄i nho t̄ómmú.

Yesu ketémè kènnáa Kuyie nnáàntì Kapennaummu mieke

(Wénté Mariki 1:14-15 nè Duku 4:14-15)

¹² Yesu kèè dii m̀ǹǹǹ bè kpetínnémè Isāa kékote Nansareti Kadidee kó kutemp̄e mmieke.

¹³ Ò í nkàri Nansareti, kékote kèmbò Kapennaummu Kadidee kóo dàméèri m̀nku, Sabunoo nè Nefutadii kó yehékè také, ¹⁴ kè dè bo d̀òò Kuyie mp̄ã̀nãàntì náàntò Esaii do nàké tì ke d̀:

¹⁵ Sabunoo nè Nefutadii kó ketenkè kobe bèè bo dàméèri také Sudit̄ē kó kukó nyàà

nè bèè í tú Sifube ke bo Kadidee.

¹⁶ Díndi bèè do bo dibìnni mieke di yámu kuwenniku diékù.

Di do bo dibìnni kó dihei,

mukũ nkperi mieke nke,

kè kuwenniku di m̀itè.

¹⁷ Dii m̀ǹǹǹ ndi Yesu ketémè kènnáa nKuyie nnáàntì ke tú: Ceetenè di borime ke yé Kuyie nt̄ótémè ke bo kanne ku kó dikp̀à̀t̀iyuu.

Yesu yumè o kó betancóumbè kètibè

(Wénté Mariki 1:16-20 nè Duku 5:1-11)

¹⁸ Diyie mari kè Yesu mpéké Kadidee kó menie nkéyà benitibè bédébè, Simoo bè tú wè Pieri nè o nantè Antidee kè bè buò muyĩndit̄im̀m̀ ke yé bè do tùmè beyĩnwambè mbe. ¹⁹ Kè Yesu bè nàké ke d̀: N t̄nnenè kè n di d̀òò benitiwambè.

²⁰ Kè bè p̄nke yóu be yĩndit̄irè kóò t̄nne.

²¹ Kòo yí kédétóo kèyà betabè Sebedee kó ibí, Isaku nè o nantè Isāa kè bè bo kudabekù mieke nè be cice Sebedee ke d̀ori be yĩndit̄irè. ²² Kè Yesu bè yu kè bè p̄nke yóu be cice nè kudabekù kóò t̄nne.

Yesu yètiri do pitémè Kadidee omou mieke

(Wénté Mariki 1:39 nè Duku 4:44, 6:17-18)

²³ Kè Yesu nícentì Kadidee oməu titíntouti miεke ke náante benitibè tináaàntì Kuyie nkó dikpààtiyuu kpɛti ke miεkùnko benitibè muməmmú muməu nè tikōnyonkuti timəu. ²⁴ Kè bè nnáá nho kpéi Sidii kó ketenkè keməu miεke, kè benitibè ntəuní bèè fěŭri nè muməmmú nè bèè kòntì yóu yóu nè yebəkè ta bè nè bèè duò yecírèncírè nè tihòùti, kè Yesu mbè miεkùnko beməu. ²⁵ Kè benitibè péuu ò tūnnε. Kadidee kəbe nè Sedisademmu kəbe nè Sudee kəbe nè yehεkè tɛpíitè kó ketenkè kəbe nè Suditěě kó kukó nyáà kəbe.

5

Yesu duó nyù tié nditāri ĩnkè
(*Wénté Duku 6:20-23*)

¹ Yesu yà dii mənni ditāri kədəke ditāri nè o tancóumbè kénkari kè bè ò kəri ² kòò bè tiè nke tú:

Kuyènaati mómmonku

³ Dè ĩnaati bèè banté ke dò mbè cĭnni Kuyie mbíékè,
ke yé Kuyie nkpràatiyuu bomè beè kpéi!

⁴ Dè ĩnaati bèè yemmè cààrè,
ke yé Kuyie nyóó bè bántèmè!

⁵ Dè ĩnaati bèè yemmè boo,
ke yé Kuyie nyóó bè duómme ketenkè kè bèè tieke!

⁶ Dè ĩnaati bèè wanti kədəò Kuyie ndó dè,
ke yé Kuyie nyóó bè teemmèmu
kè bèè dè dòò mediè!

⁷ Dè ĩnaati bèè kuò nhotəu mesémmè,
ke yé Kuyie nyóó bè kuómme mesémmè!

⁸ Dè ĩnaati bèè yemmè wenni,
ke yé beè yóo yàmè Kuyie!

⁹ Dè ĩnaati bèè waà mbenitibè kó kuyènaati,
ke yé beè yó ntúmè Kuyie mbí!

¹⁰ Dè ĩnaati bè fěŭnkoo bè
bè dòòri mèè kpéi nKuyie ndó dè,
ke yé Kuyie nkpràatiyuu bomè beè kpéi!

¹¹ Dè ĩdi naati bè bo ndi sáá ndii mənni ke di fěunko ke sou nke náá ndi nu ndòò mèè yei di tú mèè kpéi n kəbe. ¹² Di yemmè ĩnaati kè di bo diwèi miεke ke yé di kó ticuuti yó ndeumè keĭnkè, mεé botí nku bè fěŭmmè Kuyie mpāānāaànti náam̀bè bèè di niiténni.

Mukókúú nné kuwenniku de kó medonnimè
(*Wénté Mariki 9:50 nè Duku 8:16-18, 14:34-35*)

¹³ Dii tu kutenkù kó mukókúú. Kè mukókúú nné seté, bè bo mù náríkunnenè ba? Mù ténke báá də̀nè dèmarè, kè bè í mù útóo ditowàà ndi kè benitibè nàù.

¹⁴ Dii tu kutenkù kó kuwenniku. Dihèi dii maá ditāri ĩnkè di báá na kénsərì. ¹⁵ Bè ɔ̄ɔ́ í ncóu nfitirè kéānné tɛcètè miεke, bè ɔ̄ɔ́ dè cōnné deyitírè nde kè dè mmí bèè kó dimàà bo tɛcĭtè miεke. ¹⁶ Di kó kuwenniku dò nké mme mmí kutenkù kəbe kè bèè yà mutəmmú di pĭ mmù wennimè, késāntε di cice wèè bo keĭnkè.

Yesu nàké ti kè dè ntukúnè ikuó

¹⁷ Di yemmè bá ndò n kətení ke bo paa mMəyiisi kó ikuó yoo Kuyie mpāānāaànti náam̀bè do wàri ti. N kətení ke bo də̀ke ì wènkunnemu. ¹⁸ N di náá mmómumuə nwe: Ketenkè nè keĭnkè kè dè kpaá bo ikuó kó fəwārifè sām̀pófè mafè báá yaate, kè kutenkù yà deènè. ¹⁹ Wèè bo yete tūnké Kuyie nkuó mai, kénáké betə̀bè kè bèè ì yete de yiè mbo ntú osānpòu Kuyie nkpràatiyuu miεke. Wèè mε mbo yie nyikuó iməu kénáké betə̀bè kè bèè ì yie nde yiè mbo ntú

odiawè Kuyie nkpààtiyuu miεε. ²⁰ N di náámmu: Kè di borimε í wenni ke pēēté Fadisīēbe kōmε di báá ta Kuyie nkpààtiyuu miεε.

Kemiεε yiè nè obanteu kó tináànti
(Wénté Mariki 11:25 nè Duku 12:57-59)

²¹ Di yému ke dò mbè do nàké di yembè ke dò: A báá kuɔ onìti, kè wèè kuɔ onìti bèε ò bekénè. ²² Kè mí nné di náá nke tú kè wèè miεε peike otòu bèε o bekénè, kè wèè sǎǎ nhotòu kuyèinkù, bebeéndiebèε ò bekénè, kè wèè mε nsǎǎ nhotòu ke tú kuwáátikù ò dò nkéta muhǎǎ mmuù í kō mmu miεε nke. ²³ Kàa kòte diwūōtònni borè ke bo pǎ Kuyie ndipānni ke dèntení dεborè a kou tòu da mǎkenè mē tìmati, ²⁴ dǎú ndende a pānni diwūōtònni borè kékòte, kè dí tì tūntε kàa né wētení kēpǎ a pānni Kuyie.

²⁵ Kòo mǎu da yu tibeénti kè di kéri ke kǎri, á yetoo kè dí tì tūntε kuce ke mu nyí tùòke. Ò yàa bo da duó mbebeémbè kè bebeémbè da duó pòdísi bè, kè bè da kpetínné. ²⁶ N da náá mómumuɔ nwe a í yeti dεborè ke í yietí dǎrè sɔnwe.

Dèè buò mmeyei mmieke
(Wénté Matie 18:8-9 nè Mariki 9:43, 47-48)

²⁷ Di yému ikuó ì tu: A báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dǎu. ²⁸ Kè mí nné di náá nke tú wèè bo wénté onitipòkù mǎu kòd yáá ò ò duónèmu o yèmmè miεε. ²⁹ Kàa nònfè youfε fεè yó nte kàa dǎò meyei, kpéété fε kédootóo dǎdétirè, dè wennimu a nònfè fémǎà bo fetimè nè ì bo mbomè idé kàa né ta muhǎǎ mmuù í kō mmu miεε. ³⁰ Kàa nòutè youte tεè bo nte kàa dǎò meyei, kéété tε kédootóo dǎdétirè, dè wennimu a nòutè tēmǎà bo fetimè nè sì bo mbomè sidé kàa né ta muhǎǎ mmuù í kō mmu miεε.

Onìti nè o pokù be yatimu kó tináànti
(Wénté Matie 19:7-9 nè Mariki 10:4-5, 11-12 nè Duku 16:18)

³¹ Di yému ikuó ì tu: Kè wèè dǎ kέyete o pokù wèè wǎri diyatepátiri kòd duó. ³² Kè mí nné di náá nke tú: Kè wèè pokù í dǎuti dǎutinè benitidaabè kòo ò bèti ò dǎ wèè naá nhonitipòkù wèè dǎuti dǎutinè wènwe benitidaabè, kè wèè tùóté onitipòkù bè bèti wè ò naá nhonitidù wèè dǎuti dǎutinè wènwe benitipòbè.

Dèε tukúnè ti bo mparikunè

³³ Di yému bè do nàké tì di yembè ke dò: A dǎúnnè Kuyie ndìi nùu, dǎò dì. ³⁴ Kè mí nné di náá nke tú: A bá mparikunè keĩnkè, ke yé Kuyie nkpààtikàrì ndimè. ³⁵ A bá mparikunè ketenkè ke yé ku nacèdaánni ndimè. A bá mparikunè Sedisadεmmu ke yé okpààti diεwè εi ndimè. ³⁶ A bá mparikunè a yuu ke yé a í yóó namè kéréikúnne a yùrikù kùmǎà yoo a kù sòukúnne. ³⁷ Di kòd ēē ntú ēē, kè áà ntú áà, tìi yèútí tì tú dibòò kpeti nti.

Meyei nkó mufǎómmù kó tináànti

³⁸ Di yému ikuó ì tu: Wèè kpéété a nònfè a kpéété o kǎfε, kè wèè feuté a nìnni a feuté o kperi. ³⁹ Kè mí nné di náá nke tú: Kòo mǎu da poté a báá ò tēñné, kòo da poté metofiè kuyouú á ò benke kucǎnkù. ⁴⁰ Kòo mǎu da yu tibeénti ke dǎ kétúóté a yaàbòrì sǎmpòrì, á yóu kòo túóté nè didieri. ⁴¹ Kòo mǎu dǎ kédúú nnè muwērímú kàa tǎ o tǎu ke dǎ cidòmétirì òmǎà, a dǎ bèdébè. ⁴² Kòo mǎu da mǎo dεmarè, pǎ we, a báá yetenè wèè dǎ á ò pènte.

Ndónè di kpantídèntòbè
(Wénté Duku 6:27-28, 32-36)

⁴³ Di yému bè do nàké ì kuó di yembè ke dò: A ndó a kou ke ní nha kpantídèntòu. ⁴⁴ Kè mí nné di náá nke tú: Ndónè di kpantídèntòbè, ke békú Kuyie nkó mesàà mbèè di buò nkusĩnkù be kpéi, kémbáá nKuyie mbèè di fēũnko nè bèè di sénnĩnko be kpéi. ⁴⁵ Kè di dǎari mεmme dè bo benke di tùmè di cice wèè bo keĩnkè o kó ibí, ke yé ò duómmè kè diyie yìèni benitiyeibe

nè besààbè borè, ke duó nkè fetaafe niù bèè wetí nè bèè í wetí be borè. ⁴⁶ Kè di dó bèè di dó maa, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè? Bedampòòcòutíbè múnke í me ndòòràà? ⁴⁷ Kè di dó ndi kòbe maa ndi yé di dòòrìmè ténke cáánnè dè? Bèè í tũ nKuyie mbè í me ndòòràà? ⁴⁸ Tũ nní ndònnè páíí di cice wèè bo keĩnkè ò dòmme páíí.

6

Yepārè dò nkémpāā mmèè botí

¹ Di bá mpāā ndi kperè becĩribè benitibè ìkè ke bo benke dimaa, kè di dòòri memme di baa pété ticuuti di cice wèè bo keĩnkè o borè.

² Kàa dó kèpā dèmarè ocĩrì a baa pĩèké meyèmmè mèdémè yembè ò ò pĩèké mèè botí titíintouti mièke nè ice ìnkè, ke dó benitibèè bè sãnte. N di náá mmómmuò nwe be kó ticuuti nti memme bè còúmè. ³ Kàa yóó pā dèmarè ocĩrì a baa yie nkàa nòutè cãnkutè nyé teyoute dòòri dè. ⁴ Pā we didé borè bá òmòu bá nyé, a cice Kuyie nkùu wùò ndisòrì kè kùu de nda yietí.

Mubáammu nè menùboúmmè (Wénté Duku 11:2-4)

⁵ Di bá mbáá nKuyie meyèmmè mèdémè yembè kōme bèè ò ndó kèncómmú titíintouti mièke nè icyàtii ke baa nKuyie nke dó benitibè mbè wùó. Mómumuò nwe n di náámmè be kó ticuuti nti memme bè còúmè. ⁶ Kàa yóó bántè Kuyie, ta a dieku, kékpetínnè a càù, kémbáá nha cice ò bomu de, ke wùó a dòòri dè disòrì ke bo dè nda yietí.

⁷ Kàa baa nKuyie nha bá nsũũnko tináantì detetirè kpèti bèè í tũ Kuyie mbè ò ndòòrìmè kè be yèmmè dò nkè be náantì sũũ Kuyie mbo bè teennè. ⁸ Bá ndòòrinè be kōme, ke yé di cice yémèmu di dó dè bá di mu nyí dè nhò mào. ⁹ Ntènè di dò nkémbáá mmèè botí Kuyie:

Ti cice wèè bo keĩnkè,
a dò mpáíí nwe,
yóu kè tí banté a dòmme páíí.

¹⁰ Baaté kutenkù,
kàa dómè ndòòri ketenkè ìnkè
dè dòmme keĩnkè mièke.

¹¹ Ti pā ti bo di mù yie.

¹² Ti cĩé nti yei,
ti ò ò cĩémmè bèè ò ò ti caàrè.

¹³ A baa yóu kè ti ta mesòmmè mièke,
ti deeténè dibò.

[Ke yé fòò bakémè,
ke kpeĩnni kàa yètìrì deu sãã.
Kè dè mme ndò.]

¹⁴ Kè di cĩenko betòbè be yei bè di dòòri mè, di cice wèè bo keĩnkè ò yóó di cĩémmu di yei.

¹⁵ Kè di me nyí cĩenko betòbè be yei mbè di dòòri mè di cice wèè bo keĩnkè ò baa di cĩé ndi yei.

Ti bo mbou mèè botí yènò

¹⁶ Kàa bouú dinùu a baa sòukũnne a ìkè kéndò nha bo meyencaàrìmè mièke meyèmmè mèdémè yembè dòòrìmè, bèè ò ò cãke be ìkè ke bo benke benitibè bè boumè dinùu. N di náá mmómmuò nwe bè còutému be kó ticuuti. ¹⁷ Kàa bouú dinùu, yuuté a ìkè kényí nha yùti,

¹⁸ kòò mòu baa banté a boumè dinùu, kàa cice wèè wùò ndisòrì kperè, kè weè maa nyé ké dè nda yietí.

A kpàti borè a yèmmè de mbo (Wénté Duku 12:33-34)

19 Di báá kóú kékóú kútenkù kó tikpàtì yebiè càá ntì, tì ã ã nirimé, beyóóbè ã duute kényúúkú tì. 20 Pètínké ñkounè keĩnkè kó tikpàtì nti yebiè í cáá ntì, tì í nírimú, beyóóbè í yóó na kéduute kényúúkú tì. 21 Ke yé a kpàtì borè a yèmmè de mbomè.

Tikòntì kó defitírè tu fèndèfè
(Wénté Duku 11:34-36)

22 Inuò ntu tikòntì kó defitírè nde, kàa nuò nwúò nha kòntì timòu ã mbo kuwenniku mièke nke. 23 Kàa nuò mmé nyí wúó nha kòntì timòu ã mbo dibìnnì mièke nke, kuwenniku kùù da mí, kè kù sàùte dibìnnì dàke bo deuke mediè.

A bo tũnnemè bekpààtìbè bèdébè
(Wénté Duku 16:13)

24 Òmòù báá na kèntũ mbekpààtìbè bèdébè, ò bo ndó yie nke níí nhotòù, ò bo ntaunè yie nke senku otòù, òmòù báá na kèntũ Kuyie nnè idíítì.

Kuyie ndàkemu ti kpéí
(Wénté Duku 12:22-31)

25 Dèè te kè n tu di bá ntòti di yèmmè di bo dimu yoo di bo dáátímu kpéí, di fòmmu pèètému mudii kè di kòntì pèèté tiyààtì. 26 Wénténè sinò, si í buòtì si í kòũ, si í mòke yebuò kè di cice wèè bo keĩnkè kòò si piú. Díndi, di í pèèté sinòà? 27 Di mièke we mbo na nè o yentotí kényí o fòmmu kó mehokùmè bá sámpó?

28 Ba nkpeí nnè te kè di totì di yèmmè tiyààtì kpéí? Wénténè mutepóó ndòmmè dikpàà mièke, mù í pĩ mmutòmmú, mù me nyí duòkù tiyààtì. 29 N né di náámmu, bá Sodomòò nè o kpàtì dietì mièke, ò í dàátì tiyààtì tì wenni ke mù tùòke. 30 Kè Kuyie nsàrì tifaàtì tì bo yíe nke naa yóó cóúté, dè bo yĩmè kè kù báá di dátínné tiyààtì? Di tákùmè í deu! 31 Di bá ntòti di yèmmè ke tú: Ti bo nyo mba, ke yò mba, ke daati ba? 32 Bèè í tũ nkuyie mbeè mòke de kó iyeñtotí, di cice wèè bo keĩnkè ò yému di békú dè. 33 Wammúnè di bo tamè Kuyie nkpààtiyuu meketimè nè di bo ndòrimè kù dó dè, kù bo dè ndi duó ndemòu. 34 Di bá ntòtí di yèmmè nanke kpéí, nanke weè yé nanke kpèti, bá dii yiè nè di kó iyeñtotí nyi.

7

Otòù kó iwátì kó tináàntì
(Wénté Duku 6:37-38, 41-42)

1 Di bá mbekùnè ditòbè, kè dèe yie nke Kuyie mbáá di bekénè. 2 Ke yé Kuyie nyóó di bekénèmè di bekénè mèè botí nku betòbè, ke di fós ndi dòò dè betòbè. 3 Dè dòmme kàa wùò nkumúú kùù ã a kou nònfè mièke, kè kumundóú né pámúú a kòfè mièke! 4 A bo yĩme kénáké a kou ke dò: Yóu kè n deite kumúú a nònfè mièke, kè kumundóú né pámúú a kòfè mièke. 5 Fós mmeyèmmè mèdémè yiè, keté kèpánté kumundóú kùù pámúú a nònfè mièke ke né na kényà a bo yĩmè kédeite kumúú kùù ã a kou kòfè mièke.

Di bá nduò nkuyie nkperè simó

6 Dèè cãá nke tú Kuyie kperè di bá ndè duò nsimó, di me mbá ndokoo di dèi nyefònkè ìkè yè yàà bo me nàù kédeè kéwèètení di bíékè ké di cááké.

Mòonè kè bè di pã
(Wénté Duku 11:9-13)

7 Mòonè kè bè yóó di pãmu. Wammúnè kè di yóó pétému, bentenè dicàù kè bè yóó di kpetému. 8 Ke yé wèè mòò bè ã we mpãmè, wèè wammú weè ã pété, wèè bente dicàù bè ã we nkpeté. 9 Òmòù bo di mièke wèè birè bo ò mòò mudii kòò dè duó nditáràà? 10 Yàà kè dè ò mòò teyĩntè wèè dè duó nfewàáfè? 11 Díndi náke benitiyèibe kè di yé ke duò ndesààrè di bí dè bo yĩme di cice wèè bo keĩnkè kòò báá duó ndesààrè bèè dè nhò mòò.

¹² Ndəərɪnè bətəbè di dó bè ndi dəərɪmè. Məyiisi kó ikuó nè Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè do nàké tì me nyē.

Icɛ idéi
(Wénté Duku 13:23-24)

¹³ Tannè dibòrì di məpúri. Dibòrì pəkùrì tu mukũũ nkperi ndi kè di cɛ pəkè. Besũkùbè ku ntũ. ¹⁴ Dibòrì di məpúri di tu mufòm̄mu kperi, kè di cɛ məpúri. Benitibè sám̄pó ku ntũ.

Mutie nè mu be
(Wénté Matie 12:33 nè Duku 6:43-44)

¹⁵ Ndakenè bèè tu bəmáa Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè be kpéi. Bè ɔ nkérini di borè ke yòò nke dò nyipe nyi ke né tú timuntũnti. ¹⁶ Di bo mbè banní nè be dəərɪmè miɛke nke. Bè í tũ fínyi kó yebe tisāmpotì ñnkè bè me nyi tũ fikie kpeye mupòrimù ñnkè. ¹⁷ Mutie sàamù péi yebe sàayè nye kè musĩmmù péi yesĩnyè. ¹⁸ Mutie sàamù báa na képeité yebe sĩnyè, musĩmmù me mbáa na képeité yesàayè. ¹⁹ Detie ndèè kó dimàa í péi yebe sàayè bè ɔ̄ dè kũũmu kécú. ²⁰ Məm̄me di yó mbannimè bèè tu bəmáa Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè nè be dəərɪmè miɛke.

Bèè yu Kuyie nnè be nò
(Wénté Duku 6:46, 13:25-27)

²¹ Dè í tú bèè kó dimàa ñ tu: Ti Yiè, nti Yiè, bèè tati bəm̄u Kuyie nkpràat̄iyuu miɛke. Wèè d̀̀rì n cice wèè bo kèñnkè ò dómè, wèè tati o kpràat̄iyuu miɛke. ²² Tibeénti yiè besũkùbè bo n nàké ke d̀̀: N Yiè, nè a kó diyèt̄iri ndi ti nàkémè a náaṅtì, nè a kó diyèt̄iri ndi ti b̀̀timè yeboke ke d̀̀ tidiet̄i péu! ²³ Kè n né bè nàké de m̀̀nni ke d̀̀: Fũtenè m bo d̀̀! N yí di yé bitì, díndi bèè d̀̀rì meyi.

Kuyèinkù nè wèè cii
(Wénté Duku 6:47-48)

²⁴ Wèè kemmu n náaṅtì ke d̀̀rì tì yēm̄mè ò d̀̀nnè onit̄i wèè cii wènwɛ ke maá o c̄f̄ètè dipèrì ñnkè. ²⁵ Kè fet̄aaf̄e ni, kè ikó mp̄ie, kè kuyaakù fũutè ke t̄e poté bá t̄e í ndo ke yé t̄e maámè dipèrì ñnkè. ²⁶ Kè wèè me nkèrm̄mù n náaṅtì ke í d̀̀rì tì yēm̄mè ò d̀̀nnè kuyèinkù nku kùu maá ku c̄f̄ètè mubirímù ñnkè. ²⁷ Kè fet̄aaf̄e ni, kè ikó mp̄ie kè kuyaakù fũutè ke t̄e poté kè t̄e do páíí.

Yesu do tiennè muwèrimù mmu

²⁸ Kè benitibèe keè Yesu bè duò nyii tié kè ìi bè ta. ²⁹ Ke yé o náaṅtì do í d̀̀nnè mè ikuó wā̀bè kpeti, ò do náánnè muwèrimù mmu.

8

Yesu mièkũnnemè dik̀̀nni
(Wénté Mariki 1:40-45 nè Duku 5:12-16)

¹ Yesu c̀̀t̄ení di m̀̀nni dit̄ari ke dit̄inni péu nhò tũ. ² Kè dik̀̀nni marii k̄tení ke nínkóo o ñkè kóò b̄ántè ke d̀̀: Okóti, k̄a dó a bo na ké m mièkũnne kè n wénkũnne.

³ Kè Yesu youtoo o ǹ̀utè ké di k̄áké ke d̀̀: N dómu, miété.

Kè di miété kéwenke. ⁴ Kè Yesu d̀̀: A báa yie nkénáké òm̄u, k̄te kébenke amáa ikuó niit̄i kéd̄ò Məyiisi d̄u nyii kuó kè d̀̀e benke a miétémè.

Ohā̀p̀̀nkóti m̄u yiem̄mè Yesu
(Wénté Duku 7:1-10 nè Isā̄ 4:46-54)

⁵ Yesu tati di m̀̀nni Kapennaummu kè behā̀p̀̀mbè kóo kóti m̄u k̄tení o borè kóò b̄ántè ke d̀̀: ⁶ N Yiè, n kóo t̄nti wèè duò n c̄f̄ètè ke áar̄inè kuyonku bá ò í n̄o nke nampú. ⁷ Kè Yesu ò nàké ke d̀̀: M bo k̄te kóò mièkũnne. ⁸ Kè behā̀p̀̀mbè kóo kóti b̄ei nke d̀̀: Okóti n yí s̄annè a bo tamè n c̄f̄ètè, b̄ei nha ǹ̀u máa kè n kóo t̄nti miété. ⁹ M m̄kemmu bèè m baké,

ke m̄ake tihāāp̄ant̄i m baké t̄i, k̄e n n̄aké k̄u ke yī: K̄ote! K̄uu k̄ote. K̄e n n̄aké k̄u ke yī: K̄otení! K̄uu k̄otení. K̄e n yī n k̄oo t̄ant̄i d̄ò d̄e, w̄e d̄e d̄ò.

¹⁰ K̄e Yesu keè de kó tináant̄i k̄ép̄ens̄ir̄i behāāp̄amb̄e k̄oo k̄ot̄i, k̄énáké bèè ò neínè ke d̄ò: Bá Isidaȳeribe mieke m mu nyí yà on̄it̄i w̄e t̄á mie mbotí. ¹¹ N di náá mmóm̄mū nwe ben̄it̄ibè péu bo ȳenn̄i tip̄it̄i tim̄ou k̄ew̄enn̄énè Abarahammu nè Isaki nè Sakabu Kuyie nkp̄àat̄iyuu. ¹² K̄e Isidaȳeribe bèè na nte Kuyie nkp̄àat̄iyuu k̄e bè né bè doot̄oo ditowàà dib̄iinn̄i mieke be yó nkuò nd̄e ke cáá mbe n̄i.

¹³ De kó dif̄onk̄uò k̄e Yesu náké behāāp̄amb̄e k̄oo k̄ot̄i ke d̄ò: Kò nk̄e d̄e d̄ò k̄éndò nha d̄ò mèè botí.

Dende bàmbà k̄oo k̄oo t̄ont̄i miété.

Yesu miék̄unn̄em̄e Pieri pok̄u ȳ

(W̄énté Mariki 1:29-31 nè Duku 4:38-39)

¹⁴ K̄e Yesu k̄ote Pieri c̄iēt̄e ke s̄ó mPieri pok̄u ȳ m̄o nkuk̄on̄tonn̄o ke duó. ¹⁵ K̄e Yesu ò k̄ááké o n̄ùt̄e, k̄oo k̄ont̄i bonke, k̄oo ít̄e k̄éw̄áá mmud̄i k̄oo duó nk̄oo di.

Yesu c̄out̄em̄e ti k̄o tic̄it̄i

(W̄énté Mariki 1:32-34 nè Duku 4:40-41)

¹⁶ Kuyuoku m̄on̄ni ke bè nk̄arinn̄i Yesu bor̄e ben̄it̄ibè péu yeb̄ok̄e ta bè. K̄e Yesu ní béi k̄e ȳe ȳe, k̄emiék̄un̄ne bem̄oumbe bem̄ou. ¹⁷ K̄e d̄e d̄ò Kuyie mp̄ān̄áant̄i náant̄o Esaii do náké t̄i ke d̄ò: Ò c̄out̄e ti k̄o tic̄it̄i ke t̄o ti k̄o mum̄omm̄ú.

Yesu k̄o mut̄ūnn̄im̄u

(W̄énté Duku 9:57-62)

¹⁸ K̄e Yesu yà dit̄inn̄i dieri ò munn̄em̄e k̄éduó nk̄e bèe sénté menie nyáà. ¹⁹ K̄e Kuyie nkuó w̄āat̄i m̄ou k̄otení Yesu bor̄e k̄oo náké ke d̄ò: Ok̄ot̄i n yó nda t̄ūmmu tip̄it̄i tim̄ou bá k̄aa k̄ori k̄e. ²⁰ K̄e Yesu ò náké ke d̄ò: Ihānké mak̄emu if̄oti k̄e sin̄o m̄ake tiȳiēt̄i, On̄it̄ibire me nyí m̄ake d̄e bo duó d̄e k̄éomp̄e.

²¹ K̄oo t̄ou m̄ou w̄e do t̄ū n̄Yesu k̄oo ò náké ke d̄ò: Ok̄ot̄i m p̄a kuce k̄e m mu nk̄ote k̄ék̄ūnn̄e n cice. ²² K̄e Yesu ò náké ke d̄ò: Nni nt̄ū nk̄éȳou k̄e bec̄ir̄ib̄e k̄ūnn̄e bec̄ir̄ib̄e.

Yesu do c̄on̄ém̄e kuyaa k̄u

(W̄énté Mariki 4:35-41 nè Duku 8:22-25)

²³ K̄e Yesu ta kudabek̄u k̄oo tanc̄oumb̄e ò neínè k̄e bè bo sénté diyáà ter̄i. ²⁴ K̄e kuyaa k̄u kper̄ik̄u mak̄u it̄eni k̄énfuuti k̄e menie nyiit̄ini ke taà kudabek̄u, k̄e Yesu yie ȳe nke duó. ²⁵ K̄oo tanc̄oumb̄e ò ent̄e k̄oo náké ke d̄ò: Ti Yiè nti deet̄e, ti kumu! ²⁶ K̄e Yesu d̄ò: D̄e d̄omme k̄e kuf̄w̄aá ndi p̄i mem̄me? Di í n t̄á k̄e d̄e deud̄!

Mem̄me k̄oo ít̄e k̄ép̄ei nkuyaa k̄u nè menie nk̄e d̄e d̄o béu. ²⁷ K̄e d̄e bè di bem̄ou k̄e bè nt̄u: We nn̄it̄i botí nku yie? Bá kuyaa k̄u nè menie nk̄e d̄e ȳié nhò ȳe mm̄u!

Yesu do bètim̄e yeb̄ok̄e k̄e ȳe ta yef̄onk̄e

(W̄énté Mariki 5:1-20 nè Duku 8:26-39)

²⁸ Yesu sénté dii m̄on̄ni menie nyáà Kadaraa kó ketenk̄e, k̄e ben̄it̄ibè bèd̄éb̄e yeb̄ok̄e ta bèe ȳenn̄i if̄oti mieke. Bè do ȳoumu mediè, bá òm̄ou í daati ke d̄e p̄enk̄u. K̄e bèe k̄et̄eni k̄éco Yesu, ²⁹ k̄ék̄oūnko ke d̄ò: Ti kpeti d̄omme tint̄i nè f̄s̄ nKuyie mBire, a k̄otení ke bo ti f̄ēūmmu bá dim̄on̄ni í t̄ùk̄aà?

³⁰ Ke s̄ó nkuf̄onk̄ec̄enku diek̄u mak̄u bo mak̄ent̄im̄e ke diiti. ³¹ K̄e yeb̄ok̄e b̄ant̄e Yesu ke d̄ò: K̄aa d̄o k̄e ti beti ȳou k̄e tí ta kuf̄onk̄ec̄enku kuu. ³² K̄e Yesu ȳe náké ke d̄ò: K̄otenè! K̄e ȳe ȳe bèe n̄it̄ibè mieke k̄eta yef̄onk̄e. K̄e kuú f̄onk̄ec̄enk̄u cokení dit̄ari ñnk̄e ke yàa diu menie.

³³ Bèè do c̄em̄m̄u yef̄onk̄e k̄e bèe coké k̄eta dihei k̄énáké d̄e d̄ò nè d̄e t̄ùk̄eni ben̄it̄ibè yeb̄ok̄e ta bè. ³⁴ K̄e dihei k̄o ben̄it̄ibè bem̄ou ȳenn̄i k̄éco Yesu k̄oo b̄ant̄e ke d̄ò w̄e ȳe be tenk̄e.

9

Yesu miékùnnemè kuhòkù
(Wénté Mariki 2:1-12 nè Duku 5:17-26)

¹ Kè Yesu ta kudabekù késénté menie nkéwête o eì * nKapédinaummu nwe. Wénté Mariki 2:1. ² Kè bèe tóní kuhòkù kè kù duó ku dóu ñnkè, kékatenèní Yesu borè, kè Yesu nwúó mbè támè ke dò nhò bo kù miékùnne, kénáké kuhòkù ke dò: M bire cátinne a yèmmè n da cǐemmu a yei.

³ De mǎnni kè ikuó wǎǎbè mabè nnáá be yèmmè mieke ke tú: Onìti yie ncàari Kuyie nyètiri ndi.

⁴ Kè Yesu banté be toti tì be yèmmè ké bè beke ke dò: Dè dòmme kè di mǎke iyentotí yeiyi ii mbotí? ⁵ Ɔnde í yòunè detèrè, m bo yǐmè n da cǐé nha yeinaà kè m bo yǐmè íté kékété? ⁶ N né dó di bantému kedò nhOnitibire mǎke muwǎrimú ketenke ñnkè ke bo na kécǐé mmeyei. Memme ò nàkémè kuhòkù ke dò: Íté kétúóté a miékù kékò!

⁷ Kè kuhòkùu íté kékò. ⁸ Kè bèe de yà kè kufòwaá mbè pǐ nkè bè nsántí Kuyie nke tú: Kuyie nyètiri ndeu! Kù duómme benitibè muwǎrimú muu mbotí.

Yesu nàké tì bèe yèmmè dò mbè wenni
(Wénté Mariki 2:13-17 nè Duku 5:27-32)

⁹ Kè Yesu íté deborè kémpēnké káyà onìti mǎu kòo yètiri tu Matie kòò kàri bedàmpòòcǎutibè kóo bìròò, kè Yesu dà: N tǔnne! Kè Matie íté kòò tǔnne.

¹⁰ Diyiè marì Yesu nè o tancòumbè kè bè nkari Matie cǐètè ke yo nnè bedàmpòòcǎutibè nè benitibè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè. ¹¹ Kè Fadisiēbe mabèe de yà kébekè Yesu tancòumbè ke dò: Dè dòmme kè di kóo kótì wǎñnè bedàmpòòcǎutibè nè mufòmму yeimu yembè kè bè yo?

¹² Kè Yesu keè ké bè nàké ke dò: Dè í dò mbèè kǎnti naati beè waà nhotànti, bemuǎmbe beè ò waà. ¹³ Kǎtenè kǎtotí di yèmmè kǎbanté tináànti tì tu: N dó wèe mǎke wǎnwe otòu kó mesémmè, n yí dó di n feu ì wǔǔ. Ke yé n yí kǎtenimè ke wanti bèe yèmmè dò mbè wetí, n wanti bèe banté bèmbe ke dò mbè tu benitiyeibe.

Dekótirè nè depànnè kó tináànti
(Wénté Mariki 2:18-22 nè Duku 5:33-39)

¹⁴ Diyiè marì kè Isǎã-Batiisi tancòumbèe kǎte kébekè Yesu ke dò: Dè dòmme kè tínti nè Fadisiēbe kè ti bou yenò bá a tancòumbè í bou? ¹⁵ Kè Yesu bè tǎñné ke dò: Di yà onìti tòu de o pokù kòo népobè yèmmè càràà? De kó yeuwe kraanímu kè bè bo pǐ nwèe tòu o pokù ke íténe, de mǎnni kè bè né bou yenò.

¹⁶ Bè ã ì ñyá nkuyaàpànkù kukótíkù ñnkè, kàa mè dǎò kuyaàpànkù bo yǔǔ nkukótíkù kè dikétiri dǎke deuke. ¹⁷ Bè me nhǎ ì ncǔǔ menapàmmè tidǎuti kótiti mieke, kàa mè dǎò tidǎuti bo puoti kè menàà ncake. Menàà mpàmmè dò nkéncǔǔ tidǎuti pànti mieke nke, demǎu kè de nwenni.

Yesu do còrnémè onitipòkù yǎnti, kémiékùnne desapùmbire
(Wénté Mariki 5:21-43 nè Duku 8:40-56)

¹⁸ Kè Yesu nkpaá ke bè nǎànnè kè Sifube kóo kótì mǎu kǎtení kénínkóo o ìkè, kòò nàké ke dò: N sapùmbire deè ku bàmbà mmie, bá nè memme kǎte kénós nha nou de ñnkè kè deè foute.

¹⁹ Kè Yesu íté nè o tancòumbè kòò tǔnne.

²⁰ Kòo nitipòkù mǎu mǎ ntiyǎnti kè de tǔòke yebie ntepiítè nè yèdéè, kòo kéténi Yesu fǎnkúò bíékè kékááké o yaàbòri mànkù. ²¹ Ke yé ò do túmè nè o yèmmè mieke: Bá kè n na ke kááké o yaàbòri m bo miété.

* 9:1 o eì: Yesu eì bè nǎà ndii kpéí ndie, bè yé

22 Kè Yesu wěēte ké nhò wùò nke dò: N kóo sapàà a tákùmè da miékùnnemu. Kòo nitipòkù pànkèe miété.

23 Bè tùòke dii mǎnni de kóo dakótì cǐtè ke nsó nditǐnni tikú ke kuò nke eu sikúheú. 24 Kè Yesu bè nàké ke dò: Yènnè, desapùmbire í ku, dè yè nke duómu.

Kè bè nhò daú. 25 Ò bè dènnè dii mǎnni kédeè kéta kudieku kǐpǐ ndesapùmbire nòutè kè dèe íté. 26 Kè de kó tináàntì pité de kó kutempē nkumòu miéke.

Yesu wéimmè tiyũǎnti tidéti

27 Kè Yesu íté debore kǐmpǐnké kè tiyũǎnti tidéti ò tũnnè kǐmpǐǐkù ke tú: Dafiti kó debire, ti kuó mmesémmè.

28 Yesu tùòke dii mǎnni tǐcǐtè kè tii yũǎnti kǎtení o borè kòo ti beke ke dò: Di yèmmè dò m bo na ké di wéinaà? Kè tii ò tǐnné ke dò: Eé, ti Yiè nha bo na.

29 Kè Yesu kááké ti nuò nké ti nàké ke dò: Dèe daò kéndò ndi tá ke dò ndè bo daòmè.

30 Kè bè pànkèe wénté, kè Yesu bè cau nke dò: Di báá yie nkòò mǎu ti kèè.

31 Bè yèroo dii mǎnni ke pànkè nnáantoo Yesu kǐpǐ diheì dimòu miéke.

Yesu do dènnemè dibòò dihǎnni dii í nò nke náá di miéke (Wénté Duku 11:14-15)

32 Bè pǐnké dii mǎnni kè bèe kǎtení onitì mǎu Yesu borè kè dibòò ò ta ke dǎnnè o nǎndenfè. 33 Yesu dènnè dii mǎnni dibòò o miéke kòo nǎndenfèe date kòo na kénnaá nkè dèe di benitibè mediè nkè bè ntú: Ti mu nyí yà die mbotí Isidayeeri be kó kǎtenkè.

34 Kè Fadisiébe bembè né ntú: Nè obòokpàtì kó muwǐrímú mmu ò bètimè yebòkè.

Mesémmè do pǐrímè Yesu bèe kpa ocǎnti be kǐpǐ (Wénté Mariki 6:6-34 nè Duku 10:2)

35 Kè Yesu ícenti yehékè yemòu yedieyè nè yesámpóyè, ke náante Tináànsààti Kuyie nkpàatiyùù kpeti titiíntouti miéke, ke miékùnkò bemuòmbè be mǎmmú mumòu nè be kǎnyonkuti timòu. 36 Kè mesémmè ò pǐ mmèdiè ònnè de kó benitibè, ke yé bè do òmmè kè be yèmmèe caàrè, kè bè ndò ntipièti tii kpa ocǎnti. 37 Kòo nàké o tancòumbè ke dò: Tidiiti bimú ke sũ mediè nkè ti dèibè né kǎnni. 38 Bántènè kupaku yiè nkòo duònni betòmbè kè bèe dei o diiti.

10

Yesu tǎmmè o tancòumbè (Wénté Mariki 3:13-19, 6:7-13 nè Duku 6:12-16)

1 Kè Yesu yu o tancòumbè tǐpítè nè bèdébè ké bè duó muwǐrímú kè bè bo mbeti yebòkè ke miékùnkò bemuòmbè mǎmmú mumòu nè bèe mǎ ntikǎnyonkuti tibotí tibotí. 2 Nte Yesu tancòumbè tǐpítè nè bèdébè kó yeyètè: Oketiwe Simòò kè bèe ò yu ke dò Pieri nè o nantè Æntidee nè Sebedee kó ibí, Isaku nè Isǎã. 3 Fidipu nè Batidemii nè Tomaa nè Matie wèè do tú odàmpòòcǎutiwè. Nè Adifee kó debire Isaku Tadee 4 nè Simòò wèè do ò ntú Sedoti kó fǎnafè kou nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

5 Yesu tancòumbè tǐpítè nè bèdébè mbe ò tǎ mbè ké bè nàké ke dò: Di báá kǎte bèe í tú Sifube be kó yehékè, di me mbáá kǎte Sammarii kó yehékè. 6 Kǎtenè Isidayeeri be bíékè, bè dǎnnè ipe ù feti ònyi, 7 ké mbè náá Kuyie nkpàatiyuu tǎònnimè, 8 kǎmmiékùnkò bemuòmbè ke duò nkè becírìbè yǎnni ke miékùnkò yekùò nkè yè wènkú, ke beti yebòkè. N di pǎmu di í donté, pǎnè kè bè báá di yietí. 9 Di bá ntò idíití. 10 Di bá ntò kudòukù yoo yeyaàbòrè yèdèè yoo tineùti yoo kupàati ke yé otǎnti nè o tǎndiiti nti.

11 Kè di tùòke dii èi dí yà onitisaàwè kǎbátè o cǐtè ké nde mbo ke yà pǐténè debore. 12 Kè di ta tǐcǐtè di dò: Kunaatí ndi bonè. 13 Kè tǐcǐtè yembè di cǎuté, dí bè pǎ kunaatí, kè bè me nyí di cǎuté, di báá kù mbè pǎ. 14 Kè tǐcǐtè matè yoo diheì mari kǎbe í dó ké di cǎuté yoo bè

í kèmmú di kpèti, dí íté deborè ke kpááté di nacètáá. ¹⁵ N di náá mmómumu nwe tibeénti kó diyie Sodammu nè Koməə Kuyie ndo còú nyèè ekè kó tiyēiti bo nkēñnìnè de kó dihei kpèti.

Bè yóó fēūmmè Yesu kəbe

(Wénté Mariki 13:9-13 nè Duku 21:12-17)

¹⁶ N di tō nkè di do nyipe nyi yekpamaà ncuokè, ñciìnè iwààke kāmè ke yòò ke dōnnè yekpètìnónkperè. ¹⁷ Nda kenè! Benitibè yóó di kətenèmu bebeémbè borè kè bè ndi puoti yedá titiíntouti mieke, ¹⁸ bè bo di kətenè bebaatibè nè bekpàatibè borè kè di bo bè nàké n kpéi, nke nàkénè bèè í tú Sifube. ¹⁹ Kè bè di kərinè tibeénti, di bá ntoti di yèmmè di bii yóó nàké tì nè di yóó tì nàké mēè botí, kè di tūðke Muyaánsààmù bo di duò ndi dò nkénáké tì.

²⁰ Ke yé dí í yóó nnáámmè di mómámbe Kuyie nYaá mmuù yó ndi duò ndi yó nnáá ntì.

²¹ Benitibè bo nduò nkè bè kòu be tebíi, kè ibí cicebè ñduò nkè bè ì kòu, kè ibí nduò nkè bè kòu ì cicebè. ²² Benitibè bəmou bo ndi níi ndi tú mēè kpéi n kəbe, wèè me mbo nwēēri kətuəke kumànkú ò bo cooté. ²³ Kè bè di fēūnko dihei marì dí coké kékəte diteri, n di náá mmómumu nwe di bo nkpaá ke í dèè Isidayeribe kó yehékè kòo nitibiree wētēnīmu.

²⁴ Wèè bebíi ò í pēēté wèè ò benkú, otānti me nyí deunè wèè ò duò mmutāmmú. ²⁵ Bè dāò mēè botí wèè benkú be yóó me ndāò ò benkú wè, bè dāòmè tečīētè yiè mbè yóó me ndāò o kóo tānti. Kè bè yu tečīētè yiè nhobəəkpàatì o cīētè kəbe kpere bo pēēté memme.

Di bá ndé bèè kòu tikōnti

(Wénté Mariki 8:38 nè Duku 9:26, 12:2-7)

²⁶ Bá ndénè tūnké benitibè, dèè dāòri disàri dè bo feité, kè dèè bo dibiiñni kè dèè yènni kuwenniku. ²⁷ N di nàké tì timáà borè nàkénè tì kupiiti, n di wèe tì, pīékénè tì. ²⁸ Di bá ndé bèè kòu tikōnti ke í nə nke kòu diwēnni. Ndénè Kuyie nku kùu bo na kékuə tikōnti nè diwēnni muháá mmiēke. ²⁹ Bè s̄s̄ í nfité inəribí idèi ndi dáràà? Nè memme demarè s̄s̄ í ndo ketenkè kè di cice Kuyie nyí yé. ³⁰ Bá di yùti Kuyie nti kàammu ke yé tì māmè. ³¹ Di bá nyīèkù tūnké di pēētému inəribí péu.

Ti bo yīmè ti tú Yesu kəbe

³² Wèè bo nàké benitibè ìikè ò tumè n kou, m bo nàké n cice wèè bo keīnkè de yiè ntumè n kou. ³³ Wèè bo n yete benitibè ìikè m bo ò yete n cice wèè bo keīnkè o ìikè.

Yesu kətenèni mēè yatimè

(Wénté Duku 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ Kè Yesu béi nke dā: Di yèmmè bá ndò n kətenèni kunaatí nku kutenkù kuu mmiēke, n kətenèni mudò mmu. ³⁵ N kətení ke bo yate debire nde nè de cice, ke bo yate denitipobire nè de yō, kéyate osapàà ñnè o còkù. ³⁶ Kè benitibè cēi kəbe naá mbe kpantídèntəbè.

³⁷ Wèè dō o cice yoo o yō kè dè pēēté mí nhò báá na kəntú n kou, kè wèè dō o kóo dapàà nyoo o kóo sapàà nkè dè pēēté mí nhò báá na kəntú n kou. ³⁸ Wèè í tə o dapāatí ke n tūnne ò báá na kəntú n kou * mefēūtīmè mme yoo ifei (wèè í dō kéfēūtè n kpéi yoo wèè í dō kédi ifei n kpéi). ³⁹ Wèè bo ndó kédəeté o fōmmu ò bo mù fétinne, kè wèè fétinne o fōmmu n kpéi kòo mù pēté.

Wèè cəuté Yesu ò cəuté Kuyie nku

(Wénté Mariki 9:41)

⁴⁰ Wèè di cəuté ò cəuté mí nYesu nwe, kè wèè n cəuté kòo cəuté Kuyie nkùu n tōnni. ⁴¹ Kè wèè cəuté wèè nàá nKuyie nnáañti ò tu mēè kpéi wèè nàá nKuyie nnáañti, ò bo pēté ticuuti wèè nàá nKuyie nnáañti ò yóó pēté tì. Kè wèè cəuté wèè dāòri Kuyie ndómè ò dāòri mēè kpéi Kuyie ndómè ò bo pēté ticuuti wèè dāòri Kuyie ndómè ò yóó pēté tì. ⁴² Wèè bo yēnté

* **10:38** dapāatí: Kudapāatí bè nàá nkùu kpéi ndè benkú

menébuo mbesámpóbè bié nkòò mǎu ò tu mǎè kpéí n kóo tancòuntì, n di náá mmómmuo nwe, Kuyie mbo ò cú de kó ticuuti.

11

¹ Yesu tié ndì mǎnnì o tancòumbè tǎpítè nè bédébè kédeé kéíté deborè kékote kénnáante Kuyie nnáañti de kó yehékè mieke, ke tí mbè tiè.

*Yesu do tǎnné tí Isǎã-Batiisi
(Wénté Duku 7:18-35)*

² Kè Isǎã-Batiisi mbo dikpetíntou kékeè Yesu pǐ mmùù tǎmmú kǎtǎ nho tancòumbè kè bè bo ò beke ke dǎ: ³ Fǎǎ tu wèè dò nkékotení yáá ti dò nkémbaa otǎu mǎu nwe? ⁴ Kè Yesu bè tǎnné ke dǎ: Kǎtenè kénáké Isǎã di yà dè nè di kèè tí. ⁵ Tiyũǎnti wénni kè yecǐǎ ncènti séi, kè yekùd mmierí, kè yewũǎ nkèu, kè becírìbè yǎnni kè besénnibè kèu Tináañsààti. ⁶ Dè rǎnaati wèè í yóu ò bo nni ntámè.

⁷ Isǎã tancòumbè ité dii mǎnni kè Yesu nnáánnè benitibè Isǎã kpéí ke tú: Di do kǎte kǎyà ba dikpǎà cuokè? Dipènni kuyaakù nampú dàà? ⁸ Kè mǎè dǎke di né kǎte ke yà ba? Onitì wèè dàátí tiyaàsàtàà? Tiyaàsààti yembè ã mbo sikpǎàticǐ nsi. ⁹ Yáá di kǎte ke yà Kuyie mpǎānǎañti náañtò nwe? N né di náámmu ke tú ò pǎētǎmu Kuyie mpǎānǎañti náañtò. ¹⁰ Isǎã kpéí nke tí wǎrimè ke tú: Mí nKuyie n yóó duónkomu n kóo tǎnti kòo niité kǎtũntǎ a ce. ¹¹ N di náá mmómmuo nwe benitibè pié bèè kó dimàà, òmǎu mu nyí buoté wèè pǎēté Isǎã-Batiisi. Nè memme wèè tu osámpóu Kuyie nkpǎàtiyuu mieke kòo de u koò pǎēté. ¹² Isǎã kó dimònni kǎntǎ kǎtuǎkenèní yíe, Kuyie nkpǎàtiyuu taànè muwǎrimú mmu kè bewǎrintiebe bèè di taà. ¹³ Kuyie mpǎānǎañti náāmbè nè Mǎyiisi kó ikuó dè nǎkému de kó dikpǎàtiyuu kpéí kǎntǎ kǎtuǎkenèní Isǎã. ¹⁴ Bè nǎkému ke tú Edii dò nkéketé kǎwǎtení kè Odeetiwé né kǎtení, kè di bo tí yie, weñwe die. ¹⁵ Wèè mǎke yeto ke bo keè, wèe keè!

¹⁶ M bo donneè ba di mmònni kó benitibè? M bo yǐ bè dǎnnè ibí nyi ì kǎri yaárè ke náánnè iteì ke tú: ¹⁷ Tí di eé fetǎrifé bá di í aá, kè tí kuó ndikúdabònni bá di yèmmè í cààrè. ¹⁸ Isǎã kǎtenímu ke í yo nhò me nyí yǎ mmènaà, kè di dò dibǎò dii bo o mieke. ¹⁹ Kè Onitibire kǎtení ke yo nke yǎ mmènaà nke di yǎ nhò tu odiiti kunaà yǎǎkù, ke dǎpúnè bedǎmpóòcǎutibè nè bè tu bè benitiyeibe. Be tǎmmú kó mucǎntimu muù né benkú Kuyie nkuù bè duómmè de kó mecii.

*Yesu do kpǎnnèmè Kadidee kó yehékè kǎbe
(Wénté Matie 10:15 nè Duku 10:12-15)*

²⁰ Mǎmmè kè Yesu keté kénkpǎnnè yehékè ò do dǎò yèè mieke tidièti péu ke yé de kó yehékè kǎbe do í yièmmè ke bo ceete be borimè. ²¹ Kòò mbè náá nke tú: Di bo yà díndi Koraséè nè Betisaidaa kǎbe ke yé tidièti n dǎò tí di cie, kè n do ntì dǎò Tiiri nè Sitǎǎ mieke nke, nè yíe mbè do dàátí tifǎǎtǎnti nti ke pũ mmutǎpéi nke benke be borimè cèètemè. ²² Dèè kpéí nte kè n tu tibeénti yiè, Tiiri kǎbe nè Sitǎǎ kǎbe kó tiyǎiti bo nkǎnninè di kpèti. ²³ Díndi Kapennaummu kǎbe di yèmmè dò nKuyie mbo di dee nkǎnkàà? Bitì, kù bo di cǎũnni ké di tǎnné kudǎnkù, ke yé tidièti tii dǎò di cie kè tí do ndǎò Sodǎmmu ò na nkpǎá bomu nè yiènni. ²⁴ Dèè te kè n tu tibeénti yiè Sodǎmmu tenké kǎbe kó tiyǎiti bo nkǎnninè di kpèti.

*Kuyie òsǎnnè tí bèè cii
(Wénté Duku 10:21-22)*

²⁵ De kó dimònni kè Yesu sǎnte Kuyie nke dǎ: N cice n da sǎntí fǎ nwèè te ketenke nè kǎnkè a sǎnnemè timómmǎnti mecii nyembè nè me yǎtǎimè yembè ke tí benke bèè í tú bèmabè. ²⁶ N cice n da sǎntí ke yé fǎǎ dǎmè dè ndò mmemme.

²⁷ N cice a n duómmu demǎu. Òmǎu í yé debire kè dè í tú de cice. Òmǎu me nyí yé debire cice kè dè í tú debire nè dè dó kébenke bè de cice.

Yesu kó ditou í cěě

²⁸ Κατενένι m borè diməu dínđi bèè tə yetuə cěéyè ke òu kè n di touté ke di om̀p̀unnè. ²⁹ Tə nè n kó ditou, yiennè n kó itié nképété meom̀p̀umè, ke yé n yəòm̀emmu kè n yèmmè boo. ³⁰ N yóó di tóu ndì təu í yóu mutəu, di í cěě.

12*Yesu wèè baké teom̀p̀utè*

(Wénté Mariki 2:23-28 nè Duku 6:1-5)

¹ De kó difənkúò kè Yesu mpən ké depaa mmarè nè o tancóumbè teom̀p̀utè yiè kè dikònni bè bo kè bè nkáũ tidibénti ke cáá. ² Kè Fadisiēbe de yà kénáké Yesu ke dò: Wénté a tancóumbè dòrimè teom̀p̀utè yiè ikuó yete de. ³ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Di í kàa ndikònni do pī nDafiti nè o kəbe kòo dəràà? ⁴ Ò do tamè Kuyie nciētè kétúóté pēēbè bè pā bè Kuyie ònè o nìtibè kè bèe cááké, òmòu do í dò nkécááké bè kè de í tú Kuyie nkuó nìubè máàà? ⁵ Yàa di í kàa mMəyiisi kó ikuó miēke ikuó nìubè bèe pī nKuyie nciētè miēke mutōmmú bè ò mmù pīmmè teom̀p̀utè yiè bè me nhōó í nyetènè ikuàà? ⁶ Mí nné di náámmu ke tú òmòu bo die nke deunè Kuyie nciētè. ⁷ Kè di do mbanté tináahtì tì tu: N dó wèè məke wènwe otəu kó mesémmè kè de pēēté di n feu ì wūš, di na bá nyī bè dò meyeyi. ⁸ Onitibire deè baké teom̀p̀utè.

Yesu miēkunnemè wèè bakù fāũ teom̀p̀utè yiè

(Wénté Mariki 3:1-6 nè Duku 6:6-11)

⁹ Kè Yesu íté deborè kéta kutíntouku makù miēke, ¹⁰ kòo nìti mòu de bo kòo bakù fāũ, kè Fadisiēbe ndó kédíi nYesu káyà kòo bo yeté, kóo beke ke dò: Ikuó yie nha bo miēkunnemè onitì teom̀p̀utè yièà? ¹¹ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Di miēke kòo mòu məke fepiēfè fēmáà kè fè do dəkè teom̀p̀utè yiè ò báá kəte ké fè dèitenáà? ¹² Onitì wèè né pēēté fepiēfè tá? Ikuó tū nyí yete a bo dəòmè mesàa nteom̀p̀utè yiè. ¹³ De mònni kè Yesu náké wèè bakù fāũ nke dò: Youte a bakù.

Kòo youte, kè kùu wēte kékpenke kənaánnè kutekù. ¹⁴ Kè Fadisiēbe yè kətíi nke bo yà bè yóó yīmè kékua Yesu.

Kuyie nkóo tōnti kù tāāté wè

(Wénté Mariki 3:7-12 nè Duku 6:17-19)

¹⁵ Kè Yesu tì kèè kíté deborè kè benitibè péu nhò tū nkòo miēkunnè bèè mə mbeməu, ¹⁶ kè bè cau nke dò bè báá náké òmòu ò tu wè. ¹⁷ Kè de bo dəò Kuyie mpāānaahtì náahtò Esaii do nàké tì ke dò:

¹⁸ Nte n kóo tōnti
n tāāté wè, koò dó,
n yèmmè naatinè wè,
m bo ò duó n kó Muyaá
kòo náké ibotí iməu m beénti kpéi.

¹⁹ Ò í yóo nwanti yekpàrè,
ò í yóo nwékute,
òmòu í yóo keè o tammè ice miēke.

²⁰ Ò í yóo bóóté dipènni dīi kónné,
ò í yóo kuə defitirè dèè kó muhāā nkēke,
kénkémúnè bá wè ò bo dəòmè Kuyie ndó de.

²¹ Kè yeboté yeməuu ò yie.

Yesu tēnné tì bèè ò wátiri

(Wénté Mariki 3:22-30 nè Duku 11:14-23, 12:10)

²² Kè bèe katenèní onìtì mǎu Yesu borè kè dibòò mari ò ta koò yèikúnne ke dǎnne o nǎndenfè kè Yesu ò miékúnne kòo wénté kèna kénnaá. ²³ Kè dèe di benitibè mediè kè bè nnáá mbemáà ke tú: Dafiti yaàbire í dǎkaà?

²⁴ Kè Fadisiēbe tì kèè ke dǎ: Nè obòòkpààtì kó muwērímú mmu ò bètìmè yebòkè.

²⁵ Yesu me nyémèmu be yèmmè dòmmè kòo bè nǎké ke dǎ: Kè dikpààtìyuu mari toté ke kra ndimáà yoo teciētè matè toté ke kra ntemáà tè bá nhā ke bo. ²⁶ Kè dibòò bètì dibòò di toté ke kra ndimáà ndi di kpààtìyuu bá nhā ke bo. ²⁷ Kè nsà kè m bètì yebòkè nè obòòkpààtì kó muwērímú mmu, di kòbe né yè bètì nè we nkōmu? Dèe kpéi nte kè di kòbe yó di bekénè. ²⁸ Kè m me mbètì yebòkè nè Muyaánsààmù kó muwērímú mmu, Kuyie nkpààtìyuu dii tū ntùàkení di borè.

²⁹ Òmǎu báá na kéta onitikperi cīētè kétúóté o kperè ò mǎke dè, ke í keté kóò boú, kòo me nhò boú ke dèè ò bo na kétúóté o kperè ò mǎke dèè kó dimáà o cīētè.

³⁰ Wèè í n wēñnè ò n kpànnèmu, wèè í n wēñnè kè tì tikií ò dèímu. ³¹ Dèe kpéi nte kè n di náá nke tú Kuyie mbo cīē mbenitibè meyei mmemǎu nè tináanyei timǎu, wèè me mbo sǎá Muyaánsààmù ku báá ò cīē mbìtì. ³² Wèè bo sǎá nhOnitibire Kuyie mbo ò cīē, wèè me mbo sǎá Muyaánsààmù ku báá ò cīē yemòrè yie mmieke yoo yèè kpaaaní ye mieke.

Mutie nè mu be kó medonnimè
(Wénté Matie 7:16-17 nè Duku 6:43-45)

³³ Kè mutie tú musààmù, mu be ã nsǎmu, kè mù tu musĩmmù, mu be nsĩ, bè banní mutie sààmù mu be borè nde. ³⁴ Iwààke dǎndi di bo yĩme kèna kénáké tináansààtì ke tú beyeibe, ke yé tii bo onitì yèmmè mieke o nùù ti nnáámmè. ³⁵ Onitisààwè náaàntì tii benkú desààrè dèè bo o mieke, kòo nitiyeiwe kpeti benkú meyei mmèè bo o mieke. ³⁶ N di náámmu ke tú tibeéntì yie Kuyie mbo bekénè benitibè bè nǎké tii náaàntì detetirè kpeti ìnkè. ³⁷ Ke yé nè a náaàntì mieke nke Kuyie nyóó da bekénèmè ke da kpetínné yoo kù da coo.

Bè do bekemè Yesu tidietì
(Wénté Matie 16:1-4 nè Mariki 8:11-12 nè Duku 11:29-32)

³⁸ De mǎnni ikuó wǎǎbè nè Fadisiēbe mabè kè bèe beke Yesu ke dǎ: Okóti ti dǎ á dǎò tidietì nti kè tí yà. ³⁹ Kè Yesu bè tēñné ke dǎ: Di mmǎnni kó benitibè bèè bütínné Kuyie, ke dǎori meyei bè m bèkú tidietì, bè me mbáá tì yà, kè dè í tú tii do dǎò Kuyie mpǎānǎaàntì náaàntò Sonaasi. ⁴⁰ Sonaasi do yĩmè iyie nyitǎāti, deyènnè dētǎāti teyĩndietè pǎuti mieke, Onitibire yóó me nyĩ iyie nyitǎāti, deyènnè dētǎāti ketenkè mieke. ⁴¹ Tibeéntì kó diyie Ninifu kó dihei kòbe bo bekénè di mmǎnni kó benitibè ké bè kpetínné ke yé Sonaasi do bè nǎkémè Kuyie nnáaàntì kè bèe ceete, ntenè òmǎu ke bo die nke deunè Sonaasi. ⁴² Tibeéntì kó diyie Sebaa kóo nitipokpààtì bo bekénè di mmǎnni kòbe ké bè kpetínné, ke yé ò iténímè dihei dètìrì ke kàtení ke bo keè Sodomǎo kó tináaàntì mecii nkpeti. Nte òmǎu die nke deunè Sodomǎo.

Dibòò bo yèmè onitì mieke kéwētení
(Wénté Duku 11:24-26)

⁴³ Kè dibòò yè onitì mieke ke kòte tedǎntè ìnkè ke wanti di bo omǎpè dè ke mǎnté di bo yĩ: ⁴⁴ M bo wēte onitì n sòò bo wèè mieke. Di tūàkení dii mǎnni kénsó nkè dè kàuté páíi ke tūnte bá òmǎu í bo o mieke. ⁴⁵ Di bo wēte kéwǎá nyeteyè yèyiekè yèè yóu ke di pēēté kè yèe wētení kéta o mieke. De mǎnni kòo borimèe sǎntè kēpēēté mè sòò dòmmè. Di mmǎnni kó benitibè tū beyeibe mbe, be kperè yó mme ndò.

Yesu yè nho kòbe tú bè
(Wénté Mariki 3:31-35 nè Duku 8:19-21)

⁴⁶ Kè Yesu nkpaá náánnè ditĩnni kòo yǎ nè o neí kè bèe tuàkení kéncommú ditowaà ke dǎ kóò béinnè. ⁴⁷ Kòò mǎu náké Yesu ke dǎ: A yǎ nè a neí bè còmú ditowaà ke dǎ ké da béinnè. ⁴⁸ Kè Yesu ò tēñné ke dǎ: We ntú n yǎ? Kè òmbe tú n neí?

⁴⁹ Kéfietí o tancóumbè ke dò: Ntenè n yō nè n nei. ⁵⁰ Ke yé wèè dòòri n cice wèè bo keĩnkè ò dó dè, wèè tumè n yō nè n tãũ nè n nantè.

13

Wèè yaù tidiiti o kó dináañhántíri
(Wénté Mariki 4:1-9 nè Duku 8:4-8)

¹ De kó diyie mieke kè Yesu yè tɛcĩɛtè kékate kénkari dàmèèrì nùù. ² Kè benitibè péuu tínní o borè kòo ta kudabekù kénkari kè bè còmúú dinébènnì. ³ Kòo mbè nàánnè yenáañhántiyè péu mieke ke tú: Onitì mǎu wèè yè ke bo yaá o diiti, ⁴ kényaù kè medibii mmamèe do kuce ìnkè kè sinǎo katení kè mè di. ⁵ Kè metēmèe do fekũũfè ìnkè kécārike kényènní ke yé mutáá nyí sūmè deborè. ⁶ Diyie nàáté dii mǎnnì ke kpenke kè mè tũo nkè mèe kpeí ke yé me cĩɛ nyí namè ke fũũkú. ⁷ Kè metēmèe do tipotì mieke kè tì ítení kè mè èũtè. ⁸ Kè metēmèe do ketenkè wenni dè képeité mie ntekòutè (100) metēmè sipísikuò metēmè sipísitãati.

⁹ Kè wèè mǎke yeto ke bo keè wèe keè.

Miùù kpeí ndo te kè Yesu nnáá yenáañhántiyè
(Wénté Mariki 4:10-12 nè Duku 10:9-10)

¹⁰ Kè Yesu tancóumbèe ò beke ke dò: Dè dòmme kàa bè nàánnè yenáañhántiyè? ¹¹ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Díndi Kuyie ndi duómumu mecii nkè di bo yíété ku kpààtiyuu kpeti tii sòri, bembè me nyí mè mǎke. ¹² Ke yé wèè mǎke bè yóo we nyíémè kòo mǎote mediè, wèè kpa kè bèe fietè desámǎrè ò mǎke dè. ¹³ Deè kpeí nte kè m bè nàánnè yenáañhántiyè ke yé bè wùómme ke í banní ke yo ke í keu, ¹⁴ kè dè bo dǎo Kuyie mpǎãnáañtì náañtò Esaii do nàké tì be kpeí nkè dò:

Di bo nyo di me mbáá keè,

kénwúó di me mbáá banté.

¹⁵ Ke yé de kó kubotí kǎbe yèmmè kpeñnimè,

kè bè Itinné be to,

ke báá keè, ke ùũ nkè báá yà,

bè yàà bo ceete mèe kpeí

kè m bè miékũnne.

¹⁶ Díndi biè, dè ndi naati ke yé di nuǎ nwùómme kè di to yo. ¹⁷ N di náá mómumu nwe Kuyie mpǎãnáañtì náañbè péu nè bèè dó Kuyie bè do dómumu ke bo yà di mè nwùó ndè bá bè í yà, ke bo keè di me nyo tì bá bè í tì kèè.

Yesu wènkũnnemè wèè yaù tidiiti o kó dináañhántíri
(Wénté Mariki 4:13-20 nè Duku 8:11-15)

¹⁸ Ntenè wèè yaù tidiiti o kó tináañtì benkú tì. ¹⁹ Kuce ìnkè kó medibii ndo dè tu onitì bè nàké wènwè Tináañsàati Kuyie nkpààtiyuu kpeti bá ò í nti banté kè dibǎo katení kè tì dèite.

²⁰ Fekũũfè medibii ndo fèè ìnkè tu onitì bè nàké wènwè Tináañsàati kòo tì cǎuté mecǎã nè diwèi. ²¹ O í nyóu kè tì bo fííkú o mieke, ò í mmǎke mewéèrìmmè, meyeñcǎarìmmè tũòkení dii mǎnnì yoo bè ò fèũ nKuyie nnáañtì kpeí, ò pǎnkeè búttinné Kuyie. ²² Tipotì medibii ndo tii mieke tú onitì bè nàké wènwè Tináañsàati, meborime kó iyentotì nè a bo ndómme tikpàti kè dèe tì èũtè bá ti í mpĩ mmutómumu mamù o mieke. ²³ Ketenkè sààkè medibii ndo kèè mieke tú benitibè mbe bè nàké bè Tináañsàati kè bè tì cǎuté nè be yèmmè memǎu ke kǎte ke waanní betǎbè, yie sipísitãati, otǎu sipísikuò, otǎu tekòutè (100).

Yesu dònneñemè Kuyie nkpààtiyuu kupaku

²⁴ Kè Yesu yíé kè bè nàké medonnimè tēmè ke dò: Kuyie nkpààtiyuu dònne onitì mǎu nwe wèè do buǎtí tidibotì sàati o paku. ²⁵ Keyènkè benitibè yè nkè duó dii mǎnnì kòo kprantídèntǎu katení kébuǎtí timúyeiti tii tì dònne de kó kupaku mieke kéité. ²⁶ Tidibotì

sààti yènní dìi m̀ǹǹǹi timúyèiti t̀i t̀i d̀onnè kè tí múnkεε yènní. ²⁷ Kè kupaku yiè nkó betōmbèè ò beke ke d̀: Okóti a í buotí tidibotí sààti nti a pakaà? Timúyèiti t̀i t̀i d̀onnè t̀i né boní de ke yènní de miεke. ²⁸ Kòo bè t̀ènné ke d̀: N kprantídèntòu wèè d̀ò memme, kè betōmbèè ò beke ke d̀: Á dó kè ti kote kéhu de kó timúyèitaà? ²⁹ Kòo bè t̀ènné ke d̀: Áà kè di u timúyèiti di yàà bo taunnè tidisààti. ³⁰ Yóunè kè dè nwε nke kótírí kè dididèi t̀uòke n di náké, kè dí keté kékèi timúyèiti kébou kécóu, kédeè kékèi tidisààti kéänné m bou miεke.

*Yesu d̀onnenèmè Kuyie nkprààtiyuu f̀eyoǹf̀e
(Wénté Mariki 4:30-32 nè Duku 13:18-19)*

³¹ Kè Yesu yíé ké bè náké medonnimè t̀émè ke d̀: Kuyie nkprààtiyuu d̀onnè f̀eyoǹf̀e d̀ommè mme ke kénni, ³² kàa né f̀e buotí f̀eε yènní kékóte kénaá mmutie diemù nè ibake kè sinoo yíε nyi ìnkè.

*Yesu d̀onnèmè Kuyie nkprààtiyuu mutie mùu muuti p̀éè
(Wénté Duku 13:20-21)*

³³ Kè Yesu bè náké medonnimè t̀émè ke d̀: Kuyie nkprààtiyuu d̀onnè mutie mùu muuti p̀éè mù d̀ommè mme kòo nitipòkù òò mù waá nsám̀p̀orè kékòorenè tipéècootí kè t̀i múútí timou.

Yesu do náámmè yenáanhãntíyè

³⁴ Yesu do ò nnáánnè benitibè nè yenáanhãntíyè nye sáà, ³⁵ kè dè bo d̀ò Kuyie mpãánáànti náàntò do náké t̀i ke d̀: M bo bè náké nè yenáanhãntíyè ké bè benke dèè sòri nè Kuyie ndòmmè kutenkù.

*Yesu wènk̀unnèmè tidibotí nè timúyèiti de kó medonnimè
(Wénté Mariki 4:33-34)*

³⁶ Kè Yesu cau nditínni kékò nteçfètè, kòo tancóumbèè tíi nho borè kóò beke ke d̀: Á ti wènk̀unne timúyèiti bè buotí t̀i kupaku miεke dè benkù mù.

³⁷ Kè Yesu bè t̀ènné ke d̀: Wèè buotí tidibotí sààti wèè tu Onitibire. ³⁸ Kè kupaku tú kutenkù, kè tidibotí sààti tu bèè tu Kuyie nkprààtiyuu kòbe, kè timúyèiti tú bèè tu dibòò kòbe. ³⁹ Kupaku yiè nkprantídèntòu wèè buotí timúyèiti wèè tu dibòò, kè dididèi tu kutenkù kó mudeèmù, kè bedidèibè tu Kuyie ntòrè. ⁴⁰ Bè òò kèi mèè botí timúyèiti kécóu, dè yó mme ndò kutenkù kó mudeèmù m̀ǹǹǹi. ⁴¹ Onitibire bo t̀onní Kuyie ntòrè kè yèε tãnké Kuyie nkprààtiyuu miεke bèè tannìnko betòbè meyi mmiεke nè bèè d̀òri Kuyie nyí dó dè, ⁴² ké bè ànné muhãá mmiεke bè yó nkuò ndè ke cáá mbe nì. ⁴³ De m̀ǹǹǹi bèè d̀òri Kuyie ndó dè kè bè mmietí ke d̀onnè diyè be cice kó dikprààtiyuu miεke. Kè wèè m̀òke yeto ke bo keè wèè keè.

Yesu d̀onnenèmè Kuyie nkprààtiyuu d̀emarè sààrè dèè sòri kupaku miεke

⁴⁴ Kuyie nkprààtiyuu d̀onnè d̀emarè sààrè nde dèè sòri kupaku miεke, kòo m̀ouu dè yà kédòò ké dè sònne kékònnè diwèi, kèfítè ò m̀òke dèè kó dimàà kékote kédonté de kó kupaku.

Yesu d̀onnenèmè Kuyie nkprààtiyuu medèi

⁴⁵ Kuyie nkprààtiyuu d̀onnè medèi nsààmè mme opotaà nwanti mè. ⁴⁶ Ò pètè dìi m̀ǹǹǹi medèi nsààmè mèè díítí kpeñni kékò nkéfitè ò m̀òke dèè kó dimàà ké mè donté.

Yesu d̀onnenèmè Kuyie nkprààtiyuu muyĩnditímù

⁴⁷ Kuyie nkprààtiyuu d̀onnè muyĩnditímù mmu bè bo mmù dàméèri miεke ke pí nsiyĩ sibotí sibotí. ⁴⁸ Mù píe ndi m̀ǹǹǹi kè bèè mù yũó nkédenneni, kékari kètãnké sisààsi kéänné yemámmùyákè kéútóo desĩntékpere. ⁴⁹ Dè yó mme ndò nkutenkù kó mudeèmù m̀ǹǹǹi, Kuyie ntòrè bo katení kébate besààbè nè beyeibe, ⁵⁰ kéänné beyeibe muhãá mmiεke bè yó nkuò ndè ke cáá mbe nì. ⁵¹ Kè Yesu bè beke ke d̀: Di banté de kó tináànti dimouà? Kè bè d̀: Èε t̀i t̀i bantému. ⁵² De m̀ǹǹǹi kòo bè náké ke d̀: Dèè kpéi nte ikuó wãàti wèè yie

nKuyie nkpaàtiyuu kpeti mesàà ò màke tikpàti tìdèti nti o miεke, metaummè kótímè kpeti nè mepàmmè kpeti.

*Yesu ei kabε do í ò tá
(Wénté Mariki 6:1-6 nè Duku 4:16-30)*

⁵³ Kè Yesu bè nàké de kó medonnimè memou kéité deborè, ⁵⁴ kékote Nansareti ò bìikú dii èi kénnaá Kuyie nnáañti kutíintouku miεke kè dèe di benitibè mediè kè bè ntú: Ò yà de maciì mmie? Ò yíme ke na ke dōari tidietì tii? ⁵⁵ Wenwe odabeesũòti bire! Maari bire! Kòo nεi tú Isaku nè Sosεfu nè Simōo nè Sudi, ⁵⁶ kòo tãbè bo ti cuokè! Ò né yà dè de kó muwērímú?

⁵⁷ Kè dèe nte kè bèe ò yete. Kè Yesu bè nàké ke dō: Bè òò í nsenkèri Kuyie mpāānāañti nāañtò mōu kupíkù makù kè dè í tú o èi kabε nè o cīètè kabε.

⁵⁸ Ò í ndò tidietì péu deborè bè í ò tá mmèè kprí.

14

*Bè kùomè Isāā-Batiisi
(Wénté Mariki 6:14-29 nè Duku 9:7-9)*

¹ Edōti Kadidee kóo kpàati kèè dii mōnni kè bè nāa nYesu kprí, ² kénáké o kó betōmbè ke dō: Isāā-Batiisi weè wète ke yānté dèe te kòo màke muwērímú ke dōari tidietì.

³ Ke yé weè Edōti do duómme kè bèe pī nyIsāā kébou kékpetinné wenwe Edōti o nantè Fidipu pokù Edodiyati kprí. ⁴ Ke yé Isāā do nàkémè Edōti ke dō: A í dō nkéfiete a nantè Fidipu pokù képuoke.

⁵ Kè Edōti ndó ke na nkūo Isāā kè né ndé benitibè ke yé bè do yémèmu Isāā tumè Kuyie mpāānāañti nāañtò.

⁶ Kè Edōtii ānné o peité yiè kó dibanni. Kè Edodiyati kóo sapàà nta kéhaá benitibè ìkè kè dèe narike Edōti mediè, ⁷ kòo béi nke dō: Osapàà mbeke a dō dèe kó dimàà m bo dè nda duó, mī béi! ⁸ Kòo yō ò tié nkòo nàké Edōti ke dō: Ānné Isāā kó diyuu dibuu miεke ké n duó ndie!

⁹ Kòo kpàati yèmmèe caàrè, ò né me ndiémme ke béi nho kabε ìkè kòo dō bèe di nhò duó, ¹⁰ kètō kè bèe kote dikpetintou miεke kéféuté Isāā, ¹¹ kéānné o yuu dibuu miεke kékotenni kéduó nhosapàà kòo di duó nho yō. ¹² Kè Isāā kó betancòumbèe kote kòò tùóté kékūnné kédeè kékote kénáké Yesu dèe dō.

*Yesu sāntemè Kuyie mpéèbè bènùmmù nè siyĩ sidési kè dèe sũũ
(Wénté Mariki 6:30-44 nè Duku 9:10-17 nè Isāā 6:1-14)*

¹³ Yesu ti kèè dii mōnni kéta kudabekù kéité kénkari dikpàà omàà borè. Kè benitibèe ti kèè kényènni be ekè kòò tūnne nè be naàcèi. ¹⁴ Kè Yesu nyètiní kudabekù kényà benitibè péu kè mesémmèe ò pī kòo mmiekūnko bemuōmbe.

¹⁵ Kuyuoku mōnni kè Yesu tancòumbèe ò nàké ke dō: Diyiè mè ndèè mè kè ti bo dikpàà cuokè, duó nkè benitibèe kote yehékè kédonté kédi. ¹⁶ Kè Yesu bè tēnné ke dō: Bè í dō nkékote, duónnè be kè bèe di. ¹⁷ Kè bèe ò tēnné ke dō: Ti mōke die mpéèbè bènùmmù mää ndi nè siyĩ sidési. ¹⁸ Kè Yesu dō: N duónnènni de.

¹⁹ Kòo duó nkè benitibèe kari timúti ìnkè kòo tùóté péèbè bènùmmù nè siyĩ sidési kébóuté késante Kuyie nkéwéri péèbè kéduó nho tancòumbè kè bèe totí benitibè. ²⁰ Kè benitibè bemōuu cááké kénsānnè kè dèe súó kempíéké yemámmùyáké tepítè nè yédèe kòo tancòumbèe tō. ²¹ Bèè do cááké de kòò péè nè de kó siyĩ bè bo ntùòke sikōupísìnùmmù (5000), bè í kàannè benitipòbè nè ibí.

*Yesu do kérímè menie nyĩnkè
(Wénté Mariki 6:45-52 nè Isāā 6:15-21)*

²² De kó difōnkúò kè Yesu duó nkòo tancòumbèe ta kudabekù ke bo ò niiténè késénté menie nyáà kè wenwe nkpaá ke cīenko benitibè. ²³ Ò bè cié ndi mōnni kédeè kédeke ditāri omàà

borè, kémbáá nKuyie nkè keyènkè yàa biitenè kòò nkè kpaá omáà. ²⁴ De m̀̀nni k̀̀ kudabek̀̀ bo menie ncuokè k̀̀ kuyaak̀̀ fuutiní ku ìkè k̀̀ yenéfinfirè k̀̀ k̀̀nnè. ²⁵ Kukũwentóo m̀̀nni k̀̀ Yesu nk̀̀ri o tanc̀̀umbè borè ke k̀̀rí menie nyĩnkè. ²⁶ Bè ò yà dii m̀̀nni kòò k̀̀rini menie nyĩnkè k̀̀ kufõwaá mbè auté k̀̀ be yèmmè ndò dib̀̀ò marì ndi.

Kè bèe kuónko mediè. ²⁷ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: Bá nyĩ̀k̀̀nè, mínwe kufõwaá mbáá di pĩ.

²⁸ Kè Pierii béi nke d̀̀: N Yiè, kè f̀̀ nwe duó k̀̀ n k̀̀tòo menie nyĩnkè ke da co. Kè Yesu d̀̀: Kéténí. ²⁹ Kè Pierii yènni kudabek̀̀ kékéte menie nyĩnkè kénwetí Yesu. ³⁰ Ò yà dii m̀̀nni kuyaak̀̀ kpeñnimè k̀̀ kufõwaá nhò pĩ, k̀̀o keté ò bo diumè k̀̀kuónko ke d̀̀? N Yiè n deesté!

³¹ Kè Yesu p̀̀nkèe dieke o ǹ̀utè kòò pĩ nkòò nàké ke d̀̀: Dè d̀̀mmè k̀̀a wète ke yĩ̀ke, a í tá k̀̀ dè deu!

³² Bè ta dii m̀̀nni kudabek̀̀ k̀̀ kuyaak̀̀u cómmú. ³³ Yesu tanc̀̀umbè bèè do kpaá kudabek̀̀ mièke k̀̀ bèe nínkòo o ìkè ke d̀̀: A m̀̀nke tú Kuyie m̀̀Birè nde.

Bemuombè do káámmè Yesu ke mieri
(Wénté Mariki 6:53-56)

³⁴ Kè bèe sénté menie nkétuake Sennesareti kó ketenkè. ³⁵ Benitibè bèè dè bo k̀̀ bèe banté Yesu kénáké yehèkè yemou yèè dè t̀̀ké k̀̀ bè nk̀̀rinèní bemuombè o borè, ³⁶ koò bàá nke tú wèe yóu k̀̀ bèe kááké bá o yaab̀̀rì m̀̀nku. Bèè kó dimàà kááké o yaab̀̀rì k̀̀ bèe miéte.

15

Kuyie nkó ikuó nè benitibè kpeyi
(Wénté Mariki 7:1-13)

¹ Kè Fadisĩ̀be nè ikuó wááb̀̀e yènni Sedisadèmmu kék̀̀tení Yesu borè kòò beke ke d̀̀: ² Dè d̀̀mmè k̀̀a tanc̀̀umbè í d̀̀rri ti yembè kó ikuó ke ò di ke í nite? ³ Kè Yesu bè t̀̀nné ke d̀̀: Díndi tá, dè d̀̀mmè k̀̀ di yóu Kuyie nkó ikuó ke tũ ndi m̀̀mmombè di kpeyi? ⁴ Kuyie nnáànti tu: Á ndé a cice nè a ỳ̀, k̀̀ wèè sáá nho cice yoo o ỳ̀ bèè ò k̀̀. ⁵ Kè díndi tú k̀̀ wèè cice bo dik̀̀nni kòò ò nàké ke tú, ò na nhò pã dè, ò dè pã Kuyie nku, dè dèemu. ⁶ Di k̀̀ Kuyie nkó ikuó nyi ke tũ ndi m̀̀mmombè di kpeyi. ⁷ Meyèmmè mèdémè yembè díndi! Kuyie mpã́nãànti náàntò Esaii do naatimu ò náa ndii m̀̀nni ke tú:

⁸ Be nnitibè sánti Kuyie nnè be nò nye k̀̀ be yèmmè né k̀̀ d̀̀ténè.

⁹ Bè k̀̀ bàá ndetetirè nde ke tiè m̀̀e m̀̀mmombè kó ikuó ke d̀̀ n yì tú Kuyie n kpeyi.

Dè s̀̀nk̀̀nko oniti
(Wénté Mariki 7:14-23)

¹⁰ Kè Yesu nàké dit̀̀nni ke d̀̀: Kéténè kékeè tii. ¹¹ Dè í tú oniti yo ndè deè ò s̀̀nk̀̀nko, tináànti tii yèni oniti nuu tii ò s̀̀nk̀̀nko.

¹² Kòo tanc̀̀umbèe t̀̀nni o borè kòò nàké ke d̀̀: A béi ntii náànti yonkemu Fadisĩ̀be. ¹³ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: N cice Kuyie nyí fiíkú dèè tie nkó dimàà ò bo dè u. ¹⁴ Nwúónnè be, tiyũ̀nti tii d̀̀ri titeti. Kè kuyũ̀nk̀̀ me nd̀̀ri kutek̀̀ tì bo do tidé dif̀̀t̀̀ri mièke.

¹⁵ Kè Pieri d̀̀: Á ti nàké de kó dináànhántiri tu mù. ¹⁶ Kè Yesu bè t̀̀nné ke d̀̀: Di múnke í na ke bo bantáa? ¹⁷ Di í yè ke d̀̀ ndèè taà dinuù dè k̀̀ri tip̀̀uti nti ke p̀̀nk̀̀ ke yièà? ¹⁸ Dèè me nyièni dinuù dè bonni meyèmmè mièke nke, k̀̀ deè s̀̀nk̀̀nko oniti. ¹⁹ Meyèmmè mièke nke iyèntotí yeiyi yiènimè, ì tu: Munitik̀̀u nè a bo duónèmè wèè í tú a pok̀̀ yoo wèè í tú a d̀̀u nè di bo nd̀̀uti d̀̀utinè dit̀̀bè nè mupocènwammù nè muyóò nè muyeticaarimù nè iwátii. ²⁰ Ntenè dèè s̀̀nk̀̀nko. A bo dimè ke í nite deè í s̀̀nk̀̀nko oniti.

Kannahã kóo nitipòkù do támè Yesu
(Wénté Mariki 7:24-30)

²¹ Kè Yesu íté dëborè kékote Tiiri nè Sitõõ kó kutempë mmiëke. ²² Kòo nitipòkù m̀òu katení o borè kòò bántè ke d̀: Okóti! Dafiti kó dëbire n kuó mmesémmè, dibòò dii ta n kóo sapàà koò fëũnko mediè.

²³ Yesu me nyí nhò tēñné tìmati kòo tancóumbèè ò nàké ke d̀: Dòò we ò da békú tì, ke yé ò ti tūmmè ke wékíí. ²⁴ Kè Yesu d̀: Kuyie nni ntõnní Isidayeeriibe kpéí nke, bèè dõnnè ipe ìi feti.

²⁵ Kè de kóo nitipòkùu nínkóo Yesu ìkè ke d̀: Okóti n teennè! ²⁶ Kè Yesu d̀: Dè í wenni a bo túótémè ibí kó mudii kédúó nyimòbí. ²⁷ Kòo nitipòkùu béi nke d̀: Mómumu nwe Okóti, nè memme simòó né ã ntóumu icabìri si yiè nyo nkè ìi duò.

²⁸ De m̀nni kè Yesu ò nàké ke d̀: Onitipòkù a tá kè de deumu, dèe dòò a dómè. Memme kòo kóo sapàà p̀anke mieté.

*Yesu miékũnnemè bemuambe Kadidee kó menie ntaké
(Wénté Mariki 7:31-37)*

²⁹ Kè Yesu íté dëborè kékété Kadidee kóo dàmèèrì pèémmè kékote kédeke ditàri ìnkè kénkari. ³⁰ Kè benitibè péu nkòrinèní o borè yekpíè ònè tihòùti nè tiyũònti nè yewũò ònè bemuambe t̀bè péu ké mbè d̀unko Yesu borè kòò bè miékũnko. ³¹ Kè benitibèe yà yewũò nnàámmè, kè tihòùti cènti kè yekpíè nsèiri kè tiyũònti wénni kè dèe bè di mediè nkè bè nsánti Kuyie nyIsidayeeriibe tũ nkù.

*Yesu do yíe kédòmmè tidietì kè benitibè sikaupìsìnàà di
(Wénté Mariki 8:1-10 nè Matie 14:13-21)*

³² Kè Yesu yú o tancóumbè ké bè nàké ke d̀: Mesémmè meè m p̀ínnè be nnitibè, diyie tãánni ndi yíe ònè bè bomè m borè, bá bè í m̀ake bè bo di mù, kè m bè cié memme bè yàa bo duò kuce nè dikònni.

³³ Kòo tancóumbèè ò nàké ke d̀: Ti bo pété de mudii dikpáà dii neuokè kè ditĩnni dii ndi kénsànnè? ³⁴ Kè Yesu be beke ke d̀: Di m̀ake p̀éèbè bède? Kè bè d̀: Bèyiekè nè siyĩ sám̀pó.

³⁵ De m̀nni kè Yesu duò nkè benitibèe kari ketenkè. ³⁶ Kòo túóté p̀éèbè beyiekè nè siyĩ késãnte Kuyie nkè bè wéí kédúó nkòo tancóumbèe de toti benitibè. ³⁷ Bemou kè bèe cááké kénsànnè kè dèe súó nképíe yemámmùyákè yèyiekè kòo tancóumbèe t̀. ³⁸ Bèè do cááké de kóò p̀éè bè do bo sikaupìsìnàà ndi (4000) bá bè í kàannè benitipòbè nè ibí. ³⁹ Yesu cíe ndii m̀nni benitibè kédeè kéta kudabekù kékote Makatãã.

16

*Fadisĩèbe nè Sadusĩèbe bekemè Yesu tidietì
(Wénté Matie 12:38-39 nè Mariki 8:11-13 nè Duku 11:16, 29, 12:54-56)*

¹ Fadisĩèbe nè Sadusĩèbe kè bè ndó kédíí nYesu kékote o borè kóò beke ke d̀: Dòò tidietì kè ti banté ke dò nha bonní Kuyie mborè. ² Kè Yesu bè tēñné ke d̀: Diyie ò ntati kè di tú kèĩnkè bo ncaánni ke yé tiwetì wennimè yíe, ³ dikũnweñni kè di ntú fetaafe yóó nimu yíe nke yé tiwetì sòumè. Dè dõmmè kè di nò nke banní tiwetì kó mebenkùmè ke né í banní yebenkùyè di yau yè yewe yiè mmiëke. ⁴ Di m̀nni kó benitibè bèè bùtinné Kuyie ke d̀ori meyi bè m békú tidietì, bè me mbáá yà tìmati kè de í tũ tii do dòò Kuyie mpããnaànti náãntò Sonaasi.

Ò yĩ memme ke íté kèpèéte ké bè yóu.

*Yesu yèmmè bè ndake Fadisĩèbe nè Sadusĩèbe be kó itié nképí
(Wénté Mariki 8:14-21)*

⁵ Kè Yesu tancóumbè nsenti menie nyáà nkéyè mbè bo òtòmè p̀éè. ⁶ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Nyénè Fadisĩèbe nè Sadusĩèbe be kó mutie mùù muuti p̀éè mu kpéí.

⁷ Kòo tancóumbè yèmmè ndò nhò náá memme bè í t̀ m̀èè kpéí nke p̀éèbè.

⁸ Kè Yesu banté be yèmmè ké bè nàké ke dò: Dè dòmmè ké di m̀̀ke meyèmmè memme botí? Di í tá ké dè deu! Dè dòmmè ké di yèmmè dò ndi í t̀̀ m̀̀e k̀̀péi nke p̀̀éé, ⁹ di mu nyí bantáà? Di í kpaá ke yé n sòò wèrí p̀̀éébe bènùmmù ké benitibè sikoupi sínùmmù (5000) cááké kénsànnè ké yemámmù yáke nkpaá súó nyèdè ké di t̀̀aa? ¹⁰ Nè p̀̀éébe bèyiekè n sòò wèrí bè ké benitibè sikoupi sínàà (4000) cááké ké yemámmù yáke nkpaá súó nyèdè ké di t̀̀aa? ¹¹ Dè dòmmè ké di yèmmè dò n di náánnè p̀̀éé k̀̀péi nke n yí dii m̀̀nni nyénè Fadisiébe nè Sadusiébe kó mutie mùù muuti p̀̀éé mu k̀̀péi.

¹² De m̀̀nni kòò tancòumbèe banté ke dò nhò do í bè náánnè mutie mùù muuti p̀̀éé mu k̀̀péi, kòò bè náánnè Fadisiébe nè Sadusiébe be kó itié nk̀̀péi nke.

Pieri nàkémè Yesu tumè Kuyie m̀̀Bire

(Wénté Mariki 8:27-30 nè Duku 9:18-21)

¹³ Yesu t̀̀̀ke dii m̀̀nni Sesadee Fidipu kó dihei kébeke o tancòumbè ke dò: Benitibè yé n tú we mí nhOnitibire? ¹⁴ Kè bèe ò t̀̀́nné ke dò: Bèmabè yèmmè do nha tú Isāā-Batiisi, ké betabè yé nha tú Edii, ké betabè tu a tú Sedemii yoo Kuyie mpāānāānti náam̀̀bè kóò m̀̀u. ¹⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: Díndi né yé n tú we? ¹⁶ Kè Simōo Pierii ò t̀̀́nné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie Bire. ¹⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Simōo Sonaasi bire, dè nda naati ke yé n cice Kuyie nkuù tì nda nàkémè, f̀̀́ ò í tì banté nè amáà. ¹⁸ N né da náámmu ke tú a tú ditári ndi, dii t̀̀́ri ìnkè nke n yóó f̀̀́mmè n kó dit̀̀nni, bá mukṹ báá na ké kù nampe. ¹⁹ M bo da duó nKuyie nkpaàtiyuu kó sikpetisi, kàa yete dè ketenkè, Kuyie ndè yete kéìnkè, kàa yie ndè ketenkè Kuyie ndè yie nkeìnkè.

²⁰ De kó dif̀̀nkúò ké Yesu cau nho tancòumbè ke dò: Di báá nàké òm̀̀u n t̀̀mè Kirisi Odeétiwè Kuyie nnàké wèe k̀̀péi.

Yesu do náámmè o kṹ nk̀̀péi

(Wénté Mariki 8:31-33 nè Duku 9:22)

²¹ De kó dim̀̀nni miéke nke Yesu ketémè kénnáá nho tancòumbè ke tú: N dò nkékte Sedisadèmmu nwe ikuó t̀̀mbè kó bekótibè nè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wā̀̀bè ké bè n f̀̀́ũ, ké n kuò, ké n yánté diyie t̀̀́nni yie.

²² Kè Pierii ò yu kékenténè kóò nàké ke dò: N Yiè, Kuyie m̀̀ báá yie nkè dè da tuakeni.

²³ Kè Yesu wééte kénáké Pieri ke dò: F̀̀́te m̀̀ borè f̀̀́ ndibòò! A dó ké m̀̀ b̀̀mmu, a toti m̀̀è yèmmè í tú Kuyie nk̀̀me, benitibè k̀̀me m̀̀me.

Ti bo ntũ mmèè botí Yesu

(Wénté Mariki 8:34-9:1 nè Duku 9:23-27)

²⁴ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò: Kòò m̀̀u dó ké n t̀̀nne wèe bú́́nné omáà, kéto o dapā̀́ti ké n t̀̀nne*. ²⁵ Ke yé wèe bo ndó kédèetè o f̀̀mmu ò bo mù fé́́tinnè, ké wèe duó nho f̀̀mmu n k̀̀péi kòò mù pèté. ²⁶ Onitì bo c̀̀nte ba kòò m̀̀ke kutenkù kuu nk̀̀pere dem̀̀u kòò wènni né feti. Onitì bo yietí ba kòò wènni yenté? ²⁷ Ke yé Onitibire yó nwé́́tinimè nè de cice wè́́rimú ke neínè Kuyie ntṑ̀rè, kéyietí bá wè o t̀̀mmú mannè t̀̀́ yeti. ²⁸ N di náá mmómmu nwe díndi bèe bo die ndi kó bèmabè yó nkpaá f̀̀̀mmu kéya Onitibire ké dè wé́́tiní ke bo baatè de kpaàtiyuu.

17

Yesu k̀̀nti do cèètemè

(Wénté Mariki 9:2-13 nè Duku 9:28-36)

¹ Kè dè m̀̀ke yewe yèkuò ké Yesu túóté Pieri nè Isaku nè Isaku nantè Isāā, ké bèe deke ditári dierì mari ìnkè bemáà borè. ² Kè Yesu k̀̀ntii ceete be ì̀kè, kòò ì̀kè mmieti ke dò ndiyiè, kòò yà̀̀tìi peike kèmp̀̀inti. ³ Kè bè nyóó daate kéya M̀̀yiisi nè Edii ké bè náánnè Yesu. ⁴ Kè

* 16:24 Wénté 10:38 nè t̀̀́ wénk̀̀nne

Pierii náké Yesu ke dò: N Yiè ndè wennimu ke dò nti mbo die, kàa dó m bo dòò titouti tìtāāti, fí nkùmáà, Edii kùmáà, Mòyiisi kùmáà.

⁵ Ò kpaá ke me nnáá kè diwetirì marì kòtení ke mièti kè bè kǎánko kè bèe keè metammè mamè di mièke kè mè tu: Yie nweè tú m bire kè nh ò dó mesàà, koò yárí mediè, nyíènnè o kpeti.

⁶ Yesu tancòumbè kèè dii mǎnni de kó metammè kè kufōwáá mbè auté kè bèe do kénstí nketenkè. ⁷ Kè Yesu tóónko be borè kè bè bàutè ke dò: Kufōwáá mbáá di pí, íténè.

⁸ Kè bèe ínní be yò ke wénténí káyà Yesu máà.

⁹ Bè cutiní dii mǎnni ditāri kè Yesu bè cau nke dò: Di báá yie nkénáké òmòu di yà dè, kè Onitibire yàa yánténè.

¹⁰ Kè Yesu tancòumbèe o beke ke dò: Ba nkpréi nte kè ikuó wāàbè tu Edii weè dò nkéketé kékòtení? ¹¹ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Mómumu nwe Edii dómme kénitè kékòtení kētūnte demòu. ¹² N di náámmu ke tú Edii kòtenímu ke dèè, bá benitibè í ò banté ke ò dòò bè dó mèè botí, mèè botí nku bè yóó fēūmmè Onitibire.

¹³ Kòo tancòumbèe banté ke dò nhò bè náánnè Isāā-Batiisi kpréi nke.

Yesu tancòumbè do yīkémè dibòò

(Wénté Mariki 9:14-29 nè Duku 9:37-43)

¹⁴ Bè tūòke dii mǎnni ditānni borè kòo niti mòu kòtení Yesu borè ke nínkóo o ìkè ke dò:

¹⁵ Okóti! Kuó m bire mesémmè, dè duò yecíncirè nye sáà muháá mmieke nè menie ke fēūri mediè, ¹⁶ kè n dè kàtenní a tancòumbè borè kè bè yīkè be bo dè mièkunnemè.

¹⁷ Kè Yesu béi nke dò: Itookperí yembè díndi, mī yó nhā ke di tōàà? Mī yó nhā ke di bonàà? Kàtenní debire m borè!

¹⁸ Kè bèe dè kàtenní kòo péi ndibòò kè dii yè, kè debiree pánke miéte.

¹⁹ Kòo tancòumbèe o beke bè borè bemáà ke dò: Dè dómme kè tínti í na ke dènnè de kó dibòò? ²⁰ Kè Yesu dò: Di í tá kè dè deu. Mómumu nwe n di náámmè kè di do ntá bá kè dè mmànnè feyònfè, demarè na bá ndi yòunè, di ní na nnamu kénáké ditāri ke dò: Íté! Kè dii íté. [²¹ Dibòò dii mbotí òó í nyè kè di í bou dinùu ke bántè Kuyie.]

Yesu do náámmè o kūū nkpréi nkuce medérímè

(Wénté Mariki 9:30-32 nè Duku 9:43-45)

²² Diiyè marì Yesu nè o tancòumbè kè bè mbo Kadidee kó kutempè nkòo bè nàké ke dò: Bè bo fité Onitibire, kè bèe dè kùò, ²³ diiyè tāānni yiè kè dèe yánté.

Kòo tancòumbè yèmmèe caàrè mediè.

Yesu yietímè Kuyie ncīètè kòò dàmpòò

²⁴ Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuòke Kapennaummu. Bèè còu Kuyie ncīètè kòò dàmpòò kè bèe beke Pieri ke dò: Di kóo kóti í yietì Kuyie ncīètè kòò dàmpòòà? ²⁵ Kè Pieri dò: Ò yietìmu.

Pieri ta dii mǎnni tēfētè kè Yesu niitè kòò beke ke dò: Simò a yèmmè dò nwe ndò nkéyietí dàmpòò, ketenkè yembàa, kè bepòòbè? Kòò dò: Bepòòbè. ²⁶ Kè Yesu ò nàké ke dò: Ketenkè yembè í dò nkéyietí. ²⁷ Ti né í me ndómè dèe bè yonke, kòte dàméèri kèbo nha yīmpie, a bo keté kētuoti tēè yīntè, á báá te nùu kédeite fedífè kè fè mmànnè n kòò dàmpòò nè a kou kàa bè yietí.

18

Yesu tancòumbè nènnimè tikóti kpréi

(Wénté Mariki 9:33-37 nè Duku 9:46-48)

¹ De mǎnni kè Yesu tancòumbèe ò beke ke dò: We nyó mbaké Kuyie nkpràtiyuu mièke?

² Kè Yesu yúní debire sàmprè kécónnè be ìkè kè bè nàké ke dò: ³ Mómumu nwe n di náámmè kè di í cèete ke naánnè ibí sàmpròyi di báá ta Kuyie nkpràtiyuu mièke. ⁴ Wèè bo

kékùnnε omáà kénáá debire sám̀p̀r̀è weè yó ntú odiewè Kuyie nkpààtìyuu miεke. ⁵ Kè wèè c̀outé debire marè nè n kpéí ò c̀outé mínwe m móm̄mmuə.

Wèè bo bə nhotə̀u meyei mmiεke ò bo yà
(*Wènté Mariki 9:42-48 nè Duku 17:1-2*)

⁶ Kòò m̀ə̀u bə m̀besám̀p̀ób̀è bie mbèè n d́ò bε kòò m̀ə̀u meyei mmiεke, kè bè ò dùú nditári dieri ke dootóo dàm̀é̀r̀i miεke dè ntšũ. ⁷ Meyei nyí yóo paà kutenkù, wèè né bo tanné otə̀u meyei mmiεke ò bo yà!

⁸ Kàa ǹə̀tè teè yó nte yoo a naàc̀ètè kàa d̀ò̀d̀ meyei, kééte te kédootóo medétimè. A bo tamè mufòm̄mmu móm̄mmu miεke nè kubakù kumáà yoo kutà̀aku kumáà dè tšũnè a bo mməkemè debaà ndédérè nè ità̀ake idéi ke né ta muháá mmù̀ ì k̄ mmu miεke. ⁹ Kàa ǹə̀nfè fèè me nyó nte kàa d̀ò̀d̀ meyei nkpééte fe kédootóo medétimè, a bo tamè mufòm̄mmu móm̄mmu miεke nè kunə̀nfìèkù dè tšũnè a bo mməkemè inuə̀ nyidéi ke né ta muháá mmù̀ ì k̄ mmu miεke.

Fepièfè fèè feti
(*Wènté Duku 15:3-7*)

¹⁰ Nyénè ke báá senkèr̀i besám̀p̀ób̀è bie nkòò m̀ə̀u, n di náá móm̄mmuə nwe Kuyie ntšr̀è yèè bè bàa yè m̀əkemu kuce ke bo beé nKuyie mbε kpeti. ¹¹ [Ke yé Onitibire k̀ə̀tenímè ke bo deéte bèè feti b̀ə̀mbε.]

¹² Di yèmmè d̀ò̀ nkòo niti m̀ə̀ke ipe tek̀ə̀tè (100) kè f̀ə̀máà feti ò báá yóu sipisìwei nè ìwei kè ì nkpáá dinaacə̀nhòò kòò k̀ə̀te k̀ə̀wammú fèè me nfetaà? ¹³ N di náá mmóm̄mmuə nwe ò fè yà dii m̀ə̀nni dè bo ò narike k̀ə̀p̀èéte sipisìwei nè ìwei ì me nkpáá ke í feti. ¹⁴ Mèè botí nku di cice Kuyie nyí d̀ómè besám̀p̀ób̀è bie nkòò m̀ə̀u feti.

Kàa kou d̀ò̀d̀ meyei nha ò nàké

¹⁵ Kàa kou d̀ò̀d̀ meyei, k̀ə̀te kòò nàké didé borè, kòò yie nha ò t̀ə̀nnénimu kuce kusà̀akù miεke, ¹⁶ kòò me nyí yie nha yú onitì òmáà yoo b̀èdébè kè di wə̀nné benitibè b̀èdébè yoo b̀ètã̀ati ké tì tũntè. ¹⁷ Kòò me nyí yie ndi kpeti, nàké tì dit̄nni, kòò í yie ndit̄nni kpeti, dí ò wènté wèè í yé Kuyie, osountì. ¹⁸ N di náá mmóm̄mmuə nwe di bo yete dè ketenkè, Kuyie mbo dè yete k̀ə̀ĩnkè, kè di yie ndè ketenkè Kuyie ndè yie nk̀ə̀ĩnkè.

Ti bo wə̀nnémè dinùu kébántè Kuyie

¹⁹ N di náámmu kè benitibè b̀èdébè wə̀nné ketenkè ìnkè ke m̀ə̀ə̀ bá dèè botí n cice wèè bo k̀ə̀ĩnkè ò bo dè mbè duó. ²⁰ Ke yé kè benitibè b̀èdébè yoo b̀ètã̀ati tí ndè n kpéí m bomu bε cuokè.

Okpà̀ti do c̀ĩ̀mmè obanteu

²¹ De m̀ə̀nni kè Pierii beke Yesu ke d̀ò̀: N Yiè, kè n t̀èbite n caari, n d̀ò̀ nkòò c̀ĩ̀ nkuce m̀ède? Kuce m̀èyiekàà? ²² Kè Yesu ò t̀ə̀nné ke d̀ò̀: Áà, m báá da nàké ke d̀ò̀ kuce m̀èyiekè, m bo yí á ò c̀ĩ̀ nkè dèe tuə̀ke sipisìyiekè kuce m̀èyiekè. ²³ Mèè botí nku Kuyie nkpà̀tìyuu d̀ə̀nnémè okpà̀ti m̀ə̀u wèè do d́ò o kó betə̀mbèè ò yietí yebàà mbè ò bannè yè. ²⁴ Ò keté dii m̀ə̀nni k̀ə̀mbaàti o bàà nkè bèe k̀ə̀tenní òm̀ə̀u wèè ò bannè yesə̀wèrè tek̀ə̀upíitè (1000). ²⁵ De kòò niti í mpèté ke yietí, kòò kpà̀ti d̀ò̀ bèe ò fité wenwe nè o pokù nè o bí nè o k̀ə̀r̀e demə̀u k̀ə̀yietí o bàà. ²⁶ Kè weè nitì do kénínkóo okpà̀ti ìkè, kòò bántè ke d̀ò̀: Minné, kè n yóo da yietímu demə̀u. ²⁷ Kè mesémmè p̄ nhokpà̀ti kòò ò p̄ de kó idítí, kóo yóu kòò íté.

²⁸ Weè nitì itóo dii m̀ə̀nni k̀ə̀conè o ǹə̀po m̀ə̀u, wèè múnke o bannè idítí sám̀p̀ó, kòò p̄ nkéyíè o f̀ə̀nì ke d̀ò̀: N yietí n díítí! ²⁹ Kòò ǹə̀poo nínkóo o ìkè, kòò bántè ke d̀ò̀: Minné kè n yóo da yietímu demə̀u. ³⁰ Kòò yete kòò kpetínnè kòò bo nkpétí ke yà ò yietínè o bànni. ³¹ Betə̀mbè t̀ə̀bè dè yà dii m̀ə̀nni kè bε yèmmè caàrè mediè, nkè bèe k̀ə̀te kénáké okpà̀ti dèè d̀ò̀. ³² De m̀ə̀nni kòò kpà̀ti yúnì de kóo nitì kòò nàké ke d̀ò̀: Onitiyiwe f̄́, n da p̄ a do m bannè ì díítí imə̀u a m bántè mèè kpéí, ³³ a do í d̀ò̀ nkékuó nha ǹə̀po mesémmè m mè nda

kuó mmèè botáà? ³⁴ Kòò kpààtì mièke pèike mediè nkòò duó nde kóo nìtì sãndámmùbè, kè bè bo nhò kpetí kòò yàa yietínè o bànnì dimòu.

³⁵ Mèè botí nku n cice wèè bo kèĩnkè ò yóó di dòòmè, ke nsà kè di í cĩenko ditòbè nè di yèmmè memòu.

19

Mupobetìmù

(Wénté Mariki 10:1-12)

¹ Yesu duó ndiì mònni o tié nkédeè, kéité Kadidee kékote Sudee kó kutempè mmièke, Suditèè kó nyáà. ² Kè ditĩnni dieri nhò urínè kòò mièkùnkò bemuãmbè.

³ Kè Fadisiẽbèe kotení ke bo ò dií nkòò beke ke dò: Ikuó yie nhonitì bo betimè o pokù bá tìi kpéinnáà? ⁴ Kè Yesu bè tẽnné ke dò: Di í kàa ntìi wàri ke tú: Meketimè mònni Kuyie ndo dòò onitì nè o pokù nwaà? ⁵ Nè de kpéi nkòò nitidòu bo yóu o cice nè o yã kétaunnè o pokù kè bèe naá nhonitì omáà. ⁶ De mònni bè ténke í bo bèdébè, bè naá nhonitì omáà ndi. Onitì tũ mbáá yate Kuyie ntàu ndè.

⁷ Kè Fadisiẽbèe ò beke ke dò: Ba nkpeí nné te kè Mòyiisi kó ikuó tú: Kòò nìtì dó kébeti o pokù wèè ò duó mmeyatimè kó dipátiri? ⁸ Kè Yesu bè tẽnné ke dò: Di kó itookperí kpéi nte kè Mòyiisi yè ndi mbeti di pobè, meketimè mònni de do í me ndò. ⁹ N di náámmu ke tú kòò nìtì pokù í yiè ke dounè betòbè kòò dòu ò bėti ke tùóté otòu ò naá nwèè dauti dautinè wènwe benitipòbè.

¹⁰ Kòò tancòumbèe ò nàké ke dò: Kè de dò mmemme kòò nìtì í puoke de tãũ. ¹¹ Kè Yesu bè nàké ke dò: Benitibè báá na kécouté de kó tináaanti kè de í tú Kuyie nteennè bè. ¹² Meborime sũmu péu mèè te kè bèmabè í puokú: Bèmabè túmu yedataa nnè bè bè piémè, kè bè fõmmu betòbè ke bè pĩnné sikpààtĩcĩi mièke mutõmmú, kè betòbè yóu dipopuò ke bo na kèpĩ nKuyie nkpààtiyuu kó mutõmmú. Kè wèè bo na kécouté de kó tináaanti wèè tì couté.

Yesu mòmè Kuyie nkó mesàà nyibí kpéi

(Wénté Mariki 10:13-16 nè Duku 18:15-17)

¹³ Kè benitibè nkòrinèní ibí Yesu borè kòò bo nóo nho nau i ñnkè kébántè Kuyie nnè i kpéi, kòò tancòumbè mbè kpànnè. ¹⁴ Kè Yesu bè nàké ke dò: Yóunè kè ibí nkòriní m borè bá nyi bètìnè, ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè bèè i dònne be kpéi nke.

¹⁵ Kè Yesu nóo nho nau i ñnkè, kébántè Kuyie, kédeè kéité.

Odapàà ntikpàti yiè

(Wénté Mariki 10:17-31 nè Duku 18:18-30)

¹⁶ Kòò nìtì mòu kotení Yesu borè kòò beke ke dò: Okóti, n dò nkédòò ba dèè tu desààrè kèpété mufõmmu mùu bo sáà? ¹⁷ Kè Yesu ò tẽnné ke dò: Dè dòmme kàa m bèkú dèè tu desààrè? Òmòu máà wèè sà, kàa dó kèpété mufõmmu mùu bo sáà, a ndòori nKuyie ntannò yèmmè. ¹⁸ Kòò beke Yesu ke dò: Ñnye nyè? Kè Yesu ò tẽnné ke dò: Yèè tu: A báa kuò onitì, a báa duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dòu, a báa yúúkú, a báa souté kécaàrè a kou tòu yètìrì, ¹⁹ a dé a cice nè a yã, kéndó a kou tòu a dó mèè botí amáà. ²⁰ Kè de kóo dapàà nho tẽnné ke dò: N tũmmu de kó yetannò yemòu, ñnye kpaá ke n dónni ténke? ²¹ Kè Yesu ò nàké ke dò: Kàa dó kéwenke páíí, kote kèfítè a mòke de kèpãmmú idíití becĩribè a bo pétè kèĩnkè kó tikpàti, kàa dèè á wètení ké n tũnne.

²² De kóo dapàà nkèè diì mònni de kó tináaanti kòò yèmmèe caàrè, kòò íte ke yé ò mòkemè tikpàti mediè.

²³ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò: N di náá mmómmuò nwe, de bo nyóunè tikpàti yiè nhò bo tamè Kuyie nkpààtiyuu mièke. ²⁴ M bo yíé ké di nàké ke tú de bo nyóunè tikpàti yiè mbo tamè Kuyie nkpààtiyuu mièke kèpèètè yòyó bo tamè feyárfè fiè.

²⁵ Kè Yesu tancòumbèe tì kèè kè dèe bè di mediè, kè bè dò: Kè dè dò mmemme we mbo na kécooté?

²⁶ Kè Yesu béi nke dò: Dè yòunèmu benitibè dè me nyí yòunè Kuyie.

²⁷ De m̀nni kè Pierii beke Yesu ke dò: Ti me nyóumè demou ke da tũnne ti kp̄eti né yó ndõmmè? ²⁸ Kè Yesu bè t̄́nné ke dò: Móm̄muo nwe n di náámmè Kuyie mbo d̄̀ò dii yìè demou dep̄annè kè Onit̄ibire nkari de kp̄ààtik̄arì tidietì kp̄eri ìnkè, d̄́nni n tancòumbè di bo nkari yekp̄ààtik̄arè tep̄itè nè yèdèè, kèbekènè Isidayeeri be kó iwuo ntepitè nè idèi. ²⁹ Bèè bo yóu be c̄́i nè be n̄i nè be t̄̀abè nè be cicebè nè be yōbè nè be bí nè be paa n kp̄í, bè bo p̄eté kè dèe n̄ó nkuce tek̄utè (100) kè bè mm̄ake mufòmmu mùu bo s̄̀á. ³⁰ Besũkubè bèè tu beketibè di mm̄nni bè bo naá mbes̄ambe, kè bèè tu bes̄ambe di mm̄nni kè bèè naá mbeketibè.

20

Kupaku yiè nwaámmè betōmbè

¹ Kuyie nkp̄àatiyuu d̄̀onnè onit̄i m̄ou nwe wèè do yè dik̄ũnweñni s̄̀i ke bo waá mbetōmbè kéánnè o paku. ² Kè bèè taá ndiyiè dim̄áà kó idit̄i, k̄o duó nkè bèè k̄tè kénkúútí. ³ K̄o yìè k̄yè tewebiètè m̄ewei, ke ns̄́ mbemabè centi yaárè bá bè í p̄i mm̄umamù. ⁴ K̄o bè nàké ke dò: K̄ténè k̄ep̄i mmutōmmú m paku kè n di yietí dè d̄̀o n di yietí m̄èè botí, kè bèè k̄tè. ⁵ K̄o w̄ete k̄é̄k̄ote diyie c̄̀óm̄mú dii m̀nni yeyo nè tewebiètè m̄et̄ã̄ti m̀nni kéwaá mbetōbè. ⁶ Mes̄omme k̄o yè tewebiètè m̄en̄um̄mù, k̄éns̄́ mbemabè tó centi yaárè, k̄o bè beke ke dò: Dè d̄̀omme kè di tũũ ndie nke í p̄i mm̄umamù? ⁷ Kè bè dò: Om̄ou í ti benke mutōmmú. K̄o bè nàké ke dò: Múnke k̄ténè k̄ep̄i mmutōmmú m paku.

⁸ Kuyuoku m̀nni kè kupaku yiè nnáké wèè bàa betōmbè ke dò: Yú betōmbè ké bè yietí k̄éketè bèè d̄̀ent̄eni, k̄edente bèè ket̄eni. ⁹ K̄o yietí bèè do k̄tè tewebiètè m̄en̄um̄mù diyie dim̄áà tōmmú d̄́it̄i. ¹⁰ Bèè do keté k̄é̄k̄otè kè bèè tuakeni kè be yemmè ndò mbè yóó bè yietí kè ì p̄ē̄tè betōbè kp̄eyi, kè bè né bè yietí bá wè diyie dim̄áà tōmmú d̄́it̄i múnke. ¹¹ Kè be mieke peike kupaku yiè, nkè bè nkpa nke tú: ¹² Bi mp̄i mmutōmmú tewebiètè m̄em̄áà ndi k̄aa bè yietí kè ì m̄annè ti kp̄eyi, t̄inti bèè tũũ nke p̄i mmutōmmú kuyie mmieke ke òu. ¹³ Kè kupaku yiè nt̄ennè be k̄óo m̄ou ke dò: N népo n yí da ciitè a do yiemmu ke bo c̄̀outè diyie dim̄áà tōmmú d̄́it̄i. ¹⁴ C̄̀outè a d̄́it̄i k̄éitè, n d̄́o k̄éyietí wèè d̄̀ent̄eni kè ì mm̄annè a kp̄eyi nyi. ¹⁵ N yí d̄̀o nkéd̄̄onè n d̄́ómè n d̄́it̄áà? Yáa a mieke peike n niti m̄èè kp̄í nke. ¹⁶ M̄èè botí nku bèè tú bes̄ambe bè bo naá mbeketibè, kè bèè tú beketibè kè bèè naá mbes̄ambe.

Yesu do náámmè kuce metāámmè o kũũ nk̄p̄í

(W̄entè Mariki 10:32-34 nè Duku 18:31-34)

¹⁷ Yesu k̄ari dii m̀nni Sedisademmu k̄yú o tancòumbè tep̄itè nè bèdébè kè bè nk̄erí k̄o bè nàké ke dò: ¹⁸ Ti mè nk̄ari k̄u Sedisademmu bè bo f̄itè Onit̄ibire, kè ikuó niubè nè ikuó w̄ã̄bè kè bèè ò bekènè ke d̄̀o ò d̄̀o nk̄eku, ¹⁹ k̄óo duó mbèè í tũ nKuyie nkè bè nhò puotì yedá koò daú, k̄óo baaké kudap̄ã̄tí. Diyie t̄ã̄nni yiè k̄o ȳántè.

Sebedee bí d̄́ómè yek̄arè ketiyè

(W̄entè Mariki 10:35-45)

²⁰ De m̀nni kè Sebedee pok̄uu k̄at̄enni o bí Yesu borè ke nínk̄oo o ìk̄è k̄óo b̄ántè. ²¹ Kè Yesu ò beke ke dò: A d̄́o ba? K̄óo d̄̀o: N d̄́o a yóu kè m bí ì nnanke nkari a kp̄àatiyuu mieke die nha bakù yóu det̄erè kuc̄anku. ²² Kè Yesu d̄̀o: Di í yè di békú tì, di bo na k̄yà n yóo yà f̄èè b̄òf̄àà? Kè bè dò: È̄, ti bo na. ²³ Kè Yesu bè t̄́nné ke dò: Móm̄muo ndi bo f̄è yà. M̄i né í yóo t̄ã̄tè bèè yó nkari m bakù yóu nè kuc̄anku, n cice wèè yè bèè te de kó yek̄arè.

²⁴ Kè Yesu tancòumbè s̄̀ambe tep̄itè tì kèè kè be mieke peike Isaku nè o nantè Is̄ã. ²⁵ Kè Yesu bè yu bem̄ou ké bè nàké ke dò: Bèè tu bekp̄àatibè, ketenkè yembè bèè f̄̄ũnko benitibè, kè bekp̄eribè yo mbes̄amp̄óbè muw̄erímú. ²⁶ Di kp̄ere í d̄̀o nk̄endò mmemme, wèè d̄́o k̄éntú

odiεwè wèe naá betabè kóo tǎnti, ²⁷ wèe dó kéntú oketiwè wèe naá betabè kó kudaakù. ²⁸ Onìtibire í kàtení ke bo nkari kè bè pĩ nho tǎmmú, ò kàtení ke bo pĩ mmutǎmmú mmu benìtibè kpéí, kéduó nho fòmmu kédonté kusũkù.

*Yesu do wéimmè tiyũǎnti tidéti Sedikoo miεke
(Wénté Mariki 10:46-52 nè Duku 18:35-43)*

²⁹ Yesu nè o tancóumbè bè yèti diì mǎnni Sedikoo kè benìtibè péu mbè tũ, ³⁰ kè tiyũǎnti tidéti kàri kuce nùu kékeè Yesu pǎnkémè képĩéké ke dǎ: Okóti! Dafiti kó debire ti kuó mmesémmè.

³¹ Kè benìtibè nti kpànnè ke tú tii cǐéké, kè tì né dǎke pĩéké mediè nke dǎ: Okóti Dafiti kó debire ti kuó mmesémmè.

³² Kè Yesu cómmóo ké tì yùní ké tì beke ke dǎ: Di dǎ n di dǎò ba? ³³ Kè tì dǎ: Okóti tì dǎ kéwéntému.

³⁴ Kè mesémmèe pĩ nYesu kòo kááké tì nuǎ nkè tì pǎnkeε wénté kóò tũnne.

21

*Yesu tatimè Sedisadεmmu ke deke sǎmmarímú
(Wénté Mariki 11:1-11 nè Duku 19:28-40 nè Isǎā 12:12-19)*

¹ Bè tǎǎnnè diì mǎnni Sedisadεmmu ke tũðke Betifasee Odifíe tǎri také. Kè Yesu tǎ nho tancóumbè bèdébè, ² kè bè nǎké ke dǎ: Kàtenè diheì diì me mbo di iikè di bo yà sǎmmarínseri kè dè pùiti nè di bii kè dí dè pité kékàtenèni. ³ Kòò mǎu di beke ke tú: Di dǎari ba? Di dǎ: Ti Yiè nweè dè dǎ. Ò yóo di yóumu kè dí dè tũóténi.

⁴ Kè dè bo dǎò Kuyie mpǎānǎantì nǎantò do nǎké tì ke dǎ:

⁵ Sedisadεmmu kǎbe,
ntenè di kóo kpàati ke kérini di borè,
ke yǎò nke deke sǎmmarímú,
ke deke sǎmmarínseri kó dibii.

⁶ Kè Yesu tancóumbèe kǎte kédǎò ò bè nǎké tì, ⁷ kékàtenèni sǎmmarínseri nè di bii, kénóo mbe yàati di ìnkè kè Yesu deke. ⁸ Kè besũkubè mpíenko kuce mesàà nke nenkù be yàati ku ìnkè. ⁹ Bèè ni Yesu iikè nè bèè ò tũ nkè bè mpĩékù ke tú: Dafiti kó debire a yètiri ndeu! Kuyie ndǎò mesàà nfǎ nwèè kèriní nè ti Yiè nKuyie nkó diyètiri! Kuyie nyètiri ndeu kéinkè!

¹⁰ Yesu ta diì mǎnni Sedisadεmmu kè kunǎðroo dátinné diheì kè benìtibè mbékú ke tú: Wenninwe yie? ¹¹ Kè bèè bè tǎnné ke dǎ: Kuyie mpǎānǎantì nǎantò Yesu nwe Kadidee kó kutempè nkó diheì Nansareti kou.

*Yesu bètimè bepótambè Kuyie ncǐètè miεke
(Wénté Mariki 11:15-19 nè Duku 19:45-48 nè Isǎā 2:13-22)*

¹² Kè Yesu ta Kuyie ncǐètè kébeti bepótanfítibè nè bedombe, kébuó mbedíticeetibè kóò tábùribè nè bèè fiiti sinónkpeé be kó yekàrè, ¹³ kédeè ké bè nǎké ke dǎ: Ti wàrimu ke tú bè bo nyu n cǐètè ke tú mubáammu kpete, ke dindi né tè dǎò beyóóbè kó disòri!

¹⁴ Tiyũǎnti nè yekpĩè kè bè nkàriní Yesu borè Kuyie ncǐètè miεke kòò bè miékunko. ¹⁵ Ikuó niùbè nè i wǎàbè bè yà diì mǎnni Yesu dǎò tii dieti, nè ibí pĩékùmè ke tú: Dafiti biré a yètiri ndeu, ¹⁶ kénáké Yesu ke dǎ: A yo bè tùmàà? Kè Yesu bè tǎnné ke dǎ: Di í kàa ntiì wàri ke tú: Ibí nè ibibénni bo ndiè nke da sǎntáà?

¹⁷ Memme kè Yesu bè yóu deborè kéwète kéyie mBetannii eitè.

*Yesu duómmè kè mutie kpei
(Wénté Mariki 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Kè dèe wenté kè Yesu nwétini diheì miεke kè dikònni ò pĩ. ¹⁹ Kòò yà fikie kó mutie mamù kuce nùu kètónko kè tifàati mǎà dàati kòò mù nǎké ke dǎ: Á ténke báa peité bitì.

Kè mutie pànkεε kpeío. ²⁰ Kòo tancóumbèe dè yà kè dèe bè di mediè nkè bèe ò beke ke dò: Dè dòmmε kè de kó mutie kpeío dende bàmbà? ²¹ Kè Yesu bè nàké ke dò: N di náá mómmuò nwe, kè di do n tá ke í yīèkù di bo na kédòò kè dèe pēēté n dòò dè mutie muu, di bo na kénáké ditāri dii nke dò: Íté dende kédò dāmèèrì miεke kè dèe dòò. ²² Kè di báá nKuyie nke tá, di kù mòú dèe kó dimàà di báammu miεke kù bo dè dòò.

*Yesu wērímú bonní de
(Wénté Mariki 11:27-33 nè Duku 20:1-8)*

²³ Kè Yesu wēte kéta Kuyie nēētē kénduò mbenitibè itié kè ikuó niùbè kó bekótibè nè behèikènkótibè kè bèe ò beke ke dò: Nè òmmu wērímú mmu a dōarinēmè die? We nda duó dinuù kàa dè dōòrì?

²⁴ Kè Yesu bè tēnné ke dò: M múnke bo di beke timatì kè di n tēnné nné di náké nè mùù wērímú mmu n dè dōarinēmè. ²⁵ We ndo tōnní Isāā kòo nhāā bātēmmù benitibè, Kuyie naà kè benitibè?

Kè bè nnáà mbemáà ke tú: Kè ti yī Kuyie nkuù do ò tōnní ò bo yī ba nkpréi nné te kè ti í yie nho kpeti. ²⁶ Kè ti me nyī benitibè bèe ò tōnní, ti bo cé ndikpànni ke yé benitibè bemou do yémè ke dò nyIsāā tu Kuyie mpāānāntì náāntò. ²⁷ Kè bèe tēnné Yesu ke dò: Ti í yé. Kè Yesu dò: M me mmúnke báá di náké nè mùù wērímú mmu n dè dōarinēmè.

Ibí idéi kó medonnimè

²⁸ Kè Yesu yíé ké bè beke ke dò: Di yèmmè dòmmε nè tināāntì tii? Onitì mōù weè do mōke ibí idéi kényú deketirè ké dè nàké ke dò: Kōté yíe m paku kēpī mmutōmmú. ²⁹ Kè dèe ò tēnné ke dò: M báá na, kédeè kédemmu mùù kpéi nte kè dè bēi memme kékōté. ³⁰ De kó difōnkúò kòo yú detèrè ke me ndè nàké, kè dende ò tēnné ke dò: N cice m bo kōté. Dè me nyí nkōté. ³¹ De kó ibí idé memme ònde yie nde cice kpeti? Kè bè dò: deketirè. Kè Yesu bè nàké dò: N di náá mmómmuò nwe beyóóbè nè benitipòbè bèe dauti dautinè benitidaabè bè bo di niiténè kéta Kuyie nkpràatiyuu miεke. ³² Ke yé Isāā-Batiisi kōtenimè ke di benke kuce sàakù, di me nyí yie nhò di náké tì, beyóóbè nè bèe dauti dautinè betòbè kè bè ti yie, nkè di yà, di me nyí cèete ke bo yie nho kpeti.

*Betōmbè yeibe kó medonnimè
(Wénté Mariki 12:1-12 nè Duku 20:9-19)*

³³ Kè Yesu yíé ké bè nàké ke dò: M bo di náké medonnimè tēmè, onitì mōù weè do fiíkú detie mbè tu dè fīnyī kémaá kuduotí ké dè fii, kédammú difōtìrì ò yó nhūtírì dè yetebe, kémaá didènni bè bo ndekù di ke baa o paku. De kó difōnkúò kéānné betōmbè kupaku kíté kékote kupòòkù. ³⁴ Yetebe bi dii mōnni kòo tō nho tōmbè bèe bàa o paku miεke be borè kè bè bo ò duónko o kó yetebe. ³⁵ Bèe bàa o paku kè bèe pī nho tōmbè mabè ò tōnko bè kédukú òmòù, kékuò otòù, kébúú tí otòù yetārè. ³⁶ Kè kupaku yiè nwēte kētō nho tōmbè tóbè kè bè nsūnè beketibè, kè bèe bè dòò bè do dòò mèè boti beketibè. ³⁷ Kòo yóu kētō nho bire mómmōnde kòo yèmmè ndò mbè bo dè yàte. ³⁸ Bèe bàa kupaku bè yānì dii mōnni o bire kénáké bemáà ke dò: Ntenè wèe yóó tieke kupaku, ti kote kóò kù ké kù tieke. ³⁹ Menmε kè bèe ò pī nkéyennè kupaku mánku kékuò.

⁴⁰ Kè Yesu né beke ke dò: Di yèmmè dò nkupaku yiè mbo tuākení dii mōnni ò bo yīme bèe bàa o paku? ⁴¹ Kè bèe ò tēnné ke dò: Ò bo kuò de kó betōmbè yeibe kéwáà mbetòbè kéānné o paku, bèe yó nhò duò nho tebe yè bi dii mōnni.

⁴² Kè Yesu yíé ké bè nàké ke dò: Di í kàa tìi wāraà? Tìi tu:

Bèe màà bè dootóo dii tārì
dii náá ndipūū kó ditārì mómmōndi,
Kuyie nkuù dòò de kó tidietì
kè ti tì yà kè dè ti naati.

⁴³ Dεè kpéi nte kè n di náá nke tú Kuyie mbo fietε ku kpààtiyuu di borè kéduó nkubotí tekù, kùù yóó pĩ mmutōmmú sààmù kù dó mù. [⁴⁴ Wèè bo bétε δε κό ditāri ò bo koute, kè di do wèè ìnkè dìi ò nànto.]

⁴⁵ Ikuó niùbè kó bekótìbè nè Fadisiēbe bè kèè dìi mōnni δε κό μεdonnimè kébanté ke dò nYesu be nnáánnè, ⁴⁶ kéndó kóò pĩ nke né yote benitìbè ke yé benitìbè bemou do túmè Yesu tú Kuyie mpāānāànti náāntò.

22

Mupotúòmù kó dibanni (Wénté Duku 14:15-24)

¹ Kè Yesu nsoké ke bè náánnè μεdonnimè miεke ke tú: ² Kuyie nkpààtiyuu dōnnè okpààti wèè do kùò wènwe tidiiti o bire kó mupotúòmù kpéi, ³ kētō nke dà bèe yúni ò sòò nàké bè mupotúòmù kpéi nkè bèe katení kédi dibanni, bá òmòù í nkàtení. ⁴ Kòò yíé kētō mbetōmbè tōbè ke dà: Katenè ké bè nàké ke dà: N kùamu n wūō sàayi kè bè bènné ke dèè, kè bèe katení dibanni. ⁵ Bá bè keté ke í ndake δε κό dibanni kpeti, kè yie nkōté o paku, kòò tōu kote o potaá, ⁶ kè betōbèe pĩ nde kó betōmbè ké bè fēū nké bè kùò. ⁷ Kòò kpààti miεkeε peike kòò tō mbēhāāpōmbè kè bèe kuò δε κό benitìbè kécóu mbe ei. ⁸ Dε κό difōnkúò kòò nàké o tōmbè ke dà: Mudiì bimù, n yu bè me nyí mōnnè ké mù di. ⁹ Katenè dihei miεke kè di yà bèè kó dimàà, dí bè yúni kè bèe katení kédi dibanni. ¹⁰ Kòò tōmbèe kote dihei miεke, kényúni bè yà bèè kó dimàà cénke, besààbè nè beyeibe, kè benitìbèe píe ndibanni kó kudieku.

¹¹ Kòò kpààti ta ke bo yà bèè yo ndibanni, kénsó nhòmòù dè kàké ke í dáátí dibanni kó tiyààti okpààti bè duó ntì. ¹² Kòò ò beke ke dà: N népoo, dè dōmme kàà í dáátí dibanni kó tiyààti? Bá δε kóò niti í ntēnné timati. ¹³ Kòò kpààti nàké o tōmbè ke dà: Bounè we kédootóo ditowaà dibìnni miεke, ò yó nkuò ndè ke cáá nho niì. ¹⁴ Ke yé Kuyie nyumè péu nwe ke tāāté sām̀pó.

Yesu yēm̀m̀è bèe duó Sesaa o kperε kéduó Kuyie nku kperε (Wénté Mariki 12:13-17 nè Duku 20:20-26)

¹⁵ Kè Fadisiēbe nwanti bè bo díinnè tì Yesu o náānti miεke kóò pĩ, ¹⁶ kētō mbe kōbe mabè nè Edōti kó fēnafē kōbe mabè kè bèe kote kénáké Yesu ke dà: Okóti, ti yému ke dò nha tú wèè náá ntimómmōnti ke benkú Kuyie nkó kuce weti weti, a í yīēkù òmòù bá kòò tú wè. ¹⁷ Dè wenni ke dò ntì nyietì dāmpòò okpààti diēwè wèè bo Odommàà, kè ti báá nyietì?

¹⁸ Yesu né me nyém̀m̀è be yēm̀m̀è kòò bè nàké ke dà: Díndi meyēm̀m̀è mēdēm̀m̀è yembè dè dōmme kè di dó ké n díi? ¹⁹ Duónnènni fedifē fēm̀m̀à di yietì fè dāmpòò kè n yà.

Kè bèe ò duó n fedifē fēm̀m̀à. ²⁰ Kè Yesu bè beke ke dà: We nte kufēnkù kùù bo fe miεke nè diyètìrì dìi wāri fe ìnkè? ²¹ Kè bèe ò tēnné ke dà: Sesaa, okpààti diēwè wèè bo Odommu.

Kè Yesu bè nàké ke dà: Duónnè Sesaa o kperε kéduó nKuyie nku kperε.

²² Bè kèè dìi mōnni δε κό tināānti kè dèe bè di kè bèe cíté.

Dipopuò í bo kēīnkè (Wénté Mariki 12:18-27 nè Duku 20:27-40)

²³ Dε κό diyèè dimàà miεke Sadusiēbe bèè tu mukúkéyántímù í bo kè bèe katení kébeke Yesu ke dà: ²⁴ Okóti, Mōyiisi kó ikuó tú kòò niti ku ke yóu o pokù bá debire í bo, o nantèe ò tūóté kòò peité ibí kè ìi sōté wèè ku o cītè. ²⁵ Kè diyōfūō marì kōbe né mbo bèyiekè kòò ketiwèe puoke ke kú bá debire í bo kòò nantèe tūóté δε kóò kúpokù ²⁶ ke múnkeε kú bá debire í bo, kè bè mme nhō ke yàa tuōkenè oyiénwè. ²⁷ Kè dè mboní kòò nitipòkùu kú.

²⁸ Mukúkéyántímù yiè be we nyó nte δε kóò nitipòkù, bemou bè me nhò puokemè?

²⁹ Kè Yesu bè tēnné ke dà: Di yetému di í yé mēè kpéi Kuyie nnāānti di me nyí banté ku kó muwērímù. ³⁰ Ke yé becírìbè bo yánté dìi mōnni dipopuò í yó mbomè, bè yó ndōnnè Kuyie

ntõrè dõmmè mme keĩnkè. ³¹ Kè tì tú mukúkéyántímù kpèti di í kàa ntì wàràà? Tìi tú: ³² N tú Kuyie nku a yembè Abarahamu nè Isaki nè Sakabu bè do tũ nkù. Kuyie nyí tú becírìbè kòku, kù tú befòubè kòku nku.

³³ Kè ditĩnni keè Yesu bè tẽnné mèè botí kè dèè bè di mediè.

Ikuó ù p̄ẽtè isonyi

(Wénté Mariki 12:28-34 nè Duku 10:25-28)

³⁴ Kè Fadisiẽbe yà Sadusiẽbe í namè ke tẽnné Yesu bè nàké tì, ke tíí. ³⁵ Kè Fadisiẽbe kóo kótì ndó kédíí nYesu kóò beke ke dò: ³⁶ Okótì, ikuó di eyi tú ònyi? ³⁷ Kè Yesu ò tẽnné ke dò: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memou, nè a wènni dimou nè a ciì memou. ³⁸ Ìi tu ikuó ketiyi ìi deu. ³⁹ Nte itei ìi ì dõnnè: Ndó a kou tòu a dó mèè botí amáà. ⁴⁰ M̄oyiisi kó ikuó nè Kuyie mpããnaantì náambè do nàké tì timou kó dikũnni ndi.

Kirisi tu Dafiti yaàbire ndeà?

(Wénté Mariki 12:35-37 nè Duku 20:41-44)

⁴¹ Fadisiẽbe me ndè tikúmè kè Yesu bè beke ke dò: ⁴² Di yèmmè dò nKirisi tú we nkó deyaàbire? Kè bèè ò tẽnné ke dò Dafiti.

⁴³ Kè Yesu bè beke ke dò: Ba nkpéi nné te kè Muyaánsààmù do niité Dafiti kòo nyu Kirisi ke tú o Yiè? Ò nàá ndi mōnni ke tú: ⁴⁴ N Yiè nKuyie nnàkému n Yiè nke yī: Nkari m bakú you kè n yàa da duónnè a kpantídèntòbè kàa bè cùùti. ⁴⁵ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, nho Yiè mbo yīme kèwète kèntú o yaàbire?

⁴⁶ Bá òmòu í nna kóò tẽnné. Nè de yiè òmòu ténke í ndàátí kóò beke tìmatì.

23

Yesu kpannèmè Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè

(Wénté Mariki 12:38-39 nè Duku 11:43, 46, 20:45-46)

¹ Kè Yesu nàké ditĩnni nè o tancóumbè ke dò: ² Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè beè dò nkém̄benkú M̄oyiisi kó ikuó. ³ Nyiénnè ke d̄ari bè di náá ntì, di né bá ntũ mbe kó meborime ke yé bè di náá ntì bè í ti nd̄ari. ⁴ Bè bou yetuò c̄èyè nyè ke touñko benitibè, bè né í bè teénnè bá sám̄pó kè bè bo yè t̄. ⁵ Bè ò nd̄ari be kpere demou ke dó benitibè beè bè yà, ke yánti iduké di eyi ke ãà yenáankékè de mieke ke ù be baà, ke kp̄enti be yaàbòrè mànke mupààkómmù okùmù, ⁶ ke dó yekàrè kètiyè yebaa mmieke nè titiíntouti mieke, ke dó bè mbè d̄ou nke bè d̄úkũnko yekãàtè mieke, ⁷ ke bè yu ke tú: Okótì, okótì. ⁸ Díndi di bá nyié nkè bè ndi yu ke tú: Okótì, di kó Okótì bo omáà ndi, dimou kè di eri. ⁹ Di bá nyu òmòu ketenkè kie nyĩnkè ke tú di cice, ke yé di cice bomè omáà ndi wèè bo keĩnkè. ¹⁰ Di báa yie nkè bè ndi yu ke tú: Oniùti ke yé di kóo niùti bomè omáà ndi wèè tu Kirisi. ¹¹ Wèè deu di mieke we ntú betòbè kóo t̄nti. ¹² Wèè d̄úkũnne omáà bè bo ò k̄ékũnne, wèè k̄ékũnne omáà kè bèè ò d̄úkũnne.

Yesu do kpannèmè Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè

(Wénté Mariki 12:40 nè Duku 11:39-42, 44, 52, 20:47)

¹³ Di bo yà díndi Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè, meyèmmè mèdémè yembè! Di paanko mèè kpéi Kuyie nkpàatiyuu benitibè, di í tati di mómm̄mbe, di me nyí yóu bèè dó kè bè bo ta.

[¹⁴ Di bo yà díndi Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè, meyèmmè mèdémè yembè! Ke yé di fekùmè bekúpobè kpere demou, nè memme ke ò nhokũnko di báammu kè dè bo ndò ndi wetí, Kuyie mbo di poté kè dè nyóu mmediè.]

¹⁵ Di bo yà díndi Fadisiẽbe nè ikuó wãàbè meyèmmè mèdémè yembè! Díndi bèè cènti ketenkè kemou nè dàméèrì miekoo ke wanti kèpétè wèè bo tũnne di kó kuce, di ò pètè di mōnni ke né ò s̄ĩnkũnne kòo di p̄ẽtè kèmm̄annè kèta muhãã mmieke di tati mù.

16 Di bo yà díndi tiyũ̀ǎntì tìi dọ́ kéniié benìtìbè! Díndi tú kòò mọ̀u yu Kuyie nciètè yètìrì ke pàrikè ke yē nhò bo dọ̀ò tì, ke í tì dọ̀ò, de kpèti í bo, kòò me nyu Kuyie nciètè kó meso nyètìrì ndi ò dọ̀ nkè tì dọ̀omu. 17 Tiyèintì, tiyũ̀ǎntì díndi, ònde pēētè detèrè meso naa kè Kuyie nciètè tēè mè wènkùnkò? 18 Ke wētè ke tú: Kòò mọ̀u yu diwũ̀ǎtònnì yètìrì ke pàrikè de kpèti í bo, kòò me nyu dipānnì bè pā dì Kuyie ndiwũ̀ǎtònnì ñnkè ò dọ̀ nkédọ̀omu ò yu ke yē nhò bo dọ̀ò tì. 19 Díndi tiyũ̀ǎntì ònde pēētè detèrè? Dipānnàa kè diwũ̀ǎtònnì dii wènkùnkò dipānnì? 20 Kè wèè yu diwũ̀ǎtònnì yètìrì ke pàrikè ò yu nè dèè kó dimàà bo dènde di ñnkè. 21 Wèè yu Kuyie nciètè yètìrì ke pàrikè ò pàrikènè Kuyie nku kùù ã de mièke. 22 Kè wèè yu kèñnkè yètìrì ke pàrikè ò pàrikènè Kuyie nkpaàtikàrì ndi nè Kuyie nkùù kàri di ñnkè.

23 Di bo yà díndi Fadisiēbe nè ikuó wā̀ǎbè, meyèmmè mèdémè yembè! Bèè duò nKuyie nyikũ̀mbotí imọ̀u kó meyaatimè tepítè, ke búútí dèè tú demómmonne ikuó mièke, a bo ndoarimè dèè wenni, ke kuò nhotòu mesémmè, ke doari Kuyie ndó dè. Dèè do dọ̀ nkéndoari ke né báá yóu desonne. 24 Tiyũ̀ǎntì díndi tìi dèri benìtìbè, di òò cáátè menie ndi yàà bo yà̀nè mèè kpéi tēbìtè ke né ní maánko yòyó.

25 Di bo yà díndi Fadisiēbe nè ikuó wā̀ǎbè, meyèmmè mèdémè yembè! Di eiri ibòòke nè yebò ñnkè kè de mièke né píéké di yùúkú dè nè di fèke dè. 26 Tiyũ̀ǎntì díndi Fadisiēbe, keténè kéheitè ibòòke nè yebò mièke kè de ñnkè né na kéwenke.

27 Di bo yà díndi Fadisiēbe nè ikuó wā̀ǎbè! Di dònne ifòti nyi bè bí i ke pa nyi ñnkè kè i mièke né píéké yekũ̀ò nè depākùrè. 28 Ke doari ke dọ̀ ndi wenni benìtìbè ùkè ke né mọ̀ke meyèmmè mèdémè nè meyi ndi mièke.

*Yesu kpannèmè Fadisiēbe nè ikuó wā̀ǎbè
(Wénté Duku 11:47-51)*

29 Di bo yà díndi Fadisiēbe nè ikuó wā̀ǎbè, díndi bèè maà Kuyie mpā̀ǎnààntì náam̀bè fōti mesàà nke sārì bèè do doari Kuyie ndómè be kpèyi, 30 ke náá nke tú: Kè ti do mbo de mōnnì ti na bá ñwènnénè ti yembè kè ti kùò Kuyie mpā̀ǎnààntì náam̀bè. 31 Díi náá ndi mómmonmbe di túmè bèè do kùò Kuyie mpā̀ǎnààntì náam̀bè be kó ibí. 32 Soaténè tũ̀nké kédeè di yembè do ketè mùù tōmmú. 33 Iwààke díndi! Di bo yīme kèna kéyenténè muháá mmùù í kō! 34 Dèè kpéi nte kè n yóò di duò nKuyie mpā̀ǎnààntì náam̀bè nè mecii nyembè nè bepátíyíétíbè kè dí kuò bèmabè, kébaaké betòbè idapā̀tí ñnkè, képuotí betòbè yedá di kó titíintouti mièke, kè mbè bèti yehèkè yemọ̀u. 35 Kè dè bo yie nkè di kùò bèè nìtìbè kó tibeéntii do di yò ñnkè, kékété onitisàù Abèeri kétuakèné Sakarii Badasii kó debire di kùò wè Kuyie nciètè nè diwũ̀ǎtònnì de saku. 36 Mómmonu nwe n di náámmè de kó tibeénti doti di mmōnni kó benìtìbè yò ñnkè nke.

*Yesu do náámmè Sedisadèmmu kó mupòmmù kpéi
(Wénté Duku 13:34-35)*

37 Sedisadèmmu kọ̀be díndi bèè kòu Kuyie mpā̀ǎnààntì náam̀bè ke buoti yetārè ku kó betòmbè kù di duònni bè ke bè kòu, kuce mède ndi n dómè ke di tínni tekote òò tíi mmèè boti te bí kéoke bá di í yie. 38 Di eì bo pante kènaá ndidobonni. 39 Mómmonu nwe n di náámmè di ténke í yó n yà, kè dè í tú di bo yī dii yie mesàà ní mbonè wèè kèrínì nè ti Yiè nkó diyètìrì.

24

*Yesu nàkémè Kuyie nciètè kó mupòmmù nè kútenkù kó mudeèmmù kpéi
(Wénté Mariki 13:1-2 nè Duku 21:5-6)*

1 Kè Yesu yènni Kuyie nciètè kényiti kòò tancó̀umbèè tóónni kòò benke Kuyie nciètè maá ke wenni mèè botí. 2 Kè Yesu bè nàké ke dọ̀: Di wúó ntè maá ke dòmmàà? N di náá mmómmonu nwe, ditàri marì í yò nkpaá ke nónké diteri ñnkè, demọ̀u dè bo duó. 3 Kè Yesu deke kénkari

Odiñiè tãrì ñnkè kòo tancóumbèe dekoò kóò beke bemáà borè ke dò: Tí náké de yóó tuakení diì mǎnnì nè ti yóó yà dè kébanté ke dò nha wētini, kè kutenkù kó mudeèmù tóónnì.

⁴ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Nyénè kòò mǎu báá di souté. ⁵ Ke yé benitibè péu yó nkāriniímè ke sou nke tú bè tu Kirisi késouté kusũkù. ⁶ Di yóó keemu bè náammè mudòò kpéi nè mu kó kutoweku, kufōwáá mbáá di pī nke yé dè dōmmè kētuakenímu, dè né mu nyí yó ntú kumànkù. ⁷ Ku mbotí bo íté kénkpannè kutekù kè dikpààtiyuu dii nyité kékpannè diteri, kè yekòbèe tanní kè ketenkè ñhau. ⁸ Dè bo ndò kupèitèyonku ò keté mēè botí onitipòkù.

⁹ Bè bo di fēũ nké di kuò, kè ibotí imǎu ndi ní ndi tú mēè kpéi n kǎbe. ¹⁰ Nè de kpéi besũkùbè bo yé nKuyie, kénfiiti betǎbè ke bè kòu, kè bè nní mbetǎbè. ¹¹ Kè benitibèe ànné kéntú bemáà Kuyie mpāñáànti náambè késouté kusũkù. ¹² Kè meyei ndeuke, kè besũkùbè kó medókumèe yaate. ¹³ Wèè bo nwēèrì kētuake kumànkù Kuyie mbo ò deeté. ¹⁴ Bè bo náké Tináànsààti Kuyie nkpààtiyuu kpèti kutenkù kumǎu kè ibotí tì kèè, kè kutenkù né deè.

*Bèè tu bemáà Kuyie mpāñáànti náambè nè Kirisi tekùbè
(Wénté Mariki 13:14-23 nè Duku 21:20-24)*

¹⁵ Kè di yà diì mǎnnì isǎke ì duò mmeyèncààrimè, Kuyie mpāñáànti náàntò Danniyèeri do náké ì kpéi, kè ì bo ikuó dieku, wèè kàà nwèe dǎò meyoðmmè nè de kó tináànti. ¹⁶ Kè dè sǎ mbèè bo Sudee kó ketenkè bèe coké kédeke yetārè ñnkè. ¹⁷ Kè wèè bo kudànkù, ò báá cúténì kudieku ke bo túóté o kperè. ¹⁸ Kè wèè bo kupaku ò báá kò nke bo túóté o yaàbòrì. ¹⁹ Dè bo nyòùnè benitipòbè bèè pùò nnè bèè tǎ ibí de kó yewe. ²⁰ Mbááannè Kuyie nkè dè báá tuakení diyǎò mieke, yoo teom̀pùtè yiè. ²¹ Ke yé de kó yewe meyeñcààrimè yó ndeumè mediè, me kó kubotí mu nyí ànné nè Kuyie ndòòmè kutenkù, mè me nyí kpaá ke bo ànné bìti. ²² Kè Kuyie ndo í yàate de kó yewe òmǎu na báá yenté. Ku kǎbe kù tǎatè bè bèè kpéi nte kè kù yè yàate.

²³ Kòò mǎu di náké ke tú: Kirisi bo die nyoo cie, di báá tì yie. ²⁴ Ke yé Kirisi tekùbè nè bèè yó ntú bemáà Kuyie mpāñáànti náambè yóó ànnémè kéndǎari tidietì nè demarè cànnè, ke dó késouté bá nè Kuyie ntǎatè bè. ²⁵ N ti ndi nákému kè dè mu nyí tũakení.

²⁶ Kè bè di náké ke tú: Ò bo dikpàà cuokè di báá kǎte, kè bè me ndi náké ke tú: Ò sǎri cie nkudieku mieke, di báá tì yie. ²⁷ Fetaafè ò míité mè diyie yìèní kèè bíékè kè di taà kèè bíékè kǎbeè yà kuwenniku, Onitibire wētímù yó mme ndò. ²⁸ Decírè duó dè timancònti yóó de ntí.

*Yesu bo nwētiniímè o kǎbe kpéi
(Wénté Mariki 13:24-27 nè Duku 21:25-28)*

²⁹ Dende bàmbà mēfēũtímè bo pēētóomè kè diyie souté, bá otànkù ténke bá mpéi, kè siwǎã nduónì, kè siwǎã diesi sǎntè. ³⁰ De mǎnnì kè Onitibire kó mebenkùmèe feiténì kéñkè kè ketenkè kó ibotí imǎuu mè yà kètiitè yedabùò, kèyà Onitibire kè dè cutinì yewetè mieke nè muwērímù diemù nè tikpeti. ³¹ Kè ditǎteheùu kuó mmediè nkòò tǎ nKuyie ntǎrè itemmànke imǎu kè yèe tíí nhò tǎatè bè.

*Mutie bè tu mù fikìè mu kó medonnimè
(Wénté Mariki 13:28-31 nè Duku 21:29-33)*

³² Wénténè fikìè kó mutie kó meborime, mù bité diì mǎnnì ndi bè ò bantémè ke dò ndiyǎò tóónnì. ³³ Mèè botí nku kè di yà diì mǎnnì dende kó dimàà, di banté ke dò nhOnitibire tóónnìmu ke bo dibòrì. ³⁴ N di náá mmómmuò nwe benitibè bèè fòu di mmǎnnì bè í yóó kú bemǎu kè dè mu nyí tũakení. ³⁵ Kéñkè nè ketenkè dè bo pēēté, n náànti me mbáá pēētè bìti.

*Kuyie nkuù máà yé Yesu wētini diì mǎnnì
(Wénté Mariki 13:32-37 nè Duku 17:26-30, 34-36)*

³⁶ Òmòù í yé diyìè yoo dimònnì ò wētíní dì, bá Kuyie ntārè, bá Kuyie mBìrè. Kuyie nkuù mǎá yé de kó dimònnì. ³⁷ Dèè do dǎò Nōwee kó dimònnì, deè yóó dǎò Onìtibìrè bo nwētínímè. ³⁸ Benitìbè do yommu ke yǎ, ke puokú ke puonko be bí, kè Nōwee yàa tanè bàtòó mieke, kè fetaafè diefèè tuakení. ³⁹ Bè do í yīèkù tìmatì, kè fetaafè diefè yàa tuakení ké bè pǎnténè bemòu. Dè yó mme ndò Onìtibìrè bo nwētínímè. ⁴⁰ Benitidaabè bèdébè bo nwè nke kúútí, kè bèè túóté òmǎà kényóu otǎù. ⁴¹ Benitipòbè bèdébè bo nwè nke naà nkè bèè túóté òmòù kényóu otǎù. ⁴² Ndakenè tǔnké ke yé di í yémè di Yìè nwētíní dìi yìè. ⁴³ Di yému ke dò nkè teciètè yìè nyé oyúòkù kàriní kèè yènkè ò báá yè nkéduó kòo yúókùu pante o cǐètè càù. ⁴⁴ Kè dè dò mmemme nwākénè ke yé di í yémè Onìtibìrè wētíní dìi mǎnnì.

*Otǎnti bè bànnè wè betǎmbè tǎbè
(Wénté Duku 12:41-48)*

⁴⁵ Dí ndònnè otǎnti wèè dǎòri dèè wenni ke cii, bè bànnè wè betǎmbè kòò bo mbè duò mmudiì ò dò nké mmù mbè duò ndiì mǎnnì. ⁴⁶ Dè bo narike otǎnti wèè yìè mbo nwētíní ke sǎ nhò pǐ nho tǎmmú. ⁴⁷ N di náá mmómumu nwe, de kóo tǎnti yìè mbo ò bànnè o kpàti timòu. ⁴⁸ Kè de kóo tǎnti me ntú oyèiwe ò bo yǐ o yìè nyí wētíní mecǎá, ⁴⁹ kémpuotì betǎmbè, kénéinè tinaàyǎàti kè bè ñyo nke yè mmenaà. ⁵⁰ De kóo tǎnti yìè mbo wēténí ò í ò bàà dìi yìè, ò í dake dìi mǎnnì, ⁵¹ képuotì de kóo tǎnti mediè, kòò wènnénè meyèmmè mèdémè yembè, ò yó nkuò ndè ke cáá nho nì.

25

Besapàmbè tǎpítè kó medonnimè

¹ Kuyie nkpààtiyuu bo ndònnè besapàmbè tǎpítè bèè do túóté be fitiyì kénkari ke bo co be dǎù. ² Kè bènnùmmù tu tiyèintì kè bènnùmmù cii. ³ Bèè yèi nkè bèè túóté be fitiyì bá bè í nsùó mmeffitíkùò nkéntò. ⁴ Bèè cii kè bèè cǔs mēffitíkùò nkésús nkéntò nè yemátidíè. ⁵ Be dǎù í ncārike ke tǔàkení kè inuò mbè pǐ nkè bèè duó.

⁶ Keyènkè cuokè kè bèè pǐèké ke dǎ: Di dǎù tǔàkenímu. Kǎtenè kóò co. ⁷ Kè bèè besapàmbèè ente bemòu kèntǔnni be fitiyì. ⁸ Bèè me nyèi nkè bèè mǎò bèè cii ke dǎ: Tí pǎnè mēffitíkùò nsámǎpó kè ti fitiyì iì dǎ kékú. ⁹ Bèè cii kè bèè yete ke dǎ: Mè í yó nti sànnè, kǎtenè bèè fiiti be borè kédonté. ¹⁰ Bèè yèi mbè kǎte dìi mǎnnì mēffitíkùò ndommu, kè be dǎùu tuàkení kétúóté bèè cii ke bàátí, kè bèè ta mupotúòmù kó kudieku, kékpetínné kǎpáá, ¹¹ kè bèè yèi, bèè do kǎte mēffitíkùò ndommu kè bèè tuàkení kényú ke dǎ: Ti yìè nti kpeté. ¹² Kòò né bè tǎhéní ke dǎ: N di náá mmómumu nwe n yí di yé.

¹³ Ndakenè tǔnke ke yé di í yémè di Yìè nwētíní dìi yìè yoo dìi mǎnnì.

*Betǎmbè bètǎati kó medonnimè
(Wénté Duku 19:11-27)*

¹⁴ Kuyie nkpààtiyuu dǎnnè onìti wèè kàri wènwè kupǎòkù ke yu o kó betǎmbè ke bè totí mesǎò, ¹⁵ ke duó nhoketiwe yesǎòwèrè sikǎu sìnùmmù (500), odérínwè sikǎu sǐdè (200), otǎánwè tekǎùtè (100), bá wè o wērímú mamè ke ité. ¹⁶ Bè duó nwè yesǎòwèrè sikǎu sìnùmmù kòo yè dǎnnè kupotǎá nkécǎnte sikǎu sìnùmmù kè yèè wènnè tekǎupítè (1000). ¹⁷ Bè do duó nwè yesǎòwèrè sikǎu sǐdè kòo me ndǎò kécǎnte sikǎu sǐdè kè dèè wènnè sikǎu sìnǎà (400). ¹⁸ Bè do duó nwè yesǎòwèrè tekǎùtè (100) kòo kǎte kédammú difǎtìri ké yè kǔnné.

¹⁹ Kè dèè mǎnte kè yesǎòwèrè yìè nkonní kébeke o tǎmbè kè dò bèè ò nǎké bè dǎnnè mù o sǎòwèrè. ²⁰ Bè do duó nwè yesǎòwèrè sikǎu sìnùmmù kòo kǎtení ke tǎ tekǎupítè ke dǎ: Okóti nte a do n duó nyèè sǎòwèrè sikǎu sìnùmmù, né nte sikǎu sìnùmmù tǎsi n cǎnte si. ²¹ Kè mesǎò nyìè ndò: N da pénsìri a tú otǎnti sǎàwè nwe wèè wetí dèmarè sámǎpǎrè mieke, nè de kpéí m bo da duó ndedierè, kǎtení kè ti ñwè nke yo ndiwèi. ²² Bè duó nwè yesǎòwèrè sikǎu sǐdè kòo kǎtení ke tǎ yesǎòwèrè sikǎu sìnǎà ke dǎ: Okóti, ñte a do n duó nyèè sǎòwèrè sikǎu sǐdè,

né nte sikou sîdé tesî n cōnte sî. ²³ Kè mesəə nyiè ndò: N da pénsîrî a tú otōntî sàawè nwe, wèè wetí dèmarè sàmprè mièke, nè de kpéi m bo da duó ndedierè, katení kè tí ñwè ke yo ndiwèi. ²⁴ Bè duó nwè yesəəwèrè tekòutè kòo katení ke dò: Okóti n sòò yému a yòumè, ke dèi tidiiti a í buotí tì, ke kou a í ye ntì. ²⁵ Kè kufōwáá ni mpī nkè n dammú difōtîrî ke yè kūnné, nto a səəwèrè. ²⁶ Kè mesəə nyiè nhò nàké ke dò: F́ nhotōntî yeiwe, kutōnnédíékù, a tú n dèi tidiiti n yí buotí tì ke kou n yí ye ntì, ²⁷ a tū nné na nhānné n səə tedítíciētè mièke kè n na nwētíní ke tūóté n səə nè mè peité mè. ²⁸ Fietenè n do ò duó nyèè səəwèrè tekòutè kéduó n do duó nwè yesəəwèrè sikou sìnùmmù. ²⁹ Ke yé wèè m̀ake bè yóó we nyíémè kòo d̀ake m̀əte, kè wèè m̀ake sàmprò bèè dè fiète. ³⁰ Dooténko de kó kutōnnédíékù ditowáá, dibiinní mièke, ò yó nkuò ndè ke cáá nho nìi.

Tibeénti santi

³¹ Onitibire bo nwētíní dii yìè nè de kpeti, ke neinè Kuyie ntōrè, ke kari de kpààtikàrî ñnkè. ³² Kè kutenkù kuməu kó benitibèe tíi nho ìikè kòo bè b̀ate opecēnti òō bate mèè botí ipe nè sibóó. ³³ Kè ipe m̀bo o bakù youú kè sibóó bo kucānku. ³⁴ Kòo kpààtîi náké bèè bo o bakù youú ke dò: Katení d́ndi Kuyie ndòò bè mesàà nkédi tikpàtî kù d̀òò tì di kpéi nnè kutenkù kó mudəərîmù m̀nni. ³⁵ Ke yé dikònni do m bomè kè di m pā mudii kè n di, kè sinéyēi nní mbo kè di m pā menie kè n yà, kè nní ntú opòò kè di n cəuté. ³⁶ Kè nní nkpa tiyààtî kè di n dátínné, kè nní mmə nkè di ndake n kpéi, kè bè nni nkpetí kè di kərî ke n d̀óú. ³⁷ Bèè d̀òòrî Kuyie ndómè kè bèè ò beke ke dò: Ti Yiè nti da yà òndaà ndi, kè dikònni da bo kè tí da pā mudii kàa di? Kè sinéyēi nda bo kè tí da pā menie nkàa yà? ³⁸ Kàa ntú opòò kè ti da cəuté? Kàa nkpa tiyààtî kè ti da dátínné? ³⁹ Kàa mmə nkè tí ndake a kpéi? Kè bè nda kpetí kè tí nkərî ke da d̀óú? ⁴⁰ Kòo kpààtîi bè tēnné ke dò: N di náá mmómumu nwe, di d̀əərî dèè kó dimàà n kəbe sàmpròbè bie, di dè d̀òòrî mínwe. ⁴¹ De kó difōnkúò kénáké bèè bo o bakù cānku ke dò: F́utenè m borè d́ndi Kuyie ncōō bè, tannè muhāá mmùù í kō mmu mièke, Kuyie ndòò mù dibəò nè di tōrè de kpéi. ⁴² Ke yé dikònni do m bomè di í nni mpā mudii kè n di, kè sinéyēi nní mbo di í nni mpā menie kè n yà. ⁴³ Kè nní nkpa tiyààtî di í n dátínné, kè nni ntú opòò di í nni ncəuté, kè nní mmə ndi í ndake n kpéi, kè bè nní nkpetí di í nkərî ke n d̀óú. ⁴⁴ Kè bèè o beke ke dò: Ti Yiè ti da yà òndaà kè dikònni da bo, kè sinéyēi da bo, kàa tu opòò, kàa kpa tiyààtî, kàa m̀ə, kè ti né í nda teennè kè bè nda kpetí kè ti í kərî ke da d̀óú. ⁴⁵ De m̀nni kòo kpààtî né bè tēnné ke dò: Di í d̀òò dii m̀nni n kəbe sàmpròbè bie nkòò m̀əù mesàà, mínwe di í mè d̀òò mè. ⁴⁶ Kè bembèe ta muhāá mmùù í kō mmu mièke, bèè d̀òòrî Kuyie ndómè kè bè mbo mufòmumu mièke sáá.

26

Bè dàkemè ke bo pī nYesu

(Wénté Mariki 14:1-2 nè Duku 22:1-2 nè Isāā 11:45-53)

¹ Yesu dèè dii m̀nni o náànti kénáké o tancóumbè ke dò: ² Di yému ke dò ndè kpaá yewe yèdèè ke diyentébannii tuəkení, dii mièke nke bè yóó fítémè Onitibire, kè bèè dè baaké kudapāātí.

³ De m̀nni kè ikuó niùbè kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè kè bèè tíi nyikuó niùtî diewè Kaifu cīētè ⁴ ke bo yà bè yóó yímè képī nYesu nè məcii nkéku, ⁵ kénáké bemáà ke dò: Ti báá ò pī ndibanni mièke ti yàa bo cé ndikpànni benitibè cuokè.

Onitipòkù do còúmmè Yesu t̀d̀ààrî

(Wénté Mariki 14:3-9 nè Isāā 12:1-8)

⁶ Kè Yesu kəte Betannii kémbò Siməə tekòntè cīētè. ⁷ Bè kàrî dii m̀nni ke yo nkòo nitipòkù m̀əù taroo ke t̀ dimátidènni péirî kè t̀d̀ààrî idíítí dieyî kou píéké di mièke, kòo ò còù nYesu

yuu ìnkè. ⁸ Kè Yesu tancòumbèe dè yà kè dèe bè yonke kè bè dò: Ba nkpréi nte kòo cake de kóò tudaàrí? ⁹ Ti na bá nhò fítè idíítí péu ke pāmmú becīribàà?

¹⁰ Kè Yesu keè ké bè nàké ke dò: Dè dòmme kè di caari onitipòkù yèmmè? Ò dòò dè n kpéi ndè wennimu. ¹¹ Ke yé di yó mbonèmu becīribè, di me nyí yó nhā ke m bonè. ¹² Ò pānke n còú ntudaàrí ke bo mbaanè n kūnnímù mmu. ¹³ Mómumu nwe n di náammè kutekù kumu bè bo nàké dè Tináansàati bè bo nàké de kóo nitipòkù kpéi nnè ò dòò dè.

Sudaasi fitémè Yesu

(Wénté Mariki 14:10-11 nè Duku 22:3-6)

¹⁴ De mōnni kè Sudaasi Isikadiyoti Yesu tancòumbè tepíítè nè bedébè kóò mōu kote kéya ikuó niúbè kó bekótibè, ¹⁵ ké bè nàké ke dò: Kè n di pī nYesu dí n duó nyide?

Kè bèe kaa mmédítibii nsipísitàati kóò duó. ¹⁶ De mōnni kè Sudaasi nwaà dimōnni sàari ò bo dínnè di ké bè pī nYesu.

Yesu nàkémè wèè yóò ò fité

(Wénté Mariki 14:12-21 nè Duku 22:7-14, 21-23 nè Isāa 13:21-30)

¹⁷ Pèèbè bèè í kōrenè mutie mùu muuti be kó dibanni yiè kètiri yiè, kè Yesu tancòumbèe ò beke ke dò: Á dó ti da bénné de diyentébanni kó mudii? ¹⁸ Kè Yesu bè nàké ke dò: Tannè dihei yie ncīètè, kóò nàké ke dò mí nhokóti n tú m mōnni dii tōnni kè n dó kédì diyentébanni ò cīètè nè n tancòumbè.

¹⁹ Kè Yesu tancòumbèe dōò ò bè nàké ti kébénné diyentébanni kó mudii.

²⁰ Kuyuoku mōnni Yesu nè o tancòumbè kè bè nkari ke yo, ²¹ kòò bè nàké ke dò: Mómumu nwe n di náammè di kóò mōu wèè yó n fítè.

²² Kòò tancòumbè yèmmèe caàrè mediè mbá wè kòò ò beke ke dò: Mínwà n Yiè? ²³ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Nè wè ti wēnné dibuu, wèè yó n fítè. ²⁴ Onitibire yóò kúmu kéndōnnè ti wārimè de kpéi, wèè né bo fítè Onitibire ò bo yà, de yiè nkè bè do í ò peité dè na ntōū.

²⁵ Kè Sudaasii ò beke ke dò: Mínwà Okóti? Kè Yesu ò tēnné ke dò: A ti mbéi.

Yesu do dōummè Mudisàmmù kó ikuó

(Wénté Mariki 14:22-26 nè Duku 22:15-20 nè 1 Kōdenti 11:23-25)

²⁶ Bè yo ndii mōnni kè Yesu túóté pèè kēsante Kuyie nkòò wèrí kéduó nho tancòumbè ke dò: Cáákénè, die ndèè benkú ke dō m pā n kōnti di kpéi.

²⁷ Kòò deè kētúóté febòòfè, kēsante Kuyie nké bè duó nke dò: Yānè dimōu, ²⁸ deè tu n yī, bè yó n kuò kè mèe còú nkusūkù yei ncīèmmè kpéi, Kuyie nyóò taunnèmè benitibè kumáà.

²⁹ N di náá mmómumu nwe n tēnke í yóò yā fīnyī kó menàà, kè dè í tú ti bo wēnné dii yiè kéyà mepāmmè n cice kpààtiyuu miēke.

³⁰ Bè dèntè dii mōnni Kuyie nkó yesā nkédeè kédeke Odifè tāri.

Yesu nàkémè o tancòumbè bè yóò ò fitémè

(Wénté Mariki 14:27-31 nè Duku 22:31-34 nè Isāa 13:36-38)

³¹ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò: Ke nyènkè di bo n yóu dimōu ke yé ti wārimè ke tú: M bo kuò opecēnti kè ipee cíté. ³² N né bo yānté dii mōnni m bo niité ké ndi baa Kadidee.

³³ Kè Pierii ò nàké ke dò: Bá kè betòbè da yóu bemōu, mí mbáá da yóu bitì. ³⁴ Kè Yesu ò nàké ke dò: N da náá mmómumu nwe ke nyènkè tekote bo nyóò kuó nkàa pàrikèmu kuce mètāāti ke tú a í n yé. ³⁵ Kè Pierii yete ke dò: Bitì, bá kè bè bo n wēnnénè kékuò m báá da yete.

Kè betòbè múnke me ndò.

Yesu bāntèmè Kuyie mbè yóò ò pī nkèè yènkè

(Wénté Mariki 14:32-42 nè Duku 22:39-46)

³⁶ Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuake dibòri mari kè bè di tu Setisemandee, kòò bè nàké ke dò: Nkarinè die nkè n kote ke bántè nKuyie.

³⁷ Kénèinè Pièri nè Sebedee kó ibí idé, kòo yèmmè keté mè bo caàrè mè, kòo kōm̀b̀ù̀t̀i duò.
³⁸ Kòo bè nàké ke d̀: N yèmmè mèè caàrè mediè mmóm̄mm̄mm̄ kè dè tonté, nkpaánè die nké nni ñwḗñnè kè ti wúó.

³⁹ Kòo dètóo sám̀p̀, kénínkú késínné, kébántè Kuyie nke d̀: N cice kè dè bo yie fe mbòòfè mefè̀t̀imè kofe n dèténè, dè bá ntú m̀i mè d̀, dè ntú f̀s̀ mè d̀.

⁴⁰ Kédeè kénwētinní o tancòumbè borè ke s̀ mbè yè nke duó, kòo nàké Pièri ke d̀: Di í na ke bo nni nwúónnè tewebiètè mèmáà mièkaà? ⁴¹ Nwúónnè ke báá nKuyie nkè mesoúmmè báá di na, meyèmmè dómu kè tikònti né kpa muwḗrímú.

⁴² Kòo wēte kuce medérímè kémbáá Kuyie nke tú: N cice kè dè í yóó yie nkè fe mbòòfè mefè̀t̀imè kofe n dèténè a dómèè d̀.

⁴³ Kòo nwētini o tancòumbè borè ke s̀ nyinuò mbè auté bá bè í na ke bo nwúó nke yè nke duó. ⁴⁴ Kè Yesu wēte kékenté kuce metáámmè kémbáá nKuyie ke baa náá nhò do náá ntì, ⁴⁵ kéwētení o tancòumbè borè ké bè nàké ke d̀: Di wēte ke duómu ke ompuà? Dimònni t̀òkemu kè bè bo p̀i nhOnitibire kédúó mbenitiyeibe. ⁴⁶ Íténè kè ti kote, ntenè wèè yó n fítè ke t̀òkení.

Bè do p̄immè Yesu

(Wénté Mariki 14:43-50 nè Duku 22:47-53 nè Isāã 18:3-12)

⁴⁷ Yesu kpaá ke me nnáá nkè Sudaasi Yesu tancòumbè epíítè nè bédébè kóò m̀òu t̀òkení, ke neínè dit̄inní ikuó niùbè kó bekótibè nè dihei kó bekótibè bè t̄nní di, kè di t̀ yese nè yedùrè. ⁴⁸ Ke s̀ nSudaasi nàké dit̄inní ke tú kòò d̀u nwè koò ɔ́rí, b̀e banté ke d̀ nweñwe kóò p̀. ⁴⁹ Ò t̀òkení di m̀nni Yesu borè kóò d̀u nke d̀: Okóti, a kpeñnáà!

Kóò ɔ́rí. ⁵⁰ Kè Yesu ò nàké ke d̀: N népoò, a k̀tení ke d̀ kédò t̀, d̀ò t̀.

De m̀nni kè dit̄inní munnéní kóò p̀. ⁵¹ Mèmmè bèè do neínè Yesu be kóò m̀ò ǹtemè disiè kéheí nkédate ikuó niùti diewè kóò t̄nti toò. ⁵² Kè Yesu ò nàké ke d̀: Ǹnnè a siè, bèè kpañne yese bè yóó kúnè yese nye. ⁵³ A í yé ke d̀ n na nna kébeke n cice kòò n duónni mie mbàmbà nho t̄rè sikou sikouaà? ⁵⁴ Kè m mè d̀ò, dè né ȳime kédò t̀ wàri ke yè ndèè d̀òmmè?

⁵⁵ Kè Yesu deè kébeke dit̄inní ke d̀: N tú onitikòt̀i nwe kè di k̀tení m borè ke t̀ yese nè yedùràà? Nh ò mbomu di borè yewe yemou ke duò nyitié Kuyie nc̄ètè mièke bá di í m p̀.

⁵⁶ Demou dè t̀òkení kè dè bo d̀ò Kuyie mp̄ānāànti náam̀bè do wàri t̀nti.

De m̀nni kòò tancòumbè bəmou ò yóu kécoké.

Bè bekénèmmè Yesu

(Wénté Mariki 14:53-65 nè Duku 22:54-55, 63-71 nè Isāã 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Kè bèè k̀tenè Yesu ikuó wā̀bè nè dihei yembè tikú dè ikuó niùti diewè Kaifu c̄ètè. ⁵⁸ Kè Pièri ntũ nYesu ke díetiri ke yàa tannenko ikuó niùti diewè kó kudànkú kénkari tihā̀p̀nti borè ke bo yà dè yóó d̀òmmè.

⁵⁹ Ikuó niùbè kó bekótibè nè dibeént̄inní, kè bè nwanti Yesu nu ndòò t̀, t̀i bo nte kè bèè ò k̀. ⁶⁰ Kè benitibè péu nk̄rini ke náá nhò nu ndòò mèè yei bá be teti í mmáà, kè dè mboní kè benitibè bédébèè béi nke d̀: ⁶¹ Onit̄i yie mbéimmu ke tú ò bo na k̀p̄ante Kuyie nc̄ètè kéwēte kè t̀ maá yewe yètā̀ti mièke.

⁶² Kè ikuó niùti diewè ité kébeke Yesu ke d̀: A í yóó t̄nné t̄mat̄i benitibè bie nyē nha d̀ò t̀ ñnkàà?

⁶³ Kè Yesu nc̄éké kè ikuó niùti diewè d̀: Kuyie mbomu, nè kuò kó diyèt̄iri ndi n da békúmmè ke tú á n nàké timóm̄m̄nti, f̀s̀ tu Kirisi Kuyie mbiraà? ⁶⁴ Kè Yesu ò t̄ñné ke d̀: Èè, a t̀ mbéi, n né di náammu ke tú di bo yà Onit̄ibire kè dè k̀ri Kuyie mmuwḗrímú mumou yiè mbakù you, ké dè yà kè dè cutini nè yewetè.

⁶⁵ De m̀ǹǹǹ k̀e ikuó ǹiùt̀i dieẁe k̀e t̀e o yaàb̀òr̀i k̀e d̀: Ò s̀áá nKuyie nku, ti t̀e nke í d̀ ò nkémbaa ẁe bo náké ò d̀d̀ m̀e yei. Di k̀e mu di mómm̃m̃b̃e ò s̀áámm̃e Kuyie, di ỳem̃m̀e d̀òm̃m̀e? ⁶⁶ K̀e b̀e ò t̀e ǹné k̀e d̀: Ò d̀ ò nkékuomu.

⁶⁷ K̀e b̀e nsuu o ìk̀e tinónt̃ũt̀i koò dukù yenac̀ekuute, k̀e bet̃ab̀e ò b̀em̃mu k̀e tú: ⁶⁸ F̀ó nKirisi náké ẁe da poté.

Pieri do parikem̃e k̀e d̀ ò í ỳe Yesu

(Wénté Mariki 14:66-72 ǹe Duku 22:56-62 ǹe Isã 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ K̀e Pieri baa nkari kudànkù mièke, k̀o nitipot̃nt̀i m̀ou ò náké k̀e d̀: A m̀únke do neínem̃u Yesu Nansareti kou.

⁷⁰ K̀e Pierii parikè k̀e d̀: N ỳi ỳe a d̀ k̀e n náké t̀i.

⁷¹ K̀eíté kényet̀i, k̀o nitipòkù t̀ou ò ỳa, k̀e náké b̀e d̀ bo k̀e d̀: Oǹt̀i yie mm̀únke do neínem̃u Yesu Nansareti kou.

⁷² K̀e Pieri t̀o yete k̀eparikè k̀e d̀: Bit̀i, n ỳi ỳe de k̀oo ǹt̀i!

⁷³ K̀e d̀e ỳi s̀amp̀, b̀e d̀ bo k̀e b̀e náké Pieri k̀e d̀: A m̀enke tú Kadidee kou nwe, ti bantem̃u a náant̀i. ⁷⁴ De m̀ǹǹǹ k̀e Pierii d̀ke ỳe k̀eparikè k̀e d̀: N ỳi ỳe de k̀oo ǹt̀i.

De m̀ǹǹǹ k̀e tekotee kuó. ⁷⁵ K̀e Pierii denteni Yesu do ò náké t̀i k̀e d̀: Tekote bo nyóó kuó nkàa parikè kuce m̀et̃ãt̀i k̀e tú a í n ỳe. K̀e Pieri ỳe k̀enkuò m̀mediè.

27

B̀e do dàkem̃e k̀e bo kuó Yesu

(Wénté Mariki 15:1 ǹe Duku 23:1-2 ǹe Isã 18:28-32)

¹ Ikuó ǹiùb̀e k̀o bekótib̀e ǹe dihei k̀o bekótib̀e k̀e b̀e tí ndikũnweñ̀i s̀e kédake k̀e bo kuó Yesu, ² k̀oò bou k̀ekote k̀eduó m̀Pidati Odommu k̀obe k̀oò k̀umàndáa.

Sudaasi do ǹuñnem̃e omáa

(Wénté Yesu T̃r̀e 1:18-19)

³ Sudaasi ẁe fité Yesu ò ỳa d̀i m̀ǹǹǹ b̀e ỳoó kuóm̃e Yesu k̀edem̃mu mediè, k̀e t̀ennè medítibii nsipísitãt̀i k̀eduó nyikuó ǹiùb̀e k̀o bekótib̀e ǹe dihei k̀o bekótib̀e k̀e d̀: ⁴ N d̀d̀ meyei m̀me k̀e di fiténè ẁe í càarè m̀umam̀ k̀e di bo kuó. K̀e b̀e ò t̀e ǹné k̀e d̀: Ti kpeti í bo, d̀e tú a kpeti nti. ⁵ K̀e Sudaasii útóo idiítí Kuyie nc̃èt̀e mièke k̀eyè k̀ekote k̀enunnè omáa.

⁶ K̀e ikuó ǹiùb̀e k̀o bekótib̀e kouté de k̀o idiítí k̀e d̀: Ti k̀o ikuó í yie nti bo ò ãnnem̃e Kuyie nc̃èt̀e k̀o ditou mièke, k̀e ỳe mukũũ nkó idiítí nyimè.

⁷ K̀e b̀e w̃ennè k̀e náké, k̀e ò t̀uóté k̀edonténè oyaamarì m̀ou k̀o kupaku k̀e bo nkũri bep̃d̀b̀e. ⁸ De k̀péi nte k̀e b̀e yu de k̀o kupaku ǹe ỳienni k̀e tú: Mukũũ nkó kupaku. ⁹ Mem̃me k̀e d̀e d̀d̀ Kuyie mp̃ãnáant̀i náant̀o Sedemii do náké t̀i k̀e d̀: B̀e t̀uóté medítibii nsipísitãt̀i Isidayeribe do ò taá nyi, ¹⁰ k̀e donténè oyaamarì paku k̀endoñnè ti Yiè nKuyie ndo t̀i nákem̃e.

B̀e do k̀atenem̃e Yesu Pidati borè

(Wénté Mariki 15:2-5 ǹe Duku 23:3-5 ǹe Isã 18:33-38)

¹¹ K̀e b̀e k̃atenè Yesu Pidati Odommu k̀obe k̀oò k̀umàndáa borè k̀oò ò beke k̀e d̀: F̀óò tú Sifube k̀oò kp̃àtàà? K̀e Yesu d̀: Ẽe, a ti mbéi.

¹² Ikuó ǹiùb̀e k̀o bekótib̀e ǹe dihei k̀o bekótib̀e k̀e b̀e nwátirì Yesu, ò me nyi mbè t̀e ǹné t̀imat̀i. ¹³ De m̀ǹǹǹ k̀e Pidatii ò beke k̀e d̀: A í yo b̀e tu a d̀d̀ m̀e yeinaà?

¹⁴ Bá Yesu í nhò t̀e ǹné t̀imat̀i k̀e d̀e ò di mediè.

B̀e do f̃ẽmm̃e Yesu

(Wénté Mariki 15:6-15 ǹe Duku 23:13-25 ǹe Isã 18:39-19:16)

¹⁵ Bá d̀i yentébanni k̀umàndáa do ò f̃i f̃i nkukpetink̀u kumáa ndi dit̃nni ỳe nwèe f̃i nk̀u. ¹⁶ K̀e s̀ nkukpetink̀u mak̀u bo dikpetintou k̀e b̀e k̀u ỳe bem̃u k̀e ku ỳetirì tu Barabaasi. ¹⁷ K̀e Pidatii beke dit̃nni k̀e d̀: Di d̀ ò n f̃i nwe, Barabaasaa k̀e Yesu b̀e tú ẁe Kirisi?

18 Kε yé ò do yémèmu ke dò mbè pĩ nYesu be miεke ò pèi mèè kpéi nke.

19 Kè bè nkpaá ke bekù kè Pidati pokùu tōnni kè bèè ò nàké ke dō: A báá ta onitì yie nkpeti ò í cààrè mùmamù, ke yé nh àkénèmmè tidòuntì keyènkè kie nho ìnkè.

20 Ikuó niùbè nè dihei kó bekótìbè kè bè nsukí benitìbè ke tú: Di yĩ bèè fĩ mBarabaasi kékuo Yesu. 21 Kè Pidatii yíé ké bè beke ke dō: Bédé memme n fĩ mbe we? Kè bè dō: Barabaasi! 22 Kè Pidatii bè beke ke dō: N né bo yĩme Yesu bè tú wè Kirisi? Bemou kè bè dō: Baaké we kudapāātí! 23 Kè Pidatii yíé ké bè beke ke dō: Ò dō òmmè yei? Kè bè dōke pīéké ke dō: Baaké we kudapāātí!

24 Kè kutoweku dōke déúkú kè Pidatii banté ò í yóó namè kédōò timati keyènté menie nkénite ditinnì ìkè ke dō: N yí te onitisàù yie nkó mukũũ, di kpeti nti. 25 Kè benitìbè bemouu ò tènné ke dō: O kó kusĩnkù tí do tĩnti nè ti bí.

26 Memme kè Pidatii fĩ mBarabaasi kéduó nkè bèè puotí Yesu yedá, kédeè kòo wè mbè duó nkè bè bo ò baaké.

Tihāāpònti do daúmè Yesu

(Wénté Mariki 15:16-20 nè Isāā 19:2-3)

27 Kè tihāāpòntii ò kàtenè Pidati cīètè kétéí ndihāāpòntĩnni dimou kóo munné, 28 kédeite Yesu yààti kòò dàtinné diyaàbòrì wũōrì, 29 kéduoke ipo kó dipii kòò òó, kòò pii nho nùtè youte kupàati kéninkú o ìkè kòò daú ke tú: A kpeñnàà Sifube kóo kpàati!

30 Kε suu ò ìkè tinóntōūtì ke puotì o yuu kuhāri. 31 Bè ò daá dìi mōnni kédeè kédeite o yaàbòrì wũōrì kéwēte kòò dàtinné o yààti kénkōrinè ke bo baaké.

Bè baakémè Yesu

(Wénté Mariki 15:21-32 nè Duku 22:26-43 nè Isāā 19:17-27)

32 Bè yènni dìi mōnni dihei kéconè Simō Sidenni èi kóo niti kòò pīñnè muwērimú kéduó nkòo tō Yesu dapāātí. 33 Kè bèè tuōke dibòrì mari kè bè dì yu ke tú Kodikotaa dèè tu kuyukáũ.

34 Kè tihāāpòntii ò duó mmenie mmèè kōōrenè mutie mùu kòu kuyonku, kè Yesu yááké kéyete bá ò í nyā.

35 Kè bèè ò baaké kudapāātí ìnkè kētāā tété kētotí o yààti, 36 kédeè kénkari kòò bàa. 37 Kéwāri tedabεεtè ìnkè mùu kpéi nte kè bè ò baaké ke dō: Yie nweè tu Sifube kóo kpàati kédanne kudapāātí yómmè. 38 Kè bèè baakénè benitikòùbe mabè bèdébè kóo pèènnè yie nho bakù yóu otòu kucānku.

39 Kè bè m̀pēnkù kòò sǎǎ nke bōkii yeyo ke tú: 40 Fǎ nwèè sòò yĩ a bo pōnte Kuyie ncīètè kéwēte ké tè maá yewe yētāāti miεke, deēté amáà! Kàa tu Kuyie mBire nde, cúténi kudapāātí ìnkè.

41 Kè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wāābè nè dihei kó bekótìbè kè bè múnke nho daú ke tú: 42 A deēté betòbè a me nyí na ke deēté amáà, kàa tu Isidayεeribe kóo kpàati nwe, cúténi kudapāātí ìnkè ke ti né na kéyie nha kpeti. 43 A mè ndómè Kuyie nku, kè kù da dómu kù tũ nda deēté ke yé a yèmmè a tú ku Bire nde.

44 Bè do baaké bèè nitikòùbè kòò pèènnè, kè bè múnke mme nhò sǎǎ.

Yesu kumè

(Wénté Mariki 15:33-41 nè Duku 23:44-49 nè Isāā 19:28-30)

45 Diyie còmmú dìi mōnni yeyo kè dèe biite ketenkè kemou, kémbi ke yàa tuōkenè tewebiètè mètāāti. 46 Tewebiètè mètāāti mōnni, kè Yesu kuó mmediè ke dō: Edoyii, Edoyii, damasabatannii! (Dèè tu Kuyie, Kuyie, dè dōmmè kàa n yóu!) 47 Bèè dè bo kè bèmabèe kee ke dō: Ò yu Edii nwe.

48 Kè be kòò mōu coké kéméúnni disòsũ ò menéyāā nkécóó nkuhāri yómmè kéyoutoo Yesu kòò bo yǎ. 49 Kè bèmabè nnáá nke tú yóu kè ti yà kè Edii bo kàtení kòò deēté.

50 De mōnni kè Yesu wēte kékuó mmediè nkétōte.

⁵¹ Kuyààkù kùù do pi Kuyie nciētè miēke ikuó nenti bo kùù fáá kè kùu kēté ku yuu nè ku fūōní, kè ketenkèe sântè kè yepèrèe puo. ⁵² Kè ifōtii pootè kè besükübè bèè do dó Kuyie nke ku kè bèe yánté, ⁵³ Yesu yánté dii mǎnni kédeè kè bèè ta Sedisademmu kè benitibè péuu be yà.

⁵⁴ Odommu kǎbe kó kuhāāpǎnkù nè tihāāpǎnti teti nè ti bè do baa Yesu fōti kè bèe yà ketenkè sântèmè nè dèè kó dimàà dǎò kè kufōwáá mbè auté kè be dǎ: Oniti yie mmènke tú Kuyie mBire nde. ⁵⁵ Ke sǎ mbenitipòbè mabè péu bèè do neitinè Yesu ke pī nho tǎmmú ò bo dii mǎnni Kadidee kè bè còmúmú medétimè ke wúónní. ⁵⁶ Bèè kó bèmabè tu: Maari Makitadaa kou nè Maari Isaku nè Sosefu be yǎ nè Sebedee kó ibí yǎ.

Bè kǔnnémè Yesu

(Wénté Mariki 15:42-47 nè Duku 23:50-56 nè Isāā 19:38-42)

⁵⁷ Kuyuoku mǎnni kè tikpàti yie mmǎuu tuǎkeni kòo yètiri tu Sosefu Adimatee ei kou, kòo tu Yesu kou. ⁵⁸ Kòo kǎte kémǎo dinùù Pidati ke bo túóté Yesu, kè Pidatii duó nkè bèe wè nhò duó. ⁵⁹ Kè Sosefuu túóté Yesu kóò pǎù nkuyaasàakù, ⁶⁰ kóò dǎú wenwe Sosefu ò keú kùù fōti pǎnkù ke bía nditári képoo nkéité. ⁶¹ Kè Maari Makitadaa ei kou nè Maari tǎu kè bè dè bo ke kari ke co kufōti.

Tihāāpǎnti bàamè Yesu fōti

⁶² Kè dèe wenté bè ǎǎ bénné dii yie tǎomǎpùtè kó mudii kó kukūnwentóo, kè ikuó niübè kó bekótibè nè Fadisīēbe kè bèe kǎte Pidati cīētè ke dǎ: ⁶³ Okóti, ti kpaá yému de kó siyáàbisí yie nsòò kpaá fòu ke náá nti ke tú ò bo kú ke yánté diyie tǎánni yie. ⁶⁴ Duó nkè bè mbaa o fōti ke dǎ yewe yētāati, o tancóumbè yàà bo sari mèè kpéi nkóò dèite késouté ke dǎ: Ò yánté, kè dè dǎò memme de kó siyáàbisí bo pēētè siketisi.

⁶⁵ Kè Pidati dǎ: Dè wenni, ntenè tihāāpǎnti, kǎtenè kè ti bàanne kè ti mbaa kufōti mesàà ndi dó mèè botí.

⁶⁶ Kè bèe kǎte képoo nkufōti mesàà nképōnné kédeè kébanne tihāāpǎnti.

28

Yesu yántémè

(Wénté Mariki 16:1-10 nè Duku 24:1-12 nè Isāā 20:1-10)

¹ Kè Sifube kó tǎomǎpùtèe pēēté kè Maari Makitadaa kou nè Maari tǎu kè bè nkari dimáási yie dikūnweñni Sifube kóò tǎnketè yie ke bo síkéé Yesu fōti. ² Kè bè nyóó daate kè ketenkè sântè mediè, kè Kuyie ntōnni cùténí ke pòòte ditári ke kari di ñnkè, ³ ke pīnti ke dǎ nfetaafè ǎǎ míité kè dè ndómmè, kè di yààti péi ke dǎnnè tipààkónti. ⁴ Kè kufōwáá nhauté tihāāpǎnti kè ti ñkpeuti ke duó ke dǎ nti ku. ⁵ Kè Kuyie ntōnni náké benitipòbè ke dǎ: Díndi bá nyīèkù n yému ke dǎ ndi wanti Yesu nwe bè sòò baaké wè, ⁶ kéndónnè ò sòò di nàkémè ke dǎ ò bo yánté, ò yántému, ò í bo die, kǎtenni kéyà ò do duó dè, ⁷ kékǎte mecāā nkénáké o tancóumbè ke dǎ ò yántému ke di niiténè Kadidee di yóó ke nhò yà. N do mǎke tinti ke bo di náké.

⁸ Kè bèe íté mecāā nkufōti borè nè kufōwáá, kè kuyeñnaati diekù wète ke bè bo. Kè bèe coké kénkari ke bo náké Yesu tancóumbè dèè dǎò, ⁹ kè nyóó daate kéyà Yesu kòò kèrini be ñkè kè bè dǎu nke dǎ: Di kpeñnà?

Kè bèe nínkóo o ñkè kóò dǎu. ¹⁰ Kòò bè náké ke dǎ: Kufōwáá mbá ndi bo, kǎtenè kénáké n tancóumbè kè bèe kǎte Kadidee bè yóó ke nni n yà.

Bè do yēmme tihāāpǎnti báá náké Yesu yántémè

¹¹ Kè benitipòbèe íté kénkūnti, kè tihāāpǎnti tii do baa kufōti kè ti kó timatii kǎte dihei miēke, kénáké ikuó niübè kó bekótibè dèè dǎò. ¹² Kè ikuó niübè kó bekótibè nè dihei kó bekótibè kè bèe tí nkénáké kéduó ntihāāpǎnti idiiti mediè, ¹³ ke dǎ: Di yí o tancóumbè bèe

kàtení ke s̄ ndi yè nke duó kè bè ò tùóté. ¹⁴ Kè kùmàndáà tì kèè ke dó ke di p̄ nti bo ò bàrmú kòo di yóu.

¹⁵ Kè tihããpòntii yie mbè yē mmù, kécouté idíítí kè de kó tináantii pité Sifube cuokè ke kpaá bo nè yíenní.

Yesu do tōmmè o tancóumbè

(Wénté Mariki 16:14-18 nè Duku 24:36-49 nè Isãã 20:19-23 Yesu Tōrè 1:6-8)

¹⁶ Kè Yesu tancóumbè tepíítè nè omáà kote Kadidee kó ditāri ñnkè, Yesu do yē mbè yóó mǎá dè. ¹⁷ Bè ò yà dìi mōnni kénínkóo o ìkè kóò d̄ou, bá nè memme bēmabè í nyie ke dò nYesu nwe. ¹⁸ Kè Yesu bè tǎōnnè ké bè nàké ke dò: Kuyie nni nduómmu muwērímú mumou ketenkè ñnkè nè keñnkè mieke. ¹⁹ Katenè kutenkù kumou, kéwaá nyibotí imou mieke n kó betūmbè, ké m bè ãã bātém̄m̄ Cice nè debire nè Muyaánsààm̄u be yètiri, ²⁰ ké bè nàké kè bè ntū n di duó nyi tié nyimou. N yó ndi bonèmu yemòrè yemou kè kutenkù yàa deèè.

Mariki w̃rimè tináansààtì Di mpátíri tò tìi náahtì

Yesu tancóumbè tēpíitè nè bedébè kòò m̀òu bè tu wè Mariki weè w̃ari di mpátíri. Ò do tú Sedisad̃mmu ε̃i kou nwe, kòo ỹò yètìrì tu Maari (Yesu T̃orè 12:12). Bè í nàké o cice yie kpeti. Mariki kó dipátíri dii tu dipátíri dii k̃énnì tináansààtì kó yepáte miεke.

Mariki kó dipátíri ò di w̃ari Odommu kabε kpeí nke, ke bè náá nKirisi tumè ti Yiè nKuyie nkóo t̃ontì kù t̃onni wè kòò bo p̃i nKuyie nkó mut̃ommú, de kó dipátíri w̃ari ke náá nYesu p̃i mmù t̃ommú mmu, Kuyie mp̃ānāahtì náam̀bè nàké mùu kpeí (Esaii 42:1-21, 49:1-7). Mariki né d̃ake íkú t̃i iñkè ò w̃āu dii m̀onni o pátíri t̃i tu: Tidietì Yesu d̃ò t̃i, t̃i benkú ò tumè Kuyie mBire.

Di mpátíri náahtì duó ke d̃ommè

1. Isāā-Batiisi náammè Kuyie nnáahtì nè ò ānnémè Yesu batémmù (1:1-13)
2. Yesu ot̃ontì p̃i mmù t̃ommú (1:14-13:37)
3. Yesu ot̃ontì yiem̃mè Kuyie nkpeti ke yàa kúnè (14-15)
4. Yesu ot̃ontì ỹāntémè ke na mukũ (16)

Isāā-Batiisi náammè Kuyie nnáahtì

(Wénté Matie 3:1-12 nè Duku 3:1-18 nè Isāā 1:19-28)

¹ Kuyie mBire Yesu Kirisi kó Tináansààtì keténè, ² Kuyie ndo nàké t̃inti ku p̃ānāahtì náaht̃o Esaii ke d̃ò:

N yóo duónkomu n kóo t̃ontì
wèè yóo niitè k̃étũntε a ce.

³ Weè p̃iékù dikp̃āa miεke ke tú:

T̃ũntenè ti Yiè nkó kuce,
séinnè o ce.

⁴ T̃i d̃ò Isāā-Batiisi bo dii m̀onni dikp̃āa miεke ke náá nke tú: Duónnè kè bè di d̃ò batémmù d̃è benkú ke tú di d̃emmu di yei, nkéceete, kè Kuyie nh̃uté di yei ndi d̃ò mè.

⁵ Kè Sudee kó kutemp̃ε nkabε b̃em̃ou nè Sedisad̃mmu kabε b̃em̃ou kè bè nk̃orò o borè ke dáanko be yei nkè Isāā bè āā batémmù kukó Sudit̃ēē mmiεke.

⁶ Kè weè Isāā ndáátì diyaabòrì dii dùàk̃énè yòyó kó tic̃it̃i ke bou fenaak̃onfè o ka, kòo kó mudii ntú ico nè ticièti. ⁷ Kòo nnáá nke tú: Wèè n t̃ũnni ò d̃eumu ke m p̃ēžé n yí t̃ùðke m bo s̃innémè k̃éūt̃é o neūt̃i. ⁸ Mí n di āā batémmù nè menie mme, kè wenwe bo ndi āā batémmù nè Muyaánsààmù.

Bè ānnémè Yesu batémmù nè dib̃ò ò bennémè

(Wénté Matie 3:13-4:11, nè Duku 3:21-22, 4:1-13 nè Isāā 1:31-34)

⁹ De kó dim̃onni kè Yesu ỹenni Nansareti, Kadidee kó kutemp̃ε, nke Isāā-Batiisii ò ānné batémmù kukó Sudit̃ēē miεke. ¹⁰ Ò yèt̃inì dii m̀onni menie mmiεke kè tiwet̃i kpeté kè Muyaánsààmù c̃uténì o iñkè ke d̃onnè dikpet̃inónkperi. ¹¹ Kè bèε kè metammè mamè ỹennimè k̃éiñkè ke tú: A tú m bire nde kè n da dó mesàà, ke da tá mediè.

¹² D̃ende b̃ambà nkè Muyaánsààmù tanné Yesu dikp̃āa miεke. ¹³ Kòo kè d̃ò yewe sipis̃inàà kè dib̃ò ò beú, kòo bo tikpas̃int̃i miεke kè Kuyie nt̃orè p̃i nho t̃ommú.

Yesu yumè o tancóumbè k̃etibè

(Wénté Matie 4:12-22 nè Duku 4:14-15, 5:1-11)

¹⁴ Bè kpet̃innè dii m̀onni Isāā kè Yesu k̃ote Kadidee k̃énnáá Tináansààtì Kuyie nkpeti ke tú: ¹⁵ Kuyie ndo nàké dii m̀onni kpeí, dii t̃ùðke, kè kù t̃òt̃é ke bo kanne ku kp̃àat̃iyuu, ceetenè di borimε k̃eyie nTináansààtì.

16 Diyie mari kè Yesu mpéké Kadidee kó meniε nnùù káyà Simṵṵ nè o nantè Ñntidee kè bè buḍ mmuyĩnditĩmù meniε, ke yé bè do túmè beyĩnwambè mbe. 17 Kè Yesu bè nàké ke dḍ: N tũnnenè kè n di dḍḍ benitiwambè.

18 Kè bè pánkεε yóu be yĩnditĩrè kóò tũnne.

19 Kè Yesu yíε dḍtḍó káyà Sebedee kó ibí Isaku nè o nantè Isāā kè bè múnke bo be dabekù miεke ke dḍḍri be yĩnditĩrè. 20 Kè Yesu bè yu kè bè pánkεε yóu be cice Sebedee nè betḍmbè kudabekù miεke kóò tũnne.

*Yesu bètimè dibḍḍ onitĩ miεke
(Wénté Duku 4:31-37)*

21 Teomḍpùtè yie Yesu nè o tancḍumbè kè bèε kḍte Kapennaummu, kè Yesu ta kutiĩntouku kénnáá mbenitibè Kuyie nnáañtĩ. 22 Kè dḍε bè di mediε nnè ò bè náá mmèḍ botĩ, ke yé ò do í bè náámmè ikuḍ wāābè kḍme, ò do bè náánnè muwḗrĩmù mmu.

23 Ke sḍ nhonitĩ mḍu bo de miεke kè dibḍḍ mari ò ta, kḍo kuḍnko ke dḍ: 24 Ti kḍeti dḍmmε Yesu Nansareti kou, a kḍtenĩ ke bo ti kuḍmaḍ? Ti yému ke dḍ nha tú Kuyie ntḍnnĩ wè, wèè kḍa meyei.

25 Kè Yesu di péi nke dḍ: Cíéké káyε onitĩ yie mmiεke!

26 Kè dibḍḍ kḍpekii de kḍo nitĩ kékuḍnko mediε nkéyè. 27 Kè dḍε di benitibè bemḍu, kè bè mbékú betḍbè ke tú: Ba nni mmu diε? Tináamḍpàntĩ mati bénè! Ò mḍke muwḗrĩmù ke péinko yebḍkè kè yè dḍḍri ò yḗ mmù.

28 Mēmme kḍo yètĩrĩ pánkεε feité Kadidee kó ketenkè miεke.

*Yesu do miεkũnnεmè bemuḍmbe péu
(Wénté Matie 8:14-17 nè Duku 4:38-41)*

29 Bè yènnĩ dii mḍnnĩ kutiĩntouku kè Yesu řkḍri Simṵṵ nè Ñntidee be cĩètè kè Isaku nè Isāā kè bèε ò neinè, 30 kénsḍ Simṵṵ pokù yḍ mḍ nkḍo kḍntĩ tḍnnĩ mediε kḍo duḍ kè Yesu tuḍkoo kè bè pánkεε ò nàké o kḍpéi. 31 Kè Yesu kḍtoḍ ò duḍ dḍ, ke pĩ nḍo nḍutè, kḍo řinnĩ, kḍo miεtḗ kḍo kḍntĩi bonke, kḍo waá mmudii ké bè duḍ kè bèε di.

32 Diyie ta dii mḍnnĩ kè bè řtḍuo bemuḍmbe bemḍu nè yebḍkè ta bè. 33 Dihèi kḍbe bemḍu kè bè ntikoo ò bo tḗε cĩètè miεke dibḍḍri nùù. 34 Kè Yesu miεkũnne bemuḍmbe péu bèε do mḍ mmumḍmmù mubotĩ mubotĩ kébeti yebḍkè péu yèε do ta benitibè, ò í nyie nkè yè bo nnáá ke yé yè ò yémḍmu.

Yesu do náantεmè Kuyie náañtĩ Kadidee kó mutantáá

35 Kukũnwentḍo kè dḍ kḍráá bi mediε, kè Yesu íté kékenténε sicéĩ kémbáá nKuyie. 36 Simṵṵ nè o nérobè kè bèε kḍte o wammù. 37 Bè ò yà dii mḍnnĩ kḍo nàké ke dḍ: Benitibè bemḍu da waḍmmu.

38 Kè Yesu bè nàké ke dḍ: Ti kḍtenè tipĩtĩ teti sihekesĩ miεke kè m bè nàké Kuyie nnáañtĩ, ke yé dḍε kḍpéi ntemè kè n kḍtenĩ.

39 Mēmme kḍo řcentĩ Kadidee kó ketenkè kemḍu ke náante Kuyie nnáañtĩ titiĩntouti miεke, ke beti yebḍkè yèε ta benitibè.

*Yesu miεkũnnεmè dikḍnnĩ
(Wénté Matie 8:1-4 nè Duku 5:12-16)*

40 Diyie mari kè dikḍnnĩ mari kḍtenĩ Yesu borè kénĩnkḍo o řikè kḍo bántè ke dḍ: Káa dḍ a bo na ké m miεkũnne kè n wenke.

41 Kè mḗsḗmmḗε pĩ nYesu kḍo youte o nḍutè kḍo kááké ke dḍ: N dḍmu, miεtḗ kéwenke.

42 Dende bāmbā kè tikḍntĩi deε kḍo wenke. 43 Kè Yesu pánkεε ò cau nweti weti ke dḍ: 44 A báá yie nkénáké òmḍu dḗε dḍḍ, kḍte kébenke a máá ikuḍ niūtĩ, kḗdḍḍ Mḍyiisi dḍú nyĩi kuḍ, kè dḗε benke benitibè bemḍu a miεtḗmè.

⁴⁵ De kóo nìti ìtòo dīì mǎnnì kěnnáantoo de kó tináaṅtì ké tì pité tipū̀tì timəu, nè de kpéí mbá Yesu ténke í nna ke ta diheì mari, kэмbo mekentímè kè tipū̀tì timəu kəbe kəròo o borè.

2

Yesu miékùnnemè kuhàùkù
(Wénté Matie 9:1-8 nè Duku 5:17-26)

¹ Kè dè dò yewe mayè kè Yesu wēte Kapennaummu, kè bèe keè ò bomè teçfētè matè. ² Kè benitibèe tíinko péu bá mefiè nténke í nkpaá nè ditowaào, kè Yesu mbè náa nkuyie nnáaṅtì. ³ Kè benitibèe mabèe tuakení bènàà ke tǎ kuhàùkù. ⁴ Ditínnì deu mēè kpéí bè í nna ké kù tǎakenè Yesu borè, ke yóu kédeke kéduute timùmmùntì Yesu berínè dè, ke cū̀nko be ò̀kù nè ku dóu. ⁵ Kè Yesu nwúó mbè támè ke dò nhò bo kù miékùnne, kénáké kuhàùkù ke dò: M bire n da cǎmmu a yei.

⁶ Ke sǎ nyikúó wǎàbè mabè dè kàri, kéntoti be yèmmè ke tú: ⁷ Dè dòmmè kòo nìti yie ndáátì ke náa mmiè mbotí? Ò cààri Kuyie nyètìrì ndi, kè dè í tú Kuyie mmáà we mbo na kécǎ mmeyei? ⁸ Kè Yesu pǎnkee banté bè toti tì be yèmmè, ké bè beke ke dò: Dè dòmmè ke di totí meyèmmè memme kó kubotí? ⁹ Òndè í yóu nè detèrè? M bo yīmè bè da cǎ nha yeinaa, kè m bo yīmè íté kétúóté a dóu kékété? ¹⁰ N né dó kè di bantému ke dò nhOnitibire mǎke muwērímú ketenkè ìnkè ke bo na kécǎ mmeyei. ¹¹ Ò me nyí kénáké kuhàùkù ke dò: Íté kétúóté a dóu kékò, kè mī me nyē.

¹² Ò béi memme kè kù pǎnkee íté kétúóté ku dóu kè benitibèe beməu nkù wúò nkè kùu yè, kè dèe bè di beməu, kè bè ndéúkùnkò Kuyie nyètìrì ke tú: Ti mu nyí yà die mbotí nè ti bomè.

Yesu yumè odàmpòòcǎutíwè mǎu bè tu wè Defii
(Wénté Matie 9:9-13 nè Duku 5:27-32)

¹³ Kè Yesu wēte keyè kémpéké Kadidee kóo dàməèrì nùu ke kunitisükù ñkəròo o borè kòo bè tiè. ¹⁴ Ò pǎnké dīì mǎnnì keyà Adifee kó debire Defii kòo kàri bèe cǎu dàmpòò be kóo bìròò, kè Yesu ò yu ke dò: N tǔnne!

Kè Defii íté kóò tǔnne.

¹⁵ Yesu nè o tancòumbè kè bè ñkari Defii cǎtè ke yo, ke wēñnè bèe cǎu dàmpòò nè benitibèe tǎbè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè, ke yé benitibèe do bè tǔmmè péu. ¹⁶ Ikuá wǎàbè Fadisiēbe kó fenafe kəbe yà dīì mǎnnì kè Yesu wēñnè bèe cǎu dàmpòò nè benitibèe tǎbè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè ke yo, kébeke o tancòumbè ke dò: Dè dòmmè kòo wēñnè bèe cǎu dàmpòò nè mufòmму yeimu yembè ke yo?

¹⁷ Kè Yesu keè ké bè nàké ke dò: Dè í tú bèe kǎntì naati beè wanti otàntì, bemuəmbe beè wanti otàntì. N yí kǎtení ke wanti bèe yèmmè dò mbè wenni, n wanti bèe banté bè mbe ke dò mbè tu benitiyeibe.

Menubóummè
(Wénté Matie 9:14-17 nè Duku 5:33-39)

¹⁸ Diyie mari kè Isǎā-Batiisi kó betancòumbè nè Fadisiēbe kəbe kè bè mboú dinùu, kè benitibèe mabèe kəte kébeke Yesu ke dò: Dè dòmmè kè Isǎā-Batiisi tancòumbè nè Fadisiēbe kəbe kè bè boú dinùu bá fǎ nkəbe í bou. ¹⁹ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Di yèmmè dò nhonitì tòu dīì mǎnnì o pokù o népobè bo na kéboú dinùu kòo kpaá bè bonàà? Bitì! Bè báá na keyóu mudii ò bè bonè dīì mǎnnì. ²⁰ De kó yewe kpaanímu kè bè bo deite wèe tòu o pokù, kè de yeiè tǎ̀ke bè bo boú dinùu.

Depànnè nè dekótirè kó tináaṅtì

²¹ Bè sǎ í nyá nkuyaàpànkù kukótikù ìnkè, kàa mè dǎò kupànkù bo yǎs nkukótikù kè dikétìrì dǎke deuke. ²² Bè sǎ í ncū́s menàà mpàmmè tidəuti kótì kàa mè dǎò tidəuti bo pote, kè menàà ncake nè tidəuti deməu. Menàà mpàmmè dò nkéncū́s tidəuti pàntì nti.

*Yesu weè baké teomputè**(Wénté Matie 12:1-8 nè Duku 6:1-5)*

²³ Teomputè matè yiè kè Yesu mpēnké deṗaa mmarè miēke, kòo tancòumbè nkááte tidiiti.
²⁴ Kè Fadisiēbeε ò nàké ke dò: Wénté a tancòumbè dòḍri dè, ba nkṗéi nte kè bè dòḍri ikuó yete dè teomputè yiè? ²⁵ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Di í kàa ndikònni do pī nDafiti kòo dòḍmè wenwe nè o kòbaa? ²⁶ Ò do tamè Kuyie ncīètè, ikuó niùti diewè Abiataa kó dimònni, kétúóté pēèbè bè pā bè Kuyie, kè bèε cááké wenwe nè o kòbe, òmòu do í dò nkécááké bè kè dè í tú Kuyie nkuó niùbè máàà?
²⁷ Kè Yesu bè nàké ke dò: Kuyie ndòò teomputè onìti kṗéi nke, kù í dòò onìti teomputè kṗéi. ²⁸ Onitìbire bakénemu teomputè.

3*Yesu miékunnemè wèè bakù fāũ teomputè yiè**(Wénté Matie 12:9-14 nè Duku 6:6-11)*

¹ Diyiè mari kè Yesu wēte kéta kutiintouku kòo niti mòu dè bo kòo bakù fāũ. ² Bèè dó kéwátí Yesu, kè bè nhò wùó nke bo yà kè nsà ò bo miékunne de kóo niti teomputè yiè. ³ Kè Yesu nàké de kóo niti wèè bakù fāũ nke dò: Íté, kécómму die mbenitibè cuokè! Kòo íté kécómму.
⁴ Kè Yesu bè beke ke dò: Ikuó yē nti dòò mesàànaa kè meyei nteomputè yiè? Ì yē nti deetè onitaa kè tí ò kùò?
 Kè bè ndò nyúóó. ⁵ Kè Yesu bè wènté wénté nè kemieke, kòo yèmmèε caarè be to kṗeñnimè, kòo nàké de kóo niti ke dò: Youte a bakù!
 Kòo youte kè kù pānke miété.
⁶ Kè Fadisiēbeε yènni ké pānkeε tínnè Edoti kó fenafe kòbe ke bo yà bè yóó yīmè kékuo Yesu.

*Yesu miékunnemè bemuambe péu**(Wénté Matie 4:25, 12:15-16 nè Duku 6:17-19)*

⁷ Yesu nè o tancòumbè kè bèε íté kékote Kadidee kóo dàméèrì bíékè kè kunitisūkù nhò tū, bè do bonní Kadidee, nè Sudee ⁸ nè Sedisadεmmu nè Idumbee, nè yehékè yèè bo Suditēε kó kukó nyáà ndi nè yehékè yèè tókénè Tiiri nè Sitōō ye kòbe. Kè bè nkòrì Yesu borè ke yé bè do yomè ò dòḍri dè. ⁹ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò bèε ò waanní kudabekù kè kù nhò tókénè, benitibè yàa bo ò èūtè mèε kṗéi. ¹⁰ Ke yé ò do miékunkomè benitibè kè deε nte kè bemuambe ndeití ke bo ò kàáké. ¹¹ Kè yebòkè ta bè ní ò yà, kénínkóo o ìkè kékuónko ke dò: A tú Kuyie mBire ndε. ¹² Kè Yesu bè cau weti weti ke dò yè báá nàké ò tú wè.

*Yesu tāātémè o tancòumbè tepítè nè bèdébè**(Wénté Matie 10:1-4 nè Duku 6:12-16)*

¹³ Kè Yesu deke ditāri ñnkè kényu ò dó kéyú bè, kè bè nkòròo o borè. ¹⁴ Kòo tāātè benitibè tepítè nè bèdébè, kè bè bo nhò bonè, ¹⁵ kòò bè tūḍò nkè bè náante Kuyie nnáañti, kòo bè duó mmuwērímú be yó mbetìnemu yebòkè. ¹⁶ Nte benitibè tepítè nè bèdébè ò tāāté bè kó yeyètè: Simò kòo o yu ke dò Pieri, ¹⁷ nè Sebedee kó ibí, Isaku nè o nantè Isāā kè Yesu be yu ke dò: Boannerikeesi (dèè tu fetapíēfè), ¹⁸ Āntidee nè Fidipu nè Batidemii nè Matie nè Tomaa nè Adifee kó debire Isaku, Tadee Simò Sedoti kó fenafe kou, ¹⁹ nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

Yesu cīètè kòbe do dómè kòò dèite

²⁰ Kè bèε konní tecīètè kè ditinnì wēte kétínni bá Yesu nè o tancòumbè í mpètè mēfiè nke bo di. ²¹ O cīètè kòbe ti kèè dīi mōnni kékōtení ke bo ò dèite ke yé bè do náámmè ke tú o yèmmè í naati.

*Tecīètè tēmáà kó mutotímù**(Wénté Matie 12:22-32 nè Duku 11:14-23, 12:10)*

²² Kè ikuó wǎǎbè bèè do yènní Sedisadεmmu kè bè ntú: Obɔɔkrààti weè bo o miεke, nè weè kó muwērímú mmu ò bètimè yebókè.

²³ Kè Yesu bè yu ké bè ãnté ke dò obɔɔkrààti bo yĩme kéwēte kébeti obɔɔkrààti? ²⁴ Kè dikpààtiyuu dimáà kɔbe toté ke kpa mbemáà de kó dikpààtiyuu bá nhã ke bo. ²⁵ Kè tεcĩtè temáà me ntoté ke kpa ntemáà de kó tεcĩtè bá nhã ke bo. ²⁶ Kè nsà kè obɔɔkrààti toté ke kpa nhomáà, kè meyatimè bo o cuokè o kpàti bá nhã ke bo, ti bo deè.

²⁷ Òmòu báá na kéta onitikperì cĩtè kéheí o kperε, kè í keté koò bou, kòò me nhò bou ke deè de m̀nni ò bo na kéheí o kperε demou o cĩtè miεke.

²⁸ Timómm̄nti nti n di náammè Kuyie mbo cĩé mbenitibè be yei mm̄m̄m̄ou nè yesáàmbè bè kù sǎá nyè. ²⁹ Wèè me mbo sǎá Muyaánsààmù Kuyie mbáá ò cĩé, o yei bo mbo o ìnkè sǎá.

³⁰ Yesu do béi mm̄m̄m̄ε ke yé bè do túmè dibɔò mari dii bo o miεke.

*Yesu yǎ nè o neí bè do ò waammè
(Wénté Matie 12:46-50 nè Duku 8:19-21)*

³¹ Yesu yǎ nè o neí kè bèε tuɔkení kεmbo ditowaà kėtō nkè bè bo ò yúnì. ³² Kòò nsó ditĩnni kàri koò cēēte, kè bèε ò nàké ke dò: A yǎ nè a neí bè bo ditowaà ke da yu. ³³ Kè Yesu bè tēñné ke dò: We ntú n yǎ ke òmbe tú n neí?

³⁴ Kòò deè kéwénté wénté bèè kàri koò cēēte ke dò: Ntenè n yǎ nè n neí. ³⁵ Wèè d̀̀̀ri Kuyie ndó de weè tú n nantè nè n tǎũ nè n yǎ.

4

*Wèè yaù o diiti kó dináànhãntíri
(Wénté Matie 13:1-9 nè Duku 8:4-8)*

¹ Kè Yesu wēte kénnaá nKuyie nnáànti Kadidee kóo dàméèrì nùu, kè benitibèε tíinko o borè kénsũ, kòò ta kénkari kudabekù dàméèrì miεke, kè ditĩnni kàri dàméèrì nùu. ² Kè Yesu mbè tiè nyitié mpéu nè yenáànhãntiyè miεke, ké mbè nàá nke tú: ³ Onitì m̀ou weè do yè ke bo yaá o diiti. ⁴ Ó yaù dii m̀nni kè medibii mm̄m̄m̄ε do kuce nùu kè sinɔɔ k̄atení ké mè di. ⁵ Kè metēm̄ε do fekũũfε ìnkè mutáá nyí sũ dè kéc̄arike káyènni, ke yé mutáá nyí sũm̄ε deborè. ⁶ Kè diyè t̀nkè ké mè t̀o nkè mèε kpeí ke yé icĩē nyí namè ke bo fííkú. ⁷ Kè medibii ntēm̄ε do tipotì miεke kè ti iténí ké mè ēūté bá mè í nna képeité. ⁸ Kè medibii ntēm̄ε do ketenkè wenni dè káyènni kénkótírì ke kpeñni, kè miε mpeité mebii nsipísitǎãti kè metēm̄ε peité medibii sipísikuò, kè metēm̄ε peité medibii ntekòutè (100).

⁹ Koò deè ke dò: Wèè m̀ke yeto ke bo keè, wèe keè!

*M̀̀u te kè Yesu do náánnè yenáànhãntiyè
(Wénté Matie 13:10-17 Duku 8:9-10)*

¹⁰ Yesu ité dii m̀nni ditĩnni borè, o tancóumbè nè betɔbè bèè ò bonè kè bèε o beke de kó yenáànhãntiyè tú mù. ¹¹ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Kuyie ndi benkemu ku kpàatiyuu kó timómm̄nti t̀̀̀ri, betɔbè bie m bè náánnè yenáànhãntiyè nyε, ¹² kè bè bo nwúó nke báá yà, kényo ke báá banté, bè yàà bo ceete kè Kuyie mbè cĩé mbe yei.

*Yesu wènk̀̀nnemè wèè yaù o diiti kó tináànti o tancóumbè
(Wénté Matie 13:18-23 nè Duku 8:11-15)*

¹³ Kè Yesu yí ké bè nàké ke dò: Kè di í banté de kó dináànhãntírì di né bo yĩme kébanté yenáànhãntiyè teyè yem̄ou. ¹⁴ Nte de kó dináànhãntírì tu mù: Wèè yaù medibii nweè tu wèè nàá Kuyie nnáànti. ¹⁵ Medibii mm̄m̄ε do kuce nùu kè mè tu benitibè bè nàké bè Kuyie nnáànti, kè bè ti kèè, dende bàmbà nkè dibɔò k̄atení ke ti deite. ¹⁶ Medibii mm̄m̄ε do fekũũfε ìnkè, mè tu benitibè mbe bèè ò̄ keè Kuyie nnáànti ke p̀nkεε ti c̀utè nè kuyè̀nnaatí. ¹⁷ Bè me

nyí nyóu kè tì bo fiíkú be miéke, bè í nwéèrì kè meyeñcaàrìmè tùakení dìi m̀nni yoo bè bè fěũ bè nàá mmèè kpéí Kuyie nnáaànti bè p̀ankee búttinné Kuyie. ¹⁸ Medibii mmèè do tipoti miéke mè tu bèè kèè bèmbé Kuyie nnáaànti. ¹⁹ Kè kutenkù kó iyèntotí nè tikpàti kó muwammù kè dèè bè souté nè detere detere kó medókùmè kè dèè ta be yèmmè miéke kèhéũté Kuyie nnáaànti bá tì í nna képeité. ²⁰ Medibii mmèè do ketenkè wenni dè, mè tu benitibè bèè ãã keè bèmbé Kuyie nnáaànti ké tì còuté kékote kéwaá mbetabè, yie sipísitããti, otòu sipísikuà, otòu tekòutè (100).

Fítirè nè tebietè de kó tináaànti
(Wénté Matie 5:15, 10:26 nè Duku 8:16-18)

²¹ Kè Yesu yíé kébéi nke d̀: Bè ãã í ncóu nfitirè ké dè tàa nteçetè miéke yoo bèè dè Ìnné mutēĩ fũè, bè ãã dè cōnné fecùùfè nfe. ²² Ke yé demarè í bomè dèè s̀ri ke í yóó feité. Dèè s̀ri dè yóó yènnímu kuwenniku. ²³ Wèè m̀ke yeto ke bo keè wèè keè!

²⁴ Kè Yesu yíé kébéi nke d̀: Daatenè mesàà ndi yo tii náaànti kpéí, bè bo di benné nè tebietè di beú nè tè betabè, kédeè ke yíé de ìnkè. ²⁵ Wèè m̀ke bè yóó ò yìmu, kè wèè kpa bèè deitoo desàmpòrè ò m̀ke dè.

Tidiboti kó tináaànti

²⁶ Kè Yesu yíé kébéi nke d̀: Kuyie nkpaàtiyuu d̀nnè onitì wèè buotí wènwè medibii nho paku miéke. ²⁷ Kòo yè nke duó yoo ò wùó, tidiiti nkótírí nè timáà keyènkè nè kuyie mbá ò í yé ti kótírí mèè botí. ²⁸ Ketenkè keè ã mpĩ mmutõmmú nè kemáà kè tidiiti kótírí kékété kéãnné difènni kédeè kè mebii nné ãnné kèpíe. ²⁹ Tì bi dìi m̀nni kòo tì dèite ke yé mudidèi tùòkemè.

Feyoñfè kó dináaànhãntírì
(Wénté Matie 13:31-32, 34 nè Duku 13:18-19)

³⁰ Kè Yesu yíé kébéi nke d̀: Tì bo donnèè ba Kuyie nkpaàtiyuu? Tì bo yí dì d̀nnè ba? ³¹ Tì bo yí dì d̀nnè feyoñfè d̀mmè mme ke kèñni. ³² Kè bè fè buotí fèè yènni kékóté kénaá mmutie diemù nè ibake, kè sinə yĩ nyi ìnkè.

³³ Nè yenáaànhãntiyè miéke nke péu ò do bè nàánnèmmè Kuyie nnáaànti, ke bè nàánnè bè bo na kékeè mèè botí. ³⁴ Yesu do ã náánnè yenáaànhãntiyè nye sãã, kè bè né bo dìi m̀nni bemáà borè nè o tancòumbè wèè tì mbè wènk̀nne timəu páíí.

Yesu cònnémè kuyaakù nè menie
(Wénté Matie 8:18, 23-27 nè Duku 8:22-25)

³⁵ De kó diyie dimáà kuyuoku m̀nni, kè Yesu náké o tancòumbè ke d̀: Tí sénté menie nyáà terì.

³⁶ Bè cíe ndii m̀nni benitibè kédeè, ke íténè kudabekù Yesu do bo kùu miéke, kè tidabegitì tetii ò neinè. ³⁷ Kè kuyaakù kperíkù makùu íténí kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù miéke ke mmó nke pieku. ³⁸ Kè Yesu yie yè nke duó kudabekù miéke ke ceké diyuceénni o yuu. Kòo tancòumbèè ò ènte ke d̀: Okóti kè ti ku a kpeti í boà?

³⁹ Kè Yesu íté kèpéi nkuyaakù ke d̀: Cómú! Kébéinnè menie nke d̀: Yí só!

Dende bàmbà nkè kuyaakùu cómmú kè menie ndò béu. ⁴⁰ Kòo bè beke ke d̀: Dè d̀mme kè kufõwaá ndi auté memme? Dè d̀mme kè di í n tá?

⁴¹ Kè kufõwaá mbè auté kè bè mbékù betabè ke tú: Wenninwe yie, kuyaakù nè menie nkè dè yíè nhò yè mmù?

5

Yesu miék̀nnemè onitì dibəò ta wè
(Wénté Matie 8:28-34 nè Duku 8:26-39)

¹ Yesu nè o tancòumbè kè bèè sénté kètuəke Sedasaa kó ketenkè, ² kè Yesu ncutiní kudabekù, kòo nitì məu, dibəò marì ta wèè yènni ifõti kékéténí o bíékè. ³ De kóo nitì do

ã ifõti miεε nke, bá bè ténke í nna nkoò bou bá nè mefimme. ⁴ Ke yé bè do ò boumè kuce mepéu mefimme, ke táú nho naàcèi timáti, kòo tōū mefimme kébóké timáti. Omòu ténke í nna ke bo ò yòkùnnε. ⁵ Yemòrè yemou keyènkè nè kuyie kòò nhari ifõti miεε nè yetārè ìnkè ke wúótí ke bokù omáà yepèrè.

⁶ Ò yàní dìi mǎnni Yesu kécokóo kénínkú o ìikè, ⁷ kékuónko mediè ke dò: Ti kpɛti dòmme mí nnè fǐ, oĩnkènkpààti kó debire? N da báámmu nè Kuyie nyètìrì a bá nféũ.

⁸ Ke yé Yesu do dì péimmè ke dò: Yè onitì yie mmieke fǐ ndibòò.

⁹ Kè Yesu beke dibòò ke dò: A yètìrì tú ba? Kè di dò: N yètìrì tu kusũkù, ke yé ti sũmè.

¹⁰ Kè yè mbáá nYesu ke tú: A báá ti denne dihei.

¹¹ Ke sǐ kufǝnkècǝnku makù bo ditārì ìnkè ke diiti. ¹² Kè yeè bøkèε bántè Yesu ke dò: Yóu kè tí kɛte kéta yefǝnkè yie.

¹³ Kè Yesu dò: Yènnè, kè yeè yè de kóo niti miεε kéta kufǝnkècǝnku, kè kùu coké kécúténì ditārì ìnkè kédiu menie mmieke, yè do bo mbo sikǝupísidè (2000).

¹⁴ Bèè do cǝmmù de kó yefǝnkè kè bèε coké kéyeè de kó tináaǎnti dihei miεε nè depaanko, kè benitibèε ité ke bo kɛte káyà dèè dòò, ¹⁵ kétuokoo Yesu borè káyà onitì yebøkè kusũkù do ta wè kòò kàri ke ã tiyaàsààti, kòo yèmmè wenke, kè kufǝwaá mbè pǐ. ¹⁶ Bèè do dè bo ke yà dèè dòò, kè bèε bè nàké dè dòmè onitì yebøkè ta wè, nè dèè dòò yefǝnkè. ¹⁷ De mǎnni kè bèε bántè Yesu ke dò wèe yè be tenkè.

¹⁸ Yesu tati dìi mǎnni kudabekù onitì yebøkè do ta wè kòò ò bántè ke dò ò bo nhò neínè. ¹⁹ Kè Yesu yete kóò nàké ke dò: Kò nha cǝtè kénáké a kɛbe ti Yiè nda dòò dèè kó dimàà, nè ò da kuó mmèè botí mesémmè.

²⁰ Kè weè nitii kɛte kénnaántoo kutempǝ yehèkè tepíitè kɛku kumou miεε Yesu dòò dèè kó dimàà, kè dèε bè di bemou.

*Yesu cònnémè onitipòkù yǎnti ke fòukùnnε Saiduusi sapùmbire
(Wénté Matie 9:18-26 nè Duku 8:40-56)*

²¹ Kè Yesu sénté menie nyáà nè kudabekù kè kunitisũkùu tíínko o borè menie nnùu. ²² Kè kutííntouku kóo kótì mǎu bè tu wè Saiduusi kòo tuakení káyà Yesu kénínkóo o ìikè, ²³ kóò bántè nè o yèmmè memou ke dò: N sapùmbire deè màùnè mukũũ, n da báámmu kɛtení kénósò nha nou de ìnkè kè dèε miété, kénfòu.

²⁴ Kè Yesu ò neínè kè ditǐnni nhò urínè koò èũ tipíitì timou.

²⁵ Kòo nitipòkù mǎu dè bo ke mǎ ntiyǎnti yebie ntepiitè nè yèdèè bá tì í commu. ²⁶ Kòò kàri bedòòtòribè péu borè ke fèũté mediè, ke cǝke o díití imou bá dè í tǝkùkù, kè dè pètínke né yetíròo mediè. ²⁷ Kòo keè kè bè nàá nYesu kpéi kòo kɛtoo ditǐnni miεε, ke kétóo Yesu fǝnkùò bíékè kékááké o yaàbòrì. ²⁸ Nè o yèmmè miεε ke yé ke dò mbá kòo na ke kááké o yaàbòrì ò bo miété. ²⁹ Ò kááké memè Yesu yaàbòrì, kòo yǎnti pǎnkεε cómmú, kòo banté o kǝnti miεε o mǝmmú dèèmmè. ³⁰ Kè Yesu banté muwǝrímú mamù yèmmè o miεε kéwǝtε kébeke ditǐnni ke dò: We nkááké n yààti? ³¹ Kòo tancòumbèε ò tǝnné ke dò: A wúo nkè ditǐnni da èũ miè mbotí kàa bèkù wèè da káákáà?

³² Kè Yesu nwéi tipíitì timou ke bo yà wèè ò kááké. ³³ De mǎnni kòo nitipòkù kǝnti au nè kufǝwaá nke yé ò yémè dèè dòò o kǝnti miεε, kòo tǝónko Yesu borè ke nínkóo o ìikè kóò nàké timómmǎnti. ³⁴ Kè Yesu né ò nàké ke dò: N kóo sapàà a tákùmmè da miεkùnnemu, kɛte kè dè nnaati, kàa mǝmmúu deè.

³⁵ Ò kpaá ke me nnáá nkè kutííntouku kóo kótì kɛbeε tuakení kóò nàké ke dò: A sapùmbire kumu a báá benné kénkǝnnè okótì.

³⁶ Kè Yesu mbúútí bè nàá ntì, kénáké Saiduusi ke dò: N tá máà, ke bá nyèkù.

³⁷ Yesu í nyie koò mǎu bo ò neínè kè dè í tú Pieri nè Isaku nè o nantè Isǎa. ³⁸ Bè tùòkoo dìi mǎnni kutííntouku kóo kótì cǝtè kè Yesu yà kunitisũkù kè kutoweku dáátí kè bè kuò

nyekúdabùò. ³⁹ Kòò taroo ké bè beke ke dò: Ba nte kutoweku kuu? Di kuònnè ba? Debire í ku dè yè ke duómu.

⁴⁰ Kè bè nhò daú kòò bè dènne kényú debire cice nè de yõ nè o tancóumbè bèè ò neínè kètannè debire duó dè, ⁴¹ kèpí ndesapùmbire nòùtè ke dò: Taritakumi! (Dèè tu: Desapùmbire, íté kè mî me nyé!).

⁴² Dende bàm̀bà nkè desapùmbiree íté kécente. Dè do m̀ake yebie ntepiítè nè yèdèè ndi, kè dèe bè di mediè nkè kufõwaá mbè auté. ⁴³ Kè Yesu bè nàké ke dò bè báá yie nkòò m̀ou tì keè, kédeè ke dò: Duónnè desapùmbire mudii kè dèe di.

6

Yesu eì k̀obe do í ò tá

(Wénté Matie 13:53-58 nè Duku 4:16-30)

¹ Kè Yesu íté deborè kéneinè o tancóumbè kè bèe k̀ate dihei ò biíkú di. ² Teom̀pùtè matè yiè kè Yesu mbè tiè nkuííntouku mièke kè dèe bè di, kè bè nnáá nke tú: Ò yà de die nkó dimàà? We nhò duó nde kó meciì, ò yíme ke na ke d̀ari tidietì ò mè ndò̀ri tì? ³ Dè í tú wenwe odabeesũ̀tàà? Maari bire í d̀akaà? Isaku nè Sosesi, Sudi nè Sim̀o be kóo kótàà? O tãbè í bo die ti cuokàà?

Nè de kpéí bè í nhò tá. ⁴ Kè Yesu bè nàké ke dò: Benitibè bem̀ou ð ndému Kuyie mpããnáàntì náàntò, o eì k̀obe nè o c̀ètè k̀obe beè ð ð í nhò dé.

⁵ Deborè Yesu í ndò̀ tidietì matì péu, kè dè í tú ò nòómmè o ǹou bem̀oum̀be mabè ìnkè kè bèe miété. ⁶ Kè dèe di Yesu mesàà mbè í ò tá mèe kpéí.

Yesu tãmmè o tancóumbè bèdèbè débè

(Wénté Matie 9:35, 10:5-15 nè Duku 9:1-6)

⁷ De kó difõnkúò kè Yesu ñcentì yehékè yèè dè t̀ké ke bè nàa nKuyie nnáàntì, memme kòo yú o tancóumbè tepiítè nè bèdèbè ké mbè tũ̀ mbèdèbè débè, ké bè duó muwèrímu kè bè bo mbeti yebókè. ⁸ Di ñtò di pààti máà, di bá ntò mudii yoo kudoukù yoo idíítí. ⁹ Kòò bè nàké ke dò: Ánnè di neùtì, di báá ànné yeyaàbòrè yèdèè dée.

¹⁰ Ke yíe ké bè nàké ke dò: Kè di tũ̀ke dihei mari ke baté tèè c̀ètè di nde mbo ke yàa ítènè de kó dihei mièke. ¹¹ Kè dihei mari k̀obe í dó ke di c̀uté, bè me nyí dó ké di kém̀m̀ di íté de kó dihei, kékpááté di naàcètáá nkè dèe benke ke dò mmeysi nkéríní be yò ìnkè.

¹² Kè Yesu tancóumbèe k̀ate kénnáante benitibè ke tú bèe ceete be borime. ¹³ Kè bè mbeti yebókè péu yèè ta benitibè, ke wáári bem̀oum̀be péu mekùò nkè bè miéri.

Edoti k̀omè Isã-Batiisi

(Wénté Matie 14:1-12 nè Duku 9:7-9)

¹⁴ Kòò kpààti Edotii keè kè bè nàa nYesu kpéí, ke yé o yètìrì do feitémè tipùtì tim̀ou kè bè ntú Isã-Batiisi weè wète ke yànté, kè deè te kòo m̀ake muwèrímu ke d̀ari tidietì.

¹⁵ Kè bèmabè ntú: Edii nwe Kuyie mpããnáàntì náàntò diewè.

Kè betabè tu: Kuyie mpããnáàntì náàntò m̀ou nwe kòo dònnè betabè do dòmmè.

¹⁶ Edoti tì kèè dii m̀onni ke dò: N sòò k̀ou weè Isã weè wète ke yànté.

¹⁷ Ke yé de kóo Edoti weè do p̀ímmè Isã kébou, kékpetínné. Edoti do fiète o nantè Fidipu pokù Edodiyati nwe képuoke. ¹⁸ Kè Isã o nàké ke dò: Dè í wenni ke dò nhá puoke a nantè pokù. ¹⁹ Kè Edodiyati mièke peike Isã kòo nwanti ke bo ò k̀ou, ò me nyí nna, ²⁰ ke yé Edoti do démè Isã koò k̀anké, ke yé ke dò nhò tu onitì wèè dò̀ri Kuyie ndó dè ke kpa meysi. Kè Isã ní nnáá nkè dèe ò di kòo baa né ndó ké nhò kèmm̀.

²¹ Kè diyie mari né mbo Edodiyati yóó díinnè di kédò ò mè ndómè. Kè Edotii ànné o peitèyie kó dibanni, kényú benitidiebè o eì k̀obe nè behã̀pòmbè iwèi yembè, nè Kadidee ekè kó bekótibè. ²² Kè Edodiyati kóo sapàà nta bè k̀ari dè, kéháá kè dèe narike Edoti nè ò yu bè, kòo kpààti Edotii béi nke dò: Osapàà m beke a dó dè, m bo dè nda duó.

²³ Bá kè n kpàtì kó dikée ndi, m bo da duó. Míi me nyē.

²⁴ Kòo sapàà nyē kébekè o yō ke dò: M bo ò beke ba? Kòo ò nàké ke dò: Beke we Isāā-Batiisi yuu.

²⁵ Kòo sapàà nwēte mecāā nkéta okpààtì kàri dè, kòò nàké ke dò: N dọ á ānné bàm̀bà mmie Isāā yuu ndi dibuu mieke kè n duó.

²⁶ Kòo kpààtì yèmmè caàrè, ò me nyí ndó kèyete ke yé ò diemmè ke bèi nho népobè ìkè.

²⁷ Kòo kpààtì pànkè tō nkuhāāp̀̀nkù kè kù nàké ke dò: Kote dikpetíntou kè n tóni Isāā-Batiisi yuu. ²⁸ Kè kuhāāp̀̀nkù kote kéféútè Isāā kéānné o yuu dibuu mieke kékotenni kè di duó nhosapàà nkòo di duó nho yō. ²⁹ Kè Isāā tancòumbèe tì kèè, kékote kòò tuóté kékūnné.

Yesu d̀̀òmè tidietì kè p̀̀èèbè nè siyĩ sinùmmù kè d̀̀e sũũ

(Wénté Matie 14:13-21 nè Duku 9:10-17 nè Isāā 6:1-14)

³⁰ Kè Yesu tancòumbèe wētení kətíí m̀̀emou Yesu borè kòò nàké bè d̀̀ò d̀̀e kó dimàà nè bè nàké tii kó dimàà. ³¹ Kòo bè nàké ke dò: Ti iténè kékote mekentímè kè dí om̀̀pè sám̀̀pó. Ke yé benitibè do sũmè kè bie nk̀̀rini kè betòbè iiti bá bè í mp̀̀tè m̀̀fiè nke bo di.

³² Kè b̀̀e ta kudabekù ke bo kote dibòri mari dìi cié. ³³ Bè kéri dìi m̀̀nni kè tip̀̀tì timou kabee bè yà, kè bè banté, kékoké be naàcèi, kè bè diénnè de bíékè.

³⁴ Yesu c̀̀téní dìi m̀̀nni kudabekù k̀̀yà dit̀̀nni dierì kè mesémmèe ò p̀̀i nnè de kó benitibè, ke yé bè do d̀̀ommè ipe ìi kpa inyi ocènti, kòo p̀̀nkè mbè tiè Kuyie nnáànti péu. ³⁵ Diyiè d̀̀e dìi m̀̀nni kè Yesu tancòumbèe katení o borè kòò nàké ke dò: Ti bo dikpáà cuokè nke die nkè diyie die nke d̀̀e. ³⁶ Cíe m̀̀be kè b̀̀e kote depaa nkó sicéi nè sihekési s̀̀i dè t̀̀kè kédonté kèdi.

³⁷ Kè Yesu bè t̀̀énné ke dò: Díndi di mómm̀̀m̀̀be duónè be kè b̀̀e di. Kè b̀̀e ò t̀̀énné ke dò: A dọ ti kote kédonté p̀̀èèbè yewe sikousidé (200) t̀̀mmù díítí nyi kè bè duónáà?

³⁸ Kè Yesu bè beke ke dò: Di m̀̀ke p̀̀èèbè b̀̀ede? Katenè k̀̀yà. Kè b̀̀e kote k̀̀yà betòbè k̀̀ewētení kòò nàké ke dò: Ti m̀̀ke p̀̀èèbè b̀̀enùmmù ndi nè siyĩ sidési.

³⁹ Kè Yesu d̀̀: Kannenè benitibè timúsũ̀tì ìnkè yet̀̀rè yet̀̀rè. ⁴⁰ Kè b̀̀e bè k̀̀anne bie ntekòutè kòutè, betòbè sip̀̀sinùmmù nùmmù. ⁴¹ Kè Yesu túóté p̀̀èèbè b̀̀enùmmù bembè nè siyĩ sidési sinsi kébóuté k̀̀inkè késante Kuyie, kédeè kè mbè wéú, ke duò nho tancòumbè, kè bè toti benitibè, kè bè totínè siyĩ sidési sinsi b̀̀emou. ⁴² Kè b̀̀e cááké b̀̀emou k̀̀ensànnè. ⁴³ Kè yep̀̀èwétiyèe súo nképiè nyemómm̀̀yákè t̀̀p̀̀ítè nè yèdèè kè Yesu tancòumbèe t̀̀o nè siyĩ s̀̀i súo. ⁴⁴ Bè kó dimàà do cááké de kòò p̀̀èèbè bè do bo sikòup̀̀sinùmmù (5000) ndi.

Yesu do k̀̀erimè menie nyĩnkè

(Wénté Matie 14:22-33 nè Isāā 6:16-21)

⁴⁵ De kó dif̀̀nkúò kè Yesu duó nkòo tancòumbèe ta kudabekù ke bo niitè késénté menie nyáà Betisaidaa bíékè kè wenwe nkpaá ke ciénko benitibè. ⁴⁶ Ò bè cié ndi m̀̀nni kédeè kédeke dit̀̀ari ìnkè ke bo bantè nKuyie. ⁴⁷ Dè biitè dìi m̀̀nni ke s̀̀ nkudabekù k̀̀ááké menie ncuokè kè Yesu kpaá diyáà o máà, ⁴⁸ kébanté o tancòumbè mà̀̀nèmmè kuyaakù ke yé kù do fuutinimè be ìkè bíékè nke, kuk̀̀nwentóo m̀̀nni kè Yesu nkéroo be bíékè ke ceñti menie nyĩnkè, ke ndó ke na mbè p̀̀ètè. ⁴⁹ Kè b̀̀e ò yà kòò k̀̀erini menie nyĩnkè kè be yèmmè ndò ndibòò mari ndi, kè b̀̀e kuónko mediè. ⁵⁰ Ke yé bè do ò yàmè kè kuf̀̀waá mbè auté, kè Yesu bè nàké ke dò: Di bá nyĩ̀̀kù, kuf̀̀waá mbáà di p̀̀i mínwe.

⁵¹ Kòo taroo be borè kudabekù mieke kè kuyaakùu cómmù, kè d̀̀e di Yesu tancòumbè mediè ⁵² bá nè ò do me nd̀̀òmè tidietì kè p̀̀èèbèe sũũ kè be yèmmè baa ìkpeñni. Bè í nna kébanté.

Bem̀̀om̀̀be do k̀̀áammè Yesu yaàb̀̀ori ke mierí

(Wénté Matie 14:34-36)

⁵³ Bè s̀̀nté dìi m̀̀nni menie nkétuòke Sennesareti kó ketenkè, k̀̀p̀̀itinné be dabekù.

⁵⁴ Bè yènni dìi m̀̀nni kudabekù kè benitibèe banté Yesu, ⁵⁵ k̀̀enk̀̀ari tip̀̀tì timou k̀̀entou

beṃuṃbe nè be dúò ke kər̀nko o borè, kè bè kèè kòò bo dè bèè bè kàtenko. ⁵⁶ Bá kè Yesu kàte kùù píkù sihekésí yoo yehékè yoo depaa, benitibè òtuo beṃuṃbe ke dounko yaárè koò bàá nke tú wèe yóu kè bèe kááké bá o yaàbòrì fūḽ. Bèè kó dimàà ò kàá nkè bè mmierí.

7

Kuyie nkó ikuó nè benitibè kpɛyi (Wénté Matie 15:1-9)

¹ Fadisīēbe nè ikuó wāābè bèè iténí Sedisadɛmmu kè bèe tíí nYesu borè, ² káyà Yesu tancóumbè mabè yommè bá bè í nite ikuó yēmmè.

³ Ke yé ikuó wāābè nè Sifube tɔbè beṃu bēè tū mbe yembè kó ikuó, bè do ɔḽ í ndi ke í nite ikuó yēmmè. ⁴ Bè do ɔḽ konní dikàtirì kénite ikuó yēmmè mme ke né di, ke məkènè ikuó tɛi péu bè yóò nheirí mèè botì ibòòke nè yedó nè sikũmboó timátì kpesi.

⁵ Fadisīēbe nè ikuó wāābè kè bèe beke Yesu ke dò: Dè yīme kàa tancóumbè í tū nti yembè kó ikuó ke yo mbá bè í nite ikuó nyēmmè?

⁶ Kè Yesu bè tēnné ke dò: Meyēmmè mèdémè yembè, Kuyie mpāānāaṅtì nāaṅtò Esaii do naatimu ò wāū diì mōnnì di kpéi nke tú:

Be nnitibè sāntí Kuyie nnè be nò nye,
kè be yēmmè né kù dèténè.

⁷ Bè kù báá ndetètìrè nde,

ke yé bè tùótémè benitibè dɔú nyì kuó
ke tuonko betɔbè,
ke dōnnè ì tu Kuyie nkɛyi.

⁸ Kè Yesu nsókè ke bè nàá nke tú: Di bùtinnému Kuyie nkó ikuó ke tū mbenitibè dɔú nyì.

⁹ Kòo yíé kébéi nke dò: Di mènke bùtinnému páíí Kuyie nkuó ke tū ndi mómmɔmbe di kpɛyi. ¹⁰ Mɔyisi béimmu ke tú: A ndé a cice nè a yō, ke yíé mbè yē mmù. Kè wèè sáá nho cice yoo o yō bèè ò kù. ¹¹ Kè díndi tú: Kòo nìtì nàké o cice yoo o yō ke tú: N na n da pā dèè kó dimàà n de duó nKuyie nku, dè dèèmu. ¹² Nè de kó ikuó miéke kè di bè pā kuce bá bè ténke í teennè be cicebè nè be yōbè. ¹³ Nè de miéke ke kòu Kuyie nkó ikuó ke tuonko benitibè kpéi ditɔbè, ke wète ke dōrinè detèrè detèrè péu mè kó kubotí.

Dèè sīnkũnko onitì (Wénté Matie 15:10-20)

¹⁴ Kè Yesu yíé káyú ditfnnì ké di nàké ke dò: Kénténè diməu mesàà nkékeè. ¹⁵ Dèmarè í bo onitì bo di dè kè dèe ta o miéke kóò sīnkũnne, dèè yìenì onitì nùù dèè ò sīnkũnko. [¹⁶ Kè wèè mòke yeto ke bo keè, wèe keè!]

¹⁷ Yesu ité diì mōnnì ditfnnì borè ke kò nteçtètè, kòo tancóumbèè ò beke de kó dināānhāntìrì tu mù. ¹⁸ Kòo bè tēnné ke dò: Díndi múnke di í na ke bantáa? Di í yé ke dò nhonitì yo ndè kè dè taà o miéke dè báá na kóò sīnkũnnaà? ¹⁹ Ke yé dè í taāmè o yēmmè miéke, dè taà o pouti nti ke kər̀i ke yìè.

(Yesu do dó ké bè nàké ke tú tidiitì timəu wennimu.) ²⁰ Kòo yíé kébéi nke dò: Dèè yìenì onitì nùù dèè ò sīnkũnko. ²¹ Ke yé onitì yēmmè miéke nke meyēmmè yeime yìenímè, mèè ɔ nte koò dòò meyei, mèè tú: A bo ndəuti dəutinèmmè benitidaabè yoo benitipòbè nè muyóò nè munitikòu. ²² A bo yóumè a pokù yoo a dɔu kényiè ke dounè betɔbè, ke í diè ntikpàtì, a bo ndərimè, a bo ciitémè otəu, nè mufōmmu yeimu, nè mehēmmè, a bo caàrèmmè otəu yètìrì, a bo mməkemè tɛpòtè, deyèinkpɛrè kó mudə̀rimù. ²³ De kó meyei mməməu yìenì onitì yēmmè miéke nke koò sīnkũnko.

Onitipòkù wèè do kēkũnne omàà ke pétè meteèmmè (Wénté Matie 15:21-28)

²⁴ Kè Yesu íté dëborè kékote Tiiri kó diheì, təcĩtè matè, bá ò í ndò òmòu nyé o kpéí, ò me nyí nna ke bo sori. ²⁵ Dende bàmbà nkòo nitipòkù mòu dibòò mari ta wèè bire, kòo keè kè bè tu Yesu dè bo kòo pànkèe coké kékote Yesu borè ke nínkóo o ìkè. ²⁶ De kòo nitipòkù do í tú Sifube kó kubotí kou bè do ò peíté Siirii nwe Fenisii kó diheì mieke. Kòo bántè Yesu ke dò wèè denne dibòò dii ta o sapùmbire. ²⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Yóu kè ibí keté kédi kénsànnè, ke yé dè í wenni a bo túótémè ibí kó mudii kédúú nyimabí. ²⁸ Kòo nitipòkùu ò tēñné ke dò: Eẽ, n Yiè n yí yete, imabí né ò ndéúmu ibí yo nkè dèè duò. ²⁹ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Nè a bēi ntii náantì kpéí, kò nkè dibòò yèmu a sapùmbire mieke.

³⁰ Kòo kò kénsó o bire duó béu de dóù ìnkè kè dibòò yè.

Yesu kèèkùnnemè tēñntè kè tē nno nke náá mmesàà

³¹ Kè Yesu íté Tiiri keyènnè Sitōō kēpēētē kutempē nyehèkè tēpiitē kòku kētuoke Kadidee kó meniè. ³² Kè bèe kateni tēñntè matè Yesu borè, bá tē í nno nke náá mmesàà, kè tēe bántè Yesu ke dò wèè nòú nho nou te ìnkè kè tē miekùnnè. ³³ Kè Yesu né tē dète kékenténè ditīnni, kēbaá o nómbe te to mieke, kēdeè kēsute o nómbi fè kékááké te nónndenfè, ³⁴ kēdeè kēbóúté kēìnkè, kēwei mediè nke dò: Efufataa! (Dèè tu yèe kpeté).

³⁵ Dende bàmbà kè tē òntèe keè, kēna kēnnáá mmesàà. ³⁶ Kè Yesu bè nàké ke dò bè báá yie nkòo mòu ti kèè, kè bèe yete kēnnáá, kòo bè nàké kè bè nàké, kè bè ncĩkè ke náante tipūti timòu. ³⁷ Kè dèe di benitibè mediè mmómme kè bè nnáá nke tú: Ò dòòri demòu kè dè wennimu mediè, nhò kèèkùnkò yewū ò nyèè nónndié ndàri kè yè na ke nàké mmesàà.

8

*Yesu dòòmè tidietì kè benitibè sikoupsinàà di
(Wénté Matie 15:32-39)*

¹ Diyie teri mari kè benitibè tó tí nYesu borè kénsū bè í mmòke bè bo di mù, ² kè Yesu yú o tancòumbè kè bè nàké ke dò: Mesémme mèe mpīñnè benitibè bie! Diyie tāānni ndi yie nkè bè m bonè bá bè í mòke bè yo mmù. ³ Kè m bè cíe mbè bo duónè dikònni kuce ke yé bèmabè bonnime dedétirè. ⁴ Kòo tancòumbèe ò tēñné ke dò: Ti bo péte de pēēbè dikpàà dii mmieke kè bèe di kénsànnè? ⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: Di mòke pēēbè bède? Kè bèe ò tēñné ke dò: Pēēbè bèyiekè.

⁶ Kòo duó nkè ditīnni karoo ketenkè, kòo túóté pēēbè beyiekè bembè kēsante Kuyie, kè bè wèrí kédúú nho tancòumbè ke dò bèe totí benitibè, kè bèe bè totí. ⁷ Ke só mbè tònè siyī sámpòsi masi kè Yesu mōo Kuyie nkó mmesàà nkénáké o tancòumbè ke dò bèe si totí. ⁸ Kè bèe di bemòu kénsànnè kè dè nsúú nke píéké yemómme yáké yeyiekè kè bèe tó. ⁹ De kó benitibè do bo mbo sikoupsinàà (4000) ndi bèè di. Kè Yesu duó nkè bèe kò. ¹⁰ Yesu nè o tancòumbè kè bè pànkèe ta kudabekù kékote Dadimanutaa kó ketenkè.

Fadisīēbe do díimè Yesu

(Wénté Matie 12:38-39, 16:1-4 Duku 11:16-29, 12:54-56)

¹¹ Kè Fadisiēbe ndii Yesu kékotení kè nhò nēinè ke tú: Dòò dèmarè dèè bo cúténí kēìnkè, dèè bo benke Kuyie nkuù da tōnnimè. ¹² Kè Yesu wei mediè nke dò: Ba nkpeí nte kè di mmònni kòbe m békú ke tú n dòò tidietì. Mómme nwe n di náámmè bè báá yà tidietì matì.

¹³ De kó difōnkúò kè Yesu íté dëborè kéta kudabekù kēsénté meniè nyàà teri.

Yesu tancòumbè do í banté ò dòòri tii dieti bonèni dè

(Wénté Matie 16:5-12 nè Duku 12:1)

¹⁴ Kè Yesu tancòumbèe yé mbè bo ntòmè pēēbè kèntò pēē omàà be dabekù mieke. ¹⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Daatenè Fadisiēbe nè Edoti be kó mutie mùù muuti pēē mu kpéí.

¹⁶ Kòo tancòumbè nnáá mbemáà ke tú: Ò náá mmie nti í tó mèè kpéí nke pēēbè.

17 Kè Yesu banté be yèmmè ké bè nàké ke dò: Dè dòmmè kè di toti di yèmmè pèè ìnkè, di mu nyí bantáà? Di mu nyí yíétáà? 18 Di to yeè kpeñnàà? Di me mmòke inuò nke í wúónàà? Di me mmòke yeto ke í yoà? 19 Di í kpaá ke yé n sòò wèrí pèèbè bènùmmù kè benitibè sikoupsinùmmù (5000) cááké, kè bèe súò nkémpíéké nyemómùmùyákè yèdè kè di tòà? Kè bèe ò tēñné ke dò: Τεπίíte nè yèdèè. 20 Kòo yíé kébéi nke dò: Kè n wèrí pèèbè bèyiekè kè benitibè sikoupsinàà (4000) cááké kè dèe súò nkémpíéké nyemómùmùyákè yède kè di tò? Kè bè dò: Yèyiekè. 21 Kè Yesu bè beke ke dò: Bá di mu nné í bantáà?

Yesu wéimmè kuyũðnkù

22 Yesu nè o tancòumbè kè bèe tuòke Betisaidaa, kè bèe ò təní kuyũðnkù makù kòò bántè ke dò wèe kù kááké ké kù miékunnè. 23 Kè Yesu dete kuyũðnkù káyènnè dihei mànkù, késute o nómbife tinóntōūti kékááké ku nuò, kénósò nho nòu ku ìnkè, ké kù beke ke dò: A yà dèmaràà? 24 Kè kuyũðnkù wénté ke dò: N yà benitibè mbe kè bè dònnè detie nke centi.

25 Kè Yesu yíé kèpi ku nuò, kù wénté dii mànni ké nsó nkù wúó mpáíí ke wúó ndemou. 26 Kè Yesu ò nàké ke dò: Kò nha cīètè a né báá kété dihei mièke.

Benitibè yè nYesu tu wè

(Wénté Matie 16:13-20 nè Duku 9:18-21)

27 Yesu nè o tancòumbè kè bè nkəri Fidipu kòò Sesadee kó yehèkè, kè Yesu be beke ke dò: Benitibè yèmmè dò n tú we? 28 Kè bèe ò tēñné ke dò: Bèmbabè yèmmè dò nha tú Isāā-Batiisi, kè betòbè yèmmè dò nha tú Kuyie mpāānāānti náāntò diewè Edii kè betòbè kōmè dò nha tú Kuyie mpāānāānti náāmbè kòò mōu. 29 Kè Yesu beke o tancòumbè ke dò: Díndi yèmmè dò n tú we? Kè Pierii ò tēñné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie ntāāté wè koò tōnní.

30 Kè Yesu bè cau nke dò bè báá yie nkoò mōu ti kèè.

Yesu nàkémè ò yóó kúmè káyánté

(Wénté Matie 16:21-28 Duku 9:22-27)

31 De mànni kékété ké mbè nāá nke tú: Onitibire dò nkéféūtému mediè, kè Kuyie ncīètè kó bekótibè nè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wāābè kè bèe ò yete kòò kùò, diyie tāānni yie kòò yánté.

32 Kè Yesu nti mbè nāá mbá ò í sari, kè Pierii ò yu kékenténè ké nhò kpānnè. 33 Kè Yesu wēēte kékénté o tancòumbè kèpéi mPieri ke dò: Fūte m borè fí ndibòò, ke yé a yèmmè í tímè Kuyie nkōmè, mè tú menitiyèmmè mme.

Ti bo ntū mmè botí Yesu

(Wénté Matie 16:24-28 nè Duku 9:23-27)

34 Kè Yesu yú o tancòumbè nè ditñni ké bè nàké ke dò: Kòò mōu dó ké n tūnne wèe duó nhomáá kèto o dapāātí ké n tūnne. 35 Ke yé wèè bo ndó kédseté o fōmmu ò bo mù fétinne, kè wèe yete o fōmmu n kpéi nè n náānti kpéi kòò mù pèté. 36 Oniti bo cōnte ba kòò mòke kutenkù kuu nkperè demou kòò wēnni né feti? 37 Oniti bo yietí ba kòò wēnni yenté! 38 Ke yé ifei bo mbo wè nè n kpéi nè n náānti kpéi di mmònni kó benitibè bèè bütinné Kuyie nke dōari meyei mbe cuokè, mí nhOnitibire m múnke bo nhò mòkenè ifei m bo nwētini dii mànni nè Kuyie nkó tikpeti ke neínè Kuyie ntōrè.

9

1 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Mómumuò nwe n di náámmè díndi bèè bo die ndi kó bèmbabè yó nkpaá ke fòumu káyà Kuyie nkpaātiiyuu tūðkenímè nè muwērímú.

Yesu kònti cèètemè

(Wénté Matie 17:1-13 nè Duku 9:28-36)

² Kè yewe yèkuò p̄ēētè kè Yesu túóté Pieri nè Isaku nè Isāã kè bèe deke ditāri dieri mari ñnkè bemáa borè, kè Yesu kōntii ceete kè bè nhò wùó. ³ Kòo yààtìi peike kèmmiēti mediè, onitì mōu báa na kédòò o yààtì kè tii peike me botí ketenkè kie nyĩnkè. ⁴ Kè bèe yà Edii nè Mōyiisi kè bè kàtení ke náánnè Yesu. ⁵ Kè Pieri dò: Okótì, dè wennimu ke dò ntí mbo die, ti bo dòò titouti tītāāti, f̄ó nkumáa, Edii kutekù, Mōyiisi kutekù.

⁶ Ke yé kufōwáa ndo bè autémè, kòò í nyé ò tu mù. ⁷ Kè diwetirì marii kàtení kè di déè mbè dātinné, kè bèe keè metammè mamè di miēke kè mè tu: Yie nwèè tú m bire kè nh ò dō mediè, nyíēnnè o kpēti.

⁸ Dende bām̀bà nkè Yesu tancòumbè nyóó daatení kémóntóo betòbè, kèyà Yesu máa, kè weè bè kpaánè.

⁹ Bè cùténì dii m̀nnì ditāri ñnkè kè Yesu bè cau nke dò: Di báa náké òm̀òu di yà dè, kè Onitibire yàa yānténè.

¹⁰ Kè bèe yie nho náaantì ke né mbékú betòbè ke tú: Ba ntú ke yānté? ¹¹ Kè Yesu tancòumbè ò beke ke dò: Ba nkpeí nte kè ikuó wāābè tu Edii weè dò nkéketé kékàtení? ¹² Kè Yesu bè tēñné ke dò: Móm̄muo nwe Edii dòmmè kékete kékàtení kētũntè dem̄ou, ba nkpeí nné te kè tì wāri ke tú: Onitibire dò nkéféūtè mediè nkè bèe dè sènkèrì. ¹³ N né di náámmu ke tú Edii kàtenímu kè benitibè ò dòò bè dō mèè botí, kéndònnè tì wārimè o kpéi.

*Yesu tancòumbè do yĩēkemè bè bo betimè dibòò
(Wénté Matie 17:14-21 nè Duku 9:37-43)*

¹⁴ Yesu nè Pieri nè Isaku nè Isāã bè t̀òake dii m̀nnì o tancòumbè t̀òbè borè ke s̄ó ndit̄nnì dieri bè murí kè bè diētìnè ikuó wāābè. ¹⁵ Bè yānì dii m̀nnì Yesu kè dèe bè di kè bè ncokòo kòò d̄óu. ¹⁶ Kè Yesu beke o tancòumbè ke dò: Nè be di diētì ãnti ñnkè? ¹⁷ Kòo nitì m̀òu bēinnì dit̄nnì miēke ke dò: Okótì n kàtennì m bire nde a borè, dibòò mari dii dè ta ke dānne de ǹndenfè. ¹⁸ Bá kùu píkù kè di dè p̄i ndii dè b̄o nkè tinónt̄ũp̀ùtì nyiè de ǹùu kè dè càa nde n̄i nkésāté. Kè m bántè a tancòumbè bá bè í na ke di bèti.

¹⁹ Kè Yesu bè náké ke dò: Itookperì yembè d̄indi! M̄i yó nh̄a ke di bonàa? M̄i yó nh̄a ke di t̀òà? Kàtennì debire m borè. Kè bèe dè kàtennì.

²⁰ Dibòò yà dii m̀nnì Yesu kékpekii debire, kè dèe do, kembírímu kè tinónt̄ũp̀ùtì yiè de ǹùu. ²¹ Kè Yesu beke debire cice ke dò: Nè ãndaà ndi dè ò ketémè? Kòo dò nè de b̄ikémbénti. ²² Kuce m̀péu kè dibòò dè buò mmuh̄áá mmieke nè menie mmieke ke bo dè kùo. Kàa bo na kédòò dem̄arè a ti kuó mmesémmè ké ti teennè. ²³ Kè Yesu dò: Ba nte kàa tú kè m bo na! Kàa n tá dè í yóu.

²⁴ Kè debire cicee kuónko ke dò: N támu, a né n teennè kè n tákùmèe deuke.

²⁵ Kè Yesu yà dit̄nnì cok̀nìmmè ke péi ndibòò ke dò: F̄ó ndibòò dii ãnk̀nnè debire: Yè debire ke tēnke báa wētení!

²⁶ Kè dibòò kuónko mediè nkékpekii debire kèyè, kè debire nduó ke dò ndè ku, nè de kpéi nkè bèmabè ntú dè kúmu. ²⁷ Kè Yesu né p̄i nde nòutè kèyínnì kè dèe cómmú.

²⁸ Yesu kò ndii m̀nnì t̄ec̄iētè bemáa borè kòo tancòumbè ò beke ke dò: Dè dòmmè kè tínti í na ke dènnè de kó dibòò? ²⁹ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Mubáámmu muu máa bo na kédenne dibòò dii mbotí.

*Yesu do náámmè o kũũ nkpeí kuce medérímè
(Wénté Matie 17:22-23 nè Duku 9:43-45)*

³⁰ Kè bèe ítè deborè kemp̄enké Kadidee kó ketenkè bá Yesu í ndó bè nyé o kpéi. ³¹ Ò do dō kèmm̄ke mēfiè mme kētié nho tancòumbè, ò do bè náa mbè yóo p̄i mēmm̄e wenwe Onitibire kédúo mbenitibè kè bèe ò kùo, kòo yānté diyie t̄āānni yiè.

³² Bá bè í mbanté de kó tináantì tu mù, bè me nyí ndàátì ke bo ò beke t̄imatì.

*Yesu tancòumbè do diētìmmè ké bo yà wèè bè baké
(Wénté Matie 18:1-5 nè Duku 9:46-48)*

³³ Bè tùàke dìi m̀ǹnni Kapennaummu k̀embo t̀ec̀f̀èt̀e miẽke k̀e Yesu bè beke ke d̀o: Di do diètì ba nkpr̀eí nkuce?

³⁴ K̀e bè nd̀o nyúóó, ke ỳé bè do diètìm̀e ke bo ỳa be miẽke ẁèè bè baké ẁenwe. ³⁵ K̀e Yesu karoo k̀eyú o tancóumbè t̀epiítè nè b̀edébè k̀e bè nàkè ke d̀o: Di miẽke k̀e ẁèè d̀o k̀embaké betòbè ò ntú osámpr̀òu k̀éntú betòbè k̀oo t̀õnti.

³⁶ K̀édeè k̀édetení debire k̀écónné be cuokè k̀e d̀e ɔ́rí ke d̀o: ³⁷ K̀e ẁèè c̀outé o c̀f̀èt̀e debire sámpr̀òrè d̀èè m̀annè die n k̀p̀eí, mí nwe ò c̀outém̀e, k̀e ẁèè n c̀outé ò í c̀outé m̀i m̀áà, ò c̀outénému ẁèè n t̀õnni.

Yesu kpannemè o tancóumbè bè yete m̀èè k̀p̀eí nwèè bèti yebòkè nè Yesu yètiri
(Wénté Duku 9:49-50)

³⁸ K̀e Isãá nàkè Yesu ke d̀o: Okòtì, ti ỳa òm̀òu nwe k̀oo bèti yebòkè nè a yètiri k̀e ti ò bàa ke ỳé ò í ti neínem̀e. ³⁹ K̀e Yesu bè t̀énné ke d̀o di na bá nyete ke ỳé òm̀òu í ỳóó na k̀édòò tidietì nè n yètiri, d̀ende bàmbà nkéẁete k̀e n s̀áá. ⁴⁰ Ke ỳé ẁèè í yete ti k̀peti, ò ti ẁenném̀emu. ⁴¹ Ẁèè bo di ỳenté menébuo nkè dí ỳa di tú m̀èè k̀p̀eí n k̀òbe, n di nàá m̀ómmuò nwe de yiè mbáá m̀ónté de k̀ó ticuuti.

Wèè bo b̀o nhotòu meyi mmieke
(Wénté Matie 18:6-9 nè Duku 17:1-2)

⁴² K̀òò m̀òu b̀o mbesámpr̀óbè bie bèè n tá be k̀òò m̀òu meyi mmieke, de yiè k̀e bè ò dùú nditári dieri k̀édootóo d̀améèrì miẽke d̀e ntõũ. ⁴³ K̀àa ǹòutè t̀eè ỳó nte k̀àa d̀òò meyi, nkéété t̀e, a bo mm̀akem̀e mufòmmu s̀áá nè kubakù kumáà, d̀e t̀õùnè a bo mm̀akem̀e debaà ndédèrè ke né ta muhãá mm̀ùù í k̀õ mmu miẽke. [⁴⁴ Mu miẽke yebìè ỳèè c̀àà ntikònti ỳé í k̀õ, de k̀ó muhãá me nyí k̀õ.] ⁴⁵ K̀àa naàcètè t̀eè ỳó nte k̀àa d̀òò meyi nkéété t̀e, a bo mm̀akem̀e mufòmmu m̀ùù bo s̀áá ke k̀pa tenaàcètè, d̀e t̀õùnè a bo mm̀akem̀e sinaàcèi sidé ke né ta muhãá mm̀ùù í k̀õ mu miẽke. [⁴⁶ Mu miẽke yebìè ỳèè c̀àà ntikònti ỳé í k̀õ, de k̀ó muhãá mme nyí k̀õ.] ⁴⁷ K̀àa ǹònfè f̀eè ỳó nte k̀àa d̀òò meyi nkpr̀éété f̀e, a bo tamè Kuyie nkpr̀ààtiyuu miẽke nè kunənf̀èk̀ù, d̀e t̀õùnè a bo mm̀akem̀e inuò nyidé ke né ta mmuhãá mm̀ùù í k̀õ mmu miẽke. ⁴⁸ Mu miẽke yebìè ỳèè c̀àà ntikònti ỳé í k̀õ, de k̀ó muhãá mme nyí k̀õ.

⁴⁹ Bè ỳóó ỳááké benitibè bem̀òu nè muhãá mmu.

⁵⁰ Mukókúó ntú d̀emarè s̀àarè nde, k̀e mù né f̀étinne mu naati di bo mù nárík̀unne ba? Di f̀òmmu mm̀ake mukókúó nkò kunaatí k̀e di nnaatinè ditòbè.

10

Onitì nè o pokù be k̀ó muyatimù
(Wénté Matie 19:1-12 nè Duku 16:18)

¹ K̀e Yesu íté deborè k̀ékòte Sudee k̀o ketenkè m̀anku, k̀ésénté Suditèè k̀ó kukó, k̀e benitibè t̀ó tíinko o borè k̀oo mbè nàá nKuyie nnáànti ò ò mbè nàá mm̀èè boti.

² K̀e Fadisĩ̀be ndó k̀òò ỳááké k̀ékòtení o borè, k̀òò beke ke d̀o: Ikuó yie nhonitì bo betimè o pokàà? ³ K̀e Yesu bè t̀énné ke d̀o: M̀oyiisi k̀ó ikuó ỳe nti ndòari ba? ⁴ K̀e bè d̀o: M̀oyiisi k̀ó ikuó ỳe nkòò nitì d̀ó k̀ebetì o pokù ẁèè ẁari muyatimù k̀ó dipátiri k̀òò duó nkòò bèti. ⁵ K̀e Yesu bè nàkè ke d̀o: Di k̀ó itookperí k̀p̀eí nte k̀e M̀oyiisi di duó nde k̀ó ikuó. ⁶ M̀eketimè m̀annì d̀e do í me ndò, Kuyie ndo d̀òò onitì nè o pokù nwe. ⁷ D̀èè k̀p̀eí nte k̀oo nitidòu bo ỳóu o cice nè o ỳó k̀étaunnè o pokù. ⁸ K̀e bèè naá nhonitì omáà, de m̀annì bè t̀énke í bo b̀edébè, bè naá nhonitì omáà ndi. ⁹ Onitì tũ mbáá yate Kuyie ntàu ndè.

¹⁰ Bè k̀ò ndii m̀annì t̀ec̀f̀èt̀e k̀e Yesu tancóumbèe ẁete k̀òò beke de k̀ó tináànti tu mù. ¹¹ K̀e Yesu bè nàkè ke d̀o: K̀oo nitì yete o pokù ke t̀úóté otòu ò ỳúúkúmu ke yeténè oketiwè. ¹² K̀oo nitipòkù ẁèè me nyete o d̀òu ke c̀ánté otòu o tú ẁèè bùtinné ẁenwe o d̀òu ke d̀outi d̀outinè benitidaabè.

*Kuyie nkpàti bo bèè dònne ibí be kpéi nke
(Wénté Matie 19:13-15 nè Duku 18:15-17)*

¹³ Kè benitibèe katenni ibí sámipóì Yesu borè kòo bo ì kàáké, kòo tancòumbè mbè kpànnè. ¹⁴ Yesu de yà dii m̀nni kè dèe ò yonke kòo bè nàké ke d̀: Ỳunè kè ibí nk̀rini m borè di bá nyi bètì, ke yé Kuyie nkpààtiyuu bomè bèè ì dònne be kpéi nke. ¹⁵ Timómmanti nti n di náámmè. Kè wèè í yie nKuyie nkpààtiyuu nè debire kó meyèmmè, ò báá na kéta di mieke.

¹⁶ Ó yí memme ké ì ̀rí ké ì ǹó nho ǹu ké ì pã mesàà.

*Yesu nè tikpàti yiè
(Wénté Matie 19:16-30 nè Duku 18:18-30)*

¹⁷ Yesu iti dii m̀nni kòo niti m̀uu cokéni kéninkóo o ìkè kòò beke ke d̀: Okóti sààwè n d̀ nkédòò ba kèpété mufòmmu mùu bo sãã? ¹⁸ Kè Yesu ò nàké ke d̀: Ba nkpéi nte kàa n tú osààwè, òm̀u í wenni kè dè í tú Kuyie mmáà. ¹⁹ A yému Kuyie ntannò yèè tú: A báá kuò onitì, a báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀u, a báá yúúkú, a báá caàrè ot̀u kó diyètiri, a báá ciitè ot̀u, ndé a cice nè a yš. ²⁰ Kè de kóo nitì ténne Yesu ke d̀: Okóti n d̀òmu dendé kó dimàà nè m bíkembénti mieke. ²¹ Kè Yesu ò wénté ké nhò d̀, kòò nàké ke d̀: Dèmarè máá deè kpaá ke da d̀nni, k̀te kéfítè a m̀ke dè, kèpãmmú idíiti bec̄ribè, de m̀nni a bo pété keĩnkè kó tikpàti ké né kateni ké n tũnne.

²² Odapàà wenwe kèè dii m̀nni de kó tináànti kòo ìkèe soute, kòo íténe meyeñcaàrimè ke yé ò do m̀kemè tikpàti mediè.

²³ Kè Yesu wénté wénté o tancòumbè ke d̀: Dè ỳunèmu bèè m̀ke tikpàti bè bo tamè Kuyie nkpààtiyuu mieke.

²⁴ Kè dèe di o tancòumbè de kó tináànti kpéi, nkè Yesu yíe ké bè nàké ke d̀: M bí dè yóumu a bo tamè Kuyie nkpààtiyuu mieke. ²⁵ Dè bo nỳunè tikpàti yiè mbo tamè Kuyie nkpààtiyuu kèpèéte yòyó bo tamè feyárifè fiè.

²⁶ Kè dèe d̀ke di o tancòumbè de kó tináànti ìnkè kè bè mbékú betòbè ke tú: Kè dè d̀ mmemme we mbo na kécooté?

²⁷ Kè Yesu mbè wùò nké bè nàké ke d̀: Dè ỳunè benitibè mbe, dè í ỳunè Kuyie.

²⁸ Kè Pierii nàké Yesu ke d̀: Ti yóumu dem̀u ke da tũnne. ²⁹ Kè Yesu ò ténne ke d̀: M̀mmuò nwe n di náámmè òm̀u í yóu o c̄fètè, yoo o neí, yoo o tãbè, yoo o cice, yoo o bí, yoo o paku n kpéi nè Kuyie nnáànti kpéi, ³⁰ kè í mpété ticuuti kè dèe ǹó nkuce tekòutè (100) meborime mie mmieke: Sicéí, nè o neí, nè o tãbè, nè o yòbè, nè o bí, nè depaa nne mefèútímè. Ke né mm̀ke mufòmmu mùu bo sãã meborime mèè kpaaní me mieke. ³¹ Besũkùbè bèè tu beketibè di m̀nni bè bo naá mbesòmbe, kè besũkùbè bèè tu besòmbe di m̀nni kè bèe naá mbeketibè.

*Yesu do k̀rimè Sedisademmu kuce mesòmmè
(Wénté Matie 20:17-19 nè Duku 18:31-34)*

³² Yesu nè o tancòumbè kè bè nkéri ke k̀ri Sedisademmu kòo tancòumbè k̀mbùòti duò kè kufòwáá mbo bèè bè tũ. Kè Yesu tó yú o tancòumbè ké mbè náá tii yóó ò tũ̀kení, ke tú: ³³ Ti mè nk̀ri kù Sedisademmu, bè bo pĩ nhOnitibire, kéduò nyikuò niùbè kó bekótibè nè ikuò wãàbè kè bè d̀ ò d̀ nkékuòmu kóò duò mbèè í tú Sifube. ³⁴ Kè bè nhò daú koò sùu tinóntòùti, kóò puotí yedá, kóò kùò, yewe yètãati kó difãnkúò kòo yánté.

*Sebedee kó ibí do d̀mè kèntú beketibè
(Wénté Matie 20:20-28 nè Duku 22:25-27)*

³⁵ Kè Sebedee kó ibí Isaku nè Isãà kateni Yesu borè kóò nàké ke d̀: Okóti ti d̀ a ti d̀òmu ti yóó me nda beké ti. ³⁶ Kè Yesu bè beke ke d̀: Di d̀ n di d̀ò ba? ³⁷ Kè bèe ò ténne ke d̀: A bo mbo dii m̀nni a kpàti dieti mieke, a yóu kè ti nkari yie nha bakù yóu, ot̀u kucànkù. ³⁸ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Di í yé di m békú ti di bo na keyà n yóó yà fèè bòòfàà? Di bo na kè bè di ànnè be yóó nh ànnè wèè bàtèmmàà? Kè bè d̀: Èè, ti bo na. ³⁹ Kè Yesu bè ténne

ke dò: Mómumu ndi yóó namu káyà n yóó yà fèè bòòfè. Kè bè di ànné bè yó nh ànné wèè bàtémumu. ⁴⁰ Dè né í tú mî yóó tãátè bèè yó mbo m bakù you nè kucãku, de kó yekàrè Kuyie nyè dòò bèè kpéi mbèè yè te.

⁴¹ Yesu tancòumbè sãmbè tepítè tì kèè dii mòmni kè be mièkèe peike Isaku nè Isãã. ⁴² Kè Yesu bè yu bemou ké bè nàké ke dò: Di yému ke dò mbèè tu bekpàatibè yebotè mièkè bè yè fèũnkòmè, bèè tu bekperibè ye mièkè kè bè yè diinko mesémmè. ⁴³ Di kperè í dò nkéndò memme, wèè dó kéndèu di mièkè wè ntú di kóo tónti. ⁴⁴ Kè wèè dó kéntú oketiwè di mièkè wè ntú dimou kó kudaakù. ⁴⁵ Ke yé Onitibire í kãtenímè ke bè bo mpi de tómmú, dè kãtení ke bo pí mmutómmú mmu benitibè kpéi nkéduó nde fòmmu kédenne kusũkù meyeyi nkó tidaatí mièkè.

Yesu wéimmè kuyũðnkù Baatimbee

(Wénté Matie 20:29-34 nè Duku 18:35-43)

⁴⁶ Kè bèè tuòke Sedikoo Yesu nè o tancòumbè bè yèti dii mòmni de kó dihei kè kunitisũkù péu bè tũ, kè kuyũðnkù makù bè tu kù Baatimbee, Timbee kó debire kè kù kàri kuce nùu ke móú. ⁴⁷ Kù kèè dii mòmni kè bè tú Yesu Nansareti kou weè pènké kè kùu pĩèké ke dò: Dafiti kó debire, Yesu n kuó mmesémmè.

⁴⁸ Kè benitibè nkù kpànnè ke tú kùu cíéké kè kù né ðake pĩèké ke dò: Dafiti kó debire á n kuó mmesémmè! ⁴⁹ Kè Yesu cómmóó kébéi nke dò: Yúnní we!

Kè bèè kù yu ke dò: Ó da yumu, íté nè tikõnyauti.

⁵⁰ Kè kuyũðnkùu íténi kédootóo ku yaàbòrì kéitóo macãã nkékétóo Yesu bíékè. ⁵¹ Kè Yesu kù beke ke dò: A dó n da ðò ba? Kè kuyũðnkùu ò nàké ke dò: N dó kéwéntému. ⁵² Kè Yesu kù nàké ke dò: A tá mèè kpéi nke dò m bo na ke da mièkùnne, íté! Kàa miétému.

Kè kù pãnkèe wénté kénèinè Yesu.

11

Yesu tatimè Sedisademmu ke deke disãmmarimbii

(Wénté Matie 21:1-11 nè Duku 19:28-40 nè Isãã 12:12-19)

¹ Bè tãónnèko dii mòmni Sedisademmu kémberínè Betifasee nè Betannii Odifíè tãrì také, kè Yesu tã nho tancòumbè bèdébè ke dò: ² Kãtenè dihei dii bo di ìkè, di bo mbo tuòkoo káyà disãmmarimbii, òmòu mu nyí dèke di kè di piítí, kè dí di pité kékãtenéní. ³ Kòò mòu di beke ke yí: Dè òmmè kè di di pitírí? Dí ò nàké ke dò: Ti Yiè nweè di dó. Dende bàmbà nhò bo di yóu kè dí di tũóténí.

⁴ Kè bèè kote ké mènke nsó disãmmarimbii mari piítí tecíètè matè kó ditowà kuce nùu, kè bè ndi pitírí. ⁵ Bèè dè bo kè be kó bemabèe bè beke ke dò: Di ðari ba? Dè òmmè kè di pitírí de kó disãmmarimbii? ⁶ Kè bèè bè tẽnné Yesu do bè nàké tì, kè bèè yóu kè bèè di tũóté, ⁷ ké di kãtenní Yesu borè kénóó mbe yààti di ìnkè kè Yesu deke. ⁸ Kè besũkùbè mpienko kuce mesàà nkè betòbè piiti be yààti ku ìnkè. ⁹ Bèè ni Yesu ìkè nè bèè ò tũ nkè bè mpièkù ke tú: Kuyie nyètiri ndeu! Mesàà nní mbonè fí nwèè kèríní nè ti Yiè nkó diyètiri. ¹⁰ Kuyie ndéúkunnè dikpàatíyuu dii kèríní ti yààri Dafiti kperi, Kuyie nyètiri ndeu kéìnkè!

¹¹ Kè Yesu tuòke Sedisademmu kèta Kuyie ncíètè ke wénní demou, ò dèè dii mòmni ke sò ndiyiè dèè, kòò kote Betannii nè o tancòumbè tepítè nè bèdébè.

Yesu béinnèmè mutie bè tu mù fikíè

(Wénté Matie 21:18-19)

¹² Kè dèè wenté kè bè nyetini Betannii kè dikõnni pí nYesu. ¹³ Kòò yà mutie bè tu mù fikíè medétimè kè mù ã tifaàti kòò kãtoo ke bo yà yebe bo mbo, ò tãónko dii mòmni, káyà tifaàti máà, ke yé dè do í tùmè de kó detie mpié dii mòmni. ¹⁴ Kè Yesu béinnè de kó mutie ke dò: Òmòu tènke báá cááké a be nè a bo mbomè.

kòo yèmmè ndò mbè bo dè yàte. ⁷ Kè bè né dake ke dò: Ntenè wèè yóó tieke kupaku, yóunè kè tí ò kùò ké kù tieke. ⁸ Kè bèe pī nho bire kékuo kédootoo kupaku mànku.

⁹ Kè Yesu bè beke ke dò: Kupaku yiè mbo dòò ba de mōnni? Kè bè dò: Ò bo kate kékuo de kó betōmbè kéwaá mbetōbè kéānné o paku miēke. ¹⁰ Di í kàa ntii wāri ke tú: Bèè maà bè dootoo dii tārì dii naá ndipūū kó ditārì mómmandaa? ¹¹ Ti Yiè nKuyie nkuù dòò de kó tidietì kè ti tì yà kè dè ti naati.

¹² Ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wāābè kè bè nwanti bè bo yīmè kēpī nYesu ke yé bè bantémè ke dò nho ānté bembè ke né yote ditīnni, kényóu, kéíté.

Sesaa kperè nè Kuyie nkperè

(Wénté Matie 22:15-22 nè Duku 20:20-26)

¹³ Kè bèe tōnko Fadisiēbe mabè nè Edōti kó fenafe kabe mabè Yesu borè, kè bè bo ò díí nkéyà ò bo béi ntimatì kéyeté kè bèe ò pī. ¹⁴ Kè bèe katoo Yesu borè kóò beke ke dò: Okóti ti yému ke dò nha náá timómmandi bá a í yīkù òmòu, bá kòo tú wè, ke benkú Kuyie nkó kuce nè timómmandi. Dè wenni ke dò nti yietì dāmpóò Odommu kabe kóo kpààtà? Ti dò nkéyietàà, kè ti báá yietì?

¹⁵ Kè Yesu banté be yèmmè bomè mēdémè, ké bè beke ke dò: Ba nkpréi nte kè di dó ké n díí? Duónnēnni fedífè femàà kè n yà.

¹⁶ Kè bèe ò duó, kòo bè beke ke dò: We nte diyuu dii, nè diyètìrì dii? Kè bèe ò tēñné ke dò: Sesaa, Odommu kóo kpààti. ¹⁷ Kè Yesu bè nàké ke dò: Duónnè Sesaa o kperè kéduó nKuyie nku kperè.

Kè dèe bè di mediè nnè ò bè tēñné tì kpréi.

Dipopuò í bo kéñkè

(Wénté Matie 22:22-33 nè Duku 20:27-40)

¹⁸ Kè Sadusiēbe bèe í yie mbecírìbè yóó yāntémè kè bèe katení Yesu borè kóò beke, ke dò: ¹⁹ Okóti nte Mōyiisi ti duó nyii kuó ke tú kòo niti ku ke yóu o pokù bá ò í mōke debire, o nantèe ò tūóté kòo peité ibí kè ìi sōtè wèè ku o cīētè. ²⁰ Benitibè mabè beè do bo bèyiekè, kòo ketiwè mpo kékú bá debire í bo. ²¹ Kòo dérrii tūóté de kóo kúpokù, kékú bá debire í bo, kè dè me ndò otāānwè. ²² Beyiekè bembè kè bè ntóu de kóo nitipòkù ke kō, bá òmòu í nhò mōtēnè debire, de kó difōnkúò kòo nitipòkù múnkee kú. ²³ Becírìbè bo yānté dii yiè be we nyó nte de kóo nitipòkù, bēmau bè me nhò puokemèmu?

²⁴ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Ntenè dèe kpréi nte kè di yeté, di í banté tii wāri, di me nyí banté Kuyie nkó muwērímú. ²⁵ Becírìbè bo yānté dii mōnni benitidaabè í yó mpuokú, benitipòbè me nyí yó nyenkú, bè yó ndōnnè Kuyie ntōrè dōmmè mme kéñkè. ²⁶ Kè becírìbè kóò kéyānté kpeti nti, di í kàa mMōyiisi pátiri miēke Kuyie ndo ò nàké tì difāpèu miēke ke dò: Kù tu Kuyie nku Abarahamu nè Isaki nè Sakōbu bè do tū nkùà? ²⁷ Kuyie nyí tú becírìbè kōku kù tú befòùbè kōku nku. Di yetému mediè.

Ikuó ìi pēēté itei

(Wénté Matie 22:34-40 nè Duku 10:25-28)

²⁸ Kè ikuó wāātì mōu keè bè nāammè kéyà Yesu tēñné mēè botí mesàà Sadusiēbe bèe í tá mukúkéyāntímù bomè kētōnko Yesu borè kóò beke ke dò: Kuyie ntannù òndi pēēté yeteyè. ²⁹ Kè Yesu ò tēñné ke dò ntenè dii pēēté yeteyè: Kémúnè dīndi Isidayēeribe, ti Yiè nKuyie ntú Kuyie nku, kùò bo kumàà. ³⁰ Á ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè mēmōu nè a wēnni dimōu nè a cii mēmōu nè a wērímú mumōu. ³¹ Nte diteri dii di tū: Á ndó otòu a dó mēè botí amàà. Yēmayè tēnke í pēēté yie.

³² Kè ikuó wāātii ò tēñné ke dò: Okóti dè wennimu a nàké timómmandi nti, Kuyie mbo kumàà ndi kutèkù makù í bo. ³³ A bo nkù dómè nè a yèmmè mēmōu, nè a cii mēmōu nè

a wērímú muməu, kéndó otəu a dó mɛ̀è botí amáà deè p̄ɛ̀tè bè feu ìì wũ̄ ke tuò nyewũ̀t̀à̀rè ìnkè Kuyie nkpréí, ke kù p̄ā̀nnè yep̄ārè tɛ̀yè péu.

³⁴ Kè Yesu nsó nwe ò t̄ɛ̀nné nɛ̀ mɛ̀ciì nkóò nàké ke d̀ò: Á tókénèmu Kuyie nkprà̀tiyuu.

De kó difōnkúò òmòu t̄ɛ̀nke í ndàátí kóò beke t̄imatì mɛ̀ kó kubotí.

Kirisi nè Dafiti

(Wénté Matie 22:41-46 nè Duku 20:41-44)

³⁵ Kè Yesu nsóké ke bè tiè Kuyie nc̄ɛ̀tè miɛ̀ke ké bè beke ke d̀ò: Ikuó wā̀àbè bo ȳime ke d̀ò Kirisi tú Dafiti yààbirɛ̀? ³⁶ Ke yé Muyaánsààmù do niitémè Dafiti kòò béi nke d̀ò: N Yiè nkuyie nnàkému n yiè nke ȳi nkari m bakù yoù kè n yàà da duónnè a kprantídèntə̀bè kàa bè cù̀t̄i.

³⁷ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, o Yiè mbo ȳime kéw̄ɛ̀tɛ̀ kéntú o yààbirɛ̀? Kè kunitisũ̀kù nhò kèmmú kè dè kù naati.

Yesu ȳemmè bè ndake ikuó wā̀àbè kpéí

(Wénté Matie 23:1-36 nè Duku 20:45-47)

³⁸ Kè Yesu mbè tiè nke tú: Daatenè ikuó wā̀àbè kpéí mbèè ò ndó kénhã yeyā̀àbòrè dieyè kè benitibè bo mbè d̀óu nkè bè d̀èúkunko yààrè miɛ̀ke. ³⁹ Ke ò ndó yekàrè de ìkè kpeye titíintouti miɛ̀ke nè yebaa miɛ̀ke. ⁴⁰ Ke fekù bekúpòbè kperɛ̀, ke ò mbáá Kuyie kém̄ontɛ̀, Kuyie mbo bè poté kè dè nc̄áá ke yóu.

Okúpoc̄rì kó dipā̀nni

(Wénté Duku 21:1-4)

⁴¹ Diyiè marì kè Yesu nkari Kuyie nc̄ɛ̀tè miɛ̀ke ke wetí bè ā̀ dè idíítí, ke wéí benitibè ā̀ mɛ̀è botí, ke tikpà̀ti yembè péu ā̀ idíítí mɛ̀diè. ⁴² Kòò kúpoc̄rì m̄òu tuə̀kení kéā̀nné fedífè sām̀pòfè. ⁴³ Kè Yesu yú o tancòumbè ké bè nàké ke d̀ò: Móm̄muə̀ nwe n di náámmè okúpoc̄rì yie nweè ā̀nné kè dè p̄ɛ̀tè betə̀bè. ⁴⁴ Ke yé bè ā̀āmè ke suə̀mmu mɛ̀diè. Wenwe nè o c̄t̄i miɛ̀ke kòò ā̀nné ò do m̄ake fè ke bo dinè femə̀u.

13

Kuyie nc̄ɛ̀tè kó mupə̀mmù

(Wénté Matie 24:1-2 nè Duku 21:5-6)

¹ Yesu yetiní dìì m̄onnì Kuyie nc̄ɛ̀tè kòò tancòumbè kóò m̄òu ò nàké ke d̀ò: Okótì wénté keyà̀ bè maánè yèè t̄à̀rè Kuyie nc̄ɛ̀tè yè wenni mɛ̀è botí, kéw̄énté Kuyie nc̄ɛ̀tè wennimè. ² Kè Yesu ò t̄ɛ̀nné ke d̀ò: A wúó ntè maá ke deu mɛ̀è botáá? Dit̄à̀rì marì í yó nkpráá nónké diterì ìnkè. Demə̀u dè bo duó.

³ Kè Yesu nkari Odifíè t̄à̀rì ìnkè ke wetí Kuyie nc̄ɛ̀tè. Pieri nè Isaku nè Isā̀ nè Ā̀ntidee kè bèè ò beke bemáá borè ke d̀ò: ⁴ Á ti nàké dè yóò d̀ò dìì m̄onnì nè ti yóò yà dè kébanté ke d̀ò nde m̄onnì t̄ù̀kè.

Tù̀ yóò tuə̀kení kè kutenkù né na kédeè

(Wénté Matie 24:3-14 nè Duku 21:7-19)

⁵ De m̄onnì kè Yesu mbè nàá nke tú: Ndakenè kòò m̄òu báá di souté. ⁶ Ke yé benitibè péu k̄arinímè ke bo ntú beè tú Kirisi, ke suó kusũ̀kù. ⁷ Di yóò keèmu bè náámmè mudoò kpéí nnè mu kó kutoweku, kufōwā̀á mbáá di p̄i nke yé dè dòmmè kétuə̀kenímu, dè né mu nyí yó ntú kumà̀nku. ⁸ Ku mbotí bo íté kénkprannè kutekù, kè di nkprà̀tiyuu íté kénkprannè diterì, kè ketenkè nsā̀nti tip̄it̄i timə̀u, kè yekòbèe tanní, dè bo ndò nkupɛ̀it̄eyonku ò̄ ketémè onitipòkù.

⁹ Nyénè dimáá kpéí, bè bo di k̄atɛ̀nè tibeéndieti kè bè ndi puotì ipà̀t̄i titíintouti miɛ̀ke, kè di k̄atɛ̀nè bekprà̀tibè borè nè ketenkè yembè borè n kpéí, kè dí bè nàké n kpéí. ¹⁰ Ke yé mɛ̀dɛ̀t̄imè kó tináā̀nti dòmmè kéketé kénáké ibotí imə̀u ndi. ¹¹ Kè bè di k̄arinè dìì m̄onnì

tibeénti di báá niité kénwàà ndi bíí bo náké tì, kè de m̀̀nni t̀̀̀̀ke di nnáá t̀̀̀̀ taàní di ǹ̀̀ ke yé d̀̀̀ í yó nnáámmè di mómm̀̀mbè, Muyaánsààm̀̀ muu yó nnáá ndi kpéí. ¹² Benitibè bo fiiti be neí nè be kó bekótibè kè bèe bè k̀̀̀ kè ibí cicebèe ì fiítí kè ibí s̀̀̀ntenè ì cicebè kéduó nkè bèe bè k̀̀̀. ¹³ Benitibè bem̀̀u bo ndi ní n kpéí, wèe me mbo nwéèrì kétuàkenè kum̀̀nku ò bo cooté.

Yewe yeiye

(Wénté Matie 24:15-28 nè Duku 21:20-24)

¹⁴ Kè di yà di m̀̀nni isòke ì duò mmeyeñcaàrimè kè ì bo ì do í dò nkémbò dè, wèe kàa nwèe dàò meyoðmmè, kè dè s̀̀́ mbèè bo Sudee kó ketenkè bèe coké kédeke yetãrè ìnkè. ¹⁵ Kè dè s̀̀́ nwèe bo o c̀̀̀tè kudànkù ò báá c̀̀̀tèni kudieku ke bo túóté o kperè. ¹⁶ Kè dè s̀̀́ nwèe bo kupaku ò báá kò ke bo túóté o yaàbòrì. ¹⁷ De kó diyie dè bo nyóùnè benitipòbè bèè bo mpúó nnè bèè bo ntò ibí. ¹⁸ Mbáánnè Kuyie nkè dè báá tuàkení diyòò mièke. ¹⁹ Ke yé de kó yewe meyeñcaàrimè mèè yó mbo me kó kubotí mu nyí ànné nè Kuyie ndòòmè kutenkù, mè me nyí kpaá ke bo ànné bitì. ²⁰ Kè Kuyie ndo í yàate de kó yewe òm̀̀u na bá nyenté, kù me nyè yàate ku kó benitibè kù tãátè bè kpéí nke. ²¹ Kòò m̀̀u di náké ke tú: Kirisi bo die nyoo cie, di bá nti tá. ²² Ke yé Kirisi tekùbè nè bèè yó ntú bemáà Kuyie mpãánaantì náambè bè yóó ànnémè kéndòari tidietì nè dèmarè cànnè ke dó késouté bá nè Kuyie ntãátè bè. ²³ Nyénè dimáà kpéí, n die nke di nákému dem̀̀u.

Yewe sonye

(Wénté Matie 24:29-31 nè Duku 21:25-28)

²⁴ De kó yewe mièke mefèùtímè memme kó difònkùò, diyie bo soute, otànkù ténke bá mpéi. ²⁵ Kè siwáã nduóni keĩnkè kè siwáã diesi sãntè. ²⁶ De m̀̀nni kè bèe yà Kuyie mBire kè dè cutiní yewetè mièke nè muwèrimù diemù nè Kuyie nkó tikpeti, ²⁷ kètò nho tōrè itemm̀̀nke im̀̀u kè yèe tíi nKuyie ntãátè bè.

Fikiè kó mutie kó medonnimè

(Wénté Matie 24:32-35 nè Duku 21:29-33)

²⁸ Banténè fikiè kó mutie kó medonnimè, mu bake sũ̀̀kè di m̀̀nni kè mu fãàtì bitírí di òò bantému ke dò ndiyòò tónni. ²⁹ Mèè botí nku di yà di m̀̀nni kè dende kó dimáà t̀̀̀kení di nyé ke dò nhonitibire tónnimu ke bo dibòrì. ³⁰ Timómm̀̀nti nti n di náámmè benitibè bèè fòu di m̀̀nni bè í yóó kù bem̀̀u kè dè mu nyí t̀̀̀kení. ³¹ Keĩnkè nè ketenkè dè bo pèèté, n náantì me mbáá pèèté bitì.

Ndakenè

(Wénté Matie 24:36-44)

³² Òm̀̀u í yé de yiè yoo de m̀̀nni, bá Kuyie ntōrè bá Kuyie mBire, Kuyie nkuu máa yé. ³³ Ndakenè ke báá duó ke yé di í yémè dè yóó tuàkení di m̀̀nni. ³⁴ Dè bo dàò kéndònnè onitì wèe kòri kupòòkù ke benke o c̀̀̀tè o tãmbè ke duó mbá wè o tómmù ke náké wèe bàà dibòrì ke yì ò báá duó. ³⁵ Ndakenè ke yé di í yémè tẽc̀̀tè yiè nwètiní di m̀̀nni, kè de yèmmè kuyuoku yoo keyènkè cuokè, yoo dikodakònni yoo kukũwentóo. ³⁶ Nyĩ̀̀kùnè ò bo nwètinimè ke s̀̀́ ndi yè nke duó kòò di dééte. ³⁷ M me ndi náké tì n ti nnáá mbenitibè bem̀̀u: Ndakenè!

14

Be do dakiimè ke bo pĩ nYesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Duku 22:1-2 nè Isãã 11:45-53)

¹ Ke s̀̀́ nde kpaá yewe yèdèè kè diyentèbanni nè pèèbè bèè í kòorenè mutie mùu muuti pèè kè mu kó dibanni né tuàkení, kè ikuó niùbè nè ikuó wãàbè ñwanti bè bo yĩme kèpĩ nYesu kékuo. ² Ke yé bè do tùmè: Ti báá ò pĩ ndibanni mièke, ti yàà bo cé ndikpànni benitibè cuokè.

*Onitipòkù wèè còú nYesu yuu tudààrí
(Wénté Matie 26:6-13 nè Isāā 12:1-8)*

³ Kè Yesu nbo Betannii Simᵉ dikᵉnni cīētè. Bè kàri dìi mᵉnni ke yo nkᵉo nitipòkù mᵉu taroo ke tᵉ dimátidènni péiri, kè dì piéké tudààrí idíítí dieyi kou bè dᵉnnè wè mutie bè tú mù náàri, kè dì bᵉóté kécóú nYesu yuu tudààrí. ⁴ Kè dèe yonke bèmabè be miéke kè bè nnáá mbemáà ke tú: Ba nkpeí nte kᵉo càke de kᵉo tudààrí. ⁵ Ti na bá nhò fité dibenni tᵉmmú diítí kᵉpāmmú becīribàà?

Kè bè nkpannè de kᵉo nitipòkù. ⁶ Kè Yesu bè nàké ke dᵉ: Yóunè we, dè dᵉmmè kè di cààri o yèmmè? Ò dᵉ mᵉdᵉrīmè sàamè mme n kpéi. ⁷ Ke yé di yó mbonèmmè becīribè, di bo na kè bè dᵉ mᵉsàà ndi dᵉ dii mᵉnni, mí mme nyí yó nhā ke di bonè. ⁸ Ò na ndᵉmmè ò pānke mᵉ ndᵉ, kè nh ānné tudààrí kè m bo mbaànè n fᵉti. ⁹ Timᵉmmᵉnti nti n di náammè kutenkù kumᵉ miéke bè bo nàké dè mᵉdᵉtīmè kᵉo tináañti bè bo nàké de kᵉo nitipòkù dᵉ dè, kéndenniní o kpéi.

*Sudaasi do dómè kᵉpī nYesu
(Wénté Matie 26:14-16 nè Duku 22:3-6)*

¹⁰ Kè Sudaasi Isikadiyoti, Yesu tancóumbè tᵉpíítè nè bèdébè kᵉo mᵉu kᵉte kᵉyà ikuó niùbè kᵉ bekótibè ke bo bè pī nYesu. ¹¹ Bè ti kèè dii mᵉnni kè dèe bè narike kè bè dᵉ bè bo ò duó nyidíítí. De mᵉnni kè Sudaasi nwanti dimᵉnni sààri ò bo díinnè di kè bè pī nYesu.

*Yesu nè o tancóumbè yommè diyentébanni kᵉo mudii
(Wénté Matie 26:17-25 nè Duku 22:7-14, 22-23 nè Isāā 13:21-30)*

¹² Pᵉᵉbè bèè í kᵉᵉrenè mutie mùu muuti pᵉᵉ kᵉo dibanni yiè kᵉtirì bè òᵉ fíí di diyentébanni kᵉo ipe, kè Yesu tancóumbèe ò beke ke dᵉ: Yé a dᵉ ti kᵉte kè kᵉ da bénné diyentébanni kᵉo mudii?

¹³ Kè Yesu tᵉ nho tancóumbè bèdébè kᵉ bè nàké ke dᵉ: Kᵉtenè dihei miéke, di bo conè onitidᵉu mᵉu kᵉo tᵉ didúu nè mᵉnie nkè dí ò tᵉnne. ¹⁴ Kᵉo ta dè, dí nàké de kᵉo tᵉcīētè yiè nke dᵉ: Okòti tú yé ò yóo di kᵉu dieku miéke diyentébanni kᵉo mudii nè o tancóumbè? ¹⁵ Ò bo di benke kudieku diekᵉ kudànkᵉ inkè kᵉ kᵉ tᵉnte páíí, demᵉu kè dè bo ku miéke, dende di yóo ti bénnèmmè diyentébanni kᵉo mudii.

¹⁶ Kè Yesu tancóumbèe íté kᵉkᵉte dihei miéke, kᵉnsᵉ ndè dᵉ nYesu do bè nàkémè, kè bèe bénné diyentébanni kᵉo mudii.

¹⁷ Kuyuoku kè Yesu tuakoo nè o tancóumbè tᵉpíítè nè bèdébè. ¹⁸ Bè kàri dìi mᵉnni ke yo nkè Yesu bè nàké ke dᵉ: Mᵉmmᵉ nwe n di náammè di kᵉo mᵉu nè wè ti wᵉ nke yo nweè yó n fité.

¹⁹ Kè be yèmmèe cààrè bá wè kᵉo ò beke ke dᵉ: Mí nwaà? ²⁰ Kè Yesu bè tᵉnné ke dᵉ: Díndi n tancóumbè tᵉpíítè nè bèdébè kᵉo mᵉu nè wè ti wᵉ ndibuu dimáà miéke. ²¹ Onitibire yóo kᵉmu, ti wàrimè de kpéi, wèe né bo fité Onitibire ò bo yà. De yiè nkè bè do í ò peité dè na ntᵉu.

*Yesu dᵉummè Mudisààmù kᵉo ikuó
(Wénté Matie 26:26-30 nè Duku 22:15-20 nè 1 Kᵉdenti 11:23-25)*

²² Bè yo ndii mᵉnni kè Yesu túóté pᵉᵉ kᵉsānte Kuyie nkédeè kᵉo wᵉrí kᵉduó nho tancóumbè ke dᵉ: Cáákénè, die ndeè benkᵉ ke dᵉ m pā n kᵉnti di kpéi.

²³ De kᵉo difᵉnkᵉò kᵉtúóté febᵉofè, kᵉsānte Kuyie nkè bè duó nkè bèe yà bemᵉu. ²⁴ Kè Yesu bè nàké ke dᵉ: Die ndeè benkᵉ n yī, bè yó n ku kᵉ mᵉe cóú, Kuyie nyóo taunnèmmè benitibè kumáà, mèe yóo cóú kusᵉkᵉ kpéi. ²⁵ Timᵉmmᵉnti nti n di náammè n tᵉnke í yóo yà menàà, nkè dè í tú m bo wᵉte kᵉyà dii yiè mᵉpāmmè Kuyie nkᵉpàtiyuu miéke.

²⁶ Bè dèntè dii mᵉnni Kuyie nkᵉo yᵉsā nkédeè kᵉdeke Odifè tāri.

Yesu do yěmmè o tancòumbè bo ò yóu

(Wénté Matie 26:31-35 nè Duku 22:31-34 nè Isāā 13:36-38)

²⁷ Kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Di bo n yóu dimòu ke yé ti wàrimè ke tú: M bo poté opecènti kè ipee cíété. ²⁸ M bo yánté dìi mònni, m bo niité kékote Kadidee ké ndi baa.

²⁹ Kè Pierii ò tēnné ke dò: Bá kè betòbè da yóu mí mbáá da yóu. ³⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: Mómму nwe n da náammè, yíe nkó keyènkè tekote bo nyóó kuò mmedérímè kàa yete kuce metāāti ke tú a í n yé.

³¹ Kè Pierii yete ke dò bitì! Bá kè bè bo n wēnnénè kékúò m báá da yóu.

Kè betòbè múнке me mbéi.

Yesu báammè Kuyie Setisemandee miéke

(Wénté Matie 26:36-46 nè Duku 22:39-46)

³² Kè bèe tuòke dibòrì mari kè bè dì tu: Setisemandee kè Yesu náké o tancòumbè ke dò: Nkarinè die kè n kote kébántè Kuyie.

³³ Kòo nnéinè Pieri nè Isaku nè Isāā, kòo kōmbùtì ñduò kòo yěmmè cààrè. ³⁴ Kòo bè nàké ke dò: N yěmmè mèè cààrè mediè mmómмуmmè kè dè n tonté, nkraánè die ndi né báá yé nkéduó.

³⁵ Ke dètóo sámpòrè kénínkú késinné kébántè Kuyie nke dò: Kè dè bo yie ndimònni dii, mmefféütímè kperi, n déténè. ³⁶ Ke mbáá nKuyie nke tú: N cice a nōmmu demòu a yóu kè m báá yà fe mbòòfè mefféütímè kafe. Á dòò a dómè kè dè bá ntú n dómè.

³⁷ Kòo nwētini o tancòumbè borè ke sò mbè yè nke duó, kòo beke Pieri ke dò: Simòò a yé nke duómaà? Á í na ke bo nwúò tewebiètè mefitímè mēmáà miékaà? ³⁸ Nwúónnè ke báá nKuyie nkè mesòummè báá di na. Meyèmmè mie dómú kédòò mesàà, nkè tikòntì né kra muwērimú.

³⁹ Kòo wēte kékprénté, kémbáá nKuyie, ke náá nhò baa do náá ntì. ⁴⁰ Kéyíé kéwētení o tancòumbè borè ke sò mbè yè nke duó kè be nuò ncēēke, bè í nyà bè bo ò nàké tì.

⁴¹ Ò wētení dìi mònni kuce metāámmè ké bè nàké ke dò: Di wēte ke duómu keompua? Dè dòò ke dèèmu, dimònni tùòkemú kè bè bo fíté Onitìbire kè benitiyèibeè dè pī. ⁴² Íténè kè tí kote, ntenè wèè yó m pī ke tùòkení.

Bè pīrmè Yesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Duku 22:47-53 nè Isāā 18:3-12)

⁴³ Yesu kpaá ke me nnáá nkè Sudaasi, o tancòumbè tepíitè nè bèdébè kòò mòu tùòkení ke néinè ikuó niùbè kó bekótìbè nè ikuó wāàbè nè Kuyie ncīètè kó bekótìbè tōnni bè, kè bè tò yese nè yedùrè. ⁴⁴ Ke sò nwèè yóó fíté Yesu ò nàké ditīnni ke tú: Kè n dōu nwe, koò orí, di banté ke dò weñwe, kòò pī ké nhò bàa mesàà. ⁴⁵ Ò tùòkení dìi mònni Yesu borè ke pānke dò: Okótì!

Kédeè kòò orí. ⁴⁶ De mònni kè de kó benitìbè pānke munnéni kápī nYesu.

⁴⁷ Kè Yesu tancòumbè kòò mòu ñote disiè kéhei nkédate ikuó niùtì diewè kóo tāntì toò. ⁴⁸ Kè Yesu bè nàké ke dò: Di kòtènni yese nè yedùrè ke bo m pī ke dò n tú onitìkòtì. ⁴⁹ Nh ò mbo yewe yemòu di cuokè ke di tiè nKuyie nnáañti Kuyie ncīètè miéke bá di í m pī, dè tùòke kè dè bo dòò tì wàri ke yěmmè mme.

⁵⁰ De mònni kòo tancòumbè bemòu ò yóu kécoké.

⁵¹ Kòo dapaà mmòu nkpaá kòo tū nke dáátí kuyààkù máà kè bè ndó kòò pī, ⁵² kòo fīnko kuyààkù kécoké mebii.

Bè bekénèmmè Yesu

(Wénté Matie 26:57-68 nè Duku 22:54-55, 63-71 nè Isāā 18:13-14, 19-24)

⁵³ Kè bèe katenè Yesu ikuó niùtì diewè cǐt̃èt̃, ikuó niùbè kó bekótíbè nè Kuyie ncǐt̃èt̃ kó bekótíbè nè ikuó wāābè, kè bèe tíí nde borè. ⁵⁴ Kè Pieri ntū nYesu ke díetirì, ke yàa tannenko ikuó niùtì diewè kó kudànkù miēke, kénkari tihāāpòntì borè, ke iiri muhāā.

⁵⁵ Ikuó niùbè kó bekótíbè nè dibeént̃ĩnnì kè bè nwanti Yesu dòò tì, tì bo nte kè bèe ò kùò bá bè í mpètè. ⁵⁶ Kè besũkùbè nsoú nke náá nYesu nu ncákemu bá bè tetì í mmàá. ⁵⁷ Kè bèmabè nyiiti ke sou nke tú: Ti kèè kòò tu ⁵⁸ ò bo pònte Kuyie ncǐt̃èt̃ benitìbè maá tè nè be nou kémaá tetetè yewe yètàāti miēke t̃èt̃ í yó ntú benitìbè maá tè.

⁵⁹ Bá nè memme be tetì í mmàá.

⁶⁰ Kè ikuó niùtì diewèe íté dit̃ĩnnì cuokè kébeke Yesu ke dò: Á í yóó t̃énné t̃imatàà? Benitìbè biē nyē nha dòò ba?

⁶¹ Kè Yesu ncǐt̃éké, ò í mbéi nt̃imatì kè ikuó niùtì diewè yíé kóò beke ke dò: F̃óò tu Kirisi Kuyie nti s̃ántí kù kó debiraà? ⁶² Kè Yesu ò t̃énné ke dò: Eē n we ntú, kè di bo yà Onit̃ibire kòò kàri Kuyie mmuw̃rímú mumou yìè mbakù you, kòò yà kòò cutinì nè yewetè k̃f̃nkè.

⁶³ De m̃onnì kè ikuó niùtì diewèe k̃t̃é o yaābòri, k̃béi nke dò: Dè t̃énke dòmmu ti ñwaà nwèè bo náké ò dòò mèè yeinaà? ⁶⁴ Di kèèmu ò s̃áammè Kuyie, di yèmmè dòmmè?

Bemou kè bè dò: Ò dò nkékuomu.

⁶⁵ Kè bèmabè nhò sùu tinónt̃ũt̃i, k̃ékáá nho ìkè kuyàakù ké nhò puotì yenac̃ekuute ke náá nke tú: Banté wèè da poté.

Kè tihāāpòntì nhò bèmmu.

Pieri ñennimè Yesu

(Wénté Matie 26:69-75 nè Duku 22:56-62 nè Isāā 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Kè Pieri nkpaá ke bo ketenkè kudànkù kè ikuó niùtì diewè kóò nitipot̃ontì m̃ouu t̃uak̃ení, ⁶⁷ k̃éyà Pieri kòò ìri muhāā, kòò ò wénté mesàà, kóò náké ke dò: F̃ó nha múnke do t̃ummu Yesu Nansareti kou. ⁶⁸ Kè Pierii nenni Yesu ke dò: N yí banté a dó ké n náké tì.

De kó dif̃nkúò ke íté kudànkù k̃éntati kukp̃ánk̃p̃ánkù kè tekot̃e kuó. ⁶⁹ Kè weē nitipòkùu w̃t̃e kóò yà k̃énáké bèè dè bo ke dò: We ñit̃i tú be kóò m̃ou nwe, kè Pierii w̃t̃e k̃énni.

⁷⁰ Kè dè nyóó yíé kè bèè dè bo kè bèe náké Pieri ke dò: A m̃énke bè w̃énñemu ke yé a t̃umè Kadidee kou ke náá nKadidee kó tináañt̃i. ⁷¹ De m̃onnì kè Pierii parikè ke dò: N tú n yí yé onit̃i di me nnáá nwèè kp̃éi, kè n soummu Kuyie nni nc̃ó.

⁷² Dende bàmbà nkè tekot̃e kuó nkuce med̃érímè kè Pierii dentenì Yesu s̃òò ò náké tì ke tú: Tekote bo nyóó kuó nkuce med̃érímè k̃àa p̃arikè kuce m̃èt̃āāti ke tú a í n yé. Kè Pieri nkuò.

15

Bè do dakémè ke bo kuó Yesu

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Duku 23:1-5 nè Isāā 18:28-38)

¹ Dik̃unweñnì s̃èi, ikuó niùbè kó bekótíbè, nè Kuyie ncǐt̃èt̃ kó bekótíbè nè ikuó wāābè nè dibeént̃ĩnnì dimou, kè bèe tíí nke bo yà bè yóó ỹimè Yesu, memme kè bèe ò bou k̃ékat̃enè kéduó mPidati Odommu k̃abe kóò kùmàndáà. ² Kè Pidatii ò beke ke dò: F̃óò tu Sifube kóò kp̃ààt̃àà? Kè Yesu ò t̃énné ke dò: A ti mbéi.

³ Kè ikuó niùbè kó bekótíbè nnáá nYesu nu ndòò dè. ⁴ Kè Pidatii w̃t̃e kébeke Yesu ke dò: A í yóó t̃énné t̃imatàà? A í yo bè tu a dòò dèè kó dimàà?

⁵ Bá Yesu t̃énke í nt̃énné t̃imatì kè dèè di Pidati.

Pidati ỹemmè bèe baaké Yesu k̃éf̃ínko Barabaasi

(Wénté Matie 27:15-26 nè Duku 23:13-25 nè Isāā 18:39-19:16)

⁶ Bá dii yent̃ebanni miēke Pidati do s̃s̃ f̃ĩ nkukpet̃ínkù kumàà ndi dit̃ĩnnì yē nwèè f̃ĩ nkù.

⁷ Ke s̃s̃ mbè kpet̃i onit̃i m̃ou kòò yèt̃irì tú Barabaasi nè o k̃abe, ke yé bè do yet̃emè okp̃àt̃i

kpɛti, kɛ dikpànni ànné kɛ bèe kuɔ onìtì. ⁸ Kɛ dìfìnni kɛtɛ Pidati borè, kòò nàké kɛ dɔ, wèe bè dɔ̀̀ ò ɔ̀̀ bè dɔ̀̀mè. ⁹ Kɛ Pidatii bè beke kɛ dɔ: Di dɔ n fīnko Sifube kóo kpààtì nweà?

¹⁰ Kɛ yé ò do yémèmu kɛ dò nyikuɔ̀̀ nìùbè kó bekótìbè pī nYesu be mieke ò péi mɛ̀̀ kpríi nke. ¹¹ Kɛ ikuɔ̀̀ nìùbè kó bekótìbè nsukíi dìfìnni kɛ di bo duɔ̀̀ nkè Pidatii fīnko Barabaasi. ¹² Kɛ Pidatii yíe kɛ be beke kɛ dɔ: Di né dɔ n yīme di tú wè Sifube kóo kpààtì? ¹³ Kɛ bèe wekii kɛ dɔ: Baaké we kudapāātí ñnkè! ¹⁴ Kɛ Pidatii be beke kɛ dɔ: Ò dɔ̀̀ òmmɛ yei? Kɛ bè dɔ̀̀ke wekii mɛ̀̀diè nke dɔ: Baaké we kudapāātí ñnkè.

¹⁵ Kɛ Pidati ndɔ̀̀ dìfìnni yèmmè bo narikemè kɛ fīnko Barabaasi kéduɔ̀̀ nkè bèe puotí Yesu yedá kédeè kòò ò duɔ̀̀ ntihā̀̀pònti kɛ ti bo ò baaké kudapāātí ñnkè.

Bè ìnnémè Yesu ipo

(Wénté Matie 27:27-31 nɛ Isāā 19:2-3)

¹⁶ Kɛ tihā̀̀pòntii tannè Yesu Odommu kɔ̀̀be kóò kùmandáà cīètè, bè kà̀̀ri dè kɛ bekù, kɛ tíi ntihā̀̀pònti timəu. ¹⁷ Kóò dàtinné diyaabò̀̀ri wū̀̀rì kécití ipo kóò ìnné, ¹⁸ kédeè kɛ nhò daú kɛ tú: A boà fí nSifube kóo kpààtì!

¹⁹ Kɛ puotí o yuu kuhā̀̀ri kòò tī̀̀ tinóntṑ̀tì, kɛ ninku kɛ sīnko o ì̀̀kè kɛ dò mbè ò daú. ²⁰ Bè ò daá dii mṑ̀nni kénsannè kédeite diyaabò̀̀wū̀̀rì, kɛwɛtɛ kóò dàtinné o yà̀̀tì, kóò yènnè dihei kɛ bo ò baaké kudapāātí ñnkè.

Bè baakémè Yesu

(Wénté Matie 27:32-44 nɛ Duku 23:26-43 nɛ Isāā 19:17-27)

²¹ Kɛ Sidenni èi kóo nìtì mṑ̀u nkū̀̀ntiní kupaku kɛ bè ò tú Siməu, Adekisā̀̀ntiri nɛ Dufuusi be cice, kɛ tihā̀̀pòntii ò pī nne muwērímú kéduɔ̀̀ nkòò tɔ Yesu dapāātí. ²² Kɛ bèe kɔ̀̀tenè Yesu Kodikotaa (dè̀̀ tú kuyuká̀̀ũ), ²³ kóò duɔ̀̀ mmenaà mmè̀̀ kɔ̀̀renè mutie mù̀̀ kò̀̀u kuyonku bá Yesu í nyie nkéyá. ²⁴ Kɛ bèe ò baaké kudapāātí ñnkè, kɛtā̀̀á tɛtɛ kɛtotí o yà̀̀tì. ²⁵ Diyie do berinè tɛwebiètè mɛ̀̀wei ndi dikū̀̀nwehni kɛ bèe baaké Yesu kudapāātí ñnkè, ²⁶ kɛwā̀̀ri mù̀̀u kpríi nte kɛ bè ò baaké kɛ dɔ: Sifube kóo kpààtì, kédanne kudapāātí yómmè. ²⁷ Kɛbaaké benitikò̀̀ubè bèdébè, òmṑ̀u o bakú yóu, otò̀̀u kucā̀̀nku. [²⁸ Mɛ̀̀nme kɛ dè̀̀e dɔ̀̀ tì wā̀̀rimè kɛ tú: Bè ò wènnè̀̀nè benitiyiebe.]

²⁹ Kɛ bè mpɛ̀̀nkù kòò sà̀̀á nke bókii yeyɔ̀̀ kɛ tú: Hé! Fí nwè̀̀e do tú a bo pɔ̀̀nte Kuyie ncī̀̀ètè kémaá tɛtɛtè yewe yè̀̀tā̀̀tì mieke, ³⁰ deeté amáà! Cúténi kudapāātí ñnkè.

³¹ Ikuɔ̀̀ nìùbè kó bekótìbè nɛ ikuɔ̀̀ wā̀̀àbè kɛ bè ndaú Yesu kɛ náá mbemáà kɛ tú, ò deeté betò̀̀bè ò mɛ nyí na kɛ bo deeté omáà. ³² Kirisi Isidayeeribe kóo kpààtì, cúténi kudapāātí ñnkè kɛ ti yà kɛntá. Bè do baaké bè kóò pɛ̀̀ennè, kɛ bè múnke nhò sà̀̀á.

Yesu kumè

(Wénté Matie 27:45-56 nɛ Duku 23:44-49 nɛ Isāā 19:28-30)

³³ Diyie cómmú dii mṑ̀nni yeyɔ̀̀ kɛ dè̀̀e biite kɛtenkè keməu kémbi kɛ dè̀̀e yà̀̀ tuɔ̀̀kenè tɛwebiètè mɛ̀̀tā̀̀tì. ³⁴ Tɛwebiètè mɛ̀̀tā̀̀tì mṑ̀nni kɛ Yesu kuɔ̀̀ mmɛ̀̀diè nke dɔ: Edoyii, Edoyii, damasabakitani (dè̀̀ tú: Kuyie, nKuyie, ba nkpíi nte kà̀̀a n yóu!).

³⁵ Bè̀̀e dè̀̀ bo kɛ be kó bɛ̀̀mabèe keè, kɛ bɛi nke dɔ: Keè̀̀nè ò yumè Edii.

³⁶ Kɛ be kóò mṑ̀u coké kɛmè̀̀unní disò̀̀sũ̀̀d mɛ̀̀nyā̀̀ nkécó̀̀ nkuhā̀̀ri yómmè kɛyoutoo Yesu kòò bo yà, kɛ náá nke tú: Yóunè kɛ ti yà Edii bo kɔ̀̀tení kóò cū̀̀nni kudapāātí ñnkè.

³⁷ Kɛ Yesu kuɔ̀̀ mmɛ̀̀diè, kɛtṑ̀tɛ.

³⁸ Kɛ kuyà̀̀kù kù̀̀u do pi Kuyie ncī̀̀ètè mieke ikuɔ̀̀ nɛnti kó kudieku kɛ kù̀̀u kɛtɛ de ñnkè nɛ difū̀̀dñí. ³⁹ Kɛ Odommu kó kuhā̀̀pònkù kù̀̀u ni tihā̀̀pònti tɛkò̀̀tè (100) kɛ kù̀̀u cómmú Yesu ì̀̀kè kɛyà Yesu ku mɛ̀̀e botí kɛbéi nke dɔ: We nniitì mɛ̀̀nke tú Kuyie mBire nde!

⁴⁰ Kɛ benitipò̀̀bè mabè dè̀̀ bo kɛ cómmú mɛ̀̀détimè kɛ wúó. Bè̀̀e kó bɛ̀̀mabè tu: Maari Makitadaa èi kou nɛ Isaku dɛ̀̀dapũ̀̀mbire nɛ Sosesi be yṑ̀ Maari nɛ Sadowbee, ⁴¹ bè̀̀e do ò

neitinè ke pĩ nho tōmmú ò bo dìi m̀nni Kadidee, nè benitipòbè tabè péu bèè do ò neiné kékote Sedisademmu.

Bè kũnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Duku 23:50-56 nè Isã 19:38-42)

⁴² Kuyuoku bè do ãã tũnte kù demou kè dè né wenté teom̀pùtè, ⁴³ kè Sosefu Adimatee eì kou, kòò tú dibeéntĩnni kou kè bè ò dé, kòo bàa Kuyie nkpaàtiyuu bo tuakenímè, kòo kote nè dikòm̀bùò kèyà Pidati kòò m̀o dinùù ke bo kũnné Yesu. ⁴⁴ Kè Pidatii keè Yesu kumè mecãã, nkè dèe ò di koò yu kuhããp̀nkù kè kù beke, ke bo yà Yesu ku kè dè m̀nte yoo dè í m̀nte. ⁴⁵ Kè kuhããp̀nkù ò nàké, kòo duó ndinùù Sosefu kòo bo túóté Yesu. ⁴⁶ Kè Sosefuu donté kuyàakù kécũnni Yesu kudapããtí, koò pãũ, kédáú nkufõti mièke bè keú kù dipèrì mièke, kédèe kèpoo nkutããrí. ⁴⁷ Maari Makitadaa kó diheì kou nè Maari Sosesi yõ ke bè nwúó mbè ò d̀ú ndè.

16

Yesu yãntémè

(Wénté Matie 28:1-8 nè Duku 24:1-12 nè Isã 20:1-10)

¹ Kè teom̀pùtèe pèèté kè Maari Makitadaa eì kou nè Maari Isaku yõ nè Sadombee kè bèe donté mekùò nkunóú natikù kòme ke bo kote kèpe nYesu. ² Kè pike cute òm̀áasi kó dikũnweñni kèntuakoo kufõti borè kè diyie yènni. ³ Kè bè mbékú bemáa ke tú: We mbii yóó ti pote kufõti kó kutããrí.

⁴ Bè wèntóo dìi m̀nni kénsó nkuù táárí pòòte. ⁵ Kè bèe ta kufõti mièke, kèyà odapaa mmou kòò kàri, ke dáátí tiyaapèítí kè kufõwaá mbè pĩ mmediè. ⁶ Kè wèe dapaa mbè nàké ke d̀: Kufõwaá mbáa di pĩ, di wanti Yesu Nansareti kou nwe bè baaké wè kudapããtí ìnkè. Ò yãntému ke ité, ò í kpaá die, òntenè bè sòò ò d̀ú dè. ⁷ Kòtenè kénáké o tancóumbè nè Pieri ke d̀ ò niitè Kadidee, di bo ke nhò sãnké kèndònnè ò sòò di nàkémè.

⁸ Kè bèe yènni kécoké kè be kònti au bá bè ténke í te bemáa, bè í ndáátí kénáké òm̀ou tìmatì, ke yé kufõwaá ndie nke bè autémè.

Yesu benkemè omáa Maari Makitadaa eì kou

(Wénté Matie 28:9-10 Isã 20:11-18)

[⁹ Òm̀áasi yie kó dikũnweñni ndi Yesu yãntémè, kèketé kèbenke omáa Maari Makitadaa eì kou, ò do bèti wèe mièke yebokè yèyiekè. ¹⁰ Kòo kote kénáké bèè do neitinè Yesu, ke s̀ mbè kuò nYesu kó mukũũ. ¹¹ Bè kèe dìi m̀nni Maari túmè Yesu yãnté kòò ò yà bá bè í nti tá.

Yesu benkemè omáa otancóumbè bèdébè

(Wénté Duku 24:13-35)

¹² De kó difõnkùò kòo tancóumbè bèdébè nkari depaa nkòo bè benke omáa kè dè ncáánnè ò sòò benkemè omáa Maari. ¹³ Kè bèe wètení ke múnkèe tì nàké betabè bá bè í nti tá.

Yesu do tōmmè o tancóumbè

(Wénté Matie 28:16-20 nè Duku 24:36-49 nè Isã 20:19-23 nè Yesu Tõrè 1:6-8)

¹⁴ De kó difõnkùò ke né benke omáa o tancóumbè tepíítè nè omáa ke s̀ mbè kàri ke yo nkòo bè kpannè bè í támè ke dò nhò mènke yãnté. Kè be yèmmè kpaá kpeñni, ke yé bè do í támè bèè tu bè ò yà koò yãnté be kpeti. ¹⁵ De m̀nni kè Yesu bè nàké ke d̀: Kòtenè kutenkù kumou kénáké Tináansààtì benitibè bemou. ¹⁶ Wèe bo tì yie nkè bèe ò ànnè bàtèmmù Kuyie mbo ò dèeté, kè wèe í tì yie nkù ò kpetinné. ¹⁷ Ntenè bèè bo yie mbè yó ndòari tì dieti: Bè bo mbeti yebokè nè n yètiri, kènnáa ntinãancanti. ¹⁸ Bè bo mpĩ nyiwàake bá ò í bè d̀mmù, kè bè yà mutie mùù kòò mù báa bè d̀ò meyei mmamè, bè bo nnõnku be nõu bemuambe ìnkè kè bè mierí.

*Yesu wète ke dèkemè keĩnkè
(Wénté Duku 24:50-53 Yesu Tõrè 1:9-11)*

¹⁹ Ti Yiè nYesu bè nàké memme kédeè, kè Kuyie nhò tùóté, kédekenè keĩnkè, kòo kari Kuyie mbakù youú. ²⁰ Kè Yesu tancòumbèe kote tipîti timou kénnaante Tináaṅsààti, kè ti Yiè mbè bonè, kè bè dòòri tidièti, kè dè benkú bè nàá ntì tùmè timómmanti.]

Duku wàrimè Tináaṅsààtì Di mpátíri tò tìi náaṅtì

Duku weè wàri di mpátíri kè dì ti náá nYesu tumè Isidayεεribe kóo δεετίwè nè kutenkù kuməu kóo δεετίwè. Duku wàri o pátíri ke bo benke Yesu dómè mme benitibè nè Sammarii kóo niti kóo dináaṅhántíri nè kukpàatiyeinkù kperi nè oniti wèè bire do feti kòo wète ké dè pèté, nè Kuyie ntōrè do nàkémè benaacēmbε Yesu kó mupεitímù kpéi. Duku ti náá nKuyie ndómè mme besánpóbè nè becīribè nè bepòòbè. Ke nàké ke ikú Yesu tímè Onitibire, deè te kòo bàte ò yàaribè kóo ifuke ke tùàkenè Adammu.

Di mpátíri náaṅtì duó ke dòmmè

1. Duku wàrimè o pátíri 1:1-4
2. Yesu kó mupεitímù nè ò bàátímè o tōmmú kpéi 1:5-4:13
3. Yesu pī mmùù tōmmú 4:14-19:27
4. Yesu fēūtémè 19:28-23:56
5. Yesu kumè nè ò yāntémè 24:1-53

Mùù kpéi nte kè Duku wàri di mpátíri

¹ Benitibè péu wàrimu Yesu fōmmu kóo tináaṅtì tìi dōò ti cuokè, ² ke tūnne Kuyie nkóo betōmbè bèè ò yà nè be nuə ndè keté dìi mōnni bè ti nàké kè tì dòmmè. ³ M mómumu nkè m biéké weti weti dè dōò mèè botí nè dè keté dìi mōnni, ke ś ndè wenni ke dō n da wàri de kóo tináaṅtì f́ nhokóti Teofiiri. ⁴ Kàa nyé ke dò nha yie ntìi náaṅtì tú timómmōnti.

Kuyie ntōnni do nàkémè Isāā-Batiisi kóo mupεitímù kpéi

⁵ Edoti do tú dìi mōnni Sudee kóo kpààti kè ikuó niùti mōu bo kòo yètiri tú Sakarii, ikuó niùti Abia kóo fenafe kou, kòo pokù yètiri tú Edisabeti, Anə kóo kufuku kou. ⁶ Bedé kè bè dōòri Kuyie ndómè, ke yíe nKuyie ntannò nè ku tié nyiməu. Tìmatì í mbo bè bo bè sei ntìi mieke. ⁷ Kè bè kòtè bedé bá bè í məke debire ke yé Edisabeti do tímè tehāunte.

⁸ Diyie mari kè Abia kóo fenafe kóo mεfitímèe tuəke ⁹ kéndōnnè bè do ɔ ndərimè, kè bèe tāá tété kétāāté Sakarii kòo ta Kuyie ncīētè kentuò ntihúúnti. ¹⁰ Kè benitibè beməu mbo ditowaà, ke báá nKuyie ò tùè ndi mōnni tihúúnti. ¹¹ Kè Kuyie ntōnni cúténi kécómmú dihúúntōnni ñkè, di píkù yóu. ¹² Sakarii di yà dìi mōnni kè dèe ò di mediè nkè kufōwāá nhò pī. ¹³ Kè Kuyie ntōnni nàké Sakarii ke dō: Kufōwāá mbáá da pī nKuyie ncəutému a báammìi, a pokù Edisabeti bo da peité denitidabire kàa dè yu ke dō Isāā. ¹⁴ Diwèi bo da pī, nkàa yèmmè narike mediè kè benitibè péu nyānku bè ò peité mèè kpéi. ¹⁵ Ke yé ò yó ntúmè Kuyie nkóo nitidiwè nwe, ò í yó nyɔ di fēè yoo menaà mmèè kóo dimàà muə. Bè bo nyóò ò peité kè Muyaánsààmù muè pānke ò piéké. ¹⁶ Weè yóó tēnnéni Isidayεεribe péu be Yiè nKuyie mborè. ¹⁷ O borime bo nwenni kè Kuyie nhò duó nku Yaá nnè muwērimú Kuyie pānāaṅtì náaṅtò Edii do məke mù, kòo wète kénárikūnne ibí nè i cicebè, kéceete itookperi yembè kè bèe mōote meyèmmè, mèè bo yie nKuyie kētūnte benitibè kè bè mbaa ti Yiè.

¹⁸ Kè Sakarii beke Kuyie ntōnni ke dō: M bo yīme kēbanté ke dō a náá mmómumu nke yé n kòtémè kè m pokù kòtè? ¹⁹ Kè Kuyie ntōnni ò tēnné ke dō: N tú Kabiyεeri nwe ke bo Kuyie mborè, kè kù n tōnni kè m bo da nàké de kóo tináaṅsààtì. ²⁰ A í me ntámè ke dō ndè bo dōò, a nōndenfè bo dari, bá a bá nnə nke náá nkè dè yà dōò, ke yé dè yóò dōòmèmu de mōnni bo tuəke dìi mōnni.

²¹ De m̀̀nni k̀̀e benit̀̀b̀̀e ò bàa ditowaà k̀̀e d̀̀e b̀̀e di, k̀̀e b̀̀e m̀̀nt̀̀e d̀̀e ỳ̀im̀̀e koò ɔ̀te Kuyie ncì̀t̀̀e miẽke. ²² Ò ỳ̀enni dii m̀̀nni ò í nna ke bo b̀̀e béinǹ̀e ké mb̀̀e benkú ǹ̀e sinou máa k̀̀e b̀̀e bant̀̀e ke d̀̀o t̀̀imat̀̀i tiì ò t̀̀ùk̀̀eǹ̀i Kuyie ncì̀t̀̀e miẽke.

²³ Sakarii d̀̀e dii m̀̀nni o t̀̀ommú Kuyie ncì̀t̀̀e, k̀̀ékò nho c̀̀ìt̀̀e. ²⁴ K̀̀e d̀̀e ỳ̀íe sám̀̀p̀̀o k̀̀o pokù Edisabetii p̀̀úó nkémm̀̀ke bet̀̀à̀b̀̀e b̀̀eǹ̀umm̀̀u ke s̀̀ari ke náa nke tú: ²⁵ Kuyie nd̀̀ent̀̀eni n k̀̀p̀̀í ke n d̀̀ò m̀̀esàà, ke d̀̀eite ifei ì do m bo benit̀̀b̀̀e ìik̀̀e.

Kuyie nt̀̀onni nàk̀̀em̀̀e Yesu kó mup̀̀eit̀̀im̀̀u k̀̀p̀̀í

²⁶ Edisabeti p̀̀aut̀̀i m̀̀ake dii m̀̀nni bet̀̀à̀b̀̀e b̀̀ekuò, k̀̀e Kuyie nt̀̀onni ku t̀̀onni Kabiyeri Kadidee kó diheì marì miẽke, k̀̀e b̀̀e di tu Nansareti, ²⁷ desap̀̀umbire marè d̀̀e í ỳ̀e onitid̀̀u de borè, k̀̀e de ỳ̀etir̀̀i tu Maari, k̀̀e Sosefu, okp̀̀à̀ti Dafiti kó kufuku kou de p̀̀. ²⁸ K̀̀e Kuyie nt̀̀onni ta desap̀̀umbire c̀̀ìt̀̀e ke d̀̀o: Maari, diẁ̀eì nda bo, Kuyie nda boǹ̀emu ke da d̀̀ò m̀̀esàà m̀̀mediè.

²⁹ K̀̀e d̀̀e di Maari k̀̀o m̀̀nt̀̀e t̀̀i náà̀ti bot̀̀i nku. ³⁰ K̀̀e Kuyie nt̀̀onni nàk̀̀e Maari ke d̀̀o: A bá nỳ̀èk̀̀u, Kuyie nkuù da d̀̀ò m̀̀esàà. ³¹ A bo p̀̀úó nképeit̀̀e denitidabire ké d̀̀e yu ke d̀̀o Yesu. ³² Ò bo nt̀̀u onitidiẁ̀e k̀̀e b̀̀e nhò yu ke tú Oĩnk̀̀enk̀̀p̀̀à̀ti bire, k̀̀e ti Yiè nKuyie nhò duò nho yà̀̀r̀̀i Dafiti kó dik̀̀p̀̀à̀tik̀̀ar̀̀i. ³³ Ò bo nt̀̀u Sakabu k̀̀abe kóo k̀̀p̀̀à̀ti s̀̀áà.

³⁴ K̀̀e Maarii beke Kuyie nt̀̀onni ke d̀̀o: D̀̀e bo ỳ̀ime kéd̀̀o m mu nỳ̀i me nỳ̀ém̀̀e onitid̀̀u? ³⁵ K̀̀e Kuyie nt̀̀onni ò t̀̀ènǹ̀e ke d̀̀o: Muyaánsà̀̀m̀̀u bo c̀̀ut̀̀eni a ìnk̀̀e k̀̀e Oĩnk̀̀enk̀̀p̀̀à̀ti da dátinǹ̀e o kó med̀̀éè, de te debire a yóo peit̀̀e d̀̀e í yóo mm̀̀akem̀̀e meyei, b̀̀e bo nd̀̀e yu ke tú Kuyie mbire. ³⁶ Nte a t̀̀ebite Edisabeti p̀̀úómm̀̀e o kóti miẽke ke bo ot̀̀ank̀̀u kuónẁ̀e, wenwe b̀̀e do tú ẁ̀e t̀̀ehãũnte. ³⁷ Ke ỳ̀e demarè í yóuǹ̀em̀̀e Kuyie. ³⁸ De m̀̀nni k̀̀e Maari d̀̀o: N tú Kuyie nkóo t̀̀nt̀̀i nwe, d̀̀e d̀̀ò k̀̀end̀̀onǹ̀e a béimm̀̀e.

De m̀̀nni k̀̀e Kuyie nt̀̀onni íte.

Maari k̀̀et̀̀em̀̀e Edisabeti d̀̀aummu

³⁹ K̀̀e Maarii íte k̀̀ékote Sudee kó diheì marì yet̀̀ar̀̀e ìnk̀̀e, ⁴⁰ k̀̀etuake k̀̀eta Sakarii c̀̀ìt̀̀e kéd̀̀ou nhEdisabeti. ⁴¹ K̀̀e Edisabetii keè Maari ò d̀̀aum̀̀m̀̀e k̀̀e debiree namp̀̀e o p̀̀aut̀̀i miẽke k̀̀e Muyaánsà̀̀m̀̀u ò píe. ⁴² K̀̀o p̀̀ièké ke d̀̀o: Kuyie nda d̀̀òmu m̀̀esàà mbenitipòb̀̀e bemou miẽke, k̀̀e ku kó m̀̀esàà mboǹ̀e debire a p̀̀úó nd̀̀e. ⁴³ N tú we k̀̀e n Yiè nỳ̀o k̀̀ateni n c̀̀ìt̀̀e. ⁴⁴ Ke ỳ̀e n k̀̀e dii m̀̀nni a d̀̀aummu k̀̀e diẁ̀eì p̀̀i ndebire m p̀̀aut̀̀i miẽke k̀̀e d̀̀e namp̀̀e. ⁴⁵ D̀̀e nda naati ke ỳ̀e a yiem̀̀m̀̀e ke d̀̀o nKuyie nda nàk̀̀e t̀̀i bo d̀̀ò.

Maari kó f̀̀eỳ̀enf̀̀e

⁴⁶ K̀̀e Maarii dent̀̀e ke d̀̀o:

N ẁ̀enni s̀̀ant̀̀imu n Yiè,

⁴⁷ k̀̀e n ỳ̀emm̀̀e naatiǹ̀e Kuyie

kunku n deetiẁ̀e.

⁴⁸ Ke ỳ̀e k̀̀u n ẁ̀ent̀̀em̀̀e fenonsà̀̀df̀̀e,

mí nku kóo t̀̀nt̀̀i sám̀̀p̀̀u,

k̀̀e b̀̀e bo nni nyu s̀̀áà ke tú diẁ̀eì yiè.

⁴⁹ Ke ỳ̀e Muẁ̀erímú mumou yiè nni nd̀̀òmm̀̀e demarè dierè,

wenwe ẁ̀e ỳ̀etir̀̀i tú kpa meyei,

⁵⁰ kòo kuò m̀̀mesém̀̀m̀̀e s̀̀áà b̀̀èè ò dé,

⁵¹ ke yòute o bakù ǹ̀e muẁ̀erímú

k̀̀e sifei yemb̀̀e c̀̀ìt̀̀e,

⁵² ke buó mbek̀̀p̀̀à̀tib̀̀e

ke íi mbec̀̀ir̀̀ib̀̀e,

⁵³ ke píe ntik̀̀p̀̀à̀ti dik̀̀onni bo b̀̀e,

ke bèti tikpàti yembè be nou sinùmmù,
⁵⁴ ke kuó mmésémmè ku kó betōmbè Isidayeεribe,
 ke bè teennè,
⁵⁵ kéndōnnè kù do ti nàkémè ti cicebè
 nè Abarahammu kó diyuu ìnkè
 nè o yaàbíó sáà.

⁵⁶ Maari do bo mbonè Edisabeti ke dò betāàbè bètāāti ndi kέwεte kékò nho cie.

Isāā-Batiisi kó mupeitímù

⁵⁷ Kè Edisabeti peitémōnni tuεke kòo peité denitidabire. ⁵⁸ Edisabeti peititōbè nè o naàmùnkù kōbe kè bèe keè ti Yiè nKuyie nhò dōdò mēè sàà nkóò wēnnénè kè bè nyānku.
⁵⁹ Debire yiè niínni yiè kè bèe kōtení ke bo dè cānté, kéndó kè dè yu ke dò Sakarii, de cice yètiri. ⁶⁰ Kòo yō yete ke dò: Debire yètiri yó ntú Isāā nwe. ⁶¹ Kè bèe yete ke dò: Òmòù í bo di naàmùnkù miεke wēè mōke de kó diyètiri.

⁶² Kè bèe beke Sakarii nè tenòutè ke bo yà ò dó o bire yètiri yó ntú mù. ⁶³ Kè Sakarii beke tedabeεtè kέwāri ke dò: O yètiri yó ntú Isāā nwe. Kè dēe bè di bemou. ⁶⁴ Kòo nóndenfè pānkee date kòo na kébéi nkésānte Kuyie. ⁶⁵ Kè kufōwāá mpí nho cεpeεtitōbè bemou, kè de kó tináaànti pité, kétuεkenè yehekè yèè bo Sudee kó yetārè ìnkè. ⁶⁶ Bèè kó dimàà ti kèè kè bè mbékú bemàà ke tú: De kó debire sàà yó ntú we?

Kuyie nkó muwērimú muù do ò bonè.

Sakarii kó feyēnfē

⁶⁷ Kè Muyaánsààmùu píe nSakarii, debire cice kòo náké Kuyie mpāānāaànti ke dò:

⁶⁸ Ti Yiè nKuyie tínti Isidayeεribe tū nkù,
 n da sāntímu.

Fó nwèè teennè a nìtìbè ke bè deεté,

⁶⁹ ke duōnní Odeεtíwè diεwè
 a kóo tōnti Dafiti kó kufuku miεke,

⁷⁰ a pāānāaànti náam̄bè do ti nàkémù nè dimōnni,

⁷¹ a yóo duōnnímè Odeεtíwè,
 kòo ti deεténè ti kprantídèntōbè,
 ke ti patenè bèè ti níí.

⁷² A dèntenímu a kó metaummè sààmè kpréi,
 ke kuó nti cicebè mesémmè.

⁷³ A do nàké tínti ti yààri Abarahammu ke dò:

⁷⁴ A bo ti deεténè ti kprantídèntōbè,
 kè ti na kέmpí nha tōmmú ke bá nyīèkù,

⁷⁵ kéndò mpáíí a ìlkè,
 ke dōari a dómè ti fōmmu mumou miεke.

⁷⁶ Fó m bire,
 bè bo nda yu ke tú

Oínkènkprààti kó tipāānāaànti náaàntò,
 ke yé fōó yóo niitémè kētūnte ti Yiè nce,

⁷⁷ kέbenke benitìbè ti Yiè nyóó bè deεtémè,
 kè bè cíé mbe yei.

⁷⁸ Nè Kuyie nkó mesémmè diεmè kpréi nke,
 kù ti duōnnímè kέìnkè kó kuwenniku,

⁷⁹ kè kù bo míité
 bèè bo mukūũ nkó dibìinnì miεke,
 ke ti tanné meonpòmè kó kuce.

⁸⁰ Kè debire nkótírí ke kpénkú Kuyie nkó kuce miéke kéta kémbó dikpáá miéke ke yàa keténè o tómmú Isidayeeriibe cuokè.

2

Bè peitémè Yesu

(Wénté Matie 1:18-25)

¹ Sesaa Okusiti do tú dìi mǎnni okpààti, kéǎnné mukàmmù ketimù o kó ketenkè kemou miéke. ² De kó mukàmmù ketimù do ǎnné Kiriniisi tú dìi mǎnni ndi kùmàndáà Sidii kó kutempè mmiéke. ³ Kè benìtibè bemou nkòrì bá wè o yembè èi kè bè wǎũ be yètè. ⁴ Kè Sosefu ité Nansareti Kadidee tempè, kékòte Dafiti kó dihéi bè tú dì Betideemmu Sudee kó kutempè mmiéke, ke yé ò tumè Dafiti kó kunaàmùnkù kou nwe, ⁵ ke bo wǎri o yètìrì ke neínè Maari o pokù kòò pùó. ⁶ Kè bè mbo Betideemmu kè dè yàa tuǎkenè Maari bo peitémè. ⁷ Kòo peité o kóò po, kóò pǎũ nkuyààkù ke dǎú nyiwũ ò yonnè kùù nenkù miéke, ke yé bembè do í pètémè mǎfiè ntepòòcǐtè miéke.

Kuyie ntǎnni nàkémè bepecẽmbè bè peitémè Yesu

⁸ Ke sǎ mbepecẽmbè mabè bo Betideemmu kó depaa nkeyènkè, ke baa be pe. ⁹ Kè Kuyie ntǎnni kǎtoo be borè, kè Kuyie nkó kuwennikuu bè fité kè kufǎwáá mbè auté. ¹⁰ Kè Kuyie ntǎnni bè nàké ke dǎ: Kufǎwáá mbáá di pí, n di tǎní Tináansààti nti tii yó ntú kubotí kumou kó kuyènaatí. ¹¹ Bè di peitému yíe Kirisi Odeetiwè, ti Yiè nDafiti kó dihéi miéke. ¹² Ntenè dèè yó nte kè dí ò banténè, di bo yà debire kè dè pũ kuyààkù kéduó iwũ ò yonnè kùù nenkù miéke.

¹³ Dende bàmbà nkè Kuyie nkó yetǎrè teyèe cúténì keĩnkè péu kéwènnénè Kuyie ntǎnni kè yè nsǎntí Kuyie nke tú:

¹⁴ Kuyie nyètìrì ndeu keĩnkè miéke,
kè ku kó mesàà nní mbonè benìtibè
ku dǎ bè ketenkè ìnkè!

Bepecẽmbè kǎtemè ke dǎu nYesu

¹⁵ Kuyie ntǎrè wète dìi mǎnni keĩnkè kè bepecẽmbèe nàké bemáá ke dǎ: Ti kǎtenè Betideemmu káyà dèè dǎò, ti Yiè nti nàké dèè kpéi.

¹⁶ Kè bèe ité mecǎǎ nkékòte káyà Maari nè Sosefu nè debire kè dè duó iwũ ò yonnè kùù nenkù miéke. ¹⁷ Bè yà dìi mǎnni debire kè bè nàké Kuyie ntǎnni do bè nàké tì de kó debire ìnkè. ¹⁸ Kè dèe di bèe kó dimàà kèè bepecẽmbè náá nti. ¹⁹ Kè Maari tì ǎǎ o yèmmè ke toti o yèmmè tì ìnkè. ²⁰ Kè bepecẽmbè nwèti ke sǎntí Kuyie nke déúkùnkò ku yètìrì bè kèè tì ke tì yà ti kpéi, nke yé dè do dǎòmè Kuyie ntǎnni bè nàké mèè botí nku.

Bè yúmè Yesu o yètìrì

²¹ Kè dèe tuǎke diyèe nínni bè yóó cǎnté di debire, kè bèe dè yú ke dǎ Yesu, Kuyie ntǎnni do ò yu di bá bè mu nyí ò pùó.

Bè benkemè Yesu Kuyie

²² Mǎyiisi do dǎú nyii kuó tùòke dìi mǎnni, Sosefu nè Maari kè bèe kǎtenè debire Sedisademmu kè bo dè benke Kuyie kéduó ikuó mewénkùmè kpèyi, ²³ tì wǎrimè ikuó miéke ke tú bè ní duó bèè tu Mpo be kó dimàà Kuyie. ²⁴ Sosefu nè Maari kè bèe kǎte kéduó ikuó yèmmè, kékuó yekpètinónkpere yèdéè yoo sinónkpèe mómmonsì sidsèsi.

²⁵ Dè do sǎ nhoniti mǎu wèè bo Sedisademmu kòo yètìrì tú Simmèǎǎ, kòo dǎòrì Kuyie ndó dè ke dé Kuyie kè Muyaánsààmù ò piéké, kòo bàa Isidayeeriibe kóo deetiwè. ²⁶ Ke yé Muyaánsààmù do ò nàkémè ke dǎ ò bo yà Kirisi Odeetiwè, Kuyie ntǎnni wè, ke né na kékú. ²⁷ Kè Muyaánsààmù niité Simmèǎǎ kòo ta Kuyie ncǐtè Yesu yembè ò kàrinnì dìi mǎnni ke bo dǎò ikuó. ²⁸ Kè Simmèǎǎ cǎuté debire késǎnte Kuyie nke dǎ:

29 N Yiè nha do nàké tì d̀̀̀mu,
di mm̀̀nni yóu mí a kóo t̀̀nti
kè n kú nè diwèi.

30 Ke yé n yàmè nè n nuo
a duonni wèè deetiwè,

31 ibotí imou kpéi nke a ò duonnimè,

32 weè tú kuwenniku kùù yóó míítè yebotè,
kéduó nyIsidayeeriibe disanni.

Simmeõõ nàkémè Kuyie mpããnaanti Yesu kpéi

33 Kè dèe di debire cice nè de yõ Simmeõõ nàá tì debire kpéi. 34 Kè Simmeõõ mao Kuyie nkó mesàà mbe kpéi nkédeè kénáké Maari ke dò: Debire die nkpéi nke Isidayeeriibe péu yóó duómè kè péuu íté. Dè yó ntú Kuyie nkó dibenkèrì ndi ke cé ntineiti besükùbè cuokè.

35 Meyèmmè mèè do sari kè mèe feité. Kè f́ mMaari, demou memme dè bo ndò ndisiè kékoute a yèmmè.

Anni santémè Kuyie

36 Ke ś nKuyie mpããnaanti náantò m̀̀u dè bo kè bè ò tu Anni, Fanniyeri kóo sapàà, Asee kó kubotí kou ke kòté mediè, ò do yóo yenke ke mu nyí yé onitidùù kè bè mmòke yebie nyèyiekè kòo d̀̀u kú. 37 Kòo ntú okúpokù kètuakenè yebie nsipisini nè yènaà ke báa nKuyie, Kuyie ncíètè mièke, ke bou dinùù. 38 Kòo múnkèe tuakení de m̀̀nni késante Kuyie nkénáké Yesu kpéi Sedisademmu kòbe bèè do baà Odeetiwè.

Yesu nè o yembè bè wètemè Nansareti

39 Maari nè Sosefu bè d̀̀ò dii m̀̀nni Kuyie nkó ikuó kédeè kéwète kékonnè debire Nansareti Kadidee kó kutempè mmièke. 40 Kè debire nkótíri ke kpénkú ke m̀̀ke mecii nkè Kuyie nkó mesàà ndè bonè.

Yesu tamè Kuyie ncíètè de m̀̀nni ke m̀̀ke yebie ntepiítè nè yèdèè

41 Yesu yõ nè o cice bè do õõ kotemu bá dii benni Sedisademmu diyentébanni. 42 Yesu m̀̀ke dii m̀̀nni yebie ntepiítè nè yèdèè kénéinè o yembè kè bèe kote, ke yé ò t̀̀̀kemè o m̀̀nni. 43 Dibanni kó yewe dèè dii m̀̀nni Maari nè Sosefu kè bè nkũnti bá bè í ndààte ke dò nYesu í bè neínè, kè Yesu nkpaá Sedisademmu. 44 Kè bè dò kuce diyie dimáà ke yé ke tú Yesu neínè betobè, kòò m̀̀nté kéketé o wammù be cèi kòbe nè be népobè borè. 45 Bá bè í nhò yà kéwète Sedisademmu kòò wanti, 46 kòò yà diyie táánni yiè Kuyie ncíètè mièke kòò soké ikuó niùbè cuokè kè bè nàá nkòò kèmmú ke bè bèkú tináanti. 47 Kè dèe di bèè kó dimáà dè bo mecii nhò m̀̀ke mè nè ò bè t̀̀nninko mèè botí. 48 O cice nè o yõ bè ò yà dii m̀̀nni kè dèe bè di mediè nkòo yõ ò beke ke dò: M birè, dè d̀̀mme kàa ti d̀̀ò memme? Mí nnè a cice ti da wammúmu kè ti yèmmè cààrè. 49 Kòò bè t̀̀nné ke dò: Di n wanti ke yè mba? Di í yé ke dò n dò nképi n cice t̀̀mmáà?

50 Bè me nyí mbanté ò dó ké bè nàké tì.

51 Kè Yesu bè neínè kè bèe wète kékò nNansareti, kòò nyíe mbe kpeti kòo yõ nhãã dèè kó dimáà d̀̀òri o yèmmè mièke. 52 Kè Yesu nkótíri kòo ciì ndèúkú kòo d̀̀arimè nwenni Kuyie nnè benitibè.

3

Isã-Batiisi kó mutõmmú

(Wènté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Isã 1:19-28)

1 Tibèeri Sesaa kó tikpàti benni tepíítè nè dinummuri mièke, kè Põnsi Pidati tu Sudee kóò kùmàndáà kè Edoti Tetidaki tu Kadidee kóo kpààti, kòo nantè Fidipu tu Itidee nè Tadakonniti kó ketenkè kóo kpààti. Kè Disanniya Tetidaki tu Abidenni kóo kpààti. 2 Ke ś

nhAnni nè Kaifu bè tu ikuó nìùbè kó bekótìbè. Kè Kuyie mbéinnè Isāā, Sakarii birɛ dikpàà miɛke. ³ Kè Isāā kɔte Suditēē kó yehɛkè kénnaante benitìbè ke tú: Duónnè kè bè di ānné bàtém̀m̀ù, dèè benkú ke dò ndi borime cèète kè Kuyie ndí cī́é ndi yei.

⁴ Mém̀me kè dèe dɔ̀d̀ kéndò nKuyie mpāānāantì nāantò Esaii do wāri tì ke d̀: Onitì wèè bo dikpàà miɛke

wèè péu metammè ke tú:
Tūntenè ti Yìè nkó kuce,

séinnè o ce,
⁵ kéf̄tinné yef̄òtè yemou

kép̄onte yetārè nè sitāā,
késéi nyice ìì kòm̀m̀ú

kéhenne dèè ikú.
⁶ Kè benitìbè bemou yà Odeetiwè Kuyie nduānní wè.

⁷ Kè Isāā nnāá mbèè kòrini o borè kòo bo bè ānné bàtém̀m̀ù ke tú: Iwààke dindi! We ndi

nàké ke tú di yenténè Kuyie nkó kemieke kèè kèrini? ⁸ Di borime benke tūnké di cèètemè. Di bá ntú dè sànnè di bo ntúmè Abarahammu tu di cice. N di nāá móm̄muo nwe, Kuyie

mbo na kètúótému ye ntārè kédò Abarahammu kó iyaábí. ⁹ Okōtì sū́tému o pī́tè ke bo u detie. Detie ndèè kó dimàà í pèi yebe sàayè bè bo dè u kécóu.

¹⁰ Kè benitìbèè ò beke ke d̀: Ti né d̀ nkédò ba? ¹¹ Kòo bè tḗnné ke d̀: Kè wèè m̀ake yeyaàbòrè yèdèè wèè pā dimàà wèè kpa, kè wèè m̀ake tidiiti kòo toténè wèè kpa.

¹² Kè bedampóòcòutìbèè katení Isāā borè, kòo bo bè ānné bàtém̀m̀ù, kòò beke ke d̀: Okóti ti d̀ nkédò ba? Kòo bè tḗnné ke d̀: ¹³ Di bá ncóu dāmpóò kè dè pēnkù bè yē nyì mmāmè.

¹⁴ Kè behāāpòmbèè ò beke ke d̀: Tinti tá? Ti d̀ nkédò ba? Kòo bè tḗnné ke d̀: Di báá fietè òm̀òu kperè nè muwērím̀ú, di báá pī́ nhòm̀òu kòo di yietí detetirè, di yèmmè f̄naatinè bè di yietì ìì díítì.

¹⁵ Benitìbè do me mbaamè Odeetiwè kè be yèmmè ndò Isāā bo ntú Odeetiwè nwe. ¹⁶ Kè Isāā bè nàké ke d̀: Mí n di āā bàtém̀m̀ù nè menie mme, wèè n tūnní ò deumu ke m pḗtè, n yí t̀òke m bo ūtémè o neùti kó mutāā, wenwe bo ndi āā bàtém̀m̀ù nè Muyaánsààm̀ù nè muhāā. ¹⁷ Ò t̀o o pienkù nku ke bo ye nkébate mebii nnè tifùtì kēānné mebii nho b̀ou miɛke kécóu ntifùtì muhāā mm̀ù ìì kō mmu miɛke.

¹⁸ Nè itié mpéu miɛke nke Isāā do nāammè benitìbè Tināānsààti, ¹⁹ kékpannè okpààti Edoti Tetidaki ò fietè mèè kpéi o nantè Fidipu pokù Edodiyati ke puoke, ke wète ke d̀ò meyeyi tēmè péu. ²⁰ Kè Edoti né d̀ake yí kédò meyeyi nkép̄i Isāā kékpetinné.

Bè do ānnémè Yesu bàtém̀m̀ù

(Wénté Matie 3:13-17 nè Mariki 1:9-11)

²¹ Kè Isāā nhāā benitìbè bemou bàtém̀m̀ù kè Yesu múnkɛe duó nkòo ò ānné bàtém̀m̀ù kòo bántè Kuyie kè tiwetii kpeté. ²² Kè Muyaánsààm̀ù cúténì o f̄nkè ke d̀onnè dikpetinónkperi, kè bèe keè metammè mamè kēf̄nkè bíkè kè mè tu: Yie nweè tu m birɛ kè nh ò d̀ó mesàà nkòò t̄ā mediè.

Yesu kó kufuku

(Wénté Matie 1:1-17)

²³ Yesu do yóó keté o tōmmú ke m̀ake yebie nsipísitāāti ndi kè benitìbè yèmmè ndò o cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Edii. ²⁴ Kè Edii cice ntú Matati, kè Matati cice tú Defii, kè Defii cice tú Medisii, kè Medisii cice tú Yannaii, kè Yannaii cice tú Sosefu. ²⁵ Kè Sosefu cice ntú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Am̄osi, kè Am̄osi cice tú Naummu, kè Naummu cice tú Esidii, kè Esidii cice tú Nakaii. ²⁶ Kè Nakaii cice ntú Maati, kè Maati cice tú Matatiasi, kè Matatiasi cice tú Semmeinni, kè Semmeinni cice tú Yosee, kè Yosee cice tú Yodaa. ²⁷ Kè Yodaa cice ntú Yoannanni, kè Yoannanni cice tú Desaa, kè Desaa cice tú Sodobabēeri, kè Sodobabēeri cice tú Sadatieri, kè Sadatieri cice tú Nedii. ²⁸ Kè Nedii cice ntú Mediki,

kè Mɛdiki cice tú Adii kè Adii cice tú Kosammu, kè Kosammu cice tú Edimadammu, kè Edimadammu cice tú Ɛeri. ²⁹ Kè Ɛeri cice ntú Sesuu, kè Sesuu cice tú Ediesɛɛ, kè Ediesɛɛ cice tú Yodimmu, kè Yodimmu cice tú Matati, kè Matati cice tú Defii. ³⁰ Kè Defii cice ntú Simmɛɔɔ, kè Simmɛɔɔ cice tú Sudaa, kè Sudaa cice tú Sosefu, kè Sosefu cice tú Yonnamu, kè Yonnamu cice tú Ediakimmu. ³¹ Kè Ediakimmu cice ntú Mɛdeya, kè Mɛdeya cice tú Menna, kè Menna cice tú Matataa, kè Matataa cice tú Natāā. ³² Kè Natāā cice ntú Dafiti, kè Dafiti cice tú Isaii, kè Isaii cice tú Obɛdi, kè Obɛdi cice tú Boasi, kè Boasi cice tú Sadimɔɔ, kè Sadimɔɔ cice tú Nasɔɔ. ³³ Kè Nasɔɔ cice ntú Aminadabu, kè Aminadabu cice tú Adiminni, kè Adiminni cice tú Adinii kè Adinii cice tú Esidommu, kè Esidommu cice tú Pedesi, kè Pedesi cice tú Sudaa. ³⁴ Kè Sudaa cice ntú Sakɔbu, kè Sakɔbu cice tú Isaki, kè Isaki cice tú Abarahammu, kè Abarahammu cice tú Tedaa, kè Tedaa cice tú Nakɔɔ. ³⁵ Kè Nakɔɔ cice ntú Seduki, kè Seduki cice tú Edeuu, kè Edeuu cice tú Pedeki kè Pedeki cice tú Ebɛeri kè Ebɛeri cice tú Siraa. ³⁶ Kè Siraa cice ntú Kainammu, kè Kainammu cice tú Adifakisari, kè Adifakisari cice tú Semmu, kè Semmu cice tú Nɔwee, kè Nɔwee cice tú Demeki. ³⁷ Kè Demeki cice ntú Matusadɛmmu, kè Matusadɛmmu cice tú Enɔki, kè Enɔki cice tú Yɛdɛti, kè Yɛdɛti cice tú Madɛdɛdi, kè Madɛdɛdi cice tú Kenammu. ³⁸ Kè Kenammu cice ntú Enɔsi, kè Enɔsi cice tú Seti, kè Seti cice tú Adammu kè Adammu cice ntú Kuyie.

4

Dibɔɔ do bennémè Yesu
(Wénté Matie 4:1-11 nɛ Mariki 1:12-13)

¹ Kè Yesu nyɛtiní kukó nSuditɛɛ kè Muyaánsààmù ò piéké kóò tanné dikpàà miɛke. ² Kòò dɔ yewe sipísìnàà kè dibɔɔ ò beú. Dɛ kó yewe miɛke ò do í yo ndɛmarɛ kè dikònni ò pĩ. ³ Kè dibɔɔ ò nàké ke dɔ: Kàa tu Kuyie mBire ndɛ, duó nkè ditāri dii nnaá mmudii. ⁴ Kè Yesu di tɛnné ke dɔ: Tì wàrimu ke tú: Onìti í fòùnè mudii mǎà.

⁵ Kè dibɔɔ ò dɛkenè ditāri diɛri ñnkè kóò benke dimònni dimǎà ketenkè kó yekpàatiyo yemɔu, ⁶ kóò nàké ke dɔ: N yóó da duómму ye nkpàatiyo yemɔu nè ye kpeti, ke yé mǐ dè temè, ke dè duò n dè dónè wè. ⁷ Demɔu miɛ nfɔ́ó yó ndè te, kè nsà kàa nìnkú n yìikè. ⁸ Kè Yesu di tɛnné ke dɔ: Ti wàrimu ke tú: Á mbáá nha Yiè nKuyie mmǎà kɛmpĩ nkuu tómmú.

⁹ Kè dibɔɔ ò kàtenè Sedisadɛmmu kóò dɛkenè Kuyie nciɛtè ñnkè kóò nàké ke dɔ: Kàa tú Kuyie mBire ndɛ, puuo, ¹⁰ ke yé tì wàrimè ke tú: Kuyie mbo duó ndinùu ku tǎrè kè yè nda baa, ¹¹ ké da cóúté bá a naàcètè báá bété ditāri mari. ¹² Kè Yesu di tɛnné ke dɔ: Ti wàrimu ke tú: Á báá benné a Yiè nKuyie.

¹³ Kè dibɔɔ ò benné mɛbennímè mɛmɔu kè mɛɛ deè kè dii íté kɛmbaa dimònni tɛri.

Yesu do tièmmè benitibè titíintouti miɛke
(Wénté Matie 4:11-17 nɛ Mariki 1:14-15)

¹⁴ Kè Yesu nwɛti Kadidee kó kutempɛ nkè Muyaánsààmù ò piéké nè muwɛrímú kè bè nnáá nho kpéi ndɛ kó kutempɛ nkumɔu miɛke. ¹⁵ Kòò ntiè mbenitibè titíintouti miɛke kè benitibè bɛmɔu nhò sánti.

Yesu do náámmè Kuyie nnáànti Nansarɛti
(Wénté Matie 13:53-58 nɛ Mariki 6:1-6)

¹⁶ Kè Yesu kɔte Nansarɛti ò bíkú dè, ke tó ta kutíintouku tɛom̄pùtè yiè kéíté ke bo kaà ndipátiri. ¹⁷ Kè bèè ò duó nKuyie mpǎánáànti náàntò Esaii kó dipátiri kòò pĩntɛ tì wàri dii bòri ke tú:

¹⁸ Ti Yiè nKuyie nkó muyaá mmuù bo n yǐnkè,
kù n tǎátɛmu ke còu n yuu mɛkùò ke n tǔ,
kè m bo náké Tináansààti bɛsɛnnibè,
kédɛɛtè tidaati, kɛwéi ntiyũ̀nti,

kédεετέ bè fěũnko bè,

¹⁹ kénáké Kuyie nkó mesàà mbenni tùòkemè.

²⁰ Kòo deè kékpréú ndipátiri kéduó nho tǎnti kékari kè bèε kó dimàà bo kutíintouku miεke kè bè nhò wùó. ²¹ N kòo bè nàké ke dò: Di bo ke yo tii náaanti yíε nti dòòmu.

²² Kè dèε bè di bemou kè bè nhò sǎnti Tináansààti ò nàá nti kpéi, kémbékú bemàà ke tú: Dè í dò nSosefu birε ndεà? ²³ Kè Yesu bè nàké ke dò: N yému ke dò ndi bo n nàké dináanhántiri dii tu: Otánti taà nhamáà. Ke n nàké ke dò: Ti kèε kè bè yé nha dòò dè Kapennaummu, dòò de die nha εi. ²⁴ Kè Yesu yíε kébéi nke dò: N di náá mmómmuε nwe bè ãã í mpénsiri Kuyie mpǎánáanti náantò mǎu o εi. ²⁵ Bekúpobè do sũmu Isidayεεribe miεke, Edii kó dimànni, fetaafe do yietí dii mǎnni ke dò yεbie nyetǎati nè dikéè, kè dikònni diεrii tanní dihei. ²⁶ Kuyie me nyí nduó nkè Edii kote be kóò mǎu borè, kéduó nkòo kote okúpokù mǎu borè ndε kòo ã Sadεputaa, Sitǎǎ kó ketenkè miεke. ²⁷ Yekùò mmúnke do sũmu Isidayεεribe miεke Kuyie mpǎánáanti náantò Edisee kó dimànni. Ò me nyí mmiεkùnne ye kó dimari kémiekùnne Naamaa Sidii kó ketenkè kou nwe omáà.

²⁸ Bè kèε dii mǎnni de kó tináanti kutíintouku miεkeε kè bè miεkeε peike bemou. ²⁹ Kè bèε íté kóò pí nkédekenè bè do maá dii tǎri ïnkè, ke bo ò tǎnteni kudúókù miεke. ³⁰ Kè Yesu yé be cuokè kéréǎté.

*Yesu bètimè dibòò oniti miεke
(Wénté Mariki 1:21-28)*

³¹ Kè Yesu kote Kapennaummu Kadidee kó kutempē mmiεke kǎntiε mbenitibè teom̄pùtè yiε. ³² Kè dèε bè di mediε nke yé ò do bè nǎannemè muwērímú mmu. ³³ Kòo nití mǎu bo kutíintouku miεke, kè dibòò ò ta, kòo kuónko mediε nke dò: ³⁴ Ti kpεti dòmmε Yesu Nansareti kou, a kǎnteni ke bo ti kuεmaà? N yému ke dò nha tú Kuyie ntǎnní wè, wèε kpa meyei.

³⁵ Kè Yesu péi ndibòò ke dò: Cǎéké kényè oniti yie mmiεke!

Kè dii ò bǎ mbenitibè cuokè, kényè, bá di í ò dòò meyei mmamè.

³⁶ Kè dèε bè di bemou kè bè mbékú betǎbè ke tú: Om̄mu wērímú bo oniti yie nnáanti miεke, kòo péinko yebókè kè yé yìε?

³⁷ Kè bè nnáa nYesu kpéi de kó ketenkè kemou miεke.

*Yesu do miεkùnne mē Simǎo pokù yǎ
(Wénté Matie 8:14-17 nè Mariki 1:29-34)*

³⁸ Kè Yesu yé kutíintouku miεke kékote Simǎo cǎētè ke sǎ nho pokù yǎ mǎ nkòo kǎnti tǎnni mediε, kè bèε bántε Yesu ke dò wèε ò miεkùnne. ³⁹ Kòo sǎnné o ïnkè kéréi mmumǎmmú kè mùu deè, kòo pǎnkεε íté kéwaá mbè bo di mù.

⁴⁰ Diyie ta dii mǎnni bèε kó benitibè do mǎ mmumǎmmú mubotí mubotí, kè bè mbè kǎrinni Yesu borè kòo bè nǎnku o nǎu ke bè miεkùnko. ⁴¹ Kè yebókè nyiε benitibè péu ke wékii ke tú: Kuyie mBire nde! Kè Yesu nyè kpǎnnè ke tú yé bá nnáa nke yé yé yém̄mu ke dò nhò tú Kirisi.

*Yesu do yetimè Kapennaummu bá bè í dó
(Wénté Mariki 1:35-39)*

⁴² Dè wenté dii mǎnni kè Yesu yé dihei kékote omáà borè kè benitibè péu nhò wanti, kóò yà kéndó ò nkpaá be borè kè báá íté. ⁴³ Kè Yesu bè nàké ke dò: N dò nkénákému Tináansààti Kuyie nkpaàtiyuu kpεti yehεkè teyε ke yé Kuyie nni ntǎnnimè dèε kpéi.

⁴⁴ Kòo kote kénnáante Kuyie nnáanti Kadidee kó titíintouti miεke.

5

*Yesu do yumè o tancòumbè kètibè
(Wénté Matie 4:18-22 nè Mariki 1:16-20)*

¹ Diiyè mari kè Yesu míbo Senesarèti kó menie mborè kè ditĩnni ndeiti ke bo ò tóónnè kékeè Kuyie nnáànti. ² Kè Yesu yà tidabèeti tìdèti menie nnùù kè beyĩnwambè cùté ke ou be yĩnditirè. ³ Kè Yesu ta ti kó kùmakù, kùù tu Simoo kòku, kòò nàké ke dò bèe fūtenè menie nnùù sámǎpó, kè bèe fūte kè Yesu nkari kudabekù mièke ke tiè nditĩnni.

⁴ Ò tiè ndii mǎnni benitibè kédeè kénáké Simoo ke dò: Kǎtenè kudabekù decūmpure kè dí bǎ ndi yĩnditirè. ⁵ Kè Simoo ò tǎnné ke dò: Okóti, ti yie nke buǎmmu bá ti í pĩ, a né mè mbéimmè m bo bǎ ndeditirè.

⁶ Kè bèe bǎ nképĩ siyĩ péu kè sii píe nkè be ditirè ntǎũ. ⁷ Kè bèe pasiri be népobè bèe bo kudabekù tekù ke dò bèe kǎtení kè bè teennè, kè bèe kǎtení kédei siyĩ kèpíe ntidabèeti tìdèti kè ti ndó kédiu. ⁸ Simoo Pieri dè yà dù mǎnni kénínkoo Yesu ìikè ke dò: N Yiè bá n tóónnè, n tú onitiyeiwe nwe.

⁹ Ke yé kufǎwáa nhò autémè nè o népobè bèe pí nsii yĩ kpéi. ¹⁰ Kè Isaku nè Isǎa Sebedee kó ibi Simoo népobè kperè múnke mme ndò, kè Yesu náké Simoo ke dò: Bá nyǐkù, di mmǎnni a yó ntú onitiwanti nwe.

¹¹ Kè bèe kǎtenè be dabèeti menie nnùù ké de nti yóu kètũnne Yesu.

Yesu do mièkũnnemè dikǎnni
(Wénté Matie 8:1-4 nè Mariki 1:40-45)

¹² Diiyè mari kè Yesu mbo diheì mièke, kè dikǎnni mari kǎtení o borè, kénínkoo o ìikè kòò bántè ke dò: Okóti kàa dǎ a bo na kè m mièkũnne, kè n wénkũnne.

¹³ Kè Yesu youte o nǎutè ké di kǎáké ke dò: N dómu, á wenke. Dende bàmbà kè tikǎnti deè kòò miété kéwenke. ¹⁴ Kè Yesu o cau nweti weti ke dò: A báa náké òmòu, a né kǎte kébenke amáa ikuó niùti kédǎò Mǎyisi kuó pátiri yèmmè, kè dèe benke benitibè bemou a miétémè.

¹⁵ De mǎnni kè Yesu yètiri né dǎke pité kè benitibè nkǎrini o borè ke bo keè o náànti kòò bè mièkũnne. ¹⁶ Kè Yesu né íté kékǎte omáa borè kémbáa nKuyie.

Yesu do mièkũnnemè kuhǎùkù
(Wénté Matie 9:1-8 nè Mariki 2:1-12)

¹⁷ Diiyè mari kè Yesu ntiè mbenitibè, kè Fadisiǐbe nè ikuó wǎǎbè bèe bo Kadidee nè Sudee nè Sedisadèmmu, kè bè kǎké de mièke, kè Kuyie nkó muwǎrimú ò bonè kòò mièkũnko bemuǎmbe. ¹⁸ Kè bèmabèe tuǎkení ke tǎ kuhǎùkù, kè kù duó ku dóu ìnkè, kè bè nwanti bè bo yĩmè ké kù tanné kédǎú nYesu ìikè. ¹⁹ Bè í nna nè ditĩnni, kényóu, kédeke, kéduute timùmmuntì Yesu berí ndè, ké kù cǔũnko benitibè cuokè, kédǎú nYesu ìikè. ²⁰ Kè Yesu nwúó mbè támè ke dò nhò bo kù mièkũnne, ké kù nàké ke dò: N da cǐèmmu a yei.

²¹ Fadisiǐbe nè ikuó wǎǎbè kè bè ntoti be yèmmè ke tú: Wenni nwe yie nkòò nàa mmie nke caari Kuyie nyètiri? We mbo na kécǐè mmeyei nkè dè í tú Kuyie mmáa.

²² Kè Yesu banté be yèmmè, ké bè beke ke dò: Dè dòmmè kè di toti di yèmmè mie mbotí? ²³ Ǔnde í yóu nè deterè, m bo yĩmè n da cǐè nha yeinaa, kè m bo yĩmè íté kékété? ²⁴ Dè né bo yiemè kè di banté ke dò Onitibire mǎke muwǎrimú ketenkè ìnkè ke bo na kécǐè mmeyei m bo yĩ: Íté kétúóté a dóu kékò!

²⁵ Kè kù pǎnkeé íté benitibè ìikè, kétúóté ku dóu, kénkũnti ke sǎntí Kuyie. ²⁶ Kè dèe bè di bemou, kè bèe depe Kuyie nké nkù sǎntí, ke náa nke tú: Ti yà yie ndèmarè cànnè.

Yesu do yumè Defii
(Wénté Matie 9:9-13 nè Mariki 2:13-17)

²⁷ Kè Yesu íté dèborè kémpǎnké kényà odǎmpòòcǎutiwè mǎu kòò yètiri tú Defii kòò kàri bè yieti tèè cǐètè dàmpòò kòò ò yu ke dò:

²⁸ N tũnne! Kè Defii yóu demou kèité kòò tũnne.

²⁹ De kó difǎnkúò kè Defii bénné tidiiti kényú Yesu kè bedǎmpòòcǎutibè nè benitibè tǎbè péu kè bè nwǎ nke yo. ³⁰ Kè dèe yonke Fadisiǐbe nè ikuó wǎǎbè kè bèe beke Yesu tancóumbè ke dò: Dè dòmmè kè di wǎnnè bedǎmpòòcǎutibè nè mufòmму yeimu yembè kè di yo nke yǎ?

³¹ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dò: Dè í tú bèè kònti naati bèè waà nhotànti, bemuɔmbe bèè ò waà. ³² N yí kàtení ke bo yú bèè yèmmè dò mbè wenni, n kàtení ke bo yú benitiyèibe mbè kè bèè ceete be fòmmu.

Bè do bekemè Yesu menùboúmmè kpɛti
(Wénté Matie 9:14-17 nè Mariki 2:18-22)

³³ Kè benitibè mabèe beke Yesu ke dò: Dè dòmmè kè Isāā-Batiisi tancòumbè nè Fadisiḗbe kɔbe bou dinùu ke báá nKuyie nsāā kàa kɔbe bie yo nke yó? ³⁴ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dò: Onitì tòú dii mǎnni o pokù o népobè bo na kéboú dinùu o bè bonè dii mǎnnàà? ³⁵ De kó diyie kraanímu kè bè bo deite wèè tòú o pokù, de mǎnni bè bo bou dinùu.

³⁶ Kè Yesu yíé ké bè nàké nè dináanhāntiri ke dò: Bè ɔ̄ í nkèéte kuyaàpànkù kényá nkukótíkù ìnkè, kàa mè dǎdǎ, a cààrèmu kuyaàpànkù, de kó dikéè me mbáá yie nkétaunnè kukótíkù. ³⁷ Bè ɔ̄ í ncṹ menàà mbémmè tidouti kótì mieke, kàa mè dǎdǎ tidouti bo pote kè menàà ncake nè tidouti demou. ³⁸ Menàà mbémmè dò nkécṹ tidouti pànti mieke nke. ³⁹ Òmòu ɔ̄ í ndó menàà mbémmè ò yà dii mǎnni mèè bi, ò ɔ̄ yí mèè bi mèè naati.

6

Yesu tancòumbè do kàrímè medibii
(Wénté Matie 12:1-8 nè Mariki 2:23-28)

¹ Teom̄pùtè matè yiè kè Yesu mp̄enké depaa mmarè mieke, kòo tancòumbè nkáāte medibii nke cáá. ² Kè Fadisiḗbe mabèe beke Yesu ke dò: Dè dòmmè kàa tancòumbè dǎdri ikuó yete dè teom̄pùtè yiè? ³ Kè Yesu bè tɛ́nné ke dò: Di í kàa ndikònni do p̄i nDafiti nè o kɔbe kòo dǎdǎ dǎdǎ? ⁴ Ò do tamè Kuyie nc̄fètè kétúótè p̄éèbè, nè o kɔbe kè bèè cááké, òmòu do í dò nkécááké bè, kè dè í tú ikuó niubè máàà?

⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Onitibire deè baké teom̄pùtè.

Yesu do miékunnemè wèè bakù fǎũ
(Wénté Matie 12:9-14 nè Mariki 3:1-6)

⁶ Teom̄pùtè tetè matè yiè kè Yesu ta kutíintouku ké mbè tiè, kòo nitì mǎu dè bo kòo bakù youku fǎũ. ⁷ Kè Fadisiḗbe nè ikuó wǎābè, bèè do wanti bè bo yímè kéwátí Yesu, kè bè nwúó nke bo yà kòo bo miékunne de kóo nitì teom̄pùtè yiè. ⁸ Yesu né me nyémè be yèmmè, kòo nàké wèè bakù fǎũ nke dò: Íté kécómmú dende benitibè cuokè!

Kòo íté kécómmú. ⁹ Kè Yesu bè beke ke dò: Ikuó yē nti dǎdǎ mesàà nnàa kè meyei nteom̄pùtè yiè? Ti deetè onitáa, kè ti ò kùò?

¹⁰ Kè Yesu bè wènté bemou, kénáké wèè bakù fǎũ nke dò: Youte a bakù!

Kòo kù yòute, kè kùu kpenke. ¹¹ Kè dèe yonke Fadisiḗbe nè ikuó wǎābè mediè nkè bè mbékú betòbè bè yóó yímè Yesu.

Yesu do tǎātémè o tancòumbè tɛpítè nè bèdébè
(Wénté Matie 10:1-4 nè Mariki 3:13-19)

¹² De mǎnni kè Yesu deke ditāri ìnkè kényiè nke báá nKuyie. ¹³ Kè dèe wenté kòo yú o tancòumbè kétāatè tɛpítè nè bèdébè ké bè dǎdǎ o tǎrè. ¹⁴ Simòu ò do yu wè ke dǎ Pieri nè o nantè Āntidee nè Isaku nè Isāā nè Fidipu nè Batidemii, ¹⁵ nè Matie nè Tomaa nè Isaku Adifee bire nè Simòu Sedati kó fenafe kou, ¹⁶ nè Sudi Isaku bire nè Sudaasi Isikadiyoti wèè fité Yesu.

Yesu do tièmmè benitibè, ke miékunke bemuɔmbe
(Wénté Matie 4:23-25)

¹⁷ Kè bèè cútè kécómmú kubiriku o tancòumbè tikú dè nè benitibè péu bèè bonní Sudee nè Sedisadèmmu, Tiiri nè Sitǎ kó yehèké yèè tǎkénè dāmèèrì. ¹⁸ Bè do kàtení ke bo keè ò nàámmè mme kòo bè miékunne be mǎmmú, ke múnke miékunne yebòké ta bè. ¹⁹ Kè benitibè

βεμου nwanti ke bo ò kàáké ke yé muwērímú mamù yìènímè o miéke ke bè miékùngo βεμου.

*Yesu do tièmmè o tancóumbè ditàri ìnkè
(Wénté Matie 5:1-12)*

²⁰ Kè Yesu nwúó nho tancóumbè ké bè nàké ke dò:
Dè nnaati díndi bèè tu βeçĩrìbè,
ke yé Kuyie nkprààtiyuu bomè díi kpéí!

²¹ Dè nnaati díndi dikònni bo bè,
ke yé di yóó dimè kénsànnè!
Dè nnaati díndi bèè kuò
ke yé di yóó dimè diwèi!

²² Dè ndi nnaati benitìbè bo ndi níi ndii mònni ke di yete, ké ndi sáá nke di senku, di tú mèè kpéi n kòbe ke dò ndi tú benitiyeibe. ²³ Kè dè di tùòkení dii mònni dè ndi naati kè di nyānku nè diwèi ke yé tiyeti dieti di baamè keĩnkè. Mèè botí nku bè yembè do fèũmmè Kuyie mpāānāānti náam̄bè.

²⁴ Di né bo yà díndi tikpàti yembè,
ke yé di dimè di kó diwèi ke dèè!

²⁵ Di bo yà díndi bèè yo nke sànnè,
ke yé dikònni yóó di pĩmmè!
Di bo yà díndi bèè daú,
ke yé di yóó tamè meyeñcaàrimè miéke kénkuò!

²⁶ Di bo yà díndi benitìbè βεμου sánti bè, ke yé be yembè múnke do sántímèmu bèè tu βemáa Kuyie mpāānāānti náam̄bè.

*Ndónè di kpantídèntòbè
(Wénté Matie 5:38-48, 7:12)*

²⁷ N né di náammu díndi bèè n kèmmú ke tú: Ndónè di kpantídèntòbè, ndòarinè mesàà mbèè di níi. ²⁸ Ndòarinè mesàà mbèè di dónè meyei, kémbáa nKuyie mbèè di fèũnko be kpéi. ²⁹ Kòò m̀òu da bènte, benke we a baà tekù. Kòò m̀òu fiète a yaàbòri dieri yóu kòo wènnénè di sàm̀pòri. ³⁰ Mpāā bèè kó dimàà da m̀óu, kòò m̀òu tùóté a kperε a báá dè nhò beke. ³¹ A dó bèè nda d̀òrimè, ndòarime betòbè.

³² Kè di dó bèè di dó máà, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè? Bèè í tũ nKuyie mbèè múnke dómu bèè bè dó. ³³ Kè di d̀òri mesàà mbèè di d̀òri bèmbe mesàà, di d̀òrimè né cǎá nhònde? Bèè í tũ nKuyie mbèè múnke me ndòari. ³⁴ Kè di penni idíítí bèè yóó di ténne máà, di kó ticuuti bo ntú ònti Kuyie mborè, bèè í tũ nKuyie mbèè múnke pennimu bèè yóó bè ténne. ³⁵ Petinke ndónè di kpantídèntòbè ké mbèè d̀òri mesàà, kè bèè di pènte idíítí di bá nkémmú bèè bo di ténnémè. Dè m̀ònni ndi di kó ticuuti yó ndeumè keĩnkè, kè di ntú Kuyie nkùù baké ketenkè nè keĩnkè ku kó ibí ke yé kù d̀òrimè bèè í kù tũ nnè benitiyonkubε mesàà. ³⁶ Nkuònnè ditòbè mesémmè di cice Kuyie mèè ndi kuò mmèè botí.

*Di bá mbekùnè ditòbè
(Wénté Matie 7:1-5)*

³⁷ Di bá mbekùnè betòbè kè Kuyie mbáá di bekénè. Di báá yĩ otòu cààrè, Kuyie nyàa bo yĩ di cààrè. Ncǐékonè ditòbè kè Kuyie ndi cǐé. ³⁸ Mpāānnè kè Kuyie ndi pā, kù bo cũó di yaàyòrè képié nkéikú, ke yé Kuyie nyóó di bennémmè di bennénè tèè biètè nte betòbè.

³⁹ Kè Yesu yíé ké bèè nàké nè m̀edonnimè miéke ke dò: Kuyũònkù báá na kédete kutekù, kè kù d̀ete kutekù tì bo do tidé difòtìri miéke. ⁴⁰ Wèè bebíí ò í pèèté wèè ò benkù, kòo me mbébií ke dèè ò bo maatenè wèè ò benke.

⁴¹ Dè dòmme kàa wùó nkumúú kùù ã a kou nònfè miéke ke né í dake kumundóú kùù bo a kòfe miéke ku kpéí. ⁴² A bo yíme kénáké a kou ke dò: Yóu kè n deíte kumúú kùù pámúú a nònfè miéke kè kumundóú né pámúú a kòfe miéke. Meyèmmè mèdémè yìè nfó, keté kèpánté kumundóú kùù pámúú a nònfè miéke ke né na kédèíte kumúú kùù bo a kou kòfe miéke.

Bè ãã banté mutie mu be borè nde
(Wénté Matie 7:16-20, 12:33-35)

⁴³ Mutie sààmú í péi yebe sínyè, musímmù me nyí péi yesààyè. ⁴⁴ Bè banní mutie mu be borè nde, bè í tóũ fikíè be musãmporimù ìnkè, bè me nyí tóũ fínyí be mmuporimù ìnkè. ⁴⁵ Onìti wèè miéke wenni wèè dòòri mesàà, kè wèè miéke í wenni kòò dòòri meyi, ke yé tì bo onìti yèmmè miéke, o nùù ti nnáámmè.

Kuyèinkù nè wèè cii
(Wénté Matie 7:24-27)

⁴⁶ Dè dòmme kè di n tú ti Yiè, ti Yiè, ke né í dòòri n di náá ntí? ⁴⁷ M bo di náké wèè kàtení m borè ke kémúú n náànti ke dòòri tì yèmmè ò dònne wè. ⁴⁸ Ò dònne onìti nwe wèè dó kémaá teçtètè, ke dammú, ke tùòke dipèri, ke pũúté di ìnkè. Ketenkè kuó mmenie ndiì mònni kè ikó mpíe, kè menie nyènní ké ntè puotì bá tè í ndo, ke yé tè pũútémè dipèri ìnkè. ⁴⁹ Wèè me nkèmmú n náànti ke í dòòri tì yèmmè ò dònne wèè maá wènwè o cètè dibiri ìnkè bá ò í dammú ke sònté ke pũúté. Kè ketenkèe kuó nkè ikó mpíe nkè menie nyènní ké tè poté kè tè pànkèe do kèpante páíí.

7

Yesu do miékunnemè ohããpònkóti kóo tãnti
(Wénté Matie 8:5-13 nè Isãã 4:46-54)

¹ Yesu bè náké diì mònni de kó tináànti kédèè kékote Kapennaummu. ² Kòo ããpònkóti m̀òu kóo tãnti ò dó wè mesàà nkòò mmò nkè dè cèè mediè. ³ Kòo keè Yesu kpéí, kètò nSifube kó bekótibè mabè, kè bè bo bántè Yesu kòo kàtení kèmiékunne o kóo tãnti. ⁴ Kè bèe tuòke kébántè Yesu ke dò: De kóo niti dò nha ò teennemu, ⁵ ke yé ò dómè ti kó kubotí, kè wèè ti maá kutííntouku.

⁶ Kè Yesu bè neinè. Bè tóónko diì mònni teçtètè kè behããpòmbè kóo kótii tónni o népobè kè bèe náké Yesu ke dò: Okóti, ohããpònkóti tu a báá fèũ nhamáà, ò í tùòke a bo tamè o cètè.

⁷ Dè te kòo í dàátí ke kàtení o mómmuò nha borè. Ò tu á béi nha nùù máà kòo nkóo tãntii miété. ⁸ Ke tú ò màkemu bèè ò baké ke màke tihããpònti ò baké tì kòò náké kù ke yí: Kòte! Kùu kòte, kòò náké kù ke yí: Kàtení! Kùu kàtení, kòo yí o kóo tãntii dòò dè, wèè dè dòò.

⁹ Kè Yesu keè de kó tináànti kèpénsiri behããpòmbè kóo kóti, kèwèè kénáké ditínni ke dò: Bá Isidayeribe miéke m mu nyí yà onìti wèè n tá mie mbotí.

¹⁰ Behããpòmbè kóo kóti do tã mbè wètoò diì mònni teçtètè kénsó nho kóo tãnti miété.

Yesu duómme kòo kúpokù m̀òu birèe yánté

¹¹ Kè Yesu nkòri dihei bè tu di Nainni ke neinè o tancóumbè, kè ditínni ò tũ. ¹² Bè tatoo diì mònni dihei, kòo kúpokù m̀òu màke denitidabire demáà kè dè ku, kè dihei yembè ò neinè ditínni kè bè kòri ke bo dè kúnné. ¹³ Kè ti Yiè nYesu yà debire yã kè mesémmèe ò pí nkòo ò náké ke dò: Bá ñkuò.

¹⁴ Ke tóónko kékááké kudéenkù, bèè to kè bèe cómmú, kè Yesu béi nke dò: Dèdapumbire íté m̀i me nyè!

¹⁵ Kòo cii íté kékari kènnáá nkè Yesu ò duó nho yã. ¹⁶ Kè kufõwaá mbè pí mbemou kè bè nsántí Kuyie nke tú: Kuyie mpããnáànti náàntò dièwè kàtení ti cuokè, Kuyie nkuù dòò mesàà nku kó benitibè.

¹⁷ Kè de kó tináànti pitè Sudee kó kutempè nkumou nè yehèkè yèè dè táké.

*Isāā-Batiisi do tãmmè o tancóumbè Yesu borè
(Wénté Matie 11:2-19)*

¹⁸ Kè Isāā-Batiisi tancóumbèè ti nhò nàké. ¹⁹ Kòo deite bèdébè kètō nkè bè bo beke Yesu ke dò: Isāā-Batiisi tu tí da beke ke dò: ²⁰ Fṓṓ tu wèè dō nkékatenáá yáá ò kpaaní?

²¹ Ke sṓ nYesu miékũnko bemuambe péu, tikṓnyonkuti yembè, nè yebokè ta bè, ke wéinko tiyũṓnti péu. ²² Kè Yesu bè nàké ke dò: Kṓtenè kénáké Isāā di yà dè nè di kèè ti, tiyũṓnti wènni kè yekpĩè ncènti séi, kè yekùò mmiéri, kè yewũṓ nkèu, kè becírìbè yánni, kè besĩntìbè kèu Tináaṣààti. ²³ Dè nnaati n yí tú wèè kpéi ndidĩntári.

²⁴ Isāā do tṓ mbè kò ndii mṓnni kè Yesu nnáá mbenitìbè Isāā kpéi ke tú: Di do kṓte káyà ba dikpáá cuokè, dipènni kuyaakù nampú dàà? ²⁵ Kè mèè dṓke di né kṓte ke yà ba? Onitì wèè dàátì tiyaàsààtàà? Tiyaàsààti yembè ṓ mbo sikpààtìcēĩ mièke nke. ²⁶ Yáa di kṓte ke yà Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò nwe? N né di náámmu ke tú ò pēētēmu Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò. ²⁷ Isāā kpéi nke ti wàrimè ke tú: Nte mí nKuyie nke duónko n kóo tṓnti wèè yóo niitè kētũntè a ce. ²⁸ N di náá mmómmu nwe benitìbè pié bèè kó dimàà, òmòu mu nyí buoté wèè pēēté Isāā, nè memme wèè tu osámṓpú Kuyie nkpààtiyuu mièke, kòo deu koò pēēté.

²⁹ Bèè kó dimàà do kèè Isāā náámmè kétaunnè bedampòòcòutìbè bè do bantēmu Kuyie ndṓṓrimè kù béi nti kè dèè nte kè bèè duó nkè Isāā bè ānné bātēmmù. ³⁰ Bá Fadisiēbe nè ikuó wāābè bembè í nyie nkòo bè ānné bātēmmù. Memme bè yetemè Kuyie ndo bè dónè mèè sàà.

³¹ Kè Yesu dò: M bo donnenè ba di mmṓnni kó benitìbè? ³² M bo yí bè dōnnè ibí ìi kàri yaárè ke náá nyitei ke tú: Ti di eé fetārifè bá di í aá, kè ti kuó ndikúdabònni bá di yèmmè í cààrè. ³³ Isāā kṓtenimè ò í yo nhò me nyí yṓ mmenaà, kè di tú dibṓṓ bo o mièke. ³⁴ Kè Onitìbire kṓtení ke yo nke yṓ mmenaà, kè di yē nho tú odiiti, kunaáyààkù, ke dápúnè bedampòòcòutìbè nè di tú bè benitiyibe. ³⁵ Bèè yie nKuyie bembè bantēmu Kuyie nciiṃè ke dṓri kù béi nti.

Onitipòkù wèè do còu nYesu yuu tũdààrí

³⁶ Kè Fadisiē mṓu yú Yesu kè bè bo di o cīètè, kè Yesu kṓte kè bè nkari ke yo. ³⁷ Kè de kó dihei kóo nitipòkù mṓu wèè dṓuti dṓutinè benitidaabèe keè Fadisiē mṓu yumè Yesu kè bè yo, nkétúóté dimátidènni péiri kè tũdààri piéké di mièke, ³⁸ kékṓte kécómmú Yesu fāñkúò ke kuò nkè tinṓnnietii dúóké Yesu naàcèi, kòo nínkú ké sì ũté nè o yùti, ké sì yṓre tũdààri ké sì waare. ³⁹ Fadisiē wèè yu Yesu ò dè yà dii mṓnni, nè o yèmmè mièke ke dò: Kè we nnti mènke do ntú Kuyie mpāānāaṅtì náaṅtò nwe, ò na nyému wèè nitipòkù mè nhò kàá nhò tu wè. ⁴⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: Simṓ m mṓke tìmatì nti ke bo da nàké. Kòo ò tēíné ke dò: Béi nhokóti.

⁴¹ Kè Yesu dò: Benitìbè bèdébè beè do mṓkenè òmòu dibànni, kè yie nní ndò kòò yietì medítìbii nsikṓsìnùmmù (500), otṓu sipísìnùmmù. ⁴² Be mṓu í nna kòò yietì kòo bè cīè nkè bè pā de kó idíití, bedé memme, be we ndò nké nhò dṓ mediè? ⁴³ Kè Simṓ ò tēíné ke dò: N yèmmè dò mbè pā wè idíití dieyi. Kè Yesu dò: A tēíné kè dè wenni.

⁴⁴ Kébenke onitipòkù ke dò: A wúo nwe nntipòkàà? N ta a cīètè bá a í n duó mmenie nkè m bo óuté n naàcèi kè wenwe me nsi óuté nè o nṓnnietii ke sì ũténè o yùti. ⁴⁵ A í n co ke nh ṓrí, nè n tannimè wenwe baa wāàrimu n naàcèi. ⁴⁶ A í còu mmèkùò n yuu ìnkè kè wenwe còu ntũdààri n naàcèi. ⁴⁷ Dèè kpéi nte kè n da náa nke tú: Nh ò cīēmmu o yei ndiemè ke yé ò n dómè mediè, bè cīè nwè sāmṓpò ò ṓṓ benke sāmṓpò nwe ò dómè wèè ò cīè.

⁴⁸ De mṓnni kè Yesu nàké onitipòkù ke dò: N da cīēmmu a yei.

⁴⁹ Nè bè bè kàri ke yo nkè bè nnáá bemàà ke tú: Wenninwe yie nwèè dàátì ke cīè mmeyei? ⁵⁰ Kè Yesu nàké onitipòkù ke dò: A tákùmmè da deētēmu, kṓte kè dè nnaati.

8

Yesu do centimè yehékè ke náante Tináansààti

¹ Kè Yesu ícenti yehékè nè sihekésí ke náante Tináansààti Kuyie nkpaàtiyuu kpeti, ke neínè o tancòumbè tepíitè nè bédébè, ² nè benitipòbè mabè yebòkè do ta bè kòo yè bèti, ké bè miékùnnè be mòmú, beè kóò mǎu tu Maari Makitadaa eì kou, yebòkè yèyiekè do ta wè kè Yesu yè bèti. ³ Nè Isanni Susaa wèè do baa Edoti kpàti o pokù nè Susanni nè betòbè péu, bèè do pǎa mbe kperè ke teénnè Yesu nè o tancòumbè.

Wèè yaù tidiiti o kó dináanhántíri

(Wénté Matie 13:1-9 nè Mariki 4:1-9)

⁴ Diyie mari kè benitibèe yènni yehékè yehékè ke tii nYesu borè ditínni kòo mbè nàánnè yenáanhántiyè ke tú:

⁵ Oniti mǎu wèè do yè ke bo yaá o diiti, kényaù kè medibii mmamèe do kuce ñnkè kè bè mmè nàù kè sinǎ katení ké mè di. ⁶ Kè metēmèe do fekũufe ñnkè kényènni kékpeío ke yé mè í pètémè kbooku. ⁷ Kè medibii ntēmèe do ipo mièke kényènni kè ipoo mè éũté. ⁸ Kè metēmèe do ketenkè wenni dè kékóté képeité mebii ntekòutè kòutè. Kè Yesu deè ke dò: Kè wèè mǎke yeto ke bo keè wèe keè.

Yesu do náá mmùù kpéi yenáanhántiyè

(Wénté Matie 13:10-17 nè Mariki 4:10-12)

⁹ Kè Yesu tancòumbèe ò beke de kó dináanhántíri tu mù. ¹⁰ Kòo bè téné ke dò: Díndi Kuyie ndi duómmu mecii nkè di bo yíété ku kpàtiyuu kpeti tii sòri, bembè bie m bè nàánnè yenáanhántiyè nye:

Kè bè bo nwúó nke báa yà, kényo ke báa banté.

Yesu wénkùnnemè wèè yau tidiboti o kó tináanti

(Wénté Matie 13:18-23 nè Mariki 4:13-20)

¹¹ Ntenè de kó dináanhántíri benkú mù: Medibii ntú Kuyie nnáanti nti, ¹² kè kuce ñnkè medibii ndo dè tu benitibè mbe, bèè ò kèe Kuyie nnáanti kè dibǎò katení, ké tì dèite be yèmmè mièke, bè yàà bo ti yie mmèe kpéi nkè Kuyie mbè deeté. ¹³ Fekũufe medibii ndo fèè ñnkè tu benitibè bèè ò keè bèmbè Kuyie nnáanti ke pǎnkee tì cǎuté nè diwèi, bè né í nyóu kè tì bo fííkú be yèmmè mièke kémonte. Kè meháarimè tũkení bè pǎnkee bútínné Kuyie. ¹⁴ Tipotì medibii ndo tii mièke tú bèè ò keè bèmbè Kuyie nnáanti, ke né yóu kè meborime kó iyèntotí nè tikpàti kóò kéndó, kè dèe ta be yèmmè mièke, ké tì éũté, bá tì í nna képeité yebe kè yèe bi. ¹⁵ Ketenkè wennike medibii ndo kè tú bèè ò keè bèmbè Kuyie nnáanti, ké tì cǎuté nè meyèmmè mèmáà, kè be borime ñwenni kè bè nwéèrì képeité yebe.

Yesu dònneñemè o kabè fitíre

(Wénté Mariki 4:21-25)

¹⁶ Kè Yesu dò: Bè ò í ncóu nfítirè ké dè tàa nteçètè mièke yoo bèe dè ñné mutèi fũò, bè ò dè nùnné febaafe nfe, bèè kó dimáà taaní kè bè nwúó nkuwenniku. ¹⁷ Ke yé demarè í bo dèè sòri ke í yóó feité, dèè sòri dè yóó yènnímu kuwenniku.

¹⁸ Daatenè mesàà ndi yo tii náanti kpéi, ke yé wèè mǎke bè yóó we nyié kòo dǎke mǎote, kè wèè kpa bèe fietè desánpòrè o yèmmè dò nhò mǎke dè.

Yesu yǎ nè o neí bè do dómè kóò yà

(Wénté Matie 12:46-50 nè Mariki 3:31-35)

¹⁹ Yesu yǎ nè o neí kè bèe katení kéndó kóò yà, bè í nna nè ditínni koò yà. ²⁰ Kè bèe náké Yesu ke dò: A yǎ nè a neí bè bo ditowaà ke dó ke da yà.

²¹ Kè Yesu bè téné ke dò: Bèè kèmmú Kuyie nnáanti ke dǎori tii yèmmè beè tu n yǎ nè n neí.

Yesu péimmè menie nnè kuyaakù kè dèe cómmú
(Wénté Matie 8:23-27 nè Mariki 4:35-41)

²² Diiyè marì Yesu nè o tancòumbè kè bèe ta kudabekù makù kòo bè nàké ke dè: Ti sénténè menie nyàà.

Kè bèe kété ²³ kènsenti kè Yesu yè nkéduó, kè kuyaakù kperíkù makù iténí kénfuuti, kè menie ntaà kudabekù kè kù ndó kédìu. ²⁴ Kè Yesu tancòumbèe ò ènte ke dè: Okóti, ti yóo diumu!

Kè Yesu ente kéréi nkuyaakù nè yénéfñfirè kè dè dè béu. ²⁵ Kòo bè beke ke dè: Dè dòmmè kè di í tá?

Kè kufōwaa mbè pī, kè dè bè di, kè bè mbékú betòbè ke tú: Wenni nwe yie nkòo péinko kuyaakù nè menie nkè dè yìé nhò yē mmù?

Yesu miékùnmè yebakè ta wè
(Wénté Matie 8:28-34 nè Mariki 5:1-20)

²⁶ Kè bèe sénté Sedasaa kàbe kó dihei dii wetí Kadidee. ²⁷ Yesu cùténí dii mǎnni kudabekù kè dihei kóò nìti mǎuu kéténi ké nhò wetí kè yebakè péu ò ta, bá ò ténke í daati tiyààti, ò í taà teciētè, ke ā ifōti miēke. ²⁸ Kòo yà Yesu kékuónko mediè nke nínkú o ìkè ke dè: Ti kpeti dòmmè mí nnè fō nkuyie nkùu baké ketenkè nè keñkè ku birè? N da báammu, a bá n fēū.

²⁹ Ke yé Yesu do di péimmè ke dè: Yè oniti yie mmieke fō ndibòò! De kó dibòò do ò ta nè dimǎnni ndi, kè bè níi bou o nou mefimme o naàcèi timáti, kòo dè tōū, kè dii ò tanné dikpáà.

³⁰ Kè Yesu ò beke ke dè: A yètiri tú ba? Kòo dè: N yètiri tu: Kusūkù. Yebakè kusūkù kuù do ò ta. ³¹ Kè yèe bántè Yesu ke dè: A báá ti tanné difōtiri cūmpuri.

³² Ke sǎ nkufōnkècēnku makù bo ditāri ñnkè ke diiti kè yebakèe bántè Yesu ke dè wèe yóu kè yèe kate kéta de kó kufōnkècēnku. Kè Yesu dè yèe kate. ³³ Kè yebakèe yè de kóo nìti miēke, kéta kufōnkècēnku kè kùu coké kécúténí ditāri kédìu menie.

³⁴ Bèè do yè cēmmú kè bèe coké kékate kénáké dihei kàbe nè depaa nkàbe. ³⁵ Kè bèe kate ke bo yà dèè dǎò. Bè tǔkoo dii mǎnni káyà oniti yebakè yè wèe miēke, kòo kàri Yesu borè, ke dáátí tiyààti, kòo yèmmè wenke páíi kè kufōwaa mbè pī. ³⁶ Bèè do dè bo, ke yà dèè dǎò, kè bèe nàké bèè kàtení, dè wūóké mèè botí kòo nìti yebakè ta wè miēté. ³⁷ De mǎnni kè Sedasaa kó ketenkè kàbe bemǎuu wēnné ditñni kébántè Yesu ke dè wèe yè be tenkè, ke yé kufōwaa mbè pīmmè mediè. Kè Yesu ta kudabekù kényiti, ³⁸ kòo nìti yebakè yè wèe ò bántè ke dè ò bo ò neinè, kè Yesu yete, kóò nàké ke dè: ³⁹ Kò nha cīētè kénáké Kuyie nda dǎò dè.

Kè wèe nìti kate kénáantoo dihei dimǎu Yesu ò dǎò dè.

Yesu miékùnmè Saiduusi birè nè onitipòkù wèe mǎ ntiyánti
(Wénté Matie 9:18-26 nè Mariki 5:21-43)

⁴⁰ Kè Yesu nwētini Kadidee ke sǎ nditñni ò bàà, kóò cǎuté. ⁴¹ Kè kutíintouku kóo kóti mǎuu bè tu wè Saiduusi tuàkení, ke nínkóo Yesu ìkè kóò bántè ke dè: Kàtení n cīētè. ⁴² Ke yé ò do mǎkemè desapumbire dēmáà ndi, kè dè mǎke yebie ntepiítè nè yèdéè, ke mǎ nkè dè cēè, kè dè duúnnè mukūū.

Kè Yesu nkəri, ke ditñni ò murí koò éū tipítì timǎu. ⁴³ Kòo nitipòkù mǎu dè bo, ke mǎ ntiyánti yebie ntepiítè nè yèdéè, bá tì í commu, kòo kàri bedòòtòribè borè ke càke o dífíi imǎu, be mǎu me nyí na koò miékùnmè. ⁴⁴ Kòo kéténi Yesu fñnkúò bíékè ke kááké o yaàbòri mǎnku, kòo yóntii pǎnke cómmú. ⁴⁵ Kè Yesu beke ke dè: We nni nkàáké?

Bemǎu kè bè nyetiri ke tú be í yé, kè Pieri dè: Okóti, ditñni dii da murí ke da éū. ⁴⁶ Kè Yesu dè: Oniti n káákému, muwērimú mamù muù yè m miēke.

⁴⁷ Kòo nitipòkù nsǎ nYesu banté, kòo kàtení, kòo kǎnti au, kòo nínkóo o také, kébéi mbenitibè bemǎu ìkè mùu kpéi nte kòo ò kááké nè ò pǎnke miétémè. ⁴⁸ Kè Yesu ò nàké ke dè: N kóo sapàà a tákùmmè da deetému, kate kè dè nnaati.

⁴⁹ Yesu kpaá ke me nnáa nkòo nìtì mǎu boní Saiduusi cǐt̃t̃è, ke tuǎkení, kòò nàké ke d̀: A sap̀umbire kumu, t̃enke bá nk̀ónnè Okóti.

⁵⁰ Kè Yesu keè, ke náké Saiduusi ke d̀: Bá nyĩ̀k̀ù n tá máà ò yóó miét̃mu.

⁵¹ Ò t̀ù̀ke diì m̀nnì t̃cǐt̃t̃è ke í nyie nkòo mǎu bo ò ñinnè k̃éta kè d̀ è í tú Pieri nè Isaku nè Isāā nè debire cice nè de yō be s̃ā. ⁵² Benit̃bè bem̃u do kuǎmmu debire kũũ, nkè Yesu bè nàké ke d̀: Bá nkuǎnnè debire í k̀ú, d̀ yè nke duómu.

⁵³ Kè bè nhò daú ke yé bè yém̃mu ke d̀ ndebire ku. ⁵⁴ Kè Yesu p̃i ndebire ǹut̃ k̃épi nke d̀: M bire íté!

⁵⁵ Dende b̃ambà nkè debire foute k̃ít̃é, kè Yesu d̀ bèe d̀ duó kè d̀e di. ⁵⁶ Kè d̀e di debire yembè, kè Yesu bè cau nkè d̀ bè báá náké òm̃u d̀è d̀d̀.

9

*Yesu t̃ammè o tanc̀umbè kè bè duó muw̃rímú
(W̃nt̃é Matie 10:5-15 nè Mariki 6:7-13)*

¹ Kè Yesu tíi nho tanc̀umbè t̃epít̃è nè bèdébè kè bè duó mmuw̃rímú kè bè bo mbetì yeb̀kè yem̃u, ke miék̀unko bemuǎmbe, ² kè bè t̃ō, nkè bè bo nnáante Kuyie nkp̃àt̃iyuu kpeti, ke miék̀unko bemuǎmbe, ³ kè bè nàké ke d̀: Di bá nt̃o d̃emarè, bá kup̃àt̃i yoo kud̃uk̀ù yoo mudii yoo idiít̃i, òm̃u bá nt̃o yeyaǎb̀orè yèd̃é. ⁴ Kè bè di c̃ut̃é t̃è cǐt̃t̃è, di nte mbo ke yàa ít̃enè de kó dihei. ⁵ Kè bè di yete diì èi di kp̃áát̃é di nac̃et̃áá nke íté, kè d̀e benke bè càar̃emè.

⁶ Kè bèe k̃ote k̃encenti yeh̀kè yem̃u ke náante Tináañs̃àt̃i ke miék̀unko bemuǎmbe tip̃it̃i tim̃u.

*Yesu do d̃arimè tidiet̃i kè d̀e di Ed̃oti
(W̃nt̃é Matie 14:1-12 nè Mariki 6:14-29)*

⁷ Kè Ed̃oti Tetidaki, Kadidee kóo kp̃àt̃i keè d̀è d̀òri kè d̀e ò di ke yé bèmabè do t̃umè Isāā-Batiisi weè ỹánt̃é.

⁸ Kè bet̃bè tu: Edii weè w̃tení. Kè bet̃bè tu: Kuyie mp̃āñáañt̃i náam̃bè dim̃nni k̃obe kóo m̃u weè ỹánt̃é.

⁹ Kè Ed̃oti d̀: N duó nkè bè f̃èut̃é Isāā kè we nné nwe n w̃t̃e ke yo kè bè nàa nwèè kp̃éi? Kòo nwanti ke bo ò yà.

*Yesu d̀d̃mè tidiet̃i nè p̃éèbè bèñumm̀ù nè siyĩ̀ sid̃ési
(W̃nt̃é Matie 14:13-21 nè Mariki 6:30-44 nè Isāā 6:1-14)*

¹⁰ Kè Yesu t̃r̃e w̃tení kóo nàké yè d̀d̀ d̀è kó dim̃à, kè bèe nei k̃ékent̃óo dihei bè tu di Betisaidaa di bíék̃è. ¹¹ Kè dit̃inñi ò yà kóo t̃unñe, kè Yesu bè c̃ut̃é kè mbè nàa nKuyie nkp̃àt̃iyuu kpeti, ke miék̀unko bèè m̃.

¹² Diyie yunnè diì m̀nnì kè Yesu tanc̀umbè t̃epít̃è nè bèdébè t̃ónni o borè kóo nàké ke d̀: Cíe mbenit̃bè kè bèe k̃ote k̃ewammú mudii, nè yed̃ú, ke yé ti bomè die ndikp̃àa miẽke bá d̃emarè í bo.

¹³ Kè Yesu bè t̃ènnè ke d̀: Díndi di mómm̃mbe duónnè be kè bèe di. Kè bè d̀: Ti m̃ake p̃éèbè bèñumm̀ù ndi nè siyĩ̀ sid̃ési máa! Yàa ti k̃ote k̃edont̃énimu k̃éduó nkuñit̃i kuu?

¹⁴ (De kó benit̃bè do bo mbo sik̃up̃is̃iñumm̀ù (5000)). Kè Yesu náké o tanc̀umbè ke d̀: Kannenè be sip̃is̃iñumm̀ù s̃iñumm̀ù.

¹⁵ Kòo tanc̀umbèe yie nkè bè k̃anne bem̃u, ¹⁶ kè Yesu túót̃é p̃éèbè bèñumm̀ù nè siyĩ̀ sid̃ési, ke bóút̃é k̃ènkè, k̃és̃ante Kuyie kè bè w̃rí k̃éduó nho tanc̀umbè, kè bèe tot̃i benit̃bè. ¹⁷ Kè bèe cáák̃é bem̃u k̃ens̃annè, kè d̀e súo nk̃épi nyem̃ómm̃uyákè t̃epít̃è nè yèd̃é kè bèe t̃.

*Pieri nàk̃ém̃é Yesu tu wè
(W̃nt̃é Matie 16:13-19 nè Mariki 8:27-29)*

¹⁸ Diyie mari kè Yesu mbáá nKuyie nhomáà borè, kòo tancòumbèe katoo kòo bè beke ke dò: Benitibè yē n tú we? ¹⁹ Kè bèe ò tēnné ke dò: Bèmabè yē nha tú Isāā-Batiisi, kè betòbè yē nha tú Edii, kè betòbè yē nha tú Kuyie mpāānāaṅti náam̀bè dimònni kòbe kòò m̀òu ke yānté. ²⁰ Kè Yesu bè beke ke dò: Díndi tá, di yē n tú we? Kè Pierii ò tēnné ke dò: A tú Kirisi nwe Kuyie ntōnni wè.

*Ti bo ntũ mmèè botí Yesu
(Wénté Matie 16:20-28 nè Mariki 8:30-9:1)*

²¹ Kè Yesu bè cau nweti weti ke dò bè báa yie nké tì nàké òm̀òu. ²² Ke yíe ke dò: Onitibire dò nkéféütému mediè, kè Kuyie ncíètè kó bekótibè nè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wā̀abè kè bèe ò yete kòò kùò, diyie tǎānni yie kòo yānté, ²³ kédeè ké bè nàké bəm̀òu ke dò: Kè wèè dó ké n tūnne wèe bútinne omáà kéntò o dapā̀ati yewe yem̀òu ke n tũ. ²⁴ Ke yé wèè bo ndó kédeetè o fòm̀mu ò yóó mù fétinnemu, kè wèè fétinne o fòm̀mu n kpéi kòò mù deeté. ²⁵ Kutenkù kuù nkperè bo d̀òò ba onitì kénsa kòò dè m̀òke dem̀òu ke né càke omáà yoo ò fétinne o fòm̀mu. ²⁶ Wèè bo nni mm̀òkenè mí nhonitibire ifei m̀ múnke bo nhò m̀òkenè ifei m̀ bo nwētini dii yie nè tikpeti nè n cice kpeti ke neínnè Kuyie ntōrè. ²⁷ N di náá mm̀òmm̀u nwe díndi bèè bo die ndi kó bèmabè yó nkpaá fòumu káyà Kuyie nkpàatiyuu.

*Yesu k̀ònti cèètémè
(Wénté Matie 17:1-8 nè Mariki 9:2-8)*

²⁸ Yesu bè nàké memme kédeè, kè dè mm̀òke yewe yèni mè ndòm̀mè kòo yú Pieri nè Isāā nè Isaku, kè bèe deke ditā̀ri mari ìnkè ke bo bántè Kuyie. ²⁹ Ò báá ndi m̀ònni Kuyie nkòo ìkèe ceete kòo yā̀titi peike kémietè. ³⁰ Kè bè nyóó daateni káyà benitibè bèdébè, M̀oyiisi nè Edii kè bè ò náānnè. ³¹ Kè Kuyie nkó tikpeti bè fité kè bè ò náā nhò yóó kú mèè boti Sedisademmu. ³² Pieri nè o népobè bè do yè nkéduómu kénhennini káyà Yesu kó tikpeti nè benitibè bèdébè bèè do ò còm̀m̀nè. ³³ Edii nè M̀oyiisi, bè ité dii m̀ònni kè Pierii náké Yesu ke dò: Dè wennimu ke d̀òò ntí mbo die, ti bo d̀òò titouti titā̀ati, f̀ò nkumáà, M̀oyiisi kutèkù, Edii kutèkù. (Pieri do í yé ò náā nke tú mù).

³⁴ Ò kpaá ke me nnaá nkè diwetiri marii k̀òtení ké bè dàtinné, kè kufōwáá mpí nYesu tancòumbè bè yà dii m̀ònni diwetiri bè dàtinnémè. ³⁵ Kè metammè mamèe yènni diwetiri mièke ke tú: Yie nweè tu m̀ bire n tǎāté dè, nyiènnè o kpeti.

³⁶ Bè yóó keè de kó metammè kè Yesu wèè máà dè kpaá. De kó yewe mièke kè Yesu tancòumbè ndò yúóò bè í nnàké òm̀òu bè yà dè.

*Yesu tancòumbè do yī̀kemè dibòò
(Wénté Matie 17:14-18 nè Mariki 9:14-27)*

³⁷ Kè dèe wenté kè bè ncutini ditā̀ri, kè ditinni dierii k̀òtení kéco Yesu. ³⁸ Kòo m̀òuu kuónko ditinni cuokè ke dò: Okóti, daate m̀ bire kpéi! N dè m̀òke demáà ndi, ³⁹ kè dibòò marii ã̀ dè pí nkè dè nwúóti, kè di dè kpékíi, kè tinóntṑp̀ù̀tì yie dè nùù, bá di báa càrike kéité, kényiti ke dè f̀éũ mmèdiè. ⁴⁰ Kè m̀ bántè a tancòumbè ke yē mbèe di bèti kè bè yī̀ke.

⁴¹ Kè Yesu béi nke dò: Itookperí yembè díndi bèè d̀òòri meyei, m̀i yó nhā ke di bonàà? M̀i yó nhā ke di t̀òàà? K̀òtenni die nha bire.

⁴² Debire t̀ònni dii m̀ònni Yesu borè, kè dibòò dè b̀ò, nké ndè kpékíi, kè Yesu péi ndibòò kè dii yè, kòo mièk̀unne debire ké dè duó nde cice. ⁴³ Kè dèe di benitibè bəm̀òu, bè yàmè Kuyie nkpeñnimè.

*Yesu do yie kénákémè bè yóó ò k̀òmè
(Wénté Matie 17:22-23 nè Mariki 9:30-32)*

Bá wè kòo nwúó nYesu d̀òò dè, kòo náké o tancòumbè ke dò: ⁴⁴ Mpínnè mesàà n yóó mè ndi náké tì náānti: Bè bo fité Onitibire.

⁴⁵ Bè me nyí mbanté de kó tináaànti tú mù, ti do sàrimu kè deè nte kè bè í nti banté, bè me nyí ndàátí ke beké Yesu.

Yesu tancóumbè nennimè tikóti kpéi
(Wénté Matie 18:1-5 nè Mariki 9:33-37)

⁴⁶ Kè Yesu tancóumbèe íté tineiti nè betòbè ke bo yà be miéke wèè de. ⁴⁷ Kè Yesu banté be yèmmè kédetení debire kécónné o také kè bè nàké ke dò: ⁴⁸ Wèè bo còuté debire die n kpéi, ò còuté mínwe, kè wèè n còuté, ò còutému wèè n tōnní, ke yé wèè tu o sámpòu di cuokè weè de ke di pèéte.

Wèè bèti yebòkè nè Yesu yètiri
(Wénté Mariki 9:38-40)

⁴⁹ Kè Isāa nàké Yesu ke dò: Okóti ti yà òmòu nwe kòò bèti yebòkè nè a yètiri kè ti ò bàa, ke yé ò í ti wéñnèmè.

⁵⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Di na bá nhò bàa ke yé wèè í yete di kpeti ò di wéñnèmèmu.

Sammarii kòbe yetemè Yesu

⁵¹ Dè tóté dii mōnni Yesu bo dekemè keñkè, kòò íté nè dikōmbùò kénkōri Sedisadèmmu, ⁵² kētō mbenitibè kè bèe kòte Sammarii kó dihei marì ke bo tūntè ò yóó báté dè. ⁵³ Sammarii kòbe me nyí nhò yie nhò kòri mēè kpéi Sedisadèmmu. ⁵⁴ Yesu tancóumbè Isaku nè Isāa bè dè yà dii mōnni ke nàké Yesu ke dò: Ti Yiè nha dó kè ti duó nkè muhāá ncúténí keñkè kè bè kùàà?

⁵⁵ Kè Yesu wēēte kè bè kpannè ke dò: Di í yé meyèmmè mēè di tō kè di náá mmemme. ⁵⁶ Onitibire í kòtení ke bo kuò benitibè, dè kòtení ke bo bè deetèmu. Ò bè nàké memme kédeè kè bèe kòte dihei teri.

Yesu nàkémè bèè dó kòò tūnne bè dò nkòò tūnne mēè boti
(Wénté Matie 8:19-22)

⁵⁷ Bè kété dii mōnni kòò mōu nàké Yesu ke dò: N yóó nda tūmmu tipítì timòu a kōri kèè bíkè. ⁵⁸ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Ihānké mōkemmu i fōti, kè sinòò mōke tiyíènti, Onitibire me nyí mōke dè bo duó dè kéom̀pè.

⁵⁹ Ke nàké otòu ke dò: N tūnnè. Kòò ò tēñné ke dò: Okóti, yóu kè m mu nkòte kékūnné n cice kédeè. ⁶⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Yóu kè becírìbèe ñkūri becírìbè, kè f́ nkòte kénáké Kuyie nkpààtiyuu kpeti.

⁶¹ Kòò tòu múnkèe béi nke dò: Okóti n yó nda tūmmu né yóu kè n kò nkécau n cīètè kòbe. ⁶² Kè Yesu ò nàké ke dò: Wèè dùònnè dinaakāà ke wēke o fōnkúò de yiè mbáá na kēpí nKuyie nkpààtiyuu kó mutōmmú.

10

Yesu tāmme o tōmbè sipísìyiekè
(Wénté Matie 9:37-38, 10:7-16 nè Mariki 6:8-11)

¹ Kè Yesu yíe kētāáté o kó betōmbè sipísìyiekè kè bè tō mbèdébè débè yehèkè yemòu miéke nè tipítì timòu o mómumuò nhò do dò nkékòte kè, ² kè bè nàké ke dò: Tidiiti bimu mediè kè ti dèibè né kēñni, bántènè kupaku yiè nkòò duònni betōmbè kè bèe dei o diiti. ³ Kòtenè, di dò nyipe nyi kè n di tūð nyekpamaà mmieke. ⁴ Di bá ntò idíítí, di bá ntò kudòukù, di bá nnie tineùti, di báa cómmú kuce kédòu nhòmòu. ⁵ Kè di tati tēè cīètè, di dò: Kunaatí ndi bonè! ⁶ Kòò mòu bo de kó tecīètè ke tú kunaatí yiè, kù nhò bonè, kòò mòu me nyí bo, kùu wētení di ñnkè. ⁷ Dí mbo de kó tecīètè ke yo nke yō mbè di duó ndè, otōnti nè o tōndiiti nti, di bá nsòati sòati sicéí. ⁸ Kè di ta dii eì kè bè di còuté ke di duò ndè dí ñyo, ⁹ kēmmiekunko bemuambe ke náá nde kó dihei yembè Kuyie nkpààtiyuu tōñnìmmè. ¹⁰ Kè di ta dihei marì kè bè í di còuté, di yè kécómmú de kó dihei ice, ¹¹ kékpááté de kó dihei kó mutáá mmùu dàri di

naàcèi, ke né bè nàké ke dò: Di nyé kè Kuyie nkprààtiyuu tònnímu. ¹² N di náámmu Kuyie mbeénti yiè, Sodámmu èi kòbe kó tiyēiti bo nkēñnìnè de kó diheì kòbe kpèti.

*Yehékè yèè yete Yesu
(Wénté Matie 11:20-24)*

¹³ Di bo yà díndi Korasēē kòbe nè Betisaidaa kòbe, ke yé tidièti n dòò di di ciè, kè n do ntì dòò Tiiri nè Sitōō mieke nke bè na ndàátí tifòòtòntì, ke pe mmutápei nnè dimònni ke benke bè cèètemè. ¹⁴ Dèè kpéi nte Kuyie mbeénti yiè, Tiiri nè Sitōō ekè kòke kó tiyēiti bo nkēñnìnè di kpèti. ¹⁵ Díndi Kapennaummu kòbe di yèmmè do nKuyie mbo ndi dee nkēñkàa? Bitì. Kù bo di cūñnì ké di tanné kudònkù mieke.

¹⁶ Kè Yesu yí kénákè o tōmbè ke dò: Kè wèè yie ndi kpèti ò yie mmù kpèti, kè wèè di yete ò yete mínwe, wèè n yete kòò yete wèè n tōnnì.

Yesu tōmbè sipísìyiekè ò nàkémè bè pī mmè botí mutōmmú

¹⁷ Kè Yesu tōmbèè wētení nè diwèi ke dò: Ti Yiè, ti òò pèe nyebòkè nè a yètìrì kè yèe cokému.

¹⁸ Kè Yesu bè tēñné ke dò: N do wúómmu dibòò dotinímè keñkè tewàtè tēmè. ¹⁹ N di duómmu muwērímú kè di bo nnaù iwààke nè inaá nképònte dibòò wērímú mumòu, bá dèmarè báa di dòò meyei. ²⁰ Dè bá ndi naati yebòkè di cokùmè, dè pètìnke ndi naati di yètè wàri mèè kpéi nkēñkè.

*Kuyie mbenkemè besámphè dèè sòri
(Wénté Matie 11:25-27, 13:16-17)*

²¹ De mònni kè Muyaánsààmùu píe nYesu kòò sante Kuyie nke dò: N da sántí n cice Kuyie nfò nwèè baké keñkè nè ketenkè, a sònne mèè kpéi ntimómmònti mecii nyembè, nè meyítímè yembè, ke ti benke bèè í tú bèmabè. N cice fòò mè dó ke mè tãáté.

²² Ò dèè memme ke dò: N Cice n duómmu demòu, òmòu í yé debire kè dè í tú de Cice, òmòu me nyí yé debire Cice kè dè í tú debire nè debire dó kébenke bè de Cice.

²³ Kòò deè kéwénté o tancòumbè, ké bè nàké bemáà borè ke dò: Dè ndi naati, dínni bèè yà di mè nwùò ndè. ²⁴ N di náámmu Kuyie mpāñnāñti náambè péu nè bekpààtibè péu do dómu kèyà di mè nwùò ndè bá bè í dè yà, bè do dómu kékeè di me nyo tí bá bè í tí kèè.

*Yesu tēñné tí ikuó wāàbè kóò kóti
(Wénté Matie 22:34-40 nè Mariki 12:28-31)*

²⁵ Kè ikuó wāàbè kóò kóti mōù ndó kédíi nYesu kéité kóò beke ke dò: Okóti n dò nkédòò ba kèpété mufòmmu mùù bo sáà? ²⁶ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Tì wàri ikuó mieke ke yè mba? A ti kàa nkè tí tú ba? ²⁷ Kè de kóò nìtì ò tēñné ke dò: Tì wàri ke tú: Ndó a Yiè nKuyie nnè a yèmmè memòu nè a wēñnì dimòu, nè a wērímú mumòu nè a cii mmemòu kéndó a kou tòu a dó mèè botí amáà. ²⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: A tēñné kè dè wenni, ñdòori memme a yó nfòumu.

²⁹ Kè ikuó wāàbè kóò kóti ndó kébenke ò dòòrimè Kuyie ndó dè, kébeke Yesu ke dò: We ntú n kou tòu? ³⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: Onìtì mōù weè do yènnì Sedisademmu kènkari Sedikoo, kè beyóóbèè ò dinté kédukú kòò ndò nhò kú, kè bèè fietè o kperè kóò dōunko kèpēēté. ³¹ Kè dè mmānnè ikuó nìtì mōù dè kèrínímè kóò yà kèpéè nkèpēēté. ³² Kè Defii botí kou mōù nkéríní kètuòkení o borè kóò yà kèpéè nkèpēēté. ³³ Kè Sammarii èi kou mōù weè né nkari kupòòkù kènkéríní kóò yà kè mesémmèè ò pī mmediè. ³⁴ Kòò kàtoo o borè, kèúú o muò nkéwaare mekùò nnè menàà mbè tu mè difèè nkéboú kédeè kóò kànnè o sāmmarímú ñnkè, kóò kàtenè tepòòcīètè kényiè nkoò tàà. ³⁵ Kè dèè wenté kòò deite medítíbiì mmédémè kèduó nwèè bàà tepòòcīètè ke dò: Ntaànnè we, kè ì dònté, kàa yiè, m bo nwētínì ke da yietì.

³⁶ Kè Yesu deè kóò beke ke dò: A yèmmè dò mbeyóóbè me mpuotí wè kou tú we betāāti memme? ³⁷ Kè ikuó wāàbè kóò kóti ò tēñné ke dò: Wèè me nhò dòò mesàà. Kè Yesu ò nàké ke dò: Kòte kédòò me botí.

Mariti còutémè Yesu o cǐtè

³⁸ Yesu nè o tancòumbè kè bè nkéí kétuòke dihèi mari, kòo nitipòkù mǎu ò còuté o cǐtè kòo yètìrì tu Mariti, ³⁹ kòo nantè bo kè bè tè tu Maari, kè tée kòtoo kénkari ti Yiè nYesu borè ke kèmmú o náàntì. ⁴⁰ Kè Mariti nharìnè mudibénnímù kényitini kébéi nke dò: Okóti dè wenni m bo mpǐmmè mutōmmú m mǎa kè n nantè kàri a boràà? Duó nkòò íténi ké n teennè. ⁴¹ Kè ti Yiè nYesu ò tēnné ke dò: Mariti a yǐèkùmu ke arì dèmarè péu kpéí. ⁴² Dèmarè mǎa dèè tu desààrè, Maari weè tǎáté dèè wenni, bè í yóó fietè dè.

11

Yesu yē nti mbáá mmèè botí Kuyie

(Wénté Matie 6:9-13, 7:7-11)

¹ Diyè mari kè Yesu mbáá nKuyie dibòrì mari, ò dèè dii mǎnni kòo tancòumbè kòò mǎu ò beke ke dò: N Yiè, nti tié nti bo mbáá mǎè botí Kuyie nkéndonnè Isāa tiémmè o kǎbe.

² Kè Yesu bè nàké ke dò: Kè di níi báa nKuyie ndi dò:

Ti cice!

A dò mpáíi nwe,

yóu kè benitibèè banté a dòmmè páíi.

Baaté kutenkù,

³ Ti pǎ ti bo di mù yíe,

ti cǐé nti yei

ti òò cǐémmè bèè òò ti caàri.

⁴ Báa yóu kè tí ta mesòummè mièke.

Ti bo mmáú mǎè botí Kuyie nti dó dè

(Wénté Matie 7:7-11 nè Duku 18:1-8 nè Isaku 1:5-7)

⁵ Kè Yesu yíe ké bè nàké ke dò: Di mièke kòo mǎu mǎke o népo ke kòte kòo sǎnté keyènkè cuokè ke yí: N népoo m pente mudii, ⁶ n kòò népo mǎu weè m pònni m me nyí mǎke dèmarè ke bo ò duó. ⁷ Kè dè dò nho népo bo ò tēnnéni kudieku mièke ke dò: Bá nni nkǎónnè, n dié nke kpetínnému dicàù mí nnè m bíkè ti duó. M báa na kǐté ke da duó mudii. ⁸ N di náámmu bá kòò do í yóó íté kòò duó, nhò tu mǎè kpéi o népo, ò bo ò duó nhò dó dè demǎu ò wè kǎónnè mǎè kpéi.

⁹ Mí nné di náámmu ke tú: Mǎonè kè bè yóó di pǎmu. Wammúnè kè di yóó pétému, bentenè dicàù kè bè yóó di kpetému. ¹⁰ Ke yé wèè mǎò bè òò we mpǎmè, wèè wammú weè òò pété, wèè bentè dicàù bè òò we nkpeté. ¹¹ Òmǎu bo di mièke wèè birè bo ò mǎò mudii kòo dè duó nditáràà? Yàa kè dè ò mǎò teyĩntè wèè dè duó nfewààfè? ¹² Yàa kè dè ò mǎò dikoyenni wèè dè duó nfenanfè? ¹³ Díndi benitiyeibe kè di yé ke duò ndesààrè di bí, dè bo yĩmè di Cice wèè bo kǐnkè kòo báa duó mMuyaánsààmù bèè mù nhò mǎò.

Yesu mièkùmmè dibòò ta wè ke dǎnne o nǎndenfè

(Wénté Matie 12:22-30 nè Mariki 3:22-27)

¹⁴ Kè Yesu beti dibòò dii ta onitì ke dǎnne o nǎndenfè, kè dii yè, kè de kóo nitii na kénnáa nkè dèè di benitibè. ¹⁵ Kè bèmabè ntú: Nè obǎokpààti kó muwǎrímú mmu ò bètìmè yebòkè.

¹⁶ Kè betòbè ndó kòò yááké, kòò beke ke dò wèè dàò medǎòrìmè mamè mǎè benkú o wǎrímú bonnìmmè Kuyie mborè. ¹⁷ Yesu né me nyémè be yèmmè, kòo bè nàké ke dò: Kè dikpààtiyuu mari toté ke kpa ndimáà di bá nhā ke bo, di cǐí bo duó sitòbè ìnkè. ¹⁸ Di mè ntúmè m beti yebòkè nè obǎokpààti kó muwǎrímú, kè dibòò toté ke kpa ndimáà, di kpàti bá nhā ke bo. ¹⁹ Kè nsà kè m bèti yebòkè nè obǎokpààti kó muwǎrímú mmu di kǎbe né yè bèti nè we nkǎmu? Dèè kpéi nte kè di kǎbe yóó di bekénè. ²⁰ Kè m me mbèti yebòkè nè Kuyie nkó muwǎrímú mmu, Kuyie nkpààtiyuu dii tū ntùòkeni di cuokè.

21 Onitikperì bàátí dìi m̀̀nnì m̀̀sàà nke baa o c̀̀t̀̀t̀̀ è o k̀̀p̀̀ere dem̀̀ou ò mbomu béu. 22 Kòo nìtì m̀̀ou me nk̀̀t̀̀enì wèè k̀̀p̀̀eń̀nì koò p̀̀ēt̀̀é, koò na, ò bo fiet̀̀e o k̀̀p̀̀ar̀̀inentì ò do tá tì, k̀̀t̀̀úót̀̀énè o k̀̀p̀̀ere k̀̀t̀̀otì. 23 Wèè í n w̄́ǹnè ò n k̀̀p̀̀anǹ̀emu, wèè í n w̄́ǹnè k̀̀e ti t̀̀íkí ò déímu.

*Dib̀̀òò bo w̄́t̀̀ením̀̀e onit̀̀i miẽk̀̀e
(W̄́nt̀̀é Matie 12:43-45)*

24 K̀̀e dib̀̀òò ỳ̀e onit̀̀i k̀̀e k̀̀t̀̀e t̀̀ed̀̀ont̀̀e ìnk̀̀e, k̀̀e wanti dì bo om̀̀p̀̀e d̀̀e, k̀̀e m̀̀ònt̀̀é dì bo ỳ̀í: M bo w̄́t̀̀e n s̀̀òò bo wèè miẽk̀̀e. 25 Di t̀̀ù̀akoo dìi m̀̀nnì k̀̀éns̀̀ó nd̀̀e k̀̀aút̀̀é páíí k̀̀e t̀̀ũnt̀̀e bá òm̀̀ou í bo o miẽk̀̀e. 26 K̀̀e dìi w̄́t̀̀e k̀̀éwaannì ỳ̀eỳ̀e ỳ̀eỳ̀iek̀̀e ỳ̀èè d̀̀ak̀̀e ỳ̀ou k̀̀e dì p̀̀ēt̀̀é, k̀̀e ỳ̀e w̄́t̀̀e k̀̀éta o miẽk̀̀e, k̀̀o borim̀̀e s̄́nt̀̀e k̀̀ép̀̀ēt̀̀é m̀̀e s̀̀òò d̀̀omm̀̀e.

Yesu ǹ̀ak̀̀ém̀̀e bèè tú diw̄́èi m̀̀ómm̀̀onni ỳ̀emb̀̀e

27 Yesu k̀̀p̀̀aá k̀̀e me nnáá nk̀̀o nitip̀̀òk̀̀u m̀̀ou béinnì dit̄́nnì miẽk̀̀e k̀̀e d̀̀ò: D̀̀e nnaati onitip̀̀òk̀̀u wèè da peit̀̀é, a ỳ̀áá wè.

28 K̀̀e Yesu ò t̄́ǹnè k̀̀e d̀̀ò: D̀̀e p̀̀et̄́nk̀̀e ñnaati bèè k̀̀ér̄́m̀̀ú bèmb̀̀e Kuyie nnáant̀̀i k̀̀e d̀̀ari t̀̀i ỳ̀emm̀̀e.

*Yesu do ǹ̀ak̀̀ém̀̀e d̀̀e ỳ̀o nd̀̀omm̀̀e tibeént̀̀i ỳ̀iè
(W̄́nt̀̀é Matie 12:38-42)*

29 K̀̀e benit̀̀ibè ntikunì Yesu borè k̀̀o béi nke d̀̀ò: Di mm̀̀onni k̀̀o benit̀̀ibè bèè b̀̀ut̄́nnè Kuyie nke d̀̀ari meyi, mb̀̀e tú n d̀̀ò tidiet̀̀i bè me mbáá t̀̀i ỳ̀a k̀̀e d̀̀e í t̀̀u t̀̀i do d̀̀ò Sonaasi. 30 Sonaasi do t̀̀um̀̀e dibenk̀̀er̀̀i Ninifu k̀̀abe k̀̀p̀̀eí, mm̀̀e botì nku Onit̀̀ibire ỳ̀o nt̀̀um̀̀e dibenk̀̀er̀̀i di mm̀̀onni k̀̀o benit̀̀ibè k̀̀p̀̀eí. 31 Tibeént̀̀i k̀̀o diỳ̀e Sebaa k̀̀o nitipok̀̀p̀̀aati bo cómm̀̀ú k̀̀ebek̀̀énè di mm̀̀onni k̀̀abe k̀̀e bè k̀̀pet̄́nnè k̀̀e ỳ̀é ò it̄́ǹim̀̀e d̀̀ed̀̀et̄́r̀̀e k̀̀e k̀̀t̀̀enì k̀̀e k̀̀e Sadom̀̀o náant̀̀i meciì nkpeti. Né ntenè òm̀̀ou die nke d̀̀eunè Sadom̀̀o. 32 Tibeént̀̀i ỳ̀iè Ninifu k̀̀abe bo cómm̀̀ú k̀̀ebek̀̀énè di mm̀̀onni k̀̀abe k̀̀e bè k̀̀pet̄́nnè k̀̀e ỳ̀é Sonaasi do bè ǹ̀ak̀̀ém̀̀e k̀̀e bèe ceetemu. Né ntenè òm̀̀ou die nke p̀̀ēt̀̀é Sonaasi.

*Feǹ̀nf̀̀e tu tik̀̀ont̀̀i k̀̀o defit̀̀ir̀̀e nd̀̀e
(W̄́nt̀̀é Matie 5:15, 6:22-23)*

33 K̀̀e Yesu béi nke d̀̀ò: Bè òó í nc̀̀ou nfit̄́r̀̀e k̀̀e d̀̀e ànnè t̀̀ec̀̀èt̀̀e miẽk̀̀e, bè òó d̀̀e c̀̀onnè d̀̀eyiit̄́r̀̀e nd̀̀e, bèè k̀̀o dim̀̀àà taanì k̀̀e bè nwúó nkuwenniku. 34 Inù̀o ntu tik̀̀ont̀̀i k̀̀o defit̀̀ir̀̀e nd̀̀e, k̀̀a nù̀o nwúó nha k̀̀ont̀̀i tim̀̀ou ò mbo kuwenniku miẽk̀̀e nke. K̀̀a nù̀o mm̀̀e nyí wúó a k̀̀ont̀̀i tim̀̀ou ò mbo dibìnnì miẽk̀̀e nke. 35 Daate k̀̀e kuwenniku k̀̀ù̀ bo a miẽk̀̀e k̀̀e k̀̀ù̀ bá nt̀̀u dibìnnì. 36 K̀̀e kuwenniku da mí a k̀̀ont̀̀i tim̀̀ou k̀̀e í soké kupík̀̀u mak̀̀u, a k̀̀ont̀̀i tim̀̀ou bo mbo kuwenniku miẽk̀̀e, k̀̀énd̀̀onnè defit̀̀ir̀̀e ò nda mím̀̀e.

*Yesu k̀̀p̀̀anǹ̀em̀̀e Fadis̄́ẽbe
(W̄́nt̀̀é Matie 23:1-36 ǹ̀e Mariki 12:38-40)*

37 Yesu ǹ̀ak̀̀é dìi m̀̀nnì k̀̀ed̀̀eè, k̀̀e Fadis̄́ẽ m̀̀ou ò yu o c̀̀t̀̀t̀̀ è mudìi, k̀̀e Yesu k̀̀t̀̀e k̀̀e bè nyo. 38 K̀̀e Fadis̄́ẽ m̀̀ou ỳ̀a Yesu yomm̀̀e bá ò í n̄̀t̀̀e ikuó ỳ̀emm̀̀e k̀̀e d̀̀e ò di. 39 K̀̀e Yesu ò ǹ̀ak̀̀é k̀̀e d̀̀ò: Díndi Fadis̄́ẽbe di òó eít̀̀e f̀̀eb̀̀ò̀f̀̀e ǹ̀e dibuu ìnk̀̀e nke k̀̀e di miẽk̀̀e né píék̀̀é oỳ̀úók̀̀u k̀̀o meyemm̀̀e ǹ̀e kuyonku. 40 Tiỳ̀eint̀̀i díndi! Kuyie nk̀̀ù d̀̀ò d̀̀e ìnk̀̀e kù̀ í d̀̀ò d̀̀e miẽkaà? 41 Mp̄́ãnnè bec̄́r̀̀ibè ǹ̀e di ỳ̀emm̀̀e mem̀̀ou, mem̀̀e dem̀̀ou d̀̀e bo wenk̀̀em̀̀e di k̀̀p̀̀eí.

42 Di bo ỳ̀a díndi Fadis̄́ẽbe! Díndi bèè dù̀ nKuyie ndi k̀̀p̀̀ere dem̀̀ou k̀̀o meyaatim̀̀e t̀̀ep̄́ít̀̀e ǹ̀e tik̀̀unf̄́ãt̀̀ò, k̀̀e ỳ̀ou di bo nd̀̀arim̀̀e Kuyie ndó d̀̀e ǹ̀e di bo nk̀̀ù d̀̀óm̀̀e. Di do d̀̀ò nk̀̀e nd̀̀e nd̀̀ari, di né báá ỳ̀ou des̄́nnè.

43 Di bo ỳ̀a díndi Fadis̄́ẽbe bèè n̄̀nnè ỳ̀ek̀̀ar̀̀e k̀̀et̄́iỳ̀e tit̄́int̄́outi miẽk̀̀e, k̀̀e d̀̀ó bè ndi d̀̀ou nyek̀̀ãt̀̀e miẽk̀̀e k̀̀e ninkoo. 44 Di bo ỳ̀a díndi bèè d̀̀onne if̄́ot̄́i ì̀ d̄́anné, bè ò ncenti ì̀ ìnk̀̀e k̀̀e í ỳ̀é.

⁴⁵ Kè Fadisīēbe kóo kótì m̀òu b́i nke d̀: Okótì a náá mmiε nke śáá ntí m̀be. ⁴⁶ Kè Yesu ò t̀énné ke d̀: Di m̀unke bo yà d́indi Fadisīēbe kó bekótìbè bèè bou yetuò c̀éyè ke tounko benitibè, di me nyí bè teénnè bá sám̀pó mutò. ⁴⁷ Di bo yà d́indi bèè maà mesàà Kuyie mp̄ānāāntì náam̀bè di yembè do kuò bè kó if̀ti. ⁴⁸ Nè de miεke di benkúmu di kómmúme di yembè ke yé bèè kuòmè Kuyie mp̄ānāāntì náam̀bè kè d́indi maà be f̀ti. ⁴⁹ Dèè kpéi nte Kuyie nnè ku kó mecìi mmiεke kè k̀u b́i nke d̀: M bo bè duónko m p̄ānāāntì náam̀bè nè n t̀rè, kè bèe kuò bie nkéféú m̀betòbè. ⁵⁰ Kè d̀e yie nkè Kuyie mp̄ānāāntì náam̀bè bè do k̀u bè nè kutenkù ketémè kè be kó tibeénti do di mm̀nni k̀be yò ìnkè, ⁵¹ k̀keté Abεeri kó mukò, k̀ntò kétuakenní Sakarii bè k̀u wè Kuyie nc̀tè nè diẁt̀nni de saku. Mómumu nwe n di náammè de kó tibeénti bo do di mm̀nni k̀be yò ìnkè.

⁵² Di bo yà d́indi ikuò ǹt̀ti bèè p̀anko betòbè Kuyie nkó kuce, di í k̀ t̀ ndi mómumbe, ke né díti bèè d́ kè k̀ t̀nnε.

⁵³ Yesu ité di m̀nni de borè kè Fadisīēbe nè ikuò ẁabè miεke ò peike mediè nkè bè nhò bèkú tināāntì péu, ⁵⁴ ke bo yà ò bo b́i nkéyete kè bèe o p̄i.

12

Dèè s̀ri dè bo feitè

(Wénte Matie 10:26-27)

¹ De m̀nni kè benitibèe tíi nsikoupi sikoupi kennaù betòbè, kè Yesu keté kénáké o tancóumbè ke d̀: Daatenè Fadisīēbe kó meyemmè m̀démè kpéi mmèè d̀nnè mutie mùu muuti p̀é. ² Dèè s̀ri dè bo feitè, kè dis̀ri kperεe yènni kuwenniku. ³ Dèè kpéi nte di nàkè ti kufáà bè bo ti kèè kup̀iti, di wεε ti dimáà borè, bè bo deke kudànkù kè ti p̀éké.

Ti í d̀mmè kéndé bèè k̀u tik̀nti máà

(Wénte Matie 10:28-31)

⁴ N di náammu d́indi n népobè: Bá ndénè bèè k̀u tik̀nti máà. ⁵ M bo di benke di dò nkéndé wè, ndénè Kuyie nk̀u bo na ke da tanné muháá miεke a k̀ú nkó dif̀nkùò. Di dò kè nku ndé.

⁶ Bè òó í nfité iǹribi iǹmmù dáràà? Nè memme Kuyie ndakemu im̀u i kpéi. ⁷ Bá di ỳti Kuyie nti k̀ammu ke yé ti m̀mè. Di bá nỳk̀, bá wè di miεke ò p̀t̀mu iǹribi péu.

Wèè bo náké ò tumè Yesu kou

(Wénte Matie 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

⁸ N di náammu, wèè bo náké benitibè ìkè ò tumè n kou, mí nhOnitibire m bo náké Kuyie nt̀rè ìkè ò túmè n kou. ⁹ Wèè bo n nenni benitibè ìkè, m bo ò nenni Kuyie nt̀rè ìkè.

¹⁰ Wèè bo śáà nhOnitibire, Kuyie mbo ò c̀é, wèè me mbo śáà mMuyaánsààmù, Kuyie mbáà ò c̀é m̀ti.

¹¹ Kè bè di k̀rinè di m̀nni tibeénti titíintouti miεke yoo bekpàatibè nè bebeémbè borè di bá ntoti di yèmmè di bii yóó náké ti k̀yè, nè di yóó ti náké mèè boti. ¹² Kè di t̀ke, Muyaánsààmù muù yó di duó ndi dò nkénáké ti.

Kukpàat̀yεinkù

¹³ Kòo m̀u b́inni dit̀nni miεke ke d̀: Okótì náké n kóo kótì kè tí totí ti cice ku ke ti yóunè dè. ¹⁴ Kè Yesu ò náké ke d̀: N népoo we nni ndòò obeénti kè m bo ndi bek̀nè, yoo n di totí di kperεe? ¹⁵ De m̀nni ke náké benitibè ke d̀: D̀nnè meyòmmè, ke yóu di bo ndómè di kparikè ke yé oǹti kp̀ti ti í temè o f̀mmu.

¹⁶ Kòo bè náké dināānhānt̀ri mari ke d̀: Tikp̀ti yie mm̀u wèè do bo, ke m̀ke depaà nkè d̀e pié mediè. ¹⁷ Kòo mbékú omáà o yèmmè miεke ke tú: N yí m̀ke m bo ānné dè n diiti? ¹⁸ Kè náké omáà ke d̀: N ỳmu n yóó ỳmè, m bo può m buò sám̀p̀yè, kémaà yediεyè kéānnè n diiti nè n kperεe dem̀u. ¹⁹ De m̀nni ke náké n wènni ke d̀: A m̀kemu tikp̀ti

péu, ñhompu ke yo nke yō nke yānku. ²⁰ Kè Kuyie nné ò nàké ke dò: Kuyèinkù fí! Ke nyènkè mómmanke m bo túóté a wēnni kè we nné tieke de kó tikpàti?

²¹ Wèè waà ntikpàti o mómmuo nho kpéi nke né í tú okpàati Kuyie mborè o kperè me dò.

Ti í dōmmè kényièkù
(Wénté Matie 6:25-34)

²² Kè Yesu náké o tancóumbè ke dò: Deè kpéi nte kè n di náá nke tú: Di bá nyièkù di bo dimu yoo di bo dáátí mù kpéi. ²³ Ke yé mufōmmu pēētémè tidiiti kè tikònti pēēté tiyààti. ²⁴ Wénténè tinòti, ti í buòti, ti í kōū, ti í mōke yebo, kè Kuyie ntí piú. Díndi náké di í pēēté sínòò? ²⁵ Di we mbo na nè o yèntotí mièke kényíe o fōmmu kè mùu okè? ²⁶ Kè di í yóó na kédòò dèmarè sámpòrè, ba nkpéi nné te kè di yièkù detèrè kpéi? ²⁷ Wénténè mutepóó ndōmmè dikpáà mièke, mù í pī mmutōmmú, mù me nyí duòkù tiyààti. N né di náámmu kè n tu bá Sadomòò nè o kpàti dièti mièke, ò í dàátí tiyààti tìi wenni ke mù tūòke. ²⁸ Díndi bèè í tá kè dè deu, kè Kuyie nsàri tifààti tìi bo yíe, ke naa yóó cóuté, dè bo yíme kè kù báá di dátinné tiyààti? ²⁹ Di bá nharì ke wanti di bo nyo mmù nè di bo nyō mmù. ³⁰ Bèè í tū nKuyie mbèè mōke de kó iyèntotí sáà, díndi biè, di mōkemu di Cice kòò yé dè di békú dè. ³¹ Petinke wammúnè Kuyie nkpàatiyuu kè kù né di duó ndesonne kénóó.

Ti bo sōnnemè tikpàti kēĩnkè
(Wénté Matie 6:19-21)

³² M pecēnku, di bá nyièkù ke tú di í sū, ke yé di cice wèè dómè ke di duó nho kpàatiyuu. ³³ Fíténè di kperè kēpāmmú beçĩribè idíítí. Yánnè sidítídóú sù í yóó cake, kéānné tikpàti tìi í yóó cake ké tì sōnne kēĩnkè Kuyie mborè. Beyóóbè í yóó tóónko dè, ditúu í yóó cááké dè. ³⁴ Ke yé a kpàti borè a yèmmè de mbomè.

Ti bo ndakemè
(Wénté Matie 24:42-51 nè Mariki 13:33-37)

³⁵ Yinè di naàkūš kè di fitíyì ncóu, ³⁶ kéndōnnè betōmbè bèè bàa wèè bè baké, ò bo nkūntinímè mupotúòmù kébente dicàù kè bèè o kpeté. ³⁷ Dè nnaati betōmbè bèè kóò kóti bo nwētíní ke sš mbè wùó. N di náá mmómmuo nwe ò bo ānné o tōnyààti, ké bè kànnè ké bè duó mmudiì. ³⁸ Kòò wētíní keyènkè cuokè yoo dikodakōñni, ke sš mbè wùó ndè mbè naati. ³⁹ Banténè ke dò nkè tecĩtèè yiè nyé oyúókù kàriní diì mōnni, ò bo nwúó, ò báá yie nkòò ta o cĩtèè. ⁴⁰ Díndi múnke nwākénè ke yé Onitìbire wētínímè di í dake diì mōnni ndi.

Otōnti yeiwe kó medonnimè
(Wénté Matie 24:45-51)

⁴¹ Kè Pierii beke Yesu ke dò: N Yiè nha náá nde kó dináañhāntírì tìi kpéinàà yáa timòu? ⁴² Kè ti Yiè nhò tēñné ke dò: Dí ndōnnè otōnti wèè dōòri dèè wenni ke cùì bè bānnè wè betōmbè kòò bo mbè duò mmudiì ò dò nkè mmù mbè duò ndiì mōnni. ⁴³ Dè bo narike de kóò tōnti tecĩtèè yiè mbo nwētíní diì mōnni ke sš nho pī nde kó mutōmmú. ⁴⁴ N di náá mómmuo nwe tecĩtèè yiè mbo bānnè de kóò tōnti o kpàti timòu. ⁴⁵ Kè de kóò tōnti yèmmè me ndò ntecĩtèè yiè nyí wētíní mecāā, ke puoti betōmbè benitidaabè nè benitipòbè, ke neinè tinaàyààti kè bè yo nke yè mmenaà. ⁴⁶ Tecĩtèè yiè mbo wētení de kóò tōnti í ò bàa diì yiè, ò í dake diì mōnni, kóò puotí mediè, nkóò dòò bè dōòrimè benitiyeibe.

⁴⁷ Otōnti wèè yé wèè ò baké ò dó dè, ke í dè dōòri, ò bo cōuté tiyēĩti mediè. ⁴⁸ Wèè tōnti me nyí yé ke dò nhò dōòri dè tu meyei, mbè bo ò puotí kè dè nkēñni, bè duó nwè péu bè bo ò beke péu, bè bānnè wè kè dè sū bè bo ò beke kè dèè pēēté.

Tecĩtèè temàà kó metotímè kó tinàànti
(Wénté Matie 10:34-36)

⁴⁹ N kàtení ke bo wete muhãã mmu kute nkù miεε kè dè nh ɔtí mù bo cɔútémè. ⁵⁰ N dò mbè nh ànné bàtém m̀m̀ m̀wè kè dè nh ɔtí bè bo wè nni nh ànnémè. ⁵¹ Di yèmmè bá ndò ò t̀nì kunaatí nku kute nkù kuu mmiεε, n t̀nì meyatimè mmε. ⁵² N di náá móm muo nwe, kè benitibè bo bènùmmù tɛcĩètè, bè bo toté kè bètããti nkpannè bèdébè, kè bè múnke bè kpànnè. ⁵³ Kè debire cice ndè kpànnè, kè dè ò kpànnè, kòo nitipòkù nkpannè o kóo sapàà, kòo kòo sapàà nhò kpànnè, kòo nitipòkù òkpànnè o còkù, kòo còkù ò kpànnè.

Ti bo mbaatimè dèè wenni
(Wénté Matie 16:2-3)

⁵⁴ Kè Yesu yíé kénáké ditĩnni ke dà: Di ɔ̃ yà diwetiri diyie yìèni kèè bíékè ke dà: Fetaafe yóo ni. Kè fè mènke ni. ⁵⁵ Kè kubakù c̀nku bíékè kó kuyaakù f̀ute di dà: Kuyiinkù yó mbo, kè kù mènke m̀bo. ⁵⁶ Meyèmmè mèdémè yembè d́ndi, dè d̀omme kè di banní tiwetì kó mèd̀omme nè ketenkè k̄me ke né í banní dèè d̀òri di mm̀nni. ⁵⁷ Dè d̀omme kè di í nò nke baatì di máà dèè wenni?

Ti bo ntũnnimè t̀i bo nè ti kou ti cuokè
(Wénté Matie 5:25-26)

⁵⁸ Nè òm̀wè kè di m̀ke timatì ke k̀ri tibeénti, yetoo ké ti tũntè kè di mu nyí t̀òke, kòò báá da duó mpòd̀isibè, kè bè da kpetínné. ⁵⁹ N da náá móm muo nwe a í yeti debore ke í yeti t̀pítè s̀nte.

13

Sidowee kó kuduotí do k̀wè bè kó tináàn̄tì

¹ Dè kó dim̀nni kè benitibè mabèe kàtení, kénáké Yesu Pidati do k̀wè Kadidee k̀be bè kpéi nke s̀ mbè feu Kuyie nyiwũs ke kù k̀wè itèi, kè bèe bè k̀wè kè be yĩ òwènnénè iwũs k̄me. ² Kè Yesu bè náké ke dà: Di yèmmè dò nde kó benitibè yei mpè̀tému Kadidee k̀be t̀bè k̄me kè dè te kè bè k̀wè? ³ Biti, n né di náámmu ke tú: Kè di í cèete meborime, di yóo kù bè ku m̀è boti nku. ⁴ Di yèmmè dò nSidowee kó kuduotí do do, k̀yãke bèè nitibè t̀pítè nè bèni kó meyei ndo pè̀tému Sedisadèmmu k̀be t̀bè k̄maà? ⁵ Biti, n né di náámmu ke tú kè di í cèete meborime di bo kù bè ku m̀è boti!

Mutie mùu í pèi mu kó dináàn̄hántìrì

⁶ Dè kó dif̀nkùò kè Yesu bè náké dináàn̄hántìrì ke dà: Onitì m̀wè do fií mmutie o paku miεε, k̀kàtení ke bo t̄ũ yebe ò me nyí mpè̀té, ⁷ kénáké wèè bàa kupaku ke dà: Dibenni t̄ãnni ndi miε nkè n k̀rini ke bo t̄ũ yebe bá n yí pè̀té, k̄ũ mu, mù báá s̀nté kéncaari ketenkè. ⁸ Wèè bàa kupaku kòò dà: Okòtì yóu mu di mbenni kè m̀ mù ànné tikùti, ⁹ kè dè yèmmè mù yàa pèitè, kè mù me nyí pèitè a né mù k̄ũ.

Onitipòkù dibòò p̀tinné wè

¹⁰ Teom̀pùtè matè yìè kè Yesu òtiè mbenitibè kutiintouku miεε. ¹¹ Kòo nitipòkù m̀wè dè bo, kè dibòò mari ò ta, kòò p̀tinné yebie ntepiitè nè yèni, bá ò í nò nke sèrì. ¹² Kè Yesu ò yà kòò náké ke dà: Onitipòkù n da miεk̀nnemu a m̀mmú.

¹³ Ke nòo nho nòu o ònkè, kòo p̀nke sèitè kénsánti Kuyie. ¹⁴ Kè kutiintouku kóo kòti miεεε peike, Yesu miεk̀nnemè omuanti teom̀pùtè yìè, kòo náké ditĩnni ke dà: Yewe bo yekuò ndi mut̄mmú kpèye, òk̀rinnèni yeè miεε kè bè di miεk̀nko ke yóu teom̀pùtè yìè.

¹⁵ Kè ti Yiè nhò t̀nné ke dà: Meyèmmè mèdémè yembè d́ndi! Di ɔ̃ í mpité di wũs teom̀pùtè yìè k̀kòte ké ò nìnaà? ¹⁶ Onitipòkù yie nwèè né tú Abarahamu kó kubotì kou kè dibòò ò bou yebie ntepiitè nè yèni, dè do í dò nh ò bouté de kó iwèi teom̀pùtè yìè?

¹⁷ Yesu náké memme, kè ifeii p̄i nho kprantidèntòbè, kè ditĩnni yèmmè ònaati, ò d̀òri t̀i dieti kpéi.

Feyoñfè nè mutie mùu muuti p̀èè de kó medonnimè
(Wénté Matie 13:31-32 nè Mariki 4:30-32)

¹⁸ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kuyie nkpààtìyuu dònne ba? M bo di dònne ba? ¹⁹ M bo yí di dònne feyònfè dómme mme, kòo nìtì òò fè buotí kè fèe yènní kénáá mmutie diemù nè ìbakè, kè sinòò yíè mmu bakè ìnkè.

Mutie mùù muuti pèè mu kó medonnimè
(Wénté Matie 13:33)

²⁰ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: M bo donne ba Kuyie nkpààtìyuu? ²¹ Di dònne mutie mùù muuti pèè mù dómme mme kòo nitipòkù òò mù waá nsám̀pó kékòorenè mupéèyùò nciròò bètààtì kéante kè ticootìi múútì timòu.

Dibòrì dii m̀p̀urì
(Wénté Matie 7:13-14, 21-23)

²² Kè Yesu nduò nyitié nyehèkè nè sihekésì ke kéri ke kòri Sedisadèmmu. ²³ Kòo m̀òu ò beke ke dò: Okòtì benitibè sàm̀pò bèe yóó cootàà? Kè Yesu bè t̀ènné ke dò: ²⁴ Yetenko kéta dibòrì dii m̀p̀urì, n di náámmu kusùkù yóó bennèmu bè bo tamè k̀ỳìkè.

²⁵ T̀eçfèè yíè mbo íté dii m̀nni k̀k̀petínné k̀p̀áá, nkè di m̀bo ditowàà di bo mbie ndicàù ke tú: Ti Yiè ntí k̀peté. Kòò né di náké ke dò: N yí yé di bohni kèè bíékè. ²⁶ De m̀nni kè di ò náké ke dò: Nè f̀ ntí baa do wènné kèdi, kàa duò nyitié nti c̀karàà? ²⁷ Kòo wète ke di náké ke dò: N yí yé di bohni kèè bíékè, f̀utenè m borè d́ndi bèè d̀òri meyei. ²⁸ Dehde di yóó nkuòmmè ke cáá ndi nìi, ke wúó Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu nè Kuyie mpããnáàntì náám̀bè bemòu kè bè bo Kuyie nkpààtìyuu mièke kè d́ndi né bo ditowàà. ²⁹ Benitibè itinímu tipítì timòu diyìè yènní kè nè di taà kè kòbe kubakù c̀nku bíékè nè kuyóú kòbe ke bo kari Kuyie nkpààtìyuu mièke kèdi. ³⁰ Bèmabè bèè t̀ ndi m̀nni bè bo niité, bèmabè bèè ni di m̀nni kè bèè t̀nnè.

Yesu do kàtemè Sedisadèmmu mesomme

³¹ De kó dimònni kè Fadisièbe mabèe kòtení kénáké Yesu ke dò: Íté die, p̀èté, Edòti dó ké da kuòmu. ³² Kè Yesu bè náké ke dò: Kòtenè kénáké de kó fehããfè* ke dò: M betìmu yebòkè yíè nnè nanke ke mièkùnkò bemuòmbè, diyìè tãánni yíè ke yóó deè n tómmú. ³³ N do nkésòtèmu n ce yíè nnè nanke nè diyìè terì, ke yé dè í wenni bè bo kuòmè Kuyie mpããnáàntì náántò dihei marì kè dè í tú Sedisadèmmu.

³⁴ D́ndi Sedisadèmmu èi kòbe bèè kòu Kuyie mpããnáàntì náám̀bè, ke buotì Kuyie ntòmbè yetárè. Kuce mede ndi n dómè ké ndi oke tekote ò nhokemè te bí bá di í yie? ³⁵ Di èi bo pònte kénáá ntidobontì, n di náámmu di ténke í yó n yà, kè dè í tú di bo yí dii yíè: Mesàà nnì mbonè wèè kèrínì nè ti Yiè nkó diyètìrì.

14

Yesu mièkùnnemè omuònti teom̀p̀utè yíè

¹ Teom̀p̀utè matè yíè kè Yesu kòte Fadisièbe kóo kòtì m̀òu c̀fèè ke bo di, kòo nìtì m̀òu dè bo ke m̀ nke múútì, ² kè bè nwéi Yesu meyoòmmè ke bo yà ò bo ò mièkùnnè teom̀p̀utè yíè. ³ Kè Yesu beke ikuó wããbè nè Fadisièbe ke dò: Ikuó yienaa, ke í yete a bo mièkùnnemè onitì teom̀p̀utè yíè?

⁴ Kè bè ndò nyúóó. Kè Yesu nóo nho ǹutè omuònti ìnkè kóò mièkùnnè, kèduó nkòo p̀èté. ⁵ De m̀nni kòo bè beke ke dò: Di mièke kòò m̀òu m̀ke o bire yoo o nàáfè, kè dè do d̀kè mièke teom̀p̀utè yíè, ò báá kòte ké dè dènnenáà? ⁶ Bá bè í nna kóò t̀ènné timatì de kó tináàntì ìnkè.

Bèè d̀èkùnkò bemàà

* **13:32** fehããfè Isidayeribe do wúó nfehããfè kuwanwankù kùù c̀i kùnkù ke sou, ke né d̀ri ke d̀ori meyei.

⁷ Kè Yesu yà bè dómè yekàrè ketiyè ké bè nàké dináànhāntírì ke dò: ⁸ Kè bè da yu mupotúòmù kó dibanni, báá niitè kékari dikàri deyìikè kperi, kè dè yèmmè bè yu òmòu kòò da pēēté. ⁹ Wèè di yu kòò da nàké ke dò: Íté kéféi nyie ndikàri. De mōnni kàa íté nè ifei, kékate kékari defōnkúò kperi. ¹⁰ Kè bè da yu dibanni, kate kékari defōnkúò, wèè da yu kòò tūòkení ke da yà ke yī: N népoo, katení kékari deyìikè. De mōnni dè bo da déúkūnne betabè yìikè. ¹¹ Wèè déúkūnne omáà bè bo ò kékūnne, wèè kékūnne omáà kè bèè ò déúkūnne.

¹² Kè Yesu nàké wèè ò yu ke dò: Kàa yóó yú benitibè mudii a báá yú a népobè a me mbáá yú a tebií, a báá yú a cīētè kabe, a báá yú a cēpetitabè bèè mōke be kperε ke yé bè yóó namèmu ke múkke da yú ké dè nda fóó. ¹³ Kàa ānné dibanni, yú becīribè, nè tihòùti nè yekpīē nnè tiyūònti kè dèe di. ¹⁴ Dè bo nda naati ke yé bè í yóó namè ké dè nda fóó, Kuyie nkuù yóó dè nda yietí bèè wetí bè bo yánté dù yìè.

Dináànhāntírì dù tukúnè wèè yú mudii

(Wénté Matie 22:1-10)

¹⁵ Bèè kàri ke yo nkè be kóò mōu nàké Yesu ke dò: Dè nnaati wèè bo di Kuyie nkpààtiyuu mieke.

¹⁶ Kè Yesu ò nàké ke dò: Onitì mōu wèè do ānné dibanni kényú benitibè péu kè bè bo di. ¹⁷ Mudii bi dù mōnni kòò tō nho kóò tōnti kòò bo bè yúní. ¹⁸ Bemou kè bèè peri. Kòò ketiwè dò: N donté m paku nku ke dó kékate ké kù yà, n da báámmu n yí yóó na kékato. ¹⁹ Kòò tōu dò: N donté inààke nyi tepítè ke dó ké ì yáákénè mutōmmú, n da báámmu n yí yóó na kékato. ²⁰ Kòò tōu dò: N tūóté m pokù nwe bāmbà nde te kè n yí yóó na kékato. ²¹ Kòò tōntii wētení kénáké tecīētè yìè mbè ò nàké tì. Kè tecīētè yìè mmiekee peike kòò nàké otōnti ke dò: Kote mecāā nyaárè nè dihei kó ice kényúni becīribè nè tihòùti nè tiyūònti nè yekpīē. ²² Kè dèe yíe sám-pó kòò tōntii wēte kóò nàké ke dò: Okóti ti dōòmu a yē nti dōòmè kè mefiè nkpaá. ²³ Kè tecīētè yìè nyíe kénáké otōnti ke dò: Kote ice mieke nè yeteyo, kàa yà bè, a duó nkè bèè katení kè n cīētèe píe. ²⁴ N da náámmu n do keté kényú bèè kó dimàà be kóò mōu báá di n diiti.

Yesu nàké tì bèè dó ké nhò tū

(Wénté Matie 10:37-38)

²⁵ Kè ditīnni dièri ntū nYesu, kòò wēēte ké di nàké ke dò: ²⁶ Kòò mōu dó ké n tūnne, ke í n dó kè dè pēēté o cice nè o yō nè o pokù nè o bí nè o neí nè o kó bekótibè nè o tābè nè o mómumu, ò báá na kéntú n kou. ²⁷ Kè wèè í tō o dapāāti ke n tū nhò báá na kéntú n kou. ²⁸ Di mieke we mbo nyóó maá tecīētè ke í nketé ke kàri ke bāte o díítí ke yà kòò bo na ké tē keté ké tē dèè. ²⁹ Ò yàà bo pūūtè mèè kpéi ke í nna ke tē dèè kè bè nhò daú ke tú: ³⁰ We ñnitì pūūtè ke yīēke ò bo deēmè. ³¹ Yàà we ñkpààti bo nkari ke bo dokénè okpààtitōu ke báá keté kékari kéwénté kényà kòò bo nanè benitibè tekōupíitè (1000), kédokénè otōu wèè mōke benitibè sikōupísidé (2000)? ³² Kòò wénté ke báá na, ò ã ã tō nyetōrè nye, kòò kpààti tōu kpáá díétiri, kòò ò wammúnè kunaatí. ³³ Mèè botí nku di mieke kè wèè í yóu ò mōke dè demou, ò báá na kéntú n kou.

Mukókúú mmùù fétinne mu naatí

(Wénté Matie 5:13 nè Mariki 9:50)

³⁴ Mukókúú ntú demarè sààrè nde, kè mù né fétinne mu naatí, bè bo mù náríkūnne ba? ³⁵ Mukókúú mmùù ténke í naati bè í mù dōòrinè mùmamù, mù keté ke báá yie nkédòò tikùti, bè ã ã mù ùtòò ditowàà ndi. Kè wèè mōke yeto ke bo keè wèè keè!

15

Fepièfè fè feti

(Wénté Matie 18:12-14)

¹ Bedàmpòdcoutìbè nè benitìbè tǎbè bè do tú bè mufòmму yeimu yembè, kè bèe katení Yesu borè ke bo keè o náàntì. ² Kè dèe yonke Fadisíēbe nè ikuó wǎǎbè kè bè nnáá mbemáá ke tú: Onitì yie nyie nke cǔtè mufòmму yeimu yembè ke bè wēínè kè bè yo.

³ Kè Yesu bè béinnè dináañhántìrì ke dǎ: ⁴ Di miēke we mbo mmǎke ipe tekǔtè (100) kè fēmáá feti kòo báá yóu sipísìwei nè iwei ìi kraá kékǎte fe wammù? ⁵ Kòo fè yà o yèmmè báá narike kòo fè buútè, ⁶ ò fè kònnè dii mǎnni ò báá náké o kǎbe ke dǎ: Katenèní kè ti nyānku nè diwèi, n yāmu m pièfè fèè do fetáá? ⁷ N di náámmu diwèi yó mbo mēè botí kēīnkè onitiyeiwe omáá banté dii mǎnni o yei nke cèète kè dèe pēētè sipísìwei nè bèwei bèe yèmmè dò mbè wetí kè dè í bè bèkú mēceetimè.

Fedífe fè feti

⁸ Kòo nitipòkù mǎu mǎke medítìbii ntepiítè, kè mēmáá feti, ò í cǔu nfitìrè ke kǎa o cīētè, ke wammú weti weti ke yàà mè yànàà? ⁹ Kòo mè yà dii mǎnni ò báá náké o cēpētitǎbè ke dǎ: Katenèní kè ti nyānku nè diwèi, n yāmu n dífè fèè do fetáá? ¹⁰ N di náámmu diwèi yó mbo mēè botí Kuyie ntǎrè onitiyeiwe omáá banté dii mǎnni o yei nke cèète.

Debire dèè càke de cice kpàti

¹¹ Kè Yesu yíe kébèi nke dǎ: Onitì mǎu weè do mǎke ibi ìdèi. ¹² Kòo sǎmpǎu náké be cice ke dǎ: N cice n duó nha yóó kú kè n tieke dè. Kè be cicee dè mbè toté. ¹³ Kè dèe yī yewe sǎmpǎ kòo sǎmpǎu fítè o kperè bè ò duó ndè, kèitè nè o díítì, kékǎte dihei dētiri kénfòu ò dómè, kécake o díítì imǎu. ¹⁴ O díítì dèè dii mǎnni, kè dikònni dierii tanní de kó dihei, kòo mǎnté ò bo di mù, ¹⁵ kéwáá mmutǎmmú dihei yiè mmǎu borè, kòo ò kǔō nho paku kòo ncēm̀m̀m̀u o fǎnkè. ¹⁶ Kòo ní ndó kèdi mufǎnkèdii, òmǎu me nyí mm̀u nhò duó. ¹⁷ Kòo totínì o yèmmè ke dǎ: N cice kó betǎmbè ò dimu kényīēke, kè mí nnè kǎnnè die ndikònni. ¹⁸ M bo ité kékò n cice cīētè kóò náké ke dǎ: N cice n yeténèmu Kuyie nke da yeténè. ¹⁹ N ténke í mannè a nni ntú a bire, a n dǎò a kóo tǎntì. ²⁰ Kòo ité kénkūnti o cice cīētè.

Ò autóo dii mǎnni kòo cicee ò yání kè mesém̀m̀è ò pī nkòo cokóo kóò arí. ²¹ Kòo biree ò náké ke dǎ: N yeténèmu Kuyie nke da yeténè. N ténke í mannè a nni ntú a bire. ²² Kòo cice né náké betǎmbè ke dǎ: Cokénè mēcǎā nkétúóténì diyaǎbòrì sǎarì, kóò dàtinné, kóò ūnnè mumámáá, kóò ānnè tineutì. ²³ Túóténèní dinaadaà mēkùò nkperi kékúo kè ti nyo nke yānku. ²⁴ Ke yé m bire die ndo kúmèmu ke yǎnté, dè do fetimu kè n dè pètè. Mēm̀me kè bèe keté kényānku dibanni nè diwèi.

²⁵ Ke sǎ nho kóò po bo kupaku kénkūntinì kékèè be biemmè ke au. ²⁶ Kòo yú otǎntì mǎu kèbeke mùu dǎòrì. ²⁷ Kòo ò ténne ke dǎ: A nantè teè konní, kǎa cice kùo dinaadaà mēkùò nkperi, ke yé wè tè yàmè nè kukōnnaatí. ²⁸ Kè Mpo miēke peike kòo yeté mutarimù, kòo cicee yenni ke bo o bámmú kòo ta. ²⁹ Kòo ò náké ke dǎ: N da bonè yebie yebie nke pī nha tǎmmú, n yí yete a kpèti matì, a me nyí n duó mbá debǎbire, kè m bo kuó mí nnè n népobè kè ti ānnè dibanni. ³⁰ A bire dèè túóté a kpàti, ke kǎte ke dǎuti dǎutinè benitipòbè ke ti càke, kè dè konní kǎa né de nkùo dinaadaà mēkùò nkperi. ³¹ Kòo cicee ò náké ke dǎ: M bire mí nnè fǎ ntì bo sǎà, kè m mǎke dè tú a kperè. ³² Ti do dò nkédǎòmu dibanni ke yé a nantè tie ndo kúmèmu ke fòute, ò do fetimèmu kè nh ò pètè.

16

Ti dōmmè kéncii kēpētè kútenkù kǎbe

¹ Kè Yesu náké o tancǔumbè ke dǎ: Tikpàti yiè mmǎu weè do bannè o kóo tǎntì mǎu o kpàti kè bèe ò náké ke dǎ de yiè ntì càari. ² Kòo yú de kóo tǎntì kóò náké ke dǎ: N yo kè bè tu a caari n kpàti, benke a pátè kè n yà a pī mmèè botí mutǎmmú. A ténke í yó mbaa n kpàti. ³ Kè de kóò niti ntoti o yèmmè ke tú: Mutǎmmú yiè nyó m beti kè n yīme? N yí yóò na kékúútì, kè ifei m bonè muyāũ. ⁴ Kòo dǎ: N yāmu n yóò yīmè kè bè m bèti dii yiè mutǎmmú nnì

mməke bèè bo n cəuté. ⁵ Ke yúni bèè bannè ò pĩ nwèè borè mutəmmú, kébekε oketiwè ke d̀̀: A bannε ìde wèè n duó mmutəmmú? ⁶ Kòò d̀̀: Mεkùò ntikànkànti tek̀̀t̀̀ (100). Kòò d̀̀: Túóté a pátiri kéwāri ke d̀̀ tikànkànti sipísìnùmmù. ⁷ Kébekε otə̀̀ ke d̀̀: A ò bannε ìde? Kòò ò náké ke d̀̀: Tiyàti tek̀̀t̀̀ (100). Kòò d̀̀: Túóté a pátiri kéwāri ke d̀̀ tiyàti sipísini. ⁸ Kè tikpàti yiè nsāntε dε kóò yúókù o ciì nkpréi, ke yé kutenkù kuu nkəbe ciimè be kəbe ìkè ke pēēté bèè tu kuwenniku kəbe.

⁹ N di náammu ke tú: Túóténè ketenkè kie nkó tikpàti kéwammúnè di népobè, kè d̀̀e yie nkè ti d̀̀è dii yiè, bè di cəuté kéĩnkè di yó mbo d̀̀è sáà. ¹⁰ Wèè pĩ ndesám̀̀p̀̀rè kè d̀̀ wenni weè yó mpĩ ndedierè kè d̀̀ wenni, wèè pĩ ndesám̀̀p̀̀rè kè d̀̀ í wenni wè í yó mpĩ ndedierè kè d̀̀ wenni. ¹¹ Kè di í pĩ nketenkè kie nkó tikpàti kè d̀̀ wenni, we mbo di duó ntì tu timómmənti?

¹² Kè di í pĩ nhotə̀̀ kperε kè d̀̀ wenni we mbo di duó ndèè tu di kperε?

¹³ Otə̀̀nti m̀̀u b́́a na ḱ́ntũ mbekpàatibè bèd̀̀b̀̀, ò bo ndó yie nkénii nhotə̀̀, ò bo ntaunè yie nkéyatənè otə̀̀. Òm̀̀u b́́a na ḱ́ntũ nKuyie nnè idíítí.

*Benitibè wùó ndè dedierè Kuyie ndè wùó nyisəke nyi
(Wénté Matie 11:12-13)*

¹⁴ Kè Fadisī̀bεε keè ḱ́ndaú Yesu, ke yé bè d́́mè idíítí mediè. ¹⁵ Kè Yesu bè náké ke d̀̀: Di tú bèè ð ndə̀̀ri bèmbε benitibè ìkè ke d̀̀ mbè wenni, Kuyie mme nyému di yèmmè, ke yé benitibè wùó ndè dedierè, Kuyie ndè wùó nyisəke nyi.

¹⁶ Məyiisi kó ikuó nè Kuyie mpā̀nā̀nti náam̀̀bè kó yepáte d̀̀è do bo ke yàa ká̀nnè Isā́ kó dim̀̀nni. Isā́ kó dim̀̀nni ndi benitibè kèèmmè Tinā̀nsà̀ti ke mà̀u ke bo ta Kuyie nkpà̀tiyuu. ¹⁷ Nè mεmmε kéĩnkè nè ketenkè d̀̀ bo pēētémè bo ntə̀̀ñè ikuó kó fewā̀rifè fēmá̀a bo fetimè.

*Yesu nàkémè mupobetimù kpeti
(Wénté Matie 5:31-32, 19:1-9 nè Mariki 10:2-12 nè Odommu 7:2-3)*

¹⁸ Wèè bèti o pokù ke túóté otə̀̀ ò naá nwèè d̀̀uti d̀̀utinè wènwε benitipòbè. Kè wèè túóté onitipòkù bè bèti wè ò naá nwèè d̀̀uti d̀̀utinè wènwε benitipòbè.

Tikpàti yiè nnè oc̄ri Dasaa

¹⁹ Onitì m̀̀u wèè do bo ke m̀̀ke tikpàti mediè nke daati tiyà̀kpeti, ke bo diwèi mieke, ke yo ndesà̀rè yewe yem̀̀u. ²⁰ Kòò c̄ri m̀̀u d̀̀ bo, kè bè ò tu Dasaa, kòò dàátí yem̀̀u nho k̀̀nti tim̀̀u ke d̀̀u tikpàti yiè mbò̀̀r̀̀ǹ̀u. ²¹ Ke ní ndó ḱ́tānké tikpàti yiè nyo nkè d̀̀è duò, kè simáó nkə̀̀r̀̀ni ke d̀̀éú o mu. ²² Kè dε kóo c̄rii kú, kè Kuyie ntṑ̀r̀̀è ò túóté, kékətenè Abarahammu borè, kè tikpàti yiè nkú kè bèè ò k̄nné. ²³ Kè tikpàti yiè nní mbo becírìbè kó dihei, ke f̄̀ũ̀ri mediè, kéwénté, kéyà Dasaa medétimè, kòò bo Abarahammu borè. ²⁴ Kòò p̄̀ĩkè ke d̀̀: N cice Abarahammu! N kuó mmesémmè, kéduó nkè Dasaa p̀̀ətè o nómbii menie nke yàa dúo n nóndenfè, n f̄̀ũ̀rimu mediè mmuhá́́ mmuu mmieke. ²⁵ Kè Abarahammuu ò t̄̀nné ke d̀̀: M bire dentení a do m̀̀kemè tikpàti ketenkè ìnkè kè Dasaa f̄̀ũ̀ri, di mm̀̀nni kè bè ò òmp̀̀nnε kàa mε ntó f̄̀ũ̀ri. ²⁶ Dif̄̀t̄̀ri cūmpuri dii keté ke bo ti cuokè, kòò m̀̀u d́́o kékətoo di borè, ò b́́a na, kè di kóò m̀̀u mε ndó kékətení ti borè, ò b́́a na. ²⁷ Kè tikpàti yiè nd̀̀: N da báammu n cice, duó nkè Dasaa kəte n c̄tè. ²⁸ N neí bomu sinùmmù kòò sì náké, kè sì báa kətení m mè mbo mèè f̄̀ũ̀timè mieke. ²⁹ Kè Abarahammuu ò t̄̀nné ke d̀̀: Məyiisi kuó nè Kuyie mpā̀nā̀nti náam̀̀bè páte d̀̀ bomu, bèe yie ndè yē mm̀̀. ³⁰ Kè tikpàti yiè nd̀̀: N cice Abarahammu, bèè ku, kè be kóò m̀̀u kətoo ke bè náké, bè yóo yiemmu kéceetε. ³¹ Kè Abarahammuu ò náké ke d̀̀: Kè bè í yie mMəyiisi kó ikuó nè Kuyie mpā̀nā̀nti náam̀̀bè páte kpeti, bá kè becírìbè kóò m̀̀u yá̀nté ke bè náké bè í yóo yie.

17

Yesu nàké tì mɛcɛ́mmè ìnkè
(Wénté Matie 18:6-7, 21-22, 17:20 nè Mariki 9:42)

¹ Kè Yesu nàké o tancòumbè ke dò: Dèè bo nte kòo nìtì dṵò mɛyɛi ndè í yóó paà, wèè né bo nte kòo tṵò dṵò mɛyɛi nde yiè mbo yà. ² Kè bè ò dùú nditári dieri ke dootóo dàmmèrì mièke dè ñtṵùnè ò bo bṵmmè besámṵòbè biè nkóò mṵò mɛyɛi mmièke. ³ Ndakènè!

Kàa kou cààrè ke banté o cààrìmè a ò cṵé. ⁴ Kòo da cààrè kuce mɛyiekè diyìè dimáà mièke, ke kṵrìní ke da mṵú mɛcɛ́mmè, ñcṵènko we.

Yesu dṵnnèmmè metákùmmè fɛyṵñfè

⁵ Kè Yesu tṵrèè ò mṵṵ ke dò: Ti Yiè nha ti yíè metákùmmè. ⁶ Kè Yesu bè nàké ke dò: Kè di do n tá bá kè dè mmannè fɛyṵñfè di bo na kénáké mutie muu nke dò: Uuté a mè mborè kèdo dàmmèrì mièke kè mùu yiè ndi yè mmù.

Otṵntì nè o yiè

⁷ Di mièke kòò mṵò mṵke otṵntì kòò kùtí yoo ò cṵmmù o wṵṵ ke konní kupaku ò bo ò nàké ke dò: Yàa kari kèdià? ⁸ Ò báá ò nàké ke yí: Bènné kédeè kéceete a yààtì kètṵnní kè n duó nkè n di kédeè kàa né na kèdià? ⁹ Ò bo sṵnte otṵntì wenwe ò pṵ mèè kpéi mmutṵmmù ò yè nwèè pṵmmàà? Ǽ! ¹⁰ Di kperè me ndò nkè di pṵ mbè di duó mmù tṵmmù ke dèè di dò: Ti tú betṵmbè mbe cṵnke ke pṵ mmutṵmmù ti do dò nképṵ mmù.

Yesu mièkùnnemè yekùò ntepiṵtè

¹¹ Kè Yesu nkṵri Sedisadṵmmu, kṵpṵṵtè Sammarii nè Kadidee de tenkè mànkù, ¹² kṵntati dihei mari kè yekùò ntepiṵtè kṵtṵnì kṵmaa nkécómmù, kṵpṵṵkè ke dò: ¹³ Okóti Yesu, ti kuó mmesṵmmè!

¹⁴ Kè Yesu nyè wùó, kè yè nàké ke dò: Kṵtenè kṵbenke dimáà ikuó niùbè.

Kè yè nkérí kṵmìetè. ¹⁵ Be mièke kòò mṵò ya ò miètṵmè kṵwṵte kṵpoo nṵo nacṵṵtè kṵnwṵtṵnì Yesu borè kṵnsṵntí Kuyie, ¹⁶ ke yàà nínkóo Yesu ìkè, kóò dṵunnè mutṵmmù. Sammarii kó dihei kou do nwe. ¹⁷ Kè Yesu ò beke ke dò: Dimṵu di í miètṵà? Betṵbè bewei né bore? ¹⁸ Be kóò mṵò í wṵtṵnì, fṵ nṵopṵò, kè fṵṵ mṵà wṵtṵnṵà? ¹⁹ Kédeè kóò nàké ke dò: Ítè kṵkò, a tákùmmè da deetṵmu.

Yesu wṵtinímè kó tinṵaṵtì
(Wénté Matie 24:23-28, 37-41)

²⁰ Kè Fadisṵṵbe beke Yesu ke dò: Kuyie nkṵpṵàtṵyuu yóò buoté ṵmmṵnnì? Kè Yesu bè tṵṵnè ke dò: Kuyie nkṵpṵàtṵyuu í yó nkéríní ke feí kè bè di wùó. ²¹ Bè í yóó yí di bo die nyoo cie, Kuyie nkṵpṵàtṵyuu bomu di cuokè.

²² Ò dèè memmè kénáké o tancòumbè ke dò: Yewe kṵrínímu di yóó wammù yèè mièke di bo yàmè Onìtṵbire bá diyìè dimáà di me mbáà dè yà. ²³ Kè bè di náá nke tú: Ò bo die nyoo cie. Di báá kè kṵte, di bá ndeítì de bíékè. ²⁴ Fetṵafè ṵṵ míttṵmè kè dèè wenkoo ku nwetimànkù nè kutèkù Onìtṵbire kó diyìè dè yó mmè ndò. ²⁵ Onìtṵbire né dò nkéketè kṵfṵṵtṵmu mediè nkè di mmṵnnì kṵbeè ò yete. ²⁶ Dè do dṵò mèè botí Nṵwee kó dimṵnnì, dè yóó me ndṵò Onìtṵbire bo nwṵtṵnì dṵi mṵnnì. ²⁷ Benìtṵbè do yommu ke yṵ nke puokú, ke yenkú, kè Nṵwee yàa tannè bàtṵò, kè fetṵdièfṵe kṵtení, kè bè kṵò bṵmṵ. ²⁸ Dè do dṵòmmè Dṵti kó dimṵnnì dè yóó me ndṵò. Benìtṵbè do yommu ke yṵ, nke do nke fiiti, ke buṵtì, ke maà. ²⁹ Dṵti né yè dṵi mṵnnì Sodṵmmu, kè muhṵṵ nnè muhṵpṵpṵò kè dèè cṵtṵnì kṵṵnkè, kè bè kṵò bṵmṵ. ³⁰ Dè yóó me ndṵò Onìtṵbire bo nkéríní dṵi yiè nè de kpetì.

³¹ De yiè kè dè sṵ nwèè bo kudànkù ò báá yí ò bo cṵtṵnì kudieku ke túótè o kperè. Kè dè sṵ nwèè bo kupaku ò báá kò nteṵṵtè. ³² Di báá yè ntṵi do tṵṵkṵnì Dṵti pokù. ³³ Wèè bo ndó kṵdeetè o fṵmmu ò bo mù fṵtṵnne, kè wèè mù fṵtṵnne n kpéi kòò mù deetè. ³⁴ N di

náámmu de kó keyènkè benitibè bèdébè bo nduó didòu dimáà, kè bèe túóté omáà ke yóu otòu. ³⁵ Benitipòbè bèdébè bo nwē nke naà nkè bèe túóté omáà ke yóu otòu. [³⁶ Benitidaabè bèdébè bo nwē nke kúúítí kè bèe túóté omáà ke yóu otòu.] ³⁷ Kè Yesu tancóumbèe o beke ke dò: Ti Yiè ndè yóó dǎò òndè? Kòo bè tǎnné ke dò: Dεcírè duó dè, timancòntì yóó de ntíí.

18

Ti bo mbáámmè Kuyie nke ti kǎntì báá yārike

¹ Kè Yesu ndó ké bè benke be dǎmmè kémbáá nKuyie nsáà kè be kǎntì báá yārike, ké bè nàké dináañhántìrì ke dò: ² Obeéntì mǎu weè do bo dihei mari, bá ò í ndé Kuyie, nhò me nyí mbǎti òmǎu kpeti. ³ Kòo kúpokù mǎu bo de kó dihei kénkǎri weè beéntì borè koò báá nke tú: Ti púté mí nnè n kprantídèntǎu, ⁴ kényetíróo kè dè mboní kòo beéntì dǎ: Bá n yí me ndémè Kuyie ke í bǎti òmǎu kpeti, ⁵ m bo teennè we nkúpokù kòo cǎuté o kperε ke bá nkǎríní sǎà ke n kǎnnè.

⁶ Kè ti Yiè mbéi nke dò: Keèné de kóò beéntì yeiwe yí mù. ⁷ Di yèmmè né do nKuyie mbáá teenè ku kǎbe bèè kuò nkeyènkè nè kuyienaà? Kù báá ǎte kù bo bè teennèmè. ⁸ N di náámmu kù bo bè teennè bàmbà. Onitibire né bo nwētíní dii mǎnnì dè bo nsǎ mbenitibè kpaá ke dè tǎà?

Fadisīè nè odǎmpóòcǎutíwè bè báámmè Kuyie

⁹ Kè Yesu náké dináañhántìrì terì bèè yèmmè do mbè wenni, ke senku betǎbè be kpéi nke dǎ: ¹⁰ Benitibè bèdébè beè do ta Kuyie ncǎtè ke bo bántè Kuyie. Kòo mǎu tu Fadisīè, kòo tǎu tu odǎmpóòcǎutíwè. ¹¹ Kè Fadisīè ncómmú ke báá nKuyie nke tú: Kuyie n da sǎntí n yí dǎnnèmè betǎbè bèè tú beyóóbè, bèè í dǎari a dómè, bèè dǎuti dǎutinè betǎbè, n da sǎntí n yí dǎnnèmè odǎmpóòcǎutíwè yie. ¹² Nh ǎǎ bou dinùu kuce mèdémè ndi seménnì mieke, ke duò n kperε demǎu kó meyaatimè tǎpítè. ¹³ Kòo dǎmpóòcǎutíwè ncómmú mekpǎémmè ke sǎi ke pí nho cǎncǎnnì ke tú: Kuyie, nha n kuó mmesémmè mí nhonitiyeiwe! ¹⁴ Kè Yesu dǎ: N di náámmu de kóo nìtì do kǎntì kè Kuyie nhò wénkǎnnemu, kù me nyí nwénkǎnne Fadisīè, ke yé wèè bo ndéúkunko omáà, Kuyie mbo ò kékǎnne, kè wèè kékǎnne omáà kùu ò déúkǎnne.

Bè do kǎrinnímè ibí Yesu borè (Wénté Matie 19:13-15 nè Mariki 10:13-16)

¹⁵ Kè benitibè nkǎrínè ibí Yesu borè kòo bo ò kǎáké, kòo tancóumbè nyi bètì. ¹⁶ Kè Yesu ò yúnì ke béi nke dǎ: Yóunè kè ibí nkǎrínì m borè bá nyi bètìnè ke yé Kuyie nkpǎàtiyuu bomè bèè ò dǎnnè be kpéi nke. ¹⁷ N di náá mmámmuǎ nwe kòo nìtì í cǎuté Kuyie nkpǎàtiyuu dεbire kǎme o báá di ta.

Odapàà ntikpàti yìè (Wénté Matie 19:16-30 nè Mariki 10:17-31)

¹⁸ Kè Sifube kóò niùtì mǎu beke Yesu ke dǎ: Okótì sǎawè, n dǎ nkédǎò ba kǎpété mufǎmmu mùu bo sǎà. ¹⁹ Kè Yesu ò beke ke dǎ: Ba nte kǎa n tú osǎawè? Òmǎu í wenni kè dè í tú Kuyie mmáà. ²⁰ A yému ikuó ò tu a báá duónè a pokù yoo a dǎu í tú wè a báá kuǎ onitì, a báá yúúkú, a báá souté kécaàrè a kou tǎu yètìrì, ndé a cice nè a yǎ. ²¹ Kè weè nìtì ò tǎnné ke dǎ: N dè dǎmmu demǎu nè m bíkembéntì mieke. ²² Kè Yesu ti kèè kóò nàké ke dǎ: Dεmarè kpaá ke da dǎnnimu, kǎte kǎfítè a mǎke dè demǎu, kǎpǎmmú becǎrìbè idítì, a bo pété keǎnkè kó tikpàti, kékǎtení ké n tǎnne!

²³ Ò kèè dii mǎnnì de kó tináañtì kòo yèmmèe cǎarè ke yé ò do mǎkemè tikpàti mediè. ²⁴ Kè Yesu yà o yèmmè cǎarèmè ke dǎ: Dè yóumu tikpàti yembè bo tamè Kuyie nkpǎàtiyuu mieke. ²⁵ Dè yóunemu tikpàti yìè nhò bo tamè Kuyie nkpǎàtiyuu ke pǎéte yòyó bo tamè feyárifε kó mefiè.

²⁶ Bèè dè bo kè bè dà: Kè dè dò mmemme we mbo na kécooté? ²⁷ Kè Yesu bè tèínné ke dà: Dèè yóunè benitibè dè í yóunè Kuyie. ²⁸ Kè Pierii ò nàké ke dà: Nte ti yóumè demou ke da tūnne. ²⁹ Kè Yesu bè nàké ke dà: N di náa mmómmuò nwe, kòò mǎu yóu o cǐètè nè o poku nè o yǎfũð kǎbe nè o yembè nè o bí Kuyie nkpaàtiyuu kpéí ³⁰ ò yóó pétému meborime mie mmieke kè dè nsū, kǎpété mufòmmu mùu bo sǎà meborime mèè kpaaní me mieke.

Yesu nàké mè ò yóó kúmè kǎyánté

(Wénté Matie 20:17-19 nè Mariki 10:32-34)

³¹ Kè Yesu yú o tancòumbè tepíítè nè bedébè ké bè nàké ke dà: Ti kǎri Sedisademma kè Kuyie mpǎānǎānti náam̀bè do wǎri tì Onitibire kpéí nkè tii bo dǎò. ³² Bè bo ò pǐ nkéduó mbèè í tū nkuyie, kè bè nhò daú, koò sǎà, koò sùu tinóntǎūtì, ³³ kóò puotí yedá, kédeè kóò kùu, diyie tǎānni yiè kòo yǎnté.

³⁴ O tancòumbè me nyí mbanté ò bè nàá nti kè tì mbè sòu, bè í mbanté ò tú mù.

Yesu wéimmè kuyũñkù makù Sedikoo

(Wénté Matie 20:29-34 nè Mariki 10:46-52)

³⁵ Yesu tǎónnè dii mǎnni Sedikoo kè kuyũñkù makù kǎri kuce nùu ke móú, ³⁶ kékeè ditǐnni pǎnkémè kébeke mùu dǎòri. ³⁷ Kè bè dà Yesu Nansareti kou weè pǎnké. ³⁸ Kè kùu pǎkéké ke dà: Yesu Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

³⁹ Bèè ni deyìkè kè bè nkù kpǎnnè ke tú kùu cǐéké, kè kù né dǎke pǎkéké ke dà: Dafiti kó debire n kuó mmesémmè!

⁴⁰ Kè Yesu cómmóo kéduó nkè bèe kù yúní, kòo kù beke ke dà: ⁴¹ A dǎ n da dǎò ba? Kè kù dǎ: Okóti, n dǎ kéwéntému. ⁴² Kè Yesu kù nàké ke dà: Wénté, a tákùmè da deetému.

⁴³ Kè kù pǎnke wénté kǎtūnne Yesu kǎnsǎnti Kuyie, kè ditǐnni ò yà kǎnsǎnti Kuyie.

19

Sasee kó muceetimù kó tináànti

¹ Kè Yesu ta Sedikoo heì kémpǎnké. ² Kè bedǎmpóòcǎutibè kóo kóti mǎu dè bo, kòo yètiri tu Sasee, kòò mǎke o kperε mediè. ³ Kòo ndó kǎyà bè tu wè Yesu, ò me nyí nna nè ditǐnni, ke yé ò tumè onitikūpúwe. ⁴ Kòo coké kénitè, kédeke mutie mamù ke bo na, kè Yesu mpǎnké kòo ò yà. ⁵ Kè Yesu tuakoo deborè kǎbóuté ke dà: Sasee cúténí mecǎā! N dǎ nkébaté a cǐètè nte yíe.

⁶ Kè Sasee cúténí mecǎā nkóo cǎuténè diwèi. ⁷ Kè benitibèe dè yà kǎnnáa nke tú: Ò kǎte ke baté onitiyeiwe cǐètè.

⁸ Kè Sasee ncómmú ti Yiè nyìkè koò nàá nke tú: N Yiè m bo duó n kpàti kó dikéè becǐribè. Kè n do souté òmǎu ke di o kperε, m bo dè nhò yietí kénóo nkuce mǎnà.

⁹ Kè Yesu ò nàké ke dà: Kuyie ndeetému te ncǐètè kǎbe yíe, ke yé Sasee túmè Abarahammu yaǎbire. ¹⁰ Onitibire kǎtení ke wanti bèè feti bèmbε ke bo bè deeté.

Betǎmbè bè do totí bè idítí be kó tináànti

(Wénté Matie 25:14-30)

¹¹ Kè Yesu tǎónnè Sedisademma kè benitibè yèmmè ndò Kuyie kpàatiyuu auté ke bo tuakeni, kòo bè nàké dináānhǎntiri mari ke dà: ¹² Tekpàatibite matè tǎè do iti kǎnkǎri diheì dǎtiri, kè bè bo ò pǐ ntikpàti kòo wǎtení. ¹³ Ò iti dii mǎnni kǎyú o tǎmbè ké bè duó mbá wè idítí mediè nke dǎ: Mǎpǎinkonè i kè nni nwǎtiní. ¹⁴ O eì kǎbe me nyí nhò dǎ, kòo íté kédeè kè bèe tǎnko benitibè kè bèe nàké de kó diheì kóo kpàati ke dà: Ti í dǎ oniti yie nni ntú ti kóo kpàati.

¹⁵ Kè bèe ò pǐ ntikpàti kòo konni kǎyú betǎmbè ò sòò duó mbè idítí ke bo yà bè ò pei mmèè botí. ¹⁶ Kòo ketiwèe kǎtení ke dǎ: Okóti, nte a sòò n duó nyì dítí, né nte m pei nyi kuce tepíítè. ¹⁷ Kòo kpàati ò nàké ke dǎ: N da pǎnsiri a tú otǎnti sǎawè nwe, wèè pǐ ndesǎmpóre

kè dè wenni, nè de kpéi m bo da duó nyehékè tepíítè kàa nyè baké. ¹⁸ Kòo dérìi kàtení ke dò: Okóti, ònte a sòò n duó nyíi díítí, né nte m pei nyí kuce mènùmmù. ¹⁹ Kòo kpààtìi ò nàké ke dò: Baatè yehékè yènùmmù. ²⁰ Kòo tàuu kàtení ke dò: Okóti nte a díítí, n yí pōūmmú kesònnè. ²¹ Kufōwaa nkuu sòò m pī ke yé a tùmè onitiyonkuwe, ke tóu a í dōú ndè, ke kōū a í buatí dè. ²² Kòo kpààtìi ò nàké ke dò: Otānti yeiwe n yóó da bekenè a bēi nti ñnkè nke, a do yé ke do n tú onitiyonkuwe ke tóu n yí dōú ndè, ke kōū n yí buatí dè. ²³ A tū nné na ndōú n díítí tedíticīètè miéke kè n na nwētíní ke sō nyí peité kè n túóté, kētúóténè ìi peité. ²⁴ Kè Yesu deè kénáké bèè dè bo ke dò: Fietenè idíítí n sòò ò duó nyí kédúó nwèè kpēyi peité kuce tepíítè. ²⁵ Kè bèè ò tēñné ke dò: Okóti, ò die nke mākemu idíítí kuce tepíítè. ²⁶ Kòo kpààtìi bè nàké ke dò: N di náámmu wèè mākè bè yóó we nyíé, kè wèè kpa bèe fietè desámprè ò mākè dè. ²⁷ Kè n kpantídèntòbè bèè do í dō n di tikpàti pīmmúní be, ké bè kuò die n yūikè.

Yesu kòrimè Sedisademma

(Wénté Matie 21:1-11 nè Mariki 11:1-11 Isāā 12:12-19)

²⁸ Yesu nàké mēmmè kédeè, kékété, kè ditñnì nhò tū nkòò kàri Sedisademma. ²⁹ Ò tóónnè dii mōnni Betifasee nè Betannii Odifíè tārì také, kētō nho tancòumbè bèdébè ke dò: ³⁰ Kàtenè dihei, dii me mbo ti ìlkè, di bo yà disāmmarímbii, òmòu mu nyí dèke di, kè di pītí, kè di di pítè kékàtenèní. ³¹ Kòo mōu di beke ke yī: Dè dōmme kè di di pītírí? Di ò nàké ke dò: Ti Yiè nweè di dō.

³² Kè bèè kote kénsó ndè mènke do nhò do bè nàké ke yēmmè. ³³ Kè bè ndi pītírí, kè di yembèè bè beke ke dò: Dè dōmme kè di pītírí disāmmarímbii? ³⁴ Kè bèè bè tēñné ke dò: Ti Yiè nweè di dō.

³⁵ Kè bèè di kàtenèní Yesu borè kédátinné be yààti di ñnkè kòo deke. ³⁶ Kè bè nñenkù be yààti kuce ñnkè kòò kèrí. ³⁷ Bè tóónnè dii mōnni Sedisademma kécuti Odifíè tārì, kè diwèi pī nho tancòumbè kó ditñnì dimòu kè bè ñdiè nke pīēkù ke sántí Kuyie mbè yà tì dieti kpéi nke tú: ³⁸ Ti da sántí, mesàà ní mbonè fō nwèè kèríní nè ti Yiè nkó diyètìrì, kunaatí mbo keñnkè, kè Kuyie nyètìrì ñdeu nè keñnkè miékoo.

³⁹ Kè Fadisīēbe mabè bo ditñnì miéke ke nàké Yesu ke dò: Okóti duó nkàa tancòumbèè cīéké. ⁴⁰ Kè Yesu bè tēñné ke dò: N di náámmu kè bè cīéké yetárè bo pīēké ké n sante.

Yesu kuómme Sedisademma èi kpéi

⁴¹ Ò tóónnè dii mōnni Sedisademma èi ké di yà kékuó nke dò: ⁴² Sedisademma kàa do mbanté Kuyie nda dónè kùu naatí, a me nyí banté, dè kpaá ke da sàrinèmu yíe. ⁴³ De kó yewe kpaanímu kàa dootitòbè bo da cētinne ke da pénné kudookòti ke da éūtè tipūti timòu, ⁴⁴ kèpante a èi bá bè báá súó nditárì marì kè di nnónke diterì ñnkè, kékuò a nìtibè bemòu, ke yé a í bantémè Kuyie nkàtení dii mōnni ke bo da deeté.

Yesu bètimè bepotambè Kuyie ncīètè

(Wénté Matie 21:12-17 nè Mariki 11:15-19 nè Isāā 2:13-22)

⁴⁵ Kè Yesu ta Kuyie ncīètè kémbeti bepotambè, ⁴⁶ ke bè nàá nke tú: Tì wàrimu ke tú: Bè bo nyu n cīètè ke tú mubáammu kpete. Kè díndi né tè dōò beyóóbè kó disàri.

⁴⁷ Kè Yesu mbe tiè nyewe yemòu Kuyie ncīètè miéke, kè ikuó nìubè kó bekótíbè nè ikuó wāàbè nè Sifube kó bekótíbè kè bè nwanti ke bo ò kùò. ⁴⁸ Bè me nyí nyà bè bo yīmè ke yé benitibè bemòu do kémmúmè ò tié nnè be yēmmè memòu.

20

Bè do bekemè Yesu o wērimú bonní dè

(Wénté Matie 21:23-27 nè Mariki 11:27-33)

¹ Kè Yesu ñtiè mbenitibè Kuyie ncīètè miéke ke bè nàá nTinàaṣààti, kè ikuó nìubè kó bekótíbè nè ikuó wāàbè nè Sifube kó bekótíbè, kè bèè kàtení diyèè marì, ² kòò beke ke dò:

Nè òmmu wērimú mmu a dārimè die? We nduó nkàa dè dòòri? ³ Kè Yesu bè tènné ke dā: M múnke yóo di beke tìmatì nti. ⁴ We ndo tōnní Isāā kòo nhāā bàtém̀m̀? Kuyie naa, kè benitibè?

⁵ Kè bè nnáá mbemáà ke tú: Kè ti yī: Kuyie nkuù ò tōnní ò bo yī: Ba nkpréí né te kè ti í ò tá. ⁶ Kè ti me nyī: Benitibè bèè ò tōnní. Bè bo ti búótí yetárè kékuo, ke yé benitibè bemou yémè Isāā tùmè Kuyie mpāānāāntì náāntò nwe.

⁷ Kè bèè ò tènné ke dā: Ti í yé wèè ò tōnní. ⁸ Kè Yesu dā: M me mmúnke báá di náké nè mùu wērimú mmu n dè dōòrinè.

Betōmbè yeibe kó medonnimè

(Wénté Matie 21:33-46 nè Mariki 12:1-12)

⁹ Kè Yesu yíé bè ké náké dináānhāntírì mari ke dā: Onitì mōu weè do fiíkú detie, mbè dōòrinè dèè kó yebe menaà, mbè tùmè difèè, kébanne betōmbè, kékote kupòòkù kémmonte. ¹⁰ Yetebe bi dii mōnni, kòo tō nho tōnni bèè bàa kupaku be borè, kè bè bo ò duónko o kó yetebe. Bèè bàa kupaku kè bèè puotí otōnti kòò bèti o nōu sitetirì. ¹¹ Kòo yíé kètō nhotōnti tōu, kè bèè ò puotí kòò sām̀m̀, kòò bèti o nōu sitetirì. ¹² Kòo yíé kètōnko otāānwè kè bèè ò puotí kékote kote kòò bèti. ¹³ Kè kupaku yíè ndò: N né bo yīme? Ke yóu ke dā, m bo tō m bire móm̀m̀nde kè dè yèmmè bè bo dè depe. ¹⁴ Bèè bàa kupaku bè yaní dii mōnni o bire ke né náké bemáà ke dā: Ntènè wèè yóo tieke kupaku, ti ò kùonè ké kù tieke, ¹⁵ kòò pī nkéyennè kupaku m̀nku kékuo. Kè Yesu dā: Kupaku yíè mbo bè dōò ba de mōnni? ¹⁶ Ò bo kōtení kékuo de kó benitibè kéānné betōbè o paku.

Bè kèè dii mōnni de kó tināāntì ke dā: Kuyie mbáá dè tōnì! ¹⁷ Kè Yesu bè wènté kébéi nke dā: Kè tii né wāri ke tú: Bèè maà bè dootóo dii tārì, dii naá ndipūū kó ditārì, ti benkú ba?

¹⁸ Wèè bo do de kó ditārì ìnkè ò bo kééte kééte, kè di do wèè ìnkè dii ò nante nante.

Ti bo duóm̀m̀ Sesaa o kperè kéduó nKuyie nku kperè

(Wénté Matie 22:15-22 nè Mariki 12:13-17)

¹⁹ Kè ikuó nùbè kó bekótibè nè ikuó wāābè nwanti ke bo pī nYesu ke né yote ditīnni. Bè do bantému ke dō nYesu ānté bem̀be de kó dináānhāntírì. ²⁰ Kè bèè tāātè benitibè kè bèè ndò mbè tu benitisaābè ke bo díí nYesu, kéyá bè bo ò pīnnè o náāntì mieke kéduó kumandáa. ²¹ Kè bèè ò beke ke dā: Okótì ti yému ke dō nha tú wèè náa ntimóm̀m̀nti ke tiè nweti weti, ke í yīèkù òm̀ou bá kòò tu wè ke benkú Kuyie nkó kuce ke tū ntimóm̀m̀nti. ²² Dè wenni ke dō ntí nyietì dàmpòò okpààtì diewè wèè bo Odomm̀a, kè ti bá nyietì?

²³ Kè Yesu banté bè dóm̀m̀ kòò díí nke dā: Benkenè fedífè fēm̀aà kè n yà. Kè bèè ò duó nkòo bè beke ke dā: ²⁴ We nte diyuu dii nnè diyètìrì dii ndèè wāri fe ìnkè? Kè bèè ò tènné ke dā: Sesaa, okpààtidiewè wèè bo Odommu.

²⁵ Kè Yesu bè náké ke dā: Duónnè tūnké Sesaa o kperè, kéduó nKuyie nku kperè.

²⁶ Kè dèè bè di bè í nya bè bo ò pīnnè ti benitibè ìikè, kéyóu ke dā yúóo.

Dipopuò í bo kéñkè

(Wénté Matie 22:23-33 nè Mariki 12:18-27)

²⁷ Kè Sadiusièbe bèè í yie mmukúkéyántím̀u bomè, kè bèè kōtení Yesu borè kòò beke ke dā: ²⁸ Okótì, Mōyiisi kó ikuó tú kòo niti ku ke yóu o pokù bá debire í bo, o nantèè ò tūóté kòo peitè ibí kè li sōtè wèè ku o cīètè. ²⁹ Kè diyōfū̀s mari kōbe né mbo bèyiekè, kòo ketiwèè puoke kékú bá debire í bo. ³⁰ Kòo nantèè tūóté de kóo kúpokù ke múnke kú, bá debire í bo. ³¹ Kè bèè mmè nhō ke yàa tuākenè oyiénwè bá debire í bo. ³² De kó difōnkùò kè de kóo

nitipòkùu kú. ³³ Mukúkéyántímù yìè be we nyóó nte de kòò nitipòkù, bemou bè me nhò puokemèmu.

³⁴ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Di mmònni kó benitibè puokúmu ke yenkú, ³⁵ bèè bo mmànnè kéta meborime mèè kraani, bèè yóó yánté kéta meborime pammè miéke bè í yóó mpuokú bè me nyí yóó nyenkú. ³⁶ Bè ténke í yóó kú, bè yóó ndònnè Kuyie ntōrè nye, kéntú Kuyie mbí, ke yé bè kúmèmu ke yánté. ³⁷ Kè tì tu mukúkéyántímù kpèti. Mòyiisi do béimmu ò yà dii mònni difāpèù kè di còú nkòo yú Kuyie nke dò: Kuyie, Abarahammu nè Isaki nè Sakòbu bè tū nkù. ³⁸ Kuyie nyí tú becíribè kòku ke yé kunku borè bè í kúmè.

³⁹ Kè ikuó wāābè mabèè béi nke dò: Okóti a nàké kè dè wenni.

⁴⁰ Bè ténke í ndàátí koò beke tìmatì.

Yesu Odεtíwè nè dafiti

(Wénté Matie 22:41-46 nè Mariki 12:35-37)

⁴¹ Kè Yesu bè beke ke dò: Benitibè bo yíme ke dò Kirisi tú Dafiti yaàbire? ⁴² Dafiti mómmuo do béimmu Yesāā mpátiri miéke ke dò: N Yiè nKuyie nnàkému n Yiè nke yī: Ñkari m bakù you. ⁴³ Kè n yàà da duónnè a kpantídèntòbè kàa bè cùuti. ⁴⁴ Kè Dafiti do ò yu ke tú o Yiè, nho Yiè mbo yíme kéwète kéntú o yaàbire?

Yesu nàkémè benitibè ke tú bè ndake ikuó wāābè kpéi

(Wénté Duku 23:1-36 nè Mariki 12:38-40)

⁴⁵ Kè benitibè bemou nkémú Yesu náànti, kòo nàké o tancòumbè ke dò: ⁴⁶ Daatenè ikuó wāābè kpéi bèè ò ndó kénhā yeyaàbòrè diyè ke centi kè benitibè bo mbè dōu nke bè sántí yaàrè miéke, ke ò ndó yekàrè deyìkè kpèye titiúntouti miéke nè yekàrè kètiyè yebaa mmieke. ⁴⁷ Ke fekù bekúpobè kpèye, ke ò mbáá nKuyie nkè dèe mōnte, ke bo ndò mbè wenni, Kuyie mbo bè bekénè kè dè ncáá nke yòu mediè.

21

Okúpocīrì kó dipānni

(Wénté Mariki 12:41-44)

¹ Kè Yesu mbo Kuyie ncīètè miéke, kéwénté keyà tikpàti yembè pāammè Kuyie nyidítí ke āà ndibuu miéke, ² keyà okúpocīrì mōu pāmè medítibii mēdémè mèè í tūòke dèmarè. ³ Kè Yesu béi nke dò: N di náá mmómmuo nwe okúpocīrì yie nweè ānné kè dè pēētè betòbè bemou. ⁴ Ke yé betòbè āāmè ke suōmmu mediè, wenwe nè o cīti miéke kòò ānné ò do mōke ì ke bo dinè.

Yesu nàkémè Kuyie ncīètè kó mupòmmù kpéi

(Wénté Matie 24:1-2 nè Mariki 13:1-2)

⁵ Kè Yesu tancòumbè mabè nnáá Kuyie ncīètè maá mèè botí nè yetàre wenniyè nè bè pāmmú tì sātì te kpéi. ⁶ Kè Yesu be nàké ke dò: De kó yewe kraanímu, kè di mè nwùó ndè, ditāri mari í yó nkpaá nónké diteri ñnkè de mōu dè bo duó.

Yesu nàkémè o wētímù kpéi

(Wénté Matie 24:3-14 nè Mariki 13:3-13)

⁷ Kè bèè beke Yesu ke dò: Okóti dè yóó tuòkení òmmònni? Ti yóó yà ba kébanté ke dò ndè autení? ⁸ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Nyénè kòò mōu báá di souté ke yé benitibè péu kōrinímè ke yóó nsou nke tú bè tu Kirisi, dè tūòkenímu ke dèè, di báá bè tūnne. ⁹ Kè di kèè dii mònni kè bè náá mmudoò kpéi nnè tikpàti kó mufèè, kufōwáá mbáá di pí, deè dò nkéketé kētuòkení, dè né mu nyí yó ntú kumànkú.

¹⁰ Ku nbotí bo íté kénkpannè kutekù, kè di ñkpààtiyuu íté kénkpannè diteri. ¹¹ Kè ketenkè nsānti mediè nkè mumōmmú yeimuu tanní tipíiti timou nè yekòbè kè dèmarè yeire ndōri

keĩnkè nè yebenkùye cànnyè. ¹² Bè yóó keté ke di pĩmmúmu, ke di fěũ, nke di katenè titíntouti, ke di kpetínné, ke di duó mbekpààtibè nè kùmàndáàbè di tú mèè kpéi n kabe. ¹³ Nè meè mieke nke di yóó namè ké bè nàké n kpéi. ¹⁴ Nyénè ke ní báá niité kénwàà ndi bii yóó nàké ti káyè. ¹⁵ Ke yé mii yóó di duómme tináànti nè mecii, bá di kprantídèntòu màu báá na ké di baàní, yoo wèè ti yete. ¹⁶ Di yembè nè diyǒfǒ kabe nè di cǐpǐetitòbè nè di népobè bè bo di fiítí kékuo besũkùbè. ¹⁷ Benitibè bemou bo ndi ní ndi tú mèè kpéi n kabe. ¹⁸ Di yò kó kuyùrikù kumáà me mbáá feti. ¹⁹ Ntēĩnè, memme di bo namè kédeetè di fòmmu.

Sedisademma kó mupòmmù

(Wénté Matie 24:15-21 nè Mariki 13:14-19)

²⁰ Kè di yà dii mǎnni kè behǎǎpòmbè cǐǐte Sedisademma, di banté ke dò nho pǎntimù muu duunni. ²¹ Kè dè sǒ mbèè bo Sudee bèe coké kédeke yetǎrè, kè bèe bo Sedisademma mieke bèe yè, kè bèè bo depaa mbè báá konni dihei. ²² Kuyie nkó tiyēiti kó yewe nye, kè dè bo dǎò ti wǎri ke yemmè. ²³ Dè bo nyóùnè benitipòbè bèè bo mpúó nnè bèè tǎ ibí, ke yé meyeñcaàrimè diemè yóó mbomè de kó dihei mieke kè Kuyie mmieke ncóú nde kó kubotí. ²⁴ Bè bo kuò bémabè nè disie, kǐpĩmmú betòbè kè bèe naá nyibotí imou kó tidaatì, kè bèè í tú Sifube kè bèe pǎnte Sedisademma kédéitè, kè dè mme ndò nke kémùnè de kó mefiè mbo deèmè.

Medǎòrimè mèè yóó dǎò kè Yesu né wētení

(Wénté Matie 24:29-31 nè Mariki 13:24-27)

²⁵ De mǎnni dǐmarè cànnè bo ndǎori, diyie nè otǎnkù nè siwǎà de ñnkè, dàméèri kó kunampoo nè o kó kutoweku bo nte kè yebotè yemou yemmèe caàrè. ²⁶ Kufǎwáà ndiekù bo pĩ mbenitibè nè dèè dǎòri de kpéi, nke yé siwǎà diesi yóó sǎntèmè. ²⁷ De mǎnni kè bèe yà Onitibire, kè dè cutiní yewetè mieke nè muwǎrimú diemù nè tikpeti. ²⁸ Kè de kó medǎòrimè keté dii mǎnni di ténke bá nsĩ, cáttinne di yemmè ke yé Kuyie nyóó di deetémè bàmbà.

Dèè benkú ke dò nYesu wētimù tǎóní

(Wénté Matie 24:32-35 nè Mariki 13:28-31)

²⁹ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: Wénténè fikie kó detie nnè detie nterè de kó medonnimè. ³⁰ Kè dè bité dii mǎnni di òò bantému ke dò ndiyǎò tǎónni. ³¹ Meè botí nku kè di yà dii mǎnni dende kó dimàà di banté ke dò nKuyie nkprǎatiyuu tǎónni. ³² N di náá mmómumu nwe benitibè bèè fòu di mmǎnni bè í yóó kú bemou, kè dè mu nyí tuòkení. ³³ Keĩnkè nè ketenkè dè bo pǐǐtè, n náànti me mbáá pǐǐtè bitì.

Ti bo nwúómme ke báá nKuyie

³⁴ Nǎakenè kè de kó diyie bá nyóó tuòkení ke sǒ ndi bo yebaa mmieke ke yà ke muó, nkè kutenkù kuu nkó iyentotí di na, kè di di déétè, ³⁵ ticùòtì òò pĩ mmèè botí sinǎ de kó diyie yóó me ndéétè kutenkù kumou kabe. ³⁶ Nwúónnè ke báá nKuyie nsǎà kémmeke muwǎrimú kèna kéyenténè dèè kó dimàà yóó tuòkení, kèna kécómumu Onitibire ìkè.

³⁷ Kè Yesu ní ntũũ nke tiè mbenitibè Kuyie ncǐtè mieke ke yàa kǎte kéyié Odifiè tǎri ñnkè.

³⁸ Kè benitibè ní pike cute Kuyie ncǐtè, ke bo keè o tié.

22

Sudaasi do dómè kéfité Yesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Isǎa 11:45-53)

¹ Kè dè nkpráa yewe sǎmpó kè pǐǐbè bèè í kǎorenè mutie mùu muuti kó dibanni bè tú di diyentébanii tuòkení, ² kè ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wǎàbè nwanti bè bo yĩmè ké kuò Yesu, ke né ndé benitibè. ³ De mǎnni kè dibǎò ta Sudaasi Isikadiyoti Yesu tancóumbè tepítè nè bèdébè kóò màu. ⁴ Kòo kǎte kéyà ikuó niùbè kó bekótibè nè ikuó wǎàbè ké bè nàké ò yóó

yīmè, kè bèe pī nYesu. ⁵ Kè dèe bè narikè kè bè dò bè bo ò duò nyidíí. ⁶ De m̀̀nni kè Sudaasi ñwanti ò bo yīmè kè bèe pī nYesu bá dit̄nni bá nyé.

Yesu do yēmmè bèe bénné diyentébbanni kó mudii
(Wénté Matie 26:17-25 n̄ Mariki 14:12-21 n̄ Isāā 13:21-30)

⁷ P̄éèbè bèe í k̄ōrenè mutie mùu muuti kó dibannii, bè ̄ō fíe dii yìe ipe diyentébbanni kp̄í nkè dii tuokeni. ⁸ Kè Yesu t̄ō m̄Pieri n̄ Isāā ké bè n̄aké ke d̄ò: K̄ōtenè k̄ébénné diyentébbanni kó mudii kè tí di. ⁹ Kè bèe ò beke ke d̄ò: A d̄ó tí mù bènné de? ¹⁰ K̄òo bè t̄ēnné ke d̄ò: K̄ōtenè diheì, di bo conè onitid̄òu m̄òu k̄òo t̄ò did̄úu n̄ menie, nkè dí ò t̄ūnne. ¹¹ K̄òo ta d̄è dí n̄aké de kó t̄ec̄īt̄è yìe nke d̄ò: Okóti tu yé ò yóo di kùu dieku mieke diyentébbanni kó mudii n̄ o tanc̄òumbè? ¹² Ò bo di benke kudieku diekù makù kudànkù ñnkè kè kù t̄unte páíí, dēnde di yóo bénném̄e diyentébbanni kó mudii.

¹³ Kè bèe k̄ote k̄éns̄ó nd̄è d̄ò nh̄ò do bè n̄akém̄e, kè bèe bénné diyentébbanni kó mudii.

Mudii s̄àmù kó ikuó
(Wénté Matie 26:26-30 n̄ Mariki 14:22-26 n̄ 1 K̄adenti 11:23-25)

¹⁴ D̄è t̄ù̄ke dii m̀̀nni Yesu n̄ o t̄ōrè kè bè nkari ke yo. ¹⁵ Kè Yesu n̄aké o tanc̄òumbè ke d̄ò: N d̄ó n̄ n̄ yēmmè mem̄ou ndi, mí nn̄è d̄índi tí w̄ēnné k̄edi diyentébbanni dii nkó mudii, kè n̄ né na k̄é̄f̄ūt̄é. ¹⁶ N di náá mm̄ómm̄uo nwe n̄ t̄ēnke í yóo mù di kè diyentébbanni kó mebenk̄um̄è í d̄ò kè Kuyie nk̄anne ku kp̄à̄t̄iyuu.

¹⁷ Ò yī mem̄me k̄ét̄úót̄é f̄eb̄òòf̄è k̄és̄ante Kuyie nké bè duò ke d̄ò: Ntonè k̄éȳã dim̄ou. ¹⁸ N di náámmu n̄ t̄ēnke í yóo ȳã f̄inȳí be kó menaà, kè Kuyie nȳaa kannenè ku kp̄à̄t̄iyuu.

¹⁹ De kó dif̄ōnk̄úò ke túót̄é p̄é̄, k̄és̄ante Kuyie, k̄óo w̄erí ké bè duò nke d̄ò: Die nd̄ē benk̄ú m̄ p̄am̄è n̄ k̄ōnti di kp̄í, ñd̄ōrinè de, ke denniní n̄ kp̄í.

²⁰ Kè bèe di k̄edē k̄òo túót̄é f̄eb̄òòf̄è ké bè duò nke d̄ò: Fe mb̄òòf̄è f̄ē benk̄ú n̄ ȳí mm̄ē yó ntem̄è kè metaumm̄è p̄amm̄ē d̄ò. ²¹ W̄èe yó n̄ fit̄é ò me nk̄ak̄ému die nti yo nd̄e. ²² Onit̄ibire yóo k̄úmu k̄énd̄onn̄è t̄i w̄arim̄è de kp̄í, w̄èe me mbo d̄è fit̄é ò bo yà.

²³ Kè bè mb̄ék̄ú bet̄òbè ke tú, ti mieke we mbo d̄ò me kó kubotí?

Kuyie nk̄p̄à̄t̄i c̄ā̄nn̄emu kutenk̄u kp̄eti

²⁴ Kè Yesu tanc̄òumbè ñn̄eì ke bo yà w̄èe yó mb̄è baké. ²⁵ Kè Yesu bè n̄aké ke d̄ò: Yebotè kó bekp̄à̄t̄ibè bèe yè f̄ē̄ũnko, bèe baké yebotè bēe duò nkè bè bè yu ke tú mes̄àà nd̄òr̄ibè. ²⁶ Di kper̄e í d̄ò nké mm̄e nd̄ò, w̄èe k̄òt̄i w̄è nd̄ò di k̄óo s̄am̄p̄òu, w̄èe baké k̄òo nd̄ò ndi k̄óo t̄ōnti. ²⁷ W̄èe k̄ari ke yo nn̄è w̄èe ò duò mmudii, be we nd̄eun̄è ot̄òu? W̄èe k̄ari ke yo nwēe í deuà?

M bo di cuokè ke d̄ò nw̄èe duò nw̄enwe mudii. ²⁸ Di tú bèe w̄é̄r̄i bèmb̄e ke m̄ bonè n̄ f̄ē̄t̄im̄è mem̄ou mieke. ²⁹ N cice n̄ duómmu dikp̄à̄t̄iyuu kè m bo na ké di ndi duó. ³⁰ Di yó nyommu ke ȳò, n̄ kp̄à̄t̄iyuu mieke k̄ékari yekp̄à̄tikar̄e, k̄ébek̄en̄è Isidaȳeribe kó iwuo t̄ep̄ít̄è n̄ id̄eì.

Yesu n̄akém̄e Pieri ò yóo ò n̄ennim̄e
(Wénté Matie 26:31-35 n̄ Mariki 14:27-31 n̄ Isāā 13:36-38)

³¹ Kè Yesu n̄aké Sim̄o ke d̄ò: Sim̄o, Sim̄o, dib̄ò ȳā̄t̄ēmu din̄uù ke bo da mēr̄è bè ̄ō mēr̄em̄è medibii nké mè bàte n̄ tif̄enti. ³² Kè m̄ b̄ánt̄e Kuyie nha kp̄í nkè d̄è bo yie nk̄aa t̄ák̄um̄è báá bonke. K̄aa w̄ète ke fīk̄ú dii m̀̀nni a kp̄énk̄unne a k̄obe.

³³ Kè Sim̄o ò n̄aké ke d̄ò: N Yiè, kè bè bo ti w̄ēnné k̄ékpet̄inn̄e n̄ yiemmu, kè d̄è me ntú muk̄ũ nni mmu tí kú. ³⁴ Kè Yesu ò t̄ēnné ke d̄ò: Pieri n̄ da náámmu tekote bo nyóo k̄ú nk̄aa n̄ennimu kuce m̄et̄ā̄ti ke tú a í n̄ yé.

Yesu náámm̄e o tanc̄òumbè ke tú bèe báat̄i

³⁵ Kè Yesu bè beke ke d̄ò: N di t̄ō nd̄ii yìe bá di í nt̄o id̄íí, di í nt̄o yeȳòr̄è di í nt̄o tin̄èut̄i, kè d̄em̄ar̄è di d̄ont̄áa? Kè bè d̄ò: Áa, d̄em̄ar̄è í ti d̄ònt̄é.

³⁶ Kòò bè nàké ke d̀̀: Di mm̀̀nni náke k̀̀ wèè m̀̀ke idíítí we nyi t̀̀, k̀̀ wèè m̀̀ke diỳ̀rì k̀̀ò ndi t̀̀, k̀̀ wèè í m̀̀ke disiè wèè fítè o yaàb̀̀rì k̀̀donté disiè. ³⁷ N di náámmu t̀̀i ẁ̀rì n k̀̀péi ntì d̀̀ nkéd̀̀d̀̀mu. T̀̀i tu: Bè ò ẁ̀nnénè benitiyèibe, t̀̀i me nhauté ke bo d̀̀d̀̀mu.

³⁸ K̀̀ bèè ò t̀̀́nné ke d̀̀: Ti Yiè nte yese yèdéè, k̀̀ò bè t̀̀́nné ke d̀̀ yè sànnèmu.

Yesu báámmè Kuyie nk̀̀ò bietimèè naá mmeyĩĩ
(Wénté Matie 26:36-46 ǹ̀ Mariki 14:32-42)

³⁹ K̀̀ Yesu íté ke t̀̀ó ndeèti Odifíè t̀̀rì, k̀̀ò tancòumbè nhò t̀̀. ⁴⁰ K̀̀ò tuàke k̀̀ bè nàké ke d̀̀: Mbáánnè Kuyie nk̀̀ mesòummè báá di na.

⁴¹ K̀̀kènté k̀̀ d̀̀ mmannè a bo dootémè dit̀̀rì, k̀̀ò nínkóo kémbáá nKuyie nke t̀̀: ⁴² N cice k̀̀a d̀̀ a n d̀̀tinne feb̀̀òfè fie, d̀̀ bá ntú m̀̀i k̀̀o medókùmmè d̀̀d̀ a k̀̀mè m̀̀e d̀̀d̀. [⁴³ De m̀̀nni k̀̀ Kuyie nt̀̀nni marì cúténì keĩnkè k̀̀ò k̀̀pénk̀̀nnè. ⁴⁴ K̀̀ Yesu yèmmè caàrè mediè nk̀̀ò mbáá nKuyie nè o ẁ̀rímú mum̀̀u, k̀̀ò bietimèè naá mmeyĩĩ k̀̀ndóú ketenkè.]

⁴⁵ Ò bántè dii m̀̀nni Kuyie nk̀̀edeè kéwètení o tancòumbè borè, ke nś m̀̀e yèmmè caàrè, k̀̀ bè yè nke duó. ⁴⁶ K̀̀ò bè beke ke d̀̀: Di yè nke duómaà? Íténè kémbáá nKuyie nk̀̀ mesòummè báá di na.

Bè d̀̀mè k̀̀pĩ nYesu

(Wénté Matie 26:47-56 ǹ̀ Mariki 14:43-50 ǹ̀ Isã 18:3-11)

⁴⁷ Yesu k̀̀páá ke me nnáá nk̀̀ dif̀̀nni marì tuàkení k̀̀ Sudaasi, Yesu tancòumbè tepíítè nè bèdébè k̀̀ò m̀̀u, di ni, ke t̀̀ónni Yesu borè ke bo ò r̀̀í. ⁴⁸ K̀̀ Yesu ò nàké ke d̀̀: Sudaasi, a bo r̀̀ímu Onitibire k̀̀ d̀̀ fitáà?

⁴⁹ Bèè neinè Yesu k̀̀ bèè yà d̀̀è yóo d̀̀d̀ k̀̀ò beke ke d̀̀: Ti Yiè, tí k̀̀pànnè ti seà?

⁵⁰ K̀̀ be k̀̀ò m̀̀u k̀̀pate disiè kéhei nk̀̀date ikuó niùti dièwè k̀̀o t̀̀nti toò youri. ⁵¹ K̀̀ Yesu d̀̀: Yóunè m̀̀mme. K̀̀kááké de k̀̀ò niùti toò, k̀̀ di mièk̀̀nnè, ⁵² kédeè k̀̀náké ikuó niùbè nè bèè bàa Kuyie ncíètè be k̀̀o bekótíbè nè beheikènkótíbè bèè k̀̀tení ke bo ò p̀̀i nke d̀̀: Di k̀̀tenèni yese nye nè ipàati ke d̀̀ n t̀̀ú onitik̀̀utàà? ⁵³ Nh 53 ndi bonèmu yewe yem̀̀u Kuyie ncíètè mièke bá di í m̀̀ p̀̀. Di k̀̀o dim̀̀nni dii t̀̀òke díndi nè dibiinnì k̀̀ò k̀̀pàati.

Pieri ǹ̀nnimè Yesu

(Wénté Matie 26:57-58, 69-75 ǹ̀ Mariki 14:53-54, 66-72 ǹ̀ Isã 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ K̀̀ bèè p̀̀i nYesu k̀̀k̀atenè ikuó niùti dièwè cíètè, k̀̀ Pieri nt̀̀u nke díetirì. ⁵⁵ Ke ś m̀̀e t̀̀òti muhãã nke iiri kudànk̀̀u cuokè, k̀̀ Pierii karoo be borè. ⁵⁶ K̀̀ò nitipot̀̀nti m̀̀u ò yà, k̀̀ò k̀̀ari muhãã ntaké, k̀̀ò m̀̀e nhò ẁ̀o nkébéi nke d̀̀: We nniti do neinèmu Yesu.

⁵⁷ K̀̀ Pierii nenni ke d̀̀: Onitipòk̀̀u, n yí ò yé.

⁵⁸ K̀̀ d̀̀e yíé sàmp̀̀ò k̀̀ò t̀̀u m̀̀u ò yà, k̀̀béi nke d̀̀: A t̀̀u be k̀̀ò m̀̀u nwe, k̀̀ Pierii ò t̀̀́nné ke d̀̀: N yí ò ẁ̀nnè.

⁵⁹ K̀̀ d̀̀e yíé k̀̀m̀ntoo sàmp̀̀ò tewebiètè m̀̀máa t̀̀mè k̀̀ò t̀̀u m̀̀u béi nke d̀̀: M̀̀mmuò nhoniti yie ndo ò neinèmu, ò t̀̀ú Kadidee kou nwe. ⁶⁰ K̀̀ Pierii ò t̀̀́nné ke d̀̀: N yí yé a d̀̀ k̀̀ n náké t̀̀. Ò k̀̀páá ke me nnáá nk̀̀ tekotee kuó. ⁶¹ K̀̀ ti Yiè nwèète kéwénté Pieri, k̀̀ò denteni ò do ò nàké t̀̀ ke d̀̀: Tekote bo nyóo kuó nk̀̀a nenni kuce mètàãti ke t̀̀ú a í n yé. ⁶² K̀̀ Pierii yè k̀̀nkuò tiǹ̀nnieti.

Bè do daúmè Yesu koò puoti

(Wénté Matie 26:67-68 ǹ̀ Mariki 14:65)

⁶³ Bèè bàa Yesu k̀̀ bè nhò daú koò puoti, ⁶⁴ ke ní k̀̀áa nho ìikè kuyààk̀̀u k̀̀ nhò bèk̀̀u ke t̀̀ú: Náké wèè da poté.

⁶⁵ Koò sãã nyesáãmbè teyè péu.

Bè bekénèè Yesu kubeéndieku kudièk̀̀u

⁶⁶ Kè dèe wenté kè dihei kó bekótíbè nè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wāàbè, kè bèe tí nkékatenè Yesu kubeéndieku diékù, ⁶⁷ kóò beke ke dò: Kè fòò tú Kirisi a ti náké, kòò bè ténné ke dò: Bá kè n di náké di í yóó yie. ⁶⁸ Kè m me ndi beke timati di í yó n ténné. ⁶⁹ Onitibire bo kari yie Kuyie mmuwērímú mumou yie mbakù you.

⁷⁰ Bemou kè bè dò: A tū ntú Kuyie mBire ndaà? Kòò dò: Di ti mbéi, n de n tú.

⁷¹ Kè bè dò: Ti né ténke baa ònti ti kèemu ti mómmambe ò béi ntì nè o nù.

23

Bè kàtennèmè Yesu Pidati borè

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè Isā 18:28-38)

¹ Kè bèe íté bemou kékatenè Yesu Pidati borè, ² ké nhò wátiri ke tú ò sukii benitibè mbe kè bè bo yete okpààti, ke bè nàa nke tú bè bá nyietì dàmpòò okpààti diewè Sesaa, ke yu omáa ke tú Kirisi okpààti.

³ Kè Pidatii ò beke ke dò: Fòò tu Sifube kóò kpààtàà? Kòò ténné ke dò: A ti mbéi.

⁴ Kè Pidatii náké ditinni nè ikuó niùbè kó bekótíbè ke dò: N yí yà onitì yie nkó meyei.

⁵ Kè bè nyetíróo ke tú: Ò sukii benitibè mbe kè bè bo yete okpààti. Ò dè keté Kadidee nwe ke ta Sudee omou ke tūakenení dié.

Pidati duómmè Yesu Edoti

⁶ Pidati kèè dii mōnni Kadidee kó diyètiri kébeke ke dò: A tú Kadidee kou nweà?

⁷ Ò kèè dii mōnni Yesu tūmè Kadidee kou kóò duónko Edoti, ke sś nhEdoti bo Sedisademma de kó yewe. ⁸ Kè Edotii yà Yesu kè dèe ò narike mediè nke yé ò do yomè o kōme, kéndó wèe dōò tidietì kòo yà. ⁹ Kòò bíéké Yesu tináahtì péu ò me nyí nhò ténné timati.

¹⁰ Kè ikuó niùbè kó bekótíbè nè ikuó wāàbè ncómmú ke wátiri Yesu mediè. ¹¹ Edoti nè o kó behāpòmbè kè bè nhò daú, kòò sãã, kóò dátinné diyaàbòrì sààrì, kéwēte kóò duónko Pidati.

¹² De kó diyè Edoti nè Pidati kè bèe narike ke do sí.

Bè fīmmè Barabaasi ke baaké Yesu kudapāātí

(Wénté Matie 27:15-26 nè Mariki 15:6-15 nè Isā 18:39-19:16)

¹³ Kè Pidatii tíi nyikuó niùbè kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè, ké bè náké ke dò: ¹⁴ Di kàtenní onitì yie m borè ke tú ò sukii benitibè kè bè bo yete okpààti kpeti, kè nh ò biéké di ìkè m me nyí yà ò càke mù. ¹⁵ Edoti me mmúnke í yà o yei mmamè ke wēte ke wè nni nduōnní, ò tū nyí dōò meyei mmamè mèè bo nte kè ti ò kù. ¹⁶ M bo duó nkè bèe ò puotí kè nh ò fī.

[¹⁷ Bá dii yentébanni Pidati do ò ndò nké bè fī nkukpetínkù kùmáa ndi.]

¹⁸ Kè bèe pīéké bemou ke dò: Kuò onitì yie nké fī Barabaasi.

¹⁹ (Bè do yete okpààti kpeti nti kè dikpànni ānné kè Barabaasi kuò onitì kè bè nhò kpeti.)

²⁰ Kè Pidati ndó kēfī nYesu, ke yí kēbéinnè ditinni. ²¹ Kè ditinni dake pīéké ke dò: Baaké we kudapāātí! Baaké we kudapāātí!

²² Kè Pidatii wēte kēbéi nkuce metāammè ke dò: Ò dōò òmmeyei? N yí yà ò càrèmu mùù bo nte kè ti ò kù. M bo duó nkè bèe ò puotí kè nh ò fī.

²³ Kè bè nyetíróo ke pīékù ke tú: Baaké we kudapāātí, baaké we kudapāātí! Kè be toweku dake déukú kóò na. ²⁴ Kè Pidatii yóu kēyie mbe kpeti, ²⁵ kēfī mbè do yete okpààti kpeti kè dikpànni ānné kè wèe kuò onitì kè bè nhò kpetí, ké bè duó nYesu kè bè bo ò dōò bè ò dónèmè.

Bè do kōrinèmè Yesu ke bo baaké

(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki nè 15:21-32 nè Isā 19:17-27)

²⁶ Kè bè nkōrinè Yesu ke bo baaké, kéconè Simō Sidenni ei kóò nitì mōù kòò kūntiní kupaku, kè bèe ò pī nkóò tou nkudapāātí, kòò nkù tō ke tū nYesu.

²⁷ Kè ditinni ò urí, kè benitipòbè méi méi ke kuò nho kpéi. ²⁸ Kè Yesu wēēte ké bè náké ke dò: Sedisademma kó benitipòbè bá nkuōnnè n kpéi, pètinke nkuōnnè dimáa kpéi nke

nè di bí kpéí. ²⁹ Kε yé yewe kpaanímèmu kè bè bo yí dè rínaati sihāũnsi, bèè í pié, bèè í yǎá nyibí. ³⁰ Dε mǎnni benitibè bo nnáá nyetārè ke tú: Duónèní ké ti yáke! Kε náá nsitǎá ke tú: Tí kǎánnè. ³¹ Kè bè dǎ̀̀ri mie nkudǎ́ú kusũũkù, kukperíkù kperε bo ndòm̀̀mè?

³² Kè bèε kǎtenèní benitikǎ̀̀bè bèdébè, bè yóó wǎnnénè bè Yesu kékuǎ. ³³ Bè tǔ̀̀kε dii mǎnni dibò̀̀ri mari bè tu di Kodikotaa (dè̀̀ tu kuyukǎ́ũ) ké dε mbaaké Yesu nè benitikǎ̀̀bè bèdébè, yie nho bakù you, otǎ̀̀ kucǎ̀̀nku. ³⁴ Kè Yesu béi nke dǎ̀̀: N cice cǎ́é mbe bè í yé bè dǎ̀̀ri dè.

Kè tihǎ̀̀pǎ̀̀ntii tǎ́́ tété kétoté o yà̀̀ati. ³⁵ Kè benitibè ñcóm̀̀mú dεborè koò wùó nkè Sifube kó bekótibè nhò daú ke tú: Wenwe wèè dεeté betǎ̀̀bè, kòò m̀̀nke tú Kirisi nwe, Kuyie ntǎ́́tè wè wè dεeté omá̀̀a.

³⁶ Kè tihǎ̀̀pǎ̀̀nti múnke nhò daú, ke tǎ́́nko kóò duǎ́́ mmenéyǎ́́ nke dǎ̀̀: ³⁷ Kǎa m̀̀nke tú Sifube kóo kpà̀̀ati nwe, dεeté amá̀̀a!

³⁸ Kè bèε wǎri tedabεetè ke dǎ̀̀: Yie nweè tu Sifube kóo kpà̀̀ati. Kédanne kudapǎ́́tí yóm̀̀mè.

³⁹ Bèε nitikǎ̀̀bè bè ò wǎnnénè bè ke baaké kè be kóò mǎ̀̀u nhò daú ke tú: Fǎ́́ baa tú Kirisǎ̀̀a? Dεeté amá̀̀a ke né ti dεeté.

⁴⁰ Kòò tǎ̀̀u ò kpǎnnè ke dǎ̀̀: A baa dé Kuyie naa? Fǎ́́ nnè we di bo difǎ́́tiri dimá̀̀a ndi. ⁴¹ Tínti dǎ̀̀ mèè yei mmǎnnè bè ti kuǎmu, wenwe mε nyí dǎ̀̀ mèyeyi mmamè, ⁴² kédeè kénáké Yesu ke dǎ̀̀: Kǎa wǎtení dii mǎnni a kpà̀̀atiyuu miεke a nyé n kpéí. ⁴³ Kè Yesu ò nǎké ke dǎ̀̀: N da náá mmóm̀̀muǎ nwe, a bo nni mbonè yí ndiwèihèi miεke.

Yesu kũũ nkó tináahti

(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè Isǎ́́ 19:28-30)

⁴⁴ Diyiè dǎ́́ kécóm̀̀mú dii mǎnni yeyǎ́́ kè dèε biitoo ketenkè kemǎu kémbi, kétuǎkenè tewebietè mètǎ́́ti. ⁴⁵ Bá diyiè ténke í nná kè Kuyie ncǎ́́tè kó kuyǎ̀̀akùu kǎ́́tè ku cuokè. ⁴⁶ Kè Yesu pǎ́́kè ke dǎ̀̀: N cice nh ánné m má̀̀a a nǎu miεke nke.

Ò béi memme kédeè kǎ́́tε. ⁴⁷ Kè Odommu kǎbe kó kuhǎ̀̀pǎ̀̀nkùu yǎ́́ dèè dǎ̀̀ késǎnte Kuyie nke dǎ̀̀: Oniti yiè mm̀̀nke í dǎ̀̀ mèyeyi mmamè.

⁴⁸ Bèè do kǎtení muwèimù, bè yǎ́́ dii mǎnni dèè dǎ̀̀ kè be yèmmèε caà̀̀rè kè bè ncíèri ke pǎ́́ mpǎ́́ mbe cǎ̀̀ncǎ̀̀rè nè meyencà̀̀rimè. ⁴⁹ Bèè yé Yesu nè benitipòbè bèè do ò neitinè nè Kadideení kè bè ncóm̀̀mú mekentímè ke wúó ndèè dǎ̀̀ri.

Bè kũnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki 15:42-47 nè Isǎ́́ 19:38-42)

⁵⁰ Oniti mǎ̀̀u wèè do bo dibeéntǎ́́nni miεke kè bè ò tu Sosefu, kòò tú onitisǎ̀̀u ke dǎ̀̀ri Kuyie ndó dè. ⁵¹ Wenwe do í yie nho kǎbe kpeti, ò mε nyí nkǎké bè tì dǎ̀̀ri dè, ò do tú Adimatee εi kou nwe, ke baa Kuyie nkpà̀̀atiyuu. ⁵² Kòò kǎte kémǎo Pidati dinùu ke bo kũnné Yesu, ⁵³ kóò cũ̀̀nni kudapǎ́́tí, kóò pǎ́́ nkuyaǎ̀̀sǎ̀̀akù, kéduú nkufǎ́́ti miεke bè do keú kù dipèri ñnkè, bá bè mu nyí nkù kũnné òmǎ̀̀u. ⁵⁴ Dè do tú Sifube kó teom̀̀pùtè ketíri kùu yuoku nku, kè dè né bo wenté kè tè mbo.

⁵⁵ Bèè nitipòbè do neinení Yesu Kadidee, kè bèε neinè Sosefu kéyǎ́́ kufǎ́́ti nè bè ò duú mmèè botí, ⁵⁶ kéwète kékò nkédǎ̀̀ mèkùò nnè tǔ̀̀dǎ̀̀rí, kénhompù teom̀̀pùtè yiè ikuó yèmmè.

24

Yesu yǎntémè

(Wénté Matie 28:1-10 nè Mariki 16:1-8 nè Isǎ́́ 20:1-10)

¹ Dimá̀̀asi kó dikũnweñni sèi kè benitipòbè nkǎri kufǎ́́ti ke tǎ́́ mèkùò mmèè kǎkénè tǔ̀̀dǎ̀̀rí bè dǎ̀̀ mè, ² kénsǎ́́ nditǎ́́ri dii do poke kufǎ́́ti di pò̀̀tε. ³ Kè bèε ta bá bè í nyà ti Yiè nYesu. ⁴ Kè dèε bè di, kè bèε yǎ́́ benitibè bèdébè kè bè dà́́tí tiyaàpéiti kè tì mièti. ⁵ Kè kufǎ́́waá mpǎ́́ mbenitipòbè kè bè nsǎ́́ nsǎ́́, kè dε kó benitibèε bè beke ke dǎ̀̀: Dè dòm̀̀mε kè di waà nwèè fòu becírìbè miεke? ⁶ Ò í kpáá die nhò yǎ́́ntému, dentenèní ò sòò di nǎké tì ò kpáá dii mǎnni

Kadidee ke dò: ⁷ Bè bo pĩ Onitìbire kéduó mbèè í tũ nKuyie nkè bèe ò baaké kudapãátí ñnkè kòo yǎnté diyìe tǎǎnni yìe.

⁸ Kè bèe dentení Yesu sòò bè nàké tì, ⁹ kéwēte kékò nkénáké Yesu tancóumbè tepíítè nè omáà nè betǎbè. ¹⁰ Maari Makitadaa kou nè Isanni, nè Maari Isaku yǎ, nè benitipòbè tǎbè beè do tì nàké Yesu tancóumbè. ¹¹ Kè Yesu tancóumbè yèmmè ndò mbè í yé bè nàá nti nti bá bè í nti tá. ¹² Kè Pierii coké kékote kufǎti késíéké, kényà tiyààtì bè sòò ò pǎũ nti máà, kénwētini o kǎbe borè, kè dè ò di nè dèè dǎò de kpéí.

*Yesu benkemè omáà bèè kàri Emayuusi
(Wénté Mariki 16:12-13)*

¹³ De kó diyìe kè Yesu tancóumbè bèdébè nkàri teheitè matè bè tu tè Emayuusi, nè Sedisademma kè dè mǎke cidómétiribè tepíítè nè omáà, ¹⁴ kénkérí ke náante dèè dǎò. ¹⁵ Bè náante memme kè Yesu bè ninte kè bè ñneí. ¹⁶ Kè demarè né nkǎnké be nuò nkè bè í nna kóò banté. ¹⁷ Kè Yesu be beke ke dò: Di náá mba nkpeí?

Kè bèe cómmó kè bè yèmmè cààrè. ¹⁸ Bè tu wè Kedeopaasi kòo ò tǎñné ke dò: Fǎ nwe amáà wèè bo Sedisademma ke í yé dèè dǎò ye ñwe miéke. ¹⁹ Kè Yesu beke ke dò: Ba ndòò? Kè bè dò: A í kèè tì tǔkèní Yesu Nansareti kou, wèè tu Kuyie mpǎǎnǎantì náantò ke dǎari tidietì ke náá nkòo náantì mǎke muwērímú, Kuyie nnè benitibè kè dè yéà? ²⁰ Kè ikuó niùbè nè dihei kó bekótibè kè bè ò pĩ nke yé mbèe ò kùò, ke duó nkè bè ò baaké kudapãátí. ²¹ Ti yèmmè do dò nweè yóó deeté Isidayeeriibe! Yíe nwe diyìe tǎǎnni nè dè dǎòmè. ²² Kè ti kó benitipòbè mabè pike cùte ke kǎte kufǎti ke wētèni ke nàké kè dè ti di, ²³ ke yé mbè í ò yà ke yà Kuyie ntǎrè, kè yè bè nàké ke tú ò yǎnté. ²⁴ Kè ti kǎbe mabè kǎte kufǎti ke sǎ ndè dò benitipòbè do tì nàkémè, bè me nyí ò yà.

²⁵ Kè Yesu dò: Díndi benitibè bèè dónté meyèmmè ke í cǎa di bo ntámè Kuyie mpǎǎnǎantì náambè nàké tì. ²⁶ Kirisi do í dò nkéféüté mèè botí ke né na kédeukaà?

²⁷ Kédeè ké bè nàké Kuyie nnǎantì tìi wǎri Mǎyiisi kó yepáte nè Kuyie mpǎǎnǎantì náambè kpèye, ké bè nàké timou tìi wǎri o kpéí.

²⁸ Bè tǎnnè dii mǎnni bè kàri tèè eitè kè Yesu dǎò kéndò nhò pǎnké. ²⁹ Kè bèe yete ke dò: Yóu kè tí yíe nkè diyìe dèèmu, kè keyènkè bìiri.

Kòo yie nkè bèe ta kébáté. ³⁰ Bè yóó di dii mǎnni kòo túóté pǎè, késǎnte Kuyie, nkóò wérí ké bè duó. ³¹ De mǎnni kè dèe bè wenke, kè bèe ò banté ke né ò móntóo. ³² Kè n náá mbemáà ke tú: Dè do í dò muháà mmamù cóú nti miéke ò ti náánnè dii mǎnni kuce ke ti benkú Kuyie nnǎantàà?

³³ Kè bèe pǎnkee íte kéwēte Sedisademma kénsǎ nYesu tancóumbè tepíítè nè omáà nè betǎbè kè bè tìkú. ³⁴ Kè bèe bè nàké ke dò: Mómumu ti Yiè nyǎntému ke benke omáà Simoo.

³⁵ Ké bè nàkénè tìi dǎò bè kèrí dii mǎnni nè bè ò bantémè ò wéú dii mǎnni pǎè.

*Yesu benkemè omáà o tancóumbè
(Wénté Matie 28:16-20 nè Mariki 16:14-18 nè Isǎa 20:19-23 nè Yesu Tǎrè 1:6-8)*

³⁶ Bè kpaá ke me nnáá nkè Yesu cómmó be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

³⁷ Kè kufǎwáá mbè pĩ nkè be yèmmè ndò ndibǎò marì ndi. ³⁸ Kè Yesu be beke ke dò: Di kǎmbùàtì duònè ba? Dè dòmmè kè di í tá ke dò mmí nwe? ³⁹ Wénténè n nou nè n naàcèi, mínwe m mómumu, n káákénè kényà, dibǎò marì í mǎke tikǎntì di me nwúó nkè m mǎke tì.

⁴⁰ Ò béi memme ké bè benke o nou nè o naàcèi. ⁴¹ Kè diwèi bè pĩ mbè né mu mbaa í ntá ke dò nweñwe, kòo bè beke ke dò: Di í mǎke demarè kè n diáà?

⁴² Kè bèe ò duó ndiyǎnkéè dii ãũ. ⁴³ Kòo di cǎuté kécááké be ìkè. ⁴⁴ Kédeè ké bè nàké ke dò: N sòò tì ndi náá, n kpaá di bonè dii mǎnni ke tú: Tìi wǎri n kpéí Mǎyiisi páte miéke nè Kuyie mpǎǎnǎantì náambè kó yepáte miéke nè yesǎa nkpeye miéke tì dò nkédòòmu.

⁴⁵ Mεμμε kòo bè duó mmeciì nkè bè bo banténè tì wàri, ⁴⁶ ké bè nàké ke dò: Tì wàrimu ke tú Kirisi dò nkéǎǎtému, kè bèε ò kù, kòo yǎnté diyìè tǎǎnnì yìè. ⁴⁷ Kè Kuyie nnáǎntì náké kéketénè Sedisadεmmu nè ibotí imou miεkoo. Kè benitibèε banté be yei nkéceete kè Kuyie mbè cǎǎ. ⁴⁸ Di dè yàmu ke dò nkénáké di yà dè. ⁴⁹ Né nkpaánè diε nSedisadεmmu kè n di duó nkéǎnkè kó muwǎrímú n cice yǎ nhò yóó di duó mmù.

Yesu dèkemè kéǎnkè

(Wénté Mariki 16:19-20 nè Yesu Tǎrè 1:9-11)

⁵⁰ Kè Yesu deè ké bè kòtenè Betannii bíékè, kéyoute o nou be ǎnkè ké bè pǎ mesàà. ⁵¹ Ò bè pǎǎ ndìì mǎnnì mesàà nkéíté kéndèètì kéǎnkè. ⁵² Kè bèε nínkú, kóò sǎnte kéíté nè kuyεǎnaatí kéwǎte Sedisadεmmu, ⁵³ kémbo Kuyie ncǎǎtè sǎǎ ke sǎntí Kuyie.

Isã wàrimè Tináansàti Di mpátiri to tii náantì

Yesu tancòumbè epítè nè bedébè kòò m̀òu bè tu wè Isã Sebedee kó debire. Weè Isã weè wàri Tináansàti kó dipátiri kòò náantì yuu tú: Benitibèe banté ke d̀ò nYesu weè tu Kirisi Kuyie mBire. Kè bèè dè yie mbèe pété mufòmmu mùù bo sáà. Isã weè máà nàké ke ìkú Yesu kó yetannò ò do náá nyè ke tú: Míi tu timómmanti ke tú kuce nè mufòmmu. Isã nàkému o pátiri mièke tidietì Yesu d̀ò tì, dèè benkú Yesu tùmè Kuyie mBire. De kó dipátiri dii nàké ke bàte meborime mamè tináansàti kó yepáte teyè í nàkéme. Kéndònnè mupotúòmù mùù do ànné Kanaa, Nikodemmu kàtemè kèyà Yesu, Sammarii kóo nitipòkù nè Yesu be kó tináantì, bè peité wèè niti kòò tu kuyũnkù o kó tináantì.

Di mpátiri náantì duó ke d̀ommè

1. Bè tu wè tináantì ò t̀ótémè tinitikàntì 1:1-14
2. Isã-Batiisi nàkéme Kuyie mBire kpéi 1:15-34
3. Kuyie mBire benkemè de wèrimú 1:35-12:50
4. Kuyie mBire benkemè dè dómè benitibè nè de tómmú mièke 13-17
5. Kuyie mBire duómmè demáà kè bè dè kùò 18-19
6. Kuyie mBire yàntémè kébenke demáà 20-21.

Bè tu wè Tináantì weè tu kuwenniku

¹ Kuyie nyóó d̀òò kutenkù bè tu wè Tináantì kòò bomu, ke bonè Kuyie nke tú Kuyie. ² Bè tu wè Tináantì ò do bonèmu Kuyie nkù yóó d̀òò dii m̀nni kutenkù. ³ Kuyie nwe ndònnè dèè kó dimáà bo dem̀ou, demarè í d̀òò kòò kpa. ⁴ Mufòmmu do bo weè mièke, kè de kó mufòmmu tú kuwenniku ke mí benitibè. ⁵ Kuwenniku mímu dibìnni mièke bá dibìnni í ná ke kù d̀atinnè.

⁶ Kuyie ntònnímu onitì m̀òu kòò yètiri tu Isã, ⁷ kòò kàtení, ke nàké benitibè kuwenniku kpéi kè dè bo yie nkè bèe keè kéntá kuwenniku. ⁸ Isã do í tú o mómmuò nkuwenniku, ò do kàtení ke bo nàké kuwenniku kpéi nke. ⁹ De kó kuwenniku kuù máà do tú kuwenniku mómm̀onku, kùù kàtení kutenkù ke mí benitibè bem̀ou.

¹⁰ Bè tu wè Tináantì ò do bomu kutenkù, Kuyie nwe ndònnè kutenkù, kutenkù me nyí ò banté. ¹¹ Ò kàtenímu o nitibè borè, bá bè í ò còuté. ¹² Bèè me nhò còuté kòò tá, ò bè duómmu muwèrimú kè bè naá nKuyie nkó ibí. ¹³ Kuyie nyí bè peité onitì peimè kù bè duó mmufòmmu pàmmù mmu.

¹⁴ Bè tu wè Tináantì weè naá nhonitì ke kàtení ti borè ke t̀oní mesàà nnè timómmanti, kè ti yà o kpetì o cice Kuyie nhò duó ntì wenwe wèè bo omáà. ¹⁵ Isã do náá nweè kpéi nke tú: Ntenè, n di náá nke tú wèè n tũnní, ò n kpeñnìnèmu, ò do yó mbo kè m mu nyí bo.

¹⁶ Weè ti duó ndem̀ou, ke ti duó mmesàà mmebotí mebotí. ¹⁷ M̀oyiisi weè ti nàké Kuyie nkó ikuó kè Yesu ti t̀oní Kuyie nkó mesàà nnè timómmanti. ¹⁸ Òm̀òu í yà Kuyie, ku Bire dèè bo demáà, ke kù bonè dèè te kè ti kù yíété.

Isã-Batiisi kó mutómmú

(Wénté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Duku 3:1-18)

¹⁹ Ntenè Sedisademmu eì kó bekótibè do t̀onni ikuó niùbè nè Defiibe Isã borè, kè bèe beke Isã ò tú wè, kòò bè t̀ènnè tì. ²⁰ Ò do í bè sònnè, ò do bè nàkému mpáíi ke d̀ò: Míi í tú Kirisi. ²¹ Kè bè d̀ò: A tú we náke? A tú Edii ñweà? Kòò d̀ò: N yí tú Edii. Kè bè d̀ò: A tú Kuyie mpãñánaantì náantò ñweà? Kòò d̀ò: Ìò. ²² De m̀nni kè bè d̀ò: A né tú we? Ti nàké kè ti kò nkénákè bèè ti t̀onni. ²³ Kè Isã bè nàké ke d̀ò: Kuyie mpãñánaantì náantò Esaii do náá mmíi kpéi nke tú: Onitì m̀òu kó metammè péú dikpáà mièke ke tú: Tũntenè ti Yiè nkó kuce.

24 Bè do tǎnní bè Isāā borè bè do tú Fadisīēbe mbe. 25 Kè bèe wēte kòò beke ke dò: Kàa í tú Kirisi, a me nyí tú Edii, a me nyí tú Kuyie mpāānāāntì náāntò, dè né dòmme kàa āā bàtém̀m̀m̀? 26 Kè Isāā bè tḗnné ke dò: Mí ndi āā bàtém̀m̀m̀ nè menie mme, òm̀ou né bomu di cuokè di mu nyí yé wè. 27 Ò n tǔnnímu m me nyí tù̀̀̀ke m bo ù̀tém̀m̀ o neù̀tì kó mutáá.

28 Dem̀ou memme dè do d̀̀̀ori Betannii nwe Suditēē kó kukó nyàà Isāā do āā dè bàtém̀m̀m̀.

Isāā-Batiisi nàkém̀m̀ Yesu kpéi

29 Kè dèe wenté kè Isāā yà Yesu kòò kèríní kòò béi nke dò: Ntenè Kuyie mpebii dii dèi benitibè kó meyei. 30 N di náá nweè kpéi nke ke tú wèè n tǔnní, ò n deunèmu, ò do yó mbo kè m mu nyí bo. 31 M móm̀muo n do í ò yé. N né k̀tení ke āā benitibè bàtém̀m̀m̀ nè menie mme kè dè bo yie nkè Isidayēeribe ò banté.

32 Kè Isāā béi nho kpéi nke dò: N yà Muyaánsààm̀m̀ cùténí mèmme keĩnkè ke dònne dikpetinónkperi ke còm̀m̀m̀ o ìnkè. 33 Nh ǎǎ í nhò yé Kuyie nkùu n tǔnní kè nh āā bàtém̀m̀m̀ nè menie, kuù n nàké ke tú kè n yà kè Muyaánsààm̀m̀ cùténí wèè ìnkè, weè yóó nhāā bàtém̀m̀m̀ nè Muyaánsààm̀m̀. 34 N de nyà ke náá nke tú ò tu Kuyie mBire.

Yesu yumè o tancòumbè kètibè

35 Kè dèe wenté, kè Isāā wētení ò wee borè nè o tancòumbè bèdébè. 36 Kè Yesu mpēnké kòò ò yà ke dò: Ntenè Kuyie mpebii.

37 Kòò tancòumbè bedéee keè ò béi ntì, kètũnne Yesu. 38 Kè Yesu wēte keyà bè ò tũmmè kè bè beke ke dò: Di wanti ba? Kè bè dò: Okóti, yé a ā dè? 39 Kòò dò: K̀tení kè di bo yà nh ā dè.

Kè bèe k̀te keyà ò ā dè, ké nhò bonè de kó diyie. Dè do s̀ s̀ ntewebiète puotì m̀enaà ndi kuyuoku.

40 Sim̀o Pieri nantè Āntidee, weè do tú bèè do kèè Isāā béimmè kètũnne Yesu be kòò m̀ou.

41 Kè Āntidee máánè o kóo kóti Sim̀o kóò nàké ke dò: Ti yàmu Kirisi, Kuyie ntāáté wè,

42 kóò niitè Yesu borè kè Yesu nhò ẁò nkébéi nke dò: A tú Sim̀o nwe Sonaasi kó debire, di mm̀nni bè bo nda yu ke tú Sefaasi, dèè tu: Ditári.

Yesu yumè Fidipu nè Natannayeri

43 Kè dèe wenté kè Yesu nk̀ri Kadidee kéconè Fidipu kóò nàké ke dò: N tũnne.

44 Fidipu do tú Betisaidaa eì kou nwe, bè peité dè Āntidee nè Pieri. 45 Kè Fidipuu máánè Natannayeri kóò nàké ke dò: Ti yàmu M̀yiisi nè Kuyie mpāānāāntì náāmbè bè nàké wèè kpéi, Yesu Nansareti kou Sosefu kó debire.

46 Kè Natannayeri ò beke ke dò: Dèmarè sààrè bo na keyènní Nansareti miēkaà? Kè Fidipuu ò tḗnné ke dò: K̀tení keyà.

47 Kè Yesu yà Natannayeri kòò kèríní kòò béi nke dò: Isidayeri móm̀muo ntú yie, ò í m̀ke siyáàbìsí. 48 Kè Natannayeri ò beke ke dò: A n ỳtè de? Kè Yesu dò: N do da yàmu a kari dii m̀nni diteyuu, kè Fidipu mu nyí da yu. 49 Kè Natannayeri dò: Okóti, a tú Kuyie mBire nde, Isidayeribe kóo kpàati. 50 Kè Yesu dò: N da nàké m̀è kpéi nke tú n da yà, a kari dii m̀nni diteyuu, deè te kàa tá a bo yà dèmarè dierè dèè pētè die. 51 Móm̀muo nwe n di náámmè di bo yà tiwetì kpetém̀m̀ kè Kuyie ntōrè dèkù ke cuutiní Onitibire ìnkè.

2

Yesu d̀̀̀ tì dieti ketiti

1 Kè dè m̀m̀ke yewe yètàāti kè mupotúòm̀m̀ bannii ānné Kanaa, Kadidee kó kutempē nkè Yesu yō ndè bo. 2 Kè bè m̀nkèe yú Yesu nè o tancòumbè de kó mupotúòm̀m̀ banni. 3 Kè m̀enaà ndeè kè Yesu yō ò nàké ke dò: M̀enaà ñdónté. 4 Kè Yesu ò nàké ke dò: N yō, f̀̀̀ bá n nàké n d̀̀̀ nké d̀̀̀ tì! M̀m̀nni mu nyí tù̀̀̀ke.

5 Kòò yō nàké betōmbè ke dò: Kòò di nàké tì, di tì d̀̀̀ tim̀ou.

⁶ Kε s̄ nsicee dè bo sikuò, bè maánè s̄i yetárè, Sifube do ã̄ uté s̄i menie nkéhóúnè bemáà kébántè Kuyie. Bá tè, tè do bo mbo dítírìbè tekòutè (100). ⁷ Kè Yesu náké betōmbè ke d̄: Píennè sicèe sii mmènie.

Kè bèe s̄i píe nféi féi. ⁸ Kòò d̄: Yēnténè di mmònni kéduó nwèè ni dibanni kó mutōmmú.

Kè bèe ò duó. ⁹ Kòò yááké menie mmèè naá mmenaà, nhò í mbanté de kó menaà nyènni dè, kè betōmbè bie me nyé ke yé beè dómè de kó menie. ¹⁰ Wèè ni dibanni kòò yú wèè tóú o pokù kòò nàké ke d̄: Betòbè ã̄ keté kótóti menaà mmèè naati mèmme kè benitìbè muó nke deè bè né totí mèè í naati mesàà nkè f̄ ndèntenè menatimè!

¹¹ De kó tidietì Yesu d̄ò tì Kanaa, Kadidee kó kutemp̄e mmiεke, tì t̄ú tiketitì, ò d̄ò tì, ke benke ò kpeñnimè, kòò tancòumbè d̄ake nhò tá.

¹² De kó difōnkúò kè Yesu k̄ate Kapennaummu nè o yō nè o neí nè o tancòumbè ke d̄ yewe sám̄pó.

Yesu do bètimè bepótambè Kuyie nc̄f̄ètè miεke

(Wénté Matie 21:12-13 nè Mariki 11:15-17 nè Duku 19:45-46)

¹³ Sifube kó dibanni bè tu di diyentébanni kè dii tóónni kè Yesu k̄ate Sedisademmu, ¹⁴ k̄éyà benitìbè kè bè fiiti inàake nè ipe nè sinónkpeé Kuyie nc̄f̄ètè kó kudànkù miεke nè bedíticeetibè kè bè k̄ari tábùribè také. ¹⁵ Kòò d̄ò kuh̄ũ didáù, kè bè bèti bem̄ou nè be nàake nè be pe ke díe bedíticeetibè díiti k̄ebuó mbe tábùribè, ¹⁶ kénáké bèè fiiti sinónkpeé ke d̄: Túóténè di terè k̄éyè, di báá d̄ò n cice c̄f̄ètè kupotaá nkpete.

¹⁷ Kòò tancòumbèe dentení tì w̄ari ke t̄ú: N Yiè nKuyie n d̄ómu a c̄f̄ètè kè dè n tuò mmuh̄ã nk̄ōme.

¹⁸ Kè Sifube ò beke ke d̄: D̄ò tidietì mati kè tí banté ke d̄o nha m̄ake kuce ke bo na kéd̄ò a mè nd̄ò d̄e.

¹⁹ Kè Yesu bè tèñné ke d̄: P̄ontenè Kuyie nc̄f̄ètè kè n w̄ete kè tè maá yewe yètããti miεke.

²⁰ Kè Sifube d̄: Tínti maá Kuyie nc̄f̄ètè tè yebie nsipísìnàà nè yèkuò kè f̄ nné bo tè mmaá yewe yètããti miεka?

²¹ Yesu do náá Kuyie nc̄f̄ètè kpéi nke yē n̄ho mómmū nwe. ²² Yesu ȳánté dii m̄onni kòò tancòumbèe dentení ò sòò tì béimmè, k̄éyie nKuyie nnáàn̄ti tì w̄ari, nè Yesu náké tì.

Yesu yémè tì bo onitì yèmmè miεke

²³ Yesu bo dii m̄onni Sedisademmu diyentébanni kè benitìbè péuu yà ò d̄òri tì dieti kè nhò tá. ²⁴ Yesu me nyí mbè tá ke yé ò yémè be yèmmè bem̄ou. ²⁵ Dè do í d̄ò mbèe ò náké onitì d̄ommè, ò do yému nè omáà tì bo onitì yèmmè miεke.

3

Yesu náké tì Nikodemmu

¹ Onitì m̄ou wèè do bo Fadis̄ēbe kó fenafe miεke, kòò yetìrì tu Nikodemmu, kòò tu Sifube kóò kóti. ² Kòò k̄ate keyènkè makè Yesu borè k̄ébéi nke d̄: Okóti, ti yému ke d̄o nKuyie nkuù da t̄onni k̄aa bo ti náké ku náàn̄ti, ke yé òm̄ou báá namè kéd̄ò a mè nd̄òri tì dieti kè Kuyie nyí ò bonè. ³ Kè Yesu ò náké ke d̄: N yóó da náké timómm̄onti nti, kè bè í peité onitì mep̄ammè ò báá na k̄éyà Kuyie nk̄p̄àtiyuu. ⁴ Kè Nikodemmu d̄: Bè bo ȳime k̄éw̄ete k̄ep̄eitè onitikóti? Ò bo na k̄éw̄ete k̄éta o yō p̄autì kè bèe ò peitáà? ⁵ Kè Yesu ò tèñné ke d̄: Timómm̄onti nti n da nàkémè, kè bè í peité onitì nè menie nnè Muyaánsààmù ò báá na k̄éta Kuyie nk̄p̄àtiyuu miεke. ⁶ Onitì peité wè tu onitì nwe kè Muyaánsààmù peité wè tu Muyaánsààmù kou. ⁷ Dè báá da di n da nàkémè ke t̄ú: Di d̄ò mbè di peité mep̄ammè. ⁸ Kuyaakù ã̄ nfuuti kù d̄ó kèè bíékè nkè, k̄aa yo kù nampúmè, a me nyí yé kù iténì dè yoo kù k̄òri kè. Muyaánsààmù peité wè o k̄pere me ndò. ⁹ Kè Nikodemmu d̄: Dè yóó ȳime kéd̄ò? ¹⁰ Kè Yesu d̄: F̄ nwèè tu Isidayeribe miεke ikuó w̄àbè kóò kóti a í tì yèà? ¹¹ N da náá

mmómumu nwe: Ti náá ti yé tì nti nè ti yà tì, di me nyí dó ké tì yie. ¹² Kè n di náá kutenkù kpeti kè di í tá, di bo yíme kéntá n di náá ndù m̀nni keĩnkè kpeti? ¹³ Òm̀u í dèke keĩnkè kè dè í tú Onitibire, dèè cùténí keĩnkè. ¹⁴ M̀yiisi do c̀nné mèè botí femátìwàd̀fè dikpáà mièke, mèè botí nku bè yóó baakémè Onitibire kudáú kécónné. ¹⁵ De m̀nni bèè ò tá kè bè mm̀ake mufòmumu mùù bo sáà. ¹⁶ Ke yé Kuyie mm̀enke d̀kemè kutenkù, ke duónnì ku Bire dèè bo demáà, kè bèè dè tá bè báá kù, bè mm̀ake mufòmumu mùù bo sáà. ¹⁷ Kuyie nyí duónnì ku Bire kè dè bo bekénè kutenkù, kù dè duónnì kè dè bo kù deetému. ¹⁸ Wèè tá Kuyie mBire kù báá ò bekénè, wèè me nyí dè tá kù ò bekénè ke dèemu, ke yé ò yetemè Kuyie mBire dèè bo demáà. ¹⁹ Nte Kuyie mbeénti tú tì: Kuwenniku k̀tenímu kutenkù kè benitibè d̀ke dibìnni kè dè p̀x̀tè kuwenniku, ke yé be d̀òrimè tumè meyimè. ²⁰ Wèè d̀òri meyi nhò í dó kuwenniku, ò ò mbo dibìnni mièke nke, ò d̀òri mèè yei nyàà bo feitè mèè kpéí. ²¹ Wèè me nd̀òri dèè wenni ò ò mbo kuwenniku mièke nke kè benitibè bo yà ò d̀òrimè Kuyie ndó dè.

Yesu nè Isāā-Batiisi

²² Yesu nè o tanc̀umbè kè bèè k̀te Sudee kó kutempè nke d̀ ye we sámp̀ò k̀o àà benitibè batém̀m̀. ²³ De m̀nni kè benitibè péu nk̀r̀nì Isāā borè k̀òò bè àà batém̀m̀ Eǹ, Sadimmu také, ke yé menie ndè s̀m̀. ²⁴ (De m̀nni kè bè mu nyí kpetínné Isāā.)

²⁵ Sifu m̀u nè Isāā-Batiisi tanc̀umbè kè bè nneì Isāā àà wèè batém̀m̀ kpéí. ²⁶ Kè bèè k̀te kénáké Isāā ke d̀: Okòtì, nè wè di s̀òò bo Suditè kó nyáà, a s̀òò náá nwèè kpéí, wèè àà batém̀m̀ kè benitibè bem̀u k̀r̀i o borè. ²⁷ Kè Isāā bè t̀nné ke d̀: Onitì m̀ke dè Kuyie nkuù dè nhò duó. ²⁸ N s̀òò di nàkèmu weti weti ke d̀: Mí í tú Kirisi, Kuyie ntáàtè wè, n niiténí ke bo náké o kpéí nke. ²⁹ Onitì ò ntóú o pokù k̀òò népo c̀óm̀mu ke yo o tammè kè dè ò naati mèè botí, n kperè me ndo. ³⁰ Ò d̀ò nkéndéúkúmu kè n kékú.

Keĩnkè kou nè ketenkè kou de kó tináànti

³¹ Wèè bonnì keĩnkè wèè baké dem̀u, wèè bo ketenkè k̀òò tu ketenkè kou, ke náá nketenkè kó tináànti. Wèè bonnì keĩnkè wèè baké dem̀u. ³² Ke náá nhò kèè tì nè ò yà dè Kuyie mborè, òm̀u me nyí tì yie. ³³ Wèè tì yie nhò bantému ke d̀ò nKuyie ntú timóm̀m̀nti k̀ku nku. ³⁴ Kuyie ntōnnì wè wèè náá nku kpeti ke yé Muyaánsààm̀ ò piékémè ke í m̀ke kum̀nku. ³⁵ Kuyie ndómu ku Bire, ke dè duó ndem̀u kè dè baké. ³⁶ Wèè tá Kuyie mBire ò m̀kemmu mufòmumu mùù bo sáà, kè wèè í tá Kuyie mBire ò báá mù pètè, Kuyie mmieke bo nhò c̀ú.

4

Yesu nè Sammarii kóo nitipòkù

¹ Kè Fadisièbe keè Yesu m̀òtemè benitibè kè bè s̀nè Isāā k̀be k̀òò bè àà batém̀m̀. ² Weti weti, Yesu do í ànné òm̀u batém̀m̀, ò tanc̀umbè beè do àà batém̀m̀. ³ Yesu kèè di m̀nni bè náantemè o kpéí nkéítè Sudee kénk̀r̀i Kadidee, ⁴ kè dè ndò nwèè ye Sammarii.

⁵ Kòò tuàke Sammarii kó dihei mari, bè tú di Sisaa, kè di t̀kénè Sakabu do duó nkùù paku o bire Sosefu. ⁶ Kè Sakabu do keú tèè binte dè bo. Ke s̀ ndiyiè c̀óm̀mu yeyo kè Yesu ou kékaroo tebinte také.

⁷ Kè Sammarii kóo nitipòkù m̀u k̀tení ke bo dó menie, kè Yesu d̀: M pã menie nkè n yà. ⁸ (Dè do s̀ nho tanc̀umbè ta dihei ndi ke bo donté mudii.) ⁹ Kè dèè di de kòò nitipòkù k̀òò d̀: Dè yíme f̀ nSifu k̀a m m̀ú menie mí nSammarii kou ke bo yà? (Sifube í naatinè Sammarii k̀be.) ¹⁰ Kè Yesu ò t̀nné ke d̀: K̀a do nyé Kuyie mpãà ndè, ke yé wèè da m̀ú menie ke bo yà, f̀ò na nhò m̀ò k̀òò da pã menie mmèè duò mmufòmumu. ¹¹ Kòò nitipòkù ò t̀nné ke d̀: Okòtì, a í m̀ke dih̀nni kè tebinte c̀mp̀r̀i, a bo yíme kéninte menie? ¹² A yèmmè do nha deunèmu ti yààr̀i Sakabu wèè do yò nde kó tebinte kó menie nnè o bí nè o

wũõ ke ku ke tè nti yóunàà? ¹³ Kè Yesu ò tēñné ke d̀̀: Wèè bo yà menie mmie sinéyēĩ wēti ke bo ò pĩmmu. ¹⁴ Wèè me mbo yà menie nh ò pāmè sinéyēĩ tēnke báá ò pĩ, mè bo naá ntebinte kēmpũđ̀ nho miēke, koò duò mmufòmmu mùù bo sáá. ¹⁵ Kòo nitipòkùu bēi nke d̀̀: Okóti m pã de kó menie kè sinéyēĩ tēnke bá m pĩ kè n wētení die mmudúò. ¹⁶ Kè Yesu d̀̀: Kòte ke yúni a d̀̀. ¹⁷ Kòo nitipòkùu ò tēñné ke d̀̀: N yí m̀̀ke n d̀̀. Kè Yesu d̀̀: A naatimu a me ntúmè a í m̀̀ke a d̀̀. ¹⁸ A bēi mómumu nwe, ke yé a yenkemè benitidaabè bènùmmù, kàa mè mbo wè yíe nyí tú a d̀̀. ¹⁹ Kòo nitipòkùu bēi nke d̀̀: Okóti, m bantému, a tú Kuyie mpããnáãnti náãntò nwe. ²⁰ Tínti Sammarii k̀̀be ti yembè ò mbáá nKuyie ndi ntãri ñnkè nke. Kè díndi Sifube kè di tú Sedisademu nwe ti dò nké nkù bàámmè. ²¹ Kè Yesu ò tēñné ke d̀̀: Onitipòkù f̀̀, a nyé ke tú de m̀̀nni kpaanímu kè bè tēnke í yó mbáá nKuyie di ntãri ñnkè nè Sedisademu. ²² Díndi Sammarii k̀̀be di í yé di báá mmù, tínti Sifube ti yému ti báá mmù, ke yé medeetímè bonnìme Sifube borè nde. ²³ De m̀̀nni duunnímu ke t̀̀kení, bèè tũ nKuyie nnè timóm̃nti kè bè bo nkù báá nnè timóm̃nti nè Muyaánsààmù, Kuyie ndó muù báammu botí. ²⁴ Kuyie ntú muyaá mmu, bèè kù báá mbè do nké nkù báá nnè timóm̃nti nti, nè Muyaánsààmù. ²⁵ Kòo nitipòkùu ò nàké ke d̀̀: N yému ke d̀̀ nKirisí Kuyie ntãátè wè k̀̀riní, ò bo k̀̀tení dii m̀̀nni ò bo ti nàké dem̀̀. ²⁶ Kè Yesu d̀̀: Mí nwèè da náánnè, m̀̀ ò tú.

²⁷ De m̀̀nni kòo tancóumbè wētení, ke nsó mbè náá, kè d̀̀e bè di, bè me nyí ndàátí ke beke onitipòkù wanti mù yoo Yesu ò náánnè mùù kpéi.

²⁸ Kòo nitipòkùu yóu o dúù deborè k̀̀wēte diheì kénáké ke d̀̀: ²⁹ Kòtenní k̀̀yà wèè n nàké n d̀̀ d̀̀ d̀̀ kó dimàà, Kirisí bo nní nwe.

³⁰ Kè benitibèe íténi k̀̀k̀tení Yesu borè.

³¹ Ke nsó kòo tancóumbè ò báá nke tú: Okóti, a báá dià? ³² Kòo bè nàké ke d̀̀: N kó mudii di í mù yé.

³³ Kòo tancóumbè mbékú bet̀̀bè ke tú: Òm̀̀ wèè sàà ò duò nkòò dià?

³⁴ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: N kó mudii tú m bo d̀̀m̀è wèè n t̀̀nni ò d̀̀ dé, k̀̀deè mutóm̃mù ò n duò mmù. ³⁵ Díndi tú bet̀̀abè kpaá bènàà kè tidiiti bi, mi nné di náámmu ke tú: Wénténè depaa tidiiti bimu ke baa mukõũ. ³⁶ Wèè kõũ tidiiti ò m̀̀kemu o kó tiyeti, ke tíkí tidiiti mufòmmu mùù bo sáá mu kpéi. Wèè buotì nè wèè kõũ be wèi dimàà ndi. ³⁷ Kè d̀̀ d̀̀ d̀̀ mmemme t̀̀i náãnti tú yie mbuotì kòo t̀̀u kõũ, t̀̀i tú timóm̃nti nti. ³⁸ N di t̃ nkè di kõũ t̀̀i diiti dii í ti kùúti, bet̀̀bè beè t̀̀i kùúti ke di dei.

³⁹ Kè Sammarii k̀̀be péuu yie nYesu, onitipòkù bè nàké mèè kpéi nke tú: Ò n nàkému n d̀̀ d̀̀ d̀̀ kó dimàà. ⁴⁰ Kè bèè k̀̀tení Yesu borè kóò bántè ke d̀̀ wè nkpaá, kòo yie nkénkpaá ke d̀̀ yewe yèdèè. ⁴¹ Kè kusũkùu keè ò bè náá nti k̀̀yie nké nhò tá, ⁴² kénáké onitipòkù ke d̀̀: De í tú a ti nàké t̀̀, t̀̀i te kè ti yie koò tá. Ti móm̃m̃be ti keèmu ò náámmè ke banté ke d̀̀ nhò tu kutenkù kum̀̀u kó Odèetiwè.

*Yesu miékunnemè onitidièwè biré
(Wénté Duku 7:1-10, 17:5)*

⁴³ Yewe yèdèè kó difõnkúò kè Yesu íté kénk̀̀ri Kadidee. ⁴⁴ Bá nè ò do me mbéimmè ke d̀̀: Bè ò ò í ndé Kuyie mpããnáãnti náãntò m̀̀u o eì miēke. ⁴⁵ Ò t̀̀koo dii m̀̀nni Kadidee kè bèè ò còuté mesàà, ke yé bè do k̀̀temè diyentébanni Sedisademu k̀̀yà ò d̀̀ d̀̀.

⁴⁶ Kè Yesu íté k̀̀k̀te Kanaa ò do cèète dè menie nkè mèè naá mmenaà, ke s̃ nhonitidièwè m̀̀u dè bo ke yènni Kapennaummu, kòo biré m̀̀. ⁴⁷ Kòo keè kè bè tú Yesu iténi Sudee ke t̀̀kení Kadidee, kòo kòte kóò bántè ke d̀̀: M biré dèè m̀̀ nke duúnnè mukũũ, ti kò nkàa dè miékunne. ⁴⁸ Kè Yesu ò nàké ke d̀̀: Kè n yí d̀̀ d̀̀ tidièti nè medòrimè càmmè di ò ò í ntá! ⁴⁹ Kè wèè nitidièwè nhò báá nke tú: Okóti! Tí kò nkè m biré mu nyí kú. ⁵⁰ Kè Yesu ò nàké ke d̀̀: Kò! Nkàa biré miétemu.

Kòo yie nYesu ò nàké tì kékété, ⁵¹ kénkūnti, kòo tǎmbèè ò co kóò nàké ke d̀̀: A birɛ miɛtému.

⁵² Kòo bè beke ke d̀̀: Dè dè tǎũke òmmònnì? Kè bèè ò nàké ke d̀̀: Ò wee miɛtému tɛwebiètè mèmáà m̀̀nnì.

⁵³ Kè dɛbirɛ ciceɛ banté ke d̀̀ Yesu wee ò nàké dii m̀̀nnì ndi ke d̀̀: A birɛ miɛtému. Wenwe nè o cǐètè kàbe kè bèè yie nkéntá Yesu.

⁵⁴ Yesu do yíè kédòò tii dieti d̀̀rín̄ti ò òténì dii m̀̀nnì Sudee ke ẁ̀tɛnì Kadidee.

5

Yesu miɛk̀̀nnemè wèè m̀̀ nyɛbie nsipísitǎati nè yèni

¹ Dɛ kó difǎnkúò kè Sifubɛɛ ǎnné dibanni mari Sedisadɛmmu kè Yesu kɛtɛ. ² Kè dibòrì mari bo kè bè di tu Ipe kó dibòrì, kè kubinku makù dè bo kè bè kù yu nè ebedee ke tú Betesitaa, kè bè kù c̀̀ètɛ tifiiti t̀̀nùmmù. ³ Kè bɛmuɔmbɛ p̀̀eu dúò ti miɛke, tiyũ̀nti, nè yekpĩè nè tihùtì. [Bè do ò mbaa menie mbo nampɛmè mmɛ, ⁴ ke yé Kuyie ntǎnni mari do ò c̀̀ténimè kénampɛ menie nkòo muɔnti wèè niitè ke ta, wèè miɛtè, bá kòo m̀̀ mmù m̀̀mmú botí.] ⁵ Kòo n̄tì m̀̀u dè bo ke m̀̀ nke t̀̀òke yɛbie nsipísitǎati nè yèni. ⁶ Kè Yesu ò yà kòò dúò, kòo banté ò dè bomè kè dè m̀̀ntɛ, kòò beke ke d̀̀: A d̀̀ kémietáà? ⁷ Kòo muɔnti ò t̀̀n̄né ke d̀̀: Okóti n yí m̀̀ke òm̀̀u wèè bo n tanné kubinku miɛke, kè menie nnampɛ kè nh àrì ke bo ta otòu weè ò niitè kéta. ⁸ Kè Yesu ò nàké ke d̀̀: Ítè! Túótè a mièk̀̀ kékété.

⁹ Dɛndɛ bàmbà nkòò miɛtè kétúótè o mièk̀̀ kékété.

Dè do tú tɛom̀̀p̀̀tè yie ndi. ¹⁰ Kè Sifubɛɛ ò nàké ke d̀̀: Dè cimu a bo ntəmè a mièk̀̀ tɛom̀̀p̀̀tè yie. ¹¹ Kòo bè t̀̀n̄né ke d̀̀: Wèè m miɛk̀̀nnɛ, weè yè n túótè m mièk̀̀ kékété.

¹² Kè bèè ò beke ke d̀̀: Weninwe wèè mɛ nyè?

¹³ Dɛ kóo n̄tì mɛ ndo í yè wènwe, dit̄nni dii do sũ kè Yesu taroo di miɛke.

¹⁴ Dɛ kó difǎnkúò kè Yesu ò yà Kuyie ncǐètè miɛke kóò nàké ke d̀̀: A mɛ mmiɛtémè a t̀̀nkɛ báá d̀̀ò mɛyɛi, dɛdierè yàà bo da tuàkení.

¹⁵ Kè dɛ kóo n̄tì kɛtɛ kénáké Sifubɛ ke d̀̀: Yesu weè m miɛk̀̀nnɛ. ¹⁶ Dɛ m̀̀nni kè Sifubɛ nkpannè Yesu wè ò miɛk̀̀nnɛ m̀̀è kpéi nteom̀̀p̀̀tè yie. ¹⁷ Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: N cice p̄mmu mutǎmmú sǎà kè m múnke p̄.

¹⁸ Kè Sifubɛ ndó kóò k̀̀u, dè í tú ò d̀̀ò m̀̀è kpéi ndèè ci tɛom̀̀p̀̀tè yie máà, ò yè mmèè kpéi nho cice tú Kuyie nke erìnè omáà Kuyie.

Kuyie nduóm̄mè ku Birɛ muw̄rímú

¹⁹ Kè Yesu bè t̀̀n̄né ke d̀̀: N di náá mmóm̄muɔ nwe, dɛbirɛ í d̀̀òrì d̀̀marè nè d̀̀máà. Dè ẁ̀ó nkè dɛ cice d̀̀òrì dè, dè dɛ nd̀̀òrì. Dɛ cice d̀̀òrì dè dè múnke dɛ nd̀̀òrì. ²⁰ Dɛbirɛ cice dè d̀̀mu ke dè bɛnkú ò d̀̀òrì dèè kó dimáà d̀̀m̀u, ke yóò dè bɛnkɛ mutǎmmú diem̀̀, kè dèè mù d̀̀ò kè dè di di. ²¹ Cice Kuyie nduò mmèè botí kè bɛcírìbè ỳ̀nni, m̀̀è botí nku dɛbirɛ duóm̄mè mufòm̄mu dè mù d̀̀nè wè. ²² Cice Kuyie nyí bek̀̀nè òm̀̀u, kù duò nku Birɛ ndɛ muw̄rímú mum̀̀u, kè dè bo bek̀̀nè bɛnìtìbè. ²³ Kè bɛnìtìbè bɛm̀̀uu déúk̀̀nnɛ dɛbirɛ, kéndònnè bè déúk̀̀nkómè dɛ cice. Wèè í déúk̀̀nko dɛbirɛ ò í déúk̀̀nko dɛ cice wèè dè t̄nni.

²⁴ Kè Yesu yíè kébèi nke d̀̀: N di náá mmóm̄muɔ nwe, wèè kemmu n náànti ke d̀̀ò wèè n t̄nni ò m̀̀kɛmu mufòm̄mu mùò bo sǎà, bè báá ò bek̀̀nè. Ò yèmu mukũũ mmiɛke ke ta mufòm̄mu miɛke. ²⁵ N di náá timóm̄m̀nti nti, dɛ m̀̀nni t̀̀òke ke dèèmu, kè bɛcírìbè bo keè Kuyie mBirɛ tammè, kè bèè m̀̀ kèè kè bè nfòu sǎà. ²⁶ Cice Kuyie mm̀̀ke m̀̀è botí mufòm̄mu, m̀̀è botí nku kù duóm̄mè ku Birɛ mufòm̄mu kè dè mù m̀̀ke. ²⁷ Kòò dè dúò mmuw̄rímú kè dè bo bek̀̀nè bɛnìtìbè ke yè dè t̀̀mè Onìtìbirɛ. ²⁸ Dè báá di di, dɛ m̀̀nni duunnímu kè bɛcírìbè bo keè Onìtìbirɛ tammè, ²⁹ kèyántè kèyènni if̄ti miɛke. Bèè d̀̀òrì m̀̀sàà nkè bèè ta mufòm̄mu miɛke, bèè d̀̀òrì mɛyɛi nkè bèè bè bek̀̀nè.

Yesu í wanti bɛnìtìbè nhò s̄ntí

³⁰ N yí yóó na kédòò tìmatì nè m máà, m bekù n cice yē nni mbekù mēmmē, kè m beéntì wetí ke yē n yí wantimè kédòò n dó dè. N dōori wèè n tōnní ò dó dèndē. ³¹ Kè mī nàà m máà kpéí n náàntì bá ntú timómmānti. ³² Otàù mōu wèè nàà n kpéí, kè n yē ke dò nhò nàà nti n kpéí nti tu timómmānti. ³³ Di tōmmu benitibè Isāā borè, kòò nàké ò yē tì timómmānti ñnkè. ³⁴ N yí dó bèè nàké n kpéí, m béi nyIsāā kpéí kè dè bo yie nkè di cootému. ³⁵ Isāā do dōnnè fitírè nde ke mūtè, kè di yie nke yānkè sām̀pó o wenniku miēke. ³⁶ M pī mmùù tōmmú deumu ke pēētè Isāā kōmu, muù benkú ke dò nKuyie nni ntōnní. ³⁷ N cice wèè n tōnní ò nàámmu n kpéí. Di í kèè o tammè diyie mari, di me nyí ò yà diyie mari. ³⁸ O náàntì í kari di miēke, ke yē di í tāmè ò tōnní wè. ³⁹ Di feí ntù wàri kè di yèmmè dò ndi bo pété ti miēke mufòmmu muù bo sáà, tii me nni nti tii nàà n kpéí. ⁴⁰ Di me nyí dó kékatení m borè kēpété mufòmmu.

⁴¹ N yí wanti benitibè nni nsāntí. ⁴² N di yému, kè di í dó Kuyie. ⁴³ N cice wèè n tōnní bá di í n cōuté, kòò tōu mōu katení nè omáà di bo ò cōuté. ⁴⁴ Di bo yīme kēntā, díndi bèè wanti ditābè kó yesāā, ke í wanti Kuyie nkuù máà di sante. ⁴⁵ Di yèmmè bá ndo mmī yóó di sei nKuyie mborè, Mōyiisi di yie nwèe kpēti wèè yóó di sei. ⁴⁶ Kè di mēnke do nyiemmu Mōyiisi kpēti di na nyiemmu n kpēti, ke yē ò nàkémè mī kpéí. ⁴⁷ Di né í me nyiemme Mōyiisi wàri tì, di bo yīme kēyie n kpēti.

6

Yesu duómmè kè pēè sūū

(Wénté Matie 14:13-21 nè Mariki 6:30-44 nè Duku 9:10-17)

¹ Kè Yesu sénté Kadidee kó menie mbè tu mè Tiberiyati me kó diyáà. ² Kè benitibè péu nhò tū mbè yà mèè kpéí kòò miēkũnko bēmuōmbē ³ kè Yesu deke ditāri kēnkari nè o tancòumbè. ⁴ Ke ś nSifube kó dibanni bè tu di diyentēbanni kè di duunní. ⁵ Kè Yesu yà ditīnni kè di kàriní o borè kòo beke Fidipu ke d̀: Ti bo donté de mudii kè ditīnni dii ndi? ⁶ Ò do yému ò yóó d̀òmè ke né beke Fidipu ke bo yà ò bo tēnné tì. ⁷ Kè Fidipuu ò tēnné ke d̀: Bá kè ti dontènè dibenni tōmmú dííí pēèbè, dè bá nsànnè bá wè ò bo pétémè tewétitè.

⁸ Kè Yesu tancòumbè kòò mōu Āntidee, Simōo Pieri nantēe ò nàké ke d̀: ⁹ Dedapũmbire marè m̀ke die mpēèbè bènũmmù nè siyī̀ s̀désì, dende né bo d̀ò ba kunitisũkũ kuu? ¹⁰ Kè Yesu d̀: Duónnè kè bèè kari.

Ke ś ntimútì dè bo kè bèè karoo ti ñnkè, bè do bo mbo sikōupísìnũmmù (5000). ¹¹ Kè Yesu cōuté pēèbè kēsānte Kuyie nké bè totí nè siyī̀ bè dó mèè botí. ¹² Bè di dii m̀nni kēsānnè kè Yesu nàké o tancòumbè ke d̀: Tíinnè yewétiyè yèè kpaá, kè òmari báá feti.

¹³ Kè bèè yè tii nké yèe píe yemómmùyákè tepíítè nè yèdèè.

¹⁴ Kè bèè yà Yesu d̀ò dè ke d̀: Onitì yie mmēnke tú Kuyie mpāānāntì náāntò nwe, kù yē nwèè kàriní.

¹⁵ Kè Yesu nś mbè dó kóò pī ntikpàti nè muwērímú, kēwēte kédeke ditāri o máà borè.

Yesu kètemè menie nyĩnkè

(Wénté Matie 14:22-33 nè Mariki 6:45-52)

¹⁶ Kuyuoku m̀nni kòo tancòumbèe kote menie mborè, ¹⁷ kédeke kudabekù kēsenti Kapennaummu bíkè, ke ś ndè bìite kè Yesu mu nyí wētení be borè. ¹⁸ Kè kuyaakperikú makùu íté kēnfuuti ke íinko yēnéfīfīrè. ¹⁹ Dè do bo nś mbè t̀̀ke cidòmétiribè bènũmmù yoo bèkuò, kēyà Yesu kòò kéroo menie nyĩnkè ke bè tóóntoo kè kufōwáá mbè pī. ²⁰ Kè Yesu bè nàké ke d̀: Mí nwe! Kufōwáá mbáá di pī.

²¹ Kè bè ndó kóò t̀̀ténè kudabekù kēyà bè pānke t̀̀kemè bè k̀ri kè.

Bèè do wanti Yesu pēè kpéí

²² Kè dèe wenté kè bèè kpaá menie nyàà bè wee ité dè, kè bèe denteni kudabekù wee dè bomè kumàà ndi, kè Yesu tancòumbèe kù ta kéíté bá ò í neí. ²³ De mǎnni kè tidabæti matí bonní Tiberiyati kētuakeni Yesu wee sǎnte dè Kuyie mpéè kpéí kè bèe dè càáké. ²⁴ Benitibè banté dii mǎnni ke dò nYesu nè o tancòumbè bè í dè kpaá kéta de kó tidabæti kékote Kapennaummu o wammù.

Yesu weè tu mudii mùu duò mmufòmmu

²⁵ Bè yà dii mǎnni Yesu kóo beke ke dò: Okóti, a tũakeni die òmmǎnni? ²⁶ Kè Yesu bè tǎnné ke dò: N di náá mmómumu nwe, di n wanti ke naati ke yé di wee càákémè péèbè kénsànnè, dè í tú di yà mèè kpéí n dǎori dè. ²⁷ Di bá mpí mmutǎmmú mudii mùu yóo cake mu kpéí, mpínnè mùu í yóo cake mu kpéí, mùu yóo di duò mmufòmmu mùu bo sǎà. Onitibire dó ké mu ndi duò nke yé o cice Kuyie nhò cànnemè koò duò mmuwǎrímú.

²⁸ Kè bèe ò beke ke dò: Ti dò nkédòò ba ke pí nKuyie ntǎmmú? ²⁹ Kè Yesu bè tǎnné ke dò: Kuyie nkó mutǎmmú tú di bo ntámè kù tǎnni wè. ³⁰ Kè bèe ò beke ke dò: A bo na kédòò ònti dieti kè ti yà ke né ntá, a bo na kédòò òmmu tǎmmú! ³¹ Ti yembè do dimu mánni dikpáà miéke, kéndònnè tì wǎrimè ke tú: Kù bè duò nkeĩnkè kó mudii kè bè di. ³² Kè Yesu bè tǎnné ke dò: N di náá mmómumu nwe, dè í tú Mǎyiisi weè di duò keĩnkè kó mudii, n cice weè di duò keĩnkè kó mudii mómumu. ³³ Kuyie nduò mùu dii tú wèè cùténí keĩnkè ke duò mmufòmmu kutenkù. ³⁴ De mǎnni ke be dò: Okóti, níti duò nde kó mudii sǎà. ³⁵ Kè Yesu bè nàké ke dò: Míi tú mudii mùu duò mmufòmmu, wèè kǎtení m borè dikònni ténke báá ò pí, wèè n tá sinéyǎi ténke báá ò pí. ³⁶ M mè nti ndi nàké: Di n yàmú, di me nyí tá. ³⁷ N cice n duò mbè bemǎu bè kǎrinímu m borè, m me nyí yóo yete òmǎu! ³⁸ Ke yé n cùténímè keĩnkè ke bo dǎò wèè n tǎnni ò dómè mme, dè í tú m mómumu n dómè. ³⁹ Wèè n tǎnni ò í dó n fétinne ò n duò mbè kóò mǎu, ò dó n duò nkè bèe yǎntému diyie sǎnni yiè. ⁴⁰ N cice dó bèè kó dimàà yà debire ke dè tá bè mmǎkemu mufòmmu mùu bo sǎà, kè dèe duò nkè bèe yǎnté diyie sǎnni yiè.

⁴¹ Kè dèe yonke Sifube Yesu yí mèè kpéí nhò tú mudii mùu cùténí keĩnkè. ⁴² Kè bè dò: Sosofu kó debire nde, kè ti yé o cice nè o yǎ, ò bo yíme kéna ke dò o cùténí keĩnkè.

⁴³ Kè Yesu dò: Bá nhũntínè dimáà. ⁴⁴ N cice wèè n tǎnni, kòò í yũšnni òmǎu, ò báá na kékótení m borè, kè n duò nkòò yǎnté diyie sǎnni yiè. ⁴⁵ Kuyie mpǎānǎānti náamè pátè miéke tì wǎri ke tú Kuyie mbo bè duò nyitié. Wèè kèè Cice tié nke ì yie nweè kǎriní m borè. ⁴⁶ Dè í tú n yǎ nhòmǎu yà Cice Kuyie, wèè iténí Cice Kuyie mborè wèè kù yà. ⁴⁷ N di náá mmómumu nwe, wèè n tá ò mǎkemu mufòmmu mùu bo sǎà. ⁴⁸ Míi tú mudii mùu duò mmufòmmu. ⁴⁹ Di yembè do dimu mánni dikpáà miéke nè memme ke ku. ⁵⁰ Mudii mùu cùténí keĩnkè muù tú muu, wèè mù di ò báá kù. ⁵¹ Míi tú mudii mùu cùténí keĩnkè ke duò mmufòmmu. Kè wèè di de kó mudii ò yó nfòumu sǎà. N yóo pǎ mùu dii tú n kǎnti, n yóo mu mpǎ kè dèe yie nkè benitibè nfòu.

⁵² Ò béi memme, kè Sifube níneì bemáà mediè nke tú: Ò bo yíme ke ti duò nho kǎnti kè ti càáké.

⁵³ Kè Yesu bè nàké ke dò: N di náá mmómumu nwe, kè di í càáké Onitibire kǎnti ke yà de yíi ndi bá mmǎke mufòmmu. ⁵⁴ Wèè càà n kǎnti ke yǎ n yíi weè mǎke mufòmmu mùu bo sǎà, kè n yóo duò nkòò yǎnté diyie sǎnni yiè. ⁵⁵ Ke yé n kǎnti tii túmè mudii mómumu, kè n yíi ntú menie mmómumu. ⁵⁶ Wèè càà n kǎnti ke yǎ n yíi weè n taunè, kè nh ò taunè. ⁵⁷ N cice wèè n tǎnni ò fòumu sǎà, ke te kè n fòu. Mèè botí nku wèè càà n kǎnti m bo ntemè kòò nfòu. ⁵⁸ Míi tú mudii mùu cùténí keĩnkè, mù í wǎnnè di yembè do di mù kékú. Wèè bo di de kó mudii ò bo nfòu sǎà.

⁵⁹ Kapennaummu kó kutíintouku miéke nke Yesu do nàkémè de kó tináantì.

Yesu tancòumbè mabè do ò yetemè

⁶⁰ Bè kèè dii mǎnni Yesu béimmè de kó tináaanti kòo tancòumbè sũkùbè dǎ: De kó tináaanti yóumu, we mbo na ké ti yie.

⁶¹ Kè Yesu banté ti kǎkénèmè o tancòumbè, ké bè beke ke dǎ: Ti di kǎkénèmaà? ⁶² Dè né bo ndi dǎmmè di bo yà dii mǎnni kè Onitibire deèti ò do bo kè nè dimǎnni? ⁶³ Muyaánsààmù muù duò mmufòmму, tikǎnti í dǎori dèmarè, tináaanti n di nàké ti tú Muyaánsààmù mmu ke fòu. ⁶⁴ Bè mabè di mièke me nyí ti tá. Yesu do yémù nè dimǎnni bèè í ò tá, nè wèè yóó ò fité.

⁶⁵ Kè Yesu yíé kébéi nke dǎ: Dèè kpéi nte kè n di nàké ke tú òmǎu í yóó na kékǎtení m borè kè n Cice í ò yǎánni.

⁶⁶ De mǎnni kòo tancòumbè besũkùbèè ò yóu bá bè ténke í nhò neínè. ⁶⁷ Kè Yesu beke o tancòumbè tepíitè nè bedé ke dǎ: Díndi í dó kéitáa? ⁶⁸ Kè Simǎo Pierii ò ténké ke dǎ: N Yiè nkè ti da yóu ti bo kǎte we mborè? Fǎá mǎke tináaanti tii duò mmufòmму muù bo sǎá. ⁶⁹ Ti támu ke banté ke dǎ nha tú wèè kpa meyei, Kuyie ntǎnni wè. ⁷⁰ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: Mii di táátè dimǎu tepíitè nè bèdébè, nè memme di mièke kòò mǎu tu dibǎò.

⁷¹ Ò do náá Sudaasi Simǎo Isikadiyoti kó debire kpéi nke, o tancòumbè tepíitè nè bèdébè kóò mǎu wèè yóó ò fité.

7

Yesu nei do í yie nho kpeti

¹ De kó difǎnkúò kè Yesu ínceñti Kadidee kó kutempè mmièke, ò í nyie nke kǎte Sudee, ke yé Sifube do wantimè ke bo ò kùò. ² Ke sǎ nSifube kó dibanni bè tú di titouti kperi di tǎnni.

³ Kòo nei ò nàké ke dǎ: Kǎte Sudee kàa tancòumbè múnkèe yà a dǎori dè. ⁴ Wèè dó bèè ò yíétè ò ǎá í ndǎori dèmarè disǎri, benke a dǎorimè kè bè da yà.

⁵ (Yesu nei múnkè do í ò tá.)

⁶ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: M mǎnni mu nyí tũðke, díndi borè yemǎrè yemǎu tú yesàayè nyè. ⁷ Kutenkù kǎbe báa na ké ndi ní, bè niímmu mí, ke yé m bè nǎámmè ke tú be dǎorimè í wenni. ⁸ Kǎtenè dibanni, mí m mu nyí kǎri, m mǎnni mu nyí tũðke.

⁹ Ò bè nàké memme kédeè kénkraá Kadidee.

Yesu do tièmmè Kuyie ncǎtè mièke

¹⁰ Kòo neii kǎte dibanni kòò múnkèe kǎte, ò me nyí nyie nkénfeí. ¹¹ Kè Sifube nhò wǎà ndibanni mièke ke tú: Yé ò borè?

¹² Kè bè íneí o kpéi nkè bè mabè tu onitisàawè nwe, kè betǎbè tu ò sounte benitibè mbe. ¹³ Bá òmǎu í nnáá nho kpéi kè dè feí, ke yé bè do démè Sifube kó bekótibè.

¹⁴ Kè dibanni kó yewee toté ye cuokè, kè Yesu ta Kuyie ncǎtè kénduò nyitié mbenitibè. ¹⁵ Kè dèè di Sifube kè bè mbékú bemáa ke tú: Ò yíme ke yé Kuyie nnáaanti mie mboti ò me nyí ti bebíi? ¹⁶ Kè Yesu bè ténké ke dǎ: N di náá nti í tú n kpeti, wèè n tǎnni wèè ti te. ¹⁷ Wèè dó kédǎò Kuyie ndó dè, ò yóó bantému kénsà kè n náá nti tú Kuyie nkpeti yoo m mǎmmu n kpeti. ¹⁸ Wèè náa nhomáa kpeti ò wanti o kó disǎnni ndi, kè wèè wǎà nwèè ò tǎnni o kó disǎnni ò í náá ntimatì tii tu siyáabisí. ¹⁹ Mǎyiisi di nàkému Kuyie ntannò, di kóò mǎu me nyí yè tũ, dè yíme kè di dó ké n kuò?

²⁰ Kè ditǎnni ò ténké ke dǎ: Dibǎò dii da ta, we ndó ke da kuò? ²¹ Kè Yesu bè nàké ke dǎ: M pĩ mmutǎmmú mùmáa ndi kè dè di di. ²² Mǎyiisi wèè duò mucǎmmù kó ikuú, dè me nyí tú wèè keté mucǎmmù, mù bonèni di yembè borè nde, nè memme kè di yie nke ǎá cǎnté onitì bá teomǎpùtè yiè. ²³ Kè di yie mMǎyiisi dǎu ndii nùu ke ǎá cǎnté debire bá teomǎpùtè yiè, ba nkpeí nné te kè di mièke m péi m mièkũnne mèè kpéi nhonitì teomǎpùtè yiè? ²⁴ Di báa mbekùnè mebatimè, dí mbekù ke tũ ntimǎmmanti.

²⁵ Kè Sedisadεmmu kabe mabè nnáá nke tú; Dè í dò mbè wanti wèè nìtì nwe ke bo ò kùàà? ²⁶ Nte we ke náá mbá ò í sari kè bè ò wúónko. Bekótíbè sàà bo mbantému ke do nhò tú Kirisàà? ²⁷ Ti yému onìtì yie òyènní dè. Kirisi bo tuakení dii mànni òmòu í yó nyé ò bonní dè.

²⁸ Kè Yesu ntiè mbenitibè Kuyie ncifètè mieke kérékéké ke dò: Di yé ndi yé ò yènní dèà? N yí kàtení nè m máà, wèè n tōnní ò tu timóm̄m̄nti yie nwe, di me nyí ò yé. ²⁹ Mí nh ò yému ke yé m bonímè weè borè kè weè n tōnní.

³⁰ De mànni kè bè ndó kóò pī, òmòu me nyí nhò kàáké, ke yé o mànni mu ndo í tū̀k̄emè. ³¹ Kè kusūk̄u yie nho kp̄eti kén̄n̄á ke tú: Kirisi bo tuakení kéd̄ò dèmarè kè dèe p̄ēt̄é onìtì yie nk̄p̄eraà?

Bè tōmmè tihā̀p̄ònti kè ti bo pī nYesu

³² Kè Fadisī̀be keè bè ū̀nti ū̀ntimè o kp̄éi, ke náké Kuyie ncifètè kó benitubè, kè b̄e dake k̄et̄ō ntihā̀p̄ònti kè ti bo ò pī. ³³ Kè Yesu bè nàké ke dò: N yó nk̄p̄aá ke di bon̄mu kè d̄e yíe s̄am̄p̄ó kè n kò nwèe n tōnní o borè. ³⁴ De mànni kè di n wammú k̄ém̄ónté, ke yé di í yóò namè k̄ék̄ote m borè.

³⁵ Kè Sifube mbékú b̄em̄áà ke tú: Ò yóò k̄ote ke, kè ti né báá ò yà? Ò sàà yóò k̄ote k̄entiè Sifube bèè ciété b̄emb̄e ke bo Ker̄ekibe cièà? ³⁶ Ò me mb̄ei tii náànti ke tú: Ti bo ò wammú ke báá ò yà, ke báá na k̄ék̄ote ò borè, ti tú ba?

Menie m̄èè duò mmufòm̄mu

³⁷ Dibanni denni dii yie kè benitibè nsū kè Yesu cómmú dit̄inn̄i cuokè kérékéké ke dò: Kè sinéȳēi bo wè, wèe k̄atení m borè k̄ȳà! ³⁸ Wèè yie n kp̄eti, menie mm̄èè duò mmufòm̄mu mè bo mp̄ū̀ ò nho mieke k̄énd̄onn̄è ti w̄arimè.

³⁹ Yesu do náá Muyaánsààm̄u kp̄éi nke, bèè ò tá bè yóò p̄été mù. Muyaánsààm̄u mu ndo í k̄atení ke yé Yesu mu ndo í d̄ek̄emè k̄ē̄nk̄è.

Bè n̄ennimè Yesu kp̄éi nk̄etoté yet̄t̄rè

⁴⁰ Kè benitib̄e keè de kó tin̄áant̄i ke dò: We nnit̄i m̄enke tú Kuyie mp̄ā̀n̄áant̄i náant̄o nwe.

⁴¹ Kè b̄em̄abè ntu Kirisi nwe, kè bet̄ab̄e tu: Kadidee nwe Kirisi dò nk̄éȳenn̄im̄èà? ⁴² Ti í w̄ari ke tú Kirisi dò nk̄éȳenn̄i Dafiti kó kufuku mieke nke kè bèe ò p̄eit̄é Betideεmmu Dafiti kó dih̄èà?

⁴³ M̄emme kè dit̄inn̄i toté Yesu kp̄éi. ⁴⁴ Kè b̄em̄abè ndó kóò pī, òmòu me nyí nhò kàáké.

Bè tōmmè tihā̀p̄ònti kè ti bo pī nYesu

⁴⁵ Kè tihā̀p̄ònt̄i w̄et̄oo ikuó niubè nè Fadisī̀be borè, kè bèe bè beke ke dò: Dè ȳime kè di í ò p̄īnn̄i.

⁴⁶ Kè tihā̀p̄ònt̄i bè t̄ē̄nn̄é ke dò: Ti mu nyí yà wèe náant̄i d̄onn̄è onìtì yie nk̄p̄eti. ⁴⁷ Kè Fadisī̀be bè beke ke dò: Di múnke yie nk̄è bè di sout̄em̄aà? ⁴⁸ Di yà kè ti kó bekótíbè kóò m̄òu yoo Fadisī̀ m̄òu kòò yie nho kp̄etaà? ⁴⁹ B̄èè yie nho kp̄eti bè í yé M̄oyiisi kó ikuó, bè tu Kuyie nc̄ō̄ b̄emb̄e.

⁵⁰ Ke s̄́ Nikodεmmu Fadisī̀be kóò m̄òu wèe do k̄ate keȳenk̄è makè k̄ȳà Yesu kòò dè bo k̄éb̄ei nke dò: ⁵¹ Ti kó ikuó yé nti níi bek̄en̄em̄u onìtì kòò náké o kp̄eti, kè ti banté ò càarè mù ke né na kóò k̄u.

⁵² Kè bèe ò t̄ē̄nn̄é ke dò: A múnke tú Kadidee kou nweà? W̄ent̄é m̄esàà nKuyie nn̄áant̄i k̄aa bo yà Kuyie mp̄ā̀n̄áant̄i náant̄o m̄òu mu nyí ȳenn̄imè Kadidee. [⁵³ M̄em̄m̄è kè bèe ciété k̄ék̄ū̀ m̄be c̄ē̄i.

8

Bè pī nwèè nitipòkù kòò duónè onitid̄u

¹ Kè Yesu deke Odifiè tārì, ² ké pike wēte Kuyie nciētè, kè benitibèe tí nkò nkari ke be tiè. ³ Kè ikuó wāābè nè Fadisiēbēe tóní onitipòkù mǎu kòò còíné ditīnni cuokè, ⁴ kénáké Yesu ke dǎ: Okótì, ti sǎ nhonitipòkù yiè nduónè onitidǎu mǎu nwe kè ti ò pī. ⁵ Mǎyiisi kó ikuó yē nti ní búótí wèè dǎò me kòò botí yetárè nye kékuǎ. A yèmmè dòmme?

⁶ Bè do náá mmemme kòò díintemu ke wanti bè bo ò sei ntii ìnkè. Kè Yesu sīnné kénwǎū ketenkè nè o nóm̄bii. ⁷ Kè bè baa nsóké kòò bèkú, kòò ínní o yuu kébéi nke dǎ: Di miēke wèè í dǎò meyei nnè ò bomè, wèè keté kòò bǎtè ditārì.

⁸ Kéwēte késīnné kénwǎū ketenkè. ⁹ Bè kèè dii mǎnni de kó tináaǎnti kényiiti bema bema, kéketénè bekótibè ke yàa dentenè bebémbè, ke yóu Yesu nè onitipòkù deborè. ¹⁰ Kè Yesu ínní o yuu kébeké onitipòkù ke dǎ: Yé bèè da pīñní? Òmǎu ténke í dǎ kè da kuǎ? ¹¹ Kòò ò tēñné ke dǎ: Ǿ ò n Yiè! Kè Yesu ò nǎké ke dǎ: M múnke í dǎ ke da kuǎ, kǎte, ke ténke né báá dǎò meyei.]

Yesu wèè tú kuwenniku

¹² Kè Yesu wēte kébéinnè ditīnni ke dǎ: Mí tú kutenkù kó kuwenniku, wèè n tū nhò bá nkérì dibiiñni, de kó kuwenniku ò kàrinè mufòm̄mu borè nde.

¹³ Kè Fadisiēbēe ò nǎké ke dǎ: A náá nhamáà kpéi nke, a náaǎnti í tú timóm̄m̄nti. ¹⁴ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: N náá m máà kpéi nke, kè tì tu timóm̄m̄nti, ke yé n yém̄emu m boní dè nè n kǎri kè, díndi me nyí yé m boní dè nè n kǎri kè. ¹⁵ Díndi bekù di nuǎ nwúò ndènde, mí mme nyí bekùnè òmǎu. ¹⁶ Kè dè tǔ̀̀kení ke dǎ m beké, m bekénè timóm̄m̄nti, ke yé n yí bomè m máà, n cice wèè n tǎnní ò m bonèmu. ¹⁷ Di kó ikuó miēke tì wǎrimu ke tú: Benitibè bèdébè yà tì ke béi ntii ò ntú timóm̄m̄nti! ¹⁸ N náámmu m máà kpéi, nkè n cice wèè n tǎnní kòò náá n kpéi. ¹⁹ Kè bèe beke Yesu ke dǎ: A cice borè? Kòò bè tēñné ke dǎ: Di í n yé, di me nyí yé n cice, kè di do n yé di na nyému n cice.

²⁰ Yesu do bo Kuyie nciētè miēke nke, bè ǎǎ dè idiítí ke náá nde kó tináaǎnti, òmǎu me nyí nhò pī nke yé o mǎnni mu ndo í tǔ̀̀kemè.

Yesu nǎkémè ke tú ò kǔ̀̀nti o cice bo kè

²¹ Kè Yesu yíé kè bè nǎké ke dǎ: N yitimu kè di bo n wammú ke kú di yei mmieke. Di báá na kékǎte n kǎri kè.

²² Kè Sifube nnáá mbemáà ke tú: Ò sàà yóó kuǎ omáà ndaà? Ba nné tú ti báá na kékǎte ò kǎri kè. ²³ Kè Yesu bè nǎké ke dǎ: Di tú ketenkè kǎbe mbe, kè n tu kéñkè kou, di tú ku ntenkù kǎbe mbe, mí mme nyí tú kutenkù kou. ²⁴ Deè kpéi nte kè n di nǎké ke tú di yóó kú di yei mmieke, ke nsà kè di í yie nke dǎ n tú n tú wè, di yóó kú di yei mmieke nke. ²⁵ Kè bèe beke Yesu ke dǎ: A tú we? Kòò bè tēñné ke dǎ: N di nǎkému n tú wè nè dimǎnni. ²⁶ M mǎkemu tináaǎnti péu n na nnáké tì di kpéi nnè m bo di bekénè tì, n cice wèè né n tǎnní ò tu timóm̄m̄nti yiè nwe, n kèè tì o borè, n tì nnáa nkutenkù.

²⁷ Bá bè í mbanté ke dǎ nhò bè náá nho cice kpéi nke. ²⁸ De mǎnni kè Yesu bè nǎké ke dǎ: Di bo dee ndii mǎnni Onitibire kudapǎátí ìnkè di bo banté n tú wè, kébanté ke dǎ n yí náá ntimatì nè m máà, n náá n cice m benke tinti. ²⁹ Wèè n tǎnní wè m bonèmu wè í n yóu m máà, ke yé n dǎ̀̀rimè ò dómè mme sǎ̀̀.

³⁰ Yesu nǎké dii mǎnni memme kè benitibè péuu yie nké nhò tá.

A bo yèmmè tidaati miēke

³¹ Kè Yesu nǎké Sifube bèè do ò tá ke dǎ: Kè di yie n náaǎnti, ñdǎ̀̀rinè tì yèmmè, di bo ntú n tancóumbè mómm̄m̄m̄be. ³² Di bo yíété timóm̄m̄nti, kè tì di denne tidaati miēke. ³³ Kè bèe ò tēñné ke dǎ: Ti tú Abarahammu yaábí nyi, ti í naá nhòmǎu kó tidaati diyie mari, a báá na ke dǎ ti bo yè tidaati miēke. ³⁴ Kè Yesu bè tēñné ke dǎ: N di náá mmóm̄muǎ nwe, wèè dǎ̀̀ri meyei nhò tú meyei nkó kudaakù nku. ³⁵ Kudaakù ǎǎ í nhǎ ke bo ku yiè nciētè sǎ̀̀, teciētè

bire deē ð mbo sãã. ³⁶ Kè n di dènne tidaatì miēke di mènke yèmu ti miēke. ³⁷ N yému di túmè Abarahammu kó iyaabí, ke né dó ké n kuə, di í yie mmèè kpéí n náaṅtì. ³⁸ Mí n di náá n cice m benke tìnti, kè di dɔəri di kóò cice di nàké tì. ³⁹ Kè bè dò: Ti cice tú Abarahammu nwe. Kè Yesu dò: Kè di mènke do ntú Abarahammu yaabí nyí di na mpĩmmu ò do pĩ mmùù tōmmú. ⁴⁰ N di nàké timóm̄m̄nti nti n kèè tì Kuyie mborè kè di dó ké n kuə, Abarahammu í dòò me kóò botí. ⁴¹ Di pĩ ndi cice kó mutōmmú mmu. Kè bè dò ti í tú ipocēmbí, ti cice bo omáà ndi, weè tu Kuyie. ⁴² Kè Yesu dò: Kè Kuyie nkuù do ntú di cice, di na nni ndómu, ke yé nè ku tũ bomè, kè kuù n tōnní, n yí kōtení nè m máà. ⁴³ Ba nte kè di í banní n náaṅtì? Di to kpeñni mēè kpéí nke. ⁴⁴ Di cice tú dibòò ndi, kè di dó kédòò di cice dibòò dómè. Dibòò tu okòùtì nwe nè di bomè, di ð ð í nna kénáké timóm̄m̄nti, di náaṅtì timəu ð ntú siyáàbisí nsi, ke yé di tumè siyáàbisí yie nwe, siyáàbisí cice. ⁴⁵ Mí n náá ntimóm̄m̄nti nti, deē te kè di í yie n kpeti. ⁴⁶ Di miēke we mbo benke n dòò mēè yei? N náá ntimóm̄m̄nti nti, deē yĩme kè di í dó kéyie n kpeti. ⁴⁷ Wèè tu Kuyie nkou weè kemmu ku náaṅtì. Díndi me nyí tú Kuyie nkəbe, deē te kè di í kemmu n náaṅtì.

Yesu nè Abarahammu we nkótí?

⁴⁸ Kè Sifubee ò nàké ke dò: Ti naatimu ti yĩmè a tú Sammarii èi kou, kè dibòò da ta. ⁴⁹ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Dibòò mari í n ta, n déúkunko n cice yètìrì ndi, díndi me nyí dó ké n déúkunnè. ⁵⁰ N yí wanti disānni, Kuyie nkuù dó n sānni kè kuù bekù. ⁵¹ N di náá mmóm̄muə nwe, wèè yie n náaṅtì ò báá kú.

⁵² Kè Sifubee ò nàké ke dò: Di mmònni ti bantému weti weti ke do ndibòò da ta. Abarahammu kumu kè Kuyie mpāānāaṅtì náam̄bè ku, kè f̄ ntú wèè yie nha tié nhò báá kúà? ⁵³ F̄ ð deu ke pēēté Abarahammu wèè kú nè Kuyie mpāānāaṅtì náam̄bè bèè kúà? A yèmmè do nha tú we?

⁵⁴ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Kè n sántí m máà n sānni bo ndò ndetètìrè. N cice weè n sántí, wenwe di yē nwèè tú di kó Kuyie. ⁵⁵ Di í ò yé, mí mme nhò yému, kè n yĩ n yí ò yé n tú siyáàbisí yie nwe ke di dōnnè, m me nhò yému, ke yie nho náaṅtì. ⁵⁶ Dè do naatimu di cice Abarahammu n kəriní mēè kpéí, kòò n yà kè diwèi ò pĩ.

⁵⁷ Kè Sifubee ò beke ke dò: A bie mmu nyí tūðke sipísìnùmmù kàa yē nha yà Abarahammaà? ⁵⁸ Kè Yesu bè tēñné ke dò: N yó mbo kè bè mu nyí peité Abarahammu. ⁵⁹ De mōnni kè bèè túóté yetārè ke bo ò bùótí, kóò mōntóo Kuyie ncīētè miēke, kòò yē.

9

Wèè do tú kuyūñkù nè bè ò peitémè

¹ Kè Yesu mpēnké keyà onitì mōu, kòò tú kuyūñkù nè bè ò peitémè. ² Kòò tancòumbèè ò beke ke dò: Okótì, ba nte kòò tu kuyūñkù nè bè ò peitémè? O kó meyei mmeè te yàà o yembè kōme? ³ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Dè í tú o kó meyei mmeè te yoo o yembè kōme, ò yēi kè Kuyie nkuù bo benke ku wērimú o ñnkè. ⁴ Ti dò nképĩ wèè n tōnní o tōmmú mmu kè diyie kraá, de yóò biitemu bá òmōu tēnke báá na kēpĩ mmutōmmú. ⁵ M bo kutenkù miēke ke tú kutenkù kó kuwenniku nku.

⁶ Ò héi mmeeme kédeè kētĩtē ketenkè, kédòò titátì kéwaare kuyūñkù nuə, ⁷ ké kù nàké ke dò: Kote Sidowee kó kubinku keyuuté (diyètìrì dii tu Sidowee di benkú ke tú: Bè tō nwe.)

Kè kùu kote keyuuté, kēnwētini ke wúo mpáíí.

⁸ O cēpetitəbè nè bèè do ò yē kòò múóte kè bè dò: Dè í dò nwèè do kari wēnwe ke móáà?

⁹ Kè bèmabè ntú weñwe.

Kè betəbè tu weè dəke, bè dōmmu.

Kè wenwe tú: Mí nwe m mómmuə.

10 Kè bèè ò beke ke dā: A yīme ke wènté? 11 Kòò bè tèǹné ke dā: Onitì bè tu wè Yesu weè dāò titātì ke waare n nuò, ke yē ñ kòte Sidowee kó kubinku kényuuté. Kè n kòte ke yuuté ke wènté. 12 Kè bèè ò beke ke dā: De kóo niti bore? Kòò dā: N yí yé ò bore.

Fadisīēbe bèkúmè kuyūñkù wèè ku wéi

13 Kè bèè katenè onitì wèè do tú kuyūñkù ke wènté Fadisīēbe borè. 14 Teom̀pùtè yiè do ndi Yesu dāòmè titātì kèwaare o nuò kóò wéi. 15 Kè Fadisīēbe ò beke ò yīmè ke wènté? Kòò dā: Ò waare titātì nti n nuò, kè n yuuté ke wènté.

16 Kè Fadisīēbe mabè dā: De kóo niti í tú Kuyie nkou ke yé ò í tūmmè teom̀pùtè kó ikuó. Kè betabè dā: Wèè m̀ke meyei nho báá na kédāò yiè mmè ndāò tì dieti.

Mem̀me kè metotímèe ānné be cuokè.

17 Kè Fadisīēbe yí kèbeke onitì ò wéi nwè ke dā: A yèmmè dò nhò tú we? Ke yé ò wéimmè f́ nwe. Kòò bè tèǹné ke dā: Ò tú Kuyie mpāānāñtì náāñtò nwe.

18 Nè mem̀me Sifube í nyie nhò do tùmè kuyūñkù ke wènté kè deè nte kè bèè yúní o yembè, 19 kè bè beke ke dā: Di bire nde di yē nde tú kuyūñkù nè de peitémà? Dè né wūōkémè kòò wènté?

20 Kòò yembè dā: Ti bire nde kòò tu kuyūñkù nè ò peitémè. 21 Ti me nyí yé de yīmè kòò wènté, yoo wèè ò wéi, bekénè we o mómmuò, ò kòtému ke bo na kè di tēnné.

22 O yembè do dé Sifube mbe kénnaá mmemme, ke yé Sifube do tùmè kè wèè yie nYesu tùmè Kirisi Kuyie ntāāté wè, bèè ò bèti kutíintouku miēke. 23 Kè deè nte kòò cīētè kòbe dā: Ò kòtému, bekenè we o mómmuò.

24 Kè Fadisīēbe wēte kényúní onitì wèè do tú kuyūñkù ke wènté ke dā: Náké timóm̄nti Kuyie nyìkè, tínti yé ke dò nhonitì yie ntú meyei nyiè nwe. 25 Kòò bè tèǹné ke dā: Kòò tu meyei nyiè nyoo ò í ò tu, n yí yé, n yé tìmatì máà ndi: Nh ñ ntú kuyūñkù nku, di m̀m̀nni ke wúó. 26 Kè bèè ò beke ke dā: Ò da dāò ba? Ò da wéi nhòmme botí? 27 Kòò bè tèǹné ke dā: N ti ndi nākému, di me nyí d́ kényie, de yīme kè di d́ n wēte kébéi? Yáa di múnke d́ kénnaá nho tancóumbè mbe?

28 Kè bèè nhò sáà nke tú: F́ò tu de kóò niti kóo tancóuntì, tínti tú M̀yiisi kòbe mbe. 29 Ti yému Kuyie ndo náánèmmè M̀yiisi, ti me nyí yé yiè nyènní kèè bíékè.

30 Kòò bè tèǹné ke dā: Dè n dímu di tùmè di í yé ò bonní de, kè weè né n wéi. 31 Ti yému ke do nKuyie nyí ćú meyei nyembè kó mubáammu, bèè kù dé ke dāori kù dómè ku ćú bèè kōmu. 32 Ti mu nyí kèè kòò m̀ò wéi mbè peité wè kòò tu kuyūñkù. 33 Kè de kóo niti do í boní Kuyie mborè, ò na bá nna kédāò dēmarè.

34 Kè bèè ò tèǹné ke dā: F́ò nwèè tú meyei nyiè nè bè da peitémè, f́ò bo ti tiénná? Kòò bèti kutíintouku miēke.

Tiyūñnti móm̄nti

35 Kè Yesu keè bè ò bètimè, kóò yà kóò beke ke dā: A tá onitìbiraà? 36 Kòò ò tèǹné ke dā: Okótì, yé weè tu wè kè nní nhò tá? 37 Kè Yesu ò nāké ke dā: A ò yàmu weè da náánnè. 38 Kè weè niti dā: N Yiè n támu.

Ke nínkóo Yesu ìkè kóò bántè. 39 Kè Yesu ò nāké ke dā: N katenèní tibeéntì nti kutenkù miēke kè bèè wúó nkè bè bo yēi, bèè yēi kè bèè wènté.

40 Kè Fadisīēbe mabè de bo, kékeè ò náámmè, kóò beke ke dā: Ti múnke tú tiyūñnti ntaà? 41 Kè Yesu bè tèǹné ke dā: Kè di do ntú tiyūñnti de na bá ntú di kó meyetímè, di yèmmè né me ndóm̄mè di wúó, deè te kè de tu di kó meyetímè.

¹ N di náá mómumu nwe, wèè í ta dipètu kó dibòrì ke ta kupíkù tekù kuduotí ò tu oyúókù nwe, okàùtì. ² Wèè me nta dibòrì weè tu opecēnti. ³ Wèè bàa dibòrì ò ãã we nkpeté, kòo nyì yu kè ì yo o tammè kòo ì yènnè, ⁴ kènni kè ì tũ nke yé í yémè o tammè. ⁵ Ipe í tũ nyì í yé wè, ì ã nhò cokumu, ke yé ì í yémè o tammè.

⁶ Yesu do bè àntému, bè me nyí mbanté ò tu mù.

Yesu weè tu opecēnti sàawè

⁷ Kè Yesu yí kèbèi nke dò: N di náá mmómumu nwe, mî tu dipètu kó dibòrì. ⁸ Bèè kó dimàà keté ke kàtení bè tú beyóóbè mbe, bekùbè, ipe me nyí yie mbe kpeti. ⁹ Kè Yesu dò: Mî tu dibòrì, wèè ta m borè ò bo cooté, ke níí ta, kényè, kèpété mudii. ¹⁰ Oyúókù ãã kàtení ke bo yúúkumu, ke bo kuò, ke bo cake. Kè mí nkàtení ke bo duò m pe mufòmumu kè ì mmù mòke mediè.

¹¹ Mî tu opecēnti sàawè, opecēnti sàawè duò nho fòmumu mmu o pe kpéi. ¹² Wèè í te ipe ke ì cēmmù idíítí kpéi, kòo yà dimannì kè dì kèríní, ò ãã yóumu ipe kécoké kè dì pīmmù ipe, kè itèi cíté. ¹³ Ke yé ò cēmmùmè idíítí kpéi nke, o kpeti í ì bonè. ¹⁴ Mí n yému m pe kè m pe n yé. ¹⁵ N cice n yé mèè botí m me nhò yé ke yé m pe kè ì n yé, kè n duò n fòmumu ì kpéi. ¹⁶ M makemu ipe tei ì mu nyí ta dipetou mièke, n dò nke múnkèe ì kpààkenímu kè ì keè n tammè kèwènnè kupecēnku kumáà, ocēnti omáà.

¹⁷ N cice n dómumu, n yóó duò mmèè kpéi n fòmumu, kèwète kè mù còuté. ¹⁸ N duò n fòmumu nè mmáà ndi, òmòu báá na kè n kuò, n cice weè n duò nde kó muwèrímú, kè m bo duò n fòmumu kèwète kè mù còuté.

¹⁹ Nè de kó tináaànti kpéi nkè metotímèe wète kéãnnè Sifube cuokè. ²⁰ Kè besükùbè ntú: Dibòò dii ò ta, ò wàátému! Ba nte kè di kemmu o náaànti.

²¹ Kè betabè tu: Dibòò ta wè báá na kènnáa mmie mbotí, dibòò bo na kèwéi kuyũònkàà?

Sifube do yetémè Yesu

²² Dè do tú muséé nkó dimònni ndi, kè bèe ànnè Kuyie ncíètè wénkùmè kó dibanni Sedisademmu. ²³ Kè Yesu ícènti Kuyie ncíètè kó ditowaà, Sadomòò kó kufiiku mièke. ²⁴ Kè Sifube ò cèètè, kòò beke ke dò: Ìndaà ndi a yóó ti náké m a tú wè, kè dè ti wenke? Kè fíò tu Kirisi, a ti náké weti weti. ²⁵ Kè Yesu bè tènnè ke dò: N ti ndi nàkému bá di í yie, mutómumu m pī mmù nè n cice kó diyètìrì muò benkú n tú wè. ²⁶ Di me nyí tá ke yé di í tímè n kó ipe. ²⁷ M pe yomu n tammè kè n yì yé kè ì n tũ. ²⁸ Kè n yì duò mmufòmumu mùò bo sáà, ì í yóó kú bìtì! Òmòu me mbáá na kè ì fiète n nùtè mièke. ²⁹ N cice wèè ì nni nduò, ò pèètému demòu, òmòu báá na kè ì fiète o nùtè mièke. ³⁰ Mí nnè n cice ti tú onitì omáà ndi.

³¹ Kè Sifube tó aké yetàrè ke bo ò bùótí kèkuò. ³² Kè Yesu bè nàké ke dò: Di yàmu m pīmmè mutómumu sààmù nè n cice kó muwèrímú, òmmu kpéi nke di dómè kè m búótí yetàrè kèkuò? ³³ Kè Sifube ò tènnè ke dò: Ti í dó ke da kuò mutómumu sààmù kpéi, a caàri Kuyie nyètìrì ndi. Fí nhonitì kàa tú amáà Kuyie. ³⁴ Kè Yesu bè tènnè ke dò: Ti wàrimu di kó ikuò pátìrì mièke ke tú: Mí nKuyie mmî béi nke yé ndi tú kènkè kòbe mbe. ³⁵ Kè tì wàri ke tú kù do náánnè bè tú kènkè kòbe ti me nyí yóó na kè tì kùò. ³⁶ Kuyie nnè tãáté mínwe ke n tōnní kutenkù mièke, di bo yīme ke dò n caàri Kuyie nyètìrì, n yī mèè kpéi n tú Kuyie mBire? ³⁷ Kè n yì pī n cice kó mutómumu di báá nni ntá. ³⁸ Kè mme mmù pī, nke di í n tá, ntánè tũnké m pī mmù tōmmú kè dèe yie nkè dí banté ke dò n cice bo m mièke kè m bo o mièke.

³⁹ Kè bè tó ndó kóò pī nkòo yè kèíté.

⁴⁰ Kèkote Suditèè, Isāa do keté kènhāà dè benitibè bàtèmmù kèmbò. ⁴¹ Kè kunitisükù nkàrì o borè ke náá nke tú Isāa í dòò tidietì matì, ò né nàké tìi kó dimàà onitì yie nkpetí tì tũ timómumnti nti.

⁴² Dεborè kè kunitisũkũu yie nkéntá Yesu.

11

Dasaa kúmè

¹ Dasaa do tú Betannii kó diheì kou nwe kòo tãbè bo bèdébè, Maari nè Mariti, kè Dasaa muɔke. ² Dasaa tãũ Maari wèè do còú nYesu naàcèi tùdààrí kéũténè o yùtì, weè tãũ Dasaa do muɔke. ³ Kòo tãbèè tã nkè bèè nàké Yesu ke dò: Ti Yiè nha népo weè mɔ.

⁴ Kè Yesu keè de kó tináahtì ke dò: De kó muməmmú í yóó ò kùɔ, mù pètinke yóó déúkũnne Kuyie nyètiri ndi, kènte kè bèè sãnte ku Birε.

⁵ Yesu do dómú Mariti nè Maari nè Dasaa mediè, ⁶ kékeè Dasaa məmmè kénkpaá dεborè ke dò yeuwe yèdéè, ⁷ kénáké o tancòumbè ke dò: Ti wētene Sudee. ⁸ Kòo tancòumbèè ò nàké ke dò: Okóti, dè mu nyí mǎnte Sifube sòò dómè ké da kuɔ kàa tu ti kè wètáà? ⁹ Kè Yesu bè nàké ke dò: Diyiè dimáà tewebiètè mēfitímè tēpíitè nè mèdémè mme, kòò mǎu kèrí kuyie nhò báá bété, ke yé ò wúómmè kuwenniku kùu bo kutenkù. ¹⁰ Kòò mǎu mε nkèrí keyènkè ò bo bété ke yé ò í məkemè kuwenniku.

¹¹ Yesu béi mme mme kédeè ke dò: Ti népo Dasaa yé nke duómu, m mε nkòrimu ke bo ò ente. ¹² Kòo tancòumbè dò: Ti Yiè nkòò yé nke duómu ò yóó miétému.

¹³ Yesu do dó ké bè nàké Dasaa kúmè mme, kè bεmbe yèmmè né ndò ò náa mmunəndəmmú kpéi nke. ¹⁴ De mǎnni kè Yesu bè nàké páíi ke dò: Dasaa kúmu. ¹⁵ Dè né n naatimu di kpéi n yí bomè dεborè dè bo yiemme kè di nni ntá. Tí kətenè o borè.

¹⁶ De mǎnni Tomaa wèè do tú detáátébire kòo nàké betəbè ke dò: Ti kətenè kéwənnénè ti Yiè nkékú.

Yesu duómmè kè Dasaa yǎnté

¹⁷ Kè Yesu mbo tuɔkoo Betannii ke sǎ mbè kũnné Dasaa kè dè mǎke yeuwe yènáà. ¹⁸ Betannii do í dētirinè Sedisadεmmu, dè bo mbo cidòmétiribè bètǎati. ¹⁹ Kè Sifubeε yènni péu kékətení ke bo dɔu mMariti nè Maari be tãũ kũũ.

²⁰ Mariti kèè di mǎnni Yesu kèróomè, kè Maari nkari təcǐtè kòo kəte kòò co, ²¹ kòò nàké ke dò: N Yiè nkàa do mbo die n tãũ na ba nkú. ²² N né yému ke do nkàa beke tì Kuyie kù bo tì dǎð. ²³ Kè Yesu ò nàké ke dò: A tãũ yóó yǎntému. ²⁴ Kè Mariti dò: N yému ke dò mmukúkéyǎntímù yiè, diyiè sǎnni yiè ò bo yǎnté. ²⁵ Kè Yesu ò nàké ke dò: Mũ tu mukúkéyǎntímù ke tú mufòmму. Wèè n tá ò bo nfòu bá kòò ku. ²⁶ Bèè kó dimáà n tá bè báá kú bitì. A ti yienáà? ²⁷ Kè Mariti ò tǎnné ke dò: N Yiè, n tǎmu ke dò nha tú Kirisi Kuyie mBirε dèè kətení kutenkù miεke.

²⁸ Ó béi mεmme kédeè kékəte kéwεε Maari ke dò: Ti Yiè nkətení ke da yu.

²⁹ Kè Maarii íte mecǎã nkénkəri Yesu borè. ³⁰ Yesu mu ndo í ta diheì miεke, ò do kpaá Mariti do ò co dè ndε. ³¹ Sifube bèè do bonè Maari kòò báá nkè bèè yà ò itémè mecǎã nkòò tũnne kè be yèmmè dò nhò kəri kufǎti borè ndε ke bo kuó.

³² Kè Maarii tuɔke Yesu borè kéninkóo o ìkè kòò nàké ke dò: N Yiè, kàa do mbo die n tãũ na bá nku.

³³ Kè Yesu yà ò kuəmmè, kè Sifube múnke kuə, kòo yèmmèε caàrè mediè nkè mesémmèε ò pĩ. ³⁴ Kòo beke ke dò: Di ò kũnné de? Kè bèè ò tǎnné ke dò: Ti Yiè nkətení kényà.

³⁵ Kè Yesu kuó. ³⁶ Kè Sifube dò: Wénténè wè ò dó mèè botí.

³⁷ Kè bèmabè ntú: Wenwe wèè wéi nkuyũðnkù ò na bá nna kédəð timatì kè Dasaa báá kúà?

³⁸ Kè Yesu yèmmèε wēte kécaàrè kòo kəte kufǎti borè. Bè do kù keú ditári ndi képo nditári. ³⁹ Kè Yesu bè nàké ke dò: Pootenè ditári! Kè Mariti, ocí tãũ dò: N Yiè, nhò bo ncààrè, diyiè naanni ndi yíe nè bè ò kũnnémè. ⁴⁰ Kè Yesu ò tǎnné ke dò: N da nàké tì, kàa tì tá, a bo yà Kuyie nkó tikpetì.

41 Kè bèe pootε ditàri, kè Yesu bóuté keĩnkè ke dò: N Yiè nda dǒunnè mutǒmmú a dǒòmè n da mǒo tì. 42 N yému ke dò nha dǒori n da békú tì kó dimàà, nnè béi mεmme kè dè bo yie nkè benitibè bèe m murí kè beè nyé ke dò nfǒò n tǒnní.

43 Ò béi mεmme kédeè kǎpǎkǎ ke dò: Dasaa yǎnní!

44 Kǒo cǐ yǎnní ke fǐ ntiyààtì o naàcǎi nè o nǒu nè o òkè, kè Yesu bè nàké ke dò: Fǐntenè we kǒo íté.

Bè do wǎnnémè dinùu ke bo kuǒ Yesu

(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Duku 22:1-2)

45 Kè Sifube bèe do bonè Maari kǎyà Yesu dǒò dè, be miεke kè besǔkùbèe yie nYesu. 46 Kè be kó bèmabèe kǎte kénáké Fadisǐbè Yesu dǒò dè. 47 Dε mǒnni ikuǒ niùbè kó bekótibè nè Fadisǐbè kè bèe tí dibeéntǐnni dieri ke dò: Ti yóó yǐmε? Onitì yie mε ndǒòrimè tidietì péu? 48 Kè ti yóo kǒò mè dǒòri benitibè bεmǒu bo yie nho kǎeti, kè Odommu kǎbεε kǎtení, kǎpǎnte Kuyie ncǐtè kǎtieke ti εi.

49 Kè be kǒò mǒu bè tu wè Kayifu, wèè do tú ikuǒ niùti diεwè dε benni, kǒo bè nàké ke dò: Di í banté. 50 Di í yé ke dò ndè tú di kó mεsàà mε onitì òmáà bo kúmè kubotí kǎpí, kè kubotí kumǒuu cootáà? 51 Ò do í náá ndε kó tináàntì nè o mǒmmuǒ, ò do mε ntúmè ikuǒ niùti nwe dε kó dibenni, kè Kuyie nduǒ nkǒò nnáá Yesu wèè yóó kúmè kubotí kǎpí. 52 Dè í tú Sifube máà kǎpí nke ò yóó kúmè, ò dǎ kǎwǎnné Kuyie mbí nyi kè ò naá nhonitì òmáà.

53 Dε kó diyè ndi Sifube wǎnnémè dinùu ke bo kuǒ Yesu. 54 Bá ò tǎnke í nyie nkénfeí Sifube miεke, kǎkǎte dihei dìi bo dikpáà miεke kè bè dì tu Efadayimmu, kǎ nke mbo nè o tancǒumbè.

55 Kè sǒ ndiyentébanni tǒnní kè benitibè kǎri Sedisadεmmu, ke bo wénkǎnne bεmáà kè dibanni né tuǎkení. 56 Kè bè nwanti Yesu, ke békú betǒbè Kuyie ncǐtè miεke ke tú: Di yǎmmè dǒ nhǒ bo kǎtení dibannaà?

57 Ikuǒ niùbè nè Fadisǐbè do nàkému ke tú kè wèè ò yà, wèè náké kè bèe ò pǐ.

12

Maari do cǒummè tǔdǎàrí Yesu naàcǎi

(Wénté Matie 26:6-13 nè Mariki 14:3-9)

1 Dè do kǎpá yewe yǎkuǒ ndi diyentébannii bo tuǎkenímè, kè Yesu kǎte Betannii, Dasaa, ò do duǒ nkè wèè yǎnté o ciε. 2 Kè bèe ò ānné kupǒkù, kè Mariti mbè āà tidiitì Dasaa nè betǒbè kè bè kǎri nè Yesu kè bè yo. 3 Kè Maarii túóté tǔdǎàrí natiwè wèè donku yóu, kǎcǒú Yesu naàcǎi, kǎtǎnè ò yùtì, kè kufǒkkuu dátǐnné tǎcǐtè temǒu. 4 Yesu tancǒumbè kǒò mǒu Sudaasi Isikadiyoti wèè yóó ò fité kǒo béi nke dò: 5 Dè dǒmme kǒo cǎke dε kǒò tǔdǎàrí, ti na báá nhǒ fité dibenni tǒmmú díítí, kǎpǎmmú beǎrǐbàà?

6 Dè í tú mεsémmè do ò bonè beǎrǐbè kǒò nnáá mεmme, ò do tú oyúókù nwe kè wèè ntǒu idiítí ke yuuku dε miεke. 7 Kè Yesu ò nàké ke dò: Yóu we, ò cǒú ndε kǒò tǔdǎàrí n kǎnnímù kǎpí nke. 8 Beǎrǐbè yó ndi bonεmu sǎà, mí mε nyí yó nhā ke di bonè.

Ikuǒ niùbè kó bekótibè dǎkemè ke bo kuǒ Dasaa

9 Kè Sifube péuu keè Yesu bomè Betannii, kǎtǐnko ke bo yànè Dasaa Yesu do duǒ nkè wèè yǎnté. 10 Kè ikuǒ niùbè kó bekótibèe dake ke bo kuǒ Dasaa. 11 Ke yé wèè do temè kè Sifube péuu bè yóu kǎtǎnne Yesu.

Yesu do kǎrimè Sedisadεmmu ke deke disǎmmarǐmbii

(Wénté Matie 21:1-11, Mariki 11:1-11, Duku 19:28-40)

12 Kè dèε wenté kè benitibè bèe kǎtení diyentébanni Sedisadεmmu kè bèe keè Yesu kǎrǒomè, 13 kǎkǒũ tipuonti kǎkǎte kǒò co kǎmpǐkù ke tú: Mεsàà nní mbonè Isidayεribε kóo kǎpààtì wèè kǎrǐnì nè ti Yiè nkó diyètiri.

14 Kè Yesu yà disǎmmarǐmbii kédeke, kè dèε dǒò tì wǎrimè ke tú:

15 Díndi Sedisademmu kɔbe di bá nyĩèkù,
 ñtenè di kòò kpààti ke kéréni
 ke deke disāmmarínsèrì kó dibii.

16 De mǎnnì Yesu tancóumbè mu nyí mbanté dèè dǎòri. Ò dèke dìi mǎnnì ndi keĩnkè kè bèe dentení tìi wǎri o kpéi tìi sòò dǎòmè.

17 Bèè kó dimàà do neínè Yesu káyà ò yumè Dasaa kufōti mieke kòò yǎnté, kè bè nnáá nhò dǎò dè. 18 Yesu duómme kè Dasaa yǎnté deè dǎke do te kè benitibè péuu kǎteni kòò co. 19 Kè Fadisĩèbe nnáá mbetǎbè ke tú: Ti í yóó na kédǎò dèmarè, benitibè bemou we ntũnne.

Kerekibe do wantimè Yesu

20 Kè Kerekibe mabè kǎkè be mieke bèè do kǎteni Sedisademmu dibanni Kuyie mbáámmu. 21 Kè bèe kǎte kénáké Fidipu wèè yènnì Betisaidaa Kadidee kó kutempè nke dǎò: Okóti, ti dǎ káyà Yesu nwe. 22 Kè Fidipuu náké Āntidee kè bèe nei bedé ké tì náké Yesu. 23 Kè Yesu bè náké ke dǎò: Dè tǔðkemu kè bè bo déúkũnne Onitibire. 24 Timómmeñti nti n yóó di nákémè, kè bè í buǎtí medibii mmè ã rǎbo mè máà ndi, kè bè me mmè buǎtí, de mǎnnì ndi mè ã yènnimè, kébutè kè tidiitii peitè péu. 25 Wèè bo ndó o fòmму, ò bo mù fétinne, kè wèè í dǎ o fòmму ketenkè kie mmieke kòò mmù mǎke sǎǎ. 26 Kòò mǎu pĩ n kó mutómму, ò nni ntũ, kè m borè wè nde mbo. Wèè pĩ n kó mutómму n cice bo ò sǎnte.

Yesu nakémè o kũũ nkpeí

27 Di ñmǎnnì n yèmmè cààrè mediè, m bo yĩ n deeténè me nféũtímàà? Biti! N kǎteni meè kpéi. 28 M bo yĩ: N cice déúkũnne a yètiri. De mǎnnì kè bèe keè metammè mamè keĩnkèni kè mè tú: N dì déúkũnnemu ke bo yíé ké dì déúkũnne.

29 Benitibè bèè do dè bo kékeè de kó metammè kè bè dǎò: Fetapíèfè nfe. Kè betǎbè dǎò: Kuyie ntǎnni mari dii ò béinnè.

30 Kè Yesu bè náké ke dǎò: Di kèè mèè tammè í náá mmíi kpéi, mè náá ndíi kpéi nke. 31 Di ñmǎnnì ndi Kuyie nyóó bekénnèmmè kutenkù kuu, di mmǎnnì ndi Kuyie nyóó betimè kutenkù kuu nkóò kpààti. 32 Kè bè n dèe ndii mǎnnì kudǎú ñnkè, m bo yũónni benitibè bemou m borè * mmèmmè kudapǎǎtí ñnkè nè ò yóó dekemè keĩnkè.

33 (Ò do béi memme ke bo benke ò yóó kú mùù kũũ mbotí nku.) 34 Kè benitibè dǎò: Bè ti náké ikuó mieke ke tú Kirisi yó nfòumu sǎǎ. A bo yĩme ke dǎò bè bo dee nhonitibire kudǎú? We ñnitì bire nde? 35 Kè Yesu bè náké ke dǎò: Kuwenniku kpaá di bonèmu, kù né í yóó mǎnte, ñkérinè kè kù kpaá bo, kè dibiinni báá di déété, ke yé wèè kèrí dibiinni mieke ò í yémè ò kòri kè. 36 Kuwenniku kpaá ke di bonèmu, ntánè ku, kè dèe yie nkè di naá nkuwenniku kó ibi. Yesu béi memme kédeè kéitè késori.

Sifube í tǎmè Yesu

37 Bá Yesu do me ndǎòmè tidietì péu kè bèe yà, bè í nhò tá. 38 Kè dè bo dǎò Kuyie mpǎǎnǎaanti náahtò Esaii do béi ntì ke dǎò:

N Yiè, we nyie nha náahtì ti náá ntì,
 we mbanté a wèrímú a benke mù?

39 Esaii do béimmu mùù te kè bè í banté, ke dǎò:

40 Kuyie nkuù bè yèikũnne
 kuù kpénkũnne be to,
 bè yàà bo yà mèè kpéi nnè be nuǎ,
 kébanté kè be yèmmèe ceete
 kè kuu bè mièkũnne.

41 Esaii do yà Yesu kó tikpetì nti kénnáá nho kpéi.

* 12:32 De kó dináańkéè mieke Yesu náá mbè yóó ò dèe

⁴² Kè Sifube kó bekótíbè péuu yie nYesu bá dè né í nfeí, Fadisĩēbe yàà bo bè bèti mēè kpéí kutíintouku. ⁴³ Ke yé bè do dómè benitibè kó yesāā nye kè dè pēēté Kuyie nkperi.

Yesu náànti bo ti bekénè

⁴⁴ Kè Yesu pĩéké ke dò: Wèè n tá dè í tú ò tá mí nwe m mǎà ò támu wèè n tǎnní. ⁴⁵ Wèè n yà ò yǎmu wèè n tǎnní. ⁴⁶ Kè Yesu dò: N tú kuwenniku nku ke kǎtení kutenkù miēke, kè wèè n tá ò bá mbo dibìnni miēke. ⁴⁷ Kòò mǎu kèè n náànti ke í dǎori tì yēmmè mǐ í yóó ò bekénè, ke yé n yí kǎtenímè ke bo bekénè kutenkù, n kǎtení ke bo kù dēetému. ⁴⁸ Wèè n yete ke yete n náànti, n náànti tìi yóó ò bekénè diyìè sǎnni yìè. ⁴⁹ Ke yé n yí náámmè m mǎmmuò n kpēti, n cice wèè n tǎnní wèè n duó n dò nkénáké tì benitibè kè tì mbè tié. ⁵⁰ N yému ke dò nhò yē n náké tì tu mufòmmu mùu bo sǎà mu kpēti nti, dēè kpéí nte kè n nǎà nhò yē n náké tì mǎà.

13

Yesu òúmè o tancòumbè naàcèi

¹ Kè diyentébannti ntú nanke kè Yesu banté ke dò nho mǎnni tǔàke ò bo ítéme ketenkè ìnkè kédeke o cice borè, ò né me ndómè o kǎbe bèè bo ketenkè ìnkè, kòò bè benke ò bè dómè mediè.

² Bè yo ndi mǎnni ke sǎ ndibǎò dié nke ānné Sudaasi Isikadiyoti Simǎo kó dēbire meyèmmè ò bo fíténèmmè Yesu. ³ Yesu me nyémè ke dò nhò bonní Kuyie mborè, ke wēti ku borè, kè kù ò duó ndemǎu. ⁴ Kòò íté kédáté o yaàbòri, kébouté kuyààkù ò do bou kù o ka, ⁵ kéānné meniè ndibuu kéketé kénhǎu o tancòumbè naàcèi, ke ũtìtìné kuyààkù ò do bou kù o ka. ⁶ Kétuǎke Simǎo Pieri borè, kòò dò: Fǎ n Yiè, nkè fǎǎ sǔtè n naàcèi? ⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Di mǎnni n dǎori dè a mu mbáá dè banté, a bo dè banté diyìè marì. ⁸ Kè Pierii yete ke dò: A báá sǔ n naàcèi. Kè Yesu ò nàké ke dò: Kè n yí sǔ a naàcèi tì bá nkpaá wē. ⁹ Kè Simǎo Pierii ò nàké ke dò: Kè memme n Yiè, ndè í tú n naàcèi mǎà, sǔnè n nǎu nè n yuu. ¹⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: Wèè wǎò ò ténke í dò nkéwuǎ, kòò í sǔ o naàcèi nsi ke wenke. Díndi wennimu dè né í tú dimǎu.

¹¹ Yesu do yému wèè yóó ò fíté, kè dēè nte kòò dò: Di í wenni di mǎu.

¹² Ò sǔ dii mǎnni be naàcèi kédeè kédáátí o yaàbòri kékaroo bè yo ndè, kè bè beke ke dò: Di banté n dǎràà? ¹³ Di n yu ke tú Okótì, di Yiè, mǎmmuò nwe, n we ntú. ¹⁴ Mí nwèè tú Okótì, di Yiè, kè nh sǔ di naàcèi, di dò nkéhóumu ditǎbè naàcèi. ¹⁵ N di benke di dò nkéndǎori memme ditǎbè. ¹⁶ N di náá mǎmmuò nwe, otǎnti í dēunè ò pǐ nwè mutǎmmú, ditǎnni me nyí dēunè wèè di tǎ. ¹⁷ Di bantému dē kó medǎòrìmè, mmè dǎòrìné dè bo ndi naati.

¹⁸ N yí náá ndimǎu di kpéí, n yému n tǎáté bè, tìi wǎri tì né dò nkédǎòmu tìi tú: Nè wè tì wē nweè kònté ke n dokùnè. ¹⁹ M pǎnke tì ndi nàkému kè tì mu nyí tǔàkení, kè dè tǔàkení dii mǎnni di nyé ke dò n tú, n tú wè. ²⁰ N di náá mǎmmuò nwe, wèè cǎuté n tǎ nwè ò cǎuté mínwe, kè wèè n cǎuté ò cǎutému wèè n tǎnní.

Yesu nàkémmè wèè yóó ò fíté

(Wénté Matie 26:20-25 nè Mariki 14:17-21 nè Duku 22:21-23)

²¹ Yesu béi memme kòò yèmmè cǎarè mediè nkòò dò: N di náá mǎmmuò nwe di kóò mǎu wèè yó n fíté.

²² Bá o tancòumbè í mbanté ò yē nwè kénwéí wéí betǎbè. ²³ Yesu tancòumbè kóò mǎu ò dǎ wè mesǎà, kòò kǎri kòò pékénè. ²⁴ Kè Simǎo Pierii ò pǎsiri ke dò: Beke we kǎyá ò yē nwè nwe. ²⁵ Kòò sǐnnóó kébeke Yesu ke dò: N Yiè wenninwe? ²⁶ Kè Yesu ò nàké ke dò: N yóó pǎòtè pēè tikǔnti kédúú nwè nwe.

Memme ò pǎòtèmmè pēè kédúú nSudaasi, Isikadiyoti bire. ²⁷ Sudaasi cǎuté dii mǎnni pēè kè dibǎò ta o yèmmè kè Yesu ò nàké ke dò: A yóó dǎò tì, dǎò tì mecǎà.

kè tí kàtení kè nhò bonè. ²⁴ Wèè í pĩ n náàntì ò í n dó. N di náá ntì náàntì í tú n kpèti, n cice wèè n tōnnì o kpèti nti.

²⁵ N ti ndi nàkému ke kpaá ke di bonè. ²⁶ Obáàntì Muyaánsààmù n cice yóó duànní mù n kó difòtìrì mù bo di nàké demau, kè di dente n di nàké tì timau.

²⁷ N di duó ndiwèi ndi, n kó diwèi. N yí di ndi duó nkutenkù kuù nkōme, di yèmmè báá caàrè, di kōmbùòtì báá do. ²⁸ Di kèèmu n di nàkéme ke tú n kūnti n cice borè ke wētini. Kè di do n dó dè na ndi naatimu ke yé n kūntimè n cice borè wèè deu ke m pēēté. ²⁹ N ti ndi nàkému kè dè mu nyí tūàkení, kè dè bo yie nkè dè tūàkení dii mōnni di ntá. ³⁰ N ténke í yóó di nàké timatì péu, ke yé kutenkù kuu nkóò kpààtì kèrínimè, ò í mōke muwērímú mamù n yīnkè. ³¹ Ò kèríní kè kutenkù kōbe bēè bo banté ke dò n dó n cice ke dōari ò dómè. Íténè kè tí pēēté.

15

Yesu dōnnenèmè o maa mutie bè tú mù fīnyī

¹ Kè Yesu dò: Mīi tú fīnyī tie kó dikūnni kè n cice tú wèè mù te. ² Iba ke ìi n tukúnè ke í pèi ò ò kōūmu, kè ibake ìi pèi ke ò kèi kè ò bo dàke peitè. ³ Tináàntì n di nàké tì dié nke di cìemu, kè di wenke páíí. ⁴ Di nni ntaunè kè n di taunè. Kutebaku báá na képeitè ke í taunè mutie. Mèè botí nku di báá na képeitè ke í n taunè.

⁵ Mīi tú mutie kūnni kè di tú ibake, wèè n taunè kè nh ò tàunè wèè pèi yebe péu, kè di í n taunè di báá na kédòò dèmarè. ⁶ Wèè í n taunè Kuyie nhò dootóomu, kutebaku òò kpèi kè bēè kù dootóo mèè botí, kè bēè kù tūóté kécóu nkè kùu cóuté. ⁷ Kè di n taunè kè n náàntì bo di mièke, mōonè di dó dè, m bo dè ndi pā. ⁸ Kè di peitè yebe péu, memme n cice yètìrì bo deukemè, kè dèè benke di tùmè n tancóumbè. ⁹ N cice n dó mèè botí, m me ndi dó, n fíí kúnè. ¹⁰ Kè di pĩ n tannò m bo ndi dó kè di nfíí kú, m pīmmè n cice tannò kòò n dó kè n fíí kú.

¹¹ N ti ndi nàké kè dè bo yie nkè di mōote n kó diwèi ndi kè di di píe. ¹² Ntènè n di nàké dii tannùu: Ndónè ditòbè n di dó mèè botí. ¹³ Wèè duó nho fōmmu o kōbe kpèi, wèè bè dó mediè. ¹⁴ Kè di dōari n di nàké dii nùu di tú n népobè mbe. ¹⁵ N ténke í di tú betōmbè, ke yé otōnti í yémè wèè ò duó mmutōmmú ò dōari dè. N di tú n népobè mbe, ke yé n di benkemè n cice m benke dè demau. ¹⁶ Dīi í n tāāté mīi di tāāté, ke tú di kate képeitè yebe yèè yó mbo sáà kè dèè yie nkè di mōo dèè kó dimàà n cice nè n kó diyètìrì, wèè dè ndi pā. ¹⁷ N di duó dii tannùu tú: Di bo ndómè ditòbè.

Kutenkù kōbe níimmè Yesu nè o kōbe

¹⁸ Kè kutenkù kōbe di níi, nyénè ke dò mbè keté ke níi mínwe. ¹⁹ Kè di do ntú kutenkù kōbe bè na ndi dómu, di me nyí tú ku kōbe, ke yé n di dēnnenímè kutenkù, dèè te kè bè di níi. ²⁰ Dentenèni n di nàké tì: Otōnti mōu í deunè wèè ò duó mmutōmmú. Kè bè n fēū mbè yóó di fēūmmu kè bè me nyie n kpèti bè yóó yiemmu di kpèti. ²¹ Bè yóó di fēū ndi tú mèè kpèi nke n kōbe, ke yé bè í yémè wèè n tōnni. ²² Kè n do í kàtení ke bè nàké dè na bá ntú be kó meyetimè, n né me nkàtenímè ke bè nàké bè báá na képeri. ²³ Wèè n níi ò níimmu n cice. ²⁴ Kè n do í pĩ mmutōmmú otòu mōu í na ke pīrímú, kè bè yà, dè na bá ntú be kó meyetimè. Bè me mmù yàmu ke ti níi, mmí nnè n cice. ²⁵ Tìi wàri be kó ikuó mièke tìi dòò tìi tú: Bè n níi detetirè.

²⁶ Obáàntì Muyaánsààmù n cice yó n duó mmù kè n di duó, mù bo tuàkení dii mōnni mù yó nnáá n kpèi nke. ²⁷ Kè di múnke n náá n kpèi, nke yé di m bonèmè nè diketírini.

16

¹ N ti ndi nàké dè bo yiemme mme kè di báá duó. ² Bè bo ndi beti titíintouti, mōnni mari kè ndi kòu kè be yèmmè dò mbè pĩ Kuyie ntōmmú. ³ Bè yó ndōari memme bè í yé mèè kpèi

nke n cice, bè me nyí n yé m mómumu. ⁴ N ti ndi nàkému kè de m̀nni t̀̀kení, di dentení n di nàké tì, n yí tì ndi nàké nè dim̀nni ke yé n di bonèmè.

Yesu nàkéme Muyaánsààmù yóó pĩ mmùù tòmù

⁵ Di m̀nni n kũnti wèè n t̀nni o borè nde, di kóò m̀u me nyí m békú n k̄ri kè. ⁶ Kè di yèmmè né cààrè n di nàké mèè kpéí n k̄ri kè. ⁷ N di náá mómumu nwe, kè n kò dè bo ntú di kó mesàà, nke yé kè n yí kò, Obáànti sààwè í k̄riní, kè m me nkò m bo wè ndi duanní. ⁸ Obáànti bo k̄tení di m̀nni, ò bo nte kè benitibèe banté be yei, kébanté dèè tú timómumanti, kébanté Kuyie mbeénti bomè. ⁹ Be yei ntú bè í n támè. ¹⁰ Bè í bantémè ke dò n d̄ori Kuyie ndómè ke kũnti ku borè, di ténke í yó n yà, ¹¹ kébanté ke dò n Kuyie mbeénti bo ke yé Kuyie mbekénèmè kutenkù kuu nkóo kpààti ke dèè.

¹² Tináànti kpaámu péu n na ndi nàké tì, di me mmu mbáá na kè tì kèè di m̀nni. ¹³ Muyaánsààmù mùù tu timómumanti mù bo k̄tení di m̀nni, mù bo di nàké tim̀u, ke yé mù í yó nnáámmè nè mu kó muw̄rímù, mù yó nnáá mmù kèè t̀nti ke di nàké dèè kpaaní. ¹⁴ M̀ bo nni nsánti ke yé mù yó nnáámmè mù kèè t̀nti m borè. ¹⁵ N cice m̀ke dè dem̀u dè tú n k̄ere nde, dèè te kè n tu Muyaánsààmù bo ndi náá mmù kèè tì m borè.

Yesu yèmmè o k̀be yèmmè bo cààrè kèw̄te kénarike

¹⁶ Dè bo yíé sámpó di ténke bá n yà, kè dèè w̄te kèyíé sámpó kè di n yà, ke yé n kũntimè n cice borè.

¹⁷ De m̀nni kòo tancòumbè mabè mbékú bet̀bè ke tú: Œnti náànti tu, dè bo yíé sámpó di ténke bá n yà, kè dèè w̄te kèyíé sámpó kè di n yà, ke yé n kũntimè n cice borè? ¹⁸ Ba ntú dè bo yíé sámpó? Ti í banté mùù me ntú.

¹⁹ Kè Yesu banté bè dómè kóò beke kè bè nàké ke dò: Di dó kébanté mùù tu dè bo yíé sámpó kè di ténke bá n yà, kè dèè yíé sámpó kè di w̄te kè n yaà? ²⁰ N di náá mmómumu nwe, di bo k̄mmù, kè kutenkù k̀be nyānku. Di yèmmè bo cààrè, ke de kó meyeñcààrimè né náá ndiwèi. ²¹ Onitipòkù péi di m̀nni dè ò nhò yòumu, ke yé o m̀nni t̀̀kemè kè debire yènní ke dèè wèè yènkò kuyonku, ke yé ò peitémè oniti. ²² Di k̄ere me ndò, di yèmmè cààrèmu di m̀nni, ke bo narike di bo w̄te kè n yà di m̀nni, bá òm̀u báá na kèdèite de kó kuyènaati.

²³ Kè de kó diyèè t̀̀ke di ténke í yó mbeke timati n di náá mmómumu nwe de kó diyèè di m̀u dèè kó dimàà n cice nè nkó diyètiri ò bo dè ndi pã. ²⁴ Nè yíenni di mu nyí m̀ dèmarè Kuyie nè n kó diyètiri, m̀nè kè kù di pã, kè di yèmmè ñnaati.

Yesu namè kutenkù

²⁵ N di nàké de kó tináànti nè dináànhāntiri ndi, de m̀nni kpaanímu, n ténke í yo ndi náánnè ke di āmmù, de m̀nni n yó ndi náá mpáí nwe n cice k̄peti. ²⁶ De kó dim̀nni di bo mm̀u n cice di dó dè nè n kó diyètiri. Dè í tú n yé n yó nhò báá ndi kpéí. ²⁷ N cice mómumu ndi dómù di n dó mèè kpéí, ke tá ke do m bonní o borè. ²⁸ N yiténí n cice borè nde ke k̄tení kutenkù, ke iti kutenkù ke kũnti n cice borè.

²⁹ Kòo tancòumbèè ò nàké ke dò: Nte a náámmè páíí bá a í āmmù. ³⁰ Di m̀nni ti bantému ke dò nha yé dem̀u, kè dè í d̀ nhòm̀u benné kè nda békú timati. Dèè te kè ti tá ke d̀ nha bonní Kuyie mborè. ³¹ Kè Yesu bè beke ke dò: Di tá di m̀nnàà? ³² De m̀nni duunnímu ke t̀̀kení, kè di bo cíté kékũ ndi c̄í kè n yóu. M me nyí yó mbo m máà, n cice m bonèmu. ³³ N ti ndi nàké kè dè bo ndi naatimu ti kó metaummè mieke, bè yóó di f̄ũmmu, di yèmmè né báá cààrè n namu kutenkù.

¹ Yesu bēi mmemme kédeè kébóúté kéfínkè ke dò: N cice de mǎnni tùòkemu, déúkúnne a bire yètiri kè dèe déúkúnne a kperi. ² Ke yé a dè duómme muwērímú kè dè bo duó mmufòmму mùu bo sǎà benìtibè a dè duó mbè. ³ Bè bo yǐtémè fí nKuyie mmómmanku kùu bo kumàà, nè Yesu Kirisi a tǎnni wè dèe tú mufòmму mùu bo sǎà. ⁴ N dèemu mutómму a yé m pí mmù ke déúkúnne a yètiri ketenkè ìnkè. ⁵ Di mmǎnni n cice déúkúnne n yètiri, ké n duó ndisǎnni n do mǎke di a borè kè kútenkù mu nyí dǎd.

⁶ Míi duó nkè bè da yǐtété, benìtibè a dèitení bè kútenkù, ke bè nni nduó, fíò do bè te ke bè nni nduó nkè bè yie nha náànti. ⁷ Bè bantému di mǎnni ke dò mmǎke dèe kó dimàà bonní a borè. ⁸ Ke yé m bè nàkémè tináànti a n duó nti kè bè tì cǎuté ke banté ke dò m mènke bonní a borè ke yie nke dò nfíò n tǎnni.

⁹ N yí da báá nkútenkù kǎbe kpeí, n da báá nha n duó mbè kpeí nke, ke yé fíò bè temè. ¹⁰ Mǎke dè tú a kperè nde, kàa mǎke dè tú n kperè. Memme kè bè déúkúnko n yètiri. ¹¹ N kǔnti a borè nde, n ténke í yó nkpaá kútenkù mieke, kè bembe yó nkpaá. N cice wèè dò mpáíí, rǐpí mbe nè a kó diyètiri kè bè ñwè nke dò onìti omáà mí nnè fí nti dómme. ¹² M bè bonè ke bè bàamu kútenkù mieke nè a kó diyètiri, ke pí nha n duó mbè bá be kóò mǎu í feti, kè dè í tú wèè do dò nkéfeti wènwè kè dèe dǎd tì wǎri ke yemmè. ¹³ Di mǎnni n kǔnti a borè nde, ke kpaá ke bo kútenkù mieke, ke bè náà nkè bè bo mmǎke n kó diwèi mediè. ¹⁴ M bè nàkémú a kó tináànti kè kútenkù kǎbe bè nií bè í tú mèè kpeí nkútenkù kǎbe kéndónnè m mómму n yí tímè kútenkù kou. ¹⁵ N yí da báá nke yé nha bè dèenne kútenkù mieke, n yé nha mbè kǎnké oyèiwe nwe. ¹⁶ Bè í tú kútenkù kuu nkǎbe, m mómму n yí tímè kútenkù kou. ¹⁷ Wénkúnne be né a náànti, a náànti tu tímómmannti nti. ¹⁸ A n tǎnni mèè botí kútenkù mieke mme mbè tǔd nku mieke. ¹⁹ N duó m máa bè kpeí, kè dè bo yie nkè bè mènke ntú a kǎbe.

²⁰ N yí da báá mbeè máa kpeí, n da báammu nè bèè yóò keè a náànti ké nni ntá be kpeí. ²¹ N da báá nke tú bè ñwè nke dò nhonìti omáà, mí nnè fí nti dómme ké nti taunè kè kútenkùu banté fíò n tǎnnimè. ²² M bè duómму tikpeti a n duó nti, kè bè bo ñwè nke dò nhonìti omáà m mí nnè fí nti dómme. ²³ Kè nní mbo be mieke kàa mbo m mieke kè bè ñwè nke dò onìti omáà, kè kútenkùu banté fíò n tǎnnimè ke bè dó a n dó mèè botí.

²⁴ N cice n dó kè m borè a n duó mbè nde mbo, ke wúó n kpeti a n duó nti ke yé a n dǎkemè ke mu nyí dǎd kútenkù. ²⁵ N cice a tú tímómmannti yie nwe, kútenkù kǎbe í da yé, mí mme nda yému, kè n tancóumbè yé ke dò nfíò n tǎnni. ²⁶ M bè nàkémú a tú wè ke yó nsǎké ke bè benkú, kè bè nyé ke dò nha bè dó a n dó mèè botí, kè m bo be mieke.

18

Bè pírmè Yesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Mariki 14:43-50 nè Duku 22:47-53)

¹ Yesu nàké memme kédeè, nè o tancóumbè kè bèe íté kékǎte Setinǎo kó kukó, kè kupúú makù dè bo, kè bèe ta ku mieke. ² Sudaasi wèè yóò fité Yesu ò do yému de kó kupúú, ke yé Yesu nè o tancóumbè do korimè deborè sǎà. ³ Ikuó niúbè kó bekótíbè nè Fadisǐbè kè bèe tǎnni behǎápòmbè nè ntihǎápònti tii bàà Kuyie nǐtétè kè Sudaasii bè niité kè bè tǎ fiti nè dehǎanne ke tǎnè tikpàrinenti. ⁴ Yesu me nyémè tii yóò ò tùòkení, kòò tóonko be borè ké bè beke ke dò: Di wanti we? ⁵ Kè bèe ò tǐnné ke dò: Yesu Nansareti kou. Kè Yesu bè nàké ke dò: Mínwe! Kè Sudaasi wèè ò fité kòò bè néiné. ⁶ Ó bè nàké dii mǎnni ke dò: Mínwe. Kè bè mbótírí ke duó. ⁷ Kè Yesu wéte ké bè beke ke dò: Di wanti we? Kè bè dò: Yesu Nansareti kou. ⁸ Kòò dǎ: N di nàkémú ke tú mínwe, kè di wanti mínwe, yóunè betǎbè kè bèe íté.

⁹ Memme kè dèe dǎd kéndónnè ò béi nti ke tú: N cice n yí fétinne a n duó mbè kóò mǎu.

¹⁰ Kè Simǎo Pierii kpatè disie kékǎu ikuó niùti diwè tǎnti toò youri. De kóò tǎnti yètiri do

tú Madikuusi. ¹¹ Kè Yesu náké Pieri ke dò: Nɔnne a siè di nòrikù, a yèmmè dò m báá yá febòòfè n cice n duó nfèà?

Bè kàtenèmè Yesu Anni borè

¹² Kè behāāpòmbè kóò kótì duó ndinùù tihāāpòntì nè tìi bàa Kuyie ncīètè kè bèe pī nYesu kéboú. ¹³ Kè kété kóò kàtenè Anni, Kayifu còkù cīètè, weè do tú ikuó niùtì dièwè de benni. ¹⁴ Weè Kayifu do náké Sifube ke dò: Dè bo nwenni onitì omàà bo kúmè kubotí kumòu kpéí.

Pieri nènнимè Yesu

(Wénté Matie 26:69-70 nè Mariki 14:66-68 nè Duku 22:55-57)

¹⁵ Simòò Pieri nè Yesu tancòuntì tàù mòù, kè bè ñtū nYesu. Ikuó niùtì dièwè né me nyémè Yesu tancòuntì tàù, kè wenwee ta. ¹⁶ Kè Pieri nkpaá ditowàà ke kari dibòrì kè Yesu tancòuntì, ikuó niùtì dièwè yé wèe yènní kénáké osapàà nwèè bàa dibòrì kè Pieri bo ta. ¹⁷ Kè de kóò sapàà mbekè Pieri ke dò: A múnke í tú we ñnìtì kóò tancòuntì nweà? Kè Pieri dò: Ǿ! N yí ò tú!

¹⁸ Kè sǿ mmuséé mbo kè behāāpòmbè nè betōmbè kè bè tòtinne muhāá nke iiri, kè Pieri ncómmú dèborè ke iiri.

Ikuó niùtì dièwè beké ti Yesu o tié nyĩnkè

(Wénté Matie 26:59-66 nè Mariki 14:55-64 nè Duku 22:66-71)

¹⁹ Kè ikuó niùtì dièwè beke Yesu o tancòumbè kpèti nè o tié nkpeti. ²⁰ Kè Yesu ò tēñné ke dò: N yí náké timati disòrì, nh ã ñtiè ntitíintouti nè Kuyie ncīètè dietè mièke nke Sifube bemòu ã ñtí ndè. ²¹ Dè dòmmè kàa m bèkú? Beke nh ã nnáá nkè bèè bo, bè yému n náké tì.

²² Yesu béi memme kè kuhāāpònkù kùù ò tákénè kè kùù ò bènte ke dò: Ikuó niùtì dièwè nwe a náámmè memmaà? ²³ Kè Yesu dò: Kè m béi tiyeiti nti benke tìi tu tiyeiti? Kè m me béi tisààtì nti ba nte kàa m poté?

²⁴ Mèmmè kè Anni yóò kòò nkpaá bóú kòò ò duónko ikuó niùtì dièwè Kayifu.

Pieri nènнимè Yesu

(Wénté Matie 26:71-75 nè Mariki 14:69-72 nè Duku 22:58-62)

²⁵ Kè Simòò Pieri ñdè kpaá ke iiri, kòò mòùu wète kóò beke ke dò: A í tú we ñnìtì kóò tancòuntì ñweà?

Kè Pierii ò nènni ke dò: N yí ò tú. ²⁶ Kè ikuó niùtì dièwè kóò tōntì, Pieri dàte wèè toò cīètè kouu béi nke dò: N do da yàmu kàa ò neínè kupúú mièke. ²⁷ Kè Pierii wète kóò nènni ke dò: N yí ò yé. De mōnni kè tekotee kuó.

Pidati bekénèmè Yesu

(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè Duku 23:1-5)

²⁸ Kè bèe iténè Yesu Kayifu cīètè, kóò sòonnè kùmandáà cīètè kè dè kpaá uu, kè Sifube ye te mutarimù bè yàà bo sǿ mēè kpéí mbemáà képaà ndiyentébanni kó mudii. ²⁹ Kè Pidatii yènní ké bè beke ke dò: Di yē nhonitì yie ñcàke ba? ³⁰ Kè bèe ò tēñné ke dò: Kòò do í càke dèmarè, ti na bá nhò kàtenní a borè. ³¹ Kè Pidatii bè náké ke dò: Túóténè we, kóò bekénè di mómmbè di kuó dòmmè. Kè bè dò: Tì kó ikuó í yie nti kuómè òmòu.

³² Kè dè bo yie nkè dèe dòò Yesu do yē nhò yóó kú mùù kũũ. ³³ Kè Pidatii ta kudieku kényú Yesu kóò beke ke dò: Fǿ tu Sifube kóò kpààtàà? ³⁴ Kè Yesu ò tēñné ke dò: A m bèkú nè amàà ndaà? Kè betòbè bèe yē nha m beke? ³⁵ Kè Pidatii ò tēñné ke dò: N túmu Sifua? A botí kòbe nè ikuó niùbè kó bekótìbè bèe da kàtenní m borè. A càke ba? ³⁶ Kè Yesu ò tēñné ke dò: N kó tikpàtì í tú kutenkù kuu nkpeti, kè tì do nti ntú, n kòbe na mbàaomu bá Sifube bá m pī. N kó tikpàtì me nyí tú kutenkù kuu nkpeti. ³⁷ Kè Pidatii ò beke ke dò: A tú okpààtì nwe yáa ba? Kè Yesu ò tēñné ke dò: A ti mbéi, n tú okpààtì nwe ke kàtení kutenkù, kè bè m peité kè m bo náké timómmbènti. Bèè dó timómmbènti bèè kemmu n náàntì.

*Bè do yēmmè bèe kuɔ Yesu**(Wénté Matie 27:15-31 nè Mariki 15:6-20 nè Duku 23:13-25)*

³⁸ Kè Pidati dò: Ba ntú timóm̄m̄anti? Ò b̄ei mm̄emme k̄eyè k̄ék̄ote Sifube borè ké bè nàké ke dò: N yí yà onìti yie n c̄ak̄emu ke dò nti ò k̄uà. ³⁹ K̄énd̄onnè di kó ikuó mīeke di ã̄ duóm̄m̄è kè n f̄ĩ nkukpetínkù makù diyent̄ebanni yie, di dó n f̄ĩ nSifube kóo kp̄àtàà? ⁴⁰ Kè bèe wekíí ke dò: Ti í dó a f̄ĩ nyie, ti dó a f̄ĩ mBarabaasi nwe!

Barabaasi me ndo tú onitik̄ùti nwe.

19*Bè òóm̄m̄è Yesu ipo kó dipì*

¹ M̄em̄me kè Pidatii duó nkè bèe puotí Yesu yedá. ² Kè tih̄ã̄p̄ònti duòke ipo kó dipì kóò òó, kóò dat̄innè diyaàbòrì w̄ũrì. ³ Ke níí t̄ónni kóò d̄ou nke dò: A kpeñnà Sifube kóò kp̄àt̄i? M̄bo s̄ã! Kóò bènte. ⁴ Kè Pidatii w̄ete k̄eyènni ké bè nàké ke dò: N yóó ò d̄enn̄emu kè di banté n yí yàmè ò c̄ak̄emu ke dò nti ò k̄uà. ⁵ Kè Yesu yènni ke óké ipo kó dipì ke dáátí diyaàbòrì w̄ũrì, kè Pidati dò: Ntenè we! ⁶ Ikuó niùbè kó bekótibè nè tih̄ã̄p̄ònti t̄i bàà Kuyie nc̄īt̄è kè bèe yà Yesu k̄ep̄īk̄é ke dò: Baaké we kudap̄ãt̄i! Kè Pidati dò: Túót̄énè we di móm̄m̄ambe k̄ebaaké! Mí n yí yà ò c̄ake mù ke dò nti ò k̄uà. ⁷ Kè Sifube ò t̄ènnè ke dò: Ti kó ikuó tú ò dò nk̄ekuomu, ò yí m̄èè kp̄éi nhò tú Kuyie m̄Bire.

⁸ Kè Pidatii keè de kó tináant̄i kè kuf̄swaá nhò auté. ⁹ Kòo w̄ete k̄éta kudieku k̄ebeke Yesu ke dò: A yènni de?

Yesu me nyí nhò t̄ènnè timat̄i. ¹⁰ Kè Pidati dò: A í dó ké n t̄ènnè timat̄àà? A í yé ke dò m̄ake muw̄erímú ke bo na ke da f̄ĩ, ke m̄ake muw̄erímú ke bo na ke da baakáà? ¹¹ Kè Yesu ò t̄ènnè ke dò: A na bá mm̄ake muw̄erímú mamù n ȳinkè kè Kuyie ndo í mù nda duó. D̄eè kp̄éi nte w̄èè m̄ p̄i nke da duó nkòo kó m̄eyei nd̄eunè a k̄ōme.

¹² De m̄onn̄i kè Pidati ndó k̄éff̄i nYesu, kè Sifube p̄īk̄é ke dò: K̄aa ò f̄ĩ nha í dó okp̄àt̄i dīewè Sesaa, w̄èè tú om̄áà okp̄àt̄i, ò yete Sesaa kpeti nti.

¹³ Kè Pidatii keè de kó tináant̄i k̄edennení Yesu k̄ékari obeénkari ñnkè, bè tú d̄e dibòrì bè ce di. Nè ebedee kó tináant̄i: Kabata. ¹⁴ D̄è do tú diyie s̄onni yie ndi kè diyie còm̄m̄ú yeyo kè d̄e né bo wenté diyent̄ebanni. Kè Pidatii náké Sifube ke dò: Ntenè di kóo kp̄àt̄i.

¹⁵ Kè bèe p̄īk̄é mediè nke dò: Baaké we! Baaké we kudap̄ãt̄i ñnkè! Kè Pidati dò: M̄ baaké di kóo kp̄àt̄i kudap̄ãt̄áà? Kè ikuó niùbè kó bekótibè dò: Ti í m̄ake okp̄àt̄i t̄òu m̄òu kè d̄e í tú Sesaa.

*Bè baakém̄è Yesu**(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki 15:21-32 nè Duku 23:26-43)*

¹⁶ M̄em̄me kè Pidatii bè duó nYesu kè bè ñk̄orinè ke bo baaké. ¹⁷ Kè Yesu ñt̄o o dap̄ãt̄i k̄etuòke dibòrì mari bè tú di kuyuk̄óũ, nè be kó tináant̄i mīeke Kodikotaa. ¹⁸ D̄ènd̄e bè baakém̄è Yesu kudap̄ãt̄i nè benit̄ibè mabè b̄ed̄ébè, kóò soó m̄be cuoke.

¹⁹ Kè Pidatii duó nkè bèe w̄ari tedabeet̄è ke dò: Yesu Nansareti kou, Sifube kóò kp̄àt̄i, k̄edanne kudap̄ãt̄i yóm̄m̄è. ²⁰ Bè do baaké d̄e Yesu do í d̄étirìnè dihei. Bè do w̄ari ebedee nè dat̄èè nè ker̄eki nwe kè benit̄ibè péu mp̄enkù ke t̄i k̄àà. ²¹ Kè ikuó niùbè kó bekótibè náké Pidati ke dò: A na bá nw̄ari ke yí Sifube kóò kp̄àt̄i, w̄ari ke dò ò yè nhò tú Sifube kóo kp̄àt̄i.

²² Kè Pidati dò: N w̄ari t̄i tīnti.

²³ Kè tih̄ã̄p̄ònti baaké Yesu k̄edeè k̄etoté o yààti yecúò yènàà, bá kù nè ku kpeti, kè d̄e nkpaá o yaàbòrì dierì dīi í m̄ake kuyi. ²⁴ Kè tih̄ã̄p̄ònti náké tit̄òbè ke dò: Ti báá k̄eté di nyaàbòrì, ti t̄ãũ t̄été k̄eyà w̄èè bo di di.

M̄em̄me kè d̄e d̄ò t̄i w̄ari ke yēmmè t̄i tu: Bè totí n yààti ke t̄ãũ n yaàbòrì dierì t̄été. Tih̄ã̄p̄ònti do me ndò.

²⁵ Kè Yesu yō nè o yō nantè nè Maari Kodopaasi pokù nè Maari Makitadaa kou, kè bè còmú Yesu dapāātí také. ²⁶ Kè Yesu ñwúo nho yō kòò pekénè o kóò tancòuntì ò dó wè mediè, nkòò ò nàké ke dò: N yō, nte a birε. ²⁷ Ke nàké o kóò tancòuntì ke dò: Nte a yō. Mēmme kòò ò tùóté kékonnè.

Yesu kumè

(Wénté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè Duku 23:44-49)

²⁸ Yesu me nyémè ke dò ndemou dè dòò kébéi nke dò: Sinéyēi sii m bo, kè dè bo dōò ti wàri ke yēmme.

²⁹ Ke ś ndidúu mari dè ñkú ke piéké menéyāā nkè tihāāpòntii méú disòsũ ò me miéke kécō isòpù kó kudáú kényoutoo kētuú nYesu nùu. ³⁰ Kòò sũāte menéyāā nke béi nke dò: Demou dè dōomu.

Ke śnné o yuu kékú!

Kuhāāpònkù kũmè Yesu píkù dikpānni

³¹ Dè do tú diyie sanni ndi kè dè né bo wenté teomputè, kè Sifube nyièkù teomputè bo nsómme bè kpaá idapāātí ñnkè. De kó teomputè do mánè diyentébanni ndi, kè Sifube mō Pidati dinùu ke bo pié bè baaké bè tàake, kè bè cūnni.

³² Mēmme kè tihāāpòntii kate kèpié bè baakénè bè Yesu be tàake. ³³ Ke tuake Yesu borè kénsó nhò ku, bá bè í mpié o tàake. ³⁴ Kè kuhāāpònkù makùu kũ o píkù dikpānni kéduute, menie nnè meyi nkè dèe yènni. ³⁵ Wèè dè yà wèè nàá nkòò nàá ntì tú timómmonti, ò yà ti ò ti nnáá nkè dè bo yie nkè di ntá. ³⁶ Dè dōò ti wàri ke yēmme mme tii tu: Bè í yóó kéété o kóú mari. ³⁷ Kè titeti wàri ke tú: Bè yóó yamu bè dùute wèè píkù.

Bè kũnnémè Yesu

(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki 15:42-47 nè Duku 23:50-56)

³⁸ Dè dōò mēmme kédeè, Sosefu Adimatee eì kou wèè do tú Yesu kou kè dè sàri, ke yé ò do démè Sifube, kòò kate kémō Pidati dinùu ke bo túóté Yesu. Kè Pidatii yie, nkòò kate kóò tùóté. ³⁹ Níkodemmu wèè do kate keyènkè maké kèyà Yesu kòò múnkεe kate, ke tō tūdààrí kòò kōrenè mutie mùu ò nte kòò cíí báá pāake mecāā. De kóò tūdààrí do bo mbo cidòòbè sipisitàāti. ⁴⁰ Bedé kè bèe túóté Yesu kédōò Sifube ò dōòmè, kóò pōũ ntiyààti kényōre tūdààrí.

⁴¹ Bè do baaké dè Yesu, dè do tókénè kupúú makù nku, kè kufōti pānkù makù dè bo bè mu nyí tanné kù òmōu. ⁴² Dè do yóó wenté teomputè nte, kè dèe nte kè bè ndó mecāā, de kó kufōti né me ntókémè deborè, kè bèe dè nhò dáu.

20

Kufōtikperi

(Wénté Matie 28:1-8 nè Mariki 16:1-8 nè Duku 24:1-12)

¹ Dimáasi kó kukūnwentōo kè dè nkpaá ke uu kè Maari, Makitadaa eì kouu, kate kufōti kénsó nditári pòote. ² Kòò coké kèwēte kénáké Pieri nè Yesu tancòuntì tōu Yesu dó wè ke dò: Bè kūtému ti Yiè, nti me n yí yé bè ò yīmè.

³ Pieri nè Yesu tancòuntì tōu kè bèe ité kénkōri kufōti ⁴ ke cokù kè Yesu tancòuntì tōu diènnè Pieri kētuake kufōti, ⁵ késiéké kèyà tiyààti bè do pōũ ntì Yesu kè ti duó ò me nyí nta. ⁶ Kè Simō Pierii tuakeni keta kèyà tiyààti bè pōũ ntì Yesu kè ti duó ketenkè. ⁷ Kè kuyàakù kùu do fī ndiyuu kè kù kpéú ke cāā nke duó. ⁸ Kè Yesu tancòuntì tōu wèè do niité kētuake, kòò múnkεe ta kèyà kéntā. ⁹ (Yesu tancòumbè mu ndo í banté tii wàri ke tú: Yesu do nkéyānté.) ¹⁰ De kó difōnkúò kè Yesu tancòumbèe kò.

Yesu yāntémè

(Wénté Matie 28:9-10 nè Mariki 16:9-11)

¹¹ Kè Maari kpaá kécómú kufōti bènni ke kuò, nke śnné késiéké ¹² kèyà Kuyie ntōrè yèdèè kè yè dàátì tiyāpéitì ke kari bè do dáu ndè Yesu, dii nho yuu do duó dè, diteri o naàcèi do

borè. ¹³ Kè yèè ò beke ke dò: Onitipòkù a kuònnè ba? Kòo yè tènné ke dò: Bè tùóté n Yiè nwe, m me nyí yé bè ò yĩmè.

¹⁴ Ò b́ei memme kéwèéte kéyà Yesu kòò còmú, ò me nyí nhò banté. ¹⁵ Ke Yesu ò beke ke dò: Onitipòkù dè dómme kàa kuò? A waà nwe?

Kòo yèmmè ñdo okũnyòrìwè nwe, ke dò: Kè f́òò ò tùóté, m benke a ò dáu ndè kè n kote kòò tùóté. ¹⁶ Kè Yesu ò yu ke dò: Maari!

Kòo bunnó ke dò: Okóti! Nè be kó tináànti mieke dabunnii! ¹⁷ Kè Yesu ò nàké ke dò: Bá n kááké, m mu nyí dèke n cice borè. Kote kénáké n kabe ke dò: N deèti n cice borè nde, wèe tu di kóo cice, Kuyie nkùù di te.

¹⁸ Kè Maari Makitadaa eì kouu kote Yesu tancòumbè borè ke dò: N yàmu ti Yiè.

Kòo bè nàké wè ò nàké ti.

*Yesu benkemè omáà o tancòumbè
(Wénté Matie 28:16-20 nè Mariki 16:14-18 nè Duku 24:36-49)*

¹⁹ Dè kòò dimáasi kó kuyuoku kòo tancòumbè ntíkú tecfètè matè mieke, ke kpetínné yebòrè ke pàá, mbè dé mèè kpéi nSifube, kè Yesu taroo kécómú be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

²⁰ Ò b́ei memme kédeè kébenke o nou nè o píkù kè diwèli bè pĩ mbè yàmè be Yiè. ²¹ Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kunaatí ndi bonè! N cice n tónni mèè botí m me ndi tũ.

²² Ò b́ei memme kédeè kéfuute be ñnkè ke dò: Cauténè Muyaánsààmù. ²³ Di bo cífè mbè be yei mbè bo pété mecífèmmè, kè di í cífè mbè be yei, mbè báá pété mecífèmmè.

Yesu kpannèmè Tomaa ò í tāmè

²⁴ Dè do ś nTomaa, Yesu tancòumbè kòò m̀ò, bè tu wè Didimmu í dè bo. ²⁵ Kè Yesu tancòumbè t̀bèè ò nàké ke dò: Ti yà ti Yiè.

Kè Tomaa dò: Kè n yí yà sikāũ kó yebòrè o nou ke baá n nómbii, kè n yí baá n nómbii o píkù m bá n tá.

²⁶ Kè dè mm̀ke seménni òmáà kè Yesu tancòumbèe wète kétéi nkudieku mieke kè Tomaa ndè bo, kè yebòrè kpetí ke páké, kè Yesu taroo kécómú be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

²⁷ Kédeè kénáké Tomaa ke dò: Youtení a ǹùtè kébaá a nómbii yebòrè, ke baá m píkù kéntá ke bá nyĩèkù. ²⁸ Kè Tomaa kuónko ke dò: N Yiè! N kó Kuyie! ²⁹ Kè Yesu ò nàké ke dò: A n yàmù ke tá. Dè ñnaati bèè í n yà ke tá. ³⁰ Yesu d̀òmu tidietì péu kòo tancòumbè yà, bá ti í ẁari dipátiri dii mmieke. ³¹ Tii nẁari kè di bo banté Yesu Kirisi tùmè mme Kuyie mBire ké nhò tá kèpété mufòmmu.

21

Yesu benkemè omáà o tancòumbè Tiberiyati nie nnùù

¹ Kè Yesu wète kébenke omáà o tancòumbè Tiberiyati kó menie nnùù. ² Nte ò bè benke mèè botí omáà: Sim̀o Pieri nè Tomaa bè tú wè Didimmu nè Natannayeri Kanaa Kadidee kó kutempè nkou, nè Sebedee kó ibí, nè Yesu tancòumbè t̀bè mabè bèdèbè kè bè ntíkú. ³ Kè Sim̀o Pierii bè nàké ke dò: M bo kote muyĩmpimmù.

Kè bet̀bè dò: Ti bo nneí.

Kè bèè kote kényiè nke buò, mbá bè í pĩ mm̀mamù.

⁴ Dikũweñni kè Yesu ñcómú menie nnùù bá o tancòumbè í nhò banté. ⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: Bedap̀ambè, di pĩ nsiyĩà? Kè bè d̀: Ì, ti í pèté. ⁶ Kòo bè nàké ke dò: B̀nnè muditimù kubakù you bíké di bo pété.

Kè bèè b̀ nkè siyĩ píe mmediè, bá bè í nna ke mù dènnení. ⁷ Kè Yesu tancòuntì ò dó wèe nàké Pieri ke dò: Ti Yiè nwe.

Kè Sim̀o Pierii ti kèè ke dáatí o yàbòrì ke yé ò do í dáatímè m̀mamù, kédoroo menie mmieke kèndèiti.

⁸ Kè Yesu tancòumbè tǎbè nkéríní nè kudabekù ke yṹs̄ muyĩnditìmù kè siyĩ̀ pìéké. Bè do í dètìrìnè meniè nnùù, dè do bo mmàke métìrì tekòùtè (100). ⁹ Kè bèe yènní káyà muhāā, nkè siyĩ̀ āũ mu Ìnkè nè pèè. ¹⁰ Kè Yesu bè nàké ke dò: Dèitenèní siyĩ̀ di pĩ̀ nsì.

¹¹ Kè Simōo Pierii ta kudabekù kécũ̀nní muyĩnditìmù kè siyĩ̀ díesi pìéké, ke bo tekòùtè nè sipísìnùmmù nè sītāāti (153), nè mēmmē muyĩnditìmù í nkēté. ¹² Kè Yesu bè nàké ke dò: Kōtenèní kédi.

Ò tancòumbè kòò mǎu me nyí ndāátí kòò beke ò tú wè, bè do bantému be Yìè nwemè.

¹³ Kè Yesu tóónnì kètúóté pèè ké bè duó, ké bè duónnè siyĩ̀.

¹⁴ Kuce metāāmmè mme Yesu yānté kēbenkemè omāà o tancòumbè.

Yesu bekemè Pieri kuce metāāti ke tú: A n dǎà?

¹⁵ Bè di dìi mǎnnì kédeè kè Yesu beke Simōo Pieri ke dò: Simōo Isāā kó debire a n dǎ kè dè pèēté betǎbàà? Kòò dò: Èè n Yìè a yému n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cēmmú m pèbí.

¹⁶ Ke yíé kòò beke kuce mēdérímè ke dò: Simōo Isāā kó debire a mēnke n dǎà? Kòò dò: Èè n Yìè a yému n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cēmmú m pe. ¹⁷ Kè Yesu wēte kòò beke metāāmmè ke dò: Simōo Isāā kó debire a yē nha n dǎà? Kòò dò: N Yìè, nha yému demǎu. Kè Pieri yèmmèe caàrè Yesu wēte koò bekemè kuce metāāmmè ke tú: A ndǎà? Kòò dò: N Yìè a yému demǎu, ke yé n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cēmmú m pe. ¹⁸ N da náá mómumu nwe. A do kpaá ke be ndiì mǎnnì ke yìi a naàkōnfè amāà ndi, ke kǎrì a dǎ kè. A bo kóté dìi mǎnnì ke ní nyuo a nǎu nsi kòò tǎu fè nda yìi, ke da kōtenè a í dǎ kè.

¹⁹ (Yesu náá mēmmē ke benkú Pieri yóó kú mùù kũ̀ mbotí nku ke déúkùnnē Kuyie nyètìrì.) Kédeè kòò nàké ke dò: N tũ̀nnē.

Yesu nàké tì Isāā kpéi

²⁰ Kè Pierii wēte káyà Yesu tancòuntì ò dǎ wè kòò kèríní, (wèè do ò beke bè yo ndiì mǎnnì diyentébbanni kó mudii ke dò: N Yìè, we nyóó da fíté?) ²¹ Kè Pierii beke Yesu ke dò: N Yìè, yie ntá, o kpeti yó ndòmme? ²² Kè Yesu ò tēnné ke dò: Kè n dǎ we nfòu kè n yàa wētenèní a kpeti í bo, f̄s̄ ní nni ntũ.

²³ Kè de kó tináañtì pité be cuokè, kè bè dò de kòò tancòuntì í yóó kú. Yesu me ndo í nàké Pieri ke dò wè í yóó kú, ò do yĩ̀: Kè n dǎ wè nfòu kè n yàa wētenní, a kpeti í bo.

²⁴ Weè tancòuntì mómumu nweè bēi nde kó tináañtì, ke tì wǎri, kè ti yé tì tumè timómuntì.

²⁵ Yesu do pĩ̀mmu mutōmmú tēmù, kè bè yē mbè bo tì wǎri timǎu yepáte miēke, n yèmmè dò kutenkù báá pété kù bo yè dǎú ndè.

Yesu Tõrè tõmmú pátíri Di mpátíri tò tìi náahtì

Yesu tõrè kó dipátíri sòténè tináahtì kpèye kó tináahtì nti. Duku dòtòrí diwè Pòari népo, ò do neitinè wè weè wàri de kó dipátíri (Kòdòosi 4:14). De kó dipátíri mièke yenáahtìkèkè yèè ti náá mMuyaánsààmù pī mmùù tõmmú yè sūmu.

De kó dipátíri dii ti náá nKirisi kàbe tīrè keté mèè botí Sifube cuokè kékéténè Sedisadèmmu bèè tu Sifube. Nè bèè í tú Sifube: Kòdenti nè Āntiyòsi nè Fidipu. De kó dipátíri dii ti náá mbè do màánè ìi dièti mesàà nKirisi kàbe tīrè yepànyè mièke, nè Muyaánsààmù do bè niitè kè bèè tì tūntè mèè botí.

Di mpátíri náahtì duó ke dòmmè

1. Muyaánsààmù cùténímè nè Kirisi kàbe tīnnì ketémè Sedisadèmmu 1-12
2. Pòari itémè Kuyie nnáahtì náammù 13-28

¹ N népo Teofiiri, m pátíri ketirì mièke n da nàkému Yesu pī mmùù tõmmú mumòu nè ò tié nti benitibè nè ò keté ndii yìè o tõmmú, ² kèntò kètuòkenè Muyaánsààmù ò niitémè kòò duó nho tannò o tancòumbè ò tãátè bè ke íté kédeke kéĩnkè. ³ O kũũ nkó difãnkúò kòò mbè benkú omáà nè mabenkùmè péu mèè benkú ò fòutemè, ke dò yewe sipísìnàà ke bè náà nKuyie nkpaàtiyuu kpèti. ⁴ Diiyè marì ke sò mbè yo nke Yesu bè nàké ke dò: Di báá dèténè Sedisadèmmu, dí nkari ke baa n cice do yè nhò yóó di pã dè, n di nàké dèè kpéi. ⁵ Isã do di ãà bàtèmmù, nè menie mme yewe sãmpó mièke bè bo di ãnné bàtèmmù nè Muyaánsààmù.

Yesu dèkemè kéĩnkè

⁶ Kè bèè ò beke ke dò: De mōnnì ndi a yóó fíimmè Isidayeeriibe kó dikpaàtiyuuà? ⁷ Kè Yesu bè tēñné ke dò: Di kpèti dake, di bo yíétémè de kó yemòrè nè de kó yewe, n cice Kuyie nkumómmanku kuù dǎú nde kó yemòrè nè de kó yewe. ⁸ Kù bo di duó mmuwērímú, kù bo cūñní Muyaánsààmù di ìnkè kè di náá mbèè yo nnáá n kpéi nSedisadèmmu mièke nè Sudee nè Sammarii de kó ketenkè kemòu mièke nè itemmànke imòu mièkoo.

⁹ Ò tì mbè nàké dii mōnnì kédeé kéítè kèndeèti kéĩnkè, kè bè nhò búó kè diwetirì marì ò dàtínko.

¹⁰ Kè bè nkpaá búó, kéyà benitibè bèdébè kè bè dàátì tiyaapèitì kékòtení be borè kébéi nke dò: ¹¹ Kadidee kó benitibè dè dòmmè kè di cómmú ke búó kéĩnkè? Yesu íté mèè botí di cuokè ke dèke kéĩnkè ò yóó wētení mēè botí.

¹² Mēmme kè bèè íté Odifíè tārì kēwētení Sedisadèmmu. De kó ditārì do í dētirìnè Sedisadèmmu, dè do bo mbo cidòmètìrì òmáà ndi. ¹³ Bè tūòkení dii mōnnì kédeke tēcīètè bè ãã tīi ntèè mièke. Nte o tancòumbè bèè do mbe be yètè: Pieri nè Isã nè Isaku nè Āntidee nè Fidipu nè Batidemii nè Matie nè Isaku Adifee kó dèbire nè Simò Sedotibe kó ditīnnì kou nè Sudi Isaku kó dèbire. ¹⁴ Kè benitipòbè mabè múnke ndè bo nè Maari Yesu yò nè Yesu néi, bemòu kè bè nwē nke báá nKuyie nè meyèmmè mēmáà.

Wèè còutè Sudaasi kó diftìrì

¹⁵ Diiyè marì ke sò mbè tó tíkú, ke bo ntùòke tekòutè nè sipísidé (120), kè Pierii béi nke dò: ¹⁶ N kàbe Muyaánsààmù do niitè Dafitii kòò wàri tì Sudaasi kpéi, nwèè niiténì bèè pī nYesu tì dò nkédòòmu. ¹⁷ Sudaasi do tú ti kou nwe kè ti wē nke pī mmutõmmú.

(¹⁸ Kòò yè ke donténè kupaku o yei nkó idiítì, ò nùnné dè omáà, ke donní ke pònte, kòò nauti ciètè ciètè. ¹⁹ Kè Sedisadèmmu kàbe bemòu yíétè de kó tináahtì ke yu de kó kupaku ke tú: Mukũũ nkó kupaku. Nè be kó tináahtì Akedidamaa.)

²⁰ Tì wàrimu Yesã mpátíri mièke ke tú:

O cīètè bo náá nkudobonkù,

bá òmòù ténke bá ntè ã,
kòò tǎù mǎùu cǎuté o fǎtìrì.

²¹ Dè dò ntí yà onìtì mǎù nwe wèè do ti bonè Isāā āā dìì mǎnnì bàtémǎù, ²² kénǎò kétuǎkenè Yesu dèkemè keǐnkè, kòò ti wǎnnénè kè ti nnáá nYesu kumè ke yǎánté.

²³ Kè bèè ðeite benìtìbè bèdébè, Sosefu bè do tú wè Baadisabasi kòò yu ke dà Susituusi nè otǎù mǎù bè tu wè Matiasi. ²⁴ Kédeè kébántè Kuyie nke dò: Ti Yiè nfǎǎ yé benìtìbè yèmmè, a tí benke a tǎǎté wè benìtìbè bie mmieke, ²⁵ kòò cǎuté Sudaasi fǎtìrì, ò yóu dì, ke kǎte o kó kuce.

²⁶ Kè bèè tǎũ tété kè tétéè do Matiasi ïnkè, kòò wǎnnénè Yesu tǎrè tepítè nè dimáà.

2

Muyaánsààmù cùténímè

¹ Kè Pǎntikoti kó diyìè nyóó tuǎke, ke sǎ mbè tikú dibòrì ðimáà. ² Ké nyóó ðaate kékeè kutoweku makù kè kù cutiní keǐnkè ke donnè kuyaaakperíkù, ké bè kpèéte bemǎù bè kàri tèè cǐtèè mieke. ³ Kè bèè yà ihāāðeembìi kè ì ðonnè inóndie nkéítotírì ke commu be ïnkè. ⁴ Kè Muyaánsààmùu bè píe, kè bèè keté kénnaá ntináañcǎntì.

⁵ Dè do sǎ nSifube beè ìténì titentì timǎu ke kǎtení ke bo Sedisademma. Bè do tú bèè ðé bèmbè Kuyie. ⁶ Bè kèè dìì mǎnnì kutoweku ke tínní, kè ðèè bè ði mediè nke yé bá wè ò do yomè kè bè nàá nho kó tináañtì mómǎntì. ⁷ Kè ðèè bè kpeí mediè, kè bè mbè wùó nke tú: Dè í ðò nKadidee kǎbe mbe bemǎuà? ⁸ Dè né ðomme bá wè kòò yo bè nàámmè o kó tináañtì? ⁹ Ti mieke kè bèmabè bonní Paditi kó ketenkè: Medii nè Medammu Mesopotamii nè Sudee nè Kapadoosi nè Pǎǎ Asii kó ketenkè mieke. ¹⁰ Nè Fidisii nè Pǎnfidii nè Esibiti nè Dibii kǎbe mabè bèè tǎkénè Sidenni, kè bèmabè bonní Odommu, kè betǎbè tu Sifube mómǎmbè nè bèè tũ nSifube kó kuwedǎunce nè Kereti kǎbe nè Adabii kǎbe. ¹¹ Nè memme kè ti yo bè nàámmè bá wè o kó tináañtì ke sǎntí Kuyie nku ðietì kpéi.

¹² Kè ðèè bè ði mediè, bè í nyà bè bo béi ntì, kémbékú betǎbè ke tú: Ba mbotí nku ðie?

¹³ Kè bèmabè mbè ðaú ke tú: Bè muó mmenaà nnatimè mme.

Pieri nàké ti Muyaánsààmù cùténì dìì yiè

¹⁴ Kè Yesu tǎrè tepítè nè yèðéè íté kécómmú, kè Pieri nnáánnè ðitǐnnì mekperímè ke tú: Díndi Kadidee kǎbe nè bèè kó ðimáà kǎtení Sedisademma mieke! Kénénè kékeè n yóó ði nàké tì. ¹⁵ Di yèmmè bá ndò mbenìtìbè bie mmuó mmenaà, diyìè kpaá ke bemmu. ¹⁶ Kuyie pǎánáañtì náañtò Sowèeri do nàké tì tii ðòò. Tii tu:

¹⁷ Yewe sonye mmieke m bo cǔñnní Muyaánsààmù

benìtìbè bemǎù ïnkè,
ðì kó bedapàmbè nè ðì kó besapàmbè
bo naá m pǎánáañtì náambè.
Kè bebémbè ñyau mebenkùmè.
Kè bekótìbè ñyau tidǎuntì.

¹⁸ De kó yewe mieke
m mènke yóó cǔñkomu n Yaá
n kó benìtìbè bemǎù ïnkè,
benitidaabè nè benitipòbè
kè bèè naá m pǎánáañtì náambè.

¹⁹ M bo ðòò tidietì keǐnkè nè ketenkè,
meyĩ nnè muhǎá nè kuyukú ðiekù
ðè bo mbo ðe kó diyìè.

²⁰ Diyìè bo sǎute,
kòò tǎnkùu wũǎté kéndò meyĩ,

kè ti Yiè nkó diyie dierì né na kētuakení,
dìi duò tikǎmbùàtì.

²¹ Dè mǎnnì wèè bo kuónnè
ti Yiè nKuyie nhò bo cooté.

²² Díndi Isidayeeribe kénténè kékeè n yóó di náké ti. Yesu Nansareti kou Kuyie ndi benke wèè miéke ku wērímú, kòò dǎò tidièti, di móm̄m̄m̄be kè di yà. ²³ Bè we ndi fiténè Kuyie ndo tì yému nè dimǎnnì, kuù duó nkè tì dǎò, kè di ò duó mbèè í yé Kuyie nkè bè ò baaké koò kù. ²⁴ Kè Kuyie nduó nkòò yǎnté, kè kù ò deeténè mukũũ nkó iwēi, ke yé mukũũ ndo í dommè mù bo na kòò pīhné muwērímú. ²⁵ Dafiti do nàké weè kpéi nke dò:

M búó n Yiè sǎã,

ke yé we m bonèmè m báá kpeute.

²⁶ Dèè te kè n yèmmè naati,
kè n diènnè diwèi.

²⁷ Ke yé ke dò mbá kè n ku,
m bá nkpaá kufōti miéke.

Ke yé a í yóó yóumè a kou kòò pǎãke.

²⁸ A m benkemu mufòm̄mu kó kuce,
ke yóó nni mbonè ke n duò diwèi.

²⁹ N kǎbe n dó ke di náké ti yààri Dafiti kpéi nke, ò kúmu, kè bè ò kũnné kòò fōti kpaá bo nè yíenní. ³⁰ Ò do tú Kuyie mpǎãnáàntì náàntò nwe ke nyé ke dò nKuyie mbéi ke tú kù yóó kanne o yaàbire marè o kpààtikàrì ñnkè. ³¹ Dafiti do náá nKirisi yóó yǎntémè mme ke tú:

Ò í yó nkpaá kufōti miéke.

Ò í yóó pǎãke.

³² Weè Yesu nwe Kuyie nduóm̄m̄m̄ kòò yǎnté tim̄ou kè ti ò yà. ³³ Kè Kuyie nhò tùóté koò kàanne kubakù you, koò duó Muyaánsààmù kù do nàké mùù kpéi, kòò mù nti duanní, deende di kèèmmè ke dè yà. ³⁴ Dafiti í dèke kēñkè ke né béi nke dò:

Kuyie nnàkému n Yiè nke tú:

Nkari m bakù you,

³⁵ kè n yà da duó nha kpantídèntǎbè
kàa bè cùùti.

³⁶ Isidayeeribe di tũ mbanté ke dò nYesu di baaké wè kudapǎãtí ñnkè, Kuyie nwe ndòò ti Yiè nti deetiwè.

³⁷ Bè kèè dìi mǎnnì de kó tináàntì kè tii bè kàáké mesàà, nkè bèe beke Pieri nè Yesu tǎrè teyè ke dò: Ti kǎbenè ti dò nkédǎò ba? ³⁸ Kè Pierii bè náké ke dò: Ceetenè kè bè di ãnné bàtém̄m̄m̄ nè Yesu kó diyètìrì, kè Kuyie ndi cǐé ndi yei nke di pǎ Muyaánsààmù. ³⁹ Ke yé kù béimmè de kó tináàntì díi kpéi, nè di bí, bèè bo die nnè bèè détirì. Nè betǎbè ti Yiè nKuyie nyóó yu bè.

⁴⁰ Kè Pieri mbè nàá ntináàntì teti péu ke yáúkunko be kǎntì ke bè tiè nke tú: Yiénnè Tináànsààtì kényatenè dimáà benitiyeibe bie.

⁴¹ Bèè yie nho náàntì kè bèe bè ãnné bàtém̄m̄m̄ kè bè nsũ, be bo ntùòke sikǎupísitǎãtì (3000), kè bèe wēñnénè Yesu kǎbe de kó diyie. ⁴² Ke níi nkém̄m̄m̄ Yesu tǎrè bè náá nti nè be yèmmè mem̄ou, kénwē nke yo nke yonnè Mudisààmù, ke báá nKuyie.

Kirisi kǎbe ketibè kó mufòm̄mu

⁴³ Kè Yesu tǎrè ndǎori tidièti nè mebenkùmè péu nè de kpéi nkè benitibèe yote Kuyie. ⁴⁴ Kè Kuyie nkǎbe ntiku sǎã, kè wèè mǎke dè bè nde wē mem̄ou. ⁴⁵ Kè bè nfiiti be kperè nè be paa nke totírì nè bèè kpa bá wè dè ò bèkúmè. ⁴⁶ Ke níi ntíkú ke bo Kuyie ncǐètè ke báá nKuyie, ke wē mmeyèmmè mem̄àà ke yo mbetǎbè cǐi, ke yonnè Mudisààmù. ⁴⁷ Ke sǎntí Kuyie, nkè benitibè bem̄ou be dó kè ti Yiè mbè yéutí yewe yem̄ou ò deeté bè.

3

Pieri nè Isāā bè miékùnnemè kuhòkù

¹ Diyie mari, diyie tūnte dii mōnni Pieri nè Isāā kè bè nkōri mubáammu. ² Kε nsó nhoniti mōu kàri ke tú kuhòkù nè bè ò peitémè, kè kù kàri Kuyie ncīètè kó dibòri bè tú di disàari. Bè do kù tounimu yewe yemou ke kanninko debore kè kù bo mmóu idíítí bèè taà mubáammu. ³ Pieri nè Isāā kè bè ntati kè kùu bè mōo idíítí. ⁴ Pieri nè Isāā kè bè nkù wùó nkè Pierii kù nàké ke dō: Ti wénté.

⁵ Kè kùu bè wènté kè ku yèmmè ndò mbè yóó kù pā dèmarè nde. ⁶ Kè Pierii kù nàké ke dō: N yí mōke idíítí ke bo da pā, m mōke dè, m bo dè nda pā. Nè Yesu Nansareti kou kó di yètirì íté kékété!

⁷ Kè pī nku nàutè youte, kényínní, dende bāmbà nkè ku naàcèi nè ku báá nkè dèe kpenke.

⁸ Kè kùu puu kécómmú, kénèinè Yesu tōrè, kè bèe ta Kuyie ncīètè, kòo ncenti ke yānku, ke sántí Kuyie. ⁹ Kè benitibè bemou nhò wùó, kòò cènti ke sántí Kuyie. ¹⁰ Bè banté dii mōnni ke dò nwèè do kari wenwe Kuyie ncīètè kó dibòri sàari ke móu, kè dèe bè di bemou kè kufōwáa mbè pī nkè bèe mónté ò yīmè ke mieté.

Pieri do nàké tí

¹¹ Kè de kóo niti baa ntū Pieri nè Isāā, kè dèe di benitibè bemou, kè bè ncokòo be borè kufiiku bè tú kù Sodomōo kó kufiiku miéke. ¹² Kè Pierii bè beke ke dō: Isidayeεribe dè dōmme kè dè di di? Kè di ti wùó nke donnè tū kó muwērimú mmu yoo ti kpa mēè kpéi meyei nte nkè oniti yie mmieté? ¹³ Kuyie nti yembè, Abarahammu nè Isaki nè Sakōbu do tū nkù kuù miékùnne de kóo niti, ke déúkùnne ku kóo tōnti Yesu yètirì di pī nwè, ke duó ndihèi yembè, Odommu kōbe, kè di ò yete Pidati ìkè, ke ś nhò do dó kóò fīi. ¹⁴ Kè di yete wèè dōòri Kuyie ndómè ke kpa meyei, nke bāntè okpàati Pidati ke dō wèe fīi onitikòuti. ¹⁵ Kè di kùo mufōmmu yìè, kè Kuyie nduó nkòò yānté. Kè ti ò yà ke náá. ¹⁶ Yesu ti tá wè kó diyètirì dii te, oniti di me nwúó nwè koò yé ò mieté mē páíi. Ti tá mēè kpéi nke Yesu dèe te kòo kpenke.

¹⁷ N kōbe n yému ke dò nde kó dimōnni dīndi nè di kó bekótibè di do í yé di dōòri dè.

¹⁸ Kuyie mpānāaanti náam̀bè bemou do ti nàkému nè dimōnni ke tú: Odeεtíwè dò nkéféūté.

¹⁹ Ceetenè tūnke kécuó nKuyie mbiékè kè kùu ùté di yei. ²⁰ Kè dèe yie nkè ti Yiè nKuyie di pā meom̀pùmè, ke di duōnni Odeεtíwè Yesu kù nàké wèè kpéi nnè dimōnni. ²¹ Yesu yó mbo kéinkè nke kè Muyaánsàam̀u tūntenè demou kè dèe naá ndepānnè ku pānāaanti náam̀bè do ti nàké mēmmè. ²² Mōyiisi do náá nweè kpéi ke tú: Kuyie mbo di duōnni ku pānāaanti náam̀tò kòò nni ndōnnè. Di nyié nho kpeti timou. ²³ Wèè bo yete o kpeti bè bo ò dēnne Kuyie nkó benitibè miéke kóò kùo. ²⁴ Kuyie mpānāaanti náam̀bè, kéketénè Sammuyεeri nè o fānkúò kōbe bè nàkému bemou ti mē mbo yèè we kpéi. ²⁵ De kó yewe bo díi kpéi nke, kè di kōke Kuyie nkó metaummè miéke, ke yé kù do náánnè díi yembè kù náá ndi mōnni Abarahammu ke tú kù bo dōò mesàa nyibotí imou ketenkè miéke nè o kpéi. ²⁶ Kuyie nduōnni ku Birε díi kpéi nke meketimè, kè dè bo di dōò mesàa nke di teennè kè dí yóu di dōòri mēè yei.

4

Bè pīrmè Pieri nè Isāā ke kpetínné

¹ Pieri nè Isāā kè bè nkpaá ke náánnè benitibè, kè ikuó niùbè kó bekótibè nè Sadusiēbe nè tihāpōnti tìi bàa Kuyie ncīètè ti kóo kótì kè bèe tuōkení. ² Kè be miékeε peike Yesu tōrè náammè benitibè ke tú: Yesu yānté kè becírìbè múnke bo yānté. ³ Kè bèe bè pī nke ś ndè dó kébiite kè bèe bè kpetínné dikpetíntou kēmbaanè dè bo wentémè. ⁴ Bá nè mēmmè bèè kèè de kó tināaanti, kè bèmabèe tì yie nkénsū, bè bo ntùòke sikōupísìnùmmù (5000).

⁵ Kè dèe wenté, Sifube kó bekótíbè nè dihei kó bekótíbè nè ikuó wǎǎbè kè bèe tí nSedisademmu. ⁶ Kè ikuó niùti diewè Anni ndè bo nè o cǐtè kǎbe: Kayifu nè Isǎǎ nè Adekisǎntiri nè ikuó niùti diewè cǐtè kǎbe sǎmbe, ⁷ kéduó nkè bèe kǎtenní Pieri nè Isǎǎ kè bèe bè beke ke dǎ: We ndi duó mmuwērímú? Nè we nkó diyètìrì ndi di ò miékunnemè?

⁸ Kè Muyaánsààmù piéké Pieri kòo bè nàké ke dǎ: ⁹ Isidayeeribe kó bekpààtìbè nè bekótíbè, ti dǎò mèè sàà nkuhùkù kpéi nte kè di ti békú ke tú ti nàké dè yǐmè kè kù miété. ¹⁰ Benitìbè bemou nè Isidayeeribe banténè tǔnké weti weti ke do nnè Yesu Kirisi Nansareti kou di baaké wè kudapǎǎtí, kè Kuyie nduó nkòò yǎnté, weè kó diyètìrì te kòo nìti yie mmieté páíi ke cómmú di ùkè. ¹¹ Yesu di yete wè, Kuyie nnáànti nàá nweè kpéi ke tú:

Bèè maà bè dootóo dii tǎri,
dii naá ndipũũ kó ditǎri móm̄mm̄nni.

¹² Banténè ke dǎ nkutenkù kumou miéke òm̄ou tǎu bǎá na kédeté, Kuyie nti duó nYesu nwe, weè ti dǎeri.

¹³ Kè bebeémbèe yà Pieri nè Isǎǎ be mǎke dii kǎmbùd kè dèe bè di mediè, nke yé bè do yémè ke dǎ mbè í bebií yepáte mediè, bè do yé bè neitinèmmè mme Yesu. ¹⁴ Bè né me nwúómmè wèè miété kòò cómmú be borè bè í nyà bè bo ténne tì. ¹⁵ Kè bèe bè dènnè ke nàké bemáà ke dǎ: Ti bo yǐme benitìbè bie? ¹⁶ Sedisademmu kǎbe bemou yém̄u beè dǎòmè tidietì tii, ti bǎá na ké tì nenni. ¹⁷ Kè ti né dǎ kè de kó tináànti dǎke bǎá pité, ti bè kpànnè, ké bè bàà kè bè ténke bǎá béinnè òm̄ou Yesu kó diyètìrì.

¹⁸ Kè bèe wète ké bè yùní ké mbè kpànnè ke tú: Di yǎ bǎá kú kè di wète keyú Yesu yètìrì òm̄ou borè yoo dí ò nàké o náànti. ¹⁹ Pieri nè Isǎǎ kè bèe bè ténne ke dǎ: Wénténè di móm̄mm̄mbe Kuyie nyìkè nsa kè dè wenni, ti bo yiem̄mè díi kp̄eti keyete Kuyie nk̄p̄eti. ²⁰ Tínti bǎá na ke í mbéi ti yà dè nè ti kèè tì.

²¹ Kè bebeémbèe wète ké bè yùní bè í nyà bè bo yǐmè ké bè puotí, ke yóu, ké bè kpànnè, ké bè f̄ĩnko, ke yé benitìbè bemou do sǎntímè Kuyie nnè dèè dǎò de kpéi. ²² Ke yé kuhùkù bè miékunne kù bie do p̄ētémè sipisìnà.

Yesu tǎrè m̄om̄mè Kuyie ndikǎmbùd

²³ Bè f̄ĩ ndii m̄onni Pieri nè Isǎǎ kè bè pǎnke ke kǎte be kǎbe borè, ké bè nàké ikuó niùbè kó bekótíbè nè bekótíbè bè bè nàké tì. ²⁴ Bè tì kèè dii m̄onni kéwenné kébántè Kuyie nke dǎ: Ti Yiè nf̄ó nwèè dǎò ketenkè nè k̄ĩnkè nè dǎm̄èrì nè dèè kó dimàà bo o miéke. ²⁵ F̄óò do duó Muyaánsààmù ti yǎari Dafiti a kóo tǎnti kóo béi nke dǎ:

Ba nte kè ibotí miéke cóu?

Ba nte kè yebotè dákii

meyei nk̄p̄ei ndetètìrè?

²⁶ Kè kutenkù yembè baati dikpànni,

kè sikpààtìbíi wènné

ke kpànnè Kuyie nnè kù tǎáté wè.

²⁷ Móm̄muo Edoti nè Pǎnsi Pidati bè wènnèmu dihei miéke nè bepòbè nè Isidayeeribe ke bo dǎò meyei nha kóo tǎnti Yesu a tǎáté wè wèè dǎ mpáíi. ²⁸ Dè dǎò a dǎ t̄inti nè dim̄onni ke tì tǎáté. ²⁹ Ti Yiè nwénté bè ti kpànnèmmè, kéduó nha kó betǎmbè dikǎmbùd kè bè nnáà nha náànti. ³⁰ Benke a w̄erímú kém̄miékunko bemoumbe, kéndǎòri tidietì nè mebenkùmè nè a kóo tǎnti Yesu yètìrì wèè dǎ mpáíi.

³¹ Bè bántè dii m̄onni Kuyie nkédeè, kè ketenkè sǎntè bè tikú dè kè Muyaánsààmù bè pié nkè bè nnáà Kuyie nnáànti nè dikǎmbùd.

Yesu kǎbe kó mewènnímè

³² Bèè kó dimàà do tǎ Yesu kè bè nwè mmeyèmmè mèmáà, òm̄ou í ntú ò te o k̄p̄ere omáà, bè do dè w̄ĩmmu bemou. ³³ Kè Yesu tǎrè nnáà mbenitìbè nè muwērímú Yesu yǎntémè, kè

Kuyie mbè bonè ke bè dǎ̀rri mesàà. ³⁴ Òmǎ̀u í mmǎ̀nnì dèmarè be mièke, bèè mǎ̀ke depaa nyoo sicéí kè bè ndè fiiti ke tǎuní idíítí ³⁵ ke duò nYesu tǎrè kè bè toti bá wè dè ò bèkúmè.

³⁶ Onìtì mǎ̀u kè bè ò tu Sosefu Defii kó kuwuò kou, kè bè ò peité Sipiri kó kutempè mmièke, kè Yesu tǎrè ò yu ke dǎ̀: Tikǎ̀nyaauti yiè. Nè be kó tináàntì Bannabaasi. ³⁷ Kòò fítè o paku kètǎnì idíítí kè ì duò nYesu tǎrè.

5

Ananniyaasi nè o pokù Safidaa

¹ Ananniyaasi nè o pokù Safidaa kè be múnkèe fítè be paku, ² kéyaate késǎ̀nne, kòò ñkǎ̀rinè isǎ̀nyi ke bo duò nYesu tǎrè kòò pokù yé. ³ Kè Pierii o beke ke dǎ̀: Ananniyaasi! Dè dǎ̀mme kǎ̀a yóu kè dibǎ̀ ò da ta kǎ̀a souté Muyaánsààmù, ke fité a paku ke yààte idíítí ke sǎ̀nne? ⁴ A í kù fité dìi mǎ̀nnì kè kù í tú a kǎ̀kǎ̀? A kù fité dìi mǎ̀nnì ke í nte idíítáà? Dè dǎ̀mme kǎ̀a yóu kè meyèmmè memme da ta? Dè í tú benìtìbè mbe a soutémè, a souté Kuyie nku.

⁵ Kè Ananniyaasii kèè tii náàntì kédò kékú. Kè benìtìbèe dè kèè kè kufǎ̀wǎ́a mbè pī mmediè. ⁶ Kè bedapàmbèe íté kóò tùóté kékǎ̀te kékǎ̀nné.

⁷ Kè dè mmǎ̀ke tewebiètè mefitímè mètààti kòò pokù taroo bá ò í yé dèè dǎ̀. ⁸ Kè Pierii ò beke ke dǎ̀: Di fité di paku i ndíítí nyià? Kòò dǎ̀: Éè inyi.

⁹ Kè Pieri dǎ̀: Dè dǎ̀mme kè di dǎ̀ke ke bo yááké Muyaánsààmù? Nte bèè kǎ̀nné a dǎ̀u ke bo dibòrì ke bo da tùóté.

¹⁰ Kòò pǎ̀nkèe do Pieri ñkè kékú. Kè bedapàmbèe taroo ke sǎ̀ nhò ku, kè bèè ò tùóté kékǎ̀te kékǎ̀nné kéréénnè o dǎ̀u. ¹¹ Kè kufǎ̀wǎ́a mpī Kirisi kǎ̀be nè bèè kó dimàà ti kèè.

Yesu tǎrè dǎ̀mme tidietì péu

¹² Yesu kǎ̀be do wǎ̀m̄mu meyèmmè memáà, ke tiku Sadowǎ̀ fiiku mièke, kè Yesu tǎrè dǎ̀rri tidietì péu. ¹³ Bá betòbè í ndǎ̀átí ke bo bè wǎ̀n̄nénè kè benìtìbè mbè sǎ̀ntí. ¹⁴ Bèè tá ti Yiè nYesu benìtidaabè nè benìtipòbè kè bè nyéúítí ke sǎ̀ũnko. ¹⁵ Kè benìtìbè ntǎuní bemuǎ̀mbe nè be mièti nè be tǎ̀i ke dǎ̀ũnko kuce nùu, kè Pieri bo mpǎ̀nké kòò fènkù dátínné be mièke òmǎ̀u. ¹⁶ Kè Sedisademma kó sihekésí kǎ̀be ntǎuní bemuǎ̀mbe nè yebǎ̀kè ta bè, bemǎ̀u kè bèè miété.

Bè fǎ̀ũmmè Yesu tǎrè

¹⁷ Ikuó niùtì diewè nè o kǎ̀be Sadusíèbe kè bèè íté nè kemieke, ¹⁸ kǎ̀pí nYesu tǎrè kékpetínné dikpetíntou. ¹⁹ Keyènkè mǎ̀nnì kè Kuyie ntǎnnì kǎ̀tení kékpeté dikpetíntou kó yecǎ̀kè kè bè dènnè, kè bè nǎ̀ké ke dǎ̀: ²⁰ Kǎ̀tenè Kuyie ncfètè kènnáà mbenìtìbè mufǎ̀m̄mu kó tináàntì.

²¹ Kè bèè yie nkékǎ̀te dikũnweñni sèi Kuyie ncfètè, ke nnáà nKuyie nnáàntì.

Kè ikuó niùtì diewè nè o kǎ̀be kè bèè yú bebeémbè nè Sifube kó bekótìbè kètǎ nkè bè bo yúní Yesu tǎrè dikpetíntou. ²² Kè tihǎ̀pǎ̀ntì kǎ̀te kè bè mǎ̀nté, kéwǎ̀tení kè bè nǎ̀ké ke dǎ̀: ²³ Ti sǎ̀ ndikpetíntou kpetímu táu kè tihǎ̀pǎ̀ntì bàa, kè ti kpeté ke ta ti me nyí yà òmǎ̀u.

²⁴ Kè dèè di tihǎ̀pǎ̀ntì tii bàa Kuyie ncfètè kóò kótì nè ikuó niùtì diewè kè bèè mǎ̀nté de kó tináàntì tu mù. ²⁵ De mǎ̀nnì kòò mǎ̀u kǎ̀tení kè bè nǎ̀ké ke dǎ̀: Di me nkpetínné bèè nìtìbè bo Kuyie ncfètè ke náà nKuyie nnáàntì.

²⁶ Kè tihǎ̀pǎ̀ntì kóò kótìi neinè o tǎmbè kè bèè bè pǎ̀nní meyǎ̀d̄mmè ke yé bè do démmè benìtìbè yàà bo bè bùótímè yetǎ̀rè kékuǎ̀. ²⁷ Kè bèè bè kǎ̀tenè bebeémbè borè kè ikuó niùtì diewèe be beke ke dǎ̀: ²⁸ Ti di nǎ̀kému ke tú: Di bá nnáà nhonìtì yie nkpeí. Dè dǎ̀mme kè di pité de kó tináàntì Sedisademma omǎ̀u mièke, ke dǎ̀ dè ndò tii te kè bè ò kùò?

²⁹ Pieri nè Yesu tǎrè teyè kè bèè bè tǎ̀nné ke dǎ̀: Ti dò nkéyie Kuyie nkpeti nti kè dèè pǎ̀tè benìtìbè kpeti. ³⁰ Kuyie nti yembè do tũ nkù kuù te kè Yesu yǎ̀nté wenwe, di baaké wè kudapǎ̀tì koò kùò. ³¹ Kuyie nwe ndéúkũnne koò dǎ̀ òkpààtì, Odètiwè, kè Isidayeeribe bo

ceete kè Kuyie mbè cǐé mbe yei. ³² Ti ti nyé kè Muyaánsààmù tì yé mummu Kuyie duó mmù bèè yie nku náàntì.

³³ Bebeémbè tì kèè dìi mǎnnì kè be miéke peike, kè bè ndó kékuo Yesu tǒrè. ³⁴ Kè Fadisiē mǎu dè bo kòo yètìrì tu Kamadiyēeri kòo yé Kuyie nkuó mesàà nkè benitibè ò dé, kòo íté kéduó nkè bèe mu ndenne Yesu tǒrè. ³⁵ Kòo béi nke dǎ: Isidayēeribe, dǎnnè meyoðmmè benitibè bie. ³⁶ Dè í mǎnte onitì mǎu ānnémè kè bè ò tu Tedaasi kòo yèmmè ndo nhò tú òmǎu, kè benitibè sikousinàà (400) nhò tū. Kè bèe ò kùo kè bèe cíété kè dè dèe. ³⁷ De kó difōnkúo kè Sidaasi Kadidee kouu ānné, kè kunitisūkùu ò tūnne kòo múnkēe kú kè bèe cíété. ³⁸ N di náámmu di ténke bá ndake benitibè bie nkpeti, kè be tōmmú bè pǐ mmù tú benitibè kōmu mmu mù yóó deemu. ³⁹ Kè mù me ntú Kuyie nkōmu mmu di báá na ké mù pàa. Dǎnnè meyoðmmè kè di báá dokénè Kuyie.

⁴⁰ Kè bèe yie nho kpeti ke yúnì Yesu tǒrè kéduó nkè bèe yè puotí yedá kè bè dǎ yè ténke bá nnáá nYesu kpéí kédeè ké yè fīnko. ⁴¹ Kè Yesu tǒrèe íté bebeémbè borè nè kuyeñnaatí, ke yé Kuyie nsómmè bè mǎnnè bèe bè fēū nYesu kó diyètìrì kpéí. ⁴² Kè bè nsóké yewe yemǎu Kuyie ncǐtè nè sicǐé miéke ke náá nTináansààtì Yesu Kirisi Odeetiwè kpeti.

6

Yesu kǎbe tǎáté bè bèyiekè

¹ De mǎnnì kè Yesu kǎbe sūū nkè Sifube bèè nàá nkèrékì kè bè nkpannè Sifube bèè nàá nhebedee ke tú: Di í toti ti kó bekúpobè mudii mesàà. ² Kè Yesu tǒrè epítè nè yédéé tí nYesu kǎbe tǐnnì, ké bè nàké ke dǎ: Dè í wenni ti bo yóumè Kuyie nnáàntì kéndakenè mudii kó mutotimù. ³ Tǎáténè di miéke benitibè bèyiekè, bèè borime wenni, kè Muyaánsààmù bè piéké, kè bè mǎke mecii, kè tí bè duó nde kó mutōmmú. ⁴ De mǎnnì kè ti pété mefiè nke mbáá nKuyie nke nnáá ku náàntì.

⁵ Kè Yesu kǎbe tǐnnì yie nde kó tináàntì kétǎáté Etienni wèè tá Kuyie mmesàà kè Muyaánsààmù ò piéké nè Fidipu nè Podokǎo nè Nikannǎo nè Timǎo nè Padimenaa nè Nikodaa Āntiyosi eì kou wèè do tū nSifube kó kuwedǎuncē, ⁶ ké bè kǎtenè Yesu tǒrè borè, kè yèe nós nye nǎu be ĩnkè kébánté Kuyie mbe kpéí.

⁷ Kè Kuyie nnáàntì dǎke mpitírí, kè Yesu kǎbe nsūūnko Sedisadēmmu miéke, kè ikuó niùbè péuu yie nkéntá Yesu.

Bè pǐrmmè Etienni

⁸ Kè Kuyie nni mbonè Etienni kóo duó mmuwērímú kòo ndǎori tidietì nè mebenkùmmè cǎmmè benitibè cuokè. ⁹ Kè sifube bèè do kǎri kutíntouku bè tú kù tidaatì bè fī nti kǎku nè Sifube tǎbè, Sidenni eì kǎbe, Adekisāntiri eì kǎbe, Sidisii nè Asii ekè kǎbe kè bèe yete Etienni kpeti ké nhò nèinè. ¹⁰ Bè me nyí nhò na ke yé ò do náánnémè mecii Muyaánsààmù ò duó mmè. ¹¹ Kè bèe yóu kéyietì benitibè kè bè dǎ: Ti kèèmu ò sǎámmè Mǎyiisi nè Kuyie. ¹² Kè bèe íi mbenitibè miéke, dihei kó bekótibè nè ikuó wǎǎbè, kè bèe pǐ nhEtienni kóo kǎtenè bebeéndiebè borè, ¹³ kénneínè benitibè kè bèe souté ke dǎ: Onitì yie nsǎá nKuyie ncǐtè nte ke sǎánnè Mǎyiisi kó ikuó. ¹⁴ Ti kèèmu kòo tu Yesu Nansareti kou bo pǎnte Kuyie ncǐtè kéceete Mǎyiisi dǎu nyìi kuó.

¹⁵ Kè dibeéntǐnnì dieri nwúo nhEtienni kòo ìkè cèète ke dǎ Kuyie ntǎnnì kǎke.

7

Etienni nàké tì

¹ Kè Ikuó niùtì diewèe beke Etienni ke dǎ: Bè nàá mómumu nwaà? ² Kè Etiennii béi nke dǎ: N tebií nè n cicebè kénnténè kékeè, Kuyie nnè ku kó tikpeti kuò do benke kumáà ti yǎari Abarammu ò kpaá bo dìi mǎnnì Mesopotamii ke mu nyí kò Anaa, ³ kóo nàké ke dǎ: Yóu a cǐtè kǎbe nè a eì kékǎte dihei n yóo da benke di. ⁴ Mēmme kè Abarammu íté Kandee

kékò Anaa, kòo cicee kú. Kè Kuyie nhò sǎnnènní di mè mbo dìi èi miéke yíe. ⁵ Kuyie nyí nhò duó nketenkè deborè bá sámpó, ke né ò nàké ke dǎ kù bo ò duó nde kó dihéi kòo yaábí di tieke ke sǎ nhò nyí mǎke debire. ⁶ Kè Kuyie nhò nàké ke dǎ: A yaábí bo kǎte betǎbè cie kénáá ntidaati kè bèe ì fěũ nyebie sikǎusínàà (400) miéke. ⁷ Kè n fěũ nde kó benitìbè kè ìi íté ke pĩ n tǎmmú die ndi nhèi miéke. ⁸ Kè Kuyie ntaunnè kumáà Abarahammu ke dǎ bè ncámmù. Mémme kè Abarahammuu peité Isaki kóò cǎnté diyie nínni yie, kè bèe me nsǎoté. Kè Isakii peité Sakǎbu kóò cǎnté kè Sakǎbuu cǎmmú ti yààribè tepíitè nè bèdébè.

⁹ Kè ti yààribè miéke mpéi be tèbite Sosefu, kè bèe ò fíté kòò bo naá nkudaakù Esibiti miéke. ¹⁰ Kè Kuyie me nni nhò bonè, kòò dǎerí kóò duó mmecii nkòo kpààti ò pénsiri, kóò duó nho cǎtè tè tǎmǎu kòò mbaké. ¹¹ Kè dikònni diერი tanní Esibiti omǎu nè Kannahǎǎ kè dè nyóù, bá ti yembè í mpété bè bo di mù. ¹² Kè Sakǎbuu keè tidiiti bomè Esibiti kǎtǎ nti yààribè meketimè. ¹³ Kè bèe wǎte medérímè kè Sosefuu bè benke omáà, kòo kpààti banté ò kǎbe tú bè. ¹⁴ Kè Sosefuu tǎ nkè bè bo yúni o cice Sakǎbu nè o cǎtè tè kǎbe bǎmǎu sipísiyiekè nè bènúmmù. ¹⁵ Mémme kè bèe kò nhEsibiti Sakǎbu de nku, kè ti yembè múнке de nku. ¹⁶ Kè bèe bè tǎ kékúnné Sisemmu Abarahammu do donté kùù fǎti nè idíití Emǎo bí borè.

¹⁷ Kè dǎe tuǎke Kuyie ndo nàké ti Abarahammuu ti bo dǎdmè, kè ti kó kubotíi sǎú mmèdiè Esibiti miéke. ¹⁸ Kòo kpààti pǎnwè mǎu buoté wèè í yé Sosefu, ¹⁹ kényóù mediè nke sénninne ti yembè, kè n duò nkè bè mbuǎnko be bí kè ì kǎ. ²⁰ De mǎnni ndi bè peitémè Mǎyiisi kòo nwenni, kè Kuyie nni nhò dǎ, kè bè nhò yùàri o cice cǎtè tè miéke, kòò mmǎke betǎàbè bètǎàti ²¹ kè bèe ò bǎntóo, kè Esibiti kóo kpààti kóo sapàà nhò tǎoté kè nhò yùàri ke dǎ nho bire mǎmmǎnde. ²² Kè Mǎyiisi bebíi Esibiti kó meciì mmǎmǎu kénno mmutǎmmú ke yé tináànti.

²³ Ó tǎòke dìi mǎnni yebie nsipísínàà kǎtǎáté kékǎte ke bo yà o kǎbe Isidayeeribe, ²⁴ kénsǎ Esibiti kou puotí Isidayeeribe kou, kòo kónné o botí kou, kǎpoté Esibiti kou kékua. ²⁵ Kòo yèmmè ndò nho kǎbe bo banté Kuyie nyóó duómmè kè weè bè dǎeté. Bè me nyí mbanté. ²⁶ Kè dǎe wenté kòo tó nsǎ Isidayeeribe máà kpà, kòo mbè pààti ke dǎ: N kǎbe dè yǎme kè di kpa díndi kubotí kumáà kǎbe? ²⁷ Wèè do dǎ kénà otǎu kòo baao ke dǎ: We nda pĩ ntikpàti kàa bo nti bekùnè? ²⁸ A dǎ kè n kuǎ a wee kùǎmè mmè Esibiti kou? ²⁹ Kè Mǎyiisi ti kèè kécoké kékǎte Mandiyǎǎ kó ketenkè kè nke mbo kémǎote ibí idéi.

³⁰ Yebie sipísínàà kó difǎnkúò kè Kuyie ntǎnni kǎtení o borè Sinaii kó ditǎri také, dikpàà cuokè difǎpèù mari miéke kè di cǎu. ³¹ Kè Mǎyiisi dè yà kè dǎe ò di kòò ntǎntoo ke bo dǎke wénté, kékèè ti Yiè nKuyie ntammè kè mè tu: ³² Míi tu Kuyie nha yembè Abarahammu, Isaki nè Sakǎbu bè do tǎ nkù, kè Mǎyiisi kǎnti níhau ò í ndàátí kǎwénté. ³³ Kè Ti Yiè nKuyie nhò nàké ke dǎ: Deite a neùti a cómmú kèè tenkè tú Kuyie nkǎke nke. ³⁴ N yà n kó ibí fěũrimè mmè Esibiti èi miéke, ke kèè i dabùò nke cùténí ke bo ì dǎeté ke yóó da tǎ nhEsibiti.

³⁵ Mǎyiisi Isidayeeribe do yete wè ke dǎ: We nda pĩ ntikpàti kàa ti bekùnè, Kuyie nwète ke we ntǎnni kòo naá mbè kóo kpààti, be dǎetíwè nè Kuyie ntǎnni ò do yà di difǎpèù miéke di kó me teemmè. ³⁶ Weè bè dǎenne tidaati miéke, ke dǎò tidièti Esibiti miéke nè dǎmèèri wǎǎwè miéke nè dikpàà miéke yebie nsipísínàà. ³⁷ Weè do bè nàké ke dǎ: Kuyie mbo di duónni ku pǎǎnǎànti náàntò mǎu, di botí kou, kòo nni ndònnè. ³⁸ Weè do bonè Isidayeeribe ti yembè dikpàà cuokè bè do tǎkù dè Sinaii tǎri, kè Kuyie ntǎnni ò náànnè, Kuyie nwe nduó mmufòmmu kó tináànti, kòò ti nti tǎu.

³⁹ Kè ti yembèe yete o kpèti kóò bàào kéndó kǎwète Esibiti. ⁴⁰ Ke nàké Anǎo ke dǎ: Ti í yé tǎi tǎòkení Mǎyiisi wèè ti dǎnneni Esibiti. Tí dǎò Kuyie nkùù nti dǎnnè. ⁴¹ Kè bèe dǎò mesǎo nkè dè ndò nkunaabiiku, kè bèe kù fié iwǎǎ, kényǎnku nè bè dǎò dè be mǎmmǎmbe de kpéi. ⁴² Mémme kè Kuyie mbè yóu kè bè mbáá ndiyie nè otǎnkù nè siwǎǎ, kéndònnè tǎ wǎrimè Kuyie mpǎǎnǎànti náàntò pátiri miéke ke tú: Isidayeeribe,

di do n feumu iwũõ yebie nsipísìnàà
di do dǎò yè dikpráà miékaà?

⁴³ Di do dǎò dibǎò Mǎdǎki tenkaanitè nte
nè Defǎǎ kó tewǎtè kè nde báá.
Dèè te kè n yóó di denne
ke di pèè mBabidǎnni.

⁴⁴ Ti yembè do mǎke Kuyie nkó ditou ndi dikpráà cuokè, Mǎyiisi do dǎò di kè di ndǎnnè
Kuyie nyè nwèe di dǎò kè di ndǎmmè kù do di nhò benke kè di ndǎmmè. ⁴⁵ Kè bè ndi tǎuti
kè Sosuwee yàà bè tanné dihei Kuyie ndo bèti dii miéke bèè í kù tũ. Kè di mbo kétuǎkenè
Dafiti kó dimǎnni. ⁴⁶ Kòò dǎ: Ò bo maá Kuyie nSakǎbu do tũ nkù tǎcǐtè ke yé kù ò dǎòmè
mesàà. ⁴⁷ Nè memme kòo bire Sadomǎo weè né kù maá tǎcǐtè.

⁴⁸ Kuyie nkùù bo kéĩnkè kù í ã benitibè maá sǐi cǐi miéke, Kuyie mpǎǎnǎǎnti náǎntò
béimmu ke yǐ: ⁴⁹ Kuyie ntu:

Kéĩnkè tu n kpǎàtikǎri,
kè ketenkè tu n nacǎdǎǎnni.
ǎndi bǎri ndi n dǎ nkéomǎpèmè?

⁵⁰ Dè í tú mǐi dè dǎò demǎuà?

⁵¹ Kè Etiennii sǎoté kébéi nke dǎ: Di to yeè kpeñni di yembè kpeye do dǎmmè, di í dǎ
kékeè Kuyie nkpeti, ke yetíri Muyaǎnsǎàmù yè mmù sǎǎ. ⁵² Di yembè do féũmmu Kuyie
mpǎǎnǎǎnti náǎmbè bemǎu, kékuǎ bèè náá nhowenniwe kǎrinímè, kòò kǎteni, kè di ò fité
kòò kù. ⁵³ Kuyie ntǎrè di duǎmmu Kuyie nkó ikuǎ bá di í yie nke ò tũnne.

Bè bùótímè Etienni yetǎrè ke kù

⁵⁴ Kè bebeémbèe ti kèè kè be miéke peike Etienni kè bèe maá nyebìè nhEtienni kpéi. ⁵⁵ Kè
Muyaǎnsǎàmù mpíéké Etienni kòò bùò kéĩnkè, kéyà Kuyie nkó tikpeti kè Yesu cómmú
Kuyie mbakù you. ⁵⁶ Kòò béi nke dǎ: Kéĩnkè kpetému kè n wúó nhOnitibire kè dè cómmú
Kuyie mbakù you.

⁵⁷ Kè bèe pi be to kéwekii mediè, kébunnǎo bemǎu o bíékè. ⁵⁸ Kòò dèenne dihei mǎnku
kòò bùótí yetǎrè kébanne be yààti odapǎà mmǎu kòò yetíri tu Sǎari. ⁵⁹ Kè bè mbuǎti Etienni
yetǎrè, kòò bǎntè Kuyie nke dǎ: N Yiè nYesu cǎuté n wènni.

⁶⁰ Kédeè kédo kénínkú kǎpǎéké ke dǎ: N Yiè mbáá bè yietí be yei!

Ò béi memme kékú.

8

¹ Sǎari do wéñnèmu bèè kòò Etienni.

Bè féũmmè Kirisi kǎbe

Dè kó diyèè kè bèe féũ nKirisi kǎbe Sedisadèmmu miéke. Kè bèe cíété bemǎu kékǎte Sudee
nè Sammarii kó ketenkè kè Yesu tǎrè yeè máà ñkpráà. ² Bèè dé Kuyie nkè bèe kũnné Etienni
kékǎmmú o kũũ mmediè.

³ Kè Sǎari nkǎri Kirisi kǎbe cǐi ke pǐi mbenitidaabè nè benitipòbè ke kpeti.

Fidipu nǎkémè Tinǎǎnsǎàti Sammarii

⁴ Bèè cíété kè bè nkǎri yehékè yemǎu ke náante Tinǎǎnsǎàti. ⁵ Kè Fidipuu kǎte Sammarii
kó dihei mǎri ké bè nǎké Kirisi kpéi. ⁶ Kè benitibè bemǎuu yie, kénkémmú o náǎnti, ke wúó
nhò dǎðrimè tidietì. ⁷ Kè yebǎkè kuǎ nke yiè benitibè miéke, kè tihǎuti péu nè yeçǐè nkè dè
mierí. ⁸ Kè kuyèñnaatí diékù mbo de kó dihei miéke.

⁹ Ke sǎ nhonitì mǎu dè bo kòò yetíri tu Simǎo, kòò ní ndǎari tidietì kè dèe di Sammarii
kǎbe, kòò yèmmè ñdò nhò tú òmǎu. ¹⁰ Kè benitibè nhò tũ, nyibí nè bekótibè ke tú onitì yie
mmǎke Kuyie nkó muwèrimú diemù.

11 Bè do ò tū nke yé ò d̀̀̀rimè tidietì sáà. 12 Bè yie ndì m̀̀nnì kéntá Fidipu bè nàà ntì nàànsààtì, Kuyie nkprààtiyuu kp̄eti, nè Yesu kó diyètìrì kè bèe bè ànné bàtém̀̀m̀̀ nè benitidaabè nè benitipòbè. 13 Kè Sim̄̄ m̀̀nk̄̄e yie nkéntá Yesu kè bèe ò ànné bàtém̀̀m̀̀ kòò mbonè Fidipu ke wúó nho d̀̀̀rimè tidietì nè m̀̀d̀̀̀r̀̀m̀̀ càmmè kè d̀̀̀e ò di.

14 Yesu tōrè yèè bo Sedisad̄̄mmu mī̄ke kè yèe keè Sammarī̄ k̄̄be yiem̀̀m̀̀ Yesu, kè bè duónko Pieri nè Isā̄. 15 Kè bèe tuokoo kè bè bántènè Kuyie nkè bè bo pété Muyaánsààm̀̀. 16 Kè yé mù mu ndo í cùténimè be kòò m̀̀u ñnkè, bè do bè ànné bàtém̀̀m̀̀ nè Yesu kó diyètìrì màà ndi. 17 Pieri nè Isā̄ kè bèe bè nòò nsin̄̄u kè bèe pété Muyaánsààm̀̀.

18 Kè Sim̄̄ yà bè bè nòóm̀̀m̀̀ sin̄̄u kè Muyaánsààm̀̀ cùténì kètónì idíítì ke d̀̀̀: 19 N duónnè de kó muw̄̄r̀̀m̀̀, kè n nòò nwè sin̄̄u wèe pété Muyaánsààm̀̀.

20 Kè Pieri ò nàké ke d̀̀̀: Feti nè a díítì, ke yé a yèmmè d̀̀̀mmè bè do nKuyie nkó dipā̀nnì nè idíítì. 21 A í k̄̄kè de kó mutōmm̀̀ mī̄ke, a báá pété de kó dipā̀nnì, ke yé a toti m̀̀è yèmmè í wennimè. 22 Yóu m̄̄yèmmè yeim̄̄e k̄̄c̄̄eete k̄̄m̄̄o Kuyie mm̄̄c̄̄í̄̄mmè kè dè naati kù da c̄̄í̄̄ nha toti m̀̀è yèmmè yeim̄̄e. 23 M bantému ke d̀̀̀ nha m̄̄ke m̄̄yèmmè yeim̄̄e ke tú m̄̄ȳ̄i nkó kudaakù.

24 Kè Sim̄̄ nàké Pieri nè Isā̄ ke d̀̀̀: Di m̀̀m̄̄m̄̄m̄̄be bántènè ti Yiè nKuyie n kp̄éi nkè di nàké tì bá n tuok̄̄nì.

25 Pieri nè Isā̄ kè bèe nàké bè yà dè ke nàké Tináànsààtì k̄̄deè, k̄̄nw̄̄tì Sedisad̄̄mmu ke náantoo Tináànsààtì Sammarī̄ kó yeh̄̄kè péu yèè t̄̄k̄̄nè kuce.

Fidipu nè Etiopii kou

26 Ke Kuyie ntōnnì nàké Fidipu ke d̀̀̀: Íté k̄̄k̄̄ote diyie yìe k̄̄è bíékè. Sedisad̄̄mmu kó kuce, kùu yìe dikp̄àà cuokè ke k̄̄r̀̀nè Kasaa.

27 Kè Fidipuu íte k̄̄k̄̄ote k̄̄yà Etiopii èi kóo nitipokp̄àtì Kāndaasi kp̄ààt̄̄c̄̄ì̄̄t̄̄ kóo kóti. Bè do ò f̄̄nt̄̄mu kòo mbaà tikp̄àtì. Dè do s̄̄ nhò boní Sedisad̄̄mmu nwe ke k̄̄nti o cie, 28 ke kari o naas̄̄ntè mī̄ke ke kaà nKuyie mp̄̄ānā̀ntì nāàntò Esaii kó dipátìrì. 29 Kè Muyaánsààm̀̀u nàké Fidipu ke d̀̀̀: Kétóo k̄̄n̄̄nt̄̄e de kó tenaas̄̄ntè.

30 Kè Fidipuu coké k̄̄t̄̄ó̄̄nkoo, k̄̄k̄̄e ò k̄̄āmmè Kuyie mp̄̄ānā̀ntì nāàntò kó dipátìrì, kòo ò beke ke d̀̀̀: A banté a kaà ntàà? 31 Kòo t̄̄nné Fidipu ke d̀̀̀: M bo ȳ̄m̄̄e k̄̄banté kòò m̀̀u í n nàké tì tu mù? K̄̄duó nkè Fidipuu dekoo o naas̄̄ntè mī̄ke k̄̄kari kòò p̄̄ènnè. 32 Ò do kaà ntì nāàntì tu:

Ò do d̀̀̀ nf̄̄pièf̄̄ bè k̄̄r̀̀nè f̄̄nf̄̄e muk̄̄u,

dipebii bè k̄̄í d̄̄i citì kè d̄̄i c̄̄í̄̄kè,

ò í àate o nùu.

33 Ke k̄̄k̄̄unne om̄̄áa kè bè ò s̄̄nk̄̄r̀̀,

koò d̀̀̀ bè do í d̀̀̀ nkòò d̀̀̀ dè,

òm̄̄u báa na k̄̄nàké o wū̄ nna ndòmmè.

Ke yé bè ò k̄̄m̄̄mmu ketenkè ñnkè.

34 Kè de kóo ā̀p̄̄n̄̄k̄̄t̄̄i beke Fidipu ke d̀̀̀: N da báámmu n nàké, Kuyie mp̄̄ānā̀ntì nāàntò nàà n̄̄om̄̄áa kp̄̄ín̄̄áa kòò m̀̀u kp̄̄í?

35 De m̀̀nnì kè Fidipuu ò t̄̄nt̄̄e de kó tinā̀ntì, kòò nàké Tináànsààtì, Yesu kp̄̄eti. 36 Kè bè nk̄̄r̀̀i k̄̄tū̄ke menie mm̄̄am̄̄e, kè weè n̄̄t̄̄i d̀̀̀: Nte menie, bá ndíítì a bo nhā̀nnémè bàtém̀̀m̀̀? [37 Kè Fidipu d̀̀̀: K̄̄a tá nè a yèmmè m̄̄m̄̄u dè í yóu. Kòò d̀̀̀: N támu ke d̀̀̀ nYesu Kirisi tu Kuyie m̄̄B̄̄r̄̄e.]

38 Kòo cónné tenaas̄̄ntè kè bèe ta menie mm̄̄ieke bedé, kè Fidipuu ò ànné bàtém̀̀m̀̀. 39 Bè yènnì d̄̄i m̀̀nnì menie mm̄̄ieke, kè Muyaánsààm̀̀u túóté Fidipu, kè weè n̄̄t̄̄i ò m̄̄h̄̄t̄̄o, k̄̄ns̄̄kè o ce nè kuyè̀naatì. 40 Kè Fidipu nyóó daate ke bo Asoo, k̄̄s̄̄oté k̄̄nnāntoo Tináànsààtì yeh̄̄kè yem̄̄u ke yàa tuok̄̄nè Sesadee.

9

*Sǎari cèètemè**(Yesu Tǎrè 22:6-16, 26:12-18)*

¹ De kó yemàrè kè Sǎari baá kpáá fěũko Yesu kǎbe ke bè kòu, kékote ikuó niùti diewè borè, ² kóò beke yepáte ke bo kote Damaasi kó titíintouti, kèpímmú Yesu kǎbe benitidaabè nè benitipòbè kéboú kékònnè Sedisademma.

³ Mèmmè kòò nkéí kéhautóo Damaasi ké nyóó daate kè kuwenniku makù cùténí o ìnkè ke pĩnti. ⁴ Kòò do ketenkè, kékeè metammè mamè kè mè tu: Sǎari, Sǎari, dè yĩme kàa nfěũko? ⁵ Kè Sǎarii beke ke dò: Fó nwe nni nwe kè mēè ò tēnné ke dò: Mí nYesu nwe a fěũkomè. ⁶ A né íté kéta dihei kè bè da náké a dò nkédòòmè.

⁷ Bèè ò nēinè kè bèe keè metammè bè me nyí nyà wèè nàá, kè dēè bè di kè bè ndò nyúóó. ⁸ Kè Sǎarii íténi kēwénté ò í nna kēyà dēmarè, kè bèe ò dēte kékotenè Damaasi. ⁹ Kòò mbo, ke dò yewe yētāati bá ò í wúó, nhò í yo, nhò me nyí yò.

¹⁰ Ke sá nYesu kou mǎu dè bo kòò yètìrì tu Ananniyaasi, kè Kuyie nhò yu ke dò: Ananniyaasi! Kòò dò: N Yìè nte mí! ¹¹ Kè kùu ò nàké ke dò: Íté kékote kuce bè tu kù kuce kùu sié, Sudaasi cǎtè, kébeke bè tú wè Sǎari Taasi kou, kòò m bàá. ¹² Kè nh ò benke òmǎu kòò yètìrì tu Ananniyaasi, kòò kǎtoo kòò nǎò sinǎu ke bántè Kuyie nkòò bo wēte kēwénté. ¹³ Kè Ananniyaasii béi nke dò: N Yìè! Benitibè péu n nàkēmu de kóo niti dòò mèè yei nha kǎbe Sedisademma mieke. ¹⁴ Kè ikuó niùbè kó bekótibè ò duó ndinùu kòò bo pĩmmú bèè tu a kǎbe kéboú. ¹⁵ Kè ti Yìè nhò nàké ke dò: Kote kè mǐ ò tǎáté kòò bo náké n kpéi nyebotè nè bekpàatibè nè Isidayeeriibe. ¹⁶ N yóó ò benkemu ò dò nkéféũté mèè botí n kpéi.

¹⁷ Kè Ananniyaasii kote kénóó sinǎu Sǎari ìnkè ke dò: N tebite Sǎari! Ti Yìè nwèè da benke omáa kuce wèè n tōnní kàa bo wēte kēwénté kè Muyaánsààmù da pié.

¹⁸ De mǎnni kè dēmarèe yenni o nuò ke donnè yeyĩnyléékè kédò, kòò wēte kēwénté, kè bèe ò ànné bàtèmmù. ¹⁹ Kòò di, kēwēte kèpété muwērímù.

Sǎari nàkémè Yesu kpéi Damaasi

Kòò nkpaá Damaasi ke dò yewe sǎmpó ke bonè Yesu kǎbe. ²⁰ Ke pǎnke nnáá titíintouti mieke Yesu túmè Kuyie mBire. ²¹ Kè dēè di bèè kó dimàa tì kèè kè bè ntú: Dè í do nwèè do fěũko wènwe Yesu kǎbe Sedisademmaa? Ò í kǎtení ke bo bè pĩrímúmu kéboú kédúú nyikuó niùbàa?

²² Kè Sǎari dake ñkpénkú Kuyie nnáànì mieke, ke náá nSifube bèè bo Damaasi mieke Yesu túmè Kirisi.

²³ Kè dēè yíé kémante sǎmpó kè Sifube dake ke bo kuò Sǎari, ²⁴ kémbaa yebòrè keyènkè nè kuyie nkè dè bo yie nkè bèè ò kùò. ²⁵ Kè Yesu kǎbee ò tùóté nè dimámmùyáa keyènkè makè késée nkuduotí.

Sǎari wēnnèmmè Yesu tǎrè

²⁶ Kè Sǎarii tuòke Sedisademma kéndó kēwēnnénè Yesu kǎbe, kè bè nhò dé, bè í ntá ke dò nhò mēnke cǎuté Yesu. ²⁷ Kè Bannabaasii ò niité Yesu tǎrè borè, ké bè nàké ò yà mèè botí ti Yìè nnè ti Yìè nhò nàké tì, nè ò nàké mèè botí ti Yìè nképéi Damaasi mieke nè dikǎmbùò. ²⁸ Kè bèe ò cǎuté, kè bè nwē nke ceñti Sedisademma ke náá nYesu kpéi nè dikǎmbùò. ²⁹ Kòò múnke nnáá Sifube bèè nàá kereki, kè bè nēi kè bè nwanti ke bo ò kùò. ³⁰ Kòò kǎbee tì kèè, kóò kǎtenè Sesadee kòò bo kò nTaasi.

³¹ De kó yemàrè mieke Kirisi kǎbe bèè bo Sudee nè Kadidee nè Sammarii de kó itempè mmieke kè bèe om̀pè, kénkpénkú Kuyie nnáànì mieke ke sũũko kè Muyaánsààmù bè bonè.

Pieri miékunnemè Endee

³² Kè Pieri ñceñti tipítì timǎu ke siète Yesu kǎbe, kékote Didaa èi kǎbe borè. ³³ Ke nsó nhonitì mǎu bè tú wè Endee náá kuhòkù, yebie nyèni ke dǎu. ³⁴ Kè Pierii ò nàké ke dò: Endee Yesu Kirisi da miékunnemu! Íté kétúóté a dǎu!

Dende bàmbà nkòò íté. ³⁵ Kè Didaa èi kàbe beməu nè Sanəə èi kó kutempē nkàbe kè bèe ò yà kényie nYesu.

Pieri fòukùnnemè Dərikaasi

³⁶ Onitipòkù məu weè do bo Sopee kòo yètìrì tu: Tabitaa, nè kereki kó tináàntì Dərikaasi, kòò d̀̀̀rì mesàà ke teénnè bec̄iribè, ³⁷ kémuəke kékú kè bèe ò wùə kédəú nkudànkù kudieku. ³⁸ Kè Yesu kàbe keè Pieri bomè Didaa ke tókénè Sopee, kət̄ə mbenitibè bédébè, kè bè bo ò bántè kòo kətení mecāā. ³⁹ Kè Pieri p̀̀nkəe íté kè bè neinè kè bèe tuəke kédeke kudànkù kudieku, kè bekúpobè kàri ke kuð, nkóò benke Dərikaasi do kpaá ke fòu kè bè dùəke yèè yaàbòrè. ⁴⁰ Kè Pierii denne benitibè beməu kénínkú kebántè nKuyie kəwēēte oc̄i bíkè ke d̀̀: Tabitaa, íté!

Kòo wéntení kóò yà, ke íté, kékari. ⁴¹ Kè Pierii p̄i nho ǹ̀utè kóò teennè kòo íté kécómmú, kòo yu Yesu kàbe nè bekúpobè kè wè mbè benke kòo fòute. ⁴² Kè Sopee kàbe beməuu ti kè kè kusũkùu yie nYesu. ⁴³ Kè Pieri mbo Sopee kémənte. Ò do bo okõnnuurìwè məu c̄itè nte kè bè ò tú Siməə.

10

Kərinèi yumè Pieri

¹ Onitì məu weè do bo Sesadee kòo yètìrì tu Kərinèi, kòo tu ohā̀p̀̀nkótì, ke ni Odommu kó tihā̀p̀̀ntì tek̀̀utè (100), ² ke d̀̀ Kuyie nnè o c̄itè teməu, ke kù dé, ke kù bàà nsáà ke pāā nyepārè Sifube kó bec̄iribè. ³ Diyiè marì kuyuoku tewebiètè mètāāti m̀̀nnì kè Kuyie ntõnni taroo o c̄itè kòo di yà weti weti, kè d̀̀ ò yu ke d̀̀: Kərinèi.

⁴ Kòo d̀̀ wénté kè kufəwáà nhò auté kòò d̀̀: N Yiè ndè d̀̀mmè? Kè d̀̀ ò nàké ke d̀̀: Kuyie ncəutému a báámmu, ke pénsirì a pārè a pāā nyè bec̄iribè, ke dààtení a kpéi. ⁵ T̄ə mbenitibè Sopee kè bèe yúnì Siməə bè tu wè Pieri. ⁶ Ò bo Siməə okõnnuurìwè c̄itè nte dàméèrì také.

⁷ Kuyie ntõnni ò nàké kédeè kéité, kòo yú o t̄əmbè bédébè nè kuhā̀p̀̀nkù ò tá kù, kè kù d̀̀ Kuyie, ⁸ kè bè nàké dè d̀̀ m̀̀ botí kédeè kè bè t̄ə nSopee.

Kuyie mbenkemè Pieri dèmarè

⁹ Kè dèe wenté kè bè nkéri ke t̄õnnènkò Sopee, kè Pieri dèke kudànkù ke bo d̄əu nKuyie kè diyè c̀̀mmú yeyə. ¹⁰ Kè dikõnni ò p̄i nkè bè nhò b̀̀rì mudii, kè Kuyie nhò benke dèmarè. ¹¹ Kòo yà tiwetì kpetémè kè dèmarè cutiní k̄inkè ke d̀̀nnè kuyààkù, ke píitì de píitì tinàà ke t̄õnteni ketenkè. ¹² Kè iwũə iməu botí bo de miəke: Itààke inàà kp̄eyi nè iwààke nè tinòti tibotí tibotí. ¹³ Kòo keè metammè mamè kè mè tu: Pieri íté kékua kécááké. ¹⁴ Kè Pierii yete ke d̀̀: Áà n Yiè! N yí di diyè marì ikuó yete dè nè dèè í wenni. ¹⁵ Kè metammèe yíe ke d̀̀: Bá nwúó nKuyie nyí dèè wenni ke tú dè s̄i.

¹⁶ Kè dè mme nh̄ə ke d̀̀ kuce mètāāti kəwēto k̄inkè.

¹⁷ Kè Pieri ntoti o yèmmè ke bo yà Kuyie ndó kóò nàké ti ke dè nhò benke, kè Kərinèi t̄õnni bè t̀̀kèni ke cómmú dibòrì, ¹⁸ kèbeke ke d̀̀: Diə nde Siməə bè tú wè Pieri ò bomàà?

¹⁹ Kè Pieri baa nkpaá toti o yèmmè kè Muyaánsààmùu ò nàké ke d̀̀: Benitibè betāāti bie nk̄ətení a borè nde. ²⁰ Cútóo kè bè neinè, ke bá nyī̀kù, m̄i bè t̄õnni.

²¹ Kè Pierii cútóo kè bè nàké ke d̀̀: M̄i tú onitì di waà nwè, di yē mba? ²² Kè bè d̀̀: Ohā̀p̀̀nkótì Kərinèi wèè d̀̀rì Kuyie ndó dè, ke kù dé, kè Sifube beməu ò d̀̀, Kuyie ntõnni we nnàké kòò ti t̄õnni ke tú a k̄otoo kóò nàké a m̄əke ti.

²³ Kè Pierii bè cəuté, kè bèe yíe.

Kè dèe wenté kè bèe nei, kè Yesu kàbe bèè bo Sopee kè be kó bəmabèe ò cíe. ²⁴ Di wentìrì kè bè ntuàkòo Sesadee ke s̄́ nKərinèi yu o c̄itè kàbe beməu nè o néposààbè kè bè ò bàa. ²⁵ Kè Pieri n̄tatoo kè Kərinèii íté kóò co kénínkóo o ìkè. ²⁶ Kè Pierii ò ìnni ke d̀̀: N tú a nititùu nwe.

²⁷ Kè bè nnáante kétaroo kè benitibè tikú péu. ²⁸ Kè Pierii bè nàké ke dò: Di yému ke dò nSifube ci bè bo tamè wèè í tú Sifu o cĭtè, mí nKuyie nné n nàkému ke tú m bá nwúo nhòmòu osĭnwè. ²⁹ Dè te kè di n yu kè n yie nke kàtení, n nàkénè di n yu mùu kpéí.

³⁰ Kè Kòrinei dò: Dè mòke yíe nyewe yènàà n sòò báámmè Kuyie, kè tewebiètè bo mètàāti, kè nní nyóó daate kényà onitì mòu kòò còmúmú n yìkè ke ā tiyààti kè tì mièti, ³¹ ke n nàké ke dò: Kòrinei, Kuyie ncòutému a báámmu, kù í yè nha pā̀rè, a pā̀ nyè beĭrìbè. ³² Tò mbenitibè Sopee kè bèe yúní Simòò bè tú wè Pieri, ò bo okōnnuuriwè mòu cĭtè kè bè ò tu Simòò, kòò bo dàméèrì také. ³³ Mèmmè kè m pā̀nke tō mbenitibè kè bè bo da yúní, kàa yie nke kàtení. Ti tikú die nKuyie nyìkè ke bo keè Kuyie nda duó ntinti kàa bo ti nàké.

Pieri nàkémè Kuyie nnáàntì Kòrinei cĭtè

³⁴ Kè Pierii béi nke dò: M bantému di mmònni ke dò nKuyie nyí baàti òmòu. ³⁵ Bá kùu botí mieke wèè kù dé ke dòrri kù dómè kù we ndó. ³⁶ Kuù tu benitibè bemòu Yiè, ke duó nkè bè nàké Isidayeeribe Tináansàati tìl bo taunnè benitibè Kuyie nnè Yesu Kirisi kpéí. ³⁷ Di yému tì dòò Sudee omòu nè Kadidee Isā̀ ãnné dii mōnni benitibè batémmù kédeè. ³⁸ Di yému Kuyie ntāātémè Yesu Nansareti kou, kòò duó Muyaánsààmù nè muwērimú kòò ncentì tipítì timòu ke miekùnko dibòò fēũnko bè, ke yé Kuyie nhò bonèmè. ³⁹ Kè ti yà ò dòò dè demòu Sifube kó ketenkè Sedisadèmmu nè yehèkè yemòu. Kè bè ò baakè kudapā̀tí ke kù. ⁴⁰ Kè Kuyie nhò fòukùnne diyìè tǎānni yìè ke duó nkòò ti benke omáà. ⁴¹ Tinti kù tǎāté bè nè dimònni kè ti bo nàké o kpéí, kè ti ò wēnnénè ke di ke yà. ⁴² Kòò yē nti nnáá mbenitibè, wèè tùmè Kuyie ntāāté wè kòò bo bekénè befòubè nè beĭrìbè. ⁴³ Kuyie mpā̀nā̀ntì náam̀bè bemòu nàké wèè kpéí nke tú wèè ò tá kùu ò cĭé nho yei nnè o kó diyètìrì kpéí.

Muyaánsààmù cùténímè bèè í tú Sifube be ĩnkè

⁴⁴ Pieri kpaá ke náá mēmmè kè Muyaánsààmù cùténí ò nàánnè bè ĩnkè. ⁴⁵ Kè dèe di Sifube bèè tu Yesu kòbe ke neínè Pieri, Muyaánsààmù Kuyie nduò mmù cùténímè bèè í tú Sifube be ĩnkè. ⁴⁶ Ke yé bè do yomè kè bè náá ntinā̀ncàntì ke sǎntí Kuyie nkù deumè. ⁴⁷ Kè Pieri dò: Ti bo na kèyete ti bo bè ā̀nnémè batémmù menie nkou, bembè Muyaánsààmù cùténí bèè ĩnkè mù cùténí mèè botí ti ĩnkàà?

⁴⁸ Mèmmè kè bèe bè ā̀nné batémmù nè Yesu Kirisi kó diyètìrì, kédeè kè bèe ò bántè ke dò ò nkpaá be borè yewe sámpó.

11

Bè kpannèmè Pieri ò kàtemè Kòrinei cĭtè

¹ Yesu tārè nè Yesu kòbe bèè bo Sudee kè bèe keè bèè í tú Sifube bè còutémè Kuyie nnáàntì. ² Pieri wètoo dii mōnni Sedisadèmmu, kè Sifube bèè tu Yesu kòbe kè bè nhò kpannè ke tú: ³ Dè dōmmè kàa kòte bèè í cā̀mmù be cie ke di wēnné ke di? ⁴ Kè Pierii tuú nké bè nàké dèè dòò demòu ke dò: ⁵ N sòò bo Sopee eì mieke nke, ké mbáá nKuyie, nkè kù m benke demarè kè dè dōnnè kuyàakù ke píití tipítì tinàà, ke cutinì ke ĩnkè ke n tóontenní kè dè n di. ⁶ Kè n wénté de mieke kényà iwũò itààke ìnàà kpèyi nè iwààke nè tinòtì timòu botí, ⁷ kékeè metammè mamè tùmè: Pieri íté kékuò kécááké. ⁸ Kè n dò: Áà n Yiè! N yí di diyìè marì ikuó ci dè nè dèè í wenni. ⁹ Kè metammèe yíe ke dò: Bá nwúo ndèmarè Kuyie nyí dèè wenni ke tú dè sĭ. ¹⁰ Kè de mme nhō ke dò kuce mètàāti kèwètoo kēĭnkè. ¹¹ De mōnni kè benitibè bètàāti tū̀kèní ke boní Sesadee kè bè bè tōnni m borè. ¹² Kè Muyaánsààmù n nàké ke dò: Kòte ke bá nyī̀kù. Kè ti kòbe bekuò bie nni ncíe nkè tí kòte kéta Kòrinei cĭtè. ¹³ Kòò ti nàké ò yàmè Kuyie ntōnni o cĭtè mieke, kè di ò nàké ke tú: Wèè tō mbenitibè Sopee kè bèe yúní Simòò bè tú wè Pieri. ¹⁴ Kòò ò nàké tinā̀ntì tìl bo ò deetè wenwe nè o cĭtè kòbe. ¹⁵ Kè nní ntì mbè náá nkè Muyaánsààmù cùténí be ĩnkè kéndōnnè mù cùténímè ti ĩnkè

meketimè m̀ǹǹǹ. ¹⁶ Kè n dentenì ti Yiè ndo béi ntì ke tú: Isāā do āā bàtèmmù nè menie mme, díndi bè bo di ānné bàtèmmù nè Muyaánsààmù. ¹⁷ Kè Kuyie mbè pā dipānni kù pā di tínti bèè coute Yesu Kirisi, yé n tú wè kè mí bo paa nKuyie nkó mutōmmú!

¹⁸ Bè kèè dìi m̀ǹǹǹ de kó tináaanti kè be miekee do kè bè nsántí Kuyie nke tú: Kuyie ntū nkpetému kuce bèè í tú Sifube kè bè bo ceete kèpété mufòmmu mùù bo sáà.

Mefēūtímè m̀è̀ c̀ie nYesu kabe

¹⁹ Bè do kuò Etienni kédeè kè mēfēūtímè mēè tanní kè Yesu kabe cíté tipūtì timou, kékote Fenisii nè Sipiri nè Āntiyosi kénnaante Tináaansààti Sifube máà. ²⁰ De m̀ǹǹǹ Yesu kabe bèè bo Sipiri nè Sidenni kè bèe kote Āntiyosi, kénnaá Kerékibe Tináaansààti ti Yiè nYesu kpeti. ²¹ Kè ti Yiè nkó muwērímú mbè bonè kè benitibè péuu yie nkéceete, kētūnne ti Yiè.

²² Kè Sedisademma kó Kuyie ncīètè kabe ti kèè kētō mBannabaasi Āntiyosi. ²³ Kòo tuokoo keyà Kuyie mpīrmè mutōmmú, kè dèè ò narike kòo yáúkūnne be kōnti ke dà, bè d̀ke duó mbemáà ti Yiè nke nhò tàunè be yèmmè memou. ²⁴ Bannabaasi do tú onitisàù nwe, ke dó Kuyie nkè Muyaánsààmù nhò piéké kè benitibè péuu yie nYesu.

²⁵ Kè Bannabaasii sote kékote Taasi Sōori wammù. ²⁶ Ò ò yà dìi m̀ǹǹǹ kè bèe wēte Āntiyosi kēmbō ke tiè Kirisi kabe ke dà dibenni. Bè de nyú meketimè bèè tū nYesu ke dà Kirisi kabe.

²⁷ De m̀ǹǹǹ kè Kuyie mpāānāanti náam̀bèe íte Sedisademma kékote Āntiyosi. ²⁸ Kè Muyaánsààmùu píe be kóò m̀ou kòo yètirì tu Akabuusi kòo íte kébéi nke dà, dikōnni dierì bo tanní ketenkè kemou mieke. Kè di m̀nkēe tanní Kododi kó tikpàti m̀ǹǹǹ. ²⁹ Kè Yesu kabe wēnné kénaké ke dà bá wè wèe pā ò pètè kè dè māmè kéteennè Yesu kabe bèè bo Sudee. ³⁰ Bè me ndòò kéduó nde kó yepārè Bannabaasi, nè Sōori kè bèe kote kéduó nSedisademma kó bewedunkótibè.

12

Bè kùomè Isaku

¹ De kó dim̀ǹǹǹ kòo kpààti Edoti nfēũnko Kirisi kabe mabè, ² kéduó nkè bèe kuò Isaku Isāā nantè nè disiè, ³ keyà dè narikemè Sifube kòo yíé kéduó nkè bèe pī mPieri, ke ś ndè tu pēèbè bèè í kōorenè mutie mùù muuti be kó dibanni mieke. ⁴ Kòo duó nkè bèe ò kpetinné kébanne tihāp̀nti tepíítè nè tikuo, tinàà tinàà, kè diyentebanni bo pēētè kè bèe ò bekénè. ⁵ Kè Pieri m̀bo dikpetintou kè Kirisi kabe báá nKuyie nho kpéi sáà.

Kuyie ntōnni deetémè Pieri

⁶ Bè do boumu Pieri mēfīmme mēdémè kòo nduó tihāp̀nti tidétì cuokè kè titetì bàa dibòrì, kèè yènkè na nwenté kè Edotii duó nkè bèe ò bekénè, ⁷ kè Kuyie ntōnni taroo kè kuwenniku makùu míité kufáà, kè dìi baùtè Pieri.

Kè mēfīmme tōũ. ⁸ Kè dìi ò naké ke dà: Yi a naakōnfè kéānné a neùtì.

Kè Pierii me ndòò. Kè dìi dà: Daátì a yaàbòrì ké n tūnne.

⁹ Kè Pierii dì tūnne kè bè nyeti kè dè ò dò ntidouǹti bá ò í yé ke dò ndè tu mómmu. ¹⁰ Kè bèe pēētè dibòrì ketirì kèpēētè diderì, kètuoke timátì kperi, bè yìè dì, ke kòrì dihei, kè dìi kpeténè dimáà kè bèe yè, kédétóo sàmpó kè Pierii móntóo Kuyie ntōnni.

¹¹ De m̀ǹǹǹ kè Pierii banté ke dà, Kuyie kuò tōnni ku tōnni kè dìi ò deeténè Edoti nè Sifube do ò dónè m̀è̀ yei.

¹² Kòo totínì o yèmmè, kékote Isāā bè tu wè Mariki, o yō Maari cīètè, ke nsó mbenitibè tikú péu ke báá nKuyie. ¹³ Kòo bente dicàù kòo sapàà mmou bè tu wè Odotii ítení kébeke ke dà: Wenni nwe? ¹⁴ Kébanté Pieri tammè kè diwèi ò pī nkòo yóu ò bo kpetémè kéwētoo ké bè naké ke dà: Pieri còm̀m̀ dibòrì. ¹⁵ Kè bè dà: A yèmmè í naataà?

Kòo dà: N yí so, kè bè dà: A d̀ú ntidouǹti nti.

16 Kè Pieri baa rúbie ndicàù, kè bèe kpeté kòò yà, kè dèe bè di. 17 Kè Pierii bè yèkìì tenòùtè kè bè dò yúóó, kòo bè nàké Kuyie ntònni ò dènne mèè botí dikpetíntou mièke, ke dò: Nákénè ti Isaku nè Yesu kòbe tóbè.

Ó me nyí káyè kékote kupíkù tekù.

18 Kè dèe wenté kè tihãpònti ñkpeutí ke békú titòbè Pieri kòte kè? 19 Kè Edotii duó nkè bèe wammú Pieri ke mónté. Kòo bekénè tihãpònti kè dò bèe tì kùò, kédeè kékote Sesadee kémbo.

Kuyie ntònni potémè Edoti

20 Edoti do í naatinè Tiiri nè Sitõõ ekè kòbe, kè bè né wènné dinùù kékote káyà Edoti kó ditònni, Badasitusi ke bo taunnè Edoti ke yé be diiti do yiènimè weè èi mièke.

21 Kè Edotii dáu mmetaummè kó diyie. Kè dii tuòke kòo ànné o kpààtiyààti kénkari okpààti kàri ñnkè ke náánnè benitibè. 22 Kè bè pĩèkù ke tú: Kuyie nkuù nàà ndè í tú onitì.

23 Dende bàmbà kè Kuyie ntònni ò poté kè yebièe ò càáké kòo kú ke yé ò do còutémè Kuyie nkó disànni.

24 Kè Kuyie nnáaanti dake mpitírí tipítì timòu.

25 Bannabaasi nè Sòari kè bèe duó nyepàrè bè do bè tònne yè Sedisademmu kénwèti Sesadee ke nneínè Isãà bè tu wè Mariki.

13

Muyaánsààmù tããtémè Bannabaasi nè Sòari

1 Kirisi kòbe tñnni dii bo Æntiyosi di mièke Kuyie mpããnáaanti náaànbè do bomu nè bèe tiè mbenitibè Kuyie nnáaanti: Bannabaasi nè Simmeõõ osòuwè nè Dusiyu Sidenni kou nè Mannaa wèe do biíkú nè okpààti Edoti nè Sòari. 2 Diyie mari kè bè mboú dinùù ke báá nKuyie nkè Muyaánsààmù bè nàké ke dò: Cãnnénè Bannabaasi nè Sòari kè bèe pĩ mmutòmmú m bè yu mùù kpéí.

3 Memme kè bè nsaké ke bou dinùù kédeè ké bè nòò nsinòu kébántè Kuyie, ké bè yóu kè bèe íté kékote.

Sòari nè onitinònti Edimaasi

4 Kè Muyaánsààmù bè niité kè bèe kote Sedisii kéta bàtòò kénkari Sipiri kó ketenkè kèè soké menie mmièke, 5 kètuòke Sadaminni kènnáá nSifube Kuyie nnáaanti titíintouti mièke, kè Isãà Mariki bè teènnè.

6 Kè bè nnáante Kuyie nnáaanti kètuòke kumànkù tekù Pafóosi, ke máánè Sifu mòu kòò tú onitinònti, kòo yètìrì tú Baari-Yesu, kòò tu omáà Kuyie mpããnáaanti náaàntò. 7 Ke bo de kó dihei kóo kumàndáà Seesuusi Poduusi borè, wèe tu mecii nyiè, kéduó nkè bèe yúní Bannabaasi nè Sòari kè bè bo ò nàké Kuyie nnáaanti. 8 Kè weè nitinònti Edimaasi, ò yètìrì me ntú nè kerèki, kòò ndó képaannè kumàndáà Kuyie nnáaanti. 9 De mònni kè Muyaánsààmù piéké Sòari, bè yu wè Pòari, kòo ò wènté, 10 kébéi nke dò: Fí ndibòò bire, onitisounti, ociintì, a í yóó yóu a bo ncaàrimè Kuyie nkó mutòmmáà? 11 Kuyie mbo da poté bàmbà nkàa yéi ke ténke bá nwúó ndiyie yemàrè mayè mièke.

Dende bàmbà kè Edimaasi yéi kénháá nke wanti wèe bo ò dète. 12 Kè kumàndáà dè yà kè dèe ò di, kè Kuyie nnáaanti kááké o yèmmè kòo yie nYesu.

Pòari do nàké ti Æntiyosi

13 Pòari nè o népobè kè bèe ta bàtòò Pafóosi kékote Pedisi Pãfidii kó ketenkè, Isãà Mariki de mbè yóu kèwète Sedisademmu. 14 Kè bè nsaké kètuòke Æntiyosi Pisidii kó kutempè mièke, teomòpùtè yiè kéta kutíintouku kénkari. 15 Bè kàà ndiì mònni Kuyie nkuó páte nè ku pããnáaanti náaànbè kpèye, kè kutíintouku kó benitibèe duó nkè bèe nàké Pòari ke dò: Ti kòbe kè di mòke timatì ke bo ti teennè di bo na kébéi.

¹⁶ Kè Pɔ̄ari youte o nɔ̀tè kè bè dɔ̀ yúóó kòo béi nke dɔ̀: Isidayeeri be nè díndi bèè dé Kuyie nkémúnè kékeè. ¹⁷ Kuyie nyIsidayeeri be tũ nkù, kuù tãátè ti yembè ke duó nkè bè sũũ mbè bo diì mɔ̀nni Esibiti, de kó difɔ̀nkúò kè kùu bè dènnè nè ku kó muwèrímu. ¹⁸ Ké mbè tɔ̀ yebie nsipísìnàà dikpáà cuokè, ¹⁹ kékuò ibotí iyiekè Kannahãã kó ketenkè ké kè duó nku kɔ̀be kè bèe kè tieke, ²⁰ kè dè mmòke yebie sikòusinàà nè sipísìnùmmù (450).

Kè Kuyie mbè duó mbebaatíbè kè bè mbo kétuòkenè Sammuyeri kó dimònni. ²¹ Kè bè dɔ̀ bè dɔ̀ okpààti, kè Kuyie mbè duó Sauri Kiisi kó debire, Bensamèe kó kufuku kou, kóo ñtɔ̀ tikpàti ke dɔ̀ yebie nsipísìnàà. ²² Kè Kuyie nhò dènnè kéduó nDafiti tikpàti, ke béi nke dɔ̀: M pètè onìti n yèmmè kou, wèè yó ndɔ̀ari n dómè memòu. ²³ Nè Dafiti kó kufuku mieke nke Kuyie nduònnímè Yesu Odèetiwè, kù yè nkù yóó duònni wè, kòo dèetè Isidayeeri be. ²⁴ Yesu mu ndo í kàtení kè Isãã nákému Isidayeeri be ke dɔ̀ bèe ceete kòo bè ànné bàtémù. ²⁵ Isãã dèu diì mɔ̀nni o tɔ̀mmù ke nnáá nke tú: Míi í tú di baa wè, ò kèrínímu, n keté ke í sannè m bo seutemè o neùti kó iwèi.

²⁶ N kɔ̀be díndi Abarahamu kó kufuku kɔ̀be nè betòbè bèè dé Kuyie, tímbe Kuyie nduònnímè medeetímè kó tináànti tii. ²⁷ Sedisademmu kɔ̀be nè be kó bekpàatíbè me nyí banté Yesu, kòo kùò ke né dɔ̀ Kuyie mpããnáànti náam̀bè wàri tì kè bè tì kàa nsiom̀pùu simòu. ²⁸ Bè í nyà meyei mmamè Yesu dɔ̀ mè ke nciéké ke náké Pidati ke dɔ̀ wèe ò kùò. ²⁹ Bè dɔ̀ diì mɔ̀nni tìi wàri o kpéi tì yèmmè, kòo cũũnni kudapããti kédòú nkufòti mieke. ³⁰ Kè Kuyie mme nduó nkòo yánté. ³¹ Kòo benke omáá yewe péu mieke bèè do ò neínè Kadidee kékòte Sedisademmu, bàmbà nke náá nyIsidayeeri be o kpéi. ³² Ti di náá tìi náansààti Kuyie ndo náké ti yembè tìi kpéi. ³³ Kè tì dɔ̀ tínti be yaàbí ti kpéi, ke duó nkè Yesu yánté tì wàri ke yèmmè Yesãã mmieke mukàmmù mudérímù ke tú:

A tú m birè nde
kè n da peité yíe.

³⁴ Kuyie ndo náké weè kpéi nke dɔ̀:

M bo duó nkòo yánté
m báá yóu kòo pããke.

M bo di dɔ̀ mesàà
n do yè n yóó dɔ̀mè Dafiti.

³⁵ Tì wàrimu Yesãã mmieke kupíkù tekù ke tú:

A í yóó yóu kàa kou pããke.

³⁶ Dafiti do dɔ̀mù Kuyie nyè nwèe dɔ̀mè, ke ku, kè bè ò kũnné o yembè borè kòo pããke.

³⁷ Kuyie me nduó nkè wèe yánté ò í pããke. ³⁸ N kɔ̀be banténè tũnke ke dɔ̀ nnè Yesu borè nde Kuyie mbo di cífèmmè di yei. ³⁹ Kè wèe ò tá, wèe ùtè o yei mmemòu, Mɔ̀yiisi kó ikuó do í yóó na kéùtè mè. ⁴⁰ Ndakenè tũnké kè Kuyie mpããnáànti náam̀bè do náké tì báá di tuòkeni.

Tìi tu:

⁴¹ Wénténè díndi sifei yembè,

kè dè di di kè di kú.

N yóó pĩ mmutòmmù mamù mmu

di kó yewe mieke

di do í yóó yie nke dɔ̀ mmù bo dɔ̀

bá kè bè di náké.

⁴² Bè yènni diì mɔ̀nni kutíintouku kè bè dɔ̀: Pɔ̄ari nè Bannabaasi bèe wètení teom̀pùtè tetè yiè ke yíe ké bè náké de kó tináànti. ⁴³ Bè ciétè diì mɔ̀nni kè benitìbè péu, Sifube nè bèe í Sifube ke tũnne Sifube kó kuwedòunce kè bèe cíe mPɔ̄ari nè Bannabaasi kè bèe yáuk̀unne be kònti ke dɔ̀, bè ntaunè Kuyie nkù bè dɔ̀ mèè sàà nkpeí.

Pɔ̄ari nè Bannabaasi bè kpããtémè be nacètãã

44 Teom̄pùtè tetè yie kè dihei kabe bem̄ouu sákεε tíi nke bo kee Kuyie nnáānti. 45 Kè Sifubεε yà benitibè tíimmè ke sũ kè dèε bè yonke. Kè P̄ori nnáá ntii kè bè nàá ntiteti koò sǎá. 46 P̄ori nè Bannabaasi kè bèε bè nàké weti weti ke dò: Dè do dò mbèε keté kénáké dímbε Kuyie nnáānti. Di né me nti yetemè ke benke di mómm̄m̄be di í dóm̄m̄ε ke pété mufòm̄mu mùu bo sǎá. Di mm̄on̄ni ti bo kate bèε í tú Sifubε be borè. 47 Ke yé tì wàrimè ke tú:

N da tǎátému,
kàa bo ntú yεbotè yem̄ou kó kuwenniku
kénáké titenti tim̄ou kabe
medεetímè kó tináānti.

48 Bèε í tú Sifubε kè bèε keε de kó tináānti kè dèε bè narike mesàà, bèε tú mufòm̄mu mùu bo sǎá mu kabe kè bèε yie nYesu.

49 Kè Kuyie nnáānti pité de kó ketenkè kem̄ou. 50 Kè Sifubεε sukú benitipodiebè bèε tũnne Yesu nè dihei kó benitidiebè, kè bèε f̄éũ mP̄ori nè Bannabaasi ké bè dènnε be tenké. 51 P̄ori nè Bannabaasi kè bèε kpáá be nacétáá*, kédeε kékate Ik̄on̄ni. 52 Kè diwèi m̄bo Yesu kabe bèε dè bo, kè Muyaánsààm̄u bè piéké.

14

P̄ori nè Bannabaasi bè do bomè Disiri

1 P̄ori nè Bannabaasi kè bè tó ta Ik̄on̄ni kó kutíintouku, ke nnáá nKuyie nnáānti kè dèε narike Sifubε nè bèε í tú Sifubε, kè benitibè péuu yie nYesu. 2 Bèε tu Sifubε kè bèε sukú bèε í tú Sifubε kè bè bo dǎd̄ m̄eyei mP̄ori nè Bannabaasi. 3 P̄ori nè Bannabaasi kè bè mbo Ik̄on̄ni kém̄onte, kénnáá Kuyie náānti nè dik̄omb̄uò, ke náá nKuyie mbè dǎd̄ m̄èε sàà, kè ti Yiè nkó muw̄erím̄u bè bonè kè bè dǎd̄ri tidieti péu. 4 Kè de kó dihei kabεε toté mèdémè, ke bie nni ndó Sifubε kè betòbè dó Yesu tǎrè.

5 Sifubε nè bèε í tú Sifubε nè de kó bekpààtibè kè bèε dake ke bo f̄éũ mP̄ori nè Bannabaasi, ke bo bè bùótí yetárè kékuo. 6 Kè bèε tì kèε kécoké kékate Dikaonii kó yehékè: Disiri nè Deribu nè yehékè teyè yèε dè tǎké, 7 kénnáá Tináānsààti.

Bè do dóm̄ε kéfié P̄ori nè Bannabaasi inààke

8 Kòo niti m̄ou bo Disiri ke tú kuhòukù nè bè ò peitémè ò í no nke cēnti. 9 Kè P̄ori nnáá nkè kù kèmm̄u kè P̄orii wénté kébanté kù tǎmè ke do nKuyie mbo kù miékũnne. 10 Ke béi mmekperímè ke dò: Íté ke cómm̄u, kè kùu puuní mecāā nkékété. 11 Kè benitibèε dè yà kéwekii nè Dikaonii kó tináānti ke dò: Kuyie nnaá mbenitibè ke cùténí ti borè!

12 Kè bèε bè yú be kó yebókè yètè, ke yú Bannabaasi ke dò: Seyuusi, ke yú P̄ori ke dò: Edimesi, ke yé weè do náámmè. 13 Kè be kóo b̄oyiè nwèε kó dibò̄t̄ou do bo dihei kó dibò̄ri borè kòo t̄oní yenaadakè yédéε, kè yè dùúkú mutepóó, nè benitibè kè bè bo w̄enné ké yè fié P̄ori nè Bannabaasi. 14 P̄ori nè Bannabaasi kè bèε tì kèε kè be yèmm̄εε caàrè, kè bèε k̄erí be yaàbòrè kécokóo dit̄nni miεke kékuónko ke dò: 15 Ti kabε dè dóm̄m̄ε kè di dǎd̄ri m̄em̄m̄ε? Ti tú benitibè mbε ke di dónnè, ti di t̄oní Tináānsààti nti, ke tú di yóu yebókè kètũnne Kuyie kùu fòu, kùu dǎd̄ k̄eĩnkè nè ketenkè nè dàméèri nè dèε kó dimàà bo o miεke. 16 Kuu do yóu yεbotè bá wè kòo ntú ò dó kùu ce. 17 Nè m̄em̄m̄ε kè kù baa di benkú kù bomè, ke di dǎd̄ri mesàà, nke di duònni fetaafe, kè di paa m̄pei kè di m̄ake ke yo nkè di yèmmè naati.

18 Kè dèε ari mesàà nkè bè né na ké bè bàa bè bo bè fiémè de kó inààke.

19 Kè Sifubεε yènni Āntiyosi nè Ik̄on̄ni, késukú benitibè, kè bèε bùótí P̄ori yetárè, ke nyé ke tú ò ku, kóo f̄urí kédenne dihei m̄anku. 20 Kè Yesu kabεε tíi nho borè kòo íté kéta dihei, kè dèε wenté nè Bannabaasi kè bèε kate Deribu.

P̄ori nè Bannabaasi bè w̄ètemè Āntiyosi

* 13:51 kpááté be nacétáá: Dè benkú ke dò mbε kpeti ténke í bè bonè ke yé bè yetemè bè bè t̄oní t̄i náānti.

21 Pɔ̃ri nè Bannabaasi kè bèe náké Tináansààtì Deribu kè benitìbè péuu tì yie nkè bèe íté kèwẽte Disiri nè Ikõnni nè Æntiyõsi, 22 kényáúkũnko Yesu kɔbe kõnti ke bèe náá nke tú bè nyé ke dò nti dò nkéffũtému ke né ta Kuyie nkprààtìyuu miẽke.

23 Ke kannĩnko Kirisi kɔbe tĩrè yemou bewedũnkótìbè, ke bou yenò ke báá nKuyie, ke bèe náá nke tú ti Yiè ndi dó wè di teennè.

24 Kõo deè kényè Pisidii kó kutempè nkéta Pãnfidii koku, 25 kénáké Pèdisi Kuyie nnáaanti kèdeè kékote Atadii. 26 Bè de ndèke bàtòò, kèwẽte Æntiyõsi, bè do bè bántènè dè Kuyie nkè bèe kote ke pĩ mmutõmmú bè bo ke deu mù.

27 Kòo bèe náké Kuyie mpĩ mmèè botí mutõmmú ke kpreté kuce bèè í tú Sifube kè bèe yie nYesu. 28 Kè bèe ndè bo nè Kirisi kɔbe kè dèe mɔnte.

15

Bè nennimè Sedisademmu

1 Kè bèe mabèe yènni Sudee kékote Æntiyõsi kènnáa mbèè yie nYesu ke tú: Kè bèe í di cãmmú Mõyiisi kó ikuó yèmmè Kuyie mbáá di coute. 2 Pɔ̃ri nè Bannabaasi kè bèe yete kè bèe nenni mediè, nkè Yesu kɔbe dò: Pɔ̃ri nè Bannabaasi nè Æntiyõsi kɔbe mabè bèe kote Sedisademmu kényà Yesu tõrè nè bewedũnkótìbè kè bèe náké de kó tináanti.

3 Kè bèe bèe cíe nkédenne dihei, kè bèe nkéri kényènnè Fenisii nè Sammarii kó ketenkè kènnáante bèè í tú Sifube bèe couteémè Yesu, kè de kó tináanti nnárĩnkũnko Kirisi kɔbe bemou yèmmè. 4 Bèe tũkoo dii mɔnni Sedisademmu Kirisi kɔbe nè Yesu tõrè nè bewedũnkótìbè kè bèe co Pɔ̃ri nè Bannabaasi kè bèe bèe náké Kuyie mbèe pĩñné mùù tõmmú. 5 Kè Fadisiẽbe mabè bèe yie nYesu kè bèe béi nke dò: Bèè í tú Sifube ke yie nYesu bèe dò nkécãmmúmu kètũnne Mõyiisi kó ikuó.

6 Kè Yesu tõrè nè bewedũnkótìbè kè bèe tíi nke bo yà de kó tináanti, 7 kènnèi kè dèe mɔnte, kè Pierii íté ke béi nke dò: N kɔbe, di yèmu Kuyie nni ntãátémè nè dimònni kè m bo náké Tináansààtì bèè í tú Sifube ke yie nYesu. 8 Kuyie nkùù yé benitìbè bemou yèmmè kè kù bèe duó Muyaansààmù kù ti duó mmù, ke benke kù bèe couteémè. 9 Mecãnnimè mamè í bo tínti nè be ti cuokè, be yie ndi mɔnni Yesu kè Kuyie nhũté be yei. 10 Dè dòmme kè di dó kényi nKuyie mmieke kètoú mbèè yie nYesu ditou tínti nè ti yembè ti í na ke tɔ di. 11 Di í yé ke dò nnè ti Yiè nYesu kó mesàa mme timou ti cootémè tínti nè beàà?

12 Kè benitìbè dò yúóò, Bannabaasi nè Pɔ̃ri kè bèe bèe náké Kuyie ndòò tii dieti bèè í tú Sifube be cuokè. 13 Bèe náké dii mɔnni ke dèe kè Isaku dò: N kɔbe kèmmúnè! 14 Simɔɔ nákému Kuyie ndàatenimè bèè í tú Sifube be kpéi nke tãnkii ku kɔbe. 15 Kuyie mpããnaanti náamèbè do náké tì dè wẽmmu tii tú:

16 M bo wẽtení kemaá Dafiti cĩètè, kényi nho dobuò.

17 Kè benitìbè bemou nè bèè í tú Sifube n yu bèe kè bèe bo n tú n kɔbe kè bèe wammú Kuyie.

18 Kuyie nti nnáké kunku kùù tì nti benke nè dimònni.

19 Kè Isaku dò: N yèmmè í dò nti duó mbèè í tú Sifube ke yie nYesu de kó ikuó kè bèe nháari. 20 Yóunè kè tí bèe wari ke dò: Bèe bá nyo iwũš bèe fié ì yebokè, kémentènè bemáà bèe bo ndautinèmmè betabè, ke báa cááké fehòfè bèe í feúté fè yoo meyiĩ. 21 Ke yé Mõyiisi kó ikuó bomè nè dimònni kè bèe ì kàa sionpũu simou titiintouti miẽke.

Bè do wari dii pátiri mucãmmù kpéi

22 Yesu tõrè nè bewedũnkótìbè nè Kirisi kɔbe bemou kè bèe pénsiri de kó ikuó, kètãáté Sudi bèe tú wè Baarisabaasi nè Sidaasi benitìbè bemou tã bèe, kè bèe neínnè Pɔ̃ri nè Bannabaasi kè bèe kote Æntiyõsi, 23 kè bèe duó ndipátiri kè di tu: Di kɔbe tínti Yesu tõrè nè bewedũnkótìbè,

ti di dɔunko díndi bèè í tú Sifube ke bo Āntiyōsi nè Sidii kó itempē. ²⁴ Ti kèè ti kɔbe mabè kàtoomè ke di kàkénè ke cààrè di yèmmè, tǐ í bè duó nde kó dinùù. ²⁵ Dèè te kè ti wènnè ke tǎátè bèmabè ke bè nēinnènko ti nēpobè sààbè Bannabaasi nè Pɔɔri. ²⁶ Bèè duó mbemáà ke kàátè mukūũ kuce mēpéu ti Yiè nYesu kó mutōmmú kpéí. ²⁷ Ti tōnko Sudi nè Sidaasi kè bè bo di tuo ntì wǎri tǐnti dipátiri mièke. ²⁸ Muyaánsààmù muu ti niité kè ti yē nti báá di sūũ mmucìrìmù kè dè í tú ikuó ì ì dò nkéyóu. ²⁹ Ti tu di bá nyo iwūš bè fié ì yebàkè nè meyĩ nè iwūš bè í fié ì, kémenténè dimáà di bo ndòutinèmmè ditàbè, kè di dǎòri memme dè bo nwenni. Dè nsúónnè diyie mari.

³⁰ Kè bèè cau mbetàbè kédeè kè bèè kɔte Āntiyōsi kǐtí nYesu kɔbe péu, ké bè duó ndipátiri. ³¹ Kè bèè di kàa nkékeè, kè dèè bè narike bəmou. ³² Sudi nè Sidaasi bè me ntúmè Kuyie mpǎánáàntì náam̀bè mbe, kè bèè bè duó nyitié mpéu kényáúkùnne be kǎntì. ³³ Ké mbè bonè kè dèè mǎnte, kè bèè bè cau nkéwète bèè sòò bè tǎnní be borè nè kunaatí. [³⁴ Kè Sidaasi yie dò ò bo nkpaá.]

³⁵ Pɔɔri nè Bannabaasi nè betàbè kè bè r̀mbo Āntiyōsi ke tiè nYesu kɔbe ke bè náà Tináansààtì Yesu kpèti péu.

Bannabaasi nè Pɔɔri bè yàtemè

³⁶ Kè dèè mǎnte kè Pɔɔrii náké Bannabaasi ke dò: Tí wète yehekè yemou késíéké ti sòò nàké bè Kuyie nnáàntì, kényà bè bo kè dè dòmmè.

³⁷ Kè Bannabaasi ndó Isǎǎ bè yu wè Mariki r̀mbè nēinè. ³⁸ Kè Pɔɔrii yete ke dò: Ò bá nti nēinè ke yé ò do ti yóunèmmè mutōmmú Pǎnfidii kǐtí. ³⁹ Kè dèè náà tìnèitì mediè nkè bèè yate, kè Bannabaasii túóté Mariki kè bèè ta kudabekù kékɔte Sipiri. ⁴⁰ Kè Pɔɔrii tǎátè Sidaasi kè bèè bè bántènè Kuyie nkè bèè íté. ⁴¹ Kòo kɔte Sidii nè Sidisii kénkpénkùnko Kirisi kɔbe Kuyie nkó kuce mièke.

16

Pɔɔri do túótémè Timǎntee

¹ Kè Pɔɔrii kɔte Deribu kǐpǐtè kékɔte Disiri, kényà odapàà mmòu bè tú wè Timǎntee, kòò tu Yesu kou, kòo yǎ tú Sifu ke tũ nYesu, kòo cice tú Kereki. ² Kè Yesu kɔbe bèè bo Disiri nè Ikǎnni kè bè ò sǎntí. ³ Kè Pɔɔri ndó Timǎntee ò nēinè, kóò túóté kécǎnté Sifube bèè dè bo be kpéí, ke yé bè do yémè bəmou o cice túmè Kereki. ⁴ Kè bè nkòri yehekè ke náante Yesu tǎrè nè bewedɔunkótibè bè tǎátè tì Sedisademma, ke tú bèè tì yie. ⁵ Mèmmè kè Kirisi kɔbe nkǐpénkú Kuyie nnáàntì mièke ke sũũnko yewe yemou.

Kuyie nyúmè Pɔɔri Maseduanni

⁶ Kè Muyaánsààmùu yete bè bo nàkémè Kuyie nnáàntì Asii kè bèè pǐtè Fidisii nè Kadasii, ⁷ kǐtúake Misii kó kutemmànku ke ndó kékɔte Bitinnii kè Muyaánsààmùu yete. ⁸ Kè bèè yóu kǐtá Misii kǐpǐtè kékɔte Todowaasi. ⁹ Kè Pɔɔri nduó keyènkè kè Kuyie nhò benke mebènkùmè kòo yà Maseduanni kou mǎu, kòò còr̀mmú kòò báá nke tú: Kǎtení tì cie ké tì teennè! ¹⁰ Kè ti banté ke dò nKuyie nkuu kè n ti yu kè ti bo náké Tináansààtì, kè ti pǎnkeè íté Todowaasi, ¹¹ kǐtá bàtódó kékɔte Sammutaasi dihei d̀i soké menie mmièke. Kè dèè wenté kè ti kɔte Neapodii. ¹² Kè íté dèborè kékɔte Fidipu Maseduanni kó kutempē nkó dihei k̀tirì kè Odømmu kɔbe di baké, kè tì nke mbo ke dò yewe sǎmpó.

Didii tũnnemè Yesu

¹³ Teom̀pùtè yie kè ti yè, kǐtá kukó nke bo yà Sifube bo nke báá nKuyie. Ke sǎnké benitipòbè mabè dèborè kékaroò ké mbè náà Kuyie nnáàntì, ¹⁴ kényà onitipòkù mǎu bè tú wè Didii kòò bonní Tiyatiiri, ke fiiti tiyaàkpeti tiwūšitì ke tũ nKuyie, kè Kuyie nkpeté o yèmmè kòò nkémmú Pɔɔri náà ntì. ¹⁵ Kè tì ò ànnè bàtèmmù nè o cǐtè kɔbe.

Kòo nyetíróo ke tú: Kè di yie nke dò m mènke cǎuté Yesu kǎtenèní kǐmbo n cǐtè.

Pɔ̄ri bètimè onipopāũ kó dibɔ̄

¹⁶ Diyie mari ke ti nkɔ̄ri mubáammu kéconè osapàa mmə̀u kòò tu kudaakù, kè dibɔ̄ ò ta, kòò pāũ kòo yembè pèú idíítí. ¹⁷ Kòo nti tũ nke wékí ke tú: Benitibè biè ntú Kuyie ndiekù tɔ̄mbè mbe, ke di náa mmedestímè kó tináaànti.

¹⁸ Kòo mme nhõ nyewe yemə̀u kè dèe ɔ̄u Pɔ̄ri kòo wě̄ete kéréi ndibɔ̄ ke dɔ̄: Nè Yesu Kirisi kó diyètiri yè onitipòkù yie mmieke! Dende bàmbà nkè dìi yè. ¹⁹ Onitipòkù yembè s̄s̄ ndii mɔ̄nni bè ténke í yó mpéú idíítí, ke p̄i mPɔ̄ri nè Sidaasi kékɔ̄tenè bebeémbè borè. ²⁰ Ke dɔ̄: Benitibè biè ntú Sifube mbe ke kàtenní diè mmekeòmmè. ²¹ Ke benkú be kó ikuó tínti Odommu kə̀be ti í dò nkéntũ nyi.

²² Kè dit̄nni ti yie nkè bebeémbèe duó nkè podīsibèe dáté Pɔ̄ri nè Sidaasi be yaàbòrè ké bè puotí yedá, ²³ kédeè ké bè kpetínné kéduó nkè kuhā̀pònkù mbè bàa mesàa, ²⁴ ké bè táu nkétanné kufáá ndétikù.

²⁵ Keyènkè cuokè kè Pɔ̄ri nè Sidaasi kè bè bàa nKuyie nke diè nke kù sántí, kè tikpetínti teti kèmmú. ²⁶ Kè bè nyóó daate kè ketenkèe sàntè, kè dikpetíntouu sàntè kè yebòrèe kpeté, kè bè bóu mèè fimme tikpetínti nè bè bè táu nnè dè kè dèe duó. ²⁷ Kè kuhā̀pònkùu entení kéyà yebòrè kpetémè ke nyé ke tú bè coké, kékpatè disie ke bo kuò kumáa. ²⁸ Kè Pɔ̄rii péi nke dɔ̄: Báa dɔ̄ amáa meyi. Ti bomu timə̀u.

²⁹ Kè ku kònti ɔ̄u kè kùu duó nkè bèe míté kè kùu cokóo Pɔ̄ri nè Sidaasi be borè kéninkóo be iikè, ³⁰ ké bè dènnení ké bè beke ke dɔ̄: Bekótibè, n dò nkéyímè kè Kuyie nni ndesté? ³¹ Kè bèe kù ténne ke dɔ̄: N tá ti Yiè nYesu a bo cooté f̄s̄ nnè a c̄f̄ètè kə̀be.

³² Kè bèe kù nàké Kuyie nnáaànti nè bèe kó dimáa bo ku c̄f̄ètè. ³³ Kè kùu bè tùóté ke óu be muə̀, nkè bè p̄ankèe kù ànné bàtèmmù de kó keyènkè nè ku c̄f̄ètè kə̀be. ³⁴ Kè kùu yú Pɔ̄ri nè Sidaasi kékonnè ké bè duó mmudīi, kè diwèi nkù bo nè ku c̄f̄ètè kə̀be bè cə̀utémè Kuyie.

³⁵ Kè dèe wenté kè bebeémbèe t̄o mpòdīsibè, kè bèe kù nàké ke dɔ̄ kùu bè f̄ī.

³⁶ Kè kuhā̀pònkùu nàké Pɔ̄ri ke dɔ̄: Bebeémbè t̄onni ke tú n di f̄ī, di mmɔ̄nni yènnè kéré̄tè ke bá nyièkù.

³⁷ Kè Pɔ̄rii nàké pòdīsibè ke dɔ̄: Tínti Odommu kə̀be bè ti puotí benitibè iikè bá bè í ti bekénè ke né dɔ̄ ke ti f̄ī ndisòràa? Ti báa yie. Bèe kə̀tení be mómmə̀mbe ké ti denne.

³⁸ Kè pòdīsibèe kə̀te kénáké bebeémbè Pɔ̄ri nè o kə̀be bè tumè Odommu kə̀be kè kufōwáa mbè p̄i. ³⁹ Kè bèe kə̀te ké bè m̄ə̀ m̄ec̄f̄èmmè, ké bè dèenne dikpetíntou, ké bè bántè ke dɔ̄ bèe yè dihei. ⁴⁰ Kè bèe yè dikpetíntou kékə̀te Didii c̄f̄ètè, kéyà Yesu kə̀be ke yáúkunne be kònti, kéré̄tè.

17*Bè p̄īmmè Sasō̄ nè o kə̀be ke kàtenè bebeémbè borè*

¹ Kè bèe p̄ē̄tè Ān̄fipodii nè Apodonii kétuə̀ke Tesadoniki, kè Sifube kó kutíintouku dè bo.

² Kè Pɔ̄ri tó ta Sifube kó kutíintouku ke dɔ̄ siom̄p̄u sītā̄ti ke náa Kuyie nnáaànti. ³ Kè mbè náa nke tú: Kirisi do dò nkéfé̄tému kékú kéyánté, Yesu n di náa nwèe k̄p̄éi weè tu Kirisi.

⁴ Be mièke kè Kerékibe bèe do dé Kuyie benitipodiebè kè bèe yie mPɔ̄ri nè Sidaasi kpeti kénsũ mesàa.

⁵ Kè dèe yonke Sifube kè bèe yú becièmbè kè bèe w̄enné kéānné dikp̄anni kéiténè kemieke kénwanti Pɔ̄ri nè Sidaasi, kékə̀te Sasō̄ c̄f̄ètè ke bo bè kàtenè dit̄nni borè, ⁶ ké bè m̄ònté, k̄p̄īnSasō̄ nè Yesu kə̀be mabè kékə̀tenè bebeémbè borè kénwékí ke tú: De kó benitibè càari kutenkù kumə̀u kó ikuó nyi ke t̄uə̀kení diè nkè Sasō̄ bè cə̀uté. ⁷ Ke s̄enk̄eri okp̄àti Sesaa ke náa nke tú okp̄àti m̄ə̀u bo kè bè ò tu Yesu.

⁸ Kè dèe yonke bebeémbè nè dihei kə̀be. ⁹ Sasō̄ nè o kə̀be kè bèe yietí idíítí dihei yembè kè bè né na ké bè f̄ī.

Pɔ̄ri nè o kə̀be bè nàkémè Kuyie nnáaànti Bedee

¹⁰ Kè keyènkèe biite kè Yesu kǎbeε duó nkè Pǎari nè Sidaasi kè bèε kǎte Bedee, bè tǔðke dìi mǎnni kéta Sifube kó kutíintouku. ¹¹ Kè bembε ndó Kuyie nnáañti kéréǎté Tesadoniki kǎbe, ke níi nti kǎa nyewe yemǎu ke bo yà kè nsà kè bè nǎa nti tu timómmǎnti. ¹² Bε miεke kè benitibè pǎuu yie nYesu, Kerekí kó benitipòbè nè benitidaabè pǎu. ¹³ Sifube bèε bo Tesadoniki kè bèε keè Pǎari nǎámmè Kuyie nnáañti Bedee kékǎtoo késukú benitibè. ¹⁴ Kè Yesu kǎbeε kǎtenè Pǎari dàmmèrì kòò bo ta bàtòò, kè Sidaasi nè Timǎntee kè bèε nkǎǎ Bedee. ¹⁵ Kè bèε ò cíε nkétuǎke Atenni kǎwǎte Bedee kénáké Sidaasi nè Timǎntee ke dǎ: Pǎari tu bèε kǎtoo meεǎ.

Pǎari kǎtemè Atenni

¹⁶ Kè Pǎari mbaa Sidaasi nè Timǎntee Atenni, kǎyà yebǎkè sǔmè de kó dihei kòo yèmmèε caàrè mediè. ¹⁷ Kòò nnáánnè Sifube nè bèε í tǔ Sifube ke tǔ nSifube kó kuwedǎnce titíintouti miεke, yewe yemǎu ke nnáánnè ò maunè bè. ¹⁸ Ke múнке mmaunè meεii nyembè bè tu bè Epikudiyǎbe, nè Sitoyisǎbe, kè bèmabè ntú onitì yie nnáa nhǎnti? Kè betǎbè tu de dǎ nhò nǎa nKuyie ncǎnkù makù kpéi nke, ke yé ò do nǎámmè Yesu kumè mme ke yǎǎté.

¹⁹ Kè bèε ò kǎtenè dihei kó bekótibè ðǎ tíi ndè kóò beke ke dǎ: Dǎò ke ti náké tináǎmpǎnti a nǎa nti tǔ mù. ²⁰ Ti mu nyí kèè de kó tináañti diyie mari ke dǎ kǎbanté tì tu mù.

²¹ Atenni kǎbe bemǎu nè bepǎòbè bèε bo de kó dihei, bè do ð ntǔi ke nǎámmu ke kémmú tináǎmpǎnti tǔi yiení.

²² Kè Pǎarii íté kécómmú benitibè ìkè ke dǎ: Díndi Atenni kǎbe n yǎmu ke dǎ ndi wanti Kuyie mmediè. ²³ N cè ndihei ke yà di báa ndè ke tǔ Kuyie nke wǎri dǎmarè ñnkè ke tǔ: Kuyie nti í yé kù. Di báa nkùu yie nke í kù yé, n kǎtení ke bo di náké kuù kpéi. ²⁴ Kuù dǎò ketenkè nè dèè kó dimàa bo, kuù baké keñnkè nè ketenkè, kù í ã benitibè máa tǔi touti miεke. ²⁵ Kù í yé nti nkù duò ndǎmarè ke yé kuù duǎmmè mufòmmu denennè demǎu. ²⁶ Kuyie ndǎò wèè nitì borè nde ibotí imǎu sǔǔmmè kutenkù kumǎu. Kè kù yé bá wè ò yó mborè nè o we mǎmè. ²⁷ Kù mè dǎò ke dǎ benitibèε kù wammúmu, kè bè kù waá mbá ke í yé bè bo kù wammúmè bè bo kù yà, ke yé kù í ti dǎtirinèmmè. ²⁸ Ke yé kuù temè kè ti fòu ke bo, ke ðǎ na kédǎò dǎmarè. Di kó bepátiwǎǎbè mabè ti nwǎri ke tǔ: Ti tǔ kuù kó ibí. ²⁹ Kè ti tǔ ku bí, ti yèmmè bá ndò Kuyie ndǎnnè tetenkaanitè mesǎo nkǎte, yoo mebieime kǎte, yoo ditári onitì dǎò dè nè o kó meεii. ³⁰ Kuyie mbùútóomu meyei nti í kù yé dìi mǎnni ke dǎòri mè ke nǎa ndi mmǎnni benitibè ke tǔ: Bèε cèète meborime. ³¹ Ke yé kù tǎǎtemè diyie ke yóó duó nkè Yesu bekénè benitibè bemǎu. Kù de mbenke ke duó nkè Yesu yǎǎté

³² Kè bèε keè Pǎari nǎámmè mukúkýǎntímù kpéi kè bèmabè nhò daú kè betǎbè tu: Diyie mari ndi a bo tǔ nti nákémmè.

³³ Memme kè Pǎarii íté dǎborè. ³⁴ Nè memme kè bèmabè nhò tǔ nkéyie nYesu. Bèε kóò mǎu tu: Deniisi dibeéntǎnni kou, nè onitipòkù mǎu bè tǔ wè Dammariisi nè betǎbè mabè.

18

Bè pǎrmmè Pǎari Kǎdenti

¹ Kè Pǎarii íté Atenni kékǎte Kǎdenti ² ke máánnè Sifu mǎu bè tǔ wè Akidaasi Pǎǎ εi kou, kòò boní Itadii nè o pokù Pirisiidi ke tǔǎkení bàmbà. Ke yé okpǎàti diewè Kododi do duómmè kè Sifubeε yè Odømmu kè Pǎarii kǎte kè bè yà. ³ Pǎari do me nnǎmmè muyaǎdùò kè bèε wǎñné kénduǎkù tiyǎàti bè dǎòrinè tǔi titouti. ⁴ Kè Pǎari nnáa nKuyie nnáañti siomǎpuu simǎu kutíintouku miεke ke yáúkunko Sifube nè Kerekibeε kǎnti kè bè yie nKuyie nnáañti.

⁵ Sidaasi nè Timǎntee kè bèε íténi Maseduǎnni kǎtuǎkení, kè Pǎarii pété mefiè nke nnáa nSifube Kuyie nnáañti ke tǔ Yesu wèε tu Odεetíwè, Kuyie nnáké wèε kpéi. ⁶ Kè Sifubeε yete kè nhò nsǎá, nkè Pǎarii piùrè o yǎàti ke dǎ: Kè di feti dè í tǔ n kǎpiti, di yei ndo di yǎ ñnkè nke, di mmǎnni n kǎri bèε í tǔ Sifube be bíékè nke.

⁷ Kòo yé kéta onìti mǎu cǐètè bè tú wè Tituusi Susituusi kòo tũ nKuyie, kòo cǐètè pèkénè kutíintouku. ⁸ Kè Kirisipusi kutíintouku kóo kóti nè o cǐètè kǎbe bemǎu kè bèe yie nYesu kè Kǎdenti kǎbe péuu kè Pǎari náammè ke múnkèe yie nYesu kè bèe bè ànné bàtémmù.

⁹ Keyènkè makè kè ti Yiè mbenke omáà Pǎarii kóò nàké ke dǎ: Bá nyǐèkù, sǎoté kénnaá, báá yóu a bo nnáammè. ¹⁰ N da bonèmu, òmǎu báá na ke da dǎò meyei, ke yé n kǎbe sũmè dihèi dii mmieke.

¹¹ Memme kè Pǎari rǐbo Kǎdenti ke dǎ dibenni nè dikéè ke bè nàá Kuyie nnáànti.

¹² Kayǎǎ náá ndii mǎnni kùmàndáà Akayii kó kutempè nkè Sifubee wènné kǎpǐ mPǎari kékǎtenè kubeéndieku. ¹³ Ke dǎ: Onìti yie ndó benitibè mbáá nKuyie mèmamè botí nku ikuó yetemè.

¹⁴ Kè Pǎari ndó ke na mbéi nkè Kayǎǎ nàké Sifube ke dǎ: Kòò do nyeténè dihèi kó ikuó nyi, yoo ò dǎò meyei ndiemè mamè, n na nkèèmu di tú mù. ¹⁵ Dè né me ntúmè tináànti nè yeyètè dèè tu di kó ikuó kperè, dè tu di kpeti nti, m báá na ké tì beké.

¹⁶ De mǎnni ké bè bèti kubeéndieku. ¹⁷ Kè bèe pǐ Sositenni, kutíintouku kóo kóti kubeéndieku borè, kǎmpuotì, kè Kayǎǎ bùútóo.

Pǎari wètémè Āntiyǎsi

¹⁸ Kè Pǎari nkpráà Kǎdenti kémǎnte kécǎu nYesu kǎbe kénèinè Pirisiidi nè Akidaasi ke bo kǎte Sidii, kétuǎke bàtódò commu dè Sǎnkidee kékúó ke yé ò do cànnenèmè dinùù Kuyie. ¹⁹ Kè bèe tuǎke Efeesi kè Pǎarii yóu Akidaasi nè Pirisiidi kéta kutíintouku kénnaánnè Sifube. ²⁰ Kè bè dǎ wè nkpráà kòo yete, ²¹ ké bè cau nke dǎ: Kè Kuyie ndó m bo wètení diyie mari. Ò me nyǐ kéta bàtódò kǎpǎèté, ²² kécúté Sesadee kǎpǎèté Sedisademma kédou Kirisi kǎbe kédeè kékǎte Āntiyǎsi, ²³ kémǎnte sǎmpǎ kǎpǎèté, kékǎte Kadasii nè Fidisii de kó itempè mmieke ké nyáúkùngo Yesu kǎbe kǎnti.

Apodoosi náammè Kuyie nnáànti Efeesi

²⁴ Kè Sifu mǎu bè tu wè Apodoosi, Adekisǎntiri èi kouu tuǎkení Efeesi. Ò do tú onìti nwe wèe yé Kuyie nnáànti mesàà, ke nǎ nke náá. ²⁵ Ò do tì bebíi mesàà mme, kénnaá Yesu kpeti weti weti nè tikǎnyauti, bá ò me nyémè Isǎa kóo bàtémmù máà. ²⁶ Kòò nnáá nkutíintouku mieke ke í yǐèkù kè Pirisiidi nè Akidaasi kè bè nkémmù, kédeè kóò yu be cǐètè kóò benke dèè ò dónni Kuyie nnáànti mieke. ²⁷ Kòò ndó kékǎte Akayii, kè Yesu kǎbee yáúkùnne o kǎnti kǎwǎri dipátiri Kirisi kǎbe bèè kè bo, kè bè bo ò cǎuté. Kòò kǎtoo kè Kuyie nkó mesàà nní nhò bonè, kòò teénnè bèè cǎuté Yesu. ²⁸ Kòò nnáá Sifube weti weti bá ke í sǎri, ke bè benkú nè Kuyie nnáànti mieke Yesu tùmè Odèetiwè.

19

Efeesi kǎbe pètémè Muyaánsààmù

¹ Apodoosi bo dii mǎnni Kǎdenti kè Pǎari ñcènti Asii kó yehèkè yèè bo yetārè ñnkè, kétuǎke Efeesi kǎyà bèmabè kè bè tú Yesu kǎbe. ² Kòò bè beke ke dǎ: Di pèté Muyaánsààmù nnè di tũnnemè Kuyienáà? Kè bè dǎ: Ti keté ke í kèè Muyaánsààmù kǎpǎi diyie mari. ³ Kè Pǎarii bè beke ke dǎ: Bè di ànné we mbàtémmù? Kè bè dǎ: Isǎa kou. ⁴ Kè Pǎarii bè nàké ke dǎ: Isǎa do àà bàtémmù bèè dǎ kécèete bèmbè be borime, ke bè nàá nke tú bèe tũnne wèe kèríní o kó difǎnkúò, wèe tu Yesu.

⁵ Kè bèe keè de kó tináànti kédúó nkè bèe bè ànné bàtémmù nè ti Yiè nYesu kó diyètiri.

⁶ Kè Pǎarii nǎo nǎo be ñnkè, kǎbántè Kuyie nkè Muyaánsààmù cúténí, kè bè nnáá tináàncànti, ke náá Kuyie mpǎànnáànti. ⁷ De kó benitibè do bo tepítè nè bèdébè mbe.

⁸ Kè Pǎari ñtaà kutíintouku ke dǎ betǎàbè bètǎàti ke náá Kuyie nkpráàtiyuu kpeti bá ke í yǐèkù, ke dǎ bèe tì yie. ⁹ Kè itookperí yembèe yete kénsáá nYesu, benitibè ñnkè. Kè Pǎarii

túóté Yesu kàbe kékàtenè Tidanuusi kóo dàkòòrì ké mbè nàá Kuyie nnáàntì yewe yemou. ¹⁰ Ké dò yebie nyèdèé kè Asii kàbe bemou Sifube nè bèè í tú Sifube kè bèe keè Kuyie nnáàntì.

Dibòò puotímè Sefa bí

¹¹ Kè Kuyie nkó muwērímú mbonè Pòari kòò dòòrì tidietì. ¹² Kè bè ntou tiyààtì tii kàáké Pòari ke nònkú bemoumbe kè bè mierí kè yebakè yìè yè ta bè. ¹³ Sifube mabè bèè do centi ke beti yebakè kè bè múнке ndó kèbeti dibòò nè Yesu kó diyètìrì ke dò: Nè Yesu, Pòari nàá nwèè kpéí kó diyètìrì mû tu a yè onitì yie mmieke.

¹⁴ (Ikuó kóo nùtì diewè Sefa kó ibí iyiekè ìi do dòò memme.) ¹⁵ Kè dibòò dò: N yému Yesu! Ké yé Pòari! Díndi né tú òmbè?

¹⁶ Kè dibòò ta wèe bunnóò, ké bè puotí ké bè kàute kàute, kékèrí be yààtì, kè bèe yè kécoké mebii. ¹⁷ Kè Efesi kàbe bemou Sifube nè bèè í tú Sifube kè bèe keè de kó tináàntì, kè kufōwaa mbè pī nkè bè ndéúkunko ti Yiè nYesu kó diyètìrì. ¹⁸ Benitibè péu bèè yie nYesu kè bè nkòriní ke dáanko be yei. ¹⁹ Kè betetiebe ntounní betetepáte ke cóunko benitibè ìiké, de kó yepáte díítì bo ntùòke medítibii nsikòupísìnùmmù (5000). ²⁰ Mèmmè kè Kuyie nkó muwērímú mbè bonè kè Kirisi kàbe sũũnko.

Bè kpammè Dianni kpéí

²¹ Kè Pòari dò: M bo nkòri dii mònni Sedisademmu kèyè Maseduanni nè Akayii kó itempè. Kè n dèè memme nkote Odommu.

²² Memme ò duómme kè Timòntee nè Edasiti bèè do ò teénnè mutōmmú, kè bèe niitè kékote Maseduanni kòò nkpaá Asii ke dò yewe sám̀pó.

²³ De mònni ndi dikònkòònni dierì tannímè Kuyie nnáàntì kpéí. ²⁴ Kòò niti mòu bè tu wè Demetiriyuusi kòò màátì mesò ke donnikonè Dianni kó kudieku, ke yietì o tōmbè mesàà. ²⁵ Kòò tíi ndiyiè marì betòbè bèè múнке pī nde kó mutōmmú, ké bè nàké ke dò: N kàbe di yému ke dò mmu ntōmmú muu te kè ti màke ti kperè. ²⁶ Di wúómmu ke yo dè í tú Efesi maa, Asii kó ketenkè kemou ndi Pòari nàammè benitibè ke tú benitibè dòòrì sù tenkaanì í tú Kuyie, kè kusũkù yìé nho kpèti. ²⁷ Dè í dò ndè yóó caàrè ti kó mutōmmú maa, dè bo cake nè ti kó dibòò dierì Dianni Aditemiisi kòò yètìrì kèke, Asii kàbe nè kutenkù kumou kàbe tũ ndi bo naá detetirè.

²⁸ Kòò kàbe ti kèè kè be mieke peike kè bè nwékí ke tú: Efesi kó dibòò Dianni deumu!

²⁹ Kè kutowekuu dátinné dihei dimou kè bèe pī Kayuusi nè Adisitaki Maseduanni kàbe bèè cienní Pòari, kékàtenè bè òò tíi ndè. ³⁰ Kè Pòari dò ò bo kote, kè Yesu kàbe ye te.

³¹ Kòò népobè Asii kó benitidiebè mabèe tōnni òmòu ke dò ò báá kòtoo. ³² Kè benitibèe sònté kénwékí be bíékè be bíékè, besũkùbè keté ke í yé bè tii mmùu kpéí. ³³ Kè bèe náké Adekisántiri ditinni mieke dè dòmmè, kè Sifube dò wèe béi, kòò tèntoo deyìkè, kòò dò: Kémùnè! ³⁴ Kè bèe banté ò túmè Sifu nwe kénwékí bemou ke tú: Efesi kóo Dianni Aditemiisi deumu kè dè mmàke tewebiètè mēfitímè mēdémè.

³⁵ Kè dihei kóo pátíwààtì bónkùnne benitibè yèmmè, kébéi nke dò: Bá wè ò yému ke do ntínti Efesi kàbe tii bàa Dianni kó kutouku nè tetenkaanitè tèè donní keĩnkè. ³⁶ Òmòu báá na ké ti nenni, di dò nkétotí di yèmmè mme ke báá sònté kédòò timatì mecāā. ³⁷ Di pīnní benitibè bie mbè me nyí yùúkú demarè ti kó kubòoutouku mieke, bè me nyí sáá ti kó tetenkaanitè Dianni. ³⁸ Kè nsà kè Demetiriyuusi nè o kàbe kè bè màke nè òmòu timatì nti, yebeénwe bomu, kè bebeémbè bo, bè dò nkényu yè betòbè. ³⁹ Kè di màke titetì matì di bo na ké ti tũntè bebeémbè borè. ⁴⁰ Ketenkè yembè bo na ke dò ti dó kèyete be kpèti nè tii dòò yie nti kpéí nke yé ti í yóó namè kénáké mùu te kè benitibè tii.

⁴¹ Ò béi memme kédeè kécíe mbenitibè.

20

Pòari kàtemè Maseduanni nè Keresi

1 Dikònkòònni dèè dii mònni kè Pòari tí nYesu kòbe kényáúkùnnè be kònti ké bè cau nkéité kénkòri Maseduànni. 2 Kényáúkùnkò Yesu kòbe kònti yehèkè péu mièkè kékòte Keresi. 3 Kémmòkè betààbè bètāāti kéndó ke na nkòte Sidii kékeè Sifube ò diimè kényóu kèwète Maseduànni. 4 Nte bèè do ò cíe mbe yètè: Piduusi Bedee èi kou birè nè Sopatèe Adisitaki nè Sikunduusi Tesadoniki èi kou nè Kayuusi Deribu kou nè Timòntee nè Tisiki nè Todofimmu Asii kó kutempè nkou. 5 Kè bèè niité ké nti baa Todowaasi. 6 Kè pèèbè bèè í kòarenè mutie mùu muuti de kó dibannii pèèté kè ti ta bàtòò Fidipu èi kèmmòkè yewe yènúmmù ké bè sòntóo Todowaasi, kè tí mbo ke dò yewe yèyiekè.

Pòari duómme kè Etiisi yānté

7 Dìmàāsì yìè kè ti tí nteçtètè tèè mùmmu, ke bo di kédinè Mudisààmù, kè Pòari nnáa nKuyie nnáañti kè keyènkè yàa toté ke cuokè, ke yé ò naa itimè. 8 Ti do tíkú kudànkù tāānkù nku, kè ifitíyì còú mpéu. 9 Kè Pòari nnáa nkè dèe mònte mediè, kè dedapùmbire marè karì kudieku kó tebòtè ìnkè kè de yètìrì tu Etiisi, ke yè nke duó kédonní, kè bè dò bè bo de í nke sò ndè kú. 10 Kè Pòarii cúténí ké de tùóté kébèi nke dò: Di bá nyèkù debire fòumu.

11 Kèwète kédekè kè bèè di kédinè Mudisààmù. Kòo sòoté kènnáa nkè diyie yàa yènní, kòo pèèté. 12 Kè bèè kpènné de kó dedapùmbire kè de fòu kè benitibè bemou yèmmèe narikè.

Pòari ítemè Todowaasi kékòte Mideti

13 Kè ti ta kudabekù kèniité Asoo kémbaa mPòari, ke yé ò kèrimè o naàcèi. 14 Kòo ti sònténí kè ti pèèté kékòte Mitèdònni. 15 Kè dèe wenté kè tí tuòke Kiyò, diyie terì kètuòke Samòosi ke cómmù, kèpèèté kékòte Mideti. 16 Kè Pòari ndó kèmmo Sedisadèmmu pāntikoti kó diyie kè nsà kè de bo yie, kè de nte kòò í ndó kécómmù Efèesi Asii kó kutempè mmièkè.

Pòari caummè Efèesi kòbe mesomme

17 Kè Pòarii mbo Midee kètò nkè bèe yúni Efèesi kó bewedòunkótibè. 18 Kòo bè nàké ke dò: Di yèmu meborime do dòmmè nè n tùòkenimè di borè Asii kó kutempè mmièkè ke n yàa íténè. 19 Di yèmu n kékùnkòmè mmáa ke pí Kuyie ntómmù nè tinònnieti, kè Sifube n díi ke n fèũnko. 20 Di yèmu n di nàké tì timòu, metíimmè mièkè nè sicéi mièkè, n yí di sònnè timatì tii dò nké di teennè. 21 N nàkému Sifube nè bèè í tú Sifube ke tú bèè ceete be borime kètũnne Kuyie nkéyie nti Yiè nYesu. 22 Di mmònni Muyaánsààmù muù yè n kòte Sedisadèmmu, m me nyí yé de yó nni ndòmmè de bíékè. 23 Bá dii èi Muyaánsààmù ò n nàkému dikpetintou nè mēfēūtímè de m bàamè. 24 N kpèti í bonè n fòmmu, n dó n deè ti Yiè nYesu n duó mmù tómmù mmu ke yè n nàké Kuyie nkó Tináansàati benitibè.

25 Di mmònni n yèmu ke dò ndi ténke í yó n yà, díndi n nàké bè Kuyie nkpaàtiyuu kpèti. 26 Deè te kè n di náa nyie nke tú: Kè tii di tùòkení de í tú n kpèti. 27 N di nàkému demou Kuyie ndó de, n yí di sònnè demarè. 28 N dakenè di mómmòmbè kpéi nnè Muyaánsààmù di duó mbè kpéi. Mbaanè Kuyie ndonté bè nè ku Birè kũũ. 29 N yèmu ke dò m bo íté dii mònni, benitiyèibe bo kòtení kéndò yekpamaà nké ndi dòri meyei, mbá mesémmè í mbè bo. 30 Benitibè yóo yèmu di cuokè ké n nàa nsiyáábísi ke bo yũs nYesu kòbe be bíékè. 31 Dentenní tũnke n di tiémmè yèbie nyètāāti mièkè, keyènkè nè kuyie nnè tinònnieti.

32 Di mmònni n di duó nKuyie nku, kè ku kó mesàa nkó tináañti bo ndi baà. Kuù yóo na ke di kpénkùnnè, ke di duó ndemou kù yè nkù yóo duó ndè ku kòbe. 33 N yí beke òmòu idítí yoo tiyààti. 34 Di yèmu ke dò nnè n nòu sii nsi m pímmè mutómmù ke teénnè mmáa nè n kòbe nè bè ti neiti. 35 Ke di benke di dò nkémpí mmèè botí mutómmù, ke teénnè becīribè, kè n dènniní ti Yiè nYesu béi nti ke tú: Dè òò nda naati a pā dii mònni ke pèèté bè da pā dii mònni.

³⁶ Pɔ̄ri nàké mɛmmɛ kédèè ke nínkú kè bèe wɛnné ke bántè Kuyie. ³⁷ Kè bèe ò cau nkóò ɔ̄rí kékúò mbemou. ³⁸ Kè be yèmmè cààrè mediè nhò béi ntii kpéi nke tú, bè ténke í yóó ò yà. Kè bèe ò cíe nkékòtenè bàtòò commu dè.

21

Muyaánsààmù tumè Pɔ̄ri bo fɛ̄ūtè Sedisadɛmmu

¹ Kè tí cau ntitòbè kédèè, kè tí ta bàtòò kétuàke Koosi, kè dèe wenté kè tí tuàke Odoti kèpɛ̄ɛtè kékòte Patadaa. ² Ti de mpɛtè bàtòò wèè kàri Fenisii kéta kèpɛ̄ɛtè. ³ Kétóónnè Sipiri, kóò yóò kubakù cànkú kèwetínné Sidii kó kutempɛ, kétuàke Tiiri, bàtòò dò nkécũũ ndè tinenti. ⁴ Ti de nyà Yesu kàbe, kè mbè bonè ke dò yewe yèyiekè kè Muyaánsààmùu bè niitè kè bèe náké Pɔ̄ri ke dò ò báá kàte Sedisadɛmmu. ⁵ De kó difɔ̄nkúò kè bè ti cíe mbemou, benitidaabè nè be pobè nè be bí, ke ti denne dihei mànkú, kè tí nínkú dàméèrì také kèwɛnné kébántè Kuyie. ⁶ Kécàu ntitòbè kè tí ntati bàtòò, kè be kũnti.

⁷ Kè tí ítè Tiiri kétuàke Potodemayiisi ke dò diyèè dimáà ke dáu nti kàbe Yesu kàbe. ⁸ Kè dèe wenté kè tí pɛ̄ɛtè kétuàke Sesadee kéta Fidipu c̄ɛ̄tè, bè do tǎátè bè beyiekè kè bè bo nteénnè Yesu tǎrè kóò mǎu nwe. ⁹ Kòò mǎke besapàmbè bènàà bá bè í ye, ke tú Kuyie mpǎánáànti náambè. ¹⁰ Kè tí nde mbo ke dò yewe sǎmpó, kè Kuyie mpǎánáànti náàntò mǎu bè tú wè Akabuusi boní Sudee kétuàkení. ¹¹ Kékòtoo ti borè kétúótè Pɔ̄ri naàkɔ̄nfè kèboú omáà o nou nè o naàcèi ke dò: Nte Muyaánsààmù n nàké tì, wèè te fenaàkɔ̄nfè fie, Sifube yóó ò bou mie mbotí nku Sedisadɛmmu kédúò mbèè í tú Sifube.

¹² Ti kèè dii mǎnni de kó tináànti, nè Sesadee kàbe kè tí bántè Pɔ̄ri ke dò ò báá kàte Sedisadɛmmu. ¹³ Kòò béi nke dò: Di kuànnè ba ke caari n yèmmè? N wákému kè bè bo n kpetínnè Sedisadɛmmu bá bè n kuò ti Yiè nYesu kó diyètiri kpéi.

¹⁴ Ti í nna ke bo ò bàà kèyóú ke dò: Kuyie ndòò kù dómè.

¹⁵ Kè tí mmàke yewe sǎmpó ke báátí kékòte Sedisadɛmmu. ¹⁶ Kè Yesu kàbe bèè bo Sesadee kè bè ti cíe nkè ti bií báté onitè mǎu c̄ɛ̄tè bè tu wè Manasòò, Sipiri èi kou, kòò tu wèè cǔtè Yesu nè dimànni.

Pɔ̄ri dǎdmè Kuyie nkó ikuó Sedisadɛmmu

¹⁷ Ti tùàke dii mǎnni Sedisadɛmmu kè Yesu kàbe ti cǔtè nè diwèi. ¹⁸ Kè dèe wenté, kè Pɔ̄ri ti kàtenè Isaku c̄ɛ̄tè, ke bewedɔ̄unkótibè bemouu tíi. ¹⁹ Kè Pɔ̄rii bè dǎu nkédèè, kè bè nàké demou Kuyie nhò p̄ĩnnè mèè botí mutǎmmú bèè í tú Sifube be mièke. ²⁰ Kè bèe sǎnte Kuyie nkédèè ke né ò nàké ke dò: Wéntè Sifube cǔtè Yesu ke sũ mèè botí, ke né kpaá tũ mbe kó ikuó weti weti. ²¹ Bè kèè kè bè tu a yè nSifube bèè bo ibotí t̄è mièke bèe yóò Mǎyiisi kó ikuó, ke bá ncǎmmù be bí, bè me mbá ntũ Sifube kó mɛdòòrìmè. ²² Kè bè kèè a tùàkenímè ke kòtení ti yĩme? ²³ Dòò ti yóó me nda náké tì: Ti mǎke die mbenitibè bènàà ndi bèè cànnenè Kuyie ndinù. ²⁴ Neiné be kè dí dǎò Kuyie nkó ikuó kèwenke, kàa yietí be kó tiyeti kè bèe bè kuó, kè benitibèe bantè a tũmmè Mǎyiisi kó ikuó, kè bè kèè tì, í tú timómmanti. ²⁵ Ti wǎrimu dipátiri bèè í tú Sifube, ke cǔtè Yesu, ti tǎátè tì, ke tú bè bá nyo nyiwũò bè fié ì yebàkè nè meyĩ nè iwũò bè í fié ì kè meyĩ nyè, kémenténè bemáà bè bo ndǔutinèmmè betòbè.

²⁶ Kè Pɔ̄rii bè neiné kè bèe dǎò ikuó kèwenke, kè dèe wenté kè bèe ta Kuyie nc̄ɛ̄tè mièke kénáké ke dò yewe yèyiekè ikuó bo deè, bá wè kòò tǎní o wũò kèfíe.

Bè p̄ĩmmè Pɔ̄ri Kuyie nc̄ɛ̄tè mièke

²⁷ Kè de kó yewe yèyiekè ndó kédèè, kè Sifube bèè bonní Asii kó kutempɛ kè bèe yà Pɔ̄ri Kuyie nc̄ɛ̄tè késukú benitibè, kè bèe ò p̄i, ²⁸ kékúónko ke dò: Isidayɛribe ti dɛɛténè! Onitè yie, nweè náante tip̄iti timou Isidayɛribe kpéi, ke yete Mǎyiisi kó ikuó, ke dàátí ke tanné bèè í tú Sifube Kuyie nc̄ɛ̄tè, ke tè s̄ĩnkùnnè.

²⁹ (Bè do náá mɛmmɛ ke yé bè yàmè Todofimmu Efɛesi èi kou wèè tu Kirisi kou dihei mièke kòò neínè Pɔ̄ri kè be yèmmè ndò mPɔ̄ri ò tanné Kuyie nc̄ɛ̄tè.) ³⁰ Kè dèe

yonke benitibè kè bèe yènni bemou dihei kèpfi mPɔɔri Kuyie ncifètè mièke kédete keyènnè, kékpetinnè yebòrè mecāā. ³¹ Kè bè nwékíí ke dó kòò kùò, kè bèe náké Odommu kó behāāpòmbè kóò kòtì ke dò: Dikpànni bo dihei mièke. ³² Kòò yú behāāpòmbè nè iwēī yembè kè bèe kòte mecāā. Bè bèe yàní dii mōnni kényóu bè bo mpuotimè Pɔɔri. ³³ Kè behāāpòmbè kóò kòtì tóónko kéduó nkè behāāpòmbèe bóú Pɔɔri mēfīmmè mēdémè kédeè kòò beke benitibè Pɔɔri tú wè nè ò càke mù. ³⁴ Kè biè nni nnáá ntii, kè betòbè nàá ntiteti, bá ò í mbanté kéduó nkè bèe ò kàtenè tehāāpòncifètè, ³⁵ kéndèèti yedētisàkè kè tihāāpòntii ò buuté benitibè mièke ò péi mēè kpéí. ³⁶ Kè yé kunitisūkù do tūmmè ke wékíí ke tú: Kuonè we!

Pɔɔri beémmè o kpeti

³⁷ Kè bè nhò tanninkoo kudieku kòò beke behāāpòmbè kóò kòtì ke dò: A bo yie nkè n da náké timatàà? Kòò āāpònkòtì dò: A yomu kerékìàà? ³⁸ Fòò í tú Esibiti kou wèè yete dihei kpeti ke waá mbekpàribè sikoupsinàà (4000) kè dí ta dikpàà mièkaà? ³⁹ Kè Pɔɔri dò: N tú Sifu nwe kè bè m peitè Taasi dihei die, Sidisii kó kutempè, n da báammu yóu kè m béi.

⁴⁰ Kòò āāpònkòtì yie nkè Pɔɔrii ncómú yedētisàkè kényekii o nòtè benitibè kè bè dò káré. Kè Pɔɔri béinnè Ebedeebe kó tináànti ke dò:

22

¹ N népobè nè n cicèbè kémmúnè kè n di náké kè di banté n yí cààrèmmè mùmamù.

² Kè bèe keè ò bè nàannèmmè Ebedeebe kó tináànti ke dake dò káré. ³ Kòò dò: N tú Sifu nwe, kè bè m peitè Taasi, Sidisii kó kutempè, kè m bìkú die Sedisadèmmu, kè Kamadiyèeri m benke ti yembè kó ikuó weti weti, kè n kònti nyaunè Kuyie nkó mutōmmú ke dò ndi kpeti mè ndòmmè yíe. ⁴ Kè nni nfēūnko Yesu kàbe, benitidaabè nè benitipòbè, ke bè pīi nke kpeti betòbè. ⁵ Ikuó niùti diewè nè o kàbe bè yému, bèe do n duó yepáte kè m bo kòte Damaasi ke pīmmú Yesu kàbe kékonnènni Sedisadèmmu kēfēū.

Pɔɔri nàkémè ò cèète mēè boti (Yesu Tōrè 9:1-19, 26:12-18)

⁶ Kè nni nkeri ke tóónko Damaasi kè diyie còmú yeyo, kè kuwenniku makùu cúténí keīnkè ké n fité. ⁷ Kè n do ketenkè kékeè metammè mamè tumè: Sɔɔri! Sɔɔri! Dè dōmmè kàa n fēūnko? ⁸ Kè n dò: Fò nwenninwe n Yiè? Kòò dò: Mí nYesu Nansareti kou nwe a fēūnkomè. ⁹ Nè bè ti nei kè bèe yá kuwenniku bè mē nyí nkèè metammè. ¹⁰ Kè n dò: N Yiè n dò nkédòò ba? Kòò dò: Íté, kékòte Damaasi, bè yóó ke nda náké a dò nkédòò ti. ¹¹ De mōnni ke s̄ nde kó kuwenniku n tiitè bá n yí wúó, kè n neínè bè n dete kētanné Damaasi.

¹² Kòò niti mōu dè bo bèe tú wè Ananniyaasi kòò dé Kuyie nke yíe nku kuó, kè Sifube bemou ò dó. ¹³ Kòò kàtení m borè ke dò: N tebite Pɔɔri, wēte kéwénté, de mōnni kè n na kéwénté kóò yà. ¹⁴ Kòò béi nke dò: Kuyie nti yembè tū nkù kuú da tāāté kàa yà wèè dòòri kù dómè kòò béi nkàa kèè ke bo banté o dó dè. ¹⁵ Fòò yóó náké o kpéí benitibè bemou a kèè ti nè a yà dè. ¹⁶ A ténke baa ba? Íté kè bèe da ānné bātèmmù kàa duó nhamáà ti Yiè, nkòò da óúté a yei.

Pɔɔri nàkémè ò kàtemè bèè í tú Sifube be cie

¹⁷ Kè n wētení Sedisadèmmu, kémbáá nKuyie nku cifètè mièke. ¹⁸ Kè ti Yiè nni mbenke omáà ké n náké ke dò: Íté kényè Sedisadèmmu mecāā nke yé bèe í yóó yiemmmè a bèe nàá nti n kpéí. ¹⁹ Kè n dò: N Yiè, mbè yému be mómmōmbe mū do kōrìmmè titiintouti ke pīi nha kàbe ke bè puotì, ke bè kpeti. ²⁰ Bèe do kòu a kóò tōnti Etienni kè m bomu ke wēnnè bèe ò kòu, ke baa be yààti. ²¹ Kè ti Yiè nni nnáké ke dò: N yóò da tō ndedétirè nde bèe í tú Sifube be borè.

Pɔɔri nè Odommu kó kuhāāpònkù

²² Pɔɔri do náá kè bè kèmmúmu, bèe né kèè dii mōnni bèe í tú Sifube be kpeti kéwekíí ke dò: Kuonè oniti yie, nwèe í dò nkénfòu.

23 Kè bè nwékíí ke buàṅkoo be yààti ke déi mutáá. 24 Kè behāāpòmbè kóo kótì duó nkè bèe tanné Pɔari tehāāpòncīètè, ke bo ò puotí yedá, kòo náké mùu te kè benitibè miéke ò còú. 25 Kòò tàú nke bo ò puotí, kòo beke kuhāāpònkù kùu do bè bàa de kó diyìè ke dò: Di m̀ake kuce ke bo puotí Odommu kou ke í ò bekénàà?

26 Kè kùu coké kénáké be kóo kótì ke dò: A bo yīme onitì yie? Ò tu Odommu kou nwe.

27 Kòo āāpònkótì k̀atení k̀ebéke Pɔari ke dò: A m̀enke tú Odommu kou nweà? Kòò d̀: Èè, n we ntú.

28 Kòo āāpònkótì d̀: Mí n yietí idiítí nyi mediè nke naá nhOdommu kou. Kè Pɔari d̀: Mí nhò tu nè bè m peitèmmè mme.

29 Bèè do d̀ kòò puotí kè bèe íté, kè kufōwáá mpī nhohāāpònkótì ò duómme kè bè bou m̀fimmè Odommu kou.

Pɔari nè bebeémbè diebè

30 Kè d̀e wenté kòo āāpònkótì ndó k̀yà mùu te kè bè pī mPɔari, ke tí nyikuó niùbè kó bekótìbè nè bebeémbè k̀ebouté Pɔari m̀fimmè k̀cũñní k̀cónné be cuokè.

23

1 Kè Pɔari nwúó m̀ebeémbè k̀ebéi nke d̀: Kuyie nni nwúómu, nè m bomè tìmatì í k̀ónnè n yèmmè.

2 Kè ikuó niùtì diewè Ananniyaasii duó nkè bèè t̀kénè Pɔari kè bèe poté o nùu. 3 Kè Pɔari d̀: Kuyie nyóó poté f̀ nwe, a d̀ò nnè ditou s̀nni bè bi di mumòmmu péimù. A kari die nke bo m bekénè ikuó yèmmè ke ẁete ke ì yeténè, ke duó nkè bè m poté.

4 Bèè t̀kénè Pɔari kè bèe ò náké ke d̀: Ikuó niùtì diewè nwe a s̀áammàà? 5 Kè Pɔari d̀: N k̀abe n do í ỳ ke do ikuó niùtì diewè nwe, ke ỳ tì ẁarimè ke tú: A báá s̀áá nwèè ni a kó kubotí.

6 Kè Pɔarii banté bebeémbè bomè ibotí idéi, Sadusīēbe nè Fadisīēbe, ke b́i nke d̀: N tú Fadisīē nwe kè n cice tú Fadisīē, n tá m̀è k̀péi nke d̀ò mukúkéyántimù bo, d̀è te kè di m bekùnè.

7 Ò b́i m̀emme Fadisīēbe nè Sadusīēbe kè bèe íté tineitì k̀yate. 8 Kè Sadusīēbe ntú mukúkéyántimù í bo, Kuyie ntōrè me nyí bo, yoo muyaá ntēmù mamù me nyí bo, kè Fadisīēbe bie nyé ke d̀ò dende kó dimàà bo. 9 Kè kutowekuu deuke kè ikuó wāābè bèe tu Fadisīēbe kè bèe kónné Pɔari ke d̀: Ti í yà onitì yie ndòò m̀è yei, kè dè yèmmè Kuyie ntōnni marì dii bo nhò béinnè, yoo muyaá ntēmù mamù.

10 Kè dikpànni deuke, kòo āāpònkótì r̀yī̀kù bè bo kuómè Pɔari, k̀eduó nkè behāāpòmbèe cútóo kòò t̀oté ditīnni miéke k̀etanné tehāāpòncīètè.

11 De kó keyènkè kè ti Yiè nk̀atení kénáké Pɔari ke d̀: A k̀ònti báá ỳrike, a náké m̀è boti nk̀péi Sedisadèmmu k̀abe a yóo me nnáké Odommu k̀abe n k̀péi.

Sifube dàkemè ke bo kuɔ Pɔari

12 Kè d̀e wenté kè Sifube ẁennè ke d̀ò bè báá di, bè me mbáá yà d̀èmarè ke í kuɔ Pɔari.

13 Bèè do ẁennè ke bo ò kuɔ bè do bo mbo sipísìnàà, 14 k̀ékote k̀yà ikuó niùbè kó bekótìbè nè bekótìbè kè bè náké ke d̀: Ti yetemu ke tú ti báá di d̀èmarè ke í kuɔ Pɔari. 15 Bekènè ohāāpònkótì kè dè ndò ndi d̀ó k̀yà Pɔari ke ẁenté o náànti mesàà, kè bè ò k̀òrinní, ti bo mbo de m̀nni kuce kòò kuɔ kòo mu nyí t̀̀kení.

16 Kè Pɔari t̀ũ birèe keè bè dàkemè ke bo kuɔ Pɔari, k̀ékote tehāāpòncīètè k̀eta kòò náké.

17 Kè Pɔarii yú kuhāāpònkù makù ke d̀: Niitè we ndapàà nhOkótì borè, ò m̀ake tìmatì nti ke d̀ó kòò náké.

18 Kè kuhāāpònkù ò neinè kè bèe kote ohāāpònkótì borè, kè kùu ò náké ke d̀: Kukpetínkù Pɔari weè ỳ n k̀atenni we ndapàà nha borè kòò da náké tìmatì.

19 Kòo āāpònkótìi dète weè dapàà nkè bèe kenté kòò d̀: A ỳ mba? 20 Kòò d̀: Sifube bèè dàke ke duó nkè bebeémbè bo da beke k̀aa naa nk̀ariṅko Pɔari kè dè ndò mbè d̀ó ke ẁenté o

náàntì mesàà. ²¹ Báá yie mbe kpeti! Bèè d́ kóò kùò bè bo mbo sipísìnàà ndi ke tú bè báá di, bè me mbáá yà dèmarè ke í ò kùò. Bè bàátímu ke baà f́ nwe.

²² Kòò ããp̀nkòtì d̀: Kò, a né báá náké òm̀òu a tì nni nnàkémè.

Bè kàtemmè P̀ari Fediisi borè

²³ Kè behããp̀mbè kóò kótì yú iwẽi yembè bèdébè ke d̀: Duónnè kè behããp̀mbè sikòusìnàà nè sipísiyiekè (470) báátí. Kè sikòusidè (200) ñto tikp̀arinentì, kè sipísiyiekè ñdeke sisẽi, kè sikòusidè tesìi báátí, kè di íté keyènkè tewebiètè m̀ewei m̀nni kékate Sesadee.

²⁴ Waánnè sisẽi s̀i yó ñto P̀ari kòò tuòke kùmàndáà Fediisi borè nè kusààkù.

²⁵ Ò b́i mme mme kèwãri dipátiri ke d̀:

²⁶ Kudodi Disiyasi m̀i d̀unko kùmàndáà Fediisi. ²⁷ M m̀e nda duónko wèè nìti Sifube bèè sòò ò p̀i nkéndó kóò kùò, kè n katoò nè nh ããp̀mbè. Kékeè ò túmè Odommu kou kóò fiète, ²⁸ kéndó ḱyà bè ò p̀i mmùu ḱpéi, kóò kàtenè bebeéndiebè borè. ²⁹ Ke ś mbè ò p̀i mbe kó iwedunkú ḱpéi nke, ò me nyí d̀ò m̀eyei mmamè mèè d̀ò mbèè ò kùò yoo bèè ò kpetínnè. ³⁰ N kèè bè dàkemè mme ke d́ kóò kùò, ke p̀anke wè nda duónko kè bè bo katoò kàa yà o kpeti.

³¹ Kè behããp̀mbèè d̀ò be kóò kótì bè náké tì, kétúóté P̀ari de kó keyènkè kékatenè ãntipatirisi. ³² Kè dèe wenté kè behããp̀mbè bèè cènti be naàcèi kè bèè ḱpénté kè bèè dèke sisẽi kè bè nhò sàkénè. ³³ Kétuòke Sesadee kédúò nkùmàndáà dipátiri nè P̀ari. ³⁴ Kè kùmàndáà kaà ndipátiri, kèbeke P̀ari ò tu kùu tempè nkou, kòò d̀: Sidisii. ³⁵ Kòò d̀: N yóò wète ke da bekému bèè da p̀i bè bo tuòkení d̀i m̀nni kédeè kóò tanné Edoti do maá tèè c̀tèè mieke.

24

Bè bekunnèmè P̀ari Fediisi borè

¹ Yewe yènnùmmù kó dif̀nkúò kè ikuó niùti diewè Ananniyaasii tuòkení nè diheì kó bekótibè nè opútíwè Tetiduusi, ke bo náké kùmàndáà P̀ari kó m̀eyei. ² Kè bèe yúni P̀ari, kè Tetiduusi nyóò ò wátì késãnte kùmàndáà ke d̀: Kùmàndáà diewè Fediisi, ³ f́ò te kè ti òmpè, kè ti èi cèète ke wenke. Ti da sãntí sáà tip̀iti timòu a sàà nkpéi. ⁴ N né da báammu nè a sàà nkpéi, yóu kè n da náké onìti yiè nkpeti sãmpó. ⁵ Ò tú onitiyeiwe nwe, ke yaáati Sifube tip̀iti timòu, ò tu Nansareti kòbe kó dif̀nni kóò niùti nwe. ⁶ Ò d́ késĩnkunne Kuyie nc̀tèè nte ke ti ò p̀i, [ke na nhò bekénè ti kó ikuó yèmmè. ⁷ Kè behããp̀mbè kóò kótì Disiyasi ò fiète nè muwèrimú, ⁸ kédúò nkè bèè ò p̀i nkè bè ò kàtenèí a borè.] Beke we a mómmuò nkòò da náké.

⁹ Kè Sifube yie mbemòu nke d̀: Ò náá mómmuò nwe.

P̀ari náké m̀e o kpeti Fediisi borè

¹⁰ Kè kùmàndáà d̀ P̀arii b́i, kè P̀ari d̀: Kùmàndáà diewè Fediisi, n yému ke d̀ò nti kó ketenkè kemòu kòbe bekù f́ nwe yebie mpéu mieke, n yí ỳèkù m bo da náké m̀e n kpeti. ¹¹ A bo na ké bè beke. Nè n t̀àkennímè Sedisadèmmu ke bo bántè Kuyie dè í p̀ètè yewe t̀p̀itè nè yèdèè. ¹² Òm̀òu í n yà Kuyie nc̀tèè mieke yoo titíintouti yoo diheì kè n neínè òm̀òu yoo n sukíi benitibè. ¹³ Be nnitibè báá na kénáké timatì bè m p̀i t̀i ḱpéi. ¹⁴ Timatì máà ndi n yémè. N t̀i ti yembè kó kuce nku meborime pàmmè mieke, bembè yè mmèè í wenni, m me nyí yete t̀i wãri ikuó kó yepáte nè Kuyie mpããnáàntì náam̀bè kpèye mieke. ¹⁵ N támu bè támè ke d̀ò nKuyie mbo dúò nkè benitisaàbè nè benitiyeibe kè bèe yánté. ¹⁶ Dèè te kè n yetíróo ke í d́ ḱyeyénè Kuyie nè benitibè.

¹⁷ Dè m̀ake yebie mpéu n yitè m̀e Sedisadèmmu, ke wètení ke t̀o idíítì ke bo pã n kòbe kèpã Kuyie nyepãrè. ¹⁸ Nsòò ye mpãã Kuyie nc̀tèè mieke bá kutoweku í bo. ¹⁹ Kè Sifube mabè bèè ò mboní Asii kè bè n s̀nté, bèè d̀ò nke na mbo die, kè n cààrè dèmarè nde bèe b́i. ²⁰ Yoo

bèè bo diè mbèè béi mbè sòò m bekùnè káyà mèè yei. ²¹ Kè dè í tú n sòò béi ntì mekperímè be ìkè ke dò: N tá mèè kpéi nke dò mukúkékéyántímù bo, deè kpéi nte kè di m bekùnè yíe.

²² Fediisi wèè yē Yesu kó kuce do mmèè botí, kòo tentè dikàtìrì ke dò: Behããpòmbè kóo kótì Disiyasi bo tuakení dùi mònñi m bo dòò kèwénté de kó tináahtì.

²³ Ò béi memme kénáké kuhããpònkù ke dò kùu kpetínné Pòori, ke né ò pã mefiè ke yóu kòo kàbe nhò teénnè.

Pòori nàkémè o kpeti Fedikisi nè o pokù Turisiiri

²⁴ Kè dè dò yewe sámpó kè Fedikisii neiné o pokù Turisiiri wèè tu Sifu, kékote, kéduó nkè bèe yúní Pòori kòo mbè nàá nYesu Kirisi kpeti kè bè kèmmú. ²⁵ Kè Pòori nnáá onìtì dómme kéndòari Kuyie ndó dè, kènnò nke pīi nhomáà. Nè Kuyie nyóó bekénèmmè benitibè. Kè kufōwáá mpī Fediisi kòò dò: Kè m pètè mefiè m bo wēte ke da yú.

²⁶ Ò do dó Pòori bo ò pãmè mme idíítí kè deè nte kòo nhò yu sáà kè bè nàá.

²⁷ Kè yebie nyèdèé pēēté, kè Pòdisuusi Fesituusii cōuté tikpàtì kè Fediisi ndó kènnaatinè Sifube ke yóu kè Pòori ñkpetí.

25

Pòori dómè káyà okpààtì diewè Sesaa

¹ Kè Fesituusii tuakení Sesadee kèmmàke yewe yètààtì kékote Sedisadèmmu. ² Kè ikuó niùbè kó bekótibè nè Sifube kó bekótibèe katení o borè ké nhò nàá mPòori kó meyei. ³ Koò bàá nke tú wèè duó nkè Pòarii katení Sedisadèmmu. Bè do dàkemu ke bo ò kùò kuce mieke. ⁴ Kè Fesituusii bè nàké ke dò: Pòari kpetí Sesadee nwe. Mí mmómumuò nkè n kūnti bàmbà. ⁵ Di kó bekótibè bo na ké n neiné Sesadee, kòò dòò meyei mmamè mme bèe náké.

⁶ Kè Fesituusi mbè bonè ke dò yewe yèni yoo tepítè, kèwēte Sesadee. Kè dèe wenté kòo ta kubeéndieku kéduó nkè bèe yúní Pòari. ⁷ Kòo tuakení, kè Sifube yènní Sedisadèmmu kóò kèñné, ke nnáá ò nu ndòò mèè yei mpéu, bè me nyí mpètè dèè benkú ke dò mbè nàá ntì tú timómmoni. ⁸ Kè Pòarii yete ke dò: N yí yete Sifube kó ikuó mai, m me nyí yeténè Kuyie ncīētè, m me nyí yete ketenkè yiè nkpeti matì.

⁹ Kè Fesituusi ndó kènnaatinè Sifube kèbeke Pòari ke dò: A dó kékote Sedisadèmmu kè bè nda bekùnè kè m boàà? ¹⁰ Kè Pòarii ò tēñné ke dò: N dó kékote okpààtì diewè Sesaa borè nde kè wèe m bekénè, n yí dòò Sifube meyei mmamè kéndònnè a yémè a mómumuò. ¹¹ Kè n do ncààrèmu yoo n dòò meyei mèè dò mbè n kuò, n yí yetírí m bo kúmè, kè bè me nsònté ke n nímmu òmòu í màke kuce ke bo m pī nké bèe duó. N dó káyà okpààtì diewè Sesaa nwe.

¹² Fesituusi nè o kàbe kè bèe náké bemáà kédeè kòo náké Pòari ke dò: Kàa dó káyà Sesaa nwe a yóó ò yàmu.

Akiripaa dómè kékeè Pòori nàámmè

¹³ Kè dè dò yewe sámpó kóo kpààtì Akiripaa nè Beriniisi kè bèe kote Sesadee ke bo dōu Fesituusi, ¹⁴ kémbò kè dèe mante sámpó kè Fesituusii ò nàké ke dò: Fediisi n yóonè onìtì mōu kòò kpaá kpetí. ¹⁵ Kè n sòò kote Sedisadèmmu kè ikuó niùbè kó bekótibè nè Sifube kó bekótibè kè bè n náké o kpéi nke dò nh ò kùò. ¹⁶ Kè m bè tēñné ke dò: Odommu kàbe ðð í nduó nhonitì o kprantíðentòbè kè bè í beké, kòò nàké o kpeti. ¹⁷ Memme kè bèe katení diè, kè dèe wenté kè m pànkèe ta kubeéndieku kéduó nkè bèe yúní de kóo niti. ¹⁸ Bèè ò pī mbè me nyí nàké meyei mmamè n yèmmè do dò mbè yē nh ò dòòmè. ¹⁹ Bè do nei be kó muwedòmmu kpéi nke nè Yesu mōu wèè ku kè Pòari tu ò fòu. ²⁰ Bá n yí mbanté m bo beke mèè botí de kó tináahtì, kèbeke Pòari kòò bo ndó kékote Sedisadèmmu kè bèe ké mbeké. ²¹ Kè Pòari yete ke tú: Ò dó okpààtì diewè wèè ò bekénè, kè m me nyóu kòò kpetí ke kèmmúnè m bo ò duónkomè Sesaa.

²² Kè Akiripaa dò: M múnke dó kékeèmu de kóo niti nàá ntì. Kè Fesituusi dò: A naa bo ò yà kékeè ò nàámmè.

²³ Kè dèe wenté Akiripaa nè Beriniisi kè bè nkòri kè benitibè bè urí, kè bèe ta kubeéndieku ke neiné iwéi yembè nè dihéi kó bekótibè, kè Fesituusii duó nkè bèe yúni Pòori. ²⁴ Kè Fesituusii béi nke dò: Okpààti Akiripaa nè díndi bèè bo die, ñtenè onitì Sifube bemou Sedisademma kàbe nè Sesadee kàbe yè n kuò wè. ²⁵ Mí n yí yà ò dòò mèè yei nke dò nti ò kùò, ò né me nyèmmè ò dó káyà okpààti dièwè, kè m me nyie ke bo wè nhò duónko. ²⁶ N yí yà m bo wāri tì, dèe te kè nh ò yúni, fí nhokpààti Akiripaa a ìkè nè betòbè, kè ti bo náké de kó tináaṅtì kè n yà m bo wāri tì ketenkè yiè. ²⁷ Mí m borè dè í wenni m bo duónkomè kukpetínkù okóti ke í náké kù càkemu.

26

Pòori beémmè okpààti Akiripaa

¹ Kè Akiripaa náké Pòori ke dò: Ti da duómmu dinùu. Náké bè yè nha càkemu.

Kè Pòori youte o nòutè ke bo beé nho kpeti ke béi nke dò: ² Okpààti Akiripaa dè n naatimu yíe mmesàà n yóó béimmè a ìkè Sifube m bekùnè tìi kpéi. ³ A yému Sifube kó ikuó nè bè mòkemè tineiti, n da báammu a minné ké n kénté.

⁴ M bíkú Sedisademma n kàbe cuokè nke kè Sifube bemou yé. ⁵ Bè n yému nè dimònni kè bè dó bè bo na kénáké n do túmè Fadisiè wèè tū nti kó ikuó kperiyi. ⁶ Bè m bekùnè yíe n tá mèè kpéi nke Kuyie ndo náké tì ti yembè. ⁷ Kè ti kó iwuo tepítè nè idéi pī nKuyie nkó mutōmmú ke baa tì bo dādmè. Okpààti, n ti ntá kè Sifube m bekùnè. ⁸ Dè dōmmè díndi Sifube kè di í tá ke dò becírìbè bo yānté?

⁹ Mí m mómmuò n do yé ke tú desààrè nde kémmau ke bo paa mbè bo nyumè Yesu Nansareti kou kó diyètiri. ¹⁰ Kè ikuó niùbè kó bekótibè n duó ndinùu kè m pīrmú Yesu kàbe péu Sedisademma mièke ke kpetinné, kè bè mbè kòu kè n dó, ¹¹ ké m bè pīi titiintouti mièke ke puoti, kè bè bo yete Yesu, kè m mièke mbè còu mmesàà kè m bè fēũnko nè yehékè teyè mièkoo.

Pòori nàkémè ò cèète mèè boti

¹² Mèmmè kè ikuó niùbè n duó ndinùu kè nní nkòri Damaasi ke neiné n kàbe. ¹³ Okpààti! Kénkááké kuce kè diyie còmmú yeyò, kè kuwenniku makùu cúténi ti ñnkè kèpèèté diyie kòku. ¹⁴ Kè ti duó timou ketenkè, kè n keè metammè mamè nè Ebedeebe kó tináaṅtì kè mè tu: Sòori! Sòori ba nte kàa n fēũnko, dè bo nda yòunè a bo m baaomè. ¹⁵ Kè m beke ke dò: Fí wenni nwe? Kè mè dò: Míwè Yesu a fēũnkomè. ¹⁶ A né íté kécómmú, n da benke m máà ndi kàa bo naá n kóo tōnti, kénnaante a me nyà dè yíe nè n yóó yíe da benke dè. ¹⁷ N da tãáté Sifube nè bèè í tú Sifube be cuokè nke, ke bo da tō mbè borè. ¹⁸ Kàa bè wéi, ké bè duó nKuyie, kè bèe yie nkè kùu bè cīè nkè bèe wēnnénè ku kàbe ku cīèè.

Pòori keté yèè ekè Kuyie nnáaṅtì

¹⁹ Mèmmè okpààti Akiripaa n yí nyete Kuyie nni mbenke de. ²⁰ N keté kénáké Kuyie nnáaṅtì Damaasi nwe nè Sedisademma nè Sudee kó yehékè yemou nè bèè í tú Sifube, ke tú bèe ceete kéndòori Kuyie ndómè. ²¹ Dèe te kè Sifube m pī Kuyie ncīètè mièke kéndó ké n kuò. ²² Kè Kuyie nni ndeetè kè n kpaá fòu, ke náa ku náaṅtì besám̀pòbè nè benitidièbè. N yí náa ntimatì kè dè í tú Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè nè Mōyiisi bè do náké tì ke dò: ²³ Kirisi dò nkéféūtému kékú, kéntú oketiwè wèè yānté, kémííté ti kó kubotí nè ibotí tēi kuwenniku.

Pòori nàammè Kuyie nnáaṅtì Akiripaa

²⁴ Kè Pòori nkpaá náa kè Fesituusi ò péi nke dò: A bebíi yepáte kè yè da wáammaa? ²⁵ Kè Pòori dò: Okpààti, n yí wàáté, n náa timómmōnti nti. ²⁶ Okpààti Akiripaa tì yému timou, dèe te kè n náa ke í yīèkù, ke yé ti í dōdmè disòri. ²⁷ Okpààti Akiripaa, n yému ke dò nha yie Kuyie mpāānāaṅtì náam̀bè náké tì. ²⁸ Kè Akiripaa dò: Pòori a yóó duó kè nní mbo ke náa

nYesu kou nwe. ²⁹ Kè Pɔ̃ori d̀: Kè dè cārike yoo dè ɔ̃ate, mbáá nKuyie nku f̃́ nnè betə̀bè bie ndi kpéí, kè di bo naá nYesu kə̀be, kè nni ndònnè, bè né báá di boũ mēf̃im̃mè bè m boũmè.

³⁰ Okpà̀ati Akiripaa nè kùmàndáà nè Beriniisi nè betə̀bè bəm̃əu, kè bèe íté. ³¹ Kénkérí ke náante ke tú oǹiti yie nyí d̀d̀ meyi mmamè ke d̀ò mbèe ò kùə yoo bèe ò kpetíñné.

³² Kè Akiripaa náké Fesituusi ke d̀: Ti na nhò f̃im̃mu kòò do í yē nhò d̀ó k̀yà ketenkè yiè.

27

Pɔ̃ori k̀rimè Odommu

¹ Bè yí dii m̀nni ti d̀ò nk̀k̃ate Itadii k̀duó mPɔ̃ori nè tikpetínti teti kuhā̀p̀nk̀k̀, k̀ùu ni ketenkè yiè nk̀ fēhā̀p̀nnafē bè tú k̀ Sidiyusi. ² Kè ti ta Atidamiti k̀oo bàtòò k̀ò k̀ari Asii, kè Adisitaki Maseduanni k̀o kutemp̃e nkou k̀o eì tu Tesadoniki k̀o nti neínè. ³ Kè d̀e wenté kè tí tuəke Sitō̃. Sidiyusi wèe d̀ó Pɔ̃ori k̀oo yóu k̀o k̃ate k̀yà o kə̀be, kè bèe ò c̃outé mesàà. ⁴ Kè ti íté d̀eborè kè kuyaa k̀uu yete ke ti k̀nté k̀yè Sipiri bak̀u yóu. ⁵ Kè ti sénté d̀améèrì wèe pekénè Sidisii nè Pānfidii k̀o itemp̃e nk̀tuəke Midaa Disii k̀o kutemp̃e. ⁶ D̀e ñde kuhā̀p̀nk̀k̀ yàmè Adekisāntiri k̀oo bàtòò k̀ò k̀ari Itadii kè k̀u ti tannè.

⁷ Kè ti nk̀eri ke d̀ə yewe péu ke f̃̃úté mediè nke né na k̀tuəke Kinidi, bá kuyaa k̀u í nyie kè ti k̀nté k̀yè Sodom̃ni k̀tuəke Kereti. ⁸ Kè nhò peké ke áarì, k̀tuəke dibòrì marì kè bè d̀i tu: Dicónni sàarì, kè d̀i t̀kénè Dasee k̀o dihei.

⁹ Kè bàtòò k̀o mucèmmu d̀əke yónk̀u ke ti m̃ante kuce mediè dè do s̃́ mmenùboúmmè k̀o dim̀nni p̃ētému. ¹⁰ Kè Pɔ̃orii béi nke d̀: N kə̀be, ti k̀o kuce kuù nyó nyóumu, bàtòò bo cake nè tinenti, kè ti í yé ti k̀u.

¹¹ Kè kuhā̀p̀nk̀k̀ ntá wèe piú bàtòò nè wèe ò te kè dè p̃ēté Pɔ̃ori béi nti. ¹² Bàtòòbè commu dè í wenni diyō̃, kè bəmabè d̀ò bèe p̃ēté k̀k̃ate Fennikisi, Kereti k̀oo bàtòòbè commu dè ke weti diyìe taà kèè bíékè, d̀è do d̀ò á nde mbo diyō̃.

Kuyaa k̀u diek̀u itémè d̀améèrì miēke k̀énfuu

¹³ Kè kuyaa k̀u mak̀u iténi kubak̀u cānku bíékè k̀énfuuti meyõmmè, kè be yèmmè ndò bè bo tuəke bè d̀ó dè, k̀edeite bàtòò cōnnrì, k̀empékénè Kereti k̀o ketenkè. ¹⁴ Kè dè nyóó yíe kè kutek̀u mak̀u iténi kubak̀u yóu diyìe yìèni kèè bíékè k̀o kuyaa k̀u ke kpeñni. ¹⁵ Bá ti í nna ke k̀u k̃eté, ke yóu kè k̀u nti t̃. ¹⁶ Kè ti p̃ēté Kodaa, dihei dii soké d̀améèrì miēke kè di nti k̃anké sām̃p̀rè, kè ti áké ke né na k̀edeè mbàtòò sām̃p̀u. ¹⁷ K̀oo boũ iwēi k̀enyī̀k̀u ò bo tamè mubirím̀u k̀ecũ̃ ntiyà̀ti, ke yóu kè kuyaa k̀u nti t̃. ¹⁸ Kè d̀e wenté kè kuyaa k̀u baa nkpaá ti k̀oonko mekperímè, kè tí ñdei tinenti ke buñko d̀améèrì miēke. ¹⁹ Kè dè tó wenté kè bàtòò yembè mómm̃m̃be ñdei tipotanti ke dok̀o d̀améèrì miēke. ²⁰ Yewe péu miēke kè kuyaa k̀u baa kpaá kpeñni, bá ti í nwúó diyìe nè siwã̃, ti ténke í nyé ke d̀ò nti bo cooté.

²¹ Yewe péu miēke òm̃u í ndi d̀emarè, kè Pɔ̃orii cōmmú k̀ébéi nke d̀: N kə̀be kè di sòò do nyie n kpeti kè tí nkpaá Kereti ti na bá nyà meháarimè miē nkè ti kpeɛɛ cake. ²² Di m̀nni dí cātinnè di yèmmè, òm̃u í yóó k̀u, bàtòò wèe máá yóó yei. ²³ Kuyie nk̀u n te kè m̃ p̃i ku tōmmú ku tōnni k̀atenímu ke nyènkè ke n náké ke tú: ²⁴ Pɔ̃ori bá nyī̀k̀u a d̀ò nk̀tuəkem̃u ketenkè yiè mborè, Kuyie nda d̀ó mèè kpéi nte kè k̀u yóó d̃eeté a neínè bè. ²⁵ D̀e te kè n tú cātinnè di yèmmè, n yému weti weti dè yó ndòmmè Kuyie nni nnakémè mme. ²⁶ Ti né yóó f̃ũ̀k̀umu dibòrì marì dihei dii soké d̀améèrì miēke di borè.

²⁷ Keyènkè tepíitè nè kēnaankè do nke, kè kuyaa k̀u kpaá ti k̀oonko kè ti baa bo d̀améèrì miēke, kè bàtòò yembè yèmmè ndò ti t̀ónnè ketenkè, ²⁸ k̀ébo nkuhō̃ kè m̃ecũ̀mp̃ume r̃bo métrì sipísitā̃ti nè m̃eyiekè, kè bèe yíe d̀étóo k̀ébo nkè mè r̃bo sipísidé nè mēni. ²⁹ Kè bè nyī̀k̀u bàtòò bo bootemè dipèrì marì, k̀ébo mbàtòò cōnniyè yèndà o f̃nk̀uò bíékè, k̀embaa dè bo wentémè kè dè bè ɔ̃tí. ³⁰ Kè bàtòò yembè ndó k̀ecoké k̀encũ̀nko bàtòò sām̃p̀u ke

dòri ke dò mbè pitírí bàtòò cònnírì. ³¹ Kè Pòrii náké iwěĩ yie nnè tihāāpòntì tetì ke dò: Kè be nnitibè í kpaá bàtòò mièke òmòu báá cooté.

³² Kè tihāāpòntii kéété iwěĩ ì piítí bàtòò sàmṙòu kòo pōnté.

³³ Kè dèe auté ke bo wenté kè Pòrii bè náké ke dò: Dè mòke yíe nyewe tēpíitè nè yēnàà di í dimè mùmamù. ³⁴ Dinè kénfòu, di kóo mòu kó kunónkúókù í yóó feti.

³⁵ Pòrii bēi memme kētúóté pēē kēsāntē Kuyie mbe ìkè ke wété kēncáá. ³⁶ Bemou, kè be yèmmèe caté, kè bēe di. ³⁷ Timou ti do bo sikousidé nè sipisiyiekè nè bèkuò (276) ndi bàtòò mièke. ³⁸ Kè bēe di kédeè kédootóo tidiiti sònti dāmèèrì mièke kè bàtòò bo yauke.

Bè diunèmè bàtòò

³⁹ Dè wenté dii mōnni bá bè í mbanté ketenkè, kèyà kubinkenkenkù makù kè mubirímú de bo, kè be yèmmèe ndò kè bè bo na, bēe kōtenè bàtòò deborè. ⁴⁰ Kè kéété bàtòò cōnniyè kēpíté dèe piúnè bàtòò kédeè kécōnné kuyàákù, kè kuyaakù mbè tēmmù kè bè kàri deborè. ⁴¹ Kéta mubirímú kó kupē mmakù, kè bàtòò fūūkù o ìkè kè menie nní mpuotì o fōnkúò kòò wéú.

⁴² Kè tihāāpònti ñyīèkù tikpetintì bo deimè kè kùmakùu coké, kéndó ké ti kùò timou. ⁴³ Kè iwěĩ yie nní ndó kédeeté Pòrii kēyete ke dò, bēe nò nke dei bēe dei kēniitè kēsénté. ⁴⁴ Kè betòbè mbe tū ke deitínè tidabēeti yoo bàtòò kó yewétiyè. Memme kè bēe sénté bemou bá dēmarè í bè dōò.

28

Fewààfè dōntémè Pòrii

¹ Ti sénté dii mōnni nè kukōnnaatí kékeè de kó dihei yètìrì tùmè Mariti. Di do soké dāmèèrì mièke nke. ² Kè de kó dihei yembè ti dōò mesàà. Ke sǒ nfetaafè niu kè muséé mbo, kè bēe tōtinnē muhāá mmediè. ³ Kè Pòrii oté tidabiti ke bo ānné muhāá mmieke, kè fewààfè ā ti mièke kékeè kuhāāyīnkù kēyēnni kédōnté o nùtè kēncáátí. ⁴ Kè de kó dihei kabee yà fewààfè càátimè Pòrii nùtè kēnnáá mbemáà ke tú: Onitì yie mmēnke tú onitikòuti nwe, bá ò me ncootémè dāmèèrì mièke meyi mbaa ò tūmmu.

⁵ Kè Pòrii míétóo fewààfè muhāá mmieke bá ò í nkèe kuyonku. ⁶ Kè bè nkémú dè bo múútímè yoo wèe doroo bàmbà nkékú. Kè dèe mōnte bá dēmarè í dōò, kè bēe ceete tināāntì ke dò ò dò nKuyie nku.

⁷ Ke sǒ nkùmandàà bè tú wèe Pibidiyuusi, wèe te dihei kòo bàtè dè bo, kòo ti cōuténè diwèi. Kè tí mbo ke dò yewe yētāāti. ⁸ Kè timíeti bo o cice kòò yénkù meyi ke duó kè Pòrii ò nòò nsinou, ke bánté Kuyie nkòo miēté. ⁹ Kè bemuambe tōbè ñkōrini kòò bè miékunko. ¹⁰ Kè bè ti dōò mesàà. Kè ti pēētímùu tuōkeni dii mōnni kè bè ti pāmmú dè ti békú dè.

Odommu kabè do dómè Pòrii

¹¹ Betāābè bètāāti kó difōnkúò kè ti ta bàtòò mòu wèe do dè bo diyōò mièke, ke bonní Adekisāntiri, ke mòke sitenkaanì sidésì kè bè sì tu itāátébi. ¹² Kè ti tuōke Sidakii ke cōmmú ke dò yewe yētāāti. ¹³ Ke íte deborè kēmpékénè ketenkè kè dèe wenté kè ti tuōke Desiyo kè kubakù cānku kó kuyaakù mbo, kè ti mmòke yewe yédéè kētūōke Pusòri. ¹⁴ Ke dè yà Yesu kabè kè bè dò ti mbè bonè ke dò yewe yēyiekè. Kè ti mbè bonè kēpēēté kēnkōri Odommu. ¹⁵ Kè Yesu kabè bēe bo Odommu kè bēe keè ti kpéi, kēkōtení Dapiyusi bè taà dè dikātìrì ke ti co, kè betòbèe kōtení bè tu dè titouti tītāāti bepòòbè kpeti. Kè Pòrii bè yà kòo yèmmèe narike kòo sāntē Kuyie. ¹⁶ Ti tūōke dii mōnni Odommu kè bēe duó mPòrii kudieku kòo mbo kè kuhāāpònkù ò bàa.

Pòrii nāámmè Kuyie nnāāntì Odommu

¹⁷ Yewe yētāāti kó difōnkúò kè Pòrii yú Sifube kó bekótibè bèe bo Odommu kè bēe tínni kòo bè náké ke dò, ti kabè n yí yeténè ti yembè kó ikuó, kè bè m pī Sedisadēmmu ke duó nhOdommu kabè. ¹⁸ Kè bè m biéké kéndó ké n fīi ke yé bè í yàmè meyi n dōòmè ke dò mbè

n kuɔ. ¹⁹ Kè Sifube né yete, kè deè nte kè n dò: M bo yà ketenkè yiè, deè né í tú n yē m bo ò yà kòò nàké be kó meyei mmamè. ²⁰ Deè te kè n dó ke di nàké, Isidayeεribe baa wè kpéi ntemè kè m bou mefimme.

²¹ Kè bèe ò tēhéné ke dò: Bè í wāri a kpeti matì Sudee ke ti duōnní, ti kou mōu me nyí ke yēnní ke ti nàké a cààrè mù. ²² Ti yēmu ke dò ntipíti timou bè í dó a tū nkùù wedōuncè, a ti nàké a mómmuɔ nde kó tináaàntì.

²³ Kè bèe dōú ndikātiri kékōtení de yiè Pōori borè kénsūnè bè sòò māmè. Kè Pōori ntūū nke bè náá Kuyie nkpààtiyuu kpeti, ke bè benkú Mōyiisi nè Kuyie mpāānāaàntì náam̀bè do nàké ti, ke yetíróo ke dó bèe banté Yesu tùmè Odeetiwè. ²⁴ Kè bèmabèe yie nkè betōbèe yete. ²⁵ Kè bè nyiti ke nēi bemáà, kè Pōorii béi nke dò: Muyaánsààmù naatimu mù do me nnàkémè Kuyie mpāānāaàntì náaàntò Esaii ke dò: ²⁶ Kote kénáké ku mbotí kōbe ke dò:

Di bo nyo,
di me mbáá banté,
kénwúó, di me mbáá yà.

²⁷ Ke yé de kó kubotí kōbe yèmmè kpeñnìmè,
bè í yíé ntìmatì,
ke ìtinné be to, ke báá keè,
ke ũū nke báá yà,
bè yàà bo ceete mēè kpéi
kè m bè miékūnne.

²⁸ N yēnè ke dò mēdeetímè kó tináaàntì kōtemu bèe í tú Sifube be borè kè bembè yóó tì cōuté.

[²⁹ Pōori béi memme kè Sifubeε ité tineiti bemáà kénkūnti.]

³⁰ Kè Pōori dō yebie nyèdéè ke yietì ò bo kùù dieku, ke cōú bèè kàriní o borè. ³¹ Ke náá Kuyie nkpààtiyuu kpeti nè Yesu tùmè Odeetiwè bá ke í yīèkù, òmōu me nyí nhò kōōnnè.

Pɔ̃ari wǎri dii pátírí Kirisi kɔ̃be bèè bo Odommu Di mpátírí tɔ̀ tii náãnti

Kuyie nkóo tǔnti Pɔ̃ari weè wǎri de kó dipátírí Odommu kɔ̃be. De kó dipátírí dii ti náá nKuyie ndeeri mɛ̀è botí oniti, dii ti náá mbenitibè bɛ̃mɔu tùmè meyei nyembè mbe kè Kuyie nti deeri ti tá dii mǎnni Yesu. De mǎnni ndi Kuyie nhɔ̃ɔ ti cǐmmè kè Muyaánsààmù ti wénkùnnɛ. Kòò bèi nho pátírí mieke ke tú tináãnsààti ò náá nti tu benitibè bɛ̃mɔu kpɛti nti. Ò í baàti òmòu.

Pɔ̃ari yóó pǎnté o pátírí, ké bè nàkémù bè dò nkénfòu mɛ̀è botí be cuokè nè bè bo ndòmmè ketenkè yembè ìikè.

Di mpátírí náãnti duó ke dòmmè

1. Pɔ̃ari do dómè kékɔ̃te késíéké Yesu kɔ̃be bèè bo Odommu 1:1-17
2. Benitibè bɛ̃mɔu tú meyei yembè mbe Kuyie mborè 1:18-3:20
3. Oniti ð ntá Kirisi nwe kè Kuyie nhò wénkùnnɛ 4-5
4. Ti wǎnnénè Kirisi nwe ke ku, kòò wǎnnénè ke yǎnté, deè te ke ti wenke 6-8
- 5 Isidayeeriibe do í yiemme Kuyie nkɛti 9-11
- 6 Yesu kou kó mufòmmu nè o borime de dòmmè kéndéúkùnkò Kuyie nyètiri 12:1-15:13
- 7 Yesu kou bo mbenkùmè o dókùmè 15:14-16:27

Mudummu

¹ Mí mPɔ̃ari, Yesu kóo tǔnti mú di wǎri di mpátírí, Kuyie nkuù n yu ke n tǎáté ke n dòò ku kó ditǔnni kè m bo náké ku náãnsààti. ² Kù do náké tii kpéi ku pǎánãnti náam̀bè nè dimǎnni kè bè ti wǎri. ³ Ti náá nti Yiè nYesu kpéi nke wèè tùóté tinitikònti kè bè ò pɛitè Dafiti kó kufuku mieke. ⁴ Kè Kuyie nhò duó mmuwǎrimú kè Muyaánsààmù duó nkòò yǎnté ke benke ò tumè ku Bire. ⁵ Weè te kè Kuyie nni ndòò mesàà kè n náá nku kó ditǔnni ke bo yǔ́nni ibotí imòu kè ì nhò tá kényíe nho kpɛti. ⁶ Díndi Odommu kɔ̃be di tú ìi botí kó bèmabè kè Kuyie ndi yu.

⁷ N di dɔ̃ummu díndi, Kuyie ndó bè, ke di tǎáté, kè di bo nfòu kù dómè. Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di pǎ mesàà nnè diwèi.

Pɔ̃ari dómè kékɔ̃te kɛ̀yà Odommu kɔ̃be

⁸ N sǎnti Kuyie nnè Yesu Kirisi kó diyètiri di kpéi, nke yé nh ð̃ kɔ̃te kèè bíékè kè bè n náam̀mu di tá mɛ̀è botí Kuyie. ⁹ M báámmu Kuyie ndi kpéi nsáà kè kù yé, kunku m pǐ nkùu tǎmmú nè n yemmè memòu ke náá nku Bire kó Tináãnsààti. ¹⁰ M báámmu Kuyie nsáà, ke tú kè kù dó kù m pǎ kuce kè n kɔ̃too di cie. ¹¹ N do dó ke di yàmù ké di náké Kuyie nkó yepǎrè mayè kpéi nkè dèe yie nkè di kpenke Kuyie nkó kuce mieke. ¹² Ke wète ke do dó tí máá kɛ̀yáúkùnnɛ titòbè kònti, ke yé timòu ti wǎrimè ketá Kuyie.

¹³ N kɔ̃be n dó dí nyémù n do dómè kékɔ̃too di cie ke di náké Kirisi kpɛti kè di ti yie, kéndò n ti nàkémè ibotí tɛ̀i kè ì ti yie. ¹⁴ N kó mutǎmmú mmu n dò nképi mmù bèè tú Kerékibe nè bèè í tú Kerékibe, bèè yé yepáte nè bèè í yé yé be cuokè. ¹⁵ N dó tí tú m bo di nákémè Tináãnsààti díndi bèè bo Odommu.

Tináãnsààti tú Kuyie nkó muwǎrimú mmu

¹⁶ Ke yé ifei í m bonèmmè m bo nákémè Tináãnsààti, tí tú Kuyie nkó muwǎrimú mmu, ke deeri bèè kó dimàà tí tá kékɛténè Sifube borè nè besəmboo. ¹⁷ Kuyie nhɔ̃ɔ wénkùnnɛ oniti ò tá dii mǎnni ndi nè o yemmè memòu. Tì wǎrimu ke tú: Wèè wetí ò bo nfòu ò tá mɛ̀è kpéi.

Benitibè báá na képeri Kuyie nyìkè

¹⁸ Kuyie mmiεke cóúnni kéfinkè benitibè caàrimè nè meyei mbè dòòri mè kè mè diítí timómmannti. ¹⁹ Dèè dò nkénte kè benitibèe banté Kuyie ndè feímu, Kuyie mmómmanku kuù dè mbè benke. ²⁰ Kuyie nkó medómme nè ku wérímú mùù bo sáà dè í dò nna kéyà. Kàa né wénténí kù dòòmè kutenkù dè feímu ke dò ntí na ké dè banté deè te kòo nìtì báá na képeri Kuyie nyìkè. ²¹ Ke yé bè kù bantémè ke yete bè bo déúkunnemè ku yètìrì, ké kù sante, ke tūnne iyèntotí detetirè kpeyi nè itookperí, ke ta dibìnni miεke. ²² Kè be yèmmè dò mbè ciì kè bè né yei. ²³ Bè bo mbáámmè Kuyie nkùù í deu, kè bè bàá nsitenkaanli sù dònne benitibè nè sinəə nè tiwanwantì nè iwààke.

²⁴ Deè te kè Kuyie mbè yóu kè bè dòòri meyei mbè dómè, ke dɔəri isəke kperε nè be kòntì. ²⁵ Ke yóu Kuyie nkpeti ke tū nsiyáàbìsì, bè bo mbáámmè Kuyie nkè bè bàá nkù dòò dè. Kuù do dò nkénsántí sáà, kè dè mme ndò.

²⁶ Deè te kè Kuyie mbè yóu kè bè dòòri isəke, kè benitipòbè yóu bè bo ndounèmè benitidaabè ke dounè betəbè. ²⁷ Kè benitidaabè yóu bè bo ndounèmè benitipòbè ke dounè betəbè. Məmmε kè Kuyie mbè yóu kè bè yàu be dɔ̀rìmmè kó tiyeti.

²⁸ Bè me nyetεmè Kuyie ndeè te kè kù bè yóu kè bè tū mmeymè yeyime ke dɔəri bè do í dò nkéndɔəri dè. ²⁹ Bá bè í weti, ke dɔəri, ke dó idiítí, ke yóu, ke məke məhēmmè, ke dó munitikòù, ke dó yekpàrè, ke sou mbetəbè, ke ciì mbetəbè, ke dó munáaantəù. ³⁰ Ke náante betəbè kpéí, ke í dó Kuyie, ke sáante betəbè, ke tú sifei yembè, sipəə yembè, ke waa mmeborime pammè bè bo yímè kédəə meyei ke yetíri be yembè kpeti. ³¹ Bè í yé bè dòòri dè, bè me nyí dɔəri bè nàké tì, bè í dó betəbè, bè í məke betəbè kó mesémmè. ³² Bè yému ke dò nkuyie nkó ikuú miεke bèè dòòri me kóò botí bè dò nkéta muhāá mmiεke. Bá nè memme kè bè səké ke dɔəri meyei, dè í tú bè dòòri meyei mmáà, bè kòmmúmu bèè mè dòòri.

2

Kuyie mbeénti wennimè

¹ Fó wèè bekùnè betəbè, bè í yóó da coo, ke yé a bekùnè diì mənni betəbè a bekùnè a máà ndi. Ke yé bè dòòri tì a tì dòòri mè. ² Ti yému ke dò nkuyie mbo bekénè bèè dòòri de kó meyei mbotí kénnaati. ³ Fó nwèè nàá mbetəbè dòòri mèè yei nke mè dòòri, a yèmmè dò nha bo yenténè Kuyie nkó tibeéntàà? ⁴ Yáà a sènkèri Kuyie nkó mesàà mme nè ku minnímmè nè ku nìtì? Kè kù í da kpetínnè bàmbà nkù mirímu ke dó a ceete. ⁵ Kàa yèmmè kpenke kàa í dó kéceete a yéúti amáà ndi Kuyie nkó tiyēiti, ku beénti bo tuəke diì yiè. Kunku kùù bekù weti weti. ⁶ Kù yóó yietí bá wè o tōmmú mannè tìi yeti nti, ⁷ kéduò mmufòmму mùù bo sáà bèè wéèri ke dɔəri mesàà, ke dó kùu bè sante, ⁸ képuotí bèè yete ku kpeti nè kemieke, bèè duó mbemáà meyei nke tū nsiyáàbìsì, ⁹ ké bè fēū, ké bè ānné meyeñcaàrimè, Sifube meketimè nè bèè í tú Sifube, ¹⁰ kəsānte bèè dòòri mesàà nké bè duó ndiwèi, Sifube meketimè nè bèè í tú Sifube. ¹¹ Ke yé Kuyie nyí baàtìmmè òmòù.

¹² Bèè dòòri meyei nke í yé Məyiisi kó ikuú, bbè báá kú i kó mukūū, kè bèè yé de kó ikuú ke dɔəri meyei bè yóó i mbè bekénè. ¹³ A bo nyémè ikuú deè í tú a wenni, a dɔəri diì mənni ndi ikuú yèmmè, Kuyie nhōs da wénkunnemè. ¹⁴ Bèè í tú Sifube ke í yé Məyiisi kó ikuú bè dòòrimu i yèmmè, bè í yé Məyiisi kó ikuú kè ì né bo be miεke. ¹⁵ Be dɔ̀rìmmè benkúmu ke dò mbè yé Kuyie nkó ikuú. Be yèmmè meè ɔ̀ mbè bekùnè dimənni marì, diteri ké mbè kòmmú. ¹⁶ Dèè sàri dè bo yènni Kuyie nyóó duó ndi yiè kè Yesu Kirisi bekénè benitibè be dɔ̀rìmmè ñnkè. Tináansààtì n nàá tì me nyé.

Sifu mómmuə nyí tú wèè cānté

¹⁷ Fó nSifu wèè pətì a túmmè Sifu ke yé Kuyie nkó ikuú ke sonku a yémè Kuyie. ¹⁸ A yému Kuyie ndó dè, ikuú dè nda benkemu kàa bo na kétāāté dèè wenni. ¹⁹ Kàa yèmmè dò nha tú

tiyũ̀nti kóo dèrì, ke mí bèè bo dibiinnì. ²⁰ Ke tú amáà tiyeìnti nè ibí be kóo tenti, ke tú ikuó da duó mmeyĩ́tímè kàa yé timóm̄m̄nti. ²¹ F́ nwèè tiè mbetòbè ke í tiè nhamáà, ke tú bè bá nyuuku ke né yuuku. ²² F́ nwèè tu bá ndauti dautinè ditòbè ke dauti dautinè betòbè, ke tú yebàkè í wenni ke wè̀te ke yè waà nke bo kparikè. ²³ Ke déúkunko amáà a yémè ikuó, ke né dɔ̀ri ì yete dè, ke caàri Kuyie nyèti. ²⁴ Tì wàrimu ke tú: Díndi Sifube díi te kè ibotí tei sàá nKuyie.

²⁵ F́ nSifu kàa dɔ̀ri Kuyie nkuó yém̄m̄, mucāmmù íwenni, kàa né í dɔ̀ri ì yém̄m̄ mucāmmù tú detetirè nde. ²⁶ Wèè í tú Sifu ke í cānté kòò yie nyikuó yém̄m̄ Kuyie nhò wùó nwèè cānté wènwe. ²⁷ Deè te wèè í cānté kòò bo da bekénè f́ nwèè tu Sifu ke cānté, ke m̀ke ikuó kó dipátiri, ke í tũ nyi yè mmù. ²⁸ Kè bè da peité kàa tu Sifu ke cānté dè í sannè. Sifu móm̄muò ntú wèè cè̀te wènwe. ²⁹ Dè tu Muyaánsààmù kó mutóm̄mù mmu, dè í tú ikuó ì wàri dipátiri mièke. De kóo Sifu í wanti benitibè bo nhò sántímè, ò wanti Kuyie nkuú ò sánte.

3

Kuyie nwetímè bá kè ti í wetí

¹ Kàa tu Sifu dè bo dɔ̀ ba? Mucāmmù bo da dɔ̀ ba? ² Dè né bo dɔ̀mu bake, ke yé Kuyie nketé kedúmmè Sifube mbe ku náahtì. ³ Tì bo yí ba? Kè Sifube mabè í yie nKuyie mbéi ntì dè dó ké dò Kuyie nyí dɔ̀mu kù béi ntàà? ⁴ Bitì! Bá kè benitibè bemou í wetí Kuyie mbáá yóu kù bo nwetímè kéndonnè tì wàrimè ke tú:

Kàa náá, nha náahtì ntú timóm̄m̄nti,
kè bè da bekúnè a kpeti ínaati.

⁵ Kè nsà kè ti yé ti bo dɔ̀ dè ke í dè dɔ̀, kè kù dɔ̀ kù béi ntì, ti yí kù í wenni kù ti kpetínné díi m̀nnàà? (N náá mbenitibè yém̄m̄ dóm̄m̄ mme.) ⁶ Bitì! Bitì! Kè Kuyie nyí wetí kù bo yíme kèbekénè benitibè.

⁷ Kè nsà kè n yáàbìsì bo nte kè Kuyie nkó timóm̄m̄ntii feité kédéúkunnè ku yetirì, ba nkpéi bo nte kè kù m bekénè ténke? ⁸ Bèè tũ nyè nti ídɔ̀ri meyei nkè m̀e peité mesàà, bèè náá mmemme Kuyie mbo bè kpetínné kénnaati.

Òm̀u í dɔ̀ri Kuyie ndóm̄m̄ bá omáà

⁹ Tì bo yí Sifube pè̀tè bèè í tú Sifubaa? Bitì! Tì béimmu ke tú Sifube nè bèè í tú Sifube bè tu meyei nkó tidaati nti. ¹⁰ Tì wàrimè ke tú:

Òm̀u í bo wèè wetí, bá omáà.

¹¹ Òm̀u í cii,
òm̀u í wanti Kuyie.

¹² Bemou bè yetému,
ke dèténè Kuyie.

Òm̀u í dɔ̀ri dèè wenni bá omáà.

¹³ Kè be náahtì dò nkufòti kùu feí,
kè bè sou,
tì yìní be nò kè tì tii
ke dò mmewaàdóm̄m̄.

¹⁴ Bá be nò í wenni,
kè be náahtì tii.

¹⁵ Kè bè ò ndó mecāã nke bo kuò.

¹⁶ Kè bè pè̀tè kèè bíékè,
meyei nnè meyeñcaàrimè deè ànné.

¹⁷ Bè í yé meom̀pùmè kó kuce.

¹⁸ Bè í dé Kuyie.

¹⁹ Ti yému ke dò nKuyie nkó ikuó náánnè bèè ì te bèmbε, kè dè bo yie nkè bè báá na képeri, kè benitibè bemou banté bè tímè beyeibe Kuyie nyìkè. ²⁰ Òmòù báá na kédòò ikuó yémmè kéwenke Kuyie nyìkè, ikuó ti benkú ti tumè mme benitiyeibe.

Kuyie nwénkùnko mètí botí benitibè

²¹ Di mmònnì Kuyie nyí ti wénkùnko nè ikuó miεke, ku pãánaantì náambè nè ikuó páte dè ti béimmu. ²² Kuyie nhõ wénkùnne onitì ò tá dìi mònnì ndi Yesu Kirisi. Kù mètí dòòri bèè kó dimàà tá bèmbε Yesu, kù í baatì òmòù. ²³ Benitibè bemou yetému ke pàà Kuyie nkó tikpeti. ²⁴ Di mmònnì Kuyie nnè ku kó mesàà nkè kù bè wénkùnne fààrè kè Yesu Kirisi bè deeté nè meyei. Dipãnnì ndi fààrè. ²⁵ Kuyie ndo mirímu nè dimònnì, kù né me ndòòrimè kù béi ntì kù báá yie nkéyóu meyei nyembè sáà ke í mbè kpetínné, deè te kè kù tãáté ku Bire kè bè dè kùò, ke dè bo ùté benitibè yei. ²⁶ Di mmònnì Kuyie nwénkùnko bèè tá bèmbε Yesu ke benkú kù tímè timómmonti yiè.

²⁷ Kuyie nwénkùnko òmme botí benitibè? Bè dòò mètí kpeí nyikuó yémmàà? Òò! Bè tá mètí kpeí nke Yesu. Kè dè dò mmemme onitì bo yíme késãnte omáà. ²⁸ Ti yému ke dò nhonitì í dòòri Kuyie nkó ikuó kè kù ò wénkùnko, ò tá dìi mònnì ndi Yesu. ²⁹ Yáà Kuyie ntu Sifube máà kòku nku? Òò! Kù tú ibotí imòu kòku nku. ³⁰ Kuyie mbo kumáà ndi ke wénkùnko Sifube nè bèè í tú Sifube bè tá dìi mònnì Yesu. ³¹ Ti paankomu ikuó ti tá mètí kpeínáà? Òò, ti pètínke ì commu i fòtìrì ndi.

4

Kuyie nwénkùnne mmètí botí Abarahammu

¹ Ti bo náké ònti ti yààri Abarahammu kpeí? Kuyie ndo ò dòò ba wenwe onitì? ² Kè kù do nhò wénkùnne o tómmú kpeí nke ò na mpòtímu, Kuyie mborè dè me nné í dò mmemme. ³ Ti wàrimu ke tú: Abarahammu do tá Kuyie nku kè deè nte kè kù dò ò wetí. ⁴ Kòò niti pì mmutómmú bè òò nhò yietímu, de kó tiyeti í tú dipãnnì, o tómmú yeti nti. ⁵ Kuyie mborè dè í tú nè mutómmú kpeí nke kù òò wénkùnemè onitì, ò tá dìi mònnì ndi Yesu kù òò ò wénkùnemè. ⁶ Deè te Dafití béimmè ke tú: Diwèì ò mbo Kuyie nwénkùnne wè bá dè í tú nè o tómmú kpeí.

⁷ Dè ñnaati Kuyie ncíé mbè be yetímè, ke ùté be yei.

⁸ Dè ñnaati Kuyie nténke í kaànnè bèè kó meyei.

⁹ De kó diwèì bo Sifube máà kpeí nkaà? Òò! Di bomu bèè í tú Sifube be kpeí mmúnke. Ti bo ke náá nke tú Kuyie nwénkùnne Abarahammu ò kù tá mètí kpeí nke. ¹⁰ Òmmònnì ndi Kuyie ndo wénkùnemè Abarahammu? Dè do sá nho cãntáà kòò mu nyí cãnté? Kuyie nyóò ò wénkùnne kòò mu nyí cãnté. ¹¹ Ò mu ndo í cãnté kéntámu Kuyie nkè kùu dúò nkòò cãnté kè dèe benke kù ò wénkùnemè ò kù tá mètí kpeí. Deè te kòò tu bèè tá Kuyie mbe kóò cice. ¹² Weè wète ke tú bèè cãmmú be kóò cice, dè né í tú bèè cãmmú bemou, bèè tá bèmbε Kuyie nhò do kù tá mètí botí ke mu nyí cãnté.

Abarahammu yiemme Kuyie mbéi nti

¹³ Kuyie ndo yè nhAbarahammu nè o yaábí bè bo tieke kutenkù kumou, dè í tú ò do yie mmètí kpeí nku kuó, ò do tá mètí kpeí nke Kuyie. ¹⁴ Kè nsà kè bèè yie nKuyie nkuó kè beè máà yóò tieke kutenkù, Kuyie mbè dounnè dìi nùù tũ ntú detetirè nde, kè bèè kù tá kè bè kù tá detetirè. ¹⁵ Ikuó íinko Kuyie nkó kemieke nke, kè ikuó í bo a báá ì yeténè.

¹⁶ Ti tá mètí kpeí nKuyie ndeè te kè kù yè nkù bo ti pã dipãnnì fààrè, kè dì ntú Abarahammu yaábí imòu kperi, dì í tú bèè yie nyikuó máà be kperi, dì tu nè tínti bèè tá

Kuyie nhAbarahammu do kù tá m̀̀è botí ti kperi ndi. ¹⁷ Tì wàrimu ke tú: N da d̀̀ò ibotí péu kòò cice. Abarahammu yĩme ke naá nyibotí kòò cice? Ò do tá m̀̀è kpéi nke Kuyie nkùù duò nkè becírìbè yánni, kùù dènnìnkoni dèè í bo. ¹⁸ Dè í dò ndi m̀̀nni wèe yie nkòò yie, memme kòo naá nyibotí péu cice, kéndònnè ti wàrimè ke tú: A yaàbí bo nsù mediè. ¹⁹ Abarahammu bie ndo bo ntùàke tekòtè (100), kòo pokù Saraa múnkke kóté kèpèèté ò bo peité dè, bá nè memme kòo tákùmè nfiíkú. ²⁰ Kòo yie nKuyie mbéi nti ke í nyĩèkù, ò tá m̀̀è kpéi nkè dèè ò duò mmuwèrímú kòo déúkùnne Kuyie nyètirì. ²¹ Kòo nyé weti weti ke dò nKuyie mbéi nti kù màke muwèrímú ke bo ti d̀̀ò. ²² Nè de kpéi nkè Kuyie ndò: Ò wetí. ²³ De kó ditannù dii tú Kuyie nhò wénté wèè wetí ti í wàri Abarahammu maa kpéi. ²⁴ Tì wàrinèmu ti kpéi, tii tú Kuyie nyóó ti wénté bèè wetí tinti bèè tá ti Yiè nYesu, kù duò nkè wèè yànté. ²⁵ Wèè ku ti yei nkpéi nke yànté ke ti wénkùnko.

5

Kuyie ntaunnèmè kumaa oniti

¹ Kuyie nhõ ti wénkùnne ti yie ndi m̀̀nni ndi ku kpeti, Yesu d̀̀ò dè ti kpéi ndeè te nè Kuyie nkè ti narike. ² Ti tá m̀̀è kpéi nke Yesu deè te kè Kuyie nti d̀̀ò mesàà kè ti na ke kù tónnè. Ke kù wéñnè ke fòù kè dè ti naati kè ti baa Kuyie mbo ti duómme ku kó tikpeti. ³ Ti arìmu kè diwèi né ti bo ke yé mehàarimè ti duómme mewéèrìmè. ⁴ Meminnimè meè õ nte kè mehàarimè ti tùòkeni tí nwéèrì. Kè mewéèrìmè nte kè ti péte ti baa dè. ⁵ De kó mubàrimù ti baa mù õ í nti souté ke yé Muyaansààmù muù ti benkú kù ti dómè.

⁶ Ti do í màke dii m̀̀nni muwèrímú ke bo deete timaa, kè Kirisi ku ti yei nkpéi nKuyie ntàate dii m̀̀nni. ⁷ We mbo yie nké kù wèè d̀̀òri Kuyie ndómè o kpéi? Kè dè yete a sàà bo kù mesàà nyiè nkpéi nke. ⁸ Kuyie mbenkemu kù ti dómè, kè Kirisi ku ti kpéi nti tú dii m̀̀nni benitiyeibe. ⁹ Bàmbà nho kũũ mme ntemè kè ti wenke, ba mbo nte kòò báá ti deetenè Kuyie nkó kemieke? ¹⁰ Kè Kuyie nti taunnè kumaa ku Bire kó mukũũ mmieke, ti tú dii m̀̀nni meyei nyembè, dè bo yĩme ku Bire me nyàntémè kè kù báá ti deete ti naá ndi m̀̀nni ku kobe! ¹¹ Dende kó difonkúò, kè ti wète ke màke diwèi ke yé nè Yesu Kirisi kó mukũũ mmieke nke nè Kuyie nti taummè.

Adammu nè Yesu be kó tinàanti

¹² Nè oniti omáà borè nde meyei ntannimè kutenkù kumau, kè mukũũ mbuoté ke kòù benitibè bemau, ke yé bè yetémè. ¹³ Ikuó do í bo dii m̀̀nni kè meyei mbomu, ikuó né í me mbomè Kuyie nyi mbè bekùnè, ke yé bè í yémè dèè tu meyei, ¹⁴ kétúóté Adammu kó dim̀̀nni kétuòkenè Mòyiisi, kè mukũũ nkòù bèè í yete Kuyie nkpèti Adammu do yete m̀̀è botí.

Adammu do tú dibenkèri ndi wèè kèrini o kperi. ¹⁵ Adammu yétimè í wéñnè Kuyie nkó dipanni. Mómmu nwe oniti omáà yeté m̀̀è kpéi nke kusùkù kómmè. Nè oniti omáà Yesu Kirisi borè nde, Kuyie nti pãmè mesàà nkè mè de. ¹⁶ De kó mesàà nyi wéñnè oniti omáà yétimè, oniti omáà yeté m̀̀è kpéi nke benitibè yàtènèmmè Kuyie nkè kù ti d̀̀ò mesàà nnè Yesu Kirisi kpéi. ¹⁷ Oniti omáà yetémè kè mukũũ ntanni ke kòù benitibè, meè botí nku oniti omáà Yesu kó mesàà nkpéi nke benitibè péu mufòmmu, ke bo ò wènnénè kèdi tikpati.

¹⁸ N wète ke náammu ke tú oniti omáà yeté m̀̀è kpéi nke benitibè í naatinèmmè Kuyie. Meè botí nku oniti omáà wèè wetí o kpéi nke benitibè narikenèmmè Kuyie, kè kù bè duò mmufòmmu. ¹⁹ Oniti omáà yete m̀̀è kpéi nKuyie nkpèti deè te kè benitibè bemau naá mmeyei nyembè. Meè botí nku oniti omáà wèè yie nKuyie nkpèti ò yó ntemè kè kù wénkùnne benitibè bemau.

²⁰ Ikuó ànnè ke bo fei mmeyei mme kè ti yà mè deumè. Meyei nde dè, Kuyie nkó mesàà nhõ nde kèpèèté memme. ²¹ Kèndonnè meyei nkòùmè benitibè, meè botí nku Kuyie nkó mesàà nti duómme mufòmmu Yesu wèè te kè Kuyie nti wénkùnko.

6

Ti kunèmè Yesu ke yànté

¹ Kè dè dò mmemme ti bo nsaké ke dɔ̄ri meyei mme kè Kuyie nkó mesàà nné deukaà? ² Bitì, bitì! Ti yèmu meyei mmieke, ti ténke báá na ké mmè dɔ̄ri. ³ Di í yé ke dò nkè bè ti ànné dìi m̀nni bàtèmmù ti wènnénè Yesu Kirisi nwe ke kúà? ⁴ Bè ti k̀nne dìi m̀nni m̀nie ndè d̀nnè bè ti k̀nnénè Kirisi nwe, kéndò Kuyie nkó muwèrímú diemù duómmè kòò yànté kù múnke bo nte kè tí nfòu mufòmmu pàmmù.

⁵ Kè ti ò wènnénè ke ku ti bo ò wènnénè kèyànté. ⁶ Ti yému ke dò nti fòmmu mukótímù, bè mù wènnénè Kirisi ke baaké kudapā́tí, kè meyèmmè mèè do ti yūš mme yei mbíékè kè mè ténke í m̀ke muwèrímú, ti ténke í tú meyei nkó tidaatì. ⁷ Ke yé wèè ku ò ténke í bomè meyei mmieke. ⁸ Ti nyé ke dò nkè ti wènnénè Yesu ke ku ti bo ò wènnénè o fòmmu pàmmù. ⁹ Ti yému ke dò nKirisi ku ke yànté, ò ténke í yóó kú. Mukũũ ténke báá na kóò kù. ¹⁰ Ò ku ke na meyei nkuce memàà ndi sáà, ke yànté ke fòu ke bo Kuyie mborè. ¹¹ Wénténè dimáà meyei mbíéké kéndò ndi ku, ke nfòu Kuyie nkó mufòmmu Yesu Kirisi borè.

¹² Báá yiennè kè meyei ní nte di k̀ntì, kè di yèmmè ndi yūš nkè di dɔ̄ri meyei. ¹³ Di báá yie nkè di t̀titi naá mme yei nkó tit̀nnenti. Duónnè dimáà kéndò mbenitibè bèè ku ke yànté, kéndò ntit̀nnenti Kuyie nkó mutòmmú kpèti. ¹⁴ Meyei nténke í di te, di ténke í dò nkéndé ikuó, di bo Kuyie nkó mesàà mmieke nke.

Ti yèmè meyei mmieke

¹⁵ Kè ikuó ténke í ti te tí ndɔ̄ri meyei mme ti bo mèè kpéi Kuyie nkó mesàà mmiekaà? Bitì! ¹⁶ Di í yé ke dò nkàa duó nhamáà òm̀u, ke yíé nhò yèmmù, a naá nho daakù nkuàà? Kàa d̀ri meyei nha yóó kúmu, kàa me nyie nKuyie nkpeti kù da wénk̀nne. ¹⁷ Ti sánti Kuyie ndi do túmè meyei nkó tidaatì, di mm̀nni kèyie nnè di yèmmè mem̀u itié mbè ti nàké ì. ¹⁸ Di mm̀nni di yèmu meyei nkó tidaatì mmieke, ke naá mmewetímmè kó tidaatì. ¹⁹ N yóó béi nkédonnenè di yé tì nti, ke yé di mu nyí kpenkemè. Kéndò ndi do duómmè dimáà mufòmmu yeimu kènaá mmu kó tidaatì, di mm̀nni duónnè dimáà kéndò mmewetímmè kó tidaatì kè di fòmmu ndò mpáíí.

²⁰ Di do tú dìi m̀nni meyei kó tidaatì, di do í wetí di do dɔ̄ri di dómè mme. ²¹ Di do dɔ̄ri dìi m̀nni meyei nyifèi mè ndi bonnèmè di mm̀nni kèpéú òmmu c̀ntimu? Di kó muc̀ntimu do tú mukũũ mmu. ²² Di mm̀nni di yèmu meyei nkó tidaatì mieke ke naá nKuyie nkó tidaatì kè kù di wénk̀nne kè di pèté mufòmmu mùu bo sáà. ²³ Ke yé meyei nkó tiyeti túmè mukũũ mmu, kè Kuyie nkó dipā́nni tú mufòmmu mùu bo sáà ti taunnè ti Yiè nYesu Kirisi nwe ke mù pèté.

7

Ikuó ténke í ti te

¹ N k̀be n di náannè ke dò mbenitibè mbe bèè yé ikuó, ikuó ò nte onitì ò kpaá fòu dìi m̀nni ndi. ² Ntenè medonnimè mamè, kòò nitipòkù ye nho d̀u ikuó ò ò taunnèmu o d̀u, kòò d̀u me nku ì t̀temu. ³ Kòò yenke ot̀u kòò d̀u kpaá fòu ò tu wèè d̀uti d̀utinè wènwè benitidaabè. Kòò d̀u me nku ò feitèmu, de m̀nni kòò yenke ot̀u ò í tú wèè d̀uti d̀utinè benitidaabè. ⁴ Kéndò ndi wènnénèmè Kirisi ke ku, ikuó ténke í di te, di mm̀nni wèè ku ke yànté wèè di te, kè di dɔ̄rimè bo nwenni Kuyie mborè. ⁵ Ti do fòu dìi m̀nni ti móm̀m̀mbe ti dó mèè botí kè ikuó ì ti te, kè ti dɔ̄ri meyei, nkè de kó tiyeti tú mukũũ. ⁶ Di mm̀nni, ti yèmu ikuó kó tidaatì mieke, ke yé Yesu kũũ nti dènnemè ikuó kó tidaatì mieke, kè Muyaánsààmù ti duó mmeborime pàmmè, kè ti bo na kèpí Kuyie ntòmmú kèyóu ikuó kó meborime kótímè.

Ikuó wennimè

⁷ Ti bo yí ikuó tú meyimmaà? Bitì! Ikuó ì né te kè n yíété meyei, n na bá nyé ke dò nha bo nyáámmè otàù kperè dè í wenni, kè ikuó do í n nàké ke tú: A bá nyáá nhotàù kperè. ⁸ Meyei ndiínnè ikuó nyi ke í m miéke otàù kperè kó muyáámmù, kè ikuó í bo dè, meyei òò í nfeí. ⁹ Ikuó do í bo diì m̀nni kè dèmarè í n káónnè, ì buotému kè n yíété meyei kè mè n kùà. ¹⁰ Mèmmè ikuó ì na nni nkàtenè mufòmmu bíékè, kè ì né n kàtenè mukũũ mbíékè. ¹¹ Kè meyei nni ndiínnè ikuó ke n nìnte ke n kùà. ¹² Ikuó dò mpáíí nwe kè ku tannùù dò mpáíí. ¹³ Desààrè dèè n kuàà? Bitì! Meyei mmèè tùóté dèè wenni ke n kuànnè, kè dè bo yie nkè meyei nfeité mè deu ke mamè.

Nyí d̀ari n d̀mè

¹⁴ Ti yému ke dò nyikuó tú Kuyie nkpeyi, kè mí ntú onìti meyei nkó kudaakù. ¹⁵ N yí yé n d̀ari dè, n yí d̀ari mesàà n do d́ kédòò mè, meyei n yí d̀mè n né me nd̀ari. ¹⁶ Kè n d̀ari n yí d̀mè n tũ nyiemmu ke dò nyikuó wenni. ¹⁷ Míí í d̀ari n d̀mè, meyei mèè bo m miéke mèè n tèm̀mù kè m mè d̀ari. ¹⁸ N yému ke dò n tú onìti kè mesàà nyí bo m miéke, nh ò ndómu kédòò mesàà nkémánté muwèrímu. ¹⁹ N yí d̀ari mesàà n d́ kédòò mè, n né d̀ari meyei mmè n yí d́ mè. ²⁰ Kè n d̀ari meyei n yí d́ mè, dè í tú mí mè d̀ari, meyei mmèè bo m miéke mèè n tèm̀mù. ²¹ Nte ì kuó bo m miéke: Nh òò nd́ kédòò mesàà kénsó n d̀ò meyei mmè. ²² Nè n yèmmè miéke n d́mu Kuyie nkó ikuó. ²³ M bantému ke dò mmeyèmmè mèdémè mèè m màùnè: Mesàà nkōme nè meyei nkōme. Kè meyei nkōme n na kè n wète ke naá mmeyei nkó kudaakù. ²⁴ Mí nhosènnìwè! We mbo n denne mukũũ kó difòtìrì dii mmieke? ²⁵ Óm̀ou bomu wèè tu Kirisi. Kuyie nnè mutòmmù! De kó meyèmmè mèdémè baa bomu m miéke ke mie òdó Kuyie nkó ikuó yèmmè, kè metèmè d́ n d̀ò meyei.

8*Muyaánsààmù kó mufòmmu*

¹ Di mm̀nni Kuyie nténke í yóó kpetínnè bèè wèínnè Yesu Kirisi. ² Ke yé Muyaánsààmù kó ikuó ì duò mmufòmmu bèè tàunnè Yesu Kirisi ì n dènnemè meyei nkó ikuó miéke ì kàù. ³ Ikuó do í na ke ti duò mmufòmmu, ke yé onìti í m̀kemè muwèrímu ke bo d̀ò ì yèmmè, dèè te kè Kuyie ntōnni ku Bire kè dè tùóté tinitikònti, ke bo ti deeté ke ku kudapãáti ìnkè ke na meyei. ⁴ Yesu ku ke d̀ò ikuó yèmmè mmè, di mm̀nni ti bo na ké ì tũnne ke yé Kuyie nti duómmè Muyaánsààmù. ⁵ Wèè tũ nho mómmuò nkó meyèmmè ò d̀ari tikònti kperè nde, kè wèè yie mMuyaánsààmù kpeti kòò d̀ari mù d́ dè. ⁶ Kàa tũ nha mómmuò nkó meyèmmè dè da kàrinè mukũũ mborè nde, kàa yie mMuyaánsààmù kpeti a pété mufòmmu nè diwèi. ⁷ Bèè tũ mbe mómmòmbè kó meyèmmè bè tú Kuyie nkantídèntòbè mbe, ke yé onìti kó meyèmmè í tũmmè Kuyie nkó ikuó, mè keté ke báá na ké ì tũnne. ⁸ Bèè d̀ari be yèmmè d́mè Kuyie mbáá bè pénsirì. ⁹ Díndi ténke í tũ ndi kònti kó meyèmmè, di tũ mMuyaánsààmù kpeti nti mùù bo di miéke. Kòò m̀u í m̀ke Muyaánsààmù Kirisi duò mmù ò í tú Kirisi kou.

Mufòmmu pàmmù

¹⁰ Bá di kònti me ntúmè tì yóó kú diyie marì, kè Kirisi bo di miéke Kuyie ndi wènkùmmu, kè Muyaánsààmù di duò mufòmmu pàmmù mùù bo sáà. ¹¹ Kè Muyaánsààmù mùù te kè Yesu yànté kè mù bo di miéke, mummu mùù te kè Kirisi yànté mù bo duò nkè di kònti foutè. ¹² N kòbe kè dè dò mmèmmè di ténke í dò nkénd̀ari di kònti d́ dè. ¹³ Kè di d̀ari di yèmmè d́mè di wèrè bo kú, kè di me nyóu ke Muyaánsààmù kùà di mómmòmbè kó meyèmmè, di bo nfòu sáà. ¹⁴ Muyaánsààmù ni bèè kó dimàà bèè tu Kuyie mbí. ¹⁵ Kuyie nti duò mmùù

Yaá nyí ti dɔ̀ri tidaatì, ke ti ǎ̀ kufɔ̀waá, mmù ti dɔ̀ri Kuyie mbí nyí, ke te kè ti kù yu ke tú ti cice. ¹⁶ Muyaánsààmù mmuù ti náá nti yèmmè mièke ti túmè Kuyie mbí. ¹⁷ Kè ti tú Kuyie mbí ke wènnénè Kirisi ke fèùtè ti bo tieke Kuyie mmòke dè, kéwènnénè Kirisi kèdi tikpàti.

Kuyie ndómè ti kù wènnénè kémbo ku kpeti mièke

¹⁸ N yému ke dò nKuyie nti baanè tìl kpatì deumu ke pèètè ti me nfèùrì mèè fèùtímè. ¹⁹ Kuyie ndòò dè kó dimàà bàamu Kuyie mbo dè benkemè ku bí kó tikpàti. ²⁰ Kuyie ndòò dè ta mèè fèùtímè detetirè kòme dè í tú deè mè dó Kuyie nkuù yè ndè mme dò. ²¹ Kuyie ndòò dè bàamu bè bo dè deeténèmè mefèùtímè kè dèe yè me kó tidaatì kéwènnénè Kuyie nkó ibí meom̀pùmè. ²² Ti yému ke do nnè dimònnìní Kuyie ndòò dè demou yo mmesémmè, ke fèùrì onitipòkù ò mpeí ke fèùrì mèè botí. ²³ Dè í tú Kuyie ndòò dè deè máà fèùrì, tínti bèè niitè ke m̀òte Kuyie mpānnì Muyaánsààmù, ti múnke fèùrìmu ke baa Kuyie mbo deetè d̀i yìè ti k̀ntì páíí, ke ti túótè kédòò ku bí. ²⁴ Yíe nti cootému kè ti cootímè mómməmmə né kpraanì kè ti mè bàa. Kàa yà demarè a ténke ɔ̀ɔ́ í ndè bàa. ²⁵ Kè ti baa ti í wúó ndè, ti ɔ̀ɔ́ ndè bàa nè mewéèrìmmè mme.

²⁶ Ti í m̀ake muwèrímú, deè te kè Muyaánsààmù ti teennè, ke yé ti í yémè ti bo nkù bàá mmèè botí, kè mù kù bàá nke sáúti ti do í yóó na kédòò mè. ²⁷ Kuyie nkùù yé ti yèmmè, kù yému Muyaánsààmù dó tì, ke yé Muyaánsààmù túmmè Kuyie ndómè mme ke kù bàá nku k̀be kpéí.

²⁸ Ti yému ke dò nKuyie ndòòri dè demou kù dè d̀òri bèè kù dó be kó mesàà nkpeí nke, bembè kù yu bè ke tũ nkù do tãátè ti be kpéí. ²⁹ Kuyie ntãátè bè nè dimònnì kù bè tãátè ke dó bè ndònnè ku Birè nde, kè dè ntú be kóò Po. ³⁰ Kuyie ntãátè bè nè dimònnì ku be nyu, kù yu bè kù be nwénk̀unne kù wénk̀unne bè kù be nduó nku kpeti.

Ba mbo na ke ti yatenè Kirisi

³¹ Ti bo yí ba náke? Kè Kuyie nti kómmú we mbo nti níí? ³² Kunku í ti yetenè ku Birè mómmənde ke duó nkè bè dè kùò, dè bo yíme kè kù báá ti duó nde sɔ̀nne? ³³ We mbo sei nKuyie ntãátè bè? De yìè nyí bo! Kuyie nkuù bè wénk̀unne. ³⁴ Ke yé Yesu Kirisi kumè ti kpéí nke ke yántè ke bo Kuyie mbakù youú ke báá nti kpéí. ³⁵ Ba mbo ti yatenè Kirisi? Meháarimàà? Meyèncàarimàà? Mefèùtímàà? Dikònnàà? Tidawantàà? Kufɔ̀waanàà? Yáà mukũũ? ³⁶ Tì wàrimu ke tú:

F̀òò kpéí nke

bè ti dónèmmè mukũũ

ke ti d̀òri ke dò ntipièti

tì bo muk̀òò kpéí.

³⁷ Demou memme wèè ti dó wèè te kè ti tú bèè na ke mènke na. ³⁸ N yému weti weti ke do ndemarè báá na ké ti yatenè Kuyie nti d̀ake mèè dókùmè nè Yesu borè! Bá mukũũ, bá mufòmmu, bá Kuyie ntõrè, bá yebòkè kó meyei, bá meháarimè di mmònnì kòme, yoo mèè kpraanì. ³⁹ Bá keĩnkè kó bekperibè, bá ketenkè k̀be. Demarè báá na ke ti yatenè Kuyie nkùù ti dó ke ti duònnì Yesu Kirisi wèè tu ti Yìè.

9

Kuyie nkó mesémmè

¹ N tú Kirisi kou nwe kè Muyaánsààmù bo m mièke ke n ni kè n náá ntimómmənti n yí sou. ² N yèmmè mèè càari mediè nkè dè nyóú sáà. ³ N na ndómu Kuyie nni ncɔ̀ɔ́ kè n yatenè Kirisi kè nsà kè dè bo yie nkè m botí k̀be Isidayeeri be cooté. ⁴ Bè tu Isidayeeri yaàbí nyi, kè kù bè d̀òò ku bí, ke bè benke kù deu mèè botí, ke bè taunnè kumáà. Ke bè duó nyikuó, ke bè benke ku kpeti, ke bè benke bè yóó nkù báámmè ke bè d̀óunnè yenò. ⁵ Bèè tu ti yàaribè

bèè yètè feí be kó iyaàbí nyi, kè Yesu boñní be kó kubotí miéke wèè baké denennè demou. Kuyie nyètìrì òdeu sáã. Kè dè mme ndò.

⁶ Dè í tú n yē nKuyie nyí dǎǎ kù do bè dǎunnè dìi nùù, n dó ke yí Isidayeeribe bemou beè í tú Isidayeeribe mómmbembe. ⁷ Dè í tú Abarahammu yaàbí imou ì tu o bí mómmbonyi, ke yé kù do yé nkù bo ò dǎǎ mesàà nyIsaki kó ibí kpéi nke. ⁸ Dè í tú bèè cice tú Abarahammu beè tú Kuyie mbí, bèè yie nkù do bè dǎunnè dìi nùù beè tu ku bí. ⁹ Nte Kuyie ndo ò nàké tì ke dǎ: Dè yàà bo mmè nkǎǎké kè nní nwētini ke sǎ nSaraa peité denitidabire.

¹⁰ Debekaa kó ibí idèi do wēmumu i cice Isaki. ¹¹⁻¹² Ò mu nyí ì peité dìi mǎnni, ì í dǎǎ meyei mmamè yoo mesàà mmamè kè Kuyie ntǎǎté demarè kè dè bo ntú ku kperε, dè í tú ì dǎǎ mesàà mamè kè meè te, kù dǎǎ kù dó mēmme ke náké Debekaa ke dǎ: ¹³ Osámpròu bo mbaké Okótì, kéndònnè tì wàrimè ke tú: N dǎke Sakǎbu ke nii Esayu.

¹⁴ Ti bo yí Kuyie nyí wennaà? Áà! ¹⁵ Ke yé kù do nàkémmè Mǎyiisi ke dǎ: M bo kuó mmesémmè n dó ké mè kuó nwè kédǎǎ mesàà n dó ké mè dǎǎ wè. ¹⁶ Dè í tú onitì weè ò ndó yoo nè o kó mewéérìmè, Kuyie nkuù ò ò kuó mmesémmè. ¹⁷ Tì wàri ke tú Kuyie ndo nàké Esibiti kóo kpààtì ke dǎ: N da duó ntikpàtì ke bo benke n wērímú mmu, kè bèè déúkúnne n yètìrì kutenkù kumou. ¹⁸ Kè dè dò mēmme Kuyie nhǎǎ kuó mmesémmè kù dó ké mè kuó wènwè kékpénkúnne kù dó kékpénkúnne wèè kó yeto.

We mbo sei nKuyie?

¹⁹ Kè dè yèmmè benitibè bo yí kè dè dò mēmme ba nné te kè Kuyie mbo ti kpetínné? We mbo na kéyete Kuyie nhò dómme? ²⁰ A tú we fǎ nhonitì ke bo sei nKuyie? Tekǔmbotè bo na kébeke wèè tè maá ke dǎ: Dè dómme kàa m maá mie mbotáà? ²¹ Oyaamarì bo na ke túoté tiyaatì timáà ke maá tekǔmbotè sààtè, kémaá kunésĩmbuuku.

²² Ti kperε me ndò, Kuyie mmieke do peikemu kè kù ndó kébenke kù kpeñnimè, ké né mǎote meminnimè bá kù í nkùǎ bèè do dò nkùu bè kùǎ. ²³ Ke ndó ké ti benke kù kpeñnimè mediè, nke ti kuó mmesémmè tínti kù tǎǎté bè nè dimǎnni kè ti bo di ku kpàtì. ²⁴ Tíi tú Kuyie ntǎǎté bè ke ti kuó mmesémmè, Sifube nè bèè í tú Sifube be miéke. ²⁵ Tì wàrimu Osee kó dipátiri miéke ke tú:

Bèè do í tú n kǎbe
m bo bè dǎǎ n kǎbe,
n do í dó bè m bo bè dǎke.

²⁶ Díndi bè do í tú bè Kuyie nkǎbe
bè bo di yú Kuyie nkǎbe.

²⁷ Kè Esaii béi nyIsidayeeribe kpéi nke dǎ: Bá kè Isidayeeribe do sũ ke mannè dàméèrì kó mubirímú, be miéke bèè bo nsús mbeè yóó cooté.

²⁸ Ke yé ti Yiè nKuyie nyóó dǎǎmmèmu kù béi ntì páíí ké tì dǎǎ mecǎã.

²⁹ Esaii do yé kébéimmu ke dǎ:

Kè Ti Yiè nKuyie Mpaakedaa
do í coo nti kó bèmabè,
nè yíe nti kperε do dèèmu
ke naánè Sodammu èi kǎbe kperε,
ke sǎǎténè Komǎǎ èi kǎbe kperε.

Kuyie nwénkunkomè bèè tá Yesu

³⁰ Ti bo yí ba náke? Bèè í tú Sifube ke do í wanti Kuyie nku bè nwénkúnne, di mmǎnni kù bè wénkúnne mu bè tá mmèè kpéi nYesu. ³¹ Kè Isidayeeribe bie bèè do wanti Kuyie mbè wénkúnne nè ikuó miéke ke me nyí na ke dǎǎ ì yé mmù. ³² Ke yé bè í dómme Kuyie mbè

wénkùnne bè tá m̀̀è kpéí, ke dó kùu bè wénkùnne nè be d̀̀òrìmè miεε. M̀̀nme k̀̀è bè bètè dibététári. ³³ Tì wàri d̀̀i kpéí nke tú:

Ntenè n d̀̀úmmè dibététári
Siyōō ìnkè dipèrì d̀̀i buò,
k̀̀è wèè di tá ò báá di ifei.

10

¹ N k̀̀be, n dó tì nè n yèmmè mem̀̀ou ke báá nKuyie nti kpéí t̀̀i tú Kuyie ndeeté Sifube.
² N ỳ̀mu ke dò mbe k̀̀nti yau Kuyie nkpéí k̀̀è meỳ̀tímè né bè d̀̀órté. ³ Bè í banté Kuyie nwénkùnko m̀̀è boti benitibè ke wanti kéwenke nè bemáà ke í t̀̀nne kuce Kuyie nwénkùnko k̀̀è nè benitibè. ⁴ M̀̀mmuò nè Kirisi k̀̀tenímè ikuó t̀̀nke í ti wénkùnko di mm̀̀nni Kuyie nwénkùnko bèè tá bèmbε Kirisi.

Yesu weè máà d̀̀eri

⁵ M̀̀yiisi do wàri k̀̀è d̀̀è ntukúnè Kuyie mbo wénkùnne onitì nè ikuó miεε ke d̀̀ò: Wèè bo t̀̀nne ikuó ỳ̀mmè, ì bo nte k̀̀ò nfòu. ⁶ Né nte ò nàké tì k̀̀è d̀̀è ntukúnè a bo ntámè k̀̀è Kuyie nda wénkùnne: Ò do tú: We mbo deke k̀̀nkè? Ke ỳ̀ nkéçũnni Kirisi nwe. ⁷ Ò do tú: We mbo ta kud̀̀nkù? Ke ỳ̀ nkéyinni Kirisi nwe becírìbè cuokè. ⁸ Ò né wàri ke ỳ̀ mba? T̀̀i tú: Tináànti í da d̀̀tirinè, tì bo a nùu ndi ke ã a ỳ̀mmè miεε. De kó tináànti tú a bo ntámè mme, t̀̀nti ti náantemè. ⁹ Kàa béinnè a nùu ke ỳ̀ Kirisi tú a Yiè ke tá nè a ỳ̀mmè miεε ke dò nKuyie nduó nkòò ỳ̀nté, a bo cootému. ¹⁰ Ke ỳ̀ onitì ò ntámè nè o ỳ̀mmè mme k̀̀è Kuyie nhò wénkùnne k̀̀ò béi nnè o nùu ke pété medeetímè. ¹¹ Ke ỳ̀ tì wàrimè ke tú: Wèè ò tá ò báá di ifei. ¹² Sifu nè wèè í tú Sifu d̀̀è t̀̀ nyí cãã, be Yiè nhomáà ndi, k̀̀ò ǹ̀utè yàa mbèè kó dimáà ò kù̀nnè be kpéí. ¹³ Tì wàrimu nke tú: Bèè bo kù̀nnè tì Yiè mbè bo cooté.

¹⁴ Bè bo ỳ̀me k̀̀ò kù̀nnè ke í ò tá? Bè bo ỳ̀me ké nhò tá k̀̀ò m̀̀u í bè nàké o kpéí? Bè bo ỳ̀me kékeè o kpéí k̀̀ò m̀̀u í bè nàké. ¹⁵ Bè bo ỳ̀me kénáké o kpéí k̀̀è bè í bè t̀̀? Kéndonnè tì wàrimè ke tú: Diwèi ò mbo bèè náante Tináànsààti bè t̀̀k̀eni d̀̀i m̀̀nni. ¹⁶ Bem̀̀u òm̀̀u me nyí yie nde kó Tináànsààti, Esaii do béimmu ke d̀̀ò: N Yiè nKuyie, we nyie nha náantì tì náá nti? ¹⁷ Onitì ò keè tináànti nti k̀̀ntá, de kó tináànti tú Kirisi kpeti nti.

¹⁸ M bo beke ke d̀̀ò: Sifube sàà í k̀̀èmu de kó tináàntàà? Bè tì k̀̀èmu ke ỳ̀ tì wàrimu ke tú: Be náantì pitému kutenkù kum̀̀u, k̀̀è bè tì k̀̀è itemm̀̀nke im̀̀u.

¹⁹ M bo beke ke d̀̀ò: Isidayεeribe sàà í bantému de kó tináàntàà? Kuyie ndié nke duó nkè M̀̀yiisi béimmu ke tú:

M bo túóté bèè í tú Sifube,
di ỳ̀mmè dò mbèè í c̀̀i,
k̀̀è d̀̀è nte k̀̀è d̀̀è dí yonke,
k̀̀è di miεε peike.

²⁰ Kuyie nyí ke nàkému Esaii k̀̀ò tì wàri ke tú:

Bèè do í n wanti bè n ỳ̀mu,
m benkemu m máà bèè do í dake n kpéí.

²¹ Kuyie mbéimmu Isidayεeribe kpéí ke tú: N yuo n ǹ̀u nsi yewe yem̀̀u itookperí yembè bèè yete n kpeti be bíékè.

11

Kuyie nyí yete Isidayεeribe

¹ M bo ỳ̀ Kuyie nyí d̀̀mu Isidayεeribàà? Bitì, ke ỳ̀ n t̀̀mè Isidayεeri nwe, Abarahammu yaàbire, Bensamε kó kuẁ̀ nkou. ² Kuyie nyí yete ku kó benitibè k̀̀è tãáté bè nè dim̀̀nni,

yàà di í yé Edii do kuònnè Kuyie ke búi ntì Isidayeeribe kpéi nke dò: ³ N Yie, mbè kùò a pāānāānti náām̀bè bəm̀ou ke pùò nha wũ̀òt̀rè, kè m̀i kpaá m máà kè bè d́ó kè n kuò. ⁴ Kuyie ndo ò tḗnné ònti? Kù do ò tḗnné ke d̀ò: N s̀onnemu benitibè sik̀oup̀is̀iyiekè (7000) bèè í ǹinkú dib̀ò Baari ìkè. ⁵ Mèè botí nku, b̀emabè kpaámè yíe nKuyie ntāāté bè nè ku kó mesàà nkpeí. ⁶ Kù bè tāāté nè ku kó mesàà nkpeí nke, dè í tú be d̀òr̀imè kpéi kè mèè d̀òke dè tḗnke í tú ku kó mesàà.

⁷ Ti bo yí ba náke! Isidayeeribe í pètè bè do wanti dèà? Kuyie ntāāté bè beè máà dè pètè, kè bes̀ambe to kpenke. ⁸ Ti ẁarimu ke tú: Nè yíenni Kuyie nkuù bè tanné tik̀òh̀c̀é̀t̀i mieke, ke bè yḗk̀unne ke kpénk̀unne be to. ⁹ Kè Dafiti múnkèe búi nke d̀ò:

Yebaa mbè ā̀ā̀ yèè naá mbe kpéi timátì nè ticùòtì

ké bè t̀ùòtì

kè dè ntú be yei nkó tiyeti.

¹⁰ Bèè naá ntiyũ̀òntì

ke tḗnke bá nwúó mbá sám̀pó.

Pũ̀tinné be kè bè mpũ̀tí sáà.

¹¹ M békúmu nke tú: Sifube bèté ke do sáà nweà? Bitì! Be kóo kédò kpéi nte kè Kuyie ndeeté ibotí t̀ei kè dè bo bè yonke. ¹² Kè Sifube yete mèè kpéi nte kè kutenkù kum̀ou pètè mesàà, kè bè pàà mèè sàà nnaá nyibotí t̀ei k̀òme, dè né bo ndòmmè bè bo ceete diì yie kēwḗtení Kuyie mborè?

Dikpáà kó itebake naámmè kupaku kp̄eyi

¹³ N náánnè dímbè bèè í tú Sifube. Kuyie nni ntāāté kè m bo náké dímbè ku náānti, kè dè n naatinè de kó mutōmmú. ¹⁴ Kè n yèmmè d̀ò ndè bo yonke m botí k̀obe Sifube kè b̀emabèe t̀unne Kirisi. ¹⁵ Kè Kuyie ndo bè yóu k̀etaunnè kum̀áà ibotí t̀ei, dè né bo ndòmmè bè bo wḗte ké kù taunnè diì m̀ònni. De m̀ònni dè bo ndò bè do ku ke yā́nté.

¹⁶ Kè Kuyie nte dicawḗtirì k̀etirì, kù temu dicabuu dim̀ou. Kè kù te mutie k̀unni kù temu mutie mum̀ou. ¹⁷ Sifube d̀onnè mutie bè buotí m̀ummu kupaku, kè bèè í tú Sifube kè bè d̀onnè dikpáà k̀omu, kè bè k̀ũní mu bake ke tuuténè kupaku k̀omu, kè ì pèú mu kó mekũmmè. ¹⁸ A né bá mp̀òtì k̀aa yèmmè d̀ò nha pḗtè bè k̀ũ ìi bake, dikũnni diì da t̀ò, f̀óò í di t̀ò.

¹⁹ Kè dè yèmmè a bo yí: Bè k̀ũ ibake ke útóo ke bo tuuté mínwe. ²⁰ Móm̀muò nwe bè ì k̀ũmè ì í tá mèè kpéi, ke da tuuté a tá mèè kpéi, a né bá mp̀òtì, d̀òò meỳòmmè kéndé. ²¹ Kè Kuyie nyí yóu kù bo k̀ũmè mutie móm̀m̀ommu kó itebake, kù báá da yóu. ²² A nyé ke d̀ò nKuyie nyóumu ke wḗte ke sà. Kù yóumu bèè kù yete be kpéi, ke sà a kpéi kénsà k̀aa í yè ku kó mesàà mmieke, kè mèè d̀òke kù bo da k̀ũ itebake t̀ei k̀òme. ²³ Kè Sifube yóu be tookperí Kuyie mbo wḗte ké bè tuuté be k̀unni, ke yé kù m̀òkemè muwḗrímu ke bo mè d̀ò. ²⁴ A nyé ke d̀ò nha tú kutebaku dikpáà k̀oku nku ke Kuyie nda k̀ũní ke tuuténè bè buotí mùò tie kupaku, dè tũ tḗnke bá nkù yóùnè kù bo tuuté m̀è itebake móm̀m̀onyi ì k̀unni.

Kuyie mbo d̄eeté Sifube

²⁵ N k̀obe n d́ó ke di náké dis̀òr̀i kpeti matì nti kè di bá mp̀òtì, Isidayeeribe to í yó nhā ke kpeñni sáà, yè yó nkpeñni ke kém̀m̀unè Kuyie mbo d̄eeté m̀em̀me kù tāāté bè bəm̀ou ibotí t̀ei mieke. ²⁶ Mèè botí nku Kuyie nyóó d̄eeté m̀è Isidayeeribe kéndònnè t̀i ẁarimè ke tú:

Odeetiwè bo yènní Siyōō

kéutè Sak̀obu yaábí yei mmem̀ou.

²⁷ Dèè yó ntú mí nnè be ti kó metaummè,

m bo bè ṹtè diì m̀ònni be yei.

28 Sifube yete Tináaṅsààtì nti ke naá nKuyie nkpanídèntàbè. Dèè tú ti kó mucóntimu Kuyie mbè dómu kù tǎáté mǎè kpéi mbe yembè. 29 Ke yé Kuyie nhǎ í mpā káfiete kù me nhǎ í nyete kù yu wè. 30 Di do tú bèè yete bèmbè Kuyie nkpeti. Di mmònni kè kù di kuó mmesémmè Sifube yete mǎè kpéi ku kpeti. 31 Sifube yetemè Kuyie nkè kù di kuó mmesémmè kù múнке yóó me mbè kuó mmesémmè. 32 Kuyie nyóumu kè benìtibè bemou yete ku kpeti, kè dè bo yie nkè kùu bè kuó mesémmè.

Kuyie nsàà ndeumu

33 Kuyie nsàà ndeumu, kè ku cii ndeu kè kù yé demou. We mbo na kénáké kù tǎáté ti nè kù dó kédòò ti. 34 Kéndònnè ti wàrimè ke tú:

We nyé ti Yiè nyèmmè dómme?

We nkù duò nyitié?

35 We nkù pā diyie mari demarè

ke baa de kó tiyeti?

36 Kuù dǎò demou, ke dè te, bá dè nè de kó mutómmú. Kuyie nyètirì ndeu sǎà. Kè dè mme ndò.

12

Tínti Kuyie ndeeté bè ti bo mpí mmè botí ku tómmú

1 N kǎbe Kuyie ndi dǎòmu mesàà, deè te kè n di tiè nke tú dí kù duó ndi kǎnti nè di fòmmu kè dè ndò ndipǎnni sààrì dii kù wenni dii dò páíí. Deè yó ntú mubáammu di dò nké nkù báá mmù. 2 Bá ncǎúnè kuntekù kuù nkó medǎòrimè. Yóunè kè Kuyie nceete di yèmmè páíí, memme di bo namè kǎbanté kù dó dè dèè wenni páíí.

3 Nè Kuyie nni ndǎò mǎè sàà nkpeí nkè n naá ku kó ditǎnni, n dó ke di náké ke tú di yèmmè bá ndò ndi deu ke pǎéte di domme. Kékunne dimáà kéyie nKuyie ndi duó nyèè fǎtè.

4 Wénténè onitì mǎke mǎè botí itùòti péu kè i tómmú cǎá ncǎá. 5 Tínti Kirisi kǎbe ti kperè me ndò, kè ti sǔ koò tàunè, ti wǎ tikǎnti timáà ndi, ke teé ntitǎbè. 6 Bá wè kòo pǎnni cǎá nKuyie nhò pā kè dè mǎmè, kè Kuyie nyè nwèè duó nwè ku náànti, wè nti náà nti tákumè dómme.

7 Kè Kuyie nyè nwèè nteé mbetǎbè, wè mbè teé, kè kù yè nwèè ntiè mbetǎbè, wè mbè tiè.

8 Kè kù yè nwèè nyáúkunko betǎbè kǎnti wè nti yáúkunko, kè kù duó nkàa mǎke a kperè a nǎpǎá nnè meyèmmè mǎmáà, kè kù yè nwèè nni betǎbè wè nni kè dè wenni, kè kù yè nwèè nteé mbecǎribè, wè mbè teé nnè diwèi.

Ti bo ndómè titǎbè

9 Ndónè ditǎbè nè timómmǎnti ke níi mmeysi ke taunnè dimáà mesàà nteii. 10 Ndónè ditǎbè díndi Kirisi kǎbe, kéndé ditǎbè. 11 Di bá ntú betǎnnédíébé, di kǎnti nýau kè di mpí nti Yiè ntómmú kè Muyaánsààmù ndi teénnè. 12 Dè ndi naati di baa dè kpéi, kè di fǎürì di mmi ke báá nKuyie nsǎà. 13 Nteénnè di kǎbe Kirisi kǎbe demarè bè dónni dii mǎnni, kénccǎu bepǎòbè nè diwèi.

14 Kè bè di fǎũnko di mbékú Kuyie nkó mesàà mbe kpéi, di mbékú Kuyie nkó mesàà bèè di fǎũnko be kpéi, di bá mbè buò nkusǎnkù. 15 Di níi nǎwǎnnè diwèi bo bè ke yǎnku ke nǎwǎnnè bèè kuò, nke kuò. 16 Nyonè titǎbè tú mù, di bá nhǎ sifeé, nkékunkonè dimáà, di yèmmè bá ndò di yé demou.

17 Di bá nfǎku meysi bèè mè ndi dǎari. Ndǎarinè dèè wenni kè benìtibè bemou wúó. 18 N dǎarinè di bo namè kénnaatinè benìtibè bemou. 19 Di bá nwanti képeite di mómmǎmbe, yóunè kè Kuyie nkpa ndi kpéi, nke yé ti wàrimè ke tú: Mí nKuyie, mú yóó kpà ndi kpéi.

20 Kè dikǎnni bo a kpanídèntǎu, duó nwe kòo di, kè sinéyǎi ò bo, duó nwe kòo yǎ. Kàa dǎò

meṁme dè dò nha còu yehããkũṁ nyε o yuu ñnkè. ²¹ A báá yie nkè meyei nda na, ñdṁri mesàà nkè meè nte kàa na meyei.

13

Ndénè bèè baké

¹ Benitìbè bemou dò nkényíemmu bèè baké be kpɛti ke yé Kuyie nkuù bè kànnemè. Bèè kó dimàà baké Kuyie nkuù bè baá. ² Dεè kpéi nte kè bèè yete bèè baké be kpɛti, bè yete Kuyie nkɛti nti, kè bèè me nti yete tibeénti tii doti be yo ñnkè. ³ Bèè dṁri mesàà, mbè í dò nkéndé bèè baké, bèè dṁri meyei mbèè dò nké mbè dé. Kàa í dṁ ké mbè dé, dṁ mesàà nkè bè da sãnte. ⁴ Bè pĩ nKuyie ntōmmú mmu ke bo da teennè kàa dṁ mesàà. Kàa dṁri meyei ndé be, ke yé Kuyie nkuù bè duómmè de kó mutōmmú ke bè fěũnko bèè dṁri meyei nke benkú Kuyie nyí dómè bè dṁri dè. ⁵ Dεè kpéi nte kè ti dò nkényíe mbèè baké be kpɛti, dè né bá ntú bè bo ti fěũmmè máà kpéi, ti yèmmè yàà bo nti bekùnèmè kpéi.

⁶ Dεè te kè di yietì dàmpòò. Bèè pĩ nde kó mutōmmú Kuyie nkuù mù mbè duó, nkè bè mù pĩ. ⁷ Nduònnè bá wè ò te dè: Ke yietì dàmpòò o yembè, ke yietì dèè dò do nkényietì di dò nké ndè yietì bè, kényíe di dò nkényíe mbèè kpɛti, kéndé di dò nkéndé bè.

Ti bo ndómè ti kou tṁ

⁸ Di bá mbannè òmṁ, dibànni bomu di bo nyietì di dii tú di bo ndómè ditṁbè. Wèè dṁ betṁbè ò dṁ Kuyie nkuó imṁ yèmmè mme. ⁹ Ntenè ikuó yèmmè: Báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a dṁ, báá kuṁ oniti, báá souté kécaàrè a kou tṁ yètiri, báá yúúú, báá yaa nhotṁ kɛrε marè. De kó ikuó imṁ kó dikũnni tú: Ndṁ a kou tṁ a dṁ mèè botí amáà. ¹⁰ Wèè dṁ o kou tṁ ò í ò dṁri meyei, ò dṁri Kuyie nkuó yèmmè mme.

Ndakenè Yesu kó muwētīmù kpéi

¹¹ Di yémèmu ti bo yèè mṁrè miεke. Dè tṁkemu di bo entemè, ke yé ti tṁnèmu medεtímè sṁmme di mmṁnni. ¹² Keyènkè yótèmu kè dè auté ke bo wenté, yóunè dibiñni kó mutōmmú mumṁ, ke báátí kuwenniku kó tikpàrinenti. ¹³ Ti fōmmu nwenni kè ti kéri kuwenniku miεke. Ti yóu mudikétontímù nè tinayākémuónti, ke bá ndṁuti dṁutinè titṁbè, ke bá nfòu mufōmmu yeimu, ke bá ndṁ yekpàrè nè mehēmmè. ¹⁴ Nfòunè mufōmmu pàmmù mùu tu Kirisi kṁmu, ke ténke bá ndṁri di mómmṁmbe di kṁnti dómè.

14

Òmṁ bá mbekùnè otṁ

¹ Ncṁunè bèè kó metākùmè mu nyí kpenke, ke bá nsenku be yentotí. ² Òmṁ yèmmè dòmmu ò bo na kényo ndemṁ, wèè tákùmè mu nyí kpenke kòo yo ntikũnfáàti. ³ Wèè yo ndemṁ ò báá senkèri wèè í yo ndemṁ, wèè í yo ndemṁ ò me mbá mbekùnè wèè yo ndemṁ ke yé Kuyie mbè cṁutémèmu. ⁴ A tú we ke bo mbekùnè otṁ kóo tṁnti? Kòo cómmú yoo ò do o yiè nkɛti nti. Ò me nyó ñcómmúmu ke yé ti Yíè mmṁkemèmu muwērímú ke bo nhò cúó. ⁵ Bèmbè yèmmè dòmmu yewe mayè wenni nè yeteyè, kè betṁbè yèmmè dò yèmayè í cáá, òmṁ yèmmè cénke bá nhò bekùnè. ⁶ Wèè yèmmè dò nyewe mayè wenni nè yeteyè, ò sãntí Kuyie nku, kè wèè yo ndemṁ kòo múnke kù sãntí, ke yé ò ò nyóó dimè ké ku dṁunnè mutōmmú. Kè wèè í yo ndemṁ kòo múnke ku nsãntí. ⁷ Òmṁ í fòu omáà kpéi, òmṁ me nyí kṁ nhomáà kpéi. ⁸ Ke yé kè ti fòu, ti fòu Kuyie nkɛti nke, ke ti ku, ti ku Kuyie nkɛti nke. Kè ti fòu yoo ti ku, ti ã Kuyie nnòutè miεke nke. ⁹ Ke yé Kirisi kumè ke yànté, ke baké becírìbè nè befòubè. ¹⁰ Dè dòmmè kàa bekùnè a kou tṁ? Ba nte kàa ò sènkèri? Timṁ ti yóo cómmú Kuyie nyìkè nke kè kù ti bekénè. ¹¹ Tì wàrimu ke tú:

Mí nKuyie m bomu!

Benitìbè bemou bo nínkú n yìkè,

bá kùù botí kè kù n sǎnte.

¹² Dε mǎnnì bá wè kòò kù nàké tì ò tukúnè.

A báá bə a kou

¹³ Tì tū nyóunè ti bo bekùnèmè titòbè, kètǎǎté ké báá dǎò dèmarè dèè bo bə nha kou tǎù.
¹⁴ Nè Yesu ti kó metaummè miεke n yému weti weti ke dò ndèmarè í sǐ, a yèmmè dò ndèè sǐ ndèè òó naá ndesǐnnè a kpéí. ¹⁵ Kǎa yo mmudii mamù kè dè kǎónnè a kou, a í ò dǎmu. Báá yie nkényo ndèmarè dèè bo fétinne a kou Kirisi ku wèè kpéí. ¹⁶ A báá yie nkè bè da wátí dèmarè kpéí fǐ n yèmmè dò ndèè wenni. ¹⁷ Kuyie nkpààtiyuu í tú mudii nè muyǎà kperi. Di tú a bo nwetímè mme kémǎke diwèi, Muyaánsààmù duò ndè. ¹⁸ Wèè tū nKirisi mēbotí Kuyie nwe ndó kè benitibè ò sǎntí.

¹⁹ Kè dè dò mme, yóunè kè ti íwaà dèè bo nte kè kunaatí mbo ti cuokè, kè tí nkpénkunko titòbè Kirisi kó kuce miεke. ²⁰ Mudii muù bá nte kè ti cace Kuyie ntǎmmú. Mudii mamù í sǐ, ndè né í wenni a bo dimè dèmarè kébo nha kou. ²¹ Dèè wenni dèè tú a bo yóumè imaa, ke bá nyǎ menaa, kényóu dèè kó dimàà bo bə nha kou tǎù. ²² Kǎa yèmmè dòmmè dε kó tináàntì ìnkè, nyé ti fǐ nnè Kuyie ndidé. Dè ínaati wèè dǎòri tìmatì kè dè í ò bekùnè. ²³ Wèè mε nyo mmudii mamù kòò yèmmè ò bekùnè, Kuyie mmúnke ò bekénemu ke dèè. Onitì dǎòri dè kòò yèmmè ò bekùnè dè tú mεyεi mme.

15

Ti bo nteénnèmè titòbè

¹ Tínti bèè kó metákùmè kpenke ti dò nkémimmu bèè mu nyí kpenke be kpéí, ti í dò nkéndǎòri ti mè ndómè. ² Timəu bá wè ò ndǎòri dèè bo nnaati o kou, dèè bo ò teennè kòò tákùmèe kpenke. ³ Ke yé Kirisi do í dǎòrimè ò mè ndómè. Tì wǎrimu ke tú: Bèè da sǎá mbe sǎàmbè do n yuu ìnkè. ⁴ Kuyie nnáàntì wǎri ke bo ti benke ti do nkémimi mmèè botí nku, ke wéèrì ke baa Kuyie nyóó ti duó ndè. ⁵ Kuyie nkùù òó duó nhonitì meminnímè kòò bántè, kù di teennè kè dí nyo titòbè tú mù ke tū nKirisi kó itié. ⁶ Mémme di bo nwèmmè mεyèmmè mèmáà nè metammè mèmáà ke sǎntí Kuyie ti Yiè nYesu Kirisi cice.

Tináànsààti bomè ibotí iməu kpéí

⁷ Kè dè do mme ncóunè ditòbè, Kirisi di cǎuté mmèè botí kè Kuyie nyètìrìi deuke. ⁸ Mómumu nwe n di náammè Kirisi dǎò omáà Sifube kóo tǎntì, ke benke Kuyie ndo nàké tì ti yembè tì tímè mme timómmǎnti. ⁹ Ò kǎtení kè bèè í tú Sifube kè bè múnke bo sǎnte Kuyie nku sàà nkpéí, kéndò nti wǎrimè ke tú:

M bo ndiè nke da sǎntí yebotè cuokè,
 kéndéúkunko a yètìrì.

¹⁰ Kè titetì wǎri ke tú:

Ibotí iməu kəbe di wènnénè ku kó benitibè
 kè di nyǎnku.

¹¹ Kè titetì tu:

Díndi yebotè yeməu kəbe
 nsǎntínè ti Yiè nKuyie,
 díndi ibotí ndéúkunkonè ku.

¹² Kè Esaii múnkee béi nke dǎ:

Òmòu bo yènní Isaii kó kufuku miεke
 kémbaké yebotè yeməu,

kè ibotí iməu nhò tá.

¹³ Kuyie nkùù òó te kè ti ntá, kù di píe ndiwèi nè kuyènaatí di kù tá mèè kpéí. Kè Muyaánsààmù di teennè kè di dǎke ntá.

Pǎòri nàkémmè mùù te kòò bè wǎrinè dikǎmbùò

14 N kabe n yemu ke do ndi nitì, ke yé demou, ke bo na kètié nditòbè. 15 Kuyie nni ndò mèè sàà nkpréi nte kè n di wàri nè dikòm̀bùò bá n yí di sònne tìmatì, ke bo di dentè di kèè tì nè dimònnì. 16 N tú Yesu Kirisi kóo tóntì nwe ke náá mbèè í tú Sifube o kpréi. M pĩ nKuyie nkó mutómmú mmu ke náá nTináansààtì kè Muyaánsààmù bo wénkùnne bèè í tú Sifube, kè bèè náá ndipānnì sààri Kuyie ndó dì. 17 Nè Yesu Kirisi ti kó metaummè mièke, dè n naatimu Kuyie nkó mutómmú m pĩ mmù kpréi. 18 N náá mmie nKirisi n tee mmèè kpréi nke, kè n nàké bèè í tú Sifube kè bè còuté Kuyie. Weè n teé n náàntì mièke nè n tómmú mièke. 19 Muyaánsààmù n teènnèmu kè n dòò tidièti péu, ke nàké Kuyie nnáàntì Sedisadèmmu nè Idirii kó kutempè nkumou mièke. 20 N tãáté ke dó kènnáante Tináansààtì nti bè mu nyí ti kèè kèè bíékè, ke báá soò nhòmou kó dipũũ ñnkè. 21 N dòò tì wàri memme ke tú:

Bè do í nàké bè o kpréi,
bè bo ò yà,
kè bèè do í kèè o kpréi,
kè bèè keè.

Pɔɔri dómè kékote Odommu

22 Dèè n diítì sáà kè n yí kàtoo di cie. 23 Di mmònnì n ténke í pĩ mutómmú mamù i ntempè mmieke, yebie mpéu mièke nke n dómè ké di síéké. 24 Bàmbà n dó kékote Esipanyi nwe, m bo nkari kéyeroo di cie ke di yà, kè n yèmmèè narike kè ti dósóté, kè dí n teennè kuce. 25 N né yóó niité kékote Sedisadèmmu nwe kéduó nKirisi kabe yepārè. 26 Maseduōnni kabe nè Akayii kabe bèè pāmmú yepārè ke bo teennè Kirisi kabe becīrībè bèè bo Sedisadèmmu. 27 Bè tãáté nè bemáà ndi ke bè pā de kó yepārè, bè do dò nké bè pāmu. Ke yé Sifube bèè bo Sedisadèmmu bè bè nàkémè Kuyie nnáàntì bembè bèè í tú Sifube. Bè tũ ndò nké bè pāmu be kperè. 28 Kè m bè duó nde kó yepārè ke dèè, m bo nkari Esipanyi kéyeroo di cie. 29 N yému ke do m bo nkeroo dii yiè ke di tao Kirisi kó mesàà mme.

30 N kabe n di békumu, nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètìrì kpréi nè Muyaánsààmù mùù ò nte kè ti ndó titòbè ke tú di n wènnénè dimàù kémbáá Kuyie n kpréi, 31 kè n yenténè Sudee kó itookperí yembè. Kè Sedisadèmmu kabèè còuté m bè tao yèè pārè. 32 Kè Kuyie ndó m bo tuokoo di cie nè diwèi, kéom̀pè sámpó. 33 Kuyie nkùù duò nkuyèñnaatí kù ndi bonè dimou. Kè dè mme ndo.

16

Mudsummu

1 N dó ke di nàké kè di nyé ti tãũ Febèe wèè pĩ nSānkiree Kirisi kabe tīnnì mièke mutómmú, ò kèróomè mme. 2 Dí ò còuté nè ti Yiè nkó diyètìrì, Kirisi kabe dò nkéncóúmè betòbè, ké nhò teennè dè ò bèkú dii mōnnì metèemmè. Ò teènnèmu benitìbè péu, ke n teennè mí m mómumu.

3 N dounko Pirisiidi nè Akidaasi nè bè ti wè nke pĩ nYesu Kirisi tómmú. 4 Bèè kàáté mukũũ ke n deaté. Dè í tú mĩ máà bè sántì, nè Kirisi kabe bemou ndi bèè í tú Sifube. 5 N dounko bèè tiku be cīètè ke báá nKuyie ke dōu n népo sàù Epaineti, wèè keté ke còuté Yesu Asii kó kutempè mmieke. 6 N dounko Maari wèè pĩ mmutómmú mediè ndi kpréi. 7 Ke dounko Āndonnikuusi nè Sunniyaasi n cie kabe, nè bè ti do wè nke kpetí, benitidièbè mbe Yesu tārè mièke. Bèè n niiténè ke còuté Yesu.

8 Kè n dounnèko Āmpidiyatuusi n néposàù ti Yiè nkó kuce mièke. 9 Ke dounko Udimeè wèè múnke pĩ nKirisi tómmú nè n népo Sitakiisi. 10 Ke dounko Apedesi Yesu tóntì wèè fílkú ti Yiè nkó kuce mièke. Nè bèè pĩ mmutómmú Adisitobuuri cīètè. 11 Ke dounko Edodiyōō n cīètè kou nè Nasiisi cīètè kabe bèè còuté ti Yiè. 12 N dounko ti tábè Tidifenni nè Tidifoosi, bèè pĩ nti Yiè ntómmú nè ti tãũ sààwè Pedisii wèè pĩ nti Yiè ntómmú mediè. 13 Ke dounko Dufuusi Kuyie ntãáté wè nè o yō, wèè múnke tú n yō. 14 Ke dounko Asēnkiriti nè Fekōō nè

Edimesi nè Patirobaasi nè Edimaasi nè ti kɔbe Kirisi kɔbe bèè be bonè. ¹⁵ Ke dɔunko Fidokasi nè Sudii nè Nedee nè o tãũ Odimpaasi nè Kirisi kɔbe bèè be bonè.

¹⁶ Di dɔunko ditɔbè nè diwèl. Kirisi kɔbe bemɔu di dɔunko.

Nyé nè bèè ãã metotímè be kpéí

¹⁷ N kɔbe n di náámmu ke tú: Di nyé bèè ãã metotímè Kirisi kɔbe cuokè be kpéí, ke náá ntii cãá ke bè fétinko. Di bè détinne dimáà. ¹⁸ Bè í pĩ nti Yiè nKirisi kó mutɔmmú, bè wanti bemáà kó mudii mmu. Ke ò nnáá nnè inunaatí nè yesãã, ke sou nKirisi kɔbe bèè í kpenke.

¹⁹ Benitibè bemɔu yému di yiemme ti Yiè nkó tináàn̄ti. Dè n naati mesàà, n né dó di nyému mesàà nnè meyei ke báá ta meyei mmieke. ²⁰ Kuyie nkùù duò nkuyen̄naatí kù bo duó nkè di cuuti dibɔð ké di nantoo bàmbà.

Ti Yiè nYesu kó mesàà ní ndi bonè.

²¹ Timɔntee nè wè ti neiti wè di dɔunko, kè n cie kɔbe dususi nè Sasõõ nè Sosipateε kè bè múnke di dɔunko.

²² Mí nTerisuusi wèè wàri dipátiri dii, m múnke di dɔunko ti Yiè nkó mewēnnímè mieke.

²³ Kayuusi m báté wèè cĩètè nè Kirisi kɔbe tiku dè ke báá nKuyie nè Edasiti dihei kóò dítídóúnti nè ti népo Kadituusi bè di dɔunko.

[²⁴ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà ní ndi bonè dimɔu. Kè dè mme ndò.]

Kuyie nyètiri ndeu

²⁵ Ti sánti Kuyie nkùù bo na ke di kpénkunnε ku kó kuce mieke nè Tináàn̄sààti n di náá ntii. De kó Tináàn̄sààti ti náá Yesu kpéí nke, ke ti benkú timómm̄nti Kuyie ndo sɔnne ti nè dimònni. ²⁶ Di mmònni de kó tináàn̄ti ténke í sori, Kuyie mpããnáàn̄ti náam̄bè do ti nwàri. Kuyie nkùù bo sãà kuù yè ti ntii náá nyibotí imɔu kè ìi ti cɔuté ké ntii tá ke dɔori ti yēmmè.

²⁷ Nè ti Yiè nYesu kó diyètiri Kuyie nyètiri ndeu, kunku kùù mää tú meyèmmè yiè yebie nyebie. Kè dè mme ndò.

Pɔɔri wãri dùi pátíri ketirì Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti Di mpátíri náá ntì

Pɔɔri weè wãri di mpátíri Kɔdenti kɔbe. Ò do bo di wãri ke bo Efɛesi kó diheì ndi kékeè dikɔnkɔðnni dùi bo Kɔdenti Kirisi kɔbe tɔnni mieke nè bɛmómmbɔmbe bè múnke do ò wãrimè kóò biéké itié mmaì Kuyie nkó kuce mieke.

De kó dipátíri mɔke itié nyibotí ibotí nku muwedɔunfòmму ñnkè dùi ti náá mMuyaáansààmù duò nyèè pãrè kpéi nnè ti dò nke nyè pññè mèè botí ke teennè titɔbè. Kòò wète ke ñkú Yesu tanfòtè ke benke ke tú demou de mieke medókùmè mèè tu dèènni.

Di mpátíri náánti duò ke dòmmè

1. Mudɔummu 1:1-9
2. Metotimè mèè do ãnné Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti be cuokè 1:10-4:21
3. Kirisi kou dò nkéndò mpáíi nwe nè dipopuò kó tináánti 5-7
4. Kirisi kou dò nkénte omáà kékáá ndè 8:1-11:1
5. Kirisi kɔbe dò nke ní ndòmme kuwedɔundieku mieke nè Mudisààmù tu mù 11:2-34
6. Muyaáansààmù nduò nyèè pãrè kó tináánti nè ti bo ndómè titɔbè 12-14
7. Mukúkéyántimù kó tináánti 15
8. Dikòù nè mudɔummu sɔmmu 16

Mudɔummu

¹ Mí mPɔɔri Kuyie nkuù n yu ke dɔ n náá Yesu Kirisi kó ditɔnni mí nnè n népo Sositenni, tii di wãù di mpátíri díndi Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti.

² Ti di dɔunko díndi Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti, díndi bèè wènnénè Kirisi kè Kuyie ndi wénkúnne ke di cãñné, ke dɔunko bèè kó dimáà yu ti Yiè nYesu Kirisi yètiri tipùti timou. Yesu wèè tú ti Yiè nke tú be Yiè. ³ Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisi bè di dɔò mmesàà nke di pã kuyèñnaatí.

Kuyie nti dɔò mèè sàà nnè Kirisi ti kó mewènnimè mieke

⁴ N sántimù Kuyie nsáà nè kù di dɔò mèè sàà nnè Kirisi di kó mewènnimè mieke, ⁵ ke di pãà ndemou botí, kè di nɔ nke náá nKuyie nnáánti ke yé demou. ⁶ Ke yé Kirisi kó tináánti fíikúmè di mieke tei tei. ⁷ Kè di mɔke Kuyie nkó yepãrè yemou díndi bèè bàa Kirisi bo wètenimè. ⁸ Kuyie mbo di fíi kè di na kètuɔke kumànkú. Kè ti Yiè nYesu Kirisi ñwètiní ke báá yà ò bo di sei ntii ñnkè. ⁹ Kuyie nkùù di yu ke di taunnè ku Birè ti Yiè nYesu Kirisi, kù dòòrimu kù béi ntì.

Meyatimè Kirisi kɔbe cuokè

¹⁰ N kɔbe n di náámmu nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètiri, ke tú di nyo ditɔbè tu mù kè meyatimè bá mbo di cuokè, kè dí nwè mmeyèmmè mèmáà nè iyèntotí ìmáà. ¹¹ N kɔbe n náá mmemme ke yé Kodowe cǐtè kɔbe n nàkémè ke tú yekpàrè bo di cuokè. ¹² N kèèmu bèmabè tumè: Mí ntú Pɔɔri kou. Kòò tɔù tu: Mí ntú Apodoosi kou. Kòò tɔù tu: Mí ntú Pieri kou. Kòò tɔù tu: Mí ntú Kirisi kou. ¹³ Di yèmmè dò nKirisi toté toté maà? Mí mPɔɔri mii ku di kpéi nkudapãatí ñnkàà? Bè di ãnné bàtèmmù nè mii kó diyètiràà?

¹⁴ N sánti Kuyie n yí ãnnémè bàtèmmù di kóò mɔù kè dè í tú Kirisipusi nè Kayuusi. ¹⁵ Òmòù báá na ke dò bè ò ãnné bàtèmmù nè n kó diyètiri. ¹⁶ Éé! Nh ãnnèmu bàtèmmù Setifannaasi cǐtè kɔbe, be kó difɔnkúò n yí yé kè m bo nhãnné otòù mòù bàtèmmù. ¹⁷ Kirisi í n tɔ nkè m bo nhãà benitibè bàtèmmù, wè n yu kè m bo náké Tináánsàànti nti, ke bá ntì náá nnè onitì kó mecii, ti yàà bo kékúnne kudapãatí náánti kó muwèrimù.

Kuyie nkó mecii cãánnèmè benitibè kãme

18 Kirisi kumè kudapããtí ñnkè kó tináañtì dò nkuwaátóo nku bèè feti be borè, ke né tú Kuyie nkó muwě́rímú tínti kù dɛɛtɛ̀ bè ti borè, 19 kéndònnè tì wàrimè ke tú: Bèè màke meyèmmè m bo mè dè̀ite, kéũtɛ̀ mecìi yembè cìi.

20 We nténke né tú meyèmmè yiè? We ntu opátíyíjé́tíwè? We ntu tinèitì yiè? Kuyie mbenkemu ke tú benitìbè màke mèè yèmmè tu mɛwáátéyèmmè mme.

21 Benitìbè í na ke banté Kuyie nnè be kó meyèmmè, dɛ̀ te kè Kuyie ntããtɛ̀ ke dɛ̀erí bèè tá tináañtì ti náá nti, tìi dò ntiwááténáañtì bèè tì yete be borè. 22 Sifube dó káyà tidietì, kè Kerékibe bie wanti mecìi. 23 Tínti me nnáá nKirisi kpéi nke bè baaké wè kudapããtí ñnkè, Sifube í dó de kó tináañtì, tìi dò ntiwááténáañtì nti bèè í tú Sifube be borè. 24 Bèè kó dimáà yie nKuyie, nSifube nè bèè í tú Sifube Kirisi bè benkúmu Kuyie nkó muwě́rímú nè ku kó mecìi. 25 Ke yé Kuyie ndòòri dè dòmme dɛwáátékperɛ̀ nde ke né pɛ̀ɛtɛ̀ benitìbè kó mecìi, kù dòòri kè dè dò ndè cìĩnnimu ke né pɛ̀ɛtɛ̀ benitìbè kó muwě́rímú.

26 N kàbe wénténè dimáà díndi Kuyie nyu bè. Mecìi nyembè nè benitidiebè nè bekpààtibè bè í sũ di mièke. 27 Kuyie ntùótɛ̀ kutenkù kuù nkàbe wúò ndè kè dè dò ndɛwáátékperɛ̀ ke fèikúnne mecìi nyembè, ke tùótɛ̀ bè wúò ndè kè dè cìĩnni ke fèikúnne bekperíbè, 28 ke tùótɛ̀ bè wúò ndè ke dò ndè í tú dɛ̀marè, bè sɛ̀nku dè ke fèikúnne dɛ̀dierè, kè dè náá ndɛtetirè, 29 kè dè bo yie kòo màù báá déúkúnne omáà Kuyie nyiikè. 30 Kuyie nkuù di taunnè Yesu Kirisi, kòo di duó mmecìi nke di wénkúnne, ke di dɛ̀tɛ̀ ke di cànné kè di tú ku kàbe. 31 Ti wàrimu ke tú: Kòò màù dó kénsántí omáà, ò nsántí omáà Kirisi ò dɛ̀tɛ̀ mèè kpéi.

2

Pàari do í náánnè meniticìi

1 N kàbe n kòtoo dìi mǎnni di cie, n do í di náké Kuyie n nááñtì nè yetannò dieyè yoo nè onitì kó mecìi. 2 N do í dó ké di náké titetì matì tìi í tú Yesu Kirisi bè baaké wè kudapããtí ñnkè o kpɛ̀ti. 3 M bo dìi mǎnni di cie ke dò nhocìrì nwe kè kufɔ̀wáá nní nni mbo kè ñ kpɛ̀utí. 4 N do í di tiè ke di náá nKuyie nnáañtì nè menáañkùò nyoo nè mecìi, n do náánnè Muyaánsààmù kó muwě́rímú mmu kè benitìbè banní, 5 kè dè bo yie nkè di tákùmè bá nfííkú onitì kó mecìi nyiikè, mè nfííkú Kuyie nkó muwě́rímú ñnkè.

Kuyie nkó mecìi sàrimu

6 Nh ɔ nnáá mmecìi nKirisi kàbe bèè kpenke bèmbɛ Kuyie nkó kuce mièke, de kó mecìi nyí tú kutenkù kuù nkòme yoo bèè baké be kòme, ke yé bèè baké be wě́rímú yóó dèemèmu. 7 Ti náá nKuyie nkó mecìi mme mèè sòri, kù do tããtɛ̀ mè kè kutenkù mu nyí bo, ke bo ti tanné ku kó tikpɛ̀ti mièke. 8 Bèè baké kutenkù kuù mbè í banté de kó mecìi, nkè bè do mmè banté bè na bá mbaaké ti Yiè ntikpɛ̀ti yiè nkudapããtí ñnkè. 9 Tì wàrimu ke tú:

Òmàù í yà dè,
òmàù í kèè tì,
òmàù í totí tì o yèmmè
Kuyie nde ndòò bèè kù dó be kpéi.

10 Kuyie nduó nkè ku Yaá mbenke tímbe ku kó disòri, ke yé Muyaánsààmù yémèmu demàù bá Kuyie nkó disòri dierì. 11 We mbo na kényé otàù yèmmè dòmme kè dè í tú o mómmuò, mèè botí nku òmàù í yémè Kuyie nyèmmè dòmme kè dè í tú Muyaánsààmù. 12 Kuyie nti duó mmùù Yaá nyí tú kutenkù kòmu, Kuyie nkòmu mmu kè dè bo yie nkè ti banté kù ti dòò dè nè ku kó mɛ̀sàà. 13 Ti ɔ̀ ì nnáá Kuyie nnáañtì nè onitì kó mecìi, ti ɔ̀ nnáá Muyaánsààmù ti duó nti nti. Ti ɔ̀ nti ntiè Kuyie nkó benitìbè.

14 Wèè í màke Muyaánsààmù ò báá na káyie Muyaánsààmù ti náá Kuyie nkɛ̀pɛ̀ti tì, tì ɔ̀ ndò ntiwááténáañtì nti o borè. Bèè màke Muyaánsààmù bèè bo na ké tì banté, bèè í mù màke bè

⁶ N tùóté mí nnè Apodoosi ti kó medonnimè kè dè bo di teennèmu kè di banté dináaṅhántírì dī tu: Òmòu báá sénté tī wàri. Òmòu tū mbá ndéúkùnkò omáà yoo Kuyie nkóo tōntì mòu ke kékùnkò otòu. ⁷ Dè dòmme kè di déúkùnkò dimáà? Di mọke dè Kuyie nkuù í dè ndi pāā? Kè kuù dè ndi pā, ba nte kè di pòtì ke dò ndī dè waá nnè dimáà.

⁸ Di yèmmè dò ndi yīétèmu kè dè sànnè kè di kpenke ke baaté, dè í dò mmemme, n né báámmu Kuyie nke dó dèe mè dòò kè tí wēnné kébaaté. ⁹ Dè dò nKuyie ntùóté tínti ku kó betōmbè mbe ke dòò kuyóú kabe, kè ti dōnnè benitiyèibe bè dó kékuò bè, benitibè bemou nè Kuyie ntōrè de ìkè. ¹⁰ Ti naá ntiyèintì nti Kirisi kpéí, Kirisi kpéí nkè díndi ciité, kè ti cīnnì kè di kpeñnì, kè bè ti sènkù ke di sántí. ¹¹ Mómumu nwe nè yíenní ti fēūrìmè nè dikònnì nè sinéyēí, ke kpa tiyààtì, kè bè ti fēũnkò, kè ti áánte tipūtì timòu ke kpa ti ā dè ¹² ke pī mmutōmmú ke yonnè, kè bè ti sáá nkè ti bè pāā nKuyie nkó mesàà, kè bè ti fēũnkò kè ti mi, ¹³ kè bè ti náá ntiyèiti kè ti bè tēnnìnkò tisààtì, kè bè ti wúó nkutenkù kuù mmieke ke dò ntiyontì nè desīntékperè bè ùtóo dè.

¹⁴ N yí tì ndi wàri ke bo di ānné ifei, n tì ndi wàri ke bo di tiémmu díndi m bí n dó ì. ¹⁵ Bá kè di mòòte bèè di baké kè bè tūòke tekoupiríítè (10000), mī tu di cice ke yé mī di nàkéme Tináaṅsààtì ke di benke Yesu Kirisi kó kuce. ¹⁶ N di náámmu n tūnne n kó meborime. ¹⁷ Dè te kè n di duónkò m birè Timòntee n dó wè medìè kòò tū nti Yìè nYesu kè dè wenni, kòò bo di dente n tū mmè botí Kirisi ke mè tiè nKirisi kabe tīrè yemou.

¹⁸ Bèmbè di mieke mọke sifeí nsi kè be yèmmè dò n yí koroò di cie. ¹⁹ Kè Kuyie ndó n koroomu ke bo yà de kó sifeí yembè, kèyà nsà kè bè náánnè be nò máà yoo bè dòòri timatì. ²⁰ Kuyie nkpaàtiyuu í tú munùbémmù máà, dī tu nè medòòrìmè mme. ²¹ Di dó nní nkoroò di cie ke tò didáù ndià? Yáa di dó nní nkoroò ke di dó ke yòò?

5

Meyi mmè dòòri Kirisi kabe cuokè

¹ N yomu bè náámmè tipūtì timòu di borime í wennimè. Kè di dōòri bá bèè í tū nKuyie mbè í dōòri dè. Bè tu òmòu dautinè o cice pokù. ² Nè memme kè di kpaá mọke tefentè, dè do dò ndi yèmmè mèe cààrè kè di beti de kóò nìtì di cuokè. ³ Mí n kpéí, bá n yí me ndi bonème, n yèmmè di bonèmu kè n dié nke bekénè de kóò nìtì. ⁴ Di tí nnè Yesu kó diyètìrì, n yèmmè nè ti Yìè nYesu kó muwèrímú dè yó ndi bonèmu. ⁵ Kè di ò duó ndibòò, kòò kòntìi kú kòò wēnnìi cooté tibeénti yìè.

⁶ Di í dò nkénsántí dimáà di wennimè, ke yé mutie mùù muuti pèè mù òò mmamè sàmpò nwe kè tipèècootìi múútí timòu. ⁷ Dèitenè mutie mùù muuti pèè di mieke kèntú tipèècootìi pàntì, ke yé bè kùòmè Kirisi wèè tu diyentébanni kó fepièfè ti kpéí. ⁸ Nè dè kpéí nyóunè kè tí mbaànnè pèè wèè í kòòrènnè mutie mùù muuti dèè tu ti bo nwennimè ke náá ntimómònti, kèyóú pèè wèè kòòrènnè mutie mùù muuti dèè tu tidònnitì nè mufòmmu yeimu.

⁹ N sòò di wàri dīi pátìri, n sòò di nàké ke tú di bá ntaunè bèè fòmму í wenni. ¹⁰ N sòò í yē ndi yatenè kutenkù kabe bèè fòmму í wenni, kè bè duó mbe yèmmè idíítí, ke yuuku, ke feu yebòkè. N sòò yē nKirisi kabe mbe bèè dòòri me kòò botí. Kè n do mbe nyē n na nyí di yèmu kutenkù mieke. ¹¹ Di mpátìri mieke n dó ké di nàké ke tú kòò mòu tu omáà Kirisi kou kòò fòmму í wenni, yoo ò duó nho yèmmè idíítí, yoo ò feu yebòkè, yoo ò cààri betòbè yètè yoo ò tu kunaàyààkù yoo ò tu oyúókù, di keté ke báá ò wēnnénè kèdi.

¹²⁻¹³ Míi í dò nkébekénè bèè í tú Kirisi kabe, Kuyie nkuù yóò bè bekénè. Di dòmmu kèbekénè di kó ditīnnì kabe, ti wàrimu ke tú: Betinè oyèiwe di cuokè.

6

Kirisi kabe dò nkéntūnnimè be kpèti

¹ Dè dòmme díndi Kirisi kàbe, kè di m̀ake tìmatì nè ditàbè di tì kàtenè bèè í tũ nKuyie mbe borè, ke yóu di bo tì kàtenèmè Kirisi kàbe borè? ² Di í yé ke dò nKirisi kàbe beè yóó bekénè kutenkù kàbaà? Kè beè yóó bekénè kutenkù kàbe, dè dòmme kè di né báá na kètũntè tìmatì sám̀pótì di cuokè? ³ Di í yé ke dò ntũ yóó bekénè Kuyie ntàràà? Ti né bo yĩ̀ke ti bo tũntemè mme kutenkù kuù nkpetàà? ⁴ Dè né dòmme kè di ò mmàke tìmatì ke tì kàtenè bèè í tú Kirisi kàbe be borè kè beè tì beké? ⁵ N tì béi nke ifei ìi bo di pĩ. Òm̀òu í bo di mièke bá omàà wèè cii ke bo na kètũntè tìmatàà? ⁶ Dè keté ke í dò ndi mmàkenè ditàbè tìmatì ke né báá tì kàtenè bèè í tũ nKuyie mbe borè.

⁷ Kè di m̀ake tìmatì nè ditàbè deè benkù di yĩ̀kemè. Di ní na mmimmu bè di d̀òri dì m̀onnì meyei, nkè bè yùúkù di kperè di yóu kè dèe yei. ⁸ Dũ pètinke d̀òri meyei nke yuuku ditàbè. ⁹ Di yému ke dò mbèè borime í wenni bè í tati Kuyie nkpaàtìyuu. Di bá nsoú ndimáà: Bèè fòu mufòmму muyeyimu nè bebəféúbè nè bèè d̀outi d̀outinè betàbè, nè bèè d̀òrite isàke: Benitidaabè bèè d̀ounè bedatàbè nè benitipòbè bèè d̀ounè bepotaè, ¹⁰ nè beyóóbè nè bèè duó mbe yèmmè idíítì nè tinaàyààtì nè bèè càari betàbè yèè nè yeyoyóókperè. Bembe kó dimáà í tati Kuyie nkpaàtìyuu. ¹¹ Di mièke bèmabè do tú beè nìtibè botí kè Kuyie ndi cĩé ndi yei, nke di cànnè kè di tú ku kàbe, kè kù dì wénkũnne. Yesu weè te kè Kuyie mmè d̀ò nè ku Yáá mmieke.

Kirisi kou bo na kènd̀òri ò d̀òràà?

¹² Bèmabè di mièke tú dèmarè í ci, mómмуə nwe, deməu dè né í ti d̀òri mesàà. N yí ci dèmarè n né í yóó yie nkénaà ndèmarè kó kudaakù. ¹³ Di tú tidiiti bo dipitiri kpéi nke kè dipitiri bo tidiiti kpéi, mómмуə nwe, nè memme Kuyie nyému dèdè de m̀anku tikòntì tii me nyí bo di bo nd̀outi d̀outinè mèè kpéi nditàbè, tì bo ti Yiè nKuyie nkpeí nke, kòò tì te. ¹⁴ Kuyie kùu te kè ti Yiè nyànté kuù kó muwèrímù yó nte kè ti yánté múnke.

¹⁵ Di í yé ke dò ndi kòntì tu Yesu kpeti ntaà? M bo túóté n kòntì kéduó nhonitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitidaabàà? Bitì bitì! ¹⁶ Di í yé ke dò kòo nìti duónè onitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitidaabè bè naá tikòntì tìmáà ndià? Ke yé ti wàrimè ke tú: Bedé bè bo naá nhonitì omàà. ¹⁷ Kè wèè me ntàunnè Yesu Muyaánsààmù mièke bè naá nhonitì omàà ndi.

¹⁸ Ncokùnè di bo nd̀outinèmè ditàbè! Meyei ntēmè onitì d̀òmmè í s̀inkũnko o kòntì wèè me nduónè o pokù í tú wè yoo o d̀ou í tú wè ò s̀inkũnne o kòntì nti. ¹⁹ Di í yé ke dò nKuyie ndi duó mMuyaánsààmù kè mù bo di mièke kè di kòntì tu mu cĩètàà? Di í te dimáà. ²⁰ Kuyie nkuù di donté kudonku diekù, ndéúkũnkonè ku nè di kòntì.

7

P̀òri t̀énnè tì dipopuò ìnkè

¹ M bo di t̀énnè di m beke tìi náàntì ke tú dè wenni onitì bo nkpaamè o pokàà? Èè, kòo nìti í kàáké onitipòkù dè wennimu. ² Benitibè né mè nd̀outi d̀outinèmè betàbè. Nè de kpéi mbá wèè nitidòu mmàke o pokù, bá wèè nitipòkù kòo mmàke o d̀ou. ³ Onitidòu níduò nho pokù ò dò nké nhò duò ndè, kòo nitipòkù múnke níduò nho d̀ou ò dò nké nhò duò ndè. ⁴ Onitipòkù í te o kòntì o d̀ou wèè tì te, onitidòu me nyí te o kòntì, o pokù wèè tì te. ⁵ Òm̀òu báá yetenè omàà otàù, kè dè í tú di wènnè ke tãáté dimònnì mari ke bo bántè Kuyie, kè di dèè di wète kèsòtè. Dibò yàà bo di souté mèè kpéi nke yé di báá namè kèpĩ ndimáà.

⁶ N di náá n yèmmè dò ndèè wenni dènde, n yí yé ndi dè d̀ònnè muwèrímù. ⁷ N na ndó diməu di nni ndònnèmu, timəu ti né í wè nyepãrè, bá wè Kuyie nhò pã dìi pãnni càámmu.

⁸ Ntenè n náá ntì tidakóótì nè tipokóótì nè bekúpobè: Dè wennimu di bo nni ndònnèmè. ⁹ Kè di me nyí yóó na ke pĩ ndimáà, puokenè kéyenke, kè deè tũnè di bo ndómè kè dè di tuò.

¹⁰ Kirisi kàbe bèè po nè bèè ye, n yóó mè mbéi ndi nùu í tú n kperi ti Yiè nkperi ndi, wèè ye nhò báá yete o d̀ou. ¹¹ Kòò me nhò yete ò nkáké. Onitidòu me nyí dò nkébeti o pokù.

¹² Díndi bεtαbè (n yóo di náké tí í tú ti Yiè nkpeti, n kpεti nti) kè Kirisi kou mαù po wèè í yie nKirisi kòò dó ké nhò ye nhò báá ò bèti. ¹³ Kòo nitipòkù wèè me ntú Kirisi kou ke ye nwèè í yie nKirisi kòò dó ké nhò po ò báá ò yete. ¹⁴ Ke yé onitidòu wèè í yie nKirisi ò tàkénè mè Kuyie nnè ò pokù kpéí, kòo nitipòkù wèè í yie nKirisi kòò tàkénè Kuyie nnè o dαù kpéí, kè bè me nyàte be bí bo déténe Kuyie nke né do kù tàkénè. ¹⁵ Wèè í dó Kuyie nkè wèè yete wèè dó Kuyie nwèe wè yóu. De m̀nni d̀marè t̀nke í bè tàunko. Kuyie ndi deetè kè di bo nfòu diwèi mieke nke. ¹⁶ Onitipòkù, a bo yĩme kényé ke dò nha bo deetè a dαù? Onitidòu a bo yĩme kényé ke dò nha bo deetè a pokù?

Bá wè wèe yie nho f̀tìrì

¹⁷ Kè dè í tú m mè mbo ke náá ntii ìnkè, bá wè wèe yie nho f̀tìrì Kuyie nyóó ò deetè kòò bo dì. Tiinti n tièmmè Kirisi kαbe bεmαu. ¹⁸ Kè Kuyie nyóó da deetè ke s̀ nkàa c̀nté bá ns̀rì kàa me nyí c̀nté bá ntú a bo c̀nté. ¹⁹ Kàa c̀nté yoo a í c̀nté de kpεti í bo, a bo nyíèmmè Kuyie nkuó deè wenni. ²⁰ Bá wè wè mbo Kuyie nyóó ò deetè kòo bo dìi f̀tìrì k̀ntù nKuyie. ²¹ Kè Kuyie nyóó da deetè ke s̀ nha tú kudaakù bá nyĩèkù. Kè kuce me mbo a bo yĩmè ke t̀nke bá ntú kudaakù á yè. ²² Ke yé wèè do tú kudaakù ò tiekemè omáa Kirisi kó metaummè mieke, wèè do te omáa kòo naa nKirisi kó kudaakù. ²³ Kuyie ndi dontému ke yietí kudonku dièkù, t̀nke bá naánnè benitibè kó tidaati. ²⁴ N kαbe bá wè ò mbo Kuyie nyóó o deetè kòo bo dìi f̀tìrì ké nkù tũ.

Bèè kókè nè bekúpobè

²⁵ Bèè í po nè bèè í ye, n yóo mè mbéi ntii í tú ti Yiè nkpeti, mí nKuyie ndòò wè mesàa mmĩ yèmmè mè dò, kè di bo na kéyie n kpεti.

²⁶ N yèmmè dò nti mè mbo yèè m̀rè yeiye mieke, dè wennimu ke dò nhoniti mbo o f̀tìrì. ²⁷ Kàa m̀ke a pokù, a báá yĩ a bo ò bèti, kàa me nyí m̀ke, a bá nwanti képuoke. ²⁸ Kàa po a í d̀ò meyi, kàa me nye nha í d̀ò meyi. Bèè po nè bèè ye mbè yó nháarimu, deè te ke n yí dó di ta meháarimè mieke.

²⁹ Nte n duò nyii tié: Dim̀nni kũpému, bèè po, bè ndò mbè í po. ³⁰ Bèè kuò mbè bá ndakenè yedabùò, bèè ỳnku bè bá ndakenè tiỳnkùti, bèè do mbè bá ndakenè mudommu. ³¹ Bèè m̀ke tikpàti bè bá ntii dàkenè, ke yé kutenkù autémè ke bo deè.

³² N dó ké di deeténè iyentotí nyi, wèè í po ò ñ ndakenè ti Yiè nkó mutōmmú mmu, ke dó kédòò ti Yiè ndó dè. ³³ Wèè po kòo ndakenè o c̀tè kó mutōmmú, ke dó kédòò o pokù dó dè. ³⁴ Kòo yèmmè bo tipùti tidé. Mèè botí nku onitipòkù wèè í ye nnè osapàa nwèè í ye mbè ñ ndakenè mè ti Yiè nkó mutōmmú, ke dó kénwenni be k̀nti nè be yèmmè. Wèè me nye nhò ñ ndakenè o c̀tè kó mutōmmú mmu ke dó kédòò o dαù dó dè.

³⁵ N yí di d̀arinè muwērimú, n dó ké di teennèmu kè di mbo kè dè wenni, ke taunè Kuyie nke pĩ nku tōmmú.

³⁶ Kòò mαù waá ndipocēnni ke s̀ ndi dó k̀pèètè di túòrè, kòò dó ké di túóté, ke di túóté, wè í cààrè. ³⁷ Kòò mαù me ntotí o yèmmè weti weti, ke bo na k̀mpĩ nhomáa, ke báá túóté o pocēnni, wè í cààrè. ³⁸ Wèè túóté o pocēnni ò d̀ò kè dè wennimu, kè wèè í túóté kòo kperε d̀ke wenni.

³⁹ Onitipòkù wèè ye nhò taunè o dαù nwe be f̀mmu mumαu mieke, kòo dαù me nku ò bo na kéyenke ò dó wè kè de yiè ncénke tú Kirisi kou. ⁴⁰ N yèmmè dò nkòò í wète ke yenke dè d̀ke bo nhò naati. N yému ke dò n náá ntii Muyaánsàamù muù ti nni nduó.

8

Iwũs bè fié ì yebàkè

¹ Di mè nni mbekemè di bo nhōmmè iwũs bè fié ì yebàkè ì kó imaa.

Timou ti ti yému. De kó meýfétímè botí né àǎ onìtì nwe tefentè, a bo ndómè otàù dèè ti kprénkunko Kuyie nkó kuce miéke. ² Wèè yèmmè dò nhò yé dèmarè ò mu nyí yíété ò dò nkényé kè dè màmmè. ³ Wèè dó Kuyie, Kuyie nwe nyé.

⁴ Di m beke ke tú: Ti bo na kécáá nyiwũ ò bè fié ì yebàkàà? Ti yému ke dò nyebàkè í mannè Kuyie. Kuyie mbo kumáà ndi. ⁵ Bá kè benitibè yèmmè dò nKuyie nyí bo kumáà, kè detèrè marè bo ke kù mànnè, ke màke muwèrimú kènkè nè ketenkè. Kutenkù kumou miéke yebàkè bomu kè benitibè tu yè mànnè Kuyie. ⁶ Tínti yé ke dò nKuyie mbo kumáà ndi, ti cice wèè dò demou, wèè ti te. Kè ti Yiè mbo omáà Yesu Kirisi, Kuyie nnè wè bè dò demou, wèè ti duó mmufòmmu.

⁷ Kirisi kàbe bèè do manténè bè bo nfeumè yebàkè ke mu nyí kpenke nè yíenní, kè be yèmmè dò nyebàkè yèè te de kó imaa nkè bè ì càáké dè mbè kónnè be yèmmè miéke ke bè sñnkunko. ⁸ Mudìi kpeti í bo tínti nè Kuyie nti kó metaummè miéke. Kàa í di dè í da yaari dèmarè, kàa me ndi dè í yóó da yíé dèmarè.

⁹ Kàa bo na kécáá mbè fié ì wũ yebàkè, kè dè báá da dò dèmarè a né ndake ke báá bo nwèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce miéke. ¹⁰ Wèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce miéke kòò yà fí nwèè yé Kuyie nnáànti, kàa kàri yebàkè kó ditou miéke ke yo ndè báá yáúkunnè o kònti kòò ncáá iwũ ò bè fié ì yebàkàà? ¹¹ A yíété mèè kpéi mba nte kàa bo nwèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce miéke Kirisi ku wèè kpéi. ¹² Ke yé a bo ndi mònni wèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce miéke. A yeténè Kirisi nwe o mómmu. ¹³ Kè imaa nyii bo nte kè m bo n kou meyi mmieke, m báá ì càáké, n yàà bo ò bo mmèè kpéi.

9

Bè dò nkédòò dè Kuyie ntānti nè o dò nkédòò dè

¹ M báá na kédòò n dómàà? N yí tú Yesu tōnnàà? N yí yà ti Yiè nè n nōnfàà? Mí í di nàké Kuyie nnáàntàà? ² Bá kè betàbè yé n yí tú Yesu tōnni, díndi do dò kényému, ke yé mí di nàkémè Kuyie nnáànti kè di cèète.

³ N ti nténninko bèè n wátirì. ⁴ M pí mùù tōmmú í dò di nni nduò kè n yo nke yōnnàà? ⁵ N do í dò nkémme m pokù wèè tu Kirisi kou kè ti neitaa, Yesu tōrè nè o néi nè Pieri bè dòmmaà? ⁶ Mí nnè Bannabaasi tī maa dò kempī mutōmmú ke yonnè, kè di teennè betàbàà? ⁷ We nhāpònti piú omáà? We nfiiku detie nke í yo nde be? We ncēm̀m̀m̀ inàake ke í yō nyi miè?

⁸ Di yèmmè bá ndò n náá nke wetí kutenkù kuù nkpeti maa. Tì wàrimu Mòyiisi kó ikuó miéke ke tú: ⁹ Báá táú nfenààfè nùù fe puòtì dī mōnni tidiitì, Kuyie nkuó nyinààke nyi mesém̀m̀m̀? ¹⁰ Tì nàá ntīi kpéi nke, ke tú, wèè kùútí tidiitì nè wèè tì puòtì bè dó mucóntimu mmu bedé. ¹¹ Mí nwèè di duó ndi wèrè kó mudìi di bo n duómmè tidiitì dèè di yonkaà? ¹² Kè di teennè betàbè, n do í dò nké di beke kè dèè pèèté be kperaa?

M pètinke duó m maa ndi kè dèmarè báá dítinné Kirisi kó Tináansàati. ¹³ Di í yé ke dò mbèè pí nyikuó tōmmú Kuyie nc̄ètè miéke bè de nyonnè, kè bèè feu iwũ ò diwũtōnni ìnkè kè bè màke be kó imaanaà? ¹⁴ Mèmmè Kuyie mbéimmè ke tú bèè nàá nKuyie nnáànti bè tì nàá mbè, mbè duò nke bè yo.

¹⁵ Mí n yí beke dèmarè òmòù, bá m mè ndi wāūmè dipátiri n yí dó di n duó ndèmarè, kè n ku nè dikōnni dè tōūnè m bo mōmè kécake n yètirì. ¹⁶ M báá na kényóu Kuyie nnáànti ke yé Kuyie nkuù ti nni nduómmè, kè n yí dòò mēmmē Kuyie mbá n yóu. ¹⁷ Kè m pí nde kó mutōmmú nè diwèi, Kuyie mbo n yietí, bá kè n yí dó ké mù pí, n dò nké mù pímmu ke yé Kuyie nkuù mù nni nduómmè. ¹⁸ Dende tú n kó mutōmmú kpamu tiyetaà? Jò, n kó tiyeti tú diwèi ndi nè m bo nákémmè Kuyie nnáànti fààrè ke báá cōuté tiyeti n do dò nkécōuté tì.

¹⁹ N temu m maa, n yí tú òmòù kó kudaakù, ke né duó m maa ke tú benitibè bemou kóo tōnti, ke bo yūōnni kusūku Kirisi kó kuce miéke. ²⁰ Nh ò mbo Sifube cuokè ke dōri bè

dòòrimè mme, kè bè tū nyikuó, nní nyi tū ke bo yũónní kusũkù Kirisi borè. ²¹ Kè m̀ bonè dii m̀onnì bèè í tú Sifube, bèè í yé M̀oyiisi kó ikuó be cuokè, nní ndòòri bè dòòrimè, ke dò n yí m̀ake ikuó ke né tū nKirisi kó ikuó. ²² Kè m bo bèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce mieke, m̀ bè ènnenè m máà, ké bè yũónní Kirisi borè. M̀ mè dòòri mem̀ou kè dè bo yie nkè n deeté bèmabè m̀be. ²³ Ǹ d̀òòri mem̀me ke bo pité Tináaṣààti nti, kè tí wènné kètoté ti kó ticuuti.

²⁴ Di yému ke dò mbèè betí muceé mbè ò ncokù kòò máà weè pété tiyeti. Ncokùnè mesàà nképeté tiyeti. ²⁵ Bèè d́ kèbeté muceé mbè ò keté kèmbéú kè dè yóumu, kè bè m̀ake bè ci dè péu. Bè wanti kèpeté ketenkè kie nkó tiyeti nti, t̀i í m̀onni, kè tínti wanti kèpeté keĩnkè kó tiyeti t̀i yó mbo sáà. ²⁶ Dèè te kè n cokù ke yé m beti dè, n yí s̀onté ke puòti detetirè. ²⁷ Ǹ f̀éũnko m máà ndi weti weti ke pĩ n k̀ònti mesàà nke yĩèkù m bo nákéme betòbè Kuyie nnáaṣàti kè Kuyie nné n dootóo.

10

Di bá ndònnè Isidayeeri kabe

¹ Ǹ kabe n yí d́ di yé nti yembè do kèrímè dikpáà cuokè kè diwetiri bè ni, kè bèe sénté dàméèrì tipènti kou. ² Ti bo na ke dò bè ànné bàtèmmù diwetiri mieke nè dàméèrì mieke, bè yíè mmèè kpéi nke tū M̀oyiisi. ³ Kè bèe di bem̀ou mudii mùù duòní keĩnkè, ⁴ kèyà bem̀ou Kuyie mbè duó mmèè nie, mèè yìèní dipèrì. Dè kó dipèrì do benkù Kirisi nwe. ⁵ Nè mem̀me Kuyie nyí mpénsirì bèmabè be mieke kè bèe kù dikpáà mieke.

⁶ Dè dòò mem̀me ke bo benke tímbe kè ti bá mbè d̀onnè kéndó meyei nkó mudòòrimù. ⁷ Di bá ntū nyebàkè, be mieke bèmabè do dòmmè. Ti wàrimu ke tú: Kè bèe di kèyà menàà nkéité kénhau. ⁸ Di báá ndòuti d̀outinè ditòbè, be mieke bèmabè do me ndòò kékù sikòupírisidè nè sikòupísitáati (23000) diyìè dimáà mieke. ⁹ Di bá nyĩnko Kuyie mmieke, bèmabè be mieke do me ndòò kè iwààkke bè d̀ommù kè bèe kù. ¹⁰ Di bá nséi nKuyie, be mieke bèmabè do me ndòò kè Kuyie ntōnni ku tōnni dii kòò kè dii bè kù.

¹¹ Dè mè dòò kè bè ti wàri ke bo benke tímbe yemòrè sonye yìè nkabe. ¹² Kè dè tū ndò mmem̀me, wèè yèmmè dò nhò còmmù wè nyé kòò báá do. ¹³ M̀ebennímè mamè í di tuòkùni betòbè í yémè. Kuyie mbéi nti kù tì dòòrimu, kù í yóó yóu kè m̀ebennímèe pèèté di wèrímù kè mè di tuòkeni ku yé kù yóó yĩmè ké di mè na kèyè.

¹⁴ Ǹ kabe n di náámmu, bá ntūnnè yebàkè. ¹⁵ Ǹ di náánnè ke d̀onnè benitibè bèe cii bèmbe. Wénténè di móm̀m̀ambe n di náá nti. ¹⁶ Ti ò sãnte Kuyie nkèyà fèè b̀òòfè feè benkù ti wèmmè Kuyie nkó mesàà nti pètemè nè Kirisi kó mukũũ mmieke. Ti wèrì dii m̀onnì pèè ke cáá ndè benkù ti wèrímè mme Kirisi kó tikònti mieke. ¹⁷ Ti ò nyóó wèrì pèè kòò wèrímù, dè me ndò nè Kirisi kabe, bá kè ti sũ, ti wè nhoniti omáà ndi. ¹⁸ Wénténè Isidayeeri kó m̀eborime, bèè cáá nyiwũ ò bè feu i Kuyie mbè kù tàunèmu.

¹⁹ Dè í me ndò nè imaa nyì fié yebàkè, imaa nyoo yebàkè dè í m̀ake muwèrímù mamù. ²⁰ Ǹ né d́ ké di náké tì tú: Kè imaa mbè fié i Kuyie mbè tàunkonè Kuyie, mèè boti nku imaa mbè fié i yebàkè bè tàunkonèmè yebàkè. Ǹ né í d́ òm̀ou di mieke ntaunè dibò. ²¹ Di báá na kèyà ti Yiè nkó febòòfè nè yebàkè kòfe, di báá na kèdi ti Yiè nkó mudii nè yebàkè kòmu. ²² Yáà di d́ kèi nti Yiè nkó kemieke nke? Di yèmmè dò ndi kpeñni kóo pèètàà?

Dèmarè í ci, dem̀ou dè né í d̀òòri mesàà

²³ Bèmabè di mieke tú: Dèmarè í ci! Móm̀muò, dem̀ou dè né í ti d̀òòri mesàà. Dèmarè í ci, dem̀ou dè né í ti teènnè Kuyie nkó kuce mieke. ²⁴ Òm̀ou bá nwanti omáà kó mmucòntimu, ò pètinke nwanti otòu bo còntemè mme.

²⁵ Di bo na kèncáá mbè fiiti i maa ndikàtirì kè di yèmmè bá ndi bekùnè. ²⁶ Tì wàrimu ke tú: Ketenkè nè dèè kó dimáà bo ke mieke, ti Yiè nweè dè te.

²⁷ Wèè í tũ nKuyie nkòò di yu mudii kè di kàte, dí di bè di duó ndèè kó dimàà, di yèmmè bá ndi bekùnè. ²⁸ Kòò mǎu me ndi nàké ke tú: Bè fèúté i mmaaa dibǎò ndi. Di báá di, dè yàà bo kǎkénèmè wèè di nàké. ²⁹ Dè í tú n yē dī kó meyèmmè yó ndi bekùnè, wèè me ndi nàké o kpéi nke.

Kè dè yèmmè òmǎu bo yī otǎu kpéi mbá nte kè n yóu n dó kédǎò dè, ³⁰ kè n sǎnte Kuyie mmudii kpéi nke yo, nhòmǎu báá na kè n sei.

³¹ Kè di yo nyoo di yǎ, di dǎari dèè kó dimàà dè ndéúkũnko Kuyie nyètiri. ³² Di bá ndǎari dèmarè dèè bo bǎ nhotǎu, Sifu yoo wèè í tú Sifu yoo Kirisi kou mǎu. ³³ M mómumu n yí wanti n kó kuyènaati, n wanti betǎbè kǎku nku, kè dè bo yie nkè bèe cooté.

11

¹ Ntũnne n kó meborime, kéndǎnnè m mómumu n tũnnemè Kirisi kǎme.

Onitipòkù nè onitidǎu bè bo ndòmme bè báá ndii mǎnni Kuyie

² N di sǎnti di yémè n kpéi nyemǎrè yemǎu nè di tũnnemè itié n di duó nyi. ³ N né dó di nyé tì tii tú tii: Kirisi wèè baké benitidaabè, kòò nitidǎu baké onitipòkù, kè Kuyie mbaké Kirisi. ⁴ Dèè kpéi nte kòò nitidǎu báá nyoo ò náà nKuyie náànti ke óké dèmarè ò sènkèrì Kirisi nwe. ⁵ Kòò nitipòkù me nyí kǎnké o yuu ò báá ndii mǎnni yoo ò náà nKuyie nnáànti ò sènkèrì o dǎu nwe dè í cáǎnnè ò bo kuómè meyubii. ⁶ Kòò nitipòkù í dó kénkǎnké o yuu wèè kuó, kè ifei me nhò bonè ò bo kuómè wè nkǎnké o yuu. ⁷ Onitidǎu í dò kénhóké dèmarè ke yé Kuyie nhò dǎmmè kòò bo nkù dǎnnemu ke kù déúkũnko, ke dǎò onitipòkù kòò bo ndéúkũnko o dǎu. ⁸ Kuyie nyí tǔóté onitipòkù kó diwétiri ndi ke dǎnnè onitidǎu, kù tǔóté onitidǎu kperi ndi ke dǎnnè onitipòkù. ⁹ Kuyie nyí dǎò onitidǎu onitipòkù kpéi, kù dǎò onitipòkù nwe onitidǎu kpéi. ¹⁰ Dèè te kòò nitipòkù dò nkénkǎnké o yuu, kè dèè benke Kuyie ntǎrè ò yémme. ¹¹ Kuyie mborè onitidǎu nè onitipòkù bè í cáá, ¹² kéndǎnnè onitipòkù yènnímè onitidǎu borè, mèè botí nku onitipòkù peímè onitidǎu. Bédé kè bè bohni Kuyie mborè.

¹³ Dindi wúó nkè dè wenni onitipòkù bo mbáámmè Kuyie nke í kǎnké o yuu? ¹⁴ Ti kó meborime miéke dè dò nyifei nyi onitidǎu yùtì bo nhokùmè, ¹⁵ ke tú diyètiri onitipòkù yùtì bo nhokùmè. Ke yé Kuyie nkuu tì nhò duómme kè tì bo nhò kǎnké. ¹⁶ Kòò mǎu dó ké tì yete, wè nyé ke dò mmí nnè Kirisi kǎbe tǎbè tì í mǎke de kó meborime.

Kuyie nkó mudii

(Wénté Matie 26:26-29 nè Mariki 14:22-25 nè Duku 22:15-20)

¹⁷ N dó ké di kpannemu. Di tiku mèè tímmè ke yo nKuyie nkó mudii, mè í di dǎari mesàà, mè pètinke di caàrimu. ¹⁸ Bè n nàké ke tú di òó tí nkè metotímè mbo di cuokè, kè n tì yie ndikèè. ¹⁹ Metotímè ò nwennimu mǎnni mari, kè bè bo banténè bèè kéri kuce sààkù nè bèè yeté. ²⁰ Di òó tí nkényo mmùu dii í tú Kuyie nkǎmu. ²¹ Di òó tí mbá wè kòò nyo nho kó mudii mmu, wèè kpa kòò kàri dikǎnni kè betǎbè de ndi ke sǎnnè, káyà menàà nkémuó. ²² Di í mǎke di cǎi di bo nyommè ke yǎ ndi naànaà? Yáà di sènkèrì Kirisi kǎbe tǎnni ndi, ke dó kéfikũnne bèè kpa be kperè? Di dó n di nàké ònti? Di dó n di sǎntemaà? Bìtì! M báá di sǎnte.

²³ Ntenè ti Yiè nni nnàké ì tié kè n yì ndi tũo: Bè yóó pī nkèè yènkè ti Yiè nYesu, kòò tǔóté pèè, ²⁴ kémǎo Kuyie nkó mesàà nkóò wèrí kéduó nho tancòumbè ke dǎ: We mpèè wèè benkú ke dò m pǎ n kǎnti di kpéi. Ndǎarinè mié nke dennini n kpéi. ²⁵ Kè bèe cááké kédeè kòò tǔóté febòòfè ké bè duó nke dǎ: Fe mbòòfè fèè benkú ke dò n yī mmeè yó nte kè metaummè pammèe dǎò. Ndǎarinè mié nyemǎrè yemǎu ke dennini n kpéi. ²⁶ Di cáá ndii mǎnni de kóò pèè ke yǎ nde kó febòòfè, di náà nKirisi kù mèmme di kpéi. Di yó mme nhǎ kòò yàa wètènni.

²⁷ Dèè kpéi nte wèè bo cááké ti Yiè nkóò pèè káyà o kó febòòfè ke í mannè, ò yeténè ti Yiè nkó tikǎnti nti nè o yī. ²⁸ Bá wè ò níí wénté omáà mesàà, ke né na kécááké ti Yiè nkóò pèè

kéyà o kó fèbòòfè. ²⁹ Ke yé wèè bo cááké de kóò péè kéyà de kó fèbòòfè, ke í bàte ò ce nhomáà ndi Kuyie nkó tibeénti. ³⁰ Deè kpéí nte kè bemuambe sũ di cuokè nè tihòùti, kè besũkùbè ku. ³¹ Kè ti bekùnè timáà, Kuyie mbáá ti bekénè. ³² Kuyie nhõõ ti bekénè ké ti tié, dè bo yiémmè mme kè kù báá ti wènnénè kutenkù kòbe kékpetínné.

³³ N kòbe kè di ní tì nke bo di Kuyie nkó mudii, ríbaanè ditòbè. ³⁴ Kè dikònni ní bo wè wèè diní o cìètè kè di ní báá tí kénce nKuyie nkó tibeénti. Kè n kòtoo dii yiè m bo tũnte tii kraá.

12

Muyaánsààmù kó mutõmmú

¹ N kòbe n dó di bantému Muyaánsààmù pã yèè pãrè benitibè.

² Di yému ke dò ndi mu ndo í tũ ndii m̀nni Kuyie kè yebòkè yèè di yõnti kè di feu sitenkaanii sii í nò nke náá. ³ Kè Muyaánsààmù bonè onitì ò báá na késáá nYesu, kòò m̀u yí Yesu tú o Yiè ndè bonni Muyaánsààmù mborè nde.

⁴ Muyaánsààmù bo mumáà ndi, kè mu pãrè sũ mù mpã nyè. ⁵ Kuyie ntõmmú sũmu ke tú Kuyie nkumáà kó mutõmmú. ⁶ Ti bo mpí mmèè botí Kuyie ntõmmú mè sũmu Kuyie nkumáà kuù né mè nti benkú. ⁷ Kè Muyaánsààmù pã wè dii pãnni di ntú timòu kó mesàà.

⁸ Muyaánsààmù õõ pãmu òmòu mecii nkó tináañti, kèpã otòu meyiétimè kpeti, ⁹ kèpã otòu metákùmè, kèpã otòu kòo mmiekùnkò bemuambe, ¹⁰ kèpã otòu kòo ndòori tidietì, kèpã otòu kòo nnáá nKuyie mpãñáañti, kèpã otòu kòo nnò nke baàti Muyaánsààmù kpeti nè yebòkè kpeti, kèpã otòu kòo nnáá tináañcanti, kèpã otòu kòo nnò ke ti tònko. ¹¹ Demòu memme Muyaánsààmù kó mutõmmú mmu muù pã nyepãrè kè yè cãá ncáá mmù dó mèè botí.

Onitì omáà itùòti péu

¹² Onitì bo omáà ndi ke m̀ke itùòti péu, Kirisi kòbe kperè me ndò, kè bè sũ ke né wè. ¹³ Timòu tínti Sifube nè bèè í tú Sifube, tidaati nè bèè í tú tidaati, Muyaánsààmù mmuù ti taunnè Kirisi bè ti ãnné dii m̀nni bàtèmmù ke pí mmutõmmú timòu ti mièke.

¹⁴ Kutùòti kumáà kuù í tú onitì, ì sũmu. ¹⁵ Kè tenacètè yete ke yí tè í tú tenòtè, tè í taunnè tikònti. Tè báá na, tè baa tú tikònti nti. ¹⁶ Kè ditoò yí di í tú fenònfè, di í taunnè tikònti. Di báá na, di baa tú tikònti nti. ¹⁷ Kè tikònti timòu do ntú fenònfè nfe kè ditoò í bo ti yíme kényo? Kè ti me ndo tú ditoò ndi kè dihõnni í bo ti yíme kényo kunú. ¹⁸ Deè te kè Kuyie nhãnné itùòti onitì kunku Kuyie nkù dó mèè botí. ¹⁹ Kutùòti kumáà báá na kèntú onitì. ²⁰ Itùòti péu ì wènné ke tú onitì.

²¹ Fenònfè báá na kénáké tenòtè ke dò: M bo na m máà, bá kàa í bo. Diyu me mbáá na kénáké sinaacèi ke dò: M bo na m máà bá kè di í bo. ²² Onitì kònti kperè dèè kèrni, deè kó mutõmmú pèinke de. ²³ Onitì kperè dèè í dò nkéyà, ti de nyári ke dè daati tiyàati. ²⁴ Kè itùòti teli bo ti í sari ì, Kuyie nhãnné bá kùu tùòti nè ku tõmmú mmu, kè tikònti kperè ti sari dè kó mutõmmú pèètè itùòti teli kòmu. ²⁵ Kutùòti kumáà báá na kèpí mmutõmmú imòu ì dò nkénteénnè itòbè mbe. ²⁶ Kè kutùòti kumáà fèùri, itei ò nfèùrimu, kè dè kù naati, dè nnaati itei.

²⁷ Dimòu di tú Kirisi kó tikònti nti, bá wè kòò tu kutùòti. ²⁸ Mèè botí nku Kuyie nhãnnémè Kirisi kòbe mièke, meketimè Yesu tòrè, medérímè bèè náá nKuyie mpãñáañti. Metáammè bèè tiè mbenitibè Kuyie nnáañti, de kó difònkúò bèè dòòri tidietì nè bèè mièkùnkò bemuambe nè bèè teénnè betòbè nè bèè baké nè bèè náá ntináañcanti. ²⁹ Bemòu beè í tú Yesu tòrè, bemòu beè í tú bèè náá Kuyie mpãñáañti, bemòu beè í tiè mbenitibè Kuyie nnáañti, bemòu beè í dòòri tidietì. ³⁰ Bemòu beè í mièkùnkò bemuambe, bemòu beè í náá ntináañcanti, bemòu beè í tuònkò tináañcanti. ³¹ Tũ ñwammúnè yepãrè yèè pèètè yeteyè.

M bo di benke dèè pèètè demòu.

13

Medókùmè

¹ Bá kè n nɔ nke náá nyibotí iməu kó tináaànti nè Kuyie ntɔrè kpeti, ke né í mɔke medókùmè, n dò nkubarìcíríkù nku bè bie nkù yoo kukànkànkù. ² Bá kè Kuyie nni mpā kè n nɔ ke náá ku pāānāaànti, ke yé dèè sòri, ke yé mecii mmeməu, ke tá Kuyie nkè m béi nyetārèe fūte, kè n né í mɔke medókùmè n tú detetirè nde.

³ Bá kè n toti n kperε deməu becīribè, ke duó m mād kè bè n cəu, kè n yí mɔke medókùmè n tú detetirè nde. ⁴ Medókùmè yiè nhɔ mmimmu, ke nitì, wè í ènnè betəbè, wè í mɔke tipòti, wè í mɔke tefentè. ⁵ Medókùmè yiè nyí dɔəri dèè í wenni, ò í wanti omāà kó mucóntimu, ò í mɔke kemieke, ò ɔɔ í nhu tináaànti. ⁶ Dè ɔɔ í nnaati medókùmè yiè otəu dɔ̀ d̀ di m̀nni meyei, dè ɔ nhò naati otəu dɔ̀ d̀ di m̀nni ndi mesàà. ⁷ Medókùmè yiè nhɔɔ cīemmu, kéntá, kémbaa, kémmi ndeməu mieke.

⁸ Kuyie mpāānāaànti náam̀m̀ yóó deemu, kè tináaàncànti deè, kè meyiētímèe deè, medókùmè me nyí yóó deè bitì. ⁹ Yíe nti yé Kuyie nnáaànti dikéè ndi, ke tì nāá ndikéè. ¹⁰ Dèè í kūmmú dè bo tuəkení di m̀nni kè dèè kūmmú kè dèe pēētému.

¹¹ N do tú di m̀nni debire ke náá ntibíkénnaànti nti, ke mɔke mebíkènyèmmè, kè n yeñtoti tú ibíkènkpeyi, ke kòté ke yoo debíkènkperε. ¹² Yíe nti wúó nkè dè d̀ nha ɔ nwúómmè mme oniti dihuri, de m̀nni ti bo yà páíí. Yíe nti yé dikéè ndi, de yiè ke bo yiēté páíí Kuyie nti yé mèè botí.

¹³ Yíe ndenennè dètāāti die ndeè bo: Metákùmè, ti bo mbaamè dèe kpaaní nè medókùmè. Dèè pēēté deterè dèe tú: Medókùmè.

14

Tináaàncànti nè Kuyie mpāānāaànti náam̀m̀

¹ Wammúnè meketimè medókùmè, ke múnke ndó kéməote Muyaánsàam̀ kó yepārè, kénwanti dəke di bo nnáammè Kuyie mpāānāaànti. ² Wèè nāá tináaàncànti ò nāánnè Kuyie nku, ke yé benitibè í yomè ò tú mù, ò nāá ndisəri kpeti nti Muyaánsàam̀ ò duó nti. ³ Wèè nāá nKuyie mpāānāaànti, ò nāánnè benitibè mbe ke bè kpénkùnko, ke bè tiè nke yáúkùnko be kənti. ⁴ Wèè me nnāá tináaàncànti ò kpénkùnko omāà ndi, kè wèè nāá nKuyie mpāānāaànti kòo kpénkùnko Kirisi kəbe.

⁵ N d́mu diməu di nnāá ntináaàncànti ke né dəke d́ di nnāá nKuyie mpāānāaànti, wèè nāá nKuyie mpāānāaànti ò pēētému wèè nāá tináaàncànti, kè de yiè nsàà í tì t̀d̀mmu Kirisi kəbe kè bèe kpenke. ⁶ N kəbe kè n kəto di cie ke di náánnè tináaàncànti, dè bo di teennàà? Kè m me ndi nàké Kuyie nkó disəri kpeti yoo n di yiè mecii, yoo n di nàké nKuyie mpāānāaànti, yoo n di duó nKuyie nkó itié, dè báá di teennàà?

⁷ Wénténè fetārifε d̀mmè yoo kukùtidùkù. Kè bè eu yoo bè bie nke í baàti a bo yíme kébanté tii auti botí nku. ⁸ Kè wèè eu tekpāriheutè, kòò í baàti, we mbo báátí kékəte dikpānni. ⁹ Mèè botí nku kè di náá tináaàncànti kè bè í yo di tú mù dè bo ndò ndetetirè. ¹⁰ Tináaànti bomu kutenkù mieke ke sū, bá kùù botí nè ku náaànti. ¹¹ Kòò m̀u n nāánnè tináaànti n yí yo tì ò ɔ ndò nhokpákpari nwe m borè kè n dò nhokpákpari o borè, ¹² kéndonnè di waammè Muyaánsàam̀ kó yepārè, wammúnè yèè bo nteénnè Kirisi kəbe.

¹³ Wèè nāá ntináaàncànti, wèè məə Kuyie nkè kuu ò pā kòò nno ke tì t̀d̀nko. ¹⁴ Kè m bàá nKuyie nè tináaàncànti, n yèmmè mèe kù bàá ndé í tú n ciì. ¹⁵ N dò nké dè d̀d̀mu dedé. M bo mbáá nKuyie nnè tináaàncànti, kəmbáá nKuyie kè bè yo n tú mù. Kéndiè nè tináaàncànti kéndiè kè bè yo n tú mù. ¹⁶ Kè nsà kàa sāntí Kuyie nnè tináaàncànti, bèè kàri kè bè í yo a tú

mù bè bo yĩme ké da wēnnénè ke dò: Dè mme ndò? ¹⁷ A sántí Kuyie nkè dè wennimu yie, dè né í teénnè betòbè.

¹⁸ N sántí Kuyie n náámmè tináaàncànti ke di pēēté diməu. ¹⁹ Kè m me mbo benitibè tikú dè, m bo béimmè yetannò yènummù kè dèe bè teennè, dè pēēté m bo nákémmè tináaàncànti yetannò sikəu sikəu kè bè báá keè n tú mù.

²⁰ N kəbe bá mməkenè ibí kó iyèntotí, di né ndò nyibí meyei nyĩnkè, kè di yentotí dò mbenitímómməmbə kpeyi. ²¹ Tì wàrimu ke tú:

M bo duó nkè ibotí tei
náké n kó benitibè n náaànti,
m bo duó nkè bepòòbèe

bè nàké n náaànti,
bè me mbáá ti kènté.

²² Tináaàncànti benkú bèè í tū bèmbə Kuyie nku kó muwērimú. Kàa bo nákémmè Kuyie mpāānāaànti dè benkú Kirisi kəbe kù kó muwērimú.

²³ Kè Kirisi kəbe tii nke náá ntináaàncànti beməu, kè bewedəumpàmbè yoo bèè í tū nKuyie nkè bè dè bo, bè báá yĩ di wàátàà? ²⁴ Beməu kè bè me nnáá nKuyie mpāānāaànti, kòo wedəumpànwè yoo wèè í tū nKuyie nkòò dè bo, ke kèè bè nàá nti, tì bo ò teennè kòo banté o yei. ²⁵ Kòo yèmmè kpeti tii səri kè tii feité, kòo sīnné kébántè Kuyie nkébántè Kuyie mmènke bomè di cuokè.

Di bo ndəarimè kè dikənkəənni bá mbo

²⁶ N kəbe kè di ní tii nke bo bántè nKuyie, bá wè wèe dəə Kuyie nhò duó nti. Kè yie ndèntè feyènfè, otəu duó nyitié, kòo təu nàké Kuyie mpāānāaànti, kòo təu béi ntináaàncànti, kòo təu tì tū, kè dèe teennè Kirisi kəbe kè bèe kpenke. ²⁷ Kè di ní náá ntináaàncànti, benitibè báá pēēté bèdébè yoo bətāāti, kénfeinko betòbè, kòo məu tì tūòko. ²⁸ Kòo məu í bo wèè bo tì tū, á ncīéké Kuyie ncīètè mieke, kénnaá nhamáà nè Kuyie. ²⁹ Bèè náá Kuyie mpāānāaànti bè mbo bèdébè yoo bətāāti kénnaá nke feinko betòbè, kè betòbè tì wéi ke bo yà tì bo ntú Kuyie nkpeti. ³⁰ Kàa náá, nkè Kuyie mbenke otəu tìmatì, a cīéké kóò fei. ³¹ Di bo na kénnaá nKuyie mpāānāaànti ke feinko ditòbè, kè dèe yie nkè di yíe benitibè mecìi nke yáúkùnne be kənti. ³² Wèè náá nKuyie mpāānāaànti ò dò nkénnəmmu ke pīi nhomáà. ³³ Kuyie nyí tú dikənkəənni kəku, kù tú diwèi kəku nku.

³⁴ Kéndəonnè dè dəmmə Kirisi kəbe tīrè yeməu, n dó dè mme ndo ndi cie. Benitipòbè níi ncīéké Kirisi kəbe tīrè mieke, ke yé ikuó túmè bè híwəəmu. ³⁵ Kòo nitipòkù me ndó kébeke tìmatì nti, wèe beke o dəu təcīètè, dè í wenni onitipòkù bo nnáámmè Kirisi kəbe tīnni mieke.

³⁶ Kè di dó kéyete de kó tináaànti, Tináaànsààti í yènni díi borè, bè tì ndi nàkému. ³⁷ Kòo məu yèmmè dò nhò tú Kuyie mpāānāaànti náaàntò yoo ò məkə Kuyie nkó dipānni mari, wè nyé ke dò n di wəri tì tú ti Yiè nkó ditannù ndi. ³⁸ Kòo məu yete de kó tináaànti, ti múnke ò yetemu.

³⁹ N kəbe nwaànnè di bo nnáámmè Kuyie mpāānāaànti, kòo məu dó kébéi ntináaàncànti, di báá ò bà. ⁴⁰ Dí ndəəri deməu kè dè wenni bá dikənkəənni bá mbo.

15

Yesu kumè ke yānté

¹ N kəbe n dó ké di dente Tináaànsààti n di nàké tìnti, kè di tì yie nke tì pī tei tei. ² Kè di kpaá tū nti n di nàké mèè botí Kuyie mbo di deeté, ke meè dəke di yie nti, di tì yie ndetètìrè nde.

³ N kèè tì, n tì ndi nàké, tii tú Kirisi ku tì yei nkpeí, kéndəonnè tì wàrimè nè dimənni. ⁴ Kè bèè ò kūnné kòo yānté diyie tāānni yiè, kéndəonnè tì wàrimè, ⁵ kébenke omáà Pieri, de kó difənkúò kébenke omáà o tancəumbè tepíitè nè bèdébè, ⁶ kéwēte kébenke omáà o kəbe

dimònni dimáà miεε, bè bo mpɛ̀ɛ̀tɛ̀ sikɔ̀usinùmmù (500). Bɛ̀mabɛ̀ kúmu kɛ̀ besũ̀kùbɛ̀ kpaá fòu. ⁷ Kòo wɛ̀tɛ̀ kɛ̀yíé kɛ̀benke omáà Isaku nè Yesu tɔ̀rɛ̀ yemɔ̀u.

⁸ De kó difɔ̀nkúò kòo dentɛ̀ kɛ̀ m benke omáà, mí nwèè do í mánne. ⁹ Mí tu Yesu tɔ̀rɛ̀ kóo sám̀pòu, n do í mánne bè nni ntú Yesu tɔ̀nni, ke yé n fɛ̀ũmmè Kirisi kɔ̀be. ¹⁰ Nè Kuyie nkó mesàà nkpréi nkè n tu n tú wè, kù n dɔ̀ mɛ̀ sàà nyí yè detetirè. Ke yé m pĩmmè mutɔ̀mmú ke pɛ̀ɛ̀tɛ̀ Yesu tɔ̀rɛ̀ tɛ̀yè yemɔ̀u, mí í pĩ nde kó mutɔ̀mmú m máà, Kuyie nkó mesàà mɛ̀ m bonè. ¹¹ Mí nnè Yesu tɔ̀rɛ̀ tɛ̀yè ti wɛ̀ nke náá Tináaṅsààti tímáà ndi kè di ti nyie.

Ti yóó yántémè

¹² Ti di nàké ti kó diyuu tú: Kirisi ku ke yánté. Dè dòmmɛ̀ kɛ̀ bɛ̀mabɛ̀ di miεε tú bɛ̀círìbè í yóó yánté? ¹³ Kè mukúkɛ̀yántímù í bo Kirisi na bá nku ke yánté. ¹⁴ Kè Kirisi do í ku ke yánté ti náá ntì na ntú detetirè nde, kè di ti tá detetirè. ¹⁵ Kè bɛ̀círìbè í yóó yánté tínti Yesu tɔ̀rɛ̀ ti na ntú siyáábísí yembè mbe, ke yé ti tímè Kuyie nduó nkè Kirisi yánté. ¹⁶ M bo yíé kɛ̀bèi nke dɔ̀ kɛ̀ bɛ̀círìbè í yóó yánté, Kirisi tũ mmúnke í yánté. ¹⁷ Kè Kirisi ku ke í yánté di yie ntì tú detetirè nde, kè di kpaá di yei mmiεε. ¹⁸ Kè Kirisi kɔ̀be bèè ku kè bè feti. ¹⁹ Kè ti do mbaa Kirisi bo ti duómmè ketenkè kie nkperɛ̀ nde, tũ na ntú besénnibè kètìbè.

²⁰ Kirisi weè tú oketiwè ke yánté, kè dè bo yie nkè bèè kú kè bèe yánté. ²¹ Ke yé onìti omáà weè temè kè mukũũ ntanní, mɛ̀ botí nku onìti omáà yó ntemè kè bɛ̀círìbèe yánté, ²² kéndònnè Adammu kúmè kè benìtìbè bɛ̀mɔ̀u kɔ̀, mmɛ̀ botí nku Kirisi yántémè bɛ̀mɔ̀u kè bè yóó yánté. ²³ Bá wè nè o fíè mme, Kirisi weè tú oketiwè weè ku ke yánté, ò bo wɛ̀tení dìi yie kédúò nkòo kɔ̀be yánté. ²⁴ Kirisi bo na dìi mònni bɛ̀kperìbè bɛ̀mɔ̀u, bɛ̀diɛ̀bè bɛ̀mɔ̀u nè yebàkè yemɔ̀u, kɛ̀wɛ̀tɛ̀ kédúò ntìkpatì o cice Kuyie, kè kutenkùu deè. ²⁵ Ke yé Kirisi weè yó ntúmè okpààti ke kémúnè Kuyie m bo ò duómmè o kphantídèntàbè kòo bè cùùti. ²⁶ O kphantídèntàù sɔ̀nwe ò yóó na wè tu mukũũ. ²⁷ Ti wàrimu ke tú: Kuyie nhò baá ndemɔ̀u, bè né í yé nhò baké nè Kuyie nkùù ò baá ndemɔ̀u. ²⁸ Demɔ̀u dè bo bóúté dìi mònni Kirisi, o mómumuò nhò bo bóúté Kuyie nkùù ò duó ntìkpatì. De mònni kè Kuyie nkùù mbaké demɔ̀u, demɔ̀u páíí.

²⁹ N yo kè bè tu, di miεε bɛ̀mabɛ̀ duó nkè bè bè ànné bàtém̀m̀m̀u be kɔ̀be bèè ku be kpéi. Kè mukúkɛ̀yántímù í bo, de kóo bàtém̀m̀m̀u tukúnè ba? ³⁰ Ti mómum̀m̀m̀be ba nte kè ti káàrì mukũũ nyemòrè yemɔ̀u? ³¹ N kɔ̀be, n káàrì mukũũ nyewe yemɔ̀u ndi, kè dè n naati nè dín̄di ti wɛ̀m̀m̀m̀ ti Yìè nYesu Kirisi miεε. ³² Ketenkè kie nkó ticuuti kpéi nke m manèmè yekpamaà Efɛ̀esi èi miεεkà? Kè bɛ̀círìbè í yóó yánté, tɔ̀ntinè dikotinùù marì tí nyo nke yè, nke yé ti naa yóó kúmèmu.

³³ Nyénè ke dò nkàa nɛ̀itinè wèè borimɛ̀ í wenni a kɔ̀mɛ̀ ð̄ s̄intem̀u. ³⁴ Daatenè ke yóu meyei nkéndòari mesàà, bɛ̀mabɛ̀ di miεε keté ke í yé Kuyie, m béi nti kè ifei ì bo di pĩ.

Ti yóó yánténè tì kònti

³⁵ Kè dè yèmmè òmòu bo yí bɛ̀círìbè yóó yánté ð̄mmɛ̀ botí? Bè yó mmàke ònti kònti? ³⁶ De yie ntú kuyèinkù nku, ò í yé ke dò, nkàa buótí ditebii dì ð̄ kúmu kè mutie né na kékótáà? ³⁷ Bè ð̄ í mbuótí kuye, bè ð̄ buótí mɛ̀dibii mme yoo ditebii marì, bè me nh̄ò ntìdìbotí tímɔ̀u. ³⁸ Kuyie nkùù duò bá tìi diiti ti kó kubotí, bá mùù tie mu botí.

³⁹ Benìtìbè nè iwũð nè tiwanwanti nè sin̄ə̀ dè í wɛ̀ ntìkònti.

⁴⁰ Kɛ̀nkè kperɛ̀ nè ketenkè kperɛ̀ dè í wɛ̀ ntìkònti, demɔ̀u dè wennimu kè de wenniku né cáá. ⁴¹ Kè kɛ̀nkè kperɛ̀ wɛ̀tɛ̀ ke cáá, diyie nè otànkù dè wenniku í wɛ̀, siwáa me nyí wɛ̀ nkuwenniku.

⁴² Mɛ̀ botí nku, bè kũnnè onìti nè tìi kònti ð̄ pāākem̀u, ò yóó yánténè tì me nyí yóó kú.

⁴³ Bè ð̄ nkũrì onìti kòò í wenni, ke bo yánté ke ñwenni, kè nhò kũrì kòo kpa muwɛ̀rímú ke bo

yánté ké mmù màke mediè. ⁴⁴ Bè kũnnè tì kòntì do màke ketenkè kó mufòmmu mmu, tì yóó yánté kè tì yó mmàke keĩnkè kómu. Kè ketenkè kó mufòmmu bo, keĩnkè kómu múнке bomu. ⁴⁵ Onitì kètiwè Adammu do màke ketenkè kó mmufòmmu mmu, kè Adammu sɔnwe Kirisi tú muyaá ke duò mufòmmu. ⁴⁶ Ketenkè kó mufòmmu muù òò keté, kè keĩnkè kómu ntũnní, dè báá na kéceete. ⁴⁷ Kuyie ndòò Adammu kètiwè nè mutáá mmu, kè Adammu dérinwè Kirisi cùténí keĩnkè. ⁴⁸ Bèè tú Adammu kètiwè kɔbe, bè màke ketenkè kó mufòmmu mmu kè Adammu wèè cùténí keĩnkè kòo duò nkeĩnkè kó mufòmmu bèè tú o kɔbe. ⁴⁹ Di mmònnì tì dònne Adammu bè dònne wènwe mutáá, nkè de mònni kpaaní kè tì bo dontenè wèè cùténí keĩnkè.

⁵⁰ N kɔbe ntenè n dó ké di náké tì, ketenkè kó tikòntì tì í tati Kuyie nkpaàtiyuu mièke, ke yé tì kòntì yóó pãake tì báá na kэмbo sáá.

⁵¹ Ntenè disòrì kpeti n dó ke di náké tì: Tì í yóó kú timou dake, ti yoo ceetemu. ⁵² Kutenkù deemu kó teheutè bo kuó ndì mònni, kè tì ceetemu mecãã nfenònfè kóò kámii tēmè, kè becírìbèè yánté kè tì mmàke tikòntì tì yó nfòu sáá. ⁵³ Tikòntì tì pãakù kè tì naá ntì í yóó pãake, kè tì kɔ nkè tì naá ntì yó mbo sáá. ⁵⁴ Tikòntì tì pãakù tì bo naá ndì mònni tì í yóó pãake, tì kɔ nkè tì naá ntì yó mbo sáá, de mònni kè dèe dòò tì wàrimè ke tú: Ò na mukũũ.

⁵⁵ Mukũũ nyè a nakùmè kòte kè?

Yé a kpànni kòte kè?

⁵⁶ Mukũũ nkó dikpànni tu meyei mme, kè meyei nkó muwèrímú tú ikuó. ⁵⁷ Tì sánti Kuyie nkùu tì duó mmuwèrímú nè tì Yiè nYesu Kirisi borè.

⁵⁸ Kè dè dò memme, n kɔbe nfíikúnè tei tei, kè di kòntì ñyau, kè di pĩ nti Yiè nkó mutómmú kè dè kèrì de ìikè, kényé ke dò ndi pĩ mùu tòmmú tì Yiè nkpeí mmù í yè detetirè.

16

Bè pã yèè pãrè Kirisi kɔbe bèè bo Sedisademmu

¹ Dèè tu yepãrè bè pãã nyè Sedisademmu kɔbe, ntenè n tiè ntì Kirisi kɔbe bèè bo Kadasii. Di dò nké tì ntũnne. ² Bá tèè omputè bá wè ò ní deite ò dó kèpã kè dè mmamè kédou nho cĩètè, ke báá mbaa m bo tuakoomè kè di né cuó yepãrè. ³ M bo tuakoo di mònni m bo wãri yepáte kédou ndi tãátè bè kè bèe kotenè de kó yepãrè Sedisademmu. ⁴ Kè dè me ndò n kɔtemu, bè n neinè.

Pɔari kó ice

⁵ N yó nkəroo di cie kényè Maseduonni nwe, n dò nké ke nyè. ⁶ Kè dè yèmmè m bo mɔnte di cie kédeè diyòò, kè di n teennè kè n na kékote n dò nkékote kè. ⁷ N yí dó ké di yà máà kèpèètè, n dó tí mbo kémɔntemu kè nsà kè Kuyie ndó.

⁸ N né yó nkpaá die nde Efesi kətuakənè Pantikoti. ⁹ Kuyie nkpetému kuce kè m bo pĩ mmutómmú die mbá n kpantídèntòbè me nsũmè.

¹⁰ Kè Timɔntee tùòkoo di ò cɔuté kòo yèmmè báá caàrè, ke yé ò pĩmmè Kuyie nkó mutómmú mmu ke n dònne. ¹¹ Òmòu báá ò sènkèrì, di ò teennè kòo wètenínè diwèi, nhò bàamu nè o kɔbe bèè ò cie.

¹² N yáúkunkomu tì kou Apodoosi kòntì ke tú wèè neinè betòbè kékotoo, kòò tu o yèmmè í yie, kè mè yie ndì mònni ò bo kotoo.

Pɔari bè nàké tì mesomme ke bè cau

¹³ Ndakenè, kè di tákùmè ñfíikú kè dí mmàke dikòmbùò kénkpeñni Kuyie nkó kuce mièke. ¹⁴ Di dɔari dè demou di ndè dòòrì nè medókùmè.

¹⁵ Nyèè Setifannaasi nè o cĩètè kɔbe kpéi, mbèè keté ke cɔuté Kirisi Akayii tempè mmièke ke duó mbemáà Kirisi kó mutómmú, ke teennè Kirisi kɔbe. ¹⁶ Ndénè de kó benitìbè botì nè bèè kó dimàà bè wèrínè ke pĩ mmutómmú.

¹⁷ Dè n naatimu ke yé m mu nyí kàtoomè kè Setifannaasi nè Fəritinnatuusi nè Akayikuusi kè bè kàtení ke n teennè. ¹⁸ Ke yáúkùnnè n kònti bè yáúkùnnè mèè botí di kpeti. Nsāntínè de kó benitibè botí.

¹⁹ Kirisi kəbe bēè bo Asii bē di dɔunko kə Akidaasi nè Pirisiidi nè Kirisi kəbe bēè tiku be cīētè kè bē di dɔunko nè ti Yiè nkó metaummè miēke. ²⁰ Kirisi kəbe bēè bo diē mbeməu bē di dɔunko.

Ñdóunnè ditəbè nè diwèi.

²¹ Mí mPəəri mī wəri mudəummu muu nnè n nòutè.

²² Kòo məù í dó ti Yiè, Kuyie nhò cǎǎ. Maranata - Ti Yiè, nwēténí!

²³ Ti Yiè nYesu kó mesàà ní ndi bonè.

²⁴ N di dómú diməu nè Yesu Kirisi kó metaummè miēke.

Pɔ̃ri wǎri d̃i pátiri d̃eri Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdenti Di mpátiri tɔ t̃i náãnti

Pɔ̃ri wǎri d̃i pátiri d̃eri Kɔdenti kɔbe, k̃e ti d̃i k̃aa nti bo yà Pɔ̃ri do bòòtenè mèè áarimè, Kɔdenti kɔbe nè wenwe be kó metaummè do dòmmè. Kɔdenti kɔbe do càarèmu Pɔ̃ri timóm̃m̃nti bè í yiem̃mè ke dò mPɔ̃ri m̃enke tú Kuyie nkóo t̃anti. K̃e Pɔ̃ri bè wǎri ke bo bè benke ò tumè Kuyie nkóo t̃anti. Mukàmmù niimmù mieke k̃e Pɔ̃ri nyáúkunko Kɔdenti kɔbe k̃enti ke tú bè ñniti.

Di mpátiri náãnti duó ke dòmmè

1. Pɔ̃ri do bòòtenè mèè áarimè Kɔdenti 1-7
2. Pɔ̃ri duóm̃mè k̃e bè p̃ammù id̃iítí Sedisad̃emmu èi kó bec̃iribè kp̃éi 8-9
3. Pɔ̃ri nàkémè ò tú wè 10-13

Mud̃ummu

¹ Mí mPɔ̃ri Kuyie nkuù dó k̃e n naá nYesu Kirisi kó dit̃anni nè ti népo Tim̃ntee, t̃i di wǎri di mpátiri, d̃indi Kirisi kɔbe bem̃u bèè bo Kɔdenti nè Akayii om̃u mieke. ² Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisi bè di duó mmesàà ñnè diwèi.

Kuyie nnárìkunkomè ti yèmmè

³ Ti s̃antí Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, ti cice wèè m̃ake mesémmè ke nárìkunko ti yèmmè meborime mem̃u mieke. ⁴ Ò nárìkunko ti yèmmè k̃e d̃e bo yie nk̃e ti na kénárìkunnè bèè bo meyeñcàarimè mieke be k̃ome mme nè kù ti duó mmù w̃erímù. ⁵ Kéndonnè ti f̃èurimè Kirisi kp̃éi mmediè, mèè botí nku ò nárìkunkomè ti yèmmè mediè. ⁶ Ti f̃èuri k̃e d̃e bo nárìkunnè di yèmmè mme, k̃e dí pété med̃etímè. Kirisi nárìkunnè ti yèmmè k̃e d̃e bo nárìkunnè d̃i k̃ome, k̃e dí mmi ndi f̃èuri d̃i m̃nni ti f̃èuri mèè f̃èutímè. ⁷ Ti yé ke dò ndi ti w̃ènnè mèè botí ke f̃èuri, di yóo me nti w̃ènnè ti kó kuyènaatí mieke.

⁸ N kɔbe ti dó dí ỹét̃emu ti f̃èutè mèè botí Asii temp̃e mmieke, k̃e d̃e c̃ièke k̃e ti ỹonte, k̃e tí keté ke í nyé ke dò nti bo nf̃ò. ⁹ Ti m̃enke sò ò í yé ke dò nti bo nf̃ò, ke bútínko kénkém̃mù Kuyie mm̃àà, kunku kù ò duó nk̃e bec̃iribèe ỹánté. ¹⁰ Kuù ti deet̃enè mukũũ, nke yóo nti deerí, ti ku mbúó, kuù yó nti deerí s̃àà. ¹¹ Ke yé di yóo nti w̃ènnè ke báá nKuyie, nk̃e kùu c̃outé di báammu k̃e ti d̃ò mesàà, nk̃e dí kù s̃ante de kp̃éi.

Pɔ̃ri do d̃ómè k̃ékote Kɔdenti k̃ew̃ete k̃eyóu

¹² Nte d̃e ti naatinè t̃i: Ti yèmmè ti náámmu ti borime wennimè k̃e ti dò mpáíí k̃utenkù mieke, ke né d̃ake wenni di borè, d̃e í tú nè oñti kó mec̃i, nd̃e bonní Kuyie nkó mesàà mborè nd̃e. ¹³ Ti di w̃ũ t̃i í cáánnè di kaà nti ke t̃i yo. Ti yèmmè dòmmè ti ti ndi wǎri, k̃e n yé ke dò ndi bo t̃i k̃aa nk̃eke tim̃u páíí. ¹⁴ Di ỹét̃emu bàmbà ndikèè t̃i tú ti Yiè nYesu Kirisi yóo w̃ènenimè k̃e di yèmmè ti narikenè ti k̃ome di naatinè.

¹⁵ Nè de kó kuyènaatí kp̃éi nke n do d̃ómè k̃ékete k̃ékote di cie, k̃eyíé kénárìkunnè di yèmmè, ¹⁶ k̃ep̃èté k̃ékote Maseduanni kénw̃et̃iní k̃e dí n teennè k̃e n k̃ote Sudee. ¹⁷ N do tú d̃i m̃nni m bo k̃otoo ke w̃ántim̃àà? N do s̃ónté k̃ennáá m máà? Ke ní bo ỹi èè k̃ew̃ete ke dò áà? ¹⁸ Kuyie nyému n do í soúmmè, n ñ ò í bo yèd̃è. ¹⁹ Tim̃ntee nè Sidif̃èè nè mí mmóm̃mu, ti di nàké Kuyie mBire d̃è kp̃éi, nYesu Kirisi ò ò nỹi èè, k̃ew̃ete ke dò áà. ²⁰ Yesu Kirisi k̃atenimè deè benkù ke dò nKuyie ò ò mbéi nk̃eete. Deè te k̃e ti ò ò ỹi nè Yesu yètir̃i: K̃e d̃e mme ndò. Kéd̃éukunnè Kuyie nyètir̃i. ²¹ Kuyie nkumóm̃m̃onku kuù ti t̃aáté tim̃u nè d̃inni, ke ti kp̃enkunnè Kirisi kó metaummè mieke. ²² Kuù ti cànnè ke ti duó mMuyaánsààmù mùu benkù kù ti baanè mèè sàà.

²³ Kè n soúmmu Kuyie nni nkuo! N yí dó kécààrè di yèmmè dèè te kè n yí wètoo di cie Kòdenti. ²⁴ N yí dó ké di náké nè muwèrímu di dò nkéntũ mmèè botí Kirisi. Di kpenkemu kè n dó kénárikùnne di yèmmè.

2

¹ Dèè te kè n tãáté ke í dó kèwètoo di cie kényí kécààrè di yèmmè. ² M me nwúómmè dímbè kè n yèmmè naati, kè n cààrè di yèmmè, n yèmmè ténke né nnaatinè òmbè? ³ Dèè te kè n di wàri n sòò di wàri ti. N do í dó n kàtoo kè n yèmmèè cààrè n na nwúó mbè kè mè naati. N yému ke dò nkè n yèmmè naati, di kòme múnke bo nnaati. ⁴ N sòò yó ndi wãũ nè tinònnietí nti nè meyeñcààrimè, dè í dò n dó kécààrè di yèmmè, n dó dí banté n di dó mèè botí nku.

Ti bo cǐémmè wèè dǎò meyi

⁵ Kòò mǎu te kè n yèmmè cààrè, mú mǎà kòme í cààrè, timou ndi, yoo bèmabè di miéke kè n dǎke báá dè sũ. ⁶ Kusũkũ di miéke ò cònné mèè cónnime sànnèmu. ⁷ Di mmònni di dò nké ò cǐémmu kénárikùnne o yèmmè kè mè dǎke báá cààrè. ⁸ N di náámmu ke tú dǎnnè dèmarè kòò banté di ò dómè. ⁹ Dèè te kè n di wàri dipátíri ke bo di yááké káyà kè di yíé n kó itié nyimou. ¹⁰ Kè di ò cǐé nho yei, m múnke ò cǐémmu. N dò nkécǐé nwè, nh ò cǐémmu di kó mesàà nkpréi kè Kirisi yé. ¹¹ Dè bo yiennèmmè kè dibǎò báá pété mefiè nke yé di yémèmu dibǎò yèmmè dòmmè.

¹² N tǎàke dii mǎnni Todowaasi kè Kuyie nkpeté kuce kè m bo pǐ mmutǎmmú. ¹³ N yí nyà n népo Titi kè n yèmmèè cààrè kè m bè cau nképèété Maseduanni.

Fekperínafè kòbè

¹⁴ Kuyie nyètíri ndeu, kunku kùu ti tanné fekperínafè miéke, nè Yesu Kirisi kpéi. Kè ti dò tǎdààrí kufǎǎku kunatikũ kou tipítí timou, ke bo nte kè benitibèè banté Kirisi. ¹⁵ Kirisi ti dǎò tǎdààrí wèè fǎǎku naati wè nwe Kuyie nkpréi, bèè coorí nè bèè fieti kè bè bo nkù yo. ¹⁶ Kè ti tú bèè í coorí bè borè kufǎǎku kùu kòu. Ke tú bèè coorí bè borè kufǎǎku kùu duò mmufòmmu. We mbo na kǎpǐ nde kó mutǎmmú? ¹⁷ Ti í dǎnnè betǎbè bèè dǎò Kuyie nnáànti kupotáá, tínti náá nKuyie nnáànti weti weti nwe, ke yé kuù ti tǎmmè kè ti tú Kirisi kó betǎmbè.

3

Metaummè pàmmè kó betǎmbè dò nkéndòmmè

¹ Ti mè mbéi nti ti sántí timáà ndaà? Yáà ti dò nkéntǎ yepáte nye yèè benkú ti tú bè, kéndònnè bèmabè dǎòrimè? Yoo di ti duónni di kó yepáte? ² Díi tú yepáte yèè benkú ti tú bè, kè benitibè bo ndi wúó nkébanté ti pǐ mmùu tǎmmú. ³ Dèè benkú di tímè dipátíri Kirisi wàri di ke di nti duó ti di náké dii mǎnni Kuyie nnáànti. De kó dipátíri í wàrinè mewǎanie, di wàrinè Muyaánsààmù mmu, di í wàri titápíeti ñnkè, di wàri menitiyèmmè miéke nke.

⁴ Ti náá mmie nke í yǐèkũ Kuyie mborè ti tá mèè kpéi nKirisi. ⁵ Ti í yé ntũ pǐ nde kó mutǎmmú nè ti kó muwèrímu ti dǎari dèè kó dimáà bonní Kuyie mborè nde. ⁶ Ke yé kù ti duómmè muwèrímu kè ti náá mmetaummè pàmmè kó betǎmbè. De kó metaummè pàmmè í bonní ikuó ì wàri i borè. Ikuó kòumu kè Muyaánsààmù fòukũko.

⁷ Ikuó bè do wãũ ì yetárè ñnkè ì do kòumu. Nè memme ke nneínè Kuyie nkó kuwenniku diekũ, bá kù me ntúmè kùu pènké, kè Mòyiisi ìkè mpǐnti bá Isidayeribe í nna ke bo nhò wúó. ⁸ Kè Kuyie nkó kuwenniku diekũ do bonè ikuó ì kòu, kù bo mbonè Muyaánsààmù mùu duó mufòmmu kǎpèété kù do dòmmè. ⁹ Kè kuwenniku do bonè ikuó ì kòu, kù bo mbonè Muyaánsààmù mùu wénkũko benitibè kǎpèété kù do dòmmè. ¹⁰ Ti báá na kétúóté Kuyie nkó kuwenniku di mmònni kòku kèhennenè kùu do pǐnti, di mmònni kòku kù

pěētému. ¹¹ Kè Kuyie nkó kuwenniku do bonè dèè í yóó mǎnte, kù bo mbonè dèè yó mbo sǎǎ kěpěēté kù do dòmme.

¹² Ti me nyémè ke dò nkù í yóó deè, deè te kè ti náá nke í yǐkù. ¹³ Ti í dònne Mǎyiisi wèè do ǎǎ kǎǎ nho ìkè kuyààkù bá Isidayeeribe í nyà Kuyie nkó kuwenniku dèè dii mǎnni. ¹⁴ Memme kè de kó kuyààkù kpaá kǎnké be yèmmè, kè bè kàà mmetaummè kótímè kó dipátiri ke í banní. Kàa í wēnnénè Kirisi dè ǎǎ í nda kǎáté. ¹⁵ Nè yíenni ke dè baa kpaá ke bè kǎnké, kè bè kàà mMǎyiisi kó yepáte ke í banní. ¹⁶ Oniti cǎuté dii mǎnni ndi Yesu, de kó kuyààkù ǎǎ kǎátémè. ¹⁷ Ke yé ti Yiè ntúmè Muyaánsààmù. Muyaánsààmù borè kunaatí de mbo. ¹⁸ Tínti bèè cǎuté Yesu, kè de kó kuyààkù kǎáté, ti mǎkemu Kuyie nkó kuwenniku kè kù ti ceeri kè ti naà nnè ti Yiè nyewe yemǎu duómè ke mǎari o kpeti. Ti Yiè nkó muyaá mmuù pǐ nde kó mutǎmmú.

4

Tikpàti tii bo tiyaamatì mièke

¹ Kuyie nkuù ti dòò mesàà nke ti duó nku kó mutǎmmú, deè te kè ti mù pǐ nkè ti kǎnti í yárikú. ² Ti yóumu mǎdǎ̀rìmè disǎ̀ri kǎme, ti dǎ̀rìmè memǎu síemu, ti í cií nhòmǎu, ti í ceeri Kuyie nnáànti. Ti náá ntimómǎnti nti benitibè kè Kuyie nwúó, bèè dó timómǎnti bè bo na kébanté. ³ Bá kè Tináànsààti ti náá nti kpaá ke sǎ̀u, ti sǎ̀unè bèè fieti bèmbè. ⁴ Bè í yie nke yé kutenkù kuù nkóo kpààti dibǎ̀dè bè yè̀kùnnemè ke bè diítí bá bè í yau Tináànsààti kó kuwenniku, Kirisi kǎku kuù ti benkú Kuyie ndòmme. ⁵ Ti í náá nti mómǎmbè kpéí, ti náá nYesu Kirisi kpéí nke, wèè tú ti Yiè, ti tú dí kó betǎmbè Kirisi kó metaummè mièke. ⁶ Kuyie nkuù yǐ kuwennikuu mííté dibìnni mièke kuù mííté ti yèmmè mièke, ke ti benke ku kpeti nè Kirisi borè.

⁷ Ti dònne tiyaamatì nti kè dǎmarè sǎ̀arè bo ti mièke, kè benitibè bo banté de kó muwǎrímú í tùmè ti kǎmu kè Kuyie nkǎmu mmu. ⁸ Bè ti fǎ̀kumu bè me nyí ti na, ke ti ǎ̀ǎ iyǐ̀ke ti kǎnti me nyí yárike. ⁹ Bè ti fǎ̀kumu kè Kuyie nti bonè kè bè ti buò nkè ti iiti. ¹⁰ Kè bè ti wantinè mukũ mbè do mù wantinè Yesu, kè bè bo banté Kirisi fòmè ti mièke, ¹¹ ke ti wantinè mukũ nsǎ̀ Yesu kpéí, kè bè bo banté Yesu fòmè ti kó tikǎnti tii yóó kú ti mièke. ¹² Ti náá ntii náànsààti kè di péu mufòmму tii te kè bè dó kè ti ku.

¹³ Ti wǎrimu ke tú: N yiemmu deè te kè n náá. Ti múnke yiemmu deè te kè ti náá. ¹⁴ Ti yému ke dò nKuyie nkuù te kè ti Yiè nYesu yǎnté kuù yó nte kè ti yǎnté nè dindi kè ti wēnné kékǎte kǎmbo ku borè. ¹⁵ Ti fǎ̀rì dí kpéí nke kusũkù di mièke bo pété Kuyie nkó mesàà kè ku kó yesǎ̀ ndǎke deuke.

Tikǎnti tii yóó kú

¹⁶ Deè te kè ti kǎnti í yárikú, bá kè tikǎnti cǐtiri ti wǎ̀rè yie péumu muwǎrímú yewe yemǎu. ¹⁷ Ti fǎ̀rì sǎ̀npó nwe kè de kó mǎfǎ̀tímè yóó pǎ̀tè, deè ti tǎnni ke bo ti tanné Kuyie nkó tikpeti mièke tii deu ke í sénni ke yóó mbo sǎ̀ǎ, ti pǎ̀tému ti mè nyo mmèè sémmè. ¹⁸ Ti í wanti ti nuǎ nwúó ndè, ti wanti ti í wúó ndè ndè, oniti wúó ndè ǎǎ í nhǎte, ti í wúó ndè deè bo sǎ̀ǎ.

5

¹ Ti yému ke dò nti kó tikǎnti tii ntú yefe nye kè ti bo ye mièke, kè yè ku dii yiè, Kuyie nti duómму sicǎkperí kǎ̀nkè kumómǎnkku kù maá sǐ, sǐ yó mbo sǎ̀ǎ. Sǐ í maánè sinitinù. ² Deè te di mǎnni kè ti fǎ̀rì de kó yefe mièke ke dó Kuyie nti duó nkènkè kó sicǎ̀. ³ Ti me nyóó tamè de kó sicǎ̀ ti í yóó nfeío. ⁴ Ti mǎke tii kǎnti ketenkè kie nti ti fǎ̀kumu, kè ti á̀rì, ti me nyí dó ke kú kǎkpa tikǎnti, ti dó kǎpété kǎ̀nkè kpeti nti kè dèè yie nkè mufòmму.

maánko mukũũ. ⁵ Kuyie nkuù dè dòò ti kpéí nke ti duó Muyaánsààmù mùù benkú kù ti baanèmè mesàà.

⁶ Ti kpaá bo dìì m̀ǹǹǹ tikònti tii mmiεke ti í tókénè ti Yiè ncĩètè ti kòmbùàtì me nyí duò. ⁷ Ti kéri nè metákùmè mme dè í tú ti dè wùó. ⁸ Ti kòmbùàtì í duò, ti pètìnke dó kèyèmu ti nkònti miεke kékote ti Yiè mborè. ⁹ Dè te kè ti wanti kè ti ku yoo ti fòù Kuyie nti pénsirì. ¹⁰ Ke yé ti yóó cómmùmè diyie mari Kirisi iikè kòo yietí bá wè d̀ò̀r̀ì̀m̀è do d̀ò̀m̀m̀è, mesàà nyoo meyei nhò d̀ò̀ mè ò kpaá fòù dìì m̀ǹǹ.

Onitipànwè

¹¹ Ti dé ti Yiè nwe ke pĩ nho tōmmú, ke yũōñní benitibè o borè. Kuyie nyému ti yèmmè, kè n yèmmè dò ndi múnke n yé. ¹² Ti í dó késante timáà, ti dó ké di náké ti náámmè mme timómmənti kè di yèmmè nti naatinè, kè di ní na kéténné bèè di náánnè sipəə bá dè í bonní be yèmmè miεke. ¹³ Kè ti wàáté, ti wàáté Kuyie nkpeí nke, kè ti yèmmè me nwenni mè wenni díi kpéí. ¹⁴ Kirisi kó medókùmè meè ti tem̀m̀, kè ti yé ke dò nhonitì omáà kú dìì m̀ǹǹ benitibè beməu kpéí, timəu ti kumu. ¹⁵ Ò ku timəu ti kpéí nke, ti ténke í te timáà, ti dò nkénfòù wèè kú ke yànté ti kpéí o kpéí nke.

¹⁶ Kè dè dò memme ti ténke í wúó nhòməù nè menitiyèmmè, ti me nténke í wúó nKirisi nè menitiyèmmè. ¹⁷ Kòò məù tàunnè Kirisi ò naá nhonitipànwè nwe kè dè kótírè deməu p̄ēté, deməu kè dè naá ndepànnè. ¹⁸ Deməu Kuyie nkuù dè d̀ò̀r̀i, kunku kùù ti taunnè kumáà nè Kirisi borè, ke ti duó mmutōmmú kè ti bo nyũōñní benitibè ku borè kè bèe kù taunnè. ¹⁹ Kuyie ntaukonè kumáà benitibè nè Kirisi borè nde ke bè cĩenko be yei nke ti duó nde kó mutōmmú ke tú tí náké metaummè kpéí.

²⁰ Ti cómmú Kirisi kó dif̀t̀ir̀ì ndi ke di náánnè, Kuyie ndi náánnè ti nò miεke nke, ti di báámmu ke tú dí yie nke taunnè dimáà Kuyie. ²¹ Kirisi do í məke meyei mmamè, kè Kuyie nhò toú nti kó meyei mmeməu kè dè bo yie nkè kù ti saàk̀nnè.

6

¹ Tínti bèè wéñnè Kuyie nke pĩ nku tōmmú, ti di náámmu ke tú di báá yóu kè Kuyie ndi duó mmèè sàà nyè detetirè. ² Ti wàrimu ke tú: N kèèmu a báámmi dim̀ǹǹǹ sààr̀ì, ke ì cəuté, ke da teénnè, n dó ke da deeté dìì m̀ǹǹ.

Tóò, dim̀ǹǹǹ sààr̀ì tú díi. Yíe nwe Kuyie ndómè ké da deeté!

³ Ti í dó ti d̀ò̀r̀ì̀m̀èe bə nhòməù, kè bèe wátí ti tōmmú. ⁴ Ti dó bèe bantému ti d̀ò̀r̀ì̀m̀è meməu miεke ti túmè Kuyie nkó betōmbè. Dè te kè ti f̄ēūrì ke áàr̀ì, kè ti yèmmè cààr̀ì, ke ti mi. ⁵ Kè bè ti puotì, ke ti kpetì, ke sukú benitibè kè be miεke ti peike, kè ti pĩ mutōnyonkumu, ke wenté inuə, ke wenté dikònni. ⁶ Kè Muyaánsààmù ti teénnè kè ti borime wenni, ke ti yé Kuyie nnáahtì, ke məke meminnímè, ke nitì, ke dó titəbè mómmuə. ⁷ Ti náá nKuyie nnáahtì weti weti nwe kè Kuyie nwērímú ti bonè, ti kó tikpàr̀ì̀ǹt̀ì tu ti bo d̀ò̀m̀è Kuyie ndómè. ⁸ Kè bie nti sántí, betəbè nti sáá, kè bie nti wátir̀ì, kè betəbè náá nti kó mesàà nkpeí, ke ti wúó nsiyáàb̀ì̀s̀ì yembè kè ti né náá ntímómmənti. ⁹ Ke d̀ò̀r̀i ke dò mbè í ti yé ke né ti yé, kè ti wúó mbèè yóó kú kè ti né fòù, ke ti kpetì, bè me nyí ti kàù. ¹⁰ Ke caàr̀ì ti yèmmè kè diwèì né ti bo sáà, ke ti wúó nyidawaá nkè ti né kparik̀ǹko benitibè péu, ke ti wúó mbèè í məke demarè kè ti né məke deməu.

¹¹ Ti kəbe, Kòdenti kəbe ti í di s̀ǹǹǹ timatì, ti di d́mu nè ti yèmmè meməu. ¹² Ti di duómmu ti yèmmè, díi í ti duó ndi kōme. ¹³ N di náánnè ke dò m bí nyi, ti duónnè di yèmmè ti di duómmè ti kōme.

Kuwenniku í wénné dibìnni

¹⁴ Di báá taunnè dimáà bèè í yé Kuyie. Dewenniré í wě́nnè desínnè, kuwenniku í wě́nnè dibìnnì. ¹⁵ Kirisi í wě́nnè dibàò, Kirisi kou í wě́nnè wèè í tú Kirisi kou. ¹⁶ Bè í fiiku yebòkè Kuyie ncíètè. Ti tú Kuyie ncíètè nte kù bo tèe miéke, kéndònnè ti wàrimè ke tu:

M bo mbo be cuokè ke be wěnné,
ke be te ke bè tu n kòbe.

¹⁷ Dèè te kè ti Yiè nKuyie mbéi nke tú:

Yènnè be miéke kécánné.

Di báá kááké dèè sí,
kè dèe yie nkè n di còuté,

¹⁸ ké n tú di cice, kè di tú m bí.

Mí nKuyie Mpakeda mî me nyè.

7

¹ N kòbe Kuyie nti dǎunnè yèè nò kó dimáà tú yesààyè nye, yóunè kè ti menténè timáà dèè sǎnkùnkò tikǎntì nè meyèmmè, kéyetoo kéndò mpáí páí kéndé Kuyie.

Kòdenti kòbe cèètémè kè dè narike Pòori

² N duónnè di yèmmè memòu, n yí cààrè òmòu dèmarè, n yí tanné òmòu tidawantì miéke, n yí ciité òmòu ke di o kperè. ³ Dè í tú m béi memme ke di kpànnè, n di nàkému kè n tú n di duó n yèmmè memòu ke ti wěnné, ke yó nwè mmufòmmu miéke nè mukũũ mmiékoo.

⁴ N di tá mediè mme kè n yèmmè di naatinè, kè m mòke dikǎmbùò kè diwèi m bo mesàà ndi kpéi bá nè ti me nféũrìmè.

⁵ N tùòke dìi mǎnnì Maseduǎnni ke máánè mehàárìmè tipíiti timòu, n yí nna ke om̀pè, kénharìnè bie nke yíèkù betòbè. ⁶ Kuyie nkùu ãs bántè wèè yèmmè cààrè, kè kù m bántè kè Titii tuòkení. ⁷ Dè í tú dè n narike ò tùòkenímè mǎà kpéi, nè di sòò nárìkùnnè mèè botí o yèmmè ò n nàkému di dómè kè n yà nè di yèmmè sòò cààrèmmè nè di mòke tii kǎnyauti n kpéi dèè te kè diwèi dòke m pí.

⁸ N sòò di wàri dipátiri kécaàrè di yèmmè n yí dèmmu, bá kè ò dèmmu de kó idebìi í ɔ̀te, ke yé di yèmmè cààrèmmè dimònni sǎmpó nwe. ⁹ Dè n naatimu di m̀mònni n di wàrimè de kó dipátiri dè né í tú n yè ndi yèmmè cààrè mèè kpéi, de kó meyeñcaàrìmè di tee mmèè kpéi nke kè di cèete ke tũnnè Kuyie nkù dó ku kòbe mmòke meè yeñcaàrìmè botí. N tũ n yí di cààrè dèmarè. ¹⁰ Meyeñcaàrìmè mèè tu Kuyie nkǎme mè teénnè onìti nwe koò cèeri. De kó meyeñcaàrìmè botí bè ãs í ndèmmu me kpéi. Kutenkù kuù nkó meyeñcaàrìmè í ceeri onìti mè ò kòumu. ¹¹ Wénténè káyà de kó meyeñcaàrìmè miéke Kuyie mpí mmùu tǎmmú, kè dè di yonke, kè di kǎmbùòtì do, kè dí ndó kè n yà, kéíté kécómmú kédeite wèè dòò meyei, ke benke ke dò ndi í ò kòmmú.

¹² N sòò í di wàri dipátiri wèè dòò meyei nhò kpéi nyoo ò cààrè wè kpéi. N di wàri ke di bo dòò kè dèe benke dí ti dómè mme. ¹³ Di dòò kè dè n narikemu, ke yíé ke n narike di sòò còutémmè Titi kénárìkùnnè o yèmmè. ¹⁴ N sòò di sǎntemu Titi borè ke sǎ nhò mu nyí kòtoo, kòò kòtoo ke sǎ ndè mènke me ndò. Nh ã ndi náá mǎmmuò nwe, kéndonnè n sòò sǎntemè Titi di borè kè di mènke de nyà. ¹⁵ Ò di dó mediè mme, ke í yíè ndi sòò ò còutémmè káyie nho tié nké nhò dé mediè. ¹⁶ N yèmmè di naatinèmu, n yí di yíèkù timatì miéke.

8

Maseduǎnni kòbe kó yepàrè

¹ N kòbe n dó kè di náké Kuyie ndòò mèè sàà mme Kirisi kòbe tĩrè yèè bo Maseduǎnni. ² Bá nè meféũtímè me nti sǎnkémè mediè nè memme kè ti mmòke diwèi mediè, ke pǎ mediè, bá nè ti me ncíinnimè. ³ Kè tii ndó nè timáà tì bo pǎmè, kèpǎ kè dèe pèètè ti wèrímú. ⁴ Tii do yetíróo ke ti báá nke tú tí yóu kè tì múnke pǎ ti kperè Kirisi kòbe bèè bo Sudee kó kutempè mmiéke. ⁵ Tii do keté kéduó ntimáà ndi Kuyie nkéndònnè Kuyie ndómè, ke né ti duó timáà,

ke pã kè dèe pēētē ti yèmmè do dò ntì yóó pã kè dè mmamè. ⁶ Dèe te kè ti bántè Titi ke tú wèe wētōo kēsōtē kényúkūnne di kòntì, kèdeè mutōmmú ò keté mù. ⁷ Dũ tú beketibè demou de miēke, ke dó Kuyie mmediè, nke mōke bèè nō nke náá Kuyie nnáàntì, nè bèè nō nke tì tié nkè di kòntì yau, kè di ti dó mediè. Kè n yé ke dò ndi bo ntú beketibè bèè pãã mbe miēke.

⁸ N yí yē ndi pã nè muwērímú, n dó ké di náké betòbè pãã mmèè botí nku, kè dèe yáúkūnne di kòntì ke di benke di dómè Kuyie. ⁹ Di yému ti Yiè nYesu di dòò mēè sàà, wenwe wèè do tú okpààti ke yie nticīti ke di kpārìkūnne.

¹⁰ N di náá n yèmmè dòmmè mme, dè wennimu ke dò ndi sōtē kēmpãã, ke yé dũ yàà yàmè de kó meyèmmè kēketé di bo pāmè. ¹¹ Di keté de kó mutōmmú nè tikōnyauti nti, sōtēnè ké mù dèè nè diwèi, kēmpãã ndi bo na kēpāmè. ¹² Kàa pã nè a yèmmè memou, bá kè dè í deu Kuyie nhōō cōutému, Kuyie nwèi a mōke kè dè māmè mme.

¹³ Bè í yē ndí pã betòbè kēmōnte di mómōmbe, be yē ndi totému. ¹⁴ Di mōkemu yíe, dí nteennè bèè kpa, kè bè naa mōke kè di kpa bè di teennè. Bè de ntú di toté. ¹⁵ Kéndōnnè ti wàrimè ke tú:

Wèè do òò kóú péu
o kperè do ò í nsùó,
wèè kou sàm̀pó

o kperè me ndo òò í nhò dònté.

Pòori tōmmè Titi nè o népobè

¹⁶ Ti sántí Kuyie nkuù teennè Titi kòò di dó ti di dómè. ¹⁷ Ò yiemmu ke bo kōto di cie, dè í tú ti ò nàkémè máà, ò do dómú o mómumu ké di yà. ¹⁸ Ti ò neínneko ti népo wèè náá Tináànsààti kè Kirisi kōbe bemou ò sántí. ¹⁹ Kirisi kōbe beè ò tãáté kòò bo ti cíe nkè ti kōtenè yepārè Sedisademmu. Kè yēe déúkūnne Kuyie nyètiri ke benke ti dómè kēnteennè titòbè.

²⁰ N yí dó kēntō de kó idiítí diēyì m máà bè yàà bo n wátí mēè kpéí. ²¹ Ti í wanti dèè wenni Kuyie nyìkè máà, ti dó dèè wenni dènde Kuyie nnè benitibè ìkè.

²² Ti yíe ke tōnko ti népo wè, ti ò yàákému kuce mēpéu ke śo nho kòntì yau, ke né dōke yauke di mmōnni ò tá mēè kpéí. ²³ Mí nnè Titi tũ wē nke pĩ mmutōmmú di kpéí, kè betòbè, Kirisi kōbe beè bè tãáté, kè bè pĩ mmutōmmú ke déúkūnko ti Yiè nYesu Kirisi yètiri.

²⁴ Benkenè be, di bè dómè, kè Kirisi kōbe tĩrèe banté mùù te ke ti di sántí.

9

Kuyie nti pã nkè ti bo mpããmmu

¹ Dè ténke í békú n di wāri yepārè bè pã nyè Kirisi kōbe bèè bo Sudee ye kpéí. ² N yému di dómè ké bè teennè, ke di sante Maseduōnni kōbe borè, ke bè náké ke tú nè yàkení nwe Akayii kōbe dómè kēpã. Di kó tikōnyauti tii yáúkūnne besũkúbè kòntì. ³ N tōnko ti kōbe bie nke dó nni nśo ndi bàátí ke dèemu, kè n di sante dii sanni ntú dimómōnni. ⁴ Kè dè dò Maseduōnni kōbe mabè bo n neinè kè bè śo ndè í dò mbè nàkémè dè bo náá nti kó ifei kè m báá yí di kpēyì. ⁵ Dèe te kè n tōnko ti kōbe kè di bo tíi nyepārè di ti náké yèè kpéí. Nè di pāre miēke nke bè bo bantémè di pāmè nè meyèmmè memáà.

⁶ Di yému ke dò nkàa buotí sàm̀pó a òò kōũ sàm̀pó nwe, kàa buotí mediè nha kōũ mediè. ⁷ Bá wè wèe pã o yèmmè dò nwèe pã kè dè mmamè, ke báá pã kèdeè kédemmu yoo dè ndōnnè muwērímú, ke yé Kuyie ndómè wèe pã wènwè nè o yèmmè memou. ⁸ Kuyie mmōkemu muwērímú ke bo di pã kè dè nsũ ké ndi sànnè késúó nke di dōò betòbè mesàà.

⁹ Kéndōnnè ti wàrimè ke tú:

Kù nitimu ke pãã mbeçiribè sáà.

¹⁰ Kuyie nkùù òò duó nhotenkúti tidibotì kēnte kòò kōũ mediè kēpété kényo, kù bo ndi yéútí tidibotì kēnte kè dè kòtírí ke di niti dōke deuke. ¹¹ Kuyie nyóó di pāmu mediè, nkè di múnke pã mediè. Kè ti kōtenè di pāre Sudee kè bèè sante Kuyie nyē kpéí. ¹² Ke yé yepārè di

pã nyè í teénnè Kirisi kòbe máà, yè yó ntemu kè bèe sãntε Kuyie. ¹³ Di pãrè yeè yóó benke di tú bè, kènte kè kusũkũu déúkũnne Kuyie nyètiri, di yié mmèè kpéi nTináãnsààti ke totírínè di kperε betòbè. ¹⁴ Be yèmmè bo ndi naatinè kè bè ndi báánnè Kuyie nkù di dòò mèè sàà ndiemè kpéi. ¹⁵ Nsãntínè Kuyie ku pãnni dieri kpéi.

10

Pɔɔri nàké tì bèè ò wàtìrì

¹ Mí Pɔɔri mí dɔ́ ké di béinnè. Mí nwèè yòò nKirisi n dòò mèè sàà nkpeí, kéndònnè di miεke bèmabè tumè nh ò nyòò n di bonè diì mǎnni kédété kékpenke. ² Báá duónnè kè n kàtoo diì yie di cie kè n náànti òkpènni, n yí yó nnáánnè bèè yèmmè dò n dɔɔri nè oniti kó meciì nke yĩèkù. ³ Ti tú benitibè mbe, ti né í maù nè oniti kó meciì. ⁴ Ti kó tikpàrinenti í tú kutenkù kuù nkpeti, ti tú Kuyie nkpeti nti ke kpeñni, ke bo na kèpònte sicèkperí. ⁵ Ti ti nkòunè meyáábisiyèmmè nè sifei kòmε, dèè ti dífinko Kuyie mbíékè. Ti ti mpĩnnè menitiyèmmè ke me niù Kirisi borè, kè mè yie nho kpeti. ⁶ Kè di yie ndiì mǎnni ti kpeti ti bo kpetínnè bèè yetíri Kuyie nkpeti.

⁷ Bè wèi dèè wenni dènde fenònfè. Kòò mǎu yèmmè dò nhò tu Kirisi kou, wè nyé ke dò nti múнке be ntú. ⁸ Di yèmmè dò m pòti Kuyie nni níimmè kpéi nke. N do dòmmu kémpòti kè dèè pèéte memme bá ifei bá nni mbo, ke yé Kuyie kuù n níimmè kè m bo pĩ mmutòmmú ke di kpénkũnne, dè í tú n yóó di bɔ. ⁹ N yí di wǎũ yepáte kè bo donné di kòm̀bù̀d̀ti. ¹⁰ Bèmabè náà nke tú: M páte náànti ò nkpeñni ke yóù, kè n né kàtoo nni ncĩnni ke náà nke kóò nkóò nkè dè dò mmesémmè kperε. ¹¹ Wèè náà memme wè nyé ke dò n di wǎũ ti nè nh òò kàtoo kènnáà nti dè í cáá.

¹² M báá na kèmbéunè m máà bèè yèmmè dò mbè deu. Bè tu tiyènti nti ke erinè bemáà betòbè. ¹³ M báá na kènsãntí m máà kè dèè pèéte Kuyie nni mbenné nè dè, n yó nsãntí m máà Kuyie nni mbennénè dè nde. Dèè tú m bo kàtoomè di cie. ¹⁴ N na nyí n dòò n do í dò nkédòò dè nde kè n do í kàtoo di cie, mí me nkàtoo di cie ke di nàké Kirisi kó Tináãnsààti. ¹⁵ Ti í dɔ́ kémpòtinè betòbè pĩ mmùù tómmú. Ti dɔ́ di tákùmè meè kpenke, kè n tómmú yie kédεuke di cuokè, mù né báá pèéte Kuyie nyé mmù r̀berínè dè. ¹⁶ De kó difònkúò m bo na kénáké Tináãnsààti yehékè teyè òmǎu mu nyí nàké yè, n yí dɔ́ n sòtè òmǎu pĩ ndè mutòmmú.

¹⁷ Wèè dɔ́ kémpòti wè mpòti nè Kuyie nhò deetémè. ¹⁸ Kuyie nsãntí wè weè tu oniti dè í tú wèè sãntí omáà.

11

Pɔɔri nè besòumbè

¹ Kè di bo na kèminné kè n nàké kuyèinkù tēmè di minné. ² N di dɔ́ mediè mme kè dè n yóù, kè de kó kuyonku tú Kuyie nkòku. Di dònnè isapùmbí nyi, kè n di waá ndi dǎu Kirisi, ke dɔ́ di nwe nwetí omáà. ³ Ke né yĩèkù bè bo di sukúmè kè di ò yóu. Kéndònnè fεwàáfè do soutémè εfu kóò fétinnε. ⁴ Di í yetíri timatì, bá kè bè di nàké Kirisi tǎu mǎu kpeti, di òò yiemmu, kè bè di nàké dibòò kpeti di baa yienko, kè bè di nàké tì cǎánnè Muyaánsààmù nè Tináãnsààti kpeti, di baa tó yienko.

⁵ N yèmmè í dò n kènninè di tú bè Kirisi kó yetòrè diεyè. ⁶ Kè dè yèmmè n yí nò nke náà, n né yému Kuyie nnáànti páíi ke tì ndi nàké.

⁷ Meyei mme n kèkũnnemè m máà ke di nàké Kuyie nnáànti fààrè ke di bo kpenkaà? ⁸ N yóu kè Kirisi kòbe n tǎ, kè m bè kòte, ke bo teénnè dímbε. ⁹ N sòò bo di cie kòò mǎu í n tǎ. N kperε dèè diì mǎnni, kè ti kòbe Maseduònni kòbe bèè kàtení kè m pǎ dèè kó dimáà n dònté. Di kóò mǎu sòò í n tǎ, m me nyí dɔ́ òmǎu n tǎ. ¹⁰ Nè Kirisi timómmònti yie nwèè bo m miεke ò kpéi, m báá yie nkè de kó disánnii nóóté n yĩnkè Akayii kó kutempè nkumǎu miεke. ¹¹ N yí di dɔ́mu dèè te kè m béi memmáà? Kuyie nyému n di dómè.

¹² N d̀̀m̀è n yóó nsaké ke me nd̀̀ari. De m̀̀nni bèè wanti k̀̀mp̀̀t̀̀i bè p̀̀r̀̀m̀m̀è mut̀̀m̀m̀ú ke ti d̀̀onnè, bè báá p̀̀té bè bo mp̀̀t̀̀inè mù. ¹³ De kó benit̀̀bè tú besoumbè mbe ke d̀̀ò bemáà Yesu t̀̀r̀è. ¹⁴ D̀̀è í d̀̀ò nke ti di, dib̀̀ò m̀̀m̀m̀m̀nni ò namu kéd̀̀ò dimáà Kuyie nt̀̀nni. ¹⁵ D̀̀è í yóú dib̀̀ò kó bet̀̀mbè bo d̀̀ò m̀̀ bemáà Kuyie nkó bet̀̀mbè, bè né yóó ỳ̀mu de kó muc̀̀ntimu diyèè mari.

P̀̀ari f̀̀ũt̀̀m̀è

¹⁶ M bo yíé k̀̀b̀éi nke d̀̀: Òm̀òu bá nni nhwúó nkuyèinkù, k̀̀è di me nni nhwúó nkuyèinkù nku, yóunè k̀̀è nnáké tiyèinnáànt̀̀i, ke m̀̀nke f̀̀m̀m̀ú sám̀p̀. ¹⁷ N d̀̀ó ke b̀éi nt̀̀i í tú ti Yiè nkpeti, tiyèinnáànt̀̀i nti. D̀̀è d̀̀ò n f̀̀m̀m̀úmu k̀̀è n yóó f̀̀m̀m̀ú. ¹⁸ Bet̀̀bè fuommu, k̀̀è be yèmmè d̀̀ò mbè yé d̀̀marè, m m̀̀nke bo f̀̀m̀m̀ú. ¹⁹ Díndi bèè yèmmè d̀̀ò ndi ciì, di yie tiyèinnáànt̀̀i, ²⁰ ke yie nke tú be kó tidaat̀̀i, ke yie nkè bè di sou nke tóu di k̀̀p̀è, ke yie nkè bè di senku, ke yie nkè bè di bem̀̀. ²¹ Di naatimu di túm̀è n c̀̀nni, ifei ì ti nni mbonè n yí namè ke d̀̀ò bet̀̀bè d̀̀̀rimè.

M̀̀u te k̀̀è bet̀̀bè fuo m m̀̀nke mù m̀̀kemu. N náá tiyèinnáànt̀̀i nti. ²² K̀̀è bè tu Ebedeebe mbe m m̀̀nke we nt̀̀ú, k̀̀è bè tu Isidayeribe mbe, m m̀̀nke we nt̀̀ú, k̀̀è bè tú Abarahamu kó iyaábí nyi, m m̀̀nke de nt̀̀ú. ²³ M bo yíé k̀̀náké tiyèinnáànt̀̀i. K̀̀è bè tu Kirisi kó bet̀̀mbè mbe, m m̀̀nke we nt̀̀ú ke p̀̀i mmut̀̀m̀m̀ú ke bè p̀̀t̀̀é, k̀̀è bè n kpetinné kuce m̀̀p̀éu, ke m puotí kuce m̀̀p̀éu, k̀̀è n kááté mukũ nkuce m̀̀p̀éu. ²⁴ K̀̀è Sifube m puotí kuce m̀̀nùmm̀ didáú sipísitáati nè m̀̀wei. ²⁵ K̀̀è Odommu k̀̀be m puotí kuce m̀̀táati, ke m búotí yetáre kuce m̀̀nà. K̀̀è n diu nè bátòò kuce m̀̀táati, k̀̀emm̀ke menie mmieke kuyie nku máá, keyènkè kemáà ke deit̀̀nè kudabekù kó diwétiri. ²⁶ N cemmu mieke k̀̀è n kááté mukũ nyikó mmieke, Sifube nè bèè í tú Sifube be mieke, yehèkè mieke nè depaa mmieke, dàmèèr̀̀i mieke nè bèè sou nke tú bè tu Kirisi k̀̀be be mieke. ²⁷ Ke p̀̀i mmut̀̀nyonkumu ke f̀̀ũt̀̀é, ke wenté inu, k̀̀è dik̀̀nni m p̀̀i nkè sinéyèi m poté, k̀̀è m m̀̀nté tidiiti ke bou dinù, ke m̀̀nté tiyàat̀̀i k̀̀è muséè nni mpoté. ²⁸ K̀̀è nni mme ndò nke wète k̀̀etotí n yèmmè Kirisi k̀̀be bem̀̀u k̀̀p̀éi. ²⁹ Kòò m̀̀u í k̀̀p̀éni muwedummu mieke n yèmmè caàrè, kòò m̀̀u do meyèi mmieke d̀̀è nni yóu.

³⁰ K̀̀è m bo mp̀̀t̀̀i nni mp̀̀t̀̀inè n c̀̀ti nti. ³¹ Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice wèè tu mesàà nyiè nsáà, ò ỳ̀mu n yí soummè. ³² Okpàat̀̀i Adetaasi kó dim̀̀nni, k̀̀è nni mbo Damaasi k̀̀è k̀̀m̀andáà duó nkè bèè bàa dihei kó yebòrè ke bo m p̀̀i. ³³ K̀̀è bè m̀̀ nni n c̀̀ũnnè dimámm̀yáà kuduotí kó t̀̀bòtè, k̀̀è m bè yenténè.

12

Kuyie mbenke dè P̀̀ari

¹ D̀̀è í wenni a bo nfuommè. N né d̀̀ó k̀̀yíé t̀̀mat̀̀i nti Kuyie nni mbenke d̀̀è nè kù n dáa nt̀̀i. ² N yé Kirisi kou m̀̀u nwe Kuyie ndo t̀̀oté wè ke d̀̀ekenè k̀̀inkè, d̀̀è m̀̀ke yí nyebie ntepiítè nè yènáà. Kù m̀̀nke do ò t̀̀otémáà, d̀̀è ò d̀̀ò tidount̀̀i ntaà, n yí yé, Kuyie nkuù máà yé. ³ N ỳ̀mu ke d̀̀ò nkù ò t̀̀oté ke k̀̀nnè diwèlhei. Kù m̀̀nke ò t̀̀otémáà, d̀̀è ò d̀̀ò tidount̀̀i ntaà, n yí yé, Kuyie nkuù máà yé. ⁴ Deborè kòo keè tináansàat̀̀i mat̀̀i, onit̀̀i í yóó na ke b̀éi nt̀̀i, onit̀̀i keté ke í d̀̀ò nké ti b̀éi. ⁵ M̀̀i tu de kóo nit̀̀i, ke na nna k̀̀mp̀̀t̀̀i. N né d̀̀ó k̀̀mp̀̀t̀̀inè n c̀̀ti nti. ⁶ K̀̀è n do d̀̀ó n na mp̀̀t̀̀imu, d̀̀è me na bá nt̀̀ú siyáábísi, ke yé n náammè m̀̀m̀muo nwe. N né yóumu kéd̀̀ó n d̀̀̀rimè nè n náànt̀̀i deè benke n tú wè, kòò m̀̀u bá nni nwúó nke d̀̀ò n deu.

⁷ Kuyie nyóu k̀̀è dib̀̀ò nh ãnnè mum̀̀m̀m̀ú yonkumu, k̀̀è m bá mm̀ke tefentè nè kù m benke d̀̀è k̀̀p̀éi. ⁸ K̀̀è n kù bántè kuce m̀̀táati ke tú kù m mièk̀̀nnè. ⁹ K̀̀è kù n t̀̀nnè ke d̀̀: N kó mesàà nda bonè k̀̀è d̀̀è sànnè̀m̀, nh ò p̀̀i mmut̀̀m̀m̀ú onit̀̀i c̀̀nni dii m̀̀nni ndi. Deè te k̀̀è

dè n naati n cīnnimè kè Kirisi kó muwērímú bo nni mbonè. ¹⁰ Dè n naatimu n cīnnimè, kè bè n sǎá, ke n fěũko, ke caari n yèmmè Kirisi kpéi, ke yé n cīnni dii mǎnni ndi n kpeñnimè.

Pɔɔri dómè kékote Kòdenti metáámmè

¹¹ Dfi te kè ñ nàké tiyèinnáaanti ke fómú, dfi do dò nke nni nkómmú. Bá kè n yí tú òmòu di yé mbèè tu Yesu tǎrè diyè, bè í mpǎtè mmùmamù. ¹² N fěũri ke mi nke dǎò tii dieti di cuokè tii benkú n tímè Yesu tǎnni. ¹³ N dǎò ba Kirisi kǎbe tǎrè teyè ke í me ndi dǎò? Kè n cààrè di í n tǎmè mme, n cǐnnè.

¹⁴ N kǎtoo di cie kuce metáámmè mme, n yí dó di kperè marè, n dó dímbè di mómòmbe ibí ì òó í mpií i yembè, i yembè beè òó i pií. ¹⁵ Dè n naatimu m bo di duómme n kperè demòu kéduó m máà ke di teennè. M me ndi dómè mediè di bo nni ndó sǎm̀pǎà?

¹⁶ Di yému ke dò ndi í n tǎ, kè bèmabè yèmmè dò n dǎò mecii nke di di kperè. ¹⁷ Yáà n nàké n tǎnko bèmbè kè bè di ciitè? ¹⁸ N tǎnko Titi nwe nè ti kou di yé wè beè di ciitáà? Mí nnè bè ti wé mme yèmmè memáà ndi nè ti pií mmèè botí mutǎmmú.

¹⁹ Kè de yèmmè di yèmmè ndò n náá mmie nke dó kébenke n wennimè mme. Dè í dò mmemme, Kuyie nyému n náámmè Kirisi dómè mme, ke bo di kpénkùnne di tákùmè mieke. ²⁰ N yǐkù m bo tuakoomè kénsó ndi í dǎòri n dómè, kè m múnke dǎò di í dómè. N yǐkù m bo nsómme di kpaá ke ènnè ditǎbè, kè di mieke péi ditǎbè, kè di sǎá nditǎbè, ke náá ntisǐnténáaanti, ke mǎke sifeí ke kǎonnè ditǎbè. ²¹ N yǐkù m bo tuakoomè kénsó mbèè dǎò meyei mbè kpaá sǎké mufòmму yeimu mieke ke dǎòri di dómè. Kè Kuyie nni ndií nyifei kè n yèmmè cààrè ke n kómmú be kpéi.

13

Pɔɔri wàrimè Kòdenti kǎbe ke tú bèe wénté bemáà

¹ Kuce metáámmè mme n kǎroomè di cie. Ti wàrimu ke tú kè bè wátiri òmòu dí tii tǔntè benitibè bèdébè yoo bètǎati iikè beè yà. ² N sòò bo dii mǎnni di cie kuce medérímmè kécaummu bèè dǎò meyei, nkéwète ké bè cau bá n yí me mbè bonèmbè bembe nè betǎbè ke tú n ténke í yóó cǐé nhòmòu m bo tuakoo dii mǎnni di cie. ³ Kè di dó kǎyà dèè benkú dènde ke dò n Kirisi náá m mieke di bo dè yà. Kirisi í cīnni ò benkúmu o wērímú di cuokè. ⁴ Ò do cīnnimù kè bèè ò baaké kudapǎati kò yǎntè nè Kuyie nkó muwērímú, ti múnke cīnnimù ò do dòmmè, kè Kuyie nkó muwērímú né ti bonè mù do ò bonè mèè botí, kè ti pií mmutǎmmú di cuokè.

⁵ Wénténè dimáà kǎyà kè di tákùmè fiíkú, kǎyááké dimáà kǎyà kè Kirisi bo di mieke, kè di yááké ke sǎ nhò í bo di mieke di yǐkemu. ⁶ N yèmmè dò ndi yému n yáákémè m máà ke yà Kirisi bomè m mieke kè n tu o kou. ⁷ M báámmu Kuyie nke di báá dǎò meyei, n yí dó m benke n nómme, bá kè n yí tú òmòu di ndǎòri mesàà. ⁸ M báá na kéyete timómmannti tii tu Kuyie nkpeti, n ti ndó. ⁹ Dè ò nni nnaatimu n cīnni dii mǎnni kè di kpeñni. M báámmu Kuyie nke tú kù dǎke di kpénkùnne ku kó kuce mieke. ¹⁰ Deè te kè n di wǎri dipátiri ke kpaáo, kè dè bo yie nkè n tǎkoo m báá di kpannè. Kuyie nyí n duó mmuwērímú kè m bo di fěũ, kù mù nni nduó nkè m bo di kpénkùnnemu ku kó kuce mieke.

¹¹ N kǎbe dè ndi naati, kè di nkótiri Kuyie nkó kuce mieke, ke nyáúkùnko ditǎbè kǎnti, kénwè ndinùù, kénnaatinè ditǎbè. Kuyie nkùù ti dó ke ti duó ndiwèi kù ndi bonè.

¹² Dǎunè ditǎbè mesàà. Kirisi kǎbe bemòu bèè bo die mbè di dǎunkoo.

¹³ Ti Yiè n Yesu Kirisi kó mesàà nní ndi bonè, kè Kuyie nni ndi dó, kè Muyaánsààmù mùù ti taunko kè mù ndi bonè dimòu.

Pɔɔri wàri dùi pátíri Kirisi kɔbe bèè bo Kadasii Di mpátíri tɔ tùi náaàntì

Pɔɔri do wàri di mpátíri Kirisi kɔbe bèè bo bèmbɛ Kadasii. Pɔɔri do kɔri Ikɔnni nwe, kɛpɛ́tɛ̀ de kó yehɛkè miɛke kɛ̀ bè̀ nàkè Kuyie nnáaàntì. Pɔɔri ité dùi mɔ̀nni kɛ̀sɔtɛ̀ yehɛkè tɛyè, kè Sifubɛ kó ikuó tũmbɛɛ kɔtení kɛyete Pɔɔri nàkè tì, kɛce nKadasii kó yehɛkè yemou kénákè benitibè ke dɔ̀ bè̀ ntũ mMɔ̀yiisi kó ikuó yemmè. De kó dipátíri miɛke ò́ í yóu ò́ bo béimmè Pieri do wɛ̀nnɛ̀mè bèè í tú Sifubɛ ke yo kɛyà Sifubɛ kɛsɔri, kòo ò́ kpannè, kɛbenke ke dò nyikuó ìí í dɛerí, kàa bo ntámè Yesu dɛ̀ dɛerí.

Di mpátíri náaàntì duó ke dòmme

1. Mùù kpéi nte kè Pɔɔri wàri de kó dipátíri 1:1-9
2. Pɔɔri yetemè bè̀ nàkè tì o ìnkè 1:10-2:21
3. Kuyie nhɔ̀s ti dɛetɛ̀ ti kù tá dùi mɔ̀nni ndi, dè í tú ti tũmmè ikuó 3-4
4. Kirisi kou wèè tá Kuyie nhò dò nkénfòu mɛ̀ botí 5-6

Pɔɔri dɔummè Kadasii kɔbe

¹ Mí mPɔɔri Yesu kó ditɔ̀nni mû di wàri, benitibè bèè í n duó nde kó mutãmmú yoo onitì mɔ̀u, Yesu Kirisi nè ti cice Kuyie nkùu te kòò yãnté, bèè mù nni nduó. ² N kɔbe bèè m bonè, bè di dɔunko díndi Kirisi kɔbe bèè bo Kadasii, ke tú ³ Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisi bè di dɔ̀ mɛsàà nke di duó ndiwèi. ⁴ Kirisi dɔ̀ Kuyie ndó memme ke duó nhomáà kè bè ò́ kùo, kòò bo ti dɛetɛ̀nè kutenkù yɛiku kuu. ⁵ Kuyie nyètìrì ndeu sãã. Kè dè mme ndò.

Tináaànsààti bomè timáà

⁶ Dè n dimu di pãnke yóumè Kuyie, kunku kùu di yu Kirisi ti dɔ̀ mɛ̀ sàà nkpréi, ke dó kɛtũnne kuce tekù. ⁷ N di náámmu kuce tekù makù í bo, benitibè bèè dó kɛ̀ di soutɛ̀ ke ceeri Kirisi kó tináaàntì. ⁸ Kòò mɔ̀u, yoo mí, yoo Kuyie ntɔ̀nni marì di nàkè timatì kè tì cããnnè n di nàkè tì náaànsààti, Kuyie nhò cãã. ⁹ N tì nàkèmu ke wɛ̀tɛ̀ ke di náá, nkòò mɔ̀u di nàkè timatì kè tì cããnnè Tináaànsààti di yie nti, Kuyie nhò cãã.

¹⁰ N náá mmie nke dó benitibè bèè n sãntàà? Bitì, n dó Kuyie nkuù n sãntɛ̀, kè n do dó benitibè bèè n sãntɛ̀ n na bá nkpaá tú Kirisi kóo tãntì.

Pɔɔri náá mmèè botí Yesu tɔ̀nni

¹¹ N kɔbe n di náámmu Tináaànsààti n di náá nti í tú onitì kpɛti. ¹² Mí mmómumu onitì wèè í tì nni nnàkè, Yesu Odɛetiwè wèè tì nni mbenke.

¹³ Di kèemu n do dòmme n tũ ndi mɔ̀nni Sifubɛ kó itié, di yému n do fɛũmmè Kirisi kɔbe nè tikɔnyauti kéndó kè bè deè, ¹⁴ kɛmpɛnkù n dapuntɔ̀bè Sifubɛ kó itié mmieke, kè n kɔ̀ntì nyaunè m bo ntũmmè ti yembè kó ikuó mɛsàà.

¹⁵ Kuyie nnè ku kó mɛsàà nkpréi nkè kù n tãátɛ̀ kè bè mu nyí m peité, kè m bo pĩ nku tɔ̀mmú. ¹⁶ Kè de mɔ̀nni tũ̀kɛ̀ kè kù m benke ku Birɛ̀ kè m bo nàkè Tináaànsààti bèè í tú Sifubɛ, n yí mbekɛ̀ òmòu itié. ¹⁷ M me n yí kɔtɛ̀ Sedisadɛmmu ke bo yà bèè n niitɛ̀nè ke náá nYesu tɔ̀rè, kè m pãnkeɛ̀ kɔtɛ̀ Adabii, kɛwɛ̀tení Damaasi. ¹⁸ Yɛbie nyètããti kó difɔ̀nkúo ndi n kɔtemè Sedisadɛmmu ke bo yĩtɛ̀ Pieri, ke dɔ̀ yewe tɛpiítɛ̀ nè yɛ̀nũmmù o borè. ¹⁹ N yí nya Yesu tɔ̀rè tɛyè kɛyà Isaku nwe ti Yiè nnantè.

²⁰ N di wãũ tì tú timómmonnti nti kè Kuyie nyé, n yí sou.

²¹ De kó difɔ̀nkúo kɛkɔtɛ̀ Sidii nè Sidisii. ²² De mɔ̀nni Kirisi kɔbe bèè bo Sudee bè mu ndo í n yé. ²³ Bè do yo bè náá mmèmmɛ ke tú: Wèè do ti fɛũnko, wèè náá ndi mmɔ̀nni Tináaànsààti ò do í dó tì mbo. ²⁴ Kè bè nsántí Kuyie n kpéi.

2

Yesu tǎrè tǔmmè Sedisademmu

¹ Kè dè mmàke yebie ntepiítè nè yènàà, kè nní nwēti Sedisademmu ke neínè Bannabaasi nè Titi. ² Ke yé Kuyie ndo n nàkémè ke dò n kòte. Nè bèè ni Kirisi kòbe tǎrè kè ti tíí, kè m bèè nàké Tináaṅsààti n náá ntì bèè í tú Sifube. N do í dó m pí mmùù tǔmmú ntú detetirè kǎmu, kè deè nte kè n kòte ké bèè nàké. ³ Bè me nyí nti yete, kè deè nte Titi nè wè ti neiti, wèè í tú Sifu, bèè í nduó nkòo cǎnté. ⁴ Mucāmmù kó tináaṅti na bá nhǎnné bèè sou nke tú bèè tú ti kòbe bèè tanní ke dó kényà Yesu Kirisi ti dènnè mèè botí ikuó mieke. Bè do dó kèwēte ké ti tanné ikuó kó tidaati mieke nke. ⁵ Ti í nyie mbe kpèti, bá sámǎpó, ti yàà bo ceete mèè kpéi Tináaṅsààti.

⁶ Bèè do tú Kirisi kòbe tǎrè kó benìùbè diebè bèè í nni nyíé itié mmaì. Mí mborè timou timáà ndi, Kuyie nyí baati òmòu. ⁷ Bè do bantému Kuyie nni ntǎāémè ke nnáá nTináaṅsààti bèè í tú Sifube, kéndònnè kù tǎāémè Pieri kòò ti náá nSifube. ⁸ Kuyie nkuù tǎ mPieri kòò náá nSifube, kuù n tǎ kè n náá mbèè í tú Sifube. ⁹ Isaku nè Pieri nè Isǎā bèè ni Kirisi kòbe kè bèè banté Kuyie nkuù n duómmè de kó mutǔmmú, kényǎkii mí nnè Bannabaasi ti nòu, dèè benkú ke dò nti wènnè tináaṅti. Kè ti kòte bèè í tú Sifube bíékè kè bembèe kòte Sifube bíékè. ¹⁰ Bè do ti nàké ke tú ti nteénnè be kó beçrìbè mbe, ke sǎ n die nke mèè dǎdri.

Pǎari kpànnèmè Pieri Āntiyōsi èi mieke

¹¹ Pieri kòtení dii mǎnni Āntiyōsi kè nh ò kpànnè benìtibè ìkè ke yé ò dǎdè mèè deè í wenni. ¹² Ò do wèrñèmu Kirisi kòbe bèè í tú Sifube ke yo, kè Isaku tǎrèe tuǎkení kòo yè yòte késari bá ò ténke í mbèè wèrñè. ¹³ Kè Sifube tǎbè bèè cǎuté Kirisi kè bèè wènnénè Pieri késari, kè Bannabaasi múnkèe me ndòò. ¹⁴ M banté dii mǎnni ò ténke í tǔmmè timómmǎnti weti weti, kóò nàké benìtibè ìkè ke dǎ: Fǎ nSifu nè bèè í tú Sifube di sòò wèrñmu, de dǎmmè kǎa dǎ ké bèè dǎdè muwèrímú kè bèè tǔnne Sifube kó ikuó?

Kirisi weè dèerí kè ikuó í dèerí

¹⁵ Mí nnè fǎ nti tú Sifube mbe ti í tú ibotí ì ì í tǔ nKuyie. ¹⁶ Ti yému ke dò nKuyie nhǎǎ wénkǔnne onìti ò tá dii mǎnni ndi Yesu, deè í tú ò tǔ mmèè kpéi nyikuó. Ti tá Yesu Kirisi nwe kè Kuyie nti wénkǔnne deè í tú ti tǔ mmèè kpéi ikuó, ke yé Kuyie nhǎǎ í nwénkǔnne òmòu ò tǔ mmèè kpéi ikuó.

¹⁷ Ti dǎ Kuyie nti wénkǔnne Kirisi kpéi nke, kè bèè ti wúó mbèè í tǔ nKuyie, bèè í tǔ nyikuó. Dende benkú ke dò nKirisi weè te kè ti dǎdri meyei naà? ǎ! ¹⁸ Kè n wète ke tǔnne ikuó n yete ì, n tǔ n do ì yeténèmu. ¹⁹ Dèè tu ikuó bíékè n kumu, ke yé n yí namè ke ì tǔnne kè ì n kù. Di mmǎnni kè n fòu Kuyie nkó mufòmmu. ²⁰ Bèè n wènnénè Kirisi nwe kudapǎāti ke kùò mǎ ténke í fòu, Kirisi weè fòu m mieke. M mǎke mùù fòmmu di mmǎnni m mù fòu n tá mèè kpéi nke Kuyie mBire, deè n dǎ ke ku n kpéi. ²¹ M báá yete Kuyie nkó mesàà, kè kù ò wénkǔnne onìti ò tǔ mmèè kpéi nke ikuó, Kirisi tǔ nku detetirè nde.

3

Ikuó í dèerí a bo ntámè Kirisi deè dèerí

¹ Dǎndi Kadasii kòbe di yeimmaà? Bèè di fèntemaà? N di nàkému páíí Kirisi kó mukǔũ nkpeti. ² N yóò di beke timati máà ndi, Kuyie ndi duó nku Yaá ndi tǔ mmèè kpéi nke ikuó, kè di kèè mèè kpéi nTináaṅsààti ke ti yie? ³ Deè dǎmmè kè di yei mmemme, di keténè Muyaánsààmù ke né dǎ kédenténè bàmbà ndi mómmǎmbe kó muwèrímáà? ⁴ Muyaánsààmù di benke deè kó dimáà tú detetirè ndaà? Deè báá na kèntú detetirè. ⁵ Kuyie ndi duó nku Yaá nke dǎdri tidietì di cuokè di tǔ mmèè kpéi nke nyikuó, kè di kèè mèè kpéi nTináaṅsààti ke ti tá?

⁶ Ti wǎrimu ke tú: Abarahammu do yie nKuyie nkè kùu ò wénkǔnne, ò yie mmèè kpéi nkù yè mmù. ⁷ N yénè tǔnke ke dò mbèè tá Kuyie mbèè tú Abarahammu kó iyaábí

móm̄m̄onyi. ⁸ Ti w̄arimu nè dim̄nn̄i ke tú: Kuyie mbo wénk̄unne bèè í tú Sifube bè kù yie mm̄è kp̄éí. Dèè do te kè kùu nàké Abarahammu ke d̄ò: Nè a kp̄éí m bo d̄ò mesàà nyibotí im̄ou. ⁹ Abarahammu do tá Kuyie nku kè kùu ò d̄ò mesàà. Mèè botí nku bèè kó dim̄àà bo yie nKuyie nkù múnke bo bè d̄ò mesàà.

¹⁰ Bèè tū nyikuó, kè be yèmm̄è dò nyi bo bè d̄eeté bè bo yà. Ti w̄arimu ke tú: Kè wèè í d̄òri ikuó im̄ou yèmm̄è ò bo yà. ¹¹ Onit̄i báá na k̄ewenke Kuyie nyìk̄è ò tū mm̄è kp̄éí nyikuó. Tì w̄arimu ke tú: Wèè wetí ò bo nf̄òu ò tá mèè kp̄éí*. ¹² Ikuó kó kuce í w̄enn̄é Kirisi k̄oku. Tì w̄arimu ke tú: Kè wèè tū nyikuó wè nd̄òri ò yèmm̄è im̄ou.

¹³ Kirisi t̄úoté ikuó do ti d̄òri mèè yei mme ke t̄o. Ke yé tì w̄arim̄è ke tú: Kè bè baaké wè kudap̄āāt̄i ò tú Kuyie nc̄ōō w̄enwe. ¹⁴ Nè Yesu borè nd̄e ibotí im̄ou p̄et̄ém̄è mesàà nKuyie ndo nàké Abarahammu mèè kp̄éí. Nè Yesu Kirisi borè nd̄e ti p̄et̄ém̄è Muyaánsààm̄u Kuyie ndo nàké mùu kp̄éí.

Ikuó nè Kuyie nnàké dìi n̄i

¹⁵ N k̄abe wént̄én̄è m̄eborime dòmm̄è. Kòo n̄it̄i d̄óu ndin̄u nè ot̄òu ke w̄ari, òm̄òu òō í nt̄i c̄èèt̄e. ¹⁶ Kuyie ndo nàké mèè botí Abarahammu ke d̄ò nè o yaàbire nd̄e, kù í yī nè o yaàbí kè d̄è bo nd̄ò nyi sū, kù tu o yaàbire ke yē nKirisi nwe om̄àà. ¹⁷ Nte n d̄ó k̄é di nàké t̄i: Kuyie ndo nàkému ke d̄ò kù yóó d̄eeté bèè kù tá, ke yóó bè d̄eeté, ikuó ò t̄ùðkení yebie nsik̄ousin̄àà nè sip̄is̄it̄āāt̄i (430) kó dif̄ñk̄úò báá na k̄é t̄i p̄àa nyoo ò t̄i c̄èèt̄e. ¹⁸ Kè ikuó do yóó na k̄é t̄i d̄eeté Kuyie nna bá nnàké t̄imat̄i Abarahammu, kù do ò nàkému ke d̄ò: Kù yóó ò d̄ò mesàà nke mè nh̄ò d̄ò.

¹⁹ Ba nn̄é te kè Kuyie nd̄óu nyikuó? Kù í d̄óu nk̄è d̄è bo benke benit̄ibè mbe bè caàrim̄è. Ikuó do d̄ò nk̄embo k̄ébenn̄én̄è Abarahammu yaàbire bo k̄atenim̄è mme wenwe wèè t̄aunko Kuyie nn̄è benit̄ibè, Kuyie nt̄ōr̄e yē do ò nàké onit̄i k̄òo ò t̄ùò mbet̄òb̄è. ²⁰ Kòo n̄it̄i bo om̄àà d̄è òō í mbék̄ú ot̄òu m̄òu wèè bo ò taunn̄è. Kuyie mbo kum̄àà ndi.

Ikuó p̄i mm̄u t̄ómm̄ú

²¹ D̄ende tú ikuó piet̄in̄emu Kuyie nnàké t̄àà? Bit̄i, kè ikuó do nyóó ti d̄eeté, Kuyie nna nwénk̄unne benit̄ibè ikuó mieke nke. ²² Ti w̄arimu ke tú: M̄eyei nteke kutenk̄u kum̄ou, bèè kó dim̄àà tá ti Yiè nYesu Od̄eet̄iw̄è beè yàu Kuyie ndo yē nk̄u yóó ti d̄ò mèè s̄àà.

²³ Kuyie mm̄u ndo í ti kpeté dìi m̄ònn̄i met̄ák̄um̄è kó kuce kè ikuó ò t̄i te. Kè t̄i tú i kó t̄idaat̄i ke k̄emm̄ún̄è kù bo ti benkem̄è met̄ák̄um̄è kó kuce. ²⁴ Ikuó ò do ti c̄emm̄ú ke k̄emm̄ún̄è Yesu bo k̄atenim̄è. Di mm̄ònn̄i Kuyie nh̄ōō t̄i wénk̄unne t̄i tá mèè kp̄éí nke Yesu. ²⁵ Od̄eet̄iw̄è mè nt̄ùðkenim̄è, ikuó t̄énke í d̄ò nk̄é nti c̄emm̄ú.

²⁶ Ke yé di mm̄ònn̄i t̄i m̄ou t̄i t̄um̄è Kuyie nk̄ó ibí nyi t̄i tá mèè kp̄éí nYesu Kirisi. ²⁷ Bè ānn̄é d̄índi bè b̄at̄émm̄u ke di w̄enn̄én̄è Kirisi, di ò d̄ont̄en̄emu. ²⁸ Òm̄òu t̄i nt̄énke í c̄āānn̄è ot̄òu, Sifu nè wèè í tú Sifu, kudaak̄u nè wèè í tú kudaak̄u, onit̄ip̄òk̄u nè onit̄id̄òu, b̄em̄ou bè w̄enn̄é onit̄i om̄àà ndi Yesu Kirisi kó met̄aumm̄è mieke. ²⁹ Kè di tú Kirisi k̄obe, di tú Abarahammu yaàbí nyi, ò yóó tieke Kuyie ndo yē nk̄u yóó duó nd̄è Abarahammu.

4

¹ Nten̄è n w̄èt̄e ke d̄ó k̄éyíé t̄i: Debire d̄èè yóó tieke de cice k̄p̄ere d̄è k̄p̄áa ke be dìi m̄ònn̄i d̄è òō í nc̄āānn̄è kudaak̄u, bá d̄è m̄e nt̄um̄è d̄èè yóó tieke dem̄ou. ² D̄è ò mbúó bèè d̄è c̄emm̄ú bèmb̄e nè bèè d̄è piú, ke baa de cice d̄óu nd̄i m̄ònn̄i bo tuak̄em̄è. ³ T̄ínti múnke Kirisi mu ndo í k̄atení dìi m̄ònn̄i yeb̄ak̄è nè ikuó kè d̄eè t̄i te. ⁴ Kè de m̄ònn̄i t̄ùðke kè Kuyie nduōnn̄i ku Bire, kè bèè d̄è p̄eit̄é Sifube kó kubotí mieke, kè d̄eè nte k̄òo nt̄i mbe kó ikuó. ⁵ Ke bo d̄eeté t̄ínti ikuó te bè, kè t̄i naá nKuyie nk̄ó ibí.

* 3:11 Wént̄é Abakuku 2:4.

⁶ Kè kù ti duó nku Birε kó Muyaá mmù te kè ti kù yu ke tú ti cice. ⁷ Ti ténke í tú tidaati, ti tú Kuyie mbí nyi, kè kù yóó ti duó nkù yē nkù yóó duó ndè bèè tu ku bí.

Pɔ̄ri do yĩ̀kùmè Kadasii kɔ̀be

⁸ Di mu ndo í yé̀ dii m̀nni Kuyie nke tú yebòkè kó tidaati nti, ke yè tú Kuyie yè me nyi kù tú. ⁹ Bàmbà nke yĩ̀tè Kuyie! Kuyie nkuù pètìnke di yĩ̀tè, kè m báá yĩ̀ dii kù yĩ̀tè, dè dòmme kè di wè̀te ke dó ḱyóu kè yebòkè di tieke? ¹⁰ Di yèmmè dò nKuyie mbo di còuté di yé̀ mèè kpéi nyewe nè betààbè nè yem̀rè nè yebie ndèè pè̀tè dèterè ke dè bàt̀t̀à? ¹¹ N yĩ̀kùmu m pĩ̀ mmù tòm̀m̀ di cuokè bo ntùmè dètetirè.

¹² N kɔ̀be n di báámmu, ānnénè dimáà n kó difò̀t̀iri kéndònnè nh ānnémè m máà di kó difò̀t̀iri. ¹³ Di í n d̀ò̀ meyi mmamè. Di kpaá yé̀mu n do m̀mmèmu ke b́atè di cie meketimè ke di nàkè Tináànsà̀t̀i Yesu Kirisi kpèti. ¹⁴ Di na nnamu ke n senkèri yoo di m beti n tú mèè kpéi omuanti, kè di né pètìnke n còuté kéndò n tú Kuyie ntònni, ke n còuté di na ncòuté mèè botí Kirisi. ¹⁵ Di do m̀ke dii wè̀i k̀te ke? Kè di do bo na de m̀nni kédèite di nuò nké n duó, di na nyi dèitemu. ¹⁶ N di nàkè mèè kpéi ntimómmanti dèè te kè n naá ndi kpantídèntò̀à?

¹⁷ De kó benitibè d̀ò̀ri ke dò mbè di d̀mu kè né wanti t̀i cáá, ke bo di yṹ mbe bíkè kè di mbè mbúó. ¹⁸ Dè wennimu di bo nkém̀m̀m̀ bè di náá ntì, ke né mbaati t̀i tú tisà̀t̀i, dè bá ntú n di bonè dii m̀nni máà bá kè n kpa. ¹⁹ M bí dè n yóu mediè mme di kpéi nke dò nhonitipòkù ò mpeimè, ke baanè m bo bantémè weti weti ke dò nKirisi bo di mièke. ²⁰ N dó n na mbo di borè nde bàmbà mmie, nkéyà m bo di nàkè mèè botí kè di keè, n yĩ̀kùmu mesàà ndi kpéi.

Kudaakù nè wè̀ è í tú kudaakù be kó medonnimè

²¹ Di tũ nnè n nàkè d́indi bèè dó kèntũ nyikuó kè nsà kè di í yo ì tú mù. ²² Ti wàrimu ke tú Abarahammu do m̀ke ibí idèi ndi, kè dèmarè kóo yò Akaa ntú kudaakù *, kè dèterè kóo yò Saraa í nku tú. ²³ Kè kudaakùu peitè ku kperε betòbè pei mèè botí, wè̀ è í tú kudaakù kè Kuyie nkuù ò d̀unnè dinùù kòo dè peitè. ²⁴ De kó tináànti m̀ke m̀benkùmè mèdémè mme. Benitipòbè bedé bembε d̀onnè metaummè mèdémè mme, metaummè kètimè do d̀ò̀ Sinaii t̀ari ìnkè nke mèè peitè idaabí (mèè tú Akaa). ²⁵ Diyèt̀iri dii tú Akaa di benkú Sinaii t̀ari ndi dii bo Adabii tenkè, ke wè̀te ke benkú Sedisadèmmu èi dii bo di mm̀nni. ²⁶ Sedisadèmmu kèìnkè kou í tú kudaakù, wè̀ tu ti yò. ²⁷ Ti wàrimu ke tú:

Dè nnaati f̀ ntehãũnte,
f̀ nwèè í pèi,
tiitè teyĩ̀tè
kényãnkù nè diwè̀i,
ke yé̀ bè yetε wè̀ nitipòkù
kó ibí yó nsũ̀nnèmmè
wè̀ ye nho kpèyi.

²⁸ N kɔ̀be d́indi tú Kuyie nkó ibí nyi, kéndònnè Isaki Kuyie ndo d̀ú ndinùù kè bè peitè wè. ²⁹ Bè do peitè dèè bire benitibè peimè do f̀ũ̀nkumu bè peitè dè nè Kuyie nYáá, ti kperε me ndò mm̀nke. ³⁰ Ti wàrimu ke tú: Beti kudaakù nè ku bire ke yé̀ kudaakù bire í yóó toténè wè̀ è í tú kudaakù o bire de cice kperε. ³¹ N kɔ̀be ti í tú kudaakù kó ibí, ti tú wè̀ è í tú kudaakù o kpèyi nyi.

5

Kirisi nè ikuó de kó tináànti

* **4:22** kudaakù: Saraa do í m̀ke debire kètúótè o kó kudaakù be kó dim̀nni kó ikuó do yèmmè kèpuó nho d̀ú Abarahammu, kè kùu púo nképeitè debire Isimayèri.

¹ Kirisi ti dènnemu tidaati mieke páí kè ti mènke yè, nfiíkúnè teii, báá yiennè kèwète kènaá ntidaati.

² Mí mPɔ̄ri n di náámmu ke tú kè di cāmmú, Kirisi ténke báá di teennè. ³ M bo yíé kébéi nke dò kè bèe yie nkécāmmú bè ntū nyikuó iməu. ⁴ Díndi bèè dɔ̄ Kuyie ndi wénkúnne di yie mmèè kpéi nyikuó, di yàtenèmu Kirisi, ke pàà Kuyie nkó mesàà. ⁵ Tínti yému ke dò nti tá Yesu kè Kuyie nyóó ti wénkúnne, deñde ti baamè nè Muyaánsààmù kó muwērímù mùu bo ti mieke. ⁶ Kè ti taunè Yesu Kirisi ke cāmmù yoo ti í cāmmù, de kpeti í bo, ti bo ntámè Yesu, kéndó titəbè ke teennè titəbè deè tu.

⁷ Di do keté kè dè nwennimu, we ndi cònné kè di ténke í tū ntimómmənti? ⁸ De yembè di tié nyí tié nyí bonní Kuyie nkùu di yu ku borè. ⁹ Mutie mùu muuti pèè mù ã̄ mma sámpòrè nde, kè tipéècootì timəuu múútí. ¹⁰ N yí di yīkù, n yému ke dò ndi yèmmè í cààrè n kōme. Wèè di kóonnè bá kòo tú wè, Kuyie mbo ò kpetínné.

¹¹ N kəbe bèmabè yèmmè dò n náá mmucāmmù deérímè, kè dè tú mómumu mbè na bá nni nféũnko. N náá nti ke tú Kirisi ku kudapāātí ñkè ti na bá nyóu òmòu. ¹² Bèè me ndi kóonnè mucāmmù kpéi, mbè dəke sɔ̄tə kéfōmmu.

¹³ Díndi Kuyie ndi deeténèmu ikuó, kù né í di deeté kè di bo ndəri di dómè, kù di deeté kè di bo ndó ditəbè mbe, ke teennè ditəbè. ¹⁴ Ke yé ikuó iməu kó dikūnni tumè: N dɔ̄ otəu a dómè amáà. ¹⁵ Kè di me nkpa, nke dəmmù ditəbè, dəðnè meyəðmmè kè di báá kuə ditəbè kédeè.

Muyaánsààmù pī mmùu tōmmú onìti mieke

¹⁶ Ntenè n dɔ̄ ké di náké tì: Bá ndərinè di dɔ̄ dè, yóunè kè Muyaánsààmù di benke di dò nkédəð dè. ¹⁷ Ke yé di dɔ̄ dè í wéñnè Muyaánsààmù dɔ̄ dè, di dɔ̄ dè cāmmu, kè Muyaánsààmù dɔ̄ dè cāà nkè dè pièti. Kè dè bo yie nkè di bá ndəri di dómè. ¹⁸ Kè Muyaánsààmù di ni, ikuó ténke í di te.

¹⁹ Ti yému bèè də̀ri bè dómè be kó mufòmmu tú mù: Kéndəuti dəutinè betəbè, ke fòu mufòmmu yeimu, ke fòu bè dómè, ²⁰ ke feu yebəkè, ke diiti detie, ke níi mbetəbè, ke kpranti, ke èñnè betəbè. Kè be mieke péi betəbè, ke sīnkūnko betəbè yètè, ke yaati be cuokè, ²¹ ke dɔ̄ betəbè kperè, ke tú tinayàkémuónti, ke ã̄ nyo kunaatí ke yonko, ke dəri meyei ntēmè mèè mè dōnnè. N ti ndi nàkému ke wète ke di náá, bèè də̀ri me kó kubotí bè í tati Kuyie nkpràatiyuu mieke.

²² Ntenè Muyaánsààmù kó mutōmmú: Muè ã̄ nte kàa ndó otəu, kàa yèmmè ñnaati, kàa mməke diwèi ke nə nke mi, ke tú onitisààwè, ke niti, ke náá ntimómmənti, ke bá ndəri, ke nno nke pīi nhamáà. ²³ Ikuó í yete deñde kó dimáà.

²⁴ Bèè taunnè Kirisi, be fōmmu kótímù nè mù do dɔ̄ dè, bè dè wéñnénè Yesu Kirisi nwe, ke baaké kudapāātí. ²⁵ Muyaánsààmù mmuù ti duè mmufòmmu, mùu dò nke nti benkú ti bo ndərimè. ²⁶ Ti bá ntú sipəə yembè, ke péikūnko titəbè mieke, ke dɔ̄ titəbè fā̀tè.

6

Onìti buotí dè ò ã̄ de ndeite

¹ N kəbe díndi Kuyie nkəbe, kòo məu də̀ meyei ndíndi Muyaánsààmù bonè bè di ò tēñnéni kuce sàakù mieke diyə̀nni, ke né nyé kè di báá do di mómuməbe meyei mmieke. ² Ntəunè ditəbè kó yetuə, de mōnni di yie nKirisi kó ikuó nyi. ³ Kòo məu yèmmè dò nhò tú òmòu ò sou nhomáà ndi. ⁴ Bá wè wèè wénté o də̀rimè kòo də̀ri Kuyie ndómè dè nhò naati omáà borè, kòo bá mpəti ke erinè betəbè omáà. ⁵ Kuyie nyóó bekénè bá wè nè o kpeti nti.

⁶ Bè náá nwè Kuyie nnáahti, ò ntotírínè o kperè wèè tì nhò náá.

⁷ Di bá nsou ndimáà, bè í daú Kuyie, onìti buotí dè, ò ã̄ de ndeite. ⁸ Wèè buotí o mómumu nhò dɔ̄ dè, dè bo ò peité mukū. Kè wèè buotí Muyaánsààmù dɔ̄ dè, kè dè ò peité mufòmmu

mùù bo sáà. ⁹ Ti báá yóu ti bo ndəərimè mesàà. Kè ti dəəri mesàà nkè ti kònti í yārike, kè de mənñi tūðke ti bo deite ti dòò dè kó yebe. ¹⁰ Ti kraá məkemu di mmənni mefié, yóunè kè ti ndəəri mesàà mbenitibè beməu, ke né dəke mmè dòòri Yesu kəbe.

Mucaummu nè mudəummu

¹¹ Bàmbà mmí wāri m mómumu nè n nòutè, di bo banté n wārii ì deu mème. ¹² Bèè di tié nkè dó di cāmmú, bè dó di mbè naatinèmu, bè í dó kénnáá mbè baakémè Kirisi kudapāāti máa kpeti kè bèe bè fēū. ¹³ De kó benitibè bèè cāmmù, bè í dəəri ikuó iməu yèmmè, bè dó di cāmmú kémpətinè di cāmmúmè mme. ¹⁴ Mí m pətinè bè baakémè mme Yesu kudapāāti. Dèè te kè n yí yé ke dò nkutenkù kperε bo, dè me mmúnke í yé ke dò m bo. ¹⁵ Kàa cānté yoo a í cānté de kpeti í bo. A bo náammè onitipənwè deè tu. ¹⁶ Di mieke bèè kó dimàà yèmmè dònne n kōme Kuyie mbè duó mmesàà nké bè pā diwèi: Bembe nè Kuyie nkəbe beməu bèè bo kutenkù mieke.

¹⁷ Nè ti bo mbomè oməu ténke bá n kəkénè, m məke tìi fíeti tìi benkú n tùmè Yesu kóo tōnti.

¹⁸ N kəbe ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nni ndi bonè diməu, kè dè mme ndò.

Pɔ̃ari wǎri d̀̀i pátiri Kirisi kɔ̀be bèè bo Efɛsi Di mpátiri tɔ̀ t̀̀i náànti

Pɔ̃ari do bo wǎri di mpátiri kè bè ò kpetí Odommu nwe. O pátiri náànti yuu tú: Kuyie nwɛ̀nné keĩnkè kperɛ nè ketenkè kperɛ kè Kirisi dè baké.

O pátiri miɛke ò keté ke benke ti wɛ̀ mmèè botí nku nè Kirisi, ke benke Kuyie nti yumè kè ti bo ntú ku kɔ̀be, ke benke kù ti deɛtémè nè ti yei nè ku Birɛ Yesu Kirisi borè nè kù ti cànnemè nè Muyaánsààmù.

Mɛdérímè ke náá nti dò nkéntaunè mèè botí Kirisi. Nè mɛdonnimè mɛpéu miɛke kòò benke ke tú Kirisi kɔ̀be t̃nni dònne oniti kó tikònti nti, kè Kirisi tu diyuu, ke benke ke tú Kirisi kɔ̀be t̃nni dò nteɛf̃ètè kè Yesu tu dipũũ. Kè bè wète ke donnè onitipòkù kè Kirisi tu o d̀̀u.

Di mpátiri náànti duó ke d̀̀ommè

1. Kirisi nè o kɔ̀be t̃nni 1-3
2. Mufòmmu mupàmmù nè Kirisi 4-6

Pɔ̃ari d̀̀ummè Efɛsi kɔ̀be

¹ Mí mPɔ̃ari Kuyie ntāāté wè, kè n tú Yesu Kirisi kó ditònni, m̀̀i di wǎri dipátiri d́ndi Kirisi kɔ̀be bèè bo Efɛsi ke taunnè Yesu. ² Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di d̀̀ò mɛsàà ke di duó ndiwèi.

Nè Kirisi kpéi nke Kuyie nti d̀̀òmè mɛsàà

³ Ti sántímu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, wèè ti d̀̀ò keĩnkè kó mɛsàà mmebotí mɛbotí, ti taunnè mèè kpéi nYesu Kirisi. ⁴ Nè Kirisi kpéi nke Kuyie nti tāātémè kè mu nyí d̀̀ò kutenkù, kè ti bo nwenni páíi kè dè kù naati kù ti dó mèè kpéi. ⁵ Nè Yesu kpéi nke Kuyie nti d̀̀ómè ke mè tāāté nè dimònni, ke ti d̀̀ò ku bí, kuù mè dó ke mè d̀̀ò. ⁶ Kè ti sántí Kuyie nkù ti kuó mmèè kpéi mɛsémè mɛdiè, nti taunnè mèè kpéi nku Birɛ kù dó dè mɛsàà.

⁷ Kuyie nti donténè wèè kó mɛỹĩ nke ti c̃f̃é nti yei nku sàà ndeu mèè kpéi, ⁸ kè kù ti duó mmɛc̃ii nnè mɛỹĩt̃imè mɛdiè. ⁹ Kù ti benke dèè do s̃ri dèndɛ, kù do tāātémè nè dimònni nè Yesu Kirisi kpéi nke bo mè d̀̀ò. ¹⁰ Kù do dó kè de m̀̀nni t̀̀òke kù wɛ̀nné deɛnnè demou ndi, keĩnkè kperɛ nè ketenkè kperɛ kè Kirisi ndè baké.

¹¹ Nè Yesu kpéi nke kù ti tāātémè ke ti cànné. Kù do mɛ ndó nè dimònni, kù ñ nkè kù tāāté ti kù ti ndòò. ¹² Kù dó t̃nti bèè tá Kirisi nè dimònni ti nkù sántímu kù de mèè kpéi.

¹³ D́ndi múnke di kèè d̀̀i m̀̀nni timómm̃anti, Tináànsààti ke tá Kirisi kòò di deɛté, de m̀̀nni ndi Kuyie ndi cànnemè ke di duó Muyaánsààmù kù do ỹ nkù yóó di duó mmù. ¹⁴ Muù ti benkú ti yóó tiekemè mɛsàà nKuyie mbaanèmè ku kɔ̀be, muù ti náá nti yóó tiekemè de kó mɛsàà nkù bo ti deɛté d̀̀i yei páíi, ti nkù sántí kù de mèè kpéi.

Pɔ̃ari bàámmè Kuyie nhEfɛsi kɔ̀be kpéi

¹⁵ N kèèmu di tá mèè botí Yesu, nè di dó mèè botí di kɔ̀be tɔ̀bè. ¹⁶ Deè kpéi nte kè n yí yóu m bo nsántimè Kuyie ndi kpéi, ke denniní di kpéi m báámmu miɛke s̃áà. ¹⁷ Kè dè bo yei nkè Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice di duó mmɛc̃ii kè di banté Yesu, k̃ỹĩt̃é ò d̀̀ò dè di kpéi. ¹⁸ N kù bàámmu ke tú kù di duó mmɛc̃ii nkè di banté kù di yu muù kpéi, kù bàanè dè bèè tu ku kɔ̀be, ¹⁹ k̃ebanté muw̃érímù diemù kù ti duó mmù t̃nti bèè tá Kirisi mù de ke mamè. ²⁰ Nè muù w̃érímù mmu Kuyie nduómmè kè Kirisi ỹánté, kè kù ò k̃anne ku borè keĩnkè dikàri sààri, ku bakù yóú. ²¹ Kòò baké muw̃érímù yembè, nè ketenkè yembè nè keĩnkè kɔ̀be, dèè kó dimàà bo bàmbà, di mmònni nè dèè kpaaní, Kirisi weè dè baké. ²² Kuyie nwe n duó

ndemou, weè tu Kirisi kabe t̄rè yemou kó diyuu, ²³ dii tú o k̄nti ò bo dii mieke, ke bo kutenkù kumou.

2

Ti do kumè ke yànté

¹ Di yei nnè di caàrimè deè do te kè di ntú bèè ku Kuyie nkó mufòmmu bíékè. ² Di do fòu kutenkù kuù nkabe kōme mme, ke yíe nku kóo kpààti wèè bo ketenkè nè keĩnkè de cuokè o kpeti, wèè baké bèè kó dimàà yete Kuyie nkp̄eti. ³ Ti múnke do be ntú, ke daàri ti k̄nti nè ti yèmmè dó dè, nè de kp̄ei nkè Kuyie mmieke ñdò nkédo ti ñnkè kè doti mēè boti betabè ñnkè.

⁴ Kuyie nsémmè né me ndeumè kè kù ti dake mediè. ⁵ Ti yei nnè ti caàrimè deè do te kè ti ntú bèè ku Kuyie nkó mufòmmu bíékè kè Kuyie nti d̄d̄ mesàà nke ti duó mmufòmmu nè Kirisi ti kó mewēnnimè, ku sàà mmeè te kè kù ti coo. ⁶ Kè ti wēnnénè Yesu Kirisi ke fòu, ke wē nke kari keĩnkè ku borè. ⁷ Kuyie nd̄d̄ mēmmē ke bo benke kù ti d̄d̄ mēè sàà ndeu mē mme, ke yó mbo s̄àà kù mē nti d̄d̄ nè Yesu Kirisi borè nde. ⁸ Kuù di d̄d̄ mesàà nke di deetè di tá mēè kp̄ei Yesu, dè í tú nè di móm̄m̄m̄be kó muwērimú, Kuyie nkó dipānni ndi. ⁹ Om̄ou bá nsānti om̄àà, k̄o yèmmè d̄o nh̄o d̄d̄ demarè kè deè te kè kù ò deetè. ¹⁰ Kuyie nkuù ti d̄d̄, nè Yesu Kirisi ti kó metaummè mieke nke kù ti d̄d̄mè, kè ti bo nd̄ari mutōmmú s̄àm̄m̄ kù t̄nt̄emu nè dim̄nni kè ti bo mm̄ d̄d̄ri.

Yesu temè kè Sifube nè bèè í tú Sifube kè bè wēnné oniti om̄àà

¹¹ Denten̄ni di do tú bè nè dim̄nni, di do í t̄u nKuyie, nkè Sifube di yu ke tú bèè í c̄ammù, ke tú bem̄àà bèè c̄ammù, de kó muc̄ammù né do í tú m̄mamù. ¹² Denten̄ni di do í túmè Kirisi kabe, di do tú bep̄d̄bè mbe, di do í wēñnè Kuyie nkabe, di do í m̄ke di baa dè, di do í t̄u nKuyie. ¹³ Di do í tókénè Kuyie, di mm̄nni ke kù t̄d̄nnè, Yesu Kirisi duó mmè kp̄ei nhom̄àà kè bè ò k̄u. ¹⁴ Kòd̄ k̄u meníimmè mēè do d̄o nkuduotí ke yaàti Sifube nè bèè í tú Sifube, kè bè narike ke wēnné oniti om̄àà. ¹⁵ Ke p̄àa nSifube kó ikuó yē mbè nci dè nè ì yē mbè nd̄ari dè, ke wēnné ibotí idé, ì do kpa nkè ì naá nkubotí kum̄àà, ke narike. ¹⁶ Bè ò k̄um̄u kòd̄ d̄eite meníimmè de kó ibotí idé do m̄ke mē, ke ì taunnè Kuyie, nkè ì naá nhoniti om̄àà. ¹⁷ Ò p̄i mm̄u t̄ommú ke nàké Tin̄aans̄àti, diwèi kpeti, d̄indi bèè í tú Sifube ke d̄t̄irinè Kuyie, nnè Sifube bèè do kù t̄akénè. ¹⁸ Tim̄ou Sifube nè bèè í tú Sifube, Kirisi weè ti niitè Kuyie mborè nè Muyaans̄àm̄m̄ kó meteèmmè.

¹⁹ Di t̄énke í tú bep̄d̄bè, yoo dihei marì kabe, di tú Kuyie nkó dihei kabe mbe, ku c̄t̄ètè kabe. ²⁰ Yesu Kirisi weè tu dipũ, o t̄rè nè Kuyie mp̄ān̄ānti náambè kè bè yāà nkè di soké. ²¹ Kirisi weè te kè tē kpeñni, ke kótirí, ke naá Kuyie nc̄t̄ètè s̄àtè. ²² Nè Yesu kp̄ei di tú t̄c̄t̄ètè nte Kuyie mbo tē nè Muyaans̄àm̄m̄.

3

P̄ari nàkémè bèè í tú Sifube Kuyie nn̄aant̄i

¹ Mí mP̄ari Yesu Kirisi kóo t̄nt̄i, bè n kpeti n nàké mēè kp̄ei nke d̄indi bèè í tú Sifube Kuyie nn̄aant̄i. ² Di yému Kuyie nni nkuómmè mesémmè ke n d̄d̄ mesàà ke yē n nàké Tin̄aans̄àti, d̄indi bèè í tú Sifube. ³ T̄i do s̄ari Kuyie nti nni mbenke, kè n ȳt̄é ku kó dis̄r̄i kpeti, m mē mbo ke ti nw̄ūn̄i. ⁴ Kè di ti k̄aa ndi bo banté Kuyie nni mbenkemè Kirisi kpeti t̄i do s̄ari. ⁵ Kù do í benke de kó dis̄r̄i kpeti dim̄nni kabe, kù mē nti benkemè di mm̄nni Yesu t̄rè nè Kuyie mp̄ān̄ānti náambè nè Muyaans̄àm̄m̄ kó muwērimú. ⁶ De kó dis̄r̄i tu: Sifube nè bèè í tú Sifube bè wēnnémè oniti om̄àà, ke yóo di tikp̄ati, kù yē nkù yóo duó nti bèè yie nYesu Kirisi kó Tin̄aans̄àti.

⁷ Kù duó nkè n naá nti, kù n d̄d̄ mesàà mme ke n duó nde kó mutōmmú ke benkú nè n t̄ommú mieke ku wērimú deumè. ⁸ Bá nè m me ntumè Kirisi kabe bem̄ou kó bes̄ānp̄óbè kóo s̄ānp̄ou, kè kù duó nkè m bo nàké Tin̄aans̄àti bèè í tú Sifube, Kirisi kp̄ati deumè ke í

məke kumànkɔ, ⁹ ke bè benke Kuyie nkó disòrì kpeti, kunku kùù dɔ̀ deməu kuù mè dó nè dimònnì, ¹⁰ ke dó bèè baké keĩnkè nè be kó bekperíbèe yà Kirisi kəbe tɪnnì, kəbanté Kuyie nciì ndeumè mediè ke í məke kumànkɔ. ¹¹ Kuyie ndòò kù dómè mmɛ nè dimònnì ti Yiè nYesu Kirisi kpéí. ¹² Di mmònnì ti bo na ké kù tòónnè ke bá nyĩ̀kù, ti tá mèè kpéí nYesu, koò taunnè. ¹³ N di náámmu ke tú di kòntì báá yārike, bá kè n fě̀ŭrì, n fě̀ŭrì dũ kpéí nkè dè bo di dɔ̀ mesàà.

Kirisi ti dó mèè botí

¹⁴ Dèè kpéí nte kè n nínkú n núù ti cice Kuyie nyìkè. ¹⁵ Kunku kùù te kè keĩnkè kəbe nè ketenkè kəbe kè bè bo. ¹⁶ N kù bàámmu ke tú kù di duó nku kpàtì dieti, kè Muyaánsààmù di kpénkùnnɛ, ¹⁷ kè Kirisi mbo di mièke, kè di nfiíkú tei tei, Kuyie nkó medókùmè mièke, ¹⁸ kəwənnénè Kirisi kəbe tɔ̀bè kəbanté Kirisi ti dó kè dè deu mèè botí ke okù mèè botí ke cūmpúri mèè botí bá ke í məke kumànkɔ, ¹⁹ kəyĩ̀tè Kirisi ti dómè kè dè pḕtè ti yĩ̀tímè, kəpété Kuyie nkperɛ deməu.

²⁰ Ti sántímu Kuyie nkùù wḗrímú diemù bo ti mièke, ke bo na kédɔ̀ kè dèe pḕtè ti kù mɔ̀ú dè nè ti toti tì ti yèmmè. ²¹ Ku yètìrì ndeu Yesu Kirisi kəbe cuokè sáà Kirisi pī mmùù tōmmú kpéí. Kè dè mmè ndò.

4

Kirisi kəbe wē mmèè botí

¹ N di náámmu, mí mPɔ̀ori bè kpetí wè Yesu kpéí, nke tú di ñdò nKuyie ndi yu ke dó di ndòmmè, ² kékùnnɛ dimáà kényòò, kəm̀mi, kéndó ditɔ̀bè, kənténnè ditɔ̀bè. ³ Yetenko kè Muyaánsààmù di tau, kè di mməke Kuyie nkó diwèl. ⁴ Ti məke Muyaánsààmù mumáà ndi, ke dò nhonìtì omáà, ke baə dèmarè máà, Kuyie nti yu dèè kpéí. ⁵ Ti Yiè mbo omáà ndi, kè ti tũ nkuce kumáà, kè bàtèmmù bo omáà. ⁶ Kuyie mbo kumáà ndi, timəu ti cice wèè baké deməu, ke ti pīnnè mutōmmú timəu, ke bo timəu ti mièke.

⁷ Kuyie nti pāmu bá wè dipānnì kè Kirisi yè nti toti bá wè ò dó mè. ⁸ Ti wàrimu ke tú: Ò wète ke deètì dī̀ mònnì keĩnkè ke neinè becírìbè kó yewèrè yèè do kpetí, ke pā benitìbè yepārè.

⁹ Ba ntú ò wète ke deètì? Dè benkú ke tú ò keté ke cùtému ke ta ketenkè mièkoo decūmpure. ¹⁰ Wèè cùténì, wèè wète ke dèke, ke bo keĩnkè ke píéké tipĩ̀tì timəu. ¹¹ Weè duó nkè bèmabè tu o tōrè, kè betɔ̀bè tú Kuyie mpāānāāntì náānbè, kè betɔ̀bè tu bèè náante Tināānsàātì, kè betɔ̀bè tu bèè ni Kirisi kəbe tĩ̀rè, kè betɔ̀bè tu bèè tiè nKuyie nnāāntì. ¹² Ò bè duó nde kó mutōmmú kè bè bo tũnte o kəbe mbe, kè bèe na ke pī nKuyie ntōmmú, kè Kirisi kəbe tɪnnì dī̀ tu Kirisi kòntì kè dī̀ deuke. ¹³ Kè ti nwē ntiməu ti kéri kùù ce, ke kótírì kékpenke, kənaá mpáíí Kirisi dōmmè. ¹⁴ Ke bá ndònnè ibí ì mu nyí cìì, ke tũ mbeniticìimbè bèè tiè nyiyáábísítíe ke ì ti təu kuyaakù təumè tifɔ̀kpèti. ¹⁵ Ti dò nkénnáá ntimómmənti nti, kéndó titɔ̀bè, memme ti bo nkótírímè kuwedəuncɛ mièke, ke naánnè Kirisi wèè tu diyuu. ¹⁶ Kirisi wèè te kòo kəbe beməu wē nke dò nhonìtì omáà nè itùòtì, ke kpeñni, bá kùù tùòtì kè kù pī nku tōmmú kù dò nkémpī mmù, kè tikòntì timəu kòtírì, ke kpénkú Kuyie nkó medókùmè mièke.

Məborimɛ pàmmè dò kéndòmmè

¹⁷ Ntenè n dó ké di náké tì, nè ti Yiè nkó diyètìrì, di bá ntũ mbèè í báá nKuyie mbe kó məborimɛ, bè tũ mmèè yèmmè tú detetìrè kōmɛ mmɛ. ¹⁸ Bè toti dibì̀nnì kó iyentotí nyi, bè í yé Kuyie nduò mmùù fòmму, bè í banté mèè kpéí nkè be to kpeñni. ¹⁹ Bè ténke í baàtì meyei nnè mesàà ke dɔ̀rì dèè í wenni ke í diè ntikpàtì, ke dɔ̀rì desíntékperɛ deməu botí nè meyei mməməu be yèmmè dómè ke í yĩ̀kù.

20 Díndi bè í me ndi benke Kirisi kè di ò yǐtété. 21 Díndi bie bè di tiémmu o kpeti kè di yǐtété o kó timóm̄m̄nti, dèè tu: 22 Di bo yóumè meborime kótímè di do tũ mmè, di do m̄ake medókùmè yeime mme kè mè di sou nke di fétinko. 23 Yóunè kè di yèmmè ceete nè di yeñtotí, 24 kè di naá mbenitipambè Kuyie ndòò bè ke dònneenè kumáà, kè di borime wenke kè di ntũ ntimóm̄m̄nti.

25 Di yóu siyáábisi, kénnaá nditabè timóm̄m̄nti ke yé ti túmè Yesu kònti kó itùòti nyi. 26 Kè di miéke peike di báá yóu kè kèe ɔte ke di cé mmeysi, di báá yie nkè diyie ta kè kè kpaá péi. 27 Di báá pã dibòò kuce. 28 Wèè do yuuku wèe yóu muyòò ke pĩ mmutóm̄m̄ kém̄ote o kperè kèpã beçiribè. 29 Di bá nnáá ntinányeiti, kè di pètè mefiè nnáánnè tii bo teennè betabè kè bèe kpenke Kuyie nkó kuce miéke, tii bo teennè bá wè ò bo dii fòtìrì. 30 Di bá ncaari Muyaánsààmù yèmmè, muu tu mecannimè Kuyie nti cànnè mè, muu te kè ti yé ke dò nKuyie nyóó ti deeté páíí diyie sanni. 31 Bá mpoonnè ditabè, bá nníinnè ditabè, di miéke bá mpèi ditabè, di bá mm̄ake yekparè, di bá nsĩnkũnko ditabè yètè, di bá ndòari meysi. 32 Ndòarinè ditabè mesàà, nke ndó ditabè, ke ncĩnko ditabè Kuyie nti cǐé mmèè botí nè Kirisi kpéi.

5

Ti bo nyémè Kuyie ndó dè

1 Ntũnne Kuyie nkó meborime, ke yé di túmè ku bí nyi, kù dó ì. 2 Ndónè ditabè Kirisi ti dó mèè botí ke duó nhomáà kè bè ò kùò kòò dò ndipãnni kufõõku natikù kperi Kuyie ndó di.

3 Di tú Kuyie nkòbe mbe, di bá ndouti dautinè ditabè di bá nsĩnkũnko dimáà, di bá duó ndi yèmmè tikpàti. Dè keté ke í dò mbè nyo de kó tináaanti di cuokè. 4 Di bá nnáante ifei kpeti nè tiyèinnáanti nè tinányeiti, dè í wenni. Petinke nsántinè Kuyie nku sàà nkpéi. 5 Nyénè ke dò nwèè dauti dautinè betabè nè wèè sũnkũnko omáà, nè wèè í diè ntikpàti, dè í cáánnè wèè feu yebakè. De yie mbotí í tati Kirisi nè Kuyie mbe kpààtiyuu miéke.

6 Di báá yie nkòò m̄ou di souté nè detetirè kó tináaanti: Dèè te kè Kuyie mmieke cóú bèè yete ku kpeti. 7 Di bá mm̄akenè de kó benitibè botí metaummè mamè. 8 Di do tú dibiiñni kòbe mbe di mm̄onni ke taunnè ti Yiè ke tú kuwenniku kòbe. Nfòunè ke dò mmenáà nkó ibí. 9 Kuwenniku kó mutóm̄m̄ tú: Tiniti, mewetimmè, nè timóm̄m̄nti. 10 Mbaatinè ti Yiè ndó dè. 11 Di bá nkaké dibiiñni kòbe kó mutóm̄m̄ miéke, mù tú mutetimù mmu, di petinke mmù dáammu mmu. 12 A bo nákémmè bè dòòri dè disòri dè m̄ake ifei nyi. 13 De kó mutóm̄m̄ yènni dii m̄onni kuwenniku miéke, kuwenniku õõ mù feimmu. 14 Móm̄muo nwe bè dènnení dè kuwenniku dè õõ wenkemu. Tì wàrimu ke tú: Entè,

fǐ nwèè duó beçiribè miéke!
Kè Kirisi da mííté.

15 Ndakenè mesàà di fòu mèè botí. Di báá ndò tiyèinti, ntúnè mecii nyembè. 16 Bá nfétinkonè di fiè, ti bo yemòrè yeiye nye. 17 Di bá ndò ntiyèinti, yetenko keyǐtété Kuyie ndó dè.

18 Di bá mmuò mmenáà, mè di tanninko meysi mmieke nke. Yóunè kè Muyaánsààmù di píe. 19 Kè di nwè nke yáúkũnko ditabè kònti, kèndiè nKuyie nkó yesã, nnè ku kó iyie, ke diè Muyaánsààmù di duó nyii yie, kénsántí Kuyie nnè di yèmmè mem̄ou, 20 nsántinè ti cice Kuyie dem̄ou kpéi nsáà nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètìrì.

Oniti nè o pokù bè dò kentaumè

21 Nyíennè ditabè kpeti, di dé mèè kpéi nKirisi.

22 Benitipòbè nyíennè di daabè kpeti, di yie mmèè botí ti Yiè nkpeti. 23 Ke yé onitidòu wèè bakémè o pokù Kirisi baké mèè botí o kòbe tĩnni dii tú o kònti ke di deeri. 24 Dèè te kè benitipòbè dò nkényié mbe daabè kpeti tim̄ou, Kirisi kòbe tĩnni yie mmèè botí Kirisi kpeti.

²⁵ Bá wèè nitidùù kòo ndó o pokù Kirisi dó mèè botí o kàbe tǐnnì ke ku di kpéí, ²⁶ ke di òúté nè meniè nnè Kuyie nnáaǎntì. ²⁷ Ò dǎò mɛmmɛ ke dó di ntú o kperi ndi kénwenni, kénkpa kuyènkù, kénkpa meýǎǎ, kénkpa meýei mmɛmɔu, kéndò mpáíí ke í mmàke bè bo di sei ntì ìnkè. ²⁸ Mèè botí nku bá wèè nitidùù dò nkéndómè o pokù ò dó mèè botí omáà. Wèè dó o pokù ò dó omáà ndi. ²⁹ Òmòù ǎǎ í mpóò nhomáà, ò ǎ nyárimu omáà, ke piú omáà. Kirisi me ndǎari o kàbe tǐnnì. ³⁰ Ke yé ti túmè o kǎntì kó itùòti nyi. ³¹ Tì wàrimu ke tú: Onìti bo yóu o cice nè o yǎ kétaunnè o pokù, kè bèe naá ntikǎntì timáà. ³² Ti nnáaǎntì tú disòri dièri kpeti nti, tì tú Kirisi nwe nè o kàbe tǐnnì, ³³ ke múнке tú di kpeti. Bá wèè nitidùù wè ndó o pokù ò dó mèè botí omáà, kòo nitipòkù ndé o dǎu.

6

Ibí nè i yembè kó tináaǎntì

¹ Díndi ibí nyíènnè di yembè kpeti. Kuyie mme ndó. ² Ndé a cice nè a yǎ. Kuyie ndóu nyìi kuó ke béi nke tú: ³ Kè dèe yie nkè dè nda naati, kàa fòmму okè ketenkè ìnkè.

⁴ Díndi ibí yembè, di bá mpéikùnkò ibí mieke, nítiènnè i ke ì tǔnni ti Yiè ndó mèè botí.

Tidaatì nè ti yembè be kó tináaǎntì

⁵ Díndi tidaatì, nyíènnè bèè di te die nketenkè ìnkè be kpeti, ké mbè dé mediè, kempǐ mbe tǎmmú nè meýèmmè mɛmáà, kéndò ndi pǐ nKirisi kǎmu. ⁶ Di níí bá mpǐ mmutǎmmú bè bo diì mǎnni máà kè dè bo bè narike, dǎnnè dimáà Kirisi kó tidaatì, ké mmù pǐ nnè di yèmmè mɛmɔu Kuyie ndómè. ⁷ Di mpǐ mbe tǎmmú ke dò ndi pǐ nti Yiè nkǎmu, dè bá ndò ndi pǐ mbenitibè kǎmu. ⁸ Nyénè ke dò nkàa tú kudaakù yoo a í kù tu, Kuyie nyóó yietí bá wè ò dǎò mèè sàà nkó tiyeti nti.

⁹ Kè díndi tidaatì yembè di nti pǐ mmesàà ndi bá nti péinko, nyénè ke dò nwèè di te dimɔu ò bo kéinkè nke, o borè òmòù í cáá.

Kirisi kàbe dò nkémǎke tìi kpàrinentì

¹⁰ Tisònti tú di bo ntaunnèmè Yesu kékpenke, kèpété o wèrimú diemù. ¹¹ Báátínè Kuyie nkpàrinentì timɔu ke cómmú tei tei, kébaao dibǎò kó mesòummè. ¹² Ti í kpànnè benitibè, ti kpànnè yebàkè nye, yèè bo muyaá mmieke, yèè kpeñni, bebǎkpaàtibè bèè te dibiinnì kó kutenkù. ¹³ Nè de kpéí, túóténè Kuyie nkó tikpàrinentì timɔu, kè diyie yèiri tùòkení di na ke kpa nkè di kpa nke dèè, di nkpaá yé kénwǎké.

¹⁴ Nyinè timómmònti di ka fenaàkǎnfè kǎme, kénkǎnké mɛwetímmè di cǐncǐrè dimátiyaàbòri kǎme. ¹⁵ Ánnénè tikǎnyauti tineùti kǎme, ke náké Tináaǎnsàatì tìi duò mmeom̀pùmè. ¹⁶ Ntǎnè metákùmè kè mè ndò nkudǎpikù sǎà kùù yó nte kè di na kékuò dibǎò kó ipie nyìi cǎù. ¹⁷ Túóténè mɛdɛtímè kédǎò dipiì, kétúóté Muyaánsààmù kó disie diì tú Kuyie náaǎntì. ¹⁸ Muyaánsààmù ndi bonè kè di mbáá nKuyie nsáà, di nkù báá nyibáamìi imɔu botí ke kù sàútínè. Mbáánnè ku Kirisi kàbe bemɔu kpéí. ¹⁹ Ké nkù báá n kpéí, kè dèe yie nkè nh ààte n nùù nni nnáá nTináaǎnsàatì tìi do sòri ke í yǐèkù, tìi tu Kuyie ndɛerí bèè í tú Sifube. ²⁰ Mbáánnè ku, kè kù n teennè kè n na kénnáá Tináaǎnsàatì, bá nè bè me nni nkpetímè.

Mucaummu

²¹ N tǎnko ti népo sàù Tisiki, ti Yiè nkóo tǎnti sààwè, kòo bo di náké de ndòmmè mme, ²² ké di náké tìi kó dimáà bo ti cie, kéyáúkùnnè di kǎntì.

²³ Ti cice Kuyie nnè Yesu Kirisi bè di duò mmeom̀pùmè, nè mɛdókùmè nè metákùmè.

²⁴ Mesàà nni mbonè díndi bèè kó dimáà dó ti Yiè nYesu Kirisi ke fííku teii.

Pɔ̃ri wãri d̃i pátiri Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu Di mpátiri tɔ̀ t̃i náànti

Bè do kpetí Pɔ̃ri Odommu nwe kòo wãri de kó dipátiri, ò do yóó di wãri kè benitibè mabè bèè tanní ke tiè nyitié nyeyi Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu kè be yèmmèe caàrè. Bá nè memme kè Pɔ̃ri mmàke diwèi ke yé ke dò nnè metákùmè ò màke mè Yesu Kirisi ìnkè, de bo tũntè. Kòo bè sãntè bè ò pã d̃i pãnni ke bo ò teennè dikpetíntou mièke, kéndó kényáúkunnè be kònti kè bè nwetí Kirisi ke báá yóu kè itié nyeyii ì taní kè ì bè souté. Ò do wète kéndó kényáúkunnè be kònti nti kè bèè wammú bè bo ntaunèmè betòbè kèmmàke meyèmmè memáa Kirisi kó mutōmmú kpéi.

Di mpátiri náànti duó ke dōmmè

1. Mudōummu nè ò bántèmè Kuyie mbe kpéi. 1:1-11
2. Ò do bo mèè borime mièke 1:12-26
3. Ò yèmmè bè ntaunè Kirisi 1:27-2:18
4. Epafadoosi nè Timàntee bèè do d̃ari dèè wenni Pɔ̃ri nè Fidipu eì kɔbe be cuokè. 2:19-30
5. Pɔ̃ri do caummè Fidipu kɔbe bedùàntòbè kó meyei nkpéi 3:1-4:9
6. Ò dèntenè ti tú ò yáúkunnemè be kònti, ke bè dounè mutōmmú, nè náke mudōummu cénke 4:10-21

Pɔ̃ri dōummè Fidipu kɔbe

¹ Mí mPɔ̃ri nè Timàntee Yesu Kirisi kó betòmbè, ti di dounko díndi Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu nè bèè ni Kirisi kɔbe t̃rè nè be kó bewedounkótibè. ² Ti cice Kuyie nnè ti Yiè Yesu Kirisi bè di d̃ò mesàa nké di duó ndiwèi.

Pɔ̃ri dómè Kirisi kɔbe bèè bo Fidipu

³ M baa ò nkè n dèntení di kpéi nni nsántímu Kuyie. ⁴ Nh ò mbáámmu Kuyie ndi kpéi nsáa kè dè n naati, ⁵ di n teennèmè kè ti pitírí Tináaansàati nè di yiemme Yesu nè yíenni. ⁶ N yému weti weti ke dò nKuyie nkùu keté de kó mutōmmú sààmù di mièke, kù bo mmù sàké ké mù dèè ti Yiè nYesu Kirisi bo wètenní d̃i yìè. ⁷ N di dómù mesàa n yí di yìèkù, ke yé ti wèmmè Kuyie nkó mesàa di mmònni m me nkpétimè nè n yí kpetí d̃i mònni nè m maumè ke bo fíi nTináaansàati. ⁸ N di dómù kè Kuyie nyé, Yesu Kirisi weè n duó nde kó medókùmè.

⁹ M báámmu Kuyie nke tú kù di teennè kè di dake ndó ditòbè, kényíété Kuyie nkébanté mesàa nkù dó dè, ¹⁰ kèna kémbaàti mesàa nnè meyei kénwenni kè dèe yie nkè Yesu wétini ò báá yà ò bo di sei nti ìnkè. ¹¹ Yesu Kirisi yóó di teennèmu kè di d̃òrimè ñwenni kè bè nsánti Kuyie ke déúkunko ku yètiri.

Tínti Kirisi kɔbe ti fòu Kirisi kpéi nke

¹² N kɔbe n dó di bantému t̃i n t̃òkení tii temè kè Kuyie nnáànti né dake pité. ¹³ Tihããpònti t̃i baa okpàati diwè nè besòmbè bemou bè yému be n kpetínnèmè Kirisi kpéi nke. ¹⁴ Kè Kirisi kɔbe kusũkù yà n kpetimè kè be kònti yauke, kè bè náa nKuyie nnáànti nè dikòmbùò.

¹⁵ Kè bèmabè t̃i náa nke m betínè ke nh èènnè, kè betòbè ti náànnè meyèmmè mèè wenni, ¹⁶ bè n dó mèè kpéi, ke yé ke dò nKuyie nni nduó nde kó mutōmmú kè m bo ma ku náànti kpéi. ¹⁷ Bèè nh èènnè bè í náa nKirisi kpeti nè meyèmmè memáa, bè dó ké n yíe meyeñcaàrimè mme dikpetíntou mièke.

18 Kè be yèmmè wenni yoo mè í wenni, bè cénke me nnàkémè Kirisi kpeti, dè n naatimu ke yó nni naati sáà. 19 Ke yé n yému ke dò ndi báá Kuyie n kpéí, kè Muyaánsààmù n teénnè, demou dè tú n kó medeetímè mme. 20 M báámmu Kirisi nè n yèmmè memou, ifei í we nni mbonè. Bá kè n fěũrì, n yó nnáámmu o kpéí nnè tikōnyauti, kéndonnè n tì nàkémè. Kè m bo kú yoo m bo nfòu, n dó kéndéúkunko o yètìrì ndi. 21 Kè n fòu n dò nkémpí Kirisi kó mutōmmú mmu, kè m me nku n dake cōntemu. 22 Kè m me nfòu n yó nnáámmu benitibè Kirisi kpeti, deè te kè n yí banté mufōmmu nè mukũũ n dò nkétááté dè. 23 N yèmmè meè sũ. Mōnnì marì dè ñ ndò nni nfòu, diterì kéndò n kú kékate Kirisi borè, n dake me ndó. 24 Dè né békú ke dò nni nkpaá fòumu ke di teénnè. 25 Deè kpéí nte kè n yé ke dò n yó nkpaá fòu ké ndi teénnè, kè di kpenke Kuyie nkó kuce mieke, kémwote diwèi. 26 Kè deè yie nkè n wètoo dìi yie kè di n yà, di sante Yesu Kirisi mediè ndi fōmmu mieke.

27 Bá kè dè dōmmè, ntūnne Kuyie nnáantì yèmmè, kè n na ke kòtoo yoo n yí na, nni nyo di wěrmè meyèmmè memáà ke pitírì Kuyie nnáantì, ke fííkú metákùmè mieke. 28 Di bá nyĩkù di kprantídèntabè bèè í dó Kuyie nnáantì, deè benkú bè fetimè, kè di kó tikōnyauti benkú di cootémè. 29 Kuyie nyí di dò mesàà nkè di bo yie nYesu máà, kù dó di fěũtému múnke. 30 Mí nnè díndi ti wě nke maumu, di sòò yàmu m maumè, ke kpaá maù nè yíenní.

2

Yesu kékùnnemè omáà

1 Di yie nKirisi kè dè di kpénkunko o kó kuce miekaà? Ò di dó kè dè yàúkunko di kōntàà? Muyaánsààmù di bonàà? Di dó ditabè mesàà nke kuò nditabè mesémmàà? 2 Kè dende kó dimàà bo, di nwě ndinùù, ke wě mmedókùmè, ke wě mme yèmmè memáà, ke pĩ mmutōmmú kè dè n naati. 3 Di bá ndōri demarè ke ēēnnè ditabè, yoo di ndè dōri ke dó disānni detetirè kperi. Di nkékunko dimáà di dōrìimè mieke, ke níí nwúó nditabè kè dò mbèè di deunè. 4 Òmòu bá nwanti ò kó mesàà mmáà, múnke nwaànnè betabè kōme. 5 Ntūnnè Yesu Kirisi kó meborime.

6 Ò do tú Kuyie nku,

ò me nyí ndó ké kù ènnenè omáà,

7 kényóu o wěrimú kēnaá nhonitì,

kédòò omáà otōntì,

8 kékékùnnè omáà,

kényíé nKuyie nkpeti

kè bè yàà ò baakénè kudapāātí

onitikòtì kōme kòo kú.

9 Kè deè nte kè Kuyie nhò dèúkùnnè,

kóo duó ndiyetidierì

dìi pēēté yesonye.

10 Kè keĩnkè kōbe nè ketenkè

nè ketenkè mieke kōbe

kè bè bo nínkú o ìikè.

11 Bá wè kòo bēi nnè o nùù,

ke dò Yesu Kirisi tú o Yìè!

Kè ti cice Kuyie nyètìrì deuke.

Kirisi kōbe bo mmimmè kutenkù mieke

12 N kōbe nh ñ mbo di borè kè di yíemmu n kpeti, nyíennè ti bá kè n yí bo, deè dòke wenni. Kuyie ndi deetému, mpĩnnè ku tōmmú ke kù dé mediè. 13 Kuyie nkuò ñ di duó mme yèmmè, kè di ndó kédòò kù dómè, ke di duó mmuwērimú kè di na ké mè dò.

14 Di níí bá ndōri demarè kè di yèmmè í bo kè di kpa. 15 Di nweni páí kè bè báá yà di caàrìimè, Kuyie nkó ibí dò nkénwennimu páí benitiyeibe bèè dōri deè í wenni be cuokè,

kémni fitírè kōme, ¹⁶ kè bè náá mmufòmmu kó tináaàtì. Kè di dɔ̀rì memme, n yèmmè bo ndi naatinè, kè Kirisi wētení dīi yìè, dèe benke n tōmmú nè n wḕrìmè dè í yèmmè detetirè.

¹⁷ Di támè Kuyie ndèè dò ndipā̀nni di kù pā̀ dì. Kè n ku ke kpā̀ de kó dipā̀nni, dè nni nnaati. Dè n naatimu kè diwè̀i m bo nè dī̀ndi. ¹⁸ Dī̀ndi mú̀nke, nyā̀nkunè kè ti nwḕ nke yā̀nku.

Pɔ̀rì tōmmè Timā̀ntee nè Epafoditi Fidipu kó dihei

¹⁹ Kè Kuyie ndó m bo tōnko Timā̀ntee bā̀mbà nkékeè di bo kè dè dōmmè, kè dèe yáú̀kū̀nne n kṑntì. ²⁰ Otà̀u m̀̀u í bo nè wè̀ ti wḕ nke dake di kpéi. ²¹ Betà̀bè bie dakenè be kperere wammù mmu, bè í dake Kirisi kà̀be kpéi. ²² Di yé̀mu Timā̀ntee duómmè omá̀a ke n teennè kè ti náá nTináaànsà̀tì, ke dò nhonitì nè o bire. ²³ Kè m banté dīi m̀̀nni dè yó nni ndōmmè m bo ò tōnko. ²⁴ N yé̀mu weti weti ke dò nti Yìè mbo n teennè kè n kà̀toò m mómumu nké di yà.

²⁵ N yèmmè dò m bo wḕte ké di duónko Epafoditi, di sòò m pā̀ dipā̀nni kéduā̀nni wè, ke dò wè n teennè mutōmmú kè ti wḕnné ke mù pī̀ nke fḕúté. ²⁶ Ò kèè di kèèmmè mme ò muà̀kemè kòo yèmmè cà̀arè, kòò dó ké di yà. ²⁷ Ò mḕnke sòò muà̀kemu, kékááté mukū̀, ke Kuyie nhò kuó mmesémmè nè mí m mú̀nke, kòò miékū̀nne, n yèmmè d̀̀ke báá cà̀arè mèè kpéi. ²⁸ Dèe te kè n dó kòò tḕhno mecaá, nkè di ò yà kè di yèmmè narike, kè n kōme mú̀nke narike. ²⁹ Còuténè we nè diwè̀i ti Yìè nkó mewḕnnimè mieke, ndénè de kó benitibè botí. ³⁰ Ò duó nhomá̀a ndi Kirisi tōmmú kpéi, nke kááté mukū̀ ke n teennè dī̀ndi bèè détirì di do í yóò na ké n teennè mèè botí.

3

Pɔ̀rì yóumè demou Kirisi kpéi

¹ Tisanti tú tì, nyā̀nkunè ti Yìè nkó kuce mieke, n do tì wā̀rimu ke wḕte ke tì yíè, dè wennimu di kpéi. ² Ndakenè sinitimó kpéi, betōmbè yeibe, bèè tú bè cā̀mmú, de kó mucā̀mmù né í tú mùmamù. ³ Tinti bèè báá nKuyie nnè Muyaánsà̀amù mmieke, ke í tū mbenitibè kó ikuó, tū tu bèè cā̀mmù mucā̀mmù mómumu. ⁴ Kòò m̀̀u yèmmè dò nhò bo cooté ò tū mmèè kpéi nyikuó, n yé̀mu ikuó kòò pḕtè. ⁵ Bè m peité kè nni mmàke yewe yèni ndi kè bè n cā̀nté, n tú Isidayeri mómumu nwe, Bensamee kó kufuku kou, Ebedee mómumu nke tú Faadisī̀e ikuó yìè mmómumu. ⁶ Kè n kṑntì nyau kè n fḕũnko Kirisi kà̀be, ke yetíróo ke bo ntū nyikuó im̀̀u. ⁷ Dèè do tú n kó disā̀nni n dè ñwé̀nté di m̀̀nni detetirè Kirisi kpéi. ⁸ Dè í tú dèè do tú n kó disā̀nni má̀a nè dèè do tú n kó mucóntimu, n dè yetemu n yí̀tè mèè kpéi nYesu Kirisi wenwe wèè pḕtè demou. Weè te kè n dè wúó nkè dè dò ntiyontì kè dè bo yie nkè nni mmàke Kirisi. ⁹ Nh ò m̀̀òte dè í tú Kuyie nyḕ n wetí n tū mmèè kpéi nyikuó, n tá Yesu nwe kè kù yḕ n wetí, ke yé̀ Kuyie nhō yīmè onitì wetí ò tá dīi m̀̀nni ndi Yesu. ¹⁰ N dó tì di m̀̀nni tu m bo yí̀tè Kirisi má̀a, kèpété muwērímú diemù mù̀u te kòò yā̀nté, ke fḕúté o kpéi nkékú o kpéi. ¹¹ Kè dè bo yie nni ntú bèè yóò yā̀nté be kòò m̀̀u.

Ti bo ncokùmè ke dó kumà̀nku

¹² Dè í tú n yḕ n ninte m betì dè yoo n wenke páií, n kpaá cokumu ke yetíróo ke bo ninte Kirisi ò n ninte mèè botí. ¹³ N kà̀be m mu nyí t̀̀òke kumà̀nku, n dɔ̀rì demarè má̀a ndi, n yíè ndifṑnkúò kperere nde, ke betì dèè bo n yì̀kè. ¹⁴ N cokumu ke dó deyì̀kè, ke bo ninte ticuuti Kuyie nti yu ke bo ti duó nti kḕnkè, nè Yesu Kirisi kpéi.

¹⁵ Tinti bèè kpenke Kuyie nkó kuce mieke, ti dò nkém̀̀màke mèè yèmmè, kòò m̀̀u kōme kpaá cá̀á, Kuyie mbo ò teennè kòò banté. ¹⁶ Ti yí̀tè tì, yóunè kè ti nti pī̀ nke wḕ nke kéri kuce kumá̀a.

¹⁷ Ntū̀nne n kó meborime, ke mú̀nke ntū̀ mbetà̀bè bèè kōme dṑnnè ti kōme. ¹⁸ N ti ndi nà̀kēmu ke wḕte ke tì ndi náá nnè tinā̀nni, besū̀kùbè tú bemá̀a Kirisi kà̀be, kè be dɔ̀rìme

né benkú bè senkèrìmè ò kúmè kudapãátí. ¹⁹ Bè kó kumàнку tú bè bo fetimè sáà, kè be pite tú be kó Kuyie, kè dè bè naatinè ifei do dò nké mbè bonè dè, kè bè dó kutenkù kperε máà. ²⁰ Tínti tú keĩnkè kàbe mbe, ke baa ti Yiè nYesu Kirisi bo wētennímè, ²¹ kéceete ti kó tikōncĩti kè tì naánnè o kpeti kékpenke kéwenke, ò yóó namu ké dè dòò ke yé ò m̀̀kemè muwērimú ke baké denennè demou.

4

Pɔari tiémmè Fidipu kàbe

¹ Díndi n kàbe n di dómu mediè, n dó kéwēte ké di yàmu, dí tu n kó diwèi nè n kó mucóntimu, di ntaunè ti Yiè ntei tei.

² M báámmu Efodii nè Sēntisi ke tú bè ñwē mmeyèmmè Kuyie nkó kuce mieke. ³ Fó n népo Sisii nè wè ti wē mmutōmmú, a nteennè de kó benitipòbè, bè n wēnnénèmu kè ti nàké Tináaṅsààti ke fēũté. Ke múnke wēnnénè Kedemaa mutōmmú nè betòbè bèè kó yeyètè wàri mufòmmu pátiri mieke.

⁴ Nyānkunè sáà ti Yiè nkó kuce mieke, n yíe ke tì béimmu, ñyānkunè.

⁵ Yóunè kè benitibè bemou yà di nitimè, ti Yiè nduúnnímu. ⁶ Di bá nyĩkù, kè di dó dè, m̀̀onè Kuyie nké nkù sántí. ⁷ Kè di dɔari memme Kuyie mbo di duó nku kó diwèi nè Yesu Kirisi di kó mewēnnímè mieke, dii deu, ke í dò nkéna káyà di mà̀mè.

⁸ N kàbe n náánnè timómmonti, kéndɔari dèè wenni, kéndɔari Kuyie ndó dè, kéndɔari dèè sà, dèè dò nkéndó, dèè mà̀nnè disānni. ⁹ Ndɔarinè di kèè tì m borè, kéntũ n kó medò̀̀rimè, Kuyie nkùù duó ndiwèi kù yó ndi bonèmu.

Pɔari dɔummè Fidipu kàbe nè mutōmmú

¹⁰ Dè n narike mediè kè n sántí ti Yiè ndi wēte ke n teémmè, n yému ke dò ndi ñ ndó ké n teennè di né mu nyí mpètè kuce. ¹¹ Dè í tú n kpa m̀̀è kpéi nte kè n náá memme, kè m m̀̀ke yoo n kpa, dè ñ nni nnaatimu. ¹² M manténèmu m bo mm̀̀kemè nè m bo nkpa, kè n di ke sannè yoo nh auté, kè m m̀̀ke kè dè sũ yoo dè n d̀̀nté, dè n naatimu. ¹³ Kirisi weè n duó muwērimú kè n dè nɔ ndemou. ¹⁴ Dè né wennimu di n teémmè nh á̀̀rimè mieke.

¹⁵ Díndi Fidipu kàbe, di yému ke dò n di nàké dii mà̀nni Tináaṅsààti meketimè, kényeti Maseduanni kó ketenkè dii máà kó ditĩnni do n teennè. ¹⁶ Kè nní mbo Tesadoniki kè di n teennè kuce m̀̀démè. ¹⁷ Dè í tú dè n naati yep̀̀rè máà kpéi, dèè n naati deè tu di bo p̀̀témè mucóntimu. ¹⁸ N yàmu di m pã dè ke duənni Epafoditi, di mm̀̀nni kè m m̀̀ke péu. Di p̀̀rè d̀̀nnè tudà̀̀rí nwe wèè f̀̀ɔku naati kè Kuyie nyè c̀̀uté. ¹⁹ Kuyie nkùù n te ku kpàti í senní, kù yó ndi duòmmu dè di békú dè nè Yesu Kirisi di kó metaummè mieke. ²⁰ Tí cice Kuyie nyètiri ndeu sáà. Kè dè mmè ndò.

Mucaummu

²¹ Dəunnè Yesu Kirisi kàbe bemou bèè bo di cie, ke dò bèè bo die mbè bè dɔunko. ²² Kòo kpà̀̀ti diewè Sesaa c̀̀tètè kàbe múnke di dɔunko.

²³ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesà̀̀ nni ndi bonè.

Pɔɔri w̄ari d̄i pátírì Kirisi kɔbe bèè bo Kɔdɔasi Di mpátírì tɔ t̄i náaṅtì

Pɔɔri weè do w̄ari di mpátírì Kɔdɔasi Kirisi kɔbe t̄inni, ké di duó nTisiki nè Onnesimmu kè bè bo di kòtenè Kɔdɔasi. Pɔɔri weè do í bè nàké Kuyie nnáaṅtì. Be cie kou Epafadasi wèè do w̄enné Pɔɔri ke náante Kuyie nnáaṅtì weè do tì mbè nàké.

Bè do kpetí d̄i m̄onni Pɔɔri Odommu kè Epafadasi katoò kòò nàké besòumbè mabè tannímè be cie Kirisi kɔbe t̄inni miéke ke bè náà nke tú: Kàa dó k̄yíṣ̄t̄é Kuyie nkè kù da d̄eṣ̄t̄é a dò nkémbáá nk̄éĩnkè kó bekperibè mbe ke d̄orinè ikuó mai kéndònnè mucāmmù nè ticic̄t̄i mat̄i mudii ĩnkè.... Pɔɔri t̄i kèè d̄i m̄onni ke p̄ank̄e bè d̄ent̄enì Kuyie nduòmmè mufòmmu nè Yesu borè máà ndi, ké bè w̄ari di mpátírì ke bo bè tié mbè dò nkéndòmmè ke báá t̄ünne mufòmmu yeimu.

Di mpátírì náaṅtì duó ke dòmmè

1. Mudəummu 1:1-8
2. Pɔɔri báá nt̄i Kuyie mbe kp̄éi 1:9-14
3. Kirisi bakémè deməu 1:15-23
4. Ò bè cau nt̄i besòumbè kp̄éi 1:24-2:2
5. Mufòmmu p̄ammù nè Kirisi ti kó m̄ew̄ennímè miéke 3:1-4:6
6. M̄eCaummè 4:7-18

Pɔɔri d̄aum̄mè Kɔdɔasi kɔbe

¹ Mí mPɔɔri Kuyie nt̄āāt̄é wè, kè n tu Yesu Kirisi kó dit̄onni nè Tim̄ontee t̄i di w̄ari dipátírì d̄indi bèè bo Kɔdɔasi ke tá Yesu.

² Ti cice Kuyie ndi d̄ò mesàà nké di duó ndiwèi.

Kuyie nti kuó m̄mesém̄mè ké ti d̄ò mesàà

³ Ti ñ ns̄ant̄ĩmu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, koò báà ns̄áà di kp̄éi. ⁴ Ke yé ti kèèmmè di tá m̄èè bot̄i Yesu Kirisi nè di d̄óm̄mè Kuyie nkɔbe beməu. ⁵ Nè di kèè d̄i yie ndi Tináaṅs̄àt̄i t̄i tu timómm̄ont̄i, di bantém̄mè Kuyie ndi baanè dè k̄éĩnkè ke dè bàa. ⁶ Tináaṅs̄àt̄i pit̄irí kutenkù kuməu ndi, dè í tú di cie máà, kè benit̄ibè t̄i yíé nkè be borime ceeri, di k̄ome c̄èṣ̄em̄mè di t̄i kèè d̄i m̄onni m̄eketim̄mè ke banté weti weti Kuyie nkó mesàà. ⁷ Ti népo mómmu Epafadasi nè wè ti w̄e nk̄e p̄ĩnKuyie nt̄ōmmù, weè t̄i ndi nàké. Ò p̄ĩ mmù t̄ōmmù di cie mù tú musààm̄u mmu, Kirisi dó mù. ⁸ Weè ti nàké Muyaáns̄ààm̄u di teé mm̄èè bot̄i kè di dó dit̄òbè.

⁹ D̄eè kp̄éi nte nè ti kèèmmè de kó tináaṅt̄i, t̄i í yóu ti bo mbááammè Kuyie ndi kp̄éi nke tú kù di teennè kè di ȳṣ̄t̄é kù dó dè, kè Muyaáns̄ààm̄u di duó mm̄eciì nkè di nyé di d̄ari dè, ¹⁰ kénd̄ari Kuyie ndó dè, d̄è d̄èúk̄unko ku yètir̄i, kénd̄ari dit̄òbè mesàà nke d̄ak̄ee ȳṣ̄t̄é Kuyie. ¹¹ M báámmu Kuyie nke tú kù di kp̄énk̄unne deməu de miéke nè ku w̄erímù diemù kè di na k̄emmi nke w̄éèr̄i. ¹² Ns̄ant̄inè t̄i cice Kuyie nkùu te kè di mannè k̄ew̄ennénè ku kɔbe bèè bo kuwenniku miéke, kè kù yóo w̄enné ké di duó nkù baanè dè ku kɔbe. ¹³ Kuù t̄i fiet̄e dib̄iinn̄i kóo kp̄àt̄i n̄ou miéke, ke t̄i tanné ku Bir̄e kù dó dè mesàà nkó dikp̄àt̄iyuu miéke, ¹⁴ wèè t̄i donté, ke t̄i c̄íè nti yei.

Kirisi weè tu oketiwe deməu de miéke

¹⁵ Òm̄òu báá na k̄éyà Kuyie, Kirisi weè t̄i benkù kù dòmmè, weè tu Mpo ke baké Kuyie ndò dè deməu. ¹⁶ Weè te deməu ke dè d̄ò, k̄éĩnkè kp̄ere nè ketenkè kp̄ere, t̄i w̄úo ndè nè t̄i í w̄úo ndè, bèè baké, bekót̄ibè, muw̄erímù yembè, bèè ni, kù dè d̄ò deməu weè kp̄éi. ¹⁷ Deməu dè yóo d̄ò kòò bomu, weè te kè dè bo kòò dè baké. ¹⁸ Weè tu diyuu, kòo kɔbe tú o k̄ant̄i, kòo

bè duó mmufòmmu. Weè tu oketiwè wèè ku ke yǎnté, Kuyie mme dɔ̀̀ kò̀̀ bo mbaké tipítì tíməu ndi, ¹⁹ ke yé Kuyie ndómè kémbò ku Bire miéke nè ku dómme meməu ndi. ²⁰ Kuù dɔ̀̀ kétaunnè kumáà denennè deməu keĩnkè kperè nè ketenkè kperè nè ku Bire Yesu kó mukũũ nkudapãáti ĩnkè te deməu kè dè narikenè Kuyie.

²¹ Díndi múnke di do tú Kuyie nkpantídèntabè mbe kè kù dètirinè, kè di yèmmè sɪ̀ nkè di dɔ̀̀ri meyei. ²² Di mmònni kè ku Bire tùóté tinitikònti ke ku, kè kù di taunnè kumáà. Kè di bo na kénkəri ku borè ke wenni páíí, ke kpa meýòò nkò̀̀ mə̀̀u báá na ke di sei. ²³ Ntánè Kuyie nweti weti, kè demarè báá di yatènè ku kó kuce yoo di baa dè, Tináaṣààti di benke dè. De kó Tináaṣààti bè tì nàkəmu kutenkù kuməu, mí mPɔ̀̀ri kè n tì nàá.

Kuyie nduó mmùù tǎmmú Pɔ̀̀ri

²⁴ Di mmònni dè n naatimu kè n fě̀uri di kpéí. Kè n səké ke fě̀uri Kirisi fě̀útémè o kəbe díndi bèè tu o kònti di kpéí. ²⁵ Kuyie nkuù n tǎáté ke m pĩ́né Kirisi kəbe cuokè mutǎmmú kè m bo bè nàké ku náaṣti páíí, kè tì mbè tié. ²⁶ Kuyie ndo tì mbè sònnenèmu, di mmònni kè tì mbè benke bembè bèè tu ku kəbe. ²⁷ Kuyie nkuù dɔ̀̀ kəbenke ku kó disòri kpeti tì do səri, tì tu: Kè Kirisi bo di miéke di nyé ke dò ndi bo ò toténè Kuyie nkó tikpeti. ²⁸ Weè Kirisi kpéí nke ti náammè benitibè bəməu, kè bè caú, ke bè tiè nKuyie nnáaṣti ti yé kè dè màmè, kè dè bo yie nkè dí ntaunè Kirisi, kémbò tuəkoo Kuyie mborè ke dò mpáíí. ²⁹ Deè te kè ti pĩ́ nde kó mutǎmmú ke maù, Kirisi weè n duó nho kó muwě́rímu diemù.

2

¹ N dɔ̀̀ di yǐ́téməu m maù mèè boti di kpéí nnè Daodisee kəbe kpéí nnè Kirisi kəbe təbè bèè í n yé be kpéí. ² M báámmu Kuyie nke tú kùu yáúkunnè di kònti, kè dí nwě nke dɔ̀̀ ditəbè, kè kù di duó mmeciì nkè di dəkə yǐ́tè Kuyie nkó disòri di tu Kirisi. ³ Weè tu meciì nnè meýǐ́tímè kó disòri.

⁴ N tì ndi nàké kè di bo nyému kò̀̀ mə̀̀u báá di souté nè kununaatí. ⁵ Bá kè n yí di tókénè n yèmmè di bonèmu, kè n wùó ndi kéri mèè boti Kuyie nkó kuce miéke kè dè wenni kè di tá Kirisi kè dè n naati.

Deè bo ti teennè kè tí na iyáabisítíé nyembè

⁶ Di yiemmu Yesu Kirisi kò̀̀ tu di Yiè, dí nhò taunè weti weti. ⁷ Yóunè kè di cǐ́ nfííku o ĩnkè teii kè di tákumèe kpenke kè di ntũ ndi cəuté ì tié nkédəke nkù sánti sáà.

⁸ Ndaakenè kò̀̀ mə̀̀u báá di souté nè meniticiì nnè meɔ̀̀yèmmè ké di fétinnè, de kó tináaṣti í tú Kirisi kpeti, benitibè kpeti nti. ⁹ Kuyie nkó meborime meməu do bomu Kirisi miéke ò tùóté di mònni tinitikònti. ¹⁰ Kè di ò taunè di pètéməu deməu. Weè baké bebaatibè bəməu nè keĩnkè kó bekperibè bəməu.

¹¹ Di wěnnénè Kirisi kè deè tu di kó mucāmmù, dè í tú benitibè kó mucāmmù Kirisi kó mucāmmù tu ò di deeténèmə medókumè yeime. ¹² Dè dò mbè wè ndi wěnnénèmu ke kũnnè bè di ãà di mònni bātèmmù, kè di ò wěnnénè ke yǎnté di tá mèè kpéí nke dò nKuyie mmòke muwě́rímu ke bo duó nkè di yǎnté, kù duómmè kè Kirisi yǎnté. ¹³ Di yei mmèè do te kè dí ntú becíribè Kuyie nkó mufòmmu bíékè, di do í cāmmù, di do í yé Kuyie. Di mmònni nè Kirisi kpéí nkè kù di kuó mmesémmè ke di cǐ́ nke duó nkè di yǎnté. ¹⁴ Ikuó do yé nti tú beyeibe mbe, ke dò nKuyie nti kpetinnè, kè Kirisi kətení kè bè ò baaké kudapãáti kò̀̀ kù de kó ikuó. ¹⁵ Kirisi ku di mònni kudapãáti ke namu muyaá mmieke kó bekperibè bèè baké, ke bè fèikunnè kè benitibè bəməu ya ò bè namè.

¹⁶ Kè dè dò mmemme, di báá yie nkò̀̀ mə̀̀u di wátí di yo ndè nè di yò ndè ĩnkè, nè yebaa ndi baà nyè, otǎ̀pànwè kpeye yoo teom̀̀pùtè kpeye. ¹⁷ Dende kó dimáà do tú dèè kpaaní de kó kufènkù nku, demómmənnè tú Kirisi nwe. ¹⁸ Di báá yie nkò̀̀ mə̀̀u di souté di í yau

mèè kpéi ntidɔ̀nti, di í dɔ̀u mmèè kpéi nKuyie ntɔ̀rè, di í kék̀unko mèè kpéi ndimáà ke bè dòn̄nè. De kó benitibè tu sifeí yembè mbe ke mɔ̀ke menitiyèmmè detetirè kɔ̀me. ¹⁹ Bè í taunè Kirisi wèè tu diyuu. Dentenni Kirisi kɔ̀be t̄nni dòm̄mè oniti kó tik̀nti dòm̄mè mme, ke mɔ̀ke itùòti nè ic̄ĩ nke nampú, ke kótírí Kuyie nkó kuce mièke kù dó mèè botí.

Ti kunèmmè Kirisi koò wènnénè ke yànté

²⁰ D̄indi bèè wènnénè Kirisi ke ku, kòò di deeténè yebakè kó tidaati. Dè dòm̄mè kè di yie nkè kutenkù kɔ̀be wète ke di duó nyikuó ì tu: ²¹ Báá túóté die, báá déúté die, báá kááké die? ²² De kó ikuó tú benitibè kp̄eyi nyi, ì yóó deemu bàmbà. ²³ De kó ikuó tú mecii nk̄p̄eyi nyi bake a bo nkék̀unkomè amáà, ke báá nKuyie nke f̄ũnko a k̀nti, dè né í teennè ke deì meyèmmè yeime, dè teennè oniti k̀nti nti.

3

¹ Di wènnénèmu Kirisi ke ku kòò duó nkè di yànté, n̄waànnè Kuyie nk̄p̄ere dèè bo ò kàri dè, Kuyie mbakù youú. ² Nwaànnè keĩnkè k̄p̄ere ke bá nduò ndi yèmmè kutenkù k̄p̄ere, ³ ke yé di kumèmu kè di fòm̄mu pàmmù wènnè Kirisi ke s̄ari Kuyie mborè. ⁴ Kirisi wèè tu di fòm̄mu kó dik̀nni, ò bo wèteni d̄ii yiè di bo nhò bonè, koò nwènnè o k̄peti mièke.

Meborime kótímè nè mepàmmè kó tináantì

⁵ Kuonè kutenkù kó meyèmmè, mèè tu: Di bo ndauti d̄autinèmmè ditabè, di bo mbenkúmè dimáà ke yũ mbenitibè yèmmè, di bo mmakemè iyentoti yeiyi. Di bá ntú bèè í diè ntikpàti, dè í cáànnè mubɔ̀fèù. ⁶ Kuyie mbo bekénè bèè yete ku k̄peti ke d̄ari me kóò botí kè dè nyóù mediè. ⁷ Di do d̄ari mèè botí ke meyei ndi nɔ̀.

⁸ Di mmònni yóunè kumiépíè nè kuyonku nè tidònniti nè yesáàmbè nè tináanyeiti. ⁹ Di bá nsouú nditabè, ke yé di datémè di borime kótímè ke dootóo, ¹⁰ ke t̄utóte meborime pàmmè ke dàátí kénáà mbenitipàmbè. Kuyie ndo di d̄òò kè dí ndòm̄mè, kèmmake Kuyie nkó mecii. ¹¹ Mebatimè ténke í bo Sifu nè wèè í tú Sifu be cuokè, wèè c̄anté nè wèè í c̄anté, okpákpàri nè timúti kou, kudaakù nè wèè í tú kudaakù bem̄u bè taunnè Kirisi nwe kòò bè te.

¹² Kuyie nkuù di dó ke di t̄ãtè kè di tú ku kɔ̀be. Di mmakemè ditabè mesémmè, kènniti, kénkék̀unko dimáà, kéntú benitisàabè, ke nɔ̀ nke mi. ¹³ Mmakemè meminnimè nè ditabè, kènc̄ĩnko ditabè, kòò m̄u yeténè ot̄u wèè ò c̄ĩ Kirisi di c̄ĩ mmèè botí. ¹⁴ T̄ii d̄ake tú tidièti t̄ii tu di bo ndóm̄mè ditabè mesàà nkéna kénwè n̄weti weti. ¹⁵ Kirisi kó diwèi mbo di mièke. Kuyie ndi yu d̄ii kpéi kè di bo n̄wè nke dò nhoniti òmáà. Ns̄ant̄inè Kuyie kù di d̄ari dèè kpéi. ¹⁶ Kirisi kó tináantì m̄bo di mièke mesàà nkè di nci, ke tiè nditabè, ke yáúkunko ditabè k̀nti, ke diè nKuyie nkó yesáà nnè ku kó iyie nke kù s̄antí nè Muyaánsàamu di duó nyii yie, ke nkù s̄antí nè di yèmmè mem̄u. ¹⁷ Di d̄òòrimè nè di náantì dè mbenkú di túmè Kirisi kɔ̀be, kè di ndóunnè ti cice Kuyie mut̄ommú Kirisi kpéi.

Bèè tu Kirisi kɔ̀be be borime dò nkéndòm̄mè

¹⁸ Benitipòbè, nyiénnè di daabè k̄peti, Kuyie nkɔ̀be dò nké mme nd̄ari.

¹⁹ Benitidaabè, ndónè di pobè, di mièke báá s̄onté ké mbè còú nkè di bè kp̄annè.

²⁰ Ibí, nyiénnè di yembè k̄peti tim̄u, Kuyie mme ndó.

²¹ Ibí yembè, di báá s̄onté kénkp̄annè ibí, i yèmmè yàà bo caàrè.

²² D̄indi tidaati, nyiénnè bèè di te be k̄peti tim̄u, dè bá ntú bè bo d̄ii m̄onni máà kè dè bo bè narike, mp̄innè be t̄ommú nè meyèmmè memáà di dé mèè kpéi nti Yiè. ²³ Di d̄ari dè dem̄u, dí ndè d̄òòri nè di yèmmè mem̄u, ké ndò ndi p̄i nti Yiè nkó mut̄ommú, dè bá ndò ndi p̄i mbenitibè k̄mu, ²⁴ kényé ke dò ndi bo wènnénè Kirisi kèdi o cice k̄pàti ò bàanè t̄i bèè tu o kɔ̀be. Ke yé wèè tumè di Yiè ndim̄u di p̄i n̄wèè t̄ommú. ²⁵ Wèè me ndòòri meyei, ò bo ya me kó tiyeti, Kuyie mborè òm̄u í cáá.

4

¹ Dɪndi tidaati yembè, di nti pĩ mmesàà nke nyé wèè múнке di te ò bomè keĩnkè.

Pɔari bè dènte ti

² Mbáánnè Kuyie nsáà ke kù dɔunnè mutɔmmú ke báá ɔɔ ndimáà. ³ Ke múнке nkù bàánnè ti kpéí, kè kù ti pã kuce kè ti na kénnáá Tináaṅsààti bè n kpetí tii kpéí. ⁴ Mbáánnè ku kè n na ké nti nàá nweti weti, n dò nké nti nàá mmèè botí.

⁵ Nyénè di bo nfòù mèè botí bèè í tú Kirisi kɔbe be cuokè. Kè Kuyie nní di pã dè mɛfíè, di báá mè fétinne, di náké ku náaṅti. ⁶ Di náaṅti nnaati kéndò mmukókúú nkè bè nti dɔ, kòò mɔ̀ di beke timatì di tì nhò tɛ́nné weti weti.

Mudummu

⁷ Ti kou Tisiki tu ti Yiè nkóo tɔnti sààwè nwe kè nh ò dɔ, nè we tũ wè nke pĩ mmutɔmmú, ò bo kɔtoò dii mɔ̀nni, ò bo di náké n kpeti. ⁸ Nh ò tɔnko kòò bo di náké ti bo kè dè dɔmmè mme, kɛyáúkunnè di kɔ̀nti. ⁹ Onnesimmu ti kou sààwè nwe wèè tũ nti Yiè nweti weti, di cie kou nwe, n we nɛínnènko Tisiki kè bè bo di náké ti bo kè dè dɔmmè.

¹⁰ Adisitaki nè wè ti wè nke kpeti ò di dɔunko, kè Mariki Bannabaasi tebite di dɔunko. (N di nákému o kpéí, kòò tũ̀koo dí ò cɔutè nè diwèi.) ¹¹ Sesua bè tu wè Susituusi ò di dɔunko. Betãati bèè tu Sifube bèè yie nYesu, kè ti wè nke pĩ nKuyie nkpràtiyuu tɔmmú, bèè yáúkunnè n kɔ̀nti.

¹² Epaɔadasi di cie kou di dɔunko. Yesu Kirisi kóo tɔnti nwe, ò báammu Kuyie nsáà di kpéí nke tú kù di kpénkunnè kè dí ñdò mpáíí ke dɔari kù dómè. ¹³ M bo na ké di náké ke dò ò mà̀umu mesàà ndi kpéí, dɪndi Daodisee kɔbe nè Yiedapodii kɔbe kpéí. ¹⁴ Duku dò̀tò̀ri ti népo sà̀, nè Demaasi bè di dɔunko.

¹⁵ Di dɔunko Kirisi kɔbe bèè bo Daodisee, kédɔunnè Nɛnfaa nè Kirisi kɔbe bèè tiku o cĩ̀tè̀ ke báá nKuyie. ¹⁶ Kè di kàa nde kó dipátiri ke dèè dí duó nDaodisee kɔbe kè bèe kaa, kè bèe di duɔnní be kperi m bè wà̀ri di kè di kaa. ¹⁷ Di náké Asipu ke dò ò ndake ti Yiè nkó mutɔmmú kpéí, ké mmù pĩ mmesàà.

¹⁸ Mí mPɔari mĩ di wà̀ri nè n nò̀tè̀ mudummu muu, di báá yè mbè n kpetimè. Kuyie nkó mesàà nni ndi bonè dimɔ̀.

Pɔ̃ri wǎri d̀̀i pátírì ketirì Kirisi kɔ̀be bèè bo Tesadoniki Di mpátírì tɔ̀ t̀̀i náànt̀̀i

Tesadoniki do tú Maseduɔ̀nni tempɛ̀ nkó diheidiè ndi. Pɔ̃ri do nàké Kuyie nnáànt̀̀i Fidipu èi kɔ̀be kédeè kékɔ̀te kè, kè kè keté Kirisi kɔ̀be t̃nǹi ke né í nke m̀̀nte ke yé Sifube mabè do yetemè o kpeti kénkɔ̀ kóò bèti.

Memme kòo dè ité kékɔ̀te Bedee (Yesu T̃rè 17:1-10). Ò ke mbo kè Timɔ̀ntee wèè do kraá Tesadoniki kòo ò s̀̀nkóo kóò nàké dè kè dòmmè. Kòo yèmmè narike mesàà nkòò s̃ante Kuyie mbè kù yie mmèè kpéi nke kù dó. Kòò bè dèntení ò do d̀̀ò mùu t̃mmú be cie mu kpéi kèyáúk̀unne be k̃nt̀i Kirisi kó kuce kpéi. Ke múnke bè t̃́nné t̀̀i do bè k̃́nnè mukúkèyá̀nt̀̀m̀̀ ìnkè nè Yesu bo nyóó w̃etení kè dè dòmmè.

Di mpátírì náànt̀̀i dúo ke dòmmè

1. Pɔ̃ri s̃antemè Kuyie Tesadoniki kɔ̀be kpéi 1-3
2. Pɔ̃ri tièmmè Tesadoniki kɔ̀be ke tú bè nfòu mufòmmu sààm̀̀ 4:1-12
3. Pɔ̃ri bè tié nt̃i Yesu yóó w̃etení m̀̀è botí 4:13-5:11
4. Itié ns̃onyi 5:12-28

Pɔ̃ri d̃aum̀̀mè Tesadoniki kɔ̀be

¹ Mí mPɔ̃ri nè Sidif̃ɛ̀ nè Timɔ̀ntee, t̀̀i di wǎri di mpátírì d̀̀ndi Kirisi kɔ̀be bèè bo Tesadoniki ke taunè ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi kɔ̀be. Kuyie ndi d̀̀ò mesàà nké di dúo ndiwèi.

Tesadoniki kɔ̀be yie mmèè botí Tináànsààti

² N kɔ̀be ti s̃ant̃imu Kuyie ndi kpéi nke kù bàá ndi kpéi ns̃áà. ³ Ti í ỹè ndi p̃i mmèè botí mut̃mmú di tá m̀̀è kpéi nKuyie ke kù dó nè di t̃́mè ke baa ti Yiè nYesu Kirisi bo w̃etenímè. ⁴ N kɔ̀be ti yému ke dò nKuyie nkuu di d̃ake ke di t̃ááté, kè di tú ku kɔ̀be. ⁵ Ti k̃tenko d̀̀i m̀̀nni Tináànsààti, di do í t̀̀i d̀̀ò dekpeit̃kperè, Kuyie nkó muw̃erímú do ti bonèmu kè Muyaánsààm̀̀ ti teénnè kè tí nnáá nke í ỹèkù. Di yému ke dò nti d̀̀ò dèè kó dimàà dè tu di kó mesàà mme. ⁶ Di do c̃uté Tináànsààti kè bè di f̃ũmmu mediè nkè Muyaánsààm̀̀ me ndi dúo ndiwèi, kè di t̃u nti Yiè nYesu ke t̃unnè ti kó meborime. ⁷ Kè di borime wenni kè Maseduɔ̀nni nè Akayii kó itemp̃è nkɔ̀be me t̃u. ⁸ Nè di borè nde Tináànsààti pitémè, ke s̃énte Maseduɔ̀nni nè Akayii kó itemp̃è nkè benit̃ibè ti kèè, bè kèemu tip̃it̃i tim̃ou di tá m̀̀è botí Kuyie, dè keté ke í dò nt̃i nti mbè náá. ⁹ Kè ti k̃te kèè bíékè bè ò nnáámmu ti k̃too kè dí ti c̃utémmè nè diwèi nè di útóomè yebakè, ke t̃unne Kuyie mmómm̃onku kùu dúo mmufòmmu. ¹⁰ Ke baa ku Bire Yesu kù dúo nkè wèè yá̀nté, wèè ti d̃erí nè Kuyie mbeént̀̀i t̀̀i kèríní.

2

Pɔ̃ri ketémè o t̃mmú Tesadoniki

¹ N kɔ̀be di yému ke dò nti k̃too di cie nè mùu t̃mmú í yè detetirè. ² Di yému bè ti s̃ármú m̀̀è botí Fidipu ke ti f̃ũ nkè ti né na ke k̃too di cie, kè Kuyie mme nti dúo ndik̃mb̀̀ò kè ti náá nku náànt̀̀i bá bèè do ti yete ké nti maunè bè do me ns̃úmè. ³ Ti í náá nTináànsààti ke dó késoutè òm̃ou, ti me nyí wanti timáá kó mesàà nyoo ti ciitè òm̃ou. ⁴ Ti í náá nTináànsààti ke dó benit̃ibè beè nti naatinè, ti dó Kuyie nkùu yé onit̃i yèmmè kuu nti naatinè, kuu ti wènté ke s̃́ ndè dò nt̃i náké ku náànt̀̀i. ⁵ Kuyie nyému ke dò nti í di náá nke di kpent̃i, yoo ti dó ké di narikenè kèdi di díit̃i. ⁶ Kù yému ke dò nti do í dó òm̃ou ti s̃ante, d̀̀ndi yoo bet̃abè mabè. ⁷ Ti tú Yesu t̃rè nyè, ke do dò nt̃i ndi békú di bo nti t̃mè, kè t̃i né pet̃inke yòò, ke di yũri

dεbire yō ð ndè yùòri mèè botí. ⁸ Ti do di dó mediè mme, dè í tú ti dó ké di náké Tináansààti máà, ti do í yete ti bo kúmè di kpéi. ⁹ Ti kabe di yému ti do di náá ndii mōnni Tináansààti ke pī mmèè botí mutōmmú kuyie nnè keyènkè, ti í dó mèè kpéi nkéntú òmòu kó ditòu.

¹⁰ Di yému kè Kuyie nyé ti borime do wennimè, kè ti í nwanti timáà kó mesàà, òmòu í nyà ti caàrimè. ¹¹ Di yému dimòu ke dò nti do di pī nhoniti ð mpī mmèè botí nku o bí, ¹² ke yáúkunko di kōnti, ke di báá nke di tiè nke yetíróo ke dó dí ndòari Kuyie ndómè kuù di yu ke dó dí ta ku kpàtiyuu nè ku kpeti mieke.

Ti bo ndòarimè Kuyie ndómè mehàarimè mōnni

¹³ Ti sántímu Kuyie nsáà ti di nàkémè ku náànti kè di ti còuté. Di í ti còuté benitibè kpeti kōme, di do ti còuté ti tu mèè kpéi nke Kuyie nnáànti ke pī mmutōmmú di mieke, díndi bèè ti yie. ¹⁴ Kè di náá nYesu Kirisi kabe ke dōnnè Sudee Kuyie nnáànti keté dè kabe, kè di cie kabe di féù, Sifube do féù mmèè botí Sudee kabe. ¹⁵ Sifube beè kùò ti Yiè nYesu, ke kùò Kuyie mpānāànti náambè, ke ímmu Kuyie mmièke ke níí mbenitibè bemòu. ¹⁶ Kè bè ti paankonè ti bo nnáammè benitibè Kuyie nnáànti kè kùu bè deeté, ke dake yéúti bemáà meyei kè Kuyie mmièke bè do.

Pòari dómè kéwēte kényà Tesadoniki kabe

¹⁷ Nè ti itémè di cie, dè mōnte sámpó, ti yèmmè kpaámu di borè, kè ti maù mmediè nke dó kéwētoó ké di yà. ¹⁸ Ti sòò dómu ke na nkòtoó di cie. Mí mPòari kè m báátí kuce mēpéu ke bo kòtoó. Kè dibòò dii ti ditinné kè ti í kòtoó. ¹⁹ Ti yèmmè naatinè dímbè kè diwèi ti bo, dii yó nte kè ti yetè ncéè Yesu bo wētení dii mōnni. ²⁰ Dii tu ti kó diyeticéèri, diwèi ti bo dii kpéi.

3

Pòari tōmmè Timōntee Tesadoniki

¹ Memmè ti í namè ke bo pī ntimáà, ti í yé mèè kpéi ndi bo kè dè dōmmè, kè ti nkpaá Atenni, ² kétōnko Timōntee nè wè ti wē nke pī nKuyie ntōmmú kòò bo yáúkunnè di kōnti, kè di kpenke Kuyie nkó kuce mieke, ³ kè mēféütímè báá di na. Di yému ke dò nKuyie nkuù dó dè mme ndò. ⁴ Ti do bo di cie ke di nákému ke dò, bè yóó di féù, ndèè tūòkení di mōnni. ⁵ Deè te kè n yīèkù dibòò bo di soutémè, kè ti tōmmúu náá ndetetirè. Ke tōnko Timōntee kòò bo yà di kéri kè dè dōmmè.

⁶ Kè Timōntee wētení di cie bàmbà ke ti nàké di tū mmèè botí Kuyie nkó kuce kè dè wenni, ke dó ditòbè, ke dó ké ti yà kéndōnnè ti dómè ké di yà. ⁷ Kè de kó tináànti yáúkunnè ti kōnti mehàarimè nè mēféütímè mieke. ⁸ Di mōnni ti yèmmè narikemu di tūmmè ti Yiè nkó kuce weti weti. ⁹ Ti mōke dii wèi di kpéi ndi dèumu ti í yé ti bo sante mèè botí Kuyie. ¹⁰ Ti kù báammu keyènkè nè kuyie nke tú kù ti pā kuce kè tí kòtoó ké di teennè, kè di kpenke weti weti ku kó kuce mieke.

¹¹ Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi ti pā kuce, kè tí kòtoó ké di yà. ¹² Ti Yiè ndi teennè kè di dake ndó ditòbè nè benitibè bemòu ti di dó mèè botí, ¹³ kè di kpenke metākùmè mieke, kè ti Yiè nYesu nwētiní nè o kabe ke só ndi wenni páíí, ke kpa meyei.

4

Mēborime Kuyie ndó mē

¹ Ti kabe ti di nàkému di dò nkéndòari mèè botí kè dè nnaati Kuyie nkè di mè dòòri. Ti né di báámmu nè Yesu kó diyètiri ke tú dí nsaké ke dòari kè dèè pēēté memme. ² Di yému ti Yiè nYesu kó itié nti di duó nyi. ³ Kuyie ndó di nwenni páíí nwe, ke bá ndòuti dòuti nè ditòbè. ⁴ Bá wè ò nwetí o pokù máà kénwenni, Kuyie nnè benitibè bè me ndó. ⁵ Di báá duó ndi yèmmè medókùmè yeime, bèè í yé Kuyie mbe kōme. ⁶ Òmòu báá kááké otòu kpre, ò

²⁷ N di báámmu nè ti Yiè nkó diyètìrì ke tú di kaa ndi mpátírì Kirisi kòbe bεmou.
²⁸ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nní ndi bonè.

Pɔɔri wàri dùi pátíri dèrì Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki Di mpátíri tɔ tìi náàntì

Pɔɔri do wàri o pátíri ketirì Tesadoniki kɔbe, kè dè í mmònte kòo bè wàri didèrì, kèwète kè bè dènte Yesu kó muwētìmù kó tináàntì, ke yé Yesu kó muwētìmù kó tináàntì do tónímè dikònkònnì Kirisi kɔbe cuokè. Kè bèmabè be mièke ntú: Kirisi wēténìmu ke dèè, kè bèmabè yete mutǎmmù ke tú Kirisi wētìmù duunnì ke kotìri betòbè. Dèè do te kè Pɔɔri bè wàri dipátíri, ke bo tũnte iyentotí yeiyi ù tannì be cuokè ke bè kòónnè.

Di mpátíri náàntì duó ke dòmmè

1. Mudòummu nè ò yàúkùnnemè be kòntì 1
2. Ò nàkémè osoùntì kpéi nnè Yesu wētìmù kpéi 2:1-12
3. Ti bo ndéúkùnkómè Kuyie nyètìri nè ti dǎdǎrìmmè mièke 2:13-3:15
- 4 Pɔɔri bè pāmè Kuyie nkó mesàà nnè Yesu kó diyètìri nè mudòummu sòmmu 3:16-18

Pɔɔri dǎummè Tesadoniki kɔbe

¹ Mí mPɔɔri nè Sidifèè nè Timòntee, tìi di wàri di mpátíri díndi Kirisi kɔbe bèè bo Tesadoniki, ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Odεεtíwè kɔbe. ² Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di dǎdǎ mmesàà kè di duó ndiwèi.

Kirisi wētínìmmè ke bo bekénè benìtibè

³ N kɔbe ti sǎntímu Kuyie ndi kpéi nsǎà, ke yé di kótírìmmè ku kó kuce mièke ke dó ditòbè kè dè dèúkú sǎà. ⁴ Dèè te kè dè ti naati, kè ti náante di kpéi Kirisi kɔbe tìrè yemou, di támè ke mi nke tǎri mefèútìmmè nè mehárìmmè mièke.

⁵ Kuyie ntu kùu bekù kùnkù weti weti, ke yóó di tannè ku kpààtìyuu mièke di fèùrì dùi kpéi, ⁶ kèfèù mbèè di fèùnko. ⁷ Mómumu nwe kù yóó ti om̀p̀unnemè, Yesu bo cúténì dùi yiè keínkè kénneínè Kuyie ntòrè dieyè, ⁸ ke bo fehǎǎdεeǹfè mièke kékpetínne bèè yete Kuyie nke yete Tináansààtì. ⁹ Kè be kó tiyèfìtì bè mànnè tì ntú bè bo yatènèmmè sǎà ke détténè Kuyie mborè nè ku wèrímú nè ku kpetì dietì. ¹⁰ Ò bo wēténì dùi yiè di yóó wènnénèmu o kɔbe bemou kè nhò sǎntí kòo dèúkùnko, ke yé di yiemmmè Tináansààtì ti di nàké tì.

¹¹ Dèè kpéi nte kè ti báá nKuyie nsǎà di kpéi, ke tú kù di tũnte kè di maatenè mufòmmu pàmmù kù di yu mùu kpéi kèna kédǎò mesàà nke p̄ mmutǎmmù di dó kèp̄ mmù di tá mèè kpéi nKuyie. ¹² Memme di bo déúkùnnemè ti Yiè nYesu yètìri, kòo múnkεε déúkùnne di kpeye, Kuyie nnè Yesu bèè kó mesàà nyó nte kè dèè dǎò.

2

Dèè yóó dǎò kè Kirisi né na kèwēténì

¹ Ti kɔbe di baamu ti Yiè mbo wēténìmmè kè tí tíi nho borè, di kòntì ñyau di baa dè kpéi, ² kè benìtibè nàá nke tú ti Yiè nduunnì yoo ò tùòkení yoo bè dò tìi tì wàri dipátíri marì mièke, di báá yie nkè de kó tináàntì di kákénè. ³ Di báá yie nkòò mǎu di souté. Ti Yiè mbo nyóó wēténì kè benìtibè bèè yete Kuyie nkpeti kòo yeiwe wèè feti kòo yènnì ⁴ kèpaa nKuyie mbáámmu nè mubǎǎfèù, kèta kékari Kuyie nc̄f̄ètè ke dǎ weè tu Kuyie.

⁵ Di í kpaá yé n sòò di nàkémè m bo dùi m̀ǹnnì di ciεà? ⁶ Di yémmu mùu ò dìtìtì kòò í kàtení, kè de m̀ǹnnì tùòke ò bo kàtení. ⁷ Oyeiwe bomu bàmbà mmie, ke p̄ nho tǎmmù disòrì nè meciì nke bo feiténì dèè ò dìtìtì dè bo íté dùi m̀ǹnnì. ⁸ Oyeiwe yóó yènnìmu, kè ti Yiè nYesu nwētínì nè tikpetì kòò kùu, kòò nànte. ⁹ Obǎǎkpààtì weè yóó duó nhoyeiwe muwèrímú, kòò ndǎri tidietì péu nè dèmarè cànnè, ¹⁰ késouté bèè feti ke í yie nke bo tũnne timóm̀m̀ntì

kè Kuyie mbè dεεté. ¹¹ Dεε te kè Kuyie nyóu kè bè yie nsiyáàbìsì. ¹² Kù yóó kpetinému bèè í yie ntimóm̄m̄nti, ke dó siyáàbìsì ke sì tũ.

Kuyie nti tāātémè ke bo ti dεεté

¹³ Ti dò nkésāntímu Kuyie nsáà, kùu di dó ke di tāāté, kè di tú beketibè bèè cooté, kè Muyaánsààmù di cànné kè di tú Kuyie nkabe di yie mmèè kpéí ntimóm̄m̄nti. ¹⁴ Nè Tináànsààti ti di nàké tinti Kuyie ndi yumè kè di bo mmàke tikpeti ti Yiè nYesu màke ti. ¹⁵ Ti kabe nfíikúnè Kuyie nkó kuce mieke, ke mpī nyitié ti di nàké ì nè ti di wāri ì.

¹⁶ Ti Yiè nYesu Kirisi móm̄muò nè ti cice Kuyie nkùu ti dó ke ti dōò mesàà nke yáúkunko ti kōnti sáà, ke ti teennè ke ti baa mesàà nkù yé nkù yóó ti dōòmè, ¹⁷ bèe di kpénkūnne, ké di duó mmuwērímú, kè di borime nè di náànti kè dè nwenni.

3

Pɔ̄ri bekemè mubáammu

¹ Ti kabe mbáánnè Kuyie nti kpéí nkè tí na kénsaké ke pitírí ti Yiè nkó tináànti, kè bè nti yie ndi ti yie mmèè botí, ² ké nkù bàá kè kù nti dεerínè benitiyeibe nè benitidānnibè. Di yému ke tú benitibè bemou beè í tá Kuyie.

³ Kuyie nyí sou, kù yóó ti duómu muwērímú ké nti baa osoùnti. ⁴ Ti Yiè nKuyie nti teennèmu, ke ti yé weti weti di dōorimè ti di nàké tì, kè yó nsaké ke tì dōòri.

⁵ Ti Yiè nKuyie ndi teennè kè dí mmàke ku kó medókùmè, ke màke Kirisi kó meminnímè.

Ti dōmmè kémpī mmutōmmú

⁶ Ti kabe di bá ntakunè bèè kó dimàà màke metōnnédecii nke í tũ nyitié ti di duó nyi. ⁷ Ti í tú betōnnédíébè, di yému ti do bo di cie ke dōmmè, mme ntūnne. ⁸ Omòu do í ti piú, ti do pī mmutōmmú mmu keyènkè nnè kuyie ke yonnè, ti do í tú omòu kó ditau. ⁹ Dè í tú ti do í dò ndi nti tɔ, ti do dó ké di benke di dò nkéndōmmè mme. ¹⁰ Ti do bo dii mōnni di cie ké di nákému ke dō: Kè wèè í dó mutōmmú ò bá nyo.

¹¹ Ti náá memme ke yé ti kèèè kè bèmabè di mieke í dó mutōmmú, ke taà tii í tú be kpeti ti mieke. ¹² Dε kó benitibè ti bè náámmu nè ti Yiè nYesu Kirisi kó diyètiri ke tú bèe pī mmutōmmú kápéte kédi.

¹³ Díndi ti kabe, di báá yóu di bo ndōorimè mesàà. ¹⁴ Kòò mōu yete i ntié ndi nàké o kpéí kòò yàtenè, ke ifeii ò pī. ¹⁵ Di né bá nhò wùó ndi kpantídētòu, di ò tié nhoniti òó tiémmè o kou.

Pɔ̄ri mōmè Kuyie nkó mesàà nTesadoniki kabe kpéí

¹⁶ Ti Yiè nKuyie nkùu duò ndiwèi kù ndi ndi duò nyemòrè yemou meborime memou mieke. Ti Yiè nKuyie ni ndi bonè.

¹⁷ Mí mPɔ̄ri, mii di wāri mu ndoumu nè n nòùtè. Nte nh òó wāri mpátiri ké di cànnemè.

¹⁸ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nní ndi bonè dimou.

Pɔ̃ri wǎri d̀̀i pátiri ketiri Timantee Di mpátiri tɔ̀ t̀̀i náànti

Timantee yɔ̃ do tú Sifu nwe kɔo cice tú Kereki. Timantee do yóo cɔutɛ Kuyie nke kraá tú odapàà nwe. Pɔ̃ri do wǎri Timantee dipátiri ketiri ke bo ò cau nyitié nyeyi kpréi nke. De kó itié nyeyi do tú: Dèè kó dimàà tu tikònti kperɛ dè í wenni. Kàa dɔ́ kécooté a d̀̀o nkéyóu tidiiti matì, a me mbáá puoke yoo a yenke. De kó dipátiri ketiri miéke nke bè nàkémè mubáammu yó ndòmmè.

Kè Pɔ̃ri ò duónnè itié nhò bo ndòmmè otònti sààwè kéndò ndibenkèrì sààrì betòbè kpréi nkényé ò bo mp̃immè Kuyie nkòbe kó dit̃nni.

Di mpátiri náànti duó ke d̀̀ommè

1. Mudáammu 1:1-2
2. Itié nyì tukúnè Kirisi kòbe t̃nni nè di kó betòmbè 1:3-3:16
3. Pɔ̃ri duóm̃mè itié Timantee kè dè ntukúnè o móm̃muõ nho t̃mmú. 4:1-6:21

Pɔ̃ri d̀̀ummè Timantee

¹ Mi mPɔ̃ri, Kuyie nhOdeetiwè yu wè ke n d̀̀ò Yesu Kirisi ti baa wè kó dit̃nni, m̀̀i wǎri di mpátiri, ² Timantee, m birɛ móm̃m̃nde Kuyie nkó kuce miéke. Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè da kuó mmesémmè ke da d̀̀ò mesàà nke da duó ndiwèi.

Ti bo nyémè iyáàb̀̀sítie nyembè kpréi

³ N sòò k̀̀rì Maseduónni ke da nàkém̃u ke d̀̀ò a nkpaá Efeesi kébaa bèè tiè nyiyáàb̀̀sítie nke bèè ì yóu, ⁴ ké bè nàké kè bèè yóu bè bo ntũmmè tináànti detetirè kpeti, ḱyóu bè bo nfeímmè ifuke, dè ce tineiti nti. Dè í yóo bè teennè kè Kuyie mbè d̃eté, k̀̀u d̃erí wèè k̀̀u tá wènwè. ⁵ N yè nhá ti mbè tié nkè bè ndó Kuyie nku nè be yèmmè mem̃ou kè timati bá mbè bekùnè kè bè tá Kuyie nweti weti. ⁶ Bèmbè bùtinnému de kó itié nke d̀̀o tineiti s̀̀ntíke kpeti. ⁷ Ke d̀̀o ḱntú bèè benkú Kuyie nkuó, bè né í yé ì tú mù weti weti.

⁸ Ti yému ke tú ikuó wennimu kè nsà kàa d̀̀òrì ì yèmmè. ⁹ Ikuó í bo bèè d̀̀òrì mesàà mbe kpréi, nyì bo itookperí yembè kpréi nke nè bèè yete Kuyie nkpeti nè benitiyonkubè nè bèè d̀̀òrì meyèi nnè bèè s̀̀nku Kuyie nnè bèè k̀̀u be cicebè nè be yòbè, ke tú benitikòbè. ¹⁰ Ikuó bo bèè d̀̀outi d̀̀outinè betòbè be kpréi nke nè benitidaabè bèè d̀̀outinè benitidatòbè nè benitipòbè bèè d̀̀outinè benitipotòbè, nè bèè fiiti benitibè ke yonnè nè beyáàb̀̀sítiebe nè bèè ò mpariku ke né sou nnè bèè d̀̀òrì d̃eterè d̃eterè Kuyie nnáànti kó itié nyete dè. ¹¹ De kó itié mbo Kuyie nkùu kpeñni ke d̀̀òrì mesàà ku kó Tináànsààti miéke nke. K̀̀u ti nni nduó.

Pɔ̃ri s̃ántimè Kuyie nku sàà nkpréi

¹² N s̃ántimu Yesu Kirisi ò n d̀̀ómè, ke n t̃ãtè ke n duó muw̃erímú, kè m p̃i nho t̃mmú. ¹³ N do ò s̃áammu, ke f̃éũnko o kòbe, kè m miéke bè còú mbá nè mem̃me kè k̀̀u n kuó mmesémmè ke yé n do í yémè n d̀̀òrì dè. ¹⁴ Kè ti Yiè nni ndòò mesàà mmediè ke n teennè kè n tá Kuyie ke k̀̀u d̀̀o n tàunnè mèè kpréi nYesu Kirisi. ¹⁵ Tináànti tii ntú timóm̃m̃nti nti, ke d̀̀o mbá wè wèè ti yie, Yesu Kirisi k̀̀atení kutenk̀̀u ke bo d̃eté benitiyèibe mbe, kè n tu beyèibe kóo ketiwè. ¹⁶ Kòò n kuó mmesémmè mí mbeyèibe kóo ketiwè, ke bo benke o minnímmè d̃eumè bèè yó nhò tá bè yóo namè ḱpété mufòmmu mùu bo s̃áà. ¹⁷ Kuyie nyèt̃rì ndeu s̃áà. Kunku kuù tu okpààti ke bo s̃áà, ke í k̃ò, ti í wúó nkù. Kuù máà tú Kuyie nkè ti yó nkù s̃ánti s̃áà. Kè dè mme ndò.

¹⁸ N kóo dapàà Timantee, n da nàké t̃i náànti w̃ennému Kuyie mp̃ãnáànti náam̀̀bè do nàké t̃i a kpréi. Mp̃i nde kó tináànti kè ti da teennè kàa na kéma dimàu sààrì, ¹⁹ ḱntá Kuyie, ke yé nkù da náànnè t̃i a yèmmè miéke. A báa d̀̀ò bèmbè d̀̀òmmè ke yete Kuyie mbè náá

nti be yèmmè mièke ke fétinne be tákùmè. ²⁰ Be kó bèmabè tu Imindee nè Adekisāntiri. N duó mbè dibòò, kè di bo bè fěũ nkè bèe yote bè bo nsāāmmè Kuyie.

2

Ti bo mbáá mmèè botí Kuyie

¹ Meketimè, n dó di mbáámmu Kuyie mbenitibè bemou kpéí, ké nkù báá nke kù mǎú di kpa dè, ke kù sántí, ² ké nkù báá mbekpààtibè kpéí nnè bèè baké bemou be kpéí kè ti mbo bàmmùù kè dikǎnkǎònni bá mbo, kè ti nkù tũ nke kù dé ke dǎori kù dómè. ³ Kuyie mme ndó, kunku kùù tu ti deetíwè. ⁴ Kù dǎmu benitibè bemouu cooté, ke yǐtè timómmǎnti. ⁵ Kuyie mbo kumáà ndi, wèè tàunko Kuyie nnè benitibè kòò bo omáà, wèè tu Yesu Kirisi wèè tǔóté tinitikǎnti. ⁶ Wèè duó nhomáà ke naá ntiyeti kè bè ò kùò kòò bo deeté benitibè bemou. Kuyie mmǎnni dii do tǔòke kòò mè dǎò. ⁷ Kuyie nkuù n tǎāté ke n dǎò ku tǎnni, kè m bo náké bèè í tú Sifube timómmǎnti kè bè ntá Kuyie. N náá mmómmuò nwe, n yí sóú.

⁸ N dó bá wè wè mbáá nKuyie nhò berínè kèè bíékè nè o yèmmè memou ndi, ke dò mpáíí ke bá mmǎke mekpàriyèmmè yoo kemieke.

⁹ Benitipòbè ní nyi tiyààti mesàà, bè bá nwanti idíítí ikperí kpeti nè mefǐmme mesǎò nkǎme nè yetootǎre nè medèi nke pǎati tiyùti ke bo benke bemáà. ¹⁰ Be kó tisǎti ntú bè bo ndǎrimè mesàà nke dé Kuyie. ¹¹ Onitipòkù ní nkémú itié mbéu, kéyie nyi yè mmù. ¹² N yí dó onitipòkù ntiè nhonitidù yoo wè nhò baké. ¹³ Ke yé Kuyie nketé ke dǎòmè Adammu nwe ke dente Efu. ¹⁴ Dè í tú Adammu nwe dibòò soutémè, Efu nwe di soutémè, kòò yete Kuyie nkpeti. ¹⁵ Kuyie nné yóò deétemu onitipòkù ò mǎke dii mǎnni ibí, kè nsà nkòò kù tá ke kù dó, ke kpa meyi, kòò yèmmè wenni.

3

Kirisi kǎbe tǐnni kó benitibè bo ndòmme

¹ Ti nnáànti tu timómmǎnti nti, kòò mǎú dó kénni Kirisi kǎbe tǐnni ò dó mutómmú sǎàmù mmu. ² Wèè ni Kirisi kǎbe tǐnni o borime dò nkénwennimu, kòò mpo onitipòkù òmáà, kénnò ke pǐi nhomáà, kéncii ke dǎori dèè wenni, ke cǎú bepòòbè, kénnò nke tiè mbenitibè Kuyie nnáànti. ³ Ò bá ntú kunaàyǎàkù, o mièke bá ntonni, wè nwenni ke bá nwanti yekpàrè, ò báá duó nho yèmmè idíítí. ⁴ Ò mpǐi nho cǐtè mesàà, kòò bí nhò dé ke yíé nho kpeti. ⁵ Kòò nití í na ke pǐi nho cǐtè ò bo yǐme kéndake Kirisi kǎbe tǐnni kpéí? ⁶ Ò bá ntú wèè cǎuté Kuyie mbàmbà, ò yàà bo mǎote tefentè kè Kuyie nhò kpetínné, dibòò tè mǎòte mèè botí kè kù di kpetínné. ⁷ Bèè í tũ nKuyie kè bè báá pété bè bo ò wǎti tũ kpéí, ò yàà bo ta dibòò kó timáti mièke.

Bewedǎuntǎmbè dò nkéndòmme

⁸ Bewedǎuntǎmbè borime múnke dò nkénwennimu kè bè bè dé, bè bá mmǎke yenò yèdé, bè bá ntú tinaayǎàti, bè bá ndǎori mecii nkperere ke yo nyidíítí. ⁹ Bè ntũ ntimómmǎnti, ke bá ncaari Kuyie nyètiri. ¹⁰ Bè ní keté ké bè yááké, kè bè na de kó mutómmú bè né bè dǎò bewedǎuntǎmbè. ¹¹ Benitipòbè bèè tu bewedǎuntǎmbè be borime múnke dò nkénwennimu, bè bá nnáante betǎbè kpéí nkénno nke pǐi mbemáà, kè be dǎòrimè nwenni demou de mièke. ¹² Owedǎuntǎnti dò nkémpo onitipòkù omáà ndi, ke pǐi nho cǐtè mesàà, kòò bí nyíé nho kpeti. ¹³ Bewedǎuntǎmbè bèè pǐi mbe tǎmmú mesàà mbè ò mbè dému, kè bè náá nYesu Kirisi kpéí nnè dikǎmbùò be borime wenni mèè kpéí.

Yesu wèè tu ti tákùmè kó dikūnni

¹⁴ N da wǎri di mpátiri ke dó kékǎtoomu bàmbà nke da yà. ¹⁵ Kè mme n yí cǎrike ke kǎtoo, di mpátiri bo da teennè kǎa nyé a bo mpǐi mmèè botí Kuyie nkǎbe cuokè mutómmú. Kuyie

mbomu kè kuù tɔ timóm̄m̄nti yesãnkè ð nto m̄èè botí t̄c̄f̄t̄è. ¹⁶ Timóm̄m̄nti disòrì kp̄eti Kuyie nti duó n̄ti k̄è ti tì nàá n̄ti d̄umu, t̄i tu:

Kirisi naá nhon̄tì nwe ke k̄tení,
Muyaánsààmù béimmu
ò tumè timóm̄m̄nti yìè,
kè Kuyie nt̄r̄è ò yà,
kè bè nàké o kp̄éi nyebotè,
kè k̄utenkù kum̄ou k̄obe ò yie,
kòò d̄èke k̄ènk̄è nè diyetidieri.

4

Kuyie ndòò d̄èè kó dimàà wennimè

¹ Muyaánsààmù ti náámmu nwetì wetì ke tú yewe s̄onye ben̄t̄ibè bo yete Kuyie nkó kuce k̄t̄ũn̄ne meyáàbisíyèmmè nè yeb̄k̄è kó itié. ² Meyèmmè m̄édémè yembè nè siyáàbisí yembè bo mbè sou. De kó siyáàbisí yembè d̄emarè í káá mbe yèmmè bè dò mbè bè t̄ũnnè timátì w̄ũt̄i nti. ³ De kó ben̄t̄ibè bo nnáá nke tú dipopuò í wenni, ke tú bè nci mudìi mamù. Kuyie ndè d̄òò kè d̄è tu on̄tì kó mesàà m̄me, bèè yie nKuyie mbè ȳít̄ému timóm̄m̄nti, ke ð̄ kù d̄ũnnè mut̄õmmú k̄édi. ⁴ Kuyie ndòò d̄èè kó dimàà wennimu, d̄emarè í dò nk̄éyóu. Tì né dò nke ní kù d̄ũnnè mut̄õmmú mmu k̄è d̄è di. ⁵ Kuyie nnáànti nè mubáammu d̄èè wénkũnko d̄em̄ou.

Kuyie nkóo t̄õnti sààwè dò nkéndõmmè

⁶ A ntiè nti Kirisi k̄obe. M̄em̄me a bo ntúmè Yesu Kirisi kóo t̄õnti sààwè, wèè bebíi Kuyie nnáànti s̄áà k̄è tì d̄õnnè o kó mudìi ke t̄ũ nKuyie nnáànti kó itié nwetì wetì a ì bebíi m̄èè botí. ⁷ Bútinnè tiyààr̄in̄eiti s̄õntíke kp̄eti, tì í yóó da teennè Kuyie nkó kuce, k̄eyetoo kénd̄õri Kuyie ndóm̄è. ⁸ A bo f̄ẽũmmè a k̄õnti d̄è wennimu yie, a né bo yetoomè Kuyie nkó kuce d̄èè p̄ẽt̄é. Ke ȳé d̄è í túmè mufõmmu muù mmáà kp̄éi nnè mùù kraanì mu kp̄éi nke. ⁹ Tináànti móm̄m̄nti nti ben̄t̄ibè b̄em̄ou dò nk̄éntá tì. ¹⁰ D̄èè te k̄è ti p̄i mmut̄õmmú ke maù, ke ȳé tì t̄ámè Kuyie, kunku kùù bo s̄áà ke d̄eerì ben̄t̄ibè b̄em̄ou, d̄òke bèè kù t̄á.

¹¹ Á dò nk̄é n̄ti mbè náámmu, ke tì mbè tiè. ¹² Á báá yóu k̄è bè da senk̄èrì a tú m̄èè kp̄éi nhodapàà. A náànti nè a d̄òr̄imè d̄è nwenni, kàa ndó bet̄obè, k̄éntá Kuyie m̄mesàà nke d̄õri d̄èè wenni, kè bè nda wúó nke t̄ũ. ¹³ Á nkaà Kuyie nnáànti ben̄t̄ibè, ke tì mbè t̄ũnni, ke tì mbè tiè nke k̄émmú m bo tuakoomè. ¹⁴ A báá ȳé nKuyie nda p̄ã dii p̄ãnni, kè ku p̄ãnáànti námbè tì b̄éi mbewed̄ũnkótibè da n̄ò ndiì m̄õnni sin̄ou ke b̄ãntè Kuyie. ¹⁵ Totí a yèmmè d̄è kó dipãnni ìnk̄è, ke duó nhamáà d̄è kó mut̄õmmú, kè bè nwùó nha k̄ér̄imè d̄è ìik̄è. ¹⁶ Ndake amáà kp̄éi nk̄é mbè tiè nk̄è d̄è wenni, k̄énf̄iíkú teii. Kàa d̄òr̄i m̄em̄me a bo d̄eet̄é amáà, k̄éd̄eet̄énè a tiè mbè.

5

A bo nni m̄èè botí ben̄t̄ibè

¹ A níí bá nnáànnè wèè da kótì m̄ekperimè, a nhò nàànnè ke dò nha cice, k̄énnáànnè b̄edap̄ambè ke dò nha n̄éi, ² kénd̄õri b̄epokótibè ke dò nha ȳõbè, kénd̄õri besap̄ambè ke dò nha t̄ábè, ke timatì bá mbo di cuokè.

Kirisi k̄obe dò nkéndake bèè kúpobè kp̄éi

³ Á ndake bekúpobè bèè í m̄òke bèè bè teennè be kp̄éi, k̄é mbè dé ke dò nha ȳõbè. ⁴ Kòò kúpokù m̄ou me m̄m̄òke ibí yoo o yaàbí, ìi dò nk̄é nhò t̄ò ò do ì t̄ò m̄èè botí k̄ébenke ì tumè Kirisi k̄obe. Kuyie m̄me ndó. ⁵ Okúpokù wèè í m̄òke wèè ò teennè ò ð̄ mbúó Kuyie nku, ke kù mmú m̄eteèmmè s̄áà. ⁶ Okúpokù wèè d̄òr̄i ò dóm̄è ò kumu, kòò yèmmè né dò nhò f̄òu.

⁷ A dò nké tì mbè nàkémú kè bè ndòari dèè wenni. ⁸ Kòò mǎù í dake o kǎbe kpéí, dǎke o cǐtèè kpéí, wè í tú Kirisi kou. Wèè í tǔ nKuyie nho kǎme ò tǎũnèmu.

⁹ Nte a dò nkéwǎri bèè kúpobè yètè ké mbè tǎ, wèè yenke onitidòu omáà ke mǎke yebie sipísikuò. ¹⁰ Ke tiè nho bí mesàà, ke cǎú bepǎbè, ke yáí Kirisi kǎbe, ke dake besénnibè kpéí. Kòo tǎmmú mumòu wenni.

¹¹ A báá wǎri bekúpobè bèè kraá be, Kirisi kǎbe dò nkétǎ bè be kó yeyètè mieke. Kè dè yèmmè bè bo búttinnè bè dǎunnè dìi nùu Kirisi kéwète kéndó kéyenke, ¹² kètǎte bè do dǎunnè dìi nùu Kirisi, kéyeténè Kuyie, ¹³ kénáá mbetǎnnédiebè, kéncenti centi sicéí, ke náante náante tìi í tú be kpèti. ¹⁴ Dèè te kè n dó bekúpobè bèè kraá ke be bè nyenkú, képié ibí, kéndake be cǐi kpéí, kè ti kprantídèntǎbè báá na ke ti wátí. ¹⁵ Ke yé bekúpobè mabè yóumè Kuyie nkó kuce ke tǔnne obǎokpǎtì kǎku. ¹⁶ Kòo kúpokù mǎù mǎke o kǎbe bèè tǔ nKuyie bè nhò tǎ, kòò bá ntú Kirisi kǎbe kó ditǎu kè bè ntǎ bèè í mǎke be kǎbe.

Bè dò nkéntǎmè wèè nǎá Kuyie nnáànti nè ò dò kéndòmmè

¹⁷ Wèè nǎá Kuyie nnáànti ke ni Kirisi kǎbe ttinni di nhò yietì kè dèe pèètè di duó ndè bekúpobè kuce mèdémè. ¹⁸ Tì wǎrimu ke tú: A báá táú nfenààfè nùu fè puoti dìi mǎnni tidiiti. Ke wǎri kupíkù tekù ke tu: Bè dò nkényietìmu otǎnti. ¹⁹ Kè bè wátiri owedǎunkóti a báá yie nkè nsà kè bèdébè yoo bètǎàti beè í yà ke béi. ²⁰ Kòò mǎù dòò meyei, nha ò kprannè benitibè ìkè kè kufǎwáà mbè pí nkè bèe yǎte meyei nkó mudǎòrimù.

²¹ N da báámmu Kuyie nyiikè nè Yesu Kirisi kǎke nè Kuyie ntǎrè kù tǎàtè yè ìkè, ke tú a ntǔ nde kó itié ke bá mmǎke yenò yèdèè, ke bá mbaàti òmǎù. ²² A bá ncǎá a bo tǎàtémè onitì, kòò nǎò nsinǎu, kòò duó mmutǎmmú, kǎa mè dòò, kòò do, a múnke kǎkémú de kó meyei mmieke, fǐ nní nwenni páíí.

²³ Á bá nyè mmenie mmáà, nyè ndiféè sǎmpó a pǎuti yonku kpéí.

²⁴ Bèmbè kó meyei mpǎnke ò nfeímu, kè betǎbè kǎme òò dente kéfeitè. ²⁵ Mesàà nkperè me ndò, bèmbè kǎme òò nfeímu kè betǎbè kǎme òò dente kéfeitè.

6

¹ Bèè tu Kirisi kǎbe ke tú tidaati bè ndé be yembè, kè dèe yie nkè bè báá sǎá nKuyie nkésenkèri ku náànti. ² Tidaati tìi yembè tu Kirisi kǎbe, tì báá yóu tì bo mbè démmè ke dò bè tu bemòu Kirisi kǎbe. Tì petinke dò nti mpí mbe tǎmmú mmu, kè dèe pèètè dè na ndòmmè.

Iyáabisítie nnè tikpàti mǎmmǎnti de kó tináànti

Nte a dò nké mbè tiè nti ke yáúkunko be kǎnti. ³ Kòò mǎù tiè nyitié mmaì ìi cǎánnè Kirisi kpèyi, ò yete Kuyie nkó kuce kpèti nti, ⁴ ke mǎke tefentè, wè í yé dèmarè, ke mǎke tineiti sǎntíke kpèti, tìi ce nyekpàrè nè yésáàmbè, ke mǎke mehèmmè, ke wúó mbetǎbè beyeibe. ⁵ Bèè mǎke de kó tineiti botí bè ténke í yé timǎmmǎnti, kè be yèmmè dò nkuwedǎunce tu kuditikǎku.

⁶ Kuwedǎunce kó tikpàti tu dè bo nda naatinèmmè a mǎke dè. ⁷ Tì yému ke dò nti í tǎní dèmarè bè ti péi dìi mǎnni, ti me nyí yó ntǎ dèmarè ti kǔũ nyiè. ⁸ Kè ti mǎke ti yo mmù, ke mǎke tiyààti dè ti sǎnnèmu. ⁹ Bèè dó kénáá mbédítikpǎàtibè, bè òò do mebennímè mieke nke kè iyentotí yeyii bè souté kè bèe ta meyei mmieke, kéfeti kè dèe deè. ¹⁰ A bo duómmè a yèmmè idíití dè tu meyei nkó dikǔnni ndi, bèmbè i ndǎke ke détténè Kuyie nke féũri.

Pǎari tiémmè Timantee

¹¹ Fǐ nKuyie nkóo niti, menténè amáà de kó meyei nkéntǔ Kuyie nke dǎari kù dó dè, kényié nku kpèti, ké nkù dó, kénno nke mi nke bá ndǎri. ¹² Mà dimàù sǎàri a tǎ mèè kpéí nKuyie nképétè mufòmmu mùu bo sǎà Kuyie nda yu mùu kpéí nkàa nàké benitibè péu ìkè a kù tǎmè. ¹³ Nè Kuyie nkùu duò mmufòmmu denennè demòu ku yètiri nè Yesu Kirisi wèè do í yàte ò bo nàkémè Pǎnsi Pidati ìkè ò tu wè o kpèri, n da náámmu kè n tú: ¹⁴ A mpí

nKuyie ntannùù kàa fòmму nwenni páíí, kòò mǎù báá da wátí, kè ti Yiè nYesu Kirisi yàa wētenni. ¹⁵ Kuyie ndiekù kùù mǎà mǎke muwērímú mumǎu, bekpààtibè kóo kpààti, kùù baké bèè baké, kè ku mǎnnì tùðke ò bo wētení. ¹⁶ Kuù mǎà fòù sǎǎ, ke ã kuwenniku diekù mieke kùù kǎù inuǎ, òmǎù í yóó na ke tóónko kùù borè. Òmǎù í yà Kuyie, òmǎù me mbáá na ké kù yà. Ku yètìrì ndeu, kè kù nkpeñni sǎǎ. Kè dè mme ndò.

¹⁷ Náké bèè mǎke ku ntenkù kó tikpàti kè bè bá mmǎke sifeí, bè báá duó mbe yèmmè tikpàti, ke yé bè í yémè tì pēnké dǎi mǎnnì. Bèè duó mbe yèmmè Kuyie nkùù ti duò ndemǎu, ke dó dè nti naati. ¹⁸ Náké be kè bè ndǎari dèè wenni, kè be borime nwenni, kè bè nnitì ke pǎǎ mbe kperε. ¹⁹ Memme bè bo pétémè tikpàti kēñkè kpeti, tìi yó mbo sǎǎ, kémǎke mufòmму sǎǎ.

²⁰ Timantee a báá yóu a bo mpǎmmè Kuyie nda duó mmùù tǎmmú, menténè amáà bèè yèmmè dò mbè ciì, ke dó tineitì sǎntíke kpeti. ²¹ Bèmbè yèmmè dò mbè ciimu ke déténè Kuyie nkó kuce.

Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè!

Pɔ̃ri wãri dũ pátiri dèri Timantee Di mpátiri tɔ tũ náãnti

Pɔ̃ri do yóo wãri Timantee dipátiri dèri ke bo Odommu nwe. Ò do wãri de kó dipátiri Timantee nwe ke bo o duó nyitié, kè dèe yie nkè mebennímè ò tũ̀kení ò nwé̃̀eri kèntié nKuyie ntié nyi dò nti nyi tièmmè.

Kòo ò nàké ke dò ò dò nkéndakemu bèè ce ntineiti detetirè kpeti, yetannò ìnkè detetirè kè dè bè dètinkonè Kuyie nkuó. Demou de mieke ke tié Timantee ke tú wè nyé wenwe Pɔ̃ri ò fè̃̀tè mèè botí, nè meminnímè ò m̀̀̀temè m̀̀̀fè̃̀tè mieke nè ò dó mèè botí Kirisi kòbe.

Di mpátiri náãnti duó ke dòmmè

1. Pɔ̃ri sãntemè Kuyie, nè ò yáúkkunnemè Timantee k̀̀nti ke dò ò nté̃ 1:1-18
2. Pɔ̃ri duó nyi tié nTimantee 2:14-4:5
3. Pɔ̃ri ò mómmuò nhò do bo tũ mieke 4:6-22

Mudummu

¹ Mí mPɔ̃ri Yesu Kirisi kó ditõnni, Kuyie nkuu n tããté kè m bo náké benitibè tináãnti tũ duó mmufõmmu kù do nàké tũ kpeí. Oniti ò̃ taunnè Yesu nwe kèpété de kó mufõmmu.

² Mí da wãri di mpátiri, f̃s nTimantee n kóo dapàa n tá wè. Kuyie nti cice nè ti Yiè nYesu Kirisi, bè da kuó mmesémmè ke da d̀̀̀d̀̀ mesàa nke da duó ndiwèi!

Pɔ̃ri yáúkkunkomè Timantee k̀̀nti

³ N sãntímu Kuyie kunku n yembè do tũ nkù, m p̃i nkù tõmmú bá n yèmmè í m bekùnè. N kù bàámmu keyènkè nè kuyie nha kpeí. ⁴ Nh ò̃ dentenímu ti sòò yóo yate dii m̀̀nni kaa kuó mmèè botí tinõnnieti, kéndó ke da yà kè dè n narike. ⁵ N yému a tãmè Kuyie mmesàa, a yõ kóti Doyiisi nè a yõ Enniisi bè do kù tá mèè botí. ⁶ A báa yè n da nòó ndi m̀̀nni sinou ke bántè Kuyie nkè kù da p̃a dii p̃anni kpeí. ⁷ Muyaánsààmù í ti bónkkunko, mù ti duó mmuwèrímù mmu, ke te kè ti dó titòbè, ke nò nke p̃i ntimáa.

⁸ Ifei bá nda bonè a bo nákémmè ti Yiè nYesu Kirisi kpeí nnè bè n kpetímè o kpeí. N wènnénè kèfè̃̀tè Tináãnsàati a náá nti kpeí nnè Kuyie nda duó mmù wèrímù. ⁹ Kuù ti yu ke ti deeté, dè í tú kù yè nti d̀̀̀rimè mèè wenni, kuù mè dó nè dim̀̀nni ke mu nyi d̀̀̀ kutenkù, ke mè d̀̀̀ nè Yesu Kirisi kpeí. ¹⁰ Bàmbà nkè ti yà ku sàa nkù duonnímè Yesu Kirisi kòò ti deeté, ke na mukũ nke mù dèè, ke ti nàké Tináãnsàati kè ti pètè mufõmmu mù bo sáa.

¹¹ Kuyie nni ndòò ku kó ditõnni kè m bo náké tũ náãnsàati bèè í tú Sifube kè ti mbè tié. ¹² Tũ náãnsàati te kè n fè̃̀rì bá ifei í m bo, n yé mèè kpeí n tá wè, ke yé ke dò nhò bo m baa ò n duó ndè kètuakènè tibeénti yiè. ¹³ A mp̃i nTináãnsàati n da nàké tũ, ke dake duó nhamáa Kuyie, ke ndó betòbè nè muwèrímù ti m̀̀ke mù ti Yiè nYesu kó metaummè mieke.

¹⁴ Mp̃i mmesàa mMuyaánsààmù mù bo ti mieke mù da duó ndè. ¹⁵ A yému ke dò nhAsii kòbe bèè do m bonè, Fiseeri nè Edimõsenni bè n yóumu. ¹⁶ Kuyie ndòò mesàa Onnesifõ c̃tè kòbe, ke yé bè n kpetímè bá ifei í ò bo, kòò k̀̀rini ke n dau nke yáúkkunko n k̀̀nti. ¹⁷ Ò tũ̀kení dii m̀̀nni Odommu mieke kè n wammú weti weti nwe kèna kè n yà. ¹⁸ Ti Yiè nYesu ò kuó mmesémmè, kòo pètè mesàa nKuyie mbeénti yiè. A yému wè n teennè mèè botí Efesi.

2

Kirisi ã̀p̀̀nti sàawè wèè d̀̀̀ri Kirisi dómè

¹ Timantee n kóo dapàà n tá wè mesàà, yetoo kè ti Yiè nYesu Kirisi da duó mmùù wērímú da kpénkùnne. ² A kèè kè n nàá nti benìtibè, tuo nti betòbè bèè borime wenni, bèè yóó na ke ti tuo mbetòbè.

³ N wènnénè kè ti fěũté a tú mèè kpéi Yesu Kirisi kóo āāpònti sààwè. ⁴ Ohāāpònti wèè dòòri wèè ò baké ò dómè, ò òó í ndòòri detere marè kè dè í tú muhāāpòntòmmú. ⁵ Kòo nìti me ndó kécoké kèdié nhò ò ntũmmu muceé nkó ikuó kòo í ò tũnne ò báá na kèniité kèpété tiyeti. ⁶ Wèè kùúti mesàà nweè ò ndò nkèniité kékõũ tidiiti. ⁷ Totí a yèmmè ti nnáànti ìnkè, ti Yiè nyóó da teènnèmu kàa ti banté timòu.

⁸ Á báá yè nYesu Kirisi wèè ku ke yǎnté o kpéi. Bè peité wè Dafiti kó kufuku mieke. Tináànsààti n nàá nti nàá nweè kpéi. ⁹ N nàá mmèè kpéi nTináànsààti de te kè n fěũri, kè bè n kpeti ke dò n tú onitikòùti, bè me nyí yóó na kèpaa nKuyie nnáànti. ¹⁰ De te kè m mi nke fěũri Kuyie ntááté bè kpéi, kè Yesu Kirisi bo bè deté kè bèe ninte tikpeti tii bo sáà.

¹¹ Tináànti tii ntú timómmònti nti:

Kè ti wènnénè Yesu Kirisi ke ku,
ti bo ò wènnénè kénfòu.

¹² Kè ti wěèri koò tũ,
ti bo ò wènnénè o kpàti mieke,
kè ti me nhò yete
ò bo ti yete múnke.

¹³ Kè ti í dòòri Kuyie ndómè,
wenwe dòòrimu kù dómè.
Ke yé wè í yóó namè ke yóu ò dòmmè.

Otònti sààwè bo ndòmmè

¹⁴ Dente be ti nnáànti, ké tí mbè nàké weti weti Kuyie nyìkè ke tú bèe yóu tisínténeiti, ti í dòòri mesàà, ti pètinke buòmmu bèè ti kèmmú. ¹⁵ Yetoo kéndò nhotònti sààwè Kuyie nyìkè, ke bá mmòke tii bo da pí nyifei a tómmú ìnkè, kàa nnáá ntináànsààti dè bèkúmè.

¹⁶ Nyennínè tinèiti sòntíke kpeti tii pìetinè Kuyie nkó kuce, bèè dó de kó tisínténeiti ti bè dètinkonè Kuyie nku. ¹⁷ De kó tinèiti dònnè dimònsínni ndi ke dämmu, bèè ti mòke be kó bèmabè tu: Imindee nè Fideti. ¹⁸ Bè yóu timómmònti nti ke dètinnè bèmabè Kuyie, ke bè nàá nke tú Kuyie nduó nkè becírìbè yǎnté ke deèmu. ¹⁹ Nè memme Kuyie ndú nyèè pũke kè yè fiíkú teii, kè ku náànti wàri ye ìnkè ke tú: Ti Yiè nKuyie nyému ku kòbe. Kè titeti wàri ke tú: Kè wèè yí ò tú ti Yiè nkou wèè yóu meyei.

²⁰ Tecfètè dietè mieke tinènti ò mbomu tibotí tibotí: Mesòò kpeti nè timáti péiti kpeti nè tiyaati kpeti nè ideí kpeti. Kè bè píinnè timati mutómmú yebaa mmieke, ke píinnè titeti yewe yemòu, ke kounè titeti tiyontí. ²¹ Wèè yóu meyei n nàá mmèè kpéi ndie nhò bo ntú ti Yiè nkou, kèntú kunenkù sààkù bè píinnè kù mutómmú sààmù. ²² Pí nhamáà kè tidapànti báá da tanné meyei mmieke, kémbeti timómmònti, kényetiroo ke tá Kuyie, kénwàà mmédókùmè, kémbeti diwèi, kénwènnè bèè tũ nKuyie nnè be yèmmè memòu. ²³ Bá nyíé ntiyèinnèiti detetirè kpeti, ti ce nyekpàrè nye. ²⁴ Kuyie nkóo tónti í dò nkéndó yekpàrè, ò dò nkéndó benìtibè bèmòu ndi, kènnò nke bè tiè, kènnò nke mi. ²⁵ Ke tiè mbèè í dó o náànti meyòmmè, kè dè yèmmè Kuyie mbo bè teennè kè bèe banté timómmònti kéceete kè be borime wenke. ²⁶ Kè bèe yè dibòò dii do bè pí ndi nòùtè mieke, kènaá mbesààbè kéndòòri Kuyie ndómè.

3

Benìtibè yó ndòmmè yewe sonye

¹ Timantee, á nyé ke dò ndè yóó yonkemu yewe sonye mieke. ² Kè benìtibèe náá nsinòutèi yembè, kèduó mbe yèmmè idííti, kénhà yepòrè, kèmmòke sifei, kénsáá nKuyie. Ke í sánti bè

bè pãã ndè kpéí, ke sènkú dèè tu Kuyie nkperè. ³ Kè be toò kpenke, kè bè nkpa mesémmè, ke náante betòbè kpéí, ke m̀̀ke kemieyonke, ke yòu, ke níí mbenitibè bèè d̀̀r̀ri dèè wenni. ⁴ Bè bo nfiiti betòbè, ke m̀̀ke kemieke nè sifeí, ke d̀̀r̀ri be yèmmè dómè ke í d̀̀ Kuyie, ⁵ kénd̀̀r̀ri ke dò mbè tũ nKuyie nkó kuce ke né yetírí dèè tu bèè tá be kó muwèrímú, á yatenè amáà de kó benitibè. ⁶ Bèè kó bèmabè taà benitipòbè bèè mu nyí kpenke Kuyie nkó kuce be cèí. De kó benitipòbè m̀̀ke meyei mme péu ke í nò nke pĩ mbemáà, ⁷ ke tú bè wanti timómm̀̀nti bè me nyí na ke tí banté. ⁸ Bèè me ntaà benitipòbè cèí bè yete timómm̀̀nti nti, ke d̀̀nnè Esibiti kó benitinòmbè Sannesi nè Sãmbèesi * bè do yetemè M̀̀yiisi kpeti, kè be yèmmèe s̀̀nte kè bèe bútinné Kuyie nkó kuce. ⁹ Be d̀̀r̀rimè me nyí yó nhã ke s̀̀ri, mè yóó feitému kénd̀̀nnè de kó benitinòmbè k̀̀me do feitémè.

P̀̀r̀ri nàkémè Timantee ò dò nkénd̀̀mmè

¹⁰ F̀̀ nTimantee, a kèèmu n tié, ke yà m borime d̀̀mmè ke ỳ̀tè m beti mù ke yà n tá mèè botí Kuyie nnè m minnímmè nè n d̀̀ mèè botí Kuyie nnè benitibè, nè n f̀̀kúmmè Kuyie nkó kuce mieke. ¹¹ A yèmu bè n f̀̀ũ mmèè botí nè nh àké mèè botí. A yèmu t̀̀i n t̀̀̀kení Æntiyosi nè Ikanni nè Disiri. N yàmu mef̀̀ũtímè mem̀̀u botí kè Kuyie mme nni deeté. ¹² Bèè d̀̀ kénd̀̀r̀ri Kuyie ndómè ke tũ nYesu Kirisi bè yóó bè f̀̀ũmmu. ¹³ Kè benitiyonkuce bie nè iyáàbisítie nyembè bè yó nsakému ke tati meyei mmieke, ke f̀̀tinko benitibè nè bemómm̀̀mbe. ¹⁴ F̀̀ nni mpí mbè da tié nti kàa ti yie nnè a yèmmè mem̀̀u, a yèmu wèè t̀̀i nda tié. ¹⁵ A yèmu Kuyie nnáànti nè a bemme, t̀̀i da duó mmeciì nkàa yie nYesu kòò da deeté. ¹⁶ Kuyie nkuù niité bèè ẁ̀ri ku náànti, kè bè t̀̀i ẁ̀ri kè t̀̀i wenni, ke ti benkú timómm̀̀nti nè ti yei nnè ti yetimè nè ti bo mbo mèè botí ke d̀̀r̀ri Kuyie ndómè. ¹⁷ Kù mè d̀̀ò kè dè bo yie nkè ku kóo niti wèè t̀̀nte omáà mesàà nképi mmutómmú sààmù.

4

¹ N da náámmu nè Kuyie nkó diyètiri nè Yesu Kirisi kperi, wenwe wèè ẁ̀tini ke bo baaté kutekù kébekénè befòubè nè becírìbè kè n tú: ² A yetoo kénnáa Kuyie nnáànti sãã, kè yem̀̀rè wenni yoo yè s̀̀. Kè wèè yeté a ò tié nkòò banté o yetimè, kè wèè dò nha ò kpannè a ò kpannè, kè dè dò nha yáúk̀̀nne wèè k̀̀nti, á t̀̀i yáúk̀̀nne, á mmi nké mbè tié nnè meyèmmè memáà. ³ Yem̀̀rè kpaanímu kè benitibè yóó yete itie nsàayi, kéwammú bèè bo mbè ni ke bè náà mbè d̀̀ t̀̀. ⁴ Kè bèe bútinné Kuyie nnáànti kènt̀̀nne iyáàbisítie. ⁵ A nnò nke pĩ nhamáà, kém̀̀m̀ke meminnímè mef̀̀ũtímè mieke kénnáa nTináànsààti ke pĩ nha tómmú weti weti.

⁶ N da náá mmie nke yé n duómmèmu n f̀̀mmu ke yóó kú. N kũũ mm̀̀nni dii t̀̀̀ke. ⁷ M̀̀m̀mu dè bèkúmmè, ke tá Kuyie nke t̀̀̀ke kumànkú. ⁸ Ke baa tucuuti obeénti sààwè yó n duó nti tibeénti yiè, wè í yóó t̀̀i duó mmú mmáà. Ò yóó t̀̀i duó mbèè kó dimàà ò bàa bèmbe nè diwèi ò yóó ẁ̀tini dii yiè.

P̀̀r̀ri do yè Timantee báá yè ndè

⁹ Yetoo kék̀̀tini mecãã nké n yà. ¹⁰ Demaasi d̀̀ kutekù kuù nkperè nde ke n yóu ke k̀̀te Tesadoniki, kè Keresã k̀̀te Kadasi, kè Titi k̀̀te Dadimasii. ¹¹ Duku wèè máà kpaá ke m bonè. Kàa k̀̀riní a nneinni Mariki kòò n teennè mutómmú. ¹² Tisiki yie nh ò t̀̀ nhEfeesi nwe. ¹³ Kàa k̀̀riní a n t̀̀nini n yaàb̀̀r̀ri n yóu di Todowaasi, Kapuusi c̀̀tè, kènt̀̀nni m páte, a báá yè nha bo n t̀̀nnimè Kuyie nnáànti kpeye.

¹⁴ Adekisántiri omáàti n d̀̀ò meyei mmediè, ti Yiè nyóó mè nhò yietímu. ¹⁵ Á nyé o kpéí, ò càrimu ti náà nti kó dimàà.

¹⁶ Bè do m bekùnè dii m̀̀nni meketimè kè bè n yóumu bem̀̀u, Kuyie mbáá bè yietí be caàrimè. ¹⁷ Kè Kuyie mme nni nni mbonè, kè n deeténè yec̀̀ric̀̀rè, kè n duó mmuwèrímú kè

* **3:8** Sannesi nè Sãmbèesi: De kó benitinòmbè bè náà mbèè kpéí Mudennimù 7:11-22 bè me nyí kè ẁ̀ri be yetè.

n nàké Tináaṅsààtì bèè í tú Sifube. ¹⁸ Ti Yiè mbo nni ndeeri nè meyi mmemou, ké n tanné o kpààtiyuu, o yètirì ndeu sáã. Kè dè mme ndò.

Mucaummu

¹⁹ A dɔu Pirisiidi nè o dɔu Akidaasi nè Onnesifoo cīētè kɔbe. ²⁰ Edasiti kraá Kɔdenti nwe, kè Todofimmu mɔ nkè nh ò yóu Mideti. ²¹ Yetoo kékɔtení kè diyɔ̀̀ kpaaní. Ebuduusi nè Pitãã nè Dinuusi Kododiya nè ti kɔbe tɔbè bè da dɔunko.

²² Ti Yiè nni nda bonè!

Kuyie nkó mesàà nni nda bonè.

Pɔɔri wàri dùi pátíri Titi Di mpátíri tɔ tùi náaàntì

Titi do tú onìtì nwe wèè í tú Sifu kó kubotí kou. Kòo yie nYesu, kénneitinè Pɔɔri kè bè nàá nKuyie nnáaàntì. Pɔɔri do yóó ò wàri di mpátíri ke ś nhò bo Kede ti nwe, Pɔɔri weè do kè nhò tɔ nkòò bo paaté mutōmmú centimè nè bè tūntemè Kuyie mbáammu.

Meketimè kòò d̀ Titi dò nké bè dèntemù bèè ni Kirisi kàbe tĩrè bè dò nkéndōmmè, de m̀nni bá wè ò do yémmù ke dò nKede ti kàbe tú bèè fōmmù í wenni.

De kó difānkúò kè Pɔɔri ò duó nyitié nhò bo ntièmmè bedakótibè nè bepokótibè Kirisi kàbe tĩnni mieke, kè bè múnkèe tuo nde kó itié mbébémbè nè bèè tú tidaati. Kòo bè dènte Kirisi kàbe dōmmè kénnaatinè betòbè, kè dèe yie nkè metotimè bá mbo.

Di mpátíri náaàntì duó ke dōmmè

1. Bèwedəunkótibè dò nkéndōmmè 1
2. Bedakótibè nè bepokótibè bè dò nkéndōmmè 2
3. Kirisi kàbe dò nkéndōmmè 3

Mudəummu

¹ Mí mPɔɔri Kuyie nkóo tǎntì, n tú Yesu Kirisi kó ditōnni ndi ke náá nTináaànsààti.

Kuyie nkuù n duó nde kó mutōmmú kè m bo náké Tináaànsààti kù tāātè bè kè bèe ti banté kéntá Kuyie, kéntū nku kó kuce bè dò nké nkù tūmmè. ² Kè bèe banté ke dò mbè m̀ke mufōmmù mùù bo sǎà, kù do yē nkù yóó bè duó mmù ke mu nyí d̀ò kutenkù. ³ Di m̀nni ke mù nti bēnke ke duó nkè n náá nTináaànsààti. Kuù mè d̀ò ke bo ti deetè.

⁴ M̀i da wàri di mpátíri f̀ nTiti m bire mómmənde Kuyie nkó kuce mieke. Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè da d̀ò mesàà nke da duó ndiwèi!

Pɔɔri duó mmù tōmmú Titi Kereti

⁵ N do da yóu Kereti kàa bo deè mutōmmú mùù kpaá m̀mmu, kéntū nyitié n da duó nyi, kētānké bèwedəunkótibè bá dii èi mieke. ⁶ Wèè ni Kirisi kàbe tĩnni o dò nkéntú onitisààwè nwe, kēmpo onitipòkù omáà, kòo bí ntú bèwedəumbè, kè ì borime wenni, kè ì yíé nyi yembè kpeti. ⁷ Wèè ni Kirisi kàbe tĩnni ò pĩ nKuyie ntōmmú mmu, ke dò nkénwenni, ò bá mməke tefentè, ò bá mməke kemieke, ò bá ntú kunaàyààkù, ò bá nyóu, ò bá ncií nke yo nyidíí. ⁸ We ncóu bep̀̀bè, kéndəori mesàà nke ciì, ke d̀ori Kuyie ndómè, kòo borime nwenni, kòo nnə nke pĩ nhomáà. ⁹ Wè mpĩ Kuyie nnáaàntì weti weti, ke tì tiè mbè tì nhò tié mèè botí, kòò d̀òri mēmmè ò bo na kèntiè mbenitibè itié mómmənyi, kè wèè yeté wèè na kóo bēnke o yetimè.

¹⁰ Bèè í tū nKuyie nkó itié nweti weti bè d̀ke sū Sifube bèè cəuté Yesu be mieke nke, bá bè í yíé ntimatì, ke náá mbenitibè tináaàntì péu ke bè fétinko. ¹¹ A bè bàa kè bè bá nnáá, bè buò nsicéi nsi ke s̀ pùò mpáíí ke tiè nyitié nyeyi ke d́o ticuuti. ¹² Kereti kàbe kó Kuyie mpāānāaàntì náaàntò m̀ò do béimmu ke d̀: Kereti kàbe tú siyààbìsì yembè mbe ke yóu tikpasinti kōme, ke dé mutōmmú, ke d́o mudii máà. ¹³ Kuyie mpāānāaàntì náaàntò béi nti tu timómmənti nti, kpānnè be mediè, kè bèe banté bè bo ntūmmè Kuyie nkó kuce kécooté. ¹⁴ Ke yóu bè bo ntūmmè Sifube kó iyààbìsítí kéntū ntimómmənti ke yóu benitibè d̀ú nyii tié. ¹⁵ Deməu dè wennimu Kuyie nwénkunnè bè borè. Dèmarè me nyi wenni bèè yete Kuyie nkpeti ke s̀ mbe borè, be yèmmè nè be d̀òrimè dè s̀immu. ¹⁶ Kè bè yèmmè dò mbe yé Kuyie nkè be d̀òrimè m̀ke isíe, bè í yie nKuyie nkpeti, bè báá na kéd̀ò mesàà mmamè.

2

Kirisi kou dōmmè kèntiè nyitié nsàayi

¹ Fǎ nni mbè tiè nyitié nsàayi Kuyie nkpeyi. ² Náké bedakótíbè kè bè nnò nke pĩ mbemáà, ke tú benitìbè mómməmbə, kè benitìbè mbè dé. Kè bè ntǎ Kuyie nweti weti, kéndó be kəbe təbè, ke məkə meminnímè. ³ A náké bepokótíbè kè be borime nwenni, kè bè bá nnáante betəbè kpéi mbè bá ntú tinaayààti. Bè nduò nyitié nsàayi ⁴ benitipobémbè, kè bè ndó be daabè nè be bí, ⁵ kéntú benitiposààbè kénwetí be daabè, kénno nke pĩ mbemáà, ke pĩ mmucētōmmú mesàà, kè be yèmmè wenni, kè bè yíé mbe daabè kpeti kè be dṑrìmè bá nte kòò mǎu senkèrì Kuyie nnáàntì.

⁶ A ntiè mbebémbè kè bè nciì, kénno nke pĩ mbemáà deməu miəke. ⁷ Fǎ nha mómmuò nkàa borime nwenni, kàa mbè tiè nyitié nsàayi, ì tu imómmənyi. ⁸ A tié nni ndò mpáí kè ti kpantídèntəbèe mónté bè bo ti wátí tì, kè ifeii bè pĩ.

⁹ A tié ntidaatì kè tì nyíé nti yembè kpeti, kéndəori bè dómè, bè ní báá tì béinnè kè tì baao. ¹⁰ Tì bá mbè yuuku, tì ndəori mesàà nkè ti borime nwenni. Kè benitìbè ndé Kuyie nkùu dɛeri, kù ti duó ntii náàntì.

¹¹ Kuyie ndòò mesàà nke dó kè ti dɛetému kè benitìbèe kù banté. ¹² Kù dó ti yóu meyi mme nè kutenkù kó meyèmmè, kè ti borime nwenni kè tí nnò nke pĩ ntimáà, ke dəori Kuyie ndómè, ¹³ kénkémúnè diyè dieri ti baa di. De kó diyè Kuyie ndiekù, ti Yìè nYesu Kirisi odeetiwè bo feíténì di nè tikpetì. ¹⁴ Ò duó nhomáà ndi kè bè ò kùu ti yei nkpeí, kòò ti dɛeté, ke ti wénkunnə, kè ti tú o kəbe, ke dó mesàà nke mè dṑri.

¹⁵ A dò nké ntì mbè tiè nnè muwērímú ke nyáúkunko be kǎntì, kè bè ndəori ti yè mmù, Kuyie nkuù da duó nde kó mutōmmú, báá yie nkòò mǎu senkèrì a tié.

3

Kirisi kəbe dṑ nkéndōmmè

¹ Náké be kè bè ndé ketenkè yembè nè bekpààtibè, kényíé mbe kpeti, kempĩ mmutōmmú kè dè wenni. ² Bè bá mməkə tisĩntenáàntì, bè bá nwanti yekpàrè, bè nwanti benitìbè beməu kó mesàà. ³ Ti múnke do tú tiyèintì nti, ke məkə meyèmmè yeime, ke í yíé ntimatì, ke tũ nkuce yeiku, ke dó kutenkù kpere deməu, ke dəori dèè í wenni, ke ɛ̀nnè titəbè, ke beúnè titəbè. ⁴ Kè Kuyie nti dó ke ti dṑ mesàà nke ti dɛeté. ⁵ Dè í tu ti dṑ mesàà mmamè, kù ti kuó mmesémmè mme. Bè ti kunnə diì mōnnì ndi menie mMuyaánsààmù ti dṑmè benitipàmbè ke ti duó mmufōmmu pàmmù. ⁶ Ti Yìè nYesu Kirisi weè te kè Kuyie nti duó mMuyaánsààmù mediè. ⁷ Ku kó mesàà mmeè te kè ti wenke, ke baa mufōmmu mùu bo sǎà kù yè nkù yóó ti duó mmù. ⁸ De kó tináàntì tu timómmənti nti kè n dó a tì mbè tié nkè bèe tì cəuté kè tì bè teennè, kè bè ndəori mesàà ndèè wenni ke yóó teennè benitìbè. ⁹ Á bá nkəké tisĩnténeitì miəke: Ifuke kó tineitì nè Sifube kó ikuó, de ce nyekpàrè nyə, dè í teennè mùmamù. ¹⁰ Kòò mǎu totírì Kirisi kəbe, á ò cau nkuce mèdémè kòo yete á ò bèti. ¹¹ De yìé nkó kubotí fetimu, ke dəori meyi nke caəri omáà.

Mucaummu

¹² Kè n tǎnko Atemaa yoo Tisiki. Á kətení mecāā Nikəpədiisi n yó nde mbo diyṑ. ¹³ Teennè Senaasi obeéntì nè Apodoosi kè bèe kəte kupò̀kù kè demarè báá bè dṑnté. ¹⁴ Ti kəbe múnke dṑ nkéndəorimu mesàà, ke teennè benitìbè bèè bo ticĩti miəke ke báá sǎnté kəmbo detetirè.

¹⁵ Kirisi kəbe bèè bo diə mbè da dəunko. Á dəunko Kirisi kəbe bèè bo di ciə. Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè diməu!

Pəəri wəri dūi pátiri Fideməo Di mpátiri tə tūi náahti

Fideməo do tú onitidiεwè nwe kéceete kətūnne Yesu kó kuce Kədaəsi Kirisi kəbe tīnni. Kòo mməke o kó kudaakù makù kè ku yètiri tu Onnesimmu, kè kùu coké o borè, késínkoo Pəəri kukpetíndieku, ké ke nceete kéyie nYesu. Deè te kè Pəəri wəri Fideməo dipátiri ke bo ò bántè kòo wète kétaunnè o kó kudaakù koò nnàá nke tú wèe kù cəuté ké kù cǐé, ke ténke bá nhò wùó nke dò nkudaakù ò nhò wùó nke dò nho kou.

Di mpátiri náahti duó ke dòmme

1. Pəəri sántemè Fideməo 1-7
2. Bè baámmè Fideməo ke tú wèe cəuté Onnesimmu 8-25

Mudəummu

¹ Mí mPəəri bè kpetí wè Yesu Kirisi kpéi nnè Timəntee tū da wəri fǐ nti népo sàù nè wè ti wè nti pǐ mmùù tōmmú. ² Ke dəunnè Kirisi kəbe bèè tiku a cǐètè nè ti tǎū Apiya nè Adisipu, wèè ti wéhnè dimàù. ³ Ti cice Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisi bè di dəò mesàà nke di duó ndiwèi!

Fideməo támè Yesu nè ò dómè o kəbe təbè

⁴ Fideməo n népo sàù nh ə mbáá nKuyie nke kù sántimú a kpéi. ⁵ N kèemu a tǎ mèè botí ti Yiè nYesu koò dó ke dónè o kəbe. ⁶ M báámmu Kuyie nke tú metákumè mèè ti wənninko mí nnè fǐ, mè da teennè kàa banté ti məke mèè sàà mməməu ti wéhnèmmè Kirisi. ⁷ N tebite, a dómè Kirisi kəbe deè n duó ndiwèi ke náríkunko n yèmmè ke yáúkūnne Kirisi kəbe kənti.

Pəəri yəmmè Fideməo cəuté Onnesimmu nè diwèi

⁸ N tú Kirisi kóo tǎnti nwe kè n do dó n da náké nè muwərimú a dò nkédəò tì. ⁹ N né dó ke da bántemu n da dó mèè kpéi nnè Yesu Kirisi ti dó wè kó diyètiri, mí mPəəri odakóti bè n kpetínnè Yesu Kirisi kpéi nke. ¹⁰ N dó a cəuté Onnesimmu nwe kóò dəò mesàà. Mí ò nàké Kuyie nnàahti dikpetintou miεke kòò cèete, ke tú m bire Kuyie nkó kuce miεke. ¹¹ N yému ke dò nhOnnesimmu do í da dəò mesàà, di mmənni ke yóó mè nda dəò ò mè nni ndəò mèè botí.

¹² Nè we ti naá nhoniti omáà ndi, kè n wè nda duənkoo. ¹³ N na ndómu wè nkpaá m borè, n kpetí dè Tináahtsààti kpéi nke n teennè, a na nni nteennè mèè botí. ¹⁴ N né í dó n dəò dèmarè kàa í dó, m me nyí dó á n dəò mesàà nnè muwərimú, n dó á wè nni nduənni nè amáà ndi.

¹⁵ Kè dè yèmmè dè dò nhOnnesimmu da yatenəmu yeməre sámpó miεke, kè di wète kéwənné sáà. ¹⁶ Di mmənni ò ténke í tú kudaakù cénkoo, ò naá nti kou nwe Kirisi kó mēwənnimè miεke, kè nh ò dó mesàà nkè n yèmmè dò nha kperε yó mme ndò.

¹⁷ Kàa yé ke dò m mənke tú a népo nwe, cəuté we a na nni ncəuté mèè botí. ¹⁸ Kòò da càrè dèmarè yoo ò da bannè m bo dè nda yietí. ¹⁹ Mí mPəəri mí wəri tináahti tii nnè n nùtè ke tú m bo dè nda yietí. N né í yé nha n yietí a m bannè dè, ke yé a m bannèmmè a fòmmu. ²⁰ N tebite n da báámmu nè ti Yiè nkó diyètiri ke tú a n dəò oniti əə dəòmè o kou Kirisi kó kuce miεke.

²¹ N ti n da wəri ke yému ke dò nha yóó tì dəò kè dèe pēēté n yèmmè. ²² A n tūnte kudieku, n yèmmè dò nKuyie mbo cəuté di báámmu ké m pǎ kuce kè n kətoó di cīe.

Mucaummu

²³ Epafadasi, nè wè ti wé nke kpetí Kirisi kpéi nhò da dəunkoo. ²⁴ Nè Mariki nè Adisitaki nè Demaasi nè Duku nè bè ti pǐ mmutōmmú bè da dəunkoo.

²⁵ Ti Yiè nYesu Kirisi kó mesàà nní nda bonè!

Bè wãri dùi pátíri Kirisi kɔbe bèè tu Ebedeebe Di mpátíri tɔ tùi náàntì

Bè wãri Ebedee kó dipátíri Kirisi kɔbe tĩrè mayè nyè yèè do ta meháarimè kéndó kédootóo metákùmè, wèè bè wãri dipátíri kòò nyáúkunko be kònti ke tú bè ntěĩ, ké nyé ke dò ndèè do dɔari metaummè kótímè miéke onìti kó medeetímè kpéi, Kirisi de ndòò nè o kũũ mmieke.

Ebedeebe kó dipátíri náá nke ìkú yetannò yètããti ndi yèè tu:

1. Yesu Kuyie mBire kékunnemè omáa ke yie nho cice kpɛti ke fěũté mediè. Yesu deunèmu Kuyie mpããnáãntì náam̀bè nè Kuyie ntõrè.
2. Kuyie nnàkémè ke tú Yesu weè tu ikuó nùuti diewè.
3. Yesu kó mukũũ mmuù te kòo nìti na ke pètè medeetímè iwũõ kó muféù do í na ke duómmè onìti.

De kó dipátíri kó dikéè didèrì miéke kòo yáúkunnè Ebedeebe kònti kè bè bo nwéèrì ke nfíikú Kirisi kó kuce miéke kéndònnè dimònni kɔbe bèè do tá Kuyie. Kòo ntiè nKirisi kɔbe ke tú bè nfíikú kéntá nkétuɔkenè kumànkú.

Di mpátíri náàntì duó ke dòmmè

1. Yemòrè sonye yiè mmieke Kuyie nti benke kumáa nè ku Bire Yesu borè nde 1:1-3
2. Kirisi pèètéme demou 1:4-10:18
3. Metákùmè 10:19-13:17
4. Mudɔummu 13:18-25

Kuyie nti náánnè ku Bire nùu miéke nke

¹ Kuyie ndo náánnè ti yembè nè ku pããnáãntì náam̀bè nò miéke nke kuce mèpéu, nè meborime péu miéke. ² Yemòrè sonye yie mmieke kè kù ti náánnè ku Bire nùu miéke. Nè ku Bire beè wènnè ke dòò kutenkù. Kù de ntããté kè dè yóó tieke demou. ³ Ti yà Yesu deumè mme ke banté Kuyie ndeumè. Weè náãntì kpeñni ke tɔ kutenkù ke te demou kè dè kéri mesàa. Weè ku ke ùté ti yei nke dèè ke kàri Kuyie nkùu nò ndemou ku bakù youú.

Yesu pèètéme Kuyie ntõrè

⁴ Yesu kpeñnimu ke pèèté Kuyie ntõrè, Kuyie nwe n duó ndiyètìrì dièrì, dùi deu ke pèèté ku tõrè kpɛye. ⁵ Kuyie nyí nàké ku tònni marì ke yĩ:

A tú m bire nde yíe,

kè n tu a cice,

Kù me nyí nàké ku tònni marì ke yĩ:

M bo ntú a cice,

kàa ntú m bire.

⁶ Kuyie nyóó duònni dùi mònni kutenkù miéke ku Bire dèè tu Mpo ke béimmu ke dò:

Kuyie ntõrè ndè bàá.

⁷ Kuyie mbéimmu ku tõrè kpéi nke yĩ:

Kuyie nkuù cèèri ku tõrè

kè yè naà nkuyaakù,

ke ceeri ku tómbè

ke bè naà nfehããdɛɛnfè.

⁸ Ke né nàké ku Bire ke yĩ:

A tú Kuyie nku,

kàa kpààtikàrì yó mbo sãã,

a baké nè timómmanti nti.

⁹ A dó timómmanti nti,

a í dó meyei,

dεε te kè Kuyie nha Yiè nda tããté
 a kɔbe mieke,
 ke waare a yuu mekùò,
 ke da duó ndiwèi.

¹⁰ Ke yíe ke bè nàké ke yĩ:

F́s nti Yiè
 f́sò d̀̀ò ketenkè nè dim̀̀nni,
 tiwetì tu a ǹ̀utè kó mut̀̀mmú mmu.

¹¹ Dende yóó p̀̀estému,

kè f́s nni mbo,
 dè yóó kótému kuyààkù tēmè.

¹² A yóó dè kpèúmu kuyààkù kōme,
 kè d̀̀e ceete.

F́s nyie me mbaa yó ndò nha d̀̀nti nti,
 a í deu.

¹³ Kuyie nyí nàké ku kó dit̀̀nni mari ke yĩ:

Nkari m bakù youú
 ke kém̀̀m̀̀nè m bo da duómmè
 a dootit̀̀bè kàa bè na ké bè c̀̀ùti.

¹⁴ Ba ntu Kuyie nt̀̀rè? Ku t̀̀mbè mbe kù t̀̀̀nni bè, kè bè teénnè kù yóó d̀̀etè bè.

2

Kuyie ndeeri m̀̀è botí wennimu

¹ Kuyie ndeeri m̀̀è botí wennimu, d̀̀e kpéi nte kè ti dò nkémpí ntimómm̀̀nti ti kèè tì, ke báa yeté kuce. ² Nyénè ke dò nKuyie nt̀̀rè do t̀̀uní tì ke náa mbenit̀̀bè tì tu timómm̀̀nti nti, kè bèè tì yetíri kè Kuyie mbè f́s̀̀nko. ³ Ti kèè tì náantì, Kuyie mBire d̀̀e tì nti nàké, kè bèè tì kèè kè bè m̀̀nke tì nàké. Kè ti tì yete ti bo yĩme kéyenté? ⁴ Kè Kuyie nd̀̀ò tidietì tibotí tibotí, ke benke bè náa nti tumè timómm̀̀nti, ke bè pã Muyaánsààmù kó yep̀̀rè kù d̀̀mè.

Yesu weè d̀̀eri

⁵ Kuyie nyí yè nku t̀̀rè yeè yó mbaké kutenkù kùu kpaaní, ti náa nkùu kpéi. ⁶ Ti wàrimu nke tú:

Onit̀̀i kpeti tú ba

kàa d̀̀enniní ò kpéi?

Onit̀̀i tu we kàa d̀̀ake o kpéi?

⁷ A ò k̀̀k̀̀nnèmu Kuyie nt̀̀rè

dim̀̀nni sãmp̀̀rì mieke

kàa ò duó ntikpeti nè diyetidieri,

⁸ koò duó nha d̀̀ò d̀̀e kó dim̀̀à

koò dè baké demou.

Kuyie nhò duómmu demou kòò dè baké ti né mu nyí yà ò bakémè demou. ⁹ Ti yàmu

Kuyie nhò k̀̀k̀̀nnèmu dim̀̀nni sãmp̀̀rì mieke Kuyie nt̀̀rè, koò d̀̀úk̀̀nne koò kpénk̀̀nne

ò f́s̀̀témè ke ku ti kpéi. Kuyie nti d̀̀ m̀̀è kpéi nte ò kumè timou kpéi. ¹⁰ Kuyie nkuu d̀̀ò

d̀̀e kó dim̀̀à bo demou, ke dè te ke d̀̀ benit̀̀bè péuu ta ku kpeti mieke, d̀̀e te kè kù duó nkè

Yesu f́s̀̀té ke yè páíi ke bo bè d̀̀etè.

¹¹ Yesu weè ou benit̀̀bè be yei. Wèè ẁ̀nk̀̀nko nè ò ẁ̀nk̀̀nko bè bè wè mbe cice omáa

ndi. D̀̀e kpéi nte kè ifei í ò bo ò bo mbè túmè o kɔbe, ¹² koò béi nke d̀̀:

M bo nnáa nha kpéi n kɔbe cuokè,

m bo nda sãntí dit̀̀nni cuokè.

¹³ Ke ẁ̀te ke yĩ:

M búo Kuyie nku.

Nte mí nnè ku bí kù n duó nyì.

¹⁴ Ò yu bè diè nke tú ibí, ò yē mbèè màke bèmbè tinitikònti nè meyiĩ. Yesu mómmuò nkòò naá nhonìti, ke m̀òte ti màke tìi k̀nti, ke ku ke na mukũũ nyiè ndibòò, ¹⁵ ke deeté bèè do yĩ̀k̀k̀ mukũũ nke mù dé. ¹⁶ Wè í k̀tení ke bo deeté Kuyie ntòrè nye, ò k̀tení ke bo deeté Abarahammu yaàbí nyi. ¹⁷ Deè te kòò d̀ontenè o k̀be weti weti, ke tú ikuó ǹt̀ti dièwè ke kuò mmesémmè ke pĩ nKuyie ntòmmú mesàà, ke ũ̀t̀ti benitibè yei. ¹⁸ Ò f̀é̀t̀t̀mu o mómmuò nke yà mesòummè memòu. Di mmònni ke bo na kéteennè bèè f̀é̀r̀ri ke yau mesòummè.

3

Yesu deunèmè M̀ỳisi

¹ N k̀be Kuyie nyu bè, nwúónnè Yesu nwe, Kuyie ntònni wè, ikuó ǹt̀ti dièwè ti tũ nwèè kó kuce. ² Ò do d̀ori Kuyie nkùù ò t̀atè kòò pĩ nde kó mutòmmú kù dómè mme, ke dò mM̀ỳisi do dòmmè. Ti ẁrimu ke tú M̀ỳisi do pĩ mmutòmmú Kuyie nciètè kè dè wenni. ³ Kòo niti maá teciètè kè tè wenni, bè ò nsánti wèè tè maá wènwe. Mèè botí nku ti dòmmè kénsánti Yesu wèè p̀ètè M̀ỳisi. ⁴ Kàa yà teciètè a ò nyèmu oniti weè tè maámè. Mèè botí nku ti yémè ke dò nKuyie nkuù d̀ò demòu. ⁵ M̀ỳisi do dò nhotònti nwe, ke pĩ nKuyie nciètè mièke mutòmmú mumòu kù dó mèè botí kè dè wenni, ke náá nKuyie nhò duó ntì. ⁶ Kirisi tu Kuyie mBire nde, ke d̀ori kù dómè s̀à. Weè tu omari, bèè ò yie nkè bè tu teciètè ò maà tè kè nsà kè ti tá ke baa dèè kpaani nè diwèi.

Kuyie ndo dómè kéom̀p̀umè ku k̀be

⁷ Deè te kè Muyaánsààmù náá nke tú:

Mí nKuyie nkè n di béinnè yíe,

⁸ di báá kpénk̀unne di to,

di yembè do d̀orimè ke yetírí n kpeti,

n do bè yááké dii m̀nni dikpáà cuokè.

⁹ Yebie nsipísìnàà mièke

di yembè do yaumu n d̀ori tìi dieti,

ke baa ncièké ke n yáú.

¹⁰ Deè do te

kè m mièke pèike de kó benitibè,

kè m béi nke d̀ò:

Be nnitibè í yie n kpeti,

be yèmmè mèè n d̀étènè.

¹¹ Kè m mièke pèike

kè m parikè ke d̀ò:

Di í tati dihei meom̀p̀umè kperi.

¹² N k̀be Kuyie mbomu, ndakènè kòò m̀òu yèmmè báá s̀inte kòò toò kpenke, kòò kù d̀étènè. ¹³ Nyáúk̀unkonè ditòbè k̀nti yewe yemòu. Yíe nKuyie ndi yumu, di báá yóu kè meyi nsouté òm̀òu kè de kó diyie ò p̀ètè, kòò toò kpenke kòò yete Kuyie nkpeti. ¹⁴ Ti bo ntú Kirisi k̀be kè nsà kè ti tũ nKuyie nnáantì weti weti ke dò nti ti yie ndi yie kè de ndòmmè ke t̀òkènè kumànkù.

¹⁵ Ti ẁrimu ke tú:

Mí nKuyie nkè n di béinnè yíe,

di báá kpénk̀unne di to,

di yembè do d̀orimè

ke yetírí n kpeti.

¹⁶ Òmbè mbè bèè do kèè Kuyie nkpeti ké ti yete? M̀ỳisi do deeté bèmbè Esibiti ke bè dènne.

¹⁷ Kuyie mmieke do péikú òmbè yebie nsipísìnàà? Bèè do d̀ò bèmbè meyi nke kù dikpáà

cuokè. ¹⁸ Kuyie ndo pàrikè ke dà òmbè í tati kù do dọ bẹe ta kèè tenkè kéom̀pè? Bèè do yete bèmbè ku kpèti. ¹⁹ Ba ndo te kè bè í nta? Bèè do yete mèè kpéi nke ku kpèti, dèè do te kè bè í nta de kó ketenkè.

4

¹ Kuyie ndo béimmu ke dà: Bá wè ò bo na kéta ku om̀pùmè mièke, de kó dinùù kpaá bomu nè yíenní. Ndakenè kòò m̀òu báa paà de kó meom̀pùmè. ² Ti kèèmu Tináaansààti bèè do bo dikpáà cuokè be kòmè. Bè do tì kèèmu tì me nyí mbè teennè bè do í tì tá mèè kpéi. ³ Tínti bèè yie nKuyie nkpèti, ti tatimu meom̀pùmè mièke kù béi mmèè kpéi nke yí:

Di í tati n do yè ndi ta
kèè tenkè mièke kéom̀pè.

Kù yóó béi mmemme ke s̀s̀ nkù dèèmu ku tòm̀m̀ú nè dimònni. ⁴ Ti wàrimu kupíkù makù diyie yíenní kpéi nke tú: Kuyie mpí nku tòm̀m̀ú ke dèè ke om̀pè diyie yíenní yie. ⁵ Ke yíe ke wàri ke tú: Di í tati n do yè ndi ta kèè tenkè mièke kéom̀pè. ⁶ Bèè do niité kékeè de kó Tináaansààti ke í nti tá, bè í ta de kó meom̀pùmè mièke. Yíe nkuce kpaá ke bomu de kó meom̀pùmè kpéi, kè bèè yie nTináaansààti bè bo na kéta me mièke. ⁷ Dèè te kè Kuyie ndóu ndiyie teri ke di yu ke tú: Yíe. Dè do m̀ontemu kè kùu duó nkòo kpaàti Dafitii béi nke dà Kuyie ntu:

Mí Kuyie nkè n di béinnè yíe,
di báa kpénk̀unne di to.

⁸ Kè Sosuwee do mbè tanné meom̀pùmè mièke, Kuyie nna bá nwète ke nnáá ndiyie teri mari kpéi. ⁹ Kuyie ndo dèè ku tòm̀m̀ú kéom̀pèmu, mèè botí nku bèè kù yie mbè yóó om̀pè. ¹⁰ Wèè ta Kuyie nkó meom̀pùmè mièke, ò om̀pèmu nè o tòm̀m̀ú Kuyie ndo om̀pè mèè botí. ¹¹ Dèè te kè ti dò nkéyetoó kéta de kó meom̀pùmè mièke. Ti ndake ke báa yete Kuyie nkpèti képaà meom̀pùmè, bè do tì yete mèè botí dikpáà cuokè ké mè pàà.

¹² Kuyie nnáaanti f̀òumu ke kpeñni ke si ke pèèté disiè menatimè mèdémè kperi, ke si ke tuòkù diwènni nè meyèmmè, ke kékíi yekũ̀ò ke tuòkù mefemme, ke kpéinkoní meyèmmè mèè s̀òri nè iyentotí. ¹³ Kuyie nkuù dè d̀òò demou, demarè í kù s̀òrinè, demou dè feímu, demarè í kù biinninè, ti yóó ku nnáké ti d̀òò dèè kó dimàà.

Kirisi tumè ikuó niùti diewè

¹⁴ Ti makemu ikuó niùti diewè, Yesu Kirisi, Kuyie mBire, wèè dèke keĩnkè. Tí ntèi ke tũ nKuyie nti tá kù. ¹⁵ Ti kó ikuó niùti yému ti c̀ĩnni mèè botí, kè mesémmè ò bo, ò yàmu mesoummè memou ti yaumè, ò me nyí d̀òò meyei. ¹⁶ Yóunè kè ti tóonnè Kuyie nkuù ti dọ ke bá nyièkù, kè kù ti kuó mmesémmè, ké nti dọ, ké nti teennè dè d̀òò nkù ti teennè dii m̀onni.

5

¹ Ikuó niùti diewè benitibè ãã tãáté wè, o kó mutòm̀m̀ú ã ntú ò bo mbáámmè Kuyie mbenitibè yei nkpéi, ke kù duò mbe pãrè, ke feu iwũ̀õ benitibè yei ncíèmmè kpéi. ² Ò me ntúmè onití nwe ke c̀ĩnni, kè bè d̀òò meyei nhò yému bè í kpeñnimè. ³ Ò c̀ĩnni mèè kpéi nke d̀òori meyei dèè te kòò ãã keté káféuté o mómmuò nho yei ncíèmmè kó feòfè, kédeè káfíe betòbè kó meyei ncíèmmè kpèyi. ⁴ Òm̀òu ãã í ntãáté omàà kènaá nyikuó niùti diewè, Kuyie nkuù ãã ò tãáté, kù do tãáté mèè botí Anò.

⁵ Kirisi kperè me ndò nweè í tãáté omàà ke bo naá nyikuó niùti diewè, Kuyie nkuù ò tãáté ke béi nke yí:

A tú m bire nde yíe

kè n tu a cice.

⁶ Kupíkù tekù ke béi nke tú:

A yó ntú ikuó niùti nwe sáà

kéndònnè Mesisedeki.

⁷ Yesu bo dìi m̀̀nni ketenkè ìnkè ke mbáá nKuyie nku, Kuyie nkùu kpeñni ke bo na kòò deeténè mukũũ, kékúú mmèdiè nkè kùu còutè o báámmu, ò yie mmèè kpéi nku kpeti. ⁸ Bá ò me ntúmè Kuyie mBire kòo nfě̀rì ke baa yíe nKuyie nkpeti. ⁹ Kòo nyíe Kuyie nkpeti timəu, ò í nyóu timati ke naá nwèè duò mmufòmmu mùu bo sáà bèè yie nho kpeti. ¹⁰ Kuyie mbéimmu ke tú weè tu ikuó nìuti diewè ke dònne Mesisedeki.

Ti bo nyémè ke bááyóu Kuyie nkó kuce

¹¹ Tináaanti kpaámu péu n na ndi náké ti, ti mè nnàkénì tii ìnkè ke né yóu ti bo yímè ké ti ndi náké ké dí banté ke yé di ténke í cāāmè ke banní. ¹² Dii do dò nnè dimònni kèntiè benitibè Kuyie nnáanti ké di né kpaá ke dò mbè ndi tiè nKuyie nkó itié nketiyi, di do dò kényo mmuciè mmu, ké di né kpaá yáá mmemiè. ¹³ Wèè kpaá ke yáá nhò báá na kèbanté Kuyie nnáanti tu mù, ke yé ò kpaá ke túmè debire nde. ¹⁴ Bèè yo mmuciè bè kòtému ke yé mesàà nnè meyei.

6

¹ Ti sòoténè Kuyie nnáanti kó itié nteì, bekótibè kpeyi, ke yóu iketiyi, ìi tu ti bo yóumè meyei nkéceete kètũnne Kuyie, ² bè bo nti ãà mèè botí bátémmù, ti bo nnònkumè ti nòu benitibè ìnkè ké bè mierí, becírìbè yóo yánté mèè botí nè Kuyie nyóó bekénèmè bá wè ku beénti yiè. ³ N yému ke dò nKuyie mbo ti teennè ké ti sòoté kéta itié ncũmpuyi.

⁴ Bèè dié nke yíéte Kuyie nkè kù bè m̀̀ité ku kó kuwenniku ke bè pã keñkè kó dipãnni ké bè m̀̀òte Muyaánsààmù, ⁵ ke yíéte Kuyie nnáanti wennimè, ke m̀̀òte kutempànkù kó muwèrímu, ⁶ ké bè yóu Kuyie ke ku yete bè báá na kéwète kéceete medérímè. Dè dònne bè baakù Yesu nwe kuce medérímmè koò sáà nkè dè feío.

⁷ Oniti dònne ketenkè nke fetaafe niu ké sáà, kàa kùúti ké dè peité Kuyie nhõ ké d̀̀òmu mesàà. ⁸ Kè ké me nyè tipotì nè timusinti, ké bo detetirè nde, ké Kuyie nyóó ké cõó ké ké cõu.

⁹ N kòbe ti náá memme ke yému ke dò ndi kéri kuce sàakù, ke yóo cooté. ¹⁰ Kuyie ntu timómmanti yiè nwe, kù í yóo yé ndi pĩ mmùu tómmú ku kpéi nke teennè Kirisi kòbe ke kpaá ke bè teennè, ke benkú di kù dómè. ¹¹ Ti dó di nsókému ke pĩ nde kó mutómmú kétuòke kumànkù, kèpété di baa dè. ¹² Ti í dó dí ntú betànnékótibè, tí dó di ndònne bèè do yie mbèmbè Kuyie nké nkù tũ nke mi, kètieke kù yé nkù yóo bè duó ndè.

Kuyie nyèmmè kù yóo d̀̀ò mesàà nhAbarahammu nè o yaábí

¹³ Kuyie ndo yóo d̀̀unnè dinùu Abarahammu képarikè nè ku yètirì ke yé òmòu í bomè ke kù deunè ke dò nkùu parikè keyú o yètirì. ¹⁴ Kè kùu béi nke tú, kù bo ò d̀̀ò mesàà nkòo yaábí sũũ mmèdiè. De kó tináanti tu timómmanti nti. ¹⁵ Kè Abarahammuu yie nkémbaa ke kèmmú, ké Kuyie nhò d̀̀ò de kó mesàà nkù do yé nkù yóo ò d̀̀ò mè. ¹⁶ Kòo niti dó bèè banté ò náámmè mómumu, ò õõ yu wèè ò deunè o yètirì ndi ké tinèitii deè. ¹⁷ Deè kpéi ndo te ké Kuyie mbéi nképarikè ke bo benke ku nìtibè ke dò nkù béi nti í yóo pàà. ¹⁸ Kuyie mbéi nti nè kù parikèmmè, de kó tináanti tidé tii benkú ke dò nKuyie nyí sou, tínti bèè yie nku kpeti, ti bo na kèmmòke tikõnyauti ke kèmmú kù yé nkù yóo d̀̀ò ti. ¹⁹ Ti yé mèè kpéi nke dò nKuyie mbo d̀̀ò kù béi nti, deè te ké ti kpeñni ke fiíku, ke dò mbátòò cónnirì. Ti támu Kuyie nkè dè kpeñni ke dò mbátòò cónnirì kó mefimme, ke ti tanninko Kuyie ncíètè kufáá nkuyàakù kpetí kù. ²⁰ Yesu weè ti kpeté Kuyie nkó kuce ké ti bo kòte ku borè. Weè tu ikuó nìuti diewè ke dònne Mesisedeki.

7

Mesisedeki kó tináanti

¹ Mesisedeki do tú Sademmu kóo kpàati nwe, Kuyie nkùu baké keñkè nè ketenkè ku kuó nìuti. Kè Abarahammuu dokénè bekpàatibè ké bè na kénkũntiní kòo ò co, kóo pã Kuyie nkó

mesàà. ² Kè Abarahamuu deite ò pànte ke éi dè bá dè kó depííndè kòò duó. Diyètìrì dīi tu: Mesisedeki di benkú ò tumè mme okpààti sààwè. Kè Sademmu kóo kpààti benkú ò tumè meom̄pùmè kóo kpààti. ³ Òmòu í yé Mesisedeki cice yoo o yó yoo o yààribè. Òmòu í yé ò peité dè nè ò ku dè. Ò tu Kuyie nkuó nùtì nwe sáà, ke dònne Kuyie mBire.

⁴ Ò deu mediè mme, deè te kè ti yààri Abarahamuu deite ò éi dè mièke bá dè kó depííndè kòò duó. ⁵ Defii yaàbí ìi tu ikuó niùbè, kè Kuyie nnáké Mòyiisi ke dè bè mbe duò ndèè tu depííndè. Bá bè me ntúmè bemou Abarahamuu yaàbí. ⁶ Mesisedeki í tú Defii kó kuwuò kou, nè memme kòo pã Abarahamuu Kuyie nkó mesàà, kòo deite ò éi dè kó depííndè kòò duó. ⁷ Ti yému timou ke dò nwèè deu weè ãã pã mesàà nhosám̄pòu. ⁸ Ikuó niùbè, bè duò mbè depííndè bè tu benitibè mbe ke kã. Kuyie nnáànti náámmu ke tú Mesisedeki í ku. ⁹ Abarahamuu do duómè ò éi dè kó depííndè, ti bo na ke dò o yaàbí Defiibe bè duò mbè depííndè beè do dè duó. ¹⁰ Bè mu ndo í peité Defii, ò né do bomu o yààri Abarahamuu mièke Mesisedeki ò co dīi mōnni kòo ò duó nhò éi dè kó depííndè.

¹¹ Ikuó náá nke tú i niùbè yó ntú Defii kó kuwuò nkabe mbe, kè Defiibe ikuó niùbè do nna késúté Isidayeribe yei mpáíí, Kuyie nna bá nduōnni ikuó niùtì tōu kòo ñdōnnè Mesisedeki. Anoo kó kuwuò kabe beè tu Defii yaàbí bè na nsànnemu. ¹² Kè ikuó kó muniù cèète, ikuó ò ndò nkéceetemu. ¹³ Ti Yiè nYesu, ti nnáànti náá nwèe kpéi wè í tú ikuó niùbè kó kuwuò nkou, o kó kuwuò nkou mōu í pī nyikuó kó mutōmmú diyèè marì. ¹⁴ Ti yému ke dò nti Yiè nYesu tú Sudaá kó kuwuò nkou nwe. Mòyiisi do náá ndīi mōnni beè yó mpī nyikuó kó mutōmmú ò í mbéi nde kó kuwuò nkpeí.

Yesu tumè ikuó niùtì ke dònne Mesisedeki

¹⁵ Ikuó niùtì tōu buotémè ke dònne Mesisedeki deè benkú ke dò nDefii kó ikuó niùbè í na ke ùté benitibè yei. ¹⁶ Yesu í tú ikuó niùtì ò tu mèè kpéi Defii kó kuwuò nkou, ò kpeñimu ke fòu sáà, deè te kòo náá nyikuó niùtì. ¹⁷ Ti wàrimu ke tú:

Ò yó ntú ikuó niùtì nwe sáà,
ke dònne Mesisedeki.

¹⁸ Ikuó ketiyi do cīnnimu, ke í nna ke deeté benitibè kè Kuyie nyi yóu. ¹⁹ Mòyiisi kó ikuó do í na késúté ti yei. Di mmōnni kè ti pèté kuce tekù kùu kòrìnè Kuyie mborè.

²⁰ Kuyie mbéimmu ke pàrikè o kpéi. Kù í náké me boti ikuó niùtì tōu mōu kpéi. ²¹ Kuyie mme mbéimmu Yesu tùmè ikuó niùtì ke pàrikè ke yī:

Mí ndi Yiè nKuyie m béimmu ke pàrikè,
n yí yóo kpatè n nùu:

A tú ikuó niùtì nwe sáà.

²² Yesu weè tu metaummè pammè kó dikūnni, deè te kè mè kpeñni ke wenni, ke pēēté mekótímè.

²³ Ikuó niùbè tábè do sūmu ke yé bè kōmmè kè betábè cōu. ²⁴ Yesu yie me nfòumu sáà, ke yó ntú ikuó niùtì sáà. ²⁵ Deè te kòò mōke muwērimú ke deeri benitibè, kè bè kòri Kuyie mborè bè ò tá mèè kpéi. Ò fòumu sáà ke báá nKuyie mbe kpéi.

²⁶ Yesu weè tu ikuó niùtì diewè, dè dò nti mmōke wè. Ò dò mpáíí nwe, wè í mōke meyei mmamè. Òmòu báá na kóò wátí. Kuyie nhò càñnèmmu benitiyeibe koò baá ndemou. ²⁷ Deè te kòo í dònne ikuó niùbè diebè tábè, beè do feu iwūō yewe yemou, ke níi keté kēféúté be kó meyei ncíēmmè kpeyi, kédeè kēfié betábè kōme kpeyi, ò duó nhomáà ndi kè bè ò kùu kuce mēmáà kè dè dèè. ²⁸ Kuyie ndo duó nyikuó Mòyiisi kòo tãáté beè nitibè kè bè ntú ikuó niùbè diebè bè do tú meyei nyembè mbe ke dōari meyei, Kuyie mbéi ndīi nùu ke pàrikè dīi pàa nyikuó kè kù tãáté ku Bire kè dè tu ikuó niùtì diewè ke dò mpáíí sáà.

8

Yesu weè tu ti kó ikuó niùtì diewè

¹ Ntenè ti náá ntù nàaàntì yuu: Kirisi weè tu ikuó nùtì diewè, ke kari keñkè dikàri dierì Kuyie mbakù yóú, ² ke pĩ nKuyie nkuó tōmmú ku cīètè miēke, kù maá tē kumómmonku, onìtì í maá tē.

³ Bè ǝǝ kanne ikuó nùtì kòò bo nduò nyepārè nye Kuyie ke kù feu iwūš. Deè te kè ti kó ikuó nùtì dò nkéféúté o kǝfe. ⁴ Kè Kirisi do bo ketenkè ñnkè nke, ò na bá ntú ikuó nùtì. Ke yé ikuó nùbè dié nke bomèmu ke feu iwūš ikuó yēmmè. ⁵ Ikuó nùbè do pĩ mmùù tōmmú do benkú dèè dòòri dènde Kuyie ncīètè keñkè, Mǝyiisi do yóó maá dì mōnnì metaummè tou kè kùu ò nàkému ke dò: Maá di mesàà nweti weti kè dì ndōnnè n da benke dì ditāri ñnkè. ⁶ Kirisi kó mutōmmú deumu, weè tàunko Kuyie nnè benitibè kè de kó metaummè deu ke pēētè mekótímè, weè tu Kuyie nyē nkù yóó dǝdǝmè memǝu kó dikūnnì.

Metaummè pàmmè kó tináaàntì

⁷ Kè metaummè kótímè do nsànnè, mepàmmè na bá mbuoté. ⁸ Kuyie nyà mè í sànnèmè mme, ke béi nke yī:

De yiè kpaanímu

kè m bo wēte kétaunnè Isidayeeribe
nè Sudaa kǝbe.

⁹ Dè ténke í yó ntú metaummè
n do dǝdǝnèmè be yembè
m bè dète dìi yiè Esibiti ke dènnè.

De kó metaummè bè mè tǝtemu
kè m bè bùtinné.

Mí ndi Yiè nKuyie mmù béi.

¹⁰ Kè ti Yiè nKuyie mbéi nke dò:
Nte de yiè n yóó dǝdǝnè
mèè taummè Isidayeeribe:

N yóó ānnè n kuó be miēke nke,
ké ì wǎri be yèmmè miēke
ké m bè te mí nKuyie
kè bè ntú n kǝbe.

¹¹ De yiè òmǝù ténke
báá tié n kuó o kou,
yoo o kouu ò tié nke dǝ
wè n yīēté mí ndi Yiè nKuyie.

Bè yóó nyi yému bemǝu,
ibí sǝmpǝi nè bekótibè.

¹² N yóó bè cīémmu be caàrìmè,
n ténke báá dentení be yei nkprí.

¹³ Kè Kuyie nnàá metaummè pàmmè kpéi kù yē meketimè kòtému ke pēnké.

9

Keñkè kó mubáammu nè ketenkè kǝmu dè cǝǝ ndè

¹ Metaummè ketimè do mǝkemu ikuó bè bo mbáá mmèè botí Kuyie nnè metaummè tou benitibè maá dì. ² De kó ditou do mǝke tidieti tidéti nti, kè bè yu kuketikù ke tú ikuó dieku, kè fitirè nè tábùri kè dè bo ku miēke, kè pēēbè bè pǝ bè Kuyie nkè bè daké tábùri ñnkè. ³ Kè kuyàakù kpetí kudéríkù kó dibòri kè bè kù tu ikuó nentì kó kufáá. ⁴ Kè dihúúntōnnì mesǝo nkperi, bè cǝunko dìi ñnkè tǝdààri kè dì bo ku miēke, kè metaummè tǝu bè dàri dì mesǝo nkè dì bo, kè titápiētì tidéti, bè wǎri tì Kuyie ntannò tepíitè nè disǝobuu mudii bè tu mù mánnì mù ā dì, nè Anǝo kó kupàati kùu do yè tifǝǝti kè dè bo de kó metaummè tǝu miēke.

⁵ Kè beĩnkembàribè kó tifènti còmú de kó ditau ñnkè ke benkú Kuyie ndè bomè, kè si fièti kánkè bè ã míété dè iwũ kó meyi nkémò Kuyie mbe yei ncíemmè. Tináahti kraámu péu, ti me mbáá na ké ti nàké tima tima.

⁶ Dè do me ndò nde kó kudieku mieke, kè ikuó niùbè taà kudieku ketikù yewe yemou, ke pĩ mbe tómmú. ⁷ Ikuó niùti diewè máà weè do ã ta ikuó nenti kó kufáá nkuce mèmáà dibenni mieke, nè iwũ kó meyi nkémò Kuyie nho yei ncíemmè, kédeè ké kù mò benitibè yei ncíemmè. ⁸ Nè de kó tidieti tidéti kó meborime mme Muyaánsààmù benkúmè ke dò nkè kudieku ketikù bo, kudérìkù kó kuce mu nyí kpeté. ⁹ De kó tináahti ti náa nyie nke dò nyepàrè bè do pã nyè nè iwũ bè do feu ì, do í na kéwénkúnne benitibè yemmè páíí bèè do báa nKuyie mme botí. ¹⁰ De kó mubáammu botí do tú tikònti kó ikuó kómmu mme, kè bè nyé bè bo nyo ndii mǎnni nè bè bo nyo ndè nè bè bo nyó mmù nè bè bo nhòu mèè botí bemáà. Bè do me nhò nke baà Kuyie mbo dǎò mèmme metaummè pammè.

¹¹ Di mǎnni Kirisi kàtenímu ke tú ikuó niùti diewè mómmu, ke ti cíé nti yei. Ò pĩ mutómmú metaummè tou dii mieke di deumu ke wenni ke pèéte diketiri, di í tú kutenkù kuu nkperi, oniti weè í di maá. ¹² Weè ta metaummè tou kuce memáà kè dè sànnè, ò tannè mèè yĩ nyí tú yebòdakè nè yenaadakè kóme. O mómmu nho kó meyi mme, kòò ti òúté ti yei nsáà. ¹³ Kè yebòdakè nè yenaadakè kó meyi nnè yenaaserè kó mutápeí mbè do ã míété dè do ã wénkúnne benitibè. ¹⁴ Kirisi kó meyi mpèétemu memme mediè ke ti óu ti yei mmemou, Muyaánsààmù mmuò ò teennè, kòò duó nhomáà kè bè ò kùò ti kpéí, wenwe weè í mǎke meyi mmamè, kòò ti deéte ke ti bo na képĩ nKuyie nkùò duó mmufòmmu ku kó mutómmú.

¹⁵ Mèè botí nku Kirisi tàunnèmè Kuyie mbenitibè, kè de kó metaummè tu mepammè. Nè mèè mieke nke Kuyie ndòòmè ku do béi nti ke dà kù yóó duó mmufòmmu mùò bo sáà benitibè. Kirisi kumu ke òúté benitibè yei mbè do dǎori mè metaummè kótímè mǎnni.

¹⁶ Kuyie ndò mèè taummè dǎnnè oniti ò nyóó kù mèmme kénáké wèè yóó túóté o kperè, de yei nné ã í ndè túóté kòò kraá fòu. ¹⁷ Ò béi nti ã í ndò ò kraá fòu dii mǎnni, ò ã kúmu kè tii dòò. ¹⁸ Metaummè kótímè do ã í mǎke muwèrímu kè bè í feúté feǎfé kè meyi ncoú. ¹⁹ Mèè botí nku Mǎyiisi nàké dii mǎnni Kuyie nkuó benitibè, kédeè kótúóté tipeciti wũòti nè tifáati, bè tu ti isópù, képòtè yebòdakè nè yenaadakè bè fié yè kó meyi nkémíété ikuó kó dipátiri nè benitibè. ²⁰ Ke dò: Me nyĩ mmeè benkú Kuyie ndi taunnèmè kumáà. ²¹ Ò me nyĩ kémíété meyi metaummè tou nè ikuó nenti. ²² Ikuó mieke meyi mmeè ã wénkúnne demou. Ikuó mieke kè meyi nyí cou nKuyie mbáá cíé mbenitibè be yei.

Kirisi kumè ke òúté benitibè yei

²³ Ikuó mieke bè do ã wénkúnne demou nè iwũ kó meyi mme. Dè do benkú keĩnkè kperè dòmmè mme. Iwũ kó meyi mbáá na kéwénkúnne keĩnkè kperè, deterè marè deè dò nkédòò dèè pèéte memme. ²⁴ Kirisi weè ta Kuyie ncíètè mómmonte, wè í ta metaummè tou benitibè maá di, dii tu Kuyie ncíètè kó kufènkù mómmonku. Ò dèke keĩnkè nke ke bo Kuyie mborè, ke kù báa nti kpéí. ²⁵ Kirisi í ta Kuyie ncíètè ke bo duó nhomáà kuce mepéu, ikuó niùti diewè do taànè meyi mmeè botí bá dii benni metaummè tou mieke kuce memáà. ²⁶ Kè Kirisi kperè do me ndò, nè Kuyie ndòòmè kutenkù ò na nku kuce mepéu ndi. Ò kàtení yemòrè sonye nye ke duó nhomáà kè bè ò kùò kuce memáà, kòò dèite benitibè yei nkè dè dèè. ²⁷ Oniti ã kù kuce mèmáà ndi, de kó difònkùò kè Kuyie nhò bekénè. ²⁸ Mèè botí nku Kirisi duómmè omáà kè bè ò kùò kuce memáà, kòò òúté benitibè yei. Ò yóó dǎò bèè ò bàa bèmbe kè bèè ò dǎntenè.

10

¹ Mǎyiisi kó ikuó do benkú Kirisi yóó ti dǎò mèè sàà mme. Ì do í na ke bo deéte bèè ì tũ nkè deè kpéí nní nte kè bè nfeu iwũ yebie nyemou. ² Kè ì do mbè deéte páíí kè bèè wenke,

bè ténke na bá nyĩèkù ke feu iwũõ. ³ De kó iwũõ kó mufèù pètínke do bè dènni be yei mme yebie nyemau. ⁴ Ke yé yenaadakè nè yebɔdakè kó meyi mbáá namè kéúútè onìti kó meyei.

⁵ Deè te Kirisi kàriní dìi m̀nni kute nkù ke náké Kuyie nke d̀:

A í d̀o bè da feu ì wũõ
nè bè da pã nyèè pãrè

a nh ãnné tik̀nti nti.

⁶ A í d̀o be feu ì ke tuò nyewũõt̀rè,
nè bè da feu ì meyei ncíèmmè kpéi.

⁷ Deè te kè n yí:

Nte mí n k̀rimu

ke bo d̀ò f̀ nKuyie nha d̀mè,

tì ẁari n kpéi

ikuó pátiri mièke ke yèmmè.

⁸ Deè te kè Kirisi keté kébéi nke d̀: A í d̀o iwũõ bè da feu ì nè bè da pã nyi ke tuò nè bè da feu ì meyei ncíèmmè kpéi bá nè bè me ndè n da pãammè ikuó yèmmè. ⁹ Kòo yíé kébéi nke d̀: Nte mí n k̀rimu kè bo d̀ò a d̀mè. Mèmmè Kirisi pàammè ikuó kótíyì ke cèète ipànyì.

¹⁰ Kirisi d̀ò Kuyie ndómè mme ke duó nhomáà kè bè ò kùo kuce memáà kòò ti òútè ti yei.

¹¹ Ikuó niùbè do ò mpí mbe t̀mmú yewe yemau ndi, ke baa feu iwũõ sãá bá dè í ou be yei.

¹² Kirisi yie duó nhomáà kuce memáà ndi, kè bè ò kùo kòò òútè benitibè yei nke dèè ke k̀ari Kuyie mbakù you sãá. ¹³ Ke baanè Kuyie mbo ò duómmè o kpantídèntòbè kòo bè cùuti. ¹⁴ Ò duó nhomáà kè bè ò kùo kuce memáà ndi, kòò òútè benitibè yei nkè bè wenke koò naánnè sãá.

¹⁵ Muyaánsààmù ti yèmu, ke k̀ónné Kuyie mbéi ntì ke yí:

¹⁶ Nte n yóó bè d̀ònnè mèè taummè

de kó yewe mièke.

N yóó ãnné n kuó be mièke nke,

ké ì ẁari be yèmmè mièke.

¹⁷ N ténke báá dentení be yei nnè be caàrìmmè kpéi. ¹⁸ Kè Kuyie ncíè mbenitibè be yei mbè ténke òó í nfeu iwũõ me kpéi.

Yesu ti kpetémè kuce p̀ankù

¹⁹ N k̀obe Yesu ku mèè kpéi nte kè ti m̀oke kuce, ke tá ke d̀ò nti bo na kéta Kuyie ncíètè ikuó nentì kó kufáá kètuoke Kuyie mborè. ²⁰ Kirisi weè ti kpeté kuce p̀ankù, mufòmmu k̀oku, weè kètè kuyààkù kùò do ti pi, ò duómmè omáà kè bè ò kùo. ²¹ Ti m̀okemu ikuó niùti diewè wèè ni Kuyie ncíètè mièke. ²² Ti tũ ntóónnè timáà Kuyie nnè ti yèmmè wennimè ke bá nyĩèkù bá sám̀pó, ke yé bè ti ẁòmè menésààmè. ²³ N k̀obe ti p̀innè weti weti ti yie ntì kénkémmú ti baa dè, Kuyie mbéimmu ke yóó d̀ò kù b́i nti. ²⁴ N k̀obe ti ndake titòbè kpéi kéndó titòbè kéndòori titòbè mesàà. ²⁵ Ti báá yóu ti bo ntaunnèmè ti kó yetíre bèmabè d̀òmmè, tí nyáúkunko titòbè k̀nti, ti yèmu ke d̀ò nhò ẁetiní bàmbà.

²⁶ Kè ti yíétè timómmonti ke ẁète ke tãátè meyei nke mè d̀òri, Kirisi kó mukũ mbáá na ké ti deeté. ²⁷ Tí p̀anke nkpeutí, muháá ndiemù Kuyie nyóó tanné mù bèè yete ku kpeti mu kpéi. ²⁸ Onìti do ò nkòò d̀ò M̀oyiisi kó ikuó ci dè, kè benitibè bèdèbè yoo bètãati ò yà ke b́i, mbè òó í nhò kuó mmesémmè, bè òó ò kùomu. ²⁹ Wèè bo senkèrì Kuyie mBire, késãũ nde yíi metaummè pàammè mèè ò òútè ké mmè ẁò ndetetirè ke sãá Muyaánsààmù, o k̀pere bo p̀èté mème. ³⁰ Ti yèmu Kuyie nkuò béimmmè ke tú kuò yóó peite, kè kuò f̀ó. Ke yíé ke b́i nke tú kuò yóó bekénè ku nitibè. ³¹ Kuyie nfòumu, dè bo nyóùnè ku mièke bo do wè.

³² Dentenèni di yie ndii m̀nni Kirisi k̀e d̀e nd̀omm̀e, di do f̀eũt̀em̀e k̀eák̀e, meháárìm̀e me nyí ndi na. ³³ K̀e bè ní ndi sáá nyem̀ar̀e maỳe benit̀ib̀e ìk̀e ke di puoti yeteỳe, k̀e di nkómm̀ú bè f̀eũnko bè. ³⁴ K̀e di ẁenǹe k̀éf̀eũt̀é k̀e bè nfek̀u di k̀per̀e k̀e d̀e di naati di ỳé m̀è k̀p̀éi nke d̀o ndi k̀p̀at̀i bo k̀eĩnk̀e, t̀i p̀eẽt̀e memm̀e, t̀i ỳo mbo sáá. ³⁵ Di báá ỳou k̀e di k̀ont̀i ỳarik̀e, dí ndaari Kuyie ndóm̀e, k̀e k̀u di cú. ³⁶ Di do nkénẁeẽr̀imu ke daari Kuyie ndó d̀e k̀e k̀u di duó nk̀u ỳe nk̀u ỳoó di duó nd̀e. ³⁷ Ti ẁarimu ke tú:

Ò ẁetinímu bàmbà nhò í ỳoó ɔ́t̀e.

³⁸ K̀e titet̀i ẁari ke tú:

Ẁèè wetí de ỳiè mbo nfò̀u

ò tá m̀è k̀p̀éi.

K̀e ẁèè yete Kuyie nkpeti

ku miẽke bo nhò c̀ou.

³⁹ Ỳouǹe k̀e ti nẁeẽr̀i k̀e Kuyie nti duó mmufòmmu mùu bo sáá, ti bá ntú bèè yete ku kpeti k̀e k̀u ỳoó bè kpetínǹe.

11

B̀èè yie nKuyie nweti weti be kó tináànt̀i

¹ A bo ntám̀e Kuyie ntú a bo nyém̀e mm̀e weti weti ke d̀o nha baa d̀e a ỳoó d̀e ỳa, a bo nyém̀e ke d̀o nd̀e bo, bá a í me nd̀e ẁuómm̀e. ² Dim̀nni k̀abe do tá m̀è k̀p̀éi nKuyie ndeè do te k̀e k̀uu bè p̀ensir̀i.

³ Ti tá m̀è k̀p̀éi nKuyie, ndeè te k̀e ti ỳé ke d̀o nkuu b́ei nk̀e kutenk̀u d̀ò. Ti támu ke d̀o nti ẁuó nd̀e Kuyie nd̀e d̀ò ǹe ti í ẁuó nd̀end̀e.

⁴ Abeeeri do tá m̀è k̀p̀éi nKuyie ndeè do te k̀ò k̀u pã dìi pãnni diwũst̀nni ìnk̀e, k̀e Kuyie ndi p̀ensir̀i k̀ep̀eẽt̀e Kayẽẽ k̀per̀e, k̀e Kuyie ndò ò wetí k̀écout̀e o pãnni ò k̀u tá m̀è k̀p̀éi. Abeeeri támm̀e Kuyie nde kó tináànt̀i kpaá ti náánnemu bá ò me nkum̀e k̀e d̀e m̀ont̀e.

⁵ Enaiki do tá m̀è k̀p̀éi nKuyie ndeè do te k̀ò í nku, k̀e k̀uu ò t̀uót̀e, k̀e bèè ò m̀ánt̀oo. Ti ẁarimu ke tú: Kuyie mmu ndo í ò t̀uót̀e ke ỳemu ò wetím̀e. ⁶ Ti tá dìi m̀nni ndi Kuyie nk̀u ɔ́ t̀i p̀ensir̀im̀e, k̀e ti k̀u t̀u nti d̀ò nkéntám̀u ke d̀ò nk̀u bo, ke ỳoó cú bèè k̀u wanti.

⁷ Nwee do tá m̀è k̀p̀éi nKuyie ndeè do te k̀e k̀uu ò nàk̀e d̀èè kpaanní k̀ò yie nk̀e nk̀u dé kédòò bàtòò, ǹe o c̀f̀èt̀e k̀abe k̀e bèè ta bemou k̀ecoot̀e k̀e Kuyie nkuò betab̀e ke d̀ò Nwee wetí ò k̀u tá m̀è k̀p̀éi.

⁸ Abarahammu do tá m̀è k̀p̀éi nKuyie ndeè do te k̀e k̀u d̀ò ẁèè k̀ate ketenk̀e k̀u ỳoó ò duó nk̀e diyie mari. K̀ò yie nkéit̀e kénkérí bá ò í ỳé ò k̀ari k̀e, ⁹ k̀etuake de kó ketenk̀e Kuyie nyóó ò duó nk̀e diyie mari, k̀embo ke d̀ò nhopòò, ke ã titouti miẽke. Isaki ǹe Sakabu bè do me nd̀ò, o kó dif̀nk̀úò Kuyie mmúnke do ti mb̀e nàk̀emu. ¹⁰ Abarahammu do baa Kuyie mbo ò duómm̀e k̀eĩnk̀e kó dihei ndi kumómm̀onku k̀u maá dì k̀e dì kpeĩni.

¹¹ Saraa do tá m̀è k̀p̀éi nKuyie ndeè do te k̀ò m̀ɔ́t̀e debire ke ś nhò kòt̀e mediè nke tú tehũnt̀e. Ò do tá m̀è k̀p̀éi nke d̀ò nKuyie nyóó d̀ò k̀u b́ei nti. ¹² Abarahammu do kòt̀emu mediè nkéduunǹe mukũũ nkém̀ɔ́t̀e debire, k̀ò yaábii sũũ nkémmanǹe siwãã ǹe mubirím̀ú dàméèr̀i nùu k̀õmu.

¹³ Bemou bè do támu k̀ékúǹe ke í ỳa Kuyie ndo ỳe nk̀u ỳoó bè duó nd̀e, ke né ntá ke d̀ò nd̀e kpaaní k̀e k̀u ỳoó d̀ò k̀u b́ei nti, k̀e bèè b́ei nke d̀ò: Ti d̀ò mbepòòb̀e mbe kutenk̀u miẽke. ¹⁴ Bè náa mmemme ke benk̀u bè wantim̀e mm̀e be kó dihei. ¹⁵ K̀e bè do nkpaá d́o be ei bè iténí dì ndi, bè na nnamu k̀eẁt̀e. ¹⁶ Bè do d́o dihei sàar̀i ndi dìi p̀eẽt̀e bè iténí dì, dìi tu k̀eĩnk̀e k̀peri. D̀eè te k̀e ifei í bo Kuyie bè bo nk̀u yum̀e ke tú: Ti Yiè nKuyie.

¹⁷ Abarahammu do tá Kuyie nku, kè deè nte kù ò yàáké diì m̀nni ke d̀ wèe kù p̄a o birɛ kù ò duó ndè, k̀o yie nke ndó ké dè k̀o diwũt̀nni ñnkè. ¹⁸ Kuyie ndo d̀unnèmu dinùù Abarahammu ke d̀ Isaki weè yóó ò pié iyaàbí. ¹⁹ Abarahammu do támu ke d̀ nKuyie mm̀ke muw̄írímú bá k̀o k̀o o birɛ kù bo na kéduó nkè dèe yánté, nè o yèmmè mièke ò do támu ke d̀ ndè ku kè Kuyie mme ndè f̀uk̀unne kè dè tu dibenk̀r̀.

²⁰ Isaki do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te k̀o k̀o m̀o mesàà nSakabu nè Esayu kpéi, ḱntá ke d̀ nKuyie mbo dè d̀.

²¹ Sakabu do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te, ò k̀tè diì m̀nni ke duúnnè mukũ nk̀o nyĩk̀ú o p̀àti ke s̄i nkém̀o Kuyie nkó mesàà nSosefu kó ibí idé kpéi.

²² Sosefu do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te k̀o nyóó kù kénáké Isidayeribe ke d̀ kè bè yèti bè nt̀o o kũ kék̀onnè Kannahã.

²³ M̀yiisi yembè do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te kè bèe ò peité kéya ò wennimè ké nhò s̀ri betã̀bè betã̀ti, bá bè í ỳte okp̀àti béi nt̀.

²⁴ M̀yiisi tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te k̀o k̀téní kéyete bè bo nhò tumè okp̀àti kóo sapàà mbire, ²⁵ kéw̄ennénè Kuyie nk̀be kè bè nf̄ũr̀, kéyete ò bo ntúmè meyei nyiè, kédì kunaatí dim̀nni sám̀pó mièke. ²⁶ K̀o nyé ke d̀ nk̀o f̄ũtè Kirisi kpéi, Kuyie mbè nàkè wèe kpéi, dè wenni ke p̄tè ò bo ntũmmè meyei nkó kuce ke m̀ke Esibiti kó tikp̀ati tim̀o. Ò do f̄ũr̀ m̀mme ke yé Kuyie nyóó bè yietímè mme dèe p̄tè Esibiti kó tikp̀ati.

²⁷ M̀yiisi do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te k̀o kp̀àti mièke ò peike, k̀o ité Esibiti, bá ò í ỳk̀, k̀mbo nè dik̀mb̀d̀ ke d̀ nhò ẁo nKuyie mbè í ẁo nk̀. ²⁸ Ò do tá mèè kpéi nke Kuyie ndeè do te k̀o ãnné diyentébanni, ke níéké mepeȳi nyeb̀r̀, kè Kuyie nt̀nni diì k̀o kè di báa k̀o Isidayeribe k̀be bèe tu Mpo.

²⁹ Isidayeribe do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te kè d̀m̀èr̀ tipènti kouu kũ kè bèe sénté, kè Esibiti k̀be mbè tũ nkétuakoo ké bè tekii k̀p̀nté.

³⁰ Isidayeribe tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te kè bèe fité Sedikoo ke d̀ kuce m̀yiekè k̀o duotí duó. ³¹ Dahabu do tú onitipòk̀ wèe d̀uti d̀utinè ẁnwe benitidaabè ḱntá Kuyie nkè deè nte k̀o c̀utè Isidayeribe do t̀nkoo bè kè bè bo paaté diheì, k̀o bè d̀o mesàà. Kè dè nte k̀o í ñw̄ennénè bèe yete Kuyie nkpeti kék̀ú.

³² Kè n tú m bo náké bèe do tá nKuyie: Sedeõ nè Baaraki nè Sãnsõ nè Sefutee nè Dafiti nè Sammuyeri nè Kuyie mpã̀nã̀nti náam̀bè kpeti m báa deè. ³³ Bè do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te, kè bèe dokénè ibotí ké ì na, kénd̀ori Kuyie ndó dè, kéya Kuyie ndo yè nk̀ yóó bè duó ndè, kè yec̀iric̀r̀eè bè ỳke mucáamm̀. ³⁴ Kè bet̀bèe bónk̀unne fehã̀adènfè, kè bet̀bèe yenténè be kpantídènt̀bè kó yese, kè bet̀bèe nc̄iñni kè Kuyie mbè kpénk̀unne, kè bèe kpa nkéna be kpantídènt̀bè kébeti. ³⁵ Benitipòbè mabè do tá mèè kpéi nKuyie ndeè do te kè k̀u f̀uk̀unne be c̄i k̀be.

Kè bet̀bèe yie nkè bè mbè f̄ũnko ke bè k̀o bá bè í cok̀u bè tá mèè kpéi nke d̀ nKuyie mbo duó nkè bèe yánté, kè k̀u bè duó mmufòmmu p̀amm̀ mùu wenni ke p̄tè ti mè nf̀ò mù. ³⁶ Bè tá mèè kpéi nKuyie, ndeè do te kè bè mbè daú, ḱf̄ũ mbet̀bè, kéboú bet̀bè m̀f̄imme kékpetinné, ³⁷ kébúotí bet̀bè yetárè kék̀o, kési bet̀bè kéyarí, kénk̀o bet̀bè nè yese k̀mbeti bet̀bè ke bè f̄ũnko, kè bèe naá nyidawaá ndieyi, kendaati tib̀k̀nti nè tipek̀nti. ³⁸ Kè bè mbè bèti be c̄i kè bè cok̀u ke taà yef̀tè nè titã̀dènti. Kutenk̀u do í wenni ke d̀ mbèe na k̀mbo ku mièke.

³⁹ De kó benitibè bem̀o bè do tá Kuyie nku kè k̀u bè p̀nsir̀. Nè m̀mme kè bèe k̀nè bá bè í ya Kuyie nyè nk̀ yóó d̀o dè. ⁴⁰ Kuyie ndò d̀marè sà̀rè nde tim̀o ti kpéi, k̀u í d̀o bèe màa ndè te, k̀u d̀o tim̀o ti dè w̄ennèmu.

12

Kuyie nti tiè nti kó mesàà nkpréi nke

¹ Ti yembè bèè do tá Kuyie mbè sūmu mediè nke í sénní. Kè dè dò mmemme ti dootóo dèè ti díntínko nè meyei mèè ti caati mecãã mmecãã kécokù ke wéèrì ke tū nkuce Kuyie nti benke kù. ² Yóunè kè ti nkérí ke wetí Yesu wèè ti kpeté Kuyie nkó kuce, ò yóó ti teennèmu kè tí tuòke kumàнку. Weè yie nke kú ifei kó mukũũ nkudapããtí ìnkè ò do yé ò tati mèmme diwèì mièke. Di mmànni ke kari Kuyie mbakù you dikpààtikàrì.

³ Wénténè benitiyeibe bèè í ò dó bè ò fěũ mmèè botí, kè dèe yáúkùnne di kònti ké di duó mmuwèrímú. ⁴ Di maunèmu meyei, di né mu nyí mà ke tùòke mukũũ. ⁵ Di báá yè nKuyie mbéi nti ke tú:

Kè kù yṹ nha to,

a mièke báá peike

kè kù da tié nha yèmmè báá caàrè.

⁶ Kuyie nhõ yṹ nkù dó wè kó ditoò ndi,

kétié nwèè tu ku birè.

⁷ Kè Kuyie ndi tiè ndí mmi. Di tú mèè kpéi nku bí deè te kè kù di tiè. We ndó o birè ke í ndè tiè? ⁸ Kuyie ntièmmu bèè tu ku bí, kè kù í di tiè ndi tú ipocẽmbí nyi. ⁹ Ti do dò nyibí kè ti yembè ti tièmmu, kè ti bè dé. Ti dò nkényièmmu Kuyie nkpeti kè dèe pèèté ti yembè kpèti.

¹⁰ Ti yembè do ti tiè mbè dó mèè botí nku dimònni sámprò mièke, Kuyie nkuu me nti tiè nti kó mesàà nkpréi nke, ke dó ti wenke kù wennimè. ¹¹ Kè bè da tiè ndè ò ndò ndè yóumu, kàa yie nha yà de kó mesàà nkàa borime nwenni kàa mmòke diwèì.

Ti bo nyémè ke báá yete Kuyie nkpeti

¹² Kpénkúnne è tũnké di baà ndèè òòte kétẽĩ ndi núu nyèè bòòtè. ¹³ Nkérínè kuce kùu èri, kè yecĩè ntààke òòke báá tute, ì pè̀tínke seíté.

¹⁴ Yetenko kénwanti kénnaatinè benitibè bemou, kénwenni páíí. Kè dè í dò mmemme, di báá na káyà Kuyie. ¹⁵ Nyénè kòò m̀ou di mièke báá paa nhomáà Kuyie nkó mesàà nke fekènfè tiifèe yè o mièke kè fe dõmmèe caàrè betòbè. ¹⁶ Nyénè ke bá ndòutinè ditòbè, òm̀ou báá senkèrì Kuyie nkó kuce. Esayu do dòòmè kéceetenè dicabuu Mpo ò nte dè. ¹⁷ Ò wèète ke ndè dó diì m̀onni kémbáá nhò cice ke kuò ndè me nyí nyie.

¹⁸ Di í yà dekõmbòdorikpèe Isidayeeriibe do yà dè Sinaii tãrì ìnkè, muháá ndo cóu ndè kè kuyukú fí, kè dibìnni bo nè fetaafe kó kuyaakù, ¹⁹ kè siheú kuò nkè Kuyie mpéú metammè, kè be kõmbùòti duò, kè bè kù bàá nke tú kù ténke báá bè béinnè. ²⁰ Ke yé bè do í namè kéto dinùu Kuyie mbè nàké di ke tú: Kòò niti yoo fèðfè kàáké de kó ditãrì bèè ò bùóti yetãrè kékuo. ²¹ Dè do do M̀oyiisi kõmbùòti nti kòò béi ke d̀: Kufõwaá nkuu m pí nkè n kpèuti.

²² Díndi me nkàtení ditãrì bè tu d̀ndi Siyõõ, Kuyie nkùu duò mmufòmmu ku èi, de kó diheì tu kèĩnkè kóo Sedisadèmmu nwe, Kuyie ntõrè tikú dè péu ke yãнку ke kù sãntí. ²³ Díndi wènnénè Kuyie mbí ketiyi nyi, ì yèè wãrì kèĩnkè. Ke tòónnè Kuyie nkùu bekùnè benitibè bemou. Ke tòónnè bèè wetí ke wenke páíí. ²⁴ Ke wènnénè Yesu wèè tàunko Kuyie nnè benitibè, kòò yĩ nti òútè ke ti cĩenko. Mè í dònne Abèeri kõme mèè do dó képeite.

²⁵ Dòònè meyoðmmè, kékénté wèè di náánnè. Di bá ndònnè Isidayeeriibe, bèè do yete Kuyie nkpeti M̀oyiisi bè náá nti kè kùu bè poté. Kè bè do yete ku kpèti kè kùu bè poté, kè ti yete Yesu ò múnke yóó ti potèmu. Ti báá na kèyenténè Kuyie nkùu bo kèĩnkè ke ti náánnènní. ²⁶ Kù do náá nditãrì Sinaii ìnkè kè ketenkè sãntimu, ke ti náá nyíe nke tú kù yóó yíe sãntèmu ketenkè nè kèĩnkè. ²⁷ De kó tináàǹti benkú ke dò nKuyie ndòò dè yóó sãntèmu kèpèèté, dèè í sãnti kè dè nkpaá.

²⁸ Kuù b́ei nke tú dèè kó dimàà í yóó sántè dèè yó nkpaá, òmòu í yóó na késántè Kuyie nkó dikpààtìyuu. Ti sántímu Kuyie ndè kpéi nke kù bàá nkù d́o m̀èè botí ke kù dé. ²⁹ Ke yé ke dò nKuyie ndònnè muháá mmu ke ćou ndemou.

13

Ti bo ýimè kè Kuyie nti p̀énsiri

¹ Nsókénè ke d́o ditabè, ke dò ntecf̀ètè tèmàà k̀obe. ² Nyénè kéncóu b̀epòòbè, b̀emabè do me nh̄ nkécóuté Kuyie ntòrè bá b̀è í yé ke dò nKuyie ntòrè nye. ³ Nyénè tikpetínti kpéi, kéndò ndi b̀è ẁenné ke kpetí. Ke nyé b̀è f̀éũnko b̀è kpéi, kéndò mbè ẁè nke di f̀éũnko.

⁴ Nyénè ke dò nKuyie nkuù ānné dipopuò, di í dò ntí ndi càari. Onìti nè o pokù b̀è nwetì betabè. Kuyie nyóó bekénèmu b̀èè d̀outi d̀outinè betabè nè b̀èè d̀outinè be pobè í tú b̀è yoo be daabè í tú b̀è.

⁵ Di báá yie nkéduó ndi yèmmè idítí, dè ndi naati nè di m̀ake dè. Kuyie mbéimmu ke tú kù í yóó di yóu, kù í yóó di b̀ontóo. ⁶ Dèè te bá wè k̀oo bo na kébéinnè dikāmbùò ke dò: N Yiè nKuyie nni nkómmúmu, n yí dé d̀emarè, onìti bo na ké n d̀òò ba?

⁷ Nyénè b̀èè do di ni, b̀èè di nàké Kuyie nnáànti kè di kù ýété be kpéi, nwéinè be borime do dòmmè kè b̀è yàa kúnè ḱéntá Kuyie mbè do kù tá m̀èè botí. ⁸ Yesu í ceeri, ò do dòmmè ò me ndò, ke yó m̀me ndò nsáà. ⁹ Di báá yie nkè itié nsóntíke kp̄eyi di f̀étinne, yóunè kè Kuyie ndi duó mmèè sàà ndi kpénk̀unne. Di báá na kékpenke di baàti m̀èè kpéi ndi yo ndè nè di ci dè. De kó ikuó botí í teénnè b̀èè ì tũ.

¹⁰ Ti m̀akemu ti kó diwũòt̀nni. Ikuó ǹiubè b̀èè p̄i metaummè tou mièke mutōmmú b̀è báá na kédi dèè daké de kó diwũòt̀nni ñnkè. ¹¹ Bè do òò f̀ié iwũò kè ikuó ǹiuti diwèè tannè meyĩ nyikuó nentì kó kufáá ḱeməo Kuyie m̀meyei ncíémmè, kè b̀èè yènnè imaa ndihèi m̀anku nku kécóu. ¹² Dèè te kè Yesu ku dihèi m̀anku, k̀oo yĩ nh̀ùtè ti yei. ¹³ Ti k̀atenè o borè dihèi m̀anku, kóò ẁennénè kédi ifei ò di ì. ¹⁴ Ke yé ti í m̀akemè ketenkè kie ndihèi dii yó mbo sáà, ti wanti dii kpaaní dindi, dii yó mbo sáà.

¹⁵ Yóunè kè Yesu ti teennè, kè yesā nti kù sánti yè, ndònnè iwũò b̀è do feu ì Kuyie, kè ti nkù sánti sáà. ¹⁶ Di né báá yóu di bo ndòorimè mesàà, di mpāā ndi kpere b̀èè kpa, Kuyie ndó yeè p̀arè botí.

¹⁷ Nyiénè b̀èè di ni be kpeti, ḱentũ mbe tié, b̀èè dàke di ẁèrè kpéi, ke yóó nàké Kuyie mbè p̄i mùò tōmmú. Kè di yíé mbe kpeti b̀è bo mp̄i mbe tōmmú nè kuyènaatí. Kè dè í dò m̀memme b̀è bo mmù p̄i nnè meyèncààrimè kè di paà mucóntimu.

¹⁸ Mbáánnè Kuyie nti kpéi, ti yému ke dò nti yèmmè í ti bekùnè timati ñnkè. Ti d́o kéndòori desààrè nde sáà. ¹⁹ Mbáánnè Kuyie n kpéi kè n na kékətoò bàmbà.

Mubáammu

²⁰ Kuyie nkuù te kè ti Yiè nYesu yáñté, wèè ku k̀oo yĩ ndòò metaummè m̀èè yó mbo sáà, wèè di c̀emmú opec̀enti ò ncémmúmmè o pe. ²¹ Kuyie nkùò duò ndiwèi kù di teennè kè di ndòori mesàà nkù d́o di ndòori m̀è, kù di teennè kè di ndòori dèè kù naati nè Yesu wèè deu ke yó mbo sáà o kó diyètìrì. Kè dè m̀me ndò.

Mudəummu səmmu

²² N k̀obe n di báámmu ke tú dí mmi nkékénté n di ẁari tìi náànti, tì dàke í deu. ²³ N k̀obe n d́o kè di nàké ke tú b̀è kpeté ti kou Timəntee. Kòò t̀ùkení mecāā nti bo nei kékətoò ke di yà.

²⁴ Di d̀unko b̀èè di ni, kédəunnè Kirisi k̀obe b̀emou, ti k̀obe Itadii k̀obe di d̀unko. ²⁵ Kuyie nkó mesàà nní ndi bonè dimou!

Isaku wãri dũ̀ pátírì Di mpátírì tɔ̀ tì nàaàntì

Isaku weè wãri de kó dipátírì ke duó nKirisì kɔ̀be itié mbè dò nkétũ̀nne ì ke náá nke duó mmedonnimè yewe yemɔ̀u kɔ̀me Kirisì kou dò nkéntũ̀mmè.

Kè de kó medonnimè benkú ti bo ndòmmè tidawantì mièke nè tikpàtì mièke. Ti bo ndòmmè mehàárìmè mièke, yoo dibàð kó mesòummè mièke. Kòo bè nàké kuwedɔ̀unce mómmanku dò nkémbenkúmè nè ku dɔ̀rìmè mièke nke. Ti bo mbaàtìmè benitibè, fenóndeñfè kó medòmmè, de ìnkè kó mecii, yekpàrè nè tefentè, a bo kékũ̀nnemè amáà, meminnímè, mubáammu. De kó dipátírì né dɔ̀ke ìkú tì ìnkè tì tu: Ti bo mbenkúmè ti tákùmè nè ti dɔ̀rìmè mièke.

Di mpátírì nàaàntì duó ke dòmme

1. Mudɔ̀ummu 1:1
2. Metákùmè mèè ò nfíúkú mebennímè mièke, nè Kuyie nkuù duómme mecii 1:2-8
3. Fedawanfè nè okpààtì 1:9-11
4. Mēbennímè nè meyáammè 1:12-18
5. A bo keèmè kédàð tì yèmmè 1:19-27
6. Ti bo ndakemè ke bá mbaàtì benitibè 2.
7. Kirisì kou dòmmè nkéndake o nóndeñfè kpéi 3:1-12
8. Kirisì kou dò nkéndòmmè kutenkú kɔ̀be ìkè 3:13-5:6
9. Itié nsɔ̀nyi 5:7-20

Mudɔ̀ummu

¹ Mí nyIsaku Kuyie nnè ti Yiè nYesu Kirisì be kóo tǔntì, mú wãri di mpátírì, ke dɔ̀u nKuyie nkɔ̀be bèè cìété ke bo tipítì timɔ̀u.

Ti bo mbáammè Kuyie nke tá

² N kɔ̀be kè mehàárìmè di tũ̀kení dè ndi naati. ³ Di yému ke dò nke mehàárìmè di sǔnté kè di kpaá tá Kuyie, de mǔnnì ndi di ò mǔtemè meminnímè. ⁴ Yóunè kè di minnìmmè pĩ mme tǔmmú kétuɔ̀ke me mǔnku kè dí kpenke Kuyie nkó kuce mièke kè ku kperε marè bá ndi dǔnnì. ⁵ Kè mecii ndònté òmòu, wèe mè mǔo Kuyie, ku nòutè yàammu kè kù pǔā nnè diwèi kù bo mè nhò pǔ. ⁶ Ò bá mmú ke yǐèkù, wè mmúnè o yèmmè memɔ̀u, kòo yǐèkù ò dǔnnè dàméèrì kó yèñfñfèrè nye kuyaakù tèm̀m̀u yè tipítì timɔ̀u. ⁷ Wèe mǔú ke yǐèkù o yèmmè bá ndò nti Yiè mbo ò pǔ dèmarè. ⁸ De yǐè mbotí yèmmè mèè sũ, ò í yé ò dǔ dè.

Okpààtì nè fedawanfè demáà ndi Kuyie mborè

⁹ Diwèi mbo bèè kpa be kperε, ke yé Kuyie nyóó bè déúkũ̀nnemè. ¹⁰ Bèè mǔke be kperε bè nyé ke dò mbe kpàtì í tú tìmatì Kuyie mborè, tì yóo pèētèmu mutepóo nhǔɔ̀ yote mèè botí. ¹¹ Kuyie nhǔɔ̀ tuɔ̀ mmèè botí mutepóo nkè mùu mǔté kèyote, mèè botí nku bè yóo pèētèmmè kè be kpàtì deè.

Mehàárìmè nè mesòummè de kó tináaàntì

¹² Dè nnaati mehàárìmè sǔnké wè kòo fíúkú tei tei, ke yé mè yóo pèētèmmè kè Kuyie nhò yietì mufòmmu mùu bo sǔā, Kuyie nyè nkù yóo duó mmù bèè kù tá. ¹³ Kè mesòummè sǔnké òmòu ò báá yǐ Kuyie nkuù te, Kuyie nyí sóu nhòmòu nè meyei, kù í sóu nhòmòu. ¹⁴ Onitì ò yàmu kèyaa nkè dèè ò tannè mesòummè mièke. ¹⁵ Meyáammè mèè ò púo nkèpèitè meyei, kè meyei mpúo nkèpèitè mukũ̀.

16 N kɔbe dɪndi n dɔ bɛ, di bɑ nsoú ndimáà. 17 Kuyie mpǎǎ nyèè pǎrè tu yɛsààyè nyɛ ke wenni, kù í ceeri, kuù dɔ̀̀ kuwenniku, dibiiɲni í bo ku borè. 18 Kuù mè dɔ ke duò mmufòmму nè ku náànti miɛke, kè ti bo ntú kù dɔ̀̀ dè kó beketibè, bèè yóó kù dɔ̀̀ntɛnè.

Ti bo nkemmumè Kuyie náànti ke dɔ̀̀ri ti yèmmè

19 Nyénè ke ní nkémму mesàà nke bá ncǎǎ tináànti, di miɛke bá ncǎǎ ke péíkú. 20 Wèè m̀̀ke kemieke wè í dɔ̀̀ri Kuyie ndómè. 21 Nè de kpéi nyóunè dèè kó dimáà s̀̀nkunko oniti nè meborime yeime, ke kék̀̀nne dimáà, kèmpí nTináànsààti Kuyie mbuotí ti di yèmmè miɛke, ti yóó di deeté.

22 Ndɔ̀̀rinè Kuyie nnáànti yèmmè. Kè di ti kemmu ke í dɔ̀̀ri ti yèmmè di sóú ndimáà ndi. 23 Wèè kèímму Kuyie nnáànti ke í dɔ̀̀ri ti yèmmè ò d̀̀nnè wèè wènté wènwɛ tɛwéitè ke yà ò d̀̀mmè páíí. 24 Ke ité ke yè̀nko dende bàmbà nhò do d̀̀mmè. 25 Wèè me nsíéké Kuyie nnáànti tɛwéitè k̀̀me ti d̀̀erí, ke í ti yè̀ nke ti tũ nweti weti, ke dɔ̀̀ri ti yèmmè, Kuyie mbo ò d̀̀̀ mesàà nho t̀̀mmú muməu miɛke.

26 Kòò m̀̀u yèmmè d̀̀ nhò tu Kirisi kou ke í nɔ nke p̄i nho nùù ò sóú nhomáà ndi kòò báammu tú detetirè. 27 Ti cice Kuyie ndó wèè d̀̀ke wènwɛ iciribí nè bekúrobè kpéi nke dɔ̀̀ri Kuyie ndómè ke yóu kutenkù kó meyei mməu.

2

Kirisi kɔbe í d̀̀mmè kèmməke mebatimè

1 N kɔbe dɪndi bèè tũ nti Yiè nYesu Kirisi Kuyie ndéúk̀̀nne wè, di bá mbaàti benitibè. 2 Kè benitibè bèdébè tanní di tíkú dè, kòò m̀̀u tu odítikpààti, ke ũ mumámáá mmùù díítikpèni, ke dáátí tiyaàsààti, kòò c̄ri dàátí tiyaàcítí. 3 Kè di benke odítikpààti dikàri sààri ke ȳi: Kari die ndikotikàri. Ke nàké oc̄ri ke ȳi: Ncómму dende. Yoo di ȳi: Karoo ketenkè. 4 Kè di dɔ̀̀ri memme di m̀̀ke mebatimè mme di cuokè, de kó meyèmmè í wenni.

5 N kɔbe dɪndi n dɔ̀̀ bɛ, Kuyie ntááté kutenkù kuu nkɔbe wúó mbè mbe bec̄ribè kè bè bo nkù tá mediè kéta ku kpààtiyuu miɛke kù yè̀ nkù yóó duò ndi bèè kù dɔ̀̀. 6 Kè di baàti benitibè ke senku bec̄ribè, di í yè̀ ke d̀̀ mbedítikpààtibè beè di f̄ũnko, ke di k̄rinè bebeémbè boràà? 7 Beè càari Kirisi yetisààri bè yu di ke di ànné batèmmù.

8 Kè di dɔ̀̀ kèntũ nyikuó dieyi, ti wàrimu ke tú: Ndó a kou t̀̀u a dɔ̀̀ mèè botí amáà. 9 Kè di me mbààti benitibè di dɔ̀̀ri meyei mme, di í tũ nyikuó. 10 Kòò m̀̀u tũ nyikuó ke yeténè ditannùù dimáà, ò yeténè ikuó iməu ndi. 11 Kuyie nkùù ȳi a báá duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀̀u, kuù ȳi a báá kuə oniti. Kàa í duónè wèè í tú a pokù yoo wèè í tú a d̀̀u ke kùə oniti a yeténè ikuó iməu ndi. 12 Kè di náá nti yoo di dɔ̀̀ri dè dí nyé kè Kuyie nyóó di bekénèmu. 13 Wèè í kuó nhot̀̀u mesémmè, Kuyie mbáá mè nhò kuó. Wèè kuó nhot̀̀u mesémmè, Kuyie nyóó we nkuó mmesémmè kòò yè̀ tibeénti.

A t̀̀mmú muù benkú a tákumè

14 Kòò niti tu ò tá Kuyie nke í dɔ̀̀ri dèmarè dè bo d̀̀̀ ba? De kó metákumè botí bo na kóò deetáà? 15 Kè dè d̀̀ ndi tebite yoo di tãũ m̀̀u kpa tiyààti yoo mudii. 16 Kè di í ò duò ndèmarè, ke né ò nàké ke tú: Kɔte kè dè nnaati! Muséé nyí yóó da p̄i, a í yóó mónté a bo di mù. Dè bo ò teennàà? 17 Mèè botí nku kòò m̀̀u tu ò tá Kuyie nke í dɔ̀̀ri dèmarè o báammu tú detetirè nde.

18 Oniti bo na ke d̀̀ kàa cénke tá Kuyie nke í dɔ̀̀ri mesàà ndè sànnèmu, kè mí n né ò t̄́nné ke d̀̀ kàa tá Kuyie nke dɔ̀̀ri mesàà ndèè wenni, ke yè̀ n d̀̀̀rimè mèè benkú n kù támè. 19 Kàa yè̀ ke d̀̀ nKuyie mbo kumáà, dè wennimu, yebəkè múnke ti yè̀mu kè kuf̄swáá nyè bo kè yè̀ kpeuti. 20 Kuyè̀nkù f̄, a í yè̀ ke d̀̀ nkàa tá Kuyie nkè í dɔ̀̀ri mesàà ndè tu detetirè ndaà? 21 Ti yààri Abarahamu do yiemmu Kuyie nhò nàké ti ke ndó kèféúté o bire Isaki diw̄st̀̀nni ònkè, kè kù d̀̀ ò wenni. 22 A yàmu o tákumè nè o d̀̀̀rimè dè do neímèmu, kòò d̀̀̀rimèè

benke ò támè Kuyie mmèdiè. ²³ Memme tì wàrimè ke tú: Abarahamu do tá Kuyie nku kè kù dò ò wetí, kóò yu ke dò ku népo. ²⁴ Di yému ke dò nKuyie nhõ yí onìti wetí o dòòrìmè kpéi nke, dè í tú ò kù támè maa.

²⁵ Dahabu do tú onitipòkù wèè dauti dautinè wènwe benitidaabè, kédò Sifube mesàà nké bè benke kuce tekù kè bèe kò. Dèè do te kè Kuyie ndò ò wetí. ²⁶ Kòo nìti í weí ò kúmu. Mèè botí nku kòo nìti tá Kuyie nke í dòòri mesàà nhò báammu kumu.

3

Fenóndeñfè kó tináaṅtì

¹ N kabe di bá ndó dimòu di ntú bèè tiè mbenitibè Kuyie nnáaṅtì. Kuyie nyóó bekénè tínti bèè náa mbèmbè ku náaṅtì kè dè nyóú kèpèéte betòbè. ² Timòu ti òò yetému ti dòòrìmè mièke, kòò mòu ò nnáa nke báa yetè ò do mpáíi nwe ke nò nke pĩ nhomáa. ³ Ti òò táú ntímáti sisèi nò kèna ké nsi tũnni ti sè dónèmè mme. ⁴ Wénténè bátòò de u ke mamè kè ò nkéri kè kuyaakperikù ò tèmù, kè bè ò pirinè dè né mà sámpòrè. ⁵ Fenóndeñfè me ndò ndinùu mièke, ke ma sámpò ke né pòti fe yóó namè ke pĩ mmutòmmú diemù.

Muháa nhõ mma sánpò nwe kécóútè ndikpáa dierì. ⁶ Fenóndeñfè bo dinùu mièke nke ke pĩ mmutòmmú yeimu mediè, ke sīnkunko onìti omòu, ke tuò nke dò mmuháa nKuyie nyóó ànnè benitiyeibe mùu mièke. ⁷ Onìti bo na kètũnte dekpákpere debotí debotí nè sinòò nè debambaannè nè menie mmieke kpere kè dèe yókè kènaá nteciète kpere. ⁸ Omòu me mbáa na kètũnte fenóndeñfè, fè tu feyefè nfe, ke píékè medòmmè mèè kòu. ⁹ Ti òò fe nsántenè ti cice Kuyie, kèwète ké fe mbònténè kusīnkù benitibè Kuyie ndòò bè ke dònneñè kumáa. ¹⁰ N kabe dè í dò ndinùu dii pãa mmesàa ndii wète kèmbòmmùnè kusīnkù. ¹¹ Menie nnatimè nè metiime dè bo na kényièni dinébòri dimáa mièkaà? ¹² N kabe, mutie bè tu mù fikie bo na képeite odifè kó yebèa, yàa mutie bè tu mù finyi mù bo na képeite fikie kpere? Mèè botí nku menie mèè wèeti mè báa namè kényèni dinébòri tiiri mièke.

Kèñkè kó mæciì ndòmmè

¹³ Di mièke kòò mòu ciì, ke mæke meyèmmè, o borime nè o tómmú dè nwenni kòo náaṅtì nnaati, kòo nyòò. ¹⁴ Kè di me mmòke mepómmè ke u medòmmè ke ènnè ditòbè, di nyé ke dò ndi toti ti di yèmmè í tú timómmònti, di báa bennè kèmpòti. ¹⁵ De kó mæciì mbotí í tú Kuyie nkòme, kutenkù kòme mme, menitikòme, mebòkòme. ¹⁶ Mepómmè nè mehèmmè de borè, dikònkònni nè meyei mme mbo. ¹⁷ Wèè mæke Kuyie nkó mæciì nhò wennimu, ke mæke diwèi, kòo yèmmè yòò nkòo niti, ke kuò mbenitibè mesémmè, wè í baati benitibè, wè í mæke meyèmmè mèdémè. ¹⁸ Bèè mæke diwèi bè di buotí tidibotí tēmè mme bè kabe mièke kè di yóò peite Kuyie ndómè kè bèe kòu.

4

Mùu te kè yekpàrè bo

¹ Dimàu nè yekpàrè dèè bo di cuokè, dè bonni de? Dè bonni di mómmòmbè borè nde, ke yé di dómè dèmarè péu dèè í wenni ke kpa nsáa. ² Di òò ndó dèmarè nde ke mónté kènkòu ditòbè. Ke ndó otòu mæke dè ke mónté kènkpa. Di òò mónté di í mæ mèè kpéi nke Kuyie. ³ Di móu kè kù í di pãa nke yé di móúnè mèè yèmmè í wennimè, di dó ké ndè dòòrinè di dómè mme. ⁴ Dindi bèè tũ nyice idéyi di í yé ke dò nkè di dó kutenkù di tú Kuyie ndootitòbè mbea? ⁵ Di yèmmè dò nti sònté ke wàrimu ke tú: Kuyie ndó kuù maa nte diwènni kù ànnè di onìti mièkaà? ⁶ Kù dó ké ti dòò mesàa mme péu. Tì wàrimu ke tú: Kuyie ndòòri mesàa mbèè kékùnne bemáa, ke yetíri sipòò yembè. ⁷ Duónnè dimáa Kuyie nkébaao dibòò kè dii coké kédété. ⁸ Tóónnè dimáa Kuyie nkè kù di tóónnè. Dindi meyei nyembè wénkùnne dimáa, dindi

meyèmmè mèdémè yembè wénkùnnè di yèmmè. ⁹ Banténè di sémmè kè di yèmmè caàrè, kè di yóu mudaá nnè diwèi kénkuò. ¹⁰ Kékùnnè dimáà Kuyie nyìkè kè kù di déúkùnnè.

Kirisi kàbe í dòmme kénnaante betòbè kpéí

¹¹ N kàbe di bá nnáante ditòbè kpéí nke wátìrì ditòbè, wèè nàá nhotòu kpéí nkoò wátìrì ò wátìrì ikuó nyi, wèè me nwátìrì ikuó wè ì yeténèmu. ¹² Kuyie nkuu máá ànné ikuó, kè kuu bekù, kè kuu dèi wèè naati nè wèè sī. Fó nnáke a tú we ke bekùnè a kou tòu!

Ti í dòmme kèmmòke sifeí

¹³ N náánnè dímbè di mmònni díndi bèè tu: Yíe nyoo nanke ti bo kàte di nhèi kèmmòke dibenni ke dōri kupotáá nke péte idíí. ¹⁴ Di í yé tìi naa yóó di tuàkení, di dònne mupáá mmu mùu òò yenni kèpèstóo bàmbà. ¹⁵ Di dò nke ní na nyí: Kè Kuyie ndó ti nfòu kédòò die nyoo deterè. ¹⁶ Kè di né mòke tefentè ke tá dimáà, Kuyie nyí dó de kó tefentè botí. ¹⁷ Wèè yé mesàà nhò dò nkédòò mè, ke í mè dòò, ò dòò meyei mme.

5

Bedítìkpààtìbè bo ndakemè

¹ Díndi bedítìkpààtìbè meyei mmèè yóó di tuàkení mè deumu. Nkuònnè. ² Di kpàtì pààkemu, kè ditúu càáké di yààtì. ³ Yemòrè sonye nye di wammúmè mesòo nnè idíí ke còu nkè dè càke ke naa yóó di bekénè ké di còu. ⁴ Di í yietí bèè kùtí di paa nnè bèè dèi di diitì. Kè bè kuò nkè ti Yíè nKuyie Mpakedaa kèè be dabùò. ⁵ Díndi dòòmu di dómè ketenkè ìnkè, ke di ke dùnne ke baa di kó mukòu yiè. ⁶ Dúu bekénè benitisààbè ke yé mbè í naati ke bè kù, bá bè í di bàao.

Ti bo mmimmè mehààrimè mièke

⁷ N kàbe mmiñnè ke baa ti Yiè mbo wētenímè, fetaafe òò do kòo tenkúti mmi mmèè botí ke baa diyòò bo deèmè kòo kòu o diitì. ⁸ Mmiñnè ke fííkú tei tei, ti Yiè nhauté ke bo wētenímu.

⁹ N kàbe di bá nnáante ditòbè kpéí nKuyie nyàà bo di bekénè, obeénti tùòkenímu ke cómmú dibòri. ¹⁰ Dentenèni Kuyie pāānāānti náānbè do náante ku náānti, ke fēūrì ke mi mmèè botí, dí mme ndò. ¹¹ Dè nnaati bèè do fēūrì ke mi. Di kèemu Isòbu kó tināānti ke yà ò do mi nkétuòke kumànkù kè Kuyie nhò dòò dè. Ke yé Kuyie nnitimèmu ke kuò mmesémmè.

¹² N kàbe di nyé ke bá mparikunè kèìnkè yoo ketenkè yoo deterè marè, di kóò èè ntú èè kè di kóò àà ntú àà, kè Kuyie mbáà di bekénè.

Ti bo nyumè bewedunkótìbè kè bè ti báánnè Kuyie

¹³ Di mièke kè mehààrimè sònté òmòu wèè bántè Kuyie, kè wèè yèmmè naati wè ndiè nke kù sántí. ¹⁴ Kòò mòu mò nwèe yu bewedunkótìbè kè bèè ò waare mekùò nnè ti Yiè nyètìrì kébántè Kuyie. ¹⁵ Kè bè bántè Kuyie nke tá, ti Yiè nKuyie mbo mièkùnnè omuanti, bá kòò dòò meyei kùu mè nhò cīé. ¹⁶ Ndáankonè ditòbè di yei, ke báánnè ditòbè Kuyie nke miérì, wèè dōri Kuyie ndómè o kó mubáammu kpeññimu mediè. ¹⁷ Edii do tú onìti nwe ke ti dònne ke bántè Kuyie nke dà fetaafe báá ni, kè fè dà yebie nyètāāti nè dikéè bá fè í dùóté ketenkè. ¹⁸ Kòò wēte ké kù bántè kè fetaafe ni kè tidiitì peité.

¹⁹ N kàbe di mièke kòò mòu dēténè Kuyie nkòò tòu wēte kòò tēnnéní, ²⁰ ò deetèmu de yiè nke yó nte kè Kuyie ncīé mmeyei mpéu.

Píeri wǎri dǐ pátíri diketiri Di mpátíri tǒ tǐ náaǎnti

Píeri pátíri ketiri náannè Kirisi kǎbe mbe bèè do ciété ké mbo Asii tenké kubakù cǎnku bíékè, Píeri do yóó bè wǎri dipátíri ke bo Odommu nwe. Ò do bè wǎri ke bo yáúkùnnè Kirisi kǎbe bèè bo mefěũtímè miéke be kǒnti nti, kòo mbè náá nke tú Kirisi kumu ke yǎánté, ke ti ðounnè dinùù ke wētini.

Di mpátíri náaǎnti duó ke ðommè

1. Mudǎummu 1:1-2
2. Píeri ðentemè Kirisi kǎbe Kuyie mbè ðeetémè 1:3-12
3. Ò bè tiémme ke tú bè nfoù mufòmму wennimu kè be fòmму ndéúkùnkò Kuyie nyètiri 1:13-2:10
4. Kirisi kou bo ndòmme mefěũtímè miéke 2:11-4:19
5. Kirisi kou ðò nke kékùnnè omáá ndi, ke mpí mmutǎmmú betǎbè kpéi 5:1-11
6. Mudǎummu sǎmmu 5:12-14

Mudǎummu

¹ Mí mPíeri Yesu Kirisi kó ditǒnni, mí wǎri dipátíri dii nKirisi kǎbe bèè ciété ke bo Pǎǎ nè Kadasii nè Kapadoosi nè Asii nè Bitinnii kó itempǎ mmiéke. ² Ti cice Kuyie nkuù mè dó ke di tǎáté nè ðimǒnni, kè di bo ntú ku kǎbe, kè Muyaánsààmù di cǎǎné kè di bo nyié nku kpeti kè Yesu Kirisi di ðúté nè o yǐ.

Kuyie ndi ðò ðe sǎà ké di duó ndiwèi mmèdiè!

Kuyie nyóó duó ndè ku kǎbe ðe kó tináaǎnti

³ Ti sǎntímu Kuyie nti Yiè nYesu Kirisi cice, ò ðò mèè sàà nkpeí nke duó nkè Yesu Kirisi yǎánté, kè ti pèté mufòmму pǎmmù, koò bàanè ti yèmmè memǎu. ⁴ Kè diwèi ti bo Kuyie nyóó duó ndè ku kǎbe keĩnkè ðe kpéi. Dè í caari, dè í sǐnni, dè í ceeri. ⁵ Kuyie mbo teennè díndi bèè kù tá kè di tuǎke diyie sǎnni kè kù di duó nkù sǎri dè.

⁶ Dè tǔ nní ndi naati bá kè di fěũri ke áari yemǎrè sǎmpó miéke. ⁷ Di yému ke ðò mbè ð ndó kéwénkùnnè mesǎo ké mè pǔǎnnèmu bá mè í yóó me mmǎntemè. Di tákùmmè pǎéteemu mesǎo, mefěũtímè nè meháarimè kè ðe di yáú kè bo yà di tá kè ðe màmmè. Di yóó kpenkemmu kè Kuyie ndi sǎnte ké di ðéúkùnnè Yesu bo wētini dii yiè. ⁸ Di ò ðómu bá di í me nhò wùómmè, koò tá bá di í me nhò yàmè, ke mǎke kuyènnaatí ðiekù oniti báá na kénáké kùù màmmè. ⁹ Ke yé weti weti ke ðò ndi tá Kuyie nkè kù yóó di ðeeté diyie sǎnni yiè.

¹⁰⁻¹¹ Kuyie mpǎánaǎnti náaǎnbè do nákému kù yóó ðeetémè benitibè kè Muyaánsààmù mbè bonè ke bè benkú Yesu yóó fěũté mèè botí kè Kuyie nhò ðéúkùnnè, kè ðe nte kè bèe fié yepáte ke bo yà dii mǎnni ndi nè mèè botí nku ðe yóó ðòmmè. ¹² Kuyie ndo benkemmu ku pǎánaǎnti náaǎnbè kè bè nyé ke ðò mbè náá nti í yóó ðò kè bè kpaá fòù. Bè tì náké dí kpéi nke, bèè náante Tináaǎnsàati kè bè tì ndi náké páíi nè Muyaánsààmù kó muwèrimú, kè Kuyie ntǎrè dó ké tì yǐté.

Ti bo nwennimè páíi ke ðonnè ti cice Kuyie

¹³ Nwǎkénè kémpí nKuyie ntǎmmú kénno nke píi ndimáà, kémbaanè di yèmmè memǎu Yesu yóó wētini ke di duó ndè. ¹⁴ Nyiénnè Kuyie nkpeti, bá ntǔnnè kutenkù kuu nkó meborime, di do í yé Kuyie nke ðommè. ¹⁵ Ndónnè páíi di borime memǎu miéke, Kuyie nkù di yu kù ðommè. ¹⁶ Ti wǎrimu ke tú: N ðonnè páíi mí nKuyie n ðommè páíi.

17 Di kù yu ke tú di cice nwe, nyénè ke dò nkù í baàtì òmòu, kù yóó bekénè bá wè o tōmmú dòmmè mme. Ndénè ku di fōmmu mumou miεke ketenkè kie nyīnkè. 18 Di yému ke dò ndi do tū ndi yembè kó meborime yeime kè Kuyie ndonté di wūō, kù né í yè donté nè meso nyoo nè idiítí dèè pēnké. 19 Kù yè donténè Kirisi kó mukūū mmu. Kirisi do mpáíí nwe, ke dò ndipebii dii kpa kuyènkù ke kpa tesòutè, bè òō kuò di. 20 Kuyie nyóó ò tãáté kòo bo di deeté ke mu nyí dòò kutenkù, koò duōnní yemàrè sonye kòò bo di dòò mesàà. 21 Ke duó nkòo yáánté, kè kù ò déúkùnnε, deè te kè ti tá Kuyie ke baa kù bo ti deetémmè diyie sōnni yiè.

22 Di yie ntimómmonnti nti kè ti di wènkùnnε, kè di bo na kéndó ditòbè. Ndónè ditòbè mediè nnè di yèmmè memou. 23 Di fòu mùu fōmmu í tú di yembè kōmu, mùu yóó deè. Tináaṅsààtì tii bo sáà ke duò mmufōmmu tii mù ndi duó nkè mù yó mbo sáà. 24 Ti wàrimu ke tú:

Onìtì dò ntimútì nti,

kòo ārimε dò mmumúpóo.

Timútì òō kpeímu kè ti póo nyote.

25 Ti Yiè nKuyie nkó tináaṅtì tinti me mbomu sáà.

Tii tu Tináaṅsààtì bè di nàké tì.

2

Kirisi kàbe kó tináaṅtì

1 N kàbe yóunè mepómme, meciimmè, meyèmmè mèdémè, a bo ndómè otòu kperε, nè tináanyeiti. 2 Kuyie nnáaṅtì wennimu: Ndónè ti ibíbénní dó mèè botí memiè, kéna kénkótírí Kuyie nkó kuce miεke. 3 Di yàákému ke yà Kuyie nwennimè.

4 Dí tóōnnè dimáà Kirisi wèè tu ditáfòurì Kuyie mpénsirì di ke di tãáté ke bo pūūténè ku cīètè, kè benitibè di yete. 5 Duōnnè dimáà Kuyie nke múnkεε naá nyetákperè kè kù di maánè ku cīètè, kè dí ntú Kuyie nkuó niùbè bèè dò mpáíí ke pī mmutōmmú kù dó mù. 6 Ti wàrimu ke tú:

N tãáté ditásààrì ndi

ke dōu nSiyōō kè di tu dipūū,

wèè di tá dèmarè báá ò nampε.

7 De kó ditári tu díndi bèè di tá di kó disānni ndi. Bèè di yete ti wàrimu be kpéi nke tú:

Bemaribè dootóo dii tári,

dii naá ndipūū kó ditári mómmōnni.

8 Titetì wàrimu ke tú:

Weè tu ditári bè yó mbétírí di,

dipèrì dii yó mbè buò

bè í tá mèè kpéi nho kpeti.

Bèè yete o kpeti bè yó nduòmu, Kuyie nkuù me nyē.

9 Díndi biε di tú Kuyie ntãáté bèmbε, Okpààtì kó ikuó niùbè, kubotí kùu cãá, kubotí Kuyie ndonté kù. Kù di tãáté ke di dènnenì dibiiñni, ke di tanné ku kó kuwenniku diεkù kè di bo náké mutōmmú diemù kù pī mmù mmu di kpéi. 10 Di do í tú Kuyie nkàbe, di mmōnni ke bè naá. Kuyie mu ndo í di cīé, di mmōnni ke di cīé.

Kirisi kàbe borime bo ndòmmè

11 N kàbe n dó bè, di pòdnímu ke tú bepòòbè ketenkè kie īnkè, deè te kè n di tiè nke tú: Di yóu meyèmmè mèè dó meyei, mè màùnè di wènni ndi dii dó Kuyie. 12 Di borime nwenni, bèè í tū nKuyie nkè bè di sáà mbèe yà mè wennimè, ke déúkùnnε Kuyie nyètìrì ku beéntì yiè.

13 Di dó mèè kpéi nti Yiè, nyíénnè bèè baké be kpeti, okpààtì diεwè 14 nè o kó betūmbè, ò kànnε bè kè bè tiè mbèè cààri, ke sántí bèè dòòri mesàà. 15 Kuyie ndó dí ndòòri mesàà mme, bèè í kù tū nkè bè báá pété timatì ke di wátí. 16 Kirisi di dènnemu ikuó miεke, bè né í yè ndí

ndɔ̄ri meyi di ye mèè kpéi nyikuó miéke. Di borime nwenni kè di dɔ̄ri Kuyie ndómè. ¹⁷ Di báa senkèrì òmòu, ndónè Kirisi kɔbe bəmou, kéndé Kuyie, ke yíé nhokpààti kpeti.

Kirisi fěūtémè kè ti dò nkéfěūté

¹⁸ Díndi betɔ̄mbè nyiènnè bèè di ni be kpeti ke bè dé, kè bè wenni yoo bè yóu. ¹⁹ Kuyie mbo di dɔ̄ mesàà nkè bè di fěũnko kè di mi ndi dó mèè kpéi nke yie nKuyie nkpeti. ²⁰ Kàa dɔ̄ meyi nke fěũri dè í mɔke diyètìrì mari, kàa me ndò mesàà nke fěũri ke mi, dè tu Kuyie nkó mesàà mme. ²¹ Kuyie ndi yu deè kpéi. Kirisi fěūtému di kpéi nkè di dò nkétũnne o ce kéfěūté. ²² Wè í dɔ̄ meyi mmamè, ò me nyí nàké siyáábìsì nè ò bomè. ²³ Kè bè nhò sàá, mbá wè í tén̄n̄n̄ko, kòò fěũnko kòò cǐéké, ke ānné demou Kuyie nkùu bekù weti weti ku nùtè miéke. ²⁴ Weè cɔutè ti yei nke tɔ, kè bè ò baaké kudapãáti kè ti bo kú meyi mbíékè kénfòu mufòmmu Kuyie ndó mù. Bè we nkɔute kè ti miété. ²⁵ Bè we nkɔute kè Kuyie nti deeté. Di do dò ntipièti tii feti tinti, di mmònni ke wète di cènti wèè bàa di wèrè o borè.

3

Benitipòbè nè be daàbè bè dò nkéndòm̄mè

¹ Díndi benitipòbè dí nyíé ndi daàbè kpeti deè pǔtè di bo mbè nàámmè Kuyie nnáānti. Kè bèmabè be miéke í tũ nKuyie, di borime nte kè bèè kù tũnne. ² Ke yé bè yóó yàmè di borime wennimè kè di bè dé. ³ Di bá nsàrì ke pãáti tiyùti ke do ntiyààti idítíkperì kpeti, yetootòre idítíkperì kpeye, ke bo benke dimáà. ⁴ Di wenniku ntú kùu bo di miéke kùu í ceeri, di yèmmè nwenni ke boo, Kuyie ndó kuù wenniku botí. ⁵ Dimònni kó benitipòbè bèè do duó be máà Kuyie nké nkù bàa bè do me ndò nke yíé mbe daàbè kpeti. ⁶ Saraa do me ndò ke yu o dɔ̄ Abarahammu ke tú o yiè. Kè di dɔ̄ri memme di bo ntú o bí kè bá nyièkù tìmatì.

⁷ Díndi benitidaabè kè dí mpí ndi pobè mesàà nke yé di wèrímú pǔtémè be kɔmu, ké mbè dé ke yé di yóó wènnémè ke pété mufòmmu mùu bo sàá. Kè di dɔ̄ri memme dèmarè báa díinné di báammu.

A bo ndɔ̄rimè mesàà mbá kè bè da fěũnko

⁸ Nwèínnè meyèmmè mèmáà, dinùu òmáà kèmmɔke ditòbè kó mesémmè, ke dó ditòbè ke dò nteçtè tèmáà kɔbe. Kéndɔ̄ri mesàà nke kékũnko dimáà. ⁹ Di bá nfoku ditòbè meyi, kè bè da sàá nha báa tén̄né, a petínke mɔ Kuyie nkó mesàà mme be kpéi. Kuyie ndó di mme ndɔ̄ri kè kù di dɔ̄ mesàà. ¹⁰ Tì wàrimu ke tú:
Wèè dó kèmbò kè dè ò naati,
wèè yóu tináanyèiti nè siyáábìsì.

¹¹ Ke yóu meyi kéndɔ̄ri mesàà,
kényetíróo ke dó kénnaatinè benitibè bəmou.

¹² Ke yé Kuyie nyémè
bèè dɔ̄ri kù dómè be kpéi nke,
ke cɔú be kó mubáammu,
ke búútí bèè dɔ̄ri meyi mbe kɔmu.

¹³ Kè di dɔ̄ri mesàà nwe mbo di dɔ̄ meyi? ¹⁴ Bá kè bè di fěũnko di dɔ̄ri mèè kpéi mmesàà ndi bá nyièkù òmòu, kè di kòm̀b̀ù̀t̀i duò. Dè ndi naati. ¹⁵ Ndénè Kirisi di Yiè, kòò mòu di beke o kó kuce kpeti dí ò nàké diyònni ke báa ò senkèrì. ¹⁶ Ndɔ̄rinè mesàà nke bá nyièkù, kè ifeii pí mbèè di wátìrì ke di sàá, ke yé bè í yóó yàmè di dɔ̄ mèè yei. ¹⁷ Kàa dɔ̄ri mesàà nkè Kuyie ndó a fěūté, dè wennimu ke pǔtè a bo dɔ̄mè meyi nkéfěūté. ¹⁸ Kirisi fěūtému ti yei nkpeti, wenwe wèè kpa meyi nke duó nhomáa kuce mèmáà kè bè ò kù, ò me ntúmè onitì kòò ku, ke yànté ke yé ò tumè Kuyie, ke bo ti niité Kuyie mborè. ¹⁹ Ò ku di m̀n̄n̄n̄

kénákému Kuyie nnáaanti becíribè bèè kpetí. ²⁰ Bèè do yete bèmbè Kuyie nkpeti, Nəwee baakù dii mənni bātóò kè Kuyie mmi nke bè baa. Benitibè bèni, beè maa do ta bātóò miéke kéyenténè menie. ²¹ De kó menie ndo dōnnè bātémmù nwe bè di ãã wè kòò di deeri, bè ãã í nyóò ãnnè onitì bātémmù ke bo óútè o kōnti kó meýóò, dè benkú Kuyie nhūtè mèmme o yei nkòò wenke. Kuyie mbo na ké mè dōò ke yé Kirisi kumè ke yānté. ²² Di mmənni Yesu dèke keĩnkè nke ke kari Kuyie mbakù yóu ke baké Kuyie ntārè yeməu nè keĩnkè kó bekperíbè kè bè ò dé.

4

A bo yóumè meyei nkédəò Kuyie ndómè

¹ Kirisi fěütému! Nyénè ke dò ndi múnke yóó fěüté, ke yé wèè fěürì ò yóumè meyei. ² Dèè te kè ti dò nkéndəəri Kuyie ndómè ti we yèè kpaá ye miéke kéyóu timómməmbè ti dómè. ³ Di do í tū ndi mənni Kuyie nke dəəri di dómè mme, ke dautinè ditəbè, ke tú tinaayāàti, ke ãã yedikétontébaa ke feu iwūō yebəkè dèè tu meyei ndiemè. ⁴ Di mmənni ke dè yóu, nè bè di do wē nke dəəri meyei kè dè bè di, kè bè di sáá nke di senku. ⁵ Kuyie nkùù yóó bekénè befòubè nè becíribè kù yóó bè yietímu be dəərìmè dòmmè. ⁶ Dèè te kè Kirisi nàké Tináaansàati becíribè, kè Kuyie mbo bè bekénè kè bèè pété mufòmmu kù duò mmù.

Kuyie nti duómmè ti tōmmú ti tōmmú

⁷ Kutenkù auté ke bo deèmu, nciinè, ke nyé ke báá nKuyie. ⁸ Dèmarè ketirè tu: Di bo ndómè ditəbè, ke yé medókùmmè daatimè meyei mmesükùmmè. ⁹ Ncəúnè Kirisi kəbe di cēi nè diwèi. ¹⁰ Kuyie mpāmu bá wè dipānni, di nyè pīrñè mutōmmú kè dè wenni, ke teennè ditəbè. ¹¹ Kuyie nduó nwè kòò bo nnáa nku náaanti, wè nti náa mbetəbè, kè kù duó nwè kòò bo nteennè betəbè wè mbè teennè o wērímú muməu Kuyie nhò duó mmù. Kè Kuyie nyètiri deuke Yesu Kirisi kpéi nwèè deu ke kpeñni sáá. Kè dè mme ndò.

A bo nfěürimè Kirisi kpéi nkè dè da naati

¹² N kəbe n dó bè, kè di fěürì mediè ndè báá di di, kè di yèmmè ndò ndèmarè cànnè. ¹³ Dè petinke ndi naati Kirisi fěütémè kè di múnke fěürì, kòò bo wēteni kè di yà ò deumè kè diwèi di pī. ¹⁴ Kè bè di sáá ndi tú mèè kpéi nKirisi kəbe dè ndi naati ke yé Muyaánsàamù kó muwērímú diemù di bonèmè. ¹⁵ Nyénè kè bè bá nfěũnko òməu ke tú ò kùò onitì, yoo ò yùúkú, yoo ò dōò meyei nyoo ò ta otəu kpeti miéke. ¹⁶ Kòò məu fěürì ò tu mèè kpéi nKirisi kou, ifei bá nhò bo, ò petinke sante Kuyie nhò tu mèè kpéi nKirisi kou.

¹⁷ Kuyie mbeénti tūðkemù kè kù keténè ku kəbe. Kè Kuyie nketé ke bekùnè tínti ku kəbe dè né bo ndòmme bèè kù yete? ¹⁸ Bèè dōəri Kuyie ndómè kè bè fěüté ke né na ke cooté, benitiyibe nè benitidənnibè bo yīme kécooté? ¹⁹ Bèè dōəri Kuyie ndómè ke fěürì bè nsəkè ke dəəri mesàa nke duó mbemáa Kuyie nkùù bè dōò, kù béi ntì í ceeri, kù béimmu ke tú kù í yóó bè yóu.

5

Ti bo ndakemè Kuyie nkəbe kpéi

¹ Di mmənni n náánnè dímbè bewedəunkótibè, m múnke we ntú ke yà Kirisi fěütémè, ke yóó ò wēnnénè o kpeti miéke. ² Ndakenè Kuyie nkəbe kù di duó mbè kpéi nké mbè pī mmesàa nnè di yèmmè meməu, dè bá ntú nè muwērímú yoo di dó idítí, dí mpī ndi dó mèè kpéi nKuyie. ³ Di bá ndó kémbaké Kuyie ndi duó mbè, dí ntú bè yó nwúó mbèè kó meborime ke tū. ⁴ Kòò cēnti diwè tūðkení dii yiè wèè di cú ticuuti tikpeti tìi yó mbo sáa.

⁵ Díndi bebémbè, nyiénè bekótibè kpeti. Diməu kè di nkénkùnko dimáa. Ti wərimu ke tú: Kuyie nyetiri sifei yembè ke dəəri mesàa mbèè kékùnko bemáa. ⁶ Kékùnne dimáa Kuyie

Pieri wãri dù pátíri dérí Di mpátíri tɔ̀ tìi náàntì

Pieri do wãri o pátíri dérí Kirisi kɔ̀be bɛmɔu ndi bá kè bè bo kùù píkù. Ò do bè wãri ke bo bè nàkémù kè bè ndake kɛbaao bèè tiè nyiyààbìsítíé nkè ì cààri benitìbè ke bè tannìnkò meyei mmieke.

Pieri do dɔ̀ke yĩkù tìi ìnkè tìi tú: Kirisi í ɔ̀tí ò bo wɛtenímè. Kè Pieri nàké de yembè ke tú, kè Kirisi ɔ̀tí ò í dómè mme kòò mɔ̀u feti, ò dɔ̀ timɔu ti bantémù kéceete ke yóu ti yei.

Di mpátíri náàntì duó ke dómme

1. Mudɔ̀mmu 1:1-2
2. Kirisi kou kó mufòmmu dò nkéndómme 1:3-21
3. Pieri tumè bè ndake iyààbìsítíé nyembè kpéí 2:1-22
4. Pieri nàkémè Kirisi kó muwɛtimù nè Kuyie nkó diyie de kpéí 3

Mudɔ̀mmu

¹ Mí nSimɔ̀ Pieri m pĩ nYesu Kirisi kó mutɔ̀mmú mmu ke tú o kó ditɔ̀nnì. Míi wãri di mpátíri dínì bèè tá Kuyie nti kù tá mèè botí. Kuyie nnè Yesu Kirisi Odɛetiwè bè wetímu deè te kè bè di duó mmetákùmè kè mè dònne ti kómè. ² Kuyie ndi teennè ké di dɔ̀ mesàà mmediè nkè di duó ndiwèi, di kù yĩtè mèè kpéí nnè ti Yiè nYesu Kirisi.

Kuyie nti tãátémè ke ti yu

³ Kuyie nnè ku wɛrímú mieke kù ti duómme dè ti békú deè kó dimàà kè ti bo nfòu ke kù sãntí. Kuù te kè ti yĩtè wèè ti yu, kè ti bo ò toténè o kó tikpeti nè o kó mesàà. ⁴ Nè deè mieke nke Kuyie nti dounnèmè yenò yediye yesààye kè dè bo yie nkè ti pètè kù yè nkù yóo ti dɔ̀ dè kè ti na kéyenténè kutenkù kuù nkó meyei mmèè m̀ke medókùmè mèè kòu, kédontenè Kuyie. ⁵ Nè de kpéí nyetenko kéyíe meborime sààmè di tákùmè ìnkè, kéyíe meyĩtímè di borime sààmè ìnkè, ⁶ kénno nke pĩ ndimàà kè dèe yiénè di yĩtímè ìnkè, kè di nɔ̀ nke pĩ ndimàà di yetoo kémɔ̀te mewɛ̀rímè, kéyíe Kuyie nkó disãnni mewɛ̀rímè ìnkè, ⁷ kéyetoo kéndó Kirisi kɔ̀be kémɔ̀te medókùmè. ⁸ Kè di m̀ke dende kó dimàà ke dè yéúti dè bo nte kè di tɔ̀mmú ndéúkú kè di dɔ̀ke yĩtè ti Yiè Yesu Kirisi. ⁹ Wèè í m̀ke dende ò tu kuyũ̀nkù nku, wè í wúó, ke í kpaá yé Kuyie nhò òútémè o yei.

¹⁰ Yetenko kétounnè dimàà weti weti Kuyie nkùù di tãátè ke di yu. Kè di dɔ̀ri memme di bo na kétuake kumànkù. ¹¹ Kè Kuyie ndi kpeté dibòri mesàà nkè di ta ti Yiè nYesu Odɛetiwè kpààtiyuu mieke, dii yó mbo sãà.

¹² Deè te kè n dɔ̀ ké ndi denni de kó tinààntì sãà bá nè di me ndié nke tì yémè kè di dɔ̀ke fííkú timóm̃nti di tá tì mieke. ¹³ Kè n kpaá fòu, n dɔ̀ ké ndi dennimu de kó tinààntì kè di báá yè nkéduó. ¹⁴ Ti Yiè nYesu Kirisi n nàkémù ke tú m m̀nnì tũ̀ðke. ¹⁵ Deè te kè n yetíróo ke baa tì ndi náá nke bo kú kè di nkpaá ke tì yé.

Kuyie mpããnáàntì náàmbè nàké tì tumè timóm̃nti

¹⁶ Tì náá ntìi náàntì ke di benkù ti Yiè nYesu Kirisi wɛtinímè nè muwɛrímú í tú pètèmpè benitìbè keú wè nè mecii. Ti yàmu nè ti nuò nhò kpeñnì. ¹⁷ Ti do bomu ditã̀sààri ìnkè kè ti cice Kuyie nhò sãnte kòò déúkunnè nè ku kpeti dieti mieke kòò béinnè ke dò: Yie nweè tú m bire kè nh ò dɔ̀ mesàà koò tá mediè. ¹⁸ Ti do ò bonè ditã̀sààri ìnkè nke kékeè de kó metammè.

¹⁹ Deè te kè ti yie nke dò Kuyie mpããnáàntì náàmbè do nàké tì yóo dɔ̀. Di dò nkè tì yiemmu, tìi dò nfitìrè deè mí keyènkè ke wenté, kè tekũ̀wentéwàtè yènnì ke miítè di

yèmmè mièke. ²⁰ Nyénè ke dò nKuyie mpããnáànti náàntò mǎu í nàké tìmatì tì tu o kpeti. ²¹ Onìtì báá na nè omáá kénáké Kuyie mpããnáànti, Muyaánsààmù muù do bè bonè kè bè nnáá nKuyie mbè duó nti kè bè bo náké benìtibè.

2

Iyáàbisítíe nyembè kó tináànti

¹ Benìtibè do bomu bèè tu bemáá Kuyie mpããnáànti náàm̀bè ke sou. Mèè botí nku benìtibè buotémè di cuokè ke náá mbenìtibè tì í tú Kuyie nkpeti ke bè sou ke yete ti Yiè nwèè bè deeté o kpeti ke feti kè Kuyie nyóó bè kùò mecãã. ² Kusùkù bo tũnne be borime kè bè ndoutinè betobè kè de nte kè benìtibèe senkèri Kuyie nkó kuce kùù tu tímómmǎnti kòku. ³ Bè yó ndi sou nke dó idíítí nyi, Kuyie mme nyóó bè kpetínnému bàmbà.

⁴ Kuyie nyí yóu ku tǒrè yèè yete ku kpeti, kù yè tanné difòtìrì cūmpuri ndi dibìnni mièke ke baanè tibeénti yiè. ⁵ Kuyie ndo í yóu Nǎwee kó dimǎnni kǎbe. Kù do cūñní fetaafe nfe kè fèe kuò benitiyibe, kényóu Nǎwee nè o cǐtè kǎbe beyiekè. Nǎwee do nákému benìtibè ke dò bèè dǎò Kuyie ndómè. ⁶ Kuyie ndo cǎu nSodammu nè Komǎo kè benìtibèe kú páíí, kè de benkú kù yóó kpetínnémè mme benitiyibe, ⁷ kédèeté Dǎti onitisàù wèè yèmmè do caari nè bè dǎòri mèè yei. ⁸ Ò do tú onitisàù nwe ke bo bè cuokè ke wúó mbè dǎòri mèè yei nke yo be náanyeiti kòo yèmmè cǎari. ⁹ Kuyie nyému kù yóó deeté mèè botí ku kǎbe bèè fèùri, ke yé kù yóó kpetínné mèè botí benitiyibe ku beénti yiè. ¹⁰ Kù dǎke yóó kpetínné bèè dǎòri bèmbè meyei mbe yèmmè dómè ke kù senku.

Iyáàbisítíe nyembè, n di náá mbèè kpéi mmǎke yekǎmbò nye nè sifei, bè í dé keñkè kó bekperibè ke bè sǎá. ¹¹ Bá Kuyie ntǒrè yèè kpeñni ke bè pǎtè, yè í dàátí ke bo sǎá nkeñkè kó bekperibè Kuyie mborè ke dò bè cǎarè. ¹² De kó benìtibè í yé bè dǎòri de, bè dò nyiwũõ nyi ìi pèi kè bè pǐi nke kǎu. Bè sǎá mbè í yé dènde kè Kuyie nyóó bè kùò iwũõ tēmè. ¹³ Bè dǎò mèè yei nKuyie nyóó me mbè yietí. Bè dǎòri meyei mbè dómè mme kuyie ncuokè, kè ñ mbo di yo ndè kè de dò nyisíe ke di sǐnkunko, kè de bè naatinè bè dǎòri mèè yei. ¹⁴ Ke dó benitipòbè máà ke dǎòri meyei nsǎà ke buò mbèè í kpeñni Kuyie nkó kuce, ke duó mbe yèmmè idíítí ke yé bè ãmmè ke ì péu. Kuyie nyóó bè bǎntému kusǐnkù. ¹⁵ Bè yóu kuce sààkù nku ke tũ mme yei nkòku. Badammu Beǎ bire do tũ nkù kéndǎòri meyei nke dó idíítí. ¹⁶ Kè Kuyie nhò kpannè o tookperi kpéi nkè sǎmmarímú ò deke wèè béi nhoniti kǎme, kóò pèité ò dó kédǎò mèè yei nkpeí.

¹⁷ De kó benìtibè dò nsibíi sù kũũ sǐnsi, ke dò nyewetè kuyaakù tǎu yè. Kuyie mbo bè kpetínné difòtìrì cūmpuri dibìnni mièke. ¹⁸ Bè náante sifei kó tináànti nti nè tiyeinnáànti, ke sou mbenìtibè nè mufómmu yeimu, ke yũõ mbèè bo ke yetini bèè feti be mièke. ¹⁹ Ke bè náá nke tú bèè yè tidaatì mièke, ke né tú bemómmǎmbe meyei nkó tidaatì, kè mè yóó bè kùò ke yé deè nǎ nhoniti deè ò bakémè. ²⁰ Kòo niti cǎutè ti Yiè nYesu Kirisi Odèetiwè ke yóu kutenkù kó meborime ke wète ke mè tũnne, o borime ãõ sǐntemu kèpǎtè ò sòò í tũ nKuyie nkè mè dòmmè. ²¹ Kòo do í yǐtè kuce sààkù de na ntǎu kèpǎtè ò bo kù yǐtémè kèwète kè kù yete, kèyetè Kuyie ntié nsàayi bè ò tié nyi. ²² Dikotinùù marì náá nti ke tú: Temòtè tǎ ke wète ke yo ntè tǎ de, kè defònkùrè wùò ke wète ke muòti mesámmè. Tii ò tuòke.

3

Ti Yiè nYesu yó nwétini kè de ndómmè

¹ N kǎbe n dó bè, n di wǎri di mpátiri dérindi ke dó kényíe di dentemu kè di ndake di kèè tì Kuyie nkó kuce mièke ti kpéi. ² Dentenèni Kuyie mpããnáànti náàm̀bè do náké tì nè ti Yiè nYesu Kirisi Odèetiwè duó nyi tié nkòo tǒrè ì ndi tǎo. ³ Di nyé ke dò nyewe sǎnye benìtibè bo buotè kéndǎòri bè dómè ke di daú ke tú: ⁴ Yesu yè nhò wétini, ye we? Ti yembè do bomu

ke ku, nɛ Kuyie ndòòmɛ ketenkè demou dè í cèètɛ. ⁵ Bè í yóó yie nKuyie nkuù béimmè kè ketenkè nɛ kɛĩnkè kè dè buoté, kè kuù yìé kébéi nkè menie mbàte ke cǎnné nɛ ketenkè. ⁶ Mɛè niɛ ndo wètɛ kɛpíe nkɛtenkè kékua benitibè. ⁷ Mɛè botí nku kù yóó béimmè kɛĩnkè nɛ ketenkè kè dɛɛ cóúté, kè kùu bekénè benitiyeibe kè bè kpetínné.

⁸ N kɔbe nyénè ke dò nti Yiè mborè yebie ntekoupiítè (1000) dò ndiyiè dimáà ndi kè diyiè dimáà dò nyebie ntekoupiítè. ⁹ Ti Yiè nyí ɔtí, ò bo dɔòmè ò béi nti, benitibè beè yèmmè mè dò, nhò í dó òmòu feti, ò mimmu ke dó bá wè wèe ceete ke yóu meyei.

¹⁰ Ti Yiè nyóó wɛtení oyúókù kōme mme. De yiè kè kɛĩnkèe uutè mediè nképɛ̀t́óo kè muhǎá ncóúté siwǎá nɛ ketenkè nɛ ke kperɛ demou. ¹¹ Demou kè dè yóó còúté memme, di tũ ndò nkéceete di borime mme kéndɔ̀ri Kuyie ndómè. ¹² Mpínnè ku tǎmmú nɛ di yèmmè memou kè de kó diyièe cārike kétuakení, kè muhǎá ncóúté kɛĩnkè kperɛ kè dɛɛ yiɛte. ¹³ Ti ba kɛĩnkè pánkè nke nɛ ketenkè pánkè, Kuyie nti dɔ́unnè dèè kpéi ndinùù, meyei nyí yó mbo dè bá wè ò yó ndɔ̀ri dè Kuyie ndómè.

¹⁴ N kɔbe n dó bè, yetenko kéndò mpáíi ke kpa meyei, kɛntaunè Kuyie, kɛmbaa de kó diyiè. ¹⁵ Nyénè ke dò nkè ti Yiè nyí wɛtení mecǎá nhò mimmu ke dó kè di deɛtɛ. Kuyie nduómmu mecii nti tebite Pɔ̀ri kòò tì ndi wǎri. ¹⁶ Kè tì bo o páte miɛke, kè tìmatì yóù, bèè í banté nɛ bèè í kpenke, kè bè cèèri tì tu mù bè òmmè Kuyie nnáàn̄tì teti, bè ce mbemáà ndi Kuyie mbeénti.

¹⁷ N kɔbe n tì ndi nàkému, nyénè kè benitiyeibe báá di souté kè di yóu di fíí kù nkùù ce miɛke. ¹⁸ Nsɔkénè ke kótírí Kuyie nkó kuce miɛke, ke dɔke yíété ti Yiè nYesu Kirisi Odɛɛtíwè, kòo yètiri ndɛu sǎá. Kè dè mmè ndò.

Isã wãri d̀̀ pátíri ketiri Di mpátíri t̀̀ t̀̀ náànti

Isã wèè wãri tináaansààti kó dipátíri weè wãri dii. Ò wãri de kó dipátíri ke bo teennè Kirisi kòbe mbe kè bè mmàkenè Kuyie mmetaummè sààmè, ke múnke ntaunnè betòbè kè dè wenni. Isã náànti mièke ò ìkú d̀̀ tanyuu tú a bo ndómè a kou t̀̀. Kè Isã d̀̀ kè wèè yete, ke tú Yesu í tú Kirisi Kuyie ntáátè wè, de yiè ntòte metaummè mme nè Kuyie nke mè t̀̀te wenwe nè benitibè. Ti fòmmu dò nkénwennimu kè tí ntú kuwenniku kó ibí, dibiinnì báá na kénkòkénè kuwenniku.

Di mpátíri náànti duó ke dòmmè

1. Yesu bè yu wè ke tú Tináànti t̀̀ duó mmufòmmu 1:1-4
2. Ti bo nfdòmè kuwenniku mièke 1:5-2:17
3. Kirisi kprantídènt̀̀ 2:18-29
4. M̀borime mèè benkú ti tùmè Kuyie mbí 3
5. Ti bo mbaàtimè dèè tu meyetimè nè dèè tu timóm̀nti 4:1-6
6. Wèè d̀̀ ò ò ndóm̀ 4:7-21
7. Ti bo yiemè Yesu deè bo nte kè ti na meyei 5:1-21

Bè tu wè Tináànti

¹ M̀ketimè m̀nnì kè bè tu wè tináànti kòò bomu, kè Kuyie nhò duònnì kè ti ò yà, ke kèè ò náammè, koò kàáké, weè duò mufòmmu. ² Ò k̀tenímu kè ti ò yà, weè duó mmufòmmu. Dèè te kè ti di náá nke tú ti yà Odeetiwè, wèè tu mufòmmu mùù bo sáà, ò do bo ti cice Kuyie mborè nde ke k̀tení. ³ Ti yà dè nè ti kèè t̀̀ o borè ti m̀nke ti ndi náá, nkè di bo ti wènnénè kè tí ntaunè ti cice Kuyie nnè ku Bire Yesu Kirisi. ⁴ Ti di wãri de kó tináànti kè ti wèi dii bo píe.

Kuyie ntumè kuwenniku

⁵ Ntènè tináànti ti kèè t̀̀ Yesu borè kè t̀̀ ndi náá, Kuyie ntú kuwenniku nku dibiinnì í bo ku borè. ⁶ Kè ti yè nti kù taunè ke kpaá dibiinnì mièke, ti sóú ntimáà ndi, ti í t̀̀ ntimóm̀nti. ⁷ Kè ti me mbo kuwenniku mièke Kuyie mbomè kuwenniku, ti kù taunèmu ke taunè titòbè kè ku Bire Yesu ỳ̀ nhòu ti yei m̀m̀m̀. ⁸ Kè ti tú ti í m̀ke meyei, nti sóú ntimáà ndi, ti í náá ntimóm̀nti. ⁹ Kè ti me ndáa nti yei, nti bo na ke nyé weti weti ke dò nkù ti c̀é nke ti wénk̀nne ti yei m̀m̀m̀ ke yé kù d̀̀rimèmu kù b́i nti. ¹⁰ Kè ti tú ti í m̀ke meyei nti yu Kuyie nku siyáàbisí yiè, ti í yie nku náànti.

2

Kirisi tumè wèè ti paàti

¹ M bí n di wãri ti nnáànti kè di bá ndòori meyei mme, kòò m̀u me ndòò meyei nti m̀kemu Yesu Kirisi, wèè yóó náké ti kpéi nKuyie mborè wenwe wèè kpa meyei. ² Weè duó nhomáà kè bè ò k̀u ti yei nkpeí nkè Kuyie mbo ti c̀é, dè í tú timáà, benitibè b̀m̀u ndi.

³ Kè ti yíé nKuyie ntannò m̀m̀m̀ ti bo bantémè ke dò nti kù yé. ⁴ Kòò m̀u tu ò yé Kuyie nkè né í t̀̀ nku tannò ò sóúmmu. ⁵ Wèè me nyíé nKuyie nkpeti, weè kù d̀̀ móm̀mu, nè dènde ti bo bantémè ke dò nti kù taunnè. ⁶ Wèè ỳ̀ ò taunnè Kuyie, nho borime ndò Kirisi k̀me do dòmmè.

Ikuó pànyi kó tináànti

⁷ N kɔbe n dɔ bɛ, dɛ í tú ditannù pànni ndi n di wàrimè, di di yému nè dimònni, bè di ndi nàkému. ⁸ Kè di né tú dipànni, ke yé Kirisi weè di nti benkemè nè o borime miεke kè ti mè tũ, ti yie ndii mònni de kó ditannù, dibiinnì ò pɛɛtému kè kuwennikuu yènní.

⁹ Wèè yèmmè dò nhò bo kuwenniku miεke, ke né ní nho kou tɔ̀ ò kpaá dibiinnì miεke nke. ¹⁰ Wèè dɔ o kou tɔ̀, weè bo kuwenniku miεke, wè í yóó do. ¹¹ Wèè ní nho kou tɔ̀ ò bo dibiinnì miεke nke, kè di ò yèikúnne bá ò í yé ò kàri kè.

¹² M bí, n di wàri ke yé Kuyie ndi cǐemmèmu di yei nnè Yesu Kirisi kpéí. ¹³ Díndi bekótíbè n ti ndi wàri ke yé di yǐtémè weti weti Kirisi wèè do bo kè Kuyie mmu nyí dòò kutenkù. Díndi bedapàmbè n di wàri di na mèè kpéí nke oyeyiwe.

Ti bá ndó kutenkù nè ku kperε

¹⁴ Díndi ibí n di wàri ke yé di yǐtémè ti cice. Díndi bekótíbè n di wàri ke yé di yǐtémè weti weti wèè do bo kè Kuyie mu nyí dòò kutenkù. Díndi bebémbè n di wàri, ke yé di yiemmmè Kuyie nnáànti kè ti pǐ nkè ti di kpénkúnne kè di na dibòò.

¹⁵ Bá ndónè kutenkù kuu nnè ku kperε. Kòo mɔ̀ dɔ kutenkù ò í dɔ ti cice Kuyie. ¹⁶ Kutenkù yeiku kuu mmieke a bo ndómè kédòò meyi nkó meyèmmè mè bo, kàa yà dè á ndè dɔ, kèmpɔ̀ti a mɔ̀kemè. Kutenkù kperε í wènné Kuyie nkperε. ¹⁷ Kutenkù pènkému nè ku kperε, benitibè wùò ndè, ke dè yàá. Wèè dòòri Kuyie ndómè wèè yó nfòu sáá.

Kirisi kprantídèntòu diewè kó tináànti

¹⁸ M bí, kutenkù auté ke bo deèmu, di kèèmu, bè tumè Kirisi kprantídèntòu dò nkékɔtení, Kirisi kprantídèntòbè í sénní di mmònni. Deè te kè ti banté ke dò nkutenkù auté ke bo deè.

¹⁹ De kó benitibè do bo ti cuokè nke ke ité ke yé bè do í túmè ti kɔbe mómmɔ̀mbè, kè bè do ntú ti kɔbe mómmɔ̀mbè bè na nti kpaánèmu. Bè yému bá wè kòò banté ke dò mbè do í tú ti kɔbe.

²⁰ Díndi me nyí bè dònnè, Kirisi di duómumu Muyaánsààmù kè di yé timómumanti. ²¹ N yi di wàri ke yé ndi í yé timómumanti, di ti yému ke bo na kébate timómumanti nè siyáàbisí.

²² Siyáàbisí yìè ntu we? Wèè yete wènwè ke yè nYesu í tú Kirisi, weè tu Yesu kprantídèntòu, ke yé ò yetemè Kuyie nnè ku Birε. ²³ Wèè yete Kuyie mBirε ò yetemu Kuyie, kè wèè yie nKuyie mBirε ò yiemmu Kuyie.

²⁴ Deè te kè n tu nyíènnè bè di tié nyì tié mmeketimè mònni. Memme di bo ntaunnèmmè Kuyie nnè ku Birε sáá. ²⁵ Kuyie mBirε ti nàkému ke tú dè bo ti duó mmufòmumu mùu bo sáá.

²⁶ N di wàri de kó tináànti bèè di sóu mbè kpéí nke. ²⁷ Kirisi di duómumu Muyaánsààmù kè mù bo di miεke, dè ténke í dò mbè di nàké dèè wenni nè dèè sǐ, mmù di tiè nti tu timómumanti nti, mù í sóu. Nyíènnè mù di tiè nti ké mmù taunè sáá.

²⁸ M bí di ntaunnè ti Yiè, kòo nwētini bá di í yǐkù kè ifei di bo. ²⁹ Di yému ke dò nKirisi do dɔ̀ri Kuyie ndómè, di dò nkényému ke dò nwèè dòòri Kuyie ndómè, weè tu Kuyie mBirε.

3

Kuyie mbí í dòmmè kèndɔ̀ri meyi

¹ Wénténè ti cice Kuyie nti dɔ̀ kè dè deu ke mamè, kè ti yu ke tú ku bí, kè ti mènke ì tu. Bèè yete Kuyie mbè yóó ti yetemu, ke yé bè í yémè Kuyie. ² N kɔbe n dɔ̀ bɛ, ti tú Kuyie mbí nyi di mmònni, ti né mu nyí yé weti weti ti yó ndómme, ti né yému ke dò nhò bo wètení dii yie ti bo ò dòntenè, ke yé ti yóó ò yàmè ò dòmmè páíí. ³ Wèè bàa ke bo dontenè Kirisi, wè nwénkunko omáa páíí Kirisi dòmmè.

⁴ Wèè dòòri meyi, nhò yete Kuyie nkuó nyi, ke yé meyi ntúmè a bo yeténémè Kuyie nkuó. ⁵ Di yému ke dò nKirisi í mɔ̀ke meyi nke kɔtení ke bo deite benitibè yei. ⁶ Wèè ò taunnè ò ò

í nkpaá dɔ̄ri meyei. Wèè me nkpaá dɔ̄ri meyei nhò í ò yé, ò keté ke í ò yà. ⁷ M bí, di báá yie nkòò m̀òu di souté, wèè d̀òri Kuyie ndómè weè wenni ke d̀onnè ti Yiè nYesu. ⁸ Wèè kpaá dɔ̄ri meyei nhò tu dibòò kou nwe. Ke yé dibòò d̀òrimè meyei mme nè di bomè. Kè Kuyie mBire k̀atení ke bo paa ndibòò kó mutómmú.

⁹ Wèè tu Kuyie mbire ò ɔ̄ í nkpaá dɔ̄ri meyei nke yé Kuyie nkó meborime bomè o miéke. ¹⁰ Nte dèè bààti Kuyie mbí nè dibòò kpeyi. Wèè í d̀òri Kuyie ndómè, yoo ò í d̀ó ot̀òu ò í tú Kuyie mbire.

Ti bo ndómè titòbè

¹¹ Ti kèè ti meketimè t̀i tu: Tí ndó titòbè. ¹² Ti bá ndònnè Kayēē, wèè do tú dibòò kou, kékuo o nantè, ke né tè k̀ò ba nkpeí? Te tómmú wenni mèè kpeí nkòo kómu sí.

¹³ N k̀obe kè kutenkù k̀obe bèè yete Kuyie nkè bè di níí ndè báá di di. ¹⁴ Ti yému ke dò nti yè mukũũ nkó kuce, ke ta mufòmmu k̀oku ti d̀ó mèè kpeí ntitòbè. Wèè í d̀ó ot̀òu ò kpaá mukũũ nkó kuce miéke nke. ¹⁵ Wèè níí nho kou t̀òu ò tu onitikòt̀i nwe, di yému ke dò nhonitikòt̀i í yó nfòu s̀áà. ¹⁶ Yesu duómme omáà kè bè ò k̀ò ti kpeí ndeè benkú ò ti d̀ó mè, ti múнке dò nkéduó ntimáà ndi titòbè kpeí. ¹⁷ Kòò m̀òu m̀ake o kpeye, k̀òo t̀òu kra, kòò í d̀ó kòò p̄, ò báá na k̀éntú ò d̀ó Kuyie. ¹⁸ M bí, ti bá ndó titòbè nè ti nò máà, yóunè kè ti d̀òrimè mèè mbenkú ti dómè titòbè.

Ti bo mbáámmè Kuyie nke bá nyĩ̀kù

¹⁹ Memme ti bo bantémè ke dò nti d̀òri Kuyie ndómè ke bá nyĩ̀kù. ²⁰ Kè ti yèmmè me nti bekùnè, Kuyie mpēētēmu ti yèmmè, ke yé demou. ²¹ N k̀obe n d̀ó bè kè ti yèmmè me nyí ti bekùnè, ti m̀akemu dik̀mb̀ùò Kuyie mborè. ²² Kù ti p̄ā nti kù m̀óu dèè kó dimáà ti yie mmèè kpeí nke ku kpeti ke d̀òri kù dómè. ²³ Kuyie nti nàké d̀i tannùu tu: Tí ntá ku Bire Yesu Kirisi nwe, k̀éndó titòbè. ²⁴ Wèè yíe nKuyie ntannò, ò kù taunèmu kè kù ò tàunè. Muyaánsààmù Kuyie nti duó mmù muù ti náá nkù ti bonèmmè.

4

Ti bo mbeímè t̀i tu Kuyie nkpeti nè t̀i í tí tú

¹ N k̀obe n d̀ó bè di bá nyíe benitibè bemou kpeti, bèè tu bè náá nti bonní Kuyie mborè, di níí bè yááké, k̀éyà kè bè náá nti bonní Muyaánsààmù borè, ke yé besũkùbè sóummèmu ke tú bè náá nKuyie nnáañti. ² Nte di bo yímè k̀ebanté wèè náá Kuyie nkpeti. Wèè náá nwetì weti Yesu Kirisi naámmè onit̀i, wèè náá nti bonní Muyaánsààmù borè. ³ Wèè me nyí t̀i yie nhò m̀ake Yesu k̀rantídènt̀òu kó meyèmmè mme. Bè di nàkému ò kpeí, kòò keté o tómmú kutenkù miéke ke dèè.

⁴ M bí, Kuyie nkuù di te kè di na bèè sou nke tú bè náá nKuyie náañti, ke yé wèè di bonè ò kpeñnìmmè ke pēēté wèè bè bonè. ⁵ Bè tu kutenkù k̀obe mbe, kè be náañti tu kutenkù kpeti, kè kutenkù k̀obe bè kèmmú. ⁶ Tínti tú Kuyie nk̀obe mbe, wèè d̀ó Kuyie nweè kèmmú ti kpeti, wèè í yie nKuyie nwe í yóò yie nti náá nti, dèndè ti bo bantémè bè náá nti tumè timómmènti, Muyaánsààmù nkpeti.

Kuyie nti dómè

⁷ N k̀obe n d̀ó bè, ti ndó titòbè ke yé Kuyie ntúmè medókùmè yie nwe. Wèè d̀ó ot̀òu weè tu Kuyie mbire ke yé Kuyie. ⁸ Wèè í d̀ó ot̀òu, wè í yíété Kuyie nke yé Kuyie ntúmè kùu d̀ó k̀unku benitibè. ⁹ Kuyie mbenke kù ti dómè, kù duanní mèmmè ku Bire dèè bo demáà kutenkù miéke kè dè bo ti duó mmufòmmu. ¹⁰ Dèè benkú kù ti dómè, dè í tú t̀i kù d̀ó, kù ti d̀ó ke duanní ku Bire kè bè dè k̀ò ti yei nkpeí.

¹¹ N k̀obe n d̀ó bè kè Kuyie nti d̀ó memme, ti múнке dò nkéndómu titòbè. ¹² Òm̀òu í yà Kuyie mbiti, kè ti d̀ó titòbè kù ti bonèmu ke te kè ti d̀ó titòbè kù ti d̀ó mèè botí.

¹³ Kù ti duóm̄mu ku Yaá ndèè te kè ti yé̄ ke dò nti kù taunè kè kù ti bonè. ¹⁴ Ti yàmu Kuyie mBire, ke náá nke tú kù dè duónnì kè dè bo dæeté kutenkù. ¹⁵ Kòò m̄òu nàá nYesu túmè Kuyie mBire, ò kù taunèmu kè kù ò bonè. ¹⁶ Ti bantému Kuyie nti dóm̄mè, ke kù yie.

Kuyie ndómu benitibè. Wèè m̄òke m̄edókùmè weè taunè Kuyie nkè kù ò bonè. ¹⁷ Nè ku ti kó m̄ewēnnímè kpéí nyó nte kè ti na kém̄m̄oke m̄edókùmè móm̄m̄ommè kè bá nyíèkù. Kuyie mbeénti yiè, ke yé̄ ti fóm̄mu dóm̄mè Yesu kōmu do dóm̄mè. ¹⁸ Kàa dó otòu kufōwáá nténke ã̄ í nwè nda bonè. Wèè dó otòu mesàa kufōwáá nh̄õ yèmu, ke yé̄ wèè yíèkù ò yíèkùmè tibeénti nti.

¹⁹ Ti dó Kuyie nke yé̄ kuù ketémè ke ti dó. ²⁰ Kòò m̄òu tu ò dó Kuyie nke í dó o kou t̄òu, ò soúm̄mu. Ke yé̄ wèè í dó o kou ò wúó nwè ò báá na kéndó Kuyie nwè í wúó nkù. ²¹ Yesu béim̄mu ke tú, kè wèè dó Kuyie nwè ndó o kou t̄òu.

5

Ti bo yíme kèna meyi

¹ Wèè yie nYesu Kirisi tumè Kuyie mBire de yiè ntu Kuyie mBire nde. Wèè dó ti cice Kuyie nwe ndó ku bí t̄eì. ² Kè ti dó Kuyie nke t̄ũ nku tannò ti bo de mbanté ti túmè ku bí. ³ Kàa dó Kuyie ndè ã̄ í nda yóunè a bo nd̄õrimè ku tannò yém̄mè. ⁴ Kuyie nkó ibí n̄om̄mu kutenkù m̄etákùmè m̄eè ã̄ nte kè ti na kutenkù. ⁵ We nh̄õ na kutenkù kuu? Wèè tá wènwe ke dò nYesu tú Kuyie mBire.

Yesu mènke túmè Kuyie mBire

⁶⁻⁷ Denennè bo d̄et̄ã̄ti ndi dèè ti náá nYesu túmè Kuyie mBire. Kuyie ntammè bè do kèè m̄e bè ò ã̄ d̄iì m̄onni b̄atém̄m̄u, nè t̄iì do d̄ò o k̄ũ m̄onni, nè Muyaánsàdm̄u m̄m̄u bo ti mièke mù ti náá nti. ⁸ Menie nnè o k̄ũ nè Muyaánsàdm̄u dè w̄ér̄mu dè náá nti. ⁹ Kòò niti yà d̄emarè ke béi, nti ã̄ yiem̄mu. Kuyie m̄p̄ēt̄ému oniti, ti dò nkéyiem̄mu kù béi nti ke yí Yesu tú ku Bire. ¹⁰ Wèè yie nKuyie mBire ò yie nKuyie mbéi nti nti, wèè m̄e nyí dè yie nhò yu Kuyie nku siyáábisi yiè, ke yé̄ ò í yiem̄mè kù béi nti ku Bire kpéí. ¹¹ Nte Kuyie nnáké ti ke tú nè ku Bire borè nde kù ti duóm̄mè mufòm̄mu mùu bo s̄ã̄. ¹² Wèè tá Kuyie mBire weè yó nfòu s̄ã̄, wèè í dè tá ò bá nfòu s̄ã̄.

Wèè tá Kuyie mBire ò m̄òke mu mufòm̄mu mùu bo s̄ã̄

¹³ N di w̄ari de kó tináānti, kè di bo nyé di m̄òke m̄em̄m̄e mufòm̄mu mùu bo s̄ã̄, díndi bèè tá Kuyie mBire. ¹⁴ Nte dèè te kè ti í yíèkù, kè ti m̄ò d̄emarè Kuyie, kè dè tu ku kó m̄edókùmè kù ã̄ ti kéntému. ¹⁵ Kè ti yé̄ ke dò nkù ti kém̄m̄ú, ti nyé ke dò kù ti duóm̄mu ti kù m̄ò dè.

¹⁶ Kòò m̄òu yà otòu kòò d̄òri meyi mmèè dò nKuyie mbo ò c̄íè nwèe bántè Kuyie nkè kùu ò c̄íè. Meyi mmamè bomu Kuyie nyí c̄íen̄ko m̄e n yí yē ndi mbáá Kuyie mmèè kpéí. ¹⁷ Meyi mem̄ou tú meyi m̄m̄e, kè m̄em̄amè né bo kè Kuyie mmè c̄íen̄ko.

¹⁸ Ti yé̄mu ke dò nKuyie nte wè ã̄ í nkpaá d̄õri meyi, Kuyie nte wè tu wè, kù ã̄ nhò bàamu dib̄ò kè di báá ò k̄áké.

¹⁹ Ti yé̄mu ke dò nKuyie nkuù ti te, kè dib̄ò te kutenkù kuu nk̄obe bèè yete Kuyie nkpeti.

²⁰ Ti yé̄mu ke dò nKuyie mBire k̄ateni ke ti teennè kè ti yíété Kuyie nkumóm̄m̄onku, ke kù taunè ku Bire Yesu Kirisi kpéí, nweè tú Kuyie nkumóm̄m̄onku, ke duò mufòm̄mu mùu bo s̄ã̄.

²¹ M̄ bí mentenè dimáā yeb̄okè!

Isã wãri dũ pátiri d́rinni Di mpátiri tɔ tũ náaanti

Wèè wãri Isã pátiri ketiri wèè wãri didéri, ke yu omáà ke tú: Okóti, ke wãri o pátiri onitipòkù m̀ou Kuyie ntãáté wè kòo yètiri tu Kiriya, wenwe nè o bí. Bèmbè yèmmè dò nde kóo nitipòkù nè o bí dè benkú Kirisi k̀be tĩnni ndi nè di nìtibè. O pátiri mièke kòò náà nKirisi k̀be ke tú bè nfòu timóm̄anti mièke kéndó bet̀bè, kéndake iyá̀bisítíé nyembè kpéi nke bá ncóu bè duó nyi tié nyeyi.

De kó dipátiri náaanti duó ke dóm̄mè

1. Mudummu 1-3
2. Oniti a bo ndóm̄mè Kuyie nnè benitibè t̀bè deè pè̀tè demou 4-6
3. Isã bè caummè iyá̀bisítíé nkpeí 7-11
4. Isã tùmè ò bo k̀toó ké bè siéke nè mudummu s̄mmu 12-13

Mudummu

¹ Mí nhokóti Isã, mí da wãri f́ nKiriya nè a bí, n di dómu mesàà. Dè né í tú m máà, bèè yie ntimóm̄anti bè múnke di dómu. ² Ke yé timóm̄anti bomè ti mièke ke yó mbo s̄áà, òm̀ou í yóó na ké tì dèite.

³ Ti cice Kuyie nnè Yesu Kirisi bè ti kuó mmesém̄mè ke ti d̀ò mesàà nke ti duó ndiwèi kè ti ndó tit̀bè móm̄mu.

Ti bo ndakemè itié nyeyi yembè kpéi

⁴ Dè n naatimu n yàmè a bí maì yiem̄mè timóm̄anti, ke d̀ori ti cice Kuyie nyèmmè. ⁵ F́ nKiriya n da wãri tì í tú tipanti, ti yé t̄nti nè dim̀nni tũ tu: Ti ndó tit̀bè. ⁶ Kè ti dó Kuyie nti yie nku tannò nye, k̀ ti nàkèmu nè dim̀nni ke tú ti ndó tit̀bè.

⁷ Besòumbè bomu kutenk̀ mièke, bèè í yie nYesu Kirisi t̀ótémè tinitik̀nti, besòumbè mbe, Yesu kpantídènt̀bè. ⁸ Yetenko kémp̄i ndi t̄mmú k̀tùke kum̀nku ke báá paà tiyeti.

⁹ Kòò m̀ou yóu Kirisi tié nke yie nyim̄ai, ò ténke í tũ nKuyie. Wèè me nyie nke ì tũ nweè taunè Kuyie nnè ku Biré. ¹⁰ Kòò m̀ou k̀tení ke t̀ itié nteì, di báá ò c̀uté, di keté ke báá ò d̀ou. ¹¹ Kè wèè ò d̀ou mbè wènnèmu de kó mutóm̄mú yeyimu.

¹² N kraá m̀kemu tináanti péu n na ndi nàké tì, n né í dó ké tì wãri. N dó k̀k̀toomu kè ti kari ké tì nàké kè dè nnaati.

¹³ Kirisi k̀be Kuyie ntãáté bè bèè bo die mbè da d̀unko.

Isã wãri dî pátíri ditããnnì Di mpátíri tɔ tì náaàntì

Wèè wãri Isã pátíri dèrì, wèè wãri ditããnnì, ke dî wãri Kirisi kɔbe tĩnnì kóo nùtì mɔ̀, kòo yetìrì tu Kayuusi, koò sántí ò teennèmè Kirisi kɔbe, ke bè caú nke tú bè nyé onìtì bè tu wè Diyotirefu o kpéí.

Di mpátíri náaàntì dú ke dõmmè

1. Ò sántímè Kayuusi 1-8
2. Diyotirefu kó tefentè nè bè sántemè Demetiriyuusi 9-15

Bè sántemè Kayuusi

¹ Mí nhokótì Isã, mú da wãri fɔ̀ nKayuusi, n da dómu mesà. ² N népo sàù, n dó a kperè demou nkérí séi nwe, a kèntì nnaati a kpeñnì mèè botí Kuyie nkó kuce mieke. ³ Ti kɔbe tũ̀kèní ke ti náké a tũ̀ mmèè botí Kuyie nweti weti, kàa borime wenni kè dè n narikemu mesà. ⁴ Tĩmatì ò̃ í nni nnarike ke pè̃tè m bo keèmè dĩndi m bí kè di tũ̀ nKuyie nweti weti.

Kayuusi teennèmè Kirisi kɔbe ke benkú ò dómè Kuyie

⁵ N népo sàù, a tōmmú wennimu Kirisi kɔbe cuokè, kàa cɔ́ Kirisi kɔbe bèè tu bepò̀bè. ⁶ Bè ti nákému Kirisi kɔbe mieke a bè dò̀ mèè sà. Teennè be Kuyie ndó mèè botí kè bèè sɔ̀tè be cèmmu. ⁷ Bè cèntì ke náante Yesu kpeti nti, bè í dó bèè í tú Kirisi kɔbe bè mbè teennè. ⁸ Tĩnti Kirisi kɔbe tũ̀ dò nké mbè teennè, ke yé ti wẽ̀mmè mutōmmú ke pitírì Kuyie nnáaàntì.

Diyotirefu yóumè

⁹ N wàrimu tináaàntì sàmpó Kirisi kɔbe bèè bo a cie, kè Diyotirefu wèè dó ké nni kòo yete n yé mmù. ¹⁰ M bo kɔtoò dî yìè m bo da náké ò náantemè n kpéí nke n sáá nke í cɔ́ bèè náante Kuyie nnáaàntì, ke wè̀te ke paanko bèè dó ké mbè cɔ́, ke betì bèè yete o kpeti Kirisi kɔbe tĩnnì mieke.

¹¹ N népo sàù, báá teetè bèè dò̀ri meyei, ntũ̀ nkuce sàakù. Wèè dò̀ri mesà nweè tu Kuyie nkou, wèè dò̀ri meyei nwè í yé Kuyie.

¹² Demetiriyuusi yie borime wennimu, kè benitìbè bemou ò sántí, kè ti múnke ò sántí kàa yé ti náámmè mómmu.

Mucaummu

¹³ M mɔ̀kemu tináaàntì péu n na nda náké tì, nné í dó ké tì wãri. ¹⁴ N dó ké da yàmu ye nwe mieke kè ti náké.

¹⁵ A népobè bèè bo die mbè da dũ̀nko.

Á dũ̀ nha cie kɔbe bá wè kè di mbo kè dè naati.

Sudi wǎri dǐ pátírí Di mpátírí tǒ tǐ náàntì

Sudi wǎri o pátírí Kirisi kǎbe bemǎu ndi, o pátírí náàntì dǒnnè Pieri pátírí dérì kpeti nti, ke caú nKirisi kǎbe ke tú bè ndake itié nyeyi yembè kpéí mbèè pitírí itié nyeyi tipítì timǎu. Kǒo ntiè nKirisi kǎbe ke tú bè ntǐ Kuyie nkó kuce mièke.

Di mpátírí náàntì duó ke dǒmmè

1. Mudǎummu 1-2
2. Itié nyeyi yembè yóó dentenè tì 3-16
3. Kirisi kǎbe bo nfiúkúmè o kó kuce mièke 17-23
4. Ó duómmè Kuyie ndisǎnni 24-25

Mudǎummu

¹ Mí nSudi Yesu Kirisi kóo tǒntì, Isaku nantè, mǐ wǎri ke di dǎunko dǐndi Kuyie nti cice yu bè ke bè dǒ, kè Yesu Kirisi di baa.

² Kuyie ndi kuó mmesémme, ké di duó ndiwèi kè di dǎke ndó ditǎbè.

Beyibe pǐ mmùù tǒmmú

³ N kǎbe n do dǒmu nè n yèmmè memǎu ké di wǎri Kuyie nti dǎerí mèè botí, ke sǒ ndè dò n di wǎri ke yáúkunnè di kǒntì, kè di cómmú ke tǐ nKuyie nkó kuce mièke. ⁴ Ke yé benitiyibe sòrimè ke tanní di cuokè, ke caàri Kuyie nkó mesàà nnáàntì ke bo na kéndǎari bè dǒmè, ke yete Yesu Kirisi. Weè mǎà ti baké, weè ti te. Tì wǎrimu nè dimǎnni Kuyie nyóó bè kpetínnè mèè botí.

⁵ N dǒ ké di dente Kuyie ndo dǎetè mèè botí nku Isidayeeribe, bá di me nti yémè. Kù do bè dènnemu bemǎu Esibiti mièke, dè kó difǒnkúò kékuǎ bèè yete ku kpeti. ⁶ Di nyé ke dò nKuyie ntǒrè yèè yete Kuyie nyè duó mmùù tǒmmú, ke ité yè do dò nkémbo dè, Kuyie nyè kpetínnému dibìnni mièke ke baanè ku beénti yìè. ⁷ N dǒ kényí di dente Sodǎmmu kǎbe nè Komǎo kǎbe nè yehékè yèè dè tǎké be kperè do dǎdǎmè mme. Be borime do í wenni, kéndǒnnè Kuyie ntǒrè íyie, kè benitidaabè dǎunè betǎbè, kè benitipobè dǎunè betǎbè, kè Kuyie mbè cú mmuhǎá. Tì dò nké nti yému.

⁸ Dè kó benitibè bèè tanní di cuokè be kperè me ndò, kè be yentotí tanninko meyei mièke kè bè sǐnkunko be kǒntì, ke senku Kuyie nkó muwérímu ke sǎá nkeǐnkè kó bekperíbè. ⁹ Bá Mǎyiisi ku dǐ mǎnni kè Misèeri Kuyie ntǒrè dieyè kó dǐmarì ndó kóò tǔóté nè dibǎò kè bè nkpa nho kpéí nhò í nyie ke dǐ sǎá, ké dǐ nàké mǎà ke dǒ: Kuyie nda yietí a yei. ¹⁰ Dè kó benitibè í yé bè dǎdǎri dè. Iwǔǎ kǎme bè tǎñnèmu, bè sǎnté ke sǎante bè í yé dè nde, ke yóó feti. ¹¹ Bè bo yà! Bè me ntǔmmè Kayǎè wèè do kùò o nantè o kó kuce, bè dǒ idíítí nyi kè ì bè tanné Badammu kó kuce. Bè yete Kuyie nkpeti nti, ke yóó kú Kodee kǎbe do yetemè Mǎyiisi kpeti kékú. ¹² Dǐndi Kirisi kǎbe kè di tǐ nke bo di kébenke di dǒmè ditǎbè, bè nkǎké di mièke ke yo nke yè mbá ifei í bè bo, bè me nyí dake òmǎu kpéí. Bè dò nyisǎke nyi di cuokè ke dǒnnè fetaafe fèè kpèri ke í niù, ke dǒnnè detie ndèè í pèi, ke dǒnnè detie mbè u dè kè dè kpéi ke ku. ¹³ Bè dǒnnè dǎmèèri kó yenéǐnfirè nye yèè kpeñni, kè be tǒmmú sǐ nke dǒnnè dǎmèèri kó kupémmúwòkù. Bè dǒnnè siwǎá sǐ tǎñ sinsi. Kuyie mbo bè tanné difǒtǐrì cǔmpuri dibìnni mièke kù dǒò di be kpéi nkè bè mbo sǎá.

¹⁴ Bèè kpéi nke Enǎki, Adammu yaábire kudapùtǎnkù kuyiènkù kou do béimmè ke dǒ: Nyénè kè ti Yiè nKuyie nkǎrinímu ke bo nneínè Kuyie ntǒrè sikǎupí sikǎupí, ¹⁵ ke bo kpetínnè bèè yete Kuyie nkpeti ke dǎari meyei nke náante tisǐntenáàntì, ke sǎá nKuyie nkè dèe benke

bè kù càkemè. ¹⁶ De kó benìtibè òó í nsànnè m̀nnì marì Kuyie mbè pãã ndè kè be yèmmè cààri, kè bè kpa nke d̀ari bè d̀mè, ke náá ntipocēmmúnáàntì, ke kpeni benìtibè ke yo mbe kperè.

P̀ari caummè Kirisi k̀be ke bè nàké bè d̀ nk̀nd̀mmè

¹⁷ D̀ndi n k̀be n d̀o bè denteǹni ti Yìe nYesu Kirisi t̀rè do nàké tì ke d̀: ¹⁸ Yem̀rè sonye mièke benìtibè yóo buotému, k̀nsenku Kuyie nke d̀ari bè d̀mè. ¹⁹ Bè buotému ke di yaatì, ke d̀ari bè d̀mè, Muyaánsààmù í bè bonè. ²⁰ D̀ndi n k̀be, di báammu kpeñ̀nìmu ke d̀nnè dipũũ, nsàkènè ke kótírì mesàà nke mbáá nKuyie nnè Muyaánsààmù kó muẁrímù. ²¹ Di báá d̀ténè Kuyie nkùù di d̀o, mbaanè mufòmmu mùù bo sãã ti Yìe nYesu yóo di duó mmù, ke yé ò di kuámmè mesémmè.

²² Mesémmè ndi bonè bèè yèmmè sũ, kè di bè teennè kè bèe tããté kuce sààkù. ²³ D̀eténè be mecãã mbè òó p̀tè m̀è botí onìti muhãã mmièke, k̀kuó mmesémmè bèè d̀̀ri bè d̀mè, ke né nyé kè meyei mmèè sãũ be yààti kè m̀e báá di cãnté.

Ti bo nsãntímè Kuyie nku kpeti k̀péi

²⁴ Ti sãntí Kuyie nkùù m̀ke muẁrímù ke di baa mudorimù mum̀u, kè di bo ndò mpáíí, k̀eta ku kpeti mièke nè diwèi. ²⁵ Nsãntínè ku, kuù t̀nní Yesu kòò ti d̀eté, kuù yètìrì d̀e, kunku dem̀u kpààti, wèè baké dem̀u, wèè do te dem̀u, ke dè te, ke yó ndè te. Kè dè mme ndò.

Isãã wãrimè Mudáammu Di mpátíri tɔ̀ tìi náaàntì

Isãã weè wãri mudáammu kó dipátíri, d̀i tu Kuyie nnáaàntì páte kó disɔ̀nni. Ò d̀i wãri ke náá nKírisi ò benke tinti. Isãã do yóó wãri Mudáammu pátíri ke ś mbè f̀éũnkoomu Kírisi kɔ̀be, kòo bè wãri ke bo yáúkũnne be kòntì kè bè nfííkú Kuyie nkó kuce mieke. Isãã do yà mèè benkùmè do dò ncáá ncáá nwe ke né wẽ mme kũnni d̀èè tu: Meyei nkóo kpààtì d̀ommè ò na, d̀è né bo nyóó dentenè Kuyie nnè ku kɔ̀be kè bèè na, kè Yesu Kírisi baaté.

Di mpátíri náaàntì duó ke d̀ommè

1. Mudáammu 1:1-8
2. Mɛbenkùmè ketimè Kuyie nhò benkemè nè yepáte yèyiekè ò wãri yè Kírisi kɔ̀be t̄rè 1:9-3:22
3. Dipátipõũ nè yecanniyè yèyiekè 4:1-8:1
4. Yetãtehe yèyiekè kó tináaàntì 8:2-11:19
5. Dinìtìrì nè desĩnnè d̀èd̀érè kó tináaàntì 12:1-13:18
6. Mɛbenkùmè t̄mè Kuyie nhò benkémè 14:1-15:8
7. Kuyie mmieke kó ibòòke 16
8. Babidɔ̀nni kó mudorimù nè bè namè musĩmmù nè Kuyie mpããnáaàntì náam̀bè siyáábìsì yembè 17:1-20:10
9. Tibeéntì s̄nti 20:11-15
10. Keĩnkè pànkè nè ketenkè pànkè 21:1-22:5
11. Tináaàntì kó dikòu 22:6-21

Dimònni duunnímè

¹ Yesu Kírisi dáa ntìi náaàntì t̄i bo di mpátíri mieke. Kuyie nkuù duó nkòò nàké o t̄mbè t̄i yóó tuàkení, kòo duó nkè Kuyie ntõnni t̄i nàké o kóo t̄nti Isãã. ² Kè Isãã t̄i wãri timəu. Kuyie nhò nàké t̄i nè Yesu ò benke t̄i, ò yà d̀è nè ò kèè t̄i. ³ D̀è nnaati wèè kàa nti nnáaàntì Kuyie ndáa t̄i, kénnaati bèè kèrmú ke t̄i yie. Kuyie ndo nàké d̀i m̀nni kpéi di duunnímu.

Isãã d̀ummè Kírisi kɔ̀be t̄rè yèyiekè

⁴ Mí nyIsãã m̄i d̀unko Kírisi kɔ̀be t̄rè yèyiekè yèè bo Asii.

Kuyie nkùu do bo, ke bo, ke yó mbo nè ku Yaá mmuyiekè mùu fité ku kpààtikàrì, bè di d̀ò m̄esàa ke di duó ndiwèi ⁵ nè Yesu Kírisi wèè t̄i nàké Kuyie nkpeti weti weti, wèè ku ke yãnté m̄eketimè, wèè baké bekpààtibè b̄m̄əu.

Wèè t̄i d̀ó ke còu n̄ho ȳĩ ke t̄i d̄eeténè m̄eyei, ⁶ ke t̄i ta o kpààtiyuu mieke ke tú ikuó niùbè, ke p̄ĩ n̄ho cice Kuyie ntõmmú. O yètirì nd̄eu, kòo mbaké s̄ã! Kè d̄e mme ndo.

⁷ Daatenè! Ò kèrínímu yewetè mieke, kè titenti timəu kɔ̀be nè bèè ò kùo kè bè bo ò yà kékəmmú. D̀è mme ndò.

⁸ T̄i Yìè nKuyie mmuw̄erímú muməu yìè mbéimmu ke tú kuù tu diketirì nè kumànk̄u. Kù do bomu, ke bo, ke yóó k̄otení.

Kuyie mbenke d̀è Isãã

⁹ Mí nyIsãã di tebite Kírisi kó metaummè mieke, kè t̄i wẽ nke f̀éũrì ke mi nke taunè Kírisi, ke wẽ n̄ho kpààtiyuu mieke. Bè n kànn̄e Patim̄əsi, dihei d̀i soké menie mmieke, n nàké mèè kpéi nke Kuyie nnáaàntì nè Yesu m benke t̄i. ¹⁰ Teom̄pùtè matè yìè kè Muyaánsààmù n túóté kè n keè metammè mamè n f̄onkùò kè mè kpeñni ke dò nditãteheù k̄òm̄e kè mè tu: ¹¹ Wãri a wúó ndè nkéduonko Kírisi kɔ̀be t̄rè yèyiekè: Efeesi kperi, Siminni kperi, Perikammu kperi, Tiyatiiri kperi, Sariti kperi, Fidaderifi kperi, nè Daodisee kperi.

12 Kè n wèète ke bo ya wèè n nàánnè, ke ya sifitíkèkèè siyiekè mesəə kpesi. 13 Kòò mǎu còmǎu si cuokè ke dǎnnè Onìtibire ke dáátí diyaàbòrì kè dì cùtè ke kǎákè o naàcèi, kòò bou fesəənaàkǎnfè o cuokè. 14 Kòò yùtì pèi ke dò ntikóntì, kòò nuə ncóu mmuháá. 15 Kòò naàcèi cóu nke dò mmebierime bè pǔtírì mmè dihònnì. Kòò tammè dò mmenie nhǎ nhuutimè kucúcuku mieke. 16 Kòò tǎ siwǎá siyiekè o nǎutè youte, kè disiè menatimè medémè kperi yiení o nǎu, kòò ìikè pǐnti diyie ð ncóummè kuyie ncuokè. 17 Kè n do o ìikè kéndò n ku, kòò nǎó nho nǎutè youte n yǐnkè ke dǎ: Kufǒwáá mbá da pǐ, mǐ tu diketírì nè kumǎnku. 18 N fòumu! N do kumu ke yǎntè ke yó nfòu sǎá, ke baké mukǔǔ nke tǎ mu ei kpetínsì. 19 Wǎri a wúó ndè nè a yóó yà dè. 20 Nte siwǎá siyiekè n tǎ sǐ n nǎutè youte nè sisəəfitíkèkèè siyiekè benkú mù: Siwǎá siyiekè tu Kuyie ntǎrè nye yèè bo Kirisi kǎbe tǐrè yeiyiekè mieke. Kè sikèkèè tu Kirisi kǎbe tǐrè yèiyiekè.

2

Kuyie nnàké tì Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Efeesi

1 Wǎri Kuyie ntǎnnì dǐi bo Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Efeesi ke dǎ: Nte wèè tǎ siwǎá siyiekè o nǎutè youte nè sisəəfitíkèkèè ò tu mù: 2 N yému a pǐ mmùu tǎnkperímù, ke fèǔtè ke mi nke yáákè bèè tu bemáá Yesu tǎrè ke ya bè soúmmè. 3 N yému a fèǔrímè n kpéi nke mi, mbá a kǎntì í yǎrike. 4 Nte n yèmmè né í da naatinè tì: A ténke í n dǎ a do n dómè meketimè. 5 Dentení a do dǐi bǎrì kéceete kǎpǐ nha do pǐ mmùu tǎmmù meketimè mǎnnì, kǎa í cèète n kéroomu ke bo deite a fitírè de kǎrì. 6 Nè memme a dǎò dè dèè wenni dèè tú a yetemè Nikodaitibe tǎmmù m mù yete mèè botí.

7 Wèè mǎke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nǎá ntì Kirisi kǎbe tǐrè.

Wèè bo na kétuəke kumǎnku m bo ò duó mmufòmму tie mùu còmǎu Kuyie nkó kupúú sǎakù mu kó dibii kòò di.

Kuyie nnàké tì Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Siminni

8 Wǎri Kuyie ntǎnnì dǐi bo Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Siminni ke dǎ:

Nte wèè tu diketírì nè kumǎnku, wèè ku ke yǎntè, ò tu mù: 9 N yému a fèǔrímè, ke yé a cǐnnimè ke né tú okpààtì Kuyie mborè. 10 N yému bèè tu bemáá Sifube ke í bè tu, bè di níimmè, bè tu dibəə kǎbe mbe. Bá nyǐkù a bo fèǔtémè, dibəə yóó di bennému kéduó nkè bèè kpetínnè bèmabè, kè di fèǔtè yewe tepítè. N wèèrì kétuəke kumǎnku kè n da cú mufòmму kó dipii.

11 Wèè mǎke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nǎá ntì Kirisi kǎbe tǐrè.

Wèè bo na kétuəke kumǎnku ò báá kú mukǔǔ ndérímù.

Kuyie nnàké tì Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Perikammu

12 Wǎri Kuyie ntǎnnì dǐi bo Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Perikammu ke dǎ:

Nte wèè tǎ disiè menatimè medémè kperi ò tu mù: 13 N yému a ãmè dibəə èi. Bá nè memme ke n taunè weti weti bá a í n yete, bá nè bè me nkúəmè n kóo tǎntì sǎawè Āntipaa a cie dibəə ã dè. 14 Kè tǐmatì né bo, n yí da naatinè tì, a kǎbe mabè yiemme Badammu kpeti, wèè do tié mBadaki kè bèè souté Isidayeεribε, kè bèè cáákè imaa mbè fié ì yebəkè, kéndəunè betəbè. 15 Kǎa wèète ke mǎke bèè tǔ nNikodaitibe kó itié. 16 Kǎa í cèète, n kéroomu ke bo kuə de kó benitibè nè n nǎu kó disiè.

17 Wèè mǎke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nǎá tì Kirisi kǎbe tǐrè.

Wèè bo na kétuəke kumǎnku, m bo ò duó mǎnnì wèè sǎri, kóò duó ditǎpéiri bè wǎri dǐ diyetipǎnnì, òmǎu í yé dǐ kè dè í tú bè dǐ duó nwè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Tiyatiiri

18 Wǎri nKuyie ntǎnnì dǐi bo Kirisi kǎbe tǐnnì dǐi bo Tiyatiiri ke dǎ:

Nte Kuyie mBire dèè nuɔ ncóu mmuháá nkè de naàcèi cóu nke dò mmɛbierimè bè pūtíríní mè dihònnì dè tu mù: ¹⁹ N yému a dɔəri dè deməu nè a n dómè ke n tá ke fííkú Kuyie nkó kuce, ke duó nhamáà mutómmú ke mi, kàa tómmú deuke ke pēēté mù do dòmmè. ²⁰ Nte n yí da naatinè tì: A yóumè onitipòkù Sesabedi * wèè tu omáà Kuyie mpāānāantì náantò kòo suó n kàbe, kè bè dauti dautinè betəbè ke cáá nyimaa mbè fié ì yebakè. ²¹ Nh ò duómmu mefiè nkòò bo ceete, ò me nyí yie nke bo yóu o yei. ²² Dèè te kè n yóó ò fēū nkéféū mbèè ò dautinè, kè bè sàa í yóumu de kó meyei. ²³ M bo kuɔ o kàbe, kè Kirisi kàbe tīrè yeməuu banté n yémè benitibè yentotí nè be yèmmè, ke yóó yietí bá wè o tómmú dòmmè.

²⁴ Díndi Tiyatiiri kàbe bèè í tūnne de kó itié nyeyi, bèè í yīēté bè tu dè dibəəsə̀rì kpeti. N yí yóó di yíé ditəu mari. ²⁵ Mpīnnè di kèè tì weti weti kè n yàa wētenəní. ²⁶ Wèè bo ndɔəri n dómè kətuəke kumànkú m bo duó nkòo mbaké ibotí. ²⁷ Ò bo nyi cēmmú nè kumátipààti, ké nyi pùò ntiyaamatí kōme. ²⁸ Kè nh ò duó ntekūnwentéwātè.

²⁹ Wèè màke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàá ntì Kirisi kàbe tīrè.

3

Kuyie nnàké tì Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Sariti

¹ Wāri Kuyie ntōnnì dīi bo Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Sariti ke dò: Nte wèè màke Muyaánsààmù mùyiekè ke tə siwāā siyiekè ò tu mù: N yému a dɔəri dè, benitibè yèmmè dò nha fòumu kàa né ku. ² Daate kékpénkūnne bèè kpaá kè bè mu nyí ku páíí. N yému a borime í wennimè Kuyie nyīkè. ³ Dentení bè do da nàké itié mmèè botí, kéwēte ké ì tūnne kényóu meyei, kàa í dàate n kéroomu ke bo da dééte oyúókù kōme bá a bá nyé n tū̀koo dīi mōnnì. ⁴ Bá nè memme bəmabè bomu Sariti mieke bèè í sāū mbe yààti, bè bo nni nneinè ke dáátí tiyaàpéití ke yé be borime wennimè. ⁵ Wèè bo na kətuəke kumànkú ò bo dáátí tiyaàpéití, m báá ūtè o yētìrì mufòmmu pátìrì mieke. M bo nàké n cice Kuyie nnè ku tōrè ò tumè n kou.

⁶ Wèè màke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàá ntì Kirisi kàbe tīrè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Fidaderifii

⁷ Wāri Kuyie ntōnnì dīi bo Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Fidaderifii ke dò:

Nte wèè kpa meyei nke tú timómmənti yīè, wèè tə okpààti Dafiti kó sikpetìsì, ke ɔ̀ kpeté bá òmòu báá na kékpetínné, kòo kpetínné òmòu báá na kékpeté, ò tú mù: ⁸ N yému a tómmú ke yé a cīnnimè, nè memme ke yí n kpeti ke n taunè, kè n da kpeté kuce kàa pī n tómmú, bá òmòu í yóó na ké mù pàa. ⁹ Nte a yóó də̀mè bèè tu dibə̀ð kàbe ke sou nke tú bəmáà Sifube ke í bè tu. N yóó duó nkè bèe nínkúmu a ìkè kəbanté n da dómè. ¹⁰ A mè nyiemme n kpeti ke fēūri ke mi, kè mefēūtímè tū̀kení dīi yīè kutenkú kuməu kè bè fēūri, m bo nda kānké. ¹¹ N wētínímu bāmbà, mpī nha kèè tì weti weti kòò mòu báá cəuté a cuuti. ¹² Wèè bo na kətuəke kumànkú m bo ò d̀̀ disāā kperì Kuyie ncīētè mieke, kéwāri o ĩnkè Kuyie nyètìrì nè ku èi kperì, Sedisademmu pānwè wèè cùténí kēĩnkè, kéwāri o ĩnkè diyètìrì pānnì m màke dī.

¹³ Wèè màke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàá ntì Kirisi kàbe tīrè.

Kuyie nnàké tì Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Daodisee

¹⁴ Wāri Kuyie ntōnnì dīi bo Kirisi kàbe tīnnì dīi bo Daodisee ke dò:

Nte wèè yētìrì tu: Dè mme ndò, wèè d̀̀rì ò nàá ntì ke í sou, wèè baké Kuyie nd̀̀ dè deməu ò tu mù: ¹⁵ N yému a tómmú í tonnimè, mù me nyí boo. N dó mù ntonnimu yoo mù mboo. ¹⁶ A do ndàà dàà nwe, a í tonni, a me nyí boo, kè m bo da tīūtóo. ¹⁷ A yèmmè meè dò nha tú okpààti ke màke deməu, ke í kpa dèmarè. A né í yé ke dò nKuyie mborè a tú osènnìwè ke tú ocīrì ke tú fedawanfè ke tú kuyū̀nkú ke bo difōkperì. ¹⁸ N da tièmmu ke tú a donté m

* **2:20** Sesabedi: De kóo nitipòkù nwe Sedoboammu do puokemè kòo ò tanné mubə̀fèù mieke. Wénté 1 Bekpààtibè 16:31. 19:1-2 nè 2 Bekpààtibè 9:22,30.

borè mēsəə mbè wènkùnnè mè kékparìkè, nè tiyaàpéitì kékáá nha fei, nè munəntie kéánnè a nuə nkéna kényà. ¹⁹ N tièmmu n dó bè ke bè puotì. Yóu meyei nke yáúkùnnè a kòntì. ²⁰ N cómmú dibòrì ndi ke bie, kè wèè kèè n tammè ke kpeté, n taroo kè ti nwē nke yo. ²¹ Wèè bo na kétuəke kumànkú m bo ò kànnè dikpààtikàrì m borè, n na mèè botí ke kàri Kuyie mborè.

²² Wèè màke yeto ke bo keè wèè keè Muyaánsààmù nàá ntì Kirisi kəbe tīrè.

4

Kuyie nkpààtikàrì

¹ De kó difōnkúò kè n wēte kényà keīnkè kpetémè, kékeè metammè kè mè ndònnè n sòò kèè dī tātēheù kōmè kè mè tu:

Dekení diè nkè n da benke dèè yóó dāò.

² Dende bàm̀bà nkè Muyaánsààmù m píe kè n yà keīnkè dikpààtikàrì kòò m̀òu di kàri, ³ kòò ìkè d̀ò n̄tinóbéntì ke mièti, ke wēte ke mièti ke d̀ò nyekũ̀. Kè kutāmmeyā́rì fité de kó dikpààtikàrì ke mièti ke d̀ò m̄menóənnúò. ⁴ Kè yekpààtikàrè sipísidé nè yènàà di fité, kè bekótíbè sipísidé nè bènàà yè kàri ke dáátì tiyaàpéitì ke óké yesəəpikè. ⁵ Kè dikpààtikàrì p̄inti ke kũnti ke péú fetaafe ò̄ mmíí nkè dè kũnti ke péumè, kè ifitíyì iyiekè c̀óu nyìi tu Kuyie nyaá mm̀uyiekè. ⁶ Kè de kó dikpààtikàrì ìkè d̀ò ndàméèrì, ke d̀ò ndoii ke d̀ò ntewéitè.

Kè d̀emàrè f̀òurè d̀enàà kàri ke di fité ke màke inuə nde ìkè nè de f̀ōnkúò. ⁷ Kè deketirè d̀ò ndiciríçirì, dedérè dinaadaà, kè detāānnè ìkè d̀ò nhonitì kəke, kè denaannè d̀ò n̄fetúúfè è̄ntè. ⁸ Bá dè, kè dè màke ifl̀èti ìkuò kè inuə nhā i ìnkè nè i mieke, kè dè diè nsā̀ ke tú:

Ti Yiè nKuyie mmuwērímú muməu yiè

ndò páí, páí, páí nwe,

kù do bomu,

ke bo, ke yóó kətení.

⁹ Kè de denennè denàà diè nke s̄antí wèè f̀òu s̄ā̀, ke kari dikpààtikàrì. ¹⁰ Kè bekótíbè sipísidé nè bènàà nínkú wèè f̀òu s̄ā̀ o ìkè kéhóóté be pikè kédəú n̄ho ìkè ke d̀ò:

¹¹ Ti Yiè nKuyie

f̀óò d̀ò nti nda s̄antí

ke déúkùnkò a yètìrì,

a kpeñ̀nìmu

ke yé f̀óò d̀ómè ke d̀ò d̀eməu

ke te kè dè bo.

5

Yekpetínyè yèyiekè kó tináàntì

¹ Kè n yà wèè kàri dikpààtikàrì kòò t̀ò o ǹùtè teyoute dipátìrì d̀ì wàri di ìnkè nè di mieke, ke kpèú nke d̀anne yecanniyè yèyiekè. ² Kè n yà Kuyie ntōnnì kperì kè di p̄ìekù ke tú: We mbo na kékéété yecanniyè yiè nkép̄inte dipátìrì?

³ Òm̀òu í mbo keīnkè mieke nè ketenkè ìnkè, yoo ketenkè mieke, wèè bo na kèp̄inte de kó dipátìrì kékəə. ⁴ De m̀ōnnì kè n kuó mmèdè, òm̀òu í bomè wèè bo na ké di p̄inte kékəə. ⁵ Kè bekótíbè kóò m̀òu n nàké ke d̀ò: Bá nkuò, nte Sudaa kəbe kó diciríçirì, okpààtì Dafiti yaábire wèè na dikpànnì, ke bo na kékéété de kó yecanniyè kèp̄inte de kó dipátìrì.

⁶ Kè n yà d̀emàrè kè de d̀ò ndipebii ke cómmú dikpààtikàrì nè bekótíbè nè d̀emàrè f̀òurè d̀enàà cuokè, ke d̀ò mbè do di kùə, ke màke yeyiè nyèyiekè nè inuə nyiyiekè, dèè tu Kuyie nYaá mm̀uyiekè kù duənnì mù kutenkù kuməu. ⁷ Kè de kó dipebii t̀óōnnì wèè kàri dikpààtikàrì o borè kécəuté ò t̀ò d̀ì pátìrì o ǹùtè youte. ⁸ Kè denennè d̀ef̀òurè d̀enàà nè bekótíbè sipísidé nè bènàà nínkú di ìkè ke t̀ò bəm̀əu tik̀ùtìd̀ùùtì nè sisə̀búkúsí, kè s̀ì piéké t̀ùd̀ààrì, dèè tu Kuyie nkəbe kó mubáammu. ⁹ Kè bè ndiè n̄feyem̀p̄anfè ke tú:

Fṣṣ̀ m̀annè kéc̄outé dipátiri
 kékéété di kó yecanniyè,
 ke yé fṣṣ̀ kúmè ke deetè
 iwuə nyiməu nè ibotí iməu
 nè benitibè beməu nè yebotè yeməu
 ke bè duó nKuyie.

¹⁰ Ke bè tanné ku kpààtiyuu miēke
 kè bè tú ikuó niùbè,
 ke pī nKuyie ntōmmú,
 ke yó mbaké kutenkù.

¹¹ Kè n wēte kēwénté kēkeè Kuyie ntōrè sikəupípi cēētəmè dikpààtikàrì nè dèmarè fòurè
 denàà nè bekótibè ke diè mmediè nke tú:

¹² Dipebii bè kùə di,
 dii m̀annè Kuyie ndi duó mmuwērímú,
 nè tikpàti nè meciì,
 nè tikpeti, nè disānni,
 nè didontìrì nè diyetidierì!

¹³ Kè n keè Kuyie ndòò dèè kó dimàà, keĩnkè kperε nè ketenkè kperε nè ketenkè miēke kperε
 nè dàméèrì kperε dè dièmmè ke tú:
 Wèè kàri dikpààtikàrì nè dipebii,
 beè te disānni, nè didontìrì,
 nè diyetidierì,
 nè muwērímú muməu yebie nyebie.

¹⁴ Kè denennè fòurè denàà dò: Dè mme ndò. Kè bekótibèe nínkú ké bè sānte.

6

Sisēi sinàà kó tináaanti

¹ Kè n wénté kēyà dipebii kēétəmè dicannirì ketirì, kè dèmarè fòurè denàà kó dèmarèε
 pεε fetaafè kōmε ke dò: Kətení! ² Kè n yàni tesāmpéitè, wèè tè dèke kòò tə mutāmmú ke
 kəri dikpànni, ke óké menakùmè kó dipiì. Ò dié nkénamu dikpànni ke kəri ke bo yíé kékpa
 nkéna.

³ Kè dipebii yíé kékéété dicannirì dérinnì kè n kèè denennè fòurè dérinnè béimmè ke tú:
 Kətení! ⁴ Kè tesānwūštèe yènni kè bèε duó nwèè tè dèke muwērímú nè disiè dierì kòò bo
 konne benitibè kè bèε kuə betəbè kutenkù kuməu.

⁵ Kè dipebii kēété dicannirì tāānni, kè denennè fòurè tāānnèe béi nke dò: Kətení! Kè n yàni
 tesānsòutè, wèè tè dèke kòò tə tebiètè. ⁶ Kè n kèè denennè fòurè denàà kó dèmarè béimmè ke
 dò: Tidiiti bè tu ti bédéε tebiètè mēmáà nè bè tu ti ódisi tebiètè mètāāti diyie dimáà tōmmú
 kpéi, kēyóu mekùò nnè menàà.

⁷ Kè dipebii yíé kékéété dicannirì naannì, kè n keè dèmarè fòurè naanne béimmè ke dò:
 Kətení! ⁸ Kè n yà tesāntè kè tè dò mmenóənnùò, nkè wèè tè dèke kòò yètirì tu mukūū, kè
 mukūū nhò tū. Kè bèε mù duó muwērímú, kè mù bo kuə ketenkè wétirì kó dikéε kəbe nè
 yεse nè dikònni nè muməmmú, kè tikpasīnti mbè cāá nke kəu.

⁹ Kè dipebii kēété dicannirì nummùrì, kè n yà diwūštənni borè bèε do náante Tináaansàāti
 kè bè bè kùə be wērè. ¹⁰ Kè be pīēkù ke tú: Ti Yiè nwèè kpa meyei, ke náá ntimómmənti, a
 yóó bekénè əmmənni kutenkù kəbe ké bè kpetinnè ke fṣṣ̀ mbè ti kùəmə? ¹¹ Kè bèε duó mbá
 wè diyaàbòrì péirì ké bè nàké ke dò: Di nkpaá ke mi nke kēmmú bè bo kuəmə di kəbe bè dò
 nkékuə bè bè di kùə mèè botí, nè bè di wē mmutōmmú.

¹² Kè dipebii kēété dicannirì kuónni, kè ketenkèε sāntè mmediè nkè diyie soute
 kuyaaəšùkù kōmε, kòò tãnkùu wūšté ké ndò mmeyī. ¹³ Kè siwāā nduóni kuyaaakù əš fuùtè
 kè fikie kó yetebe nduóni mèè botí. ¹⁴ Kè keĩnkèε kpéú nkpeú nkumiēkù kōmε kēpēētóo, kè

yētārè nè ketenkè kèè soké dàméèrì kè dèe íté dè do borè. ¹⁵ Bèè baké ketenkè, bekpààtìbè, behāāpòmbè iwēī yembè, bedítìkpààtìbè, bekperìbè nè benìtìbè bemou, tidaatì nè bèè í tú tidaatì, kè bè cokù ke taà titādèntì nè tidúótì. ¹⁶ Ke dè nàá nke tú: Duónèní ti ìnkè ke ti kǎá nKuyie nnè dipebii kè be mièke báá ti do. ¹⁷ Be mièke kó diyie yèiri dii tùòke kè be mièke peike. We mbo nkpaá?

7

Isidayeeribe bè ìkú bè Kuyie nkó mecannimè

¹ De kó difōnkúò kè n yà Kuyie ntōrè yènàà yèè te kuyaakù kè yè còmú itemmànke inàà, bá di kè di bàa di kó kuyaakù, kè kù báá fuute keñkè nè ketenkè yoo dàméèrì yoo mutie mamù. ² Kè Kuyie ntōnnì terì yènnì diyie yìèní kèè bíékè, ke tō Kuyie nfòukù kó mecannimè, kèpéi nKuyie ntōrè yènàà kù duó nyè muwērimú kè yè bo pante ketenkè nè dàméèrì. ³ Ke dā: Di mu mbáá nampè ketenkè yoo dàméèrì yoo mutie mamù. Yóunè kè bèè ìkú Kuyie nkabe tñ mmecannimè kédeè. ⁴ Kè yè n náké yè ìkú Isidayeeribe wu nyimou mièke benìtìbè tñ mecannimè kè bè māmè kè bè mbo tekoupiókòtè nè sikoupiísìnàà nè sikoupiísìnàà (144000).

⁵⁻⁸ Sudaa kabe tekoupiíítè nè sikoupiísidè (12000),

Dubenni kabe 12000,

Kati kabe 12000,

Asee kabe 12000,

Nefutadii kabe 12000,

Manansee kabe 12000,

Simmeōō kabe 12000,

Defii kabe 12000,

Isaka kabe 12000,

Sabunoo kabe 12000,

Sosefu kabe 12000,

Bensamee kabe 12000.

Ibotí imou tñnnì kó tináahtì

⁹ De kó difōnkúò kè n yà yebotè yemou kabe nè ibotí imou kabe, nè benìtìbè bemou nè iwu nyimou kabe kè bè tikú ditñnnì dierì ke í dò nkéna kékaa nke dáátí tiyaàpéitì, ke còmú dikpààtikàrì nè dipebii de ìkè, ke pikú tipuonti. ¹⁰ Ke pñkù ke tú: Kuyie nkù kàri dikpààtikàrì ìnkè nè dipebii, bèè ti deetè. ¹¹ Kè Kuyie ntōrè yemou nè bekótìbè nè denennè fòurè denàà kè bè cēēte dikpààtikàrì, ke nínkú ke sántí Kuyie ¹² nke tú: Dè mme ndò! Tí Yìè nKuyie nfó nnè mutōmmú! Fōō mǎnnè disānni nè diyetidierì nè mecii, nè didontirì nè muwērimú mumou yebie nyebie. Kè dè mme ndò.

¹³ Kè bekótìbè kòò mǎu m beke ke dā: A yé bèè me ndáátí tiyaàpéitāà, bè yènnì dèà? ¹⁴ Kè nh ò tēñné ke dā: N yìè nfōō yé. Kòo n náké ke dā: Bèè fēūtè bèmbè mediè nke òú be yaàbòrè nè dipebii yñ nkè yè peike. ¹⁵ Deè te kè bè bo die nKuyie nkpààtikàrì ìkè, ke pñ nku tōmmú sǎa ku cētè. Wèè kàri dikpààtikàrì kòo bo mbè bonè ke bè kǎnké. ¹⁶ Dikōnnì nè sinéyēī dè ténke báa bè pñ, diyie nè kuyiinkù dè me mbáá bè poté. ¹⁷ Dipebii dii kàri dikpààtikàrì dii yó mbè cēmú kè bè niitè mufōmmu binte kè Kuyie mbè ütè be nōnnieti.

8

Dipebii kèétémè dicannirì yiènnì

¹ Dipebii kèété dii mōnnì dicannirì yiènnì, kè dè dā yúóó keñkè mièke kēmōake tewebiète mefitimè sipísitāātì. ² Kè n yà Kuyie ntōrè yèyiekè, kè kùu yè duó nyetāthe yèyiekè.

³ Kè Kuyie ntōnni teri kateni kécómmóo dihúúntōnni ìikè ke tō tesəəbuute, kè bèe tē píe ntùdààrí, kè dii wēnnénè Kuyie nkəbe kó mubáammu ke bo tuə ndihúúntōnni ìnkè mesəə nkperi dii bo dikpàatikàri ìikè. ⁴ Kè kuyukú tùdààrí kəku wēnnénè Kuyie nkəbe kó mubáammu Kuyie ntōnni nòutè miəke kéndekù Kuyie mborè. ⁵ Kè Kuyie ntōnni túóté tesəəbuute kékouté muhāá nkéúté ketenkè, kè fetaafe mpéú, ke kuò, nke wéí, kè ketenkè sànti mediè.

Kuyie ntōrè yèyiekè eémè yetātehe yèyiekè

⁶ Kè Kuyie ntōrè yèyiekè yèè tō yetātehe kè yèe báátí ke bo eé.

⁷ Kè diketirìi eé kè yemátàrè nè muhāá nkè dè nkəkénè meyiĩ nke duóní, kécóuté ketenkè kó yewétiyè yetāāti kó òimari nè detie nnè timúsūti.

⁸ Kè Kuyie ntōnni dérìi eé ditāteheù, kè demarè ncóú nke de u ke dō nditāri dièri, kédoroo dàméèri miəke, kò wétiyè yetāāti kó òimari naá mmeyĩ. ⁹ Kè de kó diwétirì kó siyĩ kú, kè bàtòòbè bèè bo de miəke kè bèe cake.

¹⁰ Kè Kuyie ntōnni tǎánni eé, kè tewātè dietè matè còú mmuhāá nkédonní ikó nnè sibií kó yewétiyè yetāāti kó òimari miəke. ¹¹ Kè de kó tewātè yètìrì tu medòmmè, kè tē dō dii wétirì kó menie nnaá mmedòmmè kè benitibèe yà kékú.

¹² Kè Kuyie ntōnni naannì eé. Diyiè nè otānkù nè siwāá kó yewétiyè yetāāti kó òimari soute kè kuwenniku í mbo kuyie nkó yewétiyè yetāāti kó òimari nè keyènkè kpeye kó òimari.

¹³ Kè n yà fetúúfè mafè kè fè èinte keĩnkè, ke kuò nke tú: Díndi ketenkè kəbe di bo yà! Di bo yà! Di bo yà! Kuyie ntōrè yetāāti teyè bo eé dii mǎnni yetātehe.

9

¹ Kè Kuyie ntōnni nummùri eé ditāteheù, kè n yà tewātè donnímè ketenkè kè bèe tē duó ndifòtirì cūmpuri kó sikpetínsi. ² Kè tēe di kpeté, kè kuyukú diekù nyièni fehāātofe kōme, késoukunnè diyiè kè dèe biitoo. ³ Kè fecofee yènni kuyukú miəke kèpitóo ketenkè. Kè Kuyie nfè duó mmuwērímú kè fè bo ntūsti benitibè inaá nkōme. ⁴ Kè Kuyie nfè nàké ke dō: Báá kááké timúti nè detie nnè tidiiti. A ntūsti n yí ìkú bèè tĩĩ mmecannimè máa. ⁵ A báá bè kùə, á mbè tūsti kè dè yóu ke dō nyinaá, kè bè fēū mbetāābè bènùmmù. ⁶ De kó betāābè miəke benitibè bo wammú mukūũ kémónté, bè bo mmù dó nè be yèmmè meməu kè mùu coké kédété.

⁷ Kè de kó fecofe dō nsisēĩ sii bàátí ke kəri dikpànni, kè fè yə dō nyəsəəpikè, kè fè ìikè dō nkenitikəke. ⁸ Kè fè yùti òkù ke dō ntinitipokpeti, kè fè nù ndò ndicìricìri kpeye. ⁹ Kè fè dàátí dimátiyaàbòri ke kəri dikpànni, ke puti kè dè ùuti ke dō nsikpàrinaasēĩ. ¹⁰ Kè fè mǎke iyéi kè ì dō nyinaá nkpeyi. Kuyie nfè duó mmuwērímú kè fè yó nyi ntūstìnè benitibè betāābè bènùmmù. ¹¹ Kè difòtirì cūmpuri kóo kpàati fè baké kòo yètìrì tu: Okòuti, nè ebedee kó tináaanti Abanəə, nè kereki kpeti Apodiyōō.

¹² Meyei nketimè pēētému kè mēdémè kpaá kérini.

¹³ Kè Kuyie ntōnni kuónni eé ditāteheù, kè n kèe metamme mamè yènnimè disəəhúúntōnni dii bo Kuyie nyìkè di pùti. ¹⁴ Kè mēe náké Kuyie ntōnni kuónni ke dō: Bouté yebəəkperè yenàà yèe bou kukó ndiekù Efadati borè. ¹⁵ Yè dō de bo ke baə de kó dibenni ndi nè de kóo tǎnkù nè de kó diyiè nè de kóo dēèri weti weti. Kè bèe yè bouté kè yèe kuə ketenkè kó yewétiyè yetāāti kó òimari kəbe. ¹⁶ Kè bè n náké ke dō: Behāāpòmbè bèe dèke sisēĩ, bè sūmu ke bo sikəupí sikəupí. ¹⁷ Kè n yà sisēĩ, bèe si dèke kè bè dàátí yemátiyaàbòrè, kè yəmayè wūš ke dō muhāá, kè yeteyè dō ntiwetì, kè yeteyè dō mmuhāāponyuo, kè sisēĩ yə dō nyecìricìrè kpeye. Muhāá nnè kuyukú nè muhāpòpùo nkè dè yìèni si nə, ¹⁸ kékùə ketenkè wétiyè yetāāti kó òimari kəbe. ¹⁹ Kè si nò dōmmù ke kəu kè si yéi mǎke yeyə kè yè dō nyiwàake ke dōmmù ke kəu.

²⁰ M̄eyei nyí kùò bè í nyie nke bo ceete k̄étũnne Kuyie, k̄énkp̄aá tũ nyeb̄okè ke ye bàá nnè sis̄oatenkaani, nè tim̄átì p̄éitì kp̄esi nè dis̄oowũ ð̄ kp̄esi nè yet̄arè kp̄esi nè id̄éi kp̄esi. Bè d̄è d̄òmmu, d̄è í w̄úò nd̄è í n̄o nke náá, d̄è í n̄o nke centi. ²¹ Bè í yie nke bo yóu muyòò, munitikòu nè tinitin̄nti, ke d̄outi d̄outin̄è bet̄ob̄è.

10

Kuyie ntõnni t̄omè tep̄átite

¹ K̄è n yà Kuyie ntõnni kp̄erì mari, k̄è di c̄ut̄ení k̄eĩnk̄è yewet̄è mīeke, ke írì kut̄ammeȳarì, k̄è di ìik̄è p̄inti ke d̄ò ndiyiè, k̄è di tààke c̄ou mmuh̄áá. ² K̄è di pikù tep̄átite, k̄èna di naàc̄èt̄è youte d̄am̄èèrì k̄èna t̄ec̄ankut̄è ket̄enk̄è. ³ K̄è dii p̄ee metamm̄è mediè ndicir̄icir̄i k̄õme, k̄è it̄ap̄íe ìyiek̄è c̄út̄é. ⁴ K̄è nni nd̄ó k̄ew̄ari di b̄éi nt̄i k̄è metamm̄è mam̄èe béinnì k̄eĩnk̄è ke d̄ò: Bàá t̄i w̄ari, nt̄i yé am̄áa.

⁵ K̄è n yà Kuyie ntõnni dii do na di naàc̄èt̄è d̄am̄èèrì k̄è tet̄et̄è na ket̄enk̄è, k̄è dii youte di n̄òut̄è k̄eĩnk̄è, ⁶ k̄eparik̄è k̄eyú w̄èè bo s̄áa n̄ho yet̄ir̄i w̄èè d̄ò k̄eĩnk̄è nè d̄èè k̄ó dim̄áa bo ke mīeke, ket̄enk̄è nè d̄èè k̄ó dim̄áa bo, d̄am̄èèrì nè d̄èè k̄ó dim̄áa bo, ke b̄éi nke d̄ò: D̄è t̄énke í yóò ōte d̄è bo d̄òmm̄è. ⁷ Kuyie ntõnni yiènni bo eé dii m̄õnni dit̄ateheù k̄è Kuyie nd̄ò ku s̄òrì kp̄eti kù do n̄ak̄è t̄i ku k̄ó bet̄õmb̄è ku p̄ããnāant̄i náam̄b̄è.

⁸ N do k̄èè m̄èè tamm̄è k̄è m̄èe w̄ete k̄éb̄éinnì k̄eĩnk̄è ke d̄ò: K̄ote k̄éc̄out̄è tep̄átite Kuyie ntõnni dii c̄õmmú d̄am̄èèrì nè ket̄enk̄è di t̄o t̄è.

⁹ K̄è n k̄ot̄oo ke d̄ò: N duó ntep̄átite. K̄è di d̄ò: Nto te k̄emaáanko. T̄è bo n̄w̄eeti a n̄ùu ke d̄ò mm̄eek̄uò, k̄éntii a p̄out̄i.

¹⁰ K̄è n c̄out̄è tep̄átite Kuyie ntõnni n̄òut̄è mīeke k̄emaáanko, k̄è t̄è m̄ènke n̄w̄eeti n n̄ùu ke d̄ò mm̄eek̄uò, k̄etaroo m p̄out̄i k̄éntii.

¹¹ K̄è Kuyie ntõnni d̄ò: A d̄ò nk̄éyíe nákému Kuyie mp̄ããnāant̄i titenti tim̄ou kp̄éi, ibot̄i im̄ou nè bek̄p̄àat̄ib̄è kp̄éi.

11

Kuyie mp̄ããnāant̄i náam̄b̄è bed̄é k̄ũũ nn̄āant̄i

¹ K̄è bè n duó nkup̄àati kùu beúnè ke d̄ò: Ít̄é k̄ébenné Kuyie nc̄ièt̄è nè diwũõt̄õnni, k̄ékaa mb̄èè bo te mīeke ke báá nKuyie. ² A me mb̄áa benné Kuyie nc̄ièt̄è k̄ó kud̄ankù, ke yé Kuyie nyóò duómm̄è k̄è yebot̄èe m̄può ndiheì s̄àarì ke d̄ò bet̄ããb̄è sip̄ísināa nè bed̄éb̄è *, ³ k̄è ñ duó nk̄è benit̄ib̄è bed̄éb̄è nn̄áa n kp̄éi nk̄è bèè dáat̄i tif̄õõt̄õnt̄i, k̄è nn̄áa m p̄ããnāant̄i ke d̄ò yewe tek̄oup̄ít̄è nè sik̄ousid̄è nè sip̄ísikuò (1260) † nyèt̄ãati ndi nè dik̄èè.

⁴ D̄è k̄ó benit̄ib̄è tu odif̄iè k̄ó detie nd̄èd̄ér̄è nd̄e nè sifit̄ík̄èk̄èe sid̄ési d̄èè c̄õmmú Kuyie nkùu bak̄è ket̄enk̄è ku ìik̄è. ⁵ Kòò m̄ou d̄ó k̄è bè d̄ò m̄eyei mmuh̄áá nyènnì be n̄o mīeke k̄óò kùò. ⁶ K̄è bè m̄òke muw̄er̄imú ke bo na k̄ew̄et̄inn̄è fet̄aaf̄è bè náa ndi m̄õnni Kuyie mp̄ããnāant̄i, ke bo na k̄éceete menie nk̄è m̄èe náa mm̄eȳĩ, ke bo na k̄éd̄òò m̄eyei mm̄em̄ou bè d̄ó m̄èè bot̄i.

⁷ Bè d̄èè dii m̄õnni mut̄õmmú Kuyie mb̄è duó mm̄u, k̄è mus̄im̄m̄u yènnì dif̄õt̄ir̄i c̄ũmpuri, k̄è bè kp̄ann̄è k̄è bè na, k̄è bè kùò, ⁸ k̄éd̄oūnko diheì dier̄i mīeke bè do baak̄è d̄è be Yiè nkudap̄ãat̄i. K̄è bè nduó kuce n̄ùu. Bè yu dii èi ke donn̄inkon̄è Sod̄ammu yoo Esibiti. ⁹ Bè bo bè kùò, k̄è benit̄ib̄è bem̄ou, ibot̄i im̄ou k̄obe, iw̄uo nyim̄ou k̄obe, yebot̄è yem̄ou k̄obe tíi, k̄è mb̄è w̄èi ke d̄ò yewe yet̄ãati nè dik̄èè, k̄eyete bè bo bè k̄ũnn̄em̄è. ¹⁰ D̄è k̄ó benit̄ib̄è bed̄é k̄ũũ mbo narike kutenkù kum̄ou k̄ó benit̄ib̄è, k̄è bè mp̄ãã mb̄et̄ob̄è yep̄ar̄è, ke yé d̄è k̄ó Kuyie mp̄ããnāant̄i náam̄b̄è do bè k̄õnn̄em̄è. ¹¹ D̄è k̄ó yewe yet̄ãati nè dik̄èè k̄ó dif̄õnkúò k̄è Kuyie mb̄è f̄ūute m̄uyaá nk̄è bèe ȳánt̄é, k̄è kuf̄õwaá mp̄ĩ mb̄èè do bè w̄úò mm̄ediè. ¹² K̄è bèè keè metamm̄è mam̄è k̄è m̄è p̄ĩk̄u k̄eĩnk̄è ke tú: Dek̄en̄ní die. K̄è bè ndeèt̄òo yewet̄è

* **11:2** Bet̄ããb̄è sip̄ísināa nè bed̄éb̄è d̄è bo yebie nyèt̄ãati ndi nè dik̄èè. † **11:3** Yewe tek̄oup̄ít̄è nè sik̄ousid̄è nè sip̄ísikuò bo yebie

miéke, kè be kprantídèntàbè bè wùó. ¹³ Dèndè bàmbà nkè ketenkèe sântè mediè nkékuo dihei wétiri dipínni kàbe sikòupísìyiekè (7000) kè kufōwaa mpī mbesambe kè bè ndéúkunko Kuyie nyètiri.

¹⁴ Meyei ndérímè pēētému kè metāámmè yóó tuakení bàmbà.

Kuyie ntōnni yiénni eémè ditāteheù

¹⁵ Kè Kuyie ntōnni yiénni eé ditāteheù kè metammè mamèe pèe deĩnkè ke dò: Ti Yiè nKuyie nnè Kirisi beè yó mbaké kutenkù yebie nyebie nsáà. ¹⁶ Kè bekótibè sipísidè nè bènàà bèè kàri yekpààtikàrè Kuyie nyìkè kè bèe nínkoo ké kù sante ke dò:

¹⁷ Kuyie nkperíkù,

ti da sántí f̄́ nwèè do bo,
ke bo, a benkemè a wērímu ke baaté.

¹⁸ Benitibè miéke do da péimu,
di mmònni kàa kàke bè peike,
kàa yóó bekénè becíribè
kéyietí a tōmbè a pānāaanti náambè
nè bèè tu a kàbe ke da dé,
benitidièbè nè besám̄póbè kékuo bèè càari kutenkù.

¹⁹ Kè n yà Kuyie nciētè kpetémè keĩnkè, kè metaummè tou ñkú te miéke. Kè fetaafe mii nke péú, kè yemátàrè duóni mediè kè ketenkè sánti.

12

Onitipòkù pèimè kè dinìtìrì còm̄mú ke baa

¹ Kè n yà dèmarè kè dè dò nhonitipòkù ke dáati diyie tiyààti kōme, ke na otānkù, ke óké siwāā tepítè nè sidési kó dipii. ² Ke pùó nke dó képeité ke kuònnè kuyonku.

³ Kè n yà dinìtìrì dièrì mari kè di dò ndiwūārì, ke m̄ake yeyo yèyiekè, yeyiè ntepiítè, bá dii yuu kè di òké dipii. ⁴ Kè di yóú kau siwāā yewétiyè yētāāti kó dimari kpesi ke buònni ketenkè, kè di bàa onitipòkù bo peitémè kè dii cááké debire. ⁵ Kòo nitipòkùu peité kè Kuyie mpānkèe túótè debirè kékònnè. Dèè bire yó mbaké benitibè ke bè cēm̄mú nè kumátipàati. ⁶ Kòo nitipòkùu coké kéta dikpáa kénsari kè Kuyie nhò piú ke dò yewe tekòupítè nè sikou sidè nè sipísikuò (1260).

⁷ Kè mudoò ānnè keĩnkè kè Kuyie ntōnni Misèeri nè o kàbe kè bèe kpannè dinìtìrì nè di kàbe, ⁸ ké bè na kè bè ténke í mm̄ake kuce ke bo mbo keĩnkè. ⁹ Kè bèe tentenì de kó dinìtìrì dièrì nè di kàbe ketenkè, fèwààfè fèè do bo nè dimònni bè tu fè dibòò yoo Satāā.

¹⁰ Kè n kèè metammè pèúmè keĩnkè ke tú: Kuyie mmònni tūdkemu kè kù deetè benitibè, ke benke ku wērímu, kè Kirisi baaté, kè bè tentenì dibòò dii do wátiri Kirisi kàbe Kuyie mborè keyènkè nè kuyie.

¹¹ Dipebii kó meyiī nnè bè nàké mèè kpéi ntimóm̄m̄nti, deè te kè bè di na, ke yie nke duó mbemáà kè bè bè kùò bá bè í yòte mukūū. ¹² F̄́ nkeĩnkè nè a kàbe dè ndi naati. Ketenkè kàbe nè dàméèrì kàbe di bo yà, ke yé dibòò cùténimè di borè kè di miéke cóu ndi yé mèè kpéi nke dò ndimònni kūpe.

¹³ Dinìtìrì yà dii mōnni di donnimè ketenkè, kéannè onitipòkù wèè do peité denitidabire. ¹⁴ Kè Kuyie nhò ānnè itúfièti kòo puu kéta dikpáa cuokè késarinè fèwààfè, kém̄m̄ake yebie nyētāāti nè dikéè, kè Kuyie nhò piú. ¹⁵ Kè fèwààfèe tó menie nkè mèe naá nkukó ndiekù ke bo pōnténè onitipòkù. ¹⁶ Kè ketenkèe deetè onitipòkù kémaánko mèe nie ndinìtìrì tó mè. ¹⁷ Kè dèe yonke dinìtìrì kè dii kàte kékpannè o bí sonyi. Bèè kó dimàà yie nKuyie nkuó ke tú weti weti Kirisi kàbe, ¹⁸ kékàte kécóm̄m̄ú dàméèrì také.

13

Dinìtìrì yóó pī mmùù tōmmú

¹ Kè n yà musīmmù mamù kè mù yètìní dàméèrì, ke m̀ake yeγ̄o yèyiekè, nè yeγ̄iè ntepíítè, bá dìi yènnì kè di òké dipìi, bá dìi yuu kè di wàri ke sáá nKuyie. ² Kè de kó musīmmù dōnnè dimannì, kè mu tààke dō nkutontonkù kpeyi, kè mu nùù dō ndicirícirì kperi, kè dinìtìrì mù duó ndi wēríímú, ké mù kànnè mu kó dikpààtikàrì ké mù duó ntikpetì. ³ Kè mu yuu mari dō ndi kàùte ke na nku ke miété. Kè dèe di kutenkù kuməu kəbe kè bè mmù tū, ⁴ kénsāntí dinìtìrì di duó mmèè kpéi ndi wēríímú musīmmù. Ke múnke nsāntí musīmmù ke tú: We nda mannè, we mbo na ke da kpannè!

⁵ Kè dinìtìrì duó mmuwēríímú musīmmù kè mù mbaké kutenkù ke dō betā̀abè sipísìnàà nè bédébè, ke náá ntepòtè kó tináàn̄ti ke sáá nKuyie. ⁶ Ke náá ntínáanyeyiti, ke caari Kuyie nyètìrì, ke sáá nku eì keĩnkè, nè ku kəbe bèè kè bo. ⁷ Kè dinìtìrì duó mmuwēríímú musīmmù kè mù bo kpannè Kuyie nkəbe ké bè na, kémbaké iwəo nyiməu, benìtibè bəməu ibotí iməu, yebotè yeməu. ⁸ Bèè yètè í wàri mufòmmu pátìri Kuyie mpebii bè kùo di kperi, bèè yètè í bo de miéke nè Kuyie ndòòmè kutenkù kè bè nninku ke mù bàá.

⁹ Wèè m̀ake yeγ̄o ke bo keè, wèe keè. ¹⁰ Dè dō mbèe kpetínné wè bè yóó ò kpetínnému, dè dō mbèe kuò wè nè disiè bè yóó ò kùəmu. Dèe te kè Kuyie nkəbe dō nkénwéèrì ke tū nKuyie.

¹¹ Kè n yíé káyà musīmmù mamù kè mù yètìní ketenkè, ke m̀ake yeγ̄iè nyèdéè, kè ye dō ntepedaatè kpeye, kè mu tammè dō ndinìtìrì kōme. ¹² Kè mù m̀ake muketimù kó muwēríímú, kéduó nkè ketenkè keməu kəbe mbáá mmusīmmù ketimù mùù do kàùte, ke na nku ke miété. ¹³ Kè de kó musīmmù dérìmmù ndəari tidietì ke níi béi nkè muháá ncúténì keĩnkè benìtibè bəməu iikè. ¹⁴ Kè mù ndəari tidietì bè ye mmùu dāò tì ke fètinko benìtibè kè muketimù wùó. Kè mùu duó nkè bèe dāò muketimù bè do kàùtemu nè disiè kè mùu miété mu kó tetenkaanitè ke bo mmù dèúkũnko. ¹⁵ Kè de kó musīmmù dérìmmù mm̀ake muwēríímú, kéānné mufòmmu tetenkaanitè kè tè nnə nke náá nkéduó nkè bè nkòù bèè yete bè bo nínkúmè ké tè sānte. ¹⁶ Kè mùu duó nkè bèe canne benìtibè bəməu, bedièbè nè besāmpòbè, bekpààtibè nè idawaá tidaatì nè bèè í tú tidaatì, bá wè be nəu siyóú nè be tīi. ¹⁷ Òmòù báá na káfítè yoo wèe donté kè bè í ò wàri musīmmù yètìrì yoo mu cannimè.

¹⁸ Wèè ciì wèè bo banté musīmmù kó mecannimè mie mmèè tu onitì yètìrì: Sikəu sikuò nè sipísikuò nè mèkuò (666).

14

Kuyie ndonté bè dièmmè feyem̀pàn̄fè

¹ Kè n yà dipebii kè di còm̀mú ditā̀rì Siyōō ĩnkè, kè benìtibè dè bo tekəupíkàùtè nè sikəupípísìnàà nè sikəupísìnàà (144000) kè dipebii yètìrì nè di cice kperi kè dè wàri be tīi. ² Kè n kèèní metammè mamè keĩnkè kè mè ùuti ke dō mmenie nduò kucúcuku, ke péú fetaafe kōme, ke wète ke dō mbè bie ntikùtìdùùtì. ³ Kè de kó benìtibè tekəupíkàùtè nè sikəupípí sìnàà nè sikəupísìnàà (144000) còm̀mú Kuyie nkpààtikàrì nè denennè fòurè denàà de iikè nè bekótìbè iikè, ke diè nfeyem̀pàn̄fè òmòù í yóó na kédentè fè kè dè í tú bəmbe Kuyie ndonté bè.

⁴ Bè í sãũ mbemáà nè benitipòbè, bè dō mpáíi nwe, ke tū ndipebii tipítì timəu, Kuyie nkuù bè donté, kè bè duó mbemáà Kuyie nnè dipebii. ⁵ Bè í nàké siyáabisí diyie mari, bè í dōò meyei mmamè.

Kuyie ntōrè yètā̀ati kó tináàn̄ti

⁶ Kè n yíé káyà Kuyie ntōnnì terì kè di èinte keĩnkè ke tō Tináàn̄sàatì tìi bo sáá ke bo tì nàké kutenkù kuməu, yebotè yeməu, iwəo nyiməu, ibotí iməu, benìtibè bəməu. ⁷ Ke pīèkù ke tú:

Ndénè Kuyie nke déúkùnkò ku yètìrì. Mbáánnè ku, kuù dòò keĩnkè nè ketenkè nè dàméèrì nè ikó, ku m̀nnì t̀̀̀kemu kè kù yóó bekénè benit̀̀̀bè.

⁸ Kè diterì ntũnnì ke náá nke tú: Díndi Babid̀̀nni diewè k̀̀̀be di domu! Díndi bèè càke kutenkù k̀̀̀be, ke bè nìi ndi kó menaà nkè bè càke ke d̀̀̀uti d̀̀̀utinè bet̀̀̀bè.

⁹ Kè Kuyie ntõnnì tãánnì ntũnnì ke pĩ̀̀kù ke tú: Wèè yie nke nì̀̀nkù ke sãnte musĩmmù nè mu tenkaanitè, kè bè cànnè o tĩnnì yoo o ǹ̀̀tè. ¹⁰ Kuyie mmieke bè c̀̀̀ummu, kè kù yóó yauté ku naà nkperímè ku b̀̀̀ofè yeife mieke kè bèe yà, ke fè̀̀útè muhãã nnè muhã̀̀pòpùo mmieke, Kuyie ntõrè sàayè nè ku pebii ì̀̀kè. ¹¹ Bè bo ncóú nkè kuyukù yì̀̀nì kè bè fè̀̀ùrì keyènkè nè kuyie nyebie nyebie mbá bè í ompu, ke yé bè nì̀̀nkùmè ke sãnte musĩmmù nè mu tenkaanitè, kè mù bè cànnè mu yètìrì.

¹² Deè te bèè tu Kuyie nk̀̀̀be ke yie nku tannò, ke d̀̀̀ori kù dómè, kè bè d̀̀̀ nkénwèèrì ke tũ nYesu.

¹³ Kè n yíé kékeè metammè mamè keĩnkè kè mè tu: Wãri tii: Dè nnaati bèè ã nyóó kù ke taunnè Kuyie. Muyaánsààmù tì béimmu weti weti ke tú: Bè om̀̀̀pènèmu mutõmmù bè pĩ̀̀ mmù, kè Kuyie mbè yietí bè pĩ̀̀ mmù tõmmù kpéi.

Bè d̀̀̀nnènmè kutenkù kó mudeèmù mudidèi

¹⁴ Kè n yíé k̀̀̀yà diwetipéirì, kòò m̀̀̀u kàri di mieke ke d̀̀̀ nhOnit̀̀̀bire, ke óké disò̀̀pìi, ke to disenatirì. ¹⁵ Kè Kuyie ntõnnì terìi yènnì Kuyie ncĩ̀̀tè, kèpĩ̀̀kè kénáké d̀̀̀i kàri diwetirì mieke ke d̀̀̀: Tidiiti bimù ketenkè, túóté a siè ké tì kãũ. ¹⁶ Kòò túóté o siè kéhei nkékãũ tidiiti tim̀̀̀u ketenkè.

¹⁷ Kè Kuyie ntõnnì terìi yènnì Kuyie ncĩ̀̀tè keĩnkè kpete mieke ke to disenatirì.

¹⁸ Kè Kuyie ntõnnì d̀̀̀i baké muhãã nkè d̀̀̀i iténì dihúúnt̀̀̀nni borè, kèpĩ̀̀kè kénáké d̀̀̀i to disenatirì ke d̀̀̀: Mutie bè tu mù fĩnyĩ kó yebe bimù, túóté a siè ké yè kãũ. ¹⁹ Kè d̀̀̀i túóté disìè kéhei nkékãũ de kó yebe kéãnnè Kuyie nnàù dè yetebe ku mieke cóú nyè. ²⁰ Kè bèe yè yènnè dihei mànkù kénau kè meyi nyè kèpõntè kémmàke cidòmètìrìbè sikòusitããti (300), kè mecũmpume mbo métìrì omàà nè dikèè.

15

Kuyie ntõrè nè meyi nsammè kó tináànì

¹ Kè n yà dèmarè dièrè keĩnkè kè dè n di. Kuyie ntõrè yèyiekè kè yè to meyi mmèyiekè, mèè yóó pè̀̀tè kè Kuyie mmieke do.

² Kè n yíé k̀̀̀yà dàméèrì kòò d̀̀̀ ndoii, ke d̀̀̀ ntewéitè ke cóú mmuhãã, k̀̀̀yà bèè do na musĩmmù ke í nì̀̀nkù ke sãnte mu tenkaanitè, bá bè í mbè wãri mu yètìrì kó mecannimè, kè bè còmmù de kòò dàméèrì ì̀̀nkè ke to tikùtidùùtì Kuyie mbè duó ntì. ³ Ke diè mMoyiisi Kuyie nkóo tõnti kó feyènfè nè dipebii k̀̀̀fe ke tú:

Ti Yiè nKuyie,

a tõmmù dèumu ke wenni,
ibotí im̀̀̀u kpà̀̀tì.

A d̀̀̀ori dè dèmu wennimu
ke tú dèmm̀̀̀nnè.

⁴ Ti Yiè mbenit̀̀̀bè bèm̀̀̀u da dému
ke déúkùnkò a yètìrì,

f̀̀̀ò d̀̀̀ mpáíí.

Ibotí im̀̀̀u bo tíí
ke nì̀̀nkù a ì̀̀kè ke da sãnte,
ke yé a benkemè a wetímè.

⁵ Kè n yíé k̀̀̀yà Kuyie ncĩ̀̀tè metaummè t̀̀̀u ì̀̀kù tè kpetémè keĩnkè. ⁶ Kè Kuyie ntõrè yèyiekè yèè do to meyi mmèyiekè, kè yèe yènnì te mieke ke dáátì tiyaapéitì kè tì mì̀̀tì, ke bou isò̀̀naakũõ nyè cuokè. ⁷ Kè dèmarè fòurè dè̀̀nàà kó dèmarèe yè duó nyisò̀̀̀bòòke iyiekè,

kè Kuyie nkùù bo yebie nyebie ku miεke píéké i miεke. ⁸ Kè Kuyie ndòò tidiεti kébenke ku wērimú, kè kuyukúu dátinné ku cīētē, òmòu í nna kéta, kénkémú ku tōrē nyēyiekē tō mēè yei mbo deēmē.

16

Kuyie mmieke yóó peike kè kùu duōnni mēè yei

¹ Kè n kēè òmòu pīékéní Kuyie ncīētē, ke náké ku tōrē yeyiekē ke dō: Kōtenē kéuté mmeyei mmēè ā isōbòòke iyiekē ketenkē, Kuyie mmieke peikemu!

² Kè Kuyie ntōnni ketiriri úténí di kó febòòfē kó meyei nketenkē, kè yemōnsīnyēē pī mbēè mōke musīmmù cannimē, ke ninku ke sānti tetenkaanītē, kényóu mediē.

³ Kè Kuyie ntōnni dēriri úténí di kó febòòfē kó meyei ndāmēērī miεke kòo naá mmeyī, kéndò mbè kùò onitì, dēè kó dimàà bo o miεke kè dēè kú.

⁴ Kè Kuyie ntōnni tāānni úténí di kó febòòfē kó meyei nyikó mmieke nè sibií kè dēè naá mmeyī. ⁵ Kè n kēè Kuyie ntōnni dùì baké menie ndi náammē ke tú: A beénti wennimu fō nwèè dō mpáíí, ke do bo, ke bo. ⁶ Ke yé bè kùòmē a kó benitibè nè Kuyie mpāānāānti náam̄bē, di mmōnni kàa bè duó mmeyī nkè bè bo yā. A bè duó mbè dō nha bè duó ndēnde. ⁷ Kè n yíé kékéè metammē yēnnimē dihuúntōnni bíékē ke tú: N Yiè nKuyie nha bekù weti weti nwe, kè dēè wenni.

⁸ Kè Kuyie ntōnni naanniri úténí di kó febòòfē kó meyei ndiyiè, kè di āā ntuō mbenitibè. ⁹ Kè bè ncóu mmēdiē nke sáá nKuyie nkùù duōnni de kó meyei. Bè me nyí nyie nke bo yóu meyei nke déúkūnne Kuyie nyētiri.

¹⁰ Kè Kuyie ntōnni nummūri úténí di kó febòòfē kó meyei musīmmù kpààtikàri ìnkē, kè mu èi biitoo, kè mu nitibè nkuōnnē kuyonku ke cáá mbe nì. ¹¹ Kè yemuō mbè dōmmù kè dēè bè yóu, kè bè sáá nKuyie nkeìnkē kōku. Bè me nyí nyie ke bo yóu meyei nkéceete.

¹² Kè Kuyie ntōnni kuōnni úténí di kó febòòfē kó meyei nkukó ndiekù Efadati kè kùu kũũ, kè diyiè yièni kēè bíékē kó bekpààtibè bo na kēpēētē. ¹³ Kè n yà yebōkē yētāāti kè yè dō nyecēdakē. Kè yè yièni dinitiri nùù miεke, yeteyē musīmmù kperi miεke, yeteyē wēè sóu nke tú ò nàa nKuyie mpāānāānti o nùù miεke. ¹⁴ Yebōkē nye yēè nō nke dōōri tidiεti. Kè yēē kōte kēyà titenti timōu kó bekpààtibè, kè bè bo wēnné kékpanne Kuyie nkùù baké kēìnkē nè ketenkē, dikpànni diērī yiè.

¹⁵ Nyénē kè n kéroomu oyúókù kōme, dē nnaati wēè dāke ke ā o yààti ke báá ce nhotetiri kè bèè yà o fei!

¹⁶ Kè de kó yebōkēē tíi mbekpààtibè bemōu dibōri marì bè yu di nè Ebedeebe kó tināānti ke tú: Adimaketō.

¹⁷ Kè Kuyie ntōnni yiēnni úténí di kó febòòfē kó meyei nyewetē miεkeni, kòo mōu pīékéní Kuyie ncīētē ku kpààtikàri borē ke dō: Dē dōò ke deēmu. ¹⁸ Kè fetāafē mīi nke uuti, ke péu, kè ketenkē sānti mediē, kè mu nyí sàntē meboti nè Kuyie ndōòmē onitì. ¹⁹ Kè diheidie toté mētāāti, kè yebotē kó yehēkē yemōuu nduò. Kè Kuyie nyí nyē mBabidōnni kōbe kó meyei, kè ku miεke peike kè kùu bè nì nku bōòfē yēife kó menā. ²⁰ Kè bèè mōntóo ketenkē kēè soké soké dāmēērī miεke nè yetārē. ²¹ Kè fetāafē mātārē nduōni ke cēè ke tuòkù cidóò sipisinaà, ke buōti benitibè, kè bè nsáá nKuyie nde kó meyei nkpeí. Ke yé mè do yóumē mediē mmóm̄mmē.

17

Bè yóó kuōmē onitipòkù wēè dōuti dōutinē benitidaabē

¹ Kè Kuyie ntōrē yēè do tō meyei mmēyiekē kó ibòòke kè ye kó dimarì n náké ke dō: Kōtení kè n da benke Kuyie nyóó bekenē mēè boti onitipòkù wēè dōuti dōutinē benitidaabē kè dē

tonté, wèè tu: Dihèidiè dii bo ikó mpéu borè. ² Kè ketenkè kó bekpààtibè bemou nè ketenkè kó benitibè bemou kè bè di duónè, ke muó mmenaà kōme.

³ Kè Muyaánsààmùu n túóté kékatenè dikpáá cuokè, kè n yà onitipòkù mōu kòò dèke musimmù wūšmù, kè mù wàri mu kànti timou iwārii kè ì sǎá nKuyie, kè mù màke yeyo yèyiekè nè yeyiè ntepiítè. ⁴ Kè de kóo nitipòkù dàátí tikpààtiyààti kè ti wūš, ke sàri weti weti nè medèi mmèè dǎdǎnè meso nnè yetásàayè ke tǒ febòòfè kè isòke nè meyi nhò dǎmmè benitidaabè kè dè ã de mieke. ⁵ Kòò wàri o tǐnni ke kutinne ke tú: Babidǎnni, bèè dǎuti dǎutinè betòbè nè bèè dǎdǎri isòke kperè be kóo yǎ.

⁶ Kè n yà ò muómme Kuyie nkòbe kó meyi mme nè Kirisi kòbe bè kùò bè, bè yie mmèè kpéi nYesu.

Kè n dè yà kè dè n di. ⁷ Kè Kuyie ntǎnni m beke ke dǎ: Dè da di ba nkpréi? M bo da náké onitipòkù nè ò dèke mùu sǐmmù kè mù màke yeyo yèyiekè nè yeyiè ntepiítè dè benkú mù.

⁸ A me nwúó mmùu sǐmmù do bomu, kàa mù mǎntóo. Mù wète ke yènni difǎtirì ndi kè bè mù kùò. Kè dèe di benitibè bèè yètè í bo mufòmму pátiri mieke nè Kuyie ndǎmmè kutenkù, ke yé bè do mù yàmè ke wète ke mù mǎntóo, ke wète ke mù yà.

⁹ Die ntú mecii nkperè nde, yeyo yèyiekè tu yetāre yèyiekè nye onitipòkù kàri yèè ìnkè, ke wète ke tú bekpààtibè bèyiekè. ¹⁰ Bènnùmmù domu, kòo kuónwè kraá, oyiénwè bo tuòkení dii mǎnni wenwe í yóó òte. ¹¹ Musimmù mùu do bo kè bèe mù mǎntóo mù tu okpàati niínwè, ke wète ke wènnè beketibè beyiekè ke yóó kú.

¹² A yà yèè yìè ntepiítè tu bekpààtibè mbe tepiítè bèè mu nyí di tikpàti. Bè né yóó ti dimu, kénwènnè musimmù ke dǎ dimǎnni sǎmpó. ¹³ Bemou tepiítè tente bè yóó wènnè dinùu ndi, kéduó mmusimmù be wèrímu nè be kpeti. ¹⁴ Kè bèe dokénè dipebi kè dii bè na, ke yé dii bakémè bèè baké, ke tú bekpààtibè kóo kpàati. Kè di kòbe tú Kuyie ntǎatè bè ke bè yu, kè bè kù tū mmesàa.

¹⁵ Kè Kuyie ntǎnni n náké ke dǎ: A do yà mèè nie nhonitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè kòò kàri me ìnkè, mè tu benitibè mbe nè yetīrè nè yebotè nè ibotí imou kòbe. ¹⁶ Musimmù yìè ntepiítè a yà yè tu bekpààtibè mbe bèè yó nní nhonitipòkù wèè dǎuti dǎutinè benitidaabè, kéfiete o kperè demou kóò cǎnnóo difǎkperi, kóò cǎáké kécúu ndesǎnne muhǎá. ¹⁷ Kuyie nkuu yóò bè duó nde kó meyèmmè kè bèe wènnè dinùu, ke duó mmusimmù be wèrímu kè mùu dǎdǎ Kuyie béi ntì.

¹⁸ A yà wèè nitipòkù tu dihèidiè ndi, dii baké kutenkù kó bekpààtibè bemou.

18

Babidǎnni domè

¹ De kó difǎnkúò kè n yà Kuyie ntǎnni cùténimè ke ìnkè ke màke muwèrímu mediè nke miéti kè dèe wenkoo kutenkù kumou. ² Kè dii pǐéké mediè nke dǎ: Babidǎnni dièwè domu! Ò domu! Ke naá nyebakè sǐnyè nè tinàti sǐnti kó dihei. ³ Titenti timou kòbe nè bekpààtibè, kè bè ò duónè ke muó mmenaà nkōme, kè benitibè dǎ idíiti kperi kperè, kè de kó bepotambè kpàrikè.

⁴ Kè n yíé kékeení metammè mamè ke ìnkè kè mè tu: Díndi n kòbe, yènnè de kó dihei kéyenténè meyi mmèè yóò di tǎkení. ⁵ Ke yé de kó dihei yei nsūmmè, kè Kuyie ndàatení di kpéi. ⁶ Fóónnè di, di di dǎdǎ, ke nǎo nkuce mèmáa, ké di nìi mmenaà mèè nkpeñni kuce mèdémè kèpèétè di do di duómme. ⁷ Fèūnnè di mediè nkè dè mmannè di di tii kpàti ke yé di do fuommè ke tú, di tú onitipokpàati nwe, di í tú okúpokù ke bo nkuò. ⁸ Dèe te kè Kuyie nyóó di poté tiyēiti diyie dimáa mieke: Mumǎmmù mùu kǎu nè dikǎnni, ké di cǎu mmuhǎá nkè di ñkuò ndikúdabònni, ke yé ti Yiè nKuyie nkpeñnimèmu kè kuu di bekénè.

⁹ Kè kutenantù kó bekpààtibè bèè ò duónè ke kpàrikè, ke naá mbedítikpààtibè kè bèè yà di còummè kè kuyukú yìè kénkuò, ¹⁰ κέyote δε κό μεφέϋτίμè, kéncómmú medétimè ke sáútí ke tú: Áú yoò! Áú yoò! Babidònni wèè do ðeu ke kpeñni, weè fěũrì mie ndende bàmbànàà?

¹¹ Kè kutenantù kó bepotambèe kómmú, ke yé òmòu ténke í dommè be potanti. ¹² Tìi tu: Mesò, timátì péitì nè yetásàayè yebotí yebotí, medèi, tiyaàsààtì tibotí tibotí, tidabeesààtì tibotí tibotí, yepápànì nkó tinentì, disòowũ ò nè timátì. ¹³ Ikũmbotí imòu, tũdààribè nè tihúúntì bè tu tì mĩrì nè ànsáà nè menaà nè mekùò nè muyuo nsààmù nè bèdèè nè inààke nè ipe nè sisẽĩ nè sinaàsẽĩ nè tidaatì bè fiiti tì. ¹⁴ Kè bepotambè nnáá nke tú: Idítíkperí kperè a do m̀ake dè ténke í kpaá, a ténke báá dè pètè bitì. ¹⁵ Kè bèè do fiiti tipotanti de kó diheì, kè bèè yote meφέϋτίμè kéncómmú medétimè ke kuò ndikúdabònni ke tú: ¹⁶ Áú yoò! Dihèidiè dii do m̀ake tisàtì timòu idítíkperí kpeti: Tiyaàsààtì idítíkperí kpeti tìi mièti nè mesò nnè medèi mmèè d̀ònnè mesò nnè yetásàayè yebotí yebotí. ¹⁷ De kó tisàtì càke dimònni dimáà.

Bèè piú bàtóòbè nè betòbè bèè pĩ mmutòmmú de mieke, kè bè ncòmmú mekentímè. ¹⁸ Ke wúò ndì còummè kè kuyukú fĩ ke ntú: Dihèi dii ndo í mannè òimari, ¹⁹ kénkuò nke pĩ mbe yò ke tú: Áú yoò! Dihèidiè dii kó tikpàtì do te kè bepotambè bèè cèntinè bàtóòbè kè bè kpàrikè dii p̀ònte mie ndimònni dimáà?

²⁰ Dè nnaati keñkè kòbe nè Kuyie nkòbe nè Yesu t̀òrè nè ku pããnáàntì náambè, Kuyie mp̀ònte de kó diheì ke f̀òò ndì di d̀òò mèè yei mme.

²¹ De m̀ònni kè Kuyie ntònni kperì marii túóté ditádierì mari kè di mannè dinàà kébo ndàmèèrì mieke ke d̀ò: Mèè botí nku Babidònni diwè yóò domè mecãã bá bè ténke báá ò yà. ²² Òmòu ténke í yóò keè tikùtidùùtì, nè itàrí nè yetàtehe dè kuòmmè. Beyántìbè ténke í yó mbo, òmòu ténke í yóò keè c̀ònni kuòmmè. ²³ Muhãã nténke í yó ncòu, nhòmòu ténke í yóò keè odapàà nè osapàà mbè daúmè. A kó bepotambè bèè do baké titenti timòu ke d̀òri ðenitinònkperè, ke suó benitibè.

²⁴ Kuyie nyóò bè bekénè Kuyie mpããnáàntì náambè bè kùò bè kpéi nke nè Kuyie nkòbe bè kùò bè.

19

Dipebii tóúmè di pokù

¹ Kè n keè dit̀nni mari dièmmè ke tú: Adeduya! Sãntenè Kuyie nkùù kpeñni kè ku yètìrì ndeu, kùù ti ðeté. ² Kuyie mbekù weti weti nwe kè dè wenni, kù kpetínnèmu onitipòkù wèè d̀outi d̀outinè benitibè ke bè càari. Ò kùò ku t̀òmbè mbe kè kù ò kpetínné ke f̀òò. ³ Ke yíè ke d̀ò: Adeduya! Sãntenè Kuyie, nde kó diheì còummu kè kuyukú dekù tiwetì yebie nyebie. ⁴ Kè Kuyie nni nkari ku kpààtikàrì kè bekótìbè sipísidè nè bènàà nè ðèmarè f̀òurè ðènàà ninkoo ku iikè ke tú: Adeduya! Dè mme ndò. Sãntenè ti Yiè nKuyie.

⁵ Kè n keè òmòu béinnimè Kuyie nkpààtikàrì borè ke tú: Díndi ku t̀òmbè bèè ku dé, bekótìbè nè besám̀pòbè sãntenè Kuyie. ⁶ Kè n yíè kékeè dit̀nni dièrì mari dièmmè kè dè ùuti ke d̀ò mmenie nduò kucúcuku, ke péú fetaafe kòme ke tú: Adeduya! Sãntenè ti Yiè nKuyie nkùù kpeñni ke tú okpààtì, ke baké. ⁷ Dè nti naati, ke yé Kuyie mpebii yóò túótémè di pokù, ò bàátì ke dèèmu. ⁸ Kuyie nhò s̀arimu koò dàtínné tiyaàkpeti tìi wenni ke mièti, tìi tu ku kòbe pĩ mmùù t̀ómmú sààmù kù dó mù.

⁹ Kè Kuyie ntònni n náké ke d̀ò: Wãri ke d̀ò: Dè nnaati Kuyie nyú bè ku pebii potúòmù, Kuyie nkùù tì béi.

¹⁰ Kè n nínkú ke bo di sãnte kè di d̀ò m báá di sãnte kè di tu Kuyie nkóò t̀òntì nwe ke d̀ònnè mí nnè Kirisi kòbe t̀òbè, kè n sãnte Kuyie nku.

Yesu náké tì, Kuyie mpããnáàntì náambè do náké tì, ti ti nnáá.

Wèè dèke tesãmpéitè ò namè dikpànni

11 Kè n yà keĩnkè kpetémè, kòò mǎu dèke tesāmpéítè kòò yètìrì tu: Timómmǎnti, kòò dǎrì Kuyie ndómè ke bekù nè timómmǎnti ke kpa nnè timómmǎnti. 12 Kòo nuǎ ncóu mmuhǎǎ nkòò òké yekpààtìpìkè, kè diyètìrì mari wǎri ye ìnkè kè weè máà dì yé. 13 Kè bè ò yu ke tú: Kuyie nnáaǎnti. Kòò dàátí diyaàbòrì kè bè di mèú mmeyíí. 14 Kè keĩnkè kó tihǎǎpònti ò tū nke dáátí tiyaàsààtì tikpetì tipéítì ke deke sisāmpíé. 15 Kòo cēmǎmú bèè yete Kuyie nkpeti nè kumátìpààtì, kè kuseú natikù yìèní o nùù ò yóó bè kùǎnè kù, kè bè benke Kuyie nkperíkù mieke bè cóummè kè be yíí mpǎnté kè ndò bè ò ò naumè yetebe diyetituo mieke. 16 Ke wǎri o yaàbòrì ìnkè nè o kpèrì o yètìrì ke tú: Bekpààtibè kóo kpààtì, bekótìbè kóo kótì!

17 Kè n yíé káyà Kuyie ntǎnni mari kè di còmǎmú diyie také, ke pǐèkù ke yu tinǎtì ke tú: Tíínnènní, kè Kuyie ndi ãnné dibanni dièrì kè dí di. 18 Kǎtenèni kéco bekpààtibè, behǎǎpòmbè iwéí yembè, bekperíbè, siséí nè si dèèbè, benitìbè bemou, tidaatì nè bèè í tú tidaatì, bediebè nè besǎmpóbè.

19 Kè n yíé káyà musǐmmù nè kutenkù kumou kó bekpààtibè nè be kó behǎǎpòmbè, kè bè tíí nke bo dokénè wèè dèke tesǎntè nè o ãǎpòmbè. 20 Kè bèè kpetínné musǐmmù nè wèè do sou nke tú ò náà nKuyie mpǎǎnǎaǎnti, wèè do mù neínè ke dǎrì tidièti. (Ò do dǎrì tìi dièti ke suó mù cànnè bè, kè bè nninku ke sǎntí mu tenkaanitè.) De kó musǐmmù nè wèè do sou nke tú ò náà nKuyie mpǎǎnǎaǎnti, kè bèè bè dootóo befòubè kuhǎǎbinku, muhǎǎpòpùo mmieke, 21 kékuǎ betǎbè nè kuseú kùù yìèní wèè dèke tesǎntè o nùù, kè tinǎtìi be cò kékpenke.

20

Kuyie nyóó kpetínnémè dibǎò yebie ntekoupiítè

1 Kè n yà Kuyie ntǎnni cùténimè keĩnkè ke tǎ difǎtìrì cūmpuri kó sikpetínsi nè mefǐmme diemè. 2 Ke pǐ ndinìtìrì, fèwààfè fèè do bo nè dimònni, fèè tu Satǎǎ kéboú kè di mboú ke dǎ yebie ntekoupiítè (1000). 3 Kè Kuyie ntǎnni di dootóo difǎtìrì cūmpuri, ke kpetínné kápáá nképǎnné, kè di nke bo kè yebie ntekoupiítè yàa deènè, bá di ténke í sou nhòmǎu. Kè bèè wète kè di fǐí ndimònni sǎmpó.

4 Kè n yíé káyà yekpààtikàrè, kè Kuyie nduó mbèè ye kàri muwèrímú kè bè bo bekénè benitìbè. Kè n yà becírìbè bè do kùǎ bè, bè nàké mèè kpéi nKirisi kpéi nè Kuyie nnáaǎnti. Bèè do í yie nke nínkú kédou mmusǐmmù nè mu tenkaanitè bè í nyie kè mùu bè cànnè be tǐí nyoo be nou. Kè m bè yà kè bè yǎnté ke wéínnè Kirisi ke yo ntikpàtì yebie ntekoupiítè. 5 Bèè yǎnté bèmbe meketimè, kè besǎmbe yóó yǎnté yebie ntekoupiítè bo pèètéme. 6 Dè nnaati Kuyie ncǎǎné bè, bèè keté ke yǎnté, bè ténke í yóó kú mukúderímù, bè yó ntú Kuyie nnè Kirisi be kó ikuó niùbè mbe, kénwéínnè Kirisi ke yo ntikpàtì yebie ntekoupiítè.

Kuyie nyóó namè dibǎò nè di kǎbe

7 Kè yebie ntekoupiítèe (1000) pèèté kè Kuyie nkpeté dibǎò. 8 Kè dii suó titenti timou kǎbe, ke tíí nKuyie nkprantídèntǎbè bè tu bè: Kǎku nè Makǎku *, kè bè nsū ke mǎnnè dàméèrì kó mubirímú. 9 Kè bèè íté kécéète Kuyie nkǎbe dihei ku dǎ di. Kè Kuyie ncūǎnni muhǎǎ nkè mùu bè kùǎ. 10 De mǎnni kè bèè dootóo dibǎò dii do bè sou mmuhǎǎ nnè kuhǎǎbinku muhǎǎpòpùo mmieke, musǐmmù nè wèè do sou nke tú ò náà nKuyie mpǎǎnǎaǎnti de borè, kè dè nféùrì kuyie nnè keyènkè sǎǎ yebie nyebie.

Tibeénti sǎnti

11 Kè nwénté kémóntóo ketenkè nè keĩnkè, káyà dikpààtikàrì péirì dièrì, kòò mǎu kàri di ìnkè. 12 Kè n yà becírìbè: Bekótìbè nè besǎmpóbè, kè bè còmǎmú dikpààtikàrì ìnkè, kè bè pǐnte yepáte, bá wè o dǎòrìmè wǎri dè. Kè Kuyie mbè bekénè be dǎòrìmè dòmmè. 13 Kè dàméèrì ténnéni becírìbè kè kudǎnkù ténnéni ku kǎbe, kè bèè bekénè bá wè o dǎòrìmè dòmmè, 14 kèpǐ

* **20:8** Kǎku nè Makǎku: Kǎku tu dihei ndi kè Makǎku tu de kó dihei kóo kpààtì yètìrì (wénté Esekieri 38:2). Ke wète ke benkú yebotè yeè yóó íté ke bo kpánnè Kuyie nnè ku kó benitìbè yemǎrè sǎnye.

mmukũũ nè kudənkù, kédootóo kuhāābinku miēke mùù tu mukúderímù. ¹⁵ Kè bè í yà wèè yètìrì mufòmму pátìrì miēke bèè ò dootóo kuhāābinku miēke.

21

Kēĩnkè pànkè nè ketenkè pànkè de kó tináàntì

¹ Kè n yà kēĩnkè pànkè nè ketenkè pànkè, kékótíkè nè dàməèrì kè dè pēēté. ² Kè n yà diheì sààrì Sedisadēmmu pànwè, kòò cutiní kēĩnkè Kuyie mborè, ke sàri ke dò nhosapàà nsàri ke kàri o dāù. ³ Kè n kèè òmāù pīfēkénimè dikpààtikàrì borè ke tú: Di mmənnì Kuyie ncīētè bomu benitibè cuokè, kù yó mbè bonèmu kè bè wē nkè bè tu ku kəbe, kè kù bè te. ⁴ Kè kùu ūtè be nənniēti páíí. Mukũũ mbá mbo, yekúdabùò mbá mbo, isáútii bá mbo, muməmmú bá mbo, dekótírè deməu yóó pēētému.

⁵ Wèè kàri dikpààtikàrì ĩnkè kòò béi nke dō: Di mmənnì m bo dāò deməu depànnè ke yíé dō: Wàri n yóó da náké tì, tì tu timómmənti nti ke dō ndí tì yie.

⁶ Ke yíé kébéi nke dō: Dè dōò ke dèemu. Mīi tu oketiwè ke tú osənwè, ke tú diketìrì ke tú kumàнку. Kè sinéyēĩ bo wè m bo ò pā mufòmму binte niē nkòò yā kénfòù. ⁷ Bèè bo na kētuəke kumàнку m bo bè duó n yē n yóó bè duó ndè, ké mbè te kè bè tu m bí. ⁸ Ifōwāá nyembè, bèè í dəəri bè nāá nti, bèè dōdri isəke kperε, benitikòùbè, bèè dounè betəbè, betediibè, bebəəféúbè nè siyáàbìsì yembè, m bo bè ānné kuhāābinku nè muhāpòpùo mmieke dèè tu mukũũ ndérímù.

Sedisadēmmu pànwè yó ndòmme

⁹ Kè Kuyie ntōrè yèyiekè kó dīmari, dii do tə meyei nkó ibòòke sənyi iyiekè n yu ke dō: Kətení kè n da benke Kuyie mpebii pokù.

¹⁰ Kè Muyaánsààmù m píe nkè ku tōnnì n túóté, kédekenè ditāri dierì mari ĩnkè, ké m benke diheì sààrì Sedisadēmmu wèè cutiní kēĩnkè Kuyie mborè. ¹¹ Kè Kuyie nkó tikpetì di dàátì ke pīnti ke dō ndoii ke dō ntewéitè, ke miēti ke dō nyetásàayè. Kè dīmari dō ntinóbəntì kè diterì dō ndoii ke dō ntewéitè. ¹² Kè di duotí okù mediè nke məke yebòrè tepíitè nè yèdéè, kè Kuyie ntōrè tepíitè nè yèdéè yè bàà, kè de kó yebòrè wàri ye ĩnkè. Isidayεεribe wuə ntepiitè nè idéi yètè. ¹³ Kè de kó yebòrè keú tipūiti tināà: Yètāāti diyie yìè kèè bíékè, yètāāti di taà kèè bíékè, yètāāti kubakù cāнку, yètāāti kuyou. ¹⁴ Kè de kó kuduotí cómmú yetārè tepíitè nè yèdéè ĩnkè. Kè yè wàri dipebii tōrè tepíitè nè yèdéè yètè.

¹⁵ Kè Kuyie ntōnnì dii n nàánnè kè di tə kusəpààti, kè bo benné diheì nè yebòrè nè iduotí, ¹⁶ kébenné kè dè mma tipūiti timəu nè mehokùmè nè mecómmè, kémmo cidòmétírìbè sikəupísidé nè sikəusidé (2200). ¹⁷ Kébenné kuduotí cēè nkè mè mbo métírìbè sipísikuò nè bènūmmù (65). ¹⁸ Kè kuduotí maánè yetásàayè, yèè dō ntinóbəntì, kè diheì maánè mesə mmèè dō ndoii ke dō ntewéitè. ¹⁹⁻²⁰ Kè bè dāri yetásàayè yebotí yebotí dipūū, kè dīmari dō ntinóbəntì, kè diterì dō nyekũš, kè diterì dō mmeyīi, kè diterì dō nfetònfè, kè diterì dō mmebèrimè, kè diterì dō ntedàntè, kè diterì dō mmutápeí. Kè diterì dō ntiwetì, kè diterì dō mmekekèburime. ²¹ Kè yebòrè tepíitè nè yèdéè dōnnè mèdèi, bá di kè di məke mēmáà. Kè diheì kó kuce tú mesə mmèè dō ndoii ke dō ntewéitè.

²² Bá n yí nyà Kuyie ncīētè bè kàri kè ke báá, ti Yiè Kuyie nkùu baké ketenkè nè kēĩnkè nè dipebii bèè do dè bo kè bè mbe mbáá tipūiti timəu. ²³ Diyie nè otānkù dè í mbo ke bo mmí diheì. Kuyie nkuù do miēti kè dè wenni, kè dipebii tú dēfitírè. ²⁴ Kè titenti timəu kəbe centi di wenniku miēke, kè titenti timəu kó bekpààtibè kərìnko be kpàti dēborè. ²⁵ De kó diheì bōrè yó nfeímu sáà, ke yé keyènkè í yó mbomè. ²⁶ Bè yó nde ntəuo titenti timəu kəbe kpàti sààti. ²⁷ Dēmarè sīnnè í tati de kó diheì, yoo wèè dōdri isəke kperε yoo siyáàbìsì yiè. Bèè yètè wàri mufòmму pátìrì miēke dii tu dipebii kperi, bèè máà tati de kó diheì.

22

Menie mmèè duó mmufòmmu me kó tináaànti

¹ Kè Kuyie ntōnni m benke kukó nkùù kó menie nduò mmufòmmu, kè mè yìèní Kuyie nnè dipebii be kpààtikàrì borè, ke dò ndoii ke dò n tēwéitè. ² Ke pūš ndihèi miēke, kè detie ndèè duò mmufòmmu kè dè còmmú yeyakè yèdé ke pei kuce tepíitè nè mèdeémè dibenni, kuce mèmáà otànkù, kè mu fāàti miēkùngo yebotè. ³ Dèmarè í yó mbo de kó diheì miēke Kuyie ncōō dè.

Kuyie nkpààtikàrì nè dipebii kperi yó mbo diheì miēke nke, kè Kuyie ntōmbè kù bàá. ⁴ Ke wúó nku ìkè, kè kùu wāri ku yètìrì be tī. ⁵ Keyènkè í yó mbo, diyè nè otànkù dè me nyí yó mbo. Ti Yiè nKuyie nkuù yó mpīnti kè dè wenni, kè bè yo nku kpàti sáà yebie nyebie.

Yesu wētínimè bàmbà

⁶ Kè Kuyie ntōnni n náké ke dò: De kó tináaànti tu timómmōnti nti ke dò ntí ntí tã. Ti Yiè nKuyie nkuù píe nku Yaá nku pānāaànti náam̀bè, ke tōnni ku tōnni kè di bè nàké dèè yóó dōō.

⁷ Kè Yesu dò: Ndakenè n wētínimu bàmbà. Dè nnaati wèè yie ndi mpátiri náaànti.

⁸ Mí nyIsāā n kèèmu ke yà de kó denennè, n kèè dii mōnni ke yà kénínkóo Kuyie ntōnni dii dè nni mbenke, di ìkè ke bo di sante.

⁹ Kè di dò: A báá n sante, kè n tu Kuyie ntōnti nwe, ke da dōnnè nè Kirisi kōbe tōbè, á sante Kuyie nku.

¹⁰ Á báá yóu a bo nákéme di mpátiri kó tináaànti, ke yé de mōnni tōónímèmu kè tì yóó dōō.

¹¹ Meyei nyiè ndake sōtè o yei, wèè sī nkòo dake sīntè, wèè dōōri mesàà nkòo dake mmè dōōri, wèè dò mpáíi kòo dake wénkūnne omáà.

¹² Kè Yesu dò: Ndakenè! N wētínimu bàmbà nke bo yietí bá wè o dōōrimè dò mmè. ¹³ Mī tu Oketiwè ke tú Osōnwe, ke tú diketiri nè kumànkù.

¹⁴ Dè nnaati bèè òú be yààti kè dè bo yie nkè bèè di mutie mùù duò mmufòmmu mu kó yebe kéta diheì kó yebòrè. ¹⁵ Bèè dōōri isoke kperè, betediibè, bèè dautinè betōbè, benitikòubè, bebōōféúbè nè siyààbìsí yembè, bembè kó dimáà yó mbo ditowàà ndi.

¹⁶ Mí nYesu mī tōnni n tōnni kè di tì náké n kōbe tīrè. Mī tu Dafiti yaàbire, ke tú tekūnwentéwàtè tèè pīnti.

¹⁷ Kuyie nYaá nnè Kirisi kōbe bèè tu o pokù ò tãátè wè kè bè dò: Kōtení!

Bèè kèè kè bè múnke dò: Kōtení!

Kè sinéyēī bo wè wèè kōtení kényà fààrè menie mmèè duó mmufòmmu.

Bè caummè wèè bo kaa ndi mpátiri

¹⁸ Mí nyIsāā n náámmu bèè kàa ndi mpátiri ke tú: Wèè yìè tìmatì de miēke Kuyie mbo ò yìè meyi mbè náá mmèè kpéi de kó dipátiri miēke. ¹⁹ Kòò mmòu me nyààte tìmatì, Kuyie mbo o mōnte mutie mùù duò mufòmmu mu kó dibii, bá ò báá ta diheì sààrì kù náá ndiì kpéi di mpátiri miēke.

²⁰ Mí nyIsāā n náá mómumu nwe ke tú: Ò béimmu ke tú: N wētínimu bàmbà. Dè mme ndò! Wēténí ti Yiè nYesu!

²¹ Ti Yiè nYesu kó mesàà nní ndi bonè dimòu.